القرآن الكريم

قورئانی کەریم

بە هورامی

(ئاوەو گیانبوژاری)

جەماڵ حەبیب الله فەرەج
(بێدار)

قورئانی کەریم
بە هورامی

(ئاوەو گیانبوژاری)

جمال حبیب‌الله فرج (بیدار)

بسم الله الرحمن الرحيم

إنه لقرءان كريم في كتب مكنون لا يمسه إلا المطهرون تنزيل من رب العلمين

سُورَةُ الفَاتِحَةِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ١

ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ٢

ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ٣ مَٰلِكِ يَوۡمِ ٱلدِّينِ ٤

إِيَّاكَ نَعۡبُدُ وَإِيَّاكَ نَسۡتَعِينُ ٥ ٱهۡدِنَا

ٱلصِّرَٰطَ ٱلۡمُسۡتَقِيمَ ٦ صِرَٰطَ ٱلَّذِينَ أَنۡعَمۡتَ

عَلَيۡهِمۡ غَيۡرِ ٱلۡمَغۡضُوبِ عَلَيۡهِمۡ

وَلَا ٱلضَّآلِّينَ ٧

سوورەتۆ ﴿فاتێحە﴾ ی

حۆت ئایەتێنە

بەنامۆخوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی﴿١﴾

تاریفیۆ (حەمد) پەی خوڎای پەروەرنو ئاڵەمەکا ﴿٢﴾ بەزەییمەنڎی رەحمین ﴿٣﴾ پادشاو ڕۆ قیامەتی ﴿٤﴾ ئێمە هەرتەنیا تۆ مپرسمیۆ و هەر جە تۆ کۆمەك موازمیۆ ﴿٥﴾ رانماییما بکەرە پەی سەرو ڕاڕاسەکیۆ ﴿٦﴾ ڕاو ئانیشا ناعمەتت متیۆ ملەرە نەك ڕاو ئانیشا تووڕە بیینە وەنەشا و ئانیۆ گومڕێنیۆ ﴿٧﴾

سُورَةُ البَقَرَةِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓمٓ ﴿١﴾ ذَٰلِكَ ٱلْكِتَٰبُ لَا رَيْبَ ۛ فِيهِ ۛ هُدًى
لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٢﴾ ٱلَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِٱلْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ ٱلصَّلَوٰةَ
وَمِمَّا رَزَقْنَٰهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٣﴾ وَٱلَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَآ أُنزِلَ
إِلَيْكَ وَمَآ أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ وَبِٱلْءَاخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ﴿٤﴾
أُو۟لَٰٓئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ ۖ وَأُو۟لَٰٓئِكَ
هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ﴿٥﴾

سوورەتۆ ﴿بەقەڕە﴾ ی

دۆسەڎ و هەشتا و شش ئایەتێنە

بە نامۆ خوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

ئەلیف لێ مێ ﴿١﴾ ئا کتێبەنە شکەش نییەنە چەنە ،رانمایین پەی پارێزکارا ﴿٢﴾ ئانێ هەکە ئیمانشا هەن بە غەیبی و نما بە خاسیی مکەرا و چا رزقیە دێنێما پەنە مبەخشانێ﴿٣﴾ وە ئانێ ئیمانشا هەن پانەی پەیت وەزنیانرە و پانەی وەڵێ تۆنە وەزنیانرە و ئاڎێ یەقینشا بە ڕۆ ئاخیرەتی هەن﴿٤﴾ ئانێ ئینێ سەرو ئا رانماییۆ جە پەروەرنیشاوە ئامان و ئانێ بەڕاسیی سەرفرازێنێ ﴿٥﴾

إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ سَوَآءٌ عَلَيۡهِمۡ ءَأَنذَرۡتَهُمۡ أَمۡ لَمۡ تُنذِرۡهُمۡ
لَا يُؤۡمِنُونَ ٦ خَتَمَ ٱللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ وَعَلَىٰ سَمۡعِهِمۡۖ وَعَلَىٰٓ
أَبۡصَٰرِهِمۡ غِشَٰوَةٞۖ وَلَهُمۡ عَذَابٌ عَظِيمٞ ٧ وَمِنَ ٱلنَّاسِ
مَن يَقُولُ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَبِٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ وَمَا هُم بِمُؤۡمِنِينَ ٨
يُخَٰدِعُونَ ٱللَّهَ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَمَا يَخۡدَعُونَ إِلَّآ أَنفُسَهُمۡ
وَمَا يَشۡعُرُونَ ٩ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٞ فَزَادَهُمُ ٱللَّهُ مَرَضٗاۖ
وَلَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمُۢ بِمَا كَانُواْ يَكۡذِبُونَ ١٠ وَإِذَا قِيلَ لَهُمۡ
لَا تُفۡسِدُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ قَالُوٓاْ إِنَّمَا نَحۡنُ مُصۡلِحُونَ ١١ أَلَآ إِنَّهُمۡ
هُمُ ٱلۡمُفۡسِدُونَ وَلَٰكِن لَّا يَشۡعُرُونَ ١٢ وَإِذَا قِيلَ لَهُمۡ
ءَامِنُواْ كَمَآ ءَامَنَ ٱلنَّاسُ قَالُوٓاْ أَنُؤۡمِنُ كَمَآ ءَامَنَ ٱلسُّفَهَآءُۗ
أَلَآ إِنَّهُمۡ هُمُ ٱلسُّفَهَآءُ وَلَٰكِن لَّا يَعۡلَمُونَ ١٣ وَإِذَا لَقُواْ
ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ قَالُوٓاْ ءَامَنَّا وَإِذَا خَلَوۡاْ إِلَىٰ شَيَٰطِينِهِمۡ قَالُوٓاْ إِنَّا
مَعَكُمۡ إِنَّمَا نَحۡنُ مُسۡتَهۡزِءُونَ ١٤ ٱللَّهُ يَسۡتَهۡزِئُ بِهِمۡ وَيَمُدُّهُمۡ
فِي طُغۡيَٰنِهِمۡ يَعۡمَهُونَ ١٥ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ ٱشۡتَرَوُاْ ٱلضَّلَٰلَةَ
بِٱلۡهُدَىٰ فَمَا رَبِحَت تِّجَٰرَتُهُمۡ وَمَا كَانُواْ مُهۡتَدِينَ ١٦

بەڕاسیی ئا کەسیٚ کۆتێنیٚ سەرو ڕاو کوفری چ هاگاڎاریٚشا بکەریۆ یام هاگاڎاریٚشا نەکەریۆ پێسەن یۆی لاشاوە و ئیمان نمارانیٚ﴿٦﴾ خوڎا مۆرەش نیێنە سەرودڵەکاشارەوسەرودەزگاوئەژنەویەیشا رە و سەرو دەزگاو بیناویشاوە پەرڎە هەن و عەزابێوە فرە گۆرەشا پەی هەن﴿٧﴾ کەسانێویچ هەنیٚ جە خەڵکی هەکە ماچانیٚ ئیمانما ئاورڎەن بە خوڎای و بە رۆ ئاخیرەتی کەچی ئاڎیٚ ئیمانداریٚ نییەنیٚ﴿٨﴾ فێڵیٚ مکەرانیٚ ئۆ خوڎای و ئانیشا ئیمانشا ئاورڎەن و بێژگە جە وێشا کەسی هۆرنمە خەڵەتنا و شعووریچ نمەکەرانیٚ﴿٩﴾ نەوەشیی ئینا دڵەکاشانە جا خوڎایچ نەوەشییەکەش پەی زیاڎ کەرڎێنیٚ و جە وەرو ئا درۆکەرڎەیشا عەزابێوە فرە ئێشنشا پەی هەن﴿١٠﴾ ئەگەر پەنەیچشا بواچیۆجە سەرزەمینەنە گەنڎەڵکاریی مەکەرڎیٚ ماچانیٚ ئێمە تەنیا کارسازێنەیٚ﴿١١﴾ هاگاڎاریٚ بیدیٚ بەڕاسیی ئاڎیٚ گەنڎەڵکارێنیٚ و بەڵام شعوورنمەکەرا﴿١٢﴾ ئەگەر پەنەیچشا بواچیۆ ئیمان باردیٚ هەرچەنی خەڵك ئیمانش ئاورڎەن مواچانیٚ ئایا ئیمان بارمیٚ پێسە(گێلەکیٚ) کەمئاوەزەکیٚ ئیمانشا ئاورڎ؟ هاگاڎاریٚ بیدیٚ بەڕاسیی ئاڎیٚ گێلێنیٚ و بەڵام نمەزانا﴿١٣﴾ وەختێویچ میاوا پانیشا ئیمانشا ئاورڎەن مواچانیٚ ئیمانما ئاورڎەن و وەختێو چۆڵایینە میاوا بە شەیتانەکاشا مواچانیٚ ئێمە ئینایمیٚ چەنی شمە ئانە ئێمە هەرتەنیا مەخسەرەماکەرڎ﴿١٤﴾ خوڎا مەخسەرەشا پەنەمکەرۆ و کۆمەکشا مکەرۆ جە سەرکەشییەکەشانە مل بنیا﴿١٥﴾ ئانیٚ ئا کەسێنیٚ گومڕاییشا بە رانمایی ئەسان دەی بازرگانییەکەشا قازانجش نەکەرڎەن و نەکۆتێنیٚ سەرو ڕاو رانمایی﴿١٦﴾

مَثَلُهُمۡ كَمَثَلِ ٱلَّذِي ٱسۡتَوۡقَدَ نَارٗا فَلَمَّآ أَضَآءَتۡ مَا حَوۡلَهُۥ
ذَهَبَ ٱللَّهُ بِنُورِهِمۡ وَتَرَكَهُمۡ فِي ظُلُمَٰتٖ لَّا يُبۡصِرُونَ ﴿١٧﴾ صُمُّۢ
بُكۡمٌ عُمۡيٞ فَهُمۡ لَا يَرۡجِعُونَ ﴿١٨﴾ أَوۡ كَصَيِّبٖ مِّنَ ٱلسَّمَآءِ فِيهِ
ظُلُمَٰتٞ وَرَعۡدٞ وَبَرۡقٞ يَجۡعَلُونَ أَصَٰبِعَهُمۡ فِيٓ ءَاذَانِهِم مِّنَ
ٱلصَّوَٰعِقِ حَذَرَ ٱلۡمَوۡتِۚ وَٱللَّهُ مُحِيطُۢ بِٱلۡكَٰفِرِينَ ﴿١٩﴾ يَكَادُ ٱلۡبَرۡقُ
يَخۡطَفُ أَبۡصَٰرَهُمۡۖ كُلَّمَآ أَضَآءَ لَهُم مَّشَوۡاْ فِيهِ وَإِذَآ أَظۡلَمَ عَلَيۡهِمۡ
قَامُواْۚ وَلَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ لَذَهَبَ بِسَمۡعِهِمۡ وَأَبۡصَٰرِهِمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ
كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ ﴿٢٠﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱعۡبُدُواْ رَبَّكُمُ ٱلَّذِي
خَلَقَكُمۡ وَٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَتَّقُونَ ﴿٢١﴾ ٱلَّذِي جَعَلَ لَكُمُ
ٱلۡأَرۡضَ فِرَٰشٗا وَٱلسَّمَآءَ بِنَآءٗ وَأَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ فَأَخۡرَجَ
بِهِۦ مِنَ ٱلثَّمَرَٰتِ رِزۡقٗا لَّكُمۡۖ فَلَا تَجۡعَلُواْ لِلَّهِ أَندَادٗا وَأَنتُمۡ
تَعۡلَمُونَ ﴿٢٢﴾ وَإِن كُنتُمۡ فِي رَيۡبٖ مِّمَّا نَزَّلۡنَا عَلَىٰ عَبۡدِنَا فَأۡتُواْ
بِسُورَةٖ مِّن مِّثۡلِهِۦ وَٱدۡعُواْ شُهَدَآءَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ إِن
كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ﴿٢٣﴾ فَإِن لَّمۡ تَفۡعَلُواْ وَلَن تَفۡعَلُواْ فَٱتَّقُواْ ٱلنَّارَ
ٱلَّتِي وَقُودُهَا ٱلنَّاسُ وَٱلۡحِجَارَةُۖ أُعِدَّتۡ لِلۡكَٰفِرِينَ ﴿٢٤﴾

٤

نموونەشا پێسەن نموونەو ئا کەسیە ئێرێوەش کەرڎەنۆ جا وەختێوە دەورو پشتەکەش رۆشن کەرڎۆ خوڎا رۆشناییەکەش بەرڎێوە و جە تاریکاییەنە ئازتێش جیا و ئێترنمەۋینانێ ﴿١٧﴾ کەڕیی لاڵیی کوٚریی دەی ئاڎێ نمەگێلاٚوە ﴿١٨﴾ یا پێسە لیزمە وارانێوی جە ئاسمانۆ تاریکایی و هوٚرەترێشقە و چەخماخەش چەنەبۆ دەسو هوٚرە ترێشقە کەیۆ و حەیبەتیێ مەرڎەینە کلکێشا مکەرا کوٚشێشارە و، خوڎایچ دۆرو کافراش دان ﴿١٩﴾ چەخماخە خەریکەن بیناییشا برفانۆ، هەروەخت رۆشناییشدا پەیشا چەنەش مگناڕا و ئەگەر تاریکناش ملشارە هوٚرمدرا، خوٚ ئەگەر خوڎا گەرەکش بیێ بێشك ئەژنەویەی و ویناییشا بەرێوە، بەڕاسیی خوڎا دەسەلاٚتش سەرو گرڎ چیوێرە هەن ﴿٢٠﴾ ئەی خەڵکەکە ئا پەروەردگاریتا پەرسدێ هەکە شمە و ئانێچە وەڵێ شمەنە بێنێ خەلقێش کەرڎیدێ بەشکو پارێز بکەردێ ﴿٢١﴾ ئا خوڎا هەکە زەمینش پەی کەرڎێندێ بە چێرەخەر(فەرش) و ئاسمان بە ساختمان و جە ئاسمانۆ ئاوی(واران) ش پەی وارنێندێ، جا بە ئاڎی جە بەرهەمەکا رزقش پەی بەرئاورڎێندێ دەی هامتێ پێڎێ مەکەردێ پەی خوڎای خوٚ شمە مزاندێ ﴿٢٢﴾ ئەگەر ئینایدێچ گومانەنە چانەی وەزنانمارە سەرو بەنڎەکەیما ئادەی سوورەتێوە چەشنو ئاڎی باردێ و پەشتیوانەکاتا بێژگە جە خوڎای بچڕدێ ئەگەر راسواچێندێ ﴿٢٣﴾ جا ئەگەر نەتاواتا و نمەتاودێچ دەی پارێز چا ئێریە بکەردێ هەکە سووتەمەنییەکەش خەڵکا و تەوەنی حازرکریان پەی کافرەکا ﴿٢٤﴾

وَبَشِّرِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ أَنَّ لَهُمْ جَنَّٰتٍ
تَجْرِي مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ كُلَّمَا رُزِقُواْ مِنْهَا مِن ثَمَرَةٍ
رِّزْقًا قَالُواْ هَٰذَا ٱلَّذِي رُزِقْنَا مِن قَبْلُ وَأُتُواْ بِهِۦ مُتَشَٰبِهًا
وَلَهُمْ فِيهَآ أَزْوَٰجٌ مُّطَهَّرَةٌ وَهُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٢٥﴾ ۞ إِنَّ
ٱللَّهَ لَا يَسْتَحْيِۦٓ أَن يَضْرِبَ مَثَلًا مَّا بَعُوضَةً فَمَا فَوْقَهَا فَأَمَّا
ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ فَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّهِمْ وَأَمَّا
ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ فَيَقُولُونَ مَاذَآ أَرَادَ ٱللَّهُ بِهَٰذَا مَثَلًا
يُضِلُّ بِهِۦ كَثِيرًا وَيَهْدِي بِهِۦ كَثِيرًا وَمَا يُضِلُّ بِهِۦٓ
إِلَّا ٱلْفَٰسِقِينَ ﴿٢٦﴾ ٱلَّذِينَ يَنقُضُونَ عَهْدَ ٱللَّهِ مِنۢ بَعْدِ
مِيثَٰقِهِۦ وَيَقْطَعُونَ مَآ أَمَرَ ٱللَّهُ بِهِۦٓ أَن يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ
فِي ٱلْأَرْضِ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْخَٰسِرُونَ ﴿٢٧﴾ كَيْفَ
تَكْفُرُونَ بِٱللَّهِ وَكُنتُمْ أَمْوَٰتًا فَأَحْيَٰكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ
ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٨﴾ هُوَ ٱلَّذِي خَلَقَ
لَكُم مَّا فِي ٱلْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ ٱسْتَوَىٰٓ إِلَى ٱلسَّمَآءِ
فَسَوَّىٰهُنَّ سَبْعَ سَمَٰوَٰتٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٩﴾

ربع الحزب ١

٥

موژدەيچ بڎە پا کەسا ئيمانشا ئاورڎەن و هەرمانێ عالێشا کەرڎێنێ هەکە بەهەشتانێوشا پەی هەنێ جە چێرشانە رۆخانێ مۆيەرانێ،هەروەخت جە بەرهەمەکا رزقێوشا پەنەدريا،مواچانێ خۆ ئينە وەڵێنە دريا پەنەما و ئانێ پەنەشا مڎانێ ئۆ يۆترينی مشانێ و چا بەهەشتانە هامسەرێ پاکێشا هەنێ و ئاڎێ نەمرێنێ چەنەشا﴿٢٥﴾ بەڕاسيی خوڎا شوورەيی نييەن لاشۆ هەکە نموونێوە بارۆوە مەشووليۆ يا هەرچی جە لای سەری ئاڎيۆ،جا ئانێ ئيمانشا ئاورڎەن مزانانێ ئانە حەقێوەن جە پەروەرنيشاوە، بەلاّم ئانێچە کافرێ بيێنێ -مواچا- خوڎا ئەپی نموونەيە چێشش گەرەك بييەن ؟فرێش پەنە گومڕێ مکەرۆ و فرێچش پەنە رانمايی مکەرۆ و بێژگە جە جەڕێترازيايەکا هيچکەسی گومڕا نمەکەرۆ﴿٢٦﴾ ئانێ هەکە بەڵێنەو خوڎای هۆرمڕووشکناوە دماو بەسيايش و ئانە خوڎای ئەمرە پەنەکەرڎەن بياونيۆ مپڕچناش و جە زەمينەنە گەنڎەڵکاريی مکەرا،ئانێ وێشا زەرەرمەنڎێنێ﴿٢٧﴾ چەنی وەرانوەرو خوڎای کافرێ مبيدێ خۆ شمە مەرڎێ بێندێ و زينڎێش کەرڎيديۆە،دمايی ممرنۆتاوە و دمايی زينڎێتا مکەرۆوە و دمايی مگێڵنيەيديۆە پەی لايش﴿٢٨﴾ هەرچی ئينا جە زەمينەنە ئاڎی پەی خەلق کەرڎێندێ و دماوە رووەش نيا ئاسمانی ئێتر کەرڎێش بە حۆت ئاسمانێ و،ئاڎ بە گرڎ چێوێ فرە زانان﴿٢٩﴾

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَٰٓئِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي ٱلْأَرْضِ خَلِيفَةً قَالُوٓاْ أَتَجْعَلُ فِيهَا مَن يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ ٱلدِّمَآءَ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ قَالَ إِنِّيٓ أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٠﴾ وَعَلَّمَ ءَادَمَ ٱلْأَسْمَآءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى ٱلْمَلَٰٓئِكَةِ فَقَالَ أَنۢبِـُٔونِي بِأَسْمَآءِ هَٰٓؤُلَآءِ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٣١﴾ قَالُواْ سُبْحَٰنَكَ لَا عِلْمَ لَنَآ إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَآ إِنَّكَ أَنتَ ٱلْعَلِيمُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٣٢﴾ قَالَ يَٰٓـَٔادَمُ أَنۢبِئْهُم بِأَسْمَآئِهِمْ فَلَمَّآ أَنۢبَأَهُم بِأَسْمَآئِهِمْ قَالَ أَلَمْ أَقُل لَّكُمْ إِنِّيٓ أَعْلَمُ غَيْبَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَأَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا كُنتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٣٣﴾ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَٰٓئِكَةِ ٱسْجُدُواْ لِأٓدَمَ فَسَجَدُوٓاْ إِلَّآ إِبْلِيسَ أَبَىٰ وَٱسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٣٤﴾ وَقُلْنَا يَٰٓـَٔادَمُ ٱسْكُنْ أَنتَ وَزَوْجُكَ ٱلْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَٰذِهِ ٱلشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٣٥﴾ فَأَزَلَّهُمَا ٱلشَّيْطَٰنُ عَنْهَا فَأَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيهِ وَقُلْنَا ٱهْبِطُواْ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي ٱلْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَٰعٌ إِلَىٰ حِينٍ ﴿٣٦﴾ فَتَلَقَّىٰٓ ءَادَمُ مِن رَّبِّهِۦ كَلِمَٰتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٣٧﴾

٦

ئاوەخت پەروەرنت بە مەلائیکەکاش وات بەڕاسیی من جە زەمیننە جانشینیو پەی ویٚم مکەروونە(منیەورە)،واتشا ئایا کەسیٚوش چەنە منیەیرە گەنڎەڵکارییش چەنە بکەروٚ و وونیش چەنە بمجوٚ جە وەختیٚوەنە ئیٚمە بە تاریفدایت تەسبیحات مکەرمیٚ و ستایشت مکەرمیٚ، واتیش بەڕاسیی ئانە من مزانووش شمە نمەزاندیٚش﴿٣٠﴾ جا ئاڎەمش فیٚرو گرڎو نامەکا کەرڎ ئنجا ۏزتیٚش ۏەرو چەماو مەلائیکەکا ئیٚتر واتش دەی ناموٚ ئانیشامە پەنە بواچدیٚ ئەگەر راسواچیٚندیٚ﴿٣١﴾ واتشا بیٚگەرڎیی پەی توٚ ئیٚمە هەرچی توٚ فیٚریٚ نەکەرڎیبیٚمیٚ نمەزانمیٚش بەڕاسیی فرەزانی دانا هەر توٚنی﴿٣٢﴾ واتش ئەی ئاڎەم ئادەی هاگاڎاریٚشا بکەرە جە نامەکاشا جا وەختیٚو هاگاڎاریٚش کەردیٚ جە نامەکاشا واتش ئەی نەواتیدیٚم پەنە بەڕاسیی من غەیبو ئاسمانەکا و زەمینی مزانوونە و مزانوونە چیٚش بەرموزدیٚ و چیٚش مشاردیٚوە﴿٣٣﴾ وەختیٚچ بە مەلائیکەکاما وات تلوٚرە بەردیٚ پەی ئاڎەمی تلوٚرەشا بەرڎ بیٚژگە ئیبلیسی لارییش بی و ویٚش بەزل زانا و بیی بە یوٚ جە کافرەکا﴿٣٤﴾ وە واتما ئەی ئاڎەم ویٚت و هامسەرەکیٚت جە بەهەشتەنە جاگیریٚ بیدیٚ و بە تیٚریی و تەسەلیی جە هەرچی گەرەکتانە بوەردیٚ و نزیکیٚ ئی درەختیە نەگندیٚ چونکە ملدیٚنە ریزو زاڵما﴿٣٥﴾ شەیتانی جە خشتەبەرڎیٚ چەنەش و چانەی چەنەش بیٚنیٚ زنییٚشوٚ، واتما وەزدیٚرە وار بریٚوتا دوژمەنیٚ بریٚوی تەریتاندیٚ و جە زەمینەنە تا ماویٚوی دیاریکریا نشینگە و مایەو ویارایتا هەن﴿٣٦﴾ ئاڎەم جە پەروەرنیشوٚ چنڎ کەلیمیٚوەش لایاویٚ ئیٚتر توٚبەش چەنە هوٚرگیٚرت، بەڕاسیی ئاڎ توٚبەهوٚرگیری بەزەییدارەن﴿٣٧﴾

قُلْنَا ٱهْبِطُوا۟ مِنْهَا جَمِيعًا ۖ فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُم مِّنِّى هُدًى فَمَن تَبِعَ هُدَاىَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٨﴾ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَكَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَآ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٣٩﴾ يَٰبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ٱذْكُرُوا۟ نِعْمَتِىَ ٱلَّتِىٓ أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَوْفُوا۟ بِعَهْدِىٓ أُوفِ بِعَهْدِكُمْ وَإِيَّٰىَ فَٱرْهَبُونِ ﴿٤٠﴾ وَءَامِنُوا۟ بِمَآ أَنزَلْتُ مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمْ وَلَا تَكُونُوٓا۟ أَوَّلَ كَافِرٍۭ بِهِۦ ۖ وَلَا تَشْتَرُوا۟ بِـَٔايَٰتِى ثَمَنًا قَلِيلًا وَإِيَّٰىَ فَٱتَّقُونِ ﴿٤١﴾ وَلَا تَلْبِسُوا۟ ٱلْحَقَّ بِٱلْبَٰطِلِ وَتَكْتُمُوا۟ ٱلْحَقَّ وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٤٢﴾ وَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُوا۟ ٱلزَّكَوٰةَ وَٱرْكَعُوا۟ مَعَ ٱلرَّٰكِعِينَ ﴿٤٣﴾ ۞ أَتَأْمُرُونَ ٱلنَّاسَ بِٱلْبِرِّ وَتَنسَوْنَ أَنفُسَكُمْ وَأَنتُمْ تَتْلُونَ ٱلْكِتَٰبَ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٤٤﴾ وَٱسْتَعِينُوا۟ بِٱلصَّبْرِ وَٱلصَّلَوٰةِ ۚ وَإِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى ٱلْخَٰشِعِينَ ﴿٤٥﴾ ٱلَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُم مُّلَٰقُوا۟ رَبِّهِمْ وَأَنَّهُمْ إِلَيْهِ رَٰجِعُونَ ﴿٤٦﴾ يَٰبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ٱذْكُرُوا۟ نِعْمَتِىَ ٱلَّتِىٓ أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّى فَضَّلْتُكُمْ عَلَى ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٤٧﴾ وَٱتَّقُوا۟ يَوْمًا لَّا تَجْزِى نَفْسٌ عَن نَّفْسٍ شَيْـًٔا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا شَفَٰعَةٌ وَلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤٨﴾

نصف الحزب ١

واتما گرڎیتا وەزدێرەوار چەنەش جا هەروەخت جه لایەنو منۆ رانمایی ئاما و ئانێ مگنا شۆنەو رانماییەکەیم ئێتر نەتەرسیشا هەنە و نەدڵگرانێ مبانێ﴿٣٨﴾ ئانێچه هەکه مگنانه بێباوەڕیی و نیشانەکاما به درۆ مزانانێ ئانێ ئێرنشینێنێ ئاڎێ به نەمریی چەنەش مەناوه﴿٣٩﴾ ئەی نەوەو ئیسرائیلی یاڎو ئا ناعمەتیه بکەردێوه هەکه متم ملتاره و وەراوەرو بەڵێنەکێم نمەکڎارێ بیدێ منیچ وەراوەرو بەڵێنەکێتا وەفاڎار مبوو و هەر جه من بتەرسدێ﴿٤٠﴾ وه ئیمان باردێ پانەی وەزنانمەره ئانەو لاو شمه بەڕاس منیۆره مەبیدێ به ئەوەڵەمین کافر پەنەش و ئایەتەکام مەورەشدێ به قیمەتێوی هەرزان و هەر جه من پارێز بکەردێ﴿٤١﴾ وه هەقی مەپێچندێ به ناهەقیۆ و هەق مەشاردێوه جه وەختێوەنه مزاندێچ﴿٤٢﴾ وه نمابکەردێ و زەکات بڎەیدێ و چەنی دلۆرەبەرا دلۆره ببەردێ﴿٤٣﴾ ئایا ئەمره مکەردێ به خەڵکی بەپاك کاریی و گوفتاریی و وێتا جه ویرمشۆوه جه وەختێوەنه شمه کتێب(تەورات) مواندێوه؟ دەی ئایا ژیرێ نمەبیدێ ؟﴿٤٤﴾ دەی یارڎی جه سەبری و نمێ هۆربگێردێ و بەڕاسیی ئاڎه فره گۆرێ(قورسەنه) بێژگه سەرو گەرڎەنکەچەکاوه﴿٤٥﴾ ئانێ هەکه پاسه مزانا میاۋاۋه به پەروەرنیشا و هەر بەڕاسیی مگێلاۆوه پەی لایش﴿٤٦﴾ ئەی نەوەو ئیسرائیلی یاڎو ئا ناعمەتیه بکەردێوه هەکه متەنم ملتاره و من فەزڵم دێندێ ملو ئاڵەمیانیره﴿٤٧﴾ وێچتا پارێزندێ جه روێوی کەس نمەتاۆۆ هیچ بڎۆ جەزاو کەسینه و تکاش چەنه هۆرنمەگێریۆ و بارمتەش چەنه هۆرنمەگێریۆ و سەریچنمەکریاوه﴿٤٨﴾

وَإِذْ نَجَّيْنَٰكُم مِّنْ ءَالِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوٓءَ ٱلْعَذَابِ يُذَبِّحُونَ أَبْنَآءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَآءَكُمْ ۚ وَفِى ذَٰلِكُم بَلَآءٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿٤٩﴾ وَإِذْ فَرَقْنَا بِكُمُ ٱلْبَحْرَ فَأَنجَيْنَٰكُمْ وَأَغْرَقْنَآ ءَالَ فِرْعَوْنَ وَأَنتُمْ تَنظُرُونَ ﴿٥٠﴾ وَإِذْ وَٰعَدْنَا مُوسَىٰٓ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً ثُمَّ ٱتَّخَذْتُمُ ٱلْعِجْلَ مِنۢ بَعْدِهِۦ وَأَنتُمْ ظَٰلِمُونَ ﴿٥١﴾ ثُمَّ عَفَوْنَا عَنكُم مِّنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥٢﴾ وَإِذْ ءَاتَيْنَا مُوسَى ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْفُرْقَانَ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿٥٣﴾ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِۦ يَٰقَوْمِ إِنَّكُمْ ظَلَمْتُمْ أَنفُسَكُم بِٱتِّخَاذِكُمُ ٱلْعِجْلَ فَتُوبُوٓا۟ إِلَىٰ بَارِئِكُمْ فَٱقْتُلُوٓا۟ أَنفُسَكُمْ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ عِندَ بَارِئِكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ ۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٥٤﴾ وَإِذْ قُلْتُمْ يَٰمُوسَىٰ لَن نُّؤْمِنَ لَكَ حَتَّىٰ نَرَى ٱللَّهَ جَهْرَةً فَأَخَذَتْكُمُ ٱلصَّٰعِقَةُ وَأَنتُمْ تَنظُرُونَ ﴿٥٥﴾ ثُمَّ بَعَثْنَٰكُم مِّنۢ بَعْدِ مَوْتِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥٦﴾ وَظَلَّلْنَا عَلَيْكُمُ ٱلْغَمَامَ وَأَنزَلْنَا عَلَيْكُمُ ٱلْمَنَّ وَٱلسَّلْوَىٰ ۖ كُلُوا۟ مِن طَيِّبَٰتِ مَا رَزَقْنَٰكُمْ ۚ وَمَا ظَلَمُونَا وَلَٰكِن كَانُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٥٧﴾

٨

ئانـــەبیْ نەجاتیـــچما دایـــدیْ جـــە دەســەودائیْرەو فیرعــەنی تــاڵیی عــەزابیتا پەنــە چەشـێنیْ کوڕەکاتــا ســەرەبڕیْنیْ و ژەنەکاتا بەزینڎەیی ئازیْنیْوە ئانەیچە پەی شمە تاقی ئەوەکەرڎەییْوی فرە گۆرەبیْ جە لایـەنو پـەروەردگاریتاوە﴿٤٩﴾ ئانـەبیْ جە وەرو خاتریْتا بەحرما لـت کـەرڎ جا شمـەما نەجات دایدیْ و دەسەودائیْرەو فیرعـەونیما نوقـــوم کـــەرڎ جـــە وەختیٚنـــە ویْتـــا تەماشـــەکەریْندیْ﴿٥٠﴾ وە ئانـــەبیْ واڎەو چل شەواما نیارە پەی مووسای ئینجا جە شوْنەو ئاڎیرە گوْرەکەکەتا کەرڎ بە خوڎاو ویْتا دەی شمـە ستەمکاریْ بییەیدیْ﴿٥١﴾ ئینجـا دمــای ئانەیــچە چــەنەتا وەشــیْ بییـــەیمیْ بەشـــکو سوپاســـگوزاریی بکـــەردیْ﴿٥٢﴾ وە ئانـــەبیْ کتیْـــب و جیائەوەکـەر(قورقـان) مـا دا بـە مووسـای بەشـکو بگنـدیْ سـەرو رانمـایی﴿٥٣﴾ وە ئانەبیْ مووسا واتش بە قۆمەکەیش ئەی قۆمەکەم پانەی گوْرەکەکەتا کەرڎ بە خوڎاو ویْتا زوڵمتا ئۆ ویْتاکـەرڎ دەی بـە توْبـۆ لـوْدیْ پـەی لاو ئەنـەئاور(خـالیق) یتـا دەی ویْتـا بکوشـدیْ ئانـەتا لاو ئەنەئاورەکـەیتاوە خاستـەرەن،خوْ توْبـەش چـەنەهوْرگیْرتیدیْ بیْگومـان ئاڎ فـرە توْبـە قوبووڵکـەری رەحمینەن ە﴿٥٤﴾ ئانەبیْ واتتا ئەی مووسا ئیمانت پەنەنمارمیْ هـەتا خـوڎای بە ئاشکرا نەوْینمیْ ئیْتر هوْرەتریْشقەی دایدیْ وەنـە و ویْچتا دیای دییْندیْ﴿٥٥﴾ ئینجا جە دمای مـەرڎەیتا زینـڎیْما کەرڎیـدیْوە بەشـکوم سوپاسـگوزاریی بکـەردیْ﴿٥٦﴾ وە هوْرمـا کـەرڎ بـە سـەی پـەیتا و گـەزوْ و پەلـەوەرو شـەلاقەیما پـەی وەزنایـدیْرە،بووەردیْ چا چیْوە پاکا پیْسە رزقی دیٚنـدیْما پەنـە و ئاڎیْ ستەمشا ئۆ ئیمە نەکەرڎ بەڵکو زوڵم ئۆ ویْشا کەریْنیْ﴿٥٧﴾

وَإِذْ قُلْنَا ٱدْخُلُوا۟ هَٰذِهِ ٱلْقَرْيَةَ فَكُلُوا۟ مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ
رَغَدًا وَٱدْخُلُوا۟ ٱلْبَابَ سُجَّدًا وَقُولُوا۟ حِطَّةٌ نَّغْفِرْ لَكُمْ
خَطَٰيَٰكُمْ ۚ وَسَنَزِيدُ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٥٨﴾ فَبَدَّلَ ٱلَّذِينَ
ظَلَمُوا۟ قَوْلًا غَيْرَ ٱلَّذِى قِيلَ لَهُمْ فَأَنزَلْنَا عَلَى ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟
رِجْزًا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ بِمَا كَانُوا۟ يَفْسُقُونَ ﴿٥٩﴾ ۞ وَإِذِ ٱسْتَسْقَىٰ
مُوسَىٰ لِقَوْمِهِۦ فَقُلْنَا ٱضْرِب بِّعَصَاكَ ٱلْحَجَرَ ۖ فَٱنفَجَرَتْ
مِنْهُ ٱثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا ۖ قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ مَّشْرَبَهُمْ ۖ كُلُوا۟
وَٱشْرَبُوا۟ مِن رِّزْقِ ٱللَّهِ وَلَا تَعْثَوْا۟ فِى ٱلْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٦٠﴾
وَإِذْ قُلْتُمْ يَٰمُوسَىٰ لَن نَّصْبِرَ عَلَىٰ طَعَامٍ وَٰحِدٍ فَٱدْعُ لَنَا
رَبَّكَ يُخْرِجْ لَنَا مِمَّا تُنۢبِتُ ٱلْأَرْضُ مِنۢ بَقْلِهَا وَقِثَّآئِهَا
وَفُومِهَا وَعَدَسِهَا وَبَصَلِهَا ۖ قَالَ أَتَسْتَبْدِلُونَ ٱلَّذِى هُوَ
أَدْنَىٰ بِٱلَّذِى هُوَ خَيْرٌ ۚ ٱهْبِطُوا۟ مِصْرًا فَإِنَّ لَكُم مَّا سَأَلْتُمْ ۗ
وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ ٱلذِّلَّةُ وَٱلْمَسْكَنَةُ وَبَآءُو بِغَضَبٍ مِّنَ
ٱللَّهِ ۗ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا۟ يَكْفُرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَيَقْتُلُونَ
ٱلنَّبِيِّـۧنَ بِغَيْرِ ٱلْحَقِّ ۗ ذَٰلِكَ بِمَا عَصَوا۟ وَّكَانُوا۟ يَعْتَدُونَ ﴿٦١﴾

الحزب ١

ئانەبێ واتما لۆدێنە دلێ ئی دەگێ هەرچی حەزتا چەنەشا بە فراوانیی بووەردێ و جە بەرەکۆ بە تلۆرۆ لۆدێ چووەر و واچدێ خوڎا گوناحەکاما بڕێزنەرە جە گوناحەکاتا وەشێ مبیمێ و زیاڎیچش مکەرمێ پەی پیاخاسا ﴿٥٨﴾ ئانێ هەکە لوێ چۆ ستەمیرە گوفتارەکەشا فاڕا جیا جە ئانەی پەنەشا واچیا جا عەزابێوما جە ئاسمانۆ وەزنارە پەی سەرو ئانیشا ستەمشا کەرڎ پانەی جە هەقی لاشادا﴿٥٩﴾ ئانەبێ مووسا داواو واران وارایش کەرڎ پەی قۆمەکەیش واتما بە عاساکێت بڎە ئۆ تەوەنەکێ،ئێتر دوانزە هانێش چەنەتەقێ،دیارەن گرڎکەس هاناۋو وێش ئەشناساش،بووەردێ و بووەردێوە جە رزقو خوڎای و جە سەرزەمینەنە گەنڎلیی وەلامەکەردێوە﴿٦٠﴾ ئانەبێ واتتا ئەی مووسا سەبر نمەکەرمێ سەرو یەك وارڎەی داوا بکەرە پەروەرنەکەیت چانەی زەمین مڕسنۆش جە پاقلەکەیش و خەیارەکەیش و سیرەکەیش و میژووەکاش و پیازیش پەیما بارۆبەر،مووسا واتش ئایا ئانە هەکە خاس و عالەن فاڕدێشۆ پانەی هەکە کەمنرخ و نزمەن، وەزدێرە میسر بەڕاسیی ئانە داواتاکەرڎ چاگە دەستا مگنۆ،جا زەلیلیی و رسوایی دریا ملشارە و تووڕەیی خوڎای یەخێ گێرتێ،ئانەیچ چانەیۆ بێ نیشانەکاو خوڎای بە درۆ زانێنێ و پێغەممەرەکا بە ناهەق کوشێنێ،ئینەیچ چانەیۆ بێ یاخیێ بیێ و دەسدرێژیی کەرێنێ﴿٦١﴾

إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَٱلَّذِينَ هَادُواْ وَٱلنَّصَٰرَىٰ وَٱلصَّٰبِـِٔينَ مَنْ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْـَٔاخِرِ وَعَمِلَ صَٰلِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٢﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَٰقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ ٱلطُّورَ خُذُواْ مَآ ءَاتَيْنَٰكُم بِقُوَّةٍ وَٱذْكُرُواْ مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٦٣﴾ ثُمَّ تَوَلَّيْتُم مِّنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ فَلَوْلَا فَضْلُ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُۥ لَكُنتُم مِّنَ ٱلْخَٰسِرِينَ ﴿٦٤﴾ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ ٱلَّذِينَ ٱعْتَدَوْاْ مِنكُمْ فِى ٱلسَّبْتِ فَقُلْنَا لَهُمْ كُونُواْ قِرَدَةً خَٰسِـِٔينَ ﴿٦٥﴾ فَجَعَلْنَٰهَا نَكَٰلًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهَا وَمَا خَلْفَهَا وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٦٦﴾ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِۦٓ إِنَّ ٱللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَن تَذْبَحُواْ بَقَرَةً قَالُوٓاْ أَتَتَّخِذُنَا هُزُوًا قَالَ أَعُوذُ بِٱللَّهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ ٱلْجَٰهِلِينَ ﴿٦٧﴾ قَالُواْ ٱدْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّن لَّنَا مَا هِىَ قَالَ إِنَّهُۥ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَّا فَارِضٌ وَلَا بِكْرٌ عَوَانٌۢ بَيْنَ ذَٰلِكَ فَٱفْعَلُواْ مَا تُؤْمَرُونَ ﴿٦٨﴾ قَالُواْ ٱدْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّن لَّنَا مَا لَوْنُهَا قَالَ إِنَّهُۥ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ صَفْرَآءُ فَاقِعٌ لَّوْنُهَا تَسُرُّ ٱلنَّٰظِرِينَ ﴿٦٩﴾

١٠

به‌ڕاسیی ئا كه‌سیْ ئیمانشا ئاوردْ و ئانیْ بییْ به‌ جووله‌كیْ و نه‌سرانییه‌كیْ و سابیْئه‌كیْ هه‌ركامشا ئیمانش ئاردْه‌ن به‌ خوْدای و ڕوْ ئاخیره‌تی و هه‌رمانه‌ی عاله‌ش كه‌ردْیْنه‌ لاو په‌روه‌رنیشاوه‌ كریْهاشا هه‌نه‌ و ته‌رسیشا سه‌رنییه‌نه‌ و دلْگرانیْ نمه‌با﴿٦٢﴾ وه‌ ئانه‌بیْ په‌یمانه‌ما چه‌نه‌هوْرگیْرتیدیْ و كوْ توووریما سه‌رو سه‌ره‌یتاوه‌ به‌رزكه‌ردْوْ و په‌نه‌ماواتیدیْ ئانه‌ دیْندیْماپه‌نه‌ به‌ قه‌وه‌توْ(تونڎ) بگیْردیْش و یاڎو ئانه‌ی بكه‌ردیْ چه‌نه‌شه‌ن به‌شكو پاریْزبكه‌ردیْ﴿٦٣﴾ كه‌چی دمای ئانه‌ی ڕووه‌تا هوْركه‌ردْه‌،خوْ ئه‌گه‌ر فه‌زلْ و به‌زه‌یی خوْدای نه‌بیینیْ سه‌رتاوه‌ بیْشك جه‌ خه‌ساره‌تمه‌نڎه‌كابیْندیْ﴿٦٤﴾ بیْگومان ئانیْتا جه‌ ویْتا ئه‌شناسیْ هه‌كه‌ جه‌ شه‌ممه‌نه‌ ده‌سدریْژییشاكه‌رڎ جا واتما بیدیْ به‌ مه‌یموونیْ دوورئه‌وه‌ڤزییْ﴿٦٥﴾ ئیْتر كه‌رڎما به‌ په‌نڎه‌(عیبره‌ت) په‌ی هامچه‌رخه‌كاشا و په‌ی دمایناپچشا و به‌ موْچیاریی په‌ی پاریْزكارا﴿٦٦﴾ وه‌ ئانه‌بیْ مووسا به‌ قوْمه‌كه‌یش واتش خوْڎا ئه‌مره‌تا په‌نه‌مكه‌روْ هه‌كه‌ گاویْوه‌ سه‌ره‌بڕدیْ،واتشا ئایا مه‌خسه‌ره‌ما په‌نه‌مكه‌ری ؟واتش په‌نامگیْروو به‌خوْڎای هه‌كه‌ جه‌ نه‌فامابوو﴿٦٧﴾ واتشا داوابكه‌ره‌ جه‌ په‌روه‌رنه‌كه‌یت په‌یما ڕوْشن بكه‌روْوه‌ كامیْنه‌،واتش به‌ڕاسیی ئاڎ ماچوْ ئاڎه‌ گاویْوه‌نه‌ نه‌پیره‌نه‌ و نه‌فره‌یچ جوانه‌نه‌ ئینا به‌ینو ئا دووانه‌،ده‌ی ئانه‌ ئه‌مره‌تا په‌نه‌مكریوْ بكه‌ردیْش﴿٦٨﴾ واتشا داوابكه‌ره‌ په‌روه‌رنه‌كه‌یت په‌یما ڕوْشن بكه‌روْوه‌ ڕه‌نگه‌كیْش چه‌نینه‌نه‌؟ واتش به‌ڕاسیی ئاڎ ماچوْ ئاڎه‌ گاویْوه‌ زه‌رڎه‌ی توْخه‌نه‌ ڕه‌نگه‌كه‌ش ته‌ماشه‌كه‌را دلْوه‌شیْ مكه‌روْ﴿٦٩﴾

قَالُوا۟ ٱدْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّن لَّنَا مَا هِىَ إِنَّ ٱلْبَقَرَ تَشَٰبَهَ عَلَيْنَا وَإِنَّآ إِن شَآءَ ٱللَّهُ لَمُهْتَدُونَ ﴿٧٠﴾ قَالَ إِنَّهُۥ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَّا ذَلُولٌ تُثِيرُ ٱلْأَرْضَ وَلَا تَسْقِى ٱلْحَرْثَ مُسَلَّمَةٌ لَّا شِيَةَ فِيهَا ۚ قَالُوا۟ ٱلْـَٰٔنَ جِئْتَ بِٱلْحَقِّ ۚ فَذَبَحُوهَا وَمَا كَادُوا۟ يَفْعَلُونَ ﴿٧١﴾ وَإِذْ قَتَلْتُمْ نَفْسًا فَٱدَّٰرَْٰٔتُمْ فِيهَا ۖ وَٱللَّهُ مُخْرِجٌ مَّا كُنتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٧٢﴾ فَقُلْنَا ٱضْرِبُوهُ بِبَعْضِهَا ۚ كَذَٰلِكَ يُحْىِ ٱللَّهُ ٱلْمَوْتَىٰ وَيُرِيكُمْ ءَايَٰتِهِۦ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٧٣﴾ ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُم مِّنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ فَهِىَ كَٱلْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً ۚ وَإِنَّ مِنَ ٱلْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ ٱلْأَنْهَٰرُ ۚ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَشَّقَّقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ ٱلْمَآءُ ۚ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ ٱللَّهِ ۗ وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٧٤﴾ ۞ أَفَتَطْمَعُونَ أَن يُؤْمِنُوا۟ لَكُمْ وَقَدْ كَانَ فَرِيقٌ مِّنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلَٰمَ ٱللَّهِ ثُمَّ يُحَرِّفُونَهُۥ مِنۢ بَعْدِ مَا عَقَلُوهُ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾ وَإِذَا لَقُوا۟ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ قَالُوٓا۟ ءَامَنَّا وَإِذَا خَلَا بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ قَالُوٓا۟ أَتُحَدِّثُونَهُم بِمَا فَتَحَ ٱللَّهُ عَلَيْكُمْ لِيُحَآجُّوكُم بِهِۦ عِندَ رَبِّكُمْ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٧٦﴾

الحزب ٢

١١

واتـشا داوابكـەرە جـە پـەروەرنيت پـەيما رۆشـن بكـەرۆوە كامێنـە بەڕاسيى گـاوەكێ لاو ئێمـۆ ئـۆ يـۆترينى مـشانێ و ئێمـە ئيـشەڵلاَ و بـەدڵنياييۆ جـە رانمـوونى كرياينمێ﴿٧٠﴾واتـش بەڕاسيى ئـاڎ مواچـۆ ئـاڎە نەمۆچـيێنە زەمـين بكـاڵۆ و نەكـشت ئـاوى مڎۆنـە سـلاَمەتەنە و رەنگيتـەرش تێكـەڵ نييەن،واتـشا ئيـسە هەواڵى هەقەتينت ئاورڎ،جا سەرەشا بڕيە و خـەريك بـێ ئانـەيچ نەكـەرانێ﴿٧١﴾ وە ئانـەبێ كەسـێوتا كوشـت جـا سـەرش ئاژاولێتا كۆتەنە و خوڎايچ ئانـەش ئاشكرا كـەرڎ شارابێتاوە﴿٧٢﴾ جـا واتمـا پارچـە كاش دەيديوە ئۆ يۆترينى،هـەر پا نۆعيچە خوڎامەرڎێ زينڎێ مكەرۆوەو نيشانەكاش نيـشانەتا مـڎۆ بەشـكو ژيـرێ بيـدێ﴿٧٣﴾
ئينجا دماى ئانەى دڵەكێتا رەقێ بيێ دڵەكێتا هەر ماچى تەوەنى يام رەقتەرێنێ و بێگومان تەوەنێ هەنێشا رۆخانێشا چەنە متەقا و هەنێشا شەق مبەرانێ و ئاويشا چەنەمزيۆوە و هەنێشا حێبەتيێ خوڎاينە تلێ مباوە و خوڎايچ بێهاگا نييەن چانەى مكەرديش﴿٧٤﴾ ئايا تەماڎارێندێ ئيمان بارا بە دينەكەيتا جە وەختێوەنە دەسێو چاڎيشا فەرمايشتو خوڎاى ئەژنەوێنێ ئينجا دماى ئانەيە ياوێنێشەنە فاڕێنێش و ئينەيچ زانێنێ﴿٧٥﴾ وە ئەگەر تووشو ئانيشا بيێنێ ئيمانشا ئاورڎەن واچێنێ ئيمانما ئاورڎەن و ئەگەر چۆڵييەنە ياوێنێ بە يۆترينى واچێنێ ئانە چى ئاچێوێشا پەنە ماچدێنە هەكە خوڎاى بە شمە واتێنێ تا لاو پەروەنيتاوە بكەراشا بە بەڵگێ سەرتاوە؟ ئايا ژيرێ نمەبيدێ؟﴿٧٦﴾

أَوَلَا يَعْلَمُونَ أَنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٧﴾ وَمِنْهُمْ أُمِّيُّونَ لَا يَعْلَمُونَ ٱلْكِتَٰبَ إِلَّآ أَمَانِيَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ ﴿٧٨﴾ فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ يَكْتُبُونَ ٱلْكِتَٰبَ بِأَيْدِيهِمْ ثُمَّ يَقُولُونَ هَٰذَا مِنْ عِندِ ٱللَّهِ لِيَشْتَرُوا۟ بِهِۦ ثَمَنًا قَلِيلًا ۖ فَوَيْلٌ لَّهُم مِّمَّا كَتَبَتْ أَيْدِيهِمْ وَوَيْلٌ لَّهُم مِّمَّا يَكْسِبُونَ ﴿٧٩﴾ وَقَالُوا۟ لَن تَمَسَّنَا ٱلنَّارُ إِلَّآ أَيَّامًا مَّعْدُودَةً ۚ قُلْ أَتَّخَذْتُمْ عِندَ ٱللَّهِ عَهْدًا فَلَن يُخْلِفَ ٱللَّهُ عَهْدَهُۥٓ ۖ أَمْ تَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨٠﴾ بَلَىٰ مَن كَسَبَ سَيِّئَةً وَأَحَٰطَتْ بِهِۦ خَطِيٓـَٔتُهُۥ فَأُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٨١﴾ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلْجَنَّةِ ۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٨٢﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَٰقَ بَنِيٓ إِسْرَٰٓءِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا ٱللَّهَ وَبِٱلْوَٰلِدَيْنِ إِحْسَانًا وَذِى ٱلْقُرْبَىٰ وَٱلْيَتَٰمَىٰ وَٱلْمَسَٰكِينِ وَقُولُوا۟ لِلنَّاسِ حُسْنًا وَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُوا۟ ٱلزَّكَوٰةَ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنكُمْ وَأَنتُم مُّعْرِضُونَ ﴿٨٣﴾

١٢

ئەی ئاڎێ نمەزانا بێشك خوڎا مزانۆ پانەی مشاراشۆ و پانەی ئاشكراش مكەرا﴿٧٧﴾ هەنێچشا نەخونـڎەوارێنێ نویستەی نمەزانا و بێژگە ئاواتا هیچشا نییەن پەنە و تەنیا شۆنەو زەنڎێ كۆتێنێ﴿٧٨﴾ دەی وەیل پەی ئا كەسا بە دەسی وێشا كتێب منویسانێ و ئینجا مواچانێ ئینە جە لایەنو خوڎایۆن پەی ئینەی قیمەتێوی كەمشا دەس بگنۆ پەنەش،دەی وەیل پەی ئاڎیشا سەرو ئانەی ئوونەشا بە دەسا وێشا نویستەن و وەیلیچ پەیشا سەرو ئانەی چانەیۆ دەسشا مگنۆ﴿٧٩﴾ واتیچشا تەنیا چنڎ رۆێۆی كەم ئێرما تەقیۆپۆ بواچە ئایا بەڵێنەتا جە خوڎای هۆرگێرتێنە؟ خوڎا بەڵێنەو وێش نمەماڕۆ یام چێوێو مواچدێ دەربارەو خوڎای هەكە وێچتا نمەزاندێش؟﴿٨٠﴾ نەخێر هەركەس گوناحێو بكەرۆنە و تاوانەكەش گرڎ تەرەفێو بگێرۆرە دەی ئانێ ئێرنشینێنێ و،هەتاهەتان چەنەش مەناوە﴿٨١﴾ ئانێچە ئیمان مارانێ و كارێ عالێ مكەرانێ ئانێ بەهەشت نشینێنێ و چەنەش نەمرێنێ﴿٨٢﴾ وە ئانەبێ پەیمانەما جە نەوەو ئیسرائیلی هۆرگێرتە:بێژگە خوڎای هیچ نەپرسدێ و چەنی نەڎێ و تاتەی و قۆما و هەتیما و نەڎارا خاسە بكەردێ و چێوی خاس بە خەڵكی بواچدێ و نمابكەردێ و زەكات بڎەیدێ كەچی بێژگە كەمێوێتا رووەتا كەرڎە پۆلاوە و پەشتیتا هۆركەرڎە﴿٨٣﴾

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَٰقَكُمْ لَا تَسْفِكُونَ دِمَآءَكُمْ وَلَا تُخْرِجُونَ أَنفُسَكُم مِّن دِيَٰرِكُمْ ثُمَّ أَقْرَرْتُمْ وَأَنتُمْ تَشْهَدُونَ ﴿٨٤﴾ ثُمَّ أَنتُمْ هَٰٓؤُلَآءِ تَقْتُلُونَ أَنفُسَكُمْ وَتُخْرِجُونَ فَرِيقًا مِّنكُم مِّن دِيَٰرِهِمْ تَظَٰهَرُونَ عَلَيْهِم بِٱلْإِثْمِ وَٱلْعُدْوَٰنِ وَإِن يَأْتُوكُمْ أُسَٰرَىٰ تُفَٰدُوهُمْ وَهُوَ مُحَرَّمٌ عَلَيْكُمْ إِخْرَاجُهُمْ ۚ أَفَتُؤْمِنُونَ بِبَعْضِ ٱلْكِتَٰبِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ ۚ فَمَا جَزَآءُ مَن يَفْعَلُ ذَٰلِكَ مِنكُمْ إِلَّا خِزْىٌ فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ۖ وَيَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ يُرَدُّونَ إِلَىٰٓ أَشَدِّ ٱلْعَذَابِ ۗ وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٨٥﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ ٱشْتَرَوُا۟ ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا بِٱلْءَاخِرَةِ ۖ فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ ٱلْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٨٦﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى ٱلْكِتَٰبَ وَقَفَّيْنَا مِنۢ بَعْدِهِۦ بِٱلرُّسُلِ ۖ وَءَاتَيْنَا عِيسَى ٱبْنَ مَرْيَمَ ٱلْبَيِّنَٰتِ وَأَيَّدْنَٰهُ بِرُوحِ ٱلْقُدُسِ ۗ أَفَكُلَّمَا جَآءَكُمْ رَسُولٌۢ بِمَا لَا تَهْوَىٰٓ أَنفُسُكُمُ ٱسْتَكْبَرْتُمْ فَفَرِيقًا كَذَّبْتُمْ وَفَرِيقًا تَقْتُلُونَ ﴿٨٧﴾ وَقَالُوا۟ قُلُوبُنَا غُلْفٌۢ ۚ بَل لَّعَنَهُمُ ٱللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيلًا مَّا يُؤْمِنُونَ ﴿٨٨﴾

١٣

وە ئانـەبێ پەیمانـەما چـەنە هۆرگێرتیـدێ وونـەو یـۆترینی نەمجـدێ و وێتـا جـە یانەکاتانە مەزندێوە ئینجا دڎانتا نیاپۆرە و وێتـا شـاهێدێندێ﴿٨٤﴾ دەی ئانا شمـە ئانێندێ وێتا مکوشدێ و دەسێو جە وێتا جـە یانەکاشـانە مزنـدێوە بـە تـاوان و دوژمەنایەتیی یارڎی خـەڵکی مڎەیدێ جە دڎشـا و ئەگـەر بە یەخسیریی بـەیانێ پـەی لایتا فیدیەشا پەی مڎەیدێ جە وەختێوەنە بەرپڕنایشا پەیتا حەرامەن ئایا ئیمانتا بە بڕێۆو کتێبەکەی هـەن و بە بڕێـۆی تـەریش کافرێنـدێ؟ دەی جـەزاو ئا کەساتا مشیۆم چـێش بـۆ بێژگـە سەرشـۆڕیی جـە ژیـوای دنییێنـە و رۆ قیامـەتیچ مگێڵنیـاوە پـەی دلێ سـەختتەرین عـەزابی﴿٨٥﴾ ئـانێ ئـا کەسێنێ ژیـوای دنیێشا ئەسان بە قیامـەتی،دەی عـەزاب سەرشـاوە سووك نمـەکریۆ و ئـاڎێ سـەریچ نمـەۆزیا﴿٨٦﴾ وە بێشك کتێبمـا دا بـە مووسای و پێغەممەرێچما کیاستێ شۆنیـشرە و نیشانێما دێ بـە عیسای کوڕو مریەمێ و بە جوبرائیلی لاینگیرییما کەرڎ،ئایا هەرجارێو پێغەممەرێوتا بە چێوێۆێ پەی بەیۆ هەکـە دەروونتـا حـەزش پەنـە نمەکـەرۆ دەس مکـەردێ بـە وێ بـەزلزانای جـا دەسـێوتا بـە دڕۆش منیەیدێرە دەسێوتا دەس کەردێ بە کوشتەی؟﴿٨٧﴾ وە واچێنێ دڵـەکێما پەرڎەپۆشێنێ، نەخێر بەڵکو بە مەڵامەتو کوفریشاوە خوڎای لەعنەتە وەنەکەرڎێنێ ئێتر ئانێ ئیمان مارانێ کەمێنێ﴿٨٨﴾

وَلَمَّا جَآءَهُمْ كِتَٰبٌ مِّنْ عِندِ ٱللَّهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ
وَكَانُوا۟ مِن قَبْلُ يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ فَلَمَّا
جَآءَهُم مَّا عَرَفُوا۟ كَفَرُوا۟ بِهِۦ فَلَعْنَةُ ٱللَّهِ عَلَى ٱلْكَٰفِرِينَ
﴿٨٩﴾ بِئْسَمَا ٱشْتَرَوْا۟ بِهِۦٓ أَنفُسَهُمْ أَن يَكْفُرُوا۟ بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ
بَغْيًا أَن يُنَزِّلَ ٱللَّهُ مِن فَضْلِهِۦ عَلَىٰ مَن يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦ
فَبَآءُو بِغَضَبٍ عَلَىٰ غَضَبٍ وَلِلْكَٰفِرِينَ عَذَابٌ مُّهِينٌ
﴿٩٠﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ ءَامِنُوا۟ بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ قَالُوا۟ نُؤْمِنُ بِمَآ أُنزِلَ
عَلَيْنَا وَيَكْفُرُونَ بِمَا وَرَآءَهُۥ وَهُوَ ٱلْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا
مَعَهُمْ قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُونَ أَنۢبِيَآءَ ٱللَّهِ مِن قَبْلُ إِن كُنتُم
مُّؤْمِنِينَ ﴿٩١﴾ ۞ وَلَقَدْ جَآءَكُم مُّوسَىٰ بِٱلْبَيِّنَٰتِ ثُمَّ
ٱتَّخَذْتُمُ ٱلْعِجْلَ مِنۢ بَعْدِهِۦ وَأَنتُمْ ظَٰلِمُونَ ﴿٩٢﴾ وَإِذْ
أَخَذْنَا مِيثَٰقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ ٱلطُّورَ خُذُوا۟
مَآ ءَاتَيْنَٰكُم بِقُوَّةٍ وَٱسْمَعُوا۟ قَالُوا۟ سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا
وَأُشْرِبُوا۟ فِى قُلُوبِهِمُ ٱلْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْ قُلْ بِئْسَمَا
يَأْمُرُكُم بِهِۦٓ إِيمَٰنُكُمْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٩٣﴾

١٤

جا وەختێو کتێبێوی بەراس زانو ئانەی هەکە لاو ئاذیشاوە بێ جە لایەنو خوذایۆ ئاما پەیشا و چاوەڵتەر دێنێش گۆشو ئانیشارە کافرێ بیێ بێنێ و ئانە ئەشناسێنێش ئاما پەیشا کافرێ بیێ پەنەش،دەی لەعنەتو خوذای ئۆ کافرەکا﴿٨٩﴾ عیش چا چێوێیە وێشا ۆرەت پەنەش پانەی کوفر بکەرانێ بە ئانەی خوذای وەزنارەوار جە حەسوودیی ئانەینە خوذا بەرەو فەزڵو وێش بکەرۆوە پەی هەر بەنذێویش وێش گەرەکشەن،ئێتر دووچارێ غەزب سەرو غەزەبی بیێ و کافرەکێ عەزابێوە ریسواکەرشا پەی هەن﴿٩٠﴾ ئەگەر پەنەیچشا واچیێ ئیمان باردێ بە ئانەی خوذای وەزنانرە واچێنێ ئیمان پانەی مارمێنە وەزنیانرە پەیما و کافرێ بێنێ پانەی شوێنەو ئاذیرە وەزنیانرە هەکە هەقێوبێ ئانەو ئاذیشا بەراس زانێ،بواچە دەی ئەگەر ئیماندارێ بێندێ چی چاوەڵ پێغەمبەرەکاو خوذای کوشێندێ ؟﴿٩١﴾ خۆ بێشك مووسا بە نیشانێ رۆشنێوە ئاما پەی لایتا کەچی دماو ئانەی گۆرەکەکەتا کەرذ بە خوذاو وێتا و شمە زاڵمێ بییەیدێ﴿٩٢﴾ ئانەبێ پەیمانەما چەنە هۆرگێرتیدێ و کۆ تووریما سەرو سەرەیتاوە بەرزکەرذۆ ئانە پەنەما دێندێ بەقەوەت(پتەو)یی بگێردێش و گۆشتا چەنەبۆ،واتشا ئەژنیما و سەرپێچییماکەرذ و بە مەلامەتو کافرییەیشاوە گۆرەکەپرسیی جە دڵەکاشانە چەکەرەش کەرذ،بواچە عیش چانەی ئیمانەکەتا ئەمرەتا پەنەمکەرۆ ئەگەر ئیماندارێ بێندێ﴿٩٣﴾

وَاتَّبَعُوا مَا تَتْلُوا الشَّيَاطِينُ عَلَىٰ مُلْكِ سُلَيْمَانَ ۖ وَمَا كَفَرَ سُلَيْمَانُ وَلَٰكِنَّ الشَّيَاطِينَ كَفَرُوا يُعَلِّمُونَ النَّاسَ السِّحْرَ وَمَا أُنزِلَ عَلَى الْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هَارُوتَ وَمَارُوتَ ۚ وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّىٰ يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ ۖ فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ وَزَوْجِهِ ۚ وَمَا هُم بِضَارِّينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ ۚ وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنفَعُهُمْ ۚ وَلَقَدْ عَلِمُوا لَمَنِ اشْتَرَاهُ مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلَاقٍ ۚ وَلَبِئْسَ مَا شَرَوْا بِهِ أَنفُسَهُمْ ۚ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿١٠٢﴾ وَلَوْ أَنَّهُمْ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَمَثُوبَةٌ مِّنْ عِندِ اللَّهِ خَيْرٌ ۖ لَّوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿١٠٣﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقُولُوا رَاعِنَا وَقُولُوا انظُرْنَا وَاسْمَعُوا ۗ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٠٤﴾ مَّا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَلَا الْمُشْرِكِينَ أَن يُنَزَّلَ عَلَيْكُم مِّنْ خَيْرٍ مِّن رَّبِّكُمْ ۗ وَاللَّهُ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَن يَشَاءُ ۚ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿١٠٥﴾

١٦

وە کۆتێنێ شۆنەو ئانەیە شەیتانەکێ دەربارەو موڵکو سلێمانی مواناشۆ،دەی خۆ سلێمان کافر نەبیی بەڵام شەیتانەکێ کافرێ بیێ خەڵکی فێرو سیحری و ئانەی وەزنیانەرە سەرو دۆە مەلائیکەکاو بابلیرە هارووت و مارووت مکەرانێ و، هیچکەسی فێر نمەکەرانێ هەتا پەنەش نەواچانێ ئێمە بێژگە جە تاقی ئەوەکەرڎەی هیچیتەر نییەنمێ دەی کافر مەبە،جا ئانەشا چەنە فێرێ مبانێ هەکە دۆەبەرەکیش پەنە بووزا بەینو ئینسانی و هامسەرەکەیش و،نمەتاوایچ کەسی تووشو زەرەری بکەرا پەنەش بە ئیزنو خوڎای نەبۆ و فێرێ ئانەی مبانێ هەکە زەرەرشا پەنە میاونۆنە و قازانجشا پەنە نمەیاونۆ و دیارەن مزانایچ هەرکەس کاڵای چامنە بسانۆ جە ئاخیرەتەنە هیچ جۆرە بەشێوەش جە خێرێ پەی نییەنە،دەی ئەگەر بزانا عیش چانەی وێشا وورەت پەنەش﴿١٠٢﴾ خۆ ئەگەر ئیمانشا ئاورڎەبیێ و پارێزشا کەرڎەبیێ بێشك ئا سەوابە جە خوڎایۆ دەسشا گنێ خاس بێ پەیشا،ئەگەر زانابیێشا﴿١٠٣﴾ ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاورڎەن مەواچدێ((راعنا)) – بە زوانی عیبریی مانێوە گولەش هەنە– و بواچدێ بڎیە پەیما و خاس بژنەودێ و پەی کافرەکا عەزابێوە پەڕئێش حازرکریان﴿١٠٤﴾ ئانێ کافرێ بیێ جە ئەهلو کتێبەکا و موشرێکەکێ حەز نمەکەرانێ هیچ خەیرێوە جە پەروەرنیتاوە بووەزنیۆرە ملتارە و خوڎایچ هەرکەس وێش گەرەکش بۆ تەرخانش مکەرۆ بە رەحمەتو وێشۆ و خوڎا ساحیبو فەزڵی فرە گۆرەیەن﴿١٠٥﴾

* مَا نَنسَخْ مِنْ ءَايَةٍ أَوْ نُنسِهَا نَأْتِ بِخَيْرٍ مِّنْهَا أَوْ مِثْلِهَا ۗ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٠٦﴾ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ ٱللَّهَ لَهُۥ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۗ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ مِن وَلِىٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١٠٧﴾ أَمْ تُرِيدُونَ أَن تَسْـَٔلُوا۟ رَسُولَكُمْ كَمَا سُئِلَ مُوسَىٰ مِن قَبْلُ ۗ وَمَن يَتَبَدَّلِ ٱلْكُفْرَ بِٱلْإِيمَٰنِ فَقَدْ ضَلَّ سَوَآءَ ٱلسَّبِيلِ ﴿١٠٨﴾ وَدَّ كَثِيرٌ مِّنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ لَوْ يَرُدُّونَكُم مِّنۢ بَعْدِ إِيمَٰنِكُمْ كُفَّارًا حَسَدًا مِّنْ عِندِ أَنفُسِهِم مِّنۢ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ ٱلْحَقُّ ۖ فَٱعْفُوا۟ وَٱصْفَحُوا۟ حَتَّىٰ يَأْتِىَ ٱللَّهُ بِأَمْرِهِۦٓ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٠٩﴾ وَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُوا۟ ٱلزَّكَوٰةَ ۚ وَمَا تُقَدِّمُوا۟ لِأَنفُسِكُم مِّنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِندَ ٱللَّهِ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١١٠﴾ وَقَالُوا۟ لَن يَدْخُلَ ٱلْجَنَّةَ إِلَّا مَن كَانَ هُودًا أَوْ نَصَٰرَىٰ ۗ تِلْكَ أَمَانِيُّهُمْ ۗ قُلْ هَاتُوا۟ بُرْهَٰنَكُمْ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿١١١﴾ بَلَىٰ مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُۥ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَهُۥٓ أَجْرُهُۥ عِندَ رَبِّهِۦ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١١٢﴾

١٧

هەر ئایەتێوە هۆربشانمێوە یا جە ویرش بەرمێوە خاستەرە چاڎێ یام وێنەو ئاڎێ مارمێنە،مەگەر نەمزانی هەکە خوڎا دەسەلآتش ملو گرڎ چێوێرە هەن؟﴿١٠٦﴾ ئایا نەزانانت هەکە مولکو ئاسمانەکا و زەمینی هینو خوڎایەن و شمە بێژگە جە خوڎای نە دۆستا هەن و نەسەرئەوەکەر؟﴿١٠٧﴾ یان هەر گەرەکتانە جە پێغەممەرەکەیتا بپەرسدێ هەرپێسە وەڵتەر جە مووسای پرسیا؟ جا هەرکەسێو کوفر بفاڕۆوە بە ئیمان بەبێشك تەختایی ڕێش گوم کەرڎەن﴿١٠٨﴾ فرەو ئەهلو کتێبەکا ئاواتشا ئانەن جە وەساسەتو حەسوودیێ دەروونو وێشانە و دماو ئانەیچە هەقشا پەی ڕۆشن بییەنۆ و دمای ئانەیچە ئیمانتا ئاورڎەن روو بە کوفر بگێڵناتاوە،دەی ببەخشدێ و چەمپۆشیی بکەردێ هەتا خوڎا هەرمانەو وێش ئەنجامە بڎۆ، بەڕاسیی خوڎا دەسەلآتدارەن سەرو گرڎ چێوێرە﴿١٠٩﴾ دەی نمابکەردێ و زەکات بڎەیدێ هەر خێرێوە بووزدێ وەڵێ پەی وێتا جە لاو خوڎایۆ دەستا مگنۆوە،بەڕاسیی خوڎا فرە وینان پانەی مکەردێش﴿١١٠﴾ وە واتشا هەرکەس یەهووڎیی یان نەسرانیی نەبۆ نمەلۆنە بەهەشت،ئانێ ئاواتەکێشانێ،بواچە ئادەی دەلیلەکەیتا باردێ ئەگەر ڕاسواچێندێ﴿١١١﴾ نەخێر چامنە نییەن هەرکەس وێش بسپارۆ بە خوڎای و پیاخاس بۆ ئانە کرێهاکێش ئینا لاو پەروەرنەکەیشۆ و تەرسیشا سەر نییەنە و دڵتەنگێ نمەبانێ﴿١١٢﴾

وَقَالَتِ ٱلۡيَهُودُ لَيۡسَتِ ٱلنَّصَٰرَىٰ عَلَىٰ شَيۡءٖ وَقَالَتِ ٱلنَّصَٰرَىٰ لَيۡسَتِ ٱلۡيَهُودُ عَلَىٰ شَيۡءٖ وَهُمۡ يَتۡلُونَ ٱلۡكِتَٰبَۗ كَذَٰلِكَ قَالَ ٱلَّذِينَ لَا يَعۡلَمُونَ مِثۡلَ قَوۡلِهِمۡۚ فَٱللَّهُ يَحۡكُمُ بَيۡنَهُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ فِيمَا كَانُواْ فِيهِ يَخۡتَلِفُونَ ﴿١١٣﴾ وَمَنۡ أَظۡلَمُ مِمَّن مَّنَعَ مَسَٰجِدَ ٱللَّهِ أَن يُذۡكَرَ فِيهَا ٱسۡمُهُۥ وَسَعَىٰ فِي خَرَابِهَآۚ أُوْلَٰٓئِكَ مَا كَانَ لَهُمۡ أَن يَدۡخُلُوهَآ إِلَّا خَآئِفِينَۚ لَهُمۡ فِي ٱلدُّنۡيَا خِزۡيٞ وَلَهُمۡ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٞ ﴿١١٤﴾ وَلِلَّهِ ٱلۡمَشۡرِقُ وَٱلۡمَغۡرِبُۚ فَأَيۡنَمَا تُوَلُّواْ فَثَمَّ وَجۡهُ ٱللَّهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ وَٰسِعٌ عَلِيمٞ ﴿١١٥﴾ وَقَالُواْ ٱتَّخَذَ ٱللَّهُ وَلَدٗاۗ سُبۡحَٰنَهُۥۖ بَل لَّهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ كُلّٞ لَّهُۥ قَٰنِتُونَ ﴿١١٦﴾ بَدِيعُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ وَإِذَا قَضَىٰٓ أَمۡرٗا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ﴿١١٧﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ لَا يَعۡلَمُونَ لَوۡلَا يُكَلِّمُنَا ٱللَّهُ أَوۡ تَأۡتِينَآ ءَايَةٞۗ كَذَٰلِكَ قَالَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِم مِّثۡلَ قَوۡلِهِمۡۘ تَشَٰبَهَتۡ قُلُوبُهُمۡۗ قَدۡ بَيَّنَّا ٱلۡأٓيَٰتِ لِقَوۡمٖ يُوقِنُونَ ﴿١١٨﴾ إِنَّآ أَرۡسَلۡنَٰكَ بِٱلۡحَقِّ بَشِيرٗا وَنَذِيرٗاۖ وَلَا تُسۡـَٔلُ عَنۡ أَصۡحَٰبِ ٱلۡجَحِيمِ ﴿١١٩﴾

١٨

جا یەهووڎییەکێ واتشا گاورەکێ نییەنێ سەرو هیچ بنەمیۆۆ و نەسرانییەکێچ واتشا یەهووڎییەکێ نییەنێ سەرو هیچ بنەمیۆۆ جە وەخێوەنە ئاڎێ کتێب مواناوە، ئانێچە هەکە نمەزانانێ قسێشا هەرپێسە قسێ ئێڎیشابێ، دەی خوڎا رۆ قیامەتی چانەینە جیاوازییشابێ چەنەش حوکم بەینشانە مکەرۆ﴿١١٣﴾ دەی کێ ستەمکارتەرەن جە ئا کەسیە راگێرییی مکەرۆ چانەی یاڎو خوڎای جە مزگییەکانە بکریۆ و حۆلو وێرانکەرڎەیشا مڎۆنە ؟ئانێ بە تەرساییۆ نەبۆ پەیشا نییەن بلاشانە،جە دونیانە رسواییشا پەی هەن و جە ئاخیرەتیچنە عەزابی فرە مەزنڎشا پەی هەن﴿١١٤﴾ وەرزیایگە و وەرنیشگەیچ هەر هینێ خوڎاینێ،ڕووە هەریاگ بکەردێ زاتو خوڎای ئینا چاگۆ، بەڕاسیی خوڎا فراوانگیر و فرە زانان﴿١١٥﴾ واتیچشا خوڎا زاڕوش پەی وێش گلدانۆ، بێگەرڎیی پەی ئاڎی، نەخێر پاسە نییەن هەرچی ئینا جە ئاسمانەکا و جە زەمینەنە هینو ئاڎین،گرڎشا گەرڎەنکەچێشەنێ﴿١١٦﴾ ئەنەئاورو ئاسمانەکا و زەمینین،وە ئەگەر گەرەکش بۆ هەرمانێوە پۆڕنۆنە هەر ئانڎەن پەنەش بواچۆ بە ئێتر مبۆ﴿١١٧﴾ وە ئانێ هەکە نمەزانا واتشا ئانە چی خوڎا قسێما چەنی نمەکەرۆ یا نیشانێوەما پەی نمەیۆ؟ ئانێچە وەڵێ ئێڎیشانە بێنێ هەر پێسەشا وات و عەینو قسێشا کەرڎە، دڵەکێشا ئۆ یۆترینی شیێ، دیارەن ئایەتێ رۆشنێما بەرۆزتێ پەی قۆمێوە هەکە یەقین موازا﴿١١٨﴾ بێگومان ئێمە تۆما بە هەقۆ کیاستی هەم بە موژدەدەر و هەم بە ئەرەچڵاکن و وەرپرسیار نییەنێ جە جەحەنڎم نشینەکا﴿١١٩﴾

وَلَن تَرۡضَىٰ عَنكَ ٱلۡيَهُودُ وَلَا ٱلنَّصَٰرَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمۡۗ قُلۡ
إِنَّ هُدَى ٱللَّهِ هُوَ ٱلۡهُدَىٰۗ وَلَئِنِ ٱتَّبَعۡتَ أَهۡوَآءَهُم بَعۡدَ ٱلَّذِي
جَآءَكَ مِنَ ٱلۡعِلۡمِ مَا لَكَ مِنَ ٱللَّهِ مِن وَلِيّٖ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١٢٠﴾ ٱلَّذِينَ
ءَاتَيۡنَٰهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ يَتۡلُونَهُۥ حَقَّ تِلَاوَتِهِۦٓ أُوْلَٰٓئِكَ يُؤۡمِنُونَ بِهِۦۗ وَمَن
يَكۡفُرۡ بِهِۦ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡخَٰسِرُونَ ﴿١٢١﴾ يَٰبَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ ٱذۡكُرُواْ نِعۡمَتِيَ
ٱلَّتِيٓ أَنۡعَمۡتُ عَلَيۡكُمۡ وَأَنِّي فَضَّلۡتُكُمۡ عَلَى ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿١٢٢﴾ وَٱتَّقُواْ يَوۡمٗا
لَّا تَجۡزِي نَفۡسٌ عَن نَّفۡسٖ شَيۡـٔٗا وَلَا يُقۡبَلُ مِنۡهَا عَدۡلٞ وَلَا تَنفَعُهَا
شَفَٰعَةٞ وَلَا هُمۡ يُنصَرُونَ ﴿١٢٣﴾ ۞ وَإِذِ ٱبۡتَلَىٰٓ إِبۡرَٰهِـۧمَ رَبُّهُۥ بِكَلِمَٰتٖ
فَأَتَمَّهُنَّۖ قَالَ إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَامٗاۖ قَالَ وَمِن ذُرِّيَّتِيۖ قَالَ
لَا يَنَالُ عَهۡدِي ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٢٤﴾ وَإِذۡ جَعَلۡنَا ٱلۡبَيۡتَ مَثَابَةٗ لِّلنَّاسِ
وَأَمۡنٗا وَٱتَّخِذُواْ مِن مَّقَامِ إِبۡرَٰهِـۧمَ مُصَلّٗىۖ وَعَهِدۡنَآ إِلَىٰٓ إِبۡرَٰهِـۧمَ
وَإِسۡمَٰعِيلَ أَن طَهِّرَا بَيۡتِيَ لِلطَّآئِفِينَ وَٱلۡعَٰكِفِينَ وَٱلرُّكَّعِ ٱلسُّجُودِ
﴿١٢٥﴾ وَإِذۡ قَالَ إِبۡرَٰهِـۧمُ رَبِّ ٱجۡعَلۡ هَٰذَا بَلَدًا ءَامِنٗا وَٱرۡزُقۡ أَهۡلَهُۥ
مِنَ ٱلثَّمَرَٰتِ مَنۡ ءَامَنَ مِنۡهُم بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِۚ قَالَ وَمَن كَفَرَ
فَأُمَتِّعُهُۥ قَلِيلٗا ثُمَّ أَضۡطَرُّهُۥٓ إِلَىٰ عَذَابِ ٱلنَّارِۖ وَبِئۡسَ ٱلۡمَصِيرُ ﴿١٢٦﴾

وە یەهووڎییەکیْ و نەسرانییەکیْ رازییْ نمەبا چەنەت هەتا نەگنی شوْنەو دینەکەیشا، بواچە بەڕاسیی هەر رانمایی خوڎای رانماییں، وە ئەگەر جە دمای ئا عیلمیە پەیت ئامان بگنی شوْنەو حەزەکاشا، ئیْتر جە لایەنو خوڎایوْ هیچ دوْسیْوْ و سەروْکەریْوت نییەن﴿١٢٠﴾ ئا کەسیْ کتیْبەکەما دیْ پەنە فرە بە عالیی دوٚریْش مکەراوْە ئانیْنیْ ئیمانش پەنە مارانیْ، وە هەرکەس کافربوْ پەنەش ئانیْ ئیْتر خەسارتمەنڎیْنیْ﴿١٢١﴾ ئەی نەوەو ئیسرائیلی یاڎو(ویرو) ئا ناعمەتیە بکەردیْوە هەکە متم ملتارە و من فەزلْم دایدیْ ملو ئاڵەمیانیرە﴿١٢٢﴾ وە پاریْز بکەردیْ جە رۆیْوی هەکە کەس چا روْنە جیای کەسی نمەلوْ چیْرو هیچ باریْوی و بارمتەش چەنە قبوولْ نمەکریوْنە و تکاکاریی کەڵکش پەنە نمەیاونوْنە و سەریچشا نمەکریوْوە﴿١٢٣﴾ وە ئانەبیْ ئیبراهیم پەروەرنیش بە چنڎ کەلیمیْوە(کاریْو) تاقی کەرڎوْ بە خاسیی پوْڕنیْش، واتش من توْ مکەروو بە پیْشەوا(ئیمام)و خەڵکی،واتش ئەی جە وەڵیاڎەکام ؟واتش بەڵیْنەکیْم ستەمکارەکا نمەگیْروْوە﴿١٢٤﴾ ئانەبیْ کابەما کەرڎ بە سەوابگا و ئاسایشگاو خەڵکی شمەیچ مەقامو ئیبراهیمی بکەردیْ بە نماگاتا،وە ئەسپارامارە سەرو ئیبراهیمی و ئیسماعیلی هەکە هەرڎویتا یانەکەیم پاك بکەردیْوە پەی تەوافکەرا و ئیعتیکافکەرا و دلوْرە و تلوْرەبەرا﴿١٢٥﴾ وە ئانەبیْ ئیبراهیمی وات :ئەی پەروەرن ئی شاریە بکەرە بە شاریْوی هیْمن و ئا کەسیْ جە خەڵکەکەیش هەکە ئیمان مارا بە خوڎای و بە روْ ئاخیرەتی جە بەرهەمەکا رزقشا بڎە پەنە.،واتش وە هەرکەس کافر ببوْ بریْو جە دونیانە دلوەشش مکەروونە چوْڎمای ناچارو عەزابو ئیْری و ناوەشتەرین چارەنویسیش مکەروو﴿١٢٦﴾

وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرَٰهِـۧمُ ٱلْقَوَاعِدَ مِنَ ٱلْبَيْتِ وَإِسْمَـٰعِيلُ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّآ ۖ إِنَّكَ أَنتَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿١٢٧﴾ رَبَّنَا وَٱجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ وَمِن ذُرِّيَّتِنَآ أُمَّةً مُّسْلِمَةً لَّكَ وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَآ ۖ إِنَّكَ أَنتَ ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٢٨﴾ رَبَّنَا وَٱبْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُوا۟ عَلَيْهِمْ ءَايَـٰتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ ٱلْكِتَـٰبَ وَٱلْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ ۚ إِنَّكَ أَنتَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿١٢٩﴾ وَمَن يَرْغَبُ عَن مِّلَّةِ إِبْرَٰهِـۧمَ إِلَّا مَن سَفِهَ نَفْسَهُۥ ۚ وَلَقَدِ ٱصْطَفَيْنَـٰهُ فِى ٱلدُّنْيَا ۖ وَإِنَّهُۥ فِى ٱلْـَٔاخِرَةِ لَمِنَ ٱلصَّـٰلِحِينَ ﴿١٣٠﴾ إِذْ قَالَ لَهُۥ رَبُّهُۥٓ أَسْلِمْ ۖ قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ ٱلْعَـٰلَمِينَ ﴿١٣١﴾ وَوَصَّىٰ بِهَآ إِبْرَٰهِـۧمُ بَنِيهِ وَيَعْقُوبُ يَـٰبَنِىَّ إِنَّ ٱللَّهَ ٱصْطَفَىٰ لَكُمُ ٱلدِّينَ فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُم مُّسْلِمُونَ ﴿١٣٢﴾ أَمْ كُنتُمْ شُهَدَآءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ ٱلْمَوْتُ إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِنۢ بَعْدِى ۖ قَالُوا۟ نَعْبُدُ إِلَـٰهَكَ وَإِلَـٰهَ ءَابَآئِكَ إِبْرَٰهِـۧمَ وَإِسْمَـٰعِيلَ وَإِسْحَـٰقَ إِلَـٰهًا وَٰحِدًا وَنَحْنُ لَهُۥ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٣﴾ تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ ۖ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُم مَّا كَسَبْتُمْ ۖ وَلَا تُسْـَٔلُونَ عَمَّا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٣٤﴾

٢٠

ئانەبێ ئیبراهیم و ئیسماعیل پایەکا کابەی بەرزێ کەرێننێوە ئەی پەروەرن چەنەما قویووڵ بکەرە،بەڕاسیی تۆ بژنەوی فرە زانانی﴿١٢٧﴾ ئەی پەروەرنما هەرڎویما بکەرە بە موسڵمانێ هەر پەی وێت و جە نەوەکاما ئوممەتێوی موسڵمان پەی وێت فەراهەم بارە و رێوازو بەنڎایەتییما نیشانەبڎە و تۆبەما چەنە هۆربگێرە، بەڕاسیی تۆ تۆبەهۆرگیری رەحمیننی﴿١٢٨﴾ ئەی پەروەردگارما جە وێشا پێغەممەرێوشا پەی بکیانە تا ئایەتەکات بوانۆوە پەیشا و فێرێ نویستەی و دانایەتییشا بکەرۆ و پاکێشا بکەرۆوە، بەڕاسیی تۆ باڵادەسی دانانی﴿١٢٩﴾ جا کێ هەن جە ئاینو ئیبراهیمی پەشتی هۆربکەرۆ سامەگەر کەسێو وێش گێل بکەرۆ، بێگومان ئێمە چی دنییێنە ئیبراهیمما هۆرۆچنان و جە ئاخیرەتەنە جە پیا فرە ساڵحەکان﴿١٣٠﴾ ئانەبێ پەروەرنیش پەنەوات موسڵمان بە(وێت بڎە دەسۆ)،واتش وێم دادەسو پەروەرنو ئاڵەمیانی﴿١٣١﴾ جا ئیبراهیم و یاقوب ئی وەسیەتشا پەی کوڕەکاشا کەرڎ، ئەی رۆڵەکام إبەڕاسیی خوڎا دینش پەی هۆرۆچنێندێ دەی بە موسڵمانەتیی نەبۆ نەکەردێ بمردێ﴿١٣٢﴾ یام شمە چا حازرێ بێندێ وەختێو مەرگ یەخۆ یاقوبیش گێرتە ئانەبێ بە کوڕەکاش واتش دمای من چێش مپرسدێ؟ واتشا خوڎاکەو تۆ و خوڎاو باب و باپیرات ئیبراهیمی و ئیسماعیلی و ئیسحاقی مپرسمێ هەکە خوڎێوەن و ئێمەیچ وێما مڎەیمێ دەسش﴿١٣٣﴾ ئانێ ئۆممەتێو بێنێ ۋیەرڎێرە، هەرچیشا کەرڎەن پەی وێشانە و هەرچی مکەردێ پەی وێتانە و پرسیار جە شمە نمەکریۆ سەرو ئانەی ئاڎێ کەرێنێش﴿١٣٤﴾

وَقَالُوا۟ كُونُوا۟ هُودًا أَوْ نَصَٰرَىٰ تَهْتَدُوا۟ ۗ قُلْ بَلْ مِلَّةَ إِبْرَٰهِـۧمَ حَنِيفًا ۖ وَمَا كَانَ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿١٣٥﴾ قُولُوٓا۟ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَآ أُنزِلَ إِلَىٰٓ إِبْرَٰهِـۧمَ وَإِسْمَٰعِيلَ وَإِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ وَٱلْأَسْبَاطِ وَمَآ أُوتِىَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَمَآ أُوتِىَ ٱلنَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُۥ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٦﴾ فَإِنْ ءَامَنُوا۟ بِمِثْلِ مَآ ءَامَنتُم بِهِۦ فَقَدِ ٱهْتَدَوا۟ ۖ وَّإِن تَوَلَّوْا۟ فَإِنَّمَا هُمْ فِى شِقَاقٍ ۖ فَسَيَكْفِيكَهُمُ ٱللَّهُ ۚ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿١٣٧﴾ صِبْغَةَ ٱللَّهِ ۖ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ ٱللَّهِ صِبْغَةً ۖ وَنَحْنُ لَهُۥ عَٰبِدُونَ ﴿١٣٨﴾ قُلْ أَتُحَآجُّونَنَا فِى ٱللَّهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ وَلَنَآ أَعْمَٰلُنَا وَلَكُمْ أَعْمَٰلُكُمْ وَنَحْنُ لَهُۥ مُخْلِصُونَ ﴿١٣٩﴾ أَمْ تَقُولُونَ إِنَّ إِبْرَٰهِـۧمَ وَإِسْمَٰعِيلَ وَإِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ وَٱلْأَسْبَاطَ كَانُوا۟ هُودًا أَوْ نَصَٰرَىٰ ۗ قُلْ ءَأَنتُمْ أَعْلَمُ أَمِ ٱللَّهُ ۗ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن كَتَمَ شَهَٰدَةً عِندَهُۥ مِنَ ٱللَّهِ ۗ وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٤٠﴾ تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ ۖ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُم مَّا كَسَبْتُمْ ۖ وَلَا تُسْـَٔلُونَ عَمَّا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٤١﴾

واتشا بیدێ بە جوولەکێ یا گاورێ ئێتر مگندێ سەرو راو رانمایی، بواچە نەخێر بەڵکو شوٚنەو میللەتو ئیبراهیمی وێ لادەری جە ناهەقیی مگنمێ و ئاڎ جە موشریکەکا نەبییەن﴿١٣٥﴾ بواچدێ ئیمانما ئاورڎ بە خوڎای و پانەی وەزنیانرە پەیما وپانەی وەزنیانرە پەی ئیبراهیمی و ئیسماعیلی و ئیسحاقی و یاقوبی و نەوەکاو یاقوبی(ئەسباتەکا) و ئانەی ئامان پەی مووسای و عیسای و ئانەی ئامان پەی پێغەمەرەکا جە لایەنو پەروەرنیشاوە جیاوازیی نمەکەرمێ بەینو هیچکامینە و ئیمە وێما تەسلیمو خوڎای کەرڎەن﴿١٣٦﴾ جا ئەگەر پێسە شمە ئیمانشا ئاورڎپانەی شمە ئیمان پەنە ئاورڎەن دیارەن کۆتێنێ سەرو راو هیدایەتی،خوٚ ئەگەر رووەشا هوٚرکەرڎە ئانێ مسەوگەر ئینێ ناکوٚکیینە، دەی خوڎا مپارێزنوٚت چەنەشا، وە ئاڎ بژنەوی فرە زانەن﴿١٣٧﴾ رەنگمتەی خوڎایەن، دەی رەنگمەتەی کێ جە هینو خوڎای خاستەرەن؟ وە ئێمە بەنڎێ ئاڎینمێ﴿١٣٨﴾ بواچە ئایا سەبارەت بە خوڎای دەمەدەمێما چەنی مکەردێ جە وەختێوەنە ئاڎپەروەرنو ئێمە و پەروەرنو شمەیچا و هەرمانێ وێما پەی وێمانێ و هەرمانێ وێتا پەی وێتانێ و ئێمە بە پاڵفتەیی هینێ ئاڎینمێ﴿١٣٩﴾ یان مواچدێنە بەڕاسیی ئیبراهیم و ئیسماعیل و ئیسحاق و یاقوب و ئەسبات یەهووڎیێ یا نەسرانیێ بیێنێ، بواچە ئایا شمە زاناتەرێندێ یا خوڎا؟ جا کێ جە ئانەی ستەمکارتەرەن هەکە شاهێڎیێ خوڎایش لاوە بوٚ و بشاروٚشەوٚە؟ وە خوڎا بێهاگا نییەن چانەی مکەردێنەش﴿١٤٠﴾ ئانێ ئوٚممەتێو بێنێ و دیارەن ۏیەرڎێرە، هەرچیش کەرڎەن پەی وێشەن و هەرچیتا کەرڎەن پەی وێتانە، وە پرسیار ئوٚ شمە نمەکریوٚ چانەی ئاڎێ کەرێنێش﴿١٤١﴾

۞ سَيَقُولُ ٱلسُّفَهَآءُ مِنَ ٱلنَّاسِ مَا وَلَّىٰهُمۡ عَن قِبۡلَتِهِمُ ٱلَّتِي كَانُواْ عَلَيۡهَاۚ قُل لِّلَّهِ ٱلۡمَشۡرِقُ وَٱلۡمَغۡرِبُۚ يَهۡدِي مَن يَشَآءُ إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ ﴿١٤٢﴾ وَكَذَٰلِكَ جَعَلۡنَٰكُمۡ أُمَّةٗ وَسَطٗا لِّتَكُونُواْ شُهَدَآءَ عَلَى ٱلنَّاسِ وَيَكُونَ ٱلرَّسُولُ عَلَيۡكُمۡ شَهِيدٗاۗ وَمَا جَعَلۡنَا ٱلۡقِبۡلَةَ ٱلَّتِي كُنتَ عَلَيۡهَآ إِلَّا لِنَعۡلَمَ مَن يَتَّبِعُ ٱلرَّسُولَ مِمَّن يَنقَلِبُ عَلَىٰ عَقِبَيۡهِۚ وَإِن كَانَتۡ لَكَبِيرَةً إِلَّا عَلَى ٱلَّذِينَ هَدَى ٱللَّهُۗ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيُضِيعَ إِيمَٰنَكُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ بِٱلنَّاسِ لَرَءُوفٞ رَّحِيمٞ ﴿١٤٣﴾ قَدۡ نَرَىٰ تَقَلُّبَ وَجۡهِكَ فِي ٱلسَّمَآءِۖ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبۡلَةٗ تَرۡضَىٰهَاۚ فَوَلِّ وَجۡهَكَ شَطۡرَ ٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِۚ وَحَيۡثُ مَا كُنتُمۡ فَوَلُّواْ وُجُوهَكُمۡ شَطۡرَهُۥۗ وَإِنَّ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ لَيَعۡلَمُونَ أَنَّهُ ٱلۡحَقُّ مِن رَّبِّهِمۡۗ وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا يَعۡمَلُونَ ﴿١٤٤﴾ وَلَئِنۡ أَتَيۡتَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ بِكُلِّ ءَايَةٖ مَّا تَبِعُواْ قِبۡلَتَكَۚ وَمَآ أَنتَ بِتَابِعٖ قِبۡلَتَهُمۡۚ وَمَا بَعۡضُهُم بِتَابِعٖ قِبۡلَةَ بَعۡضٖۚ وَلَئِنِ ٱتَّبَعۡتَ أَهۡوَآءَهُم مِّنۢ بَعۡدِ مَا جَآءَكَ مِنَ ٱلۡعِلۡمِ إِنَّكَ إِذٗا لَّمِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٤٥﴾

كه‌مئاوه‌زه‌كیْ جه‌ خه‌ڵكی مواچانیْ چیْشی رووه‌ هۆرچـه‌رخنیْ چا قیبلـیْ سه‌رشـۆ بیْنـیْ؟ بواچـه‌ یـاگیْ وه‌رزیـای و یـاگیْ وه‌رنیـشته‌ی هینـیْ خـوڎاینیْ، هه‌ركـه‌س ویْش گـه‌ره‌كش بوْ رانماییش مكه‌روْ په‌ی سـه‌رو ریْ راسـیْ﴿١٤٢﴾ پـا جـوْره‌ كه‌رڎیْنـدیْما به‌ ئوْممـه‌تیْوی مامناوه‌نـڎیی هـه‌تا سـه‌رو خـه‌ڵكیۆ بیدیْ به‌ شـاهیْڎیْ و پیْغه‌ممـه‌ریچ سـه‌رو شمـۆ شـاهیْڎ بـوْ، ئـا قیبلیْچه‌ هه‌كه‌ تـوْ سه‌رشـۆبیْنی هـه‌ر پـه‌ی ئانـه‌ی فاڕاما تـا بزانمـیْ كـیْ مگنـوْ شـوْنه‌و پیْغه‌ممـه‌ری و كیْـیچ هوْرویْلیْـوْوه‌ شـوْنه‌و ویْـشه‌ره‌، هه‌رچنڎه‌ دیـاره‌ن ئانـه‌ چیْویْوی فـره‌ گـۆره‌(ناڕه‌حـه‌ت) بـیْ بیْژگـه‌ سـه‌رو ئانیشاوه‌ هه‌كه‌ خوڎای رانمایی كـه‌رڎیْنیْ، خـوْ خـوڎا گـه‌ره‌كش نـه‌بیْ ئیمانتـا زایـه‌ بكـه‌روْ، بیْگومـان خـوڎا چـه‌نی خـه‌ڵكی هـه‌رفره‌ دڵنـه‌رمی ره‌حمینـه‌ن﴿١٤٣﴾ بیْشك هوْرسووڕیای رووه‌تیت رووه‌و ئاسمـان مـووینمیْ، وه‌ بیْگومـان رووه‌ت رووه‌و قیبلیْـوه‌ هوْرچـه‌رخنمیْ هه‌كـه‌ په‌نـه‌ش رازی بیـی، ده‌ی رووه‌ت رووه‌و كابـه‌ هوْربـچه‌رخنه‌، شمه‌یچ جه‌ هـه‌ركوْ هه‌ندیْ رووه‌ ئاگه‌ بكه‌ردیْ، وه‌ بیْگومان ئانیْ كتیْبشا په‌ی ئامان خاس مزانا هه‌كه‌ ئانه‌ هه‌قه‌ن و جه‌ په‌روه‌رنیشاوه‌ن،وه‌ خوڎا بیْهاگا نییـه‌ن چانه‌ی مكه‌راش﴿١٤٤﴾ ئه‌گـه‌ر به‌ گرڎ به‌ڵگیْوه‌یچوْ بلی په‌ی لاو ئانیشا كتیْبشا په‌ی ئامان ئاڎیْ نمه‌گنا شوْنه‌و قیبلیْ توْ، وه‌ توْیچ نمـه‌گنی شـوْنه‌و قیبلـیْ ئاڎیـشا، وه‌ نمـه‌گنایچ شـوْنه‌و قیبلـیْ یـوْترینی، ئه‌گـه‌ر بگنـیچ شـوْنه‌و حه‌زه‌كاشا جه‌ دمای ئا زانایيه‌ په‌یت ئامان پاسه‌بوْ توْ جه‌ زاڵمه‌كانی﴿١٤٥﴾

ٱلَّذِينَ ءَاتَيْنَٰهُمُ ٱلْكِتَٰبَ يَعْرِفُونَهُۥ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَآءَهُمْ ۖ
وَإِنَّ فَرِيقًا مِّنْهُمْ لَيَكْتُمُونَ ٱلْحَقَّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿١٤٦﴾ ٱلْحَقُّ
مِن رَّبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلْمُمْتَرِينَ ﴿١٤٧﴾ وَلِكُلٍّ وِجْهَةٌ
هُوَ مُوَلِّيهَا ۖ فَٱسْتَبِقُوا۟ ٱلْخَيْرَٰتِ ۚ أَيْنَ مَا تَكُونُوا۟ يَأْتِ بِكُمُ ٱللَّهُ
جَمِيعًا ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٤٨﴾ وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ
فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ ۖ وَإِنَّهُۥ لَلْحَقُّ مِن رَّبِّكَ ۗ
وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٤٩﴾ وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ
وَجْهَكَ شَطْرَ ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ ۚ وَحَيْثُ مَا كُنتُمْ فَوَلُّوا۟
وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُۥ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَيْكُمْ حُجَّةٌ إِلَّا ٱلَّذِينَ
ظَلَمُوا۟ مِنْهُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَٱخْشَوْنِى وَلِأُتِمَّ نِعْمَتِى عَلَيْكُمْ
وَلَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٥٠﴾ كَمَآ أَرْسَلْنَا فِيكُمْ رَسُولًا مِّنكُمْ يَتْلُوا۟
عَلَيْكُمْ ءَايَٰتِنَا وَيُزَكِّيكُمْ وَيُعَلِّمُكُمُ ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْحِكْمَةَ
وَيُعَلِّمُكُم مَّا لَمْ تَكُونُوا۟ تَعْلَمُونَ ﴿١٥١﴾ فَٱذْكُرُونِىٓ أَذْكُرْكُمْ
وَٱشْكُرُوا۟ لِى وَلَا تَكْفُرُونِ ﴿١٥٢﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟
ٱسْتَعِينُوا۟ بِٱلصَّبْرِ وَٱلصَّلَوٰةِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلصَّٰبِرِينَ ﴿١٥٣﴾

٢٣

ئا کەسێ کتێبما دێنێ پەنە-محمدی- مشناساش هەرپێسە رۆڵەکاشا مشناسا، وە بە دڵنیاییۆ دەسێو چاڎیشا هەق شاراوە و مزانایچش﴿١٤٦﴾ هەق ئینا لاو پەروەرنیتۆ و نەکەری جە شکبەرابی ﴿١٤٧﴾ پەی هەر مللەتێوە رووگێوە هەن و خوڎا رووەشا هۆرچەرخنۆ پەی لایش، دەی جە خاسەکانە وەڵاوبڕکێ بکەردێ، جە هەریاگ بیدێ خوڎا گرڎیتا ماروۆوە، بەڕاسیی خوڎا دەسەڵاتش هەن ملو گرڎ چێویرە﴿١٤٨﴾ جە هەرلاوە زیایرە رووە بکەرە کابە، وە بەدڵنیاییۆ ئانە هەقەن و جە پەروەرنیتۆن،وە خوڎا بێئاگا نییەن چانەی مکەردێش﴿١٤٩﴾ جە هەر لایچۆ زیایرە رووە بکەرە کابە، وە جە هەر یاگێوە بییەیدێ رووەتا رووەو ئاگە هۆرچەرخندێ، پەی ئینەی خەڵك بەڵگێ(بەهانێ)ش نەبۆ سەرتاوە سامەگەر ستەمکارەکێ چاڎیشا چەنەشا مەتەرسدێ و جە من بتەرسدێ پەی ئینەی ناعمەتو وێم تەمام مجوو ملتارە و بەشکو رانمایی هۆربگێردێ﴿١٥٠﴾ هەرپێسە پێغەممەرێوما جە وێتا پەی کیاستیدێ ئایەتەکاما موانۆوە ملتارە و پاکێتا مکەرۆوە و فێرێ نۆیستەی و دانایەتییتا مکەرۆنە و فێرێ ئانەیتا مکەرۆنە هەکە نەزانێندێش﴿١٥١﴾ دەی یاڎم بکەردێ و یاڎتا مکەروونە و سوپاسم بکەردێ و کافرێ مەبیدێ پەنەم﴿١٥٢﴾ ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاورڎەن پەنا ببەردێ بە سەبری و نمێ، بەڕاسیی خوڎا ئینا چەنی سەبرکەرا﴿١٥٣﴾

وَلَا تَقُولُوا۟ لِمَن يُقْتَلُ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ أَمْوَٰتٌۢ ۚ بَلْ أَحْيَآءٌ وَلَٰكِن
لَّا تَشْعُرُونَ ﴿١٥٤﴾ وَلَنَبْلُوَنَّكُم بِشَىْءٍ مِّنَ ٱلْخَوْفِ وَٱلْجُوعِ
وَنَقْصٍ مِّنَ ٱلْأَمْوَٰلِ وَٱلْأَنفُسِ وَٱلثَّمَرَٰتِ ۗ وَبَشِّرِ ٱلصَّٰبِرِينَ ﴿١٥٥﴾
ٱلَّذِينَ إِذَآ أَصَٰبَتْهُم مُّصِيبَةٌ قَالُوٓا۟ إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّآ إِلَيْهِ رَٰجِعُونَ
﴿١٥٦﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَٰتٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ ۖ وَأُو۟لَٰٓئِكَ
هُمُ ٱلْمُهْتَدُونَ ﴿١٥٧﴾ ۞ إِنَّ ٱلصَّفَا وَٱلْمَرْوَةَ مِن شَعَآئِرِ ٱللَّهِ ۖ
فَمَنْ حَجَّ ٱلْبَيْتَ أَوِ ٱعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَن يَطَّوَّفَ بِهِمَا ۚ
وَمَن تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ ٱللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ ﴿١٥٨﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ
يَكْتُمُونَ مَآ أَنزَلْنَا مِنَ ٱلْبَيِّنَٰتِ وَٱلْهُدَىٰ مِنۢ بَعْدِ مَا بَيَّنَّٰهُ
لِلنَّاسِ فِى ٱلْكِتَٰبِ ۙ أُو۟لَٰٓئِكَ يَلْعَنُهُمُ ٱللَّهُ وَيَلْعَنُهُمُ ٱللَّٰعِنُونَ
﴿١٥٩﴾ إِلَّا ٱلَّذِينَ تَابُوا۟ وَأَصْلَحُوا۟ وَبَيَّنُوا۟ فَأُو۟لَٰٓئِكَ أَتُوبُ عَلَيْهِمْ ۚ
وَأَنَا ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٦٠﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَمَاتُوا۟ وَهُمْ
كُفَّارٌ أُو۟لَٰٓئِكَ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ ٱللَّهِ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةِ وَٱلنَّاسِ أَجْمَعِينَ
﴿١٦١﴾ خَٰلِدِينَ فِيهَا ۖ لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ ٱلْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿١٦٢﴾
وَإِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَٰحِدٌ ۖ لَّآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلرَّحْمَٰنُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٦٣﴾

٢٤

وه پانیشا جه راو خوڎاینه مکوشیانیْ مه‌واچدیْ مه‌رڎه،به‌ڵکو زینڎینیْ و به‌ڵام شعوور نمه‌که‌رديْ﴿١٥٤﴾ وه به دڵنیاییۆ تاقیێتا مکه‌رمیْوه به که‌میْو جه ته‌رسیْ و ئاوراییی و که‌مکه‌رڎه‌ی ماڵی و که‌سوکاری و به‌رهه‌مه‌کا، مـوژده‌یچ بڎه به سه‌برکه‌ره‌کا﴿١٥٥﴾ ئا که‌سیْ وه‌ختیْو تووشو به‌ڵای مه‌یانیْ مواچانیْ دیاره‌ن ئیْمه هینیْ خوڎاینمیْ و دیاره‌ن ئیْمه په‌ی لاو ئاڎی مگیْڵمیْوه﴿١٥٦﴾ ئانیْ جه لایه‌نو په‌روه‌رنیشاوه ستاییْشیْ و ره‌حمه‌تشا مجیوْ ملـه‌ره،وه ئانیْ رانماییکرییْنیْ﴿١٥٧﴾ دیاره‌ن سه‌فا و مه‌روه جه دروْشمه‌کاو خوڎاینیْ، جا هه‌رکه‌س حه‌ج یا عه‌مره‌ش که‌رڎ ئانه گوناح نییه‌ن په‌یش به‌ینشانه ئامای و لوای بکه‌روْ، ئا که‌سیچه ویْبه‌خش خیْریْوه زیاڎه بکه‌روْنه دیاره‌ن خوڎا سوپاسگوزاری فره زانان﴿١٥٨﴾ به‌راسیی ئا که‌سیْ ئا به‌ڵگه روْشنا و ئا هیداتیه مشاراوه جه دمای ئانه‌ی جه کتیْبه‌که‌نه روْشنما که‌رڎه‌نۆ په‌ی خه‌ڵکی، ئا که‌سیْ خوڎا له‌عنه‌ته‌شا وه‌نه‌مکه‌روْنه و له‌عنه‌تکه‌ریْچ له‌عنه‌ته‌شا وه‌نه‌مکه‌رانیْ﴿١٥٩﴾ بیْژگه چانیشا هه‌که توْبه مکه‌رانیْ و ویْشا خاسیْ مکه‌رانیْ و راسییه‌که‌ی به‌رموورزانیْ ده‌ی توْبه چانیشا هوْرمگیْروونه و من توْبه هوْرگیْری ره‌حمیننا﴿١٦٠﴾ ئانیْ هه‌که کافریْ بییْ و به کافریی مه‌رڎیْ له‌عنه‌ته‌و خوڎای و مه‌لائیکه‌کا و گرڎو خه‌ڵکیشا وه‌نه‌بوْ﴿١٦١﴾ به نه‌مریی چه‌نه‌ش مبانیْ، عه‌زابشا سه‌روْ سووك نه‌کریوْ و ده‌رفه‌ته نه‌ڎریانیْ و ته‌ماشه‌یچ نمه‌کریانیْ﴿١٦٢﴾ وه خوڎاتا یه‌ك خوڎان، بیْژگه جه ئاڎی خوڎای ته‌ر نییه‌ن به‌زه‌ییمه‌نڎی ره‌حمین هه‌ر ئاڎه‌ن﴿١٦٣﴾

إِنَّ فِي خَلْقِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَٱخْتِلَٰفِ ٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ وَٱلْفُلْكِ ٱلَّتِي تَجْرِي فِي ٱلْبَحْرِ بِمَا يَنفَعُ ٱلنَّاسَ وَمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مِن مَّآءٍ فَأَحْيَا بِهِ ٱلْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيهَا مِن كُلِّ دَآبَّةٍ وَتَصْرِيفِ ٱلرِّيَٰحِ وَٱلسَّحَابِ ٱلْمُسَخَّرِ بَيْنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ لَأٓيَٰتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿١٦٤﴾ وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِن دُونِ ٱللَّهِ أَندَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ ٱللَّهِ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَشَدُّ حُبًّا لِّلَّهِ وَلَوْ يَرَى ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓا۟ إِذْ يَرَوْنَ ٱلْعَذَابَ أَنَّ ٱلْقُوَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا وَأَنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلْعَذَابِ ﴿١٦٥﴾ إِذْ تَبَرَّأَ ٱلَّذِينَ ٱتُّبِعُوا۟ مِنَ ٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُوا۟ وَرَأَوُا۟ ٱلْعَذَابَ وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ ٱلْأَسْبَابُ ﴿١٦٦﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُوا۟ لَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَتَبَرَّأَ مِنْهُمْ كَمَا تَبَرَّءُوا۟ مِنَّا كَذَٰلِكَ يُرِيهِمُ ٱللَّهُ أَعْمَٰلَهُمْ حَسَرَٰتٍ عَلَيْهِمْ وَمَا هُم بِخَٰرِجِينَ مِنَ ٱلنَّارِ ﴿١٦٧﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ كُلُوا۟ مِمَّا فِي ٱلْأَرْضِ حَلَٰلًا طَيِّبًا وَلَا تَتَّبِعُوا۟ خُطُوَٰتِ ٱلشَّيْطَٰنِ إِنَّهُۥ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿١٦٨﴾ إِنَّمَا يَأْمُرُكُم بِٱلسُّوٓءِ وَٱلْفَحْشَآءِ وَأَن تَقُولُوا۟ عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٦٩﴾

بەڕاسیی جە خەلقکەرڎەی زەمینیەنە و جە جیاوازیی شەو و رۆینە و چا کەشتییانە هەکە جە بەحرنە موویەرا و کەڵك بە خەڵکی میاونا و چا وارانینە خوڎا جە ئاسمانۆ وەزنۆشەرە وار جا زەمینش جە دمای مەرڎەیش پەنە زینڎەمکەرۆوە و جە زەمیننە گرڎ جۆرە گیانەوەریٚ وەلاٚمکەرۆوە و جە ئارڎەی و بەرڎەی ۋاکانە و راگیرکەرڎەی و رامکەرڎەی هۆرەکانە بە دڵنیاییۆ چنڎەها ئایەتیٚ هەنیٚ پەی قۆمیٚوە هەکە ژیریی مۆزاکار﴿١٦٤﴾ برێو کەسیٚ هەنیٚ جە خەڵکی هامچەشن پەی خوڎای منیارە وەشێشا مسیانیٚ هەر پێسە وەشەسیای خوڎای، بەلاٚم ئانیٚ ئیمانشا ئاورڎەن وەشەویسییشا پەی خوڎای زیاتەرەن، ئانیٚ هەکە ستەمشا کەرڎەن ئەگەر بە ژیرانە دیێنیٚ وینێنیٚ هەکە قەوەت(دەسەلاٚت) گرڎش هەر پەی خوڎاین و بەڕاسیی خوڎا عەزابش هەر فرە سەختەن﴿١٦٥﴾ چا وەختنە هەکە عەزابو قیامەتی مووینانیٚ ئا کەسیٚ خەڵك کۆتەن شۆنیشا وێشا بەرییٚ مکەرانیٚ چانیشا گنێنیٚ شۆنیشا و گرڎو پەیوەنڎییەکا بەینیشا مپڕچیانیٚ﴿١٦٦﴾ وە ئانیٚ هەکە شۆنی کۆتیٚ بێنیٚ مواچانیٚ ئەگەر نۆبێوما پەی هۆرکۆتەبییٚ ئێتر وێما بەرییٚ کەرێنمیٚ چەنەشا هەرپێسە ئادیٚ وێشا بەری کەرڎ جە ئێمە، ئەپا جۆرە خوڎا هەرمانەکاشا بە شێوەو ئاخا و داخا نیشانەشا مڎۆوە، کەچی جە دڵیٚ ئێریچنە نمەزیاوە﴿١٦٧﴾ ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاورڎەن! چا رزقیە ئینا زەمینەنە بە پاکیی و حەراڵیی بووەردیٚ و مەگندیٚ شۆنەو هەنگامەکاو شەیتانی، بێگومان ئاڎ دوژمەنی ئاشکراو شمەن﴿١٦٨﴾ ئاڎ هەر تەنیا ئەمرەتا بە خرابە و چێویٚ قیزەونیٚ پەنەمکەرۆنە و گەرەکشەن چێوانێو دەربارەو خوڎای بواچدیٚ هەکە نمەزانديٚشا﴿١٦٩﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ٱتَّبِعُواْ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ قَالُواْ بَلۡ نَتَّبِعُ مَآ أَلۡفَيۡنَا
عَلَيۡهِ ءَابَآءَنَآۚ أَوَلَوۡ كَانَ ءَابَآؤُهُمۡ لَا يَعۡقِلُونَ شَيۡـٔٗا وَلَا
يَهۡتَدُونَ ﴿١٧٠﴾ وَمَثَلُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ كَمَثَلِ ٱلَّذِي يَنۡعِقُ
بِمَا لَا يَسۡمَعُ إِلَّا دُعَآءٗ وَنِدَآءٗۚ صُمُّۢ بُكۡمٌ عُمۡيٞ فَهُمۡ لَا يَعۡقِلُونَ
﴿١٧١﴾ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ كُلُواْ مِن طَيِّبَٰتِ مَا رَزَقۡنَٰكُمۡ
وَٱشۡكُرُواْ لِلَّهِ إِن كُنتُمۡ إِيَّاهُ تَعۡبُدُونَ ﴿١٧٢﴾ إِنَّمَا حَرَّمَ
عَلَيۡكُمُ ٱلۡمَيۡتَةَ وَٱلدَّمَ وَلَحۡمَ ٱلۡخِنزِيرِ وَمَآ أُهِلَّ بِهِۦ لِغَيۡرِ
ٱللَّهِۖ فَمَنِ ٱضۡطُرَّ غَيۡرَ بَاغٖ وَلَا عَادٖ فَلَآ إِثۡمَ عَلَيۡهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ
غَفُورٞ رَّحِيمٌ ﴿١٧٣﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكۡتُمُونَ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ مِنَ
ٱلۡكِتَٰبِ وَيَشۡتَرُونَ بِهِۦ ثَمَنٗا قَلِيلًا أُوْلَـٰٓئِكَ مَا يَأۡكُلُونَ
فِي بُطُونِهِمۡ إِلَّا ٱلنَّارَ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ ٱللَّهُ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ
وَلَا يُزَكِّيهِمۡ وَلَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٤﴾ أُوْلَـٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ
ٱشۡتَرَوُاْ ٱلضَّلَٰلَةَ بِٱلۡهُدَىٰ وَٱلۡعَذَابَ بِٱلۡمَغۡفِرَةِۚ فَمَآ
أَصۡبَرَهُمۡ عَلَى ٱلنَّارِ ﴿١٧٥﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ نَزَّلَ ٱلۡكِتَٰبَ بِٱلۡحَقِّۗ
وَإِنَّ ٱلَّذِينَ ٱخۡتَلَفُواْ فِي ٱلۡكِتَٰبِ لَفِي شِقَاقِۢ بَعِيدٖ ﴿١٧٦﴾

٢٦

وە ئەگەر پەنەشا واچیێ بگندیْ شۆنەو ئانەی خوڎای وەزنانرە واچێنیْ نەخێر بەڵکو مگنمیْ شۆنەو ئانەی دیما باب و باپیریْما سەرشۆ بێنیْ، ئەی ئەگەر باب و باپیرەکێشا ئەقڵشا بە هیچی نەمەڕییێ و نەکۆتێبایچ سەرو ڕاو هیدایەتی؟﴿١٧٠﴾ وە نموونەو ئانیشا کافریْ بییْ پێسەن نموونەو ئا کەسیە مخوڕۆرە ملو ئاژەڵەکەیشرە پانەی هەکە ئاڎیْ بێژگە جە هەرای و هاوارێوە چێوێتەر نمەژنەوانیْ، دەی هەر کەڕیی و لاڵیی و کوێریین و ئانیْ ژیریْ نمەبانیْ﴿١٧١﴾ ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاورڎەن إجە چێوە پاکەکاو ئا رزقیە دێندیْما پەنە بووەردیْ ئەگەر هەر تەنیا ئاڎی میرسدیْ دەی سوپاسو خوڎای بکەردیْ﴿١٧٢﴾ خوڎا تەنیا مرڎارۆ بییە و ونی و گۆشتو خووگی و ئانەی وەختو سەرەبڕیەیشنە نامۆ غەیرو خوڎایشا سەرۆ بەرڎەن حەرام کەرڎەن، جا هەرکەس ناچاربیی نەك ترازیا و نەك مەرزبەزن گوناحش نمەیاۆۆ،بەڕاسیی خوڎا چەنەوەشبیەی رەحمینەن﴿١٧٣﴾ دیارەن ئا کەسیْ جە کتێبەکەی ئانەی مشاراوە هەکە خوڎای وەزنانرە پەی دەسۆزتەی نرخێویْ کەمیْ، ئانیْ بێژگە جە ئێری هیچ نمەوەرا و نمەکەرانە لەمەشا و خوڎا جە رۆ قیامەتینە قسێشا چەنی نمەکەرۆ و پاکێشا نمەکەرۆوە و عەزابێوە ئێشنشا هەن﴿١٧٤﴾ ئانیْ کەسانێوەنیْ هەکە گومڕاییشا بە رانمایی و عەزابشا بە چەنەوەشبیەی ئەسان، دەی دلْ ئێرینە چێش سەبرشا پەی پێڎامکەرۆ؟﴿١٧٥﴾ ئانەیچ وەرو ئانەینە هەکە دیارەن خوڎا کتێبەکەش بە هەق وەزنانرە، وە بێشك ئانیْ ناکۆکییشا سەرو کتێبەکەی هەن بە دڵنیاییۆ ئینیێ ناکۆکییێ فرە قووڵنە﴿١٧٦﴾

۞ لَّيْسَ ٱلْبِرَّ أَن تُوَلُّوا۟ وُجُوهَكُمْ قِبَلَ ٱلْمَشْرِقِ وَٱلْمَغْرِبِ وَلَٰكِنَّ ٱلْبِرَّ مَنْ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةِ وَٱلْكِتَٰبِ وَٱلنَّبِيِّۦنَ وَءَاتَى ٱلْمَالَ عَلَىٰ حُبِّهِۦ ذَوِى ٱلْقُرْبَىٰ وَٱلْيَتَٰمَىٰ وَٱلْمَسَٰكِينَ وَٱبْنَ ٱلسَّبِيلِ وَٱلسَّآئِلِينَ وَفِى ٱلرِّقَابِ وَأَقَامَ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَى ٱلزَّكَوٰةَ وَٱلْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَٰهَدُوا۟ ۖ وَٱلصَّٰبِرِينَ فِى ٱلْبَأْسَآءِ وَٱلضَّرَّآءِ وَحِينَ ٱلْبَأْسِ ۗ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ صَدَقُوا۟ ۖ وَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُتَّقُونَ ﴿١٧٧﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ كُتِبَ عَلَيْكُمُ ٱلْقِصَاصُ فِى ٱلْقَتْلَى ۖ ٱلْحُرُّ بِٱلْحُرِّ وَٱلْعَبْدُ بِٱلْعَبْدِ وَٱلْأُنثَىٰ بِٱلْأُنثَىٰ ۚ فَمَنْ عُفِىَ لَهُۥ مِنْ أَخِيهِ شَىْءٌ فَٱتِّبَاعٌۢ بِٱلْمَعْرُوفِ وَأَدَآءٌ إِلَيْهِ بِإِحْسَٰنٍ ۗ ذَٰلِكَ تَخْفِيفٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَرَحْمَةٌ ۗ فَمَنِ ٱعْتَدَىٰ بَعْدَ ذَٰلِكَ فَلَهُۥ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٨﴾ وَلَكُمْ فِى ٱلْقِصَاصِ حَيَوٰةٌ يَٰٓأُو۟لِى ٱلْأَلْبَٰبِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٧٩﴾ كُتِبَ عَلَيْكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ ٱلْمَوْتُ إِن تَرَكَ خَيْرًا ٱلْوَصِيَّةُ لِلْوَٰلِدَيْنِ وَٱلْأَقْرَبِينَ بِٱلْمَعْرُوفِ ۖ حَقًّا عَلَى ٱلْمُتَّقِينَ ﴿١٨٠﴾ فَمَنۢ بَدَّلَهُۥ بَعْدَمَا سَمِعَهُۥ فَإِنَّمَآ إِثْمُهُۥ عَلَى ٱلَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُۥٓ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٨١﴾

٢٧

خاسە ئانە نییەن هەکە رووە بکەری وەرزیایگە یان وەرنیشگە بەڵکو خاسە ئانەن هەکە ئینسان ئیمان بارۆنە بە خوڎای و دمارۆی و مەلائیکەکا و کتێبەکا و پێغەممەرەکا و بە حەزو وێش ماڵ ببەخۆ بە قۆما و بە هەتیما و بە نەڎارا و راویەری و سواڵکەرا و بەنڎەکا و نما بکەرۆنەو زەکات بڎۆنەو ئەگەر بەڵێننیوەشا دا وەراوەرو بەڵێنەکێشا وەفاشا بۆ، وە ئانێ سەبرکەرێنێ جە وەختو فەقیریی و نەوەشیی و جەنگ و جڵەبەینە، ئانێ ئانێنێ هەکە راسشاوات، وە ئانێ پارێزکارەکێنێ﴿١٧٧﴾ ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاورڎەن پەی کوشیایەکا هەقئەسایتا سەر نویسیان(فەرزکریان)، ئازاڎ بە ئازاڎ و بەنڎە بە بەنڎە و مێڵێ بە مێڵێ، جا ئا کەسە جە لایەنو براکەیشۆ چەمپۆشیی چێوێوەش چەنەکریا با هەقڎارەکە وەشڕەفتار بۆ و ئێڎیچ بە زەریفیی هەقو کوشیاکەی بڎۆنە، ئینەیچ سووکباریی و رەحمەتەن جە پەروەرنیتاوە، جا دمای ئانەی هەرکەس دەسدرێژیی بکەرۆ عەزابێوە فرە ئێشنش هەن﴿١٧٨﴾ ئەی هۆشمەنڎەکا جە هەقئەساینە ژیوایتا پەی هەن پەی ئینەیچنە پارێزبکەردێ﴿١٧٩﴾ سەرتا نۆیسیان(واجب کریان) وەختێو یۆتا مەرگش نزیکش کۆتۆ و ماڵ و سامانێوەش ئاست جیا با وەسیەتی بەخێر بکەرۆ برێوەش بڎریۆ بە ئەڎێش و تاتەیش و قۆمەکاش ئینە ئەرکەن سەرو پارێزکاراوە﴿١٨٠﴾ جا هەرکەس بفارۆش دمای ئانەی ئەژنیش ئانە دیارەن گوناحەکەش مگنۆ سەرو ئانیشا مفاڕانێش، بێگومان خوڎا بژنەوی فرە زانەن﴿١٨١﴾

فَمَنْ خَافَ مِن مُّوصٍ جَنَفًا أَوْ إِثْمًا فَأَصْلَحَ بَيْنَهُمْ فَلَآ إِثْمَ
عَلَيْهِ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٨٢﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ كُتِبَ
عَلَيْكُمُ ٱلصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ
لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٨٣﴾ أَيَّامًا مَّعْدُودَٰتٍ فَمَن كَانَ
مِنكُم مَّرِيضًا أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ وَعَلَى
ٱلَّذِينَ يُطِيقُونَهُۥ فِدْيَةٌ طَعَامُ مِسْكِينٍ فَمَن تَطَوَّعَ خَيْرًا
فَهُوَ خَيْرٌ لَّهُۥ وَأَن تَصُومُوا۟ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ
﴿١٨٤﴾ شَهْرُ رَمَضَانَ ٱلَّذِىٓ أُنزِلَ فِيهِ ٱلْقُرْءَانُ هُدًى لِّلنَّاسِ
وَبَيِّنَٰتٍ مِّنَ ٱلْهُدَىٰ وَٱلْفُرْقَانِ فَمَن شَهِدَ مِنكُمُ
ٱلشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ وَمَن كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ فَعِدَّةٌ
مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ يُرِيدُ ٱللَّهُ بِكُمُ ٱلْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ
ٱلْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا۟ ٱلْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا۟ ٱللَّهَ عَلَىٰ مَا
هَدَىٰكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٨٥﴾ وَإِذَا سَأَلَكَ
عِبَادِى عَنِّى فَإِنِّى قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ ٱلدَّاعِ إِذَا دَعَانِ
فَلْيَسْتَجِيبُوا۟ لِى وَلْيُؤْمِنُوا۟ بِى لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ﴿١٨٦﴾

جا هەرکەس جە وەسیەتکەرەکەی خەمو لادای یام گوناهیش وەنەنیشت و سازنایش ۋزتەنە بەینشا گوناحش نمەیاۋۆ بێگومان خوۏا چەنەوەشبییەی رەحمینەن﴿١٨٢﴾ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاوردەن رۆچێتا سەرفەرزە کریا هەرپێسە فەرزەکریا سەرو ئانیشارە وەڵێتانە ئامێ پەی ئینەی پارێز بکەردێ﴿١٨٣﴾ چنڎ رۆێۆێ ئەژمارییێنێ، هەرکەس جە شمە نەوەش بۆ یان جە سەفەرەنە بۆ دەی چنڎ رۆێش چەنە مووەرۆ با ئانڎە رۆێتەرێش چەنە بگێرۆوە، وە ئانێچە بە زەحمەت متاوانێ بگێراش با ژەمێو وارڎە بڎانێ نەڎارێوی، جا هەرکەسێو زیاتەر بڎۆ ئانە پەی وێش خاسەن، وە ئەگەر رۆچێ بیدێ خاسەن پەیتا ئەگەر بزاندێ﴿١٨٤﴾ مانگەو رەمەزانی ئانێنە هەکە قورئانش چەنە وەزنیارە پێسە رانمایی پەی خەڵکی و بەڵگێ رۆشنێش چەنەنێ و جیائەوەکەرو هەقی و ناهەقیەن، دەی هەرکەس جە شمە ئا مانگێشە دییە با رۆچێ بگێرۆ، وە هەرکەس نەوەش بیی یان سەفەرەنەبیی چنڎ رۆێش چەنە وارڎێنە با چۆڎمای بگێرۆشۆ، خوۏا ئاسانکارییش کەرەکەن پەیتا و ناڕەحەتییش گەرەك نییەن پەیتا، پەی ئینەی ئەژمارەکەی هەڕادنێ و خوۏای بە گۆرە بگێردێ هەکە رانماییش کەرڎێندێ پەی ئینەیچ شوکرانەۋجاریی بکەردێ﴿١٨٥﴾ وە ئەگەر عەبدەکام سەبارەت بە من سوعالە وەنەکەرڎی دەی من نزیکنا،بە هاناو دۆعاکەریۆ مەونە ئەگەر نزام وەنەبکەرۆ، دەی با جەوابم بڎاوە و ئیمانم پەنەبارانێ بەشکو فامیڎێ ببانێ﴿١٨٦﴾

أُحِلَّ لَكُمۡ لَيۡلَةَ ٱلصِّيَامِ ٱلرَّفَثُ إِلَىٰ نِسَآئِكُمۡۚ هُنَّ لِبَاسٞ لَّكُمۡ وَأَنتُمۡ لِبَاسٞ لَّهُنَّۗ عَلِمَ ٱللَّهُ أَنَّكُمۡ كُنتُمۡ تَخۡتَانُونَ أَنفُسَكُمۡ فَتَابَ عَلَيۡكُمۡ وَعَفَا عَنكُمۡۖ فَٱلۡـَٰٔنَ بَٰشِرُوهُنَّ وَٱبۡتَغُواْ مَا كَتَبَ ٱللَّهُ لَكُمۡۚ وَكُلُواْ وَٱشۡرَبُواْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَكُمُ ٱلۡخَيۡطُ ٱلۡأَبۡيَضُ مِنَ ٱلۡخَيۡطِ ٱلۡأَسۡوَدِ مِنَ ٱلۡفَجۡرِۖ ثُمَّ أَتِمُّواْ ٱلصِّيَامَ إِلَى ٱلَّيۡلِۚ وَلَا تُبَٰشِرُوهُنَّ وَأَنتُمۡ عَٰكِفُونَ فِي ٱلۡمَسَٰجِدِۗ تِلۡكَ حُدُودُ ٱللَّهِ فَلَا تَقۡرَبُوهَاۗ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ ءَايَٰتِهِۦ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمۡ يَتَّقُونَ ﴿١٨٧﴾ وَلَا تَأۡكُلُوٓاْ أَمۡوَٰلَكُم بَيۡنَكُم بِٱلۡبَٰطِلِ وَتُدۡلُواْ بِهَآ إِلَى ٱلۡحُكَّامِ لِتَأۡكُلُواْ فَرِيقٗا مِّنۡ أَمۡوَٰلِ ٱلنَّاسِ بِٱلۡإِثۡمِ وَأَنتُمۡ تَعۡلَمُونَ ﴿١٨٨﴾ ۞ يَسۡـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلۡأَهِلَّةِۖ قُلۡ هِيَ مَوَٰقِيتُ لِلنَّاسِ وَٱلۡحَجِّۗ وَلَيۡسَ ٱلۡبِرُّ بِأَن تَأۡتُواْ ٱلۡبُيُوتَ مِن ظُهُورِهَا وَلَٰكِنَّ ٱلۡبِرَّ مَنِ ٱتَّقَىٰۗ وَأۡتُواْ ٱلۡبُيُوتَ مِنۡ أَبۡوَٰبِهَاۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ لَعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ ﴿١٨٩﴾ وَقَٰتِلُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ ٱلَّذِينَ يُقَٰتِلُونَكُمۡ وَلَا تَعۡتَدُوٓاْۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ ٱلۡمُعۡتَدِينَ ﴿١٩٠﴾

٢٩

جه شه‌وه‌كاو ره‌مه‌زانینه سه‌ریاگه‌كه‌رڎه‌یتا چه‌نی ژه‌نه‌كاتا حه‌راڵ كریان په‌یتا،ئاڎیْ پۆشاكه‌نیْ په‌ی شمه و شمه‌یچ پۆشاكه‌ندیْ په‌ی ئاڎیشا، خوڎا زاناش هه‌كه شمه وێتا هۆرخه‌ڵه‌تنێندیْ ئێتر تۆبه‌ش چه‌نه هۆرگێرتیدیْ و چه‌نه‌تا وه‌شبیی، ده‌ی ئیسه شه‌وێنه لۆدیْ لاشا و ئانه خوڎای په‌ی بڕیێندێوه داواش بكه‌ردیْ،وه بووه‌ردیْ و بووه‌ردێوه هه‌تا خه‌ته(تاڵه)ی چه‌رمێتا جه سیاویْ جه سه‌رسه‌عبه‌نه په‌ی به‌ربگنۆ، چاڎمای تا شه‌ویْ رۆچیْ بیدیْ، وه نه‌لدیْ لاو ژه‌نه‌كاتا جه وه‌ختێوه‌نه شمه مزگییه‌كانه قه‌رارو ئه‌وه‌مه‌نه‌یتا دان، ئانیْ مه‌رزیْ خوڎاینیْ نزیكێشا نه‌گنه‌دێوه،پی جۆره خوڎا ئایه‌ته‌كاش رۆشنیْ مكه‌رۆوه په‌ی خه‌ڵكی په‌ی ئینه‌ی پارێز بكه‌را﴿١٨٧﴾ وه جه به‌ینو وێتانه به ناهه‌ق ماڵو یۆترینی مه‌وه‌ردیْ و مه‌بیدیْ به ده‌لیلیْ په‌ی ئینه‌ی بگنۆ ده‌سو حوكمڕانه‌كا و شمه‌یچ به‌شێۆش به تاوان بووه‌ردیْ جه حاڵێوه‌نه ناڕه‌وایی ئینه‌یچ مزاندیْ﴿١٨٨﴾ ده‌رباره‌و مانگڵه‌كا پرسیارت وه‌نه‌مكه‌را، بواچه ئاڎیْ په‌ی وه‌خت دیاری كه‌رڎه‌ی خه‌ڵكی و په‌ی حه‌جیه‌نیْ، وه خاسه ئانه نییه‌ن هه‌كه جه په‌شتیۆ وێتا بكه‌ردیْ یانه‌كاره، به‌ڵكو خاسه ئانه‌ن ئینسان پارێز بكه‌رۆ،وه جه به‌ره‌كاوه به‌یدیْ دلیْ یانه‌كا،وه پارێز جه خوڎای بكه‌ردیْ به‌شكوم سه‌رفرازیْ بیدیْ﴿١٨٩﴾ وه جه ڕاو خوڎاینه جه‌نگ بكه‌ردیْ چه‌نی ئانیشا هه‌كه جه‌نگتا چه‌نی مكه‌را و ده‌سدرێژیی مه‌كه‌ردیْ، به‌ڕاسیی خوڎا ده‌سدرێژی كارێش وه‌شیْ نمه‌سیانیْ﴿١٩٠﴾

وَٱقْتُلُوهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ وَأَخْرِجُوهُم مِّنْ حَيْثُ أَخْرَجُوكُمْ وَٱلْفِتْنَةُ أَشَدُّ مِنَ ٱلْقَتْلِ وَلَا تُقَٰتِلُوهُمْ عِندَ ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ حَتَّىٰ يُقَٰتِلُوكُمْ فِيهِ فَإِن قَٰتَلُوكُمْ فَٱقْتُلُوهُمْ كَذَٰلِكَ جَزَآءُ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿١٩١﴾ فَإِنِ ٱنتَهَوْا۟ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٩٢﴾ وَقَٰتِلُوهُمْ حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ ٱلدِّينُ لِلَّهِ فَإِنِ ٱنتَهَوْا۟ فَلَا عُدْوَٰنَ إِلَّا عَلَى ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٩٣﴾ ٱلشَّهْرُ ٱلْحَرَامُ بِٱلشَّهْرِ ٱلْحَرَامِ وَٱلْحُرُمَٰتُ قِصَاصٌ فَمَنِ ٱعْتَدَىٰ عَلَيْكُمْ فَٱعْتَدُوا۟ عَلَيْهِ بِمِثْلِ مَا ٱعْتَدَىٰ عَلَيْكُمْ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلْمُتَّقِينَ ﴿١٩٤﴾ وَأَنفِقُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ وَلَا تُلْقُوا۟ بِأَيْدِيكُمْ إِلَى ٱلتَّهْلُكَةِ وَأَحْسِنُوٓا۟ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿١٩٥﴾ وَأَتِمُّوا۟ ٱلْحَجَّ وَٱلْعُمْرَةَ لِلَّهِ فَإِنْ أُحْصِرْتُمْ فَمَا ٱسْتَيْسَرَ مِنَ ٱلْهَدْىِ وَلَا تَحْلِقُوا۟ رُءُوسَكُمْ حَتَّىٰ يَبْلُغَ ٱلْهَدْىُ مَحِلَّهُۥ فَمَن كَانَ مِنكُم مَّرِيضًا أَوْ بِهِۦٓ أَذًى مِّن رَّأْسِهِۦ فَفِدْيَةٌ مِّن صِيَامٍ أَوْ صَدَقَةٍ أَوْ نُسُكٍ فَإِذَآ أَمِنتُمْ فَمَن تَمَتَّعَ بِٱلْعُمْرَةِ إِلَى ٱلْحَجِّ فَمَا ٱسْتَيْسَرَ مِنَ ٱلْهَدْىِ فَمَن لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلَٰثَةِ أَيَّامٍ فِى ٱلْحَجِّ وَسَبْعَةٍ إِذَا رَجَعْتُمْ تِلْكَ عَشَرَةٌ كَامِلَةٌ ذَٰلِكَ لِمَن لَّمْ يَكُنْ أَهْلُهُۥ حَاضِرِى ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ ﴿١٩٦﴾

٣٠

وە هەریاگنەکۆتێ وەرو پلارێتا بکوشدێشا و بزندێشاوە هەر پا نوٚعە زنیەیدێشاوە، ئاژاوەئەوەنیایچ جە کوشتەی سەختتەرەن، جە حەرەمو مزگینە مەگژیەیدێ چەنیشا سامەر ئادێ بجەنگیا چەنیتا، ئەگەر ئاذێ چا جەنگشا کەرڎ چەنیتا شمەیچ جەنگشا چەنی بکەردێ، چونکە جەزاو کافرا مشیوٚم چامنێ بوٚ﴿١٩١﴾ خوٚ ئەگەر ئاذێ کوٚڵەشادادەی دیارەن خوڎاچەنەوەشبییەی رەحمینەن﴿١٩٢﴾ بگژیەدێ چەنیشا هەتا ئاشووبە نەمەنوٚ و دین بوٚ بە دینو خوڎای، دەی ئەگەر کوٚڵشادا ئێتر دوژمەنکاریی نمەمەنوٚ چەنی ستەمکارا نەبوٚ﴿١٩٣﴾ مانگە و جەنگبەسی بە مانگەو جەنگبەسی قەڎرەکێچ هەقسانایشا هەن، جا هەرکەس دەسدرێژییش کەرڎیدێ سەر ئێنڎەو (نموونەو)دەسدرێژییەکەیش دەسدرێژیش بکەردێ سەر، وە پارێز جە خوڎای بکەردێ و بزاندێ هەکە بەڕاسیی خوڎا ئینا چەنی پارێزکارا﴿١٩٤﴾ وە ماڵ جە راو خوڎاینە ببەخشدێ و بە دەساو وێتا مەوزدێنە تالووکە(دلێنە شییەی)،وە خاسێ بیدێ، بەڕاسیی خوڎا پیاخاسێش وەشمسیانێ﴿١٩٥﴾ حەج و عومرەیچ عال ئەنجام بڎەیدێ پەی خوڎای، جا ئەگەر راتا وەنەگێریا چنڎتا تاوا ئانڎە مالآت بکەردێ بە قوربانیی، وە سەرەتا مەتاشدێ هەتا قوربانییەکە بیاوٚ یاگوٚ وێش، جا هەرکەس جە شمە نەوەش بیی یان ئازارێوە جە سەرەشەنە بییە با فیدیە بڎوٚ روٚچێ بگێروٚ یا خێرێوە بکەروٚ یام قوربانییێو بکەروٚنە، جا هەروەختێو کوٚتیدێ حاڵەتی ئاسایی ئا کەسە گەرەکشەن بەینو عەمرەی و حەجینە ئیحرام ماڕوٚ مشیوٚم هەر قوربانییێو هەکە پەیش هوٚرمسووڕیوٚ بکەروٚ،هەرکەس نەبیش دەی گێرتەی یەرێ روٚا روٚچێ جە حەجنە و حوٚت روٚا وەختێو گێلآیدێ، ئانە دە روٚێ تەمامێ، ئینەیچ پەی ئا کەسانە هەکە خەڵکو مەککەی و دوٚروپشتیش نییەنێ، جە خوڎایچ پارێز بکەردێ و بزاندێ بەڕاسیی خوڎا سزاش سەختەنە﴿١٩٦﴾

ٱلْحَجُّ أَشْهُرٌ مَّعْلُومَٰتٌ ۚ فَمَن فَرَضَ فِيهِنَّ ٱلْحَجَّ فَلَا
رَفَثَ وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِى ٱلْحَجِّ ۗ وَمَا تَفْعَلُوا۟ مِنْ
خَيْرٍ يَعْلَمْهُ ٱللَّهُ ۗ وَتَزَوَّدُوا۟ فَإِنَّ خَيْرَ ٱلزَّادِ ٱلتَّقْوَىٰ ۚ
وَٱتَّقُونِ يَٰٓأُو۟لِى ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿١٩٧﴾ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ
أَن تَبْتَغُوا۟ فَضْلًا مِّن رَّبِّكُمْ ۚ فَإِذَآ أَفَضْتُم مِّنْ
عَرَفَٰتٍ فَٱذْكُرُوا۟ ٱللَّهَ عِندَ ٱلْمَشْعَرِ ٱلْحَرَامِ ۖ
وَٱذْكُرُوهُ كَمَا هَدَىٰكُمْ وَإِن كُنتُم مِّن قَبْلِهِۦ
لَمِنَ ٱلضَّآلِّينَ ﴿١٩٨﴾ ثُمَّ أَفِيضُوا۟ مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ
ٱلنَّاسُ وَٱسْتَغْفِرُوا۟ ٱللَّهَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٩٩﴾
فَإِذَا قَضَيْتُم مَّنَٰسِكَكُمْ فَٱذْكُرُوا۟ ٱللَّهَ كَذِكْرِكُمْ
ءَابَآءَكُمْ أَوْ أَشَدَّ ذِكْرًا ۗ فَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَقُولُ
رَبَّنَآ ءَاتِنَا فِى ٱلدُّنْيَا وَمَا لَهُۥ فِى ٱلْءَاخِرَةِ مِنْ خَلَٰقٍ
﴿٢٠٠﴾ وَمِنْهُم مَّن يَقُولُ رَبَّنَآ ءَاتِنَا فِى ٱلدُّنْيَا حَسَنَةً
وَفِى ٱلْءَاخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ ٱلنَّارِ ﴿٢٠١﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ
لَهُمْ نَصِيبٌ مِّمَّا كَسَبُوا۟ ۚ وَٱللَّهُ سَرِيعُ ٱلْحِسَابِ ﴿٢٠٢﴾

حەج ئینا چنڎ مانگێ دیاریکریایانە،چا هەرکەس چا مانگانە حەج سەرو وێش فەرز بکەرۆ ئێتر کارو ژەنیی و مێرڎیی و لادای جە هەقی و دەمەدەمێش پەی نییەنێ جە حەجنە، وە هەر خێرێوەیچ بکەردێ خوڎا پەنەش مزانۆنە، دەی تۆشە پێچدێوە بێگومان خاستەرین تۆشەیچ پارێزکارین، ئەی هۆشمەنڎەکا پارێزم چەنەبکەردێ﴿١٩٧﴾ گوناحتا نمەیاۆۆ ئەگەر جە حەجەنە جە فەزلو پەروەرنیتا سووڎمەنڎێ بیدێ، هەروەخت جە عەرەفات وەزتیدێرە گێلاێدێوە جە لاو موزدەلێفە(مشعر الحرام) ینە یاڎو خوڎای بکەردێ،وە یاڎش بکەردێ هەر پا جۆرە ئاڎ رانمایی شمەش کەرڎەن چونکە وەڵێ ئانەینە بە دڵنیاییۆ شمە جە گومڕایابێندێ﴿١٩٨﴾ چاڎمای خەڵکی چکۆوە مووەزارە و مگێڵاوە شمەیچ بووەزدێرە و بگێڵدێوە و داواو چەنەوەشبیەی جە خوڎای بکەردێ بێشك خوڎا گوناحبەخشی ڕەحمینەن﴿١٩٩﴾ جا هەکە واجبەکێ حەجیتا بەگاناوردێ دەی هەرپێسە یاڎو باب و باپیراتا مکەردێ هەر پا جۆرە و بەڵکو گەرمتەریچ یاڎوخوڎای بکەردێ، کەسانێ چامنێچ هەنێ دلێ خەڵکینە مواچانێ ئەی پەروەرنما دەی جە دونیانە خێرە و خاسەما بڎە پەنە ئێتر جە ئاخیرەتەنە جە خێرێ بێبەشێنێ﴿٢٠٠﴾ هەنیچشا مواچۆنە ئەی پەروەردگار جە دونیانە خاسەما پەنە ببەخشە و جە قیامەتیچنە خاسەما پەنە ببەخشە و جە عەزابو ئێری پارێزنەما﴿٢٠١﴾ ئانێ بەشێوەشا هەنە چانەی کەرڎەنشا، خوڎایچ قۆچاخە حیسابەن﴿٢٠٢﴾

۞ وَٱذْكُرُواْ ٱللَّهَ فِيٓ أَيَّامٖ مَّعْدُودَٰتٖۚ فَمَن تَعَجَّلَ فِي يَوْمَيْنِ فَلَآ إِثْمَ عَلَيْهِ وَمَن تَأَخَّرَ فَلَآ إِثْمَ عَلَيْهِۖ لِمَنِ ٱتَّقَىٰۗ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَٱعْلَمُوٓاْ أَنَّكُمْ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٢٠٣﴾ وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يُعْجِبُكَ قَوْلُهُۥ فِي ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا وَيُشْهِدُ ٱللَّهَ عَلَىٰ مَا فِي قَلْبِهِۦ وَهُوَ أَلَدُّ ٱلْخِصَامِ ﴿٢٠٤﴾ وَإِذَا تَوَلَّىٰ سَعَىٰ فِي ٱلْأَرْضِ لِيُفْسِدَ فِيهَا وَيُهْلِكَ ٱلْحَرْثَ وَٱلنَّسْلَۚ وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ ٱلْفَسَادَ ﴿٢٠٥﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُ ٱتَّقِ ٱللَّهَ أَخَذَتْهُ ٱلْعِزَّةُ بِٱلْإِثْمِۚ فَحَسْبُهُۥ جَهَنَّمُۖ وَلَبِئْسَ ٱلْمِهَادُ ﴿٢٠٦﴾ وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَشْرِي نَفْسَهُ ٱبْتِغَآءَ مَرْضَاتِ ٱللَّهِۚ وَٱللَّهُ رَءُوفُۢ بِٱلْعِبَادِ ﴿٢٠٧﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱدْخُلُواْ فِي ٱلسِّلْمِ كَآفَّةٗ وَلَا تَتَّبِعُواْ خُطُوَٰتِ ٱلشَّيْطَٰنِۚ إِنَّهُۥ لَكُمْ عَدُوّٞ مُّبِينٞ ﴿٢٠٨﴾ فَإِن زَلَلْتُم مِّنۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْكُمُ ٱلْبَيِّنَٰتُ فَٱعْلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٠٩﴾ هَلْ يَنظُرُونَ إِلَّآ أَن يَأْتِيَهُمُ ٱللَّهُ فِي ظُلَلٖ مِّنَ ٱلْغَمَامِ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةُ وَقُضِيَ ٱلْأَمْرُۚ وَإِلَى ٱللَّهِ تُرْجَعُ ٱلْأُمُورُ ﴿٢١٠﴾

وە جە ڕۆانیْوی دیاری کریایانە یاڎو خوڎای بکەردیْوە، جا ئا کەسە پەلەبکەرۆ و جە دۆیْ رۆیْنە شەیتانی رەجمە بکەرۆ گوناحش نمەیاۆۆ و ئا کەسیچە دمابگنۆ گوناحش نمەیاۆۆ، بە تایبەت پەی ئانەی پاریْزمکەرۆ،دەی پاریْز جە خوڎای بکەردیْ و بزاندیْ هەکە بەڕاسیی شمە پەی لاو ئاڎی کۆمکریەیدیْوە﴿٢٠٣﴾ وە هەن جە خەڵکی هەکە گوفتارش سەبارەت بە ژیوای دنییْ سەرسامت مکەرۆ و خوڎای مگیْرۆ بە شاهیْڎ سەرو ئانەی ئینا دڵشنە جە وەخیْنە ئاڎ سەرسەختتەرین دوژمەنکارەن﴿٢٠٤﴾ ئا کەسە هەروەختیْو دەسەلاْت پیْڎابکەرۆ حۆل مڎۆ زەمینەنە گەنڎەڵکاریی بەرپابکەرۆ و کشتوکاڵ و تۆرم(نەسل) دلیْنەببەرۆ، خوڎایچ گەنڎەڵییش وەش نمەسیۆ﴿٢٠٥﴾ ئەگەر پەنەیچش بواچیۆ پاریْز جە خوڎای بکەرە غەڕایی بالاْدەسیی مگیْرۆشرە، دەی جەحەنڎمش وەسیْن و فرەیچ عیش جە ئا جاوڕایشە﴿٢٠٦﴾ جە خەڵکیچ هەنیْ هەکە ویْشا مۆرەشانی پەی بەدەس ئاورڎەی رەزامەنڎیی خوڎای، خوڎایچ چەنی بەنڎەکا دڵنەرمەن﴿٢٠٧﴾ ئەی ئا کەسا هەکە ئیمانتا ئاورڎەن گرڎتا ویْتا بۆزدیْ سایۆ ئیسلامی و مەگندیْ شۆنۆ هەنگاماو شەیتانی، بیْشك ئاڎ دوژمەنی ئاشکراتانە﴿٢٠٨﴾ دمای ئا بەڵگە رۆشنا هەکە پەیتا ئامیْنیْ ئەگەر بخزدیْ بزاندیْ هەکە بەڕاسیی خوڎا بالاْدەسی دانان﴿٢٠٩﴾ ئایا ئاڎیْ چەمەڕیْ ئانەینیْ هەکە خوڎا دلیْ سەیەو پەڵە هۆرینە چەنی فریشتەکا بەیۆ پەی لایشا ؟ دەی ئاوەخت گرڎ چیْو کۆمساییش مەیۆ و کارەکیْ مگیْلنیاوە پەی لاو خوڎای﴿٢١٠﴾

سَلْ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ كَمْ ءَاتَيْنَٰهُم مِّنْ ءَايَةٍۭ بَيِّنَةٍۗ وَمَن يُبَدِّلْ نِعْمَةَ ٱللَّهِ مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُ فَإِنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ ﴿٢١١﴾ زُيِّنَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا۟ ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَا وَيَسْخَرُونَ مِنَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ۘ وَٱلَّذِينَ ٱتَّقَوْا۟ فَوْقَهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِۗ وَٱللَّهُ يَرْزُقُ مَن يَشَآءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢١٢﴾ كَانَ ٱلنَّاسُ أُمَّةً وَٰحِدَةً فَبَعَثَ ٱللَّهُ ٱلنَّبِيِّـۧنَ مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ وَأَنزَلَ مَعَهُمُ ٱلْكِتَٰبَ بِٱلْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ ٱلنَّاسِ فِيمَا ٱخْتَلَفُوا۟ فِيهِۚ وَمَا ٱخْتَلَفَ فِيهِ إِلَّا ٱلَّذِينَ أُوتُوهُ مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُمُ ٱلْبَيِّنَٰتُ بَغْيًۢا بَيْنَهُمْۖ فَهَدَى ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لِمَا ٱخْتَلَفُوا۟ فِيهِ مِنَ ٱلْحَقِّ بِإِذْنِهِۦۗ وَٱللَّهُ يَهْدِى مَن يَشَآءُ إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٢١٣﴾ أَمْ حَسِبْتُمْ أَن تَدْخُلُوا۟ ٱلْجَنَّةَ وَلَمَّا يَأْتِكُم مَّثَلُ ٱلَّذِينَ خَلَوْا۟ مِن قَبْلِكُمۖ مَّسَّتْهُمُ ٱلْبَأْسَآءُ وَٱلضَّرَّآءُ وَزُلْزِلُوا۟ حَتَّىٰ يَقُولَ ٱلرَّسُولُ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مَعَهُۥ مَتَىٰ نَصْرُ ٱللَّهِۗ أَلَآ إِنَّ نَصْرَ ٱللَّهِ قَرِيبٌ ﴿٢١٤﴾ يَسْـَٔلُونَكَ مَاذَا يُنفِقُونَۖ قُلْ مَآ أَنفَقْتُم مِّنْ خَيْرٍ فَلِلْوَٰلِدَيْنِ وَٱلْأَقْرَبِينَ وَٱلْيَتَٰمَىٰ وَٱلْمَسَٰكِينِ وَٱبْنِ ٱلسَّبِيلِۗ وَمَا تَفْعَلُوا۟ مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ ٱللَّهَ بِهِۦ عَلِيمٌ ﴿٢١٥﴾

٣٣

بپەرسە جە نەوەو ئیسرائیلی چنڎ بەڵگێ رۆشـنێما دێنـێ پەنـە،دەی هەرکەسـیچ ناعمەتو خوڎای بفارۆ دمای ئانەی ئامان پـەیش دیـارەن خـوڎا سـزاش فـرە سەختەنە﴿٢١١﴾ ژیوای دنیێ رازیانۆ پەی ئانیـشا هەکـە کـافرێ بیێنـێ و گاڵتـەیچ مکـەرانێ پانیـشا ئیمانـشا ئـاورڎەن، دەی ئـانێ پارێزشـا کـەرڎەن جـە رۆ قیامەتینـە ئینـێ سـەرو ئەویشاوە، خوڎایچ هەرکـەس وێـش گـەرەکش بـۆ بـەبێ حیـساب رزقـش مڎۆنە﴿٢١٢﴾ ئۆسا خەڵك یەك ئۆممەت بێ جا خوڎا پێغەممەرەکێش پێسە موژدەدەرا و هۆشـیارئەوەکەرا کیاسـتێ و پـەی بەرۆزتەی هەقی کتێبێچش چەنی وەزنێرە هـەتا جـە بـەینو خەڵکینـە چـانەینە جیاوازییـشا هـەن چـەنەش حـوکم بکـەرۆ، کەسیچ جیـاوازییش چـەنە بـەرپا نەکـەرڎ ئانێ نەبا هەکە پەیشا ئامابێ دمای ئانـەیچ هەکە بەڵگێ رۆشنێشا پەی ئامێ ئانەیچ جە دەرئەنجامو زوڵمی و حەسادەتو وێشاوە بێ،جا خوڎا رانمایی ئانیشاشە کەرڎ هەکە ئیمانشا ئاورڎ رووەو ئانەی جیاوازییشابێ سەرش ئێتر بە ئیزنو ئاڎی یاوێ بە هەقی، وە خوڎا هەرکـەس وێـش گـەرەکش بـۆ رانماییش مکەرۆنە پەی سەرو رێ راسێ﴿٢١٣﴾ یام ئەجیاتا هەر بە ئاسانیی ملدێنە بەهەشت، ئەی نموونەو ئیمانداراکاو وەڵێ وێتا پەی باس نەکریان هەکە تووشێ جەنگی و نەڎاریی بیێ و ئامێ لەرزە هەتا پێغەممەر و ئانێ ئیمانشا ئاورڎەبێ واتشا دەی کۆمەکو(سەرۆکەرڎەی) خوڎای پەی کەی؟ هاگاڎارێ بیدێ بەڕاسیی کۆمەکو خوڎای نزیکەن﴿٢١٤﴾ چەنەت مپەرسانێ چێش ببەخشانێ؟ بواچە هەر خەیرێوە هەکە مکەردێش با جە ئەڎا و تاتەی و قۆمەکا و هەتیمەکا و نەڎارەکا و راوێیەریۆ دەس پەنەبکەرۆ، وە هەر خەیرێوەیچ بکەردێنە بێشك خوڎا پەنەش بزانەن﴿٢١٥﴾

كُتِبَ عَلَيْكُمُ ٱلْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهٌ لَّكُمْ ۖ وَعَسَىٰٓ أَن تَكْرَهُوا۟ شَيْـًٔا وَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۖ وَعَسَىٰٓ أَن تُحِبُّوا۟ شَيْـًٔا وَهُوَ شَرٌّ لَّكُمْ ۗ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢١٦﴾ يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلشَّهْرِ ٱلْحَرَامِ قِتَالٍ فِيهِ ۖ قُلْ قِتَالٌ فِيهِ كَبِيرٌ ۖ وَصَدٌّ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ وَكُفْرٌۢ بِهِۦ وَٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ وَإِخْرَاجُ أَهْلِهِۦ مِنْهُ أَكْبَرُ عِندَ ٱللَّهِ ۚ وَٱلْفِتْنَةُ أَكْبَرُ مِنَ ٱلْقَتْلِ ۗ وَلَا يَزَالُونَ يُقَٰتِلُونَكُمْ حَتَّىٰ يَرُدُّوكُمْ عَن دِينِكُمْ إِنِ ٱسْتَطَٰعُوا۟ ۚ وَمَن يَرْتَدِدْ مِنكُمْ عَن دِينِهِۦ فَيَمُتْ وَهُوَ كَافِرٌ فَأُو۟لَٰٓئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَٰلُهُمْ فِى ٱلدُّنْيَا وَٱلْـَٔاخِرَةِ ۖ وَأُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٢١٧﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَٱلَّذِينَ هَاجَرُوا۟ وَجَٰهَدُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ أُو۟لَٰٓئِكَ يَرْجُونَ رَحْمَتَ ٱللَّهِ ۚ وَٱللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٢١٨﴾ ۞ يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلْخَمْرِ وَٱلْمَيْسِرِ ۖ قُلْ فِيهِمَآ إِثْمٌ كَبِيرٌ وَمَنَٰفِعُ لِلنَّاسِ وَإِثْمُهُمَآ أَكْبَرُ مِن نَّفْعِهِمَا ۗ وَيَسْـَٔلُونَكَ مَاذَا يُنفِقُونَ قُلِ ٱلْعَفْوَ ۗ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمُ ٱلْـَٔايَٰتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١٩﴾

جـەنگتا سـەرفەرز کریـان کەچـی لاتـاوە ناوەشەن، رەنگا چێویچتا جە لاوە ناوەش بـۆ کەچـی خـەیرەش چـەنەبۆ پـەیتا، وە رەنگـا چێویـچتا پەنـە وەش بـۆ کەچـی شەڕش چەنەبۆ پەیتا، بەڵام خـوڎا مزانۆنـە و شمـە نمەزانـدیْ ﴿٢١٦﴾ دەربـارەو جـەنگی جـە مانگـەی حورمەتدارەنـە پرسـیارت چـەنە مکـەرا، بواچـە جـەنگ چـەنەش فـرە گۆرەن،بـەڵام بەسـتەی راو خـوڎای و کـوفر بـە خـوڎای و جـەنگ جـە مزگی حەرامەنە و ئەوەزنیەی خەڵکەکەیش چەنەش لاو خوڎایۆ گۆرەتەرن، ئاشووبەیچ جـە خـەڵك کوشـتەی گۆرەتـەرەن، ئـاڎیْ سەرەمرە جەنگتا چەنی مکەرانیْ هەتا جە دینەکەیتا هۆرتا وێڵناوە ئەگەر بتاوانیْ، جا هەرکەس جە شمە جە دینەکەیش هۆر وێڵیۆوە و بمرۆنـە بـە کـافریی ئـانیْ هەرمانەکێشا جـە دونیـا و جـە ئاخیرەتەنـە پووچـەڵیْ مبـاوە و ئـانیْ ئێرنشینێنیْ و بە نەمریی ئینێش چەنە﴿٢١٧﴾ ئانیْ ئیمانشا ئاورڎ و ئانیْ کۆچشا کەرڎ و جە ڕاو خوڎاینـە جیهادشـا کـەرڎ،ئانیْ تـەماڎاریْ رەحمـەتو خوڎاینیْ،خـوڎایچ چەنەوەشـبیەی رەحمینەن﴿٢١٨﴾ دەربارەو هارەقی و قوماری پرسیارت وەنە مکەرانیْ، بواچە گوناحێوە گۆرەشا چەنەن و کەڵکێچشا چەنەنیْ پەی خەڵکی و گوناحەکێشا جە کەڵکەکاشا گۆرەتەرێنیْ، وە چەنەت مپەرسانیْ چێش ببەخشانیْ، بواچە هەرچی جە وێتا زیاڎەن،پی جۆرە خوڎا نیشانێتا پەی رۆشنیْ مکەرۆوە پەی ئینەی ویر بکەردێوە﴿٢١٩﴾

فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِۗ وَيَسۡـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلۡيَتَٰمَىٰۖ قُلۡ إِصۡلَاحٞ لَّهُمۡ خَيۡرٞۖ وَإِن تُخَالِطُوهُمۡ فَإِخۡوَٰنُكُمۡۚ وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ ٱلۡمُفۡسِدَ مِنَ ٱلۡمُصۡلِحِۚ وَلَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ لَأَعۡنَتَكُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٞ ﴿٢٢٠﴾ وَلَا تَنكِحُواْ ٱلۡمُشۡرِكَٰتِ حَتَّىٰ يُؤۡمِنَّۚ وَلَأَمَةٞ مُّؤۡمِنَةٌ خَيۡرٞ مِّن مُّشۡرِكَةٖ وَلَوۡ أَعۡجَبَتۡكُمۡۗ وَلَا تُنكِحُواْ ٱلۡمُشۡرِكِينَ حَتَّىٰ يُؤۡمِنُواْۚ وَلَعَبۡدٞ مُّؤۡمِنٌ خَيۡرٞ مِّن مُّشۡرِكٖ وَلَوۡ أَعۡجَبَكُمۡۗ أُوْلَٰٓئِكَ يَدۡعُونَ إِلَى ٱلنَّارِۖ وَٱللَّهُ يَدۡعُوٓاْ إِلَى ٱلۡجَنَّةِ وَٱلۡمَغۡفِرَةِ بِإِذۡنِهِۦۖ وَيُبَيِّنُ ءَايَٰتِهِۦ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمۡ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٢١﴾ وَيَسۡـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلۡمَحِيضِۖ قُلۡ هُوَ أَذٗى فَٱعۡتَزِلُواْ ٱلنِّسَآءَ فِي ٱلۡمَحِيضِ وَلَا تَقۡرَبُوهُنَّ حَتَّىٰ يَطۡهُرۡنَۖ فَإِذَا تَطَهَّرۡنَ فَأۡتُوهُنَّ مِنۡ حَيۡثُ أَمَرَكُمُ ٱللَّهُۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلتَّوَّٰبِينَ وَيُحِبُّ ٱلۡمُتَطَهِّرِينَ ﴿٢٢٢﴾ نِسَآؤُكُمۡ حَرۡثٞ لَّكُمۡ فَأۡتُواْ حَرۡثَكُمۡ أَنَّىٰ شِئۡتُمۡۖ وَقَدِّمُواْ لِأَنفُسِكُمۡۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّكُم مُّلَٰقُوهُۗ وَبَشِّرِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿٢٢٣﴾ وَلَا تَجۡعَلُواْ ٱللَّهَ عُرۡضَةٗ لِّأَيۡمَٰنِكُمۡ أَن تَبَرُّواْ وَتَتَّقُواْ وَتُصۡلِحُواْ بَيۡنَ ٱلنَّاسِۚ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٞ ﴿٢٢٤﴾

جە دونیا و ئاخیرەتنە، وە دەربارەو هەتیما چەنەت مپەرسانێ، سازنای خاسەن پەیشا، ئەگەر تێکەلاویچشا بکەردی دەی خۆ برێتانێ، خوڎایچ بەڎکار مشناس و جە پیاخاسی جیاش مکەرۆوە، خۆ ئەگەر خوڎا گەرەکش بییەبیێ ئەرکتا قورس کەرێ، بەڕاسیی خوڎا بالاّدەسی دانان﴿٢٢٠﴾ ژەنەموشریکەکا مارە مەکەردێ هەتا ئیمان نارانێ، بە دلّنیاییۆ کەنیزەکێوە ئیماندارە خاستەرەنە جە ژەنێوێ موشریکێ ئەگەرچی سەرسامێچتا بکەرۆنە، وە ژەنێ مارە مەبڕدێ پەی موشریکا هەتا ئیمان نارانێ،بە دلّنیاییچۆ بەنڎێوی ئیماندار خاسەن تا کەسێوی موشریك ئەگەرچی سەرسامێچتا بکەرۆنە،ئوونێ خەلّکی پەی دلێ ئێری مچرانێ، خوڎایچ مچڕۆ پەی بەهەشتی و چەنەوەشبییەی بە ئیزنو وێش و ئایەتەکاش رۆشنێ مکەرۆوە پەی خەلّکی بەشکو یاڎاوەریی بکەرانێ﴿٢٢١﴾ وە دەربارەو بێنما بییەی ژەنا چەنەت مپەرسانێ، بواچە ئانە عەزیەتدارەن،ژەنێ جە بێنماییەنە جیێ بکەردێوە و نزیکێشا مەبیدێوە هەتا پاکێ مباوە،جا هەرکێ پاکێ بییۆە پا جۆرە خوداّی ئەمرە پەنەکەرڎێندێ لوێ لاشا، دیارەن خوڎا تۆبەکارێش وەشێ مسیانێ و پاکوازێچش وەشێ مسیانێ﴿٢٢٢﴾ ژەنەکێتا شووم(شەتلّگا)نێ پەیتا دەی چەنیتا گەرەکەن دەس بەردێ پەی شوومەکەیتا(تۆمش شاندێنە)،وە دەس بۆزدێ وەلێ پەی وێتا، وە پارێز جە خوڎای بکەردێ و بزاندێ هەکە شمە بە دیڎارش میاودێ و موژدەیچ بڎە بە ئیماندارا﴿٢٢٣﴾ وە قەسەم وارڎەی بە خوڎای مەکەردێ بە چووەو دەسیتا هەکە بگێلّنۆتاوە چانەی خاسەبکەردێ و پارێز بکەردێ و سازش بەینو خەلّکینە بکەردێ،خوڎایچ بژنەوی فرەزانەن﴿٢٢٤﴾

لَا يُؤَاخِذُكُمُ ٱللَّهُ بِٱللَّغْوِ فِيٓ أَيْمَٰنِكُمْ وَلَٰكِن يُؤَاخِذُكُم بِمَا كَسَبَتْ قُلُوبُكُمْ ۗ وَٱللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿٢٢٥﴾ لِّلَّذِينَ يُؤْلُونَ مِن نِّسَآئِهِمْ تَرَبُّصُ أَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ ۖ فَإِن فَآءُو فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٢٢٦﴾ وَإِنْ عَزَمُوا۟ ٱلطَّلَٰقَ فَإِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٢٧﴾ وَٱلْمُطَلَّقَٰتُ يَتَرَبَّصْنَ بِأَنفُسِهِنَّ ثَلَٰثَةَ قُرُوٓءٍ ۚ وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ أَن يَكْتُمْنَ مَا خَلَقَ ٱللَّهُ فِيٓ أَرْحَامِهِنَّ إِن كُنَّ يُؤْمِنَّ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ ۚ وَبُعُولَتُهُنَّ أَحَقُّ بِرَدِّهِنَّ فِي ذَٰلِكَ إِنْ أَرَادُوٓا۟ إِصْلَٰحًا ۚ وَلَهُنَّ مِثْلُ ٱلَّذِي عَلَيْهِنَّ بِٱلْمَعْرُوفِ ۚ وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ ۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٢٨﴾ ٱلطَّلَٰقُ مَرَّتَانِ ۖ فَإِمْسَاكٌۢ بِمَعْرُوفٍ أَوْ تَسْرِيحٌۢ بِإِحْسَٰنٍ ۗ وَلَا يَحِلُّ لَكُمْ أَن تَأْخُذُوا۟ مِمَّآ ءَاتَيْتُمُوهُنَّ شَيْـًٔا إِلَّآ أَن يَخَافَآ أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ ٱللَّهِ ۖ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ ٱللَّهِ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا فِيمَا ٱفْتَدَتْ بِهِۦ ۗ تِلْكَ حُدُودُ ٱللَّهِ فَلَا تَعْتَدُوهَا ۚ وَمَن يَتَعَدَّ حُدُودَ ٱللَّهِ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٢٢٩﴾ فَإِن طَلَّقَهَا فَلَا تَحِلُّ لَهُۥ مِنۢ بَعْدُ حَتَّىٰ تَنكِحَ زَوْجًا غَيْرَهُۥ ۗ فَإِن طَلَّقَهَا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَآ أَن يَتَرَاجَعَآ إِن ظَنَّآ أَن يُقِيمَا حُدُودَ ٱللَّهِ ۗ وَتِلْكَ حُدُودُ ٱللَّهِ يُبَيِّنُهَا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٢٣٠﴾

٣٦

سەرو ئا قەسەما هەکە دەمتا چەنیشا ئامانەرە وەنەتا نمەگێرۆ بەلاّم سەرو ئانیشا هەکە نییەتو دلّیتا ئینا سەرشا وەنەتا مگێرۆ، خوڎایچ چەنەوەشبییەی سەرووێن﴿٢٢٥﴾ ئا کەسێ هەکە قەسەم مووەرانێ نەلانێ لاو ژەنەکاشا پەیشا هەن تا چوار مانگێ چەمەڕایی بکەرانێ، ئەگەر رێکێ کۆتێوە خوڎایچ چەنەوەشبییەی رەحمینەن﴿٢٢٦﴾ وە ئەگەر هەر سووری بیێ سەرو تەلاّقی ئانە خوڎا بژنەوی فرەزانەن﴿٢٢٧﴾ وە تەلاّقدریاکێ سەرشا فەرزەن تا یەرێ بێنمایێ یا یەرێ پاکۆ بییەیێ چەمەڕایی بکەرانێ(شوونەکەرانێ) و حەراڵ نییەن پەیشا ئانە خوڎای جە زارۆڵەڎانیشانە خەلق کەرڎەن بشاراشەۆە ئەگەر ئیمانشا بە خوڎای و بە رۆ ئاخیرەتی هەن،وە ئەگەر سازیایشا گەرەك بۆ چانەینە مێرڎەکێشا ئینیێ وەرۆ بگێلنیاوە پەی لایشا، جا ژەنەکێ هەر پێسە ئەرکشا ئینا سەرۆ،هەقی رەواو وێچشا هەن، پیاکێ پلێو(دەرەجێو) شا هەن ملشارە، خوڎایچ بالاّدەسی دانان﴿٢٢٨﴾ تەلاّق دوێ جارێن،ئۆسا یام ئەوەئازتەی بە پەسەنڎیی یام ئازاڎکەرڎەی بە عالیی،وە حەراڵ نییەن پەیتا هیچشا چەنە هۆربگێرڎێوە چانەی دێنێتا پەنە مەگەر چانەی بتەرسانێ هەکە نەتاوانێ مەرزەکاو ئەمرەو خوڎای بپارێزنانێ، ئەگەر تەرسایدێ ژەن و مێرڎ نەتاوانێ مەرزەکاو ئەمرەو خوڎای بپارێزنانێ دەی گوناحشا نمەیاۆۆ ژەنەکێ وێش بسانۆوە،ئانێ مەرزەکێ خواینێ مەبەزندێشا، هەرکەسانێو مەرزەکاو خوڎای ببەزنانێ دەی ئا کەسێ ستەمکارێنێ﴿٢٢٩﴾ جا ئەگەر تەلاّقش دا ئێتر چاڎمای حەراڵە نییەنە پەیش مەگەر شووبکەرۆ بە یۆتەری، ئەگەر ئێڎی تەلاّق دا ژەنەکێ و مێرڎە وەڵینەکەش گوناحشا نمەیاۆۆ یۆتری بگێراوە ئەگەر زاناشا متاوا مەرزەکاو خوڎای راگیرێ بکەرانێ، ئینێچە مەرزەکێ خوڎاینێ رۆشنێشا مکەرۆوە پەی قۆمێوە بزانانێ﴿٢٣٠﴾

وَإِذَا طَلَّقْتُمُ ٱلنِّسَآءَ فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ سَرِّحُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍۚ وَلَا تُمْسِكُوهُنَّ ضِرَارًا لِّتَعْتَدُواْۚ وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُۥۚ وَلَا تَتَّخِذُوٓاْ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ هُزُوًاۚ وَٱذْكُرُواْ نِعْمَتَ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمَآ أَنزَلَ عَلَيْكُم مِّنَ ٱلْكِتَٰبِ وَٱلْحِكْمَةِ يَعِظُكُم بِهِۦۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَٱعْلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٣١﴾ وَإِذَا طَلَّقْتُمُ ٱلنِّسَآءَ فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا تَعْضُلُوهُنَّ أَن يَنكِحْنَ أَزْوَٰجَهُنَّ إِذَا تَرَٰضَوْاْ بَيْنَهُم بِٱلْمَعْرُوفِۗ ذَٰلِكَ يُوعَظُ بِهِۦ مَن كَانَ مِنكُمْ يُؤْمِنُ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِۗ ذَٰلِكُمْ أَزْكَىٰ لَكُمْ وَأَطْهَرُۚ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢٣٢﴾ ۞ وَٱلْوَٰلِدَٰتُ يُرْضِعْنَ أَوْلَٰدَهُنَّ حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِۖ لِمَنْ أَرَادَ أَن يُتِمَّ ٱلرَّضَاعَةَۚ وَعَلَى ٱلْمَوْلُودِ لَهُۥ رِزْقُهُنَّ وَكِسْوَتُهُنَّ بِٱلْمَعْرُوفِۚ لَا تُكَلَّفُ نَفْسٌ إِلَّا وُسْعَهَاۚ لَا تُضَآرَّ وَٰلِدَةُۢ بِوَلَدِهَا وَلَا مَوْلُودٌ لَّهُۥ بِوَلَدِهِۦۚ وَعَلَى ٱلْوَارِثِ مِثْلُ ذَٰلِكَۗ فَإِنْ أَرَادَا فِصَالًا عَن تَرَاضٍ مِّنْهُمَا وَتَشَاوُرٍ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَاۗ وَإِنْ أَرَدتُّمْ أَن تَسْتَرْضِعُوٓاْ أَوْلَٰدَكُمْ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِذَا سَلَّمْتُم مَّآ ءَاتَيْتُم بِٱلْمَعْرُوفِۗ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَٱعْلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٣٣﴾

٣٧

جـا ئەگـەر ژەنێتـا تـەڵاق دیٚ و مـوددەو چەمەڕاییەکەیـشا تـەمامیا بـە شـێوێوە پەسەنڎی باو گلشا بڎیدێوە یا بە شێوێوە پەسـەنڎی بـاو ئازاڎێـشا بکـەردیْ، نـەك بـە قەسـو زەرەروەنەدایـشا بازدێـشاوە و پـەی دەسـدرێژیی وەنەکـەرڎەی، وە هەرکەسـیچ ئانـەی بکـەروْ دیـارەن زوڵمـش ئـۆ وێـش کـەرڎەن، دەی ئایەتـەکاو خـوڎای بـە گاڵتـە مەگێردیْ و یاڎو ناعمـەتو خـوڎای و ئانـەی وەزنانـشرە سـەرتارە جـە کتێبـی و جـە دانایـەتیی بکـەردێوە مۆچیارییتا مکـەروْ پەنـەش، دەی جـە خـوداْی بتەرسـدیْ و بزانـدیْ بەڕاسیی خـوڎا فـرە زانـان بـە گـرڎ چێویْ﴿٢٣١﴾ جا ئەگـەر ژەنێتـا تـەڵاق دیْ و یـاویْ موددەی دیـاری کریـاو وێـشا ئێتر گرفتـشا پـەی مەسـاندیْ هەکـە نـەتاوانیْ شـووبکەرانیْ جـە وەختێوەنـە ئـاڎیْ بـەینو وێـشانە بـە شـێوێوە پەسـەنڎی بـاو رازیـیْ بیێنیْ، ئینـە مۆچیاری ئا کەسیشە پەنـە مکریـوْ جە شمـە هەکـە ئیمـانش بە خـوڎای و بە دماڕۆی هەن،ئینـە پاکتـەر و پۆختەتـەرەن پـەیتا، خـوڎا مزانۆنـە و شمـە نمەزانـدیْ﴿٢٣٢﴾ ئـەڎاکیْ پـەی کەسێوی گەرەکش بۆ شۆتدای هـەڕادیۆ مشیوْم دویْ ساڵیْ رەبـەق شـۆت بڎانیْ بـە زاڕۆڵەکاشـا،وە سەرو ساحیب زارۆڵەکەی رزق و پۆشاکو شۆتدەرەکا بە شێوێوی پەسەنڎ فەرزەن،هیچکەسیچ زیـاڎ جە تاوایش سەرش نییەن، هیچ ئەڎێوە و هیچ ساحیب زارۆلێوە نمەبۆ بە وەساسـەتو زارۆڵەکەیـشۆ زەرەرش وەنەبڎریۆ،وە ئانەیچە سەرو میراسبەی فەرزەن، خۆ ئەگەر ژەن و مێرڎ جە بەینو وێشانە و بە رەزامەنڎیی وێشا و بە راوێـژکاریی گەرەکشا بۆ زارۆڵەکەی جە شۆتی بڕاوە هیچ گوناحێوشـا نمەیاوۆ،خۆ ئەگەر گەرەکیچتا بۆ ژەنێوەتەرە شۆت بڎۆ بە زارۆڵـەکاتا هیچ گوناحێوتا سـەر نییـەن ئەگـەر بە پـاو عـورفی کریْ تەمامـەتا دا،دەی جـە خوداْی پـارێز بکـەردیْ و خـاس بزانـدیْ هەرچـی بکەردێنە خوڎا مووینۆش﴿٢٣٣﴾

وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا يَتَرَبَّصْنَ بِأَنفُسِهِنَّ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا فَعَلْنَ فِي أَنفُسِهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٣٤﴾ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا عَرَّضْتُم بِهِ مِنْ خِطْبَةِ النِّسَاءِ أَوْ أَكْنَنتُمْ فِي أَنفُسِكُمْ عَلِمَ اللَّهُ أَنَّكُمْ سَتَذْكُرُونَهُنَّ وَلَٰكِن لَّا تُوَاعِدُوهُنَّ سِرًّا إِلَّا أَن تَقُولُوا قَوْلًا مَّعْرُوفًا وَلَا تَعْزِمُوا عُقْدَةَ النِّكَاحِ حَتَّىٰ يَبْلُغَ الْكِتَابُ أَجَلَهُ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي أَنفُسِكُمْ فَاحْذَرُوهُ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿٢٣٥﴾ لَّا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِن طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ مَا لَمْ تَمَسُّوهُنَّ أَوْ تَفْرِضُوا لَهُنَّ فَرِيضَةً وَمَتِّعُوهُنَّ عَلَى الْمُوسِعِ قَدَرُهُ وَعَلَى الْمُقْتِرِ قَدَرُهُ مَتَاعًا بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُحْسِنِينَ ﴿٢٣٦﴾ وَإِن طَلَّقْتُمُوهُنَّ مِن قَبْلِ أَن تَمَسُّوهُنَّ وَقَدْ فَرَضْتُمْ لَهُنَّ فَرِيضَةً فَنِصْفُ مَا فَرَضْتُمْ إِلَّا أَن يَعْفُونَ أَوْ يَعْفُوَ الَّذِي بِيَدِهِ عُقْدَةُ النِّكَاحِ وَأَن تَعْفُوا أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ وَلَا تَنسَوُا الْفَضْلَ بَيْنَكُمْ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٣٧﴾

٣٨

ئانێ جه شمه هه‌كه مرانێ و ژه‌نێ مازانێ جیا ژه‌نه‌كێشا سه‌رشا فه‌رزه‌ن چوار مانگێ و ده رۆێ چه‌مه‌ڕێ بانێ(شوونه‌كه‌رانێ)، جا ئه‌گه‌ر یاوێ واده‌و وێشا ئێتر وێشا هه‌ر كارێوه ره‌وا و باو بكه‌رانێ شمه گوناحتا سه‌ر نییه‌ن، خوذا پانه‌ی مكه‌ردێش ئاگاذاره‌ن﴿٢٣٤﴾ گوناحتا نمه‌یاوۆ چانه‌ینه وێتا بذه‌یدێ قه‌ره‌و داواكه‌رذه‌ی ژه‌نه مێرذمه‌رذه‌كا یان سه‌رو ئانه‌ی وه‌رانوه‌رشا جه ده‌روونتانه شارانتاوه، خوذا زانانش هه‌كه شمه چۆذمای ویرشا مكه‌ردێوه به‌لاّم نه‌كه‌ردێ به په‌نهانیی به‌ڵێنه‌شا په‌نه‌بذه‌یدێ سامه‌گه‌ر قسێوه په‌سه‌نذه‌ی باوه‌شا چه‌نی بكه‌ردێ و مه‌بڕیه‌یدێ وه‌نه ماره‌شا بڕدێ هه‌تا ماوه‌ی دیاری كریاشا ته‌مامیۆ، خاسیچ بزاندێ هه‌كه خوذا مزانۆ چێش ئینا ده‌روونه‌كاتانه ده‌ی هاگاذارێ بیدێ، بزاندێچ به‌ڕاسیی خوذا چه‌نه‌وه‌شبییه‌ی سه‌رو وێن﴿٢٣٥﴾ گوناحتا نمه‌یاوۆ ئا ژه‌نێ هه‌لاّی نه‌لێندێ لاشا یان ماره‌ییتا په‌ی دیاری نه‌كه‌رذێنێ ته‌لاّق بذه‌یدێ به‌لاّم بڕێو ماره‌ییشا په‌ی قه‌راربذه‌یدێ ده‌سۆیه‌رذه به‌پاو ته‌وانایش و ده‌س نه‌ویه‌رذه به‌پاو ته‌واناو وێش ئینه‌یچ به‌پاو باوی په‌سه‌نذی و ئه‌ركیچه‌ن(فه‌رزیچه‌ن) سه‌رو پیاخاساوه﴿٢٣٦﴾ جا ئه‌گه‌ر ته‌لاّقتا دێ وه‌ڵێ ئانه‌ینه بلدێ لاشا و ماره‌ییچتا په‌ی دیاری كه‌رذێبا نیمه‌و ماره‌ییه‌كه‌یشا بذه‌یدێ په‌نه سامه‌گه‌ر ئاذێ وێشا چه‌مپۆشییتا چه‌نه‌بكه‌را یان ئا كه‌سه ماره‌یی بڕیه‌كه‌یش به ده‌سه‌ن چه‌مپۆشیی بكه‌رۆ، خۆ ئه‌گه‌ر شمه چه‌مپۆشیی بكه‌ردێ ئینه جه پارێزكارییۆ نزیكته‌ره‌ن، ده‌ی فه‌زڵو به‌ینو وێتا جه ویر مه‌به‌ردێوه، به‌ڕاسیی خوذا فره ۆینان پانه‌ی مكه‌ردێش﴿٢٣٧﴾

حَافِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ الْوُسْطَىٰ وَقُومُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ ﴿٢٣٨﴾ فَإِنْ خِفْتُمْ فَرِجَالًا أَوْ رُكْبَانًا فَإِذَا أَمِنتُمْ فَاذْكُرُوا اللَّهَ كَمَا عَلَّمَكُم مَّا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ ﴿٢٣٩﴾ وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا وَصِيَّةً لِّأَزْوَاجِهِم مَّتَاعًا إِلَى الْحَوْلِ غَيْرَ إِخْرَاجٍ فَإِنْ خَرَجْنَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا فَعَلْنَ فِي أَنفُسِهِنَّ مِن مَّعْرُوفٍ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٤٠﴾ وَلِلْمُطَلَّقَاتِ مَتَاعٌ بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ ﴿٢٤١﴾ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢٤٢﴾ ۞ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ خَرَجُوا مِن دِيَارِهِمْ وَهُمْ أُلُوفٌ حَذَرَ الْمَوْتِ فَقَالَ لَهُمُ اللَّهُ مُوتُوا ثُمَّ أَحْيَاهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٢٤٣﴾ وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٤٤﴾ مَّن ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعِفَهُ لَهُ أَضْعَافًا كَثِيرَةً وَاللَّهُ يَقْبِضُ وَيَبْسُطُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٤٥﴾

پارێزگاریی نمایه‌کا و نمێ دلێڕاسه‌ینێ بکه‌ردێ و رووه‌و خوڎا به‌ گه‌رڎه‌نکه‌چیی هورزدێوه‌﴿٢٣٨﴾ جا ئه‌گه‌ر ته‌رسایدێ ده‌ی به‌ پیاڎه‌یی یان به‌ سواریی، جا ئه‌گه‌ر ته‌رسی نه‌مه‌ ده‌ی یاڎو خوڎای بکه‌ردێ پا نۆعه‌ هه‌که‌ ئانه‌ نه‌زانێندێش فێرێش که‌رڎیدێ﴿٢٣٩﴾ وه‌ ئا که‌سێ هه‌که‌ مرا چه‌نه‌تا و ژه‌نه‌کاشا مازانێ جیا با وه‌سیه‌ت بکه‌رانێ په‌ی ماوه‌و سالێوی مایه‌و گوزه‌رانو ژه‌نه‌کاشا مسه‌وگه‌ر بکریۆنه‌ جه‌ یانه‌کاشانه‌ نه‌زنیاوه‌، خۆ ئه‌گه‌ر وێشا زیێوه‌ و هه‌رچیشا که‌رڎ به‌ وێشا به‌ شێوێوی باو و په‌سه‌ڎ شمه‌ گوناحتا نمه‌یاوۆ، خوڎایچ بالآده‌سی دانان﴿٢٤٠﴾ ته‌لآقدریێ هه‌قی شه‌رعیشا هه‌ن به‌ جۆرێوی په‌سه‌نڎ و دابینکه‌رڎه‌یش ئه‌رکه‌ن سه‌رو پارێزکاراوه‌﴿٢٤١﴾ ئه‌پی جۆره‌ خوڎا نیشانه‌کاش رۆشنێ مکه‌رۆوه‌په‌یتا به‌شکوم ژیرێ بیدێ﴿٢٤٢﴾ ئایا ئانێته‌ نه‌ڎیێ هه‌که‌ به‌ هه‌زاره‌ها بێنێ و حه‌یبه‌تیێ مه‌رگینه‌ جه‌ یانه‌کاشانه‌ زیێوه‌ جا خوڎای په‌نه‌واتێ بمردێ دمایی زینڎێش که‌رڎێوه‌، به‌ڕاسیی خوڎا ساحیبو فه‌زڵێن سه‌رو خه‌ڵکیۆ که‌چی فره‌و خه‌ڵکی سوپاس نمه‌که‌را﴿٢٤٣﴾ وه‌ جه‌نگ جه‌ ڕاو خوڎاینه‌ بکه‌ردێ و بزاندێ به‌ڕاسیی خوڎا بژنه‌وی فره‌ زانه‌ن﴿٢٤٤﴾ هه‌رکه‌س قه‌رزێوی پاکی عال بڎۆ به‌ خوڎای ئاڎیچ چنڎه‌ها قاتش مکه‌رۆوه‌ په‌یش، خوڎا به‌ دانایی وێش رزق گێرۆوه‌ و گوشاڎش مکه‌رۆ و شمه‌یچ مگێڵنیه‌یدێوه‌ په‌ی لایش﴿٢٤٥﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلْمَلَإِ مِنۢ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ مِنۢ بَعْدِ مُوسَىٰٓ إِذْ
قَالُوا۟ لِنَبِىٍّ لَّهُمُ ٱبْعَثْ لَنَا مَلِكًا نُّقَٰتِلْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ ۖ
قَالَ هَلْ عَسَيْتُمْ إِن كُتِبَ عَلَيْكُمُ ٱلْقِتَالُ أَلَّا تُقَٰتِلُوا۟ ۖ
قَالُوا۟ وَمَا لَنَآ أَلَّا نُقَٰتِلَ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ وَقَدْ أُخْرِجْنَا
مِن دِيَٰرِنَا وَأَبْنَآئِنَا ۖ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ ٱلْقِتَالُ تَوَلَّوْا۟
إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌۢ بِٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٢٤٦﴾ وَقَالَ لَهُمْ
نَبِيُّهُمْ إِنَّ ٱللَّهَ قَدْ بَعَثَ لَكُمْ طَالُوتَ مَلِكًا ۚ
قَالُوٓا۟ أَنَّىٰ يَكُونُ لَهُ ٱلْمُلْكُ عَلَيْنَا وَنَحْنُ أَحَقُّ
بِٱلْمُلْكِ مِنْهُ وَلَمْ يُؤْتَ سَعَةً مِّنَ ٱلْمَالِ ۚ قَالَ إِنَّ ٱللَّهَ
ٱصْطَفَىٰهُ عَلَيْكُمْ وَزَادَهُۥ بَسْطَةً فِى ٱلْعِلْمِ وَٱلْجِسْمِ ۖ
وَٱللَّهُ يُؤْتِى مُلْكَهُۥ مَن يَشَآءُ ۚ وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٤٧﴾
وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ ءَايَةَ مُلْكِهِۦٓ أَن يَأْتِيَكُمُ
ٱلتَّابُوتُ فِيهِ سَكِينَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَبَقِيَّةٌ مِّمَّا
تَرَكَ ءَالُ مُوسَىٰ وَءَالُ هَٰرُونَ تَحْمِلُهُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ ۚ
إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً لَّكُمْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٢٤٨﴾

٤٠

ئایا نەڎیت دەمچەرمیْ نەوەو ئیسرائیلی جە دماو مووسای ئانەبیْ بە پیْغەممەریْۋو ویْشا ۋات پاڎشیْوما پەی بکیانی ئیْتر جە ڕاو خوڎاینە جەنگ مکەرمیْ، واتش ئەی ئەگەر غەزاتا سەر نویسیاو پەشیمانیْ بییەیدیْ و نەجەنگیایدیْ ؟ واتشا چی چیْشمانە نەجەنگیەیمیْ جە ڕاو خوڎاینە جە وەختیْوەنە جە دلیْ یانەکامانە و رۆڵەکامانە زنیێنمیْوە ؟ جا وەختیْو غەزاشا سەر فەرزەکریا بیْژگە جە کەمیْوییشا رووەشا هۆرکەرڎە، خوڎایچ فرە بزانەن بە ستەمکارا﴿٢٤٦﴾ وە پیْغەممەرەکەیشا پەنە واتیْ بەڕاسیی خوڎای تالووتش بە پاڎشایی پەی کیاستیْندیْ،واتشا پادشایەتیی ئیْمە چەنی مڎریوْ بە ئاڎی جە وەختیْنە ئیْمە شایستەتەریْنمیْ چاڎی بە پادشایەتیی و ماڵ و سامانی فرەیچش پەنە نەڎریان، واتش بەڕاسیی ئاڎ خوڎای هۆرچنیەن پەی سەریتا و عیلمی فرە و لاشەی گۆرەش پەنەبەخشان، خوڎایچ پادشایەتیی پا کەسیە مبەخشوْ ویْش گەرەکشەن، خوڎایچ فراوانگیری فرە زانەن﴿٢٤٧﴾ پیْغەممەرەکەیشا پەنە واتیْ نیشانوْ پاشایەتیی ئاڎی ئانیْنە تابووتەکەتا پەی مەیوْوە جە لایەنو پەروەرنیتاوە ئاسووڎەیی و ئەوامەنەو ئانەی بنەماڵە و مووسای و هاروونی ئازتەن جیا چەنەشا و مەلائیکیْ هۆرش مگیْرا، بەڕاسیی چانەینە نیشانیْ هەنە پەیتا ئەگەر ئیمانداریندیْ﴿٢٤٨﴾

فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوتُ بِٱلْجُنُودِ قَالَ إِنَّ ٱللَّهَ مُبْتَلِيكُم
بِنَهَرٍ فَمَن شَرِبَ مِنْهُ فَلَيْسَ مِنِّى وَمَن لَّمْ يَطْعَمْهُ
فَإِنَّهُۥ مِنِّىٓ إِلَّا مَنِ ٱغْتَرَفَ غُرْفَةًۢ بِيَدِهِۦ ۚ فَشَرِبُوا۟ مِنْهُ
إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ ۚ فَلَمَّا جَاوَزَهُۥ هُوَ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟
مَعَهُۥ قَالُوا۟ لَا طَاقَةَ لَنَا ٱلْيَوْمَ بِجَالُوتَ وَجُنُودِهِۦ ۚ
قَالَ ٱلَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُم مُّلَٰقُوا۟ ٱللَّهِ كَم مِّن فِئَةٍ
قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةًۢ بِإِذْنِ ٱللَّهِ ۗ وَٱللَّهُ مَعَ
ٱلصَّٰبِرِينَ ﴿٢٤٩﴾ وَلَمَّا بَرَزُوا۟ لِجَالُوتَ وَجُنُودِهِۦ قَالُوا۟
رَبَّنَآ أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَٱنصُرْنَا
عَلَى ٱلْقَوْمِ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٢٥٠﴾ فَهَزَمُوهُم بِإِذْنِ ٱللَّهِ
وَقَتَلَ دَاوُۥدُ جَالُوتَ وَءَاتَىٰهُ ٱللَّهُ ٱلْمُلْكَ
وَٱلْحِكْمَةَ وَعَلَّمَهُۥ مِمَّا يَشَآءُ ۗ وَلَوْلَا دَفْعُ ٱللَّهِ ٱلنَّاسَ
بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لَّفَسَدَتِ ٱلْأَرْضُ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ ذُو
فَضْلٍ عَلَى ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٢٥١﴾ تِلْكَ ءَايَٰتُ ٱللَّهِ نَتْلُوهَا
عَلَيْكَ بِٱلْحَقِّ ۚ وَإِنَّكَ لَمِنَ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿٢٥٢﴾

٤١

جا وەختێ تالووت عەسکەرەکێش جیێ کەرڎێوە واتش بێشك خوڎا بە رۆخانێو تاقیێتا مکەرۆوە، هەرکەس چەنەش بووەرۆوە جە من نییەن و هەرکەسیچ چەنەش نەوەرۆوە جە منەن سامەگەر بە مشتەو وێش چەنەش بووەرۆوە، بێژگە کەمێویشا ئەوێ چەنەشا وارڎۆ، وەختێو ئاڎ و ئانێ ئیمانشا ئاورڎەبێ چەنیش پرێوە(ترازیێ) چەنەش واتشا ئارۆ دەرەقەتو جالووتی و عەسکەرەکاش نمەیمێ، ئانێ هەکە زانێنێ میاواوە بە دیڎارو خوڎای واتشا چنڎان جارێ بییەن کۆمەڵێوی کەم زاڵ بییەن ملو کۆمەڵێوی فرەیرە بە ئیزنو خوڎای، خوڎایچ ئینا چەنی سەبرکەرەکا﴿٢٤٩﴾ وەختێو وەراوەرو جالووتی و عەسکەرەکاشۆ مڎرێ واتشا ئەی پەروەرن سەبرما مجە ملەرە و قاچێما بمەرزنەرە و سەرما بووزە سەرو قۆمو کافرارە﴿٢٥٠﴾ ئێتر بە ئیزنو خوڎای بەزنێشا(ماڕێشا) و داووڎ جالووتش کوشت و پاشایەتیی و دانایەتییش پەنە بەخشا و چانەی گەرەکش بێ فێرش کەرڎ، خۆ ئەگەر خوڎا خەڵکش نەڎابیێ گژێ یۆترینیرە بە دڵنیاییۆ سەرزەمین پەڕبێ خرابە بەڵام خوڎا سەبارەت بە ئاڵەمیانی ساحیبو فەزڵیەن﴿٢٥١﴾ ئینێ نیشانێ خوڎاینێ و بەڕاسیی موانمێشاوە ملترە، وە بێگومان تۆ جە پەیخامبەرەکانی﴿٢٥٢﴾

۞ تِلْكَ ٱلرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ ۘ مِّنْهُم مَّن كَلَّمَ ٱللَّهُ ۖ
وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجَٰتٍ ۚ وَءَاتَيْنَا عِيسَى ٱبْنَ مَرْيَمَ ٱلْبَيِّنَٰتِ
وَأَيَّدْنَٰهُ بِرُوحِ ٱلْقُدُسِ ۗ وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ مَا ٱقْتَتَلَ ٱلَّذِينَ مِنۢ
بَعْدِهِم مِّنۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُمُ ٱلْبَيِّنَٰتُ وَلَٰكِنِ ٱخْتَلَفُوا۟
فَمِنْهُم مَّنْ ءَامَنَ وَمِنْهُم مَّن كَفَرَ ۚ وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ مَا ٱقْتَتَلُوا۟
وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ﴿٢٥٣﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَنفِقُوا۟
مِمَّا رَزَقْنَٰكُم مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِىَ يَوْمٌ لَّا بَيْعٌ فِيهِ وَلَا خُلَّةٌ وَلَا
شَفَٰعَةٌ ۗ وَٱلْكَٰفِرُونَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٢٥٤﴾ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ
ٱلْحَىُّ ٱلْقَيُّومُ ۚ لَا تَأْخُذُهُۥ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ ۚ لَّهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۗ مَن ذَا ٱلَّذِى يَشْفَعُ عِندَهُۥٓ إِلَّا بِإِذْنِهِۦ ۚ يَعْلَمُ
مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ ۖ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَىْءٍ مِّنْ عِلْمِهِۦٓ إِلَّا
بِمَا شَآءَ ۚ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ ۖ وَلَا يَـُٔودُهُۥ حِفْظُهُمَا ۚ
وَهُوَ ٱلْعَلِىُّ ٱلْعَظِيمُ ﴿٢٥٥﴾ لَآ إِكْرَاهَ فِى ٱلدِّينِ ۖ قَد تَّبَيَّنَ ٱلرُّشْدُ مِنَ
ٱلْغَىِّ ۚ فَمَن يَكْفُرْ بِٱلطَّٰغُوتِ وَيُؤْمِنۢ بِٱللَّهِ فَقَدِ ٱسْتَمْسَكَ
بِٱلْعُرْوَةِ ٱلْوُثْقَىٰ لَا ٱنفِصَامَ لَهَا ۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٥٦﴾

٤٢

ئا پەیخامبەرێ برێوشا فەزڵما دێنێ ملو برێویتەریشارە هەنشا خوڎای قسێ چەنی کەرڎەن و هەنیچشا چنڎەها پلێ بەرزش کەرڎەنۆ، وە بەڵگێ رۆشنێما دێ بە عیسای کوڕو مریەمی و بە گیانی پیرۆزو وێچما(جوبرائیل) لایەنگیرییما کەرڎ، خۆ ئەگەر خوڎا گەرەکش بیێ ئوونێ دمای ئاڎیشا جەدمای ئانەی بەڵگێ رۆشنێشا پەی ئامێ نەجەنگیێنێ بەڵام جیاوازییشا کۆتەنە بێنێشسا ئیمانشا ئاورڎ و بێنێچشا کافرێ بیێ، وە ئەگەر خوڎا گەرەکش بیێ جەنگ نەکەرێنێ بەڵام خوڎا هەرچیش گەرەك بۆ مکەرۆ﴿ ٢٥٣﴾ ئەی ئا کەسا هەکە باوەڕتا ئاورڎەن چا رزقیە دێندێما پەنە ببەخشدێ وەڵێ ئانەینە رویو بەیۆ ۋرەتەی و ئەسای و تکاکارییش نەبۆ چەنە و کافرەکێچ وێشانێ ستەمکارێ﴿٢٥٤﴾ خوڎا زاتێوەن بێژگە چاڎی خوڎا نییەن، زینڎەی هەمیشە بە هەرمان هۆرزتەن، نە وەنەوزی مگێرۆشرە و نە وەرم، هەرچی ئینا ئاسمانەکا و زەمیننە هینو ئاڎین، بە ئیزنو وێش نەبۆ کێ متاۋۆ تکاش لاوە بکەرۆ؟ مزانۆنە ئیسە چێش هەن دلێ دەساشانە ووەلێچشانە چێش بییەن، ئاڎێ نمەتاوا بە هیچێو جە عیلمو ئاڎیرە بیاوا بێژگە ئانەی وێش گەرەکشەن، عەرشەکەش ئاسمانەکێ و زەمینش گێرتێنێرە و پارێزنایشا نارەحەتش نمەکەرۆ و بەرزی فرە گۆرە ئاڎەن﴿٢٥٥﴾ ناچارکەرڎەی دینەنە نییەن، دیارەن فام جە بێفامیی(گومڕایی جە رۆشنێ جیا بییەنۆ، جا هەرکەس کافر ببۆ بە تاغووتی و ئیمان بارۆ بە خوڎای دیارەن دەسش گێرتەن بە لکە(بەڵێن)ی فرە مەحکەمەو خوڎایۆ و پڕچیای و لاشییەیش نییەن، خوڎایچ بژنەی فرە بزانەن﴿٢٥٦﴾

ٱللَّهُ وَلِيُّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ يُخْرِجُهُم مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ ۖ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ أَوْلِيَآؤُهُمُ ٱلطَّٰغُوتُ يُخْرِجُونَهُم مِّنَ ٱلنُّورِ إِلَى ٱلظُّلُمَٰتِ ۗ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٢٥٧﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِى حَآجَّ إِبْرَٰهِـۧمَ فِى رَبِّهِۦٓ أَنْ ءَاتَىٰهُ ٱللَّهُ ٱلْمُلْكَ إِذْ قَالَ إِبْرَٰهِـۧمُ رَبِّىَ ٱلَّذِى يُحْىِۦ وَيُمِيتُ قَالَ أَنَا۠ أُحْىِۦ وَأُمِيتُ ۖ قَالَ إِبْرَٰهِـۧمُ فَإِنَّ ٱللَّهَ يَأْتِى بِٱلشَّمْسِ مِنَ ٱلْمَشْرِقِ فَأْتِ بِهَا مِنَ ٱلْمَغْرِبِ فَبُهِتَ ٱلَّذِى كَفَرَ ۗ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٢٥٨﴾ أَوْ كَٱلَّذِى مَرَّ عَلَىٰ قَرْيَةٍ وَهِىَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا قَالَ أَنَّىٰ يُحْىِۦ هَٰذِهِ ٱللَّهُ بَعْدَ مَوْتِهَا ۖ فَأَمَاتَهُ ٱللَّهُ مِا۟ئَةَ عَامٍ ثُمَّ بَعَثَهُۥ ۖ قَالَ كَمْ لَبِثْتَ ۖ قَالَ لَبِثْتُ يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ ۖ قَالَ بَل لَّبِثْتَ مِا۟ئَةَ عَامٍ فَٱنظُرْ إِلَىٰ طَعَامِكَ وَشَرَابِكَ لَمْ يَتَسَنَّهْ ۖ وَٱنظُرْ إِلَىٰ حِمَارِكَ وَلِنَجْعَلَكَ ءَايَةً لِّلنَّاسِ ۖ وَٱنظُرْ إِلَى ٱلْعِظَامِ كَيْفَ نُنشِزُهَا ثُمَّ نَكْسُوهَا لَحْمًا ۚ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُۥ قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٥٩﴾

٤٣

خوڎا دۆسو ئا کەسانە هەکە باوەڕشا ئاورڎەن جە تاریکیۆ رووەو رۆشنایی مزنۆشاوە،ئانێچە کافرێ بیێنێ دۆسێشا تاغووتێنێ جە رۆشناییەنە مزناشاوە رووەو تاریکیی مبەراشا، ئانێ ئێرنشینێنێ پەی هەمیشەی چەنەش مەناوە﴿٢٥٧﴾ ئایا ئا کەستە نەڎی هەکە خوڎای مولّك و مالّ پەنە بەخشابێ چەنی ئیبراهیمی جوابەجوێ کەرێ سەبارەت بە پەروەرنیش؟ ئانەبێ ئیبراهیم واتش پەروەرنم ئانەن مژیونۆنە و ممرنۆنە – ئەویچ– واتش منیچ مژیونوونە و ممرنوونە، ئیراهیمی وات دەی دیارەن خوڎا رۆجیاری جە وەرزیایگۆ مارۆنە ئادەی تۆ جە وەرنیشگۆ بارەش ئێتر ئانە کافربێ هەبەسیا و بەزیا، خوڎایچ رانمایی قۆمی ستەمکاری نمەکەرۆنە﴿٢٥٨﴾ یام پێسە ئا کەسیە پاڵو دەگێوەنە ڤیەرڎ تەپێ بێ ملو یۆتریرە واتش خوڎا ئینێ چەنی زینڎێ مکەرۆوە جە دمای مەرڎەیش؟ خوڎای سەڎ ساڵێ مرنا و ئینجا زینڎەش کەرڎەۆە، واتش چنڎ مەنیۆ ؟ واتش رویۆ یام بەشێو جە رۆێوی، واتش نەخێر بەڵکو سەڎ ساڵێ بە مەرڎەی مەنیۆ ئادەی بڎیە پەی وارڎەکەیت و ئەوەوارڎەیەکەیت نەفاڕیان و نەشێویان، بڎیە پەی هەرەکەیچت هەتا بکەرمێت بە نیشانێ(موعجێزێ)وە پەی خەڵکی، وە بڎیە پەی پێشاو هەرەکەیت چەنی ماشمێشاوە و ئینجا بە گۆشت پۆژنمێشارە، جا وەختێو پەیش رۆشن بییۆ واتش مزانوونە بەڕاسیی خوڎادەسەڵاتش هەن ملو گرڎ چێوێرە﴿٢٥٩﴾

وَإِذْ قَالَ إِبْرَٰهِـۧمُ رَبِّ أَرِنِي كَيْفَ تُحْيِ ٱلْمَوْتَىٰۖ قَالَ أَوَلَمْ تُؤْمِنۖ قَالَ بَلَىٰ وَلَٰكِن لِّيَطْمَئِنَّ قَلْبِيۖ قَالَ فَخُذْ أَرْبَعَةً مِّنَ ٱلطَّيْرِ فَصُرْهُنَّ إِلَيْكَ ثُمَّ ٱجْعَلْ عَلَىٰ كُلِّ جَبَلٍ مِّنْهُنَّ جُزْءًا ثُمَّ ٱدْعُهُنَّ يَأْتِينَكَ سَعْيًاۚ وَٱعْلَمْ أَنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٦٠﴾ مَّثَلُ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَٰلَهُمْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَنۢبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلَ فِي كُلِّ سُنۢبُلَةٍ مِّاْئَةُ حَبَّةٍۗ وَٱللَّهُ يُضَٰعِفُ لِمَن يَشَآءُۚ وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٦١﴾ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَٰلَهُمْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ ثُمَّ لَا يُتْبِعُونَ مَآ أَنفَقُواْ مَنًّا وَلَآ أَذًى لَّهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٦٢﴾ ۞قَوْلٌ مَّعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِّن صَدَقَةٍ يَتْبَعُهَآ أَذًىۗ وَٱللَّهُ غَنِيٌّ حَلِيمٌ ﴿٢٦٣﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تُبْطِلُواْ صَدَقَٰتِكُم بِٱلْمَنِّ وَٱلْأَذَىٰ كَٱلَّذِي يُنفِقُ مَالَهُۥ رِئَآءَ ٱلنَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْأٓخِرِۖ فَمَثَلُهُۥ كَمَثَلِ صَفْوَانٍ عَلَيْهِ تُرَابٌ فَأَصَابَهُۥ وَابِلٌ فَتَرَكَهُۥ صَلْدًاۖ لَّا يَقْدِرُونَ عَلَىٰ شَيْءٍ مِّمَّا كَسَبُواْۗ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِي ٱلْقَوْمَ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٢٦٤﴾

٤٤

ئانەبێ ئیبراهیم واتش ئەی پەروەرن ! بیشانەم بذە چەنی مەرذە زینذە مکەریۆ؟ واتش ئەی ئیمانت ناورذەن؟ واتش بەڵێ ئیمانم ئاورذەن بەڵام پەی ئینەی دڵم ئاوی بووەرۆوە، واتش لۆە چوار پەلەوەرێ بارە پەی وێت پەلپەلێشا بکەرە جا هەر پارچیۆشا ۋزە سەرو کەشێۆی دمایی چرەشا وەنە بە پەلە مەیاۋە لات، بزانەیچ بێشك خوذا بالآدەسی دانان ﴿٢٦٠﴾ نموونەو ئا کەسا ماڵو وێشا جە ڕاو خوذاینە خەرج مکەراپێسەنە نموونەو تۆمێوی هەکە حۆت گوڵێش رسنێبا جە هەر گوڵێوەنە سەذ تۆمێ(دندێ) ببا، وە خوذا پەی هەرکەسی گەرەکش بۆ چنذ قات(وەراوەر) مکەرۆوە، وە خوذا فراوانگیری بزانەن﴿٢٦١﴾ ئا کەسێ ماڵو وێشا جە ڕاو خوذاینە خەرج مکەرانێ دمایی شۆنەو ئانەیرە خەرجشا کەرذەن منەتە نمەکەرا و عەزیەت نمەذا جە لاو پەروەرنیشاوە کرێهاشا هەنە و تەرسیشا سەر نییەنە و دڵتەنگێ نمەبا﴿٢٦٢﴾ واتەییێوی باوی پەسەنذ و چەمپۆشییێو خاستەرێنێ جە خەیرێوێ ئەزیەتش بەیۆ شۆنیرە، وە خوذا دوڵەمەنذێوی سەرو وێن﴿٢٦٣﴾ ئەی ئا کەسا باوەڕتا ئاورذەن ! خێرەکاتا بە منەت نیای سەر و بە عەزیەتدای پووچەڵێ مەکەردێوە پێسە ئا کەسیە مەبیدێ هەکە پەی ڕیاکاریی ماڵو وێش خەرج مکەرۆنە و ئیمانیچ نمارۆنە بە خوذای و رۆ دمای، نموونەو ئا جۆرە کەسا پیسەن نموونەو تاشێوی سافی هەکە خاکش سەرۆ بۆ جا تاوێوە وارانش پەی بیاۋۆ ئێتر هاڵی و رەق و تەق بازۆش جیا،چانەی کەرذەنشا نمەتاوا هیچشا دەس بگنۆ، خوذایچ رانمایی قۆمی کافری نمەکەرۆ﴿٢٦٤﴾

وَمَثَلُ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَٰلَهُمُ ٱبْتِغَآءَ مَرْضَاتِ ٱللَّهِ وَتَثْبِيتًا مِّنْ أَنفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍۭ بِرَبْوَةٍ أَصَابَهَا وَابِلٌ فَـَٔاتَتْ أُكُلَهَا ضِعْفَيْنِ فَإِن لَّمْ يُصِبْهَا وَابِلٌ فَطَلٌّ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٦٥﴾ أَيَوَدُّ أَحَدُكُمْ أَن تَكُونَ لَهُۥ جَنَّةٌ مِّن نَّخِيلٍ وَأَعْنَابٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ لَهُۥ فِيهَا مِن كُلِّ ٱلثَّمَرَٰتِ وَأَصَابَهُ ٱلْكِبَرُ وَلَهُۥ ذُرِّيَّةٌ ضُعَفَآءُ فَأَصَابَهَآ إِعْصَارٌ فِيهِ نَارٌ فَٱحْتَرَقَتْ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمُ ٱلْـَٔايَٰتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ﴿٢٦٦﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَنفِقُوا۟ مِن طَيِّبَٰتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّآ أَخْرَجْنَا لَكُم مِّنَ ٱلْأَرْضِ وَلَا تَيَمَّمُوا۟ ٱلْخَبِيثَ مِنْهُ تُنفِقُونَ وَلَسْتُم بِـَٔاخِذِيهِ إِلَّآ أَن تُغْمِضُوا۟ فِيهِ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ﴿٢٦٧﴾ ٱلشَّيْطَٰنُ يَعِدُكُمُ ٱلْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُم بِٱلْفَحْشَآءِ وَٱللَّهُ يَعِدُكُم مَّغْفِرَةً مِّنْهُ وَفَضْلًا وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٦٨﴾ يُؤْتِى ٱلْحِكْمَةَ مَن يَشَآءُ وَمَن يُؤْتَ ٱلْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِىَ خَيْرًا كَثِيرًا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّآ أُو۟لُوا۟ ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿٢٦٩﴾

٤٥

نموونەو ئا كەسايچە هەكە مالو وێشا جە ڕاو بەدەس ئاورڎەی ڕەزامەنڎیی خوڎای و ئەرەمـەرزیای دەروونـو وێـشا مبەخـشانێ پێسە نموونـەو ئـا بەهەشـتینە هەكـە ئینـا بەرزاییێوە و تاوە وارانێوش پەی بیاوێ ئێتر دۆەقـات بەرهـەم بـڎێ خـوێ ئەگـەر تـاوە وارانـش پـەی نـەیاوێ نەرمـە وارانـش پـەی میـاوێ، خـوڎایچ پانـەی مكـەردێش ۆینـان﴿٢٦٥﴾ ئایـا یـوێ جـە شمـە هـەن حەزبكـەرێ باخێۆش بوێ جە دارخورمایا و جە مێوا چێرو درەختەكارە ڕوێخانێ(جوێ) ۆیـەرا جـا باخەكـەش گـرڎ جـوێرە بەرهـەمێوش چـەنەبوێ پـەیش و پیریـی یـەخێش بگێروێ و بڕسش بڕوێ جا بەچە و وەچەی كزوێڵێچش بانێ باخەكە تووشـو گڕەوا(سیاوۆا) ی بێ، ئێرش ۆەربوێنە و بسوێچوێ ؟ ئەپی جوێرە خوڎا نیشانەكاش ڕوێشنێ مكەروێوە پەیتا پەی ئینەی ۆیر بكەردێوە﴿٢٦٦﴾ ئەی ئا كەسا ئیمانتا ئاورڎەن ! جە پوێختەكاو ئانەی پێڎاتا كەرڎەن و چانەی جە زەميننە بەرما ئاورڎەن پەیتا ببەخشدێ، وە نەكەردێ نیازو بەخشای چێوی ناپوێختی بكەردێ چێوی چامنە مبەخشدێ بەلاّم وێتا هوّرش نمەگێردێ سامەگەر چەمێش چەنەقووجندێ،وە بزاندێ بەڕاسیی خوڎا دوێڵەمەنڎی تاریف كریان﴿٢٦٧﴾ شەیتان بەڵێنەو فەقیرییتا مڎوێ پەنە و هانیتا مڎوێ پەی چێوی قیزەونی، خوڎایچ بەڵێنەو چەنەوەشبیەی و زیاڎە خاسەی جە وێشوێ مڎوێ پەنەتا،دەی خوڎا فراوانگیری بزانەن﴿٢٦٨﴾ دانایەتیی مبەخشوێ بە هەركەسی گەرەكش بوێ،هەركەسیچ دانایەتییش پەنە ببەخشیوێ دیارەن خەیرەی فرێش پەنە دریێنە، ئینەیچ بێژگە ئاوەزدارا ویرش چەنە نمەكەراوە﴿٢٦٩﴾

وَمَآ أَنفَقْتُم مِّن نَّفَقَةٍ أَوْ نَذَرْتُم مِّن نَّذْرٍ فَإِنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُهُۥ ۗ وَمَا لِلظَّٰلِمِينَ مِنْ أَنصَارٍ ﴿٢٧٠﴾ إِن تُبْدُوا۟ ٱلصَّدَقَٰتِ فَنِعِمَّا هِىَ ۖ وَإِن تُخْفُوهَا وَتُؤْتُوهَا ٱلْفُقَرَآءَ فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۚ وَيُكَفِّرُ عَنكُم مِّن سَيِّـَٔاتِكُمْ ۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٧١﴾ ۞ لَّيْسَ عَلَيْكَ هُدَىٰهُمْ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يَهْدِى مَن يَشَآءُ ۗ وَمَا تُنفِقُوا۟ مِنْ خَيْرٍ فَلِأَنفُسِكُمْ ۚ وَمَا تُنفِقُونَ إِلَّا ٱبْتِغَآءَ وَجْهِ ٱللَّهِ ۚ وَمَا تُنفِقُوا۟ مِنْ خَيْرٍ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنتُمْ لَا تُظْلَمُونَ ﴿٢٧٢﴾ لِلْفُقَرَآءِ ٱلَّذِينَ أُحْصِرُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ لَا يَسْتَطِيعُونَ ضَرْبًا فِى ٱلْأَرْضِ يَحْسَبُهُمُ ٱلْجَاهِلُ أَغْنِيَآءَ مِنَ ٱلتَّعَفُّفِ تَعْرِفُهُم بِسِيمَٰهُمْ لَا يَسْـَٔلُونَ ٱلنَّاسَ إِلْحَافًا ۗ وَمَا تُنفِقُوا۟ مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ ٱللَّهَ بِهِۦ عَلِيمٌ ﴿٢٧٣﴾ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَٰلَهُم بِٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٤﴾

٤٦

وە هەر بەخشاییێو بەخشابۆتا و هەر نەزریێوە کەرڎێبۆتا،بێگومان خوڎا پەنەش مزانۆ،ستەمکاریێچ هیچ سەرۆکەر(یارڎیدەر) یۆشا نییەن﴿٢٧٠﴾ ئەگەر خێرەکاتا ئاشکرێ بکەردێ چێوێوی عالەن، وە ئەگەر بشاردێشاوە و بڎەیدێشا بە فەقیرا ئینە خاسەن پەیتا و جە گوناحەکاتا لامبەرۆ سەرتاوە، وە خوڎا هاگاڎارەن پانەی مکەردێش﴿٢٧١﴾ رانمایی کەرڎەیشا ئەرکو تۆ نییەن بەڵکو خوڎا هەرکەسش گەرەك بۆ رانماییش مکەرۆ، وە هەر خەیریێوە هەکە مبەخشدێش پەی وێتانە، وە دیارەن شمە هەر پەی دەس ۆزتەی رەزامەنڎیی خوڎای خێرە مکەردێ، هەر خێر و خاسێویچ مبەخشدێ و مکەردێ بە تەمامیی جەزاتا مڎریۆوە و شمە زوڵمتا وەنە نمەکریۆ﴿٢٧٢﴾- خێر و بەخشای - پەی ئا فەقیرا هەکە بڕیێنێ وەنە پەی خوڎای نمەتاوا رەنج بڎانێ و کاسپی بکەرا جە سەرزەمینەنە، نەزان بە وەساسەتو دەروون بەرزیشاوە ئەجۆش دۆڵەمەنڎێنێ بە سەرو سیماشانە مشناسیشا جە وەرو شەرمی داوانمکەرا ئۆ هیچکەسی،هەرچیچ بەخشدێ پێسە خێرێ بێشك خوڎا پەنەش بزانەن﴿٢٧٣﴾ ئا کەسێ شەو و رۆنە ماڵو وێشا مبەخشا بە پەنهانیی و بە ئاشکرا جە لاو پەروەرنیشاوە کرێهاو وێشا هەنەو تەرسیشا سەر نییەنە و دڵگرانێچ نمەبا﴿٢٧٤﴾

ٱلَّذِينَ يَأْكُلُونَ ٱلرِّبَوٰاْ لَا يَقُومُونَ إِلَّا كَمَا يَقُومُ ٱلَّذِى يَتَخَبَّطُهُ ٱلشَّيْطَٰنُ مِنَ ٱلْمَسِّ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوٓاْ إِنَّمَا ٱلْبَيْعُ مِثْلُ ٱلرِّبَوٰاْ وَأَحَلَّ ٱللَّهُ ٱلْبَيْعَ وَحَرَّمَ ٱلرِّبَوٰاْ فَمَن جَآءَهُۥ مَوْعِظَةٌ مِّن رَّبِّهِۦ فَٱنتَهَىٰ فَلَهُۥ مَا سَلَفَ وَأَمْرُهُۥٓ إِلَى ٱللَّهِ وَمَنْ عَادَ فَأُوْلَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٢٧٥﴾ يَمْحَقُ ٱللَّهُ ٱلرِّبَوٰاْ وَيُرْبِى ٱلصَّدَقَٰتِ وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ أَثِيمٍ ﴿٢٧٦﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَأَقَامُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَوُاْ ٱلزَّكَوٰةَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٧﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَذَرُواْ مَا بَقِىَ مِنَ ٱلرِّبَوٰٓاْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٢٧٨﴾ فَإِن لَّمْ تَفْعَلُواْ فَأْذَنُواْ بِحَرْبٍ مِّنَ ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَإِن تُبْتُمْ فَلَكُمْ رُءُوسُ أَمْوَٰلِكُمْ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ ﴿٢٧٩﴾ وَإِن كَانَ ذُو عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ إِلَىٰ مَيْسَرَةٍ وَأَن تَصَدَّقُواْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٨٠﴾ وَٱتَّقُواْ يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى ٱللَّهِ ثُمَّ تُوَفَّىٰ كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٨١﴾

٤٧

ئا کەسیْ هەکە سوو مووەرانیْ چۆ دونیای راسیْ نمەباوە سامەگەر پیْسە ئا کەسیە هەکە شەیتانی دەس وەنە شانابۆ، چونکە ئینیْ مواچانیْ وورەتەی و ئەسایچ کوتولت پیْسەنیْ سووی،بەلاّم خوڎا وورەتەی و ئەسایش حەراڵیْ کەرڎیْنیْ و سووڎش حەرام کەرڎەن،جا هەرکەس مۆچیاریی پەروەرنیش یاوالاش و کومساش کەرڎ ئانە چیْوەڵ دەسش کۆتەن پەی ویْش و کارش مگنۆ دەسو خوڎای،وە هەرکەس بگیْڵۆوە سەرش ئانیْ ئیْرنشینیْنیْ و بە هەمیشەیی چەنەش مەناوە﴿٢٧٥﴾ خوڎا سوو بیْبەرەکەت مکەرۆنە و بەرەکەت موورزۆنە خیْراتی، وە خوڎا هیچ کافریْوی گوناحبارش وەش نمەسیۆ﴿٢٧٦﴾ ئا کەسیْ هەکە ئیمانشا ئاورڎەن و کاریْ عالیْشا کەرڎیْنیْ و نماشا کەرڎیْنە و زەکاتشا دان کریْهاشا ئینا لاو پەروەرنیشاوە و تەرسیشا نییەنە سەر و دڵگرانیْ نمەبا﴿٢٧٧﴾ ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاورڎەن پاریْز جە خوڎای بکەردیْ و ئەگەر باوەڕدارێندیْ وازباردیْ چا سوویە هەکە هەلاّی مەنەن﴿٢٧٨﴾ ئەگەر ئینەی نەکەردیْ دەی ئیْتر جەنگ چەنی خوڎای و پیْغەممەرەکەیش بەرپا(ئاشکرا) بکەردیْ،وە ئەگەر تۆبەتاکەرڎ دەسمایەو ویْتا پەی ویْتا و نە ستەم بکەردیْ و نە ستەمتا وەنە مکریۆ﴿٢٧٩﴾ خۆ ئەگەر قەرزارەکە دەستەنگ بی با دەرفەتەش پەنەبڎریۆ تا دەرووش وەنەمکریۆوە، وە ئەگەر خیْرە بە قەرزارەکەیتا بکەردیْ پەی ویْتا خاسەن،ئەگەر بزاندیْنە﴿٢٨٠﴾دەی جە رویْوی بتەرسدیْ چەنەش مگیْڵنیەیدیْوە پەی لاو خوڎای، ئینجا گرڎکەسیْو هەرچیش کەرڎەن بە تەمامیی مەیۆوە ڕاش و ستەمشا وەنە نمەکریۆ﴿٢٨١﴾

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا تَدَايَنتُم بِدَيۡنٍ إِلَىٰٓ أَجَلٖ مُّسَمّٗى
فَٱكۡتُبُوهُۚ وَلۡيَكۡتُب بَّيۡنَكُمۡ كَاتِبُۢ بِٱلۡعَدۡلِۚ وَلَا يَأۡبَ
كَاتِبٌ أَن يَكۡتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ ٱللَّهُۚ فَلۡيَكۡتُبۡ وَلۡيُمۡلِلِ
ٱلَّذِي عَلَيۡهِ ٱلۡحَقُّ وَلۡيَتَّقِ ٱللَّهَ رَبَّهُۥ وَلَا يَبۡخَسۡ مِنۡهُ شَيۡـٔٗاۚ
فَإِن كَانَ ٱلَّذِي عَلَيۡهِ ٱلۡحَقُّ سَفِيهًا أَوۡ ضَعِيفًا أَوۡ لَا يَسۡتَطِيعُ
أَن يُمِلَّ هُوَ فَلۡيُمۡلِلۡ وَلِيُّهُۥ بِٱلۡعَدۡلِۚ وَٱسۡتَشۡهِدُواْ شَهِيدَيۡنِ
مِن رِّجَالِكُمۡۖ فَإِن لَّمۡ يَكُونَا رَجُلَيۡنِ فَرَجُلٞ وَٱمۡرَأَتَانِ
مِمَّن تَرۡضَوۡنَ مِنَ ٱلشُّهَدَآءِ أَن تَضِلَّ إِحۡدَىٰهُمَا فَتُذَكِّرَ
إِحۡدَىٰهُمَا ٱلۡأُخۡرَىٰۚ وَلَا يَأۡبَ ٱلشُّهَدَآءُ إِذَا مَا دُعُواْۚ وَلَا تَسۡـَٔمُوٓاْ
أَن تَكۡتُبُوهُ صَغِيرًا أَوۡ كَبِيرًا إِلَىٰٓ أَجَلِهِۦۚ ذَٰلِكُمۡ أَقۡسَطُ
عِندَ ٱللَّهِ وَأَقۡوَمُ لِلشَّهَٰدَةِ وَأَدۡنَىٰٓ أَلَّا تَرۡتَابُوٓاْ إِلَّآ أَن تَكُونَ
تِجَٰرَةً حَاضِرَةٗ تُدِيرُونَهَا بَيۡنَكُمۡ فَلَيۡسَ عَلَيۡكُمۡ جُنَاحٌ
أَلَّا تَكۡتُبُوهَاۗ وَأَشۡهِدُوٓاْ إِذَا تَبَايَعۡتُمۡۚ وَلَا يُضَآرَّ كَاتِبٞ
وَلَا شَهِيدٞۚ وَإِن تَفۡعَلُواْ فَإِنَّهُۥ فُسُوقُۢ بِكُمۡۗ وَٱتَّقُواْ
ٱللَّهَۖ وَيُعَلِّمُكُمُ ٱللَّهُۗ وَٱللَّهُ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٞ ﴿٢٨٢﴾

٤٨

ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاورڎەن ئەگەر قەرزتا جە یۆترینی کەرڎ پەی ماوێوە دیاری کریای دەی بنویسدێش، با بنویسێوە جە بەینتانە بە دادگەرانە بنویسۆش، وە با بنویسەکە سەرپێچیی نەکەرۆنە و پا جۆرە هەکە خوڎای فێرکەڎەن بنویسۆش، دەی با ئا کەسە هەکە هەقەکەش ئینا لاوە(سەرۆ) بنویسۆ یان بواچۆ و دڎانش بنیۆ پۆرە و پارێز جە خوڎای پەروەرنیش بکەرۆنە و هیچش چەنە کەم نەکەرۆوە، جا ئا کەسە هەکە هەقەکەش ئینا لاوە(ئینا سەرۆ) ئەگەر کەمئاوەز یان زایف بی یان نمەتاوۆ بواچۆ و بەرش بووزۆ، با وەیکەر یان سەرپەرشتیارەکەش بە دادگەرانە راسیی قەرزەکەی بواچۆ، بدرکنۆ) و دۆێ شاهێڎێچ جە پیاکا وێتا بگێردێ بە شاهێڎێ، خۆ ئەگەر دوێ پیێ دەس نەکۆتێ دەی پیێوە و دوێ ژنێ چا شاهێڎا پەنەشا رازیێندێ ئەر یۆەشا ویرش بشۆوە ئەوەیتەرەشا ویرش مووزۆوە، جا شاهێڎەکێ وەختێو داوا مکریانێ نمەبۆ وێشا وێڵ بکەرانێ و نەیانێ، بێزارێچ مەبیدێ جە ئانەی قەرزەکەی پەی ماوەی دیاری کریایش بنویسدێ گولانە بۆ یان گۆرە، ئانەتا لاو خوڎایۆ دادگەرانەتەرەن و خاستەر شاهێڎییش پەنە راگیرمکریۆ و چانەیۆ نزیکتەرەن هەکە گومانی بە یۆترینی نەبەردێ،سا مەگەر بازرگانییێوە بۆ وەرو دەسانەبۆ بەینو وێتانە بگێڵندێش و بەردێش راوە دەی ئانە ئەگەر نەنویسدێچش گوناحتا نمەیاوۆ، وە ئەگەر مامەڵەتا چەنی یۆترینی کەرڎ شاهێڎ بگێردێ، نە بنویس و نە شاهێڎ مەبۆ تووشێ زەرەری بکریا، خۆ ئەگەر ئانەی بکەردێ بێگومان تووشێ جە هەق ترازیای بیدێ، دەی پارێز جە خوڎای بکەردێ، خوڎایچ فێرێتا مکەرۆنە،وە خوڎا بە گرڎچێوی بزانەن﴿٢٨٢﴾

۞ وَإِن كُنتُمْ عَلَىٰ سَفَرٍ وَلَمْ تَجِدُوا۟ كَاتِبًا فَرِهَٰنٌ مَّقْبُوضَةٌ ۖ فَإِنْ أَمِنَ بَعْضُكُم بَعْضًا فَلْيُؤَدِّ ٱلَّذِى ٱؤْتُمِنَ أَمَٰنَتَهُۥ وَلْيَتَّقِ ٱللَّهَ رَبَّهُۥ ۗ وَلَا تَكْتُمُوا۟ ٱلشَّهَٰدَةَ ۚ وَمَن يَكْتُمْهَا فَإِنَّهُۥٓ ءَاثِمٌ قَلْبُهُۥ ۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٢٨٣﴾ لِّلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۗ وَإِن تُبْدُوا۟ مَا فِىٓ أَنفُسِكُمْ أَوْ تُخْفُوهُ يُحَاسِبْكُم بِهِ ٱللَّهُ ۖ فَيَغْفِرُ لِمَن يَشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَآءُ ۗ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٨٤﴾ ءَامَنَ ٱلرَّسُولُ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيْهِ مِن رَّبِّهِۦ وَٱلْمُؤْمِنُونَ ۚ كُلٌّ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَكُتُبِهِۦ وَرُسُلِهِۦ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّن رُّسُلِهِۦ ۚ وَقَالُوا۟ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا ۖ غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ ٱلْمَصِيرُ ﴿٢٨٥﴾ لَا يُكَلِّفُ ٱللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ۚ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا ٱكْتَسَبَتْ ۗ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَآ إِن نَّسِينَآ أَوْ أَخْطَأْنَا ۚ رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَآ إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُۥ عَلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِنَا ۚ رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِۦ ۖ وَٱعْفُ عَنَّا وَٱغْفِرْ لَنَا وَٱرْحَمْنَآ ۚ أَنتَ مَوْلَىٰنَا فَٱنصُرْنَا عَلَى ٱلْقَوْمِ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٢٨٦﴾

٤٩

وە ئەگەر جە سەفەرەنە بییەیدیْ و بنویستا دەس نەکەوت دەی بارمتیْ هۆربگێردیْ، خوْ ئەگەر جە یوْترینی ئەمینیْ بییەیدیْ دەی ئانە بە ئەمین مزانیوْ با ئامانەتەکە(قەرزەکە)ی بذْوْوە و جە خوذای پەروەرنیش پاریْز بکەروْ، وە شاهیْذیی مەشاردیْوە، هەرکەسیْویچ بشاروْشەوە ئانە بەڕاسیی دلْش ژەنگاویی و ناپوْختەن، خوذایچ پانەی مکەردیْش بزانەن﴿٢٨٣﴾ هەرچی ئینا ئاسمانەکا و زەمینەنە هینو خوذاین، وە ئانە ئینا جە دەروونەکاتانە ئەگەر بەرش بووزدیْ یان پەنهانش بکەردیْ خوذا پەرسوْتاوە وەنە سەرش، هەرکەس گەرەکش بوْ چەنەش وەش مبوْ و عەزابو هەرکەسی گەرەکش بوْ مذْونە، وە خوذا دەسەلاْتش ملو گرذ چیوێرە هەن﴿٢٨٤﴾ پیْخامبەر و ئیماندارەکیْ ئیمانشا ئاورذ پانەی وەزنیارە ملشرە، گرذشا ئیمانشا ئاورذ بە خوذای و مەلائیکەکاش و کتیْبەکاش و پیْغەممەرەکاش جیاوازیی نمەکەرمیْ جە بەینو هیچکام جە پیْغەممەرەکاشەنە،وە واتشا ئەژنیما و ئیتاعەماکەرذ،ئەی پەروەرن چەنەوەش بییەیت مەبەسمانە و سەرئەنجام ئەوەگیْلاْی پەی لاو توْن﴿٢٨٥﴾ خوذا ئەرك مەذو ملو هیچکەسیرە پاو تەواناو ویْش نەبوْ، خاسەش پەی ویْشەن و خرابەش یەخوْ ویْش مگیْروْوە، ئەی پەروەرن إئەگەر چیْوما ویرشیی یان غەلْەتما کەرذ مەگیْرەما وەنە، ئەی پەروەرنما باری قورسما مەذە ملەرە هەر پیْسە دات ملو ئانیشارە وەلْیْ ئیْمەنە بیْنیْ، وە ئەرکیْو مەذە ملمارە هەکە دەرەقەتش نمەیمیْ، دەی ببەخشەما و چەنەما وەش بە و رەحمما چەنی بکەرە، توْ دوْس و ئاغەمانی دەی سەرما بووزە سەرو قوْمو کافرارە﴿٢٨٦﴾

سُورَةُ آلِ عِمۡرَانَ — ترتيبها ٣ — آياتها ٢٠٠

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓمٓ ﴿١﴾ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلۡحَيُّ ٱلۡقَيُّومُ ﴿٢﴾ نَزَّلَ عَلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ بِٱلۡحَقِّ مُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِ وَأَنزَلَ ٱلتَّوۡرَىٰةَ وَٱلۡإِنجِيلَ ﴿٣﴾ مِن قَبۡلُ هُدٗى لِّلنَّاسِ وَأَنزَلَ ٱلۡفُرۡقَانَۗ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ لَهُمۡ عَذَابٞ شَدِيدٞۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٞ ذُو ٱنتِقَامٍ ﴿٤﴾ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَخۡفَىٰ عَلَيۡهِ شَيۡءٞ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَا فِي ٱلسَّمَآءِ ﴿٥﴾ هُوَ ٱلَّذِي يُصَوِّرُكُمۡ فِي ٱلۡأَرۡحَامِ كَيۡفَ يَشَآءُۚ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ﴿٦﴾ هُوَ ٱلَّذِيٓ أَنزَلَ عَلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ مِنۡهُ ءَايَٰتٞ مُّحۡكَمَٰتٌ هُنَّ أُمُّ ٱلۡكِتَٰبِ وَأُخَرُ مُتَشَٰبِهَٰتٞۖ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمۡ زَيۡغٞ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَٰبَهَ مِنۡهُ ٱبۡتِغَآءَ ٱلۡفِتۡنَةِ وَٱبۡتِغَآءَ تَأۡوِيلِهِۦۖ وَمَا يَعۡلَمُ تَأۡوِيلَهُۥٓ إِلَّا ٱللَّهُۗ وَٱلرَّٰسِخُونَ فِي ٱلۡعِلۡمِ يَقُولُونَ ءَامَنَّا بِهِۦ كُلّٞ مِّنۡ عِندِ رَبِّنَاۗ وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّآ أُوْلُواْ ٱلۡأَلۡبَٰبِ ﴿٧﴾ رَبَّنَا لَا تُزِغۡ قُلُوبَنَا بَعۡدَ إِذۡ هَدَيۡتَنَا وَهَبۡ لَنَا مِن لَّدُنكَ رَحۡمَةًۚ إِنَّكَ أَنتَ ٱلۡوَهَّابُ ﴿٨﴾ رَبَّنَآ إِنَّكَ جَامِعُ ٱلنَّاسِ لِيَوۡمٖ لَّا رَيۡبَ فِيهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُخۡلِفُ ٱلۡمِيعَادَ ﴿٩﴾

٥٠

سوورەتێ «ئال عیمران» ێ

دوو سەد ئایەتێنە

بە نامێ خوداێ بەزەییمەنذێ رەحمینی

ئەلیف لێ مێ «١» خوذا زاتێوەن بێژگە چاذێ خوذایتەر نییەن و ئاذ زینذەی راگیرکەرەن «٢» کتێبەکەش بەراسیی پەی سەرو تۆ وەزنانرە هەکە بەراسزانو کتێبەکاو وەڵێ وێشەن و تەورات و ئینجیلیچش وەزنێرە «٣» ئانە وەڵتەر پەی رانمایی و، قورئان (فورقان) یچش وەزناره، ئا کەسێ هەکە کافرێ بیێ وەراوەرو نیشانەکاو خوذاێ عەزابێوە سەختشا هەن و خوذایچ بالأدەسی هەق چەنەسانەن «٤» بێگومان خوذا هیچش جە زەمینەنە و جە ئاسمانەنە چەنە نمەشاریۆوە «٥» هەر ئاذەن جە زارۆڵەذانەکانە پا جۆرە گەرەکشەن وێنەتا مکێشۆ، بێژگە چاذێ خوذایتەر نییەن و بالأدەسی دانان «٦» ئاذبێ کتێبەکەش وەزنایرە سەر بەشێوە جە ئایەتەکاش پتەوێنێ و ئانێشا بنەڕەتو کتێبەکەینێ و هەنیتەرێچشا ئۆ یۆترینی مشانێ، کەچی ئا کەسێ هەکە جە دڵەکاشانە لادای(دەغەن) هەن مگنا شۆنەو ئانەیشە هەکە ئۆ یۆی مشۆ پەی ئاژاوەئەوەنیای و پەی لەیەکۆدایش، بێژگە جە خوذایچ هیچکەس نمەزانۆ لەیەکش بذۆوە، وە ئاکەسێ جە عیلمنە ریشەذارێنێ مواچانێ ئیمانما ئاورذەن پەنە گرذش جە لایەنو پەروەرنیماوە ئامان، بێژگە جە هۆشەنذەکایچ خەڵکیتەر یاذاوەری نمەکەرا «٧» ئەی پەروەرنما دڵەکاما نەترازنی جە دمای ئانەی هەکە رانماییت کەرذێنمێ و جە لایەنو وێتەوە رەحمەتما پەنە ببەخشە، بەراسیی فرە بەخشندە هەر تۆنی «٨» ئەی پەروەرن بێگومان تۆ کۆ ئەوەکەرو خەڵکینی پەی رۆێۆی هەکە شکەش نییەنە چەنە، دیارەن خوذا بەڵێنمار نییەن «٩»

إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَن تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَٰلُهُمْ وَلَآ أَوْلَٰدُهُم مِّنَ ٱللَّهِ شَيْـًٔاۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمْ وَقُودُ ٱلنَّارِ ﴿١٠﴾ كَدَأْبِ ءَالِ فِرْعَوْنَ وَٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْۚ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا فَأَخَذَهُمُ ٱللَّهُ بِذُنُوبِهِمْۗ وَٱللَّهُ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ ﴿١١﴾ قُل لِّلَّذِينَ كَفَرُواْ سَتُغْلَبُونَ وَتُحْشَرُونَ إِلَىٰ جَهَنَّمَۖ وَبِئْسَ ٱلْمِهَادُ ﴿١٢﴾ قَدْ كَانَ لَكُمْ ءَايَةٌ فِي فِئَتَيْنِ ٱلْتَقَتَاۖ فِئَةٌ تُقَٰتِلُ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَأُخْرَىٰ كَافِرَةٌ يَرَوْنَهُم مِّثْلَيْهِمْ رَأْيَ ٱلْعَيْنِۚ وَٱللَّهُ يُؤَيِّدُ بِنَصْرِهِۦ مَن يَشَآءُۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّأُوْلِي ٱلْأَبْصَٰرِ ﴿١٣﴾ زُيِّنَ لِلنَّاسِ حُبُّ ٱلشَّهَوَٰتِ مِنَ ٱلنِّسَآءِ وَٱلْبَنِينَ وَٱلْقَنَٰطِيرِ ٱلْمُقَنطَرَةِ مِنَ ٱلذَّهَبِ وَٱلْفِضَّةِ وَٱلْخَيْلِ ٱلْمُسَوَّمَةِ وَٱلْأَنْعَٰمِ وَٱلْحَرْثِۗ ذَٰلِكَ مَتَٰعُ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَاۖ وَٱللَّهُ عِندَهُۥ حُسْنُ ٱلْمَـَٔابِ ﴿١٤﴾ ۞ قُلْ أَؤُنَبِّئُكُم بِخَيْرٍ مِّن ذَٰلِكُمْۖ لِلَّذِينَ ٱتَّقَوْاْ عِندَ رَبِّهِمْ جَنَّٰتٌ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا وَأَزْوَٰجٌ مُّطَهَّرَةٌ وَرِضْوَٰنٌ مِّنَ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ بَصِيرُۢ بِٱلْعِبَادِ ﴿١٥﴾

٥١

ئانێ هەکە کافرێ بیێنێ مالێ و زارۆلەشا هیچ وەرگێرییشا جە عەزابو خوڈای نمەکەرۆنە، وە ئانێ سووتەمەنی ئێریەنێ﴿١٠﴾ پێسە خۆ خڈەو دەس و دایرەو فیرعەونی و ئانیشا وەلێ ئاڈیشانە بێنێ نیشانەکاما بە درۆ زانێنێ خوڈای بە سزاو گوناحەکاشا گێرتێ و خوڈایچ هەقئەسانێوی فرە سەختگیرەن﴿١١﴾ بواچە پانیشا هەکە کافرێ بیێ چێرمگندێ و کوێچ مکریەیدێوە پەی جەحەنڈەمی و ناوەشتەرین جاوڕای﴿١٢﴾ دیارەن چا دووە دەسەینە هەکە پەی جەنگی یاوێ بە یۆترینی نیشانێوە(پەنڈێوە) هەنە پەیتا، دەسێوە جە راو خوڈاینە مجەنگیانێ و دەسێوەتەر کافرێ ئیماندارەکێ جە وەرەچەمو ئی دەسەیۆ دۆێ ئێنڈەو وێشا ئەرمانێنێ، دەی خوڈا بە سەرۆکەرڈەی وێش لایەنگیریی ئا کەسیە مکەرۆ هەکە وێش گەرەکشەن، دیارەن چانەینە پەنڈە هەنە پەی ساحیب بیناییەکا﴿١٣﴾ وەشەویسیی حەزەکا جە ژەنا و نەوەی نێرینەی و کۆمێ کۆماکریێ جە ئالتوونی و زیوی و ئەسپی مۆچیای و ئاژەلی و زەمین و زاری پەی خەلکی رازنیانۆ، ئانە پیتاکو ژیوای دونیایا، وە خوڈا خاسیی دماهەواریش ئینالاوە﴿١٤﴾ بواچە ئایا گەرەکتانە هەوالو چانەی خاستەریتا بڈەو پەنە؟ ئانێ هەکە پارێزشا کەرڈەن جە لایەنو پەروەرنیشاوە بەهەشتانێوشا پەی هەنێ رۆخانێ چێرشارە موویەرانێ و ئاڈێ بە نەمریی ئینێشا چەنە و هامسەرێ پۆختێ و رەزامەنڈییشا جە لایەنو خوڈایۆ پەی هەن، خوڈایچ بینان بە بەنڈەکاش﴿١٥﴾

ٱلَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَآ إِنَّنَآ ءَامَنَّا فَٱغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا
وَقِنَا عَذَابَ ٱلنَّارِ ﴿١٦﴾ ٱلصَّٰبِرِينَ وَٱلصَّٰدِقِينَ وَٱلْقَٰنِتِينَ
وَٱلْمُنفِقِينَ وَٱلْمُسْتَغْفِرِينَ بِٱلْأَسْحَارِ ﴿١٧﴾ شَهِدَ ٱللَّهُ
أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةُ وَأُو۟لُوا۟ ٱلْعِلْمِ قَآئِمًۢا
بِٱلْقِسْطِ ۚ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿١٨﴾ إِنَّ ٱلدِّينَ
عِندَ ٱللَّهِ ٱلْإِسْلَٰمُ ۗ وَمَا ٱخْتَلَفَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ
إِلَّا مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلْعِلْمُ بَغْيًۢا بَيْنَهُمْ ۗ وَمَن يَكْفُرْ
بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ فَإِنَّ ٱللَّهَ سَرِيعُ ٱلْحِسَابِ ﴿١٩﴾ فَإِنْ حَآجُّوكَ
فَقُلْ أَسْلَمْتُ وَجْهِىَ لِلَّهِ وَمَنِ ٱتَّبَعَنِ ۗ وَقُل لِّلَّذِينَ أُوتُوا۟
ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْأُمِّيِّۦنَ ءَأَسْلَمْتُمْ ۚ فَإِنْ أَسْلَمُوا۟ فَقَدِ ٱهْتَدَوا۟ ۖ
وَّإِن تَوَلَّوْا۟ فَإِنَّمَا عَلَيْكَ ٱلْبَلَٰغُ ۗ وَٱللَّهُ بَصِيرٌۢ بِٱلْعِبَادِ ﴿٢٠﴾
إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَيَقْتُلُونَ ٱلنَّبِيِّۦنَ
بِغَيْرِ حَقٍّ وَيَقْتُلُونَ ٱلَّذِينَ يَأْمُرُونَ بِٱلْقِسْطِ مِنَ
ٱلنَّاسِ فَبَشِّرْهُم بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢١﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ حَبِطَتْ
أَعْمَٰلُهُمْ فِى ٱلدُّنْيَا وَٱلْءَاخِرَةِ وَمَا لَهُم مِّن نَّٰصِرِينَ ﴿٢٢﴾

٥٢

ئـا کەسـێ مواچـانێ ئـەی پـەروەرنما! بەڕاسیی ئێمـە ئیمانمـا ئـاورڎەن دەی جـە گوناحەکاما وەش بەو جە ئێری پارێزنـەما ﴿١٦﴾ سـەبرکەرەکێ و راسواچـەکێ و گەرڎەنکەچـەکێ و ماڵبەخـشەکێ و داواکـەرەکێ چەنەوەشـبییەی جـە دەمـەو سـوبحەکانە ﴿١٧﴾ خـوڎا شـاهێڎییش دان سـەرو ئانـەی هەکـە بێژگـە چاڎی(خـوڎای) خوڎایتـەر نییـەن و مەلائیکـەکێ و سـاحیب عیلمـەکێچ شاهێڎییـشادان خـوڎا هەمیشـە دادپەروەری رەهان، بێژگـە جـە ئاڎی خـوڎا نییـەن و ئـاڎ باڵادەسـی دانـان﴿١٨﴾ بێگومان دین جە لاو خوڎایۆ ئیسلامەن، وە ئانێ هەکـە کتێبشا پەنـە دریـان جیاوازیی نەکۆتەنـە بەینشا تـا دمـای ئانـەی عیلمـی تەمامـشا پـەی ئاما ئینـەیچ جـە مەڵامـەتو حەسادەتو بەینو وێشاوە بی، جا هەرکەس کـافر مبـۆ بـە ئایەتـەکاو خـوڎای بێگومـان خـوڎا قۆچاخە حیسابەن ە﴿١٩﴾ خۆ ئەگـەر بەڵگەجوێشا چەنی کـەرڎی بواچە من و ئانێ هەکـە کـۆتێنێ شـوێنیم رووەمـا کەرڎێنـە خـوڎای، وە بواچـە پانیـشا کتێبـشا پەنـە دریـان و بـە نەخونـڎەوارەکایچ ئـەرێ شمـە تەسـلیمێ بیێنـدی؟ جـا ئەگـەر تەسـلیمێ بیێبـا ئانـە هیدایەتـشا هۆرگێرتەن، وە ئەگەر رووەشا هۆرکەرڎە دەی تۆ تـەنیا پەنەیاونایت سـەرەن، خـوڎایچ بە بەنـڎەکا بینان﴿٢٠﴾ئا کەسیٚ هەکە بە ئایەتەکاو خوڎای کـافرێ مبا و پێغەممەرەکا بە ناهـەق مکوشا و ئا کەسایچە مکوشـانێ هەکـە ئـەمرە بـە دادپـەروەریی مکـەرانێ مـوژدەو عـەزابێوە پـەڕ ئێشیـشا بڎە پەنـە﴿٢١﴾ ئـانێ ئـوونێنێ هەرمانەکێشا جـە دونیـا و جـە ئاخیرەتەنـە پووچـەڵێ بیێنێـوە و هـیچ سەرۆکەرێوشا نییەن﴿٢٢﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ نَصِيبًا مِّنَ ٱلْكِتَٰبِ يُدْعَوْنَ إِلَىٰ كِتَٰبِ ٱللَّهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ يَتَوَلَّىٰ فَرِيقٌ مِّنْهُمْ وَهُم مُّعْرِضُونَ ﴿٢٣﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا۟ لَن تَمَسَّنَا ٱلنَّارُ إِلَّآ أَيَّامًا مَّعْدُودَٰتٍ وَغَرَّهُمْ فِى دِينِهِم مَّا كَانُوا۟ يَفْتَرُونَ ﴿٢٤﴾ فَكَيْفَ إِذَا جَمَعْنَٰهُمْ لِيَوْمٍ لَّا رَيْبَ فِيهِ وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٥﴾ قُلِ ٱللَّهُمَّ مَٰلِكَ ٱلْمُلْكِ تُؤْتِى ٱلْمُلْكَ مَن تَشَآءُ وَتَنزِعُ ٱلْمُلْكَ مِمَّن تَشَآءُ وَتُعِزُّ مَن تَشَآءُ وَتُذِلُّ مَن تَشَآءُ بِيَدِكَ ٱلْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٦﴾ تُولِجُ ٱلَّيْلَ فِى ٱلنَّهَارِ وَتُولِجُ ٱلنَّهَارَ فِى ٱلَّيْلِ وَتُخْرِجُ ٱلْحَىَّ مِنَ ٱلْمَيِّتِ وَتُخْرِجُ ٱلْمَيِّتَ مِنَ ٱلْحَىِّ وَتَرْزُقُ مَن تَشَآءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢٧﴾ لَّا يَتَّخِذِ ٱلْمُؤْمِنُونَ ٱلْكَٰفِرِينَ أَوْلِيَآءَ مِن دُونِ ٱلْمُؤْمِنِينَ وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ فَلَيْسَ مِنَ ٱللَّهِ فِى شَىْءٍ إِلَّآ أَن تَتَّقُوا۟ مِنْهُمْ تُقَىٰةً وَيُحَذِّرُكُمُ ٱللَّهُ نَفْسَهُۥ وَإِلَى ٱللَّهِ ٱلْمَصِيرُ ﴿٢٨﴾ قُلْ إِن تُخْفُوا۟ مَا فِى صُدُورِكُمْ أَوْ تُبْدُوهُ يَعْلَمْهُ ٱللَّهُ وَيَعْلَمُ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٩﴾

٥٣

ئایا ئانێته نەڎییێ هەکە بەشێوە جە کتێبو ئیمەشا دریا پەنە چرپێنێ پەی لاو کتێبەکەو خوڎای هەتا جە بەینشانە حوکم بکەرۆ کەچی دمایی دەسێشا رووە هۆرکەرێنێ وپەشتیش کەرێنێنە؟﴿٢٣﴾ ئاخر ئاڎێ واچێنێ چنڎ رۆێوە کەم نەبۆ ئێتر ئێر نمەگنۆ لاشەما، ئا درۆێ هەکە دینەکەشانە هۆرش بەسێنێ پەنەش هۆر خەڵەتییێ﴿٢٤﴾ دەی چا ڕۆەنە هەکە شکەش نییەنە چەنە و کۆشا مکەرمێوە و گرڎ کەس هەر چێش کەرڎەن بە تەمامیی مەیۆوە ڕاش و هیچکەسشا ستەمش وەنە نمەکریۆ مشیۆم حاڵشا چێش بۆ؟﴿٢٥﴾ بواچە ئەی خوڎا، ئەی ساحیبو موڵکی و دەسەڵاتی هەر کەس وێت گەرەکت بۆ موڵکش مڎەی پەنە و هەر کەس وێت گەرەکت بۆ موڵکش چەنە مسانیۆ و هەر کەس وێت گەرەکت بۆ دەسەڵاتش مڎەی پەنە و هەر کەس وێت گەرەکت بۆ کەریش بە چێر دەسە(زەلیلش مکەری)، خێرە هەر ئینا جە دەسو تۆنە،بەڕاسیی تۆ دەسەڵاتت سەرو گرڎ چێویرە هەن﴿٢٦﴾ شەوە چەقنی ڕۆێرە و ڕۆ چەقنی شەوێرە و زینڎە جە مەرڎەی بەرمارینە و مەرڎە جە زینڎەی بەرمارینە و هەر کەس وێت گەرەکت بۆ بێ حیساب رزقش پەنە مڎەی﴿٢٧﴾ نمەبۆ ئیمانداری کافرا بگێرا بە دۆسێ و یارێ جیای باوەڕدارا،ئا کەسە پاسە بکەرۆنە ئانە هیچ پەیوەنڎییێوەش جە رووەو ئیمانیۆ بە خوڎایۆ نییەن سا مەگەر وەرو ئانەیە وێتا جە شەڕیشا بپارێزنەی، خوڎایچ بە سیفەتو هەق چەنە ئەسای وێش هاگادارێتا مکەرۆوە،چارەنویسیچ هەر بە دەسو خوڎایەن﴿٢٨﴾ بواچە ئانە ئینا سینەکاتانە ئەگەر بشاردێشۆ یان بەرش بۆزدێ خوا هەر مزانۆش،وە مزانۆ چێشیچ ئینا ئاسمانەکانە و چێشیچ ئینا زەمینەنە، وە خوا دەسەڵاتش سەرو گرڎ چێویرە هەن﴿٢٩﴾

يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُّحْضَرًا وَمَا عَمِلَتْ مِن سُوٓءٍ تَوَدُّ لَوْ أَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُۥٓ أَمَدًۢا بَعِيدًا ۗ وَيُحَذِّرُكُمُ ٱللَّهُ نَفْسَهُۥ ۗ وَٱللَّهُ رَءُوفٌۢ بِٱلْعِبَادِ ﴿٣٠﴾ قُلْ إِن كُنتُمْ تُحِبُّونَ ٱللَّهَ فَٱتَّبِعُونِى يُحْبِبْكُمُ ٱللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ ۗ وَٱللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣١﴾ قُلْ أَطِيعُوا۟ ٱللَّهَ وَٱلرَّسُولَ ۖ فَإِن تَوَلَّوْا۟ فَإِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٣٢﴾ ۞ إِنَّ ٱللَّهَ ٱصْطَفَىٰٓ ءَادَمَ وَنُوحًا وَءَالَ إِبْرَٰهِيمَ وَءَالَ عِمْرَٰنَ عَلَى ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٣٣﴾ ذُرِّيَّةًۢ بَعْضُهَا مِنۢ بَعْضٍ ۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٤﴾ إِذْ قَالَتِ ٱمْرَأَتُ عِمْرَٰنَ رَبِّ إِنِّى نَذَرْتُ لَكَ مَا فِى بَطْنِى مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ مِنِّىٓ ۖ إِنَّكَ أَنتَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٣٥﴾ فَلَمَّا وَضَعَتْهَا قَالَتْ رَبِّ إِنِّى وَضَعْتُهَآ أُنثَىٰ وَٱللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا وَضَعَتْ وَلَيْسَ ٱلذَّكَرُ كَٱلْأُنثَىٰ ۖ وَإِنِّى سَمَّيْتُهَا مَرْيَمَ وَإِنِّىٓ أُعِيذُهَا بِكَ وَذُرِّيَّتَهَا مِنَ ٱلشَّيْطَٰنِ ٱلرَّجِيمِ ﴿٣٦﴾ فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ حَسَنٍ وَأَنۢبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّا ۖ كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا ٱلْمِحْرَابَ وَجَدَ عِندَهَا رِزْقًا ۖ قَالَ يَٰمَرْيَمُ أَنَّىٰ لَكِ هَٰذَا ۖ قَالَتْ هُوَ مِنْ عِندِ ٱللَّهِ ۖ إِنَّ ٱللَّهَ يَرْزُقُ مَن يَشَآءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٧﴾

روێـــوه مـــیْ وەروْ گـــرڎ کەســـێو هـــەر خاسـێوەش کـەرڎە بـوْ بـە حـازر کریـای مۆینوْش و هەر خرابێوەش کەرڎ بوْ ئاوات مـوازوْ هەکـە جـە بـەینو ویْـش و کـرڎەوە خرابەکەیشنە مەودێوە دوورەْ و درێژە بییْ بییْ،خـوڎا بـە سیفەتو هـەق چـەنە ئەسـای ویْـش هاگادارێتـا مکـەرۆوە وە خـوڎا بـە سۆزەن چەنی بەنڎەکا﴿٣٠﴾ بواچـە ئەگـەر خوڎاتا وەش مسیوْ بگندی شوْنیم خوڎای وەشـیْ مـسیەیدیْ و جـە گوناحـەکاتا وەش بوْنـــە، وە خـــوڎا چـــەنە وەش بییـــەی رەحمینەن﴿٣١﴾ بواچە بە گوْشو خوڎای و پێغەممـەری بکـەردیْ،خوْ ئەگـەر رووەشـا هوْرکـەرڎە بێگومـان خـوڎا کـافرەکێش وەشـیْ نمەسیانیْ﴿٣٢﴾ بە ڕاسیی خـوڎا ئـاڎەم و نـووح و نـەوەکیْ ئیبراهیمـی و نـەوەکیْ عیمـرانیش هوْرچنێنیْ و فـەزڵش دێنـیْ ملـو خـەڵکو ئالـەمیرە﴿٣٣﴾ئینـیْ رەچـەڵەکێوەنی و جـە یوترینیـەنیْ، وە خـوڎا بژنـەوی بزانـەن﴿٣٤﴾ بارەشوْ ویر وەختـیْ ژەنـەکیْ عیمرانی واتش ئەی پەروەرڎگارم من ئا زاڕۆڵە هەکە ئینا لەمەمەنە نەزرەش کەروو بە توْ بە ئازاڎیی جە گرڎ ئەرکێوە دەی چەنەم قبووڵ بکەرە بەڕاسیی توْ بژنـەوی بزاننی﴿٣٥﴾ وەختیْ زاڕۆڵەکەش بـی واتـش ئـەی پـەروەرڎگار خـوْ مـن مێڵـێم بییـە،دەی خـوا زانـا تـەرەن پانـەی هەکـە ئـاڎیْ بیش(نیاشەرە) نێریچ پێسەو مێڵیْ نییەن، وە من نامێم نیا مەریەمە و من ویش و رەچەڵەکەکەیش جە شەیتانی رەجم کریای جەپەناو توْنە پەنا پەنە مگێروو﴿٣٦﴾ ئینجا پەرورەڎگاریش بە شێوێوە زەریف پەسەنڎە کەرڎە و فرە بە خاسیی یاوناش پەنە و زەکەریاش کەرڎ بە سەر پەرشتیارش، هەر وەخـت زەکـەریا لـویْ پـەی میحرابەکـەی پـەی لایش رزق و روْزی لاشوْ وینـیْ و واچیْ ئـەی مریـەم ئینەتە چکوْ بی؟ ئاڎیچە واچیْ ئانەم جە لایەنو خوڎایوْ پـەی مـەیوْ، بە ڕاسیی خوا بە هـەر کەسـی گەرەکش بوْ بە بیْ حیساب رزقش مڎوْ پەنە﴿٣٧﴾

هُنَالِكَ دَعَا زَكَرِيَّا رَبَّهُۥۖ قَالَ رَبِّ هَبۡ لِي مِن لَّدُنكَ ذُرِّيَّةٗ
طَيِّبَةًۖ إِنَّكَ سَمِيعُ ٱلدُّعَآءِ ﴿٣٨﴾ فَنَادَتۡهُ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ وَهُوَ قَآئِمٞ
يُصَلِّي فِي ٱلۡمِحۡرَابِ أَنَّ ٱللَّهَ يُبَشِّرُكَ بِيَحۡيَىٰ مُصَدِّقَۢا بِكَلِمَةٖ
مِّنَ ٱللَّهِ وَسَيِّدٗا وَحَصُورٗا وَنَبِيّٗا مِّنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٣٩﴾ قَالَ رَبِّ
أَنَّىٰ يَكُونُ لِي غُلَٰمٞ وَقَدۡ بَلَغَنِيَ ٱلۡكِبَرُ وَٱمۡرَأَتِي عَاقِرٞۖ قَالَ
كَذَٰلِكَ ٱللَّهُ يَفۡعَلُ مَا يَشَآءُ ﴿٤٠﴾ قَالَ رَبِّ ٱجۡعَل لِّيٓ ءَايَةٗۖ
قَالَ ءَايَتُكَ أَلَّا تُكَلِّمَ ٱلنَّاسَ ثَلَٰثَةَ أَيَّامٍ إِلَّا رَمۡزٗاۗ وَٱذۡكُر
رَّبَّكَ كَثِيرٗا وَسَبِّحۡ بِٱلۡعَشِيِّ وَٱلۡإِبۡكَٰرِ ﴿٤١﴾ وَإِذۡ قَالَتِ
ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ يَٰمَرۡيَمُ إِنَّ ٱللَّهَ ٱصۡطَفَىٰكِ وَطَهَّرَكِ وَٱصۡطَفَىٰكِ
عَلَىٰ نِسَآءِ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿٤٢﴾ يَٰمَرۡيَمُ ٱقۡنُتِي لِرَبِّكِ وَٱسۡجُدِي
وَٱرۡكَعِي مَعَ ٱلرَّٰكِعِينَ ﴿٤٣﴾ ذَٰلِكَ مِنۡ أَنۢبَآءِ ٱلۡغَيۡبِ نُوحِيهِ إِلَيۡكَۚ
وَمَا كُنتَ لَدَيۡهِمۡ إِذۡ يُلۡقُونَ أَقۡلَٰمَهُمۡ أَيُّهُمۡ يَكۡفُلُ مَرۡيَمَ
وَمَا كُنتَ لَدَيۡهِمۡ إِذۡ يَخۡتَصِمُونَ ﴿٤٤﴾ إِذۡ قَالَتِ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ
يَٰمَرۡيَمُ إِنَّ ٱللَّهَ يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٖ مِّنۡهُ ٱسۡمُهُ ٱلۡمَسِيحُ عِيسَى
ٱبۡنُ مَرۡيَمَ وَجِيهٗا فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِ وَمِنَ ٱلۡمُقَرَّبِينَ ﴿٤٥﴾

هەر چاگە زەکەریا لالٚیاوە پەروەرڎگاریش، واتش ئەی پەروەرڎگار جە لایەنو وێتۆ نەوێوە پاك و خاسم پەنە ببەخشە تۆ وێت بژنەۆ و دوٚعێنی﴿٣٨﴾ چا وەختەنە جە میحرابەکەنە مدرابێ و نما کەرێ فریشتە(جوبرەئیل)ی چڕی وەنە بە ڕاسیی خوای گۆرە مژدەت مڎۆ پەنە بە کوڕێوە نامێش یەحیان باوەڕ ئاورو(بە ڕاس زانو) کەلیمێ خوڎاین(هەکە حەزرەتو عیسایەن) و گۆرە و بارووماداروەن و پێغەممەرێوەن جە پیا خاسەکا﴿٣٩﴾ واتش ئەی پەروەرڎگار ! ئاخو من چەنی زاڕۆم بۆ من پیریی تەنگ پەنە هۆر چنیەنا و ژەنەکێچم نەزۆکەنە، واتش کارو خوڎای چامنەن و هەرچیش گەرەك بۆ مکەرۆنەش﴿٤٠﴾ ۏاتش ئەی پەروەرڎگار نیشانێۏەم پەی دیاریە بکەرە،واتش نیشانێت ئانێ بۆ هەکە یەرێ ڕۆێ بێژگە بە ئیشارەت قسێ چەنی خەلٚکی نەکەرینە و، فرە یاڎو پەروەرڎگاریت بکەرە و دەمەو سوبح و دەمەو ۏێرەگا تەسبیحات بکەرە﴿٤١﴾ وە بارەشۆ یاڎ هەکە فریشتەی واتش ئەی مریەم بە ڕاسیی خوڎا تۆش هۆرچنێنی و پاکەش کەرڎێنیۆ و هۆرش ۏچنێنی و قەڎرش دێنی سەرو ژەناو ئالەمەکارە﴿٤٢﴾ ئەی مریەم فەرمانبەردارە و پەروەرڎگاریت بە و تلۆرە بەرە و چەنی دلۆرە بەرا دلۆرە بەرە﴿٤٣﴾ ئانە جە دەنگو باسو غەیبیەن جە ڕاو نیگێوە کیانمێش پەیت، وە خۆ تۆ نەبێنی چاگە وەختێو قەلٚەمەکاشا هۆر شانێنێ تا بزانا کامشا مریەمێ گێرۆ وێ و پەروەرڎێش بکەرۆ وە وەختێو کۆتێبێنێنە هەرا و کێشە تۆ نەبێنی لاشاۏە﴿٤٤﴾ ئانە بێ فریشتە واتش ئەی مریەم بە ڕاسیی خوڎا مژدەت مڎو پەنە بە کەلیمێوە جە ویشۆ هەکە نامێش مەسیح عیسا کوڕو مریەمێن هەکە پیاماقوولٚەن جە دنیانە و جە ئاخیرەتەنە جە نزیك ئەوە کریایەکان﴿٤٥﴾

وَيُكَلِّمُ ٱلنَّاسَ فِي ٱلۡمَهۡدِ وَكَهۡلٗا وَمِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٤٦﴾
قَالَتۡ رَبِّ أَنَّىٰ يَكُونُ لِي وَلَدٞ وَلَمۡ يَمۡسَسۡنِي بَشَرٞۖ قَالَ كَذَٰلِكِ
ٱللَّهُ يَخۡلُقُ مَا يَشَآءُۚ إِذَا قَضَىٰٓ أَمۡرٗا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ
﴿٤٧﴾ وَيُعَلِّمُهُ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡحِكۡمَةَ وَٱلتَّوۡرَىٰةَ وَٱلۡإِنجِيلَ
﴿٤٨﴾ وَرَسُولًا إِلَىٰ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ أَنِّي قَدۡ جِئۡتُكُم بِـَٔايَةٖ مِّن
رَّبِّكُمۡ أَنِّيٓ أَخۡلُقُ لَكُم مِّنَ ٱلطِّينِ كَهَيۡـَٔةِ ٱلطَّيۡرِ فَأَنفُخُ
فِيهِ فَيَكُونُ طَيۡرَۢا بِإِذۡنِ ٱللَّهِۖ وَأُبۡرِئُ ٱلۡأَكۡمَهَ وَٱلۡأَبۡرَصَ
وَأُحۡيِ ٱلۡمَوۡتَىٰ بِإِذۡنِ ٱللَّهِۖ وَأُنَبِّئُكُم بِمَا تَأۡكُلُونَ وَمَا تَدَّخِرُونَ
فِي بُيُوتِكُمۡۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗ لَّكُمۡ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ ﴿٤٩﴾
وَمُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيَّ مِنَ ٱلتَّوۡرَىٰةِ وَلِأُحِلَّ لَكُم
بَعۡضَ ٱلَّذِي حُرِّمَ عَلَيۡكُمۡۚ وَجِئۡتُكُم بِـَٔايَةٖ مِّن رَّبِّكُمۡ
فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿٥٠﴾ إِنَّ ٱللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمۡ فَٱعۡبُدُوهُۚ
هَٰذَا صِرَٰطٞ مُّسۡتَقِيمٞ ﴿٥١﴾ ۞ فَلَمَّآ أَحَسَّ عِيسَىٰ مِنۡهُمُ
ٱلۡكُفۡرَ قَالَ مَنۡ أَنصَارِيٓ إِلَى ٱللَّهِۖ قَالَ ٱلۡحَوَارِيُّونَ نَحۡنُ
أَنصَارُ ٱللَّهِ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَٱشۡهَدۡ بِأَنَّا مُسۡلِمُونَ ﴿٥٢﴾

جه بێشکێنه قسێ چەنی خـەڵکی مکەرۆنـه
و بە گۆرەییچ جه پیاخاسان﴿٤٦﴾ واتـش
ئەی پەروەرڎگار ئاخر چەنی زارۆم بۆ خۆ
کەسێ نەتلیانم پۆ، واتش هەر پاسەن خوا
هەر چیش گەرەك بۆ هەر ئانڎەن بوواچۆ بە
خێرا مبۆ﴿٤٧﴾ وە فێرو کتێبی و دانایی
و تەوراتی و ئینجیلیش مکەرۆنه﴿٤٨﴾ وە
پێـــسەو پێغەممـــەرێوە پـــەی نـــەوەو
ئیسرائیلی من جه لایەنو پەروەرڎگاریتاوە
بـەڵگێوەم پەنەنـه مـن جـه هـەرێ شـێوەو
باڵندێوەتا پەی درۆس مکەرۆ ئینجا فووش
مکـەروو پـۆرە بـه ئەمرەو خـوڎای مبـۆ بـه
باڵندێوە،وە کۆری لـەم ئاورڎە و نەوەشیی
بەڵەکیتا پەی خاس مکەروو و مەرڎە زینڎە
مکـەرووۆ بـه ئیزنو خـوڎای،وە هـەواڵو ئـا
چێوا هەکە مووردێشا یانەکاتانە یا هۆرشا مگێردێ پەنه ماچوونه،بەڕاسیی چینەینه بەڵگێ هەنه
پەیتا ئەگەر ئیماندارێندێ﴿٤٩﴾ وە بە ڕاس زانو ئـا تـەوراتینا هەکە ئینا وەرو دەسامنە و ئامانا
هـەتا برێـو چا چێوا وەنـەتا حـەرامێ کرێێنـێ حەراڵێشا بکـەروو پـەیتا، بەڵگەیچم جـه لایـەنو
پەروەرڎگاریتاوە پەی ئاورڎێنڎێ دەی پارێز جه خوڎای بکەردێ و بە گۆشم بکەرڎێ﴿٥٠﴾ خوڎا
پـەروەرڎگارو من و پـەروەرڎگارو شمـەن دەی بپەرسـدێش، ئینـێ ڕیـۆە ڕاسـەنه﴿٥١﴾ جا وەختێـو
عیسا هەسش بە کوفری کەرڎ چەنەشا واتش کێ بۆ بە پەشتیوانم روە و خوڎا؟ حەوارییەکێ واتشا
ئێمە پەشتیوانێ دینو خوڎایەنمێ تۆ شاهیڎ بە ئێمە موسلمانێنمێ﴿٥٢﴾

رَبَّنَآ ءَامَنَّا بِمَآ أَنزَلۡتَ وَٱتَّبَعۡنَا ٱلرَّسُولَ فَٱكۡتُبۡنَا مَعَ ٱلشَّٰهِدِينَ ﴿٥٣﴾ وَمَكَرُواْ وَمَكَرَ ٱللَّهُۖ وَٱللَّهُ خَيۡرُ ٱلۡمَٰكِرِينَ ﴿٥٤﴾ إِذۡ قَالَ ٱللَّهُ يَٰعِيسَىٰٓ إِنِّي مُتَوَفِّيكَ وَرَافِعُكَ إِلَيَّ وَمُطَهِّرُكَ مِنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَجَاعِلُ ٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُوكَ فَوۡقَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِۖ ثُمَّ إِلَيَّ مَرۡجِعُكُمۡ فَأَحۡكُمُ بَيۡنَكُمۡ فِيمَا كُنتُمۡ فِيهِ تَخۡتَلِفُونَ ﴿٥٥﴾ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ فَأُعَذِّبُهُمۡ عَذَابٗا شَدِيدٗا فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِ وَمَا لَهُم مِّن نَّٰصِرِينَ ﴿٥٦﴾ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فَيُوَفِّيهِمۡ أُجُورَهُمۡۗ وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٥٧﴾ ذَٰلِكَ نَتۡلُوهُ عَلَيۡكَ مِنَ ٱلۡأٓيَٰتِ وَٱلذِّكۡرِ ٱلۡحَكِيمِ ﴿٥٨﴾ إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِندَ ٱللَّهِ كَمَثَلِ ءَادَمَۖ خَلَقَهُۥ مِن تُرَابٖ ثُمَّ قَالَ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ﴿٥٩﴾ ٱلۡحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَلَا تَكُن مِّنَ ٱلۡمُمۡتَرِينَ ﴿٦٠﴾ فَمَنۡ حَآجَّكَ فِيهِ مِنۢ بَعۡدِ مَا جَآءَكَ مِنَ ٱلۡعِلۡمِ فَقُلۡ تَعَالَوۡاْ نَدۡعُ أَبۡنَآءَنَا وَأَبۡنَآءَكُمۡ وَنِسَآءَنَا وَنِسَآءَكُمۡ وَأَنفُسَنَا وَأَنفُسَكُمۡ ثُمَّ نَبۡتَهِلۡ فَنَجۡعَل لَّعۡنَتَ ٱللَّهِ عَلَى ٱلۡكَٰذِبِينَ ﴿٦١﴾

٥٧

ئەی پەروەرڎگار إ ئیمانما ئاورڎ پانەی وەزناترە و کۆتێنمێ شوۆنەو پێغەممەرەکەی دەی جە ریزو شاهیڎەکانە بنویسەما﴿٥٣﴾ وە ئاڎێ کوتێ فێلْ کەرڎەی خوڎایچ کۆت فێلْ وەنە کەرڎەیشا و فێلەو خوڎای ئینا سەرو گرڎو فێلاوە﴿٥٤﴾ ئانە بێ خوڎا فەرماواش ئەی عیسا بەڕاسیی من مرنووت و بەرزت مکەرووۆ پەی لاو وێم و پاکت مکەرووۆ چانیشا کافرێ بیێ و ئانێ کوتێ شوێنیت بەرزێشا مکەرووۆ سەرو ئانیشارە هەکە کافرێ بیێ هەتا ڕۆو قیامەتی، چاڎمای ئەوەگێلایتا هەر پەی لاو منەن ئەوسا داوەری مکەروو بەینتانە چا چێوانە هەکە دەربارەشا جیاوازییتا بێ﴿٥٥﴾ جا ئانێ کافرێ بیێ عەزابێوە فرە سەختشا مڎەو جە دونیا و جە ئاخیرەتەنە و، هیچ کەسیچ پەشتیوانشا نییەن﴿٥٦﴾ بەلام ئانێ ئیمانشا ئاورڎ و کارێ خاسێشا کەرڎێ خوڎا ئەجرو وێشا بە تەمامیی مڎۆ پەنە، وە خوڎا ستەمکارێش وەش نمەسیانێ﴿٥٧﴾ ئانە هەکە موانمێش سەرترە جە ئایەتەکا و جە یاڎی پەڕ جە دانایین﴿٥٨﴾ نموونەو خەلق کریای عیسای جە لاو خوڎایۆ پێسەنە نموونەو ئادەمی جە خاکی خەلقش کەرڎ ئینجا پەنەش وات ببە و بیی﴿٥٩﴾ حەق ئینا لاو پەروەرڎگاریتۆ و نەکەریی جە گومانکارا بیی﴿٦٠﴾ جا ئەگەر کەسێو دمای ئا گرڎ عیلمیە هەکە پەیت ئامان موجادەلەش چەنی کەرڎی سەرش بواچە بەیدێ کوڕێ ئێمە و کوڕێ شمە و ژەنەکاما و ژەنەکاتا و وێما و وێتا بچرمێنە ئینجا لالیەیمێوە و داوا بکەرمێ ئۆ خوڎای تا لەعنەتە بوارنۆ ملو درۆزنەکارە﴿٦١﴾

إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ ٱلْقَصَصُ ٱلْحَقُّ ۚ وَمَا مِنْ إِلَٰهٍ إِلَّا ٱللَّهُ ۚ وَإِنَّ ٱللَّهَ لَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٦٢﴾ فَإِن تَوَلَّوْا۟ فَإِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌۢ بِٱلْمُفْسِدِينَ ﴿٦٣﴾ قُلْ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ تَعَالَوْا۟ إِلَىٰ كَلِمَةٍ سَوَآءٍۭ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا ٱللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِۦ شَيْـًٔا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِّن دُونِ ٱللَّهِ ۚ فَإِن تَوَلَّوْا۟ فَقُولُوا۟ ٱشْهَدُوا۟ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴿٦٤﴾ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ لِمَ تُحَآجُّونَ فِىٓ إِبْرَٰهِيمَ وَمَآ أُنزِلَتِ ٱلتَّوْرَىٰةُ وَٱلْإِنجِيلُ إِلَّا مِنۢ بَعْدِهِۦٓ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٥﴾ هَٰٓأَنتُمْ هَٰٓؤُلَآءِ حَٰجَجْتُمْ فِيمَا لَكُم بِهِۦ عِلْمٌ فَلِمَ تُحَآجُّونَ فِيمَا لَيْسَ لَكُم بِهِۦ عِلْمٌ ۚ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٦﴾ مَا كَانَ إِبْرَٰهِيمُ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا وَلَٰكِن كَانَ حَنِيفًا مُّسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿٦٧﴾ إِنَّ أَوْلَى ٱلنَّاسِ بِإِبْرَٰهِيمَ لَلَّذِينَ ٱتَّبَعُوهُ وَهَٰذَا ٱلنَّبِىُّ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ۗ وَٱللَّهُ وَلِىُّ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٨﴾ وَدَّت طَّآئِفَةٌ مِّنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ لَوْ يُضِلُّونَكُمْ وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّآ أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٦٩﴾ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَأَنتُمْ تَشْهَدُونَ ﴿٧٠﴾

٥٨

بە ڕاسیی ئینە رازە و بە سەرهاتە راسانە، وە هیچ خوڎێوە بێژگە جە خوڎای نییەن و بێشك خوڎا بالاّ دەسی دانان﴿٦٢﴾ خوٚ ئەگەر هەر رووەشا هوٚر کەرڎە بێگومان خوڎا بزانەن بە گەنڎەڵکارا﴿٦٣﴾ بواچە ئەی ئا کەسا هەکە کتێبتا پەی ڕەوانە کریان بەیدیْ با ئێمە و شمە سەرو ئا قسیْ سووریْ بیمیْ هەکە جە بەینمانە یەکسانە(هام سەنگە)نە بێژگە جە خوڎای کەسی نەپرسمیْ و هیچ چێوێوە نەکەرمیْ بە شەریکش و نەلمیْ بڕێوما بڕێوتەرما جیا جە خوڎای هوٚر بوٚچنمیْ پەی پرسای، جا ئەگەر هەر لاشا هوٚر کەرڎ و گوٚششا نەڎا بواچدیْ دەی شاهێڎی بیدیْ هەکە ئێمە موسڵمانێنمیْ﴿٦٤﴾ ئەی ئەهلو کتێبی شمە چی دەربارەو ئیبراهیمی بەڵگیْ ماردێوە دەی خوٚ دماو ئاڎی تەورات و ئینجیل وەزنیێنێرە، ئەی مەبوٚ ژێریْ بیدیْ؟﴿٦٥﴾ دەی ئانا شمەندیْ موجادەلە چا چێوانە مکەردیْ هەکە مزاندێشا، دەی هەکە پاسنەن چی دەم مڎەیڎیْ ئانەی هەر هیچش چەنە نمەزاندیْ؟ دیارەن خوڎا ئا چێوا مزانوٚنە و شمە نمەزاندیْ﴿٦٦﴾ ئیبراهیم نەجوولەکە بیْ و نە گاور بیْ بەلاّم گەرڎەنکەچ و موسڵمانێوە وێلادەربیْ جە ناهەقیی و جە هامبەشسازا نەبیْ﴿٦٧﴾ نزیکتەرین کەسیْ جە ئیبراهیمیوٚ ئا کەسێنیْ کوٚتیْ شوٚنیش و ئی پێغەمەرە و ئانێنیْ ئیمانشا ئاورڎەن،خوڎایچ دوٚسو ئیمانداران﴿٦٨﴾ دەسێوە جە ئەهلو کتێبی ئاواتەوازێنیْ هەکە گومڕێتا بکەرانیْ بەلاّم ئانیْ هەر وێشا گومریْ مکەرانیْ و ئاوەزشا پەنە نمەمەڕیوٚ﴿٦٩﴾ ئەی ئەهلو کتێبی چی باوەڕتا نییەن بە ئایەتەکاو خوڎای جە وەختێوەنە هەکە وێتا شاهێڎیْ راسییشاندیْ؟﴿٧٠﴾

يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ لِمَ تَلْبِسُونَ ٱلْحَقَّ بِٱلْبَٰطِلِ وَتَكْتُمُونَ ٱلْحَقَّ وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٧١﴾ وَقَالَت طَّآئِفَةٌ مِّنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ ءَامِنُوا۟ بِٱلَّذِىٓ أُنزِلَ عَلَى ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَجْهَ ٱلنَّهَارِ وَٱكْفُرُوٓا۟ ءَاخِرَهُۥ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٧٢﴾ وَلَا تُؤْمِنُوٓا۟ إِلَّا لِمَن تَبِعَ دِينَكُمْ قُلْ إِنَّ ٱلْهُدَىٰ هُدَى ٱللَّهِ أَن يُؤْتَىٰٓ أَحَدٌ مِّثْلَ مَآ أُوتِيتُمْ أَوْ يُحَآجُّوكُمْ عِندَ رَبِّكُمْ ۗ قُلْ إِنَّ ٱلْفَضْلَ بِيَدِ ٱللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَآءُ ۗ وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٧٣﴾ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِۦ مَن يَشَآءُ ۗ وَٱللَّهُ ذُو ٱلْفَضْلِ ٱلْعَظِيمِ ﴿٧٤﴾ ۞ وَمِنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ مَنْ إِن تَأْمَنْهُ بِقِنطَارٍ يُؤَدِّهِۦٓ إِلَيْكَ وَمِنْهُم مَّنْ إِن تَأْمَنْهُ بِدِينَارٍ لَّا يُؤَدِّهِۦٓ إِلَيْكَ إِلَّا مَا دُمْتَ عَلَيْهِ قَآئِمًا ۗ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا۟ لَيْسَ عَلَيْنَا فِى ٱلْأُمِّيِّۦنَ سَبِيلٌ وَيَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾ بَلَىٰ مَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِۦ وَٱتَّقَىٰ فَإِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلْمُتَّقِينَ ﴿٧٦﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ ٱللَّهِ وَأَيْمَٰنِهِمْ ثَمَنًا قَلِيلًا أُو۟لَٰٓئِكَ لَا خَلَٰقَ لَهُمْ فِى ٱلْءَاخِرَةِ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ ٱللَّهُ وَلَا يَنظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٧﴾

٥٩

ئـەى ئـەهلو كتێبـى چـى بـەرگو ناهـەقى كەرڤێنـە هـەقى و هـەق مشاردێوە و وێچتا ئينـەى خـاس مزانـدىْ؟﴿٧١﴾ دەسێوە جە ئەهلو كتێبى وات جە ئەوەڵو رۆيۆ ئيمان بـاردىْ پانــەى وەزنيــانرە ئــۆ ســەرو ئيماندارەكا و جە ئاخرو رۆيۆ كافرى بيدىْ پەنەش بەشكو ئاڤيچىْ بگێلاوە﴿٧٢﴾ وە بـڕوا بـە كەسـى نەكـەردىْ بێژگـە ئانيـشا كـوْتێنى شــوْنەو دينەكــەيتا، بواچــە هيدايەتى هەقەتين هيدايەتو خوڤايـەن ـ بە يوْترينى واچێنىْ ـ دڤان مەنيەيدىْ پانەيرە هەكە كـەس چێوى پيسەو هينـو شمـەش پەنــە بەخــــشيابوْ هــــەتا جــــە لاو پەروەرڤگاريتـەوە بەڵگەشـا نـەبوْ و قسێشا زاڵـە نـەبوْ ملتـارە، بواچە فـەزلْ(خاسـە) بە دەسو خوڤايەن بەخشوْش پا كەسيە هەكە وێـــش گەرەكـــشەن،خوڤا فـــراوانگير و بزانەن﴿٧٣﴾ بەزەيى وێش تەرخان مكـەروْ پەى هەر كەسێوى هەكە وێش گەرەكش بوْ، وە خوڤا ساحيبو فەزڵى گۆرەيـەن﴿٧٤﴾ جە دلى ئـەهلو كتێبينە كەسى چامنە هـەن ئەگـەر كلوورێوەش بە ئامانـەت بڤەى دەس بە تـەماميى مڤوْتوْ پەنە و چەنەيچشا هەن ئەگەر دينارێوەش بدەى دەس مەڤوْتوْ پەنە سا مەگەر سەرشوْ بيى و كوْڵـە نـەڤەى، ئاخر ئانىْ مواچا وەرانوەرو نەخونڤەوارا مەنسوولىْ نمەبيمىْ و ئانىْ درۆىْ مبەسانىْ دەمو خوڤايوْ و وێچـشا مزانـانىْ﴿٧٥﴾ نەخێر،بـەڵكو هـەر كـەس وەرانـوەرو ئـا بـەڵێنىْ بـە خـوڤايش دێنـە وەفاڤارييش كـەرڤە بوْ و پـارێزش كـەرڤە بوْ بێشك خـوڤا پارێزكارێش وەشـىْ مسيانىْ﴿٧٦﴾ ئـا كەسـىْ بەڵێنـەو خـوڤاى و قەسەمەكاشـا بـە نرخێوْە كەمـە موْرەشـا، ئـانىْ جە روْ ئاخێرەتينـە هـيچ بەشێوْەشـا نييەنـە و خـوڤا نمەدوْنوْشـا و جە روْ قيامەتينـە نمەڤيوْ پەيشا و پاكێشا نمەكـەروْوْە و عەزابێوْى پەڕ جە ئێششا هەن﴿٧٧﴾

وَإِنَّ مِنْهُمْ لَفَرِيقًا يَلْوُۥنَ أَلْسِنَتَهُم بِٱلْكِتَٰبِ لِتَحْسَبُوهُ مِنَ ٱلْكِتَٰبِ وَمَا هُوَ مِنَ ٱلْكِتَٰبِ وَيَقُولُونَ هُوَ مِنْ عِندِ ٱللَّهِ وَمَا هُوَ مِنْ عِندِ ٱللَّهِ وَيَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٨﴾ مَا كَانَ لِبَشَرٍ أَن يُؤْتِيَهُ ٱللَّهُ ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْحُكْمَ وَٱلنُّبُوَّةَ ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ كُونُوا۟ عِبَادًا لِّى مِن دُونِ ٱللَّهِ وَلَٰكِن كُونُوا۟ رَبَّٰنِيِّۦنَ بِمَا كُنتُمْ تُعَلِّمُونَ ٱلْكِتَٰبَ وَبِمَا كُنتُمْ تَدْرُسُونَ ﴿٧٩﴾ وَلَا يَأْمُرَكُمْ أَن تَتَّخِذُوا۟ ٱلْمَلَٰٓئِكَةَ وَٱلنَّبِيِّۦنَ أَرْبَابًا ۗ أَيَأْمُرُكُم بِٱلْكُفْرِ بَعْدَ إِذْ أَنتُم مُّسْلِمُونَ ﴿٨٠﴾ وَإِذْ أَخَذَ ٱللَّهُ مِيثَٰقَ ٱلنَّبِيِّۦنَ لَمَآ ءَاتَيْتُكُم مِّن كِتَٰبٍ وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَآءَكُمْ رَسُولٌ مُّصَدِّقٌ لِّمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِۦ وَلَتَنصُرُنَّهُۥ ۚ قَالَ ءَأَقْرَرْتُمْ وَأَخَذْتُمْ عَلَىٰ ذَٰلِكُمْ إِصْرِى ۖ قَالُوٓا۟ أَقْرَرْنَا ۚ قَالَ فَٱشْهَدُوا۟ وَأَنَا۠ مَعَكُم مِّنَ ٱلشَّٰهِدِينَ ﴿٨١﴾ فَمَن تَوَلَّىٰ بَعْدَ ذَٰلِكَ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْفَٰسِقُونَ ﴿٨٢﴾ أَفَغَيْرَ دِينِ ٱللَّهِ يَبْغُونَ وَلَهُۥٓ أَسْلَمَ مَن فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا وَإِلَيْهِ يُرْجَعُونَ ﴿٨٣﴾

دەسێوەیچشا هەنێ زوانشا وا مڎانێ بە نوعێوە چێو ماچانێ گوایا کتێب(تەورات) مواناوە هەتا شمە پاسە بزانەدێ دۆرو کتێبی مکەراوە هەکە ئانە جە کتێبیچ نییەن مواچانێچ ئینە هەر ئانەن هەکە خوڎای کیاستەن و دەمو خوڎایۆ درۆێ هۆرمبەسا و مزانانێچ هەکە درۆێنێ﴿٧٨﴾ پەی هیچ کەسێۆی نمەگونجیۆ هەکە خوڎا کتێب و حوکم و پێغەممەرایەتییش بڎۆ پەنە و چوٚڎمای بە خەڵکی بواچۆ بەیدێ بیدێ بە بەنڎێ من جیای بەنڎاو خوڎای، بەڵکو حوٚل بڎەیدێ پەی خوڎای بژیودێ چا وەساسەتوٚ هەکە خەڵکی فێرێ کتێبی کەرێندێ و وێتا سەرە مڕە دیڕاسە کەرێندێ﴿٧٩﴾ ئەمرەیچتا نمەکەرۆ پەنە هەکە فریشتەکا و پێغەممەرەکا بکەردێ بە پەروەرڎگارێ، قابیلەن ئاڎ ئەمرەتا بکەرۆ پەنە کوفر بکەردێ جە دماو ئانەی هەکە شمە موسڵمانێ بیێندی؟﴿٨٠﴾ ئانە بێ خوڎا بەڵێنەش جە پێغەممەرەکا هۆرگێرتە ئەگەر کتێب و داناییم دایدێ پەنە ئینجا پێغەممەرێوە ئاما پەی دلێتا ئانەش بەڕاس نیارە هەکە ئینا لاتاوە مشیۆم ئیمانش پەنە باوەردێ و یارڎیش بڎەیدێ،جا ۋاتش ئایا قەبووڵتا کەرڎ و ئا ئەرکیمە گێردێ گەرڎەن؟ واتشا قەبووڵمانە، واتش دەی شاهێڎێ بیدێ و منیچ چەنی شمە جە شاهێڎەکانا﴿٨١﴾ جا هەر کەس ڕووە هۆربکەرۆ دیارەن ئانێ گوناهکار(ترازیێ) ێنێ﴿٨٢﴾ ئایا ئانێ غەیرو دینو خوڎایشا گەرەکەن جە وەختێوەنە هەر کەس(هەرچی) ئینا ئاسمانەکا و زەمیننە بە ڕەزامەنڎیی بۆ یان بە ناچاریی تەسلیمش بییەن و پەی لاو ئاڎی مگێڵنیاوە؟﴿٨٣﴾

قُلۡ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَمَآ أُنزِلَ عَلَيۡنَا وَمَآ أُنزِلَ عَلَىٰٓ إِبۡرَٰهِيمَ
وَإِسۡمَٰعِيلَ وَإِسۡحَٰقَ وَيَعۡقُوبَ وَٱلۡأَسۡبَاطِ وَمَآ أُوتِيَ مُوسَىٰ
وَعِيسَىٰ وَٱلنَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمۡ لَا نُفَرِّقُ بَيۡنَ أَحَدٖ مِّنۡهُمۡ
وَنَحۡنُ لَهُۥ مُسۡلِمُونَ ﴿٨٤﴾ وَمَن يَبۡتَغِ غَيۡرَ ٱلۡإِسۡلَٰمِ دِينٗا فَلَن
يُقۡبَلَ مِنۡهُ وَهُوَ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ مِنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ ﴿٨٥﴾ كَيۡفَ
يَهۡدِي ٱللَّهُ قَوۡمٗا كَفَرُواْ بَعۡدَ إِيمَٰنِهِمۡ وَشَهِدُوٓاْ أَنَّ
ٱلرَّسُولَ حَقّٞ وَجَآءَهُمُ ٱلۡبَيِّنَٰتُۚ وَٱللَّهُ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ
ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٨٦﴾ أُوْلَٰٓئِكَ جَزَآؤُهُمۡ أَنَّ عَلَيۡهِمۡ لَعۡنَةَ ٱللَّهِ
وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ وَٱلنَّاسِ أَجۡمَعِينَ ﴿٨٧﴾ خَٰلِدِينَ فِيهَا لَا يُخَفَّفُ
عَنۡهُمُ ٱلۡعَذَابُ وَلَا هُمۡ يُنظَرُونَ ﴿٨٨﴾ إِلَّا ٱلَّذِينَ تَابُواْ مِنۢ
بَعۡدِ ذَٰلِكَ وَأَصۡلَحُواْ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٌ ﴿٨٩﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ
كَفَرُواْ بَعۡدَ إِيمَٰنِهِمۡ ثُمَّ ٱزۡدَادُواْ كُفۡرٗا لَّن تُقۡبَلَ تَوۡبَتُهُمۡ
وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلضَّآلُّونَ ﴿٩٠﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَمَاتُواْ وَهُمۡ
كُفَّارٞ فَلَن يُقۡبَلَ مِنۡ أَحَدِهِم مِّلۡءُ ٱلۡأَرۡضِ ذَهَبٗا وَلَوِ
ٱفۡتَدَىٰ بِهِۦٓۗ أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ وَمَا لَهُم مِّن نَّٰصِرِينَ ﴿٩١﴾

٦١

بواچە ئیمانما ئاورڎ بە خوڎای و پانەی وەزنیارە سەرما و پانەی وەزنیارە سەرو ئیبراهیمی و ئیسماعیلی و ئیسحاقی و یەعقووبی و نەوەکاش و پانەیچ دریان بە مووسای و عیسای و پێغەممەرەکا جە لایەنو پەروەرڎگاریشاوە جیاوازیی بەینو هیچ کامینە نمەکەرمێ و ئێمە ویما دان دەسو ئا پەروەرڎگاریە ﴿٨٤﴾ هەر کەس بە دەر جە ئیسلامی هەر دینێوەتەر بوازۆ چەنەش هۆر نمەگێریۆنە و جە ئاخیرەتەنە جە خەسارەتمەنڎەکان ﴿٨٥﴾ خوڎا چەنی هیدایەتۆ قۆمێوە مڎۆ دمای ئانەی هەکە ئیمانشا ئاورڎ کافرێ بیێوە جە وەختێوەنە هەکە شاهێڎییشا دابێ هەکە پێغەممەرەکە هەقەن و چنڎان نیشانێ رۆشنێشا پەی ئامێنێ، دەی خوڎا قۆمی ستەمکار هیدایەت نمەڎۆ ﴿٨٦﴾ جەزاو ئانیشا ئانێنە هەکە لەعنەتو خوڎای و فریشتەکا و گرڎو خەڵکیشا وەنە بۆ ﴿٨٧﴾ نەمرێنێ چەنەش عەزابشا سەرۆ سووک نمەکریۆ و مۆڵەتیچ نمەڎریا ﴿٨٨﴾ بێژگە چانیشا هەکە دمای ئانەی تۆبە مکەرا و کار خاسیی مگێرانە وەر دەی بێشک خوڎا چەنە وەش بییەی رەحمینەن ﴿٨٩﴾ ئانێ هەکە دمای ئیمان ئاورڎەیشا کافرێ بێیوە چا دمایی زیاتەر کوفرەنە چەقێ تۆبەشا چەنە قبووڵ نمەکریۆ و و ئانێ وێشا گومڕێنێ ﴿٩٠﴾ ئانێ کافرێ بیێ و بە کافریی مەرڎێ ئەگەر هەر یۆشا پەڕو زەمیینی ئاڵتوون ببەخشۆ و بکەرۆش بە فیدیەو وێش چەنەش هۆر نمەگێریۆ ئانێ عەزابێوە پەڕ ئێششا هەن و هیچکەسیچ سەرۆکەرشا نییەن ﴿٩١﴾

لَن تَنَالُواْ ٱلْبِرَّ حَتَّىٰ تُنفِقُواْ مِمَّا تُحِبُّونَۚ وَمَا تُنفِقُواْ مِن شَيْءٖ فَإِنَّ ٱللَّهَ بِهِۦ عَلِيمٞ ﴿٩٢﴾ ۞كُلُّ ٱلطَّعَامِ كَانَ حِلّٗا لِّبَنِيٓ إِسْرَٰٓءِيلَ إِلَّا مَا حَرَّمَ إِسْرَٰٓءِيلُ عَلَىٰ نَفْسِهِۦ مِن قَبْلِ أَن تُنَزَّلَ ٱلتَّوْرَىٰةُۚ قُلْ فَأْتُواْ بِٱلتَّوْرَىٰةِ فَٱتْلُوهَآ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٩٣﴾ فَمَنِ ٱفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ مِنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٩٤﴾ قُلْ صَدَقَ ٱللَّهُۗ فَٱتَّبِعُواْ مِلَّةَ إِبْرَٰهِيمَ حَنِيفٗاۖ وَمَا كَانَ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿٩٥﴾ إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٖ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ مُبَارَكٗا وَهُدٗى لِّلْعَٰلَمِينَ ﴿٩٦﴾ فِيهِ ءَايَٰتُۢ بَيِّنَٰتٞ مَّقَامُ إِبْرَٰهِيمَۖ وَمَن دَخَلَهُۥ كَانَ ءَامِنٗاۗ وَلِلَّهِ عَلَى ٱلنَّاسِ حِجُّ ٱلْبَيْتِ مَنِ ٱسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلٗاۚ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٩٧﴾ قُلْ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَٱللَّهُ شَهِيدٌ عَلَىٰ مَا تَعْمَلُونَ ﴿٩٨﴾ قُلْ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ لِمَ تَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ مَنْ ءَامَنَ تَبْغُونَهَا عِوَجٗا وَأَنتُمْ شُهَدَآءُۗ وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٩٩﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِن تُطِيعُواْ فَرِيقٗا مِّنَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلْكِتَٰبَ يَرُدُّوكُم بَعْدَ إِيمَٰنِكُمْ كَٰفِرِينَ ﴿١٠٠﴾

٦٢

نەیاودێ پلەو خاسەی و خاسەکاریی هەتا چا چێویە هەکە وەشتا مسیۆنە نەبەخشدێ، وە هەر چێوێوەیچ هەکە مبەخشدێ بێگومان خوڎا پەنەش زانان﴿٩٢﴾ گرڎو وارڎا حەراڵێ بێنێ پەی نەوەو ئیسرائیلی ئانەی نەبو هەکە یەعقووب وێش حەرامش کەرڎ سەرو وێش ئانەیچە وەڵێ ئانەی هەکە تەورات وەزنیۆرە، بواچە ئادەی تەوراتی باردێنە و بواندێشەوە ئەگەر راسواچێندێ﴿٩٣﴾ چا دمای ئانەی هەر کەسێوە درۆێ دەمۆ خوڎایۆ هۆر بەسۆنە ئانێ ئێتر ستەمکارێنێ﴿٩٤﴾ بواچە خوڎا راسش فەرماوا، دەی بگنێ شۆنەو میللەتو ئیبراهیمی لادەر جە ناحەقیی و ئاڎ جە موشرێکا نەبێ﴿٩٥﴾ یەکەم یانێوە هەکە نریارە پەی خەڵکی سەرو زەمینیۆ ئانە بێ جە مەککەنە هەکە موبارەکا و بییەن بە مایۆ هیدایەتی پەی ئالەمیانی﴿٩٦﴾ بەڵگی رۆشنێش چەنە هەنێ یۆشا مەقامو ئیبراهیمین، چا هەرکەس بلۆ دلێش ئەمین و ئاسووڎەن، خوڎا فەرزش کەرڎەن سەرو ئانیشا هەکە متاوا و پەیشا ملێۆیۆ حەجو ئا یانەیە بکەرانێ و ئانێ هەکە کافرێ بێنێ با بزانا هەکە خوا بێ نیازەن جە ئالەمینی﴿٩٧﴾ بواچە ئەی ئەهلو کتێبی چی کوفر مکەردێ بە ئایەتەکاو خوڎای خۆ خوڎا شاهێڎەن سەرو ئانەی شمە مکەردێش﴿٩٨﴾ بواچە ئەی ئەهلو کتێبی چی رامگێردێ جە وەڵا بیەیۆ دینو خوڎای و گەرەکتانە لارش بکەردێ جە وەختێوەنە وێتا شاهێڎێ راسییشەندێ ؟ خۆ خوڎا بێ هاگا نییەن چانەی مکەردێش﴿٩٩﴾ ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاورڎەن ئەگەر گۆشو برێوە چانیشا هەکە کتێبشا پەنە دریان بکەردێ دمای ئانەی هەکە ئیمانتا ئاورڎەن مگێڵناتاوە پەی سەرو کوفری﴿١٠٠﴾

وَكَيۡفَ تَكۡفُرُونَ وَأَنتُمۡ تُتۡلَىٰ عَلَيۡكُمۡ ءَايَٰتُ ٱللَّهِ وَفِيكُمۡ رَسُولُهُۥۗ وَمَن يَعۡتَصِم بِٱللَّهِ فَقَدۡ هُدِيَ إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ ﴿١٠١﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِۦ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُم مُّسۡلِمُونَ ﴿١٠٢﴾ وَٱعۡتَصِمُواْ بِحَبۡلِ ٱللَّهِ جَمِيعٗا وَلَا تَفَرَّقُواْۚ وَٱذۡكُرُواْ نِعۡمَتَ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ إِذۡ كُنتُمۡ أَعۡدَآءٗ فَأَلَّفَ بَيۡنَ قُلُوبِكُمۡ فَأَصۡبَحۡتُم بِنِعۡمَتِهِۦٓ إِخۡوَٰنٗا وَكُنتُمۡ عَلَىٰ شَفَا حُفۡرَةٖ مِّنَ ٱلنَّارِ فَأَنقَذَكُم مِّنۡهَاۗ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمۡ ءَايَٰتِهِۦ لَعَلَّكُمۡ تَهۡتَدُونَ ﴿١٠٣﴾ وَلۡتَكُن مِّنكُمۡ أُمَّةٞ يَدۡعُونَ إِلَى ٱلۡخَيۡرِ وَيَأۡمُرُونَ بِٱلۡمَعۡرُوفِ وَيَنۡهَوۡنَ عَنِ ٱلۡمُنكَرِۚ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ ﴿١٠٤﴾ وَلَا تَكُونُواْ كَٱلَّذِينَ تَفَرَّقُواْ وَٱخۡتَلَفُواْ مِنۢ بَعۡدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلۡبَيِّنَٰتُۚ وَأُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ عَذَابٌ عَظِيمٞ ﴿١٠٥﴾ يَوۡمَ تَبۡيَضُّ وُجُوهٞ وَتَسۡوَدُّ وُجُوهٞۚ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ٱسۡوَدَّتۡ وُجُوهُهُمۡ أَكَفَرۡتُم بَعۡدَ إِيمَٰنِكُمۡ فَذُوقُواْ ٱلۡعَذَابَ بِمَا كُنتُمۡ تَكۡفُرُونَ ﴿١٠٦﴾ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ ٱبۡيَضَّتۡ وُجُوهُهُمۡ فَفِي رَحۡمَةِ ٱللَّهِۖ هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿١٠٧﴾ تِلۡكَ ءَايَٰتُ ٱللَّهِ نَتۡلُوهَا عَلَيۡكَ بِٱلۡحَقِّۗ وَمَا ٱللَّهُ يُرِيدُ ظُلۡمٗا لِّلۡعَٰلَمِينَ ﴿١٠٨﴾

٦٣

دەی جا شمە چەنی کافرێ بیدیٚ جە وەختێوەنە هەکە ئایەتەکێ خوای موانیاوە سەرتارە و پێغەممەرەکەش ئینا دلیتانە؟ وە هەر کەسیٚوە پەشتی بە خوڎای ببەسوٚنە دیارەن هیدایەت دریان پەی سەرو ریٚ راسیٚ﴿١٠١﴾ ئەی ئا کەسا باوەڕتا ئاورڎەن بە شێویۆە شایستە و هەق جە خوڎای پارێز بکەردێ و بە موسلمانەتیی نەبۆ نەمردێ﴿١٠٢﴾ گرڎتا تونڎ دەس بگێردێ بە دینو خوڎایۆ و پەرتەوازێ مەبیدێ، وە یاڎو نیعمەتو خوڎای بکەردێوە سەرتاوە جە وەختێنە شمە دوژمەنێ بێندێ دلەکێتا لکنیٚش پێوەرە ئیتر بە نیعمەتو ویش بیەیدێ بە بریٚ شمە جە سەرو لیٚوارو چالیٚوە ئایریۆ بێندێ خوڎا شمەش نەجات دایدێ چا چالێ،پی جۆرە خوڎا ئایەتەکاش رۆشنێ مکەرۆوە پەیتا بەشکوم رانمایی هۆر بگێردێ﴿١٠٣﴾ با جە شمە ئومەتێوە ساز بۆ خەلکی بچرانێ پەی خێریٚ و خاسەی و نەهیەو خەلکی بکەرا جە کاری ناپەسەنڎی،وە بە ڕاسیی ئانێ سەرفرازێنێ﴿١٠٤﴾ پێسەو ئانیشا مەبیدێ هەکە پەرتەوازێ بیێ و جیاوازییشا کۆتەنە دمای ئانەی بەلگی رۆشنێشا پەی ئامیٚ، وە ئانێ عەزابێوە فرە گۆرەشا پەی هەن﴿١٠٥﴾ ڕۆێۆ مەیۆ رووەتانێۆ چەرمێ مبانێ و رووەتانێو سیاۆێ مبانێ جا ئانێ رووەتشا سیاۆبییەن ـ پەنەشا مواچیۆ ـ ئانە دمای ئیمان ئاورڎەیتا کافرێ بییەیدێۆە ؟ دەی بە واسێتەو ئانەی کافرێ بییەیدێۆە عەزاب بچەشدێ﴿١٠٦﴾ بەلاّم ئانێ رووەشا چەرمێ بییە ئانێ ئینیٚ دلێ بەزەیی خوڎاینە و نەمرێنێ چەنەش﴿١٠٧﴾ ئانێ ئایەتێ خوڎاینێ موانمێشاوە ملترە بە ڕاسیی و دروٚسیی،وە خوڎا هیچ ستەمێوەش گەرەك نییەن پەی ئالەمینی﴿١٠٨﴾

وَلِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلْأَرْضِ ۚ وَإِلَى ٱللَّهِ تُرْجَعُ ٱلْأُمُورُ ﴿١٠٩﴾ كُنتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِٱلْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ ٱلْمُنكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ ۗ وَلَوْ ءَامَنَ أَهْلُ ٱلْكِتَٰبِ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُم ۚ مِّنْهُمُ ٱلْمُؤْمِنُونَ وَأَكْثَرُهُمُ ٱلْفَٰسِقُونَ ﴿١١٠﴾ لَن يَضُرُّوكُمْ إِلَّآ أَذًى ۖ وَإِن يُقَٰتِلُوكُمْ يُوَلُّوكُمُ ٱلْأَدْبَارَ ثُمَّ لَا يُنصَرُونَ ﴿١١١﴾ ضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ ٱلذِّلَّةُ أَيْنَ مَا ثُقِفُوٓا۟ إِلَّا بِحَبْلٍ مِّنَ ٱللَّهِ وَحَبْلٍ مِّنَ ٱلنَّاسِ وَبَآءُو بِغَضَبٍ مِّنَ ٱللَّهِ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ ٱلْمَسْكَنَةُ ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا۟ يَكْفُرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَيَقْتُلُونَ ٱلْأَنۢبِيَآءَ بِغَيْرِ حَقٍّ ۚ ذَٰلِكَ بِمَا عَصَوا۟ وَّكَانُوا۟ يَعْتَدُونَ ﴿١١٢﴾ ۞ لَيْسُوا۟ سَوَآءً ۗ مِّنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ أُمَّةٌ قَآئِمَةٌ يَتْلُونَ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ ءَانَآءَ ٱلَّيْلِ وَهُمْ يَسْجُدُونَ ﴿١١٣﴾ يُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ وَيَأْمُرُونَ بِٱلْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ ٱلْمُنكَرِ وَيُسَٰرِعُونَ فِي ٱلْخَيْرَٰتِ ۖ وَأُو۟لَٰٓئِكَ مِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿١١٤﴾ وَمَا يَفْعَلُوا۟ مِنْ خَيْرٍ فَلَن يُكْفَرُوهُ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌۢ بِٱلْمُتَّقِينَ ﴿١١٥﴾

هـەر چـی جـە ئاسمانـەکا و زەمیننـە هـەن هینو خوڎایـەن و گـرڎ کارێوە پـەی خوڎای مگێلۆوە ﴿١٠٩﴾ شمـە خاستـەرین ئوممـەت بێنـدیْ هەکـە بـەر ئاوریـا بـۆ پـەی خـەڵکی چونکە ئەمرە مکەردیْ بە کـەرڎەی خاسـەی و نەهیـە مکـەردیْ جـە کـەرڎەیْ خراپـەی و باوەڕ بە خـوڎای ماردێنـە خۆ ئەگـەر ئەهلو کتێبـی ئیمانـشا ئـارڎە بیـیْ دیـارەن ئانـە خـاس بـیْ پەیـشان، هەنێـشا بـاوڕدارێنیْ و فرێچـــشا گوناهبـــارێنیْ﴿١١٠﴾نمــــەتاوٚا زەرەرتـا پـەنـە بیاوٚنـا عەزیـەتیْوی کـەم نـەبوْ وە ئەگەر بجەنگیایچ چەنیتا پەشتیتا چەنە هــوٚر مکــەرانیْ و مرەمــانیْ دمــاییچ ســەر نمـەگنانیْ﴿١١١﴾ جـە هـەر یـاگ بـانیْ چێر چەپوٚکیْ و زەبوونیی بەشەشانە سا مەگـەر وێشا بووزا سایەو دینوْ خـوڎای یـان وێشا بەسا خەڵکیرە ئانیْ خەشم و توورەیی خوڎایـشا سازنان پـەی وێـشا و زەلیلییچ بەشەشانە چەنکە ئاڎی بـە ئایەتـەکاو خوڎای کـافریْ بێنـیْ و پێغەممـەرەکا بە ناهـەق کوشێنیْ و ئینـەیچ چانەیوْ بـیْ یـاخییْ بییْ بێنـیْ و جـە مەرزەنـە زیێنیْـوە﴿١١٢﴾ گرڎشـا چـون یـوْ نییەنیْ،جـە سـاحیب کتێبـەکا کوْمـەڵێوە هـەنیْ هەکـە روو بـە خـوڎا مدرانیْ جـە وەختیـەکاو شـەوێنە ئایەتـەکاو خـوڎای مواناوە و تلوْرە مبەرانیْ﴿١١٣﴾ ئیمان بە خوڎای و ڕوْ ئاخیرەتیْ مارانیْ و ئەمرە بە کاری پەسـەنڎی و نەهیـە جـە کـاری ناپەسـەنڎی مکـەرانیْ و جـە خێـر و خێـرات کەرڎەینـە پەلـە مکـەرانیْ دەی ئـانیْ جـە پیاخاسـانیْ﴿١١٤﴾ هـەر کـارێوی خـاس بکـەرانیْ بـە فیْـڕوْش نمـەڎانیْ، وە خـوڎا بـە پارێزکـارا بوْینەن﴿١١٥﴾

إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَن تُغۡنِيَ عَنۡهُمۡ أَمۡوَٰلُهُمۡ وَلَآ أَوۡلَٰدُهُم مِّنَ ٱللَّهِ شَيۡـٔٗاۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِۖ هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿١١٦﴾ مَثَلُ مَا يُنفِقُونَ فِي هَٰذِهِ ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا كَمَثَلِ رِيحٖ فِيهَا صِرٌّ أَصَابَتۡ حَرۡثَ قَوۡمٖ ظَلَمُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ فَأَهۡلَكَتۡهُۚ وَمَا ظَلَمَهُمُ ٱللَّهُ وَلَٰكِنۡ أَنفُسَهُمۡ يَظۡلِمُونَ ﴿١١٧﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَتَّخِذُواْ بِطَانَةٗ مِّن دُونِكُمۡ لَا يَأۡلُونَكُمۡ خَبَالٗا وَدُّواْ مَا عَنِتُّمۡ قَدۡ بَدَتِ ٱلۡبَغۡضَآءُ مِنۡ أَفۡوَٰهِهِمۡ وَمَا تُخۡفِي صُدُورُهُمۡ أَكۡبَرُۚ قَدۡ بَيَّنَّا لَكُمُ ٱلۡأٓيَٰتِۖ إِن كُنتُمۡ تَعۡقِلُونَ ﴿١١٨﴾ هَٰٓأَنتُمۡ أُوْلَآءِ تُحِبُّونَهُمۡ وَلَا يُحِبُّونَكُمۡ وَتُؤۡمِنُونَ بِٱلۡكِتَٰبِ كُلِّهِۦ وَإِذَا لَقُوكُمۡ قَالُوٓاْ ءَامَنَّا وَإِذَا خَلَوۡاْ عَضُّواْ عَلَيۡكُمُ ٱلۡأَنَامِلَ مِنَ ٱلۡغَيۡظِۚ قُلۡ مُوتُواْ بِغَيۡظِكُمۡۗ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمُۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ﴿١١٩﴾ إِن تَمۡسَسۡكُمۡ حَسَنَةٞ تَسُؤۡهُمۡ وَإِن تُصِبۡكُمۡ سَيِّئَةٞ يَفۡرَحُواْ بِهَاۖ وَإِن تَصۡبِرُواْ وَتَتَّقُواْ لَا يَضُرُّكُمۡ كَيۡدُهُمۡ شَيۡـًٔاۗ إِنَّ ٱللَّهَ بِمَا يَعۡمَلُونَ مُحِيطٞ ﴿١٢٠﴾ وَإِذۡ غَدَوۡتَ مِنۡ أَهۡلِكَ تُبَوِّئُ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ مَقَٰعِدَ لِلۡقِتَالِۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٢١﴾

بەڕاسیی ئانیْ کافریْ بییْ مالْ و زاڕۆڵەکیْشا جە خەشمو خوڎای نمەپاریْزناَشا و فریاشا نمەگنا و ئاڎی یاگیْشا دلیْ ئیْریەنە و نەمریْنیْ چەنەش﴿١١٦﴾ نموونەو ئانەی جە ژیوای دنییْنە مبەخشاش پیْسەن نموونەو سیاویْوە هەکە فرە سەرڎ بۆ یا ئیْرش چەنەبۆ دابۆش ملو مەزراو قۆمیْوەرە هەکە ستەمشا جە ویْشا کەرڎە بۆ و دلیْشەنە بەرڎە بۆ،دەی خۆ خوڎای ستەم وەنە نەکەرڎیْنیْ بەڵام ویْشا ستەمشا ئۆ ویْشا کەرڎەن﴿١١٧﴾ ئەی ئانیشا باوەڕتا ئاورڎەن هامڕازانیْوە جە بەرو ویْتا مەگیْردیْنە هەکە دریغیی نمەکەرانیْ جە سەروەنەشیۆنایتا و ئاوات موازا تووشو ناڕەحەتییْ بیْدیْ جە دەم و دۆشاوە خەشم و کینەو ویْشا مرمانا، وە ئانەیچە سینیْشا مشاراشۆ گۆرەتەرەن، ئیْمە نیشانیْما پەی رۆشنیْ کەرڎیْندیْوە ئەگەر شمە ژیریْ بیدیْ﴿١١٨﴾ ئەها شمە ئانیْندیْ ئاڎیتا وەشیْ مسیانیْ و ئاڎیْ شمەتا وەشیْ نمەسیەیدیْ و باوەڕیچتا بە گرڎو کتیْبە ئاسمانییەکا هەن و وەختیْو میاۋاتا پەنە مواچانیْ باوەڕما ئاورڎەن و وەختیْو تەنیْنیْ جە قینییْتانە پەنجیْ ویْشا مگەزاۆە، بواچە بە قین و داخاو ویْتاوە بمردیْ بەڕاسیی خوڎا ویْش بزانەن پانەی ئینا سینەکانە﴿١١٩﴾ ئەگەر خاسیْوەتا بیْنەڕا پەنەشا ناوەشەن و ئەگەر خرابیْوەتا بیْنەڕا دلوەشیْ مبانیْ پەنەش،خۆ ئەگەر ئارام بگیْردیْ و پاریْز بکەردیْ فیْلْ و تەڵەکەشا هیچ زەرەریۆەتا پەنە مەیاونۆنە، خوڎا بەهاگان چانەی مکەراش﴿١٢٠﴾ ئانەبیْ سەر سوبح کەس و کارت ئاستت جیا لوای یاگیْ جەنگیْ بسازنی پەی ئیماندارا، دەی خوڎا بژنەوی بزانەن﴿١٢١﴾

إِذْ هَمَّت طَّآئِفَتَانِ مِنكُمْ أَن تَفْشَلَا وَٱللَّهُ وَلِيُّهُمَا وَعَلَى ٱللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ ٱلْمُؤْمِنُونَ ﴿١٢٢﴾ وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ ٱللَّهُ بِبَدْرٍ وَأَنتُمْ أَذِلَّةٌ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٢٣﴾ إِذْ تَقُولُ لِلْمُؤْمِنِينَ أَلَن يَكْفِيَكُمْ أَن يُمِدَّكُمْ رَبُّكُم بِثَلَٰثَةِ ءَالَٰفٍ مِّنَ ٱلْمَلَٰٓئِكَةِ مُنزَلِينَ ﴿١٢٤﴾ بَلَىٰٓ إِن تَصْبِرُوا۟ وَتَتَّقُوا۟ وَيَأْتُوكُم مِّن فَوْرِهِمْ هَٰذَا يُمْدِدْكُمْ رَبُّكُم بِخَمْسَةِ ءَالَٰفٍ مِّنَ ٱلْمَلَٰٓئِكَةِ مُسَوِّمِينَ ﴿١٢٥﴾ وَمَا جَعَلَهُ ٱللَّهُ إِلَّا بُشْرَىٰ لَكُمْ وَلِتَطْمَئِنَّ قُلُوبُكُم بِهِۦ وَمَا ٱلنَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِندِ ٱللَّهِ ٱلْعَزِيزِ ٱلْحَكِيمِ ﴿١٢٦﴾ لِيَقْطَعَ طَرَفًا مِّنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ أَوْ يَكْبِتَهُمْ فَيَنقَلِبُوا۟ خَآئِبِينَ ﴿١٢٧﴾ لَيْسَ لَكَ مِنَ ٱلْأَمْرِ شَىْءٌ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ أَوْ يُعَذِّبَهُمْ فَإِنَّهُمْ ظَٰلِمُونَ ﴿١٢٨﴾ وَلِلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ يَغْفِرُ لِمَن يَشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَآءُ وَٱللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢٩﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَأْكُلُوا۟ ٱلرِّبَوٰٓا۟ أَضْعَٰفًا مُّضَٰعَفَةً وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٣٠﴾ وَٱتَّقُوا۟ ٱلنَّارَ ٱلَّتِىٓ أُعِدَّتْ لِلْكَٰفِرِينَ ﴿١٣١﴾ وَأَطِيعُوا۟ ٱللَّهَ وَٱلرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٣٢﴾

٦٦

چا وەختیچەنە دوێ دەسێ هەر جە وێتا خەریك بێ وورە جە دەس بڎا و خوڎا ئاما بە هاناشاوە،دەی با ئیمانداری هەر پەشتی بە خوڎای ببەسانێ﴿١٢٢﴾ بێگومان جە بەدرەنە خودای سەرۆزتیدێ چەنی ئانەی هەکە کەمێ و لاوازێ بێندێ،دەی جە خوڎای پارێز بکەردێ بەشکوم سوپاسگوزارێ بیدێ﴿١٢٣﴾ ئانە بێ بە ئیماندارا واچێنێ مەگەر وەستا نییەن پەروەرڎگارتا بە یەرێ هەزارێ فریشتێ ئەرە وەزنییێ کۆمەکتا بکەرۆ؟﴿١٢٤﴾ بەڵێ ئەگەر ئارام بگێردێ و پارێز بکەردێنە هەر ئیسە مەیانێ پەی لایتاو پەروەرڎگارتا پەنج هەزار فریشتێ نیشانەڎارێ مکیانۆ پەی کۆمەکیتا﴿١٢٥﴾ خوڎا ئانەش هەر پەی ئانەی کەرڎ هەکە مژڎێوە بڎو پەنەتا و دڵنییێتا بکەرۆنە پەنەش سەرکۆتەیچ هەر ئینا لاو خوڎای بالادەسی دانایۆ﴿١٢٦﴾ پەی ئینەی لایێوە جە قەوەتو کافرەکا بڕۆرە تا سەرکوتێشا بکەرۆنە و ئۆسا بە ناهومێڎیی و خەجاڵەتییەوە بگێلاوە﴿١٢٧﴾ تۆ هیچت جە کارەکەی بە دەس نییەن چانەینە تۆبەشا چەنە هۆر بگێرۆ یان عەزابشا بڎۆ بەڕاسیی ئاڎی ستەمکارێنێ﴿١٢٨﴾ هەر چی جە ئاسمانەکا و زەمیننە هەن هینو خوڎایەن، جە هەر کەسی گەرەکش بۆ وەش مبۆنە و هەر کەس گەرەکش بۆ عەزابش مڎۆنە،وە خوڎا چەنە وەش بییەی رەحمینەن﴿١٢٩﴾ ئەی ئانیشا ئیمانتا ئاورڎەن سوو بە چنڎ قات مەوەردێ، وە پارێز جە خوڎای بکەردێ بەشکوم سەرفرازێ بیدێ﴿١٣٠﴾ وێچتا پارێزندێ چا ئێرێە حازر کریان پەی کافرا﴿١٣١﴾ دەی بە گۆشو خوڎای و پێغەممەری بکەردێ بەشکوم رەحمتا پەنە بکریۆ﴿١٣٢﴾

۞ وَسَارِعُوٓاْ إِلَىٰ مَغۡفِرَةٖ مِّن رَّبِّكُمۡ وَجَنَّةٍ عَرۡضُهَا ٱلسَّمَٰوَٰتُ وَٱلۡأَرۡضُ أُعِدَّتۡ لِلۡمُتَّقِينَ ﴿١٣٣﴾ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ فِي ٱلسَّرَّآءِ وَٱلضَّرَّآءِ وَٱلۡكَٰظِمِينَ ٱلۡغَيۡظَ وَٱلۡعَافِينَ عَنِ ٱلنَّاسِۗ وَٱللَّهُ يُحِبُّ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ﴿١٣٤﴾ وَٱلَّذِينَ إِذَا فَعَلُواْ فَٰحِشَةً أَوۡ ظَلَمُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ ذَكَرُواْ ٱللَّهَ فَٱسۡتَغۡفَرُواْ لِذُنُوبِهِمۡ وَمَن يَغۡفِرُ ٱلذُّنُوبَ إِلَّا ٱللَّهُ وَلَمۡ يُصِرُّواْ عَلَىٰ مَا فَعَلُواْ وَهُمۡ يَعۡلَمُونَ ﴿١٣٥﴾ أُوْلَٰٓئِكَ جَزَآؤُهُم مَّغۡفِرَةٞ مِّن رَّبِّهِمۡ وَجَنَّٰتٞ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَاۚ وَنِعۡمَ أَجۡرُ ٱلۡعَٰمِلِينَ ﴿١٣٦﴾ قَدۡ خَلَتۡ مِن قَبۡلِكُمۡ سُنَنٞ فَسِيرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَٱنظُرُواْ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلۡمُكَذِّبِينَ ﴿١٣٧﴾ هَٰذَا بَيَانٞ لِّلنَّاسِ وَهُدٗى وَمَوۡعِظَةٞ لِّلۡمُتَّقِينَ ﴿١٣٨﴾ وَلَا تَهِنُواْ وَلَا تَحۡزَنُواْ وَأَنتُمُ ٱلۡأَعۡلَوۡنَ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ ﴿١٣٩﴾ إِن يَمۡسَسۡكُمۡ قَرۡحٞ فَقَدۡ مَسَّ ٱلۡقَوۡمَ قَرۡحٞ مِّثۡلُهُۥۚ وَتِلۡكَ ٱلۡأَيَّامُ نُدَاوِلُهَا بَيۡنَ ٱلنَّاسِ وَلِيَعۡلَمَ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَيَتَّخِذَ مِنكُمۡ شُهَدَآءَۗ وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٤٠﴾

وە پەلە بکەردیْ تا بیاودیْ بە چەنە وەش بییەی و بە بەهەشتێوە هەکە پانییەکەش ئاسمانەکیْ و زەمینش گرتەنرە و حازر کریان پەی پارێزکارا﴿١٣٣﴾ ئانیْ هەکە جە وەختو گوشادیی و تەنگانەینە ماڵ مبەخشانیْ و ئانیْ هەکە قینی شاراوە و جە خەڵکی چەمپۆشیی مکەرانیْ، وە خوڎا کار خاسێش وەش مسیانیْ﴿١٣٤﴾ وە ئانیْ ئەگەر کارێوە ناشیرین بکەرانیْ یان ستەم جە وێشا بکەرانیْ خوڎای ماراوە یاڎشا و داواو چەنە وەش بییەی گوناحەکاشا مکەرانیْ و مشیوْم بێژگە جە خوڎای کیْ جە گوناحا وەش بوْ ؟ وە سووریْ و بەردەوامیْ نمەبا سەرو گوناحەکاشا هەکە پەنەشا مزانانیْ﴿١٣٥﴾ ئانیْ جەزاشا چەنە وەش بییەیەن جە پەروەرڎگاریشاوە چەنی بەهەشتانێوە هەکە چنڎەها روْخانیْ چێرو درەختەکاشارە مویەرا و ئاڎیْ چەنەشا نەمرێنیْ، بەخ جە پاداشو بکەراو کاری خاسی﴿١٣٦﴾ بە ڕاسیی وەڵیْ شمەنە چنڎان یاسیْ ڤیەرڎێنیْ دەی شمەیچ لوْدیْ و بگێڵدیْ زەمیننە و بڎیەیدیْ بزاندیْ سەر ئەنجامو بە دروْزانا بە چێش بی﴿١٣٧﴾ ئینە روْشن ئەوە کەرڎەیەن پەی خەڵکی و رانمایی و موْچیارییێوەن پەی پارێزکارا﴿١٣٨﴾ با سرپی و سەرڎیی رووەتا نەکەروْنە و دڵتەنگیْ مەبیدیْ و هەر شمە بەرزتەرینێندیْ ئەگەر بە ڕاسیی ئیمانداریْ بیدیْ﴿١٣٩﴾ ئەگەر زامێوەتان بوْنە دەی خوْ ئا خەڵکیچە زامش بییەننە پێسەو هینەکەو شمە، ئێمەیچ ئا ڕۆا جە بەینو خەڵکینە دەساو دەس پەنە مکەرمیْ هەتا خوڎا ئانیشا بزانوْ(بشناسوْ) هەکە ئیمانشا ئاورڎەن و جە شمە گێروْ بە شاهێڎیْ، وە خوڎا ستەمکارەکێش وەشیْ نمەسیانیْ﴿١٤٠﴾

وَلِيُمَحِّصَ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَيَمۡحَقَ ٱلۡكَٰفِرِينَ ﴿١٤١﴾ أَمۡ
حَسِبۡتُمۡ أَن تَدۡخُلُواْ ٱلۡجَنَّةَ وَلَمَّا يَعۡلَمِ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ جَٰهَدُواْ
مِنكُمۡ وَيَعۡلَمَ ٱلصَّٰبِرِينَ ﴿١٤٢﴾ وَلَقَدۡ كُنتُمۡ تَمَنَّوۡنَ ٱلۡمَوۡتَ مِن
قَبۡلِ أَن تَلۡقَوۡهُ فَقَدۡ رَأَيۡتُمُوهُ وَأَنتُمۡ تَنظُرُونَ ﴿١٤٣﴾ وَمَا مُحَمَّدٌ
إِلَّا رَسُولٞ قَدۡ خَلَتۡ مِن قَبۡلِهِ ٱلرُّسُلُۚ أَفَإِيْن مَّاتَ أَوۡ قُتِلَ
ٱنقَلَبۡتُمۡ عَلَىٰٓ أَعۡقَٰبِكُمۡۚ وَمَن يَنقَلِبۡ عَلَىٰ عَقِبَيۡهِ فَلَن يَضُرَّ
ٱللَّهَ شَيۡـٔٗاۗ وَسَيَجۡزِي ٱللَّهُ ٱلشَّٰكِرِينَ ﴿١٤٤﴾ وَمَا كَانَ
لِنَفۡسٍ أَن تَمُوتَ إِلَّا بِإِذۡنِ ٱللَّهِ كِتَٰبٗا مُّؤَجَّلٗاۗ وَمَن يُرِدۡ
ثَوَابَ ٱلدُّنۡيَا نُؤۡتِهِۦ مِنۡهَا وَمَن يُرِدۡ ثَوَابَ ٱلۡأٓخِرَةِ نُؤۡتِهِۦ مِنۡهَاۚ
وَسَنَجۡزِي ٱلشَّٰكِرِينَ ﴿١٤٥﴾ وَكَأَيِّن مِّن نَّبِيّٖ قَٰتَلَ مَعَهُۥ
رِبِّيُّونَ كَثِيرٞ فَمَا وَهَنُواْ لِمَآ أَصَابَهُمۡ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَمَا ضَعُفُواْ
وَمَا ٱسۡتَكَانُواْۗ وَٱللَّهُ يُحِبُّ ٱلصَّٰبِرِينَ ﴿١٤٦﴾ وَمَا كَانَ قَوۡلَهُمۡ إِلَّآ أَن
قَالُواْ رَبَّنَا ٱغۡفِرۡ لَنَا ذُنُوبَنَا وَإِسۡرَافَنَا فِيٓ أَمۡرِنَا وَثَبِّتۡ أَقۡدَامَنَا
وَٱنصُرۡنَا عَلَى ٱلۡقَوۡمِ ٱلۡكَٰفِرِينَ ﴿١٤٧﴾ فَـَٔاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ ثَوَابَ
ٱلدُّنۡيَا وَحُسۡنَ ثَوَابِ ٱلۡأٓخِرَةِۗ وَٱللَّهُ يُحِبُّ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ﴿١٤٨﴾

٦٨

تا ئانێ ئیمانشا ئاورڎەن پاکێ و بێگەرڎێ بکەروۆوە و کافرا ریشەکێشێ بکەروۆنە ﴿١٤١﴾ یاخۆ شمە پاسەتا زانان گۆترە ملدێنە بەهەشت کەچی خوڎا گەرەکشەن ئانێتا جێهادشا کەرڎەن و ئانێ ئارام مگێرادیارییێشا بکەروۆنە (بشناسوۆشا) ﴿١٤٢﴾ جە ڕاسییەنە شمە ئاواتو مەرگی وازێندێ ۆەڵێ ئانەیەنە پەنەش بیاۆدێ خۆ جە راسییەنە برێوتا مەرگشا پەی ئاما و شمەیچ بە چەما وێتا دی ﴿١٤٣﴾ موحەممەد تەنیا هەر پێغەمەرێوەن وەڵێ ئاڎینە پێغەممەرێ تەرێ ئامێ و لویٚ،دەی ئایا ئەگەر مەرڎ یان کوشیا شمە پاشگەزێ بیدێوە و هۆرمگێڵدێوە؟ هەر کەسێوە هۆر بگێڵوۆوە هیچ زەرەرێو بە خوڎای نمەیاونۆ،وە خوڎایچ جەزاو سوپاسگوزارا مڎۆۆە ﴿١٤٤﴾ هیچ کەسێو بە ئیزنو خوڎای نەبۆ نمەمرۆ،ئاڎیچ جە وەختی دیاریکریاو وێشنە، جا هەر کەسێو پاداشو دنییێش گەرەك بۆ بەشێۆش مڎەیمێ پەنە چەنەش و هەر کەسێویچ سەوابو ئاخیرەتیش گەرەك بۆ بەشێۆش مڎیەیمێ پەنە چەنەش و جەزاو سوپاسگوزارایچ مڎەیمیٚ ﴿١٤٥﴾ چنڎەها پێغەممەرێ بیێنێ هەکە خوڎا ئەشناسێ و پیاخاسێ فرێش چەنی بێنێ و دڎو دوژمەنا جەنگشا کەرڎەن چانەی هەکە جە ڕاو خوڎاینە ئامان ملشارە بێتاقەتێ و لاوازێ نەبیێنێ و سسیی ڕووە نەکەرڎێنێنە، خوڎایچ ئارامگیرەکێش وەشی مسیانێ ﴿١٤٦﴾ وە گوفتار(قسێ)شا هەر ئانە بێ واچێنێ ئەی پەروەرڎگار ! جە گوناحی و جە زیاڎەڕەویما جە کاروباریمانە وەش بە و قاچێما جە یاگێشانە ئەرەمەرزییٚ بکەرە و سەرما بووزە سەرو ئی قۆمە بێبڕوایارە ﴿١٤٧﴾ خوڎایچ سەوابو دنییٚ دێ پەنە و پاداشی خاسو ئاخیرەتیچش پەی مسەوگەر کەرڎێ، خوڎایچ کارخاسەکێش وەشێ مسیانێ ﴿١٤٨﴾

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِن تُطِيعُواْ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ يَرُدُّوكُمْ عَلَىٰٓ أَعْقَٰبِكُمْ فَتَنقَلِبُواْ خَٰسِرِينَ ﴿١٤٩﴾ بَلِ ٱللَّهُ مَوْلَىٰكُمْ ۖ وَهُوَ خَيْرُ ٱلنَّٰصِرِينَ ﴿١٥٠﴾ سَنُلْقِى فِى قُلُوبِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ ٱلرُّعْبَ بِمَآ أَشْرَكُواْ بِٱللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِۦ سُلْطَٰنًا ۖ وَمَأْوَىٰهُمُ ٱلنَّارُ ۚ وَبِئْسَ مَثْوَى ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٥١﴾ وَلَقَدْ صَدَقَكُمُ ٱللَّهُ وَعْدَهُۥٓ إِذْ تَحُسُّونَهُم بِإِذْنِهِۦ ۖ حَتَّىٰٓ إِذَا فَشِلْتُمْ وَتَنَٰزَعْتُمْ فِى ٱلْأَمْرِ وَعَصَيْتُم مِّنۢ بَعْدِ مَآ أَرَىٰكُم مَّا تُحِبُّونَ ۚ مِنكُم مَّن يُرِيدُ ٱلدُّنْيَا وَمِنكُم مَّن يُرِيدُ ٱلْءَاخِرَةَ ۚ ثُمَّ صَرَفَكُمْ عَنْهُمْ لِيَبْتَلِيَكُمْ ۖ وَلَقَدْ عَفَا عَنكُمْ ۗ وَٱللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٥٢﴾ ۞ إِذْ تُصْعِدُونَ وَلَا تَلْوُۥنَ عَلَىٰٓ أَحَدٍ وَٱلرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ فِىٓ أُخْرَىٰكُمْ فَأَثَٰبَكُمْ غَمًّۢا بِغَمٍّ لِّكَيْلَا تَحْزَنُواْ عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ وَلَا مَآ أَصَٰبَكُمْ ۗ وَٱللَّهُ خَبِيرٌۢ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٥٣﴾

٦٩

ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاورڎەن ئەگەر بە گوْشو ئانیشا بکەرڎیْ هەکە کافریْ بییْنیْ جە دینەکەیتا گیْلْناتا دماره و ئیْتر بە دوْڕیای مگیْلْدیْوە﴿١٤٩﴾ بەڵکو خوڎا یارتانە و ئاڎیچ خاستەرین سەرۆز و پەشتیوانەن﴿١٥٠﴾ چیْودمای تەرسی فرەمڎەیمیْنە دلیْ دلْو ئانیشا هەکە کافریْ بییْ بە مەلاْمەتو ئانەی هەکە شەریکشا پەی خوڎای قەراردا بیْ ئینەی خوڎای هیچ دەسەلاتیوْە(بەڵگیْوە) پەنە دیْبا، ئانیْ ماواشا ئیْرەن و خرابتەرین یاکیْچ یاگوْ ستەمکارانە﴿١٥١﴾ بیْشك خوڎا بەڵیْنەو ویْش چەنیتا بەرڎە سەر ئانە بیْ بە ئیزنو خوڎای کوشیْندیْشا(ریشەکەنیْشاکەریْندیْ) هەتا ئا وەختە ئا تالاْنە هەکە تەماڎاریْش بیْندیْ ئاما وەرو چەماتا ئیْتر دلیْ ویْتانە کیْشەتا پەی پیْڎا بی و سەرپیْچیتا جە ئەمریْ کەرڎ، کەسی چامنەتا بیْ حەزش جە ماڵو دنییْ بیْ و بیْچتا حەزش جە ئاخیرەتی بیْ،ئینجا خوڎای لادایڎیْ چەنەشا هەتا تاقییْتا بکەروْوە و چەنەیچتا ۋیەرڎ، دەی خوڎا سەرو باوەڕداراوە ساحیبو فەزڵین﴿١٥٢﴾ ئانە بیْ ئیْتر سەرەکووی کیْشیایدیْ و لا نەکەریْندیْ لاو کەسیوْ و پیْغەمەریچ جە دماوە چڕیْتا وەنە جا خوڎایچ جەزاو خەمیش بە خەم دایدیْوە پەی ئینەی دڵتەنگیْ نەبیدیْ شوْنەو ئانەیرە دەستانە بەرشیی یان تووشتا بیی و خوڎا چا کارا هەکە مکەردیْشا هاگادارەن﴿١٥٣﴾

ثُمَّ أَنزَلَ عَلَيۡكُم مِّنۢ بَعۡدِ ٱلۡغَمِّ أَمَنَةٗ نُّعَاسٗا يَغۡشَىٰ طَآئِفَةٗ مِّنكُمۡۖ وَطَآئِفَةٞ قَدۡ أَهَمَّتۡهُمۡ أَنفُسُهُمۡ يَظُنُّونَ بِٱللَّهِ غَيۡرَ ٱلۡحَقِّ ظَنَّ ٱلۡجَٰهِلِيَّةِۖ يَقُولُونَ هَل لَّنَا مِنَ ٱلۡأَمۡرِ مِن شَيۡءٖۗ قُلۡ إِنَّ ٱلۡأَمۡرَ كُلَّهُۥ لِلَّهِۗ يُخۡفُونَ فِيٓ أَنفُسِهِم مَّا لَا يُبۡدُونَ لَكَۖ يَقُولُونَ لَوۡ كَانَ لَنَا مِنَ ٱلۡأَمۡرِ شَيۡءٞ مَّا قُتِلۡنَا هَٰهُنَاۗ قُل لَّوۡ كُنتُمۡ فِي بُيُوتِكُمۡ لَبَرَزَ ٱلَّذِينَ كُتِبَ عَلَيۡهِمُ ٱلۡقَتۡلُ إِلَىٰ مَضَاجِعِهِمۡۖ وَلِيَبۡتَلِيَ ٱللَّهُ مَا فِي صُدُورِكُمۡ وَلِيُمَحِّصَ مَا فِي قُلُوبِكُمۡۚ وَٱللَّهُ عَلِيمُۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ﴿١٥٤﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ تَوَلَّوۡاْ مِنكُمۡ يَوۡمَ ٱلۡتَقَى ٱلۡجَمۡعَانِ إِنَّمَا ٱسۡتَزَلَّهُمُ ٱلشَّيۡطَٰنُ بِبَعۡضِ مَا كَسَبُواْۖ وَلَقَدۡ عَفَا ٱللَّهُ عَنۡهُمۡۗ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٞ ﴿١٥٥﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَكُونُواْ كَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَقَالُواْ لِإِخۡوَٰنِهِمۡ إِذَا ضَرَبُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ أَوۡ كَانُواْ غُزّٗى لَّوۡ كَانُواْ عِندَنَا مَا مَاتُواْ وَمَا قُتِلُواْ لِيَجۡعَلَ ٱللَّهُ ذَٰلِكَ حَسۡرَةٗ فِي قُلُوبِهِمۡۗ وَٱللَّهُ يُحۡيِۦ وَيُمِيتُۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ بَصِيرٞ ﴿١٥٦﴾ وَلَئِن قُتِلۡتُمۡ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ أَوۡ مُتُّمۡ لَمَغۡفِرَةٞ مِّنَ ٱللَّهِ وَرَحۡمَةٌ خَيۡرٞ مِّمَّا يَجۡمَعُونَ ﴿١٥٧﴾

٧٠

دماتـەر دماو ئا خەمیە هێمنییش وەزنارە سـەرتارە هەکـە وەنـەوزیوە بـێ دەسـێوەتا گێرتیدێشەرە، دەسێوە تەریچتا هـەر خـەمو وێـشا بـێ گومانـەی نـاڕەوێ گومانـەی نـەفامانێ بـەرێنێ بـە خـوڎای و واچـێنێ ئەرێ ئێمە ئەچی هەرمانێنە هیچ چێوێوەما هـەن ؟ بواچـە هەرمانـەکێ گـرڎش پـەی خوڎاینە،جـە دەروونەکاشـانە چـێوانێوە مـشاراوە هەکـە بەرشـا نمـەوزانێ پـەیت، مواچـانێ ئەگـەر ئێمـە چـێوێوەما جـە هەرمانـــەکێ بـــە دەس بیـــێ چـــێگەنە نەکوشییێنمێ،پەنەشـا بواچـە ئەگـەر جـە یانـەکاو وێـچتانە بییەنـدێ، ئـانێ هەکـە کوشیایـشا چارە نۆیـسیان ئەشـیا هـەر ئانەشـا ئامـا بیـێ سـەرو جـە یـاگۆ کوشیایەکەیـــشانە کێـــشیێ بیـــێ بیێنێرە،ئینـە پـەی ئانـەین ئانـە ئینـا دڵێ سینەکاتانە خوا تاقیش بکەرۆوە و هەرچی ئینا دڵێ دڵەکاتانە بەرش بۆزۆ،وە خوڎا چانەی ئینـا سینەکاتانە هاگاڎارەن﴿١٥٤﴾ ئانێ جە شمـە هەکە رۆ بە یۆیاوای هەرڎۆێ هۆرڎوەکانە پەستیشا هۆرکەرڎە ئانێ بێشك شەیتانی خشتەبەردێ بە واسێتەو بڕێ گوناحاوە هەکە کەرڎێینێشا، بە ڕاسیی خوا چەنەشا وەش بی، بێشك خوڎا چەنە وەش بییـەی سـەرو وێـن﴿١٥٥﴾ ئـەی ئانیـشا باوەڕتـا ئـاورڎەن پێـسەو ئانیـشا مەبیـدێ هەکـە بێباوەرێنێ و جە وەختو سەفەری یان جە وەختو غەزێنە بە برا هام ویرکاشا واچێنێ ئەگەر لاو ئێمۆ بێنێ نەمرێنێ و نەکوشییێنێ پەی ئینەی خوڎا ئانەی بکەرۆ بە ئاخ و داخ جە دڵەکاشانە، دەی خـوڎا مژیۆنۆنـە و ممرنۆنە، وە خوڎاپانـەی مکـەردێش بۆینـەن﴿١٥٦﴾ وە ئەگـەر جە ڕاو خوڎاینـە بکوشیەیدێ یان بمردێ چەنە وەش بییەی جە لایەنو خوڎایۆ چەنی بـەزەییش خێرتـەرێنێ چانەی خەڵك کۆش کەراوە﴿١٥٧﴾

وَلَئِن مُّتُّمۡ أَوۡ قُتِلۡتُمۡ لَإِلَى ٱللَّهِ تُحۡشَرُونَ ١٥٨ فَبِمَا رَحۡمَةٖ مِّنَ ٱللَّهِ
لِنتَ لَهُمۡۖ وَلَوۡ كُنتَ فَظًّا غَلِيظَ ٱلۡقَلۡبِ لَٱنفَضُّواْ مِنۡ حَوۡلِكَۖ
فَٱعۡفُ عَنۡهُمۡ وَٱسۡتَغۡفِرۡ لَهُمۡ وَشَاوِرۡهُمۡ فِي ٱلۡأَمۡرِۖ فَإِذَا عَزَمۡتَ
فَتَوَكَّلۡ عَلَى ٱللَّهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلۡمُتَوَكِّلِينَ ١٥٩ إِن يَنصُرۡكُمُ ٱللَّهُ
فَلَا غَالِبَ لَكُمۡۖ وَإِن يَخۡذُلۡكُمۡ فَمَن ذَا ٱلَّذِي يَنصُرُكُم مِّنۢ
بَعۡدِهِۦۗ وَعَلَى ٱللَّهِ فَلۡيَتَوَكَّلِ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ ١٦٠ وَمَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَن
يَغُلَّۚ وَمَن يَغۡلُلۡ يَأۡتِ بِمَا غَلَّ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۚ ثُمَّ تُوَفَّىٰ كُلُّ
نَفۡسٖ مَّا كَسَبَتۡ وَهُمۡ لَا يُظۡلَمُونَ ١٦١ أَفَمَنِ ٱتَّبَعَ رِضۡوَٰنَ
ٱللَّهِ كَمَنۢ بَآءَ بِسَخَطٖ مِّنَ ٱللَّهِ وَمَأۡوَىٰهُ جَهَنَّمُۖ وَبِئۡسَ ٱلۡمَصِيرُ
١٦٢ هُمۡ دَرَجَٰتٌ عِندَ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ بَصِيرُۢ بِمَا يَعۡمَلُونَ ١٦٣ لَقَدۡ
مَنَّ ٱللَّهُ عَلَى ٱلۡمُؤۡمِنِينَ إِذۡ بَعَثَ فِيهِمۡ رَسُولٗا مِّنۡ أَنفُسِهِمۡ
يَتۡلُواْ عَلَيۡهِمۡ ءَايَٰتِهِۦ وَيُزَكِّيهِمۡ وَيُعَلِّمُهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ
وَٱلۡحِكۡمَةَ وَإِن كَانُواْ مِن قَبۡلُ لَفِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٍ ١٦٤ أَوَلَمَّآ
أَصَٰبَتۡكُم مُّصِيبَةٞ قَدۡ أَصَبۡتُم مِّثۡلَيۡهَا قُلۡتُمۡ أَنَّىٰ هَٰذَاۖ
قُلۡ هُوَ مِنۡ عِندِ أَنفُسِكُمۡۗ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ ١٦٥

دیارەن ئەگەر بمردیْ یان بکوشیەیدیْ هەر پەی لاو خوڎای کۆ مکەریەیدێوە﴿١٥٨﴾ تۆ جە ڕەحمەتو خوڎایوْن نەرم بییەی پەیشا خۆ ئەگەر زبر(زرۆ) و دڵڕەق بێینی چەنیشا دۆر و پشتتنە نەمەنێنیْ و تەکیێنێوە،دەی چەمپۆشییشا چەنە بکەرە و داواو چەنە وەش بییەیشا پەی بکەرە و جە هەرمانەنە راوێژشا پەنە بکەرە و ئەگەر بڕیای وەنە پەشتی بە خوڎای ببەسە،چونکە خوڎا ئانێش وەشیْ مسیانیْ هەکە پەشتیش پەنە مبەسانیْ﴿١٥٩﴾ ئەگەر خوڎا سەرتا بۆزۆ هیچکەس نمەتاۆۆ سەر بگنۆ سەرتارە و ئەگەر پەشتیتا ۆەرەبڎۆنە جە دمای ئاڎی کیْ هەن بتاۆۆ سەرتا بۆزۆ؟ وە بڕواداریْ پەشتی هەر بە خوڎای مبەسانیْ﴿١٦٠﴾ پەی هیچ پێغەممەریْ نەبییەن هەکە نادڎیی(ناپاکیی) بکەرۆنە هەر کەس ناپاکیی بکەرۆ جە ڕۆ قیامەتینە ناپاکییەکە ئینا کۆڵێشەۆە، چاڎمای پاداشو گرڎ کەسێوە بە پاو کارەکاش مڎریۆوە و ئاڎیْ ستەمشا وەنە نمەکریۆ﴿١٦١﴾ ئایا ئا کەسە شۆنەو ڕەزامەنڎیی خوڎای کۆتە بۆ پێسەو ئا کەسینە هەکە شایستەو قینەو خوڎای بۆ ؟ دیارەن هەکە یاگۆ ئا جۆرە کەسا جەحەنڎەمەن هەکە سەر ئەنجامێوە ناوەشەن﴿١٦٢﴾ ئانیْ پلەپلێنیْ جە لاو خوڎایۆ،خوڎایچ بۆینەن پانەی مکەرانێش﴿١٦٣﴾ دیارەن باوەڕدارەکیْ خوڎای منەتە نییْ سەر هەکە یۆ جە وێشا کیاستش بۆ بە پێغەممەرشا و ئایەتەکاش بوانۆوە ملشارە و پاکێشا بکەرۆوە و کتێب و داناییشا فێریْ بکەرۆنە هەکە ئانەبیْ وەڵتەر جە گومڕاییێوە ئاشکرانە بێنیْ﴿١٦٤﴾ ئاخۆ وەختێو زەرەرێوتا پەنە یاۆا جە وەختێوەنە شمە دۆیْ ئانڎەتا پاڎیشا یاواناً پەرساتا ئینە چکۆۆە ئاما؟ بوواچە ئانە جە وێتاۆە بیْ،بەڕاسیی خوڎا دەسەڵاتش سەرو گرڎ چێویرە هەن﴿١٦٥﴾

وَمَآ أَصَٰبَكُمْ يَوْمَ ٱلْتَقَى ٱلْجَمْعَانِ فَبِإِذْنِ ٱللَّهِ وَلِيَعْلَمَ ٱلْمُؤْمِنِينَ
﴿١٦٦﴾ وَلِيَعْلَمَ ٱلَّذِينَ نَافَقُوا۟ ۚ وَقِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا۟ قَٰتِلُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ
أَوِ ٱدْفَعُوا۟ ۖ قَالُوا۟ لَوْ نَعْلَمُ قِتَالًا لَّٱتَّبَعْنَٰكُمْ ۗ هُمْ لِلْكُفْرِ يَوْمَئِذٍ
أَقْرَبُ مِنْهُمْ لِلْإِيمَٰنِ ۚ يَقُولُونَ بِأَفْوَٰهِهِم مَّا لَيْسَ فِى قُلُوبِهِمْ ۗ
وَٱللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُونَ ﴿١٦٧﴾ ٱلَّذِينَ قَالُوا۟ لِإِخْوَٰنِهِمْ وَقَعَدُوا۟
لَوْ أَطَاعُونَا مَا قُتِلُوا۟ ۗ قُلْ فَٱدْرَءُوا۟ عَنْ أَنفُسِكُمُ ٱلْمَوْتَ إِن
كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿١٦٨﴾ وَلَا تَحْسَبَنَّ ٱلَّذِينَ قُتِلُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ
أَمْوَٰتًۢا ۚ بَلْ أَحْيَآءٌ عِندَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ ﴿١٦٩﴾ فَرِحِينَ بِمَآ ءَاتَىٰهُمُ
ٱللَّهُ مِن فَضْلِهِۦ وَيَسْتَبْشِرُونَ بِٱلَّذِينَ لَمْ يَلْحَقُوا۟ بِهِم
مِّنْ خَلْفِهِمْ أَلَّا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١٧٠﴾ ۞ يَسْتَبْشِرُونَ
بِنِعْمَةٍ مِّنَ ٱللَّهِ وَفَضْلٍ وَأَنَّ ٱللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ
ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٧١﴾ ٱلَّذِينَ ٱسْتَجَابُوا۟ لِلَّهِ وَٱلرَّسُولِ مِنۢ بَعْدِ مَآ أَصَابَهُمُ
ٱلْقَرْحُ ۚ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا۟ مِنْهُمْ وَٱتَّقَوْا۟ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٧٢﴾
ٱلَّذِينَ قَالَ لَهُمُ ٱلنَّاسُ إِنَّ ٱلنَّاسَ قَدْ جَمَعُوا۟ لَكُمْ فَٱخْشَوْهُمْ
فَزَادَهُمْ إِيمَٰنًا وَقَالُوا۟ حَسْبُنَا ٱللَّهُ وَنِعْمَ ٱلْوَكِيلُ ﴿١٧٣﴾

٧٢

ئانە هەکە جە ڕۆ بە یۆ یاۋای هەرڎۆێ کۆمەڵەکانە تووشتا بی بە ئیزنو خوڎای بێ پەی ئانەی بێ هەتا باوەڕدارەکا نیشانە بڎۆنە﴿١٦٦﴾ وە پەی ئانەیە بێ دووە ڕووەکایچ بەر بووزۆنە، وەختێ پەنەشا واچیا بەیدێ جە ڕاو خوڎاینە بجەنگیەیدێ یان وەرگیریی بکەردێ جە وێتا، واتشا ئەگەر جەنگما زانابیێ بێشك گنێنمێ شۆنیتا،ئاڎێ چا ڕۆنە جە کوفریۆ نزیکتەرێ بێنێ هەتا جە باوەڕیۆ، بە دەم چێوێوە مواچانێ هەکە جە دڵەکاشانە نییەن، وە خوڎا بزانتەرەن پانەی مشاراشۆ﴿١٦٧﴾ ئانێ هەکە نیشتێرە و بە براکاشا واتشا ئەگەر بە گۆشما کەرڎەبیێشا نەکوشێینێ، بواچە دەی مەرگ جە وێتا دوور بووزدێوە ئەگەر راس ماچدێنە﴿١٦٨﴾ ئانێ جە ڕاو خوڎاینە کوشیێنێ بە مەرڎێشا مەنیەیدێرە بەڵکو زینڎێنێ و لاو پەروەرڎگاریشاوە رزق مڎریانێ﴿١٦٩﴾ دڵشا وەشەن پا فەزڵیە هەکە خوڎا مڎۆشا پەنە و مژدەیچ مڎا پانیشا هەکە نەیاوێنێشا پەنە و ئینێ دماشاوە هەکە هیچ تەرسێوەشا سەرۆ نییەنە و دڵتەنگێچ نمەبانێ﴿١٧٠﴾ مژدە مڎانێ و ئا ناز و نیعمەت و چێوە زیاڎا مدرکنانێ هەکە جە خوڎایۆنێ و پانەی هەکە خوڎا ئەجرو باوەڕدارا زایە نمەکەرۆ﴿١٧١﴾ ئانێ هەکە دمای زامدار بییەیچشا جوابو ئەمرەو خوڎای و پێغەممەریشا داوە پەی ئانیشاشا هەکە خاسێ بیێ و پارێزشا کەرڎ ئەجرێوە فرە گۆرەهەن﴿١٧٢﴾ ئانێ هەکە خەڵکی پەنە واتێ بێشك خەڵك کۆبیەنۆ پەیتا و چەنەشا بتەرسدێ ئاڎێ پانەی ئیمانشا زیاڎ بی و واتشا خوڎاما وەسێن و ئاڎ خاستەرین پەشت و پەنان﴿١٧٣﴾

فَٱنقَلَبُواْ بِنِعْمَةٍ مِّنَ ٱللَّهِ وَفَضْلٍ لَّمْ يَمْسَسْهُمْ سُوٓءٌ وَٱتَّبَعُواْ رِضْوَٰنَ ٱللَّهِ ۗ وَٱللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَظِيمٍ ﴿١٧٤﴾ إِنَّمَا ذَٰلِكُمُ ٱلشَّيْطَٰنُ يُخَوِّفُ أَوْلِيَآءَهُۥ فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُونِ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٧٥﴾ وَلَا يَحْزُنكَ ٱلَّذِينَ يُسَٰرِعُونَ فِى ٱلْكُفْرِ ۚ إِنَّهُمْ لَن يَضُرُّواْ ٱللَّهَ شَيْـًٔا ۗ يُرِيدُ ٱللَّهُ أَلَّا يَجْعَلَ لَهُمْ حَظًّا فِى ٱلْـَٔاخِرَةِ ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٧٦﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ٱشْتَرَوُاْ ٱلْكُفْرَ بِٱلْإِيمَٰنِ لَن يَضُرُّواْ ٱللَّهَ شَيْـًٔا ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٧﴾ وَلَا يَحْسَبَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ أَنَّمَا نُمْلِى لَهُمْ خَيْرٌ لِّأَنفُسِهِمْ ۚ إِنَّمَا نُمْلِى لَهُمْ لِيَزْدَادُوٓاْ إِثْمًا ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿١٧٨﴾ مَّا كَانَ ٱللَّهُ لِيَذَرَ ٱلْمُؤْمِنِينَ عَلَىٰ مَآ أَنتُمْ عَلَيْهِ حَتَّىٰ يَمِيزَ ٱلْخَبِيثَ مِنَ ٱلطَّيِّبِ ۗ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيُطْلِعَكُمْ عَلَى ٱلْغَيْبِ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يَجْتَبِى مِن رُّسُلِهِۦ مَن يَشَآءُ ۖ فَـَٔامِنُواْ بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦ ۚ وَإِن تُؤْمِنُواْ وَتَتَّقُواْ فَلَكُمْ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٧٩﴾ وَلَا يَحْسَبَنَّ ٱلَّذِينَ يَبْخَلُونَ بِمَآ ءَاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ مِن فَضْلِهِۦ هُوَ خَيْرًا لَّهُم ۖ بَلْ هُوَ شَرٌّ لَّهُمْ ۖ سَيُطَوَّقُونَ مَا بَخِلُواْ بِهِۦ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ ۗ وَلِلَّهِ مِيرَٰثُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١٨٠﴾

ئـیتر هـامڕێ چـەنی نیعمـەتی و فـەزڵو خوڎای گێڵێوە هیچ ناوەشیێوەشا تووش نەبی و کۆتیْ شوْنەو ڕەزامەنڎیی خوڎای، خـوڎایچ سـاحیبو فـەزڵی فـرە گۆرەیـەن ﴿١٧٤﴾ ئانە هەر شەیتانەن یارەکاو وێش متەرسنوْ،شمە چەنەشا مەتەرسدیْ و جە من بتەرسدیْ ئەگەر ئیمانداریْندیْ﴿١٧٥﴾ ئـانیْ هەکـە جـە کوفرەنـە وەڵاوبڕکـیْ مکەرانیْ دڵتەنگت نەکەرانیْ، ئانیْ نمەتاوا هـیچ زەرەرێـوە بـە خـوڎای بیاونـا،خوڎا گەرەکشەن هـیچ بەشێوەشا وەرنەگنوْنـە و عـەزابێوە فـرە گۆرەشـا هـەن﴿١٧٦﴾ ئـانیْ هەکـە کوفرشـا بـە ئیمـان ئەسـان هـیچ زەرەرێوە بە خوڎای نمەیاونانیْ و عەزابێوە پەڕ ئێششاپەی هەن﴿١٧٧﴾ باپاسە نەزانا هەکە دەرفەتەما دێنیْ ئا دەرفـەتیْ خاسـەنە پەیـشا، بـەڵکو هـەر پـەی ئـەی دەرفەتـەما پەنە دێنیْ هەتا بارو کافرییشا زیاتـەر بوْ(گوناحشا فرەتـەر بوْ)، عـەزابێوە ریسوا کەرانـەیچ چەمە ڕاشانە ﴿١٧٨﴾ خوڎا هیچ وەختێو ئیمانداریْش چا وەزعێنـە شمـەش چەنەندیْ ناستێنێوە مەگـەر پـەی ئانـەی پـیس جـە پـاکی جیـا بکـەروْوە، وە خـوا بەڵـەڎیْ غـەیبیتا نمەکەروْنـە بـەڵام خـوڎا جـە پێغەممـەرەکاش هەرکـەس وێش گـەرەکش بوْ هوْرچنوْ، دەی ئیمـان بـە خـوڎای و پێغەممـەرەکاش باردیْ،خوْ ئەگەر ئیمان باردێنە و پارێز بکەردێنە ئەجرێوە فرە گۆرەتا پەی هەن﴿١٧٩﴾ ئانیْ هەکـە بەخێڵیی مکەرانیْ چا فەزڵیە خوڎای دێنیْ پەنە پاسە نەزانا ئا کارە خـەیرەن پەیـشا،نەخێر، بـەڵکو شـەرەن پەیـشا، ئاچێویْ جـە ڕوْ قیامەتینـە مبـانیْ بـە تەوقـەو ملانـە گەرڎەنـشا، وە هـەر چـی جـە ئاسمانەکا و زەمینە هەن میراسێوەن پەی خوڎای، وە خوڎا بە هاگان پانەی مکەردێش﴿١٨٠﴾

لَّقَدْ سَمِعَ ٱللَّهُ قَوْلَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ إِنَّ ٱللَّهَ فَقِيرٌ وَنَحْنُ أَغْنِيَآءُ سَنَكْتُبُ مَا قَالُواْ وَقَتْلَهُمُ ٱلْأَنۢبِيَآءَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَنَقُولُ ذُوقُواْ عَذَابَ ٱلْحَرِيقِ ﴿١٨١﴾ ذَٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيكُمْ وَأَنَّ ٱللَّهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ ﴿١٨٢﴾ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ إِنَّ ٱللَّهَ عَهِدَ إِلَيْنَآ أَلَّا نُؤْمِنَ لِرَسُولٍ حَتَّىٰ يَأْتِيَنَا بِقُرْبَانٍ تَأْكُلُهُ ٱلنَّارُ قُلْ قَدْ جَآءَكُمْ رُسُلٌ مِّن قَبْلِى بِٱلْبَيِّنَٰتِ وَبِٱلَّذِى قُلْتُمْ فَلِمَ قَتَلْتُمُوهُمْ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿١٨٣﴾ فَإِن كَذَّبُوكَ فَقَدْ كُذِّبَ رُسُلٌ مِّن قَبْلِكَ جَآءُو بِٱلْبَيِّنَٰتِ وَٱلزُّبُرِ وَٱلْكِتَٰبِ ٱلْمُنِيرِ ﴿١٨٤﴾ كُلُّ نَفْسٍ ذَآئِقَةُ ٱلْمَوْتِ وَإِنَّمَا تُوَفَّوْنَ أُجُورَكُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ فَمَن زُحْزِحَ عَنِ ٱلنَّارِ وَأُدْخِلَ ٱلْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ وَمَا ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَآ إِلَّا مَتَٰعُ ٱلْغُرُورِ ﴿١٨٥﴾ ۞ لَتُبْلَوُنَّ فِىٓ أَمْوَٰلِكُمْ وَأَنفُسِكُمْ وَلَتَسْمَعُنَّ مِنَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلْكِتَٰبَ مِن قَبْلِكُمْ وَمِنَ ٱلَّذِينَ أَشْرَكُوٓاْ أَذًى كَثِيرًا وَإِن تَصْبِرُواْ وَتَتَّقُواْ فَإِنَّ ذَٰلِكَ مِنْ عَزْمِ ٱلْأُمُورِ ﴿١٨٦﴾

٧٤

بێشك خوڎا گوفتارو ئانیشاش ئەژنەوی هەکە واتشا خوڎا فەقیرەن و ئێمە دۆڵەمەنڎێنمێ، ئانە واتشا و کوشتەی پێغەممەرا بە ناهەق بە دەسو ئاڎیشا منویسمێنە و مواچمێنە عەزابو ئێری بسوۆچنی بچەشدێ﴿١٨١﴾ ئانەیچ بە سەبەبو ئانەیۆن هەکە دەستا ۋزت وەڵێ و بە ڕاسیی خوڎا ستەمکار نییەن چەنی بەنڎەکا﴿١٨٢﴾ ئانێ واتشا خوڎای بەڵێنە دێنمێ پەنە هەکە ئیمان نارمێ بە هیچ پێغەممەرێوە هەتا قوربانییێوما پەی نارۆنە ئێر بوومرۆنەش، بواچە دەی خۆ وەڵێ منەنە پێغەممەرێ ئامێ پەی لایتا و ئانە مواچدێش پەیشا ئاورڎیدێ دەی ئەگەر راس موواچدێ چیتا کوشتێ ؟﴿١٨٣﴾ جا ئەگەر حۆلشا دا ۋزاتۆ درۆ ئانە حۆلشا دا فرە جە پێغەممەراو ۋەڵی تۆ هەکە بە بەڵگی رۆشنێ و موچیاریێ و کتێبی رۆشن ئەوە کەروۆ ئامێ ۋزاشاوە درۆ﴿١٨٤﴾ گرڎ کەسێو مەرگ مچەشۆنە، بێشك رۆ قیامەتی کرێ کارەکاتا بە تەمامیی هۆرمگێردێ، ئۆسا هەر کەس جە ئێری دوور بۆزیۆوە و بۆزیۆنە بەهەشت دیارەن سەرفرازەن، وە ژیوای دنییێچ بێژگە جە پیتاکێوە غەڕاکەری هیچی تەر نییەن﴿١٨٥﴾ بێشك تاقیێ مکریەیدێ جە ماڵ و سامانتانە و جە وێچتانە هەر پاسە جە ساحیباو کتێبەکا وەڵێ وێتانە و جە موشریکەکا ئازاریۆە فرێ مژنەودێ، وە ئەگەر سەبر بکەردێ و پارێز بکەردێ دیارەن ئانە جە کرڎەوە پەسەنڎە پایەدارەکان﴿١٨٦﴾

وَإِذْ أَخَذَ ٱللَّهُ مِيثَٰقَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلْكِتَٰبَ لَتُبَيِّنُنَّهُۥ لِلنَّاسِ وَلَا تَكْتُمُونَهُۥ فَنَبَذُوهُ وَرَآءَ ظُهُورِهِمْ وَٱشْتَرَوْاْ بِهِۦ ثَمَنًا قَلِيلًا ۖ فَبِئْسَ مَا يَشْتَرُونَ ﴿١٨٧﴾ لَا تَحْسَبَنَّ ٱلَّذِينَ يَفْرَحُونَ بِمَآ أَتَواْ وَّيُحِبُّونَ أَن يُحْمَدُواْ بِمَا لَمْ يَفْعَلُواْ فَلَا تَحْسَبَنَّهُم بِمَفَازَةٍ مِّنَ ٱلْعَذَابِ ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٨٨﴾ وَلِلَّهِ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۗ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٨٩﴾ إِنَّ فِى خَلْقِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَٱخْتِلَٰفِ ٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ لَءَايَٰتٍ لِّأُوْلِى ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿١٩٠﴾ ٱلَّذِينَ يَذْكُرُونَ ٱللَّهَ قِيَٰمًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِى خَلْقِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَٰذَا بَٰطِلًا سُبْحَٰنَكَ فَقِنَا عَذَابَ ٱلنَّارِ ﴿١٩١﴾ رَبَّنَآ إِنَّكَ مَن تُدْخِلِ ٱلنَّارَ فَقَدْ أَخْزَيْتَهُۥ ۖ وَمَا لِلظَّٰلِمِينَ مِنْ أَنصَارٍ ﴿١٩٢﴾ رَّبَّنَآ إِنَّنَا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِى لِلْإِيمَٰنِ أَنْ ءَامِنُواْ بِرَبِّكُمْ فَـَٔامَنَّا ۚ رَبَّنَا فَٱغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّـَٔاتِنَا وَتَوَفَّنَا مَعَ ٱلْأَبْرَارِ ﴿١٩٣﴾ رَبَّنَا وَءَاتِنَا مَا وَعَدتَّنَا عَلَىٰ رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ ۗ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ ٱلْمِيعَادَ ﴿١٩٤﴾

ئانـەبێ خـوڎا بەڵێنـەش سـانا چـا کەسـا کتێبـشا پەنـە دریـان هەکـە بـە ڕاسـیی رۆشنش بکەراوە پەی خەڵکی و نەشاراشۆ کەچـی وزتـشا پەشـتەو گۆشاشـا و بـە نرخێـوە هەرزانـە ۋرەتـشا، عـیش چـانەیە ئەساشـا﴿١٨٧﴾ پاسـە مەزانـە ئـانێ دڵوەشێنێ پانەی دریانشا پەنە و حـەزیچ مکـەرا سـتایش بکریـا بـە چێوانێ هەکـە نەکەرڎنشا پاسە نـەزانی هەکە جە دەسو عـەزابیۆ نەجاتـشا ببیـەن، ئـانێ عـەزابێوە پـەڕ ئێشـشا هـەن﴿١٨٨﴾ هـەر چـی ئاسمانـەکا و زەمیننـە هـەن موڵکـو خوڎایـەن،وە خـوڎا سـەرو گـرڎ چێوێرە دەسـەڵاتش هـەن﴿١٨٩﴾ بـە ڕاسـیی جـە خەڵق کەرڎەی ئاسمانەکا و زەمینینە و جە جیـاوازیی شـەو و رۆینـە نیـشانێ هـەنێ پـەی ساحیب هۆشـەکا﴿١٩٠﴾ ئانێ هەکە پێوە و بە ئەرەنیشتەی و بە کۆتـەی سـەرو تەنیشتەکاشارە یاڎو خوڎای مکەرا و ویر جە خەڵق بییەی ئاسمانـەکا و زەمینـی مکـەراوە و مواچا ئەی پەروەرڎگار ! ئـاخر ئینەت بە بێ هوودە خـەلق نەکـەرڎەن بێگـەرڎیی پـەی تۆ دەی جە عـەزابو ئێری پارێزنەما﴿١٩١﴾ ئەی پەروەرڎگار ! بەڕاسیی تۆ هەرکەسی ۋزیەنە دڵێ ئێری ئانە شـەرمەزارت کەرڎەن، ستەمکارێچ هیچ پەشتیوانێوەشا نییـەن﴿١٩٢﴾ ئـەی پـەروەرڎگار ! بەڕاسیی ئێمـە گۆشما جە بچڕێوە بێ خەڵکی چڕێ پەی ئیمان ئارڎەی هەکە ئیمان باردێنە بە پـەروەردگاریتا، جا ئێمـەیچ ئیمانمـا ئـاورڎ ! ئـەی پـەروەرڎگارما دەی جـە گوناهیمـا وەش ببـە و جـە کـارە ناپەسـەنڎەکاما چەمپۆشـیی بکـەرە و چـەنی پیاخاسـا بمرنـەما﴿١٩٣﴾ ئـەی پـەروەرڎگار ! ئـا بـەڵێنێ جـە زوانـو پێغەممەرەکاوە دایمیت پەنە پەیما ئەنجام بڎە و جە رۆ قیامەتینە شـەرمەزارێما مەکـەرە، بێشك تـۆ بەڵێنماڕ نییەنی﴿١٩٤﴾

فَٱسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّي لَآ أُضِيعُ عَمَلَ عَٰمِلٍ مِّنكُم مِّن ذَكَرٍ أَوْ أُنثَىٰ ۖ بَعْضُكُم مِّنۢ بَعْضٍ ۖ فَٱلَّذِينَ هَاجَرُوا۟ وَأُخْرِجُوا۟ مِن دِيَٰرِهِمْ وَأُوذُوا۟ فِي سَبِيلِي وَقَٰتَلُوا۟ وَقُتِلُوا۟ لَأُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّـَٔاتِهِمْ وَلَأُدْخِلَنَّهُمْ جَنَّٰتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ ثَوَابًا مِّنْ عِندِ ٱللَّهِ ۗ وَٱللَّهُ عِندَهُۥ حُسْنُ ٱلثَّوَابِ ﴿١٩٥﴾ لَا يَغُرَّنَّكَ تَقَلُّبُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ فِي ٱلْبِلَٰدِ ﴿١٩٦﴾ مَتَٰعٌ قَلِيلٌ ثُمَّ مَأْوَىٰهُمْ جَهَنَّمُ ۚ وَبِئْسَ ٱلْمِهَادُ ﴿١٩٧﴾ لَٰكِنِ ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوْا۟ رَبَّهُمْ لَهُمْ جَنَّٰتٌ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا نُزُلًا مِّنْ عِندِ ٱللَّهِ ۗ وَمَا عِندَ ٱللَّهِ خَيْرٌ لِّلْأَبْرَارِ ﴿١٩٨﴾ وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ لَمَن يُؤْمِنُ بِٱللَّهِ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيْكُمْ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيْهِمْ خَٰشِعِينَ لِلَّهِ لَا يَشْتَرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا ۗ أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ سَرِيعُ ٱلْحِسَابِ ﴿١٩٩﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱصْبِرُوا۟ وَصَابِرُوا۟ وَرَابِطُوا۟ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٢٠٠﴾

ترتيبها ٤ — سُورَةُ النِّسَاءِ — آياتها ١٧٦

په‌روه‌رژگاریشا جواب دێوه به ڕاسیی من كارو هیچ كاركه‌رێوه جه شمه زایه نمه‌كه‌روو چه نێرینه بۆ یان مێڵه شمه جه یۆترینندیْ،جا ئانیْ كوچشا كه‌رڎ و جه یانه‌كاشانه زنییێره و جه ڕاو منه‌نه عه‌زیه‌ت دریێ و جه‌نگشا كه‌رڎ و شه‌هیْڎیْ كریێ چه‌مپۆشیی مكه‌روونه جه خرابه‌كاشا و ۊزووشانه به‌هه‌شته‌كا هه‌كه چنڎه‌ها رۆخانیْ چێرشاره مۆیه‌رانیْ ئینه‌یچ سه‌وابێوه‌ن جه لایه‌نو خوڎایۆ، وه خوڎا سه‌وابی فره خاسش هه‌ن جه لاۆه﴿١٩٥﴾ گڕو فڕو ئانیشا لوێنیْ كوفره‌ره جه وه‌ڵاته‌نه جه خشه‌ت نه‌به‌رۆ﴿١٩٦﴾ پیتاك و له‌زه‌تیۆه كه‌مه‌ن ئینجا ماواشا جه‌حه‌نڎه‌مه‌ن، ناوه‌شته‌رین بێشكه و یاگه‌ن﴿١٩٧﴾ به‌ڵام ئانیْ پارێزشا جه په‌روه‌رژگاریشا كه‌رڎه‌ن باخه‌كیْ به‌هه‌شتی هه‌كه چنڎه‌ها رۆخانیْ چێرشاره مۆیه‌رانیْ یاگێشانه و به نه‌مریی چه‌نه‌شا مه‌ناوه ئینه مێمانداریێوه‌ن جه‌لایه‌نو خوڎایۆ، وه ئانه‌یچ ئینا لاو خوڎایوه په‌ی پیاعاله‌كا جه ئینه‌ی فره خاسته‌ره‌ن﴿١٩٨﴾ دیاره‌ن بڕێو كه‌سیْ هه‌نیْ جه ساحیباو كتێبی باوه‌ڕشا به خوڎای و به ئانه‌ی وه‌زنیانره په‌یتا و پانه‌ی وه‌زنیانره په‌یشا هه‌ن گه‌رڎه‌نكه‌چیْ خوڎائێنی نیشانه‌كاو خوڎای نمۆره‌شانیْ به نرخێۆه هه‌رزانه، ئانیْ كرۆ وێشا جه لایه‌نو په‌روه‌رژگاریشاوه هه‌نه، خوڎا قۆچاخه حیسابه‌ن﴿١٩٩﴾ ئه‌ی ئا كه‌سا ئیمانتا ئاۆرڎه‌ن ئارام بگێردیْ و ئارامگێریی بسازندیْ و ئارام به یۆترینی بگێردیْ و مه‌رز پارێزیْ ته‌یاریْ بیدیْ و پارێز جه خوڎای بكه‌ردیْ به‌شكوم سه‌رفرازیْ بیدیْ﴿٢٠٠﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱتَّقُوا۟ رَبَّكُمُ ٱلَّذِى خَلَقَكُم مِّن نَّفْسٍ وَٰحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَآءً ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ٱلَّذِى تَسَآءَلُونَ بِهِۦ وَٱلْأَرْحَامَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا ﴿١﴾ وَءَاتُوا۟ ٱلْيَتَٰمَىٰٓ أَمْوَٰلَهُمْ ۖ وَلَا تَتَبَدَّلُوا۟ ٱلْخَبِيثَ بِٱلطَّيِّبِ ۖ وَلَا تَأْكُلُوٓا۟ أَمْوَٰلَهُمْ إِلَىٰٓ أَمْوَٰلِكُمْ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ حُوبًا كَبِيرًا ﴿٢﴾ وَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تُقْسِطُوا۟ فِى ٱلْيَتَٰمَىٰ فَٱنكِحُوا۟ مَا طَابَ لَكُم مِّنَ ٱلنِّسَآءِ مَثْنَىٰ وَثُلَٰثَ وَرُبَٰعَ ۖ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تَعْدِلُوا۟ فَوَٰحِدَةً أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُكُمْ ۚ ذَٰلِكَ أَدْنَىٰٓ أَلَّا تَعُولُوا۟ ﴿٣﴾ وَءَاتُوا۟ ٱلنِّسَآءَ صَدُقَٰتِهِنَّ نِحْلَةً ۚ فَإِن طِبْنَ لَكُمْ عَن شَىْءٍ مِّنْهُ نَفْسًا فَكُلُوهُ هَنِيٓـًٔا مَّرِيٓـًٔا ﴿٤﴾ وَلَا تُؤْتُوا۟ ٱلسُّفَهَآءَ أَمْوَٰلَكُمُ ٱلَّتِى جَعَلَ ٱللَّهُ لَكُمْ قِيَٰمًا وَٱرْزُقُوهُمْ فِيهَا وَٱكْسُوهُمْ وَقُولُوا۟ لَهُمْ قَوْلًا مَّعْرُوفًا ﴿٥﴾ وَٱبْتَلُوا۟ ٱلْيَتَٰمَىٰ حَتَّىٰٓ إِذَا بَلَغُوا۟ ٱلنِّكَاحَ فَإِنْ ءَانَسْتُم مِّنْهُمْ رُشْدًا فَٱدْفَعُوٓا۟ إِلَيْهِمْ أَمْوَٰلَهُمْ ۖ وَلَا تَأْكُلُوهَآ إِسْرَافًا وَبِدَارًا أَن يَكْبَرُوا۟ ۚ وَمَن كَانَ غَنِيًّا فَلْيَسْتَعْفِفْ ۖ وَمَن كَانَ فَقِيرًا فَلْيَأْكُلْ بِٱلْمَعْرُوفِ ۚ فَإِذَا دَفَعْتُمْ إِلَيْهِمْ أَمْوَٰلَهُمْ فَأَشْهِدُوا۟ عَلَيْهِمْ ۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ حَسِيبًا ﴿٦﴾

سوورەتێ ﴿نیساء﴾ ێ
سەڎ و حەفتا و شش ئایەتێنە
بە نامێ خوڎای بەزەییمەنڎی رەحمینی

ئەی خەڵکەکە جە ئا پەروەرڎگاریتا پارێز بکەردێ هەکە جە یەك کەس(نەفس)ی خەلقێش کەرڎیدێ و چاڎیچی هامسەرەکەش خەلق کرد و جە هەرڎۆیشا پیایانێوە و ژەنانێوە فرێش ۆزتێۆە و وەڵێ کەرڎێۆە، وە چا خوڎایە بتەرسدێ هەکە بە نامە ئاورڎەی ئاڎی جە یۆترینی مپەرسدێ و هاگاتا جە قۆما بۆ، بە ڕاسیی خوڎا سەرتاوە چەمدارەن﴿١﴾ ماڵو هەتیما بڎەیدێوە دەسشا و چێوی پۆختە مەفاڕدێوە بە چێوی پیس و ماڵشا چەنی ماڵو وێتا مەوەردێ،بەڕاسیی ئانە تاوانێوە(گوناحێوە) گۆرەن﴿٢﴾ وە ئەگەر تەرسایدێ چانەی هەکە مەتاودێ جە کناچە هەتیمەکانە داڎ پەروەریی بکەردێ واز باردێ و جە ژەناتەرا هەکە وێتا پەنەتا وەشا و پەیتا مشیانێ دۆە دۆەی و یەرە یەرەی و چوارچوارەی مارە بکەردێ،خۆ ئەگەر تەرسایدێ چانەی مەتاودێ داڎپەروەرێ بیدێ دەی یەك ژەن مارە بکەردێ یان ئا کەنیزەکێ هەکە هەنێتا،ئینە نزیکتەرەن چانەیۆ هەکە ستەم نەکەردێ یان زاڕۆڵێتا فرێ نە بانێ﴿٣﴾ وە مارەیی ژەنا پێسە خەڵاتێوە خوڎایی بڎەیدێ، ئەگەر بە حەزو وێشا چێوێشا جە مارەیەکەیشا بەخشا پەنەتا بووەردێش و نۆشو گیانیتا بۆ﴿٤﴾ ماڵو وێتا هەکە خوڎای کەرڎەن بە مایۆ ئەوە هۆرزتەیتا مەڎەیدێ دەسو کەم ئاوەزا و چا ماڵیە بژێویی و پۆشاکشا پەی دابین بکەردێ و بە گوفتاری شیرین و پەسەنڎ بدۆندێشا﴿٥﴾ هەتیمەکا تاقیێ بکەردێوە هەتا ئا وەختە میاۆا واڎەو هامسەرگیریی ئا وەختە ئەگەر فام و سەلارەییتا چەنە دیێ ماڵ و سامانەکەشا دەیدیۆە، وە نەکەردێ ماڵشا بە زیاڎەڕەویی و دەس وەڵێ ۆزتەی بووەردێ تا گۆرێ مبا،وە هەرکەس دۆڵەمەنڎەن با جە وارڎەیش پارێز بکەرۆ و هەر کەسیچ نەڎارەن با بە ئەنڎازێۆی پەسەنڎ چەنەش بووەرۆنە، ئەگەر ماڵەکەتا دێوە پەنە شاهێڎشا سەر بگێردێ و خوڎایچ وەسێن پەی ئەوە پەرسای﴿٦﴾

لِّلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ ٱلْوَٰلِدَانِ وَٱلْأَقْرَبُونَ وَلِلنِّسَآءِ نَصِيبٌ
مِّمَّا تَرَكَ ٱلْوَٰلِدَانِ وَٱلْأَقْرَبُونَ مِمَّا قَلَّ مِنْهُ أَوْ كَثُرَ ۚ نَصِيبًا
مَّفْرُوضًا ﴿٧﴾ وَإِذَا حَضَرَ ٱلْقِسْمَةَ أُو۟لُوا۟ ٱلْقُرْبَىٰ وَٱلْيَتَٰمَىٰ
وَٱلْمَسَٰكِينُ فَٱرْزُقُوهُم مِّنْهُ وَقُولُوا۟ لَهُمْ قَوْلًا مَّعْرُوفًا
﴿٨﴾ وَلْيَخْشَ ٱلَّذِينَ لَوْ تَرَكُوا۟ مِنْ خَلْفِهِمْ ذُرِّيَّةً ضِعَٰفًا
خَافُوا۟ عَلَيْهِمْ فَلْيَتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَلْيَقُولُوا۟ قَوْلًا سَدِيدًا ﴿٩﴾ إِنَّ
ٱلَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَٰلَ ٱلْيَتَٰمَىٰ ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِى
بُطُونِهِمْ نَارًا ۖ وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيرًا ﴿١٠﴾ يُوصِيكُمُ ٱللَّهُ فِىٓ
أَوْلَٰدِكُمْ ۖ لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ ٱلْأُنثَيَيْنِ ۚ فَإِن كُنَّ نِسَآءً
فَوْقَ ٱثْنَتَيْنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَ ۖ وَإِن كَانَتْ وَٰحِدَةً فَلَهَا
ٱلنِّصْفُ ۚ وَلِأَبَوَيْهِ لِكُلِّ وَٰحِدٍ مِّنْهُمَا ٱلسُّدُسُ مِمَّا تَرَكَ إِن
كَانَ لَهُۥ وَلَدٌ ۚ فَإِن لَّمْ يَكُن لَّهُۥ وَلَدٌ وَوَرِثَهُۥٓ أَبَوَاهُ فَلِأُمِّهِ ٱلثُّلُثُ ۚ فَإِن
كَانَ لَهُۥٓ إِخْوَةٌ فَلِأُمِّهِ ٱلسُّدُسُ ۚ مِنۢ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِى بِهَآ
أَوْ دَيْنٍ ۗ ءَابَآؤُكُمْ وَأَبْنَآؤُكُمْ لَا تَدْرُونَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ لَكُمْ
نَفْعًا ۚ فَرِيضَةً مِّنَ ٱللَّهِ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١١﴾

٧٨

پیێ بەشێوەشا هەنە چانەیە هەکە ئەڎا و تاتە یان قۆمیْ نزیکی مازاش جیا و ژەنێچ بەشێوەشا هەنە جە ئانەی ئەڎا و تاتە یان قۆمیْ نزیکیْ مازاش جیا، ئا چێوە فرە بۆ یان کەم هەر یۆشا بەشەی دیاری کریێ ویْش هەنە﴿٧﴾ خۆ ئەگەر وەختو بەش ئەوەکەرڎەینە قۆمیْ و هەتیمیْ و هەژاریْ حازریْ بییْ چا میراتیە بەششا بڎەیدیْ و گوفتارێوە پەسەنڎشا چەنی بکەردیْ﴿٨﴾ دەی با بتەرسانیْ ئا کەسیْ هەکە جە دمای ویشا زارۆڵیْ(نەوەی) گولانیْ و لاوازیْ جیا مازانیْ و خەمشا مووەرانیْ پارێز جە خوڎای بکەرانیْ و قسانێو(وەسیەتێو) بکەرانیْ هەکە مەبەسپێك بۆ﴿٩﴾ بەڕاسیی ئا کەسیْ هەکە مالو هەتیما بە ستەم مووەرانیْ بێشك ئانیْ ئێر مووەرا و مکەرانە لەمەشا، وە جە قیامەتیچنە ملانە دلْ ئێری﴿١٠﴾ خوڎا وەسیەتتا پەی مکەرۆ جە میراتەنە زارۆڵەکێتا بەشەو نێریشا ئینڎەو بەشەو دۆیْ مێلاْشا بۆ، خۆ ئەگەر زارۆڵەکیْ هەر ئافرەتیْ بییْ و جە دۆی زیاتەریْ بییْ ئانە دۆیْ بەشیْ جە یەریْ بەشاو میراتەکەیشا پەی مەیۆوە، وە ئەگەر تەنیا یۆە بۆ نیمەش پەیش مەیۆوە، وە شش یەکیچ مڎریۆ بە هەریۆ جە ئەڎیْ و تاتەی ئەگەر مەرڎەکە زارۆڵەش بۆ، خۆ ئەگەر زارۆڵەش نەبۆ و میراتەکەش بلۆوە پەی ئەڎێش وتاتەیش ئانە ئەڎاش یەرە یەکش بەرۆنە و ئەویتەرش پەی تاتەیش بۆ خۆ ئەگەر تاتەش نەبۆ ئانە شش یەکو میراتەکەیش پەی ئەڎێش بۆ،ئینە گرڎ دمای وەسییەتێوەن هەکە مەرڎەکەی کەرڎە بۆ و قەرز و قۆڵە گرڎ دریا بۆوە، شمە نمەزانیدیْ باوانەکێتا و فرزەنڎەکێتا کامێشا جە قازانجەنە نزیکتەرێنی پەیتا، ئی بەشکەرڎەی میراتیە خوڎای سەرتا فەرز کەرڎەن خوڎایچ هەمیشە بزان و دانان﴿١١﴾

* وَلَكُمْ نِصْفُ مَا تَرَكَ أَزْوَٰجُكُمْ إِن لَّمْ يَكُن
لَّهُنَّ وَلَدٌ فَإِن كَانَ لَهُنَّ وَلَدٌ فَلَكُمُ ٱلرُّبُعُ مِمَّا
تَرَكْنَ مِنۢ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِينَ بِهَآ أَوْ دَيْنٍ
وَلَهُنَّ ٱلرُّبُعُ مِمَّا تَرَكْتُمْ إِن لَّمْ يَكُن لَّكُمْ وَلَدٌ
فَإِن كَانَ لَكُمْ وَلَدٌ فَلَهُنَّ ٱلثُّمُنُ مِمَّا تَرَكْتُم
مِّنۢ بَعْدِ وَصِيَّةٍ تُوصُونَ بِهَآ أَوْ دَيْنٍ وَإِن كَانَ
رَجُلٌ يُورَثُ كَلَٰلَةً أَوِ ٱمْرَأَةٌ وَلَهُۥٓ أَخٌ أَوْ أُخْتٌ فَلِكُلِّ
وَٰحِدٍ مِّنْهُمَا ٱلسُّدُسُ فَإِن كَانُوٓا۟ أَكْثَرَ مِن ذَٰلِكَ
فَهُمْ شُرَكَآءُ فِى ٱلثُّلُثِ مِنۢ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصَىٰ
بِهَآ أَوْ دَيْنٍ غَيْرَ مُضَآرٍّ وَصِيَّةً مِّنَ ٱللَّهِ وَٱللَّهُ
عَلِيمٌ حَلِيمٌ ﴿١٢﴾ تِلْكَ حُدُودُ ٱللَّهِ وَمَن يُطِعِ ٱللَّهَ
وَرَسُولَهُۥ يُدْخِلْهُ جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا
ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا وَذَٰلِكَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ
﴿١٣﴾ وَمَن يَعْصِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُۥ
يُدْخِلْهُ نَارًا خَٰلِدًا فِيهَا وَلَهُۥ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿١٤﴾

٧٩

وە نیمەو میراتو ژەنەکاتا مەیۆوە پەیتا ئەگەر زارۆڵەشا نەبۆ، ئەگەر زارۆڵەشا بۆ چوار یەکو میراسیشا مەیۆوە پەیتا، ئاڎیچ دماو وەسیەتی هەکە مکەرانیش یان دمای دایۆ قەرزو و قۆڵەی،وە ئەگەر شمەیچ ـ ئەی پیایا ـ زارۆڵەتا نەبۆ هامسەرەکێتا چوار یەکو میراسیتا مەیۆوە پەیشا، وە ئەگەر زارۆڵەتا بۆ چانەی ئازتەنتا جیا هەشت یەکشا هەن جە دمای وەسییەتێوە هەکە شمە مکەردێش یان جە دمای قەرزو قۆڵە ئەوەدای، وە ئەگەر پیێوە یان ژەنیوە مەرڎ و تاتە و زارۆڵێش نەبیۆ و برێۆ یان واڵێۆەش بییە هەر یۆشا جە میراسەکەیش شش یەکش ۋەرمگنونە،خۆ ئەگەر چانیشا زیاتەرێ بیێ دەی ئاڎێ ئێتر سەیەکەنە گرڎ هامبەشێنێ، ئینەیچ جە دماو وەسییەتێۆی هەکە مکەرۆش یان دماو ئەوەدای قەرزو قۆڵەی وەسیەتیچ مەبۆ زەرەردەر بۆ، ئی قەرار(وەسیەت)ە جە خوڎایوەن، خوڎایچ بزان و سەرو وێن﴿١٢﴾ ئانێ مەرزێ خوڎاینێ،وە هەر کەسێو بە گۆشو خوڎای و پێغەممەرەکەیش بکەرۆنە ۋزۆشنە بە هشتانێۆ چنڎەها رۆخانێ چێرشارە مۆیەرانێ دلێ ئا بەهەشتانە نەمرێنێ، ئانەیچە ئەوە بەرڎییێوە فرە گۆرەن﴿١٣﴾ هەر کەسیچ یاخی بۆ جە خوڎای و پێغەممەرەکەیش و مەرزەکاو خوڎای بەزنۆنە ۋزۆشەنە دلێ ئێرێۆی و چەنەش نەمرا و عەزابێوی ریسواکەرش پەی هەن﴿١٤﴾

وَٱلَّٰتِي يَأۡتِينَ ٱلۡفَٰحِشَةَ مِن نِّسَآئِكُمۡ فَٱسۡتَشۡهِدُواْ عَلَيۡهِنَّ أَرۡبَعَةٗ مِّنكُمۡۖ فَإِن شَهِدُواْ فَأَمۡسِكُوهُنَّ فِي ٱلۡبُيُوتِ حَتَّىٰ يَتَوَفَّىٰهُنَّ ٱلۡمَوۡتُ أَوۡ يَجۡعَلَ ٱللَّهُ لَهُنَّ سَبِيلٗا ﴿١٥﴾ وَٱلَّذَانِ يَأۡتِيَٰنِهَا مِنكُمۡ فَـَٔاذُوهُمَاۖ فَإِن تَابَا وَأَصۡلَحَا فَأَعۡرِضُواْ عَنۡهُمَآۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ تَوَّابٗا رَّحِيمًا ﴿١٦﴾ إِنَّمَا ٱلتَّوۡبَةُ عَلَى ٱللَّهِ لِلَّذِينَ يَعۡمَلُونَ ٱلسُّوٓءَ بِجَهَٰلَةٖ ثُمَّ يَتُوبُونَ مِن قَرِيبٖ فَأُوْلَٰٓئِكَ يَتُوبُ ٱللَّهُ عَلَيۡهِمۡۗ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمٗا ﴿١٧﴾ وَلَيۡسَتِ ٱلتَّوۡبَةُ لِلَّذِينَ يَعۡمَلُونَ ٱلسَّيِّـَٔاتِ حَتَّىٰٓ إِذَا حَضَرَ أَحَدَهُمُ ٱلۡمَوۡتُ قَالَ إِنِّي تُبۡتُ ٱلۡـَٰٔنَ وَلَا ٱلَّذِينَ يَمُوتُونَ وَهُمۡ كُفَّارٌۚ أُوْلَٰٓئِكَ أَعۡتَدۡنَا لَهُمۡ عَذَابًا أَلِيمٗا ﴿١٨﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا يَحِلُّ لَكُمۡ أَن تَرِثُواْ ٱلنِّسَآءَ كَرۡهٗاۖ وَلَا تَعۡضُلُوهُنَّ لِتَذۡهَبُواْ بِبَعۡضِ مَآ ءَاتَيۡتُمُوهُنَّ إِلَّآ أَن يَأۡتِينَ بِفَٰحِشَةٖ مُّبَيِّنَةٖۚ وَعَاشِرُوهُنَّ بِٱلۡمَعۡرُوفِۚ فَإِن كَرِهۡتُمُوهُنَّ فَعَسَىٰٓ أَن تَكۡرَهُواْ شَيۡـٔٗا وَيَجۡعَلَ ٱللَّهُ فِيهِ خَيۡرٗا كَثِيرٗا ﴿١٩﴾

٨٠

ئا ژەنیٚ جە ویٚتا هەکە زینا مکەرانیٚ چوار شاهیٚدێیشا جە ویٚتا بگیٚردی سەر،جا ئەگەر شاهیٚدییشا دا ژەنەکا یانەنە بگیٚردیٚ(بازدیٚوە) هەتا مەرگ یەخێشا پەنە مگیٚروٚ یان خوٚدا دەرووشا وەنە کەروٚوە﴿١٥﴾ ئا دوٚە کەسە جە شمە هەکە مهوٚرزا بە زینا عەزیەتشا بڎەیدیٚ، ئەگەر توٚبەشا کەرڎ و ویٚشا عال کەرڎ ئیٚتر وازشا چەنە باردیٚ،خوٚڎا هەمیشە توٚبە قبوولکەری رەحمینەن﴿١٦﴾ خوٚڎا توٚبە هەر جە ئا کەسا قبوولْ مکەروٚ هەکە نەفامانە خرابە مکەرا ئینجا زوویچ توٚبە مکەرانیٚ دەی ئانیٚ خوٚڎا توٚبەشا چەنە هوٚرمگیٚروٚنە،وە خوٚڎا گرڎ وەخت بزان و دانان﴿١٧﴾ توٚبە پەی ئانیشا نییەن هەکە هەتا ئا وەختە مەرگ یەخێشا مگیٚروٚنە خرابە مکەرانیٚ و ئا وەخت مواچوٚ من ئانا توٚبەم کەرڎ وە پەی ئانیشایچە نییەن هەکە کافریٚنیٚ و بە کافرییچ مرانیٚ، ئانیٚ عەزابیٚوە پەڕ ئیٚشما پەی حازریٚ کەرڎێنیٚ﴿١٨﴾ ئەی ئا کەسا هەکە ئیمانتا ئاورڎەن دروٚس نییەن پەیتا هەکە ژەنا بە زوٚر بکەردیٚ بە میراسوٚ ویٚتا، وە کیٚشەشا پەی مەنیەیدیٚوە پەی ئینەی ناچاریٚشا بکەردیٚ هەتا بڕیٚو جە مارەییەکەیشا بڎاوە پەنەتا سا مەگەر گوناهیٚوە ناشیرینی ئاشکرا بکەرانیٚ، بە تەرزیٚوی زەریف و پەسەنڎ هوٚرزتەی و نیشتەیشا چەنی بکەردیٚ، خوٚ ئەگەر قینیتا چەنە ئامیٚ چانەینە چیٚویٚتا وەش نەسیٚونە و خوٚڎا بکەروٚش بە مایەو خیٚریٚویٚ فریٚ﴿١٩﴾

وَإِنْ أَرَدتُّمُ ٱسْتِبْدَالَ زَوْجٍ مَّكَانَ زَوْجٍ وَءَاتَيْتُمْ إِحْدَىٰهُنَّ قِنطَارًا فَلَا تَأْخُذُوا۟ مِنْهُ شَيْـًٔا ۚ أَتَأْخُذُونَهُۥ بُهْتَـٰنًا وَإِثْمًا مُّبِينًا ﴿٢٠﴾ وَكَيْفَ تَأْخُذُونَهُۥ وَقَدْ أَفْضَىٰ بَعْضُكُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ وَأَخَذْنَ مِنكُم مِّيثَـٰقًا غَلِيظًا ﴿٢١﴾ وَلَا تَنكِحُوا۟ مَا نَكَحَ ءَابَآؤُكُم مِّنَ ٱلنِّسَآءِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ فَـٰحِشَةً وَمَقْتًا وَسَآءَ سَبِيلًا ﴿٢٢﴾ حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَـٰتُكُمْ وَبَنَاتُكُمْ وَأَخَوَٰتُكُمْ وَعَمَّـٰتُكُمْ وَخَـٰلَـٰتُكُمْ وَبَنَاتُ ٱلْأَخِ وَبَنَاتُ ٱلْأُخْتِ وَأُمَّهَـٰتُكُمُ ٱلَّـٰتِىٓ أَرْضَعْنَكُمْ وَأَخَوَٰتُكُم مِّنَ ٱلرَّضَـٰعَةِ وَأُمَّهَـٰتُ نِسَآئِكُمْ وَرَبَـٰٓئِبُكُمُ ٱلَّـٰتِى فِى حُجُورِكُم مِّن نِّسَآئِكُمُ ٱلَّـٰتِى دَخَلْتُم بِهِنَّ فَإِن لَّمْ تَكُونُوا۟ دَخَلْتُم بِهِنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ وَحَلَـٰٓئِلُ أَبْنَآئِكُمُ ٱلَّذِينَ مِنْ أَصْلَـٰبِكُمْ وَأَن تَجْمَعُوا۟ بَيْنَ ٱلْأُخْتَيْنِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٢٣﴾

٨١

وە ئەگەر گەرەکتا بی ژەنیوە بفاردێ بە ژەنێوە تەرێ و ئەگەر بە وەلینێ کلوورێوە زەرتا دابوْ نەبوْ هیچش چەنە بساندێوە،ئایا گەرەکتانە بە بوْختانێ و وێ تووش کەرڎەی گوناحێوە ئاشکرای چەنەش بساندێوە ؟﴿٢٠﴾ جا چەنی چەنەشا بسانڎێوە هەکە لوێنێدێ لا یوْترینی و ئاڎێ بەلێنێوە مەحکەمەشا جە شمە هوْرگێرتێنە ؟﴿٢١﴾ نەکەرڎی ئا ژەنا مارە بکەردێ هەکە وەلتەر تاتاتا مارە کەرڎێنێ مەگەر ئانە هەکە ڤیەرڎەن، بە ڕاسیی ئی کارە کارێوە ناشیرین و گوناحێوە گوْرە و ڕێوازێوە خرابەن﴿٢٢﴾ مارەکەرڎەیشا سەرتا حەرام کریان : ئەڎاکێتا و کناچەکێتا و واڵەکێتا و واڵەکێ تاتاتا و واڵەکێ ئەڎایاتا و کناچێ برایاتا و کناچێ واڵاتا و ئا ئەڎێتا هەکە شوْتشا دێندێ پەنە وە واڵەکێتا جە شوْتوْ و ئەڎێ ژەنەکاتا و کناچە کوْڵە بەسەکێتا هەکە لاتاوە مژیوانێ چا ژەنا لوێندێ لاشا خوْ ئەگەر نەلێبیدێ لاو ئەڎایەکاشا گوناحتا نەیاوْ وە ـ سەرتا حەرامێنێ ـ ژەنی کوڕەکاتا هەکە جە پەشتەو وێتانێ و نەبوْ دوێ واڵێ جارێوەنە کوْ بکەردێوە پێسەو ژەناتا سا مەگەر ئانە ڤیەرڎە بوْ خوڎا هەمیشە چەنە وەش بیەی ڕەحمینەن﴿٢٣﴾

۞ وَٱلۡمُحۡصَنَٰتُ مِنَ ٱلنِّسَآءِ إِلَّا مَا مَلَكَتۡ أَيۡمَٰنُكُمۡۖ
كِتَٰبَ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡۚ وَأُحِلَّ لَكُم مَّا وَرَآءَ ذَٰلِكُمۡ أَن تَبۡتَغُواْ
بِأَمۡوَٰلِكُم مُّحۡصِنِينَ غَيۡرَ مُسَٰفِحِينَۚ فَمَا ٱسۡتَمۡتَعۡتُم بِهِۦ
مِنۡهُنَّ فَـَٔاتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ فَرِيضَةٗۚ وَلَا جُنَاحَ عَلَيۡكُمۡ فِيمَا
تَرَٰضَيۡتُم بِهِۦ مِنۢ بَعۡدِ ٱلۡفَرِيضَةِۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلِيمًا
حَكِيمٗا ﴿٢٤﴾ وَمَن لَّمۡ يَسۡتَطِعۡ مِنكُمۡ طَوۡلًا أَن يَنكِحَ
ٱلۡمُحۡصَنَٰتِ ٱلۡمُؤۡمِنَٰتِ فَمِن مَّا مَلَكَتۡ أَيۡمَٰنُكُم مِّن
فَتَيَٰتِكُمُ ٱلۡمُؤۡمِنَٰتِۚ وَٱللَّهُ أَعۡلَمُ بِإِيمَٰنِكُمۚ بَعۡضُكُم
مِّنۢ بَعۡضٖۚ فَٱنكِحُوهُنَّ بِإِذۡنِ أَهۡلِهِنَّ وَءَاتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ
بِٱلۡمَعۡرُوفِ مُحۡصَنَٰتٍ غَيۡرَ مُسَٰفِحَٰتٖ وَلَا مُتَّخِذَٰتِ
أَخۡدَانٖۚ فَإِذَآ أُحۡصِنَّ فَإِنۡ أَتَيۡنَ بِفَٰحِشَةٖ فَعَلَيۡهِنَّ نِصۡفُ
مَا عَلَى ٱلۡمُحۡصَنَٰتِ مِنَ ٱلۡعَذَابِۚ ذَٰلِكَ لِمَنۡ خَشِيَ ٱلۡعَنَتَ
مِنكُمۡۚ وَأَن تَصۡبِرُواْ خَيۡرٞ لَّكُمۡۗ وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ﴿٢٥﴾
يُرِيدُ ٱللَّهُ لِيُبَيِّنَ لَكُمۡ وَيَهۡدِيَكُمۡ سُنَنَ ٱلَّذِينَ
مِن قَبۡلِكُمۡ وَيَتُوبَ عَلَيۡكُمۡۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٞ ﴿٢٦﴾

٨٢

وە ژەنی مێرڎدارەتا وەنە حەرامەنە بێژگە ئانیشا بیێنیٚ ماڵو وێتا ئی قەرارە خوڎای سەر فەرز کەرڎێندیٚ جیا چینیشا ئێتر راتا دریێنە بە ماڵو وێتا باردێنە هەتا پاك دامنیٚ بیدیٚ و دامنە پیسیٚ نەبیدیٚ جە وەرانوەرو ئا لەزەتیە هەکە جە ژەنەکاش بەردیٚ ئا ماڵە خوڎای پەی قەرار دێنیٚ کریان بە کریٚ وێشا و فەرز کریان دەیدپێشا پەنە، وە جە دمای دیاری کەرڎەی ئا مارەییە ئەگەر بە رازیمەنڎیی بەینو وێتا کەمش بکەردێوە گوناحتا نمەیاوۆ بێگومان خوڎایچ بزانی دانان﴿٢٤﴾ ئەگەر کەسێوەتا جە وەرو کەم دەسیی نەتاواش هەکە ژەنێوە ئیماندارەی ئازاڎە مارە بکەرۆنە دەی با جە کناچە کەنیزەکە ئیماندارەکا مارە بکەرۆنە، خوڎایچ بە رادەو ئیمانیتا بزانەن شمە برێوتا جە برێوی تەریتاندیٚ، دەی بە ئیزنو کەس و کاریشا مارەشا بکەردیٚ و بە شێوێوە عال و پەسەنڎ مارەییشا بڎەیدیٚ پەنە، ئاڎیچیٚ بە دامنە پاکیی و دوور جە دامنە پیسیی مەنانێوە و نمەبۆ دۆسیٚ بگێرانیٚ جا ئەگەر شووشا کەرڎ چاڎمای دامنە پیسیشا کەرڎ ئانیٚ نیمەو عەزابو ئافرەتیٚ سەربەسێشا مڎریۆنە جە وەرو ئینەی مارەکەرڎەیشا پەی ئانیشاتانە هەکە تەرسەو ویٚ نەگێرتەیشا جە وێشا هەنە، وە ئەگەر وێتا بگێردیٚ خاستەرەن پەیتا،خوڎایچ چەنە وەش بییەی رەحمینەن﴿٢٥﴾ خوڎا گەرەکشەن گرڎ چێوتا پەی رۆشن بکەرۆوە و رانماییتا بکەرۆ پەی ئا یاسا و بەرناما وڵیٚ وێتا و تۆبەتا چەنە هۆربگێرۆ، وە خوڎا بزانی دانان﴿٢٦﴾

وَٱللَّهُ يُرِيدُ أَن يَتُوبَ عَلَيۡكُمۡ وَيُرِيدُ ٱلَّذِينَ يَتَّبِعُونَ
ٱلشَّهَوَٰتِ أَن تَمِيلُواْ مَيۡلًا عَظِيمٗا ٢٧ يُرِيدُ ٱللَّهُ أَن يُخَفِّفَ
عَنكُمۡۚ وَخُلِقَ ٱلۡإِنسَٰنُ ضَعِيفٗا ٢٨ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
لَا تَأۡكُلُوٓاْ أَمۡوَٰلَكُم بَيۡنَكُم بِٱلۡبَٰطِلِ إِلَّآ أَن تَكُونَ
تِجَٰرَةً عَن تَرَاضٖ مِّنكُمۡۚ وَلَا تَقۡتُلُوٓاْ أَنفُسَكُمۡۚ إِنَّ
ٱللَّهَ كَانَ بِكُمۡ رَحِيمٗا ٢٩ وَمَن يَفۡعَلۡ ذَٰلِكَ عُدۡوَٰنٗا
وَظُلۡمٗا فَسَوۡفَ نُصۡلِيهِ نَارٗاۚ وَكَانَ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ
يَسِيرًا ٣٠ إِن تَجۡتَنِبُواْ كَبَآئِرَ مَا تُنۡهَوۡنَ عَنۡهُ نُكَفِّرۡ
عَنكُمۡ سَيِّـَٔاتِكُمۡ وَنُدۡخِلۡكُم مُّدۡخَلٗا كَرِيمٗا ٣١
وَلَا تَتَمَنَّوۡاْ مَا فَضَّلَ ٱللَّهُ بِهِۦ بَعۡضَكُمۡ عَلَىٰ بَعۡضٖۚ لِّلرِّجَالِ
نَصِيبٞ مِّمَّا ٱكۡتَسَبُواْۖ وَلِلنِّسَآءِ نَصِيبٞ مِّمَّا ٱكۡتَسَبۡنَۚ
وَسۡـَٔلُواْ ٱللَّهَ مِن فَضۡلِهِۦٓۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيۡءٍ
عَلِيمٗا ٣٢ وَلِكُلّٖ جَعَلۡنَا مَوَٰلِيَ مِمَّا تَرَكَ ٱلۡوَٰلِدَانِ
وَٱلۡأَقۡرَبُونَۚ وَٱلَّذِينَ عَقَدَتۡ أَيۡمَٰنُكُمۡ فَـَٔاتُوهُمۡ
نَصِيبَهُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ شَهِيدًا ٣٣

خوڎا گەرەکشەن تۆبەتا چەنە هوْر بگێرۆ و ئانێچە کوْتێنێ شوْنەو هەبەسبازیی گەرەکشانە لا بڎەیدێ بە لادایێوە فرە گۆرە﴿٢٧﴾ خوڎا گەرەکشەن بارتا سووك بکەرۆ، ئینسانیچ بە هەژاریی(لاوازیی) خەلق کریان﴿٢٨﴾ ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاورڎەن ماڵو یوْترینی بەینو وێتانە بە ناهەق مەوەردێ سا مەگەر تیجارەتێوە بۆ جە بەینو وێتانە و بە رەزامەنڎیی وێتا، وە وێتا مکوشدێ بە ڕاسیی خوڎا رەحمینەن چەنیتا﴿٢٩﴾ هەرکەسێوە کاری چامنە بکەرۆنە بە دوژمەنایەتیی و بە ستەم چوْڎمای ووزمێشنە دلێ ئێری ئی کاریچە پەی خوڎای فرە رەحەتەن﴿٣٠﴾ ئەگەر جە گوناحە گۆرا دووریێ بگندێوە هەکە چەنەتا قەڎەغێ کریێنێ،چەمپۆشیی مکەرمێ جە خرابەکاتا و ۏزمێتانە یاگێۆە پەڕ قەڎر و قیمەتە﴿٣١﴾ ئاوات مەوازدێ ئۆ ئا فەزڵیە هەکە خوڎای بەخشان بە برێۆیتا، پیێ بەشێوەشا هەنە چانەی پێڎاشا کەرڎەن و ژەنیچ بە شێوەشا هەنە چانەی پێڎاشا کەرڎەن،وە هەمیشەیچ داواو زیاڎە خەڵاتی جە خوڎای بکەردێ، بەڕاسیی خوڎا بە گرڎ چێوێوە بزانەن﴿٣٢﴾ وە پەی گرڎی چنڎ میراتبەرێوەما نیێنێرە پەی ئانەی ئەڎا و تاتە و قۆمە نزیکەکێ مازانێش جیا،بەڕاسیی خوڎا هەمیشە سەرو گرڎ چێوێوە شاهێڎەن﴿٣٣﴾

ٱلرِّجَالُ قَوَّٰمُونَ عَلَى ٱلنِّسَآءِ بِمَا فَضَّلَ ٱللَّهُ بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ وَبِمَآ أَنفَقُواْ مِنْ أَمْوَٰلِهِمْۚ فَٱلصَّٰلِحَٰتُ قَٰنِتَٰتٌ حَٰفِظَٰتٌ لِّلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ ٱللَّهُۚ وَٱلَّٰتِى تَخَافُونَ نُشُوزَهُنَّ فَعِظُوهُنَّ وَٱهْجُرُوهُنَّ فِى ٱلْمَضَاجِعِ وَٱضْرِبُوهُنَّۖ فَإِنْ أَطَعْنَكُمْ فَلَا تَبْغُواْ عَلَيْهِنَّ سَبِيلًاۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلِيًّا كَبِيرًا ﴿٣٤﴾ وَإِنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ بَيْنِهِمَا فَٱبْعَثُواْ حَكَمًا مِّنْ أَهْلِهِۦ وَحَكَمًا مِّنْ أَهْلِهَآ إِن يُرِيدَآ إِصْلَٰحًا يُوَفِّقِ ٱللَّهُ بَيْنَهُمَآۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلِيمًا خَبِيرًا ﴿٣٥﴾ ۞ وَٱعْبُدُواْ ٱللَّهَ وَلَا تُشْرِكُواْ بِهِۦ شَيْـًٔاۖ وَبِٱلْوَٰلِدَيْنِ إِحْسَٰنًا وَبِذِى ٱلْقُرْبَىٰ وَٱلْيَتَٰمَىٰ وَٱلْمَسَٰكِينِ وَٱلْجَارِ ذِى ٱلْقُرْبَىٰ وَٱلْجَارِ ٱلْجُنُبِ وَٱلصَّاحِبِ بِٱلْجَنۢبِ وَٱبْنِ ٱلسَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُكُمْۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ مَن كَانَ مُخْتَالًا فَخُورًا ﴿٣٦﴾ ٱلَّذِينَ يَبْخَلُونَ وَيَأْمُرُونَ ٱلنَّاسَ بِٱلْبُخْلِ وَيَكْتُمُونَ مَآ ءَاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ مِن فَضْلِهِۦۗ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَٰفِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا ﴿٣٧﴾

٨٤

پیێ سەرپەرشتیارێنێ سەرو ژەنارە ئینەیچ بە مەلامەتو قەدر و زیاڎە ئەرکێوە هەکە دریان ملو برێوەرە ـ هەکە پیاکێنێ ـ وە بە مەلامەتو ئا ماڵ و سامانیە هەکە پیێ خەرجش مکەرانێ، دەی ژەنێ خاسێ ئانێنێ هەکە گۆشگیرێنێ و دوور جە شوویشا شەرمو وێشا مپارێزنا و هاگاشا ئینا جە یانەی و ئا ژەنێ هەکە جە ناچیزەییشا مترسدێ مۆچیارییشا بکەردێ و دڵێ یاگێنە پەشتیشا بکەرڎێنە و بڎەیشا وەنە، ئەگەر بە گۆششا کەرڎیدێ ئێترمەگێڵدێ شۆنەوبەهانێ ئەزیەتدایشارە و ستەمشا وەنە مەکەردێ،بێشك خوڎا بەرز و گۆرەن﴿٣٤﴾ خۆ ئەگەر جە شێویای بەینو ژەنێ و مێرڎی تەرسایدێ داوەرێوە جە کەساو ئاڎێ و داوەرێوە جە کەساو ئاڎی بکیانڎێ پەی سوڵحێشا ئەگەر ـ ئی دۆە ـ سوڵحەشا گەرەکە بۆ خوڎا سازبییەی ۋزۆنە بەینشا،خوڎا هەمیشە بزان و هاگاڎارەن﴿٣٥﴾ وە خوڎای بپەرسدێ و هیچ چێوێوە مەکەردێ بە هامبەشش،وە خاسە بکەردێ چەنی ئەڎێ و تاتەی و چەنی قۆما و هەتیما و نەڎارا و هامسای نزیکی و هامسای قۆمی و هامسای بێگانەی رەفیقو کاری و راویەری و ئا ژەنا بیێنێ بە موڵکتا، بەڕاسیی خوڎا ئانەش وەش نمەسیۆ هەکە وێش بە زل منیۆرە و فیز مکەرۆنە﴿٣٦﴾ ئانێ رەزیلیی مکەرانێ و ئەمرە مکەرانێ بە خەڵکی هەکە رەزیلێ بانێ و ئا چێوێ خوڎای بە فەزڵو وێش پەنە بەخشێنێ مشاراشاوە، دەی ئێمە پەی کافرە پەنە نەزانەکا ئازارێوە ئاوەڕووبەرەما حازرە کەرڎێنە﴿٣٧﴾

وَٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمۡوَٰلَهُمۡ رِئَآءَ ٱلنَّاسِ وَلَا يُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ
وَلَا بِٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِۗ وَمَن يَكُنِ ٱلشَّيۡطَٰنُ لَهُۥ قَرِينٗا فَسَآءَ
قَرِينٗا ﴿٣٨﴾ وَمَاذَا عَلَيۡهِمۡ لَوۡ ءَامَنُواْ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ وَأَنفَقُواْ
مِمَّا رَزَقَهُمُ ٱللَّهُۚ وَكَانَ ٱللَّهُ بِهِمۡ عَلِيمًا ﴿٣٩﴾ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَظۡلِمُ
مِثۡقَالَ ذَرَّةٖۖ وَإِن تَكُ حَسَنَةٗ يُضَٰعِفۡهَا وَيُؤۡتِ مِن لَّدُنۡهُ
أَجۡرًا عَظِيمٗا ﴿٤٠﴾ فَكَيۡفَ إِذَا جِئۡنَا مِن كُلِّ أُمَّةِۭ بِشَهِيدٖ
وَجِئۡنَا بِكَ عَلَىٰ هَٰٓؤُلَآءِ شَهِيدٗا ﴿٤١﴾ يَوۡمَئِذٖ يَوَدُّ ٱلَّذِينَ
كَفَرُواْ وَعَصَوُاْ ٱلرَّسُولَ لَوۡ تُسَوَّىٰ بِهِمُ ٱلۡأَرۡضُ وَلَا يَكۡتُمُونَ
ٱللَّهَ حَدِيثٗا ﴿٤٢﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَقۡرَبُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَأَنتُمۡ
سُكَٰرَىٰ حَتَّىٰ تَعۡلَمُواْ مَا تَقُولُونَ وَلَا جُنُبًا إِلَّا عَابِرِي
سَبِيلٍ حَتَّىٰ تَغۡتَسِلُواْۚ وَإِن كُنتُم مَّرۡضَىٰٓ أَوۡ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوۡ جَآءَ
أَحَدٞ مِّنكُم مِّنَ ٱلۡغَآئِطِ أَوۡ لَٰمَسۡتُمُ ٱلنِّسَآءَ فَلَمۡ تَجِدُواْ مَآءٗ
فَتَيَمَّمُواْ صَعِيدٗا طَيِّبٗا فَٱمۡسَحُواْ بِوُجُوهِكُمۡ وَأَيۡدِيكُمۡۗ
إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَفُوًّا غَفُورًا ﴿٤٣﴾ أَلَمۡ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ أُوتُواْ نَصِيبٗا مِّنَ
ٱلۡكِتَٰبِ يَشۡتَرُونَ ٱلضَّلَٰلَةَ وَيُرِيدُونَ أَن تَضِلُّواْ ٱلسَّبِيلَ ﴿٤٤﴾

٨٥

ئـا كەسێـچە هەكـە پـەی ریاكـەرڎەی وەرو چـەماو خـەڵكیۆ مـاڵو وێـشا بەخـشانێ و ئیمانشا بە خوڎای و ڕۆ ئاخیرەتی نییـەن دەی هــەر كــەس شــەیتان یــارش بــۆ خرابتـەرین یـارەن﴿٣٨﴾ وە چێشـشا پەنـە ئێ ئەگەر ئیمانشا ئاورڎە بیێ بە خوڎای و ڕۆ قیامەتی و چا رزقیە خوڎای دێنـێ پەنە بە خشابێیشا ؟ خۆ خوڎا هەمیشە پەنەشا بزانـەن﴿٣٩﴾ خـوڎا مـسقاڵە زەڕێـوە ستەم نمەكەرۆ،خۆ ئەگەر خاسێوە بۆ چنڎ قاتش مكـەرۆوە و جـە لایـەنو وێـشەۋە ئـەجرێوە فرە گۆرە مبەخـشۆنە﴿٤٠﴾ مشیۆم چـەنێ بـۆ ئەگـەر ئێمـە جـە گـرڎ ئوممـەتێوە ێوما هۆرۆچنا هـەتا بـۆ بـە شـاهیڎ سەرشـاوە و تۆمـا ئـاورڎی هـەتا بـی بـە شـاهیڎ سـەرو ئێڎیـشاوە؟﴿٤١﴾ ئەچـا ڕۆنـە ئـا كەسـێ هەكە جە ڕاو خوڎای لاشادا و سەرپێچیی پێغەممەریشا كەرڎ حەز مكەرا تـەختێ رووكارو زەمینـی بـانێ و نمـەتاوایچ هـیچ قـسێوە جـە خـوڎای بـشاراوە﴿٤٢﴾ ئـەی ئـا كەسـا ئیمانتـا ئـاۋرڎەن جـە وەختێوەنە سەروەشێنڎێ نزیكێ نمێ نەگندێوە هەتا بزانڎێ چێش مواچڎێنە هـەر پاسـە بـە لەشـی پیسیچۆ نما نەكەرڎێ سا مەگـەر راۋیـەرێ بیـڎێ هـەتا وێتـا مشۆرڎێ،وە ئەگـەر نەوەشـێ بییەیـڎێ یان سەفەرەنە بیەیڎێ و ئەگەر یۆتا جە سەرو سـەراویۆ ئامـاوە یـان تلیایـڎێ ژەنـاوە و ئاویتـا دەس نەكۆتە بە خاكێوە پاك تەیمووم بكەرڎێ دەس بارڎێ سەرو چڕوچـەمی و دەساتارە،بەڕاسیی خـوڎا عەفووكەری چەنەوەش بییـەن﴿٤٣﴾ ئایـا نـەڎیای پـەی ئانیـشا هەكـە بەشێوە جـە كتێبـو خوڎایـشا پەنە دریان گومڕایی مسانا و گەرەكشانە شمەیچ راگومە بكەرڎێ ؟﴿٤٤﴾

وَٱللَّهُ أَعْلَمُ بِأَعْدَآئِكُمْ ۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ وَلِيًّا وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ نَصِيرًا ﴿٤٥﴾ مِّنَ ٱلَّذِينَ هَادُوا۟ يُحَرِّفُونَ ٱلْكَلِمَ عَن مَّوَاضِعِهِۦ وَيَقُولُونَ سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَٱسْمَعْ غَيْرَ مُسْمَعٍ وَرَٰعِنَا لَيًّۢا بِأَلْسِنَتِهِمْ وَطَعْنًا فِى ٱلدِّينِ ۚ وَلَوْ أَنَّهُمْ قَالُوا۟ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَٱسْمَعْ وَٱنظُرْنَا لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ وَأَقْوَمَ وَلَٰكِن لَّعَنَهُمُ ٱللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٤٦﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ ءَامِنُوا۟ بِمَا نَزَّلْنَا مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُم مِّن قَبْلِ أَن نَّطْمِسَ وُجُوهًا فَنَرُدَّهَا عَلَىٰٓ أَدْبَارِهَآ أَوْ نَلْعَنَهُمْ كَمَا لَعَنَّآ أَصْحَٰبَ ٱلسَّبْتِ ۚ وَكَانَ أَمْرُ ٱللَّهِ مَفْعُولًا ﴿٤٧﴾ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِۦ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَٰلِكَ لِمَن يَشَآءُ ۚ وَمَن يُشْرِكْ بِٱللَّهِ فَقَدِ ٱفْتَرَىٰٓ إِثْمًا عَظِيمًا ﴿٤٨﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ يُزَكُّونَ أَنفُسَهُم ۚ بَلِ ٱللَّهُ يُزَكِّى مَن يَشَآءُ وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا ﴿٤٩﴾ ٱنظُرْ كَيْفَ يَفْتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ ۖ وَكَفَىٰ بِهِۦٓ إِثْمًا مُّبِينًا ﴿٥٠﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ نَصِيبًا مِّنَ ٱلْكِتَٰبِ يُؤْمِنُونَ بِٱلْجِبْتِ وَٱلطَّٰغُوتِ وَيَقُولُونَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا۟ هَٰٓؤُلَآءِ أَهْدَىٰ مِنَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ سَبِيلًا ﴿٥١﴾

خوا فره عال دوژمەنەکاتا مشناسوٚ، دەی تەنیا خوڎا وەسێن هەکە یار بوٚ و تەنیا خوڎا وەسێن هەکە پەشتیوان بوٚ﴿٤٥﴾ بەعزێوٚ چانیشا هەکە بیێنیٚ بە جوولەکیٚ قسیٚ جە یاگوٚ وێشەنە دەسکاریی مکەرانیٚ و مواچانیٚ ئەژنەویما و بە گوٚشیچما نەکەرڎی تویچ بژنەوە دەك هەرگیز گوٚشت جە ئێمە نەبوٚ زوانشا گێرا لچاشا و تانیٚ مڎانە دینەکەیت و بە تەشەرۆ مووواچانیٚ چەمت چەنەما بوٚ(راعنا) جا ئەگەر ئاڎیٚ واتەبییَشا ئەژنەویما بە قسێت مکەرمیٚ و چەنەما ئەژنەویەی و مشیوٚم چەمێوەت چەنەما بوٚ عالتەر و راستەر بیٚ پەیشا بەلاّم خوڎا سەرو ئا ڕافاڕایشا لەعنەتو وێش وەنە کەرڎێنیٚ و کەمێوەشا نەبانیٚ ئیمان نمارانیٚ﴿٤٦﴾ ئەی ئا کەسا هەکە کتێبتا دریان پەنە ئیمان باردیٚ بە ئانەی وەزنانمارە و ئانەو لاو شمەیچ بە ڕاس منیوٚرە وەڵیٚ ئانەینە رووەتانێو پان و پلیشیٚ بکەرمێوە پێسەو پەشتەو سەرەیشا پەنە بکەرمیٚ یان لەعنەتەشا وەنە بکەرمیٚ هەر پێسە کەرڎەما خەڵکو ڕوٚ شەممەی،وە ئەمرەو خوڎای هەمیشە بەگائامێنە﴿٤٧﴾ بەڕاسیی خوڎا وەشش نمەیوٚ چانەی هامبەشش پەی پێڎا بکریوٚنە و بێژگە چانەی جە گرڎ گوناحێوەتەری هەکە گەرەکش بوٚ وەش مبوٚنە، وە هەرکەسێوە هامبەش قەرار بڎوٚ پەی خوڎای ئانە بەڕاسیی بوٚختانێوە گوٚریٚ هوٚربەسوٚنە و گوناهێوە گوٚرە مکەروٚنە﴿٤٨﴾ئایا توٚ ئانێتە نەڎییٚ هەکە وێشا پاکانە پەی وێشا مکەرانیٚ؟ نەخێر پاسە نییەن، بەڵکو خوڎا هەرکەسش گەرەك بوٚ پاکش مکەروٚوە و ئاڎیٚ ئێنڎەو توٚکلو پێشە خورمێوە ستەمشا وەنە نمەکریوٚ﴿٤٩﴾ بڎیە چەنی دروٚیٚ دەمو خوڎایوٚ هوٚرمبەسانیٚ،دەی هەر ئینە وەسێن پێسە تاوانێوی ئاشکرای﴿٥٠﴾ ئاخوٚ ئانێتە نەڎیێنیٚ هەکە بەشێوە جە کتێبیشا پەنە دریان و بڕواشا بە بتیٚ و بە تاغووتی هەنە و پانیشا هەکە کافریٚ بیێنیٚ ماچانیٚ ڕاو ئانیشا ئیمانشا ئاورڎەن راستەرەنە﴿٥١﴾

أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ لَعَنَهُمُ ٱللَّهُۖ وَمَن يَلۡعَنِ ٱللَّهُ فَلَن تَجِدَ لَهُۥ نَصِيرًا ﴿٥٢﴾
أَمۡ لَهُمۡ نَصِيبٞ مِّنَ ٱلۡمُلۡكِ فَإِذٗا لَّا يُؤۡتُونَ ٱلنَّاسَ نَقِيرًا ﴿٥٣﴾ أَمۡ
يَحۡسُدُونَ ٱلنَّاسَ عَلَىٰ مَآ ءَاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ مِن فَضۡلِهِۦۖ فَقَدۡ ءَاتَيۡنَآ
ءَالَ إِبۡرَٰهِيمَ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡحِكۡمَةَ وَءَاتَيۡنَٰهُم مُّلۡكًا عَظِيمٗا ﴿٥٤﴾
فَمِنۡهُم مَّنۡ ءَامَنَ بِهِۦ وَمِنۡهُم مَّن صَدَّ عَنۡهُۚ وَكَفَىٰ بِجَهَنَّمَ سَعِيرًا ﴿٥٥﴾
إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِـَٔايَٰتِنَا سَوۡفَ نُصۡلِيهِمۡ نَارٗا كُلَّمَا نَضِجَتۡ
جُلُودُهُم بَدَّلۡنَٰهُمۡ جُلُودًا غَيۡرَهَا لِيَذُوقُواْ ٱلۡعَذَابَۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ
عَزِيزًا حَكِيمٗا ﴿٥٦﴾ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ سَنُدۡخِلُهُمۡ
جَنَّٰتٖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدٗاۖ لَّهُمۡ فِيهَآ
أَزۡوَٰجٞ مُّطَهَّرَةٞۖ وَنُدۡخِلُهُمۡ ظِلّٗا ظَلِيلًا ﴿٥٧﴾ ۞إِنَّ ٱللَّهَ يَأۡمُرُكُمۡ
أَن تُؤَدُّواْ ٱلۡأَمَٰنَٰتِ إِلَىٰٓ أَهۡلِهَا وَإِذَا حَكَمۡتُم بَيۡنَ ٱلنَّاسِ أَن
تَحۡكُمُواْ بِٱلۡعَدۡلِۚ إِنَّ ٱللَّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُم بِهِۦٓۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ سَمِيعَۢا
بَصِيرٗا ﴿٥٨﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَ وَأُوْلِي
ٱلۡأَمۡرِ مِنكُمۡۖ فَإِن تَنَٰزَعۡتُمۡ فِي شَيۡءٖ فَرُدُّوهُ إِلَى ٱللَّهِ وَٱلرَّسُولِ إِن كُنتُمۡ
تُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِۚ ذَٰلِكَ خَيۡرٞ وَأَحۡسَنُ تَأۡوِيلًا ﴿٥٩﴾

ئانە ئانێنیْ خوڈای لەعنەتە وەنە کەرڈێنیْ، کەسێوەیچ خوڈا لەعنەتەش وەنە بکەروْ هیچ کەسش دەس نمەگنوْ پەی پەشتیوانیش﴿٥٢﴾ مەگەر ئانیْ بەشێوە جە موڵکیشا بە دەسەن ؟ دەی خوْ ئەگەر پاسە بوْ ئینەدەو درزڵیْ پێشە خورمێوە بەشەو خەڵکی نمەڈانیْ﴿٥٣﴾ یان ئانەن هەر حەسادەت مبەرانیْ بە خەڵکی هەکە خوڈای جە فەزڵو وێش پەنە بەخشێنیْ، دیارەن ئێمە بە نەوەو ئیبراهیمی کتێب و داناییما دان و دەسەڵاتێوە فرە گوْرەیچما دێنی پەنە﴿٥٤﴾ برێوشا باوەڕشا پەنە ئاورڈ و برێویچشا راگێریشا کەرڈ و پەشتیشا کەرڈەنە، دەی کڵپەو ئێرو جەحەنڈەمیشا وەسێن﴿٥٥﴾ بەڕاسیی ئانیْ کافریْ بییْ بە بەڵگا(نیشانەکا)ما چوْڈمای ۏزمێشانە دلیْ ئێرێوی هەر وەخت پوْسەکێشا فەرەقییرە پوْسیْ تەرێشا پەی فارمیْ پەی ئینەی عەزاب بچەشا،بەڕاسیی خوڈا گرڈ وەخت بالاْ دەس و دانان﴿٥٦﴾ ئانێچە ئیمانشا ئاورڈەن و کاریْ عالێشا کەرڈێنیْ ۏزمێشانە دلیْ بەهەستانێوە هەکە چنڈەها روْخانیْ چێرو درەختەکاشارە موْیەرا و بە نەمریی هەتا هەتان چەنەشانە مەناوە چاگە هامسەریْ پاکێشا هەنیْ و ۏزمێشانە دلیْ سەییْ کەڕیْ فرە وەشیْ﴿٥٧﴾ خوڈا ئەمرەتا پەنە مکەروْ هەکە ئەمانەتەکا بگێڵندێوە پەی ساحیبەکاشا و ئەگەر جە بەینو خەڵکینە حوکمتا کەرڈ بە داڈگەریی حوکم بکەردیْ، بێشك خوڈا بە زەریفتەرین موْچیاریی موْچیارییتا مکەروْنە، بێشك خوڈا بژنەوی بوْینەن﴿٥٨﴾ ئەی ئا کەسا هەکە ئیمانتا ئاوْرڈەن بە گوْشو خوڈای و پێغەممەری و فەرمانڕەوایەکا جە وێتا بکەردیْ، خوْ ئەگەر جە چێوێنە کێشەتا بی ئا کێشەیە بگێڵندێوە پەی لاو خوڈای و پێغەممەری ئەگەر بە ڕاسیی ئیمانتا بە خوڈای و ڕوْ ئاخیرەتی هەن،ئی شێوازە خاستەرەن و خاستەرین دەرئەنجامیچش هەن﴿٥٩﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا۟ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَآ أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَن يَتَحَاكَمُوٓا۟ إِلَى ٱلطَّٰغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوٓا۟ أَن يَكْفُرُوا۟ بِهِۦ وَيُرِيدُ ٱلشَّيْطَٰنُ أَن يُضِلَّهُمْ ضَلَٰلًۢا بَعِيدًا ﴿٦٠﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا۟ إِلَىٰ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ وَإِلَى ٱلرَّسُولِ رَأَيْتَ ٱلْمُنَٰفِقِينَ يَصُدُّونَ عَنكَ صُدُودًا ﴿٦١﴾ فَكَيْفَ إِذَآ أَصَٰبَتْهُم مُّصِيبَةٌۢ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ ثُمَّ جَآءُوكَ يَحْلِفُونَ بِٱللَّهِ إِنْ أَرَدْنَآ إِلَّآ إِحْسَٰنًا وَتَوْفِيقًا ﴿٦٢﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ يَعْلَمُ ٱللَّهُ مَا فِى قُلُوبِهِمْ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَعِظْهُمْ وَقُل لَّهُمْ فِىٓ أَنفُسِهِمْ قَوْلًۢا بَلِيغًا ﴿٦٣﴾ وَمَآ أَرْسَلْنَا مِن رَّسُولٍ إِلَّا لِيُطَاعَ بِإِذْنِ ٱللَّهِ ۚ وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذ ظَّلَمُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ جَآءُوكَ فَٱسْتَغْفَرُوا۟ ٱللَّهَ وَٱسْتَغْفَرَ لَهُمُ ٱلرَّسُولُ لَوَجَدُوا۟ ٱللَّهَ تَوَّابًا رَّحِيمًا ﴿٦٤﴾ فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا۟ فِىٓ أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا۟ تَسْلِيمًا ﴿٦٥﴾

٨٨

ئـەی ئانێـت نـەدیێ لافـو ئانـەی مـڎا وەنـە گوایـا ئیمانـشا ئـاوۆرڎەن پانـەی پـەیت وەزنیـانرە و پانـەی وەڵـیێ تۆنـە وەزنیـانرە کەچـی گەرەکشانە کێشەکاشا ببـەرا پـەی لاو حوکمو تـاغووتی جە وەختێوەنە هەکە بـە ڕاسـیی ئەمرەشـا پەنـە کریێنـە هەکـە باوەڕشـا بـە تـاغووتی نـەبۆ و شـەیتانیچ گەرەکـشەن بـە یـەکجاریی گومڕێـشا بکـەرۆ﴿٦٠﴾ وە ئەگـەر پەنەشـا بوواچـیۆ بەیـدیێ پـەی لاو ئانـەی خـوڎای کیاسـتەنرە وار و پـەی لاو پێغەممـەری مونافیقـەکا مۆینی هەکە بە توندیی رووەت چەنە هۆر مکـەرا﴿٦١﴾ چـەنینەن ئـانیێ وەختێـوە بـە سەبەبو کارا وێشاوە تووشو موسیبەتێوە بـا ئینجـا بـەیانیێ پـەی لایـت و قەسـەم بووەرانیێ ئێمە بێژگە جە خاسە کەرڎەی و دەسباردای(کـار ڕێکۆزتـەی) هیـچی تـەرما گـەرەك نەبییـەن﴿٦٢﴾ ئانـە ئـانێنیێ هەکـە خوڎا مزانۆنە چێش ئینا دلێ دڵەکاشانە دەی گۆششا مەڎە پەنە و مۆچیاریشا بکەرە و بە جۆرێوی پاسنە قسێشا چەنی بکەرە کار بکەرۆنە دەروونشا﴿٦٣﴾ ئێمە هـەر پێغەممەرێوما کیاستەن پـەی ئانەیما کیاستەن هەکە بە ئیزنو خوڎای بە گۆشش بکریۆ، خۆ ئاڎیێ ئەگەر وەختێوە ستەم ئۆ وێشا مکەرانیێ بەیانیێ پەی لایت و داوا بکەرا جە خوڎای چەنەشا وەش ببۆنە و پێغەممەریچ داواو چەنە وەش بییەیشا پـەی بکـەرۆ بێشك مزانانیێ هەکە خوڎا تۆبە قبووڵکەری رەحمینـەن﴿٦٤﴾ نـەخێر قەسەم بە پەروەرڎگارت ئانیێ ئیمانشا نارڎەن و نمارانیێ هەتا چا کێشانە هەکە گنانە بەینشا تۆ نەکەرانیێ بە داڎوەر و بە گۆشت نەکەرا، دماو ئانەیچ جە دەروونشانە وەرانوەرو ئانەی داڎوەریت سەرکەرڎەن مشیۆم بە تەمامیی رازییێ و تەسلیمیێ ببانیێ﴿٦٥﴾

وَلَوْ أَنَّا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ أَنِ اقْتُلُوا أَنفُسَكُمْ أَوِ اخْرُجُوا مِن دِيَارِكُم مَّا فَعَلُوهُ إِلَّا قَلِيلٌ مِّنْهُمْ وَلَوْ أَنَّهُمْ فَعَلُوا مَا يُوعَظُونَ بِهِ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ وَأَشَدَّ تَثْبِيتًا ﴿٦٦﴾ وَإِذًا لَّآتَيْنَاهُم مِّن لَّدُنَّا أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٦٧﴾ وَلَهَدَيْنَاهُمْ صِرَاطًا مُّسْتَقِيمًا ﴿٦٨﴾ وَمَن يُطِعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَٰئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِم مِّنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَٰئِكَ رَفِيقًا ﴿٦٩﴾ ذَٰلِكَ الْفَضْلُ مِنَ اللَّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ عَلِيمًا ﴿٧٠﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا خُذُوا حِذْرَكُمْ فَانفِرُوا ثُبَاتٍ أَوِ انفِرُوا جَمِيعًا ﴿٧١﴾ وَإِنَّ مِنكُمْ لَمَن لَّيُبَطِّئَنَّ فَإِنْ أَصَابَتْكُم مُّصِيبَةٌ قَالَ قَدْ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيَّ إِذْ لَمْ أَكُن مَّعَهُمْ شَهِيدًا ﴿٧٢﴾ وَلَئِنْ أَصَابَكُمْ فَضْلٌ مِّنَ اللَّهِ لَيَقُولَنَّ كَأَن لَّمْ تَكُن بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُ مَوَدَّةٌ يَا لَيْتَنِي كُنتُ مَعَهُمْ فَأَفُوزَ فَوْزًا عَظِيمًا ﴿٧٣﴾ ۞ فَلْيُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يَشْرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ وَمَن يُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيُقْتَلْ أَوْ يَغْلِبْ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٧٤﴾

٨٩

ئەگەر ئێمە سەرما نویستێ بیێنێ کوشتاری وێ بە وێ بکەردێ وە یان جە یانەکاتانە بزیەیدێرە بێژگە جە کەمێۆیشا ئانەی نەکەرێنێ،خۆ ئەگەر پانۆعشا کەرڎەبیێ هەکە مۆچیاریی کریێ بێشك خاستەر بێ و باوەڕیچشا پتەو تەر بێ﴿٦٦﴾ ئێمەیچ جە لایەنو وێماوە کرێوە فرە گۆرێشا دێنمێ پەنە﴿٦٧﴾ وە بێشك ۆزێنمێشا سەرو رێوێ راسێ﴿٦٨﴾ وە هەر کەسێو بە گۆشو خوڎای و پێغەممەری بکەرۆ ئانێ ئێنێ چەنی ئا کەسا هەکە خوڎای ناعمەت متێنێ ملەرە جە پێغەممەرا و خوڎاپرسە ڕاسا و شەهیڎا و پیاخاسا، ئای جە عالیی رەفیقیی ئانیشا﴿٦٩﴾ ئا فەزڵە جە خوڎایۆن،خوڎا وەسێن هەکە بە گرڎ چێوێ بزانەن﴿٧٠﴾ ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاورڎەن هەمیشە ووریێ ویتا بیدێ دەسە دەسە یان پێوە لۆدێ غەزا﴿٧١﴾ جە شمە هەنێ خێنەخێن مکەرا جا ئەگەر بەڵێوەتا ئاما ملەرە مواچانێ خوڎای خاس پەی کەرڎا هەکە شەهیڎ نەبیانێ چەنیشا﴿٧٢﴾ خۆ ئەگەر جە لایەنو خوڎایۆ فەزڵێوە ڕووەتا بکەرۆنە بێشك هەر پێسە هیچ دۆسایەتییۆە بەینو شمە و بەینو ئاڎینە نەبییەبۆ مواچانێ وەشڵەی چەنیشا بییە بیێنێ دەسکۆتیۆە فرە گۆرە بە دەس ئارێنێ﴿٧٣﴾ دەی با ئانێ هەکە ژیوای دنیێ موورەشانێ بە ئاخیرەتی جە ڕاو خوڎاینە بجەنگیانێ جا هەر کەس جە ڕاو خوڎاینە بجەنگیۆ ئەگەر بکوشیۆنە یان سەربگنۆنە ئانە چۆڎمای کرێوە فرە گۆرێش مڎەیمێ پەنە﴿٧٤﴾

وَمَا لَكُمْ لَا تُقَٰتِلُونَ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ وَٱلْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ ٱلرِّجَالِ وَٱلنِّسَآءِ وَٱلْوِلْدَٰنِ ٱلَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَآ أَخْرِجْنَا مِنْ هَٰذِهِ ٱلْقَرْيَةِ ٱلظَّالِمِ أَهْلُهَا وَٱجْعَل لَّنَا مِن لَّدُنكَ وَلِيًّا وَٱجْعَل لَّنَا مِن لَّدُنكَ نَصِيرًا ﴿٧٥﴾ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ يُقَٰتِلُونَ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ ۖ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ يُقَٰتِلُونَ فِى سَبِيلِ ٱلطَّٰغُوتِ فَقَٰتِلُوٓا۟ أَوْلِيَآءَ ٱلشَّيْطَٰنِ ۖ إِنَّ كَيْدَ ٱلشَّيْطَٰنِ كَانَ ضَعِيفًا ﴿٧٦﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ قِيلَ لَهُمْ كُفُّوٓا۟ أَيْدِيَكُمْ وَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُوا۟ ٱلزَّكَوٰةَ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ ٱلْقِتَالُ إِذَا فَرِيقٌ مِّنْهُمْ يَخْشَوْنَ ٱلنَّاسَ كَخَشْيَةِ ٱللَّهِ أَوْ أَشَدَّ خَشْيَةً ۚ وَقَالُوا۟ رَبَّنَا لِمَ كَتَبْتَ عَلَيْنَا ٱلْقِتَالَ لَوْلَآ أَخَّرْتَنَآ إِلَىٰٓ أَجَلٍ قَرِيبٍ ۗ قُلْ مَتَٰعُ ٱلدُّنْيَا قَلِيلٌ وَٱلْءَاخِرَةُ خَيْرٌ لِّمَنِ ٱتَّقَىٰ وَلَا تُظْلَمُونَ فَتِيلًا ﴿٧٧﴾ أَيْنَمَا تَكُونُوا۟ يُدْرِككُّمُ ٱلْمَوْتُ وَلَوْ كُنتُمْ فِى بُرُوجٍ مُّشَيَّدَةٍ ۗ وَإِن تُصِبْهُمْ حَسَنَةٌ يَقُولُوا۟ هَٰذِهِۦ مِنْ عِندِ ٱللَّهِ ۖ وَإِن تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَقُولُوا۟ هَٰذِهِۦ مِنْ عِندِكَ ۚ قُلْ كُلٌّ مِّنْ عِندِ ٱللَّهِ ۖ فَمَالِ هَٰٓؤُلَآءِ ٱلْقَوْمِ لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ حَدِيثًا ﴿٧٨﴾ مَّآ أَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ ٱللَّهِ ۖ وَمَآ أَصَابَكَ مِن سَيِّئَةٍ فَمِن نَّفْسِكَ ۚ وَأَرْسَلْنَٰكَ لِلنَّاسِ رَسُولًا ۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ شَهِيدًا ﴿٧٩﴾

ئانە چێشتانە هەکە جە وەرو رەزامەنڎیی خوڎای نمەجەنگیەیدێ پەی رزگارکەرڎەی ئا لاوازکریایەکا(سەرکوتکریایەکا) جەپیایا و ژەنـا و زارۆڵا هەکـە مواچـانێ ئـەی پـەروەرڎگار جـە ئـی دەگێنـە هەکـە خەڵکەکەش ستەمکارەن بەرما باوەرە و جە لایەنو وێتۆ دۆسێوەما پەی بسازنە و جە لایـەنو وێتـۆ کۆمـەك کارێوەمـا پـەی بیاونـە﴿٧٥﴾ ئانێ ئیمانشا ئاورڎەن جە ڕاو خوڎاینـە مجـەنگیانێ، وە ئـانێ هەکـە کـافرێ بیـێ جـە ڕاو تاغووتینـە مجـەنگیا دەی یارەکاو شەیتانی بکوشدێ، بەڕاسیی فێـڵ و تەڵەکـەو شـەیتانی لاوازەن﴿٧٦﴾ ئـاخۆ ئانێتـە نـەڎییێ هەکـە پەنەشـا واچیا دەس بگێردێـوە وەختـو جـەنگی نییـەن و نما ڕاگێرە بکەردێ و زەکات بڎەیدێ کەچی وەختـێ جەنگـشا سەرنۆیـسیا دەسێۆشـا کۆتێ تەرسای جە خەڵکی هـەر چەنی جە خـوڎای تەرسێنێ بەڵکو زیاتـەریچ تەرسێنێ و ۋاچێنێ ئەی پـەروەرڎگار چـی کوشـتار(جـەنگ)ت سەر نۆیستێنمێ ئەی چی پەی موددەتێوی ـ با کەمیچ بیـێ ـ دمات ۋزتێبیێنمـێ ؟ بوواچە پیتـاکو لەزەتو دنییێ کەمەن و ئاخێرەت خاستەرەن پەی ئا کەسیە پارێز مکەرۆ و چاگە ئێنڎەو تۆکڵو پێشە خورمێوە ستەمتا وەنە نمـەکریۆ﴿٧٧﴾ جە هـەر یاگێوەنـە بیدێ مـەرگ یـەخێتا گێرۆنـە با چنڎەها قەڵێ سەختێ و قایمێچەنە بیدێ،وە ئەگەر خاسێوە بێ ڕاشا ماچانێ ئینـە جە لایـەنو خوڎایۆن،خۆ ئەگەر خرابێوە بەیۆ راشا مواچانێ ئینـە جە تـۆوەن، بواچە گرڎ جە خوڎایـۆنێ ئانـە چی ئا قۆمـە نمەیاوانە و چێششانە خەریکا جە قسێ حالییێ نمـەبا؟﴿٧٨﴾ هـەر چێوێوە خاست تـووش بۆ جە خوڎایۆن، وە هـەر چێوێوە خرابت تـووش بۆ جە وێتـۆن، ئێمە تۆما بە پێغەممەر کیاستەنی پەی خەڵکی خوایچ پەی شاهیڎی وەسێن﴿٧٩﴾

مَّن يُطِعِ ٱلرَّسُولَ فَقَدۡ أَطَاعَ ٱللَّهَۖ وَمَن تَوَلَّىٰ فَمَآ أَرۡسَلۡنَٰكَ عَلَيۡهِمۡ حَفِيظٗا ﴿٨٠﴾ وَيَقُولُونَ طَاعَةٞ فَإِذَا بَرَزُواْ مِنۡ عِندِكَ بَيَّتَ طَآئِفَةٞ مِّنۡهُمۡ غَيۡرَ ٱلَّذِي تَقُولُۖ وَٱللَّهُ يَكۡتُبُ مَا يُبَيِّتُونَۖ فَأَعۡرِضۡ عَنۡهُمۡ وَتَوَكَّلۡ عَلَى ٱللَّهِۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ وَكِيلًا ﴿٨١﴾ أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ ٱلۡقُرۡءَانَۚ وَلَوۡ كَانَ مِنۡ عِندِ غَيۡرِ ٱللَّهِ لَوَجَدُواْ فِيهِ ٱخۡتِلَٰفٗا كَثِيرٗا ﴿٨٢﴾ وَإِذَا جَآءَهُمۡ أَمۡرٞ مِّنَ ٱلۡأَمۡنِ أَوِ ٱلۡخَوۡفِ أَذَاعُواْ بِهِۦۖ وَلَوۡ رَدُّوهُ إِلَى ٱلرَّسُولِ وَإِلَىٰٓ أُوْلِي ٱلۡأَمۡرِ مِنۡهُمۡ لَعَلِمَهُ ٱلَّذِينَ يَسۡتَنۢبِطُونَهُۥ مِنۡهُمۡۗ وَلَوۡلَا فَضۡلُ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ وَرَحۡمَتُهُۥ لَٱتَّبَعۡتُمُ ٱلشَّيۡطَٰنَ إِلَّا قَلِيلٗا ﴿٨٣﴾ فَقَٰتِلۡ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ لَا تُكَلَّفُ إِلَّا نَفۡسَكَۚ وَحَرِّضِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَۖ عَسَى ٱللَّهُ أَن يَكُفَّ بَأۡسَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْۚ وَٱللَّهُ أَشَدُّ بَأۡسٗا وَأَشَدُّ تَنكِيلٗا ﴿٨٤﴾ مَّن يَشۡفَعۡ شَفَٰعَةً حَسَنَةٗ يَكُن لَّهُۥ نَصِيبٞ مِّنۡهَاۖ وَمَن يَشۡفَعۡ شَفَٰعَةٗ سَيِّئَةٗ يَكُن لَّهُۥ كِفۡلٞ مِّنۡهَاۗ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ مُّقِيتٗا ﴿٨٥﴾ وَإِذَا حُيِّيتُم بِتَحِيَّةٖ فَحَيُّواْ بِأَحۡسَنَ مِنۡهَآ أَوۡ رُدُّوهَآۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٍ حَسِيبًا ﴿٨٦﴾

٩١

هەر کەس بە گۆشو پێغەممەری بکەرۆ ئانە بە گۆشو خوڎایش کەرڎەن، وە هەر کەسیچ رووەش هۆرکەرڎە خۆ ئێمە تۆما پەی ئانەی نەکیاستەنی هەکە چەمڎاریکەر(پارێزن) بی﴿٨٠﴾ وە مواچانێ بە گۆش مکەرمێ بەڵام ئەگەر لاو تۆنە هۆرزتێ و لوێ دەسێوەشا قسەکاو تۆ شەوێنە فارا و ئانەی نمەواچا هەکە تۆ واتەن، دەی ئانە شەوێنە هۆرش مبەسا خوڎا منویسۆنەش، وازشا چەنە بارە و پەشتی بە خوڎای ببەسە و خوڎات پەی وەکیلی وەسێن﴿٨١﴾ئەی چی نمەکرێو ئانێ جە قورئانی ووردێ بباوە ؟ خۆ ئەگەر جە لایەنو غەیرو خوڎایۆ بییەبیێ بێشك جیاوازیی(ناکۆکیی)ێوە فرە گۆرەش چەنە ئێزێنێوە﴿٨٢﴾ خۆ ئەگەر سەبارەت بە هیمنیی یان مەترسیی هەواڵێوشا پەنە بیاۋۆنە مکەراش بە قاۋ و ۋەڵاش مکەراوە،دەی ئەگەر ئا هەواڵشا گێڵنا بیێوە پەی لاو پێغەممەری و پەی لاو کاربەدەسو وێشا ئانێ هەکە جە هەواڵەکەی مزانا راز و پەنهانییەکێش چەنە بەر ئارێنێ،وە ئەگەر فەزڵ و بەزەیی خوڎایی نەبیێ سەرتاوە بێشك گنێندێ شونە و شەیتانی بێژگە جە کەمێوەتا﴿٨٣﴾ تۆ بجەنگیە جە ڕاو خوڎاینە و هەر ئەرکو وێچت ئینا سەرتۆ، وە ئیماندارەکا هۆر بنیە، ئومێڎ پاسەن خوڎا تەوانا و قەوەت چانیشا بسانۆوە هەکە کافرێ بیینێ، خوڎا تەوانادارتەر و قەوەتتەرەن و عەزابش سەختتەرەن﴿٨٤﴾ هەر کەس تکاییێوە خاسە بکەرۆنە بەشێوە جە خێرەکیش گنۆ ۋەرۆ ئاڎی، وە هەرکەسیچ تکاییێوە خرابە بکەرۆنە ئاڎیچ بەشێوە جە خرابەکەیش پەنە میاۋۆنە، وە گرڎ وەخت خوڎا سەرو گرڎ چێوێرە بەدەسەڵاتەن﴿٨٥﴾ وە ئەگەر کەسێوە خاسیی و وەشیی(سلام) چەنی کەرڎیدێ بە عالتەرین خاسیی و وەشیی چەنیش بکەردێوە یان پێسەو هینەکەو ویش جوابش بدێوە،بێگومان خوڎا سەرو گرڎ چێوێوە ئەوەپەرسایش هەن﴿٨٦﴾

ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۚ لَيَجۡمَعَنَّكُمۡ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِ لَا رَيۡبَ فِيهِۗ وَمَنۡ أَصۡدَقُ مِنَ ٱللَّهِ حَدِيثٗا ﴿٨٧﴾ ۞فَمَا لَكُمۡ فِي ٱلۡمُنَٰفِقِينَ فِئَتَيۡنِ وَٱللَّهُ أَرۡكَسَهُم بِمَا كَسَبُوٓاْۚ أَتُرِيدُونَ أَن تَهۡدُواْ مَنۡ أَضَلَّ ٱللَّهُۖ وَمَن يُضۡلِلِ ٱللَّهُ فَلَن تَجِدَ لَهُۥ سَبِيلٗا ﴿٨٨﴾ وَدُّواْ لَوۡ تَكۡفُرُونَ كَمَا كَفَرُواْ فَتَكُونُونَ سَوَآءٗۖ فَلَا تَتَّخِذُواْ مِنۡهُمۡ أَوۡلِيَآءَ حَتَّىٰ يُهَاجِرُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِۚ فَإِن تَوَلَّوۡاْ فَخُذُوهُمۡ وَٱقۡتُلُوهُمۡ حَيۡثُ وَجَدتُّمُوهُمۡۖ وَلَا تَتَّخِذُواْ مِنۡهُمۡ وَلِيّٗا وَلَا نَصِيرًا ﴿٨٩﴾ إِلَّا ٱلَّذِينَ يَصِلُونَ إِلَىٰ قَوۡمِۭ بَيۡنَكُمۡ وَبَيۡنَهُم مِّيثَٰقٌ أَوۡ جَآءُوكُمۡ حَصِرَتۡ صُدُورُهُمۡ أَن يُقَٰتِلُوكُمۡ أَوۡ يُقَٰتِلُواْ قَوۡمَهُمۡۚ وَلَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ لَسَلَّطَهُمۡ عَلَيۡكُمۡ فَلَقَٰتَلُوكُمۡۚ فَإِنِ ٱعۡتَزَلُوكُمۡ فَلَمۡ يُقَٰتِلُوكُمۡ وَأَلۡقَوۡاْ إِلَيۡكُمُ ٱلسَّلَمَ فَمَا جَعَلَ ٱللَّهُ لَكُمۡ عَلَيۡهِمۡ سَبِيلٗا ﴿٩٠﴾ سَتَجِدُونَ ءَاخَرِينَ يُرِيدُونَ أَن يَأۡمَنُوكُمۡ وَيَأۡمَنُواْ قَوۡمَهُمۡ كُلَّ مَا رُدُّوٓاْ إِلَى ٱلۡفِتۡنَةِ أُرۡكِسُواْ فِيهَاۚ فَإِن لَّمۡ يَعۡتَزِلُوكُمۡ وَيُلۡقُوٓاْ إِلَيۡكُمُ ٱلسَّلَمَ وَيَكُفُّوٓاْ أَيۡدِيَهُمۡ فَخُذُوهُمۡ وَٱقۡتُلُوهُمۡ حَيۡثُ ثَقِفۡتُمُوهُمۡۚ وَأُوْلَٰٓئِكُمۡ جَعَلۡنَا لَكُمۡ عَلَيۡهِمۡ سُلۡطَٰنٗا مُّبِينٗا ﴿٩١﴾

٩٢

خوڎا یوْن و بێژگه چاڎی خوڎای تەر نییەن،بە دڵنیاییۆ کوْتا مکەرۆوە پەی ڕۆ قیامەتی و شکەش نییەنە چەنە، دەی کیْ هەن قسێش جە قسیْ خوڎای راستەرە بوْ؟﴿٨٧﴾ ئانە چێشتانە سەبارەت بە وولْباز(منافق)ەکا وێتا کەرڎەن بە دۆیْ تاقمیْ جە وەرو ئانەی هەکە کەرڎەنشا خوڎای هوْرگێڵنێنێوە پەی دلیْ کوفری، مەگەر شمە گەرەکتانە کەسێو هەکە خوڎای گومڕا کەرڎەن ۆزدیشۆ سەرو ڕای ڕاسیی ؟ دەی هەر کەسێو خوڎا گومڕاش بکەروْ توْ نمەتاۆی راش پەی بێزیوە﴿٨٨﴾ ئاواتشا ئانەن کافریْ بیدیْ هەر پێسە وێشا کافریْ بییْ ئیتر پێسەو یوْیتا پەنەبیْ،پاسە بوْ دوْس(یار) شا چەنە مەگێردیْ هەتا جە وەرو خاترەو خوڎای کوْچ مکەرا،خوْ ئەگەر رووەشا چەنە هوْرکەرڎیدیْ هەر یاگێوەنە دەستا کۆتیْ بگێردێشا و بکوشدێشا، وە نەکەردیْ یار و پەشتیوانشا چەنە بگێردیْ﴿٨٩﴾ بێژگە چانیشا هەکە پەیمانەشا چەنی کەسانێوە هەنە هەکە ئاڎیچیْ بیێنیْ هام پەیمانیْ شمە یان ئامێنیْ پەی لایتا جە وەختێنە دڵشا گێریانەرە پانەی هەکە جەنگتا چەنی بکەرا یان چەنی قۆمەکەو وێشا جەنگ بکەرا،خوْ ئەگەر خوڎا گەرەکش بییْ زاڵێشا کەریْ سەرتارە و چەنیتا گڑێنیْ،جا ئەگەر ئاڎیْ دوورە پەرێزیشا کەرڎ چەنەتا و چەنیتا نەگڑییْ و هوْڵشا دا جەنگتا دلێنە نەمەنوْ و ڕێوازو ئاشتییشا وەرانوەرتا گێرتەنەوەر خوڎای رانەڎێنڎیْ پەنە دەسشا پەی بەردیْ﴿٩٠﴾ کەسانێویْ تەریْ مۆیندیْ گەرەکشانە جە شمە و جە قۆمەکەو وێچشا ئەمینیْ بانیْ هەر وەختیْ بچڕاشاوە پەی ئاشووبە ئەوەنیای بیْ قەپ و قالْ ملاوە دلیْ قۆمەکەیشا جا ئەگەر دووریْ نەگناوە چەنەتا و ڕێوازو ئاشتییشا نەگێرت وەرو و دەسشا نەکێشتۆ جە بەڎ فەڕیی کەرڎەی چەنیتا جە هەر یاگ دەستا کۆتیْ بگێردێشا و بکوشدێشا و ئێمە دەسەڵاتی ڕوْشنی تەماما دان بە شمە سەرو ئاڎیشارە﴿٩١﴾

پـــەی هـــیچ ئیمانـــدارێوە نییـــەن ئیماندارێوەتـەر بکوشـۆ سـا مەگـەر بـە غەڵـەت، وە ئەگـەر کەسێوە بـاوڕدارێوە بـە غەڵـەت بکوشـۆ مـشێوم ئـا کەسـە بەنـذێوە ئیمانـدار ئـازاڎ بکەرۆنـە و وونـیچ بـڎو بـە کـەس و کـارو کوشـیاکەی سـا مەگـەر پیـاوەتیی بکـەرا و ببەخـشاش،خۆ ئەگـەر کوشـیاکە جـە قۆمێـوە بـۆ هەکـە دوژمـەنو شمەن و ئاڎ(کوشیاکە) ئیمانڎارەن مشێوم بکوشەکە بەنڎێوە ئیمانـدار ئـازاڎ بکەرۆنـە، وە ئەگەر جە قۆمێوە بۆ هەکە بەینو شمـە و بەینو ئاڎیشانە پەیمانە هەنە مشێوم وونی بـڎرێو بــە کــەس و کــاریش و بەنــڎێوە ئیمانداریچ ئازاد بکریۆ،خۆ ئەگەر ئینـەش پەی نەکریا مشێوم دۆێ مانگێ سەرو یۆی رۆچێ بگێرۆنە هەتا خوڎا تۆبەش قبووڵ بکەرۆ، وە خوڎا بزانی دانان﴿٩٢﴾ هەر کەسێو بە دەسی ئەنقەس باوڕدارێوە بکوشۆنە جەزاش جەحەنڎەما بە نەمریی چەنەش مەنۆۆە و خوڎا تووڕە بۆ چەنەش و لەعنەتەش وەنەکەرۆنە و عەزابێوی فرە گۆرەش پەی حازر مکەرو﴿٩٣﴾ ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاورڎەن وەختێو زیایـدێرە پـەی غـەزێ چێو وورڎ و رۆشـن بکـەرڎێۆە و پا کەسیە هەکە سڵامتا وەنە مکەرۆ مەواچدێ تۆ باوەڕدار نییەنی پەی ئانەی مەبەستا دەسکۆتو ژیـوای دنیـێ بـۆ دەی دەسکۆتی فرە ئینا لاو خوڎایۆ، شمە وەڵێنە هەر چامنێ بێندێ و باوەڕتا بە خوڎای نەبێ خوڎا شمەش بە بەزەیی وێش وانایدێوە دەی بە ووڕڎیی جە کارو وێتا ووڕڎێ بیدێوە، بەڕاسیی خوڎا بە ئانەی شمە مکەردێش فرە هاگاڎارەن﴿٩٤﴾

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ أَن يَقْتُلَ مُؤْمِنًا إِلَّا خَطَـًٔا وَمَن قَتَلَ مُؤْمِنًا خَطَـًٔا فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ وَدِيَةٌ مُّسَلَّمَةٌ إِلَىٰٓ أَهْلِهِۦٓ إِلَّآ أَن يَصَّدَّقُوا۟ فَإِن كَانَ مِن قَوْمٍ عَدُوٍّ لَّكُمْ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ وَإِن كَانَ مِن قَوْمٍۭ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُم مِّيثَـٰقٌ فَدِيَةٌ مُّسَلَّمَةٌ إِلَىٰٓ أَهْلِهِۦ وَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ فَمَن لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ تَوْبَةً مِّنَ ٱللَّهِ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٩٢﴾ وَمَن يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُّتَعَمِّدًا فَجَزَآؤُهُۥ جَهَنَّمُ خَـٰلِدًا فِيهَا وَغَضِبَ ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَلَعَنَهُۥ وَأَعَدَّ لَهُۥ عَذَابًا عَظِيمًا ﴿٩٣﴾ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِذَا ضَرَبْتُمْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ فَتَبَيَّنُوا۟ وَلَا تَقُولُوا۟ لِمَنْ أَلْقَىٰٓ إِلَيْكُمُ ٱلسَّلَـٰمَ لَسْتَ مُؤْمِنًا تَبْتَغُونَ عَرَضَ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا فَعِندَ ٱللَّهِ مَغَانِمُ كَثِيرَةٌ كَذَٰلِكَ كُنتُم مِّن قَبْلُ فَمَنَّ ٱللَّهُ عَلَيْكُمْ فَتَبَيَّنُوٓا۟ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿٩٤﴾

٩٣

لَّا يَسْتَوِي ٱلْقَٰعِدُونَ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ غَيْرُ أُو۟لِي ٱلضَّرَرِ وَٱلْمُجَٰهِدُونَ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ بِأَمْوَٰلِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ ۚ فَضَّلَ ٱللَّهُ ٱلْمُجَٰهِدِينَ بِأَمْوَٰلِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ عَلَى ٱلْقَٰعِدِينَ دَرَجَةً ۚ وَكُلًّا وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلْحُسْنَىٰ ۚ وَفَضَّلَ ٱللَّهُ ٱلْمُجَٰهِدِينَ عَلَى ٱلْقَٰعِدِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٩٥﴾ دَرَجَٰتٍ مِّنْهُ وَمَغْفِرَةً وَرَحْمَةً ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٩٦﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ تَوَفَّىٰهُمُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ ظَالِمِىٓ أَنفُسِهِمْ قَالُوا۟ فِيمَ كُنتُمْ ۖ قَالُوا۟ كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي ٱلْأَرْضِ ۚ قَالُوٓا۟ أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ ٱللَّهِ وَٰسِعَةً فَتُهَاجِرُوا۟ فِيهَا ۚ فَأُو۟لَٰٓئِكَ مَأْوَىٰهُمْ جَهَنَّمُ ۖ وَسَآءَتْ مَصِيرًا ﴿٩٧﴾ إِلَّا ٱلْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ ٱلرِّجَالِ وَٱلنِّسَآءِ وَٱلْوِلْدَٰنِ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا ﴿٩٨﴾ فَأُو۟لَٰٓئِكَ عَسَى ٱللَّهُ أَن يَعْفُوَ عَنْهُمْ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَفُوًّا غَفُورًا ﴿٩٩﴾ ۞ وَمَن يُهَاجِرْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ يَجِدْ فِي ٱلْأَرْضِ مُرَٰغَمًا كَثِيرًا وَسَعَةً ۚ وَمَن يَخْرُجْ مِنۢ بَيْتِهِۦ مُهَاجِرًا إِلَى ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ ثُمَّ يُدْرِكْهُ ٱلْمَوْتُ فَقَدْ وَقَعَ أَجْرُهُۥ عَلَى ٱللَّهِ ۗ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿١٠٠﴾ وَإِذَا ضَرَبْتُمْ فِي ٱلْأَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَن تَقْصُرُوا۟ مِنَ ٱلصَّلَوٰةِ إِنْ خِفْتُمْ أَن يَفْتِنَكُمُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ ۚ إِنَّ ٱلْكَٰفِرِينَ كَانُوا۟ لَكُمْ عَدُوًّا مُّبِينًا ﴿١٠١﴾

٩٤

ئـا ئیمانـداریْ هەکـە یانـەو ویْـشانە نیشتیْنیْرە ـ جیا چانیشا نوْقسانیْنیْ ـ و ئانیْ جە ڕاو خوڎاینە بە مالْ و گیان جیهاد مکەرا پیْسەو یْوی نییەنیْ، ئانیْشا بە مالْ و بە گیان جیهاد مکەرانیْ خوڎای پلیْوە فەزلْ دیْنیْ سەرو ئەرە نیشتەکارە و خوڎا بەلْیْنەش دیْنە هەکە خاسە چەنی گرڎیشا بکەروْ، وە خوڎا فەزلْو جیهادکەرەکاش دان ملـو ئەرەنیـشتەکارە بـە ئـەجریْوە فـرە گوْرە﴿٩٥﴾ پلە و پاییْوە فرە و چەنە وەش بییەی و بـەزەیی جـە خوڎایـوْ و هەمیـشە خوڎا چەنە وەش بییە و رەحمینـەن ﴿٩٦﴾ ئا کەسیْ فریشتەکیْ گیانشا مکیْشا و جە وەختیْنـە هەکە ستەمشا ئوْ ویْشا کەرڎەن پەنەشا مورواچانیْ شمە چ باریْوەنە بییْندیْ ؟ مورواچـانی ئیْمـە لاوازکریـیْ (چیْرچەپوْکیْ) بیْنمـیْ زەمیننە،مورواچانیْ ئەی زەمینو خـوڎای فراوان نـەبیْ کوْچش چـەنە بکـەردیْ ؟ هـە ئانیْ ماواشا جەحەنڎەمـەن و دمـاڕوْیْ فـرە خرابشا هـەن﴿٩٧﴾ بیْژگـە چـا چیْرچـەپوْکا جـە پیایـا و ژەنـا و زاروْلاْ هەکـە هـیچ حوْلیْـوە مـەتاوا بـڎانیْ و هـیچ ریْـوە بەلـەڎیْ نییەنیْ﴿٩٨﴾ جا بەشکو ئانیْ خوا چەمپوْشیشا چەنە بکـەروْ،وە خوڎا چەنەویەرڎەی چەنە وەش بییـەن﴿٩٩﴾ وە هـەر کـەس جـە ڕاو خوڎاینـە کـوْچ بکـەروْ زەمینەنـە چـنڎان یـاگیْ ئەوەسـیای و فەرحانییْش دەس مگنانیْ، هەر کەسیچ جە یانەو ویْشنە بزیـوْرە و جە ڕاو خوڎای و پیْغەمەرینە کوْچ بکەروْ و دەربەدەر ببوْ و مـەرگ یـەخیْش بگیْروْ ئانە بیْشك کریْهاش مگنوْ سەرو خوڎای، وە خـوڎایچ چـەنە وەش بییـەی رەحمینـەن﴿١٠٠﴾ ئەگـەر بـە سـەفەر هـەر لیْـوە زەمیـنیرە لوایـدیْ گوناحباریْ نمەبیدیْ جە نمایەکا کوْلْ بکـەردیْوە ئەگـەر تەرسایدیْ کافرەکیْ تووشـو تەشقەلەیتا بکەرانیْ، بەڕاسیی کافرەکیْ دوژمەنیْ ئاشکریْ شمەنیْ﴿١٠١﴾

وَإِذَا كُنتَ فِيهِمْ فَأَقَمْتَ لَهُمُ ٱلصَّلَوٰةَ فَلْتَقُمْ طَآئِفَةٌ مِّنْهُم مَّعَكَ وَلْيَأْخُذُوٓا۟ أَسْلِحَتَهُمْ فَإِذَا سَجَدُوا۟ فَلْيَكُونُوا۟ مِن وَرَآئِكُمْ وَلْتَأْتِ طَآئِفَةٌ أُخْرَىٰ لَمْ يُصَلُّوا۟ فَلْيُصَلُّوا۟ مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا۟ حِذْرَهُمْ وَأَسْلِحَتَهُمْ ۗ وَدَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَوْ تَغْفُلُونَ عَنْ أَسْلِحَتِكُمْ وَأَمْتِعَتِكُمْ فَيَمِيلُونَ عَلَيْكُم مَّيْلَةً وَٰحِدَةً ۚ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِن كَانَ بِكُمْ أَذًى مِّن مَّطَرٍ أَوْ كُنتُم مَّرْضَىٰٓ أَن تَضَعُوٓا۟ أَسْلِحَتَكُمْ ۖ وَخُذُوا۟ حِذْرَكُمْ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ أَعَدَّ لِلْكَٰفِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا ﴿١٠٢﴾ فَإِذَا قَضَيْتُمُ ٱلصَّلَوٰةَ فَٱذْكُرُوا۟ ٱللَّهَ قِيَٰمًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِكُمْ ۚ فَإِذَا ٱطْمَأْنَنتُمْ فَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ ۚ إِنَّ ٱلصَّلَوٰةَ كَانَتْ عَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ كِتَٰبًا مَّوْقُوتًا ﴿١٠٣﴾ وَلَا تَهِنُوا۟ فِى ٱبْتِغَآءِ ٱلْقَوْمِ ۖ إِن تَكُونُوا۟ تَأْلَمُونَ فَإِنَّهُمْ يَأْلَمُونَ كَمَا تَأْلَمُونَ ۖ وَتَرْجُونَ مِنَ ٱللَّهِ مَا لَا يَرْجُونَ ۗ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٠٤﴾ إِنَّآ أَنزَلْنَآ إِلَيْكَ ٱلْكِتَٰبَ بِٱلْحَقِّ لِتَحْكُمَ بَيْنَ ٱلنَّاسِ بِمَآ أَرَىٰكَ ٱللَّهُ ۚ وَلَا تَكُن لِّلْخَآئِنِينَ خَصِيمًا ﴿١٠٥﴾

٩٥

وە ئەگەر دلێشانە بییەی نمات پەی بەستێرە با دەسێوەشا چەنی تۆ بهۆرزاوە پەی نمیْ و سیلاحەکێشا پەنەبانیْ،جا وەختێوە ئینێشا تلۆرە مبەرانیْ با ئەویْ تەریْ دماتاوە بانیْ ئینجا ئانیْ نمانە بەشداریْ نەبیێنیْ با بەیانی وەرۆ و نمات چەنی ببەسارە و چەنی سیلاحەکاشا و وێشا هۆشیاریْ بانیْ، کافرەکیْ ئاوات موازا شمە هاگاتا جە سیلاحەکاتا و کەل و پەلەکاتا نەمەنۆنە هەتا پەلامارێوەتا بڎانیْ،وە ئەگەر وارانی عەزیەت دایدیْ یان نەوەشیْ بییەیدیْ گوناحتا نمەیاوۆ ئەگەر سیلاحەکاتا بنیەیدێرە و ووریایی وێتا بکەردیْ، بەڕاسیی خوڎا عەزابێوە ریسواکەرش پەی کافرا حازر کەرڎەن﴿١٠٢﴾ ئەگەر جە نمیْ بییەیدیْ یاڎو خوای بە ئەوە هۆرزتەی و ئەرەنیشتەی و لائازتەیرە بکەردیْ، جا هەرکە دلْنیایی ڕووە کەرڎیدێناوە ئێتر بە تەمامیی نما بکەردیْ، بەڕاسیی نما سەرو ئیمانداراا فەرزێوەنە وەختەکێش دیاریْ کریێنیْ﴿١٠٣﴾ وەرانوەرو قۆمی(کافرا) سسیی مەکەردیْ، ئەگەر شمە جە ئاڎیشاوە تووشیْ ئێشی بیدیْ دەی ئاڎیچیْ تووشیْ ئێشی مەیانیْ هەر پێسە شمە تووشیْ مەیدیْ، بەلاْم شمە تەماڎاریْ برێو چێواندیْ جە خوڎای هەکە ئاڎیْ تەماڎاریْشا نییەنیْ،وە خوڎایچ بزانی دانان﴿١٠٤﴾ بە ڕاسیی ئێمە کتێما وەزنانرە پەی تۆ بە هەق هەتا بەینو خەلْکینە پا جۆرە خوڎای نیشانەدانی حوکم بکەری، وە نەکەری لایەنگیریی ناپاکا بکەری﴿١٠٥﴾

وَٱسۡتَغۡفِرِ ٱللَّهَۖ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ غَفُورٗا رَّحِيمٗا ﴿١٠٦﴾ وَلَا تُجَٰدِلۡ عَنِ ٱلَّذِينَ يَخۡتَانُونَ أَنفُسَهُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ مَن كَانَ خَوَّانًا أَثِيمٗا ﴿١٠٧﴾ يَسۡتَخۡفُونَ مِنَ ٱلنَّاسِ وَلَا يَسۡتَخۡفُونَ مِنَ ٱللَّهِ وَهُوَ مَعَهُمۡ إِذۡ يُبَيِّتُونَ مَا لَا يَرۡضَىٰ مِنَ ٱلۡقَوۡلِۚ وَكَانَ ٱللَّهُ بِمَا يَعۡمَلُونَ مُحِيطًا ﴿١٠٨﴾ هَٰٓأَنتُمۡ هَٰٓؤُلَآءِ جَٰدَلۡتُمۡ عَنۡهُمۡ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا فَمَن يُجَٰدِلُ ٱللَّهَ عَنۡهُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ أَم مَّن يَكُونُ عَلَيۡهِمۡ وَكِيلٗا ﴿١٠٩﴾ وَمَن يَعۡمَلۡ سُوٓءًا أَوۡ يَظۡلِمۡ نَفۡسَهُۥ ثُمَّ يَسۡتَغۡفِرِ ٱللَّهَ يَجِدِ ٱللَّهَ غَفُورٗا رَّحِيمٗا ﴿١١٠﴾ وَمَن يَكۡسِبۡ إِثۡمٗا فَإِنَّمَا يَكۡسِبُهُۥ عَلَىٰ نَفۡسِهِۦۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمٗا ﴿١١١﴾ وَمَن يَكۡسِبۡ خَطِيٓـَٔةً أَوۡ إِثۡمٗا ثُمَّ يَرۡمِ بِهِۦ بَرِيٓـٔٗا فَقَدِ ٱحۡتَمَلَ بُهۡتَٰنٗا وَإِثۡمٗا مُّبِينٗا ﴿١١٢﴾ وَلَوۡلَا فَضۡلُ ٱللَّهِ عَلَيۡكَ وَرَحۡمَتُهُۥ لَهَمَّت طَّآئِفَةٞ مِّنۡهُمۡ أَن يُضِلُّوكَ وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّآ أَنفُسَهُمۡۖ وَمَا يَضُرُّونَكَ مِن شَيۡءٖۚ وَأَنزَلَ ٱللَّهُ عَلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡحِكۡمَةَ وَعَلَّمَكَ مَا لَمۡ تَكُن تَعۡلَمُۚ وَكَانَ فَضۡلُ ٱللَّهِ عَلَيۡكَ عَظِيمٗا ﴿١١٣﴾

٩٦

وە داواو چەنە وەش بییەی جە خوذای بکەرە، خوذا چەنە وەش بییەی رەحمینەن﴿١٠٦﴾ دەمەدەمیْ مەکەرە سەبارەت پانیشا هەکە چەنی ویْشا ناپاکیی مکەرا، خوذا ئانیْشە وەشیْ نمەسیا هەکە فرە ناپاکیْ و گوناحباریْنیْ ﴿١٠٧﴾ گوناحەکاشا جە خەڵکی مشاراوە و نمەتاوا جە خوذایشا بشاراوە ئاذ ئیناشا چەنی هەکە شەویْنە بڕیٚ قسیْ هۆربەسانیْ چەنەشا رازی نییەن، وە خوذا ئابلۆقەو ئانەیش دان هەکە مکەرانیْش﴿١٠٨﴾ دەی ئانا شمە جە ژیوای ئی دنییْنە دەمەدەمیْشا پەی مکەردیْ ئەی کیْ رو̊قیامەتینە چەنی خوذای دەمە دەمیْشا سەر مکەرۆ یان مشیوْم کیْ بوْ بە وەکیلشا ؟﴿١٠٩﴾ هەر کەسیْو خرابیْو بکەرۆ یان ستەم ئۆ ویْش بکەرۆ دمایی داواو وەش بییەی جە خوذای بکەرۆ مۆینۆ هەکە خوذا چەنە وەش بییەی رەحمینەن﴿١١٠﴾ وە هەر کەسیْو گوناحیْو بکەرۆ ئانە زەرەر بە ویْش میاونۆنە، وە خوذایچ بزانی دانان﴿١١١﴾ وە هەر کەسیْوە بە غەڵەت یا بە ئەنقەس تاوانیْوە(گوناحیْوە) بکەرۆنە ئینجا بنیوْش ملو کەسیْوە بیْ تاوانی بەری،دیارەن ئا کەسە بوْختانیْوە و گوناحیْوە ئاشکریْش ئەنجام دیْنیْ﴿١١٢﴾ ئەگەر فەزلٚ و بەزەیی خوذا نەبییْنیْ سەرتۆ و نە یاویْنیْ فریات بڕیْوشا نیازشا پاسە کەرذە بیْ هەکە گومڕات بکەرانیْ و ئاذیْ جگە جە ویْشا کەسیتەری گومڕا نمەکەرانیْ،وە نمە تاوا هیچ زەرەریْوەت پەنە بیاونا، خوذایچ کتیْب و دانایەتییش وەزنان ملترە و ئانە هەکە نەزانیْنیش فیْرش کەرذی، بەڕاسیی فەزلو خوذای سەرتۆ فرە گۆرەن﴿١١٣﴾

۞ لَّا خَيْرَ فِى كَثِيرٍ مِّن نَّجْوَىٰهُمْ إِلَّا مَنْ أَمَرَ بِصَدَقَةٍ
أَوْ مَعْرُوفٍ أَوْ إِصْلَٰحٍۭ بَيْنَ ٱلنَّاسِ ۚ وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ
ٱبْتِغَآءَ مَرْضَاتِ ٱللَّهِ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١١٤﴾ وَمَن
يُشَاقِقِ ٱلرَّسُولَ مِنۢ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ ٱلْهُدَىٰ وَيَتَّبِعْ غَيْرَ
سَبِيلِ ٱلْمُؤْمِنِينَ نُوَلِّهِۦ مَا تَوَلَّىٰ وَنُصْلِهِۦ جَهَنَّمَ ۖ وَسَآءَتْ
مَصِيرًا ﴿١١٥﴾ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِۦ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ
ذَٰلِكَ لِمَن يَشَآءُ ۚ وَمَن يُشْرِكْ بِٱللَّهِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَٰلًۢا
بَعِيدًا ﴿١١٦﴾ إِن يَدْعُونَ مِن دُونِهِۦٓ إِلَّآ إِنَٰثًا وَإِن يَدْعُونَ
إِلَّا شَيْطَٰنًا مَّرِيدًا ﴿١١٧﴾ لَّعَنَهُ ٱللَّهُ ۘ وَقَالَ لَأَتَّخِذَنَّ مِنْ
عِبَادِكَ نَصِيبًا مَّفْرُوضًا ﴿١١٨﴾ وَلَأُضِلَّنَّهُمْ وَلَأُمَنِّيَنَّهُمْ
وَلَءَامُرَنَّهُمْ فَلَيُبَتِّكُنَّ ءَاذَانَ ٱلْأَنْعَٰمِ وَلَءَامُرَنَّهُمْ
فَلَيُغَيِّرُنَّ خَلْقَ ٱللَّهِ ۚ وَمَن يَتَّخِذِ ٱلشَّيْطَٰنَ وَلِيًّا مِّن
دُونِ ٱللَّهِ فَقَدْ خَسِرَ خُسْرَانًا مُّبِينًا ﴿١١٩﴾ يَعِدُهُمْ
وَيُمَنِّيهِمْ ۖ وَمَا يَعِدُهُمُ ٱلشَّيْطَٰنُ إِلَّا غُرُورًا ﴿١٢٠﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ
مَأْوَىٰهُمْ جَهَنَّمُ وَلَا يَجِدُونَ عَنْهَا مَحِيصًا ﴿١٢١﴾

٩٧

خێره جه فرەو چفەكاشانه نییەنه مەگەر كەسێوه ئەمره بكەرۆ به بەخشای چێوێوه یـان كـەرڎەی كـارێوه عـالی یـان سـوڵحەو بـەینو خـەڵكی،جا هـەر كـەس ئانـەی جـه وەرو رەزامەنـڎیی خـوڎایی بكــەرۆ جــه ئاینڎەنــه كرێــوه فــره گــۆرێش مــڎەیمێ پەنــە﴿١١٤﴾ هــەر كەسـیچ دمـاو ئانـەی راسییش پەی بەركۆت و چی دینیه بەڵەد بــی پێــچەوانەو پێغەممــەری ژڵێۆێــۆوه و ڕچێوه بگێرۆنـه وەر هەكه ڕچەو ئیماندارا نییەنه ئێمه پا رێڕه بەرمێش هەكه ملۆش پـۆره و ۋزمێـشەنه جەحەنـڎەم و دمـاڕۆش فــره بــەڎەن﴿١١٥﴾ خــوڎا وەش نمــەبۆ چانەی هامبەشش پەی قەرار بڎریۆ و جگه چانەی جه گوناهاتـەری پـەی هـەر كەسـی گــەرەكش بــۆ وەش مبــۆ، هەركەســیچ هامبـەش پـەی خـوڎای قـەرار بـڎۆ دیـارەن هەكـه گـومڕا بییــەن بـه گومڕاییێـوه فـره دوور﴿١١٦﴾ ئانێ جیای خوڎای هانا هەر پەی بتانێوی بەرانێ هەكه نامێ مێڵێشا پۆ نرێینه و هانا هەر پەی شەیتانێوه مبەرانێ هەكه سەر سەختیی وێشنه جه خێرێ ماڵیانره﴿١١٧﴾ خـوڎای لەعنەتـه وەنەكـەرڎ، جـه جوابنـه واتـش شـەرته بۆ جـه بەنـڎەكات بەشێوه دیـاری كریـێ پـەی وێم بڕووره﴿١١٨﴾ دیارەن گومڕێشا مكەروونه و ئاواتێشا پەی مسازنوونه و ئەمرەشا پەنه مكەروو تا گۆشێ ئاژەڵەكاشا ببڕانێ و به دڵنیاییۆ ئەمرەشا پەنـه مكەروونـه هەكه تـەرح و بیچمو مـەخلووقاتو خوڎای بفاڕانێ، جا هەر كەس خوڎاش گەرەك نەبۆنه و چەنی شەیتانی ببۆ به دۆس بێشك دۆڕیـان به دۆڕیاییێوه فره ئاشكرا﴿١١٩﴾ بەڵێنەشـا مڎۆ پەنـه و ئاواتێشا ۋزۆنـه دڵ،وه ئا بـەڵێنێ شـەیتان مڎۆشا پەنه جه غەڕایی زیاتەر نییەنێ﴿١٢٠﴾ ئانێ ماواشـا جەحەنڎەمـەن و كەلێنـەو بەرشییەیـشا چەنەش نییەنه﴿١٢١﴾

وَالَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ الصَّٰلِحَٰتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّٰتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا أَبَدًا وَعْدَ اللَّهِ حَقًّا وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ قِيلًا ﴿١٢٢﴾ لَّيْسَ بِأَمَانِيِّكُمْ وَلَا أَمَانِيِّ أَهْلِ الْكِتَٰبِ مَن يَعْمَلْ سُوٓءًا يُجْزَ بِهِۦ وَلَا يَجِدْ لَهُۥ مِن دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿١٢٣﴾ وَمَن يَعْمَلْ مِنَ الصَّٰلِحَٰتِ مِن ذَكَرٍ أَوْ أُنثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُوْلَٰٓئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ نَقِيرًا ﴿١٢٤﴾ وَمَنْ أَحْسَنُ دِينًا مِّمَّنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُۥ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ وَاتَّبَعَ مِلَّةَ إِبْرَٰهِيمَ حَنِيفًا وَاتَّخَذَ اللَّهُ إِبْرَٰهِيمَ خَلِيلًا ﴿١٢٥﴾ وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُّحِيطًا ﴿١٢٦﴾ وَيَسْتَفْتُونَكَ فِي النِّسَآءِ قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِيهِنَّ وَمَا يُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَٰبِ فِي يَتَٰمَى النِّسَآءِ الَّٰتِي لَا تُؤْتُونَهُنَّ مَا كُتِبَ لَهُنَّ وَتَرْغَبُونَ أَن تَنكِحُوهُنَّ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الْوِلْدَٰنِ وَأَن تَقُومُواْ لِلْيَتَٰمَىٰ بِالْقِسْطِ وَمَا تَفْعَلُواْ مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِهِۦ عَلِيمًا ﴿١٢٧﴾

ئـا كه‌سێـچه ئیمانـشا ئـاورڎه‌ن و كـارێ عالێشا كه‌رڎێنێ وه‌ختو وێش ووزمێشانه دلێ به‌هـشتانییێوه چـنڎه‌ها ڕۆخـانێ چـێرو دره‌خته‌كاشاره موویـه‌را بـه نـه‌مریی و هـه‌تا هه‌تان چه‌نه‌شا مه‌ناوه،ئانه به‌ڵێنێوه راسه‌و خوڎاینه، ده‌ی كێ هه‌ن واتـه‌یش جه واتـه‌و خـوڎای راستـه‌ر بۆ ؟﴿١٢٢﴾ نـه بـه ئاواتـاو شمـه‌ن و نـه بـه ئاواتـاو ئـه‌هلو كتێبـی، هـه‌ر كـه‌س خرابێـوه بكـه‌رۆ بـه سـه‌به‌بو خرابه‌كه‌یـشۆ سـزا مڎریۆنـه و جیـا جـه خـوڎای هـیچ كه‌سێوه‌ش پـه‌ی هۆرنمـه‌گنۆ پیـسه‌و یـاری یـان پـه‌شـتگیری﴿١٢٣﴾ وه هه‌ر كه‌س جه كاره عالـه‌كا بكـه‌رۆ چ نێر چ مێلێ به‌ڵام ئیماندار بۆ ئانێ ملانه به‌هه‌شت و ئینـڎه و تلیـشلێ پێـشه خورمێـوه سته‌مـشا وه‌نـه نمـه‌كریۆ﴿١٢٤﴾ ده‌ی كـێ دینش خاسته‌ره‌ن جه دینو ئا كه‌سیه هه‌كه رووه‌ش كه‌رڎێنه‌نـه خـوڎای و وێـش دان ئه‌سش و پیاخاس(كارخاس) یچه‌ن و كۆته‌ن شۆنه‌و میلله‌تو ئیبراهیمی دوور جه ناڕه‌وای و رووه و هه‌ق ؟ وه خوڎایچ ئیبراهیمش كه‌رڎه‌ن به دۆسو وێش﴿١٢٥﴾ هه‌ر چیچ ئینا جه ئاسمانه‌كا و جه زه‌میننه هینو خوڎایه‌ن و خوڎایچ –به‌هاگایی وێش –دۆررو گرڎ چیۆێش دان﴿١٢٦﴾ سه‌باره‌ت به ژه‌نا وه‌نه‌ت په‌رسا، بواچه خوڎا جوابو سۆعاله‌كاتا مڎۆوه ده‌رباره‌شا پانـه‌ی چی كتێبنه موانیـۆوه ملتاره ده‌رباره‌و ئا كناچا هه‌كه به هه‌تیمیی مه‌نێنێوه و ئا ماڵیه هه‌كه مگنۆشا شمه نمه‌ڎه‌یدێشا و حه‌ز مكه‌ردێ وێتا ماره‌شا بكه‌ردێ و –ده‌رباره‌و– ئا زارۆڵه زه‌بوون و بێده‌ره‌تانێچه، شمه سه‌رتا واجبه‌ن چه‌نی گرڎو هه‌تیما دادپه‌روه‌رانه ره‌فتار بكه‌ردێ و هه‌ر خێرێوه‌یچ مكه‌ردێ دیاره‌ن خوڎا په‌نه‌ش بزانه‌ن﴿١٢٧﴾

وَإِنِ ٱمۡرَأَةٌ خَافَتۡ مِنۢ بَعۡلِهَا نُشُوزًا أَوۡ إِعۡرَاضًا فَلَا جُنَاحَ عَلَيۡهِمَآ أَن يُصۡلِحَا بَيۡنَهُمَا صُلۡحًاۚ وَٱلصُّلۡحُ خَيۡرٌۗ وَأُحۡضِرَتِ ٱلۡأَنفُسُ ٱلشُّحَّۚ وَإِن تُحۡسِنُواْ وَتَتَّقُواْ فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِمَا تَعۡمَلُونَ خَبِيرًا ﴿١٢٨﴾ وَلَن تَسۡتَطِيعُوٓاْ أَن تَعۡدِلُواْ بَيۡنَ ٱلنِّسَآءِ وَلَوۡ حَرَصۡتُمۡۖ فَلَا تَمِيلُواْ كُلَّ ٱلۡمَيۡلِ فَتَذَرُوهَا كَٱلۡمُعَلَّقَةِۚ وَإِن تُصۡلِحُواْ وَتَتَّقُواْ فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿١٢٩﴾ وَإِن يَتَفَرَّقَا يُغۡنِ ٱللَّهُ كُلًّا مِّن سَعَتِهِۦۚ وَكَانَ ٱللَّهُ وَٰسِعًا حَكِيمًا ﴿١٣٠﴾ وَلِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۗ وَلَقَدۡ وَصَّيۡنَا ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ مِن قَبۡلِكُمۡ وَإِيَّاكُمۡ أَنِ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ وَإِن تَكۡفُرُواْ فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۚ وَكَانَ ٱللَّهُ غَنِيًّا حَمِيدًا ﴿١٣١﴾ وَلِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ وَكِيلًا ﴿١٣٢﴾ إِن يَشَأۡ يُذۡهِبۡكُمۡ أَيُّهَا ٱلنَّاسُ وَيَأۡتِ بِـَٔاخَرِينَۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلَىٰ ذَٰلِكَ قَدِيرًا ﴿١٣٣﴾ مَّن كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ ٱلدُّنۡيَا فَعِندَ ٱللَّهِ ثَوَابُ ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِۚ وَكَانَ ٱللَّهُ سَمِيعَۢا بَصِيرًا ﴿١٣٤﴾

وه ئەگەر ژەنێوه جه ناچیزەیی یان لووتەلایی مێرڤەکەیش تەرسا گوناحشا نمەیاوۆ ئەگەر بە عالیی سوڵحەو بەینو وێشا بکەرا دیارەن سوڵحه خاسەنە، خەڵکیچ بە تەبیعەت رەزیلەن جا ئەگەر کارخاسیێ و پارێزکاریێ بیدیێ دیارەن خوڤا هاگاڤارەن پانەی مکەردێش﴿١٢٨﴾ وه هەرگیز نمەتاودیێ بەینو ژەنەکانە دادپەروەریی بکەردیێ ئەگەر چی فرەیچ سووریێ بیدیێ سەرش،دەی نەکەردیێ ڕووه کەردێنە یۆێشا و گرڤو مەیلیش دەیدیێ پەنه و ئەویێ تەریێ به هۆرواسیای بازدێوه، نه ئینه هەن مێرڤداره بۆ و نه ئینەیچ هەن بێ مێرڤه بۆ، خۆ ئەگەر سوڵحه بکەردیێ و پارێز بکەردیێ بێشك خوڤا چەنه وەش بییەی رەحمینەن﴿١٢٩﴾ خۆ ئەگەر جه یۆترینیچ جیێ بباوه خوڤا به رەحمەتی فراوانو وێش هەر یۆ چاڤیشا بێ نیاز مکەرۆ و خوڤا هەمیشه فراوانگیری دانان﴿١٣٠﴾ وه هەرچی ئینا ئاسمانەکا و زەمینەنە گرڤش هینو خوڤایەن،وه بێشك ئانیێ هەکه وەڵیێ شمەنه کتێبشا پەنه دریان و شمەیچم ئەسپارییێندێره هەکه پارێز جه خوڤای بکەردیێ، ئەگەر کافرێچ بیدیێ بێشك هەرچی جه ئاسمانەکا و زەمینەنه هەن هینو خوڤایەن و خوڤایچ دۆڵەمەنڤی ستایش کریان﴿١٣١﴾ هەرچیچ جه ئاسمانەکا و زەمینەنه هەن هینو خوڤایەن، خوڤایچ وەسێن پەی وەکیلی﴿١٣٢﴾ ئەی خەڵکینه ئەگەر گەرەکش بۆ بەرۆتاوه و خەڵکانێتەر ماوەرۆ و خوڤا سەرو ئا کاریره دەسەڵاتدارەن﴿١٣٣﴾ هەر کەس سەوابو دنیێش گەرەکەن دەی سەوابو دنیێ و ئاخیرەتی ئینا لاو خوڤایۆ، وه خوڤایچ بژنەوی بۆینەن﴿١٣٤﴾

۞ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ كُونُواْ قَوَّٰمِينَ بِٱلْقِسْطِ شُهَدَآءَ لِلَّهِ وَلَوْ عَلَىٰٓ أَنفُسِكُمْ أَوِ ٱلْوَٰلِدَيْنِ وَٱلْأَقْرَبِينَ ۚ إِن يَكُنْ غَنِيًّا أَوْ فَقِيرًا فَٱللَّهُ أَوْلَىٰ بِهِمَا ۖ فَلَا تَتَّبِعُواْ ٱلْهَوَىٰٓ أَن تَعْدِلُواْ ۚ وَإِن تَلْوُۥٓاْ أَوْ تُعْرِضُواْ فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿١٣٥﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ ءَامِنُواْ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَٱلْكِتَٰبِ ٱلَّذِى نَزَّلَ عَلَىٰ رَسُولِهِۦ وَٱلْكِتَٰبِ ٱلَّذِىٓ أَنزَلَ مِن قَبْلُ ۚ وَمَن يَكْفُرْ بِٱللَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَكُتُبِهِۦ وَرُسُلِهِۦ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَٰلًۢا بَعِيدًا ﴿١٣٦﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ثُمَّ كَفَرُواْ ثُمَّ ءَامَنُواْ ثُمَّ كَفَرُواْ ثُمَّ ٱزْدَادُواْ كُفْرًا لَّمْ يَكُنِ ٱللَّهُ لِيَغْفِرَ لَهُمْ وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ سَبِيلًۢا ﴿١٣٧﴾ بَشِّرِ ٱلْمُنَٰفِقِينَ بِأَنَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٣٨﴾ ٱلَّذِينَ يَتَّخِذُونَ ٱلْكَٰفِرِينَ أَوْلِيَآءَ مِن دُونِ ٱلْمُؤْمِنِينَ ۚ أَيَبْتَغُونَ عِندَهُمُ ٱلْعِزَّةَ فَإِنَّ ٱلْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا ﴿١٣٩﴾ وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِى ٱلْكِتَٰبِ أَنْ إِذَا سَمِعْتُمْ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ يُكْفَرُ بِهَا وَيُسْتَهْزَأُ بِهَا فَلَا تَقْعُدُواْ مَعَهُمْ حَتَّىٰ يَخُوضُواْ فِى حَدِيثٍ غَيْرِهِۦٓ ۚ إِنَّكُمْ إِذًا مِّثْلُهُمْ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ جَامِعُ ٱلْمُنَٰفِقِينَ وَٱلْكَٰفِرِينَ فِى جَهَنَّمَ جَمِيعًا ﴿١٤٠﴾

١٠٠

ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاورڎەن هەمیشە بە داڎپەروەرانە راگیرکەرێ بیدێ و شاهیڎیی جەوەرو خوڎای بڎەیدێ ئەگەر چی سەرو وێتا و ئەڎێ و تاتەی و کەسە نزیکەکایچتا بۆ، ئەگەر کەسیۆ چاڎیشا دۆڵەمەنڎ بۆ یان فەقیر خوڎا ئینا وەڵتەرۆ پەیشا مەگندێ شۆنەو هەبەسی نەکای جە ڕێ لابڎەیدێ، وە ئەگەر پێچێ بڎەیدێ وەنە یان پەشتی هۆر بکەردێ بێشك خوڎا هاگاڎارەن پانەی مکەردێش﴿ ١٣٥﴾ ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاورڎەن ئیمان باردێ بە خوڎای و بە پێغەممەرەکەیش و پا کتێبیە وەزنانشرە پەی پێغەممەرەکەیش و پا کتێبیە وەڵتەر وەزنانشرە، وە هەر کەسێوە کافر ببو بە خوڎای و فریشتەکاش و کتێبەکاش و پێغەممەرەکاش و رۆ دمایی بێشك ئانە گوم بییەن بە گوم بییەیێوی فرە دوور﴿١٣٦﴾ دیارەن ئا کەسێ ئەوەڵجار ئیمانشا ئاورڎ دمایی پەشیمانێ بیێوە جا ئیمانشا ئاورڎۆ و دمایی کافرێ بیێوە ئۆسا کوفرەکەشا هەستەر کەرڎەۆە هەرگیز خوڎا چەنەشا وەش نمەبۆ و بە دڵنیاییۆ نمەۆزشاوە سەرو ڕێ﴿١٣٧﴾ موژدە بڎە بە مونافیقەکا هەکە عەزابێوە پەڕ ئێششا هەن﴿١٣٨﴾ ئانێ هەکە کافرەکا مگێرانێ بە دۆسێ وێشا جیاتی ئیماندارەکا، ئایا گەرەکشانە لاو ئاڎیشاوە دەسەڵاتشا دەس بگنۆ؟ دەسەڵات گرڎش هەر پەی خوڎایەن﴿١٣٩﴾ دیارەن خوڎا جە کتێبەنە ئی قەرارشە پەی وەزنێندێرە هەر وەختەنە جە هەر یاگەنە ئەژنەویتا ئایەتەکێ خوڎای کوفر یان مەخسەرەشا پەنە مکریۆ چەنی ئا جۆرە کەسا مەنیشدێرە هەتا باسەکەیشا فاڕا بە باسێوەتەر، ئنڎا شمەیچ پێسەندێ ئاڎیشا، بێشك خوڎا مونافیقەکا و کافرەکا جە جەنڎەمەنە گرڎیشا جەمێ مکەرۆوە﴿١٤٠﴾

ٱلَّذِينَ يَتَرَبَّصُونَ بِكُمْ فَإِن كَانَ لَكُمْ فَتْحٌ مِّنَ ٱللَّهِ قَالُوٓاْ أَلَمْ نَكُن مَّعَكُمْ وَإِن كَانَ لِلْكَٰفِرِينَ نَصِيبٌ قَالُوٓاْ أَلَمْ نَسْتَحْوِذْ عَلَيْكُمْ وَنَمْنَعْكُم مِّنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ فَٱللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ وَلَن يَجْعَلَ ٱللَّهُ لِلْكَٰفِرِينَ عَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا ﴿١٤١﴾ إِنَّ ٱلْمُنَٰفِقِينَ يُخَٰدِعُونَ ٱللَّهَ وَهُوَ خَٰدِعُهُمْ وَإِذَا قَامُوٓاْ إِلَى ٱلصَّلَوٰةِ قَامُواْ كُسَالَىٰ يُرَآءُونَ ٱلنَّاسَ وَلَا يَذْكُرُونَ ٱللَّهَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٤٢﴾ مُّذَبْذَبِينَ بَيْنَ ذَٰلِكَ لَآ إِلَىٰ هَٰٓؤُلَآءِ وَلَآ إِلَىٰ هَٰٓؤُلَآءِ وَمَن يُضْلِلِ ٱللَّهُ فَلَن تَجِدَ لَهُۥ سَبِيلًا ﴿١٤٣﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَتَّخِذُواْ ٱلْكَٰفِرِينَ أَوْلِيَآءَ مِن دُونِ ٱلْمُؤْمِنِينَ أَتُرِيدُونَ أَن تَجْعَلُواْ لِلَّهِ عَلَيْكُمْ سُلْطَٰنًا مُّبِينًا ﴿١٤٤﴾ إِنَّ ٱلْمُنَٰفِقِينَ فِى ٱلدَّرْكِ ٱلْأَسْفَلِ مِنَ ٱلنَّارِ وَلَن تَجِدَ لَهُمْ نَصِيرًا ﴿١٤٥﴾ إِلَّا ٱلَّذِينَ تَابُواْ وَأَصْلَحُواْ وَٱعْتَصَمُواْ بِٱللَّهِ وَأَخْلَصُواْ دِينَهُمْ لِلَّهِ فَأُوْلَٰٓئِكَ مَعَ ٱلْمُؤْمِنِينَ وَسَوْفَ يُؤْتِ ٱللَّهُ ٱلْمُؤْمِنِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٤٦﴾ مَّا يَفْعَلُ ٱللَّهُ بِعَذَابِكُمْ إِن شَكَرْتُمْ وَءَامَنتُمْ وَكَانَ ٱللَّهُ شَاكِرًا عَلِيمًا ﴿١٤٧﴾

ئانیٚ ویٚشا مەلاس دان پەیتا ئەگەر سەرکۆتەییۆتا جە لاو خوڈایۆ دەس بگنۆ مواچانی مەگەر ئێمە چەنی شمە نەبێنمیٚ ؟ خۆ ئەگەر کافرەکیٚ بەشێۆەشا جە سەر کۆتەیەنە بۆ،ئەی مەگەر ئێمە سەرو شمە نەکەرێنمێۆە و جە ئیماندارەکا لاتا نەڈێمنیٚ ؟ جە ڕۆ قیامەتیەنە خوڈا بەینتانە حوکم مکەرۆ، وە هەرگیز خوڈا ڕانمەڈۆ کافرەکیٚ زاڵیٚ بانیٚ سەرو ئیماندارەکارە﴿١٤١﴾ بە ڕاسیی مونافێقەکیٚ فێڵە جە خوڈای مکەرا ئاڈیچ ئاڈیشا مخەڵەتنۆ، وەختێویچ هورمێزانیٚ پەی نمیٚ بە تەمەڵیی هۆرمێزاوە رووپامانیی خەڵکی مکەرا و فرە کەمیچ یاڈو خوڈای مکەرانیٚ﴿١٤٢﴾ چپا بەینەنە وازوازیێنیٚ (مۆلەقێنیٚ) نمەزانا بڈا پاڵو ئیماندارا یان بڈا پاڵو کافرا،وە هەر کەس خوڈا گومراش بکەرۆ هەر گیز نمەتاوی ڕاو ڕزگارییش پەی بێزیۆ﴿١٤٣﴾ ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاوردەن کافرەکا مەگێردیٚ بە دۆسیٚ جیای ئیماندارەکا ئایا گەرەکتانە بە دەسو وێتا بەڵگێوە ئاشکرا دەیدیٚ دەسو خوڈایۆ سەرو وێتا ؟﴿١٤٤﴾ بە ڕاسیی مونافێقەکیٚ ئێنیٚ دلیٚ چینی وارینو ئێرینە و هەرگیز نمەوینی پەشتیوانێوەشا دەس بگنۆنە﴿١٤٥﴾ بێژگە ئانیشا تۆبە مکەرانیٚ و وێشا خاسیٚ مکەرانیٚ و دەسشا گرتەن بە دینو خوڈایۆ و دینەکەشا پاڵفتەشا کەرڈەن پەی خوڈای، ئانیٚ ئێنیٚ چەنی ئیماندارا،وە دمایی خوڈا کرێوە فرە گۆریٚ مڈۆ بە باوڕدارا﴿١٤٦﴾ ئەگەر شمە سوپاسگوزاریی خوڈای بکەردیٚ و ئیمان باوەردیٚ خوڈا چ کارێوەش بە عەزابدای شمە هەن ؟ وە خوڈا هەمیشە سوپاسکار و بزانەن﴿١٤٧﴾

۞ لَّا يُحِبُّ ٱللَّهُ ٱلْجَهْرَ بِٱلسُّوٓءِ مِنَ ٱلْقَوْلِ إِلَّا مَن ظُلِمَ ۚ وَكَانَ
ٱللَّهُ سَمِيعًا عَلِيمًا ﴿١٤٨﴾ إِن تُبْدُوا۟ خَيْرًا أَوْ تُخْفُوهُ أَوْ تَعْفُوا۟ عَن
سُوٓءٍ فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَفُوًّا قَدِيرًا ﴿١٤٩﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكْفُرُونَ
بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦ وَيُرِيدُونَ أَن يُفَرِّقُوا۟ بَيْنَ ٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦ وَيَقُولُونَ
نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ أَن يَتَّخِذُوا۟
بَيْنَ ذَٰلِكَ سَبِيلًا ﴿١٥٠﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْكَٰفِرُونَ حَقًّا ۚ وَأَعْتَدْنَا
لِلْكَٰفِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا ﴿١٥١﴾ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦ
وَلَمْ يُفَرِّقُوا۟ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ أُو۟لَٰٓئِكَ سَوْفَ يُؤْتِيهِمْ
أُجُورَهُمْ ۗ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿١٥٢﴾ يَسْـَٔلُكَ أَهْلُ ٱلْكِتَٰبِ
أَن تُنَزِّلَ عَلَيْهِمْ كِتَٰبًا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ ۚ فَقَدْ سَأَلُوا۟ مُوسَىٰٓ أَكْبَرَ
مِن ذَٰلِكَ فَقَالُوٓا۟ أَرِنَا ٱللَّهَ جَهْرَةً فَأَخَذَتْهُمُ ٱلصَّٰعِقَةُ بِظُلْمِهِمْ ۚ
ثُمَّ ٱتَّخَذُوا۟ ٱلْعِجْلَ مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُمُ ٱلْبَيِّنَٰتُ فَعَفَوْنَا
عَن ذَٰلِكَ ۚ وَءَاتَيْنَا مُوسَىٰ سُلْطَٰنًا مُّبِينًا ﴿١٥٣﴾ وَرَفَعْنَا فَوْقَهُمُ
ٱلطُّورَ بِمِيثَٰقِهِمْ وَقُلْنَا لَهُمُ ٱدْخُلُوا۟ ٱلْبَابَ سُجَّدًا وَقُلْنَا
لَهُمْ لَا تَعْدُوا۟ فِى ٱلسَّبْتِ وَأَخَذْنَا مِنْهُم مِّيثَٰقًا غَلِيظًا ﴿١٥٤﴾

١٠٢

خوڎا پەنەش وەش نییەن هیچ کەسێو بە ئاشکرا قسێ خرابە بدرکنۆ سا مەگەر کەسێو زوڵمش وەنە کریا بۆ، وە خوڎا بژنەوی بزانەن﴿١٤٨﴾ ئەگەر خاسە بکەردێ و بەرش بوورزدێ یان بشاردێشۆ یان چەمپۆشیی جە خرابێوە بکەردێ بێشك خوڎا چەنە ویەرڎەی بە دەسەڵاتەن﴿١٤٩﴾ ئا کەسێ کافرێ مبا بە خوڎای و پێغەممەرەکاش و گەرەکشانە جیاوازیی بوورزانە بەینو خوڎای و پێغەممەرەکاش و مواچانێ ئیمان مارمێ بە برێوە و ئیمان نمارمێ بە برێوەتەری و گەرەکشانە چا بەینەنە رێوە هۆربچنا﴿١٥٠﴾ ئانێ بە هەقەتینی کافرێنێ و پەی کافرایچ عەزابێوە ریسواکەرما حازر کەرڎەن﴿١٥١﴾ وە ئا کەسێ ئیمانشا بە خوڎای و پێغەممەرەکاش ئاورڎەن و جیاوازیی نمەوزانە بەینو هیچکامیشا ئانێ چۆڎمای خوڎا کرێ وێشا مڎۆ پەنەشا وە خوڎا هەمیشە چەنە وەش بییەی رەحمینەن﴿١٥٢﴾ ساحیب کتێبەکێ داوات وەنە مکەرا هەکە جە ئاسمانۆ کتێبێوە وەزنیەرە سەرشا، دیارەن جە مووسای گۆرەتەر چانەیشا داوا کەرڎ واتشا بە ئاشکرا و دیار خوڎاما نیشانە بڎە بووینمێش ئەوسا هۆرە برووسکێوە جە نەتیجەو زوڵمو وێشاوە دێ وەنە چاڎمایچ دمای ئانەی بەڵگێ رۆشنێشا پەی ئامێ دەسشا دا گۆرەکە پەرسیی چەمپۆشییچما چانەی کەرڎ و بەڵگێ دەسەڵاتدارییچما بە مووسای دا﴿١٥٣﴾ وە بە مەڵامەتو پەیمانێوە هەکە داشا کۆ تووریما جە سەرشاوە راگیرکەرڎ و پەنەما واتێ بە تلۆرەوە چا بەرۆ لۆدێ چووەر و پەنەما واتێ رۆ شەممەینە دەسدرێژیی مکەردێ و پەیمانێوە پتەوەیچما چەنە ئەسێ﴿١٥٤﴾

فَبِمَا نَقْضِهِم مِّيثَٰقَهُمْ وَكُفْرِهِم بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَقَتْلِهِمُ ٱلْأَنۢبِيَآءَ
بِغَيْرِ حَقٍّ وَقَوْلِهِمْ قُلُوبُنَا غُلْفٌۢ ۚ بَلْ طَبَعَ ٱللَّهُ عَلَيْهَا بِكُفْرِهِمْ
فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٥٥﴾ وَبِكُفْرِهِمْ وَقَوْلِهِمْ عَلَىٰ مَرْيَمَ بُهْتَٰنًا
عَظِيمًا ﴿١٥٦﴾ وَقَوْلِهِمْ إِنَّا قَتَلْنَا ٱلْمَسِيحَ عِيسَى ٱبْنَ مَرْيَمَ رَسُولَ
ٱللَّهِ وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلَٰكِن شُبِّهَ لَهُمْ ۚ وَإِنَّ ٱلَّذِينَ
ٱخْتَلَفُوا۟ فِيهِ لَفِى شَكٍّ مِّنْهُ ۚ مَا لَهُم بِهِۦ مِنْ عِلْمٍ إِلَّا ٱتِّبَاعَ ٱلظَّنِّ ۚ
وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًۢا ﴿١٥٧﴾ بَل رَّفَعَهُ ٱللَّهُ إِلَيْهِ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا
﴿١٥٨﴾ وَإِن مِّنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ إِلَّا لَيُؤْمِنَنَّ بِهِۦ قَبْلَ مَوْتِهِۦ ۖ وَيَوْمَ
ٱلْقِيَٰمَةِ يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا ﴿١٥٩﴾ فَبِظُلْمٍ مِّنَ ٱلَّذِينَ هَادُوا۟
حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ طَيِّبَٰتٍ أُحِلَّتْ لَهُمْ وَبِصَدِّهِمْ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ
كَثِيرًا ﴿١٦٠﴾ وَأَخْذِهِمُ ٱلرِّبَوٰا۟ وَقَدْ نُهُوا۟ عَنْهُ وَأَكْلِهِمْ أَمْوَٰلَ
ٱلنَّاسِ بِٱلْبَٰطِلِ ۚ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَٰفِرِينَ مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٦١﴾ لَّٰكِنِ
ٱلرَّٰسِخُونَ فِى ٱلْعِلْمِ مِنْهُمْ وَٱلْمُؤْمِنُونَ يُؤْمِنُونَ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيْكَ
وَمَآ أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ ۚ وَٱلْمُقِيمِينَ ٱلصَّلَوٰةَ ۚ وَٱلْمُؤْتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ
وَٱلْمُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ أُو۟لَٰٓئِكَ سَنُؤْتِيهِمْ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٦٢﴾

ئینجا بەسەبەبو ماڕای پەیمانەکێشاوە و کافرییشا بە ئایەتەکاو خوڎای و کوشتەی پێغەممەرەکاوە جە لایەنو ئاڎیشاوە بە ناهەق و واتەیشا دڵەکێما ژنیێنیْ و بەرگ گێرییێنیْ، بەڵکو خوڎای بە واسێتەو کوفریشاوە مۆرەش نییێنە دڵەکاشارە فرە بە کەم نەبۆ ئیمان نمارانیْ﴿١٥٥﴾ هەر پاسە بە مەلاْمەتو بیْ باوەریشاوە و ئا قسێشا هەکە بۆختانێوە فرە گۆرێنە پەی سەرو مریەمیْ﴿١٥٦﴾ وە واتەیشا بێشك ئێمە مەسیح عیسا کوڕو مریەمیْ پێغەممەرو خوڎایما کوشت کەچی نەکوشتەنشا و نە چوارمێخەشا کێشتەن بەڵکو وەنەشا شێویا، وە بەڕاسیی ئانیْ دەربارەش دلیْ وێشانە جیاوازییشا هەن و ئینیْ شکەنە چەنەش، وە ئانیْ هیچ زانایێوە راسشا دەربارەش نییەن هەر شوْنەو ئەجیای(زەننیْ) کۆتێنیْ و بە هەقیقەت نەکوشتەنشا﴿١٥٧﴾ بەڵکو خوڎای بەرز کەرڎەۋە پەی لاو وێش، وە خوڎا بالاْ دەسی دانان﴿١٥٨﴾ کەسێو نییەن جە ئەهلو کتێبی هەکە ئیمان ناوەرۆ بە عیسای جە وەڵیْ مەرڎەیشنە و جە رۆ قیامەتینە عیسا بۆ بە شاهێڎ سەرشاوە﴿١٥٩﴾ بە مەلاْمەتو ستەمێوە جە لایەنو ئانیشاوە بییێنیْ بە جوولەکیْ و بە مەلاْمەتو ئانەی فرە راگیریی جە خەڵکی کەرێنیْ پەی گێرتەی ڕاو خوڎای ئێمە کۆمەڵێو نیعمەتیْ پاکێما وەنە حەرامیْ کەرڎیْ هەکە پەیشا حەراڵیْ کریێ بێنیْ﴿١٦٠﴾ هەر پاسە بە مەلاْمەتو سوو وارڎەیشاوە هەکە قەڎەغە کریا بیْ چەنەشا هەر پاسە بە مەلاْمەتو ئانەی هەکە ماڵ و سەروە تو خەڵکی بە ناهەق مووەرانیْ، ئێمەیچ پەی ئا کافراشا عەزابێوە فرە ئێشدارما حازر کەرڎەن﴿١٦١﴾ بەلاْم ئەرەچەقاکێشا جە عیلمەنە و ئیماندارەکیْ ئیمان مارا پانەی وەزنیانرە پەیت و پانەیچ وەلێتنە وەزنیانرە، هەر پاسە ئانیْ نما بە گامارا، ئانیچ زەکات مڎانیْ و ئانیْ ئیمانشا بە خوڎای و رۆ ئاخری هەن، ئانیْ جە ئایندێوە نزیکنە کرێوە فرە گۆرێشا مڎەیمیْ پەنە﴿١٦٢﴾

۞ إِنَّآ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ كَمَآ أَوْحَيْنَآ إِلَىٰ نُوحٍ وَٱلنَّبِيِّـۧنَ مِنۢ بَعْدِهِۦۚ وَأَوْحَيْنَآ إِلَىٰٓ إِبْرَٰهِيمَ وَإِسْمَٰعِيلَ وَإِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ وَٱلْأَسْبَاطِ وَعِيسَىٰ وَأَيُّوبَ وَيُونُسَ وَهَٰرُونَ وَسُلَيْمَٰنَۚ وَءَاتَيْنَا دَاوُۥدَ زَبُورًا ﴿١٦٣﴾ وَرُسُلًا قَدْ قَصَصْنَٰهُمْ عَلَيْكَ مِن قَبْلُ وَرُسُلًا لَّمْ نَقْصُصْهُمْ عَلَيْكَۚ وَكَلَّمَ ٱللَّهُ مُوسَىٰ تَكْلِيمًا ﴿١٦٤﴾ رُّسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى ٱللَّهِ حُجَّةٌۢ بَعْدَ ٱلرُّسُلِۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿١٦٥﴾ لَّٰكِنِ ٱللَّهُ يَشْهَدُ بِمَآ أَنزَلَ إِلَيْكَۖ أَنزَلَهُۥ بِعِلْمِهِۦۖ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةُ يَشْهَدُونَۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ شَهِيدًا ﴿١٦٦﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَصَدُّوا۟ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ قَدْ ضَلُّوا۟ ضَلَٰلًۢا بَعِيدًا ﴿١٦٧﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَظَلَمُوا۟ لَمْ يَكُنِ ٱللَّهُ لِيَغْفِرَ لَهُمْ وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ طَرِيقًا ﴿١٦٨﴾ إِلَّا طَرِيقَ جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدًاۚ وَكَانَ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرًا ﴿١٦٩﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ قَدْ جَآءَكُمُ ٱلرَّسُولُ بِٱلْحَقِّ مِن رَّبِّكُمْ فَـَٔامِنُوا۟ خَيْرًا لَّكُمْۚ وَإِن تَكْفُرُوا۟ فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٧٠﴾

١٠٤

بە ڕاسیی ئێمە نیگاما پەی کیاستی هەر پێسە نیگاما پەی نووحی و پێغەمەرەکا دمایش کیاستە،وە نیگاما کیاستە پەی ئیبراهیمـی و ئیـسماعیلی و ئیـسحاقی و یەعقووبی و نەوەکا و عیسای و ئەیووبی و یوونـسی و هـاروونی و سـلێمانی و زەبوورمـا دا بـە داووذی﴿١٦٣﴾ وە پێغەمەرانێوە هەکە وەڵتەر بەسەرهاتشا گێڵناماوە پەیت و پێغەمەرانێوەیچ هەکە سەرگوزەشتەشا نەگێڵنانماوە پەیت، وە خوذا چەنی مووسای قسێش کەرذێ هەر بە قسە کەرذەی﴿١٦٤﴾ پێغەمەرانێوە مژدەدەرێ و هۆشیارنەوەکەرێ هەتا خەڵك جە دماو پێغەمەرەکا بەڵگێوەشا وەرانوەرو خوذای نەبۆ دەسۆ،وە خوذا هەمیشە باڵا دەسی دانان﴿١٦٥﴾ بەڵام خوذا شاهێذەن سەرو ئانەی وەزنانشرە پەیت بە هاگاداریی وێش وەزنانشرە و فریشتەکێچ شاهێذیی مذانێ، خوذایچ پەی شاهیدیی وەسێن﴿١٦٦﴾ بە ڕاسیی ئانێ کافرێ بیێ و وەر بەسیچشا ۆزت وەرو ڕاو خوذای جە رادەی بە دەر راشا گۆمە کەرذێنە﴿١٦٧﴾ بە ڕاسیی ئانێ کافرێ بیێ و ستەمشا کەرذ خوذا گەرەکش نییەن چەنەشا وەش ببۆنە و گەرەکیچش نییەن راشا نیشانە بذۆنە﴿١٦٨﴾ بێژگە ڕاو جەحەنذەمی هەکە هەتا هەتان بە نەمریی چەنەش مەناوە،ئینەیچە جە لاو خوذایۆ ئاسانەن﴿١٦٩﴾ ئەی خەڵکەکە دیارەن پێغەمەر حەقش جە خوذایۆ پەی ئاورذێندێ ئیمان باردێ پەی وێتا خاسەن، خۆ ئەگەر کافرێ بیدێ بێشك هەرچی ئینا ئاسمانەکا و زەمینەنە گرذش هینو خوذایەن و خوذا بزانی دانان﴿١٧٠﴾

يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ لَا تَغْلُوا۟ فِى دِينِكُمْ وَلَا تَقُولُوا۟ عَلَى ٱللَّهِ إِلَّا ٱلْحَقَّ ۚ إِنَّمَا ٱلْمَسِيحُ عِيسَى ٱبْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ ٱللَّهِ وَكَلِمَتُهُۥٓ أَلْقَىٰهَآ إِلَىٰ مَرْيَمَ وَرُوحٌ مِّنْهُ ۖ فَـَٔامِنُوا۟ بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦ ۖ وَلَا تَقُولُوا۟ ثَلَٰثَةٌ ۚ ٱنتَهُوا۟ خَيْرًا لَّكُمْ ۚ إِنَّمَا ٱللَّهُ إِلَٰهٌ وَٰحِدٌ ۖ سُبْحَٰنَهُۥٓ أَن يَكُونَ لَهُۥ وَلَدٌ ۘ لَّهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۗ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ وَكِيلًا ﴿١٧١﴾ لَّن يَسْتَنكِفَ ٱلْمَسِيحُ أَن يَكُونَ عَبْدًا لِّلَّهِ وَلَا ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ ٱلْمُقَرَّبُونَ ۚ وَمَن يَسْتَنكِفْ عَنْ عِبَادَتِهِۦ وَيَسْتَكْبِرْ فَسَيَحْشُرُهُمْ إِلَيْهِ جَمِيعًا ﴿١٧٢﴾ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ وَيَزِيدُهُم مِّن فَضْلِهِۦ ۖ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ ٱسْتَنكَفُوا۟ وَٱسْتَكْبَرُوا۟ فَيُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا وَلَا يَجِدُونَ لَهُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿١٧٣﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ قَدْ جَآءَكُم بُرْهَٰنٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَأَنزَلْنَآ إِلَيْكُمْ نُورًا مُّبِينًا ﴿١٧٤﴾ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ بِٱللَّهِ وَٱعْتَصَمُوا۟ بِهِۦ فَسَيُدْخِلُهُمْ فِى رَحْمَةٍ مِّنْهُ وَفَضْلٍ وَيَهْدِيهِمْ إِلَيْهِ صِرَٰطًا مُّسْتَقِيمًا ﴿١٧٥﴾

ئەی ئەهلو کتێبی جە دینەکەتانە زیاڎەڕەویی مەکەردێ بێژگە جە راسیی دەربارەو خوڎای مەواچدێ، دیارەن مەسیح عیساو کوڕو مریەمێ هەر پێغەممەرو خوڎایەن و کەلیمێ و رۆحی مەبارەکو وێشەن بەخشاش بە مریەمێ،دەی ئیمان باردێ بە خوڎای و پێغەممەرەکاش، وە مەواچدێ یەرێنێ، کۆتاییش پەنە باردێ خاسەن پەیتا، بێشك خوڎا یەك خوڎان بێگەرڎەن چانەی زارۆڵەش بۆ، هەرچی ئینا ئاسمانەکا و زەميننە هينو ئاڎيەن، دەی خوڎایچ پەی وەکیلی وەسێن﴿١٧١﴾ مەسیح و فریشتە نزیکەکێ حەشاشا چانەی نەکەردێنە هەکە مەسیح بەنـڎێوە خوڎاین،وە هەر کەس حەشا جە پەرسایش بکەرۆ وێش بە زل بزانۆ ئانێ چۆ ڎمای گرڎیشا لاو وێشۆ کۆ مکەرۆوە﴿١٧٢﴾ بەڵام ئانێ ئیمانشا ئاورڎەن و هەرمانێ عالێشا کەرڎێنێ خوڎا کرێ تەمامەو وێشا مڎۆ پەنە و جە فەزڵو وێش پەیشا زیاد مکەرۆنە، بەڵام ئانێ هەکە لارییشا کەرڎەن و لووتبەرزییشا ئەرمانان عەزابێوە فرە پەڕ ئێششا مڎۆنە و بێژگە جە خوڎای کەسێوە تەرشا دەس نمەگنۆ هەکە بۆ بە دۆسشا و سەرشا بوورزۆ﴿١٧٣﴾ ئەی خەڵکەکە دیارەن جە پەروەرڎگاریتاوە بەڵگێوەتا پەی ئامێنە و رۆشنایێوە ئاشکرامان وەزنان ملتارە﴿١٧٤﴾ جا ئانێ باوەڕشا بە خوڎای ئاورڎەن و دەسشا گرتەن بە دینەکەیشۆ چۆ ڎمای ۋزۆشانە دلێ بەزەیی و فەزڵو وێش و رانموونییشا مکەرۆنە پەی لاو وێش جە ڕێوە راسەۋە﴿١٧٥﴾

يَسْتَفْتُونَكَ قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِي الْكَلَالَةِ إِنِ امْرُؤٌ هَلَكَ لَيْسَ لَهُ وَلَدٌ وَلَهُ أُخْتٌ فَلَهَا نِصْفُ مَا تَرَكَ وَهُوَ يَرِثُهَا إِن لَّمْ يَكُن لَّهَا وَلَدٌ فَإِن كَانَتَا اثْنَتَيْنِ فَلَهُمَا الثُّلُثَانِ مِمَّا تَرَكَ وَإِن كَانُوا إِخْوَةً رِّجَالًا وَنِسَاءً فَلِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنثَيَيْنِ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ أَن تَضِلُّوا وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٧٦﴾

ترتيبها ٥ — سُورَةُ المَائِدَة — آياتها ١٢٠

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَوْفُوا بِالْعُقُودِ أُحِلَّتْ لَكُم بَهِيمَةُ الْأَنْعَامِ إِلَّا مَا يُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ غَيْرَ مُحِلِّي الصَّيْدِ وَأَنتُمْ حُرُمٌ إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ مَا يُرِيدُ ﴿١﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُحِلُّوا شَعَائِرَ اللَّهِ وَلَا الشَّهْرَ الْحَرَامَ وَلَا الْهَدْيَ وَلَا الْقَلَائِدَ وَلَا آمِّينَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّن رَّبِّهِمْ وَرِضْوَانًا وَإِذَا حَلَلْتُمْ فَاصْطَادُوا وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَآنُ قَوْمٍ أَن صَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ أَن تَعْتَدُوا وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٢﴾

١٠٦

سەبارەت بە کەسێوە هەکە تاتە و فرزەنذێش نەبانێ و بمرۆ داواو فتوێت وەنە مکەرا،بوواچە خوڎا ئا جوابتا مڎۆۋە ئەگەر پیێوە هیچ ئەولاڎێش نییەن و مرۆنە و هەر تەنیا والێوەش هەنە، والەکێ نیمەو میراتەکەیش مبەرۆ، ئەویچ میراسەکەو ئیڎێ بەرۆ ئەگەر- ئیڎە -فرزەنڎش نەبۆ، خۆ ئەگەر والەکێ دۆێ بانێ ئانە دۆێ بەشێ جە یەرێ بەشا میراتەکەی مبەرانێ،وە ئەگەر میراسبەرێش چنڎ والێووە و چەند برێوە بانێ و بگناوە شونێش بێشك نێرینە دۆێ ئینڎە و مێلێ بەشەش هەنە خوڎا پەیتا رۆشن مکەرۆۋە نەك وەنەتا شێوێو خوڎا بە گرڎ چێوێوە بزانەن﴿١٧٦﴾

سوورەتێ﴿مائیدە﴾ی

سەڎ و ویس ئایەتێنە

بە نامۆ خوڎای بەزیبمەنڎی رەحمینی

ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاورڎەن بەوەفێ بیدێ وەرانوەرۆ بەلێن(پەیمان)ەکاتا، مالاٌتتا پەی حەراڵ کریان بێژگە ئانیشا موانیاوە ملتارە جە وەختییێوەنە راوەتا پەی حەراڵە نییەنە هەکە شمە ئینایدێ ئیحرامنە، بە ڕاسیی خوڎا چەنیش گەرەکەن پاسە حوکم مکەرۆ﴿١﴾ ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاوەرڎەن إ درۆشمەکاو خوڎای هۆرمەشانڎێوە و مانگەکاو خوڎای تێکی مەڎەیدێ و ئا قوربانییچە هەکە مکرێو و ئا ملەوانێ مکریانێ ملو ئاژەڵی لاشا مەبەردێ و ئازارەو ئانیشا مەڎەیدێ هەکە رووە مکەرا پانە و پەی بە دەس ئاوەرڎەی رزق و فەزڵ و رەزامەڎیی پەروەرڎگاریشا حۆل مڎا،هەکە ئێحرامتا مارا ئێتر راوە بکەردێ، قینە بەرایەتیی کەسانێوە هەکە راشا وەنە گێرتیدێ تەوافو کابەی نەکەردێ مەکەردێ بە بەهانێ دەسدرێژیی کەرڎەی، یارڎی یۆترینی بدەیدێ سەرو خاسەی و پارێزکاریی و یارڎی یۆترینی مەدەیدێ سەرو گوناحی و دوژمەنکاریی، پارێزیچ جە خوڎای بکەردێ بە ڕاسیی خوڎا سەخت هەقە مسانۆوە﴿٢﴾

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ ٱلْمَيْتَةُ وَٱلدَّمُ وَلَحْمُ ٱلْخِنزِيرِ وَمَآ أُهِلَّ لِغَيْرِ ٱللَّهِ بِهِۦ وَٱلْمُنْخَنِقَةُ وَٱلْمَوْقُوذَةُ وَٱلْمُتَرَدِّيَةُ وَٱلنَّطِيحَةُ وَمَآ أَكَلَ ٱلسَّبُعُ إِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ وَمَا ذُبِحَ عَلَى ٱلنُّصُبِ وَأَن تَسْتَقْسِمُوا۟ بِٱلْأَزْلَٰمِ ۚ ذَٰلِكُمْ فِسْقٌ ۗ ٱلْيَوْمَ يَئِسَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِن دِينِكُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَٱخْشَوْنِ ۚ ٱلْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِى وَرَضِيتُ لَكُمُ ٱلْإِسْلَٰمَ دِينًا ۚ فَمَنِ ٱضْطُرَّ فِى مَخْمَصَةٍ غَيْرَ مُتَجَانِفٍ لِّإِثْمٍ ۙ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣﴾ يَسْـَٔلُونَكَ مَاذَآ أُحِلَّ لَهُمْ ۖ قُلْ أُحِلَّ لَكُمُ ٱلطَّيِّبَٰتُ ۙ وَمَا عَلَّمْتُم مِّنَ ٱلْجَوَارِحِ مُكَلِّبِينَ تُعَلِّمُونَهُنَّ مِمَّا عَلَّمَكُمُ ٱللَّهُ ۖ فَكُلُوا۟ مِمَّآ أَمْسَكْنَ عَلَيْكُمْ وَٱذْكُرُوا۟ ٱسْمَ ٱللَّهِ عَلَيْهِ ۖ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَرِيعُ ٱلْحِسَابِ ﴿٤﴾ ٱلْيَوْمَ أُحِلَّ لَكُمُ ٱلطَّيِّبَٰتُ ۖ وَطَعَامُ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ حِلٌّ لَّكُمْ وَطَعَامُكُمْ حِلٌّ لَّهُمْ ۖ وَٱلْمُحْصَنَٰتُ مِنَ ٱلْمُؤْمِنَٰتِ وَٱلْمُحْصَنَٰتُ مِنَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ مِن قَبْلِكُمْ إِذَآ ءَاتَيْتُمُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ مُحْصِنِينَ غَيْرَ مُسَٰفِحِينَ وَلَا مُتَّخِذِىٓ أَخْدَانٍ ۗ وَمَن يَكْفُرْ بِٱلْإِيمَٰنِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُۥ وَهُوَ فِى ٱلْءَاخِرَةِ مِنَ ٱلْخَٰسِرِينَ ﴿٥﴾

وارڎەی گۆشتو مرڎار ئەوە بییەی و وونی و گۆشتو خووگی و ئا ئاژەڵێ سەرە مبڕیانێ و ناموٚ غەیرو خوڎایشا سەرۆ مبریۆنە و مالاّتی خنکیایچ و ئانەیچ درنڎەی چەنە وارڎە بوٚ وەنەتا حەرام کریان سا مەگەر یاوا بوٚ کارڎی وە حەرامەن گۆشتو هەرچی هەکە چا یاگێنە سەرە بڕیوٚ هاوارش چەنە مکەرا ئۆ غەیرو خوڎای و هەرچیچ سەرو قورمارو تیرێ بەش بکریوٚ ئینە گوناح و تاوانەن، جا ئاروٚ،ئا کەسێ کافرێ بیێنێ جە دینەکەیتا بێهومێڎێ بیێنێ،دەی چەنەشا مەتەرسدێ و جە من بتەرسدێ،ئاروٚ دینەکەتا تەمامنام پەیتا و ناعمەتو ویٚم بە تەمامیی مت ملتارە و رازی بییەنا پانەی ئیسلام دینتا بۆنە، جا هەرکەسێوە ئاورایی زۆر پەی ئاورڎ و مەیلو گوناهیش نەبوٚ جە وارڎەی ئا حەرام کریایا بێشك خوڎا چەنە وەش بییەی رەحمینەن﴿٣﴾ چەنەت مپەرسا چێشا پەی حەراڵ کریان ؟ بواچە چێوە پاکەکێتا پەی حەراڵێ کریێنێ چەنی ئانیشا باڵنڎێ و تانجیێ شکاریێ پەیتا راوە مکەرانێ دمای ئانەی خوڎای فێرێ کەرڎیدێ مەشقو راوێشا فێر بکەردێ،دەی جە گۆشتو ئانیشا بووەردێ هەکە مگێراشا پەیتا و ناموٚ خوڎایش وەنە باردێ و پارێز جە خوڎای بکەردێ،بە ڕاسیی خوڎا حیساب قۆچاخەن﴿٤﴾ جە ئاروٚوە گرڎ چێوێوە پاکتا پەی حەراڵەن،وە وارڎەو ئا کەسایچە کتێبشا دریان پەنە حەراڵەن پەیتا و ووارڎەو شمەیچ حەراڵەن پەی ئاڎیشا، وە ژەنی ئیمانداریٚ ئازادێ دامنە پاکێ وێتا و ژەنی دامنە پاکێ چانیشا وەڵێ شمەنە کتێبشا پەی ئامان پەیتا حەراڵێنێ ئەگەر مارەیشا بڎەیدێ پەنە نەك بە دامنە پیسیی و دۆسیی و ماشقەیی،جا هەرکەسێوە کافر بوٚ پی شەریعەتیە کارەکەش پووچەڵ مبۆوە و جە ئاخرەنە جە خەسارەتمەنڎان﴿٥﴾

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا قُمۡتُمۡ إِلَى ٱلصَّلَوٰةِ فَٱغۡسِلُواْ وُجُوهَكُمۡ وَأَيۡدِيَكُمۡ إِلَى ٱلۡمَرَافِقِ وَٱمۡسَحُواْ بِرُءُوسِكُمۡ وَأَرۡجُلَكُمۡ إِلَى ٱلۡكَعۡبَيۡنِۚ وَإِن كُنتُمۡ جُنُبٗا فَٱطَّهَّرُواْۚ وَإِن كُنتُم مَّرۡضَىٰٓ أَوۡ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوۡ جَآءَ أَحَدٞ مِّنكُم مِّنَ ٱلۡغَآئِطِ أَوۡ لَٰمَسۡتُمُ ٱلنِّسَآءَ فَلَمۡ تَجِدُواْ مَآءٗ فَتَيَمَّمُواْ صَعِيدٗا طَيِّبٗا فَٱمۡسَحُواْ بِوُجُوهِكُمۡ وَأَيۡدِيكُم مِّنۡهُۚ مَا يُرِيدُ ٱللَّهُ لِيَجۡعَلَ عَلَيۡكُم مِّنۡ حَرَجٖ وَلَٰكِن يُرِيدُ لِيُطَهِّرَكُمۡ وَلِيُتِمَّ نِعۡمَتَهُۥ عَلَيۡكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ ﴿٦﴾ وَٱذۡكُرُواْ نِعۡمَةَ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ وَمِيثَٰقَهُ ٱلَّذِي وَاثَقَكُم بِهِۦٓ إِذۡ قُلۡتُمۡ سَمِعۡنَا وَأَطَعۡنَاۖ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمُۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ﴿٧﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ كُونُواْ قَوَّٰمِينَ لِلَّهِ شُهَدَآءَ بِٱلۡقِسۡطِۖ وَلَا يَجۡرِمَنَّكُمۡ شَنَـَٔانُ قَوۡمٍ عَلَىٰٓ أَلَّا تَعۡدِلُواْۚ ٱعۡدِلُواْ هُوَ أَقۡرَبُ لِلتَّقۡوَىٰۖ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ خَبِيرُۢ بِمَا تَعۡمَلُونَ ﴿٨﴾ وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَهُم مَّغۡفِرَةٞ وَأَجۡرٌ عَظِيمٞ ﴿٩﴾

١٠٨

ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاورڎەن وەختێوە گەرەکتانە هۆرزدێ پەی نمێ چڕوچەمتا و دەسێتا هەتا هەرەژەنەتا بشۆردێ ئینجا دەسی تەڕ باردێ سەرەتارە و قاچێتا هەتا چەنی قولەپایاتا بشۆردێ، ئەگەر لەشتا پیس بی وێتا پاکێ بکەردێوە،وە ئەگەر نەوەشێ یان سەرو سەفەری بییەیدێ یان لوێ بیدێ سەرو ئاوێ یان تەقیێبیدێ ژەناوە و ئاویتا دەس نەگنۆنە بە خاکێۆی پۆختە تەیمووم بکەردێ چڕو چەم و دەسەکاتا تا هەرەژەنە چا خوڵەپاکێ بناودێ، خوڎا گەرەکش نییەن تووشو نارەحەتیتا بکەرۆ بەڵام گەرەکشەن پاکیتابکەرۆوە و ناعمەتو وێش بمجۆ سەرتارە بەشکوم سوپاسگوزاریی بکەردێ﴿٦﴾ وە یاڎو نەعمەتو خوڎایە بکەردێوە سەرتاوە چەنی ئا پەیمانێ چەنی خوڎای بەستێنەتا وەختێ واتەنتا ئەژنیما و فەرمانبەرداریێ بییەیمێ،وە جە خوڎای پارێز بکەردێ بەڕاسیی خوڎا بزانەن پانەی ئینا سینەکانە﴿٧﴾ ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاورڎەن راسێ و بێ خەوشێ بیدێ پەی خوڎای و بە داڎپەروەرانە شاهیڎییش پەی بڎەیدێ، قینەبەرێ قۆمێوە پاسەتا پەنە نەکەرۆنە جە داڎپەروەریی لاتا بڎۆ داڎپەروەرێ بیدێ ئینە جەپارێزکاریۆ نزیکتەرەن، دەی پارێز جە خوڎای بکەردێ،خوایچ هاگاڎارەن پانەی مکەردێش﴿٨﴾ خوڎا بەڵێنە(وەعد)ش دان پانیشا ئیمانشا ئاورڎەن و کارێ عالێشا کەرڎێنێ هەکە چەنەوەش بییەی و کرێوە فرە گۆرێشا هەنێ﴿٩﴾

وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَكَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَآ أُوْلَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلْجَحِيمِ ﴿١٠﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱذْكُرُواْ نِعْمَتَ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ هَمَّ قَوْمٌ أَن يَبْسُطُوٓاْ إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ فَكَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنكُمْۖ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ وَعَلَى ٱللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ ٱلْمُؤْمِنُونَ ﴿١١﴾ ۞وَلَقَدْ أَخَذَ ٱللَّهُ مِيثَٰقَ بَنِيٓ إِسْرَٰٓءِيلَ وَبَعَثْنَا مِنْهُمُ ٱثْنَيْ عَشَرَ نَقِيبًاۖ وَقَالَ ٱللَّهُ إِنِّي مَعَكُمْۖ لَئِنْ أَقَمْتُمُ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَيْتُمُ ٱلزَّكَوٰةَ وَءَامَنتُم بِرُسُلِي وَعَزَّرْتُمُوهُمْ وَأَقْرَضْتُمُ ٱللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا لَّأُكَفِّرَنَّ عَنكُمْ سَيِّـَٔاتِكُمْ وَلَأُدْخِلَنَّكُمْ جَنَّٰتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُۚ فَمَن كَفَرَ بَعْدَ ذَٰلِكَ مِنكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَآءَ ٱلسَّبِيلِ ﴿١٢﴾ فَبِمَا نَقْضِهِم مِّيثَٰقَهُمْ لَعَنَّٰهُمْ وَجَعَلْنَا قُلُوبَهُمْ قَٰسِيَةًۖ يُحَرِّفُونَ ٱلْكَلِمَ عَن مَّوَاضِعِهِۦ وَنَسُواْ حَظًّا مِّمَّا ذُكِّرُواْ بِهِۦۚ وَلَا تَزَالُ تَطَّلِعُ عَلَىٰ خَآئِنَةٍ مِّنْهُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْۖ فَٱعْفُ عَنْهُمْ وَٱصْفَحْۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿١٣﴾

ئانێج كافرێ بیێ و گەرەكشا بێ هەكە ئایەتەكاما ڤزاڤە درۆ ئانێ جەحەنذەم نشینینێ﴿١٠﴾ ئەی ئا كەسا ئیمانتا ئاوردەن یاذو ناعمەتو خوذای بكەردێوە سەرتاوە هەكە قۆمێوە گەرەكشا بێ دەستا پەی ببەرا خوذای دەس گێرتێ هەكە نەیاوا لاتا،دەی پارێز بكەردێ، با ئیمانداری هەر پەشتی بە خوذای ببەسانێ﴿١١﴾ بێشك خوذا پەیمانەش جە نەوەو ئیسرائیلی هۆر گێرتە و جە وێشا دوانزە رابەرێ(قێخێ)ما چەنە هۆرچنیێ، وە خوذا فەرماواش بێشك من ئینانێ چەنیتا ئەگەر نمایەكاتا بە خاسیی راگیرێ بكەردێ و زەكات بذەیدێ و ئیمان بە پێغەمەرەكاما باردێ و پەشتیوانیشا بكەردێ و قەرزێوە خاس و پاك وەرو خوذای بذەیدێ بە دڵنیاییۆ جە خرابەكاتا چەمپۆشیی مكەرمێ و ووزمێتانە دڵێ بە هشتانێوە هەكە چنذەها رۆخانێ چێرو درەختەكاشارە موویەرانێ،جا جە دمای ئانەی هەركامێوەتا كافربۆوە بەڕاسیی ئانە راسیی و تەختیی رێشۆڵاونان﴿١٢﴾ جا بەمەڵامەتو ئانەیۆ بەڵێنەكێشا هۆرشاناوە لەعنەتەما وەنە كەرذێ و دڵەكێشا رەقێما كەردێ، قسێ جە یاگۆ وێشەنە مفاڕانێ و بەشێوە چانەی هەكە یاداوەریی بێ پەیشا ویرشا شییۆ، وە سەرەمڕە ناپاكییشا چەنە مۆینی كەمێۆیشا نەبۆ، چەنەشا وەشبە و چەمپۆشیشا چەنە بكەرە بێگومان دیارەن خوذا خاسەكارێش وەش مسیانێ﴿١٣﴾

وَمِنَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ إِنَّا نَصَـٰرَىٰٓ أَخَذۡنَا مِيثَـٰقَهُمۡ فَنَسُواْ حَظًّا مِّمَّا ذُكِّرُواْ بِهِۦ فَأَغۡرَيۡنَا بَيۡنَهُمُ ٱلۡعَدَاوَةَ وَٱلۡبَغۡضَآءَ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡقِيَـٰمَةِۚ وَسَوۡفَ يُنَبِّئُهُمُ ٱللَّهُ بِمَا كَانُواْ يَصۡنَعُونَ ﴿١٤﴾ يَـٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَـٰبِ قَدۡ جَآءَكُمۡ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمۡ كَثِيرًا مِّمَّا كُنتُمۡ تُخۡفُونَ مِنَ ٱلۡكِتَـٰبِ وَيَعۡفُواْ عَن كَثِيرٍۚ قَدۡ جَآءَكُم مِّنَ ٱللَّهِ نُورٌ وَكِتَـٰبٌ مُّبِينٌ ﴿١٥﴾ يَهۡدِي بِهِ ٱللَّهُ مَنِ ٱتَّبَعَ رِضۡوَٰنَهُۥ سُبُلَ ٱلسَّلَـٰمِ وَيُخۡرِجُهُم مِّنَ ٱلظُّلُمَـٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ بِإِذۡنِهِۦ وَيَهۡدِيهِمۡ إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسۡتَقِيمٍ ﴿١٦﴾ لَّقَدۡ كَفَرَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡمَسِيحُ ٱبۡنُ مَرۡيَمَۚ قُلۡ فَمَن يَمۡلِكُ مِنَ ٱللَّهِ شَيۡـًٔا إِنۡ أَرَادَ أَن يُهۡلِكَ ٱلۡمَسِيحَ ٱبۡنَ مَرۡيَمَ وَأُمَّهُۥ وَمَن فِي ٱلۡأَرۡضِ جَمِيعًاۗ وَلِلَّهِ مُلۡكُ ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَاۚ يَخۡلُقُ مَا يَشَآءُۚ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٌ ﴿١٧﴾

١١٠

وە چانیشایچ واچێنێ ئێمە مەسیحییێنمێ پەیمانـەما هۆرگێرتـە بەشـێوە چـانەی یـاداوەریی کرییێنێـێ پەنـەش فـەرامۆش کـەرڎ ئێمـەیچ دوژمەنایـەتیی و کینـەما ۆزتەنـە بەینـشا هـەتا ڕۆ قیامـەتی، وە چوٚڎمای خـوڎا هاگاڎارێـشا کـەرۆ پانـەی کەرێنێش﴿١٤﴾ ئەی ئەهلو کتێبی دیارەن پێغەممەرەکەما ئامان پەی لایتا هەتا فرەو ئانـەی جـە کتێبـی شارێندیـشۆ رۆشـن بکـەرۆوە پـەیتا و چەمپۆشـیی جـە فـرەیچ بکـەرۆ، دیـارەن جـە خوڎایـۆ رۆشـنایی و کتێبێوە رۆشنۆکەرتا پەی ئاما﴿١٥﴾ خوڎا پـا کتێبیـە رانمـایی ئـا کەسـا مکـەرۆ راو ئاشتیـشا جـە وەرو رەزامەنـڎیی خـوڎای گێرتێنەنـە وەر و بـە ئیزنـو وێش جە تاریکیەکانە بەرشا مارۆنە رووەو رۆشنایی و رانماییشا مکەرۆ پەی رێوە ڕاسێ﴿١٦﴾ دیارەن ئا کەسێ کوفرشا کـەرڎ هەکە واتشا بەڕاسیی خوڎا هەر مەسیحو کوڕو مریەمێن، بواچە ئەگەر خوڎا گەرەکش بۆ مەسیحو کوڕو مریـەمێ و ئەڎێش و گرڎو ئا کەسا ئینێ زەمینەنە دلێنە بـەرۆ کێ هـەن وەرانوەرو خوڎایۆ دەسەڵاتو چێوێوەش بۆ ؟ مولکو ئاسمانەکا و زەمینی و ئانەی ئینا بەینشانە هـەر هینو خوڎایـەن، هەرچیش گەرەك بۆ خەلقش مکەرۆ،خوڎا دەسەڵاتش سەرو گرڎ چێویرەهەن﴿١٧﴾

وَقَالَتِ ٱلۡيَهُودُ وَٱلنَّصَٰرَىٰ نَحۡنُ أَبۡنَٰٓؤُاْ ٱللَّهِ وَأَحِبَّٰٓؤُهُۥۚ قُلۡ فَلِمَ يُعَذِّبُكُم بِذُنُوبِكُمۖ بَلۡ أَنتُم بَشَرٞ مِّمَّنۡ خَلَقَۚ يَغۡفِرُ لِمَن يَشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَآءُۚ وَلِلَّهِ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَاۖ وَإِلَيۡهِ ٱلۡمَصِيرُ ﴿١٨﴾ يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ قَدۡ جَآءَكُمۡ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمۡ عَلَىٰ فَتۡرَةٖ مِّنَ ٱلرُّسُلِ أَن تَقُولُواْ مَا جَآءَنَا مِنۢ بَشِيرٖ وَلَا نَذِيرٖۖ فَقَدۡ جَآءَكُم بَشِيرٞ وَنَذِيرٞۗ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ ﴿١٩﴾ وَإِذۡ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوۡمِهِۦ يَٰقَوۡمِ ٱذۡكُرُواْ نِعۡمَةَ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ إِذۡ جَعَلَ فِيكُمۡ أَنۢبِيَآءَ وَجَعَلَكُم مُّلُوكٗا وَءَاتَىٰكُم مَّا لَمۡ يُؤۡتِ أَحَدٗا مِّنَ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿٢٠﴾ يَٰقَوۡمِ ٱدۡخُلُواْ ٱلۡأَرۡضَ ٱلۡمُقَدَّسَةَ ٱلَّتِي كَتَبَ ٱللَّهُ لَكُمۡ وَلَا تَرۡتَدُّواْ عَلَىٰٓ أَدۡبَارِكُمۡ فَتَنقَلِبُواْ خَٰسِرِينَ ﴿٢١﴾ قَالُواْ يَٰمُوسَىٰٓ إِنَّ فِيهَا قَوۡمٗا جَبَّارِينَ وَإِنَّا لَن نَّدۡخُلَهَا حَتَّىٰ يَخۡرُجُواْ مِنۡهَا فَإِن يَخۡرُجُواْ مِنۡهَا فَإِنَّا دَٰخِلُونَ ﴿٢٢﴾ قَالَ رَجُلَانِ مِنَ ٱلَّذِينَ يَخَافُونَ أَنۡعَمَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِمَا ٱدۡخُلُواْ عَلَيۡهِمُ ٱلۡبَابَ فَإِذَا دَخَلۡتُمُوهُ فَإِنَّكُمۡ غَٰلِبُونَۚ وَعَلَى ٱللَّهِ فَتَوَكَّلُوٓاْ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ ﴿٢٣﴾

جوولەکەکێ و گاورەکێ واتشا ئێمە رۆلێ و وەشەویسێ خوڎایەنمێ، بواچە دەی ئەی چی سەرو گوناحەکاتا عەزابتا مڎۆنە؟ نەخێر بەڵکو شمەیچ بەشەرانێندێ چانیشا هەکە خەلقێش کەرڎێنێ و سەرو گوناحەکاتا عەزابتا مڎۆنە، هەر کەس خوڎا گەرەکش بۆ چەنەش وەش بۆ ئانەیچ هەکە گەرەکش بۆ عەزابش مڎۆ، وە موڵکو ئاسمانەکا و زەمینی هەر هینو خوڎایەن ئەوە گێڵای(سەرئەنجام)یچ هەر پەی لاو ئاڎین﴿١٨﴾ ئەی خەڵکو کتێبی دیارەن پێغەممەرەکەما ئاما پەی لایتا هەتا گرڎ چێوتا پەی رۆشن بکەرۆوە دمای ماوێوە هەکە پێغەممەرێ نامێ نەکو بواچدێ موژدەدەر و هوشیارۆکەرما جە لایەنو خوڎایۆ پەی ناما، دەی ئانا موژدەدەر و هوشیارۆکەرتا پەی ئاما، خوڎایچ دەسەڵاتش سەرو گرڎو چێویەرە هەن﴿١٩﴾ ئانە بێ مووسا بە قۆمەکەیش وات ئەی قۆمەکەم ! یاڎو ناعمەتو خوڎای بکەرڎێوە سەرتاوە چنڎان پێغەممەرێش هەر جە وێتا پەی کیاستێندێ و کەرڎێندێش بە پاڎشێ و ئانە بە شمەش دان جە ئی دونییێنە نەڎانش بەهیچ کەسێوەتەری﴿٢٠﴾ ئەی قۆمەکەم ! لوڎێنە دلێ ئا زەمینە موبارەکەیە هەکە خوڎای سەر فەرزکەرڎیدی و نەکەردێ رووەو دما بگێڵدێوە تا نەگندێنە دلێ خەسارەمەنڎیی﴿٢١﴾ واتشا ئەی مووسا قۆمیوە زەبربە دەسێش چەنەنێ و بەڕاسیی ئێمە مەلمێشەنە هەتا ئاڎێ چەنەش نەزیارە هەر ئاڎێ زیێرە ئێمە ملمێشەنە﴿٢٢﴾ دوێ کەسێ چانیشا جە خوڎای تەرسێنێ و خوڎا ناعمەتو وێش متێ بێنێ ملەرە واتشا جە دەربازەو شاریۆ لوڎێ سەرشا هەر لوایدێ چووەر بێشك شمە زاڵ بیێندێ،پەشتیچ هەر بە خوڎای بەسدێ ئەگەر بە ڕاسیی ئیماندارێندێ﴿٢٣﴾

قَالُوا۟ يَـٰمُوسَىٰٓ إِنَّا لَن نَّدْخُلَهَآ أَبَدًا مَّا دَامُوا۟ فِيهَا فَٱذْهَبْ أَنتَ وَرَبُّكَ فَقَـٰتِلَآ إِنَّا هَـٰهُنَا قَـٰعِدُونَ ﴿٢٤﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّى لَآ أَمْلِكُ إِلَّا نَفْسِى وَأَخِى ۖ فَٱفْرُقْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ ٱلْقَوْمِ ٱلْفَـٰسِقِينَ ﴿٢٥﴾ قَالَ فَإِنَّهَا مُحَرَّمَةٌ عَلَيْهِمْ ۛ أَرْبَعِينَ سَنَةً ۛ يَتِيهُونَ فِى ٱلْأَرْضِ ۚ فَلَا تَأْسَ عَلَى ٱلْقَوْمِ ٱلْفَـٰسِقِينَ ﴿٢٦﴾ ۞ وَٱتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ ٱبْنَىْ ءَادَمَ بِٱلْحَقِّ إِذْ قَرَّبَا قُرْبَانًا فَتُقُبِّلَ مِنْ أَحَدِهِمَا وَلَمْ يُتَقَبَّلْ مِنَ ٱلْـَٔاخَرِ قَالَ لَأَقْتُلَنَّكَ ۖ قَالَ إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ ٱللَّهُ مِنَ ٱلْمُتَّقِينَ ﴿٢٧﴾ لَئِنۢ بَسَطتَ إِلَىَّ يَدَكَ لِتَقْتُلَنِى مَآ أَنَا۠ بِبَاسِطٍ يَدِىَ إِلَيْكَ لِأَقْتُلَكَ ۖ إِنِّىٓ أَخَافُ ٱللَّهَ رَبَّ ٱلْعَـٰلَمِينَ ﴿٢٨﴾ إِنِّىٓ أُرِيدُ أَن تَبُوٓأَ بِإِثْمِى وَإِثْمِكَ فَتَكُونَ مِنْ أَصْحَـٰبِ ٱلنَّارِ ۚ وَذَٰلِكَ جَزَٰٓؤُا۟ ٱلظَّـٰلِمِينَ ﴿٢٩﴾ فَطَوَّعَتْ لَهُۥ نَفْسُهُۥ قَتْلَ أَخِيهِ فَقَتَلَهُۥ فَأَصْبَحَ مِنَ ٱلْخَـٰسِرِينَ ﴿٣٠﴾ فَبَعَثَ ٱللَّهُ غُرَابًا يَبْحَثُ فِى ٱلْأَرْضِ لِيُرِيَهُۥ كَيْفَ يُوَٰرِى سَوْءَةَ أَخِيهِ ۚ قَالَ يَـٰوَيْلَتَىٰٓ أَعَجَزْتُ أَنْ أَكُونَ مِثْلَ هَـٰذَا ٱلْغُرَابِ فَأُوَٰرِىَ سَوْءَةَ أَخِى ۖ فَأَصْبَحَ مِنَ ٱلنَّـٰدِمِينَ ﴿٣١﴾

١١٢

واتشا ئەی مووسا ئێمە هەرگیز و هەتا ئاڎێش چەنەبا مەلمێشەنە، دەی لۆە(بلە) وێت و پەروەرڎگارەکەت جەنگ بکەردێ ئێمە هەر ئەچێگەنە منیشمێرە﴿٢٤﴾ واتش ئەی پەروەرڎگار من بێژگە وێم و براکەیم کەسی تەرم نییەن، سا تۆێچ ئێمە و قۆمە گوناهکارەکەی جە یۆتری جیێ بکەرۆ﴿٢٥﴾ واتش دەی بەڕاسیی ئا خاکشا چل ساڵێ سەرۆ حەرامەن و جە زەمینەنە وێڵێ مبانێ،دەی ئیتر خەم و خەفەت مەوەرە پەی قۆمی خرابەکاری ﴿٢٦﴾ وە بە ڕێکیی و ڕاسیی هەواڵو دووە کوڕکەو ئاڎەمیشا پەی بوانەۆە ئانەبێ هەرڎویشا قوربانییشا کەرڎ جە یۆێشا هۆرگێریا و چەویتەریشا هۆرنەگێریا، واتش بە براکەیش هەر موکشووت، واتش دەی خوڎا قوربانیی هەر جە پارێزکارا هۆر مگێرۆ﴿٢٧﴾ جا ئەگەر تۆ دەست درێژ بکەری پەی کوشتەیم من دەس درێژ نمەکەروو پەی کوشتەی تۆ، چونکە جە خوڎای پەروەرڎگارو ئاڵەمیانی مترسوو﴿٢٨﴾ پینەیە من گەرەکمەن بە گوناهو من و گوناهو وێتۆ بگێلیۆ و ببینە بە هام نشینو ئێری، دیارەن ئینەیچ جەزاو ستەمکارانە﴿٢٩﴾ ئێتر دەروونیش کوشتەی براکەیش پەی ئاسان کەرڎ لاشۆ و کوشتش و لوانە ریزو خەسارەتمەنڎا﴿٣٠﴾ خوا قالاوێوەش کیاست زەمینەنە چاڵێوەش هۆرکەنڎە هەتا فێرش بکەرۆ چەنی لاکەو براکەیش بشارۆوە، واتش هاوار جە من چەنی نەزانام پێسەو ئی قالاویە بکەروونە و لاکەو براکەیم بشارووۆ، ئێتر لوانە ریزو پەشیمانا﴿٣١﴾

مِنْ أَجْلِ ذَٰلِكَ كَتَبْنَا عَلَىٰ بَنِيٓ إِسْرَٰٓءِيلَ أَنَّهُۥ مَن قَتَلَ نَفْسًۢا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِى ٱلْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ ٱلنَّاسَ جَمِيعًا وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَآ أَحْيَا ٱلنَّاسَ جَمِيعًا ۚ وَلَقَدْ جَآءَتْهُمْ رُسُلُنَا بِٱلْبَيِّنَٰتِ ثُمَّ إِنَّ كَثِيرًا مِّنْهُم بَعْدَ ذَٰلِكَ فِى ٱلْأَرْضِ لَمُسْرِفُونَ ﴿٣٢﴾ إِنَّمَا جَزَٰٓؤُا۟ ٱلَّذِينَ يُحَارِبُونَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَيَسْعَوْنَ فِى ٱلْأَرْضِ فَسَادًا أَن يُقَتَّلُوٓا۟ أَوْ يُصَلَّبُوٓا۟ أَوْ تُقَطَّعَ أَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُم مِّنْ خِلَٰفٍ أَوْ يُنفَوْا۟ مِنَ ٱلْأَرْضِ ۚ ذَٰلِكَ لَهُمْ خِزْىٌ فِى ٱلدُّنْيَا ۖ وَلَهُمْ فِى ٱلْـَٔاخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٣٣﴾ إِلَّا ٱلَّذِينَ تَابُوا۟ مِن قَبْلِ أَن تَقْدِرُوا۟ عَلَيْهِمْ ۖ فَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣٤﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَٱبْتَغُوٓا۟ إِلَيْهِ ٱلْوَسِيلَةَ وَجَٰهِدُوا۟ فِى سَبِيلِهِۦ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٣٥﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَوْ أَنَّ لَهُم مَّا فِى ٱلْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُۥ مَعَهُۥ لِيَفْتَدُوا۟ بِهِۦ مِنْ عَذَابِ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ مَا تُقُبِّلَ مِنْهُمْ ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٣٦﴾

١١٣

جە وەرو ئانەی فەرزما کەرڤ سەرو نەوەو ئیسرائیلی هەر کەس کەسێو بکوشۆ هەکە کەسش نەکوشتە بۆ یان خرابەو گوناهش زەمینەنە نەکەرڤە بۆ پێسەنە ئانەی گرڎو خەڵکیش کوشتەبۆ و هەرکەسیچ زینڎەش بکەروۆوە پێسەنە ئانەی گرڎو خەڵکیش زینڎە کەرڎە بۆوە، وە بێگومان پێغەممەرەکێما بە بەڵگێ رۆشنێوە ئامێ پەی لایشا کەچی دمای ئانەیچ هەر فرێشا جە زەمینەنە زیاڎەرەوێ بیێ﴿٣٢﴾ بێگومان جەزاو ئانیشا هەکە ملانێ گژێ خوڎای و پێغەممەریرە و هوڵو وەلا کەرڎەیۆ فەسادی مڎانێ سەر زەمینەنە جەزاشا ئانێنە هەکە بە سەختیی بکوشیا یان چوار مێخە بکێشیا یان دەسێشا و قاچێشا بە سەختیی و بە پێچەوانەوە ببریانێ یان جە زەمینەنە دووری بووزیاوە، ئانە سەرشۆرییۆەن پەیشا جە دنیانە، وە جە ئاخیرەتیچەنە عەزابێوە فرە گۆرەشا پەی هەن﴿٣٣﴾ بێژگە ئانیشا هەکە وەڵێ ئانەینە دەستا بیاوۆ لاشا تۆبە مکەرا، بزانڎێ هەکە بەڕاسیی خوڎا چەنە وەش بییەی رەحمینەن﴿٣٤﴾ ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاورڎەن پارێز جە خوڎای بکەردێ و حۆلو راو نزیک ئەوە بییەیش بڎەیدێ و جیهاد راشەنە بکەردێ بەشکوم سەرفرازێ بیدێ﴿٣٥﴾ بێگومان ئانێ هەکە کافرێ بیێنێ ئەگەر گرڎو ئا چێواشا بۆ زەمینەنە هەنێ و ئانڎەی تەرێچشا بۆ چەنیش هەتا بڎاش بە فیدیەو ویشا تا جە عەزابو رۆ قیامەتی رزگارێ ببانێ چەنەشا هۆرنمەگێریۆ، وە عەزابێوە فرە ئیشنشا مدریۆنە﴿٣٦﴾

يُرِيدُونَ أَن يَخْرُجُواْ مِنَ ٱلنَّارِ وَمَا هُم بِخَٰرِجِينَ مِنْهَاۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٣٧﴾ وَٱلسَّارِقُ وَٱلسَّارِقَةُ فَٱقْطَعُوٓاْ أَيْدِيَهُمَا جَزَآءَۢ بِمَا كَسَبَا نَكَٰلًا مِّنَ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٣٨﴾ فَمَن تَابَ مِنۢ بَعْدِ ظُلْمِهِۦ وَأَصْلَحَ فَإِنَّ ٱللَّهَ يَتُوبُ عَلَيْهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣٩﴾ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ ٱللَّهَ لَهُۥ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ يُعَذِّبُ مَن يَشَآءُ وَيَغْفِرُ لِمَن يَشَآءُۗ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤٠﴾ ۞ يَٰٓأَيُّهَا ٱلرَّسُولُ لَا يَحْزُنكَ ٱلَّذِينَ يُسَٰرِعُونَ فِى ٱلْكُفْرِ مِنَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ ءَامَنَّا بِأَفْوَٰهِهِمْ وَلَمْ تُؤْمِن قُلُوبُهُمْۛ وَمِنَ ٱلَّذِينَ هَادُواْۛ سَمَّٰعُونَ لِلْكَذِبِ سَمَّٰعُونَ لِقَوْمٍ ءَاخَرِينَ لَمْ يَأْتُوكَۖ يُحَرِّفُونَ ٱلْكَلِمَ مِنۢ بَعْدِ مَوَاضِعِهِۦۖ يَقُولُونَ إِنْ أُوتِيتُمْ هَٰذَا فَخُذُوهُ وَإِن لَّمْ تُؤْتَوْهُ فَٱحْذَرُواْۚ وَمَن يُرِدِ ٱللَّهُ فِتْنَتَهُۥ فَلَن تَمْلِكَ لَهُۥ مِنَ ٱللَّهِ شَيْـًٔاۚ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ لَمْ يُرِدِ ٱللَّهُ أَن يُطَهِّرَ قُلُوبَهُمْۚ لَهُمْ فِى ٱلدُّنْيَا خِزْىٌۖ وَلَهُمْ فِى ٱلْءَاخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٤١﴾

گەرەکشانە جە دڵێ ئێرینە بزایاوە کەچی بەرشیەیشا نییەن چەنەش، وە عەزابێوە سەرەمرەشا هەن﴿٣٧﴾ دز و دزە دەسێشا بڕدێ جە جەزاو کارەکەیشانە و جە هەق چەنە ئەسای خوڎاینە، خوڎایچ باڵادەسی دانان ﴿٣٨﴾ هەر کەسێوە جە دمای ستەمەکەیش تۆبەش کەرڎ و وێش خاس کەرڎ دیارەن خوڎا تۆبەش چەنە قبووڵ مکەرۆ، بێگومان خوا چەنە وەش بییەی رەحمینەن﴿٣٩﴾ ئایا نەزانانت هەرچی ئینا ئاسمانەکا و زەمیننە هینو خوڎایەن و عەزابو هەر کەسێوە گەرەکش بۆ مڎۆنە و جە هەرکەسی گەرەکش بۆ وەش مبۆنە؟ خوڎایچ دەسەلاتش سەرو گرڎ چێویرە هەن﴿٤٠﴾ ئەی پێغەمبەر ئانێ هەکە بە پەلە ملانە دڵێ کوفری چانیشا بە دەم ماچانێ ئیمانما ئاوەرڎەن و دڵشا ئیمانش ناوەرڎەن دڵتەنگت نەکەرا،وە چانیشا بیێنێ بە جوولەکێ فرە خاس گۆش مگێرانێ پەی دروا و خاسیچ گۆش مگێرانێ پەی قۆمێوەتەری هەکە نامێنێ پەی لاو تۆ قسێ جە یاگۆ وێشەنە فاڕاوە دمای ئانەی هەکە یاگۆ وێش گێرتێنەش،مواچانێ ئەگەر قەرارش پاسە دا چەنەش هۆر بگێرڎێ و ئەگەر پاسە نەبی ووریێ بیدێ، هەر کەسێوەیچ خوڎا گەرەکش بۆ تووشو تاقی ئەوە کەرڎەی(ئاژاوێ)ش بکەرۆ تۆ نمەتاوی وەراوەرو خوڎای هیچش پەی بکەری،ئانێنی خوڎا گەرەکش نەبییەن دڵەکاشا پاکێ بکەرۆوە،وە جە دنیانە سەر شۆڕیی بەشەشانە و جە ئاخیرەتیچەنە عەزابێوە فرە گۆرەشا هەن﴿٤١﴾

سَمَّٰعُونَ لِلْكَذِبِ أَكَّٰلُونَ لِلسُّحْتِۚ فَإِن جَآءُوكَ فَٱحْكُم بَيْنَهُمْ أَوْ أَعْرِضْ عَنْهُمْۖ وَإِن تُعْرِضْ عَنْهُمْ فَلَن يَضُرُّوكَ شَيْـًٔاۖ وَإِنْ حَكَمْتَ فَٱحْكُم بَيْنَهُم بِٱلْقِسْطِۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلْمُقْسِطِينَ ﴿٤٢﴾ وَكَيْفَ يُحَكِّمُونَكَ وَعِندَهُمُ ٱلتَّوْرَىٰةُ فِيهَا حُكْمُ ٱللَّهِ ثُمَّ يَتَوَلَّوْنَ مِنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَۚ وَمَآ أُوْلَٰٓئِكَ بِٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٣﴾ إِنَّآ أَنزَلْنَا ٱلتَّوْرَىٰةَ فِيهَا هُدًى وَنُورٌۚ يَحْكُمُ بِهَا ٱلنَّبِيُّونَ ٱلَّذِينَ أَسْلَمُواْ لِلَّذِينَ هَادُواْ وَٱلرَّبَّٰنِيُّونَ وَٱلْأَحْبَارُ بِمَا ٱسْتُحْفِظُواْ مِن كِتَٰبِ ٱللَّهِ وَكَانُواْ عَلَيْهِ شُهَدَآءَۚ فَلَا تَخْشَوُاْ ٱلنَّاسَ وَٱخْشَوْنِ وَلَا تَشْتَرُواْ بِـَٔايَٰتِي ثَمَنًا قَلِيلًاۚ وَمَن لَّمْ يَحْكُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْكَٰفِرُونَ ﴿٤٤﴾ وَكَتَبْنَا عَلَيْهِمْ فِيهَآ أَنَّ ٱلنَّفْسَ بِٱلنَّفْسِ وَٱلْعَيْنَ بِٱلْعَيْنِ وَٱلْأَنفَ بِٱلْأَنفِ وَٱلْأُذُنَ بِٱلْأُذُنِ وَٱلسِّنَّ بِٱلسِّنِّ وَٱلْجُرُوحَ قِصَاصٌۚ فَمَن تَصَدَّقَ بِهِۦ فَهُوَ كَفَّارَةٌ لَّهُۥۚ وَمَن لَّمْ يَحْكُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٤٥﴾

١١٥

هەر فرەخاس گوْش گێرا پەی دروْا و فرەیچ خاس حەرام موەرانێ ئەگەر کێشیٚوەشا بییە و ئامێ پەی لایەت حوکمو بەینیشا بکەرە یا خوْ گوْششا مەڎە پەنە، خوْ ئەگەر گوْششا نەڎەی پەنە نمەتاوانێ هیچ زەرەرێوْەت بڎا وەنە، ئەگەر حوکمیچت کەرڎ بەینیشانە بە داڎپەروەرانە حوکم بکەرە، بێگومان خوڎا داڎپەروەرەکێش وەشی مسیانێ﴿٤٢﴾ ئانێ چەنی مەیانێ و داواو حوکمیت وەنە مکەرانێ جە وەختیٚوەنە هەکە تەوراتشا ئینا لاوە حوکمو خوڎایش چەنەن ئینجا دمای ئانەیچە لات چەنە هوْرمکەرانێ؟ دەی ئانێ ئیماندارێ نییەنێ﴿٤٣﴾ ئێمە تەوراتما وەزنانرە رانمایی و روْشناییش چەنەن،ئا پێغەمەرێ هەکە گەرڎەنکەچی خوڎای بێنێ حوکمش پەنە کەرێنێ سەرو کاروبارو ئانیشاوە هەکە بێبێنێ بە جوولەکێ و خوڎائەشناسێ و زانێ جوولەکەکا پانەی هەکە جە کتێبو خوڎایشا وەرکەرڎە بێ وە شاهێڎێچ بێنێ سەرو ئانەی هەکە کتێبو خوڎایەن،دەی جە خەڵکی مەتەرسدێ و جە من بتەرسدێ و ئایەتەکام مەوەرشدێ بە نرخێ هەرزانە، هەر کەسێویچ حوکم نەکەروْ پانەی خوڎای وەزنانرە بێشك ئانێ کافرێنێ﴿٤٤﴾ جە تەوراتەنە سەرما نۆیستێنێ گیانێو بە گیانێو و چەم بە چەم و لووتە بە لووتە و گوْش بە گوْش و دڎان بە دڎان و زامەکێچ بە پاو وێشا هەقەشا مسنێو، جا ئا کەسە هەکە جە تاوانبارییی بە خەیرەو وێش وەش بوْ ئانە بوْ بە کەفارەتش، وە هەر کەسێوە حوکم نەکەروْ پانەی خوڎای وەزنانرە ئا کەسێ ستەمکارێنێ﴿٤٥﴾

وَقَفَّيۡنَا عَلَىٰٓ ءَاثَٰرِهِم بِعِيسَى ٱبۡنِ مَرۡيَمَ مُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِ
مِنَ ٱلتَّوۡرَىٰةِۖ وَءَاتَيۡنَٰهُ ٱلۡإِنجِيلَ فِيهِ هُدٗى وَنُورٞ وَمُصَدِّقٗا
لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِ مِنَ ٱلتَّوۡرَىٰةِ وَهُدٗى وَمَوۡعِظَةٗ لِّلۡمُتَّقِينَ ﴿٤٦﴾
وَلۡيَحۡكُمۡ أَهۡلُ ٱلۡإِنجِيلِ بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فِيهِۚ وَمَن لَّمۡ يَحۡكُم
بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡفَٰسِقُونَ ﴿٤٧﴾ وَأَنزَلۡنَآ إِلَيۡكَ
ٱلۡكِتَٰبَ بِٱلۡحَقِّ مُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِ مِنَ ٱلۡكِتَٰبِ
وَمُهَيۡمِنًا عَلَيۡهِۖ فَٱحۡكُم بَيۡنَهُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُۖ وَلَا تَتَّبِعۡ أَهۡوَآءَهُمۡ
عَمَّا جَآءَكَ مِنَ ٱلۡحَقِّۚ لِكُلّٖ جَعَلۡنَا مِنكُمۡ شِرۡعَةٗ وَمِنۡهَاجٗاۚ
وَلَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ لَجَعَلَكُمۡ أُمَّةٗ وَٰحِدَةٗ وَلَٰكِن لِّيَبۡلُوَكُمۡ
فِي مَآ ءَاتَىٰكُمۡۖ فَٱسۡتَبِقُواْ ٱلۡخَيۡرَٰتِۚ إِلَى ٱللَّهِ مَرۡجِعُكُمۡ جَمِيعٗا
فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمۡ فِيهِ تَخۡتَلِفُونَ ﴿٤٨﴾ وَأَنِ ٱحۡكُم بَيۡنَهُم
بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ وَلَا تَتَّبِعۡ أَهۡوَآءَهُمۡ وَٱحۡذَرۡهُمۡ أَن يَفۡتِنُوكَ عَنۢ
بَعۡضِ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ إِلَيۡكَۖ فَإِن تَوَلَّوۡاْ فَٱعۡلَمۡ أَنَّمَا يُرِيدُ ٱللَّهُ أَن يُصِيبَهُم
بِبَعۡضِ ذُنُوبِهِمۡۗ وَإِنَّ كَثِيرٗا مِّنَ ٱلنَّاسِ لَفَٰسِقُونَ ﴿٤٩﴾ أَفَحُكۡمَ
ٱلۡجَٰهِلِيَّةِ يَبۡغُونَۚ وَمَنۡ أَحۡسَنُ مِنَ ٱللَّهِ حُكۡمٗا لِّقَوۡمٖ يُوقِنُونَ ﴿٥٠﴾

شوێنەو ئاسەوارو ئاڎیشارە عیساو کوڕو مریەمێما کیاست هەکە بەڕاسزانو تەوراتی بێ و ئینجیلما دا پەنە هەکە رانمایی و رۆشناییش چەنەبێ و پەشتگیریی تەوراتو وەڵێ وێش کەرێ و پەی پارێزکارا رانمایی و مۆچیاریی بێ ﴿٤٦﴾ دەی با شوێنکۆتەکی ئینجیلی حوکم بکەرا پانەی خوڎای چەنە وەزنانرە، چا هەرکەس حوکم نەکەرۆ پانەی خوڎای وەزنانرە ئانە ئانێ لادەرێنێ ﴿٤٧﴾ ئێمە قورئانما بە هەق پەی وەزنانیرە و کتێبەکا وەڵێ وێش بەڕاسیٚ منیوٚرە زاڵ و چەمڎارەن ملشارە، دەی پانەی خوڎای وەزنانرە حوکم بکەرە بەینشانە، چا هەقیە پەیت ئامان لا نەڎەی و نەگنی شوێنەو حەزیشا، پەی هەر یۆ جە شمە شەریعەت و بەرنامەما قەراردان، خۆ ئەگەر خوڎا گەرەکش بییٚ کەرێتا بە یەك نەتەبە بەڵام گەرەکشەن چانەینە پەیش کیاستێندێ تاقێتا بکەرۆوە، دەی جە خێرەکانە وەڵاوبڕکێ بکەردێ، ئەوەگێڵای گرڎیتا پەی لاو خوڎایەن هاگاڎارێتا مکەرۆ پانەی هەکە جیاوازییتا بێ چەنەش ﴿٤٨﴾ حوکم بکەرە بەینشانە پانەی خوڎای وەزنانرە و نەگنی شوێنەو حەزەکاشا و ووریا بە چەنەشا نەك جە بڕێ چانەی خوڎای وەزنانرە پەیت لات بڎا، خۆ ئەگەر لاشاهۆر کەرڎ ئانە بزانە خوڎا بەڕاسیی گەرەکشەن گیرۆڎێشا بکەرۆ بە بڕیٚ جە گوناحاو وێشا، وە فرەو خەڵکیچ دیارەن لامڎانێ ﴿٤٩﴾ ئایا حوکمو سەردەمو نەفامیی داوامکەرا؟ دەی حوکمو کێ جە حوکمو خوڎای خاستەرەن پەی قۆمێوە هەکە یەقین بفامانێ؟ ﴿٥٠﴾

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَىٰ أَوْلِيَاءَ ۘ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ ۚ وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٥١﴾ فَتَرَى الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ يُسَارِعُونَ فِيهِمْ يَقُولُونَ نَخْشَىٰ أَن تُصِيبَنَا دَائِرَةٌ ۚ فَعَسَى اللَّهُ أَن يَأْتِيَ بِالْفَتْحِ أَوْ أَمْرٍ مِّنْ عِندِهِ فَيُصْبِحُوا عَلَىٰ مَا أَسَرُّوا فِي أَنفُسِهِمْ نَادِمِينَ ﴿٥٢﴾ وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا أَهَٰؤُلَاءِ الَّذِينَ أَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ ۙ إِنَّهُمْ لَمَعَكُمْ ۚ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَأَصْبَحُوا خَاسِرِينَ ﴿٥٣﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَن يَرْتَدَّ مِنكُمْ عَن دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٍ عَلَى الْكَافِرِينَ يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ لَائِمٍ ۚ ذَٰلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ ۚ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٥٤﴾ إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ ﴿٥٥﴾ وَمَن يَتَوَلَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا فَإِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْغَالِبُونَ ﴿٥٦﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَكُمْ هُزُوًا وَلَعِبًا مِّنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِن قَبْلِكُمْ وَالْكُفَّارَ أَوْلِيَاءَ ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٥٧﴾

ئه‌ی ئا كه‌سا ئیمانتا ئاورده‌ن جووله‌كه‌كا و گاوره‌كا مه‌گێردێ به‌ دۆسێ، ئاذێ دۆسێ یۆترینێ،جا هه‌ر كه‌س جه‌ شمه‌ كه‌رۆشا به‌ دۆسێ ئانه‌ چاذیشان به‌ڕاسیی خوذا رانمایی قۆمی سته‌مكاری نمه‌كه‌رۆ﴿٥١﴾ جا مۆینی ئانێ نه‌وه‌شیی ئینا دڵشانه‌ به‌په‌له‌ ملانێ په‌ی لایشا مواچانێ مته‌رسمێ به‌ڵێۆما تووش بێو، ده‌ی به‌شكو خوذا پی زووانه‌ سه‌رتا بوورزۆ یا جه‌ لایه‌نو وێشۆ كارێوه‌تا په‌ی بكه‌رۆ باوه‌ڕلاوازه‌كێ جه‌ ئانه‌ی هه‌كه‌ ده‌روونه‌كاشانه‌ شارابێشاوه‌ په‌شیمانێ باوه‌﴿٥٢﴾ كه‌سانی ئیمانداریچ ئۆسا مواچا ئه‌ی ئینێ ئانێ نه‌بێنێ قه‌سه‌م وه‌رێنێ به‌ خوذای قه‌سه‌مێوی گۆره‌ هه‌كه‌ به‌ڕاسیی ئینێ چه‌نیتا ؟ هه‌رمانه‌كێشا پووچه‌ڵێ بیێوه‌ خه‌ساره‌تمه‌نذێ بیێ﴿٥٣﴾ ئه‌ی ئا كه‌سا ئیمانتا ئاۆرده‌ن هه‌ر كامێوه‌تا جه‌ دینه‌كه‌یش هۆر بگێڵۆوه‌ چێۆ لای خوذا قۆمێو مارۆ وه‌شێش مسیانێ و وه‌ششا مسیۆنه‌ ۆه‌راۆه‌رو ئیمانداراوه‌ زه‌لیلێ(بیده‌سێ)نێ و سه‌رو كافراره‌ بالاَ ده‌سێنێ جه‌ ڕاو خوذاینه‌ جیهاد مكه‌را و جه‌ تانێ تانه‌بازی نمه‌ترسانێ، ئانه‌یچه‌ فه‌زڵو خوذایه‌ن مذۆش ئه‌پا كه‌سیه‌ گه‌ره‌كشه‌ن،خوذایچ فراوانگیری بزانه‌ن﴿٥٤﴾ دۆسو شمه‌ هه‌ر ته‌نیا خوذاو پێغه‌مه‌ر و ئانێنێ ئیمانشا ئارده‌ن و نما به‌ساره‌ و زه‌كات مذانێ و دلۆره‌ به‌رانێ﴿٥٥﴾ هه‌ر كه‌س خوذای و پێغه‌مه‌ری و ئانیشا ئیمانشا ئاورده‌ن بگێرۆ به‌ دۆسێ دیاره‌ن هه‌كه‌ حیزبو خوذای سه‌رمگنانێ﴿٥٦﴾ ئه‌ی ئا كه‌سا ئیمانتا ئاورده‌ن ئانێ هه‌كه‌ دینه‌كه‌تا كه‌رده‌نشا به‌ یاگۆ مه‌خسه‌ره‌ی و گه‌مه‌ی چانیشا وه‌ڵێ شمه‌نه‌ كتێبشا په‌ی ئامان و جه‌ كافره‌كا مه‌گێردێ به‌ دۆسێ، ده‌ی پارێزبكه‌ردێ جه‌ خوذای ئه‌گه‌ر ئیماندارێندێ﴿٥٧﴾

وَإِذَا نَادَيْتُمْ إِلَى ٱلصَّلَوٰةِ ٱتَّخَذُوهَا هُزُوًا وَلَعِبًا ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَعْقِلُونَ ﴿٥٨﴾ قُلْ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ هَلْ تَنقِمُونَ مِنَّآ إِلَّآ أَنْ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَآ أُنزِلَ مِن قَبْلُ وَأَنَّ أَكْثَرَكُمْ فَٰسِقُونَ ﴿٥٩﴾ قُلْ هَلْ أُنَبِّئُكُم بِشَرٍّ مِّن ذَٰلِكَ مَثُوبَةً عِندَ ٱللَّهِ مَن لَّعَنَهُ ٱللَّهُ وَغَضِبَ عَلَيْهِ وَجَعَلَ مِنْهُمُ ٱلْقِرَدَةَ وَٱلْخَنَازِيرَ وَعَبَدَ ٱلطَّٰغُوتَ أُوْلَٰٓئِكَ شَرٌّ مَّكَانًا وَأَضَلُّ عَن سَوَآءِ ٱلسَّبِيلِ ﴿٦٠﴾ وَإِذَا جَآءُوكُمْ قَالُوٓا۟ ءَامَنَّا وَقَد دَّخَلُوا۟ بِٱلْكُفْرِ وَهُمْ قَدْ خَرَجُوا۟ بِهِۦ وَٱللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا كَانُوا۟ يَكْتُمُونَ ﴿٦١﴾ وَتَرَىٰ كَثِيرًا مِّنْهُمْ يُسَٰرِعُونَ فِى ٱلْإِثْمِ وَٱلْعُدْوَٰنِ وَأَكْلِهِمُ ٱلسُّحْتَ لَبِئْسَ مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٦٢﴾ لَوْلَا يَنْهَىٰهُمُ ٱلرَّبَّٰنِيُّونَ وَٱلْأَحْبَارُ عَن قَوْلِهِمُ ٱلْإِثْمَ وَأَكْلِهِمُ ٱلسُّحْتَ لَبِئْسَ مَا كَانُوا۟ يَصْنَعُونَ ﴿٦٣﴾ وَقَالَتِ ٱلْيَهُودُ يَدُ ٱللَّهِ مَغْلُولَةٌ غُلَّتْ أَيْدِيهِمْ وَلُعِنُوا۟ بِمَا قَالُوا۟ بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ يُنفِقُ كَيْفَ يَشَآءُ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِّنْهُم مَّآ أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ طُغْيَٰنًا وَكُفْرًا وَأَلْقَيْنَا بَيْنَهُمُ ٱلْعَدَٰوَةَ وَٱلْبَغْضَآءَ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ كُلَّمَآ أَوْقَدُوا۟ نَارًا لِّلْحَرْبِ أَطْفَأَهَا ٱللَّهُ وَيَسْعَوْنَ فِى ٱلْأَرْضِ فَسَادًا وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ ٱلْمُفْسِدِينَ ﴿٦٤﴾

١١٨

ئەگەر بانگیچ بڎەیدێ پەی نمێ بە گەمە و گاڵتە گێراش، چونکە ئانێ قۆمێوەنی ژیرێ نمەبا﴿٥٨﴾ بواچە ئەی خەڵکو کتێبی إ ئانە وەرو چێشی قینیتا کەرڎینە چەنەما چێشمانە بێژگە ئانەی ئیمانما ئاورڎەن بە خوڎای و پانەی وەزنیانرە پەیما و پانەی وەڵتەر وەزنیانرە؟ وە بەڕاسیی فرێشا لادەرێنێ﴿٥٩﴾ بواچە ئایا ئاگادارێتا بکەروو بە کارێوی هەڵەی سزاکێش جە لاو خوڎایۆ چانەی شەڕتەرەبۆ؟ ئاڎیچ کرڎارو ئانیشانە هەکە خوڎای لەعنەتە وەنە کەرڎێ و تووڕەشا بی وەنە و بڕێوەشا کەرڎێش بە مەیموونێ و بە خووگێ و بە ملهوڕپرسێ(تاغووتپرسێ)،ئانێ خرابتەرین یاگێشا هەنە و جە گرڎ راگومکەرێوە گومڕاتەرێنێ﴿٦٠﴾ وەختێو مەیانی پەی لایت و مواچانێ ئێمە ئیمانما ئاورڎەن کەچی بێشك بە کافریی ئامێ چووەر و هەر بە کافرییچ زیێرە، وە خوڎا زاناتەرەن پانەی شارێنێشۆ﴿٦١﴾ وە مۆینی فرێشا بە پەلە ملانە دلێ تاوانی و دوژمەنکاریی و حەرام وارڎەی،بە دڵنیاییۆ عیش چانەیە مکەراش﴿٦٢﴾ ئانە مشیۆم چی خۆاشناسێ و زاناکێشا قەڎەغەو بەڎواتەی و حەرام وارڎەیشا چەنە نەکەرا؟ عیش عیش چانەیە هەکە مکەراش﴿٦٣﴾ جوولەکەکا وات دەسو خوڎای بەسیان،دەك دەسشا ببەسیۆ و لەعنەتەشا وەنە بۆ پەی واتەیشا، نەخێر بەڵکو هەرڎۆێ دەسیش کریێنێوە چەنیش گەرەك بۆ مبەخشۆ،بەڕاسیی ئانە هەکە جە لایەنو پەروەرڎگاریتەوە وەزنیانەرە سەرت سەرکەشیی و کوفرو ئاڎیشا زیاڎ مکەرۆ، ئێمەیچ دوژمەنایەتیی و کینەما وەزتەنەنە بەینشا هەتا رۆ قیامەتی هەروەخت گەرەکشابۆ ئێرو جەنگی هۆر بگیسنا خوڎا مکوشنۆشەۆە و هەمیشە و بە پەلە جە زەمینەنە خرابەکاریی وەڵا مکەراوە، خوڎایچ خرابەکارێش وەشێ نمەسیانێ﴿٦٤﴾

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ ءَامَنُوا۟ وَٱتَّقَوْا۟ لَكَفَّرْنَا عَنْهُمْ سَيِّـَٔاتِهِمْ وَلَأَدْخَلْنَٰهُمْ جَنَّٰتِ ٱلنَّعِيمِ ﴿٦٥﴾ وَلَوْ أَنَّهُمْ أَقَامُوا۟ ٱلتَّوْرَىٰةَ وَٱلْإِنجِيلَ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيْهِم مِّن رَّبِّهِمْ لَأَكَلُوا۟ مِن فَوْقِهِمْ وَمِن تَحْتِ أَرْجُلِهِم ۚ مِّنْهُمْ أُمَّةٌ مُّقْتَصِدَةٌ ۖ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ سَآءَ مَا يَعْمَلُونَ ﴿٦٦﴾ ۞ يَٰٓأَيُّهَا ٱلرَّسُولُ بَلِّغْ مَآ أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ ۖ وَإِن لَّمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُۥ ۚ وَٱللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ ٱلنَّاسِ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٦٧﴾ قُلْ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ لَسْتُمْ عَلَىٰ شَىْءٍ حَتَّىٰ تُقِيمُوا۟ ٱلتَّوْرَىٰةَ وَٱلْإِنجِيلَ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ ۗ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِّنْهُم مَّآ أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ طُغْيَٰنًا وَكُفْرًا ۖ فَلَا تَأْسَ عَلَى ٱلْقَوْمِ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٦٨﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَٱلَّذِينَ هَادُوا۟ وَٱلصَّٰبِـُٔونَ وَٱلنَّصَٰرَىٰ مَنْ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ وَعَمِلَ صَٰلِحًا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٩﴾ لَقَدْ أَخَذْنَا مِيثَٰقَ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ وَأَرْسَلْنَآ إِلَيْهِمْ رُسُلًا ۖ كُلَّمَا جَآءَهُمْ رَسُولٌۢ بِمَا لَا تَهْوَىٰٓ أَنفُسُهُمْ فَرِيقًا كَذَّبُوا۟ وَفَرِيقًا يَقْتُلُونَ ﴿٧٠﴾

خۆ ئەگەر ئەهلو کتێبی ئیمانشا ئارڎەبیێ و پارێزشا کەرڎە بیێ بێشك خرابەکاشا پۆشنێنمێ و ۋزنێنمْشانە بەهەشتە پەڕ ناعمەتەکا﴿٦٥﴾ خۆ ئەگەر ئاڎێ بە ڕاسیی پەیرەویی تەوراتی و ئینجیلی و ئانەی جە پەروەرڎگاریشاوە وەزنیانرە کەرڎە بیێ ئا وەختە خۆراك جە سەرو سەرەیشاوە و جەوەرو پەیاشاوە وەرێنێ، کۆمەڵێوە میانەڕەوێشا چەنە هەنێ، وە فرێشا کاریْ خرابیْ و بەڎێ مکەرانێ﴿٦٦﴾ ئەی پێغەمەر! ئانە جە پەروەرڎگاریتۆ وەزنیانرە بیاونەش، خۆ ئەگەر ئانەی نەکەری پەیامەکەش نەیاونانت، خوڎایچ پارێزنۆت جە خەڵکی، بێشك خوڎا هیدایەتو قومی کافری نمەڎۆ﴿٦٧﴾ بواچە ئەی خەڵکو کتێبی شمە هەتا پەیڕەوّی تەوراتی و ئینجیلی و ئانەی جە پەروەرڎگاریتاوە وەزنیانرە پەیتا نەکەردێ سەرو هیچی نییەندێ، وە بێشك ئانە هەکە جە پەروەرڎگاریتۆ پەیت وەزنیانرە سەرکەشیی و کوفرشا فرەتەر مکەرۆ، خەم و خەفەتو قۆمی کافری نەگێرۆترە﴿٦٨﴾ ئانێ هەکە ئیمانشا ئاوردْ و ئانیچ هەکە بیێنی بە جوولەکێ و سائیبێئێ و گاورێ هەرکامشا بەڕاسیی ئیمانش ئارڎە بۆ بە خوڎای و بە رۆ قیامەتی و کاری عالش کەرڎە بۆ نەتەرسیشا ئینا سەر و نەدڵشا تەنگ مبۆ﴿٦٩﴾ بەلێنەما جە نەوەو ئیسرائیلی هۆر گێرتە و پێغەمەرێما پەی کیاستێ، جا هەر پێغەمەرێوە هەکە ئێ پەی لایشا پانەیۆ هەکە چەنی حەزەکاشا نەگونجییێ دەسێوەشا دەس کەرێنێ بە درۆ ئەوەوزتەی و دەسێوە دەس کەرێنێ بە کوشتەیشا﴿٧٠﴾

وَحَسِبُوٓاْ أَلَّا تَكُونَ فِتْنَةٌ فَعَمُواْ وَصَمُّواْ ثُمَّ تَابَ ٱللَّهُ عَلَيْهِمْ ثُمَّ عَمُواْ وَصَمُّواْ كَثِيرٌ مِّنْهُمْ ۚ وَٱللَّهُ بَصِيرٌۢ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿٧١﴾ لَقَدْ كَفَرَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْمَسِيحُ ٱبْنُ مَرْيَمَ ۖ وَقَالَ ٱلْمَسِيحُ يَٰبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ٱعْبُدُواْ ٱللَّهَ رَبِّى وَرَبَّكُمْ ۖ إِنَّهُۥ مَن يُشْرِكْ بِٱللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ ٱللَّهُ عَلَيْهِ ٱلْجَنَّةَ وَمَأْوَىٰهُ ٱلنَّارُ ۖ وَمَا لِلظَّٰلِمِينَ مِنْ أَنصَارٍ ﴿٧٢﴾ لَّقَدْ كَفَرَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ إِنَّ ٱللَّهَ ثَالِثُ ثَلَٰثَةٍ ۘ وَمَا مِنْ إِلَٰهٍ إِلَّآ إِلَٰهٌ وَٰحِدٌ ۚ وَإِن لَّمْ يَنتَهُواْ عَمَّا يَقُولُونَ لَيَمَسَّنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٣﴾ أَفَلَا يَتُوبُونَ إِلَى ٱللَّهِ وَيَسْتَغْفِرُونَهُۥ ۚ وَٱللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٧٤﴾ مَّا ٱلْمَسِيحُ ٱبْنُ مَرْيَمَ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهِ ٱلرُّسُلُ وَأُمُّهُۥ صِدِّيقَةٌ ۖ كَانَا يَأْكُلَانِ ٱلطَّعَامَ ۗ ٱنظُرْ كَيْفَ نُبَيِّنُ لَهُمُ ٱلْءَايَٰتِ ثُمَّ ٱنظُرْ أَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ ﴿٧٥﴾ قُلْ أَتَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا ۚ وَٱللَّهُ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٧٦﴾ قُلْ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ لَا تَغْلُواْ فِى دِينِكُمْ غَيْرَ ٱلْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعُوٓاْ أَهْوَآءَ قَوْمٍ قَدْ ضَلُّواْ مِن قَبْلُ وَأَضَلُّواْ كَثِيرًا وَضَلُّواْ عَن سَوَآءِ ٱلسَّبِيلِ ﴿٧٧﴾

پاسـه‌یچ حه‌سـێب کـه‌رێنیْ هه‌کـه تووشـیْ بـه‌لاّی نمـه‌یا ئـێتر کـۆریْ و کـه‌ڕیْ بیـیْ و خـوداێچ بۆینــه‌ن پانــه‌ی مکــه‌راش﴿٧١﴾ بێشك ئانیْ کافریْ بییْ هه‌که واتشا خوذا هـه‌ر مه‌سـیحو کوڕو مریـه‌مێن، مه‌سـیحیچ واتــش ئــه‌ی نــه‌وه‌و ئیــسرائیلی خــوذای بپه‌رســـدیْ چـــونکه پـــه‌روه‌رذگارو مـــن و شمه‌ن، بێگومان هـه‌ر کـه‌س هامبـه‌ش قـه‌رار بـذۆ پـه‌ی خـوذای به‌هه‌شـتش وه‌نـه حـه‌رام مکه‌رۆ و ماواش بۆ به ئێر، وه سته‌مکارێچ هیچ سه‌رۆزێوشا نییـه‌ن﴿٧٢﴾ بێشك ئانیْ کـافریْ بیـیْ هه‌که واتـشا خـوذا یه‌ره‌مینـه‌ن جه یه‌ره‌که‌ی، هیچ خوذێوه بێژگـه جه یـه‌ك خـوذای نییـه‌ن، خـۆ ئه‌گـه‌ر کۆمـسای نـارا پانـه‌ی مواچـان دیـاره‌ن عـه‌زابێوه فـره ئێـشن لکۆشـا پـۆره﴿٧٣﴾ ئایـا هـه‌ق نییـه‌ن تۆبـه بکـه‌را لاو خوذایـۆ و داواو چـه‌نه وه‌ش بییـه‌یش چـه‌نه بکـه‌را؟ خوذایچ چه‌نه وه‌ش بییه‌ی ره‌حمینه‌ن﴿٧٤﴾ مه‌سیحو کوڕو مریـه‌میْ بێژگـه جه پێغه‌مـه‌رێوه هه‌کـه پێغه‌مـه‌ریْ تـه‌ریْ وه‌ڵێشنه ئـامێنیْ و ئه‌ذایـچش راسواچـه‌نه هیـچی تـه‌ر نییـه‌ن، ئـاذیْ هه‌رذۆێـشا ولرذه وه‌رێنـیْ بذیـه چـه‌نی ئایه‌تێـشا پـه‌ی رۆشـنیْ مکـه‌رمێوه ئینجـا بذیـه چـه‌نی جـه راسـیی لا مـذانیْ﴿٧٥﴾ بواچه ئایـا جیـای خوذای چێویْ پرسدی هه‌که نـه‌زه‌ره‌ر و نـه کـه‌ڵکش هـه‌ن پـه‌یتا ؟ به‌ڵکو هه‌ر خوذا بژنه‌وی بووینه‌ن﴿٧٦﴾

لُعِنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنۢ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ عَلَىٰ لِسَانِ دَاوُۥدَ وَعِيسَى ٱبۡنِ مَرۡيَمَۚ ذَٰلِكَ بِمَا عَصَواْ وَّكَانُواْ يَعۡتَدُونَ ﴿٧٨﴾ كَانُواْ لَا يَتَنَاهَوۡنَ عَن مُّنكَرٖ فَعَلُوهُۚ لَبِئۡسَ مَا كَانُواْ يَفۡعَلُونَ ﴿٧٩﴾ تَرَىٰ كَثِيرٗا مِّنۡهُمۡ يَتَوَلَّوۡنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْۚ لَبِئۡسَ مَا قَدَّمَتۡ لَهُمۡ أَنفُسُهُمۡ أَن سَخِطَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِمۡ وَفِي ٱلۡعَذَابِ هُمۡ خَٰلِدُونَ ﴿٨٠﴾ وَلَوۡ كَانُواْ يُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلنَّبِيِّ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيۡهِ مَا ٱتَّخَذُوهُمۡ أَوۡلِيَآءَ وَلَٰكِنَّ كَثِيرٗا مِّنۡهُمۡ فَٰسِقُونَ ﴿٨١﴾ ۞لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ ٱلنَّاسِ عَدَٰوَةٗ لِّلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱلۡيَهُودَ وَٱلَّذِينَ أَشۡرَكُواْۖ وَلَتَجِدَنَّ أَقۡرَبَهُم مَّوَدَّةٗ لِّلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ إِنَّا نَصَٰرَىٰۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّ مِنۡهُمۡ قِسِّيسِينَ وَرُهۡبَانٗا وَأَنَّهُمۡ لَا يَسۡتَكۡبِرُونَ ﴿٨٢﴾ وَإِذَا سَمِعُواْ مَآ أُنزِلَ إِلَى ٱلرَّسُولِ تَرَىٰٓ أَعۡيُنَهُمۡ تَفِيضُ مِنَ ٱلدَّمۡعِ مِمَّا عَرَفُواْ مِنَ ٱلۡحَقِّۖ يَقُولُونَ رَبَّنَآ ءَامَنَّا فَٱكۡتُبۡنَا مَعَ ٱلشَّٰهِدِينَ ﴿٨٣﴾

بواچە ئەی خەڵکو کتێبی جە دینەکەیتانە زیـاڎەرەویی ناهـەق مەکـەردێ و مەگنـدێ شوێنەو حەزاو قۆمێوە هەکە وەڵتـەر گومڕێ بیێنێ و فرێچشا گومڕێ کـەرڎێ و وێچشا جـە رێ راسـێ لاشـادا﴿٧٧﴾ جـە زوانیـی داووڎی و عیـساو کـوڕ مریـەمێوە لەعنەتـە کریا ئۆ ئانیشا هەکە کافرێ بیێ جە نەوەو ئیسرائیلی، ئینەیچ بە سەبەبو ئانەیۆ هەکە سەرکەشـێ(یـاخیێ) بیـێ و دەسـدرێژیی کـەرێنێ﴿٧٨﴾ ئـاڎی یـۆترینی قەڎەغـە نەکەرێنێ جە کەرڎەی کاری ناپەسەنڎینە، عـیش چـانەی کـەرێنێش﴿٧٩﴾ مـووینی فرێشا کافرەکا گێرا بە دۆسـێ، عیش چا تۆشـەیە ۆزتەنـشا ۆەڵـێ وێـشا هەکـە خوڎاشـا جـە وێـشا تـووڕە کـەرڎەن و دلێ عەزابینـە ئـاڎێ نـەمرێنێ﴿٨٠﴾ خۆ ئەگـەر ئیمانـشا بـە خـوڎای و پێغەممـەری و ئانـە وەزنیـانرە پـەیش ئاورڎەبیێ ئەوییـشا نەکـەرێنێ بـە دۆسـێ وێـشا بـەڵام فرێـشا لادەرێ و یـاخیێنێ﴿٨١﴾ بێگومـان ۆینـی سەرسەختتەرین خەڵك جە دوژمەنایەتینە دەرهەق بە ئیماندارا جوولەکێ و شەریك قەراردەرەکێنێ، وە بێشك مووینی کەسانێوە هەکە جە دۆسایەتییەنە جە باوەڕدارەکاوە نزیکتەرین کەسێ با ئانێنێ مواچـا ئێمـە نەسرانییێنمێ،چـونکە قەشـێ و گوشەگیرێـشا چـەنەنێ و ئاڎیـچێ وێـشا بـە زل نمەزانا﴿٨٢﴾

وَمَا لَنَا لَا نُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا جَاءَنَا مِنَ الْحَقِّ وَنَطْمَعُ أَنْ يُدْخِلَنَا
رَبُّنَا مَعَ الْقَوْمِ الصَّالِحِينَ ﴿٨٤﴾ فَأَثَابَهُمُ اللَّهُ بِمَا قَالُوا جَنَّاتٍ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَٰلِكَ جَزَاءُ
الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٥﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ
أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿٨٦﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُحَرِّمُوا
طَيِّبَاتِ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ
الْمُعْتَدِينَ ﴿٨٧﴾ وَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلَالًا طَيِّبًا
وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ ﴿٨٨﴾ لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ
بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَٰكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا عَقَّدْتُمُ الْأَيْمَانَ
فَكَفَّارَتُهُ إِطْعَامُ عَشَرَةِ مَسَاكِينَ مِنْ أَوْسَطِ مَا تُطْعِمُونَ
أَهْلِيكُمْ أَوْ كِسْوَتُهُمْ أَوْ تَحْرِيرُ رَقَبَةٍ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ
ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ ذَٰلِكَ كَفَّارَةُ أَيْمَانِكُمْ إِذَا حَلَفْتُمْ وَاحْفَظُوا
أَيْمَانَكُمْ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٨٩﴾
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَامُ
رِجْسٌ مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٩٠﴾

خۆ ئەگەر ئانە هەکە وەزنییێرە پەی پێغەممەری ئەژنەوییێشا وینینی چەمێشا جە وەشییْ ئا هەقیۆ هەکە ئەشناسیێنێش پەڕیْ بێنیْ هەڵسی، واچێنیْ ئەی پەروەرڎگارما ئیمانما ئاورڎ دەی چەنی شاهێڎەکا بنویسەما﴿٨٣﴾ چێشمانە باوەڕ نارمێنە بە خوڎای و پا حەقیە پەیما ئامان دەی خۆ ئێمە تەماڎارێنمیْ خوا ووزۆمانە ریزو قۆمو پیاعالا﴿٨٤﴾ جە وەرو ئانەی واتشا خوڎای بە بەهەشتانێوە جەزا دێوە هەکە رۆخانیْ چێرشارە موویەرانیْ و تا سەر ئێنیْ چا بە هشتانە، ئانەیچ جەزاو کارخاسانە﴿٨٥﴾ ئانێچە کافریْ بییْ و ئایەتەکاما بە درۆیْ زانێنیْ ئانیْ نیشتەجیْ جەحەنڎەمینیْ﴿٨٦﴾ ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاورڎەن ئا ناعمەتە پاکیْ خوڎای پەی حەراڵیْ کەرڎیندیْ حەرامێشا مەرکەرڎیْ ئۆ وێتا و دەسدرێژیی مەکەرڎیْ، خوڎا دەسدرێژییکەرێش وەشیْ نمەسیانیْ ﴿٨٧﴾ ئەچا رزقە حەراڵە پاکەیە بووەردیْ هەکە خوڎای دێندیْ پەنە، وە چا خوڎایە پارێز بکەردیْ هەکە شمە ئیمان پەنە ئاورڎەن﴿٨٨﴾ خوڎا سەرو قەسەمە ساڎەکا هەکە دەمتانە مزیارە مەگێرۆتا وەنە بەڵام سەرو ئانیشا هەکە پەی مەبەسیْ وارڎێنێتا وەنەتا مگێرۆ،جا کەفارەتو ئا قەسەمیە وارڎەدایەن بە دە هەژارا چا وارڎە مام ناوەنڎیا هەکە مڎەیدێشا بە خاوخێزاناتا یان پۆشتە ئەوە کەرڎەیشانە یان ئازاڎ کەرڎەی بەنڎێوەن، ئا کەسە ئینیشا نەتاوۆ با یەریْ ڕۆیْ رۆچیْ بگێرۆ، ئانە کەفارەتو قەسەمەکەیتانە ئەگەر قەسەمتا وارڎ و نەبەرڎتا سەر،دەی قەسەمەکاتا پارێزنڎیْ،پی جۆرە خوڎا ئایەتەکاش رۆشنیْ کەرۆوە پەیتا بەشکو سوپاسگوزاریْ بیدیْ﴿٨٩﴾

إِنَّمَا يُرِيدُ ٱلشَّيۡطَٰنُ أَن يُوقِعَ بَيۡنَكُمُ ٱلۡعَدَٰوَةَ وَٱلۡبَغۡضَآءَ
فِي ٱلۡخَمۡرِ وَٱلۡمَيۡسِرِ وَيَصُدَّكُمۡ عَن ذِكۡرِ ٱللَّهِ وَعَنِ
ٱلصَّلَوٰةِۖ فَهَلۡ أَنتُم مُّنتَهُونَ ﴿٩١﴾ وَأَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُواْ
ٱلرَّسُولَ وَٱحۡذَرُواْۚ فَإِن تَوَلَّيۡتُمۡ فَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّمَا عَلَىٰ رَسُولِنَا
ٱلۡبَلَٰغُ ٱلۡمُبِينُ ﴿٩٢﴾ لَيۡسَ عَلَى ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ
جُنَاحٞ فِيمَا طَعِمُوٓاْ إِذَا مَا ٱتَّقَواْ وَّءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ
ثُمَّ ٱتَّقَواْ وَّءَامَنُواْ ثُمَّ ٱتَّقَواْ وَّأَحۡسَنُواْۚ وَٱللَّهُ يُحِبُّ
ٱلۡمُحۡسِنِينَ ﴿٩٣﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَيَبۡلُوَنَّكُمُ ٱللَّهُ بِشَيۡءٖ
مِّنَ ٱلصَّيۡدِ تَنَالُهُۥٓ أَيۡدِيكُمۡ وَرِمَاحُكُمۡ لِيَعۡلَمَ ٱللَّهُ مَن يَخَافُهُۥ
بِٱلۡغَيۡبِۚ فَمَنِ ٱعۡتَدَىٰ بَعۡدَ ذَٰلِكَ فَلَهُۥ عَذَابٌ أَلِيمٞ ﴿٩٤﴾ يَٰٓأَيُّهَا
ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَقۡتُلُواْ ٱلصَّيۡدَ وَأَنتُمۡ حُرُمٞۚ وَمَن قَتَلَهُۥ
مِنكُم مُّتَعَمِّدٗا فَجَزَآءٞ مِّثۡلُ مَا قَتَلَ مِنَ ٱلنَّعَمِ يَحۡكُمُ بِهِۦ ذَوَا
عَدۡلٖ مِّنكُمۡ هَدۡيَۢا بَٰلِغَ ٱلۡكَعۡبَةِ أَوۡ كَفَّٰرَةٞ طَعَامُ مَسَٰكِينَ
أَوۡ عَدۡلُ ذَٰلِكَ صِيَامٗا لِّيَذُوقَ وَبَالَ أَمۡرِهِۦۗ عَفَا ٱللَّهُ عَمَّا
سَلَفَۚ وَمَنۡ عَادَ فَيَنتَقِمُ ٱللَّهُ مِنۡهُۚ وَٱللَّهُ عَزِيزٞ ذُو ٱنتِقَامٍ ﴿٩٥﴾

ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاورڎەن دلنییێ بیدێ هارەق و قومار و کێلپرسیی یا بتپرسیی (الانصاب) و گرەوکەرڎەی سەرو تیرا پیسێنێ و جە هەرمانەکاو شەییتانیەنێ چەنەش دووری بگنڎێوە بەشکوم سەرفرازێ بیدێ﴿٩٠﴾ بێشك شەیتان گەرەکشەن بە هارەق و قومار دوژمنایەتیی و کینەبازیی ووزۆنە بەینتا و راو خوڎای و نمێتا وەنە بگێرۆ،دەی ئایا ئیتر شمە کۆلە مەڎەیدێ ؟﴿٩١﴾ دەی بە گۆشو خوڎای و بە گۆشو پێغەممەری بکەردێ و ووریێ بیدێ، خۆ ئەگەر لاهۆر بکەردێ، دەی بزاندێ پێغەممەرەکەو ئێمە هەر یاونای رۆشنش سەر فەرزن﴿٩٢﴾ ئا کەسێ ئیمانشا ئاورڎەن و کارێ عالێشا کەرڎێنێ سەرو ئانەی هەکە چێوەڵ وارڎنشا گوناحشا نمەیاوۆ ئەگەر ئیسە پارێز بکەرانێ و ئیمان بارانێ و کارێ عالێ بکەرانێ چێ دمایچ پارێز بکەرا و سەرو ئیمانەکەیشا بانێ و دماتەریچ پارێز بکەرانێ و کارعالێ بانێ، خوڎایچ کارخاسیش وەشێ مسیانێ﴿٩٣﴾ ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاورڎەن خوڎا بە برێو چا ڕاوێ هەکە دەستا یان تیرەکێتا میاوا لاشا تاقیێ مکەرۆوە هەتا پەیش بەرگنۆنە کێ جە پەنهانیینە چەنەش مترسۆ، جا دمای ئانەی هەرکەس دەسدرێژیی بکەرۆ ئانە عەزابێوە پەڕ ئێشش پەی هەن﴿٩٤﴾ ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاورڎەن وەختێو ئیحرامتا بەست نەچیر راوە مەکەردێ،دەی هەرکەس جە شمە بە ئەنقەس نەچیر بکوشۆ جە هەقەشەنە مشێوم قوربانیێوە پێسەو ئا نەچیریە جە دەورو کابەینە پێشکەش بکرێووە ئانەیچە مشێوم دوێ کەسێ دادپەروەرێ جە وێتا قەرارش سەر بڎان یان ئێنڎەو نرخەو قوربانییەکەی وارڎە بڎۆ بە هەژار یان ئێنڎەو ئەژمارەو ئا هەژارا وارڎەکەشا وەرمگنۆ رۆچێ بگێرۆنە هەتا جەزاو تاوانەکەیش بچەشۆ،خوڎا چەمپۆشییش کەرڎەن چانەی چێوەڵ بیەن و کریان، هەرکەسێوە گێلۆوە سەرو ئی کاریە خوڎا هەقەش چەنە مسانۆنە، خوڎایچ بالآدەسی هەق چەنە سانەن﴿٩٥﴾

أُحِلَّ لَكُمْ صَيْدُ ٱلْبَحْرِ وَطَعَامُهُۥ مَتَٰعًا لَّكُمْ وَلِلسَّيَّارَةِ ۖ وَحُرِّمَ عَلَيْكُمْ صَيْدُ ٱلْبَرِّ مَا دُمْتُمْ حُرُمًا ۗ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ٱلَّذِىٓ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٩٦﴾ ۞ جَعَلَ ٱللَّهُ ٱلْكَعْبَةَ ٱلْبَيْتَ ٱلْحَرَامَ قِيَٰمًا لِّلنَّاسِ وَٱلشَّهْرَ ٱلْحَرَامَ وَٱلْهَدْىَ وَٱلْقَلَٰٓئِدَ ۚ ذَٰلِكَ لِتَعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ وَأَنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ ﴿٩٧﴾ ٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ وَأَنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٩٨﴾ مَّا عَلَى ٱلرَّسُولِ إِلَّا ٱلْبَلَٰغُ ۗ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ ﴿٩٩﴾ قُل لَّا يَسْتَوِى ٱلْخَبِيثُ وَٱلطَّيِّبُ وَلَوْ أَعْجَبَكَ كَثْرَةُ ٱلْخَبِيثِ ۚ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ يَٰٓأُو۟لِى ٱلْأَلْبَٰبِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٠٠﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَسْـَٔلُوا۟ عَنْ أَشْيَآءَ إِن تُبْدَ لَكُمْ تَسُؤْكُمْ وَإِن تَسْـَٔلُوا۟ عَنْهَا حِينَ يُنَزَّلُ ٱلْقُرْءَانُ تُبْدَ لَكُمْ عَفَا ٱللَّهُ عَنْهَا ۗ وَٱللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿١٠١﴾ قَدْ سَأَلَهَا قَوْمٌ مِّن قَبْلِكُمْ ثُمَّ أَصْبَحُوا۟ بِهَا كَٰفِرِينَ ﴿١٠٢﴾ مَا جَعَلَ ٱللَّهُ مِنۢ بَحِيرَةٍ وَلَا سَآئِبَةٍ وَلَا وَصِيلَةٍ وَلَا حَامٍ ۙ وَلَٰكِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ يَفْتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ ۖ وَأَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٠٣﴾

١٢٤

ڕاوه و وارڎه‌مه‌نیی به‌حری حه‌راڵێ کرییێنێ پـه‌ی شمـه و پـه‌ی ئانیـشا ئینـێ سـه‌فه‌ره‌نه‌په‌ی بـزێویتا، وه راوه‌و زینـڎه‌وه‌راو ووشـکانیتا وه‌نـه حه‌رامه‌نـه هـه‌تا ئیحرامنـه بیـدێ، وه چـا خوڎایـه بته‌رسدێ هه‌که لاشۆ کۆمکریـه‌دێوه﴿٩٦﴾ خـوڎا کابـه یـانی(بیت الحـرام)ش کـه‌رڎه‌ن سه‌به‌بو ئه‌وه‌هۆرزتـه‌ی(ئه‌وه‌ژیوای) خـه‌ڵکی وه مانگـه بـه حورمه‌تـه‌کێ و دیارییـه‌کێ کابـه‌ی و گڵوه‌نـڎکرییێکێچ دیـارێ که‌رڎێنێ،ئینـه‌یچ پـه‌ی ئانه‌ینـه خـاس بزانـدێ هه‌کـه بێـشك هه‌رچـی ئینـا جـه ئاسمانـه‌کا و جـه زه‌میننـه خـوڎا په‌نـه‌ش مزانـۆ و بێـشك خـوڎا بـه گـرڎ چـێوی زانـان﴿٩٧﴾ بزانـدێ بێـشك خـوڎا بـه سه‌ختیی هه‌قه مسانۆ وه بێشك خوڎا چه‌نه وه‌ش بییـه‌ی ره‌حمینـه‌ن ﴿٩٨﴾ پێغه‌ممـه‌ر بێژگه جه هـه‌واڵیاونای هیچی تـه‌رش سه‌ر نییه‌ن، وه خـوڎا مزانۆ چێش بـه‌رموورزدێ و چێش مشاردێوه﴿٩٩﴾ بواچه پیس و پاك هامسانێ نییـه‌نێ هـه‌ر چـه‌نڎ فره‌یـی پیسی سه‌رسامیچت بکـه‌رۆ،ده‌ی ئـه‌ی هۆشمه‌نڎه‌کا جه خـوڎای پارێز بکـه‌ردێ به‌شکوم سـه‌رفرازێ بیدێ﴿١٠٠﴾ ئه‌ی ئا که‌سا ئیمانتا ئاورڎه‌ن پرسیار و ئا بڕه چێوا مه‌که‌ردێ هه‌که ئه‌ر پـه‌یتا به‌ربگنانێ سه‌غڵه‌تێتا مکـه‌رانێ خۆ جه وه‌ختو وه‌زنیایره‌ی قورئانینـه پرسیارشا ده‌رباره بکه‌ردێ په‌یتا ئاشکرێ مکریانێ خوای چه‌مپۆشیی چه‌نه کـه‌رڎێنێ، وه خـوڎا چه‌نه وه‌ش بییه‌ی سه‌رو وێن﴿١٠١﴾ بێگومان وه‌ڵێ شمه‌نه قۆمێوه ده‌رباره‌شا سۆعاله‌شا که‌رڎه چۆڎمای کافرێ بیێ په‌نه‌شا﴿١٠٢﴾ خوڎا هیچ قـه‌رارش نـه‌ڎان ووشتر گۆشش بېڕیۆ یان به‌ره‌ڵڵا بکریۆ یان وه‌رله په‌ی بته‌کا سه‌ره ببڕیۆ یان ووشتری نێر ئازاڎ بکریۆ، بـه‌ڵام کـافره‌کێنێ درۆێ ده‌مو خوڎایۆ هۆرمبه‌سانێ زۆربه‌یچشا ژیرێ نمه‌با﴿١٠٣﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَىٰ مَا أَنزَلَ اللَّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ قَالُوا حَسْبُنَا
مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا ۚ أَوَلَوْ كَانَ آبَاؤُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ
شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ ﴿١٠٤﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَيْكُمْ أَنفُسَكُمْ ۖ
لَا يَضُرُّكُم مَّن ضَلَّ إِذَا اهْتَدَيْتُمْ ۚ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا
فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٠٥﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا شَهَادَةُ
بَيْنِكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ حِينَ الْوَصِيَّةِ اثْنَانِ ذَوَا
عَدْلٍ مِّنكُمْ أَوْ آخَرَانِ مِنْ غَيْرِكُمْ إِنْ أَنتُمْ ضَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ
فَأَصَابَتْكُم مُّصِيبَةُ الْمَوْتِ ۚ تَحْبِسُونَهُمَا مِن بَعْدِ الصَّلَاةِ
فَيُقْسِمَانِ بِاللَّهِ إِنِ ارْتَبْتُمْ لَا نَشْتَرِي بِهِ ثَمَنًا وَلَوْ كَانَ ذَا
قُرْبَىٰ ۙ وَلَا نَكْتُمُ شَهَادَةَ اللَّهِ إِنَّا إِذًا لَّمِنَ الْآثِمِينَ ﴿١٠٦﴾ فَإِنْ عُثِرَ
عَلَىٰ أَنَّهُمَا اسْتَحَقَّا إِثْمًا فَآخَرَانِ يَقُومَانِ مَقَامَهُمَا مِنَ الَّذِينَ
اسْتَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْأَوْلَيَانِ فَيُقْسِمَانِ بِاللَّهِ لَشَهَادَتُنَا أَحَقُّ مِن
شَهَادَتِهِمَا وَمَا اعْتَدَيْنَا إِنَّا إِذًا لَّمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿١٠٧﴾ ذَٰلِكَ أَدْنَىٰ
أَن يَأْتُوا بِالشَّهَادَةِ عَلَىٰ وَجْهِهَا أَوْ يَخَافُوا أَن تُرَدَّ أَيْمَانٌ بَعْدَ
أَيْمَانِهِمْ ۗ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاسْمَعُوا ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿١٠٨﴾

١٢٥

وە ئەگەر پەنەشا بوواچیوْ بەیدیْ پەی لاو ئانەی خوڎای وەزنانرە و بەیدیْ پەی لاو پێغەممەری،مواچا ئانەما وەسێن هەکە مووینمیْ باپیرەکێما ئینیْ سەرشەوْە، ئەی ئەگەر باب و باپیرەکێشا هیچشا نەزانابوْ و نەکوْتێبا سەرو ریْ ؟﴿١٠٤﴾ ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاورڎەن هەقتا(هوْشتا) هەر سەرو وێتاوە بوْ، ئەگەر وێتا راو هیدایەتیی بگێردێنەوەر ئانیْ هەکە گومڕیْ مبا زەرەرتا پەنە نمیاونا، گرڎتا مگێڵدێوە پەی لاو خوڎای و ئاگادارێچتا کەرووْوە چانەیە هەکە کەرڎەنتا﴿١٠٥﴾ ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاورڎەن هەروەخت یوْ جە شمە مەرگی یەخیْ گێرت و گەرەکش بی وەسیەت بکەروْ با جە وێتا دویْ کەسیْ داڎپەروەریْ ببانیْ بە شاهێڎیْ، ئەگەر جە سەفەریچنە بیەیدیْ و موسیبەتو مەرگی یەخیْ گیرتیدیْ با دویْ کەسیْ جە غیرو وێتا بانیْ، جە دماو نمیْ راگیرێشا بکەردیْ(گلشا بڎەیدێوە) ئەگەر شکەتا بییە قەسەم بوورانیْ بە خوڎای ئێمە دینما بە مالو دنێی نمەوْرەشمیْ و شاهیڎییێوْ هەکە مشێوم پەی خوڎایش بڎەیمیْ گەرەکما نییەن بشارمێشەوْە با پا ڕاسیی نەدرکنایەیچەما قازانج بە قوْما وێما بیاوْوْ،جا ئەگەر ئێمە پاسە نەکەرمیْ پاسە بوْ ئێمە بێشك جە گوناهبارانمیْ﴿١٠٦﴾ ئەگەر پاسە بەرشیی هەکە دوْە شاهێڎە وْەڵینەکیْ وێشا گوناهبار کەرڎەن با دوْی شاهێڎیْ نزیکیْ(قوْمیْ) مەرڎەکەی جیاتی ئوْ دوْەکەی بهوْرزانیْ و بەیانی قەسەم بوورانیْ بە خوڎای و بواچا بێشك شاهێڎییەکەو ئێمە جە شاهێڎییەکەو ئوو دوْەیە هەقتەرەن و هیچ دەسدریژیێوەما نەکەرڎەن، خوْ ئەگەر چیمنە نەبوْ پاسە بوْ ئێمە جە ستەمکارانمیْ﴿١٠٧﴾ ئی شێوە نزیکتەرەن پەی ئانەی شاهێڎیی بەرێکیی پێسە وێش بڎا یان بتەرسا چانەی قەسەم وارڎەیەکەشا بە قەسەمێوەتەر بوْزیوْوە دروْ، دەی پارێز بکەردیْ و گوْش بگێردیْ، خوڎایچ هیدایەتو قوْمی لادەری گوناهکاری نمەڎوْ﴿١٠٨﴾

﴿يَوْمَ يَجْمَعُ اللَّهُ الرُّسُلَ فَيَقُولُ مَاذَا أُجِبْتُمْ قَالُوا لَا عِلْمَ لَنَا إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ﴿١٠٩﴾ إِذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ اذْكُرْ نِعْمَتِي عَلَيْكَ وَعَلَىٰ وَالِدَتِكَ إِذْ أَيَّدْتُكَ بِرُوحِ الْقُدُسِ تُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا وَإِذْ عَلَّمْتُكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرَاةَ وَالْإِنْجِيلَ وَإِذْ تَخْلُقُ مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ بِإِذْنِي فَتَنْفُخُ فِيهَا فَتَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِي وَتُبْرِئُ الْأَكْمَهَ وَالْأَبْرَصَ بِإِذْنِي وَإِذْ تُخْرِجُ الْمَوْتَىٰ بِإِذْنِي وَإِذْ كَفَفْتُ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَنْكَ إِذْ جِئْتَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ إِنْ هَٰذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ ﴿١١٠﴾ وَإِذْ أَوْحَيْتُ إِلَى الْحَوَارِيِّينَ أَنْ آمِنُوا بِي وَبِرَسُولِي قَالُوا آمَنَّا وَاشْهَدْ بِأَنَّنَا مُسْلِمُونَ ﴿١١١﴾ إِذْ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ هَلْ يَسْتَطِيعُ رَبُّكَ أَنْ يُنَزِّلَ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ قَالَ اتَّقُوا اللَّهَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١١٢﴾ قَالُوا نُرِيدُ أَنْ نَأْكُلَ مِنْهَا وَتَطْمَئِنَّ قُلُوبُنَا وَنَعْلَمَ أَنْ قَدْ صَدَقْتَنَا وَنَكُونَ عَلَيْهَا مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿١١٣﴾

ڕۆێۆ مەیۆ خوڎا پێغەممەرەکا کۆمکەرۆوە و پەنەشا فەرماوۆ چەنی جوابتا دریاوە ؟ مواچانێ ئێمە نمەزانمێ، بێشك تۆ هەر وێت زانا و هاگادارو غەیبینی﴿١٠٩﴾ ئۆسا خوڎا بە عیساو کوڕو مریەمێ فەرماوۆ یاڎو ئا ناعمەتیە بکەرەوە هەکە متم ملو وێت و ئەڎێتەرە ئانەبێ من پەشتتیوانییم بە جوبرەئیلی فریشتەی کەرڎی جە بیشکێنە و بە پیریێچ قسێ چەنی خەڵکی کەرێنێ،ئانە بێ فێرو کتێبی و دانایی و تەوراتی و ئینجیلیم کەرڎی،وە ئانەبێ جە هەرێ بە ئیزنو من شێوەو باڵداری خەلق کەرێنێ جا فووش کەرێنی پۆرە و بە ئیزنو من بێ بە باڵدار، وە هەر بە ئیزنو من کۆری لەم ئاور و بەڵەك وەش کەرێنێ و بە ئیزنو من مەرڎە زینڎە کەرێنێ، وە ئانەبێ ناستم نەوەو ئیسرائیلی زەرەرت پەنە بیاونا وەختێو پا گرڎ بەڵگە ڕۆشناوە ئامای لاشا ئانێشا کافرێ بیێ واتشا ئینە بێژگە جە سیحرێوە ئاشکرای چێوێوەتەر نییەن﴿١١٠﴾ وە ئانەبێ نیگام کیاستە پەی حەوارییەکا هەکە ئیمان بە من و پێغەممەرەکەیم باردێ واتشا ئیمانما ئاورڎ خوڎا تۆ شاهیڎ بە هەکە ئێمە موسڵمانێنمێ﴿١١١﴾ ئانە بێ حەوارییەکێ واتشا ئەی عیساو کوڕو مریەمێ ئایا پەروەرڎگارەکەت متاوۆ جە ئاسمانۆ سفرێوما پەی بووەزنۆرە ؟واتش ئەگەر ئیمانتا هەن پارێز بکەردێ جە خوڎای﴿١١٢﴾ واتشا گەرەکمانە چەنەش بوورەمێ و دڵەکێما ئاسووڎێ ببانێ و بزانمێ هەکە تۆ ڕاست کەرڎەن چەنیما و ئێمەیچ سەرش بیمێ بە شاهێڎێ﴿١١٣﴾

قَالَ عِيسَى ٱبْنُ مَرْيَمَ ٱللَّهُمَّ رَبَّنَآ أَنزِلْ عَلَيْنَا مَآئِدَةً مِّنَ ٱلسَّمَآءِ
تَكُونُ لَنَا عِيدًا لِّأَوَّلِنَا وَءَاخِرِنَا وَءَايَةً مِّنكَ وَٱرْزُقْنَا وَأَنتَ
خَيْرُ ٱلرَّٰزِقِينَ ﴿١١٤﴾ قَالَ ٱللَّهُ إِنِّي مُنَزِّلُهَا عَلَيْكُمْ فَمَن يَكْفُرْ بَعْدُ
مِنكُمْ فَإِنِّيٓ أُعَذِّبُهُۥ عَذَابًا لَّآ أُعَذِّبُهُۥٓ أَحَدًا مِّنَ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١١٥﴾
وَإِذْ قَالَ ٱللَّهُ يَٰعِيسَى ٱبْنَ مَرْيَمَ ءَأَنتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ ٱتَّخِذُونِي
وَأُمِّيَ إِلَٰهَيْنِ مِن دُونِ ٱللَّهِ قَالَ سُبْحَٰنَكَ مَا يَكُونُ لِيٓ أَنْ أَقُولَ
مَا لَيْسَ لِي بِحَقٍّ إِن كُنتُ قُلْتُهُۥ فَقَدْ عَلِمْتَهُۥ تَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِي
وَلَآ أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ إِنَّكَ أَنتَ عَلَّٰمُ ٱلْغُيُوبِ ﴿١١٦﴾ مَا قُلْتُ لَهُمْ
إِلَّا مَآ أَمَرْتَنِي بِهِۦٓ أَنِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ وَكُنتُ عَلَيْهِمْ
شَهِيدًا مَّا دُمْتُ فِيهِمْ فَلَمَّا تَوَفَّيْتَنِي كُنتَ أَنتَ ٱلرَّقِيبَ عَلَيْهِمْ
وَأَنتَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿١١٧﴾ إِن تُعَذِّبْهُمْ فَإِنَّهُمْ عِبَادُكَ وَإِن
تَغْفِرْ لَهُمْ فَإِنَّكَ أَنتَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿١١٨﴾ قَالَ ٱللَّهُ هَٰذَا يَوْمُ يَنفَعُ
ٱلصَّٰدِقِينَ صِدْقُهُمْ لَهُمْ جَنَّٰتٌ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ
فِيهَآ أَبَدًا رَّضِيَ ٱللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا۟ عَنْهُ ذَٰلِكَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ ﴿١١٩﴾ لِلَّهِ
مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا فِيهِنَّ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌۢ ﴿١٢٠﴾

عیسا کوڕو مریەمێ واتش ئەی خوڎای پەروەرڎگارما إ جە ئاسمانۆ سفرێوەما پەی بووەزنەرە هەتا ببۆ بە چەژنە پەی ئەوەڵ و ئاخریما و ببۆنە بە بەڵگێوە جە تۆوە،دەی رزقما بڎەپەنە خۆ تۆ خاستەرین رزقدەرنی﴿١١٤﴾ خوڎا فەرماواش من وەزنووشەرە پەیتا، دمایی هەرکەس جە شمە کافر ببۆ بەڕاسیی عەزابێوە چامنەش مڎەونە هەکە هیچکەسم چا ئاڵەما پاسە عەزاب نەدان و مەڎەونە﴿١١٥﴾ ئانە بێ خوڎا فەرماواش ئەی عیساو کوڕو مریەمێ چی تۆ بە خەڵکیت وات من و ئەڎێم بە دوێ خوڎێ بنیەیدێرە جە وارو خوڎایۆ ؟ واتش بێگەرڎیی پەی تۆ من پەیم نییەن چێوێو بواچوونە هەکە حەق نییەن پەی من، خۆ ئەگەر واتە بۆم دیارەن هەکە تۆ مزانی، تۆ خاس مزانی چێش ئینا دەروونو مننە و من نمەزانوو چێش ئینا دەروونو تۆنە، بێشك تۆ هەر وێت فرە بزاننی بە غەیبەکا﴿١١٦﴾ هەر ئانەم پەنە واتێنێ هەکە تۆ وێت ئەمرە پەنە کەرڎەنا ئاڎیچ ئینەن خوڎای بپەرسدێ هەکە پەروەرڎگارو من و پەروەرڎگارو شمەن، هەتا دلێچشانە بێنێ شاهێڎ بێنێ سەرشاۊە، وەختێوەیچ مرنانێت ئێتر تۆ هەر وێت چەمڎاریکەر بێنی سەرشاوە، وە تۆ وێت سەرو گرڎ چێوێویۆ شاهێڎنی﴿١١٧﴾ ئەگەر عەزابشا مڎەی ئانە بەنڎێ وێتنێ، وە ئەگەر چەنەیچشا وەش بی دەی دیارەن تۆ هەر وێت باڵادەسی دانانی﴿١١٨﴾ خوڎا فەرماواش ئینە ڕوێوەن راسواچێ راسواچییەکەیشا قازانجشا پەنەمیاونۆ بەهەشتانێوەشا پەی هەنێ چنڎەها رۆخانێ چێرو درەختەکاشارە موویەرانێ بە نەمریی و هەتا هەتان چەنەشا مەنانێوە،خوڎا چاڎیشا رازیی بییەن و ئاڎیچێ جە خوڎای رازێی بێنێ، ئەوە بەرڎەی فرە گۆرەیچ دەی هەر ئانەن﴿١١٩﴾ موڵکو ئاسمانەکا و زەمینی و ئانەیچ چەنەشانە هینو خوڎایەن،وە ئاڎ دەسەڵاتش سەرو گرڎ چێوێرە هەن﴿١٢٠﴾

سُورَةُ الأَنْعَامِ — ترتيبها ٦ — آياتها ١٦٥

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَجَعَلَ ٱلظُّلُمَٰتِ وَٱلنُّورَ ثُمَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ ﴿١﴾ هُوَ ٱلَّذِى خَلَقَكُم مِّن طِينٍ ثُمَّ قَضَىٰٓ أَجَلًا وَأَجَلٌ مُّسَمًّى عِندَهُۥ ثُمَّ أَنتُمْ تَمْتَرُونَ ﴿٢﴾ وَهُوَ ٱللَّهُ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَفِى ٱلْأَرْضِ يَعْلَمُ سِرَّكُمْ وَجَهْرَكُمْ وَيَعْلَمُ مَا تَكْسِبُونَ ﴿٣﴾ وَمَا تَأْتِيهِم مِّنْ ءَايَةٍ مِّنْ ءَايَٰتِ رَبِّهِمْ إِلَّا كَانُوا۟ عَنْهَا مُعْرِضِينَ ﴿٤﴾ فَقَدْ كَذَّبُوا۟ بِٱلْحَقِّ لَمَّا جَآءَهُمْ فَسَوْفَ يَأْتِيهِمْ أَنۢبَٰٓؤُا۟ مَا كَانُوا۟ بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٥﴾ أَلَمْ يَرَوْا۟ كَمْ أَهْلَكْنَا مِن قَبْلِهِم مِّن قَرْنٍ مَّكَّنَّٰهُمْ فِى ٱلْأَرْضِ مَا لَمْ نُمَكِّن لَّكُمْ وَأَرْسَلْنَا ٱلسَّمَآءَ عَلَيْهِم مِّدْرَارًا وَجَعَلْنَا ٱلْأَنْهَٰرَ تَجْرِى مِن تَحْتِهِمْ فَأَهْلَكْنَٰهُم بِذُنُوبِهِمْ وَأَنشَأْنَا مِنۢ بَعْدِهِمْ قَرْنًا ءَاخَرِينَ ﴿٦﴾ وَلَوْ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ كِتَٰبًا فِى قِرْطَاسٍ فَلَمَسُوهُ بِأَيْدِيهِمْ لَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ إِنْ هَٰذَآ إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٧﴾ وَقَالُوا۟ لَوْلَآ أُنزِلَ عَلَيْهِ مَلَكٌ وَلَوْ أَنزَلْنَا مَلَكًا لَّقُضِىَ ٱلْأَمْرُ ثُمَّ لَا يُنظَرُونَ ﴿٨﴾

١٢٨

سووره‌تـوْ﴿ئه‌نعام﴾ی

سه‌ڎ و شه‌س و په‌نج ئایه‌تێنه

به نـاموْ خوڎای به‌زه‌ییمه‌نڎی ره‌حمینی

حه‌مدپـه‌ی ئـا خوڎایـه هه‌كـه ئاسمانـه‌كیْ و زه‌میـنش خـه‌لقیْ كـه‌رڎیْ و تاریكاییـه‌كیْ و روْشـناییش فه‌راهـه‌م ئاورڎیْ،دمـاو ئانـه‌یچ ئانیْ كافریْ بییْ مه‌یا چێوێوه مكه‌رانیْ به هامتـاو په‌روه‌رڎگاریـشا﴿١﴾ خـوڎا ئانـه‌ن شمه‌ش جه هه‌ڕیْ خه‌لقیْ كه‌رڎیدیْ دمایی مووده‌تێـوه‌ش به‌رڎسـه‌ر،وه مودده‌تێـوه تـه‌ری دیـاری كریـاش لاو وێـش قـه‌راردان، دمای ئانه‌یچه شمه هـه‌ر شكه‌مكه‌ردیْ﴿٢﴾ هـه‌ر ئـاڎیچ خـوڎان جـه ئاسمانـه‌كا و جـه زه‌میننه، به په‌نهانیی و ئاشكرایتا مزانوْنـه و پانه‌یچ ده‌سش موورزدیْ ﴿٣﴾ ئـاڎیْ هـه‌ر ئایـه‌تێوه جـه ئایه‌تـه‌كاو په‌روه‌رڎگاریـشا په‌یشا مـه‌یْو حه‌تمـه‌ن په‌شتیش چه‌نه هوْر مكه‌را﴿٤﴾ بێشك هه‌كه هه‌قشا په‌ی ئاما به دروْشا زانا، چوْدمای هـه‌واڵو ئانه‌یـشا پـه‌ی مـه‌یوْ هه‌كـه گاڵتـه‌ش پـه‌نـه كـه‌رێنیْ﴿٥﴾ مه‌گـه‌ر نه‌ڎیشا ئێمه وه‌ڵیْ ئاڎیشانه چنڎه‌ها نه‌وێما قڕیْ كـه‌رڎی هه‌كـه جه زه‌میننـه به نوْعێـوه پایـه‌ڎارێما كـه‌ردیْ بێنیْ شمه‌ما پاسه پایه‌ڎاریْ نه‌كه‌رڎێندیْ و وارانما به ڕهێڵه پـه‌ی وارنـیْ و چنڎه‌ها روْخانێما پـه‌ی فه‌راهـه‌م ئـاورڎیْ هه‌كـه دلْ شاره‌كاشـانه و باخه‌كاشـانه ویـه‌رێنیْ جا به سـه‌به‌بو تاوانه‌كاشاوه جـه بـه‌ینما بـه‌رڎیْ و دمـاو ئاڎیـشا نه‌وێتـه‌رێما ئـاوردیْ كـایـیْ﴿٦﴾ خـوْ ئه‌گـه‌ر كتێبێوه‌مـا جه كاغـه‌زی وه‌زنێـره سـه‌رت و ده‌سـشا دابیـیْ وه‌نـه بێشك ئـانیْ هه‌كـه كـافریْ بێنـیْ واچێنیْ ئینـه بێژگـه جـه سحرێوه ئاشكرای دیاری هیچی تـه‌ر نییـه‌ن﴿٧﴾ وه واچێنیْ چێش بیْ ئه‌گـه‌ر فریشتێوه‌ش چه‌نی وه‌زنیابییێره، خوْ ئه‌گه‌ر فریشتێوه‌ما وه‌زنـابییێره ئانـه كوْتـایی به كاره‌كـه‌ی ئیْ و هیچ ده‌رفه‌تێوه‌شا نه‌ڎرییْ په‌نه﴿٨﴾

وَلَوْ جَعَلْنَٰهُ مَلَكًا لَّجَعَلْنَٰهُ رَجُلًا وَلَلَبَسْنَا عَلَيْهِم مَّا يَلْبِسُونَ ﴿٩﴾ وَلَقَدِ ٱسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِّن قَبْلِكَ فَحَاقَ بِٱلَّذِينَ سَخِرُوا۟ مِنْهُم مَّا كَانُوا۟ بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿١٠﴾ قُلْ سِيرُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ ثُمَّ ٱنظُرُوا۟ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلْمُكَذِّبِينَ ﴿١١﴾ قُل لِّمَن مَّا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ قُل لِّلَّهِ ۚ كَتَبَ عَلَىٰ نَفْسِهِ ٱلرَّحْمَةَ ۚ لَيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ ۚ ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٢﴾ ۞ وَلَهُۥ مَا سَكَنَ فِى ٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ ۚ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿١٣﴾ قُلْ أَغَيْرَ ٱللَّهِ أَتَّخِذُ وَلِيًّا فَاطِرِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَهُوَ يُطْعِمُ وَلَا يُطْعَمُ ۗ قُلْ إِنِّىٓ أُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَسْلَمَ ۖ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿١٤﴾ قُلْ إِنِّىٓ أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّى عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٥﴾ مَّن يُصْرَفْ عَنْهُ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمَهُۥ ۚ وَذَٰلِكَ ٱلْفَوْزُ ٱلْمُبِينُ ﴿١٦﴾ وَإِن يَمْسَسْكَ ٱللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُۥٓ إِلَّا هُوَ ۖ وَإِن يَمْسَسْكَ بِخَيْرٍ فَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٧﴾ وَهُوَ ٱلْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِۦ ۚ وَهُوَ ٱلْحَكِيمُ ٱلْخَبِيرُ ﴿١٨﴾

خـۆ ئەگـەر کـەرڎەبیێما بـە فریـشتە هـەر ئەشـیێ جلـێ پیێوەمـا کـەرڎە بیێنـە و چا جلا ئاڎی کەراشانە کەرڎێمانە﴿٩﴾ بێشك گاڵتـە کریـان بـە پێغەممـەراو وەڵـێ تـۆ ئـا گاڵتـە هەکـە ئـاڎێ کـەرێنێش سـەرئەنجام یـەخۆ وێـشا گێرتەشـۆ ﴿١٠﴾ بواچـە بگێڵـدێ سـەرو زەمینێـرە و بڎییەیـدێ سـەرئەنجامو بـە درۆزانـا چـەنین بـی﴿١١﴾ بواچە هەرچی ئینا ئاسمانـەکا و زەمیننـە هینـو کـێن ؟ بواچـە هینـو خوڎایـەن، بەزەییش سەرو وێش فەرز کـەرڎەن، بێشك کۆتـا مکـەرۆوە پـەی رۆ قیامـەتی هەکـە شکەش چەنە نییەنە، هەر ئانێ هەکە وێشا دۆڕنـان ئیمـان نمـارانێ﴿١٢﴾ هەرچـی شـەوێنە کش و مـات بییـەن و رۆنـە ژڵێوێـۆوە هینـو ئاڎیـەن و ئـاڎیچ بژنـەوی بزانـەن﴿١٣﴾ بواچە چـەنی مکریـۆ بێژگـە خـوڎای بگێـروو بـە دۆس هەکـە خـوڎا بـە دی ئـاورو ئاسمانـەکا و زەمیـنین و وارڎەدەرەن و وارڎەش نمەڎریۆ ؟ بواچە من ئەمرەم پەنە کرییێنە یەکەم کەس بوو هەکە موسڵمان بۆ و هـەرگیز نەکـەری جـە موشـریکەکا بـی﴿١٤﴾ بواچـە مـن ئەگـەر یـاخی ببـو جـە پـەروەرڎگاریم جـە عەزابۆ رۆێوە فرە گۆرەی متەرسوونە﴿١٥﴾ ئانە چا ڕۆنە چا عەزابیە قوتار بۆ دیارەن خـوڎای رەحـم پەنە کەرڎەن و ئانەیچ ئەوە بەرڎەییێوە ئاشکران﴿١٦﴾ خوڎا ئەگەر تووشو زەرەرێوەت بکـەرۆ بێژگـە وێـش هـیچ کـەس لابـەرش نییـەن، وە ئەگـەر تووشـو خێریـۆەت بکـەرۆ دەی ئـاڎ دەسـەلاتش سـەرو گرڎچێوێرە هەن﴿١٧﴾ ئاڎ زاڵەن سەرو بەنڎەکاشرە و ئاڎ دانای هاگاڎارەن﴿١٨﴾

قُلْ أَيُّ شَيْءٍ أَكْبَرُ شَهَٰدَةً ۖ قُلِ ٱللَّهُ ۖ شَهِيدٌۢ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ ۚ وَأُوحِيَ إِلَيَّ هَٰذَا
ٱلْقُرْءَانُ لِأُنذِرَكُم بِهِۦ وَمَنۢ بَلَغَ ۚ أَئِنَّكُمْ لَتَشْهَدُونَ أَنَّ مَعَ ٱللَّهِ ءَالِهَةً
أُخْرَىٰ ۚ قُل لَّآ أَشْهَدُ ۚ قُلْ إِنَّمَا هُوَ إِلَٰهٌ وَٰحِدٌ وَإِنَّنِي بَرِيٓءٌ مِّمَّا تُشْرِكُونَ
﴿١٩﴾ ٱلَّذِينَ ءَاتَيْنَٰهُمُ ٱلْكِتَٰبَ يَعْرِفُونَهُۥ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَآءَهُمُ ۘ ٱلَّذِينَ
خَسِرُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢٠﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ ٱفْتَرَىٰ عَلَى
ٱللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِـَٔايَٰتِهِۦٓ ۗ إِنَّهُۥ لَا يُفْلِحُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٢١﴾ وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ
جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوٓا۟ أَيْنَ شُرَكَآؤُكُمُ ٱلَّذِينَ كُنتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٢٢﴾
ثُمَّ لَمْ تَكُن فِتْنَتُهُمْ إِلَّآ أَن قَالُوا۟ وَٱللَّهِ رَبِّنَا مَا كُنَّا مُشْرِكِينَ ﴿٢٣﴾
ٱنظُرْ كَيْفَ كَذَبُوا۟ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمْ ۚ وَضَلَّ عَنْهُم مَّا كَانُوا۟ يَفْتَرُونَ ﴿٢٤﴾
وَمِنْهُم مَّن يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ ۖ وَجَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَن يَفْقَهُوهُ
وَفِىٓ ءَاذَانِهِمْ وَقْرًا ۚ وَإِن يَرَوْا۟ كُلَّ ءَايَةٍ لَّا يُؤْمِنُوا۟ بِهَا ۚ حَتَّىٰٓ إِذَا
جَآءُوكَ يُجَٰدِلُونَكَ يَقُولُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ إِنْ هَٰذَآ إِلَّآ أَسَٰطِيرُ
ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٢٥﴾ وَهُمْ يَنْهَوْنَ عَنْهُ وَيَنْـَٔوْنَ عَنْهُ ۖ وَإِن يُهْلِكُونَ إِلَّآ
أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٦﴾ وَلَوْ تَرَىٰٓ إِذْ وُقِفُوا۟ عَلَى ٱلنَّارِ فَقَالُوا۟
يَٰلَيْتَنَا نُرَدُّ وَلَا نُكَذِّبَ بِـَٔايَٰتِ رَبِّنَا وَنَكُونَ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٧﴾

بواچه شاهێذییدای کیْ جه گرڎ شاهێذیی دایـیْ تـەری موهێمتـەرەن ؟ بواچـە خـوڎا، شـاهێذەن بـەینو مننـە و بـەینو شمەنـە، وە ئی قورئانمە بە نیگا پەی کیانیا هەتا شمـە و ئـانیْ پەنەشـا یـاوان ئاگاڎارێتـا بکـەرووْ پەنـــەش، مەگـــەر هـــەر بەڕاسـیی هـــەلاَی شـاهێذیی مذەیـدی هەکـە چـەنی خـوڎای خـوڎیْ تـەریْ هـەنیْ ؟! بواچـە دەی مـن شاهێذیی نمەذەو،بواچە ئاڎ تەنیا هەر یەك خوڎان و بێشك من بەرییـەنا چانەی هەکە مکـەردێش بـە هامبـەش﴿١٩﴾ ئـانیْ هەکـە کتێبما دێنیْ پەنە پێغەمبەری مشناسا هەر پێسە زارۆڵەکاشا مشناسا، هەر ئانیْ هەکە وێـــشا دوْڕنـــان ئـــانیْ هـــەر بـــاوەڕ نمـــارانیْ﴿٢٠﴾ دەی کـــیْ چـــا کەسـیـە ستـەمکارتەرن هەکـە درۆیْ دەمـو خوڎایـۆ هۆرمبەســـۆ و گەرەکـــشەن ئایەتـــەکاش بـوزۆوە درۆ؟ بـە دڵنیـاییۆ سـتەمکارەکیْ سەرفرازیْ نمـەبا﴿٢١﴾ جە روێنە گرڎیشا کـــۆ مکـــەرمێوە ئینجـــا پانیـــشا هەکـــە شەریکشا پـەی خـوای قـەراردا ماچمیْ کـۆنیْ ئـا هامبەشێتا هەکـە لاف و گەزافشا پـەی دێنـدیْ وەنـە؟﴿٢٢﴾ ئینجا هیچ عوزرێوەشا نییـەن بێژگـە ئانـەی بواچا ئـەی پـەروەرڎگار! بـە خـوڎا ئێمـە موشـرێکیْ نـەبێنمیْ﴿٢٣﴾ بذیـە چـەنی چـەنی وێچـشا درۆیـشا کـەرڎە،وە ئانـە هـۆرش بەسـێنیْ چەنەشـا گـوم بـی﴿٢٤﴾ بڕێوەشـا گۆشـت پـەی مگێـرا، بـەلاَم ئێمـە پـەرڎەما دان ملـو دڵەکاشـارە و گۆشێما قورسـیْ کـەرڎێنیْ ئێتر نمەیاواشـەنە، خـۆ ئەگـەر گرڎ ئایـەتێوەیچ بووینـانیْ ئیمـانش پەنـە نمـارانیْ هـەتا وەختێـوەیچ هەکـە مـەیانیْ پـەی لایـت دەمـەدەمێت چـەنی مکـەرانیْ و ئانێشا هەکـە کافریْ بیێنیْ ماچانیْ ئینە بێژگە ئەفسانەو وەڵینەکا هیچی تەر نییەن﴿٢٥﴾ هـەر ئانیْ نمازا خـەڵك بەیۆ پەی لایش و وێچشا دووریْ مگناوە چەنەش،ئاڎیْ بیَژگە وێشا هیچکەسی دلێنە نمەبەرانیْ و شعووریچش پەنە نمەکەرانیْ﴿٢٦﴾ جا ئەگەر بووینی وەختێو سەرو لێوارو ئێرەکەیۆ مدرنیا ئێتر مواچانیْ وەشڵەی گێڵنێنمێشاوە پەی دنییْ ئۆسا هەرگیز ئایەتـەکاو خوڎای بە درۆیْ نـەزانێنمیْ و جه باوەڕدارا بێنمیْ﴿٢٧﴾

بَلْ بَدَا لَهُم مَّا كَانُوا۟ يُخْفُونَ مِن قَبْلُ ۖ وَلَوْ رُدُّوا۟ لَعَادُوا۟ لِمَا نُهُوا۟ عَنْهُ وَإِنَّهُمْ لَكَٰذِبُونَ ﴿٢٨﴾ وَقَالُوٓا۟ إِنْ هِىَ إِلَّا حَيَاتُنَا ٱلدُّنْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ ﴿٢٩﴾ وَلَوْ تَرَىٰٓ إِذْ وُقِفُوا۟ عَلَىٰ رَبِّهِمْ ۚ قَالَ أَلَيْسَ هَٰذَا بِٱلْحَقِّ ۚ قَالُوا۟ بَلَىٰ وَرَبِّنَا ۚ قَالَ فَذُوقُوا۟ ٱلْعَذَابَ بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣٠﴾ قَدْ خَسِرَ ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِلِقَآءِ ٱللَّهِ ۖ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَتْهُمُ ٱلسَّاعَةُ بَغْتَةً قَالُوا۟ يَٰحَسْرَتَنَا عَلَىٰ مَا فَرَّطْنَا فِيهَا وَهُمْ يَحْمِلُونَ أَوْزَارَهُمْ عَلَىٰ ظُهُورِهِمْ ۚ أَلَا سَآءَ مَا يَزِرُونَ ﴿٣١﴾ وَمَا ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَآ إِلَّا لَعِبٌ وَلَهْوٌ ۖ وَلَلدَّارُ ٱلْءَاخِرَةُ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ يَتَّقُونَ ۗ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٣٢﴾ قَدْ نَعْلَمُ إِنَّهُۥ لَيَحْزُنُكَ ٱلَّذِى يَقُولُونَ ۖ فَإِنَّهُمْ لَا يُكَذِّبُونَكَ وَلَٰكِنَّ ٱلظَّٰلِمِينَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ يَجْحَدُونَ ﴿٣٣﴾ وَلَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ مِّن قَبْلِكَ فَصَبَرُوا۟ عَلَىٰ مَا كُذِّبُوا۟ وَأُوذُوا۟ حَتَّىٰٓ أَتَىٰهُمْ نَصْرُنَا ۚ وَلَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَٰتِ ٱللَّهِ ۚ وَلَقَدْ جَآءَكَ مِن نَّبَإِى۟ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿٣٤﴾ وَإِن كَانَ كَبُرَ عَلَيْكَ إِعْرَاضُهُمْ فَإِنِ ٱسْتَطَعْتَ أَن تَبْتَغِىَ نَفَقًا فِى ٱلْأَرْضِ أَوْ سُلَّمًا فِى ٱلسَّمَآءِ فَتَأْتِيَهُم بِـَٔايَةٍ ۚ وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ لَجَمَعَهُمْ عَلَى ٱلْهُدَىٰ ۚ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلْجَٰهِلِينَ ﴿٣٥﴾

نـەخێر راس نمەواچـا تـەنیا هـەر ئانەشـا پـەی ئاشـکرا بییـەن هەکـە وەڵێنـە دڵەنـە شارابێـشاوە خـۆ ئەگـەر بگێڵنیـاوە پـەی دنییٚ دەس مکەراوە پا کارا هەکە واچیاشا پەنـە مەکەردێـشا بـە دڵنیـاییۆ ئـاڎێ هـەر درۆزنێنـێ﴿٢٨﴾ وە واتـشا ژیوایمـا تـەنیا هەر ژیوای دنییێن و ئێمە جارێوەتەر زینڎێ نمـەبیمێوە﴿٢٩﴾ جـا ئەگـەر بووینیـشا چـا وەختەنـــە وەرو دەمـــو مەحکەمـــەو پەروەرنیشانە راگێرێ مکریا، فەرماوۆ ئایا ئینـە حـەق و راس نییـەن؟ ماچـانێ بـەڵێ راسەن قەسـەم بە پـەروەرڎگاریما، فـەرماوۆ دەی جـە وەرو ئانـەی هەکـە کـافرێ بێنـدێ عــەزاب بــچەشدێ﴿٣٠﴾ بێــشك ئــانێ ئیمانـشا بـە یـاوای بـە خـوڎای نـاورڎ زەرەرشا کەرڎ،جا ئا وەختـە هەکـە قیامـەت کوت و پڕ یەخێشا پەنـە مگێرۆ مواچـانێ ئاخ و داخ پەی ئا وەختـی کەمتەرخـەمییما چەنە کەرڎ،ئینجا ئاڎێ تاوانەکاشا مڎا کۆڵشارە و هۆرشا مگێرا، وەی جە خرابیـی ئا کۆڵیـە﴿٣١﴾ ژیـوای دنیـیٚ بێژگـە جە گەمـەی و گاڵتـەی چێوێوەتەر نییـەن، بەڕاسیی یانەکـەی تـەر خاسـەن پـەی ئانیشا پارێزمکـەرا، دەی ئایـا ژیـرێ نمەبیـدێ؟﴿٣٢﴾ بێشك مزانمێنـە ئانـە مواچانێش دڵتـەنگت مکەرۆنە، ئانێ پاسە نەبۆ هەر تۆ بە درۆزن بزانا بـەڵام ستەمکارەکێ ئینکـاریی ئایەتـەکاو خـوڎایچ مکـەرانێ﴿٣٣﴾ دیـارەن حۆلـو بـە درۆنـەوە ووزتـەی پێغەممـەرا وەڵـێ تـۆ دریـا ئـاڎێ سـەرو ئـا بـە درۆزانایە سەبرشاکەرڎ و عەزیەتیچ دریێ هەتا ئا وەختە هەکە سـەرکۆتەی ئێمەشـا پـەی ئامـا، هیچ چێوێ نییەن بتاوۆ فەرمایشتەکاو خـوڎای بفاڕۆ، دەی بێشك بەشێو جە هـەواڵو پێغەممـەرات پـەی ئامان﴿٣٤﴾ دەی ئەگـەر سەرپێچیی ئاڎیشات جە لاوە گۆرە و گرانـەن سا ئەگـەر متـاوی تونـەیلێوە زەمینەنـە بڎەوەنـە یـان سرڎێوە بنیـە پـەی ئاسمـانی و موعجیٚزێوشـا پـەی بـارە،خۆ ئەگـەر خـوڎا گەرەکش بییٚ دیارەن سەرو هیدایەتیۆ جەمێشا کەرێوە، دەی نەکەری بلینە رێزو نەفاما﴿٣٥﴾

۞ إِنَّمَا يَسْتَجِيبُ ٱلَّذِينَ يَسْمَعُونَ وَٱلْمَوْتَىٰ يَبْعَثُهُمُ ٱللَّهُ ثُمَّ إِلَيْهِ يُرْجَعُونَ ﴿٣٦﴾ وَقَالُوا۟ لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ ءَايَةٌ مِّن رَّبِّهِۦ ۚ قُلْ إِنَّ ٱللَّهَ قَادِرٌ عَلَىٰٓ أَن يُنَزِّلَ ءَايَةً وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٧﴾ وَمَا مِن دَآبَّةٍ فِى ٱلْأَرْضِ وَلَا طَٰٓئِرٍ يَطِيرُ بِجَنَاحَيْهِ إِلَّآ أُمَمٌ أَمْثَالُكُم ۚ مَّا فَرَّطْنَا فِى ٱلْكِتَٰبِ مِن شَىْءٍ ۚ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يُحْشَرُونَ ﴿٣٨﴾ وَٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا صُمٌّ وَبُكْمٌ فِى ٱلظُّلُمَٰتِ ۗ مَن يَشَإِ ٱللَّهُ يُضْلِلْهُ وَمَن يَشَأْ يَجْعَلْهُ عَلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٣٩﴾ قُلْ أَرَءَيْتَكُمْ إِنْ أَتَىٰكُمْ عَذَابُ ٱللَّهِ أَوْ أَتَتْكُمُ ٱلسَّاعَةُ أَغَيْرَ ٱللَّهِ تَدْعُونَ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٤٠﴾ بَلْ إِيَّاهُ تَدْعُونَ فَيَكْشِفُ مَا تَدْعُونَ إِلَيْهِ إِن شَآءَ وَتَنسَوْنَ مَا تُشْرِكُونَ ﴿٤١﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَآ إِلَىٰٓ أُمَمٍ مِّن قَبْلِكَ فَأَخَذْنَٰهُم بِٱلْبَأْسَآءِ وَٱلضَّرَّآءِ لَعَلَّهُمْ يَتَضَرَّعُونَ ﴿٤٢﴾ فَلَوْلَآ إِذْ جَآءَهُم بَأْسُنَا تَضَرَّعُوا۟ وَلَٰكِن قَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَزَيَّنَ لَهُمُ ٱلشَّيْطَٰنُ مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٤٣﴾ فَلَمَّا نَسُوا۟ مَا ذُكِّرُوا۟ بِهِۦ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ أَبْوَٰبَ كُلِّ شَىْءٍ حَتَّىٰٓ إِذَا فَرِحُوا۟ بِمَآ أُوتُوٓا۟ أَخَذْنَٰهُم بَغْتَةً فَإِذَا هُم مُّبْلِسُونَ ﴿٤٤﴾

هه‌ر ته‌نیا ئانیْ جواب مذاوه هه‌كه مژنه‌وا، مه‌رده‌كیٚچ خوذا زیٚنذیٚشا مكه‌رۆوه چاذمای مشیوْم بگیْلاْوه په‌ی لایش﴿٣٦﴾ وه واتشا ئانه‌چی موعیجیْزیٚوه‌ش جه په‌روه‌رذگاریشۆ په‌ی نه‌وه‌زنییْنه‌ره ؟ بواچه بیْگومان خوذا خاس متاوۆ موعیجیْزه بووه‌زنۆره بـه‌لاْم فریْشا نمه‌زانانیْ﴿٣٧﴾ هه‌ر گیانه‌وه‌ریْ هه‌كه سه‌رو زمینیره ۆیه‌رۆ یان هه‌ر باڵداریٚوه هه‌كه به دۆه باڵه‌كاش میڕۆنه ئاذیچیْ ئۆمه‌تیْنیْ پیْسه‌و شمه،هیچما جه‌كتیْبه‌كه‌ینه‌فه‌راموْش(لاشه‌خه‌ر) نه‌كه‌رذه‌ن، چاذمایچ كوْ مكریاوه په‌ی لاو په‌روه‌رذگاریشا﴿٣٨﴾ ئانیْچه ئایه‌ته‌كیْ ئیْمه‌شا به دروێ زانیْ كه‌ڕیْنیْ و لاڵیْنیْ جه تاریكاییه‌كانه مژیوا، ئانه خوذا گه‌ره‌كش بۆ گومڕاش مكه‌رۆ، وه ئانه‌یچ گه‌ره‌كش بۆ ۆزۆش سه‌رو ڕیْ راسیْ﴿٣٩﴾ بواچه ئه‌گه‌ر دیتا عه‌زابو خوذای یه‌خیْ گیْرتیدیْ یان قیامه‌تتا وه‌نه‌خیْزیا ئایا هانا په‌ی كه‌سیٚوه‌ته‌ری جگه جه خوذای مبه‌ردیْ ئه‌گه‌ر جه راسواچانذی ؟﴿٤٠﴾ نه‌خیٚر، به‌ڵكو هه‌ر هاوار ئاذی مكه‌ریْ ئه‌گه‌ر گه‌ره‌كش بۆ ناوه‌شییه‌كه‌تا سه‌رۆ لامبه‌رۆ ئا وه‌خته ئانه كه‌رذبیْتا به هامبه‌ش ۆیرتا مشۆوه﴿٤١﴾ بیْشك ۆه‌ڵیْ تۆنه ئیْمه پیْغه‌مه‌ریْما كیاستیْ په‌ی نه‌ته‌به‌كا تووشیْ هه‌ژاریی و نه‌وه‌شیی و ئا چیْواما كه‌رذیْ به‌شكوم بلاڵیاوه وه‌نه‌ما﴿٤٢﴾ ده‌ی هه‌كه به‌لاْو ئیْمه‌یچشا په‌ی ئاما چی نه‌لالییٚوه ؟چه‌نی ئانه‌ی دڵه‌كیْشا ره‌قیْ بییْ و ئانه هه‌كه كه‌ریْنیْش شه‌یتانی په‌ی هۆنیٚوه﴿٤٣﴾ جا وه‌ختیْو ئانه هه‌كه ووزیابیْوه یاذشا ۆیرشا شییه‌ۆه به‌ره‌كیْ گرذ چیْۆیما په‌ی كه‌رذیْۆه هه‌تا ته‌مام دلۆه‌شیْ بییْ پانه‌ی دریان په‌نه‌شا ئیْتر كوت و پڕیْوه‌نه گیْرتیْما وه‌نه و به ناهۆمیدیی مه‌نیْۆه﴿٤٤﴾

فَقُطِعَ دَابِرُ ٱلْقَوْمِ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ ۚ وَٱلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٤٥﴾ قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِنْ أَخَذَ ٱللَّهُ سَمْعَكُمْ وَأَبْصَٰرَكُمْ وَخَتَمَ عَلَىٰ قُلُوبِكُم مَّنْ إِلَٰهٌ غَيْرُ ٱللَّهِ يَأْتِيكُم بِهِ ۗ ٱنظُرْ كَيْفَ نُصَرِّفُ ٱلْـَٔايَٰتِ ثُمَّ هُمْ يَصْدِفُونَ ﴿٤٦﴾ قُلْ أَرَءَيْتَكُمْ إِنْ أَتَىٰكُمْ عَذَابُ ٱللَّهِ بَغْتَةً أَوْ جَهْرَةً هَلْ يُهْلَكُ إِلَّا ٱلْقَوْمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٤٧﴾ وَمَا نُرْسِلُ ٱلْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ ۖ فَمَنْ ءَامَنَ وَأَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٤٨﴾ وَٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا يَمَسُّهُمُ ٱلْعَذَابُ بِمَا كَانُوا۟ يَفْسُقُونَ ﴿٤٩﴾ قُل لَّآ أَقُولُ لَكُمْ عِندِى خَزَآئِنُ ٱللَّهِ وَلَآ أَعْلَمُ ٱلْغَيْبَ وَلَآ أَقُولُ لَكُمْ إِنِّى مَلَكٌ ۖ إِنْ أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰٓ إِلَىَّ ۚ قُلْ هَلْ يَسْتَوِى ٱلْأَعْمَىٰ وَٱلْبَصِيرُ ۚ أَفَلَا تَتَفَكَّرُونَ ﴿٥٠﴾ وَأَنذِرْ بِهِ ٱلَّذِينَ يَخَافُونَ أَن يُحْشَرُوٓا۟ إِلَىٰ رَبِّهِمْ ۙ لَيْسَ لَهُم مِّن دُونِهِۦ وَلِىٌّ وَلَا شَفِيعٌ لَّعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٥١﴾ وَلَا تَطْرُدِ ٱلَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُم بِٱلْغَدَوٰةِ وَٱلْعَشِىِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُۥ ۖ مَا عَلَيْكَ مِنْ حِسَابِهِم مِّن شَىْءٍ وَمَا مِنْ حِسَابِكَ عَلَيْهِم مِّن شَىْءٍ فَتَطْرُدَهُمْ فَتَكُونَ مِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٥٢﴾

پی نۆعە دماو ئاقۆمیە هەکە زوڵمشا کەرڎ بریــاوە دەی حەمــد پــەی خــوڎای پــەروەرڎگارو ئاڵــەمیانی﴿٤٥﴾ بواچــە بواچـدێم پەنـە ئەگـەر خـوڎا ئەژنـەوای و وینایتـا چـەنە بـسانۆوە و مۆرێـوە بنیـۆ سەرو دڵـەکاتارە ئایـا خوڎێـوە هـەن بێژگـە جە اللەی بارۆشاوە پەیتا؟ تەماشە بکەرە ئێمە چەنی ئایەتەکا پەی ئاڎیشا مارمێوە دمای ئانەیچە هـەر ڕووە هـۆر مکـەرا﴿٤٦﴾ پەنەشا بواچە بواچدێم پەنە ئەگەر عەزابو خوڎای کوت وپڕێوەنە یان هەر بە ئاشکرا یــەخێ گێرتیـدیێ ئایـا بێژگــە جــە قۆمـو ستەمکارا کەسـی تـەر دلینـە مـشۆ؟﴿٤٧﴾ ئێمــە پێغەمــەرەکا هــەر پــەی ئانــەی مکیــانمێ هەکـە ببــانێ بــە مـژدەدەرێ و هوشیارئەوەکەرێ، جـا هـەر کەسـێ ئیمـان بارۆنــە و خاســسازیی بکەرۆنــە ئانــە تەرسیــشا ســەر نییەنــە و دڵتــەنگێ نمەبانێ﴿٤٨﴾ ئانێچە ئایەتەکاما بە درۆێ زانێنێ بەبۆنەو ئا بەڎکاریۆ کەرێنێش گیرۆڎێ عەزابی مبـانێ﴿٤٩﴾ بواچـە مەواچـووتاپەنە گەنجینـەکێ خـوڎائم ئینـێ لاوە و غـەیبیچ نمەزانوونـە، وە پەنەیچتا نمەواچوو من مەلائێکەنان تەنیا و تـەنیا شۆنەو ئانەی مگنو هەکە بەوەحیە(نیگا) پـەیم مەیۆنە، بواچە ئایا کۆر و چەمساغ هامسانێنێ ؟ ئایا مەبۆ ویر بکەردیوە؟﴿٥٠﴾ دەی پی قورعانیە ئانیشا هاگاڎارێ کەرۆ هەکە متەرسا کۆبکریاوە و ببریا پەی لاو پەروەرڎگاریشا، بێژگە چاڎی هیچ دۆسێوە و تکاکارێوەشا نییەن بەشکوم پارێز بکەرا﴿٥١﴾ ئانیشا بەرمەکەرە هەکە سەر سوبحەنە و سەر وێرەگانە لاڵیاوە پەروەرڎگاریشا و مەبەسشا هـەر ڕەزامەنەڎیی خوڎایەن،جە حیسابو ئاڎیشا تۆ هیچت سەر نییەن و جە حیسابو تۆیچ ئاڎێ هیچشا سـەر نییـەن بـێ و بەرشا بکـەری تـۆ ملینە ریزو ستەمکارا﴿٥٢﴾

وَكَذَٰلِكَ فَتَنَّا بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لِّيَقُولُوٓاْ أَهَٰٓؤُلَآءِ مَنَّ ٱللَّهُ عَلَيْهِم مِّنۢ بَيْنِنَآۗ أَلَيْسَ ٱللَّهُ بِأَعْلَمَ بِٱلشَّٰكِرِينَ ﴿٥٣﴾ وَإِذَا جَآءَكَ ٱلَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِـَٔايَٰتِنَا فَقُلْ سَلَٰمٌ عَلَيْكُمْۖ كَتَبَ رَبُّكُمْ عَلَىٰ نَفْسِهِ ٱلرَّحْمَةَ أَنَّهُۥ مَنْ عَمِلَ مِنكُمْ سُوٓءَۢا بِجَهَٰلَةٍ ثُمَّ تَابَ مِنۢ بَعْدِهِۦ وَأَصْلَحَ فَأَنَّهُۥ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٥٤﴾ وَكَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ ٱلْأَيَٰتِ وَلِتَسْتَبِينَ سَبِيلُ ٱلْمُجْرِمِينَ ﴿٥٥﴾ قُلْ إِنِّى نُهِيتُ أَنْ أَعْبُدَ ٱلَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِۚ قُل لَّآ أَتَّبِعُ أَهْوَآءَكُمْ قَدْ ضَلَلْتُ إِذًا وَمَآ أَنَا۠ مِنَ ٱلْمُهْتَدِينَ ﴿٥٦﴾ قُلْ إِنِّى عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّى وَكَذَّبْتُم بِهِۦۚ مَا عِندِى مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِۦٓۚ إِنِ ٱلْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِۖ يَقُصُّ ٱلْحَقَّۖ وَهُوَ خَيْرُ ٱلْفَٰصِلِينَ ﴿٥٧﴾ قُل لَّوْ أَنَّ عِندِى مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِۦ لَقُضِىَ ٱلْأَمْرُ بَيْنِى وَبَيْنَكُمْۗ وَٱللَّهُ أَعْلَمُ بِٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٥٨﴾ ۞ وَعِندَهُۥ مَفَاتِحُ ٱلْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَآ إِلَّا هُوَۚ وَيَعْلَمُ مَا فِى ٱلْبَرِّ وَٱلْبَحْرِۚ وَمَا تَسْقُطُ مِن وَرَقَةٍ إِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا حَبَّةٍ فِى ظُلُمَٰتِ ٱلْأَرْضِ وَلَا رَطْبٍ وَلَا يَابِسٍ إِلَّا فِى كِتَٰبٍ مُّبِينٍ ﴿٥٩﴾

پی جۆرە ئێمە بڕێوەشا بە بڕێوەشا تاقییْ مکەرمێوە هەتا بواچا ئایا ئانێنیْ دلیْ ئێمەنە خوڎای ووزتێنیْ وەرو خاسەو وێش؟ دەی ئەی خوڎا زاناتەر نییەن بە سوپاسگوزارا؟﴿٥٣﴾ ئەگەر ئانیْ هەکە ئیمانشا ئاورڎەن بە ئایەتەکاما ئامیْ پەی لایت بواچە سلامتا سەربۆ، پەروەرڎگارتا بەزەییش سەرو وێش فەرز کەرڎەن، بێشك هەر کەسێوە جە شمە بە نەزانیی خرابێوە بکەرۆ و شۆنیشەرە تۆبە بکەرۆ و وێش خاس بکەرۆ بە ڕاسیی خوڎا چەنە وەش بییەی رەحمینەن﴿٥٤﴾ ئا پی چۆرە درێژە بە ئایەتەکا مڎەیمیْ و پەی ئانەیچ ڕا(ڕێوان)و تاونبارا رۆشن ببۆوە﴿٥٥﴾ بواچە من قەدەغە(نەهیە) کریانا ئانیشا بپەرسوو هەکە شمە جە غەیرو خوڎای مپرسدێشا، بواچە نمەگنوو شۆنۆ حەزەکاتا، ئەر بگنوو دیارەن رام گومەکەرڎێنە و ئێتر جە رانماییکریایا نییەنان﴿٥٦﴾ بواچە سەبارەت بە پەروەرڎگاریم من نیشانە و بەڵگەڎارنا و شمەیچ ئانەو لاو منتا بە درۆیْ زانا، ئانەیچ شمە پەلەتانە پەیش نییەن لاو منۆ، حوکم هەر بە دەسو خوڎایەن و، پەی خوڎایەن حەق مووزۆ ڕووە و، ئاڎ خاستەرین جیا ئەوەکەرەن﴿٥٧﴾ بواچە ئانە هەکە شمە پەلەتانە پەیش ئەگەر بە دەسو من بییەبییْ بێگومان ئانە هەکە ئینا بەینو من و بەینو شمەنە کۆتاییش ئامابیْ، وە خوڎا بزانتەرەن بە ستەمکارا﴿٥٨﴾ کرێڵەکیْ غەیبی ئینیْ لاو خوڎایۆ و هیچ کەس نمەزانۆشا بێژگە جە ئاڎی، مزانۆیچ چێش ئینا جە ووشکانیی و جە دەریانە و، هەر گەڵێوە مگنۆرە مسەوگەر پەنەش مزانۆ و هەر تۆمێوە جە تاریکییەکاو زەمینینە هەن و هەرچی تەڕەن یان ووشکەن گرڎ ئینا جە کتێبێوە رۆشننە تۆمار کریان﴿٥٩﴾

وَهُوَ ٱلَّذِي يَتَوَفَّىٰكُم بِٱلَّيۡلِ وَيَعۡلَمُ مَا جَرَحۡتُم بِٱلنَّهَارِ ثُمَّ
يَبۡعَثُكُمۡ فِيهِ لِيُقۡضَىٰٓ أَجَلٞ مُّسَمّٗىۖ ثُمَّ إِلَيۡهِ مَرۡجِعُكُمۡ ثُمَّ
يُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ﴿٦٠﴾ وَهُوَ ٱلۡقَاهِرُ فَوۡقَ عِبَادِهِۦۖ
وَيُرۡسِلُ عَلَيۡكُمۡ حَفَظَةً حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَ أَحَدَكُمُ ٱلۡمَوۡتُ تَوَفَّتۡهُ
رُسُلُنَا وَهُمۡ لَا يُفَرِّطُونَ ﴿٦١﴾ ثُمَّ رُدُّوٓاْ إِلَى ٱللَّهِ مَوۡلَىٰهُمُ ٱلۡحَقِّۚ
أَلَا لَهُ ٱلۡحُكۡمُ وَهُوَ أَسۡرَعُ ٱلۡحَٰسِبِينَ ﴿٦٢﴾ قُلۡ مَن يُنَجِّيكُم مِّن
ظُلُمَٰتِ ٱلۡبَرِّ وَٱلۡبَحۡرِ تَدۡعُونَهُۥ تَضَرُّعٗا وَخُفۡيَةٗ لَّئِنۡ أَنجَىٰنَا مِنۡ
هَٰذِهِۦ لَنَكُونَنَّ مِنَ ٱلشَّٰكِرِينَ ﴿٦٣﴾ قُلِ ٱللَّهُ يُنَجِّيكُم مِّنۡهَا وَمِن كُلِّ كَرۡبٖ
ثُمَّ أَنتُمۡ تُشۡرِكُونَ ﴿٦٤﴾ قُلۡ هُوَ ٱلۡقَادِرُ عَلَىٰٓ أَن يَبۡعَثَ عَلَيۡكُمۡ عَذَابٗا مِّن
فَوۡقِكُمۡ أَوۡ مِن تَحۡتِ أَرۡجُلِكُمۡ أَوۡ يَلۡبِسَكُمۡ شِيَعٗا وَيُذِيقَ بَعۡضَكُم
بَأۡسَ بَعۡضٍۗ ٱنظُرۡ كَيۡفَ نُصَرِّفُ ٱلۡأٓيَٰتِ لَعَلَّهُمۡ يَفۡقَهُونَ ﴿٦٥﴾ وَكَذَّبَ
بِهِۦ قَوۡمُكَ وَهُوَ ٱلۡحَقُّۚ قُل لَّسۡتُ عَلَيۡكُم بِوَكِيلٖ ﴿٦٦﴾ لِّكُلِّ نَبَإٖ
مُّسۡتَقَرّٞۚ وَسَوۡفَ تَعۡلَمُونَ ﴿٦٧﴾ وَإِذَا رَأَيۡتَ ٱلَّذِينَ يَخُوضُونَ فِيٓ ءَايَٰتِنَا
فَأَعۡرِضۡ عَنۡهُمۡ حَتَّىٰ يَخُوضُواْ فِي حَدِيثٍ غَيۡرِهِۦۚ وَإِمَّا يُنسِيَنَّكَ
ٱلشَّيۡطَٰنُ فَلَا تَقۡعُدۡ بَعۡدَ ٱلذِّكۡرَىٰ مَعَ ٱلۡقَوۡمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٦٨﴾

١٣٥

هه‌ر ئاڎه‌ن شه‌وێنه ممرنۆتا و مزانۆنه رۆنه چێشتا پێڎا كه‌رڎه‌ن دمایی زینڎێتا مكه‌رۆوه چه‌نه‌ش هه‌تا واڎه‌ی دیاری كریا سه‌ربشۆنه، دمایی په‌ی لایش مگێڵدێوه ئینجا هاگاڎارێتا كه‌رۆ چانه‌ی كه‌رڎه‌نتا﴿٦٠﴾ وه ئاڎ سه‌رو به‌نڎه‌كاشره ده‌سه‌ڵاتداره‌ن، چه‌مڎاریكه‌رێ (پاسه‌وانێ)تا په‌ی مكیانۆنه هه‌تا ئا وه‌خته هه‌كه یۆتا مه‌رگ یه‌خێش مگێرۆ ئا وه‌خته كیانییێكێما گیانش مكێشا و ئاڎێ درێغی نمه‌كه‌رانێ ﴿٦١﴾ ئینجا دمایی گێڵنیاوه په‌ی لاو خوڎای هه‌كه دۆسی هه‌قه‌تینشانه، هاگادارێ بیدێ هه‌كه حوكم هه‌ر په‌ی ئاڎیه‌ن و ئاڎ خێراته‌رین حیسابگه‌ره‌ن﴿٦٢﴾ بواچه كێ نه‌جاتتا مڎۆ جه تاریكاییه‌كاو ووشكانیی و ده‌لیای هه‌كه به په‌نهانیی هاناش په‌ی مبه‌رڎێ و لاڵیه‌یدێشۆ وه‌نه؟ به‌ڕاسیی ئه‌گه‌ر جه ئینه‌ی نه‌جاتما بڎۆ به دڵنیاییۆ جه سوپاسگوزارا بیمێ﴿٦٣﴾ بواچه خوڎا جه ئانه‌ی و جه گرڎ ته‌نگانیۆه نه‌جاتتا مڎۆنه و دمای ئانه‌یچ هامبه‌شش په‌ی منیه‌یدێره﴿٦٤﴾ بواچه ئاڎ ته‌واناش هه‌نه هه‌كه جه سه‌رتاوه یان جه چێرو په‌یاتاوه عه‌زابتا په‌ی بكیانۆ یان پارچه پارچێتا بكه‌رۆنه و تاڵاوه‌و یۆترینیتا په‌نه بچه‌شۆ، ده‌ی بڎیه ئێمه چه‌نی ئایه‌تێ نۆع نۆعینێ مارمێوه سا به‌شكو ئا خه‌ڵكه بیاوانه﴿٦٥﴾ قۆمه‌كه‌یچت ئی به‌رنامه‌شه به درۆێ زانا جه وه‌ختێوه‌نه هه‌كه حه‌قه‌ن، بواچه من كارو ده‌رعۆڎه‌ییم به شمه‌وه نییه‌ن﴿٦٦﴾ گرڎ هه‌واڵێو وه‌خت و یاگه‌و وێش هه‌ن و چۆڎمای مزاندێ﴿٦٧﴾ هه‌ر وه‌خت ئانیشا مۆینی هه‌كه ده‌ربا‌ره‌و ئایه‌ته‌كاما خراپ مڎۆا رووه‌شا چه‌نه هۆر بگێڵنه هه‌تا ئا وه‌خته هه‌كه ملانه دلێ باسێوی ته‌ری،ئه‌گه‌ر پاسه روه‌ش دا هه‌كه شه‌یتانی ۆیر به‌رڎیۆ ده‌ی دماو ۆیرۆكۆته‌ی چه‌نی قۆمو سته‌مكارا مه‌نیشره﴿٦٨﴾

وَمَا عَلَى ٱلَّذِينَ يَتَّقُونَ مِنْ حِسَابِهِم مِّن شَيْءٍ وَلَٰكِن ذِكْرَىٰ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٦٩﴾ وَذَرِ ٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُوا۟ دِينَهُمْ لَعِبًا وَلَهْوًا وَغَرَّتْهُمُ ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَا ۚ وَذَكِّرْ بِهِۦٓ أَن تُبْسَلَ نَفْسٌۢ بِمَا كَسَبَتْ لَيْسَ لَهَا مِن دُونِ ٱللَّهِ وَلِىٌّ وَلَا شَفِيعٌ وَإِن تَعْدِلْ كُلَّ عَدْلٍ لَّا يُؤْخَذْ مِنْهَآ ۗ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ أُبْسِلُوا۟ بِمَا كَسَبُوا۟ ۖ لَهُمْ شَرَابٌ مِّنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌۢ بِمَا كَانُوا۟ يَكْفُرُونَ ﴿٧٠﴾ قُلْ أَنَدْعُوا۟ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَنفَعُنَا وَلَا يَضُرُّنَا وَنُرَدُّ عَلَىٰٓ أَعْقَابِنَا بَعْدَ إِذْ هَدَىٰنَا ٱللَّهُ كَٱلَّذِى ٱسْتَهْوَتْهُ ٱلشَّيَٰطِينُ فِى ٱلْأَرْضِ حَيْرَانَ لَهُۥٓ أَصْحَٰبٌ يَدْعُونَهُۥٓ إِلَى ٱلْهُدَى ٱئْتِنَا ۗ قُلْ إِنَّ هُدَى ٱللَّهِ هُوَ ٱلْهُدَىٰ ۖ وَأُمِرْنَا لِنُسْلِمَ لِرَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٧١﴾ وَأَنْ أَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَٱتَّقُوهُ ۚ وَهُوَ ٱلَّذِىٓ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٧٢﴾ وَهُوَ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ بِٱلْحَقِّ ۖ وَيَوْمَ يَقُولُ كُن فَيَكُونُ ۚ قَوْلُهُ ٱلْحَقُّ ۚ وَلَهُ ٱلْمُلْكُ يَوْمَ يُنفَخُ فِى ٱلصُّورِ ۚ عَٰلِمُ ٱلْغَيْبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ ۚ وَهُوَ ٱلْحَكِيمُ ٱلْخَبِيرُ ﴿٧٣﴾

١٣٦

ئانیْ پاریْز مکه‌رانیْ گوناهیْ ئه‌ویشا نمه‌گیْرا گه‌رڎه‌ن به‌لاٚم ۏیروٚ ۏسته‌یه‌ن به‌شکوم پاریْز بکه‌را﴿٦٩﴾ واز چانیشا باره هه‌که دینه‌که‌و ویْشا به گه‌مه و گاڵته گیْرته‌ن و ژیوای دنییٚ غه‌ریٚ که‌رڎیْنیْ،پی قورئانیه ویرشا بووزوٚ تا که‌س به سه‌به‌بو کرڎه‌وه‌و ویْشوٚ دڵیْ ئیٚرینه گیرنه‌وه‌روْ(گرفتار نه‌بوْ) ئا وه‌خت بیْژگه خوڎای که‌س نمه‌بوْ به دوْسش و که‌سیچ نمه‌بوْ به تکاکارش و هه‌ر چیْویٚچ بکه‌روْ به بارمته چه‌نه‌ش هوْرنمه‌گیْریوْ، ئانیْ که‌سانیٚوه‌نیْ به سه‌به‌بو ئانه‌یوٚ که‌رده‌نشا گرفتاریْ مبانیْ، شه‌راب و ئاوی قوڵٚ به قوڵه و عه‌زابیٚوه فره ئیْشن جه‌زاشانه به سه‌به‌بو کافر بییه‌یشاوه ﴿٧٠﴾ بواچه ئایا گه‌ره‌کتانه هانا په‌ی که‌سیٚوه به‌ده‌ر جه خوڎای ببه‌رمیْ هه‌که نه قازانجما په‌نه میاونوْ و نه زه‌ره‌ر جه دمای ئانه‌ی خوڎای هیدایه‌ت دیٚنمیْ گیْڵمیْوه شوْنه‌و ویْماره پیْسه ئا که‌سیه شه‌یتانه‌کا ده‌س وه‌نه شانان سه‌رو زه‌مینینه سه‌رگه‌رڎان مسووریوْوه چنڎ ره‌فیْقیٚوه‌ش هه‌نیْ چڕاش وه‌نه رووه‌و هیدایه‌ت بوْ په‌ی لایما، بواچه به‌ڕاسیی هه‌ر هیدایه‌تو خوڎای هیدایه‌ته‌ن،ئه‌مره‌یچما په‌نه کرییٚنه هه‌که ته‌سلیمیْ په‌روه‌رڎگارو ئاڵه‌میانی بیمیْ﴿٧١﴾ وه نما راگیره بکه‌ردیْ و پاریْزش چه‌نه بکه‌ردیْ، وه هه‌ر په‌ی لاو ئاڎیچی کوْمکریه‌یدیْوه﴿٧٢﴾ وه هه‌ر ئا زاته ئاسمانه‌کیْ و زه‌مینش سه‌رو بناغه‌و هه‌قی خه‌لقیْ که‌رڎیْ،جه ڕویٚچنه هه‌که فوو مکریٚو به که‌ڕه‌نای(صور)ره موڵك هه‌ر په‌ی خوڎایه‌ن، به غه‌یب(نا دیار)ی و دیاری بزانه‌ن و هه‌ر ئاڎیچ دانای هاگاڎاره‌ن﴿٧٣﴾

۞ وَإِذْ قَالَ إِبْرَٰهِيمُ لِأَبِيهِ ءَازَرَ أَتَتَّخِذُ أَصْنَامًا ءَالِهَةً إِنِّىٓ
أَرَىٰكَ وَقَوْمَكَ فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٧٤﴾ وَكَذَٰلِكَ نُرِىٓ إِبْرَٰهِيمَ
مَلَكُوتَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَلِيَكُونَ مِنَ ٱلْمُوقِنِينَ
﴿٧٥﴾ فَلَمَّا جَنَّ عَلَيْهِ ٱلَّيْلُ رَءَا كَوْكَبًا قَالَ هَٰذَا رَبِّى فَلَمَّآ أَفَلَ
قَالَ لَآ أُحِبُّ ٱلْءَافِلِينَ ﴿٧٦﴾ فَلَمَّا رَءَا ٱلْقَمَرَ بَازِغًا قَالَ هَٰذَا
رَبِّى فَلَمَّآ أَفَلَ قَالَ لَئِن لَّمْ يَهْدِنِى رَبِّى لَأَكُونَنَّ مِنَ ٱلْقَوْمِ
ٱلضَّآلِّينَ ﴿٧٧﴾ فَلَمَّا رَءَا ٱلشَّمْسَ بَازِغَةً قَالَ هَٰذَا رَبِّى هَٰذَآ
أَكْبَرُ فَلَمَّآ أَفَلَتْ قَالَ يَٰقَوْمِ إِنِّى بَرِىٓءٌ مِّمَّا تُشْرِكُونَ
﴿٧٨﴾ إِنِّى وَجَّهْتُ وَجْهِىَ لِلَّذِى فَطَرَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ
حَنِيفًا وَمَآ أَنَا۠ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿٧٩﴾ وَحَآجَّهُۥ قَوْمُهُۥ قَالَ
أَتُحَٰٓجُّوٓنِّى فِى ٱللَّهِ وَقَدْ هَدَىٰنِ وَلَآ أَخَافُ مَا تُشْرِكُونَ بِهِۦٓ
إِلَّآ أَن يَشَآءَ رَبِّى شَيْـًٔا وَسِعَ رَبِّى كُلَّ شَىْءٍ عِلْمًا أَفَلَا
تَتَذَكَّرُونَ ﴿٨٠﴾ وَكَيْفَ أَخَافُ مَآ أَشْرَكْتُمْ وَلَا تَخَافُونَ
أَنَّكُمْ أَشْرَكْتُم بِٱللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِۦ عَلَيْكُمْ سُلْطَٰنًا
فَأَىُّ ٱلْفَرِيقَيْنِ أَحَقُّ بِٱلْأَمْنِ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨١﴾

ئانە بیْ ئیبراهیم بە ئازەری تاتەیش واتش ئایا بتیْ مکەری بە خوڎیْ؟ بیْشك من تۆ و قۆمەکەیت جە گومراییْوە ئاشکرانە موینوو﴿٧٤﴾ ئەپا شیْوە چیْوە فیْلعینەکاو ئاسمانەکا و زەمینی نیشانەو ئیبراهیمی مڎەیمیْ هەتا جە یەقیندارەکا بوْ﴿٧٥﴾ وەختیْو تاریکایی شەویْش ئاما ملەرە هەساریْوەش دی، واتش پەروەرڎگارم ئینەن، جا وەختیْو هەکە نیشت واتش من نیشتەکیْم وەشیْ نمەسیانیْ﴿٧٦﴾ وەختیْو مانگەش دییە هوْرئاما واتش ئینەن پەروەرڎگارم، وەختیْوە هەکە نیشتە واتش ئەگەر پەروەرڎگارم رانماییم نەکەروْنە بیْشك یوْ بوونە جە کەساو قۆمی گومڕای﴿٧٧﴾ جا وەختیْ روْجیارش دی هوْر ئاما بیْ واتش پەروەرڎگارم ئینەن ئەها ئینە گۆرەتەرەن،وەختیْو نیشت واتش ئەی قۆمەکەم بەڕاسیی من بەرییینا چانەی کەرڎیْش بە هامبەشو خوڎای﴿٧٨﴾ بەڕاسیی ئانا من رووەم کەرڎە ڕووەو ئا زاتیە هەکە ئاسمانەکیْ و زەمینش خەلقیْ کەرڎیْنیْ جە ناهەقیی لام دان و من جە هامبەش پیْڎاکەرا نیەنان﴿٧٩﴾ قۆمەکەیچش کۆتیْ دەمەدەمیْ چەنیش واتش ئایا دەرباەو خوڎای دەمەدەمیْم چەنی مکەردیْ هەکە بیْشك رانموونییش کەرڎەنان ؟ من نمەتەرسوو چانەی هەکە مکەردیْش بە هامبەشو خوڎای سا مەگەر پەروەرڎگارم چیْویْوەش گەرەك بوْ، زانایی پەروەرڎگاریم گرڎ چیْویْش داران ئایا شمە ڤیرتا نمەگنوْوە؟﴿٨٠﴾ چەنی متەرسوو چانەی کەرڎەنتا بە هامبەشو خوڎای کەچی شمە نمەتەرسدیْ چانەی بتیْتا کەرڎیْنیْ بە شەریکیْ خوڎای بیْ ئانەی هیچ بەڵگیْوەتا پەی وەزتیْبوْرە ؟دەی چی دۆە دەسەیە کامشا لایەقتەرەن بە ئەمن و ئاسایشی؟ ئەگەر راس ماچدیْ و مزاندیْ﴿٨١﴾

ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَلَمْ يَلْبِسُوٓاْ إِيمَٰنَهُم بِظُلْمٍ أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمُ ٱلْأَمْنُ وَهُم مُّهْتَدُونَ ﴿٨٢﴾ وَتِلْكَ حُجَّتُنَآ ءَاتَيْنَٰهَآ إِبْرَٰهِيمَ عَلَىٰ قَوْمِهِۦۚ نَرْفَعُ دَرَجَٰتٍ مَّن نَّشَآءُۗ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿٨٣﴾ وَوَهَبْنَا لَهُۥٓ إِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَۚ كُلًّا هَدَيْنَاۚ وَنُوحًا هَدَيْنَا مِن قَبْلُۖ وَمِن ذُرِّيَّتِهِۦ دَاوُۥدَ وَسُلَيْمَٰنَ وَأَيُّوبَ وَيُوسُفَ وَمُوسَىٰ وَهَٰرُونَۚ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٨٤﴾ وَزَكَرِيَّا وَيَحْيَىٰ وَعِيسَىٰ وَإِلْيَاسَۖ كُلٌّ مِّنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٨٥﴾ وَإِسْمَٰعِيلَ وَٱلْيَسَعَ وَيُونُسَ وَلُوطًاۚ وَكُلًّا فَضَّلْنَا عَلَى ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٨٦﴾ وَمِنْ ءَابَآئِهِمْ وَذُرِّيَّٰتِهِمْ وَإِخْوَٰنِهِمْۖ وَٱجْتَبَيْنَٰهُمْ وَهَدَيْنَٰهُمْ إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٨٧﴾ ذَٰلِكَ هُدَى ٱللَّهِ يَهْدِي بِهِۦ مَن يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦۚ وَلَوْ أَشْرَكُواْ لَحَبِطَ عَنْهُم مَّا كَانُواْ يَعْمَلُونَ ﴿٨٨﴾ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ ءَاتَيْنَٰهُمُ ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْحُكْمَ وَٱلنُّبُوَّةَۚ فَإِن يَكْفُرْ بِهَا هَٰٓؤُلَآءِ فَقَدْ وَكَّلْنَا بِهَا قَوْمًا لَّيْسُواْ بِهَا بِكَٰفِرِينَ ﴿٨٩﴾ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ هَدَى ٱللَّهُۖ فَبِهُدَىٰهُمُ ٱقْتَدِهْۗ قُل لَّآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًاۖ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرَىٰ لِلْعَٰلَمِينَ ﴿٩٠﴾

١٣٨

ئـانێ ئیمانـشا ئـاورڤ و سته‌مگه‌رییـشا تێکـه‌ل نه‌کـه‌رڤ بـه ئیمانه‌که‌یـشا ئـانێ ئاساییشـشا پـه‌ی هـه‌ن و ئـاڤێ رانمـایی کریێنێ﴿٨٢﴾ ئینه به‌ڵگه‌و ئێمه بێ دابێما بـه ئیبراهیمـی تـا په‌نـه‌ش وه‌رانـوه‌رو قۆمه‌که‌یش مدرۆ،جا هـه‌ر که‌سـێ گـه‌ره‌کما بۆ چنڤان پلێ به‌رزش مکه‌رمێوه، به‌ڕاسیی په‌روه‌رڤگارت داناى بزانه‌ن﴿٨٣﴾ ئیسحاق و یه‌عقووبیـچما په‌نـه به‌خـشا، رانمـایی گرڤیمـا که‌رڤ،وه‌ڵتـه‌ریچ رانمـایی نووحیمـا که‌رڤ،وه جـه نـه‌وه‌کاش داووڤ و سلێمان و ئـه‌یووب و یووسـف و مووسـا و هـاڕوون، هـه‌ر پـا جۆریـچه جـه‌زاو کارخاسـا مـڤه‌یمێ﴿٨٤﴾ وه زه‌کـه‌ریا و یـه‌حیا و عیـسا و ئیلیـاس،گرڤ جـه پیاخاسـا بیـێ﴿٨٥﴾ وه ئیـسماعیل و ئه‌لیه‌سـه‌ع و یـوونس و لـووت قـه‌ڤرو هـه‌ر کامیـشا داما ملـو ئاڵـه‌میره﴿٨٦﴾ وه جـه بـاب و باپیره‌کاشـا و جـه نه‌وه‌کاشـا و براکاشـا هۆرمـا ڤچـنێ و رانماییمـا کـه‌رڤێ پـه‌ی سـه‌رو رێـڤێ راسێ﴿٨٧﴾ ئانه رانمایی خوڤایه‌ن رانمایی هه‌رکه‌سێڤیش په‌نه مکه‌رۆ هه‌که وێش گه‌ره‌کشه‌ن جه به‌نڤه‌کاش، خۆ ئه‌گه‌ر هامبه‌ششا نیابیێره په‌ی خوڤاى دیاره‌ن هه‌ر کارێو هه‌که که‌رڤه‌نشا پووچه‌ڵ بێـڤه و چه‌نه‌شـا رێزێـره﴿٨٨﴾ هـه ئـانێ کتێـب و فـه‌رمانڕوایی و پێغه‌ممه‌رایـه‌تییما دێ په‌نـه،جا ئه‌گه‌ر ئانێ بڕواشا نه‌بۆ په‌نه‌شا مسپارمێشا به قومێوه‌ته‌ری هه‌که بێبـاوه‌ڕێ نـه‌بانێ په‌نه‌شـا﴿٨٩﴾ ئانه ئانێنێ خوڤاى رانمایی که‌رڤێ،تۆیچ بگنه شۆنۆ رانماییه‌که‌یشا،بواچه داواو کرێتـا نمه‌کـه‌روو وه‌نه سه‌رش،ئینه ته‌نیا ڤیرنه‌وه‌ڤزته‌ین په‌ی گرڤو ئاڵه‌میانی﴿٩٠﴾

وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِذْ قَالُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَىٰ بَشَرٍ مِنْ شَيْءٍ ۗ قُلْ مَنْ أَنْزَلَ الْكِتَابَ الَّذِي جَاءَ بِهِ مُوسَىٰ نُورًا وَهُدًى لِلنَّاسِ ۖ تَجْعَلُونَهُ قَرَاطِيسَ تُبْدُونَهَا وَتُخْفُونَ كَثِيرًا ۖ وَعُلِّمْتُمْ مَا لَمْ تَعْلَمُوا أَنْتُمْ وَلَا آبَاؤُكُمْ ۖ قُلِ اللَّهُ ۖ ثُمَّ ذَرْهُمْ فِي خَوْضِهِمْ يَلْعَبُونَ ﴿٩١﴾ وَهَٰذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ مُصَدِّقُ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلِتُنْذِرَ أُمَّ الْقُرَىٰ وَمَنْ حَوْلَهَا ۚ وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ يُؤْمِنُونَ بِهِ ۖ وَهُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿٩٢﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ قَالَ أُوحِيَ إِلَيَّ وَلَمْ يُوحَ إِلَيْهِ شَيْءٌ وَمَنْ قَالَ سَأُنْزِلُ مِثْلَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ ۗ وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الظَّالِمُونَ فِي غَمَرَاتِ الْمَوْتِ وَالْمَلَائِكَةُ بَاسِطُو أَيْدِيهِمْ أَخْرِجُوا أَنْفُسَكُمُ ۖ الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنْتُمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ وَكُنْتُمْ عَنْ آيَاتِهِ تَسْتَكْبِرُونَ ﴿٩٣﴾ وَلَقَدْ جِئْتُمُونَا فُرَادَىٰ كَمَا خَلَقْنَاكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَتَرَكْتُمْ مَا خَوَّلْنَاكُمْ وَرَاءَ ظُهُورِكُمْ ۖ وَمَا نَرَىٰ مَعَكُمْ شُفَعَاءَكُمُ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ أَنَّهُمْ فِيكُمْ شُرَكَاءُ ۚ لَقَدْ تَقَطَّعَ بَيْنَكُمْ وَضَلَّ عَنْكُمْ مَا كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٩٤﴾

١٣٩

قـەدرو خوڎايچـشا پـا جـۆرە لازم مكـەرۆ نـەگێرت، ئانـەبێ واتـشا خـوڎا هیـچش نەوەزنانرە سەرو هیچ بەشـەرێۆی، بواچە كـێ ئـا كتێبـشە وەزنـارە هەكـە مووسـای پێسەو رۆشـنایی و رانمـایی ئـاورڎ پـەی خەڵكی ؟كەچی شمە پەڕە پەڕەش مكەردێ كـەمش بـەرمۆزدێ و فرەش مشاردێۆە، وە پـا كتێبیـە فێـرێ برێـو چێوا كریایـدێ نـە شمـە و نـە بـاب و باپیرێتـا نەزانێندێـشا، بواچە حەر خوڎای كیاست، ئینجا وازشا چـنە بـارە بـا دڵێ ناهەقینـە هـەر كێڵـێ بكـەرا﴿٩١﴾ئینـە كتێبێـوە موبارەكـەن وەزنانمارە راسیی كتێبە ۋڵینەكا مسلەمنۆ كیاستەنما تا خەڵكو مەككەی و ئانە ئینا دۆرو پەشتشەنە ووریا بكەریۆ، ئانێ هەكە ئیمان مارا بە ڕۆ ئاخیرەتی بڕوا بە ئێڎی(بە قورئانی) مارانێ و سەرو نمایەكایچشا بـەردەوامێنێ﴿٩٢﴾ دەی كـێ چـا كەسـیە ستەمكارتەرەن هەكـە درۆێ دەمـو خوڎایـۆ هـۆر مبەسـۆ و مواچـۆنە نیگـام پـەی ئامێنـە و هـیچ نیگێوەیـچش پـەی نامێنـە و كەسێوەیچ هەكە مواچۆ منیچ چۆڎمای كتێبێـوە مووەزنـوورە پێسە ئانەی خوڎای وەزناره؟ خۆ ئەگەر تـۆ ئـا ستەمكارا بووینی جە وەختو غەرغەرەو مەرگینە چەنی فریشتەكێ دەسێشا وەڵێ كەرڎێنێوە پەیشا و ـ پەنەشا ماچا ـ دەی گیانـەكاتا بەر باوەردێ، ئارۆ بە عەزابو ریسوایی جەزا مڎریەیدێوە جەزاو ئا ناهەقینە دەربارەو خوڎای واچێندێش و وەرانوەرو ئایەتەكاش وێتا زڵێ كەرێندێ﴿٩٣﴾ ئانا بە تاق تاق ئامایدێ پەی لایما هەر پێسە ئەوەڵجاری هەكە خـەلقێما كەرڎێـدێ و هەرچیـچما بەخـشا بـێ پەنـەتا شـۆنەو وێتـارە ئاسـتتا جیـا، وە ئانـا ئـا تكاكارایچتا نمەوینمێ هەكە لافو ئانەی دیندێ وەنە گوایا هامبەشێ خوڎاینێ چەنەتا،بێشك هـەر چی لافش پۆوە دێندێ وەنە پەیوەنڎیتا پۆشاوە پڕچیا و چەنەتا گومێ بیێ﴿٩٤﴾

﴿إِنَّ ٱللَّهَ فَالِقُ ٱلۡحَبِّ وَٱلنَّوَىٰۖ يُخۡرِجُ ٱلۡحَيَّ مِنَ ٱلۡمَيِّتِ وَمُخۡرِجُ ٱلۡمَيِّتِ مِنَ ٱلۡحَيِّۚ ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُۖ فَأَنَّىٰ تُؤۡفَكُونَ ٩٥ فَالِقُ ٱلۡإِصۡبَاحِ وَجَعَلَ ٱلَّيۡلَ سَكَنٗا وَٱلشَّمۡسَ وَٱلۡقَمَرَ حُسۡبَانٗاۚ ذَٰلِكَ تَقۡدِيرُ ٱلۡعَزِيزِ ٱلۡعَلِيمِ ٩٦ وَهُوَ ٱلَّذِي جَعَلَ لَكُمُ ٱلنُّجُومَ لِتَهۡتَدُواْ بِهَا فِي ظُلُمَٰتِ ٱلۡبَرِّ وَٱلۡبَحۡرِۗ قَدۡ فَصَّلۡنَا ٱلۡأٓيَٰتِ لِقَوۡمٖ يَعۡلَمُونَ ٩٧ وَهُوَ ٱلَّذِيٓ أَنشَأَكُم مِّن نَّفۡسٖ وَٰحِدَةٖ فَمُسۡتَقَرّٞ وَمُسۡتَوۡدَعٞۗ قَدۡ فَصَّلۡنَا ٱلۡأٓيَٰتِ لِقَوۡمٖ يَفۡقَهُونَ ٩٨ وَهُوَ ٱلَّذِيٓ أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ فَأَخۡرَجۡنَا بِهِۦ نَبَاتَ كُلِّ شَيۡءٖ فَأَخۡرَجۡنَا مِنۡهُ خَضِرٗا نُّخۡرِجُ مِنۡهُ حَبّٗا مُّتَرَاكِبٗا وَمِنَ ٱلنَّخۡلِ مِن طَلۡعِهَا قِنۡوَانٞ دَانِيَةٞ وَجَنَّٰتٖ مِّنۡ أَعۡنَابٖ وَٱلزَّيۡتُونَ وَٱلرُّمَّانَ مُشۡتَبِهٗا وَغَيۡرَ مُتَشَٰبِهٍۗ ٱنظُرُوٓاْ إِلَىٰ ثَمَرِهِۦٓ إِذَآ أَثۡمَرَ وَيَنۡعِهِۦٓۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكُمۡ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يُؤۡمِنُونَ ٩٩ وَجَعَلُواْ لِلَّهِ شُرَكَآءَ ٱلۡجِنَّ وَخَلَقَهُمۡۖ وَخَرَقُواْ لَهُۥ بَنِينَ وَبَنَٰتِۭ بِغَيۡرِ عِلۡمٖۚ سُبۡحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يَصِفُونَ ١٠٠ بَدِيعُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ أَنَّىٰ يَكُونُ لَهُۥ وَلَدٞ وَلَمۡ تَكُن لَّهُۥ صَٰحِبَةٞۖ وَخَلَقَ كُلَّ شَيۡءٖۖ وَهُوَ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٞ ١٠١﴾

١٤٠

بەڕاسیی خوڎا لتکەرو دانەوێڵەی و توٚمەکەیشا، زینڎە جە مەرڎەی مزنوٚرە و مەرڎە ئەرمزنیچەن جە زینڎەی،خوڎاو شمە ئانەن، دەی چەنی وێتا کلا مکەردیٚ (لامڎەیدیٚ)؟﴿٩٥﴾ شەولتکەری سوبح بەر ئاورەن و شەوەش کەرڎێنە وەقرە و ئارامیی و روٚجیار و مانگەیچش کەرڎێنیٚ بە مایوٚ حیسابگەریی، ئانە ئەنڎازەسازیی خوڎای بالآدەسی بزانین ﴿٩٦﴾ وە هەر ئاڎەن هەسارێش پەی فەراهەم ئاورڎێندیٚ هەتا جە تاریکییەکاو ووشکانیی و دەلیاینە رانماییا بکەروٚنە، بەڕاسیی ئێمە ئایەتێما روٚشنیٚ کەرڎێنیێوە پەی قوٚمێوە بزانانیٚ﴿٩٧﴾ وە هەر ئاڎیچەن شمەش گرڎ جە تاقە کەسێوی ۋزتێندێۋە دمایی یاگێوەنە کوٚش کەرڎیدێوە و مەرزنێندێشەرە، بەڕاسیی ئایەتێما بە ڕوٚشنیی شەی کەرڎێوە پەی قوٚمێوی بیاۋانە﴿٩٨﴾ وە هەر ئاڎ جە ئاسمانوٚ وارانش وارنا جا گرڎ نەباتیوٚەما پەنە ڕسنا ئێترجە سوٚزەگیواولێوە دنڎیٚ سەفتەکرییٚ و جە لەق و پوٚپو دارخورمای هوٚشە خورمیٚ شوٚڕوٚبییٚ و بە هەشتانێوە جە مێوٚا و زەیتوونی و بنەهەنارا هەکە ئوٚ یوٚتری مشا و هەنیٚچشا ئوٚ یوتری نمەشا بەرمارمێنە، دەی وەختێو هەکە مێوە(بەرهەم)ەکەشا میاوٚ پەنە تەماشەشا بکەردیٚ،چانیشانە کوٚمەڵێو ئایەتیٚ هەنیٚ پەی قوٚمێوی هەکە گەرەکش بوٚ ئیمان باروٚنە﴿٩٩﴾ کەچیٚ جنوٚکێشا کەرڎیٚ بە هامبەشی خوڎای هەکە خوڎای خەڵقیٚ کەرڎێنیٚ و، دوور جە زانای و بە خەیاڵو وێشا کوڕ و کناچەشا بە دەم پەی خوڎای هوٚربەستیٚ، خوڎا پاك و بەرزتەرەن چانەی ئاڎی باسش مکەرا﴿١٠٠﴾ خوڎا ئەنەئاورو ئاسمانەکا و زەمینیەن،چەنی زاروٚڵەش مبوٚنە هەکە ژەنیش ناورڎێنە؟ وە گرڎ چێوێش خەلق کەرڎەن و، بە گرڎ چێوێوە بزانەن﴿١٠١﴾

ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمۡۖ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ خَٰلِقُ كُلِّ شَيۡءٖ فَٱعۡبُدُوهُۚ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ وَكِيلٞ ﴿١٠٢﴾ لَّا تُدۡرِكُهُ ٱلۡأَبۡصَٰرُ وَهُوَ يُدۡرِكُ ٱلۡأَبۡصَٰرَۖ وَهُوَ ٱللَّطِيفُ ٱلۡخَبِيرُ ﴿١٠٣﴾ قَدۡ جَآءَكُم بَصَآئِرُ مِن رَّبِّكُمۡۖ فَمَنۡ أَبۡصَرَ فَلِنَفۡسِهِۦۖ وَمَنۡ عَمِيَ فَعَلَيۡهَاۚ وَمَآ أَنَا۠ عَلَيۡكُم بِحَفِيظٖ ﴿١٠٤﴾ وَكَذَٰلِكَ نُصَرِّفُ ٱلۡأٓيَٰتِ وَلِيَقُولُواْ دَرَسۡتَ وَلِنُبَيِّنَهُۥ لِقَوۡمٖ يَعۡلَمُونَ ﴿١٠٥﴾ ٱتَّبِعۡ مَآ أُوحِيَ إِلَيۡكَ مِن رَّبِّكَۖ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ وَأَعۡرِضۡ عَنِ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ﴿١٠٦﴾ وَلَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ مَآ أَشۡرَكُواْۗ وَمَا جَعَلۡنَٰكَ عَلَيۡهِمۡ حَفِيظٗاۖ وَمَآ أَنتَ عَلَيۡهِم بِوَكِيلٖ ﴿١٠٧﴾ وَلَا تَسُبُّواْ ٱلَّذِينَ يَدۡعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ فَيَسُبُّواْ ٱللَّهَ عَدۡوَۢا بِغَيۡرِ عِلۡمٖۗ كَذَٰلِكَ زَيَّنَّا لِكُلِّ أُمَّةٍ عَمَلَهُمۡ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِم مَّرۡجِعُهُمۡ فَيُنَبِّئُهُم بِمَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ﴿١٠٨﴾ وَأَقۡسَمُواْ بِٱللَّهِ جَهۡدَ أَيۡمَٰنِهِمۡ لَئِن جَآءَتۡهُمۡ ءَايَةٞ لَّيُؤۡمِنُنَّ بِهَاۚ قُلۡ إِنَّمَا ٱلۡأٓيَٰتُ عِندَ ٱللَّهِۖ وَمَا يُشۡعِرُكُمۡ أَنَّهَآ إِذَا جَآءَتۡ لَا يُؤۡمِنُونَ ﴿١٠٩﴾ وَنُقَلِّبُ أَفۡـِٔدَتَهُمۡ وَأَبۡصَٰرَهُمۡ كَمَا لَمۡ يُؤۡمِنُواْ بِهِۦٓ أَوَّلَ مَرَّةٖ وَنَذَرُهُمۡ فِي طُغۡيَٰنِهِمۡ يَعۡمَهُونَ ﴿١١٠﴾

ده‌ى ئانه خوڎان و په‌روه‌رڎگارتانه‌ن،بێژگه جـه ئـاڎى خوڎايتـه‌ر نييـه‌ن،خالقو گـرڎ چێوێن و بپه‌رسدێش و هـه‌ر ئـاڎ هاگـاڎار (چـه‌مه‌ڎارييكه‌ر و گـرڎ چـێوێوه‌ن ﴿١٠٢﴾ بيناييه‌كێ ده‌ركش نمه‌كه‌رانێ و ئاڎ ده‌ركو بيناييـه‌كا مكه‌رۆنـه، وه ئـاڎ لوتفـدارێوى هاگاڎاره‌ن﴿١٠٣﴾ دياره‌ن شمه جه لايه‌نو پـــه‌روه‌رڎگاريتاوه چـــه‌مێ دڵيتـــا په‌نـــه درييێنێ، هه‌ر كه‌سێو په‌نه‌شا بۆينۆ قازانجو وێشه‌ن و، هـه‌ر كه‌سيچ كـۆر بۆنـه زه‌ره‌رو وێـــشه‌ن و، مـــن چـــه‌مدارييكه‌ر نيـــه‌نان سـه‌رتاوه﴿١٠٤﴾ ئێمـه ئايه‌تـه‌كا پـا چـۆره شـــه‌ى مكـــه‌رمێوه ده‌ى هـــه‌ر بـــا بواچـــان وه‌نـــه‌نت ئێمـــه گه‌ره‌كمانـــه رۆشنێـــشا بكـــه‌رمێوه پـــه‌ى قۆمێـــوه هه‌كـــه فێـــرێ ببـانێ﴿١٠٥﴾ بگنـه شـوۆنه‌و ئـا نيگـێ جـه پـــه‌روه‌رڎگاريتۆ پـــه‌يت مـــه‌يۆ، بێژگـــه جـــه ئاڎى خوڎايتـه‌ر نييـه‌ن و، گۆشـت نـه‌بۆ جـه موشريكه‌كا﴿١٠٦﴾ خۆ ئه‌گـه‌ر خوڎا گـه‌ره‌كش بييه بيـێ ئاڎێ هامبـه‌ش قـه‌رار نـه‌دێنـێ، ئێمـه‌يچ تۆمـا نه‌كـه‌رڎه‌نى بـه پاسـه‌وان سه‌رشـاوه و نه‌كه‌رڎه‌نيـچما هه‌مـه‌كاره‌و سه‌ريـشا﴿١٠٧﴾ دژمـانى مه‌ڎه‌يدێ پانيشا بێژگه جه خوڎاى هاناشا وه‌نه به‌را نه‌ك قينييێنه و به نه‌زانانه ئاڎێچێ دژمانى بڎا بـه خـوڎاى، ئێمـه پـى نۆعـه كـارو گـرڎ نه‌تـه‌بێوه‌ما رازنـانۆ په‌يـشا دمـايى گێڵايگه‌شـا ئينـا لاو په‌ره‌رڎگاريـشاوه هاگاڎارێـشا مكـه‌رۆوه پـا كـارا كه‌ردێنێـشا﴿١٠٨﴾ ئـاڎێ قه‌سـه‌مى گۆره‌شـا بـه خوڎاى وارڎ هه‌كه حه‌ر موعجێزێوه‌شا په‌ى ئاما بێشك ئيمان مارانێ په‌نـه‌ش، بواچـه مـوعجيزه حـه‌ر به ده‌سو خوڎايه‌ن، جا شمه چووزاندێ ئه‌گه‌ر موعيجێزه‌كه به‌يۆ و ئـاڎێ ئيمـان نارانێ؟﴿١٠٩﴾ دڵ و ديڎه‌شا هۆر ڨێڵنمێوه و جه كارشا مۆزمێ هه‌ر پێسه ئه‌وه‌ڵجار ئيمانشا ناورڎ په‌نه، ئينجا وازشا چه‌نه مارمێنه تا جه سه‌ركه‌شيى ويشانه به كۆريى و سه‌رگه‌رڎانى بسوورپياوه﴿١١٠﴾

۞ وَلَوْ أَنَّنَا نَزَّلْنَا إِلَيْهِمُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةَ وَكَلَّمَهُمُ ٱلْمَوْتَىٰ وَحَشَرْنَا عَلَيْهِمْ كُلَّ شَيْءٍ قُبُلًا مَّا كَانُوا۟ لِيُؤْمِنُوٓا۟ إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ يَجْهَلُونَ ﴿١١١﴾ وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا شَيَٰطِينَ ٱلْإِنسِ وَٱلْجِنِّ يُوحِي بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ زُخْرُفَ ٱلْقَوْلِ غُرُورًا ۚ وَلَوْ شَآءَ رَبُّكَ مَا فَعَلُوهُ ۖ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ ﴿١١٢﴾ وَلِتَصْغَىٰٓ إِلَيْهِ أَفْـِٔدَةُ ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِٱلْءَاخِرَةِ وَلِيَرْضَوْهُ وَلِيَقْتَرِفُوا۟ مَا هُم مُّقْتَرِفُونَ ﴿١١٣﴾ أَفَغَيْرَ ٱللَّهِ أَبْتَغِي حَكَمًا وَهُوَ ٱلَّذِيٓ أَنزَلَ إِلَيْكُمُ ٱلْكِتَٰبَ مُفَصَّلًا ۚ وَٱلَّذِينَ ءَاتَيْنَٰهُمُ ٱلْكِتَٰبَ يَعْلَمُونَ أَنَّهُۥ مُنَزَّلٌ مِّن رَّبِّكَ بِٱلْحَقِّ ۖ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلْمُمْتَرِينَ ﴿١١٤﴾ وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ صِدْقًا وَعَدْلًا ۚ لَّا مُبَدِّلَ لِكَلِمَٰتِهِۦ ۚ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿١١٥﴾ وَإِن تُطِعْ أَكْثَرَ مَن فِي ٱلْأَرْضِ يُضِلُّوكَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ ۚ إِن يَتَّبِعُونَ إِلَّا ٱلظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ﴿١١٦﴾ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ مَن يَضِلُّ عَن سَبِيلِهِۦ ۖ وَهُوَ أَعْلَمُ بِٱلْمُهْتَدِينَ ﴿١١٧﴾ فَكُلُوا۟ مِمَّا ذُكِرَ ٱسْمُ ٱللَّهِ عَلَيْهِ إِن كُنتُم بِـَٔايَٰتِهِۦ مُؤْمِنِينَ ﴿١١٨﴾

١٤٢

خۆ ئەگەر ئێمە فریشتێ بووەزنمێرە پەی لایشا و مەرڎێ قسیشا چەنی بکەرانێ و گرڎ چێوێچما وەرو دەمیشانە کۆ کەرڎەبیێوە ئاڎێ ئیمان نارێنێ سا مەگەر خوڎا گەرەکش بییەبیێ بەڵام فرێشا نەفامێنێ و نمە فاما ﴿١١١﴾ هەر پا نۆعە پەی گرڎ پێغەممەرێوی دوژمەنێوما جە شەیتانەکاو بنیاڎمی و جنا سازنان قسێ ئەوەرازێی و دروێ پەی غەڕاکەرڎەی گێڵناوە پەی یۆترینی،خۆ ئەگەر پەروەرڎگارەکەت گەرەکش بییەبیێ ئانەی نەکەرێنێ،دەی هەر درویێوە هۆرمبەسا وازشا چەنە بارە ﴿١١٢﴾ دەی با دڵەکێ ئانیشا هەکە ئیمانشا بە ئاخیرەتی نییەن گۆش بگێرا پەی ئا قسە ئەوەرازیایا و پەنەشا رازیێ با و هەر تاوانێو مکەرانێ با بکەرانێش ﴿١١٣﴾ ئایا رەوان کەسێو بێژگە جە خوڎای بگێروو بە حەکەم(داڎوەر) جە وەختێوەنە هەکە ئاڎ کتێبش دوور جە کەمیی پەی وەزنایدێرە؟ ئانێچە هەکە کتێبما دینێ پەنە مزانانێ ئی کتێبە جە پەروەرڎگاریتۆ بە حەق وەزنیانرە، دەی نەکەری جە دووەدڵا بی ﴿١١٤﴾ فەرمایشتو پەروەرڎگاریت بەڕاسیی و دادپەورەانە یاوا ئەنجام، هیچ بفاڕێو نییەن پەی فەرمایشتەکاش، وە ئاڎ بژنەوی بووینیچەن ﴿١١٥﴾ خۆ ئەگەر بە گۆشو فرەو خەڵکو سەرو زەمینی بکەری جە ڕاو خوڎای وێڵت مکەرانێ،ئاڎێ حەر شۆنەو ئەجیای مگنا و هەر خەریکێ گۆترە کارینێ ﴿١١٦﴾ بەڕاسیی پەروەرڎگارت زاناتەرەن پا کەسیە هەکە جە ڕاو خوڎای وێڵ مبۆ، وە زاناتەریچەن پانیشا هەکە رانمایی کریێنێ ﴿١١٧﴾ دەی ئەگەر ئیمانتا هەن بە ئایەتەکاو خوڎای چانەیە بووەردێ هەکە وەختو سەرە بڕیەشنە نامۆ خوڎایش سەرۆ بریێنە ﴿١١٨﴾

وَمَا لَكُمْ أَلَّا تَأْكُلُوا مِمَّا ذُكِرَ ٱسْمُ ٱللَّهِ عَلَيْهِ وَقَدْ فَصَّلَ لَكُم مَّا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ إِلَّا مَا ٱضْطُرِرْتُمْ إِلَيْهِ ۗ وَإِنَّ كَثِيرًا لَّيُضِلُّونَ بِأَهْوَآئِهِم بِغَيْرِ عِلْمٍ ۗ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِٱلْمُعْتَدِينَ ﴿١١٩﴾ وَذَرُوا ظَٰهِرَ ٱلْإِثْمِ وَبَاطِنَهُۥٓ ۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكْسِبُونَ ٱلْإِثْمَ سَيُجْزَوْنَ بِمَا كَانُوا يَقْتَرِفُونَ ﴿١٢٠﴾ وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ ٱسْمُ ٱللَّهِ عَلَيْهِ وَإِنَّهُۥ لَفِسْقٌ ۗ وَإِنَّ ٱلشَّيَٰطِينَ لَيُوحُونَ إِلَىٰٓ أَوْلِيَآئِهِمْ لِيُجَٰدِلُوكُمْ ۖ وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ ﴿١٢١﴾ أَوَمَن كَانَ مَيْتًا فَأَحْيَيْنَٰهُ وَجَعَلْنَا لَهُۥ نُورًا يَمْشِي بِهِۦ فِي ٱلنَّاسِ كَمَن مَّثَلُهُۥ فِي ٱلظُّلُمَٰتِ لَيْسَ بِخَارِجٍ مِّنْهَا ۚ كَذَٰلِكَ زُيِّنَ لِلْكَٰفِرِينَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٢٢﴾ وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ أَكَٰبِرَ مُجْرِمِيهَا لِيَمْكُرُوا فِيهَا ۖ وَمَا يَمْكُرُونَ إِلَّا بِأَنفُسِهِمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿١٢٣﴾ وَإِذَا جَآءَتْهُمْ ءَايَةٌ قَالُوا لَن نُّؤْمِنَ حَتَّىٰ نُؤْتَىٰ مِثْلَ مَآ أُوتِيَ رُسُلُ ٱللَّهِ ۘ ٱللَّهُ أَعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُۥ ۗ سَيُصِيبُ ٱلَّذِينَ أَجْرَمُوا صَغَارٌ عِندَ ٱللَّهِ وَعَذَابٌ شَدِيدٌۢ بِمَا كَانُوا يَمْكُرُونَ ﴿١٢٤﴾

چێشتانه گۆشتو ئا حه‌یوانا نمه‌وه‌ردێ هه‌كه جه وه‌ختو سه‌ره بڕیه‌ینه نامۆ خوڎایشا سه‌رۆ بریێنه‌؟ به‌ڕاسیی ئانه هه‌كه خوڎای چه‌نه حه‌رام كه‌رڎێندێ جیاش كه‌رڎه‌نۆ سا مه‌گه‌ر(بێژگه‌) چانه‌ی ناچارێش بیدێ،راسه‌كێش فره‌و خه‌ڵكی به بێ زانای و به هه‌به‌سه‌كاو وێشا گومڕێ مبانێ، بێشك په‌روه‌رڎگارت وێش بزانته‌ره‌ن به ده‌سدرێژییكه‌را﴿١١٩﴾ واز جه گوناهی ئاشكرای و نادیاری باوه‌ردێ،به‌ڕاسیی ئانێ وێشا تووشو تاوانی مكه‌رانێ عێوه‌زاشا به پاو تاوانكه‌رڎه‌كه‌یشا مڎریۆوه﴿١٢٠﴾ هه‌ر ئاژه‌ڵێوه وه‌ختو سه‌ره بڕیه‌ینه نامێ خوڎایش سه‌رۆ نه‌بریۆنه گوشتش مه‌وه‌ردێ ئانه بێ شك گوناهبارییه‌ن،وه به‌ڕاسیی شه‌یتانه‌كێ چێو ۋزانه دڵو دۆسه‌كاشا هه‌تا ده‌مه ده‌مێتا چه‌نی بكه‌را، خۆ ئه‌گه‌ر به گۆششا بكه‌ردێ بێشك شمه‌یچ موشرێكێندێ﴿١٢١﴾ ئایا كه‌سێوه هه‌كه مه‌رڎه بۆ و زینڎه‌ما كه‌رڎه بۆوه و رۆشنایێوه‌ما په‌ی سازكه‌رڎه بۆ دڵێ خه‌ڵكینه په‌نه‌ش به‌یۆ و بلۆنه پێسه‌ن ئا كه‌سیه هه‌كه ئینا دڵێ تاریكییه‌كانه و چه‌نه‌شا نمه‌زیۆره ؟ هه‌ر پا جۆره ئانه هه‌كه كافره‌كێ مكه‌راش په‌یشا هۆنیانۆ﴿١٢٢﴾ هه‌ر پاسه‌یچ جه گرڎ ده‌گێوه‌نه گۆره‌ته‌رین تاوانباره‌كێش كه‌رڎێنێما ده‌سه‌ڵاتدارێ تا ته‌ڵه‌كه‌كاشا ساخته بڎا چه‌نه‌ش،فێڵ و ته‌ڵه‌كه‌یچ هه‌ر جه وێشا مكه‌را به‌ڵام شعوورش په‌نه نمه‌كه‌را﴿١٢٣﴾ وه‌ختێوه‌یچ ئایه‌تێوه‌شا په‌ی مێ مواچا ئیمان نمارمێنه هه‌تا ئانه ئامان په‌ی پێغه‌ممه‌را په‌ی ئێمه‌یچ نه‌یۆنه، ده‌ی خوڎا زاناته‌ره‌ن و وێش مزانۆ كێ هۆرۋچنۆ په‌ی یه‌یامه‌كه‌یش،جه ئاینڎه‌نه ئانێ هه‌كه تاوانشا كه‌رڎه‌ن جه جه‌زاو فێڵ و ته‌ڵه‌كه‌كاشانه جه لایه‌نو خوڎایۆ سووكیی و عه‌زابیۆه سه‌ختشا هه‌ن﴿١٢٤﴾

فَمَن يُرِدِ ٱللَّهُ أَن يَهْدِيَهُۥ يَشْرَحْ صَدْرَهُۥ لِلْإِسْلَٰمِ ۖ وَمَن يُرِدْ أَن يُضِلَّهُۥ يَجْعَلْ صَدْرَهُۥ ضَيِّقًا حَرَجًا كَأَنَّمَا يَصَّعَّدُ فِى ٱلسَّمَآءِ ۚ كَذَٰلِكَ يَجْعَلُ ٱللَّهُ ٱلرِّجْسَ عَلَى ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٢٥﴾ وَهَٰذَا صِرَٰطُ رَبِّكَ مُسْتَقِيمًا ۗ قَدْ فَصَّلْنَا ٱلْءَايَٰتِ لِقَوْمٍ يَذَّكَّرُونَ ﴿١٢٦﴾ ۞ لَهُمْ دَارُ ٱلسَّلَٰمِ عِندَ رَبِّهِمْ ۖ وَهُوَ وَلِيُّهُم بِمَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٢٧﴾ وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا يَٰمَعْشَرَ ٱلْجِنِّ قَدِ ٱسْتَكْثَرْتُم مِّنَ ٱلْإِنسِ ۖ وَقَالَ أَوْلِيَآؤُهُم مِّنَ ٱلْإِنسِ رَبَّنَا ٱسْتَمْتَعَ بَعْضُنَا بِبَعْضٍ وَبَلَغْنَآ أَجَلَنَا ٱلَّذِىٓ أَجَّلْتَ لَنَا ۚ قَالَ ٱلنَّارُ مَثْوَىٰكُمْ خَٰلِدِينَ فِيهَآ إِلَّا مَا شَآءَ ٱللَّهُ ۗ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿١٢٨﴾ وَكَذَٰلِكَ نُوَلِّى بَعْضَ ٱلظَّٰلِمِينَ بَعْضًۢا بِمَا كَانُوا۟ يَكْسِبُونَ ﴿١٢٩﴾ يَٰمَعْشَرَ ٱلْجِنِّ وَٱلْإِنسِ أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنكُمْ يَقُصُّونَ عَلَيْكُمْ ءَايَٰتِى وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَآءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَا ۚ قَالُوا۟ شَهِدْنَا عَلَىٰٓ أَنفُسِنَا ۖ وَغَرَّتْهُمُ ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَا وَشَهِدُوا۟ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كَانُوا۟ كَٰفِرِينَ ﴿١٣٠﴾

خوڎا ئه‌گه‌ر گه‌ره‌کش بوْ رانمایی که‌سێوه بکه‌روْ سینه‌ش مکه‌روْوه په‌ی ئیسلامی، وه ئه‌گه‌ر گه‌ره‌کش بوْنه گومڕاش بکه‌روْ سینه‌ش ته‌سك مکه‌روْوه هه‌ر پێسه‌و ئا که‌سیه رووه‌و ئاسمان به‌رز مبوْوه، ئا که‌سیْ هه‌که ئیمان نمارا خوڎا پی نوْعه ریسواییشا ماروْ مله‌ره﴿١٢٥﴾ ئینه‌یچه رای راسه‌و په‌روه‌رڎگاریتنه، دیاره‌ن ئایه‌ته‌کێما روْشنیْ که‌رڎێنیْوه په‌ی قوْمێوه یاڎاوه‌یی مکه‌ران﴿١٢٦﴾ جه لایه‌نو په‌روه‌رڎگاریشاوه ئه‌نوا و ئاشتیی (به‌هه‌شت)شا په‌ی هه‌ن و وێچش جه وه‌رو ئا کارا هه‌که که‌رێنێشا دوْسشانه﴿١٢٧﴾ چا روْیچنه هه‌که گرڎی جه‌میْ مکه‌روْوه ـ په‌نه‌شا مواچوْ ـ ئه‌ی گروْو جنه‌کا شمه به‌ڕاسیی فرێتا جه ئینسانه‌کا گومڕیْ که‌رڎیْ، دوْسه‌کێشا جه ئینسانا مواچا ئه‌ی په‌روه‌رڎگارما ! برێوه‌ما جه برێوه‌ته‌ریما به‌هره(سووڎ)ش هوْرگێرت ده‌ی ئینا یاوێنمیْ ئا وه‌خت و ساته دیاریت که‌رڎه‌ن په‌یما، خوڎایچ فه‌رماوْ ئێر یاگیْ هه‌تا هه‌تاییه‌تانه و تا ئا وه‌خته خوڎا گه‌ره‌کشه‌ن چه‌نه‌ش نه‌مرێندیْ، به‌ڕاسیی په‌روه‌رڎگارت دانای بزانه‌ن﴿١٢٨﴾ پی نوْعه سته‌مکاره‌کا مکه‌رمیْ به دوْسیْ یوْترینی به سه‌به‌بوْ ئا کاراوه که‌رێنێشا﴿١٢٩﴾ ئه‌ی گروْو جن و ئینسی ئایا پێغه‌مه‌ریْ جه وێتا نامیْ په‌ی لاتیا و ئایه‌کاو من نه‌وانێنێوه ملتاره و هوْشیاریْ و ووریی یاوای به ئاروْیتا نه‌که‌رێنێوه ؟ مواچانیْ ئێمه وێما شاهێڎیی سه‌رو وێما مڎه‌یمیْ، ئه‌ریْ ئاڎیْ ژیوای دنیی غه‌ڕیْ که‌رڎیْ و شاهێڎییشا دا سه‌رو وێشا هه‌که به‌ڕاسیی وه‌ختو وێش کافریْ بێنیْ﴿١٣٠﴾ ئینه‌ما په‌ی ئانه‌ی یاونا هه‌که بزاندیْ خوڎا به ناهه‌ق و سته‌م ده‌گاکێش قڕیْ نه‌که‌رڎیْ جه وه‌ختێنه خه‌ڵکه‌که‌شا بیْ هاگا بی یه‌بوْ﴿١٣١﴾

ذَٰلِكَ أَن لَّمۡ يَكُن رَّبُّكَ مُهۡلِكَ ٱلۡقُرَىٰ بِظُلۡمٖ وَأَهۡلُهَا غَٰفِلُونَ ﴿١٣١﴾ وَلِكُلّٖ دَرَجَٰتٞ مِّمَّا عَمِلُواْۚ وَمَا رَبُّكَ بِغَٰفِلٍ عَمَّا يَعۡمَلُونَ ﴿١٣٢﴾ وَرَبُّكَ ٱلۡغَنِيُّ ذُو ٱلرَّحۡمَةِۚ إِن يَشَأۡ يُذۡهِبۡكُمۡ وَيَسۡتَخۡلِفۡ مِنۢ بَعۡدِكُم مَّا يَشَآءُ كَمَآ أَنشَأَكُم مِّن ذُرِّيَّةِ قَوۡمٍ ءَاخَرِينَ ﴿١٣٣﴾ إِنَّ مَا تُوعَدُونَ لَأٓتٖۖ وَمَآ أَنتُم بِمُعۡجِزِينَ ﴿١٣٤﴾ قُلۡ يَٰقَوۡمِ ٱعۡمَلُواْ عَلَىٰ مَكَانَتِكُمۡ إِنِّي عَامِلٞۖ فَسَوۡفَ تَعۡلَمُونَ مَن تَكُونُ لَهُۥ عَٰقِبَةُ ٱلدَّارِۚ إِنَّهُۥ لَا يُفۡلِحُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿١٣٥﴾ وَجَعَلُواْ لِلَّهِ مِمَّا ذَرَأَ مِنَ ٱلۡحَرۡثِ وَٱلۡأَنۡعَٰمِ نَصِيبٗا فَقَالُواْ هَٰذَا لِلَّهِ بِزَعۡمِهِمۡ وَهَٰذَا لِشُرَكَآئِنَاۖ فَمَا كَانَ لِشُرَكَآئِهِمۡ فَلَا يَصِلُ إِلَى ٱللَّهِۖ وَمَا كَانَ لِلَّهِ فَهُوَ يَصِلُ إِلَىٰ شُرَكَآئِهِمۡۗ سَآءَ مَا يَحۡكُمُونَ ﴿١٣٦﴾ وَكَذَٰلِكَ زَيَّنَ لِكَثِيرٖ مِّنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ قَتۡلَ أَوۡلَٰدِهِمۡ شُرَكَآؤُهُمۡ لِيُرۡدُوهُمۡ وَلِيَلۡبِسُواْ عَلَيۡهِمۡ دِينَهُمۡۖ وَلَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ مَا فَعَلُوهُۖ فَذَرۡهُمۡ وَمَا يَفۡتَرُونَ ﴿١٣٧﴾

١٤٥

په‌ی هه‌ریوْ چاذیشا چه‌نذه‌ها پلیْ هه‌نیْ وه‌راوه‌رو هه‌رمانه‌کاشا و،په‌روه‌رنت بیْهاگا نییه‌ن چانه‌ی مکه‌راش﴿١٣٢﴾ په‌روه‌رذگارت دوْڵه‌مه‌نذ و ساحیببه‌زه‌یین، ئه‌گه‌ر گه‌ره‌کش بوْ مبه‌روْتاووه و هه‌ر که‌سیچش گه‌ره‌ك بوْ مکه‌روْش به یاگه‌نشینتا هه‌ر پیْسه شمه‌ش جه وه‌چه‌و قوْمیْوه‌ته‌ری ئارذریدیْ کایه﴿١٣٣﴾ ئا به‌ڵیْنیْ په‌نه‌تا مذریا به دڵنیاییوّ مه‌یانیْ ۋه‌روّ و شمه نمه‌تاودیْ په‌که‌شا بذه‌یدیْ﴿١٣٤﴾ بواچه ئه‌ی قوْمه‌که‌م هه‌رچیتا جه ده‌س مه‌یوْ بکه‌ردیْش ئینا منیچ خه‌ریکو کارینا،جه ئاینده‌نه مزاندیْ سه‌ر ئه‌نجامو یانه‌و قیامه‌تی په‌ی کیْن، به‌دڵنیاییوّ سته‌مکاریْ سه‌ر فرازیْ نمه‌با﴿١٣٥﴾ چا به‌روبوومی و ماڵاتیه هه‌که خوذای فه‌راهه‌م ئاورذه‌ن به‌شیّوه‌شا نیاره په‌ی خوذای به خه‌یاڵو ویْشا ئینه په‌ی خوذای و ئینه‌یچ په‌ی هامبه‌ش(بت)ه‌کاما،جا ئا به‌شیْ هه‌که قه‌رارشا دیّبیْ په‌ی هامبه‌شه‌کاشا نه یاویْ به خوذای، وه ئانیْ هه‌که هینه‌و خوذای بیْ یاویْ لاو هامبه‌شه‌کاشا،ده‌ی عیش جه نا داذ وه‌ریی و ئا حوکمیه هه‌که که‌ریْنیْش﴿١٣٦﴾ ئه پی جوْره هامبه‌شه‌کیْشا په‌ی فره‌و موشریکه‌کا کوشته‌ی زاروڵه‌کاشا رازنیْنیْوه تا دلیْشانه به‌را و دینه‌که‌یشا بشیْونا وه‌نه‌شا، خوْ ئه‌گه‌ر خوذا گه‌ره‌کش بییّ نه تاویْنیْ پاسه بکه‌را، وازشا چه‌نه باره با هه‌ر دروْ و ده‌له‌سه هوْربینا﴿١٣٧﴾

وَقَالُواْ هَٰذِهِۦٓ أَنۡعَٰمٞ وَحَرۡثٌ حِجۡرٞ لَّا يَطۡعَمُهَآ إِلَّا مَن نَّشَآءُ
بِزَعۡمِهِمۡ وَأَنۡعَٰمٌ حُرِّمَتۡ ظُهُورُهَا وَأَنۡعَٰمٞ لَّا يَذۡكُرُونَ
ٱسۡمَ ٱللَّهِ عَلَيۡهَا ٱفۡتِرَآءً عَلَيۡهِۚ سَيَجۡزِيهِم بِمَا كَانُواْ
يَفۡتَرُونَ ﴿١٣٨﴾ وَقَالُواْ مَا فِي بُطُونِ هَٰذِهِ ٱلۡأَنۡعَٰمِ خَالِصَةٞ
لِّذُكُورِنَا وَمُحَرَّمٌ عَلَىٰٓ أَزۡوَٰجِنَاۖ وَإِن يَكُن مَّيۡتَةٗ
فَهُمۡ فِيهِ شُرَكَآءُۚ سَيَجۡزِيهِمۡ وَصۡفَهُمۡۚ إِنَّهُۥ حَكِيمٌ
عَلِيمٞ ﴿١٣٩﴾ قَدۡ خَسِرَ ٱلَّذِينَ قَتَلُوٓاْ أَوۡلَٰدَهُمۡ سَفَهَۢا بِغَيۡرِ
عِلۡمٖ وَحَرَّمُواْ مَا رَزَقَهُمُ ٱللَّهُ ٱفۡتِرَآءً عَلَى ٱللَّهِۚ قَدۡ ضَلُّواْ
وَمَا كَانُواْ مُهۡتَدِينَ ﴿١٤٠﴾ ۞ وَهُوَ ٱلَّذِيٓ أَنشَأَ جَنَّٰتٖ
مَّعۡرُوشَٰتٖ وَغَيۡرَ مَعۡرُوشَٰتٖ وَٱلنَّخۡلَ وَٱلزَّرۡعَ مُخۡتَلِفًا
أُكُلُهُۥ وَٱلزَّيۡتُونَ وَٱلرُّمَّانَ مُتَشَٰبِهٗا وَغَيۡرَ مُتَشَٰبِهٖۚ
كُلُواْ مِن ثَمَرِهِۦٓ إِذَآ أَثۡمَرَ وَءَاتُواْ حَقَّهُۥ يَوۡمَ حَصَادِهِۦۖ
وَلَا تُسۡرِفُوٓاْۚ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلۡمُسۡرِفِينَ ﴿١٤١﴾ وَمِنَ ٱلۡأَنۡعَٰمِ
حَمُولَةٗ وَفَرۡشٗاۚ كُلُواْ مِمَّا رَزَقَكُمُ ٱللَّهُ وَلَا تَتَّبِعُواْ
خُطُوَٰتِ ٱلشَّيۡطَٰنِۚ إِنَّهُۥ لَكُمۡ عَدُوّٞ مُّبِينٞ ﴿١٤٢﴾

١٤٦

وە واچێنیْ ئینیْ چنڎْ ماڵات و مەزریوٚەنیْ قـوٚرخیْ کریێنـیْ بـەلافو وێـشا واچـێنیْ هەرکـەس ئێمـە گـەرەکما نـەبوْ نمەوەروٚشا چـەنە وە مـاڵاتێوە تـەریْ مازیـشا بـار و سـوارییش وەنـە حـەرام کریـا بـیْ وە بـڕیْ ئاژەڵێچ نامیْ خوڎایشا سەروْ نەبرییْ هەکە ئینـە دروٚهوٚربەسـتەین دەمو خوڎایـوٚ، دەی چوٚڎمای خـوا سـەرو ئـی دروٚهـوٚر بەستەیە جەزاشـا مـڎوٚوە﴿١٣٨﴾ وە واچـێنیْ ئانـە ئینـا لەمـەو ئـی ئاژەڵانـە تایبەتـەن پـەی نیرینەکاما و حەرام کریان سەرو ژەنـەکاما، ئەگـەر بە مرداروٚ بییـەی بەیوْ بەر چەنەش هامبەشـێنیْ، دمـایی خـوڎا عێـوەزاو ئـی باس و خواساشا مڎوٚوە، بێشك ئاڎ دانای بزانـەن ﴿١٣٩﴾ بێشك ئا کەسیْ زاروٚڵـەکیْ وێشا بە گێلانە و بەبیْ زانای کوشتیْ هـەر پاسە هەکە ئا رزقە خـوڎای دیْ بێنـیْ پەنە بـە دروٚهوٚربەسـتەی بـە دەمـو خوڎایـوٚ حەرامشا کەرڎ ئوٚ وێشا زەرەرشاکەرڎ، دیارەن راشـا گومـە کـەرڎە و هیدایـەت دریـیْ نـەبییْ﴿١٤٠﴾ خوڎا ئا زاتەن هەکە باخاتیْ بەرزی لەق و پوٚپداریْ و باخاتیْ نزمی لەق و پوٚپ شوٚڕیْ و دارخـورمیْ و مەزرێش بە ووجووڎ ئارڎێنیْ هەکە جە وارڎەینـە جە یوٚتری جیێنـیْ زەیتـوون و دار هەناریـچش خـەلقیْ کـەرڎێنیْ هەکـە بە رەواڵـەت ئوٚ یـوٚی مـشا کەچـی تـام و رەنگەنـە جیـاوازێنیْ، هـەر وەخـت مێوەتا پەنە یاوا چەنەش بووەردیْ جە ڕوٚ چنیەیـشنە بەشـەو خوڎایش چەنە بڎەیـدیْ بە هـەژارا و جە قرپ(ئیسراف)ی وێتا پارێزندیْ، خوڎا قرپ ئەوە کەرێش وەشیْ نمەسیانیْ﴿١٤١﴾ جە ماڵاتیچ برێـوەش پـەی بـار بـەرڎەی و برێوەتـەر جـە کوڵـك و پەژمەکـەیش پـەی چێرەخەری پـەی بـە دی ئاورڎێندیْ،بووەردیْ چا رزقیە خوڎای دێندیْ پەنە و نەگندیْ شوٚنوْ هەنگامـەکاو شـەیتانی، دیـارەن ئاڎ دوژمەنی ئاشکراو شمەن﴿١٤٢﴾

ثَمَٰنِيَةَ أَزۡوَٰجٖۖ مِّنَ ٱلضَّأۡنِ ٱثۡنَيۡنِ وَمِنَ ٱلۡمَعۡزِ ٱثۡنَيۡنِۗ
قُلۡ ءَآلذَّكَرَيۡنِ حَرَّمَ أَمِ ٱلۡأُنثَيَيۡنِ أَمَّا ٱشۡتَمَلَتۡ عَلَيۡهِ
أَرۡحَامُ ٱلۡأُنثَيَيۡنِۖ نَبِّـُٔونِي بِعِلۡمٍ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ١٤٣
وَمِنَ ٱلۡإِبِلِ ٱثۡنَيۡنِ وَمِنَ ٱلۡبَقَرِ ٱثۡنَيۡنِۗ قُلۡ ءَآلذَّكَرَيۡنِ
حَرَّمَ أَمِ ٱلۡأُنثَيَيۡنِ أَمَّا ٱشۡتَمَلَتۡ عَلَيۡهِ أَرۡحَامُ ٱلۡأُنثَيَيۡنِۖ
أَمۡ كُنتُمۡ شُهَدَآءَ إِذۡ وَصَّىٰكُمُ ٱللَّهُ بِهَٰذَاۚ فَمَنۡ
أَظۡلَمُ مِمَّنِ ٱفۡتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبٗا لِّيُضِلَّ ٱلنَّاسَ بِغَيۡرِ
عِلۡمٍۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ١٤٤ قُل لَّآ أَجِدُ
فِي مَآ أُوحِيَ إِلَيَّ مُحَرَّمًا عَلَىٰ طَاعِمٖ يَطۡعَمُهُۥٓ إِلَّآ أَن يَكُونَ
مَيۡتَةً أَوۡ دَمٗا مَّسۡفُوحًا أَوۡ لَحۡمَ خِنزِيرٖ فَإِنَّهُۥ رِجۡسٌ أَوۡ
فِسۡقًا أُهِلَّ لِغَيۡرِ ٱللَّهِ بِهِۦۚ فَمَنِ ٱضۡطُرَّ غَيۡرَ بَاغٖ وَلَا عَادٖ
فَإِنَّ رَبَّكَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ١٤٥ وَعَلَى ٱلَّذِينَ هَادُواْ حَرَّمۡنَا
كُلَّ ذِي ظُفُرٖۖ وَمِنَ ٱلۡبَقَرِ وَٱلۡغَنَمِ حَرَّمۡنَا عَلَيۡهِمۡ
شُحُومَهُمَآ إِلَّا مَا حَمَلَتۡ ظُهُورُهُمَآ أَوِ ٱلۡحَوَايَآ أَوۡ مَا ٱخۡتَلَطَ
بِعَظۡمٖۚ ذَٰلِكَ جَزَيۡنَٰهُم بِبَغۡيِهِمۡۖ وَإِنَّا لَصَٰدِقُونَ ١٤٦

هه‌شت جوٚتیْ(سه‌ریْ) مالاتش جه نیٚرو میٚڵه‌ی خه‌ڵق که‌رده‌ن،جه مه‌یی دویْ و جه بزیْ دویْ، بواچه ئایا نیٚرینه‌کیٚش حه‌رامیْ که‌رذیٚنیْ یان میٚڵه‌کیْ یان ئانیْ هه‌که ئینیْ دلیْ زاروٚڵه‌دانه‌و میٚڵه‌کانه؟ ده‌ی ئه‌گه‌ر راس ماچیدیْ به زانایوٚ به‌ڵگه‌م نیشانه بذه‌یدیْ﴿١٤٣﴾ وه جه ووشتری دویْ و جه گاویٚچ دویْ،بواچه ئایا نیٚره‌کیٚش حه‌رامیْ که‌رذیٚنیْ یان میٚڵه‌کیْ یا خوٚ ئانیْ هه‌که ئینیْ زاروٚڵه‌دانه‌و میٚڵه‌کانه؟ یان شمه چا بیٚندیْ و شاهیٚدیْ بیٚندیْ وه‌ختیٚوه خوذا پاسه‌ش ئه‌سپاراره ؟ جا کیْ چا که‌سیه سته‌مکارته‌ره‌ن درویْ هوٚرمبه‌سوٚ ده‌مو خوذایوٚ په‌ی ئینه‌ی به نه‌زانانه خه‌ڵکی گومڕا بکه‌روٚ ؟ به‌ڕاسیی خوذا هیدایه‌تو قوٚمی سته‌مکاری نمه‌ذو﴿١٤٤﴾ بواچه چانه‌ینه هه‌که به نیگا په‌یم ئامان چیٚویٚوه نمه‌وینوو حه‌رام کریابوو سه‌رو بووه‌ری سا مه‌گه‌ر ئانه هه‌که مرذار بییه‌بوٚوه یان وونیٚوه مجییْ بوٚ یان گوشتو خووگی هه‌که دیاره‌ن پیسه‌ن یان ئاژه‌ڵیٚوه هه‌که به نامیْ غه‌یرو خوذایوٚ سه‌ره بڕیابوٚ ئینه‌یچ لادایه‌ن، چینه‌یچه‌نه هه‌ر که‌سیٚوه ناچار ببوٚ نه‌ك به حه‌ز و مه‌یل ئانه بیٚشك په‌روه‌رذگاره‌که‌ت چه‌نه وه‌ش بییه‌ی ره‌حمینه‌ن﴿١٤٥﴾ وه سه‌رو ئانیشا هه‌که بییْ به جووله‌کیْ گرد زینذه‌وه‌ریٚوه ناخوندارما حه‌رام که‌رذ، وه وه‌ز و پیی گاویْ و مه‌ییٚما وه‌نه حه‌رامیْ که‌رذیْ بیٚژگه چانه‌ی به مووره‌و مازیشاوه یا دوٚرو ریخوڵه‌کاشاوه بوٚ یان تیٚکه‌ڵ به پیٚشا بییه‌بوٚ، ئی جه‌زیْ به سه‌به‌بو زوڵمیشاوه مذه‌یمیٚشاوه، به‌ڕاسیی ئیمه راسواچیٚچه‌نمیْ﴿١٤٦﴾

فَإِن كَذَّبُوكَ فَقُل رَّبُّكُمۡ ذُو رَحۡمَةٖ وَٰسِعَةٖ وَلَا يُرَدُّ
بَأۡسُهُۥ عَنِ ٱلۡقَوۡمِ ٱلۡمُجۡرِمِينَ ﴿١٤٧﴾ سَيَقُولُ ٱلَّذِينَ أَشۡرَكُواْ
لَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ مَآ أَشۡرَكۡنَا وَلَآ ءَابَآؤُنَا وَلَا حَرَّمۡنَا مِن شَيۡءٖۚ
كَذَٰلِكَ كَذَّبَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡ حَتَّىٰ ذَاقُواْ بَأۡسَنَاۗ
قُلۡ هَلۡ عِندَكُم مِّنۡ عِلۡمٖ فَتُخۡرِجُوهُ لَنَآۖ إِن تَتَّبِعُونَ إِلَّا
ٱلظَّنَّ وَإِنۡ أَنتُمۡ إِلَّا تَخۡرُصُونَ ﴿١٤٨﴾ قُلۡ فَلِلَّهِ ٱلۡحُجَّةُ ٱلۡبَٰلِغَةُۖ
فَلَوۡ شَآءَ لَهَدَىٰكُمۡ أَجۡمَعِينَ ﴿١٤٩﴾ قُلۡ هَلُمَّ شُهَدَآءَكُمُ
ٱلَّذِينَ يَشۡهَدُونَ أَنَّ ٱللَّهَ حَرَّمَ هَٰذَاۖ فَإِن شَهِدُواْ فَلَا تَشۡهَدۡ
مَعَهُمۡۚ وَلَا تَتَّبِعۡ أَهۡوَآءَ ٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا وَٱلَّذِينَ
لَا يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡأٓخِرَةِ وَهُم بِرَبِّهِمۡ يَعۡدِلُونَ ﴿١٥٠﴾ ۞ قُلۡ
تَعَالَوۡاْ أَتۡلُ مَا حَرَّمَ رَبُّكُمۡ عَلَيۡكُمۡۖ أَلَّا تُشۡرِكُواْ
بِهِۦ شَيۡـٔٗاۖ وَبِٱلۡوَٰلِدَيۡنِ إِحۡسَٰنٗاۖ وَلَا تَقۡتُلُوٓاْ أَوۡلَٰدَكُم
مِّنۡ إِمۡلَٰقٖ نَّحۡنُ نَرۡزُقُكُمۡ وَإِيَّاهُمۡۖ وَلَا تَقۡرَبُواْ ٱلۡفَوَٰحِشَ
مَا ظَهَرَ مِنۡهَا وَمَا بَطَنَۖ وَلَا تَقۡتُلُواْ ٱلنَّفۡسَ ٱلَّتِي حَرَّمَ ٱللَّهُ
إِلَّا بِٱلۡحَقِّۚ ذَٰلِكُمۡ وَصَّىٰكُم بِهِۦ لَعَلَّكُمۡ تَعۡقِلُونَ ﴿١٥١﴾

جا ئه‌گه‌ر به‌ درۆزنشا زانای بواچه‌ په‌روه‌رڎگارتا داراو ره‌حمه‌تێوه‌ فراوانیه‌ن و قه‌وه‌تو خه‌شمه‌و خوڎای جه‌ قۆمو سته‌مكارا نمه‌گێڵنیۆوه‌﴿١٤٧﴾ چۆڎمای موشریكه‌كێ مواچانێ ئه‌گه‌ر خوڎا گه‌ره‌كش بییێ شه‌ریكش په‌ی قه‌رار نه‌ڎێنمێ نه‌ ئێمه‌ و نه‌ باپ و باپیره‌كێما و هیچیچ حه‌رام نه‌كه‌رێنێ،هه‌ر پا جۆره‌ ئوونێ وه‌ڵێ ئاڎیشایچ درویێ كه‌رێنێ هه‌تا ئا وه‌خته‌ جه‌زره‌به‌شا چه‌شتێمێ،بواچه‌ ئایا هیچ عیلمیۆه‌تا هه‌ن نیشانه‌ما بڎه‌یدێ ؟ شمه‌ ته‌نیا شۆنه‌و ئه‌جیای كۆتێندێ و ته‌نیا گۆتره‌ وێتاوه‌ دۆدێ﴿١٤٨﴾ ده‌ی بواچه‌ به‌ڵگێ قه‌وه‌ته‌ هه‌ر هینه‌و خوڎاینه‌، ئه‌گه‌ر گه‌ره‌كش بییه‌بییێ هیدایه‌تو گرڎیتا دێ﴿١٤٩﴾ بواچه‌ ئا شاهیڎاتا باردێ هه‌كه‌ شاهێڎیی مڎانێ خوڎا ئینه‌ش حه‌رام كه‌رڎه‌ن، ئه‌گه‌ر ئاڎێ شاهێڎیشادا تۆ شاهیڎیی مه‌ڎه‌ چه‌نیشا و مه‌گنه‌ شۆنه‌و هه‌وا و هه‌به‌سو ئانیشا ئایه‌ته‌كێ ئێمه‌شا به‌ درویێ زانێ و ئانیشا ئیمان نمارا به‌ ئاخیره‌تی و هامشان(هامتا) منیاره‌ په‌ی په‌روه‌رڎگاریشا﴿١٥٠﴾ بواچه‌ به‌یدێ با ئانه‌ په‌روه‌رڎگاریتا وه‌نه‌ حه‌رام كه‌رڎێندێ بووانووشۆ په‌یتا، هیچ چێوییۆوه‌ مه‌كه‌ردێ به‌ هامبه‌شش و، چه‌نی ئه‌ڎا و تاته‌ی خاسێ بیدێ و،جه‌ ته‌رسه‌و فه‌قیرینه‌ زارۆڵه‌كاتا مه‌كوشدێ،ئێمه‌ رزقو شمه‌ و ئاڎیشایچ مڎه‌یمێ و،نزیكێ كاری ناشیرینی مه‌گندێ چ ئاشكرا و چ ئه‌وه‌شاریا، هیچ كه‌سێوه‌یچ مه‌كوشدێ به‌ هه‌ق نه‌بۆ،خوڎا ئینه‌ش ئه‌مره‌ په‌نه‌ كه‌رڎێندێ ده‌ی به‌شكو ژیرێ بیدێ﴿١٥١﴾

وَلَا تَقْرَبُوا۟ مَالَ ٱلْيَتِيمِ إِلَّا بِٱلَّتِى هِىَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُۥ ۖ وَأَوْفُوا۟ ٱلْكَيْلَ وَٱلْمِيزَانَ بِٱلْقِسْطِ ۖ لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ۖ وَإِذَا قُلْتُمْ فَٱعْدِلُوا۟ وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ ۖ وَبِعَهْدِ ٱللَّهِ أَوْفُوا۟ ۚ ذَٰلِكُمْ وَصَّىٰكُم بِهِۦ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿١٥٢﴾ وَأَنَّ هَٰذَا صِرَٰطِى مُسْتَقِيمًا فَٱتَّبِعُوهُ ۖ وَلَا تَتَّبِعُوا۟ ٱلسُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَن سَبِيلِهِۦ ۚ ذَٰلِكُمْ وَصَّىٰكُم بِهِۦ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٥٣﴾ ثُمَّ ءَاتَيْنَا مُوسَى ٱلْكِتَٰبَ تَمَامًا عَلَى ٱلَّذِىٓ أَحْسَنَ وَتَفْصِيلًا لِّكُلِّ شَىْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَّعَلَّهُم بِلِقَآءِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ ﴿١٥٤﴾ وَهَٰذَا كِتَٰبٌ أَنزَلْنَٰهُ مُبَارَكٌ فَٱتَّبِعُوهُ وَٱتَّقُوا۟ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٥٥﴾ أَن تَقُولُوٓا۟ إِنَّمَآ أُنزِلَ ٱلْكِتَٰبُ عَلَىٰ طَآئِفَتَيْنِ مِن قَبْلِنَا وَإِن كُنَّا عَن دِرَاسَتِهِمْ لَغَٰفِلِينَ ﴿١٥٦﴾ أَوْ تَقُولُوا۟ لَوْ أَنَّآ أُنزِلَ عَلَيْنَا ٱلْكِتَٰبُ لَكُنَّآ أَهْدَىٰ مِنْهُمْ ۚ فَقَدْ جَآءَكُم بَيِّنَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ ۚ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن كَذَّبَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَصَدَفَ عَنْهَا ۗ سَنَجْزِى ٱلَّذِينَ يَصْدِفُونَ عَنْ ءَايَٰتِنَا سُوٓءَ ٱلْعَذَابِ بِمَا كَانُوا۟ يَصْدِفُونَ ﴿١٥٧﴾

١٤٩

وە نزیکێ مالو هەتیمی مەگندێ سا مەگەر بە خاستەرین نوع هەتا گۆرە و بالق مبۆ و بەرێکیی دەس پەی پیمانەی و کێشانەی ببەردێ، جە تەواناى(هازێ) زیاتەر ئەرك نمەوورزمێ سەرو هیچ کەسی،وە ئەگەر قسێتا کەرڎێ دادپەورەرێ بیدێ چەنەشا با سەبارەت بە قوٚمی نزیکیچتا بانێ و، بەلێنێوە دێنەتا بە خوڎای بەگاش باردێ،خوڎا ئینێشە بە شمە ئەسپارێنێ بەشکو گرڎ وەخت باردێشاوە ویرتا﴿١٥٢﴾ بێگومان رای راسەو من ئینێنە دەی بگندێ شوٚنیش و، مەگندێ شوٚنەو ڕاکاتەری چوونکە جە ڕاو خوڎای لاتا مڎا، ئینەش بە شمە ئەسپاران بەشکو پارێز بکەردێ﴿١٥٣﴾ ئینجا کتێبێمادا بە مووسای هەتا خاسەما بێ کەم و کوڕیی بۆ وەرانوەرو ئا کەسیە هەکە ڕای ڕاسەش گرتێنەوەر تا باسو گرڎ چێویچما کەرڎە بۆ و ببۆ بە سەبەبو هیدایەتی و رەحمو خوڎای بەشکو ئیمان باوەرا بە شاڎ بییەی بە دیڎارو پەروەرڎگاریشا﴿١٥٤﴾ ئینە کتێبێوە موبارەکەن وەزنانمارە بگندێ شوٚنیش و پارێز بکەردێ بەشکوم رەحمتا پەنە بکرێونە﴿١٥٥﴾ تا نەواچدێ بەڕاسیی کتێب هەر سەرو ئا دوٚە تایفەیرە وەزنیارە هەکە وەلێ ئێمەنە بێنێ و ئێمە هیچ هاگێوەما جە حالێ و بالێشا نەبێ﴿١٥٦﴾ یان بواچدێ ئەگەر ئێمە کتێبما وەزنیابییێرە سەر بێشك جە ئاڎیشا خاستەر هیدایەت هوٚرگێرێنمێ، دەی خوٚ هەر بەڕاسیی بەلگەی ئاشکرا و رانمایی و رەحمەتتا جە پەروەرڎگاریتاوە پەی ئاما،جاکێ چانەی ستەمکارتەرەن هەکە ئایەتەکاو خوڎای بە دروٚێ بزانوٚنە و وێش لابڎوٚ چەنەشا؟ چوٚ ڎمای جەزاو ئانیشا بە خراپتەرین عەزاب مڎەیمێوە هەکە وێشا جە ئایەتەکاما لادێنێ﴿١٥٧﴾

هَلْ يَنظُرُونَ إِلَّآ أَن تَأْتِيَهُمُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ رَبُّكَ أَوْ يَأْتِيَ بَعْضُ
ءَايَٰتِ رَبِّكَ ۗ يَوْمَ يَأْتِي بَعْضُ ءَايَٰتِ رَبِّكَ لَا يَنفَعُ نَفْسًا إِيمَٰنُهَا
لَمْ تَكُنْ ءَامَنَتْ مِن قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِيٓ إِيمَٰنِهَا خَيْرًا ۗ قُلِ ٱنتَظِرُوٓاْ
إِنَّا مُنتَظِرُونَ ١٥٨ إِنَّ ٱلَّذِينَ فَرَّقُواْ دِينَهُمْ وَكَانُواْ شِيَعًا لَّسْتَ
مِنْهُمْ فِي شَيْءٍ ۚ إِنَّمَآ أَمْرُهُمْ إِلَى ٱللَّهِ ثُمَّ يُنَبِّئُهُم بِمَا كَانُواْ يَفْعَلُونَ
١٥٩ مَن جَآءَ بِٱلْحَسَنَةِ فَلَهُۥ عَشْرُ أَمْثَالِهَا ۖ وَمَن جَآءَ بِٱلسَّيِّئَةِ
فَلَا يُجْزَىٰٓ إِلَّا مِثْلَهَا وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ١٦٠ قُلْ إِنَّنِي هَدَىٰنِي رَبِّيٓ
إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ دِينًا قِيَمًا مِّلَّةَ إِبْرَٰهِيمَ حَنِيفًا ۚ وَمَا كَانَ
مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ١٦١ قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ
رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ١٦٢ لَا شَرِيكَ لَهُۥ ۖ وَبِذَٰلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا۠ أَوَّلُ ٱلْمُسْلِمِينَ
١٦٣ قُلْ أَغَيْرَ ٱللَّهِ أَبْغِي رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ ۚ وَلَا تَكْسِبُ كُلُّ
نَفْسٍ إِلَّا عَلَيْهَا ۚ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۚ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُم
مَّرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ١٦٤ وَهُوَ ٱلَّذِي جَعَلَكُمْ
خَلَٰٓئِفَ ٱلْأَرْضِ وَرَفَعَ بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَٰتٍ لِّيَبْلُوَكُمْ فِي
مَآ ءَاتَىٰكُمْ ۗ إِنَّ رَبَّكَ سَرِيعُ ٱلْعِقَابِ وَإِنَّهُۥ لَغَفُورٌ رَّحِيمٌۢ ١٦٥

ئایا ئاڤێ چەمەڕاییی چێوێوێتەری مکەرا بێژگە چانەی فریشتێشا بەیا لا یام پەروەرڎگارت بەیو پەی لایشا یان کۆمەڵێو ئایەتێ خوڎایشا پەی بەیانێ ؟ دەی ئا ڕۆە هەکە کۆمەڵێو ئایەتێ پەروەرڎگاریت مەیانێ هیچ کەس ئیمانەکەش قازانجش پەنە نمەیاوێنۆ ئەگەر وەڵتەر ئیمانش ناوڕڎەبۆ یان جە ڕاو ئیمانەکەیشو خێرەش دەسو وێش نەوزتێ بۆ، بواچە چەمەڕێ بیدێ ئێمەیچ چەمەڕێنمێ﴿١٥٨﴾ ئانێ دینەکەشا بەش بەش کەرڎ و دەسە دەسێ بیێ تۆ جە هیچ چێوێوەنە چاڎیشا نییەنی،بێشك كاروبارو ئاڎیشا گنۆوە دەسو خوڎای ئینجا هەواڵو هەرچی هەکە کەرێنێش میاونۆ پەنەشا﴿١٥٩﴾ هەر کەسێو خاسێو بکەرۆ دە ئینڎەو خاسەکەیش خاسەش چەنی مکریۆوە و هەر کەسێویچ خرابێو بکەرۆ هەر ئێنڎەو خرابەکەیش جەزا مڎرێوە و ئاڎێ ستەمشا وەنە نمەکریۆ﴿١٦٠﴾ بواچە بێشك من پەروەرڎگاریم ڕانمایی کەرڎەنا پەی سەرو ڕێوە ڕاسێ هەکە دینێوی ڕێکی ڕاسەن دینو ئیبراهیمێن دوورەن جە لادای و جە موشرێکا نەبییەن﴿١٦١﴾ بواچە بە ڕاسیی من نمام و ڕاو شۆنو حەج کەرڎەیم(خواپرسییم) و ژیوایم و مەرڎەیم پەی خوڎاینی هەکە پەورەرڎگارو ئاڵەمیانین﴿١٦٢﴾ هامبەشش نییەن و، ئەمرەم پاسە پەنە کریێنە و من یەکەم کەسی موسڵماننا﴿١٦٣﴾ بواچە ئایا مکریۆ غەیرو خوڎای بکەروو بە پەروەرڎگارم جە وەختێوەنە هەکە ئاڎ پەروەرڎگارو گرڎ چێوەێوەن ؟ هەر کەسێوەیچ هەر گوناهێوە مکەرۆ یەخۆ وێش مگێرۆوە، هیچ کەیسێویچ باری قورسو گوناهاو کەسێوی تەریش نمەڎرێو کۆڵێ،ئینجا گێڵگەتا هەر پەی لاو پەروەرڎگاریتانە هەواڵو ئا چێواتا مڎۆ پەنە هەکە جیایی و ناکۆکییتا بێ چەنەشا﴿١٦٤﴾ هەر ئاڎیچ بێ کەرڎیدێش بە یاگەنشینی چی سەر زەمینەنە و برێوتا چنڎ پلێو بەرزێش کەرڎیدێ سەرو برێوی تەریتارە هەتا چانەینە پەنەش بەخشێنڎێ تاقییێتا بکەرۆوە، بەڕاسیی پەروەرڎگارەکەت زوو هەق ئەسانەن و دیارەن چەنە وەش بییەی رەحمینەن﴿١٦٥﴾

سُورَةُ الأَعْرَافِ — ترتيبها ٧ — آياتها ٢٠٦

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓمٓصٓ (١) كِتَٰبٌ أُنزِلَ إِلَيۡكَ فَلَا يَكُن فِي صَدۡرِكَ حَرَجٞ مِّنۡهُ
لِتُنذِرَ بِهِۦ وَذِكۡرَىٰ لِلۡمُؤۡمِنِينَ (٢) ٱتَّبِعُواْ مَآ أُنزِلَ إِلَيۡكُم
مِّن رَّبِّكُمۡ وَلَا تَتَّبِعُواْ مِن دُونِهِۦٓ أَوۡلِيَآءَۗ قَلِيلٗا مَّا تَذَكَّرُونَ
(٣) وَكَم مِّن قَرۡيَةٍ أَهۡلَكۡنَٰهَا فَجَآءَهَا بَأۡسُنَا بَيَٰتًا أَوۡ هُمۡ
قَآئِلُونَ (٤) فَمَا كَانَ دَعۡوَىٰهُمۡ إِذۡ جَآءَهُم بَأۡسُنَآ إِلَّآ أَن قَالُوٓاْ
إِنَّا كُنَّا ظَٰلِمِينَ (٥) فَلَنَسۡـَٔلَنَّ ٱلَّذِينَ أُرۡسِلَ إِلَيۡهِمۡ وَلَنَسۡـَٔلَنَّ
ٱلۡمُرۡسَلِينَ (٦) فَلَنَقُصَّنَّ عَلَيۡهِم بِعِلۡمٖۖ وَمَا كُنَّا غَآئِبِينَ (٧)
وَٱلۡوَزۡنُ يَوۡمَئِذٍ ٱلۡحَقُّۚ فَمَن ثَقُلَتۡ مَوَٰزِينُهُۥ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ
ٱلۡمُفۡلِحُونَ (٨) وَمَنۡ خَفَّتۡ مَوَٰزِينُهُۥ فَأُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓاْ
أَنفُسَهُم بِمَا كَانُواْ بِـَٔايَٰتِنَا يَظۡلِمُونَ (٩) وَلَقَدۡ مَكَّنَّٰكُمۡ
فِي ٱلۡأَرۡضِ وَجَعَلۡنَا لَكُمۡ فِيهَا مَعَٰيِشَۗ قَلِيلٗا مَّا تَشۡكُرُونَ
(١٠) وَلَقَدۡ خَلَقۡنَٰكُمۡ ثُمَّ صَوَّرۡنَٰكُمۡ ثُمَّ قُلۡنَا لِلۡمَلَٰٓئِكَةِ
ٱسۡجُدُواْ لِأٓدَمَ فَسَجَدُوٓاْ إِلَّآ إِبۡلِيسَ لَمۡ يَكُن مِّنَ ٱلسَّٰجِدِينَ (١١)

١٥١

سـوورەتـوْ﴿ئەعراف﴾ی

دوْسەدْ و شش ئايەتيْنە

بە ناموْ خوڎای بەزەبيمەنڎی رەحمينيی

ئـەليْف، لیْ، مـیْ، صـیْ﴿١﴾ كتێبێـوەن وەزنیـانرە پـەیت بـا سـەغلەتییش جـە سـینەتنە نـەبوْ پـەی هاگـاڎاروْ کـەرڎەی و کـەرڎەیش بـە یـاڎاوەریی پـەی ئیمانـڎارا﴿٢﴾ بگنـدیْ شـوْنەو ئانـەی جـە پەروەرڎگاریتاوە پەیتا وەزنیانرە جگە جە ئاڎی مەگنـدیْ شـوْنەو هیچ دوْسێوە، کـەم یـاداوەریی مکـەردیْ﴿٣﴾ چـنڎەها دێهاتێـچما کـاولیْ کـەرڎیْ جەزرەبـەما وەختێوەنە ئاما پەیشا شـەوە بیْ و ووتـیْ بێنـیْ یـان ئیـسراحەتو نیمـەڕوْی کەرێنیْ﴿٤﴾ جا وەختێو هەکە جەزرەبەما ئاما پەیشا دوْعا و لاڵەشا هـەر ئانـە بـیْ واچـێنیْ بەڕاسـیی ئێمـە سـتەمکاریْ بێنمیْ﴿٥﴾ دەی ئێمـەیچ بێشك مپـەرسمیْ چانیـشا هەکـە پێغەممـەرما پـەی کیاسـتیْ و مپـەرسمیْ چانیشایـچە هەکـە بـە پێغەممـەریی کیاستێما﴿٦﴾ ئینجا بێشك گرڎ چێوشا بەزانابیوْ پەی مگێڵنمێوە و ئێمە بیْ هاگیْ نمەبیمیْ﴿٧﴾ ئەچـا ڕوْنـە کێـشانە تـەمام راس و هەقـەن، هەرکەسـێو ترازییـەکێش قورسـیْ بـانیْ هـەر ئـانیْ سەرفرازێنیْ﴿٨﴾ هەر کەسێوەیچ ترازییەکیش سووکیْ بانیْ هەئانیْ ئانێنیْ هەکە بە سەبەبو ستەم کەرڎەیـشا وەراوەرو ئایەتـەکاما وێـشا دوْڕنـا﴿٩﴾ دیـارەن ئێمـە شمـەما زەمیننـە راکەرڎیـدێوە و بـژێویما پـەی سـازدایدیْ، کەچـی شمـە کـەم سوپاسـگوزاریی مکـەردیْ﴿١٠﴾ بێشك ئێمـە شمـەما خەڵقیْ کەرڎیدیْ ئینجا پا شکڵە هەنتا وێنـەما کێشایدیْ ئینجا بە فریشتەکاما وات تلوْرە بەردیْ پەی ئاڎەمی گرڎ تلوْرەشا بەرڎ بێژگە جە ئیبلیسی هەکە نەبی جە ریزو تلوْرە بەرانە﴿١١﴾

قَالَ مَا مَنَعَكَ أَلَّا تَسۡجُدَ إِذۡ أَمَرۡتُكَۖ قَالَ أَنَا۠ خَيۡرٞ مِّنۡهُ خَلَقۡتَنِي مِن نَّارٖ وَخَلَقۡتَهُۥ مِن طِينٖ ١٢ قَالَ فَٱهۡبِطۡ مِنۡهَا فَمَا يَكُونُ لَكَ أَن تَتَكَبَّرَ فِيهَا فَٱخۡرُجۡ إِنَّكَ مِنَ ٱلصَّٰغِرِينَ ١٣ قَالَ أَنظِرۡنِيٓ إِلَىٰ يَوۡمِ يُبۡعَثُونَ ١٤ قَالَ إِنَّكَ مِنَ ٱلۡمُنظَرِينَ ١٥ قَالَ فَبِمَآ أَغۡوَيۡتَنِي لَأَقۡعُدَنَّ لَهُمۡ صِرَٰطَكَ ٱلۡمُسۡتَقِيمَ ١٦ ثُمَّ لَأٓتِيَنَّهُم مِّنۢ بَيۡنِ أَيۡدِيهِمۡ وَمِنۡ خَلۡفِهِمۡ وَعَنۡ أَيۡمَٰنِهِمۡ وَعَن شَمَآئِلِهِمۡۖ وَلَا تَجِدُ أَكۡثَرَهُمۡ شَٰكِرِينَ ١٧ قَالَ ٱخۡرُجۡ مِنۡهَا مَذۡءُومٗا مَّدۡحُورٗاۖ لَّمَن تَبِعَكَ مِنۡهُمۡ لَأَمۡلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنكُمۡ أَجۡمَعِينَ ١٨ وَيَٰٓـَٔادَمُ ٱسۡكُنۡ أَنتَ وَزَوۡجُكَ ٱلۡجَنَّةَ فَكُلَا مِنۡ حَيۡثُ شِئۡتُمَا وَلَا تَقۡرَبَا هَٰذِهِ ٱلشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ١٩ فَوَسۡوَسَ لَهُمَا ٱلشَّيۡطَٰنُ لِيُبۡدِيَ لَهُمَا مَا وُۥرِيَ عَنۡهُمَا مِن سَوۡءَٰتِهِمَا وَقَالَ مَا نَهَىٰكُمَا رَبُّكُمَا عَنۡ هَٰذِهِ ٱلشَّجَرَةِ إِلَّآ أَن تَكُونَا مَلَكَيۡنِ أَوۡ تَكُونَا مِنَ ٱلۡخَٰلِدِينَ ٢٠ وَقَاسَمَهُمَآ إِنِّي لَكُمَا لَمِنَ ٱلنَّٰصِحِينَ ٢١ فَدَلَّىٰهُمَا بِغُرُورٖۚ فَلَمَّا ذَاقَا ٱلشَّجَرَةَ بَدَتۡ لَهُمَا سَوۡءَٰتُهُمَا وَطَفِقَا يَخۡصِفَانِ عَلَيۡهِمَا مِن وَرَقِ ٱلۡجَنَّةِۖ وَنَادَىٰهُمَا رَبُّهُمَآ أَلَمۡ أَنۡهَكُمَا عَن تِلۡكُمَا ٱلشَّجَرَةِ وَأَقُل لَّكُمَآ إِنَّ ٱلشَّيۡطَٰنَ لَكُمَا عَدُوّٞ مُّبِينٞ ٢٢

واتش چێشی ڕاوه نه‌گرتی تلۆره بەری خۆ من ئه‌مره‌م په‌نه كه‌رڎی ؟ واتش من چاڎی خاسته‌رنا چونكه جه ئێری خه‌ڵقت كه‌رڎه‌نا و ئاڎت جه هه‌ڕیٚ خه‌لق كه‌رڎه‌ن﴿١٢﴾ واتش ده‌ی چه‌نه‌ش(جه ئی یاگێنه) بووه‌زه‌ره نمه‌بۆ وێت چه‌نه‌ش به زل بزانی بزیه‌ره ئێتر تۆ بێشك جه ریسوایه‌كانی﴿١٣﴾ واتش ده‌رفه‌ته‌م بڎه په‌نه هه‌تا ئا رۆه زینڎیٚ مباوه﴿١٤﴾ واتش بێشك تۆ جه ده‌رفه‌ت په‌نه دریاكانی﴿١٥﴾ واتش جه وه‌رو ئانه‌ی گومڕات كه‌رڎا منیچ سه‌رو ڕا راسه‌كێتۆ په‌یشا منیشووره﴿١٦﴾ ئینجا به دڵنیاییۆ جه وه‌ڵێشاوه جه دماشاوه جه راسشاوه و جه‌چه‌پشاوه مه‌و په‌یشا،جا مۆینی فره‌ینه‌شا ناسوپاسگوزارێنیٚ﴿١٧﴾ واتش به‌هه‌شته‌نه به رسیوایی و به‌ركرپایی بزیه‌ره، دیاره‌ن هه‌ركه‌س بگنۆ شۆنیت چاڎیشا جه‌حه‌نڎه‌می جه گرڎیتا په‌ڕ مكه‌روو﴿١٨﴾ وه ئه‌ی ئاڎه‌م إ وێت و هامسه‌ره‌كێت جه به‌هه‌شتنه ساكیه‌یدێره جه هه‌ر یاگنه هه‌رچی مووره‌دیٚ بووه‌رڎیٚ و نزیكیٚ ئی دره‌ختیه نه‌گندیٚ ئه‌گه‌ر بگندیٚ ملدێنه ریزو سته‌مكارا﴿١٩﴾ شه‌یتانی وه‌سوه‌سه په‌ی سازنیٚ هه‌تا چانه‌ی هه‌كه پۆژیابێره جه عه‌یب و شووره‌ییشا په‌یشا به‌ربووزۆ و واتش په‌وره‌رڎگارتا په‌ی ئانه‌ی چی دره‌ختیه وه‌رگیری كه‌رڎێندیٚ نه‌كو بیدیٚ به دویٚ فریشتیٚ یان جه نه‌مرا نه‌بیدیٚ﴿٢٠﴾ قه‌سه‌میچش په‌ی وارڎی هه‌كه من بێشك به دڵ مۆچیاریتا مكه‌روو﴿٢١﴾ ئیتر هه‌رڎۆێش به هۆرخه‌ڵه‌تنای شۆڕیٚ كه‌ردێره، جا هه‌كه جه دره‌خته‌كه‌یشا چه‌شت عه‌یب و شووره‌ییشا به‌ر كۆت په‌یشا، ئینجا ده‌سشا كه‌رڎ به ئه‌ره‌پۆژنایشا به گه‌ڵایاو دره‌خته‌كاو به‌هشتی و،په‌روه‌رڎگاریشا چڕییٚ وه‌نه ئه‌ی من نه‌هیم نه‌كه‌رڎیدیٚ جه وارڎه‌ی ئا دره‌ختیه و په‌نه‌م نه‌واتیدیٚ هه‌كه شه‌یتان دوژمه‌نێوه ئاشكرا و شمه‌ن؟﴿٢٢﴾

قَالَا رَبَّنَا ظَلَمْنَآ أَنفُسَنَا وَإِن لَّمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ ٱلْخَٰسِرِينَ ﴿٢٣﴾ قَالَ ٱهْبِطُوا۟ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ ۖ وَلَكُمْ فِى ٱلْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَٰعٌ إِلَىٰ حِينٍ ﴿٢٤﴾ قَالَ فِيهَا تَحْيَوْنَ وَفِيهَا تَمُوتُونَ وَمِنْهَا تُخْرَجُونَ ﴿٢٥﴾ يَٰبَنِىٓ ءَادَمَ قَدْ أَنزَلْنَا عَلَيْكُمْ لِبَاسًا يُوَٰرِى سَوْءَٰتِكُمْ وَرِيشًا ۖ وَلِبَاسُ ٱلتَّقْوَىٰ ذَٰلِكَ خَيْرٌ ۚ ذَٰلِكَ مِنْ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ ﴿٢٦﴾ يَٰبَنِىٓ ءَادَمَ لَا يَفْتِنَنَّكُمُ ٱلشَّيْطَٰنُ كَمَآ أَخْرَجَ أَبَوَيْكُم مِّنَ ٱلْجَنَّةِ يَنزِعُ عَنْهُمَا لِبَاسَهُمَا لِيُرِيَهُمَا سَوْءَٰتِهِمَآ ۗ إِنَّهُۥ يَرَىٰكُمْ هُوَ وَقَبِيلُهُۥ مِنْ حَيْثُ لَا تَرَوْنَهُمْ ۗ إِنَّا جَعَلْنَا ٱلشَّيَٰطِينَ أَوْلِيَآءَ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢٧﴾ وَإِذَا فَعَلُوا۟ فَٰحِشَةً قَالُوا۟ وَجَدْنَا عَلَيْهَآ ءَابَآءَنَا وَٱللَّهُ أَمَرَنَا بِهَا ۗ قُلْ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَأْمُرُ بِٱلْفَحْشَآءِ ۖ أَتَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢٨﴾ قُلْ أَمَرَ رَبِّى بِٱلْقِسْطِ ۖ وَأَقِيمُوا۟ وُجُوهَكُمْ عِندَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَٱدْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ ۚ كَمَا بَدَأَكُمْ تَعُودُونَ ﴿٢٩﴾ فَرِيقًا هَدَىٰ وَفَرِيقًا حَقَّ عَلَيْهِمُ ٱلضَّلَٰلَةُ ۗ إِنَّهُمُ ٱتَّخَذُوا۟ ٱلشَّيَٰطِينَ أَوْلِيَآءَ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُم مُّهْتَدُونَ ﴿٣٠﴾

١٥٣

واتـشا ئـەی پـەروەرڎگارما إ سـتـەمما ئـۆ وێما کـەرڎ و ئەگـەر چـەنەما وەش نـەبی و بــەزەییت نێــوە پۆرەمــا بێــشك جــە خەســارەتمەنڎا بیمــیْ ﴿٢٣﴾ واتــش دەی بووزدێرە ئێتر شمە دوژمـەنیْ یۆتریندیْ و تا ماوێوە یاگیْ(ماوا)و مایی ژیوایتا ئینا زەميننـە ﴿٢٤﴾ واتـش چـەنەش مـژیودیْ و چــــەنەش ممــــــردیْ و چــــــەنەش مزیەیــدێرە ﴿٢٥﴾ ئــەی نــەوەو ئــاڎەمی بەڕاسیی پۆشاکیْ چامنەما پـەی فەراهـەم ئاورڎێنــدیْ هەکــە عــەیب و شــوورەییتا پۆژنـۆرە و هـەنی تـەریچ هەکە بڕازنۆتـاوە، بــەلاّم پۆشــاکو پــارێزی جــە ئــەوی خێردارتەرەن،ئینەیــچە جــە ئایــەکاو خوڎایــەن ســا بەشــکو یــاڎ ئــاوەریی بکـەرا ﴿٢٦﴾ ئـەی نـەوەو ئـاڎەمی شـەیتان نەخەڵـەتنۆتا هــەر پێـسە ئـەڎا و تاتــەتا بەهەشــتەنە زنییێــشۆ ئانــەبیْ جــل و بەرگەکەش ماڵێرە هەتا عەیب و عارشا بەربگنۆ پەیشا، بەڕاسیی ئاڎ و خێلەکەش شمە مووینانیْ و شمە ئاڎیشا نمەویندیْ، ئێمە شەیتانەکێما کەرڎێنیْ بە دۆسیْ ئانیشا هەکە ئیمان نمارانیْ ﴿٢٧﴾ وە ئەگەر کارێوی ناشیرین و گول بکەرانیْ ماچانیْ ئێمە دییەنما باب و باپیرەکێما ئینەشا کەرڎەن و خوڎایچ ئەمرەش پاسە پەنە کەرڎێنمیْ، بواچە بەڕاسیی خوڎا ئەمرە مەکەرۆ بە کەرڎەی کاری ئاوەڕووبەری،شمــە چــەنی چێوێو هۆرمبەسـدیْ پـەی خـوڎای هەکە نمەزانـدیْ پاسـنەن یـان نـە ء؟ ﴿٢٨﴾ بواچە پەروەرڎگارم ئەمرەش بە داڎپـەوەریی کەرڎێنـە و،جە گرڎ مزگییێوەنـە رووە بکـەردیْ رووە بە خوڎای و لالّیەیدێشۆ وەنە و دینتا بە پاڵفتەیی با پەی ئاڎی بۆ، هەر چەنی ئەوەڵۆ دەسش پەنە کەرڎیدیْ پاسەیچ مگێڵدێوە پەی لایش ﴿٢٩﴾ دەسێوەش هیدایـەت دێنـیْ و دەسێوەیچ لایقیْ گومڕایی بییْ، بەڕاسیی ئاڎیْ جیای خوڎای شەیتانەکێشا کەرڎیْ بە دۆسیْ وێشا و پاسەیچش حیساب مکەرانیْ هەکە رانمایی کریێنیْ ﴿٣٠﴾

۞ يَٰبَنِيٓ ءَادَمَ خُذُواْ زِينَتَكُمۡ عِندَ كُلِّ مَسۡجِدٖ وَكُلُواْ وَٱشۡرَبُواْ
وَلَا تُسۡرِفُوٓاْۚ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلۡمُسۡرِفِينَ ٣١ قُلۡ مَنۡ حَرَّمَ زِينَةَ ٱللَّهِ
ٱلَّتِيٓ أَخۡرَجَ لِعِبَادِهِۦ وَٱلطَّيِّبَٰتِ مِنَ ٱلرِّزۡقِۚ قُلۡ هِيَ لِلَّذِينَ ءَامَنُواْ
فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا خَالِصَةٗ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۗ كَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ ٱلۡأٓيَٰتِ
لِقَوۡمٖ يَعۡلَمُونَ ٣٢ قُلۡ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّيَ ٱلۡفَوَٰحِشَ مَا ظَهَرَ مِنۡهَا وَمَا
بَطَنَ وَٱلۡإِثۡمَ وَٱلۡبَغۡيَ بِغَيۡرِ ٱلۡحَقِّ وَأَن تُشۡرِكُواْ بِٱللَّهِ مَا لَمۡ يُنَزِّلۡ
بِهِۦ سُلۡطَٰنٗا وَأَن تَقُولُواْ عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعۡلَمُونَ ٣٣ وَلِكُلِّ أُمَّةٍ
أَجَلٞۖ فَإِذَا جَآءَ أَجَلُهُمۡ لَا يَسۡتَأۡخِرُونَ سَاعَةٗ وَلَا يَسۡتَقۡدِمُونَ
٣٤ يَٰبَنِيٓ ءَادَمَ إِمَّا يَأۡتِيَنَّكُمۡ رُسُلٞ مِّنكُمۡ يَقُصُّونَ عَلَيۡكُمۡ ءَايَٰتِي فَمَنِ
ٱتَّقَىٰ وَأَصۡلَحَ فَلَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُونَ ٣٥ وَٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ
بِـَٔايَٰتِنَا وَٱسۡتَكۡبَرُواْ عَنۡهَآ أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِۖ هُمۡ فِيهَا
خَٰلِدُونَ ٣٦ فَمَنۡ أَظۡلَمُ مِمَّنِ ٱفۡتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا أَوۡ كَذَّبَ
بِـَٔايَٰتِهِۦٓۚ أُوْلَٰٓئِكَ يَنَالُهُمۡ نَصِيبُهُم مِّنَ ٱلۡكِتَٰبِۖ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَتۡهُمۡ
رُسُلُنَا يَتَوَفَّوۡنَهُمۡ قَالُوٓاْ أَيۡنَ مَا كُنتُمۡ تَدۡعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِۖ
قَالُواْ ضَلُّواْ عَنَّا وَشَهِدُواْ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمۡ أَنَّهُمۡ كَانُواْ كَٰفِرِينَ ٣٧

ئەی نەوەو ئادەمی وەختو گرڎ نمێوه هەکە ملدێ مزگـی وێتـا بـه پۆشـاك بڕازنـدێوه و بـووەردێ و بووەردێـوه و قـرپ مەکـەردێوه، بەڕاسیی خـوڎا قرپ ئـەوه کـەرێش وەشـی نمەسیانێ﴿٣١﴾ بواچه کـێ جلـێ وەشـێ و خـشلّ و بژێويـه پاکـەکێ جـه رزقـی هەکـه خوڎای فەراهەم ئـاورڎێنێ پـەی بەنڎەکاش حـەرامێ کـەرڎێنێ ؟ بواچـه ئـا چێوێ پـەی ئیمانـدارانێ جـه ژیـوای دنییێنـه و جـه ڕۆ قیامەتینه بەپاڵفتەیی(تەرخان کرياییی) هەر هینـی ئیمانـدارانێ،پی جـۆره نیـشانەکا رۆشـنێ مکـەرمێوه پـەی قۆمێـوه هەکـه بزانا﴿٣٢﴾ بواچه پەروەرڎگارم تەنیا چێوه ئاوەڕووبـەرەکێش حـەرامێ کـەرڎێنێ چ ئانێـشا ئاشـکرێنێ و چ ئانێـشا ئـەوه شـاريیێنێ و تاوانکـاریی و دەسـدرێژیی ناهـەق و هامبـەش پێـڎا کـەرڎەی پـەی خوڎای بەبێ هیچ دەلیلێوه و قسه کـەرڎەی دەربارەو خـوڎای بـەبێ زانایيش حـەرامێ کـەرڎێنێ﴿٣٣﴾ گـرڎ نەتـەبێوه تەمـەنێوه دیـاری کریـاش هـەن،جا ئەگـەر وەختـو مەرگیشا ئاما يـەك سـەعات نـەدمامگنا و نـه وەڵـێ مگنـا﴿٣٤﴾ ئـەی نـەوەو ئاڎەمی هەکـه پێغەممـەرێتا جه وێتـا پـەی ئـامێ و ئايەتـەکێ منشا پـەی وانايدێوه، ئێتر ئا کەسـه پارێز بکەرۆ و خاس ساز بۆ ديارەن تەرسیشا سـەر نمـەبۆ و دڵتـەنگێ نمـەبا﴿٣٥﴾ وه ئا کەسێچه ئايەتـەکاما بـه دروێ مزانـا و وێـشا چاڎیـشا بـه زل مگێـرا ئـانێ يـاوەرێ ئێرينـێ و، چـەنەش نـەمرێنێ﴿٣٦﴾ دەی کـێ چـانەی سـتەمکارتەرەن هەکـه دروێ دەمـو خوڎايـۆ هـۆر مبەسـۆ یـان ئايەتـەکاش بـه دروێ مزانـۆ ؟ ئانێ هـەر چـی چارەشا(پەيـشا) نويسيابۆ دەسـشا مگنـۆ، هـەتا ئـا وەخت فريشتەکێما مەيانێ پەی گیان کێشتەيشا پەنەشا مواچانێ کۆنێ ئانێ بێژگه جه خوڎای هاناشا پـەی بەرێنـدێ ؟ مواچانێ چـەنەما گومێ بيێ و شاهێڎیی مڎانێ سـەرو وێشا هەکه ئاڎێ بەڕاسیی کافرێ بێنـێ﴿٣٧﴾

قَالَ ٱدۡخُلُواْ فِيٓ أُمَمٖ قَدۡ خَلَتۡ مِن قَبۡلِكُم مِّنَ ٱلۡجِنِّ وَٱلۡإِنسِ فِي ٱلنَّارِۖ كُلَّمَا دَخَلَتۡ أُمَّةٞ لَّعَنَتۡ أُخۡتَهَاۖ حَتَّىٰٓ إِذَا ٱدَّارَكُواْ فِيهَا جَمِيعٗا قَالَتۡ أُخۡرَىٰهُمۡ لِأُولَىٰهُمۡ رَبَّنَا هَٰٓؤُلَآءِ أَضَلُّونَا فَـَٔاتِهِمۡ عَذَابٗا ضِعۡفٗا مِّنَ ٱلنَّارِۖ قَالَ لِكُلّٖ ضِعۡفٞ وَلَٰكِن لَّا تَعۡلَمُونَ ﴿٣٨﴾ وَقَالَتۡ أُولَىٰهُمۡ لِأُخۡرَىٰهُمۡ فَمَا كَانَ لَكُمۡ عَلَيۡنَا مِن فَضۡلٖ فَذُوقُواْ ٱلۡعَذَابَ بِمَا كُنتُمۡ تَكۡسِبُونَ ﴿٣٩﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا وَٱسۡتَكۡبَرُواْ عَنۡهَا لَا تُفَتَّحُ لَهُمۡ أَبۡوَٰبُ ٱلسَّمَآءِ وَلَا يَدۡخُلُونَ ٱلۡجَنَّةَ حَتَّىٰ يَلِجَ ٱلۡجَمَلُ فِي سَمِّ ٱلۡخِيَاطِۚ وَكَذَٰلِكَ نَجۡزِي ٱلۡمُجۡرِمِينَ ﴿٤٠﴾ لَهُم مِّن جَهَنَّمَ مِهَادٞ وَمِن فَوۡقِهِمۡ غَوَاشٖۚ وَكَذَٰلِكَ نَجۡزِي ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٤١﴾ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَا نُكَلِّفُ نَفۡسًا إِلَّا وُسۡعَهَآ أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلۡجَنَّةِۖ هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٤٢﴾ وَنَزَعۡنَا مَا فِي صُدُورِهِم مِّنۡ غِلّٖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهِمُ ٱلۡأَنۡهَٰرُۖ وَقَالُواْ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ ٱلَّذِي هَدَىٰنَا لِهَٰذَا وَمَا كُنَّا لِنَهۡتَدِيَ لَوۡلَآ أَنۡ هَدَىٰنَا ٱللَّهُۖ لَقَدۡ جَآءَتۡ رُسُلُ رَبِّنَا بِٱلۡحَقِّۖ وَنُودُوٓاْ أَن تِلۡكُمُ ٱلۡجَنَّةُ أُورِثۡتُمُوهَا بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ﴿٤٣﴾

فەرماۋۆ دەی لۆدێنە ڕیزو ئا نەتەبا هەکە وەڵێ شمەنە بێنێ جە جنۆکا و جە ئینسانا جە جەحەنڎەمنە، جا هەر نەتەبێوە هەکە ملۆنە دلێش لەعنەتە مکەرۆ ئۆ هام ویر وهام ڕەفتارەکاو وێش، هەتا ئا وەختە گرڎشا کۆمباوە چەنەش ئاخیرەمینشا بە ئەوەڵەمینیشا ماچۆنە ئەی پەروەرڎگارما ! ئانیشا گومڕێ کەرڎیمێ دەی تۆێچ دۆەقات عەزابو ئێریشا بڎە پەنە، فەرماۋۆ گرڎتا دۆەقات عەزابتا هەن بەڵام شمە نمەزاندێ﴿٣٨﴾ یەکەمیچشا بە ئاخیرەمینی ماچۆ پێسە نەبۆ هیچ فەزڵێوەتا ملو ئێمەرە بیەبۆ بە سەبەبو ئا کارو کردەواوە هەکە کەرێندێشا دەی عەزاب بچەشدێ﴿٣٩﴾بێگومان ئا کەسێ هەکە ئایەتەکاما بە درۆێ زانێنێ و وێشا وەراوەرشا بە زل زانێنێ دەی خۆ بەرەکێ ئاسمانیشا پەی نمەکریاوە و نمەلانە دلێ بەهەشتی هەتا ئا وەختە هەکە ووشتر ملو وولەو چەنەو خیاتیرە و، هەر پاسەیچ جەزاو تاوانبارا مڎەیمێوە﴿٤٠﴾ ئانێ جەحەنڎەمەنە چێرەخەرو ئێری و جە سەریچشاوە ئەرپۆشو ئێریشا هەن و هەر پا جۆریچە عێوەزاو ستەمکارا مڎەیمێ﴿٤١﴾ سەبارەت پانیشایچە ئیمانشا ئاورڎ و کارێ خاسێشا کەرڎێ ئەرك نمەڎەیمێ ملو هیچکەسێویەرە هەکە زیاڎ جە تاوایش بۆ ئانێ یاوەرێ بەهەشتینێ و نەمرێنی چەنەش﴿٤٢﴾ هەر بوغزو کینێوەیچ جە سینەشانە هەن مڕنمێشرە و جە بەهشتنە روخانێ ۋێەرا ۋەرودەمیشانە و مواچانێ حەمد(ستایش) پەی ئا خوڎایە هەکە ڕانماییش کەرڎیمێ پەی ئینەی خۆ ئەگەر خوڎای ڕانمایی نەکەرڎێنمێ هەرگیز وێما ڕاما نەگنێ ڕانمایی، دیارەن پێغەممەرەکێ پەروەرڎگاریما بە هەق و ڕاسیۆ ئامێ، ئینجا چڕیۆشا وەنە ئانە ئا بەهەشتەنە هەکە بە سەبەبو ئا کاروکرڎەواوە کەرڎێنێتا پەنەتا دریان﴿٤٣﴾

وَنَادَىٰٓ أَصْحَٰبُ ٱلْجَنَّةِ أَصْحَٰبَ ٱلنَّارِ أَن قَدْ وَجَدْنَا مَا وَعَدَنَا رَبُّنَا حَقًّا فَهَلْ وَجَدتُّم مَّا وَعَدَ رَبُّكُمْ حَقًّا قَالُوا۟ نَعَمْ فَأَذَّنَ مُؤَذِّنٌۢ بَيْنَهُمْ أَن لَّعْنَةُ ٱللَّهِ عَلَى ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٤٤﴾ ٱلَّذِينَ يَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا وَهُم بِٱلْءَاخِرَةِ كَٰفِرُونَ ﴿٤٥﴾ وَبَيْنَهُمَا حِجَابٌ وَعَلَى ٱلْأَعْرَافِ رِجَالٌ يَعْرِفُونَ كُلًّۢا بِسِيمَىٰهُمْ وَنَادَوْا۟ أَصْحَٰبَ ٱلْجَنَّةِ أَن سَلَٰمٌ عَلَيْكُمْ لَمْ يَدْخُلُوهَا وَهُمْ يَطْمَعُونَ ﴿٤٦﴾ ۞ وَإِذَا صُرِفَتْ أَبْصَٰرُهُمْ تِلْقَآءَ أَصْحَٰبِ ٱلنَّارِ قَالُوا۟ رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ ٱلْقَوْمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٤٧﴾ وَنَادَىٰٓ أَصْحَٰبُ ٱلْأَعْرَافِ رِجَالًا يَعْرِفُونَهُم بِسِيمَىٰهُمْ قَالُوا۟ مَآ أَغْنَىٰ عَنكُمْ جَمْعُكُمْ وَمَا كُنتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ ﴿٤٨﴾ أَهَٰٓؤُلَآءِ ٱلَّذِينَ أَقْسَمْتُمْ لَا يَنَالُهُمُ ٱللَّهُ بِرَحْمَةٍ ٱدْخُلُوا۟ ٱلْجَنَّةَ لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمْ وَلَآ أَنتُمْ تَحْزَنُونَ ﴿٤٩﴾ وَنَادَىٰٓ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ أَصْحَٰبَ ٱلْجَنَّةِ أَنْ أَفِيضُوا۟ عَلَيْنَا مِنَ ٱلْمَآءِ أَوْ مِمَّا رَزَقَكُمُ ٱللَّهُ قَالُوٓا۟ إِنَّ ٱللَّهَ حَرَّمَهُمَا عَلَى ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٥٠﴾ ٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُوا۟ دِينَهُمْ لَهْوًا وَلَعِبًا وَغَرَّتْهُمُ ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَا فَٱلْيَوْمَ نَنسَىٰهُمْ كَمَا نَسُوا۟ لِقَآءَ يَوْمِهِمْ هَٰذَا وَمَا كَانُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا يَجْحَدُونَ ﴿٥١﴾

ئـێتر بەهەشـت نـشینەکێ چـڕا ئـۆ ئایرنشینەکا بێگومان ئێمە ئا بەڵێنێ هەکە پـەروەرڎگاریما دایمـێ پەنـە کۆتـە دەسما دەی ئایـا شمـەیچ ئانـە پـەروەرڎگاریتا بەڵێنـە پەنـە دایـدێ هـەر بەڕاسیی دەستا کـۆت ؟ مواچـا بـەڵێ، ئۆسـا جاڕچـییێوە بەینـشانە جاڕ مڎۆ لەعنەتـەو خـوڎای ئـۆ سـتەمکارا بـۆ﴿٤٤﴾ ئـا کەسـێ هەکـە ڕاگێریـی خـەڵکی مکـەرا جـە گێرتـەی ڕاو خوڎای و لارە و گێڕەش مکەرا و وێچشا بە ئاخیرەتی کافرێنێ﴿٤٥﴾ وە جە بەینشانە پـەرڎێوە هـەن و، جـە سـەرو بـەرزاییا دیوارەکـاوە چـنڎان پییـێ هـەنێ گـرڎی بـە سـەرو سـیمانە مژناسـانێ و، چـڕا ئـۆ بەهەشـت نـشینا سـڵامتا وەنـە بۆ،ئـانێ هەڵای نەلێنێنە بەهەشت بەڵام تـەماڎارێنێ بلاشـەنە ﴿٤٦﴾ وەختێوەیچ بینایـیشا روو بـە ئێرنـشینەکا مگێڵنیـۆ مواچـا ئـەی پەروەرڎگارما نەوزیمانە دلێ قۆمو ستەمکارا﴿٤٧﴾ وە بەرزایی نشینەکێ چڕا ئۆ پیایانێوە هەکە بە سەرو سیماشا مشناساشا ماچانێ ئەواوجەمیی و وێ بە زلزاناییتا فریاتا نەکۆت﴿٤٨﴾ ئایا ئینـێ ئـانێنێ هەکـە قەسـەم وەرێنـدێ رەحمـەتو خـوڎای نمەگێرۆشـاوە ؟ دەی سـا لۆدێنـە بەهەشـت نـە تەرسیتا سەرەنە و نە دڵتـەنگێچ بیدێ شمـە﴿٤٩﴾ وە ئێرنشینەکێ چڕا ئۆ بەهەشت نشینەکا چا ئـاوێ یـان چا رزقیـە هەکـە خـوڎای پەنـە بەخـشێندێ چێوێوەیچ بڎەیـدێ بـە ئێمە،مواچـانێ بێشك خـوڎای جـە کـافرا حـەرامێ کـەرڎێنێ﴿٥٠﴾ ئـانێ هەکـە دینەکەشـا دابـێ وەرو گەمـەی و گاڵتـەی و ژیـوای ئـی دنیـێ باڎیهـەوێ کـەرڎێ بێنـێ، ئـارۆ ئێمـەیچ ئاڎیـشا جـە ویـر بـەرمێوە هـەر پێسە ئاڎێ یاوای بە ئارۆیشا ویر شییۆ و بە مەڵامەتو ئانەیچ هەکە ئینکاریی ئایەتەکاما کەرێنێ﴿٥١﴾

وَلَقَدْ جِئْنَٰهُم بِكِتَٰبٍ فَصَّلْنَٰهُ عَلَىٰ عِلْمٍ هُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾ هَلْ يَنظُرُونَ إِلَّا تَأْوِيلَهُۥ ۚ يَوْمَ يَأْتِى تَأْوِيلُهُۥ يَقُولُ ٱلَّذِينَ نَسُوهُ مِن قَبْلُ قَدْ جَآءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِٱلْحَقِّ فَهَل لَّنَا مِن شُفَعَآءَ فَيَشْفَعُوا۟ لَنَآ أَوْ نُرَدُّ فَنَعْمَلَ غَيْرَ ٱلَّذِى كُنَّا نَعْمَلُ ۚ قَدْ خَسِرُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُم مَّا كَانُوا۟ يَفْتَرُونَ ﴿٥٣﴾ إِنَّ رَبَّكُمُ ٱللَّهُ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ فِى سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ ٱسْتَوَىٰ عَلَى ٱلْعَرْشِ يُغْشِى ٱلَّيْلَ ٱلنَّهَارَ يَطْلُبُهُۥ حَثِيثًا وَٱلشَّمْسَ وَٱلْقَمَرَ وَٱلنُّجُومَ مُسَخَّرَٰتٍۭ بِأَمْرِهِۦٓ ۗ أَلَا لَهُ ٱلْخَلْقُ وَٱلْأَمْرُ ۗ تَبَارَكَ ٱللَّهُ رَبُّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٥٤﴾ ٱدْعُوا۟ رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً ۚ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلْمُعْتَدِينَ ﴿٥٥﴾ وَلَا تُفْسِدُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَٰحِهَا وَٱدْعُوهُ خَوْفًا وَطَمَعًا ۚ إِنَّ رَحْمَتَ ٱللَّهِ قَرِيبٌ مِّنَ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٥٦﴾ وَهُوَ ٱلَّذِى يُرْسِلُ ٱلرِّيَٰحَ بُشْرًۢا بَيْنَ يَدَىْ رَحْمَتِهِۦ ۖ حَتَّىٰٓ إِذَآ أَقَلَّتْ سَحَابًا ثِقَالًا سُقْنَٰهُ لِبَلَدٍ مَّيِّتٍ فَأَنزَلْنَا بِهِ ٱلْمَآءَ فَأَخْرَجْنَا بِهِۦ مِن كُلِّ ٱلثَّمَرَٰتِ ۚ كَذَٰلِكَ نُخْرِجُ ٱلْمَوْتَىٰ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٥٧﴾

بەڕاسیی ئێمە کتێبێوەما پەی ئاورڎێ گرڎ چێوما سەرو بنەڕەتو عیلمی ڕۆشن کەردەنۆ چەنەش تا ببۆ بە ڕانمایی و بەزەیی پەی قۆمێوە هەکە ئیمان مارانێ پەنەش﴿٥٢﴾ تەماشە یان چەمەڕایی چێشی مکەرانێ بێژگە هەرەشاو سەر ئەنجامەکەیش ؟ دەی ڕۆیو هەکە سەر ئەنجامەکەش مەیۆ ۆەرۆ ئانێ هەکە وەڵتەر ۆیرشا شییە بێ مواچانێ بێشك پێغەممەرەکێ پەروەرڎگاریما هەقیانەتشا ئاورڎ دەی ئاخۆ تکاکارانێو با تکاما پەی بکەرانێ یان بگێڵیەیمێ پەی دنییێ کارانێو بکەرمێ جیا چانیشا هەکە ئۆسا کەرێنمێشا، دیارەن ئانێ وێشا دۆڕنان و هەر چیچشا هۆربەستە بێ چەنەشا ۆلاۆیا﴿٥٣﴾ بێگومان پەروەرڎگارتا خوان ئا خوڎا هەکە ئاسمانەکێ و زەمینش جە ماوەو شش ڕوانە خەلقێ کەرڎێ ئینجا سەرو عەرشیۆ مدرا ڕۆی بە شەوێ پۆژنۆرە هەکە بە خێرایی عەبدالا شۆنیشەرە وەر و مانگە و هەسارەکێ بە ئەمرەش رامێ و گەرڎەنکەچێنێ، دەی هاگادارێ بیدی خەلق کەرڎەی و ئەمر کەرڎەی هەر پەی ئاڎینێ، موبارەکیی و بەرەکەت جە خوڎای پەروەرڎگارو ئاڵەمیانیۆنێ﴿٥٤﴾ بە کوڵ و بە پەنهانیی لالیەیدێوە پەروەرڎگاریتا، بەڕاسیی ئاڎ دەسدرێژکارێش وەشێ نمەسیانێ﴿٥٥﴾ بەڎکاریی جە زەميننە مەکەرڎێ دمای ئانەی خاسەکارییش چەنە کریان و هاوار بکەردێ خوڎای بە تەرسیۆ و بە هومێڎۆ، ڕەحمەتو خوڎای جە کارخاساوە نزیکەن﴿٥٦﴾ خوڎا هەر ئا خوڎانە ۆا مکیانۆ موژدەیوەن بەینو دەساو ڕەحمەتیشنە، هەتا پاسەش پەنە مەیۆ هۆری قورس هۆرمگێرۆ جا کیانمێش روو بە وەلاتێوە مەرڎە ئۆسا ئاویش پەنە وەزنمێرە و بە ئاوەکێش گرڎ بەروبوومێوە زەمینیش پەنە مرسنمێ و بەرمارمێنە، هەر پی جۆریچە جە زەميننە مەرڎەکا مزنمێوە ئینەیچ پەی ئانەین بگنۆوە یاڎتا﴿٥٧﴾

وَٱلْبَلَدُ ٱلطَّيِّبُ يَخْرُجُ نَبَاتُهُۥ بِإِذْنِ رَبِّهِۦ ۖ وَٱلَّذِى خَبُثَ لَا يَخْرُجُ إِلَّا نَكِدًا ۚ كَذَٰلِكَ نُصَرِّفُ ٱلْءَايَٰتِ لِقَوْمٍ يَشْكُرُونَ ﴿٥٨﴾ لَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِۦ فَقَالَ يَٰقَوْمِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُۥٓ إِنِّىٓ أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٥٩﴾ قَالَ ٱلْمَلَأُ مِن قَوْمِهِۦٓ إِنَّا لَنَرَىٰكَ فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٦٠﴾ قَالَ يَٰقَوْمِ لَيْسَ بِى ضَلَٰلَةٌ وَلَٰكِنِّى رَسُولٌ مِّن رَّبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٦١﴾ أُبَلِّغُكُمْ رِسَٰلَٰتِ رَبِّى وَأَنصَحُ لَكُمْ وَأَعْلَمُ مِنَ ٱللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٢﴾ أَوَعَجِبْتُمْ أَن جَآءَكُمْ ذِكْرٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَلَىٰ رَجُلٍ مِّنكُمْ لِيُنذِرَكُمْ وَلِتَتَّقُوا۟ وَلَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٦٣﴾ فَكَذَّبُوهُ فَأَنجَيْنَٰهُ وَٱلَّذِينَ مَعَهُۥ فِى ٱلْفُلْكِ وَأَغْرَقْنَا ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَآ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ قَوْمًا عَمِينَ ﴿٦٤﴾ ۞ وَإِلَىٰ عَادٍ أَخَاهُمْ هُودًا ۗ قَالَ يَٰقَوْمِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُۥٓ ۚ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٦٥﴾ قَالَ ٱلْمَلَأُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِن قَوْمِهِۦٓ إِنَّا لَنَرَىٰكَ فِى سَفَاهَةٍ وَإِنَّا لَنَظُنُّكَ مِنَ ٱلْكَٰذِبِينَ ﴿٦٦﴾ قَالَ يَٰقَوْمِ لَيْسَ بِى سَفَاهَةٌ وَلَٰكِنِّى رَسُولٌ مِّن رَّبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٦٧﴾

١٥٨

وەلاتـــی عـــال(پـــاك) بـــە ئیزنـــو پەروەرڎگارەکەیش رووەك بە عالیی مڕسنۆ ئانـەیچ هەکـە پـیس بییـەن بێژگـە جـە رووەکـی کـەمی بـیْ خێـری هیـچی تـەرش چـەنە نمـەزیۆ،پی تـەرزە نیـشانەکاما بـەرمۆزمێ پـەی قۆمێـوە هەکـە سـوپاس بکـەرانیْ﴿٥٨﴾ بەڕاسـیی ئێمـە نووحمـا کیاست پەی سەرو قۆمەکەیش واتش ئەی قۆمەکـەم عەبدایـەتیی خـوڎای بکـەرڎیْ چونکە بێژگـە چاڎی خوڎێویتـەرتا نییـەن من فرە متەرسوو عەزابو رۆێوی فرە گۆرەی بـەیۆ ملتـارە﴿٥٩﴾ پیـا مـاقوولێ (دەمـچەرمیْ) قۆمەکـەیش واتـشا بەڕاسـیی ئێمە تۆ جە گومڕاییێوی ئاشکرانە مۆینمیْ ﴿٦٠﴾ واتـش ئـەی قۆمەکـەم مـن هـیچ گومڕاییێـوم نییـەن بـەلاّم (بـەلّکو) پێغەممـەرێوەنا جـە لایـەنو پـەروەرڎگاریۆ ﴿٦١﴾ پەیامـەکاو پـەورەڎگاریم میـاونوو پەنەتا و مۆچیاریتا مکەروونە و سەبارەت بە خوڎای ئانە من مزانووش شمە نمە زاندێش﴿٦٢﴾ ئایا شمە سەرەتا سوڕمەنۆ هەکە ۆیرۆ ۆزتەییۆ(زیکریۆ)تا جە پەروەرڎگاریتاوە سەرو دەسو پییێوە جە ویتاوە پەی ئامان تا هاگاڎارێتا بکەرۆۆە و پارێز بکەردیْ بەشکو رەحمتا پەنە بکریۆ؟﴿٦٣﴾ هەر چیش وات بە درۆێشا نیارە وێش و ئانیْ جە کەشتییەکەنە چەنیش بێنیْ رزگارێما کەرڎیْ و ئانێچە هەکە ئایەتـەکاما بە درۆیْ نیێنێرە نوقمیْ ئاوێما کەرڎیْ، بەڕاسیی ئانیْ قۆمێوە کۆریْ بێنـیْ﴿٦٤﴾ پـەی قۆمـو عـادیچ هـوودی براشا کیاستما،واتش ئـەی قۆمەکـەم عەبدایـەتیی خـوڎای بکـەردیْ بێژگـە چـاڎی خوڎێوەتـەرتا نییەن،ئانـە شمـە پـارێز نمەکـەردیْ؟﴿٦٥﴾ دەسـەلاّتدارەکیْ(دەمـچەرمەکیْ) قۆمەکـەیش هەکـە کـافریْ بیێبێنـیْ واتـشا بەڕاسیی ئێمـە تـۆ جـە گێلیینە مۆینمیْ و بەڕاسیی ئەجۆما ئیْنای ریزو درۆزنانە﴿٦٦﴾ واتش ئەی قۆمەکەم من نییـەنانیْ دلْ گێلیینە و گێل نییەنانیْ بەلاّم بێشك پێغەممەرێونا جە لایەنو پەروەرڎگارو ئالّەمیانیۆ﴿٦٧﴾

أُبَلِّغُكُمْ رِسَٰلَٰتِ رَبِّي وَأَنَا۠ لَكُمْ نَاصِحٌ أَمِينٌ ﴿٦٨﴾ أَوَعَجِبْتُمْ أَن جَآءَكُمْ ذِكْرٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَلَىٰ رَجُلٍ مِّنكُمْ لِيُنذِرَكُمْ ۚ وَٱذْكُرُوٓا۟ إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَآءَ مِنۢ بَعْدِ قَوْمِ نُوحٍ وَزَادَكُمْ فِى ٱلْخَلْقِ بَصْۜطَةً ۖ فَٱذْكُرُوٓا۟ ءَالَآءَ ٱللَّهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٦٩﴾ قَالُوٓا۟ أَجِئْتَنَا لِنَعْبُدَ ٱللَّهَ وَحْدَهُۥ وَنَذَرَ مَا كَانَ يَعْبُدُ ءَابَآؤُنَا ۖ فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَآ إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿٧٠﴾ قَالَ قَدْ وَقَعَ عَلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ رِجْسٌ وَغَضَبٌ ۖ أَتُجَٰدِلُونَنِى فِىٓ أَسْمَآءٍ سَمَّيْتُمُوهَآ أَنتُمْ وَءَابَآؤُكُم مَّا نَزَّلَ ٱللَّهُ بِهَا مِن سُلْطَٰنٍ ۚ فَٱنتَظِرُوٓا۟ إِنِّى مَعَكُم مِّنَ ٱلْمُنتَظِرِينَ ﴿٧١﴾ فَأَنجَيْنَٰهُ وَٱلَّذِينَ مَعَهُۥ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا وَقَطَعْنَا دَابِرَ ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا ۖ وَمَا كَانُوا۟ مُؤْمِنِينَ ﴿٧٢﴾ وَإِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَٰلِحًا ۗ قَالَ يَٰقَوْمِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُۥ ۖ قَدْ جَآءَتْكُم بَيِّنَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ ۖ هَٰذِهِۦ نَاقَةُ ٱللَّهِ لَكُمْ ءَايَةً ۖ فَذَرُوهَا تَأْكُلْ فِىٓ أَرْضِ ٱللَّهِ ۖ وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُوٓءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٣﴾

پەیامەکاو پەروەرڎگاریم میاونوونە پەنەتا و مۆچیارییکەرێوی ئەمیننا پـەیتا﴿٦٨﴾ ئایا سەرەتا سوڕمەنۆ هەکە ۋیرئەۋەۋزێوتا جە پـەروەرڎگاریتاوە سـەرو دەسـو پییـێوە جە وێتـا پـەی ئامـان پـەی ئینـەی ووریێتـا بکـەرۆوە ؟ جـا یـاڎو ئـا وەختیـە بکـەرڎێوە هەکە خوڎای کەرڎیدێ بە یاگەنشینێ جە دمـای قۆمـو نـووحی و جـە قـەوەت و قەڵافەتەنـە چاڎیـشا زیاتـەرش ۋزتەنـە خیلقـەتتا،دەی یـاڎو ناعمەتـەکاو خـوڎای بکـەردێ بەشکوم سـەر فرازێ بیـدێ﴿٦٩﴾ واتشا ئایا پـەی ئانـەی ئامانی هەکە تـەنیا عەبدابـەتیی خـوڎای بکـەرمێ و ئێتر دەس هـۆربگێرمێ جـە ئانـەی بـاب و باپیرەکێمـا عەبدایەتییـشا کـەرێنێ؟ دەی ئەگـەر جـە راسواچانی ئانە تەرسنیما پەنـەش بارەش پـەیما﴿٧٠﴾ واتـش دەی دیـارەن شمـە تووشـــێ ناوەشـــیی و تـــووڕەیی پەروەرڎگاریتا بیێندێ ئایا دەمەدەمێم چەنی مکەردێ سەرو برێو ناما هەکە شمە و باپیرەکاتا نامێ نیێنێ بێ ئینەی هیچ بەڵگێوەتا جە خوڎایۆ پەی ئامێ بۆ ؟ دەی چەمەڕێ بیدێ منیچ چەنی شمە چەمەڕانا﴿٧١﴾ جا هوود و ئانێچە چەنیش بێنێ بە بەزەیی وێما رزگارێما کەرڎێ و ئانێچ هەکە ئایەتەکاما بە درۆێ زانێنێ و ئیمانداریێ نەبێنێ بنەبڕێما کەرڎێ﴿٧٢﴾ پەی لاو سەموودیچ ساڵحی براشا کیاستما، واتش ئەی قۆمەکەم عەبدایەتیی خوڎای بکەردێ چونکە بێژگە جە ئاڎی خوڎای تـەرتا نییـەن،دیارەن بـەڵگێ ئاشـکرێتا جـە پـەروەرڎگاریتاوە پـەی ئامێنـە ئینـە ووشـترێوەن موعجیزەێوەن پەی شمە، وازش چەنە باردێ با جە زەمینو خوڎاینە بلەوەڕێو بە خرابە دەسش پەی مەبەردێ ئەر دەسش پەی ببەردێ عەزابێوە پەڕ ئێش دامانگیرتا مبۆ﴿٧٣﴾

وَٱذۡكُرُوٓاْ إِذۡ جَعَلَكُمۡ خُلَفَآءَ مِنۢ بَعۡدِ عَادٖ وَبَوَّأَكُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ تَتَّخِذُونَ مِن سُهُولِهَا قُصُورٗا وَتَنۡحِتُونَ ٱلۡجِبَالَ بُيُوتٗاۖ فَٱذۡكُرُوٓاْ ءَالَآءَ ٱللَّهِ وَلَا تَعۡثَوۡاْ فِي ٱلۡأَرۡضِ مُفۡسِدِينَ ﴿٧٤﴾ قَالَ ٱلۡمَلَأُ ٱلَّذِينَ ٱسۡتَكۡبَرُواْ مِن قَوۡمِهِۦ لِلَّذِينَ ٱسۡتُضۡعِفُواْ لِمَنۡ ءَامَنَ مِنۡهُمۡ أَتَعۡلَمُونَ أَنَّ صَٰلِحٗا مُّرۡسَلٞ مِّن رَّبِّهِۦۚ قَالُوٓاْ إِنَّا بِمَآ أُرۡسِلَ بِهِۦ مُؤۡمِنُونَ ﴿٧٥﴾ قَالَ ٱلَّذِينَ ٱسۡتَكۡبَرُوٓاْ إِنَّا بِٱلَّذِيٓ ءَامَنتُم بِهِۦ كَٰفِرُونَ ﴿٧٦﴾ فَعَقَرُواْ ٱلنَّاقَةَ وَعَتَوۡاْ عَنۡ أَمۡرِ رَبِّهِمۡ وَقَالُواْ يَٰصَٰلِحُ ٱئۡتِنَا بِمَا تَعِدُنَآ إِن كُنتَ مِنَ ٱلۡمُرۡسَلِينَ ﴿٧٧﴾ فَأَخَذَتۡهُمُ ٱلرَّجۡفَةُ فَأَصۡبَحُواْ فِي دَارِهِمۡ جَٰثِمِينَ ﴿٧٨﴾ فَتَوَلَّىٰ عَنۡهُمۡ وَقَالَ يَٰقَوۡمِ لَقَدۡ أَبۡلَغۡتُكُمۡ رِسَالَةَ رَبِّي وَنَصَحۡتُ لَكُمۡ وَلَٰكِن لَّا تُحِبُّونَ ٱلنَّٰصِحِينَ ﴿٧٩﴾ وَلُوطًا إِذۡ قَالَ لِقَوۡمِهِۦٓ أَتَأۡتُونَ ٱلۡفَٰحِشَةَ مَا سَبَقَكُم بِهَا مِنۡ أَحَدٖ مِّنَ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿٨٠﴾ إِنَّكُمۡ لَتَأۡتُونَ ٱلرِّجَالَ شَهۡوَةٗ مِّن دُونِ ٱلنِّسَآءِۚ بَلۡ أَنتُمۡ قَوۡمٞ مُّسۡرِفُونَ ﴿٨١﴾

١٦٠

یاڎو ئا وەختی بکەردێوە هەکە دمای قۆمو عادی خوای کەرڎیدی بە یاگەڎاریٚ و جە زەمیننە مەرزنایدێشرە جە دەشتەکانە تەلاریٚ بەرزیٚ مکەردێوە و جە کەشەکانە یانیٚ متاشدیٚ، دەی ناعمەتەکاو خوڎای یاڎ بکەردێوە و تۆمو بەڎکاریی سەرزەمیننە مەشاندیٚ﴿٧٤﴾ دەسەلاٚتداریٚ قۆمەکەیش هەکە وێشا بە زلیٚ زانێنیٚ بە سەرکوتکریاکاشا وات هەکە ئیمانشا ئاورڎە بیٚ ئایا شمە مزاندیٚ هەکە سالٚح جە لایەنو پەروەرڎگاریشۆ رەوانە کریا بوٚ؟ ئیماندارەکیٚ واتشا بەڕاسیی ئێمە ئیمانما ئاورڎەن پانەی(پا پەیامیە) هەکە پاڎیرە کیانیان﴿٧٥﴾ ئانیٚ وێشا بە زل زانێنیٚ واتشا بەڕاسیی ئێمە بێباوەڕێنمیٚ پانەی شمە ئیمان پەنە ئاورڎەن﴿٧٦﴾ ووشترەکەشا سەرە بڕی و جە ئەمرەو پەروەرڎگاریشانە بەرشییٚ و واتشا ئەی سالٚح ئەگەر توٚ جە پێغەممەرانیٚ ئادەی ئا هەڕەشیٚ هەکە کەریشا وەنەما بارەشا پەیما﴿٧٧﴾ ئێتر بوومەلەرزێوە گرتیٚ و جە یانەکاشانە ئامیٚ چوٚکێرە﴿٧٨﴾ جا سالٚحی رووە چەنە هوٚرکەرڎیٚ و واتش ئەی قوٚمەکەم دیارەن هەکە من نامە(پەیام) و پەروەرڎگاریم یاونام بە شەمە و موٚچیاریم کەرڎیدیٚ بەلاٚم شمە موٚچیاریکەرێتا وەشیٚ نمەسیا﴿٧٩﴾ لووتیچ بە قوٚمەکەیش واتش ئایا هوٚرزدیٚ بە کارێوە ئاوڕووبەرانەی چامنەی هەکە جە گرڎو ئالەمینی وەلٚیٚ شمە کەسی نەکەرڎەن؟﴿٨٠﴾ شمە ئارەزووی جنسی وێتا جیای ژەنا چەنی پیایا بەردیٚ سەر، نەخێر شمە قوٚمێوە زیاڎەڕەوٚیٚ مەرزبەزنێندیٚ﴿٨١﴾

وَمَا كَانَ جَوَابَ قَوۡمِهِۦٓ إِلَّآ أَن قَالُوٓاْ أَخۡرِجُوهُم مِّن قَرۡيَتِكُمۡۖ إِنَّهُمۡ أُنَاسٞ يَتَطَهَّرُونَ ﴿٨٢﴾ فَأَنجَيۡنَٰهُ وَأَهۡلَهُۥٓ إِلَّا ٱمۡرَأَتَهُۥ كَانَتۡ مِنَ ٱلۡغَٰبِرِينَ ﴿٨٣﴾ وَأَمۡطَرۡنَا عَلَيۡهِم مَّطَرٗاۖ فَٱنظُرۡ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلۡمُجۡرِمِينَ ﴿٨٤﴾ وَإِلَىٰ مَدۡيَنَ أَخَاهُمۡ شُعَيۡبٗاۚ قَالَ يَٰقَوۡمِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنۡ إِلَٰهٍ غَيۡرُهُۥۖ قَدۡ جَآءَتۡكُم بَيِّنَةٞ مِّن رَّبِّكُمۡۖ فَأَوۡفُواْ ٱلۡكَيۡلَ وَٱلۡمِيزَانَ وَلَا تَبۡخَسُواْ ٱلنَّاسَ أَشۡيَآءَهُمۡ وَلَا تُفۡسِدُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ بَعۡدَ إِصۡلَٰحِهَاۚ ذَٰلِكُمۡ خَيۡرٞ لَّكُمۡ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ ﴿٨٥﴾ وَلَا تَقۡعُدُواْ بِكُلِّ صِرَٰطٖ تُوعِدُونَ وَتَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ مَنۡ ءَامَنَ بِهِۦ وَتَبۡغُونَهَا عِوَجٗاۚ وَٱذۡكُرُوٓاْ إِذۡ كُنتُمۡ قَلِيلٗا فَكَثَّرَكُمۡۖ وَٱنظُرُواْ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلۡمُفۡسِدِينَ ﴿٨٦﴾ وَإِن كَانَ طَآئِفَةٞ مِّنكُمۡ ءَامَنُواْ بِٱلَّذِيٓ أُرۡسِلۡتُ بِهِۦ وَطَآئِفَةٞ لَّمۡ يُؤۡمِنُواْ فَٱصۡبِرُواْ حَتَّىٰ يَحۡكُمَ ٱللَّهُ بَيۡنَنَاۚ وَهُوَ خَيۡرُ ٱلۡحَٰكِمِينَ ﴿٨٧﴾

١٦١

جه‌وابو قۆمه‌که‌یش هه‌ر ئانه بیْ واتشا جه‌ ده‌گاکیْتانه بزندیْشاوه،ئانیْ که‌سانیوه‌نیْ ویْشا به‌ پاکیی راگیر مکه‌ رانیْ﴿٨٢﴾لووت و که‌س و کاره‌که‌ش رزگاریْما که‌رذیْ بیْژگه‌ جه‌ ژه‌نه‌کیْش هه‌که‌ جه‌ دلیْنه‌شییه‌کابییه﴿٨٣﴾ جا چه‌نی ۆارانیۆما ۆارنیْ مله‌ره إ بذیه‌ و بزانه‌ سه‌رئه‌نجامو تاوانبارا چه‌نینبی﴿٨٤﴾ وه‌ پەی مه‌دیه‌نیچ شوعه‌یبی براشا کیاستما، واتش ئه‌ی قۆمه‌که‌م خوذای بپرسدیْ چونکه‌ بیْژگه‌ چاذی خوذیْوه‌ ته‌رتا نییه‌ن، ئانا دیاره‌ن به‌ڵگیْوه‌ رۆشنه‌تا جه‌ په‌روه‌رذگاریتاوه‌ په‌ی ئامیْنه‌،ده‌ی کیشانه‌ و پیمانه‌ هه‌قو ویْشا بده‌یدیْ په‌نه‌شا جه‌ که‌ل و په‌لو خه‌ڵکی مه‌دزیدیْوه‌ و جه‌ زه‌مینه‌ کارو به‌ذفه‌رپی وه‌ڵامه‌که‌ردیْوه‌ دمای ئانه‌ی خاس کریان، ئینه‌ خاسه‌ن په‌یتا ئه‌گه‌ر ئیمانتا هه‌ن﴿٨٥﴾ وه‌ سه‌رو هیچ ریْوه‌ مه‌نیشدیْره‌ په‌ی هه‌ره‌شه‌که‌رذه‌ی جه‌خه‌ڵکی و راگرته‌ی ئۆ خه‌ڵکی هه‌که‌ نه‌گنا سه‌رو راو خوذای و ئیمان نارانیْ و گه‌ره‌کتابۆنه‌ راو خوذای لارو ویْره‌ نیشانه‌ بذه‌یدیْ، باردیْشه‌وه‌ یاذتا هه‌که‌ که‌میْ بیْندیْ و خوذای فریْ که‌رذیدیْ و بذیه‌یدیْ په‌ی سه‌ر ئه‌نجامو به‌ذکارا چه‌نین بی﴿٨٦﴾ خۆ ئه‌گه‌ر برپیْو جه‌ شمه‌ ئیمانشا ئاورذ پانه‌ی من پاذیۆ کیانیانا و برپیْوته‌ر ئیمانشا په‌نه‌ ئاورذ ده‌ی سه‌بربکه‌ردیْ هه‌تا خوذا حوکم بکه‌رۆ به‌ینمانه‌،خۆ ئاذ خاسته‌رین حاکمه‌ن﴿٨٧﴾

۞ قَالَ ٱلْمَلَأُ ٱلَّذِينَ ٱسْتَكْبَرُوا۟ مِن قَوْمِهِۦ لَنُخْرِجَنَّكَ يَٰشُعَيْبُ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مَعَكَ مِن قَرْيَتِنَآ أَوْ لَتَعُودُنَّ فِى مِلَّتِنَا ۚ قَالَ أَوَلَوْ كُنَّا كَٰرِهِينَ ﴿٨٨﴾ قَدِ ٱفْتَرَيْنَا عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا إِنْ عُدْنَا فِى مِلَّتِكُم بَعْدَ إِذْ نَجَّىٰنَا ٱللَّهُ مِنْهَا ۚ وَمَا يَكُونُ لَنَآ أَن نَّعُودَ فِيهَآ إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُ رَبُّنَا ۚ وَسِعَ رَبُّنَا كُلَّ شَىْءٍ عِلْمًا ۚ عَلَى ٱللَّهِ تَوَكَّلْنَا ۚ رَبَّنَا ٱفْتَحْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا بِٱلْحَقِّ وَأَنتَ خَيْرُ ٱلْفَٰتِحِينَ ﴿٨٩﴾ وَقَالَ ٱلْمَلَأُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِن قَوْمِهِۦ لَئِنِ ٱتَّبَعْتُمْ شُعَيْبًا إِنَّكُمْ إِذًا لَّخَٰسِرُونَ ﴿٩٠﴾ فَأَخَذَتْهُمُ ٱلرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا۟ فِى دَارِهِمْ جَٰثِمِينَ ﴿٩١﴾ ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ شُعَيْبًا كَأَن لَّمْ يَغْنَوْا۟ فِيهَا ۚ ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ شُعَيْبًا كَانُوا۟ هُمُ ٱلْخَٰسِرِينَ ﴿٩٢﴾ فَتَوَلَّىٰ عَنْهُمْ وَقَالَ يَٰقَوْمِ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ رِسَٰلَٰتِ رَبِّى وَنَصَحْتُ لَكُمْ ۖ فَكَيْفَ ءَاسَىٰ عَلَىٰ قَوْمٍ كَٰفِرِينَ ﴿٩٣﴾ وَمَآ أَرْسَلْنَا فِى قَرْيَةٍ مِّن نَّبِىٍّ إِلَّآ أَخَذْنَآ أَهْلَهَا بِٱلْبَأْسَآءِ وَٱلضَّرَّآءِ لَعَلَّهُمْ يَضَّرَّعُونَ ﴿٩٤﴾ ثُمَّ بَدَّلْنَا مَكَانَ ٱلسَّيِّئَةِ ٱلْحَسَنَةَ حَتَّىٰ عَفَوا۟ وَّقَالُوا۟ قَدْ مَسَّ ءَابَآءَنَا ٱلضَّرَّآءُ وَٱلسَّرَّآءُ فَأَخَذْنَٰهُم بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٩٥﴾

ده‌سه‌و ده‌سه‌ڵاتدارا جه قۆمه‌که‌یش هه‌که ویشا به زلێ زانێنێ واتشا ئه‌ی شوعه‌یب به‌دڵنیاییۆ وێت و ئانێچه ئیمانشا چه‌نی تۆ ئاورده‌ن جه ده‌گاکێمانه یا مزنمێتاوه یان مشێوم بگێڵدێوه په‌ی سه‌رو دینه‌که‌یما، واتش ئه‌ی ئه‌گه‌ر حه‌ز نه‌که‌رمێ ؟﴿٨٨﴾ جا ئه‌گه‌ر به‌یمێوه سه‌رو دینه‌که‌یتا ئانه دیاره‌ن هه‌که ئێمه دمای ئانه‌ی خوڎای نه‌جات دێنمێ چه‌نه‌ش درۆیما ده‌مو خوڎایۆ هۆربه‌ستێنه، ئێمه ره‌وانییه‌ن په‌یما بگێڵمێوه سه‌رو ئا دینیه سا مه‌گه‌ر په‌روه‌رڎگارما مه‌یلش سه‌رش بۆ،عیلمو ئاڎی گرڎ چێوێش گێرته‌نره، په‌شتیما به خوڎای به‌ستێنه، ئه‌ی په‌روه‌رڎگارما تۆ به‌ینو ئێمه و قۆمه‌که‌یمانه سه‌رو بنه‌ڕتو حه‌قی داوه‌ریی بکه‌ره تۆ وێت عالته‌رین داوه‌رییکه‌رنی ﴿٨٩﴾ ده‌سه‌و ده‌سه‌ڵاتداراو قۆمه‌که‌و شوعه‌یبی هه‌که کافرێ بێنێنێ واتشا ئه‌گه‌ر بگندێ شوێنه‌و شوعه‌یبی پاسه‌بۆ جه زه‌ره‌رمه‌نده‌کاندێ ﴿٩٠﴾ ئێتر بوومه‌له‌رزێوه گێرتێ و جه یانه‌کاشانه چۆکێشا دێره﴿٩١﴾ ئێتر ئانێ هه‌که به‌رنامه‌که‌و شوعه‌یبی به درۆێ زانێنێ هه‌ر ئه‌جێ نه‌بیێنێ پا هه‌وێڵه‌نه، هه‌ر ئانێچه زه‌ره‌رمه‌نڎێ بیێ هه‌که به‌رنامه‌که‌و شوعه‌یبی به درۆێ زانێنێ﴿٩٢﴾ شوعه‌یبی په‌شتی چه‌نه هۆرکه‌رڎێ و واتش ئه‌ی قۆمه‌که‌م به‌ڕاسیی من نامه‌کێ په‌روه‌رڎگاریم یاونێم به شمه و مۆچیاریم که‌رڎیدێ،ده‌ی مشێوم ئێتر چه‌نی په‌س بووپه‌ی هۆزو کافرا ؟﴿٩٣﴾ په‌ی هه‌ر ده‌گێوه هه‌که پێغه‌ممه‌رێوه‌ما کیاسته‌ن مسه‌وگه‌ر خه‌ڵکه‌که‌ش تووشو ناڕه‌حه‌تیی و ناوه‌شییما که‌رڎه‌ن به‌شکو بکلۆوزیاوه﴿٩٤﴾ چۆڎمای ناوه‌شییه‌که‌ما فاڕا به وه‌شیی هه‌تا ویرشاشییۆ و گرڎ چێوێشا به وه‌شیی په‌ی گێڵا واتشا به‌ڕاسیی ژیوای هه‌ر چامنه بییه‌ن باپ و باپیره‌کێچما وه‌شیی و ناوه‌شییشا ئامان مله‌ره جا کوت وپڕ وه‌نه‌ما گێرتێ بێ ئیینه‌ی وێشا شعوورش په‌نه بکه‌رانێ﴿٩٥﴾

وَلَوۡ أَنَّ أَهۡلَ ٱلۡقُرَىٰٓ ءَامَنُواْ وَٱتَّقَوۡاْ لَفَتَحۡنَا عَلَيۡهِم بَرَكَٰتٖ مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِ وَلَٰكِن كَذَّبُواْ فَأَخَذۡنَٰهُم بِمَا كَانُواْ يَكۡسِبُونَ ﴿٩٦﴾ أَفَأَمِنَ أَهۡلُ ٱلۡقُرَىٰٓ أَن يَأۡتِيَهُم بَأۡسُنَا بَيَٰتٗا وَهُمۡ نَآئِمُونَ ﴿٩٧﴾ أَوَأَمِنَ أَهۡلُ ٱلۡقُرَىٰٓ أَن يَأۡتِيَهُم بَأۡسُنَا ضُحٗى وَهُمۡ يَلۡعَبُونَ ﴿٩٨﴾ أَفَأَمِنُواْ مَكۡرَ ٱللَّهِۚ فَلَا يَأۡمَنُ مَكۡرَ ٱللَّهِ إِلَّا ٱلۡقَوۡمُ ٱلۡخَٰسِرُونَ ﴿٩٩﴾ أَوَلَمۡ يَهۡدِ لِلَّذِينَ يَرِثُونَ ٱلۡأَرۡضَ مِنۢ بَعۡدِ أَهۡلِهَآ أَن لَّوۡ نَشَآءُ أَصَبۡنَٰهُم بِذُنُوبِهِمۡۚ وَنَطۡبَعُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ فَهُمۡ لَا يَسۡمَعُونَ ﴿١٠٠﴾ تِلۡكَ ٱلۡقُرَىٰ نَقُصُّ عَلَيۡكَ مِنۡ أَنۢبَآئِهَاۚ وَلَقَدۡ جَآءَتۡهُمۡ رُسُلُهُم بِٱلۡبَيِّنَٰتِ فَمَا كَانُواْ لِيُؤۡمِنُواْ بِمَا كَذَّبُواْ مِن قَبۡلُۚ كَذَٰلِكَ يَطۡبَعُ ٱللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِ ٱلۡكَٰفِرِينَ ﴿١٠١﴾ وَمَا وَجَدۡنَا لِأَكۡثَرِهِم مِّنۡ عَهۡدٖۖ وَإِن وَجَدۡنَآ أَكۡثَرَهُمۡ لَفَٰسِقِينَ ﴿١٠٢﴾ ثُمَّ بَعَثۡنَا مِنۢ بَعۡدِهِم مُّوسَىٰ بِـَٔايَٰتِنَآ إِلَىٰ فِرۡعَوۡنَ وَمَلَإِيْهِۦ فَظَلَمُواْ بِهَاۖ فَٱنظُرۡ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلۡمُفۡسِدِينَ ﴿١٠٣﴾ وَقَالَ مُوسَىٰ يَٰفِرۡعَوۡنُ إِنِّي رَسُولٞ مِّن رَّبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿١٠٤﴾

١٦٣

خۆ ئەگەر خەڵکو دەگایەکا ئیمانش ئاورڎەبیێ و پارێزشا کەرڎەبیێ بێشك بەرەو بەرەکەتی جە ئاسمان و جە زەمینۆ کەرێنمیێ پەیشا بەڵام ئاڎێ نیشاکێما بە درۆشا زانیێ ئێتر جە نەتیجەو کارەکاشاوە وەنەما گێرتیێ﴿٩٦﴾ جا ئایا خەڵکو دەگایەکا ئەمینێ بیێنیێ چانەی هەکە شەوێنە جەزرەبەو ئێمەشا پەنە نەیاۋۆ جە وەختێوەنە هەکە ئینیێ پرخەو وەرمینە؟﴿٩٧﴾ یان ئایا خەڵکو ئا دەگایا ئەمینێ بیێنێ چانەی هەکە عەزابو ئێمەشا پەی نەبۆ جە چاشتینگانە وەختیێ سەر گەرمێ گەمەینێ؟﴿٩٨﴾ ئایا جە نەخشەو مەکرو خوڎای ئەمینێ یێنیێ ؟ دەی بێژگە جە قۆمی دۆڕیای هیچکەس جە مەکرو خوڎای ئەمین و بێباك نییەن﴿٩٩﴾ ئایا ئانێ هەکە زەمینشا بە میراس پەی مەیۆوە دمای دلێنە شییەی خەڵکەکەو وەڵێشاپەیشا بەر نەکۆتەن ئەگەر گەرەکما بۆ پا گوناحا هەکە مکەراشا متاومێنە هەقەشا چەنە بسانمێ و مۆرە بنیەیمێ دڵشارە ئێتر هەر نەژنەوا؟﴿١٠٠﴾ جە دەنگ و باسو ئا دەگایاتە پەی مگێڵنیمێوە،بەڕاسیی پێغەممەرەکێشا بە بەڵگێ رۆشنێوە ئامیێ پەی لایشا پاسە نەبۆ ئیمانشا ئاورڎە بۆ بە ئانەی هەکە وەڵتەر پەیشا ئاما،بە ئێڎیشایچ بێ ئیمان مەنێوە و بە درۆیشا زانێ ئا پی جۆرە خوڎا مۆرە منیۆ سەرو دڵو کافرارە﴿١٠١﴾ جە بەشێ فرێشا بەڵێنە و وەفاما نەڎیێ و بەشەی فرێشا نافەرمانێ و جە ڕێ ترازییێ دیێما﴿١٠٢﴾ ئینجا دماو ئاڎیشا مووساما بە چەنڎ ئایەتێ رۆشنۆ کیاست پەی سەرو فیرعەونی و دارو دەسەکەیش کەچی ستەمشا کەرڎ ئایەتەکا،بڎیە بزانە ئاقیبەتو خرابەکارا چەنیین بێ﴿١٠٣﴾ جا مووسا واتش ئەی فیرعەون من پێغەممەرو پەروەرڎگارو ئاڵەمینا﴿١٠٤﴾

حَقِيقٌ عَلَىٰٓ أَن لَّآ أَقُولَ عَلَى ٱللَّهِ إِلَّا ٱلْحَقَّ ۚ قَدْ جِئْتُكُم بِبَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ فَأَرْسِلْ مَعِىَ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ﴿١٠٥﴾ قَالَ إِن كُنتَ جِئْتَ بِـَٔايَةٍ فَأْتِ بِهَآ إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿١٠٦﴾ فَأَلْقَىٰ عَصَاهُ فَإِذَا هِىَ ثُعْبَانٌ مُّبِينٌ ﴿١٠٧﴾ وَنَزَعَ يَدَهُۥ فَإِذَا هِىَ بَيْضَآءُ لِلنَّٰظِرِينَ ﴿١٠٨﴾ قَالَ ٱلْمَلَأُ مِن قَوْمِ فِرْعَوْنَ إِنَّ هَٰذَا لَسَٰحِرٌ عَلِيمٌ ﴿١٠٩﴾ يُرِيدُ أَن يُخْرِجَكُم مِّنْ أَرْضِكُمْ ۖ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ ﴿١١٠﴾ قَالُوٓا۟ أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَأَرْسِلْ فِى ٱلْمَدَآئِنِ حَٰشِرِينَ ﴿١١١﴾ يَأْتُوكَ بِكُلِّ سَٰحِرٍ عَلِيمٍ ﴿١١٢﴾ وَجَآءَ ٱلسَّحَرَةُ فِرْعَوْنَ قَالُوٓا۟ إِنَّ لَنَا لَأَجْرًا إِن كُنَّا نَحْنُ ٱلْغَٰلِبِينَ ﴿١١٣﴾ قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ لَمِنَ ٱلْمُقَرَّبِينَ ﴿١١٤﴾ قَالُوا۟ يَٰمُوسَىٰٓ إِمَّآ أَن تُلْقِىَ وَإِمَّآ أَن نَّكُونَ نَحْنُ ٱلْمُلْقِينَ ﴿١١٥﴾ قَالَ أَلْقُوا۟ ۖ فَلَمَّآ أَلْقَوْا۟ سَحَرُوٓا۟ أَعْيُنَ ٱلنَّاسِ وَٱسْتَرْهَبُوهُمْ وَجَآءُو بِسِحْرٍ عَظِيمٍ ﴿١١٦﴾ ۞ وَأَوْحَيْنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰٓ أَنْ أَلْقِ عَصَاكَ ۖ فَإِذَا هِىَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ ﴿١١٧﴾ فَوَقَعَ ٱلْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١١٨﴾ فَغُلِبُوا۟ هُنَالِكَ وَٱنقَلَبُوا۟ صَٰغِرِينَ ﴿١١٩﴾ وَأُلْقِىَ ٱلسَّحَرَةُ سَٰجِدِينَ ﴿١٢٠﴾

سەرم فەرزەن ئانە راس و هەق نەبۆ سەبارەت بە خوذای نەواچووش،بەڕاسیی من جە لایەنو پەروەرذگاریتاوە بەڵگێوە رۆشنەم ئاورذێنە دەی نەوەو ئیسرائیلی واز چەنە بارە با بەیانێ چەنیم﴿١٠٥﴾ واتش دەی ئەگەر بەڵگێوەت ئاورذێنە(چەنیەنە) و راس مواچی بارەش و ووزەش ڕووە﴿١٠٦﴾ مووسا عاساکێش فڕەش دا و یەکسەر بییەبە مارێوە ئاشکرا﴿١٠٧﴾ دەسش جە بنەو باخەڵێشنە بەرئاورذ وەرو چەماو تەماشەکەراوە خێرا چەرمە ئەرمانێ﴿١٠٨﴾ سەرە زلێ قۆمەکەو فیرعەونی واتشا بەڕاسیی ئینە سێحربازێوە فرە چەنە زانەن﴿١٠٩﴾ گەرەکشەن ئەچی زەمینو وێتانە بزناتاوە،دەی ئەمرەتا بە چێشەنە؟﴿١١٠﴾ واتشا وێش و براکەیش گل بذۆ و دەسێو جە کۆئەوەکەرا بکیانە پەی شارەکا﴿١١١﴾ تا هەرچی سێحربازی چەنەزان هەن باراش پەی لایت ﴿١١٢﴾ سیحربازەکێ ئامێ پەی لاو فیرعەونی و واتشا شاباشێوما دەس مگنۆ ئەگەر ئێمە سەر بگنمی؟﴿١١٣﴾ واتش بەڵێ جە کەسە نزیکەکایچ بیدێ جە منۆ﴿١١٤﴾ واتشا ئەی مووسا دەی یان دەسو وێت شانە یان با ئێمە بیمێ بە دەسشانێ﴿١١٥﴾ مووسا واتش دەس بشاندێ، وەختێ دەسشا شانا سیحرشا کەرذ ئۆ چەماو خەڵکی و تەرستنێشا و سیحربازییێوە فرە گۆرەشا کەرذ و ئەرمانا﴿١١٦﴾ نیگاما کیاستە پەی مووسای هەکە عاساکێت بشانە(فڕەبذە) دەم و دەس ئانە هۆرشا بەستەبێ هۆرش لووشت﴿١١٧﴾ ئێتر هەق یاگێش گێرتە و ئانەیچ ئاذێ کەرێنێش پووچەڵ بییۆ﴿١١٨﴾ ئێتر چاگە شکسشا وارذ و بە سەر شۆڕیی و بەزیای گێڵێوە دما﴿١١٩﴾ سیحربازەکێچ لوێ ڕووەرە و تلۆرەشا بەرذ﴿١٢٠﴾

قَالُوٓاْ ءَامَنَّا بِرَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٢١﴾ رَبِّ مُوسَىٰ وَهَٰرُونَ ﴿١٢٢﴾ قَالَ فِرْعَوْنُ ءَامَنتُم بِهِۦ قَبْلَ أَنْ ءَاذَنَ لَكُمْ ۖ إِنَّ هَٰذَا لَمَكْرٌ مَّكَرْتُمُوهُ فِى ٱلْمَدِينَةِ لِتُخْرِجُواْ مِنْهَآ أَهْلَهَا ۖ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿١٢٣﴾ لَأُقَطِّعَنَّ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُم مِّنْ خِلَٰفٍ ثُمَّ لَأُصَلِّبَنَّكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿١٢٤﴾ قَالُوٓاْ إِنَّآ إِلَىٰ رَبِّنَا مُنقَلِبُونَ ﴿١٢٥﴾ وَمَا تَنقِمُ مِنَّآ إِلَّآ أَنْ ءَامَنَّا بِـَٔايَٰتِ رَبِّنَا لَمَّا جَآءَتْنَا ۚ رَبَّنَآ أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَتَوَفَّنَا مُسْلِمِينَ ﴿١٢٦﴾ وَقَالَ ٱلْمَلَأُ مِن قَوْمِ فِرْعَوْنَ أَتَذَرُ مُوسَىٰ وَقَوْمَهُۥ لِيُفْسِدُواْ فِى ٱلْأَرْضِ وَيَذَرَكَ وَءَالِهَتَكَ ۚ قَالَ سَنُقَتِّلُ أَبْنَآءَهُمْ وَنَسْتَحْىِۦ نِسَآءَهُمْ وَإِنَّا فَوْقَهُمْ قَٰهِرُونَ ﴿١٢٧﴾ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ ٱسْتَعِينُواْ بِٱللَّهِ وَٱصْبِرُوٓاْ ۖ إِنَّ ٱلْأَرْضَ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَن يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦ ۖ وَٱلْعَٰقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ﴿١٢٨﴾ قَالُوٓاْ أُوذِينَا مِن قَبْلِ أَن تَأْتِيَنَا وَمِنۢ بَعْدِ مَا جِئْتَنَا ۚ قَالَ عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَن يُهْلِكَ عَدُوَّكُمْ وَيَسْتَخْلِفَكُمْ فِى ٱلْأَرْضِ فَيَنظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ ﴿١٢٩﴾ وَلَقَدْ أَخَذْنَآ ءَالَ فِرْعَوْنَ بِٱلسِّنِينَ وَنَقْصٍ مِّنَ ٱلثَّمَرَٰتِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ ﴿١٣٠﴾

واتـشا ئیمانمـا ئـاورژ بـە پـەروەرژگارو ئالـەمیانی ﴿١٢١﴾ پـەروەرژگار و مووسـای و هـاروونی ﴿١٢٢﴾ فیرعـەوەنی وات ئایـا ئیمانتا پەنە ئاورژ وەلێ ئانەینە من ئیزنتا بـژەو؟ دیـارەن ئینـە مـەکرێوەن شـارەکەنە سـازنانتا پـەی ئانـەی خەڵکەکـەو ویـش بزنـــدیوە چـــەنەش،جا چـــێودمای مزاندیێ ﴿١٢٣﴾ بێشك دەس و پاتا راس و چــەپ برروونــە و گرژیتــا چــوارمێخە کێشوو ﴿١٢٤﴾ واتشا بەڕاسیی ئێمە پـەی لاو پـەروەرژگاریما مگێڵمێـوە ﴿١٢٥﴾ هـەر وەرو ئانـەی هەقـەما چـەنە مـسانی هەکـە ئیمانمـا ئـاورژ پـا ئایـەتا جـە لاو پــەروەرژگاریماوە ئـامێ پــەیما؟ ئـەی پەروەرژگارما ئارامگێرتەیما بمجە ملەرە و بـە موسـڵمانەتیی مرنـەما ﴿١٢٦﴾ سـەرە زلەکێ جە قۆمو فیرعەونی واتشا ئایا واز جـە مووسـای و قۆمەکـەیش مـاری پـەی ئینـەی خرابەکاریی جە زەمیننـە وەلا بکەراوە و دەس جە ویێت و خوژایـەکات هـوڕ بگێرا؟ واتـش چێودمای بە زۆر کورەکاشا مکوشمێ و ژەنەکاشا بە زینژەیی مازمێوە دیارەن ئێمە سەرو ئاژیشارە زاڵێنمێ ﴿١٢٧﴾ مووسا بە قۆمەکەو ویش واتش داواو کۆمـەکی هـەر جە خوژای بکـەردێ و ئارام بگێردێ، بەڕاسیی زەمین هەر پەی خوژایەن بە میراس مژۆش پا بەنژاشە ویش گەرەکشەن، سـەر ئەنجامیچ هـەر پـەی پارێزکاران ﴿١٢٨﴾ واتشا ئەزیـەتی فرە دریـایمێ وەلێ ئانەینـە بـەی دلێما و دمای ئانەیچە هەکە ئامای پەی دلێما، واتش بەشکو پـەروەرژگارتا دوژمەنەکـەیتا دلێنـە بـەرۆ و بکـەرۆتا یاگـەژاریێ و بـژیۆ شمـە چـەنی کـار مکـەردێ ﴿١٢٩﴾ بێشك کـەس و کـارو لایـەنگیرەکێ فیرعەونیما تووشێ چنژ ساڵێ قاتیی و کەمۆ بییەی بەر هـەمی و بـەرو بوومی کـەرژێ بەشکوم ژیر جە ویشا بکەراوە ﴿١٣٠﴾

فَإِذَا جَاءَتْهُمُ الْحَسَنَةُ قَالُوا لَنَا هَٰذِهِ ۖ وَإِن تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَطَّيَّرُوا بِمُوسَىٰ وَمَن مَّعَهُ ۗ أَلَا إِنَّمَا طَائِرُهُمْ عِندَ اللَّهِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٣١﴾ وَقَالُوا مَهْمَا تَأْتِنَا بِهِ مِنْ آيَةٍ لِّتَسْحَرَنَا بِهَا فَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿١٣٢﴾ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الطُّوفَانَ وَالْجَرَادَ وَالْقُمَّلَ وَالضَّفَادِعَ وَالدَّمَ آيَاتٍ مُّفَصَّلَاتٍ فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا مُّجْرِمِينَ ﴿١٣٣﴾ وَلَمَّا وَقَعَ عَلَيْهِمُ الرِّجْزُ قَالُوا يَا مُوسَى ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِندَكَ ۖ لَئِن كَشَفْتَ عَنَّا الرِّجْزَ لَنُؤْمِنَنَّ لَكَ وَلَنُرْسِلَنَّ مَعَكَ بَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿١٣٤﴾ فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمُ الرِّجْزَ إِلَىٰ أَجَلٍ هُم بَالِغُوهُ إِذَا هُمْ يَنكُثُونَ ﴿١٣٥﴾ فَانتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ بِأَنَّهُمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا عَنْهَا غَافِلِينَ ﴿١٣٦﴾ وَأَوْرَثْنَا الْقَوْمَ الَّذِينَ كَانُوا يُسْتَضْعَفُونَ مَشَارِقَ الْأَرْضِ وَمَغَارِبَهَا الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا ۖ وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ الْحُسْنَىٰ عَلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ بِمَا صَبَرُوا ۖ وَدَمَّرْنَا مَا كَانَ يَصْنَعُ فِرْعَوْنُ وَقَوْمُهُ وَمَا كَانُوا يَعْرِشُونَ ﴿١٣٧﴾

١٦٦

جا ئه‌گه‌ر خاسیێوه‌شا په‌ى به‌یۆ ماچانێ ئینه كارو وێمانه، وه ئه‌گه‌ر خرابێوه‌شا تووش به‌یو شوومییه‌كه‌یش ووزانێ سه‌رو مووساى و ئانیشا ئینێش چه‌نی،هاگادارێ بیدێ به‌ڕاسیی هه‌رچی شوومیی(نه‌هاتی) ێشا لامیاوۆ جه‌لاو خوڎایۆ مه‌یۆ به‌ڵام فره‌ینه‌شا نمه‌زانا﴿١٣١﴾ وه واتشا هه‌ر چنڎێو ئایه‌تێما په‌ى بارى هه‌ر نوٚع چه‌مبه‌سێما بكه‌رى په‌نه‌شا ئێمه هه‌ر بڕوات په‌نه نمه‌كه‌رمێ﴿١٣٢﴾ ئینجا لافاو و مه‌له‌كوڕێ و هه‌شپشێ و قوڕواقێ و وونیما پێسه‌و نیشانا رۆشنا كیاستێ سه‌رشا كه‌چی هه‌ر وێشا به زل زانا و هه‌ر قۆمێوه تاوانبارێ بیێ﴿١٣٣﴾ جا هه‌ر وه‌خت به‌ڵێوه چا به‌ڵایا ئێ ملشاره واچێنێ ئه‌ى مووسا داوا بكه‌ره په‌روه‌رڎگاره‌كه‌یت پا به‌ڵێنێ په‌نه‌ش دانی و فریاما بگنه و ئه‌گه‌ر ئى به‌ڵاما سه‌رۆ لاببه‌رى دڵنیابه ئیمانت په‌نه مارمێنه و نه‌وه‌و ئیسرائیلیچت ۋزمێ ته‌ك﴿١٣٤﴾ كه‌چی وه‌ختێو ئا عه‌زابیه لا به‌رێنمێ سه‌رشاوه په‌ى ئا وه‌ختیه هه‌كه دیاریشا كه‌رڎه‌بێ ۋینینی خێرا به‌ڵێنه‌كێشا هۆرشانێنێوه﴿١٣٥﴾ ئێمه‌یچ هه‌قه‌ما چه‌نه ئه‌سێ و نوقمێ ده‌لیایما كه‌رڎێ چونكه ئاڎێ ئایه‌ته‌كێ ئێمه‌شا به درۆێ زانێ و بێهاگێ بێنێ چه‌نه‌شا﴿١٣٦﴾ جا قۆمێوه هه‌كه كریێ بێنێ به چێرچه‌پۆك به میرات وه‌رزیاى و وه‌رنیشته‌ى زه‌مینیما دێ په‌نه پا فه‌ڕو به‌ره‌كه‌تیۆ هه‌كه مته‌بێما ملشاره، پینه‌یچه به‌ڵێنه‌ى گۆرێ و پیرۆزه‌و په‌روه‌رڎگاریت ده‌رباره‌و نه‌وه‌و ئیسرائیلی ئامادى،ئینه‌یچ جه بۆنه‌ى ئارام گێرته‌یشاوه، هه‌ر چێوێچ فیرعه‌ون و قۆمه‌كه‌ش درۆسش كه‌رێنێ و هه‌ر ته‌لارێ بیناڎش بڕێنێ وێرانێما كه‌رڎێ﴿١٣٧﴾

وَجَٰوَزۡنَا بِبَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ ٱلۡبَحۡرَ فَأَتَوۡاْ عَلَىٰ قَوۡمٖ يَعۡكُفُونَ عَلَىٰٓ أَصۡنَامٖ لَّهُمۡۚ قَالُواْ يَٰمُوسَى ٱجۡعَل لَّنَآ إِلَٰهٗا كَمَا لَهُمۡ ءَالِهَةٞۚ قَالَ إِنَّكُمۡ قَوۡمٞ تَجۡهَلُونَ ﴿١٣٨﴾ إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ مُتَبَّرٞ مَّا هُمۡ فِيهِ وَبَٰطِلٞ مَّا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ﴿١٣٩﴾ قَالَ أَغَيۡرَ ٱللَّهِ أَبۡغِيكُمۡ إِلَٰهٗا وَهُوَ فَضَّلَكُمۡ عَلَى ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿١٤٠﴾ وَإِذۡ أَنجَيۡنَٰكُم مِّنۡ ءَالِ فِرۡعَوۡنَ يَسُومُونَكُمۡ سُوٓءَ ٱلۡعَذَابِ يُقَتِّلُونَ أَبۡنَآءَكُمۡ وَيَسۡتَحۡيُونَ نِسَآءَكُمۡۚ وَفِي ذَٰلِكُم بَلَآءٞ مِّن رَّبِّكُمۡ عَظِيمٞ ﴿١٤١﴾ ۞وَوَٰعَدۡنَا مُوسَىٰ ثَلَٰثِينَ لَيۡلَةٗ وَأَتۡمَمۡنَٰهَا بِعَشۡرٖ فَتَمَّ مِيقَٰتُ رَبِّهِۦٓ أَرۡبَعِينَ لَيۡلَةٗۚ وَقَالَ مُوسَىٰ لِأَخِيهِ هَٰرُونَ ٱخۡلُفۡنِي فِي قَوۡمِي وَأَصۡلِحۡ وَلَا تَتَّبِعۡ سَبِيلَ ٱلۡمُفۡسِدِينَ ﴿١٤٢﴾ وَلَمَّا جَآءَ مُوسَىٰ لِمِيقَٰتِنَا وَكَلَّمَهُۥ رَبُّهُۥ قَالَ رَبِّ أَرِنِيٓ أَنظُرۡ إِلَيۡكَۚ قَالَ لَن تَرَىٰنِي وَلَٰكِنِ ٱنظُرۡ إِلَى ٱلۡجَبَلِ فَإِنِ ٱسۡتَقَرَّ مَكَانَهُۥ فَسَوۡفَ تَرَىٰنِيۚ فَلَمَّا تَجَلَّىٰ رَبُّهُۥ لِلۡجَبَلِ جَعَلَهُۥ دَكّٗا وَخَرَّ مُوسَىٰ صَعِقٗاۚ فَلَمَّآ أَفَاقَ قَالَ سُبۡحَٰنَكَ تُبۡتُ إِلَيۡكَ وَأَنَا۠ أَوَّلُ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿١٤٣﴾

١٦٧

نەوەو ئیسرائیلیما جە دەلیانە پڕنیوە ئامێ پەی لاو قۆمێوە هەکە دۆرو بتەکاشانە خولیێنێوە و پەرسایشا پەرسێنێ، قۆمەکەیش واتشا ئەی مووسا تۆیچ خوڎێوە بکەرە پەی ئێمە با پێسە ئاڎیشا خوڎامابۆ، واتش بەڕاسیی شمە قۆمێوەندێ نمەزاندێ و نمەفامدێ﴿١٣٨﴾ بێشك ئانە ئانێ چەنەشەنێ کارێوی بێ سەمەرەن و ئانەیچ مکەراش ناڕەوا و پووچەن﴿١٣٩﴾ واتش ئایا ڕەوان هەکە گەرەکتانە بێژگە خوڎای خوڎێوی تەرتا پەی پێڎا بکەروو جە وەختێوەنە هەکە فەزڵش دێندێ ملو ئاڵەمیانیرە ؟﴿١٤٠﴾ ئینەیچ جە وەختێوەنە هەکە جە دەسەو دایەرەو فیرعەونی نەجاتش دایدێ ئانە بێ خرابتەرین عەزابتا پەنە چەشێنێ، کوڕەکاتا بە سەختیی کوشێنێ و ژەنەکاتا بەزینڎەیی ئازێنێوە، چانەیچنە تاقی ئەوە کەرڎەیێوە فرە گۆرەی جە پەروەرڎگاریتاوە ڕووە کەرڎێ بێندێنە﴿١٤١﴾ وە بەڵێنۆ سیی شەواما دا بە مووسای بە دە شەوێ تەرێ ماوەکەما تەمامنا پی جۆرە ماوەو بەڵینەکۆ پەروەرڎگاریش بە چل شەوێ تەمامیا و، مووسا بە هاروونی برایش وات تۆ جیای من دلێ قۆمەکەیمنە بە و یاگەڎارم بە و کارخاسیی بکەرە و نەگنی سەرو ڕاو بەدکارا﴿١٤٢﴾ جا هەکە مووسا ئاما سەردەمو وەختە دیاری کریاکەیۆ و پەروەرڎگاریش قسێ چەنی کەرڎ واتش ئەی پەروەرڎگارم وێت نیشانەم بڎە با تەماشەت بکەروو، واتش نمەوینیم بەڵام بڎیە پەی کەشەکەی جا ئەگەر ئاڎ یاگۆ وێشەنە وێش گێرت ڕەنگە چاڎمای بۆینیم،دەی وەختێو پەروەرڎگار وێش نیشانەو کەشەکەی دا کەشەکە سۆت و ووڕڎ و هان بی مووسایچ کۆت دەمەرە و بێ هۆش کۆت، ئێتر وەختێو ئاماوە هەڎەر واتش بێگەردیی پەی تۆ و تۆبەم ماروو لات و من ئەوەڵەمین ئیماندارنا﴿١٤٣﴾

قَالَ يَٰمُوسَىٰٓ إِنِّي ٱصْطَفَيْتُكَ عَلَى ٱلنَّاسِ بِرِسَٰلَٰتِي وَبِكَلَٰمِي
فَخُذْ مَآ ءَاتَيْتُكَ وَكُن مِّنَ ٱلشَّٰكِرِينَ ﴿١٤٤﴾ وَكَتَبْنَا
لَهُۥ فِي ٱلْأَلْوَاحِ مِن كُلِّ شَيْءٍ مَّوْعِظَةً وَتَفْصِيلًا لِّكُلِّ
شَيْءٍ فَخُذْهَا بِقُوَّةٍ وَأْمُرْ قَوْمَكَ يَأْخُذُواْ بِأَحْسَنِهَاۚ سَأُوْرِيكُمْ
دَارَ ٱلْفَٰسِقِينَ ﴿١٤٥﴾ سَأَصْرِفُ عَنْ ءَايَٰتِيَ ٱلَّذِينَ يَتَكَبَّرُونَ
فِي ٱلْأَرْضِ بِغَيْرِ ٱلْحَقِّ وَإِن يَرَوْاْ كُلَّ ءَايَةٍ لَّا يُؤْمِنُواْ بِهَا
وَإِن يَرَوْاْ سَبِيلَ ٱلرُّشْدِ لَا يَتَّخِذُوهُ سَبِيلًا وَإِن يَرَوْاْ سَبِيلَ
ٱلْغَيِّ يَتَّخِذُوهُ سَبِيلًاۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا
وَكَانُواْ عَنْهَا غَٰفِلِينَ ﴿١٤٦﴾ وَٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا
وَلِقَآءِ ٱلْأٓخِرَةِ حَبِطَتْ أَعْمَٰلُهُمْۚ هَلْ يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كَانُواْ
يَعْمَلُونَ ﴿١٤٧﴾ وَٱتَّخَذَ قَوْمُ مُوسَىٰ مِنۢ بَعْدِهِۦ مِنْ حُلِيِّهِمْ
عِجْلًا جَسَدًا لَّهُۥ خُوَارٌۚ أَلَمْ يَرَوْاْ أَنَّهُۥ لَا يُكَلِّمُهُمْ
وَلَا يَهْدِيهِمْ سَبِيلًاۘ ٱتَّخَذُوهُ وَكَانُواْ ظَٰلِمِينَ ﴿١٤٨﴾
وَلَمَّا سُقِطَ فِيٓ أَيْدِيهِمْ وَرَأَوْاْ أَنَّهُمْ قَدْ ضَلُّواْ قَالُواْ لَئِن
لَّمْ يَرْحَمْنَا رَبُّنَا وَيَغْفِرْ لَنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ ٱلْخَٰسِرِينَ ﴿١٤٩﴾

واتـش ئـەی مووسـا بەڕاسـیی مـن تـۆم دلێ خەڵکینـە هۆرچـنیەنی پـەی پەیامـەکام و پەی گفت و گۆ کەرڎەیچم جا هـەر چێوێوم دای پەنـە تونـد بگێـرەش و هەمیـشە جـە سوپاسـگوزارابە ﴿١٤٤﴾ جـە تابلۆکانـە دەربـارەو گـرڎ چـێوی مۆچـیاریی و رۆشـنۆکەرڎەیماپەی گـرڎ چـێوی پـەی نویـست ــ ئـەی مووسـا ــ بـە تونـڎیی بگێرەشا و ئەمرە بکەرە بە قۆمەکەیت بە زەریفتـەرین شێوە هۆرشا بگێرا چۆڎمای مـاوا و مـەنزڵو مەرزەنـە زیاوەکاتا نیـشانە مڎەونـە ﴿١٤٥﴾ ئا کەسـێ هەکە بە ناهـەق جـە زەميننـە وێشا بـە زڵێ مزانـا چـێڎمای رووەشـا جـە ئایەتـەکام هۆرمـچەرخنوو تـا هـەر ئایـەتێوە بووینـا ئیمـانش پەنـە نـارا و رای راسە بووینا نـەلاش پـۆرە و ئەگـەر راو گـومڕایی بووینـا گیرْاشـەنە وەر، ئینـەیچ پـا مەڵامەتە هەکە ئایەتـەکاما بـە دروێ زانێنـێ و تـەمام چەنەشا بێهاگێ بێنـێ ﴿١٤٦﴾ ئا کەسیچە نیشانەکاما و یـاوای بـە ڕۆ قیامـەتی بـە دروێ منیارە کارەکێشا پووچەڵێ باوە ئاخۆ جگە چانەیە هەکە کەرڎنشا جەزا مڎریاوە؟ ﴿١٤٧﴾ جا جـە دمـای لـوای مووسـای قۆمەکـەش جـە خـشڵەکەو وێـشا کۆتـەڵو گۆرەکێوەشـا درۆس کـەرڎ هەکـە بۆڕنێ،ئەی ئاڎێ نەڎیشا هەکە قسێشا چەنی نمەکەرۆ و رانماییشا نمەکەرۆ ؟ کەچی کەرڎشا بە خـوڎاو وێشا و ستەمکارێ بیـێ ﴿١٤٨﴾ وەختێـو هەکـە دەسشانە بەرشیی و زاناشـا بێـشك راشـا گومەکەرڎێنـە واتـشا ئەگـەر خـوڎا بـەزێش نـەیۆ پۆرەمـا و چـەنەما وەش نـەبۆ بەڕاسـیی جـە زەرەرمەنڎابیمێ ﴿١٤٩﴾

وَلَمَّا رَجَعَ مُوسَىٰٓ إِلَىٰ قَوْمِهِۦ غَضْبَٰنَ أَسِفًا قَالَ بِئْسَمَا خَلَفْتُمُونِى مِنۢ بَعْدِىٓ ۖ أَعَجِلْتُمْ أَمْرَ رَبِّكُمْ ۖ وَأَلْقَى ٱلْأَلْوَاحَ وَأَخَذَ بِرَأْسِ أَخِيهِ يَجُرُّهُۥٓ إِلَيْهِ ۚ قَالَ ٱبْنَ أُمَّ إِنَّ ٱلْقَوْمَ ٱسْتَضْعَفُونِى وَكَادُوا۟ يَقْتُلُونَنِى فَلَا تُشْمِتْ بِىَ ٱلْأَعْدَآءَ وَلَا تَجْعَلْنِى مَعَ ٱلْقَوْمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٥٠﴾ قَالَ رَبِّ ٱغْفِرْ لِى وَلِأَخِى وَأَدْخِلْنَا فِى رَحْمَتِكَ ۖ وَأَنتَ أَرْحَمُ ٱلرَّٰحِمِينَ ﴿١٥١﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُوا۟ ٱلْعِجْلَ سَيَنَالُهُمْ غَضَبٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَذِلَّةٌ فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ۚ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلْمُفْتَرِينَ ﴿١٥٢﴾ وَٱلَّذِينَ عَمِلُوا۟ ٱلسَّيِّـَٔاتِ ثُمَّ تَابُوا۟ مِنۢ بَعْدِهَا وَءَامَنُوٓا۟ إِنَّ رَبَّكَ مِنۢ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٥٣﴾ وَلَمَّا سَكَتَ عَن مُّوسَى ٱلْغَضَبُ أَخَذَ ٱلْأَلْوَاحَ ۖ وَفِى نُسْخَتِهَا هُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلَّذِينَ هُمْ لِرَبِّهِمْ يَرْهَبُونَ ﴿١٥٤﴾ وَٱخْتَارَ مُوسَىٰ قَوْمَهُۥ سَبْعِينَ رَجُلًا لِّمِيقَٰتِنَا ۖ فَلَمَّآ أَخَذَتْهُمُ ٱلرَّجْفَةُ قَالَ رَبِّ لَوْ شِئْتَ أَهْلَكْتَهُم مِّن قَبْلُ وَإِيَّٰىَ ۖ أَتُهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ ٱلسُّفَهَآءُ مِنَّآ ۖ إِنْ هِىَ إِلَّا فِتْنَتُكَ تُضِلُّ بِهَا مَن تَشَآءُ وَتَهْدِى مَن تَشَآءُ ۖ أَنتَ وَلِيُّنَا فَٱغْفِرْ لَنَا وَٱرْحَمْنَا ۖ وَأَنتَ خَيْرُ ٱلْغَٰفِرِينَ ﴿١٥٥﴾

١٦٩

جا وەختێوە مووسا گێلاوە پەی لاو قوْمەکەیش بە تووڕەیی و داخدارییوْ واتش عیش چا یاگەڎارییە پەیتا کەرڎا جە دمای وێم، چی نەمدرایدێ تا ئەمرەو خوڎایتا پەنە بیاوْوْ؟ تابلوْکێش فڕەدێ و دەسش کەرڎ بە قژکێشتەی براکەیش و کێش کەرڎەیش پەی لاو وێش،واتش ئەی کوڕو ئەڎێم قوْمەکەیم زوْر جە دەسوْ ئەسانێ و خەریك بێ بکوشام دەی دوژمەنێم پەنە شاڎێ مەکەرە و مەوزەمنە دلێ قوْمو ستەمکارا﴿١٥٠﴾ واتش ئەی پەروەرڎگار جە من و جە براکەیم وەش ببە و هەرڎوْیما ۏزەنە دلێ رەحمەتیت و توْ وێت بەزەییمەندترینو بەزەییمەندانی﴿١٥١﴾ دیارەن ئانێ گوْرەکەکەشا پرسا تووڕەیی پەروەرڎگاریشا پەنە میاوْوْ و ریسوایی ژیوای دنیێچ یەخێشا مگێروْ و جەزاو دروْهوْربەسایچ هەر پا جوْرە مڎەیمێ﴿١٥٢﴾ ئا کەسێچە هەرمانێ خرابێ مکەرانێ و شوْنیشارە توْبە مکەرانێ و ئیمان مارانێ بێشك دمای ئانەی ئێتر پەروەرڎگارەکەت چەنەوەش بییەی رەحمینەن﴿١٥٣﴾ جا وەختێو مووسا تووڕەییەکەش سەرشیی تابلوْکێش هوْرگێرتێوْە، جە توْشانە رانمایی و رەحمەت دیار بێ پەی ئانیشا هەکە سامو پەروەرڎگاریشا گرتێبێنێرە﴿١٥٤﴾ وە مووسا حەفتا پییێش هوْرۆچنێ پەی ئا وەختیە دیاریما کەرڎە بێ، جا وەختێو بوومەلەرزەکەی گێرتێ مووسای وات ئەی پەروەرڎگارم ئەگەر گەرەکت بیێ وەڵتەر ئاڎیشا و منیچ دلێنە بەرێنی، ئایا ئێمە دلێنەمبەری وەرو ئانەی هەکە گێلەکاما کەرڎ؟ ئاڎیچ بێژگە تاقیوْکەرڎەی وێت چێوێتەر نەبێ هەر کەست گەرەك بوْ گومڕاش مکەری پەنەش و هەر کەسیچ گەرەکت بوْ رانماییش مکەری، هەر توْ دوْسمانی دەی چەنەما وەش ببە و رەحمما پەنە بکەرە و توْ خاستەرین چەنە وەش بییەنی﴿١٥٥﴾

۞ وَٱكْتُبْ لَنَا فِي هَٰذِهِ ٱلدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي ٱلْآخِرَةِ إِنَّا هُدْنَآ إِلَيْكَ ۚ قَالَ عَذَابِيٓ أُصِيبُ بِهِۦ مَنْ أَشَآءُ ۖ وَرَحْمَتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ ۚ فَسَأَكْتُبُهَا لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ وَيُؤْتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ وَٱلَّذِينَ هُم بِـَٔايَٰتِنَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٥٦﴾ ٱلَّذِينَ يَتَّبِعُونَ ٱلرَّسُولَ ٱلنَّبِيَّ ٱلْأُمِّيَّ ٱلَّذِي يَجِدُونَهُۥ مَكْتُوبًا عِندَهُمْ فِي ٱلتَّوْرَىٰةِ وَٱلْإِنجِيلِ يَأْمُرُهُم بِٱلْمَعْرُوفِ وَيَنْهَىٰهُمْ عَنِ ٱلْمُنكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ ٱلطَّيِّبَٰتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ ٱلْخَبَٰٓئِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَٱلْأَغْلَٰلَ ٱلَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ ۚ فَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ بِهِۦ وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَٱتَّبَعُوا۟ ٱلنُّورَ ٱلَّذِيٓ أُنزِلَ مَعَهُۥٓ ۙ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ﴿١٥٧﴾ قُلْ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنِّي رَسُولُ ٱللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا ٱلَّذِي لَهُۥ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِۦ وَيُمِيتُ ۖ فَـَٔامِنُوا۟ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِ ٱلنَّبِيِّ ٱلْأُمِّيِّ ٱلَّذِي يُؤْمِنُ بِٱللَّهِ وَكَلِمَٰتِهِۦ وَٱتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٥٨﴾ وَمِن قَوْمِ مُوسَىٰٓ أُمَّةٌ يَهْدُونَ بِٱلْحَقِّ وَبِهِۦ يَعْدِلُونَ ﴿١٥٩﴾

١٧٠

دەی چی دنییێنە و جە ئاخیرەتیچنە خاسەما پەی بنویسە بێشك ئێمە رووەو تۆ رانماییما هۆرگێرتەن، فەرماواش عەزابم تووشو ئا کەسیە مکەروو هەکە وێم گەرەکمەن، وە بەزێم یاوان گرڎ چێوێرە،منۆیسووش پەی ئانیشا پارێز مکەرا و زەکات مڎا و ئانێچە هەکە ئیمان مارانێ بە ئایەتەکاما﴿١٥٦﴾ ئانێ هەکە گنا شۆنەو ئا پێغەممەرە نەخوندەوارەیە هەکە ڤینا لاو وێشاوە جە تەورات و ئینجیلنە نۆیسیان ئەمرەشا پەنە مکەرۆ بە کەرڎەی کاری پەسەنڎی و قەدەغەشا کەرۆ جە نەکەرڎەی کاری ناپەسەنڎی و چێوە پاکەکێشا پەی حەراڵێ مکەرۆنە و چێوە پیسەکێشا وەنە حەرامێ مکەرۆنە و ئەرکە قورسەکێ و کۆت و زەنجیرشا سەرۆ لامبەرۆنە،جا ئا کەسێ ئیمانش پەنە مارا و قەدرش مگێرا و کۆمەکش مکەرا و مگنانێ شۆنەو ئا نووریە هەکە چەنیش وەزنیانرە ئانێ و هەر ئانێ سەر فرازێنێ﴿١٥٧﴾ بواچە ئەی خەڵکەکە من پێغەممەرو خوڎاینا پەی گرڎو شمە ئا خوڎا هەکە موڵکو ئاسمانەکا و زەمینیش بە دەسەن، هیچ خوڎێوە نییەن بێژگە چاڎی مژیونۆنە و ممرنۆنە، دەی ئیمان باردێ بە خوڎای و پێغەممەرە هەواڵدەرە نەخونڎەوارەکەیش هەکە ئیمان بە خوڎای و فەرمایشتەکاش مارۆ و بگنەدێ شۆنیش بەشکوم رانمایی هۆربگێرڎێ﴿١٥٨﴾ وە جە قۆمو مووسای تاقمێو هەنێ رانمایی خەڵکی بە هەق مکەرانێ و پا هەقیە خەڵکی راس مکەراوە﴿١٥٩﴾

وَقَطَّعْنَٰهُمُ ٱثْنَتَىْ عَشْرَةَ أَسْبَاطًا أُمَمًاۚ وَأَوْحَيْنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰٓ إِذِ ٱسْتَسْقَىٰهُ قَوْمُهُۥٓ أَنِ ٱضْرِب بِّعَصَاكَ ٱلْحَجَرَۖ فَٱنۢبَجَسَتْ مِنْهُ ٱثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًاۖ قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ مَّشْرَبَهُمْۚ وَظَلَّلْنَا عَلَيْهِمُ ٱلْغَمَٰمَ وَأَنزَلْنَا عَلَيْهِمُ ٱلْمَنَّ وَٱلسَّلْوَىٰۖ كُلُوا۟ مِن طَيِّبَٰتِ مَا رَزَقْنَٰكُمْۚ وَمَا ظَلَمُونَا وَلَٰكِن كَانُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١٦٠﴾ وَإِذْ قِيلَ لَهُمُ ٱسْكُنُوا۟ هَٰذِهِ ٱلْقَرْيَةَ وَكُلُوا۟ مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ وَقُولُوا۟ حِطَّةٌ وَٱدْخُلُوا۟ ٱلْبَابَ سُجَّدًا نَّغْفِرْ لَكُمْ خَطِيٓـَٰٔتِكُمْۚ سَنَزِيدُ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿١٦١﴾ فَبَدَّلَ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ مِنْهُمْ قَوْلًا غَيْرَ ٱلَّذِى قِيلَ لَهُمْ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِجْزًا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ بِمَا كَانُوا۟ يَظْلِمُونَ ﴿١٦٢﴾ وَسْـَٔلْهُمْ عَنِ ٱلْقَرْيَةِ ٱلَّتِى كَانَتْ حَاضِرَةَ ٱلْبَحْرِ إِذْ يَعْدُونَ فِى ٱلسَّبْتِ إِذْ تَأْتِيهِمْ حِيتَانُهُمْ يَوْمَ سَبْتِهِمْ شُرَّعًا وَيَوْمَ لَا يَسْبِتُونَ لَا تَأْتِيهِمْۚ كَذَٰلِكَ نَبْلُوهُم بِمَا كَانُوا۟ يَفْسُقُونَ ﴿١٦٣﴾

ئـەوەو ئیـسرائیلیما کـەرڎیٚ بـە دوانـزە تیرێوە هەکە نەتەبێوەنیٚ جا وەختێوە هەکە مووسا قۆمەکەیش داواو ئاویٚ چەنە کەرڎ نیگاما پـەی کیاسـت بـە عاسـاکێت دە ئـۆ تەوەنـەکیٚ هـەر داش وەنـە دوانـزە هـانێش چـەنە هۆرقـولّییٚ دیـارەن هەرتیرێوەشـا هانەو وێش ئەشناسا و هۆریچما کەرڎ بە سەی سەرو سەرەیشاوە و گەزۆ و باڵنڎەو شـەلاقەیما وارنـیٚ(وەزنـیٚ) ملـەرە دەی جە پاکـەکاو ئا رزقیـە دێنـدێما پەنـە بـووەردیٚ پاسـە نـەبۆ ستەمـشا جـە ئێمـە کـەرڎە بـۆ بـەڵکو ستەمـشا جـە وێـشا کـەرڎ﴿١٦٠﴾ ئانـە بـیٚ پەنەیچـشا واچـیا چـی دەگێنـە بنیشدێرە و جە هـەر یاگشەنە و هـەر چیتا گەرەکەن بووەردیٚ چەنەش و بواچدیٚ گوناح رێزایەن جا جە دەربازەکەیشۆ بە تلۆرە لـۆدیٚ چووەر جە تاوانەکاتا وەشیٚ بیمیٚ،پاداشتی زیاتەریچ مڎەیمیٚ بە کارخاسا﴿١٦١﴾ ئانیٚ جە ئاڎیشا هەکە ستەمشا کەرڎ، فەرمایشتەکەشا فاڕا بە چێویٚ ئانە نەبیٚ پەنەشا واچیا بیٚ، ئێتر جە نەتیجەو ئا ستەمینە هەکە کەرڎشا عەزابێوەما جە ئاسمانۆ کیاستیٚ سەر﴿١٦٢﴾ سەبارەت پا دەگیٚ نزیکەو بەحری بیٚ پرسیارشا چەنە بکەرە ئانەبیٚ رۆەکاو شەممەینە ماساوە گۆرەکیٚ سەرو ئاوەکێوە ئینیٚ پەی لایشا ئاڎیچیٚ مەرز بەزنێنیٚ و راوەشا کەرێنیٚ کەچی هەکە شەممە نەبییٚ ماساوەکیٚ نێنیٚ پەی لایشا، جا ئێمە پی جۆرە ئا کەسا تاقییٚ مکەرمێوە هەکە جە ڕیٚ لاشادان﴿١٦٣﴾

وَإِذْ قَالَتْ أُمَّةٌ مِّنْهُمْ لِمَ تَعِظُونَ قَوْمًا ٱللَّهُ مُهْلِكُهُمْ أَوْ مُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا ۖ قَالُوا۟ مَعْذِرَةً إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿١٦٤﴾ فَلَمَّا نَسُوا۟ مَا ذُكِّرُوا۟ بِهِۦٓ أَنجَيْنَا ٱلَّذِينَ يَنْهَوْنَ عَنِ ٱلسُّوٓءِ وَأَخَذْنَا ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ بِعَذَابٍۭ بَـِٔيسٍۭ بِمَا كَانُوا۟ يَفْسُقُونَ ﴿١٦٥﴾ فَلَمَّا عَتَوْا۟ عَن مَّا نُهُوا۟ عَنْهُ قُلْنَا لَهُمْ كُونُوا۟ قِرَدَةً خَـٰسِـِٔينَ ﴿١٦٦﴾ وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكَ لَيَبْعَثَنَّ عَلَيْهِمْ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَـٰمَةِ مَن يَسُومُهُمْ سُوٓءَ ٱلْعَذَابِ ۗ إِنَّ رَبَّكَ لَسَرِيعُ ٱلْعِقَابِ ۖ وَإِنَّهُۥ لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٦٧﴾ وَقَطَّعْنَـٰهُمْ فِى ٱلْأَرْضِ أُمَمًا ۖ مِّنْهُمُ ٱلصَّـٰلِحُونَ وَمِنْهُمْ دُونَ ذَٰلِكَ ۖ وَبَلَوْنَـٰهُم بِٱلْحَسَنَـٰتِ وَٱلسَّيِّـَٔاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿١٦٨﴾ فَخَلَفَ مِنۢ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ وَرِثُوا۟ ٱلْكِتَـٰبَ يَأْخُذُونَ عَرَضَ هَـٰذَا ٱلْأَدْنَىٰ وَيَقُولُونَ سَيُغْفَرُ لَنَا وَإِن يَأْتِهِمْ عَرَضٌ مِّثْلُهُۥ يَأْخُذُوهُ ۚ أَلَمْ يُؤْخَذْ عَلَيْهِم مِّيثَـٰقُ ٱلْكِتَـٰبِ أَن لَّا يَقُولُوا۟ عَلَى ٱللَّهِ إِلَّا ٱلْحَقَّ وَدَرَسُوا۟ مَا فِيهِ ۗ وَٱلدَّارُ ٱلْـَٔاخِرَةُ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ يَتَّقُونَ ۗ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٦٩﴾ وَٱلَّذِينَ يُمَسِّكُونَ بِٱلْكِتَـٰبِ وَأَقَامُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجْرَ ٱلْمُصْلِحِينَ ﴿١٧٠﴾

١٧٢

ئانه‌بێ نه‌ته‌بێوه(خێلێوه) شا واتشا مۆچیاریی نه‌ته‌بێوه په‌ی چێشی مکه‌ردێ هه‌که خوذا به‌رۆشا دلێنه یان به عه‌زابێوه سه‌خه‌ت عه‌زابشا مذۆ؟ واتشا ئاخر با بەڵگێوه و به‌هانێوه بۆ په‌ی لاو په‌روه‌رذگاریتا و به‌شکو پارێز بکه‌را﴿١٦٤﴾ جا وه‌ختێو ئانه ۆزیاۆه هۆششا فه‌رامۆششا که‌رذ ئانێما نه‌جات دێ هه‌که راگێریی جه خرابه‌ی که‌رێنێ و ئانێچما به عه‌زابێوه سه‌خت گێرۆذێ که‌رذێ هه‌که سته‌مشا که‌رذ پانه‌ی جه مه‌رزه‌نه زینێوه﴿١٦٥﴾ جا وه‌ختێ سه‌رکه‌شیشا که‌رذ جه ئانه‌ی هه‌که قه‌ذه‌غه کریابێ وه‌نه‌شا په‌نه‌ما واتێ بیدێ به مه‌یموونێ ترۆکریێ به‌ره‌ڵێ﴿١٦٦﴾ وه ئانه بێ په‌روه‌رذگارت قه‌رارش دا هه‌ر به‌راسیی که‌سانێو بکیانۆ په‌ی سه‌ریشا هه‌تا رۆو قیامه‌تی تالاوه‌و عه‌زابی سه‌ختیشا په‌نه بنۆشۆ، به‌راسیی په‌روه‌رذگارت هه‌ق چه‌نه‌سانێوی قۆچاخه‌ن و چه‌نه‌وه‌ش بییه‌ی ره‌حمینه‌ن﴿١٦٧﴾ جه زه‌میننه پارچه پارچێما که‌رذێ و بیێ به چنذ نه‌ته‌بێوه، هه‌نێشا خاس به‌رشیێ و خاس وازێنێ و هه‌نێچشا ئینێ جه وارو ئانه‌یۆ، به چنذه‌ها چێوێ خاسێ و چێوێ خرابێ تاقیێما که‌رذێوه به‌شکو بگێلاوه﴿١٦٨﴾ جه دماو ئاذیشا نه‌وێوه‌ته‌ر ئامێ و یاگۆ ئاذیشاشا گێرته‌ۆه ته‌وراتشا به میراتیی هۆرگێرت ده‌سشا که‌رذ به په‌لارمارذای په‌ی پڕوپیتاکو دنیێ و وه‌رو وێشاره مواچانێ چه‌مپۆشییما چه‌نی مکرێونه خۆ ئه‌گه‌ر پڕوپیتاکێوه‌ته‌ر پێسه ئاذیشا په‌ی به‌یۆ هۆرشمگێرا و ماشاشۆ، ئایا ئاذێ جه ڕاو کتێبه‌که‌یۆ به‌ڵێنه‌شا چه‌نه هۆر نه‌گێرێنه هه‌که هه‌رچی راس وریك نه‌بۆ ده‌رباره‌و خوذای نه‌واچاش خۆ هه‌رچی کتێبه‌که نه‌بێ واناشا و واناشاوه؟ ده‌ی خۆ یانه‌و ئاخیره‌تی خاسته‌ره‌ن په‌ی ئانیشا پارێز مکه‌را ئه‌ی مه‌بۆ ژیری بیدێ؟﴿١٦٩﴾ ئانێچه هه‌که تونذ به کتێبه‌که‌یۆ پابه‌نذیی مکه‌رانێ و نمامکه‌رانێ بێگومان ئێمه کرێ(ئه‌جر) و خاس سازا زایه نمه‌که‌رمێ﴿١٧٠﴾

۞ وَإِذْ نَتَقْنَا ٱلْجَبَلَ فَوْقَهُمْ كَأَنَّهُۥ ظُلَّةٌ وَظَنُّوٓا۟ أَنَّهُۥ وَاقِعٌۢ بِهِمْ خُذُوا۟ مَآ ءَاتَيْنَٰكُم بِقُوَّةٍ وَٱذْكُرُوا۟ مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٧١﴾ وَإِذْ أَخَذَ رَبُّكَ مِنۢ بَنِىٓ ءَادَمَ مِن ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَأَشْهَدَهُمْ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمْ أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ ۖ قَالُوا۟ بَلَىٰ ۛ شَهِدْنَآ ۛ أَن تَقُولُوا۟ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ إِنَّا كُنَّا عَنْ هَٰذَا غَٰفِلِينَ ﴿١٧٢﴾ أَوْ تَقُولُوٓا۟ إِنَّمَآ أَشْرَكَ ءَابَآؤُنَا مِن قَبْلُ وَكُنَّا ذُرِّيَّةً مِّنۢ بَعْدِهِمْ ۖ أَفَتُهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ ٱلْمُبْطِلُونَ ﴿١٧٣﴾ وَكَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ ٱلْءَايَٰتِ وَلَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿١٧٤﴾ وَٱتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ ٱلَّذِىٓ ءَاتَيْنَٰهُ ءَايَٰتِنَا فَٱنسَلَخَ مِنْهَا فَأَتْبَعَهُ ٱلشَّيْطَٰنُ فَكَانَ مِنَ ٱلْغَاوِينَ ﴿١٧٥﴾ وَلَوْ شِئْنَا لَرَفَعْنَٰهُ بِهَا وَلَٰكِنَّهُۥٓ أَخْلَدَ إِلَى ٱلْأَرْضِ وَٱتَّبَعَ هَوَىٰهُ ۚ فَمَثَلُهُۥ كَمَثَلِ ٱلْكَلْبِ إِن تَحْمِلْ عَلَيْهِ يَلْهَثْ أَوْ تَتْرُكْهُ يَلْهَث ۚ ذَّٰلِكَ مَثَلُ ٱلْقَوْمِ ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا ۚ فَٱقْصُصِ ٱلْقَصَصَ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١٧٦﴾ سَآءَ مَثَلًا ٱلْقَوْمُ ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا وَأَنفُسَهُمْ كَانُوا۟ يَظْلِمُونَ ﴿١٧٧﴾ مَن يَهْدِ ٱللَّهُ فَهُوَ ٱلْمُهْتَدِى ۖ وَمَن يُضْلِلْ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْخَٰسِرُونَ ﴿١٧٨﴾

١٧٣

ئانە بێ کەشەکەما هۆرکەنڎ و سەرو سەرەیشاوە پێسەو سەیێوێ بەرزما کەرڎۆ ئاڎێ ئەجیاشا مگنۆ ملشارە ـ واتما ـ دەی ئانە دێندێما پەنە بە تونڎ بگێردێش و ئانە چەنەشەن جە ویرتا بۆ پەی ئینەی پارێز بکەردێ﴿١٧١﴾ ئانە بێ پەروەرڎگارت پەشت بە پەشتو نەوەو ئاڎەمیش کۆ کەرڎێوە و کەرڎێش بە شاهێڎێ سەرو وێشاوە ئایا من پەروەرڎگارتا نییەنا؟ واتشا مەبۆ تۆ خوڎاو ئێمە نەبی،بەڵێ شاهیڎییمادا و چانەی هاگاڎارێنمێ، نەکای ڕۆ قیامەتی بواچدێ بەڕاسیی ئێمە چانەی بێ هاگێنمێ﴿١٧٢﴾ یان بواچدێ بەڕاسیی باب و باپیرەکێما وەڵتەر هامبەششا پەی خوڎای نیارە و ئێمەیچ نەوەو دمایشانمێ جا ئایا ئێمە دلێنە بەری بە سەبەبو ئانەی هەکە ناهەقکارا کەرڎ؟﴿١٧٣﴾ پی جۆرە ئایەتەکاما ڕۆشنێ مکەرمێوە پەی ئینەی بگێڵاوە﴿١٧٤﴾ هەواڵو ئا کەسیشا پەی بوانۆ هەکە ئایەتەکێ وێما دا پەنە و ماڵیارە چەنەشا جا شەیتان کۆت شۆنیش و لوانە ریزو سەر وەنەشێویایا﴿١٧٥﴾ ئەگەر گەرەکما بییەبیێ بەرزش کەرێنمێ بە ئایەتەکا بەڵام ئاڎ لکا زەمینرە و کۆت شۆنۆ هەبەسو وێش، نموونەش پێسەن نموونەو تووتەی ئەگەر زۆرش پەی باری مگنۆ هەناسە بڕکێ ئەگەر وازیچش چەنە باری هەر هەناسە بڕکێ مکەرۆ، ئانە نموونەو ئا قۆمینێ هەکە ئایەتەکاما بە دروێ منیارە، دەی ڕازێشا بوانۆ ملەرە بەشکوم ویرێ بکەراوە﴿١٧٦﴾ چ نموونێوە ناوەششا ۋزتەن ئۆ قومێوە هەکە ئایەتەکاما بە درۆێ منیارە ئانێ ستەمشا هەر ئۆ وێشا کەرڎەن﴿١٧٧﴾ ئا کەسە خوڎا ڕانماییش بکەرۆ ڕانماییش هۆرگێرتەن، هەر کەسیچ گومڕا بکەرۆ ئانێ زەرەمەنڎێنێ﴿١٧٨﴾

وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِّنَ ٱلْجِنِّ وَٱلْإِنسِ ۖ لَهُمْ قُلُوبٌ لَّا يَفْقَهُونَ بِهَا وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لَّا يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ ءَاذَانٌ لَّا يَسْمَعُونَ بِهَآ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ كَٱلْأَنْعَٰمِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْغَٰفِلُونَ ﴿١٧٩﴾ وَلِلَّهِ ٱلْأَسْمَآءُ ٱلْحُسْنَىٰ فَٱدْعُوهُ بِهَا ۖ وَذَرُوا۟ ٱلَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِىٓ أَسْمَٰٓئِهِۦ ۚ سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٨٠﴾ وَمِمَّنْ خَلَقْنَآ أُمَّةٌ يَهْدُونَ بِٱلْحَقِّ وَبِهِۦ يَعْدِلُونَ ﴿١٨١﴾ وَٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُم مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨٢﴾ وَأُمْلِى لَهُمْ ۚ إِنَّ كَيْدِى مَتِينٌ ﴿١٨٣﴾ أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا۟ ۗ مَا بِصَاحِبِهِم مِّن جِنَّةٍ ۚ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿١٨٤﴾ أَوَلَمْ يَنظُرُوا۟ فِى مَلَكُوتِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا خَلَقَ ٱللَّهُ مِن شَىْءٍ وَأَنْ عَسَىٰٓ أَن يَكُونَ قَدِ ٱقْتَرَبَ أَجَلُهُمْ ۖ فَبِأَىِّ حَدِيثٍۭ بَعْدَهُۥ يُؤْمِنُونَ ﴿١٨٥﴾ مَن يُضْلِلِ ٱللَّهُ فَلَا هَادِىَ لَهُۥ ۚ وَيَذَرُهُمْ فِى طُغْيَٰنِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١٨٦﴾ يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلسَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَىٰهَا ۖ قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِندَ رَبِّى ۖ لَا يُجَلِّيهَا لِوَقْتِهَآ إِلَّا هُوَ ۚ ثَقُلَتْ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ لَا تَأْتِيكُمْ إِلَّا بَغْتَةً ۗ يَسْـَٔلُونَكَ كَأَنَّكَ حَفِىٌّ عَنْهَا ۖ قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِندَ ٱللَّهِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨٧﴾

١٧٤

بێشك ئێمە فرێما جە ئینسانی و جە جنی پەی جەحەنذەمی خەلقیْ كەرڎیْ، دلْێشا هەنیْ و پەنەشا نمەیاوانە و چەمێشا هەنیْ و پەنەشا نمەۋینا و گوْشێشا هەنیْ و پەنەشا نمەژنەوا، ئانیْ پێسەنیْ ئاژەڵیْ بەڵكو ئاڎیْ گومڕاتەرێنیْ،ئانیْ هەر بێهاگێنیْ﴿١٧٩﴾ خوڎا نامیْ رەنذیْ(زەریفیْ)ش هەنیْ هەر پانیشا چڕدێش وەنە، وازباردیْ جە ئانیشا هەكە سەبارەت بە نامەكاش جە هەقی لامڎا،چوْدمای جەزاو ئانەی هەكە كەراش هوْرمگێرا﴿١٨٠﴾ وە چا خەڵكیە هەكە خولوقنانما نەتەبێوە هەنیْ رانمایی بە حەق مكەرانیْ و خەڵكی پا حەقیە راس مكەراوە﴿١٨١﴾ ئانێچە ئایەتەكێما بە درویْشا نیێرە چوڎمای ورڎە ورڎە و بیْ ئینەی بە وێشا بزانا رووەو دلێنە شییەی بەرمێشا﴿١٨٢﴾ دەرفەتەیچشا مڎەو، بەڕاسیی نەخشە(تەگبیر)م پتەوەن﴿١٨٣﴾ ئایا ئانیْ ویرشا نەكەرڎەنۆ،هەكە رەفێقەكەشا جنوْكەش نییەن چەنی ئاڎ هەر ووریا ئەوە كەرێوی ئاشكران﴿١٨٤﴾ ئەی ئایا تەماشەو ئا دەسەڵاتە گۆرەو خوڎایشا جە ئاسمانەكا و جە زەمینەنە و ئا گرڎ چێوا خوای خولوقینێنیْ نەكەرڎەن؟ چانەیچ مشوْ ئامای وەختو مەرگیشا نزیك بییەبوْوە، دەی ئێتر دمای قورئانیْ بە چ قسێوە باوەڕ مكەرا؟﴿١٨٥﴾ هەر كەس خوڎا راش وەنە گوومە بكەروْ هیچ كەس رانماییكەرش نییەن،ئینجا وازشا چەنە ماروْنە هەتا هەر جە سەركەشیی وێشانە بە سەر گەرڎانیی بسوڕیاوە﴿١٨٦﴾ سەبارەت بە قیامەتی چەنەت پەرسا كەی رووە مڎوْ؟ بواچە زانای وەختو ئامایش هەر ئینا لاو پەروەرڎگاریمۆ، ئاڎ نەبوْ كەسی تەر نمەتاووْ وەختەكەیش دیاری بكەروْ، هوْرئارڎەی و ئامایش پەی ئانیشا ئینیْ ئاسمانەكا و زەمیننە فرە قورسەن، كوت وپڕێچنە نەبوْ نمەیوْ پەیتا،پاسە چەنەت مپەرسا هەر پێسە توْ بزانیش، بواچە زانایش تەنیا ئینا لاو خوڎایۆ بەڵام فرەینەو خەڵكی ئینەی نمەزانوْ﴿١٨٧﴾

قُل لَّآ أَمۡلِكُ لِنَفۡسِي نَفۡعٗا وَلَا ضَرًّا إِلَّا مَا شَآءَ ٱللَّهُۚ وَلَوۡ كُنتُ أَعۡلَمُ ٱلۡغَيۡبَ لَٱسۡتَكۡثَرۡتُ مِنَ ٱلۡخَيۡرِ وَمَا مَسَّنِيَ ٱلسُّوٓءُۚ إِنۡ أَنَا۠ إِلَّا نَذِيرٞ وَبَشِيرٞ لِّقَوۡمٖ يُؤۡمِنُونَ ﴿١٨٨﴾ ۞ هُوَ ٱلَّذِي خَلَقَكُم مِّن نَّفۡسٖ وَٰحِدَةٖ وَجَعَلَ مِنۡهَا زَوۡجَهَا لِيَسۡكُنَ إِلَيۡهَاۖ فَلَمَّا تَغَشَّىٰهَا حَمَلَتۡ حَمۡلًا خَفِيفٗا فَمَرَّتۡ بِهِۦۖ فَلَمَّآ أَثۡقَلَت دَّعَوَا ٱللَّهَ رَبَّهُمَا لَئِنۡ ءَاتَيۡتَنَا صَٰلِحٗا لَّنَكُونَنَّ مِنَ ٱلشَّٰكِرِينَ ﴿١٨٩﴾ فَلَمَّآ ءَاتَىٰهُمَا صَٰلِحٗا جَعَلَا لَهُۥ شُرَكَآءَ فِيمَآ ءَاتَىٰهُمَاۚ فَتَعَٰلَى ٱللَّهُ عَمَّا يُشۡرِكُونَ ﴿١٩٠﴾ أَيُشۡرِكُونَ مَا لَا يَخۡلُقُ شَيۡـٔٗا وَهُمۡ يُخۡلَقُونَ ﴿١٩١﴾ وَلَا يَسۡتَطِيعُونَ لَهُمۡ نَصۡرٗا وَلَآ أَنفُسَهُمۡ يَنصُرُونَ ﴿١٩٢﴾ وَإِن تَدۡعُوهُمۡ إِلَى ٱلۡهُدَىٰ لَا يَتَّبِعُوكُمۡۚ سَوَآءٌ عَلَيۡكُمۡ أَدَعَوۡتُمُوهُمۡ أَمۡ أَنتُمۡ صَٰمِتُونَ ﴿١٩٣﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ تَدۡعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ عِبَادٌ أَمۡثَالُكُمۡۖ فَٱدۡعُوهُمۡ فَلۡيَسۡتَجِيبُواْ لَكُمۡ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ﴿١٩٤﴾ أَلَهُمۡ أَرۡجُلٞ يَمۡشُونَ بِهَآۖ أَمۡ لَهُمۡ أَيۡدٖ يَبۡطِشُونَ بِهَآۖ أَمۡ لَهُمۡ أَعۡيُنٞ يُبۡصِرُونَ بِهَآۖ أَمۡ لَهُمۡ ءَاذَانٞ يَسۡمَعُونَ بِهَاۗ قُلِ ٱدۡعُواْ شُرَكَآءَكُمۡ ثُمَّ كِيدُونِ فَلَا تُنظِرُونِ ﴿١٩٥﴾

بواچە من ساحیبو قازانج و زەرەرو خودو وێم نیەنان چانەی زیاتەر هەکە خوڎای گەرەکەن،خۆ ئەگەر غەیبم زانابییٚ بێگومان خەیرەی فرێ جەمەکەرێنێوە و زەرەرم تووش نیٚ، من تەنیا و تەنیا هاگاڎار ئەوەکەرێو و موژدەدەرێونا پەی قۆمێوە ئیمان بارا﴿١٨٨﴾ خوڎا ئا زاتەن شمەش جە یەك کەسی(یەك دەروونی) خەلقیٚ کەرڎیدیٚ و ژەنەکێچش هەر چاڎی کەرڎە(وٚزتۆ) هەتا لاشەنە ئارام بگێرۆ، جا وەختێو لوا لاش لەمەش پەڕە بییە بە کورپەلێوی سووکی مووددەتێوەش پۆوە بەرڎ سەر، جا وەختێو بارەکەش قورس بی هەرڎۆیٚ لاڵیێوە ئۆ خوای پەروەرڎگاریشا: بەڕاسیی ئەگەر زارولێوی عال و خاسما بڎەی پەنە بێشك جە سوپاسگوزارا بیمیٚ﴿١٨٩﴾ جا وەختێو خوای زارولێوی سالح دیٚ پەنە ئاڎیٚ چنڎ شەریکێوشا پەی خوڎای نیارە چانەینە هەکە خوڎای دیٚ پەنە،دەی خۆ خوڎا بەرزتەرەن چانەی هامبەشش پەی بنیارە﴿١٩٠﴾ چەنی ئانیشا مکەرا بە هامبەشیٚ خوڎای هەکە نمەتاوا هیچ چێوێو خولوقنا و وێچشا خولوقیێنیٚ؟﴿١٩١﴾ نمەتاوایچ سەرشا بووزا و ویچشا سەر بووزا﴿١٩٢﴾ ئەگەر بچڕدێچشا پەی سەرو ڕاو هیدایەتی نمەگنا شوٚنیتا، پێسەن یوٚیچ پەیتا چ بچڕدێشا و چ بێدنگیٚ بیدیٚ﴿١٩٣﴾ ئانیٚ هاناشا پەی مبەردیٚ جگە جە خوڎای بەنڎێنیٚ هەر پێسە شمە،دەی هاناشا پەی ببەردیٚ بزاندیٚ جوابتا مڎاوە(مەیانیٚ دەمتاوە) ئەگەر راس ماچدیٚ﴿١٩٤﴾ ئایا قاچێشا هەنیٚ بلا ڕانە پەنەشا، یان دەسێشا هەنیٚ شاناشا خەڵکی؟ یان چەمێشا هەنیٚ پەنەشا بووینا ؟یان گوٚشێشا هەنیٚ پەنەشا بژنەوا؟ بواچە دەی هامبەشەکاتا بچڕدیٚ ئینجا فڕو فێڵم وەنە بکەردیٚ و دەرفەتەم مەڎەیدیٚ پەنە﴿١٩٥﴾

إِنَّ وَلِـِّۧيَ ٱللَّهُ ٱلَّذِي نَزَّلَ ٱلۡكِتَٰبَۖ وَهُوَ يَتَوَلَّى ٱلصَّٰلِحِينَ
﴿١٩٦﴾ وَٱلَّذِينَ تَدۡعُونَ مِن دُونِهِۦ لَا يَسۡتَطِيعُونَ نَصۡرَكُمۡ
وَلَآ أَنفُسَهُمۡ يَنصُرُونَ ﴿١٩٧﴾ وَإِن تَدۡعُوهُمۡ إِلَى ٱلۡهُدَىٰ لَا يَسۡمَعُواْۖ
وَتَرَىٰهُمۡ يَنظُرُونَ إِلَيۡكَ وَهُمۡ لَا يُبۡصِرُونَ ﴿١٩٨﴾ خُذِ ٱلۡعَفۡوَ
وَأۡمُرۡ بِٱلۡعُرۡفِ وَأَعۡرِضۡ عَنِ ٱلۡجَٰهِلِينَ ﴿١٩٩﴾ وَإِمَّا يَنزَغَنَّكَ
مِنَ ٱلشَّيۡطَٰنِ نَزۡغٞ فَٱسۡتَعِذۡ بِٱللَّهِۚ إِنَّهُۥ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٠٠﴾ إِنَّ
ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوۡاْ إِذَا مَسَّهُمۡ طَٰٓئِفٞ مِّنَ ٱلشَّيۡطَٰنِ تَذَكَّرُواْ
فَإِذَا هُم مُّبۡصِرُونَ ﴿٢٠١﴾ وَإِخۡوَٰنُهُمۡ يَمُدُّونَهُمۡ فِي ٱلۡغَيِّ ثُمَّ
لَا يُقۡصِرُونَ ﴿٢٠٢﴾ وَإِذَا لَمۡ تَأۡتِهِم بِـَٔايَةٖ قَالُواْ لَوۡلَا ٱجۡتَبَيۡتَهَاۚ
قُلۡ إِنَّمَآ أَتَّبِعُ مَا يُوحَىٰٓ إِلَيَّ مِن رَّبِّيۚ هَٰذَا بَصَآئِرُ مِن رَّبِّكُمۡ
وَهُدٗى وَرَحۡمَةٞ لِّقَوۡمٖ يُؤۡمِنُونَ ﴿٢٠٣﴾ وَإِذَا قُرِئَ ٱلۡقُرۡءَانُ
فَٱسۡتَمِعُواْ لَهُۥ وَأَنصِتُواْ لَعَلَّكُمۡ تُرۡحَمُونَ ﴿٢٠٤﴾ وَٱذۡكُر رَّبَّكَ
فِي نَفۡسِكَ تَضَرُّعٗا وَخِيفَةٗ وَدُونَ ٱلۡجَهۡرِ مِنَ ٱلۡقَوۡلِ بِٱلۡغُدُوِّ
وَٱلۡأٓصَالِ وَلَا تَكُن مِّنَ ٱلۡغَٰفِلِينَ ﴿٢٠٥﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ عِندَ رَبِّكَ
لَا يَسۡتَكۡبِرُونَ عَنۡ عِبَادَتِهِۦ وَيُسَبِّحُونَهُۥ وَلَهُۥ يَسۡجُدُونَۤ۩ ﴿٢٠٦﴾

بەڕاسـيی دۆسـو مـن هـەر ئـا خوڎانـە کتێبەکـەش وەزنـانرە هـەر وێـچش سەرپەرشـتیی پیاخاسـا مکـەرۆ﴿١٩٦﴾ ئانیچە بێژگە خوڎای هاناشا پەی بەردێ نمـەتاوا سـەرتا بـووزا و نمـەتاوا وێـچشا سـەر بـووزانێ﴿١٩٧﴾ وە ئەگـەر رووەو ڕاو هیدایەتی بچڕدێشا نمەژنەوا، وە مووینی پـەیت مـڎیا کەچـی نمـەوینا﴿١٩٨﴾ چەمپۆشـیی بکـەرە و ئـەمرە بـە کـەرڎەی کـاری پەسـەنڎی بـڎە و پەشـتی بکەرەنـە نـەفاما﴿١٩٩﴾ ئەگـەر وەسوەسـێوت جـە شـەیتانیۆ پـەی ئاما پـەنابگێرە بـە خـوڎای دیـارەن ئـاڎ بژنـەوی بووینـەن﴿٢٠٠﴾ ئـا کەسـێ پارێزشاکەرڎەن ئەگـەر خوتوورێوە خرابـشا جـە شـەیتانێۆ تـووش بـێ گـورج یاڎو خوڎای مکـەرا و وەرو چەماشا رۆشن مبـوۆوە﴿٢٠١﴾ براکێچـشا جـە سەرکەشییەنە کۆمـەکو یـۆترینی مکـەرانێ پەی ئینەی غەرقێ گوناحیتا بکـەرانێ و ئێتر جە ئانەینـە کەمتەرخـەمیی نمەکـەرا﴿٢٠٢﴾ وە ئەگـەر ئایەتێوەشا پەی ناری ماچانی دەی چی وێتـۆ رێکەش نمـەوزی؟ بواچـە من تـەنیا شـۆنەو ئا نیگـێ مگنـوو هەکـە جـە پـەروەرڎگاریمۆ نیگـامکریۆ،ئینێ چنڎان چـەم ڕۆشـن ئەوەکـەرێ و هیدایـەت و رەحمـەتێوەنێ جـە پـەروەرڎگاریتاوە پـەی قۆمێـوە ئیمـان بـارۆ﴿٢٠٣﴾ دەی ئەگـەر قورئـان وانیـا گۆشش پەی بگێردێ و بێدنگێ بیدی بەشکو رەحمتا پەنە بکرێـۆ﴿٢٠٤﴾ یـاڎو پـەروەرڎگاریت جە دەروونتەنە بکەرە بە کلۆوزیایی و تەرسیۆ بێ دەنگ بەرز ئەوە کەرڎەی سەر سوبح و سەر وێرەگانە بکەرۆ و جە بێهاگایا مەبە﴿٢٠٥﴾ بەڕاسیی ئانێ ئینێ لاو پەروەرڎگاریتۆ وێشا جە پرسایش بەزل نمەگێرانێ و تەسبیحاتش مکەرانێ و تلۆرەش پەی مبەرانێ﴿٢٠٦﴾

سُورَةُ الأَنفَالِ — ترتيبها ٨ — آياتها ٧٥

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلْأَنفَالِ ۖ قُلِ ٱلْأَنفَالُ لِلَّهِ وَٱلرَّسُولِ ۖ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَأَصْلِحُوا۟ ذَاتَ بَيْنِكُمْ ۖ وَأَطِيعُوا۟ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥٓ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١﴾ إِنَّمَا ٱلْمُؤْمِنُونَ ٱلَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ ٱللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتُهُۥ زَادَتْهُمْ إِيمَٰنًا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٢﴾ ٱلَّذِينَ يُقِيمُونَ ٱلصَّلَوٰةَ وَمِمَّا رَزَقْنَٰهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٣﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُؤْمِنُونَ حَقًّا ۚ لَّهُمْ دَرَجَٰتٌ عِندَ رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٤﴾ كَمَآ أَخْرَجَكَ رَبُّكَ مِنۢ بَيْتِكَ بِٱلْحَقِّ وَإِنَّ فَرِيقًا مِّنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ لَكَٰرِهُونَ ﴿٥﴾ يُجَٰدِلُونَكَ فِى ٱلْحَقِّ بَعْدَ مَا تَبَيَّنَ كَأَنَّمَا يُسَاقُونَ إِلَى ٱلْمَوْتِ وَهُمْ يَنظُرُونَ ﴿٦﴾ وَإِذْ يَعِدُكُمُ ٱللَّهُ إِحْدَى ٱلطَّآئِفَتَيْنِ أَنَّهَا لَكُمْ وَتَوَدُّونَ أَنَّ غَيْرَ ذَاتِ ٱلشَّوْكَةِ تَكُونُ لَكُمْ وَيُرِيدُ ٱللَّهُ أَن يُحِقَّ ٱلْحَقَّ بِكَلِمَٰتِهِۦ وَيَقْطَعَ دَابِرَ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٧﴾ لِيُحِقَّ ٱلْحَقَّ وَيُبْطِلَ ٱلْبَٰطِلَ وَلَوْ كَرِهَ ٱلْمُجْرِمُونَ ﴿٨﴾

١٧٧

سووره‌تـۆ﴿ئه‌نفال﴾ی

حه‌فتاو په‌نج ئایه‌تێنه

به نامۆ خوداى ره‌حمينى به‌زه‌ييدارى

سـه‌باره‌ت بـه ده‌سـکۆتو جـه‌نگى چـه‌نه‌ت مپه‌رسـا بواچـه ده‌سـکۆتو جـه‌نگى پـه‌ى خـوداى و پـه‌ى پێغه‌ممبـه‌رين، ده‌ى ئه‌گـه‌ر ئيمانداريندێ پارێز جه خوداى بکـه‌ردێ و خـاس سـازيى بـه‌ينو وێتـا بکـه‌ردێ و، بـه گۆشـــو خـــوداى و پێغه‌ممه‌ره‌کـــه‌يش بکـــه‌ردێ﴿١﴾ ئيمانـــداريێ هـــه‌ر ئـــانێنێ وه‌ختێـو نـامۆ خـوداى بريـا دڵه‌کێـشا مته‌رسـانێ و هـــه‌ر وه‌خـــت ئايه‌تـــه‌کێش بووانيـاوه په‌يـشا ئيمانـشا زيـاد مکـه‌رۆ په‌نه‌شـا و په‌شـتى بـه پـه‌روه رڎگاريـشا مبه‌سا﴿٢﴾ ئانێ هه‌کـه نمـا مبه‌ساره و جا رزقيـه په‌نـه‌ما دێنـێ مبه‌خـشا بـه هـه‌ژارا﴿٣﴾ ئـانێ هـه‌ر ئـانێ ئيمانـداريێ هه‌قـه‌تينێنێ لاو په‌روه‌رڎگاريشاوه چنڎه‌ها پلێ و چه‌نه وه‌ش بييه‌ى و رزقێوه سه‌ر به‌رزانه‌شا هه‌ن﴿٤﴾ هـه‌ر پێسه ئانه‌ى په‌روه‌رڎگاريت به هه‌ق جه يانه‌که‌تنه زنيه‌يره و به‌ڕاسيى کۆمه‌ڵێوه‌يچ جه ئيماندارا نابه‌دڵێ بێنێ﴿٥﴾ سه‌رو هه‌قى و دماى ئانه‌ى رۆشن بييه‌بێوه ده‌مه‌ده‌مێت چه‌نى که‌رێنێ هه‌ر ئه‌جێ په‌ى مه‌رڎه‌ى مڎه‌يشانه وه‌ر به ئاشکرايچ مه‌رگ مووينان﴿٦﴾ ئانه بێ خوڎا به‌ڵێنه دايدێ په‌نه هه‌کـه يۆ ئه‌چا دۆه کۆمه‌ڵه‌يه په‌ى شمه بۆ و شمه‌يچ ئاواته‌وازى بێنـدێ بێ دڕه‌يه‌که‌تا پـه‌ى بۆ و خـوڎايچ گـه‌ره‌کش بێ پا جۆره ويش واتـه‌نش هـه‌ق ياگێ بگێرۆ و کافره‌کا بنبـڕێ بکـه‌رۆ﴿٧﴾ هـه‌تا حـه‌ق بچه‌سپنۆ و به‌تاڵ(ناهه‌ق)يچ پووچه‌ڵ بکه‌رۆوه هه‌ر چنڎه تاوانباره‌کێچ په‌نه‌شا ناوه‌ش بۆ﴿٨﴾

إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ أَنِّي مُمِدُّكُم بِأَلْفٍ مِّنَ الْمَلَائِكَةِ مُرْدِفِينَ ﴿٩﴾ وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرَىٰ وَلِتَطْمَئِنَّ بِهِ قُلُوبُكُمْ ۚ وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِندِ اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿١٠﴾ إِذْ يُغَشِّيكُمُ النُّعَاسَ أَمَنَةً مِّنْهُ وَيُنَزِّلُ عَلَيْكُم مِّنَ السَّمَاءِ مَاءً لِّيُطَهِّرَكُم بِهِ وَيُذْهِبَ عَنكُمْ رِجْزَ الشَّيْطَانِ وَلِيَرْبِطَ عَلَىٰ قُلُوبِكُمْ وَيُثَبِّتَ بِهِ الْأَقْدَامَ ﴿١١﴾ إِذْ يُوحِي رَبُّكَ إِلَى الْمَلَائِكَةِ أَنِّي مَعَكُمْ فَثَبِّتُوا الَّذِينَ آمَنُوا ۚ سَأُلْقِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ فَاضْرِبُوا فَوْقَ الْأَعْنَاقِ وَاضْرِبُوا مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانٍ ﴿١٢﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ شَاقُّوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ ۚ وَمَن يُشَاقِقِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿١٣﴾ ذَٰلِكُمْ فَذُوقُوهُ وَأَنَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابَ النَّارِ ﴿١٤﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا لَقِيتُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا زَحْفًا فَلَا تُوَلُّوهُمُ الْأَدْبَارَ ﴿١٥﴾ وَمَن يُوَلِّهِمْ يَوْمَئِذٍ دُبُرَهُ إِلَّا مُتَحَرِّفًا لِّقِتَالٍ أَوْ مُتَحَيِّزًا إِلَىٰ فِئَةٍ فَقَدْ بَاءَ بِغَضَبٍ مِّنَ اللَّهِ وَمَأْوَاهُ جَهَنَّمُ ۖ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٦﴾

١٧٨

ئینه جه وه‌ختێوه‌نه شمه داواو کۆمه‌کی که‌رێندێ جه په‌روه‌رڎگاریتا خێرا جوابش دایدێوه: ئانا من به هه‌زار فریشتێ یۆ شۆنه‌و یۆێره کۆمه‌کتا مکه‌روو﴿٩﴾ ئی کۆمه‌که ته‌نیا موژده‌ێوه بێ جه خوڎایۆ تا دڵه‌کێتا وه‌قره بگێرا په‌نه‌ش،سه‌ر کۆته‌یچ هه‌ر جه خوڎایۆن،به‌ڕاسیی خوا بالاده‌سی دانان﴿١٠﴾ ئا وه‌ختتا ویر بۆ هه‌که وه‌نه‌وزێوه‌ش په‌ی کیاستیدێ و وه‌نه‌وزه‌کێ گێرتیدێره و هێمنییتا په‌ی ئاما جه لایه‌نو وێشۆ و جه ئاسمانۆ وارانش وارنایدێ مله‌ره تا پاکێتا بکه‌رۆوه په‌نه‌ش و پیسیی شه‌یتانیتا پۆوه بماڵۆره و دڵگه‌رمێتا بکه‌رۆوه و قاچه‌کاتا ئه‌ره‌مه‌رزیێ بکه‌رۆ په‌نه‌ش﴿١١﴾ ئانه بێ په‌روه‌رڎگارت نیگاش کیاسته په‌ی فریشته‌کا: من ئینانا‌تا چه‌نی شمه‌یچ ئانیشا ئه‌ره‌مه‌رزیێ بکه‌ردێ هه‌که ئیمانشا ئاورڎه‌ن، منیچ ته‌رسی ووزوونه دڵێ دڵو ئانیشا کافرێ بیێ ده‌ی بڎه‌یدێ لاو سه‌ری گه‌رڎه‌نیشا و ده‌س بشاندێ گرڎ سه‌رپه‌نجه‌کاشا﴿١٢﴾ ئینه‌یچ وه‌رو ئانه‌ی به‌ڕاسیی ئاڎێ سه‌رپێچیی و دوژمه‌نایه‌تیی خوڎای و پێغه‌مه‌ره‌که‌یش که‌رڎشا،ده‌ی هه‌ر که‌س سه‌رپێچیی و دوژمه‌نایه‌تیی خوڎای و پێغه‌مه‌ره‌که‌یش بکه‌رۆنه به‌ڕاسیی خوڎا به سه‌ختیی هه‌قه مسانۆ﴿١٣﴾ ئانه‌نه ده‌ی بجه‌شدێش بێگومان کافره‌کێ عه‌زابو ئێریشا په‌ی نریانره﴿١٤﴾ ئه‌ی ئا که‌سا ئیمانتا ئاورڎه‌ن نه‌گه‌ر یاوایدێ به کافرا و به له‌شکه‌رکێشیی ئامێ رووه‌تاوه په‌شتیشا نه‌که‌رڎێنه و بڕمدێ﴿١٥﴾ هه‌ر که‌س چا رۆه‌نه بره‌مۆ و په‌شتیشا بکه‌رۆنه به‌ڕاسیی ئانه خه‌شم و تووڕه‌یی خوڎای په‌ی وێش مسازنۆ و ماواش جه‌حه‌نڎه‌م و ناوه‌شه‌رین چاره‌نویسه‌ن، سا مه‌گه‌ر په‌شت ئه‌نه که‌رڎه‌که‌یش په‌ی به کار به‌رڎه‌ی حنڎه‌رو جه‌نگی یان یاگه فاڕێ بۆ لاو ده‌سێوه‌ته‌ری﴿١٦﴾

فَلَمۡ تَقۡتُلُوهُمۡ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ قَتَلَهُمۡۚ وَمَا رَمَيۡتَ إِذۡ رَمَيۡتَ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ رَمَىٰ وَلِيُبۡلِيَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ مِنۡهُ بَلَآءً حَسَنًاۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٧﴾ ذَٰلِكُمۡ وَأَنَّ ٱللَّهَ مُوهِنُ كَيۡدِ ٱلۡكَٰفِرِينَ ﴿١٨﴾ إِن تَسۡتَفۡتِحُواْ فَقَدۡ جَآءَكُمُ ٱلۡفَتۡحُۖ وَإِن تَنتَهُواْ فَهُوَ خَيۡرٌ لَّكُمۡۖ وَإِن تَعُودُواْ نَعُدۡ وَلَن تُغۡنِيَ عَنكُمۡ فِئَتُكُمۡ شَيۡـًٔا وَلَوۡ كَثُرَتۡ وَأَنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿١٩﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَلَا تَوَلَّوۡاْ عَنۡهُ وَأَنتُمۡ تَسۡمَعُونَ ﴿٢٠﴾ وَلَا تَكُونُواْ كَٱلَّذِينَ قَالُواْ سَمِعۡنَا وَهُمۡ لَا يَسۡمَعُونَ ﴿٢١﴾ ۞إِنَّ شَرَّ ٱلدَّوَآبِّ عِندَ ٱللَّهِ ٱلصُّمُّ ٱلۡبُكۡمُ ٱلَّذِينَ لَا يَعۡقِلُونَ ﴿٢٢﴾ وَلَوۡ عَلِمَ ٱللَّهُ فِيهِمۡ خَيۡرًا لَّأَسۡمَعَهُمۡۖ وَلَوۡ أَسۡمَعَهُمۡ لَتَوَلَّواْ وَّهُم مُّعۡرِضُونَ ﴿٢٣﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱسۡتَجِيبُواْ لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمۡ لِمَا يُحۡيِيكُمۡۖ وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ يَحُولُ بَيۡنَ ٱلۡمَرۡءِ وَقَلۡبِهِۦ وَأَنَّهُۥٓ إِلَيۡهِ تُحۡشَرُونَ ﴿٢٤﴾ وَٱتَّقُواْ فِتۡنَةً لَّا تُصِيبَنَّ ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ مِنكُمۡ خَآصَّةًۖ وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلۡعِقَابِ ﴿٢٥﴾

١٧٩

شمـە نەکوشـتێ بـەڵکو خـوڎای کوشتێ،تۆ هەکـە شـانات بـشانەکە تـۆ نـەبێنێ بـەڵکو خـوڎای شـانا تـا ئیمانـدارا بـە تـاقی ئـەوە کـەردەییێوە فـرە خـاس تـاقیێ بکـەرۆوە، بەڕاسیی خـوڎا بژنـەوی بزانـەن﴿١٧﴾ ئانـە پەی شمە و بەڕاسیی خوڎا فێڵ و تەڵەکەو کافرا پووچەڵ مکەرۆوە﴿١٨﴾ ئەگـەر داواو سەر کۆتەی مکەردێ دیارەن سەر کۆتـەیتا پـەی ئاما و، ئەگـەر کۆڵـەیچ بڎەیـدێ پـەی وێتـا خاسـەن،ئەگەر بگێڵدێـچۆ ئێمـەیچ مگێڵمێوە، وە ئا وەختە دەسەو تاقمتا هـەر چنڎە فرەیچ بۆ فریاتا نمـەگنۆ، بەڕاسیی خوڎایچ ئینا چەنی ئیماندارا﴿١٩﴾ ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاورڎەن بە گۆشو خـوڎای و پێغەممەرەکـەیش بکـەردێ و پەشـتیش مەکەردێنـە خـۆ شمـە مژنـەودێ﴿٢٠﴾ دەی پێـسەو ئـانیـشا مەبیـدێ واچـێنێ ئەژنیمـا و نەژنـەوێنێچ﴿٢١﴾ بەڕاسـیی خرابتـەرین زینـڎەوەر لاو خوڎایـۆ ئـا کـەڕ و لاڵێنـێ هەکـە ژیـرێ نمـەبا﴿٢٢﴾ ئەگـەر خـوڎا زانـابییێش خێرەشـا چـەنەنە پەنەشـا ئەژنـەوێ،خۆ ئەگـەر پەنەیـچش ئەژنەویێ بێبێ ئاڎێ هەر پەشتی هۆرکەرێنێ و نەیارێ بێنێ﴿٢٣﴾ ئـەی ئا کەسا ئیمانتـا ئاورڎەن جوابو خـوڎای و پێغەممـەری بڎەیـدێ وەختـێ چڕۆتا پـەی کارێوە هەکـە مژیونۆتاوە پەنـەش،وە بزاندێ خوال متاوۆ بگنۆ بەینو ئینسانی و دڵیش و جە یۆتریشا بکەرۆ بەڕاسیی هـەر پـەی لاو ئاڎیچی جەمێ مکریەیدێوە﴿٢٤﴾ وە پارێز بکەردێ جە ئاشووبێوە(بـەڵێوە) هەکە تایبـەت نییـەن تەنیا پا کەسا ستەمشا کەرڎەن، بزاندێچ بەڕاسیی خوڎا هەق چەنە ئەسایش سەختەن﴿٢٥﴾

وَٱذْكُرُوٓاْ إِذْ أَنتُمْ قَلِيلٌ مُّسْتَضْعَفُونَ فِي ٱلْأَرْضِ تَخَافُونَ
أَن يَتَخَطَّفَكُمُ ٱلنَّاسُ فَـَٔاوَىٰكُمْ وَأَيَّدَكُم بِنَصْرِهِۦ وَرَزَقَكُم
مِّنَ ٱلطَّيِّبَٰتِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٢٦﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
لَا تَخُونُواْ ٱللَّهَ وَٱلرَّسُولَ وَتَخُونُوٓاْ أَمَٰنَٰتِكُمْ وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ
﴿٢٧﴾ وَٱعْلَمُوٓاْ أَنَّمَآ أَمْوَٰلُكُمْ وَأَوْلَٰدُكُمْ فِتْنَةٌ وَأَنَّ ٱللَّهَ
عِندَهُۥٓ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٢٨﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِن تَتَّقُواْ
ٱللَّهَ يَجْعَل لَّكُمْ فُرْقَانًا وَيُكَفِّرْ عَنكُمْ سَيِّـَٔاتِكُمْ
وَيَغْفِرْ لَكُمْ ۗ وَٱللَّهُ ذُو ٱلْفَضْلِ ٱلْعَظِيمِ ﴿٢٩﴾ وَإِذْ يَمْكُرُ بِكَ
ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لِيُثْبِتُوكَ أَوْ يَقْتُلُوكَ أَوْ يُخْرِجُوكَ ۚ وَيَمْكُرُونَ
وَيَمْكُرُ ٱللَّهُ ۖ وَٱللَّهُ خَيْرُ ٱلْمَٰكِرِينَ ﴿٣٠﴾ وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ
ءَايَٰتُنَا قَالُواْ قَدْ سَمِعْنَا لَوْ نَشَآءُ لَقُلْنَا مِثْلَ هَٰذَآ ۙ إِنْ هَٰذَآ
إِلَّآ أَسَٰطِيرُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٣١﴾ وَإِذْ قَالُواْ ٱللَّهُمَّ إِن كَانَ هَٰذَا
هُوَ ٱلْحَقَّ مِنْ عِندِكَ فَأَمْطِرْ عَلَيْنَا حِجَارَةً مِّنَ ٱلسَّمَآءِ
أَوِ ٱئْتِنَا بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣٢﴾ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنتَ
فِيهِمْ ۚ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ﴿٣٣﴾

وە یـاڎو ئا وەختییـە بکـەردێوە هەکـە شمـە کەمیْ و سەر کوت کرێـی بێندیْ زەمیننـە و خـەمتا بـیْ خـەڵکی بڕفانۆتـا جـا خـوڎای راکەرڎیـدێوە و بـە سـەرکەوتەی جـە لایـەنو وێـــشۆ لایـــەنگیرییش کەرڎیـــدیْ و جـــە ناعمەتــە پاکــەکا رزقــش دایــدیْ بەشــکو سوپاســگوزاریی بکــەردیْ﴿٢٦﴾ ئــەی ئــا کەسـا ئیمانتـا ئـارڎەن دەغـەڵیی مەکـەردیْ چەنی خـوڎای و پێغەممەری و ئا چێوێچە هەکە مزاندیْ ئامانەتێنیْ دەغەڵییشا چەنە مەکـەردیْ﴿٢٧﴾ وە بزانـدیْ هەرچـی ماڵ و زارۆڵـەتا هـەن گـرڎ ئینتیحانـەن و بەڕاسیی کریْ فرە گۆریْ ئینا لاو خوڎایۆ﴿٢٨﴾ ئەی ئا کەسـا ئیمانتـا ئـاورڎەن ئەگـەر پـارێز جە خـوڎای بکـەردیْ جیـا ئەوەکـەرێوەتا پـەی فەراهـــەم مـــارۆ و خرابـــەکاتا میۆڗنـــۆرە و چەنەتا وەش مبۆ،خوڎایچ ساحیبو فەزڵی فرە گۆرەیەن﴿٢٩﴾ ۋیرت بۆ هەکە کافرەکیْ گەرەکشا بیْ فێڵەت وەنە بکەرا بەنڎت بکەرا یا بکوشات یان بزناتۆ، ئاڎیْ فێڵـەکیْ وێشا کەرڎەشا و خـوڎایچ فێڵەش کەرڎە و خوڎا خاستەرین فێڵزانەن﴿٣٠﴾ وە ئەگەر ئایەتـەکێما پەیشا بووانیاوە مـوواچانیْ دیارەن ئەڗنیما خۆ ئەگـەر گـەرەکما بیـیْ پێسەو ئینـەی واچێنمیْ،ئینە بێژگە جە ئەفساناو وەڵینا هیچی تەر نییەن﴿٣١﴾ ئانە بیْ واتشا ئەی خوڎا ئەگەر ئینـە حـەق و راسییەن جـە لایـەنو تـۆوە جـە ئاسمانۆ تەوەنیما وارنە ملەرە یان عەزابێوە فرە ئێشنما پەی بارە﴿٣٢﴾ دەی خوڎا گەرەکش نییـەن عەزابشا بڎۆ جـە وەختێنـە تـۆ ئینـای دلێشانە،ئینجا خـوا عەزابدەر نییـەن جـە حاڵێنـە هەکـە ئاڎیْ داواو چەنە وەش بییەی مکەرا﴿٣٣﴾

وَمَا لَهُمْ أَلَّا يُعَذِّبَهُمُ ٱللَّهُ وَهُمْ يَصُدُّونَ عَنِ ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ وَمَا كَانُوٓاْ أَوْلِيَآءَهُۥٓ ۚ إِنْ أَوْلِيَآؤُهُۥٓ إِلَّا ٱلْمُتَّقُونَ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٤﴾ وَمَا كَانَ صَلَاتُهُمْ عِندَ ٱلْبَيْتِ إِلَّا مُكَآءً وَتَصْدِيَةً ۚ فَذُوقُواْ ٱلْعَذَابَ بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣٥﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ يُنفِقُونَ أَمْوَٰلَهُمْ لِيَصُدُّواْ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ ۚ فَسَيُنفِقُونَهَا ثُمَّ تَكُونُ عَلَيْهِمْ حَسْرَةً ثُمَّ يُغْلَبُونَ ۗ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ إِلَىٰ جَهَنَّمَ يُحْشَرُونَ ﴿٣٦﴾ لِيَمِيزَ ٱللَّهُ ٱلْخَبِيثَ مِنَ ٱلطَّيِّبِ وَيَجْعَلَ ٱلْخَبِيثَ بَعْضَهُۥ عَلَىٰ بَعْضٍ فَيَرْكُمَهُۥ جَمِيعًا فَيَجْعَلَهُۥ فِى جَهَنَّمَ ۚ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْخَٰسِرُونَ ﴿٣٧﴾ قُل لِّلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ إِن يَنتَهُواْ يُغْفَرْ لَهُم مَّا قَدْ سَلَفَ وَإِن يَعُودُواْ فَقَدْ مَضَتْ سُنَّتُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٣٨﴾ وَقَٰتِلُوهُمْ حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ ٱلدِّينُ كُلُّهُۥ لِلَّهِ ۚ فَإِنِ ٱنتَهَوْاْ فَإِنَّ ٱللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٣٩﴾ وَإِن تَوَلَّوْاْ فَٱعْلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ مَوْلَىٰكُمْ ۚ نِعْمَ ٱلْمَوْلَىٰ وَنِعْمَ ٱلنَّصِيرُ ﴿٤٠﴾

خـوڎا چـەنی عەزابـشا نـەڎۆ هەکـە ئـاڎێ راگێریـی سەردای المسجد الحرامی مکەرا و لایقـێ ئانـەی نییـەنێ بـا بـە دۆسـێ و سـاحیبێش، دۆسـێ ئـاڎی تـەنیا هـەر پارێزکـارەکێنێ بـەڵام فرەینـەو ئاڎیـشا نمـەزانا﴿٣٤﴾ نماکەرڎیـشا لاو کابەینـە بێژگە فیکە کەرڎەی و چەپڵەکوای هیچی تـەر نـەبێ، دەی پانـەی هەکـە کـافرێ بییەیـدێ عـەزاب بـچەشدێ﴿٣٥﴾ ئـانێ هەکە کافرێ بیێ پەی راگێرتـەی جە راو خوڎای ماڵو وێشا خەرج مکەرا، خـەرجش مکـەرانێ و چـاڎمای بـۆ بـە داخ و کەسـەر سەرشـاوە و چـاڎمایچ چـێرمگنا،وە ئـانێ هەکـە کـافرێ بیـێ پـەی جەحەنـڎەمی کۆمکریاوە﴿٣٦﴾ پەی ئانەی خوڎا پاك و پیس جە یۆتری جیا بکەرۆوە و پیسەکا سەرو یۆتری گرڎیشا تەپە بکەرۆو و بووزۆشانە جەحەنڎەم،ئێتر هـەر وێشا زەرەەمەنڎێ مبانێ﴿٣٧﴾ بواچە بە ئانیشا کافرێ بیێ ئەگەر کومسایش بکـەرا هـەر چی چێوەڵ کەرڎەنشا چەمپۆشیش چەنە مکریۆ خۆ ئەگەر دەس پەنە بکەراوە دیارەن یاساو وەڵینەکا ئینا ڕاوە﴿٣٨﴾ چەنی کافرەکا بجەنگدێ هـەتا ئـا وەختـە ئاژاوێ نەمـەنۆ و دین گردش بۆ بە دینو خوڎای، ئەگـەر ئاڎێ کومسایشا ئاورڎ دیـارەن خـوڎا بۆینـەن پـا هـەر مانـا مکەراشـا﴿٣٩﴾ خـۆ ئەگـەر رووەشـا هۆرکـەرڎە بزانـدێ خـوا سەرپەرشتیارتانە بەخ جە ئا سەرپەرشتیاریە و بەخ جە ئا پەشتیوانیە﴿٤٠﴾

۞ وَاعْلَمُوا أَنَّمَا غَنِمْتُم مِّن شَيْءٍ فَأَنَّ لِلَّهِ خُمُسَهُ وَلِلرَّسُولِ
وَلِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ إِن
كُنتُمْ آمَنتُم بِاللَّهِ وَمَا أَنزَلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا يَوْمَ الْفُرْقَانِ
يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ ۗ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤١﴾ إِذْ
أَنتُم بِالْعُدْوَةِ الدُّنْيَا وَهُم بِالْعُدْوَةِ الْقُصْوَىٰ وَالرَّكْبُ
أَسْفَلَ مِنكُمْ ۚ وَلَوْ تَوَاعَدتُّمْ لَاخْتَلَفْتُمْ فِي الْمِيعَادِ
وَلَٰكِن لِّيَقْضِيَ اللَّهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا لِّيَهْلِكَ مَنْ
هَلَكَ عَن بَيِّنَةٍ وَيَحْيَىٰ مَنْ حَيَّ عَن بَيِّنَةٍ ۗ وَإِنَّ اللَّهَ
لَسَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٤٢﴾ إِذْ يُرِيكَهُمُ اللَّهُ فِي مَنَامِكَ قَلِيلًا ۖ
وَلَوْ أَرَاكَهُمْ كَثِيرًا لَّفَشِلْتُمْ وَلَتَنَازَعْتُمْ فِي الْأَمْرِ
وَلَٰكِنَّ اللَّهَ سَلَّمَ ۗ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٤٣﴾ وَإِذْ
يُرِيكُمُوهُمْ إِذِ الْتَقَيْتُمْ فِي أَعْيُنِكُمْ قَلِيلًا وَيُقَلِّلُكُمْ
فِي أَعْيُنِهِمْ لِيَقْضِيَ اللَّهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا ۗ وَإِلَى اللَّهِ
تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٤٤﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا لَقِيتُمْ فِئَةً
فَاثْبُتُوا وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٤٥﴾

١٨٢

وە بزانـدیْ هەرچـی دەسـكۆتیّوە جـەنگی (غنیمـە)یتـا دەسـگۆتەن پەنجیـەكش هینـو خوڎای و پیْغەممەری و قۆمـە نزیكـەكاش و هـەتیما و نـەڎارا و راوْیـەرین ئەگـەر شمـە ئیمانتـا ئـاورڎەن بـە خـوڎای و پانـەی وەزنامـارە سـەرو بەنڎەكـەیما جـە ڕۆ جیـا ئـەوە كەرڎەینـە ئـا ڕۆە دۆە كۆمەڵەكـە بـە یۆترینی یاویْ، خوڎایچ سەرو گرڎ چێویرە دەسـەڵاتدارەن﴿٤١﴾ وەختێـو شمـە لاپـاڵی نزیكتەر و ئاڎیْ لاپاڵی دوورتەرەنە مەرزیێ بیْندیْرە و كارەوانەكـەیچ وارتـەرتاوەبیْ،خوْ ئەگەر واڎەتا پەی یۆترینی نیابییّرە بیْشك دوو بەرەكیی گنیْنە بەینتا، بەڵام ئانە هەكە خوڎای قەرار دابیْ ئەشیا هـەر رووەش دیّ بییّ هەتا ئانە دلیْنە مشوْ بە بەڵگەوە دلیْنـە بشوْ و ئانەیچە مژیۆوْ بە بەڵگەوە بژیۆوْ، وە بەڕاسیی خوڎا بژنـەوی بزانـەن﴿٤٢﴾ ئانـە بیْ وەرمتنـە خوڎای ئاڎیْش بە كەم نیشانە دایدیْ،خوْ ئەگەر بە فرە نیشانەو توْش دیّنـیْ بیْشك تووشو بـەزیای بیْندیْ و جە هەر مانەكیْنە كیْشەتا گنیْنە بەین بەڵام خوا هەرمانەكیْش بە سلامەتی گیْڵنا، بەڕاسیی ئاڎ فرە بزانەن پانەی ئینا دلیْ سینەكانە﴿٤٣﴾ وەختیّ جە مەیڎانو جەنگینە بە یوْ ترینـی یاوایـدیْ جـە وەرەچـەمو شمـە ئـاڎیش كـەم و جـە وەرەچـەمو ئاڎیـشانە شمـەش كـەمیْ نیـشانە دایـدیْ پـەی ئینەی ئانـە خـوای قـەرار سـەردان سـەر بگیْرو، سـەر ئـەنجامو گـرڎ هـەرمانیّوە هـەر پـەی لاو خـوڎای مگیْڵوْوە﴿٤٤﴾ ئـەی ئـا كەسـا ئیمانتـا ئـاورڎەن وەختیْـو جـە جەنگنـە میـاودیْ بـە كوْمـەڵیْوی ویْتـا بگیْردیْ(ئەرە مەرزیێ بیدیْ) یاڎو خوڎای فرە بكەردیْ بەشكو سەر فرازیْ بیدیْ﴿٤٥﴾

وَأَطِيعُوا۟ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَلَا تَنَٰزَعُوا۟ فَتَفْشَلُوا۟ وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ ۖ وَٱصْبِرُوٓا۟ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلصَّٰبِرِينَ ﴿٤٦﴾ وَلَا تَكُونُوا۟ كَٱلَّذِينَ خَرَجُوا۟ مِن دِيَٰرِهِم بَطَرًا وَرِئَآءَ ٱلنَّاسِ وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ ۚ وَٱللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ﴿٤٧﴾ وَإِذْ زَيَّنَ لَهُمُ ٱلشَّيْطَٰنُ أَعْمَٰلَهُمْ وَقَالَ لَا غَالِبَ لَكُمُ ٱلْيَوْمَ مِنَ ٱلنَّاسِ وَإِنِّى جَارٌ لَّكُمْ ۖ فَلَمَّا تَرَآءَتِ ٱلْفِئَتَانِ نَكَصَ عَلَىٰ عَقِبَيْهِ وَقَالَ إِنِّى بَرِىٓءٌ مِّنكُمْ إِنِّىٓ أَرَىٰ مَا لَا تَرَوْنَ إِنِّىٓ أَخَافُ ٱللَّهَ ۚ وَٱللَّهُ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ ﴿٤٨﴾ إِذْ يَقُولُ ٱلْمُنَٰفِقُونَ وَٱلَّذِينَ فِى قُلُوبِهِم مَّرَضٌ غَرَّ هَٰٓؤُلَآءِ دِينُهُمْ ۗ وَمَن يَتَوَكَّلْ عَلَى ٱللَّهِ فَإِنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٤٩﴾ وَلَوْ تَرَىٰٓ إِذْ يَتَوَفَّى ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ ۙ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَأَدْبَٰرَهُمْ وَذُوقُوا۟ عَذَابَ ٱلْحَرِيقِ ﴿٥٠﴾ ذَٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيكُمْ وَأَنَّ ٱللَّهَ لَيْسَ بِظَلَّٰمٍ لِّلْعَبِيدِ ﴿٥١﴾ كَدَأْبِ ءَالِ فِرْعَوْنَ ۙ وَٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۚ كَفَرُوا۟ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ فَأَخَذَهُمُ ٱللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ قَوِىٌّ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ ﴿٥٢﴾

١٨٣

به‌ گوْشو خوڤای و پیْغه‌مه‌ره‌که‌یش بکه‌ردیْ و ناکوْکیْ مه‌بیدیْ خوْ ئه‌گه‌ر کیْشه‌ بگنو به‌ینتا شکست ماردیْ و قه‌وه‌تتا دلیْنه‌ مشوْ،ده‌ی ئارام بگیْردیْ، به‌ڕاسیی خوڤا ئینا چه‌نی ئارامگیرا﴿٤٦﴾ پیْسه‌و ئانیشا مه‌بیدیْ هه‌که‌ جه‌ ماواو ویْشانه‌ په‌ی فیزی و فشه‌ی و ریاکه‌رڤه‌ی خه‌ڵکی زیێوه‌ و قوْرته‌ ڤزا سه‌رو ڕاو خوڤای په‌ی وه‌ربه‌س که‌رڤه‌یش،خوْ خوڤا هاگادارو ئا کارانه‌ مکه‌راشا﴿٤٧﴾ وه‌ختیْویچ بی شه‌یتان کاره‌کیْش په‌ی هوْنیێوه‌ و واتش ئاروْ هیچکه‌س جه‌ خه‌ڵکی ده‌ره‌قه‌تتا نمیێو منیچ یاگوْ هانایتانا،جا وه‌ختیْو دڤه‌ له‌شکه‌ره‌که‌ ئوێ یوْترینی به‌رکوێتیْ ئاڤ کوێت پادزی شوْنوْ ویْشه‌ره‌ و واتش من جه‌ شمه‌ به‌ریيه‌نان ئانه‌ من موْینووش شمه‌ نمه‌ڤیندیْش من جه‌ خوڤای مته‌رسوو،خوڤا هه‌ق ئه‌سابنه‌ به‌زه‌بره‌ن﴿٤٨﴾ ئانه‌ بیْ موونافیقه‌کیْ و ئانیْچ نه‌وه‌شیی دڵشانه‌ بیْ واچیْنیْ ئانیْ دینه‌که‌یشا غه‌ڕیْ که‌رڤیْنیْ، جا هه‌ر که‌س په‌شتی به‌ خوڤای ببه‌سوْ، بیْگومان خوڤا بالاْ ده‌سی دانان﴿٤٩﴾ ئه‌گه‌ر دییه‌ بییێت وه‌ختیێ کافره‌کیْ مریْنی مه‌لائیْکه‌کیْ دیْنی دیمیْشا و مازیشا ـ په‌نه‌شا واچیْنیْ ـ ده‌یسا عه‌زابو به‌ ئیێر سوْته‌ی بچه‌شدیْ﴿٥٠﴾ ئینه‌ نه‌تیجه‌و ئانه‌ین هه‌که‌ به‌ ده‌سو ویْتا ڤزته‌نتا وه‌ڵیْ ویْتا و خوڤا به‌ هیچ نوْعیْو سته‌م نمه‌که‌روْ به‌نڤه‌کاو ویْش﴿٥١﴾ هه‌ر پیْسه‌ن عاڤه‌تو دارو ده‌سه‌و فیرعه‌ونی و ئانیشا وه‌ڵیْشانه‌ ئامیێ،کوفرشا به‌ ئایه‌ته‌کاو خوڤای که‌رڤ جا خوڤای سه‌رو گوناحه‌کاشا گیْرتیْ، به‌ڕاسیی خوڤا فره‌ قه‌وه‌ته‌ن و هه‌ق ئه‌سایچش سه‌خته‌ن﴿٥٢﴾

ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ لَمۡ يَكُ مُغَيِّرٗا نِّعۡمَةً أَنۡعَمَهَا عَلَىٰ قَوۡمٍ حَتَّىٰ
يُغَيِّرُواْ مَا بِأَنفُسِهِمۡ وَأَنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٞ ﴿٥٣﴾ كَدَأۡبِ ءَالِ
فِرۡعَوۡنَ وَٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۚ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِمۡ فَأَهۡلَكۡنَٰهُم
بِذُنُوبِهِمۡ وَأَغۡرَقۡنَآ ءَالَ فِرۡعَوۡنَۚ وَكُلّٞ كَانُواْ ظَٰلِمِينَ ﴿٥٤﴾
إِنَّ شَرَّ ٱلدَّوَآبِّ عِندَ ٱللَّهِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ فَهُمۡ لَا يُؤۡمِنُونَ
﴿٥٥﴾ ٱلَّذِينَ عَٰهَدتَّ مِنۡهُمۡ ثُمَّ يَنقُضُونَ عَهۡدَهُمۡ فِي كُلِّ
مَرَّةٖ وَهُمۡ لَا يَتَّقُونَ ﴿٥٦﴾ فَإِمَّا تَثۡقَفَنَّهُمۡ فِي ٱلۡحَرۡبِ فَشَرِّدۡ بِهِم
مَّنۡ خَلۡفَهُمۡ لَعَلَّهُمۡ يَذَّكَّرُونَ ﴿٥٧﴾ وَإِمَّا تَخَافَنَّ مِن قَوۡمٍ
خِيَانَةٗ فَٱنۢبِذۡ إِلَيۡهِمۡ عَلَىٰ سَوَآءٍۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ ٱلۡخَآئِنِينَ
﴿٥٨﴾ وَلَا يَحۡسَبَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ سَبَقُوٓاْۚ إِنَّهُمۡ لَا يُعۡجِزُونَ
﴿٥٩﴾ وَأَعِدُّواْ لَهُم مَّا ٱسۡتَطَعۡتُم مِّن قُوَّةٖ وَمِن رِّبَاطِ ٱلۡخَيۡلِ
تُرۡهِبُونَ بِهِۦ عَدُوَّ ٱللَّهِ وَعَدُوَّكُمۡ وَءَاخَرِينَ مِن دُونِهِمۡ
لَا تَعۡلَمُونَهُمُ ٱللَّهُ يَعۡلَمُهُمۡۚ وَمَا تُنفِقُواْ مِن شَيۡءٖ فِي سَبِيلِ
ٱللَّهِ يُوَفَّ إِلَيۡكُمۡ وَأَنتُمۡ لَا تُظۡلَمُونَ ﴿٦٠﴾ ۞ وَإِن جَنَحُواْ لِلسَّلۡمِ
فَٱجۡنَحۡ لَهَا وَتَوَكَّلۡ عَلَى ٱللَّهِۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ ﴿٦١﴾

ئینە و بەڕاسیی خوڎا ناعمەتش سەرو هەر قۆمێوەرە متەبۆ نمەفاڕۆش هەتا ئانە ئینا دەروونشانە نەفاڕاش، بێگومان خوڎایچ بژنەوی بووینەن﴿٥٣﴾ هەر پێسە عاڎەتو دارو دەسەو فیرعەونی و ئانیشا وەڵێشانە ئامیٚ بێنیٚ، ئایەتەکیٚ پەروەرڎگاریشا بە درویٚ نیێرە و بە گوناهەکاشا دلێمانە بەرڎیٚ و داروەدەسەو فیرعەونیما نقومیٚ کەرڎیٚ و گرڎیچشا ستەمکاریٚ بێنیٚ﴿٥٤﴾ خرابتەرینو زینڎەوەرا لاو خوڎایۆ ئانێنیٚ کافریٚ بییٚ و ئیمان نمارا﴿٥٥﴾ ئانیٚ هەکە پەیمانەت چەنی بەستیٚ و چاڎمای گرڎ جارێو پەیمانەکێشا هۆر مشاناوە و پارێز نمەکەرا﴿٥٦﴾ جا هەر وەخت جەنگەنە رووبەڕوو بییەیۆ پاسە زەفەرەشا وەنە ببەرە ئانێچە ئینیٚ پەشتیشاوە بەچەتەرسنیٚ بانیٚ پەی ئینەی هەر یاڎش بکەراوە﴿٥٧﴾ خو ئەگەر جە ناپاکیی قۆمێوە هەکە پەیمانەت چەنی بەستێنیٚ تەرسای تۆیچ پێسە ئاڎیشا قەسەمەکەشا بڎۆ چەمێرە،بەڕاسیی خوڎا ناپاکەکێش وەشیٚ نمەسیا﴿٥٨﴾ ئانیٚ کافریٚ بییٚ با پاسە نەزانا دەسمانە بەرشێینیٚ، بێشك ئانیٚ نمەتاوا پەکەما بووزا﴿٥٩﴾ دەی هەر قووەتیۆە هەکە متاودیٚ حازرش بکەردیٚ پەی بە کار ئاورڎەیش جە ڕاو خوڎاینە هەکە دوژمەنو خوڎای و دوژمەنو وێتا و کەسانێوەتەریٚ بێژگە جە ئاڎیشا شمە نمەشناسدێشا و خوڎا مشناسۆشا پەنەش بتەرسندیٚ، هەر چێوێچ جە ڕاو خوڎاینە خەرج بکەردیٚ خوڎا بیٚ کەم و کوڕیی ۆجارۆشۆ و مڎۆتاوە پەنە و ستەمتا وەنە نمەکریۆ﴿٦٠﴾ وە ئەگەر ماڕاشاوە لاو ئاشتیرە تۆیچ ئاشتی بکەرە چەنیشا و پەشتی بە خوڎای ببەسە، بێگومان ئاڎ بژنەوی بووینەن﴿٦١﴾

وَإِن يُرِيدُوٓاْ أَن يَخۡدَعُوكَ فَإِنَّ حَسۡبَكَ ٱللَّهُۚ هُوَ ٱلَّذِيٓ أَيَّدَكَ بِنَصۡرِهِۦ وَبِٱلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿٦٢﴾ وَأَلَّفَ بَيۡنَ قُلُوبِهِمۡۚ لَوۡ أَنفَقۡتَ مَا فِي ٱلۡأَرۡضِ جَمِيعٗا مَّآ أَلَّفۡتَ بَيۡنَ قُلُوبِهِمۡ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ أَلَّفَ بَيۡنَهُمۡۚ إِنَّهُۥ عَزِيزٌ حَكِيمٞ ﴿٦٣﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ حَسۡبُكَ ٱللَّهُ وَمَنِ ٱتَّبَعَكَ مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿٦٤﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ حَرِّضِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ عَلَى ٱلۡقِتَالِۚ إِن يَكُن مِّنكُمۡ عِشۡرُونَ صَٰبِرُونَ يَغۡلِبُواْ مِاْئَتَيۡنِۚ وَإِن يَكُن مِّنكُم مِّاْئَةٞ يَغۡلِبُوٓاْ أَلۡفٗا مِّنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِأَنَّهُمۡ قَوۡمٞ لَّا يَفۡقَهُونَ ﴿٦٥﴾ ٱلۡـَٰٔنَ خَفَّفَ ٱللَّهُ عَنكُمۡ وَعَلِمَ أَنَّ فِيكُمۡ ضَعۡفٗاۚ فَإِن يَكُن مِّنكُم مِّاْئَةٞ صَابِرَةٞ يَغۡلِبُواْ مِاْئَتَيۡنِۚ وَإِن يَكُن مِّنكُمۡ أَلۡفٞ يَغۡلِبُوٓاْ أَلۡفَيۡنِ بِإِذۡنِ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ مَعَ ٱلصَّٰبِرِينَ ﴿٦٦﴾ مَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَن يَكُونَ لَهُۥٓ أَسۡرَىٰ حَتَّىٰ يُثۡخِنَ فِي ٱلۡأَرۡضِۚ تُرِيدُونَ عَرَضَ ٱلدُّنۡيَا وَٱللَّهُ يُرِيدُ ٱلۡأٓخِرَةَۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٞ ﴿٦٧﴾ لَّوۡلَا كِتَٰبٞ مِّنَ ٱللَّهِ سَبَقَ لَمَسَّكُمۡ فِيمَآ أَخَذۡتُمۡ عَذَابٌ عَظِيمٞ ﴿٦٨﴾ فَكُلُواْ مِمَّا غَنِمۡتُمۡ حَلَٰلٗا طَيِّبٗاۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ﴿٦٩﴾

١٨٥

خۆ ئه‌گه‌ر گه‌ره‌كشا بۆ خه‌ڵه‌تنات ده‌ی تۆ خـوڎات ڤ‌ه‌سێن، ئـاڎی بـه پـه‌شـتیوانیی وێـش و بـه ئیمانـدارا لایـه‌نگیریی كه‌رڎی﴿٦٢﴾ دڵه‌كێچش هـۆگرێ یـۆترینی كه‌رڎێ،خۆ تۆ ئه‌گه‌ر هه‌رچی ئینا چی سه‌ر زه‌مینه‌نه گرڎت خه‌رج كه‌رڎه‌بیێ نـه‌تاوێنی دڵه‌كاشـا هـۆگرێ بـه یـۆتری بكـه‌ری بـه‌ڵام خوڎا هۆگرییش ڤ‌زت به‌ینشا، بێگومان ئاڎ باڵاده‌سـی دانـان﴿٦٣﴾ ئـه‌ی پێغه‌ممـه‌ر خـوڎا پـه‌ی تـۆ و پـه‌ی ئـا باوه‌ڕدارایـچه كـۆتێنێ شـوێنیت وه‌سـین﴿٦٤﴾ ئـه‌ی پێغه‌ممـه‌ر هـانۆ ئیمانـدارا بـڎه پـه‌ی جه‌نگی،ئه‌گه‌ر ڤ‌یس كه‌سیٚ جه شمه ئارام بگێرا زاڵـێ مبـا سـه‌رو دۆه سـه‌ڎیه‌ره،خۆ ئه‌گه‌ر ئانێ شمه سه‌ڎ بانێ زاڵێ مبا سه‌رو هه‌زار چانیشاره كافرێ بێنـێ چونكه ئانێ قۆمێوه‌نێ نمه‌یاوانه﴿٦٥﴾ ئیسه خوڎا زاناش به‌ڕاسیی لاوازییتا چه‌نه‌ن، ئـه‌ركش سـه‌رۆ سووك كه‌رڎیدێ ئه‌گه‌ر سه‌ڎ كه‌سێ ئارامگیرێتا چه‌نه‌با زاڵـێ مبانێ سـه‌رو دۆه سه‌ڎیره،وه ئه‌گه‌ر هـه‌زارتا چه‌نه بانێ زاڵێ مبانێ سه‌رو دۆێ هـه‌زاراره به ئیزنو خوڎای،خوڎایچ ئینا چه‌نی ئارامگیرا﴿٦٦﴾ په‌ی هیچ پێغه‌ممه‌رێوه نه‌بییه‌ن ئه‌سیرێش بانێ هـه‌تا ده‌سـه‌ڵاتی تـه‌مامش جه زه‌مینه‌نه نه‌بییه بۆ، كـه‌ل و پـه‌لو دونیایتـا گه‌ره‌كـه‌ن؟ ده‌ی خـوڎا ئـاخیره‌تش گه‌ره‌كـه‌ن، خـوڎایچ باڵاده‌سـی دانـان﴿٦٧﴾ ئه‌گه‌ر خوڎا وه‌ڵته‌ر ئی كاره‌ساتشه نه‌نویسته بییه بیێ سه‌رو ئا چێوا هه‌كه هۆرتا گێرتـێ عـه‌زابێوه فره گۆره‌تا تووش بێ﴿٦٨﴾ده‌ی چانه‌ی به تاڵان ده‌ستا كۆت حه‌راڵ و پاكه‌ن بووه‌ردێ و پارێز جه خوڎای بكه‌ردێ،به‌ڕاسیی خوڎا چه‌نه وه‌ش بییه‌ی‌ره‌حمینه‌ن﴿٦٩﴾

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ قُل لِّمَن فِيٓ أَيْدِيكُم مِّنَ ٱلْأَسْرَىٰٓ إِن يَعْلَمِ ٱللَّهُ فِي قُلُوبِكُمْ خَيْرًا يُؤْتِكُمْ خَيْرًا مِّمَّآ أُخِذَ مِنكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ۚ وَٱللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٧٠﴾ وَإِن يُرِيدُواْ خِيَانَتَكَ فَقَدْ خَانُواْ ٱللَّهَ مِن قَبْلُ فَأَمْكَنَ مِنْهُمْ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٧١﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَهَاجَرُواْ وَجَٰهَدُواْ بِأَمْوَٰلِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَٱلَّذِينَ ءَاوَواْ وَّنَصَرُوٓاْ أُوْلَٰٓئِكَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَآءُ بَعْضٍ ۚ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَلَمْ يُهَاجِرُواْ مَا لَكُم مِّن وَلَٰيَتِهِم مِّن شَيْءٍ حَتَّىٰ يُهَاجِرُواْ ۚ وَإِنِ ٱسْتَنصَرُوكُمْ فِي ٱلدِّينِ فَعَلَيْكُمُ ٱلنَّصْرُ إِلَّا عَلَىٰ قَوْمِۭ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُم مِّيثَٰقٌ ۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٧٢﴾ وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَآءُ بَعْضٍ ۚ إِلَّا تَفْعَلُوهُ تَكُن فِتْنَةٌ فِي ٱلْأَرْضِ وَفَسَادٌ كَبِيرٌ ﴿٧٣﴾ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَهَاجَرُواْ وَجَٰهَدُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَٱلَّذِينَ ءَاوَواْ وَّنَصَرُوٓاْ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُؤْمِنُونَ حَقًّا ۚ لَّهُم مَّغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٧٤﴾ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مِنۢ بَعْدُ وَهَاجَرُواْ وَجَٰهَدُواْ مَعَكُمْ فَأُوْلَٰٓئِكَ مِنكُمْ ۚ وَأُوْلُواْ ٱلْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَٰبِ ٱللَّهِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٧٥﴾

١٨٦

ئـەی پێغەممـەر پـا یەخـسیرا هەکـە ئینـێ چێرو دەسیتانە بواچە خوڎا هەکە زاناش خێرە ئینا دڵتانە چانەی خاستەرتا مڎۆوە پەنـە هەکـە چـەنەتا ئەسـنیان و چەنەیـچتا وەش مبـــوْ، خـــوڎا چـــەنە وەش بیەیرەحمینـــەن﴿٧٠﴾ خـــوْ ئەگـــەر گەرەکیچشا بوْ ناپاکییت چەنی بکـەرانێ دیـارەن وەڵتـەر ناپاکییشا چـەنی خـوڎای کـــەرڎ خـــوڎایچ بـــەزنیٚ،خوڎا بـــزان و دانان﴿٧١﴾ ئانێ ئیمانشا ئاورڎ و کوْچشا کەرڎ و جە ڕاو خوڎاینە بە ماڵ و بە گیان جیهادشا کەرڎ و ئا کەسێچە هەکە ئێڎێشا راکـەرڎێوە و پەشتگیریـشا کـەرڎێ ئـانێ دوْسـێ یوْترینیـەنێ،ئا کەسـێ ئیمانـشا ئـاورڎەن و کوْچـشا نەکـەرڎەن هـەتا کـوْچ نەکەرا نمـەبوْ دوْساسەتیشا بکـەردێ هـەتا کـوْچ مکـەرانێ، بـەڵام ئەگـەر سـەرو دینەکەیشا داواو پەشتیوانیتا وەنە بکـەرا واجبەن سەرتا هەکە پەشتیوانیشا بکـەردێ سا مەگەر بەینو شمـەو ئەویشانە پـەیمان و شـەرتێوە بەسیێ بوْنە، هەر چێو بکەردێ خوڎا مۆینوْش﴿٧٢﴾ ئانیـچە کافرێ بێنـێ دوْسـێ یـوْترینێنێ، خوْ ئەگـەر شمـەیچ دوْسـێ یـوْتری نەبیـدێ سـەر زەميننـە ئـاژاوێ و بـەدکارییێوە فـرە گـوْرە بـەرپێ مبانێ﴿٧٣﴾ ئـا کەسێ ئیمانشا ئـاورڎ و جیهادشـا کـەرڎ ڕاو خوڎاینـە و ئانێچە راشـا کـەرڎێوە و پەشتگیریـشا کـەرڎێ ئـانێ ئیمانـدارێ هەرەقەتینێنێ،چـەنە وەش بییـەی و رزقێـوە سەربەرزانەشـا پەی حازرەن﴿٧٤﴾ئانێچە چاڎمای ئیمانشا ئاورڎ و کوْچشا کەرڎ و جیهادشا کـەرڎ چەنیتا ئانێ جـە شمـەنێ، وە بـە پـاو کتێبـو خـوڎای ئـانێ قوْمایەتییـشا ئینـا بەینەنـە شایـستە تـەرێنی بـە یوْترینی،بەڕاسیی خوڎا بە گرڎ چێوی بزانەن﴿٧٥﴾

سُورَةُ التَّوبَةِ — ترتيبها ٩ — آياتها ١٢٩

بَرَآءَةٌ مِّنَ ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦٓ إِلَى ٱلَّذِينَ عَٰهَدتُّم مِّنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ﴿١﴾ فَسِيحُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ أَرۡبَعَةَ أَشۡهُرٖ وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّكُمۡ غَيۡرُ مُعۡجِزِي ٱللَّهِ وَأَنَّ ٱللَّهَ مُخۡزِي ٱلۡكَٰفِرِينَ ﴿٢﴾ وَأَذَٰنٞ مِّنَ ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦٓ إِلَى ٱلنَّاسِ يَوۡمَ ٱلۡحَجِّ ٱلۡأَكۡبَرِ أَنَّ ٱللَّهَ بَرِيٓءٞ مِّنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ وَرَسُولُهُۥۚ فَإِن تُبۡتُمۡ فَهُوَ خَيۡرٞ لَّكُمۡۖ وَإِن تَوَلَّيۡتُمۡ فَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّكُمۡ غَيۡرُ مُعۡجِزِي ٱللَّهِۗ وَبَشِّرِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣﴾ إِلَّا ٱلَّذِينَ عَٰهَدتُّم مِّنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ثُمَّ لَمۡ يَنقُصُوكُمۡ شَيۡـٔٗا وَلَمۡ يُظَٰهِرُواْ عَلَيۡكُمۡ أَحَدٗا فَأَتِمُّوٓاْ إِلَيۡهِمۡ عَهۡدَهُمۡ إِلَىٰ مُدَّتِهِمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلۡمُتَّقِينَ ﴿٤﴾ فَإِذَا ٱنسَلَخَ ٱلۡأَشۡهُرُ ٱلۡحُرُمُ فَٱقۡتُلُواْ ٱلۡمُشۡرِكِينَ حَيۡثُ وَجَدتُّمُوهُمۡ وَخُذُوهُمۡ وَٱحۡصُرُوهُمۡ وَٱقۡعُدُواْ لَهُمۡ كُلَّ مَرۡصَدٖۚ فَإِن تَابُواْ وَأَقَامُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَوُاْ ٱلزَّكَوٰةَ فَخَلُّواْ سَبِيلَهُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ﴿٥﴾ وَإِنۡ أَحَدٞ مِّنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ٱسۡتَجَارَكَ فَأَجِرۡهُ حَتَّىٰ يَسۡمَعَ كَلَٰمَ ٱللَّهِ ثُمَّ أَبۡلِغۡهُ مَأۡمَنَهُۥۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ قَوۡمٞ لَّا يَعۡلَمُونَ ﴿٦﴾

١٨٧

سوورەتێ ﴿تۆبە﴾ ی
سەڎ و ویس و نۆ ئایەتێنە

ئینە بێبەریی بییەیەن جە خوڎای و پێغەممەرەکەیشۆ پەی ئانیشا پەیمانەتا چەنی بەستێنێ جە موشرێکەکا﴿١﴾ هەتا چوار مانگێ ڕاتا هەنە چی زەمینەنە بگێڵدێ خاس بزانـدێچ هەکە شمە نمەتاودێ پەکەو خوڎای بووزدێ و خوڎایچ ریسواکەرو کافران﴿٢﴾ وە بانگەوازێوەن جە خوڎای و پێغەممەرەکەیشۆ جە ڕۆ حەجی گۆرەینە پەی خەڵکی هەکە خوڎا و پێغەممەرەکەش جە موشریکەکا بەرییێنێ، ئەگەر تۆبە بکەردێ ئانە پەیتا خاسەن، وە ئەگەر رووە هۆر بکەردێ خاس بزاندێ بە دڵنیاییۆ شمە نمەتاودێ پەکەو خوڎای بووزدێ و، مژدەیچ بڎە پانیشا کافرێ بیێ بە عەزابێوە پەڕ جە ئێشی﴿٣﴾ بێژگە ئا موشرێکا هەکە پەیمانەتا چەنی بەستێنێ و ئینجا هیچشا کەم نەکەرڎەنۆ چەنەش و زددو شمە یارڎی کەسیشا نەدان دەی پەیمانەکێتا هەتا مووڎەکەو وێش بەردێ سەر چەنیشا، بێگومان خوڎا پارێزکارێش وەشی مسیانێ﴿٤﴾ جا هەر وەخت مانگە حەرامەکێ سەرشیێ ئێتر هەر یاگ دەستا گیربی ئۆ موشرێکا بکوشدێشا و بگێردێشا و بکەردێشانە وڵە و جە گرڎ ڕا و گوزەرێوەنە کەمینشا پەی بنیەیدێرە، جا ئەگەر تۆبەشا کەرڎ و نماشا کەرڎە و زەکاتشا دا راشا ۆەربڎەیدێ، بەراسیی خوڎا چەنە وەش بییەی رەحمینەن﴿٥﴾ ئەگەر کەسێو جە موشرێکەکا داواو پەنێش وەنەکەرڎی پەناش بڎە هەتا فەرمایشتو خوڎای بژنەۆێ ئینجا بیاونەش یاگۆ ئەمینەو وێش، چونکە ئاڎێ قۆمێوەنی نمەزانا﴿٦﴾

كَيۡفَ يَكُونُ لِلۡمُشۡرِكِينَ عَهۡدٌ عِندَ ٱللَّهِ وَعِندَ رَسُولِهِۦٓ إِلَّا ٱلَّذِينَ عَٰهَدتُّمۡ عِندَ ٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِۖ فَمَا ٱسۡتَقَٰمُواْ لَكُمۡ فَٱسۡتَقِيمُواْ لَهُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلۡمُتَّقِينَ ﴿٧﴾ كَيۡفَ وَإِن يَظۡهَرُواْ عَلَيۡكُمۡ لَا يَرۡقُبُواْ فِيكُمۡ إِلّٗا وَلَا ذِمَّةٗۚ يُرۡضُونَكُم بِأَفۡوَٰهِهِمۡ وَتَأۡبَىٰ قُلُوبُهُمۡ وَأَكۡثَرُهُمۡ فَٰسِقُونَ ﴿٨﴾ ٱشۡتَرَوۡاْ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ ثَمَنٗا قَلِيلٗا فَصَدُّواْ عَن سَبِيلِهِۦٓۚ إِنَّهُمۡ سَآءَ مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ﴿٩﴾ لَا يَرۡقُبُونَ فِي مُؤۡمِنٍ إِلّٗا وَلَا ذِمَّةٗۚ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُعۡتَدُونَ ﴿١٠﴾ فَإِن تَابُواْ وَأَقَامُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَوُاْ ٱلزَّكَوٰةَ فَإِخۡوَٰنُكُمۡ فِي ٱلدِّينِۗ وَنُفَصِّلُ ٱلۡأٓيَٰتِ لِقَوۡمٖ يَعۡلَمُونَ ﴿١١﴾ وَإِن نَّكَثُوٓاْ أَيۡمَٰنَهُم مِّنۢ بَعۡدِ عَهۡدِهِمۡ وَطَعَنُواْ فِي دِينِكُمۡ فَقَٰتِلُوٓاْ أَئِمَّةَ ٱلۡكُفۡرِ إِنَّهُمۡ لَآ أَيۡمَٰنَ لَهُمۡ لَعَلَّهُمۡ يَنتَهُونَ ﴿١٢﴾ أَلَا تُقَٰتِلُونَ قَوۡمٗا نَّكَثُوٓاْ أَيۡمَٰنَهُمۡ وَهَمُّواْ بِإِخۡرَاجِ ٱلرَّسُولِ وَهُم بَدَءُوكُمۡ أَوَّلَ مَرَّةٍۚ أَتَخۡشَوۡنَهُمۡۚ فَٱللَّهُ أَحَقُّ أَن تَخۡشَوۡهُ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ ﴿١٣﴾

١٨٨

ئـانیْ هەکـە موشـرێکێنیْ ئـا پـەیمانیْ بـە خوڎا و بە پێغەممەریش مڎا کەی بەراش سـەر بێژگـە ئانیـشا هەکـە پـاڵو کابەینـە پەیمانـەتا چـەنی بەسـتیْ،دەی تـا ئـاڎیْ سەرو پەیماننامە کەیشاوە مەناوە شمەیچ چەنیـشا مەنـدێوە، بێگومـان خـوڎا پارێزکـارێش وەشـیْ مسیانیْ﴿٧﴾ چـەنی پەیمانێوە، ئاڎیْ هـەر وەخت بزانا میاراتا پەنـە ئامانـشا نییـەن و گـوش مـەڎا بـە قەسـەمی و قـۆمیی وپـەیمانیْ، بـە دەم رازییێتا مکەرا و دڵشا حەشا جە دەمیشا مکـەروْ و فرەینەشـا لادرێـی و ترازاییێنـیْ﴿٨﴾ ئایەتـەکاو خـوڎای ۋرەشـا بـە نرخێـوە کەمـە و راو خـوڎای مبەسانیْ،بەڕاسیی ئانە ئاڎیْ مکەراش هەر فرە خرابەن﴿٩﴾ دەبارەو هیچ ئیمانـدارێوە مـەرز و قۆمایـەتیی و هامپـەیمانیی مـەۋزا(نمـارا) ۋەرو چەما و، ئانیْ هەر دەسدرێژ کارێنیْ﴿١٠﴾ ئەگـەر تۆبەشـا کـەرڎ و نماشـا کـەرڎە و زەکاتـشا دا ئانـە جە دینەنە برێتانیْ، ئێمـەیچ ئایەتـەکاما رۆشنیْ مکـەرمێوە پـەی قۆمێوی مزانانیْ﴿١١﴾ جا ئـەگـەر جە دماو پەیمان بەستەی قەسەمەکەشا هوْرشاوە و تانێشا دا دینەکەیتا ئێتر سـەران(پێشەوایا) و کـوفری بکوشـدیْ، دیـارەن ئـاڎیْ پەیمانـە نمەشناسـا پـەی ئینـەی کۆڵـە بڎاو بڕاشـەۋە﴿١٢﴾ ئایـا مەجەنگیەیدیْ چەنی قۆمێوە هەکە پەیمانەکێشا هوْرشا شانێوە و حوْلشا دا پێغەممـەری بزنـاوە و هـەر ئاڎیـچیْ ئـەوەڵجار دەسـشا دا دوژمەنایـەتیتا؟ ئایـا چەنەشـا متەرسـدیْ؟ خـوڎا شایـستەتەرەن چەنەش بتەرسدیْ ئەگەر بەڕاسیی ئیماندارێندیْ﴿١٣﴾

قَٰتِلُوهُمۡ يُعَذِّبۡهُمُ ٱللَّهُ بِأَيۡدِيكُمۡ وَيُخۡزِهِمۡ وَيَنصُرۡكُمۡ عَلَيۡهِمۡ وَيَشۡفِ صُدُورَ قَوۡمٖ مُّؤۡمِنِينَ ﴿١٤﴾ وَيُذۡهِبۡ غَيۡظَ قُلُوبِهِمۡۗ وَيَتُوبُ ٱللَّهُ عَلَىٰ مَن يَشَآءُۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٥﴾ أَمۡ حَسِبۡتُمۡ أَن تُتۡرَكُواْ وَلَمَّا يَعۡلَمِ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ جَٰهَدُواْ مِنكُمۡ وَلَمۡ يَتَّخِذُواْ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَلَا رَسُولِهِۦ وَلَا ٱلۡمُؤۡمِنِينَ وَلِيجَةٗۚ وَٱللَّهُ خَبِيرُۢ بِمَا تَعۡمَلُونَ ﴿١٦﴾ مَا كَانَ لِلۡمُشۡرِكِينَ أَن يَعۡمُرُواْ مَسَٰجِدَ ٱللَّهِ شَٰهِدِينَ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِم بِٱلۡكُفۡرِۚ أُوْلَٰٓئِكَ حَبِطَتۡ أَعۡمَٰلُهُمۡ وَفِي ٱلنَّارِ هُمۡ خَٰلِدُونَ ﴿١٧﴾ إِنَّمَا يَعۡمُرُ مَسَٰجِدَ ٱللَّهِ مَنۡ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ وَأَقَامَ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَى ٱلزَّكَوٰةَ وَلَمۡ يَخۡشَ إِلَّا ٱللَّهَۖ فَعَسَىٰٓ أُوْلَٰٓئِكَ أَن يَكُونُواْ مِنَ ٱلۡمُهۡتَدِينَ ﴿١٨﴾ ۞أَجَعَلۡتُمۡ سِقَايَةَ ٱلۡحَآجِّ وَعِمَارَةَ ٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِ كَمَنۡ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ وَجَٰهَدَ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِۚ لَا يَسۡتَوُۥنَ عِندَ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٩﴾ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَهَاجَرُواْ وَجَٰهَدُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ بِأَمۡوَٰلِهِمۡ وَأَنفُسِهِمۡ أَعۡظَمُ دَرَجَةً عِندَ ٱللَّهِۚ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡفَآئِزُونَ ﴿٢٠﴾

١٨٩

بجه‌نگیه‌یدیْ چه‌نیشا خوڤا به ده‌سیْ شمه عه‌زابشا مڤوْ و ریسویْشا مکه‌روْ و سه‌رتا ووزوْ سه‌رشاره و شیفا کیانوْ په‌ى سینه‌و قوّمو ئیماندارا﴿١٤﴾ وه تووڕه‌یی دلّه‌کاشا لامبه‌روْ و توْبه‌و هه‌ر که‌سیچ ویْش گه‌ره‌ك بوْ قبوولْ مکه‌روْ و، خوڤا بزانه‌ن و دانان﴿١٥﴾ یا پاسه حیساب که‌ریْندیْ هه‌ر پاسه وازتا چه‌نه ماریوْ ؟ ئه‌ى مه‌بوْ ئانیْ جه شمه به‌ربگنا په‌ى خوڤاى هه‌که جیهادشا که‌رڤه‌ن و بیْژگه جه خوڤاى و پیْغه‌ممه‌ره‌که‌یش و ئیماندارا که‌سی ته‌رشا نه‌که‌رڤه‌ن به یاگوْ متمانه‌ى و رازدار؟ خوڤا هاگاڤاره‌ن پانه‌ى مکه‌رڤیْش﴿١٦﴾ نمه‌شیوْ هه‌که موشریْکی مزگیه‌کاو خوڤاى ئاوه‌ڤانیْ بکه‌راوه جه وه‌ختیْوه‌نه هه‌که ویْشا شاهڤیْنیْ سه‌رو کافریی ویْشا، ئانیْ گرڤو کاره‌کاشا پووچه‌لْ بییه‌نوّ و دلیْ ئیْریچنه نه‌مریْنیْ﴿١٧﴾ هه‌ر ئا که‌سیْ مزگیه‌کاو خوڤاى ئاوه‌دانیْ مکه‌راوه هه‌که ئیمانشا ئاورڤه‌ن به خوڤاى و ڕوْ ئاخیره‌تی و نماشا که‌رڤیْنه و زه‌کاتشا دان و بیْژگه جه خوڤاى جه که‌سی ته‌ری نه‌ته‌رسیْنیْ، هومیْڤ پاسه‌ن ئانیْ جه ڕانمایی کریایه‌کا با﴿١٨﴾ ئایا شمه ئاوداى به حاجیا و ئاوه‌ڤان ئه‌وه که‌رڤه‌ى حه‌ره‌مو کابه‌ى پیْسه‌و ئانه‌ى منیه‌یدیْره که‌سیْو ئیمان باروْ به خوڤاى و ڕوْ ئاخیره‌تی و جهاد بکه‌روْ راو خوڤاینه؟ لاو خوڤایوّ هامسانیْ نییه‌نیْ،خوڤایچ هیدایه‌تو قوّمو سته‌مکارا نمه‌ڤوْ﴿١٩﴾ ئا که‌سیْ ئیمانشا ئاورڤ و کوْچشا که‌رڤ و ڕاو خوڤاینه به مالْ و به گیانشا جیهادشا که‌رڤ لاو خوڤایوّ پله‌شا گوْره‌ته‌ن و دیاره‌ن ئانیْ ئه‌وه‌به‌ریْنیْ﴿٢٠﴾

يُبَشِّرُهُمْ رَبُّهُم بِرَحْمَةٍ مِّنْهُ وَرِضْوَانٍ وَجَنَّاتٍ لَّهُمْ فِيهَا نَعِيمٌ مُّقِيمٌ ﴿٢١﴾ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۚ إِنَّ اللَّهَ عِندَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٢٢﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا آبَاءَكُمْ وَإِخْوَانَكُمْ أَوْلِيَاءَ إِنِ اسْتَحَبُّوا الْكُفْرَ عَلَى الْإِيمَانِ ۚ وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٣﴾ قُلْ إِن كَانَ آبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ وَإِخْوَانُكُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ وَأَمْوَالٌ اقْتَرَفْتُمُوهَا وَتِجَارَةٌ تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا وَمَسَاكِنُ تَرْضَوْنَهَا أَحَبَّ إِلَيْكُم مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَجِهَادٍ فِي سَبِيلِهِ فَتَرَبَّصُوا حَتَّىٰ يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٢٤﴾ لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ فِي مَوَاطِنَ كَثِيرَةٍ ۙ وَيَوْمَ حُنَيْنٍ ۙ إِذْ أَعْجَبَتْكُمْ كَثْرَتُكُمْ فَلَمْ تُغْنِ عَنكُمْ شَيْئًا وَضَاقَتْ عَلَيْكُمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ ثُمَّ وَلَّيْتُم مُّدْبِرِينَ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ أَنزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَنزَلَ جُنُودًا لَّمْ تَرَوْهَا وَعَذَّبَ الَّذِينَ كَفَرُوا ۚ وَذَٰلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ ﴿٢٦﴾

۱۹۰

پەروەرڎگارشا موژدەشا مـڎۆ پەنـە بـە بـەزەیی جـە ویْـشۆ و بـە رەزامەنـڎیی و بەهەشتانێوە هەکە نیعمـەتیْ ئەوەنەبڕییێشا چـەنەنیْ﴿۲۱﴾ بـە هەمیـشەیی چەنەشـا نەمریْنیْ، بەڕاسیی خوڎا کریْ فرە گـۆرێش لاوە هەنـە﴿۲۲﴾ ئـەی ئـا کەسـا ئیمانتـا ئـاورڎەن تـاتیْ و بـاپیریْ و براکیْتـا ئەگـەر کوفرشـا جـە ئیمـانی لاوە وەشـەویس بـی مەگیْردیْشا بـە دۆسیْ،دەی هـەر کـەس جە شمە بگیْرۆشا بە دۆسیْ ئانیْ ملانە ڕیـزو ستـەمکارا﴿۲۳﴾ بواچـە ئەگـەر تـاتیْ و باپیرەکیْتـا و زارۆڵـەکیْتا و براکیْتـا و هامسەرەکیْتا و عەشـرەتەکیْتا و ئـا ماڵ و سامانە ئاورڎەنتا دەس و تجارەتێوە هەکە خەمو بیْ بازارییش مووەردیْ و ماوا و مەسکەنێوە هەکە دڵتا پەنەش وەشەن جە لاتاوە وەشـەویس تەرەن جە خوڎای و پیْغەممەرکەیش و جە جیهادی ڕاشـەنە دەی چەمەڕیْ بیـدیْ تا خـوڎا ئەمرەو ویْـش مارۆنـە وەرۆ، خـوڎایچ هیدایـەتو قـۆمی جـە ڕیْ ترازیـای نمـەڎۆ﴿۲٤﴾ دیـارەن خـوڎای فـرە یاگیْنـە سـەرش ۋزتیـدیْ و جـە رۆو حونەینیـچەنە، ئانـە بـیْ فرەییتـا تووشـو سەرسامیی کەرڎیـدیْ کەچـی ئـا فرەییـە هـیچ فریاتـا نـەکۆت و زەمیـن پـا فراوانییشۆ تەسـك بییـۆ وەنـەتا ئینجا پەشـتیتا هۆرکەرڎە و رەمایدیْ دما﴿۲۵﴾ ئینجا خوا ئاسوودەییش وەزنارە سـەرو پیْغەممەرەکـەیش و سـەرو ئیمانـداراره و سەربازانێوەیـچش وەزنێـرە نـەڎییْتا و عـەزابو کافرەکایـچش دا، ئانـەیچ عیْـوەزاو کافرانە﴿۲٦﴾

ثُمَّ يَتُوبُ ٱللَّهُ مِنۢ بَعۡدِ ذَٰلِكَ عَلَىٰ مَن يَشَآءُۗ وَٱللَّهُ
غَفُورٞ رَّحِيمٞ ﴿٢٧﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِنَّمَا ٱلۡمُشۡرِكُونَ
نَجَسٞ فَلَا يَقۡرَبُواْ ٱلۡمَسۡجِدَ ٱلۡحَرَامَ بَعۡدَ عَامِهِمۡ هَٰذَاۚ
وَإِنۡ خِفۡتُمۡ عَيۡلَةٗ فَسَوۡفَ يُغۡنِيكُمُ ٱللَّهُ مِن فَضۡلِهِۦٓ
إِن شَآءَۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌ حَكِيمٞ ﴿٢٨﴾ قَٰتِلُواْ ٱلَّذِينَ
لَا يُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَلَا بِٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ وَلَا يُحَرِّمُونَ
مَا حَرَّمَ ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ وَلَا يَدِينُونَ دِينَ ٱلۡحَقِّ مِنَ
ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ حَتَّىٰ يُعۡطُواْ ٱلۡجِزۡيَةَ عَن يَدٖ
وَهُمۡ صَٰغِرُونَ ﴿٢٩﴾ وَقَالَتِ ٱلۡيَهُودُ عُزَيۡرٌ ٱبۡنُ ٱللَّهِ
وَقَالَتِ ٱلنَّصَٰرَى ٱلۡمَسِيحُ ٱبۡنُ ٱللَّهِۖ ذَٰلِكَ قَوۡلُهُم
بِأَفۡوَٰهِهِمۡۖ يُضَٰهِـُٔونَ قَوۡلَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِن قَبۡلُۚ
قَٰتَلَهُمُ ٱللَّهُۖ أَنَّىٰ يُؤۡفَكُونَ ﴿٣٠﴾ ٱتَّخَذُوٓاْ أَحۡبَارَهُمۡ
وَرُهۡبَٰنَهُمۡ أَرۡبَابٗا مِّن دُونِ ٱللَّهِ وَٱلۡمَسِيحَ ٱبۡنَ
مَرۡيَمَ وَمَآ أُمِرُوٓاْ إِلَّا لِيَعۡبُدُوٓاْ إِلَٰهٗا وَٰحِدٗاۖ
لَّآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۚ سُبۡحَٰنَهُۥ عَمَّا يُشۡرِكُونَ ﴿٣١﴾

دمـای ئانـەی خـوڎای جـە هـەر کەسـێوە گەرەکش بۆ تۆبە هۆرمگێرۆ، خوڎایچ چەنە وەش بییـەی رەحمینـەن﴿٢٧﴾ ئـەی ئـا کەسـا ئیمانتـا ئـاورڎەن موشـرێکەکێ جـە پیس و پۆخلیی پۆلاوە هیچی تـەر نییـەنێ بـا ئێـسالێ بـە دمـاوە نزیکـێ کابـەی نەگناوە،خۆ ئەگـەر جـە نـەڎاریی متەرسدێ چـۆڎمایی خـوڎا بـە فـەزلو وێـش دۆلەمەنـڎێتا مکـەرۆ ئـەر گـەرەکش بـۆ، بەڕاسـیی خـوڎا بزانـی دانـان﴿٢٨﴾ بجەنگیەیـدێ چـەنی ئانیـشا هەکـە ئیمـان نمـارا بـە خـوڎای و بـە رۆ ئـاخری و ئانـە خوڎای و پێغەممەرەکـەیش حـەرام کـەرڎەن ئـاڎێ حـەرامش نمەکـەرا و پـەیڕەوێ دینـی هەقی نمەبانێ چانیشا هەکە کتێبشا دریان پەنە هەتا بە دەسو وێشا و بە گەرڎەنکەچییۆ سەرانە بـڎا﴿٢٩﴾ وە یەهووڎییـەکێ واتـشا عـوزەیر کـوڕو خوڎایـەن و گـاورەکێ واتـشا مەسـیح کـوڕو خوڎایـەن،ئانێ قـسێ ئاڎیـشانێ و بـە دەمـو وێـشا مواچاشـا، لاسـاۆێ(یـەنگێ) گوفتـارو ئانیـشا مکەراوە وەڵتەر کافرێ بییێ،دەك خوڎا بکوشۆشا ئی بۆختانێ چەنی هۆرمبەسا؟﴿٣٠﴾ حاخامـەکێ و قەشـەکێ وێـشا و مەسـیحو کـوڕو مریەمێـشا کـەرڎێنێ بـە پـەروەرڎگارێ وێـشا جیـای خـوڎای، ئەمرەیچشا پەنە کریێنـە بێژگـە جـە خـوڎای تـاق و تـەنیای هیـچی تـەر نەپەرسا، بێژگـە جـە ئاڎی خوڎێوی تەر نییەن، بێگەرڎیی پەی ئا زاتیە چانەی مکەراش بە هامبەشش﴿٣١﴾

يُرِيدُونَ أَن يُطْفِـُٔوا۟ نُورَ ٱللَّهِ بِأَفْوَٰهِهِمْ وَيَأْبَى ٱللَّهُ إِلَّآ أَن يُتِمَّ نُورَهُۥ وَلَوْ كَرِهَ ٱلْكَـٰفِرُونَ ﴿٣٢﴾ هُوَ ٱلَّذِىٓ أَرْسَلَ رَسُولَهُۥ بِٱلْهُدَىٰ وَدِينِ ٱلْحَقِّ لِيُظْهِرَهُۥ عَلَى ٱلدِّينِ كُلِّهِۦ وَلَوْ كَرِهَ ٱلْمُشْرِكُونَ ﴿٣٣﴾ ۞ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِنَّ كَثِيرًا مِّنَ ٱلْأَحْبَارِ وَٱلرُّهْبَانِ لَيَأْكُلُونَ أَمْوَٰلَ ٱلنَّاسِ بِٱلْبَـٰطِلِ وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ ۗ وَٱلَّذِينَ يَكْنِزُونَ ٱلذَّهَبَ وَٱلْفِضَّةَ وَلَا يُنفِقُونَهَا فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ فَبَشِّرْهُم بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣٤﴾ يَوْمَ يُحْمَىٰ عَلَيْهَا فِى نَارِ جَهَنَّمَ فَتُكْوَىٰ بِهَا جِبَاهُهُمْ وَجُنُوبُهُمْ وَظُهُورُهُمْ ۖ هَـٰذَا مَا كَنَزْتُمْ لِأَنفُسِكُمْ فَذُوقُوا۟ مَا كُنتُمْ تَكْنِزُونَ ﴿٣٥﴾ إِنَّ عِدَّةَ ٱلشُّهُورِ عِندَ ٱللَّهِ ٱثْنَا عَشَرَ شَهْرًا فِى كِتَـٰبِ ٱللَّهِ يَوْمَ خَلَقَ ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ مِنْهَآ أَرْبَعَةٌ حُرُمٌ ۚ ذَٰلِكَ ٱلدِّينُ ٱلْقَيِّمُ ۚ فَلَا تَظْلِمُوا۟ فِيهِنَّ أَنفُسَكُمْ ۚ وَقَـٰتِلُوا۟ ٱلْمُشْرِكِينَ كَآفَّةً كَمَا يُقَـٰتِلُونَكُمْ كَآفَّةً ۚ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلْمُتَّقِينَ ﴿٣٦﴾

گەرەکشانە نوورو خوڎای بە گالەو دەمی بکوشناوە خوڎایچ نمازۆ و قەرارش دان هەکە ئا نوورِیشە تەمام بکەرۆ جا با کافرەکێچ هەر حەز نەکەرانیْ﴿٣٢﴾ خوڎا ئا زاتەن پێغەممەرەکەش بە هیدایەتۆ و چەنی دینی حەقی کیاستەن هەتا سەرش بووزۆ ملو گرڎو دینەکارە هەر چەنڎە موشریکەکێچ حەز نمەکەرانیْ﴿٣٣﴾ ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاورڎەن فرەو حاخامەکا و قەشەکا بەڕاسیی مالو خەلکی بە ناهەق مووەرا و خەلکی جە گێرتەی راو خوڎای وەرگێریی مکەرا، ئانێچە هەکە ئالتوون و زیو قایم مکەرا و جە ڕاو خوڎاینە نمەبەخشاشا موژدەو عەزابێوە پەڕ ئێشیشا بڎە پەنە﴿٣٤﴾ ڕۆیۆ مەیۆ ئا سەروەتە کۆئەوەکریا جەحەنڎەمەنە گەرم و سوور مکریۆوە میاچەما و لا تەنیشتیْ و مازیشا داخیْ مکریا پەنەش ـ پەنەشا مواچیۆ ـ ئینە ئانەن قایمش کەرێندیْ پەی وێتا دەی ئانەی بچەشدیْ هەکە قایمش کەرێندیْ﴿٣٥﴾ بێگومان ئەژمارەو مانگەکا چا ڕۆۆ خوڎا ئاسمانەکیْ و زەمینش خەلقیْ کەرڎێنیْ جە کتێبۆ خوڎاینە دوانزەنیْ چوارشانە جەنگ مدرۆ(چوارشا حەرامێنیْ)، دینی رێك وراس ئانەن، ئەچا مانگانە ستەم جە وێتا مەکەرڎیْ و چەنی تێکراو موشرێکەکا بجەنگیەیدیْ هەر پێسە ئاڎیْ چەنی تێکراو شمە مجەنگیا، بزاندێچ خوڎا ئینا چەنی پارێزکارا﴿٣٦﴾

إِنَّمَا ٱلنَّسِيٓءُ زِيَادَةٞ فِي ٱلۡكُفۡرِۖ يُضَلُّ بِهِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ يُحِلُّونَهُۥ عَامٗا وَيُحَرِّمُونَهُۥ عَامٗا لِّيُوَاطِـُٔواْ عِدَّةَ مَا حَرَّمَ ٱللَّهُ فَيُحِلُّواْ مَا حَرَّمَ ٱللَّهُۚ زُيِّنَ لَهُمۡ سُوٓءُ أَعۡمَٰلِهِمۡۗ وَٱللَّهُ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلۡكَٰفِرِينَ ﴿٣٧﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَا لَكُمۡ إِذَا قِيلَ لَكُمُ ٱنفِرُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ ٱثَّاقَلۡتُمۡ إِلَى ٱلۡأَرۡضِۚ أَرَضِيتُم بِٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا مِنَ ٱلۡأٓخِرَةِۚ فَمَا مَتَٰعُ ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا فِي ٱلۡأٓخِرَةِ إِلَّا قَلِيلٌ ﴿٣٨﴾ إِلَّا تَنفِرُواْ يُعَذِّبۡكُمۡ عَذَابًا أَلِيمٗا وَيَسۡتَبۡدِلۡ قَوۡمًا غَيۡرَكُمۡ وَلَا تَضُرُّوهُ شَيۡـٔٗاۗ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٌ ﴿٣٩﴾ إِلَّا تَنصُرُوهُ فَقَدۡ نَصَرَهُ ٱللَّهُ إِذۡ أَخۡرَجَهُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ ثَانِيَ ٱثۡنَيۡنِ إِذۡ هُمَا فِي ٱلۡغَارِ إِذۡ يَقُولُ لِصَٰحِبِهِۦ لَا تَحۡزَنۡ إِنَّ ٱللَّهَ مَعَنَاۖ فَأَنزَلَ ٱللَّهُ سَكِينَتَهُۥ عَلَيۡهِ وَأَيَّدَهُۥ بِجُنُودٖ لَّمۡ تَرَوۡهَا وَجَعَلَ كَلِمَةَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ ٱلسُّفۡلَىٰۗ وَكَلِمَةُ ٱللَّهِ هِيَ ٱلۡعُلۡيَاۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٤٠﴾

فارو و گوڕ پا مانگا زیاڤ چەقایەن جە کوفرەنە، ئانێشە چەنە گومڕیٚ مکریانیْ هەکە کافریْ بیێنیْ ساڵیٚو ئا دەسکارییە(فارو گوڕیە) حەراڵ مکەرا و ساڵیٚو حەرامش مکەرا هەتا وەراوەرو ئەژمارەو ئانیشا ریٚك بمدرا هەکە خوڎای حەرامیْ کەرڎێنیْ و ئانە خوڎای حەرام کەرڎەن حەراڵش بکەرا، ناوەشیی هەرمانە خرابەکاشا پەیشا ڕازنیانۆ،خوڎایچ هیداتو قۆمو کافرا نمەڎۆ﴿٣٧﴾ ئەی ئا نیشا ئیمانتا ئاورڎەن ئانە چیٚشتانە وەختیٚو پەنەتا مواچیۆ بزیەیدیٚوە پەی جیهادیْ جە راو خوڎاینە قورسیْ بیدیْ و لکدیْ زەمینرە؟ ئایا رازیێندیْ بە ژیوای دنییٚ و جە ژیوای ئاخیرەتی لاتاوە خاستەرەن ؟ کەل و پەل و وەشیی ژیوای دنییٚ جە چەمو ئاخیرەتینە هەر فرە کەمەن﴿٣٨﴾ ئەگەر نەزیەیدیٚوە پەی جیهادی خوڎا بە عەزابیٚوە ئیٚشن عەزابتا مڎۆ و قۆمیٚوە تازە بابەت ۋزۆ یاگۆ شمە نمەتاودیْ هیچ زەرەریٚوەش پەنە بیاۋندیْ، خوڎا سەرو گرڎ چیٚوییچرە دەسەڵاتدارەن﴿٣٩﴾ ئەگەر شمە سەرش نمەۋزدیْ خۆ دیارەن خوڎای سەر ۋزت وەختیٚو کافرەکا زنیۆ ئانە بیْ دلیْ مەڕەکێنە بیْ و یۆ بە جە دۆە کەسەکا ئانە بیْ بە هامڕاکەیش واتش دڵتەنگ مەبە بەڕاسیی خوڎاما چەنیٚن،خوڎایچ وەقرە و ئاسوودەیی ویٚش وەزنا ملەرە و پەشتگیرییش کەرڎ بە سەربازانیٚوە هەکە شمە نەڎییْ و قسیْ کافراش ۋزتە بنۆ و، قسیْ خوڎای کۆتە سەرۆ خوڎا هەمیشە باڵا دەسی دانان﴿٤٠﴾

ٱنفِرُوا۟ خِفَافًا وَثِقَالًا وَجَٰهِدُوا۟ بِأَمْوَٰلِكُمْ وَأَنفُسِكُمْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ ۚ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾ لَوْ كَانَ عَرَضًا قَرِيبًا وَسَفَرًا قَاصِدًا لَّٱتَّبَعُوكَ وَلَٰكِنۢ بَعُدَتْ عَلَيْهِمُ ٱلشُّقَّةُ ۚ وَسَيَحْلِفُونَ بِٱللَّهِ لَوِ ٱسْتَطَعْنَا لَخَرَجْنَا مَعَكُمْ يُهْلِكُونَ أَنفُسَهُمْ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّهُمْ لَكَٰذِبُونَ ﴿٤٢﴾ عَفَا ٱللَّهُ عَنكَ لِمَ أَذِنتَ لَهُمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَكَ ٱلَّذِينَ صَدَقُوا۟ وَتَعْلَمَ ٱلْكَٰذِبِينَ ﴿٤٣﴾ لَا يَسْتَـْٔذِنُكَ ٱلَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْـَٔاخِرِ أَن يُجَٰهِدُوا۟ بِأَمْوَٰلِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌۢ بِٱلْمُتَّقِينَ ﴿٤٤﴾ إِنَّمَا يَسْتَـْٔذِنُكَ ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْـَٔاخِرِ وَٱرْتَابَتْ قُلُوبُهُمْ فَهُمْ فِى رَيْبِهِمْ يَتَرَدَّدُونَ ﴿٤٥﴾ ۞ وَلَوْ أَرَادُوا۟ ٱلْخُرُوجَ لَأَعَدُّوا۟ لَهُۥ عُدَّةً وَلَٰكِن كَرِهَ ٱللَّهُ ٱنۢبِعَاثَهُمْ فَثَبَّطَهُمْ وَقِيلَ ٱقْعُدُوا۟ مَعَ ٱلْقَٰعِدِينَ ﴿٤٦﴾ لَوْ خَرَجُوا۟ فِيكُم مَّا زَادُوكُمْ إِلَّا خَبَالًا وَلَأَوْضَعُوا۟ خِلَٰلَكُمْ يَبْغُونَكُمُ ٱلْفِتْنَةَ وَفِيكُمْ سَمَّٰعُونَ لَهُمْ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌۢ بِٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٤٧﴾

بزیەیدێوە سووکبارێ بیدێ یان گرانبارێ و بە مالێ و بە گیانتا راو خوڎاینە جیهاد بکەردێ، ئانە خێرەنە پەیتا ئەگەر بزاندێ ﴿٤١﴾ ئەگەر دەسکۆتێوی نزیك و سەفەری مام ناوەنڎەیی بیێ بێشك گنێنێ شۆنیت بەڵام دووریيشا لاوە سەخەت بێ و، قەسەم موورا بە خوڎای ئەگەر تاوابییێما چەنیتا زیێنمێوە ئانێ پانەی وێشا دلێنە مبەرا بەڕاسیی خوڎا مزانۆ هەکە ئانێ بێشك درۆزنێنێ ﴿٤٢﴾ ئەی خوڎا چەنەت وەش بۆ چی ئیزنت دێ پەنە؟ ئاخر با بە خاسیی پەیت بەر بگنۆ کامشا راسش واتەن و درۆزنەکایچ بشناسی(بزانی) ﴿٤٣﴾ ئانێ ئیمانشا بە خوڎای و بە ڕۆ دمایی ئاورڎەن داواو ئیزنیت وەنە نمەکەرا گەرەکشانە بە مالێ و بە گیانشا جیهاد بکەرا، خوڎایچ بە پارێزکارا بزانەن ﴿٤٤﴾ تەنیا هەر ئانێ ئیزنت چەنە موورزا هەکە ئیمانشا نییەن بە خوڎای و بە ڕۆ ئاخیرەتی و دڵێشا شکە مکەرا و جە دلێ شکێنە دۆە دڵێنێ ﴿٤٥﴾ ئاڎی ئەگەر گەرەکشا بیێ بزیاوە پەی جیهادێ تفاقش پە ی حازر کەرێنێ بەڵام خوڎا چلاکیایرەی و ئامای ئاڎیشاش پەنە وەش نەبێ و وورەش وەزنێرە و پەکەش دێ واچیا چەنی ئەرەنیشتەکا(پەك کۆتەکا) شمەیچ بنیشدێرە ﴿٤٦﴾ ئەگەر چەنیتا زیێبێنێرە تەنیا شەڕ و خرابەتا پەی زیاڎ کەرێنێ و دووە زوانیی و قسە ئارڎەی و بەرڎەی ووزێنێ بەینتا و ئاشووبەتا ووزێنێنە و کەسانێچ دلێتانە بێنێ گۆششا پەی گێرێنێ،خوڎایچ خاس هاگاڎار و زانان بە هەرماناو ستەمکارا ﴿٤٧﴾

لَقَدِ ٱبْتَغَوُا۟ ٱلْفِتْنَةَ مِن قَبْلُ وَقَلَّبُوا۟ لَكَ ٱلْأُمُورَ حَتَّىٰ جَآءَ ٱلْحَقُّ وَظَهَرَ أَمْرُ ٱللَّهِ وَهُمْ كَٰرِهُونَ ﴿٤٨﴾ وَمِنْهُم مَّن يَقُولُ ٱئْذَن لِّى وَلَا تَفْتِنِّىٓ ۚ أَلَا فِى ٱلْفِتْنَةِ سَقَطُوا۟ ۗ وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌۢ بِٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٤٩﴾ إِن تُصِبْكَ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ ۖ وَإِن تُصِبْكَ مُصِيبَةٌ يَقُولُوا۟ قَدْ أَخَذْنَآ أَمْرَنَا مِن قَبْلُ وَيَتَوَلَّوا۟ وَّهُمْ فَرِحُونَ ﴿٥٠﴾ قُل لَّن يُصِيبَنَآ إِلَّا مَا كَتَبَ ٱللَّهُ لَنَا هُوَ مَوْلَىٰنَا ۚ وَعَلَى ٱللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ ٱلْمُؤْمِنُونَ ﴿٥١﴾ قُلْ هَلْ تَرَبَّصُونَ بِنَآ إِلَّآ إِحْدَى ٱلْحُسْنَيَيْنِ ۖ وَنَحْنُ نَتَرَبَّصُ بِكُمْ أَن يُصِيبَكُمُ ٱللَّهُ بِعَذَابٍ مِّنْ عِندِهِۦٓ أَوْ بِأَيْدِينَا ۖ فَتَرَبَّصُوٓا۟ إِنَّا مَعَكُم مُّتَرَبِّصُونَ ﴿٥٢﴾ قُلْ أَنفِقُوا۟ طَوْعًا أَوْ كَرْهًا لَّن يُتَقَبَّلَ مِنكُمْ ۖ إِنَّكُمْ كُنتُمْ قَوْمًا فَٰسِقِينَ ﴿٥٣﴾ وَمَا مَنَعَهُمْ أَن تُقْبَلَ مِنْهُمْ نَفَقَٰتُهُمْ إِلَّآ أَنَّهُمْ كَفَرُوا۟ بِٱللَّهِ وَبِرَسُولِهِۦ وَلَا يَأْتُونَ ٱلصَّلَوٰةَ إِلَّا وَهُمْ كُسَالَىٰ وَلَا يُنفِقُونَ إِلَّا وَهُمْ كَٰرِهُونَ ﴿٥٤﴾

بێشك ئاڎێ وەڵتەریچ حۆلو ئاشووبەیشا دا و هەرمانەکێشا پەی ئاوەژووە(دەمەونخوون) کەرڎیۆ تا ئا وەختە هەق ئاما و ئەمرەو خوڎای بەرکۆتە و ئاڎیچێ پەسێ بێنێ پانەی﴿٤٨﴾ چەنەشا هەن ماچۆ ئیزنم بدە و تووشو گوناهی(فیتنەی)م مەکەرە، ها بزاندێ ئانێ هەر کۆتێنێنە دڵێ گوناهی و فیتنەی و بەڕاسیی جەحەنڎەمیچ دۆرەو کافراش دان﴿٤٩﴾ ئەگەر خاسێوەت تووش بێنە پەنەشا ناوەشەن و ئەگەر موسیبەتێوت تووش بێنە مواچا ئێمە وەڵتەر دەسو وێما شاما ئینجا بە وەشحاڵییۆ پەشتی هۆرمکەرا﴿٥٠﴾ بواچە بێژگە ئانەی خوڎای پەی نویستێنمێ تووشما نمێو و ئاڎ دۆسمانە، دەی با ئیمانداریێ هەر پەشتی بە خوڎای ببەسانێ﴿٥١﴾ بواچە جە یۆی چا دۆە سەرەنجامە خاسەیە مشیۆم چەمەڕێ چێشی تەری بیدێ چەنەما؟ ئێمەیچ چەمەڕێنمێ چەنەتا هەکە خوڎا جە لایەنو وێشۆ تووشو عەزابیۆەتا بکەرۆ یان بە دەسو ئێمە تووشێتا بکەرۆ، دەی شمە چەمڎاریی بکەردێ ئێمەیچ چەنی شمە چەمەڕێنمێ﴿٥٢﴾ بواچە هەرچی بەخشدێ چ بە ڕەزامەنڎیی وێتا و چ بە ناچاریی چەنەتا هۆرنمەگێریۆ،چونکە شمە قۆمێوە جە ڕێ ترازیێندێ﴿٥٣﴾ سەبەبو هۆرنەگێریای ئانەی مبەخشاش ئانەن ئاڎێ هەر بەڕاسیی کافرێ بیێ بە خوڎای و پێغەممەرەکەیش و بە تەمەڵیی و تەوەزەلیی نەبۆ رووە نمەکەرانە نمێ و بە ناچاریی نەبۆ هیچ چێوێوە نمەبەخشانێ﴿٥٤﴾

فَلَا تُعْجِبْكَ أَمْوَٰلُهُمْ وَلَآ أَوْلَٰدُهُمْ ۚ إِنَّمَا يُرِيدُ ٱللَّهُ لِيُعَذِّبَهُم بِهَا فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا وَتَزْهَقَ أَنفُسُهُمْ وَهُمْ كَٰفِرُونَ ﴿٥٥﴾ وَيَحْلِفُونَ بِٱللَّهِ إِنَّهُمْ لَمِنكُمْ وَمَا هُم مِّنكُمْ وَلَٰكِنَّهُمْ قَوْمٌ يَفْرَقُونَ ﴿٥٦﴾ لَوْ يَجِدُونَ مَلْجَـًٔا أَوْ مَغَٰرَٰتٍ أَوْ مُدَّخَلًا لَّوَلَّوْا۟ إِلَيْهِ وَهُمْ يَجْمَحُونَ ﴿٥٧﴾ وَمِنْهُم مَّن يَلْمِزُكَ فِى ٱلصَّدَقَٰتِ فَإِنْ أُعْطُوا۟ مِنْهَا رَضُوا۟ وَإِن لَّمْ يُعْطَوْا۟ مِنْهَآ إِذَا هُمْ يَسْخَطُونَ ﴿٥٨﴾ وَلَوْ أَنَّهُمْ رَضُوا۟ مَآ ءَاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ وَقَالُوا۟ حَسْبُنَا ٱللَّهُ سَيُؤْتِينَا ٱللَّهُ مِن فَضْلِهِۦ وَرَسُولُهُۥٓ إِنَّآ إِلَى ٱللَّهِ رَٰغِبُونَ ﴿٥٩﴾ ۞ إِنَّمَا ٱلصَّدَقَٰتُ لِلْفُقَرَآءِ وَٱلْمَسَٰكِينِ وَٱلْعَٰمِلِينَ عَلَيْهَا وَٱلْمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمْ وَفِى ٱلرِّقَابِ وَٱلْغَٰرِمِينَ وَفِى سَبِيلِ ٱللَّهِ وَٱبْنِ ٱلسَّبِيلِ ۖ فَرِيضَةً مِّنَ ٱللَّهِ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٦٠﴾ وَمِنْهُمُ ٱلَّذِينَ يُؤْذُونَ ٱلنَّبِىَّ وَيَقُولُونَ هُوَ أُذُنٌ ۚ قُلْ أُذُنُ خَيْرٍ لَّكُمْ يُؤْمِنُ بِٱللَّهِ وَيُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِينَ وَرَحْمَةٌ لِّلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مِنكُمْ ۚ وَٱلَّذِينَ يُؤْذُونَ رَسُولَ ٱللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦١﴾

ماڵ و زارۆڵێشا سەرسامت نەکەرا خوڈا گەرەکشەن پاڈیشا جە ژیوای دنیێنە عەزابشا بڈۆ و بە کافریچ گیانشا بەر بارۆ﴿٥٥﴾ قەسەم مووەرانێ بە خوڈای هەکە بەڕاسیی جە شمەنێ ئانێ هیچ وەخت جە شمە نییەنێ بەڵام ئاڈێ قۆمێوە تەرسەزاڵێنیێ﴿٥٦﴾ ئەگەر پەناگێوە یا یان چنڈ مەرێوە یان راڕەوێشا(چێر زەمینێوەشا) دییەبییەبیێوە بە پەلە لوێنێ پەیش و خزێنێشەنە﴿٥٧﴾ هەنێشا جە ئەوەبەخشای خێرێ و سەڈە قەینە تەشەرێت مڈا وەنە، ئەگەر بەششا بڈەی رازیێنێ و ئەگەر بەششا نەڈەی تووڕێ با و قینی مکەرا﴿٥٨﴾ دەی چێش بێ ئەگەر رازیێ بێنێ پانەی خوڈای و پێغەممەرەکەیش دێ پەنە و واتەبیێشا ئێمە خوڈاما وەسێن چوڈمای خوڈا جە فەزڵو وێش بەشما هەر مڈۆ و پێغەممەرەکەیچش بێبەشێما نمەکەرۆ حەزو مەبەسو ئێمە ئەوە گێڵاین پەی لاو خوڈای؟﴿٥٩﴾ زەکات تەنیا هەر پەی گەڈایا و لاتا و کارمەنڈاش و نۆموسڵمانا و عەبد ئازاڈ کەرڈەی و قەرزارا و راوێەران،هەکە چێوشا چەنە بڕیۆ ئینە فەرزێوەن خوڈای فەرز کەرڈەن خوڈایچ بزان و دانان﴿٦٠﴾ هەنیچشا چەنە پێغەممەری نارەحەت مکەرۆنە و ماچۆنە ئاڈ گرڈ چێو مژنەۋۆ، بواچە گۆش پەی خاسەی مگێرۆ هەکە قازانجو شمەن ئیمان بە خوڈای مارۆنە و بە ئیماندارایچ بڕواش هەنە و رەحمەتەن پەی ئانیشاتا ئیمانشا ئاورڈەن،وە ئانێ عەزیەتو پێغەممەری مڈانێ عەزابێوە پەڕ ئێششا پەی حازر کریان﴿٦١﴾

يَحْلِفُونَ بِٱللَّهِ لَكُمْ لِيُرْضُوكُمْ وَٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥٓ أَحَقُّ أَن يُرْضُوهُ إِن كَانُوا۟ مُؤْمِنِينَ ﴿٦٢﴾ أَلَمْ يَعْلَمُوٓا۟ أَنَّهُۥ مَن يُحَادِدِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ فَأَنَّ لَهُۥ نَارَ جَهَنَّمَ خَٰلِدًا فِيهَا ۚ ذَٰلِكَ ٱلْخِزْىُ ٱلْعَظِيمُ ﴿٦٣﴾ يَحْذَرُ ٱلْمُنَٰفِقُونَ أَن تُنَزَّلَ عَلَيْهِمْ سُورَةٌ تُنَبِّئُهُم بِمَا فِى قُلُوبِهِمْ ۚ قُلِ ٱسْتَهْزِءُوٓا۟ إِنَّ ٱللَّهَ مُخْرِجٌ مَّا تَحْذَرُونَ ﴿٦٤﴾ وَلَئِن سَأَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ ۚ قُلْ أَبِٱللَّهِ وَءَايَٰتِهِۦ وَرَسُولِهِۦ كُنتُمْ تَسْتَهْزِءُونَ ﴿٦٥﴾ لَا تَعْتَذِرُوا۟ قَدْ كَفَرْتُم بَعْدَ إِيمَٰنِكُمْ ۚ إِن نَّعْفُ عَن طَآئِفَةٍ مِّنكُمْ نُعَذِّبْ طَآئِفَةًۢ بِأَنَّهُمْ كَانُوا۟ مُجْرِمِينَ ﴿٦٦﴾ ٱلْمُنَٰفِقُونَ وَٱلْمُنَٰفِقَٰتُ بَعْضُهُم مِّنۢ بَعْضٍ ۚ يَأْمُرُونَ بِٱلْمُنكَرِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ ٱلْمَعْرُوفِ وَيَقْبِضُونَ أَيْدِيَهُمْ ۚ نَسُوا۟ ٱللَّهَ فَنَسِيَهُمْ ۗ إِنَّ ٱلْمُنَٰفِقِينَ هُمُ ٱلْفَٰسِقُونَ ﴿٦٧﴾ وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلْمُنَٰفِقِينَ وَٱلْمُنَٰفِقَٰتِ وَٱلْكُفَّارَ نَارَ جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ فِيهَا ۚ هِىَ حَسْبُهُمْ ۚ وَلَعَنَهُمُ ٱللَّهُ ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٦٨﴾

١٩٧

قەسەم مووەرا بە خوڎای پەی ئانەی رازیێتا بکەرا دەی ئەگەر ئیمانداریْنیْ خوڎا و پیْغەممەرەکەش شایستە تەریْنیْ رازییشا بکەرا﴿٦٢﴾ مەگەر نمەزانا هەرکەس ململانیْ بکەروْ چەنی خوڎای و پیْغەممەرەکەیش ئانە هەتا هەتان ئینا دلْ ئێرو جەحەنڎەمینە ؟ ئانەیچە ریسوایێ فرە گۆرەن﴿٦٣﴾ مونافیقەکیْ فرە چانەی متەرسانیْ سوورەتیْوە ۆەزۆْرە پەیشا و هەوالْو ئانەی ئینا دلْەکاشانە ئاشکرا بکەروْ، بواچە مەخسەرە بکەردیْ بیْگومان ئانە هەکە چەنەش متەرسدیْ خوڎا بەرش مووزوْ﴿٦٤﴾ ئەگەر چا باروْ چەنەشا پەرسی بیْگومان مواچا گەمەو گالْتەکەریْنمیْ،بواچە ئایا بە خوڎای و ئایەتەکاش و پیْغەممەرەکەیش گەمە کەریْندیْ؟﴿٦٥﴾ بەهانیْ نماردیْوە شمە دمای ئیمان ئارڎەیتا کافریْ بییەیدیْوە،ئەگەر جە دەسیْوەتا وەشیْ بیمیْ، عەزابو دەسیْوەتا هەر مڎەیمیْ چونکە بەڕاسیی ئانیْ تاوانکاریْ بیْنیْ﴿٦٦﴾ پییْ مونافیْقیْ و ژەنیْ مونافیْقیْ جە یوْترینیْنیْ، ئەمرە مکەرا بە کەرڎەی ناپەسەنڎی و نەهیە مکەرا جە کەرڎەی پەسەنڎی و دەسیْشا مقووجنا،خوڎاشا ۆیر شییۆ و خوڎایچ ئاڎیش جە ۆیر بەرڎیْ، بەڕاسیی مونافیقەکیْ جە ڕیْ لاشادان﴿٦٧﴾ خوڎا وەعدش دان بە نێرو میْلْەو مونافیقەکا و بە کافرەکا هەکە ۆزۆْشانە دلْ ئێرو جەحەنڎەمیی و بە نەمریی چەنەش با و ئاڎیچشا ۆەسیْن و خوای لەعنەتە وەنە کەرڎیْنیْ و،عەزابیْوە دمایی نامایچشا پەی هەن﴿٦٨﴾

كَٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِكُمۡ كَانُوٓاْ أَشَدَّ مِنكُمۡ قُوَّةٗ وَأَكۡثَرَ أَمۡوَٰلٗا
وَأَوۡلَٰدٗا فَٱسۡتَمۡتَعُواْ بِخَلَٰقِهِمۡ فَٱسۡتَمۡتَعۡتُم بِخَلَٰقِكُمۡ
كَمَا ٱسۡتَمۡتَعَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِكُم بِخَلَٰقِهِمۡ وَخُضۡتُمۡ
كَٱلَّذِي خَاضُوٓاْۚ أُوْلَٰٓئِكَ حَبِطَتۡ أَعۡمَٰلُهُمۡ فِي ٱلدُّنۡيَا
وَٱلۡأٓخِرَةِۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡخَٰسِرُونَ ﴿٦٩﴾ أَلَمۡ يَأۡتِهِمۡ
نَبَأُ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡ قَوۡمِ نُوحٖ وَعَادٖ وَثَمُودَ وَقَوۡمِ
إِبۡرَٰهِيمَ وَأَصۡحَٰبِ مَدۡيَنَ وَٱلۡمُؤۡتَفِكَٰتِۚ أَتَتۡهُمۡ رُسُلُهُم
بِٱلۡبَيِّنَٰتِۖ فَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيَظۡلِمَهُمۡ وَلَٰكِن كَانُوٓاْ
أَنفُسَهُمۡ يَظۡلِمُونَ ﴿٧٠﴾ وَٱلۡمُؤۡمِنُونَ وَٱلۡمُؤۡمِنَٰتُ بَعۡضُهُمۡ
أَوۡلِيَآءُ بَعۡضٖۚ يَأۡمُرُونَ بِٱلۡمَعۡرُوفِ وَيَنۡهَوۡنَ عَنِ ٱلۡمُنكَرِ
وَيُقِيمُونَ ٱلصَّلَوٰةَ وَيُؤۡتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ وَيُطِيعُونَ ٱللَّهَ
وَرَسُولَهُۥٓۚ أُوْلَٰٓئِكَ سَيَرۡحَمُهُمُ ٱللَّهُۗ إِنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٞ
﴿٧١﴾ وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ وَٱلۡمُؤۡمِنَٰتِ جَنَّٰتٖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا
ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا وَمَسَٰكِنَ طَيِّبَةٗ فِي جَنَّٰتِ عَدۡنٖۚ
وَرِضۡوَٰنٞ مِّنَ ٱللَّهِ أَكۡبَرُۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلۡفَوۡزُ ٱلۡعَظِيمُ ﴿٧٢﴾

١٩٨

هه‌ر پێسه‌و ئا بێباوه‌ڕا هه‌كه‌ وه‌ڵێ شمه‌نه‌ بێنێ ئاڎێ جه‌ شمه‌ قه‌وه‌تته‌رێ بێنێ و ماڵ و زاروڵه‌یچشا جه‌ هینا شمه‌ فره‌ته‌رێ بێنێ به‌ به‌شه‌و وێشاوه‌ ویاراشا ئنجا شمه‌یچ به‌ به‌شه‌و وێتاوه‌ ویاراتا هه‌ر پێسه‌ ئانێ وه‌ڵێ شمه‌ به‌ به‌شه‌و وێشاوه‌ ویاراشا شمه‌یچ هه‌ر پێسه‌ ئاڎیشا جه‌ چێوه‌ پڕوپووچه‌كانه‌ لوایدێره‌، ئانێ هه‌رمانه‌كێشا جه‌ دنیا و جه‌ ئاخیره‌ته‌نه‌ پووچه‌ڵێ بیێوه‌ و هه‌ر ویچشا خه‌ساره‌تمه‌ندێ بیێ﴿٦٩﴾ ئایا هه‌واڵو ئوونیشا وه‌ڵێ وێشا په‌نه‌ نه‌یاوان؟ قۆمێ نووحی و عادی و سه‌موودی و قۆمو ئیبراهیمی و خه‌ڵكو مه‌دیه‌نی و موئته‌فیكه‌كا(ده‌گاكێ قۆمو لووتی) پێغه‌مه‌ره‌كێشا به‌ ئایه‌تێ ڕۆشنێوه‌ ئامێ په‌ی دلێشا،جا به‌ڕاسیی خوڎا سته‌مشا وه‌نه‌ نه‌كه‌رێ و وه‌نه‌ش نه‌كه‌رڎێ به‌ڵكو ئاڎێ وێشا سته‌مشا ئۆ وێشا كه‌رد﴿٧٠﴾ پیێ ئیمانداریێ و ژه‌نێ ئیمانداریێ دۆسێ یۆترینێ، ئه‌مره‌ مكه‌را به‌ كه‌رڎه‌ی په‌سه‌نڎی و نه‌هیه‌ مكه‌را جه‌ كه‌رڎه‌ی ناپه‌سه‌نڎی و نما مكه‌رانێ و زه‌كات مڎانێ و به‌ گۆشو خوڎای و پێغه‌مه‌ره‌كه‌یش مكه‌رانێ ئانێ چۆڎمای خوڎا ڕه‌حمشا په‌نه‌ مكه‌رۆ،به‌ڕاسیی خوا بالاده‌سی دانان﴿٧١﴾ خوڎا به‌لێنه‌ش دێنه‌ به‌ پیا باوه‌ڕداره‌كا و به‌ ژه‌نه‌ باوه‌ڕداره‌كا یاگێشا به‌ هه‌شتانێو بۆ ڕۆخانی چێرشاره‌ ۋیه‌را به‌ نه‌مریی چه‌نه‌شا مه‌ناوه‌ هه‌ر پاسه‌ به‌ڵێنه‌و چنڎه‌ها جاو ڕای فره‌ خاسیچش جه‌ به‌ هه‌شته‌كاو عه‌ده‌نینه‌ په‌نه‌ دێنێ، خۆ ڕه‌زامه‌نڎیی خوڎایچ په‌یشا چینیشا گۆره‌ته‌ره‌ن،ده‌ی هه‌ ئانه‌ن ئه‌وه‌ به‌رڎه‌ی فره‌ گۆره‌﴿٧٢﴾

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ جَٰهِدِ ٱلْكُفَّارَ وَٱلْمُنَٰفِقِينَ وَٱغْلُظْ عَلَيْهِمْ ۚ وَمَأْوَىٰهُمْ جَهَنَّمُ ۖ وَبِئْسَ ٱلْمَصِيرُ ﴿٧٣﴾ يَحْلِفُونَ بِٱللَّهِ مَا قَالُوا۟ وَلَقَدْ قَالُوا۟ كَلِمَةَ ٱلْكُفْرِ وَكَفَرُوا۟ بَعْدَ إِسْلَٰمِهِمْ وَهَمُّوا۟ بِمَا لَمْ يَنَالُوا۟ ۚ وَمَا نَقَمُوٓا۟ إِلَّآ أَنْ أَغْنَىٰهُمُ ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ مِن فَضْلِهِۦ ۚ فَإِن يَتُوبُوا۟ يَكُ خَيْرًا لَّهُمْ ۖ وَإِن يَتَوَلَّوْا۟ يُعَذِّبْهُمُ ٱللَّهُ عَذَابًا أَلِيمًا فِى ٱلدُّنْيَا وَٱلْءَاخِرَةِ ۚ وَمَا لَهُمْ فِى ٱلْأَرْضِ مِن وَلِىٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٧٤﴾ ۞ وَمِنْهُم مَّنْ عَٰهَدَ ٱللَّهَ لَئِنْ ءَاتَىٰنَا مِن فَضْلِهِۦ لَنَصَّدَّقَنَّ وَلَنَكُونَنَّ مِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٧٥﴾ فَلَمَّآ ءَاتَىٰهُم مِّن فَضْلِهِۦ بَخِلُوا۟ بِهِۦ وَتَوَلَّوا۟ وَّهُم مُّعْرِضُونَ ﴿٧٦﴾ فَأَعْقَبَهُمْ نِفَاقًا فِى قُلُوبِهِمْ إِلَىٰ يَوْمِ يَلْقَوْنَهُۥ بِمَآ أَخْلَفُوا۟ ٱللَّهَ مَا وَعَدُوهُ وَبِمَا كَانُوا۟ يَكْذِبُونَ ﴿٧٧﴾ أَلَمْ يَعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَىٰهُمْ وَأَنَّ ٱللَّهَ عَلَّٰمُ ٱلْغُيُوبِ ﴿٧٨﴾ ٱلَّذِينَ يَلْمِزُونَ ٱلْمُطَّوِّعِينَ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ فِى ٱلصَّدَقَٰتِ وَٱلَّذِينَ لَا يَجِدُونَ إِلَّا جُهْدَهُمْ فَيَسْخَرُونَ مِنْهُمْ ۙ سَخِرَ ٱللَّهُ مِنْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٩﴾

١٩٩

ئەی پێغەمبەر بگنە جیهاد وەرانوەرو کافرا و مونافیقا و تونـد و تیـژ بـە چەنیـشا، ماواشـا جەهەنـدەمن و چارەنویسـشا شـوومەن﴿٧٣﴾ قەسـەم مـووەرانێ بـە خوڎای هەکە نەواتەنشا دیاریچەن گوفتارو کوفریـشا واتـەن و دمـای موسـڵمان بییەیچـشا کـافرێ بیێـووە و نیـاز و خەیاڵێویچـشا کـەرڎ بـەڵام پەیـشا نەلێۋیا،هـەر وەرو ئانەیـچە قینیـشا کۆتـە هەکە خوڎای و پێغەممەرەکەیش جە فەزڵو وێش دۆڵەمەنڎێ کەرڎێ، ئەگەر تۆبە بکەرا پـەی وێـشا خاسـەن،ئەگەر پەشـتیچ هۆربکەرا خوڎا بە عەزابێوە ئیشن جە دنیا و ئاخیرەتەنە عەزابشا مڎۆنە و هیچکەسیچ جـە سـەر زەمیینەنـە دۆس و پەشتگیرشـا نییـەن﴿٧٤﴾ کەسانێـشا چـەنەنێ بەڵێنـە مڎا بە خـوڎای شـەرتە بۆ ئەگـەر جە فـەزڵو وێش بەشەما بڎۆ زەکاتش چەنە بڎەیمێ و خێرەش چەنە بکەرمێ و جە پیاخاسا بیمـێ﴿٧٥﴾ جا وەختێو خوڎای بە فەزڵو وێـش بـەش دێ رژدیـشا چـەنە کـەرڎ و پەشتیـشا کەرڎەنـە بە لێنەکێشا و لوێنە ریزو نەیارا﴿٧٦﴾ جا بە سەبەبو ئانەی واڎە خیلافشا کـەرڎ چەنی خـوڎای و درۆیشا کـەرڎە خـوڎا نیفـاقش ۋزتەنـە دلێ دڵەکاشـا هـەتا رۆ قیامـەتی هەکـە مـەیاوە حـوزوورش﴿٧٧﴾ چـی ئاڎێ نەزانێنێ هەکە بەڕاسیی خوڎا هاگادارەن بە پەنهانیی و چفەیشا و خوڎا فرە بزانو غەیبەکان﴿٧٨﴾ ئا کەسێ تەشەرێ مڎانە ئا ئیمانـدارا هەکە بێژگـە زەکاتـدای خێـرێ تـەرێچ مکەرا و تەشـەرێ مڎانـە ئانیشایچە بێژگە جە رەنجو شانەو وێشا هیچی تەرشـا دەس نمـەگنۆ و گاڵتەشـا پـەنـە مکـەرا، ئانێ خوڎا گاڵتەشا پەنە مکەرۆ و عەزابی ئێشنیچ بە شەشانە﴿٧٩﴾

ٱسْتَغْفِرْ لَهُمْ أَوْ لَا تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ إِن تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً
فَلَن يَغْفِرَ ٱللَّهُ لَهُمْ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا۟ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ
وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلْفَـٰسِقِينَ ﴿٨٠﴾ فَرِحَ ٱلْمُخَلَّفُونَ بِمَقْعَدِهِمْ
خِلَـٰفَ رَسُولِ ٱللَّهِ وَكَرِهُوٓا۟ أَن يُجَـٰهِدُوا۟ بِأَمْوَٰلِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ
فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ وَقَالُوا۟ لَا تَنفِرُوا۟ فِى ٱلْحَرِّ قُلْ نَارُ جَهَنَّمَ أَشَدُّ حَرًّا
لَّوْ كَانُوا۟ يَفْقَهُونَ ﴿٨١﴾ فَلْيَضْحَكُوا۟ قَلِيلًا وَلْيَبْكُوا۟ كَثِيرًا جَزَآءًۢ
بِمَا كَانُوا۟ يَكْسِبُونَ ﴿٨٢﴾ فَإِن رَّجَعَكَ ٱللَّهُ إِلَىٰ طَآئِفَةٍ
مِّنْهُمْ فَٱسْتَـْٔذَنُوكَ لِلْخُرُوجِ فَقُل لَّن تَخْرُجُوا۟ مَعِىَ أَبَدًا وَلَن
تُقَـٰتِلُوا۟ مَعِىَ عَدُوًّا إِنَّكُمْ رَضِيتُم بِٱلْقُعُودِ أَوَّلَ مَرَّةٍ فَٱقْعُدُوا۟
مَعَ ٱلْخَـٰلِفِينَ ﴿٨٣﴾ وَلَا تُصَلِّ عَلَىٰٓ أَحَدٍ مِّنْهُم مَّاتَ أَبَدًا وَلَا تَقُمْ
عَلَىٰ قَبْرِهِۦٓ إِنَّهُمْ كَفَرُوا۟ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَمَاتُوا۟ وَهُمْ فَـٰسِقُونَ
﴿٨٤﴾ وَلَا تُعْجِبْكَ أَمْوَٰلُهُمْ وَأَوْلَـٰدُهُمْ إِنَّمَا يُرِيدُ ٱللَّهُ أَن يُعَذِّبَهُم
بِهَا فِى ٱلدُّنْيَا وَتَزْهَقَ أَنفُسُهُمْ وَهُمْ كَـٰفِرُونَ ﴿٨٥﴾ وَإِذَآ
أُنزِلَتْ سُورَةٌ أَنْ ءَامِنُوا۟ بِٱللَّهِ وَجَـٰهِدُوا۟ مَعَ رَسُولِهِ ٱسْتَـْٔذَنَكَ
أُو۟لُوا۟ ٱلطَّوْلِ مِنْهُمْ وَقَالُوا۟ ذَرْنَا نَكُن مَّعَ ٱلْقَـٰعِدِينَ ﴿٨٦﴾

٢٠٠

داواو چه‌نه وه‌ش بییه‌یشا په‌ی بکه‌ری یان داواو چه‌نه وه‌ش بییه‌یشا په‌ی نه‌كه‌ری بیْ سووڎه‌ن ئه‌گه‌ر حه‌فتا جاریْچ داواو چه‌نه وه‌ش بییه‌شا په‌ی بكه‌ری خوڎا چه‌نه‌شا وه‌ش نمه‌بوْ،چونكه ئاڎیْ كوفرشا كه‌رڎ چه‌نی خودای و چه‌نی پیْغه‌مه‌ره‌كه‌یش، ده‌ی خودایچ رانمایی قۆمی جه ڕیْ ترازیای نمه‌كه‌روْ﴿٨٠﴾دماكۆته‌كیْ دڵوه‌شیْنیْ پانه‌ی یانه‌و ویْشانه مه‌نیْوه و جه هامڕایی پیْغه‌مه‌ری دما كۆتیْ حه‌زشا نه‌كه‌رڎ به ماڵ و به گیان جیهاد بكه‌را راو خوڎاینه و به خه‌ڵكی واچیْنیْ چی گه‌رمانه مه‌زیه‌یدیْوه، ده‌ی بواچه ئیْرو جه‌حه‌نڎه‌می گه‌رماكه‌ش به تاوته‌ره‌ن ئه‌گه‌ر بیاوانه﴿٨١﴾ با كه‌م بخۆانیْ و فره بگره‌وا جه جه‌زاو ئا هه‌رمانانه مكه‌راشا﴿٨٢﴾ جا ئه‌گه‌ر خوڎای گیْڵنایۆ په‌ی لاو بڕیْوه‌شا و ئامیْ و داواو ئیزنیشا كه‌رڎه هه‌كه چه‌نیتا بزیاوه په‌ی غه‌زیْ بواچه ئیْتر هه‌رگیز چه‌نی من به‌رنمه‌شدیْ و هه‌رگیز چه‌نیم نمه‌جه‌نگیه‌یدیْ چه‌نی هیچ دوژمه‌نیۆوه،شمه ئه‌وه‌ڵجار رازییْ بییه‌یدیْ به ئه‌ره‌نیشته‌ی ئیسه‌یچ هه‌ر چه‌نی ژه‌نه دماكۆته‌كا(جیامه‌نه‌كا) بنیشدیْره﴿٨٣﴾ هه‌ر كه‌سیْوشا چه‌نه مه‌رڎ هه‌رگیز نماش سه‌روْ نه‌كه‌ری و سه‌رو قه‌بریْشۆ نه‌مدری، ئاڎی كافریْ بییْ به خوڎای و به پیْغه‌مه‌ره‌كه‌یش و به جه ڕاترازیایی مه‌رڎیْ﴿٨٤﴾ سه‌رسام نه‌بی به ماڵی و به زارۆڵه و نه‌وه‌یشا ئانه خوڎا گه‌ره‌كشه‌ن جه دونیانه عه‌زابشا بڎۆ په‌نه‌شا و به كافریی گیانشا بەربارۆنه﴿٨٥﴾ ئه‌گه‌ر سووره‌تیْوه وه‌زنیۆره: ئیمان باردیْ به خوڎای و چه‌نی پیْغه‌مه‌ره‌كه‌یش جیهاد بكه‌ردیْ ساحیب ده‌سه‌ڵاته‌كیْ مه‌یانیْ و ئیزنت چه‌نه موازانیْ و مواچانیْ وازما چه‌نه باره با چه‌نی ئه‌ره‌نیشته‌كا(په‌ك كۆته‌كا) بیمیْ﴿٨٦﴾

رَضُوا۟ بِأَن يَكُونُوا۟ مَعَ ٱلْخَوَالِفِ وَطُبِعَ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَهُمْ
لَا يَفْقَهُونَ ﴿٨٧﴾ لَٰكِنِ ٱلرَّسُولُ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مَعَهُۥ
جَٰهَدُوا۟ بِأَمْوَٰلِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ ۚ وَأُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمُ ٱلْخَيْرَٰتُ ۖ
وَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ﴿٨٨﴾ أَعَدَّ ٱللَّهُ لَهُمْ جَنَّٰتٍ تَجْرِى
مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا ۚ ذَٰلِكَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ ﴿٨٩﴾
وَجَآءَ ٱلْمُعَذِّرُونَ مِنَ ٱلْأَعْرَابِ لِيُؤْذَنَ لَهُمْ وَقَعَدَ ٱلَّذِينَ
كَذَبُوا۟ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ ۚ سَيُصِيبُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِنْهُمْ عَذَابٌ
أَلِيمٌ ﴿٩٠﴾ لَّيْسَ عَلَى ٱلضُّعَفَآءِ وَلَا عَلَى ٱلْمَرْضَىٰ وَلَا عَلَى ٱلَّذِينَ
لَا يَجِدُونَ مَا يُنفِقُونَ حَرَجٌ إِذَا نَصَحُوا۟ لِلَّهِ وَرَسُولِهِۦ ۚ
مَا عَلَى ٱلْمُحْسِنِينَ مِن سَبِيلٍ ۚ وَٱللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٩١﴾
وَلَا عَلَى ٱلَّذِينَ إِذَا مَآ أَتَوْكَ لِتَحْمِلَهُمْ قُلْتَ لَآ أَجِدُ
مَآ أَحْمِلُكُمْ عَلَيْهِ تَوَلَّوا۟ وَّأَعْيُنُهُمْ تَفِيضُ مِنَ ٱلدَّمْعِ
حَزَنًا أَلَّا يَجِدُوا۟ مَا يُنفِقُونَ ﴿٩٢﴾ ۞ إِنَّمَا ٱلسَّبِيلُ عَلَى
ٱلَّذِينَ يَسْتَـْٔذِنُونَكَ وَهُمْ أَغْنِيَآءُ ۚ رَضُوا۟ بِأَن يَكُونُوا۟
مَعَ ٱلْخَوَالِفِ وَطَبَعَ ٱللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٩٣﴾

رازیێنـیْ چەنی ژەنە دما کۆتـەکابا و مۆرە نرییێنـە سـەرو دڵەکاشـەرە و ئیْتر نمەیاوانە ﴿٨٧﴾ بـەڵام پیْغەممـەر و ئـانیْ ئیمانـشا ئـاورڎەن چـەنیش بـە مـاڵ و گیانـشاوە جیهادشـا کـەرڎ، دەی خیـرو وەشـی پـەی ئانیـشانە و ئـانیْ سـەرفرازیْنیْ ﴿٨٨﴾ خـوڎای چـنڎەها بەهەشـتیْ پـەی حـازریْ کـەردیْنیْ چـنڎەها رۆخـانیْ چیْرشـارە مۆیەرا و چا بەهەشتانە بە نەمریی مەناوە، ئـەوە بـەرڎەی فـرە گـۆرەیچ ئانەنـە ﴿٨٩﴾ عـەرەبیْ دەشـتەکییْ بڕوبەهانەتاشـیْ ئـامیْ پـەی ئینـەی ئیزنـشا پەنـە بڎریوْ و ئانیْچە درویْـشا چـەنی خـوای و پیْغەممەرەکـەیش کـەرڎە نیـشتیْرە،دەی ئانیْشا هەکە کافریْ بیـیْ عـەزابیْوە ئیْشنـشا تووش مبـوْ ﴿٩٠﴾ لاوازەکیْ و نەوەشەکیْ و ئانیْ هیچشا نییەن خەرجش بکەرا گوناحشا سەر نییەن ئەگەر بیْ و پـەی خـوڎای و پیْغەممەرەکـەیش مۆچیاریی خـەڵکی بکـەرا، کارخاسیْچ گلەیْیـشا سـەر نییـەنیْ،خوڎایچ چەنە وەش بییەیرەحمینەن ﴿٩١﴾ ئا کەسیْچە گلیەییْشا سـەر نییـەنیْ هەکە ئامیْ پـەی لایت پـەی ئینەی ئۆڵاخو سوارییشا پەی پیْڎا بکەری واتت هیچ شکە نمەبەروو بڎەوتا پەنە پەی سوارییی و چەمیْشا جە خەفەتنە هەڵسی وارنیْییْنیْرە چونکە هیچشا نەبیْ ببەخشاش و ئیْتر گیْلیْوە دما ﴿٩٢﴾ گلـەییْ هـەر سـەرو ئانیشانیْ هەکە دۆڵەمەنڎیْنیْ و ئیـزن مووازا، رازیینـیْ چـەنی ژەنە دما کۆتـەکا بمەناوە خوڎایچ مۆرەش نییْنە سەرو دڵەکاشارە ئیْتر ئاڎیْ ئیمان نمارا ﴿٩٣﴾

يَعْتَذِرُونَ إِلَيْكُمْ إِذَا رَجَعْتُمْ إِلَيْهِمْ ۚ قُل لَّا تَعْتَذِرُوا لَن نُّؤْمِنَ لَكُمْ قَدْ نَبَّأَنَا اللَّهُ مِنْ أَخْبَارِكُمْ ۚ وَسَيَرَى اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَىٰ عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩٤﴾ سَيَحْلِفُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ إِذَا انقَلَبْتُمْ إِلَيْهِمْ لِتُعْرِضُوا عَنْهُمْ ۖ فَأَعْرِضُوا عَنْهُمْ ۖ إِنَّهُمْ رِجْسٌ ۖ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٩٥﴾ يَحْلِفُونَ لَكُمْ لِتَرْضَوْا عَنْهُمْ ۖ فَإِن تَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَرْضَىٰ عَنِ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ ﴿٩٦﴾ الْأَعْرَابُ أَشَدُّ كُفْرًا وَنِفَاقًا وَأَجْدَرُ أَلَّا يَعْلَمُوا حُدُودَ مَا أَنزَلَ اللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٩٧﴾ وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَن يَتَّخِذُ مَا يُنفِقُ مَغْرَمًا وَيَتَرَبَّصُ بِكُمُ الدَّوَائِرَ ۚ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ ۗ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٩٨﴾ وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَن يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيَتَّخِذُ مَا يُنفِقُ قُرُبَاتٍ عِندَ اللَّهِ وَصَلَوَاتِ الرَّسُولِ ۚ أَلَا إِنَّهَا قُرْبَةٌ لَّهُمْ ۚ سَيُدْخِلُهُمُ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٩٩﴾

وەختێـوە مگێڵـدیٚ پـەی لایـشا مـەیانیٚ و عـوزریٚ ماراوە بواچـە عـوزریٚ نمـادردێوە بڕواتا پەنە نمەکەرمیٚ بەڕاسیی خوڎای جە بـــــاس و هــــــەواڵیتا هاگـــــاداریٚ کەرڎێنمیٚ،چــــــۆڎمای خـــــــوڎا و پێغەممەرەکـەش هەرمانـەکاتا مۆینـا ئینجا مگێڵندییەیـدێوە پـەی لاو بزانـو پـەنهانی و ئاشکرای جا هاگادارێتا کـەرۆ پانـەی هەکە کەرێنــدێش﴿٩٤﴾ هەکــە گێڵــدێوە پــەی لایشا قەسەمتا پەی مووەرا بە خوڎای پەی ئینـەی وازشـا چـەنە بـاردیٚ، دەی وازشـا چــەنە بــاردیٚ چــونکە ئــانیٚ بەڕاسـیی پیـسییەنیٚ، جـە جـەزاو هەرمانەکاشـانە ماواشا جەحەنڎەمـەن﴿٩٥﴾ قەسـەمتا پـەی مـوەرا تـا رازیـیٚ بیـدیٚ چەنەشـا خـۆ ئەگـەر شمــەیچ رازیــیٚ بیــدیٚ چەنەشــا بێگومــان خــوڎا رازی نمــەبۆ جــە قــۆمی جــە ڕیٚ لادای﴿٩٦﴾ فرەینەو عەرەبە دەشتەکییەکا زیاتەر و بە سەختتەر کوفر و نیفاقنە چەقێینیٚ و زیاتەر هەقشا ئانـەن هەکـە مـەرزو ئانـەی خـوڎای وەزنـانرە سـەرو پێغەممەرەکـەیش نـەزانا،خوڎایچ بزانـی دانان﴿٩٧﴾ جە عەرەبە بیابان نشیینەکا کەسانێو هەنیٚ ئانەی بەخشاش بە سەرانەش منیارە ئێتر چـەمەڕیٚ بـەلاّیا و موسـیبەتانیٚ وارا ملتارە،شـەڕ و زەرەر یـەخۆ وێـشا بگێرۆ،خـوڎایچ بژنــەوی بزانـەن﴿٩٨﴾ جـە عەرەبە بیابـان نـشینەکا هـەن ئیمـان مارۆ بە خـوڎای و بە ڕۆ دمایی و ئانەیچە بەخشۆش بە هەنگامیٚ نزیك ئەوە بییەی جە خوایش منیۆرە هەتا سوودمەنڎ بۆ جە دۆعایا خێرو پێغەممـەری، هاگـاڎاریٚ بیدیٚ بەڕاسیی ئـانیٚ مایـەو نزیکـۆ بیـەینیٚ پەیشا، خـوڎا ۆزۆشـانە سایەو رەحمەتو وێش، بەڕاسیی خوڎا چەنە وەش بییەی رەحمینەن﴿٩٩﴾

وَٱلسَّٰبِقُونَ ٱلۡأَوَّلُونَ مِنَ ٱلۡمُهَٰجِرِينَ وَٱلۡأَنصَارِ وَٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُوهُم بِإِحۡسَٰنٖ رَّضِيَ ٱللَّهُ عَنۡهُمۡ وَرَضُواْ عَنۡهُ وَأَعَدَّ لَهُمۡ جَنَّٰتٖ تَجۡرِي تَحۡتَهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدٗاۚ ذَٰلِكَ ٱلۡفَوۡزُ ٱلۡعَظِيمُ ﴿١٠٠﴾ وَمِمَّنۡ حَوۡلَكُم مِّنَ ٱلۡأَعۡرَابِ مُنَٰفِقُونَۖ وَمِنۡ أَهۡلِ ٱلۡمَدِينَةِ مَرَدُواْ عَلَى ٱلنِّفَاقِ لَا تَعۡلَمُهُمۡۖ نَحۡنُ نَعۡلَمُهُمۡۚ سَنُعَذِّبُهُم مَّرَّتَيۡنِ ثُمَّ يُرَدُّونَ إِلَىٰ عَذَابٍ عَظِيمٖ ﴿١٠١﴾ وَءَاخَرُونَ ٱعۡتَرَفُواْ بِذُنُوبِهِمۡ خَلَطُواْ عَمَلٗا صَٰلِحٗا وَءَاخَرَ سَيِّئًا عَسَى ٱللَّهُ أَن يَتُوبَ عَلَيۡهِمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٌ ﴿١٠٢﴾ خُذۡ مِنۡ أَمۡوَٰلِهِمۡ صَدَقَةٗ تُطَهِّرُهُمۡ وَتُزَكِّيهِم بِهَا وَصَلِّ عَلَيۡهِمۡۖ إِنَّ صَلَوٰتَكَ سَكَنٞ لَّهُمۡۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٠٣﴾ أَلَمۡ يَعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ هُوَ يَقۡبَلُ ٱلتَّوۡبَةَ عَنۡ عِبَادِهِۦ وَيَأۡخُذُ ٱلصَّدَقَٰتِ وَأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٠٤﴾ وَقُلِ ٱعۡمَلُواْ فَسَيَرَى ٱللَّهُ عَمَلَكُمۡ وَرَسُولُهُۥ وَٱلۡمُؤۡمِنُونَۖ وَسَتُرَدُّونَ إِلَىٰ عَٰلِمِ ٱلۡغَيۡبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ﴿١٠٥﴾ وَءَاخَرُونَ مُرۡجَوۡنَ لِأَمۡرِ ٱللَّهِ إِمَّا يُعَذِّبُهُمۡ وَإِمَّا يَتُوبُ عَلَيۡهِمۡۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٞ ﴿١٠٦﴾

٢٠٣

وەلێنە یەکەمەکێ جە کۆچکەرەکا و جە پەشتیوانەکا و ئانێچە هەکە بە عالیی کۆتێ شۆنیشا خوڎا چەنەشا رازیی بیی و ئاڎێچ چاڎی رازیێ بیێ و باخاتێوە(بەهەشتانێوە)ش پەی حازرێ کەرڎێنێ رۆخانێ ڤیەرا ڤەرشارە بە نەمریی و هەتاهەتان چەنەشا مبانێ، ئینەیچە ئەوە بەرڎەی فرە گۆرەن﴿١٠٠﴾ جە عەرەبە دەشتەکییەکاو دۆرو پەشتیتا و جە خەڵکو مەدینەی مونافیقێ هەنێ و چەنی نیفاقی ئامێنێرە تۆ نمەشناسیشا و ئێمە مشناسمێشا، چۆڎمای هەر دنیانە دوێ جارێ عەزابشا مڎەیمێ ئینجا مگێڵنیاوە پەی عەزابی فرە گۆرەی﴿١٠١﴾ وە کەسانێوێ تەرێچ دڎانشانیا تاوانەکاشارە و کاری خاس و کاری خرابشا تێکەڵێ کەرڎێنێ بەشکو خوڎا تۆبەشا چەنە هۆربگێرۆ، بەڕاسیی خوڎا چەنە وەش بییەیرەحمینەن﴿١٠٢﴾ جەماڵیشا زەکات هۆربگێرە هەتا پاکێ و پۆختێشا بکەریۆ پەنەش و دۆعاشا پەی بکەرە، بەڕاسیی دۆعاو تۆ وەقرە(ئاسووڎەیی)ن پەیشا،خوڎایچ بژنەوی بزانەن﴿١٠٣﴾ ئایا نەزانانشا هەکە خوڎا تۆبەو عەبدەکاش هۆرمگێرۆ و سەدەقەیچشا چەنە هۆرمگێرۆ؟ بەڕاسیی هەر خوڎا تۆبە هۆرگیریی رەحمینەن﴿١٠٤﴾ بواچەیچ هەرمانە بکەردێ چاڎمای خوڎا و پێغەممەرەکەش و ئیمانداری کارەکەیتا موینانێ و چاڎمای گێڵنیەیدێوە پەی لاو زاناو غەیبی و ئاشکرای ئەوسا هاگاڎارێتا مکەرۆوە چا هەرمانا کەرڎێنێتا﴿١٠٥﴾ کەسانێوە تەرێچ هەنێ چەمەڕێ ئەمرەو خوڎاینێ یان عەزابشا مڎۆ یان تۆبەشا چەنە هۆرمگێرۆ خوڎا بزانی دانان﴿١٠٦﴾

وَٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ مَسۡجِدٗا ضِرَارٗا وَكُفۡرٗا وَتَفۡرِيقَۢا بَيۡنَ
ٱلۡمُؤۡمِنِينَ وَإِرۡصَادٗا لِّمَنۡ حَارَبَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ مِن قَبۡلُۚ
وَلَيَحۡلِفُنَّ إِنۡ أَرَدۡنَآ إِلَّا ٱلۡحُسۡنَىٰۖ وَٱللَّهُ يَشۡهَدُ إِنَّهُمۡ
لَكَٰذِبُونَ ﴿١٠٧﴾ لَا تَقُمۡ فِيهِ أَبَدٗاۚ لَّمَسۡجِدٌ أُسِّسَ عَلَى ٱلتَّقۡوَىٰ
مِنۡ أَوَّلِ يَوۡمٍ أَحَقُّ أَن تَقُومَ فِيهِۚ فِيهِ رِجَالٞ يُحِبُّونَ أَن
يَتَطَهَّرُواْۚ وَٱللَّهُ يُحِبُّ ٱلۡمُطَّهِّرِينَ ﴿١٠٨﴾ أَفَمَنۡ أَسَّسَ بُنۡيَٰنَهُۥ
عَلَىٰ تَقۡوَىٰ مِنَ ٱللَّهِ وَرِضۡوَٰنٍ خَيۡرٌ أَم مَّنۡ أَسَّسَ بُنۡيَٰنَهُۥ
عَلَىٰ شَفَا جُرُفٍ هَارٖ فَٱنۡهَارَ بِهِۦ فِي نَارِ جَهَنَّمَۗ وَٱللَّهُ لَا يَهۡدِي
ٱلۡقَوۡمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٠٩﴾ لَا يَزَالُ بُنۡيَٰنُهُمُ ٱلَّذِي بَنَوۡاْ رِيبَةٗ
فِي قُلُوبِهِمۡ إِلَّآ أَن تَقَطَّعَ قُلُوبُهُمۡۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ
﴿١١٠﴾ ۞ إِنَّ ٱللَّهَ ٱشۡتَرَىٰ مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ أَنفُسَهُمۡ وَأَمۡوَٰلَهُم
بِأَنَّ لَهُمُ ٱلۡجَنَّةَۚ يُقَٰتِلُونَ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ فَيَقۡتُلُونَ
وَيُقۡتَلُونَۖ وَعۡدًا عَلَيۡهِ حَقّٗا فِي ٱلتَّوۡرَىٰةِ وَٱلۡإِنجِيلِ
وَٱلۡقُرۡءَانِۚ وَمَنۡ أَوۡفَىٰ بِعَهۡدِهِۦ مِنَ ٱللَّهِۚ فَٱسۡتَبۡشِرُواْ
بِبَيۡعِكُمُ ٱلَّذِي بَايَعۡتُم بِهِۦۚ وَذَٰلِكَ هُوَ ٱلۡفَوۡزُ ٱلۡعَظِيمُ ﴿١١١﴾

٢٠٤

ئانێـچە مزگییێوەشـا دروٚس کـەرڎ پـەی زەرەروەنـەدای و کـوفری و دوەبـەرەکیی وورتـەی بـەینو ئیمانـدارا و کـەرڎەیش بـە قـەرەوولگا پـەی ئانیـشا چاوەڵتەر لـوێنێ گـڕێ خـوڎای و پێغەممەرەکەیـشرە،ئانێ قەسـەمیچ مـوەرانێ ئێمـە بێژگـە خاسـەی هیـچی تـەرما نیـاز نییـەن،دەی خـوڎایچ شـاهێڎیی مڎوٚنـە هەکـە بەڕاسیی ئـانێ دروٚزنێنـێ﴿١٠٧﴾ هـەرگیز چـەنەش نەمـدری، بێگومـان مزگییێـوە هەکـە هـەر ئـەوەڵ ڕوٚوە سـەرو بنـەڕەتو پارێزکـاریی بیناکریان شایستەتەرەن چەنەش بمدری و نماش چەنە بکەری، پیایانێوەش چەنەنی پەنەشا وەشەن وێشا پاك راگیرێ بکەرا و خـوڎایچ وێ پـاك راگیرکـەرێش وەشـێ مسیانێ ﴿١٠٨﴾ دەی ئایا ئا کەسە هەکە مزگیەکەو وێش سەرو بنچینەو تەقوێ و رەزامەنڎیی خوڎای مەرزنابوٚرە خاستەرەن یان ئا کەسە هەکە بنچینەو مزگیەکەیش سەرو لێوارو کەنڎەڵانێوە بێ هیزی ووڕای مەرزنانرە ؟ جا چەنی وێش ووڕوٚیچەرە دلێ ئێرو جەحەنڎەمی ؟ خوڎایچ هیدایەتو قوٚمی ستەمکاری نمەڎوٚ﴿١٠٩﴾ئا یانە دروٚسشاکەرڎ هەلاّی هەر مایەو دڵەڕاوەکێشانە تا ئا وەختە دڵەکێشا لـت لتـێ بـا، خـوڎایچ بزانـی دانـان﴿١١٠﴾ بەڕاسیی خـوڎا بـە بەهەشـت گیـان و مـاڵو ئیمانداراش ئەسان،جە ڕاو خوڎاینە مجەنگیا جا یا موکشا یان مکوشیا،جە تەورات و ئینجیل و قورئانیچنە وەعدی چامنە دریان،دەی کێ جە خوڎای جە بەڵێنەشنە وەفاڎارتەرەن ؟ دەی بە مامەڵێوە هەکە کەرڎەنتا مژدە بە یوٚترینی بڎەیدێ، هە ئانە ئەوەبەرڎەییێوە فرە گوٚرەن﴿١١١﴾

ٱلتَّٰٓئِبُونَ ٱلْعَٰبِدُونَ ٱلْحَٰمِدُونَ ٱلسَّٰٓئِحُونَ
ٱلرَّٰكِعُونَ ٱلسَّٰجِدُونَ ٱلْءَامِرُونَ بِٱلْمَعْرُوفِ
وَٱلنَّاهُونَ عَنِ ٱلْمُنكَرِ وَٱلْحَٰفِظُونَ لِحُدُودِ ٱللَّهِ ۗ
وَبَشِّرِ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٢﴾ مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟
أَن يَسْتَغْفِرُوا۟ لِلْمُشْرِكِينَ وَلَوْ كَانُوٓا۟ أُو۟لِى قُرْبَىٰ
مِنۢ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُمْ أَصْحَٰبُ ٱلْجَحِيمِ ﴿١١٣﴾ وَمَا
كَانَ ٱسْتِغْفَارُ إِبْرَٰهِيمَ لِأَبِيهِ إِلَّا عَن مَّوْعِدَةٍ وَعَدَهَآ
إِيَّاهُ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُۥٓ أَنَّهُۥ عَدُوٌّ لِّلَّهِ تَبَرَّأَ مِنْهُ ۚ إِنَّ إِبْرَٰهِيمَ
لَأَوَّٰهٌ حَلِيمٌ ﴿١١٤﴾ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيُضِلَّ قَوْمًۢا بَعْدَ إِذْ
هَدَىٰهُمْ حَتَّىٰ يُبَيِّنَ لَهُم مَّا يَتَّقُونَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ شَىْءٍ
عَلِيمٌ ﴿١١٥﴾ إِنَّ ٱللَّهَ لَهُۥ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ يُحْىِۦ
وَيُمِيتُ ۚ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ مِن وَلِىٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١١٦﴾
لَّقَد تَّابَ ٱللَّهُ عَلَى ٱلنَّبِىِّ وَٱلْمُهَٰجِرِينَ وَٱلْأَنصَارِ ٱلَّذِينَ
ٱتَّبَعُوهُ فِى سَاعَةِ ٱلْعُسْرَةِ مِنۢ بَعْدِ مَا كَادَ يَزِيغُ قُلُوبُ
فَرِيقٍ مِّنْهُمْ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ ۚ إِنَّهُۥ بِهِمْ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١١٧﴾

تۆبە کارێ، خوڎا پەرسێ، ستایش کارێ، گەڕۆکێ، دلۆرەبەرێ، ئەمرکەرێ بە کەرڎەی چێوی پەسەنڎی و نەهیکەرێ جە کەرڎەی ناپەسەنڎی و پارێزنێ مەرزەکاو خوڎای،وە مژڎە بە ئیمانڎارا بڎە﴿١١٢﴾ ئەشیا پێغەممەر و ئانێ ئیمانشا ئاورڎەن داواو چەنە وەش بییەیشا پەی موشریکەکا نەکەرڎێ بیێ هەر چنڎە قۆمێ نزیکێچشا بیێنێ دمای ئانەی پەیشا بەرکۆت هەکە بەڕاسیی ئەوێ خەڵکو دڵێ جەحەنڎەمینێ﴿١١٣﴾ داواو ئیبراهیمیچ پەی چەنە وەش بییەی تاتەیش وەرو بەڵێنێوە بێ هەکە دێیش پەنەش، وەختێوە پەیش بەرکۆت هەکە بەڕاسیی ئاڎ دژمەنو خوڎایەن ئێتر چەنەش تەکیارە،بێگومان ئیبراهیم هەر فرە دڵ نەرم و سەرو وێ بێ﴿١١٤﴾ خوڎا هەرگیز کەسانێوە گومڕێ نمەکەرۆ دماو ئانەی هیدایەتش دێنێ هەتا پەیشا رۆشن نەکەرووە هەکە جە چێشی پارێز بکەرا،خوڎا بە گرڎ چێوەێوە بزانەن﴿١١٥﴾ بەڕاسیی خوڎا موڵکو ئاسمانەکا و زەمینیش هەن،مژیۆنۆنە و ممرنۆنە، وە جیا جە خوڎای هیچ دۆس و پەشتیوانێوەتاننییەن﴿١١٦﴾ دیارەن خوڎا تۆبەش قبووڵ کەرڎ جە پێغەممەری و کۆچکەرەکاو پەشتیوانەکا هەکە وەختو نارەحەتینە کۆتێ شۆنیش دماو ئانەی هەکە خەریك بێ دڵو دەسێوەشا لابوازۆ چوڎمای تۆبەو ئاڎیشایچش قبووڵ کەرڎ، بەڕاسیی ئاڎ میهرەبان و رەحمینەن چەنیشا﴿١١٧﴾

وَعَلَى ٱلثَّلَٰثَةِ ٱلَّذِينَ خُلِّفُوا۟ حَتَّىٰٓ إِذَا ضَاقَتْ عَلَيْهِمُ ٱلْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ وَضَاقَتْ عَلَيْهِمْ أَنفُسُهُمْ وَظَنُّوٓا۟ أَن لَّا مَلْجَأَ مِنَ ٱللَّهِ إِلَّآ إِلَيْهِ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ لِيَتُوبُوٓا۟ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١١٨﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَكُونُوا۟ مَعَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿١١٩﴾ مَا كَانَ لِأَهْلِ ٱلْمَدِينَةِ وَمَنْ حَوْلَهُم مِّنَ ٱلْأَعْرَابِ أَن يَتَخَلَّفُوا۟ عَن رَّسُولِ ٱللَّهِ وَلَا يَرْغَبُوا۟ بِأَنفُسِهِمْ عَن نَّفْسِهِۦ ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ لَا يُصِيبُهُمْ ظَمَأٌ وَلَا نَصَبٌ وَلَا مَخْمَصَةٌ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ وَلَا يَطَـُٔونَ مَوْطِئًا يَغِيظُ ٱلْكُفَّارَ وَلَا يَنَالُونَ مِنْ عَدُوٍّ نَّيْلًا إِلَّا كُتِبَ لَهُم بِهِۦ عَمَلٌ صَٰلِحٌ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿١٢٠﴾ وَلَا يُنفِقُونَ نَفَقَةً صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً وَلَا يَقْطَعُونَ وَادِيًا إِلَّا كُتِبَ لَهُمْ لِيَجْزِيَهُمُ ٱللَّهُ أَحْسَنَ مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٢١﴾ ۞ وَمَا كَانَ ٱلْمُؤْمِنُونَ لِيَنفِرُوا۟ كَآفَّةً ۚ فَلَوْلَا نَفَرَ مِن كُلِّ فِرْقَةٍ مِّنْهُمْ طَآئِفَةٌ لِّيَتَفَقَّهُوا۟ فِى ٱلدِّينِ وَلِيُنذِرُوا۟ قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوٓا۟ إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ ﴿١٢٢﴾

٢٠٦

وە تۆبـەو ئـا يـەرە کەسەيچـشە هـۆرگێرت هەکە جە غەزیٚ دما کۆتیٚ و ئانە بیٚ زەمین پـا پـانيی و پۆڕيـشۆ ئامـاوەيۆ وەنەشـا و دەروونو وێچشا وەنەشا تەسك ببيۆ و ئيتر دلنيـیٚ بيـیٚ بێژگـە پـەناو خـوڎای هـيچ پەنێوەتەرەشـا دەس نمـەگنۆ ئنجـا تۆبـەش چەنە هۆرگێرتیٚ هەتا بگێلاوە پەی لايـش، بەڕاسـيـی خـوڎا تۆبـە هـۆرگيری رەحمينـەن﴿١١٨﴾ ئـەی ئـا کەسـا ئيمانتـا ئاورڎەن پارێز بکەردیٚ جە خوڎای و چەنی راسواچا بيـدیٚ﴿١١٩﴾ هـەق نـەبیٚ خـەڵکو مەدينەی و دەشتەکييەکیٚ دۆر و پەشتيشا دما بگنـا جـە پێغەممـەرو خـوڎای و وێـشا جـە ئـاڎی بـە نازارتـەر بزانا،چـونکە هـەر تـەژناييێو و هـەرمانيايێو و هـەر ئاوڕايێوشـا مێنـەڕا جـە ڕاو خوڎاينـە و پـا مووزانـە هـەر يـاگێوە و کافرێش پەنە پەسیٚ مکەرا و دەس ئۆ هەر دژمەنێوی مشانا خوڎا بـە مسۆگەريی کارێوی خاسـشا پەی منۆيسۆنە،بەڕاسيی خوڎا کريها و خاسەکارا زايیٚ نمەکەرۆ﴿١٢٠﴾ وە هەر بەخشايێوی گۆرە يان گولانە مبەخشا و هەر دەرێو مبڕانیٚ پەيشا منۆيسيۆ هەتا خوڎا بە خاستەر چانەی کەرڎەنشا عێوەزاشا بڎۆۆە﴿١٢١﴾ هـەق نـەبیٚ گرڎو ئيمانـدارا جارێوەنـە بلا پـەی غـەزیٚ، ئـەی چـی جـە هـەر دەسێوە چنڎ کەسێوە نەڵیٚ پەی واناي هەتا جە دينـی خـاس بياوانـە و وەختێوە گێلاوە پـەی لايـشا قۆمەکەيشا بچڵاکنارە و ووريێشا بکەراوە پەی ئينەی هاگاڎاريی وێشا بکەرا؟﴿١٢٢﴾

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ قَٰتِلُواْ ٱلَّذِينَ يَلُونَكُم مِّنَ ٱلۡكُفَّارِ وَلۡيَجِدُواْ فِيكُمۡ غِلۡظَةٗۚ وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلۡمُتَّقِينَ ﴿١٢٣﴾ وَإِذَا مَآ أُنزِلَتۡ سُورَةٞ فَمِنۡهُم مَّن يَقُولُ أَيُّكُمۡ زَادَتۡهُ هَٰذِهِۦٓ إِيمَٰنٗاۚ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ فَزَادَتۡهُمۡ إِيمَٰنٗا وَهُمۡ يَسۡتَبۡشِرُونَ ﴿١٢٤﴾ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٞ فَزَادَتۡهُمۡ رِجۡسًا إِلَىٰ رِجۡسِهِمۡ وَمَاتُواْ وَهُمۡ كَٰفِرُونَ ﴿١٢٥﴾ أَوَلَا يَرَوۡنَ أَنَّهُمۡ يُفۡتَنُونَ فِي كُلِّ عَامٖ مَّرَّةً أَوۡ مَرَّتَيۡنِ ثُمَّ لَا يَتُوبُونَ وَلَا هُمۡ يَذَّكَّرُونَ ﴿١٢٦﴾ وَإِذَا مَآ أُنزِلَتۡ سُورَةٞ نَّظَرَ بَعۡضُهُمۡ إِلَىٰ بَعۡضٍ هَلۡ يَرَىٰكُم مِّنۡ أَحَدٖ ثُمَّ ٱنصَرَفُواْۚ صَرَفَ ٱللَّهُ قُلُوبَهُم بِأَنَّهُمۡ قَوۡمٞ لَّا يَفۡقَهُونَ ﴿١٢٧﴾ لَقَدۡ جَآءَكُمۡ رَسُولٞ مِّنۡ أَنفُسِكُمۡ عَزِيزٌ عَلَيۡهِ مَا عَنِتُّمۡ حَرِيصٌ عَلَيۡكُم بِٱلۡمُؤۡمِنِينَ رَءُوفٞ رَّحِيمٞ ﴿١٢٨﴾ فَإِن تَوَلَّوۡاْ فَقُلۡ حَسۡبِيَ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ عَلَيۡهِ تَوَكَّلۡتُۖ وَهُوَ رَبُّ ٱلۡعَرۡشِ ٱلۡعَظِيمِ ﴿١٢٩﴾

ترتيبها ١٠ — سُورَةُ يُونُسَ — آياتها ١٠٩

ئـەی ئـا کەسـا ئیمانتـا ئـاوەرڈەن بجەنگیەیـدیٚ چـەنی(زدو) کـافرا هەکـە نزیکێتا باوە دەی با تونڈو تیژییتا پۆوە بووینـا و بزانـدیٚچ خـوڈا ئینـا چـەنی پاریٚزکـارا﴿١٢٣﴾ ئەگـەر سـووەرتێوەیچ بووەزنیـوٚرە هەنـشا ماچـوٚ پـی سـورەتیٚ ئیمـانو کامیتـا زیـاڈش کـەرڈ؟ جـا ئـانیٚ ئیمانشا ئاورڈەن ئیمانشا بە ئاڈیٚ زیاتـەر مکـەروٚ و مـژدە مـڈانیٚ بـە یـوٚترینی﴿١٢٤﴾ بـەڵام ئانێـشا نەوەشـیی ئینـا دڵەکاشـانە پیسییـشا پـەی زیـاڈ مکـەروٚ پـەی سـەرو پیسییشا و بە کافرییچ مرانـیٚ﴿١٢٥﴾ ئایا ئـاڈیٚ نمـەوینا گـرڈ سـالێێوەنە جـارێو یـان دویٚ جـاریٚ تـاقییٚ مکریـاوە دمـاییچ توٚبـە نمەکـەرا و یـاڈاوەریچ هوٚرنمـەگێرا؟﴿١٢٦﴾ وە ئەگـەر سـوورەتێوە بووەزنیـوٚرە تەماشـەو یـوٚترینی مکـەرانیٚ ـ ماچا ـ ئایا کەسێو موویـنوٚتـا؟ ئنجـا وێـشا مـدزاوە خـوایچ لامـووازوٚ بـە دڵەکاشـا چـونکە ئـانیٚ قوٚمێـوەنیٚ نمەیاوانـە﴿١٢٧﴾ بێـشك پێغەممـەرێوتا جـە وێتـا پـەی ئامـان لاشـوٚ سـەختەن تووشـیٚ ناوەشیی بیدیٚ بە پەروٚشەن چەنیتا چەنی ئیمانـدارا دڵنـەرم و رەحمینـەن﴿١٢٨﴾ ئەگـەر پەشتیـشا هوٚرکـەرڈە بواچـە خـوڈام وەسـێن هـیچ خوڈێـو بێژگـە چـاڈی نییـەن، پەشـتیم پـاڈی بەسـتێنە و پەروەرڈگارو عەرشی گوٚرەی ئاڈەن﴿١٢٩﴾

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓرۚ تِلْكَ ءَايَٰتُ ٱلْكِتَٰبِ ٱلْحَكِيمِ ﴿١﴾ أَكَانَ لِلنَّاسِ عَجَبًا أَنْ أَوْحَيْنَآ إِلَىٰ رَجُلٍ مِّنْهُمْ أَنْ أَنذِرِ ٱلنَّاسَ وَبَشِّرِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَنَّ لَهُمْ قَدَمَ صِدْقٍ عِندَ رَبِّهِمْۗ قَالَ ٱلْكَٰفِرُونَ إِنَّ هَٰذَا لَسَٰحِرٌ مُّبِينٌ ﴿٢﴾ إِنَّ رَبَّكُمُ ٱللَّهُ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ فِى سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ ٱسْتَوَىٰ عَلَى ٱلْعَرْشِۖ يُدَبِّرُ ٱلْأَمْرَۖ مَا مِن شَفِيعٍ إِلَّا مِنۢ بَعْدِ إِذْنِهِۦۚ ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمْ فَٱعْبُدُوهُۚ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٣﴾ إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًاۖ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقًّاۚ إِنَّهُۥ يَبْدَؤُا۟ ٱلْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥ لِيَجْزِىَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ بِٱلْقِسْطِۚ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَهُمْ شَرَابٌ مِّنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌۢ بِمَا كَانُوا۟ يَكْفُرُونَ ﴿٤﴾ هُوَ ٱلَّذِى جَعَلَ ٱلشَّمْسَ ضِيَآءً وَٱلْقَمَرَ نُورًا وَقَدَّرَهُۥ مَنَازِلَ لِتَعْلَمُوا۟ عَدَدَ ٱلسِّنِينَ وَٱلْحِسَابَۚ مَا خَلَقَ ٱللَّهُ ذَٰلِكَ إِلَّا بِٱلْحَقِّۚ يُفَصِّلُ ٱلْءَايَٰتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٥﴾ إِنَّ فِى ٱخْتِلَٰفِ ٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ وَمَا خَلَقَ ٱللَّهُ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يَتَّقُونَ ﴿٦﴾

٢٠٨

سوورەتـوْ ﴿یونس﴾ ی

سەڎ و نوْ ئایەتێنە

بەناموْ خوڎای بەزییمەنڎی رەحمینی

ئـەلیٚف لـیْ ڕیْ، ئانـە ئایـەتیْ کتێبـە داناکەیـەنیْ ﴿١﴾ ئایـا لاو خـەڵکیوْ سـەمەرەن هەکـە نیگامـا کیاسـتێنە پـەی پییٚـوە جـە ویْشا و ـ واتـەنما ـ خـەڵکی هاگـاڎار بکـەروٚ و مـژدە بـڎە بـە ئانیـشا ئیمانـشا ئـاورڎەن پلـە و پایـەی بـەرز و راسـشا جـە لاو پەروەرڎگاریـشاوە هـەن ؟ کەچـی کـافرەکیْ واتـشا بەڕاسـیی ئینـە سـیحریٚوە ئاشـکران﴿٢﴾ بەڕاسـیی پەروەرڎگارو شمە ئا خوڎانە ئاسمانـەکیْ و زەمیـنش جـە شـش ڕۆێنـە خـەلقی کـەرڎیْ چـاڎمای سـەرو تـەختو عەرشـیوْ مـڎرا(مـەرزیارە) و دەسـش دانـە ڕایـی کـەرڎەی کاروباری، هیچ تکاکاریٚوە نییەن سا مەگەر دمای ئیزنو ویْش،ئا خـوڎا پەروەرڎگارتانـە دەی بپەرسدیْش،ئایا یاڎاوەریی نمەکەردیْ﴿٣﴾ ئەوەگێلای گرڎیتا پـەی لاو ئاڎین،بەڵێنـەو خوڎای هەقەنە،بەڕاسـیی ئـاڎ دەسـش کـەرڎ بـە خولوقنـای دمـایی جارێوەتـەر خولوقناییەکـەی دووبـارە مکـەروْوە هـەتا بـە داڎپـەروەریی عێـوەزاو ئانیـشا بـڎوْوە هەکـە ئیمانـشا ئـاورڎ و هـەرمانیْ عالیْـشا کـەرڎی و ئانیْـچە هەکـە کـافریْ بییـْ ئـەوەوارڎەی قـولْ بـە قـولْ و عـەزابیٚوە ئیْشنـشا پـەی هـەن جـە نەتیجەو ئانەیوْ کافریْ بییْ﴿٤﴾ خوڎا ئا زاتەنە روْجیارش کەرڎ بە سەرچەمەو لیـشکیْ و مانگـەش کەرڎە بە سەرچەمەو روْشنایی و چند مـەنزڵیٚوە(قونـاغیٚوە)ش پـەی ئەندازە گێرتـە هـەتا ئـەژمارەو ساڵەکا و حیساب بزاندیْ،خوڎا ئانێشە گرڎ هەر بە هـەق خولـوْقنیٚ، پـی جـوْرە ئایەتـەکاش روْشـنیْ مکەروْوە پەی قوْمێوە بزانانیْ﴿٥﴾ بەڕاسیی جە جیـاوازیی شـەویْ و ڕوْێنـە و چانەنیە خـوڎای جە ئاسمانەکا و زەمیننە خولوقنان چنڎەها ئایەتیْ هەنیْ پەی قوْمێوە پارێز مکەرانیْ﴿٦﴾

إِنَّ ٱلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَآءَنَا وَرَضُواْ بِٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا وَٱطْمَأَنُّواْ بِهَا وَٱلَّذِينَ هُمْ عَنْ ءَايَـٰتِنَا غَـٰفِلُونَ ﴿٧﴾ أُوْلَـٰٓئِكَ مَأْوَىٰهُمُ ٱلنَّارُ بِمَا كَانُواْ يَكْسِبُونَ ﴿٨﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّـٰلِحَـٰتِ يَهْدِيهِمْ رَبُّهُم بِإِيمَـٰنِهِمْ تَجْرِي مِن تَحْتِهِمُ ٱلْأَنْهَـٰرُ فِي جَنَّـٰتِ ٱلنَّعِيمِ ﴿٩﴾ دَعْوَىٰهُمْ فِيهَا سُبْحَـٰنَكَ ٱللَّهُمَّ وَتَحِيَّتُهُمْ فِيهَا سَلَـٰمٌ وَءَاخِرُ دَعْوَىٰهُمْ أَنِ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلْعَـٰلَمِينَ ﴿١٠﴾ ۞ وَلَوْ يُعَجِّلُ ٱللَّهُ لِلنَّاسِ ٱلشَّرَّ ٱسْتِعْجَالَهُم بِٱلْخَيْرِ لَقُضِيَ إِلَيْهِمْ أَجَلُهُمْ فَنَذَرُ ٱلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَآءَنَا فِي طُغْيَـٰنِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١١﴾ وَإِذَا مَسَّ ٱلْإِنسَـٰنَ ٱلضُّرُّ دَعَانَا لِجَنۢبِهِۦٓ أَوْ قَاعِدًا أَوْ قَآئِمًا فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُ ضُرَّهُۥ مَرَّ كَأَن لَّمْ يَدْعُنَآ إِلَىٰ ضُرٍّ مَّسَّهُۥ كَذَٰلِكَ زُيِّنَ لِلْمُسْرِفِينَ مَا كَانُواْ يَعْمَلُونَ ﴿١٢﴾ وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا ٱلْقُرُونَ مِن قَبْلِكُمْ لَمَّا ظَلَمُواْ وَجَآءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِٱلْبَيِّنَـٰتِ وَمَا كَانُواْ لِيُؤْمِنُواْ كَذَٰلِكَ نَجْزِي ٱلْقَوْمَ ٱلْمُجْرِمِينَ ﴿١٣﴾ ثُمَّ جَعَلْنَـٰكُمْ خَلَـٰٓئِفَ فِي ٱلْأَرْضِ مِنۢ بَعْدِهِمْ لِنَنظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾

٢٠٩

بەڕاسیی ئانێ هەکە تەماڎارێ نییەنێ پەنەما بیاواوە و رازیێ بێنێ بە ژیوای دنیێ و دڵنییێنێ چەنەش و ئانێچە جە ئایەتەکاما بێهاگێنێ﴿٧﴾ ماواو ئانیشا بە واسیتەو کارەکاشاوە ئێرەن﴿٨﴾ بێگومان ئانێ ئیمانشا ئاورڎ و هەرمانێ عالَشا کەرڎێ پا ئیمانیشا پەروەرڎگارشا رانماییشا مکەرۆ، دلێ بەهەشتەکانە رۆخانێ وەرو دەمیشانە ڤیەرا﴿٩﴾ داوا و نزاشا چەنەشا: پەروەرڎگار! بێگەرڎیی پەی تۆ،خاسنی و وەشییچشا چەنەش سلامەن و دما دوعایچشا حەمد کەرڎەی خوای پەروەرڎگارو ئاڵەمیانین﴿١٠﴾ خەڵك هەر پێسە جە ئامای وەشیینە پەلەشەن، ئەگەر خوڎایچ جە ئاورڎەی ناوەشینە(شەڕینە) پەلەش چەنی کەرڎێنێ ئانە بێشك دماینیشا هەر زوو ئامێ بێ، واز جە ئانیشا مارمێنە هەکە تەماڎارێ نییەنی پەنەما بیایاوە و با جە سەرگەرڎانیی وێشانە هەر بخلێویاوە بە کوڕیی﴿١١﴾ خۆ ئەگەر ئینسان زەرەرێوە یەخێش بگێرۆ پەی لابەرڎەیش سەرو تەنیشتیشۆ(بەکێشیایرە) یان بە ئەرە نیشتەی یان هەر پێوە هاوارما وەنە مکەرۆ، جا وەختێو زەرەرکەیش لابەرمێ پەیش ئێتر کارێو ڤیەرۆ هەر ماچی زەرەرش نەڎیەن،پی نۆعە ئانە هەکە مەرزبەزنەکێ کەرێنێش پەیشا رازنیاوە﴿١٢﴾ بێشك چنڎەها بەرێ سەڎە وەڵینەکاو وەڵێ شمەما جە دلێنە بەرڎێ وەختێو ستەمشا کەرڎ و، پێغەممەرەکێشا بە بەڵگێ رۆشنێوە ئامێ پەی لایشا کەچی ئاڎێ ئیمانشا ناورڎ، هەر پاسەیچ عێوەزاو قۆمو تاوانبارا مڎەیمێ﴿١٣﴾ ئنجا دمای ئاڎیشا شمەما کەرڎیدێ یاگۆگیریشا جە زەمیننە تا بدیەیمێ چەنی کار مکەردێ﴿١٤﴾

وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ ءَايَاتُنَا بَيِّنَٰتٍ قَالَ ٱلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَآءَنَا ٱئْتِ بِقُرْءَانٍ غَيْرِ هَٰذَآ أَوْ بَدِّلْهُ قُلْ مَا يَكُونُ لِيٓ أَنْ أُبَدِّلَهُۥ مِن تِلْقَآيِٕ نَفْسِيٓ إِنْ أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰٓ إِلَيَّ إِنِّيٓ أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٥﴾ قُل لَّوْ شَآءَ ٱللَّهُ مَا تَلَوْتُهُۥ عَلَيْكُمْ وَلَآ أَدْرَىٰكُم بِهِۦ فَقَدْ لَبِثْتُ فِيكُمْ عُمُرًا مِّن قَبْلِهِۦٓ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٦﴾ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ ٱفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِـَٔايَٰتِهِۦٓ إِنَّهُۥ لَا يُفْلِحُ ٱلْمُجْرِمُونَ ﴿١٧﴾ وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَٰٓؤُلَآءِ شُفَعَٰٓؤُنَا عِندَ ٱللَّهِ قُلْ أَتُنَبِّـُٔونَ ٱللَّهَ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَلَا فِي ٱلْأَرْضِ سُبْحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١٨﴾ وَمَا كَانَ ٱلنَّاسُ إِلَّآ أُمَّةً وَٰحِدَةً فَٱخْتَلَفُوا۟ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ فِيمَا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٩﴾ وَيَقُولُونَ لَوْلَآ أُنزِلَ عَلَيْهِ ءَايَةٌ مِّن رَّبِّهِۦ فَقُلْ إِنَّمَا ٱلْغَيْبُ لِلَّهِ فَٱنتَظِرُوٓا۟ إِنِّي مَعَكُم مِّنَ ٱلْمُنتَظِرِينَ ﴿٢٠﴾

وەختێـوەیچ ئایەتــە رۆشـنەکێما پەیـشا مووانیاوە ئانێ هەکە تەماڎارێ یاوای بە ئێمە نییەنێ مواچا قورئانیۆەتەر غەیرو ئینەیما پەی بارە یان بفارەش، بواچە من پەیم نییەن جە وێمۆ بفارۆونەش،من هەر شۆنەو ئانەی مگنوو هەکە بە نیگا پەیم مەیۆ،من ئەگەر یاخی بوو جە خوڎای جە عــەزابیۆە فــرە گــۆرەو پــەروەرڎگاریم متەرســوو﴿١٥﴾ بواچــە ئەگــەر خــوڎا گەرەکش بییۆ من قورئانتا پەی نەوانێنێوە خــوڎایچ هاگاڎارێتــا نەکــەرێ پەنــەش، دیارەن من دلێتانە عومرێوەم وویارارە ئەی مــەبۆ ژێــرێ بیــدێ؟﴿١٦﴾ دەی کــێ چــا کەسیە ستەمکارتەرەن هەکە درۆێ دەمو خوڎایـۆ هۆرمبەسـۆ یـان ئایەتـەکاش بـە درۆێ منیـۆرە ؟ بەراسیی ئاڎ تاوانبارەکا سـەرفرازێ نمەکـەرۆ﴿١٧﴾ ئاڎێ جیـای خـوڎای چێوانێوە مپەرسـانێ نەزەرەرشـا پەنـە میاوانـا و نەقازانجـشا پەنـە میاونـا و مواچـانێچ ئـانێ لاو خوڎایـۆ تکاکارێمـانێ، بواچـە ئایـا شمـە خـوڎای هاگـاڎار مکـەردێ بـە چێوێ هەکـە جـە ئاسمانـەکا و جـە زەمیننـە هـەن کەچـی خـوڎا نمـەزانۆش؟ بێگـەرڎیی پـەی خـوڎای چانەی مکـەراش هامبەشش﴿١٨﴾ خـەڵکی جـە بنەڕەتنـە هـەر یـەك نەتەبە بێنـێ دمـایی جـە یـۆتری جیـێ بییـوە، خـۆ ئەگـەر جـە پـەروەرڎگاریتۆ گفتێـوە وەڵـێ نەکۆتـەبیێ(نەڎریابیێ) ئانە هەکە مایێ کێشەو بەینیشانە هەر دنیانە یەکلایی کرییێوە﴿١٩﴾ مواچانی ئەی چی موعجێزێـوە جـە پەروەرڎگاریـشۆ نـەوەزنیارە پـەیش؟ بواچـە بەراسیی غـەیب تـەنیا ئینـا دەسـو خوڎاینە دەی چەمەڕێ بیدێ بێشك منیچ چەنی شمە ئانا چەمەڕایی مکەروونە﴿٢٠﴾

وَإِذَآ أَذَقْنَا ٱلنَّاسَ رَحْمَةً مِّنۢ بَعْدِ ضَرَّآءَ مَسَّتْهُمْ إِذَا لَهُم مَّكْرٌ فِىٓ ءَايَاتِنَا ۚ قُلِ ٱللَّهُ أَسْرَعُ مَكْرًا ۚ إِنَّ رُسُلَنَا يَكْتُبُونَ مَا تَمْكُرُونَ ﴿٢١﴾ هُوَ ٱلَّذِى يُسَيِّرُكُمْ فِى ٱلْبَرِّ وَٱلْبَحْرِ ۖ حَتَّىٰٓ إِذَا كُنتُمْ فِى ٱلْفُلْكِ وَجَرَيْنَ بِهِم بِرِيحٍ طَيِّبَةٍ وَفَرِحُوا۟ بِهَا جَآءَتْهَا رِيحٌ عَاصِفٌ وَجَآءَهُمُ ٱلْمَوْجُ مِن كُلِّ مَكَانٍ وَظَنُّوٓا۟ أَنَّهُمْ أُحِيطَ بِهِمْ ۙ دَعَوُا۟ ٱللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ لَئِنْ أَنجَيْتَنَا مِنْ هَٰذِهِۦ لَنَكُونَنَّ مِنَ ٱلشَّٰكِرِينَ ﴿٢٢﴾ فَلَمَّآ أَنجَىٰهُمْ إِذَا هُمْ يَبْغُونَ فِى ٱلْأَرْضِ بِغَيْرِ ٱلْحَقِّ ۗ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّمَا بَغْيُكُمْ عَلَىٰٓ أَنفُسِكُم ۖ مَّتَٰعَ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ۖ ثُمَّ إِلَيْنَا مَرْجِعُكُمْ فَنُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٣﴾ إِنَّمَا مَثَلُ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا كَمَآءٍ أَنزَلْنَٰهُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ فَٱخْتَلَطَ بِهِۦ نَبَاتُ ٱلْأَرْضِ مِمَّا يَأْكُلُ ٱلنَّاسُ وَٱلْأَنْعَٰمُ حَتَّىٰٓ إِذَآ أَخَذَتِ ٱلْأَرْضُ زُخْرُفَهَا وَٱزَّيَّنَتْ وَظَنَّ أَهْلُهَآ أَنَّهُمْ قَٰدِرُونَ عَلَيْهَآ أَتَىٰهَآ أَمْرُنَا لَيْلًا أَوْ نَهَارًا فَجَعَلْنَٰهَا حَصِيدًا كَأَن لَّمْ تَغْنَ بِٱلْأَمْسِ ۚ كَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ ٱلْءَايَٰتِ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢٤﴾ وَٱللَّهُ يَدْعُوٓا۟ إِلَىٰ دَارِ ٱلسَّلَٰمِ وَيَهْدِى مَن يَشَآءُ إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٢٥﴾

٢١١

هەر وەخت جە دماو تووش بییەی زەرەری هەکە یەخۆ خەڵکی مگێرۆ تامو رەحمیما ئەپا خەڵکیە مچەشمێ یەکسەر جە ئایەتەکامانە مگنانێ فڕوفێڵ کەرڎەی، بواچە جە مەکرەنە خوڎا گورجتەرەن، بێگومان فریشتەکێما گرڎو فێڵەکاتا منۆیسانێ ﴿٢١﴾ هەر ئا خوڎانە جە ووشکانیی و جە بەحرەنە بەرۆتاڕانە، هەتا ئا وەختە منیشدێنە گەمیی بە ۋێۆە فرە عال و ئارام ۋزۆتا ڕا و دڵوەشێندێ پەنەش جا ۋێۆە تونڎ هۆرمکەرۆ رووەو کەشتیەکە و جە گرد لاییۆە شەپۆلێش پەی مەیانێ ئێتر ئەجۆشا گرڎ لاشا وەنە تەنیان، ئینجا ئێتر هانا و هاوار مبەرا پەی خوڎای بە دینێوە پاکی پالفتۆ: ئەگەر ئەچینەی نەجاتما بڎەی بەڕاسیی ئێتر جە سوپاسگوزارا بیمێ ﴿٢٢﴾ وەختێو نەجاتشا مڎۆ خێرا مگنا ستەم کەرڎەی جە سەر زەمیننە بە ناهەق، ئەی خەڵکەکە ئاستەمە مکەردێش یەخۆ وێتا مگێرۆوە،شمە پانەی ۋیارای ژیوای دنێتا گەرەکەن،چاولای مگێڵدێوە پەی لاو ئێمە ئۆسا هاگاڎارێتا مکەرمێوە چانەی هەکە کەرێندێش ﴿٢٣﴾ نموونەو ژیوای دنیێ هەر پێسەن ئا ۋارانیە جە ئاسمانۆ مووەزنمێشەرە جا پاڎی نەباتی جۆراوجۆر جە زەميننە مڕسۆ و گەشە مکەرۆ ئێتر دمایی خەڵك و ئاژەڵ چەنەش مووەرا هەتا زەمین پاسەش پەنەمێ نەخش و نیگار بەرمڎۆنە و مڕازیۆوە جا خەڵکو دنیێ ئەجۆشا گرڎ چێو ئینا چێرو دەسەڵاتو ئاڎیشانە جا مڎیەی شەوێوە یان رۆێوە ئەمرەما بەرشییە پەیش ئێتر پاسەش پەنە کەرمێ ئەجۆ درەوە کریان، هەر پێسە هیزی هەر نەبییەبۆ، ئا پی جۆرە ئایەتەکاما رۆشنێ مکەرمێوە پەی قۆمێوی ۋیر بکەراۆە ﴿٢٤﴾ خوڎا خەڵکی پەی یانەو ئاشتیی مچڕۆنە و رانمایی هەرکەسیچ گەرەکش بۆ مکەرۆ پەی سەرو ڕێ ڕاسێ ﴿٢٥﴾

۞ لِّلَّذِينَ أَحْسَنُوا۟ ٱلْحُسْنَىٰ وَزِيَادَةٌ ۖ وَلَا يَرْهَقُ وُجُوهَهُمْ قَتَرٌ وَلَا ذِلَّةٌ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلْجَنَّةِ ۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٢٦﴾ وَٱلَّذِينَ كَسَبُوا۟ ٱلسَّيِّـَٔاتِ جَزَآءُ سَيِّئَةٍۭ بِمِثْلِهَا وَتَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ۖ مَّا لَهُم مِّنَ ٱللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ ۖ كَأَنَّمَآ أُغْشِيَتْ وُجُوهُهُمْ قِطَعًا مِّنَ ٱلَّيْلِ مُظْلِمًا ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٢٧﴾ وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا۟ مَكَانَكُمْ أَنتُمْ وَشُرَكَآؤُكُمْ ۚ فَزَيَّلْنَا بَيْنَهُمْ ۖ وَقَالَ شُرَكَآؤُهُم مَّا كُنتُمْ إِيَّانَا تَعْبُدُونَ ﴿٢٨﴾ فَكَفَىٰ بِٱللَّهِ شَهِيدًۢا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ إِن كُنَّا عَنْ عِبَادَتِكُمْ لَغَٰفِلِينَ ﴿٢٩﴾ هُنَالِكَ تَبْلُوا۟ كُلُّ نَفْسٍ مَّآ أَسْلَفَتْ ۚ وَرُدُّوٓا۟ إِلَى ٱللَّهِ مَوْلَىٰهُمُ ٱلْحَقِّ ۖ وَضَلَّ عَنْهُم مَّا كَانُوا۟ يَفْتَرُونَ ﴿٣٠﴾ قُلْ مَن يَرْزُقُكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ أَمَّن يَمْلِكُ ٱلسَّمْعَ وَٱلْأَبْصَٰرَ وَمَن يُخْرِجُ ٱلْحَىَّ مِنَ ٱلْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ ٱلْمَيِّتَ مِنَ ٱلْحَىِّ وَمَن يُدَبِّرُ ٱلْأَمْرَ ۚ فَسَيَقُولُونَ ٱللَّهُ ۚ فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٣١﴾ فَذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمُ ٱلْحَقُّ ۖ فَمَاذَا بَعْدَ ٱلْحَقِّ إِلَّا ٱلضَّلَٰلُ ۖ فَأَنَّىٰ تُصْرَفُونَ ﴿٣٢﴾ كَذَٰلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى ٱلَّذِينَ فَسَقُوٓا۟ أَنَّهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٣﴾

٢١٢

خاسە و زیاڎیچ جە خاسەی پەی ئانیشانە خاسە مکەرا و سیاویی و زەلیلیی رووەمتشا نمەپۆژنۆ ئانێ بەهەشتیێنێ و نەمرێنێ جە بەهەشتەنە﴿٢٦﴾ ئانێچە هەرمانێ خرابێشا کەرڎێنێ جەزاو خرابێوە ئێنەڎەو خرابەکەینە و سووکایەتیچ سەربارشانەماننۆشا و،هیچ کەس نمەتاوۆ بپارێزنۆشا چرووچەمشا هەر ئەجۆ چنڎ پارچە شەوێوە تاریکا پۆژنانەرە، ئانێ ئینێ دلێ ئێرینە و نەمرێنێ دلێشنە﴿٢٧﴾ چا رۆنە هەکە گرڎی کۆمکەرمێوە ئینجا پانیشا هەکە شەریك نیێنێرە پەی خوڎای ماچمێ وێتا و هامبەشەکێتا یاگێ وێتانە نەجمدێ،جا ئانە ئینا بەینشانە لاش مبەرمێ،شەریکەکێشا ماچا شمە هەرگیز ئێمەتا نەپرسێنمێ﴿٢٨﴾ دەی خوڎا وەسێن شاهێڎ بۆ بەینو ئێمە و شمەنە بەراسیی ئێمە هاگاما جە پەرسای شمە ـ پەیما ـ نەبییەن﴿٢٩﴾ چاگەنە گرڎ کەسێو تاقی کەرڎەیۆش مەیۆنە دەس و خاس مزانۆ چێشش ۏزتەن ۏەلێ وێش،جا ئێتر گێڵنیاوە پەی لاو سەرڎاری هەقیشا و هەرچیچ هۆرشا بەستەن چەنەشا ۏلاۏیۆ﴿٣٠﴾ بواچە جە ئاسمان و زەمیننە کێ رزقتا مڎۆنە پەنە یا کێ ساحیبو دەزگاو ئەژنەویەی و وینایەن و کێ زینڎە جە مەرڎەی ۏزۆۏە و مەرڎەیچ جە زیندەی ۏزۆۏە و کێن کاروبار بەرۆ راوە؟ مواچانێ خوڎا، بواچە دەی نمەبۆ پارێز بکەردێ؟﴿٣١﴾ ئانە خوڎای پەروەرڎگاری هەقتانە، دەی دمای هەقی بێژگە گومڕایی چێشی تەر هەن ؟ شمە چەنی لامڎریەیدێ ؟﴿٣٢﴾ ئەپا نۆعە ۏاتە(قەرار) و پەروەرڎگاریت بڕیاوە پەی ئانیشا لاشا دا چونکە بەراسیی ئیمان نمارا﴿٣٣﴾

قُلْ هَلْ مِن شُرَكَآئِكُم مَّن يَبْدَؤُا۟ ٱلْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥ ۚ قُلِ ٱللَّهُ يَبْدَؤُا۟ ٱلْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥ ۖ فَأَنَّىٰ تُؤْفَكُونَ ﴿٣٤﴾ قُلْ هَلْ مِن شُرَكَآئِكُم مَّن يَهْدِىٓ إِلَى ٱلْحَقِّ ۚ قُلِ ٱللَّهُ يَهْدِى لِلْحَقِّ ۗ أَفَمَن يَهْدِىٓ إِلَى ٱلْحَقِّ أَحَقُّ أَن يُتَّبَعَ أَمَّن لَّا يَهِدِّىٓ إِلَّآ أَن يُهْدَىٰ ۖ فَمَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿٣٥﴾ وَمَا يَتَّبِعُ أَكْثَرُهُمْ إِلَّا ظَنًّا ۚ إِنَّ ٱلظَّنَّ لَا يُغْنِى مِنَ ٱلْحَقِّ شَيْـًٔا ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌۢ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٣٦﴾ وَمَا كَانَ هَٰذَا ٱلْقُرْءَانُ أَن يُفْتَرَىٰ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَلَٰكِن تَصْدِيقَ ٱلَّذِى بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ ٱلْكِتَٰبِ لَا رَيْبَ فِيهِ مِن رَّبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٣٧﴾ أَمْ يَقُولُونَ ٱفْتَرَىٰهُ ۖ قُلْ فَأْتُوا۟ بِسُورَةٍ مِّثْلِهِۦ وَٱدْعُوا۟ مَنِ ٱسْتَطَعْتُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٣٨﴾ بَلْ كَذَّبُوا۟ بِمَا لَمْ يُحِيطُوا۟ بِعِلْمِهِۦ وَلَمَّا يَأْتِهِمْ تَأْوِيلُهُۥ ۚ كَذَٰلِكَ كَذَّبَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۖ فَٱنظُرْ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٣٩﴾ وَمِنْهُم مَّن يُؤْمِنُ بِهِۦ وَمِنْهُم مَّن لَّا يُؤْمِنُ بِهِۦ ۚ وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِٱلْمُفْسِدِينَ ﴿٤٠﴾ وَإِن كَذَّبُوكَ فَقُل لِّى عَمَلِى وَلَكُمْ عَمَلُكُمْ ۖ أَنتُم بَرِيٓـُٔونَ مِمَّآ أَعْمَلُ وَأَنَا۠ بَرِىٓءٌ مِّمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٤١﴾ وَمِنْهُم مَّن يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ ۚ أَفَأَنتَ تُسْمِعُ ٱلصُّمَّ وَلَوْ كَانُوا۟ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٤٢﴾

٢١٣

بواچـه چا هامبەشـا هەکـه پرسدێـشا ئایـا کەسێو هـەن بتـاوۆ چێوێو خـەلق بکـەرۆ و دمای دلێنه شییەیش هـەم بارۆشـۆ رووه و وجـوڎی ؟ بواچـه دەی خـوڎا متـاوۆ چـێو خــەلق بکــەرۆ و دمــای دلێنــه شــییەیش جارێوتەر بارۆشـەوە کایـه، ئێتر چـەنی جه ڕای راسـێ لامڎریەیـدێ﴿٣٤﴾ بواچـه ئایـا شەریکه کاتانه کەسێو هەن رانمایی بکـەرۆ پــەی رێــوازو هــەقی ؟ بواچــه دەی خــوڎا رانمـایی مکـەرۆ پـەی هـەقی،دەی ێۆ هەکه رانمــایی بکــەرۆ پــەی هــەقی شــیاوتەرەن خــەڵك بگنــۆ شــۆنیش یــان کەسـێو هەکـه رانمــایی نمەکــەرۆ و هــەر مــەر رانمــایی بکریــۆ؟ چێــشتانه و چــەنی حــوکم مکــەردێ؟﴿٣٥﴾ فرەینەشــا تــەنیا هــەر شـۆنەو ئـەجیای مگنـا، بەڕاسیی ئـەجیای هــیچ کــەڵکێو بــه هــەقی نمــەیاونۆ،خوڎا بزانــــەن پانــــەیچ مکــــەرانێش﴿٣٦﴾ نمــەگونجێو ئــی قورئانــه هینــو خــوڎای نەبۆنــه و هۆربەسـیابۆنه بـەڵکو بـه ڕاسـبەرکەرو ئانەیـچەنه ئینـا وەرو دەسـانه و روەشـنۆکەرو کتێبەکایـچا گومانـەش چەنه نییەنه هەکه جەلایـەنو پـەروەرڎگارو ئاڵـەمینیۆن﴿٣٧﴾ یـان ماچانێ هۆرش بەستەن،بواچه دەی سوورەتێوە پێسه سوورەتەکاش باردێ جه هـەر کەسیچ هەکه متـاودێ بێژگه جه خوای داوا بکەردێ یارڎیتا بڎونه ئەگـەر راسواچێندێ﴿٣٨﴾ نـەخێر ئاڎێ چێوێوشا به دروێ نیاره هەکه هیچش چەنه نەزانێنێ و نەزانانیچشا له یەکش بڎاوە، ئوونێ وەڵێ ئێڎیشایچ هەر پـا نۆعـه بەرنامـەو خوڎایـشا بـه دروێ نیـاره، دەی بڎیـه بزانـه سـەر ئـەنجامو سـتەمکارا چـەنێن بی﴿٣٩﴾ هەنشا ئیمانش پەنه مارۆنه و هەنیچشا ئیمانش پەنه نمارۆنه،پەروەرڎگاریچت زاناتەرەن به بەدکارا﴿٤٠﴾ خۆ ئەگەر ماچا تۆ دروێ مکەری بواچه هەرمانـەو وێم پـەی وێم و هەرمانـەو وێتا پـەی وێتا،شمـه بەریێنـدێ چانەی مـن مکـەرووش و منـیچ بـەرینا چانەی شمـه مکـەردێش﴿٤١﴾ هەنێچشا گۆشت پەی مگێرانێ، جا چی تۆ متاوی به کەڕا بژنەوی با ژیرێچ نەبا؟﴿٤٢﴾

وَمِنْهُم مَّن يَنظُرُ إِلَيْكَ أَفَأَنتَ تَهْدِي ٱلْعُمْيَ وَلَوْ كَانُوا۟ لَا يُبْصِرُونَ ﴿٤٣﴾ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَظْلِمُ ٱلنَّاسَ شَيْـًٔا وَلَٰكِنَّ ٱلنَّاسَ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٤٤﴾ وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ كَأَن لَّمْ يَلْبَثُوٓا۟ إِلَّا سَاعَةً مِّنَ ٱلنَّهَارِ يَتَعَارَفُونَ بَيْنَهُمْ ۚ قَدْ خَسِرَ ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِلِقَآءِ ٱللَّهِ وَمَا كَانُوا۟ مُهْتَدِينَ ﴿٤٥﴾ وَإِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ ٱلَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ ٱللَّهُ شَهِيدٌ عَلَىٰ مَا يَفْعَلُونَ ﴿٤٦﴾ وَلِكُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولٌ ۖ فَإِذَا جَآءَ رَسُولُهُمْ قُضِيَ بَيْنَهُم بِٱلْقِسْطِ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٤٧﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا ٱلْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٤٨﴾ قُل لَّآ أَمْلِكُ لِنَفْسِي ضَرًّا وَلَا نَفْعًا إِلَّا مَا شَآءَ ٱللَّهُ ۗ لِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ ۚ إِذَا جَآءَ أَجَلُهُمْ فَلَا يَسْتَـْٔخِرُونَ سَاعَةً ۖ وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ﴿٤٩﴾ قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِنْ أَتَىٰكُمْ عَذَابُهُۥ بَيَٰتًا أَوْ نَهَارًا مَّاذَا يَسْتَعْجِلُ مِنْهُ ٱلْمُجْرِمُونَ ﴿٥٠﴾ أَثُمَّ إِذَا مَا وَقَعَ ءَامَنتُم بِهِۦٓ ۚ ءَآلْـَٰٔنَ وَقَدْ كُنتُم بِهِۦ تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٥١﴾ ثُمَّ قِيلَ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ ذُوقُوا۟ عَذَابَ ٱلْخُلْدِ هَلْ تُجْزَوْنَ إِلَّا بِمَا كُنتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿٥٢﴾ ۞ وَيَسْتَنۢبِـُٔونَكَ أَحَقٌّ هُوَ ۖ قُلْ إِي وَرَبِّيٓ إِنَّهُۥ لَحَقٌّ ۖ وَمَآ أَنتُم بِمُعْجِزِينَ ﴿٥٣﴾

٢١٤

هەنیچشا پەیت مڎیوْ، ئایا متاوی رانمایی کوْری بکەرا با ئاڎیچیْ نەوینانیْ؟﴿٤٣﴾ بەڕاسیی خوڎا ستەم نمەکەروْ خەڵکی بەلاٚم خەڵك ویْش ستەم ئوْ ویْش مکەروْ﴿٤٤﴾ رۆیوْ میٚو خوڎا کوْشا مکەروْوە پاسە مزانا سەعاتیٚوە جە روْیْویشا پۆ شییەن و یوْترینی مشناساۆە، دیارەن ئانیْ ئەوەیاۆای بە خوڎای بە دروْیْ نیینیْرە دوْڕناشا و هیدایەتشا هوْرنەگیْرت﴿٤٥﴾ ئیْمەیچ بڕیْو جە ئانەی بەڵیْنەشا مڎەیمیْ پەنە نیشانەت مڎەیمیْ یان مرنمیْت و بەرمیْتەۆە ئاڎیْ هەر پەی لاو ئیْمە مگیْلاٚۆە جا خوڎا ویْچش شاهیْڎەن سەرو ئانەی هەکە مکەراش﴿٤٦﴾ گرڎ نەتەبیْو پیْغەممەریْوش هەن، جاوەختیْو پیْغەممەرەکەشا ئاما پەی لایشا ئیْتر بە دادپەروەرانە دادوەریی بەینشانە مکریوْنە و ستەمشا وەنە نمەکریْو﴿٤٧﴾ جا مواچانیْ ئی بەڵیْنیْ کەی ئەگەر راسواچیْندیْ؟ ﴿٤٨﴾ بواچە من پەی ویْچم نە زەرەر و نەقازانجم بەدەس نییەن مەر هەر ئانە هەکە خوڎای گەرەکەن، گرڎ نەتەبیْو وەختی دیاری کریاو ویْش هەن ئەگەر وەختەکەشا ئاما چۆڎمای سەعاتیْو نە دما مگنا و نە وەڵیْ مگنا﴿٤٩﴾ بواچە پەنەم بواچدیْ ئەگەر عەزابو خوڎایتا شەوگارەنە یا روزگارەنە پەی بەیوْنە مشیوْم چی تاوانباریْ پەلەش چەنە بکەرانیْ؟﴿٥٠﴾ جا دماجار رووەشدا ئیْتر ئیمانش پەنە ماردیْ؟ ئای جا ئیسە ؟! خوْ وەختو ویْش پەلەش وەنەکەریْندیْ﴿٥١﴾ ئەوسا پانیشا ستەمشا کەرڎ مواچیوْ عەزابی ئەوە نەبڕیا بچەشدیْ چی جەزیْوە مڎریەیدیْوە جیا جە جەزاو ئانەی ویْتا کەریْندیْش؟﴿٥٢﴾ هەواڵو قیامەتیت چەنە مپەرسانیْ: ئایا ئاڎ راسەن؟ بواچە ئەریْ قەسەم بە پەروەرڎگاریم تەمام راسەن و شمەیچ نمەتاودیْ دەسەوسانکەریْ بیدیْ﴿٥٣﴾

وَلَوْ أَنَّ لِكُلِّ نَفْسٍ ظَلَمَتْ مَا فِي ٱلْأَرْضِ لَٱفْتَدَتْ بِهِۦ ۗ وَأَسَرُّوا۟
ٱلنَّدَامَةَ لَمَّا رَأَوُا۟ ٱلْعَذَابَ ۖ وَقُضِىَ بَيْنَهُم بِٱلْقِسْطِ ۚ وَهُمْ
لَا يُظْلَمُونَ ﴿٥٤﴾ أَلَآ إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۗ أَلَآ إِنَّ
وَعْدَ ٱللَّهِ حَقٌّ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٥﴾ هُوَ يُحْىِۦ وَيُمِيتُ
وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٥٦﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ قَدْ جَآءَتْكُم مَّوْعِظَةٌ
مِّن رَّبِّكُمْ وَشِفَآءٌ لِّمَا فِي ٱلصُّدُورِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ
﴿٥٧﴾ قُلْ بِفَضْلِ ٱللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِۦ فَبِذَٰلِكَ فَلْيَفْرَحُوا۟ هُوَ خَيْرٌ مِّمَّا
يَجْمَعُونَ ﴿٥٨﴾ قُلْ أَرَءَيْتُم مَّآ أَنزَلَ ٱللَّهُ لَكُم مِّن رِّزْقٍ
فَجَعَلْتُم مِّنْهُ حَرَامًا وَحَلَٰلًا قُلْ ءَآللَّهُ أَذِنَ لَكُمْ ۖ أَمْ عَلَى
ٱللَّهِ تَفْتَرُونَ ﴿٥٩﴾ وَمَا ظَنُّ ٱلَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ
يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى ٱلنَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ
لَا يَشْكُرُونَ ﴿٦٠﴾ وَمَا تَكُونُ فِي شَأْنٍ وَمَا تَتْلُوا۟ مِنْهُ مِن قُرْءَانٍ
وَلَا تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ إِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُودًا إِذْ تُفِيضُونَ
فِيهِ ۚ وَمَا يَعْزُبُ عَن رَّبِّكَ مِن مِّثْقَالِ ذَرَّةٍ فِي ٱلْأَرْضِ وَلَا فِي
ٱلسَّمَآءِ وَلَآ أَصْغَرَ مِن ذَٰلِكَ وَلَآ أَكْبَرَ إِلَّا فِي كِتَٰبٍ مُّبِينٍ ﴿٦١﴾

هەرکەسـێوە زوڵمـش کـەرڎەبۆ وەختێـوە عەزابەکـەی مۆینـۆ جـە دەرووننـە ئێنـڎە پەشیمانەن ئەگـەر هەرچـی ئینـا زەميننـە هینـو ئـاڎی بـۆ حەزمکـەرۆ کـەرۆش بـە قوربانیی پـەی وێش و بە داڎپەروەرانـەیچ داوەریی بەینشانە مکریۆ و ستەمشا وەنـە نـەکریۆ﴿٥٤﴾ هاگـاڎاریۆ بیـدیۆ هەرچـی ئینـا ئاسمانـەکا و زەميننـە گـرڎش هینـو خوڎایەن، هاگاڎاریۆ بیدیۆ بەڕاسیی وەعدو خـــوڎای حەقـــەن و بـــەڵام فرەینەشـــا نـەزانا﴿٥٥﴾ ئـاڎ مژیونۆنـە و ممرنۆتـە و پەی لایش مگێڵدێوە﴿٥٦﴾ ئەی خەڵکەکە بێـــشك جـــە لایـــەنو پـــەروەرڎگاریتاوە مۆچـیارییێوە و شـفێوە پـەی ئانـەی ئینـا سینەکانە و هیدایەتێوە و رەحمەتێوە پـەی ئیماندارەکا ئامـان پـەیتا﴿٥٧﴾ بواچە جە فـەزڵی و جـە رەحمـەتو خوڎایـۆن دەی بـا پانەی دڵوەشیۆ ببانیۆ ئانە خاسـەن چانەی جەمش مکەراوە﴿٥٨﴾ بواچە ئەریۆ دیێندیۆ پەی ئا رزقیە خوڎای وەزنانرە پەیتا چەنی بەشێوەش حـەرامتا کـەرڎەن و بەشێوەش حـەڵاڵتا کـەرڎەن؟ بواچـە خـوڎای ئیزنـو ئانـەی دێنـدیۆ، یـان درویۆ بیندیۆ دەمو خوڎایۆ؟﴿٥٩﴾ ئاخۆ مشیۆم رۆ قیامەتینـە ئەجیای(زەننـە) و ئانیشا چێشە بۆ هەکە درویۆ هۆربینا دەمو خوڎایۆ ؟ بەڕاسیی خوڎا ساحیب فەزڵەن سەرو خەڵکیۆ بەڵام فرەینـەو خـەڵکی سوپاس نەکەران﴿٦٠﴾ تۆ هەر هەرمانێوە هەکە خـەریکش بی و هـەر بەشێوە جە قورعـانی هەکە مووانیش یان هەر کارێو هەکە خەریکێشەندیۆ و جابەجاش مکـەردیۆ، ئێمـە شـاهێڎێنمیۆ سـەرتاوە، وە جە پـەروەرڎگارو تـۆ جـە مسقاڵە زەڕەی نـە جـە ئاسمانەنـە و نـە جـە زەمینەنـە یـا جـە مـسقاڵە زەڕڕەی گولانەتەر یا گۆرەتەر گوم نەبۆ جە کتیبێوە ئاشکرانە نویسیان و پارێزنیان﴿٦١﴾

أَلَآ إِنَّ أَوْلِيَآءَ ٱللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٢﴾ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَكَانُوا۟ يَتَّقُونَ ﴿٦٣﴾ لَهُمُ ٱلْبُشْرَىٰ فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا وَفِى ٱلْءَاخِرَةِ ۚ لَا تَبْدِيلَ لِكَلِمَـٰتِ ٱللَّهِ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ ﴿٦٤﴾ وَلَا يَحْزُنكَ قَوْلُهُمْ ۘ إِنَّ ٱلْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا ۚ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٦٥﴾ أَلَآ إِنَّ لِلَّهِ مَن فِى ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَمَن فِى ٱلْأَرْضِ ۗ وَمَا يَتَّبِعُ ٱلَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ شُرَكَآءَ ۚ إِن يَتَّبِعُونَ إِلَّا ٱلظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ﴿٦٦﴾ هُوَ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ ٱلَّيْلَ لِتَسْكُنُوا۟ فِيهِ وَٱلنَّهَارَ مُبْصِرًا ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَـٰتٍ لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿٦٧﴾ قَالُوا۟ ٱتَّخَذَ ٱللَّهُ وَلَدًا ۗ سُبْحَـٰنَهُۥ ۖ هُوَ ٱلْغَنِىُّ ۖ لَهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۚ إِنْ عِندَكُم مِّن سُلْطَـٰنٍۭ بِهَـٰذَآ ۚ أَتَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٨﴾ قُلْ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ ﴿٦٩﴾ مَتَـٰعٌ فِى ٱلدُّنْيَا ثُمَّ إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ نُذِيقُهُمُ ٱلْعَذَابَ ٱلشَّدِيدَ بِمَا كَانُوا۟ يَكْفُرُونَ ﴿٧٠﴾

٢١٦

هاگاداریْ بیدیْ دوْسەکیْ خوداى نە تەرسیشا ئینا سەرۆ و نە دلتەنگیْ با﴿٦٢﴾ ئانیْ هەکە ئیمانشا ئاوردْ و پاریْزکەریْنیْ﴿٦٣﴾ مژدە هەر پەى ئاڎیشان جە دنیا و جە قیامەتنە(ئاخیرەتنە) فارپاى پەى فەرمایشتاو خوڎاى نییەن، هە ئانەن ئەوە بەرڎەى فرە گوْرە﴿٦٤﴾ واتەیشان دلتەنگت نەکەروْ، بەراسیی دەسەلات گرڎش پەى خوڎاین،بژنەوى بووین ئاڎەن﴿٦٥﴾ هاگاڎاریْ بیدیْ بیْشك هەرکەس ئینا ئاسمانەکانە و هەرکەس ئینا زەميننە هینو خوڎایەن، ئانیْچە هەکە مگنا شوْنەو غەیرو خوڎاى و هاوارشا وەنەمکەرا و مکەراشا بە هامبەشیْش تەنیا هەر شوْنەو زەنڎیْ مگنا و جە گوْترەکاریى پوْلاوە هیچشا پەى نمەنوْوە﴿٦٦﴾ ئا خوڎا شەوەش پەى فەراهەم ئاورڎیْنڎیْ تا بسیەیدیْوە چەنەش و روْیچش کەرڎەن بە روْشن ئەوەکەر،بیْشك چانەینە ئایەتانیْو هەنیْ پەى قوْمیْوە هەکە مژنەوا﴿٦٧﴾ واتشا خوڎا روْلەش نیانرە پەى ویْش، بیْگەردیی پەى ئاڎی، دوْلەمەنڎ هەر ئاڎەن، بیْنیازەن و هەرچی ئینا ئاسمانەکا و زەميننە هینو ئاڎین، مەگەر هیچ دەلیلیْتا پەى ئى بوْختانیْ هەن؟ ئایا شمە چیْوانیْ دەربارەو خوڎاى مواچدیْ هەکە نمەزاندیْشا؟﴿٦٨﴾ بواچە ئانیْ دروىْ دەمو خوڎایوْ هوْرمبەسانیْ سەرفرازیْ نمەبانیْ﴿٦٩﴾ پروپیتاکیْوە کەمو دنییْن و ئنجا مگیْلاوە پەى لایما و ئنجا عەزابی سەختشا پنە مچەشمیْ بە سەبەبو ئانەى کافریْ بییْ﴿٧٠﴾

۞ وَٱتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ نُوحٍ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِۦ يَٰقَوْمِ إِن كَانَ كَبُرَ عَلَيْكُم مَّقَامِى وَتَذْكِيرِى بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ فَعَلَى ٱللَّهِ تَوَكَّلْتُ فَأَجْمِعُوٓاْ أَمْرَكُمْ وَشُرَكَآءَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُنْ أَمْرُكُمْ عَلَيْكُمْ غُمَّةً ثُمَّ ٱقْضُوٓاْ إِلَىَّ وَلَا تُنظِرُونِ ﴿٧١﴾ فَإِن تَوَلَّيْتُمْ فَمَا سَأَلْتُكُم مِّنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِىَ إِلَّا عَلَى ٱللَّهِ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ ٱلْمُسْلِمِينَ ﴿٧٢﴾ فَكَذَّبُوهُ فَنَجَّيْنَٰهُ وَمَن مَّعَهُۥ فِى ٱلْفُلْكِ وَجَعَلْنَٰهُمْ خَلَٰٓئِفَ وَأَغْرَقْنَا ٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا فَٱنظُرْ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلْمُنذَرِينَ ﴿٧٣﴾ ثُمَّ بَعَثْنَا مِنۢ بَعْدِهِۦ رُسُلًا إِلَىٰ قَوْمِهِمْ فَجَآءُوهُم بِٱلْبَيِّنَٰتِ فَمَا كَانُواْ لِيُؤْمِنُواْ بِمَا كَذَّبُواْ بِهِۦ مِن قَبْلُ كَذَٰلِكَ نَطْبَعُ عَلَىٰ قُلُوبِ ٱلْمُعْتَدِينَ ﴿٧٤﴾ ثُمَّ بَعَثْنَا مِنۢ بَعْدِهِم مُّوسَىٰ وَهَٰرُونَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَإِيْهِۦ بِـَٔايَٰتِنَا فَٱسْتَكْبَرُواْ وَكَانُواْ قَوْمًا مُّجْرِمِينَ ﴿٧٥﴾ فَلَمَّا جَآءَهُمُ ٱلْحَقُّ مِنْ عِندِنَا قَالُوٓاْ إِنَّ هَٰذَا لَسِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٧٦﴾ قَالَ مُوسَىٰٓ أَتَقُولُونَ لِلْحَقِّ لَمَّا جَآءَكُمْ أَسِحْرٌ هَٰذَا وَلَا يُفْلِحُ ٱلسَّٰحِرُونَ ﴿٧٧﴾ قَالُوٓاْ أَجِئْتَنَا لِتَلْفِتَنَا عَمَّا وَجَدْنَا عَلَيْهِ ءَابَآءَنَا وَتَكُونَ لَكُمَا ٱلْكِبْرِيَآءُ فِى ٱلْأَرْضِ وَمَا نَحْنُ لَكُمَا بِمُؤْمِنِينَ ﴿٧٨﴾

هـەواڵو نووحیـشا پـەی بوانـۆ هەکـە بـە قۆمەکـەیش واتـش: ئـەی قۆمەکـەم ئەگـەر ئـەوە مەنـەیم دلێتانـە و ویرئـەوە وزتـەی ئایەتـەکاو خـوای گـۆرە و گرانـەن لاتـاوە خـاس دڵنیـیٚ بیـدیْ کۆڵـە نمـەدەو مـن پەشتیم بـە خـوداى بەستێنە دەى شمـەیچ چـەنی شـەریکەکاتا کارسـازیی وێتـا بکـەردیْ و وێتـا کـۆ بکـەردێوە ئنجـا بـە ئاشـکرا چێش مکـەردیْ بکـەردیْ و دەسـو وێتـا بـشاندیْ و وونـاره(دەرفەتـە)م مەدەیـدیْ﴿٧١﴾ ئەگـەر پەشـتیچ هۆرمکـەردیْ مـن داواو هـیچ کرێـوەم جـە شمـە نەکەردێنـە کـریْ مـن هـەر ئینـا لاو خوداێـۆ و ئـەمرەم پەنـە کرییێنـە هەکـە جـە موسڵمانا بوو﴿٧٢﴾ کەچی بانگەوازەکەش بـە درۆشـا زانـا و ئـانیْ جـە کەشـتییەکەنە بێنـیْ نـەجاتما دیْ و کـەردێما بـە یاگەنشینیْ و ئانێما نوقمیْ کـەردیْ هەکـە ئایەتەکاما بە درویْ نێنێرە، بدیە سەرئەنجامو ئانیشا هۆشیاریْ کرییێوە چەنین بیی﴿٧٣﴾ ئنجا جە دمـای ئادی پێغەممـەریْ تـەرێما کیاستیْ پـەی سـەرو قۆمەکاشـا و بـە بـەڵگیْ رۆشـنێوە ئـامیٚ پـەی لایشا کەچی ئیمانشا ناورد پانەی وەڵتەر بە درویْش زانێنیْ، ئا پا نۆعە مۆرە منیـەیمیْ سـەرو دڵاو دەسدرێژکارارە﴿٧٤﴾ ئنجا دمای ئادیـشا موسا و هاروونما بە ئایەتـەکاماوە کیاستیْ پـەی سـەرو فیرعەونی و دارو دەسەکەیش کەچی وێشا بـەزل نیارە و قۆمێوە تاونبـاریْ بیـیْ﴿٧٥﴾ وەختـیٚ جـە تـەرەفو ئێمـۆ هەقشا پـەی ئاما واتـشا بـەدڵنیاییۆ ئینـە سێحرێوە ئاشـکرا و دیـارەن﴿٧٦﴾ مووسا واتـش ئایـا ئـەپی حەقیقەتیـە هەکـە پـەیتا ئامـان ماچـدیْ ئینـە سـێحرەن؟ دەی خـۆ سـێحربازیْ سـەرفرازیْ نمـەبا﴿٧٧﴾ واتشا تـۆ پـەی ئانـەی ئامانی هەکە لاما بدەی چانەی هەکـە دیما بـاب و باپیرەکێما ئینـیٚ سەرشـۆ و مەنـەنۆ پـەیما و گەرەکتانـە سـەرزەمینەنە گۆرەییتـا دەس بگنـۆ ؟ ئێمـە ئیمان بە هەردویتا نمارمێنە﴿٧٨﴾

وَقَالَ فِرْعَوْنُ ٱئْتُونِي بِكُلِّ سَٰحِرٍ عَلِيمٍ ﴿٧٩﴾ فَلَمَّا جَآءَ ٱلسَّحَرَةُ
قَالَ لَهُم مُّوسَىٰٓ أَلْقُوا۟ مَآ أَنتُم مُّلْقُونَ ﴿٨٠﴾ فَلَمَّآ أَلْقَوْا۟ قَالَ
مُوسَىٰ مَا جِئْتُم بِهِ ٱلسِّحْرُ ۖ إِنَّ ٱللَّهَ سَيُبْطِلُهُۥٓ ۖ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُصْلِحُ
عَمَلَ ٱلْمُفْسِدِينَ ﴿٨١﴾ وَيُحِقُّ ٱللَّهُ ٱلْحَقَّ بِكَلِمَٰتِهِۦ وَلَوْ كَرِهَ
ٱلْمُجْرِمُونَ ﴿٨٢﴾ فَمَآ ءَامَنَ لِمُوسَىٰٓ إِلَّا ذُرِّيَّةٌ مِّن قَوْمِهِۦ عَلَىٰ
خَوْفٍ مِّن فِرْعَوْنَ وَمَلَإِي۟هِمْ أَن يَفْتِنَهُمْ ۚ وَإِنَّ فِرْعَوْنَ لَعَالٍ
فِى ٱلْأَرْضِ وَإِنَّهُۥ لَمِنَ ٱلْمُسْرِفِينَ ﴿٨٣﴾ وَقَالَ مُوسَىٰ يَٰقَوْمِ إِن
كُنتُمْ ءَامَنتُم بِٱللَّهِ فَعَلَيْهِ تَوَكَّلُوٓا۟ إِن كُنتُم مُّسْلِمِينَ ﴿٨٤﴾
فَقَالُوا۟ عَلَى ٱللَّهِ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلْقَوْمِ ٱلظَّٰلِمِينَ
﴿٨٥﴾ وَنَجِّنَا بِرَحْمَتِكَ مِنَ ٱلْقَوْمِ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٨٦﴾ وَأَوْحَيْنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰ
وَأَخِيهِ أَن تَبَوَّءَا لِقَوْمِكُمَا بِمِصْرَ بُيُوتًا وَٱجْعَلُوا۟ بُيُوتَكُمْ
قِبْلَةً وَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ ۗ وَبَشِّرِ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٨٧﴾ وَقَالَ مُوسَىٰ
رَبَّنَآ إِنَّكَ ءَاتَيْتَ فِرْعَوْنَ وَمَلَأَهُۥ زِينَةً وَأَمْوَٰلًا فِى ٱلْحَيَوٰةِ
ٱلدُّنْيَا رَبَّنَا لِيُضِلُّوا۟ عَن سَبِيلِكَ ۖ رَبَّنَا ٱطْمِسْ عَلَىٰٓ أَمْوَٰلِهِمْ
وَٱشْدُدْ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُوا۟ حَتَّىٰ يَرَوُا۟ ٱلْعَذَابَ ٱلْأَلِيمَ ﴿٨٨﴾

٢١٨

ئێتر فیرعـەون واتـش هەرچـی سـێحربازێ بـزان هـەن پـەیم باردێ﴿٧٩﴾ جا وەختـێ سێحربازەکێ ئامێ مووسـای وات هەرچیتا هـەن بـشاندێش و ۆزدێـش ڕووە﴿٨٠﴾ ئنجا وەختـێ چێوەکێشا شانێ مووسـای وات ئانـە ئاورژەنتـا و پەنەتانـە سـێحرەن، بەڕاسیی خـوڎا بـەتالْش مکـەرۆوە و بێشك خـوڎا کـارو بـەڎکارا راسـە نمـارۆ﴿٨١﴾ وە بـە فەرمایـشتەکاش هـەق مارۆنـە کـایێ با تاوانبــارەکێچ پەنەشــا ناوەشــبۆ﴿٨٢﴾ بێژگـە جـە چـنڎ گـەنجێوە جـە هۆزەکـەو فیرعـەونی کەسـیتەر ئیمـانش نـاورڎ بـە مووسـای چـانەی تەرسـێنێ فیرعـەون و دەس ودایرەکـــەش تووشـــو بەڵایـــشا بکەرا،بەڕاسیی فیرعەون جە زەمینەنە بەرز و گـۆرە بـێ و بەراسـیی لوابێنـە ریـزو جـە مـەرزترازیایا﴿٨٣﴾ مووسـا واتـش ئـەی قۆمەکـەم ئەگـەر ئیمانتـا ئـاورژەن بـە خـوڎای و ئەگـەر موسڵمانێ بێنـدێ دەی پەشتیش پەنـە ببەسدێ﴿٨٤﴾ واتـشا پەشـتیما بەستێنە بە خـوڎای ئـەی پەروەرڎگار مەکەرەما بە یاگە عەزابو قۆمو ستەمکارا﴿٨٥﴾ وە بـە رەحمـەتو وێت نـەجاتما بڎە جە قۆمو کافرا﴿٨٦﴾ نیگاما کـەرڎە پـەی مووسـای و پـەی براکـەیش جە میسرەنە پـەی قۆمومەکـەیتا چـنڎ یـانێوە رێکـی بـوورزدێ و یانـەکاتا بکـەردێ بـە قیبلـێ و نمـا بکـەردێ و مـژدە بـڎە بـە ئیماندارا﴿٨٧﴾ مووسایچ واتش ئەی پەروەرڎگارما إ بەڕاسیی جە ژیوای دنیێنە ئێنڎە ماڵ و حاڵ و ئەوەڕازیاییت دان بە فیرعەونی و داروەدەسەکەیش هەتا جە راو تـۆ وێڵـێ بیێ،ئەی پەروەرڎگارما ماڵەکەیشا دلێنە بەرە و مۆرە بنیە دڵشارە ئاڎێ تا عەزابی پەر ئێش نەوینا ئیمان نمارا﴿٨٨﴾

قَالَ قَدْ أُجِيبَت دَّعْوَتُكُمَا فَٱسْتَقِيمَا وَلَا تَتَّبِعَآنِّ سَبِيلَ ٱلَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٨٩﴾ ۞ وَجَٰوَزْنَا بِبَنِيٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ٱلْبَحْرَ فَأَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ وَجُنُودُهُۥ بَغْيًا وَعَدْوًا ۖ حَتَّىٰٓ إِذَآ أَدْرَكَهُ ٱلْغَرَقُ قَالَ ءَامَنتُ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا ٱلَّذِيٓ ءَامَنَتْ بِهِۦ بَنُوٓاْ إِسْرَٰٓءِيلَ وَأَنَا۠ مِنَ ٱلْمُسْلِمِينَ ﴿٩٠﴾ ءَآلْـَٰٔنَ وَقَدْ عَصَيْتَ قَبْلُ وَكُنتَ مِنَ ٱلْمُفْسِدِينَ ﴿٩١﴾ فَٱلْيَوْمَ نُنَجِّيكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُونَ لِمَنْ خَلْفَكَ ءَايَةً ۚ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ ٱلنَّاسِ عَنْ ءَايَٰتِنَا لَغَٰفِلُونَ ﴿٩٢﴾ وَلَقَدْ بَوَّأْنَا بَنِيٓ إِسْرَٰٓءِيلَ مُبَوَّأَ صِدْقٍ وَرَزَقْنَٰهُم مِّنَ ٱلطَّيِّبَٰتِ فَمَا ٱخْتَلَفُواْ حَتَّىٰ جَآءَهُمُ ٱلْعِلْمُ ۚ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ فِيمَا كَانُواْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٩٣﴾ فَإِن كُنتَ فِي شَكٍّ مِّمَّآ أَنزَلْنَآ إِلَيْكَ فَسْـَٔلِ ٱلَّذِينَ يَقْرَءُونَ ٱلْكِتَٰبَ مِن قَبْلِكَ ۚ لَقَدْ جَآءَكَ ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلْمُمْتَرِينَ ﴿٩٤﴾ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ فَتَكُونَ مِنَ ٱلْخَٰسِرِينَ ﴿٩٥﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ حَقَّتْ عَلَيْهِمْ كَلِمَتُ رَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٩٦﴾ وَلَوْ جَآءَتْهُمْ كُلُّ ءَايَةٍ حَتَّىٰ يَرَوُاْ ٱلْعَذَابَ ٱلْأَلِيمَ ﴿٩٧﴾

٢١٩

واتش بێشك دۆعاو هەرڎویتا قبوولە بییە شمە هەر بەردەوامێ بییدێ و مەگندێ شۆنەو ڕاو ئانیشا نمەزانا﴿٨٩﴾ جا نەوەو ئیسرائیلیما جە بەحرەنە پڕناوە، فیرعەون و لەشکەرەکەش بە شێوەو ستەمی و دەسدرێژیی کۆتێ شۆنیشا،جا وەختێو فیرعەون خنیکیای(نقوم بییەی) یەخێ گێرت واتش ئیمانم ئاورڎ پانەی هیچ خوڎێوە نییەن بێژگە ئا خوڎایە هەکە نەوەو ئیسرائیلی ئیمان پەنە ئاورڎەن و منیچ جە موسڵمانانا﴿٩٠﴾ جا ئیسە؟!! بێشك وەڵینە یاخی بییەی و لواینە ریزو بەڎكارا﴿٩١﴾ ئارۆ بەڎەنەكەیت نەجات مڎەیمێ هەتا بیی بە موعجیزە پەی ئانیشا دماو تۆ مەیانێ، بەدڵنیاییۆ فرەینەو خەڵکیچ جە ئایەتەکاما بێهاگێنێ﴿٩٢﴾ دیارەن ئێتر جە یاگێوە وەشەنە دەروو خێریما کەرڎۆ ئۆ نەوەو ئیسرائیلی و جە جۆرەها رزقی پاکیما دێ پەنە و ناکۆکیی نەکۆتنە بەینشا تا ئا وەختە عیلمشا پەی ئاما، بەڕاسیی پەروەرڎگارت جە ڕۆ قیامەتینە چانەینە ناکۆکیی بەینشانە بێ سەرش داوەریی(قەزاوەت) مکەرۆ﴿٩٣﴾ ئنجا ئەگەر شکەت هەنە چانەی وەزنانمارە پەیت پرسیار بکەرە چانیشا وەڵێ تۆنە کتێب وانێنێوە، بێشك تۆ جە پەورەڎگاریتۆ هەقت پەی ئامان دەی جە گوماندارا مەبە﴿٩٤﴾ وە چانیشا مەبە ئایەتەکاو خوڎای بە دروێ زانێنێ ئەر پاسە بی جە خەسارەتمەنڎا بی﴿٩٥﴾ بێگومان ئا کەسێ هەکە گفتو پەورەڎگاریت تاقێق بی سەرشا ئیمان نمارا﴿٩٦﴾ ئەگەرچی گرڎ ئایەتێوەیچشا پەی بەیۆ ئیمان نمارا تا عەزابی ئێشن نەوینا﴿٩٧﴾

فَلَوۡلَا كَانَتۡ قَرۡيَةٌ ءَامَنَتۡ فَنَفَعَهَآ إِيمَٰنُهَآ إِلَّا قَوۡمَ يُونُسَ
لَمَّآ ءَامَنُواْ كَشَفۡنَا عَنۡهُمۡ عَذَابَ ٱلۡخِزۡيِ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا
وَمَتَّعۡنَٰهُمۡ إِلَىٰ حِينٖ ﴿٩٨﴾ وَلَوۡ شَآءَ رَبُّكَ لَأٓمَنَ مَن فِي ٱلۡأَرۡضِ
كُلُّهُمۡ جَمِيعًاۚ أَفَأَنتَ تُكۡرِهُ ٱلنَّاسَ حَتَّىٰ يَكُونُواْ مُؤۡمِنِينَ
﴿٩٩﴾ وَمَا كَانَ لِنَفۡسٍ أَن تُؤۡمِنَ إِلَّا بِإِذۡنِ ٱللَّهِۚ وَيَجۡعَلُ ٱلرِّجۡسَ
عَلَى ٱلَّذِينَ لَا يَعۡقِلُونَ ﴿١٠٠﴾ قُلِ ٱنظُرُواْ مَاذَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلۡأَرۡضِۚ وَمَا تُغۡنِي ٱلۡأٓيَٰتُ وَٱلنُّذُرُ عَن قَوۡمٖ لَّا يُؤۡمِنُونَ
﴿١٠١﴾ فَهَلۡ يَنتَظِرُونَ إِلَّا مِثۡلَ أَيَّامِ ٱلَّذِينَ خَلَوۡاْ مِن قَبۡلِهِمۡۚ
قُلۡ فَٱنتَظِرُوٓاْ إِنِّي مَعَكُم مِّنَ ٱلۡمُنتَظِرِينَ ﴿١٠٢﴾ ثُمَّ نُنَجِّي
رُسُلَنَا وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْۚ كَذَٰلِكَ حَقًّا عَلَيۡنَا نُنجِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿١٠٣﴾
قُلۡ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِن كُنتُمۡ فِي شَكّٖ مِّن دِينِي فَلَآ أَعۡبُدُ ٱلَّذِينَ
تَعۡبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَلَٰكِنۡ أَعۡبُدُ ٱللَّهَ ٱلَّذِي يَتَوَفَّىٰكُمۡۖ وَأُمِرۡتُ
أَنۡ أَكُونَ مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿١٠٤﴾ وَأَنۡ أَقِمۡ وَجۡهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفٗا
وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ﴿١٠٥﴾ وَلَا تَدۡعُ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا
يَنفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَۖ فَإِن فَعَلۡتَ فَإِنَّكَ إِذٗا مِّنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٠٦﴾

٢٢٠

ئانەچی دەگێوە نەبییە خەڵکەکەش ئیمان بارۆ تا ئیمانەکەش وەختو وێشنە کەڵك بیاونۆنە بێژگە قۆمو یونسی ؟ وەختێ ئیمانشا ئاوردْ عەزابو ریسوایی ژیوای دنیێما سەرۆ لا بەرذێ و پەی موددەتێوەیچ ۋزتێمانە دلێ وەشیی﴿٩٨﴾ خۆ ئەگەر پەروەرذگارت گەرەکش بییەبیێ هەرکەس ئینا سەرزەميننە گرذ پێوەرە ئیمان ئارێنێ ئایا تۆ گەرەکتەن خەڵکی ناچار بکەری تا ئیمان باوەران؟﴿٩٩﴾ هیچ کەسێوە پەیش نەبییەن ئیمان بارۆ ئەگەر ئیزنو خوذایش سەر نەبییە بۆ و،خوذا عەزاب و توورەیی ۋزۆ سەرو ئانیشا هەکە ژیرێ نمەبا﴿١٠٠﴾ بواچە بذیەیدێ بزاندێ چێش ئینا ئاسمانەکا و زەميننە، کەچی بەڵگێ و ووریا ئەوە کەرێ داذو قۆمێوە نمەذا هەکە ئیمان نمارۆ﴿١٠١﴾ مشیۆم چەمەڕاو چێشی بکەرا بێژگە چەمەڕایی نموونەو ئا ڕۆا هەکە ئامێ ملو ئانیشارە وەڵێ وێشانە ئامێنێ؟ بواچە دەی چەمەڕێ بیدێ بەڕاسیی ئانا منیچ چەنی شمە جە چەمەڕاییکەرانا﴿١٠٢﴾ چاذمای پێغەممەرەکاما و ئانێ ئیمانشا ئاورذەن نەجات مذەیمێ،هەر پی نوعە هەقەن سەرماوە باوەڕدارا نەجات بذەیمێ﴿١٠٣﴾ بواچە ئەی خەڵکەکە ئەگەر شکەتا جە دینیمنە هەنە بزاندێ من هەرگیز ئا چێوا نمەپرسو هەکە شمە جیای خوذای پرسیدیشا بەڵام ئا خوذایە میرسوو هەکە مرنۆتا و ئەمرەم پەنە کریێنە هەکە جە ئیماندارا بوو﴿١٠٤﴾ وە راس و رەوان رووە بکەرە دینی و جە ناهەقی لابذە و مەلەنە ریزو موشرێکا﴿١٠٥﴾ هاواریچ نەکەری چێوێ جیای خوذای هەکە نە قازانجت پەنە میاونۆنە و نە زەرەر، ئەگەر ئانەی بکەری بێشك تۆ جە ستەمکارانی﴿١٠٦﴾

خۆ ئەگەر خوڎا تووشو زەرەریت بکەرۆ کەس بێژگە ئاڎی نمەتاۋۆ لاش بەرۆ سەرتۆ و ئەگەر خێرێوەش گەرەکە بۆ پەیت هیچکەس نمەتاۋۆ فەزڵش لا بڎۆ، هەر بەنڎێوەش ئاڎ گەرەکش بۆ تووشش مکەرۆ و چەنە وەش بییەی رەحمین هەر وێشەن﴿١٠٧﴾ بواچە ئەی خەڵکەکە دیارەن هەقتا جە پەوەرڎگاریتاوە پەی ئامان،هەر کەس هیدایەت هۆربگێرۆ ئانە پەی وێش هۆرش مگێرۆ و هەرکەسیچ وێڵ بۆنە وێڵییەکەش سەرو وێش مگنۆ و، من وەکیل نییەنان سەرو شمەۋە﴿١٠٨﴾ وە بگنە شۆنەو ئانەی بە وەحیە میاوۆت پەنە و سەبربکەرە هەتا خوڎا حوکم بەرمکەرۆ، ئاڎ خاستەرین داوەر(حوکم بەرکەر)ەن﴿١٠٩﴾

الجُزْءُ الحَادِي عَشَر — سُورَةُ هُودٍ

وَإِن يَمْسَسْكَ ٱللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُۥٓ إِلَّا هُوَ ۖ وَإِن يُرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَآدَّ لِفَضْلِهِۦ ۚ يُصِيبُ بِهِۦ مَن يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦ ۚ وَهُوَ ٱلْغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٠٧﴾ قُلْ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ قَدْ جَآءَكُمُ ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّكُمْ ۖ فَمَنِ ٱهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِى لِنَفْسِهِۦ ۖ وَمَن ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا ۖ وَمَآ أَنَا۠ عَلَيْكُم بِوَكِيلٍ ﴿١٠٨﴾ وَٱتَّبِعْ مَا يُوحَىٰٓ إِلَيْكَ وَٱصْبِرْ حَتَّىٰ يَحْكُمَ ٱللَّهُ ۚ وَهُوَ خَيْرُ ٱلْحَٰكِمِينَ ﴿١٠٩﴾

ترتيبها ١١ — سُورَةُ هُودٍ — آياتها ١٢٣

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓر ۚ كِتَٰبٌ أُحْكِمَتْ ءَايَٰتُهُۥ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِن لَّدُنْ حَكِيمٍ خَبِيرٍ ﴿١﴾ أَلَّا تَعْبُدُوٓا۟ إِلَّا ٱللَّهَ ۚ إِنَّنِى لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ ﴿٢﴾ وَأَنِ ٱسْتَغْفِرُوا۟ رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوٓا۟ إِلَيْهِ يُمَتِّعْكُم مَّتَٰعًا حَسَنًا إِلَىٰٓ أَجَلٍ مُّسَمًّى وَيُؤْتِ كُلَّ ذِى فَضْلٍ فَضْلَهُۥ ۖ وَإِن تَوَلَّوْا۟ فَإِنِّىٓ أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ كَبِيرٍ ﴿٣﴾ إِلَى ٱللَّهِ مَرْجِعُكُمْ ۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤﴾ أَلَآ إِنَّهُمْ يَثْنُونَ صُدُورَهُمْ لِيَسْتَخْفُوا۟ مِنْهُ ۚ أَلَا حِينَ يَسْتَغْشُونَ ثِيَابَهُمْ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ۚ إِنَّهُۥ عَلِيمٌۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ﴿٥﴾

٢٢١

سووره‌تێ ﴿هوود﴾ ێ

سەڎو ویس و یەرێ ئایەتێنە

بە نامۆ خوڎای بەزییمەنڎی رەحمینی

ئەلیف لێ مێ رێ، کتێبێوەن ئایەتەکێش مەحکەمێ کریێنێ دمایی جە لایەنو خوڎای دانای هاگادارێو درێژەشا پەنە دریان﴿١﴾ بێژگە خوڎای هیچ مەپرسدێ،من جە ئاڎێو هاگادارۆکەرێو و مژدەدەرێونا پەیتا﴿٢﴾ وە داواو چەنە وەش بییەی جە پەروەرڎگاریتا بکەردێ و دمایی بگێڵدێوە پەی لایش(تۆبەش لاوە بکەردێ)، ئاڎیچ پەی موددەتێوی دیاری کریای بە گوزەرانێوی وەش و عال مژیونۆتا و جەزاو گرڎ ساحیب فەزڵێوی بە فەزڵ مڎۆوە، ئەگەر ڕووەیچ هۆر بکەردێ بێشك من جە عەزابو رۆێوی گۆرەی مترسوو هەکە بەیۆ پەیتا﴿٣﴾ گێڵایۆتا هەر پەی لاو خوڎاین و ئاڎ دەسەڵاتش سەرو گرڎ چێوێرە هەن﴿٤﴾ هاگادار بە بێشك ئانێ وێشا منامنارە هەتا وێشا بشاراوە چەنەش، هاگداربە وەختێویچ بە جل و پۆشاك وێشا میۆشنارە خوڎا هەر مزانۆ چێش پەنهان مکەرا و چێش ئاشکرا مکەرا، بەڕاسیی خوڎا بزانەن پانەی ئینا دڵێ سینەکانە﴿٥﴾

۞ وَمَا مِن دَآبَّةٍ فِي ٱلْأَرْضِ إِلَّا عَلَى ٱللَّهِ رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ مُسْتَقَرَّهَا وَمُسْتَوْدَعَهَا ۚ كُلٌّ فِي كِتَٰبٍ مُّبِينٍ ﴿٦﴾ وَهُوَ ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَكَانَ عَرْشُهُۥ عَلَى ٱلْمَآءِ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ۗ وَلَئِن قُلْتَ إِنَّكُم مَّبْعُوثُونَ مِنۢ بَعْدِ ٱلْمَوْتِ لَيَقُولَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ إِنْ هَٰذَآ إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٧﴾ وَلَئِنْ أَخَّرْنَا عَنْهُمُ ٱلْعَذَابَ إِلَىٰٓ أُمَّةٍ مَّعْدُودَةٍ لَّيَقُولُنَّ مَا يَحْبِسُهُۥٓ ۗ أَلَا يَوْمَ يَأْتِيهِمْ لَيْسَ مَصْرُوفًا عَنْهُمْ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا۟ بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٨﴾ وَلَئِنْ أَذَقْنَا ٱلْإِنسَٰنَ مِنَّا رَحْمَةً ثُمَّ نَزَعْنَٰهَا مِنْهُ إِنَّهُۥ لَيَـُٔوسٌ كَفُورٌ ﴿٩﴾ وَلَئِنْ أَذَقْنَٰهُ نَعْمَآءَ بَعْدَ ضَرَّآءَ مَسَّتْهُ لَيَقُولَنَّ ذَهَبَ ٱلسَّيِّـَٔاتُ عَنِّيٓ ۚ إِنَّهُۥ لَفَرِحٌ فَخُورٌ ﴿١٠﴾ إِلَّا ٱلَّذِينَ صَبَرُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿١١﴾ فَلَعَلَّكَ تَارِكٌۢ بَعْضَ مَا يُوحَىٰٓ إِلَيْكَ وَضَآئِقٌۢ بِهِۦ صَدْرُكَ أَن يَقُولُوا۟ لَوْلَآ أُنزِلَ عَلَيْهِ كَنزٌ أَوْ جَآءَ مَعَهُۥ مَلَكٌ ۚ إِنَّمَآ أَنتَ نَذِيرٌ ۚ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ﴿١٢﴾

٢٢٢

هەرچی زینـدەوەرێوە سـەر زەمینەنـە هـەن رزقـش ئینـا سـەرو خـوڎای بارەگـا و یـاگیْ ئـەوە سـەیایش مزانوْنـە، گـرڎ کتێبێـوە روْشننە هەنیْ﴿٦﴾ هەر ئاڎیچ ئاسمانـەکیْ و زەمیـنش جەشـش ڕوْێنـە خولـوقنیْ و عەرشەکەش سەرو ئاوێوە بیْ هـەتا تاقیێتا بکـەروْوە و بـەربگنوْ کامتـا کـارش خاستەرەن،خوْ ئەگەر بواچی هـەر بەڕاسیی شمـە دمـای مـەرڎەی زینـڎیْ مکریەیـدێوە بێشك ئانیْ هەکە کافری بیێنیْ مواچا ئینـە بێژگـە جـە سێحرێوە ئاشـکرای هیچی تـەر نییـەن﴿٧﴾ خـوْ ئەگـەر پـەی موددتێـوە دیاری کریـای عەزابشا دما بووزمیْ بێشك مواچا چێشی گل دانوْ؟ هاگادار بە ئا ڕوْە هەکـە عەزابـشا پـەی مـەیوْ جـە کوْڵێـشا نمەبوْوە و ئانە ئاڎیْ مەخسەرەش پەنە کەرێنیْ توّقەشا مڎوْ﴿٨﴾ ئینسان ئەگەر رەحمەتێوەیچ جە ئێموْ بچەشوْ و دمایی چەنەش بگێرمێوە بێگومان موْینیش بیْ هومێڎ بوْ و چەقوْنە دلیْ کوفری﴿٩﴾ خـوْ ئەگـەر دمـای زەرەرێـوە هەکـە یـاوان لاش نیعمـەتانێوەش پەنـە بچەشمیْ بێشك مواچوْ تـازە ناوەشییەکیْ کوْڵێموْ بیێوە و ئازتاشا جیا، ئێتر بەڕاسیی گنوْ شاڎیی و شانازیی کـەرڎەی﴿١٠﴾ بێژگە ئانیشا ئارام مگێرا و هەرمانیْ عالیْ مکەرا دەی ئانیْ چەنە وەش بییەی و کرێوە گوّرێشا پـەی هەنیْ﴿١١﴾ رەنگا توْ برێو چانەی هەکە بە نیگا پەیت مەیوْ تەرك بکەری و سینەت بگێرێورە پانـەی هەکە مواچا ئانە چی گـەنجینێوەش پەی نەوەزنیارە یان چی فریشتێوەش ناما چـەنی ؟ دەی توْ تەنیا هاگادارۆکەرنی خوڎا وێش چەمڎارییکەرەن سەرو گرڎ چێویرە﴿١٢﴾

أَمْ يَقُولُونَ ٱفْتَرَىٰهُ ۖ قُلْ فَأْتُوا۟ بِعَشْرِ سُوَرٍ مِّثْلِهِۦ مُفْتَرَيَٰتٍ وَٱدْعُوا۟ مَنِ ٱسْتَطَعْتُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿١٣﴾ فَإِلَّمْ يَسْتَجِيبُوا۟ لَكُمْ فَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّمَآ أُنزِلَ بِعِلْمِ ٱللَّهِ وَأَن لَّآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ فَهَلْ أَنتُم مُّسْلِمُونَ ﴿١٤﴾ مَن كَانَ يُرِيدُ ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا وَزِينَتَهَا نُوَفِّ إِلَيْهِمْ أَعْمَٰلَهُمْ فِيهَا وَهُمْ فِيهَا لَا يُبْخَسُونَ ﴿١٥﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ فِى ٱلْءَاخِرَةِ إِلَّا ٱلنَّارُ ۖ وَحَبِطَ مَا صَنَعُوا۟ فِيهَا وَبَٰطِلٌ مَّا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾ أَفَمَن كَانَ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّهِۦ وَيَتْلُوهُ شَاهِدٌ مِّنْهُ وَمِن قَبْلِهِۦ كِتَٰبُ مُوسَىٰٓ إِمَامًا وَرَحْمَةً ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِۦ ۚ وَمَن يَكْفُرْ بِهِۦ مِنَ ٱلْأَحْزَابِ فَٱلنَّارُ مَوْعِدُهُۥ ۚ فَلَا تَكُ فِى مِرْيَةٍ مِّنْهُ ۚ إِنَّهُ ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّكَ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٧﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ ٱفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ يُعْرَضُونَ عَلَىٰ رَبِّهِمْ وَيَقُولُ ٱلْأَشْهَٰدُ هَٰٓؤُلَآءِ ٱلَّذِينَ كَذَبُوا۟ عَلَىٰ رَبِّهِمْ ۚ أَلَا لَعْنَةُ ٱللَّهِ عَلَى ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٨﴾ ٱلَّذِينَ يَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا وَهُم بِٱلْءَاخِرَةِ هُمْ كَٰفِرُونَ ﴿١٩﴾

یان مواچا هۆرش بەستەن، بواچە دەی شمەیچ دە سوورەتیٚ هورٚبەسییٚ پیٚسە ئیٚڎی باردیٚ جە خوڎایچ بەدەر هەرکەس متاودیٚ بچڕدیٚش پەی یارڎیدایتا ئەگەر جە راسواچاندیٚ﴿١٣﴾ جا ئەگەر نەتاواشا جوابتا بڎاۆە بزاندیٚ هەکە بەڕاسیی قورئان بەهاگاڎاریی خوڎای وەزنیانرە و بیٚژگە ئاڎیچی هیچ خوڎێوە نییەن،جا ئایا ئیٚتر شمە تەسلیمیٚ بییٚندیٚ ؟﴿١٤﴾ هەرکەس ژیوای دنییٚ و ئەوەڕازیایش گەرەکشەن عیٚوەزاو هەرمان و کاریش بەتەمامیی هەر جە دنیانە مڎەیمیٚوە و هیچشا چەنە کەم نمەکریوٚوە﴿١٥﴾ ئانە ئانیٚنیٚ هەکە جە ئاخیرەتەنە بیٚژگە جە ئیٚری بەشەی تەرەشا نییەنە، ئانە دنیانە کەرڎەنشا پووچەڵ بییەنۆ و ئانە هەکە کەریٚنیٚش گرڎش هۆرڕووشکیانۆ﴿١٦﴾ ئایا کەسێوە بەڵگیٚ ڕۆشنەش جەپەروەڎگاریشۆ پەنە درییبۆ و شاهیٚڎێچ چاڎیۆ-جە خوڎایۆ- بوانۆشۆ و وەڵیٚ ئاڎیچینە کتیٚبو مووسای هەکە پیٚشەوا و ڕەحمەت بیٚ باسش بکەرۆ، ئاڎیچیٚ ئیمانش پەنەبارا،پیٚسەنیٚ ئانیشا بەبیٚ بەڵگیٚ ئیمانش پەنە نمارا ؟ دەی ئا دەسە و کۆمەڵیٚ ئیمانش پەنە نمارا یاگیٚشا دلیٚ ئیٚرینە پەی حازرە کریٚنە، نەکەری توٚسەبارەت پی قورعانیە بگنینە گومانی، بەڕاسی ئاڎ هەقیٚوەن جە پەروەدگاریتۆ بەلاٚم فرەو خەڵکی ئیمان نمارا﴿١٧﴾جا کیٚ چاکەسیە زاڵمتەرەن هەکە دروێ دەمو خوڎایۆ هۆرمبەسۆ ؟ ئانیٚ نیشانەو پەروەرڎگاریشا مڎریا و شاهیٚڎەکیٚچ مواچانیٚ: ئوونیٚ ئانیٚنیٚ هەکە دروێشا بەستە دەموپەروەرڎگاریشاوە، هاگاڎاریٚ بیدیٚ لەعنەتەو خوڎای ئۆ زاڵمابۆ﴿١٨﴾ ئانیٚ هەکە ڕاو خوڎای مبەسا و خەڵکش چەنە لامڎانیٚ و ویٚشا بە ڕۆٚئاخیرەتی کافریٚنیٚ﴿١٩﴾

أُوْلَٰٓئِكَ لَمۡ يَكُونُواْ مُعۡجِزِينَ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَمَا كَانَ لَهُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ مِنۡ أَوۡلِيَآءَۘ يُضَٰعَفُ لَهُمُ ٱلۡعَذَابُۚ مَا كَانُواْ يَسۡتَطِيعُونَ ٱلسَّمۡعَ وَمَا كَانُواْ يُبۡصِرُونَ ﴿٢٠﴾ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ وَضَلَّ عَنۡهُم مَّا كَانُواْ يَفۡتَرُونَ ﴿٢١﴾ لَا جَرَمَ أَنَّهُمۡ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ هُمُ ٱلۡأَخۡسَرُونَ ﴿٢٢﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَأَخۡبَتُوٓاْ إِلَىٰ رَبِّهِمۡ أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلۡجَنَّةِۖ هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٢٣﴾ ۞مَثَلُ ٱلۡفَرِيقَيۡنِ كَٱلۡأَعۡمَىٰ وَٱلۡأَصَمِّ وَٱلۡبَصِيرِ وَٱلسَّمِيعِۚ هَلۡ يَسۡتَوِيَانِ مَثَلًاۚ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٢٤﴾ وَلَقَدۡ أَرۡسَلۡنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوۡمِهِۦٓ إِنِّي لَكُمۡ نَذِيرٞ مُّبِينٌ ﴿٢٥﴾ أَن لَّا تَعۡبُدُوٓاْ إِلَّا ٱللَّهَۖ إِنِّيٓ أَخَافُ عَلَيۡكُمۡ عَذَابَ يَوۡمٍ أَلِيمٖ ﴿٢٦﴾ فَقَالَ ٱلۡمَلَأُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِن قَوۡمِهِۦ مَا نَرَىٰكَ إِلَّا بَشَرٗا مِّثۡلَنَا وَمَا نَرَىٰكَ ٱتَّبَعَكَ إِلَّا ٱلَّذِينَ هُمۡ أَرَاذِلُنَا بَادِيَ ٱلرَّأۡيِ وَمَا نَرَىٰ لَكُمۡ عَلَيۡنَا مِن فَضۡلِۭ بَلۡ نَظُنُّكُمۡ كَٰذِبِينَ ﴿٢٧﴾ قَالَ يَٰقَوۡمِ أَرَءَيۡتُمۡ إِن كُنتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٖ مِّن رَّبِّي وَءَاتَىٰنِي رَحۡمَةٗ مِّنۡ عِندِهِۦ فَعُمِّيَتۡ عَلَيۡكُمۡ أَنُلۡزِمُكُمُوهَا وَأَنتُمۡ لَهَا كَٰرِهُونَ ﴿٢٨﴾

٢٢٤

ئـــانیْ جــــه زه‌میننـــــه ده‌ســــوخوڎاینه به‌رنه‌شییْنیْ و بیْژگه جه خوڎایچ دۆس و یاریْوه‌شا نه‌بییه‌ن، دووه‌قات عه‌زابشا پـه‌ی هـه‌ن دونیانـه نـه‌تاویْنیْ بژنـه‌وا و ڕاسـییچ نـه‌ۋینیْنیْ﴿۲۰﴾ ئانیْ ئانیْنیْ ویْشا دۆڕنا و ئانه‌یــچه هــۆرش به‌ســیْنیْ چه‌نه‌شــا ۋلاۋیــا﴿۲۱﴾ شــکه‌ش نییه‌نه‌چــه‌نه هه‌کــه ئانیْ جه ئاخیره‌تنـه ویْشا زه‌ره‌رمه‌نڎتـه‌رین که‌ســیْنیْ﴿۲۲﴾ ئـانیْ ئیمانـشا ئـاورڎ و کـــاریْ عالیْـــشا کـــه‌رڎیْ دلّـــشا به‌په‌روه‌رڎگاریـــشا ســـاکیانره ئـــانیْ به‌هه‌شـتییْنیْ و چـه‌نه‌ش نـه‌مریْنیْ﴿۲۳﴾ نمونـه‌و ئـی دۆه تیره‌یـه پیْـسه‌ن کـۆری و کـه‌ڕی وچـه‌م ساخی و بژنـه‌وی، ئایا پـه‌ی نمونه‌ی ئی دۆیْ پیْسه‌نیْ یۆترینی ؟ ده‌ی چی یاڎ نمه‌کـه‌ردیْوه؟﴿۲٤﴾ دیـاره‌ن ئیْمـه نووحما کیاسـت پـه‌ی لاو قۆمه‌کـه‌یش– واتـش– من هاگاڎارئه‌وه‌کـه‌ریْوه (ئه‌ره‌چلاّکنیْوه) ئاشکرانا په‌یتا﴿۲٥﴾ هه‌که بیْژگه جه خوڎای هیچ نه‌پرسدیْ، من فره متـه‌رسوو عه‌زابو ڕویْ په‌ڕ ئیْشی بیاۋۆ لاتا﴿۲٦﴾ ده‌سه‌ی ده‌سه‌لاّتداری کافر جه قۆمه‌که‌یش واتشا: تۆ هه‌رپیْسه یْوی جه ویْما مووینمیْ و هـه‌ر ئانیـشا مووینمیْ کۆتیْنیْ شوْنیت هه‌که داماگـه‌کیْمانیْ و ساڎیْ و بیْ ڕاییْنیْ و نمـه‌ۋینمیْ هیچ فه‌زلّیْوه‌تا ملو ئیْمه‌ره بۆ به‌لّکو ئیْمه به درۆزنیْتا مزانمیْ﴿۲۷﴾ واتش ئه‌ی قۆمه‌که‌م ئه‌ی ئه‌گه‌ر دیتا من ده‌لیل و به‌لّگیْم جه په‌روه‌ڎگاریمۆ بۆ و جه‌لایه‌نو ویشۆ ڕه‌حمـه‌تش په‌نه به‌خشابوو و شمـه ئیْنیْتا وه‌نه نه‌پیْویا و نه‌ویندیْشا ئایا مکریۆ یان ڕه‌وان ناچاریْتا بکه‌رمیْ ئیمانش په‌نه بارديْ جه حالّه‌تیْوه‌نه هه‌که شمه حه‌زشا په‌نه نمه‌که‌رديْ ؟﴿۲۸﴾

وَيَٰقَوْمِ لَآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مَالًا ۖ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى ٱللَّهِ ۚ وَمَآ أَنَا۠ بِطَارِدِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ ۚ إِنَّهُم مُّلَٰقُوا۟ رَبِّهِمْ وَلَٰكِنِّىٓ أَرَىٰكُمْ قَوْمًا تَجْهَلُونَ ﴿٢٩﴾ وَيَٰقَوْمِ مَن يَنصُرُنِى مِنَ ٱللَّهِ إِن طَرَدتُّهُمْ ۚ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٣٠﴾ وَلَآ أَقُولُ لَكُمْ عِندِى خَزَآئِنُ ٱللَّهِ وَلَآ أَعْلَمُ ٱلْغَيْبَ وَلَآ أَقُولُ إِنِّى مَلَكٌ وَلَآ أَقُولُ لِلَّذِينَ تَزْدَرِىٓ أَعْيُنُكُمْ لَن يُؤْتِيَهُمُ ٱللَّهُ خَيْرًا ۖ ٱللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا فِىٓ أَنفُسِهِمْ ۖ إِنِّىٓ إِذًا لَّمِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٣١﴾ قَالُوا۟ يَٰنُوحُ قَدْ جَٰدَلْتَنَا فَأَكْثَرْتَ جِدَٰلَنَا فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَآ إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿٣٢﴾ قَالَ إِنَّمَا يَأْتِيكُم بِهِ ٱللَّهُ إِن شَآءَ وَمَآ أَنتُم بِمُعْجِزِينَ ﴿٣٣﴾ وَلَا يَنفَعُكُمْ نُصْحِىٓ إِنْ أَرَدتُّ أَنْ أَنصَحَ لَكُمْ إِن كَانَ ٱللَّهُ يُرِيدُ أَن يُغْوِيَكُمْ ۚ هُوَ رَبُّكُمْ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٣٤﴾ أَمْ يَقُولُونَ ٱفْتَرَىٰهُ ۖ قُلْ إِنِ ٱفْتَرَيْتُهُۥ فَعَلَىَّ إِجْرَامِى وَأَنَا۠ بَرِىٓءٌ مِّمَّا تُجْرِمُونَ ﴿٣٥﴾ وَأُوحِىَ إِلَىٰ نُوحٍ أَنَّهُۥ لَن يُؤْمِنَ مِن قَوْمِكَ إِلَّا مَن قَدْ ءَامَنَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا۟ يَفْعَلُونَ ﴿٣٦﴾ وَٱصْنَعِ ٱلْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحْيِنَا وَلَا تُخَٰطِبْنِى فِى ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓا۟ ۚ إِنَّهُم مُّغْرَقُونَ ﴿٣٧﴾

وە ئـەی قۆمەکـەم مـن جیـاتی ئینـەی داواو هیچ مالێتـا وەنـە نمەکـەروو، کریێ من هـەر ئینـــا لاو خوڎایـــۆ،وە مـــن ئانیـــشا بەرنمەکـــەروو هەکـــە ئیمانـــشا ئـــاورڎەن، بەدڵنیاییۆ ئانێ میاواوە بە پەروەردگاریشا بـــەڵام موویـنـــوو شمـــە قۆمێوەنـــدێ نمەفامـــدێ﴿٢٩﴾ وە ئـــەی قۆمەکـــەم مـــن ئەگەر ئاڎیشا بەربکەروو وەرانوەرو خوڎای کـــێ ســـەرم کـــەروۆوە، ئایـــا ویرنمەکەردێوە﴿٣٠﴾پەنەیچتا نمەواچوو خەزێنەکێ خوڎای ئینێ لاو منۆ و غـەیبیچ نمـەزانوو ونمەواچـوو مـن فریـشتەنا و پـا ئیمانـــدارا هەکـــە وەرو چـــەماو شمـــە کـەمنرخێنێ نمەواچـوو خـوڎا خێرەشـا نمـەمجۆ ملـەرە،خوا ویـش مزانۆنـە چێش ئینا دەروونەکاشانە، خۆ ئەر پاسە بکـەروو شمـە گەرەکتانـە ئـا وەختـە ملوونـە ڕیـزو زاڵمـا﴿٣١﴾ واتـشا ئـەی نـووح بێـشك دەمەدەمێت چەنی کەرڎیمێ و فرەیچ دەمەدەمێت کەرڎە دەی ئەگەر جە ڕاسواچانی ئانە هەرەشێش پەنە مکەری بارەش پەیما﴿٣٢﴾ واتش بەڕاسی ئانە هەر خوڎا مارۆش ئەگەر گەرەکش بۆ شمـەیچ نەمـەتاودێ تـەفرەش بڎەیدێ﴿٣٣﴾ مۆچیاریچم کەڵکتا پەنـە نمەیاونۆ با گـەرەکم بۆ سـەرەمرەیچ مۆچیاریتا بکەروو، ئەگەر خوڎا گەرەکش بۆ سەرگەرڎانێتا بکەرۆ، ئاڎ پەروەرنتانە و مگێڵدێوە پەی لایش﴿٣٤﴾ یا هەر مواچا هۆرش بەست، بواچە ئەگەر هۆرم بەستەبۆ ئانە تاوانەکەش سەرو ویم مگنۆ و منیچ بەرینا جە ئا تاوانا شمە مکەردێشا﴿ ٣٥﴾ نیگا کیانیا پەی نووحی: بەڕاسیی جە قۆمەکەیت بێڕگە ئانیشا ئیمانشا ئاورڎەن هیچ کەسێوەتەر ئیمان نمارۆ دەی دڵتەنگ مەبە پانەی هەکە کەرێنێش و مکەراش﴿٣٦﴾ دەی بە نیگا و بەچەم چەنبییەی ئێمە کەشتییەکەی درۆس بکەرە و سەبارەت بە ئانیشا ستەمشاکەرڎ مەدۆنەم، بەڕاسیی ئانێ نوقمێ مبانێ﴿٣٧﴾

وَيَصْنَعُ ٱلْفُلْكَ وَكُلَّمَا مَرَّ عَلَيْهِ مَلَأٌ مِّن قَوْمِهِۦ سَخِرُوا۟ مِنْهُ ۚ قَالَ إِن تَسْخَرُوا۟ مِنَّا فَإِنَّا نَسْخَرُ مِنكُمْ كَمَا تَسْخَرُونَ ﴿٣٨﴾ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ مَن يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٣٩﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَ أَمْرُنَا وَفَارَ ٱلتَّنُّورُ قُلْنَا ٱحْمِلْ فِيهَا مِن كُلٍّ زَوْجَيْنِ ٱثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَن سَبَقَ عَلَيْهِ ٱلْقَوْلُ وَمَنْ ءَامَنَ ۚ وَمَآ ءَامَنَ مَعَهُۥٓ إِلَّا قَلِيلٌ ﴿٤٠﴾ ۞ وَقَالَ ٱرْكَبُوا۟ فِيهَا بِسْمِ ٱللَّهِ مَجْر۪ىٰهَا وَمُرْسَىٰهَآ ۚ إِنَّ رَبِّى لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٤١﴾ وَهِىَ تَجْرِى بِهِمْ فِى مَوْجٍ كَٱلْجِبَالِ وَنَادَىٰ نُوحٌ ٱبْنَهُۥ وَكَانَ فِى مَعْزِلٍ يَٰبُنَىَّ ٱرْكَب مَّعَنَا وَلَا تَكُن مَّعَ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٤٢﴾ قَالَ سَـَٔاوِىٓ إِلَىٰ جَبَلٍ يَعْصِمُنِى مِنَ ٱلْمَآءِ ۚ قَالَ لَا عَاصِمَ ٱلْيَوْمَ مِنْ أَمْرِ ٱللَّهِ إِلَّا مَن رَّحِمَ ۚ وَحَالَ بَيْنَهُمَا ٱلْمَوْجُ فَكَانَ مِنَ ٱلْمُغْرَقِينَ ﴿٤٣﴾ وَقِيلَ يَٰٓأَرْضُ ٱبْلَعِى مَآءَكِ وَيَٰسَمَآءُ أَقْلِعِى وَغِيضَ ٱلْمَآءُ وَقُضِىَ ٱلْأَمْرُ وَٱسْتَوَتْ عَلَى ٱلْجُودِىِّ ۖ وَقِيلَ بُعْدًا لِّلْقَوْمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٤٤﴾ وَنَادَىٰ نُوحٌ رَّبَّهُۥ فَقَالَ رَبِّ إِنَّ ٱبْنِى مِنْ أَهْلِى وَإِنَّ وَعْدَكَ ٱلْحَقُّ وَأَنتَ أَحْكَمُ ٱلْحَٰكِمِينَ ﴿٤٥﴾

دەسش کەرڎ بە دروْس کەرڎەی گەمیەکەی جا هەر تاقمێوە جە قۆمەکەیش هەکە دێنیْ لاشرە گاڵتەش پەنە کەرێنیْ، واتش ئەگەر ئیسە گاڵتەما پەنە مکەرڎیْ بێشك چۆڎمای ئێمەیچ گاڵتە بە شمە مکەرمیْ هەرپێسە گاڵتەما پەنەمکەردیْ﴿٣٨﴾ چۆڎمای مزاندیْ کیْ عەزابێوە حەیابەرش پەی مەیۆنە و عەزابێوە هەمیشەیی یەخێش مگێروْ﴿٣٩﴾ تا ئا وەختە ئەمرەما ئاما و یاوا، ئاوی جە تەنوورەکێوە فوارەش کەرڎ واتما ئەی نووح جە گرڎ نێر و مێڵێوە جوْتێوە هۆربگێرە و خێزان و کەس و کاریت بوومزەنە کەشتیەکە و هەرکەسێوەیچ ئیمانش ئارڎەن هۆرش بگێرە جگە ئوونیشا هەکە قەرارو جەزاو بیْ ئیمانییشا پەی بەرشییەن برێوە کەمیچ نەبوْ ئیمانشا پەنە ناورڎەبیْ﴿٤٠﴾ واتش سوارێش بیدیْ لوایش و لەنگەرگێرتەیش بەنامیْ خوڎایۆن، بەڕاسیی پەروەرنم چەنەوەش بییەی رەحمینەن﴿٤١﴾ کەشتیەکە پۆشاوە دلیْ شەپۆلێنە پێسە کەشی ۋیەریْ و نووح چڕیش کوڕەکەیش جە یاگیْ چەپێنە گیرش وارڎەبیْ: ئەی کوڕەکەم سواربە چەنیما و مەگنە تەکو کافرا﴿٤٢﴾ واتش پەنا مبەروو بە کەشێوی و جە ئاوەکیْ مپارێزنوْم، واتش ئاروْ هیچکەس نمەتاووْ کەسی جە ئەمرەو خوڎای بپارێزنوْ بێژگە ئانەی خوڎا وێش ڕەحمش پەنە بکەروْ، جا شەپۆلەو ئاویْ کۆتەنە بەینشا و لوانە ڕیزو نوقم بییەکا﴿٤٣﴾ ئینجا واچیا: ئەی زەمین ئاوەکێت قووتە بڎۆ و ئەی ئاسمان وارانت بگێرەۋە و ئاوی هورلووشیاوە و هەرمانە ئەنجام دریا و کەشتی سەرو کەشو جوودیۆ نیشتۆ و واچیا دەك دووریی هەر بەشەو قۆمو ستەمکارا بوْ﴿٤٤﴾ نووح هاوارش کەرڎ ئۆ پەروەرڎگاریش و واتش ئەی پەروەرڎگارم بەڕاسیی کوڕەکەم جە خێزانو منەن و بەڕاسیی بەڵێنەو تۆ ڕاسەنە و تۆ خاستەرین حاکمنی﴿٤٥﴾

قَالَ يَٰنُوحُ إِنَّهُۥ لَيْسَ مِنْ أَهْلِكَ إِنَّهُۥ عَمَلٌ غَيْرُ صَٰلِحٍ فَلَا تَسْـَٔلْنِ
مَا لَيْسَ لَكَ بِهِۦ عِلْمٌ إِنِّىٓ أَعِظُكَ أَن تَكُونَ مِنَ ٱلْجَٰهِلِينَ
﴿٤٦﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّىٓ أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَسْـَٔلَكَ مَا لَيْسَ لِى بِهِۦ عِلْمٌ وَإِلَّا
تَغْفِرْ لِى وَتَرْحَمْنِىٓ أَكُن مِّنَ ٱلْخَٰسِرِينَ ﴿٤٧﴾ قِيلَ يَٰنُوحُ
ٱهْبِطْ بِسَلَٰمٍ مِّنَّا وَبَرَكَٰتٍ عَلَيْكَ وَعَلَىٰٓ أُمَمٍ مِّمَّن مَّعَكَ
وَأُمَمٌ سَنُمَتِّعُهُمْ ثُمَّ يَمَسُّهُم مِّنَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٤٨﴾ تِلْكَ
مِنْ أَنۢبَآءِ ٱلْغَيْبِ نُوحِيهَآ إِلَيْكَ مَا كُنتَ تَعْلَمُهَآ أَنتَ
وَلَا قَوْمُكَ مِن قَبْلِ هَٰذَا فَٱصْبِرْ إِنَّ ٱلْعَٰقِبَةَ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٤٩﴾
وَإِلَىٰ عَادٍ أَخَاهُمْ هُودًا قَالَ يَٰقَوْمِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ
إِلَٰهٍ غَيْرُهُۥٓ إِنْ أَنتُمْ إِلَّا مُفْتَرُونَ ﴿٥٠﴾ يَٰقَوْمِ لَآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ
أَجْرًا إِنْ أَجْرِىَ إِلَّا عَلَى ٱلَّذِى فَطَرَنِىٓ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٥١﴾
وَيَٰقَوْمِ ٱسْتَغْفِرُوا۟ رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوٓا۟ إِلَيْهِ يُرْسِلِ ٱلسَّمَآءَ
عَلَيْكُم مِّدْرَارًا وَيَزِدْكُمْ قُوَّةً إِلَىٰ قُوَّتِكُمْ وَلَا تَتَوَلَّوْا۟
مُجْرِمِينَ ﴿٥٢﴾ قَالُوا۟ يَٰهُودُ مَا جِئْتَنَا بِبَيِّنَةٍ وَمَا نَحْنُ
بِتَارِكِىٓ ءَالِهَتِنَا عَن قَوْلِكَ وَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٥٣﴾

واتش ئەی نووح بەڕاسیی ئاڤ جەکەس وکار(خێزان) و تۆ نییەن، بەڕاسیی ئانە کارێوە عال نییەن،داواو چێوێم چەنە مەکەرە هەکە چەنەش نمەزانی،من مۆچیاریت مکەروو پاسەنەکەری بلینە ڕیزو نەفاما﴿٤٦﴾ واتش ئەی پەروەرڎگار بەڕاسیی من پەنات پەنە مگێروو هەکە داواو چێوێت بکەروو وەنە چەنەش نمەزانوو،خۆ ئەگەر چەنەم وەش نەبی وڕەحمم پەنە نەکەری من جە زەرەرمەنڎەکا مبوو﴿٤٧﴾ واچیا ئەی نووح بە سلأمەتی جە ئێمۆ بووەزەرە وار و بەرەکەت سەرو تۆ و سەرو ئا ئۆمەتایچە ئینیٚ چەنیت، ئا ئۆمەتایچە دمایی مەیانیٚ پەی موددەتێوە مووزمێشانە وەشیی و دمایی عەزابێوی ئێشنشا جەئێمۆ پەی میاوۆ﴿٤٨﴾ ئانیٚ هەوالیٚ غەیبینی بە وەحیە مکیانمێشا پەیت، وەلٚیٚ ئینەینە نەوێت و نەقۆمەکەت نەزانێندێشا، ئارام بگێرە بەڕاسیی ئەنجام(ئاقیبەت) هەر پەی پارێزکاران﴿٤٩﴾ پەی لاو عادیچ هوودی براشا کیاستما، واتش ئەی قۆمەکەم خوڎای بپرسدیٚ هیچ خوڎێوەتا نییەن بێژکە ئاڎی،شمە بێژگە جە درۆهۆربەستەی هیچیتەرتا نییەن پەنە﴿٥٠﴾ ئەی قۆمەکەم من سەرو ئینەیە داواو کرێتا وەنەنمەکەروو، کریٚ من تەنیا ئینا سەرو ئا زاتیۆ خولۆقنانەش،ئانە نمەبۆ ژیریٚ بیدیٚ؟﴿٥١﴾ وە ئەی قۆمەکەم داواو چنەوەش بییەی جەپەروەرڎگاریتا بکەردیٚ ئنجا بگێلٚدێوە پەی لایش جە ئاسمانۆ وارانتا بە خوڕڕەم پەی موارنۆ و قەوەت ووزۆ سەر قەوەتی و دەسەلأتیتا بە تاوانبارانە و تاوانۆ رووە هۆرمەکەردیٚ﴿٥٢﴾ واتشا ئەی هوود تۆ بەلٚگێوە ڕۆشنەت پەی ناوڕڎێنمیٚ و ئێمەیچ دەس جە خوڎایەکاما بە قسیٚ تۆ هۆرنمەگێرمیٚ و ئێمە ئیمانت پەنە نمارمێنە﴿٥٣﴾

إِن نَّقُولُ إِلَّا ٱعْتَرَىٰكَ بَعْضُ ءَالِهَتِنَا بِسُوٓءٍۗ قَالَ إِنِّيٓ أُشْهِدُ ٱللَّهَ
وَٱشْهَدُوٓاْ أَنِّي بَرِيٓءٞ مِّمَّا تُشْرِكُونَ ٥٤ مِن دُونِهِۦۖ فَكِيدُونِي
جَمِيعٗا ثُمَّ لَا تُنظِرُونِ ٥٥ إِنِّي تَوَكَّلْتُ عَلَى ٱللَّهِ رَبِّي وَرَبِّكُمۚ
مَّا مِن دَآبَّةٍ إِلَّا هُوَ ءَاخِذُۢ بِنَاصِيَتِهَآۚ إِنَّ رَبِّي عَلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسْتَقِيمٖ
٥٦ فَإِن تَوَلَّوْاْ فَقَدْ أَبْلَغْتُكُم مَّآ أُرْسِلْتُ بِهِۦٓ إِلَيْكُمْۚ وَيَسْتَخْلِفُ
رَبِّي قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّونَهُۥ شَيْـًٔاۚ إِنَّ رَبِّي عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٞ
٥٧ وَلَمَّا جَآءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا هُودٗا وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَعَهُۥ بِرَحْمَةٖ مِّنَّا
وَنَجَّيْنَٰهُم مِّنْ عَذَابٍ غَلِيظٖ ٥٨ وَتِلْكَ عَادٞۖ جَحَدُواْ بِـَٔايَٰتِ
رَبِّهِمْ وَعَصَوْاْ رُسُلَهُۥ وَٱتَّبَعُوٓاْ أَمْرَ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيدٖ ٥٩ وَأُتْبِعُواْ فِي
هَٰذِهِ ٱلدُّنْيَا لَعْنَةٗ وَيَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِۗ أَلَآ إِنَّ عَادٗا كَفَرُواْ رَبَّهُمْۗ أَلَا
بُعْدٗا لِّعَادٖ قَوْمِ هُودٖ ٦٠ ۞ وَإِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَٰلِحٗاۚ قَالَ يَٰقَوْمِ
ٱعْبُدُواْ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُۥۖ هُوَ أَنشَأَكُم مِّنَ ٱلْأَرْضِ
وَٱسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا فَٱسْتَغْفِرُوهُ ثُمَّ تُوبُوٓاْ إِلَيْهِۚ إِنَّ رَبِّي قَرِيبٞ مُّجِيبٞ
٦١ قَالُواْ يَٰصَٰلِحُ قَدْ كُنتَ فِينَا مَرْجُوّٗا قَبْلَ هَٰذَآۖ أَتَنْهَىٰنَآ أَن نَّعْبُدَ
مَا يَعْبُدُ ءَابَآؤُنَا وَإِنَّنَا لَفِي شَكّٖ مِّمَّا تَدْعُونَآ إِلَيْهِ مُرِيبٖ ٦٢

ئێمە هیچ نمەواچمیٚ ئانەی نەبوٚ هەکە برِیٚ جــە خوڎایــــەکاما خــــراپ دەســـــشا وەنەشــــانانی، واتــــش دەی مــــن خــــوڎای بەشــاهێڎ مگێروونــە و شمــەیچ شــاهێڎیٚ بیــدیٚ هەکــە مــن بەپراسیی بــەرینا چانەی مکــەردێش بــە هامبەشــو خــوڎای﴿٥٤﴾ بێژگــە جــە خــــوڎای،دەی گرڎتــا فێــلْ وتەلەکـەتا پـەیم بـوورزدیٚ کـار و دەرفەتـەم مەڎەیـدیٚ﴿٥٥﴾ مـن پەشتیتم بەستێنە بە خــــوڎای هەکـــە پـــەروەرڎگارو مــــن و پــــەروەرڎگارو شمەیــــچەن، هەرچـــی زینـــڎەوەرێوە هــەن جڵــەبش ئینــا مشتەو ئاڎینــە، بێگومــان پــەروەرڎگارو مــن ئینــا ســەرو رِێــوە رِاســێوە﴿٥٦﴾ جــا ئەگــەر رووەیــچ هوٚربکــەرا، دیــارەن ئانــە مــنش کیانیانــا پــوٚرە پــەیتا پەنــەم یاونایــدیٚ و، پــەروەرڎگارم قوٚمێوەتــەریٚ ۆزوٚ یاگێتــا و مــاروٚ شوٚنیتارە و شمــەیچ نمــەتاودیٚ هــیچ زەرەرێــو بیاونــدیٚ بــە خــوڎای، بەرِاســیی پــــەروەرڎگارم ســــەرو گردچــــێوێوە چــــەمڎاریکەر و چــــەنەئامان﴿٥٧﴾ جــا وەختێو ئەمرەما ئاما هوود و ئانیٚ ئیمانشا ئارڎەبیٚ چەنیش بە بەزەیی وێما نەجاتما دیٚ و جە عــەزابێوە هــەس و قورســیچ نــەجاتما دیٚ﴿٥٨﴾ ئانــەیچ قوٚمــو عادی،ئینکــاریی ئایەتــەکاو پەروەرڎگاریشا کــەرێنیٚ و جەپێغەمبەرەکاو خوڎای یاخییٚ بییٚ و گنێنیٚ شوٚنەو گرڎ زوٚرداریێوە سەرسەختی﴿٥٩﴾ جا چی دنییێنە لەعنەتەشا کوٚتە شوٚنی و جە قیامەتیچنە هەر مگنوٚ شوٚنیشا، هاگاڎاربە هەکە عاد بێئیمانیٚ بییٚ بە پەروەرنیشا، هاگاڎاریٚ بیدیٚ هەکە دووریی هەر بەشەو عادی قوٚمـو هـوودی بـوٚ﴿٦٠﴾پـەی سـەموودیچ سـاڵحی براشـا،واتش ئـەی قوٚمەکـەم خـوڎای بپرسـدیٚ خوڎایتـەرتا بێژگـە چاڎی نییـەن، ئـاڎی جـە زەمیننـە بـەدی ئاورڎێنـدیٚ و داواش وەنەکەرڎێنـدیٚ ئاوەڎانش بکـەردێوە دەی داواو چـەنەوەش بییـەیش چەنە بکـەردیٚ و ئنجا بگێڵدێوە پـەی لایش، بەرِاسیی پەروەرڎگارم نزیك و جواب ئەوەدەرەن﴿٦١﴾ واتـشا ئـەی ساڵح بەرِاسیی توٚ چێوەڵ دڵیٚ ئێمەنە یاگیٚ هومێڎی بێنی،ئایا رِاگێرییما مکەری جە پرسای ئانەی باب و باپیرەکاما پرسان و بەرِاسیی ئێمە شکەما هەنە چانەی هەکە توٚ مچرِیما پەیش و بەڎوٚینێنمیٚ چەنەش﴿٦٢﴾

قَالَ يَٰقَوْمِ أَرَءَيْتُمْ إِن كُنتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّي وَءَاتَىٰنِي مِنْهُ رَحْمَةً فَمَن يَنصُرُنِي مِنَ ٱللَّهِ إِنْ عَصَيْتُهُۥ فَمَا تَزِيدُونَنِي غَيْرَ تَخْسِيرٍ ﴿٦٣﴾ وَيَٰقَوْمِ هَٰذِهِۦ نَاقَةُ ٱللَّهِ لَكُمْ ءَايَةً فَذَرُوهَا تَأْكُلْ فِيٓ أَرْضِ ٱللَّهِ وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُوٓءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابٌ قَرِيبٌ ﴿٦٤﴾ فَعَقَرُوهَا فَقَالَ تَمَتَّعُوا۟ فِي دَارِكُمْ ثَلَٰثَةَ أَيَّامٍ ذَٰلِكَ وَعْدٌ غَيْرُ مَكْذُوبٍ ﴿٦٥﴾ فَلَمَّا جَآءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا صَٰلِحًا وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مَعَهُۥ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا وَمِنْ خِزْيِ يَوْمِئِذٍ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ ٱلْقَوِيُّ ٱلْعَزِيزُ ﴿٦٦﴾ وَأَخَذَ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ ٱلصَّيْحَةُ فَأَصْبَحُوا۟ فِي دِيَٰرِهِمْ جَٰثِمِينَ ﴿٦٧﴾ كَأَن لَّمْ يَغْنَوْا۟ فِيهَآ أَلَآ إِنَّ ثَمُودَا۟ كَفَرُوا۟ رَبَّهُمْ أَلَا بُعْدًا لِّثَمُودَ ﴿٦٨﴾ وَلَقَدْ جَآءَتْ رُسُلُنَآ إِبْرَٰهِيمَ بِٱلْبُشْرَىٰ قَالُوا۟ سَلَٰمًا قَالَ سَلَٰمٌ فَمَا لَبِثَ أَن جَآءَ بِعِجْلٍ حَنِيذٍ ﴿٦٩﴾ فَلَمَّا رَءَآ أَيْدِيَهُمْ لَا تَصِلُ إِلَيْهِ نَكِرَهُمْ وَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً قَالُوا۟ لَا تَخَفْ إِنَّآ أُرْسِلْنَآ إِلَىٰ قَوْمِ لُوطٍ ﴿٧٠﴾ وَٱمْرَأَتُهُۥ قَآئِمَةٌ فَضَحِكَتْ فَبَشَّرْنَٰهَا بِإِسْحَٰقَ وَمِن وَرَآءِ إِسْحَٰقَ يَعْقُوبَ ﴿٧١﴾

٢٢٩

واتــش ئـه‌ی قۆمه‌کـه‌م ئـه‌ی ئـه‌ر مـن جـه په‌روه‌رژگاریمۆ به‌ڵگێوه ئاشکرام په‌نه بۆ و جه وێشۆ ڕه‌حمه‌تش په‌نه به‌خشابوو، ده‌ی ئه‌گـه‌ر یـاخی بوونـه وه‌نـه‌ش کـێ میـاوۆ فریایمۆ؟ شمه بێژگه جه زه‌ره‌رمه‌نذیی هیچ کـه‌ڵکێوم په‌نـه نمه‌یاونـدێ﴿٦٣﴾ وه ئـه‌ی قۆمه‌که‌م ئینـه ووشترو خوذایـه‌ن کریـان بـه موعجیزه پـه‌یتا وازش چه‌نه باردێ با جه زه‌مینـو خوذاینـه بلـه‌وه‌ڕیۆ و بـه خـراب ده‌ســش نه‌ذه‌یدێنـه عــه‌زابێوه نزیــك مگێرۆتـا﴿٦٤﴾ که‌چـی سه‌ره‌شـا بڕی،جـا واتــش ده‌ی یانه‌کاتانانـه یــه‌رێ ڕوێ بوویـاردێش ئینـه وه‌عـدێوه‌ن هـه‌رگیز نمـه‌ووزیۆوه درۆ ﴿٦٥﴾ جـا وه‌ختـێ ئـه‌مره‌ما ئامـا سـاڵح و ئـانێ ئیمانـشا ئاورذه‌بێ چه‌نیش به ڕه‌حمه‌تو وێما و جه ڕیسوایی ئاڕۆیچه نه‌جات دێ، به‌ڕاسیی په‌روه‌رژگارو تۆ فره قـه‌وه‌ت و بالاّ ده‌سـه‌ن﴿٦٦﴾ ئانێچه سته‌مشا که‌رذ نه‌عره‌تێوه گرتـێ و جه یانه‌کاشانا لوێ چۆکێره﴿٦٧﴾ هـه‌ر ئه‌جێ هـه‌رگیز نـه‌بێنێ چه‌نه‌شا، هاگاداریێ بیدێ بێشك سه‌موود به‌په‌روه‌رنیشا کافرێ بیـێ، ده‌ی هاگـاداریێ بیـدێ دووریـی به‌شـه‌و سـه‌موودی بۆ﴿٦٨﴾ ئـه‌رێ کیانێکێمـا بـه مـژده‌ۆه ئـامێ پـه‌ی لاو ئیبراهیمـی واتـشا سـلاّم، واتش سلاّم،فره‌ش په‌نه نه‌شی گۆره‌کێوه برێژیاش ئاورذ﴿٦٩﴾ وه‌ختێ دیش ده‌سش په‌ی نمه‌بـه‌را هه‌رمانه‌کێش به ناپه‌سه‌نذه نیاره و تـه‌رسێشا گێرته‌ره، واتشا مه‌ته‌رسه ئێمه کیانییێنمێ په‌ی سـه‌رو قۆمو لووتی﴿٧٠﴾ ژه‌نه‌کێش مدرێبێره و ده‌سش که‌رذ به خـوای موژده‌مـا داپه‌نـه هه‌که ئیسحاقش مبۆ و جه دمای ئیسحاقیچ یه‌عقووب﴿٧١﴾

قَالَتْ يَٰوَيْلَتَىٰٓ ءَأَلِدُ وَأَنَا۠ عَجُوزٌ وَهَٰذَا بَعْلِى شَيْخًا ۖ إِنَّ هَٰذَا لَشَىْءٌ عَجِيبٌ ﴿٧٢﴾ قَالُوٓا۟ أَتَعْجَبِينَ مِنْ أَمْرِ ٱللَّهِ ۖ رَحْمَتُ ٱللَّهِ وَبَرَكَٰتُهُۥ عَلَيْكُمْ أَهْلَ ٱلْبَيْتِ ۚ إِنَّهُۥ حَمِيدٌ مَّجِيدٌ ﴿٧٣﴾ فَلَمَّا ذَهَبَ عَنْ إِبْرَٰهِيمَ ٱلرَّوْعُ وَجَآءَتْهُ ٱلْبُشْرَىٰ يُجَٰدِلُنَا فِى قَوْمِ لُوطٍ ﴿٧٤﴾ إِنَّ إِبْرَٰهِيمَ لَحَلِيمٌ أَوَّٰهٌ مُّنِيبٌ ﴿٧٥﴾ يَٰٓإِبْرَٰهِيمُ أَعْرِضْ عَنْ هَٰذَآ ۖ إِنَّهُۥ قَدْ جَآءَ أَمْرُ رَبِّكَ ۖ وَإِنَّهُمْ ءَاتِيهِمْ عَذَابٌ غَيْرُ مَرْدُودٍ ﴿٧٦﴾ وَلَمَّا جَآءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِىٓءَ بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا وَقَالَ هَٰذَا يَوْمٌ عَصِيبٌ ﴿٧٧﴾ وَجَآءَهُۥ قَوْمُهُۥ يُهْرَعُونَ إِلَيْهِ وَمِن قَبْلُ كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ٱلسَّيِّـَٔاتِ ۚ قَالَ يَٰقَوْمِ هَٰٓؤُلَآءِ بَنَاتِى هُنَّ أَطْهَرُ لَكُمْ ۖ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَلَا تُخْزُونِ فِى ضَيْفِىٓ ۖ أَلَيْسَ مِنكُمْ رَجُلٌ رَّشِيدٌ ﴿٧٨﴾ قَالُوا۟ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا لَنَا فِى بَنَاتِكَ مِنْ حَقٍّ وَإِنَّكَ لَتَعْلَمُ مَا نُرِيدُ ﴿٧٩﴾ قَالَ لَوْ أَنَّ لِى بِكُمْ قُوَّةً أَوْ ءَاوِىٓ إِلَىٰ رُكْنٍ شَدِيدٍ ﴿٨٠﴾ قَالُوا۟ يَٰلُوطُ إِنَّا رُسُلُ رَبِّكَ لَن يَصِلُوٓا۟ إِلَيْكَ ۖ فَأَسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِّنَ ٱلَّيْلِ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنكُمْ أَحَدٌ إِلَّا ٱمْرَأَتَكَ ۖ إِنَّهُۥ مُصِيبُهَا مَآ أَصَابَهُمْ ۚ إِنَّ مَوْعِدَهُمُ ٱلصُّبْحُ ۚ أَلَيْسَ ٱلصُّبْحُ بِقَرِيبٍ ﴿٨١﴾

واتش وەی ڕۆ من پیرەژەنێوەنا ئایا زاڕۆڵەم بۆ ؟! وە ئینەیچ مێرژەکەمەن پیرەن ! ئینە چیۆێوە فرە سەمەرەن!﴿٧٢﴾ واتشا ئایا سەرەت جە ئەمرەو خوڎای سوڕمەنۆ ؟ ڕەحمەت و بەرەکەتو خوڎایتا سەربۆ ئەی خێزانو ئی یانەیە، بەڕاسیی خوڎا حەمدکریای شکۆمەنڎەن ﴿٧٣﴾ جا وەختێو تەرسی ئیبراهیمش وەردا و موژدەکەش لا یاوا سەرو قۆمو لووتی کۆت دەمەدەمێ چەنیما﴿٧٤﴾ بەڕاسیی ئیبراهیم فرە سەرو وێ و فرە ئاهـ و دڵنەرم و ئەۆەگێڵابێ ﴿٧٥﴾ ئەی ئیبراهیم واز جە ئینەی بارە، بە تاقیق ئەمرەو پەروەرڎگاریت ئامێنە و ئانێ هەر مەر عەزابێوەشا پەی بەیۆ و هەرگیزیچ نمەگێڵۆۆە﴿٧٦﴾نێتر وەختێو کیانیاکێما ئامێ پەی لاو لووتی تێك شیی پەنەشا و بە ئامایشا دنیاش وەنە ئاماوە ووریێو دڵو وێشنە واتش ئینە ڕۆێۆی هەر فرە سەختی پەڕ مەینەتەن ﴿٧٧﴾ قۆمەکەش یۆتری کێشێنێ و بەپەلە ئامێ پەی لایش ئاڎێ وەڵتەریچ خەریکێ کارە ئاوەڕووبەرەکا وێشا بێنێ، واتش ئەی قۆمەکەم: ئانێ کناچەکێمەنێ ئاڎێ پاکتەرێنێ پەیتا،پارێز جە خوڎای بکەرڎێ و شەرمەسارو مێمانەکام مەکەرڎێ، ئانە پیێوە فامیڎەتا نییەن چەنە ؟﴿٧٨﴾ واتشا دیارەن تۆ مزانی هیچ هەقێوما نییەن سەرو کناچەکاتۆ و تۆ وێت خاس مزانی چێشما گەرەکەن﴿٧٩﴾ واتش وەشڵەی قەوەتم مەڕیابیێ ملتارە یان تاوابیێم پەنابەروو بە سووچێوی مەحکەمی﴿٨٠﴾ واتشا ئەی لووت بەڕاسیی ئێمە کیانیێ پەروەرڎگاریتەنمێ نمەیاوا لات،جا تۆ خاوخێزانت جە بەشێوەو شەوێنە بەربکەرە و هیچکەستا لانەکەرۆۆە بێژگە جە ژەنەکێت،بەڕاسیی ئا عەزابە هەکە یەخێشا مگێرۆ یەخۆ ئاڎیچێ مگێرۆ، بەڕاسیی واڎەشا سوبحێوەن، دەی ئایا سوبحێو نزیك نییەن؟﴿٨١﴾

فَلَمَّا جَآءَ أَمْرُنَا جَعَلْنَا عَٰلِيَهَا سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهَا
حِجَارَةً مِّن سِجِّيلٍ مَّنضُودٍ ﴿٨٢﴾ مُّسَوَّمَةً عِندَ رَبِّكَ
وَمَا هِيَ مِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ بِبَعِيدٍ ﴿٨٣﴾ ۞ وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ
شُعَيْبًا قَالَ يَٰقَوْمِ ٱعْبُدُواْ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُۥ
وَلَا تَنقُصُواْ ٱلْمِكْيَالَ وَٱلْمِيزَانَ إِنِّيٓ أَرَىٰكُم بِخَيْرٍ
وَإِنِّيٓ أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ مُّحِيطٍ ﴿٨٤﴾ وَيَٰقَوْمِ
أَوْفُواْ ٱلْمِكْيَالَ وَٱلْمِيزَانَ بِٱلْقِسْطِ وَلَا تَبْخَسُواْ ٱلنَّاسَ
أَشْيَآءَهُمْ وَلَا تَعْثَوْاْ فِي ٱلْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٨٥﴾ بَقِيَّتُ
ٱللَّهِ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ وَمَآ أَنَا۠ عَلَيْكُم
بِحَفِيظٍ ﴿٨٦﴾ قَالُواْ يَٰشُعَيْبُ أَصَلَوٰتُكَ تَأْمُرُكَ أَن نَّتْرُكَ
مَا يَعْبُدُ ءَابَآؤُنَآ أَوْ أَن نَّفْعَلَ فِيٓ أَمْوَٰلِنَا مَا نَشَٰٓؤُاْ إِنَّكَ
لَأَنتَ ٱلْحَلِيمُ ٱلرَّشِيدُ ﴿٨٧﴾ قَالَ يَٰقَوْمِ أَرَءَيْتُمْ إِن كُنتُ
عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّي وَرَزَقَنِي مِنْهُ رِزْقًا حَسَنًا وَمَآ أُرِيدُ أَنْ
أُخَالِفَكُمْ إِلَىٰ مَآ أَنْهَىٰكُمْ عَنْهُ إِنْ أُرِيدُ إِلَّا ٱلْإِصْلَٰحَ
مَا ٱسْتَطَعْتُ وَمَا تَوْفِيقِيٓ إِلَّا بِٱللَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ﴿٨٨﴾

جا وەختێو ئەمرەما ئاما ئا یاگێما دەمەونخوونە کەرڎۆ و بە تەوەنێوە جە هەرێ سوورئەوەکریێ تەوەنوارانێما کەرڎێ چین سەرو چینی﴿٨٢﴾ جەلایەنو پەروەرڎگاریتەوە ئا تەوەنێ گرڎ نیشانێ کریێ بێنێ، پاسەیچ نەبۆ جە زاڵماوە دوورێ بانێ﴿٨٣﴾ پەی مەدیەنیچ شوعەیبی براشا،واتش ئەی قۆمەکەم خوڎای پرسدێ هیچ خوڎێوتا بێژگە چاڎی نییەن، پیمانە و کێشانەیچنە کەم وکەسریی مەکەردێ،من ۋینووتا ئینایدێ خێرەنە و بەڕاسیی من متەرسوو عەزابو ڕۆێۆی تۆقدەری بگێرۆتا﴿٨٤﴾ ئەی قۆمەکەم باپیمانە و کێشانەتا تێر و تەمام بۆ و دادپەروەرانە چەنیشا جمدێۆە و کەل وپەلو خەڵکی کەم مەکەردێۆە و جە زەمیننە تۆمو خرابەی مەشاندێ و بەدکارێ مەبیدێ﴿٨٥﴾ ئەگەر ئیماندارێندێ ئانە خوڎای ئاستەنۆ خاستەرەن پەیتا خۆ من سەرتاوە پارێزگار نییەنان﴿٨٦﴾ واتشا ئەی شوعەیب ئایا نمایەکێت ئەمرەت پەنەمکەرا هەکە دەس هۆربگێرمێ چانەی باب و باپیرەکێما پرسێنێش یان جە ماڵ وسامانمانە هەرچیما گەرەکەن بکەرمێ ؟ خۆ بەڕاسیی تۆ سەرو وێ و فامیڎەنی﴿٨٧﴾ واتش ئەی قۆمەکەم ئەی ئەگەر دیتا بەڵگێ ڕۆشنەم جە لایەنو پەروەرنیمۆ چەنی بۆ و جە لایەنو وێشۆ ڕزقێوە خاس و پاکش دابوو پەنە چێش ؟ من گەرەکم نییەن پێچەوانەتا بکەروو چانەینە هەکە نەهیەش جە شمە مکەروو، من بێژگە خاس سازی تا ئا حەنڎە متاۆوو هیچی تەرم گەرەك نییەن و بە مەبەس یاوایچم(دەسباردایچم) هەر بە دەسو خوڎایەن، پەشتیم بە ئاڎی بەستێنە و پەی لاو ئاڎیچی مگێڵووۆ﴿٨٨﴾

وَيَٰقَوْمِ لَا يَجْرِمَنَّكُمْ شِقَاقِيٓ أَن يُصِيبَكُم مِّثْلُ مَآ أَصَابَ قَوْمَ نُوحٍ أَوْ قَوْمَ هُودٍ أَوْ قَوْمَ صَٰلِحٍۚ وَمَا قَوْمُ لُوطٍ مِّنكُم بِبَعِيدٍ ﴿٨٩﴾ وَٱسْتَغْفِرُواْ رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوٓاْ إِلَيْهِۚ إِنَّ رَبِّي رَحِيمٌ وَدُودٌ ﴿٩٠﴾ قَالُواْ يَٰشُعَيْبُ مَا نَفْقَهُ كَثِيرًا مِّمَّا تَقُولُ وَإِنَّا لَنَرَىٰكَ فِينَا ضَعِيفًاۖ وَلَوْلَا رَهْطُكَ لَرَجَمْنَٰكَۖ وَمَآ أَنتَ عَلَيْنَا بِعَزِيزٍ ﴿٩١﴾ قَالَ يَٰقَوْمِ أَرَهْطِيٓ أَعَزُّ عَلَيْكُم مِّنَ ٱللَّهِ وَٱتَّخَذْتُمُوهُ وَرَآءَكُمْ ظِهْرِيًّاۖ إِنَّ رَبِّي بِمَا تَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ﴿٩٢﴾ وَيَٰقَوْمِ ٱعْمَلُواْ عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنِّي عَٰمِلٌۖ سَوْفَ تَعْلَمُونَ مَن يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَمَنْ هُوَ كَٰذِبٌۖ وَٱرْتَقِبُوٓاْ إِنِّي مَعَكُمْ رَقِيبٌ ﴿٩٣﴾ وَلَمَّا جَآءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا شُعَيْبًا وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَعَهُۥ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا وَأَخَذَتِ ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ ٱلصَّيْحَةُ فَأَصْبَحُواْ فِي دِيَٰرِهِمْ جَٰثِمِينَ ﴿٩٤﴾ كَأَن لَّمْ يَغْنَوْاْ فِيهَآۗ أَلَا بُعْدًا لِّمَدْيَنَ كَمَا بَعِدَتْ ثَمُودُ ﴿٩٥﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِـَٔايَٰتِنَا وَسُلْطَٰنٍ مُّبِينٍ ﴿٩٦﴾ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَإِيْهِۦ فَٱتَّبَعُوٓاْ أَمْرَ فِرْعَوْنَۖ وَمَآ أَمْرُ فِرْعَوْنَ بِرَشِيدٍ ﴿٩٧﴾

٢٣٢

وه ئـه‌ى قۆمه‌كـه‌م بـا ناكۆكيتـا چـه‌نى مـن پاسـه‌تا په‌نـه نه‌كـه‌رۆ چـێوانێوه پێـسه ئانيـشا تووشـو قۆمـو نـووحى يـان قۆمـو هـوودى يـا قۆمـو سـاڵحى ئـامێ تووشـو شمـه‌يچ بـه‌يانێ،قۆمو لـووتى فـره دوورێ نييـه‌نێ چـه‌نه‌تاوه﴿٨٩﴾ ده‌ى داواو چـه‌نه وه‌ش بييـه‌ى جه‌پـه‌روه‌رژگاريتا بكـه‌ردێ و بگێڵدێوه په‌ى لايش به‌ڕاسيى په‌روه‌رژگارم ره‌حمينى دۆسپه‌روه‌ره‌ن﴿٩٠﴾ واتشا ئه‌ى شوعه‌يب فره نمياومێنه چانه‌ى مواچيش و ئێمه خاس مووينمێ تۆ دلێمانه زايفنـى(لاوازنـــى) ئه‌گـــه‌ر وه‌رو عه‌شـــره‌ته‌كه‌يت نه‌بييـه‌بيێ تـه‌وه‌نوارانت كـه‌رێنمێ، خۆتـۆ ده‌سه‌ڵاتت ملو ئێمه‌ره نييـه‌ن ﴿٩١﴾ واتـش ئه‌ى قۆمه‌كـه‌م ئايا عه‌شره‌ته‌كه‌م جه لاتـاوه جـه خـوژاى ده‌سـه‌ڵاتدارته‌ره‌ن و ووزتـه‌نتا په‌شـــته‌و گۆشـــا و ويرتـــا شـــييه‌نۆ ؟ پـــه‌روه‌رژگارم دۆره‌و ئانـــه‌يش دان هه‌كـــه مكه‌رديش﴿٩٢﴾ ئه‌ى قۆمه‌كه‌م چنژ متـاودێ كـارو وێتا بكـه‌ردێ، منيچ كـارو وێم مكـه‌روو، دمايى مزاندێ كێ عـه‌زابى ئاوه‌ڕووبـه‌رش پـه‌ى مـه‌يۆ و كـێ دڕۆزنـه‌ن،ده‌ى چه‌مژارى بكـه‌ردێ منيچ چـه‌نى شمه چه‌مژاريكه‌رنا﴿٩٣﴾ جا وه‌ختێ ئه‌مره‌ما ئاما شوعه‌يب و ئانێ ئيمانشا ئاورژه‌بێ چـه‌نيش بـه بـه‌زه‌يى وێمـا نـه‌جاتما دێ و ئـانێچ سته‌مـشا كـه‌رژ نه‌عره‌ته‌كـه‌ى گێرتـێ و جـه يانه‌كاشـانه ئـامێ چۆكێره﴿٩٤﴾ ئه‌جێ هـه‌رگيز چا يانانـه نـه‌بيێنێ، ها ئاگادار بـه دوورييـى هـه‌ر بـه‌شـه‌و مـه‌ديـه‌نى بۆ هه‌رپێـسه سـه‌موود دووركۆتـۆ﴿٩٥﴾ بێـشك مووسـاما بـه چـنژ ئايـه‌تێ و مـوعجێزێ ئاشـكرێوه كياســت(٩٦) پــه‌ى لاو فيرعــه‌ونى و دارودەســه‌كه‌يش كه‌چــى خه‌ڵكه‌كــه كــۆت شــۆنه‌و ئــه‌مره‌و فيرعه‌ونى،خۆ ئه‌مره‌و فيرعه‌ونيچ پاسه نه‌بۆ فاميژانێ بيێ بۆ﴿٩٧﴾

يَقْدُمُ قَوْمَهُۥ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ فَأَوْرَدَهُمُ ٱلنَّارَ ۖ وَبِئْسَ ٱلْوِرْدُ ٱلْمَوْرُودُ ﴿٩٨﴾ وَأُتْبِعُوا۟ فِى هَٰذِهِۦ لَعْنَةً وَيَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ ۚ بِئْسَ ٱلرِّفْدُ ٱلْمَرْفُودُ ﴿٩٩﴾ ذَٰلِكَ مِنْ أَنۢبَآءِ ٱلْقُرَىٰ نَقُصُّهُۥ عَلَيْكَ ۖ مِنْهَا قَآئِمٌ وَحَصِيدٌ ﴿١٠٠﴾ وَمَا ظَلَمْنَٰهُمْ وَلَٰكِن ظَلَمُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ ۖ فَمَآ أَغْنَتْ عَنْهُمْ ءَالِهَتُهُمُ ٱلَّتِى يَدْعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مِن شَىْءٍ لَّمَّا جَآءَ أَمْرُ رَبِّكَ ۖ وَمَا زَادُوهُمْ غَيْرَ تَتْبِيبٍ ﴿١٠١﴾ وَكَذَٰلِكَ أَخْذُ رَبِّكَ إِذَآ أَخَذَ ٱلْقُرَىٰ وَهِىَ ظَٰلِمَةٌ ۚ إِنَّ أَخْذَهُۥٓ أَلِيمٌ شَدِيدٌ ﴿١٠٢﴾ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً لِّمَنْ خَافَ عَذَابَ ٱلْـَٔاخِرَةِ ۚ ذَٰلِكَ يَوْمٌ مَّجْمُوعٌ لَّهُ ٱلنَّاسُ وَذَٰلِكَ يَوْمٌ مَّشْهُودٌ ﴿١٠٣﴾ وَمَا نُؤَخِّرُهُۥٓ إِلَّا لِأَجَلٍ مَّعْدُودٍ ﴿١٠٤﴾ يَوْمَ يَأْتِ لَا تَكَلَّمُ نَفْسٌ إِلَّا بِإِذْنِهِۦ ۚ فَمِنْهُمْ شَقِىٌّ وَسَعِيدٌ ﴿١٠٥﴾ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ شَقُوا۟ فَفِى ٱلنَّارِ لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَشَهِيقٌ ﴿١٠٦﴾ خَٰلِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ ٱلسَّمَٰوَٰتُ وَٱلْأَرْضُ إِلَّا مَا شَآءَ رَبُّكَ ۚ إِنَّ رَبَّكَ فَعَّالٌ لِّمَا يُرِيدُ ﴿١٠٧﴾ ۞ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ سُعِدُوا۟ فَفِى ٱلْجَنَّةِ خَٰلِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ ٱلسَّمَٰوَٰتُ وَٱلْأَرْضُ إِلَّا مَا شَآءَ رَبُّكَ ۖ عَطَآءً غَيْرَ مَجْذُوذٍ ﴿١٠٨﴾

جه ڕۆ قیامەتینه مگنۆ وەڵیْ قۆمەکەیش و بەرۆشا پەی دلیْ ئێری، عیش چاشۆن و ڕایه ملاشەنه﴿٩٨﴾ ئانیْ هەر جه ئی دنیێنه و جه قیامەتیچنه لەعنەته مووزیۆ شۆنیشا،عیش چا خەڵاتیه هەکه خەڵات مکریا﴿٩٩﴾ ئانه جه دەنگ و باساو دەگایەکان مگێڵنمێشۆ پەیت هەنێشا هەڵای ئینیْ پێوه و هەنێچشا کاولْ بیێنیْ﴿١٠٠﴾ ئێمه زوڵمما نەکەرڎیْ وەنه بەڵام ئاڎیْ وێشا زوڵمشا کەرڎ ئۆ وێشا،جا وەختێویچ ئەمرەو پەروەرڎگاریت ئاما، ئاخوڎێشا هەکه چەنی خوڎای گۆرەی هاوارشا وەنه کەرێنیْ نەیاویْ فریایشاوه و بێژگه جه زەرەری و دلێنەشیەی هیچشا پەی زیاڎ نەکەرڎیْ﴿١٠١﴾ وەنەگێرتەی پەروەرڎگاریت پاسنەن جه وەختێوەنه مگێرۆ ئا دەگایا هەکه خەڵکەکەش ستەمکارەن، بێگومان گێرتەیش پەڕئیشی سەختەن﴿١٠٢﴾ دیارەن چانەینه پەنڎه هەنه پەی کەسێوه هەکه جه عەزابو ئاخیرەتی مترسۆ، ئانه ڕۆێوەن خەڵکیش پەی کۆمکریۆوه و ئانه ڕۆێوه دیار و وینیان﴿١٠٣﴾ پەی وەختێوه کەمی دیاری کریای نەبۆ ئا ڕۆیه دما نمەوزمیْ﴿١٠٤﴾ جا جه ڕۆێنه هەکه مەیۆ بە ئیزنو خوڎای نەبۆ کەس پەیش نییەن قسیْ بکەرو،هەنێشا بەدبەختیْ و هەنێچشا بەختیارێنیْ﴿١٠٥﴾ بەڵام ئانیْ بەڎبەختیْ بیێنیْ جه دلیْ ئێرەکەینه هەناسەدای و هەناسه ئەوەدایشا پەی هەن﴿١٠٦﴾ تا ئاسمانەکیْ و زەمین هەنیْ ئاڎیْ بە هەمیشەیی جه ئێرەکەنه مەناوه سامەگەر پەروەرڎگارت گەرەکش بۆ،بێگومان پەروەرڎگارت بەکارەن پەی هەرچێوێوه گەرەکش بۆ﴿١٠٧﴾بەڵام ئانێچه بەختیاریْ بیێنیْ جه بەهەشتەنه پەی هەمیشەیی(بەنەمریی) و هەتا ئاسمانەکیْ و زەمین هەنیْ مەناوه سامەگەر پەروەرڎگارت گەرەکش بۆ، ئینه خەڵاتێوەن بڕیایش نییەن﴿١٠٨﴾

فَلَا تَكُ فِي مِرْيَةٍ مِّمَّا يَعْبُدُ هَٰٓؤُلَآءِ مَا يَعْبُدُونَ إِلَّا كَمَا يَعْبُدُ
ءَابَآؤُهُم مِّن قَبْلُ وَإِنَّا لَمُوَفُّوهُمْ نَصِيبَهُمْ غَيْرَ مَنقُوصٍ
(١٠٩) وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى ٱلْكِتَٰبَ فَٱخْتُلِفَ فِيهِ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ
سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيبٍ
(١١٠) وَإِنَّ كُلًّا لَّمَّا لَيُوَفِّيَنَّهُمْ رَبُّكَ أَعْمَٰلَهُمْ إِنَّهُۥ بِمَا يَعْمَلُونَ
خَبِيرٌ (١١١) فَٱسْتَقِمْ كَمَآ أُمِرْتَ وَمَن تَابَ مَعَكَ وَلَا تَطْغَوْاْ
إِنَّهُۥ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ (١١٢) وَلَا تَرْكَنُوٓاْ إِلَى ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ
فَتَمَسَّكُمُ ٱلنَّارُ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ مِنْ أَوْلِيَآءَ ثُمَّ
لَا تُنصَرُونَ (١١٣) وَأَقِمِ ٱلصَّلَوٰةَ طَرَفَيِ ٱلنَّهَارِ وَزُلَفًا مِّنَ
ٱلَّيْلِ إِنَّ ٱلْحَسَنَٰتِ يُذْهِبْنَ ٱلسَّيِّـَٔاتِ ذَٰلِكَ ذِكْرَىٰ
لِلذَّٰكِرِينَ (١١٤) وَٱصْبِرْ فَإِنَّ ٱللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ ٱلْمُحْسِنِينَ
(١١٥) فَلَوْلَا كَانَ مِنَ ٱلْقُرُونِ مِن قَبْلِكُمْ أُوْلُواْ بَقِيَّةٍ يَنْهَوْنَ
عَنِ ٱلْفَسَادِ فِي ٱلْأَرْضِ إِلَّا قَلِيلًا مِّمَّنْ أَنجَيْنَا مِنْهُمْ وَٱتَّبَعَ
ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ مَآ أُتْرِفُواْ فِيهِ وَكَانُواْ مُجْرِمِينَ (١١٦) وَمَا
كَانَ رَبُّكَ لِيُهْلِكَ ٱلْقُرَىٰ بِظُلْمٍ وَأَهْلُهَا مُصْلِحُونَ (١١٧)

٢٣٤

جـه پووچـەڵیی ئانـەی ئـانیْ پرسـاش مەگنەنە گومانیی، ئانیْ هـەر ئانەی مپرسا هەکە وەڵتەر باب و باپیرەکیْشا پرسیْنیْش و، بیْگومـان ئیْمـەیچ بـەبیْ کـەم وکـوڕیی جـەزاو کارەکـاو ویْـشا مـذەیمیْوە پەنەشا﴿١٠٩﴾ بیْگومان ئیْمە کتیْبما دا بە مووسـای و جیـاوازییش چـەنە بـەرپاکریا، جا ئەگەر وەروئانەی نـەبییٚ پـەروەرذگاریت وەڵتەر قەرار سەردان بیْشك زوو داوەرییشا بەینەنـە کریـیْ،وە بەڕاسیی ئـاذیْ ئیسەیچ هەر ئینیْ شك و گومانەنە چەنەش﴿١١٠﴾ بەڕاسـیی پـەروەرذگارت بـە تیْـرو تـەمامی جەزاو هەرمانەکاشـا مذۆوە، بەڕاسیی ئاذ خـاس هاگـاذارەن پانـەی مکـەراش﴿١١١﴾ دەی هەرپیْسە ئـەمرەت پەنـە کرییْنـە ڕیْـك وڕاس بە و بۆیـەرە، ویْت و ئانیْچە گیْلیْنیٚ و ئینـیْ چـەنیت بـا چامنیْ بـا نەکـەردیْ سەرپیْـچی بکـەردیْ، خـوذا بووینـەن پـا هـەرمانا مکەردیْـشا﴿١١٢﴾ مـەیلتا چـەنی ئانیـشا نـەبۆ هەکـە ستەمـشا کـەرذەن ئیْـر میـاۆ لاتا(تەقیۆتاپۆ) بیْژگە جە خوذای هیچکەس دۆستا نییەن و دماییچ سەر نمەوزیەیدیْ﴿١١٣﴾ جە هـەرذویْ سـەرەکاو ڕۆیـۆ و بـە سـەعاتەو شـەویْنە نمابکەرە،هـەرمانیْ عـالیْ هـەرمانیْ خرابـیْ دلیْنـە مبەرا، ئینە یاذەوەرییْوەن پەی ئانیشا خوذاشا ویرمگنۆوە﴿١١٤﴾ ئارام بگیْرە بیْگومان خـوذا کارو کارخاسا گوم نمەکەرۆ﴿١١٥﴾ ئانە چی جە دلیْ ئۆمەتەکاو وەڵیْ شمەنە برِیـو خیْروازیْ نـەبییْ جە سـەرزەمینەنە ڕاگیْریـی جـە بـەذکاریی بکـەرانیْ ؟ بیْژگـە ئـا چنذ کەسـە کەمەیـە هەکـە نـەجاتما دیْ چەنەشـا، ئانیْچە هەکـە ستەمشاکەرذ هـەر کـۆتیْ شـوْنەو ویـارای ویْشا و تاوانبـاریْ بیـیْ﴿١١٦﴾ بـەدڵنیاییۆ پـەروەرذگارت بەناهـەق(بەستـەم) دیْهاتـەکا ویْرانـیْ نەکـەریْ جە وەختیْنـە خەڵکەکەشا خاس سازیْ بانیْ﴿١١٧﴾

وَلَوْ شَآءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ ٱلنَّاسَ أُمَّةً وَٰحِدَةً وَلَا يَزَالُونَ مُخْتَلِفِينَ ﴿١١٨﴾ إِلَّا مَن رَّحِمَ رَبُّكَ وَلِذَٰلِكَ خَلَقَهُمْ وَتَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ ٱلْجِنَّةِ وَٱلنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿١١٩﴾ وَكُلًّا نَّقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنۢبَآءِ ٱلرُّسُلِ مَا نُثَبِّتُ بِهِۦ فُؤَادَكَ وَجَآءَكَ فِى هَٰذِهِ ٱلْحَقُّ وَمَوْعِظَةٌ وَذِكْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٢٠﴾ وَقُل لِّلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ ٱعْمَلُوا۟ عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنَّا عَٰمِلُونَ ﴿١٢١﴾ وَٱنتَظِرُوٓا۟ إِنَّا مُنتَظِرُونَ ﴿١٢٢﴾ وَلِلَّهِ غَيْبُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَإِلَيْهِ يُرْجَعُ ٱلْأَمْرُ كُلُّهُۥ فَٱعْبُدْهُ وَتَوَكَّلْ عَلَيْهِ وَمَا رَبُّكَ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٢٣﴾

ترتيبها ١٢ — سُورَةُ يُوسُفَ — آياتها ١١١

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓر تِلْكَ ءَايَٰتُ ٱلْكِتَٰبِ ٱلْمُبِينِ ﴿١﴾ إِنَّآ أَنزَلْنَٰهُ قُرْءَٰنًا عَرَبِيًّا لَّعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢﴾ نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ أَحْسَنَ ٱلْقَصَصِ بِمَآ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ هَٰذَا ٱلْقُرْءَانَ وَإِن كُنتَ مِن قَبْلِهِۦ لَمِنَ ٱلْغَٰفِلِينَ ﴿٣﴾ إِذْ قَالَ يُوسُفُ لِأَبِيهِ يَٰٓأَبَتِ إِنِّى رَأَيْتُ أَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا وَٱلشَّمْسَ وَٱلْقَمَرَ رَأَيْتُهُمْ لِى سَٰجِدِينَ ﴿٤﴾

٢٣٥

خـوْ پـەروەرنت ئەگـەر گـەرەكش بییـە بیـیْ خـەڵكی كـەریْ بـە یـەك نەتەبـە ئانـا هـەلاّی هــەر جیــاوازیْنیْ بــەینو ویْــشانە﴿١١٨﴾ سـامەگەر كەسـیْو پـەروەرنیت ڕەحـم پەنـە كــەرڎەبوْ، هــەر پــەی ئانەیچـشە خــەڵقیْ كـــەردیْنیْ، وە قـــەرارو پـــەروەرڎگاریت تـەمامیان(هـەڕادیان)-هەكـە فـەرماوانش- بەڕاسیی جەحەنەڎەمی گرڎ جە خەڵكی و جە جنـی پـەڕ مكەروونـە﴿١١٩﴾ئینـە گرڎ جە هـەواڵو پێغەممـەران مگێڵنمێشوْ پـەیت پـەی ئینـەت دڵـت پەنـەش بمـەرزنمێرە، جا چـــی هەوالآنـــە حـــەق و موْچـــیاریی و یـاداوەریی جـە ڕاو تـوْوە پـەی ئیمانـدارا ئامــان﴿١٢٠﴾ پانیشایـچە بوواچـە هەكـە ئیمانمارا یاگوْ ویْتانە چیْشتا پەنە مكریوْ بكەردیْش ئێمە كارو ویْما مكەرمیْ ﴿١٢١﴾ وە چـــــەمەڕیْ بیـــــدیْ ئێمـــــە چـەمەڕێنمیْ﴿١٢٢﴾ غـەیبو ئاسمانـەكا و زەمینی هەر پەی خوڎاین و كار گردش مگێڵوْوە پەی لاو ئاڎی،دەی بپەرسەش و پەشتیش پەنە گاریچت بیْهاگا نییە جە ئانەی مكەردیْش﴿١٢٣﴾

سوورەتـوْ ﴿ یوسف ﴾ ی

سەڎ و یانزە ئایەتێنە

بە نامیْ خوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

ئەلیْف لـیْ ڕیْ،ئینـیْ چنڎ ئایـەتێوەنیْ جە كتێبـە ئاشكرا(ڕوْشـن) كـەی﴿١﴾ قورئانێوەن بە زوانـی عەرەبیی ئێمە وەزنانرە بەشكو ژیریْ بیدیْ﴿٢﴾ ئێمە چی قورئانەنە هەكە بە نیگا كیاستەنما پـەیت عالتەرین ڕازیْت پەی مگێڵنمێوە هەرچنڎە توْ وەڵیْ ئێڎینە جە بێهاگایەكا بێنی﴿٣﴾ ئانەبیْ یوسف بە تاتەیش واتش ئەی تاتە من دیم- وەرمنە - یانزە هەساریْ و ڕوْجیار و مانگە دیێم تلوْرەم پـەی بەرێنیْ﴿٤﴾

قَالَ يَٰبُنَيَّ لَا تَقۡصُصۡ رُءۡيَاكَ عَلَىٰٓ إِخۡوَتِكَ فَيَكِيدُواْ لَكَ كَيۡدًاۖ
إِنَّ ٱلشَّيۡطَٰنَ لِلۡإِنسَٰنِ عَدُوّٞ مُّبِينٞ ﴿٥﴾ وَكَذَٰلِكَ يَجۡتَبِيكَ
رَبُّكَ وَيُعَلِّمُكَ مِن تَأۡوِيلِ ٱلۡأَحَادِيثِ وَيُتِمُّ نِعۡمَتَهُۥ عَلَيۡكَ
وَعَلَىٰٓ ءَالِ يَعۡقُوبَ كَمَآ أَتَمَّهَا عَلَىٰٓ أَبَوَيۡكَ مِن قَبۡلُ إِبۡرَٰهِيمَ
وَإِسۡحَٰقَۚ إِنَّ رَبَّكَ عَلِيمٌ حَكِيمٞ ﴿٦﴾ ۞لَّقَدۡ كَانَ فِي يُوسُفَ
وَإِخۡوَتِهِۦٓ ءَايَٰتٞ لِّلسَّآئِلِينَ ﴿٧﴾ إِذۡ قَالُواْ لَيُوسُفُ وَأَخُوهُ أَحَبُّ
إِلَىٰٓ أَبِينَا مِنَّا وَنَحۡنُ عُصۡبَةٌ إِنَّ أَبَانَا لَفِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٍ ﴿٨﴾
ٱقۡتُلُواْ يُوسُفَ أَوِ ٱطۡرَحُوهُ أَرۡضٗا يَخۡلُ لَكُمۡ وَجۡهُ أَبِيكُمۡ
وَتَكُونُواْ مِنۢ بَعۡدِهِۦ قَوۡمٗا صَٰلِحِينَ ﴿٩﴾ قَالَ قَآئِلٞ مِّنۡهُمۡ
لَا تَقۡتُلُواْ يُوسُفَ وَأَلۡقُوهُ فِي غَيَٰبَتِ ٱلۡجُبِّ يَلۡتَقِطۡهُ بَعۡضُ
ٱلسَّيَّارَةِ إِن كُنتُمۡ فَٰعِلِينَ ﴿١٠﴾ قَالُواْ يَٰٓأَبَانَا مَا لَكَ لَا تَأۡمَ۬نَّا عَلَىٰ
يُوسُفَ وَإِنَّا لَهُۥ لَنَٰصِحُونَ ﴿١١﴾ أَرۡسِلۡهُ مَعَنَا غَدٗا يَرۡتَعۡ وَيَلۡعَبۡ
وَإِنَّا لَهُۥ لَحَٰفِظُونَ ﴿١٢﴾ قَالَ إِنِّي لَيَحۡزُنُنِيٓ أَن تَذۡهَبُواْ بِهِۦ وَأَخَافُ
أَن يَأۡكُلَهُ ٱلذِّئۡبُ وَأَنتُمۡ عَنۡهُ غَٰفِلُونَ ﴿١٣﴾ قَالُواْ لَئِنۡ
أَكَلَهُ ٱلذِّئۡبُ وَنَحۡنُ عُصۡبَةٌ إِنَّآ إِذٗا لَّخَٰسِرُونَ ﴿١٤﴾

واتش ڕۆڵەکەم وەرمەکەیت نەگێڵنیۆ پەی براکات نەکو فیڵ وگەڕەت وەنە بکەرا، بەڕاسیی شەیتان دوژمەنی ئاشکراو ئینسانیەن﴿٥﴾ پا نۆعە پەروەرڎگارت هۆرت ۋچنۆ و جە تابێڵو وەرما فێرت مکەرۆ و ناعمەتەکاو وێش سەرو خانەواڎەو یەعقوبیۆ تەمامنۆنە هەرپێسە وەڵتەر بە تەمامیی وارنێش ملو هەرڎوێ بابایاترە ئیبراهیم و ئیسحاق، بەڕاسیی پەروەرڎگارت بزان و دانان﴿٦﴾ دیارەن جە سەرگوزەشتەو یوسفی و برایەکاشنە چنڎەها نیشانێ(ئایەتێ) هەنێ پەی سوعالکەرا﴿٧﴾ ئانەبێ واتشا بەدڵنیاییۆ یوسف و براکەش جە ئێمە لاو تاتەیماوە وەشەویستەرێنێ جە وەختێوەنە ئێمە کۆمەڵێوێ چەنەئامێنمێ، بەڕاسیی تاتەما ئینا جە گومڕاییٚ ئاشکرانە﴿٨﴾ یوسفی بکوشدێ یان فڕەش بڎەیدێنە زەمینێوی دوور هەتا ڕووەو تاتەیتا بکریۆتانە و پەی شمە بۆ ئێتر دماو ئاڎی بیدێ بە قۆمێوی ڕێکێ و پێکێ﴿٩﴾ یۆ جە بوواچەکاشا واتش یوسفی مەکوشدێ و بووزدێشنە دلێ بنەو بیرێ پانە بڕیۆ کارەوانکەرێ مەیانێ و مێزاشەۋە و مبەرانێش ئەگەر هەر گەرەکتانە کارەکەی بکەردێ﴿١٠﴾ واتشا ئەی تاتە ئانە چێشتەن و چی جە بارەو یوسفێو ئەمین نیەنی چەنیما ؟ خۆ بەڕاسیی ئێمە وەشما مسیۆ و مۆچیاریش مکەرمێ﴿١١﴾ سوبحێو(سەوای) بکیانەش چەنیما با وەشیی بۆیارۆ و گەمە بکەرۆ و بەڕاسیی ئێمەیچ پارێزنێشەنمێ﴿١٢﴾ واتش ئاخر من دڵتەنگو ئانەی مبوو بەردێش و متەرسوو ڤەرگ بووەرۆش و شمە هاگاتا نەبۆ چەنەش﴿١٣﴾ واتشا جا ئێمە هەکە کۆمەڵێوی چەنە ئامێنمێ و ئاڎ لامانە ڤەرگ بووەرۆش دەی پاسە بۆ ئێمە دۆڕیێنمێ﴿١٤﴾

فَلَمَّا ذَهَبُواْ بِهِۦ وَأَجْمَعُوٓاْ أَن يَجْعَلُوهُ فِي غَيَٰبَتِ ٱلْجُبِّۚ وَأَوْحَيْنَآ
إِلَيْهِ لَتُنَبِّئَنَّهُم بِأَمْرِهِمْ هَٰذَا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٥﴾ وَجَآءُوٓ
أَبَاهُمْ عِشَآءً يَبْكُونَ ﴿١٦﴾ قَالُواْ يَٰٓأَبَانَآ إِنَّا ذَهَبْنَا نَسْتَبِقُ
وَتَرَكْنَا يُوسُفَ عِندَ مَتَٰعِنَا فَأَكَلَهُ ٱلذِّئْبُۖ وَمَآ أَنتَ
بِمُؤْمِنٍ لَّنَا وَلَوْ كُنَّا صَٰدِقِينَ ﴿١٧﴾ وَجَآءُو عَلَىٰ قَمِيصِهِۦ
بِدَمٍ كَذِبٍۚ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنفُسُكُمْ أَمْرًاۖ فَصَبْرٌ جَمِيلٌۖ
وَٱللَّهُ ٱلْمُسْتَعَانُ عَلَىٰ مَا تَصِفُونَ ﴿١٨﴾ وَجَآءَتْ سَيَّارَةٌ
فَأَرْسَلُواْ وَارِدَهُمْ فَأَدْلَىٰ دَلْوَهُۥۖ قَالَ يَٰبُشْرَىٰ هَٰذَا غُلَٰمٌۚ وَأَسَرُّوهُ
بِضَٰعَةًۚ وَٱللَّهُ عَلِيمٌۢ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾ وَشَرَوْهُ بِثَمَنٍۭ بَخْسٍ
دَرَٰهِمَ مَعْدُودَةٍ وَكَانُواْ فِيهِ مِنَ ٱلزَّٰهِدِينَ ﴿٢٠﴾ وَقَالَ
ٱلَّذِي ٱشْتَرَىٰهُ مِن مِّصْرَ لِٱمْرَأَتِهِۦٓ أَكْرِمِي مَثْوَىٰهُ عَسَىٰٓ
أَن يَنفَعَنَآ أَوْ نَتَّخِذَهُۥ وَلَدًاۚ وَكَذَٰلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي
ٱلْأَرْضِ وَلِنُعَلِّمَهُۥ مِن تَأْوِيلِ ٱلْأَحَادِيثِۚ وَٱللَّهُ غَالِبٌ عَلَىٰٓ
أَمْرِهِۦ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢١﴾ وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُۥٓ
ءَاتَيْنَٰهُ حُكْمًا وَعِلْمًاۚ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٢٢﴾

٢٣٧

جا وەختیٚ بەرڎشا و کوٚبییٚوە سەرو ئانەی ڤزاشەنە دلیٚ تاریکایی بنەو بیرەکیٚ نیگاما پەی کیاست بیٚشك ڕویٚ بوٚ هەواڵو ئینەی بڎەی بە براکات و ئاڎیٚ شعوورش پەنە نەکەرانیٚ﴿١٥﴾ ویٚرەگا دەمەو عیشا ئامیٚوە پەی لاو تاتەیشا و گرەوای گرەویٚنیٚ﴿١٦﴾ واتشا ئەی تاتە ئیٚمە لوایمیٚ وەلاٚوبڕکیٚ کەریٚنمیٚ و یوسفما لاو کەلوپەلەکاماوە ئاست جیا ئیٚتر وەرگی وارڎ، بەلاٚم خوٚ توٚ هەرچنڎ ڕاسیچ بواچمیٚ بڕواما پەنە نمەکەری﴿١٧﴾ وونیٚوە ساختیٚشا کەرڎیٚبیٚ ملو گجیەکەیشرە، واتش نەخیٚر بەڵکو شمە ویٚتا پەی ویٚتا ئینەتا ڕازنانوٚ و سازنان دەی من و ئارامگیٚرتەییٚوی زەریف خوڎا کوٚمەککەرەن سەبارەت پانەی شمە باسش مکەردیٚ﴿١٨﴾ جا کارەوانیٚو ئاما، ئاوئاورەکەشا کیاست پەی ئاویٚ سەتڵەکیٚش ئاستەرە پەی بنەو بیرەکیٚ، واتش موژدە ئینە گەنجیٚوەن، شاراشاوە و کەرڎشا بە کەرەسەو وورەتەی،خوڎا بزانەن پانەی مکەراش﴿١٩﴾ بە نرخیٚوە هەرزانە وورەتشا هەکە جە چنڎ دەرهەمیٚوە زیاتەر نەترازییٚ و جە وورەتەیشەنە فرەکەم تەماعیٚ بیٚنیٚ﴿٢٠﴾ ئا کەسە هە کە جە میسرنە ئەساش بە ژەنەکیٚش واتش ویرت لاو خاسی ڕا و جایشوٚ بوٚ بەڵکو کەڵکما پەنە بیاونوٚ یان بکەرمیٚش بە کوڕو ویٚما، پا نوٚعە یوسفما جە زەمیننە مەرزنارە پەی ئینەی فیٚرو تابیٚلو وەرماش بکەرمیٚ،خوڎا زاڵەن سەرو هەرمانا ویٚشرە بەلاٚم خەڵکی نمەزانوٚ﴿٢١﴾ جا وەختیٚ یاوا بە تونڎیی و توٚڵیی(هەڕەتو) ویٚش حوکم و عیلمما داپەنە و هەر ئەپا نوٚعیچە جەزاو کارخاسا مڎەیمیٚوە﴿٢٢﴾

وَرَٰوَدَتْهُ ٱلَّتِي هُوَ فِي بَيْتِهَا عَن نَّفْسِهِۦ وَغَلَّقَتِ ٱلْأَبْوَٰبَ
وَقَالَتْ هَيْتَ لَكَۚ قَالَ مَعَاذَ ٱللَّهِۖ إِنَّهُۥ رَبِّيٓ أَحْسَنَ مَثْوَايَۖ
إِنَّهُۥ لَا يُفْلِحُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٢٣﴾ وَلَقَدْ هَمَّتْ بِهِۦۖ وَهَمَّ بِهَا
لَوْلَآ أَن رَّءَا بُرْهَٰنَ رَبِّهِۦۚ كَذَٰلِكَ لِنَصْرِفَ عَنْهُ ٱلسُّوٓءَ
وَٱلْفَحْشَآءَۚ إِنَّهُۥ مِنْ عِبَادِنَا ٱلْمُخْلَصِينَ ﴿٢٤﴾ وَٱسْتَبَقَا
ٱلْبَابَ وَقَدَّتْ قَمِيصَهُۥ مِن دُبُرٍ وَأَلْفَيَا سَيِّدَهَا لَدَا ٱلْبَابِۚ
قَالَتْ مَا جَزَآءُ مَنْ أَرَادَ بِأَهْلِكَ سُوٓءًا إِلَّآ أَن يُسْجَنَ أَوْ عَذَابٌ
أَلِيمٌ ﴿٢٥﴾ قَالَ هِيَ رَٰوَدَتْنِي عَن نَّفْسِيۚ وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِّنْ
أَهْلِهَآ إِن كَانَ قَمِيصُهُۥ قُدَّ مِن قُبُلٍ فَصَدَقَتْ وَهُوَ مِنَ
ٱلْكَٰذِبِينَ ﴿٢٦﴾ وَإِن كَانَ قَمِيصُهُۥ قُدَّ مِن دُبُرٍ فَكَذَبَتْ وَهُوَ
مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿٢٧﴾ فَلَمَّا رَءَا قَمِيصَهُۥ قُدَّ مِن دُبُرٍ قَالَ إِنَّهُۥ
مِن كَيْدِكُنَّۖ إِنَّ كَيْدَكُنَّ عَظِيمٌ ﴿٢٨﴾ يُوسُفُ أَعْرِضْ عَنْ
هَٰذَاۚ وَٱسْتَغْفِرِي لِذَنۢبِكِۖ إِنَّكِ كُنتِ مِنَ ٱلْخَاطِـِٔينَ
﴿٢٩﴾ ۞ وَقَالَ نِسْوَةٌ فِي ٱلْمَدِينَةِ ٱمْرَأَتُ ٱلْعَزِيزِ تُرَٰوِدُ فَتَىٰهَا
عَن نَّفْسِهِۦۖ قَدْ شَغَفَهَا حُبًّاۖ إِنَّا لَنَرَىٰهَا فِي ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٣٠﴾

ئا ژەنـیٚ هەکە یوسف جە یانەشـەنە بـیْ تەماعەش کەرڎەنە و گەرەکش بیْ جوْت بوْ چەنیش، بەرەکیْش سـەرژەنا و واتـش بوْ و پەلەبکـەرە، واتـش پـەنا بـە خـوڎای ئـاڎ پەروەرنمـەن و یـاگیْوە خاسـەش پـەی سازنانیْ، بەڕاسیی ستەمکاریْ سـەرفرازیْ نمەبا﴿٢٣﴾ ئاڎە هەڵمەتەش داپەی ئیْڎی، ئەگـەر ئـاڎ بەڵگـەو پـەروەرڎگاریش نەڎیـە بیـیٚ هەڵمەتـە دیٚ پـەی ئیْـڎیْ،پی نوْعـە بەرشـیی هـەتا خرابـە و بـیْ ئـاوەڕوویيش چـەنە لابڎەیمیْ،بەڕاسـیی ئـاڎ جـە بەنـڎە پاڵفتـە دڵسوْزەکامانە﴿٢٤﴾ هەرڎوْیْشا بـە وەڵاوبڕکـیْ ڕووەو بەرەکـە لـویٚ و گجیەکـەو یوسـفیش جـە دمـاوە دڕی و ئاغاکـەو ئاڎیْشا وەروبەرەکەینـە دی، واتـش ئـاخوْ جەزاو ئا کەسیە هەکە گەرەکش بیْ خرابە چـەنی خیْزانەکـەیت بکـەروْ بیْژگـە چانەی حـەبس بکریـوْ یـان عـەزابیْوە ئیْشن بڎریوْ مشیوْم چیْشسەبوْ؟﴿٢٥﴾ واتـش ئـاڎە تەماعـەش کـەرڎیْ بـیْ من، شـاهیْڎیْوەیچ جە قوْمـەکاو ئاڎیْ شاهیْڎییش دا: ئەگەر گجیەکەش جە وەرۆ دڕیابوْ ئاڎە ڕاس مواچوْنە و ئەو جە دروْزنان﴿٢٦﴾ خوْ ئەگـەر گجیەکـەش جـە پەشتیۆ دڕیابوْ ئاڎە دروْیْ مکـەروْ و ئـەو جـەڕاس واچان﴿٢٧﴾ جا وەختـیٚ دیـش گجیەکـەش جـە دمـاوە دڕیـان واتـش بیْـشك ئینـە فڕوفیْڵـو شمـەن، بەڕاسـی فڕوفیْڵتـا فـرە گـوْرەن﴿٢٨﴾ یوسـف واز چـی باسـیە بـارە و ژەنـیْ داواو چـەنەوەش بییـەی گونـاحو تاوانەکـەیت بکەرە،بیْشك توْ جە خەتابارانی﴿٢٩﴾ کوْمەڵیْوە ژەنا جە شارەکەنە واتشا ژەنـەکیْ عـەزیزو میسری دڵـش شـییەن خولامەکـەو ویْـش و عەشـقش یـاوان پـەڕەکاو دڵـیش، بیْگومـان ئیْمـە ئـا ژەنـیْ جـە ویْڵییْوی ئاشکرانە مووینمیْ﴿٣٠﴾

فَلَمَّا سَمِعَتْ بِمَكْرِهِنَّ أَرْسَلَتْ إِلَيْهِنَّ وَأَعْتَدَتْ لَهُنَّ مُتَّكَـًٔا وَءَاتَتْ كُلَّ وَٰحِدَةٍ مِّنْهُنَّ سِكِّينًا وَقَالَتِ ٱخْرُجْ عَلَيْهِنَّ فَلَمَّا رَأَيْنَهُۥٓ أَكْبَرْنَهُۥ وَقَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ وَقُلْنَ حَٰشَ لِلَّهِ مَا هَٰذَا بَشَرًا إِنْ هَٰذَآ إِلَّا مَلَكٌ كَرِيمٌ ﴿٣١﴾ قَالَتْ فَذَٰلِكُنَّ ٱلَّذِى لُمْتُنَّنِى فِيهِ وَلَقَدْ رَٰوَدتُّهُۥ عَن نَّفْسِهِۦ فَٱسْتَعْصَمَ وَلَئِن لَّمْ يَفْعَلْ مَآ ءَامُرُهُۥ لَيُسْجَنَنَّ وَلَيَكُونًا مِّنَ ٱلصَّٰغِرِينَ ﴿٣٢﴾ قَالَ رَبِّ ٱلسِّجْنُ أَحَبُّ إِلَىَّ مِمَّا يَدْعُونَنِىٓ إِلَيْهِ وَإِلَّا تَصْرِفْ عَنِّى كَيْدَهُنَّ أَصْبُ إِلَيْهِنَّ وَأَكُن مِّنَ ٱلْجَٰهِلِينَ ﴿٣٣﴾ فَٱسْتَجَابَ لَهُۥ رَبُّهُۥ فَصَرَفَ عَنْهُ كَيْدَهُنَّ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٣٤﴾ ثُمَّ بَدَا لَهُم مِّنۢ بَعْدِ مَا رَأَوُا۟ ٱلْءَايَٰتِ لَيَسْجُنُنَّهُۥ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٣٥﴾ وَدَخَلَ مَعَهُ ٱلسِّجْنَ فَتَيَانِ قَالَ أَحَدُهُمَآ إِنِّىٓ أَرَىٰنِىٓ أَعْصِرُ خَمْرًا وَقَالَ ٱلْءَاخَرُ إِنِّىٓ أَرَىٰنِىٓ أَحْمِلُ فَوْقَ رَأْسِى خُبْزًا تَأْكُلُ ٱلطَّيْرُ مِنْهُ نَبِّئْنَا بِتَأْوِيلِهِۦٓ إِنَّا نَرَىٰكَ مِنَ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٣٦﴾ قَالَ لَا يَأْتِيكُمَا طَعَامٌ تُرْزَقَانِهِۦٓ إِلَّا نَبَّأْتُكُمَا بِتَأْوِيلِهِۦ قَبْلَ أَن يَأْتِيَكُمَا ذَٰلِكُمَا مِمَّا عَلَّمَنِى رَبِّىٓ إِنِّى تَرَكْتُ مِلَّةَ قَوْمٍ لَّا يُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَهُم بِٱلْءَاخِرَةِ هُمْ كَٰفِرُونَ ﴿٣٧﴾

٢٣٩

جا وەختێو تیرو تانەش ئەژنەڤیێ کیاستش شۆنیشا و یاگێوە وەشەو پالۆ دایش پەی حازرێ کەرذێ و هەریۆ کارذێوەش دێ دەسۆ و واتش بزیەرە پەی دلێشا، وەختێو دیشا بە گۆرەشا نیارە و دەسێ وێشا بڕیێشا و ۋاتشا: وەی نامۆ خوذای، نا، ئینە بەشەر نییەن،ئینە جە فریشتێوە قەذرداری پۆلاوە هیچی تەر نییەن﴿٣١﴾ واتش ئانە ئا کەسەنە هەکە شمە سەرش سەرزەنشتو من مکەردێ، بێشك من تەماعەم کەرذەنە ئاذی و ئاذ وێش گێرت،خۆ ئەگەر بێ و ئانە من ئەمرەش پەنە مکەروو نەکەرۆش بێگومان کریۆنە حەبس و جە زەلیلا بۆ﴿٣٢﴾ واتش ئەی پەروەرذگار حەبس کریاییم لاوە وەشەویس تەرەن هەتا ئانە ئاذێ چڕام پەیش، ئەگەر فڕوفێلشا لانەذەی چەنەم مەیلشا مکەروونە و ملوونە ڕیزو نەفاما﴿٣٣﴾ پەروەرذگارش جوابو دۆعاکێش داشۆ و فڕوفێلو ئاذیشاش لادا چەنەش، بەڕاسیی ئاذ بژنەوی بزانەن﴿٣٤﴾ ئنجا دماو ئانەی ئا گرذ بەڵگێشا دیێ پەیشا بەرکۆت پاسە خاسەن تا موددەتێو حەبسش بکەران﴿٣٥﴾ دۆێ کورێ گەنجێچ چەنیش لوێنە حەبسخانە، یۆشا واتش من وەرمەنە دیم هەنگووری شوارێنی پەی شەرابی، ئەویچشا واتش من وەرمەنە دیم نانم هۆرگێرتەبێ سەرو سەرەیمۆ و باڵندێ چەنەش وەرێنێ،هاگاذاریما بکەرە جە تابێڵەکەی، بەڕاسی ئێمە تۆما بە پیاخاس مگنی وەروچەما﴿٣٦﴾ یوسفی وات هەر ژەمە وارذێوە هەکە مەیۆ پەی هەرذویتا ۋەڵێ ئانەینە پەیتا بێ و بووەرذێش تابێلو وەرمەکاتا پەنە مواچوو، ئانەو شمە بەشێوەن چانەی پەروەرذگاریم فێرکەرذەنا، بەڕاسیی من دینو قۆمێوەم واز چەنە ئاوەرذەن ئیمان نمارانێ بە خوذای و ئاذێ کافرێنێ بە ئاخیرەتی﴿٣٧﴾

وَٱتَّبَعۡتُ مِلَّةَ ءَابَآءِيٓ إِبۡرَٰهِيمَ وَإِسۡحَٰقَ وَيَعۡقُوبَۚ مَا كَانَ لَنَآ أَن نُّشۡرِكَ بِٱللَّهِ مِن شَيۡءٖۚ ذَٰلِكَ مِن فَضۡلِ ٱللَّهِ عَلَيۡنَا وَعَلَى ٱلنَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَشۡكُرُونَ ﴿٣٨﴾ يَٰصَٰحِبَيِ ٱلسِّجۡنِ ءَأَرۡبَابٞ مُّتَفَرِّقُونَ خَيۡرٌ أَمِ ٱللَّهُ ٱلۡوَٰحِدُ ٱلۡقَهَّارُ ﴿٣٩﴾ مَا تَعۡبُدُونَ مِن دُونِهِۦٓ إِلَّآ أَسۡمَآءٗ سَمَّيۡتُمُوهَآ أَنتُمۡ وَءَابَآؤُكُم مَّآ أَنزَلَ ٱللَّهُ بِهَا مِن سُلۡطَٰنٍۚ إِنِ ٱلۡحُكۡمُ إِلَّا لِلَّهِ أَمَرَ أَلَّا تَعۡبُدُوٓاْ إِلَّآ إِيَّاهُۚ ذَٰلِكَ ٱلدِّينُ ٱلۡقَيِّمُ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعۡلَمُونَ ﴿٤٠﴾ يَٰصَٰحِبَيِ ٱلسِّجۡنِ أَمَّآ أَحَدُكُمَا فَيَسۡقِي رَبَّهُۥ خَمۡرٗاۖ وَأَمَّا ٱلۡأٓخَرُ فَيُصۡلَبُ فَتَأۡكُلُ ٱلطَّيۡرُ مِن رَّأۡسِهِۦۚ قُضِيَ ٱلۡأَمۡرُ ٱلَّذِي فِيهِ تَسۡتَفۡتِيَانِ ﴿٤١﴾ وَقَالَ لِلَّذِي ظَنَّ أَنَّهُۥ نَاجٖ مِّنۡهُمَا ٱذۡكُرۡنِي عِندَ رَبِّكَ فَأَنسَىٰهُ ٱلشَّيۡطَٰنُ ذِكۡرَ رَبِّهِۦ فَلَبِثَ فِي ٱلسِّجۡنِ بِضۡعَ سِنِينَ ﴿٤٢﴾ وَقَالَ ٱلۡمَلِكُ إِنِّيٓ أَرَىٰ سَبۡعَ بَقَرَٰتٖ سِمَانٖ يَأۡكُلُهُنَّ سَبۡعٌ عِجَافٞ وَسَبۡعَ سُنۢبُلَٰتٍ خُضۡرٖ وَأُخَرَ يَابِسَٰتٖۖ يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡمَلَأُ أَفۡتُونِي فِي رُءۡيَٰيَ إِن كُنتُمۡ لِلرُّءۡيَا تَعۡبُرُونَ ﴿٤٣﴾

٢٤٠

کۆتـەنایچ شـوٚنەو دینـو بـاب و باپیرەکـام ئیبراهیم و ئیسحاق و یـەعقووب، ئێمـە ڕەوا نەبیـەن پـەیما هـیچ چـێویٚ بکـەرمیٚ بـە هامبەشـو خـوڤای، ئینـە فـەزڵو خوڤایـەن سـەرماوە و سـەرو خـەڵکیۆ بـەڵاٚم فـرەو خـەڵکی سوپاسـو خـوڤای نمەکـەرا ﴿٣٨﴾ ئـەی دووە ڕەفیقەکـەو حەبـسخانەیم ئایـا چنڎ پـەروەرنێوە پـڕگییٚ و وەڵـیٚ خاسێنیٚ یان خوڤێوە تاق وتەنیای زاڵی قودرەتمەنڎ ؟﴿٣٩﴾ هەرچـی شمـە مپەرسـدێش بێژگـە جە خوڤای تـەنیا کۆمەڵە نامێوەنیٚ وێتا و بـاب وباپیرەکاتـا نیـێنیٚ پـوٚ و هیـچی تەر،خوڤایچ بەڵگێوەش نەکیاستێنە سەرو پەسەنڎکەرڎەیشا، حـوکم تـەنیا هـەر پـەی خوڤایەن،ئـەمرەش کەرڎێنـە بێژگـە جـە وێـش هـیچ چـێوینوەتەر نەپەرسـدیٚ، دینـی ڕاس و ئەرەمـەرزیا هـەر ئانـەن بـەڵاٚم فـرەو خـەڵکی نمەزانا﴿٤٠﴾ ئەی دووە ڕەفێقەکەو حەبسخانەیم ! یوٚ جە شمە مبوٚ بە مەیگێڵنوٚ پاشای و مەی مڎوٚ بـە پـەروەرەن(ئاغـە) مکـەیش، ئەویتـەریچ چـوارمێخە کێـشیوٚ و کریـوٚ دارەرە باڵنـدیٚ جـە گوٚشـتو سـەرەیش مـووەرا، ئاکـارە داواو زانـایش کەرديێنـدیٚ قـەرارش سـەر دریـان﴿٤١﴾ پانەیـشا هەکـە ئـەجێش نـەجاتش بـوٚ واتـش لاو پەروەرنەکـەیتۆ باسـم بکـەرە، شـەیتانی ویـر بـەرڎ ۆزۆشـۆ ۆیـرو پەروەرنەکەیش ئێتر چنڎ ساڵێو حەبسخانەنە مەنوٚ﴿٤٢﴾ پاشایچ واتـش وەرمەنـە دیم حـۆت گـاویٚ چاخیٚ حـۆت گـاوە لـەڕا وارڎیٚ و حـۆت گوڵگـەنمیٚ سـۆزیٚ و حـۆتی ووشکێچم دیـیٚ، ئـەی دیوەخـان نشینەکا ئی وەرممە پەی لەیەك بڎەیدێوە ئەگەر تابێڵو وەرمی مزاندیٚ﴿٤٣﴾

قَالُوٓاْ أَضْغَٰثُ أَحْلَٰمٍۖ وَمَا نَحْنُ بِتَأْوِيلِ ٱلْأَحْلَٰمِ بِعَٰلِمِينَ ﴿٤٤﴾ وَقَالَ ٱلَّذِي نَجَا مِنْهُمَا وَٱدَّكَرَ بَعْدَ أُمَّةٍ أَنَا۠ أُنَبِّئُكُم بِتَأْوِيلِهِۦ فَأَرْسِلُونِ ﴿٤٥﴾ يُوسُفُ أَيُّهَا ٱلصِّدِّيقُ أَفْتِنَا فِي سَبْعِ بَقَرَٰتٍ سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ وَسَبْعِ سُنۢبُلَٰتٍ خُضْرٍ وَأُخَرَ يَابِسَٰتٍ لَّعَلِّيٓ أَرْجِعُ إِلَى ٱلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٤٦﴾ قَالَ تَزْرَعُونَ سَبْعَ سِنِينَ دَأَبًا فَمَا حَصَدتُّمْ فَذَرُوهُ فِي سُنۢبُلِهِۦٓ إِلَّا قَلِيلًا مِّمَّا تَأْكُلُونَ ﴿٤٧﴾ ثُمَّ يَأْتِي مِنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ سَبْعٌ شِدَادٌ يَأْكُلْنَ مَا قَدَّمْتُمْ لَهُنَّ إِلَّا قَلِيلًا مِّمَّا تُحْصِنُونَ ﴿٤٨﴾ ثُمَّ يَأْتِي مِنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ عَامٌ فِيهِ يُغَاثُ ٱلنَّاسُ وَفِيهِ يَعْصِرُونَ ﴿٤٩﴾ وَقَالَ ٱلْمَلِكُ ٱئْتُونِي بِهِۦۖ فَلَمَّا جَآءَهُ ٱلرَّسُولُ قَالَ ٱرْجِعْ إِلَىٰ رَبِّكَ فَسْـَٔلْهُ مَا بَالُ ٱلنِّسْوَةِ ٱلَّٰتِي قَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّۚ إِنَّ رَبِّي بِكَيْدِهِنَّ عَلِيمٌ ﴿٥٠﴾ قَالَ مَا خَطْبُكُنَّ إِذْ رَٰوَدتُّنَّ يُوسُفَ عَن نَّفْسِهِۦۚ قُلْنَ حَٰشَ لِلَّهِ مَا عَلِمْنَا عَلَيْهِ مِن سُوٓءٍۚ قَالَتِ ٱمْرَأَتُ ٱلْعَزِيزِ ٱلْـَٰٔنَ حَصْحَصَ ٱلْحَقُّ أَنَا۠ رَٰوَدتُّهُۥ عَن نَّفْسِهِۦ وَإِنَّهُۥ لَمِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿٥١﴾ ذَٰلِكَ لِيَعْلَمَ أَنِّي لَمْ أَخُنْهُ بِٱلْغَيْبِ وَأَنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِي كَيْدَ ٱلْخَآئِنِينَ ﴿٥٢﴾

٢٤١

واتشا ئینە وەرمێ بێسەرو بنێنێ و ئێمەیچ نەزانمێ جە وەرم تابێڵ کەرڎەی﴿٤٤﴾ ئنجا ئانە هەکە جە دووەکەی نەجاتش بی و دماو ئاگرڎ موددەیە ئێتر ڤیرش کۆتۆ واتش: بکیاندێم مـن هەواڵو تابێڵەکەیش میاونوو پەنەتا﴿٤٥﴾ یوسف ئەی ڕەفێقی ڕاسواچ ئی وەرمما پەی تابێڵ بکەرە: حۆت گاوێ چاخێ حۆت لەڕێ مووەراشا و حۆت گوڵەگەنمێ سۆزێ و حۆتی ووشکێچ هەتا بگێڵووۆ پەی لاو خەڵکی و بەشکوم جوابەکەیش بزانا﴿٤٦﴾ واتش حۆت ساڵێ سەرەمرە تۆم بشاندێ و کشتووکاڵ بکەردێ ئانە هەکە دروونـدێش جە گوڵکاشنە بازدێشۆ بێژگە ئا برە کەمەیە هەکە مووەردێش﴿٤٧﴾ ئنجا دمای ئانەی حۆت ساڵێ سەختێ مەیانێ هەرچیتا پاشەکۆت ووزتەن گرڎی مووەرا بێژگە ئا برە کەمەیە پەی تۆمیتا هۆرگێرتەن﴿٤٨﴾ ئنجا دمای ئانەی ساڵێوە مەیۆ واران و زەراعەت و فەرە پەی خەڵکی مشەممەرێ مبا و مێوە مشوارانێ -ئاوی مگێرانێ-﴿٤٩﴾ جا پاڎشایچ وات باردێش پەی لایم، وەختێو کیانیاکە ئاما پەی لایش یوسفی پەنە وات: بگێڵۆ پەی لاو پاڎشای و بپەرسەش چەنە ئا ژەنێ جە وەرو چێشی دەسێ وێشا بڕیێشا ؟ خۆ بەڕاسیی پەروەرڎگارم بە فڕوفێڵیشا بزانەن﴿٥٠﴾ واتش چ کارێوتا بێ وەختێو گەرەکتا بێ یوسفی جە خشتە ببەردێ ؟ واتشا پەنا بە خوڎای ئێمە هیچ خرابێوما پۆ نەڎی و نەزانا،ژەنەکێ عەزیزو میسری واتش: ئیسە ئێتر هەق بەرکۆت من تەماعەم کەرڎەنە ئاڎی و بەڕاسی ئاڎ جە ڕاسواچان﴿٥١﴾ ئینەیچە پەی ئانەین تا بزانۆ جەپەنانە خیانەتم وەنە نەکەرڎ و بەڕاسی خوڎایچ فڕوفێڵو خیانەتکارا ڕانمایی نمەکەرۆ﴿٥٢﴾

۞ وَمَآ أُبَرِّئُ نَفۡسِيٓۚ إِنَّ ٱلنَّفۡسَ لَأَمَّارَةُۢ بِٱلسُّوٓءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّيٓۚ إِنَّ رَبِّي غَفُورٞ رَّحِيمٞ ﴿٥٣﴾ وَقَالَ ٱلۡمَلِكُ ٱئۡتُونِي بِهِۦٓ أَسۡتَخۡلِصۡهُ لِنَفۡسِيۖ فَلَمَّا كَلَّمَهُۥ قَالَ إِنَّكَ ٱلۡيَوۡمَ لَدَيۡنَا مَكِينٌ أَمِينٞ ﴿٥٤﴾ قَالَ ٱجۡعَلۡنِي عَلَىٰ خَزَآئِنِ ٱلۡأَرۡضِۖ إِنِّي حَفِيظٌ عَلِيمٞ ﴿٥٥﴾ وَكَذَٰلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي ٱلۡأَرۡضِ يَتَبَوَّأُ مِنۡهَا حَيۡثُ يَشَآءُۚ نُصِيبُ بِرَحۡمَتِنَا مَن نَّشَآءُۖ وَلَا نُضِيعُ أَجۡرَ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ﴿٥٦﴾ وَلَأَجۡرُ ٱلۡأٓخِرَةِ خَيۡرٞ لِّلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَكَانُواْ يَتَّقُونَ ﴿٥٧﴾ وَجَآءَ إِخۡوَةُ يُوسُفَ فَدَخَلُواْ عَلَيۡهِ فَعَرَفَهُمۡ وَهُمۡ لَهُۥ مُنكِرُونَ ﴿٥٨﴾ وَلَمَّا جَهَّزَهُم بِجَهَازِهِمۡ قَالَ ٱئۡتُونِي بِأَخٖ لَّكُم مِّنۡ أَبِيكُمۡۚ أَلَا تَرَوۡنَ أَنِّيٓ أُوفِي ٱلۡكَيۡلَ وَأَنَا۠ خَيۡرُ ٱلۡمُنزِلِينَ ﴿٥٩﴾ فَإِن لَّمۡ تَأۡتُونِي بِهِۦ فَلَا كَيۡلَ لَكُمۡ عِندِي وَلَا تَقۡرَبُونِ ﴿٦٠﴾ قَالُواْ سَنُرَٰوِدُ عَنۡهُ أَبَاهُ وَإِنَّا لَفَٰعِلُونَ ﴿٦١﴾ وَقَالَ لِفِتۡيَٰنِهِ ٱجۡعَلُواْ بِضَٰعَتَهُمۡ فِي رِحَالِهِمۡ لَعَلَّهُمۡ يَعۡرِفُونَهَآ إِذَا ٱنقَلَبُوٓاْ إِلَىٰٓ أَهۡلِهِمۡ لَعَلَّهُمۡ يَرۡجِعُونَ ﴿٦٢﴾ فَلَمَّا رَجَعُوٓاْ إِلَىٰٓ أَبِيهِمۡ قَالُواْ يَٰٓأَبَانَا مُنِعَ مِنَّا ٱلۡكَيۡلُ فَأَرۡسِلۡ مَعَنَآ أَخَانَا نَكۡتَلۡ وَإِنَّا لَهُۥ لَحَٰفِظُونَ ﴿٦٣﴾

٢٤٢

من پاكانـه پـەی دەروونـو وێـم نمەكـەروو، بەڕاسیی دەروون فره فره ئـەمره بەخرابەی مكـەروْ سامەگەر پـەروەرڎگارم وێـش ڕەحم بكـەروْ، بەڕاسیی پـەروەرڎگارم چـەنه وەش بییـەی ڕەحمینـەن﴿٥٣﴾ جا پاشـای وات: بـاردێش پـەی لایـم تایبـەت(تـەرخان)ش بكـەروو پـەی وێـم ئـێتر وەختێـوه دوْنـاش پەنـەش وات بێگومـان ئـاروْ تـوْ لاو ئێمـوٚ سـاحیب پایـه و ئـەمیننی﴿٥٤﴾ واتـش كـەرەم بـه سـەركارو نەقدینـەكاو بـەروبوومو وەڵاتی من چەمڎاریكەر(پارێزن) ێوه چەنه زاننـا﴿٥٥﴾پـاجۆره جـه سـەرزەميننه دەسـەڵاتما دا بەیوسـقی هـەرياگ وێـش گـەرەكش بیێ كـەرێش بـه مەنزڵـەو وێش، هەركـەس وێمـا گـەرەكما بـوْ تووشـو ڕەحمـەتو وێما مكـەرمێش و كـرێ كارعـالا نمـەوڵاونمیْ﴿٥٦﴾ كـرێ ئـاخیرەتیچ خاسـەنه پـەی ئانیـشا ئیمانـشا ئـاورڎ و پارێزكـەرێنیْ ﴿٥٧﴾ جا براكـێ یوسفی ئـامیٚ و لـویٚ چووەر پـەی لایـش ئـاڎ ئاڎێشا ئەشناسـیْ و ئـاڎیْ ئاڎشـا نەشناسـا﴿٥٨﴾ ئـێتر وەختـیْ باروبنـەش پـەی ڕێكـیْ ۊزتـیْ واتـش بـرا تاتەییەكـەیتا بـاردیْ پـەی لایـم، ئایـا نمەوینـدیْ مـن پیمانـەم چـنڎ ڕێـك و تەمامـەن ؟ مـن مێمـان پـەزێرێوه فـره خاسیچنا﴿٥٩﴾ ئەگـەر ناردێش پـەی لایم ئـێتر جەلایەنو منوٚ پیمانه پەی شمه نییـەن و نزیكێچم نەگندێوه﴿٦٠﴾ واتشا لاو تاتەیشوٚ حوٚلێش پەی مڎەیمیْ و بێگومان ئانەی مكەرمیْ﴿٦١﴾ یوسف بەگەنجەكاو وەرو دەسیش واتش ووره‌تەمەنیەكەیشا(دەسمایەكاشا) ووزدێوه دلیْ بارەكاشا پـەی ئینـەی وەخـتیٚ مگـێڵاوه پـەی دلـیْ كەسـو كارەكاشـا بـشناساوه بەشـكوم بگـێڵاوه﴿٦٢﴾ وەختێـوه گێڵێـوه پـەی لاو تاتەیشا واتـشا ئـەی تاتـەو وێمـا پیمانـەما وەنـه قەڎەغـه كریـا بـیْ براكـەیما دەی بەشـكو براكـەیما بكیـانی چـەنیما پـەی ئینـەی پیمانـەما پـەی بكـەرا و ئێمـه بەڕاسـیی پارێزنێشەنمیْ﴿٦٣﴾

قَالَ هَلْ ءَامَنُكُمْ عَلَيْهِ إِلَّا كَمَآ أَمِنتُكُمْ عَلَىٰٓ أَخِيهِ مِن
قَبْلُ فَٱللَّهُ خَيْرٌ حَٰفِظًا وَهُوَ أَرْحَمُ ٱلرَّٰحِمِينَ ﴿٦٤﴾ وَلَمَّا فَتَحُوا۟
مَتَٰعَهُمْ وَجَدُوا۟ بِضَٰعَتَهُمْ رُدَّتْ إِلَيْهِمْ قَالُوا۟ يَٰٓأَبَانَا
مَا نَبْغِى هَٰذِهِۦ بِضَٰعَتُنَا رُدَّتْ إِلَيْنَا وَنَمِيرُ أَهْلَنَا وَنَحْفَظُ
أَخَانَا وَنَزْدَادُ كَيْلَ بَعِيرٍ ذَٰلِكَ كَيْلٌ يَسِيرٌ ﴿٦٥﴾ قَالَ
لَنْ أُرْسِلَهُۥ مَعَكُمْ حَتَّىٰ تُؤْتُونِ مَوْثِقًا مِّنَ ٱللَّهِ لَتَأْتُنَّنِى
بِهِۦٓ إِلَّآ أَن يُحَاطَ بِكُمْ فَلَمَّآ ءَاتَوْهُ مَوْثِقَهُمْ قَالَ ٱللَّهُ عَلَىٰ مَا
نَقُولُ وَكِيلٌ ﴿٦٦﴾ وَقَالَ يَٰبَنِىَّ لَا تَدْخُلُوا۟ مِنۢ بَابٍ وَٰحِدٍ
وَٱدْخُلُوا۟ مِنْ أَبْوَٰبٍ مُّتَفَرِّقَةٍ وَمَآ أُغْنِى عَنكُم مِّنَ ٱللَّهِ مِن
شَىْءٍ إِنِ ٱلْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَعَلَيْهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
ٱلْمُتَوَكِّلُونَ ﴿٦٧﴾ وَلَمَّا دَخَلُوا۟ مِنْ حَيْثُ أَمَرَهُمْ أَبُوهُم مَّا كَانَ
يُغْنِى عَنْهُم مِّنَ ٱللَّهِ مِن شَىْءٍ إِلَّا حَاجَةً فِى نَفْسِ يَعْقُوبَ
قَضَىٰهَا وَإِنَّهُۥ لَذُو عِلْمٍ لِّمَا عَلَّمْنَٰهُ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦٨﴾ وَلَمَّا دَخَلُوا۟ عَلَىٰ يُوسُفَ ءَاوَىٰٓ إِلَيْهِ أَخَاهُ
قَالَ إِنِّىٓ أَنَا۠ أَخُوكَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٦٩﴾

واتـش ئایـا دەربـارەش متمانـەتا پەنـە بکـەروو هەرپێـسە وەڵێنـە دەربـارەو براکـەیش متمانـەم پەنـە کەرڎیـدیٚ؟ خـوڎا خاسـتەرین پارێزنـا و هـەر وێـچش ڕەحمینتـەرین ڕەحمینـەن﴿٦٤﴾جـا هەکـە کەلوپەلەکەشـا کەرڎشـاوە دیـشا وورەتەمـەنی یەکەشـا گێڵنیـانۆ پەیـشا واتـشا ئـەی تاتـە ئێتر چێشما گـەرەك بۆ ؟ ئینـە وورەتەمـەنی(پـوولٚ) ە کەمانـە گێڵنیانـەڤە پـەیما و بـژێوی کەسـوکاریما مـارمیٚ و براکـەیما پـارێزنمیٚ و بـارو ووشـترێویچ زیـاڎ مکـەرمیٚ ئـا باریـچە بـەلاٚهێرێوەن﴿٦٥﴾ واتـش نمـەکیانووش چەنیتا هـەتا بەڵێنێوە خوڎاییـەم نەڎەیدیٚ پەنـە هەکـە باردێـشەڤە پـەی لایـم مەگـەر گرڎتـا دلێنـە بـشدیٚ، جـا وەختـیٚ بەڵێنەکێـشا داپەنـە واتـش سـەرو ئانـەیرە ماچمێش خوڎا وەکیلەن﴿٦٦﴾ هەم واتـش ئەی ڕۆڵـەکام گرڎتـا جە یـەك بەرۆ مەلدیٚ چووەر و جە چنڎ بەرێوە لوڎیٚ چووەر، من نمـەتاڤوو هەرچـی جـە خوڎایـۆ بـەیۆ پـەیتا دوورش بـۆزووۆ چـەنەتا، حـوکم و دەسـەلاٚت هـەر تـەنیا پـەی خوڎایەن،پەشـتیم پـاڎی بەسـتێنە و دەی بـا ئانێـچە پەشتیوانـشا گەرەکـەن پەشـتیش پەنـە ببەسـا﴿٦٧﴾ وەختـیٚ تاتەیـشا ئـەمرە پەنەکـەرڎیٚ ئێتر پـا نۆعـە لـویٚ چووەر پاسـە نـەبۆ تاتەشـا تـاوابۆش چانەی خـوای قـەرار پـەی دیٚـنیٚ بیـاڤۆ فریایـشاوە ئانـە هـەر تـەنیا نیـازێوە دەروونیـی یـاقووبی بیٚ بـەرش ڤزت، بەڕاسـیی ئـاڎ سـاحیبو عیلمـی بیٚ فێرماکـەرڎەبیٚ و بـەلاٚم فـرەو خـەڵکی نمەزانۆ﴿٦٨﴾ وەختێوە لویٚ چووەر پەی لاو یوسفی براکەش ڤزت لاو وێش، واتـش بەڕاسـیی من براو تۆنا دڵتەنگ مەبە پانەی ئاڎیٚ کەرێنێش﴿٦٩﴾

فَلَمَّا جَهَّزَهُم بِجَهَازِهِمْ جَعَلَ ٱلسِّقَايَةَ فِى رَحْلِ أَخِيهِ ثُمَّ أَذَّنَ مُؤَذِّنٌ أَيَّتُهَا ٱلْعِيرُ إِنَّكُمْ لَسَٰرِقُونَ ﴿٧٠﴾ قَالُوا۟ وَأَقْبَلُوا۟ عَلَيْهِم مَّاذَا تَفْقِدُونَ ﴿٧١﴾ قَالُوا۟ نَفْقِدُ صُوَاعَ ٱلْمَلِكِ وَلِمَن جَآءَ بِهِۦ حِمْلُ بَعِيرٍ وَأَنَا۠ بِهِۦ زَعِيمٌ ﴿٧٢﴾ قَالُوا۟ تَٱللَّهِ لَقَدْ عَلِمْتُم مَّا جِئْنَا لِنُفْسِدَ فِى ٱلْأَرْضِ وَمَا كُنَّا سَٰرِقِينَ ﴿٧٣﴾ قَالُوا۟ فَمَا جَزَٰٓؤُهُۥٓ إِن كُنتُمْ كَٰذِبِينَ ﴿٧٤﴾ قَالُوا۟ جَزَٰٓؤُهُۥ مَن وُجِدَ فِى رَحْلِهِۦ فَهُوَ جَزَٰٓؤُهُۥ ۚ كَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٧٥﴾ فَبَدَأَ بِأَوْعِيَتِهِمْ قَبْلَ وِعَآءِ أَخِيهِ ثُمَّ ٱسْتَخْرَجَهَا مِن وِعَآءِ أَخِيهِ ۚ كَذَٰلِكَ كِدْنَا لِيُوسُفَ ۖ مَا كَانَ لِيَأْخُذَ أَخَاهُ فِى دِينِ ٱلْمَلِكِ إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُ ۚ نَرْفَعُ دَرَجَٰتٍ مَّن نَّشَآءُ ۗ وَفَوْقَ كُلِّ ذِى عِلْمٍ عَلِيمٌ ﴿٧٦﴾ ۞ قَالُوٓا۟ إِن يَسْرِقْ فَقَدْ سَرَقَ أَخٌ لَّهُۥ مِن قَبْلُ ۚ فَأَسَرَّهَا يُوسُفُ فِى نَفْسِهِۦ وَلَمْ يُبْدِهَا لَهُمْ ۚ قَالَ أَنتُمْ شَرٌّ مَّكَانًا ۖ وَٱللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَصِفُونَ ﴿٧٧﴾ قَالُوا۟ يَٰٓأَيُّهَا ٱلْعَزِيزُ إِنَّ لَهُۥٓ أَبًا شَيْخًا كَبِيرًا فَخُذْ أَحَدَنَا مَكَانَهُۥٓ ۖ إِنَّا نَرَىٰكَ مِنَ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٧٨﴾

٢٤٤

جا وەختێ باروبنەش پەی پێتێوە جامۆڵکەو پیمانەکەیش ۆزتەنە دلێ بارو براکەیش دمایی جاڕچییێو چڕیش ئەی کارەوانەکە دیارەن شمە دزێندێ﴿٧٠﴾ واتشا و ڕووەو ئاڎیشا گێڵێوە چێشتا گوم کەرڎەن ؟﴿٧١﴾ واتشا جامۆڵکەکەو پاشایما گوم کەرڎەن هەرکەسیچ بارۆشۆ بارو ووشترێوەش مڎریۆ پەنە و منیچ بوو بە زامنو ئی بەڵێنێ﴿٧٢﴾ واتشا بەخوڎا قەسەم شمەیچ خاس مزاندێ ئێمە پەی ئانەی نامێنمێ خرابە زەمیننە وەڵاَ بکەرمێوە و دزێچ نەبیێنمێ﴿٧٣﴾ واتشا دەی ئەگەر درۆتا کەرڎە جەزاز ئا کەسیە چێشە بۆ؟﴿٧٤﴾ واتشا جە بارو هەرکەسینە ئێزیاوە ئانە جەزاش دیارەنە جەزاو وێشەنە، جەزاو ستەمکارایچ هەر پاجۆرە مڎەیمێوە ﴿٧٥﴾ دەسش کەرڎ بە ووشکنای بارەکاشا وەڵێ بارو براکەیشنە دمایی جە دلێ بارو براکەیشنە جامۆڵکەکەش بەرئاورڎ،پی جۆرە نەخشەماکێشت پەی یوسفی، نەکریێ بەپاو دەسوورو پاڎشای براکەیش گل بڎۆوە مەگەر گەرەك بییەی خوڎایش سەر بیێ، هەرکەس گەرەکما بۆ چنڎەها پلێ بەرزش مکەرمێوە، خوداُ سەرو گرڎ عیلمدارێویەرە عیلمدار تەرەن﴿٧٦﴾ واتشا ئەگەر دزیی بکەرۆ –سەمەرە نییەن – وەڵتەر براکەیچش دزیش کەرڎ، یوسف ئینەش دەروونو وێشنە بە پەنهانیی ئاستەوە و بەرش نەۆزت پەیشا، واتش حاڵو شمە شڕ و شەڕەن خوڎا خاستەر مزانۆ جە ئانەی باسش مکەردێ﴿٧٧﴾ واتشا ئەی عزیز ئاڎ تاتێوە فرە پیرش هەن یۆ جە ئێمە جیاتی ئاڎی بگێرە بەراسیی ئێمە تۆ جە پیاخاسا مووینمێ﴿٧٨﴾

قَالَ مَعَاذَ ٱللَّهِ أَن نَّأْخُذَ إِلَّا مَن وَجَدْنَا مَتَٰعَنَا عِندَهُۥٓ إِنَّآ إِذًا لَّظَٰلِمُونَ ﴿٧٩﴾ فَلَمَّا ٱسْتَيْـَٔسُوا۟ مِنْهُ خَلَصُوا۟ نَجِيًّا ۖ قَالَ كَبِيرُهُمْ أَلَمْ تَعْلَمُوٓا۟ أَنَّ أَبَاكُمْ قَدْ أَخَذَ عَلَيْكُم مَّوْثِقًا مِّنَ ٱللَّهِ وَمِن قَبْلُ مَا فَرَّطتُمْ فِى يُوسُفَ ۖ فَلَنْ أَبْرَحَ ٱلْأَرْضَ حَتَّىٰ يَأْذَنَ لِىٓ أَبِىٓ أَوْ يَحْكُمَ ٱللَّهُ لِى ۖ وَهُوَ خَيْرُ ٱلْحَٰكِمِينَ ﴿٨٠﴾ ٱرْجِعُوٓا۟ إِلَىٰٓ أَبِيكُمْ فَقُولُوا۟ يَٰٓأَبَانَآ إِنَّ ٱبْنَكَ سَرَقَ وَمَا شَهِدْنَآ إِلَّا بِمَا عَلِمْنَا وَمَا كُنَّا لِلْغَيْبِ حَٰفِظِينَ ﴿٨١﴾ وَسْـَٔلِ ٱلْقَرْيَةَ ٱلَّتِى كُنَّا فِيهَا وَٱلْعِيرَ ٱلَّتِىٓ أَقْبَلْنَا فِيهَا ۖ وَإِنَّا لَصَٰدِقُونَ ﴿٨٢﴾ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنفُسُكُمْ أَمْرًا ۖ فَصَبْرٌ جَمِيلٌ ۖ عَسَى ٱللَّهُ أَن يَأْتِيَنِى بِهِمْ جَمِيعًا ۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلْعَلِيمُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٨٣﴾ وَتَوَلَّىٰ عَنْهُمْ وَقَالَ يَٰٓأَسَفَىٰ عَلَىٰ يُوسُفَ وَٱبْيَضَّتْ عَيْنَاهُ مِنَ ٱلْحُزْنِ فَهُوَ كَظِيمٌ ﴿٨٤﴾ قَالُوا۟ تَٱللَّهِ تَفْتَؤُا۟ تَذْكُرُ يُوسُفَ حَتَّىٰ تَكُونَ حَرَضًا أَوْ تَكُونَ مِنَ ٱلْهَٰلِكِينَ ﴿٨٥﴾ قَالَ إِنَّمَآ أَشْكُوا۟ بَثِّى وَحُزْنِىٓ إِلَى ٱللَّهِ وَأَعْلَمُ مِنَ ٱللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨٦﴾

٢٤٥

واتش پەنا بە خوڎای هیچکەسی بگێرمێ بێژگە ئا کەسیی کەلوپەلەکەو وێما لاشۆ دیماوە جا ئەر پاسەبۆ ئێمە ستەمکارێنمێ ﴿٧٩﴾ ئێترهەکە بێهومێڎێ بیێ چەنەش جە کەنارێوە کۆتێ چفەچف، گۆرەکەیشا وات ئەی نەمزاندێ هەکە بەڕاسیی تاتەیتا پەیمانە چەنە هۆرگێرتێنـدێ و وەڵتەریچ چە زیاڎە خرابێوەتا چەنی یوسفی کەرڎ ؟ دەی من ئی زەمینیە نمازوو جیا تا تاتەم ئیزنم نەڎۆنە یان خوڎا قەرارێوەم پەی نەڎۆ دیارەن ئاڎ خاستەرین قەراردەر(حاکم) ەن﴿٨٠﴾ بگێڵدێوە پەی لاو تاتەیتا و بوواچدێ ئەی تاتە بەڕاسیی کوڕەکەت دزییش کەرڎ و ئێمە ئاگاما چەنە نەبییەن و نەڎیەنما جگە چانەی زاناما دەی خۆ غەیبیچما وەرنەکەرڎەن و نەزانان ﴿٨١﴾ جە خەڵکو ئا دەگێ بپەرسە چەنەش بێنمێ و چا کارەوانیچە بپەرسە چەنیش ئامایمێوە، بەڕاسیی ئێمە ڕاسیچ مواچمێ ﴿٨٢﴾ واتش نەخێر، بەڵکو وێتا تەڵەکێوتا ڕێك ۆزتەن و ڕازانتاوە چارم وێ گێرتەییێوی(سەبرکەرڎەییێوی) زەریفەن بەشکو خوڎا گرڎم پەی بارۆوە بەڕاسیی ئاڎ وێش بزانی دانان﴿٨٣﴾ دوورکۆتۆ چەنەشا و واتش: داخەم مەشۆ پەی یوسفی جە دڵتەنگیی وێشەنە چەمەکێش چەرمێ بیێ و هەر خەریکو نەوەوارڎەی ئاخ وداخی بێ﴿٨٤﴾ واتشا قەسەم بە خوڎای تۆ هەر وازنماری و یاڎو یوسفی مکەریۆ تا پەکەت مگنۆنە یان دلێنە مشی﴿٨٥﴾ واتش بەڕاسیی من پەژارێ و دڵتەنگییم هەر پەی لاو خوڎای مبەروونە و ئانە من مزانووش جە خوڎایۆ شمە نەمزاندێش﴿٨٦﴾

يَٰبَنِيَّ ٱذۡهَبُواْ فَتَحَسَّسُواْ مِن يُوسُفَ وَأَخِيهِ وَلَا تَاْيۡـَٔسُواْ
مِن رَّوۡحِ ٱللَّهِۖ إِنَّهُۥ لَا يَاْيۡـَٔسُ مِن رَّوۡحِ ٱللَّهِ إِلَّا ٱلۡقَوۡمُ
ٱلۡكَٰفِرُونَ ﴿٨٧﴾ فَلَمَّا دَخَلُواْ عَلَيۡهِ قَالُواْ يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡعَزِيزُ
مَسَّنَا وَأَهۡلَنَا ٱلضُّرُّ وَجِئۡنَا بِبِضَٰعَةٖ مُّزۡجَىٰةٖ فَأَوۡفِ لَنَا
ٱلۡكَيۡلَ وَتَصَدَّقۡ عَلَيۡنَآۖ إِنَّ ٱللَّهَ يَجۡزِي ٱلۡمُتَصَدِّقِينَ
﴿٨٨﴾ قَالَ هَلۡ عَلِمۡتُم مَّا فَعَلۡتُم بِيُوسُفَ وَأَخِيهِ إِذۡ أَنتُمۡ
جَٰهِلُونَ ﴿٨٩﴾ قَالُوٓاْ أَءِنَّكَ لَأَنتَ يُوسُفُۖ قَالَ أَنَا۠ يُوسُفُ
وَهَٰذَآ أَخِيۖ قَدۡ مَنَّ ٱللَّهُ عَلَيۡنَآۖ إِنَّهُۥ مَن يَتَّقِ وَيَصۡبِرۡ فَإِنَّ
ٱللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجۡرَ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ﴿٩٠﴾ قَالُواْ تَٱللَّهِ لَقَدۡ
ءَاثَرَكَ ٱللَّهُ عَلَيۡنَا وَإِن كُنَّا لَخَٰطِـِٔينَ ﴿٩١﴾ قَالَ لَا تَثۡرِيبَ
عَلَيۡكُمُ ٱلۡيَوۡمَۖ يَغۡفِرُ ٱللَّهُ لَكُمۡۖ وَهُوَ أَرۡحَمُ ٱلرَّٰحِمِينَ
﴿٩٢﴾ ٱذۡهَبُواْ بِقَمِيصِي هَٰذَا فَأَلۡقُوهُ عَلَىٰ وَجۡهِ أَبِي يَأۡتِ
بَصِيرٗا وَأۡتُونِي بِأَهۡلِكُمۡ أَجۡمَعِينَ ﴿٩٣﴾ وَلَمَّا فَصَلَتِ
ٱلۡعِيرُ قَالَ أَبُوهُمۡ إِنِّي لَأَجِدُ رِيحَ يُوسُفَۖ لَوۡلَآ أَن
تُفَنِّدُونِ ﴿٩٤﴾ قَالُواْ تَٱللَّهِ إِنَّكَ لَفِي ضَلَٰلِكَ ٱلۡقَدِيمِ ﴿٩٥﴾

ڕۆڵـەکام بلـدیْ و سـۆراخێوە یوسـفی و براکەیش بکەردیْ و ناهومێڎیْ مەبیدیْ جە دەرو(ڕەحمـەت)و خوڎای،بەڕاسـیی هـیچ کەس بێژگە جە قۆمو کافرا ناهومێڎ نمەبۆ جـەدەرو خـوڎای﴿٨٧﴾ وەختێـوە لـویْ چـووەر لاش واتـشا ئـەی عـەزیز ئێمـە و کەسـوکارما تووشـیْ لارە ملیـیْ بیێنمـیْ و کەلوپەلێوە تێکەڵ و پێکەڵما ئاورڎەن ئانە گەرەکمانـە بەتـەمامیی پـەیما پیمـە و خێرەما پەنە بکەرە، بێگومان خوڎا جەزاو خێرکەرا مڎۆوە﴿٨٨﴾ واتش ئایا مزانـدیْ چێـشتا کـەرڎ بـە یوسـفی و براکـەیش وەختـیْ هەکـە نـەفامیْ بێنـدیْ ؟﴿٨٩﴾ واتـشا ئایـا بـەڕاس، چـی تـۆ یوسـفنی ؟ واتش مـن یوسـفنا و ئینـەیچ براکەمـەن، دیـارەن خـوڎای ووزتیمـیْ وەرو منەتـەو وێش، بەڕاسـیی هەرکەس پارێزبکەرۆ و ئارام بگێرۆ ئانە بەڕاسیی خوڎا کرۆ کارخاسا نمەولانۆ(﴿٩٠﴾ واتـشا دەی بەخوداُ قەسەم خـوڎا فەزڵو تـۆش دان ملو ئێمـەرە و ئێمـەیچ خـەتاباریْ بییـەیمیْ﴿٩١﴾ واتـش ئارۆ هـیچ سەرزەنـشتێوەتا سـەر نییـەن،خوڎا چـەنەتا وەش مبـۆ و ئـاڎ ڕەحمینتـەرین ڕەحمینـەن﴿٩٢﴾ بلـدیْ و ئـی گجیمـە بـەردیْ بڎەیـدێش سـەرو ڕوومـەتو تاتـەیمرە بینـاییش پـەی مگێڵـۆوە و گـرڎو کەسـوکاریتا بـاردیْ پـەی لایـم﴿٩٣﴾ چـا وەختەنـە کاروانەکـە جیـابییۆ و جمـارە تاتەیـشا وات : بێگومـان مـن بووەو یوسفیم پـەی مـەیۆ ئەگـەر بەسـەفیم بەرنەکـەردیْ﴿٩٤﴾ واتـشا بـەخوڎا تـۆ هـەر ئینای وێڵییەکەو ئۆسایتنە﴿٩٥﴾

فَلَمَّآ أَن جَآءَ ٱلْبَشِيرُ أَلْقَىٰهُ عَلَىٰ وَجْهِهِۦ فَٱرْتَدَّ بَصِيرًا ۖ قَالَ
أَلَمْ أَقُل لَّكُمْ إِنِّىٓ أَعْلَمُ مِنَ ٱللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٩٦﴾ قَالُوا۟
يَٰٓأَبَانَا ٱسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَآ إِنَّا كُنَّا خَٰطِـِٔينَ ﴿٩٧﴾ قَالَ سَوْفَ
أَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّىٓ ۖ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلْغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٩٨﴾ فَلَمَّا
دَخَلُوا۟ عَلَىٰ يُوسُفَ ءَاوَىٰٓ إِلَيْهِ أَبَوَيْهِ وَقَالَ ٱدْخُلُوا۟ مِصْرَ
إِن شَآءَ ٱللَّهُ ءَامِنِينَ ﴿٩٩﴾ وَرَفَعَ أَبَوَيْهِ عَلَى ٱلْعَرْشِ وَخَرُّوا۟
لَهُۥ سُجَّدًا ۖ وَقَالَ يَٰٓأَبَتِ هَٰذَا تَأْوِيلُ رُءْيَٰىَ مِن قَبْلُ قَدْ جَعَلَهَا
رَبِّى حَقًّا ۖ وَقَدْ أَحْسَنَ بِىٓ إِذْ أَخْرَجَنِى مِنَ ٱلسِّجْنِ وَجَآءَ بِكُم
مِّنَ ٱلْبَدْوِ مِنۢ بَعْدِ أَن نَّزَغَ ٱلشَّيْطَٰنُ بَيْنِى وَبَيْنَ إِخْوَتِىٓ ۚ إِنَّ
رَبِّى لَطِيفٌ لِّمَا يَشَآءُ ۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلْعَلِيمُ ٱلْحَكِيمُ ﴿١٠٠﴾ ۞ رَبِّ
قَدْ ءَاتَيْتَنِى مِنَ ٱلْمُلْكِ وَعَلَّمْتَنِى مِن تَأْوِيلِ ٱلْأَحَادِيثِ ۚ
فَاطِرَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ أَنتَ وَلِىِّۦ فِى ٱلدُّنْيَا وَٱلْءَاخِرَةِ ۖ
تَوَفَّنِى مُسْلِمًا وَأَلْحِقْنِى بِٱلصَّٰلِحِينَ ﴿١٠١﴾ ذَٰلِكَ مِنْ أَنۢبَآءِ
ٱلْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَ ۖ وَمَا كُنتَ لَدَيْهِمْ إِذْ أَجْمَعُوٓا۟ أَمْرَهُمْ
وَهُمْ يَمْكُرُونَ ﴿١٠٢﴾ وَمَآ أَكْثَرُ ٱلنَّاسِ وَلَوْ حَرَصْتَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٣﴾

ئنجـا هه‌كـه مژده‌ده‌ره‌كـه ئامـا لاش، گجيه‌كه‌ش دا ملو ڕووێشره بينابيش په‌ى گـێلاوه واتـش ئـه‌ى ئايـا نه‌واتيـديم په‌نـه هه‌كـه بەڕاسـيى ئانـه مـن جـه خوڎايـۆ مزانوونـه‌ش شمـه نمه‌زانـدێش؟ ﴿٩٦﴾ واتشا ئه‌ى تاته جه گوناهه‌كاما وه‌ش ببه بێگومان ئێمه غه‌ڵه‌تێ بييه‌يمْ﴿٩٧﴾ واتـش چۆڎماى داواو چـه‌نه‌وه‌ش بييـه‌يتا مه‌گـه‌ر جه په‌روه‌رڎگاريم په‌ى بكـه‌روو، بەڕاسيى ئـاڎ چـه‌نه‌وه‌ش بييـه‌ى ره‌حمينـه‌ن ﴿٩٨﴾ وه‌ختێوه لوێ لاو يوسفى ئه‌ڎاش و تاته‌ش بـه‌رڎێش پـه‌ى لاو وێـش و واتـش ئه‌گـه‌ر خـوڎا گـه‌ره‌كش بـۆ بەيدێنـه ميـسر و بـه سـلامه‌تى نيـشته‌جێ بيـدێ﴿٩٩﴾ وه ئـه‌ڎاش و تاتـه‌ش بـه‌رزێش كـه‌رڎێوه پـه‌ى سه‌رو عه‌رشه‌كه‌ى و گرڎى تلۆره په‌ى به‌رڎ و واتـش ئـه‌ى تاتـه ئێنـه تـابێڵو وه‌رمه‌كـه‌و وه‌ڵێما، پـه‌روه‌رڎگاريم بـه هـه‌ق گێڵنـا، بەڕاسيى ئاڎ خاسه‌ش چه‌نى كه‌رڎانێ ئانه‌بێ جه حه‌بسخانه‌نه به‌رش ئاورڎا و شمه‌ش جه بيابانۆ ئارڎيـدێ جـه دمـاى ئانـه‌ى شـه‌يتان بـه‌ينو مـن و براكـام شـێوناش، بەڕاسـيى پـه‌روه‌رڎگارم پـه‌ى هه‌ركه‌سى گه‌ره‌كش بۆ لوتفداره‌ن، بێگومان ئاڎ وێش بزانى دانان﴿١٠٠﴾ ئـه‌ى پـه‌روه‌رڎگار ديـاره‌ن بەڕاسيى تۆ موڵكت دانێ په‌نه و فێرو تابێڵ كـه‌رڎه‌ى وه‌رمات كـه‌رڎانێ، ئـه‌ى خـالقو ئاسمانـه‌كا و زه‌مينـى هـه‌ر تـۆ دۆسمنـى جـه دنيـا و جـه ئاخيره‌تـه‌نـه، بـه موسـڵمانه‌تيى بمرنـه‌م و بياونـه‌م بـه پياخاسا﴿١٠١﴾ ئانه جه ده‌نگ و باسو غـه‌يبين به نيگا كيانمێش پـه‌يت، خۆ تۆ لاشاوه نـه‌بێنى هه‌كه گرڎ سه‌رو كارێوه يۆشا گێرت و فڕوفێڵێ كه‌رێنێ﴿١٠٢﴾ فره‌و خه‌ڵكى با تۆ به په‌رۆشيچ بى باوه‌ڕنمارانێ﴿١٠٣﴾

وَمَا تَسْـَٔلُهُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۚ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَٰلَمِينَ ﴿١٠٤﴾ وَكَأَيِّن مِّنْ ءَايَةٍ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ يَمُرُّونَ عَلَيْهَا وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُونَ ﴿١٠٥﴾ وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُم بِٱللَّهِ إِلَّا وَهُم مُّشْرِكُونَ ﴿١٠٦﴾ أَفَأَمِنُوٓاْ أَن تَأْتِيَهُمْ غَٰشِيَةٌ مِّنْ عَذَابِ ٱللَّهِ أَوْ تَأْتِيَهُمُ ٱلسَّاعَةُ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٠٧﴾ قُلْ هَٰذِهِۦ سَبِيلِىٓ أَدْعُوٓاْ إِلَى ٱللَّهِ ۚ عَلَىٰ بَصِيرَةٍ أَنَا۠ وَمَنِ ٱتَّبَعَنِى ۖ وَسُبْحَٰنَ ٱللَّهِ وَمَآ أَنَا۠ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿١٠٨﴾ وَمَآ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا نُّوحِىٓ إِلَيْهِم مِّنْ أَهْلِ ٱلْقُرَىٰٓ ۗ أَفَلَمْ يَسِيرُواْ فِى ٱلْأَرْضِ فَيَنظُرُواْ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۗ وَلَدَارُ ٱلْءَاخِرَةِ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ ٱتَّقَوْاْ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٠٩﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا ٱسْتَيْـَٔسَ ٱلرُّسُلُ وَظَنُّوٓاْ أَنَّهُمْ قَدْ كُذِبُواْ جَآءَهُمْ نَصْرُنَا فَنُجِّىَ مَن نَّشَآءُ ۖ وَلَا يُرَدُّ بَأْسُنَا عَنِ ٱلْقَوْمِ ٱلْمُجْرِمِينَ ﴿١١٠﴾ لَقَدْ كَانَ فِى قَصَصِهِمْ عِبْرَةٌ لِّأُوْلِى ٱلْأَلْبَٰبِ ۗ مَا كَانَ حَدِيثًا يُفْتَرَىٰ وَلَٰكِن تَصْدِيقَ ٱلَّذِى بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ كُلِّ شَىْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١١١﴾

٢٤٨

خۆ تۆ سەرو پەیامەکەیت داواو کرێشا وەنە نمەکەری،پەیامەکەت بێژگە جە یاڎئەوەوزێ چێوێ تەر نییەن پەی ئالەمینی﴿١٠٤﴾ چنڎها بەڵگێ جە ئاسمانەکا و جە زەمیننە هەنێ و مڎا لاشارە و پەشتیشا وەنە مکەرا﴿١٠٥﴾ فرەینەشا هەتا هامبەش نەنیارە پەی خوڎای ئیمان نمارانی بە خوڎای﴿١٠٦﴾ ئایا ئاڎێ ئەمینێنێ جە ئانەی هەکە عەزابێوە ئەرەپۆژنشا جە خوڎایۆ پەی نمێو یان ناخافڵەنە قیامەتشا پەی نمێ بێ ئینەی شعوور بکەرا ؟﴿١٠٧﴾ بواچە ئینێ راو منەنە خەڵکی مچڕوو ڕووەو خوڎا منیچ و ئانێچە کۆتێنێ شۆنیم ئینایمێ سەرو بناغە و بەڵگەی ڕۆشنیۆ و بێگەردیی پەی خوڎای و من جە موشریکەکا نییەنان﴿١٠٨﴾ وەڵێ تۆێچنە هەرپییێوە جە خەڵکو دەگایەکاما کیاستەبۆ وەحیەما پەی کیاستەن،ئایا نەلێنێ سەرزەمینەرە و بڎیا و بزانا سەرئەنجامو ئانیشا وەڵێ وێشا چەنین بییەن ؟ دەی بەدڵنیاییۆ یانەو ئاخیرەتی خاسەن پەی ئانیشا پارێزشاکەرڎەن ئایا ژیرێ نمەبیدێ ؟﴿١٠٩﴾ هەتا وەختێ پێغەممەرێ ناهومێڎێ بیێ و ئەجیاشا بێ شك ووزیێنێوە درۆ، سەرکۆتەیما ئاما پەیشا و ئانێ گەرەکمابێ نەجاتمادێ و جەزرەبەیچما جە تاوانبارا نمەگێڵنیۆوە﴿١١٠﴾ بێشك جە ڕازەکاشانە پەنڎە و مۆچیاری هەن پەی هۆشمەنڎەکا،ئینە قسە و باسێ هۆربەسیا نییەن بەڵکو بەڕاس زانایی ئانەینە ئینا وەرو دەسانە و ڕۆشنۆکەرڎەی گرڎچێوی و ڕانمایی و ڕەحمەتەن پەی قۆمێ ئیمان بارا﴿١١١﴾

ترتيبها ١٣ — سُورَةُ الرَّعْدِ — آياتها ٤٣

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓمٓرۚ تِلْكَ ءَايَٰتُ ٱلْكِتَٰبِۗ وَٱلَّذِىٓ أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ ٱلْحَقُّ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١﴾ ٱللَّهُ ٱلَّذِى رَفَعَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَاۖ ثُمَّ ٱسْتَوَىٰ عَلَى ٱلْعَرْشِۖ وَسَخَّرَ ٱلشَّمْسَ وَٱلْقَمَرَۖ كُلٌّ يَجْرِى لِأَجَلٍ مُّسَمًّىۚ يُدَبِّرُ ٱلْأَمْرَ يُفَصِّلُ ٱلْءَايَٰتِ لَعَلَّكُم بِلِقَآءِ رَبِّكُمْ تُوقِنُونَ ﴿٢﴾ وَهُوَ ٱلَّذِى مَدَّ ٱلْأَرْضَ وَجَعَلَ فِيهَا رَوَٰسِىَ وَأَنْهَٰرًاۖ وَمِن كُلِّ ٱلثَّمَرَٰتِ جَعَلَ فِيهَا زَوْجَيْنِ ٱثْنَيْنِۖ يُغْشِى ٱلَّيْلَ ٱلنَّهَارَۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٣﴾ وَفِى ٱلْأَرْضِ قِطَعٌ مُّتَجَٰوِرَٰتٌ وَجَنَّٰتٌ مِّنْ أَعْنَٰبٍ وَزَرْعٌ وَنَخِيلٌ صِنْوَانٌ وَغَيْرُ صِنْوَانٍ يُسْقَىٰ بِمَآءٍ وَٰحِدٍ وَنُفَضِّلُ بَعْضَهَا عَلَىٰ بَعْضٍ فِى ٱلْأُكُلِۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٤﴾ ۞ وَإِن تَعْجَبْ فَعَجَبٌ قَوْلُهُمْ أَءِذَا كُنَّا تُرَٰبًا أَءِنَّا لَفِى خَلْقٍ جَدِيدٍۗ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِرَبِّهِمْۖ وَأُو۟لَٰٓئِكَ ٱلْأَغْلَٰلُ فِىٓ أَعْنَاقِهِمْۖ وَأُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٥﴾

٢٤٩

سووره‌تـوٚ﴿ره‌عـد﴾ ی

چل و یه‌ریْ ئایه‌تیْنه

به نامْوْ خوڤای به‌زه‌ییمه‌نڤی ره‌حمینی

ئه‌لیْف، لیْ، میْ، ریْ، ئانیْ چنڤْ نیشانیْوه کتیْبه‌که‌ینیْ و، ئانه جه په‌روه‌رڤگاریتوْ پـه‌یت وه‌زنیانره هه‌قـه‌ن و بـه‌لاّم فـره‌و خه‌ڵکی ئیمان نمارانیْ﴿١﴾ خوڤا ئا زاته‌نه ئاسمانه‌کیْش به‌بیْ کوٚڵه‌کیْ به‌رزیْ که‌رڤیْنیْوه و مووینڤیْشا، ئه‌وسایچ نیشت سه‌رو عه‌رشی و، ڕوٚجیار و مانگه‌ش ڤزتیْ کار و ڤزتیْش خزمه‌ت، هه‌ر یوْشا په‌ی وه‌ختیْوی دیاری کریای ئینا ڕاوه، کاروبار مبه‌روْ ڕاوه و نیشانه‌کا ڕوٚشنیْ(شی) مکه‌روٚوه به‌شکو دڵنییێ بیدیْ هه‌که میاودیێ به په‌روه‌رڤگاریتا﴿٢﴾ هه‌ر ئاڤیچه‌ن زه‌مینش ڤزته‌نره(یاوانره) و دریْژکیْشته‌نش و که‌شیْش چه‌نه کوانره و ڕوخانیْش چه‌نه نیانره،جه گرڤ به‌رهه‌مه‌کا به جوٚت فه‌راهه‌میْش ئاورڤیْنیْ، به شه‌ویْ ڕوْ پوٚڤنوٚره، به‌ڕاسیی جه ئانه‌ینه چنڤه‌ها ئایه‌تیْ هه‌نیْ په‌ی قوٚمیْوه ڤیرمکه‌راوه﴿٣﴾ چی سه‌ر زه‌مینه‌نه پاڵو یوْترینیه‌نه چه‌نڤه‌ها پارچیْ هه‌نیْ هه‌ر پاسه باخیْ میْوا و زه‌رع(کشاوه‌رزی) و دارخورمیێ یه‌ك ساقیْ و چنڤ ساقیْ(له‌پیێ) هه‌نیْ هه‌که به‌یه‌ك ئاوی مڤریا و فه‌زڵو بڕیْوییشا مڤه‌یمیْ ملو بڕیْوییشاره جه وارڤه‌ینه، به‌ڕاسیی چانه‌ینه چنڤه‌ها ئایه‌تیْ هه‌نیْ په‌ی قوٚمیْوه ژیریْ ببانیْ﴿٤﴾ خوٚ ئه‌گه‌ر توْ سه‌ره‌ت سوڕبمه‌نوْ ئانه سه‌ره سوڕمه‌نه‌ی ئینا گفتو ئاڤیشانه - هه‌که ماچا- ئایا وه‌ختیێ بیمی به خاك سه‌رنه‌وه‌ی خه‌لقیْ مکریه‌یمیْوه ؟ ئانیْ ئانیْنیْ هه‌که کافریْ بیْنیْ به په‌روه‌رڤگاریشا و ئانیْ کوٚت و زه‌نجیر کریوْنه گه‌رڤه‌نشا و ئانی خه‌ڵکو دڵیْ ئیْرینیْ و به نه‌مریی ئینیْش چه‌نه﴿٥﴾

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِٱلسَّيِّئَةِ قَبْلَ ٱلْحَسَنَةِ وَقَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهِمُ ٱلْمَثُلَٰتُ ۗ وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ لِّلنَّاسِ عَلَىٰ ظُلْمِهِمْ ۖ وَإِنَّ رَبَّكَ لَشَدِيدُ ٱلْعِقَابِ ﴿٦﴾ وَيَقُولُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَوْلَآ أُنزِلَ عَلَيْهِ ءَايَةٌ مِّن رَّبِّهِۦٓ ۗ إِنَّمَآ أَنتَ مُنذِرٌ ۖ وَلِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ ﴿٧﴾ ٱللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَحْمِلُ كُلُّ أُنثَىٰ وَمَا تَغِيضُ ٱلْأَرْحَامُ وَمَا تَزْدَادُ ۖ وَكُلُّ شَىْءٍ عِندَهُۥ بِمِقْدَارٍ ﴿٨﴾ عَٰلِمُ ٱلْغَيْبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ ٱلْكَبِيرُ ٱلْمُتَعَالِ ﴿٩﴾ سَوَآءٌ مِّنكُم مَّنْ أَسَرَّ ٱلْقَوْلَ وَمَن جَهَرَ بِهِۦ وَمَنْ هُوَ مُسْتَخْفٍۭ بِٱلَّيْلِ وَسَارِبٌۢ بِٱلنَّهَارِ ﴿١٠﴾ لَهُۥ مُعَقِّبَٰتٌ مِّنۢ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِۦ يَحْفَظُونَهُۥ مِنْ أَمْرِ ٱللَّهِ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا۟ مَا بِأَنفُسِهِمْ ۗ وَإِذَآ أَرَادَ ٱللَّهُ بِقَوْمٍ سُوٓءًا فَلَا مَرَدَّ لَهُۥ ۚ وَمَا لَهُم مِّن دُونِهِۦ مِن وَالٍ ﴿١١﴾ هُوَ ٱلَّذِى يُرِيكُمُ ٱلْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنشِئُ ٱلسَّحَابَ ٱلثِّقَالَ ﴿١٢﴾ وَيُسَبِّحُ ٱلرَّعْدُ بِحَمْدِهِۦ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةُ مِنْ خِيفَتِهِۦ وَيُرْسِلُ ٱلصَّوَٰعِقَ فَيُصِيبُ بِهَا مَن يَشَآءُ وَهُمْ يُجَٰدِلُونَ فِى ٱللَّهِ وَهُوَ شَدِيدُ ٱلْمِحَالِ ﴿١٣﴾

٢٥٠

وه‌ڵێ ئامای خاسه‌ینه په‌له‌یچت وه‌نه مکه‌را خرابه به‌یۆ، ده‌ی بێشك وه‌ڵێ ئاڎیشانه نموونێ ڕیسوایی ئامێنێ ڕووه، بێگومان په‌روه‌رڎگارت ساحیبو چه‌مپۆشییه‌ن په‌ی خه‌ڵکی سه‌ره‌ڕاو سته‌میچشا و به‌ڕاسیی په‌روه‌رڎگارت هه‌ق ئه‌سانێوه توندگیره‌ن﴿٦﴾ وه ئانێ هه‌كه كافرێ بێنێ ماچانێ ئانه چی جه په‌روه‌رڎگاریشۆ نیشانێوه‌ش په‌ی نه‌وه‌زنیینه‌ره ؟ تۆ ته‌نیا هاگادارئه‌وه‌كه‌رێوه‌نی و، په‌ی هه‌ر قۆمێوه ڕانیشانده‌رێوه هه‌ن ﴿٧﴾خوڎا مزانۆ گرڎ مێڵێوه له‌مه‌شه‌نه چێشش هۆرگێرته‌ن و زاڕوڵه‌ڎانه‌كێ چێش مووزانێ(كه‌م مكه‌رانێ) و چێششا په‌ی زیاڎ بۆو، گرڎچێویچ لاشۆ به ئه‌ندازه(بڕ)ه‌ن﴿٨﴾ ئا زاته زاناو نادیاری و دیاریه‌ن و گۆره و به‌رز و بڵنڎه‌ن﴿٩﴾ پێسه‌ن یۆی لاشۆ كه‌سێوتا قسێ بشارۆوه و كه‌سێو ئاشكراش بكه‌رۆ یان كه‌سێو وێش شه‌وێنه بشارۆوه و كه‌سێو ڕۆنه به ئاشكرا ملۆ ڕانه ﴿١٠﴾ جه وه‌رشۆ و جه دماشۆ په‌یجۆرێش هه‌نێ به ئه‌مره‌و خوڎای مپارێزناش، به‌ڕاسیی ئانه هه‌ر قۆمێوه‌ش چه‌نه‌ن خوڎا نمه‌فاڕۆش هه‌تا ئا قۆمه ئانه ئینا ده‌روونشانه نه‌فاڕانێش،خۆ ئه‌گه‌ر خوڎا گه‌ره‌كش بۆ قۆمێوه تووشو خرابه‌ی بكه‌رۆ هیچ ئه‌وه‌گێڵنێوه‌ش نییه‌ن،بێژگه جه خوڎای كه‌سیچ نمه‌بۆ به دۆس په‌یشا﴿١١﴾ هه‌ر ئاڎه‌ن هۆره‌بروسكه‌تا نیشانه مڎۆ به ته‌رسی و به هومێڎۆ و هۆرێ قورسێ په‌ڕ وارانێ فه‌راهه‌م مارۆنه﴿١٢﴾ هۆره‌بروسكه به ستایش و فریشتێ جه ته‌رسیشنه ته‌سبیحات مكه‌رانێ و هۆره‌تریشقه مكیانۆنه و هه‌ركه‌سش گه‌ره‌ك بۆ په‌نه‌ش پێكۆ كه‌چی ئاڎێ هه‌ر ده‌رباره‌و خوڎای ده‌مه‌ده‌مێ مكه‌را ئاڎیچ هه‌ق سانایش سه‌خت وتونڎه‌ن﴿١٣﴾

لَهُۥ دَعْوَةُ ٱلْحَقِّ وَٱلَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِهِۦ لَا يَسْتَجِيبُونَ لَهُم بِشَىْءٍ إِلَّا كَبَٰسِطِ كَفَّيْهِ إِلَى ٱلْمَآءِ لِيَبْلُغَ فَاهُ وَمَا هُوَ بِبَٰلِغِهِۦ وَمَا دُعَآءُ ٱلْكَٰفِرِينَ إِلَّا فِى ضَلَٰلٍ ﴿١٤﴾ وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَن فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا وَظِلَٰلُهُم بِٱلْغُدُوِّ وَٱلْءَاصَالِ ۩ ﴿١٥﴾ قُلْ مَن رَّبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ قُلِ ٱللَّهُ قُلْ أَفَٱتَّخَذْتُم مِّن دُونِهِۦٓ أَوْلِيَآءَ لَا يَمْلِكُونَ لِأَنفُسِهِمْ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا قُلْ هَلْ يَسْتَوِى ٱلْأَعْمَىٰ وَٱلْبَصِيرُ أَمْ هَلْ تَسْتَوِى ٱلظُّلُمَٰتُ وَٱلنُّورُ أَمْ جَعَلُوا۟ لِلَّهِ شُرَكَآءَ خَلَقُوا۟ كَخَلْقِهِۦ فَتَشَٰبَهَ ٱلْخَلْقُ عَلَيْهِمْ قُلِ ٱللَّهُ خَٰلِقُ كُلِّ شَىْءٍ وَهُوَ ٱلْوَٰحِدُ ٱلْقَهَّٰرُ ﴿١٦﴾ أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَسَالَتْ أَوْدِيَةٌۢ بِقَدَرِهَا فَٱحْتَمَلَ ٱلسَّيْلُ زَبَدًا رَّابِيًا وَمِمَّا يُوقِدُونَ عَلَيْهِ فِى ٱلنَّارِ ٱبْتِغَآءَ حِلْيَةٍ أَوْ مَتَٰعٍ زَبَدٌ مِّثْلُهُۥ كَذَٰلِكَ يَضْرِبُ ٱللَّهُ ٱلْحَقَّ وَٱلْبَٰطِلَ فَأَمَّا ٱلزَّبَدُ فَيَذْهَبُ جُفَآءً وَأَمَّا مَا يَنفَعُ ٱلنَّاسَ فَيَمْكُثُ فِى ٱلْأَرْضِ كَذَٰلِكَ يَضْرِبُ ٱللَّهُ ٱلْأَمْثَالَ ﴿١٧﴾ لِلَّذِينَ ٱسْتَجَابُوا۟ لِرَبِّهِمُ ٱلْحُسْنَىٰ وَٱلَّذِينَ لَمْ يَسْتَجِيبُوا۟ لَهُۥ لَوْ أَنَّ لَهُم مَّا فِى ٱلْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُۥ مَعَهُۥ لَٱفْتَدَوْا۟ بِهِۦٓ أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ سُوٓءُ ٱلْحِسَابِ وَمَأْوَىٰهُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ ٱلْمِهَادُ ﴿١٨﴾

٢٥١

بانگەوازو هەقی هەرپەی ئاڎین، ئانیْ هەکە هاوار جە غەیرو ئاڎی مکەرا هاوار وەنەکریاکیْ بە هیچ نوْعیْوە جوابشا نمەڎاوە و پیْسەنیْ ئا کەسیە لەواسیْش وەلاْ مکەروْوە- جە دوورۆ- تا ئاویشا بلۆنە و بیاونوْش دەمش هەرگیزنمەیاۋۆنوْیچش دەمش، دوْعاو کافرایچ دلیْ گومڕاییـنە نمەزیوْوە﴿١٤﴾ هەرکەس(هەرچی) ئینا جە ئاسمانەکا و جە زەمینەنە بە حەز یا بە ناچاریی بە ویْشاوە و بە سەیەکاشاوە تلوْرە پەی خوڎای مبەروْ سەرسەعب و سەروێەگانە﴿١٥﴾ بواچە کیْ پەروەرنو ئاسمانەکا و زەمینیەن؟ بواچە خوڎا، دمایی پەنەشا بواچە ئایا ڕاسەن بیْژگە چاڎی کەسانیْ تەریْ بکەرڎیْ بە دوْسیْ هەکە پەی ویْچشا نەقازانجشا هەن و نەزەرەر؟ بواچە ئایا کوْر و بینا(بووین) هەرگیز هامسانیْنیْ یا ئایا تاریکاییەکیْ و ڕوْشنایی پیْسەنی یوْترینی؟ یان ئانەن چیْوانیْوەشا کەرڎیْنیْ بە هامبەشیْ خوڎای و ئیْڎیْ چیْوانیْوە خەلقیْ کەرڎیْنیْ پیْسە مەخلوقاتەکاو خوڎای و مەخلوقاتەکیْ ئوْ یوْتری مشانیْ و سەرشا تیْکدان ئاڎیشا ؟ بواچە خوڎا خالقو گرڎ چیْوین و زاتیْوە تاقانە و قەوەت و ساحیب قەهرەن﴿١٦﴾ جە ئاسمانۆ وارانیْش وارنان بە ئەندازەو دەرەکان و پەڕیْش کەرڎیْنیْ لافاو، لافاوەکەیچ کەف وکوڵش هوْرگیْرتەن هەرپیْسە ئا کەفینە هەکە بە هوْو دەمناو ئیْریوْ مەیوْ سەرو کەرەسەو خشڵی و ئەسپاباتەری،ئەپی جوْرە خوڎا نموونیْ مارۆوە پەی هەقی و ناهەقی جا ئانە کەفوکوڵەن ملوْ و پوچیوْوە، بەڵاْم ئانە هەکە کەڵك میاونوْ بە خەڵکی جە زەمیننە مەنوْوە، پی نوْعە خوڎا نموونیْ مارۆوە﴿١٧﴾ ئانیْ جوابو بانگەوازو پەروەرڎگارو ویْشادانوْ خاسە(ئاقیبەت خیْریی) هەن پەیشا و ئانیْچە جوابشا نەڎانوْ ئەگەر ئانە ئینا زەمیننە و ئانڎەی تەریچش بوزا سەر و جیای ویْشا بڎاش - بکەراش بە فیدیە-،ئانیْ هەر حیسابشا بەڎەن ماواشا جەحەنڎەم و ناوەش تەرین یاگیْشا هەنە﴿١٨﴾

۞ أَفَمَن يَعْلَمُ أَنَّمَآ أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ ٱلْحَقُّ كَمَنْ هُوَ أَعْمَىٰٓ ۚ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُوْلُواْ ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿١٩﴾ ٱلَّذِينَ يُوفُونَ بِعَهْدِ ٱللَّهِ وَلَا يَنقُضُونَ ٱلْمِيثَٰقَ ﴿٢٠﴾ وَٱلَّذِينَ يَصِلُونَ مَآ أَمَرَ ٱللَّهُ بِهِۦٓ أَن يُوصَلَ وَيَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ وَيَخَافُونَ سُوٓءَ ٱلْحِسَابِ ﴿٢١﴾ وَٱلَّذِينَ صَبَرُواْ ٱبْتِغَآءَ وَجْهِ رَبِّهِمْ وَأَقَامُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَأَنفَقُواْ مِمَّا رَزَقْنَٰهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً وَيَدْرَءُونَ بِٱلْحَسَنَةِ ٱلسَّيِّئَةَ أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمْ عُقْبَى ٱلدَّارِ ﴿٢٢﴾ جَنَّٰتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا وَمَن صَلَحَ مِنْ ءَابَآئِهِمْ وَأَزْوَٰجِهِمْ وَذُرِّيَّٰتِهِمْ ۖ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةُ يَدْخُلُونَ عَلَيْهِم مِّن كُلِّ بَابٍ ﴿٢٣﴾ سَلَٰمٌ عَلَيْكُم بِمَا صَبَرْتُمْ ۚ فَنِعْمَ عُقْبَى ٱلدَّارِ ﴿٢٤﴾ وَٱلَّذِينَ يَنقُضُونَ عَهْدَ ٱللَّهِ مِنۢ بَعْدِ مِيثَٰقِهِۦ وَيَقْطَعُونَ مَآ أَمَرَ ٱللَّهُ بِهِۦٓ أَن يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِى ٱلْأَرْضِ ۙ أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمُ ٱللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوٓءُ ٱلدَّارِ ﴿٢٥﴾ ٱللَّهُ يَبْسُطُ ٱلرِّزْقَ لِمَن يَشَآءُ وَيَقْدِرُ ۚ وَفَرِحُواْ بِٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا وَمَا ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَا فِى ٱلْءَاخِرَةِ إِلَّا مَتَٰعٌ ﴿٢٦﴾ وَيَقُولُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَوْلَآ أُنزِلَ عَلَيْهِ ءَايَةٌ مِّن رَّبِّهِۦ ۚ قُلْ إِنَّ ٱللَّهَ يُضِلُّ مَن يَشَآءُ وَيَهْدِىٓ إِلَيْهِ مَنْ أَنَابَ ﴿٢٧﴾ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُم بِذِكْرِ ٱللَّهِ ۗ أَلَا بِذِكْرِ ٱللَّهِ تَطْمَئِنُّ ٱلْقُلُوبُ ﴿٢٨﴾

٢٥٢

ئایا ئا کەسە هەکە مزانوْ ئانە وەزنیانرە پەیت جە پەروەرڈگاریتوْ هەقەن پێسەن ئا کەسیە کوْرەن؟ تەنیا وتەنیا هوْشیارەکیْ یاڈاوەریی مکەرا﴿١٩﴾ ئانیْ هەکە چەنی ئا بەڵێنیٚ دێنەشا بە خوڈای وەفا مرمانا و بەڵێنە هوْرنمەشاناوە﴿٢٠﴾ وە ئانیْ هەکە ئانە خوڈای ئەمرەش بە یاونایش دێنە میاوناش و جەپەروەرڈگاریشا متەرسانیْ و خەمو بەڈیی حیسابی مووەرا﴿٢١﴾ ئانێچە جە وەرو خاترەو پەروەرنیشا ئارامشا گێرتەن ونماشا کەرڈێنە و چا ڕزقیە دێنێماپەنە بەپەنهانیی و بە ئاشکرا بەخشانشا و خراپەشا بە خاسە پەرچ دانوْ ئانیْ سەرەنجامی وەش و یانەو قیامەتیشا پەی هەن﴿٢٢﴾ باخەکیْ بەهەشتو عەدنیشا پەی ڕازیێنێوە و ملاشانە و وێشا و هەرکەسیٚ هەکە خاس بییەن جە باب و باپیرا و هامسەرا و نەوەکاشا، فریشتێچ جە گرڈ بەرێوە ملاپەی سەرڈایشا﴿٢٣﴾ سلاْمتا وەنەبوْ پاسە ئارامتا گێرت، بەخ بەخ جە سەرەنجامیٚ هەکە ئی یاگ و یانەنە﴿٢٤﴾ ئانێچە هەکە بەڵێنەشا دێنە بە خوڈای و هوْرشاشاناوە دمای بەستەیش و ئانە خوڈای ئەمرەش بە یاونایش کەرڈێنە پڕچناشا و توْمو بەڈیی مشانا زەمیننە، ئانیْ لەعنەتەشا پەی هەنە و بەڈیی و خراپیی جاوڕای﴿٢٥﴾ خوڈان ڕزق بە فرەو فراوانیی بەخشوْ بە هەرکەسی گەرەکش بوْ یان کەم و تەنگش مکەروْوە، کەچی خەڵك دڵوەشەن بە ژیوای دنیای دنیایچ چەمو ئاخیرەتیەنە بێژگە ویارایێوی کەمی هیچیتەر نییەن﴿٢٦﴾ ئانیْ کافریْ بییْ مواچا دەی چی موعجیزێوەش جە لایەنو پەروەرڈگاریشەوە پەی نەوەزنیێنەرە ؟ بواچە بەڕاسیی خوڈا هەرکەسیٚ هەکە گەرەکش بوْ گومڕاش مکەروْ و ڕانمایی ئا کەسیە مکەروْ هەکە مگێلوْوە پەی لایش﴿٢٧﴾ ئانیْ ئیمانشا ئاورڈەن و دڵەکێشا بە یاڈو خوڈای ئاسووڈیْ با، ئاگاڈار بە هەر تەنیا بە یاڈو خوڈای دڵەکیْ ئاسووڈیْ مبانیْ﴿٢٨﴾

ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ طُوبَىٰ لَهُمْ وَحُسْنُ مَـَٔابٍ ﴿٢٩﴾ كَذَٰلِكَ أَرْسَلْنَٰكَ فِىٓ أُمَّةٍ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهَآ أُمَمٌ لِّتَتْلُوَاْ عَلَيْهِمُ ٱلَّذِىٓ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ وَهُمْ يَكْفُرُونَ بِٱلرَّحْمَٰنِ ۚ قُلْ هُوَ رَبِّى لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ مَتَابِ ﴿٣٠﴾ وَلَوْ أَنَّ قُرْءَانًا سُيِّرَتْ بِهِ ٱلْجِبَالُ أَوْ قُطِّعَتْ بِهِ ٱلْأَرْضُ أَوْ كُلِّمَ بِهِ ٱلْمَوْتَىٰ ۗ بَل لِّلَّهِ ٱلْأَمْرُ جَمِيعًا ۗ أَفَلَمْ يَاْيْـَٔسِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَن لَّوْ يَشَآءُ ٱللَّهُ لَهَدَى ٱلنَّاسَ جَمِيعًا ۗ وَلَا يَزَالُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ تُصِيبُهُم بِمَا صَنَعُواْ قَارِعَةٌ أَوْ تَحُلُّ قَرِيبًا مِّن دَارِهِمْ حَتَّىٰ يَأْتِىَ وَعْدُ ٱللَّهِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُخْلِفُ ٱلْمِيعَادَ ﴿٣١﴾ وَلَقَدِ ٱسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِّن قَبْلِكَ فَأَمْلَيْتُ لِلَّذِينَ كَفَرُواْ ثُمَّ أَخَذْتُهُمْ ۖ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ ﴿٣٢﴾ أَفَمَنْ هُوَ قَآئِمٌ عَلَىٰ كُلِّ نَفْسٍۭ بِمَا كَسَبَتْ ۗ وَجَعَلُواْ لِلَّهِ شُرَكَآءَ قُلْ سَمُّوهُمْ ۚ أَمْ تُنَبِّـُٔونَهُۥ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِى ٱلْأَرْضِ أَم بِظَٰهِرٍ مِّنَ ٱلْقَوْلِ ۗ بَلْ زُيِّنَ لِلَّذِينَ كَفَرُواْ مَكْرُهُمْ وَصُدُّواْ عَنِ ٱلسَّبِيلِ ۗ وَمَن يُضْلِلِ ٱللَّهُ فَمَا لَهُۥ مِنْ هَادٍ ﴿٣٣﴾ لَّهُمْ عَذَابٌ فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ۖ وَلَعَذَابُ ٱلْءَاخِرَةِ أَشَقُّ ۖ وَمَا لَهُم مِّنَ ٱللَّهِ مِن وَاقٍ ﴿٣٤﴾

ئـانێ ئیمانـشا ئـاوردەن و کـارێ عالیـشا کـەرڎینێ وەشلەی بە وێشابۆ و عالتـەرین ڕاوجاشا پـەی هـەن﴿٢٩﴾ پـی نۆعـە تۆمـا کیاسـتەنی پـەی سـەرو نەتـەبێوە هەکـە وەڵێشنە نەتەبێ تەرێ بیێنێ هـەتا ئانەشا بووانیـۆ ملـەرە بـە نیگـا کیاسـتەنما پـەیت کەچی ئانا ئـاڎێ ئیمـان نمـارا بـە خـوڎای ڕەحمانی، بواچە هەر ئاڎ پەروەرنو منـەن و بێژگە ئاڎی خوڎای تـەر نییـەن من پەشتیم پـاڎی بەسـتێنە و ئـەوەگێڵاّی هەرپـەی لاو ئـاڎین﴿٣٠﴾ خـۆ ئەگـەر خـوڎا قورئـانێو بکیـانۆ کەشـەکێش پەنـە ببریـا ڕانـە یـان زەمینش پەنە لت بکریۆ یان مەرڎەش پەنـە بڎۆنیۆ ئـاڎێ هـەر ئیمـان نمـارا، بـەلاّم خـۆ کاروبـار سـەراپاش هـەر بەدەسـو خـوڎاین، ئایا ئانێ ئیمانشا ئـاوردەن نمـەزانا ئەگـەر خوڎا گەرەکش بیێ گرڎو خەڵکی ڕانمـایی کـەرێ ؟ دەی هەکـە کـافرێ بیـێنێ جـە ڕاو ئانـەیۆ کەرڎەنـشا تووشـو بـەلاّی سـەختی مبانێ یان هەر بەپەناو یانەکاشاوە مەیۆ ملشارە هەتا وەعدو خوڎای مەیۆ و تاقیق بۆ دیارەن خوڎا بەپێچەوانەو وەعدو وێش نمەکەروْو بەروْش سەر﴿٣١﴾ بێشك وەڵێ تۆنە گاڵتە کریان بەپێغەمـەرا جا پەی مووەدەتێوی مۆڵەتەم دا پانیشا کافرێ بیێ دمایی گێرتێم، دەی هەق چەنە سانەکەی چەنین بی ؟﴿٣٢﴾ ئاخۆ ئا زاتە هەکە چەمش ئینا جە هەرمان و کارو گرڎ کەسیۆ- پێسەن ئا کەسیە هەکە هاگـاش جـە هیـچی نییـەن؟- ئـاڎێ شەریکێـشاپەی خـوڎای نیێنێـرە بواچـە دەی نامێـشا هۆربڎەیـدێ،یان گەرەکتانـە خـوڎای هاگـاڎار بکـەردێ پانـەی جە زەمینەنـە نمـەزانۆش ؟ یـان هـەر گەرەکتانـە هاگـاڎارش بکـەردێ جە قسە پڕوپووچا ؟ نـەخێر، بـەڵکو فێڵ وتەڵەکەو ئانیـشا هەکـە کافرێ بیێ ڕازنیانۆ پەیشا و جە ڕێ ڕاسێ وێڵێ کریێ ؟ دەی هەرکەسیچ خوڎا گومڕا(وێڵ) ش بکـەرۆ ئـێتر ڕانیـشاندەرش نییـەن﴿٣٣﴾ جـە ژیـوای دنیێنـە عەزابـشا پـەی هـەن، دیـارەن عـەزابو ئاخیرەتیچ نارەحەت تەرەن، کەسیچ نمەتاۆ جەخوڎای پارێزنۆشا﴿٣٤﴾

۞ مَّثَلُ ٱلْجَنَّةِ ٱلَّتِى وُعِدَ ٱلْمُتَّقُونَ ۖ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ ۖ أُكُلُهَا دَآئِمٌ وَظِلُّهَا ۚ تِلْكَ عُقْبَى ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوا۟ ۖ وَّعُقْبَى ٱلْكَٰفِرِينَ ٱلنَّارُ ﴿٣٥﴾ وَٱلَّذِينَ ءَاتَيْنَٰهُمُ ٱلْكِتَٰبَ يَفْرَحُونَ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيْكَ ۖ وَمِنَ ٱلْأَحْزَابِ مَن يُنكِرُ بَعْضَهُۥ ۚ قُلْ إِنَّمَآ أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ ٱللَّهَ وَلَآ أُشْرِكَ بِهِۦٓ ۚ إِلَيْهِ أَدْعُوا۟ وَإِلَيْهِ مَـَٔابِ ﴿٣٦﴾ وَكَذَٰلِكَ أَنزَلْنَٰهُ حُكْمًا عَرَبِيًّا ۚ وَلَئِنِ ٱتَّبَعْتَ أَهْوَآءَهُم بَعْدَ مَا جَآءَكَ مِنَ ٱلْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ ٱللَّهِ مِن وَلِىٍّ وَلَا وَاقٍ ﴿٣٧﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّن قَبْلِكَ وَجَعَلْنَا لَهُمْ أَزْوَٰجًا وَذُرِّيَّةً ۚ وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَن يَأْتِىَ بِـَٔايَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ ٱللَّهِ ۗ لِكُلِّ أَجَلٍ كِتَابٌ ﴿٣٨﴾ يَمْحُوا۟ ٱللَّهُ مَا يَشَآءُ وَيُثْبِتُ ۖ وَعِندَهُۥٓ أُمُّ ٱلْكِتَٰبِ ﴿٣٩﴾ وَإِن مَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ ٱلَّذِى نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِنَّمَا عَلَيْكَ ٱلْبَلَٰغُ وَعَلَيْنَا ٱلْحِسَابُ ﴿٤٠﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا۟ أَنَّا نَأْتِى ٱلْأَرْضَ نَنقُصُهَا مِنْ أَطْرَافِهَا ۚ وَٱللَّهُ يَحْكُمُ لَا مُعَقِّبَ لِحُكْمِهِۦ ۚ وَهُوَ سَرِيعُ ٱلْحِسَابِ ﴿٤١﴾ وَقَدْ مَكَرَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَلِلَّهِ ٱلْمَكْرُ جَمِيعًا ۖ يَعْلَمُ مَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ ۗ وَسَيَعْلَمُ ٱلْكُفَّٰرُ لِمَنْ عُقْبَى ٱلدَّارِ ﴿٤٢﴾

نموونەو ئا بەهەشتیە هەکە وەعدو پارێزکاراش پەنە دریان،وەرشنە ڕۆخانێ موویەرا، وارژەکێش و سەیەکێش هەمیشەیێنێ، ئینەن سەرەنجامو ئانیشا پارێزشا کەرژەن و سەرەنجامو کافرایچ ئێرەن﴿٣٥﴾ ئانێ کتێبما پەنەدێنێ دڵوەشی مبا پانەی وەزنیانرە پەیت، جە حیزبەکایچ هەنێ هەکە ئینکاری بڕێوەش مکەرانێ،بواچە بەڕاسیی من ئەمرەم پەنە کریێنە هەکە تەنیا خوژای بپرسوونە و کەسی نەکەروو بە هامبەشش، خەڵکی پەی لاو ئاژی مچڕوونە و ئەوەگێڵاّی هەر پەی لاو ئاژین﴿٣٦﴾پا جۆریچە بە حوکمێوە عەرەبیی وەزنانمارە، بێشك دمای ئانەی هەکە ئا عیلمتە پەی ئامان ئەگەر بگنی شۆنەو حەزیشا ئێتر خوژا نەدۆستتەن و نە پارێزنت﴿٣٧﴾ بێشك وەڵێ تۆنە پێغەممەرێ تەرێما کیاستێنێ و ژەن و نەوەما دێ پەنە و پەی هیچ پێغەممەرێوە نەبییەن بە مەیلو وێش موعجێزێ بارۆ و نیشانەبژۆ تا ئیزنو خوژایش سەر نەبییەبۆ،پەی گرژ هەرمانێویچ وەختێوی نویسیای تایبەت هەن﴿٣٨﴾ خوژا هەرچیش گەرەك بۆ دلێشنەبەرۆ یا مەرزنۆشرە و مازۆشۆ،وە لەوحو پارێزیایچ ئینا لاو ئاژیۆ﴿٣٩﴾ جا یان بڕێ چانەی قەرارما دان پەیشا نیشانەت مژەیمێ یان مرنمێت بەڕاسیی تۆ تەنیا یاونایت سەرەن حیسابیچ سەرو ئێمەن﴿٤٠﴾ ئایا ئاژێ نەژیێنێ هەکە ئێمە مەیمێ و زەمینی جە ئی سەر و ئۆ سەرەکاشۆ کەم مکەرمێوە ؟خوژا حوکمو وێش جابەجا مکەرۆ و هیچکەسیچ نمەتاوۆ دەس بارۆ وەرو ڕاو حوکمیش و ئاژ قۆچاخە حیسابەن﴿٤١﴾ بێشك ئانێ وەڵێ ئاژیشانە بێنێ فڕوفێڵ(مەکر) و وێشا کەرژ، فڕوفێڵ گرژش هینو خوژایەن، هەرکەس هەرچی بکەرۆ ئاژ مزانۆنەش و دماییچ کافرێ مزانانێ سەرئەنجام(ئاقیبەتو ژیوای) پەی کێن﴿٤٢﴾

وَيَقُولُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَسْتَ مُرْسَلًا قُلْ كَفَىٰ بِٱللَّهِ شَهِيدًۢا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَمَنْ عِندَهُۥ عِلْمُ ٱلْكِتَٰبِ ﴿٤٣﴾

سُورَةُ إِبْرَاهِيمَ — ترتيبها ١٤ — آياتها ٥٢

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓر كِتَٰبٌ أَنزَلْنَٰهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ ٱلنَّاسَ مِنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ إِلَىٰ صِرَٰطِ ٱلْعَزِيزِ ٱلْحَمِيدِ ﴿١﴾ ٱللَّهِ ٱلَّذِى لَهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۗ وَوَيْلٌ لِّلْكَٰفِرِينَ مِنْ عَذَابٍ شَدِيدٍ ﴿٢﴾ ٱلَّذِينَ يَسْتَحِبُّونَ ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا عَلَى ٱلْءَاخِرَةِ وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ فِى ضَلَٰلٍۭ بَعِيدٍ ﴿٣﴾ وَمَآ أَرْسَلْنَا مِن رَّسُولٍ إِلَّا بِلِسَانِ قَوْمِهِۦ لِيُبَيِّنَ لَهُمْ ۖ فَيُضِلُّ ٱللَّهُ مَن يَشَآءُ وَيَهْدِى مَن يَشَآءُ ۚ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٤﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِـَٔايَٰتِنَآ أَنْ أَخْرِجْ قَوْمَكَ مِنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ وَذَكِّرْهُم بِأَيَّىٰمِ ٱللَّهِ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٥﴾

٢٥٥

ئـانێ کـافرێ بیێنـێ مواچـا تـۆ پێغەمەر نییەنی، بواچە خوڎاو کەسێوە هەکە عیلمو قورئانی و کتێبە ئاسمانیەکاش ئینا لاوە وەسێن پەی شاهێڎو بەینو من و شمە﴿٤٣﴾

سووره‌تـۆ﴿ئیبـراهیـم﴾ ی

پەنجا و دۆێ ئایەتێنە

بە نامۆ خوڎای بەزەییمەنڎی رەحمینی

ئەلێف لێ رێ، کتێبێوەن وەزنانماره پەیت هەتا بە ئیزنو پەروەرنیشا جە تاریکاییەکانە بزنیشاوە پەی رۆشنایی و بیاوا بە راو خوڎای بالآدەسی سوپاس کریای﴿١﴾ ئا خوڎا هەکە هەرچی ئینا ئاسمانەکا و زەمیننە هینو ئاڎین و، هاوار و نالەیچ جە عەزابی سەختیۆ پەی ئا کەسانە هەکە کافرێنێ﴿٢﴾ ئانێ هەکە ژیوای دنیێشا جەلاوە جە ئاخیرەتی وەشەویستەرەن و قۆرتی ۆزانە راو خوڎای تا خەڵکی مەنعە بکەرا چەنەش و گەرەکشانە لارەش بکەرا، ئانێ ئینێ گومراییوە ئاشکرا و دوورنە﴿٣﴾ هەر پێغەمەرێوەما کیاستەن بە زوانو قۆمەکەیش بییەن هەتا هەقشا پەی رۆشن بکەرۆوە، خوڎا گەرەکش بۆ هەرکەسی گومرا بکەرۆ مکەرۆش و گەرەکیچش بۆ هەرکەسی رانمایی بکەرۆ رانماییش مکەرۆ و،ئاڎ بالآدەسی دانان﴿٤﴾ بێگومان ئێمە مووساما بە ئایەتەکاماوە کیاست هەکە قۆمەکەیت جە تاریکاییەکانە بزنەره پەی رۆشنایی و رۆەکێ خوڎایشا بۆزۆ ۆیر، بێگومان چانەینە چنڎەها ئایەتێ هەنێ پەی ئانیشا فره ئارام گیرێ و فره سوپاسگوزارێنێ﴿٥﴾

وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ ٱذْكُرُوا۟ نِعْمَةَ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ أَنجَىٰكُم مِّنْ ءَالِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوٓءَ ٱلْعَذَابِ وَيُذَبِّحُونَ أَبْنَآءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَآءَكُمْ ۚ وَفِى ذَٰلِكُم بَلَآءٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿٦﴾ وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِن شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ ۖ وَلَئِن كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِى لَشَدِيدٌ ﴿٧﴾ وَقَالَ مُوسَىٰٓ إِن تَكْفُرُوٓا۟ أَنتُمْ وَمَن فِى ٱلْأَرْضِ جَمِيعًا فَإِنَّ ٱللَّهَ لَغَنِىٌّ حَمِيدٌ ﴿٨﴾ أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبَؤُا۟ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ ۛ وَٱلَّذِينَ مِنۢ بَعْدِهِمْ ۛ لَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا ٱللَّهُ ۚ جَآءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِٱلْبَيِّنَٰتِ فَرَدُّوٓا۟ أَيْدِيَهُمْ فِىٓ أَفْوَٰهِهِمْ وَقَالُوٓا۟ إِنَّا كَفَرْنَا بِمَآ أُرْسِلْتُم بِهِۦ وَإِنَّا لَفِى شَكٍّ مِّمَّا تَدْعُونَنَآ إِلَيْهِ مُرِيبٍ ﴿٩﴾ ۞ قَالَتْ رُسُلُهُمْ أَفِى ٱللَّهِ شَكٌّ فَاطِرِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ يَدْعُوكُمْ لِيَغْفِرَ لَكُم مِّن ذُنُوبِكُمْ وَيُؤَخِّرَكُمْ إِلَىٰٓ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ قَالُوٓا۟ إِنْ أَنتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا تُرِيدُونَ أَن تَصُدُّونَا عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ ءَابَآؤُنَا فَأْتُونَا بِسُلْطَٰنٍ مُّبِينٍ ﴿١٠﴾

٢٥٦

ئانەبێ مووسا بە قۆمەکەیش واتش یاڎو ناعمەتو خوڎای سەرتاوە بکەردێ وەختێ جە داروڎەسەو فیرعەونی نەجاتش دایدێ فرەخراپ عەزابتا پەنە نۆشێنێ و کوڕەکاتا سەرەبڕێنێ و ژەنەکاتا بە زینڎەیی ئازێنێوە، بێگومان چانەینە بەڵێوە فرە گۆرەتا جە پەروەرڎگاریتاوە پەی سازیابێ﴿٦﴾ ئانەبێ پەروەرڎگارتا پاسەش قەرار دابێ : ئەگەر سوپاس بکەردێ زیاتەرتا پەنە مبەخشوو و ئەگەر کوفر بکەردێ بەڕاسیی عەزابم سەختەن﴿٧﴾ مووسا واتش ئەگەر شمە و گرڎو خەڵکو سەرزەمینی کافرێ بێدی بەدڵنیاییۆ خوڎا هەر دەوڵەمەنڎ و بێنیاز و سوپاس کریان﴿٨﴾ ئاخۆ دەنگ وباسو ئانیشاتا نەژنەویەن هەکە وەڵێ شمەنە بێنێ پێسە قۆمو نووحی و عادی و سەمووڎی و ئانێچە دماو ئاڎیشا ئامێ هەکە بێژگە خوڎای کەس نمەزانۆشا؟ پێغەمەرەکێشا بە بەڵگێ ڕۆشنێوە ئامێ پەی لایشا گرڎ دەسشا ۆزت دەمو وێشا و واتشا بەڕاسیی ئێمە باوەڕما نییەن پانەی شمەش چەنی کیانییێندێ و بەڕاسیی چانەیچە هەکە ئێمەش پەی چڕدێ ئێنایمێ شکە و دوودڵینە و ۆزۆما گومانێو﴿٩﴾ پێغەمەرەکێشا واتشا : ئایا شکە هەنە چا خوڎایە ئاسمانەکێ و زەمینش خەلقێ کەرڎێنێ؟ چڕۆتا هەتا جە گوناهەکاتا وەش بۆ و تا موددەتێوە دیاری کریا مازۆتاوە،واتشا خۆ شمەیچ هەر بەشەرێندێ پێسە ئێمە گەرەکتانە ڕاگێرییما بکەردێ چانەی باب و باپیرەکێما پرسێنێش ؟ئادەی بەڵگێوە ئاشکرێما پەی باردێ﴿١٠﴾

قَالَتْ لَهُمْ رُسُلُهُمْ إِن نَّحْنُ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يَمُنُّ عَلَىٰ مَن يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦ ۖ وَمَا كَانَ لَنَآ أَن نَّأْتِيَكُم بِسُلْطَٰنٍ إِلَّا بِإِذْنِ ٱللَّهِ ۚ وَعَلَى ٱللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ ٱلْمُؤْمِنُونَ ﴿١١﴾ وَمَا لَنَآ أَلَّا نَتَوَكَّلَ عَلَى ٱللَّهِ وَقَدْ هَدَىٰنَا سُبُلَنَا ۚ وَلَنَصْبِرَنَّ عَلَىٰ مَآ ءَاذَيْتُمُونَا ۚ وَعَلَى ٱللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ ٱلْمُتَوَكِّلُونَ ﴿١٢﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لِرُسُلِهِمْ لَنُخْرِجَنَّكُم مِّنْ أَرْضِنَآ أَوْ لَتَعُودُنَّ فِى مِلَّتِنَا ۖ فَأَوْحَىٰٓ إِلَيْهِمْ رَبُّهُمْ لَنُهْلِكَنَّ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٣﴾ وَلَنُسْكِنَنَّكُمُ ٱلْأَرْضَ مِنۢ بَعْدِهِمْ ۚ ذَٰلِكَ لِمَنْ خَافَ مَقَامِى وَخَافَ وَعِيدِ ﴿١٤﴾ وَٱسْتَفْتَحُوا۟ وَخَابَ كُلُّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ ﴿١٥﴾ مِّن وَرَآئِهِۦ جَهَنَّمُ وَيُسْقَىٰ مِن مَّآءٍ صَدِيدٍ ﴿١٦﴾ يَتَجَرَّعُهُۥ وَلَا يَكَادُ يُسِيغُهُۥ وَيَأْتِيهِ ٱلْمَوْتُ مِن كُلِّ مَكَانٍ وَمَا هُوَ بِمَيِّتٍ ۖ وَمِن وَرَآئِهِۦ عَذَابٌ غَلِيظٌ ﴿١٧﴾ مَّثَلُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِرَبِّهِمْ ۖ أَعْمَٰلُهُمْ كَرَمَادٍ ٱشْتَدَّتْ بِهِ ٱلرِّيحُ فِى يَوْمٍ عَاصِفٍ ۖ لَّا يَقْدِرُونَ مِمَّا كَسَبُوا۟ عَلَىٰ شَىْءٍ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلضَّلَٰلُ ٱلْبَعِيدُ ﴿١٨﴾

٢٥٧

پێغەممەرەکاشا پەنە واتیْ: ڕاسەن ئێمەیچ هەر بەشەرێنمیْ پێسە شمە، بەڵام خوڎا ئیراڎەش سەرو هەرکەسیْ جە بەنڎەکاش بی منەتەش ووزۆ سەر ئێمەیچ پەیما نییەن(نەبیەن) بە ئیزنو خوڎای نەبۆ هیچ بەڵگێوە(موعجیزێو) تاپەی بارمێنە، ئیمانداریچ پەشتی هەر بەخوڎای مبەسا﴿١١﴾ دەی مشیۆم ئێمە چی پەشتی نەبەسمیْ بە خوڎای هەکە ئاڎ هەر بەڕاسیی ئێمەش ڕانمایی کەرڎینمیْ پەی سەرو ریْ ڕاسیْ؟ دەی با سەرو ئا عەزیەتیە دێنمێتا و مڎەیدێما ئارام بگێرمیْ،با پەشتبەسیْ(ئیمانداریْ) پەشتی هەر بە خوڎای ببەسا﴿١٢﴾ ئانێچە کافریْ بیْ بەپێغەممەرەکاو وێشا واتشا: بەدڵنیاییۆ ئەچی سەرزەمینمانە مزنمێتاوە یان مشیۆم بگێڵد یۆەپەی سەرودینەکەیما، جا پەروەرڎگاریشا وەحیە پەی کیاستیْ: بێشك ستەمکارا دلێنە مبەرمیْ﴿١٣﴾ بە دڵنیاییچۆ دمای ئاڎیشا شمە جە زەميننە نیشتەجیْ مکەرمیْ، ئینەیچ پەی ئا کەسانە هەکە جەپایەبەرزیی و هەڕەشام متەرسانیْ﴿١٤﴾ جا داواو سەرکۆتەیشا کەرڎە و گرڎ ملهۆڕ و سەرسەختێوەیچ ناهومێڎ بی﴿١٥﴾ جەپەشتیشەۋە جەحەنڎەم هەن و کیم وزوخ جیای ئاویْ دەرخوارڎش مڎریۆ﴿١٦﴾ قوم قوم بە ناچاریی مووەرۆشەۋە و خەریکەن پەیش قوت نەڎریۆ و جە گرڎ یاگۆ مەرگش پەی مەیۆنە و نمەمرۆیچ،جە شۆنیچشەۋە عەزابێوە فرە ئێشن حازرەن﴿١٧﴾ نمونەو ئانیشا کافریْ بیی وەرانوەرو پەروەرڎگاریشا،هەرمانەکێشا پێسەنیْ بوولێوی هەکە سیاووێوە قەوەت جە ڕۆیْ پەڕ جە سیاووانە هۆرکەرۆ پەیش، دەی دیارەن چانەی پێڎاشا کەرڎەن(دەسشا کۆتەن) نمەتاوا هیچێوەش بازاوە، بێگومان ئانەیچ وێڵیی و گومڕاییێوە فرە دوورەن﴿١٨﴾

أَلَمْ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ بِٱلْحَقِّ إِن يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿١٩﴾ وَمَا ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ بِعَزِيزٍ ﴿٢٠﴾ وَبَرَزُوا۟ لِلَّهِ جَمِيعًا فَقَالَ ٱلضُّعَفَٰٓؤُا۟ لِلَّذِينَ ٱسْتَكْبَرُوٓا۟ إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ أَنتُم مُّغْنُونَ عَنَّا مِنْ عَذَابِ ٱللَّهِ مِن شَىْءٍ قَالُوا۟ لَوْ هَدَىٰنَا ٱللَّهُ لَهَدَيْنَٰكُمْ سَوَآءٌ عَلَيْنَآ أَجَزِعْنَآ أَمْ صَبَرْنَا مَا لَنَا مِن مَّحِيصٍ ﴿٢١﴾ وَقَالَ ٱلشَّيْطَٰنُ لَمَّا قُضِىَ ٱلْأَمْرُ إِنَّ ٱللَّهَ وَعَدَكُمْ وَعْدَ ٱلْحَقِّ وَوَعَدتُّكُمْ فَأَخْلَفْتُكُمْ وَمَا كَانَ لِىَ عَلَيْكُم مِّن سُلْطَٰنٍ إِلَّآ أَن دَعَوْتُكُمْ فَٱسْتَجَبْتُمْ لِى فَلَا تَلُومُونِى وَلُومُوٓا۟ أَنفُسَكُم مَّآ أَنَا۠ بِمُصْرِخِكُمْ وَمَآ أَنتُم بِمُصْرِخِىَّ إِنِّى كَفَرْتُ بِمَآ أَشْرَكْتُمُونِ مِن قَبْلُ إِنَّ ٱلظَّٰلِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٢﴾ وَأُدْخِلَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ تَحِيَّتُهُمْ فِيهَا سَلَٰمٌ ﴿٢٣﴾ أَلَمْ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ أَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِى ٱلسَّمَآءِ ﴿٢٤﴾

ئایا نمەوینی(نەڎیانی) هەکە بێشك خوڎا ئاسمانـەكێ و زەمیـنش سـەرو بنـەڕەتو حەقی خەلقێ كەرڎێنێ؟ ئەگەر گەرەكش بوٚ دلێنـە بـەروٚتا و خـەڵكێوی تـازە ماروٚنـە رووە﴿١٩﴾ ئانەیـــچە لاو خـــوڎای دەسـەڵاتداریوٚ نارەحـەت نییـەن﴿٢٠﴾ جـە وەرو دەمـو دەسـەڵاتو خوڎاینـە گـرڎ بـەرمگنانێ،لاوازەكێ(بـێ دەسـەڵاتەكێ) پانیشا وێشا بە زل زانێنێ ماچا بەڕاسیی ئێمـە شـوٚنكوٚتێ شمـە بێنمـێ دەی ئایـا متاودێ جە عەزابو خوڎای چێوێوما سەرو لاببەردێنـە؟ مواچـا خـوٚ ئەگـەر خـوڎای هیدایـەت دێ بیێنمـێ بێـشك ئێمـەیچ ڕانمـایی شمـە كـەرێنمێ، جـا ئیـسە بكـەرمێش داد و هـاوار یـان دڎان بگێرمـێ وێمـارە پێـسەن یـوٚی پـەیما و هـیچ دەرەتانێوەمـا پـەی نەمەنێنـە﴿٢١﴾ دمـای ئانـەی كارجـەكاری ترازیـوٚ شـەیتان مواچوٚ بەڕاسیی خوڎای وەعدی ڕاس و هەق دایدێ پەنە و منیچ وەعدم دایدێ پەنە و نەبەرڎم سەر، خوٚ من هیچ دەسەڵاتێوەم نـەبێ سـەرتارە هـەر ئانـڎەبێ چرپەیدێم و شمـەیچ ئامایـدێ دەمموٚ، دەی ئێتر سەرزەنشم مەكەردێ و سەرزەنشتو وێتا بكـەردێ، نەمن متـاوٚوو بە هانـاو شموٚ بەونە و نەشمـەیچ متاودێ بەیدێ هاناو منوٚ،بێگومان من وەختو وێچش كافر بیانێ پانەی هەكە كەرڎاتا بە هامبەش، بێگومان ستەمكارێ عەزابی پەڕ ئێشـشا پـەی هـەن﴿٢٢﴾ ئانێچە ئیمانشا ئـارد و هـەرمانێ عالێشا كەردێ ووزیانە دلێ بەهەشتەكا و ڕوٚخانێ چێرو درەختـەكارە موویـەرانێ و بە ئیزنو پەروەرنیشا پـەی هەمیشـەی ئینـێ چا بەهەشـتانە وەشیی و تشیشا سلاٚم كەرڎەیـەن﴿٢٣﴾ ئایـا نـەڎیت خـوڎا چـەنی نموونـە مـاروٚوە پـەی گوفتـاری پـاك وخاسـی هـەر ئـەجوٚ درەختێـوە پاكـەن ڕەگـەكێش كوٚیێنێرە(مەرزیێنێرە) و لەق وپوٚپەكەش ئینێ ئاسمانوٚ﴿٢٤﴾

تُؤْتِي أُكُلَهَا كُلَّ حِينٍ بِإِذْنِ رَبِّهَا وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٥﴾ وَمَثَلُ كَلِمَةٍ خَبِيثَةٍ كَشَجَرَةٍ خَبِيثَةٍ اجْتُثَّتْ مِنْ فَوْقِ الْأَرْضِ مَا لَهَا مِنْ قَرَارٍ ﴿٢٦﴾ يُثَبِّتُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَيُضِلُّ اللَّهُ الظَّالِمِينَ وَيَفْعَلُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ ﴿٢٧﴾ ۞ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ بَدَّلُوا نِعْمَتَ اللَّهِ كُفْرًا وَأَحَلُّوا قَوْمَهُمْ دَارَ الْبَوَارِ ﴿٢٨﴾ جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَا وَبِئْسَ الْقَرَارُ ﴿٢٩﴾ وَجَعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا لِيُضِلُّوا عَنْ سَبِيلِهِ قُلْ تَمَتَّعُوا فَإِنَّ مَصِيرَكُمْ إِلَى النَّارِ ﴿٣٠﴾ قُلْ لِعِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا يُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعٌ فِيهِ وَلَا خِلَالٌ ﴿٣١﴾ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْفُلْكَ لِتَجْرِيَ فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْأَنْهَارَ ﴿٣٢﴾ وَسَخَّرَ لَكُمُ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ دَائِبَيْنِ وَسَخَّرَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ ﴿٣٣﴾

٢٥٩

بە ئیزنو پەروەرنیش گرڎ وەخت بەرو وێش مڎۆ جا خوڎا نموونێ مارۆوە پەی خەڵکی بەشکو یاداوەریی بکەرا﴿٢٥﴾ نموونەو گوفتاری پیسیچ پێسەن درەختێوە پیسی هەکە سەرو ڕووکارو زەمینیۆ هۆرکێشیابۆ و هیچ بارێوەرە وێش نەگێرۆ سەرو وێشۆ﴿٢٦﴾ ئانێ باوەڕشا ئاورڎەن خوڎا جە دنیا و جە ئاخیرەتەنە ئەرەمەرزیێشا مکەرۆ سەرو گوفتاری ئەرەمەرزیای و، خوڎا ستەمکارا وێڵێ مکەرۆ و ئانە گەرەکش بۆ مکەرۆش﴿٢٧﴾ ئایا نەڎیای پەی ئانیشا ناعمەتو خوڎایشا فاڕا بە کوفر و قۆمەکەو وێشا ڕووەو دلێنە شییەی بەرڎ؟ ﴿٢٨﴾ هەکە جەحەنڎەمەن خزاشنە،عیش چا بنکەیە ﴿٢٩﴾ شەریکشا پەیڎا کەرڎ پەی خوڎای تا خەڵکی جە ڕاکێش وێڵ بکەرا، بواچە بۆیارڎەیش سەرەنجامتا بەڕاسیی پەی دلێ ئێرین﴿٣٠﴾ بواچەپا عەبدامە هەکە ئیمانشا ئاورڎەن نما بکەرانێ و چا ڕزقیە پەناما دێنێ بە ئاشکرا و پەنهانی ببەخشانێ وەڵێ ئانەینە ڕۆێوە بەیۆ هەکە نەۆرەتەی(مامەڵە) و نەدۆسایەتییش چەنەن﴿٣١﴾ خوڎا ئا زاتەنە ئاسمانەکێ و زەمینش خەلقێ کەرڎێنێ و جە ئاسمانۆ وارنش ۆارنان پاڎی بەرهەمەکێش پێسە ڕزقی زنێنێوە پەیتا و جە بەحرەنە کەشتییێش پەی ڕامێ کەرڎێنڎێ هەتا بۆیەرانێ بە ئەمرەو وێش و،ڕۆخانەکێش پەی ڕامێ کەرڎێنڎێ﴿٣٢﴾ ڕۆجیار و مانگەیچش پەی ڕامێ کەرڎێنڎێ هەمیشە نمەمدرا و شەو و ڕۆیچش پەی دەسەمووێ کەرڎێنڎێ﴿٣٣﴾

وَءَاتَىٰكُم مِّن كُلِّ مَا سَأَلْتُمُوهُۚ وَإِن تَعُدُّواْ نِعْمَتَ ٱللَّهِ
لَا تُحْصُوهَآۗ إِنَّ ٱلْإِنسَٰنَ لَظَلُومٌ كَفَّارٌ ﴿٣٤﴾ وَإِذْ قَالَ إِبْرَٰهِيمُ
رَبِّ ٱجْعَلْ هَٰذَا ٱلْبَلَدَ ءَامِنًا وَٱجْنُبْنِي وَبَنِيَّ أَن نَّعْبُدَ
ٱلْأَصْنَامَ ﴿٣٥﴾ رَبِّ إِنَّهُنَّ أَضْلَلْنَ كَثِيرًا مِّنَ ٱلنَّاسِۖ فَمَن
تَبِعَنِي فَإِنَّهُۥ مِنِّيۖ وَمَنْ عَصَانِي فَإِنَّكَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣٦﴾ رَّبَّنَآ
إِنِّيٓ أَسْكَنتُ مِن ذُرِّيَّتِي بِوَادٍ غَيْرِ ذِي زَرْعٍ عِندَ بَيْتِكَ
ٱلْمُحَرَّمِ رَبَّنَا لِيُقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ فَٱجْعَلْ أَفْـِٔدَةً مِّنَ ٱلنَّاسِ
تَهْوِيٓ إِلَيْهِمْ وَٱرْزُقْهُم مِّنَ ٱلثَّمَرَٰتِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ
﴿٣٧﴾ رَبَّنَآ إِنَّكَ تَعْلَمُ مَا نُخْفِي وَمَا نُعْلِنُۗ وَمَا يَخْفَىٰ عَلَى ٱللَّهِ
مِن شَيْءٍ فِي ٱلْأَرْضِ وَلَا فِي ٱلسَّمَآءِ ﴿٣٨﴾ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِي
وَهَبَ لِي عَلَى ٱلْكِبَرِ إِسْمَٰعِيلَ وَإِسْحَٰقَۚ إِنَّ رَبِّي لَسَمِيعُ
ٱلدُّعَآءِ ﴿٣٩﴾ رَبِّ ٱجْعَلْنِي مُقِيمَ ٱلصَّلَوٰةِ وَمِن ذُرِّيَّتِيۚ رَبَّنَا
وَتَقَبَّلْ دُعَآءِ ﴿٤٠﴾ رَبَّنَا ٱغْفِرْ لِي وَلِوَٰلِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ
يَوْمَ يَقُومُ ٱلْحِسَابُ ﴿٤١﴾ وَلَا تَحْسَبَنَّ ٱللَّهَ غَٰفِلًا عَمَّا يَعْمَلُ
ٱلظَّٰلِمُونَۚ إِنَّمَا يُؤَخِّرُهُمْ لِيَوْمٍ تَشْخَصُ فِيهِ ٱلْأَبْصَٰرُ ﴿٤٢﴾

٢٦٠

هەرچیچتا داوا کەرڤ دایدێش پەنە و ئەگەر ناعمەتو خوڤای بژماردیْ نمەتاودیْ بژماردێش، هەر بەڕاسیی ئینسان هەر فرە ستەمکار و کافرەن﴿٣٤﴾ ئانەبێ ئیبراهیم واتش ئەی پەروەرن هێمنیی بارە سەرو ئی ولآتیرە و من و زاڕۆڵەکام دووریْ ۋزۆ چانەی بتێ بپرسمیْ﴿٣٥﴾ ئەی پەروەرن بەڕاسیی فرەشا جە خەڵکی گومڕا کەرڤ، هەرکەس کۆت شۆنیم دیارەن ئانە جە منەن، هەرکەسیچ یاخی بۆ چەنەم بێشك تۆ چەنەوەش بییەی رەحمیننی ﴿٣٦﴾ ئەی پەروەرنما دیارەن من بڕێوە جە وەچەکەیم جەپاڵو یانە بە حوورمەتەکەیتنە جە دەرێوی ووشکی بێ کشتووکاڵنە نیشتەجێ کەرڤێنێ، ئەی پەروەرنما تا بەخاسیی نما بکەرانێ دەی تۆیچ دڵو خەڵکی پاسە پەنە بکەرە بە دۆسانە بەیا پەی لایشا و جە بەروبومی ڕزقشابڤە پەنە تا سوپاسگوزاریی بکەرا﴿٣٧﴾ ئەی پەروەرڤگارما بەڕاسیی تۆ مزانی چێش مشارمێوە و چێشیچ ئاشکرا مکەرمێ، جە زەمین و جە ئاسماننە هیچ چێوێ جە خوڤای نمەشاریۆوە﴿٣٨﴾ حەمد پەی ئا خوڤایە جە عومرو پیرینە ئیسماعیل و ئیسحاقش پەنە بەخشانێ،بەڕاسیی پەروەرڤگارم دوعا فرەخاس مڗنەۋۆنە﴿٣٩﴾ ئەی پەروەرڤگارم وێم و نەوەکام بکەرە بە نماکەرێ،ئەی پەروەرڤگارما دۆعاکێم قبووڵە بکەرە﴿٤٠﴾ ئەی پەروەرڤگارما جە وێم و ئەڤێم و تاتەیم و ئیماندارا وەشبە ئەچا ڕۆنە هەکە حیسابکاریی بەرپا مبۆ﴿٤١﴾ پاسە حیساب نەکەرڤێ هەکە خوڤا بێ هاگان چانەی ستەمکارێ مکەراش، بەڕاسیی ئانە هەر پەی ئا ڕۆیە دماشا ووزۆ هەکە چەمێش چەنە هەبڵەقێ مبانێ﴿٤٢﴾

مُهۡطِعِينَ مُقۡنِعِي رُءُوسِهِمۡ لَا يَرۡتَدُّ إِلَيۡهِمۡ طَرۡفُهُمۡۖ وَأَفۡـِٔدَتُهُمۡ هَوَآءٞ ﴿٤٣﴾ وَأَنذِرِ ٱلنَّاسَ يَوۡمَ يَأۡتِيهِمُ ٱلۡعَذَابُ فَيَقُولُ ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ رَبَّنَآ أَخِّرۡنَآ إِلَىٰٓ أَجَلٖ قَرِيبٖ نُّجِبۡ دَعۡوَتَكَ وَنَتَّبِعِ ٱلرُّسُلَۗ أَوَلَمۡ تَكُونُوٓاْ أَقۡسَمۡتُم مِّن قَبۡلُ مَا لَكُم مِّن زَوَالٖ ﴿٤٤﴾ وَسَكَنتُمۡ فِي مَسَٰكِنِ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ وَتَبَيَّنَ لَكُمۡ كَيۡفَ فَعَلۡنَا بِهِمۡ وَضَرَبۡنَا لَكُمُ ٱلۡأَمۡثَالَ ﴿٤٥﴾ وَقَدۡ مَكَرُواْ مَكۡرَهُمۡ وَعِندَ ٱللَّهِ مَكۡرُهُمۡ وَإِن كَانَ مَكۡرُهُمۡ لِتَزُولَ مِنۡهُ ٱلۡجِبَالُ ﴿٤٦﴾ فَلَا تَحۡسَبَنَّ ٱللَّهَ مُخۡلِفَ وَعۡدِهِۦ رُسُلَهُۥٓۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٞ ذُو ٱنتِقَامٖ ﴿٤٧﴾ يَوۡمَ تُبَدَّلُ ٱلۡأَرۡضُ غَيۡرَ ٱلۡأَرۡضِ وَٱلسَّمَٰوَٰتُۖ وَبَرَزُواْ لِلَّهِ ٱلۡوَٰحِدِ ٱلۡقَهَّارِ ﴿٤٨﴾ وَتَرَى ٱلۡمُجۡرِمِينَ يَوۡمَئِذٖ مُّقَرَّنِينَ فِي ٱلۡأَصۡفَادِ ﴿٤٩﴾ سَرَابِيلُهُم مِّن قَطِرَانٖ وَتَغۡشَىٰ وُجُوهَهُمُ ٱلنَّارُ ﴿٥٠﴾ لِيَجۡزِيَ ٱللَّهُ كُلَّ نَفۡسٖ مَّا كَسَبَتۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَرِيعُ ٱلۡحِسَابِ ﴿٥١﴾ هَٰذَا بَلَٰغٞ لِّلنَّاسِ وَلِيُنذَرُواْ بِهِۦ وَلِيَعۡلَمُوٓاْ أَنَّمَا هُوَ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞ وَلِيَذَّكَّرَ أُوْلُواْ ٱلۡأَلۡبَٰبِ ﴿٥٢﴾

٢٦١

بـە زەلیلیـی وپەلـە مـەیانیْ و سەرەشـا بەرزکـەرڎەنوٚ و مـڎیا و چەمیْـشا نمـەتروکیانیْ و دڵەکیْـشا هـاڵییْ و هوتیْنیْ﴿٤٣﴾ خەڵکی بچلاْکنەره چا ڕوْیـە هەکە عەزابشا پەی مەیوْ جا ئانیْ ستەمشا کـەرڎەن ماچانیْ ئەی پـەروەرڎگارما دماما بـوورە پـەی موددەتێـوە کـوڵی جـەوابو بانگەوازەکـەیت مڎەیمیْ و مگنمـیْ شوْنەو پێغەممـەرەکا، ئـەی شمـە وەڵێنـە قەسـەمتا نـەوارڎ هەکـە جـە دنیانـە دلێنـە شـییەیتا نییـەن؟﴿٤٤﴾ جـە وەختێنـە جـە مـاوا و مەسـکەنو ئانیـشانە ستەمـشا کـەرڎ ویْـشا نیـشتەجیْ بییەیـدیْ وپـەیتا ڕوْشـن بییـوْ چێـشما پەنەکـەرڎیْ و چـنڎەها نموونێمـا پـەی ئاوردیـڎیوه﴿٤٥﴾ بیْـشك ئـاڎیْ فێـلْ وتەڵەکـەو ویْـشا کـەرڎ و فڕوفێڵـشا لاو خوڎایوْ دیار و ئاشکران ئەرچی فڕوفێڵشا ئێنـڎەیچ مـوهێم بـوْ کەشـەکا جـە بنـوْ هوْربکـەنوْ﴿٤٦﴾ پاسـە حیـساب نەکـەردیْ خـوڎا وەعـدش چـەنی پێغەممـەرەکاش نەبـەرڎەبوْ سەر،بێگومان خوڎا بالاْ دەس و هەق چەنەسانەن﴿٤٧﴾ جە ڕوْێنە هەکە ئی زەمینە فاڕیوْ و بوْ بە زەمینێوەتـەر و ئاسمانـەکێچ هـەر فاڕیـانیْ و ئوْسـا گـرڎ وْەرو دەمـو دادگـاو خـوڎای تـاق و زاڵـی دەسەلاْتدارینە بەرمگنانیْ﴿٤٨﴾ چا ڕوْنە تاوانبارەکا مووینی بە زەنجیر بەسییْنیْ یوْترینیوْ﴿٤٩﴾ گجییەکێشا جە قەترانینیْ و ڕوومەتێشا پوْژیارە بە ئێر﴿٥٠﴾ هەتا خوڎا عێوەزاو گرڎ کەسی بەپاو هەرمانەکاشا بڎوْوە، بەڕاسیی خوڎا بە خێرایی ئەوە پەرسای مکەروْ﴿٥١﴾ ئینە یاونای(بەلاغ) یْوەن پەی خەڵکی تا ووریی بکریاوە پەنەش و بزانان بەڕاسیی ئاڎ هەر یـەك خـوڎان و ئاوەزدارەکیْ یاداوەری بکەرانیْ﴿٥٢﴾

سُورَةُ الحِجْرِ — ترتيبها ١٥ — آياتها ٩٩

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓرۚ تِلْكَ ءَايَٰتُ ٱلْكِتَٰبِ وَقُرْءَانٍ مُّبِينٍ ﴿١﴾ رُّبَمَا يَوَدُّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَوْ كَانُوا۟ مُسْلِمِينَ ﴿٢﴾ ذَرْهُمْ يَأْكُلُوا۟ وَيَتَمَتَّعُوا۟ وَيُلْهِهِمُ ٱلْأَمَلُۖ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٣﴾ وَمَآ أَهْلَكْنَا مِن قَرْيَةٍ إِلَّا وَلَهَا كِتَابٌ مَّعْلُومٌ ﴿٤﴾ مَّا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا يَسْتَـْٔخِرُونَ ﴿٥﴾ وَقَالُوا۟ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِى نُزِّلَ عَلَيْهِ ٱلذِّكْرُ إِنَّكَ لَمَجْنُونٌ ﴿٦﴾ لَّوْ مَا تَأْتِينَا بِٱلْمَلَٰٓئِكَةِ إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿٧﴾ مَا نُنَزِّلُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةَ إِلَّا بِٱلْحَقِّ وَمَا كَانُوٓا۟ إِذًا مُّنظَرِينَ ﴿٨﴾ إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا ٱلذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُۥ لَحَٰفِظُونَ ﴿٩﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ فِى شِيَعِ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿١٠﴾ وَمَا يَأْتِيهِم مِّن رَّسُولٍ إِلَّا كَانُوا۟ بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿١١﴾ كَذَٰلِكَ نَسْلُكُهُۥ فِى قُلُوبِ ٱلْمُجْرِمِينَ ﴿١٢﴾ لَا يُؤْمِنُونَ بِهِۦۖ وَقَدْ خَلَتْ سُنَّةُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿١٣﴾ وَلَوْ فَتَحْنَا عَلَيْهِم بَابًا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ فَظَلُّوا۟ فِيهِ يَعْرُجُونَ ﴿١٤﴾ لَقَالُوٓا۟ إِنَّمَا سُكِّرَتْ أَبْصَٰرُنَا بَلْ نَحْنُ قَوْمٌ مَّسْحُورُونَ ﴿١٥﴾

٢٦٢

سوورەتـوْ﴿حیْـجـر﴾ ی

نەوەڎ و نوْ ئایەتێنە

بەنامۆ خوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

ئـەلیْف لیْ ڕیْ،ئینـیْ ئایـەتیْ کتیْبەکـەی و قورئانیْ ڕوْشنیەنیْ﴿١﴾ ئانیْ هەکە کافریْ بیـیْ ڕەنگـە ئـاوات بـوازا هەکـە موسـڵمانیْ بیـێنیْ﴿٢﴾ وازشـا چـەنە بارە با بـووەرا و بوویـــارا و هوْمیْـــڎ سەرگەرمیـــشا بکەروْ،فرەش پوْ نمەشوْ مزانانیْ﴿٣﴾ هـیچ دەگێوەما ویْرانە نەکەرڎێنـە هـەتا کتیْبیْوی دیاری زانیاشا نەبییەبوْ﴿٤﴾ هیچ نەتـەبێوە نمەگنوْ ۋەڵیْ وەختی دیاری کریاو ویْش و دمایچ نمەگنوْ﴿٥﴾ واچیْنیْچ ئەی ئا کەسە هەکـە قورئانـت وەزنیـانرە سـەر بـەدڵنیاییۆ تـوْ شـیْتنی﴿٦﴾ ئانـە چـی مـەلائیکیْت نـاورڎیْ چـەنی ویْـت پـەی لایمـا ئەگـەر جـە ڕاسواچـانی؟﴿٧﴾ ئێمـە فریـشتیْ نمـەوەزنمیْرە پـەی چەسـپنای هـەقی نـەبوْ دەی خـوْ ئەگـەر پاسـەیچ بـوْ ئیْتر موْڵەتـە نمـەڎریانیْ﴿٨﴾ بەڕاسیی ئێمـە قورئانما وەزنانرە و بـەدڵنیاییۆ هـەر ئێمـەیچ پاریْزگاری کەریْشەنمیْ﴿٩﴾ بیْشك ئێمە ۋەڵـیْ توْنە پیْغەممـەریْما کیاستێنیْ پـەی میللـەت و هـوْز(کوْمـەڵ) ە ۋەڵینـەکا﴿١٠﴾ هـەر پیْغەممەریۆشا پـەی ئامابییْ گاڵتەش پەنە کـەریْنیْ﴿١١﴾ ئێمـە هـەر پـا نوْعـە ۋزمیْشنە دڵیْ دڵـو تاوانبارا﴿١٢﴾ ئیمـانش پەنە نمارا،هەر سەرو بەرنامەو ۋەڵینا ۋیـەرانیْ(١٣) ئەگـە دەربازێوەیچما جـە ئاسمانۆ پـەی کـەرڎیْ بییْنێوە هەتا بلا سەر پوْرەش﴿١٤﴾ بەدڵیاییۆ واچیْنیْ بیْگومان چەمبەسما وەنە کریان بەڵکو ئێمـە قوْمیْوە سیحر وەنەکرییْنمیْ﴿١٥﴾

وَلَقَدْ جَعَلْنَا فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَزَيَّنَّاهَا لِلنَّاظِرِينَ ﴿١٦﴾ وَحَفِظْنَاهَا مِن كُلِّ شَيْطَانٍ رَّجِيمٍ ﴿١٧﴾ إِلَّا مَنِ اسْتَرَقَ السَّمْعَ فَأَتْبَعَهُ شِهَابٌ مُّبِينٌ ﴿١٨﴾ وَالْأَرْضَ مَدَدْنَاهَا وَأَلْقَيْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ وَأَنبَتْنَا فِيهَا مِن كُلِّ شَيْءٍ مَّوْزُونٍ ﴿١٩﴾ وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعَايِشَ وَمَن لَّسْتُمْ لَهُ بِرَازِقِينَ ﴿٢٠﴾ وَإِن مِّن شَيْءٍ إِلَّا عِندَنَا خَزَائِنُهُ وَمَا نُنَزِّلُهُ إِلَّا بِقَدَرٍ مَّعْلُومٍ ﴿٢١﴾ وَأَرْسَلْنَا الرِّيَاحَ لَوَاقِحَ فَأَنزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَسْقَيْنَاكُمُوهُ وَمَا أَنتُمْ لَهُ بِخَازِنِينَ ﴿٢٢﴾ وَإِنَّا لَنَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَنَحْنُ الْوَارِثُونَ ﴿٢٣﴾ وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَقْدِمِينَ مِنكُمْ وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَأْخِرِينَ ﴿٢٤﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَحْشُرُهُمْ إِنَّهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿٢٥﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنسَانَ مِن صَلْصَالٍ مِّنْ حَمَإٍ مَّسْنُونٍ ﴿٢٦﴾ وَالْجَانَّ خَلَقْنَاهُ مِن قَبْلُ مِن نَّارِ السَّمُومِ ﴿٢٧﴾ وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِّن صَلْصَالٍ مِّنْ حَمَإٍ مَّسْنُونٍ ﴿٢٨﴾ فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِن رُّوحِي فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ ﴿٢٩﴾ فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ ﴿٣٠﴾ إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَىٰ أَن يَكُونَ مَعَ السَّاجِدِينَ ﴿٣١﴾

بێشك ئێمە جە ئاسماننە چنڎ برجێوما کەرڎێنێ و ڕازنێنێماوە پەی تەماشاکەرا﴿١٦﴾ جە گرڎ شەیتانێوی ڕەجم کریایچ پارێزنێنێما﴿١٧﴾ مەگەر(بێژگە) شەیتانێوی هەواڵێ بگنۆ گۆشش و بدزۆش هەکە گڕەئێرێوە ئاشکراش پەی مکێشیۆ و مگنۆ شۆنیش﴿١٨﴾ زەمینیچ ۋزتەنمارە(کێشنانمارە) و کەشێما فڕەدانەنە و جە گرڎ نەباتێوەما بە نۆعێوە هامسەنگ چەنە سۆزکەرڎەن﴿١٩﴾ وە جە زەمیننە گوزەرانما پەی شمە و پەی ئانیشا شمە نمەتاودێ ڕزقشا بڎەیدێ فەراهەم ئاورڎەن﴿٢٠﴾ هەرچی چێوێویچ هەکە هەن گەنجینەکێش ئینێ لاو ئێمۆ و ئێمەیچ بە ئەنڎازەی دیاری کریا نەبۆ نمەوەزنمێشرە﴿٢١﴾ ئێمە وێما کیاستێنێ هەتا پیتنێ بانێ جا جە ئاسمانۆ وارانما وارنان و تێر ئاوێما کەرڎیدێ پەنەش بێ ئینەی شمە ئا ئاوێتا پاشەکۆتە کەرڎێ بۆ﴿٢٢﴾ وە هەر بەڕاسیی ئێمە مژێۆنمێ و ممرنمێ و ئێمەیچەنمێ میراتبەرێ﴿٢٣﴾ بێگومان هاگادارێنمێ جە وەڵینەکاتا و بێگومان هاگادارێچەنمێ جە دماینەکاتا﴿٢٤﴾ بەڕاسییچ پەروەرڎگارت کۆشا مکەرۆوە،بێگومان ئاڎ دانای بزانەن﴿٢٥﴾ بێشك ئینسانیچما جە هەڕێ ووشکێ خەلق کەرڎ هەکە وەڵتەر هەڕێ سیاوە بێ﴿٢٦﴾ وەڵتەریچ جنما جە ئێرێوە هالأوداری خەڵق کەرڎ﴿٢٧﴾ ئانەبێ پەروەرنت بە مەلائکەکاش وات بەڕاسیی من بەشەرێو خەڵق مکەروو جە هەڕێوێ ووشکێ هەکە وەڵتەر هەڕێوە سیاوەی تشیێ بێ﴿٢٨﴾ جا وەختێو ڕێکوپێکم کەرڎ و جە ڕۆحو وێم فووم کەرڎ پۆرە گنەدێ ڕووەرەو تلوورەش پەی بەردێ﴿٢٩﴾ فریشتەکێ گرڎ پێوەرە تلوورەشا پەی بەرڎ﴿٣٠﴾ بێژگە جە ئیبلیسی هەکە سەرپێچیش کەرڎ جە سوجدە بەرڎەینە﴿٣١﴾

قَالَ يَٰٓإِبۡلِيسُ مَا لَكَ أَلَّا تَكُونَ مَعَ ٱلسَّٰجِدِينَ ﴿٣٢﴾ قَالَ لَمۡ أَكُن
لِّأَسۡجُدَ لِبَشَرٍ خَلَقۡتَهُۥ مِن صَلۡصَٰلٍ مِّنۡ حَمَإٖ مَّسۡنُونٖ ﴿٣٣﴾
قَالَ فَٱخۡرُجۡ مِنۡهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٞ ﴿٣٤﴾ وَإِنَّ عَلَيۡكَ ٱللَّعۡنَةَ إِلَىٰ يَوۡمِ
ٱلدِّينِ ﴿٣٥﴾ قَالَ رَبِّ فَأَنظِرۡنِيٓ إِلَىٰ يَوۡمِ يُبۡعَثُونَ ﴿٣٦﴾ قَالَ فَإِنَّكَ
مِنَ ٱلۡمُنظَرِينَ ﴿٣٧﴾ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡوَقۡتِ ٱلۡمَعۡلُومِ ﴿٣٨﴾ قَالَ رَبِّ بِمَآ
أَغۡوَيۡتَنِي لَأُزَيِّنَنَّ لَهُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَأُغۡوِيَنَّهُمۡ أَجۡمَعِينَ
﴿٣٩﴾ إِلَّا عِبَادَكَ مِنۡهُمُ ٱلۡمُخۡلَصِينَ ﴿٤٠﴾ قَالَ هَٰذَا صِرَٰطٌ عَلَيَّ
مُسۡتَقِيمٌ ﴿٤١﴾ إِنَّ عِبَادِي لَيۡسَ لَكَ عَلَيۡهِمۡ سُلۡطَٰنٌ إِلَّا مَنِ
ٱتَّبَعَكَ مِنَ ٱلۡغَاوِينَ ﴿٤٢﴾ وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمَوۡعِدُهُمۡ أَجۡمَعِينَ ﴿٤٣﴾
لَهَا سَبۡعَةُ أَبۡوَٰبٖ لِّكُلِّ بَابٖ مِّنۡهُمۡ جُزۡءٞ مَّقۡسُومٌ ﴿٤٤﴾ إِنَّ
ٱلۡمُتَّقِينَ فِي جَنَّٰتٖ وَعُيُونٍ ﴿٤٥﴾ ٱدۡخُلُوهَا بِسَلَٰمٍ ءَامِنِينَ ﴿٤٦﴾
وَنَزَعۡنَا مَا فِي صُدُورِهِم مِّنۡ غِلٍّ إِخۡوَٰنًا عَلَىٰ سُرُرٖ مُّتَقَٰبِلِينَ
﴿٤٧﴾ لَا يَمَسُّهُمۡ فِيهَا نَصَبٞ وَمَا هُم مِّنۡهَا بِمُخۡرَجِينَ ﴿٤٨﴾
۞ نَبِّئۡ عِبَادِيٓ أَنِّيٓ أَنَا ٱلۡغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٤٩﴾ وَأَنَّ عَذَابِي
هُوَ ٱلۡعَذَابُ ٱلۡأَلِيمُ ﴿٥٠﴾ وَنَبِّئۡهُمۡ عَن ضَيۡفِ إِبۡرَٰهِيمَ ﴿٥١﴾

٢٦٤

واتش ئەی ئیبلیس چێشتەن هەکە چەنی تلووره بەرا نییەنی ؟﴿٣٢﴾ واتش من چامنه نەبییەنا تلووره بەروو پەی بەشەرێوی هەکە جە هەڕێویٚ ووشکیٚ خەڵقت کەرڎ و وەڵتەر هەڕێویٚ مەیلەو سیاوەی تشییٚ بیٚ﴿٣٣﴾ واتش چێگە بزیەره بەڕاسیی تۆ نەفرین وەنە کریانی﴿٢٤﴾ بەڕاسیی تۆ هەتا قیامەت لەعنەتەت ئینا سەر﴿٣٥﴾ واتش ئەی پەروەرنم دەرفەتم بڎە هەتا ئا ڕۆوه زینڎیٚ مکریاوه﴿٣٦﴾ واتش تۆ جە مۆڵەت پەنە دریایانی﴿٣٧﴾ هەتا ڕۆ وەختە دیاری کریاکەی﴿٣٨﴾ واتش ئەی پەروەرڎگار جە وەرو ئانەی گومڕات کەرڎا شەرتەبۆ زەمیننە تاوانشا پەی بڕازنووۆ و سەربشێونوو گرڎیشا﴿٣٩﴾ بێژگە جە عەبدە دڵسۆزْ(پاڵفت) ە کات﴿٤٠﴾ واتش ئینە ڕای ڕاسەی ڕووەو مننە﴿٤١﴾ بەڕاسیی بەنڎەکیٚ من تۆ هیچ دەسەڵاتێوت نییەن سەرشاره بێژگە چا سەروەنەشێویاشا هەکە مگنا شۆنیت﴿٤٢﴾ جەحەننەمیچ بەڵێنگا(مەوعید) و گرڎیشانە﴿٤٣﴾ حۆت بەرێش هەنیٚ پەی هەر بەرێوی چانیشا بەشەی بەشکرییٚ هەنە﴿٤٤﴾ بەڕاسیی پارێزکاریٚ ئینیٚ دلیٚ بەهەشتەکانە و پاڵو هانەکانە﴿٤٥﴾ لۆدێشانە بە سلاٚمەتیی و بە ئاسووڎەیی﴿٤٦﴾ هەرچی بۆغز و کینێو سینەشانە هەن بەرش مارمێنە ئێتر بانیٚ بە بریٚ یۆترینی سەرو قەرەوێلاٚوه وەرانوەرو یۆترینیۆ مسەیاوه﴿٤٧﴾ چاگە ئێتر تووشیٚ مانیای نمەیانیٚ و چەنەشا نمەزنیارە﴿٤٨﴾ هەواڵ بڎە بە عەبدەکام بەڕاسیی من فره چەنەوەشبییەی ڕەحمیننا﴿٤٩﴾ وە بەڕاسیی عەزابم عەزابێوی پەڕ ئێشەن﴿٥٠﴾ هەرپاسە دەربارەو مێمانەکاو ئیبراهیمی هەواڵشا بڎە پەنە﴿٥١﴾

إِذْ دَخَلُواْ عَلَيْهِ فَقَالُواْ سَلَٰمًا قَالَ إِنَّا مِنكُمْ وَجِلُونَ ﴿٥٢﴾ قَالُواْ
لَا تَوْجَلْ إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَٰمٍ عَلِيمٍ ﴿٥٣﴾ قَالَ أَبَشَّرْتُمُونِي عَلَىٰٓ أَن
مَّسَّنِيَ ٱلْكِبَرُ فَبِمَ تُبَشِّرُونَ ﴿٥٤﴾ قَالُواْ بَشَّرْنَٰكَ بِٱلْحَقِّ
فَلَا تَكُن مِّنَ ٱلْقَٰنِطِينَ ﴿٥٥﴾ قَالَ وَمَن يَقْنَطُ مِن رَّحْمَةِ
رَبِّهِۦٓ إِلَّا ٱلضَّآلُّونَ ﴿٥٦﴾ قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا ٱلْمُرْسَلُونَ
﴿٥٧﴾ قَالُوٓاْ إِنَّآ أُرْسِلْنَآ إِلَىٰ قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ ﴿٥٨﴾ إِلَّآ ءَالَ لُوطٍ
إِنَّا لَمُنَجُّوهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٥٩﴾ إِلَّا ٱمْرَأَتَهُۥ قَدَّرْنَآ إِنَّهَا لَمِنَ
ٱلْغَٰبِرِينَ ﴿٦٠﴾ فَلَمَّا جَآءَ ءَالَ لُوطٍ ٱلْمُرْسَلُونَ ﴿٦١﴾ قَالَ
إِنَّكُمْ قَوْمٌ مُّنكَرُونَ ﴿٦٢﴾ قَالُواْ بَلْ جِئْنَٰكَ بِمَا كَانُواْ فِيهِ
يَمْتَرُونَ ﴿٦٣﴾ وَأَتَيْنَٰكَ بِٱلْحَقِّ وَإِنَّا لَصَٰدِقُونَ ﴿٦٤﴾ فَأَسْرِ
بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِّنَ ٱلَّيْلِ وَٱتَّبِعْ أَدْبَٰرَهُمْ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنكُمْ أَحَدٌ
وَٱمْضُواْ حَيْثُ تُؤْمَرُونَ ﴿٦٥﴾ وَقَضَيْنَآ إِلَيْهِ ذَٰلِكَ ٱلْأَمْرَ أَنَّ
دَابِرَ هَٰٓؤُلَآءِ مَقْطُوعٌ مُّصْبِحِينَ ﴿٦٦﴾ وَجَآءَ أَهْلُ ٱلْمَدِينَةِ
يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٦٧﴾ قَالَ إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ ضَيْفِى فَلَا تَفْضَحُونِ ﴿٦٨﴾
وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَلَا تُخْزُونِ ﴿٦٩﴾ قَالُوٓاْ أَوَلَمْ نَنْهَكَ عَنِ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٧٠﴾

ئانەبێ لوێ چووەر پەی لایش و واتشا سلاّم، واتش بەڕاسیی چەنەتا متەرسمێ﴿٥٢﴾ واتشا مەتەرسە ئێمە مژدەو کوڕێوە فرە بزانیت مدەیمێ پەنە﴿٥٣﴾ واتش ئایا وەختێو موژدەم مدەیدێ پەنە هەکە پیریی یەخێ گێرتەنا جا بە چێش مژدەم مدەیدێ پەنە؟﴿٥٤﴾ واتشا ئێمە بە هەق مژدەما دای پەنە دەی جە ناهومێدەکا مەبە﴿٥٥﴾ واتش جا کێ جە ڕەحمەتو پەروەردگاریش ناهومێد بۆ بێژگە جە گومڕایەکا ؟﴿٥٦﴾ واتش چ کارێوە موهیمتا دەسۆن ئەی کیانیایەکا ؟﴿٥٧﴾ واتشا ئێمە کیانیێنمێ پەی سەرو قۆمێ تاوانبارا﴿٥٨﴾ بێژگە خاوخێزانو لووتی هەکە بەڕاسیی ئێمە گرڎیشا نەجات مدەیمێ﴿٥٩﴾ بێژگە جە ژەنەکێش هەکە قەرارما دان ئاڎە جە ئەوەمەنەکاو دلێ عەزابی بۆ﴿٦٠﴾ جا وەختێو کیانیاکێ ئامێ دلێ خانەواڎەو لووتی﴿٦١﴾ واتش شمە قۆمێوە نەشناسیێندێ﴿٦٢﴾ واتشا بەڵکو چێوێوما پەی ئاورڎەنی ئاڎێ شکەش چەنە کەرێنێ﴿٦٣﴾ وە هەقما پەی ئاورڎەنی و بەڕاسیی ئێمە ڕاسواچێنمێ﴿٦٤﴾ بەشێوە شەوەش بمانۆ وێت و خانەواڎەت بەربشدێ و لۆدێ و تۆ بگنە شۆنیشا و هیچ کەس جە شمە لانەکەرۆوە و لۆدێ پەی ئاگەی پەمرەتا پەنە مکریۆ﴿٦٥﴾ نیگایچما سەبارەت پا هەرمانێ پەی کیاست هەکە بەڕاسیی دەمەو سوبح ئانێ دمابڕیێ مبانێ﴿٦٦﴾ خەڵکو شارەکەیچ ئامێ و مژدە دێنێ بە یۆترینی﴿٦٧﴾ واتش بەدڵنیاییۆ ئانێ مێمانێ مننێ ئاوەڕووم مەبەردێ ﴿٦٨﴾پارێز جە خوڎای بکەردێ و شەرمەزارم مەکەردێ﴿٦٩﴾ واتشا ئەی ڕاگێرییما نەکەرڎی هەکە کەس توخنت نەگنۆ؟﴿٧٠﴾

قَالَ هَٰٓؤُلَآءِ بَنَاتِيٓ إِن كُنتُمۡ فَٰعِلِينَ ٧١ لَعَمۡرُكَ إِنَّهُمۡ لَفِي سَكۡرَتِهِمۡ
يَعۡمَهُونَ ٧٢ فَأَخَذَتۡهُمُ ٱلصَّيۡحَةُ مُشۡرِقِينَ ٧٣ فَجَعَلۡنَا عَٰلِيَهَا
سَافِلَهَا وَأَمۡطَرۡنَا عَلَيۡهِمۡ حِجَارَةٗ مِّن سِجِّيلٍ ٧٤ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ
لَأٓيَٰتٖ لِّلۡمُتَوَسِّمِينَ ٧٥ وَإِنَّهَا لَبِسَبِيلٖ مُّقِيمٍ ٧٦ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ
لَأٓيَةٗ لِّلۡمُؤۡمِنِينَ ٧٧ وَإِن كَانَ أَصۡحَٰبُ ٱلۡأَيۡكَةِ لَظَٰلِمِينَ ٧٨
فَٱنتَقَمۡنَا مِنۡهُمۡ وَإِنَّهُمَا لَبِإِمَامٖ مُّبِينٖ ٧٩ وَلَقَدۡ كَذَّبَ أَصۡحَٰبُ
ٱلۡحِجۡرِ ٱلۡمُرۡسَلِينَ ٨٠ وَءَاتَيۡنَٰهُمۡ ءَايَٰتِنَا فَكَانُواْ عَنۡهَا مُعۡرِضِينَ
٨١ وَكَانُواْ يَنۡحِتُونَ مِنَ ٱلۡجِبَالِ بُيُوتًا ءَامِنِينَ ٨٢ فَأَخَذَتۡهُمُ
ٱلصَّيۡحَةُ مُصۡبِحِينَ ٨٣ فَمَآ أَغۡنَىٰ عَنۡهُم مَّا كَانُواْ يَكۡسِبُونَ ٨٤
وَمَا خَلَقۡنَا ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ وَمَا بَيۡنَهُمَآ إِلَّا بِٱلۡحَقِّۗ وَإِنَّ
ٱلسَّاعَةَ لَأٓتِيَةٞۖ فَٱصۡفَحِ ٱلصَّفۡحَ ٱلۡجَمِيلَ ٨٥ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ
ٱلۡخَلَّٰقُ ٱلۡعَلِيمُ ٨٦ وَلَقَدۡ ءَاتَيۡنَٰكَ سَبۡعٗا مِّنَ ٱلۡمَثَانِي
وَٱلۡقُرۡءَانَ ٱلۡعَظِيمَ ٨٧ لَا تَمُدَّنَّ عَيۡنَيۡكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعۡنَا بِهِۦٓ أَزۡوَٰجٗا
مِّنۡهُمۡ وَلَا تَحۡزَنۡ عَلَيۡهِمۡ وَٱخۡفِضۡ جَنَاحَكَ لِلۡمُؤۡمِنِينَ ٨٨ وَقُلۡ
إِنِّيٓ أَنَا ٱلنَّذِيرُ ٱلۡمُبِينُ ٨٩ كَمَآ أَنزَلۡنَا عَلَى ٱلۡمُقۡتَسِمِينَ ٩٠

واتـش ئـوونێ كناچـەكێمنێ چـەنی ئاڎیشاش بكەردێ ئەگەر بكەرێندێ﴿٧١﴾ بە گیانت قەسەم جە سەروەشیی وێشانە سەرگەرڎانێ بیێنێ﴿٧٢﴾ جـا چـەنی لیشكەو وەرەتـاوی نالـە و گرمـەی گێرتـێ﴿٧٣﴾ ئێتر سـەرما كـەرڎۆ چێر و وارانێمـا جـە تـەوەنا هەكـە جـە هـەڕێ سـوورۆكریێ بـێنێ وارنـێ ملـەرە﴿٧٤﴾ بێشك چانەینە نیشانێ هەنێ پەی ئانیشا هۆشیارێ(دووروینێ) نـێ﴿٧٥﴾ بێگومان ئا شارە كۆتـەن سـەرو ڕێوە هەكە هەمیشە ئـاوەڎانیش هـەن﴿٧٦﴾ وە بەڕاسیی چـا كارەسـاتنە نیـشانێ(پەنـڎە) هەنـە پـەی ئیمانـدارا﴿٧٧﴾ سـاحیبێ باخـە پـەڕەكا(جەنگەڵـەكا) یـچ بەڕاسـیی زاڵمـێ بێنێ﴿٧٨﴾ ئێمە هەقەما جە ئاڎیشا ئەسا و هەردۆێچـشا ئـینێ سـەرو ڕاو كـارەوانیۆ﴿٧٩﴾ بێـشك خـەڵكو حیجـری(یانـەكێ سەموودی) بەرنامەو پێغەمـەرەكا بە دروێ زانێنـێ﴿٨٠﴾ وە ئایـەتێ وێمـا پـەی كیاستێ كەچی پەشتیشا كەرڎێ وەنە﴿٨١﴾ ئاڎێ جە كەشـەكانە یـانێ هۆركـەنێنێ و بە ئەمینیی چەنەشا ژیوێنێ﴿٨٢﴾ سەرسوبح ناڵە و گرمەی گێرتـێ﴿٨٣﴾ ئانە كەرڎەبێشا فریاشا نەكۆت﴿٨٤﴾ ئێمە ئاسمانەكێ و زەمین و ئانە ئێنا بەینشانە هەر بە هەق خەڵقێما كەرڎێ و، بەڕاسیی ڕۆ قیامەتی ئێنا ڕاوە،دەی بـە زەریفیـی چەمپۆشـیی بكـەرە﴿٨٥﴾ بەڕاسـیی پەروەرنەكـەت خـالقێوە فـرە چەنەزانەن﴿٨٦﴾ بێشك ئێمە حۆتما(سوورەتۆ فاتیحەیما) هەكە بە جۆت نمانە موانیۆ دانی پەنە هەرپاسە قورئانی فرە گۆرەیچما پەنـەدانی﴿٨٧﴾ نەكـەری چـەمێ درییـەرە ملو ئا چێوارە هەكە بەخـشێنێما بە برێ كەسی و خەمشا مەوەرە و باڵـت بكێشە ملو ئیماندارەكارە﴿٨٨﴾ بواچـەیچ بەڕاسـیی مـن ووریـا ئـەوەكرییێوە ئاشـكرانا﴿٨٩﴾ ئێمـە هەرپاسـە كتێبمـا وەزنـانرە سـەرو بەشبەشكەرەكا(ئەهلو كتێبی)﴿٩٠﴾

ٱلَّذِينَ جَعَلُوا۟ ٱلْقُرْءَانَ عِضِينَ ﴿٩١﴾ فَوَرَبِّكَ لَنَسْـَٔلَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٩٢﴾ عَمَّا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٩٣﴾ فَٱصْدَعْ بِمَا تُؤْمَرُ وَأَعْرِضْ عَنِ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿٩٤﴾ إِنَّا كَفَيْنَٰكَ ٱلْمُسْتَهْزِءِينَ ﴿٩٥﴾ ٱلَّذِينَ يَجْعَلُونَ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٩٦﴾ وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّكَ يَضِيقُ صَدْرُكَ بِمَا يَقُولُونَ ﴿٩٧﴾ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَكُن مِّنَ ٱلسَّٰجِدِينَ ﴿٩٨﴾ وَٱعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّىٰ يَأْتِيَكَ ٱلْيَقِينُ ﴿٩٩﴾

سُورَةُ النَّحْلِ — ترتيبها ١٦ — آياتها ١٢٨

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

أَتَىٰٓ أَمْرُ ٱللَّهِ فَلَا تَسْتَعْجِلُوهُ سُبْحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١﴾ يُنَزِّلُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةَ بِٱلرُّوحِ مِنْ أَمْرِهِۦ عَلَىٰ مَن يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦٓ أَنْ أَنذِرُوٓا۟ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنَا۠ فَٱتَّقُونِ ﴿٢﴾ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ بِٱلْحَقِّ تَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٣﴾ خَلَقَ ٱلْإِنسَٰنَ مِن نُّطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُّبِينٌ ﴿٤﴾ وَٱلْأَنْعَٰمَ خَلَقَهَا لَكُمْ فِيهَا دِفْءٌ وَمَنَٰفِعُ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٥﴾ وَلَكُمْ فِيهَا جَمَالٌ حِينَ تُرِيحُونَ وَحِينَ تَسْرَحُونَ ﴿٦﴾

٢٦٧

ئانێ قورئانشا بەش بەش کەرڎ﴿٩١﴾ قەسەم بە پەروەرنیت پەرسمێوە ئۆ گرڎیش بەتێکرا﴿٩٢﴾سەبارەت پانەی کەرێنێش﴿٩٣﴾ هەرچیت ئەمرە پەنە مکریۆ ئاشکراش بکەرە و گۆش مەڎە بە موشریکەکا﴿٩٤﴾ تۆ ئێمەت وەسێنمێ پەی دەمکوتو قەشمەرچییەکا﴿٩٥﴾ ئانێ هەکە چەنی خوڎای خوڎێوەتەر مسازنا چوڎمای مزانانێ﴿٩٦﴾ بێشك ئێمە مزانمێ هەکە تۆ بەڕاسیی سینەت تەسك بۆوە بە ئانەی ماچانێش﴿٩٧﴾ جا تۆ تەسبیحاتو حەمدو پەروەرڎگاریت بکەرە و جە تلۆرەبەرا بە﴿٩٨﴾ وە پەروەرڎگاریت بپرسە هەتا ئا واختە مەرگ(یەقین) ت پەی مەیۆ﴿٩٩﴾

سوورەتۆ﴿نەحل﴾ ی

سەڎو ویس و هەشت ئایەتێنە

بە نامۆ خوڎای بەزەبیمەنڎی ڕەحمینی

ئەمرەو خوڎای ئاما، پەلەش چەنی مەکەردێ، بێگەرڎیی پەی ئاڎی و چانەی بەرزتەرەن هامبەشش پەی منیارە﴿١﴾ مەلائیکێ جە لایەنو وێشۆ بە وەحیۆ پەی یاونای ئەمرێش وەزنۆرە سەرو ئا عەبداشە هەکە وێش گەرەکشەن: خەڵکی هاگاڎار بکەردێوە هەکە بێژگە جە من خوڎا نییەن و پارێزم چەنە بکەردێ﴿٢﴾ ئاسمانەکێ و زەمینش بە هەق خولوقنێنێ، بەرزتەرەن چانەی هامبەشش پەی منیارە﴿٣﴾ ئینسانش جە دڵۆپە شاوەتێ خولقنان کەچی ئانا بییەن بە دوژمەنێوە سەرسەختی ئاشکرا﴿٤﴾ ئاژەڵیچش خەلق کەرڎەن پەیتا گەرمیشا چەنەن پەیتا و چنڎان کەڵکێشا هەنێ و چەنەیچشا مووەردێ﴿٥﴾ زەریفییچشا چەنەن پەیتا وەختێ ڤێرەگانە جە لەوەڕۆ ماردێشاوە یان سەرسوبحەنە هەکە بەردێشا پەی لەوەڕنای﴿٦﴾

وَتَحْمِلُ أَثْقَالَكُمْ إِلَىٰ بَلَدٍ لَّمْ تَكُونُواْ بَٰلِغِيهِ إِلَّا بِشِقِّ ٱلْأَنفُسِۚ إِنَّ رَبَّكُمْ لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿٧﴾ وَٱلْخَيْلَ وَٱلْبِغَالَ وَٱلْحَمِيرَ لِتَرْكَبُوهَا وَزِينَةًۚ وَيَخْلُقُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨﴾ وَعَلَى ٱللَّهِ قَصْدُ ٱلسَّبِيلِ وَمِنْهَا جَآئِرٌۚ وَلَوْ شَآءَ لَهَدَىٰكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٩﴾ هُوَ ٱلَّذِيٓ أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءًۖ لَّكُم مِّنْهُ شَرَابٌ وَمِنْهُ شَجَرٌ فِيهِ تُسِيمُونَ ﴿١٠﴾ يُنۢبِتُ لَكُم بِهِ ٱلزَّرْعَ وَٱلزَّيْتُونَ وَٱلنَّخِيلَ وَٱلْأَعْنَٰبَ وَمِن كُلِّ ٱلثَّمَرَٰتِۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةً لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١١﴾ وَسَخَّرَ لَكُمُ ٱلَّيْلَ وَٱلنَّهَارَ وَٱلشَّمْسَ وَٱلْقَمَرَۖ وَٱلنُّجُومُ مُسَخَّرَٰتُۢ بِأَمْرِهِۦٓۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿١٢﴾ وَمَا ذَرَأَ لَكُمْ فِي ٱلْأَرْضِ مُخْتَلِفًا أَلْوَٰنُهُۥٓۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةً لِّقَوْمٍ يَذَّكَّرُونَ ﴿١٣﴾ وَهُوَ ٱلَّذِي سَخَّرَ ٱلْبَحْرَ لِتَأْكُلُواْ مِنْهُ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُواْ مِنْهُ حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَاۖ وَتَرَى ٱلْفُلْكَ مَوَاخِرَ فِيهِ وَلِتَبْتَغُواْ مِن فَضْلِهِۦ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٤﴾

٢٦٨

بارە قورسەکایچتا پەی هوٚرمگێرا پەی وەڵاتیْ هەکە شمە مەر فرە بە زەحمەت و بە مانیای یاوێندیْ ئاگە، بەڕاسیی پەروەرڎگارتا دڵنەرمی ڕەحمینەن﴿٧﴾ هەرپاسە ئەسپ و هەسەرە و هەریچ تاسوارێشا بیدیْ وپەی زەریفیی و ئەوەڕازیایچ، وە چێوانیْ تەریْ خەلقیْ مکەروْ هەکە شمە نمەزاندێشا﴿٨﴾ خوڎا هەر ئانەش سەرەن ڕای ڕاسە نیشانە بڎوْ و ڕیْ لارێچ هەنیْ، خوٚ ئەر گەرەکش بیی گرڎیتا ووزیْ سەرو ڕیْ﴿٩﴾ هەر وێشەن واران جە ئاسمانوٚ موارنوٚ،چەنەش موەردیْ و ڕووەکش پەنە مڕسوْ ئاژەڵیچش چەنە ملەوەڕندیْ﴿١٠﴾ پا وارانیە کشتوکاڵ و زەیتوون و دارخورما و هەنگووری(مێوی) و جە گرڎ بەرهەماکا تەریتا پەی مڕسنوْ، بەڕاسیی چینەینە چنڎان ئایەتیْ هەنیْ پەی قوٚمێوی هەکە ویرمکەراوە﴿١١﴾ شەو و ڕوْ و ڕوٚجیار و مانگەیچش پەی ڕامیْ کەرڎێندیْ و هەسارەکێچ هەر ڕام کرییێنیْ بە ئەمرەو وێش،بەڕاسیی چینەینە چنڎان ئایەتیْ هەنیْ پەی قوٚمێوە هەکە ژیریْ مبانیْ(ئەقڵ مگێرا)﴿١٢﴾ جە زەميننە چێویْ ڕەنگاوڕەنگێچش پەی خەلقیْ کەرڎێندیْ، بەڕاسیی چینەینە چنڎەها ئایەتیْ هەنیْ پەی قوٚمێوە هەکە یاڎاوەری مکەرانیْ﴿١٣﴾ هەر وێشەن دەلیاش پەی ڕام کەرڎێندیْ هەتا گوٚشتی تازەش چەنە بووەردیْ و خشڵش چەنە بەرباردیْ و بکەردێش وێتارە و بووێندیْ گەمیەکیْ سینەو دەلیای لت مکەرانیْ و بڕاش و شمەیچ جە فەزڵو خوڎای ووزدیْ دەسو وێتا ئێتر بەشکو تەسەڕیی بکەردیْ﴿١٤﴾

وَأَلْقَىٰ فِي ٱلْأَرْضِ رَوَٰسِيَ أَن تَمِيدَ بِكُمْ وَأَنْهَٰرًا وَسُبُلًا لَّعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٥﴾ وَعَلَٰمَٰتٍۚ وَبِٱلنَّجْمِ هُمْ يَهْتَدُونَ ﴿١٦﴾ أَفَمَن يَخْلُقُ كَمَن لَّا يَخْلُقُۚ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿١٧﴾ وَإِن تَعُدُّواْ نِعْمَةَ ٱللَّهِ لَا تُحْصُوهَآۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٨﴾ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُسِرُّونَ وَمَا تُعْلِنُونَ ﴿١٩﴾ وَٱلَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ لَا يَخْلُقُونَ شَيْـًٔا وَهُمْ يُخْلَقُونَ ﴿٢٠﴾ أَمْوَٰتٌ غَيْرُ أَحْيَآءٍۖ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ ﴿٢١﴾ إِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَٰحِدٌۚ فَٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِٱلْـَٔاخِرَةِ قُلُوبُهُم مُّنكِرَةٌ وَهُم مُّسْتَكْبِرُونَ ﴿٢٢﴾ لَا جَرَمَ أَنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَۚ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلْمُسْتَكْبِرِينَ ﴿٢٣﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُم مَّاذَآ أَنزَلَ رَبُّكُمْ قَالُوٓاْ أَسَٰطِيرُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٢٤﴾ لِيَحْمِلُوٓاْ أَوْزَارَهُمْ كَامِلَةً يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ وَمِنْ أَوْزَارِ ٱلَّذِينَ يُضِلُّونَهُم بِغَيْرِ عِلْمٍۗ أَلَا سَآءَ مَا يَزِرُونَ ﴿٢٥﴾ قَدْ مَكَرَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَأَتَى ٱللَّهُ بُنْيَٰنَهُم مِّنَ ٱلْقَوَاعِدِ فَخَرَّ عَلَيْهِمُ ٱلسَّقْفُ مِن فَوْقِهِمْ وَأَتَىٰهُمُ ٱلْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٦﴾

کەشەکێش ڤزتێنە زەمین تا لەنگەر بگێرا و لارێتا نەکەراوە و نەلەرزدێ، ڕۆخانێ و ڕێچش پەی کەرڎێندێ پەی ئینەی بگندێ سەرو ڕێ ڕاسێ﴿١٥﴾ نیشانێ تەرێچ، بە هەسارێچ ئاڎێ ڕا مێزاوە﴿١٦﴾ ئایا کەسێو چێو خەڵق بکەرۆ پێسەن ئانەی خەڵق نمەکەرۆ؟ دەی ئایا ئینەی نمەڤزدێ یاڎتا؟﴿١٧﴾ خۆ ئەگەر گەرەکتا بۆ ناعمەتو خوڎای بژماردێ پەیتا نمەژمارێو، بەڕاسیی خوڎا چەنەوەش بییەی ڕەحمینەن﴿١٨﴾ وە خوڎا مزانۆنە چێش مشاردێوە و چێش ئاشکرا مکەردێ﴿١٩﴾ ئا چێوێ بێژگە جە خوڎای شمە هاناشا وەنە مبەرڎێ هیچ چێوێو خەڵق نمەکەرا و وێچشا خەڵق مکریانێ(٢٠) مەرڎێنێ و گیانشا نییەن چەنە، شعووریچ نمەکەرا کەی زینڎێ مباوە﴿٢١﴾ خوڎاتا یەك خوڎان، ئا کەسێ ئیمانشا بە ئاخیرەتی نییەن دڵەکێشا ئینکارێنێ و ئاڎیچێ وێشا بە زڵێ مزانانێ﴿٢٢﴾ بێشکەن خوڎا مزانۆنە چێش مشاراوە و چێش ڤزا بەرۆ، بەڕاسیی خوڎا وێ بەزلزانێش وەشێ نمەسیانێ﴿٢٣﴾ خۆ ئەگەر پەنەشا بوواچیۆ پەروەرنتا چێشش کیاستەرە وار؟ مواچانێ ئەفسانێ وەڵینەکا﴿٢٤﴾ هەتا جە ڕۆ قیامەتینە گوناحەکاو ئانیشایچە بەبێ عیلم وێڵێشا کەرڎێ بە تەمامیی هۆربگێرا، ئای جە خرابیی ئا کۆڵیە هۆرش مگێرا﴿٢٥﴾ بێشك ئانێچە ڤەڵێ ئێڎێشانە بێنێ دهۆو وێشا کەرڎ جا خوڎای نەخشەش جە بنۆ هۆرکەنڎێ جە سەریچۆ بانەکە تەپا ملشارە و عەزاب جە یاگێۆ پەیشا ئاما هەکە شعوورش پەنە نەکەرێنێ﴿٢٦﴾

ثُمَّ يَوْمَ ٱلْقِيَـٰمَةِ يُخْزِيهِمْ وَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَآءِىَ ٱلَّذِينَ
كُنتُمْ تُشَـٰٓقُّونَ فِيهِمْ ۚ قَالَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْعِلْمَ إِنَّ ٱلْخِزْىَ
ٱلْيَوْمَ وَٱلسُّوٓءَ عَلَى ٱلْكَـٰفِرِينَ ﴿٢٧﴾ ٱلَّذِينَ تَتَوَفَّىٰهُمُ ٱلْمَلَـٰٓئِكَةُ
ظَالِمِىٓ أَنفُسِهِمْ ۖ فَأَلْقَوُا۟ ٱلسَّلَمَ مَا كُنَّا نَعْمَلُ مِن سُوٓءٍۭ ۚ بَلَىٰٓ
إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌۢ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٨﴾ فَٱدْخُلُوٓا۟ أَبْوَٰبَ جَهَنَّمَ
خَـٰلِدِينَ فِيهَا ۖ فَلَبِئْسَ مَثْوَى ٱلْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٢٩﴾ ۞ وَقِيلَ
لِلَّذِينَ ٱتَّقَوْا۟ مَاذَآ أَنزَلَ رَبُّكُمْ ۚ قَالُوا۟ خَيْرًا ۗ لِّلَّذِينَ أَحْسَنُوا۟ فِى
هَـٰذِهِ ٱلدُّنْيَا حَسَنَةٌ ۚ وَلَدَارُ ٱلْـَٔاخِرَةِ خَيْرٌ ۚ وَلَنِعْمَ دَارُ ٱلْمُتَّقِينَ
﴿٣٠﴾ جَنَّـٰتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَـٰرُ ۖ
لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَآءُونَ ۚ كَذَٰلِكَ يَجْزِى ٱللَّهُ ٱلْمُتَّقِينَ ﴿٣١﴾
ٱلَّذِينَ تَتَوَفَّىٰهُمُ ٱلْمَلَـٰٓئِكَةُ طَيِّبِينَ ۙ يَقُولُونَ سَلَـٰمٌ عَلَيْكُمُ
ٱدْخُلُوا۟ ٱلْجَنَّةَ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٣٢﴾ هَلْ يَنظُرُونَ إِلَّآ أَن
تَأْتِيَهُمُ ٱلْمَلَـٰٓئِكَةُ أَوْ يَأْتِىَ أَمْرُ رَبِّكَ ۚ كَذَٰلِكَ فَعَلَ ٱلَّذِينَ مِن
قَبْلِهِمْ ۚ وَمَا ظَلَمَهُمُ ٱللَّهُ وَلَـٰكِن كَانُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٣٣﴾
فَأَصَابَهُمْ سَيِّـَٔاتُ مَا عَمِلُوا۟ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا۟ بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٣٤﴾

٢٧٠

دمایی جە ڕۆ قیامەتینە ئاوەڕووشا بەرۆ و ماچۆنە کۆنێ ئا هامبەشێمە هەکە شمە کێشەتابێ بە سەختیی سەرشا ؟ ئانێ هەکە زاناییشا پەنە دریان ماچانێ بەڕاسیی ئارۆ ئاوەڕووشییەی و بەڎبەختیی کافران﴿٢٧﴾ ئانێ هەکە مەلائیکێ گیانشا مکێشا جە وەختێنە هەکە ستەم جە وێشا مکەرا جا بە ناچاریی وێشا مڎا دەسۆ و ماچانێ ئێمە هیچ خرابێوەما نەکەرڎەن، نەخێر، بەڕاسیی خوڎا فرەبزانەن پانەی کەردێنێش﴿٢٨﴾ئادەی جە بەرەکاو جەحەنڎەمیۆ بلدێ چووەر و بە نەمریی چەنەش بمەندێوە، عیش جە جا وڕاو وێ بەزلزانا﴿٢٩﴾ پانیشایچە هەکە پارێزشا کەرڎەن مواچیۆ پەروەرنتا چێشش ۋەزنانرە؟ مواچا خێرو فەڕ، ئا کەسێ ئەچی دنیێنە خاسەشا کەرڎەن خاسەشا مەیۆوە ڕا و یانەو ئاخیرەتیچ خاستەرەن و بەخ بەخ جە یانەو پارێزکارا﴿٣٠﴾ باخەکێ بەهەشتو عەدنی ملاشانە ڕۆخانێ ۋەرشارە ۋیەرا،هەرچیشا گەرەك بۆ هەن چەنەشا، هەر پا نۆعە خوڎا عێوەزاو پارێزکارا مڎۆۆە﴿٣١﴾ ئانێ هەکە مەلائیکەتەکێ مەیانێ گیانە پاکەکەشا مکێشانێ، مواچانێ سلاٚمتا سەربۆ، دەی بە وەساسەتو ئانەی کەرڎەنتا لوٚدێنە بەهەشت﴿٣٢﴾ خوڎا نەشناسێ چەمەڕێ چێشیەنێ بێژگە ئانەی مەلائیکێ بەیا پەی لایشا یان ئەمرەو پەروەرنیت بەیۆ؟ ئانێچە وەڵێ ئاڎیشانە بێنێ هەر پاسە کەرێنێ، وە خوڎای زوڵم وەنە نەکەرڎێ بەلاٚم ئاڎێ وێشا ستەمشا کەرڎ ئۆ وێشا﴿٣٣﴾جا خرابەو کارو وێشا یەخێ گێرتێ و ئانە گاڵتەش پەنە کەردێنێ دۆرەش دێ﴿٣٤﴾

وَقَالَ ٱلَّذِينَ أَشۡرَكُواْ لَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ مَا عَبَدۡنَا مِن دُونِهِۦ مِن شَيۡءٖ نَّحۡنُ وَلَآ ءَابَآؤُنَا وَلَا حَرَّمۡنَا مِن دُونِهِۦ مِن شَيۡءٖۚ كَذَٰلِكَ فَعَلَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۚ فَهَلۡ عَلَى ٱلرُّسُلِ إِلَّا ٱلۡبَلَٰغُ ٱلۡمُبِينُ ٣٥ وَلَقَدۡ بَعَثۡنَا فِي كُلِّ أُمَّةٖ رَّسُولًا أَنِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ وَٱجۡتَنِبُواْ ٱلطَّٰغُوتَۖ فَمِنۡهُم مَّنۡ هَدَى ٱللَّهُ وَمِنۡهُم مَّنۡ حَقَّتۡ عَلَيۡهِ ٱلضَّلَٰلَةُۚ فَسِيرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَٱنظُرُواْ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلۡمُكَذِّبِينَ ٣٦ إِن تَحۡرِصۡ عَلَىٰ هُدَىٰهُمۡ فَإِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي مَن يُضِلُّۖ وَمَا لَهُم مِّن نَّٰصِرِينَ ٣٧ وَأَقۡسَمُواْ بِٱللَّهِ جَهۡدَ أَيۡمَٰنِهِمۡ لَا يَبۡعَثُ ٱللَّهُ مَن يَمُوتُۚ بَلَىٰ وَعۡدًا عَلَيۡهِ حَقّٗا وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعۡلَمُونَ ٣٨ لِيُبَيِّنَ لَهُمُ ٱلَّذِي يَخۡتَلِفُونَ فِيهِ وَلِيَعۡلَمَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ أَنَّهُمۡ كَانُواْ كَٰذِبِينَ ٣٩ إِنَّمَا قَوۡلُنَا لِشَيۡءٍ إِذَآ أَرَدۡنَٰهُ أَن نَّقُولَ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ٤٠ وَٱلَّذِينَ هَاجَرُواْ فِي ٱللَّهِ مِنۢ بَعۡدِ مَا ظُلِمُواْ لَنُبَوِّئَنَّهُمۡ فِي ٱلدُّنۡيَا حَسَنَةٗۖ وَلَأَجۡرُ ٱلۡأٓخِرَةِ أَكۡبَرُۚ لَوۡ كَانُواْ يَعۡلَمُونَ ٤١ ٱلَّذِينَ صَبَرُواْ وَعَلَىٰ رَبِّهِمۡ يَتَوَكَّلُونَ ٤٢

ئانێ هامبەششا نیانرە پەی خوڎای مواچا ئەگەر خوڎا گەرەکش بیێ نەئێمە و نەباب و باپیەکێچما هیچ چێوێو نەپرسێنمێ جیای خوڎای و بێ ئەمرەو ئاڎیی هیچ حەرام نەکەرێنمێ، ئوونێ ۋەڵێ ئاڎیشایچ هەر پاسە کەرێنێ،چی پێغەممەرێ بێژگە یاوناییێۋی ڕۆشنی هیچی تەرشا سەرەن؟﴿٣٥﴾ بێشك ئێمە جە گرڎ نەتەبێوەنە پێغەممەرێوما کیاستەن- ئینەش واتەن- هەکە تەنیا خوڎای پرسدێ و دوورەپەرێزێ بێدی جە ملهوڕ(تاغووت) ی، جا بێشا خوڎا ۋزێش سەرو ڕێ و بێچشا وێش مستەهەقو وێڵیی کەرێ، دەی بگێڵدێ زەمینەنە و بڎیەیدێ سەرئەنجامو بەدرۆزانا چەنین بی﴿٣٦﴾ تۆ هەر با سوور بی سەرو ڕانیشاندایشا، خوڎا هیدایەتو کەسێوە نمەڎۆنە هەکە خەڵکی گومڕا مکەرۆ ،هیچ کەسیچ نمەبۆ بە سەرۆز(پەشتیوان) شا﴿٣٧﴾ قەسەم وەرێنێ بە خوڎای و جەخت سەرو قەسەمەکەی کەرێنێ ئا کەسە هەکە مرۆ خوڎا زینڎەش نمەکەرۆوە، نەخێر زینڎەش مکەرۆوە، ئانە وەعدێ ڕاسەن و وێش دان بە وێش بەلاّم فرەینەو خەڵکی نمەزانانێ﴿٣٨﴾ هەتا ئانە ناکۆکیی(جیاوازیی)شا بێ بەینەنە سەرش پەیشا ڕۆشن بکەرۆوە و تا ئانێ کافرێ بییێ بزانا درۆزنێ بێنێ﴿٣٩﴾ ئێمە ئەگەر چێوێوما گەرەك بۆ هەر ئانڎەن ماچمێ((ببە)) ئێتر مبۆ﴿٤٠﴾ ئا کەسێ هەکە جە وەرو خوڎای کۆچشا کەرڎ دمای ئانەی ستەمشا وەنە کریا هەر جە دونیانە بە خاسیی جاوڕاشا کەرمێوە، خۆ دیارەن کرێ ئاخیرەتیچ گۆرەتەرەنە، ئەگەر بێ و بزانا﴿٤١﴾ ئانێ هەکە ئارامشا گێرت وپەشتی بە پەروەرڎگاریشا مبەسا﴿٤٢﴾

وَمَآ أَرۡسَلۡنَا مِن قَبۡلِكَ إِلَّا رِجَالٗا نُّوحِيٓ إِلَيۡهِمۡۖ فَسۡـَٔلُوٓاْ أَهۡلَ ٱلذِّكۡرِ إِن كُنتُمۡ لَا تَعۡلَمُونَ ﴿٤٣﴾ بِٱلۡبَيِّنَٰتِ وَٱلزُّبُرِۗ وَأَنزَلۡنَآ إِلَيۡكَ ٱلذِّكۡرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيۡهِمۡ وَلَعَلَّهُمۡ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٤٤﴾ أَفَأَمِنَ ٱلَّذِينَ مَكَرُواْ ٱلسَّيِّـَٔاتِ أَن يَخۡسِفَ ٱللَّهُ بِهِمُ ٱلۡأَرۡضَ أَوۡ يَأۡتِيَهُمُ ٱلۡعَذَابُ مِنۡ حَيۡثُ لَا يَشۡعُرُونَ ﴿٤٥﴾ أَوۡ يَأۡخُذَهُمۡ فِي تَقَلُّبِهِمۡ فَمَا هُم بِمُعۡجِزِينَ ﴿٤٦﴾ أَوۡ يَأۡخُذَهُمۡ عَلَىٰ تَخَوُّفٖ فَإِنَّ رَبَّكُمۡ لَرَءُوفٞ رَّحِيمٌ ﴿٤٧﴾ أَوَلَمۡ يَرَوۡاْ إِلَىٰ مَا خَلَقَ ٱللَّهُ مِن شَيۡءٖ يَتَفَيَّؤُاْ ظِلَٰلُهُۥ عَنِ ٱلۡيَمِينِ وَٱلشَّمَآئِلِ سُجَّدٗا لِّلَّهِ وَهُمۡ دَٰخِرُونَ ﴿٤٨﴾ وَلِلَّهِ يَسۡجُدُ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِ مِن دَآبَّةٖ وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ وَهُمۡ لَا يَسۡتَكۡبِرُونَ ﴿٤٩﴾ يَخَافُونَ رَبَّهُم مِّن فَوۡقِهِمۡ وَيَفۡعَلُونَ مَا يُؤۡمَرُونَ۩ ﴿٥٠﴾ ۞ وَقَالَ ٱللَّهُ لَا تَتَّخِذُوٓاْ إِلَٰهَيۡنِ ٱثۡنَيۡنِۖ إِنَّمَا هُوَ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞ فَإِيَّٰيَ فَٱرۡهَبُونِ ﴿٥١﴾ وَلَهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَلَهُ ٱلدِّينُ وَاصِبًاۚ أَفَغَيۡرَ ٱللَّهِ تَتَّقُونَ ﴿٥٢﴾ وَمَا بِكُم مِّن نِّعۡمَةٖ فَمِنَ ٱللَّهِۖ ثُمَّ إِذَا مَسَّكُمُ ٱلضُّرُّ فَإِلَيۡهِ تَجۡـَٔرُونَ ﴿٥٣﴾ ثُمَّ إِذَا كَشَفَ ٱلضُّرَّ عَنكُمۡ إِذَا فَرِيقٞ مِّنكُم بِرَبِّهِمۡ يُشۡرِكُونَ ﴿٥٤﴾

سجدة
حزب ٢٧

٢٧٢

ئێمـە ۏەڵـیْ توْیـچنە هـەر پیاگـەلیْوما کیاستێنیْ و وەحیەیچما پەی کیاستێنیْ جـا ئەگـەر نمەزانـدیْ، دەی جـە بەڵـەڎا(کتێبوْوانـا) پەرسـدیْ﴿٤٣﴾ بـە بـەڵگیْ و نیشانیْ پەڕەنۆیسیایاوە، وە ئی کتێبێچما وەزنارە سەرو توْ هەتا ئانەی ڕۆشن بکەریوٚ پـەی خـەڵکی هەکـە وەزنیـانرە پەیـشا و بەشـکوم ویـریچ بکـەراوە﴿٤٤﴾ ئایـا ئـا کەسـیْ هەکـە فرِوفێڵـی خـراپ مـسازنا ئـەمینێنیْ چـانەی هەکـە خـوڎا نەبەرۆشـا جەرگەو زەمینیرە یـان عەزابێشا پـەی نـەیوْ بـەبیْ ئانـەی شعوورش پـەن بکـەرا ؟﴿٤٥﴾ یـان جـە ڕاو ئامـای و لوایـشانە بگێرۆشـاوەنە-بـەش بـچلاکیارە-﴿٤٦﴾ یـاخوْ وەختـو تەرسـێنە وەنەشـا بگێـروْ چونکە بەڕاسیی پـەروەرنتا فـرە دڵنـەرم و ڕەحمینەن﴿٤٧﴾ ئایا نەڎیێنیْ پەی ئا گـرڎ چـێوا هەکـە خـوڎای خـەلقیْ کـەرڎێنیْ و سەیەکێچ ڕاسەرە و چەپەرە سوڕیاوە و بە گەرڎەنکەچیوٚ تلوْرە پەی خوڎای مبەرا ؟﴿٤٨﴾ هەرچی ئینا جە ئاسمانـەکا و زەمینەنـە تلوورە بـەرا پـەی خـوڎای هەرپاسە زینڎەوەرەکیْ و مەلائیکـەکێچ بەبیْ ئینـەی وێشا بەزل بزانا﴿٤٩﴾ جەپـەروەرڎگارو بانی سەریـشا متەرسانیْ و هەرچیشا ئـەمرە پەنە بکریوْ مکەراش﴿٥٠﴾ خـوڎای فـەرماوا دویْ خوڎیٚ پـەی وێتـا قـەراریْ مەڎەیدیْ،بەڕاسیی ئاڎ تـەنیا یـەك خـوڎان و هـەر جـە مـن بتەرسـدیْ﴿٥١﴾ هەرچی ئینـا جـە ئاسمانـەکا و زەمینەنـە هینـو ئاڎیەن و دینی هەمیشەیی(نەفاڕیا) تایبەت بە ئاڎین ئایا جە غـەیرو خـوڎای پـارێز مکـەردیْ؟﴿٥٢﴾ هـەر ناعمـەتێوتا لاوە هـەن جـە خوڎایوٚن،چـوْڎمایچ ئـەر ناوەشـییوە بێنـە ڕاتـا هـاوار ئـوْ ئـاڎی مکـەردیْ﴿٥٣﴾ چـوْڎمای وەختـیٚ ناوەشـییەکەی لابـەروْ سـەرتاوە، دەمـودەس دەسێوتا هامبـەش منیارە پەی پەروەرڎگاریشا﴿٥٤﴾

لِيَكْفُرُوا۟ بِمَآ ءَاتَيْنَـٰهُمْ ۚ فَتَمَتَّعُوا۟ ۖ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٥٥﴾ وَيَجْعَلُونَ لِمَا لَا يَعْلَمُونَ نَصِيبًا مِّمَّا رَزَقْنَـٰهُمْ ۗ تَٱللَّهِ لَتُسْـَٔلُنَّ عَمَّا كُنتُمْ تَفْتَرُونَ ﴿٥٦﴾ وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ ٱلْبَنَـٰتِ سُبْحَـٰنَهُۥ ۙ وَلَهُم مَّا يَشْتَهُونَ ﴿٥٧﴾ وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِٱلْأُنثَىٰ ظَلَّ وَجْهُهُۥ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ ﴿٥٨﴾ يَتَوَٰرَىٰ مِنَ ٱلْقَوْمِ مِن سُوٓءِ مَا بُشِّرَ بِهِۦٓ ۚ أَيُمْسِكُهُۥ عَلَىٰ هُونٍ أَمْ يَدُسُّهُۥ فِى ٱلتُّرَابِ ۗ أَلَا سَآءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٥٩﴾ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِٱلْـَٔاخِرَةِ مَثَلُ ٱلسَّوْءِ ۖ وَلِلَّهِ ٱلْمَثَلُ ٱلْأَعْلَىٰ ۚ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٦٠﴾ وَلَوْ يُؤَاخِذُ ٱللَّهُ ٱلنَّاسَ بِظُلْمِهِم مَّا تَرَكَ عَلَيْهَا مِن دَآبَّةٍ وَلَـٰكِن يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰٓ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۖ فَإِذَا جَآءَ أَجَلُهُمْ لَا يَسْتَـْٔخِرُونَ سَاعَةً ۖ وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ﴿٦١﴾ وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ مَا يَكْرَهُونَ وَتَصِفُ أَلْسِنَتُهُمُ ٱلْكَذِبَ أَنَّ لَهُمُ ٱلْحُسْنَىٰ ۖ لَا جَرَمَ أَنَّ لَهُمُ ٱلنَّارَ وَأَنَّهُم مُّفْرَطُونَ ﴿٦٢﴾ تَٱللَّهِ لَقَدْ أَرْسَلْنَآ إِلَىٰٓ أُمَمٍ مِّن قَبْلِكَ فَزَيَّنَ لَهُمُ ٱلشَّيْطَـٰنُ أَعْمَـٰلَهُمْ فَهُوَ وَلِيُّهُمُ ٱلْيَوْمَ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٣﴾ وَمَآ أَنزَلْنَا عَلَيْكَ ٱلْكِتَـٰبَ إِلَّا لِتُبَيِّنَ لَهُمُ ٱلَّذِى ٱخْتَلَفُوا۟ فِيهِ ۙ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٦٤﴾

بـا كـافرىٚ بـانىٚ وەرانـوەرو ئانـەی دیٚنیٚمـا پەنـــــە، دەی ڤیــــــاردیٚش، چـــــۆڎمای مزاندیٚ﴿٥٥﴾ برێو چا ڕزقیە پەنەما دیٚنیٚ قەرامــڎا پـــەی ئانیــشا نمــەزانا، قەســەم بەخوڎای دەربارەو ئانـەی هـۆرش بەسدیٚ وەنەتا پەرسیۆوە﴿٥٦﴾ وە کناچیٚ منیارە پـەی خـوڎای بێگـەرڎیی پـەی ئاڎی،کەچی وێـشا حــەز بــە هەرچــی بکــەرا ئانــەی منیارە﴿٥٧﴾ ئەگەر مژدەو بییەی کناچێچ بــدریۆ بـــە هەرکامیــــشا ڕوخـــسارش سیاوسیاو هۆر مگێلۆ و سینەشنە قینیش پەنگ مووەرۆوە ﴿٥٨﴾جە داخی خرابیی ئــا موژدەینـــە وێـــش جــە قۆمەکـــە(نەتەبەکـە)یـش مـشارۆوە –نمـەزانۆ– ئایـا پــەی ســووکیی بازۆشــەڤە یــاخۆ زینــڎە بەچاڵەش بکەرۆنـە ؟ ئـای جـە خرابیـی ئـا حوکمیـە هەکـە مـڎانێش﴿٥٩﴾ سـیفەت و نموونــەی خـراب هینـو ئـا کەسـانە هەکـە ئیمان نمارا بە ئاخیرەتی ونموونەی حەرە بەرز پەی خوڎایەن،حـەر وێچش بالأدەسیی دانـان﴿٦٠﴾ خـۆ ئەگـەر خـوڎا بـە سـەبەبو زوڵمیشاوە بگێرۆ ئۆ خـەڵکی، زینـڎەوەر سـەرو زەمینیـۆ نمـازۆ بـەڵام دماشا ڤزۆ پەی وەختێوی دیاری کریای،جا ئەگەر وەختەکەشا ئاما ئێتر یەك سەعات نـەدما مگنا و نەوەڵێ مگنا﴿٦١﴾ ئانە پەی وێشا پەنەشا ناوەشا قەرارش مڎا پەی خوڎای، زوانیچشا چەنی درۆا ئامانرە گوایا شکەش چەنە نییەنە خاسە پەی ئاڎیشان، شکەش نییەنە چەنە هەکە ئێر بەشەشانە و بەپەلـەیچ بەراشـا پـەی دلـێ ئێری﴿٦٢﴾ قەسـەم بـەخوڎا وەڵێ تۆنـە پێغەممـەرێما ڕەوانە کـەرڎێ پەی نەتەبەکا بەڵام شەیتان هەرمانەکا وێشا ڕازنێوە پەیشا ئانا ئارۆ جە دنیانە دۆسشانە چۆڎمای عەزابێوە ئێشنشا پەی هەن﴿٦٣﴾ ئێمە هەر پەی ئانەی کتێبما وەزنانرە سەرو تۆ هەکە ئانە ئاڎێ جیاوازییـشا بـێ سـەرش پەیـشا ڕۆشـن بکـەریۆ و ببـۆ بـەڕانمایی و ڕەحمـەتیچ پـەی قۆمێـوی هەکـە ئیمان مارا﴿٦٤﴾

وَٱللَّهُ أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَحۡيَا بِهِ ٱلۡأَرۡضَ بَعۡدَ مَوۡتِهَآۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةً لِّقَوۡمٍ يَسۡمَعُونَ ﴿٦٥﴾ وَإِنَّ لَكُمۡ فِي ٱلۡأَنۡعَٰمِ لَعِبۡرَةًۖ نُّسۡقِيكُم مِّمَّا فِي بُطُونِهِۦ مِنۢ بَيۡنِ فَرۡثٍ وَدَمٍ لَّبَنًا خَالِصًا سَآئِغًا لِّلشَّٰرِبِينَ ﴿٦٦﴾ وَمِن ثَمَرَٰتِ ٱلنَّخِيلِ وَٱلۡأَعۡنَٰبِ تَتَّخِذُونَ مِنۡهُ سَكَرًا وَرِزۡقًا حَسَنًاۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةً لِّقَوۡمٍ يَعۡقِلُونَ ﴿٦٧﴾ وَأَوۡحَىٰ رَبُّكَ إِلَى ٱلنَّحۡلِ أَنِ ٱتَّخِذِي مِنَ ٱلۡجِبَالِ بُيُوتًا وَمِنَ ٱلشَّجَرِ وَمِمَّا يَعۡرِشُونَ ﴿٦٨﴾ ثُمَّ كُلِي مِن كُلِّ ٱلثَّمَرَٰتِ فَٱسۡلُكِي سُبُلَ رَبِّكِ ذُلُلًاۚ يَخۡرُجُ مِنۢ بُطُونِهَا شَرَابٌ مُّخۡتَلِفٌ أَلۡوَٰنُهُۥ فِيهِ شِفَآءٌ لِّلنَّاسِۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةً لِّقَوۡمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٦٩﴾ وَٱللَّهُ خَلَقَكُمۡ ثُمَّ يَتَوَفَّىٰكُمۡۚ وَمِنكُم مَّن يُرَدُّ إِلَىٰٓ أَرۡذَلِ ٱلۡعُمُرِ لِكَيۡ لَا يَعۡلَمَ بَعۡدَ عِلۡمٍ شَيۡـًٔاۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ﴿٧٠﴾ وَٱللَّهُ فَضَّلَ بَعۡضَكُمۡ عَلَىٰ بَعۡضٍ فِي ٱلرِّزۡقِۚ فَمَا ٱلَّذِينَ فُضِّلُواْ بِرَآدِّي رِزۡقِهِمۡ عَلَىٰ مَا مَلَكَتۡ أَيۡمَٰنُهُمۡ فَهُمۡ فِيهِ سَوَآءٌۚ أَفَبِنِعۡمَةِ ٱللَّهِ يَجۡحَدُونَ ﴿٧١﴾ وَٱللَّهُ جَعَلَ لَكُم مِّنۡ أَنفُسِكُمۡ أَزۡوَٰجًا وَجَعَلَ لَكُم مِّنۡ أَزۡوَٰجِكُم بَنِينَ وَحَفَدَةً وَرَزَقَكُم مِّنَ ٱلطَّيِّبَٰتِۚ أَفَبِٱلۡبَٰطِلِ يُؤۡمِنُونَ وَبِنِعۡمَتِ ٱللَّهِ هُمۡ يَكۡفُرُونَ ﴿٧٢﴾

خـوذا جـه ئاسمـانۆ ۋارانـش ۋارنـا و زه‌میـنش جـه دمـای مـه‌رذه‌یش زینـذه كه‌رذۆ، ده‌ی چانه‌ینه نیشانیْ هه‌نه په‌ی ئا قۆمیـه مژنـه‌وانیْ﴿٦٥﴾ به‌ڕاسـیی جـه ئاژه‌ڵنه په‌نذه‌تا په‌ی هه‌نه، جه له‌مه‌شانه جه به‌ینو سه‌ورۆی و وونیْنه شۆتیْوه پاكی عـالی ڕه‌وان پـه‌ی بـووه‌را ده‌رخوارذتـا مذه‌یمیْ﴿٦٦﴾ جه به‌رهـه‌مو دارخورمایا و میْوه‌كا سه‌روه‌شكه‌ر(شـه‌راب یـان مـه‌ی) و ڕزقیْـوی خـاس ۋزذیْ ده‌س، به‌ڕاسـیی چانه‌ینه نیشانیْ هه‌نه په‌ی قۆمیْوی ژیریْ ببـانیْ ﴿٦٧﴾ پـه‌روه‌رذگارت نیگـاش كیاسته په‌ی هه‌نگیچ: یانه جه كه‌شه‌كانه و جـه دلْ دره‌خته‌كانـه و چـانه‌ینه هـۆڕش مبه‌سـا پـه‌ی ویْـت درۆس بكـه‌ره ﴿٦٨﴾ دمایی جه گرذ به‌رهـه‌میْوی بووه‌ره جا به ملكه‌چیی ڕایـه‌كاو پـه‌روه‌رذگاریت بگیْره‌نه ۋه‌ر،جـه له‌مه‌شـانه شـلیْوه هه‌مه‌ڕه‌نگـه مزیۆوه هه‌كه شیفاش چه‌نه‌نه په‌ی خه‌ڵكی، به‌ڕاسیی ئانه به‌ڵگیْش چه‌نه‌نه په‌ی قۆمیْوی هه‌كه ویر مكه‌راوه﴿٦٩﴾ شمه خـوذای خولقنایـدیْ دمایـیچ مرنۆتـا، هه‌نیچتا مگیْڵنیـۆوه پـه‌ی ناوه‌شتـه‌رین عـومری هـه‌تا میـاوۆ ئاگـه دمـای زانـای فـره‌و چـیْوا هـیچ نه‌زانۆنـه، به‌ڕاسـیی خـوذا بزانـی ده‌سـه‌ڵاتداره‌ن﴿٧٠﴾ خـوذا جـه ڕزقنـه فـه‌زڵو برِیْویتـا دانـش ملـو برِیْویتـه‌ریتاره،جا ئـانیْ ڕزقـی زیاته‌رشا په‌نه دریان حازریْ نییه‌نیْ به‌شه‌و چیْرده‌سه‌كاشا بذا چا ڕزقیه هه‌كه چه‌نه‌ش پیْسه‌نیْ یۆی، ئایا ئینكاریی ناعمه‌ته‌تـه‌كاو خوذای مكـه‌را؟﴿٧١﴾ خـوذا جه ویْتا هامسه‌ریْش پـه‌ی فه‌راهـه‌م ئاورذیْندیْ و جه هامسه‌ره‌كاتا كوڕیْ و كوڕه‌زیْش په‌ی فه‌راهه‌م ئاورذیْندیْ جه چیْوه پاكـه‌كا ڕزقش دیْندیْ په‌نه،ده‌ی ئایا ئیمان مارا به ناهه‌قیی و به ناعمه‌ته‌كاو خوذای كافریْ مبانیْ؟﴿٧٢﴾

وَيَعۡبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَمۡلِكُ لَهُمۡ رِزۡقٗا مِّنَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ شَيۡـٔٗا وَلَا يَسۡتَطِيعُونَ ﴿٧٣﴾ فَلَا تَضۡرِبُواْ لِلَّهِ ٱلۡأَمۡثَالَۚ إِنَّ ٱللَّهَ يَعۡلَمُ وَأَنتُمۡ لَا تَعۡلَمُونَ ﴿٧٤﴾ ۞ضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلًا عَبۡدٗا مَّمۡلُوكٗا لَّا يَقۡدِرُ عَلَىٰ شَيۡءٖ وَمَن رَّزَقۡنَٰهُ مِنَّا رِزۡقًا حَسَنٗا فَهُوَ يُنفِقُ مِنۡهُ سِرّٗا وَجَهۡرًاۖ هَلۡ يَسۡتَوُۥنَۚ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِۚ بَلۡ أَكۡثَرُهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ﴿٧٥﴾ وَضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلٗا رَّجُلَيۡنِ أَحَدُهُمَآ أَبۡكَمُ لَا يَقۡدِرُ عَلَىٰ شَيۡءٖ وَهُوَ كَلٌّ عَلَىٰ مَوۡلَىٰهُ أَيۡنَمَا يُوَجِّههُّ لَا يَأۡتِ بِخَيۡرٍ هَلۡ يَسۡتَوِي هُوَ وَمَن يَأۡمُرُ بِٱلۡعَدۡلِ وَهُوَ عَلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ ﴿٧٦﴾ وَلِلَّهِ غَيۡبُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ وَمَآ أَمۡرُ ٱلسَّاعَةِ إِلَّا كَلَمۡحِ ٱلۡبَصَرِ أَوۡ هُوَ أَقۡرَبُۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ ﴿٧٧﴾ وَٱللَّهُ أَخۡرَجَكُم مِّنۢ بُطُونِ أُمَّهَٰتِكُمۡ لَا تَعۡلَمُونَ شَيۡـٔٗا وَجَعَلَ لَكُمُ ٱلسَّمۡعَ وَٱلۡأَبۡصَٰرَ وَٱلۡأَفۡـِٔدَةَ لَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ ﴿٧٨﴾ أَلَمۡ يَرَوۡاْ إِلَى ٱلطَّيۡرِ مُسَخَّرَٰتٖ فِي جَوِّ ٱلسَّمَآءِ مَا يُمۡسِكُهُنَّ إِلَّا ٱللَّهُۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يُؤۡمِنُونَ ﴿٧٩﴾

٢٧٥

جیاتی خوڎای چێویٚچ میرسا هەکە ڕزقشا نە جە ئاسمان و نـە جە زەمیننە بە دەسو ئـاڎی نییـەن و نمـەتاوایچ هـیچ بەدەسـێ با﴿٧٣﴾ نموونێ نماردێوە پـەی خـوڎای، بەڕاسـیی خـوڎا مزانوٚنـە و شمـە نمەزانـدێ﴿٧٤﴾ خـوڎا نموونـەو بەنـڎێوی ئاغـەڎاریش ئـاورڎەنوٚ هەکـە نمـەتاوۆ هـیچ بکەرۆ(هیچ بـە دەسـەن)و کەسێوەیچ هەکە ڕزقێـوە خاسمـا دان پەنـە بەپـەنهان و بـە ئاشکرا چەنەش مبەخشوٚ،دەی ئایا ئا دۆە کەسێ پێسەنێ یوٚی؟ ستایش(حەمد) پـەی خـوڎای بـەڵام فرەینـەو خـەڵکی نمـەزانا﴿٧٥﴾ خـوڎا نموونـەو دۆێ پیایایچش ئاورڎەنوٚ، یوٚشا لاڵەن ونمـەتاوۆ هـیچ بوواچـۆ و بییـەن بـە بـار سـەرو ئاغەکەیشوٚ پەی هەر کوٚیش بکیانۆ خێرەش چەنە نمەخێزیۆ دەی ئایا ئینە و ئا کەسە هەکە ئەمرە مکـەرۆ بەداڎپـەروەریی و کوٚتـەن سـەرو ڕێ ڕاسـێ هامـسانێنێ(پێـسەنێ یـوٚی)؟﴿٧٦﴾ غـەیبو ئاسمانـەکا و زەمینـی هـەر پـەی خوڎایەن،بـەرپا بییـەی قیامـەتیچ هـەر پێسەنە چەم تروکنـای یـان چێڎی نزیکتەر،بەڕاسیی خـوڎا دەسـەڵاتش سـەرو گـرڎ چێویرە هـەن﴿٧٧﴾ خـوڎای جـە لـەماو ئەڎایەکاتانـە بـەر ئاورڎیـدێ بـێ ئینـەی هـیچ بزانـدێ،دەزگاو ئەژنەویـەی و وینـای و دڵـش پـەی کەرڎیدێ پەی ئینەی تەسەریی بکەردێ﴿٧٨﴾ ئایا پەلـەوەرا نمـەوینا هەکە جە تەشقو ئاسمانینـە ڕامێ کرییێنی؟ بێژگە جە خوڎای کەس ڕاگیرێشا نمەکەرۆ، بەڕاسیی چانەینە چنڎان نیشانێ هـەنێ پەی قوٚمێوە ئیمان بارانێ﴿٧٩﴾

وَٱللَّهُ جَعَلَ لَكُم مِّنۢ بُيُوتِكُمْ سَكَنًا وَجَعَلَ لَكُم مِّن جُلُودِ ٱلْأَنْعَٰمِ بُيُوتًا تَسْتَخِفُّونَهَا يَوْمَ ظَعْنِكُمْ وَيَوْمَ إِقَامَتِكُمْ ۙ وَمِنْ أَصْوَافِهَا وَأَوْبَارِهَا وَأَشْعَارِهَآ أَثَٰثًا وَمَتَٰعًا إِلَىٰ حِينٍ ﴿٨٠﴾ وَٱللَّهُ جَعَلَ لَكُم مِّمَّا خَلَقَ ظِلَٰلًا وَجَعَلَ لَكُم مِّنَ ٱلْجِبَالِ أَكْنَٰنًا وَجَعَلَ لَكُمْ سَرَٰبِيلَ تَقِيكُمُ ٱلْحَرَّ وَسَرَٰبِيلَ تَقِيكُم بَأْسَكُمْ ۚ كَذَٰلِكَ يُتِمُّ نِعْمَتَهُۥ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْلِمُونَ ﴿٨١﴾ فَإِن تَوَلَّوْا۟ فَإِنَّمَا عَلَيْكَ ٱلْبَلَٰغُ ٱلْمُبِينُ ﴿٨٢﴾ يَعْرِفُونَ نِعْمَتَ ٱللَّهِ ثُمَّ يُنكِرُونَهَا وَأَكْثَرُهُمُ ٱلْكَٰفِرُونَ ﴿٨٣﴾ وَيَوْمَ نَبْعَثُ مِن كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا ثُمَّ لَا يُؤْذَنُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٨٤﴾ وَإِذَا رَءَا ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ ٱلْعَذَابَ فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿٨٥﴾ وَإِذَا رَءَا ٱلَّذِينَ أَشْرَكُوا۟ شُرَكَآءَهُمْ قَالُوا۟ رَبَّنَا هَٰٓؤُلَآءِ شُرَكَآؤُنَا ٱلَّذِينَ كُنَّا نَدْعُوا۟ مِن دُونِكَ ۖ فَأَلْقَوْا۟ إِلَيْهِمُ ٱلْقَوْلَ إِنَّكُمْ لَكَٰذِبُونَ ﴿٨٦﴾ وَأَلْقَوْا۟ إِلَى ٱللَّهِ يَوْمَئِذٍ ٱلسَّلَمَ ۖ وَضَلَّ عَنْهُم مَّا كَانُوا۟ يَفْتَرُونَ ﴿٨٧﴾

٢٧٦

خوڎا یانەکێتا کەرڎێنێش بە یاگێ وەقرەی پەیتا و جە پۆسو ئاژەڵی یانێش پەی فەراهەم ئاورڎێنێدێ هەکە جە ڕۆ کۆچکەرڎەیتانە و جە ڕۆ ئەوەمەنەیتانە بە سووکیی مەیانێ دەستاوە، وە جەپەژمی و کوڵکی و مووەکاشا کەلوپەلی لازم پەی یانەی و پۆشاك و کالاش پەی ڕەخسنێندێ هەکە هەتا موددەتێوە ئیستیفاڎەشا چەنە بکەردێ﴿٨٠﴾خوڎا چا چێوا خولوقنێنێش سەیش پەی کەرڎێندێ و جە کەشەکانە کەلەبەرێش پەی ڕەخسنێندێ و پۆشاکێوەش پەی فەراهەم ئاورڎێندێ جە گەرمای پارێزنۆتا و پۆشاکێویچ جەپێکیای جە جەنگەنە پارێزنۆتا، پا نۆعە ناعمەتو وێش بە تەمامیی وارنۆ ملتارە بەشکوم فەرمانبەرداریْ بیدێ﴿٨١﴾ خۆ ئەگەر قنگتۆرشا کەرڎ ئانە تۆ تەنیا یاونایێوە ئاشکرات سەرەن﴿٨٢﴾ ئاڎێ نیعمەتو خوڎای مشناسا دمایی ئینکاریش مکەرا و فرەینەشا کافرێنێ﴿٨٣﴾ ڕۆێو مێنە وەرۆ جە هەر نەتەبێوی پێغەممبەرێو مارمێنە مەیڎان پەی شاهێڎی، دمایی دەرفەتە نمەڎرێو پانیشا هەکە کافرێ بیێنێ و پاکانەیچشا چەنە هۆرنمەگێریۆ﴿٨٤﴾ جا یاوا ئا وەختە ئانێ هەکە زوڵمشا کەرڎەن عەزاب بووینا ئێتر نەسووك مکریۆ سەرشاوە و نە دەرفەتەشا پەنە مڎریۆ﴿٨٥﴾ ئانێچە هەکە شەریکشا نیانرە پەی خوڎای وەختێ شەریکەکا مووینا ماچانێ ئەی پەروەرڎگار ئانێ ئا شەریکێنێ هەکە جیای تۆ هاناشا پەی بەرێنمێ، ئەویچێ قسەکا مڎاوە گژێشارە- مواچا- بەڕاسیی شمە فرە درۆزنێندێ﴿٨٦﴾ ئەچا ڕۆنە گرڎشا وێشا مڎا دەسۆ پەی خوڎای و هەرچیێوە هەکە هۆرشابەستەن گرڎش بە هیچ بەرمشۆ﴿٨٧﴾

ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَصَدُّواْ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ زِدۡنَٰهُمۡ عَذَابٗا
فَوۡقَ ٱلۡعَذَابِ بِمَا كَانُواْ يُفۡسِدُونَ ٨٨ وَيَوۡمَ نَبۡعَثُ فِي
كُلِّ أُمَّةٖ شَهِيدًا عَلَيۡهِم مِّنۡ أَنفُسِهِمۡۖ وَجِئۡنَا بِكَ
شَهِيدًا عَلَىٰ هَٰٓؤُلَآءِۚ وَنَزَّلۡنَا عَلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ تِبۡيَٰنٗا لِّكُلِّ
شَيۡءٖ وَهُدٗى وَرَحۡمَةٗ وَبُشۡرَىٰ لِلۡمُسۡلِمِينَ ٨٩ ۞ إِنَّ ٱللَّهَ
يَأۡمُرُ بِٱلۡعَدۡلِ وَٱلۡإِحۡسَٰنِ وَإِيتَآيِٕ ذِي ٱلۡقُرۡبَىٰ وَيَنۡهَىٰ عَنِ
ٱلۡفَحۡشَآءِ وَٱلۡمُنكَرِ وَٱلۡبَغۡيِۚ يَعِظُكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَذَكَّرُونَ
٩٠ وَأَوۡفُواْ بِعَهۡدِ ٱللَّهِ إِذَا عَٰهَدتُّمۡ وَلَا تَنقُضُواْ ٱلۡأَيۡمَٰنَ
بَعۡدَ تَوۡكِيدِهَا وَقَدۡ جَعَلۡتُمُ ٱللَّهَ عَلَيۡكُمۡ كَفِيلًاۚ إِنَّ
ٱللَّهَ يَعۡلَمُ مَا تَفۡعَلُونَ ٩١ وَلَا تَكُونُواْ كَٱلَّتِي نَقَضَتۡ
غَزۡلَهَا مِنۢ بَعۡدِ قُوَّةٍ أَنكَٰثٗا تَتَّخِذُونَ أَيۡمَٰنَكُمۡ دَخَلَۢا
بَيۡنَكُمۡ أَن تَكُونَ أُمَّةٌ هِيَ أَرۡبَىٰ مِنۡ أُمَّةٍۚ إِنَّمَا يَبۡلُوكُمُ ٱللَّهُ
بِهِۦۚ وَلَيُبَيِّنَنَّ لَكُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ مَا كُنتُمۡ فِيهِ تَخۡتَلِفُونَ
٩٢ وَلَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ لَجَعَلَكُمۡ أُمَّةٗ وَٰحِدَةٗ وَلَٰكِن يُضِلُّ مَن
يَشَآءُ وَيَهۡدِي مَن يَشَآءُۚ وَلَتُسۡـَٔلُنَّ عَمَّا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ٩٣

ئـانیْ کـافری بییْنـیْ و خەڵکـشا جـە ڕاو خـوڈای وەرگیْرییـی کـەرڈەن عـەزاب سـەرو عەزابی زیاڈ مکەرمیْ پەیشا بە وەساسەتو ئا بـەڈکاریوْ هەکـە کـەریْنیْش﴿٨٨﴾ ڕۆیْـو بوْ جە گرڈ نەتـەبیْوی شاهیْڈیْو جە ویْشا مکیانمیْ پەی سەریشا و توْیچ مارمیْ پەی شـاهیْڈی سـەرو ئانیـشاوە، وە کتیْبیْـچما وەزنـانرە سـەرت ببـوْ بـە ڕۆشـن ئەوەکـەرو گرڈ چیْویْوی و ببوْ بە ڕانمایی و ڕەحمـەت و مـوژدە پـەی موسـڵمانا﴿٨٩﴾ بەڕاسـیی خـوڈا ئـەمرە مکـەروْ تـا هاگاتـا جـە داڈپـەروەریی و کارخاسـیی و یاریڈیـدای قۆمـا بـوْ و نەهیـە مکـەروْ جـە چیْوی ئاوەڕووبـەری و ناپەسـەنڈی و سـتەمی، موْچـیاریتا مکـەروْ بەشـکوم یـاڈاوەریی هـوْربگیْردیْ﴿٩٠﴾ دەی هەکـە بـەڵیْنیْوە مڈەیـدیْ بـە خـوڈای بـەوەفێ بیـدیْ چـەنی بەڵیْنـەکیْتا و قەسـەم دمـای تەئکیـد سـەرکەرڈەیش هوْرنمەشاندیْوە جە وەختیْوەنە خوڈاتا کـەرڈەن بە کـەفیل(زەمان و وەکیل) سـەرو ویْتاوە، بەڕاسیی خوڈا مزانوْنە چیْش مکەرڈیْنە﴿٩١﴾ پیْسە ئوو ژەنیٚ مەبیدیْ هەکە بەنەکەیش دماو ڕیْستەی و هیْڤم کەرڈەیش هوْر ڕووشکنیْوە و بیْوە بە موو و ئیْتر قەسەمەکاتا بەینو ویْتانە بکـەردیْ بە فڕوفیْڵ، جا نەتـەبیْوە دەسداریْ بکـەراش بـەهانیْ و بـڈا ملو نەتـەبیْوە کەمدەسیرە، بیْگومان خوڈا پانەی تاقییْتا مکەروْە،بیْشك خوڈا ئانـەتا جە ڕوْ قیامەتینە پەی ڕۆشن مکـەروْوە هەکە شمە جیاوازییتا بەینەنە بیْ سەرش﴿٩٢﴾ خوْ خوڈا ئەگەر گەرەکش بییٚ بەبیْگومان گرڈیتا کەریٚ بە یەك نەتەبە بەڵام گەرەکش بوْ هەرکەسی گومڕا بکەروْ مکەروْش و گەرەکش بوْ هەر کەسی ۏزوْ سەرو ڕیْ ۏزوْش و بەڕاسیی سەرو ئانەی هەکە کەریْندیْش چەنەتا پەرسیوْوە﴿٩٣﴾

وَلَا تَتَّخِذُوٓاْ أَيۡمَٰنَكُمۡ دَخَلَۢا بَيۡنَكُمۡ فَتَزِلَّ قَدَمُۢ بَعۡدَ ثُبُوتِهَا وَتَذُوقُواْ ٱلسُّوٓءَ بِمَا صَدَدتُّمۡ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ وَلَكُمۡ عَذَابٌ عَظِيمٞ ﴿٩٤﴾ وَلَا تَشۡتَرُواْ بِعَهۡدِ ٱللَّهِ ثَمَنٗا قَلِيلًاۚ إِنَّمَا عِندَ ٱللَّهِ هُوَ خَيۡرٞ لَّكُمۡ إِن كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ ﴿٩٥﴾ مَا عِندَكُمۡ يَنفَدُ وَمَا عِندَ ٱللَّهِ بَاقٖۗ وَلَنَجۡزِيَنَّ ٱلَّذِينَ صَبَرُوٓاْ أَجۡرَهُم بِأَحۡسَنِ مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ﴿٩٦﴾ مَنۡ عَمِلَ صَٰلِحٗا مِّن ذَكَرٍ أَوۡ أُنثَىٰ وَهُوَ مُؤۡمِنٞ فَلَنُحۡيِيَنَّهُۥ حَيَوٰةٗ طَيِّبَةٗۖ وَلَنَجۡزِيَنَّهُمۡ أَجۡرَهُم بِأَحۡسَنِ مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ﴿٩٧﴾ فَإِذَا قَرَأۡتَ ٱلۡقُرۡءَانَ فَٱسۡتَعِذۡ بِٱللَّهِ مِنَ ٱلشَّيۡطَٰنِ ٱلرَّجِيمِ ﴿٩٨﴾ إِنَّهُۥ لَيۡسَ لَهُۥ سُلۡطَٰنٌ عَلَى ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَلَىٰ رَبِّهِمۡ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٩٩﴾ إِنَّمَا سُلۡطَٰنُهُۥ عَلَى ٱلَّذِينَ يَتَوَلَّوۡنَهُۥ وَٱلَّذِينَ هُم بِهِۦ مُشۡرِكُونَ ﴿١٠٠﴾ وَإِذَا بَدَّلۡنَآ ءَايَةٗ مَّكَانَ ءَايَةٖ وَٱللَّهُ أَعۡلَمُ بِمَا يُنَزِّلُ قَالُوٓاْ إِنَّمَآ أَنتَ مُفۡتَرِۭۚ بَلۡ أَكۡثَرُهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ﴿١٠١﴾ قُلۡ نَزَّلَهُۥ رُوحُ ٱلۡقُدُسِ مِن رَّبِّكَ بِٱلۡحَقِّ لِيُثَبِّتَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَهُدٗى وَبُشۡرَىٰ لِلۡمُسۡلِمِينَ ﴿١٠٢﴾

قەسەمەکاتا جە بەینو وێتانە پێسە فڕوفێڵی مەوزدێ کار نەکو پاتا دمای یاگەگێرتەی بخزۆ و جە بۆنەو بەستەی ڕاو خوڎایچۆ تالاٚوێ بچەشدێ و عەزابێوە فرە گۆرەیچتا پەی بۆ﴿٩٤﴾ بەڵێنەو خوڎای بە نرخێوە کەمە مەورەشدێ، ئانە ئینا لاو خوڎایۆ خاستەرەن پەی شمە ئەگەر زانابییێتا﴿٩٥﴾ ئانە ئینا لاو شمۆ دلێنە مشۆ و ئانە ئینا لاو خوڎایۆ هەر مەنۆوە، بێگومان عێوەزاو ئانیشا ئارامشا گێرتەن بە خاستەرین کرێ مڎەیمێ؛کرێوە خاستەرە جە ئانەی ئاڎێ کەرێنێش﴿٩٦﴾ هەرکەس جە نێرینەی و جە مێڵێ هەرمانێوە خاسە بکەرۆ و ئیماندار بۆ بەدڵنیاییۆ بە ژیواییێوی فرە عال مژیونمێش و جەزا و کرێشا فرەخاستەرە چانەی کەرڎەنشا مڎەیمێوە(٩٧) دەی وەختێو قورعان مووانی پەنا بگێرە بە خوڎای جە شەیتانی ڕەجم کریای﴿٩٨﴾ ئاڎ دەسەلاٚتش نییەن سەرو ئا کەسارە ئیمانشا ئاورڎەن وپەشتی بەخوڎای مبەسا﴿٩٩﴾ ئاڎ دەسەلاٚتش ملو ئا کەسارە هەن هەکە مکەراش بە دۆسو وێشا و ئانێچە مکەراش بە هامبەش چەنی خوڎای﴿١٠٠﴾ وە وەختێو ئایەتێوە ۆزمێ یاگۆ ئایەتێوێ تەرێ و خوڎا وێش زاناتەرەن و خاستەریچ مزانۆ چێش بووەزنۆرە مواچانێ بێشك تۆ چێو هۆربەسنی، نەخێر پاسە نییەن بەڵکو فرەینەشا نمەزانا﴿١٠١﴾ بواچە ڕوح القدس(جوبرەئیل) جە لایەنوپەروەرڎگاریتۆ بە حەق ئی قورعانەشە وەزنانەرە پەی ئینەی ئانێ ئیمانشا ئاورڎەن بمەرزنۆشارە و ببۆیچ بە ڕانمایی و موژدە پەی موسڵمانا﴿١٠٢﴾

وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّهُمْ يَقُولُونَ إِنَّمَا يُعَلِّمُهُۥ بَشَرٌۗ لِّسَانُ ٱلَّذِى يُلْحِدُونَ إِلَيْهِ أَعْجَمِىٌّ وَهَٰذَا لِسَانٌ عَرَبِىٌّ مُّبِينٌ ﴿١٠٣﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ لَا يَهْدِيهِمُ ٱللَّهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٠٤﴾ إِنَّمَا يَفْتَرِى ٱلْكَذِبَ ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْكَٰذِبُونَ ﴿١٠٥﴾ مَن كَفَرَ بِٱللَّهِ مِنۢ بَعْدِ إِيمَٰنِهِۦٓ إِلَّا مَنْ أُكْرِهَ وَقَلْبُهُۥ مُطْمَئِنٌّۢ بِٱلْإِيمَٰنِ وَلَٰكِن مَّن شَرَحَ بِٱلْكُفْرِ صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِّنَ ٱللَّهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠٦﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمُ ٱسْتَحَبُّواْ ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا عَلَى ٱلْـَٔاخِرَةِ وَأَنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿١٠٧﴾ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ طَبَعَ ٱللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَسَمْعِهِمْ وَأَبْصَٰرِهِمْۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْغَٰفِلُونَ ﴿١٠٨﴾ لَا جَرَمَ أَنَّهُمْ فِى ٱلْـَٔاخِرَةِ هُمُ ٱلْخَٰسِرُونَ ﴿١٠٩﴾ ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ هَاجَرُواْ مِنۢ بَعْدِ مَا فُتِنُواْ ثُمَّ جَٰهَدُواْ وَصَبَرُوٓاْ إِنَّ رَبَّكَ مِنۢ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١١٠﴾

بێشك ئێمە مزانمیْ ئاڎیْ مواچا ئاڎ هەر بەشەرەن ئی قورعانشە فێرمكەروْ، زوانو ئا كەسیە فێركەرڎەكەیش مڎا پالْ عەجەمین(عەرەبیی نییەن) و ئینەیچە زوانێوی عەرەبیی پاراوی ئاشكران﴿١٠٣﴾ ئانیْ ئیمان نمارا بە ئایەتەكاو خوڎای، خوڎا هیدایەتشا نمەڎوْنە و عەزابێوە پەڕ ئێششا پەی حازر كریان﴿١٠٤﴾ دیارەن هەر ئانیْ دروْیْ هوْر مبەسا هەكە ئیمانشا بە ئایەتەكاو خوڎای نییەن،دەی ئانیْ دروْزنیْ وێشانیْ﴿١٠٥﴾ هەركەس ئیمانش ئارڎەبوْ بە خوڎای و دمایی پەشیمان بوْوە – سزا مڎریوْ – مەگەر كەسێو ناچار بكریوْ و دلْش دلْنیابوْ جە ئیمانو وێش، بەلاْم كەسێو سینەش بە كوفری بكریوْوە، ئانە خەشم و تووڕەیی خوڎایشا سەرەن و عەزابێوی فرە گوْرەشا پەی هەن﴿١٠٦﴾ چونكە ئانە ئاڎیْ ژیوای دنییێشا جە لاوە وەشەویستەرەن جە ئاخیرەتی و بەڕاسیی خوڎا هیدایەتو قوْمو كافرا نمەڎوْ﴿١٠٧﴾ ئانیْ ئانێنیْ هەكە خوڎا موْرەش نیێنە سەرو دلْی و دەزگاو ئەژنیەی و وینایشارە، وە ئانیْ بیْ هاگاكێنیْ﴿١٠٨﴾ شكەش نییەنە چەنە قیامەتنە ئاڎیْ وێشا خەسارەتمەنڎێنیْ﴿١٠٩﴾ دمایی پەروەرڎگارت سەبارەت پانیشا هەكە كوْچشا كەرڎ دمای ئانەی عەزیەت دریێ دماییچ جیهاڎشا كەرڎ و ئارامشا گێرت، بێگومان دمای ئا گرڎیە پەروەرنت چەنەوەش بییەی ڕەحمینەن﴿١١٠﴾

۞ يَوۡمَ تَأۡتِي كُلُّ نَفۡسٖ تُجَٰدِلُ عَن نَّفۡسِهَا وَتُوَفَّىٰ كُلُّ نَفۡسٖ مَّا عَمِلَتۡ وَهُمۡ لَا يُظۡلَمُونَ ﴿١١١﴾ وَضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلٗا قَرۡيَةٗ كَانَتۡ ءَامِنَةٗ مُّطۡمَئِنَّةٗ يَأۡتِيهَا رِزۡقُهَا رَغَدٗا مِّن كُلِّ مَكَانٖ فَكَفَرَتۡ بِأَنۡعُمِ ٱللَّهِ فَأَذَٰقَهَا ٱللَّهُ لِبَاسَ ٱلۡجُوعِ وَٱلۡخَوۡفِ بِمَا كَانُواْ يَصۡنَعُونَ ﴿١١٢﴾ وَلَقَدۡ جَآءَهُمۡ رَسُولٞ مِّنۡهُمۡ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمُ ٱلۡعَذَابُ وَهُمۡ ظَٰلِمُونَ ﴿١١٣﴾ فَكُلُواْ مِمَّا رَزَقَكُمُ ٱللَّهُ حَلَٰلٗا طَيِّبٗا وَٱشۡكُرُواْ نِعۡمَتَ ٱللَّهِ إِن كُنتُمۡ إِيَّاهُ تَعۡبُدُونَ ﴿١١٤﴾ إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيۡكُمُ ٱلۡمَيۡتَةَ وَٱلدَّمَ وَلَحۡمَ ٱلۡخِنزِيرِ وَمَآ أُهِلَّ لِغَيۡرِ ٱللَّهِ بِهِۦۖ فَمَنِ ٱضۡطُرَّ غَيۡرَ بَاغٖ وَلَا عَادٖ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ﴿١١٥﴾ وَلَا تَقُولُواْ لِمَا تَصِفُ أَلۡسِنَتُكُمُ ٱلۡكَذِبَ هَٰذَا حَلَٰلٞ وَهَٰذَا حَرَامٞ لِّتَفۡتَرُواْ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَفۡتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَ لَا يُفۡلِحُونَ ﴿١١٦﴾ مَتَٰعٞ قَلِيلٞ وَلَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ ﴿١١٧﴾ وَعَلَى ٱلَّذِينَ هَادُواْ حَرَّمۡنَا مَا قَصَصۡنَا عَلَيۡكَ مِن قَبۡلُۖ وَمَا ظَلَمۡنَٰهُمۡ وَلَٰكِن كَانُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ يَظۡلِمُونَ ﴿١١٨﴾

ڕۆێو مێ وەرۆ هەکە گرڎکەس خەمو وێش مووەرۆ و گرڎ کەسێوە بەپاو ئانەی کەرڎەنش بە تەمامیی عێوەزا مڎریۆوە و ستەمشا وەنە نمەکریۆ﴿١١١﴾ خوڎا شارێوەش بە نموونە ئاورڎەنۆ شارێوە هێمن و ئاسووڎە بێ، ڕزقی فرەی پاکش جە گرڎ یاگۆ پەی ئێ، کەچی کوفرش وەراوەرو ناعمەتەکاو خوڎای کەرڎ جا بەسەبەبو ئانەیۆ کەرڎەبێشا بەپیشە خوڎای پۆشاکو ئاورایی و تەرسێ کەرڎێنە﴿١١٢﴾ بێشك پێغەمەرێ جە وێشا ئاما پەیشا کەچی بە درۆێشا نیارە ئێتر عەزابو خوڎای گێرتێ جە وەختێوەنە هەکە ستەمکارێ بێنێ﴿١١٣﴾ دەی چا ڕزقە حەڵاڵە پاکەیە بووەردێ هەکە خوڎای دێندێ پەنە و تەسەریێ نیعمەتو خوڎای بکەردێ ئەگەر بە تەنیا هەر ئاڎی مپرسدێ ﴿١١٤﴾ خوڎا مرڎارۆ بییە و وونی و گۆشتو خووگی و ئا ماڵاتە هەکە وەختو سەرەبڕیەیشنە نامۆ غەیرو خوڎایش سەرۆ بڕیێنە وەنە حەرامێ کەرڎێندێ، هەرکەس ناعیلاجیی زۆر پەی ئاورڎ پەی وارڎەیشا و زیاڎڕەویی نەکەرۆ و مەرز نەبەزنۆ جە وارڎەیشانە بێشك خوڎا چەنەوەش بییەی ڕەحمینەن﴿١١٥﴾ نەکەرڎێ بە گاڵەو دەمی و زوانی و دروا بواچدێ ئینە حەڵاڵەن و ئانە حەرامەن پەی ئینەی درۆێ دەمو خوڎایۆ هۆر ببەسدێ، بێشك ئانێ درۆێ دەمو خوڎایۆ هورمبەسانێ سەرفرازێ نمەبانێ﴿١١٦﴾ ڤیاریاییوی کەمەن و عەزابێوی فرە ئێشنشا پەی هەن﴿١١٧﴾ جە ئانیشایچە هەکە بیێ بە جوولەکێ ئا چێوێما حەرام کەرڎێ هەکە وەڵتەر پەیما گێڵنایۆ، ئێمە زوڵم وەنە نەکەرڎێ و بەڵام وێشا زوڵمشا ئۆ وێشا کەرڎ﴿١١٨﴾

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ عَمِلُواْ ٱلسُّوٓءَ بِجَهَٰلَةٖ ثُمَّ تَابُواْ مِنۢ بَعۡدِ ذَٰلِكَ وَأَصۡلَحُوٓاْ إِنَّ رَبَّكَ مِنۢ بَعۡدِهَا لَغَفُورٞ رَّحِيمٌ ﴿١١٩﴾ إِنَّ إِبۡرَٰهِيمَ كَانَ أُمَّةٗ قَانِتٗا لِّلَّهِ حَنِيفٗا وَلَمۡ يَكُ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ﴿١٢٠﴾ شَاكِرٗا لِّأَنۡعُمِهِۚ ٱجۡتَبَىٰهُ وَهَدَىٰهُ إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ ﴿١٢١﴾ وَءَاتَيۡنَٰهُ فِي ٱلدُّنۡيَا حَسَنَةٗۖ وَإِنَّهُۥ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ لَمِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿١٢٢﴾ ثُمَّ أَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡكَ أَنِ ٱتَّبِعۡ مِلَّةَ إِبۡرَٰهِيمَ حَنِيفٗاۖ وَمَا كَانَ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ﴿١٢٣﴾ إِنَّمَا جُعِلَ ٱلسَّبۡتُ عَلَى ٱلَّذِينَ ٱخۡتَلَفُواْ فِيهِۚ وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَحۡكُمُ بَيۡنَهُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ فِيمَا كَانُواْ فِيهِ يَخۡتَلِفُونَ ﴿١٢٤﴾ ٱدۡعُ إِلَىٰ سَبِيلِ رَبِّكَ بِٱلۡحِكۡمَةِ وَٱلۡمَوۡعِظَةِ ٱلۡحَسَنَةِۖ وَجَٰدِلۡهُم بِٱلَّتِي هِيَ أَحۡسَنُۚ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعۡلَمُ بِمَن ضَلَّ عَن سَبِيلِهِۦ وَهُوَ أَعۡلَمُ بِٱلۡمُهۡتَدِينَ ﴿١٢٥﴾ وَإِنۡ عَاقَبۡتُمۡ فَعَاقِبُواْ بِمِثۡلِ مَا عُوقِبۡتُم بِهِۦۖ وَلَئِن صَبَرۡتُمۡ لَهُوَ خَيۡرٞ لِّلصَّٰبِرِينَ ﴿١٢٦﴾ وَٱصۡبِرۡ وَمَا صَبۡرُكَ إِلَّا بِٱللَّهِۚ وَلَا تَحۡزَنۡ عَلَيۡهِمۡ وَلَا تَكُ فِي ضَيۡقٖ مِّمَّا يَمۡكُرُونَ ﴿١٢٧﴾ إِنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلَّذِينَ ٱتَّقَواْ وَّٱلَّذِينَ هُم مُّحۡسِنُونَ ﴿١٢٨﴾

٢٨١

دمایی بەڕاسیی پەروەرڎگارت پەی ئا کەسا بە نەزانی خرابە مکەرانێ ئینجا تۆبە مکەرا و دماتەر وێشا عال مکەرانێ بەڕاسیی پەروەرڎگارت دمای ئی چێوا چەنەوەشبییەی ڕەحمینەن﴿١١٩﴾ بەڕاسیی ئیبراهیم وێش پەی وێش نەتەبێوە گەرڎەنکەچ بێ پەی خوڎای و دوورە پەرێز و ناهەقی بێ و جە موشریکا نەبێ﴿١٢٠﴾ تەسەرو ناعمەتەکاو خوڎای بێ،هۆرشۆچنا و ڕانماییش کەرڎ پەی سەرو ڕێوی ڕاسێ﴿١٢١﴾ جە دونیانە خاسەما پەنە بەخشا و بێشك جە ئاخیرەتیچنە جە پیاخاسان﴿١٢٢﴾ دماییچ وەحیەما پەی کیاستی هەکە بگنە شۆنۆ دینو ئیبراهیمی دوورە پەرێزو ناهەقی بە و جە موشرێکا نەبێ﴿١٢٣﴾ بەڕاسیی قەڎر گێرتەی شەممەی پەی ئانیشا قەرار دریا هەکە کێشەشا بێ سەرش و بەڕاسیی پەروەرڎگارت جە ڕۆ قیامەتینە سەرو ئاچێوا جیاوازییشا بێ سەرشا فەرمانڕەوایی مکەرۆ بەینشانە﴿١٢٤﴾ خەڵکی بچڕە پەی سەرو بەرنامەو خوڎای بە دانایەتیی و مۆچیاریی فرەخاس و بە وەشتەرین شێوە موجادەلەشا چەنی بکەرە، بەڕاسیی پەروەرڎگارت وێش زاناتەرەن پا کەسیە هەکە جە ڕاکێش وێڵ بییەن و زاناتەریچەن بە هیدایەت دریایا﴿١٢٥﴾ ئەگەر هەقەتا ئەسا ئینڎەو ئا ستەمیە وەنەتا کریان هەقە بساندێ، خۆ ئەگەر ئارام بگێردێ ئینە خاستەرەن پەی ئارامگێرا﴿١٢٦﴾ ئارام بگێرە، ئارام گێرتەیچت تەنیا بە کۆمەکو خوڎایەن و دڵت تەنگ نەبۆ پەیشا و سەغڵەت مەبە پا دهۆیە مکەراش﴿١٢٧﴾ خوڎا ئینا چەنی ئانیشا پارێز مکەرا و چەنی ئانیشایچە کارخاسێنێ﴿١٢٨﴾

سُورَةُ الإِسْرَاء — ترتيبها ١٧ — آياتها ١١١

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

سُبْحَٰنَ ٱلَّذِىٓ أَسْرَىٰ بِعَبْدِهِۦ لَيْلًا مِّنَ ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ إِلَى ٱلْمَسْجِدِ ٱلْأَقْصَا ٱلَّذِى بَٰرَكْنَا حَوْلَهُۥ لِنُرِيَهُۥ مِنْ ءَايَٰتِنَآ ۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْبَصِيرُ ﴿١﴾ وَءَاتَيْنَا مُوسَى ٱلْكِتَٰبَ وَجَعَلْنَٰهُ هُدًى لِّبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ أَلَّا تَتَّخِذُوا۟ مِن دُونِى وَكِيلًا ﴿٢﴾ ذُرِّيَّةَ مَنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ عَبْدًا شَكُورًا ﴿٣﴾ وَقَضَيْنَآ إِلَىٰ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ فِى ٱلْكِتَٰبِ لَتُفْسِدُنَّ فِى ٱلْأَرْضِ مَرَّتَيْنِ وَلَتَعْلُنَّ عُلُوًّا كَبِيرًا ﴿٤﴾ فَإِذَا جَآءَ وَعْدُ أُولَىٰهُمَا بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ عِبَادًا لَّنَآ أُو۟لِى بَأْسٍ شَدِيدٍ فَجَاسُوا۟ خِلَٰلَ ٱلدِّيَارِ ۚ وَكَانَ وَعْدًا مَّفْعُولًا ﴿٥﴾ ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمُ ٱلْكَرَّةَ عَلَيْهِمْ وَأَمْدَدْنَٰكُم بِأَمْوَٰلٍ وَبَنِينَ وَجَعَلْنَٰكُمْ أَكْثَرَ نَفِيرًا ﴿٦﴾ إِنْ أَحْسَنتُمْ أَحْسَنتُمْ لِأَنفُسِكُمْ ۖ وَإِنْ أَسَأْتُمْ فَلَهَا ۚ فَإِذَا جَآءَ وَعْدُ ٱلْءَاخِرَةِ لِيَسُۥٓـُٔوا۟ وُجُوهَكُمْ وَلِيَدْخُلُوا۟ ٱلْمَسْجِدَ كَمَا دَخَلُوهُ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَلِيُتَبِّرُوا۟ مَا عَلَوْا۟ تَتْبِيرًا ﴿٧﴾

سووره‌تـۆ﴿ئـیـسـڕا ﴾ ی

سه‌ڎ و یانزه ئایه‌تێنه

به نامۆ خوڎای به‌زه‌ییمه‌نڎی ڕه‌حمینی

پـاكیی و بێگـه‌رڎیی پـه‌ی ئـا زاتیـه شـه‌وڕه‌وییش كـه‌رڎ به‌به‌نڎه‌كـه‌یش جـه‌(مسجد الحرام) ۆ پـه‌ی(المسجد الاقصا)ی جـه شـه‌وێنه ئـا مزگییـه هه‌كـه به‌ره‌كـه‌تما شـانان دۆرو په‌شته‌شـه‌نه هـه‌تا ئایه‌تـه‌كیْ وێمـا نیـشانه‌ش بـڎه‌یمیْ، به‌ڕاسیی خـوڎا بژنـه‌وی بووینـه‌ن﴿١﴾ وه كتێبمـا دان بـه مووسای كه‌رڎه‌نما به هیدایه‌ت پـه‌ی نـه‌وه‌و ئیـسرائیلی هه‌كـه كه‌سـیته‌ر جگـه مـن مه‌كه‌رڎیْ به ووریتیكار(وه‌كیل)﴿٢﴾ ئینـیْ تـوخم(تـۆرم) و ئـا كه‌سـانیْ هه‌كـه چـه‌نی نـووحی هۆرمـا گێرتـیْ، به‌ڕاسـیی نـووح به‌نـڎێوه فره‌فـره ته‌سـه‌ر(سوپاسـگوزار) بـیْ﴿٣﴾ جـه دلْ كتێبه‌كه‌یـچنه نـه‌وه‌و ئیسرائیلیما هاگاڎاریْ كـه‌رڎیْ بێشك شمه جه سـه‌رزه‌مینه‌نه جه دۆیْ جارێنـه به‌ڎكاریی مكـه‌ردیْ و ده‌سـه‌ڵاتێوه فره گـۆره بـه‌ده‌س ماردیْ و بـه‌دڵنیاییۆ تـه‌مام بـه‌رزیْ مبیـدێوه﴿٤﴾ جـا هه‌كـه واڎه‌و جـاری یه‌كه‌میـشا ئامـا به‌نـڎه ساحیب قه‌وه‌تـه‌كاو وێمـا هه‌كـه سـاحیبیْ قـه‌وه‌تی و تـه‌وانایی فـره‌ینیْ مكیـانمیْ پـه‌ی سـه‌ریتا ئێتر ئاڎیْ مابه‌ینو یانه‌كانه مگێڵاً شۆنیتاره ئینه‌یچه وه‌عدو خوڎایـه‌ن و هـه‌ر مشیۆم سه‌ر بگێرۆنه﴿٥﴾ جا دمای ئانه‌ی كارێوی چامنه مكه‌رمیْ نۆبه‌تا بێوه و چاڎیشا قـه‌وه‌ت تـه‌ریْ بیدێوه، ماڵ و سامان و كوڕیْ فرێتا مڎه‌یمیْ په‌نه و پاسه‌تا په‌نه مكه‌رمیْ ئه‌ژماره‌تا فره بۆ﴿٦﴾ ئه‌گـه‌ر خاسه بكـه‌ردیْ ئانـه خاسـه‌ش پـه‌ی وێتانـه و ئه‌گـه‌ر خرابه بكـه‌ردیْ ئانه یه‌خۆ وێتـا مگێرۆوه،جا وه‌ختێو واڎه‌و جاری دووهه‌می ئاما دیسان مكه‌رمێوه سه‌رتا تا كارێوتا په‌نه بكه‌را هه‌كه جه رۆخسارتانه ره‌نگه بڎۆوه و خه‌میْ رووه‌مه‌تاتاوه دیاریْ با ئۆسا ملانه دلْ مزگی هه‌ر پێسه یه‌كه‌م جار لوێشنه و هه‌رچیچ مگنۆ وه‌رو ده‌ساشا چنڎشا تاوا دلێشه‌نه به‌را و درێغیی نمه‌كه‌را﴿٧﴾

عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَن يَرْحَمَكُمْ ۚ وَإِنْ عُدتُّمْ عُدْنَا ۘ وَجَعَلْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ حَصِيرًا ﴿٨﴾ إِنَّ هَٰذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا ﴿٩﴾ وَأَنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٠﴾ وَيَدْعُ الْإِنسَانُ بِالشَّرِّ دُعَاءَهُ بِالْخَيْرِ ۖ وَكَانَ الْإِنسَانُ عَجُولًا ﴿١١﴾ وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ آيَتَيْنِ ۖ فَمَحَوْنَا آيَةَ اللَّيْلِ وَجَعَلْنَا آيَةَ النَّهَارِ مُبْصِرَةً لِّتَبْتَغُوا فَضْلًا مِّن رَّبِّكُمْ وَلِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنِينَ وَالْحِسَابَ ۚ وَكُلَّ شَيْءٍ فَصَّلْنَاهُ تَفْصِيلًا ﴿١٢﴾ وَكُلَّ إِنسَانٍ أَلْزَمْنَاهُ طَائِرَهُ فِي عُنُقِهِ ۖ وَنُخْرِجُ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ كِتَابًا يَلْقَاهُ مَنشُورًا ﴿١٣﴾ اقْرَأْ كِتَابَكَ كَفَىٰ بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيبًا ﴿١٤﴾ مَّنِ اهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ ۖ وَمَن ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا ۚ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۗ وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّىٰ نَبْعَثَ رَسُولًا ﴿١٥﴾ وَإِذَا أَرَدْنَا أَن نُّهْلِكَ قَرْيَةً أَمَرْنَا مُتْرَفِيهَا فَفَسَقُوا فِيهَا فَحَقَّ عَلَيْهَا الْقَوْلُ فَدَمَّرْنَاهَا تَدْمِيرًا ﴿١٦﴾ وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنَ الْقُرُونِ مِن بَعْدِ نُوحٍ ۗ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ بِذُنُوبِ عِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا ﴿١٧﴾

بەشکو پەروەرنتا بەزێش بیێوە پۆرەتا، خوْ ئەگەر دەس پەنە بکەردێوە، ئێمەیچ دەس پەنە مکەرمێوە و،جەحەنـذمیچ مکەرمێ بە زینـذان پەی کافرا﴿٨﴾ بەڕاسیی ئی قورعانە ڕانمایی مکەروْ پەی سەرو ڕاستەرین ڕیێ و موژدە مذوْ بە ئا ئیماندارا هەرمانێ عالێ مکەرا هەکە کریێوە فرە عالەشا پەی حازرەنە﴿٩﴾ بەڕاسیی ئانێچە ئیمان بە ئاخیرەتی نمارا عەزابیێوە پەڕ ئێشما پەی حازریْ کەرذێنیْ﴿١٠﴾ ئینسان دوْعاو شەڕی مکەروْ هەرپێسە دوعاو خێری مکەروْ، ئینسان هەمیشە پەلەکەرەن(١١) شەو و ڕۆیچما کەرذێنیْ بە دویْ بەڵگیْ،(نیشانیْ) نیشانیْ شەوێما خاموْشە کەرذە و کوشنارە، نیشانیْ ڕوْیچما سازنا پەی وینای تا بگێڵدیْ شوْنەو ڕزقی و فەزلو پەروەرذگاریتارە و ئەژمارەو ساڵەکا و حیساب فێریْ بیدیْ، گرذ چێویْچما بە ورذیی ڕوْشن کەرذەنوْ﴿١٢﴾ نامەو کاری و کردەوەو گرذ کەسیچما هوْرواسنان پۆ گەرذەنیشوْ،جە ڕۆ قیامەتیچنە بە ئەوە کریایی میاوْیوْوە وەرو دەمیش﴿١٣﴾ دەی نامەکەیت بووانەوە، ئاروْ ویْت ۆەسێنی پەی ئینەی حیساب چەنی ویْت بکەری﴿١٤﴾ هەرکەس هیدایەتش هوْرگیْرتەبوْ ئانە پەی قازانجو ویْش هوْرش گیْرتەن و،هەرکەسیچ گومڕا بییەبوْ بەذبەختیی پەی ویْشەن، وە کەس گوناحو کەسی هوْرنمەگیْروْ و ئێمەیچ هەتا پیێغەممەریێوە نەکیانمیْ عەزابو هیچ کەسی نمەذەیمیْ﴿١٥﴾ هەر وەختیچ گەرەکما بوْ دەگیێوە(شاریێوە) دلێنە بەرمیْ ئەمرە بە وەشگوزەرانەکاشا مکەرمیْ ئاذیْ یاخییْ بانیْ و بەذکاری بکەرانیْ، ئیْتر مسەهەقیْ غەزەبی مبانیْ و ئێمەیچ خاپوورش مکەرمیْ بە خاپووریی﴿١٦﴾ چنذەها نەوێما جە دمای نووحی قڕ ۆزتێنە، دەی ئانذە ۆەسێن هەکە پەروەرذگارت بە تاوانەکاو عەبدەکاش فرە هاگاذار و بوْینەن﴿١٧﴾

مَّن كَانَ يُرِيدُ ٱلْعَاجِلَةَ عَجَّلْنَا لَهُۥ فِيهَا مَا نَشَآءُ لِمَن نُّرِيدُ ثُمَّ جَعَلْنَا لَهُۥ جَهَنَّمَ يَصْلَىٰهَا مَذْمُومًا مَّدْحُورًا ﴿١٨﴾ وَمَنْ أَرَادَ ٱلْـَٔاخِرَةَ وَسَعَىٰ لَهَا سَعْيَهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُو۟لَٰٓئِكَ كَانَ سَعْيُهُم مَّشْكُورًا ﴿١٩﴾ كُلًّا نُّمِدُّ هَٰٓؤُلَآءِ وَهَٰٓؤُلَآءِ مِنْ عَطَآءِ رَبِّكَ ۚ وَمَا كَانَ عَطَآءُ رَبِّكَ مَحْظُورًا ﴿٢٠﴾ ٱنظُرْ كَيْفَ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ ۚ وَلَلْـَٔاخِرَةُ أَكْبَرُ دَرَجَٰتٍ وَأَكْبَرُ تَفْضِيلًا ﴿٢١﴾ لَّا تَجْعَلْ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ فَتَقْعُدَ مَذْمُومًا مَّخْذُولًا ﴿٢٢﴾ ۞ وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوٓا۟ إِلَّآ إِيَّاهُ وَبِٱلْوَٰلِدَيْنِ إِحْسَٰنًا ۚ إِمَّا يَبْلُغَنَّ عِندَكَ ٱلْكِبَرَ أَحَدُهُمَآ أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُل لَّهُمَآ أُفٍّ وَلَا تَنْهَرْهُمَا وَقُل لَّهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا ﴿٢٣﴾ وَٱخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ ٱلذُّلِّ مِنَ ٱلرَّحْمَةِ وَقُل رَّبِّ ٱرْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِى صَغِيرًا ﴿٢٤﴾ رَّبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا فِى نُفُوسِكُمْ ۚ إِن تَكُونُوا۟ صَٰلِحِينَ فَإِنَّهُۥ كَانَ لِلْأَوَّٰبِينَ غَفُورًا ﴿٢٥﴾ وَءَاتِ ذَا ٱلْقُرْبَىٰ حَقَّهُۥ وَٱلْمِسْكِينَ وَٱبْنَ ٱلسَّبِيلِ وَلَا تُبَذِّرْ تَبْذِيرًا ﴿٢٦﴾ إِنَّ ٱلْمُبَذِّرِينَ كَانُوٓا۟ إِخْوَٰنَ ٱلشَّيَٰطِينِ ۖ وَكَانَ ٱلشَّيْطَٰنُ لِرَبِّهِۦ كَفُورًا ﴿٢٧﴾

هەر کەسێو وەشش هەر جە دنیێ بەیۆ ئەگەر گەرەکمابۆ وەشییەکەیش زوو میاۆنمێ پەنەش دمایی بە ئاوەڕووبریایی و بەرکریایی گڕوگەرماو جەحەنـﺬەمی مچەشۆ و مکێشۆ﴿١٨﴾ هەرکەسیچ ئاخیرەتش گەرەکەن و حۆڵێ تەمامێش پەی مذۆ و باوەڕدارەن، ئانێ حۆل و تەقەلاشا یاگێ سوپاسینێ و ئینێ ۆەرو چەماۆە﴿١٩﴾ بە گرذی ئێذیچێ و ئەویچێ جە خەڵاتو خوذای مبەخشمێ، خەڵاتو پەروەرذگاریت قەذەغە(قۆرخ)کریا نییەن ﴿٢٠﴾ بذیە چەنی فەزلو بڕێوییشا دانما ملو بڕێوییشارە، بێشك پلێ و جیاوازییەکێ ئاخیرەتی فرەتەر گۆرێنێ﴿٢١﴾ خوذێوەتەر نەکەری هامتاو خوذای چونکە پانەی بە زەبوونیی و خەجاڵەتیی مگنیرە﴿٢٢﴾ خوذا ئەمرەش کەرذێنە هەکە کەس بێژگە وێش نەپرسدێ و چەنی ئەذێ و تاتەیتا خاسە بکەردێ، هەروەخت یۆشا یان هەرذوێشا بەپیریی کۆتێ لات، ئۆفشا جە دەس مەکەرە و مەتەقەشا چۆر و قسە و گفت وگۆت چەنیشا با زەریف و قەذردارانە بۆ﴿٢٣﴾ باڵو بەزەییێ وێت بنامنەرە پەیشا و گەرذەنکەچ بە چەنیشا و بواچە ئەی پەروەرن ڕەحمشا پەنە بکەرە هەرپێسە ئاذێ منشا بە گولانەی پەروەرذە کەرذا﴿٢٤﴾ خوذای پەروەرذگارتا زاناتەرەن جە وێتا پانەی ئینا دەروونەکاتانە ئەگەر شمە پیاخاسێ بیدێ بێگومان ئاذ هەمیشە پەی تۆبەکارا چەنەوەش بییەن﴿٢٥﴾ دەی هەقو قۆما و لاتا(هەژارا) و ڕاۆیەری بذە قرپییچ مەکەرە بە قرپۆکەرذەی﴿٢٦﴾ قرپ ئەوەکەرێ داییم برێ شەیتانینێ و شەیتانیچ هەمیشە وەرانوەرو پەروەرنیش کافرەن﴿٢٧﴾

وَإِمَّا تُعْرِضَنَّ عَنْهُمُ ٱبْتِغَآءَ رَحْمَةٍ مِّن رَّبِّكَ تَرْجُوهَا فَقُل لَّهُمْ قَوْلًا
مَّيْسُورًا ﴿٢٨﴾ وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ وَلَا تَبْسُطْهَا
كُلَّ ٱلْبَسْطِ فَتَقْعُدَ مَلُومًا مَّحْسُورًا ﴿٢٩﴾ إِنَّ رَبَّكَ يَبْسُطُ ٱلرِّزْقَ
لِمَن يَشَآءُ وَيَقْدِرُ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ بِعِبَادِهِۦ خَبِيرًۢا بَصِيرًا ﴿٣٠﴾ وَلَا تَقْتُلُوٓا۟
أَوْلَٰدَكُمْ خَشْيَةَ إِمْلَٰقٍ ۖ نَّحْنُ نَرْزُقُهُمْ وَإِيَّاكُمْ ۚ إِنَّ قَتْلَهُمْ كَانَ
خِطْـًٔا كَبِيرًا ﴿٣١﴾ وَلَا تَقْرَبُوا۟ ٱلزِّنَىٰٓ ۖ إِنَّهُۥ كَانَ فَٰحِشَةً وَسَآءَ
سَبِيلًا ﴿٣٢﴾ وَلَا تَقْتُلُوا۟ ٱلنَّفْسَ ٱلَّتِى حَرَّمَ ٱللَّهُ إِلَّا بِٱلْحَقِّ ۗ
وَمَن قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لِوَلِيِّهِۦ سُلْطَٰنًا فَلَا يُسْرِف فِّى
ٱلْقَتْلِ ۖ إِنَّهُۥ كَانَ مَنصُورًا ﴿٣٣﴾ وَلَا تَقْرَبُوا۟ مَالَ ٱلْيَتِيمِ إِلَّا بِٱلَّتِى
هِىَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُۥ ۚ وَأَوْفُوا۟ بِٱلْعَهْدِ ۖ إِنَّ ٱلْعَهْدَ كَانَ
مَسْـُٔولًا ﴿٣٤﴾ وَأَوْفُوا۟ ٱلْكَيْلَ إِذَا كِلْتُمْ وَزِنُوا۟ بِٱلْقِسْطَاسِ ٱلْمُسْتَقِيمِ ۚ
ذَٰلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿٣٥﴾ وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِۦ عِلْمٌ ۚ إِنَّ
ٱلسَّمْعَ وَٱلْبَصَرَ وَٱلْفُؤَادَ كُلُّ أُو۟لَٰٓئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْـُٔولًا ﴿٣٦﴾
وَلَا تَمْشِ فِى ٱلْأَرْضِ مَرَحًا ۖ إِنَّكَ لَن تَخْرِقَ ٱلْأَرْضَ وَلَن تَبْلُغَ
ٱلْجِبَالَ طُولًا ﴿٣٧﴾ كُلُّ ذَٰلِكَ كَانَ سَيِّئُهُۥ عِندَ رَبِّكَ مَكْرُوهًا ﴿٣٨﴾

خۆ ئەگەر نەبیت بەششا بژەی و چەمەڕا و بەهۆمێژو ڕەحمەتو پەروەرژگاریت بییەی بە قسێ نەرمێ و بارسووك كەرێ دۆنەشا﴿٢٨﴾ دەست بە قووجیای و بە كەلەمچێوە مەبەسە ملتوٚ و بە تەمامیچ ۋەلاش مەكەرۆ ئێتر بە لۆمەكرایی و خەمبارییۆ پەیش بنیشیرە﴿٢٩﴾ بەڕاسیی پەروەرژگارت بە هەركەسی گەرەكش بۆ ڕزق مژۆ و جە هەركەسیچ گەرەكش بۆ گێرۆشۆ، بەڕاسیی ئاژ هەمیشە سەبارەت بە عەبدەكاش هاگاژار و بۆینەن﴿٣٠﴾ زاڕۆڵەكاتا حەیبەتیێ ئاوراینە مەكوشدێ، ئێمە ڕزق مژەیمێ بە ئاژیشا و بە شمەیچ، بەڕاسیی كوشتەیشا گوناحێوی گۆرەن﴿٣١﴾ نزیكێ زینیٚ نەگندێوە، بەڕاسیی ئی هەرمانێ كارێوە ئاوەڕووبەرە و ڕێوە یەكجار خرابەنە﴿٣٢﴾ نەكەرژێ نەفسێوە(كەسێوە) بكوشدێ هەكە خوژای حەرام كەرژەن بە هەق نەبۆ، وە هەركەسێوە بە زوڵم وەنەكریای بكوشیۆ بەڕاسیی ئێمە دەسەڵات مژەیمێ بە نزیكتەرین كەسیش هەكە هەقەش بسانۆ، دەی ئێژیچ زیاژەڕەویی نەكەرۆ جە كوشتەینە، دیارەن هەكە ئێژ پەشتیوانییش چەنە كریان(سەرۆزیان)﴿٣٣﴾ بە شێوێوی فرەخاس نەبۆ نزیكێ ماڵو هەتیمی مەگندێ هەتا میاوۆ هەڕەتو گەنجیەتیی، وەفاداری وەراوەرۆ بەڵێنێ بەگا بارژێ، بەڕاسیی بەڵێنە وەنەپەرسایش سەرەن﴿٣٤﴾ ئەگەر چێوتا پیمانە كەرژ بە ڕێكوپێكی(تێروتەمامیی) پیمانەش بكەرژێ و كێشانەیچ با بەترازیێ ڕێكێ وڕاسێ بكریۆ،ئانە هەم پەی شمە خاسەن و هەم سەرەنجامەكەش پەسەنژەن﴿٣٥﴾ مەگنە شۆنەو(مەدۆە ئۆ) چێویٚ هەكە زانایێت دەریارەش نییەن، چونكە بەڕاسیی دەزگاو ئەژنیەی و ۋینای و دڵ(ئەنەیاوای) چەنەش وەرپرسیارێنێ﴿٣٦﴾ سەرو زەمینینە بە زەوق و فشۆ مەویەرە تۆ نمەتاوی زەمین دیماندەر بكەری و بەرزییچنە نمیاۋی بە كەشەكا﴿٣٧﴾ گرژو ئا چێوا خرابەكێشا جە لاو پەروەرژگاریتۆ ناپەسەنژێنێ﴿٣٨﴾

ذَٰلِكَ مِمَّآ أَوۡحَىٰٓ إِلَيۡكَ رَبُّكَ مِنَ ٱلۡحِكۡمَةِۗ وَلَا تَجۡعَلۡ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ فَتُلۡقَىٰ فِي جَهَنَّمَ مَلُومٗا مَّدۡحُورًا ﴿٣٩﴾ أَفَأَصۡفَىٰكُمۡ رَبُّكُم بِٱلۡبَنِينَ وَٱتَّخَذَ مِنَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ إِنَٰثًاۚ إِنَّكُمۡ لَتَقُولُونَ قَوۡلًا عَظِيمٗا ﴿٤٠﴾ وَلَقَدۡ صَرَّفۡنَا فِي هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانِ لِيَذَّكَّرُواْ وَمَا يَزِيدُهُمۡ إِلَّا نُفُورٗا ﴿٤١﴾ قُل لَّوۡ كَانَ مَعَهُۥٓ ءَالِهَةٞ كَمَا يَقُولُونَ إِذٗا لَّٱبۡتَغَوۡاْ إِلَىٰ ذِي ٱلۡعَرۡشِ سَبِيلٗا ﴿٤٢﴾ سُبۡحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يَقُولُونَ عُلُوّٗا كَبِيرٗا ﴿٤٣﴾ تُسَبِّحُ لَهُ ٱلسَّمَٰوَٰتُ ٱلسَّبۡعُ وَٱلۡأَرۡضُ وَمَن فِيهِنَّۚ وَإِن مِّن شَيۡءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمۡدِهِۦ وَلَٰكِن لَّا تَفۡقَهُونَ تَسۡبِيحَهُمۡۚ إِنَّهُۥ كَانَ حَلِيمًا غَفُورٗا ﴿٤٤﴾ وَإِذَا قَرَأۡتَ ٱلۡقُرۡءَانَ جَعَلۡنَا بَيۡنَكَ وَبَيۡنَ ٱلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡأٓخِرَةِ حِجَابٗا مَّسۡتُورٗا ﴿٤٥﴾ وَجَعَلۡنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ أَكِنَّةً أَن يَفۡقَهُوهُ وَفِيٓ ءَاذَانِهِمۡ وَقۡرٗاۚ وَإِذَا ذَكَرۡتَ رَبَّكَ فِي ٱلۡقُرۡءَانِ وَحۡدَهُۥ وَلَّوۡاْ عَلَىٰٓ أَدۡبَٰرِهِمۡ نُفُورٗا ﴿٤٦﴾ نَّحۡنُ أَعۡلَمُ بِمَا يَسۡتَمِعُونَ بِهِۦٓ إِذۡ يَسۡتَمِعُونَ إِلَيۡكَ وَإِذۡ هُمۡ نَجۡوَىٰٓ إِذۡ يَقُولُ ٱلظَّٰلِمُونَ إِن تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلٗا مَّسۡحُورًا ﴿٤٧﴾ ٱنظُرۡ كَيۡفَ ضَرَبُواْ لَكَ ٱلۡأَمۡثَالَ فَضَلُّواْ فَلَا يَسۡتَطِيعُونَ سَبِيلٗا ﴿٤٨﴾ وَقَالُوٓاْ أَءِذَا كُنَّا عِظَٰمٗا وَرُفَٰتًا أَءِنَّا لَمَبۡعُوثُونَ خَلۡقٗا جَدِيدٗا ﴿٤٩﴾

٢٨٦

ئانــە بەشــێوەنە چــا دانایەتییــە هەکــە پــەروەرڎگارت بــە وەحیــە مکیـانۆش پــەیت دەی خوڎێوەتــەر چــەنی خــوڎای قــەرار نــەڎەی ئەگــەر قــەرارش بــڎەی پانــەی بــە سەرزەنــشت کریــایی و ڕیـــسوایی فــرە مڎریەینــە دلێ جەحەننــڎەمی ﴿٣٩﴾ ئایــا ڕەوان خــوڎا شمــە هــۆر ڤچنۆ و کوڕتــا بــڎۆ پەنە و وێش فریشتە مێڵەکا هۆر بگێروٚوە پێسە کناچاش ؟ بەڕاسیی شمــە قسێوە هــەر فرە زلــە مکــەردیێ﴿٤٠﴾ دیــارەن ئێمــە چی قورئانەنە فرەو چێویما شـی کــەرڎەنۆ هــەتا پەنــڎە هــۆربگێرا(یــاڎێ بکــەراوە) کەچــی ســڵۆکەرڎەی پــۆلاوە هیــچیتەرشا پــەی زیاڎ نمەکــەروٚ﴿٤١﴾ بواچــە ئەگــەر پا جــۆرە ئــاڎێ مواچا خــوڎا خــوڎێ تــەرێش چــەنی بیێنــێ ئــا وەختــە حــۆل دێنــێ ڕێ بێــزاوە دەســەلأت جــە ســاحیب عەرشــی بــسانا﴿٤٢﴾ پــاکیی و بــەرزیی پــەی ئــا خوڎاینــە و فــرە بەرزتــەر و گۆرەتــەرەن جــە ئانــەی ئــاڎێ مواچــاش﴿٤٣﴾ هــەرحۆت ئاسمانــەکێ و زەمــین و گــرڎ ئــانێ ئینێـشا چــەنە تەسـبیحاتش پــەی مکــەرا، هەرچــی چێوێچ هــەن ئاڎیچێ هەر تەسبیحات و ستایشش مکەرا بەلأم شمە نمەیاودێنە تەسبیحاتەکەیشا، بەڕاسیی ئاڎ سەرو وێ و چەنەوەش بییەن﴿٤٤﴾ وەختێویچ قورئان موانی جە بەینو تۆ و ئانیشانە ئیمان نمارا بە ئـاخیرەتی پــەرڎێوە ئەوەشـاریای نادیـار مکەرمێنــە﴿٤٥﴾ پــەرڎێ(سەرپۆشـێ) مــڎەیمێ سـەرو دڵەکاشارە تا هەر نەیاوانە، گۆشێچشا قورسێ مکەرمێ تا نەژنەوا، جا وەختێو قورئانەنە هەرتــەنیا نامۆ پەروەرڎگاریت مبەری ئاڎێ پەشتی هۆرمکەرا بە بێزاریۆ ڕووەو دما پەیش متــەقنا﴿٤٦﴾ ئێمە جە گرڎکەسی خاستەر مزانمێنە چی گۆشت پەی مگێرا، ئانێ وەختێو گۆشت پەی مگێرا خــەریکێ چفەینێ،جا ستەمکارەکێچ بە یۆترینی مواچا شمە هەر شۆنەو کابرێوە سیحروەنە کریای کۆتێنــدێ و هیچی تەر﴿٤٧﴾ دەی بڎیە چەنی نموونێت پەی ماراوە ڕاشا گومە کەرڎێنە و نمەتاوا ڕای ڕاسە بێزاوە﴿٤٨﴾ وە مواچانێ ئەگەر بییەیمێ بەپێشێ و بە خاك ئایا بە دڵنیاییۆ ئێمە بە خــەلقێوە تازە زینڎێ مکریەیمێوە؟﴿٤٩﴾

۞ قُلْ كُونُوا حِجَارَةً أَوْ حَدِيدًا ﴿٥٠﴾ أَوْ خَلْقًا مِّمَّا يَكْبُرُ فِي صُدُورِكُمْ ۚ فَسَيَقُولُونَ مَن يُعِيدُنَا ۖ قُلِ الَّذِي فَطَرَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ ۚ فَسَيُنْغِضُونَ إِلَيْكَ رُءُوسَهُمْ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هُوَ ۖ قُلْ عَسَىٰ أَن يَكُونَ قَرِيبًا ﴿٥١﴾ يَوْمَ يَدْعُوكُمْ فَتَسْتَجِيبُونَ بِحَمْدِهِ وَتَظُنُّونَ إِن لَّبِثْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٥٢﴾ وَقُل لِّعِبَادِي يَقُولُوا الَّتِي هِيَ أَحْسَنُ ۚ إِنَّ الشَّيْطَانَ يَنزَغُ بَيْنَهُمْ ۚ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلْإِنسَانِ عَدُوًّا مُّبِينًا ﴿٥٣﴾ رَّبُّكُمْ أَعْلَمُ بِكُمْ ۖ إِن يَشَأْ يَرْحَمْكُمْ أَوْ إِن يَشَأْ يُعَذِّبْكُمْ ۚ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ وَكِيلًا ﴿٥٤﴾ وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِمَن فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ وَلَقَدْ فَضَّلْنَا بَعْضَ النَّبِيِّينَ عَلَىٰ بَعْضٍ ۖ وَآتَيْنَا دَاوُودَ زَبُورًا ﴿٥٥﴾ قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُم مِّن دُونِهِ فَلَا يَمْلِكُونَ كَشْفَ الضُّرِّ عَنكُمْ وَلَا تَحْوِيلًا ﴿٥٦﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَىٰ رَبِّهِمُ الْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ وَيَرْجُونَ رَحْمَتَهُ وَيَخَافُونَ عَذَابَهُ ۚ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ كَانَ مَحْذُورًا ﴿٥٧﴾ وَإِن مِّن قَرْيَةٍ إِلَّا نَحْنُ مُهْلِكُوهَا قَبْلَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ أَوْ مُعَذِّبُوهَا عَذَابًا شَدِيدًا ۚ كَانَ ذَٰلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا ﴿٥٨﴾

بواچە بیدێ بە تەوەنی یان بە ئاسن﴿٥٠﴾ یان بیدێ بە هەر مەخلوقێوەتەر هەکە جەلاو دەروونیتاوە فرە گۆرەن، جا ماچانێ کێ زینذێما مکەرۆوە؟ بوواچە ئا زاتە هەکە یەکەمجار خەلقێش کەرذیدێ، ئینجا سەرەت پەی ملەقنانێ و ماچانێ ئنجا کەی؟ بواچە ڕەنگا پی زووانە ڕووە بذۆ﴿٥١﴾ ڕوێوە مێ خوذا چڕۆتا شمەیچ بە دەمو ستایش(حمد) یۆ جواب مذەیدێوە و ئەجۆتا هەر فرەفرە کەم مەنێنیدێوە﴿٥٢﴾ بە بەنذە کام بواچە خاستەرین گفتار بواچا، بەڕاسیی شەیتان گەرەکشا بەینشا بشێونۆ، بەڕاسیی شەیتان دوژمەنی ئاشکراو ئینسانین ﴿٥٣﴾ پەروەرذگارتا خاستەرتا مشناسۆ،ئەگەر گەرەکش بۆ ڕەحمتا پەنە مکەرۆ و ئەگەر گەرەکیچش بۆ عەزابتا مذۆ، ئێمەیچ تۆما پەی ئانەیە نەکیاستەنی چەمذاریکەر و پارێزنشابی﴿٥٤﴾ پەروەرذگارت زانا تەرەن پانیشا ئینێ ئاسمانەکا و زەمیننە و فەزلو بڕێوە پێغەممەراما دان ملو بڕێوە تەریرە و زەبوورما دا بە داووذی﴿٥٥﴾ بواچە ئادەی چڕە ئانیشا هەکە لافێ پەرسایشا جیای خوذای دێندێ وەنە نەمتاوانێ زەرەرتا چەنە دوور بووزاوە و نەمتاوانێ وەزعە(حالّ) بفاڕا﴿٥٦﴾ ئا کەسێ ئاذێ هاناشا پەی مبەرانێ کامێشا نزیکتەرێنێ شۆنەو وەسیلەیرە مگێلاّ هەکە بیاوا بەپەروەرنی و تەماذارێ ڕەحمەتیشنێ و جە عەزابیش متەرسا، بەڕاسیی عەزابو پەروەرنیت وێ پارێزنایش گەرەکەن﴿٥٧﴾ هەرچی دەگا هەنە وەڵێ ئامای ڕۆ قیامەتینە وێرانەش مکەرمێ یا عەزابێوە فرە سەختش مذەیمێ ئانە جەکتێب(لوح المحفوظ)نە تۆمار کریان﴿٥٨﴾

وَمَا مَنَعَنَآ أَن نُّرْسِلَ بِٱلْءَايَٰتِ إِلَّآ أَن كَذَّبَ بِهَا ٱلْأَوَّلُونَ ۚ وَءَاتَيْنَا ثَمُودَ ٱلنَّاقَةَ مُبْصِرَةً فَظَلَمُوا۟ بِهَا ۚ وَمَا نُرْسِلُ بِٱلْءَايَٰتِ إِلَّا تَخْوِيفًا ﴿٥٩﴾ وَإِذْ قُلْنَا لَكَ إِنَّ رَبَّكَ أَحَاطَ بِٱلنَّاسِ ۚ وَمَا جَعَلْنَا ٱلرُّءْيَا ٱلَّتِىٓ أَرَيْنَٰكَ إِلَّا فِتْنَةً لِّلنَّاسِ وَٱلشَّجَرَةَ ٱلْمَلْعُونَةَ فِى ٱلْقُرْءَانِ ۚ وَنُخَوِّفُهُمْ فَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا طُغْيَٰنًا كَبِيرًا ﴿٦٠﴾ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَٰٓئِكَةِ ٱسْجُدُوا۟ لِءَادَمَ فَسَجَدُوٓا۟ إِلَّآ إِبْلِيسَ قَالَ ءَأَسْجُدُ لِمَنْ خَلَقْتَ طِينًا ﴿٦١﴾ قَالَ أَرَءَيْتَكَ هَٰذَا ٱلَّذِى كَرَّمْتَ عَلَىَّ لَئِنْ أَخَّرْتَنِ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ لَأَحْتَنِكَنَّ ذُرِّيَّتَهُۥٓ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٦٢﴾ قَالَ ٱذْهَبْ فَمَن تَبِعَكَ مِنْهُمْ فَإِنَّ جَهَنَّمَ جَزَآؤُكُمْ جَزَآءً مَّوْفُورًا ﴿٦٣﴾ وَٱسْتَفْزِزْ مَنِ ٱسْتَطَعْتَ مِنْهُم بِصَوْتِكَ وَأَجْلِبْ عَلَيْهِم بِخَيْلِكَ وَرَجِلِكَ وَشَارِكْهُمْ فِى ٱلْأَمْوَٰلِ وَٱلْأَوْلَٰدِ وَعِدْهُمْ ۚ وَمَا يَعِدُهُمُ ٱلشَّيْطَٰنُ إِلَّا غُرُورًا ﴿٦٤﴾ إِنَّ عِبَادِى لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَٰنٌ ۚ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ وَكِيلًا ﴿٦٥﴾ رَّبُّكُمُ ٱلَّذِى يُزْجِى لَكُمُ ٱلْفُلْكَ فِى ٱلْبَحْرِ لِتَبْتَغُوا۟ مِن فَضْلِهِۦٓ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا ﴿٦٦﴾

٢٨٨

هەر ئانە بیی بە مەنعە هەکە موعجیْزێ بکیانمێ وەلّینەکێ بە درویْشا نیێنیْرە،وە وشتریچما بە ئاشکرا و بە ڕوْشنیی دا بە سەموودی کەچی ستەمشا وەنە کەرڎ، ئیْمەیچ موعجیزێ هەر تەنیا پەی تەرسنای مکیانمێ﴿٥٩﴾ ئانەبێ واتیما پەنە هەکە بەڕاسیی پەروەرڎگارت دۆرو خەڵکیش دان، وەرمێوەیچ پەنەما دییەی و ئا درەختە لەعنەتییەیچە هەکە قورئانەنە باسش کریان تەنیا هەر تاقی ئەوەکەرڎەی بێ پەی خەڵکی، ئێمە متەرسنمیچْشا کەچی بیْژگە یاخی بییەی فرە گۆرەی هیچی تەر زیاڎ نمەکەرا﴿٦٠﴾ ئانەبێ واتما بە مەلائیکەکا تلوْرە بەردێ پەی ئاڎەمی گرڎ تلوْرەشا بەرڎ بیْژگە جە ئیبلیسی واتش ئایا سوجدە بەروو پەی ئا کەسیە جە هەڕێ خولقنات؟﴿٦١﴾ پەنەم بواچە ئینەنە قەڎرش دات ملمرە ؟ ئەگەر دمام بووزی پەی ڕۆ قیامەتی دیارەن بە سەرگەرڎان کەرڎەی ڕیشەچۆڵەو نەوەکاش بەرماروو کەمێشا نەبۆ﴿٦٢﴾ واتش بلە هەرکەسشا مگنۆ شوْنیت بیْشك جەحەنڎەم عیْوەزیْوە پەڕاوپەڕە﴿٦٣﴾ بە هەرکامیشا میاری چڕەش و هانیش بڎە، وە بە سوار و بە پیاڎەتۆ چڕەشا و دەشانەوەر و جە ماڵی و زاڕۆڵآنە هامبەشییشا بکەرە و وەعدشا بڎە پەنە،شەیتانیچ وەعدش تەنیا هوْرخەڵەتنایەن﴿٦٤﴾ بیْشك دەسەڵآتت نیەن ملو بەنڎەکا منەرە و پەروەرڎگارت وەسێن پەی وەکیلیی﴿٦٥﴾ پەروەرڎگارتانە هەکە جە بەحرەنە گەمیتا پەی مجمنوْرە و ڤیەرنۆ هەتا بلدێ و بگێڵدێ شوْنەو فەزڵیشرە، ئاڎ هەمیشە ڕەحمینەن چەنیتا﴿٦٦﴾

وَإِذَا مَسَّكُمُ ٱلضُّرُّ فِي ٱلْبَحْرِ ضَلَّ مَن تَدْعُونَ إِلَّآ إِيَّاهُ فَلَمَّا نَجَّىٰكُمْ إِلَى ٱلْبَرِّ أَعْرَضْتُمْ وَكَانَ ٱلْإِنسَٰنُ كَفُورًا ﴿٦٧﴾ أَفَأَمِنتُمْ أَن يَخْسِفَ بِكُمْ جَانِبَ ٱلْبَرِّ أَوْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ثُمَّ لَا تَجِدُوا۟ لَكُمْ وَكِيلًا ﴿٦٨﴾ أَمْ أَمِنتُمْ أَن يُعِيدَكُمْ فِيهِ تَارَةً أُخْرَىٰ فَيُرْسِلَ عَلَيْكُمْ قَاصِفًا مِّنَ ٱلرِّيحِ فَيُغْرِقَكُم بِمَا كَفَرْتُمْ ثُمَّ لَا تَجِدُوا۟ لَكُمْ عَلَيْنَا بِهِۦ تَبِيعًا ﴿٦٩﴾ ۞ وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِيٓ ءَادَمَ وَحَمَلْنَٰهُمْ فِي ٱلْبَرِّ وَٱلْبَحْرِ وَرَزَقْنَٰهُم مِّنَ ٱلطَّيِّبَٰتِ وَفَضَّلْنَٰهُمْ عَلَىٰ كَثِيرٍ مِّمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا ﴿٧٠﴾ يَوْمَ نَدْعُوا۟ كُلَّ أُنَاسٍۭ بِإِمَٰمِهِمْ فَمَنْ أُوتِيَ كِتَٰبَهُۥ بِيَمِينِهِۦ فَأُو۟لَٰٓئِكَ يَقْرَءُونَ كِتَٰبَهُمْ وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا ﴿٧١﴾ وَمَن كَانَ فِي هَٰذِهِۦٓ أَعْمَىٰ فَهُوَ فِي ٱلْءَاخِرَةِ أَعْمَىٰ وَأَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٧٢﴾ وَإِن كَادُوا۟ لَيَفْتِنُونَكَ عَنِ ٱلَّذِيٓ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ لِتَفْتَرِيَ عَلَيْنَا غَيْرَهُۥ وَإِذًا لَّٱتَّخَذُوكَ خَلِيلًا ﴿٧٣﴾ وَلَوْلَآ أَن ثَبَّتْنَٰكَ لَقَدْ كِدتَّ تَرْكَنُ إِلَيْهِمْ شَيْـًٔا قَلِيلًا ﴿٧٤﴾ إِذًا لَّأَذَقْنَٰكَ ضِعْفَ ٱلْحَيَوٰةِ وَضِعْفَ ٱلْمَمَاتِ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ عَلَيْنَا نَصِيرًا ﴿٧٥﴾

٢٨٩

جا ئه‌گه‌ر جه به‌حرنه ته‌نگانه‌ی یه‌خێ گێرتیدێ هانا په‌ی هه‌رکه‌سی ببه‌ردێ گومه‌ن بێژگه جه خوڎای،وه‌ختێویچ نه‌جاتتا مڎۆ و میاودێوه ووشکانیی ئێتر پ‌ه‌شتی هۆرمکه‌ردێ، ئینسانیچ هه‌میشه و فره‌یچ ناته‌سه‌ر و کافره‌ن﴿٦٧﴾ ئاخۆ ئه‌مینێندێ چانه‌ی هه‌که خوڎا نه‌به‌رۆتا زه‌مینه‌ره و غۆرێ لێوه ووشکانییتا نه‌که‌رۆ یا به سیاووا چه‌ووارانتا نه‌که‌رۆ و ئه‌وسا که‌سیچ فریاتا نه‌گنۆ؟﴿٦٨﴾ یاخۆ ئایا بێته‌رسێندێ جه ئانه‌ی جارێوته‌ر بگێڵنۆتاوه په‌ی دلێ به‌حری و ئه‌وسا وای فره توندڎ هۆر بکه‌رۆ په‌یتا به‌سه‌بو کوفریتاوه نوقمێتا بکه‌رۆ چۆڎمای که‌سیچتا ده‌س نه‌گنۆنه لاو ئێمۆ سه‌رتا بکه‌رۆوه ؟﴿٦٩﴾ به‌بێشک ئێمه قه‌ڎرو بنیاڎمیما گێرته‌ن و سه‌رو ووشکانیی و به‌حرینه هۆرما گێرتێنێ و جه چێوه پاکه‌کا ڕزقما په‌نه دێنێ و قه‌ڎر و قیمه‌تی زیاڎما دێنێ ملو فره‌ینه‌و مه‌خلوقه‌کاماره﴿٧٠﴾ ڕۆێو بۆ گرڎ کۆمه‌ڵێو جه خه‌ڵکی به نامۆ ئیمامه‌که‌یشۆ چڕمێ، هه‌رکه‌سێو نامه‌ش بڎرێو ده‌سی ڕاسشۆ، ئانێ نامه‌و(کتێبو) هه‌رمانه‌کاشا موواناوه و ئێنڎه‌و تاڵه‌باریکه‌کێ دلێ تره‌که‌و پێشه‌خورمای سته‌مشا وه‌نه نمه‌کریو﴿٧١﴾ هه‌رکه‌سیچ چی دنیێنه کۆر بییه‌بۆ ئانه جه ئاخیره‌تیچنه کۆره‌ن و گومڕاته‌ریچه‌ن﴿٧٢﴾ خۆ خه‌ریکێچ بێ لات بڎا(تووشو ئاژاوێت بکه‌را) چانه‌ی به وه‌حیه په‌یما کیاستی و چێوێوه‌ته‌رما ده‌مۆ هۆرببه‌سی،خۆ ئه‌گه‌ر پاسه بکه‌ری ئانه مگێرات به‌دۆس و وه‌شه‌ویس﴿٧٣﴾ خۆ ئه‌گه‌ر ئه‌ره‌مه‌رزیاما نه‌که‌رڎه‌بیێنی دیاره‌ن وه‌رڎه ورڎه‌ی مه‌ڕیێنێ لاشاره و مه‌یلشا دێنی په‌نه﴿٧٤﴾ ده‌ی ئه‌گه‌ر پاسه‌یچ بیێ بێشک هه‌ر ژیوای دنیێنه دووه‌قات عه‌زابت دێنمێ و مه‌رگیچنه هه‌ر دووه‌قات بێ و که‌سێچت ده‌س نه‌گنێ ڕزگارت بکه‌رۆ جه ده‌سما﴿٧٥﴾

وَإِن كَادُوا۟ لَيَسْتَفِزُّونَكَ مِنَ ٱلْأَرْضِ لِيُخْرِجُوكَ مِنْهَا ۖ وَإِذًا لَّا يَلْبَثُونَ خِلَٰفَكَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٧٦﴾ سُنَّةَ مَن قَدْ أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِن رُّسُلِنَا ۖ وَلَا تَجِدُ لِسُنَّتِنَا تَحْوِيلًا ﴿٧٧﴾ أَقِمِ ٱلصَّلَوٰةَ لِدُلُوكِ ٱلشَّمْسِ إِلَىٰ غَسَقِ ٱلَّيْلِ وَقُرْءَانَ ٱلْفَجْرِ ۖ إِنَّ قُرْءَانَ ٱلْفَجْرِ كَانَ مَشْهُودًا ﴿٧٨﴾ وَمِنَ ٱلَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهِۦ نَافِلَةً لَّكَ عَسَىٰٓ أَن يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَّحْمُودًا ﴿٧٩﴾ وَقُل رَّبِّ أَدْخِلْنِى مُدْخَلَ صِدْقٍ وَأَخْرِجْنِى مُخْرَجَ صِدْقٍ وَٱجْعَل لِّى مِن لَّدُنكَ سُلْطَٰنًا نَّصِيرًا ﴿٨٠﴾ وَقُلْ جَآءَ ٱلْحَقُّ وَزَهَقَ ٱلْبَٰطِلُ ۚ إِنَّ ٱلْبَٰطِلَ كَانَ زَهُوقًا ﴿٨١﴾ وَنُنَزِّلُ مِنَ ٱلْقُرْءَانِ مَا هُوَ شِفَآءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ ۙ وَلَا يَزِيدُ ٱلظَّٰلِمِينَ إِلَّا خَسَارًا ﴿٨٢﴾ وَإِذَآ أَنْعَمْنَا عَلَى ٱلْإِنسَٰنِ أَعْرَضَ وَنَـَٔا بِجَانِبِهِۦ ۖ وَإِذَا مَسَّهُ ٱلشَّرُّ كَانَ يَـُٔوسًا ﴿٨٣﴾ قُلْ كُلٌّ يَعْمَلُ عَلَىٰ شَاكِلَتِهِۦ فَرَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَنْ هُوَ أَهْدَىٰ سَبِيلًا ﴿٨٤﴾ وَيَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلرُّوحِ ۖ قُلِ ٱلرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّى وَمَآ أُوتِيتُم مِّنَ ٱلْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٨٥﴾ وَلَئِن شِئْنَا لَنَذْهَبَنَّ بِٱلَّذِىٓ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ بِهِۦ عَلَيْنَا وَكِيلًا ﴿٨٦﴾

خەریکیچ بێ ئێنڎە زۆرت پەی بارا پەست بکەرا هەتا سەرزەميننە بزناتۆ،دەی خۆ ئا وەختە جە شۆنەو(پێچەوانەو) تۆ بێژگە ماوێوی کولێ نەمەنێنێوە﴿٧٦﴾ ئینە سوننەتو ئێمە بییەن پەی ئاپێغەممەرا هەکە وەڵێ تۆنە کیاستێنێما و فاڕیایچ جە سوننەتو ئێمەنە نمەئێزیۆ ﴿٧٧﴾ نما بکەرە جە ماوەو کلابییەی ڕۆجیاری جە دلێڕاسەو ئاسمانینە پەی تاریکایی شەوێ و نما واناى فەجریچت سەرەن، بەڕاسیی نماوانای فەجری دیار و وینیان﴿٧٨﴾ شەوێچەنە هۆرزەوە نماش چەنە بکەرە ئینێ زیاڎە نماو تۆنە،بەشکوم پەروەرڎگارت بکیانۆت پەی یاگێوە سوپاس کریێ پەسەنڎێ ﴿٧٩﴾ بوواچەیچ ئەی پەروەرنم ووزەمنە ڕاڕەوێوی ڕێک وڕاس هەتا بە ڕێکیی وڕاسیی چەنەش بزیەوۆ و دەسەڵاتێوە چامنەیچم پەنە ببەخشە هەکە بۆ بە مایێ سەرکۆتەیم﴿٨٠﴾ وە بوواچە هەق ئاما و ناهەقیی ڕەماوە، بەڕاسیی ناهەقیی ئەوەڕەمان﴿٨١﴾ ئێمە جە قورئانی چێوی چامنە مووەزنمێرە شیفا و ڕەحمەتەن پەی ئیماندارا و بێژگە زەرەرمەنڎیی هیچ زیاڎ نمەکەرۆ پەی کافرا﴿٨٢﴾ وەختێو ناعمەتێ مبەخشمێ بە ئینسانی پەشتی هۆرمکەرۆ و باڎی هەوا مبۆ وەختێویچ شەڕ یەخێش بگێرۆ ناهومێڎ مبۆ﴿٨٣﴾ بواچە گرڎ کەس یا هەرکەس با بەپاو تەبیعەتی و فیترەو وێش هەرمانە بکەرۆ دەی پەروەرڎگارتا خاستەر مزانۆ کێ خاستەرو ڕای ڕاسەش گێرتێنەوەر﴿٨٤﴾ وە دەربارەو ڕۆحی پرسیارت وەنە مکەرا، بوواچە ڕۆح جە کارو پەروەرڎگاریمەن و شمە تەنیا کەمێوی کەم عیلمتا پنە دریان﴿٨٥﴾ بەخوڎا ئەگەر گەرەکما بۆ ئا نیگێ پەیما کیاستەنی بەرمێشۆ ئینجا چانەینە کەسیچ ئینەن وەراوەرما وەرگێرییت پەی بکەرۆ﴿٨٦﴾

إِلَّا رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ ۚ إِنَّ فَضْلَهُۥ كَانَ عَلَيْكَ كَبِيرًا ﴿٨٧﴾ قُل
لَّئِنِ ٱجْتَمَعَتِ ٱلْإِنسُ وَٱلْجِنُّ عَلَىٰٓ أَن يَأْتُوا۟ بِمِثْلِ هَٰذَا ٱلْقُرْءَانِ
لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِۦ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا ﴿٨٨﴾
وَلَقَدْ صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِى هَٰذَا ٱلْقُرْءَانِ مِن كُلِّ مَثَلٍ فَأَبَىٰٓ أَكْثَرُ
ٱلنَّاسِ إِلَّا كُفُورًا ﴿٨٩﴾ وَقَالُوا۟ لَن نُّؤْمِنَ لَكَ حَتَّىٰ تَفْجُرَ
لَنَا مِنَ ٱلْأَرْضِ يَنۢبُوعًا ﴿٩٠﴾ أَوْ تَكُونَ لَكَ جَنَّةٌ مِّن نَّخِيلٍ
وَعِنَبٍ فَتُفَجِّرَ ٱلْأَنْهَٰرَ خِلَٰلَهَا تَفْجِيرًا ﴿٩١﴾ أَوْ تُسْقِطَ ٱلسَّمَآءَ
كَمَا زَعَمْتَ عَلَيْنَا كِسَفًا أَوْ تَأْتِىَ بِٱللَّهِ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةِ
قَبِيلًا ﴿٩٢﴾ أَوْ يَكُونَ لَكَ بَيْتٌ مِّن زُخْرُفٍ أَوْ تَرْقَىٰ فِى ٱلسَّمَآءِ
وَلَن نُّؤْمِنَ لِرُقِيِّكَ حَتَّىٰ تُنَزِّلَ عَلَيْنَا كِتَٰبًا نَّقْرَؤُهُۥ ۗ قُلْ
سُبْحَانَ رَبِّى هَلْ كُنتُ إِلَّا بَشَرًا رَّسُولًا ﴿٩٣﴾ وَمَا مَنَعَ ٱلنَّاسَ
أَن يُؤْمِنُوٓا۟ إِذْ جَآءَهُمُ ٱلْهُدَىٰٓ إِلَّآ أَن قَالُوٓا۟ أَبَعَثَ ٱللَّهُ بَشَرًا
رَّسُولًا ﴿٩٤﴾ قُل لَّوْ كَانَ فِى ٱلْأَرْضِ مَلَٰٓئِكَةٌ يَمْشُونَ مُطْمَئِنِّينَ
لَنَزَّلْنَا عَلَيْهِم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ مَلَكًا رَّسُولًا ﴿٩٥﴾ قُلْ كَفَىٰ بِٱللَّهِ
شَهِيدًۢا بَيْنِى وَبَيْنَكُمْ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ بِعِبَادِهِۦ خَبِيرًۢا بَصِيرًا ﴿٩٦﴾

سا مەگەر پەروەرنت ڕەحمەت پەنە بکەرۆ،بەڕاسیی فەزڵش سەرتۆ گۆرەن﴿٨٧﴾ بواچە بەدڵنیاییۆ ئەگەر گرڎو ئینسانەکا و جنەکا کۆ بباوە و یارڎیدەریٚ یۆترینی با هەکە قورئانێوە پێسە ئی قورعانیە بارا، نمەتاوا باراش﴿٨٨﴾ بێشك ئێمە چی قورئانەنە جە گرڎ بارێۆۆ نموونێما پەی خەڵکی ئاورڎێنێوە بەڵام فرەو ئی خەڵکیە بە کوفری زیاتەر ملش نەڎا﴿٨٩﴾ واتیچشا ئیمانت پەنە نمارمیٚ هەتا جە زەمیننە سەرچەمێوەما پەی نەتەقنی﴿٩٠﴾ یان بەهەشتێوت بۆ جە دارخورمایا و جە مێویٚ و بە تەقنای جە بەینشانە جویٚ(ڕۆخانیٚ) بتەقنیٚ﴿٩١﴾ یاپێسە وێت لافت وەنە دان ئاسمانی پارچەپارچە بووڕنی ملمارە، یاخۆ خوڎای و مەلائیکیٚ رووبەڕو باری پەی لایما﴿٩٢﴾ یان یانێوە نەخش و نیگارینت بۆ یان هۆربووەزی ئاسمانۆڕی و ئیمانیچما بە بەرزۆ بییەکەیت نییەن هەتا کتێبێو ناریەرە وار پەی سەریما و بووانمێشۆ، بواچە پاکیی وبێگەرڎیی پەی پەروەرڎگاریم، چی من بێژگە جە بەشەرێوی پێغەممەری هیچی تەر هەنا؟﴿٩٣﴾ دەی خۆ هیچ چێوێو ڕاو خەڵکیش نەگێرتە هەکە ئیمان بارا وەختێو هیدایەتی ڕووەکەرڎێنە ئانەی نەبۆ واچێنیٚ چەنی خوا بەشەرێو بەپێغەممەر مکیانۆ؟﴿٩٤﴾ بواچە ئەگەر مەلائیکیٚ چی سەرزەمینەنە بە ئاسووڎەیی ئاما ولوایشا کەرڎەبییٚ بێشك جە ئاسمانو پێغەممەرێوی مەلائیکەشا پەی کیانێنمیٚ﴿٩٥﴾ بواچە خوڎا وەسێن پەی شاهێڎیی بەینو من و شمە بەڕاسیی ئاڎ هەمیشە وەراوەرو بەنڎەکاش هاگاڎاری بووینەن﴿٩٦﴾

وَمَن يَهْدِ ٱللَّهُ فَهُوَ ٱلْمُهْتَدِ ۖ وَمَن يُضْلِلْ فَلَن تَجِدَ لَهُمْ أَوْلِيَآءَ
مِن دُونِهِۦ ۖ وَنَحْشُرُهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ عُمْيًا وَبُكْمًا
وَصُمًّا ۖ مَّأْوَىٰهُمْ جَهَنَّمُ ۖ كُلَّمَا خَبَتْ زِدْنَٰهُمْ سَعِيرًا ﴿٩٧﴾
ذَٰلِكَ جَزَآؤُهُم بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا وَقَالُوٓا۟ أَءِذَا كُنَّا عِظَٰمًا
وَرُفَٰتًا أَءِنَّا لَمَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا ﴿٩٨﴾ ۞ أَوَلَمْ يَرَوْا۟ أَنَّ ٱللَّهَ
ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ قَادِرٌ عَلَىٰٓ أَن يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ
وَجَعَلَ لَهُمْ أَجَلًا لَّا رَيْبَ فِيهِ فَأَبَى ٱلظَّٰلِمُونَ إِلَّا كُفُورًا ﴿٩٩﴾
قُل لَّوْ أَنتُمْ تَمْلِكُونَ خَزَآئِنَ رَحْمَةِ رَبِّىٓ إِذًا لَّأَمْسَكْتُمْ خَشْيَةَ
ٱلْإِنفَاقِ ۚ وَكَانَ ٱلْإِنسَٰنُ قَتُورًا ﴿١٠٠﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَىٰ تِسْعَ
ءَايَٰتٍۭ بَيِّنَٰتٍ ۖ فَسْـَٔلْ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ إِذْ جَآءَهُمْ فَقَالَ لَهُۥ فِرْعَوْنُ
إِنِّى لَأَظُنُّكَ يَٰمُوسَىٰ مَسْحُورًا ﴿١٠١﴾ قَالَ لَقَدْ عَلِمْتَ مَآ أَنزَلَ
هَٰٓؤُلَآءِ إِلَّا رَبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ بَصَآئِرَ وَإِنِّى لَأَظُنُّكَ
يَٰفِرْعَوْنُ مَثْبُورًا ﴿١٠٢﴾ فَأَرَادَ أَن يَسْتَفِزَّهُم مِّنَ ٱلْأَرْضِ
فَأَغْرَقْنَٰهُ وَمَن مَّعَهُۥ جَمِيعًا ﴿١٠٣﴾ وَقُلْنَا مِنۢ بَعْدِهِۦ لِبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ
ٱسْكُنُوا۟ ٱلْأَرْضَ فَإِذَا جَآءَ وَعْدُ ٱلْءَاخِرَةِ جِئْنَا بِكُمْ لَفِيفًا ﴿١٠٤﴾

٢٩٢

الحِزْبُ ٣٠

هەرکەسیچ خوڎا ڕانمایيش بکەروْ ئانە هیدایەت دریان و هەرکەسیچ گومڕا بکەروْ ئانە کەسیٚ دەس نمەگنوْ بیٚژگە جە خوڎای بوْ بە دوْسش،جە ڕوٚ قیامەتیچنە دەمەونخوون و بە کوْریی و لاڵیی و کەڕیی کوْشا مکەرمیٚوە،ماواشا جەحەنڎەمەن، هەروەخت بڵیٚسەش خاموْش بوْ بڵسەکەیش زیاڎ مکەرمیٚوە پەیشا﴿٩٧﴾ جەزاشا مشیوْم هەر ئانیٚ بوْ چونکە بەڕاسیی بە ئایەتەکاما کافریٚ بییٚ و واتشا دەی هەکە بییەیمیٚ بەپیٚشیٚ و پەڵیٚ و ڕیٚزایمیٚرە ئایا سەرنەوەی زینڎیٚ مکریەیمیٚوە؟ ﴿٩٨﴾ ئەی ئایا نەڎیشا (نمەزانا) ئا خوڎا ئاسمانەکیٚ و زەمینش خەلقیٚ کەرڎیٚنیٚ متاوْوْ پیٚسە ئاڎیشا خەلقیٚ بکەروْوە؟ دیارەن هەکە وەختیٚوە تایبەتیش دیاری کەرڎەن هەکە هیچ شکیٚوەش نییەنە چەنە کەچی ستەمکاریٚ بیٚژگە جە کوفری هیچی تەرشا هوْر نەچنی﴿٩٩﴾ بواچە ئەگەر شمە خەزیٚنەکیٚ ڕەحمەتو پەروەرڎگاریم باتا هەر مترسدیٚ و دەستا مگیٚرديٚوە جە بەخشای، ئینسان هەمیشە ڕژدو ڕەزیلەن﴿١٠٠﴾ بیٚگومان نوْ نیشانیٚ ئاشکریٚما دیٚ بە مووسای،جە نەوەو ئیسرائیلی پەرسە ئانەبیٚ هەکە یاوا لاشا فیرعەونی پەنە وات : ئەی مووسا بەڕاسیی من بە سیحروەنە کریات مزانوو﴿١٠١﴾ واتش توْ ویٚت مزانی ئا ئایەتیٚ بیٚژگە جە پەروەرڎگارو ئاسمانەکا و زەمینی کەسیتەری نەوەزنیٚنیٚرە و فرە وەرەچەمیٚنیٚ و بەڕاسیی منیچ پاسە مزانوو توْ دلیٚنە مشی ئەی فیرعەون﴿١٠٢﴾ گەرەکش بیٚ چا سەرزەميننە بیٚزارشا بکەروْ(ختشابڎوْ) و بتەرسنوْشا ئیٚتر ویٚش و ئانیٚ چەنیش بیٚنیٚ گرڎما نوقمیٚ دلیٚ بەحری کەرڎیٚ﴿١٠٣﴾ دمای ئاڎی بە نەوەو ئیسرائیلیما وات سەرو زەمینیوٚ –چا وەڵاتنە– نیشتەجیٚ بیدیٚ، هەر وەختیٚویچ بەڵیٚنەو ئاخیرەتی ئاما گرڎیتا پیٚوەرە کوْ مکەرمیٚوە﴿١٠٤﴾

وَبِالْحَقِّ أَنزَلْنَاهُ وَبِالْحَقِّ نَزَلَ ۗ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿١٠٥﴾ وَقُرْآنًا فَرَقْنَاهُ لِتَقْرَأَهُ عَلَى النَّاسِ عَلَىٰ مُكْثٍ وَنَزَّلْنَاهُ تَنزِيلًا ﴿١٠٦﴾ قُلْ آمِنُوا بِهِ أَوْ لَا تُؤْمِنُوا ۚ إِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مِن قَبْلِهِ إِذَا يُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ يَخِرُّونَ لِلْأَذْقَانِ سُجَّدًا ﴿١٠٧﴾ وَيَقُولُونَ سُبْحَانَ رَبِّنَا إِن كَانَ وَعْدُ رَبِّنَا لَمَفْعُولًا ﴿١٠٨﴾ وَيَخِرُّونَ لِلْأَذْقَانِ يَبْكُونَ وَيَزِيدُهُمْ خُشُوعًا ۩ ﴿١٠٩﴾ قُلِ ادْعُوا اللَّهَ أَوِ ادْعُوا الرَّحْمَٰنَ ۖ أَيًّا مَّا تَدْعُوا فَلَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ ۚ وَلَا تَجْهَرْ بِصَلَاتِكَ وَلَا تُخَافِتْ بِهَا وَابْتَغِ بَيْنَ ذَٰلِكَ سَبِيلًا ﴿١١٠﴾ وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُن لَّهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُن لَّهُ وَلِيٌّ مِّنَ الذُّلِّ ۖ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيرًا ﴿١١١﴾

سُورَةُ الكَهْفِ — ترتيبها ١٨ — آياتها ١١٠

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنزَلَ عَلَىٰ عَبْدِهِ الْكِتَابَ وَلَمْ يَجْعَل لَّهُ عِوَجًا ۜ ﴿١﴾ قَيِّمًا لِّيُنذِرَ بَأْسًا شَدِيدًا مِّن لَّدُنْهُ وَيُبَشِّرَ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا حَسَنًا ﴿٢﴾ مَّاكِثِينَ فِيهِ أَبَدًا ﴿٣﴾ وَيُنذِرَ الَّذِينَ قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا ﴿٤﴾

٢٩٣

ئێمه‌ قورئانما سه‌رو بنه‌ڕه‌تو هه‌قی وه‌زنانره‌ و په‌ی چه‌سپنای هه‌قیچ وه‌سته‌نره‌،تۆێچما هه‌ر په‌ی ئانه‌ی كیانانی هه‌كه‌ مژده‌ده‌ر و ووریا ئه‌وه‌كه‌ربی﴿١٠٥﴾ ئی قورئانه‌ به‌ به‌ش به‌ش كینانما هه‌تا یه‌واش یه‌واش(به‌ شێنه‌یی) بوانیشۆ په‌ی خه‌ڵكی و به‌ ئه‌ره‌وه‌زنای تایبه‌ت وه‌زنانماره‌﴿١٠٦﴾ بواچه‌ شمه‌ ئیمانش په‌نه‌ باردێ یان ئیمانش په‌نه‌ ناردێ، به‌ڕاسیی ئانێ وه‌ڵته‌ر عیلمشا په‌نه‌ دریان(هاگاڎارێ كرییێنێ) ئه‌گه‌ر(وه‌ختێو) بوانیۆوه‌ ملشاره‌ خێرا سه‌ره‌ منه‌منا و تلۆره‌ مبه‌را﴿١٠٧﴾ مواچانێچ بێگه‌رڎیی په‌ی په‌روه‌رڎگاریما، به‌ڵێنه‌و په‌روه‌رڎگاریما هه‌ر مشیۆم بگنۆ كارو كار بكه‌رۆ﴿١٠٨﴾ له‌په‌ڕوو ملا و سوجده‌ مبه‌را و مگره‌وا و تامێ گه‌رڎه‌نكه‌چییشا زیاته‌ر مبۆ﴿١٠٩﴾ بواچه‌ هاوار جه‌ خوڎای مكه‌ردێ یان جه‌ ڕه‌حمانی، یا به‌ هه‌رچی هاوارش وه‌نه‌ بكه‌ردێ، ئاڎ نامێ فرێ وه‌شێ(وه‌ریفێ) ش هه‌نێ،ده‌ی جه‌نماكێتنه‌ ده‌نگ فره‌ به‌رز مه‌كه‌رۆ و كپیچش مه‌كه‌رۆ و به‌ینشانه‌ ڕێوه‌ میانیه‌ هۆرۆچنه‌﴿١١٠﴾ ده‌ی بواچه‌ ستایش(حه‌مد) په‌ی ئا خوڎایه‌ هه‌كه‌ كه‌سش نه‌كه‌رڎه‌ن به‌ ڕۆڵه‌و وێش و جه‌ موڵك و ده‌سه‌ڵاتنه‌ كه‌سش نه‌كه‌رڎه‌ن به‌ هامبه‌ش و جه‌ زه‌لیلیی و بێ ده‌سه‌ڵاتییێنه‌ هیچكه‌سش نه‌كه‌رڎه‌ن به‌یار و یاوه‌ر، هه‌میشه‌ به‌ گۆره‌ی گۆره‌ش بزانه‌﴿١١١﴾

سووره‌تۆ ﴿كه‌هف﴾ ی
سه‌ڎو ده‌ ئایه‌تێنه‌
به‌نامۆ خوڎای به‌زه‌ییمه‌نڎی ڕه‌حمینی

ستایش(حه‌مد) په‌ی ئا خوڎایه‌ ئی كتێبشه‌ وه‌زنانره‌ په‌ی سه‌رو به‌نده‌و وێش و هیچ ناكۆكیی و شێویاییێوه‌ش په‌ی ڕه‌وا نه‌ڎیه‌ن﴿١﴾ پته‌و و ڕێك تا جه‌ تونڎوتیژیی و سه‌ختیی عه‌زیه‌ت(عه‌زاب)ی خه‌ڵكی ووریا بكه‌رۆوه‌ هه‌كه‌ جه‌ لایه‌نو خوڎایۆ مه‌یۆنه‌ و موژده‌یچ بڎۆ پا ئیماندارا هه‌رمانێ عال عالێ مكه‌را هه‌كه‌ كرێوه‌ فره‌ خاسه‌شا هه‌نه‌﴿٢﴾ په‌ی هه‌تا هه‌تایه‌ن چه‌نه‌ش مه‌ناوه‌﴿٣﴾ هه‌تا ئانیشایچه‌ بچڵاكنۆره‌ هه‌كه‌ ماچا خوڎا فرزه‌نڎش په‌ی وێش نیانره‌﴿٤﴾

مَّا لَهُم بِهِۦ مِنْ عِلْمٍ وَلَا لِـَٔابَآئِهِمْ ۚ كَبُرَتْ كَلِمَةً تَخْرُجُ مِنْ
أَفْوَٰهِهِمْ ۚ إِن يَقُولُونَ إِلَّا كَذِبًا ﴿٥﴾ فَلَعَلَّكَ بَٰخِعٌ نَّفْسَكَ
عَلَىٰٓ ءَاثَٰرِهِمْ إِن لَّمْ يُؤْمِنُوا۟ بِهَٰذَا ٱلْحَدِيثِ أَسَفًا ﴿٦﴾ إِنَّا
جَعَلْنَا مَا عَلَى ٱلْأَرْضِ زِينَةً لَّهَا لِنَبْلُوَهُمْ أَيُّهُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا
﴿٧﴾ وَإِنَّا لَجَٰعِلُونَ مَا عَلَيْهَا صَعِيدًا جُرُزًا ﴿٨﴾ أَمْ حَسِبْتَ
أَنَّ أَصْحَٰبَ ٱلْكَهْفِ وَٱلرَّقِيمِ كَانُوا۟ مِنْ ءَايَٰتِنَا عَجَبًا ﴿٩﴾
إِذْ أَوَى ٱلْفِتْيَةُ إِلَى ٱلْكَهْفِ فَقَالُوا۟ رَبَّنَآ ءَاتِنَا مِن لَّدُنكَ
رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا رَشَدًا ﴿١٠﴾ فَضَرَبْنَا عَلَىٰٓ ءَاذَانِهِمْ
فِى ٱلْكَهْفِ سِنِينَ عَدَدًا ﴿١١﴾ ثُمَّ بَعَثْنَٰهُمْ لِنَعْلَمَ أَىُّ
ٱلْحِزْبَيْنِ أَحْصَىٰ لِمَا لَبِثُوٓا۟ أَمَدًا ﴿١٢﴾ نَّحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ نَبَأَهُم
بِٱلْحَقِّ ۚ إِنَّهُمْ فِتْيَةٌ ءَامَنُوا۟ بِرَبِّهِمْ وَزِدْنَٰهُمْ هُدًى ﴿١٣﴾
وَرَبَطْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ إِذْ قَامُوا۟ فَقَالُوا۟ رَبُّنَا رَبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضِ لَن نَّدْعُوَا۟ مِن دُونِهِۦٓ إِلَٰهًا ۖ لَّقَدْ قُلْنَآ إِذًا شَطَطًا ﴿١٤﴾
هَٰٓؤُلَآءِ قَوْمُنَا ٱتَّخَذُوا۟ مِن دُونِهِۦٓ ءَالِهَةً ۖ لَّوْلَا يَأْتُونَ عَلَيْهِم
بِسُلْطَٰنٍۭ بَيِّنٍ ۖ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ ٱفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا ﴿١٥﴾

جاخۆ نەوێشا و نەباب و باپیرێشا چا بارۆ هیچ عیلمێوشا نییەن، قسێوە هەر فرە زلەشا دەمەنە بەرشیێنە، هەرچیچ ماچا جە درۆا پۆلاوە نییەن﴿٥﴾ ڕەنگە پەی ئانیشا هەکە باوەڕ پی کتێبیە نمەکەرا شۆنەو ئی کاریشارە ئێنذە خەم وخەفەت بوورەی وێت دلێنە بەری﴿٦﴾ بەڕاسیی ئێمە هەرچی ئینا سەرو زەمینیۆ کەرذەنما بە ئاراییش پەیش هەتا تاقییێشا بکەرمێوە و بەربگنۆ کامشا هەرمانەش خاستەرەنە﴿٧﴾ بێشك ئێمە هەرچیچ ئینا سەرو زەمینیۆ تەختش مکەرمێ و مکەرمێش بە سارایێوە ووشکی ڕووتەڵی قاقڕ﴿٨﴾ ئایا پاسە منیەیرە هەکە یارەکێ مەڕێ و تابلۆی جە نیشانە فێلعینەکاو ئێمەنێ؟﴿٩﴾ ئانەبێ گەنجەکێ پەناشا بەرذە پەی مەڕەکێ جا واتشا ئەی پەروەرذگار تۆ ۆزەما ۆەرو ڕەحمەتو وێت و چی هەرمانێمانە ڕاو فامی و ڕزگاریما پەی بسازنە﴿١٠﴾ ئینجا پەرذەما ئاورذ ملو گۆشاشارە جە مەڕەکێنە پەی موددەو چنذ ساڵێ وەرمشا کۆت پۆرە﴿١١﴾ دمایی هایێما کەرذێوە تا بزانمێ کام چا دۆە دەسەیە خاستەرش ئەژماران چنذ بە ووتەی مەنێنێوە﴿١٢﴾ ئێمە دەنگوباسشا بە ڕێکی و ڕاسیی مگێڵنمێوە پەیت، ئاذێ کۆمەڵێوە گەنجێ بێنێ ئیمانشا ئاورذ بەپەروەرذگاریشا و ئێمەیچ زیاتەر هیدایەتما دێ﴿١٣﴾ ئازایەتییما ۆزتەنە دڵێ دڵەکاشا ئانەبێ هۆرزتێوە و واتشا پەروەرنما پەروەرنو ئاسمانەکا و زەمینین هانا پەی هیچ خوذێوە نمەبەرمێ بێژگە ئاذی، ئەگەر بەرمێ پاسەبۆ درۆ و ناهەقییما واتەن﴿١٤﴾ ها ئانێ قۆمەکێ وێمانێ چێوێ تەرێشا کەرذێنێ بەخوذاو وێشا،ئەی چی بەڵگێ ئاشکرێشا پەی نمارا؟ دەی کێ زاڵمتەرەن چا کەسیە هەکە درۆێ پەی خوذای هۆرمبەسۆ؟﴿١٥﴾

وَإِذِ ٱعۡتَزَلۡتُمُوهُمۡ وَمَا يَعۡبُدُونَ إِلَّا ٱللَّهَ فَأۡوُۥٓاْ إِلَى ٱلۡكَهۡفِ يَنشُرۡ لَكُمۡ رَبُّكُم مِّن رَّحۡمَتِهِۦ وَيُهَيِّئۡ لَكُم مِّنۡ أَمۡرِكُم مِّرۡفَقٗا ﴿١٦﴾ ۞وَتَرَى ٱلشَّمۡسَ إِذَا طَلَعَت تَّزَٰوَرُ عَن كَهۡفِهِمۡ ذَاتَ ٱلۡيَمِينِ وَإِذَا غَرَبَت تَّقۡرِضُهُمۡ ذَاتَ ٱلشِّمَالِ وَهُمۡ فِي فَجۡوَةٖ مِّنۡهُۚ ذَٰلِكَ مِنۡ ءَايَٰتِ ٱللَّهِۗ مَن يَهۡدِ ٱللَّهُ فَهُوَ ٱلۡمُهۡتَدِۖ وَمَن يُضۡلِلۡ فَلَن تَجِدَ لَهُۥ وَلِيّٗا مُّرۡشِدٗا ﴿١٧﴾ وَتَحۡسَبُهُمۡ أَيۡقَاظٗا وَهُمۡ رُقُودٞۚ وَنُقَلِّبُهُمۡ ذَاتَ ٱلۡيَمِينِ وَذَاتَ ٱلشِّمَالِۖ وَكَلۡبُهُم بَٰسِطٞ ذِرَاعَيۡهِ بِٱلۡوَصِيدِۚ لَوِ ٱطَّلَعۡتَ عَلَيۡهِمۡ لَوَلَّيۡتَ مِنۡهُمۡ فِرَارٗا وَلَمُلِئۡتَ مِنۡهُمۡ رُعۡبٗا ﴿١٨﴾ وَكَذَٰلِكَ بَعَثۡنَٰهُمۡ لِيَتَسَآءَلُواْ بَيۡنَهُمۡۚ قَالَ قَآئِلٞ مِّنۡهُمۡ كَمۡ لَبِثۡتُمۡۖ قَالُواْ لَبِثۡنَا يَوۡمًا أَوۡ بَعۡضَ يَوۡمٖۚ قَالُواْ رَبُّكُمۡ أَعۡلَمُ بِمَا لَبِثۡتُمۡ فَٱبۡعَثُوٓاْ أَحَدَكُم بِوَرِقِكُمۡ هَٰذِهِۦٓ إِلَى ٱلۡمَدِينَةِ فَلۡيَنظُرۡ أَيُّهَآ أَزۡكَىٰ طَعَامٗا فَلۡيَأۡتِكُم بِرِزۡقٖ مِّنۡهُ وَلۡيَتَلَطَّفۡ وَلَا يُشۡعِرَنَّ بِكُمۡ أَحَدًا ﴿١٩﴾ إِنَّهُمۡ إِن يَظۡهَرُواْ عَلَيۡكُمۡ يَرۡجُمُوكُمۡ أَوۡ يُعِيدُوكُمۡ فِي مِلَّتِهِمۡ وَلَن تُفۡلِحُوٓاْ إِذًا أَبَدٗا ﴿٢٠﴾

٢٩٥

جا هەکە شمە دوورەپەرێزیتا کەرژەن چا خەلکیە و چا چێوا مپەرساشا بێژگە جە خوذای، پەنا بەرذێ پەی مەرەکێ ئا وەختە پەروەرنتا ڕەحمەتو وێش بەخش مکەرۆوە ملتارە و جە هەرمانەکێتانە هۆکارو ئەوە سەیایتا پەی مرەخسنۆ﴿١٦﴾ ڕۆجیاریچ وەختێو مزیۆ ۆینی لیشکەکێش مذۆ لای ڕاسو مەرەکێ و وەختێویچ گەرەکشا بنیشۆ مذۆش لای چەپش و لیشکەکێشا ۆیەرۆ سەرەرە(ملەرە)، ئانە یۆن جە ئایەتەکاو خوذای، هەرکەس خوذا هیدایەتش بذۆ ئانە هیدایەت دریان و ئانەیچ خوذا گومڕاش بکەرۆ ئانە دۆس و ڕانیشادەرش پەی هۆرنمەگنۆ﴿١٧﴾ تۆ ئەجێت ئاذێ هایشانە کەچی بە ووتەی کێشێ بێنێرە، ئێمەیچ لای ڕاس ولای چەپەرە ئی دیم و ئۆدیمشا پەنە کەرێنمێ و تووتەکەیچشا وەرو بەرەو مەرەکێنە مەچۆلێش دێ بێنێرە، ئەگەر لوێنی و دیێنێت بەپەلە چەنەشا ڕەمێنی و بەدلنیاییۆ دلت پەڕبێ سام و تەرسی﴿١٨﴾ پا جۆرە زینذێما کەرذێوە هەتا جە یۆترینی پرسیار بکەرا،بواچێ چاذیشا واتش: چنذ مەنێنذێوە؟ واتشا ڕۆیو یان برێو جە ڕۆیوی مەنێنمێ، برێوەتەرشا واتشا پەروەرذگارتا خاستەر مزانۆنە چنذ مەنێنذێوە ئادەی یۆتا ئەپی زەڕیۆ بکیاندێ پەی شاری با بذێۆ و سەرنج بذۆ کێ وارذەی پاکش لاوە هەن با چا وارذەیتا پەی بارۆ و نەرمونیانیی بە خەرج بذۆ و سەرنج بذۆ و هیچ کەس بە مەسەلەکێتا شعوور نەکەرۆنە﴿١٩﴾ بەڕاسیی ئاذێ ئەگەر پەنەتا بزانا تەوەنوارنێتا مکەرا یان مەگێلناتاوە پەی سەرو دینو وێشا و ئیتر هەرگیز سەرفرازێ نمەبیذێ﴿٢٠﴾

وَكَذَٰلِكَ أَعْثَرْنَا عَلَيْهِمْ لِيَعْلَمُوٓا۟ أَنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقٌّ وَأَنَّ
ٱلسَّاعَةَ لَا رَيْبَ فِيهَآ إِذْ يَتَنَٰزَعُونَ بَيْنَهُمْ أَمْرَهُمْ ۖ فَقَالُوا۟
ٱبْنُوا۟ عَلَيْهِم بُنْيَٰنًا ۖ رَّبُّهُمْ أَعْلَمُ بِهِمْ ۚ قَالَ ٱلَّذِينَ غَلَبُوا۟ عَلَىٰٓ
أَمْرِهِمْ لَنَتَّخِذَنَّ عَلَيْهِم مَّسْجِدًا ﴿٢١﴾ سَيَقُولُونَ ثَلَٰثَةٌ
رَّابِعُهُمْ كَلْبُهُمْ وَيَقُولُونَ خَمْسَةٌ سَادِسُهُمْ كَلْبُهُمْ
رَجْمًۢا بِٱلْغَيْبِ ۖ وَيَقُولُونَ سَبْعَةٌ وَثَامِنُهُمْ كَلْبُهُمْ ۚ قُل رَّبِّىٓ
أَعْلَمُ بِعِدَّتِهِم مَّا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا قَلِيلٌ ۗ فَلَا تُمَارِ فِيهِمْ إِلَّا مِرَآءً
ظَٰهِرًا وَلَا تَسْتَفْتِ فِيهِم مِّنْهُمْ أَحَدًا ﴿٢٢﴾ وَلَا تَقُولَنَّ لِشَا۟ىْءٍ
إِنِّى فَاعِلٌ ذَٰلِكَ غَدًا ﴿٢٣﴾ إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُ ۚ وَٱذْكُر رَّبَّكَ
إِذَا نَسِيتَ وَقُلْ عَسَىٰٓ أَن يَهْدِيَنِ رَبِّى لِأَقْرَبَ مِنْ هَٰذَا رَشَدًا
﴿٢٤﴾ وَلَبِثُوا۟ فِى كَهْفِهِمْ ثَلَٰثَ مِا۟ئَةٍ سِنِينَ وَٱزْدَادُوا۟ تِسْعًا
﴿٢٥﴾ قُلِ ٱللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا لَبِثُوا۟ ۖ لَهُۥ غَيْبُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ
أَبْصِرْ بِهِۦ وَأَسْمِعْ ۚ مَا لَهُم مِّن دُونِهِۦ مِن وَلِىٍّ وَلَا يُشْرِكُ
فِى حُكْمِهِۦٓ أَحَدًا ﴿٢٦﴾ وَٱتْلُ مَآ أُوحِىَ إِلَيْكَ مِن كِتَابِ
رَبِّكَ ۖ لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَٰتِهِۦ وَلَن تَجِدَ مِن دُونِهِۦ مُلْتَحَدًا ﴿٢٧﴾

ئەپی جۆرە پاسەما کەرڎ ئاشکرێشا بکەرمێ وپەنەشا بزانا هەتا بزانانێ هەکە بەڕاسیی وەعدو خوڎای هەقەن، ڕۆ قیامەتیچ شکەش نییەنە چەنە جا خەڵکەکە سەبارەت پاڎیشا کۆتێنە کێشە، واتشا یانێوشا سەرۆ دروس بکەردێ، پەروەرڎگارشا خاستەرشا مشناسۆ، ئانێچە دەربارەو ئێدیشا قسێشا خاس ویەرێ واتشا: با مزگییۆەشا سەرۆ دروس بکەرمێ﴿٢١﴾ چاڎمای مواچانێ یەرێنێ و چوارەمشا تووتەکەشانە و مواچانێ پەنجەنێ و ششەمشا تووتەکەشانە پینەیچ تفەنگ منیا تاریکیۆ، ماچانێچ حۆتەنێ و هەشتەمشا تووتەکەشانە، بواچە پەروەرڎگارم خاستەر ئەژمارەشا مزانۆ بێژگە جە کەسانێوی کەمی هیچکەس ئەژمارەشا نمەزانۆ، تۆ چا بارۆ دەمەدەمێ مکەرە سا مەگەر دەمەدەمێ ئاشکرا و دەربارەشا جە کەسی جە ساحیب کتێبا مەپەرسە ﴿٢٢﴾ دەربارەو هیچ چێوێوی مەواچە بەدڵنیاییۆ من سەبای ئانەی مکەروو﴿٢٣﴾ تا نەواچی ئەگەر خوڎا گەرەکش بۆ، ئەگەر ۋیریچت شیی یاڎو پەروەرڎگاریت بکەرە و بواچە بەشکوم پەروەرنم ۋزۆم سەرو ڕێ تا بە فامۆ چینەی نزیک بگنووۆ﴿٢٤﴾ یەرە سەڎ ساڵێ دلێ مەرەکێشا مەنێوە و نۆ ساڵێچشا زیاڎ کەرڎ﴿٢٥﴾ بواچە خوڎا خاستەر مزانۆ چنڎ مەنێوە، غەیبو ئاسمانەکا و زەمینیش ئێنا لاوە، ئای چنڎ بۆین و بژنەوەن، بێژگە ئاڎی دۆسشا نییەن و جە کاروبارو حوکمیشنە هیچکەسی نمەکەرۆ بە شەریکو وێش﴿٢٦﴾ ئانە بە وەحیە مکیانیۆ پەیت جە کتێبو پەروەرڎگاریت دۆرێش بکەرەۆە، کەس نییەن بتاۋۆ گوفتارێش بفاڕۆ، نمەتاوی پەناگێۆ بێژگە چاڎی بۆزی دەس﴿٢٧﴾

وَٱصۡبِرۡ نَفۡسَكَ مَعَ ٱلَّذِينَ يَدۡعُونَ رَبَّهُم بِٱلۡغَدَوٰةِ وَٱلۡعَشِيِّ
يُرِيدُونَ وَجۡهَهُۥۖ وَلَا تَعۡدُ عَيۡنَاكَ عَنۡهُمۡ تُرِيدُ زِينَةَ ٱلۡحَيَوٰةِ
ٱلدُّنۡيَاۖ وَلَا تُطِعۡ مَنۡ أَغۡفَلۡنَا قَلۡبَهُۥ عَن ذِكۡرِنَا وَٱتَّبَعَ هَوَىٰهُ وَكَانَ
أَمۡرُهُۥ فُرُطٗا ﴿٢٨﴾ وَقُلِ ٱلۡحَقُّ مِن رَّبِّكُمۡۖ فَمَن شَآءَ فَلۡيُؤۡمِن وَمَن
شَآءَ فَلۡيَكۡفُرۡۚ إِنَّآ أَعۡتَدۡنَا لِلظَّٰلِمِينَ نَارًا أَحَاطَ بِهِمۡ سُرَادِقُهَاۚ
وَإِن يَسۡتَغِيثُواْ يُغَاثُواْ بِمَآءٖ كَٱلۡمُهۡلِ يَشۡوِي ٱلۡوُجُوهَۚ بِئۡسَ
ٱلشَّرَابُ وَسَآءَتۡ مُرۡتَفَقًا ﴿٢٩﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ
ٱلصَّٰلِحَٰتِ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجۡرَ مَنۡ أَحۡسَنَ عَمَلًا ﴿٣٠﴾ أُوْلَٰٓئِكَ
لَهُمۡ جَنَّٰتُ عَدۡنٖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهِمُ ٱلۡأَنۡهَٰرُ يُحَلَّوۡنَ فِيهَا مِنۡ أَسَاوِرَ
مِن ذَهَبٖ وَيَلۡبَسُونَ ثِيَابًا خُضۡرٗا مِّن سُندُسٖ وَإِسۡتَبۡرَقٖ مُّتَّكِـِٔينَ
فِيهَا عَلَى ٱلۡأَرَآئِكِۚ نِعۡمَ ٱلثَّوَابُ وَحَسُنَتۡ مُرۡتَفَقٗا ﴿٣١﴾ ۞ وَٱضۡرِبۡ
لَهُم مَّثَلٗا رَّجُلَيۡنِ جَعَلۡنَا لِأَحَدِهِمَا جَنَّتَيۡنِ مِنۡ أَعۡنَٰبٖ وَحَفَفۡنَٰهُمَا
بِنَخۡلٖ وَجَعَلۡنَا بَيۡنَهُمَا زَرۡعٗا ﴿٣٢﴾ كِلۡتَا ٱلۡجَنَّتَيۡنِ ءَاتَتۡ أُكُلَهَا وَلَمۡ
تَظۡلِم مِّنۡهُ شَيۡـٔٗاۚ وَفَجَّرۡنَا خِلَٰلَهُمَا نَهَرٗا ﴿٣٣﴾ وَكَانَ لَهُۥ ثَمَرٞ فَقَالَ
لِصَٰحِبِهِۦ وَهُوَ يُحَاوِرُهُۥٓ أَنَا۠ أَكۡثَرُ مِنكَ مَالٗا وَأَعَزُّ نَفَرٗا ﴿٣٤﴾

ئارام بە ویْت بگێرە چەنی ئا کەسا هەکە سەر سەعب و سەرۆێرەگا هاوار و هانا پەی خوڎای مبەرا و مەبەسشا بەدەس ئاورڎەی ڕەزامەییشەن و چەمێشا چەنە کلا مەکەرە و چەم مەبڕە ئایا زرق وبرقو ژیوای ئی دنییێتە گەرەکەن ؟ بە گۆشو ئا نۆعە کەسایچە مەکەرە هەکە دڵما جە یاڎو خوڎای غافڵ کەرڎێنێ و کۆتێنێ شۆنەو هەبەسیشا و کاروبارشا مەرزەنە زیانۆ(جەحەڎی بەرشیەن)﴿٢٨﴾ بواچە حەق هەر ئانەن جە پەروەرڎگاریتاوە مەیۆ، هەرکەس گەرەکشەن با ئیمان بارۆ، هەرکەسیچ گەرەکشەن ئیمان نارۆ با نارۆ، ئێمە ئێرێوەما پەی ستەمکارا حازر کەرڎەن هەکە دیواراو بلێسەیش دۆردێنێ،جا ئەگەر هاوارو فریاکۆتەی بکەرا بە ئاوێوە کۆمەك مکریانێ پێسەنە مسی ئەوەتاویای ڕوومەتەکا برێژنۆ، عیش چا شەرابیە و ئای چ ڕاوجێوی گول و ناوەشەن﴿٢٩﴾ ئا کەسێ ئیمانشا ئاورڎەن و هەرمانێ عالێشا کەرڎێنێ دڵنیێ با ئێمە کرێ(ئەجر) و ئانیشا مەولاۆنمێ هەکە هەرمانێ خاسێشا کەرڎێنێ﴿٣٠﴾ ئانێ باخەکێ بەهەشتو عەدنیشا پەی هەنێ هەکە ڕۆخانێ ۏەرشارە ۏیەرا پەیشا ڕەوان بازنێ و دەسبەنێ ئاڵتوونینێ بکەرا دەس وپۆشاکی سوۆز جە هورێشمی باریکی و هۆرێشمی قایمی پۆشا و سەرو سیسەماوە پاڵشا دانۆ،بەخ جە ئاپاداش و جەزایە و ئای جە خاسیی ئا ڕاوجایە﴿٣١﴾ تۆ نموونەو دوێ پیایاشا پەی بارۆ، یۆشا دوێ باخێما جە مێوێ دان پەنە بە دارخورمێ دۆرما گێرتێنێ و بەینەکەشا کەرڎەنما بە کشت وبویسان﴿٣٢﴾ هەرڎوێ باخەکێ بەری خاسو وێشا دان و هیچشا چەنە بەخەسار نەلان و بەینشانە ڕۆخانێوما کەرڎەن﴿٣٣﴾ بەرهەمێوە فرە خاسش بێ کۆت گفتوگۆ چەنی ڕەفیقەکەیش و پەنەش وات من ماڵم جە هینو تۆ فرەتەرەن و کەس وکاریچم جە هینا تۆ بالآدەستەرێنێ﴿٣٤﴾

وَدَخَلَ جَنَّتَهُۥ وَهُوَ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِۦ قَالَ مَآ أَظُنُّ أَن تَبِيدَ هَٰذِهِۦٓ أَبَدًا ﴿٣٥﴾ وَمَآ أَظُنُّ ٱلسَّاعَةَ قَآئِمَةً وَلَئِن رُّدِدتُّ إِلَىٰ رَبِّى لَأَجِدَنَّ خَيْرًا مِّنْهَا مُنقَلَبًا ﴿٣٦﴾ قَالَ لَهُۥ صَاحِبُهُۥ وَهُوَ يُحَاوِرُهُۥٓ أَكَفَرْتَ بِٱلَّذِى خَلَقَكَ مِن تُرَابٍ ثُمَّ مِن نُّطْفَةٍ ثُمَّ سَوَّىٰكَ رَجُلًا ﴿٣٧﴾ لَّٰكِنَّا۠ هُوَ ٱللَّهُ رَبِّى وَلَآ أُشْرِكُ بِرَبِّىٓ أَحَدًا ﴿٣٨﴾ وَلَوْلَآ إِذْ دَخَلْتَ جَنَّتَكَ قُلْتَ مَا شَآءَ ٱللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِٱللَّهِ ۚ إِن تَرَنِ أَنَا۠ أَقَلَّ مِنكَ مَالًا وَوَلَدًا ﴿٣٩﴾ فَعَسَىٰ رَبِّىٓ أَن يُؤْتِيَنِ خَيْرًا مِّن جَنَّتِكَ وَيُرْسِلَ عَلَيْهَا حُسْبَانًا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ فَتُصْبِحَ صَعِيدًا زَلَقًا ﴿٤٠﴾ أَوْ يُصْبِحَ مَآؤُهَا غَوْرًا فَلَن تَسْتَطِيعَ لَهُۥ طَلَبًا ﴿٤١﴾ وَأُحِيطَ بِثَمَرِهِۦ فَأَصْبَحَ يُقَلِّبُ كَفَّيْهِ عَلَىٰ مَآ أَنفَقَ فِيهَا وَهِىَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا وَيَقُولُ يَٰلَيْتَنِى لَمْ أُشْرِكْ بِرَبِّىٓ أَحَدًا ﴿٤٢﴾ وَلَمْ تَكُن لَّهُۥ فِئَةٌ يَنصُرُونَهُۥ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَمَا كَانَ مُنتَصِرًا ﴿٤٣﴾ هُنَالِكَ ٱلْوَلَٰيَةُ لِلَّهِ ٱلْحَقِّ ۚ هُوَ خَيْرٌ ثَوَابًا وَخَيْرٌ عُقْبًا ﴿٤٤﴾ وَٱضْرِبْ لَهُم مَّثَلَ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا كَمَآءٍ أَنزَلْنَٰهُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ فَٱخْتَلَطَ بِهِۦ نَبَاتُ ٱلْأَرْضِ فَأَصْبَحَ هَشِيمًا تَذْرُوهُ ٱلرِّيَٰحُ ۗ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ مُّقْتَدِرًا ﴿٤٥﴾

٢٩٨

لوانـه دلێ باخەكـەيش و ستەمش ئۆ ويْش كەرڎ، واتش من ئەجوْم ئينه هـەرگيز دلێنـه نمەشوْ ﴿٣٥﴾ ئەجوْيچم قيامەت نمەخێزيوْ ئەگـەر هـەر گێڵنيانيْچوْ پـەی لاو پـەروەرنيم دڵنيانـا ئاقيبـەتو ئـەوەگێلاْيم چـينەی خاسـتەر دەس مگنـوْ﴿٣٦﴾ ڕەفيقەكـەش كوْت گفتوگوْ چەنيش وپەنـەش وات: ئايا كـافر بييـەی ئـەپا زاتييـه هەكـه جـه خاكی خـەلقش كـەرڎی و دمـايی جـه دڵوْپيێـوه و دماتەر كەرڎيش بەپييێوه ؟ ﴿٣٧﴾ بەلاْم من هـەر ماچـوو ئـاڎ خـوڎان وپەروەرنمـەن و هيـچكەسی نمەكـەروو بـه شـەريكو پەروەرنيم﴿٣٨﴾ ئەشيا وەختـیٚ لواينـه دلێ باخەكـەيت واتـەبيێت ماشـاالله حـوْل و تـەوانا هـەرئينا لاو خوڎايوْ،جـا هەرچـنڎ ئيسه مـۆينيم مـن جـه تـوْ مـاڵ و زاڕوْڵـەم كەمتـەرەن ﴿٣٩﴾ دوور نييـەن هەكـه پـەروەرنم خاسـتەرم جـه باخەكـەو تـوْ بڎوْ پەنـه و پـەی هينەكـەو تـوْيچ جـه ئاسمـانوْ عـەزابێو(بـەڵێوه) بكيـانوْ و بكريـوْ بـه زەمينێوه چەكڕی ووشـكی قـاقڕ﴿٤٠﴾ يـان ئـاوەكێش غـوْره بـوْ و هـەرگيز نـەتاوْی پێـڎاش بكـەريوْ﴿٤١﴾ ئـێتر بەرهەمەكەش دلێنه شيی و پووچياوه و دەسیْ دێ پی ديم وپوْديمـەره و ئاخیْ هوْركێشیْ پـەی ئا گـرڎ مەسـرەفيه چـەنەش كـەرڎەبیْ، باخەكـەيچ درەختـەكێش تـەپیٚ بێنـیْ ملـو كـەپرەكاره و ئـاڎيچ واچیٚ وەشڵەی كەسم نەكەرڎەبيیٚ به شەريكو پەروەرڎگاريم﴿٤٢﴾ دەی هيچ تاقمێوه نـەبێنیْ بێژگـه جه خوڎای سەرش بووزا و سەركوْته نەبی﴿٤٣﴾ چاگەنه دوْسايەتيی(يارڎيدای) هـەر جـه خوڎای هـەقيۆن، هـەر جـەزاو ئاڎی خاسـەنه و سـەرەنجامی خاسيچ ئينـا لاو ئـاڎيوْ﴿٤٤﴾ نموونـەو ژيـوای دنييێچشا پەی بارۆ پێسەنه وارانێوه جه حەواوه وارنمێش پا وارانيه نەباتاتو زەمينی مڎوْ پێوەره، دمايی بوْ به پووش وپەلاْش و وا پيلاره و پوْلاره پڕگنوْش و خوڎا دەسەلاْتش سەرو گرڎ چێويره هەن﴿٤٥﴾

ٱلْمَالُ وَٱلْبَنُونَ زِينَةُ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ۖ وَٱلْبَٰقِيَٰتُ ٱلصَّٰلِحَٰتُ
خَيْرٌ عِندَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ أَمَلًا ﴿٤٦﴾ وَيَوْمَ نُسَيِّرُ ٱلْجِبَالَ وَتَرَى
ٱلْأَرْضَ بَارِزَةً وَحَشَرْنَٰهُمْ فَلَمْ نُغَادِرْ مِنْهُمْ أَحَدًا ﴿٤٧﴾ وَعُرِضُوا۟
عَلَىٰ رَبِّكَ صَفًّا لَّقَدْ جِئْتُمُونَا كَمَا خَلَقْنَٰكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍۭ ۚ بَلْ زَعَمْتُمْ
أَلَّن نَّجْعَلَ لَكُم مَّوْعِدًا ﴿٤٨﴾ وَوُضِعَ ٱلْكِتَٰبُ فَتَرَى ٱلْمُجْرِمِينَ
مُشْفِقِينَ مِمَّا فِيهِ وَيَقُولُونَ يَٰوَيْلَتَنَا مَالِ هَٰذَا ٱلْكِتَٰبِ
لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّآ أَحْصَىٰهَا ۚ وَوَجَدُوا۟ مَا عَمِلُوا۟
حَاضِرًا ۗ وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ أَحَدًا ﴿٤٩﴾ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَٰٓئِكَةِ ٱسْجُدُوا۟
لِءَادَمَ فَسَجَدُوٓا۟ إِلَّآ إِبْلِيسَ كَانَ مِنَ ٱلْجِنِّ فَفَسَقَ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِۦٓ ۗ
أَفَتَتَّخِذُونَهُۥ وَذُرِّيَّتَهُۥٓ أَوْلِيَآءَ مِن دُونِى وَهُمْ لَكُمْ عَدُوٌّۢ ۚ
بِئْسَ لِلظَّٰلِمِينَ بَدَلًا ﴿٥٠﴾ ۞ مَّآ أَشْهَدتُّهُمْ خَلْقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضِ وَلَا خَلْقَ أَنفُسِهِمْ وَمَا كُنتُ مُتَّخِذَ ٱلْمُضِلِّينَ عَضُدًا
﴿٥١﴾ وَيَوْمَ يَقُولُ نَادُوا۟ شُرَكَآءِىَ ٱلَّذِينَ زَعَمْتُمْ فَدَعَوْهُمْ
فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا۟ لَهُمْ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُم مَّوْبِقًا ﴿٥٢﴾ وَرَءَا ٱلْمُجْرِمُونَ
ٱلنَّارَ فَظَنُّوٓا۟ أَنَّهُم مُّوَاقِعُوهَا وَلَمْ يَجِدُوا۟ عَنْهَا مَصْرِفًا ﴿٥٣﴾

٢٩٩

الحزب ٣٠

مالْ و زارۆلە ئەوەڕازیای ژیوای دنیێن، هەرمانە عالەکیْ هەکە بەرهەمشا مەنۆوە سەوابشا لاو پەروەرڎگاریتۆ خاستەرەن و هومیْڎو خاستەریشا چەنە مکریوْ﴿٤٦﴾ ڕۆیْۆ مێ کەشەکا مبەرمیْ ڕانە و زەمینی بە دیار و ئاشکرا مۆینی وخەڵکی گرڎ کۆمکەرمیْوە و هیچ کامیشا نمەپڕنمیْ﴿٤٧﴾ بە ڕیزکریای نیشانەو پەروەرڎگاریت مڎریا، بیْشك ئامایدیْۆە پەی لایما هەرپیْسە ئەوەڵجار خەلقیْما کەرڎیدیْ، جە حاڵیْۆەنە لافو ئانەی دیْندیْ وەنە هەکە وەخت و واڎیْوەما پەی دیاری نەکەرڎیْندیْ﴿٤٨﴾ دەفتەر منریۆرە، تاوانبارەکا مۆینی فرە متەرسا چانەی ئیناش چەنە و مواچا هاوار جە ئێمە ئینە چ کتێبیْوەن؟ هەر جە ووردیی هەتا دشت گرڎش چەنە نۆیسیان و هیچش نەپڕنان، هەر چیْۆیْۆشا کەرڎەن گرڎ ئینا چا حازرەن و پەروەرنت زوڵم جە کەسی نمەکەرۆ﴿٤٩﴾ ئۆسا بە فریشتەکاما وات: تلۆرە بەردیْ پەی ئاڎەمی سوجدەشا بەرڎ بیْژگە ئیبلیسی ئاڎ جە جنۆکابیْ جە ئەمرەو پەروەرڎگاریش یاخی بی، ئایا شمە شەیتانی و تۆرمەکەش بیْ من مکەرڎیْ بە دۆس هەکە ئاشکرا دوژمنتانە ؟ ئای ئی فاڕوگۆڕو ستەمکارا کاریْوی چنڎ خرابەن﴿٥٠﴾ جە خەلق کەرڎەی ئاسمانەکا و زەمینینە و تەنانەت جە خەلقکەرڎەی ویْچشانە ئاڎیْم ئاماڎیْ نەکەرڎیْ و گومڕاکەریْم نەکەرڎیْنیْ بە یارڎیدەریْم﴿٥١﴾ ڕویْویچ بۆ ماچوْ ئا شەریکیْ بە خەیاڵو ویْتا نییبیْنیْتارە پەیم ئاڎەی چڕدیْشا، مچڕاشا و جوابشا نمەڎاوە ئێمەیچ کەندڕیْو موورمیْ بەینشا﴿٥٢﴾ تاوانبارەکیْ بە چەمیْ ویْشا ئێر مووینا و مزانانیْ هەر مشیوْم بگناشنە و مزانانیْچ دەرەتانەو چەنە ڕەمایشا نییەن چەنەش﴿٥٣﴾

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَٰذَا ٱلْقُرْءَانِ لِلنَّاسِ مِن كُلِّ مَثَلٍ ۚ وَكَانَ ٱلْإِنسَٰنُ أَكْثَرَ شَيْءٍ جَدَلًا ﴿٥٤﴾ وَمَا مَنَعَ ٱلنَّاسَ أَن يُؤْمِنُوٓا۟ إِذْ جَآءَهُمُ ٱلْهُدَىٰ وَيَسْتَغْفِرُوا۟ رَبَّهُمْ إِلَّآ أَن تَأْتِيَهُمْ سُنَّةُ ٱلْأَوَّلِينَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ ٱلْعَذَابُ قُبُلًا ﴿٥٥﴾ وَمَا نُرْسِلُ ٱلْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ ۚ وَيُجَٰدِلُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِٱلْبَٰطِلِ لِيُدْحِضُوا۟ بِهِ ٱلْحَقَّ ۖ وَٱتَّخَذُوٓا۟ ءَايَٰتِي وَمَآ أُنذِرُوا۟ هُزُوًا ﴿٥٦﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن ذُكِّرَ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِۦ فَأَعْرَضَ عَنْهَا وَنَسِيَ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ ۚ إِنَّا جَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَن يَفْقَهُوهُ وَفِيٓ ءَاذَانِهِمْ وَقْرًا ۖ وَإِن تَدْعُهُمْ إِلَى ٱلْهُدَىٰ فَلَن يَهْتَدُوٓا۟ إِذًا أَبَدًا ﴿٥٧﴾ وَرَبُّكَ ٱلْغَفُورُ ذُو ٱلرَّحْمَةِ ۖ لَوْ يُؤَاخِذُهُم بِمَا كَسَبُوا۟ لَعَجَّلَ لَهُمُ ٱلْعَذَابَ ۚ بَل لَّهُم مَّوْعِدٌ لَّن يَجِدُوا۟ مِن دُونِهِۦ مَوْئِلًا ﴿٥٨﴾ وَتِلْكَ ٱلْقُرَىٰٓ أَهْلَكْنَٰهُمْ لَمَّا ظَلَمُوا۟ وَجَعَلْنَا لِمَهْلِكِهِم مَّوْعِدًا ﴿٥٩﴾ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِفَتَىٰهُ لَآ أَبْرَحُ حَتَّىٰٓ أَبْلُغَ مَجْمَعَ ٱلْبَحْرَيْنِ أَوْ أَمْضِيَ حُقُبًا ﴿٦٠﴾ فَلَمَّا بَلَغَا مَجْمَعَ بَيْنِهِمَا نَسِيَا حُوتَهُمَا فَٱتَّخَذَ سَبِيلَهُۥ فِي ٱلْبَحْرِ سَرَبًا ﴿٦١﴾

٣٠٠

بێشك ئێمە چی قورحانەنە جە گرڎ جۆرە نموونێویما ئاورڎەنۆ پەی خەڵکی کەچی ئینسان هەمیشە چەقەچەقش فرەتەرەن﴿٥٤﴾ هیچ چێوێو نەبیْ مەنعەو خەڵکی بکەرۆ چانەی ئیمان بارۆ وەختێو هیدایەتش پەی ئاما و داواو چەنە وەش بییەیچ بکەرۆ جە پەروەرڎگاریش ئانەی نەبۆ هەکە قانوون(یاسا) و وەڵیناشا سەپنیۆ ملەرە یا ڕووبەڕوو عەزابشا پەی بەیۆ﴿٥٥﴾ ئێمە هەر پەی ئانەی پێغەمەرەکا مکیانمیْ هەکە مژدەدەریْ و وریائەوەکەریْ بانی، ئانێچ کافریْ بیینیْ بە بەڵگیْ پووچەڵێوە چەقەچەق مکەرانیْ پەی ئینەی حەقشا پەنە پووچەڵ بکەراوە، ئنجا بە ئایەتەکا من و ئانەی هەکە ئاڎێش پەنە ووریی مکریاوە گەمە و گاڵتە مکەرا﴿٥٦﴾ دەی کیْ چا کەسیە ستەمکارتەرەن هەکە ئایەتی پەروەرڎگاریش مووزیاوە یاڎش و پەشتیشا چەنە هۆر مکەرۆ و ئانەیچش ۋیر مشۆۋە هەکە چێۋەڵ کەرڎەنش؟ بەڕاسیی ئێمە پەرڎەما ئاورڎەن سەرو دڵەکاشارە تا جە ئایەتەکاما نەیاوانە و گۆشێما قورسیْ کەرڎێنیْ هەکە نەژنەوا، جە وەرو ئانەی هەرچنڎ بچڕیشا پەی هۆرگێرتەی هیدایەتی هەرگیز هیدایەت هۆرنمەگێرا﴿٥٧﴾ پەروەرنت گوناح بەخش وساحیب بەزەیین، ئەگەر پا گوناحا کەرڎێنێشا بگێرۆشا وەنە مشیۆم فرە زوو عەزابشا پەی بیاونۆ، نا بەڵکو واڎەی دیاری کریاشا هەن هەکە ڕەمای وپەناگاشا دەس نمەگنۆ چەنەش﴿٥٨﴾ ئا دەگێچە وەختێو زوڵمشا کەرڎ قڕما ۋزتێنە و پەی دلێنە بەرڎەیچشا واڎەما نیارە﴿٥٩﴾ ئانەبیْ مووسا بە وەردەسە گەنجەکەیش واتش کۆڵە نمەڎەو هەتا میاۋوو یاگۆ بەیۆ یاوای دۆە بەحرەکەی یان چنڎ وەختێوی تەر هەر مۆیەروو﴿٦٠﴾ جا وەختێو یاۋیْ جەمسەرو هەرڎۆی بەحرەکا ماساوەکێشا ۋیرشا شییە ئاڎیچە هۆرئاماوە و بەحرەکەنە ڕاو وێش پەی وێش گێرتەنە ۋەر﴿٦١﴾

فَلَمَّا جَاوَزَا قَالَ لِفَتَىٰهُ ءَاتِنَا غَدَآءَنَا لَقَدْ لَقِينَا مِن سَفَرِنَا
هَٰذَا نَصَبًا ﴿٦٢﴾ قَالَ أَرَءَيْتَ إِذْ أَوَيْنَآ إِلَى ٱلصَّخْرَةِ فَإِنِّى نَسِيتُ
ٱلْحُوتَ وَمَآ أَنسَىٰنِيهُ إِلَّا ٱلشَّيْطَٰنُ أَنْ أَذْكُرَهُۥ وَٱتَّخَذَ سَبِيلَهُۥ
فِى ٱلْبَحْرِ عَجَبًا ﴿٦٣﴾ قَالَ ذَٰلِكَ مَا كُنَّا نَبْغِ فَٱرْتَدَّا عَلَىٰٓ ءَاثَارِهِمَا
قَصَصًا ﴿٦٤﴾ فَوَجَدَا عَبْدًا مِّنْ عِبَادِنَآ ءَاتَيْنَٰهُ رَحْمَةً مِّنْ عِندِنَا
وَعَلَّمْنَٰهُ مِن لَّدُنَّا عِلْمًا ﴿٦٥﴾ قَالَ لَهُۥ مُوسَىٰ هَلْ أَتَّبِعُكَ عَلَىٰٓ أَن
تُعَلِّمَنِ مِمَّا عُلِّمْتَ رُشْدًا ﴿٦٦﴾ قَالَ إِنَّكَ لَن تَسْتَطِيعَ مَعِىَ
صَبْرًا ﴿٦٧﴾ وَكَيْفَ تَصْبِرُ عَلَىٰ مَا لَمْ تُحِطْ بِهِۦ خُبْرًا ﴿٦٨﴾ قَالَ
سَتَجِدُنِىٓ إِن شَآءَ ٱللَّهُ صَابِرًا وَلَآ أَعْصِى لَكَ أَمْرًا ﴿٦٩﴾ قَالَ
فَإِنِ ٱتَّبَعْتَنِى فَلَا تَسْـَٔلْنِى عَن شَىْءٍ حَتَّىٰٓ أُحْدِثَ لَكَ مِنْهُ ذِكْرًا
﴿٧٠﴾ فَٱنطَلَقَا حَتَّىٰٓ إِذَا رَكِبَا فِى ٱلسَّفِينَةِ خَرَقَهَا قَالَ أَخَرَقْتَهَا
لِتُغْرِقَ أَهْلَهَا لَقَدْ جِئْتَ شَيْـًٔا إِمْرًا ﴿٧١﴾ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ إِنَّكَ
لَن تَسْتَطِيعَ مَعِىَ صَبْرًا ﴿٧٢﴾ قَالَ لَا تُؤَاخِذْنِى بِمَا نَسِيتُ وَلَا
تُرْهِقْنِى مِنْ أَمْرِى عُسْرًا ﴿٧٣﴾ فَٱنطَلَقَا حَتَّىٰٓ إِذَا لَقِيَا غُلَٰمًا فَقَتَلَهُۥ
قَالَ أَقَتَلْتَ نَفْسًا زَكِيَّةًۢ بِغَيْرِ نَفْسٍ لَّقَدْ جِئْتَ شَيْـًٔا نُّكْرًا ﴿٧٤﴾

٣٠١

هەکە چا ترازییٚ بە وەردەسە گەنجەکەیش
واتش چی سەفەرمانە هەر فرە شەکەتیْ
بییەیمیْ ئادەی وارژەکەیما بارە﴿٦٢﴾
واتش ئەگەر ویرت بۆ ئا وەختە هەکە
لوایمیْ پاڵو تاشەکەی من چانە ماساوەکێم
ویرشییە، کەسیچ ویر نەبەرڎاوە شەیتان
نەبۆ هەکە بارووشوٚ(بگنۆموٚ) ویر و پەیت
باس بکەروو بە چە شێوێوە سەمەرە دڵێ
بەحرەکەینە ڕاش گێرتەنە وەر﴿٦٣﴾
مووسای وات دەی ئێمە هەر ئانەما گەرەك
بیْ،ئیتر هەرڎۆیْ بە دەمو ڕازونیازیۆ
گێڵێوە شۆنەو وێشارە﴿٦٤﴾ چاگە
عەبدێوشا جە عەبدەکاما دییوٚ هەکە جە
ڕەحمەتی تایبەتیی وێما بەهرەمەنڎما
کەرڎەبیْ و جە عیلمی تایبەتو وێما فێرما
کەرڎەبیْ﴿٦٥﴾ مووسای وات پەنە: ئایا
مازی بگنوو شۆنیت پەی ئینەی جە ئانەی
فێرکریانی فێرو خێری(فامی) م بکەری
؟﴿٦٦﴾ واتش تۆ نمەتاوی سەبر بکەری چەنی من﴿٦٧﴾ تۆ چەنی سەبر مگێری سەرو چێوێوە
هەکە هاگات نییەن چەنەش؟﴿٦٨﴾ واتش إن شا الله مووینیم وێم مگێروو(ئارام مگێروو) و هیچ
نافەرمانییەوەت نمەکەروو﴿٦٩﴾ واتش دەی هەکە کۆتی شۆنیم هیچ چێوێوم چەنە مەپەرسە هەتا
من وێم دەربارەش باست پەی مکەروونە﴿٧٠﴾ بەرپڕیْ و لویٚ هەتا یاۋیْ بە گەمیێو(کەشتیێو) ی
و سواریْ بییْ وولەش کەرڎەنە، واتش وولەت کەرڎەنە پەی ئینەی خەڵکەکەیش نوقمو دڵێ ئاویْ
بکەری؟ بێشك کارێوی فرە خراپی ناپەسەنڎت کەرڎ﴿٧١﴾ واتش ئەی نەوانم بەڕاسیی تۆ نمەتاوی
چەنی من بەرببەری؟﴿٧٢﴾ واتش چانەینە هەکە هۆشم شییۆ مەگێرەم وەنە و جە کارەکەمنە
نارەحەتم مەکەرە و سەخت گێرییم چەنی مکەرە﴿٧٣﴾ بەرپڕیْ و لویٚ هەتا یاۋیْ بە کوڕێۋی
جاهێڵی و کوشتش واتش ئانە نەفسێوی پاکت کوشت بیْ ئینەی کەسش کوشتەبۆ؟ بێشك کارێوی
ناپەسەنڎی گۆرەت کەرڎ﴿٧٤﴾

۞ قَالَ أَلَمْ أَقُل لَّكَ إِنَّكَ لَن تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿٧٥﴾ قَالَ إِن
سَأَلْتُكَ عَن شَيْءٍ بَعْدَهَا فَلَا تُصَاحِبْنِي قَدْ بَلَغْتَ مِن لَّدُنِّي عُذْرًا
﴿٧٦﴾ فَانطَلَقَا حَتَّىٰ إِذَا أَتَيَا أَهْلَ قَرْيَةٍ اسْتَطْعَمَا أَهْلَهَا فَأَبَوْا
أَن يُضَيِّفُوهُمَا فَوَجَدَا فِيهَا جِدَارًا يُرِيدُ أَن يَنقَضَّ فَأَقَامَهُ
قَالَ لَوْ شِئْتَ لَتَّخَذْتَ عَلَيْهِ أَجْرًا ﴿٧٧﴾ قَالَ هَٰذَا فِرَاقُ بَيْنِي
وَبَيْنِكَ سَأُنَبِّئُكَ بِتَأْوِيلِ مَا لَمْ تَسْتَطِع عَّلَيْهِ صَبْرًا ﴿٧٨﴾ أَمَّا
السَّفِينَةُ فَكَانَتْ لِمَسَاكِينَ يَعْمَلُونَ فِي الْبَحْرِ فَأَرَدتُّ أَنْ
أَعِيبَهَا وَكَانَ وَرَاءَهُم مَّلِكٌ يَأْخُذُ كُلَّ سَفِينَةٍ غَصْبًا ﴿٧٩﴾ وَأَمَّا
الْغُلَامُ فَكَانَ أَبَوَاهُ مُؤْمِنَيْنِ فَخَشِينَا أَن يُرْهِقَهُمَا طُغْيَانًا
وَكُفْرًا ﴿٨٠﴾ فَأَرَدْنَا أَن يُبْدِلَهُمَا رَبُّهُمَا خَيْرًا مِّنْهُ زَكَاةً وَأَقْرَبَ
رُحْمًا ﴿٨١﴾ وَأَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَامَيْنِ يَتِيمَيْنِ فِي الْمَدِينَةِ
وَكَانَ تَحْتَهُ كَنزٌ لَّهُمَا وَكَانَ أَبُوهُمَا صَالِحًا فَأَرَادَ رَبُّكَ أَن
يَبْلُغَا أَشُدَّهُمَا وَيَسْتَخْرِجَا كَنزَهُمَا رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ
وَمَا فَعَلْتُهُ عَنْ أَمْرِي ذَٰلِكَ تَأْوِيلُ مَا لَمْ تَسْطِع عَّلَيْهِ صَبْرًا ﴿٨٢﴾
وَيَسْأَلُونَكَ عَن ذِي الْقَرْنَيْنِ قُلْ سَأَتْلُو عَلَيْكُم مِّنْهُ ذِكْرًا ﴿٨٣﴾

٣٠٢

واتش ئەی نەواتیم پەنە هەکە بەڕاسیی توْ نمـەتاوی چـەنی مـن سـەبر بکـەری؟﴿٧٥﴾ واتـش دمـای ئینـەی ئەگـەر هەرچیم چەنە پەرسـای ئـیْتر ڕەفیْقـیم مەکـەرە و هـیچ گلەییْچت نمەکـەروو ﴿٧٦﴾ جا بـەرپڕیْ و لـویْ هـەتا یـاویْ لاو خـەڵکو دەگیْـوە داواو وارڎەیـشا جـە خەڵکەکـەی کـەرڎ کەچـی دەسـشا نیـا ڕووەشـاوە هەکـە میْمانیـشا بکـەرا، جا دیوارێشا دەگاکیْنە دی خـەریك بـی ووڕای ووڕیْ زاناکـەی هوْرچـنیوْ، مووسـای وات ئەگـەر گـەرەکت بیـی بیْشك کریْش سەر هوْرگیْریْنی﴿٧٧﴾ واتـش ئیتر ئینـە وەختـو جیائەوەبییـەی مـن و تـوْن، تـاویْ تـەر ئاگـاڎارت مکـەروو جـە ئانـەی هەکە نەتاوات سەبرش سەر بگیْری﴿٧٨﴾ گەمیەکە هەکە عەیبدارم کـەرڎ هینو چنڎ هەژاریْوی بیْ جە بەحرەنە هەرمانە کەریْنیْ جـا منـیچ گـەرەکم عەیبـدار(سـەقەت)ش بکەروو چونکە پادشیْوە شوْنیشاوە بیْ ئاڎ گرڎ کەشتیْو بە زوْر زوْت کـەریْ﴿٧٩﴾ بـەڵام کوڕەکـەیچ ئـەڎا و تاتـەش ئیمانـداریْ بیْنـیْ خـەمابیْماننوْشـا و ناڕەحەتیْـشا بکـەروْ بـەهوْو سەرکەشـیی و کوفریـشوْ﴿٨٠﴾ گـەرەکمابیْ پەروەرڎگارشـا جیـای ئـاڎی یوْتـەری پاکتـەر و بەزەییدارتەرشـا پەنـە ببەخـشوْ﴿٨١﴾ دیوارەکـەیچ هینـو دویْ زاڕوْڵـە(کـوڕە) هـەتیما بـیْ چـا شـارنە گەنجینیْوەشـابیْ چیْرشنە و تاتەشا پیاخاس بیْ جا پەروەرڎگارت گەرەکش بیْ بیـاوا هـەڕەتو گوْرەبییەیـشا و پیْسە ڕەحمەتیْوە جە پەروەرڎگاریتوْ گەنجینەکەیشا بەر بارانیْ، من ئا هەرمانیْمە جە ویْموْ نەکەرڎیْ،ئانە تابیْڵو ئا چیْوانە هەکە توْ نەتاوات سەبرشا سـەر بکـەری﴿٨٢﴾ دەربـارەو(زی القرنین) ی پرسـیارت وەنە مکەرا، بواچە برێو جە سەرگوزەشتەو ئاڎیتا ڤیر مارووو(پەی موانووو)﴿٨٣﴾

إِنَّا مَكَّنَّا لَهُۥ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَءَاتَيۡنَٰهُ مِن كُلِّ شَيۡءٖ سَبَبٗا ﴿٨٤﴾ فَأَتۡبَعَ سَبَبًا ﴿٨٥﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا بَلَغَ مَغۡرِبَ ٱلشَّمۡسِ وَجَدَهَا تَغۡرُبُ فِي عَيۡنٍ حَمِئَةٖ وَوَجَدَ عِندَهَا قَوۡمٗاۖ قُلۡنَا يَٰذَا ٱلۡقَرۡنَيۡنِ إِمَّآ أَن تُعَذِّبَ وَإِمَّآ أَن تَتَّخِذَ فِيهِمۡ حُسۡنٗا ﴿٨٦﴾ قَالَ أَمَّا مَن ظَلَمَ فَسَوۡفَ نُعَذِّبُهُۥ ثُمَّ يُرَدُّ إِلَىٰ رَبِّهِۦ فَيُعَذِّبُهُۥ عَذَابٗا نُّكۡرٗا ﴿٨٧﴾ وَأَمَّا مَنۡ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحٗا فَلَهُۥ جَزَآءً ٱلۡحُسۡنَىٰۖ وَسَنَقُولُ لَهُۥ مِنۡ أَمۡرِنَا يُسۡرٗا ﴿٨٨﴾ ثُمَّ أَتۡبَعَ سَبَبًا ﴿٨٩﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا بَلَغَ مَطۡلِعَ ٱلشَّمۡسِ وَجَدَهَا تَطۡلُعُ عَلَىٰ قَوۡمٖ لَّمۡ نَجۡعَل لَّهُم مِّن دُونِهَا سِتۡرٗا ﴿٩٠﴾ كَذَٰلِكَۖ وَقَدۡ أَحَطۡنَا بِمَا لَدَيۡهِ خُبۡرٗا ﴿٩١﴾ ثُمَّ أَتۡبَعَ سَبَبًا ﴿٩٢﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا بَلَغَ بَيۡنَ ٱلسَّدَّيۡنِ وَجَدَ مِن دُونِهِمَا قَوۡمٗا لَّا يَكَادُونَ يَفۡقَهُونَ قَوۡلٗا ﴿٩٣﴾ قَالُواْ يَٰذَا ٱلۡقَرۡنَيۡنِ إِنَّ يَأۡجُوجَ وَمَأۡجُوجَ مُفۡسِدُونَ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَهَلۡ نَجۡعَلُ لَكَ خَرۡجًا عَلَىٰٓ أَن تَجۡعَلَ بَيۡنَنَا وَبَيۡنَهُمۡ سَدّٗا ﴿٩٤﴾ قَالَ مَا مَكَّنِّي فِيهِ رَبِّي خَيۡرٞ فَأَعِينُونِي بِقُوَّةٍ أَجۡعَلۡ بَيۡنَكُمۡ وَبَيۡنَهُمۡ رَدۡمًا ﴿٩٥﴾ ءَاتُونِي زُبَرَ ٱلۡحَدِيدِۖ حَتَّىٰٓ إِذَا سَاوَىٰ بَيۡنَ ٱلصَّدَفَيۡنِ قَالَ ٱنفُخُواْۖ حَتَّىٰٓ إِذَا جَعَلَهُۥ نَارٗا قَالَ ءَاتُونِيٓ أُفۡرِغۡ عَلَيۡهِ قِطۡرٗا ﴿٩٦﴾ فَمَا ٱسۡطَٰعُوٓاْ أَن يَظۡهَرُوهُ وَمَا ٱسۡتَطَٰعُواْ لَهُۥ نَقۡبٗا ﴿٩٧﴾

بەڕاسیی ئێمە جە زەمیننە دەسەڵاتما داپەنە و جە گرڈ چێوێچنە سەبەبما پەی ڕەخسنا﴿٨٤﴾ ئاڈیچ کۆت شۆنەو سەبەبی ﴿٨٥﴾ کۆت ڕا هەتا یاوا وەرنشین پاسەش گنیْ وەرو چەمی دلْ گومیْوی هەرینیْنە منیشوْ و دیش قۆمیْویچ ئینیْ چا مژیوْا، واتما ئەی(زوالقرنین) دلْ ئینیشانە مشیوْم یان عەزاب بڈەی یان خاسەشا چەنی بکەری﴿٨٦﴾ واتش بیْگومان هەرکەس ستەم بکەروْ ئیْمە عەزیەتی خاسش مڈەیمیْ دماییچ مگێڵنیوْوْە پەی لاو پەروەرنیش عەزابیْوی فرە تونـد و سەختش مڈۆنە﴿٨٧﴾ بەڵام هەرکەسیچ ئیمان باوەروْ و هەرمانەی عالە بکەروْ جەزای فرە عالەش پەی هەنە، ئیْمەیچ چێولای قسیْ وەشێش چەنی مکەرمیْ و هەرمانەش سەرۆ سووکە مکەرمیْ﴿٨٨﴾ ئنجا کۆتۆ شۆنۆ سەبەبی﴿٨٩﴾ هەتا یاوا وەرهۆرزیای دیش هۆرمەیوْ(مزیوْ) ملو قۆمیْویرە هەکە جیا چاڈی پەرڈێوما پەی نەکەرڈێنیْ﴿٩٠﴾پا شێوە هەرچی ئاڈ خەبەرش بیْ چەنەش ئێمە بە تەمامیی زانێنمێش﴿٩١﴾ چاڈمای کۆت شۆنەو سەبەبی﴿٩٢﴾ هەتا ۆەختیْ یاۆا بەینو دۆە سەدەکەی(پەنگاوەکا) جە بەینشانە قۆمیْوەش دییْ هەکە خەریك بیْ جە هیچ قسیْۆیْ نەیاۆێنێنە﴿٩٣﴾ واتشا ئەی زوالقرنین بەڕاسیی یاجووج و ماجووج زەمینەنە تۆمو خرابەی مشانا ئایا خەرج و مەسرەفیْوت پەی کۆبکەرمیْوە تا پەنگاویْو(سەدیْو) بەینو ئێمە و ئاڈیشانە دروْس بکەری؟﴿٩٤﴾ واتش ئا تەوانا خوڈای پەروەرڈگاریم پەنە بەخشانا جە زەڕی خاستەرەنە دەی شمە بە قەوەتۆ یارڈیم بڈەیدیْ ۆەربەسیْوی فرە هیْقم بەینتانە دروْس مکەروو﴿٩٥﴾ پارچە ئاسنێم پەی باردیْ، هەتا هەرڈۆیْ لاشانەکێش پەڕیْ کەرڈێوْە، واتش بە مووشەدەمە بدەمندیْ، هەتا گرڈش کەرڈ بە ئێر، واتش مسی ئەوەتاۆیام پەی باردیْ هەتا کەرووش ملشرە﴿٩٦﴾ چاولای ئیْتر یاجووج و ماجووج نەتاواشا بلاسەرش و نەتاواشا دیماندەرش بکەرا﴿٩٧﴾

ربع الحزب ٣١

قَالَ هَٰذَا رَحْمَةٌ مِّن رَّبِّي ۖ فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ رَبِّي جَعَلَهُ دَكَّاءَ ۖ وَكَانَ وَعْدُ رَبِّي حَقًّا ﴿٩٨﴾ ۞ وَتَرَكْنَا بَعْضَهُمْ يَوْمَئِذٍ يَمُوجُ فِي بَعْضٍ ۖ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَجَمَعْنَاهُمْ جَمْعًا ﴿٩٩﴾ وَعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِّلْكَافِرِينَ عَرْضًا ﴿١٠٠﴾ الَّذِينَ كَانَتْ أَعْيُنُهُمْ فِي غِطَاءٍ عَن ذِكْرِي وَكَانُوا لَا يَسْتَطِيعُونَ سَمْعًا ﴿١٠١﴾ أَفَحَسِبَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَن يَتَّخِذُوا عِبَادِي مِن دُونِي أَوْلِيَاءَ ۚ إِنَّا أَعْتَدْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ نُزُلًا ﴿١٠٢﴾ قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُم بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا ﴿١٠٣﴾ الَّذِينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا ﴿١٠٤﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَلِقَائِهِ فَحَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَلَا نُقِيمُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَزْنًا ﴿١٠٥﴾ ذَٰلِكَ جَزَاؤُهُمْ جَهَنَّمُ بِمَا كَفَرُوا وَاتَّخَذُوا آيَاتِي وَرُسُلِي هُزُوًا ﴿١٠٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَانَتْ لَهُمْ جَنَّاتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا ﴿١٠٧﴾ خَالِدِينَ فِيهَا لَا يَبْغُونَ عَنْهَا حِوَلًا ﴿١٠٨﴾ قُل لَّوْ كَانَ الْبَحْرُ مِدَادًا لِّكَلِمَاتِ رَبِّي لَنَفِدَ الْبَحْرُ قَبْلَ أَن تَنفَدَ كَلِمَاتُ رَبِّي وَلَوْ جِئْنَا بِمِثْلِهِ مَدَدًا ﴿١٠٩﴾ قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَاحِدٌ ۖ فَمَن كَانَ يَرْجُو لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا ﴿١١٠﴾

٣٠٤

واتش ئینە رەحمەتێوەن جەپەروەرژگاریمۆ، جا ئەگەر پەروەرژگارم وەعدو تێکدایش بذۆ وورژوهانش مکەرۆ، وەعدو پەروەرژگاریم هەرەقەتینەن﴿٩٨﴾ چا رۆۆ وازما چەنە ئاورژ هەتا پێسە شەپۆلێ تێکەڵێ یوترینی بانێ، جا هەکە فوو کریا(صووریرە) گرژیشا بە تەمامیی کۆ مکەرمێوە﴿٩٩﴾ ئێتر چا رۆنە جەحەنژەمی بە تەمامەتیی بەرمۆزمێ و نیشانەو کافراش مژەیمێ﴿١٠٠﴾ ئانێ هەکە پەرژە کێشیابێ سەرو چەماشارە سەبارەت بە یاژیما و نەتاوێنێ بژنەوا﴿١٠١﴾ ئایا ئانێ کافرێ بیێنێ پاسەش منیارە متاوا عەبدەکام جیای من بکەرا بە دۆسێ ؟ ئێمە بەراسیی جەحەنژما حازر کەرژەن پەی جا و مەنزڵو کافرا﴿١٠٢﴾ بوواچە ئایا هەواڵو ئا کەساتا بژەو پەنە هەکە جە هەرمانەکاشانە زەرەرمەنژتەرین کەسێنێ؟﴿١٠٣﴾ ئانێنێ هەکە گرژو حۆلو تەقەلایشا هەر پەی ژیوای دنیێن و پاسەیچ مزانا کارێوە فرەخاس مکەرا﴿١٠٤﴾ ئا کەسێ ئانێنێ هەکە کافرێ بیێنێ بە ئایەتەکا پەروەرژگاریشا و بە یاوایۆ بە حزوورش، ئێتر هەرمانەکێشا پووچەڵێ مباوە و ئێمەیچ جە رۆ قیامەتینە هیچ نرخ و سەنگێوەشا پەی نمەنیەیمێرە﴿١٠٥﴾ جەزاشا ئانێنە بلانە جەحەنژەم ئینەیچ وەرو ئانەی کافرێ بیێنێ و ئایەتەکێم و پێغەمەرەکێم کەرژێنێشا بە گاڵتەجارێ﴿١٠٦﴾ بێگومان ئانێچە ئیمانشا ئاورژەن و هەرمانێ عالێشا کەرژێنێ بەهەشتەکێ فیردەوسی ماوا و مەنزڵشانە﴿١٠٧﴾ نەمرێنێ چەنەشا گەرەکشان نییەن چەنەشان فارپاوە(بزیاوە)﴿١٠٨﴾ بوواچە ئەگەر دەلیا گرژش مەرەکەف بۆ پەی نویستەی کەلیماتو پەروەرژگاریم دەلیا هاڵی مبۆ وەڵێ ئانەینە کەلیماتێ پەروەرژگاریم هەرادیا تەنانەت ئەگەر ئانژەی تەریچ دەلیا بارمێ پەی کۆمەکیش﴿١٠٩﴾ بوواچە بەراسیی من هەر بەشەرێونا پێسە شمە، ئانژە هەن وەحیەم پەی مەیۆ هەکە بێگومان خوژاو شمە یەک خوژان، جا هەرکەسێو گەرەکشەن بیاوۆ بە دیژارو پەروەرژگاریش با هەرمانەی عالە بکەرۆ و جە عیباژەت کەرژەی پەروەرژگاریشنە هیچ کەس نەکەرۆ بەهامبەش﴿١١٠﴾

سُورَةُ مَرْيَمَ ترتيبها ١٩ آياتها ٩٨

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

كٓهيعٓصٓ ۝١ ذِكْرُ رَحْمَتِ رَبِّكَ عَبْدَهُۥ زَكَرِيَّآ ۝٢ إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُۥ نِدَآءً خَفِيًّا ۝٣ قَالَ رَبِّ إِنِّى وَهَنَ ٱلْعَظْمُ مِنِّى وَٱشْتَعَلَ ٱلرَّأْسُ شَيْبًا وَلَمْ أَكُنۢ بِدُعَآئِكَ رَبِّ شَقِيًّا ۝٤ وَإِنِّى خِفْتُ ٱلْمَوَٰلِىَ مِن وَرَآءِى وَكَانَتِ ٱمْرَأَتِى عَاقِرًا فَهَبْ لِى مِن لَّدُنكَ وَلِيًّا ۝٥ يَرِثُنِى وَيَرِثُ مِنْ ءَالِ يَعْقُوبَ ۖ وَٱجْعَلْهُ رَبِّ رَضِيًّا ۝٦ يَٰزَكَرِيَّآ إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَٰمٍ ٱسْمُهُۥ يَحْيَىٰ لَمْ نَجْعَل لَّهُۥ مِن قَبْلُ سَمِيًّا ۝٧ قَالَ رَبِّ أَنَّىٰ يَكُونُ لِى غُلَٰمٌ وَكَانَتِ ٱمْرَأَتِى عَاقِرًا وَقَدْ بَلَغْتُ مِنَ ٱلْكِبَرِ عِتِيًّا ۝٨ قَالَ كَذَٰلِكَ قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَىَّ هَيِّنٌ وَقَدْ خَلَقْتُكَ مِن قَبْلُ وَلَمْ تَكُ شَيْـًٔا ۝٩ قَالَ رَبِّ ٱجْعَل لِّىٓ ءَايَةً ۚ قَالَ ءَايَتُكَ أَلَّا تُكَلِّمَ ٱلنَّاسَ ثَلَٰثَ لَيَالٍ سَوِيًّا ۝١٠ فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِۦ مِنَ ٱلْمِحْرَابِ فَأَوْحَىٰٓ إِلَيْهِمْ أَن سَبِّحُوا۟ بُكْرَةً وَعَشِيًّا ۝١١

٣٠٥

سوورەتـوْ﴿مـریـەمـە﴾ ی

نەوەڎ و هەشت ئایەتێنە

بەنامۆ خوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

کیْ هـیْ یـیْ عـیْ صـیْ﴿١﴾ باسـو ڕەحمـەتو پەروەرڎگاریتـەن دەربـارەو بەنـڎەو وێـش زەکریا﴿٢﴾ ئانەبیْ چڕیش پەروەرڎگاریش بـە هـاوار وەنەکـەرڎەییێوە پـەنانیی﴿٣﴾ واتـش ئـەی پـەروەرن بەڕاسـیی پێـشێم زایفـیْ بیێنـیْ و سـەرەم گـڕەو پیریـیش گێرتێنـە(چـەرمەیی گێرتـەنرە) مـن هەکـە لالّیانـاوە تـوْ چـێوەلّ ناهومێـڎیم بـە وێمـوْ نەڎیـەن﴿٤﴾ بەڕاسیی مـن خـەم و خەفـەتو کەسـوکاریم جـە دمـای وێـم گێرتـەنارە و ژەنەکێچم نەزۆکە بییە دەی توْ جە لایـەنو وێتـوْ فرزەنـڎێوەم پەنە ببەخشە﴿٥﴾ هـەتا میراسـو مـن و مـیراس جـە نـەوەو یـەعقووبی بـەروْوە، وە ئـەی پـەروەرڎگار بکەرەیـچش بـە یـاگیْ ڕەزامەنڎیی﴿٦﴾ ئـەی زەکـەریا بەڕاسیی ئێمـە مژدەت مـڎەیمیْ پەنـە بـە زاڕۆلّێوە نـامێش یـەحیان چێوەلّ کەسما نەکەرڎەن بە هام نامەش﴿٧﴾ واتش ئـەی پـەروەرڎگار چەنی کوڕم بوْ جە وەختێنـە ژەنەکێم نەزۆکە بیْ و دیارەن منیچ جە پیرییـنە یاوانە حالّەتو پەك کۆتـەی﴿٨﴾ واتـش پـەروەرڎگارو توْ پـا نوْعـە قـەرارش دان، ئـا کـارە لاو منوْ ئاسـانەن و دیـارەن مـن تـوْم خـەلق کـەرڎەنی هەکـە هـیچ نەبییـەنی وەلّتـەر﴿٩﴾ واتـش ئـەی پـەروەرڎگار نیـشانێوەم پـەی بسازنە، واتـش نیـشانێت ئانیْ بوْ هەکـە یـەریْ شـەویْ تـەمامیْ خـەلّك نـەدوْنی﴿١٠﴾ جا جـە میحرابەکەنـە زیـارە پـەی دلْ قوْمەکـەیش ئیشارەتش پەی کەرڎیْ هەکە سەعب و ۏێرەگا تەسبیحاتو خوڎای بکەرانیْ﴿١١﴾

يَٰيَحْيَىٰ خُذِ ٱلْكِتَٰبَ بِقُوَّةٍۖ وَءَاتَيْنَٰهُ ٱلْحُكْمَ صَبِيًّا ﴿١٢﴾ وَحَنَانًا مِّن لَّدُنَّا وَزَكَوٰةًۖ وَكَانَ تَقِيًّا ﴿١٣﴾ وَبَرًّۢا بِوَٰلِدَيْهِ وَلَمْ يَكُن جَبَّارًا عَصِيًّا ﴿١٤﴾ وَسَلَٰمٌ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ وَيَوْمَ يَمُوتُ وَيَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا ﴿١٥﴾ وَٱذْكُرْ فِى ٱلْكِتَٰبِ مَرْيَمَ إِذِ ٱنتَبَذَتْ مِنْ أَهْلِهَا مَكَانًا شَرْقِيًّا ﴿١٦﴾ فَٱتَّخَذَتْ مِن دُونِهِمْ حِجَابًا فَأَرْسَلْنَآ إِلَيْهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا ﴿١٧﴾ قَالَتْ إِنِّىٓ أَعُوذُ بِٱلرَّحْمَٰنِ مِنكَ إِن كُنتَ تَقِيًّا ﴿١٨﴾ قَالَ إِنَّمَآ أَنَا۠ رَسُولُ رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلَٰمًا زَكِيًّا ﴿١٩﴾ قَالَتْ أَنَّىٰ يَكُونُ لِى غُلَٰمٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِى بَشَرٌ وَلَمْ أَكُ بَغِيًّا ﴿٢٠﴾ قَالَ كَذَٰلِكِ قَالَ رَبُّكِ هُوَ عَلَىَّ هَيِّنٌۖ وَلِنَجْعَلَهُۥٓ ءَايَةً لِّلنَّاسِ وَرَحْمَةً مِّنَّاۚ وَكَانَ أَمْرًا مَّقْضِيًّا ﴿٢١﴾ ۞ فَحَمَلَتْهُ فَٱنتَبَذَتْ بِهِۦ مَكَانًا قَصِيًّا ﴿٢٢﴾ فَأَجَآءَهَا ٱلْمَخَاضُ إِلَىٰ جِذْعِ ٱلنَّخْلَةِ قَالَتْ يَٰلَيْتَنِى مِتُّ قَبْلَ هَٰذَا وَكُنتُ نَسْيًا مَّنسِيًّا ﴿٢٣﴾ فَنَادَىٰهَا مِن تَحْتِهَآ أَلَّا تَحْزَنِى قَدْ جَعَلَ رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيًّا ﴿٢٤﴾ وَهُزِّىٓ إِلَيْكِ بِجِذْعِ ٱلنَّخْلَةِ تُسَٰقِطْ عَلَيْكِ رُطَبًا جَنِيًّا ﴿٢٥﴾

٣٠٦

نصف الحزب ٣١

ئه‌ی یه‌حیا کتێبه‌که‌ی تونڎ بگێره، هه‌ر به زاڕۆڵـه‌ییچ حوکمما داپه‌نـه﴿١٢﴾ چـه‌نی سۆزی و پاکیی جه‌لایه‌نو وێماوه و فره‌یچ پارێزکار بی﴿١٣﴾ وه ڕه‌فتار شیرین بی چـه‌نی ئـه‌ڎێش و تاتـه‌یش و که‌سـێوی دڵـڕه‌ق و سـه‌رکه‌ش(یـاخی) نـه‌بی﴿١٤﴾ سلاٚمیچش سه‌ر چا ڕۆه‌نه جه ئه‌ڎێ بی و چـا ڕۆه‌نـه مرۆنـه و چـا ڕۆه‌نـه زینـڎه‌یچ مبـۆوه﴿١٥﴾ جه کتێبنـه(قورئاننـه) باسو مریه‌مێ بارۆ یاڎ، ئانه‌بێ جه که‌سوکاریش جیا بیۆ و جه وه‌رزیای(بیت المقدس)یۆ یاگێوه‌ش په‌ی وێش هۆرۆچنا﴿١٦﴾ به‌ینو وێش و ئاڎیشانه په‌رڎێوش هۆردا، ئێمه‌یچ ڕۆحو وێما(جبرائیل) کیاست پـه‌ی لایش هه‌کـه لوانـه وێنـه‌و پیێـوی تـه‌مامی پـه‌یش﴿١٧﴾ واتـش به‌ڕاسـیی مـن پـه‌نا مگێروو بـه‌خوڎای ڕه‌حمانی چه‌نه‌ت ئه‌گه‌ر پارێز جه خـوڎای مکـه‌ری﴿١٨﴾ واتـش من هه‌رته‌نیا کیانیاو په‌روه‌رنیتنا هه‌تا زاڕۆڵێوی پاکت په‌نه خه‌لاٚت بکه‌روو﴿١٩﴾ واتش زاڕۆڵه‌م چه‌نی مبۆ مـن هـیچ به‌شـه‌رێوه‌م نه‌تـه‌قیان پـۆ و دامنـه پیـسه‌یچ نـه‌بیێنانێ﴿٢٠﴾ واتـش ئانـه قـه‌رارو په‌روه‌رڎگاریتـه‌ن –فـه‌رماواش– ئـا کـاره لاو منـۆ ئاسـانه‌ن پـه‌ی ئێنـه‌ی بکـه‌رمێش بـه ئایـه‌تێوه(موعجیزێو)و ڕه‌حمه‌ت جه ئێمۆ په‌ی خـه‌ڵکی، ئانه قـه‌رارێوه‌ن حوکمش سـه‌ر دریان و بڕیانۆ﴿٢١﴾ له‌مه‌ش –خێرا– پـه‌ڕه بییه پۆشۆ و لوا ڕووه‌و یـاگێوه دووره﴿٢٢﴾ ژانـێ هۆرپێتـه و بـه‌رڎه‌ش پـه‌ی پاڵو ساقو دارخورمێوی واتش وه‌شڵه‌ی وه‌ڵێ ئێنه‌ینه مه‌رڎێ بیێنێ و هه‌ر به‌ته‌مامی جه ویر شیێ بیێنیۆوه﴿٢٣﴾ – زاڕۆڵه‌کـه – جـه چێرشـۆ چڕیه‌ش وه‌نـه: ده‌ی دڵته‌نگـه مه‌بـه پـه‌روه‌رڎگارت وه‌رو ده‌میته‌نه ئانا جۆێوه‌ش جاریـه کـه‌رڎه﴿٢٤﴾ ساقو دارخورماکـه‌ی بگێره و بشۆکنه‌شه‌وه خورمـای تازێ یاوێت مرێزنۆ مله‌ره﴿٢٥﴾

فَكُلِي وَٱشۡرَبِي وَقَرِّي عَيۡنٗاۖ فَإِمَّا تَرَيِنَّ مِنَ ٱلۡبَشَرِ أَحَدٗا فَقُولِيٓ إِنِّي نَذَرۡتُ لِلرَّحۡمَٰنِ صَوۡمٗا فَلَنۡ أُكَلِّمَ ٱلۡيَوۡمَ إِنسِيّٗا ﴿٢٦﴾ فَأَتَتۡ بِهِۦ قَوۡمَهَا تَحۡمِلُهُۥۖ قَالُواْ يَٰمَرۡيَمُ لَقَدۡ جِئۡتِ شَيۡـٔٗا فَرِيّٗا ﴿٢٧﴾ يَٰٓأُخۡتَ هَٰرُونَ مَا كَانَ أَبُوكِ ٱمۡرَأَ سَوۡءٖ وَمَا كَانَتۡ أُمُّكِ بَغِيّٗا ﴿٢٨﴾ فَأَشَارَتۡ إِلَيۡهِۖ قَالُواْ كَيۡفَ نُكَلِّمُ مَن كَانَ فِي ٱلۡمَهۡدِ صَبِيّٗا ﴿٢٩﴾ قَالَ إِنِّي عَبۡدُ ٱللَّهِ ءَاتَىٰنِيَ ٱلۡكِتَٰبَ وَجَعَلَنِي نَبِيّٗا ﴿٣٠﴾ وَجَعَلَنِي مُبَارَكًا أَيۡنَ مَا كُنتُ وَأَوۡصَٰنِي بِٱلصَّلَوٰةِ وَٱلزَّكَوٰةِ مَا دُمۡتُ حَيّٗا ﴿٣١﴾ وَبَرَّۢا بِوَٰلِدَتِي وَلَمۡ يَجۡعَلۡنِي جَبَّارٗا شَقِيّٗا ﴿٣٢﴾ وَٱلسَّلَٰمُ عَلَيَّ يَوۡمَ وُلِدتُّ وَيَوۡمَ أَمُوتُ وَيَوۡمَ أُبۡعَثُ حَيّٗا ﴿٣٣﴾ ذَٰلِكَ عِيسَى ٱبۡنُ مَرۡيَمَۖ قَوۡلَ ٱلۡحَقِّ ٱلَّذِي فِيهِ يَمۡتَرُونَ ﴿٣٤﴾ مَا كَانَ لِلَّهِ أَن يَتَّخِذَ مِن وَلَدٖۖ سُبۡحَٰنَهُۥٓۚ إِذَا قَضَىٰٓ أَمۡرٗا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ﴿٣٥﴾ وَإِنَّ ٱللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمۡ فَٱعۡبُدُوهُۚ هَٰذَا صِرَٰطٞ مُّسۡتَقِيمٞ ﴿٣٦﴾ فَٱخۡتَلَفَ ٱلۡأَحۡزَابُ مِنۢ بَيۡنِهِمۡۖ فَوَيۡلٞ لِّلَّذِينَ كَفَرُواْ مِن مَّشۡهَدِ يَوۡمٍ عَظِيمٍ ﴿٣٧﴾ أَسۡمِعۡ بِهِمۡ وَأَبۡصِرۡ يَوۡمَ يَأۡتُونَنَاۖ لَٰكِنِ ٱلظَّٰلِمُونَ ٱلۡيَوۡمَ فِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٖ ﴿٣٨﴾

ئێتر بوورەرە و بوورەرەوە و هیچ خەمێۆەت نەبۆ، جا هەر بەشەرێۆ مۆینی بواچە – بە ئیشارەت – بەڕاسیی من نەزرەم کەرڎێنە ڕۆچێ بگێروو پەی خوڎای بەزەییمەنڎی ئێتر ئارۆ من چەنی هیچکەسی قسێ نمەکەروو﴿٢٦﴾ مریەمە زاڕۆڵەکەش هۆرگێرت و ئاورڎشۆ پەی لاو قۆمەکاش،واتشا ئەی مریەم بێشك کارێوە فرە ناپەسەنڎت کەرڎەن﴿٢٧﴾ ئەی واڵۆ هاروونی، تاتەت کابرێۆی خراب نەبێ و ئەڎایچت دامنە پیسە نەبێ﴿٢٨﴾ ئیشارەتش کەرڎ پەی زاڕۆڵەکەی، واتشا چەنی قسێ چەنی زاڕۆڵەو دلێ بێشکی بکەرمێ؟﴿٢٩﴾ واتش من بەنڎەو خوڎاینا کتێبش دانا پەنە و کەرڎەناش بە پێغەمەر﴿٣٠﴾ هەر یاگیچنە بوو موبارەکش کەرڎەنا و ئەسپاراناشرە بە نمێ و ڕۆچێ هەتا ئینانا ژیواینە و زینڎەنا﴿٣١﴾ وە وەشڕەفتاربوو چەنی ئەڎێم و نەکەرڎەناش بە کەسێوی زۆرداری بەڎڕەفتار﴿٣٢﴾ وە سلاٚمم سەربۆ چا ڕۆنە جە ئەڎێ بیا و ئا ڕۆە مروونە و ئا ڕۆیچە زینڎە مبووۆ﴿٣٣﴾ عیساو کوڕو مریەمێ ئانەن، قسێ ڕاسەیچ دەربارەش هەر ئانێنە بەلاٚم بە ناهەق دەمەدەمێش سەر مکەرا﴿٣٤﴾ مەگونجیۆ خوڎا کەسی گل بڎۆوە پەی وێش پێسە زاڕۆی، بێگەرڎیی پەی ئاڎی، ئەگەر هەرمانێش گەرەکە بۆ، هەر ئانڎەن بواچۆ بە یەکسەر مبۆ﴿٣٥﴾ بەڕاسیی خوڎا پەروەرنو من و پەروەرنو شمەیچەن دەی پرسدێش، ئینە ڕێوە ڕاسەنە﴿٣٦﴾ حیزبەکێ بەینو وێشانە جیاوازییشا کۆتەنە بەین، دەی هاوار و ناڵە پەی ئانیشا کافرێ بیێ جە دیمەنو ڕۆیوە فرە گۆرەی هەکە مۆیناش﴿٣٧﴾ ئا ڕۆە هەکە مەیانێ پەی لایما ئای دەزگاو ئەژینەی و وینایشا چنڎ قەوەتەن(گۆش سووکێ و چەم تیژێنێ)، بەلاٚم ستەمکارێ چا ڕۆنە ئینێ دلێڕاسەو گومڕاییوە فرە ئاشکراینە﴿٣٨﴾

وَأَنذِرْهُمْ يَوْمَ ٱلْحَسْرَةِ إِذْ قُضِيَ ٱلْأَمْرُ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ وَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ
﴿٣٩﴾ إِنَّا نَحْنُ نَرِثُ ٱلْأَرْضَ وَمَنْ عَلَيْهَا وَإِلَيْنَا يُرْجَعُونَ ﴿٤٠﴾ وَٱذْكُرْ
فِي ٱلْكِتَٰبِ إِبْرَٰهِيمَ إِنَّهُۥ كَانَ صِدِّيقًا نَّبِيًّا ﴿٤١﴾ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ يَٰٓأَبَتِ
لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ وَلَا يُغْنِي عَنكَ شَيْـًٔا ﴿٤٢﴾ يَٰٓأَبَتِ
إِنِّي قَدْ جَآءَنِي مِنَ ٱلْعِلْمِ مَا لَمْ يَأْتِكَ فَٱتَّبِعْنِيٓ أَهْدِكَ صِرَٰطًا
سَوِيًّا ﴿٤٣﴾ يَٰٓأَبَتِ لَا تَعْبُدِ ٱلشَّيْطَٰنَ إِنَّ ٱلشَّيْطَٰنَ كَانَ لِلرَّحْمَٰنِ
عَصِيًّا ﴿٤٤﴾ يَٰٓأَبَتِ إِنِّيٓ أَخَافُ أَن يَمَسَّكَ عَذَابٌ مِّنَ ٱلرَّحْمَٰنِ
فَتَكُونَ لِلشَّيْطَٰنِ وَلِيًّا ﴿٤٥﴾ قَالَ أَرَاغِبٌ أَنتَ عَنْ ءَالِهَتِي
يَٰٓإِبْرَٰهِيمُ لَئِن لَّمْ تَنتَهِ لَأَرْجُمَنَّكَ وَٱهْجُرْنِي مَلِيًّا ﴿٤٦﴾ قَالَ
سَلَٰمٌ عَلَيْكَ سَأَسْتَغْفِرُ لَكَ رَبِّيٓ إِنَّهُۥ كَانَ بِي حَفِيًّا ﴿٤٧﴾
وَأَعْتَزِلُكُمْ وَمَا تَدْعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَأَدْعُوا۟ رَبِّي عَسَىٰٓ أَلَّآ
أَكُونَ بِدُعَآءِ رَبِّي شَقِيًّا ﴿٤٨﴾ فَلَمَّا ٱعْتَزَلَهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِن
دُونِ ٱللَّهِ وَهَبْنَا لَهُۥٓ إِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ وَكُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا ﴿٤٩﴾
وَوَهَبْنَا لَهُم مِّن رَّحْمَتِنَا وَجَعَلْنَا لَهُمْ لِسَانَ صِدْقٍ عَلِيًّا ﴿٥٠﴾
وَٱذْكُرْ فِي ٱلْكِتَٰبِ مُوسَىٰٓ إِنَّهُۥ كَانَ مُخْلَصًا وَكَانَ رَسُولًا نَّبِيًّا ﴿٥١﴾

هاگاذاریۆ ڕۆ ئاخ وداخیشا بکەرۆ وەختیۆ کار جابەجامبۆ و ئاذێ هەر ئینێ حاڵەتو بێ هاگاینە و هەر ئیمان نمارا﴿٣٩﴾ بەڕاسیی ئێمە زەمینی و هەرکەسیچ ئینا سەرشۆ بە ئێرس(میراس) مبەرمێوە و هەر پەی لاو ئێمەیچ مگێلاوە﴿٤٠﴾ جە کتێبەکەینە باسو ئیبراهیمیچ بکەرە، بەڕاسیی ئاذ ڕاسواچ و پێغەممەربێ﴿٤١﴾ ئانەبێ واتش بە تاتەیش ئەی تاتە چی چێوانێو مپرسی نەمژنەوا و نە مووینا و نە هیچ قازانجێوت پەنە میاونا؟﴿٤٢﴾ ئەی تاتەکەم بێشك ئا عیلمە پەی من ئامان پەی تۆ نامان دەی بگنە شۆنیم منیچ مۆزووت سەرو ڕێوێ ڕێکێ وڕاسێ﴿٤٣﴾ ئەی تاتەکەم شەیتانی مەپرسە بەڕاسیی شەیتان جە خوذای بەزەییمەنذی یاخی بی﴿٤٤﴾ ئەی تاتەکەم من مترسوو هەکە عەزابێو جە خوذای ڕەحمانیو یەخێت بگێرۆ و تۆیچ بی بە دۆسو شەیتانی﴿٤٥﴾ واتش ئایا تۆ جە خوذاکاو من بێزارنی ئەی ئیبراهیم ؟ ئەگەر ئینەی کومسا نەکەری تەوەنوارانت مکەروو و لۆە ئێتر بازەم جیا و نەیو﴿٤٦﴾ واتش سلامت وەنەبۆ، چێولای داوا مکەروو پەروەرذگاریم چەنەت وەش بۆ،بەڕاسیی ئاذ چەنی من نەرم ونیانەن﴿٤٧﴾ من جە شمە و چانەی جیای خوذای مپەرسدێش دوور مگنووۆ، هاواریچ ئۆ پەروەرذگاریم مکەروو و ئاذێ مپەرسوو بەشکو بە هاوار کەرذەیم ئۆ پەروەرذگاریم بەدبەخت(ڕەنجەڕۆ) نەبوو﴿٤٨﴾جا وەختێو دوورکۆتۆ چەنەشا و چانەیچە پەرسێنێش جیای خوذای، ئیسحاق و یەعقووبما پەنە خەلات کەرذ و هەر یۆ چاذیشاما کەرذ بەپێغەممەر﴿٤٩﴾ جە بەزەیی وێما پەنەما بەخشیۆ و زوانو خەڵکیما پاسە گێڵنا هەکە بەڕاسیی و ڕاسواچیی و بەرزیی باسشا بکەرا﴿٥٠﴾ جە کتێبەکەنە باسو مووسای بارەۆە یاذ، بەڕاسیی ئاذ پاڵفتە کریابێ و کیانیا و پێغەمەریچ بێ﴿٥١﴾

وَنَٰدَيْنَٰهُ مِن جَانِبِ ٱلطُّورِ ٱلْأَيْمَنِ وَقَرَّبْنَٰهُ نَجِيًّا ﴿٥٢﴾ وَوَهَبْنَا لَهُۥ مِن رَّحْمَتِنَآ أَخَاهُ هَٰرُونَ نَبِيًّا ﴿٥٣﴾ وَٱذْكُرْ فِى ٱلْكِتَٰبِ إِسْمَٰعِيلَ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ صَادِقَ ٱلْوَعْدِ وَكَانَ رَسُولًا نَّبِيًّا ﴿٥٤﴾ وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُۥ بِٱلصَّلَوٰةِ وَٱلزَّكَوٰةِ وَكَانَ عِندَ رَبِّهِۦ مَرْضِيًّا ﴿٥٥﴾ وَٱذْكُرْ فِى ٱلْكِتَٰبِ إِدْرِيسَ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ صِدِّيقًا نَّبِيًّا ﴿٥٦﴾ وَرَفَعْنَٰهُ مَكَانًا عَلِيًّا ﴿٥٧﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ أَنْعَمَ ٱللَّهُ عَلَيْهِم مِّنَ ٱلنَّبِيِّۦنَ مِن ذُرِّيَّةِ ءَادَمَ وَمِمَّنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ وَمِن ذُرِّيَّةِ إِبْرَٰهِيمَ وَإِسْرَٰٓءِيلَ وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَٱجْتَبَيْنَآ ۚ إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتُ ٱلرَّحْمَٰنِ خَرُّوا۟ سُجَّدًا وَبُكِيًّا ۩ ﴿٥٨﴾ ۞ فَخَلَفَ مِنۢ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَٱتَّبَعُوا۟ ٱلشَّهَوَٰتِ ۖ فَسَوْفَ يَلْقَوْنَ غَيًّا ﴿٥٩﴾ إِلَّا مَن تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحًا فَأُو۟لَٰٓئِكَ يَدْخُلُونَ ٱلْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ شَيْـًٔا ﴿٦٠﴾ جَنَّٰتِ عَدْنٍ ٱلَّتِى وَعَدَ ٱلرَّحْمَٰنُ عِبَادَهُۥ بِٱلْغَيْبِ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ وَعْدُهُۥ مَأْتِيًّا ﴿٦١﴾ لَّا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا إِلَّا سَلَٰمًا ۖ وَلَهُمْ رِزْقُهُمْ فِيهَا بُكْرَةً وَعَشِيًّا ﴿٦٢﴾ تِلْكَ ٱلْجَنَّةُ ٱلَّتِى نُورِثُ مِنْ عِبَادِنَا مَن كَانَ تَقِيًّا ﴿٦٣﴾ وَمَا نَتَنَزَّلُ إِلَّا بِأَمْرِ رَبِّكَ ۖ لَهُۥ مَا بَيْنَ أَيْدِينَا وَمَا خَلْفَنَا وَمَا بَيْنَ ذَٰلِكَ ۚ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا ﴿٦٤﴾

٣٠٩

وە جەلای ڕاسو کەشو تووریوٚ چڕیما وەنە و جە وەختو گفتوگوٚ پەنهانییەکەینە نزیکما ۊزتوٚ﴿٥٢﴾ وە بەڕەحمەتو ویٚما هاروونی براش کەرڎما بە پێغەممەر و هامکارش﴿٥٣﴾ جە قورئانەنە یاڎو ئیسماعیلیچ بکەرە، بەڕاسیی ئاڎ گفتو واڎە ڕاس بیٚ و پێغەممەر و ڕەوانە کریاو خوڎای بیٚ﴿٥٤﴾ هەمیشەیچ ئەمرە کەریٚ بە کەسوکاریش نما بکەرا و زەکات بڎانیٚ و لاو پەروەرڎگاریشوٚ یاگیٚ ڕەزامەنڎیی بیٚ﴿٥٥﴾ وە بەرزما کەرڎۆ پەی پاییٚوە(مەقامیٚوە) فرەبەرزی﴿٥٧﴾ ئانیٚ کەسانیٚوەنی خوڎا ناعمەتو ویٚش متیٚ ملەرە جەپێغەممەرا و جە نەوەکاو ئاڎەمی و چانیشا هەکە چەنی نووحی جە کەشتییەکەنە سوارێما کەرڎیٚ و هەم جە نەوەکاو ئیبراهیمی و ئیسماعیلی هیدایەتما دیٚ و هوٚرماچنییٚ، هەروەخت ئایەتەکیٚ خوڎای بەزەییمەنڎی مووانیاوە ملشارە خێرا تلوورە مبەرانیٚ بە گرەۋایوٚ﴿٥٨﴾ دمای ئیٚڎیشا کەسانیٚو کوٚتیٚوٚە شوٚنیشا هەکە نماکیٚشا دیٚ بە زایە و کوٚتیٚ شوٚنوٚ هەبەسەکاشا، دمایی ئانیٚ جەزاو گومڕایی بەروٚکەشا مگیٚروٚ﴿٥٩﴾ بیٚژگە ئانیشا توٚبە مکەرا و هەرمانیٚ عالیٚ مکەرا، ئینیٚ ملانە بەهەشت و هیچ زوڵمیٚوشا وەنە نمەکریوٚ﴿٦٠﴾ بەهەشتەکیٚ عەدنی هەکە خوڎا بەڵیٚنەش دیٚنە بە بەنڎەکاش جە عالەمو غەیبینە، بەڕاسیی وەعدو ئاڎی هەمیشە هەر تاقیق مبوٚ و مەیوٚ﴿٦١﴾ چا بەهەشتانە هیچ گوفتاریٚوی ناوەش نمەژنەوا بیٚژگە سلاٚمی و سەعبو ۊیٚرەگا چاگە ڕزقشا حازرەن﴿٦٢﴾ ئا بەهەشتیٚ ئانیٚنیٚ بە شیٚوەو میراتی مڎەیمیٚشا پا عەبداما هەکە پاریٚزکاریٚ بیٚنیٚ﴿٦٣﴾ ئیٚمە بە ئەمرەو پەروەرڎگاریت نەبوٚ نمەوەزمیٚرە، هەرچی جە ۊیەردەنە بییەنما و هەرچی هەکە چیٚودمای بوٚما و ئانەیچ ئینا بەینشانە گرڎ پەی ئاڎیەن، پەروەرڎگارت هیچ چیٚوییٚوەش جەویر نەشیەن﴿٦٤﴾

رَّبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَٱعْبُدْهُ وَٱصْطَبِرْ لِعِبَٰدَتِهِۦ ۚ هَلْ تَعْلَمُ لَهُۥ سَمِيًّا ﴿٦٥﴾ وَيَقُولُ ٱلْإِنسَٰنُ أَءِذَا مَا مِتُّ لَسَوْفَ أُخْرَجُ حَيًّا ﴿٦٦﴾ أَوَلَا يَذْكُرُ ٱلْإِنسَٰنُ أَنَّا خَلَقْنَٰهُ مِن قَبْلُ وَلَمْ يَكُ شَيْـًٔا ﴿٦٧﴾ فَوَرَبِّكَ لَنَحْشُرَنَّهُمْ وَٱلشَّيَٰطِينَ ثُمَّ لَنُحْضِرَنَّهُمْ حَوْلَ جَهَنَّمَ جِثِيًّا ﴿٦٨﴾ ثُمَّ لَنَنزِعَنَّ مِن كُلِّ شِيعَةٍ أَيُّهُمْ أَشَدُّ عَلَى ٱلرَّحْمَٰنِ عِتِيًّا ﴿٦٩﴾ ثُمَّ لَنَحْنُ أَعْلَمُ بِٱلَّذِينَ هُمْ أَوْلَىٰ بِهَا صِلِيًّا ﴿٧٠﴾ وَإِن مِّنكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا ۚ كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ حَتْمًا مَّقْضِيًّا ﴿٧١﴾ ثُمَّ نُنَجِّى ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوا۟ وَّنَذَرُ ٱلظَّٰلِمِينَ فِيهَا جِثِيًّا ﴿٧٢﴾ وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتُنَا بَيِّنَٰتٍ قَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لِلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَىُّ ٱلْفَرِيقَيْنِ خَيْرٌ مَّقَامًا وَأَحْسَنُ نَدِيًّا ﴿٧٣﴾ وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّن قَرْنٍ هُمْ أَحْسَنُ أَثَٰثًا وَرِءْيًا ﴿٧٤﴾ قُلْ مَن كَانَ فِى ٱلضَّلَٰلَةِ فَلْيَمْدُدْ لَهُ ٱلرَّحْمَٰنُ مَدًّا ۚ حَتَّىٰٓ إِذَا رَأَوْا۟ مَا يُوعَدُونَ إِمَّا ٱلْعَذَابَ وَإِمَّا ٱلسَّاعَةَ فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ شَرٌّ مَّكَانًا وَأَضْعَفُ جُندًا ﴿٧٥﴾ وَيَزِيدُ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ٱهْتَدَوْا۟ هُدًى ۗ وَٱلْبَٰقِيَٰتُ ٱلصَّٰلِحَٰتُ خَيْرٌ عِندَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ مَّرَدًّا ﴿٧٦﴾

٣١٠

ئا زاتە پەروەرڎگارو ئاسمانەکا و زەمینی و ئانەیچنە ئینا بەینشانە، دەی پەرسەش و جە پرسایشنە ویْ گیربە،ئایا کەسیٚ شکە مبەری هام نامەش بوْ؟﴿٦٥﴾ ئینسان ماچوْنەیچ: ئایا هەکە مەرڎانیْ هەر بەڕاسیی بە زینڎەیی بەر مەوو؟﴿٦٦﴾ ئەی ئانە چی ئینسان ئانەی نماروْوە ویر هەکە ئێمە ئاڎما خەلق کەرڎ؟ خوْ وەڵتەر ئاڎ هیچ نەبیْ﴿٦٧﴾ قەسەم بەپەروەرنیت ئاڎیشا و شەیتانەکا کوْمکەرمێوە دمایی گرڎیشا دوٚرو جەحەنڎمینە حازریْ مکەرمێنە و مارمێشا چوْکێرە﴿٦٨﴾ چوٚڎمای جە هەر دەسە و کوْمەڵێوی ئانەیشا هەکە فرە بە ڕەقیی وەراوەرو خوڎای ڕەحمانی یاخی بییەن بەرمارمێنە﴿٦٩﴾ دمایی ئێمە فرەخاس مزانمیْ و هاگاڎارێنمیْ پانیشا هەکە کامێشا زیاتەر لایێقێنیْ زووتەر بوٚزیانە دلیْ ئێرو جەحەنڎەمی﴿٧٠﴾ شمە کەستا نییەن هەکە نەویەروْ سەرو جەحەنڎەمینە(یان ملێش پەی نەکێشوْ) ئی حاڵەتە چێویٚ قەرار دریان جەلایەنو پەروەرنیتوْ و تازە بڕیانوٚ﴿٧١﴾ دمایی ئانیشا نەجات مڎەیمیْ هەکە پارێزشا کەرڎەن و ستەمکارەکایچ بە چوْکێوە مازمێوە چەنەش﴿٧٢﴾ وەختێو ئایەتەکێما بە ڕوْشنیی موانیاوە ملشارە، ئانیْ هەکە کافریْ بێنیْ پانیشا هەکە ئیمانشا ئاورڎەن ماچانیْ دەی کام چی دوٚە دەسەیە پایە و جاوڕاش وەشەن و سیما و مەجلێسش زەریف و خاسەن؟﴿٧٣﴾ ئێمە چنڎەها نەتەبێما ؤەڵیْ ئێڎیشانە قڕیْ کەرڎیْ هەکە چێڎیشا کەلوپەل و شکلٚ و دیمەنشا خاستەر بیْ﴿٧٤﴾ بواچە ئانە ئینا گومڕایینە با هەر خوڎای ڕەحمان وورینیش بڎوْ و بازوْشەوە، هەتا ئا وەختە هەکە ئا هەڕەشیْ وەنەشا مکریا بوویناشا، یان عەزابو دنییٚ یان بەرپابییەی قیامەتی،چوٚڎمای مزانانیْ کیْ یاگێش خرابە و ناوەشەنە و کیْ سەربازێش زایفێنیْ﴿٧٥﴾ ئانێچە ڕاو هیدایەتیشا گێرتێنە خوڎا هیدایەتشا زیاڎ مکەروْ،ئا هەرمانە عالێچە هەکە مەناوە لاو پەروەرڎگاریتوٚ سەوابشا خاستەرەن و سەرئەنجامیچشا خێرەش فرەتەرەنە﴿٧٦﴾

أَفَرَءَيْتَ ٱلَّذِى كَفَرَ بِـَٔايَٰتِنَا وَقَالَ لَأُوتَيَنَّ مَالًا وَوَلَدًا ﴿٧٧﴾ أَطَّلَعَ ٱلْغَيْبَ أَمِ ٱتَّخَذَ عِندَ ٱلرَّحْمَٰنِ عَهْدًا ﴿٧٨﴾ كَلَّا ۚ سَنَكْتُبُ مَا يَقُولُ وَنَمُدُّ لَهُۥ مِنَ ٱلْعَذَابِ مَدًّا ﴿٧٩﴾ وَنَرِثُهُۥ مَا يَقُولُ وَيَأْتِينَا فَرْدًا ﴿٨٠﴾ وَٱتَّخَذُوا۟ مِن دُونِ ٱللَّهِ ءَالِهَةً لِّيَكُونُوا۟ لَهُمْ عِزًّا ﴿٨١﴾ كَلَّا ۚ سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُونُونَ عَلَيْهِمْ ضِدًّا ﴿٨٢﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّآ أَرْسَلْنَا ٱلشَّيَٰطِينَ عَلَى ٱلْكَٰفِرِينَ تَؤُزُّهُمْ أَزًّا ﴿٨٣﴾ فَلَا تَعْجَلْ عَلَيْهِمْ ۖ إِنَّمَا نَعُدُّ لَهُمْ عَدًّا ﴿٨٤﴾ يَوْمَ نَحْشُرُ ٱلْمُتَّقِينَ إِلَى ٱلرَّحْمَٰنِ وَفْدًا ﴿٨٥﴾ وَنَسُوقُ ٱلْمُجْرِمِينَ إِلَىٰ جَهَنَّمَ وِرْدًا ﴿٨٦﴾ لَّا يَمْلِكُونَ ٱلشَّفَٰعَةَ إِلَّا مَنِ ٱتَّخَذَ عِندَ ٱلرَّحْمَٰنِ عَهْدًا ﴿٨٧﴾ وَقَالُوا۟ ٱتَّخَذَ ٱلرَّحْمَٰنُ وَلَدًا ﴿٨٨﴾ لَّقَدْ جِئْتُمْ شَيْـًٔا إِدًّا ﴿٨٩﴾ تَكَادُ ٱلسَّمَٰوَٰتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ وَتَنشَقُّ ٱلْأَرْضُ وَتَخِرُّ ٱلْجِبَالُ هَدًّا ﴿٩٠﴾ أَن دَعَوْا۟ لِلرَّحْمَٰنِ وَلَدًا ﴿٩١﴾ وَمَا يَنۢبَغِى لِلرَّحْمَٰنِ أَن يَتَّخِذَ وَلَدًا ﴿٩٢﴾ إِن كُلُّ مَن فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ إِلَّآ ءَاتِى ٱلرَّحْمَٰنِ عَبْدًا ﴿٩٣﴾ لَّقَدْ أَحْصَىٰهُمْ وَعَدَّهُمْ عَدًّا ﴿٩٤﴾ وَكُلُّهُمْ ءَاتِيهِ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ فَرْدًا ﴿٩٥﴾

ئایا ئا كه‌سته دی هه‌كه به ئایه‌ته‌كاو ئێمه كافر بی و واتش بێشك من مالْ و زارۆم په‌نه مڎریۆ﴿٧٧﴾ ئاخۆ به‌ڵه‌ڎو غه‌یبی بییه‌ن یان به‌ڵێنه(وه‌عد) ش جه خوڎای ڕه‌حمانی هۆرگێرته‌ن؟﴿٧٨﴾ نه‌خێر، ئانه ئاڎ ماچۆش چۆڎمای منویسمێش و عه‌زابیچش یۆ سه‌رو یۆی په‌ی درێژ مكه‌رمێوه﴿٧٩﴾ هه‌رچیچ مواچۆ به میرات چه‌نه‌ش مسانمێ و وێچش به ته‌نیا مێوه لاما﴿٨٠﴾ ئاڎێ جیای خوڎای چێوێ ته‌رشا كه‌رڎێ بێنێ به خوڎاو وێشا هه‌تا ببانێ به مایۆ ده‌سه‌ڵاتیشا﴿٨١﴾ نه‌خێر، ئا چێوه پرسیێ حه‌شا جه پرسای ئاڎیشا مكه‌را و مباوه به مێملێ(دژێ) سه‌رشاوه﴿٨٢﴾ ئایا نمه‌وینی هه‌كه ئێمه به‌ڕاسیی شه‌یتانه‌كاما مكیانمێ په‌ی سه‌رو كافره‌كا هه‌تا به گه‌رمیی هانیشا بڎا په‌ی خرابه‌ی؟﴿٨٣﴾ ده‌ی په‌له‌شا چه‌نی مه‌كه‌ره بێگومان ئێمه فره به وورڎیی هه‌رمانه‌كاشا مژمارمێنه﴿٨٤﴾ ڕۆێو مه‌یۆ ئێمه ده‌سه‌ده‌سه پارێزكارا كۆ مكه‌رمێوه و مبه‌رمێشا په‌ی لاو خوڎای﴿٨٥﴾ تاوانباره‌كایچ به ته‌ژنه مڎه‌یمێنه ۋه‌ر په‌ی جه‌حه‌نه‌ڎه‌می پێسه ئاژه‌ڵ بڎه‌ینه ۋه‌ر﴿٨٦﴾ ئانێ تكاشا په‌ی نمه‌كریۆ و تكاكارشا نییه‌ن مه‌گه‌ر كه‌سێو هه‌كه خوڎای به‌ڵێنه دابۆ په‌نه﴿٨٧﴾ وه مواچا خوڎا ڕۆڵه‌ش په‌ی وێش نیانره﴿٨٨﴾ بێشك چێوێوی فره ناپه‌سه‌نڎتا ئارڎنه‌نه كایه﴿٨٩﴾ جه وه‌رو ناپه‌سه‌نڎییش خه‌ریكا ئاسمانه‌كێ لت لتێ بانێ و زه‌مین شه‌ق ببه‌رۆ و كه‌شه‌كێ وورڎێ و هانێ ببانێ و به ئه‌ره‌شنیای بشنیاره﴿٩٠﴾ ئاخر ئانێ لافو بییه‌ی زارۆڵه‌ی مڎاوه‌نه‌په‌ی خوڎای﴿٩١﴾ ئاخر نمه‌بۆ و نمه‌گونجیۆ هه‌كه خوڎا زارۆ بنیۆره په‌ی وێش﴿٩٢﴾ هیچ كه‌سێو نییه‌ن جه ئاسمانه‌كا و جه زه‌میننه هه‌كه به گه‌رڎه‌نكه‌چیی نه‌یۆ په‌ی لاو خوڎای پێسه عه‌بدی﴿٩٣﴾ دیاره‌ن سه‌رنه‌ژمارێش كه‌رڎێنێ و به ئه‌ژماره‌یچ ئه‌ژمارێنێش﴿٩٤﴾ جه ڕۆ قیامه‌تیچنه گرڎو ئاخه‌ڵكیه یووه یووه‌ی مه‌یانێوه په‌ی لایش﴿٩٥﴾

إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ سَيَجۡعَلُ لَهُمُ ٱلرَّحۡمَٰنُ وُدّٗا ﴿٩٦﴾ فَإِنَّمَا يَسَّرۡنَٰهُ بِلِسَانِكَ لِتُبَشِّرَ بِهِ ٱلۡمُتَّقِينَ وَتُنذِرَ بِهِۦ قَوۡمٗا لُّدّٗا ﴿٩٧﴾ وَكَمۡ أَهۡلَكۡنَا قَبۡلَهُم مِّن قَرۡنٍ هَلۡ تُحِسُّ مِنۡهُم مِّنۡ أَحَدٍ أَوۡ تَسۡمَعُ لَهُمۡ رِكۡزَۢا ﴿٩٨﴾

سُورَةُ طه

ترتيبها ٢٠ — آياتها ١٣٥

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

طه ﴿١﴾ مَآ أَنزَلۡنَا عَلَيۡكَ ٱلۡقُرۡءَانَ لِتَشۡقَىٰٓ ﴿٢﴾ إِلَّا تَذۡكِرَةٗ لِّمَن يَخۡشَىٰ ﴿٣﴾ تَنزِيلٗا مِّمَّنۡ خَلَقَ ٱلۡأَرۡضَ وَٱلسَّمَٰوَٰتِ ٱلۡعُلَى ﴿٤﴾ ٱلرَّحۡمَٰنُ عَلَى ٱلۡعَرۡشِ ٱسۡتَوَىٰ ﴿٥﴾ لَهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَا وَمَا تَحۡتَ ٱلثَّرَىٰ ﴿٦﴾ وَإِن تَجۡهَرۡ بِٱلۡقَوۡلِ فَإِنَّهُۥ يَعۡلَمُ ٱلسِّرَّ وَأَخۡفَى ﴿٧﴾ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ لَهُ ٱلۡأَسۡمَآءُ ٱلۡحُسۡنَىٰ ﴿٨﴾ وَهَلۡ أَتَىٰكَ حَدِيثُ مُوسَىٰٓ ﴿٩﴾ إِذۡ رَءَا نَارٗا فَقَالَ لِأَهۡلِهِ ٱمۡكُثُوٓاْ إِنِّيٓ ءَانَسۡتُ نَارٗا لَّعَلِّيٓ ءَاتِيكُم مِّنۡهَا بِقَبَسٍ أَوۡ أَجِدُ عَلَى ٱلنَّارِ هُدٗى ﴿١٠﴾ فَلَمَّآ أَتَىٰهَا نُودِيَ يَٰمُوسَىٰٓ ﴿١١﴾ إِنِّيٓ أَنَا۠ رَبُّكَ فَٱخۡلَعۡ نَعۡلَيۡكَ إِنَّكَ بِٱلۡوَادِ ٱلۡمُقَدَّسِ طُوٗى ﴿١٢﴾

٣١٢

الحزب ٣٢

بەڕاسیی ئانیْ ئیمانشا ئاورڎەن و هەرمانیْ عالیْشا کەرڎیْنیْ خوڎا وەشەویسییشا ۆزۆنە دلیْ دلاْ ﴿٩٦﴾ ئیْمە ئی قورعانما بە زوانو تۆ ئاسان کەرڎ هەتا موژدەش پەنە بڎەی بە پاریْزکارا و قۆمیْوە نەگریسش پەنە هاگاڎاریْ بکەریۆ ﴿٩٧﴾ ئیْمە ۆەڵیْ ئیْڎیشانە چنڎان قۆمیْما دلیْنە بەرڎیْ ئایا تۆ هەس مکەری یۆشا مەنەبۆ یان وورتەشا مژنەوینە ؟﴿٩٨﴾

سوورەتۆ﴿تەها﴾ ی

سەڎ و سی و پەنج ئایەتیْنە

بە نامۆ خوڎای بەزەبییمەنڎی ڕەحمینی

تیْ، هیْ﴿١﴾ ئیْمە قورئانما پەی ئانەی نەوەزنانرە سەرت ناڕەحەت بی﴿٢﴾ هەرئانڎەن هەکە بۆ بە ویرئەوە ووزیْ پەی ئا کەسیە هەکە جە خوڎای متەرسۆ﴿٣﴾ قورئان جە لایەنو زاتیْوە وەزنیانرە هەکە زەمین و ئاسمانە بەرزەکیْش خولوقنیْنیْ﴿٤﴾ خوڎای بەزەبییمەنڎ سەرو تەختو حوکمیۆ مدرا و مەرزیارە﴿٥﴾ هەرچی ئینا جە ئاسمانەکا و جە زەمینەنە و جە بەینشانە و چیْرو خاکینە هینو ئاڎین﴿٦﴾ خۆ ئەگەر بە ئاشکرا قسیْ بکەری بیْگومان ئاڎ بە پەنهانیی و پەنهانییتەریچ مزانۆنە﴿٧﴾ خوڎا زاتیْۆەن جگە چاڎی خوڎایتەر نییەن، نامیْ پاکیْ و زەریفیْش هەنیْ﴿٨﴾ ئایا هەواڵو سەرگوزەشتەو مووسایت پەی ئامان؟﴿٩﴾ ئانەبیْ ئایریْوەش دی، بە خیْزانە کەیش واتش شمە چیْگەنە بمەنڎیْوە بەڕاسیی من ئیْریْوەم کەرڎۆ چەم با بلوو بەشکوم سەرە چڵۆسکیْوەتا پەی باروو چەنەش یان لاو ئیْرەکەینە ڕانماییْوەم دەس بگنۆ﴿١٠﴾ وەختیْو ئامای پەی لاو ئیْرەکەی چرپاش وەنە: ئەی مووسا﴿١١﴾ بیْگومان من پەروەرڎگارتنا پاڵاْیەکات بووەژە، بیْگومان تۆ ئینای دەرەی موبارەکو(تۆای) نە﴿١٢﴾

وَأَنَا ٱخۡتَرۡتُكَ فَٱسۡتَمِعۡ لِمَا يُوحَىٰٓ ﴿١٣﴾ إِنَّنِيٓ أَنَا ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنَا۠
فَٱعۡبُدۡنِي وَأَقِمِ ٱلصَّلَوٰةَ لِذِكۡرِيٓ ﴿١٤﴾ إِنَّ ٱلسَّاعَةَ ءَاتِيَةٌ
أَكَادُ أُخۡفِيهَا لِتُجۡزَىٰ كُلُّ نَفۡسِۭ بِمَا تَسۡعَىٰ ﴿١٥﴾ فَلَا يَصُدَّنَّكَ
عَنۡهَا مَن لَّا يُؤۡمِنُ بِهَا وَٱتَّبَعَ هَوَىٰهُ فَتَرۡدَىٰ ﴿١٦﴾ وَمَا تِلۡكَ
بِيَمِينِكَ يَٰمُوسَىٰ ﴿١٧﴾ قَالَ هِيَ عَصَايَ أَتَوَكَّؤُاْ عَلَيۡهَا
وَأَهُشُّ بِهَا عَلَىٰ غَنَمِي وَلِيَ فِيهَا مَـَٔارِبُ أُخۡرَىٰ ﴿١٨﴾ قَالَ أَلۡقِهَا
يَٰمُوسَىٰ ﴿١٩﴾ فَأَلۡقَىٰهَا فَإِذَا هِيَ حَيَّةٞ تَسۡعَىٰ ﴿٢٠﴾ قَالَ خُذۡهَا
وَلَا تَخَفۡۖ سَنُعِيدُهَا سِيرَتَهَا ٱلۡأُولَىٰ ﴿٢١﴾ وَٱضۡمُمۡ يَدَكَ
إِلَىٰ جَنَاحِكَ تَخۡرُجۡ بَيۡضَآءَ مِنۡ غَيۡرِ سُوٓءٍ ءَايَةً أُخۡرَىٰ ﴿٢٢﴾ لِنُرِيَكَ
مِنۡ ءَايَٰتِنَا ٱلۡكُبۡرَى ﴿٢٣﴾ ٱذۡهَبۡ إِلَىٰ فِرۡعَوۡنَ إِنَّهُۥ طَغَىٰ ﴿٢٤﴾ قَالَ
رَبِّ ٱشۡرَحۡ لِي صَدۡرِي ﴿٢٥﴾ وَيَسِّرۡ لِيٓ أَمۡرِي ﴿٢٦﴾ وَٱحۡلُلۡ عُقۡدَةٗ مِّن
لِّسَانِي ﴿٢٧﴾ يَفۡقَهُواْ قَوۡلِي ﴿٢٨﴾ وَٱجۡعَل لِّي وَزِيرٗا مِّنۡ أَهۡلِي ﴿٢٩﴾ هَٰرُونَ
أَخِي ﴿٣٠﴾ ٱشۡدُدۡ بِهِۦٓ أَزۡرِي ﴿٣١﴾ وَأَشۡرِكۡهُ فِيٓ أَمۡرِي ﴿٣٢﴾ كَيۡ نُسَبِّحَكَ
كَثِيرٗا ﴿٣٣﴾ وَنَذۡكُرَكَ كَثِيرًا ﴿٣٤﴾ إِنَّكَ كُنتَ بِنَا بَصِيرٗا ﴿٣٥﴾ قَالَ قَدۡ
أُوتِيتَ سُؤۡلَكَ يَٰمُوسَىٰ ﴿٣٦﴾ وَلَقَدۡ مَنَنَّا عَلَيۡكَ مَرَّةً أُخۡرَىٰٓ ﴿٣٧﴾

٣١٣

من هۆریچم ۋچنانی دەی گۆش بگێرە پەی ئانەی بە نیگا پەیت مەیۆ﴿١٣﴾ بەبێشك من خوڎانا بێژگە جە من خوڎایتەر نییەن دەی بپەرسەم و نمام پەی بکەرە تا هەر جە یاڎت بوو﴿١٤﴾ بێگومان قیامەت ئینا ڕاوە خەریکنا مشارووشۆ هەتا گرڎکەس بەپاو حول و تەقەلایش عێوەزا بدریۆوە﴿١٥﴾ نازی ئا کەسە هەکە ئیمانش بە قیامەتی نییەن و کۆتەن شۆنو هەبەسیش ڕاگێریت بکەرۆ چەنەش چونکە پانەی دلێنە مشی﴿١٦﴾ ئەی مووسا ئانە چێشەن دەسیی ڕاستۆ؟﴿١٧﴾ واتش ئانە عاساکێمەنە وێم مڎەو ملشرە و گەڵاش پەنە مڕێزنوورە پەی مەیەکام و چنڎ مەبەسێوی تەرێچم پەنەش هەنێ﴿١٨﴾ واتش ئاڎەی فڕەش بڎە ئەی مووسا﴿١٩﴾ فڕەش دا یەکسەر بییە بەمار و کۆتە ژڵێۆیای﴿٢٠﴾ واتش هۆرش بگێرۆ و مەتەرسە، کەرمێشەۋە پێسەو ئۆساو وێش﴿٢١﴾ دەست بە قووجیایی ۋزە باخەڵەت بە ڕەنگەی چەرمێ و بەبێ عەزیەت بەرمەیۆوە ئینەیچە نیشانێوە تەرەنە﴿٢٢﴾ هەتا بڕێو جە موعجیزە گۆرەکاما نیشانەت بڎەیمێ﴿٢٣﴾ لوە(بلە) پەی لاو فیرعەونی بێگومان سەرکەش و یاخی بییەن﴿٢٤﴾ واتش ئەی پەروەرڎگار سینەم فراوان بکەرە﴿٢٥﴾ هەرمانەم پەی ئاسان بکەرە﴿٢٦﴾ لکێوە ئینا زوانمەنە بکەرەشەۋە﴿٢٧﴾ پەی ئینەی جە قسام بیاۋانە﴿٢٨﴾ جە کەسوکارو وێم یارڎیڎەرێوم پەی بسازنە﴿٢٩﴾ با هاروونی برام بۆ﴿٣٠﴾ پەشتیم قایمە بکەرە پەنەش﴿٣١﴾ تا جە هەرمانەکێمەنە بەشدارش بکەروو﴿٣٢﴾ هەتا تەسبیحاتت فرە بکەرمێ﴿٣٣﴾ فرەیچ یاڎت بکەرمێ﴿٣٤﴾ بەڕاسیی تۆ هەمیشە بە حاڵو ئێمە وینا بییەنی﴿٣٥﴾ واتش بێشك داواکێت پەسەنڎێنێ و پەنەت دریێ ئەی مووسا﴿٣٦﴾ بێشك ئێمە جارێوی تەریچ منەتەما نیێنە سەرو تۆ﴿٣٧﴾

إِذْ أَوْحَيْنَآ إِلَىٰٓ أُمِّكَ مَا يُوحَىٰٓ ﴿٣٨﴾ أَنِ ٱقْذِفِيهِ فِى ٱلتَّابُوتِ فَٱقْذِفِيهِ فِى ٱلْيَمِّ فَلْيُلْقِهِ ٱلْيَمُّ بِٱلسَّاحِلِ يَأْخُذْهُ عَدُوٌّ لِّى وَعَدُوٌّ لَّهُۥ ۚ وَأَلْقَيْتُ عَلَيْكَ مَحَبَّةً مِّنِّى وَلِتُصْنَعَ عَلَىٰ عَيْنِىٓ ﴿٣٩﴾ إِذْ تَمْشِىٓ أُخْتُكَ فَتَقُولُ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ مَن يَكْفُلُهُۥ ۖ فَرَجَعْنَٰكَ إِلَىٰٓ أُمِّكَ كَىْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ ۚ وَقَتَلْتَ نَفْسًا فَنَجَّيْنَٰكَ مِنَ ٱلْغَمِّ وَفَتَنَّٰكَ فُتُونًا ۚ فَلَبِثْتَ سِنِينَ فِىٓ أَهْلِ مَدْيَنَ ثُمَّ جِئْتَ عَلَىٰ قَدَرٍ يَٰمُوسَىٰ ﴿٤٠﴾ وَٱصْطَنَعْتُكَ لِنَفْسِى ﴿٤١﴾ ٱذْهَبْ أَنتَ وَأَخُوكَ بِـَٔايَٰتِى وَلَا تَنِيَا فِى ذِكْرِى ﴿٤٢﴾ ٱذْهَبَآ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُۥ طَغَىٰ ﴿٤٣﴾ فَقُولَا لَهُۥ قَوْلًا لَّيِّنًا لَّعَلَّهُۥ يَتَذَكَّرُ أَوْ يَخْشَىٰ ﴿٤٤﴾ قَالَا رَبَّنَآ إِنَّنَا نَخَافُ أَن يَفْرُطَ عَلَيْنَآ أَوْ أَن يَطْغَىٰ ﴿٤٥﴾ قَالَ لَا تَخَافَآ ۖ إِنَّنِى مَعَكُمَآ أَسْمَعُ وَأَرَىٰ ﴿٤٦﴾ فَأْتِيَاهُ فَقُولَآ إِنَّا رَسُولَا رَبِّكَ فَأَرْسِلْ مَعَنَا بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ وَلَا تُعَذِّبْهُمْ ۖ قَدْ جِئْنَٰكَ بِـَٔايَةٍ مِّن رَّبِّكَ ۖ وَٱلسَّلَٰمُ عَلَىٰ مَنِ ٱتَّبَعَ ٱلْهُدَىٰٓ ﴿٤٧﴾ إِنَّا قَدْ أُوحِىَ إِلَيْنَآ أَنَّ ٱلْعَذَابَ عَلَىٰ مَن كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ﴿٤٨﴾ قَالَ فَمَن رَّبُّكُمَا يَٰمُوسَىٰ ﴿٤٩﴾ قَالَ رَبُّنَا ٱلَّذِىٓ أَعْطَىٰ كُلَّ شَىْءٍ خَلْقَهُۥ ثُمَّ هَدَىٰ ﴿٥٠﴾ قَالَ فَمَا بَالُ ٱلْقُرُونِ ٱلْأُولَىٰ ﴿٥١﴾

٣١٤

ئانەبیْ ئانە هەکە لازم بیْ بیاڤنیوْ بە ئەڤێت بە نیگا یاڤناما﴿٣٨﴾ هەکە فرەش بڤەنە دلیْ تـابووتیْوی و جـا فـرەش بڤەنـە دلیْ دەلیـای، دەلیـا فـرەش بـڤۆڤە ئـوْ کـەنار دوژمـەنو مـن و دوژمـەنو ئـاڤی بگێروْشـوْ، جە لایەنو منیچوْ وەشەویسییت کریا ملرە هـەتا چـێرو چـەمڤاریی مننـە بیـاوی پەنە﴿٣٩﴾ ئانەبیْ والّەکێت چەنیت ڤیـەریْ –دمـایی لـڤا– واتـش: ئـەریْ گەرەکتانـە کەسێوتا نیشانە بڤەو هەکە وەیش بکەروْ پـەیتا ؟ ئنجا گێلّنایماڤە پـەی لاو ئـەڤێت هـەتا چـەمێش ڕوْشـنیْ بـاوە و خـەم نـەوەروْ،وە کەسـێوەت کوشـت کەچـی نـەجاتما دای و بـە جوْرەها شـێویْ تاقیما کـەرڤیوْ، ئانـەبیْ چنڤان سالّیْ دلیْ خـەلّکو مەدیەنینـە مـەنیوْ ئینجا ئـەی مووسا جە وەختی دیاری کریانە ئامایوْ﴿٤٠﴾ من توْم پەی ویْم دروْس کـەرڤی﴿٤١﴾ دەی ویْت و براکـەت بـە موعجیزەکـاموْ لـوْدیْ(بلـدیْ) و جـە ویروْکەرڤەینـە جـە مـن کەمتەرخـەمیی نەکـەرڤیْ﴿٤٢﴾ بلـدیْ پـەی لاو فێرعـەونی بێـشك ئـاڤ یـاخی ببیـەن﴿٤٣﴾ قسیْ نـەرمێش چـەنی بکەردیْ بەشکو یاداوەری هوْربگێروْ یان بتەرسوْ﴿٤٤﴾ واتشا ئەی پەروەرڤگار بەڕاسیی متـەرسمیْ پەلامارەما بڤوْ یان زیاتەر سەرکەشیی بکەروْ﴿٤٥﴾ واتـش مەتەرسدیْ، بێگومـان من ئینانا چـەنیتا مڤنەڤوونـە و مۆینوونـە﴿٤٦﴾ بلـدیْ لاش ئنجا بواچدیْ ئێمـە هـەرڤوْیما پێغەممـەریْ پـەروەرڤگارو تـوْنمیْ نـەوەو ئیـسرائیلی ئازاڤبکـەرە بـا بـەیوْ چـەنیما و عەزابـشا مـەڤە، بێـشك ئێمـە جـە پـەروەرڤگاریتوْ موعجیزەما ئـاوەرڤەن و پەنـەما هـەن، سلاّمیچ سەرو ئا کەسانە هەکە مگنا شوْنوْ هیدایەتی﴿٤٧﴾ بەڕاسیی ئێمە نیگاما پەی کیانیێنە هەکە عـەزاب پـەی سـەرو ئانیشانە ڕاسیی بە دروْ منیارە و پەشتیش وەنە مکەرا﴿٤٨﴾ واتش پەروەرڤگارو شمە کێن ئـەی مووسا؟﴿٤٩﴾ واتـش پەروەرڤگارما ئا زاتەنە هەکە گرڤ چێوش بە ڕێك وپێکی خـەلق کـەرڤەن و ئنجا ڤزتـەنش سـەرو ڕاو وێش﴿٥٠﴾ واتش ئەی سەرەنجامو نەتەبە وەلّینەکا چێش و چەنینەن؟﴿٥١﴾

قَالَ عِلْمُهَا عِندَ رَبِّي فِي كِتَٰبٖۖ لَّا يَضِلُّ رَبِّي وَلَا يَنسَى ﴿٥٢﴾ ٱلَّذِي جَعَلَ لَكُمُ ٱلۡأَرۡضَ مَهۡدٗا وَسَلَكَ لَكُمۡ فِيهَا سُبُلٗا وَأَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ فَأَخۡرَجۡنَا بِهِۦٓ أَزۡوَٰجٗا مِّن نَّبَاتٖ شَتَّىٰ ﴿٥٣﴾ كُلُواْ وَٱرۡعَوۡاْ أَنۡعَٰمَكُمۡۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّأُوْلِي ٱلنُّهَىٰ ﴿٥٤﴾ ۞ مِنۡهَا خَلَقۡنَٰكُمۡ وَفِيهَا نُعِيدُكُمۡ وَمِنۡهَا نُخۡرِجُكُمۡ تَارَةً أُخۡرَىٰ ﴿٥٥﴾ وَلَقَدۡ أَرَيۡنَٰهُ ءَايَٰتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَأَبَىٰ ﴿٥٦﴾ قَالَ أَجِئۡتَنَا لِتُخۡرِجَنَا مِنۡ أَرۡضِنَا بِسِحۡرِكَ يَٰمُوسَىٰ ﴿٥٧﴾ فَلَنَأۡتِيَنَّكَ بِسِحۡرٖ مِّثۡلِهِۦ فَٱجۡعَلۡ بَيۡنَنَا وَبَيۡنَكَ مَوۡعِدٗا لَّا نُخۡلِفُهُۥ نَحۡنُ وَلَآ أَنتَ مَكَانٗا سُوٗى ﴿٥٨﴾ قَالَ مَوۡعِدُكُمۡ يَوۡمُ ٱلزِّينَةِ وَأَن يُحۡشَرَ ٱلنَّاسُ ضُحٗى ﴿٥٩﴾ فَتَوَلَّىٰ فِرۡعَوۡنُ فَجَمَعَ كَيۡدَهُۥ ثُمَّ أَتَىٰ ﴿٦٠﴾ قَالَ لَهُم مُّوسَىٰ وَيۡلَكُمۡ لَا تَفۡتَرُواْ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبٗا فَيُسۡحِتَكُم بِعَذَابٖۖ وَقَدۡ خَابَ مَنِ ٱفۡتَرَىٰ ﴿٦١﴾ فَتَنَٰزَعُوٓاْ أَمۡرَهُم بَيۡنَهُمۡ وَأَسَرُّواْ ٱلنَّجۡوَىٰ ﴿٦٢﴾ قَالُوٓاْ إِنۡ هَٰذَٰنِ لَسَٰحِرَٰنِ يُرِيدَانِ أَن يُخۡرِجَاكُم مِّنۡ أَرۡضِكُم بِسِحۡرِهِمَا وَيَذۡهَبَا بِطَرِيقَتِكُمُ ٱلۡمُثۡلَىٰ ﴿٦٣﴾ فَأَجۡمِعُواْ كَيۡدَكُمۡ ثُمَّ ٱئۡتُواْ صَفّٗاۚ وَقَدۡ أَفۡلَحَ ٱلۡيَوۡمَ مَنِ ٱسۡتَعۡلَىٰ ﴿٦٤﴾

٣١٥

واتش عیلمو ئانەی ئینا لاو پەروەرنیمۆ جە دلێ کتێبێویەنە، پەروەرنم هەرگیز چێوش گوم نمەبۆ وەنە و ڤیرش نمەشۆڤە﴿٥٢﴾ ئا زاتە هەکە زەمینش کەرڎەن بە چێرەخەر پەیتا و جۆرەها ڕێش چەنە فەراهەم ئاورڎەن پەیتا و جە ئاسمانۆ وارانش وارنان ئنجا چنڎەها جۆرە نەباتێما جە زەمیننە پەی ڕسنێندێ پەنەش ﴿٥٣﴾ بووەردێ و ئاژەڵەکاتا بلەوەڕندێ، بێگومان چانەینە چنڎان ئایەتێ هەنێ پەی هۆشمەنڎەکا﴿٥٤﴾ جە زەمینی خەلقێما کەرڎیدێ و مۆزمێتاوە(مگێڵنمێتاوە) دلێش و جارێوەتەریچ بەرتا مارمێوە چەنەش﴿٥٥﴾ بەبێشك گرڎو ئایەتەکاما نیشانە دا و بە درۆش زانێ و گۆشش نەڎا﴿٥٦﴾ واتش ئەی مووسا ئایا پەی ئانەی ئامانی پەی لایما تا بەسیحرەکەیت چی سەرزەمیننە بزنیماوە؟ ﴿٥٧﴾ دەی ئێمەیچ سیحرێوە چیمنەت پەی مارمێنە، ئاڎەی واڎێو بەینو ئێمە و وێتنە بنیەرە، نەئێمە و نەشمە سەرپێچیش چەنە نەکەرمێ تا جە یاگێۆی ڕێکە و تەختەنە بیاومێ بە یۆترینی ﴿٥٨﴾ مووسا واتش واڎەتا ڕۆ ئەوە ڕازیای بۆ و وەختو چاشتینگای خەڵك جەم بکریۆوە﴿٥٩﴾ فیرعەون هۆرزت ئازتش جیا و فڕوفێڵش جەموجۆر کەرڎ و دمایی ئاما﴿٦٠﴾ مووسای پەنە واتێ هاوار جە شمە ! درۆێ هۆرمەبەسدێ دەمو خوڎایۆ بە عەزابێو ڕیشەتا بەرماڕۆنە و بێشك هەرکەس بۆختانی هۆرببەسۆ ناهومێڎ مبۆ﴿٦١﴾ بەینو وێشانە مقۆمقۆ و جیاوازییشا کۆتەنە و کۆتێ چفەچف﴿٦٢﴾ واتشا بەڕاسیی ئانێ دۆێ سیحربازێنێ گەرەکشانە جە سەرزەمینەکەتانە ئەپا سێحریشا بزناتاوە و ئی ڕا و بەرنامە نموونەییەتا دلێنە ببەرانێ﴿٦٣﴾ جا هەرچی دەسەڵاتێوتا جە سیحر و فێڵەنە هەن جەمش بکەردێ و ئینجا بەڕیز بەیدێ و بگندێ کار، بێگومان ئارۆ هەرکەس سەر بگنۆنە سەرفراز و باڵادەس مبۆ﴿٦٤﴾

قَالُواْ يَٰمُوسَىٰٓ إِمَّآ أَن تُلۡقِيَ وَإِمَّآ أَن نَّكُونَ أَوَّلَ مَنۡ أَلۡقَىٰ ﴿٦٥﴾ قَالَ بَلۡ
أَلۡقُواْۖ فَإِذَا حِبَالُهُمۡ وَعِصِيُّهُمۡ يُخَيَّلُ إِلَيۡهِ مِن سِحۡرِهِمۡ أَنَّهَا
تَسۡعَىٰ ﴿٦٦﴾ فَأَوۡجَسَ فِي نَفۡسِهِۦ خِيفَةٗ مُّوسَىٰ ﴿٦٧﴾ قُلۡنَا لَا تَخَفۡ إِنَّكَ
أَنتَ ٱلۡأَعۡلَىٰ ﴿٦٨﴾ وَأَلۡقِ مَا فِي يَمِينِكَ تَلۡقَفۡ مَا صَنَعُوٓاْۖ إِنَّمَا صَنَعُواْ
كَيۡدُ سَٰحِرٖۖ وَلَا يُفۡلِحُ ٱلسَّاحِرُ حَيۡثُ أَتَىٰ ﴿٦٩﴾ فَأُلۡقِيَ ٱلسَّحَرَةُ سُجَّدٗا
قَالُوٓاْ ءَامَنَّا بِرَبِّ هَٰرُونَ وَمُوسَىٰ ﴿٧٠﴾ قَالَ ءَامَنتُمۡ لَهُۥ قَبۡلَ أَنۡ ءَاذَنَ
لَكُمۡۖ إِنَّهُۥ لَكَبِيرُكُمُ ٱلَّذِي عَلَّمَكُمُ ٱلسِّحۡرَۖ فَلَأُقَطِّعَنَّ أَيۡدِيَكُمۡ
وَأَرۡجُلَكُم مِّنۡ خِلَٰفٖ وَلَأُصَلِّبَنَّكُمۡ فِي جُذُوعِ ٱلنَّخۡلِ وَلَتَعۡلَمُنَّ
أَيُّنَآ أَشَدُّ عَذَابٗا وَأَبۡقَىٰ ﴿٧١﴾ قَالُواْ لَن نُّؤۡثِرَكَ عَلَىٰ مَا جَآءَنَا مِنَ
ٱلۡبَيِّنَٰتِ وَٱلَّذِي فَطَرَنَاۖ فَٱقۡضِ مَآ أَنتَ قَاضٍۖ إِنَّمَا تَقۡضِي هَٰذِهِ
ٱلۡحَيَوٰةَ ٱلدُّنۡيَآ ﴿٧٢﴾ إِنَّآ ءَامَنَّا بِرَبِّنَا لِيَغۡفِرَ لَنَا خَطَٰيَٰنَا وَمَآ أَكۡرَهۡتَنَا
عَلَيۡهِ مِنَ ٱلسِّحۡرِۗ وَٱللَّهُ خَيۡرٞ وَأَبۡقَىٰٓ ﴿٧٣﴾ إِنَّهُۥ مَن يَأۡتِ رَبَّهُۥ مُجۡرِمٗا
فَإِنَّ لَهُۥ جَهَنَّمَ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحۡيَىٰ ﴿٧٤﴾ وَمَن يَأۡتِهِۦ مُؤۡمِنٗا قَدۡ
عَمِلَ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فَأُوْلَٰٓئِكَ لَهُمُ ٱلدَّرَجَٰتُ ٱلۡعُلَىٰ ﴿٧٥﴾ جَنَّٰتُ عَدۡنٖ
تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَاۚ وَذَٰلِكَ جَزَآءُ مَن تَزَكَّىٰ ﴿٧٦﴾

٣١٦

واتشا ئەی مووسا یان تۆ بشانە یان ئێمە ئەوەلْ کەسێ بیمێ بشانمێ﴿٦٥﴾ واتش نەخێر وەڵێنە شمە بشاندێ، کوتوپڕێوەنە مووسا بە واسێتەو سێحرەکەیشاوە پاسە ئێ وەرو چەماش هەکە پەتەکێشا و چۆەکێشا مارێنێ و بە پەلە ژڵێویای ژڵێویا﴿٦٦﴾ مووسا دیش(هەسش کەرڎ) تەرسێوە کۆتێنە دڵێ دەروونیش﴿٦٧﴾ واتما نەتەرسی بێگومان هەرتۆ بەرزتەرنی﴿٦٨﴾ ئانە ئینا دەسی ڕاستۆ بشانەش هەرچیشا کەرڎەن هۆرش ملووشۆ، ئانە ئاڎیشا کەرڎەن پڕوپەلأنتە و سیحربازییەن، سیحربازیچ هەرکۆ بلۆ و هەرچی بکەرۆ هەر سەرکۆتە نمەبۆ﴿٦٩﴾ ئێتر ساحێرەکێ ڕووەرە لوێ و تلوورەشابەرڎ،واتشا ئیمانما ئاورڎ بەپەروەرڎگارو هاروونی و مووسای﴿٧٠﴾ واتش ئیمانتا پەنە ئاورڎ وەڵێ ئانەینە ئیجازەتا بڎەو پەنە؟ بێگومان ئاڎ گۆرەو شمەن و هەرئاڎیچی فێرێ سیحری کەرڎێندێ، شەرتەبۆ دەس و پاتا بە پێچەوانۆ بڕوونە و بە ساقو دارخورمایاوە هۆرتا وازنوو(چوارمێخەتا بکێشوو) و بەڕاسیی مزاندێچ کاممآ عەزابش توندتەرەن و خاستەر مەنۆوە﴿٧١﴾ واتشا هەرگیز ئێمە فەزڵو تۆ نمەڎەیمێ ملو ئا نیشانە ڕۆشنارە هەکە ئامێ پەیما و ملو ئا زاتیرە هەکە خەلقێش کەرڎێنمێ، هەرچیت جە دەس مەیۆ بکەرەش و درێغیی مەکەرە، تۆ ئەوپەڕەکەش متاوی ژیوای دنییما چەنە زەوت بکەری﴿٧٢﴾ ئێمە ئیمانما ئاورڎ بەپەروەرڎگاریما هەتا جە خەتاکاما و چا سیحریە ناچارێت کەرڎیمی سەرش چەنەما وەش بۆنە،خوایچ خاستەرەن و هەمیشە هەر باقیەن﴿٧٣﴾ بەڕاسیی هەرکەس بە کۆڵە گوناحۆ بگێڵۆوە پەی لاو پەروەرڎگاریش بێشك یاگێش جەحەنڎەممەن نەمرۆ چەنەش و نەمژیۆ﴿٧٤﴾ هەرکەسیچ بە ئیمانۆ بگێڵۆوە پەی لایش و هەرمانێ عالێش کەرڎێبا ئانێ پلێ فرە بەرزێشا هەنێ﴿٧٥﴾ بەهەشتێ عەدنی چنڎەها ڕۆخانێ چێرو درەختەکاشارە موویەرا، بە نەمریی چا بەهەشتانە مژیۆا، ئانەیچە جەزاو ئانیشانە هەکە بەدڵ و دەروونپاکیی دنیانە مژیۆا﴿٧٦﴾

وَلَقَدْ أَوْحَيْنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰٓ أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِى فَٱضْرِبْ لَهُمْ طَرِيقًا فِى ٱلْبَحْرِ يَبَسًا لَّا تَخَٰفُ دَرَكًا وَلَا تَخْشَىٰ ﴿٧٧﴾ فَأَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ بِجُنُودِهِۦ فَغَشِيَهُم مِّنَ ٱلْيَمِّ مَا غَشِيَهُمْ ﴿٧٨﴾ وَأَضَلَّ فِرْعَوْنُ قَوْمَهُۥ وَمَا هَدَىٰ ﴿٧٩﴾ يَٰبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ قَدْ أَنجَيْنَٰكُم مِّنْ عَدُوِّكُمْ وَوَٰعَدْنَٰكُمْ جَانِبَ ٱلطُّورِ ٱلْأَيْمَنَ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكُمُ ٱلْمَنَّ وَٱلسَّلْوَىٰ ﴿٨٠﴾ كُلُوا۟ مِن طَيِّبَٰتِ مَا رَزَقْنَٰكُمْ وَلَا تَطْغَوْا۟ فِيهِ فَيَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبِى ۖ وَمَن يَحْلِلْ عَلَيْهِ غَضَبِى فَقَدْ هَوَىٰ ﴿٨١﴾ وَإِنِّى لَغَفَّارٌ لِّمَن تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحًا ثُمَّ ٱهْتَدَىٰ ﴿٨٢﴾ ۞ وَمَآ أَعْجَلَكَ عَن قَوْمِكَ يَٰمُوسَىٰ ﴿٨٣﴾ قَالَ هُمْ أُو۟لَآءِ عَلَىٰٓ أَثَرِى وَعَجِلْتُ إِلَيْكَ رَبِّ لِتَرْضَىٰ ﴿٨٤﴾ قَالَ فَإِنَّا قَدْ فَتَنَّا قَوْمَكَ مِنۢ بَعْدِكَ وَأَضَلَّهُمُ ٱلسَّامِرِىُّ ﴿٨٥﴾ فَرَجَعَ مُوسَىٰٓ إِلَىٰ قَوْمِهِۦ غَضْبَٰنَ أَسِفًا ۚ قَالَ يَٰقَوْمِ أَلَمْ يَعِدْكُمْ رَبُّكُمْ وَعْدًا حَسَنًا ۚ أَفَطَالَ عَلَيْكُمُ ٱلْعَهْدُ أَمْ أَرَدتُّمْ أَن يَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبٌ مِّن رَّبِّكُمْ فَأَخْلَفْتُم مَّوْعِدِى ﴿٨٦﴾ قَالُوا۟ مَآ أَخْلَفْنَا مَوْعِدَكَ بِمَلْكِنَا وَلَٰكِنَّا حُمِّلْنَآ أَوْزَارًا مِّن زِينَةِ ٱلْقَوْمِ فَقَذَفْنَٰهَا فَكَذَٰلِكَ أَلْقَى ٱلسَّامِرِىُّ ﴿٨٧﴾

٣١٧

الجزب ٣٢

بەڕاسیی نیگاما کەرژە پەی مووسای هەکە شەوڕەویی بکەرە بە عەبدەکام هەکە ڕێوە ووشکەشا جە دەلیانە پەی بدەوەنە و خەمو ئانەیت نەبۆ بیاوا پەنەت و نەتەرسی﴿٧٧﴾ فیرعەون بە وێش و نیزامییەکاشۆ کۆت شۆنیشا کوتوپڕ شەپۆلەو ئاوەو دەلیای دێنەوەر و پۆژنێشەرە﴿٧٨﴾ ئێتر فیرعەون قۆمەکەو وێش گومڕێ کەرڎێ و ڕانماییش نەکەرڎێ﴿٧٩﴾ ئەی نەوەو ئیسرائیلی دیارەن ئێمە شمەما دەسو دوژمنەکەیتاوە نەجات دایدێ و بەڵێنەم دایدێ پەنە هەکە جەلای ڕاسو کەشو توریۆ بیاودێ لام و گەزۆ و باڵنڎەو شەلاقەیما وارنێ ملتارە﴿٨٠﴾ دەی چا چێوە پوختا هەکە کەرڎێنێما بە ڕزق پەیتا بووەردێ و سەرکەشییش چەنە مەکەردێ چونکە ئەگەر بکەردێ خەشم و تووڕەییم مەیۆ ملتارە، هەرکەسیچ خەشم وتووڕەییم بگێرۆشەرە ئانە ئێتر کۆتەنرە﴿٨١﴾وە بێشك من فرە جە گوناحی وەش بوو پەی کەسێوی تۆبە بکەرۆ و ئیمان باوەرۆ و هەرمانەی عالە بکەرۆ و ڕاو هیدایەتی بگێرۆنەوەر﴿٨٢﴾ ئەی مووسا ئانە چی پەلەت کەرڎ و قۆمەکەت ئازتت جیا؟﴿٨٣﴾ واتش ئاڎیچێ ئینێ دمامۆ و مەیا شۆنیمرە، وە من پەلەم بێ زوو بەو لات ئەی پەروەرڎگارم تا ڕازی بی چەنەم﴿٨٤﴾ واتش بێشك ئێمە جە دمای ئامای تۆ قۆمەکەت تاقیما کەرڎۆ و کابرای سامیریی گومڕێ کەرڎێ﴿٨٥﴾ جا مووسا بە تووڕەیی و ئاخ وداخۆ گێڵاوە پەی لاو قۆمەکەیش، واتش ئەی قۆمەکەم مەگەر پەروەرڎگاریتا بەڵێنێوێ عالە(خاسە) نەڎایدێ پەنە ؟ ئایا ئا بەڵێنێ فرەش پۆشیی یان گەرەکتابێ تووڕەیی پەروەرڎگاریتا وەزۆ ملتارە و ئێتر ئا بەڵێنێ هەکە دێ بێتا بە من نەبەرڎەتا سەر ؟﴿٨٦﴾ واتشا ئێمە بە مەیلو وێما سەرپێچی واڎەکەو تۆما نەکەرڎ بەڵکو ئێمە کۆڵێوە قورس جە خشڵو قۆمەکەی دریابێ کۆڵێمارە جا ئێتر فڕەما دا و کابرای سامیریچ هەر پا شێوە فڕە دا﴿٨٧﴾

فَأَخْرَجَ لَهُمْ عِجْلًا جَسَدًا لَّهُۥ خُوَارٌ فَقَالُوا۟ هَٰذَآ إِلَٰهُكُمْ
وَإِلَٰهُ مُوسَىٰ فَنَسِىَ ﴿٨٨﴾ أَفَلَا يَرَوْنَ أَلَّا يَرْجِعُ إِلَيْهِمْ قَوْلًا
وَلَا يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا ﴿٨٩﴾ وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَٰرُونُ
مِن قَبْلُ يَٰقَوْمِ إِنَّمَا فُتِنتُم بِهِۦ ۖ وَإِنَّ رَبَّكُمُ ٱلرَّحْمَٰنُ فَٱتَّبِعُونِى
وَأَطِيعُوٓا۟ أَمْرِى ﴿٩٠﴾ قَالُوا۟ لَن نَّبْرَحَ عَلَيْهِ عَٰكِفِينَ حَتَّىٰ يَرْجِعَ
إِلَيْنَا مُوسَىٰ ﴿٩١﴾ قَالَ يَٰهَٰرُونُ مَا مَنَعَكَ إِذْ رَأَيْتَهُمْ ضَلُّوٓا۟ ﴿٩٢﴾
أَلَّا تَتَّبِعَنِ ۖ أَفَعَصَيْتَ أَمْرِى ﴿٩٣﴾ قَالَ يَبْنَؤُمَّ لَا تَأْخُذْ بِلِحْيَتِى
وَلَا بِرَأْسِىٓ ۖ إِنِّى خَشِيتُ أَن تَقُولَ فَرَّقْتَ بَيْنَ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ
وَلَمْ تَرْقُبْ قَوْلِى ﴿٩٤﴾ قَالَ فَمَا خَطْبُكَ يَٰسَٰمِرِىُّ ﴿٩٥﴾ قَالَ
بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوا۟ بِهِۦ فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِّنْ أَثَرِ
ٱلرَّسُولِ فَنَبَذْتُهَا وَكَذَٰلِكَ سَوَّلَتْ لِى نَفْسِى ﴿٩٦﴾ قَالَ
فَٱذْهَبْ فَإِنَّ لَكَ فِى ٱلْحَيَوٰةِ أَن تَقُولَ لَا مِسَاسَ ۖ وَإِنَّ لَكَ
مَوْعِدًا لَّن تُخْلَفَهُۥ ۖ وَٱنظُرْ إِلَىٰٓ إِلَٰهِكَ ٱلَّذِى ظَلْتَ عَلَيْهِ
عَاكِفًا ۖ لَّنُحَرِّقَنَّهُۥ ثُمَّ لَنَنسِفَنَّهُۥ فِى ٱلْيَمِّ نَسْفًا ﴿٩٧﴾ إِنَّمَآ
إِلَٰهُكُمُ ٱللَّهُ ٱلَّذِى لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۚ وَسِعَ كُلَّ شَىْءٍ عِلْمًا ﴿٩٨﴾

٣١٨

پا خشڵیه په‌یکه‌ر(جه‌سه) و گۆره‌کێش په‌ی دروسێ که‌رڎێ هه‌که بۆڕێوه‌ش چۆ ئێ، واتشا ئینه خوڎاو شمه و خوڎاو مووساین﴿٨٨﴾ ئه‌ی ئاڎێ نمه‌زانا ئا گۆره‌که جوابو قسه‌کاشا نمه‌ڎۆوه و هیچ زه‌ره‌ر و قازانجێوش نییه‌ن په‌یشا؟﴿٨٩﴾ وه‌ڵته‌ریچ هاروونی په‌نه واتێ ئه‌ی قۆمه‌که‌م شمه تووشو تاقی ئه‌وه‌که‌رڎه‌ی بییه‌یدێ پا گۆره‌که‌یه،وه به‌ڕاسیی په‌روه‌رڎگارتا خوڎای ڕه‌حمانه‌ن ده‌ی بگندێ شوێنیم و گوش بگێردێ په‌ی ئانه‌ی په‌نه‌تا ماچوونه﴿٩٠﴾ واتشا هه‌رگیز وازش چه‌نه نمارمێ و دۆرشه‌نه مه‌نمێوه و میرسمێش هه‌تا مووسا مگێڵۆوه په‌ی لایما﴿٩١﴾ واتش ئه‌ی هاروون چێشی نازت هه‌که تۆ هیچ نه‌که‌ری وه‌ختێ دیت ئاڎێ ڕاشا گومه که‌رڎه؟﴿٩٢﴾ چی په‌یڕه‌ویت نه‌که‌ردا ؟ ئایا جه ئه‌مره‌و من یاخی بییه‌ی؟﴿٩٣﴾ واتش ئه‌ی کوڕو ئه‌ڎێم، ڕیشم مه‌گێره و قژێم مه‌کێشه، به‌ڕاسیی من چانه‌ی ته‌رسانێ تۆ به‌یۆ و بواچی تۆ ته‌فره‌قه‌ت ۆزته‌نه به‌ینو نه‌وه‌و ئیسرائیلی و گوشت نه‌ڎا به قسێ من﴿٩٤﴾ واتش ئه‌ی سامیری ئا کاره خه‌ته‌رناکه‌ته جه چێشی بێ؟﴿٩٥﴾ واتش ئانه من دی ئاڎیشا نه‌ڎی، من مشتێو خوڵه‌م جه یاگه په‌یاو جوبره‌ئیلی هۆرگێرته و فڕه‌م دانه دڵێ په‌یکه‌ره‌که‌ی ئێتر نه‌فسیم کاره‌که‌ش په‌ی ڕازنانێوه﴿٩٦﴾ واتش ده‌ی بله تا ئینای جه ژیۊاینه هه‌ر بواچی: به هیچ جۆرێو کۆته‌یۆ یۆتری(ته‌قیای یۆتریۆ) نییه‌ن، دڵنیایچ به هه‌که وه‌ختێوه ته‌ریچت په‌ی دیاری کریان نمه‌تاوی وێت لابڎه‌ی چه‌نه‌ش، وه بڎیه په‌ی ئاخوڎایچته هه‌که دۆرشنه خولێ وه‌رێنی، هه‌ر مشیۆم بسۆچنمێش و دمایی مشیۆم هه‌لاهه‌لاش بکه‌رمێ و ووزمێشنه دڵێ ده‌لیای﴿٩٧﴾ شمه خوڎاتا حه‌ر(الله) ن هه‌که جگه چاڎێ خوڎای ته‌ر نییه‌ن، عیلمش گرڎ یاگێش گێرته‌نۆ﴿٩٨﴾

كَذَٰلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنبَآءِ مَا قَدْ سَبَقَ ۚ وَقَدْ ءَاتَيْنَٰكَ مِن لَّدُنَّا ذِكْرًا ﴿٩٩﴾ مَّنْ أَعْرَضَ عَنْهُ فَإِنَّهُۥ يَحْمِلُ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ وِزْرًا ﴿١٠٠﴾ خَٰلِدِينَ فِيهِ ۖ وَسَآءَ لَهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ حِمْلًا ﴿١٠١﴾ يَوْمَ يُنفَخُ فِى ٱلصُّورِ ۚ وَنَحْشُرُ ٱلْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ زُرْقًا ﴿١٠٢﴾ يَتَخَٰفَتُونَ بَيْنَهُمْ إِن لَّبِثْتُمْ إِلَّا عَشْرًا ﴿١٠٣﴾ نَّحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ إِذْ يَقُولُ أَمْثَلُهُمْ طَرِيقَةً إِن لَّبِثْتُمْ إِلَّا يَوْمًا ﴿١٠٤﴾ وَيَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلْجِبَالِ فَقُلْ يَنسِفُهَا رَبِّى نَسْفًا ﴿١٠٥﴾ فَيَذَرُهَا قَاعًا صَفْصَفًا ﴿١٠٦﴾ لَّا تَرَىٰ فِيهَا عِوَجًا وَلَآ أَمْتًا ﴿١٠٧﴾ يَوْمَئِذٍ يَتَّبِعُونَ ٱلدَّاعِىَ لَا عِوَجَ لَهُۥ ۖ وَخَشَعَتِ ٱلْأَصْوَاتُ لِلرَّحْمَٰنِ فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا ﴿١٠٨﴾ يَوْمَئِذٍ لَّا تَنفَعُ ٱلشَّفَٰعَةُ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ ٱلرَّحْمَٰنُ وَرَضِىَ لَهُۥ قَوْلًا ﴿١٠٩﴾ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِهِۦ عِلْمًا ﴿١١٠﴾ ۞ وَعَنَتِ ٱلْوُجُوهُ لِلْحَىِّ ٱلْقَيُّومِ ۖ وَقَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا ﴿١١١﴾ وَمَن يَعْمَلْ مِنَ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا يَخَافُ ظُلْمًا وَلَا هَضْمًا ﴿١١٢﴾ وَكَذَٰلِكَ أَنزَلْنَٰهُ قُرْءَانًا عَرَبِيًّا وَصَرَّفْنَا فِيهِ مِنَ ٱلْوَعِيدِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ أَوْ يُحْدِثُ لَهُمْ ذِكْرًا ﴿١١٣﴾

الحزب ٣٢

پی نۆعە بڕێو جە بەسەرهاتو ئۆسایت پەی مگێڵنمێوە، جە لایەنو وێچماوە یاڎاوەری(قورئان) ما دانی پەنە﴿٩٩﴾ هەرکەس پەشتیش بکەرۆنە بێشك جە ڕۆ قیامەتینە کۆڵێوە گوناحێ هۆر مگێرۆ﴿١٠٠﴾ هەتاهەتان ئینێش چەنە،ئای ئا کۆڵە چا وەختەنە هۆرش مگێرا چنڎ ناوەشەن﴿١٠١﴾ رۆێو فوو مکریۆ صووریرە، ئەچا ڕۆنە تاوانبارا کۆمکەرمێوە و چەمێشا کۆرێ و کەوێنێ﴿١٠٢﴾ بەینو وێشانە بە چفە ماچانێ هەر دە شەوێوە یان ڕۆێوە مەنێندێوە﴿١٠٣﴾ ئێمە خاستەر مزانمێ چێش مواچان ئانەن عالتەرین ساحیب ڕەئیشا ماچۆ شمە ئۆپەڕەکەش هەر ڕۆێو مەنێندێوە﴿١٠٤﴾ سەبارەت بە کەشەکایچ وەنەت مپەرسا، بواچە پەروەرڎگارم بە هۆرتەکنای هۆرشا متەکنۆ ﴿١٠٥﴾ وەختێو مازۆش جیا ئێتر زەمینێوە قاقڕی چۆڵی سافی تەختەن﴿١٠٦﴾ ئێتر نزمیی و بەرزییش چەنە نمەوینی﴿١٠٧﴾ ئەچا ڕۆنە گرڎو خەڵکی مگنا شۆنۆ جارچییێ کۆئەوەکەری و هیچ لاریی و وێرییێوەش نییەن چەنە و دەنگەکێ گرڎ جەوەرو خوڎای بەزەییمەنڎی کزێ مبانێ و چفەی پۆلاوە نمەژنەوی﴿١٠٨﴾ چاڕۆنە تکا هۆرنمەگێرێ مەگەر جە کەسێ خوڎای بەزەییمەنڎ وێش ئیزنش دابۆ پەنە و ڕازیش بۆ قسێ بکەرۆنە﴿١٠٩﴾ ئاڎ مزانۆ چێششا ئامان ڕا و چێششا مەیۆ ڕا و ئاڎێ سەبارەت پاڎی هیچ نمەزانا﴿١١٠﴾ گرڎو خەڵکی لارەملو ئا زاتینە هەکە هەمیشە زینڎە و پایەدارەن، دیارەن ئا کەسیچە هەکە زوڵمش کەرڎەن بێ هومێڎ بییەن و مبۆیچ﴿١١١﴾ هەرکەسیچ جە هەرمانە عالەکا بکەرۆ و ئیماندار بۆ ئێتر جە ستەم وەنە کەرڎەی و هەق پاشێل کەرڎەی نمەتەرسۆ﴿١١٢﴾ پی جۆرە ئێمە قورئانما بە عەرەبیی کیاستەرە وار و بڕێو هەڕەشێما ۆزتەنەنە بەشکوم بتەرسانێ یان یاڎەوەریشا چەنە بخێزنۆ﴿١١٣﴾

فَتَعَٰلَى ٱللَّهُ ٱلْمَلِكُ ٱلْحَقُّ وَلَا تَعْجَلْ بِٱلْقُرْءَانِ مِن قَبْلِ أَن يُقْضَىٰٓ إِلَيْكَ وَحْيُهُۥ وَقُل رَّبِّ زِدْنِى عِلْمًا ﴿١١٤﴾ وَلَقَدْ عَهِدْنَآ إِلَىٰٓ ءَادَمَ مِن قَبْلُ فَنَسِىَ وَلَمْ نَجِدْ لَهُۥ عَزْمًا ﴿١١٥﴾ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَٰٓئِكَةِ ٱسْجُدُوا۟ لِءَادَمَ فَسَجَدُوٓا۟ إِلَّآ إِبْلِيسَ أَبَىٰ ﴿١١٦﴾ فَقُلْنَا يَٰٓـَٔادَمُ إِنَّ هَٰذَا عَدُوٌّ لَّكَ وَلِزَوْجِكَ فَلَا يُخْرِجَنَّكُمَا مِنَ ٱلْجَنَّةِ فَتَشْقَىٰٓ ﴿١١٧﴾ إِنَّ لَكَ أَلَّا تَجُوعَ فِيهَا وَلَا تَعْرَىٰ ﴿١١٨﴾ وَأَنَّكَ لَا تَظْمَؤُا۟ فِيهَا وَلَا تَضْحَىٰ ﴿١١٩﴾ فَوَسْوَسَ إِلَيْهِ ٱلشَّيْطَٰنُ قَالَ يَٰٓـَٔادَمُ هَلْ أَدُلُّكَ عَلَىٰ شَجَرَةِ ٱلْخُلْدِ وَمُلْكٍ لَّا يَبْلَىٰ ﴿١٢٠﴾ فَأَكَلَا مِنْهَا فَبَدَتْ لَهُمَا سَوْءَٰتُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِن وَرَقِ ٱلْجَنَّةِ وَعَصَىٰٓ ءَادَمُ رَبَّهُۥ فَغَوَىٰ ﴿١٢١﴾ ثُمَّ ٱجْتَبَٰهُ رَبُّهُۥ فَتَابَ عَلَيْهِ وَهَدَىٰ ﴿١٢٢﴾ قَالَ ٱهْبِطَا مِنْهَا جَمِيعًۢا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُم مِّنِّى هُدًى فَمَنِ ٱتَّبَعَ هُدَاىَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْقَىٰ ﴿١٢٣﴾ وَمَنْ أَعْرَضَ عَن ذِكْرِى فَإِنَّ لَهُۥ مَعِيشَةً ضَنكًا وَنَحْشُرُهُۥ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ أَعْمَىٰ ﴿١٢٤﴾ قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِىٓ أَعْمَىٰ وَقَدْ كُنتُ بَصِيرًا ﴿١٢٥﴾

٣٢٠

پایەبەرزەن ئا خوڎا هەکە پاشای هەرەقەتینەن، وە نەکەری جە وانای قورحانینە پەلە بکەری وەڵیٚ ئانەینە وەحیەو قورئانەکەیت بە تەمامیی پەی بەیوٚ، بوواچەیچ ئەی پەروەرڎگار عیلمم زیاڎ بکەرە ﴿١١٤﴾ بیٚشك ئیٚمە وەڵتەر چەنی ئاڎەمی بەڵیٚنیٚوەما بەینەنە بییە کەچی ویرش شییە و وەنەبڕیایما پۆ نەڎی﴿١١٥﴾ ئانەبیٚ بە مەلائیکەکاما وات تلوورە بەرڎیٚ پەی ئاڎەمی بیٚژگە ئیبلیسی ئەویٚ تلوورەشا بەرڎ و ئاڎ سەرپیٚچیش کەرڎ﴿١١٦﴾ واتما ئەی ئاڎەم بەڕاسیی ئینە دوژمەنو ویٚت و ژەنەکیٚتەن کاریٚ نەکەری بەهەشتەنە بزنوٚتاوە بەدبەخت مبی﴿١١٧﴾ دڵنیابە توٚ بەهەشتنە نە ئاورات بوٚ و نەڕووت مبی﴿١١٨﴾ وە جە بەهەشتنە نە تەژنەت بوٚ و نەگەرما ناڕەحەتت مکەروٚ﴿١١٩﴾ جا شەیتان وەسوەسەش وٚزتەنە دڵش واتش ئەی ئاڎەم ئایا گەرەکتەن درەختو نەمریی و موڵکیٚوە هەکە هەرگیز ئەوە بڕیایش نەبوٚ نیشانەت بڎەو ؟﴿١٢٠﴾ هەرڎوٚیشا چەنە وارڎ ئیٚتر عەیب وعارشا بەر کوٚت، جا دەسشا کەرڎ بە ئەرەپوٚژنایشا بە گەڵایاو بەهەشتی، ئیتر ئاڎەم جە ئەمرەو پەروەرڎگاریش یاخی بی و سەرش وەنەشیٚویا﴿١٢١﴾ دمایی پەروەرڎگاریش هوٚرۆچنا و توٚبەش چەنە هوٚرگیٚرت و وٚزتشوٚ سەرو ڕیٚ﴿١٢٢﴾ واتش گرڎیتا بەهەشتەنە وەزدیٚرە ئیٚتر شمە بیدیٚ بە دوژمنیٚ یوٚترینی، جا ئەگەر هیدایەتو منتا پەی ئاما ئا وەخت هەرکەس بگنوٚ شوٚنەو هیدایەتەکەیم نەگومڕا مبوٚ و نەبەدبەخت مبوٚ﴿١٢٣﴾ ئا کەسیچە جە بەرنامەو یاڎو من پەشتی هوٚر بکەروٚ بیٚشك گوزەرانیٚوی تش وتاڵش مبوٚ و جە ڕوٚ قیامەتینە بە کوٚریی حەشرش مکەرمیٚ﴿١٢٤﴾ مواچوٚ: ئەی پەروەرڎگار چی بە کوٚریی حەشرت کەرڎا، خوٚ من چەم ساخ(وینا) بیٚنیٚ ؟﴿١٢٥﴾

قَالَ كَذَٰلِكَ أَتَتۡكَ ءَايَٰتُنَا فَنَسِيتَهَاۖ وَكَذَٰلِكَ ٱلۡيَوۡمَ تُنسَىٰ ١٢٦
وَكَذَٰلِكَ نَجۡزِي مَنۡ أَسۡرَفَ وَلَمۡ يُؤۡمِنۢ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِۦۚ وَلَعَذَابُ ٱلۡأٓخِرَةِ
أَشَدُّ وَأَبۡقَىٰٓ ١٢٧ أَفَلَمۡ يَهۡدِ لَهُمۡ كَمۡ أَهۡلَكۡنَا قَبۡلَهُم مِّنَ ٱلۡقُرُونِ
يَمۡشُونَ فِي مَسَٰكِنِهِمۡۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّأُوْلِي ٱلنُّهَىٰ ١٢٨
وَلَوۡلَا كَلِمَةٞ سَبَقَتۡ مِن رَّبِّكَ لَكَانَ لِزَامٗا وَأَجَلٞ مُّسَمّٗى ١٢٩
فَٱصۡبِرۡ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحۡ بِحَمۡدِ رَبِّكَ قَبۡلَ طُلُوعِ ٱلشَّمۡسِ
وَقَبۡلَ غُرُوبِهَاۖ وَمِنۡ ءَانَآيِٕ ٱلَّيۡلِ فَسَبِّحۡ وَأَطۡرَافَ ٱلنَّهَارِ لَعَلَّكَ
تَرۡضَىٰ ١٣٠ وَلَا تَمُدَّنَّ عَيۡنَيۡكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعۡنَا بِهِۦٓ أَزۡوَٰجٗا مِّنۡهُمۡ زَهۡرَةَ
ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا لِنَفۡتِنَهُمۡ فِيهِۚ وَرِزۡقُ رَبِّكَ خَيۡرٞ وَأَبۡقَىٰ ١٣١ وَأۡمُرۡ أَهۡلَكَ
بِٱلصَّلَوٰةِ وَٱصۡطَبِرۡ عَلَيۡهَاۖ لَا نَسۡـَٔلُكَ رِزۡقٗاۖ نَّحۡنُ نَرۡزُقُكَۗ وَٱلۡعَٰقِبَةُ
لِلتَّقۡوَىٰ ١٣٢ وَقَالُواْ لَوۡلَا يَأۡتِينَا بِـَٔايَةٖ مِّن رَّبِّهِۦٓۚ أَوَلَمۡ تَأۡتِهِم
بَيِّنَةُ مَا فِي ٱلصُّحُفِ ٱلۡأُولَىٰ ١٣٣ وَلَوۡ أَنَّآ أَهۡلَكۡنَٰهُم بِعَذَابٖ
مِّن قَبۡلِهِۦ لَقَالُواْ رَبَّنَا لَوۡلَآ أَرۡسَلۡتَ إِلَيۡنَا رَسُولٗا فَنَتَّبِعَ
ءَايَٰتِكَ مِن قَبۡلِ أَن نَّذِلَّ وَنَخۡزَىٰ ١٣٤ قُلۡ كُلّٞ مُّتَرَبِّصٞ فَتَرَبَّصُواْۖ
فَسَتَعۡلَمُونَ مَنۡ أَصۡحَٰبُ ٱلصِّرَٰطِ ٱلسَّوِيِّ وَمَنِ ٱهۡتَدَىٰ ١٣٥

خوذا فەرماووْ هەرپا جوْرە بيْنی ئايەتیْ ئيْمەت پەی ئامیْ و جە ئاسشانە كوْر بييەی و ۋيرت شيیْ،دەی توْيچ ئاروْ پا جوْرە جە ۋير مبريەيوْ﴿١٢٦﴾ وە هەر پا شيْوە جەزاو ئا كەسيە مذەيميْوە هەكە مەرز مبەزنوْ و ئيمان نماروْ بە ئايەتەكاو پەروەرذگاريش، بيْشك عەزابو ئاخيرەتی سەخت تەرەن و بەردەوامتەريچەن﴿١٢٧﴾ ئايا پەيشا ڕۆشن نەبيەنوْ هەكە وەڵیْ ئاذيشانە چنذان نەويْما دليْنە بەرذیْ هەرچا ياگیْ ئيْذيشانە ئيْنیْ و لويْنیْ؟ بەڕاسيی چانەينە نيشانیْ فریْ هەنیْ پەی هوْشمەنذا﴿١٢٨﴾ خوْ ئەگەر بەلْيْنيْوە وەڵتەر جەپەروەرذگاريتوْ نەكوْتيْبیْ ۋەڵیْ و وەختيْو دياری نەكريابیْ، ئانە ئەشیْ جەزرەبەشا چەشتەبیْ﴿١٢٩﴾ ئارام بگيْرە سەرو ئانەی مواچاش و تەسبيحاتو پەروەرذگاريت وەڵیْ ڕۆجيار زيای و وەڵیْ نيشتەيشنە بكەرە، جە بڕيْو جە بە شەكاو شەويْنە و جە بەشە جياجياكاو ڕۆيچنە تەسبيحاتو پەروەرذگاريت بكەرە پەی ئينەی ڕازی بی﴿١٣٠﴾ چەم مەبڕە ئا وەشيی و ووياراية هەكە دانما بە بڕیْ كەسا جە بيْباوەڕا ئانە ئارايشو دنيیْن و گەرەكمانە تاقيْيشا بكەرميْوە پەنەش، وە ڕزقو پەروەرذگاريت خاستەر و ئەوە مەنەتەرەن﴿١٣١﴾ ئەمرە كەرە بە خاوخيْزانيت تا نما بكەرا و ئارام بگيْرە سەرش، ئيْمە داواو ڕزقی جە توْ نمەكەرمیْ ئيْمە ڕزق مذەيمیْ بە توْ، سەرئەنجاميچ هەر پەی پاريْزكاريين﴿١٣٢﴾ واتيچشا ئانە چی جە لايەنو پەروەرذگاريشوْ موعجيزيْوەما پەی نماروْنە؟ ئەی باسش جە كتيْبە وەڵينەكانە ڕۆشن نەكريانوْ پەيشا؟﴿١٣٣﴾ خوْ ئەگەر وەڵیْ كياستەی قورئانی و پيْغەممەرينە بەرذيْنيْما دليْنە ديارەن واچيْنیْ ئەی پەروەرذگارما ئانە چی پيْغەممەريْوەت پەی نەكياستيمیْ با وەڵیْ ئانەينە زەليلیْ و ڕيسویْ بيمیْ كوْتيْبييْنمیْ شوْنەو ئايەتەكات؟﴿١٣٤﴾بواچە گرذ ليْو چەمەڕيْنیْ دەی شمەيچ چەمەڕیْ بيدیْ، چوْذمای مزانديْ كیْ ساحيبو بەرنامەی ڕاسين و كیْ هيدايەتش هوْر گيْرتەن﴿١٣٥﴾

سُورَةُ الأَنبِيَاءِ
ترتيبها ٢١ — آياتها ١١٢

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱقۡتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمۡ وَهُمۡ فِي غَفۡلَةٖ مُّعۡرِضُونَ ﴿١﴾ مَا يَأۡتِيهِم مِّن ذِكۡرٖ مِّن رَّبِّهِم مُّحۡدَثٍ إِلَّا ٱسۡتَمَعُوهُ وَهُمۡ يَلۡعَبُونَ ﴿٢﴾ لَاهِيَةٗ قُلُوبُهُمۡۗ وَأَسَرُّواْ ٱلنَّجۡوَى ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ هَلۡ هَٰذَآ إِلَّا بَشَرٞ مِّثۡلُكُمۡۖ أَفَتَأۡتُونَ ٱلسِّحۡرَ وَأَنتُمۡ تُبۡصِرُونَ ﴿٣﴾ قَالَ رَبِّي يَعۡلَمُ ٱلۡقَوۡلَ فِي ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِۖ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ ﴿٤﴾ بَلۡ قَالُوٓاْ أَضۡغَٰثُ أَحۡلَٰمِۭ بَلِ ٱفۡتَرَىٰهُ بَلۡ هُوَ شَاعِرٞ فَلۡيَأۡتِنَا بِـَٔايَةٖ كَمَآ أُرۡسِلَ ٱلۡأَوَّلُونَ ﴿٥﴾ مَآ ءَامَنَتۡ قَبۡلَهُم مِّن قَرۡيَةٍ أَهۡلَكۡنَٰهَآۖ أَفَهُمۡ يُؤۡمِنُونَ ﴿٦﴾ وَمَآ أَرۡسَلۡنَا قَبۡلَكَ إِلَّا رِجَالٗا نُّوحِيٓ إِلَيۡهِمۡۖ فَسۡـَٔلُوٓاْ أَهۡلَ ٱلذِّكۡرِ إِن كُنتُمۡ لَا تَعۡلَمُونَ ﴿٧﴾ وَمَا جَعَلۡنَٰهُمۡ جَسَدٗا لَّا يَأۡكُلُونَ ٱلطَّعَامَ وَمَا كَانُواْ خَٰلِدِينَ ﴿٨﴾ ثُمَّ صَدَقۡنَٰهُمُ ٱلۡوَعۡدَ فَأَنجَيۡنَٰهُمۡ وَمَن نَّشَآءُ وَأَهۡلَكۡنَا ٱلۡمُسۡرِفِينَ ﴿٩﴾ لَقَدۡ أَنزَلۡنَآ إِلَيۡكُمۡ كِتَٰبٗا فِيهِ ذِكۡرُكُمۡۚ أَفَلَا تَعۡقِلُونَ ﴿١٠﴾

سوورەتـوْ﴿ئـەنـبـیـا﴾ی

سەدْ و دوانزە ئایەتێنە

بە ناموْ خوْذای بەزەییمەنْدی ڕەحمینی

خـەڵکی حیسابـشا نزیـك بییـەنوْ چەنەشـا کەچـی ئینـیْ بـیْ هاگایینـە و پەشتیـشا هوْرکەرذێنــە ﴿١﴾ هــەر ویرۆزتــەییوی تازەشا جە پەروەرذگاریشاوە پەی مەیوْ ئــاذیْ مژنەوانــەش و مکــەراش بــە گاڵتـەجارِیی﴿٢﴾ دڵەکێشا بیْ هاگێنیْ و، ئانێشا هەکە ستەمشا کەرذەن بەپیشە بە چفەچف بە یوْترینی مواچا چی ئینـەیچ بەشەریوی پێسە شمە نییەن؟ ئایا ملدیْ سـەردەمو سـیحریوْ خـوْ بـە چەماو وێتـا موینـدیش؟ ﴿٣﴾ واتــش پــەروەرذگارم هاگاذارەن و مزانوْنە بە گرذ گوفتاریوی جە ئاسمـان و جـە زەمینەنـە، ویـش بژنـەوی بزانـەن﴿٤﴾ بـەڵکو واچێنیْ ئێنـە بـیْ سـەروبنیی وەرمان،بەڵکو هوْرش بینـان، بـەڵکو ئاذ کەسیْوە شاعیرەن دەی با موعجزێوەما پەی باروْنە پێسە پێغەممەرە وەڵینەکا﴿٥﴾ ئا شار و دەگیْ هەکە کاولێما کەرذیْ وەڵیْ ئێذیشانە ئیمانشا ناورذ بە موعجیزەیچ، ئایا ئێذیْ ئیمان مارانیْ؟﴿٦﴾ ئێمە وەڵیْ توْیچنە هەر پییما کیاستێنیْ و وەحیەما کیاستێنە پەیشا، دەی پەرسدیْ ئۆ ساحیب کتێبە وەڵینەکا ئەگەر نمەزانْدیْ﴿٧﴾ پاسە نەبوْ کەرذێباما بە لاشێوی چامنە هەکە وارذە نەوەرانیْ و نەمریْ بانیْ﴿٨﴾ دمایی بەڵێنەو وێما بەرذێنە سەر چەنیشا و ئاذیْ و ئانێچە هەکە وێما گەرەکما بییەن نەجاتما دێنیْ و ئانێچە هەکە مەرزەنە زیێنێوە قرما ووزتێنێنە﴿٩﴾ بێشك کتێبێوما وەزنانرە هەکە باس(یاذاوەری) شمەش چەنەن، دەی ئایا ژیریْ نمەبیدیْ؟﴿١٠﴾

وَكَمْ قَصَمْنَا مِن قَرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً وَأَنشَأْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا
ءَاخَرِينَ ﴿١١﴾ فَلَمَّآ أَحَسُّواْ بَأْسَنَآ إِذَا هُم مِّنْهَا يَرْكُضُونَ ﴿١٢﴾
لَا تَرْكُضُواْ وَٱرْجِعُوٓاْ إِلَىٰ مَآ أُتْرِفْتُمْ فِيهِ وَمَسَٰكِنِكُمْ لَعَلَّكُمْ
تُسْـَٔلُونَ ﴿١٣﴾ قَالُواْ يَٰوَيْلَنَآ إِنَّا كُنَّا ظَٰلِمِينَ ﴿١٤﴾ فَمَا زَالَت تِّلْكَ
دَعْوَىٰهُمْ حَتَّىٰ جَعَلْنَٰهُمْ حَصِيدًا خَٰمِدِينَ ﴿١٥﴾ وَمَا خَلَقْنَا
ٱلسَّمَآءَ وَٱلْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَٰعِبِينَ ﴿١٦﴾ لَوْ أَرَدْنَآ أَن نَّتَّخِذَ
لَهْوًا لَّٱتَّخَذْنَٰهُ مِن لَّدُنَّآ إِن كُنَّا فَٰعِلِينَ ﴿١٧﴾ بَلْ نَقْذِفُ بِٱلْحَقِّ
عَلَى ٱلْبَٰطِلِ فَيَدْمَغُهُۥ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ وَلَكُمُ ٱلْوَيْلُ مِمَّا تَصِفُونَ
﴿١٨﴾ وَلَهُۥ مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَنْ عِندَهُۥ لَا يَسْتَكْبِرُونَ
عَنْ عِبَادَتِهِۦ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ ﴿١٩﴾ يُسَبِّحُونَ ٱلَّيْلَ وَٱلنَّهَارَ
لَا يَفْتُرُونَ ﴿٢٠﴾ أَمِ ٱتَّخَذُوٓاْ ءَالِهَةً مِّنَ ٱلْأَرْضِ هُمْ يُنشِرُونَ ﴿٢١﴾
لَوْ كَانَ فِيهِمَآ ءَالِهَةٌ إِلَّا ٱللَّهُ لَفَسَدَتَا فَسُبْحَٰنَ ٱللَّهِ رَبِّ ٱلْعَرْشِ
عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٢٢﴾ لَا يُسْـَٔلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْـَٔلُونَ ﴿٢٣﴾ أَمِ ٱتَّخَذُواْ
مِن دُونِهِۦٓ ءَالِهَةً قُلْ هَاتُواْ بُرْهَٰنَكُمْ هَٰذَا ذِكْرُ مَن مَّعِيَ وَذِكْرُ
مَن قَبْلِي بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ٱلْحَقَّ فَهُم مُّعْرِضُونَ ﴿٢٤﴾

چنڎەها دەگێما وێرانـێ کـەرڎێ هەکە خەڵکەکەشـا سـتەمکاربێ و قۆمـانێوی تـەرێما ئـارڎێ ڨەرۆ﴿١١﴾ جـا وەختـێ هەسشا بە جەزرەبەیما کەرڎ ئێتر یەکسەر چـەنەش ڕەمـێ﴿١٢﴾ مەڕەمـدێ و دەی بگێڵـدێوە پـەی دلێ ئـا ڨیارییـە چـەنەش بێنـدێ و ئـا مـاوا و مەسـکەنیە چـەنەش ژیوێنـدێ بەشـکوم پرسـیارتا وەنـە بکریـۆ﴿١٣﴾ واتـشا هـاوار جـە ئێمـە بەڕاسیی ئێمە ستەمکارێ بێنمێ﴿١٤﴾ جا سـەرەمەڕە هـەر ئـانێ قسێـشانە هـەتا گرڎیشا درەوە و خامۆشـێ مکـەرمێ﴿١٥﴾ ئێمـە ئاسمـان و زەمـین و هەرچـی ئینـا بەینـشانە بـە گاڵتـە و هەوانتـە خـەلقێما نەکەرڎێنێ﴿١٦﴾ ئەگەر گەرەکما بیێ گەمە و گاڵتـە سـاز بکـەرمێ جەلایـەنو وێمـاوە سـازنێنمێش ئەگـەر قـەرار بیـێ هەرمانـەی چامنێما کـەرڎێ بیـێ﴿١٧﴾ بـەڵکو حـەقی مـشانمێ و مـاڵمێش ناهـەقیرە و وورڎ و هـانش مکـەرۆ و مـەحفش مکـەرۆوە، هـاوار و واوەیـلا پـەی شمـە پـەی ئـا باسـە ناپەسـەنڎا هەکـە مکەرڎێـشا﴿١٨﴾ هەرکەسـیچ ئینـا ئاسمانـەکا و زەمیننـە هینـو خوڎایـەن و هەرکەسـیچ ئینـا خزمەتشنە وێشا جەپرسایش بە زل نمەزانا و نەبێزارێ مبانێ و نـەمانیانێ جە پرسایش﴿١٩﴾ شەو و ڕۆ تەسبیحات مکەرانێ و سەرڎێ نمەباوە﴿٢٠﴾ ئایا ئوو بێباوەڕێ خوڎێشا جە زەمیننە قەرار دێنێ و ئا خوڎێ متـاوا مـەرڎێ زینـڎە بکـەراوە؟﴿٢١﴾ ئەگـەر ئاسمـان و زەمین خـوڎێ فرێشا چەنە بیێنێ دیارەن شێوییێنێ، دەی پاکیی و بێگەرڎیی پـەی خـوڎای پـەروەرڎگارو عەرشـی چانەی باسـش مکـەرا﴿٢٢﴾ چـانەی مکـەرۆش پرسـیارش وەنـە نمـەکریۆ و ئـاڎێ پرسیارشـا وەنـە مکریۆ﴿٢٣﴾ یان ئانەن خوڎێ تەرێشا قەرار دێنێ پەی وێشا جیای خوڎای ؟ بواچە ئادەی بەڵگە و دەلیلتا باردێ،ئینـە یـاڎ ئـەوەڨزو ئانیشانە ئینـێ چـەنیم و یـادۆڨزو ئانیشایـچەنە وەڵێمنـە بیێنـێ، بەڵکو مەسەلەکێ ئانێنە فرەو خەڵکی هەق نمەشناسۆ و دژایەتی هەقی مکەرۆ﴿٢٤﴾

وَمَآ أَرۡسَلۡنَا مِن قَبۡلِكَ مِن رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِيٓ إِلَيۡهِ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنَا۠ فَٱعۡبُدُونِ ﴿٢٥﴾ وَقَالُواْ ٱتَّخَذَ ٱلرَّحۡمَٰنُ وَلَدٗاۗ سُبۡحَٰنَهُۥۚ بَلۡ عِبَادٞ مُّكۡرَمُونَ ﴿٢٦﴾ لَا يَسۡبِقُونَهُۥ بِٱلۡقَوۡلِ وَهُم بِأَمۡرِهِۦ يَعۡمَلُونَ ﴿٢٧﴾ يَعۡلَمُ مَا بَيۡنَ أَيۡدِيهِمۡ وَمَا خَلۡفَهُمۡ وَلَا يَشۡفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ ٱرۡتَضَىٰ وَهُم مِّنۡ خَشۡيَتِهِۦ مُشۡفِقُونَ ﴿٢٨﴾ ۞ وَمَن يَقُلۡ مِنۡهُمۡ إِنِّيٓ إِلَٰهٞ مِّن دُونِهِۦ فَذَٰلِكَ نَجۡزِيهِ جَهَنَّمَۚ كَذَٰلِكَ نَجۡزِي ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٢٩﴾ أَوَلَمۡ يَرَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ أَنَّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ كَانَتَا رَتۡقٗا فَفَتَقۡنَٰهُمَاۖ وَجَعَلۡنَا مِنَ ٱلۡمَآءِ كُلَّ شَيۡءٍ حَيٍّۚ أَفَلَا يُؤۡمِنُونَ ﴿٣٠﴾ وَجَعَلۡنَا فِي ٱلۡأَرۡضِ رَوَٰسِيَ أَن تَمِيدَ بِهِمۡ وَجَعَلۡنَا فِيهَا فِجَاجٗا سُبُلٗا لَّعَلَّهُمۡ يَهۡتَدُونَ ﴿٣١﴾ وَجَعَلۡنَا ٱلسَّمَآءَ سَقۡفٗا مَّحۡفُوظٗاۖ وَهُمۡ عَنۡ ءَايَٰتِهَا مُعۡرِضُونَ ﴿٣٢﴾ وَهُوَ ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلَّيۡلَ وَٱلنَّهَارَ وَٱلشَّمۡسَ وَٱلۡقَمَرَۖ كُلّٞ فِي فَلَكٖ يَسۡبَحُونَ ﴿٣٣﴾ وَمَا جَعَلۡنَا لِبَشَرٖ مِّن قَبۡلِكَ ٱلۡخُلۡدَۖ أَفَإِيْن مِّتَّ فَهُمُ ٱلۡخَٰلِدُونَ ﴿٣٤﴾ كُلُّ نَفۡسٖ ذَآئِقَةُ ٱلۡمَوۡتِۗ وَنَبۡلُوكُم بِٱلشَّرِّ وَٱلۡخَيۡرِ فِتۡنَةٗۖ وَإِلَيۡنَا تُرۡجَعُونَ ﴿٣٥﴾

٣٢٤

ئێمە هەر پێغەمبەرێوما وەلێ تۆنە کیاستەن نیگایچما پەی کیاستەن هەکە بەڕاسیی هیچ خوذێوە جگە من نییەن و دەی پرسدێم﴿٢٥﴾ وە واتشا خوذای ڕەحمان زاڕۆش پەی وێش گلدانۆ، بێگەردیی پەی ئاذی، بەڵکو ئانێ بەنذێ حورمەتدارێنێ﴿٢٦﴾ قسێ نمەذا قەرو قسێش و ئاذێ بە ئەمرەو ئاذی کار مکەران﴿٢٧﴾ هەر خوذا مزانۆ ئا خەڵکە چێوەڵ چێششا کاڵان و چێودمایچ چێش مکالاْ و مەلائیکەکێ تکا نمەکەرا پەی هیچکەسی مەر خوذا وێش ڕازیش سەر بۆ و جە تەرسیشنە ملەرزای ملەرزانێ ﴿٢٨﴾ خۆ ئەگەر یۆشا بواچۆ من خوذانا بێژگە خوذای ئانە جەزاش بە جەحەنذەم مذەیمێ، جەزاو زاڵمایچ هەر پا جۆرەنە﴿٢٩﴾ ئایا ئانێ هەکە کافرێ بیێ نەذیشا هەکە هەر بەڕاسیی ئاسمانەکێ و زەمین یەك پارچەبێنێ و ئێمە جە یۆتریما جیێ کەرذێوە؟ هەرچی چێوێ زینذەیچ هەن جە ئاوێ فەراهەمما ئاورذەن، دە ئێتر ئیمان نمارا؟﴿٣٠﴾ جە زەمینیچەنە کەشێما کوێنێرە هەتا لارەسەنگ نەبۆ پەیشا و ڕاوبانی فراوانما چەنە فەراهەم ئاورذەن پەی ئینەی بگنا سەرو ڕێ﴿٣١﴾ ئاسمانیچما کەرذەن بە بان(سەقف) یۆە پارێزیا،کەچی ئاذێ جە نیشانەکاش پەشتی هۆرمکەرا﴿٣٢﴾ خوذا ئا زاتەنە هەکە شەو و ڕۆ و ڕۆجیار و مانگەش خەڵقێ کەرذێنێ هەر یۆشا جە خولگێوەنە مسووڕیۆوە﴿٣٣﴾ جە وەڵێ تۆنە نەمرییما بە هیچ کەسێوە نەذان، ئایا ئەگەر تۆ مرینە ئاذێ نەمرێ مبا؟﴿٣٤﴾ گرذ کەسێو مشیۆم مەرگ بچەشۆ، وە ئێمە بە ئاوەشیی و بەشەڕ و خێر و بەلاْ تاقیێتا مکەرمێوە و مگێڵذێچۆ پەی لایما﴿٣٥﴾

ئانیْ هەکە کافریْ بییْنـیْ وەختیْو مۆینات بیْژگە گاڵتـەجاڕیی کـەرڎەی پەنـەت هیچی تەرشا جە دەس نمـەیۆ، ئینـە ئانەنـە نـامۆ خوڎاکاتا مبەرۆ؟ کەچی ئاڎیْ هەمیشە جە یـاڎو خـوڎای بەبـەزەیی کـافریْنیْ﴿٣٦﴾ ئینـسان جەپەلـەی خـەلق کریـان، چۆڎمای نیـــشانەکیْم نیـــشانەتا مـــڎەو پەلـــە مەکـــەرڎیْ﴿٣٧﴾ وَە مواچـــانیْ دەی ئـــی بـــەڵیْنیْ پـــەی کـــەی ئەگـــەر ڕاسواچـانديْ﴿٣٨﴾ ئـانیْ هەکـە لـویْنیْ کـوفرەرە وەشـڵەی هـەواڵو ئـا وەختیـشا زانابییْ هەکە نمەتاوا ئیْر جە چڕوچەمیشا و جــە مازیــشا دوور بــووزاوە و ســەریچ نمـەگنانیْ﴿٣٩﴾ بـەڵکو کوتوپڕیْوەنە مـەیۆ پەیـشا و هەبەسنۆشـا ئیْتر نـەمتاوا ویْشا لابڎا چەنەش و نەفرسەتیشا پەنـە مڎریۆ ﴿٤٠﴾ بیْشك بەپیْغەممەراو وەڵیْ تۆیچ گاڵتە کریان، جا ئا شیْوە ئاڎیْ گاڵتەش پەنە کەریْنیْ هۆرگیْلاوە و یـەخیْ گەمەکەراش گیْرتە و دڕۆرش دیْ﴿٤١﴾ بواچە کیْ بە شەو و بە ڕۆ جە گیْرتـەی خوڎای ڕەحمانی پاریْزنۆتـا ؟ کەچی چەنی ئانەیـچە ئـاڎیْ جە یـاڎو خـوڎای ویْـشا لامـڎا﴿٤٢﴾ یـان ئـاڎیْ چنـڎەها خوڎیْشا هەنیْ هەکە متاوانیْ جە غەزەبو ئیْمە نەجاتشا بڎا ؟ نەمتاوا ویْشا ویْشا سەربووزانیْ و نە جەلایەنو ئیْمەیچۆ پەنا مڎریانیْ﴿٤٣﴾ بەڵکو ئیْمە ئانیْ و باب و باپیرەکیچْشا پاسەما پەنە کەرڎیْ دەسشا بیاۆۆ ۆیارای هەتا عومرشا دریْژ بییۆ، ئەی ئایا نمـەۆینا هەکە ئیْمـە مـەیمیْ و ئـی زەمینیە جە گرڎ لیْۆشۆ کەم مکەرمیْوە؟ جا ئایا ئاڎیْ زاڵیْ و سەرکۆتیْنیْ؟﴿٤٤﴾

وَإِذَا رَءَاكَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ إِن يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا أَهَٰذَا ٱلَّذِي يَذۡكُرُ ءَالِهَتَكُمۡ وَهُم بِذِكۡرِ ٱلرَّحۡمَٰنِ هُمۡ كَٰفِرُونَ ﴿٣٦﴾ خُلِقَ ٱلۡإِنسَٰنُ مِنۡ عَجَلٖۚ سَأُوْرِيكُمۡ ءَايَٰتِي فَلَا تَسۡتَعۡجِلُونِ ﴿٣٧﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا ٱلۡوَعۡدُ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ﴿٣٨﴾ لَوۡ يَعۡلَمُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ حِينَ لَا يَكُفُّونَ عَن وُجُوهِهِمُ ٱلنَّارَ وَلَا عَن ظُهُورِهِمۡ وَلَا هُمۡ يُنصَرُونَ ﴿٣٩﴾ بَلۡ تَأۡتِيهِم بَغۡتَةٗ فَتَبۡهَتُهُمۡ فَلَا يَسۡتَطِيعُونَ رَدَّهَا وَلَا هُمۡ يُنظَرُونَ ﴿٤٠﴾ وَلَقَدِ ٱسۡتُهۡزِئَ بِرُسُلٖ مِّن قَبۡلِكَ فَحَاقَ بِٱلَّذِينَ سَخِرُواْ مِنۡهُم مَّا كَانُواْ بِهِۦ يَسۡتَهۡزِءُونَ ﴿٤١﴾ قُلۡ مَن يَكۡلَؤُكُم بِٱلَّيۡلِ وَٱلنَّهَارِ مِنَ ٱلرَّحۡمَٰنِۚ بَلۡ هُمۡ عَن ذِكۡرِ رَبِّهِم مُّعۡرِضُونَ ﴿٤٢﴾ أَمۡ لَهُمۡ ءَالِهَةٞ تَمۡنَعُهُم مِّن دُونِنَاۚ لَا يَسۡتَطِيعُونَ نَصۡرَ أَنفُسِهِمۡ وَلَا هُم مِّنَّا يُصۡحَبُونَ ﴿٤٣﴾ بَلۡ مَتَّعۡنَا هَٰٓؤُلَآءِ وَءَابَآءَهُمۡ حَتَّىٰ طَالَ عَلَيۡهِمُ ٱلۡعُمُرُۗ أَفَلَا يَرَوۡنَ أَنَّا نَأۡتِي ٱلۡأَرۡضَ نَنقُصُهَا مِنۡ أَطۡرَافِهَآۚ أَفَهُمُ ٱلۡغَٰلِبُونَ ﴿٤٤﴾

قُلْ إِنَّمَا أُنذِرُكُم بِالْوَحْيِ وَلَا يَسْمَعُ الصُّمُّ الدُّعَاءَ إِذَا مَا يُنذَرُونَ ﴿٤٥﴾ وَلَئِن مَّسَّتْهُمْ نَفْحَةٌ مِّنْ عَذَابِ رَبِّكَ لَيَقُولُنَّ يَا وَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٤٦﴾ وَنَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَإِن كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا وَكَفَىٰ بِنَا حَاسِبِينَ ﴿٤٧﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ وَهَارُونَ الْفُرْقَانَ وَضِيَاءً وَذِكْرًا لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٤٨﴾ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَهُم مِّنَ السَّاعَةِ مُشْفِقُونَ ﴿٤٩﴾ وَهَٰذَا ذِكْرٌ مُّبَارَكٌ أَنزَلْنَاهُ أَفَأَنتُمْ لَهُ مُنكِرُونَ ﴿٥٠﴾ ۞ وَلَقَدْ آتَيْنَا إِبْرَاهِيمَ رُشْدَهُ مِن قَبْلُ وَكُنَّا بِهِ عَالِمِينَ ﴿٥١﴾ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا هَٰذِهِ التَّمَاثِيلُ الَّتِي أَنتُمْ لَهَا عَاكِفُونَ ﴿٥٢﴾ قَالُوا وَجَدْنَا آبَاءَنَا لَهَا عَابِدِينَ ﴿٥٣﴾ قَالَ لَقَدْ كُنتُمْ أَنتُمْ وَآبَاؤُكُمْ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٥٤﴾ قَالُوا أَجِئْتَنَا بِالْحَقِّ أَمْ أَنتَ مِنَ اللَّاعِبِينَ ﴿٥٥﴾ قَالَ بَل رَّبُّكُمْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ الَّذِي فَطَرَهُنَّ وَأَنَا عَلَىٰ ذَٰلِكُم مِّنَ الشَّاهِدِينَ ﴿٥٦﴾ وَتَاللَّهِ لَأَكِيدَنَّ أَصْنَامَكُم بَعْدَ أَن تُوَلُّوا مُدْبِرِينَ ﴿٥٧﴾

بواچە من هەر بە نیگا چلاْكنووتارە، كەڕیچ هەكە مچلاْكنیوْرە چڕیەی نمەژنەووْ﴿٤٥﴾ دیارەن ئەگەر كەمێو جە هالاْوو پەروەرڎگاریت رووەشا بكەروْنە بێشك ماچا هاوار و ناڵە پەی ئێمە بەڕاسیی ئێمە ستەمكاریْ بییەیمیْ﴿٤٦﴾ ئێمە ڕوْ قیامەتی ترازییْ داڎپەروارانیْ منیەیمێرە ئێتر هیچكەس هیچ ستەمێوش وەنە نمەكریوْ، هەرچیش كەرڎەبوْ مارمێشوْ مەیڎان ئەگەر ئێنڎەو توْمو خەرتەلەیچ بوْ،دەی جە حیسابگەرییینە ئانەما وەسێن﴿٤٧﴾ دیارەن ئێمە جیائەوەكەرما دا بە مووسای و هاروونی هەكە ڕوْشنیی و یاڎاوەرییش چەنەن پەی پارێزكارا﴿٤٨﴾ ئانیْ هەكە جەپەنانە و جە خوڎایچ هەكە دیار نییەن مترسانیْ و تەرسەو قیامەتی منیشوْ ملشارە﴿٤٩﴾ ئینەیچ زكرێوە مبارەكەن وەزنانمارە، ئایا شمە ئینكاریش مكەردیْ؟﴿٥٠﴾ دیارەن ئێمە وەڵتەر فام و هوْشمادا بە ئیبراهیمی و ئاڎما عال ئەشناسا ﴿٥١﴾ ئانەبیْ بە قوْمەكەیش و بە تاتەیش واتش ئی پەیكەریْ(بتیْ) چێشێنیْ هەكە شمە خولیەیدێوە دوْرشانە و پرسدێشا؟﴿٥٢﴾ واتشا ئێمە دییەنما باب و باپیرەكێما ئینێشا پرسێنیْ﴿٥٣﴾ واتش دەی شمە و باب و باپیرەكێچێتا جە گومڕاییێوە ئاشكرانە بیێندیْ﴿٥٤﴾ واتشا ئایا حەقیقەتت ئاورڎەن پەیما یان گاڵتە مكەری؟﴿٥٥﴾ واتش بەڵكو پەروەرڎگارتا پەروەرڎگارو ئاسمانەكا و زەمینێن هەكە خەلقێش كەرڎێنیْ و منیچ سەرو ئا ویری و باوەڕیە یوْنا جە شاهیڎەكا﴿٥٦﴾ بە خوڎا بتەكێتا هەر ئاستێتا جیا و چەنەشا كلیْ بییەیدیْ من یەكسەر دامێوەشا پەی منیەووْ﴿٥٧﴾

فَجَعَلَهُمْ جُذَٰذًا إِلَّا كَبِيرًا لَّهُمْ لَعَلَّهُمْ إِلَيْهِ يَرْجِعُونَ
﴿٥٨﴾ قَالُوا۟ مَن فَعَلَ هَٰذَا بِـَٔالِهَتِنَآ إِنَّهُۥ لَمِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٥٩﴾
قَالُوا۟ سَمِعْنَا فَتًى يَذْكُرُهُمْ يُقَالُ لَهُۥٓ إِبْرَٰهِيمُ ﴿٦٠﴾ قَالُوا۟ فَأْتُوا۟
بِهِۦ عَلَىٰٓ أَعْيُنِ ٱلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَشْهَدُونَ ﴿٦١﴾ قَالُوٓا۟ ءَأَنتَ
فَعَلْتَ هَٰذَا بِـَٔالِهَتِنَا يَٰٓإِبْرَٰهِيمُ ﴿٦٢﴾ قَالَ بَلْ فَعَلَهُۥ كَبِيرُهُمْ
هَٰذَا فَسْـَٔلُوهُمْ إِن كَانُوا۟ يَنطِقُونَ ﴿٦٣﴾ فَرَجَعُوٓا۟ إِلَىٰٓ
أَنفُسِهِمْ فَقَالُوٓا۟ إِنَّكُمْ أَنتُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٦٤﴾ ثُمَّ نُكِسُوا۟
عَلَىٰ رُءُوسِهِمْ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا هَٰٓؤُلَآءِ يَنطِقُونَ ﴿٦٥﴾ قَالَ
أَفَتَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَنفَعُكُمْ شَيْـًٔا وَلَا
يَضُرُّكُمْ ﴿٦٦﴾ أُفٍّ لَّكُمْ وَلِمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ
أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾ قَالُوا۟ حَرِّقُوهُ وَٱنصُرُوٓا۟ ءَالِهَتَكُمْ إِن كُنتُمْ
فَٰعِلِينَ ﴿٦٨﴾ قُلْنَا يَٰنَارُ كُونِى بَرْدًا وَسَلَٰمًا عَلَىٰٓ إِبْرَٰهِيمَ
﴿٦٩﴾ وَأَرَادُوا۟ بِهِۦ كَيْدًا فَجَعَلْنَٰهُمُ ٱلْأَخْسَرِينَ ﴿٧٠﴾ وَنَجَّيْنَٰهُ
وَلُوطًا إِلَى ٱلْأَرْضِ ٱلَّتِى بَٰرَكْنَا فِيهَا لِلْعَٰلَمِينَ ﴿٧١﴾ وَوَهَبْنَا
لَهُۥٓ إِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ نَافِلَةً وَكُلًّا جَعَلْنَا صَٰلِحِينَ ﴿٧٢﴾

٣٢٧

ئینجا ورڎێ و هانێش کەرڎێ بێژگە زلەکێشا پەی ئینەی بگێلاوە پەی لایش ﴿٥٨﴾ واتشا کێ پێسەش کەرڎەن بە خوڎاکاما؟ بەڕاسیی ئاڎ جە ستەمکاران﴿٥٩﴾ واتشا ئەژنەویەنما کوڕێوی گەنج بە خراپە نامێشا مبەرۆ پەنەش مواچان ئیبراهیم﴿٦٠﴾ واتشا باردێش وەرو چەماو خەڵکیۆ موحاسەبەش بکەردێ پەی ئینەی ئاڎیچێ بووینا﴿٦١﴾ واتشا ئایا تۆ پێسەت کەرڎەن بە خواکاما ئەی ئیبراهیم؟ ﴿٦٢﴾ واتش بەڵکو گۆرەکێشا کەرڎەن،هە ئینێ، دەی ئەگەر قسێ مکەرا چەنەشا پەرسدێ ﴿٦٣﴾ جا لوێوە وێشارە و بە وێشا وات: بەڕاسیی شمە ستەمکارێندێ﴿٦٤﴾ دمایی سەرەشا ۋزتەرە بێشك خاس زانانت ئانێ قسێ نمەکەرا﴿٦٥﴾ واتش دەی ئایا شمە جیای خوڎای بڕە چێوێو مپرسدێ هەکە نە قازانجتا میاونا پەنە و نە زەرەر؟﴿٦٦﴾ ئۆف جە دەسو شمە و چانیشایچە مپرسدێشا، ئایا ژیرێ نمەبیدێ؟﴿٦٧﴾ واتشا بسۆچندێش ئەگەر پەیتا مکریۆ خوڎاکاتا سەر بوورزدێ﴿٦٨﴾ واتما ئەی ئێر سەرڎ و سلامەت بە چەنی ئیبراهیمیی﴿٦٩﴾ ئاڎێ گەرەکشا بێ تەشقەڵە وورەشا بە ئیبراهیمی و ئێمەیچ ئاڎێما کەرڎێ بە خەسارەتمەنڎتەرینێ﴿٧٠﴾ ئاڎ و لووتما نەجات دێ و کیاستێما پەی ئا سەرزەمینیە(شام) هەکە بەرەکەتما ۋزتەنەنە پەی ئاڵەمینی﴿٧١﴾ جا ئیسحاقما پەنە بەخشا و یەعقوبیچ بی بە زیاڎە بەشە و هەر یۆێچشا کەرڎما بە پیاخاس﴿٧٢﴾

وَجَعَلْنَٰهُمْ أَئِمَّةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا وَأَوْحَيْنَآ إِلَيْهِمْ فِعْلَ ٱلْخَيْرَٰتِ وَإِقَامَ ٱلصَّلَوٰةِ وَإِيتَآءَ ٱلزَّكَوٰةِ ۖ وَكَانُوا۟ لَنَا عَٰبِدِينَ ﴿٧٣﴾ وَلُوطًا ءَاتَيْنَٰهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَنَجَّيْنَٰهُ مِنَ ٱلْقَرْيَةِ ٱلَّتِى كَانَت تَّعْمَلُ ٱلْخَبَٰٓئِثَ ۗ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ قَوْمَ سَوْءٍ فَٰسِقِينَ ﴿٧٤﴾ وَأَدْخَلْنَٰهُ فِى رَحْمَتِنَآ ۖ إِنَّهُۥ مِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٧٥﴾ وَنُوحًا إِذْ نَادَىٰ مِن قَبْلُ فَٱسْتَجَبْنَا لَهُۥ فَنَجَّيْنَٰهُ وَأَهْلَهُۥ مِنَ ٱلْكَرْبِ ٱلْعَظِيمِ ﴿٧٦﴾ وَنَصَرْنَٰهُ مِنَ ٱلْقَوْمِ ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَآ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ قَوْمَ سَوْءٍ فَأَغْرَقْنَٰهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٧٧﴾ وَدَاوُۥدَ وَسُلَيْمَٰنَ إِذْ يَحْكُمَانِ فِى ٱلْحَرْثِ إِذْ نَفَشَتْ فِيهِ غَنَمُ ٱلْقَوْمِ وَكُنَّا لِحُكْمِهِمْ شَٰهِدِينَ ﴿٧٨﴾ فَفَهَّمْنَٰهَا سُلَيْمَٰنَ ۚ وَكُلًّا ءَاتَيْنَا حُكْمًا وَعِلْمًا ۚ وَسَخَّرْنَا مَعَ دَاوُۥدَ ٱلْجِبَالَ يُسَبِّحْنَ وَٱلطَّيْرَ ۚ وَكُنَّا فَٰعِلِينَ ﴿٧٩﴾ وَعَلَّمْنَٰهُ صَنْعَةَ لَبُوسٍ لَّكُمْ لِتُحْصِنَكُم مِّنۢ بَأْسِكُمْ ۖ فَهَلْ أَنتُمْ شَٰكِرُونَ ﴿٨٠﴾ وَلِسُلَيْمَٰنَ ٱلرِّيحَ عَاصِفَةً تَجْرِى بِأَمْرِهِۦٓ إِلَى ٱلْأَرْضِ ٱلَّتِى بَٰرَكْنَا فِيهَا ۚ وَكُنَّا بِكُلِّ شَىْءٍ عَٰلِمِينَ ﴿٨١﴾

٣٢٨

کەرڎێچما بەپێشەویٚ و بە ئەمرە و ئێمە ڕانمایی کەرێنیٚ و نیگاما پەی کیاستیٚ هەکە هەرمانیٚ عالیٚ بکەرا و نما بکەرا و زەکات بڎا و ئاڎیچیٚ هەر ئێمە پرسێنیٚ﴿٧٣﴾ دانایی و عیلمیچما دا بە لووتی چا دەگیٚ هەکە کارە پیسەکا کەرێنیٚ نەجاتما دا، بەڕاسیی ئاڎیٚ قۆمیٚ خرابیٚ و جە ڕیٚ ترازییٚ بێنیٚ﴿٧٤﴾ ئاڎما ۏزت چێرو سایێ ڕەحمەتو وێما، بەڕاسیی ئاڎ جەپیاخاسابیٚ﴿٧٥﴾ نووحیچ وەڵتەر ئانەبیٚ هاوارش کەرڎ و جوابما داوە ئێتر وێش و خاوخێزانش جە تەنگانە فرە گۆرەکەی نەجاتما دیٚ﴿٧٦﴾ سەریچما ۏزتیٚ سەرو ئا قۆمیرە هەکە ئایەتەکاما بە دروٚیٚ زانێنیٚ، بەڕاسیی ئاڎیٚ قۆمو خرابەی بێنیٚ و ئێتر گرڎما نوقمیٚ دلیٚ ئاویٚ کەرڎیٚ﴿٧٧﴾ باسو داوودی و سلێمانیچ، ئانەبیٚ حوکم بەرکەرێنیٚ دەربارەو ئا مەزرایە هەکە شەویٚ مەیگەلو قۆمێوەش بەرەڵاٚ بییەبێنە و ئێمەیچ بییەیمیٚ شاهیڎیٚ سەرو حوکمەکەیشاوە﴿٧٨﴾ جا ئێمە سلێمانما جە گرفتەکەی خاس یاونانە و حوکم و عیلمیچما دابیٚ بە هەرڎویشا، هەرپاسە کەشەکیٚ و باڵنڎەکێچما فەرمانبەرداێ کەرڎیٚ بێنیٚ هەکە چەنی داووڎی تەسبیحات بکەرا ئێمەیچ ئانەما کەرڎ﴿٧٩﴾ ئێمە داووڎما فێرو درۆس کەرڎەی زریٚ(قەڵغان) یچ کەرڎ پەیتا هەتا جەنگنە بپارێزنۆتا، دەی ئایا شمە تەسەرێندیٚ؟﴿٨٠﴾ پەی سلێمانیچ ۏای تونڎوتیژما ۏزت کار هەکە بە ئەمرەو ئاڎی بوویەرۆ و بلۆ پەی ئا زەمینیە هەکە فەرە و بەرەکەتما شانانە و ئێمە بە گرڎ چێۆێوی زانێنمیٚ و زانان﴿٨١﴾

وَمِنَ ٱلشَّيَٰطِينِ مَن يَغُوصُونَ لَهُۥ وَيَعۡمَلُونَ عَمَلٗا دُونَ ذَٰلِكَۖ وَكُنَّا لَهُمۡ حَٰفِظِينَ ﴿٨٢﴾ ۞وَأَيُّوبَ إِذۡ نَادَىٰ رَبَّهُۥٓ أَنِّي مَسَّنِيَ ٱلضُّرُّ وَأَنتَ أَرۡحَمُ ٱلرَّٰحِمِينَ ﴿٨٣﴾ فَٱسۡتَجَبۡنَا لَهُۥ فَكَشَفۡنَا مَا بِهِۦ مِن ضُرّٖۖ وَءَاتَيۡنَٰهُ أَهۡلَهُۥ وَمِثۡلَهُم مَّعَهُمۡ رَحۡمَةٗ مِّنۡ عِندِنَا وَذِكۡرَىٰ لِلۡعَٰبِدِينَ ﴿٨٤﴾ وَإِسۡمَٰعِيلَ وَإِدۡرِيسَ وَذَا ٱلۡكِفۡلِۖ كُلّٞ مِّنَ ٱلصَّٰبِرِينَ ﴿٨٥﴾ وَأَدۡخَلۡنَٰهُمۡ فِي رَحۡمَتِنَآۖ إِنَّهُم مِّنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٨٦﴾ وَذَا ٱلنُّونِ إِذ ذَّهَبَ مُغَٰضِبٗا فَظَنَّ أَن لَّن نَّقۡدِرَ عَلَيۡهِ فَنَادَىٰ فِي ٱلظُّلُمَٰتِ أَن لَّآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنتَ سُبۡحَٰنَكَ إِنِّي كُنتُ مِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٨٧﴾ فَٱسۡتَجَبۡنَا لَهُۥ وَنَجَّيۡنَٰهُ مِنَ ٱلۡغَمِّۚ وَكَذَٰلِكَ نُـۨجِي ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿٨٨﴾ وَزَكَرِيَّآ إِذۡ نَادَىٰ رَبَّهُۥ رَبِّ لَا تَذَرۡنِي فَرۡدٗا وَأَنتَ خَيۡرُ ٱلۡوَٰرِثِينَ ﴿٨٩﴾ فَٱسۡتَجَبۡنَا لَهُۥ وَوَهَبۡنَا لَهُۥ يَحۡيَىٰ وَأَصۡلَحۡنَا لَهُۥ زَوۡجَهُۥٓۚ إِنَّهُمۡ كَانُواْ يُسَٰرِعُونَ فِي ٱلۡخَيۡرَٰتِ وَيَدۡعُونَنَا رَغَبٗا وَرَهَبٗاۖ وَكَانُواْ لَنَا خَٰشِعِينَ ﴿٩٠﴾

جـە شەیتانەکایـچما ڤسـتێ بێنـێ ڤەرو دەسیش هەکە لوێنێ بنەو دەلیای و بێژگە ئانەی هـەرمانێ تەریچش پـەی کـەرێنێ و ئێمـەیچ پارێزنێنمێـشا﴿٨٢﴾ یـاڎو ئـەیووبیچ بکـەرە ئانـەبێ هـاوارش کـەرڎ پـەروەرڎگاریش بەڕاسـیی مـن تووشـو مەینـەتی ئامانـا و تـوێچ ڕەحمینتـەرین ڕەحمکـەرنی﴿٨٣﴾ لـوایمێ دەمـشۆ هـەر مەینەتێوە هەکە تووشش ئامابێ نازتما و کۆلێمـاوە کـەرڎۆ، ژەن و زاڕۆلەکـەش و ئانڎەی تـەرێچ چەنیشا داماوە پەنە ئانە ڕەحمەتێوە تایبەتی بێ جە لایەنو ئێمۆ و یاڎاوەریـچەن پـەی خوڎاپرسـەکا﴿٨٤﴾ ئنجـا یـاڎو ئیـسماعیلی و ئیدریـسی و زەلکیفلیچ بکەرە هـەریۆ چاڎیشا ئارامگێر بـێ﴿٨٥﴾ ئاڎێمـا ڤزتـێ چـێرو سـایێ ڕەحمـەتیما، بەڕاسیی ئاڎێ جەپیاخاسا بیـێ﴿٨٦﴾ هەرپاسە زوالنون ئانەبێ بە تـووڕەیی لـوا ئەجیاش دەرەقەتش نمەیمێ جا جە تاریکاییەکانە هاوارش چەنە بەرز بیۆ: هەکە هیچ خوڎێوە نییەن بێجگە جە تۆ بێگەرڎیی پەی تۆ،بەڕاسیی من جە ستەمکارا بیا﴿٨٧﴾ لوایمێ دەمشۆ و نەجاتما دا جە دەسو خەمیۆ، هەر پاجۆرە ئیماندارا نەجات مڎەیمێ﴿٨٨﴾ زەکەریایچ ئانەبێ هاوارش کەرڎ ئۆ پەروەرڎگاریش ئەی پەروەرڎگار بە تەنیایی نمازمەڤە و دیارەن تۆ خاستەرین میراتگیرنی﴿٨٩﴾ لوایمێ دەمشۆ و یەحیاما پەنە بەخشا و ژەنەکێچش خاسەما کەرڎە تا زاڕۆش بۆ، بەڕاسیی ئاڎێ کەرڎەی خێرێ و خاسەینە فرە گورجێ بێنێ و هەمیشە بە هۆمێڎ و بە خۆفیۆ هاوارما وەنە کەرێنێ و گەرڎەنکەچێما بێنێ﴿٩٠﴾

وَٱلَّتِيٓ أَحۡصَنَتۡ فَرۡجَهَا فَنَفَخۡنَا فِيهَا مِن رُّوحِنَا
وَجَعَلۡنَٰهَا وَٱبۡنَهَآ ءَايَةٗ لِّلۡعَٰلَمِينَ ﴿٩١﴾ إِنَّ هَٰذِهِۦٓ
أُمَّتُكُمۡ أُمَّةٗ وَٰحِدَةٗ وَأَنَا۠ رَبُّكُمۡ فَٱعۡبُدُونِ ﴿٩٢﴾
وَتَقَطَّعُوٓاْ أَمۡرَهُم بَيۡنَهُمۡۖ كُلٌّ إِلَيۡنَا رَٰجِعُونَ ﴿٩٣﴾
فَمَن يَعۡمَلۡ مِنَ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَهُوَ مُؤۡمِنٞ فَلَا كُفۡرَانَ
لِسَعۡيِهِۦ وَإِنَّا لَهُۥ كَٰتِبُونَ ﴿٩٤﴾ وَحَرَٰمٌ عَلَىٰ قَرۡيَةٍ
أَهۡلَكۡنَٰهَآ أَنَّهُمۡ لَا يَرۡجِعُونَ ﴿٩٥﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا فُتِحَتۡ
يَأۡجُوجُ وَمَأۡجُوجُ وَهُم مِّن كُلِّ حَدَبٖ يَنسِلُونَ ﴿٩٦﴾
وَٱقۡتَرَبَ ٱلۡوَعۡدُ ٱلۡحَقُّ فَإِذَا هِيَ شَٰخِصَةٌ أَبۡصَٰرُ ٱلَّذِينَ
كَفَرُواْ يَٰوَيۡلَنَا قَدۡ كُنَّا فِي غَفۡلَةٖ مِّنۡ هَٰذَا بَلۡ كُنَّا
ظَٰلِمِينَ ﴿٩٧﴾ إِنَّكُمۡ وَمَا تَعۡبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ
حَصَبُ جَهَنَّمَ أَنتُمۡ لَهَا وَٰرِدُونَ ﴿٩٨﴾ لَوۡ كَانَ
هَٰٓؤُلَآءِ ءَالِهَةٗ مَّا وَرَدُوهَاۖ وَكُلّٞ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٩٩﴾
لَهُمۡ فِيهَا زَفِيرٞ وَهُمۡ فِيهَا لَا يَسۡمَعُونَ ﴿١٠٠﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ
سَبَقَتۡ لَهُم مِّنَّا ٱلۡحُسۡنَىٰٓ أُوْلَٰٓئِكَ عَنۡهَا مُبۡعَدُونَ ﴿١٠١﴾

یـاڎو ئانێـچە بکـەرە هەکـە دامنـەو وێش بە پاکیی ڕاگیر کەرڎ، ئێمـەیچ جە ڕۆحو وێما فووما کـەرڎ پـۆرە و وێـش و کوڕەکـەش کـەرڎێما بـە موعجیزێ پـەی عالـەمیانی﴿٩١﴾ بەڕاسـیی ئینـە دینـو شمەن و یەك دینەن و منیچ پەروەرڎگارتانا دەی پرسـدێم﴿٩٢﴾ جـە بـەینو وێشانە هەرمانەکێشا بـەش بەشـە کـەرڎە، گـرڎیچ پـەی لاو ئێمـە مگێلاۆوە﴿٩٣﴾ جا ئانـە جە هەرمانە عالەکا بکەرۆنـە و ئیمانداربۆ هۆڵ و تەقـەلاش نمـەپۆژیۆرە و بێـشك ئێمـە پـەیش منویـسمیٚ﴿٩٤﴾هـەر دەگێـوەیچ هەکـە قڕمـا ۏزتێنەنـە و کاۏلـەما کەرڎێنـە ئێتر جارێوتەر وەنەشا حەرام(نادرۆس)ە ن بگـێلاۆوە﴿٩٥﴾ هـەتا ئاوەختـە بـەرە ئـۆ یاجووج و ماجووجی مکریۆوە و جە گرڎ بەرزاییێوە پڕارە﴿٩٦﴾ بەڵێنە ڕاسەکێچ نزیکە مبۆوە و چەمیٚ ئانیشایچە هەکە کافریٚ بیێنیٚ ئەبڵەقیٚ مبا(بەرمپڕا) مواچا هاوار پەی ئێمە بەبێشك ئێمە جە غەفڵەت و بێهاگایینە بییـەیمیٚ چینەی، گێرە ئێمە ستەمکاریٚ بیـەیمیٚ﴿٩٧﴾ بێگومان شمە و ئانـە هەکـە جیـاتی خـوڎای مپرسـدێش سـۆتەمەنی جەحەنەنڎەمینـدیٚ و هـەر مـشیۆم پێـوە بلدێشنە﴿٩٨﴾جا ئەگەر ئانیٚ خوڎیٚ بیێنیٚ نەلێنێنە جەحەنڎەم، دەی گرڎ چەنەش مەناوە بە نـەمریی﴿٠٠﴾ جـە جەحەنڎەمەنـە هـەر هەنـسکڎای و هەناسـەی قورسـشا پـەی هـەن و هـیچ نمەژنەوا﴿١٠٠﴾ بەڕاسیی ئانیٚ هەکە هەر زوو قەرارما دان خاسە بێنە ڕاشا، ئانیٚ جە جەحەنڎەمی دووریٚ ووزیێنیۆوە﴿١٠١﴾

لَا يَسْمَعُونَ حَسِيسَهَا وَهُمْ فِي مَا اشْتَهَتْ أَنفُسُهُمْ خَالِدُونَ ﴿١٠٢﴾ لَا يَحْزُنُهُمُ الْفَزَعُ الْأَكْبَرُ وَتَتَلَقَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ هَٰذَا يَوْمُكُمُ الَّذِي كُنتُمْ تُوعَدُونَ ﴿١٠٣﴾ يَوْمَ نَطْوِي السَّمَاءَ كَطَيِّ السِّجِلِّ لِلْكُتُبِ ۚ كَمَا بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ نُّعِيدُهُ ۚ وَعْدًا عَلَيْنَا ۚ إِنَّا كُنَّا فَاعِلِينَ ﴿١٠٤﴾ وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِن بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ ﴿١٠٥﴾ إِنَّ فِي هَٰذَا لَبَلَاغًا لِّقَوْمٍ عَابِدِينَ ﴿١٠٦﴾ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ ﴿١٠٧﴾ قُلْ إِنَّمَا يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَاحِدٌ ۖ فَهَلْ أَنتُم مُّسْلِمُونَ ﴿١٠٨﴾ فَإِن تَوَلَّوْا فَقُلْ آذَنتُكُمْ عَلَىٰ سَوَاءٍ ۖ وَإِنْ أَدْرِي أَقَرِيبٌ أَم بَعِيدٌ مَّا تُوعَدُونَ ﴿١٠٩﴾ إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ مِنَ الْقَوْلِ وَيَعْلَمُ مَا تَكْتُمُونَ ﴿١١٠﴾ وَإِنْ أَدْرِي لَعَلَّهُ فِتْنَةٌ لَّكُمْ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ ﴿١١١﴾ قَالَ رَبِّ احْكُم بِالْحَقِّ ۗ وَرَبُّنَا الرَّحْمَٰنُ الْمُسْتَعَانُ عَلَىٰ مَا تَصِفُونَ ﴿١١٢﴾

سُورَةُ الحَجِّ — ترتيبها ٢٢ — آياتها ٧٨

بلێسەو گرێش نمەژنەوا دلێ ئاچێوانە هەکە نەفسشا حەزش پەنە مکەرۆ بە نەمریی مەناوە﴿١٠٢﴾ تەرسە فرە گۆرەکێ(فوو صووری پەی زینذۆبییەی) دلتەنگێشا نمکەکەرۆ و مەلائیکێ ملا دەمشاوە: ئینە ئا ڕۆنە هەکە وەعدتا پەنەش دریێ﴿١٠٣﴾ ڕۆێو مێو ئاسمانی مپێچمێوە هەر چەنی کتێبی ئەوەکریا دریۆ پۆ و پێچیۆوە، چەنی جە ئەوەڵۆ کارو خەلقیما ئەنجامدا هەم پێسە وێش پەنە مکەرمێوە ئانە بەڵێنێوەنە دێنەما و فەرزەنە سەرماوە و مسەوگەر ئەنجامش مذەیمێ﴿١٠٤﴾ بێشك جە زەبوورنە دمای تەوراتی نویستەنما هەکە بێگومان بەنذە پیاخاسەکێم با بە میراتگیرێ زەمینی﴿١٠٥﴾ بەڕاسیی چی باسەنە مژدە یاواییێوە هەن پەی قۆمو پەرسکارا﴿١٠٦﴾ ئێمە تۆما هەرپەی ئانەی کیاستەنی بی بە ڕەحمەت پەی ئاڵەمیانی﴿١٠٧﴾ بواچە من نیگام هەر پەی ئانەی پەی مکیانیۆ هەکە پەنەتا بیاونوو خوذاتا هەر یەك خوذان ئایا شمە تەسلیمێ ئی ڕاسییە بیدێ؟﴿١٠٨﴾ ئەگەر لاشا هۆرکەرذ بواچە من پەیامو خوذایم بە یەکسانیی بە شمە یاونا، ئێتر من نمەزانوو ئا هەرەشێ کریۆ ئۆ شمە نزیکەنە یان دوورەنە﴿١٠٩﴾ بەڕاسیی ئاذ بە گوفتاری ئاشکرای مزانۆ و مزانۆیچ پانەی مشاردێشۆ﴿١١٠﴾ من نمەزانوویچ ڕەنگا ئینە تاقی ئەوەکەردەیێوە بۆ پەیتا و ویارایێوەیچ بۆ پەی وەختێوە دیاری کریای﴿١١١﴾ واتش: ئەی پەروەرذگار تۆ دادگەرانە حوکم بکەرە، پەروەرذگاریچما بەزەییمەنذی کۆمەککارەن سەبارەت پانەی باسش مکەردێ﴿١١٢﴾

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱتَّقُوا۟ رَبَّكُمْ ۚ إِنَّ زَلْزَلَةَ ٱلسَّاعَةِ شَىْءٌ عَظِيمٌ ﴿١﴾ يَوْمَ تَرَوْنَهَا تَذْهَلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ عَمَّآ أَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى ٱلنَّاسَ سُكَٰرَىٰ وَمَا هُم بِسُكَٰرَىٰ وَلَٰكِنَّ عَذَابَ ٱللَّهِ شَدِيدٌ ﴿٢﴾ وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يُجَٰدِلُ فِى ٱللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّبِعُ كُلَّ شَيْطَٰنٍ مَّرِيدٍ ﴿٣﴾ كُتِبَ عَلَيْهِ أَنَّهُۥ مَن تَوَلَّاهُ فَأَنَّهُۥ يُضِلُّهُۥ وَيَهْدِيهِ إِلَىٰ عَذَابِ ٱلسَّعِيرِ ﴿٤﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِن كُنتُمْ فِى رَيْبٍ مِّنَ ٱلْبَعْثِ فَإِنَّا خَلَقْنَٰكُم مِّن تُرَابٍ ثُمَّ مِن نُّطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ مِن مُّضْغَةٍ مُّخَلَّقَةٍ وَغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ لِّنُبَيِّنَ لَكُمْ ۚ وَنُقِرُّ فِى ٱلْأَرْحَامِ مَا نَشَآءُ إِلَىٰٓ أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوٓا۟ أَشُدَّكُمْ ۖ وَمِنكُم مَّن يُتَوَفَّىٰ وَمِنكُم مَّن يُرَدُّ إِلَىٰٓ أَرْذَلِ ٱلْعُمُرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ مِنۢ بَعْدِ عِلْمٍ شَيْـًٔا ۚ وَتَرَى ٱلْأَرْضَ هَامِدَةً فَإِذَآ أَنزَلْنَا عَلَيْهَا ٱلْمَآءَ ٱهْتَزَّتْ وَرَبَتْ وَأَنۢبَتَتْ مِن كُلِّ زَوْجٍۭ بَهِيجٍ ﴿٥﴾

٣٣٢

سوورەتێ ﴿حەج﴾ ی

حەفتا و هەشت ئایەتێنە

بە نامێ خوێدای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

ئەی خەڵکەکەپارێز جە پەروەرڎگاریتا بکەردێ، بەڕاسیی زەمین لەرزەو قیامەتی چێوێوی هەر فرە گوٚرەن﴿١﴾ ڕوٚێوٚ هەکە موٚیندێش گرڎ ژەنێوٚێ زاڕوٚڵەوٚەرە کارێوٚ پەشوٚکیوٚ شوٚتەوەرەکەیش فەراموٚش مکەروٚ و گرڎ لەمەپەڕێوە لەمەکێش وٚزوٚنە و خەڵکی بەسەروەشیی موٚینی کەچی سەروەشێیچ نییەنێ بەڵکو چانەیوٚن هەکە عەزابو خوڎای سەختەن﴿٢﴾ بڕێو جە خەڵکی بەبێ عیلم دەربارەو خوڎای دەمەدەمێ مکەرا و مگنا شوٚنوٚ گرڎ شەیتانێوی بەڎفەڕی سەرکەشی﴿٣﴾ پەی شەیتانی قەرار دریان هەکە هەرکەس بکەروٚش بە دوٚس ئانە بەڕاسیی گومڕاش مکەروٚ و وٚزوٚش سەرو ڕێ ڕووەو عەزابو ئاویری﴿٤﴾ ئەی خەڵکەکە ئەگەر سەبارەت بە زیندٚوٚ بییەی ئینایدێ شکەنە دەی خوٚ ئێمە جە خاکی خولوقنایدێ چاڎمای جە دڵوپێوە(نوتفێوە) دماتەر جە وێ هوٚرواسنێوە، دماتەر جە گوٚشتپارێوە تەمامی یان نا تەمامی ئینەیچ پەی ئانەینە خولوقنایتا پەی ڕوٚشن بکەرمێوە، ئانەیچ گەرەکمابوٚ جە زاڕوٚڵەڎانینە پەی وەختێوە دیاری کریای جاگیرش مکەرمێ چاڎمای بە ساواڵەیی مزنمێتارە و دماییچ پەی ئانەی بیاودێ هەڕەتو قەوەتیتا، هەنتا مرنیوٚ، هەنیچتا مگێڵنیوٚوە پەی پەڕپووت تەرین عەمری پەی ئینەی هیچ چێوێوە نەزانوٚنە دمای ئانەی هەکە زانێ، وە مووینی زەمین ووشك و برنگەن جا هەر وەخت وارنا وارانما ملرە م چڵاکیوٚرە و ملەرزوٚ و جە گرڎ جوٚرە گژوگیواوێوە زەریفی مڕسنوٚ﴿٥﴾

ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْحَقُّ وَأَنَّهُۥ يُحْىِ ٱلْمَوْتَىٰ وَأَنَّهُۥ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٦﴾ وَأَنَّ ٱلسَّاعَةَ ءَاتِيَةٌ لَّا رَيْبَ فِيهَا وَأَنَّ ٱللَّهَ يَبْعَثُ مَن فِى ٱلْقُبُورِ ﴿٧﴾ وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يُجَٰدِلُ فِى ٱللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَٰبٍ مُّنِيرٍ ﴿٨﴾ ثَانِىَ عِطْفِهِۦ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ لَهُۥ فِى ٱلدُّنْيَا خِزْىٌ وَنُذِيقُهُۥ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ عَذَابَ ٱلْحَرِيقِ ﴿٩﴾ ذَٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ يَدَاكَ وَأَنَّ ٱللَّهَ لَيْسَ بِظَلَّٰمٍ لِّلْعَبِيدِ ﴿١٠﴾ وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَعْبُدُ ٱللَّهَ عَلَىٰ حَرْفٍ فَإِنْ أَصَابَهُۥ خَيْرٌ ٱطْمَأَنَّ بِهِۦ وَإِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ ٱنقَلَبَ عَلَىٰ وَجْهِهِۦ خَسِرَ ٱلدُّنْيَا وَٱلْءَاخِرَةَ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلْخُسْرَانُ ٱلْمُبِينُ ﴿١١﴾ يَدْعُوا۟ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُۥ وَمَا لَا يَنفَعُهُۥ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلضَّلَٰلُ ٱلْبَعِيدُ ﴿١٢﴾ يَدْعُوا۟ لَمَن ضَرُّهُۥٓ أَقْرَبُ مِن نَّفْعِهِۦ لَبِئْسَ ٱلْمَوْلَىٰ وَلَبِئْسَ ٱلْعَشِيرُ ﴿١٣﴾ إِنَّ ٱللَّهَ يُدْخِلُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ إِنَّ ٱللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ﴿١٤﴾ مَن كَانَ يَظُنُّ أَن لَّن يَنصُرَهُ ٱللَّهُ فِى ٱلدُّنْيَا وَٱلْءَاخِرَةِ فَلْيَمْدُدْ بِسَبَبٍ إِلَى ٱلسَّمَآءِ ثُمَّ لْيَقْطَعْ فَلْيَنظُرْ هَلْ يُذْهِبَنَّ كَيْدُهُۥ مَا يَغِيظُ ﴿١٥﴾

ئینە بەرش مۆزۆنە هەکە خوڎا بەڕاسیی زاتێوە هەقەن و هەر بەڕاسیی مەرڎیٛ زینڎیٛ مکەرۆوە و دەسەلاٚتش سەرو گرڎ چێویرە هەن﴿٦﴾ بێگومان قیامەتیچ شکەش نییەنە چەنە و مەیۆ و بەڕاسیی خوڎا مەرڎیٛ دلیٛ قەبرەکا زینڎیٛ مکەرۆوە﴿٧﴾ وە جە خەڵکی کەسانێوە هەنیٛ بەبیٛ عیلم و بەبیٛ هیدایەت و بیٛ کتیبێوە ڕاڕۆشنۆکەر دەربارەو خوڎای دەمەدەمیٛ مکەرانیٛ﴿٨﴾ بە فیزۆ لووتە بەرزە کەرۆوە تا خەڵکی جە ڕاو خوڎای لابڎۆ، ئینە جە دونیایە سەرشۆڕیی بەشەشنە و جە قیامەتیچنە عەزابو ئاویریش پەنە مچەشمیٛ﴿٩﴾ ئینە یەخێش گێرتەنی بەرهەمو کارو دەساو وێتەن و بەڕاسیی خوڎا بە هیچ جۆرێوە ستەم نمەکەرۆ ئۆ بەنڎەکا﴿١٠﴾ کەسانیٛ هەنیٛ جە خەڵکی خواپرسایشا کەرڎەن بەپیشە، ئەگەر تووشو خێریٛ بەیانیٛ دڵشا پەنەش وەش مبۆ و ئەگەر تووشو تاقی ئەوەکەرڎەی بەیانیٛ سواریٛ سەرەو وێشا مبانیٛ و هۆرمگێلاٚوە،ئێتر دنییٛ و قیامەتی جە دەس مڎانیٛ،دەی ئانەیچە خەسارەتمەنڎیی ئاشکران(١١) ئا جۆرە کەسیٛ هاوار ئۆ کەسێوە مکەرا جیاتی خوڎای هەکە نەزەرەر و نەقازانجشا پەنە نمەیاونۆ، دەی ئانەیچ گومڕاییێوی فرە دوورەن﴿١٢﴾ هاوار ئۆ کەسێوی مکەرا هەکە زەرەرش جە قازانجیش نزیکتەرەن، عیش چا دۆسیە و عیش ئەچا پەشتیوانیە﴿١٣﴾ بەڕاسیی خوڎا ئانیشا ۋزۆنە بەهەشت هەکە ئیمانشا ئاورڎەن و هەرمانیٛ عالێشا کەرڎێنیٛ چێرو درەختەکاشەنە ڕۆخانیٛ مۆیەرانیٛ، بەڕاسیی خوڎا هەرچیش گەرەك بۆ مکەرۆش﴿١٤﴾ هەرکەس پاسە مزانۆ هەکە خوڎا جە دنیا و جە ئاخیرەتەنە سەرش نمەوزۆ با بەپەتێوە وێش بە بەرزیۆ هۆرواسنۆ دمایی پڕچنۆش(بڕۆش) و وێش بخنیکنۆ، هەتا بزانۆ پی فێڵیٛ ئایا تووڕەییەکەیش سەر مشۆ؟﴿١٥﴾

وَكَذَٰلِكَ أَنزَلۡنَٰهُ ءَايَٰتِۭ بَيِّنَٰتٖ وَأَنَّ ٱللَّهَ يَهۡدِي مَن يُرِيدُ ﴿١٦﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَٱلَّذِينَ هَادُواْ وَٱلصَّٰبِـِٔينَ وَٱلنَّصَٰرَىٰ وَٱلۡمَجُوسَ وَٱلَّذِينَ أَشۡرَكُوٓاْ إِنَّ ٱللَّهَ يَفۡصِلُ بَيۡنَهُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ شَهِيدٌ ﴿١٧﴾ أَلَمۡ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ يَسۡجُدُۤ لَهُۥ مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَن فِي ٱلۡأَرۡضِ وَٱلشَّمۡسُ وَٱلۡقَمَرُ وَٱلنُّجُومُ وَٱلۡجِبَالُ وَٱلشَّجَرُ وَٱلدَّوَآبُّ وَكَثِيرٞ مِّنَ ٱلنَّاسِۖ وَكَثِيرٌ حَقَّ عَلَيۡهِ ٱلۡعَذَابُۗ وَمَن يُهِنِ ٱللَّهُ فَمَا لَهُۥ مِن مُّكۡرِمٍۚ إِنَّ ٱللَّهَ يَفۡعَلُ مَا يَشَآءُ۩ ﴿١٨﴾ ۞هَٰذَانِ خَصۡمَانِ ٱخۡتَصَمُواْ فِي رَبِّهِمۡۖ فَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ قُطِّعَتۡ لَهُمۡ ثِيَابٞ مِّن نَّارٖ يُصَبُّ مِن فَوۡقِ رُءُوسِهِمُ ٱلۡحَمِيمُ ﴿١٩﴾ يُصۡهَرُ بِهِۦ مَا فِي بُطُونِهِمۡ وَٱلۡجُلُودُ ﴿٢٠﴾ وَلَهُم مَّقَٰمِعُ مِنۡ حَدِيدٖ ﴿٢١﴾ كُلَّمَآ أَرَادُوٓاْ أَن يَخۡرُجُواْ مِنۡهَا مِنۡ غَمٍّ أُعِيدُواْ فِيهَا وَذُوقُواْ عَذَابَ ٱلۡحَرِيقِ ﴿٢٢﴾ إِنَّ ٱللَّهَ يُدۡخِلُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ جَنَّٰتٖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ يُحَلَّوۡنَ فِيهَا مِنۡ أَسَاوِرَ مِن ذَهَبٖ وَلُؤۡلُؤٗاۖ وَلِبَاسُهُمۡ فِيهَا حَرِيرٞ ﴿٢٣﴾

٣٣٤

پـا جـۆره قورئانمـا وه‌زنـاره، ئایه‌تـه‌كێش ڕۆشنێنێ و به‌ڕاسیی خـوڎا هه‌ركه‌سێوه‌ش گه‌ره‌ك بۆ هیدایه‌تش مڎۆ﴿١٦﴾ ئانێ هه‌كه ئیمانشا ئاورڎه‌ن و ئانێ بیێنێ به جوله‌كێ و سـابیئه‌كێ و گـاوره‌كێ و ئێرپرسـه‌كێ و موشـریكه‌كێ به‌ڕاسـیی جـه ڕۆ قیامه‌تینـه خـوڎا جـه یـۆتری جیێـشا مكـه‌رۆوه، به‌ڕاسـیی خـوڎا سـه‌رو گـرڎ چـێوێۆ شـاهیڎه‌ن﴿١٧﴾ ئایـا نمـه‌ۋینی هه‌ركـه‌س(هه‌رچی) ئینـا جه ئاسمانـه‌كا و زه‌میننـه و ڕۆجیـار و مانگـه و هه‌سـارێ و كه‌شـێ و دارودره‌خـت و جانـه‌وه‌ر و فـره‌و خـه‌ڵكی سـوجده مبـه‌رانێ پـه‌ی خـوڎای؟ فرێـوه‌یچ وێش مسه‌هه‌قو عه‌زابی مكه‌رۆ، هه‌ركه‌سیچ خـوڎا بێحورمـه‌تش بكـه‌رۆ هـیچ كـه‌س حورمه‌تش نمه‌گێرۆ، به‌ڕاسیی خوڎا هه‌رچیش گه‌ره‌ك بۆ مكه‌رۆش﴿١٨﴾ ئینـێ دوێ ده‌سـێ مێمڵـێ به یۆترینێ جه باره‌و په‌روه‌رڎگاریشاوه كێشه‌شا هه‌ن، ئانێ هه‌كه كافرێ بیێنێ جلێشا جه ئاویری په‌ی بڕیێنێ، جه سه‌رو سه‌ره‌یشاوه ئاوی قوڵ به‌قوڵه كریۆ سه‌ره‌شاره﴿١٩﴾ پی ئاوێ ئانه ئینا له‌مه‌شـانه چـه‌نی پۆسـه‌كا متاویـاوه﴿٢٠﴾ گـورزێ جـه ئاسـنی كرییێـشا پـه‌ی نریێنێـره﴿٢١﴾ هـه‌روه‌خت گه‌ره‌كشا بـۆ جه خـه‌می و مه‌ینـه‌تێ بزیـاوه، گێڵنیـاوه پـه‌ی دلێش - په‌نه‌شـا مواچـا - ئاده‌ی عـه‌زابو سـۆته‌ی بچه‌شدێ﴿٢٢﴾ بێگومـان خوڎا ئانیـشا هه‌كه ئیمانشا ئـاورڎه‌ن و هـه‌رمانێ عالێشا كه‌رڎێنێ مۆزۆنه دلێ به‌هه‌شتا هه‌كه چێرو دره‌خته‌كاشانه ڕۆخانێ مۆیه‌را ده‌سێشا مڕازیاوه به بازنێ ئاڵتونه‌یینێ و مرواریه‌ینێ و جل وبه‌رگشا چاگه جه هۆرێشمین﴿٢٣﴾

وَهُدُوٓاْ إِلَى ٱلطَّيِّبِ مِنَ ٱلۡقَوۡلِ وَهُدُوٓاْ إِلَىٰ صِرَٰطِ ٱلۡحَمِيدِ ﴿٢٤﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ وَٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِ ٱلَّذِي جَعَلۡنَٰهُ لِلنَّاسِ سَوَآءً ٱلۡعَٰكِفُ فِيهِ وَٱلۡبَادِۚ وَمَن يُرِدۡ فِيهِ بِإِلۡحَادِۭ بِظُلۡمٖ نُّذِقۡهُ مِنۡ عَذَابٍ أَلِيمٖ ﴿٢٥﴾ وَإِذۡ بَوَّأۡنَا لِإِبۡرَٰهِيمَ مَكَانَ ٱلۡبَيۡتِ أَن لَّا تُشۡرِكۡ بِي شَيۡـٔٗا وَطَهِّرۡ بَيۡتِيَ لِلطَّآئِفِينَ وَٱلۡقَآئِمِينَ وَٱلرُّكَّعِ ٱلسُّجُودِ ﴿٢٦﴾ وَأَذِّن فِي ٱلنَّاسِ بِٱلۡحَجِّ يَأۡتُوكَ رِجَالٗا وَعَلَىٰ كُلِّ ضَامِرٖ يَأۡتِينَ مِن كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٖ ﴿٢٧﴾ لِّيَشۡهَدُواْ مَنَٰفِعَ لَهُمۡ وَيَذۡكُرُواْ ٱسۡمَ ٱللَّهِ فِيٓ أَيَّامٖ مَّعۡلُومَٰتٍ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُم مِّنۢ بَهِيمَةِ ٱلۡأَنۡعَٰمِۖ فَكُلُواْ مِنۡهَا وَأَطۡعِمُواْ ٱلۡبَآئِسَ ٱلۡفَقِيرَ ﴿٢٨﴾ ثُمَّ لۡيَقۡضُواْ تَفَثَهُمۡ وَلۡيُوفُواْ نُذُورَهُمۡ وَلۡيَطَّوَّفُواْ بِٱلۡبَيۡتِ ٱلۡعَتِيقِ ﴿٢٩﴾ ذَٰلِكَۖ وَمَن يُعَظِّمۡ حُرُمَٰتِ ٱللَّهِ فَهُوَ خَيۡرٞ لَّهُۥ عِندَ رَبِّهِۦۗ وَأُحِلَّتۡ لَكُمُ ٱلۡأَنۡعَٰمُ إِلَّا مَا يُتۡلَىٰ عَلَيۡكُمۡۖ فَٱجۡتَنِبُواْ ٱلرِّجۡسَ مِنَ ٱلۡأَوۡثَٰنِ وَٱجۡتَنِبُواْ قَوۡلَ ٱلزُّورِ ﴿٣٠﴾

ڕانمایی مکریانێ بە کەرڎەی قسە شیرینا و ڕانماییچ کرییێنێ پەی سەرو ڕاو خوڎای حەمد کریای﴿٢٤﴾ ئانێ کافرێ بیێنێ و خەڵکی جە گێرتەی ڕاو خوڎای و مزگی حەرامی مگێڵناوە و لامڎانێ هەکە قەرارما دان پەی گرڎو خەڵکی پێسە یۆی بۆ چ ئانێ چا مژیوانێ و چ ئانێ جە یاگاتەرۆ مەیانێ پەیش،جا هەرکەس گەرەکش بۆ جە ڕاو لادایۆ ستەمش چەنە بکەرۆ جە عەزابێوە فرە ئێشنیش پەنە مچەشمێ﴿٢٥﴾ ئانەبێ یاگۆ(کابە) یما دیاری کەرڎە پەی ئیبراهیمی – پەنەما وات – هیچ مەکەرە بە هامبەشم و یانەکەیم پاك بکەرۆ پەی ئانیشا هەکە تەوافش مکەرا یان ئینێ پێوە و یان ئینێ دلۆرە و تلۆرەنە﴿٢٦﴾ خەڵکی بچڕە با بەیانێ پەی حەجی، ئاڎیچێ بەپیاڎە و سوارێی ووشتری لەڕی جە گرڎ ڕێوێ دوورۆ مەیانێ﴿٢٧﴾ هەتا قازانجێ بەدەس بارا و جە چنڎ ڕۆێ دیاری کرییێنە یاڎو خوڎای بکەرانێ سەرو ئا ئاژەڵیە پەنەش بەخشێنێ، دەی جە گۆشتەکەیشا بووەرڎێ و بەشو هەژارا و نەداراێچش چەنە بڎەیدێ﴿٢٨﴾ چاڎمای با چڵك و چەپەڵیەکەیشا جە وێشا دوور بووزاوە و وەفا بکەرانێ بە نەزرەکاشا و تەوافو یانەی دێرینو خوڎای بکەرا﴿٢٩﴾ ئینە و جا هەرکەسێو مەرزەکاو خوڎای بە گۆرێ بزانۆ و ڕاگیرێشا بکەرۆ ئانە پەی وێش خاستەرەن جە لاو پەروەرڎگاریشۆ، گۆشتو مەیێ و بزێ و گاوی و ووشتریچتا پەی حەراڵەن بێژگە ئانیشا مووانیاوە ملتارە،جا ۆەرو ئانەی دوورێ بگندێوە جەپیسیی بتەکا و جە قسە ناهەقایچ دوورێ بگندێوە﴿٣٠﴾

حُنَفَآءَ لِلَّهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِۦ ۚ وَمَن يُشْرِكْ بِٱللَّهِ فَكَأَنَّمَا خَرَّ مِنَ ٱلسَّمَآءِ فَتَخْطَفُهُ ٱلطَّيْرُ أَوْ تَهْوِى بِهِ ٱلرِّيحُ فِى مَكَانٍ سَحِيقٍ ﴿٣١﴾ ذَٰلِكَ ۖ وَمَن يُعَظِّمْ شَعَٰٓئِرَ ٱللَّهِ فَإِنَّهَا مِن تَقْوَى ٱلْقُلُوبِ ﴿٣٢﴾ لَكُمْ فِيهَا مَنَٰفِعُ إِلَىٰٓ أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ مَحِلُّهَآ إِلَى ٱلْبَيْتِ ٱلْعَتِيقِ ﴿٣٣﴾ وَلِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنسَكًا لِّيَذْكُرُوا۟ ٱسْمَ ٱللَّهِ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُم مِّنۢ بَهِيمَةِ ٱلْأَنْعَٰمِ ۗ فَإِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَٰحِدٌ فَلَهُۥٓ أَسْلِمُوا۟ ۗ وَبَشِّرِ ٱلْمُخْبِتِينَ ﴿٣٤﴾ ٱلَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ ٱللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَٱلصَّٰبِرِينَ عَلَىٰ مَآ أَصَابَهُمْ وَٱلْمُقِيمِى ٱلصَّلَوٰةِ وَمِمَّا رَزَقْنَٰهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٣٥﴾ وَٱلْبُدْنَ جَعَلْنَٰهَا لَكُم مِّن شَعَٰٓئِرِ ٱللَّهِ لَكُمْ فِيهَا خَيْرٌ ۖ فَٱذْكُرُوا۟ ٱسْمَ ٱللَّهِ عَلَيْهَا صَوَآفَّ ۖ فَإِذَا وَجَبَتْ جُنُوبُهَا فَكُلُوا۟ مِنْهَا وَأَطْعِمُوا۟ ٱلْقَانِعَ وَٱلْمُعْتَرَّ ۚ كَذَٰلِكَ سَخَّرْنَٰهَا لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٣٦﴾ لَن يَنَالَ ٱللَّهَ لُحُومُهَا وَلَا دِمَآؤُهَا وَلَٰكِن يَنَالُهُ ٱلتَّقْوَىٰ مِنكُمْ ۚ كَذَٰلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ لِتُكَبِّرُوا۟ ٱللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَىٰكُمْ ۗ وَبَشِّرِ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٣٧﴾ ۞ إِنَّ ٱللَّهَ يُدَٰفِعُ عَنِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ خَوَّانٍ كَفُورٍ ﴿٣٨﴾

دووریٚ بیدیٚ جە ناهەقی و شەریك پەیدا مەکەردیٚ پەی خوڎای، هەرکەس شەریك پەیدا بکەروٚ پەی خوڎای پێسەن ئانەی ئاسمانوٚ بگنوٚرە باڵندیٚ هەڵمەتەش پەی ببەرانیٚ یان سیاو وا بڕفانوٚش و ببەروٚش پەی یاگێویٚ دووریٚ قووڵیٚ﴿٣١﴾ ئینە و هەرکەسێو قەڎرو قیمەت بنیوٚرە پەی دروٚشمەکاو خوڎای ئانە نیشانیٚ پارێزو دڵەکاشانە﴿٣٢﴾ پەی بەینێوە دیاری کریای پەیتا هەن چا حەیوانا چنڎەها نەفعیٚ بەدەس باردیٚ چاڎمای یاگیٚ سەرەبڕیەکەیشا لاو کوٚنە یانەکەو خوٚڎایەن﴿٣٣﴾پەی هەر نەتەبێوە ڕا و شوٚنی تایبەتەما دیاریە کەرڎێنە هەتا سەرو ئا مالآتیوٚ جە وەختو سەرە بڕیەیشنە نامیٚ خوڎای ببەرانیٚ، دەی خوڎاتا یەك خوڎان و وێتا تەسلیمیٚ بکەردیٚ پەنەش و موژدەیچ بڎەیدیٚ بە ڕوٚح سووکەکا﴿٣٤﴾ ئانیٚ هەکە هەرناموٚ خوڎای بریا دڵەکێشا مچڵاکیارە(متەرسا) و سەرو ئانەی تووشچا مەیوٚ ئارام مگێرا و نما بە عالیی مکەرا و چا ڕزقیە پەنەما دێنیٚ مبەخشا﴿٣٥﴾ ووشتر یان ووشتر و گاو قەرارما دا هەکە جە دروشمەکاو خوڎای با و خێرو بێریچشا چەنەن پەیتا، دەی وەختیٚ ڕیز کریێ پەی سەرەبڕیەی ناموٚ خوڎایشا سەروٚ بەردیٚ،جا هەکە پاکیٚ و پارچەپارچە کریێ چەنەشا بووەردیٚ و بەشو سواڵکەرا و ئانیٚ مەیا لاتانە و سواڵە نمەکەرا بڎەیدیٚ چەنەشا ئێمە پا شێوە ئا مالآتما ڕام کەرڎەن پەیتا پەی ئینەی سوپاس بکەردیٚ﴿٣٦﴾ نەگوٚشتەکەشا و نەوونەکێشا بەخوڎای نمەیاوا، بەڵام(تەقوا) پارێزکاریی شمەش لا میاوٚوٚ،پا نوٚعە خوڎای ڕامیٚ کەرڎێنیٚ پەیتا تا وەختو سەرەبڕیەیشانە(الله اكبر) بکەردیٚ وەراوەرو ئانەی ڕانماییش کەرڎێندیٚ و مژدەیچ بڎە بە کارخاسا﴿٣٧﴾ بەڕاسیی خوڎا پەشتگیریی(دیفاع) مکەروٚ چانیشا ئیمانشا ئاورڎەن، بەڕاسیی خوڎا هیچ خیانەتکارێوە کافرش وەش نمەسیوٚ﴿٣٨﴾

أُذِنَ لِلَّذِينَ يُقَٰتَلُونَ بِأَنَّهُمْ ظُلِمُواْۚ وَإِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ ﴿٣٩﴾ ٱلَّذِينَ أُخْرِجُواْ مِن دِيَٰرِهِم بِغَيْرِ حَقٍّ إِلَّآ أَن يَقُولُواْ رَبُّنَا ٱللَّهُۗ وَلَوْلَا دَفْعُ ٱللَّهِ ٱلنَّاسَ بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لَّهُدِّمَتْ صَوَٰمِعُ وَبِيَعٌ وَصَلَوَٰتٌ وَمَسَٰجِدُ يُذْكَرُ فِيهَا ٱسْمُ ٱللَّهِ كَثِيرًاۗ وَلَيَنصُرَنَّ ٱللَّهُ مَن يَنصُرُهُۥٓۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٤٠﴾ ٱلَّذِينَ إِن مَّكَّنَّٰهُمْ فِي ٱلْأَرْضِ أَقَامُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَوُاْ ٱلزَّكَوٰةَ وَأَمَرُواْ بِٱلْمَعْرُوفِ وَنَهَوْاْ عَنِ ٱلْمُنكَرِۗ وَلِلَّهِ عَٰقِبَةُ ٱلْأُمُورِ ﴿٤١﴾ وَإِن يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَثَمُودُ ﴿٤٢﴾ وَقَوْمُ إِبْرَٰهِيمَ وَقَوْمُ لُوطٍ ﴿٤٣﴾ وَأَصْحَٰبُ مَدْيَنَۖ وَكُذِّبَ مُوسَىٰ فَأَمْلَيْتُ لِلْكَٰفِرِينَ ثُمَّ أَخَذْتُهُمْۖ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿٤٤﴾ فَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَٰهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ فَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا وَبِئْرٍ مُّعَطَّلَةٍ وَقَصْرٍ مَّشِيدٍ ﴿٤٥﴾ أَفَلَمْ يَسِيرُواْ فِي ٱلْأَرْضِ فَتَكُونَ لَهُمْ قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ بِهَآ أَوْ ءَاذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَاۖ فَإِنَّهَا لَا تَعْمَى ٱلْأَبْصَٰرُ وَلَٰكِن تَعْمَى ٱلْقُلُوبُ ٱلَّتِي فِي ٱلصُّدُورِ ﴿٤٦﴾

٣٣٧

ئیزن دریان پا ئیماندارا شەرشا پەنە مۆرەشیۆ هەکە بجەنگیا چونکە ستەمشا وەنە کریان، بێگومان خوڎا تەواناش هەن سەرشا بۆزۆ ﴿٣٩﴾ ئانێ هەکە بە ناهەق جە یانەکاشانە زنییێوە و گوناهشا هەر ئانەبێ واچێنێ پەروەرڎگارما خوڎان، خۆ ئەگەر خوڎا خەڵکش نەڎابیێ گڕێ یۆترینیرە هەرچی یاگێ خوڎاپرسیی جوولەکا و گاورا هەنە جە خەڵوەتگەی و کەنیسەی و کڵێسێ هەرپاسە ئا مزگییێچە هەکە فرە نامۆ خوڎایشا چەنە مبریۆ بێشك وێرانێ کریێنێ، بێگومان خوڎا ئا کەسیە سەر مۆزۆ هەکە ئێڎ حۆلو سەرۆزتەی بەرنامەکەو خوڎای مڎۆ،بەڕاسیی خوڎا فرە قەوەت و باڵادەسەن﴿٤٠﴾ ئانێ هەکە سەرزەميننە دەسەڵاتما دێ پەنە نما ڕاگیرە مکەرا و زەکات مڎانێ و ئەمرەمکەرا بە کەرڎەی کاری پەسەنڎی و قەڎەغەو کەرڎەی کاری ناپەسەنڎی مکەرا، سەرەنجامو گرڎ کارێوەیچ هەرپەی خوڎایەن﴿٤١﴾ خۆ ئەگەر بە درویێت بنیارە بێشك وەڵێ ئێڎیشایچەنە قۆمو نووحی و قۆمو عادی و قۆمو سەموودیچ پێغەممەرەکێ وێشا بە درۆێ نییێرە﴿٤٢﴾ وە قۆمو ئیبراهیمی و قۆمو لووتیچ﴿٤٣﴾ هەرپاسە خەڵکو مەدیەنیچ، مووسایچ بە درۆ نریارە منیچ دەرفەتەم دا بە کافرا، دماجار وەنەم گێرتێ دەی چەنی غەزەب و هەق سانایێ بێ؟﴿٤٤﴾ قڕما ۆزتەنە چنڎان دەگایا جە وەختێوەنە هەکە ستەمکارێ بێنێ - بڎیەشا پەی - چەنی تەپێنێ ملو یۆترینیرە و بیرە ئاوێشا جە هەرمانەشا کۆتێنێ و تەلارێشا بە چۆڵیی مەنێنێوە﴿٤٥﴾ ئایا ئانێ مەلانێ و مەگێڵانێ سەر زەمینەرە هەتا ببانێ بە ساحیبێ دڵا و ژیرێ ببانێ پەنەشا و ببا بە ساحیبێ گۆشا تا پەنەشا بژنەوانێ ؟ پاسە نەبۆ چەمەکێ کۆرێ بیێ با، بەڵکو ئا دڵێ کۆرێ مبا هەکە ئینێ دڵێ سینەکانە﴿٤٦﴾

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِٱلْعَذَابِ وَلَن يُخْلِفَ ٱللَّهُ وَعْدَهُۥ ۚ وَإِنَّ يَوْمًا عِندَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ ﴿٤٧﴾ وَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ أَمْلَيْتُ لَهَا وَهِىَ ظَالِمَةٌ ثُمَّ أَخَذْتُهَا وَإِلَىَّ ٱلْمَصِيرُ ﴿٤٨﴾ قُلْ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّمَآ أَنَا۠ لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٤٩﴾ فَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٥٠﴾ وَٱلَّذِينَ سَعَوْا۟ فِىٓ ءَايَٰتِنَا مُعَٰجِزِينَ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلْجَحِيمِ ﴿٥١﴾ وَمَآ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رَّسُولٍ وَلَا نَبِىٍّ إِلَّآ إِذَا تَمَنَّىٰٓ أَلْقَى ٱلشَّيْطَٰنُ فِىٓ أُمْنِيَّتِهِۦ فَيَنسَخُ ٱللَّهُ مَا يُلْقِى ٱلشَّيْطَٰنُ ثُمَّ يُحْكِمُ ٱللَّهُ ءَايَٰتِهِۦ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٢﴾ لِّيَجْعَلَ مَا يُلْقِى ٱلشَّيْطَٰنُ فِتْنَةً لِّلَّذِينَ فِى قُلُوبِهِم مَّرَضٌ وَٱلْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ ۗ وَإِنَّ ٱلظَّٰلِمِينَ لَفِى شِقَاقٍۭ بَعِيدٍ ﴿٥٣﴾ وَلِيَعْلَمَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْعِلْمَ أَنَّهُ ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَيُؤْمِنُوا۟ بِهِۦ فَتُخْبِتَ لَهُۥ قُلُوبُهُمْ ۗ وَإِنَّ ٱللَّهَ لَهَادِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٥٤﴾ وَلَا يَزَالُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ فِى مِرْيَةٍ مِّنْهُ حَتَّىٰ تَأْتِيَهُمُ ٱلسَّاعَةُ بَغْتَةً أَوْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابُ يَوْمٍ عَقِيمٍ ﴿٥٥﴾

٣٣٨

پەلە مکەرا هەکە عەزابشا زوو پەی بەیوْ و خوْڎایچ هەرگیز جە بەڵێنەو ویْش لانمەڎوْ، بەڕاسیی یەك ڕوْ جەلاو خوْڎایوْ پێسەنە هەزار جە ئا سالاّ ئاڎیْ مژماراشا﴿٤٧﴾ چنڎەها دەگیْ(شاریْ) بێنیْ خەڵکەکەشا ستەمکار بیْ و دەرفەتەم پەنە دیْ، دماجار وەنەم گێرتیْ و ئەوەگێلاّیچ پەی لاو منەن﴿٤٨﴾ بواچە ئەی خەڵکەکە بەڕاسیی من هەر ووریا ئەوەکەرێوە ئاشکرانا پەیتا﴿٤٩﴾ ئانیْ ئیمانشا ئاورڎ و هەرمانیْ عالێشا کەرڎیْ چەنەوەش بیەی و ڕزقێوە سەربەرزانەشا پەی هەن﴿٥٠﴾ ئانێچە حوّلشادا نیشانەکاما پوّژنارە و ئەجێشا متاوٛا پەکەما بڎا جە عەزابیما برەما ئانیْ جەحەننەڎەم بوْ بە نشینگاشا﴿٥١﴾ وەڵیْ توْنە هەر پێغەمەرێوە پەیامدار یا بیْ پەیامما کیاستەن، هەر وەخت هەکە ئاواتێوش وازتەبوْ شەیتانی ئاواتەکەش قوّزتەنوّ و چێوێوی ناپەسەنڎش ۏزتەنەنە ئاواتەکەیش ئنجا ئانە شەیتانی ۏزتەنەنە ئاواتەکەیش، خوْڎای هوّرشانوّ ئینجا خوْڎا ئایەتەکیْ ویْش مەحکەمێش کەرڎێنیْ، خوْڎایچ بزانی دانان﴿٥٢﴾ ئانەیچە پەی ئانەینە هەتا ئانە شەیتانی ۏزتەنەنە دڵیْ ئاواتو پێغەمەرەکا بکەروْش بە تاقیوّکەرڎەی پەی ئانیشا نەوەشی ئینا دلشانە و دڵڕەقێنیْ، بەڕاسیی ستەمکاریْ جە شەڕەنگێزیی دوور و قووڵنە چەقێنیْ﴿٥٣﴾ پەی ئانەیچ ئانیْ هەکە عیلمشا پەنە دریان خاس بزانانْ هەکە بەڕاسیی ئینە(ئی قورئانە) هەقیقەتێوەن جەلایەنو پەروەرڎگاریتوّ ئیتر بڕواش پەنە بارا و دڵەکێشا ئاسووڎیْ ببانیْ پەنەش، وە بەڕاسیی خوْڎا هیدایەتدەرو ئانیشانە هەکە ڕووەو ڕای ڕاسە ئیمانشا ئاورڎەن﴿٥٤﴾ ئانیْ کافریْ بیێنیْ هەلاّی هەر ئینیّ شکەنە چەنەش هەتا کوتوپڕێوەنە قیامەتشا مەیوْ ملەرە یان عەزابو ڕوّی بیْ خێر(نەزوْك)ی مەیوْ و یەخێشا مگێروْ﴿٥٥﴾

ٱلْمُلْكُ يَوْمَئِذٍ لِّلَّهِ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ ۚ فَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فِى جَنَّٰتِ ٱلنَّعِيمِ ﴿٥٦﴾ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَكَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا فَأُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿٥٧﴾ وَٱلَّذِينَ هَاجَرُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ ثُمَّ قُتِلُوٓا۟ أَوْ مَاتُوا۟ لَيَرْزُقَنَّهُمُ ٱللَّهُ رِزْقًا حَسَنًا ۚ وَإِنَّ ٱللَّهَ لَهُوَ خَيْرُ ٱلرَّٰزِقِينَ ﴿٥٨﴾ لَيُدْخِلَنَّهُم مُّدْخَلًا يَرْضَوْنَهُۥ ۗ وَإِنَّ ٱللَّهَ لَعَلِيمٌ حَلِيمٌ ﴿٥٩﴾ ۞ ذَٰلِكَ ۖ وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ مَا عُوقِبَ بِهِۦ ثُمَّ بُغِىَ عَلَيْهِ لَيَنصُرَنَّهُ ٱللَّهُ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَعَفُوٌّ غَفُورٌ ﴿٦٠﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ يُولِجُ ٱلَّيْلَ فِى ٱلنَّهَارِ وَيُولِجُ ٱلنَّهَارَ فِى ٱلَّيْلِ وَأَنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌۢ بَصِيرٌ ﴿٦١﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِن دُونِهِۦ هُوَ ٱلْبَٰطِلُ وَأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْعَلِىُّ ٱلْكَبِيرُ ﴿٦٢﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَتُصْبِحُ ٱلْأَرْضُ مُخْضَرَّةً ۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ﴿٦٣﴾ لَّهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۗ وَإِنَّ ٱللَّهَ لَهُوَ ٱلْغَنِىُّ ٱلْحَمِيدُ ﴿٦٤﴾

ئا ڕۆە دەسەلاَت و موڵك ئینیٚ دەسو خوڎاینە و حوکم مکەرۆ بەینشانە، ئانیٚ ئیمانشا ئاورڎەن و هەرمانیٚ عالیٚشا کەرڎیٚنیٚ ئینیٚ دلیٚ بەهەشتە پەڕ ناعمەتەکانە﴿٥٦﴾ ئانیٚچە کافریٚ بییٚنیٚ و ئایەتەکاما بە دروێ زانیٚنیٚ ئانیٚ عەزابیٚوە ئاوەڕووبەرشا هەن﴿٥٧﴾ ئانیٚ جە وەرو خاترەو خوڎای کۆچشا کەرڎ ئینجا کوشییٚ یان مەرڎیٚ بیٚشك خوڎا ڕزقیٚوە فرە خاسشا پەنە مڎۆ، وە بەڕاسیی خوڎا خاستەرین ڕزقدەرەن﴿٥٨﴾ بیٚشك خوڎا ۋزۆشا ئا یاگە و ماوا هەکە ویٚشا ڕازییٚنیٚ پەنەش، وە بەڕاسیی خوڎا بزانی سەرو ویٚن﴿٥٩﴾ ئانە و ئەگەر ناهەقی ۋەنە کرییٚۋ هەقەو ویٚش جە ستەمکاریٚ بە ئەندازەو ئا ناهەقیە هەکە چەنیش کریان بکەرۆوە چاڎمای دەس دریٚژییش بکریۆوە سەر بیٚگومان خوڎا سەرش موورزۆ، بیٚگومان خوڎا فرە چەنە ۋیەردە و گوناحبەخشەن﴿٦٠﴾ ئانە چانەیۆن هەکە خوڎا ڕۆ مکیٚشۆنە شەویٚ و شەوە مکیٚشۆنە ڕۆی و بەڕاسیی خوڎا بژنەوی بووینەن﴿٦١﴾ ئانەیچ چانەیۆن هەکە بەڕاسیی خوڎا هەقەن و هەرچیۆیٚچ هەکە جیای خوڎای هاناش پەی مبەرا ناهەقەن و بەڕاسیی خوڎا هەر ویٚش بەرز و گۆرەن﴿٦٢﴾ ئایا نەڎیت هەکە خوڎا وارانش جە ئاسمانۆ وارنا و زەمین سۆز هۆرمگیٚلۆ ؟ بەڕاسیی خوڎا دڵنەرمی فرە هاگاڎارەن﴿٦٣﴾ هەرچی ئینا ئاسمانەکا و زەمینەنە هینو ئاڎین و بەڕاسیی خوڎا ویٚش دەوڵەمەنڎی حەمد کریان﴿٦٤﴾

أَلَمْ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ سَخَّرَ لَكُم مَّا فِي ٱلْأَرْضِ وَٱلْفُلْكَ تَجْرِي
فِي ٱلْبَحْرِ بِأَمْرِهِۦ وَيُمْسِكُ ٱلسَّمَآءَ أَن تَقَعَ عَلَى ٱلْأَرْضِ إِلَّا
بِإِذْنِهِۦٓۚ إِنَّ ٱللَّهَ بِٱلنَّاسِ لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿٦٥﴾ وَهُوَ ٱلَّذِيٓ
أَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْۗ إِنَّ ٱلْإِنسَٰنَ لَكَفُورٌ ﴿٦٦﴾
لِّكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنسَكًا هُمْ نَاسِكُوهُۖ فَلَا يُنَٰزِعُنَّكَ
فِي ٱلْأَمْرِۚ وَٱدْعُ إِلَىٰ رَبِّكَۖ إِنَّكَ لَعَلَىٰ هُدًى مُّسْتَقِيمٍ ﴿٦٧﴾
وَإِن جَٰدَلُوكَ فَقُلِ ٱللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٦٨﴾ ٱللَّهُ يَحْكُمُ
بَيْنَكُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ فِيمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٦٩﴾
أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِۚ إِنَّ
ذَٰلِكَ فِي كِتَٰبٍۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٧٠﴾ وَيَعْبُدُونَ
مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِۦ سُلْطَٰنًا وَمَا لَيْسَ لَهُم بِهِۦ
عِلْمٌۗ وَمَا لِلظَّٰلِمِينَ مِن نَّصِيرٍ ﴿٧١﴾ وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتُنَا
بَيِّنَٰتٍ تَعْرِفُ فِي وُجُوهِ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ ٱلْمُنكَرَۖ يَكَادُونَ
يَسْطُونَ بِٱلَّذِينَ يَتْلُونَ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتِنَاۗ قُلْ أَفَأُنَبِّئُكُم بِشَرٍّ مِّن
ذَٰلِكُمُۚ ٱلنَّارُ وَعَدَهَا ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ۖ وَبِئْسَ ٱلْمَصِيرُ ﴿٧٢﴾

٣٤٠

ئایا نمەوینی هەکە بەڕاسیی هەرچی ئینا زەمینەنـە خـوڎای ڕام کـەرڎەن پـەیتا و گەمیـەکێچ جە بەحرەنـە بە ئەمرە و ئاڎی مووییـەرا و ئاسمـانی ڕاگیر مکـەرۆ و نمازۆ بگنۆ ملو زەمینیرە مەگەر بە ئیزنو وێش، بەڕاسیی خـوڎا فـرە میهرەبـان و ڕەحمینـەن﴿٦٥﴾هـەر ئـا زاتیـچەً زینـڎێ کەرڎێنـدێوە و دمـایی مرنۆتـا و دماتـەر زینـڎێتا مکەرۆوە،بەڕاسـیی ئینسـان فـرە سپڵە و کـافرەن﴿٦٦﴾پـەی هـەر نەتـەبێوە شەریعەتێوەما دیاری کەرڎەن ئاڎێ سەرش مووییـەرا، دەی ئـێتر جـە کارەکاتەنـە بـا نەکـەراش کێشە چـەنیت و تـۆ سـەرەمڕە خەڵکەکـەی بـچڕە پـەی سـەرو بەرنامـەو پـەروەرڎگاریت، بەڕاسیی تـۆ ئینـای سـەرو هیدایـەتێوە ڕێـك وپێکیـۆ﴿٦٧﴾ ئەگـەر دەمەدەمێچشا چـەنی کـەرڎێ بواچـە خـوڎا خاسـتەر مزانـۆ پانـەی مکـەرديێش﴿٦٨﴾ خوڎا جە ڕۆ قیامەتینە حوکم مکەرۆ بەینتانە جە ئانەینە جیاوازییتا بەینەنە بێ سەرش﴿٦٩﴾ ئایا نمەزانی هەکە بەڕاسیی خوڎا مزانۆ ئاسمان و زەمیننـە چێش هـەن ؟ بەدڵنیاییۆ ئانە کتێبنە هـەن، بێگومان ئینە لاو خوڎایۆ سووك و ئاسانەن﴿٧٠﴾ ئاڎێ جیای خوڎای چێوێو مپرسانێ هەکە خوڎا هـیچ دەلیلێوش سـەر نەکیاسـتەن و وێچشا هـیچ عیلمێوشـا دەربـارەش نییـەن وستـەمکارێچ هـیچ پەشتیوانێوشا نییەن﴿٧١﴾ وە ئەگەر ئایەتە ڕۆشنەکێما بووانیـاوە پەیشا جە چڕوچەمو ئانیشانە کـافرێ بیێنـێ نـاڕەزایی(ناپەسـەنڎیی) مێزیـۆ، خـەریکا هەڵمەتـە بـەرا پـەی سـەرو ئانیـشا هەکـە ئایەتـەکاما مووانـاوە ملشارە، بواچە ئایا هـەواڵتا بڎەو پەنە بە خراپتـەری چا بوغزی و کینـەیتا؟ ئـایرو جەحەنڎەمی هەکـە خـوڎا بەڵێنـەش دێنە پانیشا کـافرێ بیێنـێ بەشەشـا بۆ، عیش جە ئـا چارەنۆیسیە﴿٧٢﴾

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٞ فَٱسۡتَمِعُواْ لَهُۥٓۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ تَدۡعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ لَن يَخۡلُقُواْ ذُبَابٗا وَلَوِ ٱجۡتَمَعُواْ لَهُۥۖ وَإِن يَسۡلُبۡهُمُ ٱلذُّبَابُ شَيۡـٔٗا لَّا يَسۡتَنقِذُوهُ مِنۡهُۚ ضَعُفَ ٱلطَّالِبُ وَٱلۡمَطۡلُوبُ ﴿٧٣﴾ مَا قَدَرُواْ ٱللَّهَ حَقَّ قَدۡرِهِۦٓۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٧٤﴾ ٱللَّهُ يَصۡطَفِي مِنَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ رُسُلٗا وَمِنَ ٱلنَّاسِۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعُۢ بَصِيرٞ ﴿٧٥﴾ يَعۡلَمُ مَا بَيۡنَ أَيۡدِيهِمۡ وَمَا خَلۡفَهُمۡۚ وَإِلَى ٱللَّهِ تُرۡجَعُ ٱلۡأُمُورُ ﴿٧٦﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱرۡكَعُواْ وَٱسۡجُدُواْۤ وَٱعۡبُدُواْ رَبَّكُمۡ وَٱفۡعَلُواْ ٱلۡخَيۡرَ لَعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ۩ ﴿٧٧﴾ وَجَٰهِدُواْ فِي ٱللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِۦۚ هُوَ ٱجۡتَبَىٰكُمۡ وَمَا جَعَلَ عَلَيۡكُمۡ فِي ٱلدِّينِ مِنۡ حَرَجٖۚ مِّلَّةَ أَبِيكُمۡ إِبۡرَٰهِيمَۚ هُوَ سَمَّىٰكُمُ ٱلۡمُسۡلِمِينَ مِن قَبۡلُ وَفِي هَٰذَا لِيَكُونَ ٱلرَّسُولُ شَهِيدًا عَلَيۡكُمۡ وَتَكُونُواْ شُهَدَآءَ عَلَى ٱلنَّاسِۚ فَأَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُواْ ٱلزَّكَوٰةَ وَٱعۡتَصِمُواْ بِٱللَّهِ هُوَ مَوۡلَىٰكُمۡۖ فَنِعۡمَ ٱلۡمَوۡلَىٰ وَنِعۡمَ ٱلنَّصِيرُ ﴿٧٨﴾

ترتيبها ٢٣ — سُورَةُ المُؤْمِنُونَ — آياتها ١١٨

ئـەی خەڵکەکـە نموونێـو ئاوریـانۆ ئـادەی گۆشـش پـەی بگێردێ،ئـا چـێوێ هانـا و هاوارشـا وەنـە مکـەردێ جیـاتی خـوڎای نمـەتاوا مەشێوە خەلقە بکـەرانێ هەرچنڎ پـەی ئـی کاریـە کـۆیچ ببـاوە، ئەگـەر مەشـەکێچ چێوێـشا چـەنە بڕفـانۆ نمـەتاوا چەنەش بساناۆە، داواکار و داواوەنـە کریا هەرڎۆێـشا زایفێنـێ(لاوازێنـێ)﴿٧٣﴾ قـەڎرو خوڎایـشا نـەگێرت پـا نۆعـە هەکـە مـشیۆم بگێریـۆ، بەڕاسـیی خـوڎا فـرە قـەوەتی باڵادەسـەن ﴿٧٤﴾ خـوڎا جـە مـەلائیکا و جـە خـەڵکێ پێغامبـەرێ هۆرمۆچـنۆ، بەڕاسـیی خـوڎا بژنـەوی بۆینـەن﴿٧٥﴾ خـوڎا مزانـۆ پانـەی چێوەڵ چێش ئامان ڕاشا و چی دمایچ چێش مەیۆ ڕاشا و هەرمانەکێ هەر پەی لاو خوڎای مگێلاۆە﴿٧٦﴾ ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاورڎەن دلۆرە بەردێ و تلۆرە بـەردێ و پـەروەرڎگاریتا بپرسدێ و هەرمانـەی عاله بکەردێ بەشکو سـەرفرازێ بیدێ﴿٧٧﴾ وە سـەرەمڕە جیهاد بکـەرڎێ جە ڕاو خوڎاینـە، ئاڎی هۆرۆچنێندێ و جە دیننە تووشو زەحمـەتیش نەکەرڎێنـدێ، ئینـە دینـو ئیبراهیمـی بابا گۆرەیتانـە، وەڵتەر ئاڎی نامێ نیایدێ موسڵمانێ و چی قورئانیچنە پاسە نامێ نرییێندێ، تـا پێغەممەر شاهێڎ بـۆ سـەرتاوە و شمـەیچ شـاهێڎی بیـدێ سـەرو خـەڵکیۆ، دەی عـال نمـا بکـەردێ و زەکـات بڎەیـدێ وپەشـتی بـە خـوڎای ببەسـدێ، هـەر ئـاڎ دۆسـتانە، دەی بـەخ چـا دۆسـیە و بـەخ چـا پەشـت وپەنایە﴿٧٨﴾

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

قَدْ أَفْلَحَ ٱلْمُؤْمِنُونَ ﴿١﴾ ٱلَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَٰشِعُونَ ﴿٢﴾ وَٱلَّذِينَ هُمْ عَنِ ٱللَّغْوِ مُعْرِضُونَ ﴿٣﴾ وَٱلَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَوٰةِ فَٰعِلُونَ ﴿٤﴾ وَٱلَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَٰفِظُونَ ﴿٥﴾ إِلَّا عَلَىٰٓ أَزْوَٰجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ﴿٦﴾ فَمَنِ ٱبْتَغَىٰ وَرَآءَ ذَٰلِكَ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْعَادُونَ ﴿٧﴾ وَٱلَّذِينَ هُمْ لِأَمَٰنَٰتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَٰعُونَ ﴿٨﴾ وَٱلَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَوَٰتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿٩﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْوَٰرِثُونَ ﴿١٠﴾ ٱلَّذِينَ يَرِثُونَ ٱلْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿١١﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا ٱلْإِنسَٰنَ مِن سُلَٰلَةٍ مِّن طِينٍ ﴿١٢﴾ ثُمَّ جَعَلْنَٰهُ نُطْفَةً فِي قَرَارٍ مَّكِينٍ ﴿١٣﴾ ثُمَّ خَلَقْنَا ٱلنُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا ٱلْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا ٱلْمُضْغَةَ عِظَٰمًا فَكَسَوْنَا ٱلْعِظَٰمَ لَحْمًا ثُمَّ أَنشَأْنَٰهُ خَلْقًا ءَاخَرَ فَتَبَارَكَ ٱللَّهُ أَحْسَنُ ٱلْخَٰلِقِينَ ﴿١٤﴾ ثُمَّ إِنَّكُم بَعْدَ ذَٰلِكَ لَمَيِّتُونَ ﴿١٥﴾ ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ تُبْعَثُونَ ﴿١٦﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعَ طَرَآئِقَ وَمَا كُنَّا عَنِ ٱلْخَلْقِ غَٰفِلِينَ ﴿١٧﴾

سـوورەتـوٚ﴿مـونـمیـنـوون﴾ ی

سەڎ و هەژدە ئایەتێنە

بە نامۆ خوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

دیارەن ئا باوەڕداریْ سەرفرازیْ بیێنیْ﴿١﴾ هەکـە جەنماکاشـانە گەرڎەنکەچـێنیْ﴿٢﴾ وە ئـانیْ هەکـە پەشـتی مکەرانـە قـسە پڕوپووچـا ﴿٣﴾ وە ئـانیْ هەکـە زەکـات مـڎانیْ ﴿٤﴾ وە ئـانیْ هەکـە دامنـەو وێـشا میارێزنـا﴿٥﴾ بێژگـە چـەنی هامـسەرەکاو وێـشا و کەنیزەکەکاشـا سـەرو ئاڎیـشا سەرزەنشت نمەکریانیْ﴿٦﴾ جا هەرکـەس گێلوْ شوْنیرە جە بەرو ئا مـەرزێو ئانـە جە مەرزەنـەترازیێنیْ﴿٧﴾ ئانێـچە هەکـە پارێزگـاریی جـە ئەمانەتـەکا و بەڵێنەکاشـا مکەرانیْ﴿٨﴾ ئانێچە هەکە سـەرو کـەرڎەی نماکاشـا و پارێزنایـشا سـووریْ و بـەردەوامێنیْ ﴿٩﴾ ئـانیْ میراتگـیریْ بەهەشـتەکانیْ﴿١٠﴾ هەکـە بەهەشـتو فیردەوسی بە میرات بەرا و چەنەش نەمرێنیْ﴿١١﴾ بێشك ئێمە ئینسانما جە هـەڕێویْ خۆشـەکرییْ خـەلق کـەرڎەن﴿١٢﴾ دمـایی کـەرڎما بـە دلۆپێـوە جـە یـاگێوە دەسـەڵاتدارەنە(قەوەتەنـە) هەکـە زاڕۆڵەڎانینە﴿١٣﴾ دمایی دلۆپە(نوتفە) کەما بە شێوەو هۆرواسییێوە(علقە)یوە خەلقکەرڎ و خـەلقو ویْ هۆرواسنەکەیما فاڕا بە گۆشتپارێوە، خـەلقو گۆشتپارەکەیما فاڕا بە پێشیْ جا پێشەکێما بە گۆشت پۆژنێرە، ئۆسا جە شێوێوە تەرنە بەرما ووزت،بەرزیی و خێرفرەیی هەر پەی خوڎایەن هەکە خاستەرین خەلق کەرەن﴿١٤﴾ ئینجا بەڕاسیی شمە دمای ئا گرڎ چێوا مردیْ﴿١٥﴾ دمایی بێگومان ڕوْ قیامەتینە شمە زینڎیْ مکریەیدێوە﴿١٦﴾ بێشك ئێمە جە لاو سـەریتاوە حۆت چینیْ ئاسمانما خەلق کەرڎەن هەرگیز جە هەرمانەو خەلق کەرڎەینە بێهاگیْ نەبیێنمیْ﴿١٧﴾

وَأَنزَلْنَا مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءًۢ بِقَدَرٍ فَأَسْكَنَّٰهُ فِى ٱلْأَرْضِ ۖ وَإِنَّا عَلَىٰ
ذَهَابٍۭ بِهِۦ لَقَٰدِرُونَ ﴿١٨﴾ فَأَنشَأْنَا لَكُم بِهِۦ جَنَّٰتٍ مِّن نَّخِيلٍ
وَأَعْنَٰبٍ لَّكُمْ فِيهَا فَوَٰكِهُ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿١٩﴾ وَشَجَرَةً
تَخْرُجُ مِن طُورِ سَيْنَآءَ تَنۢبُتُ بِٱلدُّهْنِ وَصِبْغٍ لِّلْءَاكِلِينَ ﴿٢٠﴾
وَإِنَّ لَكُمْ فِى ٱلْأَنْعَٰمِ لَعِبْرَةً ۖ نُّسْقِيكُم مِّمَّا فِى بُطُونِهَا وَلَكُمْ فِيهَا
مَنَٰفِعُ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٢١﴾ وَعَلَيْهَا وَعَلَى ٱلْفُلْكِ تُحْمَلُونَ
﴿٢٢﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِۦ فَقَالَ يَٰقَوْمِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ
مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُۥٓ ۖ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٢٣﴾ فَقَالَ ٱلْمَلَؤُا۟ ٱلَّذِينَ
كَفَرُوا۟ مِن قَوْمِهِۦ مَا هَٰذَآ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُرِيدُ أَن يَتَفَضَّلَ عَلَيْكُمْ
وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ لَأَنزَلَ مَلَٰٓئِكَةً مَّا سَمِعْنَا بِهَٰذَا فِىٓ ءَابَآئِنَا
ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٢٤﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا رَجُلٌۢ بِهِۦ جِنَّةٌ فَتَرَبَّصُوا۟ بِهِۦ حَتَّىٰ حِينٍ
﴿٢٥﴾ قَالَ رَبِّ ٱنصُرْنِى بِمَا كَذَّبُونِ ﴿٢٦﴾ فَأَوْحَيْنَآ إِلَيْهِ أَنِ ٱصْنَعِ
ٱلْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحْيِنَا فَإِذَا جَآءَ أَمْرُنَا وَفَارَ ٱلتَّنُّورُ ۙ فَٱسْلُكْ
فِيهَا مِن كُلٍّ زَوْجَيْنِ ٱثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَن سَبَقَ عَلَيْهِ
ٱلْقَوْلُ مِنْهُمْ ۖ وَلَا تُخَٰطِبْنِى فِى ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓا۟ ۖ إِنَّهُم مُّغْرَقُونَ ﴿٢٧﴾

جە ئاسمانیچۆ بەپاو ئەنذازەی وارانما وارنـان و جـە زەمیننـە جاگیرما کـەرذەن و بەراسـیی ئێمـە متـاومیْ ئـا ئـاویْ دلێنـە بەرمیْ﴿١٨﴾ بە ئا ئاویْ بەهەشتانێو جە دارخورمایـا و جـە مێوامـا پـەی فەراهـەم ئاورذیـدیْ هەکـە مێـویْ فرێـشا چـەنەنیْ پـــەیتا و چەنەشـــا مـــوومەردیْ﴿١٩﴾ درەختێـوەیچ هەکـە جـە کـۆ(تـوور)ی جـە بیابـانو سـینایـنە مزیـۆ، ڕۆەنیـۆ(زەیتێـو) بەرمذۆ هەکە پێخۆرەن پەی بوومرا﴿٢٠﴾ وە بەراسـیی جـە ئاژەڵنـە پەنـذە(عیـبرەت) هۆرمگێردیْ،چـانەی هەکـە ئێنـا لەمەشـەنە دەرخوارذتـا مـذەیمیْ و چـنذها کـەڵکیْ تەرێـشا هـەنیْ پـەیتا و جـە وێچـشا مووەردیْ﴿٢١﴾ سـەرو مازی ئا ئاژەڵاوە و سـەرو پەشـتەو گەمیەکایـچۆ هۆرمگێریەیـدی﴿٢٢﴾ بێـشك نووحمـا کیاست پەی سەرو قۆمەکەیش جا پەنەش واتـیْ ئـەی قۆمەکـەم هـەر خـوذای بپرسـدیْ چـونکە بێژگـە چـاذی خوذایتـەر نییـەن ئایـا ژێـریْ نمەبیدیْ؟﴿٢٣﴾جا ئانیْ کافریْ بییْ جە دەسەو دەسەڵاتدارو قۆمەکەیش واتشا ئینە جە بەشـەرێوە پێسەو شمە زیاتەر نییەن گەرەکشەن وێش جە شمە بە زیاتـەر بنیوْرە خوْ ئەگـەر خوذا گـەرەکش بییْ دیارەن مەلائیکێوە وەزنێرە ئێمە چێوی چیمنەما جە باب و باپیرە وەڵینـەکاما نەژنیـەن﴿٢٤﴾ ئینـە جـەپییێوە زیاتـەر نییـەن هەکـە جنێش ئینـیْ چـەنی، دەی تـا بـەینێوە وازش چـەنە بـاردیْ و چەمذاریش بکـەردیْ﴿٢٥﴾ واتـش ئـەی پـەروەرذگار سـەرم بووزە ئانا نیانیـشارە بە درۆزن﴿٢٦﴾ وەحیەما پەی کیاست هەکە چێرو چەمذاریی ئێمەنە و بە وەحیەو ئێمە کەشتییێوە دروْس بکەرە جا هەر وەخت ئەمرەما ئاما و تەنوورەکیْ فوارەش کەرذ ئانە جە گرذ جۆرێوە جۆتێوە سواریْ بکـەرە چەنی خاووخێزانیت بێژگە چانەی هەکە وەڵتـەر قسێش ئامێنـە سـەر چاذیشا و سـەبارەت پانیشا ستەمشاکەرذەن نەدوْنیم بێگومان ئانیْ نوقمیْ مبانیْ﴿٢٧﴾

فَإِذَا ٱسْتَوَيْتَ أَنتَ وَمَن مَّعَكَ عَلَى ٱلْفُلْكِ فَقُلِ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِى نَجَّىٰنَا مِنَ ٱلْقَوْمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٢٨﴾ وَقُل رَّبِّ أَنزِلْنِى مُنزَلًا مُّبَارَكًا وَأَنتَ خَيْرُ ٱلْمُنزِلِينَ ﴿٢٩﴾ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ وَإِن كُنَّا لَمُبْتَلِينَ ﴿٣٠﴾ ثُمَّ أَنشَأْنَا مِنۢ بَعْدِهِمْ قَرْنًا ءَاخَرِينَ ﴿٣١﴾ فَأَرْسَلْنَا فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْهُمْ أَنِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُۥٓ ۖ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٣٢﴾ وَقَالَ ٱلْمَلَأُ مِن قَوْمِهِ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَكَذَّبُوا۟ بِلِقَآءِ ٱلْءَاخِرَةِ وَأَتْرَفْنَٰهُمْ فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا مَا هَٰذَآ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يَأْكُلُ مِمَّا تَأْكُلُونَ مِنْهُ وَيَشْرَبُ مِمَّا تَشْرَبُونَ ﴿٣٣﴾ وَلَئِنْ أَطَعْتُم بَشَرًا مِّثْلَكُمْ إِنَّكُمْ إِذًا لَّخَٰسِرُونَ ﴿٣٤﴾ أَيَعِدُكُمْ أَنَّكُمْ إِذَا مِتُّمْ وَكُنتُمْ تُرَابًا وَعِظَٰمًا أَنَّكُم مُّخْرَجُونَ ﴿٣٥﴾ ۞ هَيْهَاتَ هَيْهَاتَ لِمَا تُوعَدُونَ ﴿٣٦﴾ إِنْ هِىَ إِلَّا حَيَاتُنَا ٱلدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ ﴿٣٧﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ ٱفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا وَمَا نَحْنُ لَهُۥ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٣٨﴾ قَالَ رَبِّ ٱنصُرْنِى بِمَا كَذَّبُونِ ﴿٣٩﴾ قَالَ عَمَّا قَلِيلٍ لَّيُصْبِحُنَّ نَٰدِمِينَ ﴿٤٠﴾ فَأَخَذَتْهُمُ ٱلصَّيْحَةُ بِٱلْحَقِّ فَجَعَلْنَٰهُمْ غُثَآءً ۚ فَبُعْدًا لِّلْقَوْمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٤١﴾ ثُمَّ أَنشَأْنَا مِنۢ بَعْدِهِمْ قُرُونًا ءَاخَرِينَ ﴿٤٢﴾

جا وەختێو وێت و ئانێ ئینیێ چەنیت سوارێ کەشتیەکەی بیەیدێ بواچە حەمد و سەنا پەی ئا خوڎایە نەجاتش دایمێ جە دەسو قۆمی ستەمکاریۆ﴿٢٨﴾ بوواچەیچ ئەی پەروەرڎگار یاگێوە موبارەکەنە بووەزنەمەرە و تۆ خاستەرین ئەرەوەزننی ﴿٢٩﴾ بەڕاسیی چینەینە چنڎان نیشانێ دیارێنێ ئێمەیچ گەرەکمابێ تاقیۆکەرڎەی ئەنجام بڎەیمێ﴿٣٠﴾جا جە دمای ئاڎیشا قەومێو(نەتەبێو)تەرما خەلقێ کەرڎێ﴿٣١﴾ پێغەمەرێوما جە وێشا ڕەوانە کەرڎ پەیشا هەکە خوڎای بپەرسدێ و بێژگە چاڎی خوڎای تەرتا نییەن، ئەرێ ئانە نمەبۆ ژیرێ بیدێ ؟﴿٣٢﴾ دەسەڵاتدارێ قۆمەکەیش هەکە کافرێ بێنێ و یاوایۆ بە ئاخیرەتی بە درۆ زانێنێ جە ژیوای دنییێچەنە وەش گوزەرانییما دێ بێنێ پەنە واتشا ئینە بێژگە بەشەرێوی پێسە شمە هیچی تەر نییەن هەر چانەی مووەرۆ شمە چەنەش مووەردێ و هەر چانەی منۆشۆ شمە چەنەش منۆشدێ﴿٣٣﴾ خۆ ئەگەر بە گۆشو بەشەرێوی پێسەو وێتا بکەردێ، دەی پاسەبۆ شمە جەخەسارەتمەنڎاندێ﴿٣٤﴾ ئایا هەڕەشێتا وەنە مکەرۆ پانەی هەکە مەرڎیدێ و بییەیدێ بە خاك و پێشێ زینڎێ مکریەیدێوە و جارێوتەر مزنیەیدێوە قەبرەنە ؟﴿٣٥﴾ ئا هەڕەشێ هەکە مکریا وەنەتا هەر فرە دوورێ دوورێنێ﴿٣٦﴾ بێژگە ئی ژیوای دنییێ هەکە مژیومێ و ممرمێ ئێتر زینڎێ نمەکریەیمێوە و ژیواییێوەتەر نییەن﴿٣٧﴾ ئی پیا پییێوەن و هیچی تەر، درۆێ هۆرمبەسۆ دەمو خوڎایۆ و ئێمەیچ ئیمانش پەنە نمارمێ﴿٣٨﴾ واتش ئەی پەروەرڎگارم سەرم بووزە ئانا نیانیشارە بە درۆزن﴿٣٩﴾ ۋاتش دماو ماوێۆی کەمی مسۆگەر پەشیمانێ مباوە﴿٤٠﴾ جا نەعرەتێوە بە هەق گێرتێرە و کەرڎێما بە کەفو سەرو ئاوێ، دەی دووریی هەر بەشەو قۆمو ستەمکارابۆ﴿٤١﴾ دمایی جە دماو ئاڎیشا چنڎان نەتەبێ تەرێما ئارڎێ کایۆ﴿٤٢﴾

مَا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا يَسْتَـْٔخِرُونَ ﴿٤٣﴾ ثُمَّ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا تَتْرَا كُلَّ مَا جَآءَ أُمَّةً رَّسُولُهَا كَذَّبُوهُ فَأَتْبَعْنَا بَعْضَهُم بَعْضًا وَجَعَلْنَٰهُمْ أَحَادِيثَ فَبُعْدًا لِّقَوْمٍ لَّا يُؤْمِنُونَ ﴿٤٤﴾ ثُمَّ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ وَأَخَاهُ هَٰرُونَ بِـَٔايَٰتِنَا وَسُلْطَٰنٍ مُّبِينٍ ﴿٤٥﴾ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَإِيْهِۦ فَٱسْتَكْبَرُواْ وَكَانُواْ قَوْمًا عَالِينَ ﴿٤٦﴾ فَقَالُوٓاْ أَنُؤْمِنُ لِبَشَرَيْنِ مِثْلِنَا وَقَوْمُهُمَا لَنَا عَٰبِدُونَ ﴿٤٧﴾ فَكَذَّبُوهُمَا فَكَانُواْ مِنَ ٱلْمُهْلَكِينَ ﴿٤٨﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى ٱلْكِتَٰبَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٤٩﴾ وَجَعَلْنَا ٱبْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهُۥٓ ءَايَةً وَءَاوَيْنَٰهُمَآ إِلَىٰ رَبْوَةٍ ذَاتِ قَرَارٍ وَمَعِينٍ ﴿٥٠﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلرُّسُلُ كُلُواْ مِنَ ٱلطَّيِّبَٰتِ وَٱعْمَلُواْ صَٰلِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٥١﴾ وَإِنَّ هَٰذِهِۦٓ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَٰحِدَةً وَأَنَا۠ رَبُّكُمْ فَٱتَّقُونِ ﴿٥٢﴾ فَتَقَطَّعُوٓاْ أَمْرَهُم بَيْنَهُمْ زُبُرًا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ﴿٥٣﴾ فَذَرْهُمْ فِي غَمْرَتِهِمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٥٤﴾ أَيَحْسَبُونَ أَنَّمَا نُمِدُّهُم بِهِۦ مِن مَّالٍ وَبَنِينَ ﴿٥٥﴾ نُسَارِعُ لَهُمْ فِي ٱلْخَيْرَٰتِ بَل لَّا يَشْعُرُونَ ﴿٥٦﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ هُم مِّنْ خَشْيَةِ رَبِّهِم مُّشْفِقُونَ ﴿٥٧﴾ وَٱلَّذِينَ هُم بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٨﴾ وَٱلَّذِينَ هُم بِرَبِّهِمْ لَا يُشْرِكُونَ ﴿٥٩﴾

٣٤٥

هیچ نەتەبێوە نمەگنۆ وەلێ وەختی دیاری کریاو وێش و نمەگنۆ دمایچش﴿٤٣﴾ دمایی پێغەممەرێما یۆ شۆنەو یۆیرە کیانێ هەر نەتەبێو هەکە پێغەممەرەکەش ئێ پەی لایش بە درۆش نیێنێرە، جا یۆ شۆنەو یۆیرە بە دەرذێوەما بەرذێ هەکە بیێ بە باس وخواسو دلێ خەڵکی، دەی دووریی(دلێنەشییەی) با بەشۆ ئا نەتەبەیە بۆ هەکە ئیمان نمارا﴿٤٤﴾ دمایی مووسا و هاروونی براش بە ئایەتەکاماوە و بە بەڵگێ ئاشکرێوە کیاستێ ﴿٤٥﴾ پەی سەرو فیرعەنی و داروەدەسەکەیش کەچی وێشا بە زل زانا و جە لووتبەرزەکا بیێ﴿٤٦﴾ واتشا ئایا ئیمان بارمێ بە دوێ بەشەرا پێسەو وێما جە وەختێوەنە نەتەبەکەشا ئێمە میرسانێ (بەنذێمانێ)؟ ﴿٤٧﴾ بە درۆێشا نیێرە جا وێشا دلێنە شیێ﴿٤٨﴾ بێشك کتێبما دا بە مووسای بەشکو بگنا سەرو ڕێ﴿٤٩﴾ کوڕو مریەمێ و ئەذاش کەرذێما بە نیشانێوە(موعجیزێو) و هەرذویما یاوْنێ سەرو تەپەڵکێۆی و هاناوێوی سازگاری و مەرزنێمارە﴿٥٠﴾ ئەی پێغەممەرا جە چێوە پاکەکا بووەردێ و هەرمانێ عالێ بکەردێ من فرە بزاننا پانەی مکەردێش﴿٥١﴾ دیارەن ئینە دینو شمەن و دینێوی یەك پارچەن منیچ پەروەرنتانا دەی پارێزم چەنە بکەردێ﴿٥٢﴾هەرمانەکێشا جە بەینو وێشانە پارچەپارچێ کەرذە، گرد حیزبێویچ پانەی لاشۆ بێ دڵوەشەن﴿٥٣﴾ وازشا چەنە بارە با پەی ماوێوی سەرگەرذانێ بانێ﴿٥٤﴾ ئا مالو زاڕۆڵێ هەکە مذەیمێشاپەنە چەنیشا منیارە؟﴿٥٥﴾ -چی- گەرەکمانە بەپەلە ناعمەتێشا پەنە ببەخشمێ؟ نەخێر، ئاذێ شعوور نمەکەرا﴿٥٦﴾ بەڕاسیی ئانێ هەکە حەیبەتیێ پەروەرذگاریشانە هەمیشە مترسانێ﴿٥٧﴾ وە ئانێ ئیمان مارا بە ئایەتەکاو پەروەرذگاریشا﴿٥٨﴾ وە ئانێ شەریك نمەنیارە پەی پەروەرذگاریشا﴿٥٩﴾

وَٱلَّذِينَ يُؤْتُونَ مَآ ءَاتَواْ وَّقُلُوبُهُمْ وَجِلَةٌ أَنَّهُمْ إِلَىٰ رَبِّهِمْ رَٰجِعُونَ ﴿٦٠﴾ أُوْلَٰٓئِكَ يُسَٰرِعُونَ فِي ٱلْخَيْرَٰتِ وَهُمْ لَهَا سَٰبِقُونَ ﴿٦١﴾ وَلَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَاۖ وَلَدَيْنَا كِتَٰبٌ يَنطِقُ بِٱلْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٦٢﴾ بَلْ قُلُوبُهُمْ فِي غَمْرَةٍ مِّنْ هَٰذَا وَلَهُمْ أَعْمَٰلٌ مِّن دُونِ ذَٰلِكَ هُمْ لَهَا عَٰمِلُونَ ﴿٦٣﴾ حَتَّىٰٓ إِذَآ أَخَذْنَا مُتْرَفِيهِم بِٱلْعَذَابِ إِذَا هُمْ يَجْـَٔرُونَ ﴿٦٤﴾ لَا تَجْـَٔرُواْ ٱلْيَوْمَۖ إِنَّكُم مِّنَّا لَا تُنصَرُونَ ﴿٦٥﴾ قَدْ كَانَتْ ءَايَٰتِي تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فَكُنتُمْ عَلَىٰٓ أَعْقَٰبِكُمْ تَنكِصُونَ ﴿٦٦﴾ مُسْتَكْبِرِينَ بِهِۦ سَٰمِرًا تَهْجُرُونَ ﴿٦٧﴾ أَفَلَمْ يَدَّبَّرُواْ ٱلْقَوْلَ أَمْ جَآءَهُم مَّا لَمْ يَأْتِ ءَابَآءَهُمُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٦٨﴾ أَمْ لَمْ يَعْرِفُواْ رَسُولَهُمْ فَهُمْ لَهُۥ مُنكِرُونَ ﴿٦٩﴾ أَمْ يَقُولُونَ بِهِۦ جِنَّةُۢۚ بَلْ جَآءَهُم بِٱلْحَقِّ وَأَكْثَرُهُمْ لِلْحَقِّ كَٰرِهُونَ ﴿٧٠﴾ وَلَوِ ٱتَّبَعَ ٱلْحَقُّ أَهْوَآءَهُمْ لَفَسَدَتِ ٱلسَّمَٰوَٰتُ وَٱلْأَرْضُ وَمَن فِيهِنَّۚ بَلْ أَتَيْنَٰهُم بِذِكْرِهِمْ فَهُمْ عَن ذِكْرِهِم مُّعْرِضُونَ ﴿٧١﴾ أَمْ تَسْـَٔلُهُمْ خَرْجًا فَخَرَاجُ رَبِّكَ خَيْرٌۖ وَهُوَ خَيْرُ ٱلرَّٰزِقِينَ ﴿٧٢﴾ وَإِنَّكَ لَتَدْعُوهُمْ إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٧٣﴾ وَإِنَّ ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِٱلْأٓخِرَةِ عَنِ ٱلصِّرَٰطِ لَنَٰكِبُونَ ﴿٧٤﴾

وە ئانێ هەرچیشا دان ڕاو خوڎاینە هەر مڎاش کەچی حەیبەتییێچەنە هەر دڵەتەپێشانە چونکە مگێڵاوەپەی لاو پەروەرڎگاریشا ﴿٦٠﴾ ئانێ فرە بەپەلە ملانێ دەمو خێرکەرڎەیۆ وە ئاڎێ خێرکەرڎینە وەڵاوبڕکێ مکەرا﴿٦١﴾ ئەرك مەوزمێ سەرو هیچ کەسیۆی زیاڎ جە تاوای وێش، ئێمە کتێبێوما ئینا لاوە هەرچیش چەنەن ڕاسەن و ئاڎێ زوڵمشا وەنە نمەکریۆ﴿٦٢﴾ بەڵام خوڎانەشناسێ دڵەکێشا چی بەرنامەیە بێ هاگێنێ و جیا چینەی هەرمانێ و کارێشا هەنێ و سەرگەرمێ هەرمانەکاو وێشانێ﴿٦٣﴾ هەتا ئا وەختە هەکە بەڵاو عەزابی مارمێ ملو وەشگوزەرانەکاشارە ئا وەختە دەم ودەس گنا ناڵە و هاوارکەرڎەی﴿٦٤﴾ ئارۆ ناڵە و هاوار مەکەردێ چونکە بێگومان جە لایەنو ئێمۆ پەشتیوانی نمەکریەیدێ ﴿٦٥﴾ بێشك ئایەتێ ئێمەتا وانیێنێوە ملەرە کەچی هەر ڕووەو دما گێڵێندێوە﴿٦٦﴾ وێتا بە زلتەرێ زانێندێ چەنەشا و جە شەونشینییەکاتانە دێندێشا وەرو پلارێ و گەمە و گاڵتەی﴿٦٧﴾ ئایا ئاڎێ گوفتارشا لەیەك نەڎانۆ یان پاسە مزانا ئینە هەکە پەی ئاڎیشا ئامان، نامان پەی باب و باپیرە وەڵینەکاشا؟﴿٦٨﴾ یان ئانەن پێغەممەرەکەشا نەشناسانشا پۆچی ئینکاریش مکەرا؟﴿٦٩﴾ یان موواچانێ جنۆکێش ئینێ چەنی ؟ نەخێر، بەڵکو هەقش ئاورڎەن پەیشا، بەڵام زۆربەو ئاڎیشا قینیشا جە هەقینە﴿٧٠﴾ خۆ ئەگەر هەق بگنۆ شۆنۆ حەز و هەبسو ئاڎیشا دیارەن ئاسمانەکێ و زەمین و هەرچی ئیناشا چەنە مشێویانێ، نەخێر بەڵکو ئێمە قورئانێوما پەی ئاورڎێنێ گرڎ خاسێوشا ویر مۆزۆوە کەچی ئاڎێ پەشتی مکەرانە ڤیرۆۆزەکەیشا﴿٧١﴾ یان ئانەن تۆد داواو خەرجیشا وەنە مکەری! خۆ خەرجی و زەڕو پەروەرڎگاریت خاستەرەن و هەر ئاڎەن خاستەرین ڕزقدەر﴿٧٢﴾ شکەش نییەنە چەنە تۆ پەی سەرو ڕێ ڕاسێشا مچڕی﴿٧٣﴾ بێگومان ئانێ ئیمان نمارا بە ئاخیرەتی جە ڕێ ڕاسێ ترازیێنێ﴿٧٤﴾

۞ وَلَوْ رَحِمْنَٰهُمْ وَكَشَفْنَا مَا بِهِم مِّن ضُرٍّ لَّلَجُّواْ فِي طُغْيَٰنِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿٧٥﴾ وَلَقَدْ أَخَذْنَٰهُم بِٱلْعَذَابِ فَمَا ٱسْتَكَانُواْ لِرَبِّهِمْ وَمَا يَتَضَرَّعُونَ ﴿٧٦﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا فَتَحْنَا عَلَيْهِم بَابًا ذَا عَذَابٍ شَدِيدٍ إِذَا هُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ ﴿٧٧﴾ وَهُوَ ٱلَّذِيٓ أَنشَأَ لَكُمُ ٱلسَّمْعَ وَٱلْأَبْصَٰرَ وَٱلْأَفْـِٔدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿٧٨﴾ وَهُوَ ٱلَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي ٱلْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٧٩﴾ وَهُوَ ٱلَّذِي يُحْيِۦ وَيُمِيتُ وَلَهُ ٱخْتِلَٰفُ ٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٨٠﴾ بَلْ قَالُواْ مِثْلَ مَا قَالَ ٱلْأَوَّلُونَ ﴿٨١﴾ قَالُوٓاْ أَءِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَٰمًا أَءِنَّا لَمَبْعُوثُونَ ﴿٨٢﴾ لَقَدْ وُعِدْنَا نَحْنُ وَءَابَآؤُنَا هَٰذَا مِن قَبْلُ إِنْ هَٰذَآ إِلَّآ أَسَٰطِيرُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٨٣﴾ قُل لِّمَنِ ٱلْأَرْضُ وَمَن فِيهَآ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨٤﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٨٥﴾ قُلْ مَن رَّبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ ٱلسَّبْعِ وَرَبُّ ٱلْعَرْشِ ٱلْعَظِيمِ ﴿٨٦﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٨٧﴾ قُلْ مَنۢ بِيَدِهِۦ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ يُجِيرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨٨﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ فَأَنَّىٰ تُسْحَرُونَ ﴿٨٩﴾

خۆ ئەگەر ڕەحمشا پەنە بکەرمێ و ئانە تووششا ئامان لاش ببەرمێ سەرشاوە جە لاسارییا وێشانە هەر مچەقا و بە کوڕانە مەناوە﴿٧٥﴾ بێشك ئێمە بە عەزاب گێرتێما کەچی گەرڎەنشا کەچ نەکەرڎ پەی پەروەرڎگاریشا و نەلاڵێیوە وەنەش﴿٧٦﴾ هەتا ئا وەختە هەکە دەربازەو عەزابێوە سەختیما وەنە کەرڎێوە ئنجا ئێتر دلێشنە بێ هومێڎێ بیێ﴿٧٧﴾ خوڎا ئا زاتەنە هەکە دەزگاو ئەژنیەی و ویناى و دڵش پەی مەرزنێندێرە، کەچی کەم سوپاسش مکەردێ ﴿٧٨﴾ هەر ئاڎیچەن جە زەمیننە ۆەلێش کەرڎێندێوە و پەی لایش جەمێ مکریەیدێوە ﴿٧٩﴾ وە هەر ئاڎەن مڎیونۆنە و ممرنۆنە و فاڕای شەو و ڕۆیش بە دەسەن ئایا هەلاَی هەر ڎیرێ نمەبیدێ؟﴿٨٠﴾ بەڵکو هەر ئانەی ماچاوە هەکە وەڵینێ واچێنێش﴿٨١﴾ ماچانێ وەختێو مەرڎیمێ و بییەیمێ بە خاك و پێشێ ئایا هەر بەڕاسیی زینڎێ مکریەیمێوە؟﴿٨٢﴾ بەبێشك ئێمە و باپیرێچما وەڵتەر ئی جۆرە بەڵێنیما پەنە درییێنێ، ئینێ هەر ئەفسانێ وەڵینانێ﴿٨٣﴾ بواچە دەی ئەگەر شمە مزانڎێ زەمین و ئا کەسێ ئینێ زەمیننە هینێ کێنێ؟﴿٨٤﴾ جا مواچا هینێ خوڎاینێ، بواچە دەی نمەبۆ ۆیرێ بکەرڎێوە؟﴿٨٥﴾ بواچە پەروەرڎگارو هەر حۆت ئاسمانەکا و عەرشی گۆرەی کێن؟﴿٨٦﴾ مواچا ئاڎیچ هینو خوڎایەن، بواچە دەی مەبۆ پارێز بکەردێ؟﴿٨٧﴾ بواچە ئەگەر چێو مزانڎێ دەسەلاَت(جڵەب) و گرڎ چێوێ بە دەسو کێن جە وەختێوەنە ئاڎ پەنا مڎۆ و کەس نمەتاۆۆ کەسی پەنا بڎۆ چەنەش﴿٨٨﴾ جا ماچا بە دەسو خوڎایەن، بواچە دەی ئێتر چەنی سیحرتا وەنە مکریۆ؟﴿٨٩﴾

بَلْ أَتَيْنَٰهُم بِٱلْحَقِّ وَإِنَّهُمْ لَكَٰذِبُونَ ﴿٩٠﴾ مَا ٱتَّخَذَ ٱللَّهُ مِن
وَلَدٍ وَمَا كَانَ مَعَهُۥ مِنْ إِلَٰهٍ ۚ إِذًا لَّذَهَبَ كُلُّ إِلَٰهٍۭ بِمَا خَلَقَ
وَلَعَلَا بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ ۚ سُبْحَٰنَ ٱللَّهِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٩١﴾
عَٰلِمِ ٱلْغَيْبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ فَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٩٢﴾ قُل رَّبِّ
إِمَّا تُرِيَنِّى مَا يُوعَدُونَ ﴿٩٣﴾ رَبِّ فَلَا تَجْعَلْنِى فِى ٱلْقَوْمِ ٱلظَّٰلِمِينَ
﴿٩٤﴾ وَإِنَّا عَلَىٰٓ أَن نُّرِيَكَ مَا نَعِدُهُمْ لَقَٰدِرُونَ ﴿٩٥﴾ ٱدْفَعْ بِٱلَّتِى
هِىَ أَحْسَنُ ٱلسَّيِّئَةَ ۚ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَصِفُونَ ﴿٩٦﴾ وَقُل رَّبِّ
أَعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَٰتِ ٱلشَّيَٰطِينِ ﴿٩٧﴾ وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَن
يَحْضُرُونِ ﴿٩٨﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَ أَحَدَهُمُ ٱلْمَوْتُ قَالَ رَبِّ
ٱرْجِعُونِ ﴿٩٩﴾ لَعَلِّىٓ أَعْمَلُ صَٰلِحًا فِيمَا تَرَكْتُ ۚ كَلَّآ ۚ إِنَّهَا
كَلِمَةٌ هُوَ قَآئِلُهَا ۖ وَمِن وَرَآئِهِم بَرْزَخٌ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٠٠﴾
فَإِذَا نُفِخَ فِى ٱلصُّورِ فَلَآ أَنسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ وَلَا يَتَسَآءَلُونَ
﴿١٠١﴾ فَمَن ثَقُلَتْ مَوَٰزِينُهُۥ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ﴿١٠٢﴾ وَمَنْ
خَفَّتْ مَوَٰزِينُهُۥ فَأُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ فِى جَهَنَّمَ
خَٰلِدُونَ ﴿١٠٣﴾ تَلْفَحُ وُجُوهَهُمُ ٱلنَّارُ وَهُمْ فِيهَا كَٰلِحُونَ ﴿١٠٤﴾

٣٤٨

بەلکو ئێمە هەقما پەی ئاورڎێنیٚ و بەڕاسیی ئاڎیٚ دروٚزنێنیٚ﴿٩٠﴾ خوڎا زاڕۆش پەی وێش گل نەڎانۆ و هیچ خوڎێوەش نییەن چەنی، ئەر بیی گرڎ خوڎێو لویٚ لاو مەخلوقەکاو وێشۆ و بڕێوشا زاڵیٚ بێنیٚ ملو بڕێوی تەریشارە، خوڎا بێگەرڎەن چانەی باسش مکەرا﴿٩١﴾ زانان بە ئەوەشاریاکا و دیارەکا فرە بەرزتەرەن چانەی هامبەشش پەی پەیڎا مکەرا﴿٩٢﴾ بواچەی ئەی پەروەرڎگار ئایا مکریۆ ئانەم نیشانە بڎەی هەکە ئینا تۆ ئا هەڕەشانە وەنەشا مکریا ؟﴿٩٣﴾ ئەی پەروەرڎگار مەوزەم دلیٚ ڕێزو قۆمو ستەمکارا﴿٩٤﴾ بێگومان ئێمە متاومیٚ ئا هەڕەشیٚ وەنەشا مکەرمیٚ نیشانەت بڎەیمیٚ بە کەرڎەیی﴿٩٥﴾ بە خاستەرین شێوە بۆقە بنیە بە خرابەیۆ ئێمە خاستەر مزانمیٚ پانەی باسش مکەرا﴿٩٦﴾ بواچەیچ ئەی پەروەرڎگار جە خەتەرەی و وەسوەسەو شەیتانی پەنات پەنە مگێروو﴿٩٧﴾ وە ئەی پەروەرڎگار پەنات پەنە مگێروو چانەی هەکە بەیانیٚ لامەنە﴿٩٨﴾ هەتا ئا. وەختە مەرگ یەخۆ هەرکامیشا مگێرۆ مواچۆ پەروەرڎگار ئادەی بگێڵندێمۆ پەی دنیی﴿٩٩﴾ بەشکو جیای ئانەی دەسمنە بەرشیی خاسە بکەروو، نەخێر ئانە قسێوەنە ئاڎ پەی وێش مواچۆش، جە عالەمو بەرزەخیچنە هەتا ئا ڕۆە زینڎیٚ مکریاوە مشیۆم چەمەڕیٚ با﴿١٠٠﴾ جا وەختێو فوو کریا صوورەرە ئێتر چا ڕۆنە نە قۆمایەتی مەنۆ و نە کەسشا ئۆ کەسیشا مپەرسۆوە﴿١٠١﴾ جا ئا کەسە کێشانەو خاسەیش قورس بۆ ئانیٚ سەرفرازێنیٚ﴿١٠٢﴾ هەرکەسیچ کێشانەو خاسەیش سووک بۆ ئانیٚ ئانێنیٚ هەکە وێشا دۆڕنان و بە نەمریی جەحەنڎەمنە مەناوە﴿١٠٣﴾ بڵێسەو ئێری ڕوومەتێشا پروزنۆ و لچێشا هۆرمقرچیاوە دلێشنە﴿١٠٤﴾

أَلَمْ تَكُنْ ءَايَٰتِي تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فَكُنتُم بِهَا تُكَذِّبُونَ ﴿١٠٥﴾ قَالُواْ رَبَّنَا غَلَبَتْ عَلَيْنَا شِقْوَتُنَا وَكُنَّا قَوْمًا ضَآلِّينَ ﴿١٠٦﴾ رَبَّنَآ أَخْرِجْنَا مِنْهَا فَإِنْ عُدْنَا فَإِنَّا ظَٰلِمُونَ ﴿١٠٧﴾ قَالَ ٱخْسَـُٔواْ فِيهَا وَلَا تُكَلِّمُونِ ﴿١٠٨﴾ إِنَّهُۥ كَانَ فَرِيقٌ مِّنْ عِبَادِي يَقُولُونَ رَبَّنَآ ءَامَنَّا فَٱغْفِرْ لَنَا وَٱرْحَمْنَا وَأَنتَ خَيْرُ ٱلرَّٰحِمِينَ ﴿١٠٩﴾ فَٱتَّخَذْتُمُوهُمْ سِخْرِيًّا حَتَّىٰٓ أَنسَوْكُمْ ذِكْرِي وَكُنتُم مِّنْهُمْ تَضْحَكُونَ ﴿١١٠﴾ إِنِّي جَزَيْتُهُمُ ٱلْيَوْمَ بِمَا صَبَرُوٓاْ أَنَّهُمْ هُمُ ٱلْفَآئِزُونَ ﴿١١١﴾ قَٰلَ كَمْ لَبِثْتُمْ فِي ٱلْأَرْضِ عَدَدَ سِنِينَ ﴿١١٢﴾ قَالُواْ لَبِثْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ فَسْـَٔلِ ٱلْعَآدِّينَ ﴿١١٣﴾ قَٰلَ إِن لَّبِثْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا لَّوْ أَنَّكُمْ كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١١٤﴾ أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَٰكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ ﴿١١٥﴾ فَتَعَٰلَى ٱللَّهُ ٱلْمَلِكُ ٱلْحَقُّ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ ٱلْعَرْشِ ٱلْكَرِيمِ ﴿١١٦﴾ وَمَن يَدْعُ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ لَا بُرْهَٰنَ لَهُۥ بِهِۦ فَإِنَّمَا حِسَابُهُۥ عِندَ رَبِّهِۦٓ إِنَّهُۥ لَا يُفْلِحُ ٱلْكَٰفِرُونَ ﴿١١٧﴾ وَقُل رَّبِّ ٱغْفِرْ وَٱرْحَمْ وَأَنتَ خَيْرُ ٱلرَّٰحِمِينَ ﴿١١٨﴾

سُورَةُ النُّورِ — ترتيبها ٢٤ — آياتها ٦٤

ئـەی ئانـە نـەبیْ ئايەتـەکیْ ئیْمـە وانیْنیْـوە ملتـــارە و بەدرویْـــشا زانیْنـــدیْ؟﴿١٠٥﴾ مواچـا ئـەی پـەروەرڎگارما، بەڎبـەختیی ویْما زاڵبیْ ملمارە و بەڕاسیی ئیْمە قوْمیْوە گـومڕیْ بیْنمـیْ﴿١٠٦﴾ ئـەی پـەروەرڎگار جەحەنڎەمنە بەرما باروْ، ئەگـەر گیْلاَیمیْوە ســـەرو کارەکامـــا بیْـــشك ئانـــە زاڵمیْنمـیْ﴿١٠٧﴾ ماچـوْ دەمتـا ۋزدیْـرە و مەدوْنـــدیْم و قـــسیْ مەکـــەردیْ﴿١٠٨﴾ بەڕاسیی دەسیْوە(تـاقمیْوە) جـە عەبدەکام واچیْنیْ ئـەی پـەروەرڎگارما ئیْمـە ئیمانما ئاورڎەن جە گوناهەکاما وەش بە و ڕەحمما پەنـــە بکـــەرە و تـــوْ خاســـتەرین ڕەحمکـەرنی﴿١٠٩﴾ کەچـی مەخـسەرەشا پەنـە کەریْنـدیْ هـەتا پاسـەتا پەنـە کـەرڎیْ یـاڎو منتـا جـە ویـر بـەرڎیْوە و ئـیْتر شمـە پەنەشا خویْندیْ﴿١١٠﴾ بیْگومان من ئاروْ سەرو ئانـەی ئارامشا گیْرت عیوەزام دیْوە و بەڕاسـیی ئـاڎیْ سـەرفرازیْنیْ﴿١١١﴾ واتـش چـنڎ سـاڵیْ جـە سـەرو زەمینیـوْ مەنیـدیْوە؟﴿١١٢﴾ مواچانیْ ڕوْیْوْ یان بەشیْوْ جە ڕوْیْوْی جە حیسابگەرا بپەرسدیْ﴿١١٣﴾ فـەرماوْ هـەر فرەفرە کـەم مەنیْنـدیْوە ئەگـەر خـاس خـاس بزانـدیْ﴿١١٤﴾ ئایـا پاسـەتا نیانـەرە هەرپاسـە بـە هەوانتـە خـەلقیْما کەرڎیْندیْ و بەڕاسیی نمەگیْڵدیْوە پـەی لایمـا ؟﴿١١٥﴾ بـەرزیی پـەی خـوڎای پاڎشـای هـەقی، هیچ خوڎیْوە جگە چاڎی نییەن، هەر ئاڎ پـەروەرڎگارو عەرشـی قابیلەتداریـەن﴿١١٦﴾ هەرکەسیْو هـاوار بکـەروْ خوڎیْـوە تـەری چـەنی خـوڎای – بکـەروْش بـە شـەریك – و بەڵگیْـچش دەسـوْ نـەبوْ، ئانـە حیسابش مگنوْ لاو پـەروەرڎگاریش، بیْگومـان کـافرەکیْ سـەرفرازیْ نمـەبانیْ﴿١١٧﴾ بواچـەیچ ئـەی پەروەرڎگار جە گوناحا وەش ببە و ڕەحم بکەرە توْ خاستەرین ڕەحمکەرنی﴿١١٨﴾

بسم الله الرحمن الرحيم

سورة أنزلنها وفرضنها وأنزلنا فيها ءايت بينت لعلكم تذكرون
﴿١﴾ الزانية والزاني فاجلدوا كل وحد منهما مائة جلدة ولا تأخذكم
بهما رأفة في دين الله إن كنتم تؤمنون بالله واليوم الآخر وليشهد
عذابهما طائفة من المؤمنين ﴿٢﴾ الزاني لا ينكح إلا زانية أو مشركة
والزانية لا ينكحها إلا زان أو مشرك وحرم ذلك على المؤمنين
﴿٣﴾ والذين يرمون المحصنت ثم لم يأتوا بأربعة شهداء
فاجلدوهم ثمنين جلدة ولا تقبلوا لهم شهدة أبدا وأولئك
هم الفسقون ﴿٤﴾ إلا الذين تابوا من بعد ذلك وأصلحوا فإن
الله غفور رحيم ﴿٥﴾ والذين يرمون أزوجهم ولم يكن لهم
شهداء إلا أنفسهم فشهدة أحدهم أربع شهدت بالله إنه لمن
الصدقين ﴿٦﴾ والخمسة أن لعنت الله عليه إن كان من الكذبين
﴿٧﴾ ويدرؤا عنها العذاب أن تشهد أربع شهدت بالله إنه لمن
الكذبين ﴿٨﴾ والخمسة أن غضب الله عليها إن كان من الصدقين
﴿٩﴾ ولولا فضل الله عليكم ورحمته وأن الله تواب حكيم ﴿١٠﴾

٣٥٠

سوورەتـۆ ﴿نـوور﴾ ی

شەس و چوار ئایەتێنە

بە نامۆ خوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

سوورەتێوەنە ۋەزنێنەمارە و فەرزەما کەرڎێنە و چنڎ نیشانێوێ ئاشکرێما چەنە ۋەزنێنەرە بەشکوم ۋیرێ بکەردێوە و یاڎاوەری بکەردێ ﴿١﴾ سەڎ قەمچیێ بڎەیدێ ئۆ هەر یۆ جە زیناکەرێ و زیناکەری و بەزەیێ نەگێرۆتا جە بەگائاورڎەی ئەمرەو خوڎاینە دەربارەشا ئەگەر ئیمانتا ئاورڎەن بە خوڎای و بە ڕۆ ئاخیرەتی، با هۆزێویچ جە ئیماندارا عەزابدایەکەیشا بۆینا و حازرێ با چاگە﴿٢﴾ زیناکەر بێژگە زیناکەرێ یان موشریکێ مارەنەکەرۆ و زیناکەرەیچ بێژگە زیناکەری یان موشریکی مارەش نەکەرۆ و ئانە سەرو ئیماندارا حەرام کریان﴿٣﴾ ئانێ بوختانی مکەرا پەی ژەنە دامنە پاکەکا و دمایی چوار شاهیڎێچ نمارانێ هەشتا قامچییێشا دەیدێ وەنە و هەرگیز شاهێڎیچشا چەنە هۆر مەگێردێ،وە ئانێ جە مەرزی زیێنێوە﴿٤﴾ بێژگە چانیشا دماو ئانەی تۆبە مکەرا و وێشا خاس مکەرا بەڕاسیی خوڎا گوناهبەخشی و ڕەحمینەن﴿٥﴾ ئانێچە تۆمەتو زینێ مڎا پاڵو ژەنەکاشا و بێژگە وێشا کەس شاهێڎشا نییەن، شاهێڎیی هەر یۆیشا ئانەن چوار جارێ قەسەم بووەرۆ بە خوڎای هەکە ئاڎ بەبێشك جە ڕاسواچان﴿٦﴾ پەنجەم جاریچ بواچۆ بە دڵنیاییۆ لەعنەتو خوڎایش وەنەبۆ ئەگەر جە درۆزنا بۆ﴿٧﴾ عەزابیچ سەرو ژەنەکێوە هۆرمگێریۆ وەختێو چوار جارێ قەسەم بووەرۆ بە خوڎای هەکە بێشك ئاڎ جە درۆزنان﴿٨﴾ پەنجەمیچ بێشك ئاڎە غەزەبو خوڎایش وەنە بوارۆ ئەگەر ئاڎ جە ڕاسواچا بۆ﴿٩﴾ ئەگەر فەزڵ و ڕەحمەتو خوڎایتا سەرۆ نەبیێ – کار گەنڎ بێ – بەڕاسیی خوڎا فرە تۆبە قبوڵکەر و دانان﴿١٠﴾

إِنَّ ٱلَّذِينَ جَآءُو بِٱلْإِفْكِ عُصْبَةٌ مِّنكُمْۚ لَا تَحْسَبُوهُ شَرًّا لَّكُمۖ بَلْ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْۚ لِكُلِّ ٱمْرِيٍٕ مِّنْهُم مَّا ٱكْتَسَبَ مِنَ ٱلْإِثْمِۚ وَٱلَّذِى تَوَلَّىٰ كِبْرَهُۥ مِنْهُمْ لَهُۥ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١١﴾ لَّوْلَآ إِذْ سَمِعْتُمُوهُ ظَنَّ ٱلْمُؤْمِنُونَ وَٱلْمُؤْمِنَٰتُ بِأَنفُسِهِمْ خَيْرًا وَقَالُواْ هَٰذَآ إِفْكٌ مُّبِينٌ ﴿١٢﴾ لَّوْلَا جَآءُو عَلَيْهِ بِأَرْبَعَةِ شُهَدَآءَۚ فَإِذْ لَمْ يَأْتُواْ بِٱلشُّهَدَآءِ فَأُوْلَٰٓئِكَ عِندَ ٱللَّهِ هُمُ ٱلْكَٰذِبُونَ ﴿١٣﴾ وَلَوْلَا فَضْلُ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُۥ فِى ٱلدُّنْيَا وَٱلْءَاخِرَةِ لَمَسَّكُمْ فِى مَآ أَفَضْتُمْ فِيهِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٤﴾ إِذْ تَلَقَّوْنَهُۥ بِأَلْسِنَتِكُمْ وَتَقُولُونَ بِأَفْوَاهِكُم مَّا لَيْسَ لَكُم بِهِۦ عِلْمٌ وَتَحْسَبُونَهُۥ هَيِّنًا وَهُوَ عِندَ ٱللَّهِ عَظِيمٌ ﴿١٥﴾ وَلَوْلَآ إِذْ سَمِعْتُمُوهُ قُلْتُم مَّا يَكُونُ لَنَآ أَن نَّتَكَلَّمَ بِهَٰذَا سُبْحَٰنَكَ هَٰذَا بُهْتَٰنٌ عَظِيمٌ ﴿١٦﴾ يَعِظُكُمُ ٱللَّهُ أَن تَعُودُواْ لِمِثْلِهِۦٓ أَبَدًا إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٧﴾ وَيُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمُ ٱلْءَايَٰتِۚ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٨﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يُحِبُّونَ أَن تَشِيعَ ٱلْفَٰحِشَةُ فِى ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِى ٱلدُّنْيَا وَٱلْءَاخِرَةِۚ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٩﴾ وَلَوْلَا فَضْلُ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُۥ وَأَنَّ ٱللَّهَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿٢٠﴾

بێشك ئانێ بۆختانەكێشا هۆربەستە دەسێو بێنێ جە وێتا، پاسەش حسێب مەكەردێ ئا بوختانێ شەڕ بییە پەیتا بەڵكو خێرە بییە پەیتا، تاوانو هەریۆ چا بوختانچیا ئینا گەرذەنو وێشنە،ئانەیچشا هەكە بەشەی گوڕێ گوناحەكەیش گێرتە گەرذەن عەزابێوی گوڕەش پەی نریانرە﴿١١﴾ ئەشیێ هەر ئا بوختانێتا ئەژنەویە ژەن وپیای ئیماندار زەنذەو خێرێشا بە وێشا بەرذێ و واتەبیێشا ئینێ بوختانێوە ئاشكرانە﴿١٢﴾ ئەشیێ چوار شاهیذێشا ئاورذێ بیێنێ، دەی ئەگەر چوار شاهیذێ نارانێ ئاذێ لاو خوذایۆ بە درۆزنێ منریارە ﴿١٣﴾ ئەگەر فەزڵ و ڕەحمەتو خوذای نەبیێنێ سەرتاوە جە دنیا و جە ئاخیرەتەنە سەرو ئا باسیە هەكە پڕایدێشنە عەزابێوە فرە گوڕە یەخێتا گێرێ﴿١٤﴾ ئانەبێ جە زۋانو یۆتریۆ باسەكەی هۆرگێرێندێ و بە دەم چێوانێو واچێندێ هەكە هیچ عیلمێوتا دەربارەشا نەبێ و بە سووك و ئاسانیچش زانێندێ،جە وەختێوەنە هەكە لاو خوذایۆ ئا چێوە فرە گوڕەبێ﴿١٥﴾ ئەشیا وەختێو ئا باستا ئەژنی واتەبیێتا مەبۆ ئێمە قسێ چیمنێ بكەرمێ، بێگەرذیی پەی خوذای ئینە بۆختانێوە فرە گوڕێنە﴿١٦﴾خوذا مۆچیاریتا مكەرۆ هەرگیز جارێوتەر نەگێڵدێوە پەی سەرو ئا جۆرە باسیە ئەگەر ئیماندارێندێ﴿١٧﴾ خوذا ئایەتێتا پەی ڕۆشنێ مكەرۆۋە و خوذا بزانی دانان﴿١٨﴾ ئا كەسێ هەكە پەنەشا وەشەن بێ ئاوەڕۆیی دڵێ ئانیشانە ئیمانشا ئاورذەن ۋەڵا بۆوە جە دنیا و جە ئاخیرەتنە عەزابێوی ئێشنشا هەن و خوذا مزانۆنە و شمە نمەزاندێ﴿١٩﴾ خۆ ئەگەر فەزڵ و ڕەحمەتو خوذای نەبیێنێ سەرتاوە - كار گەنذ بێ - وە بەڕاسیی خوذا دڵنەرمی ڕەحمینەن﴿٢٠﴾

۞ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَتَّبِعُواْ خُطُوَٰتِ ٱلشَّيۡطَٰنِۚ وَمَن يَتَّبِعۡ خُطُوَٰتِ ٱلشَّيۡطَٰنِ فَإِنَّهُۥ يَأۡمُرُ بِٱلۡفَحۡشَآءِ وَٱلۡمُنكَرِۚ وَلَوۡلَا فَضۡلُ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ وَرَحۡمَتُهُۥ مَا زَكَىٰ مِنكُم مِّنۡ أَحَدٍ أَبَدٗا وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يُزَكِّي مَن يَشَآءُۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٞ ﴿٢١﴾ وَلَا يَأۡتَلِ أُوْلُواْ ٱلۡفَضۡلِ مِنكُمۡ وَٱلسَّعَةِ أَن يُؤۡتُوٓاْ أُوْلِي ٱلۡقُرۡبَىٰ وَٱلۡمَسَٰكِينَ وَٱلۡمُهَٰجِرِينَ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِۖ وَلۡيَعۡفُواْ وَلۡيَصۡفَحُوٓاْۗ أَلَا تُحِبُّونَ أَن يَغۡفِرَ ٱللَّهُ لَكُمۡۚ وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٌ ﴿٢٢﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَرۡمُونَ ٱلۡمُحۡصَنَٰتِ ٱلۡغَٰفِلَٰتِ ٱلۡمُؤۡمِنَٰتِ لُعِنُواْ فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِ وَلَهُمۡ عَذَابٌ عَظِيمٞ ﴿٢٣﴾ يَوۡمَ تَشۡهَدُ عَلَيۡهِمۡ أَلۡسِنَتُهُمۡ وَأَيۡدِيهِمۡ وَأَرۡجُلُهُم بِمَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ﴿٢٤﴾ يَوۡمَئِذٖ يُوَفِّيهِمُ ٱللَّهُ دِينَهُمُ ٱلۡحَقَّ وَيَعۡلَمُونَ أَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡحَقُّ ٱلۡمُبِينُ ﴿٢٥﴾ ٱلۡخَبِيثَٰتُ لِلۡخَبِيثِينَ وَٱلۡخَبِيثُونَ لِلۡخَبِيثَٰتِۖ وَٱلطَّيِّبَٰتُ لِلطَّيِّبِينَ وَٱلطَّيِّبُونَ لِلطَّيِّبَٰتِۚ أُوْلَٰٓئِكَ مُبَرَّءُونَ مِمَّا يَقُولُونَۖ لَهُم مَّغۡفِرَةٞ وَرِزۡقٞ كَرِيمٞ ﴿٢٦﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَدۡخُلُواْ بُيُوتًا غَيۡرَ بُيُوتِكُمۡ حَتَّىٰ تَسۡتَأۡنِسُواْ وَتُسَلِّمُواْ عَلَىٰٓ أَهۡلِهَاۚ ذَٰلِكُمۡ خَيۡرٞ لَّكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَذَكَّرُونَ ﴿٢٧﴾

٣٥٢

ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاوردەن مەگندیْ شوْنوْ هەنگامەکاو شەیتانی هەرکەسیچ بگنوْ شوْنوْ هەنگامەکاو شەیتانی زەرەر مکەروْ، چونکە ئاڎ بەڕاسیی ئەمرە مکەروْ بە کەرڎەی کاری ئاوەڕووبەری و ناپەسەنڎی، جاخوْ ئەگەر فەزلْ و ڕەحمەتو خوڎای سەرتاوە نەبیێنیْ هەرگیز کەستا بەپاك وپوختە بەرنەشیْ،بەلاْم ئانەنە خوڎا هەرکەسش گەرەك بوْ پاکش مکەروْوە، وە خوڎا بژنەوی بزانەن﴿٢١﴾ دەیبا ساحیب فەزلْیْ و دوْلْەمەنڎکیْتا قەسەم نەوەرانیْ هەکە قوْمە نزیکەکا و هەژارەکا و کوْچکەرەکاو ڕاو خوڎای جە بەراتیْ بێبەشیْ بکەرا،با چەمپوْشیی بکەرا و جە غەلْەتەکاشا وەشیْ ببانیْ، ئایا حەز نمەکەردیْ خوڎا جە گوناحەکاتا وەش بوْ؟ وە خوڎا چەنەوەش بییەی ڕەحمینەن﴿٢٢﴾ ئا کەسیْ ژەنە ئیماندارە دامنەپاکە بێهاگایەکا جە گوناهی توْمەتباریْ مکەرا، ئانە لەعنەتەشا وەنە کریێنە جە دونیا و جە ئاخیرەتەنە و عەزابێوە فرە گوْرەشا پەی نریانرە﴿٢٣﴾جە ڕوْێنە هەکە زوانێشا و دەسێشا وپێشا وەرانوەرو ئانەی کەرڎەنشا شاهێڎیشا مڎانیْ سەر﴿٢٤﴾ ئا ڕوْە بەپاو حەقیقەتو دینداریشا ڕێك بەرێك عێوەزاشا مڎوْوە و مزانانیْ هەکە بەڕاسیی خوڎا زاتێوی حەقی ئاشکران﴿٢٥﴾ ژەنیْ پیسیْ پەی پیا پیسا و پییْ پیسیْ پەی ژەنە پیسا، ژەنیْ پاکیْ پەی پیا پاکا و پییْ پاکیْ پەی ژەنە پاکا،ئانیْ بەریێنیْ چا توْمەتا هەکە ناپاکیْ مواچاشا، چەنەوەش بییەی و ڕزقێوە شەرەفمەنڎانەشا پەی حازرەن﴿٢٦﴾ ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاوردەن مەلدێنە هیچ یانێو بێژگە یانەو وێتا هەتا ئیزن هوْرمگێردیْ و سلاْم مکەردیْ ئوْ خەلْکەکەیش،ئانە پەی شمە خاستەرەن و بەشکو هەر جە یاڎتابوْ﴿٢٧﴾

فَإِن لَّمْ تَجِدُوا۟ فِيهَآ أَحَدًا فَلَا تَدْخُلُوهَا حَتَّىٰ يُؤْذَنَ لَكُمْ ۖ وَإِن قِيلَ لَكُمُ ٱرْجِعُوا۟ فَٱرْجِعُوا۟ ۖ هُوَ أَزْكَىٰ لَكُمْ ۚ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٢٨﴾ لَّيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَن تَدْخُلُوا۟ بُيُوتًا غَيْرَ مَسْكُونَةٍ فِيهَا مَتَٰعٌ لَّكُمْ ۚ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ ﴿٢٩﴾ قُل لِّلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا۟ مِنْ أَبْصَٰرِهِمْ وَيَحْفَظُوا۟ فُرُوجَهُمْ ۚ ذَٰلِكَ أَزْكَىٰ لَهُمْ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ خَبِيرٌۢ بِمَا يَصْنَعُونَ ﴿٣٠﴾ وَقُل لِّلْمُؤْمِنَٰتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَٰرِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا ۖ وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَىٰ جُيُوبِهِنَّ ۖ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ ءَابَآئِهِنَّ أَوْ ءَابَآءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ أَبْنَآئِهِنَّ أَوْ أَبْنَآءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ إِخْوَٰنِهِنَّ أَوْ بَنِىٓ إِخْوَٰنِهِنَّ أَوْ بَنِىٓ أَخَوَٰتِهِنَّ أَوْ نِسَآئِهِنَّ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُهُنَّ أَوِ ٱلتَّٰبِعِينَ غَيْرِ أُو۟لِى ٱلْإِرْبَةِ مِنَ ٱلرِّجَالِ أَوِ ٱلطِّفْلِ ٱلَّذِينَ لَمْ يَظْهَرُوا۟ عَلَىٰ عَوْرَٰتِ ٱلنِّسَآءِ ۖ وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِن زِينَتِهِنَّ ۚ وَتُوبُوٓا۟ إِلَى ٱللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَ ٱلْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٣١﴾

٣٥٣

جا ئەگەر کەستا نەڎی چەنەش مەلدێ چووەر تا ئیزنتا مڎریوْ،وە ئەگەر پەنەتا واچیا بگێڵدێوە دەی بگێڵدێوە،ئینە پاکتەرەن پەیتا خوڎا بزانەن پانەی مکەردێش﴿٢٨﴾ گوناحتا نمەیاوْ ئەگەر بلدێ چووەر چا یانەنە هەکە چۆڵەن(کەسش چەنە نییەن) کەلوپەلو شمەش چەنەن، خوڎا مزانوْ چێش مشاردێوە و چێشیچ ئاشکرا مکەردێ﴿٢٩﴾ بە پیا ئیماندارا بواچە برێو جە چەماشا بووزارە و گەڵێشا بپارێزنا،ئانە پاکتەرەن پەیشا،خوڎا هاگاڎارەن چانەی مکەراش﴿٣٠﴾ بە ژەنە ئیماندارایچ بواچە برێو چەمێشا بگێراو ترەکەشا(شەرمشا) بپارێزنا و ئاراییشو وێشا بەر نەوزانێ بێژگە چانەی بەرکوْتەن و دیارەن،وە با سەرپۆشەکاشا بڎا ملو سینە و وەروْکیشارە و ئاراییششا بەرنەوزانێ بێژگە پەی مێرڎەکاشا یان تاتەکاشا یان تاتەو مێرڎەکاشا یان کوڕەکاشا یان کوڕەکاو مێرڎەکاشا یان براکاشا یان برازاکاشا یان وارەزایەکاشا یان ئا ژەنا هەکە پەیوەنڎیشا هەن چەنیشا یان کەنیزەکەکاشا یان ئا جۆرە پیێ هەکە نیازشا بە ژەنێ نمەنەن یان ئا زاڕۆلاً هەکە هەلاّی بەڵەڎێ عەورەتو ژەنا نەبیێنێ و پاسە قاچی نەمالاّ زەمینەرە هەکە خشەو خشڵیشا بەیوْ و پەنەش بزانیوْ و ئانە شاریانوْ ئاشکرابوْ،وە گرڎیتا بگێڵدێوە پەی لاو خوڎای ئەی ئیماندارا بەشکوم سەرفرازێ بیدێ﴿٣١﴾

وَأَنكِحُواْ ٱلۡأَيَٰمَىٰ مِنكُمۡ وَٱلصَّٰلِحِينَ مِنۡ عِبَادِكُمۡ وَإِمَآئِكُمۡۚ إِن يَكُونُواْ فُقَرَآءَ يُغۡنِهِمُ ٱللَّهُ مِن فَضۡلِهِۦۗ وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٞ ﴿٣٢﴾ وَلۡيَسۡتَعۡفِفِ ٱلَّذِينَ لَا يَجِدُونَ نِكَاحًا حَتَّىٰ يُغۡنِيَهُمُ ٱللَّهُ مِن فَضۡلِهِۦۗ وَٱلَّذِينَ يَبۡتَغُونَ ٱلۡكِتَٰبَ مِمَّا مَلَكَتۡ أَيۡمَٰنُكُمۡ فَكَاتِبُوهُمۡ إِنۡ عَلِمۡتُمۡ فِيهِمۡ خَيۡرٗاۖ وَءَاتُوهُم مِّن مَّالِ ٱللَّهِ ٱلَّذِيٓ ءَاتَىٰكُمۡۚ وَلَا تُكۡرِهُواْ فَتَيَٰتِكُمۡ عَلَى ٱلۡبِغَآءِ إِنۡ أَرَدۡنَ تَحَصُّنٗا لِّتَبۡتَغُواْ عَرَضَ ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَاۚ وَمَن يُكۡرِههُّنَّ فَإِنَّ ٱللَّهَ مِنۢ بَعۡدِ إِكۡرَٰهِهِنَّ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ﴿٣٣﴾ وَلَقَدۡ أَنزَلۡنَآ إِلَيۡكُمۡ ءَايَٰتٖ مُّبَيِّنَٰتٖ وَمَثَلٗا مِّنَ ٱلَّذِينَ خَلَوۡاْ مِن قَبۡلِكُمۡ وَمَوۡعِظَةٗ لِّلۡمُتَّقِينَ ﴿٣٤﴾ ۞ٱللَّهُ نُورُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ مَثَلُ نُورِهِۦ كَمِشۡكَوٰةٖ فِيهَا مِصۡبَاحٌۖ ٱلۡمِصۡبَاحُ فِي زُجَاجَةٍۖ ٱلزُّجَاجَةُ كَأَنَّهَا كَوۡكَبٞ دُرِّيّٞ يُوقَدُ مِن شَجَرَةٖ مُّبَٰرَكَةٖ زَيۡتُونَةٖ لَّا شَرۡقِيَّةٖ وَلَا غَرۡبِيَّةٖ يَكَادُ زَيۡتُهَا يُضِيٓءُ وَلَوۡ لَمۡ تَمۡسَسۡهُ نَارٞۚ نُّورٌ عَلَىٰ نُورٖۚ يَهۡدِي ٱللَّهُ لِنُورِهِۦ مَن يَشَآءُۚ وَيَضۡرِبُ ٱللَّهُ ٱلۡأَمۡثَٰلَ لِلنَّاسِۗ وَٱللَّهُ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٞ ﴿٣٥﴾ فِي بُيُوتٍ أَذِنَ ٱللَّهُ أَن تُرۡفَعَ وَيُذۡكَرَ فِيهَا ٱسۡمُهُۥ يُسَبِّحُ لَهُۥ فِيهَا بِٱلۡغُدُوِّ وَٱلۡأٓصَالِ ﴿٣٦﴾

٣٥٤

هامسەرگێریی بکەردێ بە هێوەر پیایەکاتا و هێوەرژەنەکاتا و بە عەبدە سالْحەکاتا و کەنیزەکە سالْحەکاتا،خۆ ئەگەر فەقیرێ بانێ خوڎا جە فەزلو وێش دۆلەمەنڎێشا مکەرۆ،وە خوڎا فراوانگیر و بزانەن﴿٣٢﴾ دەی با ئا پیێ هەکە نمەتاوانێ ژەنی بارا دامنەپاکیی وێشا ڕاگیربکەرا هەتا خوڎا جە فەزلو وێش دۆلەمەنڎێشا مکەرۆ،ئانێچە مالو(موڵکو) شمەنێ و گەرەکشانە پسوولەو ڕزگارییشا پەی بنۆیسیۆ ئەگەر زاناتا هەکە خێرەشا چەنەنە پسولەشا پەی بنۆیسدێ،وە چا مالْیە هەکە خوڎای دێندێ پەنە بەششا بڎەیدێ تا وێشا بساناوە، بە زۆر کەنیزەکەکاتا ناچارێ دامنەپیسیی مەکەردێ جە وەختێوەنە(ئەگەر) ئاڎێ دامنەپاکییشا مەتلەب بۆ هەر پەی ئانەی مالو دنییێتا دەس بگنۆ، وە هەرکەس ناچارێشا بکەرۆ سەرو لەش ڤرەشیی ئانە بەڕاسیی خوڎا دمای ئا ناچارکەرڎەیە گوناحبەخش و ڕەحمینەن﴿٣٣﴾ بێشك ئێمە چنڎان ئایەتێ ڕۆشنێما پەی وەزنێندێرە، وە هەرپاسە چنڎان نموونێچما پەی ئاورڎێندێ جە ئانیشاوە هەکە وەڵێ شمەنە ئامێ و ڤیەردێ هەتا ببانێ بە موچیاریی پەی پارێزکارا﴿٣٤﴾ خوڎا ڕۆشنایی ئاسمانەکا و زەمینێن، نموونەو ڕۆشناییەکەیش پێسەن تاقێوە چراوێوەش چەنەبۆ، چراوەکێ دلێ شیشێوەنەبۆ، شیشەکێچ پێسەبۆ هەسارێوە وورشەداری هەکە بگرۆ بە ڕووەنو درەختێوە موبارەکی فەڕدارو زەیتوونی درەختەکە نەوەرزیایی و نەوەرنیشتەیی بۆ، ڕووەنەکەش ئێنڎە پاکەن خەریکەن بگیسیۆنە بەبێ ئانەی هەکە ئێرش پۆ تەقیۆ، ڕۆشنایی سەرو ڕۆشنایی، خوڎایچ هیدایەتو ئا کەسا مڎۆ هەکە وێش گەرەکشەن،وە خوڎا چنڎەها نموونێ مارۆوە پەی خەڵکی و خوڎا بزانەن بە گرڎ چێوێوی﴿٣٥﴾ جە دلێ ئا یانانە هەکە خوڎا ئیزنش دان دروسێ بکریا و بەرزێ بکریاوە و نامێ ئاڎیشا چەنە بریۆ و تەسبیحاتو ئاڎیشا چەنە بکریۆ گرڎ سەر سوبح و دەمەو وێرەگێو﴿٣٦﴾

رِجَالٞ لَّا تُلۡهِيهِمۡ تِجَٰرَةٞ وَلَا بَيۡعٌ عَن ذِكۡرِ ٱللَّهِ وَإِقَامِ ٱلصَّلَوٰةِ وَإِيتَآءِ ٱلزَّكَوٰةِ يَخَافُونَ يَوۡمٗا تَتَقَلَّبُ فِيهِ ٱلۡقُلُوبُ وَٱلۡأَبۡصَٰرُ ﴿٣٧﴾ لِيَجۡزِيَهُمُ ٱللَّهُ أَحۡسَنَ مَا عَمِلُواْ وَيَزِيدَهُم مِّن فَضۡلِهِۦۗ وَٱللَّهُ يَرۡزُقُ مَن يَشَآءُ بِغَيۡرِ حِسَابٖ ﴿٣٨﴾ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ أَعۡمَٰلُهُمۡ كَسَرَابِۭ بِقِيعَةٖ يَحۡسَبُهُ ٱلظَّمۡـَٔانُ مَآءً حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَهُۥ لَمۡ يَجِدۡهُ شَيۡـٔٗا وَوَجَدَ ٱللَّهَ عِندَهُۥ فَوَفَّىٰهُ حِسَابَهُۥۗ وَٱللَّهُ سَرِيعُ ٱلۡحِسَابِ ﴿٣٩﴾ أَوۡ كَظُلُمَٰتٖ فِي بَحۡرٖ لُّجِّيّٖ يَغۡشَىٰهُ مَوۡجٞ مِّن فَوۡقِهِۦ مَوۡجٞ مِّن فَوۡقِهِۦ سَحَابٞۚ ظُلُمَٰتُۢ بَعۡضُهَا فَوۡقَ بَعۡضٍ إِذَآ أَخۡرَجَ يَدَهُۥ لَمۡ يَكَدۡ يَرَىٰهَاۗ وَمَن لَّمۡ يَجۡعَلِ ٱللَّهُ لَهُۥ نُورٗا فَمَا لَهُۥ مِن نُّورٍ ﴿٤٠﴾ أَلَمۡ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ يُسَبِّحُ لَهُۥ مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَٱلطَّيۡرُ صَٰٓفَّٰتٖۖ كُلّٞ قَدۡ عَلِمَ صَلَاتَهُۥ وَتَسۡبِيحَهُۥۗ وَٱللَّهُ عَلِيمُۢ بِمَا يَفۡعَلُونَ ﴿٤١﴾ وَلِلَّهِ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ وَإِلَى ٱللَّهِ ٱلۡمَصِيرُ ﴿٤٢﴾ أَلَمۡ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ يُزۡجِي سَحَابٗا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيۡنَهُۥ ثُمَّ يَجۡعَلُهُۥ رُكَامٗا فَتَرَى ٱلۡوَدۡقَ يَخۡرُجُ مِنۡ خِلَٰلِهِۦ وَيُنَزِّلُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مِن جِبَالٖ فِيهَا مِنۢ بَرَدٖ فَيُصِيبُ بِهِۦ مَن يَشَآءُ وَيَصۡرِفُهُۥ عَن مَّن يَشَآءُۖ يَكَادُ سَنَا بَرۡقِهِۦ يَذۡهَبُ بِٱلۡأَبۡصَٰرِ ﴿٤٣﴾

٣٥٥

پیایانێو هەنێ تیجارەت و مامەڵە جە یاڎو خوڎای و نماکەرڎەی و زەکات دای غافڵێشا نمەکەرا، چونکە چا ڕۆیە مترسا هەکە دڵەکێ و دیڎەکێ چەنەش هۆرمۆێلیاوە﴿٣٧﴾ بە هومێڎو ئانەی خوڎا سەرو ئانەی کەرڎەنشا بە خاسترین نۆع جەزاشا بڎۆوە و جە فەزڵو وێش زیاتەریچشا پەنە ببەخشۆ،خوڎا بەبێ حیساب ڕزقو ئا کەسیە مڎۆ هەکە وێش گەرەکش بۆ﴿٣٨﴾ ئانێچە کافرێ بیێ هەرمانەکێشا پێسەنێ سەڕابو بیابانی ئینسانی تەژنە ئەجۆش ئاویەنە، وەختێو میاوۆ لاش مڎیۆ هیچەن، کەچی چا خوڎای مۆینۆ و بەپاو هەرمانەکاشا حیسابش چەنی مکەرۆ وە خوڎا قۆچاخە حیسابەن﴿٣٩﴾ یاخۆ پێسەنێ چنڎەها تاریکیا جە بەحرێوی قووڵنە شەپۆلە سەرو یۆترینی چین سەرو چینی و هەروەخت دەسو وێش بەرباڕۆنە خەریکەن نەۆینۆش، هەرکەسیچ خوڎا ڕۆشناییش پەنە نەبەخشۆ هیچ ڕۆشناییێوش دەس نمەگنۆ﴿٤٠﴾ ئایا نمەۆینی هەکە بەڕاسیی هەرکەس ئینا ئاسمانەکا و زەمیننە و باڵدارەکێچ هەکە ئاسمانەنە پڕا تەسبیحاتو خوڎای مکەرانێ؟ گرڎشا بێشك ستایش و تەسبیحاتو وێشا فێرێ بیێنێ، وە خوڎا زانان پانەی مکەراش﴿٤١﴾ هەر خوڎا ساحیبو موڵکو ئاسمانەکا و زەمینیەن و ئەوەگێڵاێچ هەرپەی لاو خوڎاین﴿٤٢﴾ ئایا نمەوینی هەکە بێگومان خوڎا هۆڕەکا بە شێنەیی ئاسمانەنە ۆیەرنۆ و دمایی پێوەزێشا مکەرۆ پێوەرە دمایی کەڵەکەشا مکەرۆ سەرو یۆترینی جا مۆینی جە مابەینشانە هەکە ئەجۆ کەشێنێ واران مزیۆۆە و جە ئاسمانۆ چا کەشاوە تەۆرگە ۆمزنۆرە؟ هەرکەس خوڎا مەیلش سەربۆ جە خێرەکێش بەهرەمەنڎش مکەرۆ و کێچش مەیل نەبۆ چەنەش مگێرۆۆە، وورشە و برقەکەیش خەریکەن سۆماو چەما برفانۆ﴿٤٣﴾

يُقَلِّبُ ٱللَّهُ ٱلَّيۡلَ وَٱلنَّهَارَۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَعِبۡرَةٗ لِّأُوْلِي ٱلۡأَبۡصَٰرِ ﴿٤٤﴾ وَٱللَّهُ خَلَقَ كُلَّ دَآبَّةٖ مِّن مَّآءٖۖ فَمِنۡهُم مَّن يَمۡشِي عَلَىٰ بَطۡنِهِۦ وَمِنۡهُم مَّن يَمۡشِي عَلَىٰ رِجۡلَيۡنِ وَمِنۡهُم مَّن يَمۡشِي عَلَىٰٓ أَرۡبَعٖۚ يَخۡلُقُ ٱللَّهُ مَا يَشَآءُۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ ﴿٤٥﴾ لَّقَدۡ أَنزَلۡنَآ ءَايَٰتٖ مُّبَيِّنَٰتٖۚ وَٱللَّهُ يَهۡدِي مَن يَشَآءُ إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ ﴿٤٦﴾ وَيَقُولُونَ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَبِٱلرَّسُولِ وَأَطَعۡنَا ثُمَّ يَتَوَلَّىٰ فَرِيقٞ مِّنۡهُم مِّنۢ بَعۡدِ ذَٰلِكَۚ وَمَآ أُوْلَٰٓئِكَ بِٱلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿٤٧﴾ وَإِذَا دُعُوٓاْ إِلَى ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ لِيَحۡكُمَ بَيۡنَهُمۡ إِذَا فَرِيقٞ مِّنۡهُم مُّعۡرِضُونَ ﴿٤٨﴾ وَإِن يَكُن لَّهُمُ ٱلۡحَقُّ يَأۡتُوٓاْ إِلَيۡهِ مُذۡعِنِينَ ﴿٤٩﴾ أَفِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ أَمِ ٱرۡتَابُوٓاْ أَمۡ يَخَافُونَ أَن يَحِيفَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِمۡ وَرَسُولُهُۥۚ بَلۡ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٥٠﴾ إِنَّمَا كَانَ قَوۡلَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ إِذَا دُعُوٓاْ إِلَى ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ لِيَحۡكُمَ بَيۡنَهُمۡ أَن يَقُولُواْ سَمِعۡنَا وَأَطَعۡنَاۚ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ ﴿٥١﴾ وَمَن يُطِعِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَيَخۡشَ ٱللَّهَ وَيَتَّقۡهِ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡفَآئِزُونَ ﴿٥٢﴾ ۞وَأَقۡسَمُواْ بِٱللَّهِ جَهۡدَ أَيۡمَٰنِهِمۡ لَئِنۡ أَمَرۡتَهُمۡ لَيَخۡرُجُنَّۖ قُل لَّا تُقۡسِمُواْۖ طَاعَةٞ مَّعۡرُوفَةٌۚ إِنَّ ٱللَّهَ خَبِيرُۢ بِمَا تَعۡمَلُونَ ﴿٥٣﴾

٣٥٦

خـوذا شـەو و ڕۆی ئیـدیم و ئـۆدیم پەنـە مکـەرۆ، بەڕاسیی چانەینە عیبرەت وپەنذە هەنە پـەی بینایـیـذارەکا﴿٤٤﴾ خـوذا گـرذو زینذەوەرەکاش جە ئاویْ خـەلقیْ کـەرذێنیْ هەنـشا بـە لەمەخـشکیْ مۆیـەرۆ و هەنـشا سـەرو چـواریوْ مۆیـەرۆ، خـوذا هەرچـیش گەرەك بۆ خـەلقش مکـەرۆ، بەڕاسیی خـوذا دەسەڵاتش سـەرو گرذ چێویره هـەن﴿٤٥﴾ دیارەن ئێمە چنذان نیشانیْ ڕۆشنۆکەرێما کیاسـتێنێره وار، خـوذا حـەزش جـە هەرکەسی بۆ ڕانماییش مکەرۆ پەی سەرو ڕیٚ ڕاسیْ﴿٤٦﴾ مواچانیٚ ئیمانما ئاورذەن بـە خـوذای و بەپێغەممـەری و بـە گۆشێچما کەرذێنیْ،جا دمای ئانـەی دەسێوەشا ڕووە هۆرمکـەرا دەی ئـانیْ هـەر ئیمانـداریْ نییـەنیْ﴿٤٧﴾ وە ئەگـەر بچڕیانیْ پـەی لاو بەرنامـەو خـوذای و پێغەممەرەکـەیش تـا حـوکم بکـەرۆ بەینـشانە خێـرا دەسێوەشـا پەشتی هۆرمکـەرا﴿٤٨﴾ خۆ ئەگـەر حەقەکە بە قازانجو ئاذیشا بۆ بە گەرذەنکەچیۆ مەیانیْ پـەی لایـش﴿٤٩﴾ ئایـا جـە دڵەکاشـانە نەوەشـیی هـەن یـان شکەشـا هەنـە یـان متەرسـانیْ خـوذا و پێغەممەرەکەش ستەمشا وەنە بکەرا؟ نەخێر بەڵکو ئاذیْ وێشا زاڵمێنـیْ﴿٥٠﴾دەی قسۆ ئیمانداری وەختێو مچڕیۆ پەی لاو خوذای و پێغەممەرەکەیش پەی ئینەی ئیسلام حوکم بکەرۆ بەینشانە هەر ئانێنە هەکە ماچا ئەژنیما و فەرمانبەرداریيما کەرذ،دەی هەر ئانیْ سەرفرازێنیْ﴿٥١﴾ جا هەرکـەس بە گۆشو خوذای و پێغەممەرەکەیش بکەرۆنە و جە خوذای بتەرسۆنە و پارێزش چەنە بکەرۆ، ئانیْ گرەوەکەشا بەرذەنۆ﴿٥٢﴾ قەسەمی گۆرەیچ مووەرانیْ بە خـوذای هـەروەخت ئەمرەت پەنە کـەرذیْ بـەدڵنیاییۆ بزیـاوە پـەی غـەزیٚ(جیهـادی)، بواچـە قەسـەم مەوەردیْ،بەگۆشـکەرذەییۆی پەسـەنذ، بەڕاسیی خوذا هاگادارەن پانەی مکەردێش﴿٥٣﴾

قُلْ أَطِيعُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُوا۟ ٱلرَّسُولَ ۖ فَإِن تَوَلَّوْا۟ فَإِنَّمَا عَلَيْهِ مَا حُمِّلَ
وَعَلَيْكُم مَّا حُمِّلْتُمْ ۖ وَإِن تُطِيعُوهُ تَهْتَدُوا۟ ۚ وَمَا عَلَى ٱلرَّسُولِ
إِلَّا ٱلْبَلَٰغُ ٱلْمُبِينُ ﴿٥٤﴾ وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مِنكُمْ وَعَمِلُوا۟
ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِى ٱلْأَرْضِ كَمَا ٱسْتَخْلَفَ
ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ ٱلَّذِى ٱرْتَضَىٰ
لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُم مِّنۢ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا ۚ يَعْبُدُونَنِى لَا يُشْرِكُونَ
بِى شَيْـًٔا ۚ وَمَن كَفَرَ بَعْدَ ذَٰلِكَ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْفَٰسِقُونَ ﴿٥٥﴾
وَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُوا۟ ٱلزَّكَوٰةَ وَأَطِيعُوا۟ ٱلرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ
تُرْحَمُونَ ﴿٥٦﴾ لَا تَحْسَبَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مُعْجِزِينَ فِى ٱلْأَرْضِ ۚ
وَمَأْوَىٰهُمُ ٱلنَّارُ ۖ وَلَبِئْسَ ٱلْمَصِيرُ ﴿٥٧﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟
لِيَسْتَـْٔذِنكُمُ ٱلَّذِينَ مَلَكَتْ أَيْمَٰنُكُمْ وَٱلَّذِينَ لَمْ يَبْلُغُوا۟ ٱلْحُلُمَ مِنكُمْ
ثَلَٰثَ مَرَّٰتٍ ۚ مِّن قَبْلِ صَلَوٰةِ ٱلْفَجْرِ وَحِينَ تَضَعُونَ ثِيَابَكُم مِّنَ
ٱلظَّهِيرَةِ وَمِنۢ بَعْدِ صَلَوٰةِ ٱلْعِشَآءِ ۚ ثَلَٰثُ عَوْرَٰتٍ لَّكُمْ ۚ لَيْسَ عَلَيْكُمْ
وَلَا عَلَيْهِمْ جُنَاحٌۢ بَعْدَهُنَّ ۚ طَوَّٰفُونَ عَلَيْكُم بَعْضُكُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ ۚ
كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمُ ٱلْءَايَٰتِ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٨﴾

٣٥٧

بواچە بە گۆشو خوڎای و بە گۆشو پێغەممەری بکەردێ،خۆ ئەگەر پەشتیشا هۆرکەرڎە ئانە ئاڎ هەر یاونای پەیامو خوڎایش سەرەن و شمەیچ ئەرکو وێتا مگنۆ سەرو شانەو وێتا،ئەگەر بەگۆشش بکەردێ مگندێ سەرو ڕێ ڕاسێ، پێغەممەریچ بێژگە یاونایێوە ڕۆشنی هیچی تەرش سەر نییەن﴿٥٤﴾ خوڎا وەعدش دان پا کەساتا ئیمانشا ئاورڎەن و هەرمانێ عالێشا کەرڎێنێ هەکە بەڕاسیی چێولای چی زەمینەنە بکەرۆشا بە جانشینێ هەر پێسە ئانێ وەڵێ ئێڎیشانە ئامێ کەرڎێش بە جانشینێ و دەسەڵات ببەخشۆ بە دینەکەیشا هەکە وێش پەسەنڎ کەرڎەن پەیشا و شۆنەو تەرسەکێشارە ئارامییشا پەی بارۆ، ئاڎیچێ من بپەرسانێ و هیچ چێوێو نەکەرانێ بە شەریکم، جا دمای ئانەی هەرکەس کافر ببۆ ئێتر ئانێ مەرزەنە زیێنێوە﴿٥٥﴾ نماخاس بکەردێ و زەکات بڎەیدێ و بە گۆشو پێغەممەری بکەردێ بەشکوم ڕەحمتا پەنە بکریۆ﴿٥٦﴾ پاسە نەزاندێ ئا کەسێ کافرێ بیێنێ جە زەمیننە متاوا جە دەسو خوڎاینە بەربشا و، ماواشا ئاویرەن و بێشك سەرنجامێوە فرە ناوەشەن﴿٥٧﴾ ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاورڎەن،با ئانێ خولامێ و کەنیزەکێ شمەنێ و ئا زاڕۆڵێتا یان ئا کەسێ هەکە نەیاوێنێ عومرو باڵقیی جە یەرێ وەختێنە ئیزنتا چەنە بووازا: وەڵێ نماو سەعبینە و وەختو نیمەڕۆی هەکە وێتا مکەردێوە(جلێ وەڎێ) و جە دماو نماو عیشایچ(عیشاوە دما) یەرێ وەختێ تەنیایی و عۆرەت بەرکۆتەیتانێ، ئیتر دماو ئی یەرە وەختەیە پەی شمە و پەی ئاڎیشایچ قەیڎنمەکەرۆ هەکە بەیا سەرتانە(دۆرتانە) بگێلاّ و سەربڎەیدێ یۆتری، پی جۆرە خوڎا ئایەتەکاش ڕۆشنێ مکەرۆوە پەیتا، خوڎایچ بزانی دانان﴿٥٨﴾

وَإِذَا بَلَغَ ٱلْأَطْفَٰلُ مِنكُمُ ٱلْحُلُمَ فَلْيَسْتَـْٔذِنُوا۟ كَمَا ٱسْتَـْٔذَنَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۚ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمْ ءَايَٰتِهِۦ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٩﴾ وَٱلْقَوَٰعِدُ مِنَ ٱلنِّسَآءِ ٱلَّٰتِى لَا يَرْجُونَ نِكَاحًا فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ أَن يَضَعْنَ ثِيَابَهُنَّ غَيْرَ مُتَبَرِّجَٰتٍۭ بِزِينَةٍ ۖ وَأَن يَسْتَعْفِفْنَ خَيْرٌ لَّهُنَّ ۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٦٠﴾ لَّيْسَ عَلَى ٱلْأَعْمَىٰ حَرَجٌ وَلَا عَلَى ٱلْأَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى ٱلْمَرِيضِ حَرَجٌ وَلَا عَلَىٰٓ أَنفُسِكُمْ أَن تَأْكُلُوا۟ مِنۢ بُيُوتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ ءَابَآئِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أُمَّهَٰتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ إِخْوَٰنِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَخَوَٰتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَعْمَٰمِكُمْ أَوْ بُيُوتِ عَمَّٰتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَخْوَٰلِكُمْ أَوْ بُيُوتِ خَٰلَٰتِكُمْ أَوْ مَا مَلَكْتُم مَّفَاتِحَهُۥٓ أَوْ صَدِيقِكُمْ ۚ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَن تَأْكُلُوا۟ جَمِيعًا أَوْ أَشْتَاتًا ۚ فَإِذَا دَخَلْتُم بُيُوتًا فَسَلِّمُوا۟ عَلَىٰٓ أَنفُسِكُمْ تَحِيَّةً مِّنْ عِندِ ٱللَّهِ مُبَٰرَكَةً طَيِّبَةً ۚ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمُ ٱلْءَايَٰتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٦١﴾

٣٥٨

هـەروەختیٚ زاروٚڵێتـا بـاڵقیٚ بییٚ، بـا ئیـزن بـولزا هـەر پێسە ئانیشا وەڵـیٚ ئاذیـشانە ئیزن وازێنیٚ،پـی جـوٚرە خـوذا ئایەتـەکاش رۆشـنیٚ مکـەرۆوە پـەیتا،خوذایچ زانـای دانان﴿٥٩﴾ ئا ژەنیٚ هەکە وەختو شوویشا سەرشـییەن و پەکەشـا کوٚتێنـە گوناحـشا نەیاوۆ ئەگەر برێو جە پوٚشاکەکاشا وٚەژا بـەلاٚم نـەبوٚ ئـاراییش برمانانیٚ،ئەگـەر پوٚشـتێچ بـا(دامنـەپاکیی ڕاگـیر بکـەرا) خاسـتەرەن پەیـشا،خوذایچ بژنـەوی بزانەن﴿٦٠﴾ کوٚر گوناحش سەر نییەن و شـەل گونـاحش سـەرنییەن و نـەوەش گوناحش سەر نییەن، وێچتا گوناحتا سەر نییەن هەکە وارذە(چێو) بووەرذیٚ جە یانەو وێتا یا یانەو تاتاتا یا یاناو ئەذایاتا یا یاناو برایاتا یا یاناو والآتا یا یاناو ماموآتا یا یاناو مەتیەکاتا(والیٚ تاتاتا) یا یاناو لالواتا یا یاناو مەتیاتا(والیٚ ئـەذایاتا) یـا ئـا یانـا کرێڵێـشا ئینـیٚ لاو شمـوٚ یـان یانـا ڕەفیقاتـا، وە گوناحتـا نـەیاوۆ ئەگـەر بەکوٚمەڵ(سەرو یەك سفرەیوٚ) یا خوٚ جیاجیا نان بووەرذیٚ، هـەروەخت لوایدیٚ هـەر یانێو سلاٚم ئوٚ وێتا بکـەردیٚ سلاٚمێوی پاکی موبارەك جە لایـەنو خوذایوٚ، پـی جـوٚرە خـوذا ئایەتـەکاش ڕوٚشـنیٚ مکەرۆوە پەیتا بەشکو ئەقڵ بگێردیٚ﴿٦١﴾

إِنَّمَا ٱلْمُؤْمِنُونَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَإِذَا كَانُوا۟ مَعَهُۥ عَلَىٰٓ أَمْرٍ جَامِعٍ لَّمْ يَذْهَبُوا۟ حَتَّىٰ يَسْتَـْٔذِنُوهُ ۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَسْتَـْٔذِنُونَكَ أُو۟لَـٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ ۚ فَإِذَا ٱسْتَـْٔذَنُوكَ لِبَعْضِ شَأْنِهِمْ فَأْذَن لِّمَن شِئْتَ مِنْهُمْ وَٱسْتَغْفِرْ لَهُمُ ٱللَّهَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٦٢﴾ لَّا تَجْعَلُوا۟ دُعَآءَ ٱلرَّسُولِ بَيْنَكُمْ كَدُعَآءِ بَعْضِكُم بَعْضًا ۚ قَدْ يَعْلَمُ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ يَتَسَلَّلُونَ مِنكُمْ لِوَاذًا ۚ فَلْيَحْذَرِ ٱلَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِۦٓ أَن تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٣﴾ أَلَآ إِنَّ لِلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ قَدْ يَعْلَمُ مَآ أَنتُمْ عَلَيْهِ وَيَوْمَ يُرْجَعُونَ إِلَيْهِ فَيُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوا۟ ۗ وَٱللَّهُ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌۢ ﴿٦٤﴾

ترتيبها ٢٥ — سُورَةُ الفُرْقَانِ — آياتها ٧٧

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

تَبَارَكَ ٱلَّذِى نَزَّلَ ٱلْفُرْقَانَ عَلَىٰ عَبْدِهِۦ لِيَكُونَ لِلْعَـٰلَمِينَ نَذِيرًا ﴿١﴾ ٱلَّذِى لَهُۥ مُلْكُ ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُن لَّهُۥ شَرِيكٌ فِى ٱلْمُلْكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَىْءٍ فَقَدَّرَهُۥ تَقْدِيرًا ﴿٢﴾

بەڕاسیی ئیمانداریْ هەرەقەتینیْ ئانێنیْ ئیمانشا ئاورڎەن بە خوڎای و پێغەممەرەکەیش و ئەگەر چەنیش کۆباوە پەی هەرمانێویْ موهیمیْ هەتا ئیزنش چەنە هۆرنەگێرا نمەلا، بەڕاسیی ئانیْ هەکە ئیزنت چەنە مووازا هەر ئانێنیْ هەکە ئیمانشا ئارڎەن بە خوڎای وپێغەممەرەکەیش، جا هەروەخت داواو ئیزنیشا چەنە کەرڎی پەی هەرمانیْ تایبەتەو وێشا ئیزنو هەرکەسی وێت گەرەکتەن بڎە چەنەشا و داوا بکەرە جە خوڎای جە گوناحیشا وەش ببۆ، بەڕاسیی خوڎا گوناح بەخشی ڕەحمیینەن﴿٦٢﴾ پا نۆعە بەینو وێتانە مچڕدیْ ئۆ یۆترینی نەکەرڎیْ بچڕدی ئۆ پێغەممەریچ، بێگومان خوڎا مزانۆنە پا کەسا هەکە ورڎە ورڎ وێشا جە هەرمانیْ مدزاوە، دەی ئا سەرپێچی مکەرا جە ئەمریْش با خاس هاگاشا جە وێشا بۆ چانەی تووشو تاقی ئەوەکەرڎەی بەیانیْ یان تووشو عەزابێوە پەڕ ئێشی بەیانیْ، هاگاڎاریْ بیدیْ هەرچی ئینا ئاسمانەکا و زەمینەنە هینو خوڎایەن، خاس مزانۆ شمە خەریکیْ چێشیندیْ، ئا ڕۆیچە مگێڵنیاوە پەی لایش هەواڵو ئانەیشا پەنە ماچۆ هەکە کەرڎەنشا، خوڎا بە گرڎ چێوێوی بزانەن﴿٦٤﴾

سوورەتێ﴿فورقان﴾ ى

حەفتا و حۆت ئایەتێنە

بە نامۆ خوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

پاکیی و بەرەکەت پەی ئا زاتیە هەکە قورعانش وەزنانرە پەی سەرو عەبدەکەیش هەتا ببۆ بە هۆشیارۆکەر(ووريائەوەکەر) پەی ئاڵەمیانی﴿١﴾ ئا زاتە هەکە ئاسمانەکیْ و زەمین مولکو ئاڎینیْ و زاڕۆش گل نەڎانۆ پەی وێش و جە موڵکەکەشنە کەسش نەکەرڎەن بە شەریک پەی وێش و گرڎ چلێوەش خەلق کەرڎەن و فرە بە ووڕڎیی ئەنڎازەگێریش گرڎ چێوەنە کەرڎەن﴿٢﴾

وَٱتَّخَذُواْ مِن دُونِهِۦٓ ءَالِهَةً لَّا يَخۡلُقُونَ شَيۡـًٔا وَهُمۡ يُخۡلَقُونَ
وَلَا يَمۡلِكُونَ لِأَنفُسِهِمۡ ضَرًّا وَلَا نَفۡعًا وَلَا يَمۡلِكُونَ مَوۡتًا
وَلَا حَيَوٰةً وَلَا نُشُورًا ﴿٣﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ إِنۡ هَٰذَآ إِلَّآ
إِفۡكٌ ٱفۡتَرَىٰهُ وَأَعَانَهُۥ عَلَيۡهِ قَوۡمٌ ءَاخَرُونَۖ فَقَدۡ جَآءُو ظُلۡمًا
وَزُورًا ﴿٤﴾ وَقَالُوٓاْ أَسَٰطِيرُ ٱلۡأَوَّلِينَ ٱكۡتَتَبَهَا فَهِيَ تُمۡلَىٰ
عَلَيۡهِ بُكۡرَةً وَأَصِيلًا ﴿٥﴾ قُلۡ أَنزَلَهُ ٱلَّذِي يَعۡلَمُ ٱلسِّرَّ
فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ إِنَّهُۥ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٦﴾
وَقَالُواْ مَالِ هَٰذَا ٱلرَّسُولِ يَأۡكُلُ ٱلطَّعَامَ وَيَمۡشِي فِي
ٱلۡأَسۡوَاقِ لَوۡلَآ أُنزِلَ إِلَيۡهِ مَلَكٌ فَيَكُونَ مَعَهُۥ نَذِيرًا ﴿٧﴾
أَوۡ يُلۡقَىٰٓ إِلَيۡهِ كَنزٌ أَوۡ تَكُونُ لَهُۥ جَنَّةٌ يَأۡكُلُ مِنۡهَاۚ وَقَالَ
ٱلظَّٰلِمُونَ إِن تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَّسۡحُورًا ﴿٨﴾ ٱنظُرۡ
كَيۡفَ ضَرَبُواْ لَكَ ٱلۡأَمۡثَٰلَ فَضَلُّواْ فَلَا يَسۡتَطِيعُونَ
سَبِيلًا ﴿٩﴾ تَبَارَكَ ٱلَّذِيٓ إِن شَآءَ جَعَلَ لَكَ خَيۡرًا مِّن ذَٰلِكَ
جَنَّٰتٍ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ وَيَجۡعَل لَّكَ قُصُورًۢا ﴿١٠﴾ بَلۡ
كَذَّبُواْ بِٱلسَّاعَةِۖ وَأَعۡتَدۡنَا لِمَن كَذَّبَ بِٱلسَّاعَةِ سَعِيرًا ﴿١١﴾

کەچی جیاتی ئاڤی چێوێ تەرێشا کەرڤێنێ بە خوڤاو وێشا هەکە هیچ خەلق نەمەکەرانێ و ئاڤێ وێشا خەلق مکریانێ و تەنانەت پەی وێچشا نەزەرەرشا هەن و نە قازانج و نەمەرگشا بە دەسەن و نەزینڤەیی و نەزینڤەئەوەکەرڤەی ﴿٣﴾ ئانێچ کافرێ بیێ واتشا ئینە دروێ پۆلاوە هیچی تەر نییەن و هۆرش بەستەن و کەساتەری یارڤی دان، ئاشکران ئینێ زوڵم و قسێوە ناهەقە مکەرانێ﴿٤﴾ وە واتشا ئینە ئەفسانێ وەڵینانێ ئینە گرڤ دەمەو سوبحێو و گرڤ دەمەو وێرەگێو موانیاوڤە ملشەرە و داواو ئەوەنویستەیشا کەرڤێنەش و پەیشا نویستەنۆ ﴿٥﴾ بواچە ئا زاتیە وەزنانرە هەکە بە گرڤ سرڕێوی مزانۆ جە ئاسمانەکا و زەمیننە، ئاڤ بەڕاسیی گوناحبەخشی ڕەحمینەن﴿٦﴾ واتشا ئی پێغەممەرە چێششەن وارڤە مووەرۆ و بازاڕنە موویەرۆ؟ ئەشیێ مەلائیکێوە وەزنابیێرە پەی لایش و خەڵکش ووریا کەرڤبیێوە چەنیش﴿٧﴾ یان گەنجینێوەش پەی فڕەدریا بیێرەوار یان باخ و باخاتێش بیێ و چەنەش وارڤەبیێ، زاڵمەکێچ واتشا شمە هەر ئانەن کۆتێندێ شۆنەو پییێوە سیحرزەڤەی بڤیە چەنی نموونێت پەی ئارێنێوە ئانێ گومێ بیێنێ و نمەتاوا بگناوە سەرو ڕێ﴿٩﴾ بەرزیی و بەرەکەت پەی ئا زاتیە ئەگەر گەرەکش بۆ چانەی زیاتەر خێروفەڕت پەنە مڤۆ بەهەشتانێو هەکە چێرشانە ڕۆخانێ موویەرا و چنڤان قەسرێت پەی مکەرۆ﴿١٠﴾ نەخێر، ئاڤێ قیامەتشا هەر بە دروێ نیانرە،ئێمەیچ بلێسەو ئێریما حازر کەرڤەن پەی ئا کەسا قیامەتی بە دروێ منیارە﴿١١﴾

إِذَا رَأَتْهُم مِّن مَّكَانٍ بَعِيدٍ سَمِعُوا لَهَا تَغَيُّظًا وَزَفِيرًا ﴿١٢﴾ وَإِذَا أُلْقُوا مِنْهَا مَكَانًا ضَيِّقًا مُّقَرَّنِينَ دَعَوْا هُنَالِكَ ثُبُورًا ﴿١٣﴾ لَّا تَدْعُوا الْيَوْمَ ثُبُورًا وَاحِدًا وَادْعُوا ثُبُورًا كَثِيرًا ﴿١٤﴾ قُلْ أَذَٰلِكَ خَيْرٌ أَمْ جَنَّةُ الْخُلْدِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ ۚ كَانَتْ لَهُمْ جَزَاءً وَمَصِيرًا ﴿١٥﴾ لَّهُمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ خَالِدِينَ ۚ كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ وَعْدًا مَّسْئُولًا ﴿١٦﴾ وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ فَيَقُولُ أَأَنتُمْ أَضْلَلْتُمْ عِبَادِي هَٰؤُلَاءِ أَمْ هُمْ ضَلُّوا السَّبِيلَ ﴿١٧﴾ قَالُوا سُبْحَانَكَ مَا كَانَ يَنبَغِي لَنَا أَن نَّتَّخِذَ مِن دُونِكَ مِنْ أَوْلِيَاءَ وَلَٰكِن مَّتَّعْتَهُمْ وَآبَاءَهُمْ حَتَّىٰ نَسُوا الذِّكْرَ وَكَانُوا قَوْمًا بُورًا ﴿١٨﴾ فَقَدْ كَذَّبُوكُم بِمَا تَقُولُونَ فَمَا تَسْتَطِيعُونَ صَرْفًا وَلَا نَصْرًا ۚ وَمَن يَظْلِم مِّنكُمْ نُذِقْهُ عَذَابًا كَبِيرًا ﴿١٩﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا إِنَّهُمْ لَيَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَيَمْشُونَ فِي الْأَسْوَاقِ ۗ وَجَعَلْنَا بَعْضَكُمْ لِبَعْضٍ فِتْنَةً أَتَصْبِرُونَ ۗ وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيرًا ﴿٢٠﴾

وەختێو هەر جە دوورۆ مووینۆشا لرفە و قرچە و بلێسەش مژنەوا﴿١٢﴾ جا هەروەخت بە کۆت و زەنجیرکریای فرەمڎریا یاگێوە تەنگە وتەسکە، چاگەنە ئاوات موولزا دلێنە بشا﴿١٣﴾ ئارۆ هەر مەرگێو داوا مەکەردێ بەڵکو داواو مەرگا فرا بکەردێ﴿١٤﴾ بواچە دەی ئایا ئانە وەشەن یان بەهەشتی هەمیشەیی هەکە بەڵێنەش درییێنە بە پارێزکارا ؟هەکە جەزاو کارەکاشانە و بۆ بە سەرئەنجامشا ﴿١٥﴾ هەرچیشا گەرەکبۆ پەیشا حازرەن و چەنەش نەمرێنێ ئینە وەعدێوەن جەلایەنو پەروەرڎگاریتۆ هەکە وێش مەنسوولشەن﴿١٦﴾ وە چا ڕۆنە ئێڎیشا(کافرەکا) و ئانێ جیاتی خوڎای پرسێنێشا کۆمکەرۆوە، فەرماۋۆ ئایا شمە ئا بەنڎێ منتا گومڕێ کەرڎێ یان ئاڎێ وێشا ڕاشا گومەکەرڎە؟﴿١٧﴾ مواچا بێگەرڎیی پەی تۆ ئێمە پەیما نەبێ بێژگە تۆ هیچ کەسی بکەرمێ بە دۆسما، بەڵام تۆ ناعمەتێ و ویارایت بەخشێ بە وێشا و بە باب وباپیراشا ئێتر یاڎو تۆشا ۋیرشییۆ و قۆمێوی بێ خێرو بێرشا چەنە بەرشیی﴿١٨﴾ دەی بێشك گوفتارەکەتا ۋزتشاوە درۆ، ئێتر نەمتاودێ وێتا جە عەزابی لابڎەیدێ و نەمتاۋدێ لایەنگیرێو وزدێ دەس، هەرکامیچتا زوڵم بکەرۆ عەزابێوە فرەگۆرەش پەنە مچەشمێ﴿١٩﴾ جە ۋەڵێ تۆنە هەر پێغەممەرێوما کیاستەن بێشك ئاڎیچ وارڎەش وارڎەن و بازاڕنە گێڵاَن، ئێمە بڕێوتا کەرڎێنڎێما بە سەبەب پەی تاقیۆکەرڎەی بڕێوی تەریتا،دەی ئایا ئارام مگێردێ؟ پەروەرڎگاریچت هەمیشە ۋینان﴿٢٠﴾

۞ وَقَالَ ٱلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَآءَنَا لَوْلَآ أُنزِلَ عَلَيْنَا ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ أَوْ نَرَىٰ رَبَّنَا ۗ لَقَدِ ٱسْتَكْبَرُوا۟ فِىٓ أَنفُسِهِمْ وَعَتَوْ عُتُوًّا كَبِيرًا ﴿٢١﴾ يَوْمَ يَرَوْنَ ٱلْمَلَٰٓئِكَةَ لَا بُشْرَىٰ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُجْرِمِينَ وَيَقُولُونَ حِجْرًا مَّحْجُورًا ﴿٢٢﴾ وَقَدِمْنَآ إِلَىٰ مَا عَمِلُوا۟ مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَٰهُ هَبَآءً مَّنثُورًا ﴿٢٣﴾ أَصْحَٰبُ ٱلْجَنَّةِ يَوْمَئِذٍ خَيْرٌ مُّسْتَقَرًّا وَأَحْسَنُ مَقِيلًا ﴿٢٤﴾ وَيَوْمَ تَشَقَّقُ ٱلسَّمَآءُ بِٱلْغَمَٰمِ وَنُزِّلَ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ تَنزِيلًا ﴿٢٥﴾ ٱلْمُلْكُ يَوْمَئِذٍ ٱلْحَقُّ لِلرَّحْمَٰنِ ۚ وَكَانَ يَوْمًا عَلَى ٱلْكَٰفِرِينَ عَسِيرًا ﴿٢٦﴾ وَيَوْمَ يَعَضُّ ٱلظَّالِمُ عَلَىٰ يَدَيْهِ يَقُولُ يَٰلَيْتَنِى ٱتَّخَذْتُ مَعَ ٱلرَّسُولِ سَبِيلًا ﴿٢٧﴾ يَٰوَيْلَتَىٰ لَيْتَنِى لَمْ أَتَّخِذْ فُلَانًا خَلِيلًا ﴿٢٨﴾ لَّقَدْ أَضَلَّنِى عَنِ ٱلذِّكْرِ بَعْدَ إِذْ جَآءَنِى ۗ وَكَانَ ٱلشَّيْطَٰنُ لِلْإِنسَٰنِ خَذُولًا ﴿٢٩﴾ وَقَالَ ٱلرَّسُولُ يَٰرَبِّ إِنَّ قَوْمِى ٱتَّخَذُوا۟ هَٰذَا ٱلْقُرْءَانَ مَهْجُورًا ﴿٣٠﴾ وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِىٍّ عَدُوًّا مِّنَ ٱلْمُجْرِمِينَ ۗ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ هَادِيًا وَنَصِيرًا ﴿٣١﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ ٱلْقُرْءَانُ جُمْلَةً وَٰحِدَةً ۚ كَذَٰلِكَ لِنُثَبِّتَ بِهِۦ فُؤَادَكَ ۖ وَرَتَّلْنَٰهُ تَرْتِيلًا ﴿٣٢﴾

ئانێ هەكە تەماشاریێ دیدەنی ئێمە نییەنێ واتشا ئانە چی مەلائیکەتێ نەوەزنییـرە پەی سەریما یان چی پەروەرنما نەڎیما ؟ بێشك ئانێ وێشا فرە بە زل زانێنێ و سەرکەشیشا جە سنوورەنە زیاوە﴿٢١﴾ جا ئا ڕووە هەکە مەلائیکەتەکا مووینا ئێتر تاوانبارێ موژدەو وەشییشا پەنە نمەڎریۆ وپەنەشا مواچان مژدە جە شمە حەرامەن﴿٢٢﴾ وەختێویچ مەیمێ و تەماشەو ئا هەرمانا مکەرمێ چاوەڵ کەرڎێنێشا مکەرمێشا بە تۆزەی پەرشە و وەڵاو دەمو وای﴿٢٣﴾ ئەچا ڕۆنە بەهەشتییەکێ جاوڕاشا وەشەن و ئینێ یاگێوێ پەڕ ئیسراحەتەنە ﴿٢٤﴾ ڕوێ ئاسمانیچ شەق بەرۆ بە هۆو هۆرێوی ناسکیۆ و مەلائیکەکێ دەسەدەسە وەزنیارە ﴿٢٥﴾ مولکی هەرەقەتین چا ڕۆنە هینو خوڎای ڕەحمانین و ئا ڕۆە سەرو کافراوە ڕۆێوی فرە ناڕەحەتەن﴿٢٦﴾ ڕۆێوێچ مێو زاڵم قەپە مکەرۆ دەساشرە ماچۆ وەشڵەی چەنی پێغەمەری ڕامگێرتێبێنە ۆەر﴿٢٧﴾ ئەی وەیل پەی من وەشڵەی فلانیم نەگێرتەبێ بە دۆس﴿٢٨﴾ بێشك جە زیکرو خوڎای وێڵش کەرڎا دمای ئانەی هەکە ئامابێ پەیم، شەیتانیچ هەمیشە ئینسانی هۆرخەڵەتنۆنە﴿٢٩﴾پێغەمەریچ مفەرماوۆ: ئەی پەروەرڎگار بەڕاسیی قۆمەکەم پەشتیشا کەرڎەنە ئی قورئانیە﴿٣٠﴾پی جۆرە پەی گرڎ پێغەمەرێوی دوژمەنێما(مێملێما) جە تاوانبارا سازدا، دەی تۆیچ پەروەرڎگارت وەستەن پەی ڕانموونیی و پەشتیوانیت﴿٣١﴾ وە ئانێ کافرێ بیێ واتشا ئانەچی بە یەك کەڕەتیی(سەروویۆیۆ) قورئانش پەی نەوەزنیارە ؟ ئێمە هەر پی شێوە مکیانمێش پەیت هەتا دڵت ئەرەمەرزیا بکەرمێ و بە بەردەوامیی ئایەت بە ئایەت بوانمێشۆ ملترە﴿٣٢﴾

وَلَا يَأْتُونَكَ بِمَثَلٍ إِلَّا جِئْنَٰكَ بِٱلْحَقِّ وَأَحْسَنَ تَفْسِيرًا ﴿٣٣﴾ ٱلَّذِينَ يُحْشَرُونَ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ إِلَىٰ جَهَنَّمَ أُو۟لَٰٓئِكَ شَرٌّ مَّكَانًا وَأَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٣٤﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى ٱلْكِتَٰبَ وَجَعَلْنَا مَعَهُۥٓ أَخَاهُ هَٰرُونَ وَزِيرًا ﴿٣٥﴾ فَقُلْنَا ٱذْهَبَآ إِلَى ٱلْقَوْمِ ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا فَدَمَّرْنَٰهُمْ تَدْمِيرًا ﴿٣٦﴾ وَقَوْمَ نُوحٍ لَّمَّا كَذَّبُوا۟ ٱلرُّسُلَ أَغْرَقْنَٰهُمْ وَجَعَلْنَٰهُمْ لِلنَّاسِ ءَايَةً وَأَعْتَدْنَا لِلظَّٰلِمِينَ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٣٧﴾ وَعَادًا وَثَمُودَا۟ وَأَصْحَٰبَ ٱلرَّسِّ وَقُرُونًۢا بَيْنَ ذَٰلِكَ كَثِيرًا ﴿٣٨﴾ وَكُلًّا ضَرَبْنَا لَهُ ٱلْأَمْثَٰلَ وَكُلًّا تَبَّرْنَا تَتْبِيرًا ﴿٣٩﴾ وَلَقَدْ أَتَوْا۟ عَلَى ٱلْقَرْيَةِ ٱلَّتِىٓ أُمْطِرَتْ مَطَرَ ٱلسَّوْءِ أَفَلَمْ يَكُونُوا۟ يَرَوْنَهَا بَلْ كَانُوا۟ لَا يَرْجُونَ نُشُورًا ﴿٤٠﴾ وَإِذَا رَأَوْكَ إِن يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا أَهَٰذَا ٱلَّذِى بَعَثَ ٱللَّهُ رَسُولًا ﴿٤١﴾ إِن كَادَ لَيُضِلُّنَا عَنْ ءَالِهَتِنَا لَوْلَآ أَن صَبَرْنَا عَلَيْهَا وَسَوْفَ يَعْلَمُونَ حِينَ يَرَوْنَ ٱلْعَذَابَ مَنْ أَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٤٢﴾ أَرَءَيْتَ مَنِ ٱتَّخَذَ إِلَٰهَهُۥ هَوَىٰهُ أَفَأَنتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا ﴿٤٣﴾

٣٦٣

ئاڎێ هەر نموونێوت پەی باراوە ئێمە ۆەراۆەرش ڕاسییت پەی مارمێ و خاستەرین ڕۆشنکارییت پەی مارمێوە﴿٣٣﴾ ئا کەسێ هەکە سەرو ڕووێشانە و ڕووەو جەحەنڎەم کێشێ مکریا و کۆمکریاۆە چەنەش ئانێ ناوەشتەرین یاگێشا هەنە و جە گرڎ کەسی زیاتەر ڕاشا گومەکەرڎێنە﴿٣٤﴾ بێشك کتێبما دان بە مووسای و هاروونی براش کەرڎەنما بە وەزیر چەنیش﴿٣٥﴾ واتێما پەنە هەرڎۆیتا بلدێ پەی سەرو ئا قۆمیە هەکە ئایەتەکاما بە درۆێ نیێنێرە ئێمەیچ بە تونڎیی ۆێرانێما کەرڎێ ملو یۆترینیرە﴿٣٦﴾ قۆمو نۆحیچ وەختێو پێغەممەرەکێشا بە درۆ زانیێ نوقمێ دلێ ئاوێما کەرڎێ و کەرڎێما بە پەنڎەو نیشانێ پەی خەڵکی وعەزابێوە ئێشنما حازر کەرڎەن پەی ستەمکارا﴿٣٧﴾ هەرپاسە قۆمو عادی و سەموودی و ساحیبێ بیرێ و چنڎان قۆمێ تەرێ فرێچ بەینشانە﴿٣٨﴾ پەی گرڎیشا نموونێما ئاورڎێوە و دمایی بە سەختیی ڕیشەما بەرئاورڎێ﴿٣٩﴾ بێشك سەردای ئا دەگێشا کەرڎەن هەکە فرەخراب تەوەنوارانە کریا، ئەی ئایا نەڎیەشا؟ نەخێر، ئاڎێ تەماڎارێ زینڎۆبییەی نەبێنێ﴿٤٠﴾ جا هەروەخت بووینات مسەوگەر گاڵتەشا مەیۆپەنەت- مواچا -ئینەن خوڎای کەرڎەن بەپێغەممەرو کیاستەنش؟﴿٤١﴾ خۆ خەریك بێ جەپرسای خوڎایەکاما وێڵما بکەرۆ،ئەگەر سەبرما سەرو پرسایشا نەکەرڎیەبیێ، دمایی مزانانێ، وەختێو عەزاب موویننانێ مزانانێ کێ فرەفرە گومڕا و سەروەنە شێویان﴿٤٢﴾ ئایا تۆ ئانەت دی هەکە هەبەسو وێش مکەرۆ بەخوڎاو وێش؟ ئایا تۆ متاوی بی بە وەکیلش؟﴿٤٣﴾

أَمْ تَحْسَبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ أَوْ يَعْقِلُونَ ۚ إِنْ هُمْ إِلَّا
كَٱلْأَنْعَٰمِ ۖ بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٤٤﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَىٰ رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ
ٱلظِّلَّ وَلَوْ شَآءَ لَجَعَلَهُۥ سَاكِنًا ثُمَّ جَعَلْنَا ٱلشَّمْسَ عَلَيْهِ دَلِيلًا
﴿٤٥﴾ ثُمَّ قَبَضْنَٰهُ إِلَيْنَا قَبْضًا يَسِيرًا ﴿٤٦﴾ وَهُوَ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ
ٱلَّيْلَ لِبَاسًا وَٱلنَّوْمَ سُبَاتًا وَجَعَلَ ٱلنَّهَارَ نُشُورًا ﴿٤٧﴾ وَهُوَ
ٱلَّذِىٓ أَرْسَلَ ٱلرِّيَٰحَ بُشْرًۢا بَيْنَ يَدَىْ رَحْمَتِهِۦ ۚ وَأَنزَلْنَا مِنَ
ٱلسَّمَآءِ مَآءً طَهُورًا ﴿٤٨﴾ لِّنُحْـِۧىَ بِهِۦ بَلْدَةً مَّيْتًا وَنُسْقِيَهُۥ
مِمَّا خَلَقْنَآ أَنْعَٰمًا وَأَنَاسِىَّ كَثِيرًا ﴿٤٩﴾ وَلَقَدْ صَرَّفْنَٰهُ بَيْنَهُمْ
لِيَذَّكَّرُوا۟ فَأَبَىٰٓ أَكْثَرُ ٱلنَّاسِ إِلَّا كُفُورًا ﴿٥٠﴾ وَلَوْ شِئْنَا
لَبَعَثْنَا فِى كُلِّ قَرْيَةٍ نَّذِيرًا ﴿٥١﴾ فَلَا تُطِعِ ٱلْكَٰفِرِينَ وَجَٰهِدْهُم
بِهِۦ جِهَادًا كَبِيرًا ﴿٥٢﴾ ۞ وَهُوَ ٱلَّذِى مَرَجَ ٱلْبَحْرَيْنِ هَٰذَا
عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَٰذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا
وَحِجْرًا مَّحْجُورًا ﴿٥٣﴾ وَهُوَ ٱلَّذِى خَلَقَ مِنَ ٱلْمَآءِ بَشَرًا فَجَعَلَهُۥ
نَسَبًا وَصِهْرًا ۗ وَكَانَ رَبُّكَ قَدِيرًا ﴿٥٤﴾ وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ
مَا لَا يَنفَعُهُمْ وَلَا يَضُرُّهُمْ ۗ وَكَانَ ٱلْكَافِرُ عَلَىٰ رَبِّهِۦ ظَهِيرًا ﴿٥٥﴾

الحزب ٣٧

یـان تـوْ پاسـه‌ش حـسێب مکـه‌ری هه‌کـه فرێشا مژنه‌وا یام ژیریْ مبانیْ؟ ئینیْ هـه‌ر پێـسه‌نیْ ئـاژه‌ڵی، بـه‌ڵکو ئێـدێ زیاتـه‌ر گـومڕێنیْ﴿٤٤﴾ ئایـا مـه‌وینی پـه‌روه‌رنت چـه‌نی سـه‌ی درێـژه مکـه‌رۆوه؟ ئه‌گـه‌ر گـه‌ره‌کش بییـه‌بیێ پاسـه‌ش په‌نـه کـه‌ریْ نه‌ژڵیویوْ، دمایی ڕۆجیارما که‌رڎ به ده‌لیل سه‌رشوْ﴿٤٥﴾ دمایی به شێنه‌یی سه‌یه‌کیْ مگێڵنمێـوه پـه‌ی لاو وێمـا﴿٤٦﴾ وه هـه‌ر ئـاڎه‌ن شـه‌وه‌ش که‌رڎێنـه به‌پۆشـاك و وه‌رم بـه ئه‌وه‌سـه‌یای و مـات بییـه‌ی و ڕوْش کـه‌رده‌ن ئه‌وه‌هوْرزتـه‌ی و وه‌ڵائه‌وه‌بییـه‌ی په‌یتا﴿٤٧﴾ هـه‌ر ئاڎیچه‌ن ڤاش کیاسته‌ن هه‌که مژده بوْ پـه‌ی ئامای ڕه‌حمه‌تو وێش، ئێتر جه ئاسمانوْ ڤارانێوْی پوخته‌تا پـه‌ی مـووه‌ژنمێره﴿٤٨﴾ هـه‌تا پێـڎی زه‌مینـی مـه‌رڎه زینـڎه بکـه‌رمێوه و ئـاوه‌و ئه‌وه‌وارڎه‌یچ بڎه‌یمیْ پا ئاژه‌ڵ و خه‌ڵکه فرا هه‌کـه خـه‌لقێما کـه‌رڎێنیْ﴿٤٩﴾ بێـشك دیـشا وارنامـا ملـو یاگـه جۆراوجۆره‌کـاره تـا یـاڎاوه‌ریی هوْربگێران که‌چی فره‌و خه‌ڵکی بێژگه جه کافریی هیچی تـه‌رش هوْر نه‌چنی﴿٥٠﴾ بێگومـان ئه‌گـه‌ر گـه‌ره‌كما بیـێ پـه‌ی گـرڎ ده‌گێـویْ پێغه‌ممـه‌رێو کیـانێنمیْ﴿٥١﴾ بـه گوْشـو کافره‌کـا مه‌کـه‌ره و پـی قورئانییـه جیهـادێوی گوْره‌شـا چـه‌نی بکـه‌ره﴿٥٢﴾ هـه‌ر ئـا زاتـه‌ن هه‌کـه دۆیْ بـه‌حرێش وه‌ریْ دێنـیْ ئینه‌شا شیرینی فه‌ره شیرینه‌ن و ئوونه‌شا فره تاڵ و سوْڵه‌ن و جه به‌ینشانه وه‌ربه‌سێوش کـه‌رڎه‌ن و نه‌ك هه‌ر تێکه‌ڵیْ نمه‌بانیْ به‌ڵکو جه یوْترینی مڕه‌مانیْ﴿٥٣﴾ وه هـه‌ر ئاڎه‌ن هه‌کـه جه ئاویْ به‌شـه‌ر خـه‌لق مکـه‌روْ و مکـه‌روْش بـه سـه‌به‌بو تـوْرمی و قوْمایـه‌تیی دروْس بییـه‌ی و پـه‌روه‌رڎگارت هه‌میشه ده‌سـه‌ڵاتداره‌ن﴿٥٤﴾ وه جیـاتی خـوڎای بڕێـو چێوی مپرسـانیْ هه‌کـه نه‌قازانجـشا په‌نـه میاونـا و نه‌زه‌ره‌ر و کافریْ هه‌میشه کوْمه‌ککه‌ریْ شه‌یتانینیْ وه‌راوه‌رو په‌روه‌رڎگاریشا﴿٥٥﴾

وَمَآ أَرْسَلْنَٰكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٥٦﴾ قُلْ مَآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِلَّا مَن شَآءَ أَن يَتَّخِذَ إِلَىٰ رَبِّهِۦ سَبِيلًا ﴿٥٧﴾ وَتَوَكَّلْ عَلَى ٱلْحَىِّ ٱلَّذِى لَا يَمُوتُ وَسَبِّحْ بِحَمْدِهِۦ ۚ وَكَفَىٰ بِهِۦ بِذُنُوبِ عِبَادِهِۦ خَبِيرًا ﴿٥٨﴾ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِى سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ ٱسْتَوَىٰ عَلَى ٱلْعَرْشِ ۚ ٱلرَّحْمَٰنُ فَسْـَٔلْ بِهِۦ خَبِيرًا ﴿٥٩﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ٱسْجُدُوا۟ لِلرَّحْمَٰنِ قَالُوا۟ وَمَا ٱلرَّحْمَٰنُ أَنَسْجُدُ لِمَا تَأْمُرُنَا وَزَادَهُمْ نُفُورًا ۩ ﴿٦٠﴾ تَبَارَكَ ٱلَّذِى جَعَلَ فِى ٱلسَّمَآءِ بُرُوجًا وَجَعَلَ فِيهَا سِرَٰجًا وَقَمَرًا مُّنِيرًا ﴿٦١﴾ وَهُوَ ٱلَّذِى جَعَلَ ٱلَّيْلَ وَٱلنَّهَارَ خِلْفَةً لِّمَنْ أَرَادَ أَن يَذَّكَّرَ أَوْ أَرَادَ شُكُورًا ﴿٦٢﴾ وَعِبَادُ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى ٱلْأَرْضِ هَوْنًا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ ٱلْجَٰهِلُونَ قَالُوا۟ سَلَٰمًا ﴿٦٣﴾ وَٱلَّذِينَ يَبِيتُونَ لِرَبِّهِمْ سُجَّدًا وَقِيَٰمًا ﴿٦٤﴾ وَٱلَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا ٱصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَ ۖ إِنَّ عَذَابَهَا كَانَ غَرَامًا ﴿٦٥﴾ إِنَّهَا سَآءَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ﴿٦٦﴾ وَٱلَّذِينَ إِذَآ أَنفَقُوا۟ لَمْ يُسْرِفُوا۟ وَلَمْ يَقْتُرُوا۟ وَكَانَ بَيْنَ ذَٰلِكَ قَوَامًا ﴿٦٧﴾

٣٦٥

وە تۆمـا هـەر بـە مـژدەدەر و بتەرسـن كیاستەنی﴿٥٦﴾ بواچە من هیچ كرێوەم جـە شمـە گەرەكـە نییەنـە سـەرو ئـی بانگەوازیـە، هـەر ئانـەم گەرەكـەن ڕانیشاندەربوو پـەی هەركەسێوی هەكـە گـەرەكش بـۆ ڕاو پـەروەردگاریش بگێرۆنـە ۆەر﴿٥٧﴾ پەشتی پا خوڎا زینڎەیە ببەسە هەكـە نمـەمرۆ و تەسبیحات و ستایـشش بكـەرە، وە ئانـڎە وەسێن هەكـە ئـاڎ هاگاڎارەن بە گوناهو بەنڎەكاش ﴿٥٨﴾ ئا زاتە هەكە ئاسمانەكێ و زەمینش جە شش ڕوانـە خـەلقێ كـەرڎێ و چاڎمای سـەرو تـەختیۆ(عەرشـیۆ) مـدرا، خـوڎا بەزەییمەنـڎەن ئینـەی جـە كەسـێوی هاگاڎاری بپەرسە﴿٥٩﴾ ئەگەر پەنەیچشا بواچیۆ سوجدە ببـەردێ پـەی ڕەحمانی مواچانێ ڕەحمان كێن؟ ئایا سوجدە بەرمێ پـەی كەسێوی هەكـە تـۆ ئـەمرەما پەنـە مكەری؟ ئینە بێژگە زیاڎە دوورۆكۆتەی هیچی تەرشا مەیاونۆلا﴿٦٠﴾ سەروەریی و بەرزیی پەی ئا زاتیـە هەكـە چنڎەها خـولگێش جـە ئاسمانەنـە كـەرڎێنێ و چـراوێوە و مـانگێوە ڕۆشـنەش چـەنە ئیجاڎێ كـەرڎێنێ﴿٦١﴾خـوڎا ئـا زاتەنـە هەكـە شـەو و ڕۆش شـۆنەو یـۆتریرە ڕێكـێ ۆزتێنـێ پـەی كەسێوە گـەرەكش بـۆ یـاڎاوەریی بكـەرۆ یـا گـەرەكش بـۆ سوپاسگوزاریی بكـەرۆ﴿٦٢﴾ بەنـڎەكێ ڕەحمـانی ئـانێنێ هەكـە بـە هێمنیـی سـەرو زەمینینـە موویـەرانێ و ئەگـەر نەفامـەكێ بـە ناوەشیی بدۆناشـا ئـادێ جوابشانە ماچا سـلاٚم﴿٦٣﴾ ئانێـچە هەكـە بەدرێـژایی شـەوێ سـوجدە مبـەرا یـان هۆرزتێنێـوە جـە وەرو پەروەرڎگاریـشا﴿٦٤﴾ ئـانێ هەكـە مواچـا ئـەی پـەروەرڎگار جـە عـەزابو جەحەنـڎەمی دوورێمـا بـۆزۆ بەڕاسـیی عـەزابو جەحەنـڎەمی جـە كـۆڵێ نمـەبۆوە﴿٦٥﴾ بەڕاسـیی جاوڕێوە هەر یەكجار گول و خرابەن﴿٦٦﴾ هەرپاسە ئانێنێ وەختێو ماڵ مبەخشانێ قرپ نمەكـەرا و دەسیچ نمەقوجنا چا مابەینەنە مەناوە﴿٦٧﴾

وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ ۚ وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ يَلْقَ أَثَامًا ﴿٦٨﴾ يُضَاعَفْ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَيَخْلُدْ فِيهِ مُهَانًا ﴿٦٩﴾ إِلَّا مَن تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ ۗ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٧٠﴾ وَمَن تَابَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَإِنَّهُ يَتُوبُ إِلَى اللَّهِ مَتَابًا ﴿٧١﴾ وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَامًا ﴿٧٢﴾ وَالَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَمْ يَخِرُّوا عَلَيْهَا صُمًّا وَعُمْيَانًا ﴿٧٣﴾ وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ أَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا ﴿٧٤﴾ أُولَٰئِكَ يُجْزَوْنَ الْغُرْفَةَ بِمَا صَبَرُوا وَيُلَقَّوْنَ فِيهَا تَحِيَّةً وَسَلَامًا ﴿٧٥﴾ خَالِدِينَ فِيهَا ۚ حَسُنَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ﴿٧٦﴾ قُلْ مَا يَعْبَأُ بِكُمْ رَبِّي لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ ۖ فَقَدْ كَذَّبْتُمْ فَسَوْفَ يَكُونُ لِزَامًا ﴿٧٧﴾

ترتيبها ٢٦ — سُورَةُ الشُّعَرَاءِ — آياتها ٢٢٧

وە ئانیْ بیْژگە جە خوڎای خوڎیْوەتەر نمەپرسا وە هیچ کەسیْو هەکە کوشتەیش خوڎای حەرام کەرڎەن نمەکوشا سامەگەر بە هەق و زینایچ نمەکەرا، هەرکەسیْوەیچ ئا جوْرە کارا بکەروْ ئانە گوناهو ویْش گەرڎەنش مگیْروْوە﴿٦٨﴾ جە ڕوْ قیامەتینە عەزابش دوْەقات مبوْوە و بە ڕیسوایی جە دلیْشنە هەمیشە مەنوْوە﴿٦٩﴾ بیْژگە ئانیشا توْبە مکەرا و ئیمان مارانیْ و هەرمانیْ عالیْ مکەرانیْ ئانیْ خوڎا کارە خرابەکاشا مفاڕوْ پەی خاسەی خوڎایچ هەمیشە گوناحبەخش و ڕەحمینەن﴿٧٠﴾ هەرکەسیچ توْبە بکەروْ و هەرمانەی عالە بکەروْ بیْشك ئا کەسە مگیْلوْوە پەی لاو خوڎای بە توْبیْوە هەرەقەتینوْ﴿٧١﴾ ئانیْچەنی هەکە شاهیْڎیی ناهەق نمەڎا و ئەگەر بڎا پالو هەرای و ئاژاویْرە(لەغوەیرە) بە قەڎر و حورمەتوْ مڎا پالْشرە﴿٧٢﴾ وە ئانیْچەنیْ هەکە هەروەخت ئایەتەکیْ پەروەرڎگاریشا ۆیرشا بوْزیاوە بە کەڕیی و کوْریی مەڎا لاشارە﴿٧٣﴾ دیسان ئانیْنیْ مواچا ئەی پەروەرڎگار جە هامسەرەکاما و نەوەکاما کەسانیْما پەنە ببەخشە هەکە ببانیْ بە ماییْ ڕوْشنایی دیڎەیما و کەرەما بە ئیمامیْ پاریْزکارا﴿٧٤﴾ ئا جوْرە کەسیْ جەزاشا پانەی مڎریوْوە هوْڎیْ بەرزیْ بەهەشتیشا پەنە مڎریانیْ و چاگە بە سلاْم و درودیْ پیْشوازی مکریانیْ وەراوەرو ئا ئارام گیْرتەیە هەکە دنیانە بییەنشا﴿٧٥﴾ نەمریْنیْ چەنەشا، بەخ بەخ جە خاسیی ئا ڕاوجایە﴿٧٦﴾ بواچە ئەگەر جە وەرو ئەوەلالْیای و دوْعایەکاتا نەبییْ پەروەرڎگارم گوْشتا نەڎیْ پەنە، بیْشك بە دروْزانایی ویْتا ۆزت کار جا دمایی هەقو خوڎای یەخیْتا مگیْروْنە و جە کوْلْتا نمەبوْوە﴿٧٧﴾

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

طسٓمٓ ﴿١﴾ تِلْكَ ءَايَٰتُ ٱلْكِتَٰبِ ٱلْمُبِينِ ﴿٢﴾ لَعَلَّكَ بَٰخِعٌ نَّفْسَكَ أَلَّا يَكُونُوا۟ مُؤْمِنِينَ ﴿٣﴾ إِن نَّشَأْ نُنَزِّلْ عَلَيْهِم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ ءَايَةً فَظَلَّتْ أَعْنَٰقُهُمْ لَهَا خَٰضِعِينَ ﴿٤﴾ وَمَا يَأْتِيهِم مِّن ذِكْرٍ مِّنَ ٱلرَّحْمَٰنِ مُحْدَثٍ إِلَّا كَانُوا۟ عَنْهُ مُعْرِضِينَ ﴿٥﴾ فَقَدْ كَذَّبُوا۟ فَسَيَأْتِيهِمْ أَنۢبَٰٓؤُا۟ مَا كَانُوا۟ بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٦﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا۟ إِلَى ٱلْأَرْضِ كَمْ أَنۢبَتْنَا فِيهَا مِن كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ ﴿٧﴾ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٨﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٩﴾ وَإِذْ نَادَىٰ رَبُّكَ مُوسَىٰٓ أَنِ ٱئْتِ ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٠﴾ قَوْمَ فِرْعَوْنَ ۚ أَلَا يَتَّقُونَ ﴿١١﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّىٓ أَخَافُ أَن يُكَذِّبُونِ ﴿١٢﴾ وَيَضِيقُ صَدْرِى وَلَا يَنطَلِقُ لِسَانِى فَأَرْسِلْ إِلَىٰ هَٰرُونَ ﴿١٣﴾ وَلَهُمْ عَلَىَّ ذَنۢبٌ فَأَخَافُ أَن يَقْتُلُونِ ﴿١٤﴾ قَالَ كَلَّا ۖ فَٱذْهَبَا بِـَٔايَٰتِنَآ ۖ إِنَّا مَعَكُم مُّسْتَمِعُونَ ﴿١٥﴾ فَأْتِيَا فِرْعَوْنَ فَقُولَآ إِنَّا رَسُولُ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٦﴾ أَنْ أَرْسِلْ مَعَنَا بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ﴿١٧﴾ قَالَ أَلَمْ نُرَبِّكَ فِينَا وَلِيدًا وَلَبِثْتَ فِينَا مِنْ عُمُرِكَ سِنِينَ ﴿١٨﴾ وَفَعَلْتَ فَعْلَتَكَ ٱلَّتِى فَعَلْتَ وَأَنتَ مِنَ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿١٩﴾

نصف الحزب ٣٧

سوورەتێ﴿شوعەرا ﴾ ی

دۆسەڎ و ڤیس و حۆت ئایەتێنە

بە ناموٚ خوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

تیْ سیْ میْ﴿١﴾ ئانیْ ئایەتەکیْ کتێبیْ ڕۆشنی و ئاشکرایەنیْ﴿٢﴾ خەریکەن پا خەمیە هەکە ئاڎیْ ئیمان نمارا توْ وێت دلێنە مبەری﴿٣﴾ ئەگەر گەرەکما بوْ موعجیزێوەشا جە ئاسمانۆ پەی مووەزنمێرە هەکە بەردەوام گەرڎەنش پەی کەچ بکەرا﴿٤﴾ هەر زیکرێوە تازەبابەتشا جە ڕەحمانیۆ پەی ئامابوْ ئاڎیْ پەشتیشا چەنە هوْر کەرڎەن﴿٥﴾ بێشك ئاڎیْ بەرنامەو ئێمەشا بەدروْ نیارە دەی پی زووانیە هەواڵو ئانەیشا پەی مەیوْ هەکە گاڵتەش پەنە کەرێنیْ﴿٦﴾ ئایا مەڎیا پەی زەمینی چنڎەها جوْریْ نەباتیْ فرە کەڵکێما چەنە سوْز کەرڎەن؟﴿٧﴾ بەڕاسیی چانەینە نیشانیْ هەنە کەچی فرێشا ئیمانداریْ نەبییْ﴿٨﴾ وە بەڕاسیی پەروەرڎگارت فرە بالأدەسی ڕەحمینەن﴿٩﴾ ئانەبیْ پەروەرڎگارت چڕیش ئۆ مووسای هەکە بلە پەی سەرو قۆمی ستەمکاری﴿١٠﴾ قۆمو فیرعەونی،ئاخوْ پارێز نمەکەرا؟(١١) واتش ئەی پەروەرڎگار من مترسوو بە دروْزنم بزانا﴿١٢﴾ سینەم تەنگ ببۆنە و زۆانم گوْنەگێروْ، دەی بەشکو بکیانی شوْنەو هاروونیچرە﴿١٣﴾ هەقەو تاوانێچشا ئینا سەرموْ مترسوو بکوشام﴿١٤﴾ واتش نەخێر، هەرڎۆیتا بە نیشانەکاماوە بلدیْ بەڕاسیی ئێمەیچ ئینایمیْ چەنیتا و گوْش مگێرمیْ و مژنەومیْ﴿١٥﴾ بلدیْ پەی لاو فیرعەونی و بواچدیْ بەڕاسیی ئێمە هەرڎۆیما کیانییْ پەروەرڎگارو ئاڵەمیانینمیْ﴿١٦﴾ نەوەو ئیسرائیلیما پەی بکیانە با چەنیمابانیْ﴿١٧﴾ فیرعەون بە مووسایش وات : ئایا ئێمە تۆما بە زاڕۆڵەیی وەی نەکەرڎی و چنڎان ساڵیْ جە عومریت دلێمانە نەبییەی؟﴿١٨﴾ وە ئانەیچە هەکە کەرڎت کەرڎت وە توْ جە ناتەسەر(کافر) انی﴿١٩﴾

قَالَ فَعَلْتُهَآ إِذًا وَأَنَا۠ مِنَ ٱلضَّآلِّينَ ﴿٢٠﴾ فَفَرَرْتُ مِنكُمْ لَمَّا خِفْتُكُمْ فَوَهَبَ لِى رَبِّى حُكْمًا وَجَعَلَنِى مِنَ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿٢١﴾ وَتِلْكَ نِعْمَةٌ تَمُنُّهَا عَلَىَّ أَنْ عَبَّدتَّ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ﴿٢٢﴾ قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا رَبُّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٢٣﴾ قَالَ رَبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَآ ۖ إِن كُنتُم مُّوقِنِينَ ﴿٢٤﴾ قَالَ لِمَنْ حَوْلَهُۥٓ أَلَا تَسْتَمِعُونَ ﴿٢٥﴾ قَالَ رَبُّكُمْ وَرَبُّ ءَابَآئِكُمُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٢٦﴾ قَالَ إِنَّ رَسُولَكُمُ ٱلَّذِىٓ أُرْسِلَ إِلَيْكُمْ لَمَجْنُونٌ ﴿٢٧﴾ قَالَ رَبُّ ٱلْمَشْرِقِ وَٱلْمَغْرِبِ وَمَا بَيْنَهُمَآ ۖ إِن كُنتُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢٨﴾ قَالَ لَئِنِ ٱتَّخَذْتَ إِلَٰهًا غَيْرِى لَأَجْعَلَنَّكَ مِنَ ٱلْمَسْجُونِينَ ﴿٢٩﴾ قَالَ أَوَلَوْ جِئْتُكَ بِشَىْءٍ مُّبِينٍ ﴿٣٠﴾ قَالَ فَأْتِ بِهِۦٓ إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿٣١﴾ فَأَلْقَىٰ عَصَاهُ فَإِذَا هِىَ ثُعْبَانٌ مُّبِينٌ ﴿٣٢﴾ وَنَزَعَ يَدَهُۥ فَإِذَا هِىَ بَيْضَآءُ لِلنَّٰظِرِينَ ﴿٣٣﴾ قَالَ لِلْمَلَإِ حَوْلَهُۥٓ إِنَّ هَٰذَا لَسَٰحِرٌ عَلِيمٌ ﴿٣٤﴾ يُرِيدُ أَن يُخْرِجَكُم مِّنْ أَرْضِكُم بِسِحْرِهِۦ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ ﴿٣٥﴾ قَالُوٓا۟ أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَٱبْعَثْ فِى ٱلْمَدَآئِنِ حَٰشِرِينَ ﴿٣٦﴾ يَأْتُوكَ بِكُلِّ سَحَّارٍ عَلِيمٍ ﴿٣٧﴾ فَجُمِعَ ٱلسَّحَرَةُ لِمِيقَٰتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ﴿٣٨﴾ وَقِيلَ لِلنَّاسِ هَلْ أَنتُم مُّجْتَمِعُونَ ﴿٣٩﴾

واتش دەی ئا وەختە ئانەم کەرڎ من جە نەزانەکا بێنیْ(جە گومڕاییەکابێنیْ)﴿٢٠﴾ جا ئانەبیْ جە تەرسەو شمەنە چەنەتا ڕەمانیْ ئێتر پەروەرڎگاریم حوکم پەنە بەخشانیْ و کەرڎاش یوْ جە پێغەممەرا﴿٢١﴾ ئەر نەوەو ئیسرائیلیم بکیانی چەنی ئانە منەتێوەنە و توْ منیەیم سەر چونکە توْ نەوەو ئیسرائیلیت کەرڎێنیْ بە بەنڎیْ﴿٢٢﴾ فێرعەون واتش پەروەرڎگارو ئاڵەمیانی چێشەن؟﴿٢٣﴾ واتش پەروەرڎگارو ئاسمانەکا و زەمینی و ئانەیچەنە ئینا بەینشانە ئەگەر یەقیندارێنندیْ﴿٢٤﴾ پانیشا دۆرو پەشتشەنە بێنیْ واتش گوْشتا چەنەن؟﴿٢٥﴾ واتش پەروەرڎگارو شمە و پەروەرڎگارو باب و باپیرە وەڵینەکایچتا ﴿٢٦﴾ واتش بەڕاسیی ئاپێغەممەرە هەکە کیانیان پەیتا شێتەن﴿٢٧﴾ واتش پەروەرڎگارو وەرزیای و وەرنیشتەی و ئانەی ئینا بەینشانە ئەگەر ژیریْ بیدیْ﴿٢٨﴾ واتش ئەگەر کەسیتەر بکەری بە خوڎا بێژگە من ۆزووتنە ڕیزو حەبسکریایەکا﴿٢٩﴾ واتش ئەی ئەگەر بەڵگیْ و چێویْ ئاشکرات پەی باروو؟﴿٣٠﴾ واتش دەی بارەش ئەگەر جە ڕاسواچانی﴿٣١﴾ عەساکێش فرەش دا دەمودەس بییە بە هەژدیهێوە ئاشکرا﴿٣٢﴾ دەسش باخەڵەو وێشنە بەرئاورڎ خێرا چەرمەبی و وەرو چەماو تەماشەکەراوە ورشەش ئیْ﴿٣٣﴾ بەسەر گۆرەکاو دۆر و پەشتیش واتش بەڕاسیی ئینە سیحربازێوە چەنەزانەن﴿٣٤﴾ گەرەکشەن بە سیحرەکەیش جە سەرزەمینەکەتانە بزنوْتاوە،ئەمرەتا بە چێشەنە؟﴿٣٥﴾ واتشا دەرفەتە بڎە بە وێش و براکەیش،خەبەریچ بکیانە پەی شارەکا خەڵکی کوْبکەراوە﴿٣٦﴾ با هەرچی سیحربازی چەنەزان هەن باراش پەی لایت﴿٣٧﴾ سیحربازەکیْ جە ڕویْ دیاری کریانە جەمیْ کریێوە﴿٣٨﴾ بە خەڵکی واچیا : ئاخوْ کوْنمەبیدێوە؟﴿٣٩﴾

لَعَلَّنَا نَتَّبِعُ ٱلسَّحَرَةَ إِن كَانُواْ هُمُ ٱلْغَٰلِبِينَ ﴿٤٠﴾ فَلَمَّا جَآءَ ٱلسَّحَرَةُ قَالُواْ لِفِرْعَوْنَ أَئِنَّ لَنَا لَأَجْرًا إِن كُنَّا نَحْنُ ٱلْغَٰلِبِينَ ﴿٤١﴾ قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ إِذًا لَّمِنَ ٱلْمُقَرَّبِينَ ﴿٤٢﴾ قَالَ لَهُم مُّوسَىٰٓ أَلْقُواْ مَآ أَنتُم مُّلْقُونَ ﴿٤٣﴾ فَأَلْقَوْاْ حِبَالَهُمْ وَعِصِيَّهُمْ وَقَالُواْ بِعِزَّةِ فِرْعَوْنَ إِنَّا لَنَحْنُ ٱلْغَٰلِبُونَ ﴿٤٤﴾ فَأَلْقَىٰ مُوسَىٰ عَصَاهُ فَإِذَا هِىَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ ﴿٤٥﴾ فَأُلْقِىَ ٱلسَّحَرَةُ سَٰجِدِينَ ﴿٤٦﴾ قَالُوٓاْ ءَامَنَّا بِرَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٤٧﴾ رَبِّ مُوسَىٰ وَهَٰرُونَ ﴿٤٨﴾ قَالَ ءَامَنتُمْ لَهُۥ قَبْلَ أَنْ ءَاذَنَ لَكُمْ إِنَّهُۥ لَكَبِيرُكُمُ ٱلَّذِى عَلَّمَكُمُ ٱلسِّحْرَ فَلَسَوْفَ تَعْلَمُونَ لَأُقَطِّعَنَّ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُم مِّنْ خِلَٰفٍ وَلَأُصَلِّبَنَّكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٩﴾ قَالُواْ لَا ضَيْرَ إِنَّآ إِلَىٰ رَبِّنَا مُنقَلِبُونَ ﴿٥٠﴾ إِنَّا نَطْمَعُ أَن يَغْفِرَ لَنَا رَبُّنَا خَطَٰيَٰنَآ أَن كُنَّآ أَوَّلَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٥١﴾ ۞ وَأَوْحَيْنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰٓ أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِىٓ إِنَّكُم مُّتَّبَعُونَ ﴿٥٢﴾ فَأَرْسَلَ فِرْعَوْنُ فِى ٱلْمَدَآئِنِ حَٰشِرِينَ ﴿٥٣﴾ إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ لَشِرْذِمَةٌ قَلِيلُونَ ﴿٥٤﴾ وَإِنَّهُمْ لَنَا لَغَآئِظُونَ ﴿٥٥﴾ وَإِنَّا لَجَمِيعٌ حَٰذِرُونَ ﴿٥٦﴾ فَأَخْرَجْنَٰهُم مِّن جَنَّٰتٍ وَعُيُونٍ ﴿٥٧﴾ وَكُنُوزٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ ﴿٥٨﴾ كَذَٰلِكَ وَأَوْرَثْنَٰهَا بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ﴿٥٩﴾ فَأَتْبَعُوهُم مُّشْرِقِينَ ﴿٦٠﴾

الحزب ٣٧

پەی ئینەی بگنمێ شۆنەو سیحربازەکا ئەگەر ئاڎێ زاڵێ ببانێ﴿٤٠﴾ جا وەختێو سیحربازەکێ ئامێ بە فیرعەونیشا وات: ئایا ئەگەر ئێمە زاڵێ ببیەیمێ کرێوەما هەنە﴿٤١﴾ واتش بەڵێ، بێگومان شمە فرە جە نزیکەکایچم بیدێ﴿٤٢﴾ مووسای پەنە واتێ دەی ئانە هەکە گەرەکتانە بشاندێش، بشاندێش﴿٤٣﴾ هەرچی پەت و چوێ دەسیشا بێ شانێشا و واتشا بە یارڎی بالادەسیی فیرعەونی بێگومان هەر ئێمە جە زاڵ بیانمێ﴿٤٤﴾ جا مووسا عەساکێش شاناش یەکسەر هەر درۆ و دەلەسێوە سازنابێشا گەرڎش هۆرلووشت﴿٤٥﴾ جا سیحربازەکێ لوێ ڕووەرە و تلۆرەشا بەرڎ﴿٤٦﴾ واتشا ئیمانما ئاورڎ بەپەروەرڎگارو ئاڵەمیانی ﴿٤٧﴾ پەروەرڎگارو مووسای و هاروونی﴿٤٨﴾ واتش چەنی ئیمانتا ئاورڎ پەنە وەڵێ ئانەینە ئیجازەتا بڎەو پەنە؟ بەڕاسیی ئێڎ گۆرەکەتانە هەکە فێرێ سیحریش کەرڎێندێ، چۆڎمای وێتا مووینديێ، دەس وپاتا بەپێچەوانۆ بڕوونە و گرڎیتا مکێشوودار﴿٤٩﴾ واتشا هیچ زەرەرێوەش نییەن چەنە چونکە ئێمە مگێڵمێوە پەی لاو پەروەرڎگاریما﴿٥٠﴾ ئێمە تەماڎارێنمێ پەروەرڎگارما جە گوناحەکاما وەش بۆ هەکە یەکەم دەسەنمێ جە ئیماندارا﴿٥١﴾ وە وەحیەما کیاستە پەی مووسای هەکە شەوڕەویی بکەرە بە بەنڎەکام بەڕاسیی شمە دوژمن ئینا شۆنیتاوە﴿٥٢﴾ فیرعەون خەڵك جەمۆکەرێش کیاستێ پەی شارەکا﴿٥٣﴾ پەنەش واتێ بێگومان ئانێ دەسێوە کەمێنێ﴿٥٤﴾ وە بەڕاسیی ئێمەشا تووڕێ کەرڎێنمێ﴿٥٥﴾ بەدڵنیاییچۆ ئێمە گرڎما وورییێنمێ﴿٥٦﴾ جا ئێمە جە باخەکا و هانەکانە زنییێوە﴿٥٧﴾ وە جە خەزێنەکا و یاگە بەرز و وەشەکانە بەرماکەرڎێ﴿٥٨﴾ وە پا جۆرە نەوەو ئیسرائیلیما کەرڎێ بە میراسگیرێ ئا چێوا﴿٥٩﴾ ئێتر وەختو ڕۆجیار زیاینە کۆتێ شۆنیشا﴿٦٠﴾

فَلَمَّا تَرَٰٓءَا ٱلۡجَمۡعَانِ قَالَ أَصۡحَٰبُ مُوسَىٰٓ إِنَّا لَمُدۡرَكُونَ ﴿٦١﴾
قَالَ كَلَّآۖ إِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهۡدِينِ ﴿٦٢﴾ فَأَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰٓ أَنِ
ٱضۡرِب بِّعَصَاكَ ٱلۡبَحۡرَۖ فَٱنفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فِرۡقٖ كَٱلطَّوۡدِ ٱلۡعَظِيمِ
﴿٦٣﴾ وَأَزۡلَفۡنَا ثَمَّ ٱلۡأٓخَرِينَ ﴿٦٤﴾ وَأَنجَيۡنَا مُوسَىٰ وَمَن مَّعَهُۥٓ أَجۡمَعِينَ
﴿٦٥﴾ ثُمَّ أَغۡرَقۡنَا ٱلۡأٓخَرِينَ ﴿٦٦﴾ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗۖ وَمَا كَانَ
أَكۡثَرُهُم مُّؤۡمِنِينَ ﴿٦٧﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٦٨﴾
وَٱتۡلُ عَلَيۡهِمۡ نَبَأَ إِبۡرَٰهِيمَ ﴿٦٩﴾ إِذۡ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوۡمِهِۦ مَا تَعۡبُدُونَ
﴿٧٠﴾ قَالُواْ نَعۡبُدُ أَصۡنَامٗا فَنَظَلُّ لَهَا عَٰكِفِينَ ﴿٧١﴾ قَالَ هَلۡ
يَسۡمَعُونَكُمۡ إِذۡ تَدۡعُونَ ﴿٧٢﴾ أَوۡ يَنفَعُونَكُمۡ أَوۡ يَضُرُّونَ ﴿٧٣﴾ قَالُواْ
بَلۡ وَجَدۡنَآ ءَابَآءَنَا كَذَٰلِكَ يَفۡعَلُونَ ﴿٧٤﴾ قَالَ أَفَرَءَيۡتُم مَّا كُنتُمۡ
تَعۡبُدُونَ ﴿٧٥﴾ أَنتُمۡ وَءَابَآؤُكُمُ ٱلۡأَقۡدَمُونَ ﴿٧٦﴾ فَإِنَّهُمۡ عَدُوّٞ لِّيٓ
إِلَّا رَبَّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿٧٧﴾ ٱلَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يَهۡدِينِ ﴿٧٨﴾ وَٱلَّذِي هُوَ
يُطۡعِمُنِي وَيَسۡقِينِ ﴿٧٩﴾ وَإِذَا مَرِضۡتُ فَهُوَ يَشۡفِينِ ﴿٨٠﴾ وَٱلَّذِي
يُمِيتُنِي ثُمَّ يُحۡيِينِ ﴿٨١﴾ وَٱلَّذِيٓ أَطۡمَعُ أَن يَغۡفِرَ لِي خَطِيٓـَٔتِي
يَوۡمَ ٱلدِّينِ ﴿٨٢﴾ رَبِّ هَبۡ لِي حُكۡمٗا وَأَلۡحِقۡنِي بِٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٨٣﴾

٣٧٠

جا هەرڎۆێ کۆمەڵەکێ وەختێو یۆترشا دی یارەکێ مووسای ۋاتشا خراپ پۆوە بییەیمێ ﴿٦١﴾ واتش نەخێر بەڕاسیی من پەروەرڎگارم چەنیمەن و ڕام نیشانە مڎۆ﴿٦٢﴾ ئیتر وەحیەما کیاستە پەی مووسای هەکە بە عەساکێت بڎە ئۆ بەحرەکەی، بەحرەکە لت بی ئێتر هەر لتێوش ئەجێ کەشێوی فرە زلەن﴿٦٣﴾ دمایی ئەوێتەرێچما چا یاگێ نزیکێ ۋزتێۋە﴿٦٤﴾ وە مووسا و ئانێ چەنیش بێنێ گرڎما نەجات دێ﴿٦٥﴾ ئنجا ئەۋێتەرێما نوقمێ دلێ ئاۋەکێ کەرڎێ﴿٦٦﴾ بێشك ئانە نیشانێش چەنەنە، کەچی فرێچشا هەڵای هەر جە ئیماندارا نەبیێ﴿٦٧﴾ وە بەڕاسیی پەروەرڎگارت فرە بالاٚدەسیی ڕەحمینەن﴿٦٨﴾ هەواڵو ئیبراهیمیچشا پەی بووانۆ﴿٦٩﴾ ئانەبێ بەتاتەیش و قۆمەکەیش واتش شمە چێش مپرسدێ؟﴿٧٠﴾ واتشا ئێمە بتێ مپرسمێ و سەرەمرە دۆرشانە خولیەیمێوە و نمازمێشا جیا﴿٧١﴾ واتش ئایا وەختێو هاوارشا وەنە مکەردێ چەنەتا مڕنەوا؟﴿٧٢﴾ یان قازانجتا پەنە میاونا یاخۆ زەرەر میاونا؟﴿٧٣﴾ واتشا بەڵکو باب و باپیرەکێما دیێنێما پێسە کەرێنێ﴿٧٤﴾ واتش ئاخر شمە نمەویندێ چێش مپرسدێ؟﴿٧٥﴾ شمە و هەرپاسە باب و باپیرە وەڵینەکێچتا؟﴿٧٦﴾ بێگومان ئانێ دوژمەنێ مننێ بێژگە پەروەرڎگارو ئاڵەمیانی﴿٧٧﴾ ئانە هەکە خەلقش کەرڎا و ڕانماییش کەرڎانێ﴿٧٨﴾ وە ئانە هەکە وارڎەم مڎۆ پەنە و سێرئاوم مکەرۆ﴿٧٩﴾ وە ئەگەر نەوەش بگنوونە ئاڎ وەشم مکەرۆوە﴿٨٠﴾ وە هەر ئاڎ مرنۆم و دمایی زینڎەم مکەرۆوە﴿٨١﴾ تەماڎاریچنا ئاڎ جە ڕۆ قیامەتینە جە گوناحەکام وەش بۆ﴿٨٢﴾ ئەی پەروەرڎگار حوکمم پەنە ببەخشە و بیاونەم بەپیاخاسا﴿٨٣﴾

وَٱجْعَل لِّي لِسَانَ صِدْقٍ فِي ٱلْآخِرِينَ ﴿٨٤﴾ وَٱجْعَلْنِي مِن وَرَثَةِ جَنَّةِ ٱلنَّعِيمِ ﴿٨٥﴾ وَٱغْفِرْ لِأَبِيٓ إِنَّهُۥ كَانَ مِنَ ٱلضَّآلِّينَ ﴿٨٦﴾ وَلَا تُخْزِنِي يَوْمَ يُبْعَثُونَ ﴿٨٧﴾ يَوْمَ لَا يَنفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ ﴿٨٨﴾ إِلَّا مَنْ أَتَى ٱللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ﴿٨٩﴾ وَأُزْلِفَتِ ٱلْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٩٠﴾ وَبُرِّزَتِ ٱلْجَحِيمُ لِلْغَاوِينَ ﴿٩١﴾ وَقِيلَ لَهُمْ أَيْنَ مَا كُنتُمْ تَعْبُدُونَ ﴿٩٢﴾ مِن دُونِ ٱللَّهِ هَلْ يَنصُرُونَكُمْ أَوْ يَنتَصِرُونَ ﴿٩٣﴾ فَكُبْكِبُواْ فِيهَا هُمْ وَٱلْغَاوُۥنَ ﴿٩٤﴾ وَجُنُودُ إِبْلِيسَ أَجْمَعُونَ ﴿٩٥﴾ قَالُواْ وَهُمْ فِيهَا يَخْتَصِمُونَ ﴿٩٦﴾ تَٱللَّهِ إِن كُنَّا لَفِي ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٩٧﴾ إِذْ نُسَوِّيكُم بِرَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٩٨﴾ وَمَآ أَضَلَّنَآ إِلَّا ٱلْمُجْرِمُونَ ﴿٩٩﴾ فَمَا لَنَا مِن شَٰفِعِينَ ﴿١٠٠﴾ وَلَا صَدِيقٍ حَمِيمٍ ﴿١٠١﴾ فَلَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَكُونَ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٢﴾ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٠٣﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٠٤﴾ كَذَّبَتْ قَوْمُ نُوحٍ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿١٠٥﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ نُوحٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٠٦﴾ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٠٧﴾ فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٠٨﴾ وَمَآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٠٩﴾ فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١١٠﴾ ۞ قَالُوٓاْ أَنُؤْمِنُ لَكَ وَٱتَّبَعَكَ ٱلْأَرْذَلُونَ ﴿١١١﴾

باسم بە خاسە ڤزە سەرو زڤانو نەوەكاو چێنڎمای ﴿٨٤﴾ بكەرەم چا كەسا هەكە بەهەشتی پەڕ ناعمەتی بە میرات بەراوە ﴿٨٥﴾ جە گوناحو تاتەیچم وەش ببە بەڕاسیی ئاڎ جە گومڕایان ﴿٨٦﴾ چا ڕوْنە خەڵك زینڎە مكریوْوە خەجاڵەتم مەكەرە ﴿٨٧﴾ ئا ڕۆە هەكە ماڵ و سامان و زاڕوْ كەڵك نمەیاونوْ ﴿٨٨﴾ سامەگەر كەسیْ بەدڵێوە ساخوْ بەیوْوە پەی لاو خوڎای ﴿٨٩﴾ ئا وەختە بەهەشت جە كارخاسا نزیك مكریوْوە ﴿٩٠﴾ جەحەنڎەمیچ بەرمگنوْ پەی ڕاگومكەرا ﴿٩١﴾ جا پەنەشا مواچیوْ كوْنیْ ئانیْ پرسێندێشا؟ ﴿٩٢﴾ جیاتی خوڎای ئایا سەرتا مووزا یان وێشا سەر مگنانیْ؟ ﴿٩٣﴾ ئێتر هەم بتەكیْ و هەم سەروەنەشێویاكیْ ڕووەرە فرە مڎریانیْ دلیْ جەحەنڎەمی ﴿٩٤﴾ وە گرڎو سەربازەكیْ شەیتانیچ ﴿٩٥﴾ مواچانیْ جە وەختێوەنە هەكە جەحەنڎەمەنە كێشەشانە ﴿٩٦﴾ بە والله ئێمە جە گومڕاییێوی ئاشكرانە بێنمیْ ﴿٩٧﴾ ئانەبیْ ئێمە شمە چەنی پەروەرڎگارو ئاڵەمیانی یەكسانیْ كەرێنمیْ ﴿٩٨﴾ ئێمە كەسی گومڕا نەكەرڎیمیْ تاوانبارا نەبوْ ﴿٩٩﴾ هیچ تكاكارێویچما نییەن ﴿١٠٠﴾ هیچ دوْسێوە دڵسوْزێچما نییەن ﴿١٠١﴾ وەشڵەی دەرفەتێوەتەرەما پەی بییْ هەتا لوێنمێنە ڕیزو ئیماندارا ﴿١٠٢﴾ بەڕاسیی ئینە نیشانێوەش چەنەنە كەچی فرێچشا جە ئیماندارا نەبییْ ﴿١٠٣﴾ وە بەڕاسیی پەروەرڎگارت فرە بالاْدەسیی ڕەحمینەن ﴿١٠٤﴾ قۆمو نووحی پەیامو گرڎو پێغەممەراشا بە دروْ زانا ﴿١٠٥﴾ ئانەبیْ نووحی برایشا پەنە واتیْ ئانە پارێز نمەكەردیْ؟ ﴿١٠٦﴾ من پێغەممەرێوە ئەمیننا پەیتا ﴿١٠٧﴾ دەی پارێز جە خوڎای بكەرڎیْ و بە گوْشم بكەردیْ ﴿١٠٨﴾ من وەراوەرو ئانەی داواو كرێتا وەنە نمەكەروو، كریْ وێم هەر جەپەروەرڎگارو ئاڵەمیانی گەرەكەنە ﴿١٠٩﴾ جا پارێز جە خوڎای بكەردیْ و بە گوْشومنیچ بكەردیْ ﴿١١٠﴾ واتشا ئێمە چەنی ئیمانت پەنە بارمیْ جە وەختێوەنە هەكە داماگەكیْ كوْتێنیْ شوْنیت؟ ﴿١١١﴾

قَالَ وَمَا عِلْمِي بِمَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١١٢﴾ إِنْ حِسَابُهُمْ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّي
لَوْ تَشْعُرُونَ ﴿١١٣﴾ وَمَآ أَنَا۠ بِطَارِدِ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٤﴾ إِنْ أَنَا۠ إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ
﴿١١٥﴾ قَالُوا۟ لَئِن لَّمْ تَنتَهِ يَٰنُوحُ لَتَكُونَنَّ مِنَ ٱلْمَرْجُومِينَ ﴿١١٦﴾ قَالَ
رَبِّ إِنَّ قَوْمِي كَذَّبُونِ ﴿١١٧﴾ فَٱفْتَحْ بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ فَتْحًا وَنَجِّنِي وَمَن
مَّعِيَ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٨﴾ فَأَنجَيْنَٰهُ وَمَن مَّعَهُۥ فِي ٱلْفُلْكِ ٱلْمَشْحُونِ
﴿١١٩﴾ ثُمَّ أَغْرَقْنَا بَعْدُ ٱلْبَاقِينَ ﴿١٢٠﴾ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَءَايَةً ۖ وَمَا كَانَ
أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٢١﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٢٢﴾ كَذَّبَتْ
عَادٌ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿١٢٣﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ هُودٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٢٤﴾ إِنِّي لَكُمْ
رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٢٥﴾ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٢٦﴾ وَمَآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ
مِنْ أَجْرٍ ۖ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٢٧﴾ أَتَبْنُونَ بِكُلِّ رِيعٍ
ءَايَةً تَعْبَثُونَ ﴿١٢٨﴾ وَتَتَّخِذُونَ مَصَانِعَ لَعَلَّكُمْ تَخْلُدُونَ ﴿١٢٩﴾
وَإِذَا بَطَشْتُم بَطَشْتُمْ جَبَّارِينَ ﴿١٣٠﴾ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٣١﴾
وَٱتَّقُوا۟ ٱلَّذِيٓ أَمَدَّكُم بِمَا تَعْلَمُونَ ﴿١٣٢﴾ أَمَدَّكُم بِأَنْعَٰمٍ وَبَنِينَ
﴿١٣٣﴾ وَجَنَّٰتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٣٤﴾ إِنِّيٓ أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ
﴿١٣٥﴾ قَالُوا۟ سَوَآءٌ عَلَيْنَآ أَوَعَظْتَ أَمْ لَمْ تَكُن مِّنَ ٱلْوَٰعِظِينَ ﴿١٣٦﴾

٣٧٢

واتـش دەی مـن چـوزانوو ئـاڎیْ چێشـشا کـەرڎەن﴿١١٢﴾ حیـسابو ئاڎیـشا تـەنها و تەنیا سەرو پەروەرڎگاریمەن ئەگەر شعوور بکـەردیْ﴿١١٣﴾ خـۆ مـن ئیمانـدارا بـەر نمەکــەروو﴿١١٤﴾ مــن تــەنیا هــەر هاگاڎارۆکـەرێوی ئاشکرانا و بـەس﴿١١٥﴾ واتشا ئـەی نـووح ئەگـەر کۆمسایش ناری جە تـەوەنواران کریایا مبـی﴿١١٦﴾ واتـش ئـەی پـەروەرڎگار بەڕاسـیی قۆمەکـەیم بـە درویْ نیانێرە﴿١١٧﴾ دەی جە بەینو من و قۆمەکەیمنە حوکمێوی ئەوەبڕ بکـەرە،وێم و ئــا ئیمانــداریْ چــەنیمەنیْ نــەجات بڎە﴿١١٨﴾ جا وێش و ئانیْ چەنیش بێنیْ جە کەشتیە پەڕەکەنە نەجاتما دیْ﴿١١٩﴾ ئنجـا دمـای ئاڎیـشا ئەوێتـەرێما نـوقمیْ دەلیاکــەی کــەرڎیْ﴿١٢٠﴾ بەڕاســیی چـانەینە نیـشانیْ هەنـە، کەچـی بەشـەی فرێـشا نەلێنـە ڕیـزو ئیمانـدارا﴿١٢١﴾ وە بەڕاسـیی پـەروەرڎگارت فـرە بالأدەسـیی ڕەحمینەن﴿١٢٢﴾ قۆمو عادی پەیامو گرڎو پێغەممەراشا بە درۆ زانا﴿١٢٣﴾ ئانە بیْ هوودی برایشا پەنە واتیْ ئانە شمە پارێز جە خوڎای نمەکەردی؟﴿١٤٢﴾ بەڕاسیی من پەی شمە پێغەممەرێوی ئەمیننا﴿١٢٥﴾پارێز بکەرڎیْ جە خوڎای و بە گۆشم بکـەرڎیْ﴿١٢٦﴾ من وەراوەرو ئینـەی داواو کرێتا وەنە نمەکەروو، کریْ من هـەر تـەنیا سەرو پەروەرڎگارو ئاڵەمیانینە﴿١٢٧﴾ ئایا مشیوْم جە گرڎ بەرزاییێنە بینێوە بەرزە بینابکەردیْ و بگندیْ گاڵتەکەرڎەی؟﴿١٢٨﴾ مشیوْم هەر خەریکیْ دروْس کەرڎەی کارخانا بیدیْ بە هۆمێڎو ئانەی هـەرگیز نـەمردی؟﴿١٢٩﴾ هـەروەختیچ دەس مـشاندیْ ملهوْڕانـە دەس مـشاندیْ﴿١٣٠﴾ جا پـارێز بکەردی جە خوڎای و بە گۆشم بکەردیْ﴿١٣١﴾ پارێز بکەردیْ چا زاتیە هەکە مزاندیْ چێشش پەنە بەخـشێندیْ﴿١٣٢﴾ مـالأت و زاڕۆلـێش پەنـە بەخـشێندیْ﴿١٣٣﴾ باخـاتیْ و سەرچـەمێچ﴿١٣٤﴾ بەڕاسیی مـن متەرسوو عـەزابو ڕۆێـوی گـۆرەی بـەیوْ پـەیتا﴿١٣٥﴾ واتـشا تـوْ موْچیاری بکـەری یـا نەکەری پێسەن یۆی لاماوە﴿١٣٦﴾

إِنْ هَٰذَآ إِلَّا خُلُقُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿١٣٧﴾ وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ ﴿١٣٨﴾ فَكَذَّبُوهُ
فَأَهْلَكْنَٰهُمْ ۗ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٣٩﴾
وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٤٠﴾ كَذَّبَتْ ثَمُودُ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿١٤١﴾ إِذْ
قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ صَٰلِحٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٤٢﴾ إِنِّى لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٤٣﴾
فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٤٤﴾ وَمَآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۖ إِنْ أَجْرِىَ
إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٤٥﴾ أَتُتْرَكُونَ فِى مَا هَٰهُنَآ ءَامِنِينَ ﴿١٤٦﴾
فِى جَنَّٰتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٤٧﴾ وَزُرُوعٍ وَنَخْلٍ طَلْعُهَا هَضِيمٌ ﴿١٤٨﴾
وَتَنْحِتُونَ مِنَ ٱلْجِبَالِ بُيُوتًا فَٰرِهِينَ ﴿١٤٩﴾ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ
﴿١٥٠﴾ وَلَا تُطِيعُوٓا۟ أَمْرَ ٱلْمُسْرِفِينَ ﴿١٥١﴾ ٱلَّذِينَ يُفْسِدُونَ فِى ٱلْأَرْضِ
وَلَا يُصْلِحُونَ ﴿١٥٢﴾ قَالُوٓا۟ إِنَّمَآ أَنتَ مِنَ ٱلْمُسَحَّرِينَ ﴿١٥٣﴾ مَآ أَنتَ
إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا فَأْتِ بِـَٔايَةٍ إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿١٥٤﴾ قَالَ
هَٰذِهِۦ نَاقَةٌ لَّهَا شِرْبٌ وَلَكُمْ شِرْبُ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ﴿١٥٥﴾ وَلَا تَمَسُّوهَا
بِسُوٓءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابُ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٥٦﴾ فَعَقَرُوهَا فَأَصْبَحُوا۟
نَٰدِمِينَ ﴿١٥٧﴾ فَأَخَذَهُمُ ٱلْعَذَابُ ۗ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً ۖ وَمَا كَانَ
أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٥٨﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٥٩﴾

٣٧٣

ئینه ماچدێش هەر خوو خدەکەو وەڵینان﴿١٣٧﴾ وە ئێمە جە عەزاب دریایا نییەنمیْ﴿١٣٨﴾ ئاڎیْ بە درۆێشا زانا و ئێتر قڕێما کەرڎیْ(قڕماۆزتێنە) بەڕاسیی ئا بەسەرهاتە نیشانێش چەنەبیْ کەچی فرەینەشا جە ئیماندارا نەبییْ﴿١٣٩﴾ وە بەڕاسیی پەروەرڎگارت فرە بالأدەسیی ڕەحمینەن﴿١٤٠﴾ سەموود پەیامو پێغەممەراشا بە درۆ نیارە﴿١٤١﴾ ئانەبیْ ساڵحی برایشا پەنە واتیْ ئانە نمەبۆ پارێز بکەردی؟﴿١٤٢﴾ بەڕاسیی من پێغەممەرێوی ئەمیننا پەی شمە﴿١٤٣﴾ دەی پارێز بکەردیْ جە خوڎای و بە گۆشم بکەردیْ﴿١٤٤﴾ من وەراوەرو ئینەی داواو کرێتا چەنە نمەکەروو، کریْ من هەر سەروو پەروەرڎگارو ئاڵەمیانینە﴿١٤٥﴾ ئایا ئەجۆتا چێگەنە هەرپاسە بە ئارامیی و ئاسووڎەیی مازیەیدێوە؟﴿١٤٦﴾ دلیْ باخانە و جە پاڵو هانا و سەرچەمانە﴿١٤٧﴾ جە دلیْ کشاوەرزی و باخە دارخورمایانە هەکە بەری تەڕ و ناسك مگێرانیْ پەیتا﴿١٤٨﴾ وە – پەیتا ملێۆیۆ – زانایانە(زیرەکانە) جە کەشەکا یانیْ هۆر بکلأشدی؟﴿١٤٩﴾ جا پارێز جە خوڎای بکەردیْ و بە گۆشم بکەردیْ﴿١٥٠﴾ بە گۆشو ئەمرەو جە مەرزبەرشیەکا مەکەردیْ﴿١٥١﴾ هەکە جە زەمینەنە تۆمو بەڎکاریی مشانانیْ و خاسسازیی نمەکەرانیْ﴿١٥٢﴾ واتشا بەڕاسیی تۆ هەر جە سیحروەنەکریایەکانی﴿١٥٣﴾ تۆیچ هەر بەشەرێۆەنی پێسە ئێمە ئادەی موعجزێۆە بارە ئەگەر جە ڕاسواچانی﴿١٥٤﴾ ئینە ووشترێوەن ڕۆێو ئاوەکیْ هەر پەی ئێڎی مبۆ و ڕۆێوی دیاری کریایچ پەی شمە مبۆ﴿١٥٥﴾ بە خرابە دەسش پەی نەبەردیْ ئەر بەردیْ عەزابو ڕۆێوی فرە گۆرەی مگێرۆتا﴿١٥٦﴾ کەچی سەرەشا بڕی و زوویچ پەشیمانیْ بییۆە﴿١٥٧﴾ ئێتر عەزابی گێرتیْ، بەڕاسیی ئانە نیشانێش چەنەبیْ کەچی فرەینەشا جە ئیماندارا نەبییْ﴿١٥٨﴾ وە بەڕاسیی پەروەرڎگارت فرە بالأدەسیی ڕەحمینەن﴿١٥٩﴾

كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿١٦٠﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ لُوطٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٦١﴾ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٦٢﴾ فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٦٣﴾ وَمَآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٦٤﴾ أَتَأْتُونَ ٱلذُّكْرَانَ مِنَ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٦٥﴾ وَتَذَرُونَ مَا خَلَقَ لَكُمْ رَبُّكُم مِّنْ أَزْوَٰجِكُم بَلْ أَنتُمْ قَوْمٌ عَادُونَ ﴿١٦٦﴾ قَالُواْ لَئِن لَّمْ تَنتَهِ يَٰلُوطُ لَتَكُونَنَّ مِنَ ٱلْمُخْرَجِينَ ﴿١٦٧﴾ قَالَ إِنِّي لِعَمَلِكُم مِّنَ ٱلْقَالِينَ ﴿١٦٨﴾ رَبِّ نَجِّنِي وَأَهْلِي مِمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٦٩﴾ فَنَجَّيْنَٰهُ وَأَهْلَهُۥٓ أَجْمَعِينَ ﴿١٧٠﴾ إِلَّا عَجُوزًا فِي ٱلْغَٰبِرِينَ ﴿١٧١﴾ ثُمَّ دَمَّرْنَا ٱلْءَاخَرِينَ ﴿١٧٢﴾ وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِم مَّطَرًا فَسَآءَ مَطَرُ ٱلْمُنذَرِينَ ﴿١٧٣﴾ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَءَايَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٧٤﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٧٥﴾ كَذَّبَ أَصْحَٰبُ لْـَٔيْكَةِ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿١٧٦﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ شُعَيْبٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٧٧﴾ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٧٨﴾ فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٧٩﴾ وَمَآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٨٠﴾ ۞ أَوْفُواْ ٱلْكَيْلَ وَلَا تَكُونُواْ مِنَ ٱلْمُخْسِرِينَ ﴿١٨١﴾ وَزِنُواْ بِٱلْقِسْطَاسِ ٱلْمُسْتَقِيمِ ﴿١٨٢﴾ وَلَا تَبْخَسُواْ ٱلنَّاسَ أَشْيَآءَهُمْ وَلَا تَعْثَوْاْ فِي ٱلْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿١٨٣﴾

٣٧٤

رُبع الحزب ٣٨

قۆمو لووتی پەیامو پێغەممەرەکاشا بە دروێ زانا﴿١٦٠﴾ ئانەبێ لووتی برایشا پەنە واتێ ئانە نمەبۆ پارێز بکەردێ؟﴿١٦١﴾ بەڕاسیی من پێغەممەرێوە ئەمیننا پەیتا﴿١٦٢﴾ جە خوڎای پارێز بکەردێ و بە گۆشم بکەردێ﴿١٦٣﴾ من جە وەراوەرو ئینەی داواو کرێتا وەنە نمەکەروو،کرێ من هەر سەرو پەروەرڎگارو ئاڵەمیانینە﴿١٦٤﴾ ئایا دڵێ ئی گرڎو ئاڵەمیانینە شمە ملدێ لاو نێرینەی؟﴿١٦٥﴾ وە وازماردێ جە ئا هامسەراتا هەکە خوڎای خەلقێ کەرڎێنێ پەیتا؟ بەڵکو شمە هەر قۆمێوە مەرز بەزنێندێ﴿١٦٦﴾ واتشا ئەی لووت ئەگەر کۆڵە نەڎەی مسوگەر جە ئەوە زنیایانی﴿١٦٧﴾ واتش بەڕاسیی من سەبارەت پی هەرمانێتا هەرگیز بێدەنگ نمەبوو و قسێ مکەروو﴿١٦٨﴾ ئەی پەروەرڎگار وێم و کەسوکاریم نەجات بڎە چانەی مکەراش﴿١٦٩﴾ئێتر وێش و گرڎ و کەسوکاریش نەجاتما دێ﴿١٧٠﴾ بێژگە پیرەژەنێوی هەکە جە دلێنەشییەکا بییە﴿١٧١﴾ چاوڎمای ئەوێتەرێما ڕیشەکەنڎێ کەرڎێ﴿١٧٢﴾ وە بەسەختیی تەوەنوارانێما کەرڎێ ئای جە سەختیی وارانو هۆشیارئەوە کریایەکا﴿١٧٣﴾ بەڕاسیی چانەینە نیشانێ بێ و کەچی فرێشا جە باوەڕدارا نەبیێ﴿١٧٤﴾ وە بەڕاسیی پەروەرڎگارت فرە بالأدەسیی ڕەحمینەن﴿١٧٥﴾ ساحیبێ باخە پەڕەکا پەیامێ پێغەممەرەکاشا بە دروێ زانێ﴿١٧٦﴾ ئانەبێ شوعەیبی پەنە واتێ: ئانە نمەبۆ پارێز بکەردێ؟﴿١٧٧﴾ بەڕاسیی من پێغەممەرێوی ئەمیننا پەیتا﴿١٧٨﴾پارێز بکەردێ جە خوڎای و بە گۆشم بکەردێ﴿١٧٩﴾ من وەراوەرو ئینەی داواو کرێتا وەنە نمەکەروو، کرۆ من تەنیا سەرو پەروەرڎگارو ئاڵەمیانینە﴿١٨٠﴾ جە پەیمانەنە ڕێکێ و وەفاڎارێ بیدێ و زەرەردەرێ مەبیدێ﴿١٨١﴾ کێشانەتا با بە ترازێ هامسەنگێ بۆ﴿١٨٢﴾ جە چێوا خەڵکی کەم مەکەردێوە و تۆمو بەڎکاریی زەمینەنە مەشاندێ﴿١٨٣﴾

وَاتَّقُوا الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالْجِبِلَّةَ الْأَوَّلِينَ ﴿١٨٤﴾ قَالُوا إِنَّمَا أَنتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ ﴿١٨٥﴾ وَمَا أَنتَ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا وَإِن نَّظُنُّكَ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿١٨٦﴾ فَأَسْقِطْ عَلَيْنَا كِسَفًا مِّنَ السَّمَاءِ إِن كُنتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿١٨٧﴾ قَالَ رَبِّي أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨٨﴾ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمْ عَذَابُ يَوْمِ الظُّلَّةِ ۚ إِنَّهُ كَانَ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٨٩﴾ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٩٠﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٩١﴾ وَإِنَّهُ لَتَنزِيلُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٩٢﴾ نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ ﴿١٩٣﴾ عَلَىٰ قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ ﴿١٩٤﴾ بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُّبِينٍ ﴿١٩٥﴾ وَإِنَّهُ لَفِي زُبُرِ الْأَوَّلِينَ ﴿١٩٦﴾ أَوَلَمْ يَكُن لَّهُمْ آيَةً أَن يَعْلَمَهُ عُلَمَاءُ بَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿١٩٧﴾ وَلَوْ نَزَّلْنَاهُ عَلَىٰ بَعْضِ الْأَعْجَمِينَ ﴿١٩٨﴾ فَقَرَأَهُ عَلَيْهِم مَّا كَانُوا بِهِ مُؤْمِنِينَ ﴿١٩٩﴾ كَذَٰلِكَ سَلَكْنَاهُ فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ ﴿٢٠٠﴾ لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ حَتَّىٰ يَرَوُا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٢٠١﴾ فَيَأْتِيَهُم بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٠٢﴾ فَيَقُولُوا هَلْ نَحْنُ مُنظَرُونَ ﴿٢٠٣﴾ أَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ ﴿٢٠٤﴾ أَفَرَأَيْتَ إِن مَّتَّعْنَاهُمْ سِنِينَ ﴿٢٠٥﴾ ثُمَّ جَاءَهُم مَّا كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿٢٠٦﴾

پارێز بکەردێ چانەی شمە و نەتەبە وەڵینە کێچش خـەلقێ کـەرذێنێ﴿١٨٤﴾ واتـشا بەڕاسیی تـوْ جە سیحربازانی﴿١٨٥﴾ تـوْ بەشـەرێوە پێـسە ئێمـە زیاتـەر نییـەنی و بەڕاسیی ئەجوْما یوْنی جە دروْزنا﴿١٨٦﴾ دەی ئەگـەر جـە ڕاسواچـانی پارچێو جـە ئاسمـــانی ۋزە ملمـــارە﴿١٨٧﴾ واتـــش پـەروەرذگارم زاناتـەرەن پانـەی مکـەردێش ﴿١٨٨﴾ بە دروْزنشا نیارە ئێتر عـەزابو ڕوْ هوْری گێرتێ،بەڕاسیی ئانـە عـەزابو ڕوْێوی فـرە گـوْرەی بـێ﴿١٨٩﴾ بێـشك ئانـە نیـشانێش چـەنەبێ کەچـی فرێـشا جـە ئیمانـــدارا نـــەبیێ﴿١٩٠﴾ وە بەڕاســـیی پــــەروەرذگارت فـــــرە بالاّدەســــیی ڕەحمینەن﴿١٩١﴾ بێشك ئی قورئانبچە جە لایـەنو پـەروەرذگارو ئاڵـەمیانیوْ کیانیانـەرە وار﴿١٩٢﴾ جـوبرائیلی ئـەمینی ئـارذەنرە وار﴿١٩٣﴾ پـەی سـەرو دڵو توْ هـەتا یوْبی جە هوْشیاروْکەرەکا﴿١٩٤﴾ بە زووانی عـەرەبیی ڕوْشـن﴿١٩٥﴾ بێگومـان هـەواڵو ئی قورئانیچە جە کتێبـە وەڵینەکانـە هـەن﴿١٩٦﴾ ئایـا ئانـە بـەڵگێوەش نەبییـە چـەنە پەیـشا هەکـە زانـاکێ نـەوەو ئیـسرائیلی بزانـاش؟﴿١٩٧﴾ ئەگـەر وەزنابییێمـارە سـەرو کەسـانێوی غـەیرە عـەرەبی﴿١٩٨﴾ خـوْ وانابییێشوْ ملشارە باوەڕش پەنە نەکەرێنێ﴿١٩٩﴾ ئاپی جوْرە کاریگـەریی قورئانی دڵو تاوانبارانـە یاگێ مکەرمێوە﴿٢٠٠﴾ کەچی ئیمانیچش نمارا پەنـە هـەتا عـەزابی پـەڕ ئێش نـەۋینا﴿٢٠١﴾ دەی کوتوپڕێنە پەیشا مـەیوْ و ئاذێ شعوورش پەنـە نمەکـەرا﴿٢٠٢﴾ ئێتر ماچانێ ئایا فرسـەتما پەنـە مذریوْ؟﴿٢٠٣﴾ ئایـا پەلـەو ئامـای عەزابەیکـەیما مکـەرا؟﴿٢٠٤﴾ ئاذەی پەنـەم بواچە ئەگـەر چنذ ساڵێوی تـەر بە وەشیی بژیوْنمێشا مشیوْم چەنینێ با؟﴿٢٠٥﴾ ئنجا ئا هەڕەشێ هەکە کریێنـێ وەنەشا ئەگەر بەیانە مەیذان پەیشا﴿٢٠٦﴾

مَآ أَغْنَىٰ عَنْهُم مَّا كَانُوا۟ يُمَتَّعُونَ ﴿٢٠٧﴾ وَمَآ أَهْلَكْنَا مِن قَرْيَةٍ إِلَّا لَهَا مُنذِرُونَ ﴿٢٠٨﴾ ذِكْرَىٰ وَمَا كُنَّا ظَٰلِمِينَ ﴿٢٠٩﴾ وَمَا تَنَزَّلَتْ بِهِ ٱلشَّيَٰطِينُ ﴿٢١٠﴾ وَمَا يَنۢبَغِى لَهُمْ وَمَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٢١١﴾ إِنَّهُمْ عَنِ ٱلسَّمْعِ لَمَعْزُولُونَ ﴿٢١٢﴾ فَلَا تَدْعُ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ فَتَكُونَ مِنَ ٱلْمُعَذَّبِينَ ﴿٢١٣﴾ وَأَنذِرْ عَشِيرَتَكَ ٱلْأَقْرَبِينَ ﴿٢١٤﴾ وَٱخْفِضْ جَنَاحَكَ لِمَنِ ٱتَّبَعَكَ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٢١٥﴾ فَإِنْ عَصَوْكَ فَقُلْ إِنِّى بَرِىٓءٌ مِّمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٢١٦﴾ وَتَوَكَّلْ عَلَى ٱلْعَزِيزِ ٱلرَّحِيمِ ﴿٢١٧﴾ ٱلَّذِى يَرَىٰكَ حِينَ تَقُومُ ﴿٢١٨﴾ وَتَقَلُّبَكَ فِى ٱلسَّٰجِدِينَ ﴿٢١٩﴾ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٢٢٠﴾ هَلْ أُنَبِّئُكُمْ عَلَىٰ مَن تَنَزَّلُ ٱلشَّيَٰطِينُ ﴿٢٢١﴾ تَنَزَّلُ عَلَىٰ كُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٍ ﴿٢٢٢﴾ يُلْقُونَ ٱلسَّمْعَ وَأَكْثَرُهُمْ كَٰذِبُونَ ﴿٢٢٣﴾ وَٱلشُّعَرَآءُ يَتَّبِعُهُمُ ٱلْغَاوُۥنَ ﴿٢٢٤﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّهُمْ فِى كُلِّ وَادٍ يَهِيمُونَ ﴿٢٢٥﴾ وَأَنَّهُمْ يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ ﴿٢٢٦﴾ إِلَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَذَكَرُوا۟ ٱللَّهَ كَثِيرًا وَٱنتَصَرُوا۟ مِنۢ بَعْدِ مَا ظُلِمُوا۟ ۗ وَسَيَعْلَمُ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓا۟ أَىَّ مُنقَلَبٍ يَنقَلِبُونَ ﴿٢٢٧﴾

سُورَةُ النَّمْلِ — ترتيبها ٢٧ — آياتها ٩٣

دەیخۆ ئا ڤیارایە ئاڎێش چەنە بێنێ مەیاڤۆ فریایشاوە﴿٢٠٧﴾ هیچ دەگێوەیچما وێرانە نەکەرڎێنە تا هۆشیارکەرشا نەبییەبۆ﴿٢٠٨﴾ پەی ویرئەوەوزتەی ئێمە هەرگیز زاڵمێ نەبیێنمێ﴿٢٠٩﴾ شەیتانەکایچ ناورڎەنەرە واری﴿٢١٠﴾ ئانە پەی ئاڎیشا نمەگونجیۆ و نمەتاوانێچ﴿٢١١﴾ بێگومان ئاڎێ جە ئەژنەویەی وەحیێ بەرکەنارێنێ ٢١٢﴾ چەنی الله ی هاوار جە هیچ خوڎێوەتەری مەکەرە تا نەلینە ڕیزو عەزاب دریایا﴿٢١٣﴾ کەسوکارە نزیکەکات هۆشیارێ بکەرەڤە(٢١٤) باڵو میهرەبانیی بکەرۆ پەی ئیمانـدارا هەکە مگنا شۆنیت﴿٢١٥﴾ ئەگەر سەرپێچیشا کەرڎ چەنیت بواچە من بەرینا چانەی مکەرڎێش﴿٢١٦﴾ پەشتیچ ببەسە بە بالادەسیی ڕەحمینی﴿٢١٧﴾ ئا زاتە هەکە مووینۆت وەختێو هەکە شەوێنە هۆرمێزی﴿٢١٨﴾ وەختو هۆرزتەی و نیشتەیچتەنە دلێ تلۆرەبەرانە﴿٢١٩﴾ بەڕاسیی ئاڎ فرە بژنەوی بزانەن﴿٢٢٠﴾ ئایا پەنەتا بواچوو شەیتانەکێ ئۆ سەرو کێ مووەزارە؟﴿٢٢١﴾ مووەزارە سەرو گرڎ بوختانکەرێوی تاوانباری﴿٢٢٢﴾ گۆشەقولاخ مدرانێ و بەشەی فرێچشا درۆزنێنێ﴿٢٢٣﴾ شاعیرەکێ سەرگەرڎانەکێ مگنا شۆنیشا﴿٢٢٤﴾ ئایا نمەڤینی هەکە وێشا کەرا گرڎ دەرێوەرە﴿٢٢٥﴾ بەڕاسیی ئانێ چێوانێویچ مواچانێ هەکە نمەکەراشا﴿٢٢٦﴾ بێژگە ئانیشاشا ئیمانشا ئاورڎەن و هەرمانێ عالێشا کەرڎێنێ و فرە زیکرو خوڎایشا کەرڎەن و پەشتیوانییشا جە هەقی کەرڎەن دمای ئانەی هەکە زوڵمشا وەنە کریان، فرەیچش پۆ مەشۆ ئانێچە هەکە زوڵمشا کەرڎەن مزانانێ چەنی چێرۆچووەرێ مبانێ﴿٢٢٧﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

طسٓ تِلْكَ ءَايَٰتُ ٱلْقُرْءَانِ وَكِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿١﴾ هُدًى وَبُشْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٢﴾ ٱلَّذِينَ يُقِيمُونَ ٱلصَّلَوٰةَ وَيُؤْتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ وَهُم بِٱلْءَاخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ﴿٣﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِٱلْءَاخِرَةِ زَيَّنَّا لَهُمْ أَعْمَٰلَهُمْ فَهُمْ يَعْمَهُونَ ﴿٤﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ لَهُمْ سُوٓءُ ٱلْعَذَابِ وَهُمْ فِى ٱلْءَاخِرَةِ هُمُ ٱلْأَخْسَرُونَ ﴿٥﴾ وَإِنَّكَ لَتُلَقَّى ٱلْقُرْءَانَ مِن لَّدُنْ حَكِيمٍ عَلِيمٍ ﴿٦﴾ إِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِأَهْلِهِۦٓ إِنِّىٓ ءَانَسْتُ نَارًا سَـَٔاتِيكُم مِّنْهَا بِخَبَرٍ أَوْ ءَاتِيكُم بِشِهَابٍ قَبَسٍ لَّعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ ﴿٧﴾ فَلَمَّا جَآءَهَا نُودِىَ أَنۢ بُورِكَ مَن فِى ٱلنَّارِ وَمَنْ حَوْلَهَا وَسُبْحَٰنَ ٱللَّهِ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٨﴾ يَٰمُوسَىٰٓ إِنَّهُۥٓ أَنَا ٱللَّهُ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٩﴾ وَأَلْقِ عَصَاكَ فَلَمَّا رَءَاهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَآنٌّ وَلَّىٰ مُدْبِرًا وَلَمْ يُعَقِّبْ يَٰمُوسَىٰ لَا تَخَفْ إِنِّى لَا يَخَافُ لَدَىَّ ٱلْمُرْسَلُونَ ﴿١٠﴾ إِلَّا مَن ظَلَمَ ثُمَّ بَدَّلَ حُسْنًۢا بَعْدَ سُوٓءٍ فَإِنِّى غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١١﴾ وَأَدْخِلْ يَدَكَ فِى جَيْبِكَ تَخْرُجْ بَيْضَآءَ مِنْ غَيْرِ سُوٓءٍ فِى تِسْعِ ءَايَٰتٍ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَقَوْمِهِۦٓ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ قَوْمًا فَٰسِقِينَ ﴿١٢﴾ فَلَمَّا جَآءَتْهُمْ ءَايَٰتُنَا مُبْصِرَةً قَالُوا۟ هَٰذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿١٣﴾

الحزب ٣٨

سووره‌تـوٚ﴿نـه‌مـل﴾ ى

نه‌وه‌ڎ و یه‌رێ ئایه‌تێنه

به‌ ناموٚ خوڎای به‌زه‌ییمه‌نڎی ره‌حمینی

تـێ سـێ، ئینـێ ئایه‌تـه‌کێ قورئـانی و کتێبێـوی ئاشـکراینێ﴿١﴾ ئـی کتێبـه‌ هیدایه‌ت و مژده‌ن په‌ی ئیماندارا﴿٢﴾ ئانێ هه‌کـه‌ نمـاڕاگیره‌ مکـه‌را و زه‌کـات مـڎا و به‌ته‌مامیی بڕواشا به‌ ئاخیره‌تی هه‌نه‌﴿٣﴾ ئـانێ ئیمانـشا بـه‌ ئـاخیره‌تی نییـه‌ن کـاره‌ خرابه‌کاشـا جـه‌ وه‌ره‌چـه‌م پـه‌ی رازنمێـوه‌ ئێتر کوٚرانه‌ مـژیوٚا﴿٤﴾ ئانـه‌ ئانێنێ هه‌کـه‌ خرابتـه‌رین عـه‌زاب حـازره‌ن په‌یـشا و جـه‌ ئاخیره‌تیچنه‌ خه‌ساره‌تمه‌ند٘ته‌رین که‌سێنێ ﴿٥﴾ وه‌ به‌ڕاسـیی تـوٚ جـه‌ لایـه‌نو زاتێـوه‌ به‌توانای بزانیوٚ قورئانت په‌نه‌ میاوٚ﴿٦﴾ ئانه‌بێ مووسا بـه‌ خێزانه‌کـه‌یش واتـش من ئێرێـــوه‌م کـــه‌رڎه‌نوٚ چـــه‌م ئینـــا ملـــوو خه‌بـــه‌رێوه‌تا پـــه‌ی مـــارووٚ یـــان سه‌ره‌چلوٚسکێوه‌تا پـه‌ی مارووٚ هـه‌تا وێتـا په‌نـه‌ش گـه‌رم بکـه‌رڎێوه‌﴿٧﴾ وه‌ختێـو ئامـا پـه‌ی لاو ئێره‌که‌ی وه‌نه‌ش چڕیا: پیت وبه‌ره‌که‌ت پـه‌ی ئانـه‌ی ئینا ئێره‌که‌نه‌ و پـه‌ی ئانـه‌ی ئینـا دوٚرشـه‌نه‌ و بێگـه‌رڎیی پـه‌ی خـوڎای پـه‌روه‌رڎگارو ئالـه‌میانی﴿٨﴾ ئـه‌ی مووسـا ئانـه‌ مننـا خـوڎای بالاده‌سیی دانا﴿٩﴾ عه‌ساکێت فڕه‌ بڎه‌، جا وه‌ختێو دییه‌ش پیسه‌ تووله‌ماری خێرا مژلێوٚیوٚ مووسا ڕه‌ما و لاش نه‌که‌رڎوٚ، ئه‌ی مووسا مه‌ته‌رسه‌ به‌ڕاسیی پێغه‌ممه‌رێ مه‌بوٚ لاو مننه‌ بته‌رسا﴿١٠﴾ سامه‌گه‌ر که‌سـێو سـته‌مش کـه‌رڎه‌بوٚ دمـایی خرابه‌کـه‌ش فـاڕابوٚ بـه‌ خاسـه‌ بێـشك مـن گوناهبه‌خـشی ڕه‌حمینا﴿١١﴾ وه‌ ده‌ست بووزه‌نه‌ باخه‌ڵه‌ت - هه‌که‌به‌رش ماریوٚ - به‌ چه‌رمه‌یی مزیوٚوه‌ بێ ئانه‌ی عه‌یبداربوٚ، جه‌ ڕیزو نوٚ به‌ڵگانه‌ په‌ی فیرعه‌ونی و قوٚمه‌که‌یش، به‌ڕاسیی ئاڎێ قوٚمێوه‌نێ مه‌رزه‌نه‌ زیێنێـوه‌﴿١٢﴾ جـا وه‌ختێـویچ مـوعجێزه‌ ڕوٚشـنه‌کێما یـاوێ لاشـا واتـشا ئینـه‌ سـیحرێوی ئاشکران﴿١٣﴾

وَجَحَدُواْ بِهَا وَٱسۡتَيۡقَنَتۡهَآ أَنفُسُهُمۡ ظُلۡمٗا وَعُلُوّٗاۚ فَٱنظُرۡ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلۡمُفۡسِدِينَ ﴿١٤﴾ وَلَقَدۡ ءَاتَيۡنَا دَاوُۥدَ وَسُلَيۡمَٰنَ عِلۡمٗاۖ وَقَالَا ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ ٱلَّذِي فَضَّلَنَا عَلَىٰ كَثِيرٖ مِّنۡ عِبَادِهِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿١٥﴾ وَوَرِثَ سُلَيۡمَٰنُ دَاوُۥدَۖ وَقَالَ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ عُلِّمۡنَا مَنطِقَ ٱلطَّيۡرِ وَأُوتِينَا مِن كُلِّ شَيۡءٍۖ إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ ٱلۡفَضۡلُ ٱلۡمُبِينُ ﴿١٦﴾ وَحُشِرَ لِسُلَيۡمَٰنَ جُنُودُهُۥ مِنَ ٱلۡجِنِّ وَٱلۡإِنسِ وَٱلطَّيۡرِ فَهُمۡ يُوزَعُونَ ﴿١٧﴾ حَتَّىٰٓ إِذَآ أَتَوۡاْ عَلَىٰ وَادِ ٱلنَّمۡلِ قَالَتۡ نَمۡلَةٞ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّمۡلُ ٱدۡخُلُواْ مَسَٰكِنَكُمۡ لَا يَحۡطِمَنَّكُمۡ سُلَيۡمَٰنُ وَجُنُودُهُۥ وَهُمۡ لَا يَشۡعُرُونَ ﴿١٨﴾ فَتَبَسَّمَ ضَاحِكٗا مِّن قَوۡلِهَا وَقَالَ رَبِّ أَوۡزِعۡنِيٓ أَنۡ أَشۡكُرَ نِعۡمَتَكَ ٱلَّتِيٓ أَنۡعَمۡتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَٰلِدَيَّ وَأَنۡ أَعۡمَلَ صَٰلِحٗا تَرۡضَىٰهُ وَأَدۡخِلۡنِي بِرَحۡمَتِكَ فِي عِبَادِكَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿١٩﴾ وَتَفَقَّدَ ٱلطَّيۡرَ فَقَالَ مَا لِيَ لَآ أَرَى ٱلۡهُدۡهُدَ أَمۡ كَانَ مِنَ ٱلۡغَآئِبِينَ ﴿٢٠﴾ لَأُعَذِّبَنَّهُۥ عَذَابٗا شَدِيدًا أَوۡ لَأَاْذۡبَحَنَّهُۥٓ أَوۡ لَيَأۡتِيَنِّي بِسُلۡطَٰنٖ مُّبِينٖ ﴿٢١﴾ فَمَكَثَ غَيۡرَ بَعِيدٖ فَقَالَ أَحَطتُ بِمَا لَمۡ تُحِطۡ بِهِۦ وَجِئۡتُكَ مِن سَبَإِۭ بِنَبَإٖ يَقِينٍ ﴿٢٢﴾

٣٧٨

هەرچـنڎە دلـو وێـشانە بەڕاسـش زانێنـێ کەچـی وێ بـەزلزانیی و ناهەقییـشا پاسـە پەنـە کـەرڎێ هەکـە ئینکـاریش بکـەرا،جا بڎیـە بزانـە سـەرئەنجامو گوناهبـارا چـەنین بی﴿١٤﴾ بێشك ئێمە عیلمما دا بە داووڎی و سلێمانی و هـەرڎوی ۋات حەمـد پـەی ئا خوڎایـە هەکـە زیـاڎە قـەڎرش دایمـێ ملـو فـرەو بەنـڎە ئیماندارەکاشـرە﴿١٥﴾ سلێمانیچ بی بە میراسگیرو داووڎی،واتش ئـەی خەڵکەکـە ئێمـە فێرێ زووانـو باڵـدارا کریێنمـێ و جـە گـرڎ چـڵێما پەنـە دریان،بێگومـان ئینـەیچ فـەزڵێوە ئاشکران﴿١٦﴾ هەرچی سەربازێ سلێمانی بێنـێ جـە جنۆکـا و بنیـاڎەمی و باڵـدارا کۆکرییـێوە و گـرڎ ڕیـزێ کریـێ﴿١٧﴾ هـەتا یـاوێ دەرەو مرۆچا،مرۆچیێوە مێڵـێ واتش : ئـەی مرۆچـا لۆدێنـە ئیلیانـەکێتا هـەتا سـڵێمان و لەشـکەرییەکێش پاشـێلێتا نەکـەرا بـەبێ ئانـەی پانـەی بزانـا﴿١٨﴾ جـە قـسەکێش زەرڎەخـوێش کـەرڎ و خـوا و واتـش ئـەی پـەروەرڎگارا یـارڎی(ئیلـهام) م بڎە هـەتا سوپاسـگوزارییت بکـەروو جـە وەرانـوەرو ئـا ناعمـەتاوە متێنێت ملمرە و ملو تاتەیمرە و هـەتا هـەرمانێ خاسـە بکـەروو تـۆ چەنەش ڕازی بی،وە بە بـەزەیی وێت ووزەمەنە ڕیزو بەنڎە خاسەکات﴿١٩﴾ جا سلێمان چەمێش خشکنا باڵدارەکارە واتش ئانە چێشەن مـن پەپوسـلێمانەی نمـەۋینوو یـام ئـاڎ جـە نادیارەکـان؟﴿٢٠﴾ بێـشك عـەزابێوە تـەمام سەختش مڎەونە یان سەرەش بڕوو یام مشیۆم بەڵگێوە ئاشکرام پـەی بارۆنـە﴿٢١﴾ فرەش نەبەرڎ پەپوسلێمانە واتش: من چێوێم دەس کۆتەن هەکە دەسو تۆ نەکۆتـەن و جە سـەبەئۆ هـەواڵێوە پەڕ جە ڕاسییم پەی ئارڎەنی﴿٢٢﴾

إِنِّي وَجَدتُّ ٱمۡرَأَةٗ تَمۡلِكُهُمۡ وَأُوتِيَتۡ مِن كُلِّ شَيۡءٖ وَلَهَا
عَرۡشٌ عَظِيمٞ ﴿٢٣﴾ وَجَدتُّهَا وَقَوۡمَهَا يَسۡجُدُونَ لِلشَّمۡسِ
مِن دُونِ ٱللَّهِ وَزَيَّنَ لَهُمُ ٱلشَّيۡطَٰنُ أَعۡمَٰلَهُمۡ فَصَدَّهُمۡ عَنِ ٱلسَّبِيلِ
فَهُمۡ لَا يَهۡتَدُونَ ﴿٢٤﴾ أَلَّا يَسۡجُدُواْۤ لِلَّهِ ٱلَّذِي يُخۡرِجُ ٱلۡخَبۡءَ فِي
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَيَعۡلَمُ مَا تُخۡفُونَ وَمَا تُعۡلِنُونَ ﴿٢٥﴾ ٱللَّهُ
لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ ٱلۡعَرۡشِ ٱلۡعَظِيمِ۩ ﴿٢٦﴾ ۞قَالَ سَنَنظُرُ
أَصَدَقۡتَ أَمۡ كُنتَ مِنَ ٱلۡكَٰذِبِينَ ﴿٢٧﴾ ٱذۡهَب بِّكِتَٰبِي هَٰذَا
فَأَلۡقِهۡ إِلَيۡهِمۡ ثُمَّ تَوَلَّ عَنۡهُمۡ فَٱنظُرۡ مَاذَا يَرۡجِعُونَ ﴿٢٨﴾ قَالَتۡ يَٰٓأَيُّهَا
ٱلۡمَلَؤُاْ إِنِّيٓ أُلۡقِيَ إِلَيَّ كِتَٰبٞ كَرِيمٌ ﴿٢٩﴾ إِنَّهُۥ مِن سُلَيۡمَٰنَ وَإِنَّهُۥ
بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ﴿٣٠﴾ أَلَّا تَعۡلُواْ عَلَيَّ وَأۡتُونِي مُسۡلِمِينَ ﴿٣١﴾
قَالَتۡ يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡمَلَؤُاْ أَفۡتُونِي فِيٓ أَمۡرِي مَا كُنتُ قَاطِعَةً أَمۡرًا حَتَّىٰ
تَشۡهَدُونِ ﴿٣٢﴾ قَالُواْ نَحۡنُ أُوْلُواْ قُوَّةٖ وَأُوْلُواْ بَأۡسٖ شَدِيدٖ وَٱلۡأَمۡرُ
إِلَيۡكِ فَٱنظُرِي مَاذَا تَأۡمُرِينَ ﴿٣٣﴾ قَالَتۡ إِنَّ ٱلۡمُلُوكَ إِذَا دَخَلُواْ قَرۡيَةً
أَفۡسَدُوهَا وَجَعَلُوٓاْ أَعِزَّةَ أَهۡلِهَآ أَذِلَّةٗۚ وَكَذَٰلِكَ يَفۡعَلُونَ ﴿٣٤﴾
وَإِنِّي مُرۡسِلَةٌ إِلَيۡهِم بِهَدِيَّةٖ فَنَاظِرَةُۢ بِمَ يَرۡجِعُ ٱلۡمُرۡسَلُونَ ﴿٣٥﴾

بەڕاسیی من دیم ژەنێوە مەلیکەشانە و جە گرڎ چێوێویش دریان پەنە و تەختێوی فرە گۆرەش هەن﴿٢٣﴾ دیم وێش و قۆمەکەش تلوۡرە پەی ڕۆجیاری مبەرانێ جیاتی خوڎای،جا شەیتانیچ هەرمانەکێش پەی ڕازنێنێوە و ڕاو خوڎایش وەنە گێرتێنێ و ئێتر نمەگناۆە سەرو ڕێ﴿٢٤﴾پەی ئینەی تلوۡرە نەبەرا پەی ئا خوڎایە هەکە چێوی ئەوەشاریا جە ئاسمانەکا و جە زەمینەنە بەرمارۆنە و مزانۆنە چێش مشاردێوە و چێش ئاشکرا مکەردێ﴿٢٥﴾ خوڎا ئا زاتەنە هەکە بێژگە چاڎی خوڎایتەر نییەن و هەر ئاڎەن پەروەرنو عەرشی فرە گۆرەی﴿٢٦﴾ واتش پی زووانە ووڕڎێ بیمێوە تا بزانمێ ئایا ڕاست ۆات یا جە درۆزنانی؟﴿٢٧﴾ ئی کاغەزیمە بەرە و فڕەش بڎە پەیشا جا دووربگنۆ چەنەشا جا ئۆسا بزانە چ جۆابێو مگێڵناۆە﴿٢٨﴾ مەلیکێ وات: ئەی پیاماقولاً ! من کاغەزێوە قەڎردارم پەی فڕە دریان﴿٢٩﴾ کاغەزەکەم جە سلێمانیۆن و بە(بسم الله الرحمن الرحیم) ەن﴿٣٠﴾ وێتا بە زلێ مەگێردێ چەنەم و بەیدێ پەی لایم و موسڵمانێ بیدێ﴿٣١﴾ واتش ئەی پیاماقوڵەکا ! ڕام پەی بنیەیدێرە چی هەرمانێمەنە، من هیچ قەرارێوم نەبڕیەنۆ و نەڎان هەتا شمە نەڎیەبۆ و ڕازیێ نەبیێ بیدێ سەرش﴿٣٢﴾ واتشا ئێمە ساحیبێ قووەتی و ساحیبێ دەسەلاتی و تونڎیی و تێژییەنمێ، ئەمرەیچ ئینا دەسو تۆنە، جا ۆیرێ بکەرۆ و ئەمرە بکەرە﴿٣٣﴾ واتش بێگومان پاڎشێ هەروەخت بلانە دلێ هەر شارێوی مشێۆناش و خەڵکە دەسەلاتدارەکەیش زەلیل مکەرانێ و هەمیشەیچ هەرپاسە مکەران﴿٣٤﴾ ئینا من بێشك دیارییۆشا پەی مکیانوونە جا چەمەڕایی مکەروو تا بزانوو بە چ هەواڵێۆۆ مگێلاۆە﴿٣٥﴾

فَلَمَّا جَآءَ سُلَيۡمَٰنَ قَالَ أَتُمِدُّونَنِ بِمَالٖ فَمَآ ءَاتَىٰنِۦَ ٱللَّهُ خَيۡرٞ مِّمَّآ
ءَاتَىٰكُمۚ بَلۡ أَنتُم بِهَدِيَّتِكُمۡ تَفۡرَحُونَ ٣٦ ٱرۡجِعۡ إِلَيۡهِمۡ فَلَنَأۡتِيَنَّهُم
بِجُنُودٖ لَّا قِبَلَ لَهُم بِهَا وَلَنُخۡرِجَنَّهُم مِّنۡهَآ أَذِلَّةٗ وَهُمۡ صَٰغِرُونَ ٣٧
قَالَ يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡمَلَؤُاْ أَيُّكُمۡ يَأۡتِينِي بِعَرۡشِهَا قَبۡلَ أَن يَأۡتُونِي مُسۡلِمِينَ
٣٨ قَالَ عِفۡرِيتٞ مِّنَ ٱلۡجِنِّ أَنَا۠ ءَاتِيكَ بِهِۦ قَبۡلَ أَن تَقُومَ مِن مَّقَامِكَۖ
وَإِنِّي عَلَيۡهِ لَقَوِيٌّ أَمِينٞ ٣٩ قَالَ ٱلَّذِي عِندَهُۥ عِلۡمٞ مِّنَ ٱلۡكِتَٰبِ أَنَا۠
ءَاتِيكَ بِهِۦ قَبۡلَ أَن يَرۡتَدَّ إِلَيۡكَ طَرۡفُكَۚ فَلَمَّا رَءَاهُ مُسۡتَقِرًّا عِندَهُۥ
قَالَ هَٰذَا مِن فَضۡلِ رَبِّي لِيَبۡلُوَنِيٓ ءَأَشۡكُرُ أَمۡ أَكۡفُرُۖ وَمَن شَكَرَ فَإِنَّمَا
يَشۡكُرُ لِنَفۡسِهِۦۖ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ رَبِّي غَنِيّٞ كَرِيمٞ ٤٠ قَالَ نَكِّرُواْ لَهَا
عَرۡشَهَا نَنظُرۡ أَتَهۡتَدِيٓ أَمۡ تَكُونُ مِنَ ٱلَّذِينَ لَا يَهۡتَدُونَ ٤١ فَلَمَّا
جَآءَتۡ قِيلَ أَهَٰكَذَا عَرۡشُكِۖ قَالَتۡ كَأَنَّهُۥ هُوَۚ وَأُوتِينَا ٱلۡعِلۡمَ مِن قَبۡلِهَا
وَكُنَّا مُسۡلِمِينَ ٤٢ وَصَدَّهَا مَا كَانَت تَّعۡبُدُ مِن دُونِ ٱللَّهِۖ إِنَّهَا كَانَتۡ مِن
قَوۡمٖ كَٰفِرِينَ ٤٣ قِيلَ لَهَا ٱدۡخُلِي ٱلصَّرۡحَۖ فَلَمَّا رَأَتۡهُ حَسِبَتۡهُ لُجَّةٗ
وَكَشَفَتۡ عَن سَاقَيۡهَاۚ قَالَ إِنَّهُۥ صَرۡحٞ مُّمَرَّدٞ مِّن قَوَارِيرَۗ قَالَتۡ رَبِّ
إِنِّي ظَلَمۡتُ نَفۡسِي وَأَسۡلَمۡتُ مَعَ سُلَيۡمَٰنَ لِلَّهِ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ٤٤

٣٨٠

جا وەختێ - کیانیاکە - یاوا لاو سلێمانی واتش ئایا کۆمەکیم بە ماڵ مکەردێ ؟ ئانە هەکە خوذای دانا پەنە چانەی خاستەرەن دانش بە شمە، نەخێر بەڵکو ئانە شمەندێ پا دیاریتا دڵوەشێندێ﴿٣٦﴾ بگێڵۆ پەی لایشا بێگومان بە سەربازانێ چامنیشاوە مەیمێ پەیشا هەکە دەرەقەتشا نەیا،وە بێگومان مشیۆم چا بە زەلیلیی و سەرشۆڕیی بزنمێشاوە﴿٣٧﴾ واتش ئەی پیاماقولاْ کامتا تەختەکەیش مارۆ پەیم وەڵێ ئانەینە بەیا پەی لایم و موسڵمانێ(تەسلیمێ) ببانێ؟﴿٣٨﴾ دێوێو جە جنەکا وات من مارووش پەیت وەڵێ ئانەینە یاگەکێتەنە هۆرزی،وە بەڕاسیی من پەی ئا هەرمانێ وێم بە قەوەت و ئەمین مزانوونە﴿٣٩﴾ئا پیا هەکە عیلمش جە کتێبو تۆراتی بێ واتش من ئینذە چەم بترووکنی مارووش پەیت،جا هەکە دیش پاڵشنە نریانرە واتش ئینە جە فەزڵو پەروەرذگاریمۆن تا تاقیم بکەرۆوە ئایا سوپاسگوزاریی مکەروو یان کوفر مکەروو؟ دەی هەرکەس سوپاسگوزاریی بکەرۆ ئانە سوپاسگوزارییەکەش پەی وێشەن،هەرکەسیچ کوفر بکەرۆ بێشك پەروەرنم دۆڵەمەنذی بەخشنذەن﴿٤٠﴾ واتش ئادەی دەسکاری تەختەکەیش بکەردێ تا بزانمێ ئایا مشناسۆشۆ یان چا کەسانە هەکە نمەشناسۆشەۆە﴿٤١﴾ جا وەختێو ئاما پەنەش واچیا ئایا تەختە کەت چیمنەن ؟واتش ئینە هەر ئەجۆ ئاذەن، ئێمە وەڵێ ئینەیچنە زانیارییما پەنە دریابێ و تەسلیمێ بیێ بێنمێ﴿٤٢﴾ ئانە ئاذە پرسێش جیای خوذای ڕاش گێرتێبێ وەنە، بەڕاسیی ئاذە جە قۆمێوی کافری بێ﴿٤٣﴾ پەنەش واچیا لووەنە دلێ قەسرەکێ، جا وەختێو دیش ئەجیاش ئاوێوە فرێنە ئێتر هەرذۆێ قولێش هۆرشکەرذێ، واتش ئانە تەختاییێوی سافەن جە شیشێ دروس کریان، - بەڵقیسە - واتش : ئەی پەروەرذگارم من ستەمم جە وێم کەرذەبێ، دەی ئینا چەنی سلێمانی تەسلیمەو خوذای پەروەرذگارو ئاڵەمیانی بیانێ﴿٤٤﴾

وَلَقَدۡ أَرۡسَلۡنَآ إِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمۡ صَٰلِحًا أَنِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ فَإِذَا هُمۡ فَرِيقَانِ يَخۡتَصِمُونَ ﴿٤٥﴾ قَالَ يَٰقَوۡمِ لِمَ تَسۡتَعۡجِلُونَ بِٱلسَّيِّئَةِ قَبۡلَ ٱلۡحَسَنَةِۖ لَوۡلَا تَسۡتَغۡفِرُونَ ٱللَّهَ لَعَلَّكُمۡ تُرۡحَمُونَ ﴿٤٦﴾ قَالُواْ ٱطَّيَّرۡنَا بِكَ وَبِمَن مَّعَكَۚ قَالَ طَٰٓئِرُكُمۡ عِندَ ٱللَّهِۖ بَلۡ أَنتُمۡ قَوۡمٞ تُفۡتَنُونَ ﴿٤٧﴾ وَكَانَ فِي ٱلۡمَدِينَةِ تِسۡعَةُ رَهۡطٖ يُفۡسِدُونَ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَا يُصۡلِحُونَ ﴿٤٨﴾ قَالُواْ تَقَاسَمُواْ بِٱللَّهِ لَنُبَيِّتَنَّهُۥ وَأَهۡلَهُۥ ثُمَّ لَنَقُولَنَّ لِوَلِيِّهِۦ مَا شَهِدۡنَا مَهۡلِكَ أَهۡلِهِۦ وَإِنَّا لَصَٰدِقُونَ ﴿٤٩﴾ وَمَكَرُواْ مَكۡرٗا وَمَكَرۡنَا مَكۡرٗا وَهُمۡ لَا يَشۡعُرُونَ ﴿٥٠﴾ فَٱنظُرۡ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ مَكۡرِهِمۡ أَنَّا دَمَّرۡنَٰهُمۡ وَقَوۡمَهُمۡ أَجۡمَعِينَ ﴿٥١﴾ فَتِلۡكَ بُيُوتُهُمۡ خَاوِيَةَۢ بِمَا ظَلَمُوٓاْۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗ لِّقَوۡمٖ يَعۡلَمُونَ ﴿٥٢﴾ وَأَنجَيۡنَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَكَانُواْ يَتَّقُونَ ﴿٥٣﴾ وَلُوطًا إِذۡ قَالَ لِقَوۡمِهِۦٓ أَتَأۡتُونَ ٱلۡفَٰحِشَةَ وَأَنتُمۡ تُبۡصِرُونَ ﴿٥٤﴾ أَئِنَّكُمۡ لَتَأۡتُونَ ٱلرِّجَالَ شَهۡوَةٗ مِّن دُونِ ٱلنِّسَآءِۚ بَلۡ أَنتُمۡ قَوۡمٞ تَجۡهَلُونَ ﴿٥٥﴾

٣٨١

بێشك پەى هۆزو سەموودى سالْحى براشا كياستما هەكە تەنيا خوڎاى بپرسدێ كەچى دەمودەس بيێ بەدوێ دەسێ مێملێ بە يۆترى ﴿٤٥﴾ واتش ئەى قۆمەكەم چى پەلەو خرابەى مكەردێ وەلێ خاسەينە؟ ئەى چى داوا مەكەردێ خوڎاى چەنەتا وەش بۆ و بەشكو ڕەحمتا پەنە بكەرۆ؟ ﴿٤٦﴾ واتشا ئێمە بە سەبەبو تۆ و ئانيشاوە ئينێ چەنيت تووشو شوومیى(نەگبەتيى) بيەيمێ، واتش شوومییتا جەلايەنو خوڎايۆ پەى مەيۆ، بەڵكو شمە قۆمێوەندێ تاقيێ مكريەيدێوە ﴿٤٧﴾ چا شارەنە نۆ دەسێ(تاقمێ) بێنێ جە زەمينەنە شێوناى كارشابێ و كارخاسيى نەكەرێنێ ﴿٤٨﴾ واتشا: قەسەم پەى يۆترينى بوورەدێ هەكە چا شەوێنە بڎا ملو سالْحى و خێزانى و زاڕۆڵەيشەرە و گرڎى دلێنە بەرا، دمايى قەسەم بوورا پەى قۆما و كەساش ئێمە هاگاما نييەن جە بەينەنە شييەى ئاڎيشا و دڵنيێچ بيدێ هەكە ئێمە ڕاسواچێنمێ ﴿٤٩﴾ ئاڎێ فێڵێ و تەڵەكەشا كەرڎ و ئێمەيچ فێڵێ و تەڵەكەما ڕێك ۆزت بێ ئينەى ئاڎێ شعوور بكەرانێ ﴿٥٠﴾ بڎيە بزانە سەرئەنجامو فێڵێ وتەڵەكەكەيشا چەنى بى، ئێمە ئاڎيچێ و گرڎو قۆمەكەيچما خاپووريٚ كەرڎێ ﴿٥١﴾ ئانێ يانەكێشانێ بە سەبەبو ستەمو وێشاوە كاوڵێ و چۆڵێنێ، بەڕاسيى ئانە نيشانێش چەنەنە پەى قۆمێوى هەكە بياوانە و بزانا ﴿٥٢﴾ وە ئانێ ئيمانشا ئاورڎەبێ و پارێزكەرێنێ نەجاتمادێ ﴿٥٣﴾ لووتيچ ئانەبێ بەقۆمەكەيش واتش: ئايا دەس پەى هەرمانێ ئاوەڕووبەرێ بەردێ خۆ چەمێتا هەنێ و مووينديٚ ؟ ئايا پەى حەزى و ئارەزوويتا جياى ژەنا لاو پيايا ملدێ؟ نەخێر بەڵكو شمە قۆمێوەندێ نمەفامدێ ﴿٥٥﴾

﴿ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِۦٓ إِلَّآ أَن قَالُوٓاْ أَخْرِجُوٓاْ ءَالَ لُوطٍ مِّن قَرْيَتِكُمْۖ إِنَّهُمْ أُنَاسٌ يَتَطَهَّرُونَ ٥٦ فَأَنجَيْنَٰهُ وَأَهْلَهُۥٓ إِلَّا ٱمْرَأَتَهُۥ قَدَّرْنَٰهَا مِنَ ٱلْغَٰبِرِينَ ٥٧ وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِم مَّطَرًاۖ فَسَآءَ مَطَرُ ٱلْمُنذَرِينَ ٥٨ قُلِ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ وَسَلَٰمٌ عَلَىٰ عِبَادِهِ ٱلَّذِينَ ٱصْطَفَىٰٓۗ ءَآللَّهُ خَيْرٌ أَمَّا يُشْرِكُونَ ٥٩ أَمَّنْ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَأَنزَلَ لَكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَنۢبَتْنَا بِهِۦ حَدَآئِقَ ذَاتَ بَهْجَةٍ مَّا كَانَ لَكُمْ أَن تُنۢبِتُواْ شَجَرَهَآۗ أَءِلَٰهٌ مَّعَ ٱللَّهِۚ بَلْ هُمْ قَوْمٌ يَعْدِلُونَ ٦٠ أَمَّن جَعَلَ ٱلْأَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ خِلَٰلَهَآ أَنْهَٰرًا وَجَعَلَ لَهَا رَوَٰسِيَ وَجَعَلَ بَيْنَ ٱلْبَحْرَيْنِ حَاجِزًاۗ أَءِلَٰهٌ مَّعَ ٱللَّهِۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ٦١ أَمَّن يُجِيبُ ٱلْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ ٱلسُّوٓءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَآءَ ٱلْأَرْضِۗ أَءِلَٰهٌ مَّعَ ٱللَّهِۚ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ٦٢ أَمَّن يَهْدِيكُمْ فِي ظُلُمَٰتِ ٱلْبَرِّ وَٱلْبَحْرِ وَمَن يُرْسِلُ ٱلرِّيَٰحَ بُشْرًۢا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِۦٓۗ أَءِلَٰهٌ مَّعَ ٱللَّهِۚ تَعَٰلَى ٱللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ٦٣ ﴾

٣٨٢

کەچی جوابو قۆمەکەیش هیچ نەبیْ ئانەی نـەبوْ واتـشا خانـەواڎەو لـووتی جـە دەگاکێتانـە بزنـدێوە ئـانیْ کەسـانێوەنیْ وێشا پاك ڕاگیرمکـەرا﴿٥٦﴾ ئێتر وێش و خاوخێزانش بێژگە ژەنـەکێش نـەجاتما دیْ هەکـــە نیێبێمـــــارە جـــە دلێنـــە شـیایەکابوْ﴿٥٧﴾ ئـای چ وارانێمـا وارنـیْ ملەرە ئای جە سەختیی تـەوەنواران کریـای هوْشیار ئەوەکریایـەکا﴿٥٨﴾ بواچـە حەمڎ پەی خوڎای سلاّم سەرو ئا عەبدایچە هەکە هـــوْرش چـــنیێنیْ، دەی ئایـــا خـــوڎا خاســـتەرەن یـــام ئـــانیْ مکریـــا بەشـــەریکێش؟﴿٥٩﴾ – چـــی شـــەریك خاسەن پرسیوْ– یان ئا زاتـە ئاسمانـەکیْ و زەمیـنش خـەلقیْ کـەرڎێنیْ جـە ئاسمـانوْ وارانـــش پـــەی وارنێنـــدیْ جـا باخـچیّ ئـەوەڕازیێما پـەی سـوْزیْ کەرڎێنـدیْ هەکـە نەتاوێنـــدیْ درەختـــەکاش بنیەیـــدیْ، دەی چەنی الله ی خوڎای تەر هەن ؟ نەخێر بەڵکو ئاڎیْ قوْمیوەنی لا مڎا﴿٦٠﴾ یان ئا کەسە خاستەرەن هەکە زەمینش کـەرڎ بە ئارامگا و ڕوْخانێش چەنە کەرڎ و کـەش وکوْش چەنە کوارە و جە بـەینو دویْ دەلیایانـە وەربەسێوش نیـارە، دەی چـەنی اللـە ی خـوڎا هـەن ؟ بـەڵکو بەشـەی فرێشا ژێـریْ نـەبا﴿٦١﴾ ئایـا ئـا زاتـە خاسـتەرەن هەکـە مـەیوْ بـەهاناو جوابـو ناچـار(وەنـەقوْمیای)وْ وەختێـو هـاوارش وەنـە مکـەروْ جا ناوەشیەکاش لا مبـەروْ و مکـەروْتا بە خـەلیفیْ سـەرزەمینی؟ دەی چـەنی خـوڎای خوڎایتـەر هـەن؟ فرەکـەم یـاڎاوەری هـوْرمگێردیْ﴿٦٢﴾ یـام کـیْ ڕانماییتـا مکـەروْ جـە تاریکاییەکاو ووشکانیی و بەحرینە و کیْ ئا وایا مکیانوْنە هەکە مژدەو خێروبێرو ئاڎیشاش پەنەن ؟ دەی ئایا چەنی خوڎای خوڎا هەن؟ خوڎا فرە بەرزتەرەن جە ئانەی مکەراش بە شەریکش﴿٦٣﴾

أَمَّن يَبْدَؤُاْ ٱلْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥ وَمَن يَرْزُقُكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ
أَءِلَٰهٌ مَّعَ ٱللَّهِ قُلْ هَاتُواْ بُرْهَٰنَكُمْ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ٦٤ قُل
لَّا يَعْلَمُ مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ٱلْغَيْبَ إِلَّا ٱللَّهُ وَمَا يَشْعُرُونَ
أَيَّانَ يُبْعَثُونَ ٦٥ بَلِ ٱدَّٰرَكَ عِلْمُهُمْ فِي ٱلْأٓخِرَةِ بَلْ هُمْ فِي
شَكٍّ مِّنْهَا بَلْ هُم مِّنْهَا عَمُونَ ٦٦ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ أَءِذَا
كُنَّا تُرَٰبًا وَءَابَآؤُنَآ أَئِنَّا لَمُخْرَجُونَ ٦٧ لَقَدْ وُعِدْنَا هَٰذَا
نَحْنُ وَءَابَآؤُنَا مِن قَبْلُ إِنْ هَٰذَآ إِلَّآ أَسَٰطِيرُ ٱلْأَوَّلِينَ ٦٨
قُلْ سِيرُواْ فِي ٱلْأَرْضِ فَٱنظُرُواْ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلْمُجْرِمِينَ
٦٩ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُن فِي ضَيْقٍ مِّمَّا يَمْكُرُونَ ٧٠
وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا ٱلْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ٧١ قُلْ عَسَىٰٓ
أَن يَكُونَ رَدِفَ لَكُم بَعْضُ ٱلَّذِي تَسْتَعْجِلُونَ ٧٢ وَإِنَّ رَبَّكَ
لَذُو فَضْلٍ عَلَى ٱلنَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ ٧٣ وَإِنَّ
رَبَّكَ لَيَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ ٧٤ وَمَا مِنْ غَآئِبَةٍ
فِي ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ إِلَّا فِي كِتَٰبٍ مُّبِينٍ ٧٥ إِنَّ هَٰذَا ٱلْقُرْءَانَ
يَقُصُّ عَلَىٰ بَنِيٓ إِسْرَٰٓءِيلَ أَكْثَرَ ٱلَّذِي هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ٧٦

٣٨٣

یام ئانه کێن جه ئه‌وه‌ڵۆ ده‌س به کارو خه‌لق که‌رده‌ی مکه‌رۆ دمای تێکدایش سه‌رنه‌وه‌ی خه‌لقش مکه‌رۆوه؟ وه کێ جه ئاسمان و زه‌مینۆ رزقتا مدۆ په‌نه؟ ده‌ی چه‌نی خوداى خودا هه‌ن؟ بواچه ئاده‌ی ئه‌گه‌ر راسواچێندێ ده‌لیلتا باردێ﴿٦٤﴾ بواچه جه ئاسمان و زه‌میننه بێژگه جه خوداى هیچکه‌س غه‌یب نمه‌زانۆ و شعووریچ نمه‌که‌را که‌ی زینده‌ێ مباوه﴿٦٥﴾ به‌ڵکو عیلمو ئاذیشا سه‌باره‌ت به ئاخیره‌تی برنمه‌که‌رۆ، به‌ڵکو هه‌ر شکه‌شا هه‌نه چه‌نه‌ش، به‌ڵکو هه‌ر وه‌رانوه‌رش ئاذێ کۆرێنێ﴿٦٦﴾ وه ئانێ کافرێ بیێنێ مواچا ئایا ئه‌گه‌ر بییه‌یمێوه به خاك ئێمه و باب و باپیره‌کێما به‌ر ماریه‌یمێوه؟﴿٦٧﴾ بێشك ئێمه و باپیره‌کێچما وه‌ڵته‌ر ئی وه‌عدما په‌نه دریان، ئینه هیچ نییه‌ن بێژگه جه ئه‌فسانه‌کاو وه‌ڵینه‌کا﴿٦٨﴾ بواچه بگێڵدێ زه‌میننه بذیه‌یدێ سه‌رئه‌نجامو تاوانبارا چه‌نین بی﴿٦٩﴾ دڵته‌نگیچ مه‌به په‌یشا پا فروفێڵیه هه‌که مکه‌راش که‌م چێقڵدان مه‌به﴿٧٠﴾ مواچانێچ ده‌ی ئی به‌ڵێنێ په‌ی که‌ی ئه‌گه‌ر راسواچێندێ؟﴿٧١﴾ بواچه چانه‌ینه به‌شێو بۆ چا عه‌زابیه هه‌که شمه‌په‌له‌تانه بیاوۆتا لا﴿٧٢﴾ وه به‌راسیی په‌روه‌ردگارت داراو فه‌زڵێن سه‌رو خه‌ڵکیۆ و به‌ڵام فره‌ینه‌شا ته‌سه‌ریی نمه‌که‌رانێ﴿٧٣﴾ وه به‌راسیی په‌روه‌ردگارت خاس مزانۆ سینێشا چێش مشاراوه و چێشیچ ئاشکرا مکه‌را﴿٧٤﴾ هیچ چێوێو جه خوداى په‌نهان نییه‌ن هه‌م جه ئاسماننه و هه‌م جه زه‌میننه به‌ڵکو گرد کتێبێوی ئاشکرانه نویسیێنێ﴿٧٥﴾ به‌راسیی ئی قورئانه فره‌و ئاچێوا هه‌که نه‌وه‌و ئیسرائیلی جیاوازییشا هه‌ن سه‌رشا باس مکه‌رۆ په‌یشا و رۆشنش مکه‌رۆوه﴿٧٦﴾

وَإِنَّهُۥ لَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٧٧﴾ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُم بِحُكْمِهِۦ ۚ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٧٨﴾ فَتَوَكَّلْ عَلَى ٱللَّهِ ۖ إِنَّكَ عَلَى ٱلْحَقِّ ٱلْمُبِينِ ﴿٧٩﴾ إِنَّكَ لَا تُسْمِعُ ٱلْمَوْتَىٰ وَلَا تُسْمِعُ ٱلصُّمَّ ٱلدُّعَآءَ إِذَا وَلَّوْا۟ مُدْبِرِينَ ﴿٨٠﴾ وَمَآ أَنتَ بِهَٰدِى ٱلْعُمْىِ عَن ضَلَٰلَتِهِمْ ۖ إِن تُسْمِعُ إِلَّا مَن يُؤْمِنُ بِـَٔايَٰتِنَا فَهُم مُّسْلِمُونَ ﴿٨١﴾ ۞ وَإِذَا وَقَعَ ٱلْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَآبَّةً مِّنَ ٱلْأَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ ٱلنَّاسَ كَانُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا لَا يُوقِنُونَ ﴿٨٢﴾ وَيَوْمَ نَحْشُرُ مِن كُلِّ أُمَّةٍ فَوْجًا مِّمَّن يُكَذِّبُ بِـَٔايَٰتِنَا فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴿٨٣﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءُو قَالَ أَكَذَّبْتُم بِـَٔايَٰتِى وَلَمْ تُحِيطُوا۟ بِهَا عِلْمًا أَمَّاذَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨٤﴾ وَوَقَعَ ٱلْقَوْلُ عَلَيْهِم بِمَا ظَلَمُوا۟ فَهُمْ لَا يَنطِقُونَ ﴿٨٥﴾ أَلَمْ يَرَوْا۟ أَنَّا جَعَلْنَا ٱلَّيْلَ لِيَسْكُنُوا۟ فِيهِ وَٱلنَّهَارَ مُبْصِرًا ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَـَٔايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٨٦﴾ وَيَوْمَ يُنفَخُ فِى ٱلصُّورِ فَفَزِعَ مَن فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَن فِى ٱلْأَرْضِ إِلَّا مَن شَآءَ ٱللَّهُ ۚ وَكُلٌّ أَتَوْهُ دَٰخِرِينَ ﴿٨٧﴾ وَتَرَى ٱلْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِىَ تَمُرُّ مَرَّ ٱلسَّحَابِ ۚ صُنْعَ ٱللَّهِ ٱلَّذِىٓ أَتْقَنَ كُلَّ شَىْءٍ ۚ إِنَّهُۥ خَبِيرٌۢ بِمَا تَفْعَلُونَ ﴿٨٨﴾

٣٨٤

بەڕاسیی ئی قورئانە هیدایەت و ڕەحمەتەن پەی باوەڕدارا﴿٧٧﴾ بێگومان پەروەرڎگارت جە بەینشانە بە حوکمو وێش داوەری مکەرۆ و هەر وێشەن بالأدەسیی بزان﴿٧٨﴾ جا پەشتی بە خوڎای بەسە،بێگومان تۆ ئینای سەرو هەقی ئاشکرایۆ﴿٧٩﴾ بێگومان تۆ نمەتاوی بژنەوی بە مەرڎا و نمەتاوی بانگەوازت بژنەوی بە کەرەوالاْ بەتایبەتی وەختێو هەکە پەشتی هۆرمکەرانیْ﴿٨٠﴾ وە تۆ نمەتاوی هیدایەتو کۆرەکا بڎەی و جە گومڕایی بگێڵنیشاوە، تۆ تەنیا متاوی پانیشا بژنەوی هەکە ئیمان مارانیْ بە ئایەتەکا و ئانیْ موسڵمانێنیْ﴿٨١﴾ وەختێویچ قسێشا کۆتەسەر جە زەمینەنە دەعبێوشا پەی مزنمێوە قسێشا چەنی مکەرۆ هەکە خەڵك یەقینشا بە ئایەتەکاما نەبیْ ﴿٨٢﴾ وە ڕۆێۆ مەیۆ جە هەر نەتەبێوی دەسێو کۆمکەرمێوە چانیشا هەکە ئایەتەکاو ئێمە بە درۆ زانێنیْ جا ڕێزیْ مکریا و موززیا ڕا﴿٨٣﴾ هەتا میاوانیْ ۆەرۆ، ماچۆ ئایا شمە ئایەتەکیْ ئێمەتا بە درویْ زانیْ بیْ ئینەی هیچشا چەنە بزاندیْ؟ یان شمە چێش کەرێندیْ؟﴿٨٤﴾ جا بە مەلأمەتو ناهەقیشاوە مگنا وەرو هەڕەشاو خوڎای و ئێتر نقەشا چۆ نمیْ﴿٨٥﴾ ئەی نمەۆینا ئێمە شەوەما کەرڎێنە پەی ئینەی بسیاوە چەنەش و ڕۆێچما پاسە پەنە کەرڎەن چێوش چەنە بووینا؟ بێگومان چینەیچەنە چنڎان ئایەتیْ(نیشانیْ) هەنیْ پەی ئانیشا ئیمان مارا﴿٨٦﴾ ئا ڕۆێچە فوو مکریۆ صوورەرە هەرکەس جە ئاسمانەکا و زەمینەنە هەن مترسۆ بێژگە ئانیشا مگنا ۆرو ئیراڎەو خوڎای ئێتر گرڎشا بە گەرڎەنکەچیی مەیاۆە﴿٨٧﴾ جا مڎیەی پەی کەشەکا ئەجۆت بیْ ژڵێوەنیْ کەچی هەر پێسە وویەرڎەی هۆرەکا موویەرانیْ ئینەیچە دەسکرڎو ئا خوڎاینە هەکە گرڎ چێوێش بە وورڎەکاریی دروس کەرڎەن، بەڕاسیی ئاڎ هاگاڎارەن چانەی مکەردێش﴿٨٨﴾

مَن جَآءَ بِٱلۡحَسَنَةِ فَلَهُۥ خَيۡرٞ مِّنۡهَا وَهُم مِّن فَزَعٖ يَوۡمَئِذٍ ءَامِنُونَ ﴿٨٩﴾ وَمَن جَآءَ بِٱلسَّيِّئَةِ فَكُبَّتۡ وُجُوهُهُمۡ فِي ٱلنَّارِ هَلۡ تُجۡزَوۡنَ إِلَّا مَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ﴿٩٠﴾ إِنَّمَآ أُمِرۡتُ أَنۡ أَعۡبُدَ رَبَّ هَٰذِهِ ٱلۡبَلۡدَةِ ٱلَّذِي حَرَّمَهَا وَلَهُۥ كُلُّ شَيۡءٖۖ وَأُمِرۡتُ أَنۡ أَكُونَ مِنَ ٱلۡمُسۡلِمِينَ ﴿٩١﴾ وَأَنۡ أَتۡلُوَاْ ٱلۡقُرۡءَانَۖ فَمَنِ ٱهۡتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهۡتَدِي لِنَفۡسِهِۦۖ وَمَن ضَلَّ فَقُلۡ إِنَّمَآ أَنَا۠ مِنَ ٱلۡمُنذِرِينَ ﴿٩٢﴾ وَقُلِ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ سَيُرِيكُمۡ ءَايَٰتِهِۦ فَتَعۡرِفُونَهَاۚ وَمَا رَبُّكَ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعۡمَلُونَ ﴿٩٣﴾

ترتيبها ٢٨　سُورَةُ القَصَصِ　آياتها ٨٨

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

طسٓمٓ ﴿١﴾ تِلۡكَ ءَايَٰتُ ٱلۡكِتَٰبِ ٱلۡمُبِينِ ﴿٢﴾ نَتۡلُواْ عَلَيۡكَ مِن نَّبَإِ مُوسَىٰ وَفِرۡعَوۡنَ بِٱلۡحَقِّ لِقَوۡمٖ يُؤۡمِنُونَ ﴿٣﴾ إِنَّ فِرۡعَوۡنَ عَلَا فِي ٱلۡأَرۡضِ وَجَعَلَ أَهۡلَهَا شِيَعٗا يَسۡتَضۡعِفُ طَآئِفَةٗ مِّنۡهُمۡ يُذَبِّحُ أَبۡنَآءَهُمۡ وَيَسۡتَحۡيِۦ نِسَآءَهُمۡۚ إِنَّهُۥ كَانَ مِنَ ٱلۡمُفۡسِدِينَ ﴿٤﴾ وَنُرِيدُ أَن نَّمُنَّ عَلَى ٱلَّذِينَ ٱسۡتُضۡعِفُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَنَجۡعَلَهُمۡ أَئِمَّةٗ وَنَجۡعَلَهُمُ ٱلۡوَٰرِثِينَ ﴿٥﴾

٣٨٥

هه‌رکه‌س خاسیٚو بکه‌رۆ چاڎی خاسته‌رش مـه‌یۆوه ڕا و جـه ته‌رسـه‌و ئـا ڕۆیـچه سـلاٚمه‌تیٚنیٚ﴿٨٩﴾ هه‌رکه‌سیچ خرابـه‌ش چه‌نه بگنۆوه له‌په‌ڕوو مووزیۆنه دلیٚ ئیٚری چـی جـه‌زا مڎریه‌یـدیٚوه بـه چـیٚویٚ بیٚژگـه ئانـه‌ی کـه‌رڎنتا؟﴿٩٠﴾ مـن تـه‌نیا ئـه‌مره‌م په‌نه کریێنه هه‌که په‌روه‌رڎگارو ئی شاریه بپه‌رسوو هه‌که حوورمه‌تش نیانره په‌یش و گرڎ چیٚویٚچ هینو ئا خوڎاینه و ئه‌مره‌م په‌نه کریه‌نه جه مووسڵمانا بوو﴿٩١﴾ وه دۆریٚ قورئـانی بکـه‌رووۆ، جـا هه‌رکـه‌س هیدایه‌ت هۆرمگیٚرۆ ئانه‌په‌ی ویٚش هۆرش مگیٚرۆ و ئا که‌سیچه گومڕا مبۆ تۆ بواچه مـن تـه‌نیا یۆنـا جـه هۆشـیارئه‌وه‌که‌ره‌کا ﴿٩٢﴾ وه بواچه حه‌مد په‌ی خوڎای دمای ماویٚوی که‌می نیشانه‌کاش نیشانه‌تامڎۆ ومشناسدیٚشاوه،وه په‌روه‌رڎگارتا بیٚهاگا نییه‌ن چانه‌ی مکه‌ردیٚش ﴿٩٣﴾

سووره‌تـۆ﴿قـه‌صـه‌ص﴾ ی

هه‌شتا و هه‌شت ئایه‌تیٚنه

به نامۆ خوڎای به‌زه‌ییمه‌نڎی ره‌حمینی

تیٚ سیٚ میٚ﴿١﴾ ئینیٚ ئایه‌ته‌کیٚ کتیٚبه ئاشکراکه‌ینیٚ﴿٢﴾ ئیٚمه په‌ی تۆ و په‌ی ئانیشا ئیمان مارا جـه هـه‌والو مووسـای و فیرعـه‌ونی بـه هـه‌ق مووانمیٚوه﴿٣﴾ به‌ڕاسیی فیرعـه‌ون جـه زه‌میننـه فـره ده‌سه‌لاٚتش پیٚڎا کـه‌رڎ و خه‌ڵکه‌که‌ش پارچه‌پارچه کـه‌رڎ و ده‌سیٚوشا هـه‌ر تـه‌مام زایفیٚش کـه‌رڎیٚ ئانـه‌بیٚ زاڕۆ نیٚرینه‌کاشا سـه‌ره‌بڕیٚ و ژه‌نه‌کاشا بـه زینـڎه‌یی ئـازیٚوه، به‌ڕاسـیی ئـاڎ جـه بـه‌ڎکاره‌کابیٚ﴿٤﴾ ئیٚمـه‌یچ گه‌ره‌کمانـه منه‌تـه بنیـه‌یمیٚ سـه‌رو ئانیـشا جـه سـه‌رزه‌میننه زه‌بوونیٚ کریێنیٚ و بکه‌رمیٚشا به پیٚشه‌ویٚ(ئیمامیٚ) و بکه‌رمیٚشا به میراسبه‌ریٚ﴿٥﴾

وَنُمَكِّنَ لَهُمْ فِي ٱلْأَرْضِ وَنُرِيَ فِرْعَوْنَ وَهَٰمَٰنَ وَجُنُودَهُمَا مِنْهُم مَّا كَانُوا۟ يَحْذَرُونَ ۝٦ وَأَوْحَيْنَآ إِلَىٰٓ أُمِّ مُوسَىٰٓ أَنْ أَرْضِعِيهِ ۖ فَإِذَا خِفْتِ عَلَيْهِ فَأَلْقِيهِ فِي ٱلْيَمِّ وَلَا تَخَافِي وَلَا تَحْزَنِيٓ ۖ إِنَّا رَآدُّوهُ إِلَيْكِ وَجَاعِلُوهُ مِنَ ٱلْمُرْسَلِينَ ۝٧ فَٱلْتَقَطَهُۥٓ ءَالُ فِرْعَوْنَ لِيَكُونَ لَهُمْ عَدُوًّا وَحَزَنًا ۗ إِنَّ فِرْعَوْنَ وَهَٰمَٰنَ وَجُنُودَهُمَا كَانُوا۟ خَٰطِـِٔينَ ۝٨ وَقَالَتِ ٱمْرَأَتُ فِرْعَوْنَ قُرَّتُ عَيْنٍ لِّي وَلَكَ ۖ لَا تَقْتُلُوهُ عَسَىٰٓ أَن يَنفَعَنَآ أَوْ نَتَّخِذَهُۥ وَلَدًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ۝٩ وَأَصْبَحَ فُؤَادُ أُمِّ مُوسَىٰ فَٰرِغًا ۖ إِن كَادَتْ لَتُبْدِي بِهِۦ لَوْلَآ أَن رَّبَطْنَا عَلَىٰ قَلْبِهَا لِتَكُونَ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ۝١٠ وَقَالَتْ لِأُخْتِهِۦ قُصِّيهِ ۖ فَبَصُرَتْ بِهِۦ عَن جُنُبٍ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ۝١١ ۞ وَحَرَّمْنَا عَلَيْهِ ٱلْمَرَاضِعَ مِن قَبْلُ فَقَالَتْ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰٓ أَهْلِ بَيْتٍ يَكْفُلُونَهُۥ لَكُمْ وَهُمْ لَهُۥ نَٰصِحُونَ ۝١٢ فَرَدَدْنَٰهُ إِلَىٰٓ أُمِّهِۦ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ وَلِتَعْلَمَ أَنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقٌّ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۝١٣

نصف الحزب ٣٩

وە جـە سـەرزەميننە پايەڎارێـشا بكـەرمێ هەتا چێنيشانە ئانـەی نيشانەو فێرعـەونی و هامانی و لەشكەرييەكاشا بڎەيمێ هەكە سـلش چـەنە كـەرێننێوە﴿٦﴾ وەحيەيـچما كياستە پەی ئەڎاو مووسای: هەكە شۆتش بڎە پەنە، ئەگەر خەميش گێرتيـەرە فرەش بڎە دلێ بـەحری و ئێتر مەتەرسە و دڵتەنگە مەبە، بێشك ئێمـە مگێڵنمێشۆ پـەی لايـت و مكـەرمێش بـە يـۆ جـە پێغەممـەرەكا﴿٧﴾ دارودەســـــەو فێرعـــــەونی هۆرگێرتـــۆ(بـەرئاورڎۆ) هـەتا بـۆ بـە دوژمەنـشا و بۆ بە مـايێ زەحمەتيـشا، بەڕاسـيی فيرعـەون و هامان و لەشكەرييەكێشا غەڵەتێ بيێ﴿٨﴾ ژەنەكێ فێرعەونی وات: مـايێ چەمڕۆشنی مـن و تۆيـچا، مەكوشـدێش بـەڵكو نەفعـەما پەنە بياونۆ يـام بكـەرمێش بە ڕۆڵـەو وێما، كەچی ئـاڎێ هـەر شعووريچ نەكـەرێنێ﴿٩﴾ ئـێتر ئـەڎاو مووسـايچ دڵـش جـە هومێـڎی چـۆڵ بـی، بەڕاسيی خەريك بێ ڕازەكێ بدركنۆ ئەگـەر دڵما پتـەو نەكەرڎێ بيـێ پـەی ئينـەی جە بـاوەڕدارا بۆ، مەسەلەكێ دركنی﴿١٠﴾ بە واڵەكۆ مووسايش وات: بگنە شۆنيش، ئاڎيچە دوورۆ چەمش بڕيەبێنـە بەبێ ئانەی ئەوێ شعوور بكەرانێ﴿١١﴾ ئێمە وەڵتەر هەرچی ژەنێ شۆتدەرێ بێنێ وەنەما حـەرامێ كـەرڎ، واڵـەكێش وات: ئايـا گەرەكتانـە خـەڵكو يانێويتـا نيـشانە بڎەو هەكە ئـا زاڕۆڵـەتا پـەی وەی بكەرۆ فرەيچ خاس مووچيارِيش بكەرا(تـاليمش بڎا)؟﴿١٢﴾ ئێتر گێڵناماوە پـەی لاو ئـەڎێش هـەتا ئێـڎە دڵنيـايی وێـش هـۆر بگێـرۆ و دڵتەنگـە نـەبۆ و خـاس بزانۆنـە هەكـە بەڕاسـيی وەعـدو خـوڎای هەقەن و بەڵام فرەو خەڵكی نمەزانا﴿١٣﴾

وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُۥ وَٱسْتَوَىٰٓ ءَاتَيْنَٰهُ حُكْمًا وَعِلْمًا ۚ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿١٤﴾ وَدَخَلَ ٱلْمَدِينَةَ عَلَىٰ حِينِ غَفْلَةٍ مِّنْ أَهْلِهَا فَوَجَدَ فِيهَا رَجُلَيْنِ يَقْتَتِلَانِ هَٰذَا مِن شِيعَتِهِۦ وَهَٰذَا مِنْ عَدُوِّهِۦ ۖ فَٱسْتَغَٰثَهُ ٱلَّذِى مِن شِيعَتِهِۦ عَلَى ٱلَّذِى مِنْ عَدُوِّهِۦ فَوَكَزَهُۥ مُوسَىٰ فَقَضَىٰ عَلَيْهِ ۖ قَالَ هَٰذَا مِنْ عَمَلِ ٱلشَّيْطَٰنِ ۖ إِنَّهُۥ عَدُوٌّ مُّضِلٌّ مُّبِينٌ ﴿١٥﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّى ظَلَمْتُ نَفْسِى فَٱغْفِرْ لِى فَغَفَرَ لَهُۥٓ ۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلْغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٦﴾ قَالَ رَبِّ بِمَآ أَنْعَمْتَ عَلَىَّ فَلَنْ أَكُونَ ظَهِيرًا لِّلْمُجْرِمِينَ ﴿١٧﴾ فَأَصْبَحَ فِى ٱلْمَدِينَةِ خَآئِفًا يَتَرَقَّبُ فَإِذَا ٱلَّذِى ٱسْتَنصَرَهُۥ بِٱلْأَمْسِ يَسْتَصْرِخُهُۥ ۚ قَالَ لَهُۥ مُوسَىٰٓ إِنَّكَ لَغَوِىٌّ مُّبِينٌ ﴿١٨﴾ فَلَمَّآ أَنْ أَرَادَ أَن يَبْطِشَ بِٱلَّذِى هُوَ عَدُوٌّ لَّهُمَا قَالَ يَٰمُوسَىٰٓ أَتُرِيدُ أَن تَقْتُلَنِى كَمَا قَتَلْتَ نَفْسًۢا بِٱلْأَمْسِ ۖ إِن تُرِيدُ إِلَّآ أَن تَكُونَ جَبَّارًا فِى ٱلْأَرْضِ وَمَا تُرِيدُ أَن تَكُونَ مِنَ ٱلْمُصْلِحِينَ ﴿١٩﴾ وَجَآءَ رَجُلٌ مِّنْ أَقْصَا ٱلْمَدِينَةِ يَسْعَىٰ قَالَ يَٰمُوسَىٰٓ إِنَّ ٱلْمَلَأَ يَأْتَمِرُونَ بِكَ لِيَقْتُلُوكَ فَٱخْرُجْ إِنِّى لَكَ مِنَ ٱلنَّٰصِحِينَ ﴿٢٠﴾ فَخَرَجَ مِنْهَا خَآئِفًا يَتَرَقَّبُ ۖ قَالَ رَبِّ نَجِّنِى مِنَ ٱلْقَوْمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٢١﴾

جا وه‌ختێو عه‌مرش یاوا هه‌ڕه‌تو قه‌وه‌تی و بی به‌ پیا ئێمه‌یچ دانایی و عیلمما داپه‌نه‌ و هه‌ر پی جۆریچه‌ عێوه‌زاو کارخاسا مدیمێوه‌﴿١٤﴾ وه‌ جه‌ وه‌ختو بێهاگایی خه‌ڵکو شارینه‌ وێش که‌رڎ دلێ شاریره‌ چاگه‌ دیش دۆێ پییێ خه‌ریکێ مشتومڕینێ و جه‌نگ مکه‌رانێ ئینه‌شا جه‌ تایفه‌که‌و وێشا و ئوونه‌شا جه‌ دوژمنه‌که‌یشا ئانه‌شا هه‌که‌ جه‌ هامڕه‌گه‌زاو وێش بێ هاوارش که‌رڎ مووسای تا فریاش بگنۆ مووسای بۆکزێو داوه‌نه‌ و کوشتش،واتش ئینه‌ کارو شه‌یتانی بێ که‌رڎش به‌ من، به‌ڕاسیی شه‌یتان دوژمه‌نێوه‌ گومڕاکه‌ری ئاشکران﴿١٥﴾ واتش ئه‌ی په‌روه‌رڎگار به‌ڕاسیی من زوڵمم که‌رڎ ئۆ وێم ده‌ی چه‌نه‌م وه‌ش به‌ خوڎا چه‌نه‌ش وه‌شبی، به‌ڕاسیی خوڎا گوناحبه‌خشی ڕه‌حمینه‌ن﴿١٦﴾ واتش ئه‌ی په‌روه‌رڎگار وه‌رانوه‌رو ئا نه‌عمه‌تیه‌ په‌نه‌ت به‌خشانی ئێتر نمه‌بوو به‌په‌شتیوانو تاوانبارا﴿١٧﴾جا ئێتر شاره‌که‌نه‌ ئاڎ به‌ ته‌رسیۆ چه‌مڎاریی که‌رێ،کوتوپڕ دیش ئا کابرا هه‌که‌ هێزی ئێڎ فریاش کۆت هاوارش وه‌نه‌ مکه‌رۆ فریام گنه‌، مووسای په‌نه‌ وات: به‌ڕاسیی تۆ کابرێوه‌ گێچه‌ڵبازی ئاشکرانی﴿١٨﴾ جا وه‌ختێو مووسا گه‌ره‌کش بێ ده‌س بشانۆ ئانه‌یشا هه‌که‌ دوژمه‌نو هه‌رڎویشا بێ واتش: ئه‌ی مووسا گه‌ره‌کته‌ن منیچ بکوشی هه‌ر پێسه‌ هیزی یۆته‌رت کوشت ؟ تۆ هه‌ر گه‌ره‌کته‌ن جه‌ زه‌میننه‌ که‌ڵه‌گاو(گونڎه‌) بی و گه‌ره‌کت نییه‌ن جه‌ کارخاسابی﴿١٩﴾ پییێوه‌ جه‌ ئۆپه‌ڕو شاریۆ به‌ هه‌ڵه‌دامان ئاما واتش ئه‌ی مووسا به‌ڕاسیی داروده‌سه‌و فێرعه‌ونی نه‌خشه‌ مکێشا په‌ی ئینه‌ی بکوشات زوو چی شارنه‌ بزیۆ بێگومان من په‌ی تۆ جه‌ مۆچیارییکه‌رانا﴿٢٠﴾ به‌ ته‌رسیۆ و به‌ چه‌مه‌چه‌مێوه‌ شاره‌نه‌ زیاوه‌ واتش ئه‌ی په‌روه‌رن جه‌ قۆمی سته‌مکاری نه‌جاتم بڎه‌﴿٢١﴾

وَلَمَّا تَوَجَّهَ تِلْقَاءَ مَدْيَنَ قَالَ عَسَىٰ رَبِّيٓ أَن يَهْدِيَنِي سَوَآءَ ٱلسَّبِيلِ ﴿٢٢﴾ وَلَمَّا وَرَدَ مَآءَ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ أُمَّةً مِّنَ ٱلنَّاسِ يَسْقُونَ وَوَجَدَ مِن دُونِهِمُ ٱمْرَأَتَيْنِ تَذُودَانِۖ قَالَ مَا خَطْبُكُمَاۖ قَالَتَا لَا نَسْقِي حَتَّىٰ يُصْدِرَ ٱلرِّعَآءُۖ وَأَبُونَا شَيْخٌ كَبِيرٌ ﴿٢٣﴾ فَسَقَىٰ لَهُمَا ثُمَّ تَوَلَّىٰٓ إِلَى ٱلظِّلِّ فَقَالَ رَبِّ إِنِّي لِمَآ أَنزَلْتَ إِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ ﴿٢٤﴾ فَجَآءَتْهُ إِحْدَىٰهُمَا تَمْشِي عَلَى ٱسْتِحْيَآءٍ قَالَتْ إِنَّ أَبِي يَدْعُوكَ لِيَجْزِيَكَ أَجْرَ مَا سَقَيْتَ لَنَاۚ فَلَمَّا جَآءَهُۥ وَقَصَّ عَلَيْهِ ٱلْقَصَصَ قَالَ لَا تَخَفْۖ نَجَوْتَ مِنَ ٱلْقَوْمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٢٥﴾ قَالَتْ إِحْدَىٰهُمَا يَٰٓأَبَتِ ٱسْتَـْٔجِرْهُۖ إِنَّ خَيْرَ مَنِ ٱسْتَـْٔجَرْتَ ٱلْقَوِيُّ ٱلْأَمِينُ ﴿٢٦﴾ قَالَ إِنِّيٓ أُرِيدُ أَنْ أُنكِحَكَ إِحْدَى ٱبْنَتَيَّ هَٰتَيْنِ عَلَىٰٓ أَن تَأْجُرَنِي ثَمَٰنِيَ حِجَجٍۖ فَإِنْ أَتْمَمْتَ عَشْرًا فَمِنْ عِندِكَۖ وَمَآ أُرِيدُ أَنْ أَشُقَّ عَلَيْكَۚ سَتَجِدُنِيٓ إِن شَآءَ ٱللَّهُ مِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٢٧﴾ قَالَ ذَٰلِكَ بَيْنِي وَبَيْنَكَۖ أَيَّمَا ٱلْأَجَلَيْنِ قَضَيْتُ فَلَا عُدْوَٰنَ عَلَيَّۖ وَٱللَّهُ عَلَىٰ مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ﴿٢٨﴾

٣٨٨

وەختیٚ ڕووەش نیا شارو مەدیەنی واتش ئومێذم هەن پەروەرذگارم ڕانماییم بکەرۆ و ووزۆم سەرو ڕیٚ ڕاسیٚ﴿٢٢﴾ وەختیٚ یاوا لاو ئاوەکیٚ مەدیەنی دیش قۆمیٚوە ئینیٚ چاگە و مالاٚتەکاشا ئاوی مذا و چۆلایچشاوە دۆیٚ ژەنیٚ ویٚشا دووریٚ مۆزاوە جە خەڵکەکەی، واتش ئانە شمە خەریکیٚ چێشیندیٚ ؟ هەردۆی وات: ئێمە مالاٚتەکەیما ئاوی نمەذەیمیٚ هەتا شوانەکیٚ مالاٚتەکەیشا جە ئاوەکیٚ دوور نەووزاوە، تاتەیچما پیێوە پیرەن﴿٢٣﴾ ئاوەو ئاژەڵەکەیش دا پەیشا دمایی ڕووەش نیا سەیەکیٚ و واتش ئەی پەروەرذگارم سەبارەت پا خێریٚ پەی وەزانانارە هەلاٚی هەر فەقیرنا ﴿٢٤﴾ یۆە جە دۆە کناچەکا ئاما پەی لایش و بە شەرم و حەیاوە وویەریٚ پەنەش وات: بەڕاسیی تاتەم مچڕۆت هەتا پێسە کریٚ ئاوێ هۆرت گۆستە پەیما جەزات بذۆوە، جا وەختیٚ مووسا یاوا لاش و ڕازە و سەرگوزەشتەو وێش گێڵناوە پەیش بە مووسایش وات مەتەرسە، جە قۆمە ستەمکارەکا نەجاتت بییەن﴿٢٥﴾ یۆە جە کناچەکا ۆات: تاتە بگێرەش بە کریٚ،بێگومان خاستەرین کەسێو بگێریش بە کریٚ ئی قەوەتە ئەمینەنە﴿٢٦﴾ واتش من گەرەکمەن یۆە چی کناچامە مارەکەروو وەنەت پا شەرتیٚ هەشت ساڵیٚ جەلامۆ کاربکەری، خۆ ئەگەر دەساڵێت بەرذ سەر ئانە خاسەو وێتەن من گەرەکم نییەن زەحمەتت بذەو، ئەگەر خوذا گەرەکش بۆ مۆینیم جە پیاخاسانا﴿٢٧﴾ واتش ئی بەڵێنیٚ ئێنا بەینو من وتۆنە، پەیم هەن هەرکام چا دۆە ماوەیە تەمامنوو و با ستەمم وەنە نەکریۆ،خوذایچ شاهیذ بۆ سەرو ئانەی هەکە موواچمێش﴿٢٨﴾

۞ فَلَمَّا قَضَىٰ مُوسَى ٱلْأَجَلَ وَسَارَ بِأَهْلِهِۦٓ ءَانَسَ مِن جَانِبِ
ٱلطُّورِ نَارًا قَالَ لِأَهْلِهِ ٱمْكُثُوٓاْ إِنِّيٓ ءَانَسْتُ نَارًا لَّعَلِّيٓ ءَاتِيكُم
مِّنْهَا بِخَبَرٍ أَوْ جَذْوَةٍ مِّنَ ٱلنَّارِ لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ
﴿٢٩﴾ فَلَمَّآ أَتَىٰهَا نُودِيَ مِن شَٰطِيِٕ ٱلْوَادِ ٱلْأَيْمَنِ فِي ٱلْبُقْعَةِ
ٱلْمُبَٰرَكَةِ مِنَ ٱلشَّجَرَةِ أَن يَٰمُوسَىٰٓ إِنِّيٓ أَنَا ٱللَّهُ رَبُّ
ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٣٠﴾ وَأَنْ أَلْقِ عَصَاكَ فَلَمَّا رَءَاهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا
جَآنٌّ وَلَّىٰ مُدْبِرًا وَلَمْ يُعَقِّبْ يَٰمُوسَىٰٓ أَقْبِلْ وَلَا تَخَفْ
إِنَّكَ مِنَ ٱلْأٓمِنِينَ ﴿٣١﴾ ٱسْلُكْ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخْرُجْ
بَيْضَآءَ مِنْ غَيْرِ سُوٓءٍ وَٱضْمُمْ إِلَيْكَ جَنَاحَكَ مِنَ ٱلرَّهْبِ
فَذَٰنِكَ بُرْهَٰنَانِ مِن رَّبِّكَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَإِيْهِۦٓ إِنَّهُمْ
كَانُواْ قَوْمًا فَٰسِقِينَ ﴿٣٢﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي قَتَلْتُ مِنْهُمْ نَفْسًا
فَأَخَافُ أَن يَقْتُلُونِ ﴿٣٣﴾ وَأَخِي هَٰرُونُ هُوَ أَفْصَحُ مِنِّي لِسَانًا
فَأَرْسِلْهُ مَعِيَ رِدْءًا يُصَدِّقُنِيٓ إِنِّيٓ أَخَافُ أَن يُكَذِّبُونِ ﴿٣٤﴾
قَالَ سَنَشُدُّ عَضُدَكَ بِأَخِيكَ وَنَجْعَلُ لَكُمَا سُلْطَٰنًا فَلَا
يَصِلُونَ إِلَيْكُمَا بِـَٔايَٰتِنَآ أَنتُمَا وَمَنِ ٱتَّبَعَكُمَا ٱلْغَٰلِبُونَ ﴿٣٥﴾

٣٨٩

جا وەختێو مووسا ماوە دیاری کریاکەش تـەمامنا شـەوێوە وێـش و خێزانەکـەش لاو کـوْ تـووریرە وویـەرای وویـەرێنیْ دوورۆ ئێرێـوەش کـەرڎۆ چـەم، بەخێزانەکـەیش وات: شمـە چـێگەنە مەنـدێوە مـن ئێرێـوەم کەرڎەنوْ چەم بەشکو چاگە خەبەرێوتا پەی باروو یام سەرەچڵۆسکێتا پـەی باروونـە تـا وێتـا پەنـەش گـەرمیْ بکـەردێوە﴿٢٩﴾ وەختێوە ئاما پەی لاو ئێرەکەی جە کەنارو لای ڕاسـو دەرەکـەیوْ جـە پارچـە مووبارەکەکەنـە نزیـك جـە درەختەکـەی چرپیاش وەنـە: ئـەی مووسـا بەڕاسیی مـن خوڎانـا پـەروەرنو ئاڵـەمیانی﴿٣٠﴾ وە عەساکێت فرە بڎە، ئێتر وەختێو مووسا عەسـاکێش دییـە پێـسە توولـەماری مـژڵێوێوْوە پەشـتیش هوْرکـەرڎە و ڕەمـا و لاش نەکەرڎۆ، ئەی مووسا بوْ وەروْ و مەتەرسە، توْ بێگومان جە ئەمینـەکانی ﴿٣١﴾ دەسـت ووزەنـە باخەڵەت بە چەرمەیی بیْ ئینەی عەیبدار بوْ مزیوْرە(بەرمێوە) وە قوْڵی ڕاست لکنـە وێترە تەرسیت نمەمـەنوْ، ئـانیْ دوْیْ نیـشانیْ ڕوْشـنێنیْ جەپـەروەرڎگاریتوْ پـەی فیرعـەونی و دەس و دایـرەیش، بەڕاسـیی ئـانیْ قوْمێـوی ترازیێنـیْ﴿٣٢﴾ واتـش ئـەی پـەروەرڎگار بەڕاسـیی مـن کەسـێوەم چـەنە کوشتێنیْ جا متەرسوو بکوشام﴿٣٣﴾ وە هاروونی برام جە من زووان پاراوتـەرەن بکیانـەش چـەنیم تا بوْ بە یاریڎەدەرم و بە ڕاسم بنیـوْرە، من متەرسـوو بە دروْزنم بزانانیْ﴿٣٤﴾ واتـش بە واسیتەو براکەیتوْ پەشتگیریت مکـەرمیْ، وە دەسـەڵاتێوتا مڎەیمیْ پەنـە هەکـە دەسشا نـەیاوْ لاتا،بە هوْو موعجیزەکاماوە شمە هەرڎویتا و ئانێچە مگنا شوْنیتا زاڵیْ مبیدیْ﴿٣٥﴾

فَلَمَّا جَآءَهُم مُّوسَىٰ بِـَٔايَٰتِنَا بَيِّنَٰتٍ قَالُواْ مَا هَٰذَآ إِلَّا سِحْرٌ مُّفْتَرًى وَمَا سَمِعْنَا بِهَٰذَا فِىٓ ءَابَآئِنَا ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٣٦﴾ وَقَالَ مُوسَىٰ رَبِّىٓ أَعْلَمُ بِمَن جَآءَ بِٱلْهُدَىٰ مِنْ عِندِهِۦ وَمَن تَكُونُ لَهُۥ عَٰقِبَةُ ٱلدَّارِ ۖ إِنَّهُۥ لَا يُفْلِحُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٣٧﴾ وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَٰٓأَيُّهَا ٱلْمَلَأُ مَا عَلِمْتُ لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرِى فَأَوْقِدْ لِى يَٰهَٰمَٰنُ عَلَى ٱلطِّينِ فَٱجْعَل لِّى صَرْحًا لَّعَلِّىٓ أَطَّلِعُ إِلَىٰٓ إِلَٰهِ مُوسَىٰ وَإِنِّى لَأَظُنُّهُۥ مِنَ ٱلْكَٰذِبِينَ ﴿٣٨﴾ وَٱسْتَكْبَرَ هُوَ وَجُنُودُهُۥ فِى ٱلْأَرْضِ بِغَيْرِ ٱلْحَقِّ وَظَنُّوٓاْ أَنَّهُمْ إِلَيْنَا لَا يُرْجَعُونَ ﴿٣٩﴾ فَأَخَذْنَٰهُ وَجُنُودَهُۥ فَنَبَذْنَٰهُمْ فِى ٱلْيَمِّ ۖ فَٱنظُرْ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٤٠﴾ وَجَعَلْنَٰهُمْ أَئِمَّةً يَدْعُونَ إِلَى ٱلنَّارِ ۖ وَيَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ لَا يُنصَرُونَ ﴿٤١﴾ وَأَتْبَعْنَٰهُمْ فِى هَٰذِهِ ٱلدُّنْيَا لَعْنَةً ۖ وَيَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ هُم مِّنَ ٱلْمَقْبُوحِينَ ﴿٤٢﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى ٱلْكِتَٰبَ مِنۢ بَعْدِ مَآ أَهْلَكْنَا ٱلْقُرُونَ ٱلْأُولَىٰ بَصَآئِرَ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٤٣﴾

وه‌ختیٚ مووسا به‌ ئایه‌ته‌ ڕۆشنه‌كاماوه‌ ئاما پـه‌ی لایـشا واتـشا ئینـه‌ بیٚژگـه‌ جـه‌ سیحریۆی هۆربه‌سیای هیچی ته‌ر نییه‌ن وه‌ ئیٚمـه‌ جـه‌ بـاب و بـاپیره‌ وه‌ڵینـه‌كاماوه‌ ئـی چـیۆیٚما نه‌ژنـه‌وییٚنیٚ ﴿٣٦﴾ مووسـایچ واتـش پـه‌روه‌رذگارم خاسـته‌ر مزانـۆ هه‌كـه‌ كـیٚ جه‌لایـه‌نو ئـاذیۆ هیدایـه‌تش ئـارذه‌ن و سه‌ره‌نجام به‌هه‌شت پـه‌ی كـیٚ بۆ، به‌ڕاسیی سـته‌مكاریٚ سـه‌رفرازیٚ نمـه‌بانیٚ﴿٣٧﴾ فیرعـه‌ونیچ واتـش ئـه‌ی دیواخـان نـشینه‌كا من كه‌سیٚوه‌م نه‌ذیـه‌ن(نه‌شناسان) لایـه‌ق بۆ هه‌كـه‌ بـۆ بـه‌ خوذاتـا بیٚژگـه‌ جـه‌ ویٚـم ئـه‌ی هامان تۆ جه‌ هه‌ڕیٚ خشتیٚ سووریٚ بكـه‌رۆ و قه‌ڵیٚوه‌م په‌ی بینا بنیه‌ به‌شكو بیاوٚوو لاو خوذاو مووسای و بووینووش وه‌ به‌ڕاسیی من مووسـای جـه‌ دروٚزنا مزانـوو﴿٣٨﴾ ویٚش و عه‌سـكه‌ره‌كیٚش جه‌ سـه‌رزه‌مینه‌نه‌ به‌ ناهـه‌ق ویٚشا به‌زل زانا و ئه‌جیٚشا نمه‌گیٚلاوه‌ په‌ی لایما﴿٣٩﴾ ویٚش و عه‌سكه‌ره‌كیٚش وه‌نه‌ما گیٚرتـیٚ و فڕه‌مادیٚنـه‌ دلیٚ بـه‌حری، بذیـه‌ سـه‌رئه‌نجامو سته‌مكارا چـه‌نین بـی﴿٤٠﴾ كـه‌رذیٚما به‌پیٚـشه‌ویٚ(ئیمـامیٚ) خـه‌ڵكی بچڕانیٚ پـه‌ی دلیٚ ئـایری و جـه‌ ڕو قیامه‌تیـچنه‌ سـه‌رنمه‌گنانیٚ﴿٤١﴾ هـه‌ر ئه‌چـی دنییٚنـه‌ له‌عنه‌تـه‌ما وورتیٚ شۆنی و جه‌ ڕۆ قیامه‌تیـچنه‌ فره‌ زه‌ڕه‌تـاڵیٚنیٚ﴿٤٢﴾ بیٚشك ئیٚمـه‌ كتیٚبما به‌خشا به‌ مووسـای جه‌ دمای ئانه‌ی قۆمه‌ وه‌ڵینه‌كیٚما دلیٚنه‌ به‌رذیٚ هه‌تا كتیٚبه‌كه‌ ببۆ به‌ وه‌رچـه‌م ڕۆشـنیی و هیدایـه‌ت و ڕه‌حمه‌ت پـه‌ی خه‌ڵكی و به‌شكو یاذاوه‌ریی هۆربگیٚرا﴿٤٣﴾

وَمَا كُنتَ بِجَانِبِ ٱلْغَرْبِيِّ إِذْ قَضَيْنَآ إِلَىٰ مُوسَى ٱلْأَمْرَ وَمَا كُنتَ مِنَ ٱلشَّٰهِدِينَ ﴿٤٤﴾ وَلَٰكِنَّآ أَنشَأْنَا قُرُونًا فَتَطَاوَلَ عَلَيْهِمُ ٱلْعُمُرُ ۚ وَمَا كُنتَ ثَاوِيًا فِىٓ أَهْلِ مَدْيَنَ تَتْلُوا۟ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتِنَا وَلَٰكِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ﴿٤٥﴾ وَمَا كُنتَ بِجَانِبِ ٱلطُّورِ إِذْ نَادَيْنَا وَلَٰكِن رَّحْمَةً مِّن رَّبِّكَ لِتُنذِرَ قَوْمًا مَّآ أَتَىٰهُم مِّن نَّذِيرٍ مِّن قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٤٦﴾ وَلَوْلَآ أَن تُصِيبَهُم مُّصِيبَةٌۢ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَيَقُولُوا۟ رَبَّنَا لَوْلَآ أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ ءَايَٰتِكَ وَنَكُونَ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾ فَلَمَّا جَآءَهُمُ ٱلْحَقُّ مِنْ عِندِنَا قَالُوا۟ لَوْلَآ أُوتِىَ مِثْلَ مَآ أُوتِىَ مُوسَىٰٓ ۚ أَوَلَمْ يَكْفُرُوا۟ بِمَآ أُوتِىَ مُوسَىٰ مِن قَبْلُ ۖ قَالُوا۟ سِحْرَانِ تَظَٰهَرَا وَقَالُوٓا۟ إِنَّا بِكُلٍّ كَٰفِرُونَ ﴿٤٨﴾ قُلْ فَأْتُوا۟ بِكِتَٰبٍ مِّنْ عِندِ ٱللَّهِ هُوَ أَهْدَىٰ مِنْهُمَآ أَتَّبِعْهُ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٤٩﴾ فَإِن لَّمْ يَسْتَجِيبُوا۟ لَكَ فَٱعْلَمْ أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَآءَهُمْ ۚ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنِ ٱتَّبَعَ هَوَىٰهُ بِغَيْرِ هُدًى مِّنَ ٱللَّهِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٥٠﴾

٣٩١

خۆ تۆ نەبێنی جە وەرنشینو تووریۆ چا وەختەنە هەکە ئێمە ئی کارو وێما پێسە ئەرکێوە نیارە پەی مووسای و یۆ نەبییەی جە شاهیذەکا﴿٤٤﴾ بەڵام ئێمە چنذان نەوێما ئاوردێ کایۆ و عومرێ درێژشا وویاراره، وە پاسە نەبۆ دڵێ خەڵکو مەدیەنیەنە ژیوابی هەتا ئایەتەکێ ئێمەشا پەی بوانیۆ بەڵام ئێمە هەر پەیامبەرێما کیاستێنێ﴿٤٥﴾هەر پاسە تۆ پاڵو توورینە نەبێنی وەختێو چڕیما مووسای، بەڵام ئینە ڕەحمەتێوەن جەپەروەرذگاریتۆ هەتا قۆمێو هۆشیار بکەریۆ هەکە ۋەڵێ تۆنە هۆشیار ئەۋەکەرێوشا پەی نامان بەشکو ئێتر یاذاوەریی هۆربگێرا﴿٤٦﴾ خۆ ئەگەر بە سەبەبو هەرمانە خرابەکاو وێشاوە تووشێ موسیبەتێوی بیێنێ واچێنێ ئەی پەروەرن ئانە نەکریێ پێخامبەرێوەما پەی بکیانی تا کۆتێنمێ شۆنۆ ئایەتەکات و جە ئیماندارا بیێنمێ ؟﴿٤٧﴾ جا وەختێ جە ئێمۆ حەقشا پەی ئاما واتشا: ئانە نەکریێ موعجیزێوەش پێسە مووسای دریێ بیێ پەنە؟ ئەی ئایا ئاذێ وەڵتەر کافرێ نەبیێ پانەی دریابێ بە مووسای؟ واتشا ئینێ دوێ سیحرێنێ پێذا بیێنێ و واتشا ئێمە باوەڕما بە هیچکامیشا نییەن﴿٤٨﴾ بوواچە دەی ئەگەر جە ڕاسواچاندێ ئاذەی کتێبێو جە لایەنو خوذایۆ باردێ هەکە ڕانماییکەرتەر بۆ جە هەرذۆیشا – جەتەوراتی و قورئانی – منیچ مگنو شۆنیش﴿٤٩﴾ خۆ ئەگەر جوابشا نەذایۆ ئانە بزانە بێشك کۆتێنێ شۆنەو حەزی و هەوەسیشا، دەی جا کێ چانەی گومڕاتەرەن هەکە مگنۆ شۆنەو هەبەسو وێش دوور جە هیدایەتو خوذای؟ بەڕاسیی خوذا هیدایەتو قۆمی ستەمکاری نمەذۆ﴿٥٠﴾

﴿وَلَقَدْ وَصَّلْنَا لَهُمُ الْقَوْلَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٥١﴾ الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ مِن قَبْلِهِ هُم بِهِ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾ وَإِذَا يُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ قَالُوا آمَنَّا بِهِ إِنَّهُ الْحَقُّ مِن رَّبِّنَا إِنَّا كُنَّا مِن قَبْلِهِ مُسْلِمِينَ ﴿٥٣﴾ أُولَٰئِكَ يُؤْتَوْنَ أَجْرَهُم مَّرَّتَيْنِ بِمَا صَبَرُوا وَيَدْرَءُونَ بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٥٤﴾ وَإِذَا سَمِعُوا اللَّغْوَ أَعْرَضُوا عَنْهُ وَقَالُوا لَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ لَا نَبْتَغِي الْجَاهِلِينَ ﴿٥٥﴾ إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَن يَشَاءُ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿٥٦﴾ وَقَالُوا إِن نَّتَّبِعِ الْهُدَىٰ مَعَكَ نُتَخَطَّفْ مِنْ أَرْضِنَا أَوَلَمْ نُمَكِّن لَّهُمْ حَرَمًا آمِنًا يُجْبَىٰ إِلَيْهِ ثَمَرَاتُ كُلِّ شَيْءٍ رِّزْقًا مِّن لَّدُنَّا وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٧﴾ وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِن قَرْيَةٍ بَطِرَتْ مَعِيشَتَهَا فَتِلْكَ مَسَاكِنُهُمْ لَمْ تُسْكَن مِّن بَعْدِهِمْ إِلَّا قَلِيلًا وَكُنَّا نَحْنُ الْوَارِثِينَ ﴿٥٨﴾ وَمَا كَانَ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرَىٰ حَتَّىٰ يَبْعَثَ فِي أُمِّهَا رَسُولًا يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا وَمَا كُنَّا مُهْلِكِي الْقُرَىٰ إِلَّا وَأَهْلُهَا ظَالِمُونَ ﴿٥٩﴾

ئێمە پەیتا پەیتا قسە و باسما پەی کیانێنیْ بەشکوم یاڎاوەریی هوْربگێرا ﴿٥١﴾ ئانیْ هەکە وەڵیْ قورئانینە کتێبما دیْ پەنە ئیمان بە قورئانی مارانیْ ﴿٥٢﴾ خوْ ئەگەر بووانیوْوە ملشارە مواچا ئیمانما پەنە ئاورڎەن بەڕاسیی ئینە حەقێوەن جەپەروەرڎگاریماوە بەڕاسیی ئێمە وەڵیْ ئێڎیچینە موسڵمانیْ بێنمیْ ﴿٥٣﴾ ئانیْ بە مەلآمەتو ئا سەبریوْ هەکە کەرڎشا دویْ جاریْ کریْ هوْرمگێرا بە خاسەیچ بوْقە منیا بە خرابەیوْ و چا ڕزقیچە دێنێما پەنە مبەخشانیْ ﴿٥٤﴾ هەروەختێچ هەرای بیْ مایە(پڕوپووچ) مژنەوا پەشتیش مکەرانە و مواچا هەرمانیْ وێما پەی وێما و هەرمانیْ شمەیچ پەی وێتا سلآمتا سەربوْ تاقەتما چەنی نەفاما نییەن ﴿٥٥﴾ توْ نمەتاوی هیدایەتو ئا کەسیە بڎەی وەشت مسیوْ بەلآم خوڎا هیدایەتو هەرکەسیْ گەرەکش بوْ مڎوْ وە ئاڎ زاناتەرەن بە هیدایەت دریایا ﴿٥٦﴾ وە مواچا ئەگەر بگنمیْ شوْنەو هیدایەتی و بگنمیْ گەلت ئەچی سەرزەمینمانە مڕفانیەیمیْ، ئەی ئێمە یاگێوە هێمنەما پەی فەراهەم ناورڎێنڎیْ هەکە گرڎ جوْرە بەروبوومێوش پەی مئاوریوْ ئینەیچە ڕزقێوەن جە لایەنو ئێمەوْە مەیوْ بەلآم فرێشا نمەزانا ﴿٥٧﴾ چنڎەها دەگێما قڕ ۆزتێنە هەکە خەڵکەکەشا بە وەشگوزەرانیی وێشا مەسیْ و سەرکەشیْ بێنیْ،ئانیْ یانیْ و مەنزڵەکێشانیْ جە دمای ئاڎیشا فرەکەم کەسشا چەنە نیشتەجیْ بی،ئێمەیچ وێما بییەیمیْ بە میراتگیرێشا ﴿٥٨﴾ پەروەرڎگارو توْ قڕش نەۆزتەنە هیچ دەگێوە هەتا جە گوْرە دەگاکێشانە پێخامبەرێوەش نەکیاستەبوْ هەکە ئایەتەکیْ ئێمەشا پەی بووانوْوە،خوْ ئێمەیچ دەگا وێرانکەریْ نەبیێنمیْ سا مەگەر خەڵکەکەشا ستەمکاریْ بیێبا ﴿٥٩﴾

٣٩٢

وَمَآ أُوتِيتُم مِّن شَيۡءٖ فَمَتَٰعُ ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا وَزِينَتُهَاۚ وَمَا عِندَ ٱللَّهِ خَيۡرٞ وَأَبۡقَىٰٓۚ أَفَلَا تَعۡقِلُونَ ﴿٦٠﴾ أَفَمَن وَعَدۡنَٰهُ وَعۡدًا حَسَنٗا فَهُوَ لَٰقِيهِ كَمَن مَّتَّعۡنَٰهُ مَتَٰعَ ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا ثُمَّ هُوَ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ مِنَ ٱلۡمُحۡضَرِينَ ﴿٦١﴾ وَيَوۡمَ يُنَادِيهِمۡ فَيَقُولُ أَيۡنَ شُرَكَآءِيَ ٱلَّذِينَ كُنتُمۡ تَزۡعُمُونَ ﴿٦٢﴾ قَالَ ٱلَّذِينَ حَقَّ عَلَيۡهِمُ ٱلۡقَوۡلُ رَبَّنَا هَٰٓؤُلَآءِ ٱلَّذِينَ أَغۡوَيۡنَآ أَغۡوَيۡنَٰهُمۡ كَمَا غَوَيۡنَاۖ تَبَرَّأۡنَآ إِلَيۡكَۖ مَا كَانُوٓاْ إِيَّانَا يَعۡبُدُونَ ﴿٦٣﴾ وَقِيلَ ٱدۡعُواْ شُرَكَآءَكُمۡ فَدَعَوۡهُمۡ فَلَمۡ يَسۡتَجِيبُواْ لَهُمۡ وَرَأَوُاْ ٱلۡعَذَابَۚ لَوۡ أَنَّهُمۡ كَانُواْ يَهۡتَدُونَ ﴿٦٤﴾ وَيَوۡمَ يُنَادِيهِمۡ فَيَقُولُ مَاذَآ أَجَبۡتُمُ ٱلۡمُرۡسَلِينَ ﴿٦٥﴾ فَعَمِيَتۡ عَلَيۡهِمُ ٱلۡأَنۢبَآءُ يَوۡمَئِذٖ فَهُمۡ لَا يَتَسَآءَلُونَ ﴿٦٦﴾ فَأَمَّا مَن تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحٗا فَعَسَىٰٓ أَن يَكُونَ مِنَ ٱلۡمُفۡلِحِينَ ﴿٦٧﴾ وَرَبُّكَ يَخۡلُقُ مَا يَشَآءُ وَيَخۡتَارُۗ مَا كَانَ لَهُمُ ٱلۡخِيَرَةُۚ سُبۡحَٰنَ ٱللَّهِ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشۡرِكُونَ ﴿٦٨﴾ وَرَبُّكَ يَعۡلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمۡ وَمَا يُعۡلِنُونَ ﴿٦٩﴾ وَهُوَ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ لَهُ ٱلۡحَمۡدُ فِي ٱلۡأُولَىٰ وَٱلۡأٓخِرَةِۖ وَلَهُ ٱلۡحُكۡمُ وَإِلَيۡهِ تُرۡجَعُونَ ﴿٧٠﴾

٣٩٣

هەرچی بە شمە دریان جە وویارای و ئەوەڕازیای ژیوای دنیێن،وە ئانەیچ ئینا لاو خوڎایوْ خاستەرەن و فرەتەر مەنۆوە ئایا ژیریْ نمەبیدیْ؟﴿٦٠﴾ ئایا کەسیْو هەکە وەعدیْوی خاسما دابوْ پەنە و پا وەعدیچە یاۋابوْ پیْسە ئا کەسینە هەکە جە ژیوای ئی دنییْنە بڕیْو ۋیارایش دەیمیْ پەنە دمایی ئیْتر ئاڎ ڕوْ قیامەتینە یوْ بوْ جە حازرکریایەکا پەی حساب چەنی کەرڎەی؟﴿٦١﴾ وە جە ڕۆیْۆەنە وەنەشا چڕیوْ کوْنیْ ئا شەریکیْ هەکە بە حیسابو ویْتا نییْبیْنیْتارە پەیم؟﴿٦٢﴾ ئانیْ کوْتیْنیْ ۋەرو قەراریماۋە ماچانیْ ئەی پەروەرڎگارما ئینیْ هەر ئانیْنیْ هەکە ئیْمە جە ڕیْ لادیْ هەر پیْسە ویْما جە ڕیْ لاما دابیْ،ئیْمە بەرییەتیی ویْما چەنەشا بەرمووزمیْ پەیت،ئاڎیْ ئیْمە هەر نەپرسیْنیْ﴿٦٣﴾ وەپەنەشا مواچیوْ ئادەی شەریکەکاتا بچڕدیْ، وەنەشا مچڕا و جوابشا نمەڎاوە،جا ئیْتر عەزاب مووینانیْ، ئاوات مووزا وەشڵەی هیدایەتشا هوْرگیْرتەبییْ﴿٦٤﴾ هەر ئا ڕۆە مچڕۆشا ۋەنە مواچوْ چیْشتا جوابو پیْغەممەرەکا داۆە؟﴿٦٥﴾ ئەچا ڕوْنە زەین کوْریْ مبا جە هەوالاْ جاپرسیار جە یوْترینیچ نمەکەرانیْ﴿٦٦﴾ بەڵام هەرکەس توْبە بکەروْ و ئیمان باوەروْ و هەرمانەی خاسە بکەروْ هوْمیْڎش چەنە مکریوْ هەکە جە سەرفرازابوْ﴿٦٧﴾ پەروەرڎگاریچت هەرچیش گەرەك بوْ خەلقش مکەروْ و هوْرش موْچنوْ، خەڵکی هوْرۆچنایش پەی نییەن، بیْگەردیی و بەرزیی پەی خوڎای وەرانوەرو ئانەی مکەراش بە شەریکش﴿٦٨﴾ پەروەرڎگارت مزانوْ سینەکیْشا چیْششا شارانوْ و چیْشیچ ئاشکرا مکەرانیْ﴿٦٩﴾ وە هەر ئاڎ خوڎان و خوڎیْوەتەر نییەن بیْژگە چاڎی جە ئیْ دنییْنە و جە ئەویچەنە حەمد هەر پەی ئاڎیەن و حوکم ئینا دەسو ئاڎیْۆ و پەی لاو ئاڎی مبریەیدیْوە﴿٧٠﴾

قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِن جَعَلَ ٱللَّهُ عَلَيْكُمُ ٱلَّيْلَ سَرْمَدًا إِلَىٰ يَوْمِ
ٱلْقِيَٰمَةِ مَنْ إِلَٰهٌ غَيْرُ ٱللَّهِ يَأْتِيكُم بِضِيَآءٍ ۖ أَفَلَا تَسْمَعُونَ
﴿٧١﴾ قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِن جَعَلَ ٱللَّهُ عَلَيْكُمُ ٱلنَّهَارَ سَرْمَدًا إِلَىٰ
يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ مَنْ إِلَٰهٌ غَيْرُ ٱللَّهِ يَأْتِيكُم بِلَيْلٍ تَسْكُنُونَ
فِيهِ ۖ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٧٢﴾ وَمِن رَّحْمَتِهِۦ جَعَلَ لَكُمُ ٱلَّيْلَ
وَٱلنَّهَارَ لِتَسْكُنُوا۟ فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا۟ مِن فَضْلِهِۦ وَلَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَآءِىَ ٱلَّذِينَ
كُنتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٧٤﴾ وَنَزَعْنَا مِن كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا فَقُلْنَا
هَاتُوا۟ بُرْهَٰنَكُمْ فَعَلِمُوٓا۟ أَنَّ ٱلْحَقَّ لِلَّهِ وَضَلَّ عَنْهُم
مَّا كَانُوا۟ يَفْتَرُونَ ﴿٧٥﴾ ۞ إِنَّ قَٰرُونَ كَانَ مِن قَوْمِ مُوسَىٰ
فَبَغَىٰ عَلَيْهِمْ ۖ وَءَاتَيْنَٰهُ مِنَ ٱلْكُنُوزِ مَآ إِنَّ مَفَاتِحَهُۥ لَتَنُوٓأُ
بِٱلْعُصْبَةِ أُو۟لِى ٱلْقُوَّةِ إِذْ قَالَ لَهُۥ قَوْمُهُۥ لَا تَفْرَحْ ۖ إِنَّ ٱللَّهَ
لَا يُحِبُّ ٱلْفَرِحِينَ ﴿٧٦﴾ وَٱبْتَغِ فِيمَآ ءَاتَىٰكَ ٱللَّهُ ٱلدَّارَ ٱلْءَاخِرَةَ ۖ
وَلَا تَنسَ نَصِيبَكَ مِنَ ٱلدُّنْيَا ۖ وَأَحْسِن كَمَآ أَحْسَنَ ٱللَّهُ إِلَيْكَ ۖ
وَلَا تَبْغِ ٱلْفَسَادَ فِى ٱلْأَرْضِ ۖ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ ٱلْمُفْسِدِينَ ﴿٧٧﴾

٣٩٤

بواچە لاتاوە چەنینەن ئەگەر خوڎا شەوەتا پەی بکەرۆ بە هەمیشەییە هەتا ڕۆ قیامەتی ؟ چ خوڎێوە هەن بێژگە جە الله ی ڕۆشنابیتا پەی بارۆوە ؟ ئایا نمەژنەودیْ؟ بواچە لاتاوە چەنینەن ئەگەر خوڎا ڕۆتا سەرۆ بکەرۆ بە هەمیشەیی هەتا ڕۆ قیامەتی؟ کێن ئاخوڎا بێژگە جە اللەی شەوەتا پەی بارۆوە هەتا ئارامش چەنە بگێردیْ؟ ئایا نمەۋیندیْ؟﴿٧٢﴾ جە ڕەحمەتو وێشۆ شەو و ڕۆش پەی فەراهەم ئاورڎێندیْ هەتا ئارام بگێردیْ چەنەش و بلدیْ شۆنەو فەزلیشرە چەنەش و پەی ئینەی سوپاسش بکەردیْ﴿٧٣﴾ ڕۆێوەیچ مەیۆ مچڕۆشا ۋەنە کۆنیْ ئا شەریکێمە هەکە شمە بە خەیاڵو وێتا کەرڎیْ بێنیْ شەریکێم؟﴿٧٤﴾ جە گرڎ ئومەتێوی شاهیڎێو جە وێشا بەرمارمێنە جا مواچمیْ ئادەی بەڵگیْ(دەلیل) تا باردیْ، جا مزانانیْ هەکە هەق ئینا لاو خوڎایۆ و ئانەیچ هەکە هۆرش بینێنیْ چەنەشا وێڵ مبۆ﴿٧٥﴾ بەڕاسیی قاروون جە قۆمو مووسای بیْ کەچی وێش گیڤ کەرڎۆ ملشارە، ئینڎەیچ گەنجینێما دابیْ پەنە هەکە بەڕاسیی کرێلیْ قاسەکاو گەنجینەکاش بە چنڎ کەسێوی قەوەتی بە زەحمەت هۆرگیرێنیْ، ئانەبیْ قۆمەکاش پەنە وات کەشخە نمەکەرە،خوڎا کەشخەکەرێش وەشیْ نمەسیانیْ﴿٧٦﴾ حۆڵیْ بڎە بە ئانەی هەکە خوڎای پەنەدانی یانەو ئاخیرەتی ۋزی دەس و بەشەو دنیێچت فەرامۆشە مەکەرە، وە چەنی خەڵکی خاس بە هەر پێسە خوڎا چەنی تۆ خاسەش کەرڎ و جە زەمینەنە فەساد وەڵا مەکەرۆ، خوڎا فەسادکارێش وەشیْ نمەسیانیْ﴿٧٧﴾

قَالَ إِنَّمَآ أُوتِيتُهُۥ عَلَىٰ عِلْمٍ عِندِيٓۚ أَوَلَمْ يَعْلَمْ أَنَّ ٱللَّهَ قَدْ أَهْلَكَ مِن قَبْلِهِۦ مِنَ ٱلْقُرُونِ مَنْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً وَأَكْثَرُ جَمْعًاۚ وَلَا يُسْـَٔلُ عَن ذُنُوبِهِمُ ٱلْمُجْرِمُونَ ﴿٧٨﴾ فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِۦ فِي زِينَتِهِۦۖ قَالَ ٱلَّذِينَ يُرِيدُونَ ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا يَٰلَيْتَ لَنَا مِثْلَ مَآ أُوتِيَ قَٰرُونُ إِنَّهُۥ لَذُو حَظٍّ عَظِيمٍ ﴿٧٩﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْعِلْمَ وَيْلَكُمْ ثَوَابُ ٱللَّهِ خَيْرٌ لِّمَنْ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحًاۚ وَلَا يُلَقَّىٰهَآ إِلَّا ٱلصَّٰبِرُونَ ﴿٨٠﴾ فَخَسَفْنَا بِهِۦ وَبِدَارِهِ ٱلْأَرْضَ فَمَا كَانَ لَهُۥ مِن فِئَةٍ يَنصُرُونَهُۥ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَمَا كَانَ مِنَ ٱلْمُنتَصِرِينَ ﴿٨١﴾ وَأَصْبَحَ ٱلَّذِينَ تَمَنَّوْا۟ مَكَانَهُۥ بِٱلْأَمْسِ يَقُولُونَ وَيْكَأَنَّ ٱللَّهَ يَبْسُطُ ٱلرِّزْقَ لِمَن يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦ وَيَقْدِرُۖ لَوْلَآ أَن مَّنَّ ٱللَّهُ عَلَيْنَا لَخَسَفَ بِنَاۖ وَيْكَأَنَّهُۥ لَا يُفْلِحُ ٱلْكَٰفِرُونَ ﴿٨٢﴾ تِلْكَ ٱلدَّارُ ٱلْـَٔاخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي ٱلْأَرْضِ وَلَا فَسَادًاۚ وَٱلْعَٰقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٨٣﴾ مَن جَآءَ بِٱلْحَسَنَةِ فَلَهُۥ خَيْرٌ مِّنْهَاۖ وَمَن جَآءَ بِٱلسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى ٱلَّذِينَ عَمِلُوا۟ ٱلسَّيِّـَٔاتِ إِلَّا مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٨٤﴾

واتش ئانە هەنم تەنیا بە عیلمو ویْم پەنەم دریان، ئایا نەزانانش هەکە بیْگومان خوڎا ۏەڵـیْ ئاڎینـە چـنڎها میللـەتیْش مـەحفیْ کـەرڎیْوە هەکـە جـە ئـاڎی قەوەتتـەریْ و کەســوکاردارتەریْ بــیْنیْ ؟ تاوانبــاریْچ سـەبارەت بـە گونا حەکاشـا پرسیارشـا وەنەنمـەکریۆ﴿٧٨﴾بـە ئـەوەڕازیایۆ زیـارە پــەی دلْ قۆمەکــەیش،ئا کەســیْ هەکــە ئاواتــشا هــەر ژیــوای دنیــیْ بــیْ واتــشا وەشڵەی ئیْمـەیچ پیْسە قاروونی سامان و دەسەڵاتما بییەبییْ، بەڕاسیی ئاڎ ساحیْبو بەختیْویْ گـۆریْن﴿٧٩﴾ ئا کەسیْچە هەکە عیلمـشا پەنـە دریـابیْ واتـشا هـاوار پـەی شمە خەڵات(سەواب) و خوڎای خاستەرەن پەی ئا کەسیە ئیمـان مارۆنـە و هەرمانـەی عالە مکەرۆ ئینەیچ بیْژگە جە سەبرکەرەکا کـەس نمــەیاۏۆ لاش﴿٨٠﴾ جـا ویْــش و یانەکـەش بـەرڎیْما زەمینـەرە هیـچ دەسیْوە نەبییْ بەیا یارڎیش و جە قەهرو خوڎای پاریْزنـانیْش و جە سـەرکۆتەکایچ نـەبی﴿٨١﴾ ئانیْ هەکە هیزی ئاوات وازیْنـیْ یاگیْشەنە بـانیْ پاسەشا پەنە ئاما واچیْنیْ وەی هـاوار ! پاسـە دیـارەن خـوڎا ڕزق بە فرەیی مبەخشۆ پا کەسیە جە عەبدەکاش هەکە ویْش گەرەکشەن و مگیْرۆشۆ چانەی ویْش گەرەکشەن،خۆ ئەگـەر خـوڎای خـاس پـەی نەکـەرڎیْ بییْنمـیْ بـەریْما زەمینـەرە، وەی دیـارەن هەکـە کـافرەکی سـەرفرازیْ نمـەبا﴿٨٢﴾ ئیْمـە یانەکـەو قیامـەتی هـەر پـەی ئانیـشا منیـەیمیْرە هەکـە جـە زەمینەنـە لووتبـەرزیی و فەسادشـا گـەرەك نییـەن، سـەرئەنجامیچ پـەی پاریْزکـاران﴿٨٣﴾ هەرکـەس خاسـەش چەنە بخیْزیۆ چانەی خاستـەرش مـەیۆوە ڕا، وە هەرکـەس خرابـەش چـەنە بخیْزیۆ ئانیْ خرابەکەشا کەرڎەن هەر پانەی عیْوەزا مڎریاوە هەکە کەرڎەنشا﴿٨٤﴾

إِنَّ ٱلَّذِى فَرَضَ عَلَيْكَ ٱلْقُرْءَانَ لَرَآدُّكَ إِلَىٰ مَعَادٍ ۚ قُل رَّبِّىٓ أَعْلَمُ مَن جَآءَ بِٱلْهُدَىٰ وَمَنْ هُوَ فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٨٥﴾ وَمَا كُنتَ تَرْجُوٓاْ أَن يُلْقَىٰٓ إِلَيْكَ ٱلْكِتَٰبُ إِلَّا رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ ۖ فَلَا تَكُونَنَّ ظَهِيرًا لِّلْكَٰفِرِينَ ﴿٨٦﴾ وَلَا يَصُدُّنَّكَ عَنْ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ بَعْدَ إِذْ أُنزِلَتْ إِلَيْكَ ۖ وَٱدْعُ إِلَىٰ رَبِّكَ ۖ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿٨٧﴾ وَلَا تَدْعُ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ ۘ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۚ كُلُّ شَىْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُۥ ۚ لَهُ ٱلْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٨﴾

ترتيبها ٢٩ — سُورَةُ العَنكَبُوتِ — آياتها ٦٩

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓمٓ ﴿١﴾ أَحَسِبَ ٱلنَّاسُ أَن يُتْرَكُوٓاْ أَن يَقُولُوٓاْ ءَامَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ ﴿٢﴾ وَلَقَدْ فَتَنَّا ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۖ فَلَيَعْلَمَنَّ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ صَدَقُواْ وَلَيَعْلَمَنَّ ٱلْكَٰذِبِينَ ﴿٣﴾ أَمْ حَسِبَ ٱلَّذِينَ يَعْمَلُونَ ٱلسَّيِّـَٔاتِ أَن يَسْبِقُونَا ۚ سَآءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٤﴾ مَن كَانَ يَرْجُواْ لِقَآءَ ٱللَّهِ فَإِنَّ أَجَلَ ٱللَّهِ لَءَاتٍ ۚ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٥﴾ وَمَن جَٰهَدَ فَإِنَّمَا يُجَٰهِدُ لِنَفْسِهِۦٓ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَغَنِىٌّ عَنِ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٦﴾

٣٩٦

بەڕاسـیی ئـا زاتـە هەكـە ئـی قورئانـشە كـەرڎەن ئـەركو سـەرو شـانەیت بێـشك مگێڵنۆتـوٚ پـەی ئـا یـاگیْ بەڵێنـەش دانـی پەنە، بواچە پەروەرڎگارم زاناتـەرەن بە ئا كەسـیە هیدایـەتش ئاورڎەن،پـا كەسیـچە ئینا گومڕاییێوە ئاشكرانە﴿٨٥﴾ توْ تەماڎار نەبێنی قورئانت پەی بكیـانیوْ ئینە بێژگـە جە ڕەحمـەتێوە جە پـەروەرڎگاریتوٚ هیچی تـەر نـەبی،دەی تـوێچ یاریـڎەدەرو كـافرا مەبـە﴿٨٦﴾ بـا وەرگێریـت نەكـەرا جـە یاونـای ئایەتـەكاو خـوڎای دمـای ئانـەی وەزنییێنێـرە سـەرت و بـەردەوام خـەڵكی ڕووبەخوڎا بچڕە و نەكەری جە موشریكەكا بی﴿٨٧﴾ هاوار نەكەری ئوٚ خوڎێوە تـەری چـەنی خـوڎای بێژگـە چـاڎی خوڎایتـەر نییـەن،گرڎ چێوێو دلێنـە مشوْ بێژگـە زاتـو ئـاڎی حـوكم پـەی ئـاڎین و مگێڵنیەیـدێوە پەی لایش﴿٨٨﴾

سـوورەتـوْ﴿عـەنـكـەبـووت﴾ ی

شەس و نوْ ئایەتێنە

بە نامۆ خوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

ئەلیف لیْ میْ﴿١﴾ ئایا خەڵك پاسە حسێب مكەروْ وازشا چەنە ماریوْ هەكە بواچا ئیمانما ئارڎەن بیْ ئینەی تاقییْ بكریاوە؟﴿٢﴾ بێشك ئانیْ وەڵـیْ ئاڎیشاما تـاقییْ كەرڎێوە،پـەی ئینـەی خـوڎا ئانیـشا بشناسوْ هەكە ڕاسشا واتەن و بەدڵنیاییوْ دروْزنەكایچ بشناسوْ﴿٣﴾ یام ئانیْ هەكە هەرمانیْ خرابیْ مكـەرا پاسـەش حـسێب مكـەرا هەكـە دەسمانـە بەرمـشانیْ؟ خرابـشا لەیـەك دانـوٚ﴿٤﴾ هەركـەس ئاواتەوازەن بە دیڎارو خوڎای شاڎ بوْ بێشك وەختێو هەكە خوڎای دیاری كەرڎەن هەر میۆ، ئاڎ هەر فـرە بژنـەوی بووینـەن﴿٥﴾ وە هەركـەس حـۆڵ بـڎوْ ئانـە حـۆڵ پـەی وێـش مـڎوْ، بەڕاسـیی خـوڎا بێنیازەن جە ئاڵەمیانی﴿٦﴾

والذين ءامنوا وعملوا الصالحات لنكفرن عنهم سيئاتهم ولنجزينهم أحسن الذي كانوا يعملون ﴿٧﴾ ووصينا الإنسان بوالديه حسنا وإن جاهداك لتشرك بي ما ليس لك به علم فلا تطعهما إلي مرجعكم فأنبئكم بما كنتم تعملون ﴿٨﴾ والذين ءامنوا وعملوا الصالحات لندخلنهم في الصالحين ﴿٩﴾ ومن الناس من يقول ءامنا بالله فإذا أوذي في الله جعل فتنة الناس كعذاب الله ولئن جاء نصر من ربك ليقولن إنا كنا معكم أوليس الله بأعلم بما في صدور العالمين ﴿١٠﴾ وليعلمن الله الذين ءامنوا وليعلمن المنافقين ﴿١١﴾ وقال الذين كفروا للذين ءامنوا اتبعوا سبيلنا ولنحمل خطاياكم وما هم بحاملين من خطاياهم من شيء إنهم لكاذبون ﴿١٢﴾ وليحملن أثقالهم وأثقالا مع أثقالهم وليسألن يوم القيامة عما كانوا يفترون ﴿١٣﴾ ولقد أرسلنا نوحا إلى قومه فلبث فيهم ألف سنة إلا خمسين عاما فأخذهم الطوفان وهم ظالمون ﴿١٤﴾

وە ئـانێ ئیمانـشا ئـاورڎەن و هـەرمانێ عالێشا كەرڎێنێ گوناحەكاشا مسڕمێوە و بـە خاستەر چانەی كەرڎەنشا عێوەزاشا مڎەیمێوە﴿٧﴾ ئێمە ئینسانما ئەسپارانەرە چەنی ئـەڎێ و تاتـەیش خـاس بۆنـە، خـۆ ئەگـەر هۆرشاپێتی تـا شـەریكم پـەی پەیڎا بكـەری بـێ ئینـەی دەربـارەش عیلمـت بـۆ بەگۆشـشا مەكـەرە، ئـەوەگێلاٚیتا پـەی لاو منـەن هاگاڎارێتـا مكـەرووۆ چـانەی كەرێنـدێش﴿٨﴾ ئانێچە ئیمانشا ئاورڎەن و هـەرمانێ عالێـشا پـۆڕنێنێ بێـشك ۆزمێـشانە ڕیـزو كارخاسا﴿٩﴾ بڕێـو جـە خـەڵكی هـەنێ مواچـا ئیمانما ئاورڎەن بە خـوڎای جـا ئەگـەر سـەرو گێرتـەی ڕاو خـوڎای عەزیـەت بـڎریۆ ئـاژاوێ خـەڵكی مكەرۆپیـسەنە عـەزابو خـوڎای یاپێـسە یۆیـشا مزانۆ،خـۆ ئەگـەر سـەركۆتەیێو جـە پەروەرڎگاریتۆ بەیۆ پـەیتا بێشك مواچانێ بێگومان ئێمەیچ چەنیتا بێنمێ، چی خوڎا نمەزانۆ(زاناتەر نییەن)پانەی ئینا سینەكاو ئا گرڎ خەڵكینـە؟﴿١٠﴾ بێـشك خـوڎا ئانیـشا مـشناسۆ ئیمانـشا ئـاورڎەن و بێـشك موناقیقـەكایچ مشناسۆنە﴿١١﴾ ئانێچە هەكە كافرێ بیێنێ مواچا پانیشا ئیمانشا ئاورڎەن بگندێ سەرو ڕاكێما هەتا گوناحەكاتا بگێرمێ گەرڎەن هەڵبەت ئانێ هیچ جە گوناحەكاشا نمەگێرانێ گەرڎەن،بەڕاسیی ئاڎێ دڕۆزنێنێ﴿١٢﴾ بێشك ئاڎێ باری قورسو وێشا هۆرمگێرانێ سەرباریچ هەكە مەیۆ سەرو بارە قورسەكەیشا،بەدڵنیاییۆ جە ڕۆ قیامەتیچنە سوئالەشا وەنە مكریۆ سەبارەت پا بوختانێ هەكە هۆرش بەسێنێ﴿١٣﴾ دیارەن ئێمە نووحما كیاست پەی سەرو قۆمەكەیش دلێشانە هەزار ساڵێ كەم پەنجا ساڵێ مەنۆ،جا جە وەرو ئانەی هەكە زاڵمێ بێنێ لافاوی پێتێوە﴿١٤﴾

فَأَنجَيۡنَٰهُ وَأَصۡحَٰبَ ٱلسَّفِينَةِ وَجَعَلۡنَٰهَآ ءَايَةٗ لِّلۡعَٰلَمِينَ
﴿١٥﴾ وَإِبۡرَٰهِيمَ إِذۡ قَالَ لِقَوۡمِهِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ وَٱتَّقُوهُۖ ذَٰلِكُمۡ
خَيۡرٞ لَّكُمۡ إِن كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ ﴿١٦﴾ إِنَّمَا تَعۡبُدُونَ مِن
دُونِ ٱللَّهِ أَوۡثَٰنٗا وَتَخۡلُقُونَ إِفۡكًاۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ تَعۡبُدُونَ مِن
دُونِ ٱللَّهِ لَا يَمۡلِكُونَ لَكُمۡ رِزۡقٗا فَٱبۡتَغُواْ عِندَ ٱللَّهِ ٱلرِّزۡقَ
وَٱعۡبُدُوهُ وَٱشۡكُرُواْ لَهُۥٓۖ إِلَيۡهِ تُرۡجَعُونَ ﴿١٧﴾ وَإِن تُكَذِّبُواْ
فَقَدۡ كَذَّبَ أُمَمٞ مِّن قَبۡلِكُمۡۖ وَمَا عَلَى ٱلرَّسُولِ إِلَّا ٱلۡبَلَٰغُ
ٱلۡمُبِينُ ﴿١٨﴾ أَوَلَمۡ يَرَوۡاْ كَيۡفَ يُبۡدِئُ ٱللَّهُ ٱلۡخَلۡقَ ثُمَّ
يُعِيدُهُۥٓۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٞ ﴿١٩﴾ قُلۡ سِيرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ
فَٱنظُرُواْ كَيۡفَ بَدَأَ ٱلۡخَلۡقَۚ ثُمَّ ٱللَّهُ يُنشِئُ ٱلنَّشۡأَةَ ٱلۡأٓخِرَةَۚ
إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ ﴿٢٠﴾ يُعَذِّبُ مَن يَشَآءُ وَيَرۡحَمُ
مَن يَشَآءُۖ وَإِلَيۡهِ تُقۡلَبُونَ ﴿٢١﴾ وَمَآ أَنتُم بِمُعۡجِزِينَ فِي
ٱلۡأَرۡضِ وَلَا فِي ٱلسَّمَآءِۖ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ مِن
وَلِيّٖ وَلَا نَصِيرٖ ﴿٢٢﴾ وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَلِقَآئِهِۦٓ
أُوْلَٰٓئِكَ يَئِسُواْ مِن رَّحۡمَتِي وَأُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ ﴿٢٣﴾

٣٩٨

ئــێتر وێــش و سەرنــشینێ گەمیەکــەیما نــەجات دێ و کــەرڎما بــە نیــشانێوە پــەی ئاڵەمیانی﴿١٥﴾ وە ئانەبێ ئیبراهیم واتش بە قۆمەکەیش خوڎای پرسدێ و پارێزش چەنە بکەردێ، ئانە پەی شمە خێردارەن ئەگــەر بزانــدێ﴿١٦﴾ بەڕاسیی ئانــە هەکــە جیاتی خوڎای مپرسدێش تــەنیا بتێنــێ و شمــە بۆختــانی مکــەردێ، بەڕاســیی ئــانێ شمــە جیــای خــوڎای مپرسدێــشا ڕزقــشا نییەن دەسەنە پــەیتا دەی داواو ڕزقی هــەر جــە خــوڎای بکــەردێ و بپرســـدێش و سوپاســــش بکەردێ،پـــەی لاو ئـــاڎی مگێڵنیەیدێوە﴿١٧﴾ خۆ ئەگەر خەریکێ بە دروزانــای بیــدێ، بێشك وەڵــێ شمەیــچنە گەلانێو(نەتــەبانێو) خــەریکێ بە دروزانــای بێنــێ، پێغەممــەریچ بێژگــە جــە پێخــام یاونــاییێوە ڕۆشـــنی هیـــچی تـــەرش سەرنییەن﴿١٨﴾ ئایا ئاڎێ نەڎیشا خوڎا چەنی دەس بە خەلق کەرڎەی مەخلوقاتی مکەرۆ دمایی دووبارەش مکەرۆوە؟ بەڕاسیی ئانە پەی خوڎای فرە ئاسانەن﴿١٩﴾ بواچە بگێڵدێ پی سەرزەمینرە و بڎیەیدێ خوڎا چەنی دەسش بە کارو خەلقکەرڎەی کەرڎ، دمایی خوڎا سەرنەوەی دروسێشا مکەرۆوە، بەڕاسیی خوڎا دەسەلاٌتش ملو گرڎ چێوێرە هەن﴿٢٠﴾ گەرەکش بۆ عەزابو هەرکەسی بڎۆ مڎۆش و ڕەحم بە هەرکەسی بکەرۆ مکەرۆ،پەی لاو ئاڎیچی هۆرمگێڵنیەیدێوە﴿٢١﴾شمە نە جە زەمیننە و نە جە ئاسماننە نمەتاودێ دەسەنە بەرپشدێ،هیچ کەسیچ بێژگە خوڎای نییەن ببۆ بە دۆس و پاڵپشتتا﴿٢٢﴾ وە ئانێ کافرێ بیێ بە ئایەتەکاو خوڎای و بە ئاماڎەبییەی دیڎاریش ئانێ جە ڕەحمەتیم بێهومێڎێ بیێ وە ئانێ عەزابێوە فرە ئێشنشا پەی ئاماڎەن﴿٢٣﴾

فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِۦٓ إِلَّآ أَن قَالُواْ ٱقْتُلُوهُ أَوْ حَرِّقُوهُ فَأَنجَىٰهُ ٱللَّهُ مِنَ ٱلنَّارِۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوْمٖ يُؤْمِنُونَ ﴿٢٤﴾ وَقَالَ إِنَّمَا ٱتَّخَذْتُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ أَوْثَٰنٗا مَّوَدَّةَ بَيْنِكُمْ فِي ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَاۖ ثُمَّ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ يَكْفُرُ بَعْضُكُم بِبَعْضٖ وَيَلْعَنُ بَعْضُكُم بَعْضٗا وَمَأْوَىٰكُمُ ٱلنَّارُ وَمَا لَكُم مِّن نَّٰصِرِينَ ﴿٢٥﴾ ۞فَـَٔامَنَ لَهُۥ لُوطٞۘ وَقَالَ إِنِّي مُهَاجِرٌ إِلَىٰ رَبِّيٓۖ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٢٦﴾ وَوَهَبْنَا لَهُۥٓ إِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِ ٱلنُّبُوَّةَ وَٱلْكِتَٰبَ وَءَاتَيْنَٰهُ أَجْرَهُۥ فِي ٱلدُّنْيَاۖ وَإِنَّهُۥ فِي ٱلْأٓخِرَةِ لَمِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٢٧﴾ وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِۦٓ إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ ٱلْفَٰحِشَةَ مَا سَبَقَكُم بِهَا مِنْ أَحَدٖ مِّنَ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٢٨﴾ أَئِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ ٱلرِّجَالَ وَتَقْطَعُونَ ٱلسَّبِيلَ وَتَأْتُونَ فِي نَادِيكُمُ ٱلْمُنكَرَۖ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِۦٓ إِلَّآ أَن قَالُواْ ٱئْتِنَا بِعَذَابِ ٱللَّهِ إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿٢٩﴾ قَالَ رَبِّ ٱنصُرْنِي عَلَى ٱلْقَوْمِ ٱلْمُفْسِدِينَ ﴿٣٠﴾

٣٩٩

جوابـو قۆمەكـەيش هـيچ نـەبی ئانـەی نـەبۆ واتــشا بكوشــدێش یــان بــە ســەختی بــسۆچندێش،كەچی خــوڎای جــە دەســو ئایرەكــەی نــەجات دا،بەڕاسـیی چـانەینە چنڎەها نیشانێ هەنێ پـەی قۆمێوی هەكە ئیمـان مـارانێ﴿٢٤﴾ وە واتــش بەڕاسـیی ئانە هەكە جیای خوڎای پرسێندێش حەر تـەنیا بتێنـێ ئۆپـەڕو وەشەویسیی بەینیتا ژیوای ئـی دنیێنـە،دمایی جە ڕۆ قیامەتینـە یـۆترینی بـە كـافر بەرمكـەردێ و لەعنـەت مكـەردێ ئـۆ یـۆترینی و ماواتـا ئـایرەن و هــیچ سەرۆزێۆیــچتا نییــەن﴿٢٥﴾ ئنجـا لووتی ئیمان پەنە ئاورڎ –ئیبراهیمی وات– مــن ئــێتر كــۆچ مكــەروو ڕووەو لاو پــەروەرڎگاریم بەڕاسـیی ئــاڎ بالأدەسـیی دانان ﴿٢٦﴾ وە ئیسحاق و یاقووبما پەنە خـەلأت كـەرڎ و پێغەممەرایـەتییما ۋزتەنـە دلێ نەوەكاش و كتێبیچما كەرڎ بە بەشەشا و جە دونیانە كریێ وێش داما پەنـەش و جە قیامەتیچنە جەپیاخاسان﴿٢٧﴾ یاڎو لووتیچ بكەرە هەكە بە قۆمەكـەیش واتش بەڕاسیی شمە بە هـەرمانێوێ ئاوەڕووبـەرانێ چامنێ هۆرمێزدێ هەكە هیچ كەس جە ئالـەمیانی وەڵـێ شمەنە پەنـەش نەهۆرزتـەن﴿٢٨﴾ ئایا ئینە ڕاسـەن هەكە بلدێ لاو پیـای(نێربـازیی بكـەردێ) و ڕاگێرتـەیتا كـەرڎەن بـە پیشەتا و جـە نادیەكەتانـە كـاری ناپەسـەنڎ مكـەردێ؟ جوابـو قۆمەكـەیش هـیچ نـەبێ ئانـەی نـەبۆ واتشا ئەگـەر جە ڕاسواچـانی ئادەی عـەزابو خوڎایمـا پــەی بــارە﴿٢٩﴾ واتــش ئــەی پــەروەرڎگار ســەرم بــووزە ملــو قــۆمی تۆمــو خرابــەی شانیرە﴿٣٠﴾

وَلَمَّا جَآءَتۡ رُسُلُنَآ إِبۡرَٰهِيمَ بِٱلۡبُشۡرَىٰ قَالُوٓاْ إِنَّا مُهۡلِكُوٓاْ أَهۡلِ هَٰذِهِ ٱلۡقَرۡيَةِۖ إِنَّ أَهۡلَهَا كَانُواْ ظَٰلِمِينَ ﴿٣١﴾ قَالَ إِنَّ فِيهَا لُوطٗاۚ قَالُواْ نَحۡنُ أَعۡلَمُ بِمَن فِيهَاۖ لَنُنَجِّيَنَّهُۥ وَأَهۡلَهُۥٓ إِلَّا ٱمۡرَأَتَهُۥ كَانَتۡ مِنَ ٱلۡغَٰبِرِينَ ﴿٣٢﴾ وَلَمَّآ أَن جَآءَتۡ رُسُلُنَا لُوطٗا سِيٓءَ بِهِمۡ وَضَاقَ بِهِمۡ ذَرۡعٗاۖ وَقَالُواْ لَا تَخَفۡ وَلَا تَحۡزَنۡ إِنَّا مُنَجُّوكَ وَأَهۡلَكَ إِلَّا ٱمۡرَأَتَكَ كَانَتۡ مِنَ ٱلۡغَٰبِرِينَ ﴿٣٣﴾ إِنَّا مُنزِلُونَ عَلَىٰٓ أَهۡلِ هَٰذِهِ ٱلۡقَرۡيَةِ رِجۡزٗا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ بِمَا كَانُواْ يَفۡسُقُونَ ﴿٣٤﴾ وَلَقَد تَّرَكۡنَا مِنۡهَآ ءَايَةَۢ بَيِّنَةٗ لِّقَوۡمٖ يَعۡقِلُونَ ﴿٣٥﴾ وَإِلَىٰ مَدۡيَنَ أَخَاهُمۡ شُعَيۡبٗا فَقَالَ يَٰقَوۡمِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ وَٱرۡجُواْ ٱلۡيَوۡمَ ٱلۡأٓخِرَ وَلَا تَعۡثَوۡاْ فِي ٱلۡأَرۡضِ مُفۡسِدِينَ ﴿٣٦﴾ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَتۡهُمُ ٱلرَّجۡفَةُ فَأَصۡبَحُواْ فِي دَارِهِمۡ جَٰثِمِينَ ﴿٣٧﴾ وَعَادٗا وَثَمُودَاْ وَقَد تَّبَيَّنَ لَكُم مِّن مَّسَٰكِنِهِمۡۖ وَزَيَّنَ لَهُمُ ٱلشَّيۡطَٰنُ أَعۡمَٰلَهُمۡ فَصَدَّهُمۡ عَنِ ٱلسَّبِيلِ وَكَانُواْ مُسۡتَبۡصِرِينَ ﴿٣٨﴾

٤٠٠

جا وەختێو پەیامبەرەکێما ئامیْ پەی لاو ئیبراهیمی بە مژدۆ واتشا بەڕاسیی ئێمە دلێنەبەریْ خەڵکو ئی دەگێنمیْ، بەڕاسیی خەڵکەکەش ستەمکارێنیْ﴿٣١﴾ واتش ئاخر بێگومان لووتش ئینا چەنە، واتشا ئێمە خاستەر مزانمیْ کێش چەنەن، بێشك وێش و خاوخێزانیش نەجات مدەیمیْ بێژگە جە ژەنەکێش هەکە جە دلێنەشییەکانە﴿٣٢﴾ جا وەختێو مەلائیکەکێما یاویْ لاو لووتی خەمیشا گێرتەرە و دنیاش وەنە ئاماوە یۆ و واتشا مەتەرسە و دڵتەنگ مەبە، بەڕاسیی ئێمە وێت و خاوخێزانیت نەجات مدەیمیْ بێژگە ژەنەکێت هەکە جە دلێنەشییەکانە﴿٣٣﴾ بەڕاسیی ئێمە ئەرەوەزنیْ عەزابێوەنمیْ جە ئاسمانۆ پەی سەرو خەڵکو ئی دەگیْ جە وەرو ئانەی هەکە جە ڕاو خوڎای لاشا دان﴿٣٤﴾ بەڕاسیی جە ئاسەوارەکەیشنە بەڵگێوە ئاشکراما ئاستە جیا پەی قۆمێوە هەکە ژیریْ مبانیْ﴿٣٥﴾ پەی مەدیەنیچ شوعەیبی براشا کیاستما واتش ئەی قۆمەکەم خوڎای بپرسدیْ و هۆمێڎو ئاخیرەتی جە دەس مەڎەیدیْ و تۆمو خرابەی سەرزەمینەنە وەڵاْ مەکەردێوە﴿٣٦﴾ بە درۆێشا نیارە،بوومەلەرزێوی گێرتیْ، جە یانەکاشانە ئامیْ چۆکێرە﴿٣٧﴾ هەرپاسە عاد و سەموودیچ هەکە بێشك جە ماوا و مەسکەنەکەیشانە پەیتا بەرکۆت و شەیتانیچ کارەکێشا پەی ڕازنێوە جا جە ڕیْ لاشادیْ جە ۆەختێوەنە ۆینێنێچ﴿٣٨﴾

وَقَٰرُونَ وَفِرْعَوْنَ وَهَٰمَٰنَ ۖ وَلَقَدْ جَآءَهُم مُّوسَىٰ بِٱلْبَيِّنَٰتِ فَٱسْتَكْبَرُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ وَمَا كَانُوا۟ سَٰبِقِينَ ﴿٣٩﴾ فَكُلًّا أَخَذْنَا بِذَنۢبِهِۦ ۖ فَمِنْهُم مَّنْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِ حَاصِبًا وَمِنْهُم مَّنْ أَخَذَتْهُ ٱلصَّيْحَةُ وَمِنْهُم مَّنْ خَسَفْنَا بِهِ ٱلْأَرْضَ وَمِنْهُم مَّنْ أَغْرَقْنَا ۚ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَٰكِن كَانُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٤٠﴾ مَثَلُ ٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُوا۟ مِن دُونِ ٱللَّهِ أَوْلِيَآءَ كَمَثَلِ ٱلْعَنكَبُوتِ ٱتَّخَذَتْ بَيْتًا ۖ وَإِنَّ أَوْهَنَ ٱلْبُيُوتِ لَبَيْتُ ٱلْعَنكَبُوتِ ۖ لَوْ كَانُوا۟ يَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾ إِنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ مَا يَدْعُونَ مِن دُونِهِۦ مِن شَىْءٍ ۚ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٤٢﴾ وَتِلْكَ ٱلْأَمْثَٰلُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ ۖ وَمَا يَعْقِلُهَآ إِلَّا ٱلْعَٰلِمُونَ ﴿٤٣﴾ خَلَقَ ٱللَّهُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ بِٱلْحَقِّ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٤﴾ ٱتْلُ مَآ أُوحِىَ إِلَيْكَ مِنَ ٱلْكِتَٰبِ وَأَقِمِ ٱلصَّلَوٰةَ ۖ إِنَّ ٱلصَّلَوٰةَ تَنْهَىٰ عَنِ ٱلْفَحْشَآءِ وَٱلْمُنكَرِ ۗ وَلَذِكْرُ ٱللَّهِ أَكْبَرُ ۗ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ ﴿٤٥﴾

٤٠١

قاروون و فیرعەون و هامانیچ، بێشك مووسا چەنڎەها بەڵگێ ئاشكرێش پەی ئاوڕدێ کەچی جە زەمیننە وێشا بە زل نیارە دەسیچمانە بەرنەشیێ﴿٣٩﴾ هەریۆشا بەپاو گوناهو وێش گێرتما وەنە، بێشا تەوەنوارانما کەرڎ و بێشا نەعرەتێوی جووکەبری و بێشا بەرڎما زەمینەرە و بێچشا غەرقو دلێ ئاوێما کەرڎ،جا پاسە نەبۆ هەکە خوڎای زوڵم وەنە کەرڎێبا بەڵکو وێشا ستەمشا ئۆ وێشا کەرڎ﴿٤٠﴾ نموونەو ئا جۆرە کەسا هەکە بێژگە جە خوڎای کەسیانێتەرێ مکەرا بە دۆسێ وێشا پێسەنە نموونەو ئا پەسپەسەکڵێ هەکە یانێوش پەی وێش تەنان،وە دیارەن یانەو پەسپەسەکڵێ زایفتەرین یانەن ئەگەر ئاڎێ بزانان﴿٤١﴾ بێگومان خوڎا مزانۆنە ئاڎێ هانا و هاوار پەی چێشی مبەرا جیای ئاڎی، وە ئاڎ وێش بالأدەسیی دانان﴿٤٢﴾ وە ئی نموونێ ئێمە پەی خەڵکی مارمێشاوە و بێژگە جە زانایەکا ئەوێتەرێ نمەیاواشەنە و ژیرێ نمەبا﴿٤٣﴾ خوڎا ئاسمانەکێ و زەمینش بەحەق خەلقێ کەرڎێنێ، بەڕاسیی چینەیچنە نیشانێ هەنێ پەی ئیماندارا﴿٤٤﴾ ئانە پەیت ڕەوانە کریان جە کتێبەکەی بوۆانەشەوە و نما بەگابارە، بەڕاسیی نما ئینسانی لامڎۆ جە چێوە ناشیرین و ناپەسەنڎەنەکا، دیاریچەن یاڎو خوڎای گۆرەتەرەن،وە خوڎا مزانۆنە شمە چ کارێو مکەردێ﴿٤٥﴾

۞ وَلَا تُجَٰدِلُوٓاْ أَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ إِلَّا بِٱلَّتِي هِيَ أَحۡسَنُ إِلَّا ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ مِنۡهُمۡۖ وَقُولُوٓاْ ءَامَنَّا بِٱلَّذِيٓ أُنزِلَ إِلَيۡنَا وَأُنزِلَ إِلَيۡكُمۡ وَإِلَٰهُنَا وَإِلَٰهُكُمۡ وَٰحِدٞ وَنَحۡنُ لَهُۥ مُسۡلِمُونَ ﴿٤٦﴾ وَكَذَٰلِكَ أَنزَلۡنَآ إِلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَۚ فَٱلَّذِينَ ءَاتَيۡنَٰهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ يُؤۡمِنُونَ بِهِۦۖ وَمِنۡ هَٰٓؤُلَآءِ مَن يُؤۡمِنُ بِهِۦۚ وَمَا يَجۡحَدُ بِـَٔايَٰتِنَآ إِلَّا ٱلۡكَٰفِرُونَ ﴿٤٧﴾ وَمَا كُنتَ تَتۡلُواْ مِن قَبۡلِهِۦ مِن كِتَٰبٖ وَلَا تَخُطُّهُۥ بِيَمِينِكَۖ إِذٗا لَّٱرۡتَابَ ٱلۡمُبۡطِلُونَ ﴿٤٨﴾ بَلۡ هُوَ ءَايَٰتُۢ بَيِّنَٰتٞ فِي صُدُورِ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡعِلۡمَۚ وَمَا يَجۡحَدُ بِـَٔايَٰتِنَآ إِلَّا ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٤٩﴾ وَقَالُواْ لَوۡلَآ أُنزِلَ عَلَيۡهِ ءَايَٰتٞ مِّن رَّبِّهِۦۚ قُلۡ إِنَّمَا ٱلۡأٓيَٰتُ عِندَ ٱللَّهِ وَإِنَّمَآ أَنَا۠ نَذِيرٞ مُّبِينٌ ﴿٥٠﴾ أَوَلَمۡ يَكۡفِهِمۡ أَنَّآ أَنزَلۡنَا عَلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ يُتۡلَىٰ عَلَيۡهِمۡۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَرَحۡمَةٗ وَذِكۡرَىٰ لِقَوۡمٖ يُؤۡمِنُونَ ﴿٥١﴾ قُلۡ كَفَىٰ بِٱللَّهِ بَيۡنِي وَبَيۡنَكُمۡ شَهِيدٗاۖ يَعۡلَمُ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۗ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ بِٱلۡبَٰطِلِ وَكَفَرُواْ بِٱللَّهِ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡخَٰسِرُونَ ﴿٥٢﴾

دەمـەدەمیْ چـەنی ئـەهلو کتـیْبی مەکـەردیْ سـامەگەر بـە خاسـتەرین شـیْوە بیْژگـە جـە ئانیـشاشا ستەمـشا کـەرڎەن،وە بوواچـدیْ ئیْمـە ئیمانمـا ئـاورڎەن پانـەی وەزنیـانرە پـەیما و بـە ئانـەی وەزنیانـەرە پـەیتا وە خـوڎاو ئیْمـە و خـوڎاو شمـە یـەك خـوڎان و ویْمـا تەسـلیمش کـەرڎەن﴿٤٦﴾ هـەرپا شـیْوەیچ کتیْبەکـەما پـەی وەزنـایرە، دەی ئـانیْ کتیْبمـا دیْنـیْ پەنـە ئیمـان مـارا پەنەش،وە چانیشایـچە هـەن ئیمانش پەنـە بـاروْ،وە بیْژگـە جـە کافرەکـا هـیچ کەسـیْو ئینکـاریی ئایەتـەکاما نمەکـەروْ﴿٤٧﴾ تـوْ وەلـیْ ئیْڎینـە هـیچ کتیْبیْـو نـەوانیْنیوْ و بـە دەسـو ویْـت هـیچ چیْویْوت نەنویستەن،خوْ ئەگەر پاسە بییْ بیْشك دەم بەتالّەکیْ گنیْنە گومانی﴿٤٨﴾ بەلّکو قورئان کوْمەلّە نیشانیْوە ئاشکریْنیْ جە سینەو ئانیشانە هەکە عیلمشا دریـان پەنە، وە بیْژگە جە زالّمـەکا هـیچ کەسیْو ئینکاریی ئایەتـەکاما نمەکـەروْ﴿٤٩﴾ مواچانیْچ دەی ئانـە چیْش بـی ئەگـەر چـنڎ نیـشانیْوەش جـە لایـەنو پەروەرڎگاریـشوْ پـەی وەزنییْنیْـرە؟ تـوْیچ بواچـە نیشانیْ(موعجیزیْ) ئینـیْ دەسو خـوڎای ویْشەنە منیچ تـەنیا هاگاڎارئەوەکـەریْوە ئاشکرانا﴿٥٠﴾ دەی ئایـا وەسـشا نییـەن هەکـە کتیْبمـا وەزنـانرە سـەرت و موانیـوْوە ملشارە؟ بەڕاسـیی چـانەینە ڕەحمەت و یاڎاوەری هەن پەی قوْمیْوە ئیمان بارا﴿٥١﴾ بواچە خوڎا ۋەسیْن پەی شـاهیْڎو بـەینیم و بـەینیتا، مزانوْ چیْش ئینـا ئاسمانـەکا و زەمیننـە، ئانیْـچە ئیمانشا ئـاورڎەن بـە ناهـەقی و کـافریْ بییْنیْ بە خوڎای ئانیْ هەر ویْشا خەسارەتمەندیْنیْ﴿٥٢﴾

وَيَسۡتَعۡجِلُونَكَ بِٱلۡعَذَابِ وَلَوۡلَآ أَجَلٞ مُّسَمّٗى لَّجَآءَهُمُ ٱلۡعَذَابُۚ وَلَيَأۡتِيَنَّهُم بَغۡتَةٗ وَهُمۡ لَا يَشۡعُرُونَ ﴿٥٣﴾ يَسۡتَعۡجِلُونَكَ بِٱلۡعَذَابِ وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةُۢ بِٱلۡكَٰفِرِينَ ﴿٥٤﴾ يَوۡمَ يَغۡشَىٰهُمُ ٱلۡعَذَابُ مِن فَوۡقِهِمۡ وَمِن تَحۡتِ أَرۡجُلِهِمۡ وَيَقُولُ ذُوقُواْ مَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ﴿٥٥﴾ يَٰعِبَادِيَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِنَّ أَرۡضِي وَٰسِعَةٞ فَإِيَّٰيَ فَٱعۡبُدُونِ ﴿٥٦﴾ كُلُّ نَفۡسٖ ذَآئِقَةُ ٱلۡمَوۡتِۖ ثُمَّ إِلَيۡنَا تُرۡجَعُونَ ﴿٥٧﴾ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَنُبَوِّئَنَّهُم مِّنَ ٱلۡجَنَّةِ غُرَفٗا تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَاۚ نِعۡمَ أَجۡرُ ٱلۡعَٰمِلِينَ ﴿٥٨﴾ ٱلَّذِينَ صَبَرُواْ وَعَلَىٰ رَبِّهِمۡ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٥٩﴾ وَكَأَيِّن مِّن دَآبَّةٖ لَّا تَحۡمِلُ رِزۡقَهَا ٱللَّهُ يَرۡزُقُهَا وَإِيَّاكُمۡۚ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ ﴿٦٠﴾ وَلَئِن سَأَلۡتَهُم مَّنۡ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ وَسَخَّرَ ٱلشَّمۡسَ وَٱلۡقَمَرَ لَيَقُولُنَّ ٱللَّهُۖ فَأَنَّىٰ يُؤۡفَكُونَ ﴿٦١﴾ ٱللَّهُ يَبۡسُطُ ٱلرِّزۡقَ لِمَن يَشَآءُ مِنۡ عِبَادِهِۦ وَيَقۡدِرُ لَهُۥٓۚ إِنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٞ ﴿٦٢﴾ وَلَئِن سَأَلۡتَهُم مَّن نَّزَّلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ فَأَحۡيَا بِهِ ٱلۡأَرۡضَ مِنۢ بَعۡدِ مَوۡتِهَا لَيَقُولُنَّ ٱللَّهُۚ قُلِ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِۚ بَلۡ أَكۡثَرُهُمۡ لَا يَعۡقِلُونَ ﴿٦٣﴾

٤٠٣

پەلەیچت وەنە مکەراپەی ئامای عەزابی، خۆ ئەگەر وەختێوی دیاری کریا نەبییەبیێ بێشك عەزابشا پەی ئێ،وە بێشك کوتوپرێوەنە مەیۆ پەیشا و شعوورش پەنە نمەکەرانێ﴿٥٣﴾ پەلەو ئامای عەزابیت وەنە مکەرا و بەڕاسیی جەحەنڎم دۆرو کافراش دان﴿٥٤﴾ ڕۆێۆ هەکە عەزاب جە لاو سەریشاوە و جە چێرو پایاشاوە مەیۆ و پۆژنۆشارە – خوا پەنەشا ماچۆ – دەی ئانە کەرێندێش بچەشدێش﴿٥٥﴾ ئەی ئا ئیماندارا هەکە وێتا بە عەبدێم مزاندێ بەڕاسیی زەمینم فراوانەن دەی هەر من بپرسدێ﴿٥٦﴾ گرڎکەس مەرگ مچەشۆ دمایی پەی لایما مگێڵنیەیدێوە﴿٥٧﴾ ئانێ ئیمانشا ئاورڎەن و هەرمانێ عالێشا کەرڎێنێ بێشك جە بەهەشتنە بەرمێشانە دلێ هۆڎەگەلێوی هەکە ڕۆخانێ ۆەرشانە موویەرانێ و پەی هەمیشەی ئینێ چەنەشا،دەی بەخ جە کرۆ هەرمانکەرا﴿٥٨﴾ ئانێ هەکە سەبرشا کەرڎەن و پەشتی هەر بەپەروەرڎگاریشا مبەسانێ﴿٥٩﴾ فرێنێ ئا زینڎەوەرێ هەکە ڕزقو وێشا نەڎان کۆڵێشارە، خوڎا رزقو ئاڎیشا و شمەیچ مڎۆ،وە ئاڎ زاتێ بژنەوی بزانەن﴿٦٠﴾ وە ئەگەر چەنەشا بپەرسی کێ ئاسمانەکێ و زەمینش خەلقێ کەرڎێنێ و ڕۆجیار و مانگەش دەسە مووێ کەرڎێنێ ؟ بێشك ماچانێ خوڎا، دەی ئێتر چەنی لا مڎریانێ؟﴿٦١﴾ خوڎا پەی هەرکەسی جە عەبدەکاش گەرەکش بۆ ڕزق وەلآمکەرۆوە یان مگێرۆشۆ چەنەش، بێگومان خوڎا بە گرڎ چێوی زانان﴿٦٢﴾ وە ئەگەر چەنەشا پەرسی کێ وارانش جە ئاسمانۆ وارنا و زەمینش زینڎە کەردۆ دمای مەرڎەیش؟ بێشك ماچانێ خوڎا، بواچە حەمد پەی خوڎای، نەخێر، بەڵکو هەلآی فرەینەشا ئەقڵ نمەگێرا﴿٦٣﴾

وَمَا هَٰذِهِ ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَآ إِلَّا لَهْوٌ وَلَعِبٌ ۚ وَإِنَّ ٱلدَّارَ ٱلْءَاخِرَةَ لَهِىَ
ٱلْحَيَوَانُ ۚ لَوْ كَانُوا۟ يَعْلَمُونَ ﴿٦٤﴾ فَإِذَا رَكِبُوا۟ فِى ٱلْفُلْكِ دَعَوُا۟ ٱللَّهَ
مُخْلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ فَلَمَّا نَجَّىٰهُمْ إِلَى ٱلْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ ﴿٦٥﴾
لِيَكْفُرُوا۟ بِمَآ ءَاتَيْنَٰهُمْ وَلِيَتَمَتَّعُوا۟ ۖ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٦٦﴾
أَوَلَمْ يَرَوْا۟ أَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا ءَامِنًا وَيُتَخَطَّفُ ٱلنَّاسُ مِنْ
حَوْلِهِمْ ۚ أَفَبِٱلْبَٰطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَةِ ٱللَّهِ يَكْفُرُونَ ﴿٦٧﴾
وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ ٱفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِٱلْحَقِّ لَمَّا جَآءَهُۥٓ ۚ
أَلَيْسَ فِى جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَٰفِرِينَ ﴿٦٨﴾ وَٱلَّذِينَ جَٰهَدُوا۟
فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا ۚ وَإِنَّ ٱللَّهَ لَمَعَ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٦٩﴾

سُورَةُ الرُّومِ

ترتيبها ٣٠ — آياتها ٦٠

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓمٓ ﴿١﴾ غُلِبَتِ ٱلرُّومُ ﴿٢﴾ فِىٓ أَدْنَى ٱلْأَرْضِ وَهُم مِّنۢ
بَعْدِ غَلَبِهِمْ سَيَغْلِبُونَ ﴿٣﴾ فِى بِضْعِ سِنِينَ ۗ لِلَّهِ ٱلْأَمْرُ
مِن قَبْلُ وَمِنۢ بَعْدُ ۚ وَيَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ ٱلْمُؤْمِنُونَ ﴿٤﴾
بِنَصْرِ ٱللَّهِ ۚ يَنصُرُ مَن يَشَآءُ ۖ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٥﴾

٤٠٤

ژیـوای ئیـی دنیـیٚ جـه گـه‌مـه‌ی و گاڵتـه‌ی زیاته‌ر هیچی ته‌ر نییه‌ن وه به‌ڕاسیی یانـه‌و ئـاخیره‌تی ژیــوای هه‌ره‌قه‌تینــه‌ن ئه‌گــه‌ر بزانا﴿٦٤﴾ جا هه‌رکه‌ی سواریٚ گـه‌می مبا بـه‌کۆڵ ملاڵیـاوه خـوڎای و دینـشا پـه‌یش پاڵفته مکه‌را،که‌چی وه‌ختێو نه‌جاتشا مڎۆ و مــه‌یاوه ســه‌رو ووشــکامه‌ی ده‌مــوده‌س شـه‌ریکش پـه‌ی په‌یـڎا مکـه‌را﴿٥٦﴾ جا با هـه‌ر کـوفر بکـه‌را وه‌رانـوه‌رو ئانـه‌ی دیٚنیٚمـا پـه‌نـه و بـا ڤیارایـچش دمـایی مزانـا﴿٦٦﴾ ئـاخۆ نمـه‌وینا مه‌ککـه‌ما پـه‌ی کـه‌رڎێنیٚ به یـاگێوه ئه‌مینـه جـه وه‌ختێوه‌نـه هه‌کـه جـه دۆروپه‌شتـشانه خـه‌ڵك مڕفـانیۆ ؟ ئایـا بـه ناهه‌قی ئیمان مارانیٚ و به ناعمه‌تو خـوڎای کـافریٚ مبـانیٚ؟﴿٦٧﴾ جـا ئـیٚتر کـیٚ چـا که‌سـیه سـته‌مکارته‌ره‌ن هه‌کـه دڕۆیٚ پـه‌ی خـوڎای هۆرمبه‌سۆ یـان هـه‌ق به درۆ مزانـۆ وه‌ختێـو پـه‌یش مـه‌یۆ ؟ ده‌ی ئـیٚتر مـاوا و مه‌نزڵـه‌و کـافرا چـی جه‌حه‌نڎه‌مه‌نـه نـه‌بۆ؟﴿٦٨﴾ ئانیٚـچه جـه ڕاو ئیٚمه‌نـه جیهـاد مکـه‌را بیٚـشك ڕانموونیشا مکه‌رمیٚ په‌ی سه‌رو ڕاخاسه‌کاما، وه به‌ڕاسیی خوڎا ئینا چه‌نی کارخاسا﴿٦٩﴾

سووره‌تـۆ﴿رۆم﴾ ی

شه‌س ئایه‌تیٚنه

به نامۆ خوڎای به‌زه‌ییمه‌نڎی ڕه‌حمینی

ئـه‌لیٚف لیٚ مـیٚ﴿١﴾ ڕۆمـه‌کیٚ مـه‌ڕییٚ﴿٢﴾ جـه نزیکتـه‌رین زه‌مینه‌نـه چه‌نه‌شـاوه وه ئـاڎیٚ جـه دمـای مه‌ڕیایشا هه‌م جارێوه‌ته‌ر سه‌رمگناۆه﴿٣﴾ جه چنڎ ساڵێته‌ره‌نه، جه وه‌ڵێنه و جه‌دماوه کار هـه‌ر به ده‌سو خوڎایه‌ن وه چا ڕۆنه ئیمانداریٚ شاڎومانیٚ مبانیٚ﴿٤﴾ به سه‌رکۆته‌ی خوڎای، هه‌رکه‌سش گه‌ره‌ك بۆ سه‌رش موورزۆ و هه‌ر ویٚش بالاّده‌سیی ڕه‌حمیینه‌ن﴿٥﴾

وَعْدَ ٱللَّهِ لَا يُخْلِفُ ٱللَّهُ وَعْدَهُۥ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦﴾ يَعْلَمُونَ ظَٰهِرًا مِّنَ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ ٱلْءَاخِرَةِ هُمْ غَٰفِلُونَ ﴿٧﴾ أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا۟ فِىٓ أَنفُسِهِم مَّا خَلَقَ ٱللَّهُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَآ إِلَّا بِٱلْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ ٱلنَّاسِ بِلِقَآئِ رَبِّهِمْ لَكَٰفِرُونَ ﴿٨﴾ أَوَلَمْ يَسِيرُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ فَيَنظُرُوا۟ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ كَانُوٓا۟ أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَأَثَارُوا۟ ٱلْأَرْضَ وَعَمَرُوهَآ أَكْثَرَ مِمَّا عَمَرُوهَا وَجَآءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِٱلْبَيِّنَٰتِ فَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَٰكِن كَانُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٩﴾ ثُمَّ كَانَ عَٰقِبَةَ ٱلَّذِينَ أَسَٰٓـُٔوا۟ ٱلسُّوٓأَىٰٓ أَن كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَكَانُوا۟ بِهَا يَسْتَهْزِءُونَ ﴿١٠﴾ ٱللَّهُ يَبْدَؤُا۟ ٱلْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿١١﴾ وَيَوْمَ تَقُومُ ٱلسَّاعَةُ يُبْلِسُ ٱلْمُجْرِمُونَ ﴿١٢﴾ وَلَمْ يَكُن لَّهُم مِّن شُرَكَآئِهِمْ شُفَعَٰٓؤُا۟ وَكَانُوا۟ بِشُرَكَآئِهِمْ كَٰفِرِينَ ﴿١٣﴾ وَيَوْمَ تَقُومُ ٱلسَّاعَةُ يَوْمَئِذٍ يَتَفَرَّقُونَ ﴿١٤﴾ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فَهُمْ فِى رَوْضَةٍ يُحْبَرُونَ ﴿١٥﴾

ئینە وەعدو خوذایەن، خوذا سەرپێچی وەعدو وێش نمەکەرۆ و بەلاَم فرەو خەلَکی نمەزانا ﴿٦﴾ ڕوواڵەتێو جە ژیوای دنیێ مزانانێ بەلاَم ئاذێ جە ئاخیرەتی بێ هاگێنێ ﴿٧﴾ ئایا جە دەروونو وێشانە ویرشا نەکەردەنۆ هەکە خوذا ئاسمانەکێ و زەمین و ئانە ئینا بەینشانە هەر بەڕاسیی و سەرو بنەڕەتو هەقی خوذای خەلقێ کەرذێنێ و ماوەیچش پەی دیاری کەرذێنێ ؟ فرەو خەلَکیچ بێشك بە یاوای بە دیدارو پەروەرذگاریشا کافرێنێ ﴿٨﴾ ئایا سەرزەمینەنە نەگێلێنێ و بذیا ئاقیبەتو ئانیشا وەلێشا بێنێ چەنین بی ؟ ئاذێ چێذیشا قەوەتتەری بێنێ و زەمینشا چێرۆ چوور کەرذ و ئاوەذانشا کەرذۆ زیاتەر چانەی ئێذیشا ئاوەذان کەردەنۆ و پێغەممەرەکێچشا بە بەلَگێوە ئامێ پەی لایشا، جا پاسەنەبۆ خوذای ستەم وەنە کەرذێبا بەلَکو هەروێشا ستەمشا ئۆ وێشا کەرذەن ﴿٩﴾ دمایی ئاقیبەتو ئانیشا هەکە خرابەشا کەرذەن خرابتەر یەخێشا گێرۆ چونکە ئاذێ بڕواشا بە ئایەتەکاو خوذای نەکەرذە و گاڵتەشا پەنە کەرێنێ ﴿١٠﴾ خوذا دەس بەخەلق کەرذەی مەخلوقاتی مکەرۆ و جارێوەتەریچ مارۆشاوە مەیذان و دماتەر مگێلَنیەیدێوە پەی لایش ﴿١١﴾ وە ئا ڕۆە قیامەت بەرپا مبۆ ئێتر تاوانبارەکێ بێهومێذێ مبانێ ﴿١٢﴾ وە کەسشا دەس نمەگنۆ چانیشا هەکە بە شەریکێ خوذایشا زانێنێ هەتا تکاشا پەی بکەرانێ، گێرە حەشاشا چەنە مکەرا و وەراوەرشا کافرێ مبا ﴿١٣﴾ وە ئا ڕۆە قیامەت بەرپا مبۆ چا ڕۆنە خەلَکی بەش بەش مبۆ ﴿١٤﴾ بەلاَم ئانێ ئیمانشا ئاورذەن و هەرمانێ خاسێشا کەرذێنێ ئانێ جە بەهەشتنە دلَوەشێنێ و کەیف مکەرانێ ﴿١٥﴾

وَأَمَّا ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَكَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا وَلِقَآيِٕ ٱلْأٓخِرَةِ فَأُوْلَٰٓئِكَ فِي ٱلْعَذَابِ مُحْضَرُونَ ﴿١٦﴾ فَسُبْحَٰنَ ٱللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ وَحِينَ تُصْبِحُونَ ﴿١٧﴾ وَلَهُ ٱلْحَمْدُ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ ﴿١٨﴾ يُخْرِجُ ٱلْحَيَّ مِنَ ٱلْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ ٱلْمَيِّتَ مِنَ ٱلْحَيِّ وَيُحْيِ ٱلْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَاۚ وَكَذَٰلِكَ تُخْرَجُونَ ﴿١٩﴾ وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦٓ أَنْ خَلَقَكُم مِّن تُرَابٍ ثُمَّ إِذَآ أَنتُم بَشَرٌ تَنتَشِرُونَ ﴿٢٠﴾ وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦٓ أَنْ خَلَقَ لَكُم مِّنْ أَنفُسِكُمْ أَزْوَٰجًا لِّتَسْكُنُوٓاْ إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُم مَّوَدَّةً وَرَحْمَةًۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١﴾ وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦ خَلْقُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَٱخْتِلَٰفُ أَلْسِنَتِكُمْ وَأَلْوَٰنِكُمْۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٍ لِّلْعَٰلِمِينَ ﴿٢٢﴾ وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦ مَنَامُكُم بِٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ وَٱبْتِغَآؤُكُم مِّن فَضْلِهِۦٓۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٍ لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿٢٣﴾ وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦ يُرِيكُمُ ٱلْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنَزِّلُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَيُحْيِۦ بِهِ ٱلْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَآۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٢٤﴾

بـه‌لاّم ئـانیْ کـافریْ بیـیْ و ئایه‌تـه‌کاما و یـاوای بـه دیـڎارو خـوڎای بـه دروْ زانیْنـیْ ئانیْ ماراشا ۋەروٚ په‌ی عـه‌زابی﴿١٦﴾ ده‌ی پـاکیی و بیْگـه‌رڎیی پـه‌ی خـوڎای وه‌ختـیٚ ویْره‌گـا و سـوبحتا مـه‌یا ملـه‌ره﴿١٧﴾ وه حه‌مد هه‌ر په‌ی ئاڎین جه ئاسمانـه‌کا و جه زه‌مینـنـه عیـشانه و وه‌ختیْـویچ مگندیْنـه نیمه‌ڕوْ﴿١٨﴾ زینڎه جه مـه‌رڎه‌ی ماوه‌روْنه بـه‌ر و مـه‌رڎه جـه زینـڎه‌ی ماوه‌روْنـه بـه‌ر و زه‌مـین دمـای مـه‌رڎه‌یش زینـڎه مکه‌روْوه،شمـه‌یچ هـه‌رپا نوْعـه به‌رماریه‌یـدیْوه﴿١٩﴾ وه جـه نیـشانه‌کاش ئانه‌نـه جـه‌خاکی خـه‌لقیْش که‌رڎیـدیْ چاڎمای کتـوپڕ بییه‌یـدیْ بـه بـه‌شـه‌ر و وه‌ڵیٚ بییه‌یدیْوه﴿٢٠﴾ وه جه نیشانه‌کاش ئانه‌نه هه‌ر جه ویْتا هامسه‌ریْش په‌ی خه‌لقیْ که‌رڎیْندیْ و دوْسایه‌تی و بـه‌زه‌ییش ۋسته‌ن بـه‌ینتا به‌ڕاسیی چانه‌ینه چنڎه‌ها نیـشانیْ هـه‌نیْ پـه‌ی قوٚمیـوه هه‌کـه ویربکـه‌راوه﴿٢١﴾ وه جـه نیـشانه‌کاش خـه‌لق کـه‌رڎه‌ی ئاسمانـه‌کا و زه‌مینـی و جیـاوازیی زوانـه‌کاتا و ڕه‌نگه‌کاتانـه، به‌ڕاسـیی چانه‌ینه چنڎه‌ها نیشانیْ هه‌نیْ په‌ی زانایه‌کا﴿٢٢﴾ وه جه نیشانه‌کاش ووته‌یتانه جه شه‌و و ڕوْنه و گیْلاّیتا شوْنه‌و ڕزقـو خـوڎایره، به‌ڕاسـیی چـانه‌ینه چـنڎه‌ها نیـشانیْ هـه‌نیْ پـه‌ی قوٚمیـوه بژنـه‌وا﴿٢٣﴾ وه جـه ئایه‌تـه‌کاش هوْره‌برووسکه‌تا نیـشانه مڎوْ هه‌که هـه‌م ته‌رسـی و هـه‌م ته‌ماعـه‌ش چه‌نه مکریـا و جـه ئاسمـانوٚ واران موارنـوْ و زه‌میـنش په‌نـه زینـڎه مکـه‌روْوه جـه دمـای مه‌رڎه‌یش،به‌ڕاسیی چانه‌ینه چنڎه‌ها نیشانیْ هه‌نیْ په‌ی قوٚمیْوی هه‌که ژیریْ ببانیْ﴿٢٤﴾

وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦٓ أَن تَقُومَ ٱلسَّمَآءُ وَٱلْأَرْضُ بِأَمْرِهِۦ ۚ ثُمَّ إِذَا دَعَاكُمْ
دَعْوَةً مِّنَ ٱلْأَرْضِ إِذَآ أَنتُمْ تَخْرُجُونَ ﴿٢٥﴾ وَلَهُۥ مَن فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضِ ۖ كُلٌّ لَّهُۥ قَٰنِتُونَ ﴿٢٦﴾ وَهُوَ ٱلَّذِى يَبْدَؤُا۟ ٱلْخَلْقَ ثُمَّ
يُعِيدُهُۥ وَهُوَ أَهْوَنُ عَلَيْهِ ۚ وَلَهُ ٱلْمَثَلُ ٱلْأَعْلَىٰ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضِ ۚ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٢٧﴾ ضَرَبَ لَكُم مَّثَلًا
مِّنْ أَنفُسِكُمْ ۖ هَل لَّكُم مِّن مَّا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُكُم مِّن
شُرَكَآءَ فِى مَا رَزَقْنَٰكُمْ فَأَنتُمْ فِيهِ سَوَآءٌ تَخَافُونَهُمْ
كَخِيفَتِكُمْ أَنفُسَكُمْ ۚ كَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ ٱلْءَايَٰتِ لِقَوْمٍ
يَعْقِلُونَ ﴿٢٨﴾ بَلِ ٱتَّبَعَ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓا۟ أَهْوَآءَهُم بِغَيْرِ عِلْمٍ ۖ
فَمَن يَهْدِى مَنْ أَضَلَّ ٱللَّهُ ۖ وَمَا لَهُم مِّن نَّٰصِرِينَ ﴿٢٩﴾ فَأَقِمْ
وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا ۚ فِطْرَتَ ٱللَّهِ ٱلَّتِى فَطَرَ ٱلنَّاسَ عَلَيْهَا ۚ
لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ ٱللَّهِ ۚ ذَٰلِكَ ٱلدِّينُ ٱلْقَيِّمُ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ
ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٠﴾ ۞ مُنِيبِينَ إِلَيْهِ وَٱتَّقُوهُ وَأَقِيمُوا۟
ٱلصَّلَوٰةَ وَلَا تَكُونُوا۟ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿٣١﴾ مِنَ ٱلَّذِينَ فَرَّقُوا۟
دِينَهُمْ وَكَانُوا۟ شِيَعًا ۖ كُلُّ حِزْبٍۭ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ﴿٣٢﴾

٤٠٧

وە جە نیشانەکاش ئانەن هەکە ئاسمان و زەمین بە ئەمرەو ئاڎی مدرانێ چاڎمای هەریەك چریەی مچڕۆتاوەنە دەمودەس شمە جە دلێ زەمینینە مزیەیدێوە﴿٢٥﴾ هەرکەس جە ئاسمانەکا و جە زەمیننە هەن هینێ ئاڎینێ و گرڎیچ گەرڎەنکەچێشنێ﴿٢٦﴾ وە هەر ئاڎەن جە ئەوەڵۆ دەسش داننە کارو خەلق کەرڎەی و جارێوتەریچ هەم خەلق کەرڎەکەی دووبارە مکەرۆوە و هەکە ئینە لاشۆ ئەهوەن تەرەن، نموونەی حەرەبەرز جە ئاسمانەکا و زەمیننە هەر پەی ئاڎین و هەر ئاڎ بالآدەسی دانان﴿٢٧﴾ هەر جە وێتا نموونێوش پەی ئاورڎێندێوە، ئایا ئەچا ڕزقیە دێندێما پەنە بەنڎەکاتا(کەنیزەکەکاتا) مکەردێ شەریکێ وێتا ؟ هەرڎۆێ لێ پێسەو یۆی بیدێ چەنەش ؟ چەنەشا متەرسدێ و خەمشا مووەردێ هەرپاسە جە وێتا متەرسدێ وخەمو وێتا مووەردێ؟ ئاپی نۆعە نیشانەکا ورڎ ڕۆشنێ مکەرمێوە پەی قۆمێوە هەکە ژیرێ مبانێ﴿٢٨﴾ بەڵکو ئانە زوڵمشا کەرڎەن بەبێ عیلم کۆتێنێ شۆنۆ حەزیشا، جا کەسێو خوڎا گومڕاش بکەرۆ کێ هیدایەتش مڎۆ؟ ئا جۆرە کەسێ هیچ پەشتیوانێشا نییەن﴿٢٩﴾ دەی ڕووە بکەرە دینو خوڎای بێ ئیلا و ئۆلا، دینێوە بنەڕەتییەن، وە خوڎا سەرو ئا بنەڕەتییە خەڵکش خەلق کەرڎەن، خەلقو خوڎایچ فاڕیایش پەی نییەن هەر ئانەن دینی ڕێك و ڕاس بەلآم فرەو خەڵکی نمەزانا﴿٣٠﴾ بگێڵدێوە پەی لایش و پارێزش چەنە بکەردێ و نمایەکاتا خاس بەگاباردێ و نەکەردێ جە موشریکەکا بیدێ﴿٣١﴾ چانیشا هەکە دینەکەشا بەش بەششا کەرڎ بیێ بە چنڎان دەسێوە هەر حیزبێویچ پانەی ئینا هەگبەشەنە دلوەشەن﴿٣٢﴾

وَإِذَا مَسَّ ٱلنَّاسَ ضُرٌّ دَعَوْاْ رَبَّهُم مُّنِيبِينَ إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَآ أَذَاقَهُم
مِّنْهُ رَحْمَةً إِذَا فَرِيقٌ مِّنْهُم بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ ﴿٣٣﴾ لِيَكْفُرُواْ بِمَآ
ءَاتَيْنَٰهُمْۚ فَتَمَتَّعُواْ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٣٤﴾ أَمْ أَنزَلْنَا عَلَيْهِمْ
سُلْطَٰنًا فَهُوَ يَتَكَلَّمُ بِمَا كَانُواْ بِهِۦ يُشْرِكُونَ ﴿٣٥﴾ وَإِذَآ أَذَقْنَا
ٱلنَّاسَ رَحْمَةً فَرِحُواْ بِهَاۖ وَإِن تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌۢ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ
إِذَا هُمْ يَقْنَطُونَ ﴿٣٦﴾ أَوَلَمْ يَرَوْاْ أَنَّ ٱللَّهَ يَبْسُطُ ٱلرِّزْقَ لِمَن يَشَآءُ
وَيَقْدِرُۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٣٧﴾ فَـَٔاتِ ذَا ٱلْقُرْبَىٰ
حَقَّهُۥ وَٱلْمِسْكِينَ وَٱبْنَ ٱلسَّبِيلِۚ ذَٰلِكَ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ يُرِيدُونَ
وَجْهَ ٱللَّهِۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ﴿٣٨﴾ وَمَآ ءَاتَيْتُم مِّن رِّبًا
لِّيَرْبُوَاْ فِيٓ أَمْوَٰلِ ٱلنَّاسِ فَلَا يَرْبُواْ عِندَ ٱللَّهِۖ وَمَآ ءَاتَيْتُم مِّن
زَكَوٰةٍ تُرِيدُونَ وَجْهَ ٱللَّهِ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُضْعِفُونَ ﴿٣٩﴾
ٱللَّهُ ٱلَّذِي خَلَقَكُمْ ثُمَّ رَزَقَكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْۖ هَلْ مِن
شُرَكَآئِكُم مَّن يَفْعَلُ مِن ذَٰلِكُم مِّن شَيْءٍۚ سُبْحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ
عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٤٠﴾ ظَهَرَ ٱلْفَسَادُ فِي ٱلْبَرِّ وَٱلْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ
أَيْدِي ٱلنَّاسِ لِيُذِيقَهُم بَعْضَ ٱلَّذِي عَمِلُواْ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٤١﴾

٤٠٨

جا وەختێو خەڵك تووشو زەرەرێوی مێنە هاوار مبەرانێ پەی پەروەرڎگاریشا و مگێلأوە پەی لایش کەچی وەختێو هەکە رەحمەتشا پەنە منۆشۆ دەمودەس دەسێوشا شەریك منیارە پەی پەروەرڎگاریشا﴿٣٣﴾ جا حەر با کافرێ با وەراوەرو ئانەی دێنێما پەنە، دەی بوویاردێش چۆڎمای مزاندێ﴿٣٤﴾ ئایا ئێمە دەلیلێوما وەزنانرە سەرشا هەکە بگنۆ قسێ پەیشا دەربارەو ئانەی شەریك بنیارە پەی خوڎای؟﴿٣٥﴾ جا وەختێو رەحمەتێویچ بە خەڵکی مچەشمێ دڵوەشێ مبانێ پەنەش، خۆ ئەگەر بە مەلأمەتو هەرمانەکاو وێشاوە خرابێوشا تووش بێ دەمودەس بێ هومێڎێ مبانێ﴿٣٦﴾ ئایا نمەوینا هەکە بەڕاسیی خوڎا ڕزق مشەمەر مکەرۆ پەی حەرکەسی گەرەکش بۆ و مگێرۆشۆ چانەی گەرەکش بۆ؟ بەڕاسیی چانەینە چنڎەها نیشانێ هەنێ پەی قۆمێوی ئیمان مارا﴿٣٧﴾ دەی هەقو قۆما و هەژارا و ڕاویەری بڎە، ئانە خاسەن پەی ئانیشا هەکە مەبەسشا ڕەزامەنڎیی خوڎایەن، هەر ئا جۆرە کەسێچە سەرفرازێنێ﴿٣٨﴾ ئانە بە سوو دانتاپەی ئینەی دڵێ ماڵو خەڵکینە زیاڎ بکەرۆ و فرە بۆنە جە لاو خوڎایۆ زیاڎ نمەکەرۆ،وە هەر زەکاتێوتا جە وەرو ڕەزامەنڎیی خوڎای دان، ئا جۆرە کەسێ جەزاشا چنڎان قاتەنە﴿٣٩﴾ خوڎا ئا زاتەنە خولوقنێندێش و ڕزقش دێندێ دمایی مرنۆتا و دماتەر زینڎێتا مکەرۆوە،ئایا چانیشا کەرڎێنێتا بە شەریکێ خوڎای هەنشا هەرمانێوە چینیشا بکەرۆ؟ خوڎا پاك و بەرزتەرەن چانەی شەریکش پەی منیارە﴿٤٠﴾ بەڎکاریی بەرکۆت و ووشکانیی و بەحرش گێرتێوە ئینەیچ جە دەسو کاراو خەڵکیۆ دەی سا با برێو جە تالأوەو ئانەی کەرڎەنشا بچەشا بەشکو بگێلأوە﴿٤١﴾

قُلْ سِيرُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ فَٱنظُرُوا۟ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلُ ۚ كَانَ أَكْثَرُهُم مُّشْرِكِينَ ﴿٤٢﴾ فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ ٱلْقَيِّمِ مِن قَبْلِ أَن يَأْتِىَ يَوْمٌ لَّا مَرَدَّ لَهُۥ مِنَ ٱللَّهِ ۖ يَوْمَئِذٍ يَصَّدَّعُونَ ﴿٤٣﴾ مَن كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُۥ ۖ وَمَنْ عَمِلَ صَٰلِحًا فَلِأَنفُسِهِمْ يَمْهَدُونَ ﴿٤٤﴾ لِيَجْزِىَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ مِن فَضْلِهِۦٓ ۚ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٤٥﴾ وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦٓ أَن يُرْسِلَ ٱلرِّيَاحَ مُبَشِّرَٰتٍ وَلِيُذِيقَكُم مِّن رَّحْمَتِهِۦ وَلِتَجْرِىَ ٱلْفُلْكُ بِأَمْرِهِۦ وَلِتَبْتَغُوا۟ مِن فَضْلِهِۦ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٤٦﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ رُسُلًا إِلَىٰ قَوْمِهِمْ فَجَآءُوهُم بِٱلْبَيِّنَٰتِ فَٱنتَقَمْنَا مِنَ ٱلَّذِينَ أَجْرَمُوا۟ ۖ وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾ ٱللَّهُ ٱلَّذِى يُرْسِلُ ٱلرِّيَٰحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَيَبْسُطُهُۥ فِى ٱلسَّمَآءِ كَيْفَ يَشَآءُ وَيَجْعَلُهُۥ كِسَفًا فَتَرَى ٱلْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلَٰلِهِۦ ۖ فَإِذَآ أَصَابَ بِهِۦ مَن يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦٓ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٤٨﴾ وَإِن كَانُوا۟ مِن قَبْلِ أَن يُنَزَّلَ عَلَيْهِم مِّن قَبْلِهِۦ لَمُبْلِسِينَ ﴿٤٩﴾ فَٱنظُرْ إِلَىٰٓ ءَاثَٰرِ رَحْمَتِ ٱللَّهِ كَيْفَ يُحْىِ ٱلْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَآ ۚ إِنَّ ذَٰلِكَ لَمُحْىِ ٱلْمَوْتَىٰ ۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٥٠﴾

٤٠٩

بواچە بگێڵدێ زەمینەنە و بذیەیدێ ئاقیبەتو ئانیشا وەڵێنە ئامێ چەنین بی، فرێشا موشریکێ بێنێ﴿٤٢﴾ دەی ڕووەت بکەرە ئی دینە ڕێك و پتەویە ۋەڵێ ئانەینە ڕۆێۋ بەیێ ئەوەگێڵاێش نییەن جە لاو خوڎایێ،چا ڕۆنە خەڵك جە یۆترینی جیێ مباوە﴿٤٣﴾ حەرکەس کافر مبۆ کافربییەکەیش مگنۆ سەرو وێش،وە هەرکەس کاری عال مکەرۆ ئانێ ڕا پەی وێشا وەشە مکەرا﴿٤٤﴾ تا خوڎا بە زیاڎۆ عێوەزاو ئانیشا بڎۆوە هەکە ئیمانشا ئاورڎەن و هەرمانێ عالێشا کەرڎێنێ، بەڕاسیی خوڎا کافرەکێش وەشێ نمەسیا﴿٤٥﴾ وە جە نیشانەکاش ئانەن واکا مکیانۆ پێسە مژدەبەخشا و پەی ئانەی جە ڕەحمەتو وێش بچەشۆ پەنەتا تا کەشتییەکێچ بە ئەمرەو وێش دەریانە بوویەرا و هەتا ڕزقو وێتا پێڎا بکەردێ و بەشکو سوپاس گوزارێ بیدێ﴿٤٦﴾ بێشك ۋەڵێ تۆنە پێخامبەرێما کیاستێنێ پەی سەرو قۆمەکاشا بە نیشانێوە ئامێنێ پەی لایشا جا هەقەما ئەسێنە جە ئانیشا هەکە تاوانشا کەرڎەن، سەرۆزتەی ئیماندارایچ هەقێو بییەن سەرماوە﴿٤٧﴾ خوڎا ئا زاتەنە هەکە وا مکیانۆ و هۆرێ مژڵێۆنۆ و وەڵێشا مکەرۆوە، جا خوڎا پا شێوە وێش گەرەکشەن ئاسمانەنە وەلاشا مکەرۆوە و پارچەپارچێشا مکەرۆ ئنجا مووینی مابەینشانە وەشت مزیۆرە،ئێتر وەختێو ۋارانەکەش ۋارنا پەی هەر تاقمێوی هەکە وێش گەرەکشەن یەکسەر وەشیێنە مژدە بە یۆترینی مڎانێ﴿٤٨﴾ کەچی ۋەڵێ ئانەینە وەشتەکە بووارۆ ملشارە بێ هومێڎی بێنێ﴿٤٩﴾ جا تەماشەو ئاسەواراو ڕەحمەتو خوڎای بکەرە چەنی زەمین زینڎە مکەرۆوە جە دمای مەرڎەیش، بێشك ئا زاتە زینڎە ئەوەکەرو مەرڎایچا و ئاڎ دەسەڵاتش سەرو گرڎ چێویرە هەن﴿٥٠﴾

وَلَئِنْ أَرْسَلْنَا رِيحًا فَرَأَوْهُ مُصْفَرًّا لَّظَلُّوا۟ مِنۢ بَعْدِهِۦ يَكْفُرُونَ ﴿٥١﴾ فَإِنَّكَ لَا تُسْمِعُ ٱلْمَوْتَىٰ وَلَا تُسْمِعُ ٱلصُّمَّ ٱلدُّعَآءَ إِذَا وَلَّوْا۟ مُدْبِرِينَ ﴿٥٢﴾ وَمَآ أَنتَ بِهَٰدِ ٱلْعُمْىِ عَن ضَلَٰلَتِهِمْ ۖ إِن تُسْمِعُ إِلَّا مَن يُؤْمِنُ بِـَٔايَٰتِنَا فَهُم مُّسْلِمُونَ ﴿٥٣﴾ ۞ ٱللَّهُ ٱلَّذِى خَلَقَكُم مِّن ضَعْفٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنۢ بَعْدِ ضَعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ مِنۢ بَعْدِ قُوَّةٍ ضَعْفًا وَشَيْبَةً ۚ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ ۖ وَهُوَ ٱلْعَلِيمُ ٱلْقَدِيرُ ﴿٥٤﴾ وَيَوْمَ تَقُومُ ٱلسَّاعَةُ يُقْسِمُ ٱلْمُجْرِمُونَ مَا لَبِثُوا۟ غَيْرَ سَاعَةٍ ۚ كَذَٰلِكَ كَانُوا۟ يُؤْفَكُونَ ﴿٥٥﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْعِلْمَ وَٱلْإِيمَٰنَ لَقَدْ لَبِثْتُمْ فِى كِتَٰبِ ٱللَّهِ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْبَعْثِ ۖ فَهَٰذَا يَوْمُ ٱلْبَعْثِ وَلَٰكِنَّكُمْ كُنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٥٦﴾ فَيَوْمَئِذٍ لَّا يَنفَعُ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ مَعْذِرَتُهُمْ وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٥٧﴾ وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِى هَٰذَا ٱلْقُرْءَانِ مِن كُلِّ مَثَلٍ ۚ وَلَئِن جِئْتَهُم بِـَٔايَةٍ لَّيَقُولَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ إِنْ أَنتُمْ إِلَّا مُبْطِلُونَ ﴿٥٨﴾ كَذَٰلِكَ يَطْبَعُ ٱللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِ ٱلَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٩﴾ فَٱصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقٌّ ۖ وَلَا يَسْتَخِفَّنَّكَ ٱلَّذِينَ لَا يُوقِنُونَ ﴿٦٠﴾

٤١٠

وە بێشك ئەگەر ڤێو بكیانمیْ و بۆیناش باخ و مەزراشا زەرڎ مكەرۆ ئانە ئێتر دمای ئانەی مگنانیْ كفر كەرڎەی﴿٥١﴾ بەڕاسیی تۆ نمەتاوی بە مەرڎەكا بڑنەوی و نمەتاوی بانگەوازت بیاونی بە كەڕەكا جە وەختێوەنە پەشتیت چەنە هۆرمكەرا﴿٥٢﴾ وە تۆ ڕانیشاندەرو كۆرا نییەنی و نمەتاوی جە گومڕایی دووریْشا ۆزیۆ، تۆ تەنیا متاۆی ئایەتەكاما بڎەی گۆشو ئانیشارە هەكە باوەڕشا پەنە مارا چونكە ئانیْ ویْشا دان دەسۆ﴿٥٣﴾ خوڎا ئا زاتەنە شمەش جە لاوازیی خەلقیْ كەرڎێندیْ دمایی دماو لاوازییەكەی قەوەتێش كەرڎێندیْ، ئانە گەرەكش بۆ خەلقش مكەرۆ،وە ئاڎ ویْش بزانی دەسەلأتدارەن﴿٥٤﴾ وە ئەچا ڕۆنە قیامەت بەرپا مبۆ تاوانبارەكیْ قەسەم مووەرا هەكە زیاتەر جە سەعاتێویْ نەمەنێنێوە، ئانیْ هەر ئەپا جۆرە جە هەقی لادرییێنیْ﴿٥٥﴾ وە ئانیْ عیلم و ئیمانشا دریان پەنە مواچانیْ: بێشك تا ئا ڕادە هەكە خوڎای قەرار سەر دابیْ مەنێندیْ هەتا ڕۆ زینڎۆ بییەی، جا ئینە ڕۆ زینڎەئەوە بییەكەین بەلأم شمە نەزانێندیْ﴿٥٦﴾ چا ڕۆنە ئانیْ ستەمشا كەرڎەن بڕوبەهانەشا داڎ نمەڎۆ و ڕایچشا نمەڎریۆ داواو چەنەوەش بییەی بكەرانیْ﴿٥٧﴾ بێشك ئێمە چی قورعانەنە جە گرڎ بابەتێوی نموونەما ئاورڎەنۆ، كەچی هەر ئایەتێوەشا پەی ماریۆ بێگومان ئانیْ كافریْ بیێنیْ مواچانیْ شمە تەنیا پاشێلكەریْ هەقیندیْ و هیچی تەر﴿٥٨﴾ ئاپا جۆرە خوڎا مۆرە منیۆنە سەرو دڵو ئانیشارە هەكە نمەزانا﴿٥٩﴾ دەی سەبر بكەرە بەڕاسیی وەعدو خوڎای هەقەن، نەكەری ئانیْ هەكە یەقینشا نییەن دڵ سەرڎت بكەراوە﴿٦٠﴾

ترتيبها ٣١ — سُورَةُ لُقْمَانَ — آياتها ٣٤

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓمٓ ﴿١﴾ تِلْكَ ءَايَٰتُ ٱلْكِتَٰبِ ٱلْحَكِيمِ ﴿٢﴾ هُدًى وَرَحْمَةً لِّلْمُحْسِنِينَ ﴿٣﴾ ٱلَّذِينَ يُقِيمُونَ ٱلصَّلَوٰةَ وَيُؤْتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ وَهُم بِٱلْءَاخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ﴿٤﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ ۖ وَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ﴿٥﴾ وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَشْتَرِى لَهْوَ ٱلْحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّخِذَهَا هُزُوًا ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿٦﴾ وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ ءَايَٰتُنَا وَلَّىٰ مُسْتَكْبِرًا كَأَن لَّمْ يَسْمَعْهَا كَأَنَّ فِىٓ أُذُنَيْهِ وَقْرًا ۖ فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٧﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَهُمْ جَنَّٰتُ ٱلنَّعِيمِ ﴿٨﴾ خَٰلِدِينَ فِيهَا ۖ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقًّا ۚ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٩﴾ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ۖ وَأَلْقَىٰ فِى ٱلْأَرْضِ رَوَٰسِىَ أَن تَمِيدَ بِكُمْ وَبَثَّ فِيهَا مِن كُلِّ دَآبَّةٍ ۚ وَأَنزَلْنَا مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَنۢبَتْنَا فِيهَا مِن كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ ﴿١٠﴾ هَٰذَا خَلْقُ ٱللَّهِ فَأَرُونِى مَاذَا خَلَقَ ٱلَّذِينَ مِن دُونِهِۦ ۚ بَلِ ٱلظَّٰلِمُونَ فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿١١﴾

٤١١

سووره‌تـۆ﴿لـوقـمـان﴾ ی

سی و چوار ئایه‌تێنه

به نامۆ خوڎای به‌زه‌ییمه‌نڎی ڕه‌حمینی

ئـه‌لیٚف لیٚ مـیٚ﴿١﴾ ئینـیٚ ئایه‌تـه‌کیٚ کتێبـه پـــه‌ڕ جـــه دانایه‌تییه‌که‌یـــه‌نیٚ﴿٢﴾ هیدایه‌تـــده‌ریٚ و ڕه‌حمه‌تـــه‌نیٚ پـــه‌ی کارخاسـا﴿٣﴾ ئـانیٚ هه‌کـه بـه عـالیی نمـا مکـه‌را و زه‌کات مـڎا و یه‌قینـشا هـه‌ن به ڕۆ ئـــاخیره‌تی﴿٤﴾ ئـــانیٚ ئینـــیٚ ســـه‌رو ڕانمـــوونیی په‌روه‌رڎگاریـــشاوه وه ئـــانیٚ ســـه‌رفرازێنیٚ﴿٥﴾ که‌ســـانێو هـــه‌نیٚ دلیٚ خه‌ڵکینـه لۆجـه‌ڕیٚ مـسانانیٚ پـه‌ی ئینـه‌ی خه‌ڵکشا جه ڕاو خـوڎای پـه‌نه گوم بکـه‌رۆ بیٚ ئینه‌ی به خرابـه‌و ئی کاریـه بزانـۆ و به گاڵته‌جاڕیی مگێرۆش، ئا که‌سیٚ عـه‌زابێوی ڕیـسواکه‌رشا پـه‌ی حـازر کریـان﴿٦﴾ وه ئه‌گـه‌ر ئایه‌تـه‌کێما بووانیـاوه ملـشره بـه عینـــوان زلیـــۆ لا هۆرمکـــه‌رۆ هـــه‌ر ئـــه‌جۆ نه‌ڎیێنێش حه‌ر پێسه که‌ڕیێو گۆشێشنه بۆ،جا موژده‌ش بڎه په‌نه به عـه‌زابێوی پـه‌ڕ ئێشی﴿٧﴾ به‌ڕاسـیی ئـانیٚ ئیمانـشا ئـارڎه‌ن و هـه‌رمانیٚ عالیٚـشا کـه‌رڎێنیٚ باخـه پـه‌ڕ خێره‌کـیٚ ئامـاڎێنیٚ په‌یـشا﴿٨﴾ نـه‌مرێنیٚ چه‌نه‌شـا، به‌ڵێنـه‌و خـوڎای هه‌قه‌نـه، ئـاڎ زاتێـوی بالاْده‌سـیی دانـان﴿٩﴾ ئاسمانه‌کێش خه‌لقیٚ که‌رڎێنیٚ به‌بیٚ کۆڵه‌کیٚ مووینڎێشا،وه جه زه‌میننه کۆه‌کێش کۆێنێره هه‌تا نه‌ۋزۆتا له‌رزه و جه گرڎ نۆعه زینڎه‌وه‌رێویش چه‌نه ۋه‌لاْکه‌رڎه‌نۆ، وه جه ئاسمانۆ ۋه‌شتما ۋارنـان هه‌کـه گـرڎ جـۆره جۆتێـۆی خاسـی پـه‌ڕ فـه‌ڕما چـه‌نه‌ش سـۆز کـه‌رڎه‌ن﴿١٠﴾ ئینـه گـرڎ خـه‌لقو خوڎاین،ئـاده‌ی نیـشانه‌م بڎه‌یـدیٚ ئه‌وێتـه‌ریٚ بێژگـه چـاڎی چێشـشا خـه‌لق کـه‌رڎه‌ن؟ بـه‌ڵکو سته‌مکاره‌کیٚ ئینیٚ گومڕاییٚوی ئاشکرانه﴿١١﴾

وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا لُقْمَٰنَ ٱلْحِكْمَةَ أَنِ ٱشْكُرْ لِلَّهِ ۚ وَمَن يَشْكُرْ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِۦ ۖ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَنِىٌّ حَمِيدٌ ﴿١٢﴾ وَإِذْ قَالَ لُقْمَٰنُ لِٱبْنِهِۦ وَهُوَ يَعِظُهُۥ يَٰبُنَىَّ لَا تُشْرِكْ بِٱللَّهِ ۖ إِنَّ ٱلشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ ﴿١٣﴾ وَوَصَّيْنَا ٱلْإِنسَٰنَ بِوَٰلِدَيْهِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُۥ وَهْنًا عَلَىٰ وَهْنٍ وَفِصَٰلُهُۥ فِى عَامَيْنِ أَنِ ٱشْكُرْ لِى وَلِوَٰلِدَيْكَ إِلَىَّ ٱلْمَصِيرُ ﴿١٤﴾ وَإِن جَٰهَدَاكَ عَلَىٰٓ أَن تُشْرِكَ بِى مَا لَيْسَ لَكَ بِهِۦ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا ۖ وَصَاحِبْهُمَا فِى ٱلدُّنْيَا مَعْرُوفًا ۖ وَٱتَّبِعْ سَبِيلَ مَنْ أَنَابَ إِلَىَّ ۚ ثُمَّ إِلَىَّ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾ يَٰبُنَىَّ إِنَّهَآ إِن تَكُ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ فَتَكُن فِى صَخْرَةٍ أَوْ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ أَوْ فِى ٱلْأَرْضِ يَأْتِ بِهَا ٱللَّهُ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ﴿١٦﴾ يَٰبُنَىَّ أَقِمِ ٱلصَّلَوٰةَ وَأْمُرْ بِٱلْمَعْرُوفِ وَٱنْهَ عَنِ ٱلْمُنكَرِ وَٱصْبِرْ عَلَىٰ مَآ أَصَابَكَ ۖ إِنَّ ذَٰلِكَ مِنْ عَزْمِ ٱلْأُمُورِ ﴿١٧﴾ وَلَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمْشِ فِى ٱلْأَرْضِ مَرَحًا ۖ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴿١٨﴾ وَٱقْصِدْ فِى مَشْيِكَ وَٱغْضُضْ مِن صَوْتِكَ ۚ إِنَّ أَنكَرَ ٱلْأَصْوَٰتِ لَصَوْتُ ٱلْحَمِيرِ ﴿١٩﴾

٤١٢

بێشك دانایەتییما دا بەلوقمانی هەکە شوکرو خوڎای بکەرە جا هەرکەس شوکرانەو خوڎای بکەرۆ قازانجو شوکرانەکەیش پەی وێشەن ،وە هەرکەسیچ کوفر بکەرۆ بەڕاسیی خوڎا بێنیازی حەمد کریان﴿١٢﴾ جا لوقمان جە وەختێنە مووچیاری کوڕەکەیش کەرێ پەنەش وات: ئەی ڕۆڵەم شەریك پێڎا مەکەرە پەی خوڎای بەڕاسیی شەریك پێڎاکەرڎەی ستەمێ گۆرەن﴿١٣﴾ ئێمە ئەسپارامارە سەرو ئینسانی هەکە چەنی ئەڎێش و تاتەیش وەش ڕەفتار بۆ ئەڎێش جە زایفییێوە پەی زایفیێوەتەری هۆرگێرتەن وە تا شۆت ئەوەبڕییەیش دۆێ ساڵێش خووایەنان هەکە شوکرو من و ئەڎێ و تاتەیچت بکەرە سەرەنجامیچت پەی لاو منەن﴿١٤﴾ خۆ ئەگەر هۆڵشا چەنی دای هەکە بەبێ عیلم و بەڵگە شەریکم پەی بنیەیرە، بە گۆششا مەکەرە و بەڵام جە دنیانە بە شێوێوی پەسەنڎی عال چەنیشا بۆیەرە و بگنە سەرو ڕاو ئانیشا گێڵێنێوە پەی لاو من چاڎمای ئەوەگێڵاێتا پەی لاو منەن، ئنجا هەواڵتا مڎەوپەنە پا هەرمانا کەرێندێتا﴿١٥﴾ ئەی ڕۆڵەکەم کار(گوناح) ئەگەر ئێنڎەو مسقاڵەزەڕەو تۆمو خەرتەلەیچ بۆ جە دڵێ تاشێوەنە جە ئاسمانەکانە یام جە زەمینەنە شاریابۆوە خوڎا مێزۆشۆ و بەرش مارۆوە، دیارەن خوڎا ساحیب لوتف و فرە هاگاڎارەن﴿١٦﴾ ئەی ڕۆڵەکەم نما بکەرە و ئەمرە بە چێوی پەسەنڎی بکەرەو وە و ڕا جە چێوی ناپەسەنڎی بگێرە و سەبربکەرە سەرو ئانەی مەیۆ ڕات،بەڕاسیی ئانە جە بڕیای وەنەو هەرمانەکان﴿١٧﴾ وە ڕووە هۆرمەکەرە جە خەڵکی و بەفیزۆ مەلە سەرو زەمینەنە،بەڕاسیی خوڎا ئا کەسێشە وەشێ نمەسیانێ هەکە وێ بەزلزانێ و شانازیکەرێنێ﴿١٨﴾ جە ڕانە لوایتەنە میانەڕەو بە و جە دەنگیت نرم بکەرەوۆ بەڕاسیی ناپەسەنڎتەرین دەنگ دەنگو هەرین﴿١٩﴾

أَلَمْ تَرَوْا أَنَّ ٱللَّهَ سَخَّرَ لَكُم مَّا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلْأَرْضِ وَأَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعَمَهُۥ ظَٰهِرَةً وَبَاطِنَةً ۗ وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يُجَٰدِلُ فِي ٱللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَٰبٍ مُّنِيرٍ ﴿٢٠﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ٱتَّبِعُوا مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ ءَابَآءَنَآ ۚ أَوَلَوْ كَانَ ٱلشَّيْطَٰنُ يَدْعُوهُمْ إِلَىٰ عَذَابِ ٱلسَّعِيرِ ﴿٢١﴾ * وَمَن يُسْلِمْ وَجْهَهُۥٓ إِلَى ٱللَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدِ ٱسْتَمْسَكَ بِٱلْعُرْوَةِ ٱلْوُثْقَىٰ ۗ وَإِلَى ٱللَّهِ عَٰقِبَةُ ٱلْأُمُورِ ﴿٢٢﴾ وَمَن كَفَرَ فَلَا يَحْزُنكَ كُفْرُهُۥٓ ۚ إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ فَنُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوٓا ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ﴿٢٣﴾ نُمَتِّعُهُمْ قَلِيلًا ثُمَّ نَضْطَرُّهُمْ إِلَىٰ عَذَابٍ غَلِيظٍ ﴿٢٤﴾ وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ ٱللَّهُ ۚ قُلِ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٥﴾ لِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْغَنِيُّ ٱلْحَمِيدُ ﴿٢٦﴾ وَلَوْ أَنَّمَا فِي ٱلْأَرْضِ مِن شَجَرَةٍ أَقْلَٰمٌ وَٱلْبَحْرُ يَمُدُّهُۥ مِنۢ بَعْدِهِۦ سَبْعَةُ أَبْحُرٍ مَّا نَفِدَتْ كَلِمَٰتُ ٱللَّهِ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٧﴾ مَّا خَلْقُكُمْ وَلَا بَعْثُكُمْ إِلَّا كَنَفْسٍ وَٰحِدَةٍ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌۢ بَصِيرٌ ﴿٢٨﴾

ئایا مەویندێ هەکە بەڕاسیی هەرچی ئینا ئاسمانـەکا و زەميننـە خـوڎای دەسـەموو کـەرڎەن پـەیتا؟ وە ناعەمەتـە دیـارێ و نادیارەکێش بە فراوانیی و فرەیی متێنێ ملترە،کەسی چامنەیچ جە خەڵکی هەن بەبێ کتێبێوی ڕۆشن یا ئاشکرا دەربارەو خوڎای دەمە دەمێ مکەرۆ﴿٢٠﴾ ئەگەر پەنەیچشا بوواچیۆ بگندێ شۆنۆ ئانەی خوڎای وەزنـانرە مواچا نەخێر بەڵکو مگنمێ شۆنو ئانەی هەکە دیما باب و باپیرەکێما سەرش بێنێ، دەی ئەی ئەگەر شەیتانی چڕیێ با پەی لاو عەزابو کڵپەو ئێری هەر ئێڎێ مگنا شۆنیشا؟﴿٢١﴾ هەرکەسیچ ڕووە بکەرۆنە خوڎای و کارعال بۆنە بێشك دەسش گێرتەن بە پتەوتەرین عەهد و بەڵێنۆ و سەرەنجامو گرڎ هەرمانێویچ مگێڵۆوە پەی لاو خوڎای﴿٢٢﴾ هەرکەسیچ کافر مبۆ کوفرەکەش دڵتەنگت نەکەرۆ، گێلاێوشا پەی لاو ئێمەن جا هاگاڎارێشا مکەرمێوە چانەی کەرڎەنشا،بەڕاسیی خوڎا خاس مزانۆ پانەی ئینا سینەکانە﴿٢٣﴾ کەمێو فرسەتشا مڎەیمێ تا بوویاراش دمایی ناچارێشا مکەرمێ بلانە دلێ عەزابێوی هەسیی سەختی﴿٢٤﴾ دیارەن چەنەشا بپەرسیی کێ ئاسمانەکێ و زەمینش خەلقێ کەرڎێنێ، بێشك ماچا خوڎا، بواچە دەی حەمد پەی خوڎای، بەڵکو زۆربەشا نمەزانا﴿٢٥﴾ هەرچی ئینا ئاسمانەکا و زەميننە هینو خوڎایەن، بەڕاسیی خوڎا دەوڵەمەنڎی لایەقو حەمدین﴿٢٦﴾ خۆ ئەگەر بەڕاسیی هەرچی درەختێ ئینێ زەميننە قەڵەمێ بانێ و بەحریچ چنڎەن حۆت بەحرێ تەرێ چامنێش بەیاسەر و ببانێ بە مەرەکەف گرڎ تەمامیا کەلیماتێ خوڎای حەر نمەتەمامیا پەنەشا، بەڕاسیی خوڎا بالآدەسیی دانان﴿٢٧﴾ خەلق کەرڎەیتا و زینڎەئەوەکەرڎەیتا پێسە هینو تاقەکەسێوی زیاتەر نییەن، بەڕاسیی خوڎا بژنەوی وینان﴿٢٨﴾

أَلَمْ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ يُولِجُ ٱلَّيْلَ فِى ٱلنَّهَارِ وَيُولِجُ ٱلنَّهَارَ فِى ٱلَّيْلِ وَسَخَّرَ ٱلشَّمْسَ وَٱلْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِىٓ إِلَىٰٓ أَجَلٍ مُّسَمًّى وَأَنَّ ٱللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٩﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِن دُونِهِ ٱلْبَٰطِلُ وَأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْعَلِىُّ ٱلْكَبِيرُ ﴿٣٠﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ ٱلْفُلْكَ تَجْرِى فِى ٱلْبَحْرِ بِنِعْمَتِ ٱللَّهِ لِيُرِيَكُم مِّنْ ءَايَٰتِهِۦٓ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٣١﴾ وَإِذَا غَشِيَهُم مَّوْجٌ كَٱلظُّلَلِ دَعَوُا۟ ٱللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ فَلَمَّا نَجَّىٰهُمْ إِلَى ٱلْبَرِّ فَمِنْهُم مُّقْتَصِدٌ وَمَا يَجْحَدُ بِـَٔايَٰتِنَآ إِلَّا كُلُّ خَتَّارٍ كَفُورٍ ﴿٣٢﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱتَّقُوا۟ رَبَّكُمْ وَٱخْشَوْا۟ يَوْمًا لَّا يَجْزِى وَالِدٌ عَن وَلَدِهِۦ وَلَا مَوْلُودٌ هُوَ جَازٍ عَن وَالِدِهِۦ شَيْـًٔا إِنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِٱللَّهِ ٱلْغَرُورُ ﴿٣٣﴾ إِنَّ ٱللَّهَ عِندَهُۥ عِلْمُ ٱلسَّاعَةِ وَيُنَزِّلُ ٱلْغَيْثَ وَيَعْلَمُ مَا فِى ٱلْأَرْحَامِ وَمَا تَدْرِى نَفْسٌ مَّاذَا تَكْسِبُ غَدًا وَمَا تَدْرِى نَفْسٌ بِأَىِّ أَرْضٍ تَمُوتُ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌۢ ﴿٣٤﴾

سُورَةُ السَّجْدَةِ — ترتيبها ٣٢ — آياتها ٣٠

ئایا نمەوینی هەکە خوڎا شەوە کێشۆنە ڕۆی و ڕۆ کێشۆنە شەوێ و ڕۆجیار و مانگەیچش دەسە مووێ کەرڎێنێ هەر یۆشا تا وەختێوی دیاری کریا موویەرۆ و ئینا ڕاوە و بەڕاسیی خوڎا هاگاڎارەن پانەی مکەردێش﴿٢٩﴾ ئانە چانەیۆن هەکە بەڕاسیی خوڎا هەقەن و بێشك ئانە هەکە جیای ئاڎی هاوارش وەنە مکەران ناهەقەن و بەڕاسیی هەر خوڎا بەرزی گۆرەن﴿٣٠﴾ ئایا سەرنجو کەشتیت نەڎان خۆ دیارەن هەکە جە دەلیانە جە نیعمەتو خوڎایۆن موویەرۆ و پەی ئانەینە نیشانەکاش نیشانەتا بڎۆ، بەڕاسیی چانەینە چنڎەها نیشانێ هەنێ پەی گرڎ کەسێ فرە سەبرکەری و شوکرانە ئەووجاری﴿٣١﴾ وەختێویچ شەپۆلێوە پێسە هۆری پۆژنۆشارە هاوار مکەرا ئۆ خوڎای و وێشا یەکلایی مکەراوە پەی گەرڎەنکەچ کەرڎەی،جا وەختێو نەجاتشا مڎۆ و میاواوە ووشکانیی هەنێشا وەفا بەخەرج مڎا،وە هیچ کەس ئینکاریی ئایەتەکاما نمەکەرۆ بێژگە جە کەسانی ناپاکی و سفڵەی و کوفرەنە چەقای﴿٣٢﴾ ئەی خەڵکەکەپارێز جەپەروەرنیتا بکەردێ وە جە ڕۆێوی بتەرسدێ هەکە هیچ تاتێوە جەزاو فرزەنڎو وێش نمەگێرۆ گەرڎەن و هیچ فرزەنڎێویچ هیچێو جە جەزاو تاتەیش نمەگێرۆ گەرڎەن، بەڕاسیی وەعدو خوڎای هەقەن دەی ژیوای دنیێ نەخەرافنۆتا و نەکەرڎێ شەیتان بە بەخشندەیی خوڎای دەسخەرێتا بکەرۆ﴿٣٣﴾ بەڕاسیی خوڎا عیلمو بەرپابییەی قیامەتیش ئینالاوە و وەشت مووەشتنۆ ومزانۆنە چێش ئینا زاڕۆڵەڎانەکانە، وە هیچ کەس نمەزانۆ سەبای چێشش دەس مگنۆ و هیچکەس نمەزانۆ چ سەرزەمینێوەنە ممرۆ، بەڕاسیی خوڎا بزانی هاگاڎارەن﴿٣٤﴾

سوورەتۆ﴿سوجدە﴾ ی

سیی ئایەتێنە

بە نامۆ خوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

ئەلیف لێ مێ﴿١﴾ ئەرەۋەزنای کتێبەکەی شکەش نییەنە چەنە جەلایەنو پەروەرڎگارو ئالەمیانیۆن﴿٢﴾ یام مواچانێ هۆرش بەستەن؟ نەخێر، بەڵکو ئانە هەقێوەن جە پەروەرنیتۆ هەتا قۆمێو هاگاڎار بکەریۆ هەکە وەڵێ تۆنە هیچ هاگاڎارکەرێوشا پەی نامان بەشکو هیدایەت هۆربگێرا﴿٣﴾ خوڎا ئا زاتەنە هەکە ئاسمانەکێ و زەمین و ئانە ئینا بەینشانە بە شش ڕۆێ خەلقێش کەرڎێ ئینجا نیشت سەرو تەختی، بێژگە چاڎی هیچ دۆس و تکاکارێوتا نییەن، ئایا یاڎاوەریی نمەکەرڎێ؟﴿٤﴾ کاروبار جە ئاسمانۆ پەی زەمینی بەرۆ ڕاوە ئینجا کاروبارەکە بەرز بۆوە پەی لایش جە ڕۆێنە هەکە بڕەکەش ئێنڎەو هەزار سالأن چانیشا شمە مژماردێشا﴿٥﴾ ئاڎ زاناو غەیبی و دیاریەن و بالأدەسی ڕەحمینەن﴿٦﴾ ئا خوڎا خەلق کەرڎەی گرڎ چێویش بە ڕێکی و پێکیی ئەنجام دان، وە جە ئەوەڵۆ خەلق کەرڎەی ئینسانیش جە هەڕێ دەس پەنە کەرڎ﴿٧﴾ دمایی زەنجیرەو نەوەکاش جە ئاوێوێ ساڎێ بێ نرخێ ۋزتۆ﴿٨﴾ دمایی ڕێك وپێکش کەرڎ و جە گیانو وێش فووش کەرڎ پۆرە ئینجا دەزگاو ئەژنیەی و ۋینای و دلێچش پەی کەرڎیدێ، کەچی شمە کەم سوپاس مکەردێ﴿٩﴾ وە واتشا ئایا هەکە دلێ زەمینینە گومێ مبیمێ هەم سەرنەوەی خەلقێ مکریەیمێوە؟ بەڵکو ئاڎێ هەر بنەڕەتەنە ئیمانشا بە یاوای بە دیڎارو پەروەرڎگاریشا نییەن﴿١٠﴾ بواچە فریشتەو گیانکێشتەی هەکە کارو گیانکێشتەیش پەنە ئەسپاریان مرنۆتا ئینجا مگێڵندیەیدێوە پەی لاو پەروەرنیتا﴿١١﴾

الجُزْءُ الحَادِي وَالعِشْرُونَ — سُورَةُ السَّجْدَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

الٓمٓ ﴿١﴾ تَنزِيلُ ٱلْكِتَٰبِ لَا رَيْبَ فِيهِ مِن رَّبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٢﴾ أَمْ يَقُولُونَ ٱفْتَرَىٰهُ بَلْ هُوَ ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّكَ لِتُنذِرَ قَوْمًا مَّآ أَتَىٰهُم مِّن نَّذِيرٍ مِّن قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٣﴾ ٱللَّهُ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِى سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ ٱسْتَوَىٰ عَلَى ٱلْعَرْشِ ۖ مَا لَكُم مِّن دُونِهِۦ مِن وَلِىٍّ وَلَا شَفِيعٍ ۚ أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ﴿٤﴾ يُدَبِّرُ ٱلْأَمْرَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ إِلَى ٱلْأَرْضِ ثُمَّ يَعْرُجُ إِلَيْهِ فِى يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُۥٓ أَلْفَ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ ﴿٥﴾ ذَٰلِكَ عَٰلِمُ ٱلْغَيْبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٦﴾ ٱلَّذِىٓ أَحْسَنَ كُلَّ شَىْءٍ خَلَقَهُۥ ۖ وَبَدَأَ خَلْقَ ٱلْإِنسَٰنِ مِن طِينٍ ﴿٧﴾ ثُمَّ جَعَلَ نَسْلَهُۥ مِن سُلَٰلَةٍ مِّن مَّآءٍ مَّهِينٍ ﴿٨﴾ ثُمَّ سَوَّىٰهُ وَنَفَخَ فِيهِ مِن رُّوحِهِۦ ۖ وَجَعَلَ لَكُمُ ٱلسَّمْعَ وَٱلْأَبْصَٰرَ وَٱلْأَفْـِٔدَةَ ۚ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿٩﴾ وَقَالُوٓا۟ أَءِذَا ضَلَلْنَا فِى ٱلْأَرْضِ أَءِنَّا لَفِى خَلْقٍ جَدِيدٍۭ ۚ بَلْ هُم بِلِقَآءِ رَبِّهِمْ كَٰفِرُونَ ﴿١٠﴾ ۞ قُلْ يَتَوَفَّىٰكُم مَّلَكُ ٱلْمَوْتِ ٱلَّذِى وُكِّلَ بِكُمْ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ﴿١١﴾

وَلَوْ تَرَىٰٓ إِذِ ٱلْمُجْرِمُونَ نَاكِسُوا۟ رُءُوسِهِمْ عِندَ رَبِّهِمْ رَبَّنَآ أَبْصَرْنَا وَسَمِعْنَا فَٱرْجِعْنَا نَعْمَلْ صَٰلِحًا إِنَّا مُوقِنُونَ ﴿١٢﴾ وَلَوْ شِئْنَا لَءَاتَيْنَا كُلَّ نَفْسٍ هُدَىٰهَا وَلَٰكِنْ حَقَّ ٱلْقَوْلُ مِنِّى لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ ٱلْجِنَّةِ وَٱلنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿١٣﴾ فَذُوقُوا۟ بِمَا نَسِيتُمْ لِقَآءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَآ إِنَّا نَسِينَٰكُمْ ۖ وَذُوقُوا۟ عَذَابَ ٱلْخُلْدِ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾ إِنَّمَا يُؤْمِنُ بِـَٔايَٰتِنَا ٱلَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُوا۟ بِهَا خَرُّوا۟ سُجَّدًا وَسَبَّحُوا۟ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ۩ ﴿١٥﴾ تَتَجَافَىٰ جُنُوبُهُمْ عَنِ ٱلْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا وَمِمَّا رَزَقْنَٰهُمْ يُنفِقُونَ ﴿١٦﴾ فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّآ أُخْفِىَ لَهُم مِّن قُرَّةِ أَعْيُنٍ جَزَآءًۢ بِمَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٧﴾ أَفَمَن كَانَ مُؤْمِنًا كَمَن كَانَ فَاسِقًا ۚ لَّا يَسْتَوُۥنَ ﴿١٨﴾ أَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فَلَهُمْ جَنَّٰتُ ٱلْمَأْوَىٰ نُزُلًۢا بِمَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ فَسَقُوا۟ فَمَأْوَىٰهُمُ ٱلنَّارُ ۖ كُلَّمَآ أَرَادُوٓا۟ أَن يَخْرُجُوا۟ مِنْهَآ أُعِيدُوا۟ فِيهَا وَقِيلَ لَهُمْ ذُوقُوا۟ عَذَابَ ٱلنَّارِ ٱلَّذِى كُنتُم بِهِۦ تُكَذِّبُونَ ﴿٢٠﴾

سجدة

ئەگەر تاوانبارەکا مووینی سەرەشا ۆزتەنرە لاو پەروەرڎگاریشانە: ئەی پەروەرڎگارما ئانا دیما و ئەژنیما، ئێمە یاوێنمیْ بە یەقینی دەی بگێڵنەماوە پەی دنییْ ئیجارە هەرمانیْ عالیْ مکەرمیْ﴿١٢﴾ بێگومان ئەگەر ئێمە گەرەکما بییْ گرڎ کەسی هیدایەت دێنمیْ بەڵام گوفتو من یاگێش گێرتە جەحەنڎەمی پەڕ مکەروو جە جنی و خەڵکی بەتێکڕا﴿١٣﴾ دەی بچەشدیْ ماڎام شمە یاوای بە دیڎارو ئارۆیتا فەرامۆش کەرڎ، ئێمەیچ شمە فەرامۆش مکەرمیْ و عەزابیی ئەوە نەبڕیا بچەشدیْ سەرو ئاکارا هەکە کەرێندێشا﴿١٤﴾ تەنیا ئانیْ ئیمان مارا بە ئایەتەکاما وەختێو موززیاوە یاڎشا خێرا ملانیْ سوجدەرە و بە حەمد کەرڎەی پەروەرڎگاریشاوە تەسبیحات مکەرا و وێشا بە زل نمەگێرا﴿١٥﴾ تەنیشتەکێشا – تەنیشتی ڕاس و چەپ – چەنی یاگە و پێخەفەکاشا وەششا نمێو بە تەرسیی و بەهۆمێڎۆ هانا ئۆ پەروەرڎگاریشا مبەرانیْ و چا ڕزقیە پەنەما دێنیْ مبەخشانیْ﴿١٦﴾ هیچ کەسێو نمەزانوْ وەراوەرو ئا کارەخاسا کەردێنێش چ جەزێوە چەم ڕۆشنۆکەرەش پەی پەنا درێنە﴿١٧﴾ ئایا ئا کەسە هەکە ئیماندار بییەبۆ پێسەن ئا کەسیە هەکە جەڕیْ لاش دان؟ پێسەو یۆی نییەنیْ﴿١٨﴾ بەڵام ئانیْ ئیمانشا ئاورڎەن و هەرمانیْ عالێشا کەرڎێنیْ جیاتی جەزاو ئانەی کەرڎەنشا بەهەشتەکیْ(ماوا) مەنزڵەشانە بە هەمیشەیی﴿١٩﴾ ئانێچە جە ڕیْ لاشادان یاگێشا ئێرەن هەر وەختێو گەرەکشانە بزیاوە چەنەش مگێڵنیاوە پەی دلێش و مواچیۆ عەزابو ئا ئایریە بچەشدیْ هەکە گەرەکتابیْ بە درۆش بزاندیْ﴿٢٠﴾

وَلَنُذِيقَنَّهُم مِّنَ ٱلْعَذَابِ ٱلْأَدْنَىٰ دُونَ ٱلْعَذَابِ ٱلْأَكْبَرِ
لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢١﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن ذُكِّرَ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِۦ ثُمَّ
أَعْرَضَ عَنْهَآ ۚ إِنَّا مِنَ ٱلْمُجْرِمِينَ مُنتَقِمُونَ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا
مُوسَى ٱلْكِتَٰبَ فَلَا تَكُن فِى مِرْيَةٍ مِّن لِّقَآئِهِۦ ۖ وَجَعَلْنَٰهُ
هُدًى لِّبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ﴿٢٣﴾ وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ أَئِمَّةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا
لَمَّا صَبَرُوا۟ ۖ وَكَانُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا يُوقِنُونَ ﴿٢٤﴾ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ
يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ فِيمَا كَانُوا۟ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ
﴿٢٥﴾ أَوَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا مِن قَبْلِهِم مِّنَ ٱلْقُرُونِ
يَمْشُونَ فِى مَسَٰكِنِهِمْ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ ۖ أَفَلَا يَسْمَعُونَ
﴿٢٦﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا۟ أَنَّا نَسُوقُ ٱلْمَآءَ إِلَى ٱلْأَرْضِ ٱلْجُرُزِ فَنُخْرِجُ
بِهِۦ زَرْعًا تَأْكُلُ مِنْهُ أَنْعَٰمُهُمْ وَأَنفُسُهُمْ ۖ أَفَلَا يُبْصِرُونَ
﴿٢٧﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا ٱلْفَتْحُ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٢٨﴾
قُلْ يَوْمَ ٱلْفَتْحِ لَا يَنفَعُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ إِيمَٰنُهُمْ وَلَا هُمْ
يُنظَرُونَ ﴿٢٩﴾ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَٱنتَظِرْ إِنَّهُم مُّنتَظِرُونَ ﴿٣٠﴾

سُورَةُ الأَحْزَابِ — ترتيبها ٣٣ — آياتها ٧٣

بێشك ئێمە بێژگە عەزابە حەرەگۆرەکەی عەزابێۆو ئى دنیێشا پەنە مچەشمێ بەشکوم بگێلاوە﴿٢١﴾ دەی کێ چانەی زاڵمتەرەن هەکە ئایەتێ پەروەرژگاریش بووزیاوە یاژ ئینجا ئاژ پەشتیشا بکەرۆنە؟ بێشك ئێمە هەقە مسانمێ جە تاوانبارا﴿٢٢﴾ دیارەن ئێمە کتێب(تەورات) ما دا بە مووسای هیچ شکەت نەبۆ جە دیژاریش وە کتێبەکەما کەرژ بە ڕانموونیی پەی نەوەو ئیسرائیلی﴿٢٣﴾ ئیمامێچما چەنە هۆرۆزتێ بە ئەمرەو وێما هەکە سەبرشا کەرژ و یەقینشا بە ئایەتەکاما بێ﴿٢٤﴾ بەڕاسیی پەروەرژگارت وێش جە ڕۆ قیامەتینە جە یۆتری جییێشا مکەرۆوە ئەچا چێوانە هەکە ئاژێ چەنەشا جیاوازییشا بێ﴿٢٥﴾ ئایا ئانە نەبی بەڕانمایی پەیشا هەکە ئێمە چنژەها نەوێما وەڵێ ئاژیشانە جەبەین بەرژێنێ و ئانا ئاژێ یاگەکیاشانە مەیا و ملا؟ بەڕاسیی ئانە چنژەها ئایەتێش چەنەنێ ئایا نمەۆینا؟﴿٢٦﴾ ئایا نمەۆینا هەکە ئێمە ئاوی کێشە مکەرمێ پەی زەمینێوی قاقڕی پا ئاوێ زەراعەتێو سوێز مکەرمێ و مڕسنمێ هەکە ماڵاتەکەشا و وێچشا چەنەش مووەرا؟ دەی ئایا نمەۆینا؟﴿٢٧﴾ مووەاچانێچ دەی ئەگەر جە ڕاسواچاندێ ئا سەرکۆتەیە کەی مبۆ؟﴿٢٨﴾ بواچە ڕۆ سەرکۆتەی ئا کەسێ کافرێ بیێنێ ئیمانەکەشا قازانجشا پەنە نمەیاونۆ و دەرفەتەیچشا نمەژریۆ پەنە﴿٢٩﴾ جا ڕووەشا چەنە هۆرگێڵنە و چەمەڕابە بەڕاسیی ئاژێ چەمەڕێنێ﴿٣٠﴾

حزب ٤٢

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ ٱتَّقِ ٱللَّهَ وَلَا تُطِعِ ٱلۡكَٰفِرِينَ وَٱلۡمُنَٰفِقِينَۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمٗا ﴿١﴾ وَٱتَّبِعۡ مَا يُوحَىٰٓ إِلَيۡكَ مِن رَّبِّكَۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِمَا تَعۡمَلُونَ خَبِيرٗا ﴿٢﴾ وَتَوَكَّلۡ عَلَى ٱللَّهِۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ وَكِيلٗا ﴿٣﴾ مَّا جَعَلَ ٱللَّهُ لِرَجُلٖ مِّن قَلۡبَيۡنِ فِي جَوۡفِهِۦۚ وَمَا جَعَلَ أَزۡوَٰجَكُمُ ٱلَّٰٓـِٔي تُظَٰهِرُونَ مِنۡهُنَّ أُمَّهَٰتِكُمۡۚ وَمَا جَعَلَ أَدۡعِيَآءَكُمۡ أَبۡنَآءَكُمۡۚ ذَٰلِكُمۡ قَوۡلُكُم بِأَفۡوَٰهِكُمۡۖ وَٱللَّهُ يَقُولُ ٱلۡحَقَّ وَهُوَ يَهۡدِي ٱلسَّبِيلَ ﴿٤﴾ ٱدۡعُوهُمۡ لِأٓبَآئِهِمۡ هُوَ أَقۡسَطُ عِندَ ٱللَّهِۚ فَإِن لَّمۡ تَعۡلَمُوٓاْ ءَابَآءَهُمۡ فَإِخۡوَٰنُكُمۡ فِي ٱلدِّينِ وَمَوَٰلِيكُمۡۚ وَلَيۡسَ عَلَيۡكُمۡ جُنَاحٞ فِيمَآ أَخۡطَأۡتُم بِهِۦ وَلَٰكِن مَّا تَعَمَّدَتۡ قُلُوبُكُمۡۚ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورٗا رَّحِيمًا ﴿٥﴾ ٱلنَّبِيُّ أَوۡلَىٰ بِٱلۡمُؤۡمِنِينَ مِنۡ أَنفُسِهِمۡۖ وَأَزۡوَٰجُهُۥٓ أُمَّهَٰتُهُمۡۗ وَأُوْلُواْ ٱلۡأَرۡحَامِ بَعۡضُهُمۡ أَوۡلَىٰ بِبَعۡضٖ فِي كِتَٰبِ ٱللَّهِ مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ وَٱلۡمُهَٰجِرِينَ إِلَّآ أَن تَفۡعَلُوٓاْ إِلَىٰٓ أَوۡلِيَآئِكُم مَّعۡرُوفٗاۚ كَانَ ذَٰلِكَ فِي ٱلۡكِتَٰبِ مَسۡطُورٗا ﴿٦﴾

سوورەتـوٚ﴿ئـەحـزاب﴾ ی

حەفتا و یەرێ ئایەتێنە

بە ناموٚ خوٚذای بەزەییمەنذی رەحمینی

ئەی پێغەمەر پارێز جە خوٚذای بکەرە و بەگوٚشو کافرا و مونافیقا مەکەرە، بەڕاسیی خوٚذا بزانی دانان﴿١﴾ بگنە شوٚنوٚ ئانەی بە وەحیە جەپەروەرذگاریتوٚ پەیت مکیانیوٚ بەڕاسیی خوٚذا هاگاذارەن پانەی مکەردێش﴿٢﴾ پەشتیچ بە خوٚذای ببەسە،وە خوات وەسێن پەی ووریتیکاری﴿٣﴾ خوٚذا پەی هیچ کەسێوی دوٚێ دڵێش نەکەرذێنێ جە سینە و دەروونشنە، وە ئا ژەنێچشە هەکە پەنەشا ماچدێ(یاگێ ئەذێم بە) نەکەرذێنێش بە ئەذێتا، زڕ کوڕەکێچتا نەکەرذێنێش بە کوڕێتا،ئانە ماچدێش قسێ وێتانێ و دەمو وێتانە مەیانێ(مزیارە)، وە خوٚذا هەق مواچوٚ و ڕانمایی مکەروٚ پەی سەرو ڕێ ڕاسێ﴿٤﴾ بە نامێ تاتەکاشاوە بچڕدێشا(نامێشا بەردێ) لاو خوٚذایوٚ ئینە دادگەرانەتەرەن،ئەگەر تاتەکایچشا نەمەشناسدێ دەی ئانێ جە دینەنە برێتانێ و سەربەشمەنێ،چانەیچەنە هەکە ملدێ غەڵەتەرە گوناحبارێ نمەبیدێ بەڵکو چانەینە گوناحبارێ مبیدێ هەکە دڵتا بە ئەنقەس پەیش ملوٚ،خوٚذایچ گوناحبەخشی رەحمینەن﴿٥﴾ پێغەمەر وەڵینتەرەن(ئینا وەڵێنە) پەی ئیماندارا جە وێشا، ژەنەکێچش ئەذێشانێ، وە قوٚمێ و خوێشێ- جە ڕووەو میراتیوٚ- زیاتەر ئینێ وەڵێنە بەپاو کتێبەکەو خوٚذای جە ئیماندارەکا و کوٚچکەرەکا سامەگەر شمە وێتا گەرەکتابوٚ کارێوی خاس و پەسەند بکەردێ چەنی دوٚسەکاتا، ئینەیچ جە کتێبەکەنە توٚمار کریان﴿٦﴾

وَإِذْ أَخَذْنَا مِنَ النَّبِيِّينَ مِيثَاقَهُمْ وَمِنكَ وَمِن نُّوحٍ وَإِبْرَاهِيمَ وَمُوسَىٰ وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَأَخَذْنَا مِنْهُم مِّيثَاقًا غَلِيظًا ﴿٧﴾ لِّيَسْأَلَ الصَّادِقِينَ عَن صِدْقِهِمْ وَأَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٨﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَاءَتْكُمْ جُنُودٌ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا وَجُنُودًا لَّمْ تَرَوْهَا وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ﴿٩﴾ إِذْ جَاءُوكُم مِّن فَوْقِكُمْ وَمِنْ أَسْفَلَ مِنكُمْ وَإِذْ زَاغَتِ الْأَبْصَارُ وَبَلَغَتِ الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ وَتَظُنُّونَ بِاللَّهِ الظُّنُونَا ﴿١٠﴾ هُنَالِكَ ابْتُلِيَ الْمُؤْمِنُونَ وَزُلْزِلُوا زِلْزَالًا شَدِيدًا ﴿١١﴾ وَإِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ مَّا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ إِلَّا غُرُورًا ﴿١٢﴾ وَإِذْ قَالَت طَّائِفَةٌ مِّنْهُمْ يَا أَهْلَ يَثْرِبَ لَا مُقَامَ لَكُمْ فَارْجِعُوا وَيَسْتَأْذِنُ فَرِيقٌ مِّنْهُمُ النَّبِيَّ يَقُولُونَ إِنَّ بُيُوتَنَا عَوْرَةٌ وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ إِن يُرِيدُونَ إِلَّا فِرَارًا ﴿١٣﴾ وَلَوْ دُخِلَتْ عَلَيْهِم مِّنْ أَقْطَارِهَا ثُمَّ سُئِلُوا الْفِتْنَةَ لَآتَوْهَا وَمَا تَلَبَّثُوا بِهَا إِلَّا يَسِيرًا ﴿١٤﴾ وَلَقَدْ كَانُوا عَاهَدُوا اللَّهَ مِن قَبْلُ لَا يُوَلُّونَ الْأَدْبَارَ وَكَانَ عَهْدُ اللَّهِ مَسْئُولًا ﴿١٥﴾

٤١٩

باره‌شه‌ۋه‌ ۋیر هه‌كه‌ په‌یمانه‌ما جه‌ پێغه‌مه‌را و جه‌ تۆ و جه‌ نۆحی و ئیبراهیمی و مووسای و عیساو كوڕو مریه‌مێ هۆرگێرته‌ و به‌ڕاسیی په‌یمانێوه‌ فره‌پته‌وه‌ما چه‌نه‌ هۆرگێرتێ﴿٧﴾ تا پرسیار بكه‌رۆ جه‌ ڕاسواچا سه‌باره‌ت به‌ ڕاسواته‌ییه‌كه‌یشا، وه‌ عه‌زابێوی پڕ ئێشیچش حازر كه‌رده‌ن په‌ی كافره‌كا﴿٨﴾ ئه‌ی ئا كه‌سا ئیماننتا ئاورده‌ن یاذو ناعمه‌تو خوذای جه‌ سه‌رتاوه‌ بكه‌ردێوه‌، ئانه‌بێ له‌شكریانێو ئامێ سه‌رتا ئێمه‌یچ سیاۋوێوه‌ قه‌وه‌ت و عه‌سكه‌رانێوما كیاستێ سه‌رشا هه‌كه‌ شمه‌ نه‌ذییێ،به‌ڵام خوذا وینا بێ پانه‌ی كه‌رێنذێش ﴿٩﴾ ئانه‌بێ جه‌ سه‌راۋنذتاۋه‌ و جه‌ پاینتاۋه‌ ئامێ سه‌رتا و ئانه‌بێ چه‌مێ هه‌بڵه‌قێ بیێ و دڵه‌كێ(گیانه‌كێ) یاۋێ بینه‌قاقێ و جۆره‌ها گومانا سه‌باره‌ت به‌ خوذای ڕووه‌ كه‌رذیدێنه‌ ﴿١٠﴾ چاگه‌نه‌ ئیمانداره‌كێ تاقیێ كرییێوه‌ و ۋزییێ له‌رزه‌ به‌ له‌رزێوی قه‌وه‌ت﴿١١﴾ ئانه‌بێ مونافیقه‌كێ و ئانێ نه‌وه‌شیی دڵشانه‌ بێ واچێنێ ئانه‌ خوذا و پێغه‌مه‌ری به‌ڵێنه‌ دێبێنمێ په‌نه‌ جه‌ باذی هه‌وایی بییه‌ی زیاته‌ر هیچی ته‌ر نه‌بی﴿١٢﴾ ئانه‌بێ بڕێویچشا واتشا ئه‌ی خه‌ڵكو یه‌سریبی ئینه‌ یاگۆ شمه‌ نییه‌نه‌ ده‌ی بگێڵذێوه‌، وه‌ ده‌سێوشا ئیزن جه‌ پێغه‌مه‌ری هۆرگێرێنێ و ۋاچێنێ به‌ڕاسیی یانه‌كێما ئینێ به‌رۆ(بێ كه‌سێ و بێ په‌ڕچینێنێ) خۆ یانه‌كێچشا نه‌بێنێ به‌رۆ،ئاذێ مه‌به‌سشا ته‌نیا ڕه‌مای بێ﴿١٣﴾ خۆ ئه‌گه‌ر جه‌ قوڵێۋۆ دژمه‌ن دابییێش ملشاره‌ و داوا جه‌نگیشا وه‌نه‌ كریێ بیێ زذدو موسڵمانا ئانا لوێنێ ده‌مشاوه‌ جه‌ كوچێوی زیاته‌ر نه‌مه‌نێنێره‌ په‌ی جوابه‌كه‌ی﴿١٤﴾ ئاذێ وه‌ڵته‌ر په‌یمانه‌یچشا دێبێ به‌ خوذای هه‌كه‌ په‌شتی هۆرنه‌كه‌را و نه‌ڕه‌ما ده‌ی دیاره‌ن په‌یماندای به‌ خوذایچ وه‌نه‌په‌رسایۆش سه‌ره‌ن﴿١٥﴾

قُل لَّن يَنفَعَكُمُ ٱلْفِرَارُ إِن فَرَرْتُم مِّنَ ٱلْمَوْتِ أَوِ ٱلْقَتْلِ وَإِذًا لَّا تُمَتَّعُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٦﴾ قُلْ مَن ذَا ٱلَّذِى يَعْصِمُكُم مِّنَ ٱللَّهِ إِنْ أَرَادَ بِكُمْ سُوٓءًا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةً ۚ وَلَا يَجِدُونَ لَهُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿١٧﴾ ۞ قَدْ يَعْلَمُ ٱللَّهُ ٱلْمُعَوِّقِينَ مِنكُمْ وَٱلْقَآئِلِينَ لِإِخْوَٰنِهِمْ هَلُمَّ إِلَيْنَا ۖ وَلَا يَأْتُونَ ٱلْبَأْسَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٨﴾ أَشِحَّةً عَلَيْكُمْ ۖ فَإِذَا جَآءَ ٱلْخَوْفُ رَأَيْتَهُمْ يَنظُرُونَ إِلَيْكَ تَدُورُ أَعْيُنُهُمْ كَٱلَّذِى يُغْشَىٰ عَلَيْهِ مِنَ ٱلْمَوْتِ ۖ فَإِذَا ذَهَبَ ٱلْخَوْفُ سَلَقُوكُم بِأَلْسِنَةٍ حِدَادٍ أَشِحَّةً عَلَى ٱلْخَيْرِ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ لَمْ يُؤْمِنُوا۟ فَأَحْبَطَ ٱللَّهُ أَعْمَٰلَهُمْ ۚ وَكَانَ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرًا ﴿١٩﴾ يَحْسَبُونَ ٱلْأَحْزَابَ لَمْ يَذْهَبُوا۟ ۖ وَإِن يَأْتِ ٱلْأَحْزَابُ يَوَدُّوا۟ لَوْ أَنَّهُم بَادُونَ فِى ٱلْأَعْرَابِ يَسْـَٔلُونَ عَنْ أَنۢبَآئِكُمْ ۖ وَلَوْ كَانُوا۟ فِيكُم مَّا قَٰتَلُوٓا۟ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٢٠﴾ لَّقَدْ كَانَ لَكُمْ فِى رَسُولِ ٱللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا۟ ٱللَّهَ وَٱلْيَوْمَ ٱلْـَٔاخِرَ وَذَكَرَ ٱللَّهَ كَثِيرًا ﴿٢١﴾ وَلَمَّا رَءَا ٱلْمُؤْمِنُونَ ٱلْأَحْزَابَ قَالُوا۟ هَٰذَا مَا وَعَدَنَا ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ وَصَدَقَ ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ ۚ وَمَا زَادَهُمْ إِلَّآ إِيمَٰنًا وَتَسْلِيمًا ﴿٢٢﴾

بواچە ئەگەر بڕەمدێ جە مەرڎەی یان جە کوشیای، ڕەمای داڎتا نمەڎۆ خۆ ئەگەر پاسەیچ بۆ هەر کەمێو دنیانە مووياردێش﴿١٦﴾ بواچە ئانە کێن بتاۋۆ پارێزنۆتا جە خوڎای ئەگەر خوڎا گەرەکش بۆ ناوەشییێوتا بارۆ ڕا یان ۋزۆتا ۋەرو بەزەیی؟ بێژگە جە خوڎای نە دۆس و نەپەشتیوانێوشا دەس نمەگنۆ﴿١٧﴾ دیارەن خوڎا ئانیشاتا مشناسۆ هەکە تەگەرە ۋزانە ڕاو شمە و بە براکاشا ماچانێ بەیدێ پەی لایما و فرە کەمیچ وێشا مۆزانە تالووکە﴿١٨﴾ حەنڎاتانە حەر فرە چەم چنۆکێنێ، جا وەختێو تەرسۆ جەنگی مگێرۆشارە ۋینیشا کارێو مڎیاپەیت و چەمێت مگێڵنا پۆرە هەر ئەجۆ ئا کەسەنێ هەکە حەیبەتیێ مەرگینە بێهۆش مگنۆ، جا هەکە تەرسیی ڕەماوە بە زوانە تیژە درێژەکاشا عەزیەتتا مڎانێ پەی ماڵی و سەروەتی فرە هەڵپەشانە و جە خێرەنە فرە چەمچنۆکێنێ،ئانێ ئیمانشا ناورڎەن جا خوڎا هەرمانەکێش پوچەڵێ کەرڎێنێوە ئانەیچ پەی خوڎای ئاسانەن﴿١٩﴾ ئاڎێ پاسە حەساب مکەرا هەکە حیزبەکێ نەلێنێوە، ئەگەر لەشکرو حیزبەکایچ بەیۆ ئاڎێ ئاوات مووازانێ دڵێ عەرەبە بیابان نشینەکانە بیێنێ و چاوە دەنگوباسو شمەشا پەرسا بیێ، خۆ ئەگەر چەنیچتا بیێنێ کەمێو نەبۆ جەنگ نەکەرێنێ﴿٢٠﴾ بێگومان جەپێغەممەریەنە نموونێوە(سەرمەشقێوە) فرەخاستا پەی هەن و پەی ئا کەسیچە هەکە ئومێڎش بە خوڎای و بە ڕۆ قیامەتی هەن و هەر فرەیچ یاڎو خوڎای مکەرۆ﴿٢١﴾ جا وەختێو ئیماندارەکێ حیزبەکێشا دیێ واتشا ئینە ئانەبێ هەکە خوڎای و پێغەممەرەکەیش بەڵێنە پەنە دایمێ دەی خوڎا و پێغەممەرەکەش ڕاسشا وات، ئەپینەیچە ئیمان و وێ تەسلیم کەرڎەیشا فرە تەر بی﴿٢٢﴾

مِّنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا۟ مَا عَٰهَدُوا۟ ٱللَّهَ عَلَيْهِ ۖ فَمِنْهُم مَّن قَضَىٰ نَحْبَهُۥ وَمِنْهُم مَّن يَنتَظِرُ ۖ وَمَا بَدَّلُوا۟ تَبْدِيلًا ﴿٢٣﴾ لِّيَجْزِىَ ٱللَّهُ ٱلصَّٰدِقِينَ بِصِدْقِهِمْ وَيُعَذِّبَ ٱلْمُنَٰفِقِينَ إِن شَآءَ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٢٤﴾ وَرَدَّ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِغَيْظِهِمْ لَمْ يَنَالُوا۟ خَيْرًا ۚ وَكَفَى ٱللَّهُ ٱلْمُؤْمِنِينَ ٱلْقِتَالَ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ قَوِيًّا عَزِيزًا ﴿٢٥﴾ وَأَنزَلَ ٱلَّذِينَ ظَٰهَرُوهُم مِّنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ مِن صَيَاصِيهِمْ وَقَذَفَ فِى قُلُوبِهِمُ ٱلرُّعْبَ فَرِيقًا تَقْتُلُونَ وَتَأْسِرُونَ فَرِيقًا ﴿٢٦﴾ وَأَوْرَثَكُمْ أَرْضَهُمْ وَدِيَٰرَهُمْ وَأَمْوَٰلَهُمْ وَأَرْضًا لَّمْ تَطَـُٔوهَا ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرًا ﴿٢٧﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِىُّ قُل لِّأَزْوَٰجِكَ إِن كُنتُنَّ تُرِدْنَ ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا وَزِينَتَهَا فَتَعَالَيْنَ أُمَتِّعْكُنَّ وَأُسَرِّحْكُنَّ سَرَاحًا جَمِيلًا ﴿٢٨﴾ وَإِن كُنتُنَّ تُرِدْنَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَٱلدَّارَ ٱلْـَٔاخِرَةَ فَإِنَّ ٱللَّهَ أَعَدَّ لِلْمُحْسِنَٰتِ مِنكُنَّ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٢٩﴾ يَٰنِسَآءَ ٱلنَّبِىِّ مَن يَأْتِ مِنكُنَّ بِفَٰحِشَةٍ مُّبَيِّنَةٍ يُضَٰعَفْ لَهَا ٱلْعَذَابُ ضِعْفَيْنِ ۚ وَكَانَ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرًا ﴿٣٠﴾

جە دلێ ئیماندارانە پیایانێو هەنێ ڕاسشا کەرڤ چەنی ئا پەیمانێ دێبێشا بە خوڤای، جا هەنشا گیانش بەخشان و هەنیچشا هەکە چەمەڕان و یەك تۆزقاڵیچ نەفاڕییێنێ بە فاڕیای﴿٢٣﴾ تا خوڤا وەرو ڕاسواچییشا جەزاو ڕاسواچا بڤۆوە و عەزابو مونافیقەکا بڤۆ ئەگەر گەرەکش بۆ یام تۆبەشا چەنە قبوڵ بکەرۆ،بەڕاسیی خوڤا گوناحبەخشی ڕەحمینەن﴿٢٤﴾ خوڤا کافرەکێش بە دەسیی هاڵیی و بە بوغز و قینەو وێشاوە گێڵنێ دماوە و هیچ خێرێوەشا دەسگیرە نەبییە، خوڤا ئیماندارەکێچش جە کوشتاری و جەنگی پارێزنێ، وە خوڤا فرە قەوەتی باڵا دەسەن﴿٢٥﴾ ئانێچە جە ساحیب کتێبەکا هەکە پەشتیوانی دوژمنەکاشا کەرڤ خوڤای جە قەڵاکاشانە وەزنێرە تەرسیش ۆزتەنە دلێ دڵەکاشا تا پاسەشا پەنە ئاما بڕکێوشا کوشتێتا و بڕکێویچشا یەخسیرێتا کەرڤێ﴿٢٦﴾ وە خوڤای زەمینەکەشا و یانەکێشا و ماڵ و سامانەکەشا و زەمینێویچ هەکە پاتا نەکۆتەبێ وەنەش پێسە میراسیی دایدێ پەنە،وە خوڤا دەسەڵاتش ملو گرڤ چێوێرە هەن﴿٢٧﴾ ئەی پێغەمەر بواچە بە ژەنەکات ئەگەر ژیوای دنییێ و ئەوەڕازیاییەکەش گەرەکتانە بەیدێ با هەق و پیتاکو وێتا بڤەو پەنەتا و بەشێوێوە زەریف تەڵاقتا بڤەو﴿٢٨﴾ ئەگەر خوڤاو پێغەمەر و یانەو دماڕۆییچتا گەرەکەن، ئانا خوڤاپەی کارخاسەکاتا کرێوە فرە گۆرێش حازرەکەرڤێنە﴿٢٩﴾ ئەی ژەنەکاو پێغەمەری هەرکامتا کارێوی قیزەونی ئاشکرا بکەرۆ ئانە دۆەقات عەزابش مڤریۆ، ئانەیچ لاو خوڤایۆ ئاسانەن﴿٣٠﴾

۞ وَمَن يَقْنُتْ مِنكُنَّ لِلَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَتَعْمَلْ صَٰلِحًا نُّؤْتِهَآ
أَجْرَهَا مَرَّتَيْنِ وَأَعْتَدْنَا لَهَا رِزْقًا كَرِيمًا ﴿٣١﴾ يَٰنِسَآءَ ٱلنَّبِىِّ
لَسْتُنَّ كَأَحَدٍ مِّنَ ٱلنِّسَآءِ إِنِ ٱتَّقَيْتُنَّ فَلَا تَخْضَعْنَ بِٱلْقَوْلِ
فَيَطْمَعَ ٱلَّذِى فِى قَلْبِهِۦ مَرَضٌ وَقُلْنَ قَوْلًا مَّعْرُوفًا ﴿٣٢﴾ وَقَرْنَ
فِى بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ ٱلْجَٰهِلِيَّةِ ٱلْأُولَىٰ وَأَقِمْنَ
ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتِينَ ٱلزَّكَوٰةَ وَأَطِعْنَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥٓ إِنَّمَا
يُرِيدُ ٱللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنكُمُ ٱلرِّجْسَ أَهْلَ ٱلْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ
تَطْهِيرًا ﴿٣٣﴾ وَٱذْكُرْنَ مَا يُتْلَىٰ فِى بُيُوتِكُنَّ مِنْ
ءَايَٰتِ ٱللَّهِ وَٱلْحِكْمَةِ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ لَطِيفًا خَبِيرًا ﴿٣٤﴾
إِنَّ ٱلْمُسْلِمِينَ وَٱلْمُسْلِمَٰتِ وَٱلْمُؤْمِنِينَ وَٱلْمُؤْمِنَٰتِ
وَٱلْقَٰنِتِينَ وَٱلْقَٰنِتَٰتِ وَٱلصَّٰدِقِينَ وَٱلصَّٰدِقَٰتِ وَٱلصَّٰبِرِينَ
وَٱلصَّٰبِرَٰتِ وَٱلْخَٰشِعِينَ وَٱلْخَٰشِعَٰتِ وَٱلْمُتَصَدِّقِينَ
وَٱلْمُتَصَدِّقَٰتِ وَٱلصَّٰٓئِمِينَ وَٱلصَّٰٓئِمَٰتِ وَٱلْحَٰفِظِينَ
فُرُوجَهُمْ وَٱلْحَٰفِظَٰتِ وَٱلذَّٰكِرِينَ ٱللَّهَ كَثِيرًا
وَٱلذَّٰكِرَٰتِ أَعَدَّ ٱللَّهُ لَهُم مَّغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا ﴿٣٥﴾

٤٢٢

هەرکامیـــــچتا بەگۆشـــــو خـــــوڎای و پێغەممەرەکەیش بکەرۆ و کاری عال بکەرۆ دۆێ جـاریێ کـریێ وێـش مـڎەیمێش و ڕزقێـوی حورمەتـدارما حـازر کـەرڎەن پـەیش﴿٣١﴾ ئـەی ژەنـەکاو پێغەممـەری شمـە پێـسە هـیچ ژەنێوەتـەرێ نییەنـدێ، ئەگـەر پارێز بکەردێ،بە ناسکیی و نووکۆ قـسێ مەکـەردێ نـەك ئـا کەسـە هەکـە نەوەشیی ئینا دڵشنە تەماعـە بگێـرۆش و بەشێوێوە پەسەنڎ قسێ بکـەردێ﴿٣٢﴾ وە جە یانەکاتانە بمەندێوە (ئۆقرە بگێـردێ) و زەریفیـــی وێتـــا بـــەر مـــەووزدێ پێـــسە سەردەمو نـەفامیی وەڵینـی، نما بکـەردێ و زەکـات بڎەیـدێ و بـە گۆشـو خـوڎای و پێغەممەرەکـەیش بکـەردێ، خـوڎا هـەر گەرەکشەن گوناحتـا پۆوە لا ببەرۆ و نازۆش پۆتـاوە ئـەی خەڵکو یانـەی و بە تـەمامیی پاکێتا بکەرۆوە﴿٣٣﴾ حەرچیچ جە یانەکاتانە موانیۆوە جە ئایەتەکاو خوڎای و جە دانایەتیی یاڎش بگێـردێ، بەڕاسیی خـوڎا بە لوتف و هاگاڎارەن﴿٣٤﴾ بەڕاسیی پیێ و ژەنێ موسڵمانێ و پیێ و ژەنێ ئیمانداریێ و پیـێ و ژەنـێ گەرڎەنکەچێ و پیێ و ژەنێ ڕاسواچێ و پیێ و ژەنێ سەبرکەرێ و پیێ و ژەنێ خێرۆمەنڎێ و پیـێ و ژەنـێ ڕۆچـەوانێ و پیـێ و ژەنـێ دلێگـەلاَ پـارێزنێ پیـێ و ژەنـێ فـرە زکرکـەرێ خـوڎای، خـوڎای بەخشای گوناحی و کرێوە فرە گۆرێ پەی حازرێ کەرڎێنێ﴿٣٥﴾

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥٓ أَمْرًا أَن يَكُونَ لَهُمُ ٱلْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ ۗ وَمَن يَعْصِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَٰلًا مُّبِينًا ﴿٣٦﴾ وَإِذْ تَقُولُ لِلَّذِىٓ أَنْعَمَ ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَأَنْعَمْتَ عَلَيْهِ أَمْسِكْ عَلَيْكَ زَوْجَكَ وَٱتَّقِ ٱللَّهَ وَتُخْفِى فِى نَفْسِكَ مَا ٱللَّهُ مُبْدِيهِ وَتَخْشَى ٱلنَّاسَ وَٱللَّهُ أَحَقُّ أَن تَخْشَىٰهُ ۖ فَلَمَّا قَضَىٰ زَيْدٌ مِّنْهَا وَطَرًا زَوَّجْنَٰكَهَا لِكَىْ لَا يَكُونَ عَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ حَرَجٌ فِىٓ أَزْوَٰجِ أَدْعِيَآئِهِمْ إِذَا قَضَوْا۟ مِنْهُنَّ وَطَرًا ۚ وَكَانَ أَمْرُ ٱللَّهِ مَفْعُولًا ﴿٣٧﴾ مَّا كَانَ عَلَى ٱلنَّبِىِّ مِنْ حَرَجٍ فِيمَا فَرَضَ ٱللَّهُ لَهُۥ ۖ سُنَّةَ ٱللَّهِ فِى ٱلَّذِينَ خَلَوْا۟ مِن قَبْلُ ۚ وَكَانَ أَمْرُ ٱللَّهِ قَدَرًا مَّقْدُورًا ﴿٣٨﴾ ٱلَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسَٰلَٰتِ ٱللَّهِ وَيَخْشَوْنَهُۥ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا ٱللَّهَ ۗ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ حَسِيبًا ﴿٣٩﴾ مَّا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَآ أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَٰكِن رَّسُولَ ٱللَّهِ وَخَاتَمَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ ۗ وَكَانَ ٱللَّهُ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمًا ﴿٤٠﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱذْكُرُوا۟ ٱللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا ﴿٤١﴾ وَسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٤٢﴾ هُوَ ٱلَّذِى يُصَلِّى عَلَيْكُمْ وَمَلَٰٓئِكَتُهُۥ لِيُخْرِجَكُم مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ ۚ وَكَانَ بِٱلْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا ﴿٤٣﴾

پەی هیچ پیێوی ئیمانداری و هیچ ژەنیێویْ ئیمانداریْ دروْس نییەن وەختێو خوڎا و پێغەممەرەکەش قەرارو چێوێوی مڎا ئاڎیْ سەرپشکیی هوْرچنییەی کەرڎەی و نەکەرڎەیش با وە هەرکەس سەرپێچیی خوڎای و پێغەممەرەکەیش بکەروْ بێشك ڕاش بە ئاشکرا گومە کەرڎێنە﴿٣٦﴾ وە ئانەبیْ پا کەسیە هەکە خوڎای نیعمەت متەبیْ ملەرە و توێچ پیاوەتیی چەنی کەرڎەبیْ واتت دەس جە ژەنوْ وێت وەرمەڎە وپارێز جە خوڎای بکەرە و ئانە دەروونتەنە شارابییێتوْ خوڎای بەرۆزت و جە خەڵکی تەرسێنی دەیخوْ خوڎا لایەقتەرەن هەکە چەنەش بتەرسیی، جا وەختێو زەید جە هامسەرەکیْ وێش یاوا بە حەزوو وەشیی وێش ئێتر مارەما بڕیە ئوْ توْ هەتا ئێتر ئیماندارەکیْ جە وازتەی ژەناو زڕکوڕەکاشانە دماو ئانەی تەڵاقشا مڎا سەغڵەتیْ نەبانیْ(ئەرەجشا سەرنەبوْ) هەرمانە(ئەمرە)و خوڎایچ ئەنڎازەگێرییێوە قەرارسەردریان و مشیوْم بکریوْ﴿٣٧﴾ قیڎ(گوناح) یو نییەن پەی پێغەممەری وەرانوەرو ئا هەرمانێوە هەکە خوڎای کەرڎێ بوْ ئەرك سەرشوْ بکەروْش، یاساو خوڎای چەنی وەڵینەکایچ هەرپاسنیْ بیێنە، خوڎا ئەمرە سەرو هەرچی بڎوْ مشیوْم ڕێك وپێك پێسە وێش بکریوْ﴿٣٨﴾ ئانیْ هەکە پەیامەکاو خوڎای میاونا و متەرسانیْ چەنەش و جە خوڎای زیاتەر جە کەسیی نمەتەرسا ،دەی خوڎا وێش وەسێن حەسێبشا پەی بکەروْ﴿٣٩﴾ موحوممەڎ تاتەو هیچکامی جە پیاکاتا نەبییەن، بەڵکو پێغەممەرو خوڎایەن و دمایین پێغەممەرەن، خوڎایچ بە گرڎ چێوی بزانەن﴿٤٠﴾ ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاورڎەن زیکرو خوڎای فرەفرە بکەردیْ﴿٤١﴾ وە دەمەو سەعب و دەمەو وێرەگا تەسبیحاتش بکەردیْ﴿٤٢﴾ ئا زاتە وێش و فریشتەکێچش سەڵەواتێتا سەر مڎا تا جە تاریکیەکا ڕووەو ڕوْشنایی بزنوْتاوە و چەنی ئیماندارا ڕەحمینەن﴿٤٣﴾

تَحِيَّتُهُمْ يَوْمَ يَلْقَوْنَهُۥ سَلَٰمٌۚ وَأَعَدَّ لَهُمْ أَجْرًا كَرِيمًا ﴿٤٤﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ إِنَّآ أَرْسَلْنَٰكَ شَٰهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٤٥﴾ وَدَاعِيًا إِلَى ٱللَّهِ بِإِذْنِهِۦ وَسِرَاجًا مُّنِيرًا ﴿٤٦﴾ وَبَشِّرِ ٱلْمُؤْمِنِينَ بِأَنَّ لَهُم مِّنَ ٱللَّهِ فَضْلًا كَبِيرًا ﴿٤٧﴾ وَلَا تُطِعِ ٱلْكَٰفِرِينَ وَٱلْمُنَٰفِقِينَ وَدَعْ أَذَىٰهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى ٱللَّهِۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ وَكِيلًا ﴿٤٨﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا نَكَحْتُمُ ٱلْمُؤْمِنَٰتِ ثُمَّ طَلَّقْتُمُوهُنَّ مِن قَبْلِ أَن تَمَسُّوهُنَّ فَمَا لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ عِدَّةٍ تَعْتَدُّونَهَاۖ فَمَتِّعُوهُنَّ وَسَرِّحُوهُنَّ سَرَاحًا جَمِيلًا ﴿٤٩﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ إِنَّآ أَحْلَلْنَا لَكَ أَزْوَٰجَكَ ٱلَّٰتِيٓ ءَاتَيْتَ أُجُورَهُنَّ وَمَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ مِمَّآ أَفَآءَ ٱللَّهُ عَلَيْكَ وَبَنَاتِ عَمِّكَ وَبَنَاتِ عَمَّٰتِكَ وَبَنَاتِ خَالِكَ وَبَنَاتِ خَٰلَٰتِكَ ٱلَّٰتِي هَاجَرْنَ مَعَكَ وَٱمْرَأَةً مُّؤْمِنَةً إِن وَهَبَتْ نَفْسَهَا لِلنَّبِيِّ إِنْ أَرَادَ ٱلنَّبِيُّ أَن يَسْتَنكِحَهَا خَالِصَةً لَّكَ مِن دُونِ ٱلْمُؤْمِنِينَۗ قَدْ عَلِمْنَا مَا فَرَضْنَا عَلَيْهِمْ فِيٓ أَزْوَٰجِهِمْ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُهُمْ لِكَيْلَا يَكُونَ عَلَيْكَ حَرَجٌۗ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٥٠﴾

٤٢٤

ئا ڕۆژە میاڤاوێ بە دیدارێش خێرئامایشا سلامەن و کرێوە فرە گۆرێش پەی حازرێ کەرذێنێ ﴿٤٤﴾ ئەی پێغەممەر ئێمە تۆما پێسە شاهێذی و موژدەذەری و هۆشیارۆکەری کیاستەنی ﴿٤٥﴾ هەرپاسە خەڵك بچڕی پەی لاو خوذای بە ئیزنو وێش چراۋێوە ڕۆشنۆکەرەبی ﴿٤٦﴾ وە موژدە بذە بە ئیماندارا هەکە جە لایەنو خوذایۆ فەزڵێوی گۆرەشا پەی هەن ﴿٤٧﴾ بە گۆشو کافرەکا و مونافیقەکا مەکەرە و گۆش مەذە بە ئەزیەتیشا و پەشتی بە خوذای ببەسە، خوذایچ وەسێن پەی ووریتیکاری ﴿٤٨﴾ ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاورذەن وەختێو ئافرەتێ ئیمانداری مارە مکەردێ چاذمای وەڵێ ئانەینە بلدێ لاشا تەلاقشا مذەیدێ ئانە هیچ بەینێو(موذدەتێو)تا نییا سەرشاوە هەکە بژماردێش، بەشە(هەقە) کێ وێشا بذەیدێ پەنەشا و بەشێوێوی زەریف دەسبەرذاریشا بیدێ ﴿٤٩﴾ ئەی پێغەممەر ئێمە ئا هامسەرێماپەی حەراڵێ کەرذەنی هەکە مارەییت دێنێ پەنە و ئا ژەنێچە هەکە کەنیزەکێتەنێ و دەسکۆتێ تالان و جەنگیەنێ و کناچە ماموەکێت و کناچەکێ مەتیەکات- واڵێ تاتەی- و کناچەکێ لالۆیت و کناچەکێ مەتیەکات- واڵێ ئەذێ- هەکە چەنی تۆ کۆچشا کەرذ و هەر ژەنێوە تەرەی ئیماندارە هەکە وێش بەخشۆ بەپێغەممەری پا شەرتێ پێغەممەر گەرەکەش بۆ مارەش بکەرۆ هەکە ئینێشا پاڵفتێ و تایبەتیەنە پەی تۆ نەك ئیماندارا، بەڕاسیی ئێمە وێما زانانما سەبارەت پا ژەناشا و ئا نیشایچە مبانێ بە کەنیزەکێشا چێشما قەراردان هەتا هیچ نۆعە قێذ و گرفتێو نەگنۆ سەرو تۆ، خوذایچ گوناحبەخش و ڕەحمینەن ﴿٥٠﴾

۞ تُرْجِي مَن تَشَآءُ مِنْهُنَّ وَتُـْٔوِيٓ إِلَيْكَ مَن تَشَآءُ ۖ وَمَنِ ٱبْتَغَيْتَ مِمَّنْ عَزَلْتَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكَ ۚ ذَٰلِكَ أَدْنَىٰٓ أَن تَقَرَّ أَعْيُنُهُنَّ وَلَا يَحْزَنَّ وَيَرْضَيْنَ بِمَآ ءَاتَيْتَهُنَّ كُلُّهُنَّ ۚ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي قُلُوبِكُمْ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا حَلِيمًا ﴿٥١﴾ لَّا يَحِلُّ لَكَ ٱلنِّسَآءُ مِنۢ بَعْدُ وَلَآ أَن تَبَدَّلَ بِهِنَّ مِنْ أَزْوَٰجٍ وَلَوْ أَعْجَبَكَ حُسْنُهُنَّ إِلَّا مَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ ۗ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ رَّقِيبًا ﴿٥٢﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَدْخُلُوا۟ بُيُوتَ ٱلنَّبِيِّ إِلَّآ أَن يُؤْذَنَ لَكُمْ إِلَىٰ طَعَامٍ غَيْرَ نَٰظِرِينَ إِنَىٰهُ وَلَٰكِنْ إِذَا دُعِيتُمْ فَٱدْخُلُوا۟ فَإِذَا طَعِمْتُمْ فَٱنتَشِرُوا۟ وَلَا مُسْتَـْٔنِسِينَ لِحَدِيثٍ ۚ إِنَّ ذَٰلِكُمْ كَانَ يُؤْذِي ٱلنَّبِيَّ فَيَسْتَحْيِۦ مِنكُمْ ۖ وَٱللَّهُ لَا يَسْتَحْيِۦ مِنَ ٱلْحَقِّ ۚ وَإِذَا سَأَلْتُمُوهُنَّ مَتَٰعًا فَسْـَٔلُوهُنَّ مِن وَرَآءِ حِجَابٍ ۚ ذَٰلِكُمْ أَطْهَرُ لِقُلُوبِكُمْ وَقُلُوبِهِنَّ ۚ وَمَا كَانَ لَكُمْ أَن تُؤْذُوا۟ رَسُولَ ٱللَّهِ وَلَآ أَن تَنكِحُوٓا۟ أَزْوَٰجَهُۥ مِنۢ بَعْدِهِۦٓ أَبَدًا ۚ إِنَّ ذَٰلِكُمْ كَانَ عِندَ ٱللَّهِ عَظِيمًا ﴿٥٣﴾ إِن تُبْدُوا۟ شَيْـًٔا أَوْ تُخْفُوهُ فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٥٤﴾

٤٢٥

پەیت هەن نۆبەیاگەو هەرکامێشا گەرەکتەن دما بووزی یان کامێشا نزیکە بکەریۆ پەی لاو وێت،وە پەیچت هەن ئانێ هەکە ۆزتێنەتۆ لا ئاشتەش بکەریۆ، هیچ گوناحێویچت نمەیاۆۆ،وە ئانە نزیکتەرەن پەی ئینەی چەمێشا ڕۆشنێ بباوە و دڵتەنگێ نەبانێ و گرڎشا ڕازیێ بانێ پانەی دێنێت پەنە، خوڎایچ پانەی مزانۆ ئینا دڵێ دڵەکاتانە و خوڎا بزان و سەرو وێن﴿٥١﴾ چێولای ئێتر ئاورڎەی ژەنات پەی حەراڵ نییەن و پەیچت نییەن بفاڕیشا بە ژەنێتەرێ ئەگەرچی ژەنێتەرێ زەریفییشا سەرسامت بکەرۆ سامەگەر ئانێ بە شێوەو تالانی وەرت مگنا، وە خوڎا سەرو گرڎ چێوێوێ چەمڎارییکەرەن﴿٥٢﴾ ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاورڎەن مەلدێ یانەکاو پێغەمەری سامەگەر پەی ژەمێوە وارڎەی چڕیێ بیدی،ئەگەر بلدێچ پاسە مەلدێ هەکە چا بنیشدێرە و چەمەڕێ پەنەیاوایش بیدێ، بەڵام وەختێو چڕیایدێ لودێ و وەختێو وارڎەتا وارڎ وەڵاوە بکەردێ و وێتا مەپەشۆکندێ بە قسێوە، ئا هەرمانێتا ئەزیەتو پێغەمەری دێ ئاڎیچ شەرمتا چەنە کەرێ،بەڵام خوڎا شەرم جە بەرۆزتەی هەقی نمەکەرۆ، وە ئەگەر داواو چێوێتا(کەلوپەلێتا) جە ژەنەکاش کەرڎ جەپەشتەو پەرڎەیۆ داواشا وەنە بکەردێ، ئانە پاکتەرەن پەی دڵو شمە و دڵو ئاڎیشایچ، وە پەیتا نییەن عەزیەتو پێغەمەرو خوڎای بڎەیدێ یان ژەنەکاش هەرگیز جە دماو وێش مارە بکەردێ، ئانەتا لاو خوڎایۆ فرە گۆرەن﴿٥٣﴾ خۆ ئەگەر چێوێو بەربووزدێ یام بشاردێشەۆە بەبێگومان خوڎا بە گرڎ چێوی بزانەن﴿٥٤﴾

لَّا جُنَاحَ عَلَيْهِنَّ فِيٓ ءَابَآئِهِنَّ وَلَآ أَبْنَآئِهِنَّ وَلَآ إِخْوَٰنِهِنَّ وَلَآ
أَبْنَآءِ إِخْوَٰنِهِنَّ وَلَآ أَبْنَآءِ أَخَوَٰتِهِنَّ وَلَا نِسَآئِهِنَّ وَلَا مَا مَلَكَتْ
أَيْمَٰنُهُنَّۗ وَٱتَّقِينَ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٖ شَهِيدًا
﴿٥٥﴾ إِنَّ ٱللَّهَ وَمَلَٰٓئِكَتَهُۥ يُصَلُّونَ عَلَى ٱلنَّبِيِّۚ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ صَلُّواْ عَلَيْهِ وَسَلِّمُواْ تَسْلِيمًا ﴿٥٦﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يُؤْذُونَ
ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ لَعَنَهُمُ ٱللَّهُ فِي ٱلدُّنْيَا وَٱلْأٓخِرَةِ وَأَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا
مُّهِينًا ﴿٥٧﴾ وَٱلَّذِينَ يُؤْذُونَ ٱلْمُؤْمِنِينَ وَٱلْمُؤْمِنَٰتِ بِغَيْرِ
مَا ٱكْتَسَبُواْ فَقَدِ ٱحْتَمَلُواْ بُهْتَٰنًا وَإِثْمًا مُّبِينًا ﴿٥٨﴾
يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ قُل لِّأَزْوَٰجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَآءِ ٱلْمُؤْمِنِينَ
يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِن جَلَٰبِيبِهِنَّۚ ذَٰلِكَ أَدْنَىٰٓ أَن يُعْرَفْنَ فَلَا
يُؤْذَيْنَۗ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٥٩﴾ ۞لَّئِن لَّمْ يَنتَهِ ٱلْمُنَٰفِقُونَ
وَٱلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ وَٱلْمُرْجِفُونَ فِي ٱلْمَدِينَةِ
لَنُغْرِيَنَّكَ بِهِمْ ثُمَّ لَا يُجَاوِرُونَكَ فِيهَآ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٦٠﴾ مَّلْعُونِينَۖ
أَيْنَمَا ثُقِفُوٓاْ أُخِذُواْ وَقُتِّلُواْ تَقْتِيلًا ﴿٦١﴾ سُنَّةَ ٱللَّهِ فِي
ٱلَّذِينَ خَلَوْاْ مِن قَبْلُۖ وَلَن تَجِدَ لِسُنَّةِ ٱللَّهِ تَبْدِيلًا ﴿٦٢﴾

٤٢٦

ژه‌نی ئه‌گه‌ر چه‌نی تاتاشا یان ڕۆلاشا یام برایاشا یام ڕۆلێ برایاشا یان ڕۆلێ والاشا یان ژه‌نه هه‌رمان په‌ی که‌ره‌کاشا یان ئانێ یانه‌کاشانه که‌نیزه‌کێنێ به‌بێ په‌رده قسێ بکه‌را گوناحشا نمه‌یاوۆ،ده‌ی ژه‌نا پارێز جه خوداى بکه‌ردێ، به‌ڕاسیی خودا سه‌رو گرد چێوێو شاهیده‌ن﴿٥٥﴾ به‌ڕاسیی خودا و مه‌لائیکه‌کێش سه‌ڵه‌واتێ مدا سه‌رو پێغه‌مه‌ری،ئه‌ی ئاکه‌سا ئیمانتا ئاورده‌ن شمه‌یچ سه‌ڵه‌واتێش بده‌یدێ سه‌ر و به گه‌رمیی سلامش په‌ی بکیاندێ﴿٥٦﴾ ئا که‌سێ عه‌زیه‌تو خوداى و پێغه‌مه‌ره‌که‌یش مدانێ خوداى جه دنیا و جه ئاخیره‌تنه له‌عنه‌ته وه‌نه که‌ردێنێ و عه‌زابێوى ڕیسواکه‌رش په‌ی حازرکه‌ردێنێ﴿٥٧﴾ ئانێچه عه‌زیه‌تو پیایا و ژه‌نه ئیمانداره‌کا مدانێ بێ ئانه‌ی هیچ تاوانێوشا که‌رده‌بۆ بێشک ئانێ تووشو بوختانێوه و تاوانێوه(گوناحێوه) ئاشکراى بیێنێ﴿٥٨﴾ ئه‌ی پێغه‌مه‌ر بواچه به ژه‌نه‌کات و کناچه‌کات و ژه‌ناو ئیماندارا جه سه‌رپۆشه‌کاشا شۆڕ وپه‌خشان بکه‌راوه ملو وێشاره،ئانه گونجیاته‌رین چێوه‌ن په‌نه‌ش بشناسیا و ئێتر عه‌زیه‌ت نه‌دریا وه خودا گوناحبه‌خشی ڕه‌حمینه‌ن﴿٥٩﴾ ئه‌گه‌ر موناف‌یقه‌کێ و ئانێ نه‌وه‌شیی ئینا دلێ دڵه‌کاشانه و دیعایه‌چییه‌کێ مه‌دینه‌ی کۆڵه نه‌دا زاڵت مکه‌رمێ ملشاره دمایی بێژگه جه که‌مێویشا نه‌بۆ نه‌تاوا جه شاره‌نه و نزیکتنه بمه‌ناوه﴿٦٠﴾ ئانێ له‌عنه‌ت وه‌نه کریێنێ،هه‌روه‌خت کۆتێ وه‌رو پلارێ ده‌سگیرێ مکریانێ و فره به سه‌ختیی مکوشیانێ﴿٦١﴾ ئینه یاسا(سونه‌ت)و خودایه‌ن دلێ وه‌ڵینایچنه هه‌ر پێسه بییه‌ن و نمه‌وینی یاساو خوداى فاڕیایش به‌یۆ مله‌ره﴿٦٢﴾

يَسْـَٔلُكَ ٱلنَّاسُ عَنِ ٱلسَّاعَةِۖ قُلۡ إِنَّمَا عِلۡمُهَا عِندَ ٱللَّهِۚ وَمَا يُدۡرِيكَ لَعَلَّ ٱلسَّاعَةَ تَكُونُ قَرِيبًا ﴿٦٣﴾ إِنَّ ٱللَّهَ لَعَنَ ٱلۡكَٰفِرِينَ وَأَعَدَّ لَهُمۡ سَعِيرًا ﴿٦٤﴾ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدٗاۖ لَّا يَجِدُونَ وَلِيّٗا وَلَا نَصِيرٗا ﴿٦٥﴾ يَوۡمَ تُقَلَّبُ وُجُوهُهُمۡ فِي ٱلنَّارِ يَقُولُونَ يَٰلَيۡتَنَآ أَطَعۡنَا ٱللَّهَ وَأَطَعۡنَا ٱلرَّسُولَا۠ ﴿٦٦﴾ وَقَالُواْ رَبَّنَآ إِنَّآ أَطَعۡنَا سَادَتَنَا وَكُبَرَآءَنَا فَأَضَلُّونَا ٱلسَّبِيلَا۠ ﴿٦٧﴾ رَبَّنَآ ءَاتِهِمۡ ضِعۡفَيۡنِ مِنَ ٱلۡعَذَابِ وَٱلۡعَنۡهُمۡ لَعۡنٗا كَبِيرٗا ﴿٦٨﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَكُونُواْ كَٱلَّذِينَ ءَاذَوۡاْ مُوسَىٰ فَبَرَّأَهُ ٱللَّهُ مِمَّا قَالُواْۚ وَكَانَ عِندَ ٱللَّهِ وَجِيهٗا ﴿٦٩﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَقُولُواْ قَوۡلٗا سَدِيدٗا ﴿٧٠﴾ يُصۡلِحۡ لَكُمۡ أَعۡمَٰلَكُمۡ وَيَغۡفِرۡ لَكُمۡ ذُنُوبَكُمۡۗ وَمَن يُطِعِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ فَقَدۡ فَازَ فَوۡزًا عَظِيمًا ﴿٧١﴾ إِنَّا عَرَضۡنَا ٱلۡأَمَانَةَ عَلَى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَٱلۡجِبَالِ فَأَبَيۡنَ أَن يَحۡمِلۡنَهَا وَأَشۡفَقۡنَ مِنۡهَا وَحَمَلَهَا ٱلۡإِنسَٰنُۖ إِنَّهُۥ كَانَ ظَلُومٗا جَهُولٗا ﴿٧٢﴾ لِّيُعَذِّبَ ٱللَّهُ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ وَٱلۡمُنَٰفِقَٰتِ وَٱلۡمُشۡرِكِينَ وَٱلۡمُشۡرِكَٰتِ وَيَتُوبَ ٱللَّهُ عَلَى ٱلۡمُؤۡمِنِينَ وَٱلۡمُؤۡمِنَٰتِۗ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورٗا رَّحِيمَۢا ﴿٧٣﴾

٤٢٧

خەلکی دەربارەو بەرپابییەی قیامەتی سوئالەت وەنە مکەرا، بواچە زانایش تەنیا ئینا لاو خوڎایۆ، جا تۆ چوزانی ڕەنگا ڕۆ قیامەتی نزیك بۆ﴿٦٣﴾ بەراسیی خوڎا لەعنەتەش کەرڎێنە کافرا و ئێرو جەحەنڎەمیش پەی حازرێ کەرڎێنێ﴿٦٤﴾ هەتا هەتان نەمرێنێ چەنەش و هیچ دۆس و پەشتیوانێچشا دەس نمەگنۆ﴿٦٥﴾ رۆێۆ بۆ چرۆچەمشا دلێ ئێرینە ئیدیم و ئۆدیمش پەنە مکریۆ جا مواچانێ وەشڵەی بە گۆشو خوڎای و بە گۆشو پێغەممەریما کەرڎەبیێ﴿٦٦﴾ وە مواچا پەروەرڎگار بەراسیی ئێمە بە گۆشو ئاغەکاما و گۆرەکاما کەرڎما ئێتر ڕاشا وەنە گومێ کەرڎیمێ﴿٦٧﴾ ئەی پەروەرڎگار دۆەقات عەزابشا بڎە و لەعنەتەی گۆرێشا وەنە بکەرە﴿٦٨﴾ ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاوەرڎەن پێسە ئا کەسا مەبیدێ عەزیەتو مووسایشا دا جا خوڎای بەریی کەرڎ چانەی واتشا،ئاڎ جە لاو خوڎایۆ(ئاراستەکریا) پیاماقوڵ بی﴿٦٩﴾ ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاورڎەن پارێز جە خوڎای بکەردێ و قسێ یاگەڎارێ و بێژێکێ بکەردێ﴿٧٠﴾ هەرمانەکاتا عالێ مکەرۆ پەیتا و جە گوناحەکاتا وەش میۆ، وە هەرکەس بە گۆشو خوڎای وپێغەممەرەکەیش بکەرۆ دەسش یاوان سەرکۆتەییۆە فرە گۆرەی﴿٧١﴾ ئێمە ئی ئەمانەتما ۆزت ۆەرو چەماو ئاسمانەکا و زەمینی و کەشەکا پەی هۆرگێرتەیش ملشا نەڎا هەکە هۆرش بگێرا و تەرسیێ و وێشا لادا چەنەش و ئینسان لوا چێرو باریش، بەراسیی ئاڎ فرە ستەمکار و نەفام بی﴿٧٢﴾ پەی ئینەی خوڎا عەزابو پیایا و ژەنە موناڧیقەکا و موشریکەکا بڎۆنە و تۆبەو پیایا و ژەنە ئیماندارەکا قبوڵ بکەرۆنە و خوڎا گوناحبەخش و ڕەحمینەن﴿٧٣﴾

ترتيبها ٣٤ — سُورَةُ سَبَإٍ — آياتها ٥٤

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِى لَهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ وَلَهُ ٱلْحَمْدُ فِى ٱلْءَاخِرَةِ ۚ وَهُوَ ٱلْحَكِيمُ ٱلْخَبِيرُ ﴿١﴾ يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِى ٱلْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنزِلُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا ۚ وَهُوَ ٱلرَّحِيمُ ٱلْغَفُورُ ﴿٢﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَا تَأْتِينَا ٱلسَّاعَةُ ۖ قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّى لَتَأْتِيَنَّكُمْ عَٰلِمِ ٱلْغَيْبِ ۖ لَا يَعْزُبُ عَنْهُ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَلَا فِى ٱلْأَرْضِ وَلَآ أَصْغَرُ مِن ذَٰلِكَ وَلَآ أَكْبَرُ إِلَّا فِى كِتَٰبٍ مُّبِينٍ ﴿٣﴾ لِّيَجْزِىَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٤﴾ وَٱلَّذِينَ سَعَوْ فِىٓ ءَايَٰتِنَا مُعَٰجِزِينَ أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مِّن رِّجْزٍ أَلِيمٌ ﴿٥﴾ وَيَرَى ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْعِلْمَ ٱلَّذِىٓ أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ هُوَ ٱلْحَقَّ وَيَهْدِىٓ إِلَىٰ صِرَٰطِ ٱلْعَزِيزِ ٱلْحَمِيدِ ﴿٦﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ هَلْ نَدُلُّكُمْ عَلَىٰ رَجُلٍ يُنَبِّئُكُمْ إِذَا مُزِّقْتُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ إِنَّكُمْ لَفِى خَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿٧﴾

٤٢٨

سووره‌تۆ ﴿سه‌به‌ ﴾ ی

په‌نجا و چوار ئایه‌تێنه

به‌ نامو خوڎای به‌زه‌ییمه‌نڎی ڕه‌حمینی

ستایس(حه‌مد) په‌ی ئا خوڎایه‌ هه‌که‌ هه‌رچی ئینا ئاسمانه‌کا و هه‌رچی ئینا زه‌میننه‌ هینو ئاڎین و ستایش جه‌ ئاخیره‌تیچنه‌ هه‌ر په‌ی ئاڎین و وێچش دانای هاگاڎاره‌ن﴿١﴾ مزانۆ چێش ملۆنه‌ دلۆ زه‌مینی و چێششه‌ چه‌نه‌ مزیۆوه‌ و چێش ئاسمانۆ ۋه‌زۆره‌ و چێشش پۆره‌ هۆرۆۋه‌زۆ و ڕه‌حمینی گوناحبه‌خشیچه‌ن ﴿٢﴾ وه‌ ئانێ کافرێ بیێ واتشا قیامه‌تما هه‌ر په‌ی نمه‌یۆ،بواچه‌ پاسه‌ نییه‌ن قه‌سه‌م به‌په‌روه‌رڎگاریم بێشك مه‌یۆ په‌یتا خوڎا زانان به‌ غه‌یبی، ئه‌نڎازه‌و مسقاڵه‌ زه‌ڕڕێویش جه‌ ئاسمانه‌کانه‌ و جه‌ زه‌میننه‌ وه‌نه‌ گوم نمه‌بۆ، چانه‌یچ گولانه‌ته‌ر و چانه‌یچه‌ گۆره‌ته‌ر نییه‌ن هه‌که‌ نه‌بۆ جه‌ کتێبه‌ ئاشکراکه‌ینه‌(لوح المحفوز)﴿٣﴾ په‌ی ئینه‌ی جه‌زاو ئانیشا بڎۆوه‌ هه‌که‌ ئیمانشا ئاورڎه‌ن و هه‌رمانێ عالێشا که‌رڎێنێ، ئانه‌ به‌شه‌شا وه‌ش بییه‌یه‌نه‌ جه‌ گوناحه‌کاشا چه‌نی ڕزقێوی حورمه‌تدارانه‌ی﴿٤﴾ ئانێچه‌ ته‌گه‌ره‌شا ۋسته‌نه‌نه‌ ڕاو په‌یام(ئایه‌ته‌کا) و ئێمه‌ و ئه‌جۆشا ده‌سمانه‌ به‌رمشانێ عه‌زابێوه‌ فره‌ سه‌ختی ئێشنشا په‌ی حازره‌ن﴿٥﴾ ئانێ هه‌که‌ عیلمشا دریان په‌نه‌ مزانانێ ئانه‌ جه‌ لایه‌نو په‌روه‌رڎگاریتۆ وه‌زنیانره‌ سه‌رت هه‌قه‌ن و هیدایه‌ت به‌خشه‌ن په‌ی سه‌رو ڕاو بالاڎه‌سیی حه‌مدکریای﴿٦﴾ ئانێچه‌ کوفرشا که‌رڎ واچێنێ ئایا پییۆه‌تا نیشانه‌ بڎه‌یمێ هه‌که‌ هه‌واڵو ئانه‌یتا په‌نه‌ بڎۆ وه‌ختێ ته‌مام پارچه‌پارچێ مبیدێ هه‌ر به‌ڕاسیی سه‌رنه‌وه‌ی خه‌لقێ مکریه‌یدێوه‌؟﴿٧﴾

أَفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا أَم بِهِۦ جِنَّةٌۢ ۗ بَلِ ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِٱلْـَٔاخِرَةِ
فِى ٱلْعَذَابِ وَٱلضَّلَـٰلِ ٱلْبَعِيدِ ﴿٨﴾ أَفَلَمْ يَرَوْا۟ إِلَىٰ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ
وَمَا خَلْفَهُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ ۚ إِن نَّشَأْ نَخْسِفْ بِهِمُ ٱلْأَرْضَ
أَوْ نُسْقِطْ عَلَيْهِمْ كِسَفًا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَـَٔايَةً
لِّكُلِّ عَبْدٍ مُّنِيبٍ ﴿٩﴾ ۞ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا دَاوُۥدَ مِنَّا فَضْلًا ۖ
يَـٰجِبَالُ أَوِّبِى مَعَهُۥ وَٱلطَّيْرَ ۖ وَأَلَنَّا لَهُ ٱلْحَدِيدَ ﴿١٠﴾ أَنِ ٱعْمَلْ
سَـٰبِغَـٰتٍ وَقَدِّرْ فِى ٱلسَّرْدِ ۖ وَٱعْمَلُوا۟ صَـٰلِحًا ۖ إِنِّى بِمَا تَعْمَلُونَ
بَصِيرٌ ﴿١١﴾ وَلِسُلَيْمَـٰنَ ٱلرِّيحَ غُدُوُّهَا شَهْرٌ وَرَوَاحُهَا شَهْرٌ ۖ
وَأَسَلْنَا لَهُۥ عَيْنَ ٱلْقِطْرِ ۖ وَمِنَ ٱلْجِنِّ مَن يَعْمَلُ بَيْنَ يَدَيْهِ بِإِذْنِ
رَبِّهِۦ ۖ وَمَن يَزِغْ مِنْهُمْ عَنْ أَمْرِنَا نُذِقْهُ مِنْ عَذَابِ ٱلسَّعِيرِ ﴿١٢﴾
يَعْمَلُونَ لَهُۥ مَا يَشَآءُ مِن مَّحَـٰرِيبَ وَتَمَـٰثِيلَ وَجِفَانٍ كَٱلْجَوَابِ
وَقُدُورٍ رَّاسِيَـٰتٍ ۚ ٱعْمَلُوٓا۟ ءَالَ دَاوُۥدَ شُكْرًا ۚ وَقَلِيلٌ مِّنْ عِبَادِىَ
ٱلشَّكُورُ ﴿١٣﴾ فَلَمَّا قَضَيْنَا عَلَيْهِ ٱلْمَوْتَ مَا دَلَّهُمْ عَلَىٰ مَوْتِهِۦٓ
إِلَّا دَآبَّةُ ٱلْأَرْضِ تَأْكُلُ مِنسَأَتَهُۥ ۖ فَلَمَّا خَرَّ تَبَيَّنَتِ ٱلْجِنُّ
أَن لَّوْ كَانُوا۟ يَعْلَمُونَ ٱلْغَيْبَ مَا لَبِثُوا۟ فِى ٱلْعَذَابِ ٱلْمُهِينِ ﴿١٤﴾

الحزب ٤٣

٤٢٩

ئایا ئاڎ درویێش دەمو خوڎایوٚ هوٚر بەستێنە یان جنێش چەنیەنیْ؟ پاسە نییەن بەڵکو ئانیْ هەکە ئیمانشا بە ئاخیرەتی نییەن ئینیْ عەزاب و سەرگەردانییێوە فرە دوورەنە﴿٨﴾ ئایا ئانیْ نەڎییْ پەی ئانەی ئینا وەڵێشاوە و دماشاوە جە ئاسمان و زەمیننە؟ ئەگەر گەرەکما بوْ بەرمێشا زەمینرە یان پارچێوْ جە ئاسمانی مووزمیْ ملشارە، بەڕاسیی چانەینە نیشانیْ هەنە پەی گرڎ عەبدێوْی ئەوەگێلاّی﴿٩﴾ بێشك جە لایەنو وێماوە زیاڎە بەشێوەما دا بە داوڎی: ئەی کەشەکا و باڵدارەکا چەنی داووڎی تەسبیحات بکەردیْ و ئاسنما پەی نەرم کەرڎوّ﴿١٠﴾ ئەمرەما پەنە کەرڎ هەکە زریْ جەنگییە دروْسە بکەرە و چنیەکەیش ڕێك و پێك و مەحکەم ئەنجام بڎە و هەرمانیْ عالیْ بکەردیْ، پانەی شمە مکەردێش من وینانا﴿١١﴾ ۏایچما ۏزت چێرو ئەمرەو سلێمانی سەرسەعب یەك مانگ ڕا لوْیْ و سەر وێرەگا یەك مانگ ڕا ئێوە و کانو مسیچما پەی تاۏناۏە، جە جنایچ برێوما پەی دەسەمویْ کەرڎ هەکە وەرو دەسیشنە بە ئیزنو پەروەرڎگاریش هەرمانە بکەرا، جا ئانەشا جە ئەمرێما لا بڎوْ جە عەزابو جەحەنڎەمیش پەنە مچەشمیْ﴿١٢﴾ هەر چێوێش گەرەك بییْ جە میحرابا و پەیکەرا و تەشتە گوْرا پێسە حەوزا و قابلەمە گوْرە ئەرەمەرزیایا پەیش کەرێنیْ، ئەی نەوەو داووڎی دەی سوپاس بکەردیْ، کەچی کەمێو جە بەنڎەکام سوپاسگوزارێنیْ﴿١٣﴾ جا وەختێو قەرارو مەرگیما دا و مەرڎ تەنیا موْرانە نەبوْ هەکە عاساکێشا قڕوْڵە کەرڎە هیچ چێوێوە تەری هاگاڎاریْ مەرڎەیش نەکەرڎیْ، جا هەکە کوْت ڕووەرە ئوْسا پەی جنەکا بەرکوْت هەکە ئەگەر غەیبشا زانا بییْ جە عەزابیْ ریسواکەرەنە نەمەنێنیوە﴿١٤﴾

لَقَدْ كَانَ لِسَبَإٍ فِي مَسْكَنِهِمْ ءَايَةٌ جَنَّتَانِ عَن يَمِينٍ وَشِمَالٍ
كُلُوا مِن رِّزْقِ رَبِّكُمْ وَاشْكُرُوا لَهُ بَلْدَةٌ طَيِّبَةٌ وَرَبٌّ غَفُورٌ
﴿١٥﴾ فَأَعْرَضُوا فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيْلَ الْعَرِمِ وَبَدَّلْنَاهُم بِجَنَّتَيْهِمْ
جَنَّتَيْنِ ذَوَاتَيْ أُكُلٍ خَمْطٍ وَأَثْلٍ وَشَيْءٍ مِّن سِدْرٍ قَلِيلٍ
﴿١٦﴾ ذَٰلِكَ جَزَيْنَاهُم بِمَا كَفَرُوا وَهَلْ نُجَازِي إِلَّا الْكَفُورَ ﴿١٧﴾
وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ الْقُرَى الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا قُرًى ظَاهِرَةً
وَقَدَّرْنَا فِيهَا السَّيْرَ سِيرُوا فِيهَا لَيَالِيَ وَأَيَّامًا ءَامِنِينَ ﴿١٨﴾
فَقَالُوا رَبَّنَا بَاعِدْ بَيْنَ أَسْفَارِنَا وَظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ فَجَعَلْنَاهُمْ
أَحَادِيثَ وَمَزَّقْنَاهُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ
شَكُورٍ ﴿١٩﴾ وَلَقَدْ صَدَّقَ عَلَيْهِمْ إِبْلِيسُ ظَنَّهُ فَاتَّبَعُوهُ إِلَّا
فَرِيقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٠﴾ وَمَا كَانَ لَهُ عَلَيْهِم مِّن سُلْطَانٍ
إِلَّا لِنَعْلَمَ مَن يُؤْمِنُ بِالْآخِرَةِ مِمَّنْ هُوَ مِنْهَا فِي شَكٍّ
وَرَبُّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ ﴿٢١﴾ قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُم مِّن
دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي
الْأَرْضِ وَمَا لَهُمْ فِيهِمَا مِن شِرْكٍ وَمَا لَهُ مِنْهُم مِّن ظَهِيرٍ ﴿٢٢﴾

بەبێشك خەڵكو سەبەئی جە وەڵاتو وێشانە نیـشانێوە خودایـیەشـا بـیْ، ئاڎیـچە دۆیْ بـاخیْ گـۆریْ بیێنـیْ جـەلای ڕاس و لای چـەپو یاگەكێـشانە، دەی جـە ڕزقـو پـەروەرنیتا بووەردیْ و شوكرش بكـەردیْ، وەڵاتیـوی فـرە وەش و پـەروەرڎگارێوی گوناحبـەخش﴿١٥﴾ ئـاڎیْ پەشتیـشا هۆركـەرڎە ئێمـەیچ جە لافاۆو سـەددەكەیما وەردا پەی سەریشا ئۆسا جیای دۆە باخە فرە گۆرەكەی دۆیْ باخیْ دڕەینیْ بەروبووم تش و تاڵیْ و دارگەزۆ و درەختو(سدر)یما دیْ پەنـە﴿١٦﴾ ئـەپا نۆعـە هەقـەما چـەنە ئەسیْ، چی بێژگە جە كافرا هەقە مسانمیْ جە هیچكەسی؟﴿١٧﴾ وە ئۆسا جە بەینو ئێڎیـشانە و ئـا دەگایانـە هەكـە بەرەكـەتما متـیْ ملـەرە چـنڎەها دەگـیْ ئـاوەڎانی و دیارێما ئاۆرڎیْ كایی و مەوداو بەینیشا بە ئەنـدازە نیامـارە، دەی شـەوان و ڕۆان بـە سلامەتی بەینـشانە ئامۆشیە بكـەردیْ﴿١٨﴾ كەچی واتـشا ئـەی پـەروەرڎگار بـەینو مـەنزلاْ و ڕاو سەفەرەكاما جە یۆتری دوور بوورۆ و ستەمشا كەرڎ ئۆ وێشا ئێتر ئێمـەیچ كەرڎێما بە باسو سەر زۆانـا و فـرە خـراب پارچەپارچێما كـەرڎیْ، بەڕاسیی چانەینە چنڎەها نیشانیْ هـەنیْ پـەی گـرڎ كەسێوی فرە سـەبركەری شـوكرانە ۆجـاری﴿١٩﴾ بێـشك زەنـڎەو شـەیتانی وەراوەرو ئاڎیـشا ڕاس بەرشییە گرڎ كۆتیْ شۆنیش بێژگە جە دەسێوی ئیمانداری﴿٢٠﴾ جاپاسە نـەبۆ هـیچ دەسـەڵاتێوش بییـەبۆ ملـشارە هـەر ئانـڎە بـیْ بزانمـیْ كـیْ بـاوەڕش بـە قیامـەتی هـەن و كـێچ شـكەش هەنـە چەنەش،پەروەرڎگاریـچت هاگاڎاریكـەرو گـرڎ چێوێن﴿٢١﴾ دەی هـاوار بكـەردیْ ئـۆ ئانیـشا هەكـە جیای خوڎای بە خەیاڵو وێتا پرسێندێشا ئانیْ ساحیبیْ مسقاڵە زەڕڕێوی نییەنیْ جە ئاسمانـەكا و جـە زەمیننـە و هـیچ هامبەشیێۆیچـشا نییـەن چەنەشـا و پەشتیوانییـچش چاڎیـشاوە نـەكریان و نمەكریۆ﴿٢٢﴾

وَلَا تَنفَعُ ٱلشَّفَٰعَةُ عِندَهُۥٓ إِلَّا لِمَنْ أَذِنَ لَهُۥ ۚ حَتَّىٰٓ إِذَا فُزِّعَ عَن
قُلُوبِهِمْ قَالُوا۟ مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ ۖ قَالُوا۟ ٱلْحَقَّ ۖ وَهُوَ ٱلْعَلِىُّ ٱلْكَبِيرُ
﴿٢٣﴾ ۞ قُلْ مَن يَرْزُقُكُم مِّنَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ قُلِ ٱللَّهُ ۖ
وَإِنَّآ أَوْ إِيَّاكُمْ لَعَلَىٰ هُدًى أَوْ فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٢٤﴾ قُل
لَّا تُسْـَٔلُونَ عَمَّآ أَجْرَمْنَا وَلَا نُسْـَٔلُ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٢٥﴾ قُلْ
يَجْمَعُ بَيْنَنَا رَبُّنَا ثُمَّ يَفْتَحُ بَيْنَنَا بِٱلْحَقِّ وَهُوَ ٱلْفَتَّاحُ ٱلْعَلِيمُ
﴿٢٦﴾ قُلْ أَرُونِىَ ٱلَّذِينَ أَلْحَقْتُم بِهِۦ شُرَكَآءَ ۖ كَلَّا ۚ بَلْ هُوَ ٱللَّهُ
ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٢٧﴾ وَمَآ أَرْسَلْنَٰكَ إِلَّا كَآفَّةً لِّلنَّاسِ
بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٨﴾
وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا ٱلْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٢٩﴾
قُل لَّكُم مِّيعَادُ يَوْمٍ لَّا تَسْتَـْٔخِرُونَ عَنْهُ سَاعَةً وَلَا تَسْتَقْدِمُونَ
﴿٣٠﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَن نُّؤْمِنَ بِهَٰذَا ٱلْقُرْءَانِ وَلَا
بِٱلَّذِى بَيْنَ يَدَيْهِ ۗ وَلَوْ تَرَىٰٓ إِذِ ٱلظَّٰلِمُونَ مَوْقُوفُونَ عِندَ
رَبِّهِمْ يَرْجِعُ بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ ٱلْقَوْلَ يَقُولُ ٱلَّذِينَ
ٱسْتُضْعِفُوا۟ لِلَّذِينَ ٱسْتَكْبَرُوا۟ لَوْلَآ أَنتُمْ لَكُنَّا مُؤْمِنِينَ ﴿٣١﴾

٤٣١

الحِزْبُ ٤٤

تكـايچ لاشـوْ كـەلْكێو نمـەڤوْ مەگـەر هينـەو كەسـێوى وێـش ئيـزن دابـوْ، جـا وەختێـو تەرسـى جـە دلەكاشـانە بەرشـييە ماچـانىْ پـەروەرڎگارتا چێـشش وات؟ ماچا ڕاسـش فـەرماوا و هـەرويْش بـەرز و گـۆرەن﴿٢٣﴾ بواچـە كـىْ جـە ئاسمانـەكا و جـە زەمينـوْ ڕزقتـا مڎوْ پەنـە ؟ بواچـە خـوڎا، جا بواچـە ديـارەن يـا ئێمـە يـان شمـە ئينـايمىْ سـەرو هيدايـــەتيوْ يـــان ئينـــايمىْ گومڕاييْـــوى ئاشكرانە﴿٢٤﴾ بواچە شمە پرسيارتا وەنە نمـــەكريوْ ســـەبارەت پـــا گوناحـــا ئێمـــە كـــەرڎێنىْ و ئێمـــەيچ پرســـيارما وەنـــە نمـەكريوْ سـەبارەت پـا هـەرمانا هەكـە شمـە مكەرديْشا﴿٢٥﴾ بواچە پەروەرڎگارما پێوە كۆمـا مكـەرۆوە دمـايى قـەزاوەتو بـەينيما مكەروْ و وێش قەزاوەتكەرى چەنەزانەن﴿٢٦﴾ بواچە ئانێمە نيشانە بڎەيدىْ ديْبيْنيْتا پالو خوڎاى، نەخێر، بەلْكو هەر ئا زاتە بالاْدەسى دانان﴿٢٧﴾ ئێمە توْما هەر پەى ئانەى كياستەنى هەكە بى بە موژدەدەر و هۆشيارۆكەر پەى گرڎو خـەلْكى و بەلاْم فرەو خـەلْكى نمـەزانا﴿٢٨﴾ وە مواچانىْ ئى بـەلْێنىْ دەى پـەى كـەى ئەگـەر ڕاسواچێنديْ؟﴿٢٩﴾ بواچـە بەلْێنـەو ڕۆێۆيتـا دريێنـە پەنـە هەكـە مەتاوديْ سەعاتێو دما بگنديْ يام وەلْـىْ بگنـديْ چەنەش﴿٣٠﴾ وە ئانىْ كافرىْ بيـىْ واتشا ئيمـان نمارمىْ بە ئى قورئانيە و پا هەوالْايچە باسشا مكەروْ، ئەگـەر بووينى وەختێو ستەمكارەكىْ وەرو دەمـو مەحكەمـەو پەروەرڎگاريـشانە مـدرێنێرە و قسـىْ مـڎا تـالْو يـوْترينيرە سـەركوت كريـاكىْ بـە دەسەلاْتدارەكا مواچا ئەگەر شمە نەبيێنديْ بێشك ئێمە ئيمانداريْ بێنمىْ﴿٣١﴾

قَالَ ٱلَّذِينَ ٱسْتَكْبَرُوا۟ لِلَّذِينَ ٱسْتُضْعِفُوٓا۟ أَنَحْنُ صَدَدْنَٰكُمْ
عَنِ ٱلْهُدَىٰ بَعْدَ إِذْ جَآءَكُم ۖ بَلْ كُنتُم مُّجْرِمِينَ ﴿٣٢﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ
ٱسْتُضْعِفُوا۟ لِلَّذِينَ ٱسْتَكْبَرُوا۟ بَلْ مَكْرُ ٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ إِذْ
تَأْمُرُونَنَآ أَن نَّكْفُرَ بِٱللَّهِ وَنَجْعَلَ لَهُۥٓ أَندَادًا ۚ وَأَسَرُّوا۟ ٱلنَّدَامَةَ
لَمَّا رَأَوُا۟ ٱلْعَذَابَ ۚ وَجَعَلْنَا ٱلْأَغْلَٰلَ فِىٓ أَعْنَاقِ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ ۚ
هَلْ يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٣٣﴾ وَمَآ أَرْسَلْنَا فِى قَرْيَةٍ
مِّن نَّذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَآ إِنَّا بِمَآ أُرْسِلْتُم بِهِۦ كَٰفِرُونَ ﴿٣٤﴾
وَقَالُوا۟ نَحْنُ أَكْثَرُ أَمْوَٰلًا وَأَوْلَٰدًا وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ ﴿٣٥﴾
قُلْ إِنَّ رَبِّى يَبْسُطُ ٱلرِّزْقَ لِمَن يَشَآءُ وَيَقْدِرُ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ
ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٦﴾ وَمَآ أَمْوَٰلُكُمْ وَلَآ أَوْلَٰدُكُم بِٱلَّتِى تُقَرِّبُكُمْ
عِندَنَا زُلْفَىٰٓ إِلَّا مَنْ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحًا فَأُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ جَزَآءُ
ٱلضِّعْفِ بِمَا عَمِلُوا۟ وَهُمْ فِى ٱلْغُرُفَٰتِ ءَامِنُونَ ﴿٣٧﴾ وَٱلَّذِينَ
يَسْعَوْنَ فِىٓ ءَايَٰتِنَا مُعَٰجِزِينَ أُو۟لَٰٓئِكَ فِى ٱلْعَذَابِ مُحْضَرُونَ ﴿٣٨﴾
قُلْ إِنَّ رَبِّى يَبْسُطُ ٱلرِّزْقَ لِمَن يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦ وَيَقْدِرُ لَهُۥ ۚ
وَمَآ أَنفَقْتُم مِّن شَىْءٍ فَهُوَ يُخْلِفُهُۥ ۖ وَهُوَ خَيْرُ ٱلرَّٰزِقِينَ ﴿٣٩﴾

دەسـەلاًتدارەکێچ بـە سـەرکوت کریایـەکا مواچـا ئایـا ئێمـە جـە هیدایـەتی ڕاوەنەگێرتیـدێ دمـای ئانـەی هەکـە هیدایـەتتا پـەی ئامـا؟ نـا بـەڵکو وێتـا تاوانبارێ بێندێ﴿٣٢﴾ وە ئانێ سەرکوتێ کریـێ ماچا پانیشا دەسەلاًتدارێ بێنـێ بەڵکو شمە شەو و ڕۆ گەڕێما پێچنێندێنە ئانەبێ ئەمرەما پەنە کەردێنێ هەکە کافرێ بیمێ بە خوڎای و هامتاش پەی بسازنمێ، جـا وەختێـو هەکـە عـەزاب مووینـا پـەشیمانیـشا مـشاراوە (پەشـیمانیی گێرۆشـارە) ئێمـەیچ زەنجیر مکـەرمێ ملـو ئانیـشا هەکـە کـافرێ بیێنـێ، چـی هـیچ جـەزێوە مـڎریاوە بێژگـە جـە ئانـەی کـەرێنێش؟﴿٣٣﴾ هـەر هۆشـیارۆکەرێوما کیاسـتەن پـەی هـەر دەگێـۆێ وەشگوزەرانەکاشـا واتـەن ئێمـە بەڕاسـیی ئیمانمـا نییـەن پانـەی بـە شمـەرە کیانیان﴿٣٤﴾ واتەنیچشا ئێمە ماڵ و زاڕۆی زیاتەرما هەن و ئێمە عەزاب نمەڎریەیمێ﴿٣٥﴾ بواچە بەڕاسیی پەروەرڎگارم پەی هەرکەسی مەیلش بۆ ڕزق هۆرمجۆ و یا مگێرۆشۆ بەلاًم فرەو خەڵکیچ نمەزانا﴿٣٦﴾ جە ڕاسییە نەماڵ و سامانتا و نە زاڕۆڵێتا شمە جە ئێمە هیچ نزیکێ نمەوزاوە مەگەر کەسێو ئیمانش ئاورڎبو وە هەرمانەی عالەش کەرڎێ بۆ ئانێ دۆەقات جەزاشا پەی هەنە وەراوەرو ئانەی کەرڎەنشا و جە هۆڎەکاشانە بە ئارامیی مژیوا﴿٣٧﴾ ئانێچە حۆل مڎانێ پەی بێ وەزن کەرڎەی نیشانەکاما و ئەجۆشا دەسمانە بەرمشانێ ئانێ مدریانە وەر پەی دڵێ عەزابی﴿٣٨﴾ بواچـە بەڕاسـیی پـەروەرڎگارم پـەی هەرکەسـیی مـەیلش بـۆ ڕزق هۆرمجـۆ یـان چـەنەش مگێرۆوە،هەرچیچ مبەخشدێ یاگەکێش پەڕە مکەرۆوە و ئاڎ خاستەرین ڕزقدەرەن﴿٣٩﴾

وَيَوۡمَ يَحۡشُرُهُمۡ جَمِيعٗا ثُمَّ يَقُولُ لِلۡمَلَٰٓئِكَةِ أَهَٰٓؤُلَآءِ إِيَّاكُمۡ كَانُواْ يَعۡبُدُونَ ﴿٤٠﴾ قَالُواْ سُبۡحَٰنَكَ أَنتَ وَلِيُّنَا مِن دُونِهِمۖ بَلۡ كَانُواْ يَعۡبُدُونَ ٱلۡجِنَّۖ أَكۡثَرُهُم بِهِم مُّؤۡمِنُونَ ﴿٤١﴾ فَٱلۡيَوۡمَ لَا يَمۡلِكُ بَعۡضُكُمۡ لِبَعۡضٖ نَّفۡعٗا وَلَا ضَرّٗا وَنَقُولُ لِلَّذِينَ ظَلَمُواْ ذُوقُواْ عَذَابَ ٱلنَّارِ ٱلَّتِي كُنتُم بِهَا تُكَذِّبُونَ ﴿٤٢﴾ وَإِذَا تُتۡلَىٰ عَلَيۡهِمۡ ءَايَٰتُنَا بَيِّنَٰتٖ قَالُواْ مَا هَٰذَآ إِلَّا رَجُلٞ يُرِيدُ أَن يَصُدَّكُمۡ عَمَّا كَانَ يَعۡبُدُ ءَابَآؤُكُمۡ وَقَالُواْ مَا هَٰذَآ إِلَّآ إِفۡكٞ مُّفۡتَرٗىۚ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لِلۡحَقِّ لَمَّا جَآءَهُمۡ إِنۡ هَٰذَآ إِلَّا سِحۡرٞ مُّبِينٞ ﴿٤٣﴾ وَمَآ ءَاتَيۡنَٰهُم مِّن كُتُبٖ يَدۡرُسُونَهَاۖ وَمَآ أَرۡسَلۡنَآ إِلَيۡهِمۡ قَبۡلَكَ مِن نَّذِيرٖ ﴿٤٤﴾ وَكَذَّبَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡ وَمَا بَلَغُواْ مِعۡشَارَ مَآ ءَاتَيۡنَٰهُمۡ فَكَذَّبُواْ رُسُلِيۖ فَكَيۡفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿٤٥﴾ ۞قُلۡ إِنَّمَآ أَعِظُكُم بِوَٰحِدَةٍۖ أَن تَقُومُواْ لِلَّهِ مَثۡنَىٰ وَفُرَٰدَىٰ ثُمَّ تَتَفَكَّرُواْۚ مَا بِصَاحِبِكُم مِّن جِنَّةٍۚ إِنۡ هُوَ إِلَّا نَذِيرٞ لَّكُم بَيۡنَ يَدَيۡ عَذَابٖ شَدِيدٖ ﴿٤٦﴾ قُلۡ مَا سَأَلۡتُكُم مِّنۡ أَجۡرٖ فَهُوَ لَكُمۡۖ إِنۡ أَجۡرِيَ إِلَّا عَلَى ٱللَّهِۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ شَهِيدٞ ﴿٤٧﴾ قُلۡ إِنَّ رَبِّي يَقۡذِفُ بِٱلۡحَقِّ عَلَّٰمُ ٱلۡغُيُوبِ ﴿٤٨﴾

ربع الحزب ٤٤

ڕۆێـۆ مـیٚ خـوڎا گرڎیـشا جـەمیٚ مکـەرۆۆە ئۆسـا بـە مەلائیکـەکا ماچـوٚ ئایـا ئـانیٚ شمەپرسـێنیٚ؟ ﴿٤٠﴾ مواچـا بێگـەرڎیی پـەی تـوٚ، تـوٚ دوٚسمـانی نـەك ئـاڎیٚ، بـەڵکو ئـاڎیٚ جنـیٚ پرسێنیٚ، فرێـشا ئیمانـشا بـیٚ پەنەشـا﴿٤١﴾ جـا ئـاروٚ کەسـتا دەسـەڵاتو ئانەیش نییەن قازانج یـان زەرەر بیاوٚنوٚ بە ئـەوی تـەریتا و پانیشایـچە ستەمـشا کەرڎەن مواچمیٚ عەزابو ئا ئێریـە بچەشدیٚ هەکە بە درویٚش زانێنـدیٚ﴿٤٢﴾ خوٚ ئەگـەر ئایەتـە روٚشـنەکێما بوانیـاوٚە ملـشارە مواچانیٚ ئینـە هـیچ نییـەن چانەی زیاتـەر کابرێوەن گەرەکشەن لاتـا بڎوٚ جە پرسای ئانیـشا بـاب و باپیرەکێتـا پەرسێنێـشا و مواچـایچ ئینـە بێژگـە بوختـانێوی هوٚربەسییٚ هیچی تـەر نییـەن و ئانیٚ هەکە کـافریٚ بیێنـیٚ پـا حەقیـە پەیـشا ئامـان ماچـانیٚ ئینـە بێجگـە جـە سـیحرێوی ئاشـکرای هیـچێوی تـەر نییـەن﴿٤٣﴾ ئێمـە هـیچ کتێبێوما نـەڎێنیٚ پەنـە هـەتا بووانـانێش و وەڵـیٚ توٚیـچەنە هـیچ هوٚشـیارنەوەکەرێوما پـەی نەکیاستێنیٚ﴿٤٤﴾ ئانێـچە وٚەڵـیٚ ئێڎێـشانە بێنـیٚ هـەر – چێوەکەشا– بە دروٚیٚ زانا و نەیاویچ بە دەیـەکو ئانـەی پەنـەما بەخشیٚ کەچی پێغەممەرەکێچما بە دروٚزنێـشا زانـیٚ، دەی ئا فارپایـە ئاما ملـشارە چـەنێن بـی؟﴿٤٥﴾ بواچـە مـن تـەنیا مووچیاریێوتا مکەروو، جە وٚەرو خوڎای دوٚەدوٚەی و یوٚە یوٚەی پەیش مەندێرە و ئینجا وٚیر بکەردێوٚە، ڕەفیقەکەتا شێتییش نییەن چەنی، ئاڎ هـەر تـەنیا هوٚشیارنەوەکەرێوەن پـەیتا وٚەڵـیٚ ئانەینـە عـەزابێوی سـەخت بیاوٚوٚ لاتا﴿٤٦﴾ بواچە هەر کرێوٚەم داوا کەرڎێنە چەنەتا پەی وێتا، کروٚ من تـەنیا ئینا لاو خوڎایوٚ وە ئاڎ سەرو گرڎ چێوێویوٚ شاهیڎەن﴿٤٧﴾ بواچە بەڕاسیی پەروەرڎگارم هەق مالوٚ ناهـەقیرە و فرە بزان و بەڵەڎو غەیبەکان﴿٤٨﴾

قُلْ جَآءَ ٱلْحَقُّ وَمَا يُبْدِئُ ٱلْبَٰطِلُ وَمَا يُعِيدُ ﴿٤٩﴾ قُلْ إِن ضَلَلْتُ فَإِنَّمَآ أَضِلُّ عَلَىٰ نَفْسِي ۖ وَإِنِ ٱهْتَدَيْتُ فَبِمَا يُوحِيٓ إِلَيَّ رَبِّيٓ ۚ إِنَّهُۥ سَمِيعٌ قَرِيبٌ ﴿٥٠﴾ وَلَوْ تَرَىٰٓ إِذْ فَزِعُوا۟ فَلَا فَوْتَ وَأُخِذُوا۟ مِن مَّكَانٍ قَرِيبٍ ﴿٥١﴾ وَقَالُوٓا۟ ءَامَنَّا بِهِۦ وَأَنَّىٰ لَهُمُ ٱلتَّنَاوُشُ مِن مَّكَانٍۭ بَعِيدٍ ﴿٥٢﴾ وَقَدْ كَفَرُوا۟ بِهِۦ مِن قَبْلُ ۖ وَيَقْذِفُونَ بِٱلْغَيْبِ مِن مَّكَانٍۭ بَعِيدٍ ﴿٥٣﴾ وَحِيلَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُونَ كَمَا فُعِلَ بِأَشْيَاعِهِم مِّن قَبْلُ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ فِي شَكٍّ مُّرِيبٍۭ ﴿٥٤﴾

سُورَةُ فَاطِرٍ — ترتيبها ٣٥ — آياتها ٤٥

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ جَاعِلِ ٱلْمَلَٰٓئِكَةِ رُسُلًا أُو۟لِيٓ أَجْنِحَةٍ مَّثْنَىٰ وَثُلَٰثَ وَرُبَٰعَ ۚ يَزِيدُ فِي ٱلْخَلْقِ مَا يَشَآءُ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾ مَّا يَفْتَحِ ٱللَّهُ لِلنَّاسِ مِن رَّحْمَةٍ فَلَا مُمْسِكَ لَهَا ۖ وَمَا يُمْسِكْ فَلَا مُرْسِلَ لَهُۥ مِنۢ بَعْدِهِۦ ۚ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٢﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱذْكُرُوا۟ نِعْمَتَ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ ۚ هَلْ مِنْ خَٰلِقٍ غَيْرُ ٱللَّهِ يَرْزُقُكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ ۚ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ فَأَنَّىٰ تُؤْفَكُونَ ﴿٣﴾

٤٣٤

بواچه هه‌ق ئاما و ناهه‌قیی ئێتر به‌رنمه‌گنوْ و نمه‌گێلوْوْه‌﴿٤٩﴾ بواچه ئه‌گه‌ر گومڕا بوونه ئانه بێگومان گومڕاییه‌که‌م مگنوْ سه‌رو وێم،وه ئه‌گه‌ر ڕاو هیدایه‌تی بگێروو ئانه به هوْو ئا وه‌حیێوه‌ن هه‌که په‌روه‌رنم په‌یم مکیانوْ، به‌ڕاسیی ئاذ بژنه‌وی نزیکه‌ن﴿٥٠﴾ وه‌شڵه‌ی دییه‌بییێت وه‌ختێو ته‌رسی مگێروْشاره و به‌رشییه‌یشا نییه‌ن و ئێتر هه‌ر جه نزیکوْ ده‌سگیریْ مکریانیْ﴿٥١﴾ جا مواچانیْ ئانا ئیمانما په‌نه ئاورذ جا چا دووروْ ئیمان چه‌نی وزانیْ ده‌س؟﴿٥٢﴾ ئاذیْ ۆه‌ڵته‌ر کافریْ بییْ په‌نه‌ش،وه هه‌ر جه دووروْ مالێنی غه‌یبیره ﴿٥٣﴾ جا جه به‌ینو ئاذیشانه و ئا چیوانه حه‌زشا په‌نه‌مکه‌را په‌رذێو منریوْره هه‌ر پێسه چاوه‌ڵ چه‌نی هامشێوه‌کاشا ئا کاره کریا، به‌ڕاسیی ئانیْ هه‌میشه جه شکێوه گومانسازێنه بێنیْ﴿٥٤﴾

سووره‌توْ﴿فاتیر﴾ ی

چل و په‌نج ئایه‌تێنه

به نامو خوذای به‌زه‌ییمه‌نذی ڕه‌حمینی

حه‌مد په‌ی خوذای ئه‌نه‌ئاورو ئاسمانه‌کا و زه‌مینی و بکه‌رو فریشته‌کا به فروستاذیْ وێش هه‌که ساحیب باڵێنیْ هه‌نشا دوْیْ و هه‌نشا یه‌ریْ و هه‌نشا چوارش هه‌نیْ، جه خه‌لق که‌رذه‌ینه هه‌رچیش گه‌ره‌ك بوْ زیاذش مکه‌روْ، به‌ڕاسیی خوذا ده‌سه‌ڵاتش هه‌ن ملو گرذ چێوێره﴿١﴾ هه‌ر گاهێو خوا به‌ره‌و ڕه‌حمه‌تێوی په‌ی خه‌ڵکی بکه‌روْوه هیچکه‌س نمه‌تاوْوْ بذوْش پوْ، وه ئانه‌ی بذوْ پوْ هیچکه‌س نمه‌تاوْوْ بکه‌روْشه‌ۆه بێژگه وێش، وه باڵاده‌سیی دانا هه‌ر وێشه‌ن﴿٢﴾ ئه‌ی خه‌ڵکه‌که یاذو ناعمه‌تو خوذای سه‌رتاوه بکه‌رذیْ، ئایا هیچ خالقێو هه‌ن بێژگه جه خوذای جه ئاسمان و زه‌میننه ڕزقتا بذوْ په‌نه؟ هیچ خوذێوه بێژگه چاذی نییه‌ن ده‌ی چه‌نی لامذریه‌یدیْ؟﴿٣﴾

وَإِن يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ مِّن قَبْلِكَ وَإِلَى ٱللَّهِ تُرْجَعُ ٱلْأُمُورُ ﴿٤﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِٱللَّهِ ٱلْغَرُورُ ﴿٥﴾ إِنَّ ٱلشَّيْطَٰنَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَٱتَّخِذُوهُ عَدُوًّا إِنَّمَا يَدْعُوا۟ حِزْبَهُۥ لِيَكُونُوا۟ مِنْ أَصْحَٰبِ ٱلسَّعِيرِ ﴿٦﴾ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿٧﴾ أَفَمَن زُيِّنَ لَهُۥ سُوٓءُ عَمَلِهِۦ فَرَءَاهُ حَسَنًا فَإِنَّ ٱللَّهَ يُضِلُّ مَن يَشَآءُ وَيَهْدِى مَن يَشَآءُ فَلَا تَذْهَبْ نَفْسُكَ عَلَيْهِمْ حَسَرَٰتٍ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌۢ بِمَا يَصْنَعُونَ ﴿٨﴾ وَٱللَّهُ ٱلَّذِىٓ أَرْسَلَ ٱلرِّيَٰحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَسُقْنَٰهُ إِلَىٰ بَلَدٍ مَّيِّتٍ فَأَحْيَيْنَا بِهِ ٱلْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا كَذَٰلِكَ ٱلنُّشُورُ ﴿٩﴾ مَن كَانَ يُرِيدُ ٱلْعِزَّةَ فَلِلَّهِ ٱلْعِزَّةُ جَمِيعًا إِلَيْهِ يَصْعَدُ ٱلْكَلِمُ ٱلطَّيِّبُ وَٱلْعَمَلُ ٱلصَّٰلِحُ يَرْفَعُهُۥ وَٱلَّذِينَ يَمْكُرُونَ ٱلسَّيِّـَٔاتِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَكْرُ أُو۟لَٰٓئِكَ هُوَ يَبُورُ ﴿١٠﴾ وَٱللَّهُ خَلَقَكُم مِّن تُرَابٍ ثُمَّ مِن نُّطْفَةٍ ثُمَّ جَعَلَكُمْ أَزْوَٰجًا وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنثَىٰ وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِۦ وَمَا يُعَمَّرُ مِن مُّعَمَّرٍ وَلَا يُنقَصُ مِنْ عُمُرِهِۦٓ إِلَّا فِى كِتَٰبٍ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٌ ﴿١١﴾

خۆ ئەگەر بە درۆیْت بزانا دیارەن چندەها پیْغەممەریْ وەلیْتنە بە درۆیْ زانییْنیْ و کارەکیْ مگیْلنیاۆە پەی لاو خوڎای﴿٤﴾ ئەی خەلْکەکە بەڕاسیی وەعدو خوڎای هەقەن جا ژیوای دنییْ باڎی هەواییْتا نەکەرۆنە و شەیتانیچ بە بەهانۆ ڕەحمینی خوڎایۆ هۆرتا نەخەلْەتنۆ ﴿٥﴾ بەڕاسیی شەیتان دوژمنتانە و بە دوژمنش بنیەیدیْرە،بەڕاسی ئاڎ حیزبەکەیش هەر پەی ئانەی مچڕۆ هەکە ببانیْ بە یاریْ و یاوەریْ ئایری﴿٦﴾ ئانیْ کوفرشا کەرڎ(کافریْ بییْ) عەزابیْوە سەخت چەمەڕاشانە، ئانیْچە ئیمانشا ئاورڎ و هەرمانیْ عالیْشا کەرڎیْ چەنەوەش بییەی و کریْوە گۆریْشا هەنیْ﴿٧﴾ ئایا ئا کەسە خرابیی هەرمانەکیْش پەیش ڕازیانۆ و بەخاسش مزانۆنە- پیْسەن کەسیْوی چامنە نەبۆ؟- بەڕاسیی خوڎا حەز بکەرۆ هەرکەسی گومڕا بکەرۆ مکەرۆش و حەز بکەرۆ هیدایەتو هەرکەسی بڎۆ مڎۆش،دەی ئاخ وداخ مەوزەنە دەروونت پەیشا، بەڕاسیی خوڎا بزانەن پانەی ئەنجامش مڎا﴿٨﴾ خوڎا ئا زاتەن ویْ مکیانۆ و هۆرەکا مژلْیۆنا جا مکیانمیْش پەی ولاْتیْوی مەرڎەی و جە دمای مەرڎەیش زینڎەش مکەرمیْوە زینڎە ئەوەکەرڎەیچ هەر چامنەن﴿٩﴾ ئا کەسە بالاْدەسییش گەرەکەن بالاْدەسیی گرڎش بەبیْشك پەی خوڎایەن، گوفتاری عال پەی لاو ئاڎی بەرز مبۆوە و کرڎەوەی عال بەرزش مکەرۆوە، ئانیْچە هەکە خەریکیْ فیْلْ وتەلْەکەسازیەنیْ عەزابیْوە سەخت مڎریا و فیْلْ و تەلْەکەو ئانیشا پووچەلْ مبۆوە﴿١٠﴾ خوڎا جە خاکی خەلقیْش کەرڎیدیْ دمایی جە دلْۆپیْوە(نوتفیْوە) دمایی کەرڎیدیْش بە جوتیْ و هیچ میْلْیْوە ئاورە نمەبۆ و نمەزۆ بەبیْ زانای خوڎای، وە هیچ عەمر دریْژیْوە عەمرش دریْژ نمەبۆ و جە عەمریش کەم نمەبۆوە بەدەر چانەی هەکە جە کتیْبنە نویسیان، بیْگومان ئانە پەی خوڎای فرە ڕەحەتەن﴿١١﴾

وَمَا يَسْتَوِي ٱلْبَحْرَانِ هَٰذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ سَآئِغٌ شَرَابُهُۥ وَهَٰذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ ۖ وَمِن كُلٍّ تَأْكُلُونَ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُونَ حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَا ۖ وَتَرَى ٱلْفُلْكَ فِيهِ مَوَاخِرَ لِتَبْتَغُوا۟ مِن فَضْلِهِۦ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٢﴾ يُولِجُ ٱلَّيْلَ فِى ٱلنَّهَارِ وَيُولِجُ ٱلنَّهَارَ فِى ٱلَّيْلِ وَسَخَّرَ ٱلشَّمْسَ وَٱلْقَمَرَ ۖ كُلٌّ يَجْرِى لِأَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ ٱلْمُلْكُ ۚ وَٱلَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِهِۦ مَا يَمْلِكُونَ مِن قِطْمِيرٍ ﴿١٣﴾ إِن تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا۟ دُعَآءَكُمْ وَلَوْ سَمِعُوا۟ مَا ٱسْتَجَابُوا۟ لَكُمْ ۖ وَيَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ يَكْفُرُونَ بِشِرْكِكُمْ ۚ وَلَا يُنَبِّئُكَ مِثْلُ خَبِيرٍ ﴿١٤﴾ ۞ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ أَنتُمُ ٱلْفُقَرَآءُ إِلَى ٱللَّهِ ۖ وَٱللَّهُ هُوَ ٱلْغَنِىُّ ٱلْحَمِيدُ ﴿١٥﴾ إِن يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿١٦﴾ وَمَا ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ بِعَزِيزٍ ﴿١٧﴾ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۚ وَإِن تَدْعُ مُثْقَلَةٌ إِلَىٰ حِمْلِهَا لَا يُحْمَلْ مِنْهُ شَىْءٌ وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰٓ ۗ إِنَّمَا تُنذِرُ ٱلَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِٱلْغَيْبِ وَأَقَامُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ ۚ وَمَن تَزَكَّىٰ فَإِنَّمَا يَتَزَكَّىٰ لِنَفْسِهِۦ ۚ وَإِلَى ٱللَّهِ ٱلْمَصِيرُ ﴿١٨﴾

٤٣٦

هەردوێ بەحرەكێ پێسەو یوێ نییەنێ ئینەشا شیرین و سازگارەن و تەژنایی مارۆنە و ئانەیچشا سوڵ وتاڵەن و جە هەردویچ گۆشتی تەڕ و تازە مووەردێ و خشڵێچشا چەنە بەرماردێنە و مكەردێش وێتارە و مووینی گەمیەكێ بەحرەكەی مبڕانێ تا جە فەزڵو خوڎای سوودمەنڎێ بیدێ و بەشكو سوپاس بكەردێ﴿١٢﴾ شەوە مكێشۆنە ڕۆی و ڕۆ مكێشۆنە شەوێ و ڕۆجیار و مانگەش دەسەمووێ كەرڎێنێ هەریۆشا تا وەختی دیاری كریا ئینا ڕاوە،ئانەن خوڎای پەروەرڎگارتا موڵك و دەسەڵات هینو وێشەن و ئانێچە هاوارشا وەنە مكەردێ بێژگە چاڎی تۆكڵو پێشە خورمای شكە نمەبەرانێ﴿١٣﴾ ئەگەر هاوارشا وەنە بكەردێ هاوارەكەیتا نمەژنەوا و ئەگەر بژنەوایچ جوابتا نمەڎاوە و ڕۆ قیامەتیچ حەشا مكەرانێ جە بەشەریك كەرڎەیتا و هیچكەس پێسەو ئاڎێ هاگاڎارت نمەكەرۆ﴿١٤﴾ ئەی خەڵكەكە شمە مەحتاجێ خوڎایەندێ و خوڎایچ دۆڵەمەنڎی ستایش كریان﴿١٥﴾ ئەگەر گەرەكش بۆ بەرۆتاوە و خەڵكێوە تازە مارۆنە مەیڎان﴿١٦﴾ ئانەیچە لاو خوڎایۆ هەرمانێوە نارەحەتە نییەنە﴿١٧﴾هیچ كەس گوناحو كەسێویتەری هۆرنمەگێرۆ و ئەگەر بارقورسێو هاوار بكەرۆ تا كەسێو باری قورسش هۆربگێرۆ هیچش چەنە هۆرنمەگێریۆ ئەگەرچی قۆمیچش بۆ، تۆ هەر ئانڎەت سەرەن ئانیشا هۆشیارێ بكەریۆ هەكە جەپەروەرڎگاریشا متەرسانێ جە غەیب و پەنانە و نماكاشا مكەرانێ،جا هەركەسیچ وێش بەپاكیی ڕاگیر مكەرۆ ئانە وێش قازانج چا پاكییە مكەرۆ، سەرئەنجامیچ هەر لاو خوڎایەن﴿١٨﴾

وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ ﴿١٩﴾ وَلَا الظُّلُمَاتُ وَلَا النُّورُ ﴿٢٠﴾ وَلَا الظِّلُّ وَلَا الْحَرُورُ ﴿٢١﴾ وَمَا يَسْتَوِي الْأَحْيَاءُ وَلَا الْأَمْوَاتُ ۚ إِنَّ اللَّهَ يُسْمِعُ مَن يَشَاءُ ۖ وَمَا أَنتَ بِمُسْمِعٍ مَّن فِي الْقُبُورِ ﴿٢٢﴾ إِنْ أَنتَ إِلَّا نَذِيرٌ ﴿٢٣﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا ۚ وَإِن مِّنْ أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٌ ﴿٢٤﴾ وَإِن يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ وَبِالزُّبُرِ وَبِالْكِتَابِ الْمُنِيرِ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ أَخَذْتُ الَّذِينَ كَفَرُوا ۖ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿٢٦﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ ثَمَرَاتٍ مُّخْتَلِفًا أَلْوَانُهَا ۚ وَمِنَ الْجِبَالِ جُدَدٌ بِيضٌ وَحُمْرٌ مُّخْتَلِفٌ أَلْوَانُهَا وَغَرَابِيبُ سُودٌ ﴿٢٧﴾ وَمِنَ النَّاسِ وَالدَّوَابِّ وَالْأَنْعَامِ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ كَذَٰلِكَ ۗ إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ ۗ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ غَفُورٌ ﴿٢٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً يَرْجُونَ تِجَارَةً لَّن تَبُورَ ﴿٢٩﴾ لِيُوَفِّيَهُمْ أُجُورَهُمْ وَيَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِ ۚ إِنَّهُ غَفُورٌ شَكُورٌ ﴿٣٠﴾

٤٣٧

کۆر و چەمساخ(ۋینا)یچ پێسە یۆی نییەنیْ﴿١٩﴾ هەرپاسە تاریکییەکیْ و ڕۆشنایچ﴿٢٠﴾ سەیەکیْ و وەرەتاویچ ﴿٢١﴾ وە زینڎەکیْ و مەرڎەکێچ پێسە یۆی نییەنیْ، وە بێگومان خوڎا گەرەکش بۆ حەرکەس بژنەۋۆ مژنەۋۆ و تۆ نمەتاۋی بژنەۋی پانیشا ئینیْ قەبرەنە﴿٢٢﴾ تۆ تەنیاو تەنیا هۆشیار ئەوە کەرنی﴿٢٣﴾ بەڕاسیی ئێمە تۆما بە حەققۆ کیاستەنی هەکە موژدەدەر و هۆشیارۆکەربی و هەرچی نەتەبێوە چێوەڵ بییەن هۆشیارۆکەرش بییەن﴿٢٤﴾جا ئینیْ ئەگەر گەرەکشانە بەدرۆت ۋزاۋە دیارەن وەڵینیْ ئاڎیشا پێغەممەرەکێشا بە درویْ زانیْ جە وەختێوەنە هەکە بە نیشانیْ دیارێوە و بەسیپارە و کتێبی ڕۆشنۆکەرۆ ئامیْ پەی لایشا﴿٢٥﴾ جا دمایی ئانیْ کافریْ بییْ گێرتێم وەنە، دەی وەنە گێرتەیەکەی چەنین بی؟﴿٢٦﴾ ئایا نمەۋینی هەکە دیارەن خوڎا جە ئاسمانۆ وەشتش وارنا جا پا وەشتیە جۆرەها بەرهەمێما بەرئاورڎیْ، وە جە کەشەکایچنە ڕیْ ڕەنگ جیاوازێما بەرڎێنێوە هەنێشا چەرمیْ و هەنێشا سووریْ و هەنێچشا سیاویْ پێسە قالاوا؟﴿٢٧﴾ هەرپاسە جە خەڵکی و جە زینڎەوەرا و جە ئاژەڵایچ ڕەنگ جیاوازیْ هەنیْ،وە بەڕاسیی جە دڵیْ بەنڎەکاو خوڎاینە هەر زاناکیْ مترسانێش چەنە، بەڕاسیی خوڎا باڵادەسیی گوناحبەخشەن﴿٢٨﴾ بەڕاسیی ئانیْ هەکە کتێبەکەو خوڎای موانـاوە و نماکێشا بە عالی کەرڎێنە و بە دزی و بەئاشکرا چا ڕزقیە دێنێما بەخشانشا ئانیْ تەماڎاریْ تجارەتێویەنیْ هەکە دلێنە نمەشۆ﴿٢٩﴾ پەی ئینەی وەراوەرو بەخشاییەکەیشا بە تێرو تەمامی کرێهاشا پەی بنیۆرە و بە خاسەو وێش زیاڎەیچش ۋزۆ سەر، بەڕاسیی ئاڎ گوناحبەخشی پەنە زانەن﴿٣٠﴾

وَٱلَّذِيٓ أَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡكَ مِنَ ٱلۡكِتَٰبِ هُوَ ٱلۡحَقُّ مُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِۗ إِنَّ ٱللَّهَ بِعِبَادِهِۦ لَخَبِيرُۢ بَصِيرٞ ﴿٣١﴾ ثُمَّ أَوۡرَثۡنَا ٱلۡكِتَٰبَ ٱلَّذِينَ ٱصۡطَفَيۡنَا مِنۡ عِبَادِنَاۖ فَمِنۡهُمۡ ظَالِمٞ لِّنَفۡسِهِۦ وَمِنۡهُم مُّقۡتَصِدٞ وَمِنۡهُمۡ سَابِقُۢ بِٱلۡخَيۡرَٰتِ بِإِذۡنِ ٱللَّهِۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلۡفَضۡلُ ٱلۡكَبِيرُ ﴿٣٢﴾ جَنَّٰتُ عَدۡنٖ يَدۡخُلُونَهَا يُحَلَّوۡنَ فِيهَا مِنۡ أَسَاوِرَ مِن ذَهَبٖ وَلُؤۡلُؤٗاۖ وَلِبَاسُهُمۡ فِيهَا حَرِيرٞ ﴿٣٣﴾ وَقَالُواْ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ ٱلَّذِيٓ أَذۡهَبَ عَنَّا ٱلۡحَزَنَۖ إِنَّ رَبَّنَا لَغَفُورٞ شَكُورٌ ﴿٣٤﴾ ٱلَّذِيٓ أَحَلَّنَا دَارَ ٱلۡمُقَامَةِ مِن فَضۡلِهِۦ لَا يَمَسُّنَا فِيهَا نَصَبٞ وَلَا يَمَسُّنَا فِيهَا لُغُوبٞ ﴿٣٥﴾ وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَهُمۡ نَارُ جَهَنَّمَ لَا يُقۡضَىٰ عَلَيۡهِمۡ فَيَمُوتُواْ وَلَا يُخَفَّفُ عَنۡهُم مِّنۡ عَذَابِهَاۚ كَذَٰلِكَ نَجۡزِي كُلَّ كَفُورٖ ﴿٣٦﴾ وَهُمۡ يَصۡطَرِخُونَ فِيهَا رَبَّنَآ أَخۡرِجۡنَا نَعۡمَلۡ صَٰلِحًا غَيۡرَ ٱلَّذِي كُنَّا نَعۡمَلُۚ أَوَلَمۡ نُعَمِّرۡكُم مَّا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَن تَذَكَّرَ وَجَآءَكُمُ ٱلنَّذِيرُۖ فَذُوقُواْ فَمَا لِلظَّٰلِمِينَ مِن نَّصِيرٍ ﴿٣٧﴾ إِنَّ ٱللَّهَ عَٰلِمُ غَيۡبِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ إِنَّهُۥ عَلِيمُۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ﴿٣٨﴾

ئانە هەكە بە وەحیە پەیما كیاستەنی جە قورئانی حەق هەر ئانەن بەڕاسزانو كتێبە ۏەڵینەكایچەن، بەڕاسیی خوڎا جە عەبدەكاو وێش هاگاڎار و وینان﴿٣١﴾ دمای ئانەی ئی كتێبما كەرڎ بە میرات پەی ئا كەسا هۆرماۏچنییٚ جە عەبدەكاما، جا هەنشا ستەم ئۆ وێش مكەرۆ و هەنیچشا میانەڕەوەن و چەنەیچشانە گەرم و گوڕەن پەی كەرڎەی خاسەی بە ئیزنو خوڎای،دەی ئانەن فەزڵی گۆرە﴿٣٢﴾ ملانە باخچەكاو بەهەشتو عەدنی چاگە بازووبەنڎ جە ئاڵتوونی و مرواریا كەرا دەس و پۆشاكشا هۆرێشمینەن﴿٣٣﴾ وە مواچانێ حەمد پەی ئا خوڎایە هەكە دڵتەنگییش چەنە دوورۏزتیمێۏە بەڕاسیی پەروەرڎگارما گوناحبەخشی پەنەزانەن﴿٣٤﴾ ئاخوڎا هەكە ۏزتیمێشنە یانەی هەمیشەیی جە فەزڵو وێشۆ و ئێتر مانیایی توخونما نمەگنۆ و زەحمەتكێشای یەخێما نمەگێرۆ﴿٣٥﴾ ئانێچە كافرێ بیێ ئێرو جەحەنڎەمی بەشەشانە قەرارو دلێنەشییەیشا نمەڎریۆ تا بمرا و جە عەزابەكەیچش سەرشاوە سووك نمەكریۆ، هەرپێسەیچ جەزاو گرڎ كافرێوی سەرسەختی مڎەیمێوە﴿٣٦﴾ ئانێ جەحەنڎمنە مقیڕنا ئەی پەروەرڎگار بەرمابارۆ با كاری خاس بكەرمێ جیا چانەی كەرێنمێش، ئایا ئانڎە عەمرما نەڎایدێ پەنە هەتا هەركەس گەرەكش بیێ تاوێ ویربكەرۆوە و پەنڎە هۆربگێرۆ؟ هۆشیارۆكەریچتا پەی ئاما، دەی بچەشدێ ستەمكارێ هیچ پەشتیوانێویچشا نییەن﴿٣٧﴾ بەڕاسیی خوڎا زاناو غەیبو ئاسمانەكا و زەمینین،دیارەن ئاڎ زانان پانەی ئینا سینەكانە﴿٣٨﴾

هُوَ ٱلَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَٰٓئِفَ فِي ٱلْأَرْضِ ۚ فَمَن كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُۥ ۖ وَلَا يَزِيدُ ٱلْكَٰفِرِينَ كُفْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ إِلَّا مَقْتًا ۖ وَلَا يَزِيدُ ٱلْكَٰفِرِينَ كُفْرُهُمْ إِلَّا خَسَارًا ﴿٣٩﴾ قُلْ أَرَءَيْتُمْ شُرَكَآءَكُمُ ٱلَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا۟ مِنَ ٱلْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ أَمْ ءَاتَيْنَٰهُمْ كِتَٰبًا فَهُمْ عَلَىٰ بَيِّنَتٍ مِّنْهُ ۚ بَلْ إِن يَعِدُ ٱلظَّٰلِمُونَ بَعْضُهُم بَعْضًا إِلَّا غُرُورًا ﴿٤٠﴾ ۞ إِنَّ ٱللَّهَ يُمْسِكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ أَن تَزُولَا ۚ وَلَئِن زَالَتَآ إِنْ أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِّنۢ بَعْدِهِۦٓ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا ﴿٤١﴾ وَأَقْسَمُوا۟ بِٱللَّهِ جَهْدَ أَيْمَٰنِهِمْ لَئِن جَآءَهُمْ نَذِيرٌ لَّيَكُونُنَّ أَهْدَىٰ مِنْ إِحْدَى ٱلْأُمَمِ ۖ فَلَمَّا جَآءَهُمْ نَذِيرٌ مَّا زَادَهُمْ إِلَّا نُفُورًا ﴿٤٢﴾ ٱسْتِكْبَارًا فِي ٱلْأَرْضِ وَمَكْرَ ٱلسَّيِّئِ ۚ وَلَا يَحِيقُ ٱلْمَكْرُ ٱلسَّيِّئُ إِلَّا بِأَهْلِهِۦ ۚ فَهَلْ يَنظُرُونَ إِلَّا سُنَّتَ ٱلْأَوَّلِينَ ۚ فَلَن تَجِدَ لِسُنَّتِ ٱللَّهِ تَبْدِيلًا ۖ وَلَن تَجِدَ لِسُنَّتِ ٱللَّهِ تَحْوِيلًا ﴿٤٣﴾ أَوَلَمْ يَسِيرُوا۟ فِي ٱلْأَرْضِ فَيَنظُرُوا۟ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ وَكَانُوٓا۟ أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً ۚ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيُعْجِزَهُۥ مِن شَيْءٍ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَلَا فِي ٱلْأَرْضِ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ عَلِيمًا قَدِيرًا ﴿٤٤﴾

٤٣٩

هەر ئاڎبێ کەرڎیدێش بە یاگەنشینێ جە زەمیننـەوە، جـا هەرکـەس کافربۆنـە کوفرەکەش یەخۆ وێش مگێرۆ،وە کوفرو کافرا جە لاو خوڎایۆ هیچشا پەی سۆز نمەکەرۆ بێژگە خەشم و قینەو خوڎای و کوفرو کافرا بێژگە جە زەرەرمەنڎیی هیچ چێویێو زیاڎ نمەکەرۆ﴿٣٩﴾ بواچە ئانێ هەکە ئەجێتا شەریکی خوڎاینێ و هاوار ئۆ ئاڎیشا کەرێندێ جیای خوڎای پەنەم واچدێ ئایا دیتا چێششا جە زەمینەنە خەلق کەرڎ یاخۆ چ هامبەشیێوشا جە ئاسمانەکانە هەن یا ئایا کتێبێوما دێنێ پەنە و بەڵگەبۆ دەسشاۋە ؟ نەخێر پاسە نییەن، بەڵکە بەڵێن بە یۆتری دای ئا ستەمکارا بێژگە جە دەسخەڕەیی هیچیی تەر نییەن﴿٤٠﴾ بەڕاسیی خوڎا ئاسمانەکێ و زەمینش ڕاگیرێ کەرڎێنێ و نمازۆ بەینەنە بشا، وە ئەگەر دلێنە بشا هیچکەس بێژگە چاڎی نمەتاۋۆ ڕاگیرێشا بکەرۆ، بەڕاسیی ئاڎ سەرو وێ و گوناحبەخشەن﴿٤١﴾ گۆرەتەرین قەسەمیچشا وارڎ بە خوڎای ئەگەر هۆشیارنەوەکەرێوشا پەی بەیۆ بێشك جە نەتەوەکا تەری خاستەر هیدایەت هۆرمگێرا، جا وەختێو هۆشیارۆکەرەکەشا پەی ئاما بێژگە جە دووروکۆتەی جە هەقی هیچشا چەنە نەخێزیا﴿٤٢﴾ ئینەیچ وێ بەزلزانای و فڕوفێڵو خرابەیەن جە سەرزەمیننە و فڕوفێڵی خرابکارانەیچ تەنیاو تەنیا یەخێ ساحیبەکەیش مگێرۆوە، ئاخۆ بێژگە چارەنۆیسو وەڵینەکا چەمەڕێ چێویێ تەری هەنێ ؟ دەی تۆ نمەۋینی یاساو خوڎای بفاڕیۆ و هەرگیز یاساو خوڎای دۆخاودۆخ نمەکەرۆ﴿٤٣﴾ ئایا نەگێڵێنێ زەمیننە و بڎیا سەرئەنجامو ئانیشا وەڵێشانە ۋیەردێ چەنین بی؟ دەی خۆ ئەوێ جە ئێڎیشا فرەتەر قەوەتێ بێنێ، هیچ چێوێو نییەن جە ئاسمانەکا و زەمیننە خوڎای دەسەوسان بکەرۆ، بەڕاسیی ئاڎ بزانی دەسەڵاتدارەن﴿٤٤﴾

وَلَوْ يُؤَاخِذُ ٱللَّهُ ٱلنَّاسَ بِمَا كَسَبُواْ مَا تَرَكَ عَلَىٰ ظَهْرِهَا مِن دَآبَّةٍ وَلَٰكِن يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰٓ أَجَلٍ مُّسَمًّى فَإِذَا جَآءَ أَجَلُهُمْ فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِعِبَادِهِۦ بَصِيرًۢا ﴿٤٥﴾

سُورَةُ يسٓ — ترتيبها ٣٦ — آياتها ٨٣

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يسٓ ﴿١﴾ وَٱلْقُرْءَانِ ٱلْحَكِيمِ ﴿٢﴾ إِنَّكَ لَمِنَ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿٣﴾ عَلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٤﴾ تَنزِيلَ ٱلْعَزِيزِ ٱلرَّحِيمِ ﴿٥﴾ لِتُنذِرَ قَوْمًا مَّآ أُنذِرَ ءَابَآؤُهُمْ فَهُمْ غَٰفِلُونَ ﴿٦﴾ لَقَدْ حَقَّ ٱلْقَوْلُ عَلَىٰٓ أَكْثَرِهِمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٧﴾ إِنَّا جَعَلْنَا فِىٓ أَعْنَٰقِهِمْ أَغْلَٰلًا فَهِىَ إِلَى ٱلْأَذْقَانِ فَهُم مُّقْمَحُونَ ﴿٨﴾ وَجَعَلْنَا مِنۢ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سَدًّا وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَغْشَيْنَٰهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ﴿٩﴾ وَسَوَآءٌ عَلَيْهِمْ ءَأَنذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠﴾ إِنَّمَا تُنذِرُ مَنِ ٱتَّبَعَ ٱلذِّكْرَ وَخَشِىَ ٱلرَّحْمَٰنَ بِٱلْغَيْبِ فَبَشِّرْهُ بِمَغْفِرَةٍ وَأَجْرٍ كَرِيمٍ ﴿١١﴾ إِنَّا نَحْنُ نُحْىِ ٱلْمَوْتَىٰ وَنَكْتُبُ مَا قَدَّمُواْ وَءَاثَٰرَهُمْ وَكُلَّ شَىْءٍ أَحْصَيْنَٰهُ فِىٓ إِمَامٍ مُّبِينٍ ﴿١٢﴾

٤٤٠

خۆ ئەگەر خوڎا خەڵكی بگیرۆ سەرو ئانەی مكەراش ئاوەختە هەرچی زینڎەوەر ئینا سەرو زەمینیۆ یۆشا بەرنەشیۆ بەلاّم دماشا مۆزۆنە پەی وەختیوی دیاری كریای، جا هەكە وەختشا یاوا ئا وەختە بەڕاسیی خوڎا ۋینان بە عەبدەكاش﴿٤٥﴾

سووره‌تۆ ﴿یـس﴾ ی

هەشتا و یەرێ ئایەتێنە

بە نامۆ خوڎای بەزەبییمەنڎی ڕەمینی

یـێ، سـێ﴿١﴾ قەسـەم بـە قورئـانیچ هەكـە گـرڎش دانایـەتین﴿٢﴾ بـەدڵنیاییۆ تـۆ جـە پێغەممـەرانی﴿٣﴾ ئینـای سـەرو ڕێـوێ ڕاسـێوە﴿٤﴾ ئـی قورئانـە جـە لایـەنو باڵادەسـێوی ڕەحمینیـۆ وەسـتەنرە﴿٥﴾ پەی ئینەی قۆمێو هۆشیاریێ بكەریۆ هەكە بێهـاگێنیێ و بـاب و باپیرێـشا هۆشـیاریێ نـەكریێنێوە﴿٦﴾ دیـارەن قۆلـو خـوڎای بـە هـەق گێلاّن ملو فرەینەیشارە و ئێتر ئاڎیێ ئیمان نمارا﴿٧﴾ ئێمە زەنجیرما ۋستەن ملشا تا چەناكاشا شـەتەك دیارەن نمـەتاوا سـەرە ژڵێونا و چەمێشا شۆڕیێنێرە﴿٨﴾ وەرو دەمیشانە وەربەسێوما كەرڎەن و دمایچشاوە وەربەسێوما كەرڎەن جا پەرڎێویچما دان ملو دیڎەیشارە ئێتر نمەوینا﴿٩﴾ ئانیێ هۆشیارێشا بكەریۆ یان هۆشیارێشا نەكـەریۆ پێسەن یۆی پەیشا ئیمان نمارا﴿١٠﴾ تـۆ هـەر متـاوی ئانێشا هۆشیاریێ بكـەریۆ هەكـە كـۆتێنیێ شـۆنەو قورئـانی و پانەیـچە جـە خـوڎای ڕەحمـانی مترسا، دەی پـاجۆرە كەسا مـوژدەو چـەنەوەش بییـەی و كرێـویێ حورمەتـداریێ بـڎە﴿١١﴾ بەڕاسیی ئێمـە مـەرڎیێ زینـڎیێ مكـەرمێوە و هەرچیشا كەرڎەن چەنی ئاسەوارەكەیشا منویسمێش، وە گرڎ چێوما جـە كتێبێویێ ڕۆشـنەنە ئامار كەرڎەن﴿١٢﴾

وَٱضْرِبْ لَهُم مَّثَلًا أَصْحَٰبَ ٱلْقَرْيَةِ إِذْ جَآءَهَا ٱلْمُرْسَلُونَ ﴿١٣﴾ إِذْ أَرْسَلْنَآ إِلَيْهِمُ ٱثْنَيْنِ فَكَذَّبُوهُمَا فَعَزَّزْنَا بِثَالِثٍ فَقَالُوٓا۟ إِنَّآ إِلَيْكُم مُّرْسَلُونَ ﴿١٤﴾ قَالُوا۟ مَآ أَنتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا وَمَآ أَنزَلَ ٱلرَّحْمَٰنُ مِن شَىْءٍ إِنْ أَنتُمْ إِلَّا تَكْذِبُونَ ﴿١٥﴾ قَالُوا۟ رَبُّنَا يَعْلَمُ إِنَّآ إِلَيْكُمْ لَمُرْسَلُونَ ﴿١٦﴾ وَمَا عَلَيْنَآ إِلَّا ٱلْبَلَٰغُ ٱلْمُبِينُ ﴿١٧﴾ قَالُوٓا۟ إِنَّا تَطَيَّرْنَا بِكُمْ لَئِن لَّمْ تَنتَهُوا۟ لَنَرْجُمَنَّكُمْ وَلَيَمَسَّنَّكُم مِّنَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٨﴾ قَالُوا۟ طَٰٓئِرُكُم مَّعَكُمْ أَئِن ذُكِّرْتُم بَلْ أَنتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ ﴿١٩﴾ وَجَآءَ مِنْ أَقْصَا ٱلْمَدِينَةِ رَجُلٌ يَسْعَىٰ قَالَ يَٰقَوْمِ ٱتَّبِعُوا۟ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿٢٠﴾ ٱتَّبِعُوا۟ مَن لَّا يَسْـَٔلُكُمْ أَجْرًا وَهُم مُّهْتَدُونَ ﴿٢١﴾ وَمَا لِىَ لَآ أَعْبُدُ ٱلَّذِى فَطَرَنِى وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٢﴾ ءَأَتَّخِذُ مِن دُونِهِۦٓ ءَالِهَةً إِن يُرِدْنِ ٱلرَّحْمَٰنُ بِضُرٍّ لَّا تُغْنِ عَنِّى شَفَٰعَتُهُمْ شَيْـًٔا وَلَا يُنقِذُونِ ﴿٢٣﴾ إِنِّىٓ إِذًا لَّفِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٢٤﴾ إِنِّىٓ ءَامَنتُ بِرَبِّكُمْ فَٱسْمَعُونِ ﴿٢٥﴾ قِيلَ ٱدْخُلِ ٱلْجَنَّةَ قَالَ يَٰلَيْتَ قَوْمِى يَعْلَمُونَ ﴿٢٦﴾ بِمَا غَفَرَ لِى رَبِّى وَجَعَلَنِى مِنَ ٱلْمُكْرَمِينَ ﴿٢٧﴾

پێسە نموونێڤو خەلکو ئا دەگێشا پەی بارەوە هەکە ئانەبێ پێغەممەرەکێ ئامێ پەی لایشا ﴿١٣﴾ ئانەبێ دۆێ پێغەممەرێما کیاستێ پەی لایشا و ئاڎێشا بە درۆێ زانێ جا پەشتگیرییما کەرڎێ بە یەرەمین پێغەممەر ئێڤر ڤاتشا دیارەن ئێمە پەی سەرو شمە کیانیێنمێ ﴿١٤﴾ واتشا شمە جە بەشەرانێوی پێسەو ئێمە زیاتەرێ نییەندێ و خوڎای ڕەحمان هیچ چلێش نەڤەزنانرە و شمەیچ بێژگە چانەی درۆێ مکەردێ هیچێ تەر نییەن ﴿١٥﴾ واتشا خوڎا وێش مزانۆ هەکە بەڕاسیی ئێمە پەی لاو شمە کیانیێنمێ ﴿١٦﴾ وە بێژگە جە پەنەیاوناى دیاری و ڕۆشنی هیچما سەر نییەن ﴿١٧﴾ واتشا بەڕاسیی بە ئامای شمە ئێمە تووشێ نەهاتیی بییەیمێ، ئەگەر کومساش نەکەردێ تەوەنوارانێتا مکەرمێ و جە ئێمۆ عەزابێوە فرە ئێشن یەخێتا مگێرۆ ﴿١٨﴾ واتشا شوومیی(نەگبەتیی)ت ئینا پۆ وێتاوە، یا ئەگەر چێوتا یاڎ بۆزیۆوە(مۆچیاریی بکریەیدێ)- ئانە بۆ بە مایێ نەگبەتیی؟- بەلکو ئانەن شمە قۆمێوی مەرزەنە ئەوە زیێندێ ﴿١٩﴾ جا پییێوە چۆپەڕو شاریۆ بەپەلە ئاما واتش ئەی قۆمەکەم بگندێ شۆنۆ پێغەممەرەکا ﴿٢٠﴾ بگندێ شۆنۆ ئانیشا هەکە داواو کرێهێتا وەنە نمەکەرا و هیدایەتدرییێنێ ﴿٢١﴾ دەی مشیۆم چی ئا زاتیە نەپرسوونە هەکە خەلقش کەرڎەنا و هەر پەی لاو ئاڎی مگێلنیەیدێوە؟ ﴿٢٢﴾ ئایا ڕەوان جیاتی ئاڎی چنڎ خوڎێوەتەر بپرسوو؟ خۆ ئەگەر خوڎای ڕەحمان گەرەکش بۆ تووشو زەرەرێویم بکەرۆ، تکاو ئانیشا هیچ فریام نمەگنۆ و نمەتاوا پارێزنام ﴿٢٣﴾ دەی ئەر پاسەبۆ دیارەن من ئینانی گومڕاییوی ئاشکرانە ﴿٢٤﴾ دەی من ئیمانم ئاورڎ بە پەروەرڎگاریتا خاس گۆشتا چەنە بۆ ﴿٢٥﴾ واچیا لۆە بەهەشت،واتش وەشلەی قۆمەکەم زانابیێشا ﴿٢٦﴾ پانەی هەکە پەروەرڎگارم وەش بی چەنەم و کەرڎاش بە یۆ جە قەڎرداەکا ﴿٢٧﴾

۞ وَمَآ أَنزَلۡنَا عَلَىٰ قَوۡمِهِۦ مِنۢ بَعۡدِهِۦ مِن جُندٖ مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَمَا كُنَّا مُنزِلِينَ ﴿٢٨﴾ إِن كَانَتۡ إِلَّا صَيۡحَةٗ وَٰحِدَةٗ فَإِذَا هُمۡ خَٰمِدُونَ ﴿٢٩﴾ يَٰحَسۡرَةً عَلَى ٱلۡعِبَادِۚ مَا يَأۡتِيهِم مِّن رَّسُولٍ إِلَّا كَانُواْ بِهِۦ يَسۡتَهۡزِءُونَ ﴿٣٠﴾ أَلَمۡ يَرَوۡاْ كَمۡ أَهۡلَكۡنَا قَبۡلَهُم مِّنَ ٱلۡقُرُونِ أَنَّهُمۡ إِلَيۡهِمۡ لَا يَرۡجِعُونَ ﴿٣١﴾ وَإِن كُلّٞ لَّمَّا جَمِيعٞ لَّدَيۡنَا مُحۡضَرُونَ ﴿٣٢﴾ وَءَايَةٞ لَّهُمُ ٱلۡأَرۡضُ ٱلۡمَيۡتَةُ أَحۡيَيۡنَٰهَا وَأَخۡرَجۡنَا مِنۡهَا حَبّٗا فَمِنۡهُ يَأۡكُلُونَ ﴿٣٣﴾ وَجَعَلۡنَا فِيهَا جَنَّٰتٖ مِّن نَّخِيلٖ وَأَعۡنَٰبٖ وَفَجَّرۡنَا فِيهَا مِنَ ٱلۡعُيُونِ ﴿٣٤﴾ لِيَأۡكُلُواْ مِن ثَمَرِهِۦ وَمَا عَمِلَتۡهُ أَيۡدِيهِمۡۚ أَفَلَا يَشۡكُرُونَ ﴿٣٥﴾ سُبۡحَٰنَ ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلۡأَزۡوَٰجَ كُلَّهَا مِمَّا تُنۢبِتُ ٱلۡأَرۡضُ وَمِنۡ أَنفُسِهِمۡ وَمِمَّا لَا يَعۡلَمُونَ ﴿٣٦﴾ وَءَايَةٞ لَّهُمُ ٱلَّيۡلُ نَسۡلَخُ مِنۡهُ ٱلنَّهَارَ فَإِذَا هُم مُّظۡلِمُونَ ﴿٣٧﴾ وَٱلشَّمۡسُ تَجۡرِي لِمُسۡتَقَرّٖ لَّهَاۚ ذَٰلِكَ تَقۡدِيرُ ٱلۡعَزِيزِ ٱلۡعَلِيمِ ﴿٣٨﴾ وَٱلۡقَمَرَ قَدَّرۡنَٰهُ مَنَازِلَ حَتَّىٰ عَادَ كَٱلۡعُرۡجُونِ ٱلۡقَدِيمِ ﴿٣٩﴾ لَا ٱلشَّمۡسُ يَنۢبَغِي لَهَآ أَن تُدۡرِكَ ٱلۡقَمَرَ وَلَا ٱلَّيۡلُ سَابِقُ ٱلنَّهَارِۚ وَكُلّٞ فِي فَلَكٖ يَسۡبَحُونَ ﴿٤٠﴾

ئێمە دمای ئاڎی سەربازێما نەۋەزنێرە پەی سەرو قۆمەکەیش جە ئاسمانۆ و هەر نەۋەزنیٚ بێنێچمارە﴿٢٨﴾ بەڵکو تەنیا یەك نەعرەتە بیٚ یەکسەر خامۆشیٚ بییٚ﴿٢٩﴾ ئاخ وداخ پەی بەنڎەکا، هەر پیٚغەممەرێوشا پەی مەیۆ ئاڎیٚ گاڵتەش پەنە مکەرانیٚ﴿٣٠﴾ ئایا نمەۋینا ۋەڵیٚ ئاڎیشانە چنڎان نەتەبێما دلێنە بەردێنیٚ و بێشك نمەگێڵاوە پەی دلێشا؟﴿٣١﴾ چا نامەبریایا کەسشا نییەن هەکە بە کۆمەڵ لاماوە حازریٚ نەکریا﴿٣٢﴾ وە نیشانێوە پەیشا زەمینی مەرڎەن زینڎەش مکەرمێوە و دانەوێڵەش چەنە سۆزمکەرمیٚ و چەنەش مووەرا﴿٣٣﴾ وە بەهەشتێش جە دارخورمایا و جۆرەها هەنگوریٚ چەنە بەرهەم مارمیٚ و چنڎەها هانێش چەنە متەقنمیٚ﴿٣٤﴾ پەی ئینەی جە بەرهەمەکەیش بووەرا چەنی ئانەی هەکە بە دەسو وێشا دروٚسش مکەرا، دەی ئێتر ئایا سوپاس نمەکەرا؟﴿٣٥﴾ بێگەرڎیی پەی ئا زاتیە گرڎو جۆتەکاش خەلق کەرڎ چانەی زەمین مرسنۆش و جە وێشا و چانەیچە هەکە نمەزاناش﴿٣٦﴾ یۆەتەرەیچ جە نیشانەکا پەیشا شەوەنە هەکە پۆشاکو ڕۆیش چەنە ماڵمێرە دەمودەس تاریکییشا مەیۆ ملەرە﴿٣٧﴾ ڕۆجیاریچ ڕووەو ئارامگاو وێش سەرەمرە موویەرۆ ئانەیچ جە دەسەڵاتو خوڎای باڵادەسیی بزانیۆن﴿٣٨﴾ مانگەیچ پیٚما نییٚنەرە چنڎ قۆناغێوەنە بۆیەرۆ هەتا پێسە چۆکڵەو پەڵی وشکو دارخورمایش پەنە مەیۆوە﴿٣٩﴾ نە ڕۆجیار پەیش هەن بیاۋۆ بە مانگیٚ و نە شەۋە بگنۆ ۋەڵیٚ ڕۆی و گرڎشا جە خولگەی تایبەتو وێشانە مەلیٚ مکەرانیٚ﴿٤٠﴾

وَءَايَةٌ لَّهُمۡ أَنَّا حَمَلۡنَا ذُرِّيَّتَهُمۡ فِي ٱلۡفُلۡكِ ٱلۡمَشۡحُونِ ﴿٤١﴾ وَخَلَقۡنَا لَهُم مِّن مِّثۡلِهِۦ مَا يَرۡكَبُونَ ﴿٤٢﴾ وَإِن نَّشَأۡ نُغۡرِقۡهُمۡ فَلَا صَرِيخَ لَهُمۡ وَلَا هُمۡ يُنقَذُونَ ﴿٤٣﴾ إِلَّا رَحۡمَةً مِّنَّا وَمَتَٰعًا إِلَىٰ حِينٖ ﴿٤٤﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ٱتَّقُواْ مَا بَيۡنَ أَيۡدِيكُمۡ وَمَا خَلۡفَكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تُرۡحَمُونَ ﴿٤٥﴾ وَمَا تَأۡتِيهِم مِّنۡ ءَايَةٖ مِّنۡ ءَايَٰتِ رَبِّهِمۡ إِلَّا كَانُواْ عَنۡهَا مُعۡرِضِينَ ﴿٤٦﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمۡ أَنفِقُواْ مِمَّا رَزَقَكُمُ ٱللَّهُ قَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لِلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَنُطۡعِمُ مَن لَّوۡ يَشَآءُ ٱللَّهُ أَطۡعَمَهُۥٓ إِنۡ أَنتُمۡ إِلَّا فِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٖ ﴿٤٧﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا ٱلۡوَعۡدُ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ﴿٤٨﴾ مَا يَنظُرُونَ إِلَّا صَيۡحَةٗ وَٰحِدَةٗ تَأۡخُذُهُمۡ وَهُمۡ يَخِصِّمُونَ ﴿٤٩﴾ فَلَا يَسۡتَطِيعُونَ تَوۡصِيَةٗ وَلَآ إِلَىٰٓ أَهۡلِهِمۡ يَرۡجِعُونَ ﴿٥٠﴾ وَنُفِخَ فِي ٱلصُّورِ فَإِذَا هُم مِّنَ ٱلۡأَجۡدَاثِ إِلَىٰ رَبِّهِمۡ يَنسِلُونَ ﴿٥١﴾ قَالُواْ يَٰوَيۡلَنَا مَنۢ بَعَثَنَا مِن مَّرۡقَدِنَاۜۗ هَٰذَا مَا وَعَدَ ٱلرَّحۡمَٰنُ وَصَدَقَ ٱلۡمُرۡسَلُونَ ﴿٥٢﴾ إِن كَانَتۡ إِلَّا صَيۡحَةٗ وَٰحِدَةٗ فَإِذَا هُمۡ جَمِيعٞ لَّدَيۡنَا مُحۡضَرُونَ ﴿٥٣﴾ فَٱلۡيَوۡمَ لَا تُظۡلَمُ نَفۡسٞ شَيۡـٔٗا وَلَا تُجۡزَوۡنَ إِلَّا مَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ﴿٥٤﴾

٤٤٣

وە نیـــشانێوە تـــەرە پەیـــشا ئێمـــە نەوەکێشا جـە گەمیـە بارکریاکەنـە هۆرمـا گێرتـــێ﴿٤١﴾ وە وێنــەو ئاڎیــچما پــەی خــەلقێ کــەرڎێ هەکــە متــاوا ســوارێش بانێ﴿٤٢﴾ ئەگـەر گەرەکیچما بۆ نوقمێشا مکــــەرمێ و هیـــچکەسیش نمـــەبۆ بـــە فریاڕەســشا و ڕزگـارێچ نمـەکریانێ﴿٤٣﴾ مەگـەر بـەزەیی ئێمـە فریاشـا بگنـۆ پـەی ئینـەی بـەینێو بۆیاراشـرە﴿٤٤﴾ جا ئەگـەر پەنەشـا بواچـیۆ پـارێز بکـەردێ چـانەی ڕووبەڕووشـەندێ و چانەیچ ئینـا دماتـاوە بەشـــکو ڕەحمتـــا پەنـــە بکریـــۆ – وێـــشا مـــدزاوە-﴿٤٥﴾ هـــەر ئایـــەتێوەیچ جـــە ئایەتـــەکاو پەروەرڎگاریـــشا مـــەیۆ پەیـــشا قابیـــــل نییـــــەن ئـــــاڎێ پەشـــــتیش چـەنەهۆرمکەرانێ﴿٤٦﴾ ئەگـەر پەنەیچشا بواچـیۆ چـا ڕزقیـە خـوڎای دێنـدێ پەنـە ببەخشدێ ئانێ هەکە کافرێ بیێنێ پانیشا ئیمانشا ئـاورڎەن مواچـا: ئایـا ئێمـە وارڎە بـە کەسێوی بڎەیمێ ئەگـەر خـوڎا گـەرەکش بیـێ وێـش وارڎەش دێ پەنە؟ شمە بێژگـە چانەی ئینایـدێ گومڕاییێوی ئاشـکرانە هیـچی تـەر نییـەن﴿٤٧﴾ وە مواچا ئی بـەڵێنێ پـەی کـەی ئەگـەر شمـە جـە ڕاسواچانـدێ؟﴿٤٨﴾ ئـانێ بێژگـە ئانـەی چەمەڕایی نەعرەتێوی مکـەرا، چەمەڕایی هیـچی تـەری نمەکـەرا هەکـە مـەیۆ و مگێرۆشـا جـە وەختێوەنـە هەکـە خەریکێ هەرای و کێشەیەنێ چەنی یۆترینی﴿٤٩﴾ جا نمەتاوا وەسیەت بکـەرا و نمەگێڵاێچۆ پـەی لاو کەسوکاریشا﴿٥٠﴾ فوویچ مکریۆ صوورەرە کوتوپڕ ئاڎێ جە قەبرەکانە مزیاوە و مەیا پـەی لاو پەروەرڎگاریـشا﴿٥١﴾ مواچـانێ هـاوار بـەماڵما !، ئانـە کـێ جـە قەبرەکامانـە ئێمـەش زینـڎێ کەرڎیمێوە؟ ئینە وەعدو خوڎای ڕەحمانین هەکـە دابێش و پێغەممـەرەکێچ ڕاسشا ۋات﴿٥٢﴾ هـەر تەنیا یەك نەعرەتە مەیۆ ئێتر کوتوپڕ ئاڎێ گرڎ لامانە حازرێ کریێنـێ﴿٥٣﴾ جا ئارۆ هیچ کەسێو ستەمش وەنە نمەکریۆ و جەزایچ هەر ئانڎە مڎریەیدێوە هەکە کەرێندێش﴿٥٤﴾

إِنَّ أَصۡحَٰبَ ٱلۡجَنَّةِ ٱلۡيَوۡمَ فِي شُغُلٖ فَٰكِهُونَ ﴿٥٥﴾ هُمۡ وَأَزۡوَٰجُهُمۡ فِي ظِلَٰلٍ عَلَى ٱلۡأَرَآئِكِ مُتَّكِـُٔونَ ﴿٥٦﴾ لَهُمۡ فِيهَا فَٰكِهَةٞ وَلَهُم مَّا يَدَّعُونَ ﴿٥٧﴾ سَلَٰمٞ قَوۡلٗا مِّن رَّبّٖ رَّحِيمٖ ﴿٥٨﴾ وَٱمۡتَٰزُواْ ٱلۡيَوۡمَ أَيُّهَا ٱلۡمُجۡرِمُونَ ﴿٥٩﴾ ۞أَلَمۡ أَعۡهَدۡ إِلَيۡكُمۡ يَٰبَنِيٓ ءَادَمَ أَن لَّا تَعۡبُدُواْ ٱلشَّيۡطَٰنَۖ إِنَّهُۥ لَكُمۡ عَدُوّٞ مُّبِينٞ ﴿٦٠﴾ وَأَنِ ٱعۡبُدُونِيۚ هَٰذَا صِرَٰطٞ مُّسۡتَقِيمٞ ﴿٦١﴾ وَلَقَدۡ أَضَلَّ مِنكُمۡ جِبِلّٗا كَثِيرًاۖ أَفَلَمۡ تَكُونُواْ تَعۡقِلُونَ ﴿٦٢﴾ هَٰذِهِۦ جَهَنَّمُ ٱلَّتِي كُنتُمۡ تُوعَدُونَ ﴿٦٣﴾ ٱصۡلَوۡهَا ٱلۡيَوۡمَ بِمَا كُنتُمۡ تَكۡفُرُونَ ﴿٦٤﴾ ٱلۡيَوۡمَ نَخۡتِمُ عَلَىٰٓ أَفۡوَٰهِهِمۡ وَتُكَلِّمُنَآ أَيۡدِيهِمۡ وَتَشۡهَدُ أَرۡجُلُهُم بِمَا كَانُواْ يَكۡسِبُونَ ﴿٦٥﴾ وَلَوۡ نَشَآءُ لَطَمَسۡنَا عَلَىٰٓ أَعۡيُنِهِمۡ فَٱسۡتَبَقُواْ ٱلصِّرَٰطَ فَأَنَّىٰ يُبۡصِرُونَ ﴿٦٦﴾ وَلَوۡ نَشَآءُ لَمَسَخۡنَٰهُمۡ عَلَىٰ مَكَانَتِهِمۡ فَمَا ٱسۡتَطَٰعُواْ مُضِيّٗا وَلَا يَرۡجِعُونَ ﴿٦٧﴾ وَمَن نُّعَمِّرۡهُ نُنَكِّسۡهُ فِي ٱلۡخَلۡقِۚ أَفَلَا يَعۡقِلُونَ ﴿٦٨﴾ وَمَا عَلَّمۡنَٰهُ ٱلشِّعۡرَ وَمَا يَنۢبَغِي لَهُۥٓۚ إِنۡ هُوَ إِلَّا ذِكۡرٞ وَقُرۡءَانٞ مُّبِينٞ ﴿٦٩﴾ لِّيُنذِرَ مَن كَانَ حَيّٗا وَيَحِقَّ ٱلۡقَوۡلُ عَلَى ٱلۡكَٰفِرِينَ ﴿٧٠﴾

٤٤٤

ئـاروْ بەهەشـتيەكىْ سـەرگەمىْ وەشـيى ويـْشانىْ﴿٥٥﴾ ويـْشا و هامسەرەكيـْشا چيْرو سـايەو درەختـە پەڕەكانـە شانـشا دانـەرە﴿٥٦﴾ جـا بەهەشـتەنە ميـوە و هەرچـى داوا بكـەرا پەيـشا حـازر مكريـوْ﴿٥٧﴾ لـەبزو سلاّمى مژنـەوانىْ جـە پـەروەرڎگارى ڕەحمينـى﴿٥٨﴾ دەى ئـەى تاوانبـارا ئـاروْ ويْتـا جيـا بكـەرديْوە﴿٥٩﴾ ئەى نەوەكاو بەنى ئاڎەمى پەيمانـەم چەنى نەبەسـتيدىْ هەكـە شـەيتانى نەپرسـدىْ ؟ بەڕاسـيى ئـاڎ دوژمـەنىْ ئاشـكران پـەيتا﴿٦٠﴾ وە مـن بپرسـدىْ ئينـە ڕاى ڕاسەنە﴿٦١﴾ ديارەن ئاڎ خەڵكيْوى فرەش جـە شمـە گـومڕا كەرڎەن،ئـەى ئـيْتر نمـەبوْ ژيـرىْ بيـدىْ؟﴿٦٢﴾ ئينـە ئا جەحەنڎەمەنە هەكە بەڵيْنەتا پەنەدريىْ پەيش﴿٦٣﴾ دەى جە وەرو ئانەى كەرينديْش ئاروْ خزديْشنە﴿٦٤﴾ ئاروْ مـوْرە منيـەيمىْ دەمشارە و دەسيْشا قسيْما چەنى مكەرا و قاچەكيْشا شاهيْڎيى مڎانىْ سەرو ئانـەى ئـەنجامش ديْنـىْ﴿٦٥﴾ ئەگـەر گـەرەكما بوْ چەميْشا كوْرىْ مكـەرمىْ جا ئەگـەر گـەرەكشا بوْ ڕانـە وْەلاّوبڕكىْ بكـەرا چـەنى موويـنا؟﴿٦٦﴾ خوْ ئەگەر گـەرەكمابوْ هـەر ياگوْ ويْشانە مكەرميْشا بـە چيويْوى تـەر ئيْتر نـە بتاوْا بلا وْەروْ و نـە بتاوْا بگـيْلاّوە﴿٦٧﴾ وە هەركـەس عـەمرى دريـْژش بـڎەيمىْ پەنـە سـەرو بيـچمش مفـاڕمىْ ئايـا ژيـرىْ نمەبا؟﴿٦٨﴾ فيْرو شيعرايچما نەكەرڎەن و شيعر واتەى ڕەوا نييەن پەيش، ئانە بيْژگە جە ياڎئەوە ووزتەى و قورئانيْوە ئاشكراى چيْوىْ تەر نييەن﴿٦٩﴾ پەى ئينەى ئانە زينڎەن هوْشيارش بكەروْوە و قسىْ خوڎاى سەبارەت بە كافرەكا ياگىْ ويْش بگيْروْ﴿٧٠﴾

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا خَلَقْنَا لَهُم مِّمَّا عَمِلَتْ أَيْدِينَا أَنْعَامًا فَهُمْ لَهَا
مَالِكُونَ ﴿٧١﴾ وَذَلَّلْنَاهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ
﴿٧٢﴾ وَلَهُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَمَشَارِبُ أَفَلَا يَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾ وَاتَّخَذُوا
مِن دُونِ اللَّهِ آلِهَةً لَّعَلَّهُمْ يُنصَرُونَ ﴿٧٤﴾ لَا يَسْتَطِيعُونَ
نَصْرَهُمْ وَهُمْ لَهُمْ جُندٌ مُّحْضَرُونَ ﴿٧٥﴾ فَلَا يَحْزُنكَ قَوْلُهُمْ
إِنَّا نَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٦﴾ أَوَلَمْ يَرَ الْإِنسَانُ أَنَّا
خَلَقْنَاهُ مِن نُّطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُّبِينٌ ﴿٧٧﴾ وَضَرَبَ لَنَا
مَثَلًا وَنَسِيَ خَلْقَهُ قَالَ مَن يُحْيِي الْعِظَامَ وَهِيَ رَمِيمٌ ﴿٧٨﴾
قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ
﴿٧٩﴾ الَّذِي جَعَلَ لَكُم مِّنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ نَارًا فَإِذَا أَنتُم
مِّنْهُ تُوقِدُونَ ﴿٨٠﴾ أَوَلَيْسَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ
بِقَادِرٍ عَلَىٰ أَن يَخْلُقَ مِثْلَهُم بَلَىٰ وَهُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ ﴿٨١﴾
إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَن يَقُولَ لَهُ كُن فَيَكُونُ ﴿٨٢﴾
فَسُبْحَانَ الَّذِي بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٣﴾

ترتيبها ٣٧ — سُورَةُ الصَّافَّاتِ — آياتها ١٨٢

٤٤٥

ئایا هەلأی نمەڤینا ئێمە بە دەسەلأتو وێما ئاژەلّما پەی خـەلقیْ کـەرڎێنیْ ئاڎیْ بیینیْ بــە ساحیبیْــشا؟﴿٧١﴾ ئینجــا ئاژەلّمــا دەسەموو یان زەلیل کەرڎەن پەیشا هەنشا پــەی ســواریی و هەنــشا جــە گۆشــت و چێوییش مـووەرا﴿٧٢﴾ وە کـەلّکیْ فرێـشا دەس مگنــا چەنەشــا و شۆتەکەیچــشا مـووەرا، دەی مـەبۆ سوپاس بکـەرا؟﴿٧٣﴾ سـەرەڕاو ئینـەی جیاتی خـوڎای بت ومـت میرســا پــەی ئینــەی پەشــتیوانیی بکریــانیْ﴿٧٤﴾ نمــەتاوایچ پەشــتیوانیی (کۆمەك)شا بکەرا هەر ئانڎەن ئێڎیْ بیێنیْ بــە ســەربازیْ ئەویــشا و خزمەتــشانە حــازرێنیْ ﴿٧٥﴾ قسەومـسەشا دلّتـەنگت نەکەرا، ئێمە خاس مزانمیْ چێش مشاراوە و چێـشیچ ئاشــکرا مکــەرا﴿٧٦﴾ ئایــا ئینسان نمەڤینۆ هەکە جە نوتفێوە خـەلقما کــەرڎەن کەچــی خێــرا بــی بــە دوژمنێــوە ئاشکرا؟﴿٧٧﴾ نموونێوەش پەی ئاورڎیمێوە و خەلق بییەی وێش ویرشییۆ، واتش پێشیْ وەختیٚ پوویـا و مرێـزارە کـیْ زینڎێـشا مکـەرۆوە؟﴿٧٨﴾ بواچـە ئانـە زینڎێـشا مکـەرۆوە هەکـە ئـەوەلّجارٚ دروٚسێش کەرڎێنیْ و ئاڎ بە گرڎ خـەلق بییـەییٚ فرە چەنە زانـەن﴿٧٩﴾ ئا زاتـە هەکـە جە درەختـی سوٚزی ئێرش پەی وەش کەرڎێنڎیْ و ئانەن شمـەیچ مگیسندێشنە﴿٨٠﴾ دەی ئایا ئا کەسە هەکە ئاسمانـەکیْ و زەمینـش خـەلقیْ کـەرڎێنیْ نمـەتاڤۆ پێسەو ئاڎیشا خـەلقیْ بکـەرۆوە؟ بـەلّیْ متـاڤۆ چونکە وێش خەلقکـەری فرەخـاس چەنەزانەن﴿١٨﴾ کـارو خوڎای هـەر ئانڎە بـەرۆ ئەگـەر چێوێش گەرەك بۆ ماچۆنە ببە خێرا مبۆ﴿٨٢﴾ دەی بێگەرڎیی پەی ئا زاتیە جلّەبو گرڎ چێوێش ئینا دەسنە و مگێلّنیەیدێوە پەی لایش﴿٨٣﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

وَٱلصَّٰٓفَّٰتِ صَفّٗا ١ فَٱلزَّٰجِرَٰتِ زَجۡرٗا ٢ فَٱلتَّٰلِيَٰتِ ذِكۡرًا ٣ إِنَّ إِلَٰهَكُمۡ لَوَٰحِدٞ ٤ رَّبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَا وَرَبُّ ٱلۡمَشَٰرِقِ ٥ إِنَّا زَيَّنَّا ٱلسَّمَآءَ ٱلدُّنۡيَا بِزِينَةٍ ٱلۡكَوَاكِبِ ٦ وَحِفۡظٗا مِّن كُلِّ شَيۡطَٰنٖ مَّارِدٖ ٧ لَّا يَسَّمَّعُونَ إِلَى ٱلۡمَلَإِ ٱلۡأَعۡلَىٰ وَيُقۡذَفُونَ مِن كُلِّ جَانِبٖ ٨ دُحُورٗاۖ وَلَهُمۡ عَذَابٞ وَاصِبٌ ٩ إِلَّا مَنۡ خَطِفَ ٱلۡخَطۡفَةَ فَأَتۡبَعَهُۥ شِهَابٞ ثَاقِبٞ ١٠ فَٱسۡتَفۡتِهِمۡ أَهُمۡ أَشَدُّ خَلۡقًا أَم مَّنۡ خَلَقۡنَآۚ إِنَّا خَلَقۡنَٰهُم مِّن طِينٖ لَّازِبِۭ ١١ بَلۡ عَجِبۡتَ وَيَسۡخَرُونَ ١٢ وَإِذَا ذُكِّرُواْ لَا يَذۡكُرُونَ ١٣ وَإِذَا رَأَوۡاْ ءَايَةٗ يَسۡتَسۡخِرُونَ ١٤ وَقَالُوٓاْ إِنۡ هَٰذَآ إِلَّا سِحۡرٞ مُّبِينٌ ١٥ أَءِذَا مِتۡنَا وَكُنَّا تُرَابٗا وَعِظَٰمًا أَءِنَّا لَمَبۡعُوثُونَ ١٦ أَوَءَابَآؤُنَا ٱلۡأَوَّلُونَ ١٧ قُلۡ نَعَمۡ وَأَنتُمۡ دَٰخِرُونَ ١٨ فَإِنَّمَا هِيَ زَجۡرَةٞ وَٰحِدَةٞ فَإِذَا هُمۡ يَنظُرُونَ ١٩ وَقَالُواْ يَٰوَيۡلَنَا هَٰذَا يَوۡمُ ٱلدِّينِ ٢٠ هَٰذَا يَوۡمُ ٱلۡفَصۡلِ ٱلَّذِي كُنتُم بِهِۦ تُكَذِّبُونَ ٢١ ۞ٱحۡشُرُواْ ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ وَأَزۡوَٰجَهُمۡ وَمَا كَانُواْ يَعۡبُدُونَ ٢٢ مِن دُونِ ٱللَّهِ فَٱهۡدُوهُمۡ إِلَىٰ صِرَٰطِ ٱلۡجَحِيمِ ٢٣ وَقِفُوهُمۡۖ إِنَّهُم مَّسۡـُٔولُونَ ٢٤

نصف الحزب ٤٥

٤٤٦

سوورەتــۆ ﴿صـافـفـات﴾ ی

سەڎ و هەشتاو دوٚێ ئايەتێنە

بە نـاموٚ خوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

قەسـەم پانیـشا پـەی ڕیـز بەسـتەی پـاڵو یوٚترینینـە ڕیزمبەسـا﴿١﴾ قەسـەم پانیـشا فـرە جەزرەبـەو ستەمکارا مـڎا﴿٢﴾ قەسـەم پانیشایـچە زیکـر(قورئـان) وانێنـیٚ﴿٣﴾ شــکەش نییەنــە چــەنە خــوڎا تــەنیا خوڎێــوەن﴿٤﴾ پــەروەرنو ئاسمانــەکا و زەمینــی و ئانەینــە ئینــا مابەینــشانە و پــەروەرنو وەرزیاییەکایــچەن﴿٥﴾ دیــارەن ئاسمــانو دنییێمــا ڕازنــانوٚ بــە ئارایــشو هەســارەکا﴿٦﴾ پارێزنانیــچما جــە گــرڎ شەیتانێوە سەرکەشی﴿٧﴾ نمـەتاوانیٚ جە باڵأنـشینەکا چێو بژنـەوا چونکە جە گـرڎ لێـوٚ مـڎریا وەرو پارچـە هەسارا﴿٨﴾ تـار منریــا، وە عــەزابێوە هەمیشەییــشا پــەی حــازر کریــان﴿٩﴾ مــەر ئانەشــا هــەواڵێو بڕفــانوٚ ئــاڎیچ هەســارلێوی ڕوٚشــن مگنــوٚ شــوٚنیش﴿١٠﴾ چەنەشــا بپەرســە: ئایــا خـەلق کـەرڎەی ئاڎیـشا نارەحەتـەن یـان هینـو ئـا چێواتەریٚ خـەلقێما کـەرڎێنیٚ؟ ئێمـە ئاڎێما جـە هـەرێوە پنـڎریٚ خـەلقیٚ کـەرڎێنیٚ﴿١١﴾ بـەڵکو ئانـەن تـوٚ سـەرەت سوڕمـەنوٚ و ئاڎیچیٚ گاڵتەشا میٚ وەنە﴿١٢﴾ ئەگەر چێوٚێچشا بوٚزیوٚوە یاڎ ئاڎیٚ یاڎ نمەگێرا﴿١٣﴾ ئەگەر نیشانێوٚەیچ بوٚینا کەراش بە گاڵتـەجاڕیی﴿١٤﴾ وە مواچانیٚ ئینـە بێژگـە جە سیحرێوی ئاشکرای هیچی تـەر نییـەن﴿١٥﴾ ئەگـەر مـەرڎیمیٚ و بییـەیمیٚ بەخاك و بە پێشیٚ ئایا هـەم زینـڎیٚ مکریـەیمێوە؟﴿١٦﴾ یـاخوٚ باب و بـاپیرە ۋەڵینـەکێما؟!﴿١٧﴾ بواچـە بـەڵیٚ و شمـەیچ زەبـوونیٚ و ملکەچێنـڎیٚ﴿١٨﴾ جـا ئانـە هـەر ئەرەخوڕای وەنێوەن دەمودەس هوٚرزاوە و تەماشە مکەرا﴿١٩﴾ ئینجا ماچا هـەی یانەوێرانیٚ وێما ئینە ڕوٚ قیامەتین﴿٢٠﴾ ئینە ئـا ڕوٚ جیائەوەکەرڎەینـە هەکە بە دروٚش نیـێنـڎێرە﴿٢١﴾ ئادەی ئانیٚ ستەمشا کەرڎ و چەنی هامسەرەکاشا و ئا چێوایچە هەکە پرسێنێشا کوٚشا بکەرڎێوە﴿٢٢﴾ بێژگە جــە خــوڎای، جــا ڕاشــا نیــشانە بڎەیــڎیٚ و ۋزڎیــشا ســەرو ڕاو جەحەنــڎەمی﴿٢٣﴾ ئــادەی مدرنڎێشا ،بەڕاسیی ئانیٚ مشیوٚم سوعالەشا وەنە بکریوٚ﴿٢٤﴾

مَا لَكُمْ لَا تَنَاصَرُونَ ﴿٢٥﴾ بَلْ هُمُ ٱلْيَوْمَ مُسْتَسْلِمُونَ ﴿٢٦﴾ وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَسَآءَلُونَ ﴿٢٧﴾ قَالُوٓاْ إِنَّكُمْ كُنتُمْ تَأْتُونَنَا عَنِ ٱلْيَمِينِ ﴿٢٨﴾ قَالُواْ بَل لَّمْ تَكُونُواْ مُؤْمِنِينَ ﴿٢٩﴾ وَمَا كَانَ لَنَا عَلَيْكُم مِّن سُلْطَٰنٍۭ بَلْ كُنتُمْ قَوْمًا طَٰغِينَ ﴿٣٠﴾ فَحَقَّ عَلَيْنَا قَوْلُ رَبِّنَآ ۖ إِنَّا لَذَآئِقُونَ ﴿٣١﴾ فَأَغْوَيْنَٰكُمْ إِنَّا كُنَّا غَٰوِينَ ﴿٣٢﴾ فَإِنَّهُمْ يَوْمَئِذٍ فِى ٱلْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ ﴿٣٣﴾ إِنَّا كَذَٰلِكَ نَفْعَلُ بِٱلْمُجْرِمِينَ ﴿٣٤﴾ إِنَّهُمْ كَانُوٓاْ إِذَا قِيلَ لَهُمْ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا ٱللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٣٥﴾ وَيَقُولُونَ أَئِنَّا لَتَارِكُوٓاْ ءَالِهَتِنَا لِشَاعِرٍ مَّجْنُونٍۭ ﴿٣٦﴾ بَلْ جَآءَ بِٱلْحَقِّ وَصَدَّقَ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿٣٧﴾ إِنَّكُمْ لَذَآئِقُواْ ٱلْعَذَابِ ٱلْأَلِيمِ ﴿٣٨﴾ وَمَا تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٣٩﴾ إِلَّا عِبَادَ ٱللَّهِ ٱلْمُخْلَصِينَ ﴿٤٠﴾ أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمْ رِزْقٌ مَّعْلُومٌ ﴿٤١﴾ فَوَٰكِهُ ۖ وَهُم مُّكْرَمُونَ ﴿٤٢﴾ فِى جَنَّٰتِ ٱلنَّعِيمِ ﴿٤٣﴾ عَلَىٰ سُرُرٍ مُّتَقَٰبِلِينَ ﴿٤٤﴾ يُطَافُ عَلَيْهِم بِكَأْسٍ مِّن مَّعِينٍۭ ﴿٤٥﴾ بَيْضَآءَ لَذَّةٍ لِّلشَّٰرِبِينَ ﴿٤٦﴾ لَا فِيهَا غَوْلٌ وَلَا هُمْ عَنْهَا يُنزَفُونَ ﴿٤٧﴾ وَعِندَهُمْ قَٰصِرَٰتُ ٱلطَّرْفِ عِينٌ ﴿٤٨﴾ كَأَنَّهُنَّ بَيْضٌ مَّكْنُونٌ ﴿٤٩﴾ فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَسَآءَلُونَ ﴿٥٠﴾ قَالَ قَآئِلٌ مِّنْهُمْ إِنِّى كَانَ لِى قَرِينٌ ﴿٥١﴾

چێشتانە، چی پەشتەو یوٚترینی نمەگێردیْ؟ ﴿٢٥﴾ نەخێر، بەڵکو ئاڎیْ ئاروْ وێشا دان دەسوّ﴿٢٦﴾ جا ملانیْ لاو یوٚترینی و پرسیاریْ ئوّ یوٚترینی مکەرانیْ﴿٢٧﴾ مورواچانیْ مەعلوومەن شمە ئێنندیْ و لای ڕاسما وەنەگێرێندیْ پەی گومڕاکەرڎەیما﴿٢٨﴾ مواچا نەخێر، بەڵکو وێتا ئیمانداریْ نەبێندیْ ﴿٣٠﴾ جا ئانا فەرمایشتو پەروەرڎگاریما سەرماوە بە هەق پیاڎە بی،بێشك مشیوْم بچەشمیْ ﴿٣١﴾ ئەریْ سەرما وەنە شێونایدیْ بەڕاسیی ئێمە وێما سەروەنە شێوییّ بێنمیْ ﴿٣٢﴾ جا ئاڎیْ چا ڕوْنە دیارەن جە عەزابەنە هامبەشیْ یوْترینێنیْ﴿٣٣﴾ بێشك ئێمە پاسە مکەرمیْ بە تاوانبارا ﴿٣٤﴾ بەڕاسیی ئانیْ ئەگەر پەنەشا واچیابییّ بێژگە جە خوڎای خوڎێوەتەر نییەن وێشا بەزل نیێنێرە﴿٣٥﴾ وە واچێنیْ ئایا ئێمە دەس جە خوڎاکاما هوْربگێرمیْ وەرو شاعێرێوی شێتی؟ ﴿٣٦﴾ نەخێر، بەڵکو حەقش پەی ئاورڎیْ بێنیْ و پێغەممەرەکێش بەڕاسیْ نیێبێنێرە(٣٧) دیارەن مشیوْم شمە عەزابی پەڕ ئێش بچەشدیْ﴿٣٨﴾ بێژگە چانەی کەرێندێش جەزێوەتەرەتا نمەڎریوْوە﴿٣٩﴾ بێژگە عەبدە پاك وپاڵفتەکا خوڎای(٤٠) ئانیْ ڕزقێوی ئاشکراشا پەی هەن﴿٤١﴾ جوْرەها مێوە، وە ئاڎیْ فرە قەڎرگێرییێنیْ﴿٤٢﴾ ئینیّ بەهەشتە پەڕ ناعمەتەکانە﴿٤٣﴾ سەرو سیسەماوە وەراوەرو یوْترینیوّ﴿٤٤﴾ چا باڎەیە هەکە جە سەرچەمێوی ڕەوانوْ مێو پەیکێشا سەرەرە مگێڵنیا﴿٤٥﴾ بە ڕەنگی چەرموّ پەڕەن جە لەزەت پەی بووەراش﴿٤٦﴾ نە سەرێشەش پوّن و نە جە مەسیێنە هوْش جەدەس مڎا﴿٤٧﴾ لاشانە حوّرییْ چەم پیاڵەئاسیْ هەنیْ جە حەنڎاو بێگانەینە چەم بەرز نمەکەراوە﴿٤٨﴾ هەر ئوّ هێلەی پاك کریای ئەوەشاریای مشا﴿٤٩﴾ سەرمڎانیْ یوْترینی و ئوّ یوْترینی مپەرسانێوە﴿٥٠﴾ بواچێو چاڎێشا ماچوْنە من ڕەفێقێوم بیْ﴿٥١﴾

يَقُولُ أَءِنَّكَ لَمِنَ ٱلْمُصَدِّقِينَ ﴿٥٢﴾ أَءِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَٰمًا أَءِنَّا لَمَدِينُونَ ﴿٥٣﴾ قَالَ هَلْ أَنتُم مُّطَّلِعُونَ ﴿٥٤﴾ فَٱطَّلَعَ فَرَءَاهُ فِي سَوَآءِ ٱلْجَحِيمِ ﴿٥٥﴾ قَالَ تَٱللَّهِ إِن كِدتَّ لَتُرْدِينِ ﴿٥٦﴾ وَلَوْلَا نِعْمَةُ رَبِّي لَكُنتُ مِنَ ٱلْمُحْضَرِينَ ﴿٥٧﴾ أَفَمَا نَحْنُ بِمَيِّتِينَ ﴿٥٨﴾ إِلَّا مَوْتَتَنَا ٱلْأُولَىٰ وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ ﴿٥٩﴾ إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ ﴿٦٠﴾ لِمِثْلِ هَٰذَا فَلْيَعْمَلِ ٱلْعَٰمِلُونَ ﴿٦١﴾ أَذَٰلِكَ خَيْرٌ نُّزُلًا أَمْ شَجَرَةُ ٱلزَّقُّومِ ﴿٦٢﴾ إِنَّا جَعَلْنَٰهَا فِتْنَةً لِّلظَّٰلِمِينَ ﴿٦٣﴾ إِنَّهَا شَجَرَةٌ تَخْرُجُ فِيٓ أَصْلِ ٱلْجَحِيمِ ﴿٦٤﴾ طَلْعُهَا كَأَنَّهُۥ رُءُوسُ ٱلشَّيَٰطِينِ ﴿٦٥﴾ فَإِنَّهُمْ لَءَاكِلُونَ مِنْهَا فَمَالِـُٔونَ مِنْهَا ٱلْبُطُونَ ﴿٦٦﴾ ثُمَّ إِنَّ لَهُمْ عَلَيْهَا لَشَوْبًا مِّنْ حَمِيمٍ ﴿٦٧﴾ ثُمَّ إِنَّ مَرْجِعَهُمْ لَإِلَى ٱلْجَحِيمِ ﴿٦٨﴾ إِنَّهُمْ أَلْفَوْا۟ ءَابَآءَهُمْ ضَآلِّينَ ﴿٦٩﴾ فَهُمْ عَلَىٰٓ ءَاثَٰرِهِمْ يُهْرَعُونَ ﴿٧٠﴾ وَلَقَدْ ضَلَّ قَبْلَهُمْ أَكْثَرُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٧١﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا فِيهِم مُّنذِرِينَ ﴿٧٢﴾ فَٱنظُرْ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلْمُنذَرِينَ ﴿٧٣﴾ إِلَّا عِبَادَ ٱللَّهِ ٱلْمُخْلَصِينَ ﴿٧٤﴾ وَلَقَدْ نَادَىٰنَا نُوحٌ فَلَنِعْمَ ٱلْمُجِيبُونَ ﴿٧٥﴾ وَنَجَّيْنَٰهُ وَأَهْلَهُۥ مِنَ ٱلْكَرْبِ ٱلْعَظِيمِ ﴿٧٦﴾

واچیْ ئەریْ ئانە توْ چانیشانی هەکە باوەڕ مکـەرانیْ ﴿٥٢﴾ وەختیْـو هەکـە مرمـیْ و بیمـیْ بـە خولـە و پیْشیْ ئایـا حیساب و جەزاما هەن؟ ﴿٥٣﴾ واتش ئەریْ ئانە شمە هاگاتـا چـەنەن؟ ﴿٥٤﴾ جـا چـەمیْوش ۋزت جـە دلیْڕاسـەو جەحەنڎەمینـە دیـش ﴿٥٥﴾ واتـش بـەخوڎا خـەریك بـیْ منـیچ هـوْردارنی ﴿٥٦﴾ ئەگـەر ناعمـەتو پـەروەرڎگاریم نـەبییْ بەبیْـشك جـە حازرکریایـەکاو دوْزەخی بیْنـیْ ﴿٥٧﴾ ئیْتر ئیْمـە تـازە نمـەمرمیْ ﴿٥٨﴾ بیْژگـە جـە مـەرڎەیی ۋەڵینیمـا و عـەزابیچ نمەڎریـەیمیْ ﴿٥٩﴾ بەڕاسیی هـەر ئینـەن گرەۋۆبەرڎەی فرە گوْرە ﴿٦٠﴾ دەی با پـەی ئینـەی کارکـەرەکیْ کار بکـەرا ﴿٦١﴾ ئاخوْ ئـی دەموْئامایيـە خیْروبیْـردار تـەرەن یـان درەختـو ژەقنـەبووتی؟ ﴿٦٢﴾ ئیْمـە کـەرڎەن بـە سـەبەبو ئـاژاولیْ پـەی ستـەمکارا ﴿٦٣﴾ ئانـە درەختیْـوەن جـە تـەختو جەحەنڎەمینـە بـەرمیْ ﴿٦٤﴾ بەرهەمەکـەش هـەر ئـەجوْ کەللەسـەریْ شـەیتانەکانیْ ﴿٦٥﴾ ئـاڎیْ(جەحەنڎەمیـەکیْ) دیـارەن چـەنەش مـووەرا و لەمەشـا پـەڕە مکـەرا چـەنەش ﴿٦٦﴾ ئینجا شوْنیشرە تیْکەلاْویْ فرەفرە گەرمـەش مکەرا ملـەرە ﴿٦٧﴾ دماتـەر مەنزڵـەو ئەوەگیْلاْیـشا دیـارەن هـەر پـەی جەحەنـڎەمین ﴿٦٨﴾ بیْـشك ئـاڎیْ دیـشا بـاب و باپیرەکیْـشا گومڕیْنیْ ﴿٦٩﴾ جا ئیڎیْچیْ بە پەلەپاتروْ ئانا کوْتیْنیْ شوْنیشا ﴿٧٠﴾ وە دیارەن وەڵیْ ئیْڎیشانە فرینەو وەڵینەکا ڕاشاگومەکەرڎە ﴿٧١﴾ بیْگومان هوْشیارئەوەکەریْچما کیاستیْ پـەی دلیْشا ﴿٧٢﴾ بڎیـە سـەرئەنجامو هوْشـیارۆکریایەکا چـەنین بـی ﴿٧٣﴾ بیْژگـە جـە عەبـدە پاکـە پالفتـەکاو خوڎای ﴿٧٤﴾ وە بیْشك نووحی هاوار وەنە کەرڎیمیْ هەر فرەخاس لوایمیْ دەمشوْ ﴿٧٥﴾ وە ویْش و کەسوکارەکەش جە تەنگانە گوْرەکەی ڕزگاریْما کەرڎیْ ﴿٧٦﴾

وَجَعَلْنَا ذُرِّيَّتَهُۥ هُمُ ٱلْبَاقِينَ ﴿٧٧﴾ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِى ٱلْـَٔاخِرِينَ ﴿٧٨﴾ سَلَٰمٌ
عَلَىٰ نُوحٍ فِى ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٧٩﴾ إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٨٠﴾ إِنَّهُۥ
مِنْ عِبَادِنَا ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٨١﴾ ثُمَّ أَغْرَقْنَا ٱلْـَٔاخَرِينَ ﴿٨٢﴾ ۞ وَإِنَّ مِن
شِيعَتِهِۦ لَإِبْرَٰهِيمَ ﴿٨٣﴾ إِذْ جَآءَ رَبَّهُۥ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ﴿٨٤﴾ إِذْ قَالَ
لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِۦ مَاذَا تَعْبُدُونَ ﴿٨٥﴾ أَئِفْكًا ءَالِهَةً دُونَ ٱللَّهِ تُرِيدُونَ
﴿٨٦﴾ فَمَا ظَنُّكُم بِرَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٨٧﴾ فَنَظَرَ نَظْرَةً فِى ٱلنُّجُومِ ﴿٨٨﴾
فَقَالَ إِنِّى سَقِيمٌ ﴿٨٩﴾ فَتَوَلَّوْا۟ عَنْهُ مُدْبِرِينَ ﴿٩٠﴾ فَرَاغَ إِلَىٰٓ ءَالِهَتِهِمْ
فَقَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ ﴿٩١﴾ مَا لَكُمْ لَا تَنطِقُونَ ﴿٩٢﴾ فَرَاغَ عَلَيْهِمْ ضَرْبًۢا
بِٱلْيَمِينِ ﴿٩٣﴾ فَأَقْبَلُوٓا۟ إِلَيْهِ يَزِفُّونَ ﴿٩٤﴾ قَالَ أَتَعْبُدُونَ مَا تَنْحِتُونَ
﴿٩٥﴾ وَٱللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾ قَالُوا۟ ٱبْنُوا۟ لَهُۥ بُنْيَٰنًا فَأَلْقُوهُ
فِى ٱلْجَحِيمِ ﴿٩٧﴾ فَأَرَادُوا۟ بِهِۦ كَيْدًا فَجَعَلْنَٰهُمُ ٱلْأَسْفَلِينَ ﴿٩٨﴾
وَقَالَ إِنِّى ذَاهِبٌ إِلَىٰ رَبِّى سَيَهْدِينِ ﴿٩٩﴾ رَبِّ هَبْ لِى مِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ
﴿١٠٠﴾ فَبَشَّرْنَٰهُ بِغُلَٰمٍ حَلِيمٍ ﴿١٠١﴾ فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ ٱلسَّعْىَ قَالَ يَٰبُنَىَّ
إِنِّىٓ أَرَىٰ فِى ٱلْمَنَامِ أَنِّىٓ أَذْبَحُكَ فَٱنظُرْ مَاذَا تَرَىٰ ۚ قَالَ يَٰٓأَبَتِ
ٱفْعَلْ مَا تُؤْمَرُ ۖ سَتَجِدُنِىٓ إِن شَآءَ ٱللَّهُ مِنَ ٱلصَّٰبِرِينَ ﴿١٠٢﴾

ربع الحزب ٤٥

کارێچما کەرڎ هەر نەۋەو ئاڎیما ئازتۆ ﴿٧٧﴾ وە سەرگوزەشتەو ئاڎیما ئازتۆ پەی دماییینا﴿٧٨﴾ سلاّم سەرو نووحی جە سەرانسەرو ئاڵەمیانیۆ﴿٧٩﴾ بەڕاسیی ئێمە پا نۆعە عێوەزاو کارخاسا مڎیمێوە﴿٨٠﴾ بێشك ئاڎ جە عەبدە ئیمانداره‌کامانە ﴿٨١﴾ دمایی ئەوێ تەرێما گومێ(نوقمێ) دلێ ئاوێ کەرڎێ ﴿٨٢﴾ بێگومان جە شۆنکۆتەکاش- شۆنکۆتێ نووحی- ئیبراهیمەن﴿٨٣﴾ ئانەبێ بە دڵی ساخۆ ڕووەو پەروەرڎگارش ئاما﴿٨٤﴾ ئانەبێ بەتاتەیش و قۆمەکەیش واتش چێش مپرسدێ؟﴿٨٥﴾ ئایا چێوێ هۆربەسییێ مکەردێ بە خوڎا و جیای خوڎای مپرسدێشا؟﴿٨٦﴾ ویر و باوەڕتا سەبارەت بە پەروەرڎگارو ئاڵەمیانی چەنینەن؟﴿٨٧﴾ جا چەمێش بەرزێ کەرڎێوە و تەماشێوە هەسارەکاش کەرڎ﴿٨٨﴾ واتش بەبێشك من نەوەشنا﴿٨٩﴾ ئاستشا جیا و پەشتیشا هۆرکەرڎە چەنەش﴿٩٠﴾ بە پەنامەکیی لوا پەی لاو خوڎایەکاشا و جا ۋاتش ئانە نمەۋەردێ؟﴿٩١﴾ ئانە چێشتانە قسێ نمەکەردێ(نقەتا نمێ چۆ)؟﴿٩٢﴾ بە پەنامەکیی وێش یاونا لاو خوڎایەکاشا و بە توندیی کۆت وەنە دایشا﴿٩٣﴾ بە پەلەپاترۆ ئامێ پەی لایش﴿٩٤﴾ واتش ئایا چێوێو پرسدێ هەکە وێتا متاشدێش؟﴿٩٥﴾ جە وەختێوەنە هەکە وێتا و ئانەیچ مکەردێش خوڎای خەلقێ کەرڎێنێ﴿٩٦﴾ واتشا یاگێوەش پەی درۆسە بکەردێ و فرەش بڎەیدێنە دلێ ئێری﴿٩٧﴾ گەرەکشابێ گەرێۆەش پێچنانە ئێمە ۋزتێنە چێری چێرین﴿٩٨﴾ واتش بەڕاسیی من ڕووەو پەروەرڎگارم ملوو پی زووانە وزۆم سەرو ڕێ﴿٩٩﴾ ئەی پەروەرن! فرزەنڎێ جە کەسە عالەکام پەنە ببەخشە﴿١٠٠﴾ جا موژڎەو گەنجێوی سەرو وێما دا پەنە﴿١٠١﴾ جا وەختێ کوڕەکە یاوا بەروچووەر کەرڎەی واتش ئەی ڕۆڵەکەم من وەرمەنە پاسە مۆینوو هەکە سەرەت مبڕوو ڕات چێشەنە؟ واتش ئەی تاتە ئانە ئەمرەت پەنە مکریۆ بکەرەش،ئەگەر خوڎا گەرەکش بۆ وینیم یۆنا جە سەبرکەرەکا﴿١٠٢﴾

فَلَمَّآ أَسْلَمَا وَتَلَّهُۥ لِلْجَبِينِ ﴿١٠٣﴾ وَنَٰدَيْنَٰهُ أَن يَٰٓإِبْرَٰهِيمُ ﴿١٠٤﴾ قَدْ صَدَّقْتَ ٱلرُّءْيَآ ۚ إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿١٠٥﴾ إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ ٱلْبَلَٰٓؤُا۟ ٱلْمُبِينُ ﴿١٠٦﴾ وَفَدَيْنَٰهُ بِذِبْحٍ عَظِيمٍ ﴿١٠٧﴾ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِى ٱلْءَاخِرِينَ ﴿١٠٨﴾ سَلَٰمٌ عَلَىٰٓ إِبْرَٰهِيمَ ﴿١٠٩﴾ كَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿١١٠﴾ إِنَّهُۥ مِنْ عِبَادِنَا ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١١١﴾ وَبَشَّرْنَٰهُ بِإِسْحَٰقَ نَبِيًّا مِّنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿١١٢﴾ وَبَٰرَكْنَا عَلَيْهِ وَعَلَىٰٓ إِسْحَٰقَ ۚ وَمِن ذُرِّيَّتِهِمَا مُحْسِنٌ وَظَالِمٌ لِّنَفْسِهِۦ مُبِينٌ ﴿١١٣﴾ وَلَقَدْ مَنَنَّا عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَٰرُونَ ﴿١١٤﴾ وَنَجَّيْنَٰهُمَا وَقَوْمَهُمَا مِنَ ٱلْكَرْبِ ٱلْعَظِيمِ ﴿١١٥﴾ وَنَصَرْنَٰهُمْ فَكَانُوا۟ هُمُ ٱلْغَٰلِبِينَ ﴿١١٦﴾ وَءَاتَيْنَٰهُمَا ٱلْكِتَٰبَ ٱلْمُسْتَبِينَ ﴿١١٧﴾ وَهَدَيْنَٰهُمَا ٱلصِّرَٰطَ ٱلْمُسْتَقِيمَ ﴿١١٨﴾ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِمَا فِى ٱلْءَاخِرِينَ ﴿١١٩﴾ سَلَٰمٌ عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَٰرُونَ ﴿١٢٠﴾ إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿١٢١﴾ إِنَّهُمَا مِنْ عِبَادِنَا ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٢٢﴾ وَإِنَّ إِلْيَاسَ لَمِنَ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿١٢٣﴾ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِۦٓ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٢٤﴾ أَتَدْعُونَ بَعْلًا وَتَذَرُونَ أَحْسَنَ ٱلْخَٰلِقِينَ ﴿١٢٥﴾ ٱللَّهَ رَبَّكُمْ وَرَبَّ ءَابَآئِكُمُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿١٢٦﴾

وەختێو هەرڎۆیْ تەسلیمیْ ئەمرەو خوڎای بییْ و ۋزتش ڕووەرە﴿١٠٣﴾ ئێمەیچ چڕیما وەنە ئەی ئیبراهیم﴿١٠٤﴾ بێگومان وەرمەکەدت بەڕاسیی بەرکەرڎ، ئێمەیچ پا نۆعە عێوەزاو کارخاسا مڎەیمێوە﴿١٠٥﴾ بەڕاسیی ئینە تاقی ئەوەکەرڎەییێوی ئاشکران﴿١٠٦﴾ جا ئێمە بە قوربانییێوی فرە گۆرە ئەساوە﴿١٠٧﴾ وە نامێما دلێ دماینەکانە هەر ئازتۆ﴿١٠٨﴾ سلاّم سەرو ئیبراهیمی﴿١٠٩﴾ پا نۆعە عێوەزاو کارخاسا مڎەیمیْ﴿١١٠﴾ بەڕاسیی ئاڎ جە عەبدە پیاعالەکامانە﴿١١١﴾ وە موژدەو ئیسحاقیما داپەنە هەکە یۆن جە پێغەممەرە خاسەکا ﴿١١٢﴾ خێر و بەرەکەتیچما مت ملشرە و ملو ئیسحاقیچرە، وە جە دلێ نەوەو هەردۆیشانە پیاعالێ هەنیْ و هەنێچ بە ئاشکرا ستەم ئۆ وێشا مکەرا﴿١١٣﴾ وە بەڕاسیی ئێمە مووسا و هاروونما منەت باریْ کەرڎیْ﴿١١٤﴾ وە هەرڎوێشا چەنی قۆمەکەیشا جە تەنگانە فرە گۆرەکەی نەجاتما دیْ﴿١١٥﴾ وە سەرماۆستیْ و هەر ئاڎیْ زاڵیْ بییْ﴿١١٦﴾ کتێبی ڕۆشنۆکەریچما دیْ پەنە﴿١١٧﴾ وە هیدایەتما دیْ پەی سەرو ڕیْ ڕاسیْ﴿١١٨﴾ باسو خێرێچما دلێ دماینانە ئازتێۆە﴿١١٩﴾ سلاّم سەرو مووسای و هاروونی﴿١٢٠﴾ ئێمە پا نۆعە عێوەزاو کارخاسا مڎەیمێوە﴿١٢١﴾ ئاڎیْ بەڕاسیی جە عەبدە ئیماندارەکامانیْ﴿١٢٢﴾ وە بێگومان ئیلیاس یۆن جە پێغەممەرەکا﴿١٢٣﴾ ئانەبیْ بە قۆمەکەیش واتش ئانە نمەکریۆ پارێز بکەردیْ؟﴿١٢٤﴾ ئایا هاوار مکەردیْ بەعلی و خاستەرین خالق واز چەنە ماردیْ؟﴿١٢٥﴾ خوڎای پەروەرڎگارتا و پەروەرڎگارو باب و باپیرە وەڵینەکاتا﴿١٢٦﴾

فَكَذَّبُوهُ فَإِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ ﴿١٢٧﴾ إِلَّا عِبَادَ ٱللَّهِ ٱلْمُخْلَصِينَ ﴿١٢٨﴾
وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي ٱلْآخِرِينَ ﴿١٢٩﴾ سَلَٰمٌ عَلَىٰٓ إِلْ يَاسِينَ ﴿١٣٠﴾ إِنَّا
كَذَٰلِكَ نَجْزِي ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿١٣١﴾ إِنَّهُۥ مِنْ عِبَادِنَا ٱلْمُؤْمِنِينَ
﴿١٣٢﴾ وَإِنَّ لُوطًا لَّمِنَ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿١٣٣﴾ إِذْ نَجَّيْنَٰهُ وَأَهْلَهُۥٓ أَجْمَعِينَ
﴿١٣٤﴾ إِلَّا عَجُوزًا فِي ٱلْغَٰبِرِينَ ﴿١٣٥﴾ ثُمَّ دَمَّرْنَا ٱلْآخَرِينَ ﴿١٣٦﴾ وَإِنَّكُمْ
لَتَمُرُّونَ عَلَيْهِم مُّصْبِحِينَ ﴿١٣٧﴾ وَبِٱلَّيْلِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٣٨﴾ وَإِنَّ
يُونُسَ لَمِنَ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿١٣٩﴾ إِذْ أَبَقَ إِلَى ٱلْفُلْكِ ٱلْمَشْحُونِ ﴿١٤٠﴾
فَسَاهَمَ فَكَانَ مِنَ ٱلْمُدْحَضِينَ ﴿١٤١﴾ فَٱلْتَقَمَهُ ٱلْحُوتُ وَهُوَ مُلِيمٌ
﴿١٤٢﴾ فَلَوْلَآ أَنَّهُۥ كَانَ مِنَ ٱلْمُسَبِّحِينَ ﴿١٤٣﴾ لَلَبِثَ فِي بَطْنِهِۦٓ إِلَىٰ يَوْمِ
يُبْعَثُونَ ﴿١٤٤﴾ ۞ فَنَبَذْنَٰهُ بِٱلْعَرَآءِ وَهُوَ سَقِيمٌ ﴿١٤٥﴾ وَأَنۢبَتْنَا
عَلَيْهِ شَجَرَةً مِّن يَقْطِينٍ ﴿١٤٦﴾ وَأَرْسَلْنَٰهُ إِلَىٰ مِاْئَةِ أَلْفٍ أَوْ
يَزِيدُونَ ﴿١٤٧﴾ فَـَٔامَنُوا۟ فَمَتَّعْنَٰهُمْ إِلَىٰ حِينٍ ﴿١٤٨﴾ فَٱسْتَفْتِهِمْ
أَلِرَبِّكَ ٱلْبَنَاتُ وَلَهُمُ ٱلْبَنُونَ ﴿١٤٩﴾ أَمْ خَلَقْنَا ٱلْمَلَٰٓئِكَةَ إِنَٰثًا
وَهُمْ شَٰهِدُونَ ﴿١٥٠﴾ أَلَآ إِنَّهُم مِّنْ إِفْكِهِمْ لَيَقُولُونَ ﴿١٥١﴾ وَلَدَ
ٱللَّهُ وَإِنَّهُمْ لَكَٰذِبُونَ ﴿١٥٢﴾ أَصْطَفَى ٱلْبَنَاتِ عَلَى ٱلْبَنِينَ ﴿١٥٣﴾

به دروْزنشا نیاره بەڕاسیی ئاڎیْ جه حازر كریایـەكانیْ پـەی جەحەنـڎەمی﴿١٢٧﴾ بیْژگـه عەبـده پاڵفتـەكاو خـوڎای﴿١٢٨﴾ ئینجـا شـوْرەتو خیْرییمـا دلیْ دماینانـه ئـازتوْ﴿١٢٩﴾ سـلاّم سـەرو ئـال یاسـینی﴿١٣٠﴾ ئیْمـه پـا نوْعـه عیْـوەزاو كارخاسا مڎەیمیْ﴿١٣١﴾ بەڕاسیی ئاڎ جه عەبده ئیماندارەكامانه﴿١٣٢﴾ وه بیْگومان لووت جه پیْغەممەران﴿١٣٣﴾ ئانەبیْ ویْش و كەسوكارش تیْكڕا نـەجاتما دیْ﴿١٣٤﴾ بیْژگـه پیرەژەنـیْ هەكـه عەزابەنـه مـەنوْ﴿١٣٥﴾ دمـایی ئەویْتـەریْما دلیْنـه بـەرڎیْ﴿١٣٦﴾ وه دیـارەن شمـه سەرسـەعبەنه مڎەیـدیْ لاشـاره﴿١٣٧﴾ وه شەویْچنه، ئایا ژیریْ نمەبیدیْ﴿١٣٨﴾ وه دیـارەن یـوونس جـه پیْغەممـەران﴿١٣٩﴾ ئانـەبیْ ڕەمـا پـەی دلیْ گەمیـه پـەڕ بارەكـەی﴿١٤٠﴾ بەشـداریی پـشك ۆزتەی(تیروپشك) یش كـەرڎ و ئاڎ جه دوْڕیایـەكاو تیروپشكی بی﴿١٤١﴾ حووتیْوی قووت دا ئاڎ یاگو سەرزەنشتی بیْ﴿١٤٢﴾ خوْ ئەگەر چا كەسا نەبییْ هەكه تەسبیحات مكەرا﴿١٤٣﴾ بەدڵنیاییۆ جه لەمەشەنه مەنیْوه تا ئا ڕوْه خەڵك زینڎه مكریوْوه﴿١٤٤﴾ چا فڕەما دانه دەشتیْوه چوْڵەی قاقڕه و نەوەشیچ بیْ﴿١٤٥﴾ جا نـەباتو كوولـەكیْ گوْریْما لانـه سـوْز كـەرڎ﴿١٤٦﴾ وه كیاستما پـەی لاو سەڎ هەزار كەسا یان زیاتەری﴿١٤٧﴾ ئیمانشا ئاورڎ ئیْتر تا بەینیْوی دیاری كریا ژیواییْوی وەشما پەی ڕیْكیْ ۆزتیْ﴿١٤٨﴾ ئاڎەی قسیْشا چەنه هوْربگیْره ئایا كناچیْ پـەی پـەروەرنیتا و كوڕیْ پـەی ویْتا ؟﴿١٤٩﴾ یان ئایا ئاڎیْ شاهیڎیْنیْ هەكه مەلائیكەكیْما به میْلـیْ خـەلقیْ كـەرڎیْ؟﴿١٥٠﴾ ئـەها بزاندیْ بەڕاسیی ئانه ئاڎیْ ماچانیْش بوختانینه﴿١٥١﴾-هەكه مواچا- خوڎا زاڕوْش بی یـەن!! وه بەڕاسیی ئانیْ فره دروْزنیْنیْ﴿١٥٢﴾ ئایا ئاڎ جیای كوڕا كناچیْش هوْرۆچنی؟﴿١٥٣﴾

مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿١٥٤﴾ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿١٥٥﴾ أَمْ لَكُمْ سُلْطَٰنٌ مُّبِينٌ ﴿١٥٦﴾ فَأْتُوا۟ بِكِتَٰبِكُمْ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿١٥٧﴾ وَجَعَلُوا۟ بَيْنَهُۥ وَبَيْنَ ٱلْجِنَّةِ نَسَبًا ۚ وَلَقَدْ عَلِمَتِ ٱلْجِنَّةُ إِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ ﴿١٥٨﴾ سُبْحَٰنَ ٱللَّهِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿١٥٩﴾ إِلَّا عِبَادَ ٱللَّهِ ٱلْمُخْلَصِينَ ﴿١٦٠﴾ فَإِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ ﴿١٦١﴾ مَآ أَنتُمْ عَلَيْهِ بِفَٰتِنِينَ ﴿١٦٢﴾ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالِ ٱلْجَحِيمِ ﴿١٦٣﴾ وَمَا مِنَّآ إِلَّا لَهُۥ مَقَامٌ مَّعْلُومٌ ﴿١٦٤﴾ وَإِنَّا لَنَحْنُ ٱلصَّآفُّونَ ﴿١٦٥﴾ وَإِنَّا لَنَحْنُ ٱلْمُسَبِّحُونَ ﴿١٦٦﴾ وَإِن كَانُوا۟ لَيَقُولُونَ ﴿١٦٧﴾ لَوْ أَنَّ عِندَنَا ذِكْرًا مِّنَ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿١٦٨﴾ لَكُنَّا عِبَادَ ٱللَّهِ ٱلْمُخْلَصِينَ ﴿١٦٩﴾ فَكَفَرُوا۟ بِهِۦ ۖ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿١٧٠﴾ وَلَقَدْ سَبَقَتْ كَلِمَتُنَا لِعِبَادِنَا ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿١٧١﴾ إِنَّهُمْ لَهُمُ ٱلْمَنصُورُونَ ﴿١٧٢﴾ وَإِنَّ جُندَنَا لَهُمُ ٱلْغَٰلِبُونَ ﴿١٧٣﴾ فَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿١٧٤﴾ وَأَبْصِرْهُمْ فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ ﴿١٧٥﴾ أَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ ﴿١٧٦﴾ فَإِذَا نَزَلَ بِسَاحَتِهِمْ فَسَآءَ صَبَاحُ ٱلْمُنذَرِينَ ﴿١٧٧﴾ وَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿١٧٨﴾ وَأَبْصِرْ فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ ﴿١٧٩﴾ سُبْحَٰنَ رَبِّكَ رَبِّ ٱلْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿١٨٠﴾ وَسَلَٰمٌ عَلَى ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿١٨١﴾ وَٱلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٨٢﴾

ترتيبها ٣٨ — سُورَةُ صٓ — آياتها ٨٨

ئانە چێشتانە و چەنی حوکم مدەیدیْ؟ ﴿١٥٤﴾ ئایا ویر نمەکەرڎێوە؟ ﴿١٥٥﴾ یام ئایا دەلیلێوە ڕۆشنتا ئینا دەسوٚ؟ ﴿١٥٦﴾ ئاڎەی کتێبەکەیتا باردیْ ئەگەر ڕاسواچێندیْ ﴿١٥٧﴾ وە قوٚمایەتیێوٚشا ۋزتەنە بەینو خوڎای و بەینو جنوٚکا دیاریچەن جنوٚکێچ خاس مزانا هەکە بەڕاسیی مکێشیا ۋەروٚ ﴿١٥٨﴾ بێگەرڎیی پەی خوڎای چانەی باسش مکەرا ﴿١٥٩﴾ بێڕگە عەبدە پاڵفتەکاو خوڎای ﴿١٦٠﴾ دەی شمە و ئانە مپرسدێش ﴿١٦١﴾ شمە نمەتاودیْ کەسش پەنە گومڕا بکەردیْ ﴿١٦٢﴾ مەگەر ئا کەسە جەحەنڎەم نشین بوٚ ﴿١٦٣﴾ وە کەسیچما نییەن هەکە یاگێوە دیاری کریێش نەبوٚ ﴿١٦٤﴾ وە بەڕاسیی ئێمە گرڎما بەڕیز مدرێنمیْ ﴿١٦٥﴾ بێشك ئێمە تەسبیحاتیچ مکەرمیْ ﴿١٦٦﴾ خوٚ دیارەن ئاڎیچیْ هەر واچێنیْ ﴿١٦٧﴾ ئەگەر کتێبێوما بییەبیێ پێسە وەڵینەکا ﴿١٦٨﴾ بێشك عەبدیْ پاڵفتیْ خوڎای بێنمیْ ﴿١٦٩﴾ کەچی کافریْ بیێ پەنەش(بەقورئانی) فرە نمەبەروٚ مزانانیْ ﴿١٧٠﴾ دیارەن ۋەڵتەر قسەکێما یاۋیْ بە بەنڎە پێغەممەرەکاما ﴿١٧١﴾ هەکە بە دڵنیاییوٚ هەر ئاڎیْ سەرکوٚتێنیْ ﴿١٧٢﴾ بەڕاسیی سەربازەکێچما زاڵیْ مبانیْ ﴿١٧٣﴾ دەی تا بەینێو وازشا چەنە بارە ﴿١٧٤﴾جا بوٚینەشا وێچشا موٚیناۋە ﴿١٧٥﴾ ئایا پەلەو عەزابو ئێمە مکەرا؟ ﴿١٧٦﴾ جا ئا وەختە هەکە عەزابما ۋەزوٚرە مەیڎانشا ئای هەکە سەرسەعبو هوٚشیاروٚکریایا خراپەن ! ﴿١٧٧﴾ دەی تا بەینێو وازشا چەنە بارە ﴿١٧٨﴾ جا بوٚینە و وێچشا وێشا موٚیناۋە ﴿١٧٩﴾ بێگەرڎیی پەی پەروەرڎگاریت پەروەرڎگاری بالأدەس چا قسا هەکە مکەراشا ﴿١٨٠﴾ وە سلاٚم سەرو پێغەممەرا ﴿١٨١﴾ وە حەمد پەی خوڎای پەروەرڎگارو ئاڵەمیانی ﴿١٨٢﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

صٓ وَٱلْقُرْءَانِ ذِى ٱلذِّكْرِ ﴿١﴾ بَلِ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ فِى عِزَّةٍ وَشِقَاقٍ ﴿٢﴾ كَمْ أَهْلَكْنَا مِن قَبْلِهِم مِّن قَرْنٍ فَنَادَوا۟ وَّلَاتَ حِينَ مَنَاصٍ ﴿٣﴾ وَعَجِبُوٓا۟ أَن جَآءَهُم مُّنذِرٌ مِّنْهُمْ ۖ وَقَالَ ٱلْكَٰفِرُونَ هَٰذَا سَٰحِرٌ كَذَّابٌ ﴿٤﴾ أَجَعَلَ ٱلْءَالِهَةَ إِلَٰهًا وَٰحِدًا ۖ إِنَّ هَٰذَا لَشَىْءٌ عُجَابٌ ﴿٥﴾ وَٱنطَلَقَ ٱلْمَلَأُ مِنْهُمْ أَنِ ٱمْشُوا۟ وَٱصْبِرُوا۟ عَلَىٰٓ ءَالِهَتِكُمْ ۖ إِنَّ هَٰذَا لَشَىْءٌ يُرَادُ ﴿٦﴾ مَا سَمِعْنَا بِهَٰذَا فِى ٱلْمِلَّةِ ٱلْءَاخِرَةِ إِنْ هَٰذَآ إِلَّا ٱخْتِلَٰقٌ ﴿٧﴾ أَءُنزِلَ عَلَيْهِ ٱلذِّكْرُ مِنۢ بَيْنِنَا ۚ بَلْ هُمْ فِى شَكٍّ مِّن ذِكْرِى ۖ بَل لَّمَّا يَذُوقُوا۟ عَذَابِ ﴿٨﴾ أَمْ عِندَهُمْ خَزَآئِنُ رَحْمَةِ رَبِّكَ ٱلْعَزِيزِ ٱلْوَهَّابِ ﴿٩﴾ أَمْ لَهُم مُّلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۖ فَلْيَرْتَقُوا۟ فِى ٱلْأَسْبَٰبِ ﴿١٠﴾ جُندٌ مَّا هُنَالِكَ مَهْزُومٌ مِّنَ ٱلْأَحْزَابِ ﴿١١﴾ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ ذُو ٱلْأَوْتَادِ ﴿١٢﴾ وَثَمُودُ وَقَوْمُ لُوطٍ وَأَصْحَٰبُ لْـَٔيْكَةِ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلْأَحْزَابُ ﴿١٣﴾ إِن كُلٌّ إِلَّا كَذَّبَ ٱلرُّسُلَ فَحَقَّ عِقَابِ ﴿١٤﴾ وَمَا يَنظُرُ هَٰٓؤُلَآءِ إِلَّا صَيْحَةً وَٰحِدَةً مَّا لَهَا مِن فَوَاقٍ ﴿١٥﴾ وَقَالُوا۟ رَبَّنَا عَجِّل لَّنَا قِطَّنَا قَبْلَ يَوْمِ ٱلْحِسَابِ ﴿١٦﴾

سوورەتـوٚ ﴿ ص ﴾ ی

هەشتا و هەشت ئایەتێنە

بە نامۆ خوڎای بەزەبییمەنڎی ڕەحمینی

صـیْ، قەسـەم پـی قورئانیـە هەکـە داراو زیکریـەن﴿١﴾ بـەڵگو ئانیْ کافریْ بیـیْ ویْ بـەزلزانێنیْ وەراوەرو هـەقی و دژایـەتی مکـەرا﴿٢﴾ چـنڎەها نەتـەبێما وەڵـیْ ئاڎیـشانە دلێنـە بـەرڎیْ و هاوارشـا چـەنە هـوٚرزت بـەلاٚم وەخـت و دەرفەتـە دەسـنە بەرشییْ بێنـیْ﴿٣﴾ وە سەرەشـا سورمەنیْ هەکە هوٚشیارئەوەکەرێوە جە وێشا ئامابیْ پەیشا و کافرەکیْ واچێنیْ ئینە ساحیرێوی فـرە دروٚزنـەن﴿٤﴾ مەگـەر گـرڎو خواکـاش کـەرڎێنێوە بـە یـەك خـوڎا بەڕاسـیی ئینـە چـێوێوی عەجایبـەن﴿٥﴾ کەڵەپیاکێـشا بەرپڕیْ – واتشا – لوٚدیْ و سـەرو پرسای خوڎاکاتـا سـەبر بکـەردیْ، بێـشك مەبـەس هـەر ئینـەن﴿٦﴾ ئێمـە ئـی باسمـا جـە دما دینەنە(مەسیحییەتنە) نەژنیـەن ئینـە بێژگـە دەس کـرڎی(هوٚربەسـتەی) هیـچی تـەر نییەن﴿٧﴾ چەنی دڵێ ئێمەنە قورئان پـەی ئاڎی وەزنیوٚرە؟ نەخێر، ئانیْ سەبارەت بە قورئانەکەیم هـەر ئینـیْ شکەنە، بـەڵکو ئانـە عـەزابو ئێمەشـا – هـەلاٚی – نەچەشتەن﴿٨﴾ چی ئانیْ خەزێنـەکیْ ڕەحمەتو پەروەرڎگاری بالاٚدەسیی بەخشنڎەیشا ئینا لاوە؟﴿٩﴾ یان موڵکو ئاسمانـەکا و زەمینـی و ئانـەی ئینـا بەینـشانە بەدەسـشانە؟ دەی ئـەر پاسـەن بـا بـە سـەبەبانێو بـەرزیْ ببـاوە ڕووەو ئاسمان﴿١٠﴾ لەشکەرێوی مەڕییْ پێوەرە ئینیْ چاگە جە حیزبەکا﴿١١﴾ وٚەڵـیْ ئێڎیشایـچنە قوٚمـو نووحی و قوٚمو عادی و فیرعـەنی سـاحیب پایـە و دەسـەلاٚتی پێغەممەرێشا بە درویْ زانـیْ﴿١٢﴾ وە سـەموود و قوٚمـو لـووتی و سـاحیب باخـە پـەڕەکیْ ئـانیْ بێنـیْ حیزبـەکیْ و ئاڎیـچیْ ئیمانـشا نـاورڎ﴿١٣﴾ هـەر یـوٚ چانیـشا پێغەممـەرەکێش بە درویْ نییـرە و وێـش لائقـو هـەق چـەنە سـانای کەرڎ﴿١٤﴾ ئانیْ چەمەڕایی هیچی نمەکەرا تەنیا یەك نەعرەتـەی نـەبوٚ هەکە ئینڎەو هەناسـەداییێوی دەرفەتـە نمـەڎوٚ﴿١٥﴾ وە مـوواچـا ئـەی پـەروەرن ئـا بەشـە عەزابـە قـەرارت دان پـەیما وٚەڵـیْ ڕو حیسابینە بکیانەش پەیما﴿١٦﴾

ٱصۡبِرۡ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَٱذۡكُرۡ عَبۡدَنَا دَاوُۥدَ ذَا ٱلۡأَيۡدِۖ إِنَّهُۥٓ أَوَّابٌ ﴿١٧﴾ إِنَّا سَخَّرۡنَا ٱلۡجِبَالَ مَعَهُۥ يُسَبِّحۡنَ بِٱلۡعَشِيِّ وَٱلۡإِشۡرَاقِ ﴿١٨﴾ وَٱلطَّيۡرَ مَحۡشُورَةٗۖ كُلّٞ لَّهُۥٓ أَوَّابٞ ﴿١٩﴾ وَشَدَدۡنَا مُلۡكَهُۥ وَءَاتَيۡنَٰهُ ٱلۡحِكۡمَةَ وَفَصۡلَ ٱلۡخِطَابِ ﴿٢٠﴾ ۞ وَهَلۡ أَتَىٰكَ نَبَؤُاْ ٱلۡخَصۡمِ إِذۡ تَسَوَّرُواْ ٱلۡمِحۡرَابَ ﴿٢١﴾ إِذۡ دَخَلُواْ عَلَىٰ دَاوُۥدَ فَفَزِعَ مِنۡهُمۡۖ قَالُواْ لَا تَخَفۡۖ خَصۡمَانِ بَغَىٰ بَعۡضُنَا عَلَىٰ بَعۡضٖ فَٱحۡكُم بَيۡنَنَا بِٱلۡحَقِّ وَلَا تُشۡطِطۡ وَٱهۡدِنَآ إِلَىٰ سَوَآءِ ٱلصِّرَٰطِ ﴿٢٢﴾ إِنَّ هَٰذَآ أَخِي لَهُۥ تِسۡعٞ وَتِسۡعُونَ نَعۡجَةٗ وَلِيَ نَعۡجَةٞ وَٰحِدَةٞ فَقَالَ أَكۡفِلۡنِيهَا وَعَزَّنِي فِي ٱلۡخِطَابِ ﴿٢٣﴾ قَالَ لَقَدۡ ظَلَمَكَ بِسُؤَالِ نَعۡجَتِكَ إِلَىٰ نِعَاجِهِۦۖ وَإِنَّ كَثِيرٗا مِّنَ ٱلۡخُلَطَآءِ لَيَبۡغِي بَعۡضُهُمۡ عَلَىٰ بَعۡضٍ إِلَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَقَلِيلٞ مَّا هُمۡۗ وَظَنَّ دَاوُۥدُ أَنَّمَا فَتَنَّٰهُ فَٱسۡتَغۡفَرَ رَبَّهُۥ وَخَرَّۤ رَاكِعٗاۤ وَأَنَابَ ۩ ﴿٢٤﴾ فَغَفَرۡنَا لَهُۥ ذَٰلِكَۖ وَإِنَّ لَهُۥ عِندَنَا لَزُلۡفَىٰ وَحُسۡنَ مَـَٔابٖ ﴿٢٥﴾ يَٰدَاوُۥدُ إِنَّا جَعَلۡنَٰكَ خَلِيفَةٗ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَٱحۡكُم بَيۡنَ ٱلنَّاسِ بِٱلۡحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ ٱلۡهَوَىٰ فَيُضِلَّكَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَضِلُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ لَهُمۡ عَذَابٞ شَدِيدُۢ بِمَا نَسُواْ يَوۡمَ ٱلۡحِسَابِ ﴿٢٦﴾

٤٥٤

سەبر بکەرە سەرو ئانەی مووەچاش و یاڎو بەنـڎەیما داووڎی دەسـەڵاتدار جـە دینەنـە بکـەرەوە هەکـە فـرە گـەرم گێلێـوە پـەی لاو خـوڎای﴿١٧﴾ ئێمـە ملمـا بـە کەشـەکا دابیْ(رامێما کـەرڎیْ بێنـیْ) هەکـە چەنیش سـەر ۋێرەگـا و وەختـو ڕۆجیـار زیاینـە تەسـبیحات بکـەرانیْ ﴿١٨﴾ باڵـدارەکێچ کۆمـەڵ بەسـێنیْ گرڎشـا ئێنێـوە پـەیلایش﴿١٩﴾ مولـك(دەسـەلات)ە کـەش فرە قەۋەتما کەرڎەبیْ و دانایەتیی و ژیریی کـار و قسە ئەوەبڕیـەیما پەنـە دابـیْ﴿٢٠﴾ ئایا هـەواڵو ئا کێشەداراتە لا یاوان هەکـە دیـوارو میحرابەکـەیرە هـۆروەزتیْ پـەی لایش؟﴿٢١﴾ ئانەبیْ وێشا کەرڎ چووەرەرە پـەی لایـش و چەنەشـا تەرسـا، ۋاتـشا مەتەرسـە دۆیْ نـاکۆکێنمیْ سـتەمما ئـۆ یـۆتری کـەرڎەن دەی بـە حـەق حـوکم بەینمانـە بکـەرە و لامـەڎە و ۋزەمـا سـەرو ڕاسیی ڕیْ﴿٢٢﴾ ئا ئینە برامەن نەوەڎ و نۆ مەیێش هەنیْ و من مەیێوەم هەنە پەنەم ماچۆ دەسش چەنە هۆربگێرە پـەی من و بە قسیْ زڵیْ بەزناناش﴿٢٣﴾ واتش خاس دیارەن هەکە زوڵمش وەنە کەرڎەنی پانەی هەکە گەرەکشەن مەییەکێت بووزۆ سەرو مەیەکاش، وە بەڕاسیی فرەو شەریکا زوڵم مکـەرا یۆترینی بێژگـە چانیشا ئیمانشا ئاورڎەن و هـەرمانیْ عالێشا کـەرڎێنیْ و ئانێچە کـەمێنیْ، داووڎیچ ئەجیشاش تاقیما کـەرڎەنۆ داواو چـەنەوەش بییـەیش جـە پـەروەرڎگاریش کـەرڎە و لـوا سوجدەرە و گێلاۆوە پەی لاو خوڎای﴿٢٤﴾ چانەی وەشییْ بییـەیمیْ چـەنەش، وە ئاڎ بەڕاسیی لاو ئێمـۆ نزیکیـی و یاگـە و مـاوای عـالش هـەن﴿٢٥﴾ ئـەی داووڎ ئێمـە جـە زەمیننـە تۆمـا کـەرڎەنی بـە یاگەنشین جـە بـەینو خەڵکینـە دەی بەحـەق حـوکم بکـەرە و نـەگنی شـۆنەو حـەزی جـە ڕاو خـوڎای گومڕات مکەرۆ، ئانیْ ڕاو خوڎای گوم مکەرا جە وەرو ئانەی ڕۆ حیسابیشا جە هۆش مشۆ عەزابێوە سەختشا پەی هەن﴿٢٦﴾

وَمَا خَلَقْنَا ٱلسَّمَآءَ وَٱلْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا بَٰطِلًا ۚ ذَٰلِكَ ظَنُّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ ۚ فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِنَ ٱلنَّارِ ﴿٢٧﴾ أَمْ نَجْعَلُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ كَٱلْمُفْسِدِينَ فِى ٱلْأَرْضِ أَمْ نَجْعَلُ ٱلْمُتَّقِينَ كَٱلْفُجَّارِ ﴿٢٨﴾ كِتَٰبٌ أَنزَلْنَٰهُ إِلَيْكَ مُبَٰرَكٌ لِّيَدَّبَّرُوٓا۟ ءَايَٰتِهِۦ وَلِيَتَذَكَّرَ أُو۟لُوا۟ ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿٢٩﴾ وَوَهَبْنَا لِدَاوُۥدَ سُلَيْمَٰنَ ۚ نِعْمَ ٱلْعَبْدُ ۖ إِنَّهُۥٓ أَوَّابٌ ﴿٣٠﴾ إِذْ عُرِضَ عَلَيْهِ بِٱلْعَشِىِّ ٱلصَّٰفِنَٰتُ ٱلْجِيَادُ ﴿٣١﴾ فَقَالَ إِنِّىٓ أَحْبَبْتُ حُبَّ ٱلْخَيْرِ عَن ذِكْرِ رَبِّى حَتَّىٰ تَوَارَتْ بِٱلْحِجَابِ ﴿٣٢﴾ رُدُّوهَا عَلَىَّ ۖ فَطَفِقَ مَسْحًۢا بِٱلسُّوقِ وَٱلْأَعْنَاقِ ﴿٣٣﴾ وَلَقَدْ فَتَنَّا سُلَيْمَٰنَ وَأَلْقَيْنَا عَلَىٰ كُرْسِيِّهِۦ جَسَدًا ثُمَّ أَنَابَ ﴿٣٤﴾ قَالَ رَبِّ ٱغْفِرْ لِى وَهَبْ لِى مُلْكًا لَّا يَنۢبَغِى لِأَحَدٍ مِّنۢ بَعْدِىٓ ۖ إِنَّكَ أَنتَ ٱلْوَهَّابُ ﴿٣٥﴾ فَسَخَّرْنَا لَهُ ٱلرِّيحَ تَجْرِى بِأَمْرِهِۦ رُخَآءً حَيْثُ أَصَابَ ﴿٣٦﴾ وَٱلشَّيَٰطِينَ كُلَّ بَنَّآءٍ وَغَوَّاصٍ ﴿٣٧﴾ وَءَاخَرِينَ مُقَرَّنِينَ فِى ٱلْأَصْفَادِ ﴿٣٨﴾ هَٰذَا عَطَآؤُنَا فَٱمْنُنْ أَوْ أَمْسِكْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٩﴾ وَإِنَّ لَهُۥ عِندَنَا لَزُلْفَىٰ وَحُسْنَ مَـَٔابٍ ﴿٤٠﴾ وَٱذْكُرْ عَبْدَنَآ أَيُّوبَ إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُۥٓ أَنِّى مَسَّنِىَ ٱلشَّيْطَٰنُ بِنُصْبٍ وَعَذَابٍ ﴿٤١﴾ ٱرْكُضْ بِرِجْلِكَ ۖ هَٰذَا مُغْتَسَلٌۢ بَارِدٌ وَشَرَابٌ ﴿٤٢﴾

ئاسمـان و زەمـین و ئانـە ئینـا بەینـشانە بـە خـۆڕایی خـەلقمێا نەکـەرڎێنێ، ئانێ هەکـە کـافرێ بیێنـێ پاسەشـا مـەرەجیۆ، دەی وەیل پەی ئانیشا کافرێ بیێنێ جە دەسو ئێریـۆ﴿٢٧﴾ بـەڵکو ئایـا ڕەوان ئـانێ ئیمانـشا ئـاورڎەن و هـەرمانێ عالێـشا کـەرڎێنێ پێـسە ئانیـشاشا پەنـە بکـەرمێ هەکـە جـە زەميننـە بـەڎکارێنێ یـان پارێزکارەکـا پێـسە تاوانبارەکـا پەنـە بکـەرمێ؟﴿٢٨﴾ کتێبێـوی مـەبارەکما پـەی وەزنـانیرە پـەی ئینـەی ئايەتـەکاش لەیـەکێ بـڎاوە و تـا هۆشمەنـڎەکێ پەنـڎەش چـەنە هـۆربگێرا﴿٢٩﴾ وە سـڵێمانما بەخـشا بـە داووڎی، بـەخ چ عەبدێوەن! هـەر فرە داواو چـەنە وەش بییـەی کـەرێ﴿٣٠﴾ ئانـەبێ دەمـەو وێرەگـا ئەسـپێ ڕەسـەنێ تێـژێش وزیێنـێ وەرو چـەما(نیشانە دریـێ)﴿٣١﴾ واتش من وەشەویسیی ئی ئەسپا فرەفرەن لامـۆ چـەنی ئانـەی نمـەبۆ جـە یـاڎو پـەروەرڎگاریم بکـەرام هـەتا داشـا غـار و چـەمەنە گـومێ بیـێ﴿٣٢﴾ بگێڵندێـشاوە پـەی لایـم، جـا دەسـش کـەرڎ بـە دەس ئـارڎەی ڕان و ملـشارە﴿٣٣﴾ بێگومـان ئێمـە سـڵێمانما تـاقی کـەرڎۆ پانـەی لاشـێوما فـرەدا سـەرو کورسـیی تەختەکەیش دمایی پەناش بەرڎۆ پەی لاو خوڎای﴿٣٤﴾ واتش ئەی پەروەرڎگار چەنەم وەش بە و موڵکێوم پەنە ببەخشە هەکە دەس نەڎۆ پەی هیچکەسی جە دمای وێم، بەڕاسیی بەخشنڎە هەر تۆنی﴿٣٥﴾ جا ۋاما پەی دەسەموو کەرڎ هەکە بە نەرمیی و بە ئەمرەش بێ و بلۆ﴿٣٦﴾ هەرپاسە شـەیتانەکێچ جە گرڎ بیناسازیێ و مەلـەوانێ چێرو دەریـای(٣٧) وە هـەنێ تـەرێچ ئەوەبەسییێ بە کۆت و زەنجیر﴿٣٨﴾ ئینە خەڵاتو ئێمەن، دەی تۆێچ ببەخشە یان بگێرۆ بێ ئینەی حیسابت چەنی بکریـۆ﴿٣٩﴾ بێگومـان ئـاڎ لاو ئێمـۆ نزیکیـی و ئـەوەگێڵاییێوی خاسـش هـەن﴿٤٠﴾ وە ئـەیووبی عەبدیما بارۆ یاڎ ئانـەبێ هـاوارش کـەرڎ پـەروەرڎگاریش: بەڕاسیی مـن شـەیتانی تووشو مانیای و زەرەری کـەرڎا﴿٤١﴾ پـات بـڎە زەمینـەرە ئانـە ئـاوێوە سـەرڎەنە پـەی وێ شـتەی و پـەی ئـەوە وارڎەی﴿٤٢﴾

وَوَهَبْنَا لَهُۥٓ أَهْلَهُۥ وَمِثْلَهُم مَّعَهُمْ رَحْمَةً مِّنَّا وَذِكْرَىٰ لِأُوْلِي ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿٤٣﴾ وَخُذْ بِيَدِكَ ضِغْثًا فَٱضْرِب بِّهِۦ وَلَا تَحْنَثْ إِنَّا وَجَدْنَٰهُ صَابِرًا نِّعْمَ ٱلْعَبْدُ إِنَّهُۥٓ أَوَّابٌ ﴿٤٤﴾ وَٱذْكُرْ عِبَٰدَنَآ إِبْرَٰهِيمَ وَإِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ أُوْلِي ٱلْأَيْدِي وَٱلْأَبْصَٰرِ ﴿٤٥﴾ إِنَّآ أَخْلَصْنَٰهُم بِخَالِصَةٍ ذِكْرَى ٱلدَّارِ ﴿٤٦﴾ وَإِنَّهُمْ عِندَنَا لَمِنَ ٱلْمُصْطَفَيْنَ ٱلْأَخْيَارِ ﴿٤٧﴾ وَٱذْكُرْ إِسْمَٰعِيلَ وَٱلْيَسَعَ وَذَا ٱلْكِفْلِ وَكُلٌّ مِّنَ ٱلْأَخْيَارِ ﴿٤٨﴾ هَٰذَا ذِكْرٌ وَإِنَّ لِلْمُتَّقِينَ لَحُسْنَ مَـَٔابٍ ﴿٤٩﴾ جَنَّٰتِ عَدْنٍ مُّفَتَّحَةً لَّهُمُ ٱلْأَبْوَٰبُ ﴿٥٠﴾ مُتَّكِـِٔينَ فِيهَا يَدْعُونَ فِيهَا بِفَٰكِهَةٍ كَثِيرَةٍ وَشَرَابٍ ﴿٥١﴾ ۞ وَعِندَهُمْ قَٰصِرَٰتُ ٱلطَّرْفِ أَتْرَابٌ ﴿٥٢﴾ هَٰذَا مَا تُوعَدُونَ لِيَوْمِ ٱلْحِسَابِ ﴿٥٣﴾ إِنَّ هَٰذَا لَرِزْقُنَا مَا لَهُۥ مِن نَّفَادٍ ﴿٥٤﴾ هَٰذَا وَإِنَّ لِلطَّٰغِينَ لَشَرَّ مَـَٔابٍ ﴿٥٥﴾ جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَا فَبِئْسَ ٱلْمِهَادُ ﴿٥٦﴾ هَٰذَا فَلْيَذُوقُوهُ حَمِيمٌ وَغَسَّاقٌ ﴿٥٧﴾ وَءَاخَرُ مِن شَكْلِهِۦٓ أَزْوَٰجٌ ﴿٥٨﴾ هَٰذَا فَوْجٌ مُّقْتَحِمٌ مَّعَكُمْ لَا مَرْحَبًۢا بِهِمْ إِنَّهُمْ صَالُواْ ٱلنَّارِ ﴿٥٩﴾ قَالُواْ بَلْ أَنتُمْ لَا مَرْحَبًۢا بِكُمْ أَنتُمْ قَدَّمْتُمُوهُ لَنَا فَبِئْسَ ٱلْقَرَارُ ﴿٦٠﴾ قَالُواْ رَبَّنَا مَن قَدَّمَ لَنَا هَٰذَا فَزِدْهُ عَذَابًا ضِعْفًا فِي ٱلنَّارِ ﴿٦١﴾

٤٥٦

جـا کەسـوکارەکەش و ئانـدەی تەرێـچما پەنەبەخشاوە هـەتا بۆ بە یاڎگارییو پـەی هۆشمەنڎا و پێسە ڕەحمـەتێوی جەلایـەنو ویمـاوە﴿٤٣﴾ بـاقێویچ بگێـرە دەسـۆ بشانەش و قەسەمەکەیت مەۆزە، بەڕاسیی ئێمە دیما ئاڎ فرە بە سەبر بیْ، بەخ چا عەبدیە بەڕاسیی ئاڎ تۆبـەکارەن﴿٤٤﴾ وە یـاڎو عەبـدیما ئیـبراهیم و ئیـسحاق و یـەعقووبی سـاحیب دینـی قـەوەتی و وەرەچـەم ڕۆشـنا بکـەرەۆە﴿٤٥﴾ ئێمـە پـاڵفتیْ کـەرڎیْ بـە پاڵفتـەیی ویـرۆ ۆزتـەی قیامـەتی﴿٤٦﴾ وە بەڕاسیی ئانیْ جە لاو ئێمۆ جە هۆرچنیایە پەسەنڎەکانیْ﴿٤٧﴾ وە یـاڎو ئیـسماعیلی و ئەلیەسـەعی و زەلکیفلـی بکـەرۆ گـرڎ جـە کەسـە خاسـەکانیْ﴿٤٨﴾ ئینـە هـەر ویرەوەریـیۆەن، وە بەڕاسیی ڕاوجای هەر فرە خاس نریانرە پەی پارێزکارا﴿٤٩﴾ ئا جاوڕا بەهەشتـەکیْ عـەدنینیْ هەکـە بەرەکێـشا کریێنێـوە پەیـشا﴿٥٠﴾ لاشا ئاستـەنرە چەنەشا بەردەوام داواو مێوەی فرەی و شەرابی مکەرا﴿٥١﴾ حۆرییْ یـەك دەسـیْ چـەم بـەرزۆ نەکـەرێچ ئینـیْ پاڵشانە﴿٥٢﴾ ئینە ئا چێوێنیْ هەکە بەڵێنەتا درییێنە پەنە پـەی ڕۆ حیساب چەنی کـەرڎەی﴿٥٣﴾ دیـارەن ئینـە ڕزقـو ئێمـەن مـڎەیمێش هـەرگیز تـەمام بییـەیش پـەی نییـەن﴿٥٤﴾ ئینـە پاسـە، وە بەڕاسیی پـەی سەرکەشـەکا ناوەشتـەرین جاوڕا حـازر کریـان﴿٥٥﴾ جەحەنڎەمەنە هەکە خزاشـەنە عیش چا یاگـە و ئارامگایـە﴿٥٦﴾ ئینـە و دەی با ئاوی قوڵبەقوڵـە و هـەو بچەشا﴿٥٧﴾ وە چێوی تـەریچ هـەر ئەچا جۆرە بابـەتا هـەن پەیـشا﴿٥٨﴾ ئینـەیچ فـەوجێوەنیْ چەنی شمـە بـە زۆر خزانـە جەحەنـڎەم، ئـەی خێـر نـەیا، بەڕاسیی مـشیۆم خزانـە دلیْ ئێـری﴿٥٩﴾ ماچـانیْ بـەڵکو شمـە خێـر نەیدیْ، ئی یاگیْ شمە ڕێکە ۆزتە پەیما عیش چا ئارامگایـە﴿٦٠﴾ مواچـانیْ: پـەروەرڎگار ئانـە ئـی یاگێشە کەرڎە بە نەسیبو ئێمە عەزابو دلیْ ئێریش چنڎقات پەی بکەرە﴿٦١﴾

وَقَالُوا۟ مَا لَنَا لَا نَرَىٰ رِجَالًا كُنَّا نَعُدُّهُم مِّنَ ٱلْأَشْرَارِ ﴿٦٢﴾ أَتَّخَذْنَٰهُمْ سِخْرِيًّا أَمْ زَاغَتْ عَنْهُمُ ٱلْأَبْصَٰرُ ﴿٦٣﴾ إِنَّ ذَٰلِكَ لَحَقٌّ تَخَاصُمُ أَهْلِ ٱلنَّارِ ﴿٦٤﴾ قُلْ إِنَّمَآ أَنَا۠ مُنذِرٌ ۖ وَمَا مِنْ إِلَٰهٍ إِلَّا ٱللَّهُ ٱلْوَٰحِدُ ٱلْقَهَّارُ ﴿٦٥﴾ رَبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ٱلْعَزِيزُ ٱلْغَفَّٰرُ ﴿٦٦﴾ قُلْ هُوَ نَبَؤٌا۟ عَظِيمٌ ﴿٦٧﴾ أَنتُمْ عَنْهُ مُعْرِضُونَ ﴿٦٨﴾ مَا كَانَ لِىَ مِنْ عِلْمٍۭ بِٱلْمَلَإِ ٱلْأَعْلَىٰٓ إِذْ يَخْتَصِمُونَ ﴿٦٩﴾ إِن يُوحَىٰٓ إِلَىَّ إِلَّآ أَنَّمَآ أَنَا۠ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٧٠﴾ إِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَٰٓئِكَةِ إِنِّى خَٰلِقٌۢ بَشَرًا مِّن طِينٍ ﴿٧١﴾ فَإِذَا سَوَّيْتُهُۥ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِن رُّوحِى فَقَعُوا۟ لَهُۥ سَٰجِدِينَ ﴿٧٢﴾ فَسَجَدَ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ ﴿٧٣﴾ إِلَّآ إِبْلِيسَ ٱسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٧٤﴾ قَالَ يَٰٓإِبْلِيسُ مَا مَنَعَكَ أَن تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتُ بِيَدَىَّ ۖ أَسْتَكْبَرْتَ أَمْ كُنتَ مِنَ ٱلْعَالِينَ ﴿٧٥﴾ قَالَ أَنَا۠ خَيْرٌ مِّنْهُ ۖ خَلَقْتَنِى مِن نَّارٍ وَخَلَقْتَهُۥ مِن طِينٍ ﴿٧٦﴾ قَالَ فَٱخْرُجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ ﴿٧٧﴾ وَإِنَّ عَلَيْكَ لَعْنَتِىٓ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلدِّينِ ﴿٧٨﴾ قَالَ رَبِّ فَأَنظِرْنِىٓ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿٧٩﴾ قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ ٱلْمُنظَرِينَ ﴿٨٠﴾ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْوَقْتِ ٱلْمَعْلُومِ ﴿٨١﴾ قَالَ فَبِعِزَّتِكَ لَأُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٨٢﴾ إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ ٱلْمُخْلَصِينَ ﴿٨٣﴾

٤٥٧

وە مواچانێ ئانە چێشمانە، چی کەسانێوە نمەڤینمێ هەکە ئێمە وەختو وێش بە پیاخرابێشا ئەژمارێنمێ؟﴿٦٢﴾ دێما ڤەرو گالتەجاڕیی یام بینایی کوڵەن جە ڤینایشا؟﴿٦٣﴾ بەڕاسیی ئی کێشەو خەڵکو دڵێ جەحەنڎەمیە ڕاسەن و مبوٚ﴿٦٤﴾ بواچە من تەنیا هوٚشیارئەوەکەرێونا،وە هیچ خوڎێوە نییەن بێژگە خوڎای تاقانەی خەشمگیری﴿٦٥﴾ پەروەرڎگارو ئاسمانەکا و زەمینی و ئانەی ئینا بەینشانە بالاٚدەسیی فرە گوناحبەخشەن﴿٦٦﴾ بواچە ئانە هەواڵێوی فرە گوٚرەن﴿٦٧﴾ شمە پەشتی کەرڎەنەنە﴿٦٨﴾ من سەبارەت بە بالاٚنشینەکا هیچ زانایێوەم نییەن وەختێو هەکە کێشەشا بەینەنە بێ﴿٦٩﴾ من هەر ئانڎە وەحیەم پەی مەیوٚ هەکە هوٚشیارئەوە کەرێوی ئاشکرانا﴿٧٠﴾ ئانەبێ پەروەرڎگاریت بە مەلائیکەکاش وات: من بەشەرێو جە هەڕێ خەلق مکەروونە﴿٧١﴾جا وەختێو ڕێکوپێکم کەرڎ و جە ڕوٚحو وێم فووم کەرڎ پوٚرە تلوٚرەش پەی بەردێ﴿٧٢﴾ جا فریشتەکێ گرڎشا پێوەرە تلوٚرەشا بەرڎ﴿٧٣﴾ بێژگە ئیبلیسی وێش بە زل زانا و بی بە یوٚ جە کافرا﴿٧٤﴾ واتش ئەی ئیبلیس چێشی نازت تلوٚرە بەری پەی ئا کەسیە بە هەرڎوێ دەساو وێم خەلقم کەرڎ؟ یان جە پایە بەرزەکانی؟﴿٧٥﴾ واتش من جە ئاڎی خاستەرنا، منت جە ئێری خولقنانا و ئاڎت جە هەڕێ خولقنان﴿٧٦﴾ واتش چێ بزیەرە جە ئیسوٚ ئێتر توٚ بەرکریانی﴿٧٧﴾ وە لەعنەتەو منت سەرەنە هەتا ڕوٚ قیامەتی﴿٧٨﴾ واتش ئەی پەروەرڎگار موٚڵەتم بڎە تا ئا ڕوٚە هەکە زینڎێ مکریاوٚە﴿٧٩﴾ واتش بێگومان توٚ جە موٚڵەت دریایانی﴿٨٠﴾ هەتا ڕوٚ وەختی دیاری کریای﴿٨١﴾ واتش قەسەم بە بالاٚدەسییت مشیوٚم گرڎیشا سەرگەرڎانێ بکەروو﴿٨٢﴾ بێژگە چانیشاشا هەکە عەبدێ پاڵفتێتەنێ﴿٨٣﴾

قَالَ فَٱلْحَقُّ وَٱلْحَقَّ أَقُولُ ﴿٨٤﴾ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنكَ وَمِمَّن تَبِعَكَ مِنْهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٨٥﴾ قُلْ مَآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ وَمَآ أَنَا۠ مِنَ ٱلْمُتَكَلِّفِينَ ﴿٨٦﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَٰلَمِينَ ﴿٨٧﴾ وَلَتَعْلَمُنَّ نَبَأَهُۥ بَعْدَ حِينٍۭ ﴿٨٨﴾

سُورَةُ الزُّمَرِ

ترتيبها ٣٩ — آياتها ٧٥

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

تَنزِيلُ ٱلْكِتَٰبِ مِنَ ٱللَّهِ ٱلْعَزِيزِ ٱلْحَكِيمِ ﴿١﴾ إِنَّآ أَنزَلْنَآ إِلَيْكَ ٱلْكِتَٰبَ بِٱلْحَقِّ فَٱعْبُدِ ٱللَّهَ مُخْلِصًا لَّهُ ٱلدِّينَ ﴿٢﴾ أَلَا لِلَّهِ ٱلدِّينُ ٱلْخَالِصُ ۚ وَٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُوا۟ مِن دُونِهِۦٓ أَوْلِيَآءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَآ إِلَى ٱللَّهِ زُلْفَىٰٓ إِنَّ ٱللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِى مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى مَنْ هُوَ كَٰذِبٌ كَفَّارٌ ﴿٣﴾ لَّوْ أَرَادَ ٱللَّهُ أَن يَتَّخِذَ وَلَدًا لَّٱصْطَفَىٰ مِمَّا يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ ۚ سُبْحَٰنَهُۥ ۖ هُوَ ٱللَّهُ ٱلْوَٰحِدُ ٱلْقَهَّارُ ﴿٤﴾ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ بِٱلْحَقِّ ۖ يُكَوِّرُ ٱلَّيْلَ عَلَى ٱلنَّهَارِ وَيُكَوِّرُ ٱلنَّهَارَ عَلَى ٱلَّيْلِ ۖ وَسَخَّرَ ٱلشَّمْسَ وَٱلْقَمَرَ ۖ كُلٌّ يَجْرِى لِأَجَلٍ مُّسَمًّى ۗ أَلَا هُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْغَفَّٰرُ ﴿٥﴾

٤٥٨

واتش سا ڕاس ئینەن و هەر هەقێچ مواچوو﴿٨٤﴾ بەدڵنیاییەوە تۆیچ و ئانێچە مگنا شۆنیت گرڎیتاوە جەحەنڎەمتا چەنە پەڕ مکەروو﴿٨٥﴾ بواچە من داواو هیچ کرێوێتا چەنە نمەکەروو سەرو ئی کاریە و چانیشایچە نییەنا دروٚێ دەمو خوڎایوٚ هۆرمبەسانیٚ﴿٨٦﴾ ئینە هەر تەنیا یاڎاوەرییەوەن پەی ئاڵەمیانی﴿٨٧﴾ وە بێشك جە دماڕۆێۆی نزیکنە هەواڵش مزاندیٚ﴿٨٨﴾

سووره‌تۆ ﴿زومەر﴾ ی
حەفتا و پەنج ئایەتێنە

بە نامۆ خوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

ئەرەۆەزنای کتێبەکەی(قورحانی) جە خوڎای بالآدەسی کارزانیۆن﴿١﴾ ئێمە بێشك ئی قورئانما بە هەق وەزنانرە پەیت دەی خوڎای بە دڵ و دینی پاڵفتێوە بپرسە﴿٢﴾ بزاندێچ دینی پاڵفتە تەنیا پەی خوڎایەن و ئا کەسیٚ هەکە جیای ئاڎی چێویٚ تەرێشا کەرڎێنیٚ بە دۆسیٚ وێشا و -بەخیاڵو وێشا موواچا- هەر تەنیا وەرو ئانەی مپرسمێشا جە خوڎای نزیکێما بووزاوە بە نزیك وزتەیۆ بەڕاسیی خوڎا داوەریی(قەزاوەت) مکەرۆ بەینشانە چا چێوانە هەکە جیاوازییشا ئینا بەیننە سەرشا، بەڕاسیی خوڎا هیدایەتو کەسێوی نمەڎۆ هەکە دروٚزنی فرە کافرەن﴿٣﴾ ئەگەر خوڎا گەرەکش بییٚ ڕۆڵێو پەی وێش قەرار بڎۆ بێشك یۆ چا چێوا خەلقێش کەرڎێنیٚ هۆرۆچنیٚ، بێگەرڎیی پەی ئاڎی، ئاڎ تاقانەی خەشم گیرەن﴿٤﴾ ئاسمانەکیٚ و زەمینش بە حەق خەلقیٚ کەرڎێنیٚ،شەوە خڕە کەرۆۆە ملو ڕۆیەرە و ڕۆجیار و مانگەش دەسەمووێ کەرڎێنیٚ هەر یۆشا ئینا گێڵەنە پەی وەختێوی دیاری کریای، هاگاڎاریٚ بیدیٚ ئاڎەن بالآدەسیی فرە گوناحبەخش﴿٥﴾

خَلَقَكُم مِّن نَّفْسٍ وَٰحِدَةٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَأَنزَلَ لَكُم مِّنَ ٱلْأَنْعَٰمِ ثَمَٰنِيَةَ أَزْوَٰجٍ يَخْلُقُكُمْ فِي بُطُونِ أُمَّهَٰتِكُمْ خَلْقًا مِّنۢ بَعْدِ خَلْقٍ فِي ظُلُمَٰتٍ ثَلَٰثٍ ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ ٱلْمُلْكُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ فَأَنَّىٰ تُصْرَفُونَ ﴿٦﴾ إِن تَكْفُرُواْ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَنِيٌّ عَنكُمْ وَلَا يَرْضَىٰ لِعِبَادِهِ ٱلْكُفْرَ وَإِن تَشْكُرُواْ يَرْضَهُ لَكُمْ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُم مَّرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ إِنَّهُۥ عَلِيمٌۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ﴿٧﴾ ۞ وَإِذَا مَسَّ ٱلْإِنسَٰنَ ضُرٌّ دَعَا رَبَّهُۥ مُنِيبًا إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا خَوَّلَهُۥ نِعْمَةً مِّنْهُ نَسِيَ مَا كَانَ يَدْعُوٓاْ إِلَيْهِ مِن قَبْلُ وَجَعَلَ لِلَّهِ أَندَادًا لِّيُضِلَّ عَن سَبِيلِهِۦ قُلْ تَمَتَّعْ بِكُفْرِكَ قَلِيلًا إِنَّكَ مِنْ أَصْحَٰبِ ٱلنَّارِ ﴿٨﴾ أَمَّنْ هُوَ قَٰنِتٌ ءَانَآءَ ٱلَّيْلِ سَاجِدًا وَقَآئِمًا يَحْذَرُ ٱلْآخِرَةَ وَيَرْجُواْ رَحْمَةَ رَبِّهِۦ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي ٱلَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَٱلَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُوْلُواْ ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿٩﴾ قُلْ يَٰعِبَادِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ رَبَّكُمْ لِلَّذِينَ أَحْسَنُواْ فِي هَٰذِهِ ٱلدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَأَرْضُ ٱللَّهِ وَٰسِعَةٌ إِنَّمَا يُوَفَّى ٱلصَّٰبِرُونَ أَجْرَهُم بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿١٠﴾

الحزب ٤٦

٤٥٩

جە تاقە نەفسێوی خەلقێش کەرڎێندێ و چاڎیچی هامسەرش فەراهەم ئارڎەن و هەشت ئاژەڵێچش جە وەرو شمە فەراهەم ئاورڎێنێ،جە لەمەو ئەڎێتانە شمە خەلقێ مکەرۆ بەچنڎ قۆناخێوە و جە دلێ یەرێ تاریکیانە، ئانەن خوڎای پەروەرڎگارتا موڵك(دەسەڵات) پەی ئاڎین، هیچ خوڎێوە بێژگە چاڎی نییەن،دەی ئێتر چەنی لا مڎریەیدێ؟﴿٦﴾ ئەگەر بە خوڎای کافرێ بیدێ بەڕاسیی خوڎا بێنیازەن چەنەتا، هەرچنڎیچ ڕازی نمەبۆ بە کوفری پەی عەبدەکاش،وە ئەگەر ڕاو سوپاسگوزاریی بگێردێنە ۊەر پانەی ڕازییەن چەنەتا و هیچکەس گوناحو کەسی تەریش نمەڎریۆ ملـرە، دماجاریچ گێڵگەتا پەی لاو پەروەرڎگاریتانە هەواڵتا مڎۆ پەنە پانەی کەرێندێش، بەڕاسیی ئاڎ بزانەن پانەی ئینا سینەکانە﴿٧﴾ ئینسانیچ ئەگەر زەرەرێوش تووش بەیۆ هانا مبەرۆ پەی پەروەرڎگاریش و مگێڵۆوە پەی لایش جا دمایی ئەگەر ناعمەتێوەش پەنە بەخشا جەلایەنو وێشۆ ویرش مشۆوە چ هاوارێوەش وەنە کەرڎەن وەڵتەرو چنڎەها هامبەشێ قەرار مڎۆ پەی خوڎای پەی ئینەی خەڵکی لا بڎۆ جە ڕێش، بواچە ئادەی کەمێو بە کوفرەکەیتۆ بوویارەش،بەڕاسیی تۆ جە نیشتەجایەکاو ئایرینی﴿٨﴾ ئاخۆ کەسێو هەکە گەرڎەنکەچەن و بە درێژایی شەوێ ئینا تلۆرەنە یان ڕوو بە خوڎا مدران و جە ڕۆ قیامەتی مترسۆ و تەماڎارو ڕەحمەتو پەروەرڎگاریشەن –ئینە خاستەرەن یان ئانە وەڵتەر باس کریا؟– بواچە ئایا ئانێ مزانانێ و ئانێ نمەزانانێ هامسانێنێ ؟ بەڕاسیی هەر تەنیا ساحیب عەقڵەکێ(هۆشمەنڎەکێ) یاڎاوەریش مکەرا﴿٩﴾ بواچە بە ئا بەنڎامە ئیمانشا ئاورڎەن پارێز جە پەروەرڎگاریتا بکەردێ، ئانێ هەرمانێ عالێشا کەرڎێنێ چی دونیانە جەزاو خاسەیشا پەی هەنە، وە زەمینو خوڎای فراوانەن، بەڕاسیی هەر ئانێ هەکە سەبر کەرێنێ بە تەمامیی و بەبێ حیساب کرێهاو وێشا هۆرمگێراوە﴿١٠﴾

قُلْ إِنِّيٓ أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ ٱللَّهَ مُخْلِصًا لَّهُ ٱلدِّينَ ﴿١١﴾ وَأُمِرْتُ لِأَنْ أَكُونَ
أَوَّلَ ٱلْمُسْلِمِينَ ﴿١٢﴾ قُلْ إِنِّيٓ أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ
﴿١٣﴾ قُلِ ٱللَّهَ أَعْبُدُ مُخْلِصًا لَّهُۥ دِينِي ﴿١٤﴾ فَٱعْبُدُواْ مَا شِئْتُم مِّن دُونِهِۦۗ
قُلْ إِنَّ ٱلْخَٰسِرِينَ ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓاْ أَنفُسَهُمْ وَأَهْلِيهِمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِۗ
أَلَا ذَٰلِكَ هُوَ ٱلْخُسْرَانُ ٱلْمُبِينُ ﴿١٥﴾ لَهُم مِّن فَوْقِهِمْ ظُلَلٌ مِّنَ ٱلنَّارِ
وَمِن تَحْتِهِمْ ظُلَلٌۚ ذَٰلِكَ يُخَوِّفُ ٱللَّهُ بِهِۦ عِبَادَهُۥۚ يَٰعِبَادِ فَٱتَّقُونِ ﴿١٦﴾
وَٱلَّذِينَ ٱجْتَنَبُواْ ٱلطَّٰغُوتَ أَن يَعْبُدُوهَا وَأَنَابُوٓاْ إِلَى ٱللَّهِ لَهُمُ ٱلْبُشْرَىٰۚ
فَبَشِّرْ عِبَادِ ﴿١٧﴾ ٱلَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ ٱلْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُۥٓۚ
أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ هَدَىٰهُمُ ٱللَّهُۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمْ أُوْلُواْ ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿١٨﴾
أَفَمَنْ حَقَّ عَلَيْهِ كَلِمَةُ ٱلْعَذَابِ أَفَأَنتَ تُنقِذُ مَن فِي ٱلنَّارِ ﴿١٩﴾
لَٰكِنِ ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوْاْ رَبَّهُمْ لَهُمْ غُرَفٌ مِّن فَوْقِهَا غُرَفٌ مَّبْنِيَّةٌ تَجْرِي
مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُۖ وَعْدَ ٱللَّهِ لَا يُخْلِفُ ٱللَّهُ ٱلْمِيعَادَ ﴿٢٠﴾ أَلَمْ تَرَ
أَنَّ ٱللَّهَ أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَسَلَكَهُۥ يَنَٰبِيعَ فِي ٱلْأَرْضِ ثُمَّ
يُخْرِجُ بِهِۦ زَرْعًا مُّخْتَلِفًا أَلْوَٰنُهُۥ ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرَىٰهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ
يَجْعَلُهُۥ حُطَٰمًاۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَذِكْرَىٰ لِأُوْلِي ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿٢١﴾

٤٦٠

بواچە دیارەن من ئەمرەم پەنە کریێنە خوڎای بپرسوو دینیچ بە پاڵفتەیی هەر پەی ئاڎین﴿١١﴾ ئەمرەیچم پەنە کریێنە هەکە بوو بە یەکەم موسڵمان﴿١٢﴾ بواچە دیارەن من ئەگەر جە پەروەرڎگاریم یاخی بوونە جە عەزابو ڕۆیـۆی فرە گۆرەی متەرسوو﴿١٣﴾ بواچە من هەر تەنیا خوڎای مپرسوونە و دین و دینداریم پاڵفتەن پەیش﴿١٤﴾ جا شمە هەرچی پرسدێ جیای ئاڎی مەیلو ویێتانە، بواچە زەرەرمەنڎێ ئانێنێ هەکە ویێشا و خاوخێزانێشا دۆڕنا جە ڕۆ قیامەتینە، ها ئانەن خەسارەتمەنڎی ئاشکرا﴿١٥﴾ ئانێ جە لاو سەریشاوە چنڎەها چینێ ئێر هەن و جە لاو واریچشاوە چنڎەها چینێ ئێر هەن، خوڎا پانەیە عەبدەکاو ویێش متەرسنۆ، ئەی عەبدەکام پارێزم چەنە بکەردێ﴿١٦﴾ وە ئا کەسێ جەپرسای پرسیا ناهەقەکا دوورە پەرێزیی مکەرانێ و نمپرساشا و مگێڵاوە پەی لاو خوڎای موژدەشا پەی هەن، دەی موژدە بڎە بە بەنڎەکام﴿١٧﴾ ئا بەنڎێ گۆش مگێرا پەی قسێ جا مگنانێ شۆنو خاسەکاشا، ئانێ ئانێنێ خوڎای هیدایەت دێنێ و ئانێ ساحیب عەقڵەکێنێ(هۆشمەنڎەکێنێ)﴿١٨﴾ جا ئایا ئا کەسە گوفتو خوڎایش سەر واجب کریابۆ هەکە عەزاب بڎریۆ ئایا تۆ متاوی ئا کەسیە دلێ ئێرینە ڕزگار بکەری؟﴿١٩﴾ بەڵام ئانێ جە پەروەرڎگاریشا پارێزشا کەرڎەن ئینێ دلێ هۆڎانە سەرو ئی هۆڎاوە هۆڎێ چین چین سازێ کریێنێ ڕۆخانێ چێرشارە موویەرانێ، ئینە وەعدو خوڎایەن، خوڎا پێچەوانەو وەعدو ویێش نمەکەرۆ﴿٢٠﴾ ئایا نەڎیت هەر بەڕاسیی خوڎا ئاسمانۆ وەشتش وارنا و کەرڎش زەمینرە و بی بە سەرچەمێ دمایی کشتوکاڵی هەمەڕەنگش چەنە مزنۆ دمایی پیرمبۆ و مووینی زەرڎ هۆرمگێڵۆ دمایی مبۆ بە پووش وپەڵاش؟ بەڕاسیی چانەینە یاڎاوەریی هەن پەی هۆشمەنڎەکا﴿٢١﴾

أَفَمَن شَرَحَ ٱللَّهُ صَدْرَهُۥ لِلْإِسْلَٰمِ فَهُوَ عَلَىٰ نُورٍ مِّن رَّبِّهِۦ ۚ فَوَيْلٌ لِّلْقَٰسِيَةِ قُلُوبُهُم مِّن ذِكْرِ ٱللَّهِ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٢٢﴾ ٱللَّهُ نَزَّلَ أَحْسَنَ ٱلْحَدِيثِ كِتَٰبًا مُّتَشَٰبِهًا مَّثَانِىَ تَقْشَعِرُّ مِنْهُ جُلُودُ ٱلَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ثُمَّ تَلِينُ جُلُودُهُمْ وَقُلُوبُهُمْ إِلَىٰ ذِكْرِ ٱللَّهِ ۚ ذَٰلِكَ هُدَى ٱللَّهِ يَهْدِى بِهِۦ مَن يَشَآءُ ۚ وَمَن يُضْلِلِ ٱللَّهُ فَمَا لَهُۥ مِنْ هَادٍ ﴿٢٣﴾ أَفَمَن يَتَّقِى بِوَجْهِهِۦ سُوٓءَ ٱلْعَذَابِ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ ۚ وَقِيلَ لِلظَّٰلِمِينَ ذُوقُوا۟ مَا كُنتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿٢٤﴾ كَذَّبَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَأَتَىٰهُمُ ٱلْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٥﴾ فَأَذَاقَهُمُ ٱللَّهُ ٱلْخِزْىَ فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ۖ وَلَعَذَابُ ٱلْءَاخِرَةِ أَكْبَرُ ۚ لَوْ كَانُوا۟ يَعْلَمُونَ ﴿٢٦﴾ وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِى هَٰذَا ٱلْقُرْءَانِ مِن كُلِّ مَثَلٍ لَّعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٧﴾ قُرْءَانًا عَرَبِيًّا غَيْرَ ذِى عِوَجٍ لَّعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٢٨﴾ ضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلًا رَّجُلًا فِيهِ شُرَكَآءُ مُتَشَٰكِسُونَ وَرَجُلًا سَلَمًا لِّرَجُلٍ هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا ۚ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٩﴾ إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُم مَّيِّتُونَ ﴿٣٠﴾ ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ عِندَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُونَ ﴿٣١﴾

ئایا کەسێو خوڎای سینە کەرڎەبۆوە پەی قبولْ کەرڎەی ئیسلامی و کۆتەبۆ وەرو ڕۆشنایی پەروەرڎگاریش پێسەن خەڵکی تەری ؟ دەی وەیل پەی ئا کەسا حەنڎو یاڎو خوڎاینە دڵشا ڕەقەن، ئانێ ئینێ گومڕاییێوە ئاشکرانە﴿٢٢﴾ خوڎا خاستەرین فەرمایشتش کیاستەنرە وار هەکە ئی کتێبنە بابەتەکێش ئۆ یۆی مشانێ- جە قەشەنگینە- دووبارێچ مباوە پۆسو ئانیشا جە پەروەرڎگاریشا متەرسانێ مووچڕکێ مگێراشەرە دمایی پۆسێشا و دڵێشا پەی یاڎو خوڎای نەرمێ مباوە، ئانە هیدایەتو خوڎاین هەرکەسش گەرەك بۆ هیدایەتش مڎۆ پەنەش، هەرکەسیچ خوڎا گومڕاش بکەرۆ هیچ هیدایەتدەرێوش نییەن﴿٢٣﴾ ئاخۆ کەسێو بە چارە(روخسار)و وێش وێش لا بڎۆ جە ژانێ و خرابەو عەزابو ڕۆ قیامەتی - پێسەن ئانەی هەکە نەتەرسۆ؟- وە بە ستەمکارا مواچیۆ دەی بچەشدێ عەزابو ئانەی کەرێندێش﴿٢٤﴾ ئانێچە وەڵێ ئاڎیشانە بێنێ کارو بەدرۆنیایرەیشا کەرڎ جا عەزابشا جە یاگێۆ پەی ئاما شعوورشا پەنە نەکەرڎ﴿٢٥﴾ خوڎای جە ژیوای دنیێنە زەلیلی پەنە چەشتێ و دیارەن عەزابو ئاخیرەتی گۆرەتەرەن ئەگەر زانابیێشا﴿٢٦﴾ وە دیارەن ئەچی قورئانەنە گرڎ نۆعە نموونێوما پەی خەڵکی ئاورڎەنۆ بەشکوم یاڎاوەریی هۆربگێرا﴿٢٧﴾ قورئانێو بە زوانی عەرەبیی لارو وێرییش چەنە نییەن پەی ئینەی پارێز بکەرا﴿٢٨﴾ خوڎا نموونەش بە پیێوە ئاورڎەنۆ هەکە هینو چنڎ شەریکێوی جەنگەرانە سەرکەشان و پیێویچ هەکە خولامو تاقە کەسێوین ئایا پەی نموونەی هەرڎۆێ پێسەنێ یۆترینێ؟ حەمد پەی خوڎای، بەڵکو فرەینەشا نمەزانا﴿٢٩﴾ بێگومان تۆ ممری و ئاڎیچێ ممرانێ﴿٣٠﴾ دمایی بەڕاسیی شمە ڕۆ قیامەتی لاو پەروەرڎگاریتانە گندێ چەکل و پیکان﴿٣١﴾

۞ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن كَذَبَ عَلَى ٱللَّهِ وَكَذَّبَ بِٱلصِّدْقِ
إِذْ جَآءَهُۥٓ ۚ أَلَيْسَ فِى جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَٰفِرِينَ ﴿٣٢﴾ وَٱلَّذِى
جَآءَ بِٱلصِّدْقِ وَصَدَّقَ بِهِۦٓ ۙ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُتَّقُونَ ﴿٣٣﴾
لَهُم مَّا يَشَآءُونَ عِندَ رَبِّهِمْ ۚ ذَٰلِكَ جَزَآءُ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٣٤﴾
لِيُكَفِّرَ ٱللَّهُ عَنْهُمْ أَسْوَأَ ٱلَّذِى عَمِلُوا۟ وَيَجْزِيَهُمْ أَجْرَهُم
بِأَحْسَنِ ٱلَّذِى كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٣٥﴾ أَلَيْسَ ٱللَّهُ بِكَافٍ
عَبْدَهُۥ ۖ وَيُخَوِّفُونَكَ بِٱلَّذِينَ مِن دُونِهِۦ ۚ وَمَن يُضْلِلِ ٱللَّهُ
فَمَا لَهُۥ مِنْ هَادٍ ﴿٣٦﴾ وَمَن يَهْدِ ٱللَّهُ فَمَا لَهُۥ مِن مُّضِلٍّ ۗ
أَلَيْسَ ٱللَّهُ بِعَزِيزٍ ذِى ٱنتِقَامٍ ﴿٣٧﴾ وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ ٱللَّهُ ۚ قُلْ أَفَرَءَيْتُم مَّا تَدْعُونَ
مِن دُونِ ٱللَّهِ إِنْ أَرَادَنِىَ ٱللَّهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَٰشِفَٰتُ
ضُرِّهِۦٓ أَوْ أَرَادَنِى بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ مُمْسِكَٰتُ رَحْمَتِهِۦ ۚ
قُلْ حَسْبِىَ ٱللَّهُ ۖ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ ٱلْمُتَوَكِّلُونَ ﴿٣٨﴾ قُلْ يَٰقَوْمِ
ٱعْمَلُوا۟ عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنِّى عَٰمِلٌ ۖ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾
مَن يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٤٠﴾

دەی کێ ستەمکارتەرەن چانەی درۆێ پەی خوداێ هۆرمبەسۆ و ئا ڕاسییە پەیش ئامان بە درۆێش منیۆرە ؟ دەی ئایا جەحەنەمنە یاگێ ئەوەمەنەی نییەنە پەی کافرا؟﴿٣٢﴾ وە ئا کەسە هەق (ڕاسییش)ش ئاوەرد و باوەڕیچش پەنە کەرد هەر ئانێ پارێزکارێنێ﴿٣٣﴾ هەرچییشا گەرەك بۆ جەلایەنو پەروەردگاریشاوە پەنەشا مدریۆ، ئانە جەزاو کارخاسانە﴿٣٤﴾ پەی ئینەی خرابتەرین گوناحێ هەکە کەردەنشا خودا پەیشا بپۆشۆ و جەزا و کرێشا بە خاستەرین چانەیە کەردەنشا بدۆوە﴿٣٥﴾ دەی ئایا عەبد ئێتر خوداش وەس نییەن ؟ کەچی ئادێ بەچێوێ تەرێ بێژگە چادی متەرسنات، جا هەرکەس خودا گومڕاش بکەرۆ هیچ ڕانماییکەرێوش نییەن﴿٣٦﴾ هەرکەسیچ خودا ڕانماییش بکەرۆ هیچ ڕاپەنەگومکەرێوش نییەن، دەی ئایا خودا فرە باڵادەس و هەق چەنەسان نییەن؟﴿٣٧﴾ خۆ ئەگەر چەنەشا بپەرسینە کێ ئاسمانەکێ و زەمینش خەلقێ کەردێنێ بێشك مواچان خودا، بواچە دەی پەنەم بواچدێ ئانێ شمە هاوارشا وەنە مکەردێ جیای خودای ئەگەر خودا گەرەکش بۆ تووشو زەرەرێویم بکەرۆ ئایا ئادێ متاوانێ زەرەرەکەیش لابدا چەنەم یام ئەگەر گەرەکش بۆ تووشو ڕەحمەتێویم بکەرۆ ئایا ئادێ متاوانێ ڕەحمەتەکەیش بگێراوە و نازاش ؟ بواچە خودام وەسێن، پەشت پەنە بەسێ پەشتی هەر پادێ مبەسانێ﴿٣٨﴾ بواچە ئەی قۆمەکەم شمە سەرو حاڵەتو وێتا کار بکەردێ و بەڕاسیی منیچ کار مکەروو، چۆدمای مزاندێ﴿٣٩﴾ کێ تووشو عەزابێوە مەیۆ شەرمەزارش مکەرۆ و عەزابێوە سەرەمرە دامانش مگێرۆ و یەخێش وەرە نمەدۆنە﴿٤٠﴾

إِنَّآ أَنزَلۡنَا عَلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ لِلنَّاسِ بِٱلۡحَقِّۖ فَمَنِ ٱهۡتَدَىٰ فَلِنَفۡسِهِۦۖ وَمَن ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيۡهَاۖ وَمَآ أَنتَ عَلَيۡهِم بِوَكِيلٍ ﴿٤١﴾ ٱللَّهُ يَتَوَفَّى ٱلۡأَنفُسَ حِينَ مَوۡتِهَا وَٱلَّتِي لَمۡ تَمُتۡ فِي مَنَامِهَاۖ فَيُمۡسِكُ ٱلَّتِي قَضَىٰ عَلَيۡهَا ٱلۡمَوۡتَ وَيُرۡسِلُ ٱلۡأُخۡرَىٰٓ إِلَىٰٓ أَجَلٖ مُّسَمًّىۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٤٢﴾ أَمِ ٱتَّخَذُواْ مِن دُونِ ٱللَّهِ شُفَعَآءَۚ قُلۡ أَوَلَوۡ كَانُواْ لَا يَمۡلِكُونَ شَيۡـٔٗا وَلَا يَعۡقِلُونَ ﴿٤٣﴾ قُل لِّلَّهِ ٱلشَّفَٰعَةُ جَمِيعٗاۖ لَّهُۥ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ ثُمَّ إِلَيۡهِ تُرۡجَعُونَ ﴿٤٤﴾ وَإِذَا ذُكِرَ ٱللَّهُ وَحۡدَهُ ٱشۡمَأَزَّتۡ قُلُوبُ ٱلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡأٓخِرَةِۖ وَإِذَا ذُكِرَ ٱلَّذِينَ مِن دُونِهِۦٓ إِذَا هُمۡ يَسۡتَبۡشِرُونَ ﴿٤٥﴾ قُلِ ٱللَّهُمَّ فَاطِرَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ عَٰلِمَ ٱلۡغَيۡبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ أَنتَ تَحۡكُمُ بَيۡنَ عِبَادِكَ فِي مَا كَانُواْ فِيهِ يَخۡتَلِفُونَ ﴿٤٦﴾ وَلَوۡ أَنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُواْ مَا فِي ٱلۡأَرۡضِ جَمِيعٗا وَمِثۡلَهُۥ مَعَهُۥ لَٱفۡتَدَوۡاْ بِهِۦ مِن سُوٓءِ ٱلۡعَذَابِ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۚ وَبَدَا لَهُم مِّنَ ٱللَّهِ مَا لَمۡ يَكُونُواْ يَحۡتَسِبُونَ ﴿٤٧﴾

دیارەن ئێمە کتێبەکەما وەزنارە سەرت بە هەق تا بیاونیش بە خەڵکی، جا هەرکەس ڕاو هیدایەتیش گێرتە ئانە خێرەکێش پەی وێشەنە و هەرکەسیچ گومرا مبۆ ئانە پەی وێشگ گومڕا مبۆ و خۆ تۆ نمەبی ویریتیکار سەرشاوە﴿٤١﴾ خوڎا گیانەکا مکێشۆ وەختو مەرڎەیشانە، ئانێچە جە وەرمەکەیشانە نەمەرڎێنێ خوڎا مکیانۆشاوە، ئانێشا هەکە مەرگ منیشۆ ملشارە گل مڎۆوە و ئەویشاتەرێشا وەرمڎۆ پەی وەختێوی دیاری کریای، بەڕاسیی چانەینە چنڎەها نیشانێ هەنێ پەی ئا قۆمیە ویرمکەراوە﴿٤٢﴾ یان ئانەنە جیاتی خوڎای چێوێ تەرێشا کەرڎێنێ تکاکارێ وێشا؟ بواچە ئەی ئەگەر هیچشا بەدەس نەبۆ و حاڵییچ نەبانێ؟﴿٤٣﴾ بواچە تکاکاریی سەرو بەرش بەدەسو خوڎاین، دەسەڵاتو ئاسمانەکا و زەمینی و هەرچیشا چەنەن هینو خوڎاین، دماییچ مگێڵندیەیدێوە پەی لایش﴿٤٤﴾ خۆ ئەگەر خوڎا بە تەنیا یاڎ بکریۆ دڵو ئانیشا ئیمانشا بە ئاخیرەتی نییەن مشێوێۆ،بەڵام ئەگەر باسو چێویتەری بێژگە جە خوڎای بکریۆ دەمودەس دڵوەشێ مبانێ﴿٤٥﴾ بواچە ئەی خوڎاو من خالیقو ئاسمانەکا و زەمینی زاناو غەیبی و ئاشکرای تۆ وێت حوکم مکەری جە بەینو عەبدەکاتنە چانەینە هەکە جیاوازییشا بێ چەنەش﴿٤٦﴾ ئانێ هەکە ستەمشا کەرڎەن ئەگەر هەرچی ئەچی زەمینەنە هەن و ئانڎەی تەریچش بەیۆ سەر هینو ئاڎیشا بۆ مڎاش پەی ئانەی بەشکو جە جەزرەبەو عەزابو ڕۆ قیامەتی وێشا بساناوە -بەتایبەتی- وەختێو جە لایەنو خوڎایۆ چێوانێو موویناني هەکە نامێنێ خیاڵ یا حیسابو ئاڎیشارە﴿٤٧﴾

وَبَدَا لَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٤٨﴾ فَإِذَا مَسَّ ٱلْإِنسَـٰنَ ضُرٌّ دَعَانَا ثُمَّ إِذَا خَوَّلْنَـٰهُ نِعْمَةً مِّنَّا قَالَ إِنَّمَآ أُوتِيتُهُۥ عَلَىٰ عِلْمٍۭ ۚ بَلْ هِىَ فِتْنَةٌ وَلَـٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٩﴾ قَدْ قَالَهَا ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَمَآ أَغْنَىٰ عَنْهُم مَّا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٥٠﴾ فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا ۚ وَٱلَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ هَـٰٓؤُلَآءِ سَيُصِيبُهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَمَا هُم بِمُعْجِزِينَ ﴿٥١﴾ أَوَلَمْ يَعْلَمُوٓا أَنَّ ٱللَّهَ يَبْسُطُ ٱلرِّزْقَ لِمَن يَشَآءُ وَيَقْدِرُ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَـَٔايَـٰتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾ ۞ قُلْ يَـٰعِبَادِىَ ٱلَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ ٱللَّهِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ يَغْفِرُ ٱلذُّنُوبَ جَمِيعًا ۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلْغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٥٣﴾ وَأَنِيبُوٓا إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَأَسْلِمُوا لَهُۥ مِن قَبْلِ أَن يَأْتِيَكُمُ ٱلْعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ ﴿٥٤﴾ وَٱتَّبِعُوٓا أَحْسَنَ مَآ أُنزِلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُم مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِيَكُمُ ٱلْعَذَابُ بَغْتَةً وَأَنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿٥٥﴾ أَن تَقُولَ نَفْسٌ يَـٰحَسْرَتَىٰ عَلَىٰ مَا فَرَّطتُ فِى جَنۢبِ ٱللَّهِ وَإِن كُنتُ لَمِنَ ٱلسَّـٰخِرِينَ ﴿٥٦﴾

ئەوسا خرابیی ئانەی کەرڎەنشا پەیشا بەر مگنـوٚ و ئانـە گالّتـەش پەنـە کـەرێنیٚ دامانگیرشا مبوٚ﴿٤٨﴾ جا ئینسان وەختێو تووشـو زەرەرێـوی مـەیوٚ هاوارمـا وەنـە مکـەروٚ دمـاییچ ئەگـەر ناعمـەتێوما داپەنـە مواچوٚ ئینـە بـە زانـایی بەدەسـم ئـاورڎەن، نـەخێر، بـەڵکو ئانـە تـاقی ئەوەکەرڎەیـەن بـەلاّم فرێـشا نمـەزانا﴿٤٩﴾ دیـارەن ئـونیٚ وەڵێچـشا ئینەشـا وات کەچـی ئانـە هەکـە کەرێنێش فریاشا نەکوٚت﴿٥٠﴾ جا خرابەو هەرمانەکاشـا یـەخیٚ گێرتـیٚ، ئانێچـشا زوڵمـشا کـەرڎ خرابـەو هەرمانەکاشـا یەخێـشا مگێـروٚ و نمـەتاوایچ دەسـەنە بەربشا﴿٥١﴾ ئەی نەزانێنیٚ هەکە بەڕاسیی خوڎا بە هەرکەسـی گـەرەکش بوٚ مبەخشوٚ یـان چـەنەش مگێـروٚوە؟﴿٥٢﴾ بواچـە: ئـەی ئـا عەبدامـە هەکـە گوناحبارییتـا جـە حـەڎ بەشیەن جـە ڕەحمەتو خوڎای ناهومێڎیٚ مەبیدیٚ، بەڕاسیی خوڎا جە گرڎو گوناحەکاتا وەش مبوٚ، بەڕاسیی ئاڎ گوناحبەخشی ڕەحمیینەن﴿٥٣﴾ دەی بگێڵدێوە پـەی لاو پـەروەرڎگاریتا و تەسلیمێش بیدیٚ وەڵـیٚ ئانەینە عەزابتا پەی بەیوٚ و دماییچ سەرنەگندیٚ﴿٥٤﴾ وە بگنـدیٚ شـوٚنوٚ خاستـەرین چێوێوی هەکە جـە پـەروەرنیتاوە پـەیتا وەزنیـانرە وەڵـیٚ ئانەینـە عـەزابتا پـەی بـەیوٚ جـە کوتوپڕێوەنـە هەکـە هـەر شعووریـچش پەنـە نەکـەردیٚ﴿٥٥﴾ نـەکای ئوٚسـا کەسێو بوواچوٚ داخـەم مەشـوٚ مـن جـە بـەگوٚش کەرڎەی خوڎاینە فرە درێغیم کەرڎ و جە گەمەکەرا بێنیٚ بە دینو خوڎای﴿٥٦﴾

أَوْ تَقُولَ لَوْ أَنَّ ٱللَّهَ هَدَىٰنِي لَكُنتُ مِنَ ٱلْمُتَّقِينَ ﴿٥٧﴾ أَوْ تَقُولَ حِينَ تَرَى ٱلْعَذَابَ لَوْ أَنَّ لِي كَرَّةً فَأَكُونَ مِنَ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٥٨﴾ بَلَىٰ قَدْ جَآءَتْكَ ءَايَٰتِي فَكَذَّبْتَ بِهَا وَٱسْتَكْبَرْتَ وَكُنتَ مِنَ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٥٩﴾ وَيَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ تَرَى ٱلَّذِينَ كَذَبُوا۟ عَلَى ٱللَّهِ وُجُوهُهُم مُّسْوَدَّةٌ ۚ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٦٠﴾ وَيُنَجِّي ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوْا۟ بِمَفَازَتِهِمْ لَا يَمَسُّهُمُ ٱلسُّوٓءُ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦١﴾ ٱللَّهُ خَٰلِقُ كُلِّ شَيْءٍ ۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ﴿٦٢﴾ لَّهُۥ مَقَالِيدُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۗ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْخَٰسِرُونَ ﴿٦٣﴾ قُلْ أَفَغَيْرَ ٱللَّهِ تَأْمُرُوٓنِّيٓ أَعْبُدُ أَيُّهَا ٱلْجَٰهِلُونَ ﴿٦٤﴾ وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ وَإِلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ ٱلْخَٰسِرِينَ ﴿٦٥﴾ بَلِ ٱللَّهَ فَٱعْبُدْ وَكُن مِّنَ ٱلشَّٰكِرِينَ ﴿٦٦﴾ وَمَا قَدَرُوا۟ ٱللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِۦ وَٱلْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُۥ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ وَٱلسَّمَٰوَٰتُ مَطْوِيَّٰتٌۢ بِيَمِينِهِۦ ۚ سُبْحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٧﴾

٤٦٥

یان بواچۆ ئەگەر خوڎای هیدایەت دابیێنـیٚ دیـارەن منـیچ جـە پارێزکـارا بێنـیٚ﴿٥٧﴾ یان وەختێو عەزاب مۆینۆ بواچۆ خۆ ئەگەر دەرفەتـەم بـۆ جـە کارخاسـا مبـوو﴿٥٨﴾ نـەخێر، بێـشك ئایـەتێم ئـامیٚ پـەیت و بـە درۆیـت زانـیٚ و وێـت بـە زل نیـارە و جـە کـافرا بییـەی﴿٥٩﴾ وە جـە ڕۆ قیامەتینـە مـووینی ئـانیٚ درۆیٚ بـە نـامۆ خوڎایـوٚ کەرێنیٚ ڕووەشا سیاوەنە، دەی ئایا یاگیٚ لاییقـــەو ویٚ بـــە زلزانـــا نییەنـــە جەحەنڎەمەنـە؟﴿٦٠﴾ ئانێـچە پارێزشـا کەرڎەن خوڎا نەجاتشا مڎۆ پانەی گرەوشا بەرڎەنۆ ناوەشیشا مەتلیۆ پۆ و دڵتـەنگێچ نمەبانیٚ ﴿٦١﴾ خـوڎا خـالیقو گـرڎ چێوین و ئــاڎ ســەرو گــرڎ چێوێــچۆ وریتیکارەن﴿٦٢﴾ کرێڵیٚ خەزێنەکاو ئاسمانـەکا و زەمینیش بە دەسـەنیٚ، وە ئانیٚ کافریٚ بییٚ بە ئایەتـەکاو خـوڎای ئانیٚ وێشا خەسارەتمەنڎێنیٚ﴿٦٣﴾ بواچە ئـەی نـەفاما ئـەمرەم پـەنە مکـەردیٚ چێویٚ تـەریٚ جیای خـوڎای بپرسوو؟﴿٦٤﴾ وە دیـارەن وەحیە کیانییێنـە پـەی تـۆ و پـەی ئانیشا وەڵێتەنە ئامێنیٚ ئەگەر شەریك پەی خوڎای پێڎا بکـەری مسۆگەر هەرمانـەت پوچیۆوە و مسەوگەر جە دۆڕیایا مبی﴿٦٥﴾ بەڵکو خوڎای پرسە و جە سوپاسگوزارا بە﴿٦٦﴾ قەدرو خوڎایشا نـەگرت پاچۆرە هەکە مشیۆم بگێریۆ جە حاڵێنە زەمین گرڎش جە ڕۆ قیامەتینە پەڕو مشتێوو قودرەتیشا و ئاسمانـەکێچ بـە قودرەتـو دەسـی ڕاسیش پێـچێنێوە، بێگـەرڎیی و بـەرزیی پـەی ئـاڎی جـە ئانـەی مکەراش بە شەریکش﴿٦٧﴾

وَنُفِخَ فِي ٱلصُّورِ فَصَعِقَ مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَن فِي ٱلْأَرْضِ إِلَّا مَن شَآءَ ٱللَّهُ ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ أُخْرَىٰ فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنظُرُونَ ﴿٦٨﴾ وَأَشْرَقَتِ ٱلْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا وَوُضِعَ ٱلْكِتَٰبُ وَجِاْيٓءَ بِٱلنَّبِيِّـۧنَ وَٱلشُّهَدَآءِ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِٱلْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٦٩﴾ وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٧٠﴾ وَسِيقَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ إِلَىٰ جَهَنَّمَ زُمَرًا حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءُوهَا فُتِحَتْ أَبْوَٰبُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَآ أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنكُمْ يَتْلُونَ عَلَيْكُمْ ءَايَٰتِ رَبِّكُمْ وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَآءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَا قَالُواْ بَلَىٰ وَلَٰكِنْ حَقَّتْ كَلِمَةُ ٱلْعَذَابِ عَلَى ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٧١﴾ قِيلَ ٱدْخُلُوٓاْ أَبْوَٰبَ جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ فِيهَا فَبِئْسَ مَثْوَى ٱلْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٧٢﴾ وَسِيقَ ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوْاْ رَبَّهُمْ إِلَى ٱلْجَنَّةِ زُمَرًا حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءُوهَا وَفُتِحَتْ أَبْوَٰبُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا سَلَٰمٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَٱدْخُلُوهَا خَٰلِدِينَ ﴿٧٣﴾ وَقَالُواْ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِي صَدَقَنَا وَعْدَهُۥ وَأَوْرَثَنَا ٱلْأَرْضَ نَتَبَوَّأُ مِنَ ٱلْجَنَّةِ حَيْثُ نَشَآءُ فَنِعْمَ أَجْرُ ٱلْعَٰمِلِينَ ﴿٧٤﴾

٤٦٦

وە فوو مكریـوْ صـووریره هەركـەس مەنـەبوْ ممـروْ مەگـەر كەسێو خـوڎا مـەیلش سـەرو مـەرڎەیش نـەبوْ، دمـایی فووێـوی تـەرش مكریـوْ پـوْره دەمـودەس گـرڎ هـوْرمێزاوه و تەماشـه مكـەرا ﴿٦٨﴾ زەمینـیچ بـه رۆشـنایی پـەروەرڎگاریش ڕوْشـن مبـوْوه و كتێبـو خوڎای مێنـه كایێ و پێغەممـەرەكێ و شەهیڎەكێ ماوریانێ و بە هەق داوەریی(قـەزاوەت) بەینـشانه مكریـوْ و هـیچ ستەمێـشا وەنـه نمـەكریوْ﴿٦٩﴾ وە هەركـەس هەرچیش كـەرڎەن بـه تـەمامیی جـەزا مـڎریوْوه و ئـاڎ مزانـوْ پانـەی مكـەراش﴿٧٠﴾ وە ئـانێ كـافرێ بیـێ دەسەدەسه مڎریانێ ۋەر پەی جەحەنڎەمی تا وەختێو مەیانێ لاش بەرەكێش مكریاوه پەیشا و قاپیەوانەكێش پەنەشا مواچا ئایا جه وێتا پێغەممەرێتا پەی نامێ ئایـەتێ پـەروەرڎگاریتا پـەی بوواناوه و هوْشیارێ یـاوای بـه ئـی ڕوْیتـا بكـەراوه؟ ماچانێ بـەڵێ بـەڵام تـازه قـەرارو عـەزابی سـەرو كافراوه یـاگوْ وێش گێرتـەش﴿٧١﴾ مواچیوْ بـەرەكاو جەحەنڎمیوْ لوْدێ چووەر نەمرێنـدێ چەنەش عیش جـه جاوڕا(یـاگێ) فیزبـەرزا﴿٧٢﴾ وە ئـانێ پارێزشـا جـه پەروەرڎگاریـشا كـەرڎەن دەسەدەسه مبریا پەی بەهەشتی جا وەختێو میاوا لاش و بەرەكێش مكریاوه پەیشا قاپیەوانـەكێش پەنەشـا مواچـا سـلاّمتا سـەربوْ پـاكێ بییەیـدێ دەی لـودێ چـووەر بـه نـەمریی﴿٧٣﴾ وە مواچـانێ حەمد پەی ئا خوڎایه وەعدو وێش بەرڎ سەر و زەمینش كەرڎ به میرات پەیما و جه بەهەشتنه حەز به هەر یاگێ بكەرمێ پەیما مبوْ،بەخ جه كرێهاو كاركەرا﴿٧٤﴾

وَتَرَى ٱلْمَلَٰٓئِكَةَ حَآفِّينَ مِنْ حَوْلِ ٱلْعَرْشِ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ ۖ وَقُضِىَ بَيْنَهُم بِٱلْحَقِّ ۚ وَقِيلَ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٧٥﴾

سُورَةُ غَافِرٍ — ترتيبها ٤٠ — آياتها ٨٥

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

حمٓ ﴿١﴾ تَنزِيلُ ٱلْكِتَٰبِ مِنَ ٱللَّهِ ٱلْعَزِيزِ ٱلْعَلِيمِ ﴿٢﴾ غَافِرِ ٱلذَّنۢبِ وَقَابِلِ ٱلتَّوْبِ شَدِيدِ ٱلْعِقَابِ ذِى ٱلطَّوْلِ ۖ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ إِلَيْهِ ٱلْمَصِيرُ ﴿٣﴾ مَا يُجَٰدِلُ فِىٓ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ إِلَّا ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ فَلَا يَغْرُرْكَ تَقَلُّبُهُمْ فِى ٱلْبِلَٰدِ ﴿٤﴾ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَٱلْأَحْزَابُ مِنۢ بَعْدِهِمْ ۖ وَهَمَّتْ كُلُّ أُمَّةٍۭ بِرَسُولِهِمْ لِيَأْخُذُوهُ ۖ وَجَٰدَلُوا۟ بِٱلْبَٰطِلِ لِيُدْحِضُوا۟ بِهِ ٱلْحَقَّ فَأَخَذْتُهُمْ ۖ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ ﴿٥﴾ وَكَذَٰلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ أَنَّهُمْ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ﴿٦﴾ ٱلَّذِينَ يَحْمِلُونَ ٱلْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُۥ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِۦ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ۖ رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَىْءٍ رَّحْمَةً وَعِلْمًا فَٱغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا۟ وَٱتَّبَعُوا۟ سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ ٱلْجَحِيمِ ﴿٧﴾

٤٦٧

مەلائیکـــەکایچ مـــووینی دۆرو تـــەخت(عەرش) ینە خولیاوە تەسبیحات و حەمدو پەروەرڎگاریشا مکەرا و داوەریی بەینشانە بـە حـەق مکریـۆ و مواچـیۆ حەمـد پـەی خوڎای پەروەرڎگارو ئاڵەمیانی﴿٧٥﴾

سوورەتێ ﴿غـافـیٚـر﴾ ی

هەشتا و پەنج ئایەتێنە

بە نامۆ خوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

حـــیٚ، مـــیٚ﴿١﴾ ئـــەرەوەزنای کتێبەکـــەی جەلایــــــەنو خـــــوڎای بالأدەســــــی چـــەنەزانیۆن﴿٢﴾ گوناحبـــەخش و تۆبـــە قبوڵکـــەر و ســـەخت هـــەق چەنەســـانی ســـاحیب ناعمەتـــەن، هـــیچ خوڎێـــوی تـــەر بێڎگە جە ئاڎی نییەن سەرئەنجام هەر پـەی لاو ئاڎین﴿٣﴾ بێڎگە ئانیشا کافریٚ بیێنـیٚ هیـــچکەس وەراوەرو ئایەتـــەکاو خـــوڎای دەمەقاڵـــە نمەکـــەرۆ جـــا ئامـــای و لوایـــشا وەلأتنـــــــــــــە هـــــــــــــۆرت نەخەڵـــەتنۆ(نەخەرەفـــنۆت)﴿٤﴾ وەڵـــیٚ ئێڎیـــشانە قۆمـــو نـــووحی و دمـــای ئێدیـــشا حیزبـــەکێچ پیٚغەممەرەکیٚشا بـە درۆ زانـیٚ، هـەر نەتـەبیٚویچ پـەلامارەو پیٚغەممەرەکـەو ویٚش داش پـەی ئینـەی دەسگیرش بکەرۆ،وە دەمەقاڵیٚوی ناهەقش بەرپا کەرڎ تا هەقش پەنە دلیٚنە ببەرۆ ئێتر وەنەم گیٚرتـیٚ دەی هەق چەنە ئەساکەی چەنین بی؟﴿٥﴾ پا نۆعە گفتو پەروەرڎگاریت سەرو ئانیشاوە کافریٚ بیـیٚ ئاما دی بەڕاسیی ئانیٚ یاوەریٚ ئایرینیٚ﴿٦﴾ ئانیٚ هەکە عەرشی هۆرمگیٚرا و ئـانێچ ئینـیٚ دۆرشـنە تەسبیحات بە حەمدو پەروەرڎگاریشا مکەرا و ئیمـانش پەنـە مارا و داواو چەنەوەش بییـەی مکـەرا پەی ئانیشا ئیمانشا ئارڎەن،ئـەی پـەروەرڎگارما ڕەحمـەت و عیلمو تـۆ گـرڎ چیٚویٚش گرتـەنرە دەی وەش ببە چانیشا تۆبەشا کەرڎ و کۆتیٚ سەرو ڕاکیٚت و جە عەزابو جەحەنڎەمی پاریٚزنەشا﴿٧﴾

رَبَّنَا وَأَدْخِلْهُمْ جَنَّٰتِ عَدْنٍ ٱلَّتِي وَعَدتَّهُمْ وَمَن صَلَحَ مِنْ ءَابَآئِهِمْ وَأَزْوَٰجِهِمْ وَذُرِّيَّٰتِهِمْ ۚ إِنَّكَ أَنتَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٨﴾ وَقِهِمُ ٱلسَّيِّـَٔاتِ ۚ وَمَن تَقِ ٱلسَّيِّـَٔاتِ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمْتَهُۥ ۚ وَذَٰلِكَ هُوَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ ﴿٩﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ يُنَادَوْنَ لَمَقْتُ ٱللَّهِ أَكْبَرُ مِن مَّقْتِكُمْ أَنفُسَكُمْ إِذْ تُدْعَوْنَ إِلَى ٱلْإِيمَٰنِ فَتَكْفُرُونَ ﴿١٠﴾ قَالُوا۟ رَبَّنَآ أَمَتَّنَا ٱثْنَتَيْنِ وَأَحْيَيْتَنَا ٱثْنَتَيْنِ فَٱعْتَرَفْنَا بِذُنُوبِنَا فَهَلْ إِلَىٰ خُرُوجٍ مِّن سَبِيلٍ ﴿١١﴾ ذَٰلِكُم بِأَنَّهُۥٓ إِذَا دُعِىَ ٱللَّهُ وَحْدَهُۥ كَفَرْتُمْ ۖ وَإِن يُشْرَكْ بِهِۦ تُؤْمِنُوا۟ ۚ فَٱلْحُكْمُ لِلَّهِ ٱلْعَلِىِّ ٱلْكَبِيرِ ﴿١٢﴾ هُوَ ٱلَّذِى يُرِيكُمْ ءَايَٰتِهِۦ وَيُنَزِّلُ لَكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ رِزْقًا ۚ وَمَا يَتَذَكَّرُ إِلَّا مَن يُنِيبُ ﴿١٣﴾ فَٱدْعُوا۟ ٱللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ ٱلْكَٰفِرُونَ ﴿١٤﴾ رَفِيعُ ٱلدَّرَجَٰتِ ذُو ٱلْعَرْشِ يُلْقِى ٱلرُّوحَ مِنْ أَمْرِهِۦ عَلَىٰ مَن يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦ لِيُنذِرَ يَوْمَ ٱلتَّلَاقِ ﴿١٥﴾ يَوْمَ هُم بَٰرِزُونَ ۖ لَا يَخْفَىٰ عَلَى ٱللَّهِ مِنْهُمْ شَىْءٌ ۚ لِّمَنِ ٱلْمُلْكُ ٱلْيَوْمَ ۖ لِلَّهِ ٱلْوَٰحِدِ ٱلْقَهَّارِ ﴿١٦﴾

٤٦٨

ئەی پەروەرذگارما ووزەشانە بەهەشتەکاو عەدنی هەکە تۆ وێت وەعد دیْ پەنە چەنی ئەذا و تاتەیشا و هامسەرەکاشا و نەوەکاشا، بەراسیی تۆ هەر وێت بالأدەسیی دانانی﴿٨﴾ جە خرابەکایچشا پاریْزنەشا و هەرکەس چا رۆنە جە خرابەکا پاریْزنیش دیارەن رەحمت پەنە کەرذەن و ئانەیچ ئەوەبەرذەییْوە ئاشکرای فرە گۆرەن﴿٩﴾ ئانیْ هەکە کافریْ بییْ بیْگومان وەنەشا چرِیوْ قین و توورەیی خوذای گۆرەتەرەن جە قینیْ و توورەیی شمە جە بەینو ویْتانە ئانەبیْ چرِییْندیْ پەی ئیمان ئاورذەی کەچی شمە کافریْ بیْندیْ﴿١٠﴾ مواچا ئەی پەروەرذگار دۆیْ جاریْ مرنایمیْت و دۆیْ جاریْ زیندیْت کەرذیمیْوە ئیمەیچ دذانما نیا گوناحو ویْمارە دەی ئایا هیچ ریْوە هەنە تا چی وەزعیْنە بزیەیمیْوە؟﴿١١﴾ ئینە چانەیوْن هەروەخت هاوار هەر ئۆ خوذای کریابییْ و پەی لاو خوذای چرِییْندیْ کافریْ بیْندیْ، وە ئەگەر شەریکش پەی کریابییْ ئیمان ئاریْندیْ، دەی حوکم هەر پەی خوذای بەرزی گۆرەین﴿١٢﴾ ئاذ سەرەمرە نیشانەکاش نیشانەتا مذۆ و جە ئاسمانۆ رزقتا پەی مووەزنۆرە، ئینەیچ بیْژگە ئانیشا مگیْلاْوە کەس یاداوەریش چەنە هۆرنمەگیْرۆ(١٣) دەی هاوار بە پالْفتەیی دینیۆ پەیش هەر ئۆ خوذای بکەردیْ ئەرچی کافرەکیْ پەنەشا ناوەشەن﴿١٤﴾ خوذا پلیْ(دەرەجیْ)ش بەرزیْنیْ ساحیبو تەخت و حوکمرانین بە ئەمرەو ویْش وەحیە مکیانۆ پەی سەرو هەر عەبدیْویش هەکە ویْش گەرەکش بۆنە هەتا خەلْکی هۆشیار بکەرۆوە پەی رۆ بە یۆتری ئەوەیاوای﴿١٥﴾ رۆیْۆ هەکە ئاذیْ دیاریْنیْ هیچ چیْویْوشا جە خوذای نمەشاریۆوە، ئارۆ مولْك(حوکم) ئینا دەسو کیْوە ؟ ئینا دەسو خوذای خەشمگیریۆ﴿١٦﴾

ٱلْيَوْمَ تُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍۭ بِمَا كَسَبَتْ ۚ لَا ظُلْمَ ٱلْيَوْمَ ۚ إِنَّ
ٱللَّهَ سَرِيعُ ٱلْحِسَابِ ﴿١٧﴾ وَأَنذِرْهُمْ يَوْمَ ٱلْـَٔازِفَةِ إِذِ ٱلْقُلُوبُ
لَدَى ٱلْحَنَاجِرِ كَـٰظِمِينَ ۚ مَا لِلظَّـٰلِمِينَ مِنْ حَمِيمٍ وَلَا شَفِيعٍ
يُطَاعُ ﴿١٨﴾ يَعْلَمُ خَآئِنَةَ ٱلْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِى ٱلصُّدُورُ ﴿١٩﴾ وَٱللَّهُ
يَقْضِى بِٱلْحَقِّ ۖ وَٱلَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِهِۦ لَا يَقْضُونَ
بِشَىْءٍ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْبَصِيرُ ﴿٢٠﴾ ۞ أَوَلَمْ يَسِيرُوا۟ فِى
ٱلْأَرْضِ فَيَنظُرُوا۟ كَيْفَ كَانَ عَـٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ كَانُوا۟ مِن قَبْلِهِمْ ۚ
كَانُوا۟ هُمْ أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَءَاثَارًا فِى ٱلْأَرْضِ فَأَخَذَهُمُ ٱللَّهُ
بِذُنُوبِهِمْ وَمَا كَانَ لَهُم مِّنَ ٱللَّهِ مِن وَاقٍ ﴿٢١﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ
كَانَت تَّأْتِيهِمْ رُسُلُهُم بِٱلْبَيِّنَـٰتِ فَكَفَرُوا۟ فَأَخَذَهُمُ ٱللَّهُ ۚ
إِنَّهُۥ قَوِىٌّ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِـَٔايَـٰتِنَا
وَسُلْطَـٰنٍ مُّبِينٍ ﴿٢٣﴾ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَهَـٰمَـٰنَ وَقَـٰرُونَ
فَقَالُوا۟ سَـٰحِرٌ كَذَّابٌ ﴿٢٤﴾ فَلَمَّا جَآءَهُم بِٱلْحَقِّ مِنْ
عِندِنَا قَالُوا۟ ٱقْتُلُوٓا۟ أَبْنَآءَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مَعَهُۥ وَٱسْتَحْيُوا۟
نِسَآءَهُمْ ۚ وَمَا كَيْدُ ٱلْكَـٰفِرِينَ إِلَّا فِى ضَلَـٰلٍ ﴿٢٥﴾

٤٦٩

ئـارۆ گـرڎ كـەس جـەزاو ئانـەی هـۆرمگێرۆ هەكـە كـەرڎەنش، ئـارۆ سـتەم نییـەن، بەڕاسیی خـوڎا قۆچاخە حیسابەن﴿١٧﴾ وە جـە ڕۆە نزیكەكـەی هۆشیارێشا بكـەرۆ چا وەختنـە دڵـەكێ یـاوێنێ لاو گڵـۆێ بـە پیشۆ وارڎەی،ستەمكارەكێچ هیچ دۆس و تكاكـارێوی بـەگۆش كریاشـا نییـەن﴿١٨﴾ خوڎا مزانۆنە بە ناپاكیی چەمەكا و پانـەی سـینەكێ مـشاراشەۆە﴿١٩﴾ خـوڎا سـەرو بنچینەو هەقی داوەریی(قەزاوەت) مكـەرۆ، وە ئانێ هەكە جیای خوڎای هاوارشـا وەنـە مكــەردێ هــیچ دەســەڵاتێۆ و داوەرییــشا نییـەن، بەڕاسـیی خـوڎا هەمیـشە بژنـەوی بۆینەن﴿٢٠﴾ ئایا نـەگێڵێنێ پـی زەمینـەرە بـڎیا بزانــا ســەرئەنجامو ئانیــشا وەڵــێ ئاڎیشانە بێنـێ چـەنین بی؟ ئـاڎێ چێڎیـشا زیاتـەر قـەۆەتێ بێنـێ و شۆنەمایچشا (ئاسەواریچشا) جە زەمیننـە فرەتـەر دیـارەن جا بـە سـەبەبو گوناحەكاشاۆە خـوڎای وەنـە گێرتـێ و هـیچ كـەس نـەتاواش جـە عـەزابو خـوڎای بپارێزنۆشا﴿٢١﴾ ئانـەیچ وەرۆ ئانـەی بێ پێغەممەرەكێشا بە چنڎەها نیشانێوە ئێنـێ پـەی لایـشا كەچی ئاڎێ هـەر كافرێ بێنـێ ئێتر خـوڎای گێرتـێ، بەڕاسیی ئاڎ قەوەتـەن و بە سـەختیی هەقە مسانۆ﴿٢٢﴾ بێشك مووسـاما بـە نیـشانەكاماوە و بـە دەلیلێـوە ئاشـكراوە كیاسـت﴿٢٣﴾ پـەی فیرعـەونی و هامـانی و قاروونی كەچی واتشا ئینە سیحربازێوی درۆزنەن﴿٢٤﴾ جا وەختێو جە لایـەنو ئێمۆ هـەقش پـەی ئاوڎێ واتشا كوڕەكاو ئانیشا ئیمانشا ئـاورڎەن چـەنیش بكوشـدێ و ژەنەكاشـا بـازدێوە هـەر پـەی خزمەتكاری، وە فێڵ و تەڵەكەو كافرا هیچ نییەن و سەرەش هەر سەرگەڎانیۆ بەرمشۆ﴿٢٥﴾

وَقَالَ فِرْعَوْنُ ذَرُونِيٓ أَقْتُلْ مُوسَىٰ وَلْيَدْعُ رَبَّهُۥٓۖ إِنِّيٓ أَخَافُ
أَن يُبَدِّلَ دِينَكُمْ أَوْ أَن يُظْهِرَ فِي ٱلْأَرْضِ ٱلْفَسَادَ ﴿٢٦﴾
وَقَالَ مُوسَىٰٓ إِنِّي عُذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُم مِّن كُلِّ مُتَكَبِّرٍ لَّا يُؤْمِنُ
بِيَوْمِ ٱلْحِسَابِ ﴿٢٧﴾ وَقَالَ رَجُلٞ مُّؤْمِنٞ مِّنْ ءَالِ فِرْعَوْنَ
يَكْتُمُ إِيمَٰنَهُۥٓ أَتَقْتُلُونَ رَجُلًا أَن يَقُولَ رَبِّيَ ٱللَّهُ وَقَدْ
جَآءَكُم بِٱلْبَيِّنَٰتِ مِن رَّبِّكُمْۖ وَإِن يَكُ كَٰذِبٗا فَعَلَيْهِ
كَذِبُهُۥۖ وَإِن يَكُ صَادِقٗا يُصِبْكُم بَعْضُ ٱلَّذِي يَعِدُكُمْۖ
إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ مُسْرِفٞ كَذَّابٞ ﴿٢٨﴾ يَٰقَوْمِ لَكُمُ
ٱلْمُلْكُ ٱلْيَوْمَ ظَٰهِرِينَ فِي ٱلْأَرْضِ فَمَن يَنصُرُنَا مِنۢ بَأْسِ ٱللَّهِ
إِن جَآءَنَاۚ قَالَ فِرْعَوْنُ مَآ أُرِيكُمْ إِلَّا مَآ أَرَىٰ وَمَآ أَهْدِيكُمْ
إِلَّا سَبِيلَ ٱلرَّشَادِ ﴿٢٩﴾ وَقَالَ ٱلَّذِيٓ ءَامَنَ يَٰقَوْمِ إِنِّيٓ أَخَافُ
عَلَيْكُم مِّثْلَ يَوْمِ ٱلْأَحْزَابِ ﴿٣٠﴾ مِثْلَ دَأْبِ قَوْمِ نُوحٖ وَعَادٖ
وَثَمُودَ وَٱلَّذِينَ مِنۢ بَعْدِهِمْۚ وَمَا ٱللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمٗا لِّلْعِبَادِ ﴿٣١﴾
وَيَٰقَوْمِ إِنِّيٓ أَخَافُ عَلَيْكُمْ يَوْمَ ٱلتَّنَادِ ﴿٣٢﴾ يَوْمَ تُوَلُّونَ مُدْبِرِينَ
مَا لَكُم مِّنَ ٱللَّهِ مِنْ عَاصِمٖۗ وَمَن يُضْلِلِ ٱللَّهُ فَمَا لَهُۥ مِنْ هَادٖ ﴿٣٣﴾

٤٧٠

فیرعەونیچ واتش: وازم چەنە باردێ با مووسای بکوشوونە و هەر هاوار پەروەرڎگارەکەیش بکەرۆ بەڕاسیی خەممەن(متەرسوو) دینەکەیتا بفاڕۆ یان چی زەمینەنە خراپە و پشێویی بەرپا بکەورۆ﴿٢٦﴾ مووسایچ واتش: من پەنام گێرتێنە بە پەروەرڎگاریم و پەروەرڎگاریتا جە گرڎ وێ بەزلزانێوی هەکە ئیمان نمارۆ بە ڕۆ حیسابی﴿٢٧﴾ پیێوی ئیمانداریچ جە قۆما فیرعەونی هەکە ئیمانەکەش شارابێشۆ واتش ئایا پیێو مکوشدێ هەر وەرو ئانەی ماچۆنە پەروەرڎگارم خوڎان وە دیارەن نیشانێش جە پەروەرڎگاریتاوە پەی ئاورڎێندێ ؟ خۆ ئەگەر درۆزن بۆ درۆکێش یەخۆ وێش مگێراوە، ئەگەر ڕاس واچیچ بۆ دەی بڕێو چا بەڵایاتا مەیانێ سەر هەکە بەڵێنەتا مڎۆ پەنە، بەڕاسیی خوڎا هیدایەتو کەسێوی مەڎۆ هەکە زیاڎەڕەۆ و درۆزن بۆ﴿٢٨﴾ ئەی قۆمەکەم ئارۆ دەسەلاَت ئینا دەسو شمۆ جە زەميننە شمە زاڵێ و بەرکۆتێندێ، جا ئەگەر عەزابو خوڎایما پەی ئاما(پەی بێ) کێ پەشتگیرییما مکەرۆ و نەجاتما مڎۆ چەنەش؟ فیرعەون واتش من هەر ئانەتا نیشانە مڎەونە هەکە وێم بە خاسش مزانوو(مۆینوو) وە هەر ڕاو فامیی و ژیرییتا نیشانە مڎەونە﴿٢٩﴾ ئانەیچ ئیمانش ئاورڎەبێ واتش: ئەی قۆمەکەم من متەرسوو ڕۆێۆ پێسە ڕۆەکەو ئەحزابی بەیۆ ملتارە﴿٣٠﴾ پێسە ئانەی ئاما ملو قۆمو نووحی و عادی و سەموودی و ئانیشایچرە دماو ئاڎیشا ئامێ، خوڎایچ زوڵمش گەرەك نییەن پەی بەنڎەکاش﴿٣١﴾ وە ئەی قۆمەکەم بەڕاسیی من جە ڕۆ قیامەتی متەرسوو هەکە مەیۆ ملتارە﴿٣٢﴾ ئا ڕۆە هەکە مرەمدێ و پەشتی هۆرمکەردێ و هیچکەسێو نییەن بتاوۆ جە خوڎای پارێزنۆتا و پەناتا بڎۆ وە هەرکەسێو خوڎا گومڕاش بکەرۆ ئێتر کەس هیدایەتدەرش نمەبۆ﴿٣٣﴾

وَلَقَدْ جَآءَكُمْ يُوسُفُ مِن قَبْلُ بِٱلْبَيِّنَٰتِ فَمَا زِلْتُمْ فِى شَكٍّ مِّمَّا جَآءَكُم بِهِۦ ۖ حَتَّىٰٓ إِذَا هَلَكَ قُلْتُمْ لَن يَبْعَثَ ٱللَّهُ مِنۢ بَعْدِهِۦ رَسُولًا ۚ كَذَٰلِكَ يُضِلُّ ٱللَّهُ مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ مُّرْتَابٌ ﴿٣٤﴾ ٱلَّذِينَ يُجَٰدِلُونَ فِىٓ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطَٰنٍ أَتَىٰهُمْ ۖ كَبُرَ مَقْتًا عِندَ ٱللَّهِ وَعِندَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ۚ كَذَٰلِكَ يَطْبَعُ ٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ قَلْبِ مُتَكَبِّرٍ جَبَّارٍ ﴿٣٥﴾ وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَٰهَٰمَٰنُ ٱبْنِ لِى صَرْحًا لَّعَلِّىٓ أَبْلُغُ ٱلْأَسْبَٰبَ ﴿٣٦﴾ أَسْبَٰبَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ فَأَطَّلِعَ إِلَىٰٓ إِلَٰهِ مُوسَىٰ وَإِنِّى لَأَظُنُّهُۥ كَٰذِبًا ۚ وَكَذَٰلِكَ زُيِّنَ لِفِرْعَوْنَ سُوٓءُ عَمَلِهِۦ وَصُدَّ عَنِ ٱلسَّبِيلِ ۚ وَمَا كَيْدُ فِرْعَوْنَ إِلَّا فِى تَبَابٍ ﴿٣٧﴾ وَقَالَ ٱلَّذِىٓ ءَامَنَ يَٰقَوْمِ ٱتَّبِعُونِ أَهْدِكُمْ سَبِيلَ ٱلرَّشَادِ ﴿٣٨﴾ يَٰقَوْمِ إِنَّمَا هَٰذِهِ ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَا مَتَٰعٌ وَإِنَّ ٱلْءَاخِرَةَ هِىَ دَارُ ٱلْقَرَارِ ﴿٣٩﴾ مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُجْزَىٰٓ إِلَّا مِثْلَهَا ۖ وَمَنْ عَمِلَ صَٰلِحًا مِّن ذَكَرٍ أَوْ أُنثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُو۟لَٰٓئِكَ يَدْخُلُونَ ٱلْجَنَّةَ يُرْزَقُونَ فِيهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٤٠﴾

بێشك ۆەڵتەر یوسف بە چنذەها نیشانێوە ئاما پەی لایتا کەچی شمە سەرەمڕە شکەتابێ چانەی ئاورذەبێش پەیتا، جا وەختێو وەفاتش کەرذ واتتا ئێتر دمای ئاذی خوذا پێغەمەر نمەکیانۆ، هەر ئەپا شێوە خوذا زییاذەڕەویکەری شکدار گومڕا مکەرۆ﴿٣٤﴾ ئا کەسێ هەکە دەمەقاڵە مکەرا سەبارەت بە ئایەتەکاو خوذای بەبێ ئانەی هیچ دەلیلێوشا پەی ئامابۆ، ئینەشا جە لاو خوذایۆ و جە لاو ئانیشایچۆ ئیمانشا ئاورذەن گوناحێوی فرە گۆرەن، هەر پی نۆعیچە خوذا مۆرە منیۆ سەرو دڵو گرذ کەسێوی وێ بەزلزانی زۆرذاریرە﴿٣٥﴾ وە فیرعەون واتش:ئەی هامان بورجێوە (قەڵێوە) م پەی بینا بکەرە پەی ئینەی بیاۆوو بە سەبەبەکا﴿٣٦﴾ سەبەبەکێ بەرزۆبییەی پەی ئاسمانەکا تا بذیەو پەی خوذاکەو مووسای و بشناسووش و من ئەجۆم ئاذ درۆزنەن، پی جۆرە خرابەو هەرمانەکۆ فیرعەونی ڕازیاوە پەیش و جە ڕێ لادریا، وە فڕوفێڵو فیرعەونی سەرەش جە زەرەریۆ زیاتەر جە هیچیۆ بەرنمەشۆ﴿٣٧﴾ وە ئا کەسە ئیمانش ئاورذەبێ واتش: ئەی قۆمەکەم بگندێ شۆنیم من ڕووەو فامیذەیی(سەرفرازیی) ڕاتا نیشانە مذەونە﴿٣٨﴾ ئەی قۆمەکەم ژیوای ئی دنیێ تەنیا ۆیارایێوەن و بەڕاسیی ئاخیرەت یانەو ئارام گێرتەین﴿٣٩﴾ هەرکەس خرابێو بکەرۆ ئینذەو خرابەکەی هەقەش چەنە مسانیۆ، وە هەرکەس جە نێری یان مێڵەی هەکە ئیماندار بۆ هەرمانێوە عالە بکەرۆ هە ئانێ ملانە دلێ بەهەشتی و بەبێ حەذ و حیساب ڕزقشا مذریۆ پەنە﴿٤٠﴾

وَيَٰقَوۡمِ مَا لِيٓ أَدۡعُوكُمۡ إِلَى ٱلنَّجَوٰةِ وَتَدۡعُونَنِيٓ إِلَى ٱلنَّارِ ﴿٤١﴾ تَدۡعُونَنِي لِأَكۡفُرَ بِٱللَّهِ وَأُشۡرِكَ بِهِۦ مَا لَيۡسَ لِي بِهِۦ عِلۡمٞ وَأَنَا۠ أَدۡعُوكُمۡ إِلَى ٱلۡعَزِيزِ ٱلۡغَفَّٰرِ ﴿٤٢﴾ لَا جَرَمَ أَنَّمَا تَدۡعُونَنِيٓ إِلَيۡهِ لَيۡسَ لَهُۥ دَعۡوَةٞ فِي ٱلدُّنۡيَا وَلَا فِي ٱلۡأٓخِرَةِ وَأَنَّ مَرَدَّنَآ إِلَى ٱللَّهِ وَأَنَّ ٱلۡمُسۡرِفِينَ هُمۡ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِ ﴿٤٣﴾ فَسَتَذۡكُرُونَ مَآ أَقُولُ لَكُمۡۚ وَأُفَوِّضُ أَمۡرِيٓ إِلَى ٱللَّهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ بَصِيرُۢ بِٱلۡعِبَادِ ﴿٤٤﴾ فَوَقَىٰهُ ٱللَّهُ سَيِّـَٔاتِ مَا مَكَرُواْۖ وَحَاقَ بِـَٔالِ فِرۡعَوۡنَ سُوٓءُ ٱلۡعَذَابِ ﴿٤٥﴾ ٱلنَّارُ يُعۡرَضُونَ عَلَيۡهَا غُدُوّٗا وَعَشِيّٗاۚ وَيَوۡمَ تَقُومُ ٱلسَّاعَةُ أَدۡخِلُوٓاْ ءَالَ فِرۡعَوۡنَ أَشَدَّ ٱلۡعَذَابِ ﴿٤٦﴾ وَإِذۡ يَتَحَآجُّونَ فِي ٱلنَّارِ فَيَقُولُ ٱلضُّعَفَٰٓؤُاْ لِلَّذِينَ ٱسۡتَكۡبَرُوٓاْ إِنَّا كُنَّا لَكُمۡ تَبَعٗا فَهَلۡ أَنتُم مُّغۡنُونَ عَنَّا نَصِيبٗا مِّنَ ٱلنَّارِ ﴿٤٧﴾ قَالَ ٱلَّذِينَ ٱسۡتَكۡبَرُوٓاْ إِنَّا كُلّٞ فِيهَآ إِنَّ ٱللَّهَ قَدۡ حَكَمَ بَيۡنَ ٱلۡعِبَادِ ﴿٤٨﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ فِي ٱلنَّارِ لِخَزَنَةِ جَهَنَّمَ ٱدۡعُواْ رَبَّكُمۡ يُخَفِّفۡ عَنَّا يَوۡمٗا مِّنَ ٱلۡعَذَابِ ﴿٤٩﴾

٤٧٢

وە ئەی قۆمەکەم ئانە چی من شمە پەی نەجات دای مچڕوونە کەچی شمە من مچڕدیٚ پەی دلیٚ ئێری؟﴿٤١﴾ مچڕدیم پەی ئینەی کافر بوونە بە خوذای و هامبەشش پەی بنیەورە بیٚ ئینەی هیچ زانایێوەم دەسوٚ بوٚ دەی خوٚ من مچڕووتا پەی لاو بالأدەسێوی گوناهبەخشی﴿٤٢﴾ خاس مەعلوومەن ئانە منش پەی مچڕدیٚ ساحێبو هیچ بانگەوازێوی نییەن نە جە دنیانە و نە جە ئاخیرەتەنە وە بەڕاسیچ گێڵگەما پەی لای خوذاین و بێشك جە حەذ ئەوەزێیکی ئەهلو ئێرینیٚ﴿٤٣﴾ چوٚذمای ئانە پەنەتا ماچوو گنوٚوە یاذتا و من کارو ویٚم مسپاروو بە خوذای بەڕاسیی خوذا دەرهەقو بەنذەکا وینان﴿٤٤﴾ خوذا ئاذش جە بەذیی ئا فڕوفێڵیە هەکە کەرذشا پارێزنا و بەذیی و سەختیی عەزابی سەر بە فیرعەونەکێش دێنەوەر﴿٤٥﴾ ئێر سەعب و وێرەگا بەراشا پەی سەریش و ئا ڕوٚیچە قیامەت بەرپا مبوٚ ئەی تاقم و دەسەو فیرعەونی خزدێنە دلیٚ سەختتەرین عەزابی﴿٤٦﴾ ئێتر جە دلیٚ ئێرەکەینە کەراش بە مقوٚمقوٚ و بەڵگە ئاورذەیوٚ پەی یوٚترینی بێهێزەکیٚ بە ویٚ بەزلزانەکا مواچانیٚ ئێمە شوٚنکوٚتیٚ شمە بێنمیٚ جا ئایا شمە متاوذیٚ برێو جە ئێریما جە کوٚڵیٚ بکەرذێوە؟﴿٤٧﴾ ئانیٚ هەکە وێشا بەزل زانێنیٚ مواچا خوٚ بێشك ئێمە گرذیما تازە ئینامێش چەنە، بەڕاسیی خوذا قەرارو حوکمیش بەینو بەنذەکاشنە برێەنوٚ﴿٤٨﴾ وە ئانیٚ ئینیٚ دلیٚ ئێرینە بە گزیرەکاو جەحەنذەمی مواچا: داوا بکەرذیٚ جە پەروەرذگاریتا ڕوٚیوٚ جە عەزابو جەحەنذەمیما سەروٚ سووک بکەروٚ﴿٤٩﴾

قَالُوٓاْ أَوَلَمْ تَكُ تَأْتِيكُمْ رُسُلُكُم بِٱلْبَيِّنَٰتِ ۖ قَالُواْ بَلَىٰ ۚ
قَالُواْ فَٱدْعُواْ ۗ وَمَا دُعَٰٓؤُاْ ٱلْكَٰفِرِينَ إِلَّا فِى ضَلَٰلٍ ﴿٥٠﴾
إِنَّا لَنَنصُرُ رُسُلَنَا وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا
وَيَوْمَ يَقُومُ ٱلْأَشْهَٰدُ ﴿٥١﴾ يَوْمَ لَا يَنفَعُ ٱلظَّٰلِمِينَ مَعْذِرَتُهُمْ ۖ
وَلَهُمُ ٱللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوٓءُ ٱلدَّارِ ﴿٥٢﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى
ٱلْهُدَىٰ وَأَوْرَثْنَا بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ٱلْكِتَٰبَ ﴿٥٣﴾ هُدًى
وَذِكْرَىٰ لِأُوْلِى ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿٥٤﴾ فَٱصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ
حَقٌّ وَٱسْتَغْفِرْ لِذَنۢبِكَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ بِٱلْعَشِىِّ
وَٱلْإِبْكَٰرِ ﴿٥٥﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يُجَٰدِلُونَ فِىٓ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ
بِغَيْرِ سُلْطَٰنٍ أَتَىٰهُمْ ۙ إِن فِى صُدُورِهِمْ إِلَّا كِبْرٌ
مَّا هُم بِبَٰلِغِيهِ ۚ فَٱسْتَعِذْ بِٱللَّهِ ۖ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ
ٱلْبَصِيرُ ﴿٥٦﴾ لَخَلْقُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ أَكْبَرُ مِنْ
خَلْقِ ٱلنَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٧﴾
وَمَا يَسْتَوِى ٱلْأَعْمَىٰ وَٱلْبَصِيرُ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ
ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَلَا ٱلْمُسِىٓءُ ۚ قَلِيلًا مَّا تَتَذَكَّرُونَ ﴿٥٨﴾

٤٧٣

مواچـا ئـەی پێغەممـەرەکێتا بـە بـەڵگێ ڕۆشـنێوە نـامێ پـەی لایتـا؟ مواچا بـەڵێ ڕاسـەن، مواچـا دەی هـەر داوا بکـەردێ، داواو کـافرایچ بـە هـیچ نمەشـۆ و گومەنـە﴿٥٥﴾ بەڕاسـیی ئێمـە پێغەممـەرەکاما و ئـانێ ئیمانـشا ئـاورڎ پەنەشا سەرمۆزمێ هەم جە ژیوای دنیێنە و هـەم چا ڕۆنـە شـاهیڎەکێ ڕاسـێ مبـاۆە(هـۆرمێزاوە)﴿٥١﴾ چـا ڕۆنـە زاڵمـەکێ عوزرەکێـشا کەڵکـشا پەنـە نمـەیاونا و لەعنەتەشـا پـەی هەنـە و خرابیـی و ناوەشیی یانەیشا پەی هـەن﴿٥٢﴾ بێشك هیدایـەتما بـە مووسـای بەخـشا و تەوراتیـچما کـەرڎ بـە مـیرات پـەی نـەوەو ئیـسرائیلی﴿٥٣﴾ کـەرڎما بـە هیدایـەت و یاڎۆئاورڎەی پـەی هۆشمەنـڎەکا﴿٥٤﴾ دەی سـەبر بکـەرە بەڕاسیی وەعدو خـوڎای هەقـەن و داواو وەشـبیەی پـەی گوناحیت بکـەرە و دەمـەو وێرەگـا و دەمـەو سـوبح بـە حەمـدو خـوڎای تەسـبیحات بکەرە﴿٥٥﴾ ئانێ سەبارەت بە ئایەتەکاو خوڎای دەمەقاڵە مکەرا بێ ئینـەی دەلیلێوشـا پـەی ئامابۆ ئانە سینەشا بێژگە وێ بـەزلزانای هەکە هـەرگیز نمەیاوایچش پەنـە هیچی تـەر نییـەن، دەی پـەنا بگێـرە بـە خـوڎای بەڕاسـیی ئـاڎ بژنـەوی بووینـەن﴿٥٦﴾ بەڕاسـیی خـەلق کـەرڎەی ئاسمانـەکا و زەمینـی کارێوی گۆرەتـەرەن جـە خـەلق کـەرڎەی خـەڵکی بـەڵام فرەو خـەڵکی نمـەزانا﴿٥٧﴾ کـۆر و چەمساخیچ پێسە یۆی نییەنێ هەرپاسە ئانێ ئیمانشا ئاورڎەن و هەرمانێ عالێشا کـەرڎێنێ چـەنی ئانیشا خرابەکارێنێ –چون یۆی نییەنێ– فرە کەم ویر مکەردێوە﴿٥٨﴾

إِنَّ ٱلسَّاعَةَ لَـَٔاتِيَةٌ لَّا رَيْبَ فِيهَا وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٥٩﴾ وَقَالَ رَبُّكُمُ ٱدْعُونِيٓ أَسْتَجِبْ لَكُمْ ۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ ﴿٦٠﴾ ٱللَّهُ ٱلَّذِي جَعَلَ لَكُمُ ٱلَّيْلَ لِتَسْكُنُوا۟ فِيهِ وَٱلنَّهَارَ مُبْصِرًا ۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى ٱلنَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٦١﴾ ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمْ خَٰلِقُ كُلِّ شَيْءٍ لَّآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ فَأَنَّىٰ تُؤْفَكُونَ ﴿٦٢﴾ كَذَٰلِكَ يُؤْفَكُ ٱلَّذِينَ كَانُوا۟ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ يَجْحَدُونَ ﴿٦٣﴾ ٱللَّهُ ٱلَّذِي جَعَلَ لَكُمُ ٱلْأَرْضَ قَرَارًا وَٱلسَّمَآءَ بِنَآءً وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُوَرَكُمْ وَرَزَقَكُم مِّنَ ٱلطَّيِّبَٰتِ ۚ ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمْ ۖ فَتَبَارَكَ ٱللَّهُ رَبُّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٦٤﴾ هُوَ ٱلْحَيُّ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ فَٱدْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ ۗ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٦٥﴾ ۞ قُلْ إِنِّي نُهِيتُ أَنْ أَعْبُدَ ٱلَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ لَمَّا جَآءَنِيَ ٱلْبَيِّنَٰتُ مِن رَّبِّي وَأُمِرْتُ أَنْ أُسْلِمَ لِرَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٦٦﴾

٤٧٤

الحزب ٤٨

بەڕاسیی ڕۆ قیامەتی هیچ شکەش چەنە نییەنە مەیۆ و بەلاّم فرەو خەڵکی ئیمان نمارا﴿٥٩﴾ وە پەروەرڎگاریتا وات هانام پەی باردیٚ مەونە دەمتاوە، ئانیٚ هەکە ویٚشا بە زل مزانا جە حەنڎاو پرسایمەنە چۆڎمای بە زەبوونیی ملانە جەحەنڎەم ﴿٦٠﴾ خوڎا ئا زاتەنە شەوەش پاسەپەنە کەرڎیٚنە ئارام بگیٚردیٚ چەنەش و ڕۆیچش ڕۆشن کەرڎنۆ، بەڕاسیی خوڎا ساحیبو خاسەی زیاڎین سەرو خەڵکیۆ و بەلاّم فرەو خەڵکی سوپاس نمەکەرانیٚ﴿٦١﴾ خوڎای پەروەرڎگارتا ئا زاتەنە خالیقو گرڎ چیٚویٚن بیٚژگە جە ئاڎی خوڎای تەر نییەن، ئیٚتر چەنی جە پرسایش لامڎریەیدیٚ؟ ﴿٦٢﴾هەر ئەپی جۆرە ئا کەسیٚ ئینکاریی ئایەتەکاو خوڎای کەریٚنیٚ لامڎریانیٚ﴿٦٣﴾ خوڎا ئا زاتەنە هەکە زەمینش کەرڎەن یاگۆ ئەوەمەنەی(ئارامگا) پەیتا و ئاسمانش سەرۆ ڕاگیر کەرڎەن و بیچمش نەخشنیٚندیٚ بە نەخشناییٚوە فرە زەریف، فەڕو بەرەکەت هەر جە خوڎای پەروەرڎگارو ئاڵەمیانیۆن﴿٦٤﴾ ئاڎ زینڎەن و بیٚژگە چاڎی خوڎایتەر نییەن دەی هاوارش وەنە بکەرڎیٚ و دینداریتا بە پاڵفتەیی با پەی ئاڎی بۆ، حەمد پەی خوڎای پەروەرڎگارو ئاڵەمیانی﴿٦٥﴾ بواچە بەڕاسیی من قەڎەغەم وەنە کریان ئا چیٚوا بپرسوو هەکە شمە جیاتی خوڎای مپرسدیٚشا جە وەختیٚوەنە من چنڎان نیشانیٚ ڕۆشنیٚم جە پەروەرڎگاریمۆ پەی ئامیٚنیٚ و ئەمرەیچم پەنە کرییٚنە هەکە ویٚم تەسلیمو پەروەرڎگارو ئاڵەمیانی بکەروو﴿٦٦﴾

هُوَ ٱلَّذِي خَلَقَكُم مِّن تُرَابٖ ثُمَّ مِن نُّطۡفَةٖ ثُمَّ مِنۡ عَلَقَةٖ ثُمَّ يُخۡرِجُكُمۡ طِفۡلٗا ثُمَّ لِتَبۡلُغُوٓاْ أَشُدَّكُمۡ ثُمَّ لِتَكُونُواْ شُيُوخٗاۚ وَمِنكُم مَّن يُتَوَفَّىٰ مِن قَبۡلُۖ وَلِتَبۡلُغُوٓاْ أَجَلٗا مُّسَمّٗى وَلَعَلَّكُمۡ تَعۡقِلُونَ ﴿٦٧﴾ هُوَ ٱلَّذِي يُحۡيِۦ وَيُمِيتُۖ فَإِذَا قَضَىٰٓ أَمۡرٗا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ﴿٦٨﴾ أَلَمۡ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ يُجَٰدِلُونَ فِيٓ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ أَنَّىٰ يُصۡرَفُونَ ﴿٦٩﴾ ٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِٱلۡكِتَٰبِ وَبِمَآ أَرۡسَلۡنَا بِهِۦ رُسُلَنَاۖ فَسَوۡفَ يَعۡلَمُونَ ﴿٧٠﴾ إِذِ ٱلۡأَغۡلَٰلُ فِيٓ أَعۡنَٰقِهِمۡ وَٱلسَّلَٰسِلُ يُسۡحَبُونَ ﴿٧١﴾ فِي ٱلۡحَمِيمِ ثُمَّ فِي ٱلنَّارِ يُسۡجَرُونَ ﴿٧٢﴾ ثُمَّ قِيلَ لَهُمۡ أَيۡنَ مَا كُنتُمۡ تُشۡرِكُونَ ﴿٧٣﴾ مِن دُونِ ٱللَّهِۖ قَالُواْ ضَلُّواْ عَنَّا بَل لَّمۡ نَكُن نَّدۡعُواْ مِن قَبۡلُ شَيۡـٔٗاۚ كَذَٰلِكَ يُضِلُّ ٱللَّهُ ٱلۡكَٰفِرِينَ ﴿٧٤﴾ ذَٰلِكُم بِمَا كُنتُمۡ تَفۡرَحُونَ فِي ٱلۡأَرۡضِ بِغَيۡرِ ٱلۡحَقِّ وَبِمَا كُنتُمۡ تَمۡرَحُونَ ﴿٧٥﴾ ٱدۡخُلُوٓاْ أَبۡوَٰبَ جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ فِيهَاۖ فَبِئۡسَ مَثۡوَى ٱلۡمُتَكَبِّرِينَ ﴿٧٦﴾ فَٱصۡبِرۡ إِنَّ وَعۡدَ ٱللَّهِ حَقّٞۚ فَإِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعۡضَ ٱلَّذِي نَعِدُهُمۡ أَوۡ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِلَيۡنَا يُرۡجَعُونَ ﴿٧٧﴾

ئاڎ بیْ هه‌که جه خاکی خه‌لقیْش که‌رڎیدیْ چاڎمای جه نوتفیْوی چاڎمای جه ویْ هۆرواسنیْوی چاڎمای به ساوایی مزنوْتاره چوْڎمای گوْریْتا مکه‌روْ په‌ی ئینه‌ی بیاودیْ هه‌ڕه‌تو قه‌وه‌تی چاڎمای په‌ی ئینه‌ی پیریْ بیدیْ، هه‌نیْچتا ۋه‌ڵیْ ئانه‌ینه مروْ وه په‌ی ئینه‌ی بیاودیْ وه‌ختیْوی دیاری کریا ئینه‌یچ به‌شکو ژیریْ بیدیْ﴿٦٧﴾ هه‌ر ئاڎه‌ن مژیونوْنه و ممرنوْنه خوْ ئه‌گه‌ر قه‌رارو هه‌رمانیْویْش دا هه‌ر ئانڎه‌ن ماچوْ(به) ده‌موده‌س مبوْ﴿٦٨﴾ ئانه نه‌ڎیای په‌ی ئانیشا هه‌که سه‌باره‌ت به ئایه‌ته‌کاو خوڎای ده‌مه‌ده‌میْ مکه‌را ؟ئانه چه‌نی لامڎریا؟﴿٦٩﴾ ئانیْ هه‌که کتیْبه‌که‌شا به دروْ زانا و ئانه‌یچشا به دروْزانا هه‌که به پیْغه‌ممه‌ره‌کاماره کیاستما فره‌ش پۆ مه‌شۆ مزانا﴿٧٠﴾ ئۆسا هه‌ر یوْشا چنڎ توْقیْوه ئینا ملشانه و به زه‌نجیر کیْشیْ مکریا﴿٧١﴾ جه دلیْ ئاویْ قولْ به‌قوڵیْنه و دمایی جه دلیْ ئیْرینه گڕمڎریا﴿٧٢﴾ دمایی مواچیوْ کوْنیْ ئانیْ که‌ریْندیْشا شه‌ریکیْ خوڎای؟﴿٧٣﴾ غه‌یره‌ز خوڎای، مواچانیْ گومیْ بییْ چه‌نه‌ما، به‌ڵکو ئیْمه ئۆسا هاوار نه‌که‌ریْنمیْ ئۆ هیچی، ئاپا جوْره خوڎا کافره‌کا گومڕیْ مکه‌روْ﴿٧٤﴾ ئانه ئی حاڵه‌ته‌تا چانه‌یوْن هه‌که به ناهه‌ق جه سه‌رزه‌میننه دلوه‌شیْ بیْندیْ و که‌شخه که‌ریْندیْ﴿٧٥﴾ ده‌ی جه به‌ره‌کاوه لوْدیْنه جه‌حه‌نڎه‌م و هه‌تاهه‌تان چه‌نه‌ش بیدیْ،عیش جه ماوا و مه‌نزلو فیزبه‌رزا﴿٧٦﴾ سه‌بر بکه‌ره، به‌ڕاسیی وه‌عدو خوڎای هه‌قه‌ن، ئۆسا یان ئانه‌ن برێو چا هه‌ڕه‌شاما هه‌که وه‌نه‌شا مکه‌رمیْ مووینی یاخوْ مرنمیْت جا مگیْڵنیاوه په‌ی لایما﴿٧٧﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّن قَبْلِكَ مِنْهُم مَّن قَصَصْنَا عَلَيْكَ وَمِنْهُم مَّن لَّمْ نَقْصُصْ عَلَيْكَ ۗ وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَن يَأْتِيَ بِآيَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ ۚ فَإِذَا جَاءَ أَمْرُ اللَّهِ قُضِيَ بِالْحَقِّ وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْمُبْطِلُونَ ﴿٧٨﴾ اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَنْعَامَ لِتَرْكَبُوا مِنْهَا وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٧٩﴾ وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَلِتَبْلُغُوا عَلَيْهَا حَاجَةً فِي صُدُورِكُمْ وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ ﴿٨٠﴾ وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ فَأَيَّ آيَاتِ اللَّهِ تُنكِرُونَ ﴿٨١﴾ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۚ كَانُوا أَكْثَرَ مِنْهُمْ وَأَشَدَّ قُوَّةً وَآثَارًا فِي الْأَرْضِ فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُم مَّا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨٢﴾ فَلَمَّا جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَرِحُوا بِمَا عِندَهُم مِّنَ الْعِلْمِ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٨٣﴾ فَلَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا قَالُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَحْدَهُ وَكَفَرْنَا بِمَا كُنَّا بِهِ مُشْرِكِينَ ﴿٨٤﴾ فَلَمْ يَكُ يَنفَعُهُمْ إِيمَانُهُمْ لَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا ۖ سُنَّتَ اللَّهِ الَّتِي قَدْ خَلَتْ فِي عِبَادِهِ ۖ وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْكَافِرُونَ ﴿٨٥﴾

دیارەن وەلـێ تۆنـە چـنڎەها پێغەممـەرێما کیاسـتێنێ هەنێـشا سەرگوزەشتەشـا گێڵنانمـاوە پـەیت و هەنێچـشا سەرگوزەشتەشـا نـەگێڵنانماوە پـەیت،وە ڕەوا نەبییەن پەی هیچ پێغەممەرێوی هەکە موعجیزێو بارۆ بە ئیزنو خوڎای نەبۆ، جا هـەروەخت ئـەمرەو خـوڎای ئـامێ بـۆ قـەزاوەت بـە هـەق مکریۆنـە و چـاگە ناهـەقکارەکێ دۆڕیـانێ﴿٧٨﴾ خـوڎا ئـا زاتـەن هەکـە ئـاژەڵش پـەی فەراهـەم ئاورڎێنـدێ تـا سـوارێ بڕێویـشا بیـدێ و گۆشت و چێۆو بڕێویچشا بووەردێ﴿٧٩﴾ وە چاڎیـشانە کـەڵکێ تـەرێتا دەس مگنـا پەی ئینەی سوارێشا بیدێ بیاودێ ئا یاگا نیازشـا ئینـا دەروونتانـە(سـینەتانە) و بـە سـواریی ئاڎیـشا و سـواریی کەشـتیا هۆرمگێریەیـدێ﴿٨٠﴾ وە ئـاڎ نیـشانەکێ وێش نیشانەتا مڎۆ دەی کام جە ئایەتەکاو خـوڎای مڎەیـدێ وەرو ئینکـاریی؟ ﴿٨١﴾ ئایـا جـە زەمینەنـە نـەگێڵێنێ بڎیا و بزانـا سـەرئەنجامو ئانیشا وەڵێشا چەنیِن بی؟ چێڎیشا فرەتـەرێ بێنـێ و قـەوەت تـەرێچ بێنـێ و ئاسەواریچشا دیارتـەر بێ دەی ئانە هەکە کەرێنێش ناما و نەیاوا فریاشا﴿٨٢﴾ وەختێو پێغەممەرەکێشا بە بەڵگێوە ئامێ پەی لایشا ئاڎێ پا بڕە عیلمیە بێشا دڵوەشـێ بێنـێ جا ئانە ئاڎێ گاڵتـەش پەنە کـەرێنێ دۆرش دێ﴿٨٣﴾ جا هەکە عەزابما دیشا مواچا ئێتر ئیمانما تەنیا بە خوڎای ئاورڎ و ئانا کافرێ بییـەیمێ پانەی هەکە کەرێنمێش بە هامبەشو خوڎای﴿٨٤﴾ جا وەختێو هەکە واڎەو یاوای عـەزابیما دیشا ئێتر ئیمانشا قازانجشا پەنە نمـەیاونۆ هەئینـە یاساو چێوەڵو خوڎای بیێنـە پـەی عەبدەکاش،دەی ئێتر چاگەنە کافرەکێ خەسارەتمەنڎێ مبانێ﴿٨٥﴾

سُورَةُ فُصِّلَتْ — ترتيبها ٤١ — آياتها ٥٤

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

حمٓ ﴿١﴾ تَنزِيلٌ مِّنَ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ﴿٢﴾ كِتَٰبٌ فُصِّلَتْ ءَايَٰتُهُۥ قُرْءَانًا عَرَبِيًّا لِّقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٣﴾ بَشِيرًا وَنَذِيرًا فَأَعْرَضَ أَكْثَرُهُمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ﴿٤﴾ وَقَالُوا۟ قُلُوبُنَا فِىٓ أَكِنَّةٍ مِّمَّا تَدْعُونَآ إِلَيْهِ وَفِىٓ ءَاذَانِنَا وَقْرٌ وَمِنۢ بَيْنِنَا وَبَيْنِكَ حِجَابٌ فَٱعْمَلْ إِنَّنَا عَٰمِلُونَ ﴿٥﴾ قُلْ إِنَّمَآ أَنَا۠ بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰٓ إِلَىَّ أَنَّمَآ إِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَٰحِدٌ فَٱسْتَقِيمُوٓا۟ إِلَيْهِ وَٱسْتَغْفِرُوهُ ۗ وَوَيْلٌ لِّلْمُشْرِكِينَ ﴿٦﴾ ٱلَّذِينَ لَا يُؤْتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ وَهُم بِٱلْءَاخِرَةِ هُمْ كَٰفِرُونَ ﴿٧﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ﴿٨﴾ ۞ قُلْ أَئِنَّكُمْ لَتَكْفُرُونَ بِٱلَّذِى خَلَقَ ٱلْأَرْضَ فِى يَوْمَيْنِ وَتَجْعَلُونَ لَهُۥٓ أَندَادًا ذَٰلِكَ رَبُّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٩﴾ وَجَعَلَ فِيهَا رَوَٰسِىَ مِن فَوْقِهَا وَبَٰرَكَ فِيهَا وَقَدَّرَ فِيهَآ أَقْوَٰتَهَا فِىٓ أَرْبَعَةِ أَيَّامٍ سَوَآءً لِّلسَّآئِلِينَ ﴿١٠﴾ ثُمَّ ٱسْتَوَىٰٓ إِلَى ٱلسَّمَآءِ وَهِىَ دُخَانٌ فَقَالَ لَهَا وَلِلْأَرْضِ ٱئْتِيَا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا قَالَتَآ أَتَيْنَا طَآئِعِينَ ﴿١١﴾

نصف الحزب ٤٨

٤٧٧

سوورەتـۆ ﴿فـوصـصـێـلـەت﴾ ی

پەنجا و چوار ئايەتێنە

بە نامۆ خوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

حیٚ میٚ﴿١﴾ ئەرەوەزنيايێوەن جە خوڎای بەزەییمەنـڎی ڕەحمینـۆ﴿٢﴾ کتێبێـوەن ئايەتـەکێش بەشبەشـیٚ(جيـیٚ) کریێنێـوە قورئـانێوەن بـە عـەرەبيی پـەی قۆمێـوەن بزانـان﴿٣﴾ موژدەدەرێـوەن و هۆشـيارئەوەکەرێوەن کەچـی فرێـشا پەشتيـشا کەرڎەنـە و نمەژنـەوا﴿٤﴾ واتيچـشا دڵـەکێما حەنـڎاو ئانەينـە تـۆ مـچريما پـەيش پـەرڎەی پـۆژنێنێرە و قورسييێو ئينا گۆشێمانە و بـەينو ئێمـە و تۆنە پەرڎێو هەن دەی تۆ کارو وێت بکەرە و ئانا ئێمـەيچ کـارو وێما مکـەرمیٚ﴿٥﴾ بواچە دەی من هـەر بەشـەرێونا پێسە شمە مـن وەحيـەم پـەی مکيـانيۆ هەکـە بێشك خوڎاتا يـەك خـوڎان و ڕێك و ڕاس ڕووەش بکەرڎێنە و داواو چەنە وەش بييـەيش بکـەرديٚ وەنـە، وەيليچ پـەی موشـريکەکا﴿٦﴾ ئانیٚ هەکـە زەکـات نمـەڎا و بـە ئـاخيرەتيچ کـافرێنیٚ﴿٧﴾ بەڕاسيی ئانیٚ ئيمانشا ئاورڎەن و هـەرمانیٚ عالێشا کەرڎێنیٚ کرێهێوە ئەوەنەبڕێشا هەنە﴿٨﴾ بواچە ئەریٚ ئانە شمە کافریٚ بيدیٚ پا زاتيـە زەمينش جە ماوەو دۆیٚ ڕۆانە خەلق کەرڎ و هامبەشش پەی منيەيدێرە؟! ئانە پـەروەرڎگارو ئالـەميانين﴿٩﴾ وە جە سەرو ڕووکاريشۆ کەشیٚ ئەرەچەقێش کەرڎیٚ و بەرەکەتش ۆزتەنە و جە ماوەو چوار ڕۆانە بە تێرو تەمامی ڕزقش چەنە قەرار دیٚ پەی ئانيشا بوولزێنیٚ﴿١٠﴾ دمايی ڕووەش نييا ئاسمانی جە وەختێوەنە ئاسمان دووکەڵ بیٚ بە ئاڎی و زەمينيش وات بە وەشيی بۆ يان بە زۆر بەيدیٚ چێرو ئەمرێم، هەرڎۆی ۆات: بەوەشيی وێما(بە گەرڎەنکەچيی) ئامايمیٚ﴿١١﴾

فَقَضَىٰهُنَّ سَبۡعَ سَمَٰوَاتٖ فِي يَوۡمَيۡنِ وَأَوۡحَىٰ فِي كُلِّ سَمَآءٍ أَمۡرَهَاۚ وَزَيَّنَّا ٱلسَّمَآءَ ٱلدُّنۡيَا بِمَصَٰبِيحَ وَحِفۡظٗاۚ ذَٰلِكَ تَقۡدِيرُ ٱلۡعَزِيزِ ٱلۡعَلِيمِ ﴿١٢﴾ فَإِنۡ أَعۡرَضُواْ فَقُلۡ أَنذَرۡتُكُمۡ صَٰعِقَةٗ مِّثۡلَ صَٰعِقَةِ عَادٖ وَثَمُودَ ﴿١٣﴾ إِذۡ جَآءَتۡهُمُ ٱلرُّسُلُ مِنۢ بَيۡنِ أَيۡدِيهِمۡ وَمِنۡ خَلۡفِهِمۡ أَلَّا تَعۡبُدُوٓاْ إِلَّا ٱللَّهَۖ قَالُواْ لَوۡ شَآءَ رَبُّنَا لَأَنزَلَ مَلَٰٓئِكَةٗ فَإِنَّا بِمَآ أُرۡسِلۡتُم بِهِۦ كَٰفِرُونَ ﴿١٤﴾ فَأَمَّا عَادٞ فَٱسۡتَكۡبَرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ بِغَيۡرِ ٱلۡحَقِّ وَقَالُواْ مَنۡ أَشَدُّ مِنَّا قُوَّةًۖ أَوَلَمۡ يَرَوۡاْ أَنَّ ٱللَّهَ ٱلَّذِي خَلَقَهُمۡ هُوَ أَشَدُّ مِنۡهُمۡ قُوَّةٗۖ وَكَانُواْ بِـَٔايَٰتِنَا يَجۡحَدُونَ ﴿١٥﴾ فَأَرۡسَلۡنَا عَلَيۡهِمۡ رِيحٗا صَرۡصَرٗا فِيٓ أَيَّامٖ نَّحِسَاتٖ لِّنُذِيقَهُمۡ عَذَابَ ٱلۡخِزۡيِ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَاۖ وَلَعَذَابُ ٱلۡأٓخِرَةِ أَخۡزَىٰۖ وَهُمۡ لَا يُنصَرُونَ ﴿١٦﴾ وَأَمَّا ثَمُودُ فَهَدَيۡنَٰهُمۡ فَٱسۡتَحَبُّواْ ٱلۡعَمَىٰ عَلَى ٱلۡهُدَىٰ فَأَخَذَتۡهُمۡ صَٰعِقَةُ ٱلۡعَذَابِ ٱلۡهُونِ بِمَا كَانُواْ يَكۡسِبُونَ ﴿١٧﴾ وَنَجَّيۡنَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَكَانُواْ يَتَّقُونَ ﴿١٨﴾ وَيَوۡمَ يُحۡشَرُ أَعۡدَآءُ ٱللَّهِ إِلَى ٱلنَّارِ فَهُمۡ يُوزَعُونَ ﴿١٩﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا مَا جَآءُوهَا شَهِدَ عَلَيۡهِمۡ سَمۡعُهُمۡ وَأَبۡصَٰرُهُمۡ وَجُلُودُهُم بِمَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ﴿٢٠﴾

٤٧٨

جه ماوەو دۆیْ ڕۆانه ئاسمانەکێش کەرڎیْ بـه حـۆت وه هـەر ئاسمـانێو ئـەمرەو کـارو وێـش کیاسـتـه پـەیش، نزیکتـەرین، ئاسمانیچما بەچراویْ(هەساریْ) ڕازناوه و کـەرڎما بـه وەسـیلەو پارێزنـای، ئانـەیچ ئەنـڎازەگیریی خـوڎای بالاْدەسـیی چـەنەزانین﴿١٢﴾ جـا ئەگـەر پەشتیـشا هۆرکـەرڎه بواچـه دەی ئانـا مـن هۆشیارێم کەرڎیدێوه جـه عـەزابێوی پێسه عەزابەکەو عـادی و سـەموودی﴿١٣﴾ ئانـەبیْ هەکـه پێغەممەرێـشا جـه وەڵێنـەو جـه دماتەرنـه پەی ئێنیْ – پەنەشا واچێنیْ – بێژگه جه خـوڎای هیـچی تـەر مەپرسـدیْ، واچـێنیْ ئەگـەر خـوڎا گـەرەکش بیـیْ هیـداتما بـڎۆ دیـارەن مەلائیکـه وەزنێره جا ئێمـه پانـەی شمـەش پەنـه کیانیێنـدیْ کـافرێنمیْ﴿١٤﴾ دیـارەن عـاد جـه سـەرزەمیننه بـه ناهـەق وێشا بەزل زانا و واتشا کیْ هـەن جه ئێمه زیاتـەر قـەوەت بـۆ؟ ئـەی نمـەۆینا ئـا خـوڎا هەکـه ئـادێش خولـۆقنێنیْ چاڎیـشا زیاتـەر قەوەتـەن ؟ ئینکاریی ئایەتەکایچما کەرێنیْ﴿١٥﴾ جا ۆێۆه تونڎی فره سـەرڎی قیـژنما هۆرکـەرڎ پـەی سەریـشا جه چنڎ ڕۆێۆی شوومەنه هەتا عەزابو ڕیسواییشا هـەر جه ژیـۆای دنییێنه پەنه بچەشمیْ و دیـارەن عـەزابو ئـاخیرەتی زیاتـەر ڕیـسواکەرەن پەیـشا کەسیچ نمـیْ هاناشـاوه﴿١٦﴾ بـەلاْم سـەموودیچ هیدایەتما دیْ کەچی حەزشا به کۆریی کەرڎ نەك به هیدایـەتی ئێتر وەرو ئانەیشا هـۆره ترێشقەی گێرتـیْ و عـەزابی ئاوەڕووبـەری دیْ ملـەره﴿١٧﴾ وه ئـانیْ هەکـه ئیمانـشا ئـاورڎ و پـارێز کـەرێنیْ نـەجاتما دیْ﴿١٨﴾ ڕۆێـۆ مـیْ دوژمەنـەکیْ خـوڎای کۆمکریـاوه و دەسەدەسـه ڕووەو ئـاییر موورزیـا ڕا﴿١٩﴾ جـا هـەتا میـاۆا لا ئێرەکـەی چـا هـەرمانا کەرڎێنێـشا گۆشێـشا و چەمێـشا و پۆسێـشا شاهێڎییشا مڎا سەر﴿٢٠﴾

وَقَالُوا لِجُلُودِهِمْ لِمَ شَهِدتُّمْ عَلَيْنَا قَالُوا أَنطَقَنَا اللَّهُ الَّذِي
أَنطَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ خَلَقَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢١﴾
وَمَا كُنتُمْ تَسْتَتِرُونَ أَن يَشْهَدَ عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ وَلَا أَبْصَارُكُمْ
وَلَا جُلُودُكُمْ وَلَٰكِن ظَنَنتُمْ أَنَّ اللَّهَ لَا يَعْلَمُ كَثِيرًا مِّمَّا تَعْمَلُونَ
﴿٢٢﴾ وَذَٰلِكُمْ ظَنُّكُمُ الَّذِي ظَنَنتُم بِرَبِّكُمْ أَرْدَاكُمْ فَأَصْبَحْتُم
مِّنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٢٣﴾ فَإِن يَصْبِرُوا فَالنَّارُ مَثْوًى لَّهُمْ وَإِن يَسْتَعْتِبُوا
فَمَا هُم مِّنَ الْمُعْتَبِينَ ﴿٢٤﴾ ۞ وَقَيَّضْنَا لَهُمْ قُرَنَاءَ فَزَيَّنُوا لَهُم
مَّا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أُمَمٍ قَدْ
خَلَتْ مِن قَبْلِهِم مِّنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ إِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِرِينَ ﴿٢٥﴾
وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَسْمَعُوا لِهَٰذَا الْقُرْآنِ وَالْغَوْا فِيهِ
لَعَلَّكُمْ تَغْلِبُونَ ﴿٢٦﴾ فَلَنُذِيقَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا عَذَابًا شَدِيدًا
وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَسْوَأَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٧﴾ ذَٰلِكَ جَزَاءُ أَعْدَاءِ اللَّهِ
النَّارُ لَهُمْ فِيهَا دَارُ الْخُلْدِ جَزَاءً بِمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ
﴿٢٨﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا رَبَّنَا أَرِنَا الَّذَيْنِ أَضَلَّانَا مِنَ الْجِنِّ
وَالْإِنسِ نَجْعَلْهُمَا تَحْتَ أَقْدَامِنَا لِيَكُونَا مِنَ الْأَسْفَلِينَ ﴿٢٩﴾

٤٧٩

الحزب ٤٨

وە بە پۆسەکاشا مواچا چی شاهێڎییتا دا سەرما؟ مواچا ئا خوڎایە ئاورڎیمێ قسێ هەکە گرڎ چێویۆش ۋزتەن قسێ و ئەوەڵجاریچ ئاڎی خولقنایدێ و پەی لاو ئاڎیچی مگێڵنیەیدێوە ﴿٢١﴾ دەی خۆ شمە وێتا حەشار نەڎێندێ جە ئانەی هەکە گۆشێ و چەمێ و پۆسێتا شاهێڎییتا سەر مڎا بەڵام شمە ئەجێتا هەکە خوڎا هەر نمەزانۆ بە فرەو ئانەی مکەردێش ﴿٢٢﴾ ئانێ ئا زەنڎە ناپەسەنڎێتا بێ هەکە بەرێندێش بە خوڎای پەروەرڎگاریتا دەی ئانا ملش ماڕایدێ و لوایدێنە ڕیزو دۆڕیایەکا﴿٢٣﴾ جا ئەگەر سەبر بکەرا ئانە ئێر ماواشانە، ئەگەر داواو بەخشایچ بکەرانێ ئانێ نمەبەخشیانێ﴿٢٤﴾ وە کەسانێوما کەرڎێ بە ڕەفێقێشا هەکە هەرمانێ ۋەری و دمایشا پەی برازناۋە هەتا ئێتر قەرارو هەق چەنە ئەسای ئێڎیچێش گێرتێوە هەر پێسە ئا تاقمە جن و ئینسانا هەکە ۋەڵێ ئێڎیشانە ئامێ،بە دڵنیاییۆ ئاڎێ گرڎ جە خەسارەتمەنڎەکا بیێ﴿٢٥﴾ وە ئانێ هەکە کافرێ بیێ واتشا گۆش مەگێردێ پەی ئی قورئانیە و هەرا و گاڵتەش تێکەڵ بکەردێ بەشکو زاڵێ بیدێ﴿٢٦﴾ جا بە دڵنیاییۆ ئانێ کافرێ بێنێ عەزابێوە سەختشا مڎەیمێ و چوڎمای فرە خرابتەر جە ئانەی کەرێنێش جەزاشا مڎەیمێوە﴿٢٧﴾ ئەپا نۆعە جەزاو دوژمنەکاو خوڎای ئاییرەن، هەکە نشینگەی هەمیشەییشانە جە جەزاو ئانەینە ئینکاریی کەرێنێ وەراوەرو ئایەتەکاما﴿٢٨﴾ وە ئانێ هەکە کافرێ بیێ مواچا ئەی پەروەرڎگار ئا دۆە تاقمەما نیشانە بڎە جە جنی و جە ئینسانی هەکە گومڕێشا کەرڎیمێ با بووزمێشا چێرو پەیاما هەتا جە چێرینا بانێ﴿٢٩﴾

إِنَّ ٱلَّذِينَ قَالُواْ رَبُّنَا ٱللَّهُ ثُمَّ ٱسْتَقَٰمُواْ تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ أَلَّا تَخَافُواْ وَلَا تَحْزَنُواْ وَأَبْشِرُواْ بِٱلْجَنَّةِ ٱلَّتِي كُنتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٣٠﴾ نَحْنُ أَوْلِيَآؤُكُمْ فِي ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا وَفِي ٱلْأٓخِرَةِ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهِيٓ أَنفُسُكُمْ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدَّعُونَ ﴿٣١﴾ نُزُلًا مِّنْ غَفُورٍ رَّحِيمٍ ﴿٣٢﴾ وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِّمَّن دَعَآ إِلَى ٱللَّهِ وَعَمِلَ صَٰلِحًا وَقَالَ إِنَّنِي مِنَ ٱلْمُسْلِمِينَ ﴿٣٣﴾ وَلَا تَسْتَوِي ٱلْحَسَنَةُ وَلَا ٱلسَّيِّئَةُ ٱدْفَعْ بِٱلَّتِي هِيَ أَحْسَنُ فَإِذَا ٱلَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُۥ عَدَٰوَةٌ كَأَنَّهُۥ وَلِيٌّ حَمِيمٌ ﴿٣٤﴾ وَمَا يُلَقَّىٰهَآ إِلَّا ٱلَّذِينَ صَبَرُواْ وَمَا يُلَقَّىٰهَآ إِلَّا ذُو حَظٍّ عَظِيمٍ ﴿٣٥﴾ وَإِمَّا يَنزَغَنَّكَ مِنَ ٱلشَّيْطَٰنِ نَزْغٌ فَٱسْتَعِذْ بِٱللَّهِ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٣٦﴾ وَمِنْ ءَايَٰتِهِ ٱلَّيْلُ وَٱلنَّهَارُ وَٱلشَّمْسُ وَٱلْقَمَرُ لَا تَسْجُدُواْ لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَٱسْجُدُواْ لِلَّهِ ٱلَّذِي خَلَقَهُنَّ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿٣٧﴾ فَإِنِ ٱسْتَكْبَرُواْ فَٱلَّذِينَ عِندَ رَبِّكَ يُسَبِّحُونَ لَهُۥ بِٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ وَهُمْ لَا يَسْـَٔمُونَ ۩ ﴿٣٨﴾

سَجْدَة

٤٨٠

ئـانیْ هەکـە مواچـا پـەروەرنما خـوڎان و چاڎمای سەرەمڕە پابەنـدیْنیْ پەنـەش ئـانیْ دەسەدەسە مەلائیکیْ مووەزارە پەی لایشا: نەبتەرسدیْ و نەدڵتـەنگیْ بیـدیْ و موژدەتـا وەنـە بـوْ پـا بەهەشتیە هەکـە وەعـدتا پەنـە دریـیْ﴿٣٠﴾ ئیْمـە جـە ژیـوای دنییْنـە و جـە ئاخیرەتیچنە دوْسیْتانمیْ، چی بەهەشتەنە نەفـستا حـەزش جـە هەرچـی بـوْ پـەیش حـازرەن و داواو هەرچـی بکـەردیْ مـڎریوْتا پەنـــە﴿٣١﴾ ئینـــە پـــەزیراییْوەن جـــە گوناحبەخشیْوە ڕەحمینیوْ﴿٣٢﴾ دەی کیْ چـا کەسـیە خـاس گوفتارتـەرەن هەکـە خـەڵکی مچڕوْ پـەی لاو خـوڎای و هـەرمانیْ عــالیْ مکەروْنــە و مواچــوْ مــن جــە موســڵمانانا؟﴿٣٣﴾ وە خاســە و خرابــە هامسانیْ نمەبا، دەی بە خاستەرین شیْوە بوْقە بنیە بە خرابـەیوْ ئا وەختـە مووینی بـەینو ئانـەی و توْنـە دوژمـەنکاریی هـەن پاسـەش پەنـە مـیْ هـەر ئـەجوْ دوْسـیْوی گـەرم و گوڕەتـەن﴿٣٤﴾ هـەر ئا کەسیْچە متاۋا بلا پیْوای ئی کاریوْ هەکە سەبرشا کەرڎەن و هـەر ئانیْ متـاۋا بلا پیوایشوْ هەکە ساحیبیْ بەختیْویْ فرە گوْریْنیْ﴿٣٥﴾ وە ئەگەر جە لایەنو شەیتانیوْ وەسوەسیْوت تووش بی پـەنا بگیْرە بە خوڎای بەڕاسیی ئاڎ بژنەوی بزانەن﴿٣٦﴾ وە جە ئایەتـەکاو خـوڎای شـەو و ڕوْ و ڕوْجیار و مانگەنە، تلوْرە مەبەردیْ نە پەی ڕوْجیاری و نەپەی مانگیْ و تلوورە پەی ئا خوڎایە ببەردیْ هەکە خولوقنیْندیْش ئەگەر گەرەکتانە هەر ئاڎی بپرسدیْ﴿٣٧﴾ جا ئەگەر ویْشا بەزل زانا خوْ ئانیْ هەکە ئینیْ لاو پەروەرڎگاریتوْ شەو و ڕوْ سەرگەرمیْ تەسبیحاتیشنیْ و هەرگیز بیْزاریْچ نمەبانیْ﴿٣٨﴾

وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦٓ أَنَّكَ تَرَى ٱلْأَرْضَ خَٰشِعَةً فَإِذَآ أَنزَلْنَا عَلَيْهَا ٱلْمَآءَ
ٱهْتَزَّتْ وَرَبَتْ ۚ إِنَّ ٱلَّذِىٓ أَحْيَاهَا لَمُحْىِ ٱلْمَوْتَىٰٓ ۚ إِنَّهُۥ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ
قَدِيرٌ ﴿٣٩﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِىٓ ءَايَٰتِنَا لَا يَخْفَوْنَ عَلَيْنَآ ۗ أَفَمَن
يُلْقَىٰ فِى ٱلنَّارِ خَيْرٌ أَم مَّن يَأْتِىٓ ءَامِنًا يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ ۚ ٱعْمَلُوا۟ مَا شِئْتُمْ ۖ
إِنَّهُۥ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٤٠﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِٱلذِّكْرِ لَمَّا جَآءَهُمْ ۖ
وَإِنَّهُۥ لَكِتَٰبٌ عَزِيزٌ ﴿٤١﴾ لَّا يَأْتِيهِ ٱلْبَٰطِلُ مِنۢ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ
خَلْفِهِۦ ۖ تَنزِيلٌ مِّنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ ﴿٤٢﴾ مَّا يُقَالُ لَكَ إِلَّا مَا قَدْ قِيلَ
لِلرُّسُلِ مِن قَبْلِكَ ۚ إِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ وَذُو عِقَابٍ أَلِيمٍ
﴿٤٣﴾ وَلَوْ جَعَلْنَٰهُ قُرْءَانًا أَعْجَمِيًّا لَّقَالُوا۟ لَوْلَا فُصِّلَتْ ءَايَٰتُهُۥٓ ۖ
ءَا۬عْجَمِىٌّ وَعَرَبِىٌّ ۗ قُلْ هُوَ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ هُدًى وَشِفَآءٌ ۖ وَٱلَّذِينَ
لَا يُؤْمِنُونَ فِىٓ ءَاذَانِهِمْ وَقْرٌ وَهُوَ عَلَيْهِمْ عَمًى ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ
يُنَادَوْنَ مِن مَّكَانٍۭ بَعِيدٍ ﴿٤٤﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى ٱلْكِتَٰبَ
فَٱخْتُلِفَ فِيهِ ۗ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَقُضِىَ
بَيْنَهُمْ ۚ وَإِنَّهُمْ لَفِى شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيبٍ ﴿٤٥﴾ مَّنْ عَمِلَ صَٰلِحًا
فَلِنَفْسِهِۦ ۖ وَمَنْ أَسَآءَ فَعَلَيْهَا ۗ وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّٰمٍ لِّلْعَبِيدِ ﴿٤٦﴾

٤٨١

وه جه ئايه‌ته‌كاش ئانه‌ن تۆ بێشك موويني زه‌مين كش و ماته‌ن جا هه‌كه ۋارانش مووارنمیْ مله‌ره مرژلێۋيۆوه و مرژيۋيۆوه، ده‌ى ئانه‌ى هه‌كه ئاڎش زينده كه‌رڎۆ بێگومان مه‌رڎه‌يچ زينده مكه‌رۆوه،به‌ڕاسيى ئاڎ ده‌سه‌لاٚتش ملو گرڎ چێوێره هه‌ن﴿٣٩﴾ئانیْ هه‌كه جه ئايه‌ته‌كامانه ئينكاريى مكه‌رانیْ نمه‌تاوانیْ وێشا بشاراوه چه‌نه‌ما، ده‌ى ئا كه‌سه هه‌كه فڕه مڎريۆنه دلیْ ئێرى خاسته‌ره‌ن يام ئا كه‌سه هه‌كه ڕۆ قيامه‌تى به ئه‌مينيى مه‌يۆ ؟ده‌ى هه‌رچيتا گه‌ره‌كه‌ن بكه‌ردێش، به‌ڕاسيى ئاڎ(خوڎا) پانه‌ى مكه‌ردێش وينان﴿٤٠﴾ ئا كه‌سیْ هه‌كه كافریْ بيیْ به قورئانى وه‌ختێو ئاما په‌ى لايشا، وه به‌ڕاسيى ئى كتێبه بالاٚده‌سه‌ن(٤١) ناهه‌قييش په‌ى نمه‌يۆ نه ڕووبه‌ڕوو نه به پاشه‌ملیْ، جه لايه‌نو دانێوى سوپاس كريايۆ وه‌زنيانره وار﴿٤٢﴾ هه‌ر ئانه به تۆ مواچيۆ هه‌كه به پێغه‌مه‌ره‌كاو وه‌ڵێت واچيان، به‌ڕاسيى په‌روه‌رڎگاره‌كه‌ت ساحيبو چه‌نه وه‌ش بييه‌ى و ساحيبو هه‌ق چه‌نه ئه‌سايه‌ن به سه‌ختيى﴿٤٣﴾ ئه‌گه‌ر ئى قورئانما كه‌رده‌بيیْ به زوانو گه‌لاته‌رى(ئه‌عجه‌ميى) به‌دڵنيابيۆ واچێنیْ ئانه نه‌كريیْ ئايه‌ته‌كێش ڕۆشنیْ و ئاشكریْ بيێنیْ ؟ وێش عه‌ره‌ب و ئايه‌ته‌كێش عه‌جه‌ميیْ؟! بواچه قورئان هيدايه‌ت و شفانه په‌ى ئانيشا ئيمانشا ئاورڎه‌ن، وه ئانیْ ئيمان نمارا گۆشێشا قورسيى(كه‌ڕيى)شا چه‌نه‌ن و حه‌نڎاشه‌نه كۆرێنیْ، ئانیْ جه ياگێوى دوورۆ مچڕيانیْ(مچڕاشا وه‌نه)﴿٤٤﴾ بێشك كتێبما دا به مووساى كه‌چى جياوازييش ده‌رباره كريا، ئه‌گه‌ر وه‌ڵته‌ر جه په‌روه‌رڎگاريتۆ گفتێو نه‌ڎريا بيیْ ديارە‌ن قه‌زاوه‌ت به‌ينشانه كريیْ، وه به‌ڕاسيى ئاڎیْ چه‌نه‌ش دۆه دڵێنیْ و ئينیْ شكه‌نه﴿٤٥﴾ جا هه‌ركه‌س هه‌رمانه‌ى عاله بكه‌رۆ عالييه‌كه‌يش په‌ى وێشه‌ن، وه هه‌ركه‌سيچ خرابه بكه‌رۆ سه‌رو وێش مگنۆ و په‌روه‌رڎگارت به هيچ جۆرێو په‌ى به‌نڎه‌كاش سته‌مكار نييه‌ن﴿٤٦﴾

إِلَيْهِ يُرَدُّ عِلْمُ ٱلسَّاعَةِ ۚ وَمَا تَخْرُجُ مِن ثَمَرَٰتٍ مِّنْ أَكْمَامِهَا وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنثَىٰ وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِۦ ۚ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ أَيْنَ شُرَكَآءِى قَالُوٓا۟ ءَاذَنَّٰكَ مَا مِنَّا مِن شَهِيدٍ ﴿٤٧﴾ وَضَلَّ عَنْهُم مَّا كَانُوا۟ يَدْعُونَ مِن قَبْلُ ۖ وَظَنُّوا۟ مَا لَهُم مِّن مَّحِيصٍ ﴿٤٨﴾ لَّا يَسْـَٔمُ ٱلْإِنسَٰنُ مِن دُعَآءِ ٱلْخَيْرِ وَإِن مَّسَّهُ ٱلشَّرُّ فَيَـُٔوسٌ قَنُوطٌ ﴿٤٩﴾ وَلَئِنْ أَذَقْنَٰهُ رَحْمَةً مِّنَّا مِنۢ بَعْدِ ضَرَّآءَ مَسَّتْهُ لَيَقُولَنَّ هَٰذَا لِى وَمَآ أَظُنُّ ٱلسَّاعَةَ قَآئِمَةً وَلَئِن رُّجِعْتُ إِلَىٰ رَبِّىٓ إِنَّ لِى عِندَهُۥ لَلْحُسْنَىٰ ۚ فَلَنُنَبِّئَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِمَا عَمِلُوا۟ وَلَنُذِيقَنَّهُم مِّنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ ﴿٥٠﴾ وَإِذَآ أَنْعَمْنَا عَلَى ٱلْإِنسَٰنِ أَعْرَضَ وَنَـَٔا بِجَانِبِهِۦ وَإِذَا مَسَّهُ ٱلشَّرُّ فَذُو دُعَآءٍ عَرِيضٍ ﴿٥١﴾ قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِن كَانَ مِنْ عِندِ ٱللَّهِ ثُمَّ كَفَرْتُم بِهِۦ مَنْ أَضَلُّ مِمَّنْ هُوَ فِى شِقَاقٍۭ بَعِيدٍ ﴿٥٢﴾ سَنُرِيهِمْ ءَايَٰتِنَا فِى ٱلْءَافَاقِ وَفِىٓ أَنفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ ٱلْحَقُّ ۗ أَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنَّهُۥ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ شَهِيدٌ ﴿٥٣﴾ أَلَآ إِنَّهُمْ فِى مِرْيَةٍ مِّن لِّقَآءِ رَبِّهِمْ ۗ أَلَآ إِنَّهُۥ بِكُلِّ شَىْءٍ مُّحِيطٌۢ ﴿٥٤﴾

٤٨٢

به‌رپابییه‌ی ڕۆ قیامه‌تی په‌ی لاو ئاذی مگنلیوْوه، هیچ سه‌مه‌ر و به‌ریو جه گوْپه‌که‌یشنه نمیو به‌ر و هیچ میلیوه له‌مه‌په‌ره نمه‌بوْ و باره‌که‌یش نمه‌نیوره به‌بیْ زانای ئاذی، جا ئا ڕوْه مچڕوْشا وه‌نه: کوْنیْ شه‌ریکه‌کیْم؟ مواچانیْ خوْ درکناما لاتوْ ئیمه هیچکامما شاهیذیی پاسنه نمه‌ذه‌یمیْ﴿٤٧﴾ ئیْتر ئانه چاوه‌ڵ هاوارش وه‌نه که‌ریْنیْ وه‌نه‌شا گوم مبوْ، جاپه‌یشا به‌رمگنوْ هه‌که هیچ په‌ناگیوْشا نییه‌ن﴿٤٨﴾ ئینسان جه دواواو خیریْ و خاسه‌ی وه‌ڕس نمه‌بوْ و ئه‌گه‌ر شه‌ڕ ته‌قیوْش چوْ ڤینی فره بیْ هومیذ و بیْ هیوان﴿٤٩﴾ خوْ ئه‌گه‌ر جه‌لایه‌نو ویْماوه ڕه‌حمه‌تیوش پنه بچه‌شمیْ دمای مه‌ینه‌تیوی هه‌که کوْته‌ن وه‌رش به دڵنیاییوْ مواچوْنه ئینه من جه ویْموْن و پاسه نمه‌زانو قیامه‌ت به‌رپا بوْنه خوْ ئه‌گه‌ر گیْڵنیانیوه په‌ی لاو په‌روه‌رذگاریم ئانه دڵنیانا هه‌ر خاسه و وه‌شیم ده‌س مگنوْ لاشوْ، بیْگومان ئانیْ هه‌که کافریْ بییْنیْ هه‌رچیشا که‌رذه‌ن هه‌واڵش مذه‌یمیْوه په‌نه‌شا و جه عه‌زابیوی هه‌س و قورسیشا په‌نه مچه‌شمیْ﴿٥٠﴾ ئینسانیچ ئه‌گه‌ر ناعمه‌تما مت مله‌ره په‌شتی هوْر مکه‌روْ و به ته‌مامی جه شوکری دوور مگنوْوه و ئه‌گه‌ر شه‌ڕ ته‌قیوْش پوْ مگنوْ که‌رذه‌ی دوعا دوور ودریْژه سه‌ره‌مڕا﴿٥١﴾ بواچه ئه‌ی ئه‌گه‌ر ئی قورئانه جه خوذایوْ بوْ و ئینجا شمه کافریْ بیدیْ په‌نه‌ش، په‌نه‌م بوواچدیْ کیْ گومڕاته‌ره‌ن چانه‌ی هه‌تا سه‌ر جیایی و ناکوْکیی دوورنه بوْ؟﴿٥٢﴾ چوْذمای نیشانیْ(ئایه‌تیْ) ویْما جه ئاسوْوه‌کانه و جه ده‌روونشانه نیشانه‌شا مذه‌یمیْ هه‌تا په‌یشا به‌ر بگنوْ ئاذ هه‌قه‌ن، ده‌ی ئایا ئانه‌شا وه‌س نییه‌ن هه‌که په‌روه‌رذگارت شاهیذه‌ن سه‌رو گرذ چیوْیوْ؟﴿٥٣﴾ هاگاذاربه ئاذیْ به ئه‌وه‌یاوای به په‌روه‌رذگاریشا ئینیْ شکه‌نه، هاگاذاربه ئا زاته به‌ڕاسیی دوْرو گرذ چیوْیوْیش دان﴿٥٤﴾

سُورَةُ الشُّورَىٰ

ترتيبها ٤٢ — آياتها ٥٣

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

حمٓ ﴿١﴾ عٓسٓقٓ ﴿٢﴾ كَذَٰلِكَ يُوحِىٓ إِلَيْكَ وَإِلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِكَ
ٱللَّهُ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٣﴾ لَهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ
وَهُوَ ٱلْعَلِىُّ ٱلْعَظِيمُ ﴿٤﴾ تَكَادُ ٱلسَّمَٰوَٰتُ يَتَفَطَّرْنَ مِن فَوْقِهِنَّ
وَٱلْمَلَٰٓئِكَةُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِمَن فِى
ٱلْأَرْضِ أَلَآ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٥﴾ وَٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُوا۟
مِن دُونِهِۦٓ أَوْلِيَآءَ ٱللَّهُ حَفِيظٌ عَلَيْهِمْ وَمَآ أَنتَ عَلَيْهِم بِوَكِيلٍ
﴿٦﴾ وَكَذَٰلِكَ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ قُرْءَانًا عَرَبِيًّا لِّتُنذِرَ أُمَّ ٱلْقُرَىٰ وَمَنْ
حَوْلَهَا وَتُنذِرَ يَوْمَ ٱلْجَمْعِ لَا رَيْبَ فِيهِ فَرِيقٌ فِى ٱلْجَنَّةِ وَفَرِيقٌ فِى
ٱلسَّعِيرِ ﴿٧﴾ وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ لَجَعَلَهُمْ أُمَّةً وَٰحِدَةً وَلَٰكِن يُدْخِلُ مَن
يَشَآءُ فِى رَحْمَتِهِۦ وَٱلظَّٰلِمُونَ مَا لَهُم مِّن وَلِىٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٨﴾ أَمِ
ٱتَّخَذُوا۟ مِن دُونِهِۦٓ أَوْلِيَآءَ فَٱللَّهُ هُوَ ٱلْوَلِىُّ وَهُوَ يُحْىِ ٱلْمَوْتَىٰ وَهُوَ
عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٩﴾ وَمَا ٱخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِن شَىْءٍ فَحُكْمُهُۥٓ
إِلَى ٱللَّهِ ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبِّى عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ﴿١٠﴾

٤٨٣

سووره‌تـێ ﴿شـوورا﴾ ی

په‌نجا و یه‌رێ ئایه‌تێنه

به‌ ناموٚ خوڎای به‌زه‌ییمه‌نڎی ره‌حمینی

حێ مێ﴿١﴾ عێ سێ قێ﴿٢﴾ پی نوٚعه‌ خوڎای بالأده‌سی دانا وه‌حیه‌ مکیانوٚ په‌یت و په‌ی ئانیشایچ وه‌لێ توٚنه‌ ره‌وانه‌ کریێ﴿٣﴾ هه‌رچی ئینا ئاسمانه‌کا و زه‌میننه‌ هینو ئاڎین و ئاڎ به‌رزی فره‌ گوٚره‌ن﴿٤﴾ ئاسمانه‌کێ لاو سه‌ریشاوه‌ خه‌ریکه‌ن شه‌ق ببه‌را(لتێ بانێ) و مه‌لائیکه‌کێ به‌ حه‌مدو په‌روه‌رڎگاریشاوه‌ خه‌ریکێ ته‌سبیحاتینێ و داواو چه‌نه‌وه‌ش بییه‌ی مکه‌رانێ په‌ی خه‌ڵکو سه‌رزه‌مینی، ها بزاندێ به‌ڕاسیی خوڎا گوناحبه‌خشی ره‌حمینه‌ن﴿٥﴾ ئانێچه‌ هه‌که‌ جیاتی خوڎای چێویٚ ته‌رێ مکه‌را به‌ دوٚسێ وێشا ئانێ خوڎا چه‌مڎاریکه‌ره‌ن سه‌رشاوه‌ و توٚ نه‌کریانی به‌ وریتیکار سه‌رشاوه‌﴿٦﴾ ئه‌پا نوٚعه‌ قورئانێوی عه‌ره‌بییما به‌ وه‌حیه‌ په‌ی کیاسته‌نی هه‌تا خه‌ڵکو مه‌ککه‌ی و دوٚرو په‌شتیش هوٚشیار بکه‌ریوٚ و هوٚشیاریچشا بکه‌ریوٚ په‌ی ڕوٚ کوٚئه‌وه‌بییه‌ی هه‌که‌ شکه‌ش نییه‌نه‌ چه‌نه‌، ئه‌وسا ده‌سه‌(فه‌ریق) یوٚ په‌ی به‌هه‌شتی و ده‌سێو په‌ی جه‌حه‌نڎه‌می(ئایری)﴿٧﴾ خوٚ ئه‌گه‌ر خوڎا گه‌ره‌کش بیێ به‌ دڵنیاییوٚ که‌رێشا یه‌ك نه‌ته‌به‌ به‌ڵام هه‌رکه‌سش گه‌ره‌ك بوٚ مووزوٚش وه‌رو ڕه‌حمه‌تیش، وه‌ سته‌مکاره‌کێچ هیچ دوٚس و هیچ په‌شگیریکه‌رشا نییه‌ن﴿٨﴾ یان ئانه‌ن جیاتی خوڎای دوٚسێشا گێرتێنێ ؟ ده‌ی دوٚس خوڎان و ئاڎ مه‌رڎێ زینڎێ مکه‌روٚوه‌ و هه‌ر ئاڎیچ ده‌سه‌ڵاتش ملو گرڎ چیویٚره‌ هه‌ن﴿٩﴾ جه‌ هه‌ر چێویٚنه‌ جیاوازییتا بوٚ ئانه‌ حوکمه‌که‌ش ئینا لاو خوڎایوٚ، ئا خوڎا په‌روه‌رڎگارو منه‌ن په‌شتیم پاڎی به‌ستێنه‌ و په‌ی لاو ئاڎی مگێڵوووٚ﴿١٠﴾

فَاطِرُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ جَعَلَ لَكُم مِّنۡ أَنفُسِكُمۡ أَزۡوَٰجٗا وَمِنَ ٱلۡأَنۡعَٰمِ أَزۡوَٰجٗا يَذۡرَؤُكُمۡ فِيهِۚ لَيۡسَ كَمِثۡلِهِۦ شَيۡءٞۖ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡبَصِيرُ ﴿١١﴾ لَهُۥ مَقَالِيدُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ يَبۡسُطُ ٱلرِّزۡقَ لِمَن يَشَآءُ وَيَقۡدِرُۚ إِنَّهُۥ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٞ ﴿١٢﴾ ۞شَرَعَ لَكُم مِّنَ ٱلدِّينِ مَا وَصَّىٰ بِهِۦ نُوحٗا وَٱلَّذِيٓ أَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡكَ وَمَا وَصَّيۡنَا بِهِۦٓ إِبۡرَٰهِيمَ وَمُوسَىٰ وَعِيسَىٰٓۖ أَنۡ أَقِيمُواْ ٱلدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُواْ فِيهِۚ كَبُرَ عَلَى ٱلۡمُشۡرِكِينَ مَا تَدۡعُوهُمۡ إِلَيۡهِۚ ٱللَّهُ يَجۡتَبِيٓ إِلَيۡهِ مَن يَشَآءُ وَيَهۡدِيٓ إِلَيۡهِ مَن يُنِيبُ ﴿١٣﴾ وَمَا تَفَرَّقُوٓاْ إِلَّا مِنۢ بَعۡدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلۡعِلۡمُ بَغۡيَۢا بَيۡنَهُمۡۚ وَلَوۡلَا كَلِمَةٞ سَبَقَتۡ مِن رَّبِّكَ إِلَىٰٓ أَجَلٖ مُّسَمّٗى لَّقُضِيَ بَيۡنَهُمۡۚ وَإِنَّ ٱلَّذِينَ أُورِثُواْ ٱلۡكِتَٰبَ مِنۢ بَعۡدِهِمۡ لَفِي شَكّٖ مِّنۡهُ مُرِيبٖ ﴿١٤﴾ فَلِذَٰلِكَ فَٱدۡعُۖ وَٱسۡتَقِمۡ كَمَآ أُمِرۡتَۖ وَلَا تَتَّبِعۡ أَهۡوَآءَهُمۡۖ وَقُلۡ ءَامَنتُ بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ مِن كِتَٰبٖۖ وَأُمِرۡتُ لِأَعۡدِلَ بَيۡنَكُمُۖ ٱللَّهُ رَبُّنَا وَرَبُّكُمۡۖ لَنَآ أَعۡمَٰلُنَا وَلَكُمۡ أَعۡمَٰلُكُمۡۖ لَا حُجَّةَ بَيۡنَنَا وَبَيۡنَكُمُۖ ٱللَّهُ يَجۡمَعُ بَيۡنَنَاۖ وَإِلَيۡهِ ٱلۡمَصِيرُ ﴿١٥﴾

ربع الحزب ٤٩

٤٨٤

خـاليقو ئاسمانـەكا و زەميـنين، جـە وێتـا هامسەرێش پەى كەرڎێنـدێ و جە ئاژەڵیچ هـام جوٚتێش سازنێنێ و ئەچا ڕێـوە فرێ بیدێ هیچ چێوێو نموونـەو ئاڎی نییـەن و ئـاڎ بژنـەوی بووینـەن﴿١١﴾ كرێلـێ خەزێنەكا ئاسمانەكا و زەمینی ئینێ دەسو ئاڎینـە پـەى هەركەسـى گـەرەكش بـوٚ ڕزق هوٚرمجوٚ یا مگێروٚشوٚ بەڕاسیی ئاڎ بە گرڎ چێوی بزانەن﴿١٢﴾ ڕێوەش پەى دینـداری كێشتێنە پەیتا هەكە ئەسپاراشرە نووحیچ هـەر چا ڕێـوە ۋیـەروٚ و هـەر ئینـەیچ بێ بە وەحیـە كیاستما پـەى تـوٚیچ وە ئیـبراهیم و مووسـا و عیسایـچما هـەر پـەى ئینـەى ئەسپارێرە هەكـە ڕاو دینـى بگێـردێ وەر و بـەش بەشـێ مەبیدێ چەنەش، ئینـە هەكـە توٚ موشریكەكێش پەى مچڕینە فرە قورس و گوٚرەن لاشاوە، خوڎا وێش هەركەسێش گـەرەك بـوٚ هـوٚرش مووچـنوٚ پـەیش و هەركەسیچش گەرەك بوٚ هیدایەتش مڎوٚ پەى سەریش﴿١٣﴾ بەش بەشێچ نەبیێ هـەتا دماى ئانـەى هەكە زانابیشا پەى ئاما و لوێنە باوشەو دوژمنكارییی، خوٚ ئەگەر وەڵتـەر گوفتێو جەپـەروەرڎگاریتوٚ نەڎریا بیێ پەى وەختێوی دیاری كریاى بەدڵنیاییوٚ ئەمرەو دلێنە شییەیشا بەرشنیێ، وە ئانێچە هەكـە كتێبەكەشـا جـە دمـاى ئاڎیـشا بـە مـیراس پـەى مـەنوٚ دیـارەن ئینـێ شـكەو دوٚەدڵینـە چەنیش﴿١٤﴾جە وەرو ئانەى خـەڵكی بچڕە و ئەرەمـەرزیا و بەردەوام بە هەر پێسە ئەمرەت پەنـە كرییێنە و مەگنە شوٚنو حەزیشا،وە بواچە ئیمانم ئاورڎەن بە هەر كتێبێوی هەكە خوڎاى وەزنـانرە و ئـەمرەم پەنـە كرییێنـە هەكـە بەینتانـە داڎپـەروەر بـوو، خـوڎا پەروەرڎگارمانـە و پەروەرڎگارتانـە دەرئەنجامو كارو وێما پەى وێمانە و دەرئەنجامو كارو وێتا پەى وێتانە، ئێتر بـەینو ئێمـە و شمەنە بەهانێوە نەمەنێنە، خوڎا جەمێما مكەروٚوە و چارەنوٚیسیچ هەر ئینا لاو ئاڎیوٚ﴿١٥﴾

وَالَّذِينَ يُحَاجُّونَ فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا اسْتُجِيبَ لَهُ حُجَّتُهُمْ دَاحِضَةٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ﴿١٦﴾ اللَّهُ الَّذِي أَنْزَلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَالْمِيزَانَ ۗ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ قَرِيبٌ ﴿١٧﴾ يَسْتَعْجِلُ بِهَا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِهَا ۖ وَالَّذِينَ آمَنُوا مُشْفِقُونَ مِنْهَا وَيَعْلَمُونَ أَنَّهَا الْحَقُّ ۗ أَلَا إِنَّ الَّذِينَ يُمَارُونَ فِي السَّاعَةِ لَفِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ﴿١٨﴾ اللَّهُ لَطِيفٌ بِعِبَادِهِ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ ۖ وَهُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ ﴿١٩﴾ مَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الْآخِرَةِ نَزِدْ لَهُ فِي حَرْثِهِ ۖ وَمَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ نَصِيبٍ ﴿٢٠﴾ أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنْ بِهِ اللَّهُ ۚ وَلَوْلَا كَلِمَةُ الْفَصْلِ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ ۗ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢١﴾ تَرَى الظَّالِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا كَسَبُوا وَهُوَ وَاقِعٌ بِهِمْ ۗ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي رَوْضَاتِ الْجَنَّاتِ ۖ لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ﴿٢٢﴾

٤٨٥

ئـانیْ سـەبارەت بـە خـوڎای بڕوبـەهانیْ ماراوە جە دمای ئانەی جوابشا دریانەۆە بڕوبەهانەکیْـشا پووچـەڵیْنیْ لاو پەروەرڎگاریـشاوە و خەشـم و قینـەو خوڎایـشا سـەرەن و عـەزابیْوی سەختـشا پـەی هـەن﴿١٦﴾ خـوڎا ئـا زاتەنـە هەکـە کتیْبەکـەش بـە هـەق و چـەنی ترازیـا کیاستەنرە وار، جا تـۆ چوزانی ؟ ڕەنگا ڕۆ قیامـەتی نزیـك بـۆ﴿١٧﴾ ئـا کەسـیْ پەلـەو ئامـایش مکـەرانیْ هەکـە ئیمانـشا نییـەن پەنـەش و ئـانیْ ئیمانـشا ئـاورڎەن پەنـەش چەنەش متەرسانیْ و مزانانیْ هەکە هـەن و هەقـەن، هائاگـاڎاریْ بیـدیْ ئـانیْ هەکـە دەمەقاڵـە مکـەرا سـەرو قیامـەتی دیـارەن ئینیْ گومڕاییْوی فرە قووڵەنە﴿١٨﴾ خوڎا چـەنی عەبـدەکاش سـاحیب لوتفـەن ڕزقـو هەرکەسـی گـەرەکش بـۆ مـڎۆ و ئـاڎ قـەوەتیْوی بـالاّ دەسـەن﴿١٩﴾ هەرکـەس داهـاتو ڕۆ دمـایش گـەرەك بـۆ زیـاڎە مووزمیْنـە داهاتەکـەیش(پـەیش زیـاڎ مکـەرمیْ) وە هەرکەسیچ داهاتو ئی دنییْشە گەرەك بۆ جە دنییْش پەنە مبەخشمیْ - بەڵام - جە ئاخیرەتنە هیچ بەشیْوەش نییەنە﴿٢٠﴾ یام ئانەن هەکە کۆتیْنیْ شوْنەو ئا موشریْکا هەکە ئاڎیشا کەرڎیْنیْ بە شـەریکیْ بە نـامۆ دینیـۆ بەرنامەشـا پـەی نییْنیْـرە بـیْ ئینـەی خـوڎا پەنـەش ڕازی بـۆ؟ خـۆ ئەگـەر قـەراری جیائەوەکەر(یەکجاریی) نەڎریابییْ کارەکە بە دڵنیـاییۆ بڕییْوە و بەڕاسیی ستەمکارەکیْ عـەزابیْوە پـەڕ جـە ئیْشـشا پـەی هـەن﴿٢١﴾ مـووینی ستـەمکارەکیْ متەرسـانیْ چانەی کەرڎەنـشا مـسەوگەر تووشیچـشا مـەیۆ، ئانیْچە ئیمانـشا ئـاورڎەن و هـەرمانیْ عالیْشا کـەرڎیْنیْ ئینـیْ جەرگـەو وەشیی باخچەکاو بەهەشتینە هەرچی حـەزش پەنـە بکـەرا جـە لایـەنو پەروەرڎگاریـشاوە مڎریۆ پەنەشـا هـە ئانەن فەزڵی گۆرە﴿٢٢﴾

ذَٰلِكَ الَّذِي يُبَشِّرُ اللَّهُ عِبَادَهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ۗ قُل لَّا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ ۗ وَمَن يَقْتَرِفْ حَسَنَةً نَّزِدْ لَهُ فِيهَا حُسْنًا ۚ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ شَكُورٌ ﴿٢٣﴾ أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ۖ فَإِن يَشَإِ اللَّهُ يَخْتِمْ عَلَىٰ قَلْبِكَ ۗ وَيَمْحُ اللَّهُ الْبَاطِلَ وَيُحِقُّ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ ۚ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٢٤﴾ وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ وَيَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ﴿٢٥﴾ وَيَسْتَجِيبُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَيَزِيدُهُم مِّن فَضْلِهِ ۚ وَالْكَافِرُونَ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ﴿٢٦﴾ ۞ وَلَوْ بَسَطَ اللَّهُ الرِّزْقَ لِعِبَادِهِ لَبَغَوْا فِي الْأَرْضِ وَلَٰكِن يُنَزِّلُ بِقَدَرٍ مَّا يَشَاءُ ۚ إِنَّهُ بِعِبَادِهِ خَبِيرٌ بَصِيرٌ ﴿٢٧﴾ وَهُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ الْغَيْثَ مِن بَعْدِ مَا قَنَطُوا وَيَنشُرُ رَحْمَتَهُ ۚ وَهُوَ الْوَلِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٢٨﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَثَّ فِيهِمَا مِن دَابَّةٍ ۚ وَهُوَ عَلَىٰ جَمْعِهِمْ إِذَا يَشَاءُ قَدِيرٌ ﴿٢٩﴾ وَمَا أَصَابَكُم مِّن مُّصِيبَةٍ فَبِمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ وَيَعْفُو عَن كَثِيرٍ ﴿٣٠﴾ وَمَا أَنتُم بِمُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ ۖ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ اللَّهِ مِن وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٣١﴾

هـە ئانـەن هەکـە خـوڎا مـوژدەش مـڎۆ پـا عەبداشــە هەکــە ئیمانــشا ئــاورڎەن و هەرمانیْ عالیْشا کەرڎیْنیْ، بواچە من پـەی ئینـەی داواو هـیچ کرێهێـوە جـە شمـە نمەکـەروو تـەنیا وەشەویـسیی نـەبۆ جـە قۆمایەتینە، هەرکەسیچ خاسێو بکەرۆ ئانە خاسـەی زیاتـەرش مووزمێـوە یـاگیْ، بەڕاسـیی خـوڎا گوناحبەخـشی سوپاسگوزارەن ﴿٢٣﴾ یان مواچانیْ درۆیْ پـەی خـوڎای هۆرمبەسوْ؟ خوْ خوڎا ئەگـەر گـەرەکش بـوْ مـوْرە منیـوْ سـەرو دڵـیترە و خـوڎا ناهـەقی مـەحف مکـەروْوە و هـەق مچەسپنوْ بە فەرمایشتەکاش، بەڕاسیی ئاڎ بزانـەن بە ئانـەی ئینـا دڵیْ سینەکانە﴿٢٤﴾ وە هـەر ئاڎەن هەکە توْبە قبولْ مکـەروْ جـە بەنـڎەکاش و چەمپۆشـیی جـە خرابەکاشـا مکەروْ و مزانوێچ چێش مکـەردیْ﴿٢٥﴾ وە مەیوْ سەردەمو ئانیشاوْە ئیمانشا ئاورڎەن و هـەرمانیْ عالیْـشا کـەرڎیْنیْ و جـە فـەزڵو ویْـش زیاڎەشـا خـەڵات مکـەروْ و کـافرەکێچ عـەزابێوە سەختـشا پـەی حـازر کریـان﴿٢٦﴾ خوْ ئەگـەر خوڎا ڕزقش هوْرمتـەبییْ پـەی بەنـڎەکاش مسەوگەر سەرکەشیْ بێنیْ جە سەرزەميننە و بەڵام ئانڎە هەکە ویْش گەرەکشەن ماروْنە مەیڎان، بەڕاسیی ئاڎ ویْش سەبارەت بە عەبدەکاش فرە هاگاڎار و ۋینان﴿٢٧﴾ وە هەر ئاڎەن هەکە وەشت موارنوْ دمای ئانـەی هەکـە بـیْ هومیْـڎی مبـانیْ و ڕەحمـەتو ویْـچش پـەخش مکـەروْوە و ئـاڎ دوْسـی لایْقـو حەمدین﴿٢٨﴾وە جە ئایەتەکاش خەلق کەرڎەی ئاسمانەکا و زەمینی و ئا زینڎەوەرانە هەکە ۋەڵیْ بیێنێوە چەنەشا، وە ئاڎ ئەگـەر گـەرەکش بوْ تـەواناو کوْئەوەکـەرڎەی ئاڎیشاش هـەن﴿٢٩﴾ ئەگـەر نەهامـەتییْویچ بـەیوْ ملتـارە جە دەرئـەنجامو کـارا وێتـاوەن و جـە فرەو چێوایچ وەش مبـوْ﴿٣٠﴾ شمـەیچ نمـەتاودیْ جـە زەمینەنـە خـوڎای پەکـە بڎەیـدیْ و بێژگـە جـە خـوڎای هـیچ دوْس و هـیچ پەشتیوانێوتا نییەن﴿٣١﴾

وَمِنْ ءَايَٰتِهِ ٱلْجَوَارِ فِى ٱلْبَحْرِ كَٱلْأَعْلَٰمِ ﴿٣٢﴾ إِن يَشَأْ يُسْكِنِ ٱلرِّيحَ فَيَظْلَلْنَ رَوَاكِدَ عَلَىٰ ظَهْرِهِۦٓ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٣٣﴾ أَوْ يُوبِقْهُنَّ بِمَا كَسَبُوا۟ وَيَعْفُ عَن كَثِيرٍ ﴿٣٤﴾ وَيَعْلَمَ ٱلَّذِينَ يُجَٰدِلُونَ فِىٓ ءَايَٰتِنَا مَا لَهُم مِّن مَّحِيصٍ ﴿٣٥﴾ فَمَآ أُوتِيتُم مِّن شَىْءٍ فَمَتَٰعُ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ۖ وَمَا عِندَ ٱللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٣٦﴾ وَٱلَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَٰٓئِرَ ٱلْإِثْمِ وَٱلْفَوَٰحِشَ وَإِذَا مَا غَضِبُوا۟ هُمْ يَغْفِرُونَ ﴿٣٧﴾ وَٱلَّذِينَ ٱسْتَجَابُوا۟ لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَأَمْرُهُمْ شُورَىٰ بَيْنَهُمْ وَمِمَّا رَزَقْنَٰهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٣٨﴾ وَٱلَّذِينَ إِذَآ أَصَابَهُمُ ٱلْبَغْىُ هُمْ يَنتَصِرُونَ ﴿٣٩﴾ وَجَزَٰٓؤُا۟ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِّثْلُهَا ۖ فَمَنْ عَفَا وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُۥ عَلَى ٱللَّهِ ۚ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٤٠﴾ وَلَمَنِ ٱنتَصَرَ بَعْدَ ظُلْمِهِۦ فَأُو۟لَٰٓئِكَ مَا عَلَيْهِم مِّن سَبِيلٍ ﴿٤١﴾ إِنَّمَا ٱلسَّبِيلُ عَلَى ٱلَّذِينَ يَظْلِمُونَ ٱلنَّاسَ وَيَبْغُونَ فِى ٱلْأَرْضِ بِغَيْرِ ٱلْحَقِّ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٤٢﴾ وَلَمَن صَبَرَ وَغَفَرَ إِنَّ ذَٰلِكَ لَمِنْ عَزْمِ ٱلْأُمُورِ ﴿٤٣﴾ وَمَن يُضْلِلِ ٱللَّهُ فَمَا لَهُۥ مِن وَلِىٍّ مِّنۢ بَعْدِهِۦ ۗ وَتَرَى ٱلظَّٰلِمِينَ لَمَّا رَأَوُا۟ ٱلْعَذَابَ يَقُولُونَ هَلْ إِلَىٰ مَرَدٍّ مِّن سَبِيلٍ ﴿٤٤﴾

٤٨٧

جـه ئایەتەکایـچش ئـا کەشـتیێنیْ هەکـه ئــەجوْ کەشــێنیْ جــه بەحرنــه مــەیا و ملا﴿٣٢﴾ ئەگەر گەرەکش بوْ ڤا مدرنوْ ئێتر ســەرو مــازی بەحرەکــەیوّ بــه نــەژلێویایی مەناوە، بەڕاسیی چانەینە چنڈەها ئایـەتیْ هـەنیْ پـەی گـرڈ کەسێوی فرە سـەبرکەری شــوکرانە ڤجــاری﴿٣٣﴾ یــام جــه وەرو ئانـەی کەرڈەنـشا نوقمیٚـشا مکـەروْ و جـه فــــرەیچ وەش مبـــــوْ﴿٣٤﴾ ئانیشایــــچە مـشناسوْ هەکـه سـەبارەت بـه ئایەتـەکاما موجادەلـە مکـەرانیْ ئانیْ هـیچ پەناگێوشـا نییەن﴿٣٥﴾ جا هەرچیتا دریـان پەنـه ئانـه کەلوپەل و زینـەتو دنییٚن، وە ئانـه ئینـا لاو خوڈایوّ خێرتەرەن و فرەتەر مەنوْوە پەی ئا کەسـا ئیمانـشا ئـاورڈەن و پەشـتی بـه خــوڈای مبەســانیْ﴿٣٦﴾ وە ئــانیْ دووریْ مگنــاوە جــە گوناحــە گۆرەکــا و کــردارە قیزەونــەکا و هــەروەخت تــووڕیْ مبــانیْ چەنەڤیەرڈەیشا هەن﴿٣٧﴾ وە ئانیْ هەکە جوابو بانگەوازو پەروەرڈگاریـشا دانـشاوە و نماشا بە خاسیی کەرڈێنە و هەرمان و کارو بەینیشا بە مشووەرەتەن و ئەچا ڕزقیـە دێنیٚمـا پەنـە مبەخشانیْ﴿٣٨﴾ ئانێچە هەکە زوڵم یەخێشا مگێروْ دەسـیّ مکـەراوە و هەقە مسانا﴿٣٩﴾ جەزاو خرابێویچ خرابێوەن پێسە وێش، جا هەرکەسێو چەمپوْشیی بکەروْنە و خاسسازیی بکەروْنە ئانە کرێهاش سەرو خوڈاینە، بەڕاسیی ئاڈ ستەمکارێش وەشیْ نمەسیانیْ﴿٤٠﴾ بێشك ئا کەسیْ هـەقو وێشا مسانا دماو ئانەی زوڵمشا مکریوْ وەنە هە ئانیْ هیچ خەتێوەشا سەر نییەنـە﴿٤١﴾ بەڕاسیی خـەتا(تـاوان) ئینـا چانیشاوە هەکە ستەم مکـەرا ئـۆ خـەڵکی و بەناهـەق دەسدرێژیی مکـەرا، ئانیْ عەزابێوی فرە ئێشنشا بەشەنە﴿٤٢﴾ جە ڕاسییەنە ئا کەسە سەبر مکەروْ و جە خەڵکی وەش مبوْنە ڕاسەکێش ئانە جە کارە پەسەنڈە پەڕ چەنەئامایيەکان﴿٤٣﴾ هەرکەسیچ خوڈا گومڕاش بکەروْ ئێتر هـیچ دوْسێوش نمـەبوْ، وە مـووینی زاڵمـەکیْ وەختێـو عـەزاب مووینـانیْ مواچانیْ ئایا هـیچ ڕێـۆوْ ئەڤەگێلاْی هەنە ؟﴿٤٤﴾

وَتَرَىٰهُمْ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا خَٰشِعِينَ مِنَ ٱلذُّلِّ يَنظُرُونَ مِن طَرْفٍ خَفِيٍّ ۗ وَقَالَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِنَّ ٱلْخَٰسِرِينَ ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ وَأَهْلِيهِمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ ۗ أَلَآ إِنَّ ٱلظَّٰلِمِينَ فِى عَذَابٍ مُّقِيمٍ ﴿٤٥﴾ وَمَا كَانَ لَهُم مِّنْ أَوْلِيَآءَ يَنصُرُونَهُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ ۗ وَمَن يُضْلِلِ ٱللَّهُ فَمَا لَهُۥ مِن سَبِيلٍ ﴿٤٦﴾ ٱسْتَجِيبُوا۟ لِرَبِّكُم مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِىَ يَوْمٌ لَّا مَرَدَّ لَهُۥ مِنَ ٱللَّهِ ۚ مَا لَكُم مِّن مَّلْجَإٍ يَوْمَئِذٍ وَمَا لَكُم مِّن نَّكِيرٍ ﴿٤٧﴾ فَإِنْ أَعْرَضُوا۟ فَمَآ أَرْسَلْنَٰكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا ۖ إِنْ عَلَيْكَ إِلَّا ٱلْبَلَٰغُ ۗ وَإِنَّآ إِذَآ أَذَقْنَا ٱلْإِنسَٰنَ مِنَّا رَحْمَةً فَرِحَ بِهَا ۖ وَإِن تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌۢ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَإِنَّ ٱلْإِنسَٰنَ كَفُورٌ ﴿٤٨﴾ لِّلَّهِ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ ۚ يَهَبُ لِمَن يَشَآءُ إِنَٰثًا وَيَهَبُ لِمَن يَشَآءُ ٱلذُّكُورَ ﴿٤٩﴾ أَوْ يُزَوِّجُهُمْ ذُكْرَانًا وَإِنَٰثًا ۖ وَيَجْعَلُ مَن يَشَآءُ عَقِيمًا ۚ إِنَّهُۥ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ﴿٥٠﴾ ۞ وَمَا كَانَ لِبَشَرٍ أَن يُكَلِّمَهُ ٱللَّهُ إِلَّا وَحْيًا أَوْ مِن وَرَآئِ حِجَابٍ أَوْ يُرْسِلَ رَسُولًا فَيُوحِىَ بِإِذْنِهِۦ مَا يَشَآءُ ۚ إِنَّهُۥ عَلِىٌّ حَكِيمٌ ﴿٥١﴾

٤٨٨

الحزب ٤٩

وە مووینیشا مبریانێ سەرو ئێری جا بە سەرکزیی و داماگیی سەرە ۋزارە و چێرو چەمانە پەیش مذیا، ئانێچە ئیمانشا ئاوردەن مواچانێ دۆڕییێ ئا کەسێنێ هەکە وێشا و کەسوکارشا جە ڕۆ قیامەتینە دۆڕنان، ها بزاندێ بەڕاسیی ستەمکارەکێ ئینێ عەزابی هەمیشەیینە﴿٤٥﴾ ئانێ هیچ دۆسێوشا نییەن جیاتی خوذای هەکە سەرشا بکەراوە، جا هەرکەس خوذا گومڕاش بکەرۆ ئێتر ڕاش پەی نمەئێزیۆوە﴿٤٦﴾ جوابو بانگەوازو پەروەرذگاریتا بذەیدێوە وەڵێ ئانەینە ڕۆێۆ بەیۆ هیچ ئەۋەگێڵاێیێۆش جە لایەنو خوذایۆ بۆ، چا ڕۆەنە هیچ پەناگێوتا نییەن و نمەبۆ و کەسیچتا نمەتاۋۆ هیچ ئینکارییێو بکەرۆ﴿٤٧﴾ ئەگەر پەشتیشا هۆرکەرذە خۆ ئێمە پەی ئانەیما نەکیاستەنی هەکە چەمذاریکەربی سەرشاوە، تۆ تەنیاو تەنیا پەنە یاونایت سەرەن، وە ئێمە ئەگەر ڕەحمەتێو بچەشمێ بە ئینسانی دڵوەش مبۆنە پەنەش، خۆ ئەگەر بە سەبەبو ئانەیۆ هەکە جەدەسو وێشاوە مگنۆرە خرابێوشا تووش بەیۆ هەر بەڕاسیی ئینسان فرە کافر دیارەن﴿٤٨﴾ موڵکو ئاسمانەکا و زەمینی هینو خوذاین، هەرچیش گەرەك بۆ خەلقش مکەرۆ، بە هەرکەسی گەرەکش بۆ مێڵێ(کناچێ) مبەخشۆ و بە هەرکەسی گەرەکش بۆ نێرینێ(کوڕێ) مبەخشۆ﴿٤٩﴾ یان جە هەرذۆی جۆرەکا نێرێ و مێڵێ مبەخشۆ و هەرکەس مەیلش بۆ مکەرۆش بە نەزۆك، بەڕاسیی ئاذ چەنەزانی دەسەڵاتدارەن﴿٥٠﴾ پەی هیچ کەسیی نەبییەن هەکە خوذا قسێش چەنی بکەرۆ سامەگەر بە وەحیە یان جەپەشتەو پەرذەیۆ یان کیانییۆ بکیانۆنە جا بە ئەنذازەو ئانەی گەرەکشەن وەحیە بیاونۆ، بەڕاسیی ئاذ بەرزی دانان﴿٥١﴾

وَكَذَٰلِكَ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَا ۚ مَا كُنتَ تَدْرِى مَا ٱلْكِتَٰبُ وَلَا ٱلْإِيمَٰنُ وَلَٰكِن جَعَلْنَٰهُ نُورًا نَّهْدِى بِهِۦ مَن نَّشَآءُ مِنْ عِبَادِنَا ۚ وَإِنَّكَ لَتَهْدِىٓ إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٥٢﴾ صِرَٰطِ ٱللَّهِ ٱلَّذِى لَهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۗ أَلَآ إِلَى ٱللَّهِ تَصِيرُ ٱلْأُمُورُ ﴿٥٣﴾

ترتيبها ٤٣ — سُورَةُ الزُّخْرُفِ — آياتها ٨٩

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

حمٓ ﴿١﴾ وَٱلْكِتَٰبِ ٱلْمُبِينِ ﴿٢﴾ إِنَّا جَعَلْنَٰهُ قُرْءَٰنًا عَرَبِيًّا لَّعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٣﴾ وَإِنَّهُۥ فِىٓ أُمِّ ٱلْكِتَٰبِ لَدَيْنَا لَعَلِىٌّ حَكِيمٌ ﴿٤﴾ أَفَنَضْرِبُ عَنكُمُ ٱلذِّكْرَ صَفْحًا أَن كُنتُمْ قَوْمًا مُّسْرِفِينَ ﴿٥﴾ وَكَمْ أَرْسَلْنَا مِن نَّبِىٍّ فِى ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٦﴾ وَمَا يَأْتِيهِم مِّن نَّبِىٍّ إِلَّا كَانُوا۟ بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٧﴾ فَأَهْلَكْنَآ أَشَدَّ مِنْهُم بَطْشًا وَمَضَىٰ مَثَلُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٨﴾ وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ خَلَقَهُنَّ ٱلْعَزِيزُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٩﴾ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ ٱلْأَرْضَ مَهْدًا وَجَعَلَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا لَّعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٠﴾

٤٨٩

هــەر پــی نۆعــە ئێمــە جەلایــەنو وێمــاوە(بەئــەمرەو وێمــا) قورئــانێو(ڕەحمــەتێو)مــا پەی کیاستی، تۆ نەزانێنی قورئان چێشەن و ئیمــان چێــشەن بــەڵام ئێمــە کــەرڎما بــە ڕۆشــنایێو هەرکــەسما گــەرەك بــۆ جــە عەبدەکاما ڕانماییش مکەرمێ پەنەش، وە بێگومــان تــۆیچ ڕانمــایی خــەڵکی مکــەری پــەی ســەرو ڕێــوی ڕاســێ﴿٥٢﴾ ڕاو ئــا خوڎایە هەکە هەرچی ئینا جە ئاسمانەکا و زەمینەنــە هینــو ئــاڎین، هاگــاڎارێ بیــدێ ســەرئەنجامو گــرڎو هــەرمانا ملــۆوە لاو خوڎای﴿٥٣﴾

سوورەتــۆ ﴿زوخــرِوف﴾ ی

هەشتا و نۆ ئایەتێنە

بە نامۆ خوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

حــێ مــێ﴿١﴾ قەســەم بــە کتێبــە ڕۆشــن(ئاشکرا) کەی﴿٢﴾ ئێمە کەرڎەنما بە قورئانێوە عەرەبیی بەشکوم ژیرێ بیدێ﴿٣﴾ وە ئاڎ جە(لوح المحفوز) نە جە لاماوە هــەر فرە بــەرز و پــەڕ جــە دانایەتییــەن﴿٤﴾ ئایــا مکریــۆ هــەر جــە ۋەرو ئانــەی شمــە قۆمێوی زیاڎەڕەوێنــدێ ئێتر ۋزمێتــاۋەلا و وازتــا چەنە بارمێ ؟﴿٥﴾ ئێمــە پێغەممــەرێ فرێما کیاستێ پەی نەتەبە ۋەڵینەکا﴿٦﴾ جا هەر پێغەممەرێوشا پــەی ئــێ گاڵتــەش پەنە کــەرێنێ﴿٧﴾جا ئێمە چاڎیشا بەهەڵمەتتەرما دلێنە بــەرڎ و دەنــگ وباسو ۋەڵینا سەرشیی﴿٨﴾ خۆ ئەگــەر چەنەشا بپەرسیی: کێ ئاسمانەکێ و زەمینش خەلقێ کەرڎێنێ ؟بەدڵنیاییۆ مواچا بالأدەسی بزانــی خــەلقێ کەرڎێنێ﴿٩﴾ ئا خوڎا هەکە زەمینش پەی کەرڎێنێ بە چێرەخەر و چنڎەها ڕێش پەی سازنێندێ چەنەش پەی ئینەی ڕاو وێتا بزاندێ﴿١٠﴾

وَٱلَّذِي نَزَّلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءَۢ بِقَدَرٍ فَأَنشَرۡنَا بِهِۦ بَلۡدَةٗ مَّيۡتٗاۚ كَذَٰلِكَ تُخۡرَجُونَ ﴿١١﴾ وَٱلَّذِي خَلَقَ ٱلۡأَزۡوَٰجَ كُلَّهَا وَجَعَلَ لَكُم مِّنَ ٱلۡفُلۡكِ وَٱلۡأَنۡعَٰمِ مَا تَرۡكَبُونَ ﴿١٢﴾ لِتَسۡتَوُۥاْ عَلَىٰ ظُهُورِهِۦ ثُمَّ تَذۡكُرُواْ نِعۡمَةَ رَبِّكُمۡ إِذَا ٱسۡتَوَيۡتُمۡ عَلَيۡهِ وَتَقُولُواْ سُبۡحَٰنَ ٱلَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَٰذَا وَمَا كُنَّا لَهُۥ مُقۡرِنِينَ ﴿١٣﴾ وَإِنَّآ إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنقَلِبُونَ ﴿١٤﴾ وَجَعَلُواْ لَهُۥ مِنۡ عِبَادِهِۦ جُزۡءًاۚ إِنَّ ٱلۡإِنسَٰنَ لَكَفُورٞ مُّبِينٌ ﴿١٥﴾ أَمِ ٱتَّخَذَ مِمَّا يَخۡلُقُ بَنَاتٖ وَأَصۡفَىٰكُم بِٱلۡبَنِينَ ﴿١٦﴾ وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِمَا ضَرَبَ لِلرَّحۡمَٰنِ مَثَلٗا ظَلَّ وَجۡهُهُۥ مُسۡوَدّٗا وَهُوَ كَظِيمٌ ﴿١٧﴾ أَوَمَن يُنَشَّؤُاْ فِي ٱلۡحِلۡيَةِ وَهُوَ فِي ٱلۡخِصَامِ غَيۡرُ مُبِينٖ ﴿١٨﴾ وَجَعَلُواْ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةَ ٱلَّذِينَ هُمۡ عِبَٰدُ ٱلرَّحۡمَٰنِ إِنَٰثًاۚ أَشَهِدُواْ خَلۡقَهُمۡۚ سَتُكۡتَبُ شَهَٰدَتُهُمۡ وَيُسۡـَٔلُونَ ﴿١٩﴾ وَقَالُواْ لَوۡ شَآءَ ٱلرَّحۡمَٰنُ مَا عَبَدۡنَٰهُمۗ مَّا لَهُم بِذَٰلِكَ مِنۡ عِلۡمٍۖ إِنۡ هُمۡ إِلَّا يَخۡرُصُونَ ﴿٢٠﴾ أَمۡ ءَاتَيۡنَٰهُمۡ كِتَٰبٗا مِّن قَبۡلِهِۦ فَهُم بِهِۦ مُسۡتَمۡسِكُونَ ﴿٢١﴾ بَلۡ قَالُوٓاْ إِنَّا وَجَدۡنَآ ءَابَآءَنَا عَلَىٰٓ أُمَّةٖ وَإِنَّا عَلَىٰٓ ءَاثَٰرِهِم مُّهۡتَدُونَ ﴿٢٢﴾

وە ئـاخوڎا هەکـە جـە ئاسمـانۆ بـە ئەنـڎازە وەشـتش پـەی وارنێنـدێ و سـەرزەمینی مەرڎەما پەنە زینڎە کەرڎەنۆ، هەر پاسەیچ مزنیەیـدێرە﴿١١﴾ هـەر ئـا زاتـە گـرڎو جۆتەکاش خەلقێ کەرڎێنێ و جە کەشتییا و ئـاژەڵاش پـەی ڕێکـێ ۋزتێنـدێ هەکـە سوارێـشا بیدێ﴿١٢﴾ پـەی ئینـەی سـەرو مازیـشاوە یـاگۆ وێتـا بگێـردێ دمـایی ناعمەتو پەروەرڎگاریتا باردێ یاڎ وەختێو هەکـە سەرشـاوە سـەقامگیرێ مبیـدێ و بواچدێ بێگـەرڎیی پـەی ئـا زاتیـە هەکـە ئینەش پەی ڕام(دەسەموو) کـەرێنمێ ئنڎا پـەی ئێمـە دەسـەموو نـەبێ﴿١٣﴾ بێگومـان ئێمـە گرڎمـا پـەی لاو پـەروەرڎگاریما مگێڵمێوە﴿١٤﴾ جە بەنڎەکایچش بڕێوشا بە شەریکێش نییێرە، بەڕاسیی ئینسان فرە بـە ئاشـکرا کـافرەن﴿١٥﴾ ئایـا جـە ئانـەی هەکە خـەلق مکـەرۆ کناچێ پـەی وێـش گل مڎۆوە و کوڕێچ تەرخانێ مکەرۆ پەی شمە؟﴿١٦﴾ جا ئەگەر یۆشا موژدەش بدریۆ پەنە بە ئانەی بە ڕەواش مزانۆ پـەی خوڎای، ڕوخسارش سیاو هۆرمگێڵۆ و دەروونەنە پیش مووەرۆوە﴿١٧﴾ ئایا مکریۆ کەسێو هەکە جە دڵێ خشڵی و ناعمەتینە وەی کریابۆ کەچی جە جەنگ و هەرانە بەرنـەگنۆ ؟﴿١٨﴾ ئـا مەلائیکێچە هەکـە عەبدێ خوڎای ڕەحمـانینێ ئاڎیـشا بـە مێڵـێ دێ قەڵـەم، ئایـا ئـاڎێ وەختـو خـەلق کریایـشانە حـازرێ بێنـێ؟ شاهیڎییەکەیـشا منۆیـسیۆ و وەنەپەرسایـشا چـەنی مکریـۆ﴿١٩﴾ وە مواچانێچ ئەگـەر خوڎا گـەرەکش بیـێ نەپرسێنمێشا،دەی خـۆ ئـاڎێ پاسـە نـەبۆ سەرو بنچینەو زانای ئانەی بوواچا، ئاڎێ گۆترەکاریی زیاتـەر چێوێ تـەر نمەواچا﴿٢٠﴾ یا ئانـەن ۋەڵـێ ئـی قورئانینـە کتێبێوما دێنـێ پەنـە و ئێتر گێرتەنشا و ۋەرش نمـەڎا؟﴿٢١﴾ نـا، بـەڵکو هـەر ئانڎە مواچا ئێمە باب و باپیرێ وێما دییما سـەرو دینێۆیـۆ بێنـێ و ئانا ئێمـەیچ شۆنەو ئاڎیـشارە ڕاما گێرتەنەنەۋەر﴿٢٢﴾

وَكَذَٰلِكَ مَآ أَرۡسَلۡنَا مِن قَبۡلِكَ فِي قَرۡيَةٖ مِّن نَّذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتۡرَفُوهَآ
إِنَّا وَجَدۡنَآ ءَابَآءَنَا عَلَىٰٓ أُمَّةٖ وَإِنَّا عَلَىٰٓ ءَاثَٰرِهِم مُّقۡتَدُونَ ٢٣
۞ قَٰلَ أَوَلَوۡ جِئۡتُكُم بِأَهۡدَىٰ مِمَّا وَجَدتُّمۡ عَلَيۡهِ ءَابَآءَكُمۡۖ
قَالُوٓاْ إِنَّا بِمَآ أُرۡسِلۡتُم بِهِۦ كَٰفِرُونَ ٢٤ فَٱنتَقَمۡنَا مِنۡهُمۡۖ فَٱنظُرۡ
كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلۡمُكَذِّبِينَ ٢٥ وَإِذۡ قَالَ إِبۡرَٰهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوۡمِهِۦٓ
إِنَّنِي بَرَآءٞ مِّمَّا تَعۡبُدُونَ ٢٦ إِلَّا ٱلَّذِي فَطَرَنِي فَإِنَّهُۥ سَيَهۡدِينِ
٢٧ وَجَعَلَهَا كَلِمَةَۢ بَاقِيَةٗ فِي عَقِبِهِۦ لَعَلَّهُمۡ يَرۡجِعُونَ ٢٨ بَلۡ
مَتَّعۡتُ هَٰٓؤُلَآءِ وَءَابَآءَهُمۡ حَتَّىٰ جَآءَهُمُ ٱلۡحَقُّ وَرَسُولٞ مُّبِينٞ ٢٩
وَلَمَّا جَآءَهُمُ ٱلۡحَقُّ قَالُواْ هَٰذَا سِحۡرٞ وَإِنَّا بِهِۦ كَٰفِرُونَ ٣٠ وَقَالُواْ
لَوۡلَا نُزِّلَ هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانُ عَلَىٰ رَجُلٖ مِّنَ ٱلۡقَرۡيَتَيۡنِ عَظِيمٍ ٣١ أَهُمۡ
يَقۡسِمُونَ رَحۡمَتَ رَبِّكَۚ نَحۡنُ قَسَمۡنَا بَيۡنَهُم مَّعِيشَتَهُمۡ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ
ٱلدُّنۡيَاۚ وَرَفَعۡنَا بَعۡضَهُمۡ فَوۡقَ بَعۡضٖ دَرَجَٰتٖ لِّيَتَّخِذَ بَعۡضُهُم
بَعۡضٗا سُخۡرِيّٗاۗ وَرَحۡمَتُ رَبِّكَ خَيۡرٞ مِّمَّا يَجۡمَعُونَ ٣٢ وَلَوۡلَآ
أَن يَكُونَ ٱلنَّاسُ أُمَّةٗ وَٰحِدَةٗ لَّجَعَلۡنَا لِمَن يَكۡفُرُ بِٱلرَّحۡمَٰنِ
لِبُيُوتِهِمۡ سُقُفٗا مِّن فِضَّةٖ وَمَعَارِجَ عَلَيۡهَا يَظۡهَرُونَ ٣٣

الحِزْبُ ٥٠

وە هەر پا نوٚعە ۆەڵیْ توٚنە هەر هوٚشیارئەوەکەریْوما کیاستەن پەی هەر دەگیْوٚیْ وەش گوزەرانەکاش واتەنشا ئیْمە باب و باپیرەکیْ ویْما دییبیْنیْما سەرو دینیٚوە و ئیْمەیچ شوٚنیشارە پەیرەویْنمیْ ﴿٢٣﴾ بواچە ئەی ئەگەر جە ئانەی هەکە دییەنتا باب و باپیرەکیْتا سەرشوٚ بییْنیْ پەڕ هیدایەت تەرتا پەی بارو ؟ واتشا بەڕاسیی ئیْمە بە ئانەی بە شمەرە کیانیان کافریْنمیْ ﴿٢٤﴾ هەقما چەنە ئەسیْ بذیە ئاقیبەتو بەدروٚئەوە ووزا چەنین بی ﴿٢٥﴾ ئانەبیْ ئیبراهیم واتش بە تاتەیش و بە قوٚمەکەیش بەڕاسیی من بەرینا چانەی میرسدیْش ﴿٢٦﴾ بیْژگە ئانەی خەلقش کەرذەنا دیارەن ئاذ هیدایەتم مذوٚنە ﴿٢٧﴾ ئینەش کەرذ بە کەلیمیٚوە هەمیشە باقیە جە دمای ویْش بەشکو بگیْلاٚوە ﴿٢٨﴾ جا من ئانیْ و باب و باپیرەکیْشا جە وەشگوزەرانینە ئاستیْموٚ هەتا ئا وەختە هەق و پیْغەممەریْوی ئەمینشا پەی ئامیٚ ﴿٢٩﴾ جا وەختیْو هەقشا پەی ئاما واتشا ئینە سیحرەن و ئیْمە کافریْنمیْ پەنەش ﴿٣٠﴾ واتیچشا ئانە ئی قورئانە چی نەوەزنیارە پەی گوٚرە پیێوی جە پیا گوٚرەکا دووە دەگا(شارە) کەی ؟ ﴿٣١﴾ ئایا ئاذیْ ڕەحمەتو پەروەرذگاریت مبەخشناوە؟ جە ژیوای دنییٚنە ئیْمە ڕزقما بەینشانە بەش کەرذەن و بڕیْوشا چنذ پلیْو بەرزیْما کەرذیْنیْوە ملو بڕیْوی تەریشارە تا بڕیْوشا ئەویشا تەری بکەرانیْ بە خزمەتچییْ، وە ڕەحمەتو پەروەرذگاریت چانەی خاستەرەن کوٚش مکەراوە ﴿٣٢﴾ خوٚ ئەگەر وەرو ئانەی نەبییٚ هەکە خەڵك مبوٚ بە یەك نەتەبە بنەو داراو یانەکاو ئا کەسا هەکە بە خوذای ڕەحمانی کافریْ مبا کەریْنمیْ بە زیو و پلەکانیْ هەکە پوٚرەشارە بلا سەر ﴿٣٣﴾

وَلِبُيُوتِهِمْ أَبْوَٰبًا وَسُرُرًا عَلَيْهَا يَتَّكِـُٔونَ ﴿٣٤﴾ وَزُخْرُفًا ۚ وَإِن كُلُّ ذَٰلِكَ لَمَّا مَتَٰعُ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ۚ وَٱلْءَاخِرَةُ عِندَ رَبِّكَ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٣٥﴾ وَمَن يَعْشُ عَن ذِكْرِ ٱلرَّحْمَٰنِ نُقَيِّضْ لَهُۥ شَيْطَٰنًا فَهُوَ لَهُۥ قَرِينٌ ﴿٣٦﴾ وَإِنَّهُمْ لَيَصُدُّونَهُمْ عَنِ ٱلسَّبِيلِ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُم مُّهْتَدُونَ ﴿٣٧﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَنَا قَالَ يَٰلَيْتَ بَيْنِى وَبَيْنَكَ بُعْدَ ٱلْمَشْرِقَيْنِ فَبِئْسَ ٱلْقَرِينُ ﴿٣٨﴾ وَلَن يَنفَعَكُمُ ٱلْيَوْمَ إِذ ظَّلَمْتُمْ أَنَّكُمْ فِى ٱلْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ ﴿٣٩﴾ أَفَأَنتَ تُسْمِعُ ٱلصُّمَّ أَوْ تَهْدِى ٱلْعُمْىَ وَمَن كَانَ فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٤٠﴾ فَإِمَّا نَذْهَبَنَّ بِكَ فَإِنَّا مِنْهُم مُّنتَقِمُونَ ﴿٤١﴾ أَوْ نُرِيَنَّكَ ٱلَّذِى وَعَدْنَٰهُمْ فَإِنَّا عَلَيْهِم مُّقْتَدِرُونَ ﴿٤٢﴾ فَٱسْتَمْسِكْ بِٱلَّذِىٓ أُوحِىَ إِلَيْكَ ۖ إِنَّكَ عَلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٤٣﴾ وَإِنَّهُۥ لَذِكْرٌ لَّكَ وَلِقَوْمِكَ ۖ وَسَوْفَ تُسْـَٔلُونَ ﴿٤٤﴾ وَسْـَٔلْ مَنْ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رُّسُلِنَآ أَجَعَلْنَا مِن دُونِ ٱلرَّحْمَٰنِ ءَالِهَةً يُعْبَدُونَ ﴿٤٥﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِـَٔايَٰتِنَآ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَإِي۟هِۦ فَقَالَ إِنِّى رَسُولُ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٤٦﴾ فَلَمَّا جَآءَهُم بِـَٔايَٰتِنَآ إِذَا هُم مِّنْهَا يَضْحَكُونَ ﴿٤٧﴾

پەی یانەکایچشا بەرێ و قەنەفێ(تەختێ) زینوێنێ کەرێنمێ تا شانە بڎارە سەرشاوە ﴿٣٤﴾ وە چێوێ تەرێ نەخشو نیگارێنێچ، جا ئانە گرڎ بێژگە جە وەشگوزەرانیی دنیێ هیچی تەر نییەن، وە ئاخیرەت جەلاو پەروەرڎگاریتۆ نریانرە پەی پارێزکارا﴿٣٥﴾ جا هەرکەس جە حەنڎ و یاڎو خوڎای ساحیب ڕەحمی وێش کۆربکەرۆ شەیتانێو مکەرمێ بە ملۆزمەش و ئێتر مبۆ بە یاوەرش﴿٣٦﴾ ئێتر ئا شەیتانێ ڕای ڕاسەش وەنە مگێرا کەچی ئەجۆشا ئینێ سەرو ڕاو هیدایەتیۆ﴿٣٧﴾ هەتا ئا وەختە مێوە لاما ماچۆ ئەی وەشڵەی بەینو من و تۆنە ئینڎەو دووریی بەینو وەرزیای و وەرنیشتەی بییەبیێ عیش چ یاوەریە﴿٣٨﴾ ئارۆ هیچ کەڵکتا پەنە نمەیاونۆ چونکە وەختو وێش زوڵمتا جە وێتا کەرڎ بەڕاسیی شمە جە عەزابنە هامبەشێندێ﴿٣٩﴾ دەی ئایا تۆ گەرەکتەن بە گۆش کپا بژنەوی و ڕا نیشانەو کۆرا و ئانیشا بڎەی هەکە ئینێ گومڕاییوی ئاشکرانە؟﴿٤٠﴾ جا ئەگەر تۆ بەرمێوە بێشك ئێمە هەقەشا چەنە مسانمێ﴿٤١﴾ یان ئا هەڕەشێ کەرڎێنێما وەنە نیشانەت مڎەیمێ بێشك ئێمە دەسەلاتدارێنمێ ملشارە﴿٤٢﴾ جا دەس گێرە پانەیۆ بە وەحیە پەیت ئامان بێگومان تۆ ئینای سەرو ڕێوێ ڕاسێوە﴿٤٣﴾ وە بەڕاسیی ئانە یاڎ ئەوەووزەن پەی وێت و پەی قۆمەکەیچت چۆڎمای وەنەتا پەرسیۆوە﴿٤٤﴾ پەرسەیچ چا پێغەممەرا وەڵێ تۆنە کیاستێنێما – بزانە – ئایا بێژگە جە خوڎای ڕەحمانی خوڎێ تەرما کەرڎێنێ هەکە عەبدایەتیشا پەی بکریۆ ؟﴿٤٥﴾ دیاریچەن مووساما بە ئایەتەکاماوە کیاست پەی لاو فیرعەونی و دارودەسەکەیش واتش بەڕاسیی من پێغەممەرو پەروەرڎگارو ئاڵەمیانینا﴿٤٦﴾ جا وەختێو بە ئایەتەکاماوە ئاما پەی لایشا دەسشا کەرڎ بە خۆای پەنەش﴿٤٧﴾

وَمَا نُرِيهِم مِّنْ ءَايَةٍ إِلَّا هِيَ أَكْبَرُ مِنْ أُخْتِهَاۖ وَأَخَذْنَٰهُم
بِٱلْعَذَابِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٤٨﴾ وَقَالُواْ يَٰٓأَيُّهَ ٱلسَّاحِرُ ٱدْعُ لَنَا
رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِندَكَ إِنَّنَا لَمُهْتَدُونَ ﴿٤٩﴾ فَلَمَّا كَشَفْنَا
عَنْهُمُ ٱلْعَذَابَ إِذَا هُمْ يَنكُثُونَ ﴿٥٠﴾ وَنَادَىٰ فِرْعَوْنُ فِي قَوْمِهِۦ
قَالَ يَٰقَوْمِ أَلَيْسَ لِي مُلْكُ مِصْرَ وَهَٰذِهِ ٱلْأَنْهَٰرُ تَجْرِي مِن
تَحْتِيٓۚ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٥١﴾ أَمْ أَنَا۠ خَيْرٌ مِّنْ هَٰذَا ٱلَّذِي هُوَ مَهِينٌ
وَلَا يَكَادُ يُبِينُ ﴿٥٢﴾ فَلَوْلَآ أُلْقِيَ عَلَيْهِ أَسْوِرَةٌ مِّن ذَهَبٍ أَوْ جَآءَ
مَعَهُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ مُقْتَرِنِينَ ﴿٥٣﴾ فَٱسْتَخَفَّ قَوْمَهُۥ
فَأَطَاعُوهُۚ إِنَّهُمْ كَانُواْ قَوْمًا فَٰسِقِينَ ﴿٥٤﴾ فَلَمَّآ ءَاسَفُونَا
ٱنتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَٰهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٥٥﴾ فَجَعَلْنَٰهُمْ
سَلَفًا وَمَثَلًا لِّلْءَاخِرِينَ ﴿٥٦﴾ ۞ وَلَمَّا ضُرِبَ ٱبْنُ مَرْيَمَ مَثَلًا
إِذَا قَوْمُكَ مِنْهُ يَصِدُّونَ ﴿٥٧﴾ وَقَالُوٓاْ ءَأَٰلِهَتُنَا خَيْرٌ أَمْ
هُوَۚ مَا ضَرَبُوهُ لَكَ إِلَّا جَدَلَۢاۚ بَلْ هُمْ قَوْمٌ خَصِمُونَ ﴿٥٨﴾ إِنْ هُوَ
إِلَّا عَبْدٌ أَنْعَمْنَا عَلَيْهِ وَجَعَلْنَٰهُ مَثَلًا لِّبَنِيٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ﴿٥٩﴾
وَلَوْ نَشَآءُ لَجَعَلْنَا مِنكُم مَّلَٰٓئِكَةً فِي ٱلْأَرْضِ يَخْلُفُونَ ﴿٦٠﴾

ربع الحزب ٥٠

٤٩٣

هـەر موعجزێوەیچـشا نیـشانە دیٚنمـیٚ جـە ئەویتـەری گۆرەتـەر بـیٚ، بـە عـەزابیچ گرفتاریٚمـا کـەرڎیٚ بەشـکو بگـیٚلاٚوە﴿٤٨﴾ وە واتـشا ئـەی سـیحرباز داوا بکـەرە پەروەرڎگارەکـەیت ئا بەلٚیٚنیٚ دانیش پەنـە بـەگاش باروٚ بەڕاسیی ئا وەختـە مگنمـیٚ سـەرو ڕاو هیدایـەتی﴿٤٩﴾ جـا وەختێـو عـەزابما سـەروٚ لابـەرڎیٚ دەم ودەس بەلٚێنەکیٚشا هوٚرشـاناوە﴿٥٠﴾ فیرعـەونیچ دلیٚ قۆمەکەیـشنە جاڕشـدا: ئـەی قۆمەکـەم ئایا مولٚکو میسری هینو من نییـەن چەنی ئـی ڕوٚخانـا هەکـە ڤەرمنـە ڤیـەرانیٚ؟ ئایـا نمەڤینـدیٚ؟﴿٥١﴾ یـان ئایـا مـن خاسـتەر نییـەنا جـە ئـی کـابرا سـووکەیە هەکـە خـەریکا نـەزانوٚ بـە ڕەوانـی قـسیٚ بکـەروٚ؟﴿٥٢﴾ دەی ئـەی چـی بـازنیٚ ئـاڵتونیٚش فـرە مـەڎریا ملـەرە یـان چـی مـەلائیکیٚ نـامیٚنیٚ چـەنیش و ببـانیٚ بـە یـاوەریٚش؟﴿٥٣﴾ ئاڎ دیـش قۆمەکـەش ئـەقلٚ سووکیٚنیٚ تەرسنیٚش و بە گۆشـشا کـەرڎ، بەڕاسیی ئاڎیٚ قۆمیٚوە جە ڕیٚ ترازییٚ بیٚنـیٚ﴿٥٤﴾ جا وەختێـو فـرە تووڕیٚـشا کـەرڎیمیٚ هەقـەما چـەنە ئەسیٚ گرڎما پیٚوەرە نوقیٚ دلیٚ ئاویٚ کـەرڎیٚ﴿٥٥﴾ ئیٚتر کـەرڎیما بـە سـەرقافڵەو دلیٚنە شیایا و بـە نموونـە پەی دماینا﴿٥٦﴾ وەختێویچ کوڕو مریەمیٚ ئاوریاوە پەی نموونەی دەمودەس قۆمەکـەت ڕاگیٚریـشا چەنەکەرڎ﴿٥٧﴾وە واتشا ئایا خوڎاکیٚما خاسیٚنیٚ یام ئاڎ؟ ئا نموونەتـە هـەر پـەی دەمەقاڵـەی پـەی ئاریٚنیٚوە، بەڵکو ئاڎیٚ قۆمیٚوەنیٚ حەزشا هەر بە دوژمەنایەتین﴿٥٨﴾ ئاڎ جە عەبدیٚوی زیاتـەر نییـەن ناعمـەتما متـەن ملـرە و کـەرڎەنما بـە نموونیٚـو پـەی نـەوەو ئیـسرائیلی﴿٥٩﴾ خـوٚ ئەگـەر گـەرەکما بییەبییٚ بەدڵنیاییوٚ بڕیٚوتا کەریٚنمیٚ بە مەلائیکی جە زەمیننە تا بیێندیٚ بە یاگە نشینیٚ﴿٦٠﴾

وَإِنَّهُۥ لَعِلْمٌ لِّلسَّاعَةِ فَلَا تَمْتَرُنَّ بِهَا وَٱتَّبِعُونِ ۚ هَٰذَا صِرَٰطٌ مُّسْتَقِيمٌ ﴿٦١﴾ وَلَا يَصُدَّنَّكُمُ ٱلشَّيْطَٰنُ ۖ إِنَّهُۥ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٦٢﴾ وَلَمَّا جَآءَ عِيسَىٰ بِٱلْبَيِّنَٰتِ قَالَ قَدْ جِئْتُكُم بِٱلْحِكْمَةِ وَلِأُبَيِّنَ لَكُم بَعْضَ ٱلَّذِى تَخْتَلِفُونَ فِيهِ ۖ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿٦٣﴾ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ رَبِّى وَرَبُّكُمْ فَٱعْبُدُوهُ ۚ هَٰذَا صِرَٰطٌ مُّسْتَقِيمٌ ﴿٦٤﴾ فَٱخْتَلَفَ ٱلْأَحْزَابُ مِنۢ بَيْنِهِمْ ۖ فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ مِنْ عَذَابِ يَوْمٍ أَلِيمٍ ﴿٦٥﴾ هَلْ يَنظُرُونَ إِلَّا ٱلسَّاعَةَ أَن تَأْتِيَهُم بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٦٦﴾ ٱلْأَخِلَّآءُ يَوْمَئِذٍۭ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَّا ٱلْمُتَّقِينَ ﴿٦٧﴾ يَٰعِبَادِ لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمُ ٱلْيَوْمَ وَلَآ أَنتُمْ تَحْزَنُونَ ﴿٦٨﴾ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا وَكَانُوا۟ مُسْلِمِينَ ﴿٦٩﴾ ٱدْخُلُوا۟ ٱلْجَنَّةَ أَنتُمْ وَأَزْوَٰجُكُمْ تُحْبَرُونَ ﴿٧٠﴾ يُطَافُ عَلَيْهِم بِصِحَافٍ مِّن ذَهَبٍ وَأَكْوَابٍ ۖ وَفِيهَا مَا تَشْتَهِيهِ ٱلْأَنفُسُ وَتَلَذُّ ٱلْأَعْيُنُ ۖ وَأَنتُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٧١﴾ وَتِلْكَ ٱلْجَنَّةُ ٱلَّتِىٓ أُورِثْتُمُوهَا بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٧٢﴾ لَكُمْ فِيهَا فَٰكِهَةٌ كَثِيرَةٌ مِّنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٧٣﴾

٤٩٤

وە بەڕاسیی ئانێ یووەنە جە نیشانەکاو قیامەتی و شکەش چەنە مەکەردێ و بگندێ شوْنیم، ئینێ ڕێوە ڕاسەنە﴿٦١﴾ دەی با شەیتان ڕاتا وەنە نەگێرۆ بەڕاسیی ئاذ دوژمەنێوی ئاشکراتانە﴿٦٢﴾ جا وەختێ عیسا بە بەڵگێ ڕۆشنێوە ئاما واتش دیارەن دانایەتییم پەی ئاورذێندێ و ئامانا پەی ئینەی بڕێو جە ئا چێواتا پەی ڕۆشنێ بکەرووۆ هەکە کێشەتا هەن سەرشا دەی پارێز بکەردێ جە خوذای و بە گۆشم بکەردێ﴿٦٣﴾ بەڕاسیی خوذا پەروەرنو من و پەروەرنو شمەیچەن دەی بپرسدێش ئینێنە ڕای ڕاسە﴿٦٤﴾ حیزبەکێ جیاوازیی کۆتەنە بەینشا دەی وەیل جە دەسو عەزابو ڕوێوی پەڕ ئێشیۆ پەی ئانیشا هەکە ستەمشا کەرذ﴿٦٥﴾ ئایا ئاذێ چەمەڕێ چێوێ تەری بێژگە قیامەتی مکەرا ؟ هەکە مەیۆ پەیشا کوتوپڕنە مەیۆ و ئاذێ شعوور نمەکەرانێ ﴿٦٦﴾ ئەچا ڕۆنە دۆسێ مبانێ بە دوژمەنێ یۆترینی بێژگە جە پارێزکارەکا﴿٦٧﴾ ئەی عەبدەکام ئارۆ هیچ تەرسێوەتا سەرۆ نییەنە و شمە دڵتەنگێ نمەبیدێ﴿٦٨﴾ ئانە ئا کەسێنێ هەکە ئیمانشا ئاورذەن بە ئایەتەکاما و موسڵمانێ بێنێ﴿٦٩﴾ دەی وێتا و هامسەرەکێتا لۆدێنە بەهەشت و شادومانێ بیدێ﴿٧٠﴾ بە سینی و کوپی ئاڵتوونینۆ چێوێشا مگێڵنیانێ سەرەرە و هەرچی نەفس مرخەش پڕۆ پۆرەش و چەم جە دییەیش لەزەت بەرۆ چا بەهەشتانە حازرەن، شمەیچ چەنەشا نەمرێندێ﴿٧١﴾ ئانە ئا بەهەشتەنە هەکە پانەی کەرێندێش پێسەو میراتی ووستتا دەسو وێتا﴿٧٢﴾ مێوەی فرە و نۆعاونۆعش چەنەن پەیتا چەنەش مووەردێ﴿٧٣﴾

إِنَّ ٱلْمُجْرِمِينَ فِى عَذَابِ جَهَنَّمَ خَٰلِدُونَ ﴿٧٤﴾ لَا يُفَتَّرُ عَنْهُمْ وَهُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ ﴿٧٥﴾ وَمَا ظَلَمْنَٰهُمْ وَلَٰكِن كَانُوا۟ هُمُ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٧٦﴾ وَنَادَوْا۟ يَٰمَٰلِكُ لِيَقْضِ عَلَيْنَا رَبُّكَ ۖ قَالَ إِنَّكُم مَّٰكِثُونَ ﴿٧٧﴾ لَقَدْ جِئْنَٰكُم بِٱلْحَقِّ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَكُمْ لِلْحَقِّ كَٰرِهُونَ ﴿٧٨﴾ أَمْ أَبْرَمُوٓا۟ أَمْرًا فَإِنَّا مُبْرِمُونَ ﴿٧٩﴾ أَمْ يَحْسَبُونَ أَنَّا لَا نَسْمَعُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَىٰهُم ۚ بَلَىٰ وَرُسُلُنَا لَدَيْهِمْ يَكْتُبُونَ ﴿٨٠﴾ قُلْ إِن كَانَ لِلرَّحْمَٰنِ وَلَدٌ فَأَنَا۠ أَوَّلُ ٱلْعَٰبِدِينَ ﴿٨١﴾ سُبْحَٰنَ رَبِّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ رَبِّ ٱلْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٨٢﴾ فَذَرْهُمْ يَخُوضُوا۟ وَيَلْعَبُوا۟ حَتَّىٰ يُلَٰقُوا۟ يَوْمَهُمُ ٱلَّذِى يُوعَدُونَ ﴿٨٣﴾ وَهُوَ ٱلَّذِى فِى ٱلسَّمَآءِ إِلَٰهٌ وَفِى ٱلْأَرْضِ إِلَٰهٌ ۚ وَهُوَ ٱلْحَكِيمُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٨٤﴾ وَتَبَارَكَ ٱلَّذِى لَهُۥ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَعِندَهُۥ عِلْمُ ٱلسَّاعَةِ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٥﴾ وَلَا يَمْلِكُ ٱلَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِهِ ٱلشَّفَٰعَةَ إِلَّا مَن شَهِدَ بِٱلْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٨٦﴾ وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولُنَّ ٱللَّهُ ۖ فَأَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ ﴿٨٧﴾ وَقِيلِهِۦ يَٰرَبِّ إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ قَوْمٌ لَّا يُؤْمِنُونَ ﴿٨٨﴾ فَٱصْفَحْ عَنْهُمْ وَقُلْ سَلَٰمٌ ۚ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٨٩﴾

بەڕاسیی تاوانبارەکێ جە دلێ عەزابو جەحەنڎەمینە نەمرێنێ﴿٧٤﴾ سەرشاوە سووك نمەکریۆ و ئاڎێ تەمام بێ هۆمێڎێنێ دلێشەنە﴿٧٥﴾ خۆ ئێمە ستەمما نەکەرڎێ وەنە بەلاّم ئاڎێ وێشا ستەمکارێ بیێ﴿٧٦﴾ وە مچڕانێ: ئەی مالك دەی با پەروەرڎگارت بکوشۆما، ماچا بەڕاسیی شمە پێسە مەندێوە﴿٧٧﴾ بێشك ئێمە ڕاسییما پەی ئاورڎیدێ بەلاّم فرەینەتا قینیتا ئێ جە هەقی﴿٧٨﴾ یان ئانەن فێلێوەشا ڕێکە ووزتێنە؟ دەی ئێمەیچ کارڕێك ووزێنمێ﴿٧٩﴾ یان پاسە حیساب مکەرا ئێمە پەنامەکیەك ا(سیر) ەکاشا و چفەکەیشا نمەژنەومێ، نەخێر، چامنە نییەن، بەلّکو کیانیاکێما ئینێ لاشاوە و منویسانێ﴿٨٠﴾ بواچە خۆ ئەگەر خوڎا فرزەندش بیێ من یەکەم کەس بێنێ جە بەگۆشکەرەکاش ﴿٨١﴾ بێگەرڎیی پەی پەروەرنو ئاسمانەکا و زەمینی پەروەرنو عەرشی چا تۆمەتا پەیش هۆرمبەسانێ﴿٨٢﴾ وازشا چەنە بارە با بڑاوا و گەمە بکەرا هەتا میاوا ئەپا ڕۆیە هەکە هەڕەشێشا وەنەکریێنێ پەنەش﴿٨٣﴾ وە هەر ئاڎ جە ئاسماننە خوڎان و جە زەميننە خوڎان، ئاڎ داناى بزانیچەن﴿٨٤﴾ بەرزیی و بەرەکەت پەی ئا زاتینە هەکە مولّکو ئاسمانەکا و زەمینی و ئانەی ئینا بەینشانە هینو ئاڎین و عیلمو بەرپا بییەی قیامەتیش ئینا لاوە و پەی لاو ئاڎی مگێلّنیەیدێوە﴿٨٥﴾ ئانێ ئاڎێ جیاتی خوڎای پرسێنێشا – چی ڕۆنە – شفاعەتشا بەدەس نییەن مەگەر کەسێو شاهێدیی حەقیش دابۆ و بزانۆ کێ لاییقو شفاعەتین﴿٨٦﴾ خۆ ئەگەر چەنەشا بپەرسیی کێ خەلقێ کەرڎێنێ؟ بە دلّنیاییۆ مواچا خوڎای خەلقێ کەرڎێنمێ، دەی ئێتر چەنی لا مڎریا؟﴿٨٧﴾ واتەو ئاڎیچی: ئەی پەروەرڎگار بەڕاسیی ئانێ قۆمێوەنێ ئیمان نمارانێ﴿٨٨﴾ چەم پۆشیشا چەنە بکەرە و بواچە سلاّم چۆڎمای مزانانێ﴿٨٩﴾

سُورَةُ الدُّخَانِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

حمٓ ﴿١﴾ وَٱلْكِتَٰبِ ٱلْمُبِينِ ﴿٢﴾ إِنَّآ أَنزَلْنَٰهُ فِى لَيْلَةٍ مُّبَٰرَكَةٍ ۚ إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ ﴿٣﴾ فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ ﴿٤﴾ أَمْرًا مِّنْ عِندِنَآ ۚ إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ﴿٥﴾ رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ ۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٦﴾ رَبِّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَآ ۖ إِن كُنتُم مُّوقِنِينَ ﴿٧﴾ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ يُحْىِۦ وَيُمِيتُ ۖ رَبُّكُمْ وَرَبُّ ءَابَآئِكُمُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٨﴾ بَلْ هُمْ فِى شَكٍّ يَلْعَبُونَ ﴿٩﴾ فَٱرْتَقِبْ يَوْمَ تَأْتِى ٱلسَّمَآءُ بِدُخَانٍ مُّبِينٍ ﴿١٠﴾ يَغْشَى ٱلنَّاسَ ۖ هَٰذَا عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١١﴾ رَّبَّنَا ٱكْشِفْ عَنَّا ٱلْعَذَابَ إِنَّا مُؤْمِنُونَ ﴿١٢﴾ أَنَّىٰ لَهُمُ ٱلذِّكْرَىٰ وَقَدْ جَآءَهُمْ رَسُولٌ مُّبِينٌ ﴿١٣﴾ ثُمَّ تَوَلَّوْا۟ عَنْهُ وَقَالُوا۟ مُعَلَّمٌ مَّجْنُونٌ ﴿١٤﴾ إِنَّا كَاشِفُوا۟ ٱلْعَذَابِ قَلِيلًا ۚ إِنَّكُمْ عَآئِدُونَ ﴿١٥﴾ يَوْمَ نَبْطِشُ ٱلْبَطْشَةَ ٱلْكُبْرَىٰٓ إِنَّا مُنتَقِمُونَ ﴿١٦﴾ ۞ وَلَقَدْ فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَجَآءَهُمْ رَسُولٌ كَرِيمٌ ﴿١٧﴾ أَنْ أَدُّوٓا۟ إِلَىَّ عِبَادَ ٱللَّهِ ۖ إِنِّى لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٨﴾

٤٩٦

سوورەتــوٚ ﴿دوخـــان﴾ ی

پەنجا و نوٚ ئايەتێنە

بە ناموٚ خوۏاى بەزەييمەنۏى ڕەحمينى

حـــیٚ، مـــیٚ﴿١﴾ قەســـەم بەكتێبـــە ڕوٚشـــنە ئاشـــكراكەى﴿٢﴾ بەڕاســـيى ئێمـــە جـــە شـــەوێوە موبارەكەنـــە وەزنارە،بێـــشك ئێمـــە هوٚشـــيارئەوەكەرێ بييـــەيمێ ﴿٣﴾ چـــا شەوێنە گرۏ هەرمانێوە پەڕ جە دانايى جيا مكريـــوٚوە﴿٤﴾ ئەمرێوەنـــە جـــە ئێمـــوٚ، بەڕاســـيى ئێمـــەنمێ پێغەممـــەركيانێ﴿٥﴾ ئينـــە ڕەحمـــەتێوەن جـــە پـــەروەرۏگاريتوٚ، بەڕاســـيى ئـــاۏ بژنـــەوەى بزانـــەن﴿٦﴾ پـــەروەرۏگارو ئاسمانـــەكا و زەمينـــى و ئانـــەين ئينـــا بەينـــشانە، ئەگـــەر بـــاوەڕى تـــەمام(يـــەقين) تـــا هـــەن﴿٧﴾ بێژگـــە چاۏى خـــوۏاى تـــەر نييـــەن و ئـــاۏەن مژيونوٚنـــە و ممرنوٚنە،پەروەرۏگارو شمە و پـەروەرۏگارو بـــاب و بـــاپيرە وەڵينەكاتانـــە﴿٨﴾ چـــەنى ئانەيـچە ئـاۏێ جـە شـكەنە گەمـە مكـەرا﴿٩﴾ چـەمۏارى ڕوٚيـوى بكـەرە هەكـە ئاسمـان دووكـەڵێوى ئاشـكرا ماروٚنـە﴿١٠﴾ خـەڵكى پوٚژنـوٚرە، ئينـە عـەزابێوە فـرە ئێشنەن﴿١١﴾ ئـەى پـەروەرۏگار ئـى عەزابما سەروٚ لابەرە بەڕاسيى ئێمە ئيماندارێنمێ﴿١٢﴾ كەى و چەنى ياداوەريى هوٚرمگێرا؟ خوٚ ئاۏێ بێشك پێغەممەرى ئاشكراى ديارشا پەى ئاما﴿١٣﴾ دمايى پەشتيشا چەنە هوٚركەرۏ و واتشا فێركـەرێوى شـێتەن﴿١٤﴾ بێـشك ئێمـە هـەر كـەمێو عەزابەكـەى هـوٚربگێرمێ سـەرتاوە، مـسەوگەر مگێڵدێوە پـەى سـەرو لـەيێ و بـەڕێتا﴿١٥﴾ ڕوٚێو بوٚ هەڵمەتـە گوٚرەكێما بۏەيمێ بـە دڵنيـاييوٚ هەقـە مـسانمێ﴿١٦﴾ بێـشك ۏەڵـێ ئێۏيشايـچەنە قوٚمـو فێرعـەونيما تـاقيێ كـەرۏێوە و پێغەممـەرێوى قەۏردارشا پـەى ئامـا﴿١٧﴾ هەكە بەنۏەكاو خـوۏاى بە مـن بـسپاردێ بەڕاسيى مـن پێغەممـەرێوى ئەمينـنا پەيتا﴿١٨﴾

وَأَن لَّا تَعْلُوا۟ عَلَى ٱللَّهِ ۖ إِنِّىٓ ءَاتِيكُم بِسُلْطَٰنٍ مُّبِينٍ ﴿١٩﴾ وَإِنِّى عُذْتُ بِرَبِّى وَرَبِّكُمْ أَن تَرْجُمُونِ ﴿٢٠﴾ وَإِن لَّمْ تُؤْمِنُوا۟ لِى فَٱعْتَزِلُونِ ﴿٢١﴾ فَدَعَا رَبَّهُۥٓ أَنَّ هَٰٓؤُلَآءِ قَوْمٌ مُّجْرِمُونَ ﴿٢٢﴾ فَأَسْرِ بِعِبَادِى لَيْلًا إِنَّكُم مُّتَّبَعُونَ ﴿٢٣﴾ وَٱتْرُكِ ٱلْبَحْرَ رَهْوًا ۖ إِنَّهُمْ جُندٌ مُّغْرَقُونَ ﴿٢٤﴾ كَمْ تَرَكُوا۟ مِن جَنَّٰتٍ وَعُيُونٍ ﴿٢٥﴾ وَزُرُوعٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ ﴿٢٦﴾ وَنَعْمَةٍ كَانُوا۟ فِيهَا فَٰكِهِينَ ﴿٢٧﴾ كَذَٰلِكَ ۖ وَأَوْرَثْنَٰهَا قَوْمًا ءَاخَرِينَ ﴿٢٨﴾ فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ ٱلسَّمَآءُ وَٱلْأَرْضُ وَمَا كَانُوا۟ مُنظَرِينَ ﴿٢٩﴾ وَلَقَدْ نَجَّيْنَا بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ مِنَ ٱلْعَذَابِ ٱلْمُهِينِ ﴿٣٠﴾ مِن فِرْعَوْنَ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ عَالِيًا مِّنَ ٱلْمُسْرِفِينَ ﴿٣١﴾ وَلَقَدِ ٱخْتَرْنَٰهُمْ عَلَىٰ عِلْمٍ عَلَى ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٣٢﴾ وَءَاتَيْنَٰهُم مِّنَ ٱلْءَايَٰتِ مَا فِيهِ بَلَٰٓؤٌا۟ مُّبِينٌ ﴿٣٣﴾ إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ لَيَقُولُونَ ﴿٣٤﴾ إِنْ هِىَ إِلَّا مَوْتَتُنَا ٱلْأُولَىٰ وَمَا نَحْنُ بِمُنشَرِينَ ﴿٣٥﴾ فَأْتُوا۟ بِـَٔابَآئِنَآ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٣٦﴾ أَهُمْ خَيْرٌ أَمْ قَوْمُ تُبَّعٍ وَٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۚ أَهْلَكْنَٰهُمْ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ مُجْرِمِينَ ﴿٣٧﴾ وَمَا خَلَقْنَا ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَٰعِبِينَ ﴿٣٨﴾ مَا خَلَقْنَٰهُمَآ إِلَّا بِٱلْحَقِّ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾

ویـچتا وەرانـوەرو خـوڎای بـە زلێ مەزانـدێ بێگومـان مـن دەلیلێـوی ئاشـکرام ئـاورڎەن پەیتا﴿١٩﴾ وە من بێگومان پەنام گێرتێنـە بـە پـەروەرڎگاریم هەکـە پـەروەرڎگارو شمەیـچەن چـانەی تـەوەنوارانم بکـەردێ ﴿٢٠﴾ ئەگـەر ئیمانیـچم پەنـە نمـاردێ وازم چەنە باردێ ﴿٢١﴾ جا هـانـاش بـەرڎە پـەی پـەروەرڎگاریش : بەڕاسیی ئـانێ قۆمێـوی تاوانبـارێنێ﴿٢٢﴾ شـەوێ بەنـڎەکام ۊزە ڕا بەڕاسـیی شمـە دوژمـەن ئینـا شـوێنیتاوە ﴿٢٣﴾ بەحرەکەنـــە پڕدێـــوە و بـــە ئـەوەکریایی بـازەش جیـا بەڕاسـیی ئـانێ لەشـکرێوی نـوقم بیێنـێ﴿٢٤﴾ ئـای چـنڎ باخێ و چنڎ هاناوێشا ئاستێ جیا﴿٢٥﴾ وە چـنڎ مـەزرێ و سـرێ و تەلارێـشا جیـا ئاستێ﴿٢٦﴾ هەرپاسـە جۆرەهـا ناعمـەتێ هەکـە چـۆپەڕو وەشیـشانە ژیـوێنێ﴿٢٧﴾ ئەپا جۆرە، کەرڎێما بە میراس پەی قۆمێوە تـەری﴿٢٨﴾ نـەئاسمان و نـەزەمین هیـچکام نـەگرەۆێ پەیـشا و جـە دەرفـەت دریـایـایچ نـەبیێ﴿٢٩﴾ بەبێشك نەوەو ئیسرائیلیما نەجات دێ جە عەزابی پەڕ جە سووکایەتیی﴿٣٠﴾ جە فیرعـەونی، ئاڎ بەڕاسیی وێش فرە بە بـەرز نیێـرە و مەرزەنـە لـوابێ بـەر﴿٣١﴾ وە بێـشك ئێمـە بـە زانـایۆ ئاڎێمـا هۆرچنییێ و جە ئالەمیانی قەڎردارتەرێما نیێرە﴿٣٢﴾ ئێنڎەیچ نیشانێما پـەی کیاستێ هەکە تـاقی ئەوەکەرڎەییێوی ئاشکراشا چەنە بۆ(٣٣) بەڕاسیی و بەدڵنیاییۆ ئانێ مـوواچانێ(٣٤) بێژگە مەرڎەی یەکـەمینیما هـیچ چێوێتەرما نییـەن ڕانـە و ئێمـە تـازە زینـڎێ نمەکریـەیمێوە﴿٣٥﴾ دەی ئەگـەر جـە ڕاسواچانڎێ ئادەی باب و باپیرەکاما باردێوە﴿٣٦﴾ دەی جا ئاڎێ خاسێنـێ یا قـەومو توببـەعی و ئانێ وەڵێشانە ئـامێ و بێنـێ؟ دلێمانـە بـەرڎێ، بەڕاسیی ئـاڎێ قۆمێـوە تاوانبـارێ بێنـێ﴿٣٧﴾ خـۆ ئێمە ئاسمانەکێ و زەمین و ئانە ئینا بەینشانە بە گاڵتـە(پـەی گاڵتـەی) درۆسێما نەکـەرڎێنێ﴿٣٨﴾ هەر سەرو بنەڕەتو هەقی خەلقێما کەرڎێ و بەڵام فرەینەشا نمەزانا﴿٣٩﴾

إِنَّ يَوْمَ ٱلْفَصْلِ مِيقَـٰتُهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٠﴾ يَوْمَ لَا يُغْنِى مَوْلًى عَن مَّوْلًى شَيْـًٔا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤١﴾ إِلَّا مَن رَّحِمَ ٱللَّهُ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٤٢﴾ إِنَّ شَجَرَتَ ٱلزَّقُّومِ ﴿٤٣﴾ طَعَامُ ٱلْأَثِيمِ ﴿٤٤﴾ كَٱلْمُهْلِ يَغْلِى فِى ٱلْبُطُونِ ﴿٤٥﴾ كَغَلْىِ ٱلْحَمِيمِ ﴿٤٦﴾ خُذُوهُ فَٱعْتِلُوهُ إِلَىٰ سَوَآءِ ٱلْجَحِيمِ ﴿٤٧﴾ ثُمَّ صُبُّوا۟ فَوْقَ رَأْسِهِۦ مِنْ عَذَابِ ٱلْحَمِيمِ ﴿٤٨﴾ ذُقْ إِنَّكَ أَنتَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْكَرِيمُ ﴿٤٩﴾ إِنَّ هَـٰذَا مَا كُنتُم بِهِۦ تَمْتَرُونَ ﴿٥٠﴾ إِنَّ ٱلْمُتَّقِينَ فِى مَقَامٍ أَمِينٍ ﴿٥١﴾ فِى جَنَّـٰتٍ وَعُيُونٍ ﴿٥٢﴾ يَلْبَسُونَ مِن سُندُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُّتَقَـٰبِلِينَ ﴿٥٣﴾ كَذَٰلِكَ وَزَوَّجْنَـٰهُم بِحُورٍ عِينٍ ﴿٥٤﴾ يَدْعُونَ فِيهَا بِكُلِّ فَـٰكِهَةٍ ءَامِنِينَ ﴿٥٥﴾ لَا يَذُوقُونَ فِيهَا ٱلْمَوْتَ إِلَّا ٱلْمَوْتَةَ ٱلْأُولَىٰ ۖ وَوَقَىٰهُمْ عَذَابَ ٱلْجَحِيمِ ﴿٥٦﴾ فَضْلًا مِّن رَّبِّكَ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ ﴿٥٧﴾ فَإِنَّمَا يَسَّرْنَـٰهُ بِلِسَانِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٥٨﴾ فَٱرْتَقِبْ إِنَّهُم مُّرْتَقِبُونَ ﴿٥٩﴾

سُورَةُ الجَاثِيَةِ

ترتيبها ٤٥ — آياتها ٣٧

بەڕاسیی ڕۆ جیائەوەکەرڎەی واڎەو سەرجەمیشانە﴿٤٠﴾ ڕۆیۆەن هیچ دۆسیۆ هیچش نمیۆ چەنە پەی دۆسیش و پەشتگیریی یۆترینیچشا پەنە نمەکریۆ ﴿٤١﴾ سا مەگەر کەسیۆ خوڎا ڕەحمش پەنە بکەرۆ، بەڕاسیی ئاڎ بالآدەسی دانان﴿٤٢﴾ بەڕاسیی بەرهەمو درەختەکەو ژەقنەمووتی﴿٤٣﴾ وارڎەو گوناهکاران ﴿٤٤﴾ پێسە کان(مەعدەن)ی ئەوەتاویای جە دلۆ لەمەکانە مگریۆ﴿٤٥﴾ هەر پێسە گریای ئاوێ قولۆ بەقولۆ﴿٤٦﴾ ئادەی بگێردێش جا بەرزش بکەردێوە پەی دلێراسەو جەحەنڎەمی وەرش بڎەیدێ ﴿٤٧﴾ دمایی جە عەزابو ئاوێ قولۆ بەقولۆ بکەردێ سەرەشرە﴿٤٨﴾ بچەشە بەڕاسیی تۆ فرە بالآدەسیی قەڎردارنی!﴿٤٩﴾ ئینە ئانەنە هەکە دەمدرێژییش دەربارە کەرێندێ﴿٥٠﴾ بەڕاسیی پارێزکارەکێ ئینێ جە یاگێوی فرە ئەمینەنە﴿٥١﴾ ئینێ دلۆ باخانە و پالو هاناوانە﴿٥٢﴾ جلۆ جە هۆرێشمی باریکێ و ناسکێ و قایمی مپۆشا و ئینێ وەرانوەرو یۆترینیۆ﴿٥٣﴾ هەرپاسە حۆرییۆ چەم گەشێ مکەرمێ بە هامسەرێشا﴿٥٤﴾ جە ئۆپەرو ئەمینینە مچرپانی پەی گرڎ جۆرە میۆێوە و پەیشا مارا﴿٥٥﴾ بێژگە جە مەرگی یەکەمینی ئێتر مەرگ نمەچەشا، وە خوڎا جە عەزابو جەحەنڎەمی پارێزنۆشا﴿٥٦﴾ ئینە فەزلێوەن جەپەروەرڎگاریتۆ، وە ئانە ئەوەبەرڎەییۆوە فرە گۆرەن﴿٥٧﴾ ئێمە ئی قورعانما بە زوانو تۆ ئاسان کەرڎەن بەشکو یاڎاوەریی هۆربگێرا﴿٥٨﴾ دەی چەمەڕایی بکەرە بێگومان ئاڎێ چەمەڕێنێ﴿٥٩﴾

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

حمٓ ﴿١﴾ تَنزِيلُ ٱلْكِتَٰبِ مِنَ ٱللَّهِ ٱلْعَزِيزِ ٱلْحَكِيمِ ﴿٢﴾ إِنَّ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ لَءَايَٰتٍ لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٣﴾ وَفِى خَلْقِكُمْ وَمَا يَبُثُّ مِن دَآبَّةٍ ءَايَٰتٌ لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٤﴾ وَٱخْتِلَٰفِ ٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ وَمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مِن رِّزْقٍ فَأَحْيَا بِهِ ٱلْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَتَصْرِيفِ ٱلرِّيَٰحِ ءَايَٰتٌ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٥﴾ تِلْكَ ءَايَٰتُ ٱللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِٱلْحَقِّ ۖ فَبِأَىِّ حَدِيثٍۭ بَعْدَ ٱللَّهِ وَءَايَٰتِهِۦ يُؤْمِنُونَ ﴿٦﴾ وَيْلٌ لِّكُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٍ ﴿٧﴾ يَسْمَعُ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ تُتْلَىٰ عَلَيْهِ ثُمَّ يُصِرُّ مُسْتَكْبِرًا كَأَن لَّمْ يَسْمَعْهَا ۖ فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٨﴾ وَإِذَا عَلِمَ مِنْ ءَايَٰتِنَا شَيْـًٔا ٱتَّخَذَهَا هُزُوًا ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿٩﴾ مِّن وَرَآئِهِمْ جَهَنَّمُ ۖ وَلَا يُغْنِى عَنْهُم مَّا كَسَبُوا۟ شَيْـًٔا وَلَا مَا ٱتَّخَذُوا۟ مِن دُونِ ٱللَّهِ أَوْلِيَآءَ ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠﴾ هَٰذَا هُدًى ۖ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِمْ لَهُمْ عَذَابٌ مِّن رِّجْزٍ أَلِيمٌ ﴿١١﴾ ۞ ٱللَّهُ ٱلَّذِى سَخَّرَ لَكُمُ ٱلْبَحْرَ لِتَجْرِىَ ٱلْفُلْكُ فِيهِ بِأَمْرِهِۦ وَلِتَبْتَغُوا۟ مِن فَضْلِهِۦ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٢﴾ وَسَخَّرَ لَكُم مَّا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ جَمِيعًا مِّنْهُ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١٣﴾

سووره‌تۆ ﴿جاسیه﴾ ی

سی و حۆت ئایه‌تێنه

به نامۆ خوڎای به‌زه‌ییمه‌نڎی ڕه‌حمینی

حیٚ میٚ﴿١﴾ ئه‌ره‌وه‌زنای کتێبه‌که‌ی جه‌لایه‌نو خوڎای بالآده‌سی دانایۆن﴿٢﴾ به‌ڕاسیی جه ئاسمانه‌کا و زه‌میننه چنڎه‌ها نیشانیٚ هه‌نیٚ په‌ی یه‌قینداره‌کا﴿٣﴾ وه جه خه‌لق بییه‌یتانه و جه خه‌لق بییه‌ی ئا گرڎ زینڎه‌وه‌رانه هه‌که وه‌ڵیٚ مباوه – چنڎه‌ها به‌ڵگیٚ هه‌نیٚ – په‌ی ئیماندارا﴿٤﴾ جه جیاوازیی شه‌و و ڕۆیچه‌نه و ئه‌چا ڕزقینه هه‌که خوڎا جه ئاسمانۆ مووه‌زنۆشره و زه‌مینش په‌نه زینڎه مکه‌رۆوه جه دمای مه‌رڎه‌یش و جه ئامای و لوای و فاڕیای هه‌واینه چنڎه‌ها نیشانیٚ هه‌نیٚ په‌ی قۆمیٚ هه‌که ژیریٚ مبانیٚ﴿٥﴾ ئانیٚ ئایه‌تیٚ خوڎاینیٚ و به هه‌ق مووانمێشاوه ملتره، ده‌ی به چ قسه و باسیٚ جه دمای فه‌رمایشتا خوڎای و ئایه‌ته‌کاش ئیمان مارانیٚ؟﴿٦﴾ ئه‌ی وه‌یل په‌ی گرڎ بوختانچییێوی تاوانباری﴿٧﴾ گۆشش چه‌نه‌ن ئایه‌تیٚ خوڎای موانیاۏه ملشره دمایی سه‌رو ویٚ به‌زلزانای سووره‌ن هه‌ر پێسه نه‌ژنییێباش، ده‌ی موژده‌و عه‌زابێوی په‌ڕئێشیش بڎه‌په‌نه﴿٨﴾ وه ئه‌گه‌ر چێوێو جه ئایه‌ته‌کاما بزانۆ مکه‌رۆش به گاڵته‌جاڕیی، ئانیٚ عه‌زابێوه شه‌رمه‌سارکه‌رشا په‌ی هه‌ن﴿٩﴾ دۆزه‌خ ئینا شۆنیشاوه، هه‌رچییێشا که‌رڎه‌ن و هه‌رکه‌سێشا جیای خوڎای که‌رڎه‌ن به دۆسو وێشا فریاشا نمه‌گنۆ و عه‌زابێوه فره گۆره‌شا په‌ی حازره‌ن﴿١٠﴾ ئینه(ئی قورئانه) ڕانمایی که‌ره‌ن، وه ئانیٚ کافریٚ بییٚ به نیشانه‌کاو په‌روه‌رڎگاریشا عه‌زابێوه فره سه‌ختی په‌ڕ ئێششا په‌ی هه‌ن﴿١١﴾ خوڎا ئا زاته‌نه به‌حرش په‌ی ده‌سه‌موو که‌رڎێندیٚ په‌ی ئینه‌ی به ئه‌مره‌و وێش گه‌میٚ ۏیه‌را هه‌تا جه فه‌زڵیش ۏزدیٚ ده‌س و په‌ی ئینه‌ی ته‌سه‌ریی بکه‌رڎیٚ﴿١٢﴾ وه هه‌رچی ئینا جه ئاسمانه‌کا و جه زه‌میننه گرڎ چاڎیۆنیٚ و ده‌سه‌مووێش که‌رڎێنیٚ په‌یتا﴿١٣﴾

قُل لِّلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ يَغْفِرُوا۟ لِلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ أَيَّامَ ٱللَّهِ لِيَجْزِىَ قَوْمًۢا بِمَا كَانُوا۟ يَكْسِبُونَ ﴿١٤﴾ مَنْ عَمِلَ صَٰلِحًا فَلِنَفْسِهِۦ ۖ وَمَنْ أَسَآءَ فَعَلَيْهَا ۖ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ﴿١٥﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْحُكْمَ وَٱلنُّبُوَّةَ وَرَزَقْنَٰهُم مِّنَ ٱلطَّيِّبَٰتِ وَفَضَّلْنَٰهُمْ عَلَى ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٦﴾ وَءَاتَيْنَٰهُم بَيِّنَٰتٍ مِّنَ ٱلْأَمْرِ ۖ فَمَا ٱخْتَلَفُوٓا۟ إِلَّا مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلْعِلْمُ بَغْيًۢا بَيْنَهُمْ ۚ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِى بَيْنَهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ فِيمَا كَانُوا۟ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٧﴾ ثُمَّ جَعَلْنَٰكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِّنَ ٱلْأَمْرِ فَٱتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَآءَ ٱلَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨﴾ إِنَّهُمْ لَن يُغْنُوا۟ عَنكَ مِنَ ٱللَّهِ شَيْـًٔا ۚ وَإِنَّ ٱلظَّٰلِمِينَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَآءُ بَعْضٍ ۖ وَٱللَّهُ وَلِىُّ ٱلْمُتَّقِينَ ﴿١٩﴾ هَٰذَا بَصَٰٓئِرُ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٢٠﴾ أَمْ حَسِبَ ٱلَّذِينَ ٱجْتَرَحُوا۟ ٱلسَّيِّـَٔاتِ أَن نَّجْعَلَهُمْ كَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ سَوَآءً مَّحْيَاهُمْ وَمَمَاتُهُمْ ۚ سَآءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٢١﴾ وَخَلَقَ ٱللَّهُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ بِٱلْحَقِّ وَلِتُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍۭ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٢﴾

٥٠٠

بواچە پانیشا ئیمانشا ئاوردەن با چەمپۆشی بکەرا چانیشا تەماڎاریٚ ڕۆەکاو خوڎای نییەنیٚ هەکە چەنەش کریٚهاو گرڎ قۆمیٚوە بەپاو کەرڎەو ویٚشا بڎۆوە﴿١٤﴾ هەرکەس هەرمانەی عالەش کەرڎیٚنە پەی ویٚشەن، هەرکەسیچ خراب بییەن خرابەش گەرڎەنو ویٚش مگیٚرۆوە دمایی مگیٚڵنیەیدیٚوە پەی لاو پەروەرڎگاریتا ﴿١٥﴾ وە بیٚشك کتیٚب و حوکم و پیٚغەممەرایەتیما دا بە نەوەو ئیسرائیلی و جە چیٚوە پاکە عالەکا ڕزقما دیٚ و زیاڎە قەڎریچما دیٚ ملو ئاڵەمیانیرە﴿١٦﴾ سەبارەت بە دینەکەیچشا چنڎەها نیشانیٚما دیٚ پەنە، جیاوازییشا نەکۆتەنە بەین تا دمای ئانەی هەکە زانابییشا پەی ئاما ئانەیچ جە سۆنگەو حەسادەتی و دوژمنایەتیی بەینو ویٚشاوە بیٚ، بەڕاسیی پەروەرڎگارت ڕۆ قیامەتی چا چیٚوانە جیاوازییشا بەینەنە بیٚ سەرشا داوەریی بەینشانە مکەرۆ﴿١٧﴾ دمایی تۆما ۏزتی سەرو بەرنامەو ئی دینیە دەی بگنە شۆنیش و مەگنە شۆنۆ حەزو ئانیشا هەکە نمەزانانیٚ﴿١٨﴾ ئانیٚ نمەتاوا جە خوڎای بیٚنیازت بکەرا بە هیچ شیٚویٚو، بەڕاسیی ستەمکارەکیٚ دۆسیٚ یۆتریٚنیٚنیٚ، خوڎایچ دۆسو پاریٚزکاران﴿١٩﴾ ئینە سۆماو چەمان پەی خەڵکی و هیدایەت و ڕەحمەتەن پەی قۆمیٚوی هەکە یەقینشا هەن﴿٢٠﴾ یان ئانیٚ هەکە کاریٚ خرابیٚ مکەرا پاسەشا حەسیٚب کەرڎەن پیٚسە ئانیشاشا پەنە مکەرمیٚ چ جە زینڎەییشانە و چ جە مەرڎەیشانە ئیمانشا ئاوردەن و هەرمانیٚ عالیٚشا کەرڎیٚنیٚ ؟ وەی چا حوکمە خرابیە هەکە دانشا﴿٢١﴾ وە خوڎا ئاسمانەکیٚ و زەمینش بە حەق خەلقیٚ کەرڎیٚنیٚ پەی ئینەی گرڎ کەس بەپاو ئانەی کەرڎەنش جەزا(عیٚوەزا) بڎریۆوە و ئا خەڵکە ستەمشا وەنە نمەکریۆ﴿٢٢﴾

أَفَرَءَيْتَ مَنِ ٱتَّخَذَ إِلَٰهَهُۥ هَوَىٰهُ وَأَضَلَّهُ ٱللَّهُ عَلَىٰ عِلْمٍ وَخَتَمَ عَلَىٰ سَمْعِهِۦ وَقَلْبِهِۦ وَجَعَلَ عَلَىٰ بَصَرِهِۦ غِشَٰوَةً فَمَن يَهْدِيهِ مِنۢ بَعْدِ ٱللَّهِ ۚ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٢٣﴾ وَقَالُوا۟ مَا هِىَ إِلَّا حَيَاتُنَا ٱلدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَآ إِلَّا ٱلدَّهْرُ ۚ وَمَا لَهُم بِذَٰلِكَ مِنْ عِلْمٍ ۖ إِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ ﴿٢٤﴾ وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتُنَا بَيِّنَٰتٍ مَّا كَانَ حُجَّتَهُمْ إِلَّآ أَن قَالُوا۟ ٱئْتُوا۟ بِـَٔابَآئِنَآ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٢٥﴾ قُلِ ٱللَّهُ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يَجْمَعُكُمْ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٦﴾ وَلِلَّهِ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ وَيَوْمَ تَقُومُ ٱلسَّاعَةُ يَوْمَئِذٍ يَخْسَرُ ٱلْمُبْطِلُونَ ﴿٢٧﴾ وَتَرَىٰ كُلَّ أُمَّةٍ جَاثِيَةً ۚ كُلُّ أُمَّةٍ تُدْعَىٰٓ إِلَىٰ كِتَٰبِهَا ٱلْيَوْمَ تُجْزَوْنَ مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٨﴾ هَٰذَا كِتَٰبُنَا يَنطِقُ عَلَيْكُم بِٱلْحَقِّ ۚ إِنَّا كُنَّا نَسْتَنسِخُ مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٩﴾ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فَيُدْخِلُهُمْ رَبُّهُمْ فِى رَحْمَتِهِۦ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلْفَوْزُ ٱلْمُبِينُ ﴿٣٠﴾ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ أَفَلَمْ تَكُنْ ءَايَٰتِى تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فَٱسْتَكْبَرْتُمْ وَكُنتُمْ قَوْمًا مُّجْرِمِينَ ﴿٣١﴾ وَإِذَا قِيلَ إِنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقٌّ وَٱلسَّاعَةُ لَا رَيْبَ فِيهَا قُلْتُم مَّا نَدْرِى مَا ٱلسَّاعَةُ إِن نَّظُنُّ إِلَّا ظَنًّا وَمَا نَحْنُ بِمُسْتَيْقِنِينَ ﴿٣٢﴾

ئەرێ ئا کەستە دییەن حەزو وێش مکەرۆ بە خوڎاو وێش و ئێتر خوڎا گومڕاش مکەرۆ هەکە مزانۆ لاییقو ئانەینە و مۆرە منیۆ دەزگاو ئەژنەویەیشرە و دلێشرە و پەرڎێو مارۆ ملو دەزگاو ویناشرە جە دماو خوڎای(بێژگە خوڎای) کێ هەن ڕانموونییش بکەرۆنە ؟ ئایا یاڎ مەگێردێ؟﴿٢٣﴾ مواچانێچ ژیوای هەر هینو ئی دنیێنە هەکە هەنما مرمێنە و مژیومێنە و هەر تەنیا زەمانەن مرنۆما، پاسە نەبۆ سەرو بنچینەو زانای ئینەی بواچا،تەنیا هەر زەنڎیەنە و مبەراش﴿٢٤﴾ وە ئەگەر ئایەتە ڕۆشنەکێما بووانیاوە ملشارە هیچ نۆعە بەهانێ (بەڵگێ) شا پەی مەمەنۆوە ئانەی نەبۆ مواچانێ دەی ئەگەر جە ڕاسواچاندێ باب و باپیرەکاما باردێوە﴿٢٥﴾ بواچە خوڎا مژیونۆتا دمایی ممرنۆتا دماتەر جەمێتا مکەرۆوە پەی ڕۆ قیامەتی و شکەش چەنە نییەنە و بەڵام فرەو خەڵکی نمەزانا﴿٢٦﴾ موڵکو ئاسمانەکا و زەمینی هینو خوڎاین و ڕۆێۆ هەکە قیامەت بەرپا مبۆ ئەچا ڕۆنە ناهەق دۆسەکێ مدۆڕناش﴿٢٧﴾ وە موینی گرڎ نەتەبێو چۆکێش دێنێرە، گرڎ نەتەبێو مچڕیۆ پەی هۆرگێرتەی کتێبو وێش ئارۆ ئێتر عێوەزاو ئانەی مڎریەیدێوە هەکە کەرڎەنتا﴿٢٨﴾ ئینە کتێبو ئێمەن بە هەق مەیۆ گۆ، بەڕاسیی ئانە هەکە کەرێندێش وێنێوما چەنە گێرتەنۆ﴿٢٩﴾ جا ئانێ ئیمانشا ئاورڎەن و هەرمانێ عالێشا کەرڎێنێ پەروەرڎگار ۋزۆشانە چێرو سایەو ڕەحمەتو وێش،ئانەیچ وێش ئەوەبەرڎەی ئاشکران﴿٣٠﴾ ئانێچە کافرێ بیێنێ ئایا ئایەتەکێ من نەوانیێنێ ملتارە کەچی وێتا بەزل زانا و قۆمێوە تاوانبارێ بییەیدێ؟﴿٣١﴾ وە ئەگەر واچیابێ بەڕاسیی بەڵێنەو خوڎای هەقەنە و ڕۆ قیامەتی شکەش نییەنە چەنە واچێندێ نمەزانمێ قیامەت چێشەن ئێمە ئەویەڕش ئانەن هەر زەنڎی مبەرمێ و ئێمە دڵنیێ نییەنمێ چەنەش﴿٣٢﴾

وَبَدَا لَهُمْ سَيِّـَٔاتُ مَا عَمِلُوا۟ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا۟ بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٣٣﴾ وَقِيلَ ٱلْيَوْمَ نَنسَىٰكُمْ كَمَا نَسِيتُمْ لِقَآءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَا وَمَأْوَىٰكُمُ ٱلنَّارُ وَمَا لَكُم مِّن نَّٰصِرِينَ ﴿٣٤﴾ ذَٰلِكُم بِأَنَّكُمُ ٱتَّخَذْتُمْ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ هُزُوًا وَغَرَّتْكُمُ ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَا ۚ فَٱلْيَوْمَ لَا يُخْرَجُونَ مِنْهَا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٣٥﴾ فَلِلَّهِ ٱلْحَمْدُ رَبِّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَرَبِّ ٱلْأَرْضِ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٣٦﴾ وَلَهُ ٱلْكِبْرِيَآءُ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٣٧﴾

ترتيبها ٤٦ — سُورَةُ الأَحْقَافِ — آياتها ٣٥

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

حمٓ ﴿١﴾ تَنزِيلُ ٱلْكِتَٰبِ مِنَ ٱللَّهِ ٱلْعَزِيزِ ٱلْحَكِيمِ ﴿٢﴾ مَا خَلَقْنَا ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَآ إِلَّا بِٱلْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ عَمَّآ أُنذِرُوا۟ مُعْرِضُونَ ﴿٣﴾ قُلْ أَرَءَيْتُم مَّا تَدْعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ أَرُونِى مَاذَا خَلَقُوا۟ مِنَ ٱلْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ ۖ ٱئْتُونِى بِكِتَٰبٍ مِّن قَبْلِ هَٰذَآ أَوْ أَثَٰرَةٍ مِّنْ عِلْمٍ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٤﴾ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّن يَدْعُوا۟ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَن لَّا يَسْتَجِيبُ لَهُۥٓ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ وَهُمْ عَن دُعَآئِهِمْ غَٰفِلُونَ ﴿٥﴾

جا ناشیرینی ئانەی کەرڎەنشا بەرمگنوْ پەیشا و ئانەیچ هەکە گەمەش پەنە کەرێنیْ دەورشا مڎوْ﴿٣٣﴾ مووا چیوْیچ ئاروْ لاشەخەرێتا مکەرمیْ هەرپێسە شمە یاوای بە ئاروْیتا فەراموْش(لاشەخەر) کەرڎ و ماوا و یاگتا ئێرەن و هیچ کەس پەشتیوانتا نییەن﴿٣٤﴾ ئینەیچ جە ئانەیوْن شمە ئایەتەکاو خوڎای بە گاڵتە گێرێندیْ و ژیوای دنییْ باڎی هەویْ کەرڎیْ بێندیْ، جا ئاروْ ئێرنە بەرنمەیانیْ و ڕایچشا نمەڎریوْ تا داواو بەخشای بکەرانیْ﴿٣٥﴾ جا حەمد هەر پەی خوڎایەن پەروەرڎگارو ئاسمانەکا و پەروەرڎگارو زەمینی و پەروەرڎگار و ئاڵەمیانی﴿٣٦﴾ شکوْمەنڎیی جە ئاسمانەکا و زەمیننە هەر پەی ئاڎین و ئاڎ وێش بالاْدەسیی دانان﴿٣٧﴾

سوورەتوْ ﴿ئەحقاف﴾ ی

سی و پەنج ئایەتێنە

بە ناموْ خوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

حیْ میْ﴿١﴾ ئەرەوەزنای کتێبەکەی جەلایەنو خوڎای بالاْدەسیی دانایوْن﴿٢﴾ ئاسمانەکیْ و زەمین و ئانە ئینا بەینشانە هەر سەرو بنەڕەتو هەقی خەلقێما کەرڎێنیْ پەی موددەتێوی دیاری کریایچەن، کەچی ئانیْ کافریْ بییْ پەشتی مکەرانە ئانەی هوْشیاریْ مکریاوە پەنەش﴿٣﴾ بواچە: پەنەم بواچدیْ ئانە بێژگە جە خوڎای هاناشا پەی مبەردیْ نیشانەم بڎەیدیْ دەی چێششا چی زەمیننە خەلق کەرڎەن ؟ یا چ هامبەشییێشا جە ئاسمانەکانە هەن؟ جا ئەگەر جە ڕاسواچاندیْ ئادەی کتێبێم پەی باردیْ وەڵیْ قورئانینە پەیتا ئامابوْ یا ئاسەوارێوە جە عیلمیم پەی باردیْ﴿٤﴾ دەی جا کیْ چا کەسیە گومڕاتەرەن هاوار جیاتی خوڎای ئوْ چێواتەری بکەروْ هەکە هەر جە ئیسوْ هەتا قیامەت جوابش نمەڎاوە و بەڵکو ئاڎیْ جە هاواری و جە دوْعاکاشا بێهاگێنیْ﴿٥﴾

وَإِذَا حُشِرَ ٱلنَّاسُ كَانُوا۟ لَهُمْ أَعْدَآءً وَكَانُوا۟ بِعِبَادَتِهِمْ كَٰفِرِينَ ﴿٦﴾ وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتُنَا بَيِّنَٰتٍ قَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لِلْحَقِّ لَمَّا جَآءَهُمْ هَٰذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٧﴾ أَمْ يَقُولُونَ ٱفْتَرَىٰهُ ۖ قُلْ إِنِ ٱفْتَرَيْتُهُۥ فَلَا تَمْلِكُونَ لِى مِنَ ٱللَّهِ شَيْـًٔا ۖ هُوَ أَعْلَمُ بِمَا تُفِيضُونَ فِيهِ ۖ كَفَىٰ بِهِۦ شَهِيدًۢا بَيْنِى وَبَيْنَكُمْ ۖ وَهُوَ ٱلْغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٨﴾ قُلْ مَا كُنتُ بِدْعًا مِّنَ ٱلرُّسُلِ وَمَآ أَدْرِى مَا يُفْعَلُ بِى وَلَا بِكُمْ ۖ إِنْ أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰٓ إِلَىَّ وَمَآ أَنَا۠ إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٩﴾ قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِن كَانَ مِنْ عِندِ ٱللَّهِ وَكَفَرْتُم بِهِۦ وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِّنۢ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ عَلَىٰ مِثْلِهِۦ فَـَٔامَنَ وَٱسْتَكْبَرْتُمْ ۖ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٠﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَوْ كَانَ خَيْرًا مَّا سَبَقُونَآ إِلَيْهِ ۚ وَإِذْ لَمْ يَهْتَدُوا۟ بِهِۦ فَسَيَقُولُونَ هَٰذَآ إِفْكٌ قَدِيمٌ ﴿١١﴾ وَمِن قَبْلِهِۦ كِتَٰبُ مُوسَىٰٓ إِمَامًا وَرَحْمَةً ۚ وَهَٰذَا كِتَٰبٌ مُّصَدِّقٌ لِّسَانًا عَرَبِيًّا لِّيُنذِرَ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ وَبُشْرَىٰ لِلْمُحْسِنِينَ ﴿١٢﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ قَالُوا۟ رَبُّنَا ٱللَّهُ ثُمَّ ٱسْتَقَٰمُوا۟ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١٣﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلْجَنَّةِ خَٰلِدِينَ فِيهَا جَزَآءًۢ بِمَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾

٥٠٣

وە ئا وەختە خەڵك كۆ مكریۆوە مبانێ بە دۆژمەنێشا و كافرێ مبانێ بە پرسایشا ﴿٦﴾ خۆ ئەگەر ئایەتە ئاشكراكێما بووانیاوە پەیشا ئانێ هەكە كافرێ بیێنێ پا هەقیە پەیشا ئامان مواچا ئینە سیحرێوی ئاشكران ﴿٧﴾ یان مواچانێ هۆرش بەستەن، بواچە دەی ئەگەر هۆرم بەستەبۆ خۆ نمەتاودێ لاو خوڎایۆ هیچم پەی بكەردێ، خوڎا زاناتەرەن پانەی چەناكێش چەنە مڎەیدێ، ئاڎ وەسێن پەی شاهێڎیی بەینو من و بەینو شمە، وە ئاڎ گوناحبەخشی ڕەحمینەن ﴿٨﴾ بواچە من دلێ پێغەممەرانە ئەنەئاما نییەنان و نمەزانوویچ چێش بە من و شمەیچ مكریۆ، من تەنیاوتەنیا شۆنەو ئانەی مگنوو بە وەحیە پەیم مكیانیۆ و من بێژگە جە هۆشیارئەوەكەرێوی هیچی تەر نییەنان ﴿٩﴾ بواچە: ئاڎەی پەنەم بواچدێ ئەگەر – ئانە ئاورڎەنم – جەلایەنو خوڎایۆ بۆ و شمە كافرێ بیدێ پەنەش چێش؟! وە شاهێڎێو جە نەوەو ئیسرائیلی شاهێڎیش دا هەكە چ قورئان و چ تەورات جە یەك سەرچەمۆنێ و ئیمانش ئاورڎ كەچی شمە وێتا بە زل زانا، بەڕاسیی خوڎا قۆمو زاڵما ڕانموونیی نمەكەرۆ ﴿١٠﴾ وە ئانێ كافرێ بیێنێ بە ئانیشا ئیمانشا ئاورڎەن مواچا ئا كارە ئەگەر خاس بیێ ئاڎێ نەگنێنێ وەڵێما جا جە وەرو ئانەی وێشا هیدایەتشا هۆرنەگرت پەنەش مواچا: ئینە هۆربەسیاییۆی كۆنەن ﴿١١﴾ ۆەڵێ ئێڎیچییەنە كتێبەكەو مووسای پێشەوا و ڕەحمەت بێ، وە ئینەیچ كتێبێوەن ئەویچش بەڕاس نیانرە بە زوانێوی عەرەبیی پاراوەن هەتا ئانیشا هۆشیارێ بكەرۆوە هەكە ستەمشا كەرڎەن و موژدێویچ بۆ پەی كارخاسا ﴿١٢﴾ بەڕاسیی ئانێ واتشا پەروەرڎگارما خوڎان و سەرو ئانەی سەقامگیرێ بیێ ئیتر تەرسیشا سەر نییەنە و ئاڎێ دڵتەنگێ نمەبانێ ﴿١٣﴾ ئانێ بەهەشتییێنێ و نەمرێنێ چەنەش عێوەزاو ئانەی مڎریاوە هەكە كەرێنێش ﴿١٤﴾

وَوَصَّيْنَا ٱلْإِنسَٰنَ بِوَٰلِدَيْهِ إِحْسَٰنًا ۖ حَمَلَتْهُ أُمُّهُۥ كُرْهًا وَوَضَعَتْهُ
كُرْهًا ۖ وَحَمْلُهُۥ وَفِصَٰلُهُۥ ثَلَٰثُونَ شَهْرًا ۚ حَتَّىٰٓ إِذَا بَلَغَ أَشُدَّهُۥ وَبَلَغَ
أَرْبَعِينَ سَنَةً قَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِىٓ أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ ٱلَّتِىٓ أَنْعَمْتَ
عَلَىَّ وَعَلَىٰ وَٰلِدَىَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَٰلِحًا تَرْضَىٰهُ وَأَصْلِحْ لِى فِى ذُرِّيَّتِىٓ ۖ
إِنِّى تُبْتُ إِلَيْكَ وَإِنِّى مِنَ ٱلْمُسْلِمِينَ ﴿١٥﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ نَتَقَبَّلُ
عَنْهُمْ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا۟ وَنَتَجَاوَزُ عَن سَيِّـَٔاتِهِمْ فِىٓ أَصْحَٰبِ
ٱلْجَنَّةِ ۖ وَعْدَ ٱلصِّدْقِ ٱلَّذِى كَانُوا۟ يُوعَدُونَ ﴿١٦﴾ وَٱلَّذِى قَالَ
لِوَٰلِدَيْهِ أُفٍّ لَّكُمَآ أَتَعِدَانِنِىٓ أَنْ أُخْرَجَ وَقَدْ خَلَتِ ٱلْقُرُونُ مِن
قَبْلِى وَهُمَا يَسْتَغِيثَانِ ٱللَّهَ وَيْلَكَ ءَامِنْ إِنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقٌّ فَيَقُولُ
مَا هَٰذَآ إِلَّآ أَسَٰطِيرُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿١٧﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ ٱلْقَوْلُ
فِىٓ أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهِم مِّنَ ٱلْجِنِّ وَٱلْإِنسِ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ خَٰسِرِينَ
﴿١٨﴾ وَلِكُلٍّ دَرَجَٰتٌ مِّمَّا عَمِلُوا۟ ۖ وَلِيُوَفِّيَهُمْ أَعْمَٰلَهُمْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ
﴿١٩﴾ وَيَوْمَ يُعْرَضُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ عَلَى ٱلنَّارِ أَذْهَبْتُمْ طَيِّبَٰتِكُمْ فِى حَيَاتِكُمُ
ٱلدُّنْيَا وَٱسْتَمْتَعْتُم بِهَا فَٱلْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ ٱلْهُونِ بِمَا كُنتُمْ
تَسْتَكْبِرُونَ فِى ٱلْأَرْضِ بِغَيْرِ ٱلْحَقِّ وَبِمَا كُنتُمْ تَفْسُقُونَ ﴿٢٠﴾

٥٠٤

ئێمە ئەسپارانمارە سەرو ئینسانی هەکە چەنی ئەڎێ و تاتەیش خاسە بکەرۆ، ئەڎێش بە زەحمەتۆ هۆرگێرت و بە زەحمەتیچۆ نیاشرە، هۆرگێرتەیش و جە شۆتۆ بڕیەیش سیی مانگێش خواینا، هەتا یاوا هەڕەتو قەوەتیش و یاوا چڵ ساڵەیی واتش ئەی پەروەرڎگار دەسبارم بڎە(مووەفەقم بکەرە) هەکە تەسەرییت بکەرو سەرو ئا نەعمەتیە بەخشانت بە من و بە ئەڎێم و تاتەیم و پەی ئینەی هەرمانەی عالەی چامنێ بکەروو تۆ ڕازی بی چەنەش و نەوەم خاس و ڕێك بکەرە، بەڕاسیی من گێلأنێوە پەی لاو تۆ و من جە موسڵمانانا ﴿١٥﴾ ئانێ ئا کەسێنێ هەکە بەپاو عالتەرین هەرمانا کەرڎێنێشا تۆبەشا هۆرمگێرمێ و عێوەزاشا مڎەیمێ و چەمپۆشیی مکەرمێ جە خرابەکاشاوئینێ دلێ بەهەشتییەکانە ئینەیچە ئا بەڵێنە ڕاسێنە هەکە پەنەشا دریێ﴿١٦﴾ ئا کەسیچە ئۆفشەن جە دەسو ئەڎێش و تاتەیشۆ ماچۆ ئایا بەڵێنەم مڎەیدێ پەنە جارێوتەر قەبرەنە بزنیەوە و بێشك چنڎەها نەتەبێ وەڵێمەنە ویەرڎێرە ؟ ئاڎیچێ هەرڎۆێ(ئەڎاو تاتە) داواو کۆمەکیش پەی مکەرانێ جە خوڎای، هەی هەڕبەسەر ئیمان بارە بەڕاسیی وەعدو خوڎای هەقەن کەچی ماچۆ ئینە بێژگە جە ئەفسانەو قەڎیمیا چێوێوی تەر نییەن﴿١٧﴾ ئینێ ئا جۆرە کەسێنێ هەکە وێشا لایقێ کۆتەی وەرو گفتو خوڎای کەرڎەن و بە دەرڎەو ئا نەتەبا مشا هەکە ۏەڵێ ئێڎیشانە ۏیەرڎێ جە جنۆکاو جە ئینسانا،بەڕاسیی ئاڎێ خەسارەتمەنڎێ بیێ﴿١٨﴾ وە هەر یۆشا بەپاو ئانەی کەرڎەنش پلێش هەنێ ئینەیچ پەی ئانەین عێوەزای تەمامەو هەرمانەکاشا بڎۆوە و ئاڎێ ستەمشا وەنە نمەکریۆ﴿١٩﴾ جا ئا ڕۆە ئانێ هەکە کافرێ بیێنێ ڕووەو ئێر مبریا- پەنەشا مواچا - هەرچی خاسێ و پاکییێتا بێ جە ژیوای دنییێنە دلێتانە بەرڎ و ویاراتارە جا ئارۆ بە عەزابیی شەرمەسارکەر عێوەزاتا مڎریۆوە بەبۆنەو ئانەیۆ جە زەمینەنە بە ناحەق وێتا بە زل زانا و جە مەرزەنە زیایدێوە﴿٢٠﴾

۞ وَٱذۡكُرۡ أَخَا عَادٍ إِذۡ أَنذَرَ قَوۡمَهُۥ بِٱلۡأَحۡقَافِ وَقَدۡ خَلَتِ ٱلنُّذُرُ مِنۢ بَيۡنِ يَدَيۡهِ وَمِنۡ خَلۡفِهِۦٓ أَلَّا تَعۡبُدُوٓاْ إِلَّا ٱللَّهَ إِنِّيٓ أَخَافُ عَلَيۡكُمۡ عَذَابَ يَوۡمٍ عَظِيمٖ ﴿٢١﴾ قَالُوٓاْ أَجِئۡتَنَا لِتَأۡفِكَنَا عَنۡ ءَالِهَتِنَا فَأۡتِنَا بِمَا تَعِدُنَآ إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿٢٢﴾ قَالَ إِنَّمَا ٱلۡعِلۡمُ عِندَ ٱللَّهِ وَأُبَلِّغُكُم مَّآ أُرۡسِلۡتُ بِهِۦ وَلَٰكِنِّيٓ أَرَىٰكُمۡ قَوۡمٗا تَجۡهَلُونَ ﴿٢٣﴾ فَلَمَّا رَأَوۡهُ عَارِضٗا مُّسۡتَقۡبِلَ أَوۡدِيَتِهِمۡ قَالُواْ هَٰذَا عَارِضٞ مُّمۡطِرُنَاۚ بَلۡ هُوَ مَا ٱسۡتَعۡجَلۡتُم بِهِۦۖ رِيحٞ فِيهَا عَذَابٌ أَلِيمٞ ﴿٢٤﴾ تُدَمِّرُ كُلَّ شَيۡءِۭ بِأَمۡرِ رَبِّهَا فَأَصۡبَحُواْ لَا يُرَىٰٓ إِلَّا مَسَٰكِنُهُمۡۚ كَذَٰلِكَ نَجۡزِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلۡمُجۡرِمِينَ ﴿٢٥﴾ وَلَقَدۡ مَكَّنَّٰهُمۡ فِيمَآ إِن مَّكَّنَّٰكُمۡ فِيهِ وَجَعَلۡنَا لَهُمۡ سَمۡعٗا وَأَبۡصَٰرٗا وَأَفۡـِٔدَةٗ فَمَآ أَغۡنَىٰ عَنۡهُمۡ سَمۡعُهُمۡ وَلَآ أَبۡصَٰرُهُمۡ وَلَآ أَفۡـِٔدَتُهُم مِّن شَيۡءٍ إِذۡ كَانُواْ يَجۡحَدُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُواْ بِهِۦ يَسۡتَهۡزِءُونَ ﴿٢٦﴾ وَلَقَدۡ أَهۡلَكۡنَا مَا حَوۡلَكُم مِّنَ ٱلۡقُرَىٰ وَصَرَّفۡنَا ٱلۡأٓيَٰتِ لَعَلَّهُمۡ يَرۡجِعُونَ ﴿٢٧﴾ فَلَوۡلَا نَصَرَهُمُ ٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ مِن دُونِ ٱللَّهِ قُرۡبَانًا ءَالِهَةَۢۖ بَلۡ ضَلُّواْ عَنۡهُمۡۚ وَذَٰلِكَ إِفۡكُهُمۡ وَمَا كَانُواْ يَفۡتَرُونَ ﴿٢٨﴾

٥٠٥

براکەو قۆمو عادی باوەڕوٚ ئۆ یاڤ هەکە جە دەرەو ئەحقافینە قۆمەکەو وێش هوٚشیار کەرڤۆ و دیارەن وەڵێ ئاڤینە و دمای ئاڤیچی هەر هوٚشیارئەوەکەرڤەیێ ڕاوە بیینێ، بێژگە خوڤای هیچی تەر مەپرسدێ بەڕاسیی من جە عەزابو ڕۆێۆی فرە گوٚرەی متەرسوو هەکە مەیۆ ملتارە ﴿٢١﴾ واتشا ئایا پەی ئانەی ئامانی پەی لایما هەتا جە خوڤاکاما لاما بڤەی؟ ئادەی ئەگەرجە ڕاسواچانی ئا هەڕەشا هەکە مکەریشا وەنەما بارە پەیما﴿٢٢﴾ واتش زانای ئانەن تەنیا ئینا لاو خوڤایوٚ من هەر ئانەتا پەنە میاونوونە هەکە کیانیانا پوٚرەش بەڵام ڤینووتا قۆمێوەندی نمەفامدێ﴿٢٣﴾ جا وەختێو هوٚرێوشا کەرڤۆ چەم ڕووەش کەرڤێنە دەرەکاشا واتشا ئانە پەڵە هوٚرێوەن وەشتما پەی موارنوٚ، نەخێر، ئانە ئانەن هەکە پەلەتا بێ پەیش سیاو وێوەن و عەزابێوە پەڕئێشش پوٚن﴿٢٤﴾بە ئەمرەو پەروەرڤگاریش گرڤ چێوێو وێران مکەروٚ ئێتر پاسەشا پەنە ئاما بێژگە جە ماوا و مەسکەنەکەیشا هیچ نەپێویێ، ئەپا جوٚرە عێوەزاو قۆمی تاوانباری مڤەیمێوە﴿٢٥﴾ بەبێشك دەسەڵاتێوی چامنەما دێ بێنێ پەنە هەکە بە شمەما نەڤان جا هوٚکارو ئەژنەویەی و ویناو و دڵێما پەی کەرڤێ بێنێ بەڵام هوٚکارو ئەژنیەی و وینای و دڵەکێشا یەك دنڤە فریاشا نەکوٚتێ ئاخر ئاڤێ ئینکاریی نیشانەکاو خوڤای کەرێنێ ئێتر ئانەیچە ئاڤێ مەخسەرەش پەنە کەرێنێ دامانش گێرتێ﴿٢٦﴾ وە بەبێشك هەرچی دەگێوە دوٚرو پەشتتانە بێ کاولەما کەرڤە و چنڤەها ئایەتێما ڤزتێ ڤەرو چەما بەشکوم بگێلاوٚە﴿٢٧﴾ دەی ئەی ئا چێوێ هەکە غەیرەز خوڤای پرسێنێشا تا پانەی جە خوڤای نزیکێشا بووزاوٚە چی نامێ سەرشا بووزا ؟ بەڵکو هەر گومێ بیێ چەنەشا، دەی ئانەیچ هەر جە هوٚربەستەی وێشا بێ و چا دروٚا بێ هوٚرشا بینێنێ﴿٢٨﴾

وَإِذْ صَرَفْنَآ إِلَيْكَ نَفَرًا مِّنَ ٱلْجِنِّ يَسْتَمِعُونَ ٱلْقُرْءَانَ فَلَمَّا حَضَرُوهُ قَالُوٓا۟ أَنصِتُوا۟ ۖ فَلَمَّا قُضِىَ وَلَّوْا۟ إِلَىٰ قَوْمِهِم مُّنذِرِينَ ﴿٢٩﴾ قَالُوا۟ يَـٰقَوْمَنَآ إِنَّا سَمِعْنَا كِتَـٰبًا أُنزِلَ مِنۢ بَعْدِ مُوسَىٰ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ يَهْدِىٓ إِلَى ٱلْحَقِّ وَإِلَىٰ طَرِيقٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٣٠﴾ يَـٰقَوْمَنَآ أَجِيبُوا۟ دَاعِىَ ٱللَّهِ وَءَامِنُوا۟ بِهِۦ يَغْفِرْ لَكُم مِّن ذُنُوبِكُمْ وَيُجِرْكُم مِّنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣١﴾ وَمَن لَّا يُجِبْ دَاعِىَ ٱللَّهِ فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ فِى ٱلْأَرْضِ وَلَيْسَ لَهُۥ مِن دُونِهِۦٓ أَوْلِيَآءُ ۚ أُو۟لَـٰٓئِكَ فِى ضَلَـٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٣٢﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا۟ أَنَّ ٱللَّهَ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَلَمْ يَعْىَ بِخَلْقِهِنَّ بِقَـٰدِرٍ عَلَىٰٓ أَن يُحْۦِىَ ٱلْمَوْتَىٰ ۚ بَلَىٰٓ إِنَّهُۥ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٣﴾ وَيَوْمَ يُعْرَضُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ عَلَى ٱلنَّارِ أَلَيْسَ هَـٰذَا بِٱلْحَقِّ ۖ قَالُوا۟ بَلَىٰ وَرَبِّنَا ۚ قَالَ فَذُوقُوا۟ ٱلْعَذَابَ بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣٤﴾ فَٱصْبِرْ كَمَا صَبَرَ أُو۟لُوا۟ ٱلْعَزْمِ مِنَ ٱلرُّسُلِ وَلَا تَسْتَعْجِل لَّهُمْ ۚ كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَ مَا يُوعَدُونَ لَمْ يَلْبَثُوٓا۟ إِلَّا سَاعَةً مِّن نَّهَارٍۭ ۚ بَلَـٰغٌ ۚ فَهَلْ يُهْلَكُ إِلَّا ٱلْقَوْمُ ٱلْفَـٰسِقُونَ ﴿٣٥﴾

ترتيبها ٤٧ — سُورَةُ مُحَمَّدٍ — آياتها ٣٨

ئانەبیْ چندْ نەفەریْویچ جە جناما ڕووەو توْ کیاستیْ و گوْششا گیْرت پەی قورئانی جا هەکە حازریْ بییْ بە یوْتریشا وات: گوْش بگیْردیْ، جا وەختیْو وانای قورئانەکەی بڕیاوە پیْسەو هوْشیارئەوەکەرا گیْلیْوە پەی دلْ قوْمەکەیشا ﴿٢٩﴾ واتشا ئەی قوْمەکەما بەڕاسیی ئیْمە ئەژنیما و گوْشما جە کتیْبیْوی بی جە دماو مووسای وەزنیانرە و پەشت ڕاسوْکەرو کتیْبەکاو ۆەلْیْ ویْشا ڕانمایی مکەروْ ڕووەو هەق و پەی سەرو ڕیْوْیْ ڕاسیْ ﴿٣٠﴾ ئەی قوْمەکەما لوْدیْ دەمو بانگەوازو خوْدایوْ و ئیمانش پەنە باردیْ خوْدا جە گوناهەکاتا وەش مبوْ و جە عەزابیْوی پەڕ ئیْشی لاتا مدْوْ ﴿٣١﴾ جا ئا کەسە نەلوْ دەمو بانگەوازو خوْدایوْ پاسە نەبوْ جە سەرزەميننە بتاۆوْ دەسو خوْداینە بەربشوْ و خوْدای دەسەوسان بکەروْ و غەیرەز خوْدای هیچ کەس نمەبوْ بە دوْسش، ئانیْ ئینیْ جە گومڕاییْوی ئاشکرانە ﴿٣٢﴾ ئەی ئاذیْ نەذیەنشا و نمەزانا هەکە خوْدا ئاسمانەکیْ و زەمینش خەلقیْ کەرذیْنیْ و بە خەلق کەرذەیشا نەمانیان خاسیچ متاوْنە هەکە مەرذە زینذە بکەروْوە. بەلْیْ بەبیْ گومان ئاذ دەسەلاْتش ملو گرذ چیْویْرە هەن ﴿٣٣﴾ ڕوْیْوْ میْ ئانیْ هەکە کافریْ بییْنیْ نیشانەو ئیْری مذریانیْ ئایا ئینە ڕاس(هەق) نییەن ؟ مواچا بەلْیْ قەسەم بە پەروەرذگاریما ڕاسەن، - خوْدا فەرماوْ - دەی جە وەرو ئانەی کافریْ بییەیدیْ عەزاب بچەشدیْ ﴿٣٤﴾ دەی سەبر بکەرە هەر پیْسە پیْغەممەرە وەنەبڕییْکیْ سەبرشا کەرذ و پەلەشا وەنە مەکەرە، ئا ڕوْە هەکە بەلْیْنەش درییْنە پەنەشا وەختیْو مەیوْ و مووناش ئەجوْشا تەنیا سەعاتیْوە جە ڕوْیْوْی مەنیْنیْوە، پەنە یاونای(ڕەسانای)، ئایا هیچ کەس بیْژگە جە قوْمو فاسقا(جەڕیْ ترازیایا) دلیْنە مشوْ ؟﴿٣٥﴾

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَصَدُّوا۟ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ أَضَلَّ أَعْمَٰلَهُمْ ﴿١﴾ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَءَامَنُوا۟ بِمَا نُزِّلَ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَهُوَ ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّهِمْ كَفَّرَ عَنْهُمْ سَيِّـَٔاتِهِمْ وَأَصْلَحَ بَالَهُمْ ﴿٢﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ ٱتَّبَعُوا۟ ٱلْبَٰطِلَ وَأَنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱتَّبَعُوا۟ ٱلْحَقَّ مِن رَّبِّهِمْ ۚ كَذَٰلِكَ يَضْرِبُ ٱللَّهُ لِلنَّاسِ أَمْثَٰلَهُمْ ﴿٣﴾ فَإِذَا لَقِيتُمُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ فَضَرْبَ ٱلرِّقَابِ حَتَّىٰٓ إِذَآ أَثْخَنتُمُوهُمْ فَشُدُّوا۟ ٱلْوَثَاقَ فَإِمَّا مَنًّۢا بَعْدُ وَإِمَّا فِدَآءً حَتَّىٰ تَضَعَ ٱلْحَرْبُ أَوْزَارَهَا ۚ ذَٰلِكَ ۖ وَلَوْ يَشَآءُ ٱللَّهُ لَٱنتَصَرَ مِنْهُمْ وَلَٰكِن لِّيَبْلُوَا۟ بَعْضَكُم بِبَعْضٍ ۗ وَٱلَّذِينَ قُتِلُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ فَلَن يُضِلَّ أَعْمَٰلَهُمْ ﴿٤﴾ سَيَهْدِيهِمْ وَيُصْلِحُ بَالَهُمْ ﴿٥﴾ وَيُدْخِلُهُمُ ٱلْجَنَّةَ عَرَّفَهَا لَهُمْ ﴿٦﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِن تَنصُرُوا۟ ٱللَّهَ يَنصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ ﴿٧﴾ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ فَتَعْسًا لَّهُمْ وَأَضَلَّ أَعْمَٰلَهُمْ ﴿٨﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا۟ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأَحْبَطَ أَعْمَٰلَهُمْ ﴿٩﴾ ۞ أَفَلَمْ يَسِيرُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ فَيَنظُرُوا۟ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۖ دَمَّرَ ٱللَّهُ عَلَيْهِمْ ۖ وَلِلْكَٰفِرِينَ أَمْثَٰلُهَا ﴿١٠﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ مَوْلَى ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَأَنَّ ٱلْكَٰفِرِينَ لَا مَوْلَىٰ لَهُمْ ﴿١١﴾

٥٠٧

سووره‌تـوْ ﴿موحـه‌ممـه‌ڎْ﴾ ی

سیی و هه‌شت ئایه‌تێنه

به نامۆ خوڎای به‌زه‌ییمه‌نڎی ڕه‌حمینی

ئـا کـه‌سـیْ کـافریْ بیێنـیْ و ڕاو خوڎایـشا ۋزتێنـه‌ره خـوڎا کـاره‌کێش پوچـه‌ڵیْ که‌رڎێنیْوه﴿١﴾ ئانێچه ئیمانشا ئاورڎه‌ن و هـه‌رمانیْ عالیْـشا کـه‌رڎێنیْ و ئیمانـشا ئـاورڎه‌ن پانـه‌ی وه‌زنیـانره ملـو محمـڎه‌یره هه‌که ئانه ڕاسه‌ن و جه په‌روه‌رڎگاریـشاوه‌ن - خـوڎای گـۆره- چه‌مپۆشـیی جـه خرابه‌کاشـا مکـه‌روْ و حـالْ و باڵێچـشا مسازنوْ﴿٢﴾ ئانه‌یچ وه‌رو ئانـه‌ین به‌ڕاسیی ئانیْ کـافریْ بیێنـیْ کۆتێنیْ شوْنوْ ناهـه‌قی و ئـانیْ ئیمانـشا ئـاورڎه‌ن کـۆتێنی شـوْنوْ هه‌قی هه‌که جه په‌روه‌رڎگاریشاوه‌ن، ئا پی شـێوه خـوڎا نموونه‌شـا مـارۆوه پـه‌ی خـه‌ڵکی﴿٣﴾ جـا ئه‌گـه‌ر تووشـو ئانیـشا ئامایـدیْ کـافریْ بیێنـیْ بڎه‌یـدیْ گه‌رڎنـشا هـه‌تاکو ئه‌نجڕئه‌نجڕێشا مکـه‌ردیْ ئێتر بـه یه‌خسیریی بگێردێشا و شه‌ته‌کشا بڎه‌یـدیْ جا چوْڎمای یام به پیاوه‌تیی(منه‌ته) یام به ئـه‌وه‌فاڕیای و فیدیـه ئازاڎێشا بکـه‌ردیْ هـه‌تا جـه‌نگ تـه‌مامیوْ، خـوْ ئه‌گـه‌ر خـوڎا گـه‌ره‌کش بـوْ ویْش هه‌قشا چـه‌نه مـسانوْ بـه‌لاّم گه‌ره‌کشه‌ن به یوْترینی تاقییْتا بکه‌روْوه، وه ئانیْ جه ڕاو خوڎاینه مکوشیا حۆل و ته‌قه‌لاشا به زایـه نمـه‌ڎوْ﴿٤﴾ ڕانماییـشا مکه‌روْنه و حالْ وباڵشا مسازنوْنه﴿٥﴾ وه ۋزوْشـانه ئا به‌هه‌شته هه‌که پـه‌یش باس کـه‌رڎێنیْ﴿٦﴾ ئه‌ی ئا که‌سا هه‌که ئیمانتا ئاورڎه‌ن ئه‌گه‌ر په‌شتیوانیی دینو خوڎای بکه‌ردیْ خـوڎا سـه‌رتا مـووزوْ و جـاگیریْ و ئه‌ره‌مـه‌رزیێتا مکـه‌روْ﴿٧﴾ ئانێـچه کـافریْ بیێنـیْ به‌شه‌شـا پـڕگیای و دلێنه‌شـییه‌ین و کاره‌کاشا پوچه‌ڵیْ مکه‌روْوه﴿٨﴾ ئانه‌یچه وه‌رو ئانه‌یـه‌ن قینیـشا ئیْ چانه‌ی هه‌که خـوڎا وه‌زنێشره جا کاره‌کێش پوچه‌ڵیْ که‌رڎێوه﴿٩﴾ ئایا نه‌گێڵێنیْ سه‌رو زه‌مینیه‌نه هـه‌تا بڎیا(بزانا) سـه‌رئه‌نجامو ئانیشا وه‌ڵیْ ئێڎیشانه ئامیْ چه‌نین بی؟ خوڎای مه‌رگ ووڕنیْ ملـه‌ره، کـافره‌کێچ هـه‌ر ئـی نموونه‌شـا په‌ی ئینا ڕاوه﴿١٠﴾ ئانه وه‌رو ئانه‌ینه به‌ڕاسیی خوڎا دوْسو ئانیشانه ئیمانشا ئاورڎه‌ن و به‌ڕاسیی کافره‌کیْ دوْسشا نییه‌ن﴿١١﴾

إِنَّ ٱللَّهَ يُدۡخِلُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ جَنَّٰتٖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُۖ وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ يَتَمَتَّعُونَ وَيَأۡكُلُونَ كَمَا تَأۡكُلُ ٱلۡأَنۡعَٰمُ وَٱلنَّارُ مَثۡوٗى لَّهُمۡ ﴿١٢﴾ وَكَأَيِّن مِّن قَرۡيَةٍ هِيَ أَشَدُّ قُوَّةٗ مِّن قَرۡيَتِكَ ٱلَّتِيٓ أَخۡرَجَتۡكَ أَهۡلَكۡنَٰهُمۡ فَلَا نَاصِرَ لَهُمۡ ﴿١٣﴾ أَفَمَن كَانَ عَلَىٰ بَيِّنَةٖ مِّن رَّبِّهِۦ كَمَن زُيِّنَ لَهُۥ سُوٓءُ عَمَلِهِۦ وَٱتَّبَعُوٓاْ أَهۡوَآءَهُم ﴿١٤﴾ مَّثَلُ ٱلۡجَنَّةِ ٱلَّتِي وُعِدَ ٱلۡمُتَّقُونَۖ فِيهَآ أَنۡهَٰرٞ مِّن مَّآءٍ غَيۡرِ ءَاسِنٖ وَأَنۡهَٰرٞ مِّن لَّبَنٖ لَّمۡ يَتَغَيَّرۡ طَعۡمُهُۥ وَأَنۡهَٰرٞ مِّنۡ خَمۡرٖ لَّذَّةٖ لِّلشَّٰرِبِينَ وَأَنۡهَٰرٞ مِّنۡ عَسَلٖ مُّصَفّٗىۖ وَلَهُمۡ فِيهَا مِن كُلِّ ٱلثَّمَرَٰتِ وَمَغۡفِرَةٞ مِّن رَّبِّهِمۡۖ كَمَنۡ هُوَ خَٰلِدٞ فِي ٱلنَّارِ وَسُقُواْ مَآءً حَمِيمٗا فَقَطَّعَ أَمۡعَآءَهُمۡ ﴿١٥﴾ وَمِنۡهُم مَّن يَسۡتَمِعُ إِلَيۡكَ حَتَّىٰٓ إِذَا خَرَجُواْ مِنۡ عِندِكَ قَالُواْ لِلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡعِلۡمَ مَاذَا قَالَ ءَانِفًاۚ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ طَبَعَ ٱللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ وَٱتَّبَعُوٓاْ أَهۡوَآءَهُمۡ ﴿١٦﴾ وَٱلَّذِينَ ٱهۡتَدَوۡاْ زَادَهُمۡ هُدٗى وَءَاتَىٰهُمۡ تَقۡوَىٰهُمۡ ﴿١٧﴾ فَهَلۡ يَنظُرُونَ إِلَّا ٱلسَّاعَةَ أَن تَأۡتِيَهُم بَغۡتَةٗۖ فَقَدۡ جَآءَ أَشۡرَاطُهَاۚ فَأَنَّىٰ لَهُمۡ إِذَا جَآءَتۡهُمۡ ذِكۡرَىٰهُمۡ ﴿١٨﴾ فَٱعۡلَمۡ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا ٱللَّهُ وَٱسۡتَغۡفِرۡ لِذَنۢبِكَ وَلِلۡمُؤۡمِنِينَ وَٱلۡمُؤۡمِنَٰتِۗ وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ مُتَقَلَّبَكُمۡ وَمَثۡوَىٰكُمۡ ﴿١٩﴾

بـەردڵنياييۆ ئـانىْ ئيمانـشا ئـارڎەن و هەرمانىْ عاليْشا كەرڎێنىْ خوڎا ۏزۆشانه دلىْ بەهەشتانيْوى ۏەرشانه ڕۆخانىْ مۆيەرا، ئانێچه كافرىْ بيێنىْ ۏياراش و مووەرانىْ هەر چەنى ئاژەڵىْ مووەرانىْ بەلاْم ياگێشا ئايرەن﴿١٢﴾ فرەو دەگايايچ جه دەگاكىْ تۆ هەكه خەڵكەكەيش زنيەيۆ قەوەتتەرىْ بيْنىْ كاوليْما كەرڎىْ و پەشتيوانيچشا نەبى﴿١٣﴾ ئايا كەسيْو جەپەروەرڎگاريشۆ بەڵگێش پەى ئامىْ بۆ پيْسەن ئا كەسيه خرابيى كارەكاش پەيش ڕازيابۆوه و كۆتىْ با شوْنەو حەزو ويْشا؟﴿١٤﴾ ويْنەو ئا بەهەشتيه هەكه بەڵيْنەش دريێنه بەپاريْزكارا چيمنەن چنڎەها ڕۆخانێش چەنەنىْ ئاوەكێشا نەفاڕيێنه و ڕۆخانىْ تەريْچش چەنەنىْ جه شوْتى هەكه تامش نەفاڕيان و ڕۆخانىْ جه مەى پەڕ جه لەزەتى پەى مەى نۆشەكا و ڕۆخانێچ جه هەنگوينى پاڵفتەى،وه گرڎ بەروبوومێش چەنەن پەيشا چەنى چەنه وەش بييەى پەروەرڎگاريشا، دەى ئايا ئينىْ پيْسەنىْ ئا كەسيه يا ئا كەسا هەكه سەره مڕه ئينىْ دلىْ ئێرينه و ئاوێوه قولْ بەقوڵەشا پنه منۆشيۆ هەكه ڕێخوْڵێشا مبڕۆنه؟﴿١٥﴾ هەنێچشا گۆشت پەى مگێرا هەتا لاتۆ مزياره جا پانيشا عيلمشا پەنه دريان ماچانىْ ئەرىْ ئانه چێش واچىْ ؟ ئانىْ ئانێنىْ خوڎا مۆرەش نيێنه سەرو دلاْشاره و كۆتێنىْ شوْنەو حەزو ويْشا﴿١٦﴾ ئانێچه هيدايەتشا هۆرگێرتەن خوڎا هيدايەتەكەيشا زياڎ مكەرۆ و پاريْزكارييشا پەى مڕەخسنۆ﴿١٧﴾ ئايا بێژگه جه قيامەتى هەكه ناغافڵێوەنه بەيۆ پەيشا مشيوْم چەمەڕايى چێشى بكەرا؟ دەيخۆ ديارەن نيشانەكێش ئامێنىْ، جا وەختێو ئاما ئێتر ياڎۆكەرڎەيش چ دەرڎێوەشا مووەرۆ؟﴿١٨﴾ بزانه بەڕاسيى بێژگه جه خوڎاى خوڎاى تەر نييەن و داواو بەخشاى گوناحى پەى ويْت و پيايا و ژەنه ئيماندارا بكەره، وه خوڎا به هۆرزتەى و نيشتەى و ماوا و مەنزڵيتا مزانۆنه﴿١٩﴾

وَيَقُولُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَوْلَا نُزِّلَتْ سُورَةٌ فَإِذَآ أُنزِلَتْ سُورَةٌ مُّحْكَمَةٌ وَذُكِرَ فِيهَا ٱلْقِتَالُ رَأَيْتَ ٱلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ يَنظُرُونَ إِلَيْكَ نَظَرَ ٱلْمَغْشِيِّ عَلَيْهِ مِنَ ٱلْمَوْتِ فَأَوْلَىٰ لَهُمْ ﴿٢٠﴾ طَاعَةٌ وَقَوْلٌ مَّعْرُوفٌ فَإِذَا عَزَمَ ٱلْأَمْرُ فَلَوْ صَدَقُواْ ٱللَّهَ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ ﴿٢١﴾ فَهَلْ عَسَيْتُمْ إِن تَوَلَّيْتُمْ أَن تُفْسِدُواْ فِي ٱلْأَرْضِ وَتُقَطِّعُوٓاْ أَرْحَامَكُمْ ﴿٢٢﴾ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ لَعَنَهُمُ ٱللَّهُ فَأَصَمَّهُمْ وَأَعْمَىٰٓ أَبْصَٰرَهُمْ ﴿٢٣﴾ أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ ٱلْقُرْءَانَ أَمْ عَلَىٰ قُلُوبٍ أَقْفَالُهَآ ﴿٢٤﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ٱرْتَدُّواْ عَلَىٰٓ أَدْبَٰرِهِم مِّنۢ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ ٱلْهُدَى ٱلشَّيْطَٰنُ سَوَّلَ لَهُمْ وَأَمْلَىٰ لَهُمْ ﴿٢٥﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُواْ لِلَّذِينَ كَرِهُواْ مَا نَزَّلَ ٱللَّهُ سَنُطِيعُكُمْ فِي بَعْضِ ٱلْأَمْرِ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ إِسْرَارَهُمْ ﴿٢٦﴾ فَكَيْفَ إِذَا تَوَفَّتْهُمُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَأَدْبَٰرَهُمْ ﴿٢٧﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمُ ٱتَّبَعُواْ مَآ أَسْخَطَ ٱللَّهَ وَكَرِهُواْ رِضْوَٰنَهُۥ فَأَحْبَطَ أَعْمَٰلَهُمْ ﴿٢٨﴾ أَمْ حَسِبَ ٱلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ أَن لَّن يُخْرِجَ ٱللَّهُ أَضْغَٰنَهُمْ ﴿٢٩﴾

٥٠٩

ئانێچه ئیمانشا ئاورڎه‌ن مواچا وه‌شڵه‌ی – ده‌ربـــاره‌و جــه‌نگی – ســووره‌تێوه وه‌زنییێبیێـره، که‌چـی هه‌کـه سـوره‌تێوه مه‌حکه‌مـه مووه‌زنیـوۆره و جـه‌نگش چـه‌نه باس مکریۆ مووینی ئانێ هه‌که دڵه‌کاشانه نه‌وه‌شیی هه‌ن پاسه مڎیا په‌یت هـه‌ر ئه‌جۆ ئا که‌سێنێ جه سه‌ره‌مه‌رگنه بێهۆشێ مبا و جا ممرا، مه‌رگ پـه‌ی ئاڎیشا خاسته‌ره‌ن ﴿٢٠﴾ بـــه‌گۆش کـــه‌رڎه‌یێۆ و واتێـــوی په‌سه‌نڎ، جا هه‌روه‌خت کار وه‌ختش ئاما(یـاوا گه‌رمـه‌ش) ئه‌گـه‌ر ڕاس بواچـا چـه‌نی خـوڎای دیـاره‌ن پـه‌ی وێشا خاسـه‌ن﴿٢١﴾ ئایـا تــه‌ماڎارێ هه‌نـدێ ئه‌گه‌رده‌ســه‌ڵاتتا ده‌س بگنـۆ ئه‌چـی ســه‌رزه‌مینه‌نه تۆمـو بـــه‌ڎکاریی وەڵا بکـــه‌ردێوه و پێوه‌نـــڎیی قۆمایـه‌تی پڕچـندێ؟﴿٢٢﴾ ئـانێ ئـانێنێ هه‌کـه خـوڎای له‌عنه‌تـه وه‌نـه کـه‌رڎێنێ جا گۆشـێش قورسـێ کـه‌رڎێنێ و چـه‌مێش کۆرێ که‌رڎێنێ ﴿٢٣﴾ ئایا نمه‌کریۆ ورڎێ باوه جه قورعانی یان ئانه‌ن دڵه‌کێ قوفڵ دریێنی؟﴿٢٤﴾ ئانێ گێڵێوه شۆنه‌و وێشاره جه دمای ئانه‌ی هیدایه‌تشا په‌ی ڕۆشن بییۆ ئانه شه‌یتانی تـه‌فره دێ و ته‌ماڎارێ که‌رڎێ﴿٢٥﴾ چونکه ئاڎێ پانیشاشا وات هه‌که قینیشا ئێ چانه‌ی خـوڎای وه‌زنـانره جه برێو چیوانه به‌گۆشتا مکه‌رمێ، خوڎایچ به چێوه ئه‌وه‌شاریایه‌کاشا مزانۆنه﴿٢٦﴾ مشیوم حاڵشا چێش بـۆ وه‌ختێو مه‌لائیکـه‌کێ گیانـشا مکێشا وه‌رێبانـه چڕوچـه‌می و مـازی و په‌شتێشا؟﴿٢٧﴾ ئینه‌یچ وه‌رو ئانه‌ین کۆتێ شۆنه‌و ئانه‌ی هه‌که قینه‌و خوڎای مڎۆ و حه‌زشا به ڕه‌زامه‌نڎیی خوڎای نه‌که‌رڎ جا خوڎایچ هه‌رمانـه‌کێش پووچه‌ڵێ کـه‌رڎێوه﴿٢٨﴾ یـام ئـانێ هه‌کـه دڵێ دڵاشـانه نه‌وه‌شیی هه‌ن پاسه‌شا زانا خوڎا قین و بوغزشا ئاشکرا نمه‌که‌رۆ؟﴿٢٩﴾

وَلَوْ نَشَآءُ لَأَرَيْنَـٰكَهُمْ فَلَعَرَفْتَهُم بِسِيمَـٰهُمْ ۚ وَلَتَعْرِفَنَّهُمْ فِى لَحْنِ ٱلْقَوْلِ ۚ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ أَعْمَـٰلَكُمْ ﴿٣٠﴾ وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ حَتَّىٰ نَعْلَمَ ٱلْمُجَـٰهِدِينَ مِنكُمْ وَٱلصَّـٰبِرِينَ وَنَبْلُوَا۟ أَخْبَارَكُمْ ﴿٣١﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَصَدُّوا۟ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ وَشَآقُّوا۟ ٱلرَّسُولَ مِنۢ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ ٱلْهُدَىٰ لَن يَضُرُّوا۟ ٱللَّهَ شَيْـًٔا وَسَيُحْبِطُ أَعْمَـٰلَهُمْ ﴿٣٢﴾ ۞ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَطِيعُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُوا۟ ٱلرَّسُولَ وَلَا تُبْطِلُوٓا۟ أَعْمَـٰلَكُمْ ﴿٣٣﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَصَدُّوا۟ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ ثُمَّ مَاتُوا۟ وَهُمْ كُفَّارٌ فَلَن يَغْفِرَ ٱللَّهُ لَهُمْ ﴿٣٤﴾ فَلَا تَهِنُوا۟ وَتَدْعُوٓا۟ إِلَى ٱلسَّلْمِ وَأَنتُمُ ٱلْأَعْلَوْنَ وَٱللَّهُ مَعَكُمْ وَلَن يَتِرَكُمْ أَعْمَـٰلَكُمْ ﴿٣٥﴾ إِنَّمَا ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهْوٌ ۚ وَإِن تُؤْمِنُوا۟ وَتَتَّقُوا۟ يُؤْتِكُمْ أُجُورَكُمْ وَلَا يَسْـَٔلْكُمْ أَمْوَٰلَكُمْ ﴿٣٦﴾ إِن يَسْـَٔلْكُمُوهَا فَيُحْفِكُمْ تَبْخَلُوا۟ وَيُخْرِجْ أَضْغَـٰنَكُمْ ﴿٣٧﴾ هَـٰٓأَنتُمْ هَـٰٓؤُلَآءِ تُدْعَوْنَ لِتُنفِقُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ فَمِنكُم مَّن يَبْخَلُ ۖ وَمَن يَبْخَلْ فَإِنَّمَا يَبْخَلُ عَن نَّفْسِهِۦ ۚ وَٱللَّهُ ٱلْغَنِىُّ وَأَنتُمُ ٱلْفُقَرَآءُ ۚ وَإِن تَتَوَلَّوْا۟ يَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُونُوٓا۟ أَمْثَـٰلَكُم ﴿٣٨﴾

٥١٠

ئەگەر گەرەکما بیی ئاڤێت نیشانە دێنمێ ئێتر بەدڵنیاییڤ سەرو سیمانە ئەشناسێنیشا، وە بەدڵنیاییڤ بە ئاوازەو واتەیشانە مشناسیشا، وە خوڎا بە هەرمانەکا تەریتا مزانۆنە﴿٣٠﴾ بەدڵنیاییچڤ تاقیێتا مکەرمێوە هەتا جیهادکەرێ و سەبرکەرێتا بشناسمێ و هەواڵتا بگنۆ دەسما﴿٣١﴾ ئا کەسێ کافرێ بیێ و ڕاو خوڎایشا ۆزتەرە و دژایەتیی پێغەممەریشا کەرڎ جە دمای ئانەی هیدایەتشا پەی ڕۆشن بییڤ مەتاوا هیچ زەرەرێو بڎا ئۆ خوڎای و ماوێوتەر هەرمانەکاشا پووچەڵێ مکەرۆوە ﴿٣٢﴾ ئەی ئانیشا ئیمانتا ئاورڎەن بەگۆشو خوڎای و بەگۆشو پێغەممەری بکەرڎێ و هەرمانەکاتا پووچەڵێ مەکەرڎێوە﴿٣٣﴾ بەڕاسیی ئانێ کافرێ بیێ و ڕاگیریشا کەرڎ جە ڕاو خوڎای دمایی بە کافریی مەرڎێ خوڎا چەنەشا وەش نمەبۆ﴿٣٤﴾ سسێ(لاوازێ) مەبیدێ و داواو ئاشتی وەڵێ وەختی مەکەرڎێ چونکە هەر شمە ئێنایدێ لاو سەری ئاڎیشاوە و خوڎاتا ئێنا چەنی و هەرمانەکاتا کەمێ نمەکەرۆوە﴿٣٥﴾ بەڕاسیی ژیوای دنیی هەر گەمە و گاڵتەن جا ئەگەر ئیمان باردێ و پارێزکارێ بیدێ ئانا کرێهاو وێتا مڎۆ پەنەتا و داواو ماڵ و سامانیتا نمەکەرۆ وەنە﴿٣٦﴾ خۆ ئەگەر داواش بکەرۆ وەنەتا و زۆرتا پەی بارۆ دیارەن ڕژدیی مکەرڎێ و پانەی قین و بوغزتا هۆرمێزنۆ﴿٣٧﴾ هە ئانا ئانەن شمە مچڕیەیدێ هەتا جە ڕاو خوڎاینە ماڵ ببەخشدێ کەچی هەنتا بەخێڵیی مرمانۆ، دەی هەرکەس بەخێڵیی برمانۆ ئانە بەخێڵیی چەنی وێش مرمانۆنە و خوڎا دۆڵەنڎەن و شمەیچ فەقیرێندێ، خۆ ئەگەر پەشتیچ هۆربکەرڎێ خوڎا جیای شمە قۆمێویتەر مارۆ مەیڎان ئێنجا ئاڎێ پێسە شمە نمەبانێ﴿٣٨﴾

ترتيبها ٤٨ — سُورَةُ الفَتْحِ — آياتها ٢٩

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُّبِينًا ﴿١﴾ لِّيَغْفِرَ لَكَ ٱللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِن ذَنۢبِكَ
وَمَا تَأَخَّرَ وَيُتِمَّ نِعْمَتَهُۥ عَلَيْكَ وَيَهْدِيَكَ صِرَٰطًا مُّسْتَقِيمًا ﴿٢﴾
وَيَنصُرَكَ ٱللَّهُ نَصْرًا عَزِيزًا ﴿٣﴾ هُوَ ٱلَّذِىٓ أَنزَلَ ٱلسَّكِينَةَ فِى قُلُوبِ
ٱلْمُؤْمِنِينَ لِيَزْدَادُوٓاْ إِيمَٰنًا مَّعَ إِيمَٰنِهِمْ ۗ وَلِلَّهِ جُنُودُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضِ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٤﴾ لِّيُدْخِلَ ٱلْمُؤْمِنِينَ وَٱلْمُؤْمِنَٰتِ
جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا وَيُكَفِّرَ عَنْهُمْ
سَيِّـَٔاتِهِمْ ۚ وَكَانَ ذَٰلِكَ عِندَ ٱللَّهِ فَوْزًا عَظِيمًا ﴿٥﴾ وَيُعَذِّبَ
ٱلْمُنَٰفِقِينَ وَٱلْمُنَٰفِقَٰتِ وَٱلْمُشْرِكِينَ وَٱلْمُشْرِكَٰتِ ٱلظَّآنِّينَ
بِٱللَّهِ ظَنَّ ٱلسَّوْءِ ۚ عَلَيْهِمْ دَآئِرَةُ ٱلسَّوْءِ ۖ وَغَضِبَ ٱللَّهُ عَلَيْهِمْ
وَلَعَنَهُمْ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ ۖ وَسَآءَتْ مَصِيرًا ﴿٦﴾ وَلِلَّهِ جُنُودُ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿٧﴾ إِنَّآ
أَرْسَلْنَٰكَ شَٰهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٨﴾ لِّتُؤْمِنُواْ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ
وَتُعَزِّرُوهُ وَتُوَقِّرُوهُ ۚ وَتُسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٩﴾

٥١١

سووره‌تێ ﴿فه‌تح﴾ ی

ویس و نۆ ئایه‌تێنه

به‌ نامێ خوداى به‌زه‌ییمه‌نڎى ڕه‌حمینی

به‌ڕاسیی ئێمه‌ سه‌رۆزتی به‌ سه‌رکۆتییێوی ئاشکرا﴿١﴾ تا خوڎا جه‌ گوناحه‌ ۆه‌ڵینه‌کات و جه‌ دماینه‌کات وه‌ش بۆنه‌ و به‌ ته‌مامیی ناعمه‌تو وێش وارنۆ ملتره‌ و هیدایه‌تت بڎۆنه‌ په‌ی سه‌رو ڕێوێ ڕاسێ﴿٢﴾ وه‌ هه‌تا خوڎا سه‌رت بوورزۆ به‌ سه‌رکۆته‌ییێوی بالاڎه‌سانه‌﴿٣﴾ هه‌ر ئاڎ بێ هێمنییش ۆزناره‌ دڵێ دلاو ئیماندارا هه‌تا ئیمانێو هه‌که‌ هه‌نشا ئیمانی ته‌رش به‌یۆ سه‌ر،له‌شکه‌ریێ ئاسمانه‌کا و زه‌مینی هینێ خوڎاینێ و خوڎا بزانی دانان﴿٤﴾ هه‌تا پیا ئیمانداره‌کاو ژه‌نه‌ ئیمانداره‌کا ۆزۆنه‌ به‌هه‌شتانێو وه‌رو ده‌میشانه‌ ڕۆخانێ ۆیه‌را و په‌ی ئانه‌یچ چه‌مپۆشیی جه‌ گوناحه‌کاشا بکه‌رۆ، وه‌ ئی به‌ڵێنێ جه‌ لایه‌نو خوڎایۆ ئه‌وه‌به‌رڎه‌ییێوی فره‌ گۆره‌ن﴿٥﴾ وه‌ عه‌زابو پیا موناڧیقه‌کا و ژه‌نه‌ موناڧیقه‌کا و پیا موشریکه‌کا و ژه‌نه‌ موشریکه‌کا هه‌که‌ زه‌نڎى خرابه‌ به‌ خوڎاى مبه‌را بڎۆنه‌، تۆقه‌و خرابه‌ی بلۆنه‌ ملو وێشا،وه‌ خوڎاى قین و خه‌شم وارنێنێ مله‌ره‌ و له‌عنه‌ته‌ش وه‌نه‌ که‌رڎێنێ و جه‌حه‌نڎه‌مش په‌ی حازر که‌رڎێنێ،سه‌رئه‌نجامه‌که‌یچ هه‌ر فره‌ خراب بی﴿٦﴾ له‌شکه‌ریێ ئاسمانه‌کا و زه‌مینی هینێ خوڎاینێ و خوڎا ده‌سه‌لاتداری دانان﴿٧﴾ به‌ڕاسیی ئێمه‌ تۆما کیاسته‌نی په‌ی ئینه‌ی گه‌واهیده‌ر و موژده‌ده‌ر و هۆشیارئه‌وه‌که‌ربی﴿٨﴾ هه‌تا ئیمان باردێ به‌ خوڎاى و پێغه‌ممه‌ره‌که‌یش و یارڎیش بڎه‌یدێ و سه‌رسوبح و سه‌ر وێره‌گا ته‌سبیحاتو خوڎاى بکه‌ردێ﴿٩﴾

إِنَّ ٱلَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ ٱللَّهَ يَدُ ٱللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ ۚ فَمَن نَّكَثَ فَإِنَّمَا يَنكُثُ عَلَىٰ نَفْسِهِۦ ۖ وَمَنْ أَوْفَىٰ بِمَا عَـٰهَدَ عَلَيْهُ ٱللَّهَ فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٠﴾ سَيَقُولُ لَكَ ٱلْمُخَلَّفُونَ مِنَ ٱلْأَعْرَابِ شَغَلَتْنَآ أَمْوَٰلُنَا وَأَهْلُونَا فَٱسْتَغْفِرْ لَنَا ۚ يَقُولُونَ بِأَلْسِنَتِهِم مَّا لَيْسَ فِى قُلُوبِهِمْ ۚ قُلْ فَمَن يَمْلِكُ لَكُم مِّنَ ٱللَّهِ شَيْـًٔا إِنْ أَرَادَ بِكُمْ ضَرًّا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ نَفْعًۢا ۚ بَلْ كَانَ ٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًۢا ﴿١١﴾ بَلْ ظَنَنتُمْ أَن لَّن يَنقَلِبَ ٱلرَّسُولُ وَٱلْمُؤْمِنُونَ إِلَىٰٓ أَهْلِيهِمْ أَبَدًا وَزُيِّنَ ذَٰلِكَ فِى قُلُوبِكُمْ وَظَنَنتُمْ ظَنَّ ٱلسَّوْءِ وَكُنتُمْ قَوْمًۢا بُورًا ﴿١٢﴾ وَمَن لَّمْ يُؤْمِنۢ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ فَإِنَّآ أَعْتَدْنَا لِلْكَـٰفِرِينَ سَعِيرًا ﴿١٣﴾ وَلِلَّهِ مُلْكُ ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ يَغْفِرُ لِمَن يَشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَآءُ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿١٤﴾ سَيَقُولُ ٱلْمُخَلَّفُونَ إِذَا ٱنطَلَقْتُمْ إِلَىٰ مَغَانِمَ لِتَأْخُذُوهَا ذَرُونَا نَتَّبِعْكُمْ ۖ يُرِيدُونَ أَن يُبَدِّلُوا۟ كَلَـٰمَ ٱللَّهِ ۚ قُل لَّن تَتَّبِعُونَا كَذَٰلِكُمْ قَالَ ٱللَّهُ مِن قَبْلُ ۖ فَسَيَقُولُونَ بَلْ تَحْسُدُونَنَا ۚ بَلْ كَانُوا۟ لَا يَفْقَهُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٥﴾

٥١٢

ئانێ پەیمانە مڎا بە تۆ بەڕاسیی پەیمانە بە خوڎای مڎا دەسو خوڎای ئینا سەرو دەساشاوە، هەرکەس پەیمانەکێش هۆربشانۆوە بەڕاسیی زەرەرش مگنۆ سەرو وێش، دەی کێ ئەچا کەسیە وەفادارتەرەن هەکە پەیمانە چەنی خوڎای مبەسۆ؟ دیارەن هەرکەسیچ پەیمانەکێش بەرۆ سەر هەکە چەنی خوڎایش بەستێنە خوڎا کرێهێوە فرە گۆرێش مڎۆ پەنە﴿١٠﴾ عەرەبە کۆچەرە جیامەنەکێ پەنەت مواچانێ ماڵی و کەسوکاریما پەشۆکنایمێ داواو چەنە وەش بیبیەیما پەی بکەرە، چێوانێو بە زوانشا مواچا جە دڵاشانە نییەن، بواچە خوڎا ئەگەر گەرەکش بۆ زەرەرتا پەنە بیاونۆ یام قازانجتا بیاونۆ لا کێ متاۋۆ ۋەرو دەسەڵاتو خوڎای یەك دنڎە بگێرۆ ؟ بەڵکو خوڎا هاگاڎارەن چانەی مکەردێش﴿١١﴾ بەڵکو ئەجێتا پێغەممەر و ئیماندارەکێ هەرگیزاو هەرگیز نمەگێڵاوە پەی دڵێ کەسوکاریشا و ئینە جە دڵێ دڵاتانە ڕازنیابێوە و هەر زەنڎەو خرابەی بەرێندێ و شمە قۆمێوە بووریێ(بێ خێرێ) بێندێ﴿١٢﴾ جا هەرکەسێو ئیمان بە خوڎای و پێغەممەرەکەیش نارۆ بێشك ئێمە پەی کافرەکا کڵپەو ئێریما حازر کەرڎەن﴿١٣﴾ موڵکو ئاسمانەکا و زەمینی هینو خوڎایەن، جە هەرکەسیی گەرەکش بۆ و وەش مبۆ و عەزابو هەرکەسیچ مڎۆ وێش گەرەکش بۆ، وە خوڎا گوناحبەخشیی ڕەحمینەن﴿١٤﴾ جیامەنەکێ(وێ دماۋزەکێ) مواچانێ وەختێو مزیەیدێوە پەی کۆ ئەوەکەرڎەی دەسکۆتەکاو جەنگی بازدێ با بەیمێ شۆنیتارە، گەرەکشانە فەرمایشتو خوڎای بفاڕا، بواچە هەرگیز مەبۆ بگندێ شۆنیما چونکە وەڵتەریچ خوڎا هەر پاسەش فەرماوان، کەچی، مواچانێ، نەخێر، بەڵکو شمە حەسوودییما پەنە مبەردێ، نەخێر، بەڵکو ئێڎێ فرەکەم نەبۆ نمەیاوانە﴿١٥﴾

قُل لِّلْمُخَلَّفِينَ مِنَ ٱلْأَعْرَابِ سَتُدْعَوْنَ إِلَىٰ قَوْمٍ أُو۟لِى بَأْسٍ شَدِيدٍ تُقَـٰتِلُونَهُمْ أَوْ يُسْلِمُونَ ۖ فَإِن تُطِيعُوا۟ يُؤْتِكُمُ ٱللَّهُ أَجْرًا حَسَنًا ۖ وَإِن تَتَوَلَّوْا۟ كَمَا تَوَلَّيْتُم مِّن قَبْلُ يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٦﴾ لَّيْسَ عَلَى ٱلْأَعْمَىٰ حَرَجٌ وَلَا عَلَى ٱلْأَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى ٱلْمَرِيضِ حَرَجٌ ۗ وَمَن يُطِعِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ يُدْخِلْهُ جَنَّـٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَـٰرُ ۖ وَمَن يَتَوَلَّ يُعَذِّبْهُ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٧﴾ ۞ لَّقَدْ رَضِىَ ٱللَّهُ عَنِ ٱلْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ ٱلشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِى قُلُوبِهِمْ فَأَنزَلَ ٱلسَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثَـٰبَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا ﴿١٨﴾ وَمَغَانِمَ كَثِيرَةً يَأْخُذُونَهَا ۗ وَكَانَ ٱللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿١٩﴾ وَعَدَكُمُ ٱللَّهُ مَغَانِمَ كَثِيرَةً تَأْخُذُونَهَا فَعَجَّلَ لَكُمْ هَـٰذِهِۦ وَكَفَّ أَيْدِىَ ٱلنَّاسِ عَنكُمْ وَلِتَكُونَ ءَايَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ وَيَهْدِيَكُمْ صِرَٰطًا مُّسْتَقِيمًا ﴿٢٠﴾ وَأُخْرَىٰ لَمْ تَقْدِرُوا۟ عَلَيْهَا قَدْ أَحَاطَ ٱللَّهُ بِهَا ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرًا ﴿٢١﴾ وَلَوْ قَـٰتَلَكُمُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَوَلَّوُا۟ ٱلْأَدْبَـٰرَ ثُمَّ لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿٢٢﴾ سُنَّةَ ٱللَّهِ ٱلَّتِى قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلُ ۖ وَلَن تَجِدَ لِسُنَّةِ ٱللَّهِ تَبْدِيلًا ﴿٢٣﴾

٥١٣

الحزب ٥٢

بواچە بە عەرەبە بیابان نشینە جیامەنەکا چێودمای مچڕیەیدێ پەی جەنگ کەرڎەی چەنی قۆمێوی جەنگەرانی فرە قەوەتی چەنیشا مجەنگیەیدێ یام وێشا مڎانێ دەسۆ، جا ئەگەر بەگۆشکەرێ بیدێ خوڎا کرێهێوە فرە عالەتا مڎۆپەنە و ئەگەر پەشتی هۆر بکەردێ(وێتا گومێ بکەردێرە) هەرپێسە وەڵتەر پەشتیتا هۆر کەرڎە بە عەزابێوی فرە پەڕئێش عەزابتا مڎۆ﴿١٦﴾ کۆر گوناحبار نمەبۆ و شەل گوناهبار نمەبۆ و نەوەشیچ گوناهبار نمەبۆ، جاهەرکەسێوبەگۆشو خوڎای و پێغەممەرەکەیش بکەرۆ ڤزۆشنە بەهەشتانێو هەکە چێرو درەختەکاشرە ڕۆخانێ مۆیەرانێ و هەرکەسیچ پەشتی هۆرمکەرۆ بە عەزابێوی فرە پەڕ ئێش عەزابش مڎۆنە﴿١٧﴾ بەبێشك خوڎا چا ئیماندارا وەش(رازی) بی وەختێو چێرو درەختەکەینە پەیمانەشا دای پەنە زاناش چێش ئینا دلێ دلەکاشانە ئێتر ئاسووڎەییش ۏەزنێ ملەرە جا بە سەرکۆتەیێوی نزیك جەزاش دێوە﴿١٨﴾ بە چنڎ دەسکۆتێویچ هەکە بگنادەسشا، وە خوڎا بالاْدەسیی ڕەحمینەن﴿١٩﴾ خوڎا وەعدو دەسکۆتا فراش دایدێ پەنە هەکە بگنا دەستا جا ئینێش بە زوویی پەی کیاستیدێ و دەسو خەڵکیش چەنە کۆتا کەرڎیدێ تا ئی چێوێ ببانێ بە نیشانێوە پەی ئیماندارا و ڕانموونیتا بکەرۆ پەی سەرو ڕێوێ ڕاسێ﴿٢٠﴾ چنڎەها دەسکۆتێ تەرێچ هەلاْی دەستا نەیاوان لاشا دیارەن زانایی خوڎای دۆرە دێنێ و پارێزنێنێش پەیتا و خوڎا دەسەلاْتش ملو گرڎ چێوێرە هەن﴿٢١﴾ کافرەکێ ئەگەر جەنگشا دڎو شمە پەرپا کەرڎەبیێ بە دڵنیاییۆ مەڕیێنێ و ڕەمێنێ ئۆسا هیچ دۆس و پەشتیوانێچشا نەبێ﴿٢٢﴾ ئینە – ئیشارەتش پەی کریا – سوونەتو خوڎایەن و چێوەڵ دیارەن پاسنە بییەن و تۆ فارپای جە سوونەتو خوڎاینە نمەڤینی﴿٢٣﴾

وَهُوَ ٱلَّذِي كَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ عَنْهُم بِبَطْنِ مَكَّةَ مِنۢ بَعْدِ أَنْ أَظْفَرَكُمْ عَلَيْهِمْ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ﴿٢٤﴾ هُمُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَصَدُّوكُمْ عَنِ ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ وَٱلْهَدْىَ مَعْكُوفًا أَن يَبْلُغَ مَحِلَّهُۥ ۚ وَلَوْلَا رِجَالٌ مُّؤْمِنُونَ وَنِسَآءٌ مُّؤْمِنَٰتٌ لَّمْ تَعْلَمُوهُمْ أَن تَطَـُٔوهُمْ فَتُصِيبَكُم مِّنْهُم مَّعَرَّةٌۢ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۖ لِّيُدْخِلَ ٱللَّهُ فِى رَحْمَتِهِۦ مَن يَشَآءُ ۚ لَوْ تَزَيَّلُوا۟ لَعَذَّبْنَا ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٢٥﴾ إِذْ جَعَلَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ فِى قُلُوبِهِمُ ٱلْحَمِيَّةَ حَمِيَّةَ ٱلْجَٰهِلِيَّةِ فَأَنزَلَ ٱللَّهُ سَكِينَتَهُۥ عَلَىٰ رَسُولِهِۦ وَعَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ وَأَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ ٱلتَّقْوَىٰ وَكَانُوٓا۟ أَحَقَّ بِهَا وَأَهْلَهَا ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمًا ﴿٢٦﴾ لَّقَدْ صَدَقَ ٱللَّهُ رَسُولَهُ ٱلرُّءْيَا بِٱلْحَقِّ ۖ لَتَدْخُلُنَّ ٱلْمَسْجِدَ ٱلْحَرَامَ إِن شَآءَ ٱللَّهُ ءَامِنِينَ مُحَلِّقِينَ رُءُوسَكُمْ وَمُقَصِّرِينَ لَا تَخَافُونَ ۖ فَعَلِمَ مَا لَمْ تَعْلَمُوا۟ فَجَعَلَ مِن دُونِ ذَٰلِكَ فَتْحًا قَرِيبًا ﴿٢٧﴾ هُوَ ٱلَّذِىٓ أَرْسَلَ رَسُولَهُۥ بِٱلْهُدَىٰ وَدِينِ ٱلْحَقِّ لِيُظْهِرَهُۥ عَلَى ٱلدِّينِ كُلِّهِۦ ۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ شَهِيدًا ﴿٢٨﴾

هەر ئاڎیچ بیْ دەسیْ ئاڎیشاش بەستیْ چەنەتا و دەسیْ شمەش گێرتێوە جە ئاڎیشا جە جەرگەو مەککەینە دمای ئانەی زاڵێش کەرڎیدیْ ملشارە و خوڎا وینان پانەی مکەرڎێش﴿٢٤﴾ ئاڎیْ بێنیْ کافریْ بییْ و ڕاشا گێرتە جە شمە تا نەلدێنە کەعبەی حەڕام نازتشا ئا مالأتیْ هەکە گل دریێ بێنیْوە پەی قوربانی بیاوا یاگوْ وێشا جا ئەگەر وەرو ئا پیا موسڵمانا و ئا ژەنە موسڵمانا نەبییْ هەکە نەشناسێندێشا ئیزنو -جەنگیتا دێنمیْ - دەی ئونیشا شێلێندیْ بیْ ئانەی بزاندیْ،پانەیچە تووشیْ شوورەیی و زەرەری ئێندیْ، ئینەیچ پەی ئانەی خوڎا هەرکەسش گەرەك بوْ ۏزوْش ۏەرو ڕەحمەتو وێش، خوْ ئەگەر چاگە جیێ بییْ بییێندێوە ئانێشا کافریْ بییْ بیێنیْ عەزابێوە فرە ئێشنشا دێنمیْ﴿٢٥﴾ ئانەبیْ - پێسە عەزابێوە - دەمارگیرییێوە سەردەمو نەفامییش ۏزتەنە دڵیْ دڵاْو ئانیشا کافریْ بییْ، جا خوڎا ئاسووڎەییش ۏەزنارە پەی سەرو دڵو پێغەمەرەکەیش و پەی سەرو ئیماندارەکا و پاسەش کەرڎ پابەنڎیْ کەلیمیْ پارێزکاریی بانیْ و خوْ ئاڎیْ لاییقیْ پارێزکاری بێنیْ و مەرڎیْ ئا مەیڎانیە بێنیْ و خوڎایچ بە گرڎ چێویْ بزانەن(٢٦) بەڕاسیی خوڎا وەرمەکەو پێغەمەریش بە هەق و بەڕاس گێڵنا: بە دڵنناییوْ شمە بە ئارامیی و بە سەرەتاشیایی یان سەرە کوڵوْ کریایی و بیْ ئینەی بتەرسدیْ ئەگەر خوڎا گەرەکش بوْ ملدێنە دڵیْ کابەی حەڕامی، جا ئانە شمە نەزانان خوڎای زانان هەکە جگە چی سەرکۆتەیە سەرکۆتێوی تەری نزیکش پەی قەرار دێندیْ﴿٢٧﴾ خوڎا ئا زاتەنە هەکە پێغەمەرەکەو وێش بە هیدایەتوْ کیاست چەنی دینێوە هەقی هەتا سەرش بووزوْ ملو گرڎو دینەکارە و خوڎای گەورەیچ وەسێن پەی شاهێڎی﴿٢٨﴾

مُّحَمَّدٌ رَّسُولُ ٱللَّهِ ۚ وَٱلَّذِينَ مَعَهُۥٓ أَشِدَّآءُ عَلَى ٱلْكُفَّارِ رُحَمَآءُ بَيْنَهُمْ ۖ تَرَىٰهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ ٱللَّهِ وَرِضْوَٰنًا ۖ سِيمَاهُمْ فِى وُجُوهِهِم مِّنْ أَثَرِ ٱلسُّجُودِ ۚ ذَٰلِكَ مَثَلُهُمْ فِى ٱلتَّوْرَىٰةِ ۚ وَمَثَلُهُمْ فِى ٱلْإِنجِيلِ كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْـَٔهُۥ فَـَٔازَرَهُۥ فَٱسْتَغْلَظَ فَٱسْتَوَىٰ عَلَىٰ سُوقِهِۦ يُعْجِبُ ٱلزُّرَّاعَ لِيَغِيظَ بِهِمُ ٱلْكُفَّارَ ۗ وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ مِنْهُم مَّغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًۢا ﴿٢٩﴾

سُورَةُ الحُجُرَاتِ

ترتيبها ٤٩ — آياتها ١٨

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تُقَدِّمُوا۟ بَيْنَ يَدَىِ ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ ۖ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَرْفَعُوٓا۟ أَصْوَٰتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ ٱلنَّبِىِّ وَلَا تَجْهَرُوا۟ لَهُۥ بِٱلْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ أَن تَحْبَطَ أَعْمَٰلُكُمْ وَأَنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿٢﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَغُضُّونَ أَصْوَٰتَهُمْ عِندَ رَسُولِ ٱللَّهِ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ ٱمْتَحَنَ ٱللَّهُ قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوَىٰ ۚ لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٣﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يُنَادُونَكَ مِن وَرَآءِ ٱلْحُجُرَٰتِ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٤﴾

٥١٥

موحەممەد پێغەممەرو خوڎایەن، ئانێچە ئینێش چەنی وەراوەرو کافرا تونڎو تیژێنێ و چەنی یوٚترینی بەبەزەییێنێ، وینیشا سەرگەرمێ دلوٚرە بەرڎەی و تلوٚرە بەرڎەینێ شوٚنەو فەزڵی و ڕەزامەنڎیی خوڎایرە مگێلاً، شوٚنەماوتلوٚرەی ئینامیاچەماشاوە ،نموونەشا ئانەن جە تەوراتنە، وە نموونەشا جە ئینجیلنەپێسەن کشاوەرزییێوی چەکەرەش کەرڎەبوٚ جا چەکەرەکەش قەوەتش کەرڎەبوٚ جا قاییم بیەبوٚ ئێتر سەرو ساقەکەیشوٚ وێش گێرتەبوٚ بە ئینەی کشتیارەکەی سەرسام بکەروٚ و هەتا کافرایچ داخ جە دڵێ بکەروٚ، خوڎا وەعدش دان پانیشا ئیمانشا ئاورڎەن و هەرمانێ عالێشا کەرڎێنێ هەکە چەنەشا وەش بوٚنە و کرێهێوە فرە گوٚرێشا بڎوٚ پەنە﴿٢٩﴾

سوورەتوٚ ﴿حوجوڕات﴾ ی

هەژدە ئایەتێنە

بە ناموٚ خوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاورڎەن مەگنڎێ وەڵێ خوڎای و وەڵێ پێغەممەرەکەیش جە هیچ چێوێنە و پارێز جە خوڎای بکەرڎێ بەڕاسیی خوڎا بژنەوی بزانەن﴿١﴾ ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاوٚرڎەن دەنگتا بەرز مەکەرڎێوٚە ملو دەنگو پێغەممەریرە و قسێ ڕووتێ(ئاشکرێ)ش چەنی مەکەرڎێ پا نوٚعە چەنی یوٚترینی مکەرڎێ نەکو هەرمانەکێتا پوچەڵێ باوە بێ ئینەی شعوور بکەرڎێ﴿٢﴾ بەڕاسیی ئا کەسێ هەکە لاو پێغەممەرو خوڎاینە دەنگشا نزم مکەراوە ئانێ ئا کەسێنێ هەکە خوڎای گوٚرەی دڵەکێش جە پارێزنە تاقییێ کەرڎێنێوە،ئانێ چەنە وەش بییەی و کرێهێوە فرە گوٚرێشا پەی حازرێ کریێنێ﴿٣﴾ بەڕاسیی ئانێجە بەرو هوٚڎەکاوە مچڕات وەنە فرەینەشا ژیرێ نمەبانێ﴿٤﴾

وَلَوْ أَنَّهُمْ صَبَرُوا۟ حَتَّىٰ تَخْرُجَ إِلَيْهِمْ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ ۚ وَٱللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٥﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِن جَآءَكُمْ فَاسِقٌۢ بِنَبَإٍ فَتَبَيَّنُوٓا۟ أَن تُصِيبُوا۟ قَوْمًۢا بِجَهَٰلَةٍ فَتُصْبِحُوا۟ عَلَىٰ مَا فَعَلْتُمْ نَٰدِمِينَ ﴿٦﴾ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ فِيكُمْ رَسُولَ ٱللَّهِ ۚ لَوْ يُطِيعُكُمْ فِى كَثِيرٍ مِّنَ ٱلْأَمْرِ لَعَنِتُّمْ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ حَبَّبَ إِلَيْكُمُ ٱلْإِيمَٰنَ وَزَيَّنَهُۥ فِى قُلُوبِكُمْ وَكَرَّهَ إِلَيْكُمُ ٱلْكُفْرَ وَٱلْفُسُوقَ وَٱلْعِصْيَانَ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلرَّٰشِدُونَ ﴿٧﴾ فَضْلًا مِّنَ ٱللَّهِ وَنِعْمَةً ۚ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٨﴾ وَإِن طَآئِفَتَانِ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ٱقْتَتَلُوا۟ فَأَصْلِحُوا۟ بَيْنَهُمَا ۖ فَإِنۢ بَغَتْ إِحْدَىٰهُمَا عَلَى ٱلْأُخْرَىٰ فَقَٰتِلُوا۟ ٱلَّتِى تَبْغِى حَتَّىٰ تَفِىٓءَ إِلَىٰٓ أَمْرِ ٱللَّهِ ۚ فَإِن فَآءَتْ فَأَصْلِحُوا۟ بَيْنَهُمَا بِٱلْعَدْلِ وَأَقْسِطُوٓا۟ ۖ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلْمُقْسِطِينَ ﴿٩﴾ إِنَّمَا ٱلْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا۟ بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٠﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا يَسْخَرْ قَوْمٌ مِّن قَوْمٍ عَسَىٰٓ أَن يَكُونُوا۟ خَيْرًا مِّنْهُمْ وَلَا نِسَآءٌ مِّن نِّسَآءٍ عَسَىٰٓ أَن يَكُنَّ خَيْرًا مِّنْهُنَّ ۖ وَلَا تَلْمِزُوٓا۟ أَنفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوا۟ بِٱلْأَلْقَٰبِ ۖ بِئْسَ ٱلِٱسْمُ ٱلْفُسُوقُ بَعْدَ ٱلْإِيمَٰنِ ۚ وَمَن لَّمْ يَتُبْ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿١١﴾

خۆ ئەگەر سەبرشا کەرڎەبیێ تا زیابیێنیرە پەی وێشا ئانە خاس بیێ خوڎایچ گوناحبەخشی ڕەحمینەن﴿٥﴾ ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاورڎەن ئەگەر جە ڕاترازیێوی هەواڵێو پەی ئاورڎیدێ ڕۆشنش بکەردێوە نەکو قۆمێو بە نەزانانە تووشو ناڕەحەتیی بکەردێ و جا دمایی پەشیمانێ بێدێوە چانەی کەرڎتا﴿٦﴾ وە بزاندێ هەکە پێغەمەرو خوڎایتا ئینا دلێنە فرەو چیوا هەنێ ئاڎ ئەگەر بەگۆشو شمە بکەرۆ چەنەشا ئانە تووشو زەحمەتیتا مکەرۆ و بەڵام خوڎا ئیمانش لاتاوە وەشەویس کەرڎەن و جە دڵەکاتانە ڕازنانشۆ کوفر و جە ڕالادای و یاخی بییەیش لاتاوە ناشیرینێ کەرڎێندێ پۆچی ئانێ ڕاو فامیی و ژیریشا گێرتێنەوەر﴿٧﴾ ئانەیچە فەزڵێ و ناعمەتەن جە خوڎایۆ،خوڎایچ بزانی دانان﴿٨﴾ خۆ ئەگەر دۆێ تایفێ جە ئیماندارا چەنی یۆتری جەنگییێ سوڵحەو بەینیشا بکەردێ، جا ئەگەر یۆشا هەر دەسدرێژییش کەرڎ سەرو ئەویتەریشا دەی بجەنگیەیدێ چەنی ئانەیشا دەسدرێژیی مکەرۆنە هەتا مگێڵۆوە ئۆ سەرو ئەمرەو خوڎای،جا ئەگەر گێلاۆە ئاوەخت سوڵحەو بەینیشا بە دادگەرانە بکەردێ و دادوەرێ بیدێ، بەڕاسیی خوڎا دادوەرەکێش وەشێ مسیانێ﴿٩﴾ جە ڕاسینە ئیمانداری برێ یۆترینێ دەی بەینو براکاتانە سوڵحە بەرپا بکەردێ و پارێز جە خوڎای بکەرڎێ بەشکو ڕەحمتا پەنە بکریۆ﴿١٠﴾ ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاورڎەن با هیچ قۆمێو گاڵتە بە هیچ قۆمێوی تەری نەکەرۆ نەکا ئاڎێ جە ئێڎیشا خاستەرێ با وە هیچ کۆمەڵە ژەنێوەیچ گاڵتە بە هیچ کۆمەڵە ژەنێوێ نەکەرۆ نەکو ئەوێ جە ئێڎیشا خاستەرێ بانێ،جە چەمەرە گێرتەی و تانە و تەشەرو بەینو وێتا وێتا پارێزندێ و نامەو ناتۆرە مەنیەیدێ یۆترینێو عیش جە نامەو ناتۆرەی دمای ئیمان ئاورڎەی، جا هەرکەس تۆبە نەکەرۆ ئانە ئا کەسێ ستەمکارێنێ﴿١١﴾

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱجْتَنِبُوا۟ كَثِيرًا مِّنَ ٱلظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ ٱلظَّنِّ إِثْمٌ ۖ وَلَا تَجَسَّسُوا۟ وَلَا يَغْتَب بَّعْضُكُم بَعْضًا ۚ أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَن يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَٰكُم مِّن ذَكَرٍ وَأُنثَىٰ وَجَعَلْنَٰكُمْ شُعُوبًا وَقَبَآئِلَ لِتَعَارَفُوٓا۟ ۚ إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِندَ ٱللَّهِ أَتْقَىٰكُمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿١٣﴾ ۞ قَالَتِ ٱلْأَعْرَابُ ءَامَنَّا ۖ قُل لَّمْ تُؤْمِنُوا۟ وَلَٰكِن قُولُوٓا۟ أَسْلَمْنَا وَلَمَّا يَدْخُلِ ٱلْإِيمَٰنُ فِى قُلُوبِكُمْ ۖ وَإِن تُطِيعُوا۟ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ لَا يَلِتْكُم مِّنْ أَعْمَٰلِكُمْ شَيْـًٔا ۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٤﴾ إِنَّمَا ٱلْمُؤْمِنُونَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا۟ وَجَٰهَدُوا۟ بِأَمْوَٰلِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلصَّٰدِقُونَ ﴿١٥﴾ قُلْ أَتُعَلِّمُونَ ٱللَّهَ بِدِينِكُمْ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۚ وَٱللَّهُ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٦﴾ يَمُنُّونَ عَلَيْكَ أَنْ أَسْلَمُوا۟ ۖ قُل لَّا تَمُنُّوا۟ عَلَىَّ إِسْلَٰمَكُم ۖ بَلِ ٱللَّهُ يَمُنُّ عَلَيْكُمْ أَنْ هَدَىٰكُمْ لِلْإِيمَٰنِ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿١٧﴾ إِنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ غَيْبَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ وَٱللَّهُ بَصِيرٌۢ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾

ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاورڎەن جە فرەو زەنـڎا دووریٚ بگنـدیٚوە بەڕاسیی بڕیٚـوە زەنڎی گوناحیٚنیٚ، وە جاسووسیی سەرو یوٚترینیوٚ مەکەرڎیٚ و غەیبەتو یوٚترینی مەکەرڎیٚ، ئایا کەستا هەن حەز بکەروٚ گوٚشتو براکەیش بە مەرڎەیی بووەروٚنە؟ دیارەن قیزیٚش چەنە مکەرڎیٚ، دەی جە خوڎای پاریٚز بکەردیٚ بەڕاسیی خوڎا فرە توٚبە قبوڵکەری ڕەحمینەن ﴿١٢﴾ ئەی خەڵکەکە ئیٚمە شمەما جە نیٚریٚوی و میٚلیٚوٚیٚ خولوقنیٚندیٚ و کەرڎیٚندیٚما بە چندەها گەلیٚ و خیٚڵیٚوە تا یوٚترینی بشناسدیٚ، بەڕاسیی قەڎردارتەرینتا (موحتەرەمینتەرینتا) جە لاو خوڎایوٚ ئانەن زیاتەر(فرەتەر) پاریٚز بکەروٚ، بەڕاسیی خوڎا چەنەزانی هاگاڎارەن﴿١٣﴾ عەرەبە سارانشینەکا وات ئیمانما ئاورڎەن، بواچە ئیمانتا ناورڎەن بەلاٚم بواچدیٚ بە ناچاریی موسڵمانیٚ بییٚنمیٚ هەلاٚی ئیمان نەلاننە دلیٚ دڵەکاتا، وە ئەگەر بەگوٚشو خوڎای و پیٚغەممەرەکەیش بکەرڎیٚ ئانە خوڎا جە کارەکاتا هیچ کەم نمەکەروٚوە، بەڕاسیی خوڎا گوناحبەخشیی ڕەحمیننەن﴿١٤﴾ بیٚشك ئیمانداریٚ هەرەقەتینیٚ ئا کەسیٚنیٚ ئیمانشا ئاورڎەن بەخوڎای و بەپیٚغەممەرە کەیش دمایی دوٚەدلیٚ نەبییٚنیٚ و جیهادشا جە ڕاو خوڎاینە بە مالیٚ و سەرە(گیان) کەرڎەن، هە ئانیٚ و هەر ئانیٚ ڕاسواچیٚنیٚ﴿١٥﴾ بواچە ئایا گەرەکتانە خوڎای هاگاڎار بکەرڎیٚ چا دینیە هەنتا ؟ دەی خوٚ خوڎا مزانوٚ چیٚش نینا ئاسمانەکا و زەمیننە، خوڎا بە گرڎ چیٚویٚ زانان﴿١٦﴾ منەتەت منیا سەر پانەی موسڵمانیٚ بییٚنیٚ، بواچە منەتەو موسڵمانەتیتا مەنیەیدیٚ سەرم، بەڵکو خوڎا منەتەتا منیوٚ سەر هەکە هیدایەتش دیٚندیٚ ڕووەو ئیمان ئەگەر ڕاسواچیٚ بیدیٚ﴿١٧﴾ بیٚگومان خوڎا غەیبو ئاسمانەکا و زەمینی مزانوٚ و خوڎا وینان پانەی مکەردیٚش﴿١٨﴾

سُورَةُ قٓ
ترتيبها ٥٠ — آياتها ٤٥

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

قٓۚ وَٱلْقُرْءَانِ ٱلْمَجِيدِ ﴿١﴾ بَلْ عَجِبُوٓا۟ أَن جَآءَهُم مُّنذِرٌ مِّنْهُمْ فَقَالَ ٱلْكَٰفِرُونَ هَٰذَا شَىْءٌ عَجِيبٌ ﴿٢﴾ أَءِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًاۖ ذَٰلِكَ رَجْعٌۢ بَعِيدٌ ﴿٣﴾ قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنقُصُ ٱلْأَرْضُ مِنْهُمْۖ وَعِندَنَا كِتَٰبٌ حَفِيظٌۢ ﴿٤﴾ بَلْ كَذَّبُوا۟ بِٱلْحَقِّ لَمَّا جَآءَهُمْ فَهُمْ فِىٓ أَمْرٍ مَّرِيجٍ ﴿٥﴾ أَفَلَمْ يَنظُرُوٓا۟ إِلَى ٱلسَّمَآءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ بَنَيْنَٰهَا وَزَيَّنَّٰهَا وَمَا لَهَا مِن فُرُوجٍ ﴿٦﴾ وَٱلْأَرْضَ مَدَدْنَٰهَا وَأَلْقَيْنَا فِيهَا رَوَٰسِىَ وَأَنۢبَتْنَا فِيهَا مِن كُلِّ زَوْجٍۭ بَهِيجٍ ﴿٧﴾ تَبْصِرَةً وَذِكْرَىٰ لِكُلِّ عَبْدٍ مُّنِيبٍ ﴿٨﴾ وَنَزَّلْنَا مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً مُّبَٰرَكًا فَأَنۢبَتْنَا بِهِۦ جَنَّٰتٍ وَحَبَّ ٱلْحَصِيدِ ﴿٩﴾ وَٱلنَّخْلَ بَاسِقَٰتٍ لَّهَا طَلْعٌ نَّضِيدٌ ﴿١٠﴾ رِّزْقًا لِّلْعِبَادِۖ وَأَحْيَيْنَا بِهِۦ بَلْدَةً مَّيْتًاۚ كَذَٰلِكَ ٱلْخُرُوجُ ﴿١١﴾ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَأَصْحَٰبُ ٱلرَّسِّ وَثَمُودُ ﴿١٢﴾ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ وَإِخْوَٰنُ لُوطٍ ﴿١٣﴾ وَأَصْحَٰبُ ٱلْأَيْكَةِ وَقَوْمُ تُبَّعٍۚ كُلٌّ كَذَّبَ ٱلرُّسُلَ فَحَقَّ وَعِيدِ ﴿١٤﴾ أَفَعَيِينَا بِٱلْخَلْقِ ٱلْأَوَّلِۚ بَلْ هُمْ فِى لَبْسٍ مِّنْ خَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿١٥﴾

٥١٨

سوورەتـوٚ ﴿قـىٚ﴾ ی
چل و پەنج ئایەتێنە
بە ناموٚ خوٚذای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

قىٚ، قەسەم پی قورئانە شکوٚمەنڎەیە﴿١﴾ بەڵکو سەرسامىٚ بیىٚ پانەی هوٚشیارئەوەکەرێو جە وێشا ئاما پەی لایشا جا کافرەکا وات ئینە چێوٚێوٚی سەمەرەن﴿٢﴾ ئایا هەکە ممرمىٚ و مبیمێوە بە خاك هەم زینڎىٚ مبیمێوە ؟ ئانە ئەوەگێلاٙییێوٚی دوورەن﴿٣﴾ دیارەن ئێمە زانانما زەمین چەنی چەنەشا کەم مکەروٚوە و کتێبێوما ئینا لاوٚە گرڎ چێوٚێوٚ پارێزنوٚنە﴿٤﴾ بەڵکو ئاڎىٚ وەختێو هەقشا پەی ئاما بە دروٚشا زانا پوٚچی ئێتر ئینىٚ دلىٚ سەرگەرڎانییێوٚی ئاڵوٚزیەنە ﴿٥﴾ ئایا تەماشەو ئاسمانیشا نەکەرڎ لاو سەریشاوە چەنی ڕازنانماوە و هەرگیز کەلێنێچش نمەبانە؟﴿٦﴾ زەمینیچ کێشنانمارە و کەشێما فرە دانەنە و جە گرڎ نەباتێوی جوتێوی گەشی پەرڎاخما سوٚز کەرڎەن﴿٧﴾ ئینەیچ پەی ڕوٚشن کەرڎەی دلٙ(بینایی)و یاڎوٚ ئاورڎەی گرڎ بەندێوی خاس ئەوە گێلاٙین﴿٨﴾ جە ئاسمانوٚ ئاوێوە موبارەکەما ۏەزنێنەرە جا چنڎەها بەهەشتێما پەنە سوٚزىٚ کەرڎێنە چەنی ئا دانەوێڵەیە هەکە درەوە مکریوٚ﴿٩﴾ دارخورمایچ بە بالاٙی بەرز و لەمەی پەڕوٚ هەکە هوٚشێش کەڵەکە مکەرا سەرو یوٚترینی(١٠) ئێنە گرڎ پێسە ڕزقی پەی عەبدەکا و وەلاٙتێوی مەرڎەیچما پەنە زینڎە کەرڎەوٚە بەرئەوەئامایچ هەر چامنەن﴿١١﴾ ۏەلٙىٚ ئێڎیشایچەنە قوٚمو نووحی و ساحیب بیرەکىٚ و قوٚمو سەموودی پێغەممەرەکێشا بە دروٚىٚ زانىٚ﴿١٢﴾ هەر پاسە قوٚمو عادی و فیرعەونی و براکىٚ لووتیچ﴿١٣﴾ ساحیب باخە پەڕەکىٚ و قوٚمو توببەعیچ گرڎشا پێغەممەرەکێشا بە دروٚىٚ زانىٚ ئێتر وێشا موستەحەقو هەڕەشەکا کەرڎ﴿١٤﴾ ئایا جە خەلق کەرڎەی ئەوەڵەمینە مانیایمىٚ ؟ نەخێر، بەڵکو ئاڎىٚ جە خەلق کەردەییێوی تازەنە ئینىٚ دلىٚ شکێنە﴿١٥﴾

وَلَقَدْ خَلَقْنَا ٱلْإِنسَٰنَ وَنَعْلَمُ مَا تُوَسْوِسُ بِهِۦ نَفْسُهُۥ ۖ وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ ٱلْوَرِيدِ ﴿١٦﴾ إِذْ يَتَلَقَّى ٱلْمُتَلَقِّيَانِ عَنِ ٱلْيَمِينِ وَعَنِ ٱلشِّمَالِ قَعِيدٌ ﴿١٧﴾ مَّا يَلْفِظُ مِن قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ ﴿١٨﴾ وَجَآءَتْ سَكْرَةُ ٱلْمَوْتِ بِٱلْحَقِّ ۖ ذَٰلِكَ مَا كُنتَ مِنْهُ تَحِيدُ ﴿١٩﴾ وَنُفِخَ فِى ٱلصُّورِ ۚ ذَٰلِكَ يَوْمُ ٱلْوَعِيدِ ﴿٢٠﴾ وَجَآءَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّعَهَا سَآئِقٌ وَشَهِيدٌ ﴿٢١﴾ لَّقَدْ كُنتَ فِى غَفْلَةٍ مِّنْ هَٰذَا فَكَشَفْنَا عَنكَ غِطَآءَكَ فَبَصَرُكَ ٱلْيَوْمَ حَدِيدٌ ﴿٢٢﴾ وَقَالَ قَرِينُهُۥ هَٰذَا مَا لَدَىَّ عَتِيدٌ ﴿٢٣﴾ أَلْقِيَا فِى جَهَنَّمَ كُلَّ كَفَّارٍ عَنِيدٍ ﴿٢٤﴾ مَّنَّاعٍ لِّلْخَيْرِ مُعْتَدٍ مُّرِيبٍ ﴿٢٥﴾ ٱلَّذِى جَعَلَ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ فَأَلْقِيَاهُ فِى ٱلْعَذَابِ ٱلشَّدِيدِ ﴿٢٦﴾ ۞ قَالَ قَرِينُهُۥ رَبَّنَا مَآ أَطْغَيْتُهُۥ وَلَٰكِن كَانَ فِى ضَلَٰلٍۭ بَعِيدٍ ﴿٢٧﴾ قَالَ لَا تَخْتَصِمُوا۟ لَدَىَّ وَقَدْ قَدَّمْتُ إِلَيْكُم بِٱلْوَعِيدِ ﴿٢٨﴾ مَا يُبَدَّلُ ٱلْقَوْلُ لَدَىَّ وَمَآ أَنَا۠ بِظَلَّٰمٍ لِّلْعَبِيدِ ﴿٢٩﴾ يَوْمَ نَقُولُ لِجَهَنَّمَ هَلِ ٱمْتَلَأْتِ وَتَقُولُ هَلْ مِن مَّزِيدٍ ﴿٣٠﴾ وَأُزْلِفَتِ ٱلْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ غَيْرَ بَعِيدٍ ﴿٣١﴾ هَٰذَا مَا تُوعَدُونَ لِكُلِّ أَوَّابٍ حَفِيظٍ ﴿٣٢﴾ مَّنْ خَشِىَ ٱلرَّحْمَٰنَ بِٱلْغَيْبِ وَجَآءَ بِقَلْبٍ مُّنِيبٍ ﴿٣٣﴾ ٱدْخُلُوهَا بِسَلَٰمٍ ۖ ذَٰلِكَ يَوْمُ ٱلْخُلُودِ ﴿٣٤﴾ لَهُم مَّا يَشَآءُونَ فِيهَا وَلَدَيْنَا مَزِيدٌ ﴿٣٥﴾

دیارەن ئێمە ئینسانما خەلق کەرڎەن و مزانمێچ چێش مەیۆ دلێ و دەروونشرە و ئێمە جە شادەمارو دلیش نزیکتەرێنمی چەنەش﴿١٦﴾ ئانەن دۆێ پەنە یاوێ چێو تۆمار مکەرا جە ڕاس و جە چەپۆ نیشتێنێرە﴿١٧﴾ هەر وورتێوەش دەمەنە بەرمشۆ چەمڎاریی کەرێوما حازرەن لاشۆ﴿١٨﴾ زنج هۆرتەکنای بە ئیشو مەرگیۆ ئانا بە هەق ئاما ئانە ئانەن وێت لادێنی چەنەش﴿١٩﴾ فوویچ کریا صوورەرە، ئانە ئێتر ڕۆ هەڕەشەکان﴿٢٠﴾ جا ئێتر گرڎ کەسێو دۆێ کەسێش ئینێ چەنی یۆشا وەنە خوڕەن و ئەوشا شاهیڎەن﴿٢١﴾ دیارەن تۆ چینەی بێخەبەر بییەنی ئیسە پەرڎەما سەرو چەمەکاتۆ لادان جا ئارۆ بیناییت فرە تێژەن﴿٢٢﴾ مەلائیکە ڕەفیقەکەش مواچۆنە ئینە گرڎ لامۆ تۆمار کریا و حازرکریان﴿٢٣﴾ ئادەی بە هەرڎۆێتاوە هەر کافرێ سەرکەش هەن فرەش بڎیدێنە جەحەنڎەم﴿٢٤﴾ ئانە هەکە فرە پیس مەنعەو خێری کەرێ و دەسدرێژیکار و گومانساز بێ﴿٢٥﴾ ئاڎ کەسێو بێ بێژگە جە خوڎای خوڎێ تەرێش پەی وێش سازنێ بێنێ، هەرڎۆێتا ۆزدێشنە دلێ عەزابی سەختی﴿٢٦﴾ ڕەفیقەکەش(یاوەرەکەش) مواچۆ ئەی پەروەرڎگارما من جە خشتە نەبەرڎەن بەڵکو ئاڎ وێش جە گومڕاییۆی دوورەنە بێ﴿٢٧﴾ مواچۆ لاو مننە کێشە مەنیەیدێوە دیارەن من زوو هەڕەشێم پەنە یاونێندێ﴿٢٨﴾ قسێ لاو منۆ نمەفاڕیۆ و من بە هیچ شێوێو زوڵم نمەکەرو عەبدەکا﴿٢٩﴾ جا ڕۆێو بۆ بواچمێ بە جەحەنڎەمی: ئایا پەڕ بییەی ؟ ئاڎیچ مواچۆ ئایا زیاتەرێ چینیشا هەنێ؟﴿٣٠﴾ وە بەهەشتیچ نزیك مکریۆوە جە پارێزکارا دوور نمەبۆ چەنەشا﴿٣١﴾ ئینە ئانەن بەڵێنەتا پەنە درییێ و پەی گرڎ عەبدێوی ئەوەگێڵاێ پارێزکارین﴿٣٢﴾ هەرکەسێو جە خوڎای ڕەحمانی جە پەنانە بتەرسۆ و بە دڵێوی تۆبەکارۆ بگێڵۆوە پەی لاو خوڎای﴿٣٣﴾ لۆدێشنە بە سلاٚمەتیی ئانە ڕۆ نەمریین﴿٣٤﴾ هەرچیشا گەرەکەن هەن پەیشا و ئێمەیچ زیاتەرما هەن لاوە﴿٣٥﴾

وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّن قَرْنٍ هُمْ أَشَدُّ مِنْهُم بَطْشًا فَنَقَّبُوا۟ فِى ٱلْبِلَٰدِ هَلْ مِن مَّحِيصٍ ﴿٣٦﴾ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَذِكْرَىٰ لِمَن كَانَ لَهُۥ قَلْبٌ أَوْ أَلْقَى ٱلسَّمْعَ وَهُوَ شَهِيدٌ ﴿٣٧﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِى سِتَّةِ أَيَّامٍ وَمَا مَسَّنَا مِن لُّغُوبٍ ﴿٣٨﴾ فَٱصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ ٱلشَّمْسِ وَقَبْلَ ٱلْغُرُوبِ ﴿٣٩﴾ وَمِنَ ٱلَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَأَدْبَٰرَ ٱلسُّجُودِ ﴿٤٠﴾ وَٱسْتَمِعْ يَوْمَ يُنَادِ ٱلْمُنَادِ مِن مَّكَانٍ قَرِيبٍ ﴿٤١﴾ يَوْمَ يَسْمَعُونَ ٱلصَّيْحَةَ بِٱلْحَقِّ ذَٰلِكَ يَوْمُ ٱلْخُرُوجِ ﴿٤٢﴾ إِنَّا نَحْنُ نُحْىِۦ وَنُمِيتُ وَإِلَيْنَا ٱلْمَصِيرُ ﴿٤٣﴾ يَوْمَ تَشَقَّقُ ٱلْأَرْضُ عَنْهُمْ سِرَاعًا ذَٰلِكَ حَشْرٌ عَلَيْنَا يَسِيرٌ ﴿٤٤﴾ نَّحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ وَمَا أَنتَ عَلَيْهِم بِجَبَّارٍ فَذَكِّرْ بِٱلْقُرْءَانِ مَن يَخَافُ وَعِيدِ ﴿٤٥﴾

ترتيبها ٥١ — سُورَةُ الذَّارِيَاتِ — آياتها ٦٠

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلذَّٰرِيَٰتِ ذَرْوًا ﴿١﴾ فَٱلْحَٰمِلَٰتِ وِقْرًا ﴿٢﴾ فَٱلْجَٰرِيَٰتِ يُسْرًا ﴿٣﴾ فَٱلْمُقَسِّمَٰتِ أَمْرًا ﴿٤﴾ إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَصَادِقٌ ﴿٥﴾ وَإِنَّ ٱلدِّينَ لَوَٰقِعٌ ﴿٦﴾

ڤ‌ه‌ڵـىْ ئاڤیـشانه چـنـڎه‌ها نه‌تـه‌بیْما قـڕىْ كه‌رڎىْ هه‌كه چێڎیشا قه‌وه‌ت ته‌رىْ بێنـىْ و وه‌لآتـشا ڤشـكنا ئایـا هـیچ ده‌ره‌تانێوه‌شـا په‌ى ڕه‌خسیا؟﴿٣٦﴾ هـه ئینـه یاڎه‌وه‌ریش چـه‌نه‌ن پـه‌ى هـه‌ر سـاحیب دڵێـوى هه‌كـه گـــوْش بگێروْنـــه و حـــازربوْ پـــه‌ى فه‌رمانبـــه‌رڎاریی﴿٣٧﴾ به‌ڕاســیی ئێمــه ئاسمانـه‌كىْ و زه‌مین و ئانـه ئینـا به‌ینـشانه جـه مـاوه‌و شـش ڕۆانـه خـه‌لقێما كـه‌رڎىْ و هـیچ مانیاییْویـچما تـووش نامـا﴿٣٨﴾ سه‌رو ئانه‌ى مواچاش سه‌بر بكـه‌ره و ڤ‌ه‌ڵـىْ هۆرئامـاى ڕوْجیـارى و ڤ‌ه‌ڵـىْ وه‌رنیـشته‌ینه ته‌ســـبیحات و حه‌مـــدو پـــه‌روه‌رڎگاریت بكه‌ره﴿٣٩﴾ شه‌ویْچنه ته‌سبیحاتش بكـه‌ره و جه دماى سوجده به‌رڎه‌یـه‌كایچ﴿٤٠﴾ وه ئـا ڕۆه هه‌كـه بـچڕیْو مـچڕونه جـه یـاگیْوى نزیكه‌نـه خـاس گـوْش بگێـره﴿٤١﴾ ئـا ڕۆه هه‌كـه بـه هه‌ره‌قـه‌تیى نـه‌عره‌تێو مژنـه‌ودىْ ئانـه ئـێتر ڕوْ ئـه‌ره زیایـه‌ن﴿٤٢﴾ به‌ڕاسـیى ئێمـه مـژیوْنمىْ و ممرنمیْنـه و چـاره‌نۆیس هه‌ر په‌ى لاو ئێمه‌ن﴿٤٣﴾ ڕۆیْو هه‌كه زه‌مین شـه‌ق شـه‌ق مبوْ حه‌نڎاشـانه و به‌په‌لـه چـه‌نه‌ش مزیـاوه، هه ئانه كوْنه‌وه‌كه‌رڎییْوى ئاسانه‌ن لاو ئێموْ﴿٤٤﴾ ئێمه زاناته‌رێنمىْ پانه‌ى مواچاش خوْ تـوْ زوْرڎار نییـه‌نى سه‌رشاوْه تـوْ هـه‌ر ئانـڎه‌ت سـه‌ره‌ن بـه قورئـان یـاڎاوه‌ریى بـاریوْ ڤیـرو ئـا كه‌سـا هه‌كـه جـه هه‌ڕه‌شه‌كا مته‌رسانىْ﴿٤٥﴾

سووره‌تـوْ ﴿زاریـات﴾ ى

شه‌س ئایه‌تێنه

به نامۆ خوڎاى به‌زه‌ییمه‌نڎى ڕه‌حمینى

قه‌سـه‌م پـا وایـا هـوْرو هـه‌ڵم(تـه‌پ و تـوْز)پـه‌خش مكـه‌راوه بـه په‌خـشوْكه‌رڎه‌ى﴿١﴾ وه پـا هـوْرا گرانبارێنىْ﴿٢﴾ قه‌سه‌میچ پا هوْرا به ئاسانیى ئاسماننه ڤیـه‌را یان پا گـه‌میا ده‌لیانه به ئاسانى مه‌یانىْ و ملانىْ﴿٣﴾ قه‌سه‌م پانیشایچه هـه‌رمان و كـار دابه‌شكه‌رێنىْ﴿٤﴾ به‌ڕاسیى ئانـه به‌ڵێنـه‌ش درییْنه په‌نه‌تا ڕاس و دروْسه‌ن﴿٥﴾ به‌ڕاسیى ڕوْ جه‌زێچ هه‌ر ڕووه مڎوْ﴿٦﴾

وَٱلسَّمَآءِ ذَاتِ ٱلْحُبُكِ ﴿٧﴾ إِنَّكُمْ لَفِى قَوْلٍ مُّخْتَلِفٍ ﴿٨﴾ يُؤْفَكُ عَنْهُ مَنْ أُفِكَ ﴿٩﴾ قُتِلَ ٱلْخَرَّٰصُونَ ﴿١٠﴾ ٱلَّذِينَ هُمْ فِى غَمْرَةٍ سَاهُونَ ﴿١١﴾ يَسْـَٔلُونَ أَيَّانَ يَوْمُ ٱلدِّينِ ﴿١٢﴾ يَوْمَ هُمْ عَلَى ٱلنَّارِ يُفْتَنُونَ ﴿١٣﴾ ذُوقُوا۟ فِتْنَتَكُمْ هَٰذَا ٱلَّذِى كُنتُم بِهِۦ تَسْتَعْجِلُونَ ﴿١٤﴾ إِنَّ ٱلْمُتَّقِينَ فِى جَنَّٰتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٥﴾ ءَاخِذِينَ مَآ ءَاتَىٰهُمْ رَبُّهُمْ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ قَبْلَ ذَٰلِكَ مُحْسِنِينَ ﴿١٦﴾ كَانُوا۟ قَلِيلًا مِّنَ ٱلَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ ﴿١٧﴾ وَبِٱلْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ﴿١٨﴾ وَفِىٓ أَمْوَٰلِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّآئِلِ وَٱلْمَحْرُومِ ﴿١٩﴾ وَفِى ٱلْأَرْضِ ءَايَٰتٌ لِّلْمُوقِنِينَ ﴿٢٠﴾ وَفِىٓ أَنفُسِكُمْ ۚ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٢١﴾ وَفِى ٱلسَّمَآءِ رِزْقُكُمْ وَمَا تُوعَدُونَ ﴿٢٢﴾ فَوَرَبِّ ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ إِنَّهُۥ لَحَقٌّ مِّثْلَ مَآ أَنَّكُمْ تَنطِقُونَ ﴿٢٣﴾ هَلْ أَتَىٰكَ حَدِيثُ ضَيْفِ إِبْرَٰهِيمَ ٱلْمُكْرَمِينَ ﴿٢٤﴾ إِذْ دَخَلُوا۟ عَلَيْهِ فَقَالُوا۟ سَلَٰمًا ۖ قَالَ سَلَٰمٌ قَوْمٌ مُّنكَرُونَ ﴿٢٥﴾ فَرَاغَ إِلَىٰٓ أَهْلِهِۦ فَجَآءَ بِعِجْلٍ سَمِينٍ ﴿٢٦﴾ فَقَرَّبَهُۥٓ إِلَيْهِمْ قَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ ﴿٢٧﴾ فَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً ۖ قَالُوا۟ لَا تَخَفْ ۖ وَبَشَّرُوهُ بِغُلَٰمٍ عَلِيمٍ ﴿٢٨﴾ فَأَقْبَلَتِ ٱمْرَأَتُهُۥ فِى صَرَّةٍ فَصَكَّتْ وَجْهَهَا وَقَالَتْ عَجُوزٌ عَقِيمٌ ﴿٢٩﴾ قَالُوا۟ كَذَٰلِكِ قَالَ رَبُّكِ ۖ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلْحَكِيمُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٣٠﴾

قەسـەم بـە ئاسمـانى پـەڕ جـە ڕايـا﴿٧﴾ بێـشك شمــە گوفتــارێوى جيـاوازى بــێ سـەروبەرنە مسووڕيەيدێوە﴿٨﴾ هەركـەس جە قورئانى لادريـان لامڎريۆ چەنەش﴿٩﴾ دەك درۆزنــە بوختانــچيەكێ بەشەشــا كوشتەى بۆ﴿١٠﴾ ئانێ هەكە دلێ نەفامينـە چـەقێنێ و بێهـاگێنێ﴿١١﴾ ميەرسـانێ ڕۆ قيامـەتى كـەى مـەيۆ؟﴿١٢﴾ ئـا ڕۆە مـەيۆ هەكە ۋزاشا سەرو ئێرى و مسۆچنيا﴿١٣﴾ ئــادەى بــچەشدێ ئــا بــەلاْ – تــاقى ئەوەكـەرڎەى – يـە ئاورڎەنتـا ملـو وێتـارە ئينـە ئانـەن پەلـەو ئامايش كەرێندێ﴿١٤﴾ بەڕاســـيى پارێزكـــارەكێ ئينــــێ دلێ بەهەشـتەكانە و پـاڵو هاناوەكانـە﴿١٥﴾ ئـا چێوا هۆرمگێرا پەروەرڎگاريشا دێنێ پەنـە بەڕاســـيى ئــانێ چــاوەڵ كارخاســـێ بێنێ﴿١٦﴾ شـەوێنە كـەم كێشيێنێرە(كـەم ووســـێنێ)﴿١٧﴾ دەمــــەو ســــەعبەكانە خەريكێ داواو چەنەوەش بييـەى بێنـێ﴿١٨﴾ جە مـاڵ و سامانشانە بەشێوە بێ پـەى سـواڵكەرا و بێبەشــەكا﴿١٩﴾ وە جــە زەميننــە چــنڎەها نيــشانێ هــەنێ پــەى يەقينــدارەكا﴿٢٠﴾ وە جــە دەروونەكاتانـە(جەوێتانـە)، ئايـا نمەۋينـدێ ؟﴿٢١﴾ وە ڕزقتـا و ئانـە بەڵێنـەش پەنـەتا دريێنـە ئينـا ئاسمانۆ﴿٢٢﴾ قەسەم بە پەروەرڎگارو ئاسمانى و زەمينى ئا بەڵێنێ هەقێنێ هەرچەنى شمـە قسێ مكـەردێ﴿٢٣﴾ ئايـا باسـو مێمانـە بەحورمەتـەكاو ئيبراهيميـت ياوان لا؟﴿٢٤﴾ ئانـەبێ لـۆێ چـووەر لاش و واتشا سلاّم، واتش سلاّم قۆمێوى نەشناسيێ﴿٢٥﴾ جا وێش دزيۆ پەى لاو خێزانەكـەيش و بە گۆرەكێوى چاخى سوورۆ كرياوە ئاماوە﴿٢٦﴾ نزيكش كـەرڎۆ وەنەشـا واتـش ئانە نمـەوەردێ ؟﴿٢٧﴾ تەرسيـشا لوانـە دڵش، واتـشا مەتەرسـە، جـا موژدەشـا داپەنـە بـە خولاّمێوى بزانـى﴿٢٨﴾ ژەنەكێش بە هەراوە ئاما و كێشتش ڕوومەتو وێشەرە و واتش پيرەژەنێوە نەزۆكـە!!؟؟﴿٢٩﴾ واتـشا پەروەرڎگارت پاسەش فەرماوان، بەڕاسيى ئاڎ وێش داناى بزانەن﴿٣٠﴾

۞ قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا ٱلْمُرْسَلُونَ ﴿٣١﴾ قَالُوٓا۟ إِنَّآ أُرْسِلْنَآ إِلَىٰ قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ ﴿٣٢﴾ لِنُرْسِلَ عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِّن طِينٍ ﴿٣٣﴾ مُّسَوَّمَةً عِندَ رَبِّكَ لِلْمُسْرِفِينَ ﴿٣٤﴾ فَأَخْرَجْنَا مَن كَانَ فِيهَا مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٥﴾ فَمَا وَجَدْنَا فِيهَا غَيْرَ بَيْتٍ مِّنَ ٱلْمُسْلِمِينَ ﴿٣٦﴾ وَتَرَكْنَا فِيهَآ ءَايَةً لِّلَّذِينَ يَخَافُونَ ٱلْعَذَابَ ٱلْأَلِيمَ ﴿٣٧﴾ وَفِى مُوسَىٰٓ إِذْ أَرْسَلْنَٰهُ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ بِسُلْطَٰنٍ مُّبِينٍ ﴿٣٨﴾ فَتَوَلَّىٰ بِرُكْنِهِۦ وَقَالَ سَٰحِرٌ أَوْ مَجْنُونٌ ﴿٣٩﴾ فَأَخَذْنَٰهُ وَجُنُودَهُۥ فَنَبَذْنَٰهُمْ فِى ٱلْيَمِّ وَهُوَ مُلِيمٌ ﴿٤٠﴾ وَفِى عَادٍ إِذْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ ٱلرِّيحَ ٱلْعَقِيمَ ﴿٤١﴾ مَا تَذَرُ مِن شَىْءٍ أَتَتْ عَلَيْهِ إِلَّا جَعَلَتْهُ كَٱلرَّمِيمِ ﴿٤٢﴾ وَفِى ثَمُودَ إِذْ قِيلَ لَهُمْ تَمَتَّعُوا۟ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٤٣﴾ فَعَتَوْا۟ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ فَأَخَذَتْهُمُ ٱلصَّٰعِقَةُ وَهُمْ يَنظُرُونَ ﴿٤٤﴾ فَمَا ٱسْتَطَٰعُوا۟ مِن قِيَامٍ وَمَا كَانُوا۟ مُنتَصِرِينَ ﴿٤٥﴾ وَقَوْمَ نُوحٍ مِّن قَبْلُ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ قَوْمًا فَٰسِقِينَ ﴿٤٦﴾ وَٱلسَّمَآءَ بَنَيْنَٰهَا بِأَيْي۟دٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ ﴿٤٧﴾ وَٱلْأَرْضَ فَرَشْنَٰهَا فَنِعْمَ ٱلْمَٰهِدُونَ ﴿٤٨﴾ وَمِن كُلِّ شَىْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٤٩﴾ فَفِرُّوٓا۟ إِلَى ٱللَّهِ ۖ إِنِّى لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٥٠﴾ وَلَا تَجْعَلُوا۟ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ ۖ إِنِّى لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٥١﴾

٥٢٢

واتـــش ئـــەی کیانیایـــەکا چ هـــەرمانێۆی موهیممەتا ئینا دەسۆ ؟﴿٣١﴾ واتشا ئێمە کیانیێنمیْ پـەی سـەرو(لاو) قۆمیْوی هەکە تاوانبـــارێنیْ﴿٣٢﴾ پـــەی ئینـــەی تەوەنوارانیْشا بکـەرمیْ بە تـەوەنیْوە هەکە جە هـەڕیْ دروْسە بیێنـە﴿٣٣﴾ ئا تـەوەنیْ نیـشانەڎارێنیْ جەلایـەنو پـەروەرڎگاریتۆ پەی ئانیشا جە مەرزەنە زیێنیْوە﴿٣٤﴾ جا هەر ئیمانداریْو چابیْ زنیماوْە﴿٣٥﴾ بیْژگە جە خـەڵکو یـەك یانـەی موسـڵمانما چـەنە نـەڎیۆ﴿٣٦﴾ یاگەکیْـشانە نیـشانیْوەما ئاستە جیا پەی ئانیشا جە عەزابی ئیْشنی متەرسـانیْ﴿٣٧﴾ جـە سەرگوزەشـتەو مووسایچنە پەنڎە هەنە، ئانەبیْ بە بەڵگیْ ڕۆشنۆ کیاستما پەی لاو فیرعەونی﴿٣٨﴾ پـەرماش لەشکەریەکاشـرە و واتـش سـیحربازیْوی شـیْتەن﴿٣٩﴾ جـا ئیْمـەیچ ویـْش و سـەربازەکیْش گیْرتیْمـا وەنـە بـە لۆمە کریایۆ فڕەما دیْنە دلیْ دەلیای﴿٤٠﴾ سەرگوزەشتەو عادیچنە پەنڎە هەنە، ئانەبیْ ۋیْۆی بیْ خیْرما کیاست سەرشا﴿٤١﴾ لوابییْ سەرو هەر لیْۆیەنە وازش چەنە ناریْ هەتا نەکەرڎیْش پیْسە پیْشەی پوویای﴿٤٢﴾ وە جە سەموودیچنە پەنڎە هەنە، ئانەبیْ پەنەشا واچیا ۋیاردیْش هەتا ماۋیْوی دیاری کریا﴿٤٣﴾ جە ئەمرەو پەروەرڎگاریشا یاخییْ بییْ جا هۆرەتریشقەی پیْتیْوە و زاق زاق دییْنیْچ﴿٤٤﴾ ئیْتر نەتاۋاشا هۆرزاوە و سـەرکۆتیْچ نـەبییْ﴿٤٥﴾ وەڵتەریچ قۆمو نووحی، بەڕاسیی ئاڎیْ قۆمیْوی فاسقیْ بیْنیْ﴿٤٦﴾ وە ئاسمانما بە دەسو قۆرەتو ویْما بینا کەرڎ سەرەمرەیچ فراوانش مکەرمیْ﴿٤٧﴾ زەمینیچما فەرش ئاسای یاوانرە بەخ جە ئا ئەرەیاویە﴿٤٨﴾ وە جە گرڎ چیْویْوی جۆتیْوما خەلقیْ کەرڎیْنیْ پەی ئینەی یاڎاوەریی هۆربگیْردیْ﴿٤٩﴾ دەی بڕەمدیْ پەی لاو خوڎای بەڕاسیی من جە ئاڎیۆ هۆشیارئەوەکەریْوە ئاشکرانا پەیتا﴿٥٠﴾ چەنی خوڎای خوڎیْوەتەر مەسازندیْ بەڕاسیی من چاڎیۆ هۆشیارۆ کەریْوە ئاشکرانا پەیتا﴿٥١﴾

هـەر پێـسە بییـەن ۆەڵـیْ ئێذیشایـچنە خـەڵك هـەر پێغەممەرێوشـا پـەی ئامـان پەنەشـا واتـەن ئینـە سـیحربازەن یـان شێتەن﴿٥٢﴾ ئایا چی باسنە وەسیەتشا پەی یوْترینی کەرذەن؟ نەخێر، بەڵکو ئانیْ هەر قوْمێوی یاخییْ بیێنـیْ﴿٥٣﴾ گوْششا مەذە پەنە خوْ توْ لوْمە کریا نییەنی﴿٥٤﴾ وە تـوْ یاذشـا ۆزۆ بەراسیی یـاذۆ ۆزتـەی کـەڵك میـاونوْ بـە ئیمانـدارا﴿٥٥﴾ مـن ئینسان و جنـوْکێم تـەنیا هـەر پـەی ئانـەی خولـوقنێنی پرسـام﴿٥٦﴾ هـیچ ڕزقێـوم گـەرەك نییـەن چەنەشـا و گـەرەکم نییـەن وارذەم بـذا پەنـە﴿٥٧﴾ بەراسـیی ڕزقـدەر هـەر خـوذان و ئـاذ سـاحیبو قـەوەتی پتەویـەن﴿٥٨﴾ بێگومـان پـەی ئانیـشا ستەمـشا کـەرذەن بەشـە عـەزاب هـەن هـەر پێسە بەشـە عـەزابو هامڕاکاشـا دەی بـا پەلەم وەنە نەکەرانیْ﴿٥٩﴾ ئەی وەیل پـەی ئانیـشا کـافریْ بیـیْ دەسـو ئـا ڕوْیـوْ هەکـە هەڕەشێشا وەنە کریێنیْ پەنەش﴿٦٠﴾

الجُزْءُ السَّابِعُ وَالعِشْرُونَ — سُورَةُ الذَّارِيَاتِ

كَذَٰلِكَ مَآ أَتَى ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِم مِّن رَّسُولٍ إِلَّا قَالُواْ سَاحِرٌ أَوْ مَجْنُونٌ ﴿٥٢﴾ أَتَوَاصَوْاْ بِهِۦۚ بَلْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُونَ ﴿٥٣﴾ فَتَوَلَّ عَنْهُمْ فَمَآ أَنتَ بِمَلُومٍ ﴿٥٤﴾ وَذَكِّرْ فَإِنَّ ٱلذِّكْرَىٰ تَنفَعُ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٥﴾ وَمَا خَلَقْتُ ٱلْجِنَّ وَٱلْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴿٥٦﴾ مَآ أُرِيدُ مِنْهُم مِّن رِّزْقٍ وَمَآ أُرِيدُ أَن يُطْعِمُونِ ﴿٥٧﴾ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلرَّزَّاقُ ذُو ٱلْقُوَّةِ ٱلْمَتِينُ ﴿٥٨﴾ فَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُواْ ذَنُوبًا مِّثْلَ ذَنُوبِ أَصْحَٰبِهِمْ فَلَا يَسْتَعْجِلُونِ ﴿٥٩﴾ فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ كَفَرُواْ مِن يَوْمِهِمُ ٱلَّذِى يُوعَدُونَ ﴿٦٠﴾

سُورَةُ الطُّورِ — ترتيبها ٥٢ — آياتها ٤٩

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلطُّورِ ﴿١﴾ وَكِتَٰبٍ مَّسْطُورٍ ﴿٢﴾ فِى رَقٍّ مَّنشُورٍ ﴿٣﴾ وَٱلْبَيْتِ ٱلْمَعْمُورِ ﴿٤﴾ وَٱلسَّقْفِ ٱلْمَرْفُوعِ ﴿٥﴾ وَٱلْبَحْرِ ٱلْمَسْجُورِ ﴿٦﴾ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ لَوَٰقِعٌ ﴿٧﴾ مَّا لَهُۥ مِن دَافِعٍ ﴿٨﴾ يَوْمَ تَمُورُ ٱلسَّمَآءُ مَوْرًا ﴿٩﴾ وَتَسِيرُ ٱلْجِبَالُ سَيْرًا ﴿١٠﴾ فَوَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿١١﴾ ٱلَّذِينَ هُمْ فِى خَوْضٍ يَلْعَبُونَ ﴿١٢﴾ يَوْمَ يُدَعُّونَ إِلَىٰ نَارِ جَهَنَّمَ دَعًّا ﴿١٣﴾ هَٰذِهِ ٱلنَّارُ ٱلَّتِى كُنتُم بِهَا تُكَذِّبُونَ ﴿١٤﴾

٥٢٣

سووره‌تـوْ ﴿تـوور﴾ ی

چلو نوْ ئایەتێنە

بە نامو خوذای بەزەییمەنذی ڕەحمینی

قەسەم بە کوْ تووری﴿١﴾ وە بە کتێبی ئەوە نۆیسیای بە ڕێك و پێکیی﴿٢﴾ ئینا جە لاپەڕە(پوْس) ی ۆەلاْ ئەۆەکریایەنـە﴿٣﴾ وە بـە کابـەی هەمیـشە ئـاوەذان﴿٤﴾ وە بـە بـان(سـەقف) ی بەرزئـەوەکریای﴿٥﴾ وە بـە دەلیـای ئەنەگیـسیای﴿٦﴾ بەراسـیی عـەزابو پـەروەرذگاریت هـەر ڕووەمذوْنە﴿٧﴾ هیچ کەسیچ نمەتاۆوْ ۆەرش بگێروْ و دوورش بوْزوْوە﴿٨﴾ چا ڕوْنە هەکە مەیوْ ئاسمان چێوەکێش بە تونذیی مالانیْ یوْترینیرە﴿٩﴾ کەشەکیْ ملا و موویەرا بە لوای﴿١٠﴾ جا چا ڕوْنـە وەیل پـەی ئانیـشا هـەق بـە درۆیْ زانێنـیْ﴿١١﴾ ئـانیْ دلیْ ناهەقینـە گەمـە کـەرێنیْ(گەمـە مکەرا)﴿١٢﴾ چا ڕوْنە بە تونذیی ڕووەو جەحەنذەم بوْقەشا پوْ منریوْ﴿١٣﴾ ئینە ئا ئاویرەنە هەکە بە درۆێش زانێندیْ﴿١٤﴾

أَفَسِحْرٌ هَٰذَآ أَمْ أَنتُمْ لَا تُبْصِرُونَ ﴿١٥﴾ ٱصْلَوْهَا فَٱصْبِرُوٓا۟
أَوْ لَا تَصْبِرُوا۟ سَوَآءٌ عَلَيْكُمْ ۖ إِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾
إِنَّ ٱلْمُتَّقِينَ فِى جَنَّٰتٍ وَنَعِيمٍ ﴿١٧﴾ فَٰكِهِينَ بِمَآ ءَاتَىٰهُمْ رَبُّهُمْ
وَوَقَىٰهُمْ رَبُّهُمْ عَذَابَ ٱلْجَحِيمِ ﴿١٨﴾ كُلُوا۟ وَٱشْرَبُوا۟ هَنِيٓـًٔۢا بِمَا
كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾ مُتَّكِـِٔينَ عَلَىٰ سُرُرٍ مَّصْفُوفَةٍ ۖ وَزَوَّجْنَٰهُم
بِحُورٍ عِينٍ ﴿٢٠﴾ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَٱتَّبَعَتْهُمْ ذُرِّيَّتُهُم بِإِيمَٰنٍ أَلْحَقْنَا
بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَمَآ أَلَتْنَٰهُم مِّنْ عَمَلِهِم مِّن شَىْءٍ ۚ كُلُّ ٱمْرِئٍۭ بِمَا
كَسَبَ رَهِينٌ ﴿٢١﴾ وَأَمْدَدْنَٰهُم بِفَٰكِهَةٍ وَلَحْمٍ مِّمَّا يَشْتَهُونَ ﴿٢٢﴾
يَتَنَٰزَعُونَ فِيهَا كَأْسًا لَّا لَغْوٌ فِيهَا وَلَا تَأْثِيمٌ ﴿٢٣﴾ ۞ وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ
غِلْمَانٌ لَّهُمْ كَأَنَّهُمْ لُؤْلُؤٌ مَّكْنُونٌ ﴿٢٤﴾ وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ
بَعْضٍ يَتَسَآءَلُونَ ﴿٢٥﴾ قَالُوٓا۟ إِنَّا كُنَّا قَبْلُ فِىٓ أَهْلِنَا مُشْفِقِينَ
﴿٢٦﴾ فَمَنَّ ٱللَّهُ عَلَيْنَا وَوَقَىٰنَا عَذَابَ ٱلسَّمُومِ ﴿٢٧﴾ إِنَّا كُنَّا
مِن قَبْلُ نَدْعُوهُ ۖ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلْبَرُّ ٱلرَّحِيمُ ﴿٢٨﴾ فَذَكِّرْ فَمَآ أَنتَ بِنِعْمَتِ
رَبِّكَ بِكَاهِنٍ وَلَا مَجْنُونٍ ﴿٢٩﴾ أَمْ يَقُولُونَ شَاعِرٌ نَّتَرَبَّصُ بِهِۦ رَيْبَ
ٱلْمَنُونِ ﴿٣٠﴾ قُلْ تَرَبَّصُوا۟ فَإِنِّى مَعَكُم مِّنَ ٱلْمُتَرَبِّصِينَ ﴿٣١﴾

٥٢٤

دەی ئینە سیحرەن یان شمە نمەڤیندیْ ؟﴿١٥﴾ دەی لۆدیْشنە سەبر بکەردیْ یان سەبر نەکەردیْ پێسەن یۆی پەیتا بێگومان ئانە جەزاو ئانەینە کەرڎەنتا﴿١٦﴾ بەڕاسیی پارێزکارەکیْ ئینیٚ دلیْ بەهەشتەکانە و دلیْ ناعمەتەکانە ﴿١٧﴾ دلٚوەشێنیْ پانەی پەروەرڎگاریشا دێنیْ پەنە و پەروەرڎگاریشا جە عەزابو جەحەنڎەمی پارێزنێنیْ﴿١٨﴾ بووەردیْ و بووەردێوە نۆشو گیانیتا بۆ ئینە چانەیۆن کەرێنندێش﴿١٩﴾ سەرو قەنەفە ڕیزکریاوە شانەشا دانەرە، هامسەریْ چەم گەشێما کەرڎێنیْ بە هامسەرێشا﴿٢٠﴾ جا ئانیْ ئیمانشا ئاورڎەن و نەوەکێچشا بە ئیمانۆ کۆتێنیٚ شۆنیشا نەوەکاشا میاونمیْ پەنەشا هیچ جە کارەکایچشا کەم نمەکەرمێوە، گرڎ کەسێو بارمتەو کرڎەوەو وێشەن﴿٢١﴾ وە بەردەوام حەزشا جە هەر مێوە و گۆشتێۆی بۆ پێشکەششا مکەرمیْ﴿٢٢﴾ بە وەشییۆ پەیکە مەییْ جە یۆترینی مسانانیْ نە هەرزەواچییش چەنەن و نە گوناهکارییی﴿٢٣﴾ گەنجیْ تازە پەنە یاوێشا هەنیْ مەیانیْ دۆرشانە هەر ئەجۆ مروارییْ دلیْ سەڎەفیەنیْ﴿٢٤﴾ وە سەردای یۆترینی مکەرا و جە یۆترینی پرسیار مکەرانیْ﴿٢٥﴾ مواچانیْ بەڕاسیی ئێمە ئۆسا دلیْ یانەو خێزانیمانە تەرسەو قیامەتیما بیْ﴿٢٦﴾ خوڎا منەتەش کەرڎیمیْ ملەرە و جە عەزابو سەبوون(سەمووم)ی پارێزنایمێش﴿٢٧﴾ بەڕاسیی ئێمە وەڵتەر هاوارش وەنە کەرێنمیْ دیارەن ئاڎ ساحیب عەتفی ڕەحمینەن﴿٢٨﴾ ڤیرۆزۆ(بارۆ ڤیر) تۆ سەبارەت بە ناعمەتو پەروەرڎگاریت نە فاڵچینی نە شێت﴿٢٩﴾ یان مواچانیْ شاعیرێوەن چەمەڕێنمیْ کارە ڕەهاتیۆ زەمانەی هۆرش پێچۆ﴿٣٠﴾ بواچە چەمەڕیْ بیدیْ بێگومان منیچ چەنی شمە چەمەڕانا﴿٣١﴾

أَمْ تَأْمُرُهُمْ أَحْلَٰمُهُم بِهَٰذَآ ۚ أَمْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُونَ ﴿٣٢﴾ أَمْ يَقُولُونَ تَقَوَّلَهُۥ ۚ بَل لَّا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٣﴾ فَلْيَأْتُوا۟ بِحَدِيثٍ مِّثْلِهِۦٓ إِن كَانُوا۟ صَٰدِقِينَ ﴿٣٤﴾ أَمْ خُلِقُوا۟ مِنْ غَيْرِ شَىْءٍ أَمْ هُمُ ٱلْخَٰلِقُونَ ﴿٣٥﴾ أَمْ خَلَقُوا۟ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ ۚ بَل لَّا يُوقِنُونَ ﴿٣٦﴾ أَمْ عِندَهُمْ خَزَآئِنُ رَبِّكَ أَمْ هُمُ ٱلْمُصَۣيْطِرُونَ ﴿٣٧﴾ أَمْ لَهُمْ سُلَّمٌ يَسْتَمِعُونَ فِيهِ ۖ فَلْيَأْتِ مُسْتَمِعُهُم بِسُلْطَٰنٍ مُّبِينٍ ﴿٣٨﴾ أَمْ لَهُ ٱلْبَنَٰتُ وَلَكُمُ ٱلْبَنُونَ ﴿٣٩﴾ أَمْ تَسْـَٔلُهُمْ أَجْرًا فَهُم مِّن مَّغْرَمٍ مُّثْقَلُونَ ﴿٤٠﴾ أَمْ عِندَهُمُ ٱلْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُونَ ﴿٤١﴾ أَمْ يُرِيدُونَ كَيْدًا ۖ فَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ هُمُ ٱلْمَكِيدُونَ ﴿٤٢﴾ أَمْ لَهُمْ إِلَٰهٌ غَيْرُ ٱللَّهِ ۚ سُبْحَٰنَ ٱللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٤٣﴾ وَإِن يَرَوْا۟ كِسْفًا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ سَاقِطًا يَقُولُوا۟ سَحَابٌ مَّرْكُومٌ ﴿٤٤﴾ فَذَرْهُمْ حَتَّىٰ يُلَٰقُوا۟ يَوْمَهُمُ ٱلَّذِى فِيهِ يُصْعَقُونَ ﴿٤٥﴾ يَوْمَ لَا يُغْنِى عَنْهُمْ كَيْدُهُمْ شَيْـًٔا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤٦﴾ وَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ عَذَابًا دُونَ ذَٰلِكَ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٧﴾ وَٱصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ فَإِنَّكَ بِأَعْيُنِنَا ۖ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ حِينَ تَقُومُ ﴿٤٨﴾ وَمِنَ ٱلَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَإِدْبَٰرَ ٱلنُّجُومِ ﴿٤٩﴾

ترتيبها ٥٣ | سُورَةُ النَّجْمِ | آياتها ٦٢

یان ئانەن وەرم و خەیاڵشا ئاچێوێشا پەنە ماچــا؟ یــان هــەر قۆمێــوی ئینکــاریْ سەرکەشــێنیْ﴿٣٢﴾ یــان مواچــا وێــش هۆربەســتەن ؟ نەخێر،بــەڵکو ئیمــان هــەر نمـارا﴿٣٣﴾ دەی بـا فەرمایـشتێوی پێـسە ئاڎی بارا ئەگەر جەڕاسواچانیْ﴿٣٤﴾ یان جە هیچی خەلقیْ کرییْ یان ئاڎیْ وێشا خالقێنیْ ؟﴿٣٥﴾ یان ئانەن ئاسمانەکیْ و زەمینشا خەلقیْ کەرڎێنیْ؟ نـەخێر بـەڵکو ئـاڎیْ هـەر دڵنییْ نمەبا﴿٣٦﴾ یـان ئانـەن خەزێنــەکیْ پــەروەرڎگاریت ئینــیْ لاو ئاڎیــشاوە یــان ئــاڎیْ زاڵــیْ و دەسەلاَتدارێنیْ؟ ﴿٣٧﴾ یان ئانەن پەیجە(سرڎی)شا هەنە و هۆروەزا و چاوە گوْش مگێرا ؟ دەی با گوْش گێرەکەشا بەڵگێوە ئاشکریْ بارۆنە﴿٣٨﴾ یام ئانەن خوڎا کناچــێش هــەنیْ و شمــە کوڕێتــا هـەنیْ؟﴿٣٩﴾ یـان ئانـەن تـوْ داواو کرێـشا وەنە مکەری بارو قەرزیشا قورسەن؟﴿٤٠﴾ یان غەیب ئینا لا ئاڎیشاوە و ئاڎی منۆیسا؟﴿٤١﴾ یان فێڵ و تەڵەکەشا ئینا دەسوْ ؟دەی ئانیْ کافریْ بیێنیْ فێڵ و تەڵەکە وەنە کرییێنیْ﴿٤٢﴾ یان ئانەن خوڎێوی تەرشا هەن بێژگە جە الله ی ؟ خوڎا بێگەرڎەن چانەی مکەراش بە شەریکش﴿٤٣﴾ خوْ ئەگەر بۆینا پارچێوی فرە گۆرەو عاسمانی بگنوْرە واری مواچانیْ کوْمێوە هۆرەن﴿٤٤﴾ وازشا چەنە بارە هەتا میاوا پا ڕوْیشا دلێنە مشا﴿٤٥﴾ ئا ڕۆە هەکە ئێتر فڕوفێڵشا هیچ کەڵك نمەبەخشوْ و سەریچ نمەۆزیا﴿٤٦﴾ بێگومان ئانێچە زوڵمشا کەرڎەن عەزابێوشا هەن بێژگە ئانەی جارجار مەیوْ ڕاشا بەلاَم فرەینەشا نمەزانا﴿٤٧﴾ دەی ۆەراۆەرو ئەمرەو پەروەرڎگاریت سەبر بکەرە بێشك توْ ئینای چێرو چەمڎاری ئێمەنە، وە وەختێو هوْرمێزی وەرمنە بە حەمدو پەروەرڎگاریت تەسبیحات بکەرە﴿٤٨﴾ جە شەوەیچەنە و جە دمای نیشتەی هەسارەکایچ هەر تەسبیحاتش بکەرە﴿٤٩﴾

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلنَّجْمِ إِذَا هَوَىٰ ﴿١﴾ مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوَىٰ ﴿٢﴾ وَمَا يَنطِقُ عَنِ ٱلْهَوَىٰٓ ﴿٣﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ ﴿٤﴾ عَلَّمَهُۥ شَدِيدُ ٱلْقُوَىٰ ﴿٥﴾ ذُو مِرَّةٍ فَٱسْتَوَىٰ ﴿٦﴾ وَهُوَ بِٱلْأُفُقِ ٱلْأَعْلَىٰ ﴿٧﴾ ثُمَّ دَنَا فَتَدَلَّىٰ ﴿٨﴾ فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ ﴿٩﴾ فَأَوْحَىٰٓ إِلَىٰ عَبْدِهِۦ مَآ أَوْحَىٰ ﴿١٠﴾ مَا كَذَبَ ٱلْفُؤَادُ مَا رَأَىٰٓ ﴿١١﴾ أَفَتُمَٰرُونَهُۥ عَلَىٰ مَا يَرَىٰ ﴿١٢﴾ وَلَقَدْ رَءَاهُ نَزْلَةً أُخْرَىٰ ﴿١٣﴾ عِندَ سِدْرَةِ ٱلْمُنتَهَىٰ ﴿١٤﴾ عِندَهَا جَنَّةُ ٱلْمَأْوَىٰٓ ﴿١٥﴾ إِذْ يَغْشَى ٱلسِّدْرَةَ مَا يَغْشَىٰ ﴿١٦﴾ مَا زَاغَ ٱلْبَصَرُ وَمَا طَغَىٰ ﴿١٧﴾ لَقَدْ رَأَىٰ مِنْ ءَايَٰتِ رَبِّهِ ٱلْكُبْرَىٰٓ ﴿١٨﴾ أَفَرَءَيْتُمُ ٱللَّٰتَ وَٱلْعُزَّىٰ ﴿١٩﴾ وَمَنَوٰةَ ٱلثَّالِثَةَ ٱلْأُخْرَىٰٓ ﴿٢٠﴾ أَلَكُمُ ٱلذَّكَرُ وَلَهُ ٱلْأُنثَىٰ ﴿٢١﴾ تِلْكَ إِذًا قِسْمَةٌ ضِيزَىٰٓ ﴿٢٢﴾ إِنْ هِىَ إِلَّآ أَسْمَآءٌ سَمَّيْتُمُوهَآ أَنتُمْ وَءَابَآؤُكُم مَّآ أَنزَلَ ٱللَّهُ بِهَا مِن سُلْطَٰنٍ ۚ إِن يَتَّبِعُونَ إِلَّا ٱلظَّنَّ وَمَا تَهْوَى ٱلْأَنفُسُ ۖ وَلَقَدْ جَآءَهُم مِّن رَّبِّهِمُ ٱلْهُدَىٰٓ ﴿٢٣﴾ أَمْ لِلْإِنسَٰنِ مَا تَمَنَّىٰ ﴿٢٤﴾ فَلِلَّهِ ٱلْءَاخِرَةُ وَٱلْأُولَىٰ ﴿٢٥﴾ ۞ وَكَم مِّن مَّلَكٍ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ لَا تُغْنِى شَفَٰعَتُهُمْ شَيْـًٔا إِلَّا مِنۢ بَعْدِ أَن يَأْذَنَ ٱللَّهُ لِمَن يَشَآءُ وَيَرْضَىٰٓ ﴿٢٦﴾

٥٢٦

سوورەتـوْ ﴿نـەجـم﴾ ی

شەس و دوْیْ ئایەتیْنە

بە نـاموْ خوْڈای بەزەییمەنڈی ڕەحمینی

قەسـەم بـە هەسـارەی وەخـتیٚ منیـشوْ (مگنـوْرە) ﴿١﴾ ڕەفیقەکـەتا نـەگوم بییـەن نەسـەرش وەنـە شیْویان﴿٢﴾ وە بـە حـەز(هەوەس) قسیْ نمەکەروْ﴿٣﴾ ئانە ماچوْش بیْژگـە جـە وەحیـیْ هەکـە پـەیش مـەیوْ چیْویْوی تـەر نییـەن﴿٤﴾ مەلائیکـەی فـرە تەواناى فیْر کەرڈەن﴿٥﴾ مەلائیکیٚوە شیْوە شـیرین جـە سـەرو ئـا شیْوەیـشە ئامـا و مـدرا﴿٦﴾ ئـاڈ جـە بەرزتـەرین ئاسـوْوە مـدرا﴿٧﴾ دمـایی نزیـك کوٚتـوٚ و شوْڕبییەرە﴿٨﴾ ئینڈە نزیك کوٚتوٚ بەینشا هـەر ئیْنـڈەو دوْیْ کـەمانا یـا کەمتـەریچ بـیْ﴿٩﴾ جا خـوڈا وەحیـەش کـەرڈە پـەی عەبدەکـەو ویْـش ئـا وەحیـیْ گەرەکـەش بیْ﴿١٠﴾ ئانە چەماو سەرەی دی دڵی بە دروْ نـەزانا و نـەنیارە﴿١١﴾ ئایـا شمـە دەربـارەو ئانـەی موویـنـوْش دەمـەدەمیْش چەنی مکەردیْ؟﴿١٢﴾ بەبیْشك جە ئەرە ۆەزتەییْوی تەرەنە دیەنش﴿١٣﴾ جە لاو(سدرە المنتهی) ینـە﴿١٤﴾ هەکـە چاگە بەهەشتو مـاوای هـەن﴿١٥﴾ ئانـەن چانە سـدرە مـەر خـوڈا بزانوْ چیْش میوْژنـوْرە﴿١٦﴾ نـەبینایی لاش دا و نـە جـە مەرزنـە زیـاوە﴿١٧﴾ دیـارەن جـە ئایەتـە گوْرەکـاو پەروەرڈگاریش دییْش﴿١٨﴾ ئایا لات و عوزاتا دیـیْ؟﴿١٩﴾ وە یەرەمیچشا هەکە مەناتەنە؟﴿٢٠﴾ ئایا شمە نیْرینەتا هەن و ئاڈ میْلیْش هـەنیْ؟﴿٢١﴾پاسـەبوْ ئانە بەشوْکەرڈەییْوی نادادپەروەرانـەی نادروْسەن﴿٢٢﴾ ئانیْ هیچیْ نییەنیْ بیْژگە جە چنڈ نامیٚوە هەکە شمـە و باب و باپیرەکاتا نییـەنیٚ پوْ،خـوڈا هـیچ بـەڵگیْوەش سـەرو دروْسیـشا نەکیاستیْنەرە وار ئـاڈیْ تـەنیا شـوْنوْ زەنـڈیْ و شـوْنوْ حـەزو دەروونی مگنا جە وەختیْونـە هەکە هەر بەڕاسیی جە لایـەنو پەروەرڈگاریشاوە هیدایەتشا پەی ئامان﴿٢٣﴾ ئاخوْ ئینسان ئاوات پەی هەرچی بووازوْ پـەیش مبوْ؟﴿٢٤﴾ دەی دنیـا و قیامـەت هەر هینیْ خوْڈاینیْ﴿٢٥﴾ چنڈەها مەلائیکیْ جە ئاسمانەکانە هەنیْ هەکە تکاکەرڈەیشا داڈ نمـەڈوْ یەك دنڈە مەگەر جە دمای ئانەی خوڈا ئیزن بڈوْ پەی هەرکەسیْوی هەکە لاییْقو تکیٚ بوْ﴿٢٦﴾

إِنَّ ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِٱلْآخِرَةِ لَيُسَمُّونَ ٱلْمَلَٰٓئِكَةَ تَسْمِيَةَ ٱلْأُنثَىٰ ﴿٢٧﴾ وَمَا لَهُم بِهِۦ مِنْ عِلْمٍ ۖ إِن يَتَّبِعُونَ إِلَّا ٱلظَّنَّ ۖ وَإِنَّ ٱلظَّنَّ لَا يُغْنِي مِنَ ٱلْحَقِّ شَيْـًٔا ﴿٢٨﴾ فَأَعْرِضْ عَن مَّن تَوَلَّىٰ عَن ذِكْرِنَا وَلَمْ يُرِدْ إِلَّا ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا ﴿٢٩﴾ ذَٰلِكَ مَبْلَغُهُم مِّنَ ٱلْعِلْمِ ۚ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَن ضَلَّ عَن سَبِيلِهِۦ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ ٱهْتَدَىٰ ﴿٣٠﴾ وَلِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلْأَرْضِ لِيَجْزِيَ ٱلَّذِينَ أَسَٰٓـُٔوا۟ بِمَا عَمِلُوا۟ وَيَجْزِيَ ٱلَّذِينَ أَحْسَنُوا۟ بِٱلْحُسْنَى ﴿٣١﴾ ٱلَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَٰٓئِرَ ٱلْإِثْمِ وَٱلْفَوَٰحِشَ إِلَّا ٱللَّمَمَ ۚ إِنَّ رَبَّكَ وَٰسِعُ ٱلْمَغْفِرَةِ ۚ هُوَ أَعْلَمُ بِكُمْ إِذْ أَنشَأَكُم مِّنَ ٱلْأَرْضِ وَإِذْ أَنتُمْ أَجِنَّةٌ فِي بُطُونِ أُمَّهَٰتِكُمْ ۖ فَلَا تُزَكُّوٓا۟ أَنفُسَكُمْ ۖ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ ٱتَّقَىٰٓ ﴿٣٢﴾ أَفَرَءَيْتَ ٱلَّذِي تَوَلَّىٰ ﴿٣٣﴾ وَأَعْطَىٰ قَلِيلًا وَأَكْدَىٰٓ ﴿٣٤﴾ أَعِندَهُۥ عِلْمُ ٱلْغَيْبِ فَهُوَ يَرَىٰٓ ﴿٣٥﴾ أَمْ لَمْ يُنَبَّأْ بِمَا فِي صُحُفِ مُوسَىٰ ﴿٣٦﴾ وَإِبْرَٰهِيمَ ٱلَّذِي وَفَّىٰٓ ﴿٣٧﴾ أَلَّا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ﴿٣٨﴾ وَأَن لَّيْسَ لِلْإِنسَٰنِ إِلَّا مَا سَعَىٰ ﴿٣٩﴾ وَأَنَّ سَعْيَهُۥ سَوْفَ يُرَىٰ ﴿٤٠﴾ ثُمَّ يُجْزَىٰهُ ٱلْجَزَآءَ ٱلْأَوْفَىٰ ﴿٤١﴾ وَأَنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ ٱلْمُنتَهَىٰ ﴿٤٢﴾ وَأَنَّهُۥ هُوَ أَضْحَكَ وَأَبْكَىٰ ﴿٤٣﴾ وَأَنَّهُۥ هُوَ أَمَاتَ وَأَحْيَا ﴿٤٤﴾

بێگومان ئانێ ئیمان نمارا بە دڵنیاییۆ نامێ مێڵێ منیا بە مەلائیکەکاوە﴿٢٧﴾ وە هیچ عیلمێوشا چی ڕووێوە نییەن تەنیا هەر شۆنەو زەنذێ مگنا بێگومان زەنذەیچ هیچ یاگێ هەقی نمەگێرۆوە﴿٢٨﴾ وێت لابذە چا کەسیە پەشتی کەرۆنە یاذۆکەرذەی ئێمە و بێژگە ژیوای دنیێ هیچی تەرش گەرەك نییەن﴿٢٩﴾ ئانە بڕو عیلمیشانە، بەڕاسیی پەروەرذگارت هەر وێش زاناتەرەن پانەی ڕاو خوذایش گومەکەرذێنە و زاناتەرەن پانەیچ کۆتەن سەرو هیدایەتی ﴿٣٠﴾ هەرچی ئینا ئاسمانەکا و زەمیننە هینو خوذایەن پەی ئینەی هەق بسانۆ جە ئانیشا خرابەشا کەرذەن بە پاو کرذەوەکاشا وە جەزاو ئانیشایچە بەخاسە بذۆوە هەکە خاسەشا کەرذەن ﴿٣١﴾ ئانێ دوورێ مگناوە جە گوناحە گۆرەکا جە تاوانە ئاوەڕووبەرەکا جگە وورذەڵەکا، بەڕاسیی پەروەرذگارت چەنەوەش بییەیش فراوانەن و ئاذ فرەخاس مشناسۆتا ئانەبێ جە زەمینی ئارذیدێش کایێ و ئانەبێ شمە کۆرپەڵێ بێندێ لەمەو ئەذایاتانە، هیچ پاکانە پەی وێتا مەکەردێ، ئاذ زاناتەرەن پا کەسیە پارێزش کەرذەن﴿٣٢﴾ ئایا تۆ ئا کەستە دی پەشتیش هۆرکەرذە؟﴿٣٣﴾ کەمێوش بەخشا و دەسش گێرتۆ﴿٣٤﴾ ئایا ئاذ عیلمو غەیبیش ئینا لاوە و غەیب مووینۆ؟﴿٣٥﴾ یان هاگاذار نەکریان پانەی ئینا لاپەڕەکاو مووساینە ؟﴿٣٦﴾ یان ئیبراهیم هەکە ئەرکو وێش بە تەمامیی بەگا ئاوردْ؟﴿٣٧﴾ هەکە هیچ گوناحبارێو گوناحو گوناحبارێوی تەری هۆرنمەگێرۆ﴿٣٨﴾ وە بەڕاسیی ئینسان بێژگە چانەی حۆلش پەی مذۆنە مەبۆ بە ساحیبو هیچی تەری﴿٣٩﴾ وە بەڕاسیی حۆلەکەش چۆذمای هەر موینیۆوە﴿٤٠﴾ دماتەر بە تێروتەسەلی جەزا مذریۆوە﴿٤١﴾ وە کۆتایی گرذ چێوێچ هەر ئینا لاو پەروەرذگاریتۆ﴿٤٢﴾ وە بێشك هەر ئاذەن خۆنۆ و مگرەونۆ﴿٤٣﴾ هەر ئاذیچەن ممرنۆنە و زینذە مکەرۆوە﴿٤٤﴾

وَأَنَّهُۥ خَلَقَ ٱلزَّوْجَيْنِ ٱلذَّكَرَ وَٱلْأُنثَىٰ ﴿٤٥﴾ مِن نُّطْفَةٍ إِذَا تُمْنَىٰ ﴿٤٦﴾ وَأَنَّ عَلَيْهِ ٱلنَّشْأَةَ ٱلْأُخْرَىٰ ﴿٤٧﴾ وَأَنَّهُۥ هُوَ أَغْنَىٰ وَأَقْنَىٰ ﴿٤٨﴾ وَأَنَّهُۥ هُوَ رَبُّ ٱلشِّعْرَىٰ ﴿٤٩﴾ وَأَنَّهُۥٓ أَهْلَكَ عَادًا ٱلْأُولَىٰ ﴿٥٠﴾ وَثَمُودَا۟ فَمَآ أَبْقَىٰ ﴿٥١﴾ وَقَوْمَ نُوحٍ مِّن قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ هُمْ أَظْلَمَ وَأَطْغَىٰ ﴿٥٢﴾ وَٱلْمُؤْتَفِكَةَ أَهْوَىٰ ﴿٥٣﴾ فَغَشَّىٰهَا مَا غَشَّىٰ ﴿٥٤﴾ فَبِأَىِّ ءَالَآءِ رَبِّكَ تَتَمَارَىٰ ﴿٥٥﴾ هَٰذَا نَذِيرٌ مِّنَ ٱلنُّذُرِ ٱلْأُولَىٰٓ ﴿٥٦﴾ أَزِفَتِ ٱلْـَٔازِفَةُ ﴿٥٧﴾ لَيْسَ لَهَا مِن دُونِ ٱللَّهِ كَاشِفَةٌ ﴿٥٨﴾ أَفَمِنْ هَٰذَا ٱلْحَدِيثِ تَعْجَبُونَ ﴿٥٩﴾ وَتَضْحَكُونَ وَلَا تَبْكُونَ ﴿٦٠﴾ وَأَنتُمْ سَٰمِدُونَ ﴿٦١﴾ فَٱسْجُدُوا۟ لِلَّهِ وَٱعْبُدُوا۟ ۩ ﴿٦٢﴾

سجدة

سورة القمر

ترتيبها ٥٤ — آياتها ٥٥

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱقْتَرَبَتِ ٱلسَّاعَةُ وَٱنشَقَّ ٱلْقَمَرُ ﴿١﴾ وَإِن يَرَوْا۟ ءَايَةً يُعْرِضُوا۟ وَيَقُولُوا۟ سِحْرٌ مُّسْتَمِرٌّ ﴿٢﴾ وَكَذَّبُوا۟ وَٱتَّبَعُوٓا۟ أَهْوَآءَهُمْ وَكُلُّ أَمْرٍ مُّسْتَقِرٌّ ﴿٣﴾ وَلَقَدْ جَآءَهُم مِّنَ ٱلْأَنۢبَآءِ مَا فِيهِ مُزْدَجَرٌ ﴿٤﴾ حِكْمَةٌۢ بَٰلِغَةٌ فَمَا تُغْنِ ٱلنُّذُرُ ﴿٥﴾ فَتَوَلَّ عَنْهُمْ يَوْمَ يَدْعُ ٱلدَّاعِ إِلَىٰ شَىْءٍ نُّكُرٍ ﴿٦﴾

هـه‌ر ئاڎیـچه‌ن دۆیْ جـوتێش جـه نێـری و مێڵـه‌ی خـه‌لقیْ کـه‌رڎێنیْ﴿٤٥﴾ جـه دڵۆپـه ئـاوێویْ هه‌کـه متکـوْره﴿٤٦﴾ وه خـه‌لق ئه‌وه‌که‌رڎه‌کـه‌ی ته‌ریـچش سـه‌رۆ فـه‌رزه‌ن ﴿٤٧﴾ وه ئاڎه‌ن دۆڵه‌مه‌نڎیی مبه‌خشوْ یان قانـه‌یی یـان ڕه‌زامه‌نـڎیی مـڎوْ بـه ئینـسانی(٤٨) هـه‌ر ئاڎیـچه‌ن پـه‌روه‌رنو گه‌لاوێژی﴿٤٩﴾ هـه‌ر ئاڎیچ قۆمی یه‌کـه‌م و عـادیش دلێنـه بـه‌رڎ﴿٥٠﴾ سه‌موودیـچش قڕیْ که‌رڎیْ و هیچش چه‌نه ناستێوه﴿٥١﴾ وه‌ڵتـه‌ریچ قـه‌ومو نـووحی، به‌ڕاسیی ئـاڎیْ سـته‌مکارته‌رینیْ و سـه‌رکه‌ش تـه‌رین قـۆم بێنیْ﴿٥٢﴾ دێهات نشینه‌کیْ لاو لووتیچش دیْ زه‌مینـــه‌ره و ســـه‌ره‌و چـــێرێش کـه‌رڎێوه﴿٥٣﴾ جـا ئانـه‌ی هه‌کـه پـۆژنێره هه‌که ده‌گاکێش پۆژنێره﴿٥٤﴾ ده‌ی به کام جـه ناعمه‌تـــه‌کاو پـــه‌روه‌رڎگاریت دۆه دڵنـیْ؟﴿٥٥﴾ ئینـه هوْشـیار ئه‌وه‌کـه‌رێوه‌ن جه نوْعو هوْشیارئه‌وه‌که‌ره وه‌ڵینـه‌کا﴿٥٦﴾ قیامه‌ت نزیك بییۆ﴿٥٧﴾ بێژگه جه خوڎای هـیچ کـه‌س نمـه‌تاوْو بـه‌رش بـووزوْ(که‌شـفش بکـه‌روْ)﴿٥٨﴾ ئایا شمـه چـی قسه و باسیه سـه‌ره‌تا سـوڕمه‌نوْ؟﴿٥٩﴾ وه خـوْدیْ و نمـه‌گره‌ودیْ؟﴿٦٠﴾ شمـه هـه‌ر سـه‌رگه‌رمیْ و بێهاگێـچه‌ندیْ؟﴿٦١﴾ ده‌ی سوجده به‌ردیْ پـه‌ی خوڎای و پرسدێش﴿٦٢﴾

سووره‌تـۆ ﴿قـه‌مـه‌ڕ﴾ ی

په نجا و په‌نج ئایه‌تێنه

به نامۆ خوڎای به‌زه‌ییمه‌نڎی ڕه‌حمینی

قیامه‌ت نزیك بییۆ و مانگه لته بییه﴿١﴾ ئه‌گـه‌ر ئایـه‌تێوه(موعجزێـو) یچ بووینـانیْ مـوواچانیْ ئینـه سیحرێوی سـه‌ره‌مڕه‌ن﴿٢﴾ ڕاسێشا بـه درۆیْ زانـا و کـۆتیْ شوْنوْ حه‌زه‌کاشـا و گـرڎ هـه‌رمانێوه‌یچ یـاگوْ له‌نگـه‌ر گێرتـه‌یش هه‌نـه﴿٣﴾ دیـاره‌ن ئێنـڎه هـه‌واڵو دلێنه‌شیایاشا پـه‌ی ئامـان هه‌کـه به‌شـو ئه‌ره‌چـلاْکیای بکـه‌روْ﴿٤﴾ ئینـه دانایـه‌تییێوی ته‌مامـه‌ن، بـه‌ڵاْم هوْشـیار ئه‌وه‌کـه‌ریْ ده‌رڎه‌و ئاڎیـشا نمه‌وه‌را﴿٥﴾ لاشا چه‌نه هوْربکه‌ره، ڕۆێو مه‌یوْ بچڕ مچڕوْشا په‌ی چێوێوی ناپه‌سه‌نڎی﴿٦﴾

خُشَّعًا أَبْصَٰرُهُمْ يَخْرُجُونَ مِنَ ٱلْأَجْدَاثِ كَأَنَّهُمْ جَرَادٌ مُّنتَشِرٌ ﴿٧﴾
مُّهْطِعِينَ إِلَى ٱلدَّاعِ يَقُولُ ٱلْكَٰفِرُونَ هَٰذَا يَوْمٌ عَسِرٌ ﴿٨﴾ ۞ كَذَّبَتْ
قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ فَكَذَّبُوا۟ عَبْدَنَا وَقَالُوا۟ مَجْنُونٌ وَٱزْدُجِرَ ﴿٩﴾ فَدَعَا
رَبَّهُۥٓ أَنِّى مَغْلُوبٌ فَٱنتَصِرْ ﴿١٠﴾ فَفَتَحْنَآ أَبْوَٰبَ ٱلسَّمَآءِ بِمَآءٍ مُّنْهَمِرٍ
﴿١١﴾ وَفَجَّرْنَا ٱلْأَرْضَ عُيُونًا فَٱلْتَقَى ٱلْمَآءُ عَلَىٰٓ أَمْرٍ قَدْ قُدِرَ ﴿١٢﴾
وَحَمَلْنَٰهُ عَلَىٰ ذَاتِ أَلْوَٰحٍ وَدُسُرٍ ﴿١٣﴾ تَجْرِى بِأَعْيُنِنَا جَزَآءً لِّمَن كَانَ
كُفِرَ ﴿١٤﴾ وَلَقَد تَّرَكْنَٰهَآ ءَايَةً فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ ﴿١٥﴾ فَكَيْفَ كَانَ
عَذَابِى وَنُذُرِ ﴿١٦﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا ٱلْقُرْءَانَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ ﴿١٧﴾
كَذَّبَتْ عَادٌ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِى وَنُذُرِ ﴿١٨﴾ إِنَّآ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا
صَرْصَرًا فِى يَوْمِ نَحْسٍ مُّسْتَمِرٍّ ﴿١٩﴾ تَنزِعُ ٱلنَّاسَ كَأَنَّهُمْ أَعْجَازُ نَخْلٍ
مُّنقَعِرٍ ﴿٢٠﴾ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِى وَنُذُرِ ﴿٢١﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا ٱلْقُرْءَانَ
لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ ﴿٢٢﴾ كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِٱلنُّذُرِ ﴿٢٣﴾ فَقَالُوٓا۟ أَبَشَرًا
مِّنَّا وَٰحِدًا نَّتَّبِعُهُۥٓ إِنَّآ إِذًا لَّفِى ضَلَٰلٍ وَسُعُرٍ ﴿٢٤﴾ أَءُلْقِىَ ٱلذِّكْرُ عَلَيْهِ
مِنۢ بَيْنِنَا بَلْ هُوَ كَذَّابٌ أَشِرٌ ﴿٢٥﴾ سَيَعْلَمُونَ غَدًا مَّنِ ٱلْكَذَّابُ ٱلْأَشِرُ
﴿٢٦﴾ إِنَّا مُرْسِلُوا۟ ٱلنَّاقَةِ فِتْنَةً لَّهُمْ فَٱرْتَقِبْهُمْ وَٱصْطَبِرْ ﴿٢٧﴾

بە چەمێ شوڕێوە قەبرەکانە مزیارە و ئەجوێ مەلەکوڕێنێ پانە پڕگیێنێ ﴿٧﴾ بەپەڵە ملانێ پەی لاو بچڕەکەی، کافرەکێ مواچا ئینە ڕۆێۆی فرە ناڕەحەتەن ﴿٨﴾ ۆەڵێ ئێڎیشانە قۆمو نووحیچ دەسشا کەرڎ بە درۆزانای،بەنڎەکەما بە درۆشا زانا و واتشا ئینە شێتەن و مەرارەتی فرەش پەنەچەشیا ﴿٩﴾ هاوارش کەرڎ ئۆ پەروەرڎگاریش: بەڕاسیی من بەزیانی دەی سەرم بووزە ﴿١٠﴾ ئەوسا دەربازەکێ ئاسمانیما چەنی لێشاۆەو ئاوێ کەرڎێوە ﴿١١﴾ زەمینما کەرڎ بە هانێ و تەقنێما پا ئەنڎازە هەکە دیاری کریابێ ئاوەکێ یاوێوە بە یۆترینی ﴿١٢﴾ جا نووحما سەرو چنڎ تەختێوی و بڕێو پسمارا(کەشتی)وە هۆرگێرت ﴿١٣﴾ بە ئەمرەو ئێمە ۆیەرێ ئینە جەزێوە بێ پەی ئا کەسیە باوەڕش پەنە نەکریا ﴿١٤﴾ بەڕاسیی ئا کارەڕەهاتما ئاستۆ پەی نیشانێ دەی ئایا پەنڎهۆرگێریۆ هەن؟ ﴿١٥﴾ دەی عەزاب و کارەسامناکەکێ(هۆشیارۆکەرڎەیەکێ)م چەنینێ بیێ؟ ﴿١٦﴾ بێگومان ئێمە قورئانما ئاسان کەرڎەن پەی ویرچەنەکەرڎەیۆ جا ئایا پەنڎهۆگێریۆ هەن؟ ﴿١٧﴾ قۆمو عادی پێغەممەرەکەو وێشا بە درۆێ زانا دەی عەزابو هۆشیارئەوەکەرڎەیم چەنینێ بیێ؟ ﴿١٨﴾ دیارەن ئێمە ۆێۆی سەرڎی تونڎما جە ڕۆێۆی شوومنە کەردێ سەر هەکە وچانیش بڕیە ﴿١٩﴾ خەڵکی بێخەنە بەر ئارێ و دێش زەمینەرە هەر پێسە ساقو دارخورمای قڕۆڵی ﴿٢٠﴾ دەی عەزاب و هۆشیارۆکەرڎەیم چەنینێ بیێ؟ ﴿٢١﴾ بێگومان ئێمە قورئانما ئاسان کەرڎەن پەی ویر چەنەکەرڎیۆ جا ئایا پەنڎ هۆرگیریۆ هەن؟ ﴿٢٢﴾ سەموودیچ هۆشیارئەوەکەرڎەیەکێش گرڎ بە درۆێ زانی ﴿٢٣﴾ واتشا جا کریۆ ئێمە بگنمێ شۆنۆ یەك بەشەری جەوێما ؟ خۆ ئەگەر پاسە بکەرمێ پاسەبۆ ئێمە ئینایمێ دلێ گومڕایی و شێتیینە ﴿٢٤﴾ ئایا ڕاسەن جە دلێ ئێمەنە وەحیە سەرو ئاڎی وەزنیۆرە؟ نەخێر، بەڵکو ئاڎ درۆزنێوی لووت بەرزەن ﴿٢٥﴾ سەبای مزانانێ کێ درۆزنی لووت بەرزەن ﴿٢٦﴾ بێگومان ئێمە ئا ووشترما پەی بەهانێ (تاقیۆکەرڎەی) کیاست پەی دلێشا جا چەمڎاریشا بکەرە و سەبریچ بکەرە ﴿٢٧﴾

وَنَبِّئْهُمْ أَنَّ ٱلْمَآءَ قِسْمَةٌۢ بَيْنَهُمْ ۖ كُلُّ شِرْبٍ مُّحْتَضَرٌ ﴿٢٨﴾ فَنَادَوْا۟ صَاحِبَهُمْ فَتَعَاطَىٰ فَعَقَرَ ﴿٢٩﴾ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِى وَنُذُرِ ﴿٣٠﴾ إِنَّآ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ صَيْحَةً وَٰحِدَةً فَكَانُوا۟ كَهَشِيمِ ٱلْمُحْتَظِرِ ﴿٣١﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا ٱلْقُرْءَانَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ ﴿٣٢﴾ كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍۭ بِٱلنُّذُرِ ﴿٣٣﴾ إِنَّآ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَاصِبًا إِلَّآ ءَالَ لُوطٍ ۖ نَّجَّيْنَٰهُم بِسَحَرٍ ﴿٣٤﴾ نِّعْمَةً مِّنْ عِندِنَا ۚ كَذَٰلِكَ نَجْزِى مَن شَكَرَ ﴿٣٥﴾ وَلَقَدْ أَنذَرَهُم بَطْشَتَنَا فَتَمَارَوْا۟ بِٱلنُّذُرِ ﴿٣٦﴾ وَلَقَدْ رَٰوَدُوهُ عَن ضَيْفِهِۦ فَطَمَسْنَآ أَعْيُنَهُمْ فَذُوقُوا۟ عَذَابِى وَنُذُرِ ﴿٣٧﴾ وَلَقَدْ صَبَّحَهُم بُكْرَةً عَذَابٌ مُّسْتَقِرٌّ ﴿٣٨﴾ فَذُوقُوا۟ عَذَابِى وَنُذُرِ ﴿٣٩﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا ٱلْقُرْءَانَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ ﴿٤٠﴾ وَلَقَدْ جَآءَ ءَالَ فِرْعَوْنَ ٱلنُّذُرُ ﴿٤١﴾ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا كُلِّهَا فَأَخَذْنَٰهُمْ أَخْذَ عَزِيزٍ مُّقْتَدِرٍ ﴿٤٢﴾ أَكُفَّارُكُمْ خَيْرٌ مِّنْ أُو۟لَٰٓئِكُمْ أَمْ لَكُم بَرَآءَةٌ فِى ٱلزُّبُرِ ﴿٤٣﴾ أَمْ يَقُولُونَ نَحْنُ جَمِيعٌ مُّنتَصِرٌ ﴿٤٤﴾ سَيُهْزَمُ ٱلْجَمْعُ وَيُوَلُّونَ ٱلدُّبُرَ ﴿٤٥﴾ بَلِ ٱلسَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ وَٱلسَّاعَةُ أَدْهَىٰ وَأَمَرُّ ﴿٤٦﴾ إِنَّ ٱلْمُجْرِمِينَ فِى ضَلَٰلٍ وَسُعُرٍ ﴿٤٧﴾ يَوْمَ يُسْحَبُونَ فِى ٱلنَّارِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ ذُوقُوا۟ مَسَّ سَقَرَ ﴿٤٨﴾ إِنَّا كُلَّ شَىْءٍ خَلَقْنَٰهُ بِقَدَرٍ ﴿٤٩﴾

٥٣٠

هه‌واڵیچشا بذه پەنه هەکه ئاوەکێ بەش کریێنه بەینشانه هەر یۆشا نۆباۋو وێشنه مشیوۆم حازربۆ﴿٢٨﴾ جا ڕەفیقەکەشا چڕیشا و هانیشا دا ئاذیچ شمشێرش هۆرگێرت و سەرەش بڕی﴿٢٩﴾ دەی جا عەزابو هۆشیارنەوەکەرذیەکێم چەنینێ بیێ؟﴿٣٠﴾ بەڕاسیی ئێمە یەك هاوار(نەعرەتە)ما کیاست سەرشا ئێتر پیسە پووش و پەڵاشی بۆژەیشا پەنه ئاما﴿٣١﴾ دیارەن ئێمە قورئانما ئاسان کەرذەن پەی ویرچەنه کەرذیۆ دەی ئایا پەنذهۆرگیریۆ هەن؟﴿٣٢﴾ قۆمو لووتیچ هۆشیارۆکەرەکێشا بە درۆێ زانێ﴿٣٣﴾ بەڕاسیی وێوەما بە چەۋۆ کیاست پەی سەریشا بێجگە جە خاوخێزانو لووتی هەکە دەمەو سەعب نەجاتما دێ﴿٣٤﴾ ئینە ناعمەتێو بێ جەلایەنو وێماوە هەرپاسەیچ جەزاو ئانەی مذیمێوە هەکە سوپاس مکەرۆ﴿٣٥﴾ بێشك لووتی جە گێرتەی سەختیما هۆشیارێ کەرذێوە کەچی شکەشا بێ جە هۆشیارۆکەرذەی﴿٣٦﴾ بێشك تەماعەشا کەرذێبێ مێمانەکاش جا سۆماو چەماما بڕیێ دەی عەزاب و هۆشیارۆکەرذەیەکام بچەشدێ﴿٣٧﴾ بەڕاسیی سەرسەعب زوو عەزابێوە بێ کومسایی دێ ملەره﴿٣٨﴾ دەی عەزابم و هۆشیارۆکەرذەیەکام بچەشدێ﴿٣٩﴾ بێشك قورئانما ئاسان کەرذەن پەی ویرچەنه کەرذەیۆ دەی ئایا کەسێو هەن پەنذه هۆربگێرۆ؟﴿٤٠﴾ بێشك هوشیارۆکەرەکێ ئامێ پەی فیرعەونی و دەس وپێوەنذەکەیش﴿٤١﴾ گرذو ئایەتەکاما بە درۆێشا زانێ جا ئێتر گێرتێما بەڵام گێرتەی بالادەسێوی دەسەڵاتداری﴿٤٢﴾ ئایا کافرەکێتا خاستەرێنێ جە ئانیشا هەکە سەرنوگمێما کەرذێ؟ یان پاکانەتا جە کتێبە ئاسمانییەکانە پەی کریان؟﴿٤٣﴾ یان مواچانێ ئێمە کۆنمێ و سەرمگنمێ؟﴿٤٤﴾ پی زووانیە کۆشا شکس مارۆنە و مڕەمانێ﴿٤٥﴾ بەڵکو قیامەت واذەشانە قیامەتیچ زەحمەت تەرو تاڵتەرەن﴿٤٦﴾ بەڕاسیی تاوانبارەکێ ئینێ گومڕایی و شێتینە﴿٤٧﴾ ڕۆێو مێ هەکە دەمەرە کێشێ مکریا دلێ ئێرینە و پەنەشا مواچیۆ ئادەی تالاوەو جەحەنذەمی بچەشدێ﴿٤٨﴾ بێگومان ئێمە گرذ چێوما بە ئەنذازە خەلق کەرذەن﴿٤٩﴾

وَمَآ أَمْرُنَآ إِلَّا وَٰحِدَةٌ كَلَمْحِۭ بِٱلْبَصَرِ ﴿٥٠﴾ وَلَقَدْ أَهْلَكْنَآ
أَشْيَاعَكُمْ فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ ﴿٥١﴾ وَكُلُّ شَىْءٍ فَعَلُوهُ فِى ٱلزُّبُرِ
﴿٥٢﴾ وَكُلُّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ مُّسْتَطَرٌ ﴿٥٣﴾ إِنَّ ٱلْمُتَّقِينَ
فِى جَنَّٰتٍ وَنَهَرٍ ﴿٥٤﴾ فِى مَقْعَدِ صِدْقٍ عِندَ مَلِيكٍ مُّقْتَدِرٍۭ ﴿٥٥﴾

سُورَةُ الرَّحْمَٰنِ

ترتيبها ٥٥ — آياتها ٧٨

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلرَّحْمَٰنُ ﴿١﴾ عَلَّمَ ٱلْقُرْءَانَ ﴿٢﴾ خَلَقَ ٱلْإِنسَٰنَ ﴿٣﴾ عَلَّمَهُ ٱلْبَيَانَ ﴿٤﴾
ٱلشَّمْسُ وَٱلْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ ﴿٥﴾ وَٱلنَّجْمُ وَٱلشَّجَرُ يَسْجُدَانِ ﴿٦﴾
وَٱلسَّمَآءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ ٱلْمِيزَانَ ﴿٧﴾ أَلَّا تَطْغَوْا۟ فِى ٱلْمِيزَانِ ﴿٨﴾
وَأَقِيمُوا۟ ٱلْوَزْنَ بِٱلْقِسْطِ وَلَا تُخْسِرُوا۟ ٱلْمِيزَانَ ﴿٩﴾ وَٱلْأَرْضَ
وَضَعَهَا لِلْأَنَامِ ﴿١٠﴾ فِيهَا فَٰكِهَةٌ وَٱلنَّخْلُ ذَاتُ ٱلْأَكْمَامِ ﴿١١﴾
وَٱلْحَبُّ ذُو ٱلْعَصْفِ وَٱلرَّيْحَانُ ﴿١٢﴾ فَبِأَىِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
﴿١٣﴾ خَلَقَ ٱلْإِنسَٰنَ مِن صَلْصَٰلٍ كَٱلْفَخَّارِ ﴿١٤﴾ وَخَلَقَ ٱلْجَآنَّ مِن
مَّارِجٍ مِّن نَّارٍ ﴿١٥﴾ فَبِأَىِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿١٦﴾ رَبُّ
ٱلْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ ٱلْمَغْرِبَيْنِ ﴿١٧﴾ فَبِأَىِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿١٨﴾

٥٣١

ئـەمرەو ئێمـە هـەر پێـسەنە چـەم تروو‌كناییێوی ﴿٥٠﴾ بێشك چنڎەها كافریْ نموونـەو شمـەما دلێنـە بـەردیْ ئایـا پەنڎهوْرگێرێو هـەن؟ ﴿٥١﴾ هەركارێویچشا كـەرڎەن جـە(لـوح المحفوزنـە) نویسیان ﴿٥٢﴾ وە هەرچیشا كەرڎەن وورڎ و دشـت دێڕبـەدێڕ نویـسیانوْ ﴿٥٣﴾ بەڕاسیی پارێزكارەكیْ ئینیٚ بەهەشتنە و پـاڵو ڕوْخانانـە ﴿٥٤﴾ جـە نـشینگای پەسـەنڎەنە لاو پاشـای دەسەلآتدارینە ﴿٥٥﴾

سوورەتـوْ ﴿ڕەحـمـان﴾ ی

حەفتا و هەشت ئایەتێنە

بە ناموْ خوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

ڕەحـم فـراوان(بەزەییمەنـڎ) ﴿١﴾ قورئـانش فێـر كـەرڎ ﴿٢﴾ ئینـسانش خولوقنـا ﴿٣﴾ فێـرو قـسەكەرڎەی ڕوْشـنیش كـەرڎ ﴿٤﴾ ڕوْجیار و مانگـەیچ بـە حسابێوە وورڎەنـیْ ﴿٥﴾ نـەباتاتی بـیْ سـاق و سـاقدار سـوجدە مبـەرا ﴿٦﴾ ئاسمانیـچش بەرزكـەرڎەوْە و تـرازیێش مـەرزنێرە ﴿٧﴾ جـە ترازیانـە هەقەنـە مەزیەیـدێوە(سەركەشـیی مەكـەردیْ) ﴿٨﴾ كێـشانە بـە داڎپەروەریی بكەردیْ كەم ۆرەشیی(لارەسەنگی) ترازیێنە مەكەردیْ ﴿٩﴾ زەمینیچش پەی خەڵكی یاوانرە ﴿١٠﴾ گرڎ نوْعە مێوێو و دارخورمای هوْشەهاڵوو(گوڵڎان)دارێش چەنەن ﴿١١﴾ هەرپاسە دانەوێڵەی سمـەرداری بوْ وەشیچ ﴿١٢﴾ جا ئێتر هـەرڎوْیْ لێتا كام ناعمـەتو پـەروەردگاریتا بە دروْ مزاندیْ؟ ﴿١٣﴾ ئینسانش جە هـەڕیْ زوْەرڎی خـەلق كـەرڎەن هەرپێسە فەخفوریی ﴿١٤﴾ جنیچش جـە بلێـسەی بـیْ دووكـەڵو ئێـری خـەلق كـەرڎەن ﴿١٥﴾ جـا ئـێتر هـەرڎوْیْ لێتـا كـام ناعمـەتو پەروەردگاریتا بە دروْ مزاندیْ؟ ﴿١٦﴾

مَرَجَ ٱلْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ ﴿١٩﴾ بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَّا يَبْغِيَانِ ﴿٢٠﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ
رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢١﴾ يَخْرُجُ مِنْهُمَا ٱللُّؤْلُؤُ وَٱلْمَرْجَانُ ﴿٢٢﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ
رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٣﴾ وَلَهُ ٱلْجَوَارِ ٱلْمُنشَـَٔاتُ فِى ٱلْبَحْرِ كَٱلْأَعْلَٰمِ ﴿٢٤﴾
فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٥﴾ كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ ﴿٢٦﴾ وَيَبْقَىٰ وَجْهُ
رَبِّكَ ذُو ٱلْجَلَٰلِ وَٱلْإِكْرَامِ ﴿٢٧﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٨﴾
يَسْـَٔلُهُۥ مَن فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِى شَأْنٍ ﴿٢٩﴾ فَبِأَيِّ
ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٠﴾ سَنَفْرُغُ لَكُمْ أَيُّهَ ٱلثَّقَلَانِ ﴿٣١﴾ فَبِأَيِّ
ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٢﴾ يَٰمَعْشَرَ ٱلْجِنِّ وَٱلْإِنسِ إِنِ ٱسْتَطَعْتُمْ
أَن تَنفُذُوا۟ مِنْ أَقْطَارِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ فَٱنفُذُوا۟ لَا تَنفُذُونَ
إِلَّا بِسُلْطَٰنٍ ﴿٣٣﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٤﴾ يُرْسَلُ عَلَيْكُمَا
شُوَاظٌ مِّن نَّارٍ وَنُحَاسٌ فَلَا تَنتَصِرَانِ ﴿٣٥﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ ﴿٣٦﴾ فَإِذَا ٱنشَقَّتِ ٱلسَّمَآءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً كَٱلدِّهَانِ
﴿٣٧﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٨﴾ فَيَوْمَئِذٍ لَّا يُسْـَٔلُ عَن
ذَنۢبِهِۦٓ إِنسٌ وَلَا جَآنٌّ ﴿٣٩﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٠﴾
يُعْرَفُ ٱلْمُجْرِمُونَ بِسِيمَٰهُمْ فَيُؤْخَذُ بِٱلنَّوَٰصِى وَٱلْأَقْدَامِ ﴿٤١﴾

پەروەرڎگارو هەرڎۆە وەرزیایەن و پەروەرڎگارو هەرڎۆە وەرنیشتەیەن﴿١٧﴾ جا ئێتر هەرڎۆیْ لێتا کام ناعمەتو پەروەردگاریتا بە درۆْ مزاندیْ؟﴿١٨﴾ دۆیْ بەحرێش ۋەریْ دێنێوە میاوانیْ بە یۆترینی ﴿١٩﴾ جە بەینشانە پەرڎێو هەن مەلانیْ (زاڵیْ نمەبا) سەرو یۆترینیرە﴿٢٠﴾ جا ئێتر هەرڎۆیْ لێتا کام ناعمەتو پەروەردگاریتا بە درۆْ مزاندیْ؟﴿٢١﴾ جە هەرڎۆینە مرواریێ و مەرجان مزیارە﴿٢٢﴾ جا ئێتر هەرڎۆیْ لێتا کام ناعمەتو پەروەرڎگاریتا بە درۆْ مزاندیْ؟﴿٢٣﴾ کەشتیە چارۆکە بەرزە بەیڎاخ ئاساییەکیْ هەکە جە بەحرەنە ۋیەرانیْ هینیْ ئاڎینیْ﴿٢٤﴾ جا ئێتر هەرڎۆیْ لێتا کام ناعمەتو پەروەرڎگاریتا بە درۆْ مزاندیْ؟ ﴿٢٥﴾ هەرکەس ئینا چی سەرو زەمینیۆ دلێنە مشۆ﴿٢٦﴾ هەر پەروەرڎگاری ساحیبو شکۆمەنڎیی و قەڎر و قیمەتدارت مەنۆوە﴿٢٧﴾ جا ئێتر هەرڎۆیْ لێتا کام ناعمەتو پەروەرڎگاریتا بە درۆْ مزاندیْ؟﴿٢٨﴾ هەرچی کەسیْ هەن جە ئاسمانەکا و جە زەمیننە داواو ئاتاجیەکاش ئۆ ئاڎی مکەرۆ ئاڎ گرڎ ڕۆیۆ خەریکە کارەن﴿٢٩﴾ جا ئێتر هەرڎۆیْ لێتا کام ناعمەتو پەروەردگاریتا بە درۆیْ مزاندیْ؟﴿٣٠﴾ ئەی ئینسان و جنۆکە ڕۆیۆ بۆ دەسما بەتاڵ بۆ پەیتا﴿٣١﴾ جا ئێتر هەرڎۆیْ لێتا کام ناعمەتو پەروەرڎگاریتا بە درۆْ مزاندیْ؟﴿٣٢﴾ ئەی گرڎو جنی و ئینسانی ئەگەر تاواتا بەربشدیْ حەوێقەکاو ئاسمانی و زەمینیرە دەی بەربشدیْ مەتاودێچ بەربشدیْ سامەگەر بە دەسەلاّت(تەوانایی)﴿٣٣﴾جا ئێتر هەرڎۆیْ لێتا کام ناعمەتو پەروەردگاریتا بە درۆْ مزاندیْ؟﴿٣٤﴾ گڕەی بیْ دوکەڵەو ئاسنی ئەوەتاویاتا پەی ڕەوانە مکریۆ ئێتر سەر نمەگنڎیْ ئەر بێو مەرزنە بزیەیدیْ﴿٣٥﴾ جا ئێتر هەرڎۆیْ لێتا کام ناعمەتو پەروەردگاریتا بە درۆْ مزاندیْ؟﴿٣٦﴾ ئاسمان وەختێو شەق مبەرۆ پێسەو ۋلیْ سووریْ یا زەیتی ئەۆەتاۆیایش پەنە میْ﴿٣٧﴾ جا ئێتر هەرڎۆیْ لێتا کام ناعمەتو پەروەردگاریتا بە درۆیْ مزاندیْ؟ ﴿٣٨﴾ ئەچا ڕۆنە ئێتر پرسیار جە گوناهو جنی و ئینسانی نمەکریۆ- چونکە ئاشکران گرڎ چێو-﴿٣٩﴾ جا ئێتر هەرڎوی لێتا کام ناعمەتو پەروەردگاریتا بە درۆْ مزاندیْ؟ ﴿٤٠﴾

فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٢﴾ هَٰذِهِۦ جَهَنَّمُ ٱلَّتِي يُكَذِّبُ بِهَا
ٱلْمُجْرِمُونَ ﴿٤٣﴾ يَطُوفُونَ بَيْنَهَا وَبَيْنَ حَمِيمٍ ءَانٍ ﴿٤٤﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ
رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٥﴾ وَلِمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِۦ جَنَّتَانِ ﴿٤٦﴾ فَبِأَيِّ
ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٧﴾ ذَوَاتَآ أَفْنَانٍ ﴿٤٨﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ ﴿٤٩﴾ فِيهِمَا عَيْنَانِ تَجْرِيَانِ ﴿٥٠﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
﴿٥١﴾ فِيهِمَا مِن كُلِّ فَٰكِهَةٍ زَوْجَانِ ﴿٥٢﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
﴿٥٣﴾ مُتَّكِـِٔينَ عَلَىٰ فُرُشٍۭ بَطَآئِنُهَا مِنْ إِسْتَبْرَقٍ ۚ وَجَنَى ٱلْجَنَّتَيْنِ دَانٍ
﴿٥٤﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٥﴾ فِيهِنَّ قَٰصِرَٰتُ ٱلطَّرْفِ
لَمْ يَطْمِثْهُنَّ إِنسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَآنٌّ ﴿٥٦﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
﴿٥٧﴾ كَأَنَّهُنَّ ٱلْيَاقُوتُ وَٱلْمَرْجَانُ ﴿٥٨﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
﴿٥٩﴾ هَلْ جَزَآءُ ٱلْإِحْسَٰنِ إِلَّا ٱلْإِحْسَٰنُ ﴿٦٠﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ ﴿٦١﴾ وَمِن دُونِهِمَا جَنَّتَانِ ﴿٦٢﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ ﴿٦٣﴾ مُدْهَآمَّتَانِ ﴿٦٤﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
﴿٦٥﴾ فِيهِمَا عَيْنَانِ نَضَّاخَتَانِ ﴿٦٦﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٧﴾
فِيهِمَا فَٰكِهَةٌ وَنَخْلٌ وَرُمَّانٌ ﴿٦٨﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٩﴾

تاوانبـارەكیْ بـە سیماشـانە مـشناسیانیْ ئیْتر بە قاچیْ و بە قژاو ۆەرو سەرەیشا مگیْریانیْ ﴿٤١﴾ جا ئیْتر هەرذۆیْ لیْتا كام ناعمـــەتو پـــەروەردگاریتا بـــە دروْ مزانـــدیْ؟(٤٢) ئینـــە ئـــا جەهەنذەمنـــە تاوانبـارەكیْ بـە درۆیْـش مزانـانیْ ﴿٤٣﴾ بەینو ئیْذی و ئاویْ قولْ بەقولْیْنە مشیوْم بخولیاوە﴿٤٤﴾ جا ئیْتر هەرذۆیْ لیْتا كام ناعمـــەتو پـــەروەردگاریتا بـــە دروْ مزانـدیْ؟﴿٤٥﴾ وە پـەی هەركەسیْویچ جە مـــەقامو پـــەروەرذگاریش بتەرســـوْ دۆیْ بەهەشتیْ هـەنیْ﴿٤٦﴾ جا ئیْتر هـەرذۆیْ لیْتـا كـام ناعمەتوپـەروەرذگاریتا بـە دروْ مزانـــدیْ؟ ﴿٤٧﴾ هەرذۆیـــشا ســـاحیب درەختـیْ لـەقو پوْپـداریْنیْ ﴿٤٨﴾ جا ئیْتر هـەرذۆیْ لیْتـا كام ناعمـەتو پـەروەرذگاریتا بـە دروْ مزانـدیْ ؟﴿٤٩﴾ هـەر یـوْ.جـە ئـا دۆەیـــە دۆیْ هـــانیْ ئـــاۆ ۆیەرذیْـــشا چەنەنیْ﴿٥٠﴾ جا ئیْتر هـەرذۆیْ لیْتا كام ناعمـــەتو پـــەروەرذگاریتا بـــە درۆیْ مزانـدیْ﴿٥١﴾ چـا دۆە بەهەشـتـەنە گـرد جـوْرە میْۆیْـۆ جـوْتش هـەن﴿٥٢﴾جـا ئـیْتر هـەرذۆیْ لیْتـا كـام ناعمـەتو پـەروەرذگاریتا بـە دروْ مزاندیْ؟﴿٥٣﴾ سەرو جوّرە فەرشیْویوّ شانە مذارە هەكە بەتانەشا هوْریْشمیْوی قایمـەن، كەنذەی بەرهـەمو میْـوەو هـەرذۆە بەهەشـتەكەیچ نزیكـەن﴿٥٤﴾ جا ئـیْتر هـەرذۆیْ لیْتـا كـام ناعمـەتو پەروەرذگاریتا بە درۆیْ مزاندیْ؟﴿٥٥﴾ حوْرییْشا چەنەنیْ هەكە تـەنیا پـەی هامسەرەكاشا مذیانیْ ۆەلْیْ ئاذیشانە نەدەسو ئینسانی و نەدەسو جنوْكەیشا تەقیان پوْ﴿٥٦﴾ جا ئیْتر هـەرذۆیْ لیْتـا كام ناعمەتو پەروەرذگاریتا بە درۆیْ مزاندیْنە؟﴿٥٧﴾ هەر ماچی یاقووت و مەرجانـەنیْ﴿٥٨﴾ جا ئیْتر هەرذۆیْ لیْتا كام ناعمـەتو پـەروەرذگاریتا بە درۆیْ مزانـدیْ؟﴿٥٩﴾ ئایا جەزاو خاسـەی بیْژگە جە خاسـەی چیْویْ تـەر هـەن؟﴿٦٠﴾ جـا ئـیْتر هـەرذۆیْ لیْتـا كـام ناعمـەتو پـەروەرذگاریتا بـە درۆیْ مزاندیْ؟﴿٦١﴾ بیْژگە چا دۆە بەهەشتیە دۆیْ بەهەشتیْ تـەریْ هـەنیْ﴿٦٢﴾ جا ئیْتر هـەرذۆیْ لیْتا كام ناعمەتو پەروەرذگاریتا بە دروْ مزاندیْ؟﴿٦٣﴾ ئیْنذە سوْزییەكەشا توْخـەن سیاو مرمانا﴿٦٤﴾ جا ئیْتر هـەرذۆیْ لیْتـا كام ناعمـەتو پـەروەرذگاریتا بە دروْ مزانـدیْ؟﴿٦٥﴾ دۆیْ هـانیْ هوْرقولْییْشا چەنەنیْ؟﴿٦٦﴾ جا ئیْتر هەرذۆیْ لیْتا كام ناعمەتو پەروەرذگاریتا بە دروْ مزاندیْ؟ ﴿٦٧﴾

فِيهِنَّ خَيْرَٰتٌ حِسَانٌ ﴿٧٠﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
﴿٧١﴾ حُورٌ مَّقْصُورَٰتٌ فِى ٱلْخِيَامِ ﴿٧٢﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ ﴿٧٣﴾ لَمْ يَطْمِثْهُنَّ إِنسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَآنٌّ ﴿٧٤﴾ فَبِأَيِّ
ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٧٥﴾ مُتَّكِـِٔينَ عَلَىٰ رَفْرَفٍ خُضْرٍ
وَعَبْقَرِيٍّ حِسَانٍ ﴿٧٦﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٧٧﴾
تَبَٰرَكَ ٱسْمُ رَبِّكَ ذِى ٱلْجَلَٰلِ وَٱلْإِكْرَامِ ﴿٧٨﴾

ترتيبها ٥٦ — سُورَةُ الوَاقِعَة — آياتها ٩٦

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِذَا وَقَعَتِ ٱلْوَاقِعَةُ ﴿١﴾ لَيْسَ لِوَقْعَتِهَا كَاذِبَةٌ ﴿٢﴾ خَافِضَةٌ رَّافِعَةٌ
﴿٣﴾ إِذَا رُجَّتِ ٱلْأَرْضُ رَجًّا ﴿٤﴾ وَبُسَّتِ ٱلْجِبَالُ بَسًّا ﴿٥﴾ فَكَانَتْ
هَبَآءً مُّنۢبَثًّا ﴿٦﴾ وَكُنتُمْ أَزْوَٰجًا ثَلَٰثَةً ﴿٧﴾ فَأَصْحَٰبُ ٱلْمَيْمَنَةِ
مَآ أَصْحَٰبُ ٱلْمَيْمَنَةِ ﴿٨﴾ وَأَصْحَٰبُ ٱلْمَشْـَٔمَةِ مَآ أَصْحَٰبُ
ٱلْمَشْـَٔمَةِ ﴿٩﴾ وَٱلسَّٰبِقُونَ ٱلسَّٰبِقُونَ ﴿١٠﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلْمُقَرَّبُونَ ﴿١١﴾
فِى جَنَّٰتِ ٱلنَّعِيمِ ﴿١٢﴾ ثُلَّةٌ مِّنَ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿١٣﴾ وَقَلِيلٌ مِّنَ ٱلْـَٔاخِرِينَ
﴿١٤﴾ عَلَىٰ سُرُرٍ مَّوْضُونَةٍ ﴿١٥﴾ مُّتَّكِـِٔينَ عَلَيْهَا مُتَقَٰبِلِينَ ﴿١٦﴾

ربع الحزب ٥٤

میٚوە و دارخورمیٚ و هەناریشا چەنەنیٚ﴿٦٨﴾ جا ئیٚتر هەرڎۆیٚ لیٚتا کام ناعمەتو پەروەرڎگاریتا بە دروٚ مزاندیٚ؟﴿٦٩﴾ دلیٚشانە حورییٚ عالیٚ زەریفیٚ هەنیٚ﴿٧٠﴾ جا ئیٚتر هەرڎۆیٚ لیٚتا کام ناعمەتو پەروەرڎگاریتا بە دروٚ مزاندیٚ؟﴿٧١﴾ حورییٚ هەکە دلیٚ خیٚوەتانە مڗیوا چا هەنیٚ﴿٧٢﴾ جا ئیٚتر هەرڎۆیٚ لیٚتا کام جە ناعمەتەکاو پەروەرڎگاریتا بە دروٚیٚ مزاندیٚ؟﴿٧٣﴾ ۏەڵیٚ ئیٚڎیشانە دەسو نەئینسانی و نەجنیشا نەتەقیان پوٚ﴿٧٤﴾ جا ئیٚتر هەرڎۆیٚ لیٚتا کام ناعمەتو پەروەرڎگاریتا بە دروٚ مزاندیٚ؟﴿٧٥﴾ شانەشا دانرە ملو پشتیە مەیلەو سوٚزارە سەرو دوٚشەکە بەرگ مەخمەڵە ناسکە فرە عالاوە﴿٧٦﴾ جا ئیٚتر هەرڎۆیٚ لیٚتا کام ناعمەتو پەروەرڎگاریتا بە دروٚ مزاندیٚ؟﴿٧٧﴾ ناموٚ پەروەرڎگاری ساحیب شکوٚمەنڎیی و حورمەتداریت موبارەکە و بەرزەنە﴿٧٨﴾

سوورەتوٚ ﴿واقیٚعە﴾ی

نەوەڎ و شش ئایەتیٚنە

بە ناموٚ خوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

وەختیٚو کارەڕەهاتەکە قوٚمیا﴿١﴾ هیچ کەس نمەتاۏوٚ قوٚمیاییش بە دروٚ بزانوٚنە﴿٢﴾ نزموٚکەریٚوی بەرزوٚکەرەن﴿٣﴾ وەختیٚو زەمین ئاما لەرزە و شڵەقیا بەشڵەقیای﴿٤﴾ کەشەکیٚچ ووردیٚ و هانیٚ مبا﴿٥﴾ ئا وەختە مبانیٚ بە توٚزیٚوی وەڵانەوەبییٚ﴿٦﴾ ئا وەختە شمە مبیدیٚ یەریٚ دەسیٚ﴿٧﴾ تاقمو دەسەڕاسیی جا چوزانی تاقمو دەسەڕاسیی چیٚشیٚنیٚ؟﴿٨﴾ تاقمو دەسە چەپی جا چوزانی تاقمو دەسەچەپی چ نەگبەتیٚوەنیٚ؟﴿٩﴾ وە وەڵیٚنە وەڵیٚ کوٚتەکیٚ﴿١٠﴾ ئانیٚ نزیک ئەوەکرییٚکیٚنیٚ﴿١١﴾ ئینیٚ دلیٚ باخچە پەڕ جە ناعمەتەکانە﴿١٢﴾ فرەینەشا جە نەتەبە وەڵینەکانیٚ﴿١٣﴾ کەمیٚوییچشا جە دماینەکانیٚ﴿١٤﴾ ئینیٚ سەرو تەختە جەواهیربەنڎەکاوە﴿١٥﴾ ۏەراۏرو یوٚترینیٚ شانەشا سەرو تەختەکاوە دانرە﴿١٦﴾

يَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَٰنٌ مُّخَلَّدُونَ ﴿١٧﴾ بِأَكْوَابٍ وَأَبَارِيقَ وَكَأْسٍ مِّن مَّعِينٍ ﴿١٨﴾ لَّا يُصَدَّعُونَ عَنْهَا وَلَا يُنزِفُونَ ﴿١٩﴾ وَفَٰكِهَةٍ مِّمَّا يَتَخَيَّرُونَ ﴿٢٠﴾ وَلَحْمِ طَيْرٍ مِّمَّا يَشْتَهُونَ ﴿٢١﴾ وَحُورٌ عِينٌ ﴿٢٢﴾ كَأَمْثَٰلِ ٱللُّؤْلُؤِ ٱلْمَكْنُونِ ﴿٢٣﴾ جَزَآءًۢ بِمَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٢٤﴾ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا تَأْثِيمًا ﴿٢٥﴾ إِلَّا قِيلًا سَلَٰمًا سَلَٰمًا ﴿٢٦﴾ وَأَصْحَٰبُ ٱلْيَمِينِ مَآ أَصْحَٰبُ ٱلْيَمِينِ ﴿٢٧﴾ فِى سِدْرٍ مَّخْضُودٍ ﴿٢٨﴾ وَطَلْحٍ مَّنضُودٍ ﴿٢٩﴾ وَظِلٍّ مَّمْدُودٍ ﴿٣٠﴾ وَمَآءٍ مَّسْكُوبٍ ﴿٣١﴾ وَفَٰكِهَةٍ كَثِيرَةٍ ﴿٣٢﴾ لَّا مَقْطُوعَةٍ وَلَا مَمْنُوعَةٍ ﴿٣٣﴾ وَفُرُشٍ مَّرْفُوعَةٍ ﴿٣٤﴾ إِنَّآ أَنشَأْنَٰهُنَّ إِنشَآءً ﴿٣٥﴾ فَجَعَلْنَٰهُنَّ أَبْكَارًا ﴿٣٦﴾ عُرُبًا أَتْرَابًا ﴿٣٧﴾ لِّأَصْحَٰبِ ٱلْيَمِينِ ﴿٣٨﴾ ثُلَّةٌ مِّنَ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٣٩﴾ وَثُلَّةٌ مِّنَ ٱلْءَاخِرِينَ ﴿٤٠﴾ وَأَصْحَٰبُ ٱلشِّمَالِ مَآ أَصْحَٰبُ ٱلشِّمَالِ ﴿٤١﴾ فِى سَمُومٍ وَحَمِيمٍ ﴿٤٢﴾ وَظِلٍّ مِّن يَحْمُومٍ ﴿٤٣﴾ لَّا بَارِدٍ وَلَا كَرِيمٍ ﴿٤٤﴾ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ قَبْلَ ذَٰلِكَ مُتْرَفِينَ ﴿٤٥﴾ وَكَانُوا۟ يُصِرُّونَ عَلَى ٱلْحِنثِ ٱلْعَظِيمِ ﴿٤٦﴾ وَكَانُوا۟ يَقُولُونَ أَئِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَٰمًا أَءِنَّا لَمَبْعُوثُونَ ﴿٤٧﴾ أَوَءَابَآؤُنَا ٱلْأَوَّلُونَ ﴿٤٨﴾ قُلْ إِنَّ ٱلْأَوَّلِينَ وَٱلْءَاخِرِينَ ﴿٤٩﴾ لَمَجْمُوعُونَ إِلَىٰ مِيقَٰتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ﴿٥٠﴾

٥٣٥

گـەنجیٚ تازەپەنـە یـاویٚ مـەیانیٚ دۆرشـانە پـەی خزمەتکەرڎەیـشا﴿١٧﴾ بـە کـوپیٚ و سـوراحییٚ و مەسـینیٚ و بـەرزەقی پـەڕ مـەیۆ﴿١٨﴾ ئـا مـەی و شـەرابە نەسەرەشـا میٚشنۆ و نەسەروەشیٚشا مکـەرۆ﴿١٩﴾ ئـا میٚوە هەکـە ۏیٚـشا هۆرشۆچـنا مگیٚڵناشـا سـەرەنە ﴿٢٠﴾ هەرپاسـە گۆشـتو هـەر باڵنـدیٚوی هەکـە حـەزش چـەنە مکـەرانیٚ ﴿٢١﴾ چـەنی حۆریـە چـەم گەشـەکا﴿٢٢﴾ هەکـە هـەر ئـەجۆ مرواریـیٚ ئەوەشـارییٚنیٚ ﴿٢٣﴾ ئینـە گـرڎ جـە جـەزاو ئـا هەرمانانـە دنیانە کەرێنیٚشا﴿٢٤﴾ ئەچا بەهەشتانە نە قـسیٚ بـیٚ کـەڵکیٚ و نـە یـۆتری تاوانبارکـەرڎەی مژنـەوا﴿٢٥﴾ ئانـە چـا مژنـەواش هـەر سـلاٚم سـلاٚمەن﴿٢٦﴾ وە دەسەو دەسی ڕاسی جا چووزانی دەسەو دەسی ڕاسی چیٚشیٚنیٚ؟﴿٢٧﴾ ئینیٚ چیٚرو درەختاو سدر(نەبق)ی بیٚ دڕەییانە﴿٢٨﴾ وە چـیٚرو درەختـاو مۆزانـە هەکـە بەرهەمەکیٚشا چین نیشتێنیٚ سەرو یـۆی﴿٢٩﴾ وە چـیٚرو سـەیە درێژۆکریایانە﴿٣٠﴾ وەچیرو پرشاو ئاوێنە﴿٣١﴾ وە دلیٚ میٚوەی فرەینە﴿٣٢﴾ نە تەمامیایش هەن و نەقەڎەغـەکریای﴿٣٣﴾ وە ئـا یـاگیٚ چیٚرەخەریٚ(فەرشیٚ) بەرزۆ کرییٚش چەنەنیٚ﴿٣٤﴾ ئیٚمە ئـا حۆرییٚمـا بـە تایبـەتی پـەی سـازنیٚنیٚ﴿٣٥﴾ وە کـەرڎیٚنیٚما بـە هەمیـشە کناچـیٚ﴿٣٦﴾ میٚـرڎ وەشەویسیٚ و هام عومرێنیٚ﴿٣٧﴾ ئینە گرڎ پەی دەسەو دەسی ڕاسی﴿٣٨﴾ فرەشا جە ئیماندارە وەڵینەکانیٚ﴿٣٩﴾ فرەیچشا جە ئیماندارە دماینەکانیٚ﴿٤٠﴾ وە دەسەو دەسە چەپی جا چووزانی دەسەو دەسە چەپی چیٚشیٚنیٚ﴿٤١﴾ ئینیٚ دلیٚ گڕەو سەبوونی و ئاویٚ قولیٚ بەقوڵێنە﴿٤٢﴾ وە چیٚرو سەیەو دووکەڵی فرە داخینە﴿٤٣﴾ نەسەرڎە(فیٚنکە)نە و نەقەڎرداره﴿٤٤﴾ بەڕاسیی ئینیٚ ۏەڵیٚ ئانەینە وەشگوزەرانیٚ بیٚنیٚ﴿٤٥﴾ هەر سووریٚچ بیٚنیٚ سەرو گوناحە گۆرەکەی﴿٤٦﴾ واچیٚنیٚچ ئایا هەکە مەرڎیمیٚ و بییەیمیٚوە بە خوڵە(خاک) و پیٚشیٚ ئایا زینڎیٚ مکریـەیمیٚوە؟﴿٤٧﴾ یاخۆ باب و باپیرە ۏەڵینەکیٚما زینڎیٚ مکریاۏە؟﴿٤٨﴾ بواچە بەڕاسیی وەڵینەکیٚ و دماینەکیٚ﴿٤٩﴾ بەدڵنیاییۆ کۆمکریاوە ڕووەو مەیڎانیٚوی دیاری کریا موۆزیا ڕا﴿٥٠﴾

ثُمَّ إِنَّكُمْ أَيُّهَا الضَّالُّونَ الْمُكَذِّبُونَ ﴿٥١﴾ لَآكِلُونَ مِن شَجَرٍ مِّن زَقُّومٍ ﴿٥٢﴾ فَمَالِئُونَ مِنْهَا الْبُطُونَ ﴿٥٣﴾ فَشَارِبُونَ عَلَيْهِ مِنَ الْحَمِيمِ ﴿٥٤﴾ فَشَارِبُونَ شُرْبَ الْهِيمِ ﴿٥٥﴾ هَٰذَا نُزُلُهُمْ يَوْمَ الدِّينِ ﴿٥٦﴾ نَحْنُ خَلَقْنَاكُمْ فَلَوْلَا تُصَدِّقُونَ ﴿٥٧﴾ أَفَرَأَيْتُم مَّا تُمْنُونَ ﴿٥٨﴾ أَأَنتُمْ تَخْلُقُونَهُ أَمْ نَحْنُ الْخَالِقُونَ ﴿٥٩﴾ نَحْنُ قَدَّرْنَا بَيْنَكُمُ الْمَوْتَ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ﴿٦٠﴾ عَلَىٰ أَن نُّبَدِّلَ أَمْثَالَكُمْ وَنُنشِئَكُمْ فِي مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦١﴾ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ النَّشْأَةَ الْأُولَىٰ فَلَوْلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٦٢﴾ أَفَرَأَيْتُم مَّا تَحْرُثُونَ ﴿٦٣﴾ أَأَنتُمْ تَزْرَعُونَهُ أَمْ نَحْنُ الزَّارِعُونَ ﴿٦٤﴾ لَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَاهُ حُطَامًا فَظَلْتُمْ تَفَكَّهُونَ ﴿٦٥﴾ إِنَّا لَمُغْرَمُونَ ﴿٦٦﴾ بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ﴿٦٧﴾ أَفَرَأَيْتُمُ الْمَاءَ الَّذِي تَشْرَبُونَ ﴿٦٨﴾ أَأَنتُمْ أَنزَلْتُمُوهُ مِنَ الْمُزْنِ أَمْ نَحْنُ الْمُنزِلُونَ ﴿٦٩﴾ لَوْ نَشَاءُ جَعَلْنَاهُ أُجَاجًا فَلَوْلَا تَشْكُرُونَ ﴿٧٠﴾ أَفَرَأَيْتُمُ النَّارَ الَّتِي تُورُونَ ﴿٧١﴾ أَأَنتُمْ أَنشَأْتُمْ شَجَرَتَهَا أَمْ نَحْنُ الْمُنشِئُونَ ﴿٧٢﴾ نَحْنُ جَعَلْنَاهَا تَذْكِرَةً وَمَتَاعًا لِّلْمُقْوِينَ ﴿٧٣﴾ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ﴿٧٤﴾ ۞ فَلَا أُقْسِمُ بِمَوَاقِعِ النُّجُومِ ﴿٧٥﴾ وَإِنَّهُ لَقَسَمٌ لَّوْ تَعْلَمُونَ عَظِيمٌ ﴿٧٦﴾

نصف الحزب ٥٤

جا بێشك دمایی ئەی گومڕا هەق بە درۆزانەکا﴿٥١﴾ بەدڵنیاییۆ جە بەرهەمو درەختو ژەقنەبووتی مووەردیْ﴿٥٢﴾ لەمەکاتا چەنەش پەڕیْ مکەردیْ﴿٥٣﴾ ئنجا ئاوێوە قولْ بەقوڵەش مکەردیْ سەرەرە﴿٥٤﴾ ئاو وارڎییۆ هەرپێسە ئاوئەوە وارڎەی ووشتری تەژنایی کۆتەی﴿٥٥﴾ جە ڕۆ قیامەتینە ئینەن مێماندارییشا﴿٥٦﴾ ئێمە خولوقنایدیْ دەی چی بڕوا نمەکەرڎیْ؟﴿٥٧﴾ دەی پەنەم بوواچدیْ ئا شاوەتە هەکە یاگۆ وێشنە منیەیدێشرە﴿٥٨﴾ ئایا شمە خولوقندێش یام ئێمەنمیْ خولوقنیْ؟﴿٥٩﴾ ئێمە ئەنڎازەو مەرڎەیما قەراردان بەینتانە و هیچ کەسیچ نمەتاوۆ وەڵێما بڎۆوە﴿٦٠﴾ چانەینە هەکە کەسانێوەتەریْ بارمیْ ۆزمێشا یاگێتا یاخۆ سەرنەوەی جە ڕێوۆیْ تەرۆ بارمێتاناوە﴿٦١﴾ بەبێشك شمە ئەنەئامای ئەوەڵینتا زانا(ئەشناسا) دەی ئێتر چی یاڎاوەریی هۆرنمەگێردیْ؟﴿٦٢﴾ ئاخۆ دییەنتا چێش کاڵدیْ؟﴿٦٣﴾ئایا شمە رووەك(نەبات)ش چەنە مڕسندیْ یام ئێمەنمیْ مڕسنیْ؟﴿٦٤﴾ ئەگەر گەرەکما بۆ بەدڵنیاییۆ مکەرمێش بەپووشو وەرو وای مەر شمە دیارشۆ هەر سەرەتا سوڕمەنۆ﴿٦٥﴾ مەر هەر بواچدیْ بەڕاسیی ئێمە دۆڕیێنمیْ﴿٦٦﴾ بەڵکو ئێمە بێبەشێنمیْ﴿٦٧﴾ ئایا سەرنجو ئا ئاوێتا دان هەکە مووەردێش؟﴿٦٨﴾ ئایا جە هۆرەکاوە شمە وەزنێنەرە یان ئەرەوەزنیْ ئێمەنمیْ؟﴿٦٩﴾ ئەگەر گەرەکما بییْ سوێڵەی تاڵەش کەرێنمیْ، دەی چی شوکرانە ووجاریی نمەکەرڎیْ؟﴿٧٠﴾ ئایا سەرنجو ئا ئایریتا دان هەکە مکەردێشۆ؟﴿٧١﴾ ئایا شمە درەختەکەش ئارڎەنتانە یان ئێمەنمیْ ئەرەئارنیْ؟﴿٧٢﴾ ئێمە کەرڎەن بە مەلاٚمەتو ۆیرۆ ۆزتەی و کەڵك بەخشای بە گەشتیارا﴿٧٣﴾ دەی بە نامیْ پەروەرڎگاری فرە گۆرەیت تەسبیحات بکەرە﴿٧٤﴾ دەی قەسەم مووەروو بە یاگۆ هەسارەکا ﴿٧٥﴾ وە بەڕاسیی و بەدڵنیاییۆ ئەگەر بزاندیْ ئانە قەسەمێوی فرە گۆرەن﴿٧٦﴾

إِنَّهُۥ لَقُرۡءَانٞ كَرِيمٞ ﴿٧٧﴾ فِي كِتَٰبٖ مَّكۡنُونٖ ﴿٧٨﴾ لَّا يَمَسُّهُۥٓ إِلَّا ٱلۡمُطَهَّرُونَ ﴿٧٩﴾ تَنزِيلٞ مِّن رَّبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿٨٠﴾ أَفَبِهَٰذَا ٱلۡحَدِيثِ أَنتُم مُّدۡهِنُونَ ﴿٨١﴾ وَتَجۡعَلُونَ رِزۡقَكُمۡ أَنَّكُمۡ تُكَذِّبُونَ ﴿٨٢﴾ فَلَوۡلَآ إِذَا بَلَغَتِ ٱلۡحُلۡقُومَ ﴿٨٣﴾ وَأَنتُمۡ حِينَئِذٖ تَنظُرُونَ ﴿٨٤﴾ وَنَحۡنُ أَقۡرَبُ إِلَيۡهِ مِنكُمۡ وَلَٰكِن لَّا تُبۡصِرُونَ ﴿٨٥﴾ فَلَوۡلَآ إِن كُنتُمۡ غَيۡرَ مَدِينِينَ ﴿٨٦﴾ تَرۡجِعُونَهَآ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ﴿٨٧﴾ فَأَمَّآ إِن كَانَ مِنَ ٱلۡمُقَرَّبِينَ ﴿٨٨﴾ فَرَوۡحٞ وَرَيۡحَانٞ وَجَنَّتُ نَعِيمٖ ﴿٨٩﴾ وَأَمَّآ إِن كَانَ مِنۡ أَصۡحَٰبِ ٱلۡيَمِينِ ﴿٩٠﴾ فَسَلَٰمٞ لَّكَ مِنۡ أَصۡحَٰبِ ٱلۡيَمِينِ ﴿٩١﴾ وَأَمَّآ إِن كَانَ مِنَ ٱلۡمُكَذِّبِينَ ٱلضَّآلِّينَ ﴿٩٢﴾ فَنُزُلٞ مِّنۡ حَمِيمٖ ﴿٩٣﴾ وَتَصۡلِيَةُ جَحِيمٍ ﴿٩٤﴾ إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ حَقُّ ٱلۡيَقِينِ ﴿٩٥﴾ فَسَبِّحۡ بِٱسۡمِ رَبِّكَ ٱلۡعَظِيمِ ﴿٩٦﴾

سُورَةُ الحَدِيدِ

ترتيبها ٥٦ — آياتها ٩٦

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ وَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ﴿١﴾ لَهُۥ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ يُحۡيِۦ وَيُمِيتُۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٌ ﴿٢﴾ هُوَ ٱلۡأَوَّلُ وَٱلۡأٓخِرُ وَٱلظَّٰهِرُ وَٱلۡبَاطِنُۖ وَهُوَ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٌ ﴿٣﴾

بەڕاسیی ئینە قورئانێوی قەدر و نرخدارەن ﴿٧٧﴾ ئینا کتێبێوی ئەوەشاریانە- هەکە لوح المحفوزەن- ﴿٧٨﴾ هیچ کەس دەسش نمەتەقنۆ پۆ بێژگە جە پاکەکا ﴿٧٩﴾ جە لایەنو پەروەرڎگارو ئاڵەمیانیۆ وەزنیانرە ﴿٨٠﴾ ئایا شمە پی قسەوباساوە هەڵای کەمتەرخەمێنـــدیْ؟ ﴿٨١﴾ وە جیـــاتی ســـوپاس گوزارییتـــا ئانـــەن بـــە درۆش مزاندیْ؟ ﴿٨٢﴾ ئەی ئا وەختە چێش هەکە گیـان میاۋۆ گڵۆی؟ ﴿٨٣﴾ شمـەیچ چـا وەختنـە تەماشـە مکـەردیْ ﴿٨٤﴾ ئێمـەیچ جـە شمـە چـەنەش نزیکتـەرێنمیْ و بـەڵام نمەۋینـــدیْ ﴿٨٥﴾ جـــا ئەگـــەر زینـــڎیْ نمەبیدێوە و پاداش نمەدریەیدێوە ﴿٨٦﴾ دەی ئەگـــــەر جـــــە ڕاسواچـــــاندیْ مگێڵندێـــشەۋە ﴿٨٧﴾ جـــا ئەگـــەر جـــە نزیکۆکریایـــەکا بـــۆ ﴿٨٨﴾ ئانـــە ئینـــا دلێ ناعمەتـەکاو بەهەشتینە بـە ڕەحمـەت و بـە ئیـسراحەتۆ ﴿٨٩﴾ وە ئەگـەر جـە دەسـەو دەسی ڕاسین ﴿٩٠﴾ دەی جە دەسەو دەسی ڕاسیۆ سلاّمت سەربۆ ﴿٩١﴾ ئەگەریچ جە بە درۆزانە گومڕایەکان ﴿٩٢﴾ بە ئاوی قوڵ بەقوڵە پێشوازی مکریۆ ﴿٩٣﴾ فرە مدریۆنە دلێ جەهەنڎەمی ﴿٩٤﴾ بەڕاسیی ئینە هەق و ڕاسیی دوور جە گومانین(یەقینی تەمامەن) ﴿٩٥﴾ دەی تەسبیحات بکەرە و نامیْ پەروەرڎگاری فرە گۆرەیت هەمیشە ببەرە ﴿٩٦﴾

سوورەتێ ﴿ حەدید ﴾ ی

ویس و نۆ ئایەتێنە

بە نامۆ خوڎای بەزەبیمەنڎی ڕەحمینی

هەرچی ئینا ئاسمانەکا و زەمینەنە تەسبیحاتو خوڎای مکەرۆ و ئاڎ زاتێوی بالاّدەسیی دانان ﴿١﴾ موڵکو ئاسمانـەکا و زەمینـی هینـو ئاڎین و مـژیونۆ و ممرنـۆ و ئـاڎ دەسـەلاّتش ملو گرڎ چێوێرە هەن ﴿٢﴾ ئاڎ ئەوەڵەمین و دماینەن و دیارەن و -زاتش- نادیارەن و بە گرڎ چێویْ بزانەن ﴿٣﴾

هُوَ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ فِى سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ ٱسْتَوَىٰ عَلَى ٱلْعَرْشِ يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِى ٱلْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنزِلُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنتُمْ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٤﴾ لَّهُۥ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَإِلَى ٱللَّهِ تُرْجَعُ ٱلْأُمُورُ ﴿٥﴾ يُولِجُ ٱلَّيْلَ فِى ٱلنَّهَارِ وَيُولِجُ ٱلنَّهَارَ فِى ٱلَّيْلِ وَهُوَ عَلِيمٌۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ﴿٦﴾ ءَامِنُوا۟ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَأَنفِقُوا۟ مِمَّا جَعَلَكُم مُّسْتَخْلَفِينَ فِيهِ فَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مِنكُمْ وَأَنفَقُوا۟ لَهُمْ أَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿٧﴾ وَمَا لَكُمْ لَا تُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ لِتُؤْمِنُوا۟ بِرَبِّكُمْ وَقَدْ أَخَذَ مِيثَٰقَكُمْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٨﴾ هُوَ ٱلَّذِى يُنَزِّلُ عَلَىٰ عَبْدِهِۦٓ ءَايَٰتٍۭ بَيِّنَٰتٍ لِّيُخْرِجَكُم مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ وَإِنَّ ٱللَّهَ بِكُمْ لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿٩﴾ وَمَا لَكُمْ أَلَّا تُنفِقُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ وَلِلَّهِ مِيرَٰثُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ لَا يَسْتَوِى مِنكُم مَّنْ أَنفَقَ مِن قَبْلِ ٱلْفَتْحِ وَقَٰتَلَ أُو۟لَٰٓئِكَ أَعْظَمُ دَرَجَةً مِّنَ ٱلَّذِينَ أَنفَقُوا۟ مِنۢ بَعْدُ وَقَٰتَلُوا۟ وَكُلًّا وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلْحُسْنَىٰ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١٠﴾ مَّن ذَا ٱلَّذِى يُقْرِضُ ٱللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَٰعِفَهُۥ لَهُۥ وَلَهُۥٓ أَجْرٌ كَرِيمٌ ﴿١١﴾

٥٣٨

هەر ئاڤێ ئاسمانەکێ و زەمینش جە شش ڕۆژێنە خەلقێ کەرڎێ چاڎمای سەرو تەختو فەرمانڕەوایێ مەرزیارە، مزانۆنە چێش چەقۆنە(ملۆ) زەمینرە و چێشش چەنە مزیۆرە و چێش ئاسمانۆ وەزۆرە و چێشش پۆرە هۆرۆەزۆ، وە هەر یاگنە بیدێ ئاڎتا چەنین، خوڎا ڤینایچەن پانەی مکەردێش﴿٤﴾ مولْکو ئاسمانەکا و زەمینی هینو ئاڎیەن، کارەکێچ گرڎ پەی لاو ئاڎی مگێلاوە﴿٥﴾ شەوە کەرۆ ڕۆرە و ڕۆ کەرۆ شەوەرە، وە ئاڎ بزانەن پانەی ئینا سینەکانە﴿٦﴾ ئیمان باردێ بە خوڎای و بەپێغەممەرەکەیش و چا ماڵیە شمەش کەرڎێندێ یاگەڎارێ چەنەش ببەخشدێ، ئانێتا ئیمانشا ئاورڎەن و ماڵشا بەخشان کرێهێوە گۆرێشا پەی هەنە﴿٧﴾ دەی چێشتانە ئیمان نماردێ بە خوڎای جە وەختێوەنە پێغەممەر مچڕۆتا هەتا ئیمان باردێ بەپەروەرڎگاریتا خۆ دیارەن پەیمانەیچش چەنە هۆرگێرتێنیدێ ئەگەر ئیماندارێندێ﴿٨﴾ هەر ئا زاتەن ئایەتێ ڕۆشنێ ڤەزنۆرە سەرو عەبدەکەیش تا جە تاریکیەکانە ڕووەو ڕۆشنایی بەرتاباروۆوە، وە بەڕاسیی خوڎا چەنی شمە دڵنەرمی ڕەحمینەن﴿٩﴾ دەی ئانە چێشتانە ماڵ جە ڕاو خوڎاینە نمەبەخشدێ ؟ خۆ هەرچی ئینا ئاسمانەکا و زەمیننە بە میراس مەنۆوە پەی خوڎای، پێسە یۆی نییەنێ ئانێتا وەڵێ ڕزگارکەرڎەی مەککەینە ماڵ و سامانشا بەخشان و جەنگشا پەی خوڎای کەرڎەن ئانێ پلەشا فرە گۆرەتەرەن چانیشا هەکە دماو ڕزگارکەرڎەی مەککەی ماڵ و سامانشا بەخشان و گژیێنێ پەی خوڎای، هەرڎۆێ لێچشا خوڎای وەعدو بەهەشتی دێنێ پەنە، وە خوڎا هاگاڎارەن پانەی مکەرڎێش﴿١٠﴾ کێن ئا کەسە قەرزێوی ڕەوای عال بڎۆ بە خوڎای هەتا چنڎ قات بڎۆشۆپەنە و کریهێوە سەربەرزانێچش پەنە مڎریۆ؟﴿١١﴾

يَوْمَ تَرَى ٱلْمُؤْمِنِينَ وَٱلْمُؤْمِنَٰتِ يَسْعَىٰ نُورُهُم بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَٰنِهِم بُشْرَىٰكُمُ ٱلْيَوْمَ جَنَّٰتٌ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا ذَٰلِكَ هُوَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ ﴿١٢﴾ يَوْمَ يَقُولُ ٱلْمُنَٰفِقُونَ وَٱلْمُنَٰفِقَٰتُ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱنظُرُونَا نَقْتَبِسْ مِن نُّورِكُمْ قِيلَ ٱرْجِعُوا۟ وَرَآءَكُمْ فَٱلْتَمِسُوا۟ نُورًا فَضُرِبَ بَيْنَهُم بِسُورٍ لَّهُۥ بَابٌۢ بَاطِنُهُۥ فِيهِ ٱلرَّحْمَةُ وَظَٰهِرُهُۥ مِن قِبَلِهِ ٱلْعَذَابُ ﴿١٣﴾ يُنَادُونَهُمْ أَلَمْ نَكُن مَّعَكُمْ قَالُوا۟ بَلَىٰ وَلَٰكِنَّكُمْ فَتَنتُمْ أَنفُسَكُمْ وَتَرَبَّصْتُمْ وَٱرْتَبْتُمْ وَغَرَّتْكُمُ ٱلْأَمَانِىُّ حَتَّىٰ جَآءَ أَمْرُ ٱللَّهِ وَغَرَّكُم بِٱللَّهِ ٱلْغَرُورُ ﴿١٤﴾ فَٱلْيَوْمَ لَا يُؤْخَذُ مِنكُمْ فِدْيَةٌ وَلَا مِنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مَأْوَىٰكُمُ ٱلنَّارُ هِىَ مَوْلَىٰكُمْ وَبِئْسَ ٱلْمَصِيرُ ﴿١٥﴾ ۞ أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَن تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ ٱللَّهِ وَمَا نَزَلَ مِنَ ٱلْحَقِّ وَلَا يَكُونُوا۟ كَٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ مِن قَبْلُ فَطَالَ عَلَيْهِمُ ٱلْأَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَٰسِقُونَ ﴿١٦﴾ ٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ يُحْىِ ٱلْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ ٱلْءَايَٰتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١٧﴾ إِنَّ ٱلْمُصَّدِّقِينَ وَٱلْمُصَّدِّقَٰتِ وَأَقْرَضُوا۟ ٱللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يُضَٰعَفُ لَهُمْ وَلَهُمْ أَجْرٌ كَرِيمٌ ﴿١٨﴾

ڕۆێو مەیۆ مووینی پیێ و ژەنێ ئیمانداریێ ڕۆشنایی ڤەرو دەمیشانە جە لای ڕاسشاوە موویەرۆ- پەنەشا مواچا- ئارۆ موژدەتا وەنەبۆ بە چنڎەها بەهەشتێنێ هەکە ڕۆخانێ چێرو درەختەکاشارە موویەرانێ نەمرێنەدێ چەنەشا و ئەوەبەرڎەی فرە گۆرەیچ ئانەن﴿١٢﴾ چا ڕۆنە پییێ و ژەنێ مونافیقێ بە ئانێشا ئیمانشا ئاورڎەن مواچا بڎیەیدێ پەیما با جە ڕۆشنایی ڕوخساریتا چێوێو هۆربگێرمێ،پەنەشا مواچیۆ بگێلدێ دماوە و بگێلدێ پەی ڕۆشنایی ئێتر خێرا دیوارێو منریۆرە بەینشانە و دەربازێوش چەنەن چوومرش ڕەحمەتش چەنەن و دیمو بەریش ڕوو بە عەزابەن﴿١٣﴾ مچڕاشا وەنە: ئایا چەنی شمە نەبیمێ ؟ ئیمانداریێ مواچانێ بەلێ، بەلام شمە وێتا توشوو ئاژاوێ(فیتنەی) کەرڎ و ملاستا گێرت و کۆتیدێنە دلێ گومانێ و هومێڎیتا دەسخەڕێ کەرڎیدێ هەتا ئەمرەو خوڎای ئاما شەیتانی دەسخەڕەکەریچ سەبارەت بە خوڎای دەسخەڕێ کەرڎیدێ﴿١٤﴾ جا ئارۆ بارمتە(فیدیە)تا چەنە هۆرنمەگێریۆ و چانیشایچە کافرێ بییێ هۆرنمەگیریۆ، یاگێتا دلێ ئێرین،دۆستا ئێرەن، عیش چا سەرئەنجامیە﴿١٥﴾ ئایا ئێتر وەختش نامان پەی ئانیشا ئیمانشا ئاورڎەن هەکە دلەکێشا گەرڎەن کەچ بکەرا پەی یاڎ(زکر)و خوڎای و پەی ئانەی(پەی ئاقورئانیە) وەستەنرە و پێسەو ئانیشا نەبانێ هەکە وەلتەر کتێبشا پەی ئاما(کیانیا) بەلام دماو ڤیەردەی بەینێوی فرەی دلەکێشا ڕەقێ بییێ و فرەیچشا جە ڕێ ترازیێ؟﴿١٦﴾ بزاندێ بەڕاسیی خوڎا زەمینی جە دمای مەرڎەیش زینڎە مکەرۆوە، دیارەن نیشانێما پەی ڕۆشنێ و ئاشکرێ کەرڎێندێ تا ئەقڵ بگێردێ﴿١٧﴾ بەڕاسیی پییێ و ژەنێ خێرۆمەنڎێ و ئانێ قەرزی ڕەوای عال مڎا بە خوڎای چنڎ قات جەزا مڎریاوە، هەرپاسە کرێهێوە سەربەرزانێچشا پەی هەنە﴿ ١٨﴾

وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦٓ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلصِّدِّيقُونَۖ وَٱلشُّهَدَآءُ عِندَ رَبِّهِمۡ لَهُمۡ أَجۡرُهُمۡ وَنُورُهُمۡۖ وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَكَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَآ أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلۡجَحِيمِ ﴿١٩﴾ ٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّمَا ٱلۡحَيَوٰةُ ٱلدُّنۡيَا لَعِبٞ وَلَهۡوٞ وَزِينَةٞ وَتَفَاخُرُۢ بَيۡنَكُمۡ وَتَكَاثُرٞ فِي ٱلۡأَمۡوَٰلِ وَٱلۡأَوۡلَٰدِۖ كَمَثَلِ غَيۡثٍ أَعۡجَبَ ٱلۡكُفَّارَ نَبَاتُهُۥ ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرَىٰهُ مُصۡفَرّٗا ثُمَّ يَكُونُ حُطَٰمٗاۖ وَفِي ٱلۡأٓخِرَةِ عَذَابٞ شَدِيدٞ وَمَغۡفِرَةٞ مِّنَ ٱللَّهِ وَرِضۡوَٰنٞۚ وَمَا ٱلۡحَيَوٰةُ ٱلدُّنۡيَآ إِلَّا مَتَٰعُ ٱلۡغُرُورِ ﴿٢٠﴾ سَابِقُوٓاْ إِلَىٰ مَغۡفِرَةٖ مِّن رَّبِّكُمۡ وَجَنَّةٍ عَرۡضُهَا كَعَرۡضِ ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِ أُعِدَّتۡ لِلَّذِينَ ءَامَنُواْ بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦۚ ذَٰلِكَ فَضۡلُ ٱللَّهِ يُؤۡتِيهِ مَن يَشَآءُۚ وَٱللَّهُ ذُو ٱلۡفَضۡلِ ٱلۡعَظِيمِ ﴿٢١﴾ مَآ أَصَابَ مِن مُّصِيبَةٖ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَا فِيٓ أَنفُسِكُمۡ إِلَّا فِي كِتَٰبٖ مِّن قَبۡلِ أَن نَّبۡرَأَهَآۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٞ ﴿٢٢﴾ لِّكَيۡلَا تَأۡسَوۡاْ عَلَىٰ مَا فَاتَكُمۡ وَلَا تَفۡرَحُواْ بِمَآ ءَاتَىٰكُمۡۗ وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخۡتَالٖ فَخُورٍ ﴿٢٣﴾ ٱلَّذِينَ يَبۡخَلُونَ وَيَأۡمُرُونَ ٱلنَّاسَ بِٱلۡبُخۡلِۗ وَمَن يَتَوَلَّ فَإِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡغَنِيُّ ٱلۡحَمِيدُ ﴿٢٤﴾

وه ئانیْ ئیمانشا ئاوردْ به خوذای و به‌پیْغه‌ممه‌ره‌کاش ڕاسواچیْ ئانیْنیْ و شه‌هیذه‌کیْچ لاو په‌روه‌رذگاریشاوه کریْها و ڕۆشنایی ویْشا هه‌ن، ئانیْچه کافریْ بییْ و ئایه‌ته‌کاما به دڕۆیْ زانیْنیْ ئانیْ جه‌حه‌نذه‌مییْنیْ ﴿١٩﴾ بزاندیْ هه‌که ژیوای دنییْ هه‌ر گه‌مه و گاڵته و ئه‌وه‌ڕازیایی و شانازیی که‌رذه‌ی به‌ینو ویْتانه و زیاذ که‌رده‌ی ماڵی و زاڕۆڵاْن،هه‌ر پیْسه وارانیْوی هه‌که نه‌باته‌که‌ش کشتیاره‌کا سه‌رسامیْ بکه‌رۆ دمایی بیاۋۆ په‌نه و سه‌ربشوْ جا ۋینیش زه‌رذ مبوْ دمایی ووردْ و هان مبوْ، جا جه ئاخیره‌تنه- چیلاوه- عه‌زابی فره‌سه‌خت هه‌ن- چۆلایچۆ- چه‌نه‌وه‌شبییه‌ی و ڕه‌زامه‌نذیی جه‌لایه‌نو خوذایۆ هه‌ن، وه ژیوای دنییْ بیْژگه جه ویاراییْوی ده‌سخه‌ڕه‌که‌ری هیچیته‌ر نییه‌ن﴿٢٠﴾

وه‌ڵاْوبڕکیْ بکه‌ردیْ په‌ی چه‌نه وه‌ش بییه‌ی و په‌ی به‌هه‌شتیْوه جه‌لایه‌نو په‌روه‌رذگاریتاوه هه‌که پانتاییه‌که‌ش پیْسه‌ن پانتایی ئاسمانی و زه‌مینی ئاماذه کریان په‌ی ئا که‌سا ئیمانشا ئاورذه‌ن به خوذای و به‌پیْغه‌ممه‌ره‌کاش، ئانه زیاذه خاسه‌و خوذاین مذۆش به هه‌رکه‌سیْوی گه‌ره‌کش بوْ، وه خوذا ساحیبو فه‌زڵی فره گۆره‌ین﴿٢١﴾ هه‌ر به‌ڵیْو چی سه‌رزه‌مینه‌نه مه‌یوْ و هه‌ر به‌ڵیْو هه‌که مه‌یوْ ملتاره وه‌ڵیْ ئانه‌ینه هه‌که بسازنمیْش و به‌یوْ جه کتیْبنه – جه لوح المحفوزنه – هه‌ن، ئانه جه لاو خوذایۆ و په‌ی خوذای ئاسانه‌ن﴿٢٢﴾ ئینه‌یچ په‌ی ئانه‌ین خه‌فه‌ت نه‌وه‌ردیْ په‌ی ئانه‌ی ده‌ستانه به‌رشییه‌ن و دڵوه‌شیْ نه‌بیدیْ پانه‌ی په‌نه‌تا دریان،خوذایچ هیچ فیزبه‌رز و فشه‌بازیْش وه‌ش نمه‌سیوْ﴿٢٣﴾ ئانیْ ڕه‌زیلیی مکه‌رانیْ و خه‌ڵکی هانی مذا په‌ی ڕه‌زیلیی، هه‌رکه‌سیْچ په‌شتی هۆرمکه‌رۆ بیْشك خوذا بیْنیازی حه‌مد کریان﴿٢٤﴾

لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ ۖ وَأَنزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ مَن يَنصُرُهُ وَرُسُلَهُ بِالْغَيْبِ ۚ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٢٥﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا وَإِبْرَاهِيمَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِمَا النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ ۖ فَمِنْهُم مُّهْتَدٍ ۖ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَاسِقُونَ ﴿٢٦﴾ ثُمَّ قَفَّيْنَا عَلَىٰ آثَارِهِم بِرُسُلِنَا وَقَفَّيْنَا بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَآتَيْنَاهُ الْإِنجِيلَ ۖ وَجَعَلْنَا فِي قُلُوبِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ رَأْفَةً وَرَحْمَةً وَرَهْبَانِيَّةً ابْتَدَعُوهَا مَا كَتَبْنَاهَا عَلَيْهِمْ إِلَّا ابْتِغَاءَ رِضْوَانِ اللَّهِ فَمَا رَعَوْهَا حَقَّ رِعَايَتِهَا ۖ فَآتَيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا مِنْهُمْ أَجْرَهُمْ ۖ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَاسِقُونَ ﴿٢٧﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَآمِنُوا بِرَسُولِهِ يُؤْتِكُمْ كِفْلَيْنِ مِن رَّحْمَتِهِ وَيَجْعَل لَّكُمْ نُورًا تَمْشُونَ بِهِ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ۚ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٢٨﴾ لِّئَلَّا يَعْلَمَ أَهْلُ الْكِتَابِ أَلَّا يَقْدِرُونَ عَلَىٰ شَيْءٍ مِّن فَضْلِ اللَّهِ ۙ وَأَنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ ۚ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٢٩﴾

ئێمە دیارەن پێغەممەرێما بە نیشانێوە کیاستێ و کتێب و ترازیێما چەنی وەزنێرە تا خەڵك بە دادپەروەرانە ڕەفتار بکەرۆ، وە ئاسنیچما وەزنانرە هەکە قووەتێوی توونڎ و سەخت و چنڎەها کەڵکێش چەنەنێ پەی خەڵکی و خوڎایچ بزانۆنە کێ پەشتگیرو وێش و پێغەممەرەکاشەن جە وەختێوەنە هەکە ئاڎ زاتێوی نادیارەن، بەڕاسیی خوڎا قەوەتی دەسەڵاتدارەن﴿٢٥﴾ دیارەن ئێمە نووح و ئیبراهیمما کیاستێ و جە نەوەکاشانە پێغەممەرایەتییما ئاورڎ دلێ و کتێبما وەزنارە، بێشا ڕاو هیدایەتیش گێرتە و فرێچشا جە ڕێ لاشادا﴿٢٦﴾ دماتەر شوێنیشارە چنڎان پێغەممەرێ تەرێما کیاستێ و شوێنیشارە عیساو کوڕو مریەمێما کیاست و ئینجلیما دا پەنە و دڵنەرمیی و بەزەییما ۆزتێنە دلێ دڵو ئانیشا کۆتێ شوێنیش، بەڵام ئاڎێ ڕەهبانیەتێوشا ئاورڎەنە پاسە نەبۆ ئێمە فەرز کەرڎەبۆ سەرشا، ئێمە هەر بەدەس ئاورڎەی ڕەزامەنڎیی خوڎایما گەرەك بێ چەنەشا کەچی بە خاسیی پەیڕەوشا نەکەرڎ، جا ئانیشا ئیمانشا ئاورڎ کروێهاو وێشا دێما پەنە، وە فرێشا جە ڕێ لاشا دا﴿٢٧﴾ ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاورڎەن پارێز جە خوڎای بکەردێ و ئیمان باردێ بە پێغەممەرەکەیش خوڎا دۆەقات جە ڕەحمەتو وێش مڎۆتاپەنە و ڕۆشنایێوتا پەی ئیجاڎ مکەرۆ پەنەش بلدێ ڕانە و گوناحەکاتا مبەخشۆ، وە خوڎا گوناحبەخشی ڕەحمینەن﴿٢٨﴾ هەتا ئەهلو کتێبی پاسە نەزانا چێوێ جە فەزڵو خوڎایشا بەدەسەن، وە بەڕاسیی فەزڵ و خاسە بە دەسو خوڎایەن مڎۆش بە هەرکەسی وێش گەرەك بۆ، وە خوڎا داراو فەزڵی فرە گۆرەیەن﴿٢٩﴾

سُورَةُ المُجَادَلَةِ
ترتيبها ٥٨ — آياتها ٢٢

الجزء ٢٨ الحزب ٥٥

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

قَدْ سَمِعَ ٱللَّهُ قَوْلَ ٱلَّتِى تُجَٰدِلُكَ فِى زَوْجِهَا وَتَشْتَكِىٓ إِلَى ٱللَّهِ وَٱللَّهُ يَسْمَعُ تَحَاوُرَكُمَآ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌۢ بَصِيرٌ ﴿١﴾ ٱلَّذِينَ يُظَٰهِرُونَ مِنكُم مِّن نِّسَآئِهِم مَّا هُنَّ أُمَّهَٰتِهِمْ ۖ إِنْ أُمَّهَٰتُهُمْ إِلَّا ٱلَّٰٓـِٔى وَلَدْنَهُمْ ۚ وَإِنَّهُمْ لَيَقُولُونَ مُنكَرًا مِّنَ ٱلْقَوْلِ وَزُورًا ۚ وَإِنَّ ٱللَّهَ لَعَفُوٌّ غَفُورٌ ﴿٢﴾ وَٱلَّذِينَ يُظَٰهِرُونَ مِن نِّسَآئِهِمْ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا قَالُوا۟ فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مِّن قَبْلِ أَن يَتَمَآسَّا ۚ ذَٰلِكُمْ تُوعَظُونَ بِهِۦ ۚ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٣﴾ فَمَن لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ مِن قَبْلِ أَن يَتَمَآسَّا ۖ فَمَن لَّمْ يَسْتَطِعْ فَإِطْعَامُ سِتِّينَ مِسْكِينًا ۚ ذَٰلِكَ لِتُؤْمِنُوا۟ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ ۚ وَتِلْكَ حُدُودُ ٱللَّهِ ۗ وَلِلْكَٰفِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٤﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يُحَآدُّونَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ كُبِتُوا۟ كَمَا كُبِتَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۚ وَقَدْ أَنزَلْنَآ ءَايَٰتٍۭ بَيِّنَٰتٍ ۚ وَلِلْكَٰفِرِينَ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿٥﴾ يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ ٱللَّهُ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوٓا۟ ۚ أَحْصَىٰهُ ٱللَّهُ وَنَسُوهُ ۚ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ شَهِيدٌ ﴿٦﴾

سوورەتـوْ ﴿موجـادەلـه﴾ ی

ویس و دوْیْ ئایەتێنه

به ناموْ خوڎای بەرەبییمەنڎی رەحمینی

دیـارەن خـوڎا قـسیْ ئـا ژەنێـشه ئەژنەوْیـه هەکه دەمەدەمیْ کەریْ چەنیت سەبارەت به مێرڎەکەیش و سکالاو وێش هوْرمجیْ پـەی خوڎای،خوڎایچ گفت وگوْکـەیتا مژنەوْنه، بەڕاسیی خوڎا بژنـەوْی بوْینـەن﴿١﴾ ئانێتـا هەکـه – بـەدەم – ژەنەکاشـا مکـەرا بـه ئەڎێـشا – مواچـا تـوْ یـاگیْ ئەڎێەمـەنی و...هــت – ئـا ژەنـیْ ئەڎێـشا نییـەنیْ، ئەڎێشا هـەر تـەنیا ئـانێنیْ هەکـه ئاڎێـشا چـەنه بیێنـیْ(دیێنـیْ)، وه بەڕاسیی ئـاڎیْ ناهـەقیی و قسێوه ناپەسـەنڎه مواچـانیْ و بەڕاسـیی خـوڎایچ فـره چەمپوْشـیکەر و گوناحبەخـشەن﴿٢﴾ جـا ئـا کەسـیْ بـه ژەنەکاشـا مواچـا تـوْ ئەڎامـەنی دمـایی چانەی واتەنشا پەشیمانیْ مباوْه جه وەڵـیْ ئانەینـه بیـاواوه بـه یـوْترینی و تـەقیا یوْترینیـوْ مـشیوْم عەبدێو ئـازاڎ بکـەر وْ ئینـه پـەی ئانەینـه موْچیاریی هوْربگێردیْ، خوڎایچ هاگاڎارەن پانەی مکەردێش﴿٣﴾ جا ئەر ئینەش پەی نـەکریا دوْیْ مانگیْ سەرو یوْی ڕوْچیْ بگێروْ وْەڵیْ ئانەینه تـەقیا یوْترینیوْ، جا هەرکەس ئینەیچش نـەتاوْا با وارڎەو شەس هەژارا(فەقیرا) بڎوْ، ئینه پەی ئانەین ئیمان باردیْ به خـوڎای و پێغەممەرەکـەیش، وه ئـانیْ مـەرزیْ خـوڎاینیْ، پـەی کافرەکـایچ عـەزابێوه پـەڕ ئێش حـازرەن﴿٤﴾ بەڕاسیی ئـانیْ ملمـلانـیْ مکـەرا چـەنی خـوڎای و پێغەممەرەکـەیش زەلیلـیْ(سەرشـوْڕیْ) مبـانیْ هـەر پێسه ئانیـشا وەڵـیْ ئێدیشانه زەلیلیْ بییْ، دیارەن ئێمه نیشانیْ ڕوْشنێما وْەزنێره،پـەی کافرەکـایچ عـەزابێوه ڕیسواکەر ئامـاڎەن﴿٥﴾ جه ڕوْێوْەنـه هەکـه خـوڎا گـرڎی زینـڎیْ مکـەروْوه جا هـەوالو ئـا هـەرمانا کەرڎێنێـشا مڎوْشـا پەنـه، خـوڎای ئـەژمارێنیْ(ئـامار کـەرڎێنیْ) و ئاڎیـشا وْیرشـییێنێوه، وه خـوڎا سـەرو گـرڎ چیوْیوْ شاهیڎەن﴿٦﴾

أَلَمْ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۖ مَا يَكُونُ مِن نَّجْوَىٰ ثَلَٰثَةٍ إِلَّا هُوَ رَابِعُهُمْ وَلَا خَمْسَةٍ إِلَّا هُوَ سَادِسُهُمْ وَلَآ أَدْنَىٰ مِن ذَٰلِكَ وَلَآ أَكْثَرَ إِلَّا هُوَ مَعَهُمْ أَيْنَ مَا كَانُوا۟ ۖ ثُمَّ يُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوا۟ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ ﴿٧﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ نُهُوا۟ عَنِ ٱلنَّجْوَىٰ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا نُهُوا۟ عَنْهُ وَيَتَنَٰجَوْنَ بِٱلْإِثْمِ وَٱلْعُدْوَٰنِ وَمَعْصِيَتِ ٱلرَّسُولِ ۖ وَإِذَا جَآءُوكَ حَيَّوْكَ بِمَا لَمْ يُحَيِّكَ بِهِ ٱللَّهُ وَيَقُولُونَ فِىٓ أَنفُسِهِمْ لَوْلَا يُعَذِّبُنَا ٱللَّهُ بِمَا نَقُولُ ۚ حَسْبُهُمْ جَهَنَّمُ يَصْلَوْنَهَا ۖ فَبِئْسَ ٱلْمَصِيرُ ﴿٨﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِذَا تَنَٰجَيْتُمْ فَلَا تَتَنَٰجَوْا۟ بِٱلْإِثْمِ وَٱلْعُدْوَٰنِ وَمَعْصِيَتِ ٱلرَّسُولِ وَتَنَٰجَوْا۟ بِٱلْبِرِّ وَٱلتَّقْوَىٰ ۖ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ٱلَّذِىٓ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٩﴾ إِنَّمَا ٱلنَّجْوَىٰ مِنَ ٱلشَّيْطَٰنِ لِيَحْزُنَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَلَيْسَ بِضَآرِّهِمْ شَيْـًٔا إِلَّا بِإِذْنِ ٱللَّهِ ۚ وَعَلَى ٱللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ ٱلْمُؤْمِنُونَ ﴿١٠﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِذَا قِيلَ لَكُمْ تَفَسَّحُوا۟ فِى ٱلْمَجَٰلِسِ فَٱفْسَحُوا۟ يَفْسَحِ ٱللَّهُ لَكُمْ ۖ وَإِذَا قِيلَ ٱنشُزُوا۟ فَٱنشُزُوا۟ يَرْفَعِ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مِنكُمْ وَٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْعِلْمَ دَرَجَٰتٍ ۚ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١١﴾

ئایا نمەڤینی هەکە بەڕاسیی خوڎا مزانۆنە چێش ئینا ئاسمانەکانە و چێش ئینا زەمیننە؟ هەر یەرێ کەسێ پێوە چفە بکەرا خوڎا چوارەمینشانە و ئەگەر پەنج با خوڎا ششەمشانە چا ئەژمارا نەکەمتەر و نە زیاتەر نییەن هەکە ئاڎ لاشانە نەبۆ و چەنیشا نەبۆ جە هەر یاگەنەبانێ، دمایی جە ڕۆ قیامەتینە هاگاڎارێشا مکەرۆوە چانەی کەرڎەنشا، بەڕاسیی خوڎا بزانەن بە گرڎ چێوێ ﴿٧﴾ ئایا تەماشەو ئانیشا نمەکەری هەکە چفەشا وەنە قەڎەغە کریان کەچی جە دمای ئانەیچە ملاوە سەرو ئانەی قەڎەغەشا وەنە کریان و سەرەمڕە خەریکێ چفێوەنێ هەکە گوناح و دوژمەنایەتیی و سەرپێچیی کەرڎەی پێغەممەریش چەنەن و ئەگەر بەیا پەی لایت جۆرە سڵامێوەت وەنە مکەرانێ هەکە خوڎای پا جۆرە سڵام وەنە نەکەرڎەنی،جا مواچا جە دەروونو وێشانە: ئانە خوڎا سەرو ئانەی ماچمێش چی عەزابما نمەڎۆ؟ ئانێ جەحەنڎەمشا وەسێن خزاشەنە عیش چا سەرئەنجامیە ﴿٨﴾ ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاورڎەن ئەگەر چفەتا کەرڎ چفێو مەکەرڎێ هەکە گوناح و دوژمەنکاریی و سەرپێچیی پێغەممەریش چەنە بۆ با چفەتا عالیی و پارێزکارییش چەنە بۆ، وە پارێز جە ئا خوڎایە بکەردێ هەکە کۆ مکریەیدێوە وەرو دەسیشنە ﴿٩﴾ بەڕاسیی چفە هەر جە شەیتانیۆن پەی ئینەی ئانیشا دڵتەنگێ بکەرۆ هەکە ئیمانشا ئاورڎەن خۆ بە ئیزنو خوڎایچ نەبۆ نمەتاوۆ هیچ زەرەرێوشا پەنە بیاوۆ، دەی با ئیمانداریێ پەشتی بە خوڎای ببەسا ﴿١٠﴾ ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاورڎەن هەروەخت جە کۆڕەکانە پەنەتا واچیا کۆڕنەکێ فراوانە بکەردێ و ڕابکەردێوە فراوانەش بکەردێ تا خوڎایچ یاگۆ شمە فراوانە بکەرۆ، وەختێویچ پەنەتا واچیا ڕاسێ بیدێوە، دەی ڕاسێ بیدێوە ئانێ ئیمانشا ئاورڎەن جە شمە و ئانێ عیلمشا پەنە دریان خوڎا پلێشا بەرزێ مکەرۆوە، خوڎا هاگاڎارەن پانەی مکەردێش ﴿١١﴾

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا نَٰجَيۡتُمُ ٱلرَّسُولَ فَقَدِّمُواْ بَيۡنَ يَدَيۡ نَجۡوَىٰكُمۡ
صَدَقَةٗۚ ذَٰلِكَ خَيۡرٞ لَّكُمۡ وَأَطۡهَرُۚ فَإِن لَّمۡ تَجِدُواْ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٌ
﴿١٢﴾ ءَأَشۡفَقۡتُمۡ أَن تُقَدِّمُواْ بَيۡنَ يَدَيۡ نَجۡوَىٰكُمۡ صَدَقَٰتٖۚ فَإِذۡ لَمۡ تَفۡعَلُواْ
وَتَابَ ٱللَّهُ عَلَيۡكُمۡ فَأَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُواْ ٱلزَّكَوٰةَ وَأَطِيعُواْ ٱللَّهَ
وَرَسُولَهُۥۚ وَٱللَّهُ خَبِيرُۢ بِمَا تَعۡمَلُونَ ﴿١٣﴾ ۞أَلَمۡ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ تَوَلَّوۡاْ
قَوۡمًا غَضِبَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِم مَّا هُم مِّنكُمۡ وَلَا مِنۡهُمۡ وَيَحۡلِفُونَ عَلَى ٱلۡكَذِبِ
وَهُمۡ يَعۡلَمُونَ ﴿١٤﴾ أَعَدَّ ٱللَّهُ لَهُمۡ عَذَابٗا شَدِيدًاۖ إِنَّهُمۡ سَآءَ مَا كَانُواْ
يَعۡمَلُونَ ﴿١٥﴾ ٱتَّخَذُوٓاْ أَيۡمَٰنَهُمۡ جُنَّةٗ فَصَدُّواْ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ فَلَهُمۡ
عَذَابٞ مُّهِينٞ ﴿١٦﴾ لَّن تُغۡنِيَ عَنۡهُمۡ أَمۡوَٰلُهُمۡ وَلَآ أَوۡلَٰدُهُم مِّنَ ٱللَّهِ
شَيۡـًٔاۚ أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِۖ هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿١٧﴾ يَوۡمَ يَبۡعَثُهُمُ
ٱللَّهُ جَمِيعٗا فَيَحۡلِفُونَ لَهُۥ كَمَا يَحۡلِفُونَ لَكُمۡ وَيَحۡسَبُونَ أَنَّهُمۡ
عَلَىٰ شَيۡءٍۚ أَلَآ إِنَّهُمۡ هُمُ ٱلۡكَٰذِبُونَ ﴿١٨﴾ ٱسۡتَحۡوَذَ عَلَيۡهِمُ ٱلشَّيۡطَٰنُ
فَأَنسَىٰهُمۡ ذِكۡرَ ٱللَّهِۚ أُوْلَٰٓئِكَ حِزۡبُ ٱلشَّيۡطَٰنِۚ أَلَآ إِنَّ حِزۡبَ ٱلشَّيۡطَٰنِ
هُمُ ٱلۡخَٰسِرُونَ ﴿١٩﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يُحَآدُّونَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥٓ أُوْلَٰٓئِكَ فِي ٱلۡأَذَلِّينَ
﴿٢٠﴾ كَتَبَ ٱللَّهُ لَأَغۡلِبَنَّ أَنَا۠ وَرُسُلِيٓۚ إِنَّ ٱللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٞ ﴿٢١﴾

ربع الحزب ٥٥

ئـه‌ى ئـا كه‌ســا ئيمانتــا ئـاورڤه‌ن ئه‌گـه‌ر گه‌ره‌كتانه چفه چه‌نى پێغه‌ممه‌رى بكـه‌ردێ ۋه‌ڵـىێ ئـا كاريه‌نـه خێرێـوه بكـه‌ردێ، ئينـه پـه‌ى شمـه پـاك و خاسته‌ره‌ن ئه‌گـه‌ر نـه‌بيتا خێــره بكـــه‌ردێ خـــوڤا گوناحبه‌خـــشى ڕه‌حمينـــه‌ن﴿١٢﴾ ئايـــا جـــه فـــه‌قيرى ته‌رسێندێ هه‌كه ۋه‌ڵێ چفه‌كه‌يتانه خێرێوه بكـه‌ردێ؟ جا وه‌ختێو هه‌كه ئانـه‌تا نه‌كـه‌رڤ خوڤا هه‌ر چه‌نه‌تا وه‌ش بى ده‌ى نمايـه‌كاتا به خاسيى بكـه‌ردێ و زه‌كات بڤه‌يـدێ و بـه گۆشو خوڤاى و پێغه‌ممه‌ره‌كه‌يش بكه‌ردێ، خـوڤا هاگـاڤاره‌ن پانـه‌ى مكـه‌رديش﴿١٣﴾ ئايـا تـۆ ئانێتـه نـه‌ڤێنێ هه‌كـه قۆميۆشـا بـه دۆســێ گێرتێنـــێ خـــوڤاى خه‌شـــم وه‌نـــه گێرتێنێ ؟ ئانێ نه‌سه‌ر به شمه‌نێ و نه‌سه‌ر بـه ئه‌ويـشانێ بـه درۆێ قه‌ســه‌م مـووه‌را و وێچـــشا مزانــا﴿١٤﴾ خـــوڤا عـــه‌زابێوه سـه‌ختش پـه‌ى حـازر كـه‌رڤێنێ، به‌ڕاسيى ئانه ئاڤێ كه‌رێنێش هه‌ر فره خراب بێ﴿١٥﴾ قه‌سه‌مه‌كه‌شا كه‌رڤه‌بێشا به قه‌ڵغان و ڕاو خوڤايشا ۋرتێبێره پۆچى عه‌زابێوى ڕيسواكه‌رشا په‌ى ئاماڤه‌ن﴿١٦﴾ نه ماڵ و نه زاڕۆ سه‌باره‌ت به خه‌شمو خـوڤاى فرياشـا نمـه‌گنۆ، ئـانێ يـاوه‌رێ ئێرينـێ، نـه‌مرێنێ چـه‌نه‌ش﴿١٧﴾ چا ڕۆنـه هه‌كـه خـوڤا گرڤيشا زينـڤێ مكـه‌رۆوه ده‌س مكـه‌را بـه قه‌ســه‌م وارڤه‌ى هـه‌ر پێسه قه‌سـه‌م پـه‌ى شمـه مـووه‌را، ئه‌جۆيچشا چێوێوشا ئينا باره‌نـه، هاگـادارێ بيـدێ به‌ڕاسيى درۆزنـێ ئـاڤێنێ﴿١٨﴾ شـه‌يتان زاڵ بييـه‌ن ملـشاره يـاڤو خـوڤايش ويربـه‌رڤێنێوه ئـانێ حيزبـو شـه‌يتانينێ، هاگـادارێ بيـدێ به‌ڕاسيى دۆڕيـــێ هـــه‌ر حيزبـــو شـــه‌يتانينێ﴿١٩﴾ ئـــانێ به‌ڕاســـيى ملمانـــێ مكـــه‌را چـــه‌نى خـــوڤاى و پێغه‌ممه‌ره‌كـه‌يش ئـانێ جـه چـه‌قايه‌كاو دلێ زه‌ليلييـنـێ﴿٢٠﴾ خـوڤا قـه‌رارش دان: بـه‌دڵنياييۆ من و پێغه‌ممه‌ره‌كێم زاڵێ مبيمێ، به‌ڕاسيى خوڤا فره قه‌وه‌تى بالاده‌سه‌ن﴿٢١﴾

لَّا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ يُوَآدُّونَ مَنْ حَآدَّ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَلَوْ كَانُوٓا۟ ءَابَآءَهُمْ أَوْ أَبْنَآءَهُمْ أَوْ إِخْوَٰنَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ كَتَبَ فِى قُلُوبِهِمُ ٱلْإِيمَٰنَ وَأَيَّدَهُم بِرُوحٍ مِّنْهُ ۖ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا ۚ رَضِىَ ٱللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا۟ عَنْهُ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ حِزْبُ ٱللَّهِ ۚ أَلَآ إِنَّ حِزْبَ ٱللَّهِ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ﴿٢٢﴾

سُورَةُ الحَشْرِ

ترتيبها ٥٩ — آياتها ٢٤

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۖ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿١﴾ هُوَ ٱلَّذِىٓ أَخْرَجَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ مِن دِيَٰرِهِمْ لِأَوَّلِ ٱلْحَشْرِ ۚ مَا ظَنَنتُمْ أَن يَخْرُجُوا۟ ۖ وَظَنُّوٓا۟ أَنَّهُم مَّانِعَتُهُمْ حُصُونُهُم مِّنَ ٱللَّهِ فَأَتَىٰهُمُ ٱللَّهُ مِنْ حَيْثُ لَمْ يَحْتَسِبُوا۟ ۖ وَقَذَفَ فِى قُلُوبِهِمُ ٱلرُّعْبَ ۚ يُخْرِبُونَ بُيُوتَهُم بِأَيْدِيهِمْ وَأَيْدِى ٱلْمُؤْمِنِينَ فَٱعْتَبِرُوا۟ يَٰٓأُو۟لِى ٱلْأَبْصَٰرِ ﴿٢﴾ وَلَوْلَآ أَن كَتَبَ ٱللَّهُ عَلَيْهِمُ ٱلْجَلَآءَ لَعَذَّبَهُمْ فِى ٱلدُّنْيَا ۖ وَلَهُمْ فِى ٱلْءَاخِرَةِ عَذَابُ ٱلنَّارِ ﴿٣﴾

٥٤٥

قۆمێو نمه‌ۋینی ئیمانشا بۆ به‌ خوڎای و به‌ ڕۆ ئاخیره‌تی که‌چی که‌سانێوشا وه‌شیۆ بسیانێ هه‌که‌ ململانێ بکه‌رانێ چه‌نی خوڎای و پێغه‌مه‌ره‌که‌یش ئه‌رچی ئا که‌سێ باب و باپیرێ یام زاڕۆڵێشا با یان برێشا یاخۆ عه‌شیره‌تشا با، ئانێ خوڎای ئیمانش چه‌سپنان جه‌ دڵه‌کاشانه‌ وه‌ به‌ قه‌وه‌تێوی تایبه‌تو وێش په‌شگیریش که‌رڎێنێ، وه‌ ۋزۆشانه‌ دڵێ به‌هه‌شتانێوی ڕۆخانێ چێرشاره‌ موویه‌رانێ و چا به‌هه‌شتانه‌ نه‌مرێنێ، خوڎا چه‌نه‌شا ڕازی بییه‌ن و ئاڎیچێ چاڎی ڕازیێ بیێنێ، ئانێ حیزبو خوڎاینێ، هاگاڎارێ بیدێ به‌ڕاسیی هه‌رحیزبو خوڎای سه‌رکۆتێنێ ﴿٢٢﴾

سووره‌تۆ ﴿حه‌شر﴾ ی

ویس و چوار ئایه‌تێنه‌

به‌ نامۆ خوڎای به‌زه‌ییمه‌نڎی ڕه‌حمینی

هه‌رچی ئینا ئاسمانه‌کا و زه‌مینه‌نه‌ ته‌سبیحاتو خوڎای مکه‌رۆ هه‌ر ئاڎیچ بالاده‌سیی دانان ﴿١﴾ ئاڎ بێ هه‌که‌ ئانێ کافرێ بیێ جه‌ ساحیب کتێبه‌کا جه‌ یانه‌کاشانه‌ زنییێشۆ جه‌ یه‌که‌م ده‌س په‌نه‌ که‌رڎه‌ی کۆنه‌وه‌که‌رڎه‌ی و به‌رکه‌رڎه‌یشانه‌، شمه‌ ئه‌جێتا نمه‌زیاوه‌، ئاڎیچێ ئه‌جێشا قه‌لاکێشا وه‌راوه‌رو خوڎای وه‌رگێریشا په‌ی مکه‌را، که‌چی خوڎا جه‌ لێۋۆ په‌یشا ئاما ئاڎیشا حه‌ساب په‌ی نه‌که‌رڎه‌بێ، وه‌ سامش فڕه‌دانه‌ دڵێ دڵه‌کاشا، ئێتر ده‌سشا که‌رڎ به‌ وێرانکه‌رڎه‌ی یانه‌کاشا به‌ ده‌ساو وێشا و به‌ده‌ساو ئیماندارا ده‌ی ئه‌ی ساحیب ۋینایه‌کا په‌نه‌ڎه‌ هۆربگێردێ ﴿٢﴾ خۆ ئه‌گه‌ر خوڎا چۆڵکه‌رڎه‌یش سه‌ر نه‌نویستێنێ به‌دڵنیاییۆ هه‌ر جه‌ دنیانه‌ عه‌زابشا دێ و جه‌ قیامه‌تیچنه‌ عه‌زابو ئێریشا په‌ی ئاماڎه‌ن ﴿٣﴾

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ شَآقُّوا۟ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ ۖ وَمَن يُشَآقِّ ٱللَّهَ فَإِنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ ﴿٤﴾ مَا قَطَعْتُم مِّن لِّينَةٍ أَوْ تَرَكْتُمُوهَا قَآئِمَةً عَلَىٰٓ أُصُولِهَا فَبِإِذْنِ ٱللَّهِ وَلِيُخْزِىَ ٱلْفَٰسِقِينَ ﴿٥﴾ وَمَآ أَفَآءَ ٱللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِۦ مِنْهُمْ فَمَآ أَوْجَفْتُمْ عَلَيْهِ مِنْ خَيْلٍ وَلَا رِكَابٍ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يُسَلِّطُ رُسُلَهُۥ عَلَىٰ مَن يَشَآءُ ۚ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٦﴾ مَّآ أَفَآءَ ٱللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِۦ مِنْ أَهْلِ ٱلْقُرَىٰ فَلِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِى ٱلْقُرْبَىٰ وَٱلْيَتَٰمَىٰ وَٱلْمَسَٰكِينِ وَٱبْنِ ٱلسَّبِيلِ كَىْ لَا يَكُونَ دُولَةًۢ بَيْنَ ٱلْأَغْنِيَآءِ مِنكُمْ ۚ وَمَآ ءَاتَىٰكُمُ ٱلرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَىٰكُمْ عَنْهُ فَٱنتَهُوا۟ ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ۖ إِنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ ﴿٧﴾ لِلْفُقَرَآءِ ٱلْمُهَٰجِرِينَ ٱلَّذِينَ أُخْرِجُوا۟ مِن دِيَٰرِهِمْ وَأَمْوَٰلِهِمْ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ ٱللَّهِ وَرِضْوَٰنًا وَيَنصُرُونَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥٓ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلصَّٰدِقُونَ ﴿٨﴾ وَٱلَّذِينَ تَبَوَّءُو ٱلدَّارَ وَٱلْإِيمَٰنَ مِن قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِى صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِّمَّآ أُوتُوا۟ وَيُؤْثِرُونَ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ ۚ وَمَن يُوقَ شُحَّ نَفْسِهِۦ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ﴿٩﴾

ئانەیچ وەرو ئانەی بەڕاسیی ئاڎێ دڙایەتیی خوڎای و پێغەممەرەکەیش کەرێنێ،جا هەرکەس دڙمەنایەتیی خوڎای بکەرۆ، بێشك هەق ئەسای خوڎای تونڎەن﴿٤﴾ هەر دارخورمێوتا بڕیەبۆ یاخۆ وازتا چەنە ئاورڎەبۆ و سەرو بنجەو وێشۆ مەنەبۆ ئانە بە ئیزن(ئیراڎە)و خوڎای بییەن و پەی شەرمەسارکەرڎەی بەدکاران﴿٥﴾ هەر دەسکۆتێوە جە ئاڎیشاوە خوڎای بەخشا بە پێغەممەرەکەیش ئانە نییەن شمە بە سواریی ئەسپی یان ووشترۆ پەیش لوێ بیدێ بەلاّم خوڎا پێغەممەرەکاش زاڵێ مکەرۆ سەرو هەرکەسێرە هەکە گەرەکش بۆ،خوڎایچ دەسەلاّتش ملو گرڎ چێوێرە هەن﴿٦﴾ هەر دەسکۆتێوە خوڎای بەخشا بە پێغەممەرەکەیش جە خەڵکو دەگایەکاو جوولەکەکاوە ئانە پەی خوڎای و پێغەممەری و قۆمەکاش و هەتیمەکا و نەڎارەکا و ڕاوێیەران، پەی ئینەی نەبۆ بە سەرمایەو ئاڵشی و وێڵشی بەینو دۆڵەمەنڎە کاتانە، جا ئانە پێغەممەر مڎۆتا پەنە هۆرش بگێرێ هەرچیچش چەنە قەدەغە کەرڎیدێ دەسش چەنە هۆر بگێرێ، وە پارێز جە خوڎای بکەرێ، بەڕاسیی هەق ئەسای خوڎای فرە تونڎەن﴿٧﴾ با بەشەو کۆچکەرە نەڎارەکایچ بڎریۆ ئانێ هەکە زنییێوە جە یانەکاشانە و جە دڵێ ماڵ و سامانیشانە و کۆتێ شۆنەو بەدەس ئاورڎەی فەزڵی و ڕەزامەنڎی خوڎای و حۆڵو سەرۆزتەی دینو خوڎای و پێغەممەرەکەیش دێنێ، ڕاسواچێ ئانێ بێنێ﴿٨﴾ ئا کەسێچە ۆەڵێ ئێڎیشانە مەدینەنە ئەرەنیشتێ بییبێنێ و ئیمانشا ئاورڎەبێ ئانێشا وەشێ سییێنێ کۆچشا کەرڎەبێ پەی لایشا جە سینە و دەروونشانە سەبارەت پانەی دریابێ پەویشا ڕەزیلیی و حەسوودیی نەبێ و فەزڵو ئەویشا دێنێ ملو وێشارە هەرچنڎە ئاتاجیی و نەڎارییچشا دلێنە بێ جا هەرکەس جە بەخێڵیی و ڕڎیی نەفسو وێش وێش پارێزنۆنە ئا جۆرە کەسێ سەرفرازێنێ﴿٩﴾

وَٱلَّذِينَ جَآءُو مِنۢ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا ٱغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَٰنِنَا ٱلَّذِينَ سَبَقُونَا بِٱلْإِيمَٰنِ وَلَا تَجْعَلْ فِى قُلُوبِنَا غِلًّا لِّلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ رَبَّنَآ إِنَّكَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١٠﴾ ۞ أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ نَافَقُوا۟ يَقُولُونَ لِإِخْوَٰنِهِمُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ لَئِنْ أُخْرِجْتُمْ لَنَخْرُجَنَّ مَعَكُمْ وَلَا نُطِيعُ فِيكُمْ أَحَدًا أَبَدًا وَإِن قُوتِلْتُمْ لَنَنصُرَنَّكُمْ وَٱللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَٰذِبُونَ ﴿١١﴾ لَئِنْ أُخْرِجُوا۟ لَا يَخْرُجُونَ مَعَهُمْ وَلَئِن قُوتِلُوا۟ لَا يَنصُرُونَهُمْ وَلَئِن نَّصَرُوهُمْ لَيُوَلُّنَّ ٱلْأَدْبَٰرَ ثُمَّ لَا يُنصَرُونَ ﴿١٢﴾ لَأَنتُمْ أَشَدُّ رَهْبَةً فِى صُدُورِهِم مِّنَ ٱللَّهِ ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَفْقَهُونَ ﴿١٣﴾ لَا يُقَٰتِلُونَكُمْ جَمِيعًا إِلَّا فِى قُرًى مُّحَصَّنَةٍ أَوْ مِن وَرَآءِ جُدُرٍۭ ۚ بَأْسُهُم بَيْنَهُمْ شَدِيدٌ ۚ تَحْسَبُهُمْ جَمِيعًا وَقُلُوبُهُمْ شَتَّىٰ ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَعْقِلُونَ ﴿١٤﴾ كَمَثَلِ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ قَرِيبًا ۖ ذَاقُوا۟ وَبَالَ أَمْرِهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٥﴾ كَمَثَلِ ٱلشَّيْطَٰنِ إِذْ قَالَ لِلْإِنسَٰنِ ٱكْفُرْ فَلَمَّا كَفَرَ قَالَ إِنِّى بَرِىٓءٌ مِّنكَ إِنِّىٓ أَخَافُ ٱللَّهَ رَبَّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٦﴾

٥٤٧

ئانێچە دمای ئاڎیشا ئامێ مواچا: ئەی پەروەرڎگارما جە گوناحو ئێمە و ئا برایاما وەش بە هەکە وەڵێ ئێمەنە بە ئیمانۆ ژیوێ و جە دڵەکامانە بوٚغز و قینی دروٚسە مەکەرە و نمازەش وەرانوەرو ئانیشا ئیمانشا ئاورڎ، ئەی پەروەرنما بەراسیی تۆ دڵنەرمی ڕەحمیننی ﴿١٠﴾ ئایا نەڎیای پەی ئانیشا ڕاو نیفاقیشا گێرتە؟ ئەپا برایاشا هەکە کافرێ بیێ جە ساحیب کتێبەکا مواچانێ ئەگەر شمە بزنیەیدێوە بە دڵنیاییۆ چەنیتا مزیەیمێوە و هەرگیزاو هەرگیز دژو شمە بەگوٚشو هیچ کەسی نمەکەرمێ و ئەگەر جەنگتا چەنی کریا بەدڵنیاییۆ پەشتیوانییتا مکەرمێ و خوڎا شاهێڎیی مڎوٚنە(شاهێڎەن) هەکە بەراسیی و بە تەمامیی ئانێ دروٚزنێنێ﴿١١﴾ ئەگەر بزنیاوە نمەزیاوە چەنیشا و ئەگەر جەنگشا چەنی بکریوٚ پەشتیوانییشا نمەکەرا و ئەگەر پەشتیوانیچشا بکەرانێ پەشتی هوٚرمکەرا دمایی سەرنمەوٚزیا﴿١٢﴾ بەدڵنیاییۆ تەرسەو شمە دەروونشانە فرەتەرەنە تا هینەو خوڎای چونکە ئانێ قوٚمێنێ نمەیاوانە﴿١٣﴾ بە تێکڕایی(بەکوٚمەڵ) چەنیتا جەنگ نمەکەرا سامەگەر چا شارانە قەڵای پتەوەشا چەنەنە یان چوٚدیمو دیواراوە،بەینشا هەر فرە ناوەشەن،تۆ بەیەك پارچەشا مزانینە کەچی دڵەکێشا جە یوٚترینیۆ دوورێنێ،مەڵامەتش ئانەن بەراسیی ئاڎێ قوٚمێوەنێ ژیرێ نمەبانێ﴿١٤﴾ پێسەنێ وەڵینە نزیکەکاشا تاڵیی ئەنجامو هەرمانەکاو وێشا چەشت و جە قیامەتیچنە عەزابی فرە ئێشنشا هەن﴿١٥﴾ هەر پێسە شەیتانی ئانەبێ بە ئینسانیش وات کافربە جا وەختێ کافر بی واتش من جە تۆ بەرینا بەراسیی من جە خوڎای پەروەرڎگارو ئاڵەمیانی متەرسوو﴿١٦﴾

فَكَانَ عَٰقِبَتَهُمَآ أَنَّهُمَا فِي ٱلنَّارِ خَٰلِدَيۡنِ فِيهَاۚ وَذَٰلِكَ جَزَٰٓؤُاْ
ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٧﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَلۡتَنظُرۡ نَفۡسٞ
مَّا قَدَّمَتۡ لِغَدٖۖ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ خَبِيرُۢ بِمَا تَعۡمَلُونَ ﴿١٨﴾
وَلَا تَكُونُواْ كَٱلَّذِينَ نَسُواْ ٱللَّهَ فَأَنسَىٰهُمۡ أَنفُسَهُمۡۚ أُوْلَٰٓئِكَ
هُمُ ٱلۡفَٰسِقُونَ ﴿١٩﴾ لَا يَسۡتَوِيٓ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِ وَأَصۡحَٰبُ
ٱلۡجَنَّةِۚ أَصۡحَٰبُ ٱلۡجَنَّةِ هُمُ ٱلۡفَآئِزُونَ ﴿٢٠﴾ لَوۡ أَنزَلۡنَا هَٰذَا
ٱلۡقُرۡءَانَ عَلَىٰ جَبَلٖ لَّرَأَيۡتَهُۥ خَٰشِعٗا مُّتَصَدِّعٗا مِّنۡ خَشۡيَةِ
ٱللَّهِۚ وَتِلۡكَ ٱلۡأَمۡثَٰلُ نَضۡرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمۡ يَتَفَكَّرُونَ
﴿٢١﴾ هُوَ ٱللَّهُ ٱلَّذِي لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ عَٰلِمُ ٱلۡغَيۡبِ وَٱلشَّهَٰدَةِۖ
هُوَ ٱلرَّحۡمَٰنُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٢٢﴾ هُوَ ٱللَّهُ ٱلَّذِي لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلۡمَلِكُ
ٱلۡقُدُّوسُ ٱلسَّلَٰمُ ٱلۡمُؤۡمِنُ ٱلۡمُهَيۡمِنُ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡجَبَّارُ
ٱلۡمُتَكَبِّرُۚ سُبۡحَٰنَ ٱللَّهِ عَمَّا يُشۡرِكُونَ ﴿٢٣﴾ هُوَ ٱللَّهُ
ٱلۡخَٰلِقُ ٱلۡبَارِئُ ٱلۡمُصَوِّرُۖ لَهُ ٱلۡأَسۡمَآءُ ٱلۡحُسۡنَىٰۚ يُسَبِّحُ
لَهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ وَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ﴿٢٤﴾

ترتيبها ٦٠ — سُورَةُ المُمْتَحَنَةِ — آياتها ١٣

سه‌رئه‌نجامو هه‌رڎۆیشا ئانه‌ن هه‌رڎۆیشا به نـه‌مریی ئینـیْ دلیٚ ئیْرینـه‌، وه‌ ئانـه‌ جـه‌زاو سـته‌مکارانه‌﴿١٧﴾ ئـه‌ی ئـا که‌سـا ئیمانتـا ئاورڎه‌ن پاریْز جه‌ خـوڎای بکـه‌رډیْ با گـرڎ کـه‌س سـه‌رنج بـڎۆ و بزانـوْ چیْـشش پاشه‌کوْت که‌رڎه‌ن په‌ی سه‌بای و پاریْز جه‌ خوڎای بکه‌رډیْ به‌ڕاسیی خوڎا هاگاڎاره‌ن پانـه‌ی مکـه‌رډیْش﴿١٨﴾ پیْـسه‌و ئانیـشا مه‌بیډیْ خوڎاشا ویرشیی خوڎایچ ئاڎیْش ویـرو ویْـشا بـه‌رڎیْوه‌ ئـانیْ مه‌ڕزه‌نـه‌ زیێنیْـوه‌﴿١٩﴾ ئایرنـشینیْ و به‌هه‌شـت نشینیْ هامشانیْ نییه‌نیْ به‌هه‌شت نشینیْ سـه‌رفرازیْ و ئه‌وه‌بـه‌رییْنیْ﴿٢٠﴾ ئیْمـه‌ ئـی قورئانـا ئه‌گـه‌ر وه‌زنابییْره‌ سـه‌رو که‌شیْوه‌ به‌دڵنیاییۆ وینیْنیش گه‌رده‌نکه‌چ و وورڎ و هانـه‌ن بیْ حه‌یبـه‌تییْ خوڎاینـه‌، وه‌ ئـی نموونـا مـارمیْوه‌ په‌ی خه‌ڵکی به‌شکو ویر بکه‌راوه‌﴿٢١﴾ خوڎا ئا زاته‌نه‌ هه‌که‌ بیْژگه‌ چاڎی خوڎای تـه‌ر نییـه‌ن،زانان به‌ نادیاری و به‌ دیـاری، وه‌ به‌زه‌ییمه‌نڎی ڕه‌حمینـه‌ن﴿٢٢﴾ خـوڎا ئا زاته‌نـه‌ هه‌که‌ بیْژگه‌ جه‌ ئاڎی خـوڎای تـه‌ر نییـه‌ن پاشـای بیْگـه‌رڎی ئاشـتی پـه‌روه‌ری سه‌رچـه‌مه‌و هیْمنایـه‌تیی ده‌سـه‌ڵاتداری باڵاده‌سـیی زه‌بـر به‌ده‌سـی ویْ بـه‌زل زانـه‌ن، خـوڎا پـاك و بیْگـه‌رڎه‌ن چـانه‌ی مکـه‌راش به‌شـه‌ریکش﴿٢٣﴾ هـه‌ر ئـا خـوڎا خـالقی ئه‌نـه‌ئاوری ویْنـه‌ و ئه‌نـدازه‌گیره‌ن، نـامیْ پاکیْ و زه‌ریفیْش هه‌نیْ، هه‌رچی ئینا ئاسمانه‌کا و زه‌مینه‌نه‌ هینو ئاڎین و زاتیْوه‌ باڵاده‌سی دانان﴿٢٤﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَتَّخِذُواْ عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَآءَ تُلْقُونَ
إِلَيْهِم بِٱلْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُواْ بِمَا جَآءَكُم مِّنَ ٱلْحَقِّ يُخْرِجُونَ ٱلرَّسُولَ
وَإِيَّاكُمْ أَن تُؤْمِنُواْ بِٱللَّهِ رَبِّكُمْ إِن كُنتُمْ خَرَجْتُمْ جِهَٰدًا فِي سَبِيلِي
وَٱبْتِغَآءَ مَرْضَاتِي تُسِرُّونَ إِلَيْهِم بِٱلْمَوَدَّةِ وَأَنَا۠ أَعْلَمُ بِمَآ أَخْفَيْتُمْ
وَمَآ أَعْلَنتُمْ وَمَن يَفْعَلْهُ مِنكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَآءَ ٱلسَّبِيلِ ﴿١﴾ إِن
يَثْقَفُوكُمْ يَكُونُواْ لَكُمْ أَعْدَآءً وَيَبْسُطُوٓاْ إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ وَأَلْسِنَتَهُم
بِٱلسُّوٓءِ وَوَدُّواْ لَوْ تَكْفُرُونَ ﴿٢﴾ لَن تَنفَعَكُمْ أَرْحَامُكُمْ وَلَآ أَوْلَٰدُكُمْ
يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ يَفْصِلُ بَيْنَكُمْ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٣﴾ قَدْ كَانَتْ
لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِيٓ إِبْرَٰهِيمَ وَٱلَّذِينَ مَعَهُۥٓ إِذْ قَالُواْ لِقَوْمِهِمْ إِنَّا
بُرَءَٰٓؤُاْ مِنكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا
وَبَيْنَكُمُ ٱلْعَدَٰوَةُ وَٱلْبَغْضَآءُ أَبَدًا حَتَّىٰ تُؤْمِنُواْ بِٱللَّهِ وَحْدَهُۥٓ إِلَّا قَوْلَ
إِبْرَٰهِيمَ لِأَبِيهِ لَأَسْتَغْفِرَنَّ لَكَ وَمَآ أَمْلِكُ لَكَ مِنَ ٱللَّهِ مِن شَيْءٍ
رَّبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ أَنَبْنَا وَإِلَيْكَ ٱلْمَصِيرُ ﴿٤﴾ رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا
فِتْنَةً لِّلَّذِينَ كَفَرُواْ وَٱغْفِرْ لَنَا رَبَّنَآ إِنَّكَ أَنتَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٥﴾

٥٤٩

سوورەتـۆ ﴿مـومتـەحیێنـە﴾ ی

سیێزە ئایەتێنە

بە ناماوۆ خوەدای بەزەییمەنذی رەحمینی

ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاوردەن دوژمەنو من و دوژمەنو ویێتا مەگیێردیۆ بە دوۆس شمە دوۆسایەتیی ویێتا پەیشا بەرموزدیۆ دەی دیارەن ئاذیۆ کافریۆ بییۆ ئەپا هەق و ڕاسییە ئاما پەی شمە ئاذیۆ پیێغەممەریچ و شمەیچشا زنییەیدیێوە هەر وەرو ئانەی شمە ئیمانتا ئاوردێ بە خوەدای پەروەردگاریتا، جا ئەگەر پەی ئانەی زییێندیێوە ڕاو مننە جیهاد بکەردیۆ و ڕەزامەنذی منتا دەس بگنۆ – واز جە دوۆسایەتییشا باردیۆ – بە پەنامەکیی وەشەویسییشا پەی بەرموزدیۆ جە وەختێوەنە من زاناتەرنا پانەی شارانتاوە و پانەی ئاشکراتا کەردەن، جا هەرکەس جە شمە ئینەی بکەرۆنە ئانە دیارەن ڕاسیی ڕیێش گوم کەردەن﴿١﴾ ئەگەر بگندیۆ گیرشا(ئەگەر دەرەقەتتا بەیا) مبانیۆ بە دوۆژمەنیێتا و دەسیۆ و زوانیێشا بە خرابە و ناوەشیی ڤزا کار پەیتا و ئاواتشا ئانەن کافریۆ بیدیێوە﴿٢﴾ قوۆمیێتا و زاڕوۆڵەکیێتا دەردەتا نمەوەرا، ڕوۆ قیامەتینە جە یوۆتریتا جیێ مکەراوە، وە خوەذا وینان پانەی مکەردیێش﴿٣﴾ دیارەن جە ئیبراهیمی و ئانیشانە چەنیش بیێنیۆ نموونیێوە عالتا پەی دیاری کریان ئانەبیۆ بە قوۆمەکەیشا ڤاتشا ئیمە بەرییێنمیۆ چەنەتا و چانەیچە جیاتی خوەدای مپرسدیێش و حەشاتا چەنە مکەرمیۆ ئانا دوۆژمەنایەتیی و بوغز کوۆتەنە بەینما تا ئا وەختە ئیمان تەنیا بە خوەدای تەنیای ماردیۆ، بیێژگە چا بەڵیێنیۆ ئیبراهیمی دا بە تاتەیش و واتش: بیێگومان داواو چەنە وەش بییەیت پەی مکەروو وە وەراوەرو خوەدایۆ هیچم چەنە نمیێو پەیت بکەروو، ئەی پەروەردگارما پەشتیما هەر بە توۆ بەستیێنە و هەر پەی لاو توۆ گیێڵیێنمیێوە و سەرئەنجام هەر پەی لاو توۆن﴿٤﴾ ئەی پەروەرنما مەکەرەما بە ئاژاولەجاڕ(فیتنە) پەی ئانیشا کافریۆ بییۆ و ئەی پەروەرنما چەنەما وەش بە، بەڕاسیی توۆنی بالآدەسی دانا﴿٥﴾

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيهِمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ ۚ
وَمَن يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٦﴾ ۞ عَسَى اللَّهُ أَن يَجْعَلَ بَيْنَكُمْ
وَبَيْنَ الَّذِينَ عَادَيْتُم مِّنْهُم مَّوَدَّةً ۚ وَاللَّهُ قَدِيرٌ ۚ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ
﴿٧﴾ لَّا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوكُم
مِّن دِيَارِكُمْ أَن تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ
﴿٨﴾ إِنَّمَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَأَخْرَجُوكُم مِّن
دِيَارِكُمْ وَظَاهَرُوا عَلَىٰ إِخْرَاجِكُمْ أَن تَوَلَّوْهُمْ ۚ وَمَن يَتَوَلَّهُمْ فَأُولَٰئِكَ
هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٩﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا جَاءَكُمُ الْمُؤْمِنَاتُ مُهَاجِرَاتٍ
فَامْتَحِنُوهُنَّ ۖ اللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَانِهِنَّ ۖ فَإِنْ عَلِمْتُمُوهُنَّ مُؤْمِنَاتٍ فَلَا
تَرْجِعُوهُنَّ إِلَى الْكُفَّارِ ۖ لَا هُنَّ حِلٌّ لَّهُمْ وَلَا هُمْ يَحِلُّونَ لَهُنَّ ۖ وَآتُوهُم
مَّا أَنفَقُوا ۚ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ أَن تَنكِحُوهُنَّ إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ ۚ
وَلَا تُمْسِكُوا بِعِصَمِ الْكَوَافِرِ وَاسْأَلُوا مَا أَنفَقْتُمْ وَلْيَسْأَلُوا مَا أَنفَقُوا ۚ
ذَٰلِكُمْ حُكْمُ اللَّهِ ۖ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ ۚ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٠﴾ وَإِن فَاتَكُمْ
شَيْءٌ مِّنْ أَزْوَاجِكُمْ إِلَى الْكُفَّارِ فَعَاقَبْتُمْ فَآتُوا الَّذِينَ ذَهَبَتْ
أَزْوَاجُهُم مِّثْلَ مَا أَنفَقُوا ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنتُم بِهِ مُؤْمِنُونَ ﴿١١﴾

بێشك چاڤیشا نموونێوە عالتا پەی هەن و پەی هەرکەسێوی تەماڤارو خوڤای و ڕۆ ئاخیرەتیەن، هەرکەسیچ پەشتی هۆرمکەرۆ بەڕاسیی خوڤا دۆڵەنڤی حەمد کریان﴿٦﴾ ڕەنگا خوڤا بەینو شمەنە و ئانیشانە دوژمەنایەتییتا کەرڤ چەنیشا دۆسایەتیی بەرپا بکەرۆ، خوڤا دەسەڵاتدارەن، وە خوڤا گوناحبەخشی ڕەحمینەن﴿٧﴾ خوڤا قەڤەغەتا وەنە نمەکەرۆ هەکە خاسێ بیدێ چەنی ئانیشا هەکە سەرو دینی نمەجەنگیا چەنیتا و جە یانەکاتانە نەزنێنڤێشاوە و ڕەفتاری داڤپەروەرانەشا چەنی بکەردێ، بەڕاسیی خوڤا داڤپەروەرێش وەش مسیانێ﴿٨﴾ خوڤا تەنیا قەدەغەو ئانیشاتا وەنە مکەرۆ هەکە سەرو دینی گڕیێ(جەنگیێ) چەنیتا وە جە یانەکاتانە زنیەیڤێشاوە و پەشتیوانیی ئەوە زنیەیشا کەرڤیدێ ئینێ نمەبۆ هەکە دۆسایەتیشا چەنی ببەسدێ، جا هەرکەس دۆسایەتیشا چەنی ببەسۆ دیارەن ئانێ ستەمکارێنێ﴿٩﴾ ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاورڤەن ئەگەر ژەنێ ئیمانداری کۆچکەرێ ئامێ پەی لایتا تاقیێشا بکەردێوە، خوڤا زاناتەرەن بە ئیمانیشا، جا ئەگەر زاناتا ئیمانداریێنێ نمەگێڵنڤێشاوە پەی لاو کافرەکا، نەئێڤێ حەڕاڵێنێ پەی ئەویشا و نەئەوێ حەڕاڵێنێ پەی ئێڤیشا، ئا مارەییە دانشا بگێڵنڤێشۆ پەیشا وە ئێتر گوناحتا نمەیاوۆ مارەشا بکەردێ دماو ئانەی مارەییشا بڤەیدێ پەنە، ژەنێ کافرێ لاو وێتاوە گل مەڤەیدێوە و ئانە خەرجتا پەی کەرڤێنێ داواش بکەردێوە و بساندێشۆ ئاڤیچێ هەرچێوێشا خەرج کەرڤەن، جە ژەنێوە موسڵمانێنە، با داواش بکەراوە، ئینە حوکمو خوڤایەن بەینو شمەنە حوکم مکەرۆ، خوڤایچ بزانی دانان﴿١٠﴾ وە ئەگەر یۆە یان بڕێو جە هامسەراتا گێڵێۆە پەی دلێ کافرەکا جا جەنگیایدێ و تاڵانتا چەنە گێرتێ بە ئانیشا ژەنەکێشا دەسشانە بەرشیێنێ ئێنڤە جە دەسکۆتو جەنگەکەی بڤەیدێ هەکە ئاڤێشا ڕاشانە خەرجشا کەرڤەن و چا خوڤایە ئیمانتا هەن پەنەش پارێز بکەردێ﴿١١﴾

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ إِذَا جَآءَكَ ٱلۡمُؤۡمِنَٰتُ يُبَايِعۡنَكَ عَلَىٰٓ أَن لَّا يُشۡرِكۡنَ بِٱللَّهِ شَيۡـٔٗا وَلَا يَسۡرِقۡنَ وَلَا يَزۡنِينَ وَلَا يَقۡتُلۡنَ أَوۡلَٰدَهُنَّ وَلَا يَأۡتِينَ بِبُهۡتَٰنٖ يَفۡتَرِينَهُۥ بَيۡنَ أَيۡدِيهِنَّ وَأَرۡجُلِهِنَّ وَلَا يَعۡصِينَكَ فِي مَعۡرُوفٖ فَبَايِعۡهُنَّ وَٱسۡتَغۡفِرۡ لَهُنَّ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ﴿١٢﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَتَوَلَّوۡاْ قَوۡمًا غَضِبَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِمۡ قَدۡ يَئِسُواْ مِنَ ٱلۡأٓخِرَةِ كَمَا يَئِسَ ٱلۡكُفَّارُ مِنۡ أَصۡحَٰبِ ٱلۡقُبُورِ ﴿١٣﴾

سُورَةُ الصَّفِّ — ترتيبها ٦١ — آياتها ١٤

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۖ وَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ﴿١﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفۡعَلُونَ ﴿٢﴾ كَبُرَ مَقۡتًا عِندَ ٱللَّهِ أَن تَقُولُواْ مَا لَا تَفۡعَلُونَ ﴿٣﴾ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلَّذِينَ يُقَٰتِلُونَ فِي سَبِيلِهِۦ صَفّٗا كَأَنَّهُم بُنۡيَٰنٞ مَّرۡصُوصٞ ﴿٤﴾ وَإِذۡ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوۡمِهِۦ يَٰقَوۡمِ لِمَ تُؤۡذُونَنِي وَقَد تَّعۡلَمُونَ أَنِّي رَسُولُ ٱللَّهِ إِلَيۡكُمۡۖ فَلَمَّا زَاغُوٓاْ أَزَاغَ ٱللَّهُ قُلُوبَهُمۡۚ وَٱللَّهُ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلۡفَٰسِقِينَ ﴿٥﴾

ئەی پێغەمبەر وەختێ ژەنێ ئیمانداریْ مەیانێ پەی لایت و پەیمانەت مدا پەنە هەکە: هیچ شەریك نەنیارە پەی خوڎای و دزیی نەکەرانێ و زینا نەکەرانێ و رۆڵەکاشا نەکوشا و بە دروێ زاروڵێ خەڵکی نەکەرا بە هینێ مێرڎەکاشا و بوختانی نەکەرانێ بەینو دەسا و پەیاشانە و جە هیچ کارێوی پەسەنڎەنە سەرپێچیت نەکەرانێ دەی پەیمانەشا چەنی ببەسە و داواو چەنە وەش بییەیشا جە لاو خوڎایۆ پەی بکەرە، بەراسیی خوڎا گوناهبەخشی رەحمینەن﴿١٢﴾ ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاورڎەن مەبیدێ بە دۆسێ قۆمێوی خوڎا تووڕە بییەن وەنەشا بێشك ئاڎێ ناهومێڎێ بیێنێ جە ئاخیرەتی هەر پێسە کافرەکێ ناهومێڎێ بیێنێ جە ئەوەگێلای خەڵکو دلێ قەبرەکا﴿١٣﴾

سوورەتێ ﴿صەف﴾ ی

چوارڎە ئایەتێنە

بە نامێ خوڎای بەزەییمەنڎی رەحمینی

هەرچی ئینا ئاسمانەکانە و زەمینە تەسبیحاتو خوڎای مکەرۆ، ئاڎ بالاڎەسیی دانایچەن﴿١﴾ ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاورڎەن چی چێو ماچێنە و مەکەرڎێش؟﴿٢﴾ گوناحێوی گۆرەن جە لاو خوڎایۆ هەکە ئانەی مواچێنەش نمەکەرڎێنەش﴿٣﴾ بەراسیی خوڎا ئا کەسێشە وەشێ مسیانێ هەکە ڕاو ئاڎینە جە غەزانە ریز مبەسا و ئەجۆ دیواری قورقوشمینەنێ﴿٤﴾ ئانەبێ مووسا بە قۆمەکەیش واتش ئەی قۆمەکەم چی عەزیەتم مڎەیدێ خۆ دیارەن مزاندێ من پێغەمبەرنا و پەی شمە کیانیانا، جا وەختێ جە هەقی لاشا دا خوڎایچ دڵەکێشا لاش دێ، خوڎایچ هیدایەتو ئا قۆمیە نمەڎۆ جە ڕێ لاشا دان﴿٥﴾

وَإِذْ قَالَ عِيسَى ٱبْنُ مَرْيَمَ يَٰبَنِيٓ إِسْرَٰٓءِيلَ إِنِّي رَسُولُ ٱللَّهِ إِلَيْكُم مُّصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ ٱلتَّوْرَىٰةِ وَمُبَشِّرًۢا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنۢ بَعْدِي ٱسْمُهُۥٓ أَحْمَدُ ۖ فَلَمَّا جَآءَهُم بِٱلْبَيِّنَٰتِ قَالُوا۟ هَٰذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٦﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ ٱفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ وَهُوَ يُدْعَىٰٓ إِلَى ٱلْإِسْلَٰمِ ۚ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِي ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٧﴾ يُرِيدُونَ لِيُطْفِـُٔوا۟ نُورَ ٱللَّهِ بِأَفْوَٰهِهِمْ وَٱللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِۦ وَلَوْ كَرِهَ ٱلْكَٰفِرُونَ ﴿٨﴾ هُوَ ٱلَّذِيٓ أَرْسَلَ رَسُولَهُۥ بِٱلْهُدَىٰ وَدِينِ ٱلْحَقِّ لِيُظْهِرَهُۥ عَلَى ٱلدِّينِ كُلِّهِۦ وَلَوْ كَرِهَ ٱلْمُشْرِكُونَ ﴿٩﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ تِجَٰرَةٍ تُنجِيكُم مِّنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿١٠﴾ تُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَتُجَٰهِدُونَ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ بِأَمْوَٰلِكُمْ وَأَنفُسِكُمْ ۚ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١١﴾ يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَيُدْخِلْكُمْ جَنَّٰتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ وَمَسَٰكِنَ طَيِّبَةً فِي جَنَّٰتِ عَدْنٍ ۚ ذَٰلِكَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ ﴿١٢﴾ وَأُخْرَىٰ تُحِبُّونَهَا ۖ نَصْرٌ مِّنَ ٱللَّهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ ۗ وَبَشِّرِ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٣﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ كُونُوٓا۟ أَنصَارَ ٱللَّهِ كَمَا قَالَ عِيسَى ٱبْنُ مَرْيَمَ لِلْحَوَارِيِّۦنَ مَنْ أَنصَارِيٓ إِلَى ٱللَّهِ ۖ قَالَ ٱلْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنصَارُ ٱللَّهِ ۖ فَـَٔامَنَت طَّآئِفَةٌ مِّنۢ بَنِيٓ إِسْرَٰٓءِيلَ وَكَفَرَت طَّآئِفَةٌ ۖ فَأَيَّدْنَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ عَلَىٰ عَدُوِّهِمْ فَأَصْبَحُوا۟ ظَٰهِرِينَ ﴿١٤﴾

ئانەبێ عیساو کوڕو مریەمێ واتش: ئەی نەوەو ئیسرائیلی من پێغەممەرو خوڎاینا پەی سەرو شمە ڕاسیی تەوراتیچتا پەی سەلەمنوو هەکە وەڵێ مننە ئامان و موژدەدەریچنا بە ئامای پێغەممەرێوی جە دماو من نامێش ئەحمەڎەن،جا وەختێ بە نیشانێ ڕۆشنێوە ئاما واتشا ئینە سیحرێوە ئاشکران﴿٦﴾ جا کێ ئەچا کەسیە ستەمکارتەرەن درۆێ پەی خوڎای هۆربیەسۆ جە وەختێوەنە ئاڎ مچڕای مچڕیۆ پەی لاو ئیسلامی خوڎایچ قۆمو ستەمکارا هیدایەت نمەڎۆنە﴿٧﴾ گەرەکشانە بە دەم ڕۆشنایی خوڎای بکوشناوە خوڎایچ ڕۆشنایی وێش تەمامنۆ هەرچنڎە کافرەکێ پەنەشا ناوەش بۆ﴿٨﴾ هەر ئاڎەن پێغەممەرەکەو وێش بە هیدایەت و دینو هەقیۆ کیاستەن هەتا سەرش بوورزۆ سەرو گرڎو دینەکارە هەرچنڎە موشریکەکێ پەنەشا ناوەش بۆ﴿٩﴾ ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاورڎەن ئایا حەز مکەردێ تجارەتێوتا نیشانە بڎەو نەجاتتا بڎۆنە جە عەزابێوی فرە ئێشنی؟﴿١٠﴾ ئیمان باردێ بە خوڎای و پێغەممەرەکەیش و جە ڕاو خوڎاینە جیهادبکەردێ بە ماڵ و بەگیانتا ئینە خاسەن پەیتا ئەگەر ئیماندارێنەدێ﴿١١﴾ گوناحەکاتا مبەخشۆ و ۋزۆتانە دلێ بەهەشتانێوی ڕۆخانێ چێرو درەختەکاشارە ۋەیەرانێ چەنی یاگە وەشە عالاتەرا جە بەهەشتەکا عەدنینە ئانەن ئەوەبەرڎەی فرە گۆرە﴿١٢﴾ وە چێوێوەتەریچ هەکە وەشتا مسیۆ سەرکۆتەی جە لایەنو خوڎایۆ و وەڵات گێرتەیێ(فەتحێوە) نزیکە وە ئی موژدەیە بڎە بە ئیماندارا﴿١٣﴾ ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاورڎەن بیدێ بەپەشتیوانێ خوڎای هەرپێسە عیساو کوڕو مریەمێ وات بە حەوارییەکا: کێ ڕوو بە خوڎا مبۆ بەپەشتیوانم ؟ حەوارییەکا وات: ئێمە پەشتیوانێ خوڎایەنمێ جا ئێتر هۆزێو جە نەوەکا ئیسرائیلی ئیمانشا ئاورڎ و هۆزێویچ کافرێ بیێ لایەنو ئانیشاما گێرت هەکە ئیمانشا ئاورڎ پەی سەرکۆتەی ملو دوژمەنەکەیشارە ئێتر زاڵێ بیێ﴿١٤﴾

سُورَةُ الجُمُعَةِ — ترتيبها ٦٢ — آياتها ١١

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ٱلْمَلِكِ ٱلْقُدُّوسِ ٱلْعَزِيزِ ٱلْحَكِيمِ ﴿١﴾ هُوَ ٱلَّذِى بَعَثَ فِى ٱلْأُمِّيِّۦنَ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُوا۟ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتِهِۦ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْحِكْمَةَ وَإِن كَانُوا۟ مِن قَبْلُ لَفِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٢﴾ وَءَاخَرِينَ مِنْهُمْ لَمَّا يَلْحَقُوا۟ بِهِمْ ۚ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٣﴾ ذَٰلِكَ فَضْلُ ٱللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَآءُ ۚ وَٱللَّهُ ذُو ٱلْفَضْلِ ٱلْعَظِيمِ ﴿٤﴾ مَثَلُ ٱلَّذِينَ حُمِّلُوا۟ ٱلتَّوْرَىٰةَ ثُمَّ لَمْ يَحْمِلُوهَا كَمَثَلِ ٱلْحِمَارِ يَحْمِلُ أَسْفَارًۢا ۚ بِئْسَ مَثَلُ ٱلْقَوْمِ ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ ۚ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٥﴾ قُلْ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ هَادُوٓا۟ إِن زَعَمْتُمْ أَنَّكُمْ أَوْلِيَآءُ لِلَّهِ مِن دُونِ ٱلنَّاسِ فَتَمَنَّوُا۟ ٱلْمَوْتَ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٦﴾ وَلَا يَتَمَنَّوْنَهُۥٓ أَبَدًۢا بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ ۚ وَٱللَّهُ عَلِيمٌۢ بِٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٧﴾ قُلْ إِنَّ ٱلْمَوْتَ ٱلَّذِى تَفِرُّونَ مِنْهُ فَإِنَّهُۥ مُلَٰقِيكُمْ ۖ ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَىٰ عَٰلِمِ ٱلْغَيْبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾

٥٥٣

سوورەتـۆ ﴿جـومعـه﴾ ی

یانزە ئایەتێنە

بە نامۆ خوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

هەرچـی ئینـا ئاسمانەکانـە و زەمیننـە تەسبیحاتو خـوڎای مکـەرۆ ئـاخوڎا هەکـە پادشـای دوورەن جـە کـەمیی و بێگـەرڎ و بالآدەسیی دانـان﴿١﴾ ئـا خـوڎابیٚ جـە دلیٚ خـەڵکێوە نەخۆنڎەوارینـە پێغەممـەرێوەش جـە وێشا کیاسـت پەیـشا هەکـە ئایەتـەکیٚ قورئانیـشا بووانـۆوە ملـەرە و پاکێـشا بکـەرۆوە و فێـریٚ کتـێبی و دانایەتییـشا بکـەرۆ هەرچـنڎە ئـاڎیٚ چـاوەڵ دلیٚ سەروەنەشێویاییوی ئاشکراینە بێنـیٚ﴿٢﴾ وە خـەڵکانێوی تـەر جـە وێـشا مـەیانیٚ و پێـوەزیٚ مبـا پۆشـاوە، وە ئـاڎ بالآدەسـیی دانـان﴿٣﴾ ئانـە فـەزڵو خـوڎاین مـڎۆش پانـەی وێـش گـەرەکـشەن، خـوڎایچ داراو فـەزڵی فـرە گۆرەیـەن﴿٤﴾نموونـەو ئانیـشا تەوراتشا دریا ملەرە دمایی هۆرشا نەگێرت پێسەن نموونـەو هـەرێوی بارێو کتێبێش هۆرگێرتێبـا، عیش جە نموونەو ئا قۆمیە ئایەتەکیٚ خوڎایشا بە درۆ زانێبا، خوڎایچ هیدایـەتو قۆمی ستەمکاری نمەڎۆ﴿٥﴾ بواچە ئەی ئانیشا ئینایدیٚ سەرو دینو جوولەکەیۆ شمە هەکە بەلاف و وێتـا ئـەجۆتا بەڕاسیی هەر شمە و بێژگە خـەڵکی تـەری دۆسـیٚ خوڎایەنـدیٚ دەی ئەگـەر جە ڕاسواچانـدیٚ ئـاواتو مـەرگی بووازدیٚ﴿٦﴾ هـەرگیز ئـی ئاواتیە نمەوازا چونکە مزانانیٚ چێشـشا ۆزتـەن وەڵـیٚ وێـشا و خـوڎایچ فـرە زانـان بـە ستەمکارا﴿٧﴾ بواچە بەڕاسیی ئـا مەرگـە هەکـە شمـە چەنەش مڕەمـدیٚ مسەوگەر میاۆۆتا پەنە دمایی مگێڵنیەیدێوە پەی لاو بزانو غـەیبی و ئاشکرای جا هـەواڵو ئانـەی کەرێندێش مڎۆ پەنەتا﴿٨﴾

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَوٰةِ مِن يَوۡمِ ٱلۡجُمُعَةِ فَٱسۡعَوۡاْ إِلَىٰ ذِكۡرِ ٱللَّهِ وَذَرُواْ ٱلۡبَيۡعَۚ ذَٰلِكُمۡ خَيۡرٞ لَّكُمۡ إِن كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ ﴿٩﴾ فَإِذَا قُضِيَتِ ٱلصَّلَوٰةُ فَٱنتَشِرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَٱبۡتَغُواْ مِن فَضۡلِ ٱللَّهِ وَٱذۡكُرُواْ ٱللَّهَ كَثِيرٗا لَّعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ ﴿١٠﴾ وَإِذَا رَأَوۡاْ تِجَٰرَةً أَوۡ لَهۡوًا ٱنفَضُّوٓاْ إِلَيۡهَا وَتَرَكُوكَ قَآئِمٗاۚ قُلۡ مَا عِندَ ٱللَّهِ خَيۡرٞ مِّنَ ٱللَّهۡوِ وَمِنَ ٱلتِّجَٰرَةِۚ وَٱللَّهُ خَيۡرُ ٱلرَّٰزِقِينَ ﴿١١﴾

سُورَةُ المُنَافِقُونَ

ترتيبها ٦٣ — آياتها ١١

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِذَا جَآءَكَ ٱلۡمُنَٰفِقُونَ قَالُواْ نَشۡهَدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ إِنَّكَ لَرَسُولُهُۥ وَٱللَّهُ يَشۡهَدُ إِنَّ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ لَكَٰذِبُونَ ﴿١﴾ ٱتَّخَذُوٓاْ أَيۡمَٰنَهُمۡ جُنَّةٗ فَصَدُّواْ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِۚ إِنَّهُمۡ سَآءَ مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ﴿٢﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ ءَامَنُواْ ثُمَّ كَفَرُواْ فَطُبِعَ عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ فَهُمۡ لَا يَفۡقَهُونَ ﴿٣﴾ ۞وَإِذَا رَأَيۡتَهُمۡ تُعۡجِبُكَ أَجۡسَامُهُمۡۖ وَإِن يَقُولُواْ تَسۡمَعۡ لِقَوۡلِهِمۡۖ كَأَنَّهُمۡ خُشُبٞ مُّسَنَّدَةٞۖ يَحۡسَبُونَ كُلَّ صَيۡحَةٍ عَلَيۡهِمۡۚ هُمُ ٱلۡعَدُوُّ فَٱحۡذَرۡهُمۡۚ قَٰتَلَهُمُ ٱللَّهُۖ أَنَّىٰ يُؤۡفَكُونَ ﴿٤﴾

ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاورڎەن جە ڕوْ جومعەینە وەختێو بانگ دریا بەپەلە لوْدیْ پەی یاڎوْکەرڎەی خوڎای و واز جە ئەسای و ۆرەتەی باردیْ ئەگەر بزاندیْ ئانە خێرەنە پەیتا ﴿٩﴾جا هەکە نما کریا وەڵیْ بیدیْ زەمیننە ئێتر بگێڵدیْ شوْنوْ فەزڵو خوڎایرە و فرە یاڎو خوڎای بکەردیْ بەشکو سەرفرازیْ بیدیْ﴿١٠﴾خوْ ئەگەر تجارەتێو یام گەمەو گاڵتێو بووینانیْ چەنەت متەکیاۆە و ملا پەی لایش توْ بە مدرایرە مازا جیا، بواچە ئانە ئینا لاو خوڎایوْ خاسەن جە گەمەی و گاڵتەی و جەتجارەتی و خوڎا خاستەرین ڕزقدەرەن﴿١١﴾

سوورەتوْ ﴿مونافیْقوون﴾ ی

یانزە ئایەتێنە

بە ناموْ خوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

ئەگەر مونافیْقەکیْ ئامیْ پەی لایت و واتشا بەڕاسیی شاهیْڎیی مڎەیمیْ هەکە توْ پێغەمبەرو خوڎاینی، خوڎا مزانوْنە هەکە بێشك توْ پێغەمەرشنی و خوڎا شاهیڎیی مڎوْ هەکە مونافیْقەکیْ بەدڵنیاییوْ دروْزنێنیْ﴿١﴾ قەسەمەکێشا کەرڎێنێشا بە قەڵغان و ڕاو خوڎایشا ووزتێنەرە پەنەشا، بەڕاسیی ئانە ئاڎیْ مکەراش کارێوی فرە خرابەن﴿٢﴾ ئانەیچ چانەیوْن ئاڎیْ ئیمانشا ئاورڎ دمایی کافریْ بیێوە جا موْرە نریا سەرو دڵاْشارە ئێتر ئاڎیْ حاڵییْ نمەبانیْ﴿٣﴾ وە ئەگەر بووینیشا لەش و لارشا سەرسامێت مکەرانیْ،وە ئەگەر بگنا قسەکەرڎەی گوْش مگێری پەی قساشا هەر ئەجوْ تەختەی وشکی دیوارەرە هوْر واسیێنیْ، گرڎ باسێو کێشاوە سەرو وێشا دوژمەن ئانێنیْ دەی ووریاشا بە، خوڎا بکوشوْشا ئانە چەنی جە هەقی لامڎا؟﴿٤﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُولُ ٱللَّهِ لَوَّوْا رُءُوسَهُمْ وَرَأَيْتَهُمْ يَصُدُّونَ وَهُم مُّسْتَكْبِرُونَ ﴿٥﴾ سَوَآءٌ عَلَيْهِمْ أَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ أَمْ لَمْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ لَن يَغْفِرَ ٱللَّهُ لَهُمْ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلْفَٰسِقِينَ ﴿٦﴾ هُمُ ٱلَّذِينَ يَقُولُونَ لَا تُنفِقُوا۟ عَلَىٰ مَنْ عِندَ رَسُولِ ٱللَّهِ حَتَّىٰ يَنفَضُّوا۟ وَلِلَّهِ خَزَآئِنُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَلَٰكِنَّ ٱلْمُنَٰفِقِينَ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٧﴾ يَقُولُونَ لَئِن رَّجَعْنَآ إِلَى ٱلْمَدِينَةِ لَيُخْرِجَنَّ ٱلْأَعَزُّ مِنْهَا ٱلْأَذَلَّ وَلِلَّهِ ٱلْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِۦ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَلَٰكِنَّ ٱلْمُنَٰفِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٨﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تُلْهِكُمْ أَمْوَٰلُكُمْ وَلَآ أَوْلَٰدُكُمْ عَن ذِكْرِ ٱللَّهِ وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْخَٰسِرُونَ ﴿٩﴾ وَأَنفِقُوا۟ مِن مَّا رَزَقْنَٰكُم مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِىَ أَحَدَكُمُ ٱلْمَوْتُ فَيَقُولَ رَبِّ لَوْلَآ أَخَّرْتَنِىٓ إِلَىٰٓ أَجَلٍ قَرِيبٍ فَأَصَّدَّقَ وَأَكُن مِّنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿١٠﴾ وَلَن يُؤَخِّرَ ٱللَّهُ نَفْسًا إِذَا جَآءَ أَجَلُهَا وَٱللَّهُ خَبِيرٌۢ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١١﴾

سُورَةُ التَّغَابُنِ　ترتيبها ٦٤　آياتها ١٨

ئەگـەر پەنەیچـشا بواچـیۆ بەیـدیٚ بـا پێغەممـەرو خـوڎای داواو چـەنە وەشبییەیتا پەی بکەرۆ سەرەشا وا مڎا و وینیـشا وەرگیریـی مکـەرانیٚ و ویٚ بەزلزانێنیٚ﴿٥﴾ داواو وەش چەنە بییەیشا پەی بکەری یان داواو چەنەوەش بییەیشا پـەی نەکـەری پێسەنە یۆی پەیشا خـوڎا چەنەشـا وەش نمەبۆنـە، بەڕاسـیی خـوڎا هیدایەتو قۆمی جە ڕیٚ لادەری نمـەڎۆ﴿٦﴾ ئـاڎێنیٚ هەکـە مواچـانیٚ هـیچ جـۆرە بەخـشایێ مەڎەیـدیٚ پانیـشا ئینـیێ دۆرو پێغەممـەرو خوڎاینـە هـەتا تـەکیاوە، خـۆ خـەزێنیٚ ئاسمانـەکا و زەمینـی هینـیٚ خـوڎاینیٚ بـەلاٚم مونافێقـەکیٚ حـاڵییٚ نمـەبا﴿٧﴾ مواچـانیٚ بـەدڵنابیۆ ئەگـەر گێلاٚیمێوە پـەی مەدینـەی مـشیۆم دەسـەلاٚتداری بـالاٚدەس شـارەنە بێدەسـەلاٚت(زەلیـل) بزنـۆوە، بالاٚدەسییچ هەر پەی خوڎای و پێغەممەرەکەیش و پەی ئیمانداران و بەلاٚم مونافێقەکا نمـەزانا﴿٨﴾ ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاورڎەن نازدیٚ ماڵ و سەروەتتا یان زاڕۆڵەکێتا جە یاڎو خوڎای لاشەخەرێتا بکەرا، وە هەرکەسێو یاڎو خوڎای لاشەخەر بکەرۆ زەرەرمەنڎیٚ ئانێنیٚ﴿٩﴾ دەی چا ڕزقیە دێندێما پەنە ببەخشدیٚ وەڵیٚ ئانەینە مەرگ یەخیٚ بە یۆیتا بگێرۆ و جا بوواچۆ ئەی پەروەرڎگار ئانە چی پـەی مـاوێوی کـەمی(نزیکـی) دمـام نمـەوزی هـەتا خێرە بکەروونـە و جـە پیاسـاڵحەکا بـوو؟﴿١٠﴾ خـوڎایچ هـیچ کەسـێوی دمـا نمـەۆزۆ ئەگـەر وەختـو مـەرڎەیش ئامـا، وە خـوڎا هاگـاڎارەن پانـەی مکەردێش﴿١١﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۖ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ ۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾ هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ فَمِنكُمْ كَافِرٌ وَمِنكُم مُّؤْمِنٌ ۚ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢﴾ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُوَرَكُمْ ۖ وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ﴿٣﴾ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُسِرُّونَ وَمَا تُعْلِنُونَ ۚ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٤﴾ أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِن قَبْلُ فَذَاقُوا وَبَالَ أَمْرِهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٥﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُ كَانَت تَّأْتِيهِمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالُوا أَبَشَرٌ يَهْدُونَنَا فَكَفَرُوا وَتَوَلَّوا ۚ وَّاسْتَغْنَى اللَّهُ ۚ وَاللَّهُ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ﴿٦﴾ زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَن لَّن يُبْعَثُوا ۚ قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ ۚ وَذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٧﴾ فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالنُّورِ الَّذِي أَنزَلْنَا ۚ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٨﴾ يَوْمَ يَجْمَعُكُمْ لِيَوْمِ الْجَمْعِ ۖ ذَٰلِكَ يَوْمُ التَّغَابُنِ ۗ وَمَن يُؤْمِن بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۚ ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٩﴾

٥٥٦

سوورەتۆ ﴿تەغابون﴾ ی

هەژدە ئایەتێنە

بە نامۆ خوڤای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

هەرچی ئینا جە ئاسمانەکانە و جە زەمینەنە تەسبیحاتو خوڎای مکەرۆ دەسەلأت و حەمد هەر پەی ئاڎینیۆ، وە ئاڎ دەسەلأتش سەرو گرڎ چیوێرە هەن﴿١﴾ ئا زاتە شمەش خولوقنایدێ جا هەنتا کافرەن و هەنیچتا ئیماندارەن، وە خوڎا بە ئانەی مکەردێش ۆینان﴿٢﴾ سەرو بنەڕەتو هەقی ئاسمانەکێ و زەمینش خەلقێ کەرڎێ و وێنەو شمەش کێشا و وێنەکەیچتا فرە وەشش کێشا و سەرئەنجامیچ پەی لاو ئاڎین﴿٣﴾ مزانۆ چێش ئینا ئاسمانەکا و زەمیننە و مزانۆنە چێش مشاردێوە و چێشیچ ئاشکرا مکەردێ و خوڎا بزانەن پانەی ئینا دڵێ سینەکانە﴿٤﴾ ئایا هەواڵو ئانیشاتا پەی نامان هەکە وەڵتەر کافرێ بیێ جا تاڵیی کارەکاو وێشا چەشت وعەزابێوی پەڕ جە ئێششاپەی ئاماڎەن ؟﴿٥﴾ ئانەیچە بۆنەو ئانەیۆن هەکە بەڕاسیی پێغەممەرەکێشا نیشانێ(بەڵگێ) شا پەی ئارێنێ کەچی واچێنێ چەنی بەشەرێو هیدایەتما مڎۆ؟ جا کافرێ بیێ و پەشتیشا هۆرکەرڎە، خوڎایچ دەسش چاڎیشا هۆرگێرت، وە خوڎا دەوڵەمەنڎی حەمد کریان﴿٦﴾ کافرەکێ لافو ئانەیشا داوەنە هەکە زینڎێ نمەکریاوە، بواچە پاسە نییەن، قەسەم بەپەروەرڎگاریم بەدڵنیاییۆ زینڎێ مکریەیدێوە دمایی مسەوگەر هەرچیتا کەرڎەن هەواڵتا پنە مڎریۆ(هاگاداریێ مکریەیدێ) وە ئانەیچە پەی خوڎای ئاسانەن﴿٧﴾ دەی ئیمان بارڎێ بە خوڎای و پێغەممەرەکەیش و ئا ڕۆشناییە هەکە وەزناماره، خوڎا هاگاڎارەن پانەی مکەردێش﴿٨﴾ ڕۆێۆ مێۆ کۆتا مکەرۆۆە پەی ڕۆ کۆئەۆەبییەی، ئانەیچە ڕۆ دماکۆتەی(جیامەنەی)ەن، جا هەرکەس ئیمان بارۆ بە خوڎای و هەرمانێ عالێ بکەرۆ خوڎا چەمپۆشیی جە خرابەکاش مکەرۆ و ۆزۆش دڵێ بەهەشتانێۆی هەکە ڕۆخانێ چێرو درەختاکاشارە مووییەرا هەتاهەتان بە نەمریی چەنەشا ممەناوە، ئەوەبەرڎەی فرە گۆرەیچ ئانەنە﴿٩﴾

وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَكَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَآ أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِ خَٰلِدِينَ فِيهَاۖ وَبِئۡسَ ٱلۡمَصِيرُ ﴿١٠﴾ مَآ أَصَابَ مِن مُّصِيبَةٍ إِلَّا بِإِذۡنِ ٱللَّهِۗ وَمَن يُؤۡمِنۢ بِٱللَّهِ يَهۡدِ قَلۡبَهُۥۚ وَٱللَّهُ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٞ ﴿١١﴾ وَأَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَۚ فَإِن تَوَلَّيۡتُمۡ فَإِنَّمَا عَلَىٰ رَسُولِنَا ٱلۡبَلَٰغُ ٱلۡمُبِينُ ﴿١٢﴾ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۚ وَعَلَى ٱللَّهِ فَلۡيَتَوَكَّلِ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ ﴿١٣﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِنَّ مِنۡ أَزۡوَٰجِكُمۡ وَأَوۡلَٰدِكُمۡ عَدُوّٗا لَّكُمۡ فَٱحۡذَرُوهُمۡۚ وَإِن تَعۡفُواْ وَتَصۡفَحُواْ وَتَغۡفِرُواْ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٌ ﴿١٤﴾ إِنَّمَآ أَمۡوَٰلُكُمۡ وَأَوۡلَٰدُكُمۡ فِتۡنَةٞۚ وَٱللَّهُ عِندَهُۥٓ أَجۡرٌ عَظِيمٞ ﴿١٥﴾ فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ مَا ٱسۡتَطَعۡتُمۡ وَٱسۡمَعُواْ وَأَطِيعُواْ وَأَنفِقُواْ خَيۡرٗا لِّأَنفُسِكُمۡۗ وَمَن يُوقَ شُحَّ نَفۡسِهِۦ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ ﴿١٦﴾ إِن تُقۡرِضُواْ ٱللَّهَ قَرۡضًا حَسَنٗا يُضَٰعِفۡهُ لَكُمۡ وَيَغۡفِرۡ لَكُمۡۚ وَٱللَّهُ شَكُورٌ حَلِيمٌ ﴿١٧﴾ عَٰلِمُ ٱلۡغَيۡبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ﴿١٨﴾

ترتيبها ٦٥　سُورَةُ الطَّلَاقِ　آياتها ١٢

وه ئـانێ كـافرێ بيـێ و ئايه‌تـه‌كێما بـه درۆيشا زانیٚ ئانێ ئێرنشينێنێ و نه‌مرێنێ چـه‌نه‌ش و عـيش چا سـه‌رئه‌نجاميه﴿١٠﴾ به‌بێ ئيزنو خوڎای هيچ ناڕه‌حه‌تيێو نمێو وه‌رۆ، وه هه‌ركه‌سيچ ئيمان باروٚ به خوڎای هيدايه‌تو دڵيش مڎۆنه، وه خوڎا بزانه‌ن به گـرڎ چـێوی﴿١١﴾ وه بـه گۆشـو خـوڎای بكه‌رڎێ و به گۆشو پێغه‌مه‌ريچ بكه‌ردێ، جـا ئه‌گـه‌ر په‌شـتيتا هـۆر كـه‌رڎه ئانـه پێغه‌مه‌ره‌كه‌ما هه‌ر په‌نه ياوناى ئاشكراش سـه‌ره‌ن﴿١٢﴾ الله ئـا خوڎانه بێژگه چاڎێ خـوڎا نييـه‌ن، ده‌ى بـا ئيمانـدارێ هـه‌ر په‌شتى بـه خـوڎاى ببه‌سا﴿١٣﴾ ئـه‌ى ئـا كه‌سا ئيمانتا ئاورڎه‌ن به‌ڕاسيى بڕێو جه هامسه‌ره‌كاتا و جه ڕۆڵه‌كاتا دوژمه‌نێتانێ وورييێشا بيدێ، خۆ ئه‌گه‌ر چه‌مپۆشيى بكه‌ردێ و وازشا چه‌نه باردێ و چه‌نه‌شا وه‌شێ بيدێ ده‌ى به‌ڕاسـيى خـوڎايچ گوناهبه‌خـشى ڕه‌حمينـه‌ن ﴿١٤﴾ بێگومـان ماڵه‌كـه‌تا و زاڕۆڵـه‌كێتا پـه‌ى تاقيۆكه‌رڎه‌يـه‌نێ و خـوڎا كرێۆه فره گۆرێش هه‌نه لاۆه﴿١٥﴾ جا هـه‌تا متـاودێ پارێز جه خوڎاى بكه‌ردێ و قسێ بژنه‌ودێ و به گۆش بكه‌ردێ و ببه‌خشدێ په‌ى وێتا خاسه‌ن وه هه‌ركه‌سێو وێش جه چه‌مچنۆكيى ده‌روونيش پارێزنۆنه هه ئانێ سه‌رفرازێنێ﴿١٦﴾ ئه‌گه‌ر قه‌رزێوى پاكى خاس بڎه‌يدێ به خوڎاى چه‌نڎ قاتش مكه‌رۆه په‌يتا و چه‌نه‌تا وه‌ش مبۆ، وه خوڎا سوپاسگوزارى سه‌رو وێن﴿١٧﴾ بزانو غه‌يبى و ديارى و بالاّده‌سى دانان﴿١٨﴾

نصف الحزب ٥٦

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ إِذَا طَلَّقْتُمُ ٱلنِّسَآءَ فَطَلِّقُوهُنَّ لِعِدَّتِهِنَّ وَأَحْصُواْ ٱلْعِدَّةَ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ رَبَّكُمْ لَا تُخْرِجُوهُنَّ مِنۢ بُيُوتِهِنَّ وَلَا يَخْرُجْنَ إِلَّآ أَن يَأْتِينَ بِفَٰحِشَةٍ مُّبَيِّنَةٍ وَتِلْكَ حُدُودُ ٱللَّهِ وَمَن يَتَعَدَّ حُدُودَ ٱللَّهِ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُۥ لَا تَدْرِي لَعَلَّ ٱللَّهَ يُحْدِثُ بَعْدَ ذَٰلِكَ أَمْرًا ﴿١﴾ فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ فَارِقُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَأَشْهِدُواْ ذَوَيْ عَدْلٍ مِّنكُمْ وَأَقِيمُواْ ٱلشَّهَٰدَةَ لِلَّهِ ذَٰلِكُمْ يُوعَظُ بِهِۦ مَن كَانَ يُؤْمِنُ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ وَمَن يَتَّقِ ٱللَّهَ يَجْعَل لَّهُۥ مَخْرَجًا ﴿٢﴾ وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ وَمَن يَتَوَكَّلْ عَلَى ٱللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُۥٓ إِنَّ ٱللَّهَ بَٰلِغُ أَمْرِهِۦ قَدْ جَعَلَ ٱللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا ﴿٣﴾ وَٱلَّٰٓـِٔي يَئِسْنَ مِنَ ٱلْمَحِيضِ مِن نِّسَآئِكُمْ إِنِ ٱرْتَبْتُمْ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلَٰثَةُ أَشْهُرٍ وَٱلَّٰٓـِٔي لَمْ يَحِضْنَ وَأُوْلَٰتُ ٱلْأَحْمَالِ أَجَلُهُنَّ أَن يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ وَمَن يَتَّقِ ٱللَّهَ يَجْعَل لَّهُۥ مِنْ أَمْرِهِۦ يُسْرًا ﴿٤﴾ ذَٰلِكَ أَمْرُ ٱللَّهِ أَنزَلَهُۥٓ إِلَيْكُمْ وَمَن يَتَّقِ ٱللَّهَ يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّـَٔاتِهِۦ وَيُعْظِمْ لَهُۥٓ أَجْرًا ﴿٥﴾

٥٥٨

سووره‌تۆ ﴿تـه‌لاق﴾ ی

دوانزه ئایه‌تێنه

به نامۆ خوڎای به‌زه‌بیمه‌نڎی ڕه‌حمینی

ئه‌ی پێغه‌ممه‌ر ئه‌گه‌ر ژه‌نێتا ته‌لاق دیٚ په‌ی وه‌ختی دیاری کریای ته‌لاقشا بڎه‌یدیْ و حیسابو ئا وه‌ختیه بکه‌ردیْ و بژماردێش و جه خوڎای په‌روه‌رڎگاریتا پارێز بکه‌ردیْ، جا یانه‌کاشانه مه‌زندێشاوه و ئاڎیچیْ بانه‌زیاوه سامه‌گه‌ر هه‌رمانێوی ئاوه‌ڕووبه‌ره‌ی ئاشکرا بکه‌را، وه ئانیْ مه‌رزیْ خوڎاینیْ، هه‌رکه‌سیچ مه‌رزه‌کاو خوڎای ببه‌زنوْ دیاره‌ن سته‌مش ئۆ وێش که‌رڎه‌ن، توْ نمه‌زانی ڕه‌نگا دماو ئانه‌ی خوڎا کاره‌ڕه‌هاتێو باروْ ۋه‌روْ﴿١﴾ جا وه‌ختێو یاویٚ وه‌ختی دیاری کریاو وێشا به شێوێوی په‌سه‌نڎ گلشا بڎه‌یدێوه یام به شێوێوی په‌سه‌نڎ چه‌نه‌شا جییٚ بیدێووه چا وه‌ختنه با دۆیْ شاهیڎیْ داڎپه‌روه‌ریْ جه وێتا به‌ینه‌نه ببانیْ و ئاماڎیْ شاهێڎیدای بیدیْ په‌ی خوڎای به ئینه‌ی- باس کریا- ئا که‌سه ئیمانش به خوڎای و به ڕوْ ئاخری هه‌ن موچیاری مکریوْ، هه‌رکه‌سیچ پارێز بکه‌روْ جه خوڎای خوڎا ده‌رووش وه‌نه مکه‌رۆوه﴿٢﴾ وه جه یاگێۆٚ ڕزقش په‌ی میاۆنوْ هه‌که حیسابش په‌ی نمه‌که‌روْ، هه‌رکه‌سیچ په‌شتی به خوڎای ببه‌سوْ ئانه ئاڎش ۋه‌سێن، به‌ڕاسیی خوڎا ئه‌مره‌و وێش میاونوْ ئه‌نجام،دیاره‌ن خوڎاپه‌ی گرڎ هه‌رمانێویْ ئه‌نڎازێوش قه‌راردان﴿٣﴾ ئا ژه‌نیْ جه هامسه‌ره‌کاتا هه‌که جه عاده‌تی مانگانه‌ی نیشتێنێوه ئه‌گه‌ر شمه سه‌باره‌ت به عاڎه‌تی مانگانه‌یشا کۆتیدیْ شکوْ ماوه‌ی دیاری په‌ی کریاشا یه‌ریْ مانگێن و ئانێچه هه‌که نه‌گنانه عاڎه‌تی مانگانه هه‌ر پاسه‌ن، وه له‌مه‌په‌ڕه‌کێچ وه‌ختی دیاری په‌ی کریاشا ئانه‌ن باره‌که‌یشا(له‌مه‌کێشا) بنیاره، هه‌رکه‌سیچ پارێز جه خوڎای بکه‌روْ خوڎا کارش په‌ی ڕه‌حه‌ت مکه‌رۆنه﴿٤﴾ هه ئانه ئه‌مره‌و خوڎاینه په‌ی شمه‌ش وه‌زنێنه‌ره، وه هه‌رکه‌س پارێز جه خوڎای بکه‌روْ خوڎا خرابه‌کاش مپۆژنۆره و کرێهاش فره په‌ی گۆریْ مکه‌روْ﴿٥﴾

أَسْكِنُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ سَكَنتُم مِّن وُجْدِكُمْ وَلَا تُضَآرُّوهُنَّ لِتُضَيِّقُوا۟ عَلَيْهِنَّ ۚ وَإِن كُنَّ أُو۟لَٰتِ حَمْلٍ فَأَنفِقُوا۟ عَلَيْهِنَّ حَتَّىٰ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ ۚ فَإِنْ أَرْضَعْنَ لَكُمْ فَـَٔاتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ ۖ وَأْتَمِرُوا۟ بَيْنَكُم بِمَعْرُوفٍ ۖ وَإِن تَعَاسَرْتُمْ فَسَتُرْضِعُ لَهُۥٓ أُخْرَىٰ ﴿٦﴾ لِيُنفِقْ ذُو سَعَةٍ مِّن سَعَتِهِۦ ۖ وَمَن قُدِرَ عَلَيْهِ رِزْقُهُۥ فَلْيُنفِقْ مِمَّآ ءَاتَىٰهُ ٱللَّهُ ۚ لَا يُكَلِّفُ ٱللَّهُ نَفْسًا إِلَّا مَآ ءَاتَىٰهَا ۚ سَيَجْعَلُ ٱللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا ﴿٧﴾ وَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ عَتَتْ عَنْ أَمْرِ رَبِّهَا وَرُسُلِهِۦ فَحَاسَبْنَٰهَا حِسَابًا شَدِيدًا وَعَذَّبْنَٰهَا عَذَابًا نُّكْرًا ﴿٨﴾ فَذَاقَتْ وَبَالَ أَمْرِهَا وَكَانَ عَٰقِبَةُ أَمْرِهَا خُسْرًا ﴿٩﴾ أَعَدَّ ٱللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا ۖ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ يَٰٓأُو۟لِى ٱلْأَلْبَٰبِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ۚ قَدْ أَنزَلَ ٱللَّهُ إِلَيْكُمْ ذِكْرًا ﴿١٠﴾ رَّسُولًا يَتْلُوا۟ عَلَيْكُمْ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ مُبَيِّنَٰتٍ لِّيُخْرِجَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ مِنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ ۚ وَمَن يُؤْمِنۢ بِٱللَّهِ وَيَعْمَلْ صَٰلِحًا يُدْخِلْهُ جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدًا ۖ قَدْ أَحْسَنَ ٱللَّهُ لَهُۥ رِزْقًا ﴿١١﴾ ٱللَّهُ ٱلَّذِى خَلَقَ سَبْعَ سَمَٰوَٰتٍ وَمِنَ ٱلْأَرْضِ مِثْلَهُنَّ يَتَنَزَّلُ ٱلْأَمْرُ بَيْنَهُنَّ لِتَعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ وَأَنَّ ٱللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَىْءٍ عِلْمًۢا ﴿١٢﴾

٥٥٩

جاوڕاو وێتا چکۆنە و چەنینەنە بەپاو دەسەلاتیتا ژەنە تەلاق دریایەکاتا جاوڕا بکەردێوە و نەکەردێ زەرەرشا پەنە بیاوندێ پەی ئینەی خڕتشا بڎەیدێ(تەنگەتاوێشا بکەردێ)، وە ئەگەر لەمەپەڕێ بیێ خەرجیشا بکێشدێ هەتا ئا وەختە بارەکەیشا منیارە، جا ئەگەر شۆتشا دا بە زاڕۆڵەکاتا کرێهاشا بڎەیدێ پەنە، وە بەینو وێتانە بە شێوێوی پەسەنڎ ڕاوێژ بکەردێ، وە ئەگەر چەنی یۆتری ڕێکێ نەکەوتیدێ سەرش با یۆەتەرە شۆتش بڎۆ پەنە پەیش﴿٦﴾ دەی با دۆڵەمەنڎ بەپاو دۆڵەمەنڎیەکەیش ببەخشۆنە، هەرکەسیچ کەم دەسەن(دەس کوڵەن) با ئانڎە ببەخشۆ هەکە خوڎای دان پەنە، خوڎا ئەرك نمەۋزۆ سەرو هیچ کەسی زیاد جە ئانەی هەکە پەنەش دان، وە دمای ماوێوی خوڎا شۆنەو تەنگانەیرە گوشاڎیی مارۆ وەرۆ﴿٧﴾ وە هەر دەگێوە(شارێوە) وەراوەرو ئەمرەو پەروەرڎگاریش و پێغەممەرەکەیش لووت بەرزییش ئەرمانابۆ ۋزتێنەما ۋەرو حسابی بە حسابێوی سەخت و عەزابێوی فرە ناوەشما دێنە﴿٨﴾ ئێتر تاڵیی هەرماناو وێش چەشتەن و سەرئەنجامو هەرماناش دۆڕیای بییەن﴿٩﴾ خوڎا عەزابێوە سەختش پەی ئاماڎە کەرڎێنێ، دەی ئەی ساحیب ئەقڵەکا هەکە ئیمانتا ئاورڎەن پارێز جە خوڎای بکەرڎێ، دیارەن خوڎا قورئانش وەزنانرە پەیتا﴿١٠﴾ وە پێغەممەرێوەیچ ئایەتە ڕۆشنەکێ خوڎایتا مووانۆوە ملەرە هەتا ئانێ ئیمانشا ئاورڎەن و هەرمانێ عالێشا کەرڎێنێ جە تاریکیەکانە بەربارۆ ڕووەو ڕۆشنایی، وە هەرکەس ئیمان بارۆ بە خوڎای و هەرمانەی عالە بکەرۆ ۋزۆش دلێ بەهەشتا جە چێرو درەخەتەکاشانە ڕۆخانێ مووەرانێ و پەی هەمیشەی ئینێ چا بەهەشتانە، دیارەن خوڎا ڕزقی خاسش پەی ئاماڎێ کەرڎێنێ﴿١١﴾ خوڎا ئا زاتەنە حۆت ئاسمانێش خولوقنێنێ و جە زەمینیچ پێسە ئاڎیشا ئەمرۆ خوڎای بەینشانە ۋەزۆرە تا بزاندێ بەڕاسیی خوڎا دەسەلاتش هەن سەرو گرڎ چێوێرە و بەڕاسیی خوڎا بە عیلم دۆرو گرڎ چێوێش دان﴿١٢﴾

سُورَةُ التَّحْرِيمِ
ترتيبها ٦٦ — آياتها ١٢

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَآ أَحَلَّ ٱللَّهُ لَكَۖ تَبْتَغِي مَرْضَاتَ أَزْوَٰجِكَۚ وَٱللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١﴾ قَدْ فَرَضَ ٱللَّهُ لَكُمْ تَحِلَّةَ أَيْمَٰنِكُمْۚ وَٱللَّهُ مَوْلَىٰكُمْۖ وَهُوَ ٱلْعَلِيمُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٢﴾ وَإِذْ أَسَرَّ ٱلنَّبِيُّ إِلَىٰ بَعْضِ أَزْوَٰجِهِۦ حَدِيثًا فَلَمَّا نَبَّأَتْ بِهِۦ وَأَظْهَرَهُ ٱللَّهُ عَلَيْهِ عَرَّفَ بَعْضَهُۥ وَأَعْرَضَ عَنۢ بَعْضٍۖ فَلَمَّا نَبَّأَهَا بِهِۦ قَالَتْ مَنْ أَنۢبَأَكَ هَٰذَاۖ قَالَ نَبَّأَنِيَ ٱلْعَلِيمُ ٱلْخَبِيرُ ﴿٣﴾ إِن تَتُوبَآ إِلَى ٱللَّهِ فَقَدْ صَغَتْ قُلُوبُكُمَاۖ وَإِن تَظَٰهَرَا عَلَيْهِ فَإِنَّ ٱللَّهَ هُوَ مَوْلَىٰهُ وَجِبْرِيلُ وَصَٰلِحُ ٱلْمُؤْمِنِينَۖ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةُ بَعْدَ ذَٰلِكَ ظَهِيرٌ ﴿٤﴾ عَسَىٰ رَبُّهُۥٓ إِن طَلَّقَكُنَّ أَن يُبْدِلَهُۥٓ أَزْوَٰجًا خَيْرًا مِّنكُنَّ مُسْلِمَٰتٍ مُّؤْمِنَٰتٍ قَٰنِتَٰتٍ تَٰٓئِبَٰتٍ عَٰبِدَٰتٍ سَٰٓئِحَٰتٍ ثَيِّبَٰتٍ وَأَبْكَارًا ﴿٥﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ قُوٓا۟ أَنفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا ٱلنَّاسُ وَٱلْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَٰٓئِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ لَّا يَعْصُونَ ٱللَّهَ مَآ أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ﴿٦﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَا تَعْتَذِرُوا۟ ٱلْيَوْمَۖ إِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٧﴾

الحزب ٥٦

سوورەتێ ﴿تەحریم﴾ ی

دوانزە ئایەتێنە

بە نامێ خوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

ئەی پێغەممەر ئانە خوڎای پەی حەراڵ کەرڎەنی چی حەرامش مکەری وێت ؟ شوێنەو ڕەزامەنڎی ژەنەکاترە مگێڵی؟ خوڎایچ گوناحبەخشی ڕەحمینەن﴿١﴾ دیارەن خوڎای قەرارو هۆرئەوەشانای قەسەمەکاتا پەی دێندێ، خوڎا سەرو شمەن و ئاڎ بزانی دانان﴿٢﴾ ئانەبێ پێغەممەر قسێوەش لاو یۆە جە ژەنەکاشۆ درکنا بەپەنهانیی جا وەختێو ئێڎە ئی هەواڵشە یاونا بە ئەوێ خوڎایچ پێغەممەرش هاگاڎار کەرڎۆ باسو بڕێو جە باسەکەیش پەی کەرڎ و باسو بڕێویش نەکەرڎ پەیش، جا وەختێو پێغەممەر ئاڎەش هاگاڎارە کەرڎۆ ئاڎە واتش کێ ئی هەواڵشە دای پەنە؟ واتش بزانی هاگاڎاری هەواڵ دانی پەنە﴿٣﴾ جا ئەگەر هەرڎۆیتا بگێڵدێوە پەی لاو خوڎای ئینە خاسەن چونکە دیارەن دلەکێتا جە هەقی ترازییێنێ،خۆ ئەگەر دژو ئاڎی بێدێوە یۆ ئانە بێگومان خوڎا و جوبرەئیل و ئیماندارە ساڵحەکێ دۆسێشەنێ، دمای ئانەیچە مەلائیکەکێ پەشتیوانێشەنێ﴿٤﴾ ئەگەر پێغەممەر تەڵاقتا بڎۆ ڕەنگا خوڎا هامسەرێ جە شمە خاستەرێش پەی بیاونۆ هامسەرێ موسڵمانێ ئیماندارێ گەرڎەنکەچێ تۆبەکارێ خوڎاپرسێ کۆچکەرێ(ڕۆچەوانێ) هێوەرژەنێ یام کناچێ بانێ﴿٥﴾ ئەی ئا کەسا ئیمانتا ئاورڎەن و وێتا و کەس وکارتا بپارێزندێ جە ئێرێوی هەکە سۆتەمەنیەکەش خەڵکا و تەوەنی،کۆمەڵە مەلائیکێوی زبرێ تونڎێ و تیژێ ئینێ سەرو ئا ئاویریۆ سەرپێچی نمەکەرا چانەی خوڎا ئەمرەشا پەنە مکەرۆنە و هەر ئەمرێوەشا پەنە بکریۆ مکەراش﴿٦﴾ ئەی ئا کەسا کافرێ بییەیدێ ئارۆ عوزرێ نماردێوە، شمە بەڕاسیی تەنیا جەزاو ئانەیتا مڎریۆوە کەرێندێش﴿٧﴾

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ تُوبُوٓاْ إِلَى ٱللَّهِ تَوْبَةً نَّصُوحًا عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَن يُكَفِّرَ عَنكُمْ سَيِّـَٔاتِكُمْ وَيُدْخِلَكُمْ جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ يَوْمَ لَا يُخْزِى ٱللَّهُ ٱلنَّبِىَّ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَعَهُۥ ۖ نُورُهُمْ يَسْعَىٰ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَٰنِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَآ أَتْمِمْ لَنَا نُورَنَا وَٱغْفِرْ لَنَآ ۖ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٨﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِىُّ جَٰهِدِ ٱلْكُفَّارَ وَٱلْمُنَٰفِقِينَ وَٱغْلُظْ عَلَيْهِمْ ۚ وَمَأْوَىٰهُمْ جَهَنَّمُ ۖ وَبِئْسَ ٱلْمَصِيرُ ﴿٩﴾ ضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلًا لِّلَّذِينَ كَفَرُواْ ٱمْرَأَتَ نُوحٍ وَٱمْرَأَتَ لُوطٍ ۖ كَانَتَا تَحْتَ عَبْدَيْنِ مِنْ عِبَادِنَا صَٰلِحَيْنِ فَخَانَتَاهُمَا فَلَمْ يُغْنِيَا عَنْهُمَا مِنَ ٱللَّهِ شَيْـًٔا وَقِيلَ ٱدْخُلَا ٱلنَّارَ مَعَ ٱلدَّٰخِلِينَ ﴿١٠﴾ وَضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلًا لِّلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱمْرَأَتَ فِرْعَوْنَ إِذْ قَالَتْ رَبِّ ٱبْنِ لِى عِندَكَ بَيْتًا فِى ٱلْجَنَّةِ وَنَجِّنِى مِن فِرْعَوْنَ وَعَمَلِهِۦ وَنَجِّنِى مِنَ ٱلْقَوْمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١١﴾ وَمَرْيَمَ ٱبْنَتَ عِمْرَٰنَ ٱلَّتِىٓ أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهِ مِن رُّوحِنَا وَصَدَّقَتْ بِكَلِمَٰتِ رَبِّهَا وَكُتُبِهِۦ وَكَانَتْ مِنَ ٱلْقَٰنِتِينَ ﴿١٢﴾

ئەی ئانیشا ئیمانتا ئاوَرڎ بگێڵدێوە پەی لاو خوڎای ئەوەگێلاَییوی نەسووحیانە بەشکو پەروەرڎگارتا خرابەکاتا پۆژنۆرە و وَزۆتانە بەهەشتانێو ڕۆخانێ چێرو درەختەکاشانە موویەرانێ جە ڕۆێۆەنە هەکە خوڎا پێغەممەری و ئانێ ئیمانشا ئاورڎەن چەنیش شەرمەنڎێ نمەکەرۆ، ڕۆشناییشا وَەرو دەمیشانە و لای ڕاسشاوە مەیۆ و ملۆ مواچانێ ئەی پەروەرڎگارما ڕۆشناییەکەیما تەمامنە پەیما و چەنەما وەش بە، بەڕاسیی تۆ دەسەڵاتت سەرو گرڎ چێویرە هەن ﴿٨﴾ ئەی پێغەممەر حۆل بڎە و بجەنگیە چەنی کافرەکا و مونافیقەکا و تونڎ و زبر بە سەرشاوە و یاگێشا جەحەنڎەمەن و عیش جە سەرئەنجامیشا ﴿٩﴾ خوڎا ژەنەو نووحی و ژەنەو لووتیش پێسە نموونەی ئاورڎێنێوە پەی ئانیشا هەکە کافرێ بیێ، ئا ڎوێ هامسەرێ دۆێ عەبدە ساڵحاما بیێنێ جا ناپاکییشا چەنی کەرڎێ ئێتر وەراوەرو خوڎای هیچشا پەنە نەکریا پەیشا و بە هەردۆی واچیا لۆدێنە جەحەنڎەم چەنی ئانیشا ملاشنە﴿١٠﴾ وە خوڎا پەی ئانیشا ئیمانشا ئاورڎەن نموونەو ژەنەکێ فیرعەونیش ئاورڎنۆ ئانەبێ واتش ئەی پەروەرڎگار جە بەهەشتنە لاو وێتۆ یانێۆم پەی بکەرە و جە فیرعەونی و کارەکەیش نەجاتم بڎە و جە قۆمو ستەمکارا نەجاتم بڎە﴿١١﴾ هەر پاسە مریەمە کناچۆ عیمرانی هەکە دامنەو وێش بەپاکیی پارێزناش ئێمەیچ جە ڕۆحو وێما فووما کەرڎ پۆرە ئاڎیچە بڕواش کەرڎە بە کەلیمەکا و کتێبەکاو خوڎای و جە بەگۆشکەرە فەرمانبەردارەکا بییە﴿١٢﴾

سُورَةُ المُلْكِ — ترتيبها ٦٧ — آياتها ٣٠

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

تَبَٰرَكَ ٱلَّذِى بِيَدِهِ ٱلْمُلْكُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلْمَوْتَ وَٱلْحَيَوٰةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْغَفُورُ ﴿٢﴾ ٱلَّذِى خَلَقَ سَبْعَ سَمَٰوَٰتٍ طِبَاقًا مَّا تَرَىٰ فِى خَلْقِ ٱلرَّحْمَٰنِ مِن تَفَٰوُتٍ فَٱرْجِعِ ٱلْبَصَرَ هَلْ تَرَىٰ مِن فُطُورٍ ﴿٣﴾ ثُمَّ ٱرْجِعِ ٱلْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ يَنقَلِبْ إِلَيْكَ ٱلْبَصَرُ خَاسِئًا وَهُوَ حَسِيرٌ ﴿٤﴾ وَلَقَدْ زَيَّنَّا ٱلسَّمَآءَ ٱلدُّنْيَا بِمَصَٰبِيحَ وَجَعَلْنَٰهَا رُجُومًا لِّلشَّيَٰطِينِ وَأَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابَ ٱلسَّعِيرِ ﴿٥﴾ وَلِلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِرَبِّهِمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ ٱلْمَصِيرُ ﴿٦﴾ إِذَآ أُلْقُوا۟ فِيهَا سَمِعُوا۟ لَهَا شَهِيقًا وَهِىَ تَفُورُ ﴿٧﴾ تَكَادُ تَمَيَّزُ مِنَ ٱلْغَيْظِ كُلَّمَآ أُلْقِىَ فِيهَا فَوْجٌ سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَآ أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ ﴿٨﴾ قَالُوا۟ بَلَىٰ قَدْ جَآءَنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ ٱللَّهُ مِن شَىْءٍ إِنْ أَنتُمْ إِلَّا فِى ضَلَٰلٍ كَبِيرٍ ﴿٩﴾ وَقَالُوا۟ لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِىٓ أَصْحَٰبِ ٱلسَّعِيرِ ﴿١٠﴾ فَٱعْتَرَفُوا۟ بِذَنۢبِهِمْ فَسُحْقًا لِّأَصْحَٰبِ ٱلسَّعِيرِ ﴿١١﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِٱلْغَيْبِ لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿١٢﴾

سوورەتـوْ ﴿مـولـك﴾ ی

سی ئایەتێنە

به نامۆ خوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

فـەڕو بەرەکـەت پـەی ئـا زاتیـە مـوڵکش بەدەسـەن و ئـاڎ دەسـەڵاتش سـەرو گـرڎ چـێویٚره هـەن﴿١﴾ ئـا زاتـە مـەرگ و زینـڎەییش خـەلقیٚ کـەرڎیٚ تـا تاقیێتـا بکـەروٚوه کێتـا هـەرمانێش عالتـەرێنیٚ، وه ئـاڎ بالآدەسـیی گوناحبەخـشەن ﴿٢﴾ ئـا زاتـە حـوٚت ئاسمـانێش چین چین خـەلقیٚ کەرڎێنیٚ،جـە خـەلق کریایـەکاو خوڎاینـە جیـاوازیی (نـاڕێکیی) نمـەوینی، ئـادەی جارێوتەر چەمشا خشنه پوٚره هیچ درزێوه مووینی؟ ﴿٣﴾ دمـایی جـار دمـای جـاری چـەم بگێڵنـە سـوٚماو چـەمات بـە داماگیی مگێڵوٚوه پەی لاو وێت به پـەك کوٚتـەیوٚ﴿٤﴾ دیـارەن ئاسمـانو دنییٚمـا ڕازنانـەوٚه بـە چراویٚ و کەرڎێنێچما به کەرەسە(پەسا) و تارنیـای شـەیتانەکا و عـەزابی کلّپەداریـچما پـەی ئامـاڎه کـەرڎێنیٚ﴿٥﴾ وه ئانێـچه کـافریٚ بیێنـیٚ بەپەروەرڎگاریـشا عـەزابو جەحەنڎەمیـشا پەی ئامـاڎەن عـیش چا سـەرئەنجامیه﴿٦﴾ وەختێـو فـڕه مڎریانه دلێش دەنگێوه ناوەش مژنەوا جه وەختێوەنه هەکه قوڵپ مڎوٚ﴿٧﴾ جـه داخێنـه خەریکـەن پارچەپارچه بوٚ، هەروەختیٚ فوٚجێوەش فڕه مڎریانـه گزیرەکـیٚ جەحەنڎەمی چەنەشا مپەرسا ئانه شمـه هوٚشیار ئەوەکـەرێوتا پـەی ناما؟﴿٨﴾ مـوواچانیٚ بـەڵیٚ دیـارەن هوٚشیارئەوەکەرما پـەی ئاما کەچی به دروٚما زانا و واتما خوڎا هیچش نەوەزنانره شمه هیچیٚ نییەندیٚ بێژگه ئانەی ئینایدیٚ گومڕاییێـوه گوٚرەنـە﴿٩﴾ وه مواچـا جـا ئەگـەر ئەژنـەوییٚما و ژیـریٚ بییٚنمـیٚ نەگنێنمێنـه دلیٚ ئێرنـشینا﴿١٠﴾ دڎان منیـا گونـاهو وێـشاره دەی دووریـی جـه ڕەحمـەتی پـەی ئایرنـشینا﴿١١﴾ بەڕاسیی ئانیٚ هەکه جەپەنانه جه پەروەرڎگاریـشا متەرسانیٚ چەنەوەش بییەی و کرێوه گوٚرێشا پەی ئاماڎێنیٚ﴿١٢﴾

وَأَسِرُّوا۟ قَوْلَكُمْ أَوِ ٱجْهَرُوا۟ بِهِۦٓ ۖ إِنَّهُۥ عَلِيمٌۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ﴿١٣﴾ أَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ ٱللَّطِيفُ ٱلْخَبِيرُ ﴿١٤﴾ هُوَ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ ٱلْأَرْضَ ذَلُولًا فَٱمْشُوا۟ فِى مَنَاكِبِهَا وَكُلُوا۟ مِن رِّزْقِهِۦ ۖ وَإِلَيْهِ ٱلنُّشُورُ ﴿١٥﴾ ءَأَمِنتُم مَّن فِى ٱلسَّمَآءِ أَن يَخْسِفَ بِكُمُ ٱلْأَرْضَ فَإِذَا هِىَ تَمُورُ ﴿١٦﴾ أَمْ أَمِنتُم مَّن فِى ٱلسَّمَآءِ أَن يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ۖ فَسَتَعْلَمُونَ كَيْفَ نَذِيرِ ﴿١٧﴾ وَلَقَدْ كَذَّبَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿١٨﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا۟ إِلَى ٱلطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَٰٓفَّٰتٍ وَيَقْبِضْنَ ۚ مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا ٱلرَّحْمَٰنُ ۚ إِنَّهُۥ بِكُلِّ شَىْءٍۭ بَصِيرٌ ﴿١٩﴾ أَمَّنْ هَٰذَا ٱلَّذِى هُوَ جُندٌ لَّكُمْ يَنصُرُكُم مِّن دُونِ ٱلرَّحْمَٰنِ ۚ إِنِ ٱلْكَٰفِرُونَ إِلَّا فِى غُرُورٍ ﴿٢٠﴾ أَمَّنْ هَٰذَا ٱلَّذِى يَرْزُقُكُمْ إِنْ أَمْسَكَ رِزْقَهُۥ ۚ بَل لَّجُّوا۟ فِى عُتُوٍّ وَنُفُورٍ ﴿٢١﴾ أَفَمَن يَمْشِى مُكِبًّا عَلَىٰ وَجْهِهِۦٓ أَهْدَىٰٓ أَمَّن يَمْشِى سَوِيًّا عَلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٢٢﴾ قُلْ هُوَ ٱلَّذِىٓ أَنشَأَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ ٱلسَّمْعَ وَٱلْأَبْصَٰرَ وَٱلْأَفْـِٔدَةَ ۖ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿٢٣﴾ قُلْ هُوَ ٱلَّذِى ذَرَأَكُمْ فِى ٱلْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٢٤﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا ٱلْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٢٥﴾ قُلْ إِنَّمَا ٱلْعِلْمُ عِندَ ٱللَّهِ وَإِنَّمَآ أَنَا۠ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٢٦﴾

جـا قـسەكاتا بـە پەنامـەكيى بكـەردىٚ يـام ئاشكراشـا بكـەردىٚ بەڕاسـيى ئـاڎ بزانـەن پانـەى ئينـا سينەكانە﴿١٣﴾ چـى نمـەزانوٚ كـيٚش خـەلق كـەرڎەن جـە وەختێنـە ئـاڎ وورڎەكـار(ناسـككار) و هاگـاڎارەن؟﴿١٤﴾ هـەر ئـاڎەن زەمينـش زەليل كـەرڎەن پـەيتا دەى گـرڎ تەرەفێوەشـرە بگێڵـدىٚ و جـە ڕزقيش بـووەردىٚ و پـەى لاو ئـاڎى زينـڎىٚ مكريەيـديٚوە﴿١٥﴾ ئايـا تەرسيتا نەمەنێنـە چـا زاتيـە ئينـا ئاسمـانوٚ هەكـە غـوٚرىٚ زەمينيـتا بكـەروٚ چا وەختەنـە هەكـە مـەيوٚ شوٚكە؟﴿١٦﴾ ياخوٚ ئايا تەرسيتا نەمەنێنـە چا زاتيـە ئينـا ئاسمـانوٚ ويٚوتـا بـە چـەووٚ بكيانوٚنـە سـەر ؟ ئوٚسـا مزانديٚنـە هەرەشـيٚم چـەنينێنىٚ﴿١٧﴾ بێگومـان خـەڵكى تـەر وەڵىٚ ئێڎيشانە نيشانەكێما بە دروٚشا زانىٚ دەى چـەنى دام گژێـشارە؟﴿١٨﴾ ئايـا سەرنجو باڵنڎاشا نەڎان سەرو سەرەيشاوە لـەت لـەت باڵەكاشا مكـەراوە لكناشاوە پێوەرە، بێژگـە خـوڎاى بەزەييمەنـڎى كێن ڕاگيرێشا بكـەروٚ پاگوٚ ؟ بەڕاسيى ئاڎ بە گـرڎ چێوىٚ وينـان﴿١٩﴾ ئادەى كێن ئانـە بوٚ بە عەسكەر پـەيتا و سـەرتا مكـەروٚوە بێژگـە خـوڎاى بەزەييمەنـڎى؟ كـافرەكىٚ بێژگـە ئانـەى بـاڎى هەواييـنـە مڑيوا هيچى تـەر نييەن؟ يان ئانە كێن ڕزقتا مڎوٚنە؟ ئەى ئەگەر ڕزقەكەش گێرتشوٚ ؟ نا، ئاڎىٚ هـەر جە وىٚ بـەزلزانيى و جە هەق ڕەماينە چەقێنىٚ﴿٢١﴾ جا ئايا كەسێو لەپـەڕوو كێشيان و ئەپا حاڵوٚ ملوٚڕانە خاستـەر ڕامزانوٚنە يان ئا كەسە هەكە بە ئاسايى سەرو ڕێوە ڕاسێنە بە ڕێكيى ملوٚ ڕانە؟﴿٢٢﴾ بواچە شمـە هەر خوڎاى گوٚرەى بەدى ئاورڎێندىٚ و گوٚشىٚ و چەمىٚ ودڵێش پەى كەرڎيدىٚ كەچى كـەم سوپاس مكـەردىٚ﴿٢٣﴾ بواچـە ئـاڎ بـىٚ شمـەش شـانايدىٚ(وەڵـىٚ كەرڎيـديٚوە) زەميننـە و پـەى لاو ئـاڎى كوٚمكريەيديٚوە﴿٢٤﴾ وە مواچانىٚ دەى ئى بەڵێنىٚ پەى كەى ئەگەر جە ڕاسواچاندىٚ؟ ﴿٢٥﴾ بواچە زانايى تەنيا هەر ئينا لاو خوڎايوٚ و من تەنيا هوٚشيارۆكەريٚوە ئاشكرانا﴿٢٦﴾

فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً سِيٓـَٔتْ وُجُوهُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَقِيلَ هَٰذَا ٱلَّذِى كُنتُم بِهِۦ تَدَّعُونَ ﴿٢٧﴾ قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِنْ أَهْلَكَنِىَ ٱللَّهُ وَمَن مَّعِىَ أَوْ رَحِمَنَا فَمَن يُجِيرُ ٱلْكَٰفِرِينَ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢٨﴾ قُلْ هُوَ ٱلرَّحْمَٰنُ ءَامَنَّا بِهِۦ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٢٩﴾ قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَآؤُكُمْ غَوْرًا فَمَن يَأْتِيكُم بِمَآءٍ مَّعِينٍ ﴿٣٠﴾

سُورَةُ القَلَمِ

ترتيبها ٦٨ — آياتها ٥٢

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

نٓ ۚ وَٱلْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ ﴿١﴾ مَآ أَنتَ بِنِعْمَةِ رَبِّكَ بِمَجْنُونٍ ﴿٢﴾ وَإِنَّ لَكَ لَأَجْرًا غَيْرَ مَمْنُونٍ ﴿٣﴾ وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ ﴿٤﴾ فَسَتُبْصِرُ وَيُبْصِرُونَ ﴿٥﴾ بِأَييِّكُمُ ٱلْمَفْتُونُ ﴿٦﴾ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَن ضَلَّ عَن سَبِيلِهِۦ وَهُوَ أَعْلَمُ بِٱلْمُهْتَدِينَ ﴿٧﴾ فَلَا تُطِعِ ٱلْمُكَذِّبِينَ ﴿٨﴾ وَدُّوا۟ لَوْ تُدْهِنُ فَيُدْهِنُونَ ﴿٩﴾ وَلَا تُطِعْ كُلَّ حَلَّافٍ مَّهِينٍ ﴿١٠﴾ هَمَّازٍ مَّشَّآءٍۭ بِنَمِيمٍ ﴿١١﴾ مَّنَّاعٍ لِّلْخَيْرِ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ ﴿١٢﴾ عُتُلٍّۭ بَعْدَ ذَٰلِكَ زَنِيمٍ ﴿١٣﴾ أَن كَانَ ذَا مَالٍ وَبَنِينَ ﴿١٤﴾ إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ ءَايَٰتُنَا قَالَ أَسَٰطِيرُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿١٥﴾ سَنَسِمُهُۥ عَلَى ٱلْخُرْطُومِ ﴿١٦﴾

٥٦٤

ربع الحزب ٥٧

جا وەختێو جە نزیکۆ مووینـاش ڕووەو ئانێشا کافرێ بیێ خەفەتیێنە سیاوە مبۆ و مواچیۆ ئینە ئانەن وەعدش دریێ پەنەتا ﴿٢٧﴾ بواچە پەنەم بواچدێ ئەگەر خوڎا من و ئانێ چەنیمەنێ دلێنە بەرۆ یاخۆ ڕەحمما پەنە بکەرۆ ئەی کێ پەناو کافرەکا مڎۆ جە عەزابێوە پەڕ ئێشی؟ ﴿٢٨﴾ بواچە ئاڎ بەزەییمەنڎەن و ئیمانما پەنە ئاورڎەن و پەشتیما پەنە بەستەن، جا وەختێو مێ بزاندێ کێ ئینا گومڕایی ئاشکرانە ﴿٢٩﴾ بواچە پەنەم بواچدێ ئەگەر ئاوەکێتا نوقمەو زەمینی بییە کێ متاوۆ ئاوی سازگارەتا پەی بارۆنە؟ ﴿٣٠﴾

سوورەتۆ ﴿ قەلەم ﴾ ی

پەنجا و دۆێ ئایەتێنە

بە نامۆ خوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

نێ، قەسەم بە خامەی و پانەی منویساش ﴿١﴾ تۆ جە سایێ ناعمەتو پەروەرڎگاریتنە لێوە نییەنی ﴿٢﴾ وە بەدڵنیاییۆ تۆ کرێهێوە ئەوەنەبڕییێت هەنە ﴿٣﴾ وە بەڕاسیی تۆ ئینای سەرو ئەخلاقێوە فرە گۆرەیۆ ﴿٤﴾ سەرئەنجام تۆ موینی و ئاڎیچێ موینا ﴿٥﴾ شێتیی ئینا بە کامیتاوە ﴿٦﴾ بەڕاسیی پەروەرڎگارت زاناتەرەن پانەی جە ڕاکێش گوم بییەن و هەر ئاڎیچ زاناتەرەن پانیشا ئینێ سەرو ڕاو هیدایەتیۆ ﴿٧﴾ هەرگیز بە گۆشو درۆزنا نەکەری ﴿٨﴾ ئاوات مووازا نەرمیی برمانی تا نەرمیی برمانا ﴿٩﴾ بە گۆشو هیچ قەسەم فرەوەرێوی سووکی نەکەرینە ﴿١٠﴾ ئانێ تانەبازێنێ و ئامای و لوایشا پەی دۆەزۆانییی کەرڎەن بە پیشە ﴿١١﴾ قەڎەغەو خێرێ مکەرا و دەسدرێژیی مکەرانێ و تاوانبارێنێ ﴿١٢﴾ ڕەزا تاڵێ و دماو ئانەی تاتە نادیارێنێ ﴿١٣﴾ پانەیرە منازۆ دۆڵەمەنڎ و ساحیب کوڕەن ﴿١٤﴾ وەختێو ئایەتەکێما موانیاوە ملشرە مواچۆ ئینە ئەفسانێ ۊەڵینەکانێ ﴿١٥﴾

إِنَّا بَلَوْنَٰهُمْ كَمَا بَلَوْنَآ أَصْحَٰبَ ٱلْجَنَّةِ إِذْ أَقْسَمُوا۟ لَيَصْرِمُنَّهَا مُصْبِحِينَ ﴿١٧﴾ وَلَا
يَسْتَثْنُونَ ﴿١٨﴾ فَطَافَ عَلَيْهَا طَآئِفٌ مِّن رَّبِّكَ وَهُمْ نَآئِمُونَ ﴿١٩﴾ فَأَصْبَحَتْ
كَٱلصَّرِيمِ ﴿٢٠﴾ فَتَنَادَوْا۟ مُصْبِحِينَ ﴿٢١﴾ أَنِ ٱغْدُوا۟ عَلَىٰ حَرْثِكُمْ إِن كُنتُمْ
صَٰرِمِينَ ﴿٢٢﴾ فَٱنطَلَقُوا۟ وَهُمْ يَتَخَٰفَتُونَ ﴿٢٣﴾ أَن لَّا يَدْخُلَنَّهَا ٱلْيَوْمَ عَلَيْكُم
مِّسْكِينٌ ﴿٢٤﴾ وَغَدَوْا۟ عَلَىٰ حَرْدٍ قَٰدِرِينَ ﴿٢٥﴾ فَلَمَّا رَأَوْهَا قَالُوٓا۟ إِنَّا لَضَآلُّونَ
﴿٢٦﴾ بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ﴿٢٧﴾ قَالَ أَوْسَطُهُمْ أَلَمْ أَقُل لَّكُمْ لَوْلَا تُسَبِّحُونَ
﴿٢٨﴾ قَالُوا۟ سُبْحَٰنَ رَبِّنَآ إِنَّا كُنَّا ظَٰلِمِينَ ﴿٢٩﴾ فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ
يَتَلَٰوَمُونَ ﴿٣٠﴾ قَالُوا۟ يَٰوَيْلَنَآ إِنَّا كُنَّا طَٰغِينَ ﴿٣١﴾ عَسَىٰ رَبُّنَآ أَن يُبْدِلَنَا
خَيْرًا مِّنْهَآ إِنَّآ إِلَىٰ رَبِّنَا رَٰغِبُونَ ﴿٣٢﴾ كَذَٰلِكَ ٱلْعَذَابُ ۖ وَلَعَذَابُ ٱلْءَاخِرَةِ
أَكْبَرُ ۚ لَوْ كَانُوا۟ يَعْلَمُونَ ﴿٣٣﴾ إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ عِندَ رَبِّهِمْ جَنَّٰتِ ٱلنَّعِيمِ ﴿٣٤﴾
أَفَنَجْعَلُ ٱلْمُسْلِمِينَ كَٱلْمُجْرِمِينَ ﴿٣٥﴾ مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿٣٦﴾ أَمْ لَكُمْ
كِتَٰبٌ فِيهِ تَدْرُسُونَ ﴿٣٧﴾ إِنَّ لَكُمْ فِيهِ لَمَا تَخَيَّرُونَ ﴿٣٨﴾ أَمْ لَكُمْ أَيْمَٰنٌ عَلَيْنَا
بَٰلِغَةٌ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ ۙ إِنَّ لَكُمْ لَمَا تَحْكُمُونَ ﴿٣٩﴾ سَلْهُمْ أَيُّهُم بِذَٰلِكَ
زَعِيمٌ ﴿٤٠﴾ أَمْ لَهُمْ شُرَكَآءُ فَلْيَأْتُوا۟ بِشُرَكَآئِهِمْ إِن كَانُوا۟ صَٰدِقِينَ ﴿٤١﴾ يَوْمَ
يُكْشَفُ عَن سَاقٍ وَيُدْعَوْنَ إِلَى ٱلسُّجُودِ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٤٢﴾

سەرو لوووتێش داخ مکەرمێ و تەمام زەلیلش مکەرمێ ﴿١٦﴾ بەڕاسیی ئێمە ئاڎێما تاقییێ کەرڎێوە هەر پێسە ساحیبێ باخەکەیما تاقییێ کەرڎێوە ئانەبێ قەسەمشا وارڎ سەبای سەر سوبح باخەکەی بڕنا ﴿١٧﴾ ئیشەڵڵاشا نەکەرڎ، یا بەشەو نەڎاراش پۆ نازا ﴿١٨﴾ جە لایەنو پەروەرڎگاریتۆ بەڵێوش پەی وەزتەرە جە وەختێوەنە ئاڎێ وتێ بێنێ ﴿١٩﴾ ئیتر پێسەو زەمینێوی سۆتەی قاقڕیش پەنە ئاما ﴿٢٠﴾ جا سەرسەعب چڕیشا یۆترینی ﴿٢١﴾ دەی ئەگەر بەرهەم چنێندێ هۆرزدێ لۆدێ پەی سەرو باخەکەیتا ﴿٢٢﴾ جا پەیش بەرشییێ و بە دەنگی نزم قسێ چەنی یۆتری کەرێنێ ﴿٢٣﴾ نمەبۆ ئارۆ نەڎارێ پەنەما بزانا و بەیانە ئی باخە ﴿٢٤﴾ جا بە تەنیا وێشا ڕووەو باخەکەشا لوێ ئەجیاشا متاوا ئانەی بکەرا نیازشا کەرڎەبێ ﴿٢٥﴾ ئنجا وەختێو دیشا واتشا بەڕاسیی ئێمە تەمام گومڕێنمێ ﴿٢٦﴾ نەخێر، بەڵکو ئێمە بەش بڕیێنمێ ﴿٢٧﴾ ئاوەزدارتەرەکەیشا وات ئەی پەنەم نەواتیدێ چی تەسبیحاتو خوڎای نمەکەردێ؟ ﴿٢٨﴾ واتشا پاکیی و بێگەردیی پەی پەروەرڎگاریما بەڕاسیی ئێمە ستەمکارێ بییەیمێ ﴿٢٩﴾ جا ڕووەشا کەرڎە یۆترینی و دەسشا کەرڎ بە سەرزەنشت کەرڎەی یۆترینی ﴿٣٠﴾ واتشا هاوار پەی ئێمە بەڕاسیی ئێمە مەرزەنە زیێ بێنمێ ﴿٣١﴾ بەشکو پەروەرڎگارما چاڎێ خاستەرما بڎۆوە پەنە بەڕاسیی ئێمە تەماڎارێ خێرێنمێ جە پەروەرنیماوە ﴿٣٢﴾ عەزابو دنیێ چامنەن، خۆ ئەگەر بزانا بێشك عەزابو ئاخیرەتی گۆرەتەرەن ﴿٣٣﴾ بەڕاسیی باخە پەڕ نەعمەتەکێ بەهەشتی جەلایەنو پەروەرڎگاریشاوە پەی پارێزکارەکا ئاماڎێنێ ﴿٣٤﴾ ئایا ڕەوان موسوڵمانەکا پێسە تاوانکارەکا بنیەیمێرە؟ ﴿٣٥﴾ ئانە چێشتانە چەنی حوکم مڎەیدێ؟ ﴿٣٦﴾ یام ئانەن کتێبێوە ئاسمانییتا هەن خەریکێ وەنەیشەندێ؟ ﴿٣٧﴾ بەڕاسیچ ئانە هۆرش وچندێ و گەرەکتانە چەنەشەن؟ ﴿٣٨﴾ یان قەسەمێوتا ئێنا سەرماوە هەکە هەتا ڕۆ قیامەتی هەرچیتا گەرەك بۆ مشیۆم هەر ئانەبۆ؟ ﴿٣٩﴾ چەنەشا بپەرسە کێشا زامنو ئینەینە؟ ﴿٤٠﴾ یاخۆ شەریکێشا هەنێ؟ دەی ئەگەر جە ڕاسواچانێ با شەریکەکاشا بارا ﴿٤١﴾ ڕوێ بۆ قول بەربوورزیۆ و بچڕیانێ پەی سوجدەبەرڎەی بەڵام نەتاوانێ ﴿٤٢﴾

خَٰشِعَةً أَبْصَٰرُهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ۖ وَقَدْ كَانُوا۟ يُدْعَوْنَ إِلَى ٱلسُّجُودِ وَهُمْ سَٰلِمُونَ ﴿٤٣﴾ فَذَرْنِى وَمَن يُكَذِّبُ بِهَٰذَا ٱلْحَدِيثِ ۖ سَنَسْتَدْرِجُهُم مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٤﴾ وَأُمْلِى لَهُمْ ۚ إِنَّ كَيْدِى مَتِينٌ ﴿٤٥﴾ أَمْ تَسْـَٔلُهُمْ أَجْرًا فَهُم مِّن مَّغْرَمٍ مُّثْقَلُونَ ﴿٤٦﴾ أَمْ عِندَهُمُ ٱلْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُونَ ﴿٤٧﴾ فَٱصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تَكُن كَصَاحِبِ ٱلْحُوتِ إِذْ نَادَىٰ وَهُوَ مَكْظُومٌ ﴿٤٨﴾ لَّوْلَآ أَن تَدَٰرَكَهُۥ نِعْمَةٌ مِّن رَّبِّهِۦ لَنُبِذَ بِٱلْعَرَآءِ وَهُوَ مَذْمُومٌ ﴿٤٩﴾ فَٱجْتَبَٰهُ رَبُّهُۥ فَجَعَلَهُۥ مِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٥٠﴾ وَإِن يَكَادُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَيُزْلِقُونَكَ بِأَبْصَٰرِهِمْ لَمَّا سَمِعُوا۟ ٱلذِّكْرَ وَيَقُولُونَ إِنَّهُۥ لَمَجْنُونٌ ﴿٥١﴾ وَمَا هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَٰلَمِينَ ﴿٥٢﴾

ترتيبها ٦٩ — سُورَةُ الحَاقَّةِ — آياتها ٥٢

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلْحَآقَّةُ ﴿١﴾ مَا ٱلْحَآقَّةُ ﴿٢﴾ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا ٱلْحَآقَّةُ ﴿٣﴾ كَذَّبَتْ ثَمُودُ وَعَادٌۢ بِٱلْقَارِعَةِ ﴿٤﴾ فَأَمَّا ثَمُودُ فَأُهْلِكُوا۟ بِٱلطَّاغِيَةِ ﴿٥﴾ وَأَمَّا عَادٌ فَأُهْلِكُوا۟ بِرِيحٍ صَرْصَرٍ عَاتِيَةٍ ﴿٦﴾ سَخَّرَهَا عَلَيْهِمْ سَبْعَ لَيَالٍ وَثَمَٰنِيَةَ أَيَّامٍ حُسُومًا ۖ فَتَرَى ٱلْقَوْمَ فِيهَا صَرْعَىٰ كَأَنَّهُمْ أَعْجَازُ نَخْلٍ خَاوِيَةٍ ﴿٧﴾ فَهَلْ تَرَىٰ لَهُم مِّنۢ بَاقِيَةٍ ﴿٨﴾

منتصف الحزب ٥٧

ئاڎیْ چەمێشا شۆڕێنیْ و زەلیلیی مگێرۆشارە چونکە بێشك - وەختو وێش- چرپێنیْ پەی تلۆرەی و ئا وەختە سلاّمەتیْ بێنی﴿٤٣﴾ وازم چەنە باردیْ پەی ئانیشا ئیمان پی گوفتاریە نمارا،وورڎە وورڎە ڕووەو عەزاب مکێشمێشا بیْ ئینەی بە وێشا بزانا﴿٤٤﴾ وە دەرفەتەشا مڎەو، بەڕاسیی فێڵەم فرە هێقمەنە﴿٤٥﴾ یان ئانەن داواو کرێشا مکەری وەنە و ئاڎیْ ئینیْ چێرو باری قورسینە؟﴿٤٦﴾ یان ئانەن ئاڎیْ هاگاشا هەنە جە غەیبی و ئاڎێنیْ منویسانی؟﴿٤٧﴾ دەی تۆ سەبارەت بە حوکمو پەروەرڎگاریت سەبر بکەرە و نەکەری پێسە ڕەفێقو(ساحیبو) نەهەنگەکەی بی ئانەبیْ بە پیش ئەوە وارڎەی(پەشێویی) هاوارش کەرڎ و لاڵیاوە﴿٤٨﴾ ئەگەر ناعمەتێوە جەپەروەرڎگاریشۆ فریاش نەکۆتەبیێ بە لۆمەکریای فرە درێێنە ڕووتەنێوە﴿٤٩﴾ پەروەرڎگاریش هۆرووچنا و کەرڎش یۆ جە ساڵحەکا﴿٥٠﴾ ئانیْ هەکە کافریْ بیێنیْ وەختێو قورعان مژنەوا خەریکەن چەمێشا هۆرت دارنا و مواچانیْ بەڕاسیی ئاڎ(پێغەممەر) لێوەن﴿٥١﴾ ئاڎیچ(قورئانیچ) تەنیاو تەنیا ویرەوەریی(زیکر) یۆەن پەی ئاڵەمیانی﴿٥٢﴾

سوورەتوْ ﴿حاقـقـه﴾ ی

پەنجا و دۆیْ ئایەتێنە

بە نامۆ خوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

هەقچەسپنەکە(ئا وەخت و ساتە هەقی ئینکارکریاش چەنە تاقیق مبۆ)﴿١﴾ هەقچەسپنەکە چێشەن؟ ﴿٢﴾ جا تۆ چوزانی هەقچەسپنەکە چێشەن؟﴿٣﴾ سەموود و عاد هەقچەسپنەکەشا بە درۆ زانا﴿٤﴾ بەلاّم سەموود بە نەعرەتێوە دلێنە بریێ﴿٥﴾ هەرچی هۆزو عادیچ بیْ بە سیاو وێوە سەرڎی فرە قەوەتی وێرانکەر دلێنە بریێ﴿٦﴾ حۆت شەویْ و هەشت ڕویْ شومیْ یۆ سەرو یۆی هۆرش کەرڎ سەرشا ئێتر ئا قۆمیە ۋینێنی لاڵ وپاڵ کۆتێبێنیْ هەر ئەچیْ ساقیْ دارخورمایا بەرێخاوە هۆرکنیێنیْ ﴿٧﴾ دەی ئایا هیچکەسشا مووینی مەنەبۆوە؟﴿٨﴾

وَجَآءَ فِرۡعَوۡنُ وَمَن قَبۡلَهُۥ وَٱلۡمُؤۡتَفِكَٰتُ بِٱلۡخَاطِئَةِ ﴿٩﴾ فَعَصَوۡاْ رَسُولَ
رَبِّهِمۡ فَأَخَذَهُمۡ أَخۡذَةٗ رَّابِيَةً ﴿١٠﴾ إِنَّا لَمَّا طَغَا ٱلۡمَآءُ حَمَلۡنَٰكُمۡ فِي ٱلۡجَارِيَةِ
﴿١١﴾ لِنَجۡعَلَهَا لَكُمۡ تَذۡكِرَةٗ وَتَعِيَهَآ أُذُنٞ وَٰعِيَةٞ ﴿١٢﴾ فَإِذَا نُفِخَ فِي ٱلصُّورِ
نَفۡخَةٞ وَٰحِدَةٞ ﴿١٣﴾ وَحُمِلَتِ ٱلۡأَرۡضُ وَٱلۡجِبَالُ فَدُكَّتَا دَكَّةٗ وَٰحِدَةٗ ﴿١٤﴾
فَيَوۡمَئِذٖ وَقَعَتِ ٱلۡوَاقِعَةُ ﴿١٥﴾ وَٱنشَقَّتِ ٱلسَّمَآءُ فَهِيَ يَوۡمَئِذٖ وَاهِيَةٞ
﴿١٦﴾ وَٱلۡمَلَكُ عَلَىٰٓ أَرۡجَآئِهَاۚ وَيَحۡمِلُ عَرۡشَ رَبِّكَ فَوۡقَهُمۡ يَوۡمَئِذٖ ثَمَٰنِيَةٞ
﴿١٧﴾ يَوۡمَئِذٖ تُعۡرَضُونَ لَا تَخۡفَىٰ مِنكُمۡ خَافِيَةٞ ﴿١٨﴾ فَأَمَّا مَنۡ أُوتِيَ كِتَٰبَهُۥ
بِيَمِينِهِۦ فَيَقُولُ هَآؤُمُ ٱقۡرَءُواْ كِتَٰبِيَهۡ ﴿١٩﴾ إِنِّي ظَنَنتُ أَنِّي مُلَٰقٍ حِسَابِيَهۡ
﴿٢٠﴾ فَهُوَ فِي عِيشَةٖ رَّاضِيَةٖ ﴿٢١﴾ فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٖ ﴿٢٢﴾ قُطُوفُهَا دَانِيَةٞ ﴿٢٣﴾
كُلُواْ وَٱشۡرَبُواْ هَنِيٓـَٔۢا بِمَآ أَسۡلَفۡتُمۡ فِي ٱلۡأَيَّامِ ٱلۡخَالِيَةِ ﴿٢٤﴾ وَأَمَّا مَنۡ أُوتِيَ
كِتَٰبَهُۥ بِشِمَالِهِۦ فَيَقُولُ يَٰلَيۡتَنِي لَمۡ أُوتَ كِتَٰبِيَهۡ ﴿٢٥﴾ وَلَمۡ أَدۡرِ مَا حِسَابِيَهۡ
﴿٢٦﴾ يَٰلَيۡتَهَا كَانَتِ ٱلۡقَاضِيَةَ ﴿٢٧﴾ مَآ أَغۡنَىٰ عَنِّي مَالِيَهۡۜ ﴿٢٨﴾ هَلَكَ عَنِّي سُلۡطَٰنِيَهۡ
﴿٢٩﴾ خُذُوهُ فَغُلُّوهُ ﴿٣٠﴾ ثُمَّ ٱلۡجَحِيمَ صَلُّوهُ ﴿٣١﴾ ثُمَّ فِي سِلۡسِلَةٖ ذَرۡعُهَا
سَبۡعُونَ ذِرَاعٗا فَٱسۡلُكُوهُ ﴿٣٢﴾ إِنَّهُۥ كَانَ لَا يُؤۡمِنُ بِٱللَّهِ ٱلۡعَظِيمِ ﴿٣٣﴾
وَلَا يَحُضُّ عَلَىٰ طَعَامِ ٱلۡمِسۡكِينِ ﴿٣٤﴾ فَلَيۡسَ لَهُ ٱلۡيَوۡمَ هَٰهُنَا حَمِيمٞ ﴿٣٥﴾

جا فیرعەون و ئانێ وەڵێ ئاڎیچێ و دەگا چێرۆچووەر کریایەکێ بە خەتێوە(بە گوناحێوە) ئامێ﴿٩﴾ هەر یۆشا سەرپێچیی پێغەممەرەکەو پەروەرڎگاریشا کەرڎ جا بە وەنەگێرتەیێوی سەخت وەنەش گێرتێ﴿١٠﴾ بەڕاسیی وەختێو ئاوی جە مەرزەنە زیاوە شمەما جە کەشتیەکەنە هۆر گێرتیدێ﴿١١﴾ تا بکەرمێش بە یاڎۆناورێو پەیتا و گرڎ گۆشێوی ئەنەیاوا بیاۋۆشەنە﴿١٢﴾ جا هەروەخت یەك فوو کریا صووریرە﴿١٣﴾ وە زەمین و کەشەکێ هۆرگێریێ و یەك کەڕەت تونڎ تونڎ دریێوە یۆترینی﴿١٤﴾ ئێتر ئا ڕۆە قیامەت بەرپا مبۆ﴿١٥﴾ ئاسمانیچ قڵیشە بەرۆ و چا ڕۆنە شل وشۆڵ مبۆ﴿١٦﴾ مەلائیکێچ ئینێ کونج و کەنارشنە، ئەچا ڕۆنە هەشت مەلائیکێ عەرشو پەروەرڎگاریت سەرو سەرەیشاوە هۆرمگێرا ﴿١٧﴾چا ڕۆنە نیشانە مڎریەیدێ هیچ چێوێتا پەنامەکیی نمەشاریۆوە﴿١٨﴾ جا هەرکەسێو نامەو وێش دریا دەسی ڕاسشۆ خێرا مواچۆها ئانا نامەکەم بواندێشۆ﴿١٩﴾ بەڕاسیی من زانێنێ میاۋوو بە حیسابو وێم﴿٢٠﴾ ئێتر ئاڎ ئینا ژیوایێۆی پەڕ جە ڕەزامەنڎینە﴿٢١﴾ئینا بەهەشتێوی بەرزەنە﴿٢٢﴾ مێوێ درەختەکاش نزمێنێ(شۆڕێنێ) یا نزیکێنێ﴿٢٣﴾ بووەردێ و بووەردێوە نۆشتا بۆ شمە جە ڕۆە ۋیەردەکانە دەستا ۋست ۋەڵێ﴿٢٤﴾ بەڵام هەرکەس نامەکەش بەلای چەپ پەنە بڎریۆ مواچا وەشڵەی نامەکەم نەڎریابیێ پەنەم﴿٢٥﴾ وە نەزانابیێم حیسابم چێشەن﴿٢٦﴾ وەشڵەی مەرڎەیەکەیچم یەکجاریی بیێ﴿٢٧﴾ ماڵ و سەروەتم فریام نەکۆتێ﴿٢٨﴾ دەسەڵاتەکەم دەسمنە بەرشیی﴿٢٩﴾ ئادەی بگێردێش و زەنجیرش بکەردێ﴿٣٠﴾ دمایی ۋزدێشنە دلێ جەحەنڎەمی﴿٣١﴾ دماتەر بە زەنجیرێ حەفتا گەزیی بەسدێشەۆە﴿٣٢﴾ ئاڎ ئیمان نارێ بە خوڎای فرە گۆرەی﴿٣٣﴾ وە هانەو وارڎە دای بە نەڎارا نەڎێ﴿٣٤﴾

وَلَا طَعَامٌ إِلَّا مِنْ غِسْلِينٍ ﴿٣٦﴾ لَّا يَأْكُلُهُۥٓ إِلَّا ٱلْخَٰطِـُٔونَ ﴿٣٧﴾ فَلَآ أُقْسِمُ بِمَا تُبْصِرُونَ ﴿٣٨﴾ وَمَا لَا تُبْصِرُونَ ﴿٣٩﴾ إِنَّهُۥ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ﴿٤٠﴾ وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَاعِرٍ ۚ قَلِيلًا مَّا تُؤْمِنُونَ ﴿٤١﴾ وَلَا بِقَوْلِ كَاهِنٍ ۚ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ﴿٤٢﴾ تَنزِيلٌ مِّن رَّبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٤٣﴾ وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضَ ٱلْأَقَاوِيلِ ﴿٤٤﴾ لَأَخَذْنَا مِنْهُ بِٱلْيَمِينِ ﴿٤٥﴾ ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ ٱلْوَتِينَ ﴿٤٦﴾ فَمَا مِنكُم مِّنْ أَحَدٍ عَنْهُ حَٰجِزِينَ ﴿٤٧﴾ وَإِنَّهُۥ لَتَذْكِرَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٤٨﴾ وَإِنَّا لَنَعْلَمُ أَنَّ مِنكُم مُّكَذِّبِينَ ﴿٤٩﴾ وَإِنَّهُۥ لَحَسْرَةٌ عَلَى ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٥٠﴾ وَإِنَّهُۥ لَحَقُّ ٱلْيَقِينِ ﴿٥١﴾ فَسَبِّحْ بِٱسْمِ رَبِّكَ ٱلْعَظِيمِ ﴿٥٢﴾

سُورَةُ المَعَارِج

ترتيبها ٧٠ — آياتها ٤٤

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

سَأَلَ سَآئِلٌۢ بِعَذَابٍ وَاقِعٍ ﴿١﴾ لِّلْكَٰفِرِينَ لَيْسَ لَهُۥ دَافِعٌ ﴿٢﴾ مِّنَ ٱللَّهِ ذِى ٱلْمَعَارِجِ ﴿٣﴾ تَعْرُجُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ وَٱلرُّوحُ إِلَيْهِ فِى يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُۥ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ ﴿٤﴾ فَٱصْبِرْ صَبْرًا جَمِيلًا ﴿٥﴾ إِنَّهُمْ يَرَوْنَهُۥ بَعِيدًا ﴿٦﴾ وَنَرَىٰهُ قَرِيبًا ﴿٧﴾ يَوْمَ تَكُونُ ٱلسَّمَآءُ كَٱلْمُهْلِ ﴿٨﴾ وَتَكُونُ ٱلْجِبَالُ كَٱلْعِهْنِ ﴿٩﴾ وَلَا يَسْـَٔلُ حَمِيمٌ حَمِيمًا ﴿١٠﴾

٥٦٨

پۆچی ئارۆ چێگە دڵسۆزێوش(دۆسێوش) نییەن ﴿٣٥﴾ وارڎێوەیچش بێژگە هەوی نییەن ﴿٣٦﴾ ئاڎیچ بێژگە خەتابارەکا کەس نمەوەرۆش ﴿٣٧﴾ قەسەم پا چێوا مووینڎێشا ﴿٣٨﴾ پا چێوایچە نمەوینڎێشا ﴿٣٩﴾ بەڕاسیی ئینە – ئی قورئانە– گوفتارێوەن جە دەمو پێغەممەرێوی حورمەتداریۆ میاوۆ پەنەتا ﴿٤٠﴾ ئینە گوفتارو شاعیرێوی نییەن کەمتا ئیمان ماردێنە ﴿٤١﴾ گوفتارو فاڵچیچ نییەن کەمتا یاداوەریی هۆرمگێرانێ ﴿٤٢﴾ جە لایەنو پەروەرڎگار ئاڵەمیانیۆ وەزنیانرە ﴿٤٣﴾ خۆ ئەگەر ئاد برێو قسێش دەمو ئێمۆ کەرڎێ بیێنێ ﴿٤٤﴾ بێشك فرە تونڎ گێرێنمێش وەنە ﴿٤٥﴾ چاڎمای ڕەگو دڵیش پڕچنێنمێ ﴿٤٦﴾ جا هیچ کەس جە شمە نەتاوێ بۆ بە وەربەس پەیش ﴿٤٧﴾ بەڕاسیی ئینە– ئی قورئانە – یاڎاوەرین پەی پارێزکارا ﴿٤٨﴾ ئێمەیچ خاس مزانمێ هەر بەڕاسیی بە درۆ زانێتا چەنەنێ ﴿٤٩﴾ وە بەدڵنیاییۆ ئاخ و داخەن پەی کافرا ﴿٥٠﴾ بەدڵنیاییچۆ هەقێوی هەرەقەتینەن ﴿٥١﴾ دەی بە بەرڎەی نامێ پەروەرنیت تەسبیحاتو پەروەرنی فرە گۆرەیت بکەرە ﴿٥٢﴾

سوورەتۆ ﴿مەعارێج﴾ ی

چل وچوار ئایەتێنە

بە نامۆ خوڎای بەزەبیمەنڎی ڕەحمینی

پرسیارکەرێوە سەبارەت بە عەزابێوە ڕووە مڎۆنە پرسیارش کەرڎ ﴿١﴾ هیچ قووەتێو نمەتاوۆ جە کافراش دوور بووزۆۆە ﴿٢﴾ ئانە جە خوڎای ساحیبو بەرزییەکاوەن ﴿٣﴾ مەلائیکەکێ و جوبرەئیل بەرزێ مباوە پەی لایش جە ڕۆێۆەنە هەکە برەکەش پەنجا هەزار ساڵێن ﴿٤﴾ دەی بە سەبرێوی زەریف سەبربگێرە ﴿٥﴾ بەڕاسیی ئاڎێ بە دوورش مووینا ﴿٦﴾ کەچی ئێمەیچ بە نزیکش مووینمێ(مزانمێ) ﴿٧﴾ ڕۆێۆ ئاسمان پێسە زیوی ئەوەتاویایش مێ پەنە ﴿٨﴾ کەشەکێچ پێسەنێ پەڕمی شی ئەوەکریای ﴿٩﴾ هیچ دۆسێو ئۆ دۆسو وێش نمەپەرسۆوە ﴿١٠﴾

يُبَصَّرُونَهُمْۚ يَوَدُّ ٱلْمُجْرِمُ لَوْ يَفْتَدِي مِنْ عَذَابِ يَوْمِئِذٍۭ بِبَنِيهِ ﴿١١﴾ وَصَٰحِبَتِهِۦ وَأَخِيهِ ﴿١٢﴾ وَفَصِيلَتِهِ ٱلَّتِي تُـْٔوِيهِ ﴿١٣﴾ وَمَن فِي ٱلْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ يُنجِيهِ ﴿١٤﴾ كَلَّآۖ إِنَّهَا لَظَىٰ ﴿١٥﴾ نَزَّاعَةً لِّلشَّوَىٰ ﴿١٦﴾ تَدْعُواْ مَنْ أَدْبَرَ وَتَوَلَّىٰ ﴿١٧﴾ وَجَمَعَ فَأَوْعَىٰٓ ﴿١٨﴾ ۞إِنَّ ٱلْإِنسَٰنَ خُلِقَ هَلُوعًا ﴿١٩﴾ إِذَا مَسَّهُ ٱلشَّرُّ جَزُوعًا ﴿٢٠﴾ وَإِذَا مَسَّهُ ٱلْخَيْرُ مَنُوعًا ﴿٢١﴾ إِلَّا ٱلْمُصَلِّينَ ﴿٢٢﴾ ٱلَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ دَآئِمُونَ ﴿٢٣﴾ وَٱلَّذِينَ فِيٓ أَمْوَٰلِهِمْ حَقٌّ مَّعْلُومٌ ﴿٢٤﴾ لِّلسَّآئِلِ وَٱلْمَحْرُومِ ﴿٢٥﴾ وَٱلَّذِينَ يُصَدِّقُونَ بِيَوْمِ ٱلدِّينِ ﴿٢٦﴾ وَٱلَّذِينَ هُم مِّنْ عَذَابِ رَبِّهِم مُّشْفِقُونَ ﴿٢٧﴾ إِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ غَيْرُ مَأْمُونٍ ﴿٢٨﴾ وَٱلَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَٰفِظُونَ ﴿٢٩﴾ إِلَّا عَلَىٰٓ أَزْوَٰجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ﴿٣٠﴾ فَمَنِ ٱبْتَغَىٰ وَرَآءَ ذَٰلِكَ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْعَادُونَ ﴿٣١﴾ وَٱلَّذِينَ هُمْ لِأَمَٰنَٰتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَٰعُونَ ﴿٣٢﴾ وَٱلَّذِينَ هُم بِشَهَٰدَٰتِهِمْ قَآئِمُونَ ﴿٣٣﴾ وَٱلَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿٣٤﴾ أُوْلَٰٓئِكَ فِي جَنَّٰتٍ مُّكْرَمُونَ ﴿٣٥﴾ فَمَالِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ قِبَلَكَ مُهْطِعِينَ ﴿٣٦﴾ عَنِ ٱلْيَمِينِ وَعَنِ ٱلشِّمَالِ عِزِينَ ﴿٣٧﴾ أَيَطْمَعُ كُلُّ ٱمْرِيٍٕ مِّنْهُمْ أَن يُدْخَلَ جَنَّةَ نَعِيمٍ ﴿٣٨﴾ كَلَّآۖ إِنَّا خَلَقْنَٰهُم مِّمَّا يَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾ فَلَآ أُقْسِمُ بِرَبِّ ٱلْمَشَٰرِقِ وَٱلْمَغَٰرِبِ إِنَّا لَقَٰدِرُونَ ﴿٤٠﴾

الحزب ٥٧

نیشانەو یوٚترینی مدژریا، ئەچا ڕوٚنە تاوانبار حەزمكەروٚ پەی دەرباز بییەیش جە عەزابو ئا ڕوٚیە كوڕەكاش بكەروٚ بە قوربانیی﴿١١﴾ بەڵكو هامسەرەكەیش و براكەیچش﴿١٢﴾ ئا عەشرەتیچشە هەكە پەناش دان﴿١٣﴾ وە هەرچی خەڵكو سەرزەمینی هەن بە گردیشاوە پەی ئینەی چانەی خوڎا نەجاتش بڎوٚ﴿١٤﴾ نەخێر نمەبوٚ، جەحەنڎەم بڵێسەدارەن ﴿١٥﴾پوٚس و ئەنڎام ئەرەماڵەن﴿١٦﴾ ئانیشا مچڕوٚنە پەشتی هوٚركەرێنیٚ و هوٚرشانێنیٚ ﴿١٧﴾ وە ماڵ كوٚكەرێننێوە و وزنێشنە قاسە ﴿١٨﴾ بەڕاسیی ئینسان بە كەم سەبریی(كەم چێقڵڎانیی) خەلق كریان﴿١٩﴾ ئەگەر شەڕش تەقیاچوٚ خێرا پەس مبوٚ﴿٢٠﴾ ئەگەر خێرەیچش تەقیاپوٚ مشت قوجن و قەڎەغە كەرەن﴿٢١﴾ بێژگە جە نماكەرەكا﴿٢٢﴾ ئا نماكەریٚ هەكە سەرو نماكاشا بەردەوامێنیٚ ﴿٢٣﴾ وە ئانیٚ هەكە بەشێوە دیاری كرییٚ جە ماڵ و سامانەكاشانە هەنە﴿٢٤﴾پەی سواڵكەرا و پەی بیٚ بەشەكا﴿٢٥﴾ وە ئانیٚ هەكە باوەڕی تەماشا بە ڕوٚ جەزیٚ هەن﴿٢٦﴾ وە ئانیٚ هەكە جە عەزابو پەروەرڎگاریشا متەرسانیٚ﴿٢٧﴾ بەڕاسیی عەزابو پەروەرڎگاریشا یاگوٚ ئەمین چەنە بییەی نییەن﴿٢٨﴾ ئانێچە هەكە پارێزگاریٚ دامنەیشانیٚ﴿٢٩﴾ بێژگە چەنی هامسەرەكاشا یام كەنیزەكەكاشا ئانیٚ سەرو ئوونیشا لوٚمە نمەكریا﴿٣٠﴾ جا هەركەس زیاڎ چا حاڵەتا ڕێوتەرە بگێروٚنە وەر ئانیٚ دەسدرێژییكەرێنیٚ﴿٣١﴾ ئانێچە هەكە پەیڕەوٚو ئامانەتەكاشا و بەڵێنەكاشا مكەرا﴿٣٢﴾ ئانێچە هوٚرمێزا پا شاهیڎییە لاشاوە هەن﴿٣٣﴾ ئانێچە پارێزگاریی نماكاشا مكەرانیٚ﴿٣٤﴾ ئانیٚ بە قەڎروٚ ئینیٚ دلیٚ بەهەشتەكانە﴿٣٥﴾ ئانیٚ كافریٚ بییٚ چێششانە بەپەلە مەیا پەی لایت و ملێو مكێشا؟﴿٣٦﴾ ڕاسەرە و چەپەرە دەسەدەسە دوٚرو یوٚتریرە جەمیٚ مبا﴿٣٧﴾ ئایا هەر یوٚشا تەماڎارەن بخزنیوٚنە دلیٚ بەهەشتی پەڕ ناعمەتی؟ ﴿٣٨﴾ نەخێر، بەڕاسیی وێشا مزانانیٚ جە چێشی خولوقنێنێما﴿٣٩﴾

عَلَىٰٓ أَن نُّبَدِّلَ خَيْرًا مِّنْهُمْ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ﴿٤١﴾ فَذَرْهُمْ يَخُوضُوا۟ وَيَلْعَبُوا۟ حَتَّىٰ يُلَـٰقُوا۟ يَوْمَهُمُ ٱلَّذِى يُوعَدُونَ ﴿٤٢﴾ يَوْمَ يَخْرُجُونَ مِنَ ٱلْأَجْدَاثِ سِرَاعًا كَأَنَّهُمْ إِلَىٰ نُصُبٍ يُوفِضُونَ ﴿٤٣﴾ خَـٰشِعَةً أَبْصَـٰرُهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ۚ ذَٰلِكَ ٱلْيَوْمُ ٱلَّذِى كَانُوا۟ يُوعَدُونَ ﴿٤٤﴾

سُورَةُ نُوحٍ — ترتيبها ٧١ — آياتها ٢٨

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِنَّآ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِۦٓ أَنْ أَنذِرْ قَوْمَكَ مِن قَبْلِ أَن يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١﴾ قَالَ يَـٰقَوْمِ إِنِّى لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٢﴾ أَنِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ وَٱتَّقُوهُ وَأَطِيعُونِ ﴿٣﴾ يَغْفِرْ لَكُم مِّن ذُنُوبِكُمْ وَيُؤَخِّرْكُمْ إِلَىٰٓ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ إِنَّ أَجَلَ ٱللَّهِ إِذَا جَآءَ لَا يُؤَخَّرُ ۖ لَوْ كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٤﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّى دَعَوْتُ قَوْمِى لَيْلًا وَنَهَارًا ﴿٥﴾ فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَآءِىٓ إِلَّا فِرَارًا ﴿٦﴾ وَإِنِّى كُلَّمَا دَعَوْتُهُمْ لِتَغْفِرَ لَهُمْ جَعَلُوٓا۟ أَصَـٰبِعَهُمْ فِىٓ ءَاذَانِهِمْ وَٱسْتَغْشَوْا۟ ثِيَابَهُمْ وَأَصَرُّوا۟ وَٱسْتَكْبَرُوا۟ ٱسْتِكْبَارًا ﴿٧﴾ ثُمَّ إِنِّى دَعَوْتُهُمْ جِهَارًا ﴿٨﴾ ثُمَّ إِنِّىٓ أَعْلَنتُ لَهُمْ وَأَسْرَرْتُ لَهُمْ إِسْرَارًا ﴿٩﴾ فَقُلْتُ ٱسْتَغْفِرُوا۟ رَبَّكُمْ إِنَّهُۥ كَانَ غَفَّارًا ﴿١٠﴾

٥٧٠

جـا قەسـەم بەپـەروەرڎگارو وەرزيايـەكا و وەرنيـشتەيەكا ئێمـە دەسـەلاّتى تـەماما هەن﴿٤٠﴾ هەكە كەسانێ عالێ بارمێ ۏزمێ يـاگۆ ئێڎيـشا و كەسـيچ نمـەتاوۏ بـڎۏوە ۏەلێمـا﴿٤١﴾ وازشـا چـەنە بـارە بـا هـەر چەناكێ بڎا و گەمە بكەرا هەتا تووشێ ئا رۆيـە مـەيانێ هەكـە هەرەشێـشا وەنـە كريێنـێ پەنـەش﴿٤٢﴾ ئـا ڕۆە هەكـە قەبرەكاشانە بەپەلە مزياوە هەر ئەجۆ پەی لاو بتەكاشا مرەما﴿٤٣﴾ چەمێشا شۆرێنێ و زەليلیی پەكە دێنێ ئانە ئا ڕۆەنە هەكە بەڵێنەش دريێ پەنەشا﴿٤٤﴾

سوورەتـۆ ﴿ نـووح ﴾ ی

ويس و هەشت ئايەتێنە

بە نـامۆ خوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمينی

بەڕاسـيی ئێمـە نووحمـا كياسـت پـەی لاو قۆمەكـەيش هەكـە، قۆمەكـەيت هۆشـيار بكـەرەۏە جـە ۏەڵـێ ئانەينـە عـەزابێوە ئێشنشا پەی بەيۆ﴿١﴾ واتش ئەی قۆمەكەم هەر بەڕاسيی من هۆشياروكەرێ ئاشكرانا پەيتا﴿٢﴾ دەی خوڎای بپەرسدێ و پـارێزش چەنە بكـەردێ و بە گۆشم بكـەردێ﴿٣﴾ جە گوناحـەكاتا وەش مبۆ پەی ماوێوی ديـاری كريـای دماتـا ۏزۏ، بەڕاسيی ماوەی ديـاری كريـاو خوڎای هەكە ئاما دما نمـەگنۆ ئەگـەر زانابيێتـا﴿٤﴾ واتـش ئـەی پـەروەرڎگار بەڕاسيی من شـەو و ڕۆ قۆمەكـەم چڕيم﴿٥﴾ كەچی چڕيەيەكەيم بێژگە جە ڕەمای هيچش پەی زياڎ نەكـەرڎێ﴿٦﴾ وە بەڕاسيی من هـەروەختێو چڕێنێشا تـا تـۆ چەنەشـا وەش بـی ئـاڎێ پەنجێـشا خزنێنـێ دلێ گۆشاشـا و جلەكاشا دێنـێ ملو وێێشارە و فرە سوورێ بێنێ- سەرو كوفری- وە هەر تەمام وێشا بە زلێ زانێنێ﴿٧﴾ دمايی من بە ئاشكرا چڕيێم﴿٨﴾ ئێنجا دمايی پەيم ئاشكرا كەرڎێ و جاروباريچ بەپـەنهانيی قسەوباسشا پـەی كـەرێنێ﴿٩﴾ جـا پەنـەم واتـێ داواو وەش بييـەی جـە پـەروەرڎگاريتا بكـەردێ بەڕاسـيی ئـاڎ گونا حبەخشەن﴿١٠﴾

يُرْسِلِ ٱلسَّمَآءَ عَلَيْكُم مِّدْرَارًا ﴿١١﴾ وَيُمْدِدْكُم بِأَمْوَٰلٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَل
لَّكُمْ جَنَّـٰتٍ وَيَجْعَل لَّكُمْ أَنْهَـٰرًا ﴿١٢﴾ مَّا لَكُمْ لَا تَرْجُونَ لِلَّهِ وَقَارًا ﴿١٣﴾
وَقَدْ خَلَقَكُمْ أَطْوَارًا ﴿١٤﴾ أَلَمْ تَرَوْا۟ كَيْفَ خَلَقَ ٱللَّهُ سَبْعَ سَمَـٰوَٰتٍ
طِبَاقًا ﴿١٥﴾ وَجَعَلَ ٱلْقَمَرَ فِيهِنَّ نُورًا وَجَعَلَ ٱلشَّمْسَ سِرَاجًا ﴿١٦﴾
وَٱللَّهُ أَنۢبَتَكُم مِّنَ ٱلْأَرْضِ نَبَاتًا ﴿١٧﴾ ثُمَّ يُعِيدُكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ
إِخْرَاجًا ﴿١٨﴾ وَٱللَّهُ جَعَلَ لَكُمُ ٱلْأَرْضَ بِسَاطًا ﴿١٩﴾ لِّتَسْلُكُوا۟ مِنْهَا
سُبُلًا فِجَاجًا ﴿٢٠﴾ قَالَ نُوحٌ رَّبِّ إِنَّهُمْ عَصَوْنِى وَٱتَّبَعُوا۟ مَن لَّمْ يَزِدْهُ
مَالُهُۥ وَوَلَدُهُۥٓ إِلَّا خَسَارًا ﴿٢١﴾ وَمَكَرُوا۟ مَكْرًا كُبَّارًا ﴿٢٢﴾ وَقَالُوا۟
لَا تَذَرُنَّ ءَالِهَتَكُمْ وَلَا تَذَرُنَّ وَدًّا وَلَا سُوَاعًا وَلَا يَغُوثَ وَيَعُوقَ
وَنَسْرًا ﴿٢٣﴾ وَقَدْ أَضَلُّوا۟ كَثِيرًا ۖ وَلَا تَزِدِ ٱلظَّـٰلِمِينَ إِلَّا ضَلَـٰلًا ﴿٢٤﴾
مِّمَّا خَطِيٓـَٔـٰتِهِمْ أُغْرِقُوا۟ فَأُدْخِلُوا۟ نَارًا فَلَمْ يَجِدُوا۟ لَهُم مِّن دُونِ
ٱللَّهِ أَنصَارًا ﴿٢٥﴾ وَقَالَ نُوحٌ رَّبِّ لَا تَذَرْ عَلَى ٱلْأَرْضِ مِنَ ٱلْكَـٰفِرِينَ
دَيَّارًا ﴿٢٦﴾ إِنَّكَ إِن تَذَرْهُمْ يُضِلُّوا۟ عِبَادَكَ وَلَا يَلِدُوٓا۟ إِلَّا فَاجِرًا
كَفَّارًا ﴿٢٧﴾ رَّبِّ ٱغْفِرْ لِى وَلِوَٰلِدَىَّ وَلِمَن دَخَلَ بَيْتِىَ مُؤْمِنًا
وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَٱلْمُؤْمِنَـٰتِ ۖ وَلَا تَزِدِ ٱلظَّـٰلِمِينَ إِلَّا تَبَارًۢا ﴿٢٨﴾

ڤارانتا بە لێزمە پەی ڤارنوْ﴿١١﴾ ماڵ و سامان و نەوەتا پەنە مبەخشوْ و باخیْ و ڕوْخانیْ(جویْ)تا پەی بەدی ماروْنە﴿١٢﴾ ئانە چیْشتانە جە شکوْمەنذیی خوذای نمەتەرسدیْ؟ ﴿١٣﴾ وە دیارەن قوْناغ قوْناغ خەلقیْش کەرذیدیْ﴿١٤﴾ ئایا نمەویندیْ خوذا حوّت ئاسمانیْش چین سەرو چینی خەلقیْ کەرذیْنیْ؟ ﴿١٥﴾ مانگەش کەرذیْنە بە ڕوْشنایی و ڕوْجیاریچش کەرذەن بە چراوی چەنەشا﴿١٦﴾ دەی خوْ خوذای شمەش جە زەميننە نیایدیْ و رسنایدیْ﴿١٧﴾ دمایی مگیْڵنوْتاوْە پەی دلیْش و بە ئەوەزنیەی مزنوْتاوە﴿١٨﴾ خوذا زەمینیچش کەرذەن بە چیْرەخەر پەیتا﴿١٩﴾ پەی ئینەی ڕا فراوانەکاش بگیْردیْنە وْەر﴿٢٠﴾ نووح واتش ئەی پەروەرذگار بەڕاسیی یاخیێ بییْ چەنەم و کوّتیْ شوْنەو ئا کەسیە هەکە ماڵ و زاڕوْش بیْژگە جە دوْڕیای هیچشا پەی زیاذ نەکەرذ ﴿٢١﴾ وە فیْڵ و تەڵەکیوە(مەکریّوە) فرە گوْرەشا متەرە ﴿٢٢﴾ واتیچشا وازناردیْ جە خوذاکاتا و دەس هوْرنەگیْردیْ جە وددی و سواعی و یەغووسی و یەعووقی و نەسری﴿٢٣﴾ دیارەن فریْشا گومڕیْ کەرذیْ دەی توْیچ بیْژگە گومڕایی هیچ پەی ئی زاڵما زیاذ مەکەرە﴿٢٤﴾ جا جە ئەنجامو خەتایەکاشانە نوقمیْ دلیْ ئاویْ بییْ ئینجا ڤزیێنە دلیْ ئیْری و هیچ کەسشا نەذیوّ بیْژگە جە خوذای بوْ بە پەشتیوانشا﴿٢٥﴾ وە نووح واتش ئەی پەروەرذگار هیچ کەسیْو جە کافرا سەرزەميننە نمازە﴿٢٦﴾ بەڕاسیی توْ ئەگەر بازیشا عەبدەکات گومڕیْ مکەراوە بیْژگە جە تاوانباری فرە کافری نمەوینا و نمەبوْشا﴿٢٧﴾ ئەی پەروەرذگار جە ویْم و ئەذیْ و تاتەیم و هەرکەسیوە ویْش بە ئیمانداریی ڤزوْ یانەم وەش بە و جە پیا و ژەنە ئیماندارەکا وەش بە و بیْژگە دلیْنە شییەی هیچ زیاذ مەکەرە پەی زاڵما﴿٢٨﴾

سُورَةُ الجِنِّ — ترتيبها ٧٢ — آياتها ٢٨

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

قُلْ أُوحِىَ إِلَىَّ أَنَّهُ ٱسْتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ ٱلْجِنِّ فَقَالُوٓا۟ إِنَّا سَمِعْنَا قُرْءَانًا عَجَبًا ﴿١﴾ يَهْدِىٓ إِلَى ٱلرُّشْدِ فَـَٔامَنَّا بِهِۦ ۖ وَلَن نُّشْرِكَ بِرَبِّنَآ أَحَدًا ﴿٢﴾ وَأَنَّهُۥ تَعَٰلَىٰ جَدُّ رَبِّنَا مَا ٱتَّخَذَ صَٰحِبَةً وَلَا وَلَدًا ﴿٣﴾ وَأَنَّهُۥ كَانَ يَقُولُ سَفِيهُنَا عَلَى ٱللَّهِ شَطَطًا ﴿٤﴾ وَأَنَّا ظَنَنَّآ أَن لَّن تَقُولَ ٱلْإِنسُ وَٱلْجِنُّ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا ﴿٥﴾ وَأَنَّهُۥ كَانَ رِجَالٌ مِّنَ ٱلْإِنسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ مِّنَ ٱلْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقًا ﴿٦﴾ وَأَنَّهُمْ ظَنُّوا۟ كَمَا ظَنَنتُمْ أَن لَّن يَبْعَثَ ٱللَّهُ أَحَدًا ﴿٧﴾ وَأَنَّا لَمَسْنَا ٱلسَّمَآءَ فَوَجَدْنَٰهَا مُلِئَتْ حَرَسًا شَدِيدًا وَشُهُبًا ﴿٨﴾ وَأَنَّا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقَٰعِدَ لِلسَّمْعِ ۖ فَمَن يَسْتَمِعِ ٱلْـَٔانَ يَجِدْ لَهُۥ شِهَابًا رَّصَدًا ﴿٩﴾ وَأَنَّا لَا نَدْرِىٓ أَشَرٌّ أُرِيدَ بِمَن فِى ٱلْأَرْضِ أَمْ أَرَادَ بِهِمْ رَبُّهُمْ رَشَدًا ﴿١٠﴾ وَأَنَّا مِنَّا ٱلصَّٰلِحُونَ وَمِنَّا دُونَ ذَٰلِكَ ۖ كُنَّا طَرَآئِقَ قِدَدًا ﴿١١﴾ وَأَنَّا ظَنَنَّآ أَن لَّن نُّعْجِزَ ٱللَّهَ فِى ٱلْأَرْضِ وَلَن نُّعْجِزَهُۥ هَرَبًا ﴿١٢﴾ وَأَنَّا لَمَّا سَمِعْنَا ٱلْهُدَىٰٓ ءَامَنَّا بِهِۦ ۖ فَمَن يُؤْمِنۢ بِرَبِّهِۦ فَلَا يَخَافُ بَخْسًا وَلَا رَهَقًا ﴿١٣﴾

٥٧٢

سوورەتـوْ ﴿جــن﴾ ی

ویس و هەشت ئایەتێنە

بە ناموْ خوْدای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

. بواچە نیگا(وەحیە)م پەی کیانیا هەکە بەڕاسیی چنڎ نەفەرێوە جە جنا گوْششا گێرت پەی واناى قورئانی جا واتشا ئێمە قورئانێوە سەمەرەما ئەژنەوی﴿١﴾ ڕانمایی مکەروْنە ڕووەو فام و ئەنەیاوای ئێتر ئیمانما پەنە ئاورڎ و هیچکەسی نمەکەرمێ بە شەریکو پەروەرڎگاریما﴿٢﴾ وە بەڕاسیی ئاڎ پەروەرڎگاری شکوْمەنڎمانە و نە هامسەرە و نە فەرزەنڎش گل نەڎانوْ پەی وێش﴿٣﴾ وە بەڕاسیی گێلوْکە(شێتوْکە)ما قسێ پەڕ جە دروا سەبارەت بە خوڎای کەرێ﴿٤﴾ ئێمەیچ ئەجێما ئینسان و جن هەرگیز دروْێ دەمو خوڎایوْ نمەکەرا﴿٥﴾ هەر بەڕاسیی پیایانێوەیچ جە ئینسی پەناگێرێنێ بەپیایانێوە جە جنی جا ئێڎێ زیاتەر تووشو مانیایشا کەرێنێ﴿٦﴾ بەڕاسیی ئەجێچشا هەرپێسە ئەجێتا هەکە خوڎا هیچکەسێوە نمەکیانوْ﴿٧﴾ وە بەڕاسیی ئێمە ڕووەو عاسمان کێشیایمێ دیما پەڕ بییەن جە حەرەسا و هەسارە کێشیایا(نەیزەکا)﴿٨﴾ بەڕاسیی ئێمەیچ جە یاگانێوەنە نیشێنمێرە پەی گوْشگێرتەی کەچی ئیسە هەرکەس گوْش بگێروْ موۆینوْ نەیزەکێوە ئینا بوْسە(قەرەوڵەنە) پەیش﴿٩﴾جا بەڕاسیی ئێمە نمەزانمێ ئایا نەخشەو شەڕی کێشیان پەی ئانیشا ئینێ زەمیننە یام پەروەرڎگارشا گەرەکش بییەن تووشو عەقڵ و فامی ببانێ؟﴿١٠﴾ بێگومان ئێمە پیاخاسێما چەنەنێ و هەنێچما پێسە ئاڎیشا نییەنێ، ڕێ فرێما گێرتێبێنێ وەر﴿١١﴾ وە بێگومان ئێمە زانێنمێ هەکە زەمیننە نمەتاومێ دەسو خوڎاینە بەربشمێ و بە ڕەمای چەنەش دەسەوسانش نمەکەرمێ﴿١٢﴾ بەڕاسییچ ێمە وەختێوە گوْشما بە چڕیەی هیدایەتیوْ بی ئیمانما پەنە ئاورڎ، جا هەرکەس ئیمان باروْ بە پەروەرڎگاریش ئێتر نمەتەرسوْ جە کەموْکەرڎەی ڕەنجی و جە غەدر وەنەکریای و زەلیل بییەی﴿١٣﴾

وَأَنَّا مِنَّا ٱلْمُسْلِمُونَ وَمِنَّا ٱلْقَٰسِطُونَ ۖ فَمَنْ أَسْلَمَ فَأُو۟لَٰٓئِكَ تَحَرَّوْا۟ رَشَدًا ﴿١٤﴾ وَأَمَّا ٱلْقَٰسِطُونَ فَكَانُوا۟ لِجَهَنَّمَ حَطَبًا ﴿١٥﴾ وَأَلَّوِ ٱسْتَقَٰمُوا۟ عَلَى ٱلطَّرِيقَةِ لَأَسْقَيْنَٰهُم مَّآءً غَدَقًا ﴿١٦﴾ لِّنَفْتِنَهُمْ فِيهِ ۚ وَمَن يُعْرِضْ عَن ذِكْرِ رَبِّهِۦ يَسْلُكْهُ عَذَابًا صَعَدًا ﴿١٧﴾ وَأَنَّ ٱلْمَسَٰجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا۟ مَعَ ٱللَّهِ أَحَدًا ﴿١٨﴾ وَأَنَّهُۥ لَمَّا قَامَ عَبْدُ ٱللَّهِ يَدْعُوهُ كَادُوا۟ يَكُونُونَ عَلَيْهِ لِبَدًا ﴿١٩﴾ قُلْ إِنَّمَآ أَدْعُوا۟ رَبِّى وَلَآ أُشْرِكُ بِهِۦٓ أَحَدًا ﴿٢٠﴾ قُلْ إِنِّى لَآ أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا رَشَدًا ﴿٢١﴾ قُلْ إِنِّى لَن يُجِيرَنِى مِنَ ٱللَّهِ أَحَدٌ وَلَنْ أَجِدَ مِن دُونِهِۦ مُلْتَحَدًا ﴿٢٢﴾ إِلَّا بَلَٰغًا مِّنَ ٱللَّهِ وَرِسَٰلَٰتِهِۦ ۚ وَمَن يَعْصِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ فَإِنَّ لَهُۥ نَارَ جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدًا ﴿٢٣﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا رَأَوْا۟ مَا يُوعَدُونَ فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ أَضْعَفُ نَاصِرًا وَأَقَلُّ عَدَدًا ﴿٢٤﴾ قُلْ إِنْ أَدْرِىٓ أَقَرِيبٌ مَّا تُوعَدُونَ أَمْ يَجْعَلُ لَهُۥ رَبِّىٓ أَمَدًا ﴿٢٥﴾ عَٰلِمُ ٱلْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلَىٰ غَيْبِهِۦٓ أَحَدًا ﴿٢٦﴾ إِلَّا مَنِ ٱرْتَضَىٰ مِن رَّسُولٍ فَإِنَّهُۥ يَسْلُكُ مِنۢ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِۦ رَصَدًا ﴿٢٧﴾ لِّيَعْلَمَ أَن قَدْ أَبْلَغُوا۟ رِسَٰلَٰتِ رَبِّهِمْ وَأَحَاطَ بِمَا لَدَيْهِمْ وَأَحْصَىٰ كُلَّ شَىْءٍ عَدَدًۢا ﴿٢٨﴾

٥٧٣

وه به‌ڕاسیی جه دلێ ئێمه‌نه ئیمانداریْ هه‌نیْ و سته‌مکاریْچما چه‌نه‌نیْ جا ئانه هه‌که موسڵمان مبوْ دیاره‌ن هه‌که ڕاش کوْتیْنه فامی و ژیریی ﴿١٤﴾ به‌ڵام سته‌مکاره‌کیْ(سه‌رکه‌شه‌کیْ) مبا به هیْزمیْ جه‌حه‌نڎه‌می ﴿١٥﴾ جا ئه‌گه‌ر سه‌رو ڕیْ ڕاسیْ بوویه‌را تیْرئاویْشا مکه‌رمیْ به ئاویْوه فریْ ﴿١٦﴾ تاپانه‌ی تاقییْشا بکه‌رمیْوه، جا هه‌رکه‌س جه یاڎو خوڎای ویْش لابڎوْ خوڎا عه‌زابیْوه ناڕه‌حه‌تش په‌ی مکیانوْ یا تووش مکه‌روْ﴿١٧﴾ وه به‌ڕاسیی مزگیه‌کیْ هینیْ خوڎاینیْ ده‌ی هاوار مه‌که‌ردیْ که‌سی ته‌ری چه‌نی خوڎای﴿١٨﴾ وه‌ختیْچ به‌نڎه‌و خوڎای هوْرزت به چڕیه‌ی خه‌ڵکی ڕووه‌و خوڎا خه‌ریك بیْ گرڎشا پیْوه‌ره بلا سه‌رش﴿١٩﴾ بواچه من به‌رده‌وام خه‌ڵکی هه‌ر ڕووه‌و په‌روه‌رڎگار مچڕوونه و هیچکه‌سی نمه‌که‌روو به شه‌ریکش ﴿٢٠﴾ بواچه به‌ڕاسیی هیچ زه‌ره‌ریْوه و هیچ فام وهیدایه‌تیْوه‌م به‌ده‌س نییه‌ن په‌یتا﴿٢١﴾ بواچه به‌ڕاسیی من هیچ که‌س جه خواڎای په‌نام نمه‌ڎوْ و بیْژگه جه خوڎای په‌نیْوه‌م ده‌س نمه‌گنوْ په‌ناش په‌ی ببه‌روو﴿٢٢﴾ بیْژگه یاونای په‌یامه‌کاو خوڎای هه‌که سه‌رمه‌ن، جا هه‌رکه‌س جه خوڎای و پیْغه‌ممه‌ره‌که‌یش یاخی ببوْ بیْگومان ئیْرو جه‌حه‌نڎه‌میش په‌ی ئاماڎه‌ن و به نه‌مریی هه‌تاهه‌تان ئیناش چه‌نه﴿٢٣﴾ هه‌تا ئا وه‌خته هه‌ڕه‌شه‌کا مووینانیْ ئینجا مزانا کیْ په‌شتیوانش لاوازه‌ن و ئه‌ژماره‌ش که‌مه‌ن﴿٢٤﴾ بواچه من نمه‌زانوو ئایا ئا هه‌ڕه‌شیْ وه‌نتا مکریا نزیکیْنیْ یان په‌روه‌رڎگارم ماویْوه دریْژشا په‌ی منیوْره؟﴿٢٥﴾ ئاڎ زاناو غه‌یبیْن و که‌سی هاگاڎارو غه‌یبه‌که‌یش نمه‌که‌روْ﴿٢٦﴾ مه‌گه‌ر پیْغه‌ممه‌ریْوه هه‌که خوڎا ویْش ڕازیش سه‌ربوْ ئا وه‌خته وه‌رو دماشوْ پاسه‌وانش په‌ی مکیانوْ﴿٢٧﴾ تا بزانوْ هه‌که دیاره‌ن په‌یامیْ په‌روه‌رڎگاریشا یاونیْنیْ خوْ ته‌مام زانانش پانه‌ی که‌رڎه‌نشا و ئاڎ به ئه‌ژماره گرڎ چیْویْش ئامار که‌رڎه‌ن﴿٢٨﴾

سُورَةُ المُزَّمِّلِ
ترتيبها ٧٣ — آياتها ٢٠

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلْمُزَّمِّلُ ﴿١﴾ قُمِ ٱلَّيْلَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٢﴾ نِّصْفَهُۥٓ أَوِ ٱنقُصْ مِنْهُ قَلِيلًا ﴿٣﴾ أَوْ زِدْ عَلَيْهِ وَرَتِّلِ ٱلْقُرْءَانَ تَرْتِيلًا ﴿٤﴾ إِنَّا سَنُلْقِى عَلَيْكَ قَوْلًا ثَقِيلًا ﴿٥﴾ إِنَّ نَاشِئَةَ ٱلَّيْلِ هِىَ أَشَدُّ وَطْـًٔا وَأَقْوَمُ قِيلًا ﴿٦﴾ إِنَّ لَكَ فِى ٱلنَّهَارِ سَبْحًا طَوِيلًا ﴿٧﴾ وَٱذْكُرِ ٱسْمَ رَبِّكَ وَتَبَتَّلْ إِلَيْهِ تَبْتِيلًا ﴿٨﴾ رَّبُّ ٱلْمَشْرِقِ وَٱلْمَغْرِبِ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ فَٱتَّخِذْهُ وَكِيلًا ﴿٩﴾ وَٱصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَٱهْجُرْهُمْ هَجْرًا جَمِيلًا ﴿١٠﴾ وَذَرْنِى وَٱلْمُكَذِّبِينَ أُو۟لِى ٱلنَّعْمَةِ وَمَهِّلْهُمْ قَلِيلًا ﴿١١﴾ إِنَّ لَدَيْنَآ أَنكَالًا وَجَحِيمًا ﴿١٢﴾ وَطَعَامًا ذَا غُصَّةٍ وَعَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٣﴾ يَوْمَ تَرْجُفُ ٱلْأَرْضُ وَٱلْجِبَالُ وَكَانَتِ ٱلْجِبَالُ كَثِيبًا مَّهِيلًا ﴿١٤﴾ إِنَّآ أَرْسَلْنَآ إِلَيْكُمْ رَسُولًا شَٰهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَآ أَرْسَلْنَآ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ رَسُولًا ﴿١٥﴾ فَعَصَىٰ فِرْعَوْنُ ٱلرَّسُولَ فَأَخَذْنَٰهُ أَخْذًا وَبِيلًا ﴿١٦﴾ فَكَيْفَ تَتَّقُونَ إِن كَفَرْتُمْ يَوْمًا يَجْعَلُ ٱلْوِلْدَٰنَ شِيبًا ﴿١٧﴾ ٱلسَّمَآءُ مُنفَطِرٌۢ بِهِۦ ۚ كَانَ وَعْدُهُۥ مَفْعُولًا ﴿١٨﴾ إِنَّ هَٰذِهِۦ تَذْكِرَةٌ ۖ فَمَن شَآءَ ٱتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِۦ سَبِيلًا ﴿١٩﴾

٥٧٤

سوورەتێ ﴿موززەممیل﴾ ی

ویس ئایەتێنە

بە نامێ خوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

ئەی ئا کەسە وێت بە جلەکات پۆژنانرە (پێتەنۆ) ﴿١﴾ شەوێ هۆرزە کەمێوش نەبۆ ﴿٢﴾ نیمەش یان کەمتەر جە نیمەیش چەنەش کەم کەرۆ ﴿٣﴾ یان بووزەش سەرو بە وورڎیی دۆرێ قورئانی بکەرەوۆ ﴿٤﴾ بەڕاسیی ئێمە واتەیێوە (گوفتارێوە) سەنگینت مڎەیمێ ملەرە ﴿٥﴾ بێگومان پەنەیاوای شەوێ ئەرەمەرزیایش زیاتەرەن و جە بارتەرەن پەی واتەی و ئەوەوانای (٦) بێشك ڕۆنە هۆڵ و تەقەلای دوور و درێژت وەرو دەمینە هەن ﴿٧﴾ با نامێ پەروەرڎگاریت هەر سەرو زوانیۆ بۆ و وێت بە خاسیی یەك لایی بکەرۆپەیش ﴿٨﴾ پەروەرڎگار و ڕۆجیار زیای و ڕۆجیار نیشتەیا بێژگە جە ئاڎی خوڎای تەر نییەن و هەر ئاڎی بگێرە بە وەکیل ﴿٩﴾ سەبر بکەرە سەرو ئانەی مواچاش و بە نۆعێوی وەش جیاشا بازە ﴿١٠﴾ وازبارە جە من و ئا ساحیب ناعمەتا هەکە کارشا بییەن بە درۆ زانای دینەکەیما و کەمێو دەرفەتەشا بڎە پەنە ﴿١١﴾ بەڕاسیی ئێمە پاوەنڎێ و دۆزەخما ئینێ لاوە ﴿١٢﴾ وە وارڎەی گلۆگیر و عەزابی ئێشنما ئاماڎێنێ ﴿١٣﴾ ئەچا ڕۆنە زەمین و کەشەکێ مگنا شۆکە کەشەکێ مبانێ بە لمە وورڎەی خز ﴿١٤﴾ بەڕاسیی ئێمە پێغەممەرێوما کیاستەن پەیتا و بییەن بە شاهیڎ سەرتاوە هەر پێسە پێغەممەرێوما کیاست پەی لاو فیرعەونی ﴿١٥﴾ فیرعەون یاخیی بی جە پێغەممەرەکەی ئێتر گێرتما بە گێرتەییێوی قورس ﴿١٦﴾ جا چەنی پارێز مکەردێ جە ڕۆێۆی هەکە زاڕۆڵێ پیرێ مکەرۆنە؟ ﴿١٧﴾ ئاسمانش پەنە لت وپەت مبۆ، وەعدو ئاڎی هەرئامان و مەیۆ دی ﴿١٨﴾ بەڕاسیی ئینە ویر ئەوە ووزەن، جا هەرکەس گەرەکش بۆ رووەو پەروەرڎگارش ڕا مگێرۆنە وەر ﴿١٩﴾

۞ إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدْنَىٰ مِن ثُلُثَيِ ٱلَّيْلِ وَنِصْفَهُۥ وَثُلُثَهُۥ وَطَآئِفَةٌ مِّنَ ٱلَّذِينَ مَعَكَ ۚ وَٱللَّهُ يُقَدِّرُ ٱلَّيْلَ وَٱلنَّهَارَ ۚ عَلِمَ أَن لَّن تُحْصُوهُ فَتَابَ عَلَيْكُمْ ۖ فَٱقْرَءُوا۟ مَا تَيَسَّرَ مِنَ ٱلْقُرْءَانِ ۚ عَلِمَ أَن سَيَكُونُ مِنكُم مَّرْضَىٰ ۙ وَءَاخَرُونَ يَضْرِبُونَ فِى ٱلْأَرْضِ يَبْتَغُونَ مِن فَضْلِ ٱللَّهِ ۙ وَءَاخَرُونَ يُقَٰتِلُونَ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ ۖ فَٱقْرَءُوا۟ مَا تَيَسَّرَ مِنْهُ ۚ وَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُوا۟ ٱلزَّكَوٰةَ وَأَقْرِضُوا۟ ٱللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا ۚ وَمَا تُقَدِّمُوا۟ لِأَنفُسِكُم مِّنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِندَ ٱللَّهِ هُوَ خَيْرًا وَأَعْظَمَ أَجْرًا ۚ وَٱسْتَغْفِرُوا۟ ٱللَّهَ ۖ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌۢ ﴿٢٠﴾

ترتيبها ٧٤ — سُورَةُ المُدَّثِّرِ — آياتها ٥٦

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلْمُدَّثِّرُ ﴿١﴾ قُمْ فَأَنذِرْ ﴿٢﴾ وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ ﴿٣﴾ وَثِيَابَكَ فَطَهِّرْ ﴿٤﴾ وَٱلرُّجْزَ فَٱهْجُرْ ﴿٥﴾ وَلَا تَمْنُن تَسْتَكْثِرُ ﴿٦﴾ وَلِرَبِّكَ فَٱصْبِرْ ﴿٧﴾ فَإِذَا نُقِرَ فِى ٱلنَّاقُورِ ﴿٨﴾ فَذَٰلِكَ يَوْمَئِذٍ يَوْمٌ عَسِيرٌ ﴿٩﴾ عَلَى ٱلْكَٰفِرِينَ غَيْرُ يَسِيرٍ ﴿١٠﴾ ذَرْنِى وَمَنْ خَلَقْتُ وَحِيدًا ﴿١١﴾ وَجَعَلْتُ لَهُۥ مَالًا مَّمْدُودًا ﴿١٢﴾ وَبَنِينَ شُهُودًا ﴿١٣﴾ وَمَهَّدتُّ لَهُۥ تَمْهِيدًا ﴿١٤﴾ ثُمَّ يَطْمَعُ أَنْ أَزِيدَ ﴿١٥﴾ كَلَّآ ۖ إِنَّهُۥ كَانَ لِءَايَٰتِنَا عَنِيدًا ﴿١٦﴾ سَأُرْهِقُهُۥ صَعُودًا ﴿١٧﴾ إِنَّهُۥ فَكَّرَ وَقَدَّرَ ﴿١٨﴾

بێگومـان پـەروەرڎگارت مزانۆنـە هەکـە نزیکـەو دۆیْ بەشا جە یـەریْ بەشا شـەویْ یا نیمەش یاخوْ سـەیەکش چـەنی تایفێوی چانیـشا ئینیـت چـەنی هـوْرمێزی پـەی شـەونمایا، خـوڎا ئەنـڎازەو شـەویْ و ڕۆی دیاری مکەروْ، ئاڎ زانانش شمـە نمـەتاودیْ بژماردێش جا توْبـەش چەنە هوْرگێرتیدیْ جا چنڎتا پەی مکریوْ قورئان بوواندیْ، ئاڎ زانـانش هەکـە هـەنێتا نەوەشـیْ بگنـانیْ و کەسـانێوەتەریچ پـیلا و پـۆلارە زەمیننـە شوْنەو فـەزلو خـوڎایرە مگێلاْ و کەسانێوە تەریچ هەنیْ جە ڕاو خوڎاینە مجەنگیا، جا چنڎتا پـەی مکریـوْ چـەنەش بووانـدیْ، وە نمـا بکـەردیْ و زەکـات بڎەیـدیْ قـەرزێوی ڕەوای زەریف بڎەیدیْ بە خـوڎای، جا هـەر خـەیرێوە ووزدیْ ۆەلـیْ پـەی وێتـا لاو خوڎایـوْ بـە خەیرتـەر و پێـسە کرێـوە فـرە گـۆریْ مووینـدێـشۆ، وە داواو وەش بیـەی جـە خـوڎای بکـەردیْ، بەڕاسـیی خـوڎا گوناحبەخشی ڕەحمینەن ﴿٢٠﴾

سوورەتـۆ ﴿موددەسێـر﴾ ی

پە نجا و شش ئایەتێنە

بە نامـۆ خوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

ئـەی ئـا کەسـە جلـەکێت پێـچێنێت وێتـۆ(وێـت پۆژنانـەرە)﴿١﴾ هـۆرزۆ و هۆشـیار بکـەروْ﴿٢﴾ وە پەروەرنیت بە گۆرە باس بکەرە و بزانە﴿٣﴾ پۆشاکەکەیت پۆختـە بکـەرەۆە﴿٤﴾ دەس جە گوناحی هـوْر بگێـرە﴿٥﴾ منەتـە مەکـەرە و تـەماڎارو زیاتـەریچ بـی﴿٦﴾ جـە وەرو پـەروەرڎگاریت سـەبر بکەرە﴿٧﴾ جا وەختێو فوو کریا صوورەرە﴿٨﴾ ئێتر ئا ڕۆە ڕۆێۆی ناڕەحەتەن﴿٩﴾ سـەرو کـافراوە ڕەحـەت(ئاسـان) نییـەن﴿١٠﴾ وازم چـەنە بـارە پـەی ئـا کەسیە بە تاقانـە خـەلقم کـەرڎ﴿١١﴾ مـالْ و سامانیْ فرەو فراوانیچم داپەنـە﴿١٢﴾ چنڎەها کوڕیْ دیـارێچ﴿١٣﴾ گـرڎ کارێوەم بە خاسیی پـەی ڕێـك و پێـك کـەرڎ﴿١٤﴾ دمـای ئانـەی تـەماڎارەن پـەیش زیاڎ بکـەروو﴿١٥﴾ نـەخێر، بەڕاسـیی ئـاڎ وەرانوەرو ئایەتەکاما ئینکار بی﴿١٦﴾ ئەوسا عـەزابێوە تـەمام سـەختی ڕوو بە هۆرشییەیش پەنە مچەشوو ﴿١٧﴾

فَقُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ ﴿١٩﴾ ثُمَّ قُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ ﴿٢٠﴾ ثُمَّ نَظَرَ ﴿٢١﴾ ثُمَّ عَبَسَ وَبَسَرَ ﴿٢٢﴾ ثُمَّ أَدْبَرَ وَاسْتَكْبَرَ ﴿٢٣﴾ فَقَالَ إِنْ هَٰذَا إِلَّا سِحْرٌ يُؤْثَرُ ﴿٢٤﴾ إِنْ هَٰذَا إِلَّا قَوْلُ الْبَشَرِ ﴿٢٥﴾ سَأُصْلِيهِ سَقَرَ ﴿٢٦﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا سَقَرُ ﴿٢٧﴾ لَا تُبْقِي وَلَا تَذَرُ ﴿٢٨﴾ لَوَّاحَةٌ لِّلْبَشَرِ ﴿٢٩﴾ عَلَيْهَا تِسْعَةَ عَشَرَ ﴿٣٠﴾ وَمَا جَعَلْنَا أَصْحَابَ النَّارِ إِلَّا مَلَائِكَةً ۙ وَمَا جَعَلْنَا عِدَّتَهُمْ إِلَّا فِتْنَةً لِّلَّذِينَ كَفَرُوا لِيَسْتَيْقِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَيَزْدَادَ الَّذِينَ آمَنُوا إِيمَانًا ۙ وَلَا يَرْتَابَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَالْمُؤْمِنُونَ ۙ وَلِيَقُولَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ وَالْكَافِرُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَٰذَا مَثَلًا ۚ كَذَٰلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَن يَشَاءُ وَيَهْدِي مَن يَشَاءُ ۚ وَمَا يَعْلَمُ جُنُودَ رَبِّكَ إِلَّا هُوَ ۚ وَمَا هِيَ إِلَّا ذِكْرَىٰ لِلْبَشَرِ ﴿٣١﴾ كَلَّا وَالْقَمَرِ ﴿٣٢﴾ وَاللَّيْلِ إِذْ أَدْبَرَ ﴿٣٣﴾ وَالصُّبْحِ إِذَا أَسْفَرَ ﴿٣٤﴾ إِنَّهَا لَإِحْدَى الْكُبَرِ ﴿٣٥﴾ نَذِيرًا لِّلْبَشَرِ ﴿٣٦﴾ لِمَن شَاءَ مِنكُمْ أَن يَتَقَدَّمَ أَوْ يَتَأَخَّرَ ﴿٣٧﴾ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهِينَةٌ ﴿٣٨﴾ إِلَّا أَصْحَابَ الْيَمِينِ ﴿٣٩﴾ فِي جَنَّاتٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿٤٠﴾ عَنِ الْمُجْرِمِينَ ﴿٤١﴾ مَا سَلَكَكُمْ فِي سَقَرَ ﴿٤٢﴾ قَالُوا لَمْ نَكُ مِنَ الْمُصَلِّينَ ﴿٤٣﴾ وَلَمْ نَكُ نُطْعِمُ الْمِسْكِينَ ﴿٤٤﴾ وَكُنَّا نَخُوضُ مَعَ الْخَائِضِينَ ﴿٤٥﴾ وَكُنَّا نُكَذِّبُ بِيَوْمِ الدِّينِ ﴿٤٦﴾ حَتَّىٰ أَتَانَا الْيَقِينُ ﴿٤٧﴾

٥٧٦

بەڕاسیی ئاڤ ویرش کەرڤۆ و هۆرش سەنگنا﴿١٨﴾ دەك بکوشیۆ چەنیش هۆر سەنگنا؟﴿١٩﴾ دمایی دەك هەر بکوشیۆ چەنیش هۆرسەنگنا؟﴿٢٠﴾ دمایی دیا﴿٢١﴾ دمایی میا چەماش ئاورڤۆ یۆ و تالۆ هۆرگێلاۆ﴿٢٢﴾ دمایی قەپۆسەش هۆرگێلنا و فیزش ئەرمانا﴿٢٣﴾جا واتش بۆ و نەبۆ ئی قورئانە سیحرێوەن کاریگەرەن و مگێلنیۆوە﴿٢٤﴾ ئینە بێژگە واتەو بەشەری هیچی تەر نییەن﴿٢٥﴾ پی زووانە ۋزووشەنە سەقەر﴿٢٦﴾جا تۆ چووزانی سەقەر چێشەن؟﴿٢٧﴾ نە هیچ مازۆنە و نە واز مارۆنە﴿٢٨﴾ پۆس سیاووۆکەر و سۆچنەن﴿٢٩﴾ نۆزدە مەلائیکێش ئینێ سەرۆ بەراش ڕاوە﴿٣٠﴾ ئێمە بێژگە مەلائیکا کەسما نەکەرڤەن بە کاربەدەسو ئێری و ئەژمارەکەیچشا هەر پەی تاقی ئەوەکەرڤەی ئانیشا ئاورڤەنما هەکە لویۆ چۆ کوفریرە و تا ئانێچە هەکە کتێبشا پەی ئامان بیاوا بە یەقین و ئیماندارەکێچ ئیمانشا زیاڤبکەرۆ و ئانێ کتێبشا یەی ئامان و ئیماندارەکێ دۆەدلێ نەبا و ئانێچە جە دڵەکاشانە نەوەشیی هەن و کافرەکێ بواچا: خوڤا چی نموونانە چێشش گەرەك بییەن؟ دەی خوڤا هەرکەسیی گومڕا بکەرۆ پاسە مکەرۆش و هەرکەسیی هیدایەت بڤۆ پاسە مڤۆش، ئەژمارەو عەسکەراو پەروەرڤگاریچت بێژگە جە وێش هیچکەس نمەزانۆش و ئینێ هەر پەی پەنڤێ و یاڤۆ ۋزتەی بەشەریەنێ﴿٣١﴾ نەخێر، قەسەم بە مانگێ﴿٣٢﴾ وە بە شەۋێ هەکە ۋیەرۆ﴿٣٣﴾ وە بە سوبحی وەختێو سەرپۆش لامبەرۆ﴿٣٤﴾ بەدڵنیاییۆ یۆ جە چێوە فرە گۆرەکا مسەوگەرەن﴿٣٥﴾ هۆشیارئەوەکەرەن پەی بەشەری﴿٣٦﴾ پەی هەرکەسێویتا هەکە گەرەکشەن ۋەڵێ بگنۆ یان دما بگنۆ﴿٣٧﴾ گرڤ کەسێو بارمتەو ئا هەرمانانە کەرڤێنێش﴿٣٨﴾ بێژگە دەسەو دەسی ڕاسی﴿٣٩﴾ دلێ بەهەشتەکانە پەرسا یۆترینی﴿٤٠﴾ سەبارەت بە تاوانبارەکا﴿٤١﴾ شمە چێشی ڕاپێچێ سەقەری کەرڤیدێ؟﴿٤٢﴾ مواچانێ :جە نماکەرا نەبییەیمێ﴿٤٣﴾ وارڤە نەدێنمێ بە نەڤارا﴿٤٤﴾ چەنی چەناکەبازەکایچ چەناکەبازیی کەرێنمێ﴿٤٥﴾ وە ڕۆ قیامەتی بە درۆ زانێنمێ﴿٤٦﴾ هەتا مەرڤەی یەخێ گێرتیمێ﴿٤٧﴾

فَمَا تَنفَعُهُمْ شَفَٰعَةُ ٱلشَّٰفِعِينَ ﴿٤٨﴾ فَمَا لَهُمْ عَنِ ٱلتَّذْكِرَةِ مُعْرِضِينَ ﴿٤٩﴾ كَأَنَّهُمْ حُمُرٌ مُّسْتَنفِرَةٌ ﴿٥٠﴾ فَرَّتْ مِن قَسْوَرَةٍۭ ﴿٥١﴾ بَلْ يُرِيدُ كُلُّ ٱمْرِئٍ مِّنْهُمْ أَن يُؤْتَىٰ صُحُفًا مُّنَشَّرَةً ﴿٥٢﴾ كَلَّا ۖ بَل لَّا يَخَافُونَ ٱلْءَاخِرَةَ ﴿٥٣﴾ كَلَّآ إِنَّهُۥ تَذْكِرَةٌ ﴿٥٤﴾ فَمَن شَآءَ ذَكَرَهُۥ ﴿٥٥﴾ وَمَا يَذْكُرُونَ إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُ ۚ هُوَ أَهْلُ ٱلتَّقْوَىٰ وَأَهْلُ ٱلْمَغْفِرَةِ ﴿٥٦﴾

سُورَةُ القِيَامَةِ — ترتيبها ٧٥ — آياتها ٤٠

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

لَآ أُقْسِمُ بِيَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ ﴿١﴾ وَلَآ أُقْسِمُ بِٱلنَّفْسِ ٱللَّوَّامَةِ ﴿٢﴾ أَيَحْسَبُ ٱلْإِنسَٰنُ أَلَّن نَّجْمَعَ عِظَامَهُۥ ﴿٣﴾ بَلَىٰ قَٰدِرِينَ عَلَىٰٓ أَن نُّسَوِّيَ بَنَانَهُۥ ﴿٤﴾ بَلْ يُرِيدُ ٱلْإِنسَٰنُ لِيَفْجُرَ أَمَامَهُۥ ﴿٥﴾ يَسْـَٔلُ أَيَّانَ يَوْمُ ٱلْقِيَٰمَةِ ﴿٦﴾ فَإِذَا بَرِقَ ٱلْبَصَرُ ﴿٧﴾ وَخَسَفَ ٱلْقَمَرُ ﴿٨﴾ وَجُمِعَ ٱلشَّمْسُ وَٱلْقَمَرُ ﴿٩﴾ يَقُولُ ٱلْإِنسَٰنُ يَوْمَئِذٍ أَيْنَ ٱلْمَفَرُّ ﴿١٠﴾ كَلَّا لَا وَزَرَ ﴿١١﴾ إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ ٱلْمُسْتَقَرُّ ﴿١٢﴾ يُنَبَّؤُا۟ ٱلْإِنسَٰنُ يَوْمَئِذٍۭ بِمَا قَدَّمَ وَأَخَّرَ ﴿١٣﴾ بَلِ ٱلْإِنسَٰنُ عَلَىٰ نَفْسِهِۦ بَصِيرَةٌ ﴿١٤﴾ وَلَوْ أَلْقَىٰ مَعَاذِيرَهُۥ ﴿١٥﴾ لَا تُحَرِّكْ بِهِۦ لِسَانَكَ لِتَعْجَلَ بِهِۦٓ ﴿١٦﴾ إِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُۥ وَقُرْءَانَهُۥ ﴿١٧﴾ فَإِذَا قَرَأْنَٰهُ فَٱتَّبِعْ قُرْءَانَهُۥ ﴿١٨﴾ ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا بَيَانَهُۥ ﴿١٩﴾

نصف الحزب ٥٨

٥٧٧

جا ئێتر تکاو تکاکارا قازانجشا پەنە نمەیاونوٚ ﴿٤٨﴾ ئانە چێششانە پەشتی مکەرانە یاڎوٚۏزتەی؟ ﴿٤٩﴾ هەر ئەجوٚ گەلەهەری کوٚیەی ئەوەسلەمێنیٚ ﴿٥٠﴾ حەیبەتیٚ شیرینە سلەمێوە ﴿٥١﴾ بەڵکو هەر یوٚشا گەرەکشەن چنڎەها نامیٚ (صەحیفیٚ) ئەوەکرییێش بڎریا پەنە ﴿٥٢﴾ نەخێر، بەڵکو ئانەن جە ئاخیرەتی نمەتەرسا ﴿٥٣﴾ نەخێر، ئی قورئانە ۏیروٚۏزەن ﴿٥٤﴾ جا هەرکەس گەرەکشەن با فێرش ببوٚنە و یاڎش بگێروٚنە ﴿٥٥﴾ کەسیچ یاڎش نمەگێروٚ مەر خوڎا گەرەکش بوٚ، وە خوڎا وێش لایقو پارێز چەنە کەرڎەین و شایستەو گوناح بەخشایەن ﴿٥٦﴾

سوورەتوٚ ﴿قیامەت﴾ ی

چل ئایەتێنە

بە نامو خوڎای بەزەییمەنڎی رەحمینی

قەسەم مووەروٚ بە ڕوٚ قیامەتی ﴿١﴾ قەسەمیچ مووەروٚ بە نەفسی فرە سەرزەنشتکەری ﴿٢﴾ ئایا ئینسان پاسە حسێب مکەروٚ هەکە پێشەکاش کوٚ نمەکەرمێوە؟ ﴿٣﴾ بەڵێ هازی(تەوانا)ما هەنە هەکە سەرپەنجەکایچش ڕێك وپێکیٚ بکەرمێوە ﴿٤﴾ نەخێر، بەڵکو ئینسان هەر گەرەکشەن خەتا بکەروٚ بە پیشە ﴿٥﴾ مپەرسوٚ دەی ڕوٚ قیامەتی کەیەن؟ ﴿٦﴾ جا هەروەخت چەم ئەبلەق بی ﴿٧﴾ وە مانگە گێریا ﴿٨﴾ ڕوٚجیارو مانگەیچ کوٚکرییێوە ﴿٩﴾ چا ڕوٚنە ئینسان مواچوٚ ڕاو ڕەمای چکوٚنە ؟ ﴿١٠﴾ نەخێر پەناگا(ڕاو ڕەمای) نییەنە ﴿١١﴾ یاگوٚ ئوٚقرەگێرتەی چا ڕوٚنە ئینا لاو پەروەرڎگاریتوٚ ﴿١٢﴾ ئەچا ڕوٚنە ئینسان هەواڵو ئانەی کەرڎەنش و وەڵێش ووزتەن و ئانەی دماش ووزتەن دریوٚ پەنەش ﴿١٣﴾ بەڵکو ئینسان وێش سەرو وێشوٚ بەڵگە و شاهیڎەن ﴿١٤﴾ هەرچنڎە چنڎەها برو بەهانێچ باروٚنە وەر ﴿١٥﴾ زوانت مەژڵێونە پەنەش پەی ئینەی پەلەو وەرگێرتەیش بکەری ﴿١٦﴾ بەڕاسیی ئێمە جەموٚکەرڎیش و ئەوەوانایش ئەرکا سەرماوە ﴿١٧﴾ جا وەختێو ئێمە واناوە ئەوسا توٚیچ بگنە شوٚنەو ئەوە وانایەکەیش ﴿١٨﴾ دمایی بەڕاسیی ڕوٚشن ئەوە کەرڎەیش ئەرکەن سەرماوە ﴿١٩﴾

كَلَّا بَلۡ تُحِبُّونَ ٱلۡعَاجِلَةَ ﴿٢٠﴾ وَتَذَرُونَ ٱلۡأٓخِرَةَ ﴿٢١﴾ وُجُوهٞ يَوۡمَئِذٖ نَّاضِرَةٌ
﴿٢٢﴾ إِلَىٰ رَبِّهَا نَاظِرَةٞ ﴿٢٣﴾ وَوُجُوهٞ يَوۡمَئِذِۭ بَاسِرَةٞ ﴿٢٤﴾ تَظُنُّ أَن يُفۡعَلَ بِهَا
فَاقِرَةٞ ﴿٢٥﴾ كَلَّآ إِذَا بَلَغَتِ ٱلتَّرَاقِيَ ﴿٢٦﴾ وَقِيلَ مَنۡۜ رَاقٖ ﴿٢٧﴾ وَظَنَّ أَنَّهُ ٱلۡفِرَاقُ
﴿٢٨﴾ وَٱلۡتَفَّتِ ٱلسَّاقُ بِٱلسَّاقِ ﴿٢٩﴾ إِلَىٰ رَبِّكَ يَوۡمَئِذٍ ٱلۡمَسَاقُ ﴿٣٠﴾ فَلَا
صَدَّقَ وَلَا صَلَّىٰ ﴿٣١﴾ وَلَٰكِن كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ﴿٣٢﴾ ثُمَّ ذَهَبَ إِلَىٰٓ أَهۡلِهِۦ يَتَمَطَّىٰٓ
﴿٣٣﴾ أَوۡلَىٰ لَكَ فَأَوۡلَىٰ ﴿٣٤﴾ ثُمَّ أَوۡلَىٰ لَكَ فَأَوۡلَىٰٓ ﴿٣٥﴾ أَيَحۡسَبُ ٱلۡإِنسَٰنُ
أَن يُتۡرَكَ سُدًى ﴿٣٦﴾ أَلَمۡ يَكُ نُطۡفَةٗ مِّن مَّنِيّٖ يُمۡنَىٰ ﴿٣٧﴾ ثُمَّ كَانَ
عَلَقَةٗ فَخَلَقَ فَسَوَّىٰ ﴿٣٨﴾ فَجَعَلَ مِنۡهُ ٱلزَّوۡجَيۡنِ ٱلذَّكَرَ
وَٱلۡأُنثَىٰٓ ﴿٣٩﴾ أَلَيۡسَ ذَٰلِكَ بِقَٰدِرٍ عَلَىٰٓ أَن يُحۡـِۧيَ ٱلۡمَوۡتَىٰ ﴿٤٠﴾

ترتيبها ٧٦ — سُورَةُ الإِنسَانِ — آياتها ٣١

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

هَلۡ أَتَىٰ عَلَى ٱلۡإِنسَٰنِ حِينٞ مِّنَ ٱلدَّهۡرِ لَمۡ يَكُن شَيۡـٔٗا مَّذۡكُورًا ﴿١﴾ إِنَّا خَلَقۡنَا
ٱلۡإِنسَٰنَ مِن نُّطۡفَةٍ أَمۡشَاجٖ نَّبۡتَلِيهِ فَجَعَلۡنَٰهُ سَمِيعَۢا بَصِيرًا ﴿٢﴾ إِنَّا
هَدَيۡنَٰهُ ٱلسَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرٗا وَإِمَّا كَفُورًا ﴿٣﴾ إِنَّآ أَعۡتَدۡنَا لِلۡكَٰفِرِينَ سَلَٰسِلَاْ
وَأَغۡلَٰلٗا وَسَعِيرًا ﴿٤﴾ إِنَّ ٱلۡأَبۡرَارَ يَشۡرَبُونَ مِن كَأۡسٖ كَانَ مِزَاجُهَا كَافُورًا ﴿٥﴾

٥٧٨

نەخێر، بەڵکو دنیای تێژڕەوەتا وەشەمسیوْ﴿٢٠﴾ دەسیچتا جە ئاخیرەتی هوْرگێرتەن﴿٢١﴾ ئەچا ڕوْنە ڕوومەتانێو گەشێنیْ﴿٢٢﴾ پەی پەروەرڎگاریشا مڎیانیْ﴿٢٣﴾ ئەچا ڕوْنە ڕوومەتانێویچ تالْیْ و دیْزیْنیْ﴿٢٤﴾ مزانانیْ کارەساتیْ مازی مارِیْ مەیانیْ ملشارە﴿٢٥﴾ نەخێر، هەر بە وێش نمەزانوْ تا مەرگ بینیش مگێروْ﴿٢٦﴾ وە مواچیوْ کوْن و کێن فریاڕەس؟﴿٢٧﴾ وە مزانوْ ئێتر ئانە وەختو جیا ئەوەبییەیەن﴿٢٨﴾ جا ئێتر ساقوْلْ(لاق) پێچیوْ ساقوْلْیوْری﴿٢٩﴾ ئا ڕوْە ڕاپێچ کەرڎەی(داینەوەر) پەی لاو پەروەرڎگاریتەن﴿٣٠﴾ ئاخر ئاڎ نەبڕواش کەرڎە و نە نماش کەرڎە﴿٣١﴾ بەڵام چێوەکەش بە درۆیْ زانا و لاش هوْرکەرڎ﴿٣٢﴾ دمایی بە ویْ وادایوْ لوا پەی لاو کەس وکاریش﴿٣٣﴾ دەی ئێنە پەی توْ لایقتەرو هەم لایقتەرەن﴿٣٤﴾ جارێوی تەریچ لایقتەر و لایقتەرەن پەیت﴿٣٥﴾ ئایا ئینسان پاسەش حیساب مکەروْ هەر بە خوْڕایی وازش ماریوْ چەنە؟﴿٣٦﴾ ئەی ئایا ئاڎ نوتفیْ جە شاوەتی نەبیْ مجیانە ڕەحم؟﴿٣٧﴾ دمایی ویْ هوْرواسێوە بی و جا خەلق و ڕێك وپێکش کەرڎ﴿٣٨﴾ ئینجا چا شاوەتیە جوْتێوە نێر و مێڵەش چەنە ووزتوْ﴿٣٩﴾ دەی ئایا ئا زاتە تەوانا نییەن هەکە مەرڎەکا زینڎیْ بکەروْوە؟﴿٤٠﴾

سوورەتێ ﴿ئینسان﴾ ی

سیی و یەك ئایەتێنە

بە ناموْ خوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

ئاخوْ موددەتێو جە ڕوْزگاری ئامابوْ ملو ئینسانێرە هەکە چێوێوی پاسنە نەبییەبوْ نامیْ بریوْ؟﴿١﴾ ئێمە ئینسانما خەلق کەرڎ جە تکێوی ئامێتەی تا تاقیش بکەرمێوە جا ئێتر کەرڎما بە بژنەوی بوْین﴿٢﴾ بەڕاسیی ڕانموونییما کەرڎەن متاوْوْ سوپاسگوزار بوْ یان فرە کافر بوْ﴿٣﴾ بەڕاسیی ئێمە زەنجیر و پاوەنڎیْ(تەوقە) و ئێری بڵێسەداریما حازرەکەرڎێنە پەی کافرەکا﴿٤﴾ بێگومان پاکە بیْ گوناحەکێچ جە بەرزەخەنە شەرابێوە مووەرا هەکە ئامێتەکەش جە سەرچەمەو کافووریوْن﴿٥﴾

عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا عِبَادُ ٱللَّهِ يُفَجِّرُونَهَا تَفْجِيرًا ﴿٦﴾ يُوفُونَ بِٱلنَّذْرِ وَيَخَافُونَ يَوْمًا كَانَ شَرُّهُۥ مُسْتَطِيرًا ﴿٧﴾ وَيُطْعِمُونَ ٱلطَّعَامَ عَلَىٰ حُبِّهِۦ مِسْكِينًا وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا ﴿٨﴾ إِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ ٱللَّهِ لَا نُرِيدُ مِنكُمْ جَزَآءً وَلَا شُكُورًا ﴿٩﴾ إِنَّا نَخَافُ مِن رَّبِّنَا يَوْمًا عَبُوسًا قَمْطَرِيرًا ﴿١٠﴾ فَوَقَىٰهُمُ ٱللَّهُ شَرَّ ذَٰلِكَ ٱلْيَوْمِ وَلَقَّىٰهُمْ نَضْرَةً وَسُرُورًا ﴿١١﴾ وَجَزَىٰهُم بِمَا صَبَرُوا۟ جَنَّةً وَحَرِيرًا ﴿١٢﴾ مُّتَّكِـِٔينَ فِيهَا عَلَى ٱلْأَرَآئِكِ لَا يَرَوْنَ فِيهَا شَمْسًا وَلَا زَمْهَرِيرًا ﴿١٣﴾ وَدَانِيَةً عَلَيْهِمْ ظِلَٰلُهَا وَذُلِّلَتْ قُطُوفُهَا تَذْلِيلًا ﴿١٤﴾ وَيُطَافُ عَلَيْهِم بِـَٔانِيَةٍ مِّن فِضَّةٍ وَأَكْوَابٍ كَانَتْ قَوَارِيرَا۠ ﴿١٥﴾ قَوَارِيرَا۟ مِن فِضَّةٍ قَدَّرُوهَا تَقْدِيرًا ﴿١٦﴾ وَيُسْقَوْنَ فِيهَا كَأْسًا كَانَ مِزَاجُهَا زَنجَبِيلًا ﴿١٧﴾ عَيْنًا فِيهَا تُسَمَّىٰ سَلْسَبِيلًا ﴿١٨﴾ ۞ وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَٰنٌ مُّخَلَّدُونَ إِذَا رَأَيْتَهُمْ حَسِبْتَهُمْ لُؤْلُؤًا مَّنثُورًا ﴿١٩﴾ وَإِذَا رَأَيْتَ ثَمَّ رَأَيْتَ نَعِيمًا وَمُلْكًا كَبِيرًا ﴿٢٠﴾ عَٰلِيَهُمْ ثِيَابُ سُندُسٍ خُضْرٌ وَإِسْتَبْرَقٌ وَحُلُّوٓا۟ أَسَاوِرَ مِن فِضَّةٍ وَسَقَىٰهُمْ رَبُّهُمْ شَرَابًا طَهُورًا ﴿٢١﴾ إِنَّ هَٰذَا كَانَ لَكُمْ جَزَآءً وَكَانَ سَعْيُكُم مَّشْكُورًا ﴿٢٢﴾ إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ ٱلْقُرْءَانَ تَنزِيلًا ﴿٢٣﴾ فَٱصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تُطِعْ مِنْهُمْ ءَاثِمًا أَوْ كَفُورًا ﴿٢٤﴾ وَٱذْكُرِ ٱسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٢٥﴾

الحزب ٥٨

هانێوەن بەنـدەکێ خوداى چەنەش مووەرا و بە تەقناى(لێشاو) متـەقنانێش﴿٦﴾ وەفا بـە نـەزرێ مکـەرانێ و تەرسیـشا هەنـە جـە ڕوێوە هەکە شەڕش پرشێ مشانۆ﴿٧﴾ وە وارژەمــەنی مبەخــشانێ بــە نــەداریی و هــەتیمی و یەخــسیری ئەگەرچــی لاشــاوە وەشەویــسەن﴿٨﴾ بێگومــان ئێمــە ئــی وارژەتا هەر وەرو خاترەو خوداى مژەیمێ پەنــە نــە جــەزا و نــە سوپاســگوزارییما کەرەکــەن﴿٩﴾ ئێمــە جــە پــەروەردگاریما متەرسمێ جە ڕۆێۆەنە هەکە ڕۆەکە مۆن و پـەڕ تـشیی و تـاڵیین﴿١٠﴾ جـا خـودا جـە شەڕو ئاڕۆیە پارێزنۆشا و تووشو گەشیی و شادمانییـشا مکـەرۆ﴿١١﴾ وە جـە وەرو ئانــەى سەبرشــا کــەردەن بــە بەهەشــت و هۆرێــشم جەزاشــا مــدۆوە﴿١٢﴾ جــە بەهەشـتەنە سـەرو قەنـەفاوە(سیـسەماوە) شــانەمژارە ئــێتر نەگــەرماو ڕۆجیــارى و نــەکزەو ســـەرداى متــاوا سەغڵەتێــشا بکـەرا﴿١٣﴾ سـەیێ درەختـەکا نـووك مـازا ملشارە بەرهەمەکێشا تەمام گەردەنکەچێنێ ۆەرو دەساشانە﴿١٤﴾ سەرشـانە و دۆرشـانە مگێلانـێ بە سووراحیێ زیوینێ و دۆڵکێ شیشەینێوە﴿١٥﴾ شیشێ شەرابەکەیشا زیوینێ(زیوئاسایێ) نێ و بــەپاو ژەمــەو بووەرەکەیــشانێ﴿١٦﴾ جـا بەرزەقانــە شەرابێوەشـا پەنـە نـۆش مکـەرانێ هەکـە ئامێتەکـەش زەنجەفێڵـەن﴿١٧﴾ سەرچـەمێوەن جـە بەهەشـتنە پەنـەش مواچیۆ سەلـسەبیل﴿١٨﴾ ئینجـا غـولامێ هەمیـشە گـەنجێ هەکـە وەختێـو موینیـشا ئـەجۆت مرواریـێ پـژگیێنێ پانـە مگێلا دلێـشانە و سەرشــانە﴿١٩﴾ جــا هــەرلێوەرە مدیــەى و مــووینی ناعمــەت و موڵکێــوى گــۆرە موینی﴿٢٠﴾ پۆشاکشا هۆرێشمی سۆزى ناسك و هۆرێشمی قایم(دۆەوەر)ەن، وە بازنێ زیوینێشا کرێنــێ دەس و خـودا شـەرابێوى پـاکش پەنـە نۆشـێنێ﴿٢١﴾ بێگومـان ئینـە پاداشێوى لایق بـە شمەن و هۆڵ و تەقەلاتا یاگێ سوپاسینێ﴿٢٢﴾ بەدڵنیاییۆ ئێمە بەش بەش قورئانما وەزنانرە پەى سـەریت﴿٢٣﴾ جا سـەبر بکـەرە پـەى حوکمو پـەروەردگاریت بە گۆشو گوناهبـارى یـا بێباوەڕیـشا نەکەرى﴿٢٤﴾ سەرسوبح و سەر وێرەگا زیکرو نامێ پەروەردگاریت کەرە و بەرە﴿٢٥﴾

وَمِنَ ٱلَّيْلِ فَٱسْجُدْ لَهُۥ وَسَبِّحْهُ لَيْلًا طَوِيلًا ﴿٢٦﴾ إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ يُحِبُّونَ ٱلْعَاجِلَةَ وَيَذَرُونَ وَرَآءَهُمْ يَوْمًا ثَقِيلًا ﴿٢٧﴾ نَّحْنُ خَلَقْنَٰهُمْ وَشَدَدْنَآ أَسْرَهُمْ ۖ وَإِذَا شِئْنَا بَدَّلْنَآ أَمْثَٰلَهُمْ تَبْدِيلًا ﴿٢٨﴾ إِنَّ هَٰذِهِۦ تَذْكِرَةٌ ۖ فَمَن شَآءَ ٱتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِۦ سَبِيلًا ﴿٢٩﴾ وَمَا تَشَآءُونَ إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٣٠﴾ يُدْخِلُ مَن يَشَآءُ فِى رَحْمَتِهِۦ ۚ وَٱلظَّٰلِمِينَ أَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًۢا ﴿٣١﴾

سُورَةُ المُرْسَلَاتِ

ترتيبها ٧٧ — آياتها ٥٠

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلْمُرْسَلَٰتِ عُرْفًا ﴿١﴾ فَٱلْعَٰصِفَٰتِ عَصْفًا ﴿٢﴾ وَٱلنَّٰشِرَٰتِ نَشْرًا ﴿٣﴾ فَٱلْفَٰرِقَٰتِ فَرْقًا ﴿٤﴾ فَٱلْمُلْقِيَٰتِ ذِكْرًا ﴿٥﴾ عُذْرًا أَوْ نُذْرًا ﴿٦﴾ إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَوَٰقِعٌ ﴿٧﴾ فَإِذَا ٱلنُّجُومُ طُمِسَتْ ﴿٨﴾ وَإِذَا ٱلسَّمَآءُ فُرِجَتْ ﴿٩﴾ وَإِذَا ٱلْجِبَالُ نُسِفَتْ ﴿١٠﴾ وَإِذَا ٱلرُّسُلُ أُقِّتَتْ ﴿١١﴾ لِأَىِّ يَوْمٍ أُجِّلَتْ ﴿١٢﴾ لِيَوْمِ ٱلْفَصْلِ ﴿١٣﴾ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا يَوْمُ ٱلْفَصْلِ ﴿١٤﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿١٥﴾ أَلَمْ نُهْلِكِ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿١٦﴾ ثُمَّ نُتْبِعُهُمُ ٱلْءَاخِرِينَ ﴿١٧﴾ كَذَٰلِكَ نَفْعَلُ بِٱلْمُجْرِمِينَ ﴿١٨﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿١٩﴾

٥٨٠

شەوێچەنە سوجدەش پەی ببەرە و بە درێژایی شەویْ تەسبیحاتش بکەرە﴿٢٦﴾ بەڕاسیی ئانیْ دنیاشا وەشەمسیوْنە و ڕوێوە فرە قوورس ووزا پەشتەو گوْشاشا﴿٢٧﴾ ئێمە خەلقیْ کەرڎیْ و گرڎو ئازایاما بە تونڎیی و مەحکەمیی پەی خەلقیْ کەرڎیْ، خوْ ئەگەر گەرەکما بوْ فارمێشا بە چێوانێوی پێسەو وێشا﴿٢٨﴾ بەڕاسیی ئینە ویرۆ ۋزتەییوەن، جا هەرکەس گەرەکش بوْ متاۋوْ ڕووەو پەروەرڎگارش ڕابگێروْنەۋەر﴿٢٩﴾ وەشمە هیچتا پەنە نمەکریوْ سامەگەر خوڎا گەرەکش بوْ، دیارەن خوڎا بزانی دانان﴿٣٠﴾ هەرکەس وێش گەرەکش بوْ ۋزوْشنە دلیْ بەزەیی وێش، عەزابێوە پەڕ ئێشنیچش ئاماڎە کەرڎەن پەی زاڵما﴿٣١﴾

سوورەتـۆ ﴿مورسەلات﴾ ی

پەنجا ئایەتێنە

بە ناموْ خوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

قەسەم پانیشا کیانییْ پەی هەرمانە پەسەنڎا﴿١﴾ وە ئەپا وایا هوْرمکەرا بە هوْرکەرڎەی﴿٢﴾ وە پانیشا چێویْ پیلا وپۆلارە وەلاْ مکەراوە﴿٣﴾ پانیشایچە جییْ مکەراوە بە جیائەوەکەرڎەی﴿٤﴾ پانیشایچە یاڎو خوڎای مووزا دلیْ دلاْ﴿٥﴾ بە بەڵگە ووزتەی دەس یان هوْشیارۆکەرڎەی﴿٦﴾ بەڕاسیی ئانە وەعدتا پەنە دریان بە دڵنیاییوْ ڕووەمڎوْ﴿٧﴾ جا وەختێو مەیوْ هەسارەکیْ خاموْشیْ مکریانیْ﴿٨﴾ وە وەختێو ئاسمان درزیْ و ترەکێش مکریانە﴿٩﴾ وە وەختێو کەشەکیْ وورڎوهانیْ مکریا﴿١٠﴾ وەختێویچ پێغەممەرەکیْ وەختشاپەی دیاری کریا(١١) ئاخوْ مزانڎیْ -حیساب- پەی کام ڕوْی دما ۋزیان؟﴿١٢﴾ پەی ڕوْ جیائەۋەکەرڎەی﴿١٣﴾ جا چووزانی ڕوْ ئەوە جیا کەرڎەی چێشەن؟﴿١٤﴾ ئا ڕۆە هاوار جە بە دروْزانا﴿١٥﴾ ئایا ۋەڵینێما قڕیْ نەکەرڎیْ؟﴿١٦﴾ئەی دماینەکێما شوْنیشارە دلێنە نەبەرڎیْ؟﴿١٧﴾ هەر پاسەیچ مکەرمیْ بە گوناهبارەکا﴿١٨﴾ ئا ڕووە هاوار جە بە دروْزانا﴿١٩﴾

أَلَمْ نَخْلُقكُّم مِّن مَّآءٍ مَّهِينٍ ﴿٢٠﴾ فَجَعَلْنَٰهُ فِى قَرَارٍ مَّكِينٍ ﴿٢١﴾ إِلَىٰ قَدَرٍ مَّعْلُومٍ ﴿٢٢﴾ فَقَدَرْنَا فَنِعْمَ ٱلْقَٰدِرُونَ ﴿٢٣﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٢٤﴾ أَلَمْ نَجْعَلِ ٱلْأَرْضَ كِفَاتًا ﴿٢٥﴾ أَحْيَآءً وَأَمْوَٰتًا ﴿٢٦﴾ وَجَعَلْنَا فِيهَا رَوَٰسِىَ شَٰمِخَٰتٍ وَأَسْقَيْنَٰكُم مَّآءً فُرَاتًا ﴿٢٧﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٢٨﴾ ٱنطَلِقُوٓا۟ إِلَىٰ مَا كُنتُم بِهِۦ تُكَذِّبُونَ ﴿٢٩﴾ ٱنطَلِقُوٓا۟ إِلَىٰ ظِلٍّ ذِى ثَلَٰثِ شُعَبٍ ﴿٣٠﴾ لَّا ظَلِيلٍ وَلَا يُغْنِى مِنَ ٱللَّهَبِ ﴿٣١﴾ إِنَّهَا تَرْمِى بِشَرَرٍ كَٱلْقَصْرِ ﴿٣٢﴾ كَأَنَّهُۥ جِمَٰلَتٌ صُفْرٌ ﴿٣٣﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٣٤﴾ هَٰذَا يَوْمُ لَا يَنطِقُونَ ﴿٣٥﴾ وَلَا يُؤْذَنُ لَهُمْ فَيَعْتَذِرُونَ ﴿٣٦﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٣٧﴾ هَٰذَا يَوْمُ ٱلْفَصْلِ جَمَعْنَٰكُمْ وَٱلْأَوَّلِينَ ﴿٣٨﴾ فَإِن كَانَ لَكُمْ كَيْدٌ فَكِيدُونِ ﴿٣٩﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٠﴾ إِنَّ ٱلْمُتَّقِينَ فِى ظِلَٰلٍ وَعُيُونٍ ﴿٤١﴾ وَفَوَٰكِهَ مِمَّا يَشْتَهُونَ ﴿٤٢﴾ كُلُوا۟ وَٱشْرَبُوا۟ هَنِيٓـًٔا بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٤٣﴾ إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٤٤﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٥﴾ كُلُوا۟ وَتَمَتَّعُوا۟ قَلِيلًا إِنَّكُم مُّجْرِمُونَ ﴿٤٦﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٧﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ٱرْكَعُوا۟ لَا يَرْكَعُونَ ﴿٤٨﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٩﴾ فَبِأَىِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُۥ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٠﴾

٥٨١

ئایا جه‌ ئاوێوێ بێنرخێ خه‌لقێما نه‌كه‌رڎیدێ؟ ﴿٢٠﴾ دمایی ڕاما نه‌كه‌رڎۆ جه‌ یاگێوی مه‌حكه‌مه‌ و پته‌وه‌نه‌؟﴿٢١﴾ په‌ی وه‌ختێوی دیاری كریای؟﴿٢٢﴾ خۆ تاواما ده‌ی به‌خ چا ده‌سه‌ڵاتدارا﴿٢٣﴾ ئا ڕۆه‌ هاوار جه‌ به‌ درۆزانا ﴿٢٤﴾ ئایا ئێمه‌ زه‌مینما نه‌كه‌رڎ به‌كۆگا(وه‌سیله‌و كۆكه‌رڎه‌یۆ)؟ ﴿٢٥﴾ په‌ی مه‌رڎه‌ی و زینڎه‌ی﴿٢٦﴾ كه‌شێ به‌رزێ ئه‌ره‌كۆییچما چه‌نه‌ كه‌رڎ و ئاوی سازگاره‌ما په‌نه‌ نۆشایدێ﴿٢٧﴾ چا ڕۆنه‌ هاوار جه‌ به‌ درۆزانا﴿٢٨﴾ ده‌ی به‌رپڕدێ و پڕتاف بكه‌ردێ په‌ی ئا یاگێ به‌ درۆش زانێندێ﴿٢٩﴾ پڕتاف بكه‌ردێ په‌ی سه‌یه‌و دووكه‌ڵێوی یه‌ره‌ له‌پی﴿٣٠﴾ نه‌ سه‌یش سه‌یه‌نه‌ و نه‌ جه‌ بڵێسه‌و گڕێ پارێزنۆ﴿٣١﴾ بزووسكێ مشانۆ ئه‌جۆ قه‌سرێنێ﴿٣٢﴾ هه‌ر ئه‌جۆ ووشترێ به‌رگن سیاوێ مه‌یلۆ زه‌رڎه‌ێنێ ﴿٣٣﴾ چا ڕۆنه‌ هاوار جه‌ به‌ درۆزانا﴿٣٤﴾ ئینه‌ ڕوێوه‌ن نقه‌شا نمێو چۆ﴿٣٥﴾ ده‌رفه‌ته‌یچشا نمه‌ڎریۆ تا عوزرێ باراوه‌﴿٣٦﴾ چا ڕۆنه‌ هاوار جه‌ به‌ درۆزانا﴿٣٧﴾ ئینه‌ ڕۆ جیائه‌وه‌كه‌رڎه‌یه‌ن شمه‌ و وه‌ڵینه‌كێما كۆكه‌رڎێندێوه‌﴿٣٨﴾ جا ئه‌گه‌ر(نه‌خشه‌) فێڵه‌تا ئینا ده‌سۆ ئه‌نجامش بده‌یدێ دڎم﴿٣٩﴾ چا ڕۆنه‌ هاوار جه‌ به‌ درۆزانا﴿٤٠﴾ به‌ڕاسیی پارێزكاره‌كێ ئینێ چێرو سه‌یێ و پاڵو هانانه‌﴿٤١﴾ وه‌ دلێ میوه‌هاتێویه‌نه‌ هه‌كه‌ حه‌زش په‌نه‌ مكه‌را﴿٤٢﴾ بووه‌ردێ و بووردێوه‌ نۆشو گیانیتا جه‌زاو ئانه‌ینه‌ كه‌رێندێش﴿٤٣﴾ بێگومان ئێمه‌ پانۆعه‌ جه‌زاو كارخاسا مڎه‌یمێوه‌﴿٤٤﴾ چا ڕۆنه‌ وه‌یل په‌ی به‌ درۆزانا﴿٤٥﴾ بووه‌ردێ و كه‌مێو بوویاردێش به‌ڕاسیی شمه‌ تاوانبارێندێ﴿٤٦﴾ چا ڕۆنه‌ هاوار جه‌ به‌ درۆزانا﴿٤٧﴾ ئه‌گه‌ر په‌نه‌یچشا بوواچیۆ دلۆره‌ به‌ردێ دلۆره‌ نمه‌به‌را﴿٤٨﴾ چا ڕۆنه‌ هاوار جه‌ به‌ درۆزانا﴿٤٩﴾ جه‌ دمای ئاڎی به‌ چ گوفتار(قسه‌وباس)ێوی ئیمان مارا ؟﴿٥٠﴾

سُورَةُ النَّبَإِ
ترتيبها ٧٨ — آياتها ٤٠

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ ﴿١﴾ عَنِ النَّبَإِ الْعَظِيمِ ﴿٢﴾ الَّذِي هُمْ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ ﴿٣﴾
كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ﴿٤﴾ ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ﴿٥﴾ أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهَادًا ﴿٦﴾
وَالْجِبَالَ أَوْتَادًا ﴿٧﴾ وَخَلَقْنَاكُمْ أَزْوَاجًا ﴿٨﴾ وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا
﴿٩﴾ وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ لِبَاسًا ﴿١٠﴾ وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا ﴿١١﴾ وَبَنَيْنَا
فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا ﴿١٢﴾ وَجَعَلْنَا سِرَاجًا وَهَّاجًا ﴿١٣﴾ وَأَنْزَلْنَا مِنَ
الْمُعْصِرَاتِ مَاءً ثَجَّاجًا ﴿١٤﴾ لِنُخْرِجَ بِهِ حَبًّا وَنَبَاتًا ﴿١٥﴾ وَجَنَّاتٍ
أَلْفَافًا ﴿١٦﴾ إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ كَانَ مِيقَاتًا ﴿١٧﴾ يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ
فَتَأْتُونَ أَفْوَاجًا ﴿١٨﴾ وَفُتِحَتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ أَبْوَابًا ﴿١٩﴾ وَسُيِّرَتِ
الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا ﴿٢٠﴾ إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا ﴿٢١﴾ لِلطَّاغِينَ
مَآبًا ﴿٢٢﴾ لَابِثِينَ فِيهَا أَحْقَابًا ﴿٢٣﴾ لَا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا وَلَا شَرَابًا
﴿٢٤﴾ إِلَّا حَمِيمًا وَغَسَّاقًا ﴿٢٥﴾ جَزَاءً وِفَاقًا ﴿٢٦﴾ إِنَّهُمْ كَانُوا
لَا يَرْجُونَ حِسَابًا ﴿٢٧﴾ وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كِذَّابًا ﴿٢٨﴾ وَكُلَّ شَيْءٍ
أَحْصَيْنَاهُ كِتَابًا ﴿٢٩﴾ فَذُوقُوا فَلَنْ نَزِيدَكُمْ إِلَّا عَذَابًا ﴿٣٠﴾

٥٨٢

سوورەتێ ﴿نەبەء﴾ ی

چل ئایەتێنە

بە نامێ خوێدای بەزەییمەنێی ڕەحمینی

دەربارەو چێشی پەرسا یوێترینی؟﴿١﴾ دەربارەو هەواڵە فرە گوێرەکەی﴿٢﴾ ئانە ئاێێ جیاوازییشا هەن چەنەش﴿٣﴾ نەخێر پی زووانە مزانانێ﴿٤﴾ ئینجا نەخێر پی زووانە مزانانێ﴿٥﴾ ئایا زەمینما نەکەرێ بە بێشکێ(چێرەخەر) پەیتا؟﴿٦﴾ کەشەکێچ بە مێخێ؟﴿٧﴾ ئەی شمەما بە جوێت خەلقێ نەکەرێیدێ؟﴿٨﴾ ئەی وەرمەکەتا نەکەرێما بە سرەوتەی پەیتا؟﴿٩﴾ ئایا شەوەیچما نەکەرێە بە پوێشاك؟﴿١٠﴾ ئەی ڕوێما نەکەرێ بە وەختو پێێاکەرێەی ڕزقی و ژیوای؟﴿١١﴾ حوێت ئاسمانێ پتەوێچما سەرو سەرەیتاوە نەمەرزنێرە؟ ﴿١٢﴾ ئەی چراوێوە وورشەدارەما فەراهەم ناوڕێە؟﴿١٣﴾ ئەی جە هوێرە شوارییایەکا وارانێما بە خوڕ نەوارنارە؟﴿١٤﴾ هەتا پاێی جوێرەها دانەوێڵە و نەبات سوێز بکەرمێ؟﴿١٥﴾ هەرپاسە باخاتێ پەڕێچ﴿١٦﴾ بەڕاسیی ڕوێ جیائەوەکەرێەی ڕوێێوە دیاری کریان﴿١٧﴾ چا ڕوێنە فوو مکریوێ صووریرە و شمە فوێج فوێج مەیدێ﴿١٨﴾ ئاسمانیچ مکریوێوە و بەرێ فرێش چەنە پێێێ مبا﴿١٩﴾ کەشەکێچ مبریا ڕانە و مبانێ بە سەراب﴿٢٠﴾ بەڕاسیی جەحەنێەمیچ مەڵاسگێوەن و ئینا چەمەڕایینە﴿٢١﴾ مەنزڵگا(گێڵگە)و سەرەخەرەکان﴿٢٢﴾ چنێەها موددەتێ چەنەش مەناوە﴿٢٣﴾ چانە تامو فێنکای و هیچ شلەمەنێوی نمەکەرا﴿٢٤﴾ بێژگە ئاوێ قوڵێ بەقوڵێ و هەوی﴿٢٥﴾ ئینە جەزێوە ڕێکە و وەرانوەرەنە﴿٢٦﴾ بەڕاسیی ئاێێ تەماێارێ چەنە ئەوەپەرسای نەبێنێ﴿٢٧﴾ فرە بە هەسییچ ئایەتەکاما بە دروێ زانێنێ﴿٢٨﴾ ئێمەیچ گرێ چێوشا ئامارما کەرێەن و توێمارما کەرێەن﴿٢٩﴾ دەی بچەشدێ جە عەزابی زیاتەر هیچی تەرتا پەی زیاێ نمەکەرمێ﴿٣٠﴾

بەڕاسیی سەرفرازیی(ئەوەبەرڎەی) ئاماڎە کریان پەی پارێزکارا﴿۳۱﴾ باخچیٚ و گرڎ نۆعە هەنگورێوەیچ﴿۳۲﴾ چەنی کناچە تازە مەمەکەرە زەریفە هام عومرا﴿۳۳﴾ وە پێکی پەڕ﴿۳٤﴾ قسیْ پڕوپووچیْ و دروْ و دەلەسەش چەنە نمەژنەوْا﴿۳٥﴾ ئینە جەزێوەنە جە پەروەرڎگاریتۆ خەلاتێوی حساب پەی کریان﴿۳٦﴾پەروەرڎگارو ئاسمانەکا و زەمینی و ئانیشا ئینا بەینشانە و بەزەییمەنڎەن، کەس پەیش نییەن لاشنە بەیوْ دەنگ﴿۳۷﴾ جە ڕۆێوەنە هەکە جوبرەئیل و مەلائیکەکیْ بەڕیز مدرانیْ کەس قسیْ نمەکەروْ مەر خوڎای بەزەییمەنڎ ئیزنش بڎۆنە و قسیْ ڕاسێچ بکەروْ﴿۳۸﴾ ئا ڕۆە ڕوْ ڕاسییەن، جا هەرکەس گەرەکش بوْ متاوْوْ ڕووەو لاو پەروەرڎگاریش ڕا بگێروْنە وْەر﴿۳۹﴾ بەڕاسیی ئێمە شمەما هوْشیاریْ کەرڎیدێوە جە عەزابێوی نزیکی هەکە ڕۆێوەن ئینسان هەر پەی ئانەی مڎیوْ وْزتەنش وْەلیْ وێش کافریچ موواچوْ ئەی وەشلەی خاك بییەبیێنیْ﴿٤۰﴾

الجُزْءُ الثَّلَاثُونَ — سُورَةُ النَّبَإِ

إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا ﴿٣١﴾ حَدَائِقَ وَأَعْنَابًا ﴿٣٢﴾ وَكَوَاعِبَ أَتْرَابًا ﴿٣٣﴾ وَكَأْسًا دِهَاقًا ﴿٣٤﴾ لَّا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا كِذَّابًا ﴿٣٥﴾ جَزَاءً مِّن رَّبِّكَ عَطَاءً حِسَابًا ﴿٣٦﴾ رَّبِّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الرَّحْمَٰنِ لَا يَمْلِكُونَ مِنْهُ خِطَابًا ﴿٣٧﴾ يَوْمَ يَقُومُ الرُّوحُ وَالْمَلَائِكَةُ صَفًّا لَّا يَتَكَلَّمُونَ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَٰنُ وَقَالَ صَوَابًا ﴿٣٨﴾ ذَٰلِكَ الْيَوْمُ الْحَقُّ فَمَن شَاءَ اتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِ مَآبًا ﴿٣٩﴾ إِنَّا أَنذَرْنَاكُمْ عَذَابًا قَرِيبًا يَوْمَ يَنظُرُ الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَا لَيْتَنِي كُنتُ تُرَابًا ﴿٤٠﴾

سُورَةُ النَّازِعَاتِ

ترتيبها ٧٩ — آياتها ٤٦

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

وَالنَّازِعَاتِ غَرْقًا ﴿١﴾ وَالنَّاشِطَاتِ نَشْطًا ﴿٢﴾ وَالسَّابِحَاتِ سَبْحًا ﴿٣﴾ فَالسَّابِقَاتِ سَبْقًا ﴿٤﴾ فَالْمُدَبِّرَاتِ أَمْرًا ﴿٥﴾ يَوْمَ تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ ﴿٦﴾ تَتْبَعُهَا الرَّادِفَةُ ﴿٧﴾ قُلُوبٌ يَوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌ ﴿٨﴾ أَبْصَارُهَا خَاشِعَةٌ ﴿٩﴾ يَقُولُونَ أَإِنَّا لَمَرْدُودُونَ فِي الْحَافِرَةِ ﴿١٠﴾ أَإِذَا كُنَّا عِظَامًا نَّخِرَةً ﴿١١﴾ قَالُوا تِلْكَ إِذًا كَرَّةٌ خَاسِرَةٌ ﴿١٢﴾ فَإِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ ﴿١٣﴾ فَإِذَا هُم بِالسَّاهِرَةِ ﴿١٤﴾ هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَىٰ ﴿١٥﴾ إِذْ نَادَاهُ رَبُّهُ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ﴿١٦﴾

٥٨٣

سوورەتۆ ﴿نازێعات﴾ ی
چل و شش ئایەتێنە
بە نامیْ خوڎای بەزەییمەنڎی رەحمینی

قەسەم بە مەلائیکە گیانکێشەکا هەکە بەسەختی مکێشاش﴿۱﴾ قەسەم پا مەلائیکا گورجیْ و گوْلێنیْ و بە گورجیی گیان مکێشا﴿۲﴾ قەسەم پانیشایچە جە گورجییشانە پێسەنیْ مەلەوانا هەکە مەلیْ بکەرا﴿۳﴾ قەسەم پا مەلائیکایچە جە هەرمان بەرڎەی راوە وەلاْوبڕکیْ مکەرا﴿٤﴾ پانیشابچە ئەمرەو خوڎای بەگا مارا و بەراڕاوە﴿٥﴾ ڕۆێوْ لەرزن مەیوْ ئوْ لەرزە﴿٦﴾ هام لفکەش مەیوْ شوْنیشرە﴿۷﴾ ئەچا ڕوْنە دلاْنێو(کومەلێو زێلیْ) خوْڤ گێرتێنێرە﴿۸﴾ چەمێچشا شوْڕێنیْ﴿۹﴾ مواچا ئایا بە مسەوگەریی ئێمە قەبرەنە بەرماریەمێوە؟﴿۱۰﴾ جا وەختێو هەکە بیمێوە بەپێشیْ قڕوْلیْ؟!﴿۱۱﴾ مواچا: دەی ئەگەر پاسنە بوْ ئەوەگێلاْییێوی خەسارەتمەنڎانەن﴿۱۲﴾ ئانە هەر تەنیا یەك نەعرەتەش مشوْنە﴿۱۳﴾ دەم ودەس ئا خەلکە گرڎ هایش مبوْوە﴿۱٤﴾ ئایا سەرگوزەشتەو مووسایت پەی ئاما؟﴿۱٥﴾

ٱذْهَبْ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُۥ طَغَىٰ ﴿١٧﴾ فَقُلْ هَل لَّكَ إِلَىٰٓ أَن تَزَكَّىٰ ﴿١٨﴾ وَأَهْدِيَكَ إِلَىٰ رَبِّكَ فَتَخْشَىٰ ﴿١٩﴾ فَأَرَىٰهُ ٱلْـَٔايَةَ ٱلْكُبْرَىٰ ﴿٢٠﴾ فَكَذَّبَ وَعَصَىٰ ﴿٢١﴾ ثُمَّ أَدْبَرَ يَسْعَىٰ ﴿٢٢﴾ فَحَشَرَ فَنَادَىٰ ﴿٢٣﴾ فَقَالَ أَنَا۠ رَبُّكُمُ ٱلْأَعْلَىٰ ﴿٢٤﴾ فَأَخَذَهُ ٱللَّهُ نَكَالَ ٱلْـَٔاخِرَةِ وَٱلْأُولَىٰٓ ﴿٢٥﴾ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّمَن يَخْشَىٰٓ ﴿٢٦﴾ ءَأَنتُمْ أَشَدُّ خَلْقًا أَمِ ٱلسَّمَآءُ ۚ بَنَىٰهَا ﴿٢٧﴾ رَفَعَ سَمْكَهَا فَسَوَّىٰهَا ﴿٢٨﴾ وَأَغْطَشَ لَيْلَهَا وَأَخْرَجَ ضُحَىٰهَا ﴿٢٩﴾ وَٱلْأَرْضَ بَعْدَ ذَٰلِكَ دَحَىٰهَآ ﴿٣٠﴾ أَخْرَجَ مِنْهَا مَآءَهَا وَمَرْعَىٰهَا ﴿٣١﴾ وَٱلْجِبَالَ أَرْسَىٰهَا ﴿٣٢﴾ مَتَٰعًا لَّكُمْ وَلِأَنْعَٰمِكُمْ ﴿٣٣﴾ فَإِذَا جَآءَتِ ٱلطَّآمَّةُ ٱلْكُبْرَىٰ ﴿٣٤﴾ يَوْمَ يَتَذَكَّرُ ٱلْإِنسَٰنُ مَا سَعَىٰ ﴿٣٥﴾ وَبُرِّزَتِ ٱلْجَحِيمُ لِمَن يَرَىٰ ﴿٣٦﴾ فَأَمَّا مَن طَغَىٰ ﴿٣٧﴾ وَءَاثَرَ ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا ﴿٣٨﴾ فَإِنَّ ٱلْجَحِيمَ هِىَ ٱلْمَأْوَىٰ ﴿٣٩﴾ وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِۦ وَنَهَى ٱلنَّفْسَ عَنِ ٱلْهَوَىٰ ﴿٤٠﴾ فَإِنَّ ٱلْجَنَّةَ هِىَ ٱلْمَأْوَىٰ ﴿٤١﴾ يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلسَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَىٰهَا ﴿٤٢﴾ فِيمَ أَنتَ مِن ذِكْرَىٰهَآ ﴿٤٣﴾ إِلَىٰ رَبِّكَ مُنتَهَىٰهَآ ﴿٤٤﴾ إِنَّمَآ أَنتَ مُنذِرُ مَن يَخْشَىٰهَا ﴿٤٥﴾ كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَهَا لَمْ يَلْبَثُوٓا۟ إِلَّا عَشِيَّةً أَوْ ضُحَىٰهَا ﴿٤٦﴾

ترتيبها ٨٠ — سُورَةُ عَبَسَ — آياتها ٤٢

وەختێو پەروەرڎگاریش جە دەرەی موبارەکو((تووا))ینە چڕی وەنە﴿١٦﴾ لوە پەی لاو فیرعەونی بەڕاسیی سەرکەش بییەن﴿١٧﴾ جا بواچە ئانە پەیت نمەکریۆ وێت پاك بکەریۆ؟﴿١٨﴾ وە ڕانموونیت بکەروو پەی لاو پەروەرڎگاریت و چەنەش بتەرسی ؟﴿١٩﴾ مووسای نیشانە گۆرەکێ نیشانە دا﴿٢٠﴾ کەچی بە درۆش زانا و یاخی بی﴿٢١﴾ دمایی پەشتیش هۆرکەرڎە و کۆت حۆلدای﴿٢٢﴾ خەڵکش کۆکەرڎۆ و چڕیش﴿٢٣﴾ واتش پەروەرڎگاری حەرە بەرزتا منا﴿٢٤﴾ جا خوڎای هەقەو دنیێ و ئاخیرەتی چەنە سانا پاسەش گێرت وەنە﴿٢٥﴾ بەڕاسیی چانەینە مۆچیاری هەن پەی هەرکەسێوە بتەرسۆ﴿٢٦﴾ ئایا خەلق کەرڎەی شمە زیاتەر نارەحەتەن یام ئاسمان هەکە بەدیش ئاورڎەن؟﴿٢٧﴾ گازرەش بەرز کەرڎنۆ و تەختش کەرڎەن؟﴿٢٨﴾ شەوەش تاریکنێنەرە و چاشتینگاش ئارڎەن بەر چەنەش﴿٢٩﴾ وە دماو ئانەی زەمینش تەخت و فراوان کەرڎەن﴿٣٠﴾ ئاوی و لەوەڕگاش چەنە بەر ئاورڎەن﴿٣١﴾ کەشەکێچش چەقنێنێرە﴿٣٢﴾ پەی گوزەرانو وێتا و ئاژەڵەکاتا﴿٣٣﴾ جا هەروەخت بەڵا گۆرەکە ئاما﴿٣٤﴾ ئەچا ڕۆەنە ئینسان مێوە یاڎش چ هوڵێوش دان﴿٣٥﴾ جەحەنڎەمیچ بەر موزیۆ پەی هەرکەسێوی بووینۆ﴿٣٦﴾ جا هەرکەس سەرکەش بۆنە﴿٣٧﴾ وە ژیوای دنیێ کەرۆنە مەبەسش﴿٣٨﴾ بەڕاسیی یاگێ(ماوا)ش جەحەنڎەمەن﴿٣٩﴾ هەرکەسیچ جەپایە و شکۆو پەروەرڎگاریش بتەرسۆ و دەروونش جە حەزی قەدەغە بکەرۆ﴿٤٠﴾ بەڕاسیی یاگە و ماواش بەهەشتەن﴿٤١﴾ سەبارەت بە قیامەتی چەنەت مپەرسا لەنگەر گێرتەیش کەیەن؟﴿٤٢﴾ تۆ چێشتەن سەرو باس و یاڎیشۆ؟﴿٤٣﴾ کۆتایی چێوەکەی ئینا دەسو پەروەرڎگاریتنە﴿٤٤﴾ تۆ تەنیاو تەنیا هۆشیارئەوەکەرو ئا کەسیەنی چەنەش متەرسۆ﴿٤٥﴾ جا ڕۆێۆ هەکە موویناش هەر ئەجۆشا بێژگە جە سەرۆێرەگانێۆی یان سەرسوبحێوی نەمەنێنیووە﴿٤٦﴾

ربع الحزب ٥٩

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

عَبَسَ وَتَوَلَّىٰ ﴿١﴾ أَن جَاءَهُ الْأَعْمَىٰ ﴿٢﴾ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّهُ يَزَّكَّىٰ ﴿٣﴾ أَوْ يَذَّكَّرُ فَتَنفَعَهُ الذِّكْرَىٰ ﴿٤﴾ أَمَّا مَنِ اسْتَغْنَىٰ ﴿٥﴾ فَأَنتَ لَهُ تَصَدَّىٰ ﴿٦﴾ وَمَا عَلَيْكَ أَلَّا يَزَّكَّىٰ ﴿٧﴾ وَأَمَّا مَن جَاءَكَ يَسْعَىٰ ﴿٨﴾ وَهُوَ يَخْشَىٰ ﴿٩﴾ فَأَنتَ عَنْهُ تَلَهَّىٰ ﴿١٠﴾ كَلَّا إِنَّهَا تَذْكِرَةٌ ﴿١١﴾ فَمَن شَاءَ ذَكَرَهُ ﴿١٢﴾ فِي صُحُفٍ مُّكَرَّمَةٍ ﴿١٣﴾ مَّرْفُوعَةٍ مُّطَهَّرَةٍ ﴿١٤﴾ بِأَيْدِي سَفَرَةٍ ﴿١٥﴾ كِرَامٍ بَرَرَةٍ ﴿١٦﴾ قُتِلَ الْإِنسَانُ مَا أَكْفَرَهُ ﴿١٧﴾ مِنْ أَيِّ شَيْءٍ خَلَقَهُ ﴿١٨﴾ مِن نُّطْفَةٍ خَلَقَهُ فَقَدَّرَهُ ﴿١٩﴾ ثُمَّ السَّبِيلَ يَسَّرَهُ ﴿٢٠﴾ ثُمَّ أَمَاتَهُ فَأَقْبَرَهُ ﴿٢١﴾ ثُمَّ إِذَا شَاءَ أَنشَرَهُ ﴿٢٢﴾ كَلَّا لَمَّا يَقْضِ مَا أَمَرَهُ ﴿٢٣﴾ فَلْيَنظُرِ الْإِنسَانُ إِلَىٰ طَعَامِهِ ﴿٢٤﴾ أَنَّا صَبَبْنَا الْمَاءَ صَبًّا ﴿٢٥﴾ ثُمَّ شَقَقْنَا الْأَرْضَ شَقًّا ﴿٢٦﴾ فَأَنبَتْنَا فِيهَا حَبًّا ﴿٢٧﴾ وَعِنَبًا وَقَضْبًا ﴿٢٨﴾ وَزَيْتُونًا وَنَخْلًا ﴿٢٩﴾ وَحَدَائِقَ غُلْبًا ﴿٣٠﴾ وَفَاكِهَةً وَأَبًّا ﴿٣١﴾ مَّتَاعًا لَّكُمْ وَلِأَنْعَامِكُمْ ﴿٣٢﴾ فَإِذَا جَاءَتِ الصَّاخَّةُ ﴿٣٣﴾ يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ ﴿٣٤﴾ وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ ﴿٣٥﴾ وَصَاحِبَتِهِ وَبَنِيهِ ﴿٣٦﴾ لِكُلِّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ ﴿٣٧﴾ وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ مُّسْفِرَةٌ ﴿٣٨﴾ ضَاحِكَةٌ مُّسْتَبْشِرَةٌ ﴿٣٩﴾ وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ عَلَيْهَا غَبَرَةٌ ﴿٤٠﴾

٥٨٥

سوورەتێ ﴿عەبەسە﴾ ی

چل و دۆێ ئایەتێنە

بە نامۆ خوڎای بەزەبیمەنڎی رەحمینی

مۆڕش کەرڎ و ڕووەش کەرڎە پۆلارە﴿١﴾ وەرو ئانەی کوڕەکە ئاما پەی لایش﴿٢﴾ جا تۆ چووزانی پەی ئانەی ئامان بەشکو وێش پاك بکەرۆوە﴿٣﴾ یا پەنڎە و مۆچیاریی هۆربگێرۆ و ئاپەنڎ و موچیارییە کەڵکش پەنە بیاونۆنە﴿٤﴾ بەلاّم ئا کەسە وێش بێ نیاز کەرڎ﴿٥﴾ تۆ وێت چەنیش خجڵنی﴿٦﴾ خۆ ئەگەر ئاڎ وێش پاك نەکەرۆوە گوناحش سەرو تۆ نییەن﴿٧﴾ کەچی ئا کەسە مێ پەی لایت وحۆڵێ مڎۆ﴿٨﴾ وە جەخوڎای متەرسۆ﴿٩﴾ تۆ وێت لامڎەی چەنەش﴿١٠﴾ نەخێر، پاسنە مەبە بەڕاسیی ئینە ویرۆۊزتەیەن﴿١١﴾ هەرکەس گەرەکش بۆ مارۆشۆ یاڎ﴿١٢﴾ ئینا دلێ لاپەڕە قەڎردارەکانە﴿١٣﴾ هەکە بەرزێ و پوختێنێ﴿١٤﴾ ئینێ دەسو بنویسانە﴿١٥﴾ قەڎرداری و بەگۆشکەرێنێ﴿١٦﴾ دەك ئینسان بە کوشتەی بلۆ چێشی کافر کەرڎ؟﴿١٧﴾ جە چ چێویوە خەلقش کەرڎ؟﴿١٨﴾ جە تکێوی خەلقش کەرڎ و ئەنڎازەش گێرت﴿١٩﴾ چاڎمای گێرتەی ڕێش پەی ئاسان کەرڎ﴿٢٠﴾ دمایی ممرنۆش و موورۆشنە قەبرە﴿٢١﴾ دمایی ئەگەر گەرەکش بۆنە زینڎەش مکەرۆوە﴿٢٢﴾ بەلاّم نەخێر ئا ئەمرێ پەنەش کەرڎەن بەگاش ناورڎێنە﴿٢٣﴾ دەی با ئینسان تەماشەو وارڎەکەیش بکەرۆ﴿٢٤﴾ دیارەن ئێمە ئاویما پەی متەنرە بە متەیرە﴿٢٥﴾ چاڎمای زەمینما پەی لت وپەت کەرڎەن بەلت وپەتی﴿٢٦﴾ جا دانەوێڵەما چەنە سۆزکەرڎەن(٢٧) وە هەنگوری و ئاڵف(لەوەڕ)ی تەڕیچ(٢٨) وە زەیتوون و دارخورمێچ﴿٢٩﴾ وە باخچێ درەخت پەڕێ﴿٣٠﴾ وە مێوە و لەوەڕ و لەوەڕگایچ﴿٣١﴾ پەی بژێوی و لەوەڕو وێتا و ئاژەڵەکاتا﴿٣٢﴾ جا وەختێو دەنگە زلە گۆش کپۆکەرەکە ئاما﴿٣٣﴾ چا ڕۆنە ئینسان جە براو وێش مرەمۆ﴿٣٤﴾ جە ئەڎێش و جە تاتەیچش﴿٣٥﴾ جە هامسەرێ و جە کوڕەکایچش﴿٣٦﴾ ئەچا ڕۆنە گرڎ کەسێو کار(حاڵ)و وێش هەن و پەشۆکیان پۆشۆ مەپەرڎەچێوش سەرو کەسێۆ﴿٣٧﴾ ئەچا ڕۆنە چڕوچەمانێو گەشێ و ڕۆشنێنێ﴿٣٨﴾ دەمشا ئینا خۆۆ شاڎمانیشا پۆ دیارەن﴿٣٩﴾ ئەچا ڕۆنە چڕوچەمانێویچ تەپوتۆزشا سەرۆ پێویۆ﴿٤٠﴾ دێزیی و تاریکیی پۆژنێنێرە﴿٤١﴾ هە ئانێ کافرە گوناهبارەکێنێ﴿٤٢﴾

تَرۡهَقُهَا قَتَرَةٌ ﴿٤١﴾ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡكَفَرَةُ ٱلۡفَجَرَةُ ﴿٤٢﴾

سُورَةُ التَّكوِير
ترتيبها ٨١ — آياتها ٢٩

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِذَا ٱلشَّمۡسُ كُوِّرَتۡ ﴿١﴾ وَإِذَا ٱلنُّجُومُ ٱنكَدَرَتۡ ﴿٢﴾ وَإِذَا ٱلۡجِبَالُ سُيِّرَتۡ ﴿٣﴾ وَإِذَا ٱلۡعِشَارُ عُطِّلَتۡ ﴿٤﴾ وَإِذَا ٱلۡوُحُوشُ حُشِرَتۡ ﴿٥﴾ وَإِذَا ٱلۡبِحَارُ سُجِّرَتۡ ﴿٦﴾ وَإِذَا ٱلنُّفُوسُ زُوِّجَتۡ ﴿٧﴾ وَإِذَا ٱلۡمَوۡءُۥدَةُ سُئِلَتۡ ﴿٨﴾ بِأَيِّ ذَنۢبٖ قُتِلَتۡ ﴿٩﴾ وَإِذَا ٱلصُّحُفُ نُشِرَتۡ ﴿١٠﴾ وَإِذَا ٱلسَّمَآءُ كُشِطَتۡ ﴿١١﴾ وَإِذَا ٱلۡجَحِيمُ سُعِّرَتۡ ﴿١٢﴾ وَإِذَا ٱلۡجَنَّةُ أُزۡلِفَتۡ ﴿١٣﴾ عَلِمَتۡ نَفۡسٞ مَّآ أَحۡضَرَتۡ ﴿١٤﴾ فَلَآ أُقۡسِمُ بِٱلۡخُنَّسِ ﴿١٥﴾ ٱلۡجَوَارِ ٱلۡكُنَّسِ ﴿١٦﴾ وَٱلَّيۡلِ إِذَا عَسۡعَسَ ﴿١٧﴾ وَٱلصُّبۡحِ إِذَا تَنَفَّسَ ﴿١٨﴾ إِنَّهُۥ لَقَوۡلُ رَسُولٖ كَرِيمٖ ﴿١٩﴾ ذِي قُوَّةٍ عِندَ ذِي ٱلۡعَرۡشِ مَكِينٖ ﴿٢٠﴾ مُّطَاعٖ ثَمَّ أَمِينٖ ﴿٢١﴾ وَمَا صَاحِبُكُم بِمَجۡنُونٖ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدۡ رَءَاهُ بِٱلۡأُفُقِ ٱلۡمُبِينِ ﴿٢٣﴾ وَمَا هُوَ عَلَى ٱلۡغَيۡبِ بِضَنِينٖ ﴿٢٤﴾ وَمَا هُوَ بِقَوۡلِ شَيۡطَٰنٖ رَّجِيمٖ ﴿٢٥﴾ فَأَيۡنَ تَذۡهَبُونَ ﴿٢٦﴾ إِنۡ هُوَ إِلَّا ذِكۡرٞ لِّلۡعَٰلَمِينَ ﴿٢٧﴾ لِمَن شَآءَ مِنكُمۡ أَن يَسۡتَقِيمَ ﴿٢٨﴾ وَمَا تَشَآءُونَ إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُ رَبُّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿٢٩﴾

سوورەتوْ ﴿تەکویر﴾ ی

ڤیس و نوْ ئایەتیْنە

بە ناموْ خوڎای بەزەبیمەنڎی رەحمینی

وەختیْو ڕوْجیار بوْ بە توْپەڵە﴿١﴾ وە وەختیْو هەسارەکیْ ترازیا و مگنارە﴿٢﴾ وە وەختیْو کەشەکیْ مبریا ڕانە﴿٣﴾ وە وەختیْو ووشتریْ ئاوریْ بیْ بار و بیْ کار موورزیانیْ(گوْششا پەنەنمەڎریوْ)﴿٤﴾ وە وەختیْو گیانداریْ کوێییْ و دڕنڎیْ جەمیْ مکریاوە﴿٥﴾ وە وەختیْو بەحرەکیْ متەقاوە و مباوە بە یوْ﴿٦﴾ وە وەختیْو نەفسەکیْ جوْتشا پەنە مگیْریوْ﴿٧﴾ وە وەختیْو زینڎەبەچاڵ کرییْ پرسیارش وەنە مکریوْ﴿٨﴾ بە چ گوناحیْو کوشییْ؟﴿٩﴾ وە وەختیْو لاپەڕەکیْ وەلاْ مکریاوە﴿١٠﴾ وە وەختیْو ئاسمان لا مبریوْنە﴿١١﴾ وە وەختیْو جەحەنڎەم تاو مڎریوْنە﴿١٢﴾ وە وەختیْو بەهەشت نزیك موْزیوْوە﴿١٣﴾ گرڎ کەسیْو مزانوْ چیْشش حازر کەرڎەن﴿١٤﴾ قەسەم موورەروو پا هەسارا پەنهانیْ مبانیْ – ڕوْنە – ﴿١٥﴾ قەسەم پا هەسارە فرە گیْلاْ وەختو نیشتەیشانە ڤلاْڤیا﴿١٦﴾ وە قەسەم بە شەویْ وەختیْو تاریك کەروْرە﴿١٧﴾ وە بە سوبحی هەکە هەناسە مڎوْنە﴿١٨﴾ هە ئا ئینە(ئی قورئانە) بیْگومان قسیْ کیانییْوی فرە قەڎردارینە﴿١٩﴾ دەسەلاْتداریْوەن لاو ساحیبو عەرشیْ پایەش بەرزەن﴿٢٠﴾ قسیْش موویەروْ و یاگیْ متمانەین(٢١) ڕەفیقەکەیچتا بە هیچ نوْعیْو شیْت نییەن﴿٢٢﴾ وە بیْشك جە ئاسوْی ڕوْشنەنە دیش﴿٢٣﴾ جە درکنای غەیبییەنە بە هیچ نوْعیْوە بەخیْڵ نییەن﴿٢٤﴾ وە ئی قورئانە گوفتو شەیتانی جە ڕەحمەت بەرکریای نییەن﴿٢٥﴾ جا پەی کوْی ملدیْ؟﴿٢٦﴾ ئی قورئانە تەنیا یاڎوْوزتەییْوەن پەی ئاڵەمیانی﴿٢٧﴾ پەی هەرکامیْتا گەرەکشەن ڕاس بوویەروْ﴿٢٨﴾ گەرەك بییەیچتا سەر نمەگیْروْ تاکو خوڎای پەروەرڎگارو ئاڵەمیانی گەرەکش نەبوْ﴿٢٩﴾

سُورَةُ الانفِطَارِ — ترتيبها ٨٢ — آياتها ١٩

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِذَا ٱلسَّمَآءُ ٱنفَطَرَتْ ﴿١﴾ وَإِذَا ٱلْكَوَاكِبُ ٱنتَثَرَتْ ﴿٢﴾ وَإِذَا ٱلْبِحَارُ فُجِّرَتْ ﴿٣﴾ وَإِذَا ٱلْقُبُورُ بُعْثِرَتْ ﴿٤﴾ عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ وَأَخَّرَتْ ﴿٥﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلْإِنسَٰنُ مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ ٱلْكَرِيمِ ﴿٦﴾ ٱلَّذِى خَلَقَكَ فَسَوَّىٰكَ فَعَدَلَكَ ﴿٧﴾ فِىٓ أَىِّ صُورَةٍ مَّا شَآءَ رَكَّبَكَ ﴿٨﴾ كَلَّا بَلْ تُكَذِّبُونَ بِٱلدِّينِ ﴿٩﴾ وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَٰفِظِينَ ﴿١٠﴾ كِرَامًا كَٰتِبِينَ ﴿١١﴾ يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ ﴿١٢﴾ إِنَّ ٱلْأَبْرَارَ لَفِى نَعِيمٍ ﴿١٣﴾ وَإِنَّ ٱلْفُجَّارَ لَفِى جَحِيمٍ ﴿١٤﴾ يَصْلَوْنَهَا يَوْمَ ٱلدِّينِ ﴿١٥﴾ وَمَا هُمْ عَنْهَا بِغَآئِبِينَ ﴿١٦﴾ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا يَوْمُ ٱلدِّينِ ﴿١٧﴾ ثُمَّ مَآ أَدْرَىٰكَ مَا يَوْمُ ٱلدِّينِ ﴿١٨﴾ يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِّنَفْسٍ شَيْـًٔا ۖ وَٱلْأَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِّلَّهِ ﴿١٩﴾

سُورَةُ المُطَفِّفِينَ — ترتيبها ٨٣ — آياتها ٣٦

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِينَ ﴿١﴾ ٱلَّذِينَ إِذَا ٱكْتَالُوا۟ عَلَى ٱلنَّاسِ يَسْتَوْفُونَ ﴿٢﴾ وَإِذَا كَالُوهُمْ أَو وَّزَنُوهُمْ يُخْسِرُونَ ﴿٣﴾ أَلَا يَظُنُّ أُو۟لَٰٓئِكَ أَنَّهُم مَّبْعُوثُونَ ﴿٤﴾

٥٨٧

سوورەتۆ ﴿ئینفیتار﴾ ی

نۆزدە ئایەتێنە

بە نامۆ خوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

وەختێو ئاسمان لت لت(شەق شەق) بی﴿١﴾ وە وەختێو هەسارەکێ پڕژگیێ﴿٢﴾ وە وەختێو بەحرەکێ تەقێوە﴿٣﴾ وە وەختێو قەبرەکێ چێرۆچووەرێ کریێ و مەرڎەکێ زینڎێ بیێوە﴿٤﴾ گرڎ کەسێوە مزانۆنە چێشش ۏزتەن ۏەڵێ و چێشش ئازتەنۆ پەی دمای﴿٥﴾ ئەی ئینسان سەبارەت بەپەروەرڎگاری بە حورمەتیت چێشی غەڕا کەرڎەنی؟﴿٦﴾ ئا زاتە هەکە خولوقنانیش ئەنڎامەکێش ڕێك پەی کەرڎەنی و خاس ڕێکش ووزتەنی﴿٧﴾ ئەپا شێوە گەرەکش بییەن نیانیش پێوەرە﴿٨﴾ نەخێر، بەڵکو چێوەکە ئانەن دین بە درۆ مزانڎێ﴿٩﴾ وە بەدڵنیاییۆ شمە چەمڎاریکەرێتا ئینێ سەرۆ﴿١٠﴾ قەڎرداری بنووسێنێ﴿١١﴾ مزانانێ چێش مکەردێ﴿١٢﴾ بەڕاسیی بێگوناحەکێ ئینێ دڵێ ناعمەتانە﴿١٣﴾ وە بەڕاسیی گوناهبارەکێ ئینێ جەحەنڎەمەنە﴿١٤﴾ ڕۆ قیامەتی ملاشەنە﴿١٥﴾ نمەتاوا چەنەش دووری بگناوە﴿١٦﴾ جا تۆ چووزانی ڕۆ قیامەتی چێشەن؟﴿١٧﴾ دمایی چووزانی ڕۆ قیامەتی چێشەن؟﴿١٨﴾ ڕۆێوەن هیچکەس فریاو کەسی تەری نمەگنۆ و گرڎ کارێوە ئینا دەسو خوڎاینە﴿١٩﴾

سوورەتۆ ﴿موتەففیفین﴾ ی

سی وشش ئایەتێنە

بە نامۆ خوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

وەیل پەی ترازی بازەکا﴿١﴾ ئانێ وەختێو چێو جە خەڵکی مسانانێ بە کۆچە بە تێریی و تەمامیی مپیماش و چەنەش مسانا﴿٢﴾ وە ئەگەر چێوشاپەی پیما یان پەی بکێشا و پەنەشا بۆرەشا چەنەش کەم مکەراۏە﴿٣﴾ ئایا ئانێ پاسە نمەزانا زینڎێ مباوە؟﴿٤﴾ پەی ڕۆێۆی فرە گۆرەی﴿٥﴾ ڕۆێۆ هەکە خەڵك پێوە وەرو دەمو پەروەرڎگارو ئاڵەمیانینە مدرۆرە﴿٦﴾

لِيَوۡمٍ عَظِيمٖ ٥ يَوۡمَ يَقُومُ ٱلنَّاسُ لِرَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ٦ كَلَّآ إِنَّ كِتَٰبَ ٱلۡفُجَّارِ لَفِي سِجِّينٖ ٧ وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا سِجِّينٞ ٨ كِتَٰبٞ مَّرۡقُومٞ ٩ وَيۡلٞ يَوۡمَئِذٖ لِّلۡمُكَذِّبِينَ ١٠ ٱلَّذِينَ يُكَذِّبُونَ بِيَوۡمِ ٱلدِّينِ ١١ وَمَا يُكَذِّبُ بِهِۦٓ إِلَّا كُلُّ مُعۡتَدٍ أَثِيمٍ ١٢ إِذَا تُتۡلَىٰ عَلَيۡهِ ءَايَٰتُنَا قَالَ أَسَٰطِيرُ ٱلۡأَوَّلِينَ ١٣ كَلَّاۖ بَلۡۜ رَانَ عَلَىٰ قُلُوبِهِم مَّا كَانُواْ يَكۡسِبُونَ ١٤ كَلَّآ إِنَّهُمۡ عَن رَّبِّهِمۡ يَوۡمَئِذٖ لَّمَحۡجُوبُونَ ١٥ ثُمَّ إِنَّهُمۡ لَصَالُواْ ٱلۡجَحِيمِ ١٦ ثُمَّ يُقَالُ هَٰذَا ٱلَّذِي كُنتُم بِهِۦ تُكَذِّبُونَ ١٧ كَلَّآ إِنَّ كِتَٰبَ ٱلۡأَبۡرَارِ لَفِي عِلِّيِّينَ ١٨ وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا عِلِّيُّونَ ١٩ كِتَٰبٞ مَّرۡقُومٞ ٢٠ يَشۡهَدُهُ ٱلۡمُقَرَّبُونَ ٢١ إِنَّ ٱلۡأَبۡرَارَ لَفِي نَعِيمٍ ٢٢ عَلَى ٱلۡأَرَآئِكِ يَنظُرُونَ ٢٣ تَعۡرِفُ فِي وُجُوهِهِمۡ نَضۡرَةَ ٱلنَّعِيمِ ٢٤ يُسۡقَوۡنَ مِن رَّحِيقٖ مَّخۡتُومٍ ٢٥ خِتَٰمُهُۥ مِسۡكٞۚ وَفِي ذَٰلِكَ فَلۡيَتَنَافَسِ ٱلۡمُتَنَٰفِسُونَ ٢٦ وَمِزَاجُهُۥ مِن تَسۡنِيمٍ ٢٧ عَيۡنٗا يَشۡرَبُ بِهَا ٱلۡمُقَرَّبُونَ ٢٨ إِنَّ ٱلَّذِينَ أَجۡرَمُواْ كَانُواْ مِنَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ يَضۡحَكُونَ ٢٩ وَإِذَا مَرُّواْ بِهِمۡ يَتَغَامَزُونَ ٣٠ وَإِذَا ٱنقَلَبُوٓاْ إِلَىٰٓ أَهۡلِهِمُ ٱنقَلَبُواْ فَكِهِينَ ٣١ وَإِذَا رَأَوۡهُمۡ قَالُوٓاْ إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ لَضَآلُّونَ ٣٢ وَمَآ أُرۡسِلُواْ عَلَيۡهِمۡ حَٰفِظِينَ ٣٣

٥٨٨

نەخێر، بەڕاسیی نامەو کرڎەوەو گوناهبارا ئینـا سـجـینەنە﴿٧﴾ جـا تـۆ چـوورانی سـجین چێـشەن؟﴿٨﴾ کتێبێـوی ڕەقـەم وەنـەدریای نیـشانەڎارەن﴿٩﴾ وەیـل چـا ڕۆنە پـەی بە دروزانا﴿١٠﴾ ئانیْ هەکە ڕۆ قیامەتی بە درۆ مزانا﴿١١﴾ هیـچکەسیچ بـە درۆش نمـەزانۆ بێژگـە گـرڎ دەسـدرێژییکەرێوی تـاوان بـەکۆڵی﴿١٢﴾ ئەگەر ئایەتەکێما بووانیاوە ملشرە مواچۆ ئەفسانیْ وەڵینـانیْ﴿١٣﴾ نـەخێر، بـەڵکو ژەنگـەو هەرمانەکاشـانە نیـشتێنە سـەرو دڵەکاشـا﴿١٤﴾ نـەخێر، بەبێشك چا ڕۆنـە پـەرڎە مگنۆنـە بەینـشا و بـەینو پەروەرڎگاریـشا و نادیـارێنیْ چـەنەش﴿١٥﴾ دمـایی ئـاڎیْ بـەدڵنیاییۆ مووزیانـە دلیْ ئێـرو جەحەنـڎەمی﴿١٦﴾ دمـای ئانـەی مواچیۆ ئـا ئینـە ئانـەن بـە درۆش زانێنـدیْ﴿١٧﴾ نـەخێر، بەڕاسـیی نامـەو کـرڎەوەو بێگوناحا ئینا جە شوێنە بـەرزەکا(علـین)ە نـە﴿١٨﴾ جـا چـوورانی شوێنە بـەرزەکیْ(علیـون) چێشێنیْ؟﴿١٩﴾ کتێبێوی ڕەقـەم وەنـە دریـای نیشانەڎارەن﴿٢٠﴾ نزیکـۆ کریـاکیْ مۆینـاش﴿٢١﴾ بەڕاسـیی بێگوناحـەکیْ ئینـیْ دلیْ ناعمەتینـە﴿٢٢﴾ سـەرو تەختەکاشـاوە مڎیا﴿٢٣﴾ جە چڕوچەمشانە گەشیی و وەشیی ناعمـەتی مۆینی﴿٢٤﴾ جە شـەرابێوی سـەرمۆری تێرئـاویْ مکریـانیْ﴿٢٥﴾ مـۆرەکیْ سـەریش جـە میـسکینە، دەی بـا چـانەینە وەڵاوبڕکەکـەریْ وەڵاوبڕکـیْ بکـەرانیْ﴿٢٦﴾ ئامێتەکـەش جـە(تەسنیم)یـن﴿٢٧﴾ سەرچـەمێوەن نزیـك ئـەوەکرییێکیْ چـەنەش مـووراوە﴿٢٨﴾ بەڕاسـیی ئـانیْ هەکە تاوانکـاریْ بێنـیْ خـوای خـوێنیْ پانیـشا ئیمانـشا ئاورڎەبیْ﴿٢٩﴾ وە ئەگەر دابیێشا لاشارە چەمیْ گێرێنێرە یۆترینی﴿٣٠﴾ هـەروەختیچ گێڵـنێنێوە پـەی لاو کەسوکارەکاشـا بـە مەخـسەرۆ گێڵێنێـوە﴿٣١﴾ وە ئەگـەر(هـەروەخت) دیێنێـشا واچێنیْ بەڕاسیی ئانیْ گومڕێنیْ﴿٣٢﴾ دەی خۆ ئـانیْ پـەی پارێزگاریکـەرڎەی (چەمڎاریکەرڎەی) ئاڎیشا نەکیانییێنیْ ﴿٣٣﴾ ئانیْ ئیمانشا ئاورڎەبیْ ئارۆ بە کافرەکا خوانیْ ﴿٣٤﴾

فَٱلْيَوْمَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مِنَ ٱلْكُفَّارِ يَضْحَكُونَ ﴿٣٤﴾ عَلَى ٱلْأَرَآئِكِ يَنظُرُونَ ﴿٣٥﴾ هَلْ ثُوِّبَ ٱلْكُفَّارُ مَا كَانُوا۟ يَفْعَلُونَ ﴿٣٦﴾

سُورَةُ الانشِقَاقِ

ترتيبها ٨٤ — آياتها ٢٥

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِذَا ٱلسَّمَآءُ ٱنشَقَّتْ ﴿١﴾ وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ﴿٢﴾ وَإِذَا ٱلْأَرْضُ مُدَّتْ ﴿٣﴾ وَأَلْقَتْ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتْ ﴿٤﴾ وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ﴿٥﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلْإِنسَٰنُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَىٰ رَبِّكَ كَدْحًا فَمُلَٰقِيهِ ﴿٦﴾ فَأَمَّا مَنْ أُوتِىَ كِتَٰبَهُۥ بِيَمِينِهِۦ ﴿٧﴾ فَسَوْفَ يُحَاسَبُ حِسَابًا يَسِيرًا ﴿٨﴾ وَيَنقَلِبُ إِلَىٰٓ أَهْلِهِۦ مَسْرُورًا ﴿٩﴾ وَأَمَّا مَنْ أُوتِىَ كِتَٰبَهُۥ وَرَآءَ ظَهْرِهِۦ ﴿١٠﴾ فَسَوْفَ يَدْعُوا۟ ثُبُورًا ﴿١١﴾ وَيَصْلَىٰ سَعِيرًا ﴿١٢﴾ إِنَّهُۥ كَانَ فِىٓ أَهْلِهِۦ مَسْرُورًا ﴿١٣﴾ إِنَّهُۥ ظَنَّ أَن لَّن يَحُورَ ﴿١٤﴾ بَلَىٰٓ إِنَّ رَبَّهُۥ كَانَ بِهِۦ بَصِيرًا ﴿١٥﴾ فَلَآ أُقْسِمُ بِٱلشَّفَقِ ﴿١٦﴾ وَٱلَّيْلِ وَمَا وَسَقَ ﴿١٧﴾ وَٱلْقَمَرِ إِذَا ٱتَّسَقَ ﴿١٨﴾ لَتَرْكَبُنَّ طَبَقًا عَن طَبَقٍ ﴿١٩﴾ فَمَا لَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢٠﴾ وَإِذَا قُرِئَ عَلَيْهِمُ ٱلْقُرْءَانُ لَا يَسْجُدُونَ ۩ ﴿٢١﴾ بَلِ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ يُكَذِّبُونَ ﴿٢٢﴾ وَٱللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُوعُونَ ﴿٢٣﴾ فَبَشِّرْهُم بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢٤﴾

ثلاثة أرباع الحزب ٥٩

سجدة

سەرو قەنەفاوە مذیای مذیانیْ﴿٣٥﴾ دەی ئایا کافرەکیْ پاداش(سەواب) و ئانەی کەرێنێش درییْوە؟﴿٣٦﴾

سوورەتوٚ ﴿ئینشیقاق﴾ ی

ویس و پەنج ئایەتێنە

بە ناموٚ خوذای بەزەییمەنذی ڕەحمینی

هەروەخت-ڕۆێو ئاما ئای جە ئامایچش- ئاسمان شەق بی﴿١﴾ وە ئەمرەو پەروەرذگاریش بەگا ئاورذە و هەکە مشیوْم پاسەیچ بوْ﴿٢﴾ وە هەروەخت زەمین تەخت و ڕیْک کریا﴿٣﴾ وە هەرچیش چەنەن فرەش دا و هاڵیی بیی﴿٤﴾ وە ئەمرەو پەروەرذگاریش بەگا ئاورذە و هەکە مشیوْم پاسەیچ بوْ﴿٥﴾ ئەی ئینسان بەڕاسیی توْ ڕەنج هەر فرە مذەی تا بیاوی بەپەروەرذگاریت دەی میاویش پەنە﴿٦﴾جا هەرکەسیْو نامەو هەرمانەکاش بە لای ڕاسش بذریوْش پەنە﴿٧﴾ ئانە چاذمای فرە بە ڕەحەتیی حیسابش چەنی مکریوْ﴿٨﴾ وە بە دڵوەشیی مگێڵوْوە پەی لاو کەسوکاریش﴿٩﴾ بەلاْم هەرکەسیْویچ نامەو هەرمانەکاش پەشتەو مازیشوْ بذریوْ پەنەش﴿١٠﴾ ئانە چاذمای هاوار و داذو خوامەرگی مکەروْ﴿١١﴾ ملوْنە دلیْ ئیْری کلْپەذاری﴿١٢﴾ بەڕاسیی ئاذ دلیْ کەسوکاریشنە دلْ وەش بیْ﴿١٣﴾ بەڕاسیی ئاذ ئەجیْش هەرگیز نمەگیْلوْوە پەی لاو خوذای﴿١٤﴾ نەخیْر پاسە نییەن، بەڕاسیی پەروەرذگارش ئاذی خاس وینیْ﴿١٥﴾ قەسەم مووەروو بە شەبەقی﴿١٦﴾ بە شەویْ و پانەی کوْ وخڕش مکەروْوە﴿١٧﴾ وە بە مانگیْ وەختیْو پەڕە مبوْوە﴿١٨﴾ بە دڵنیاییوْ جە باریْوە(حاڵیْوە) فارپەیدیْ پەی یوْتەری﴿١٩﴾ دەی ئانە چیْششانە ئیمان نمارا؟﴿٢٠﴾ وە ئەگەر قورعان بووانیوْ ملشارە سوجدە نمەبەرا ؟﴿٢١﴾ دیارەن ئانیْ کافریْ بییْ چیْوەکەی حەر بە دروْ مزانا﴿٢٢﴾ وە خوذا زاناتەرەن پانەی ئینا دەروونشانە﴿٢٣﴾ دەی موژدەو عەزابیْوە پەڕ ئیْشیشا بذە پەنە﴿٢٤﴾ بیْژگە ئانیشاشا ئیمانشا ئاورذەن و هەرمانیْ عالیْشا کەرذیْنیْ ئانیْ کریْهیْوە ئەوەنەبڕییْشا هەنە﴿٢٥﴾

إِلَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونِۭ ﴿٢٥﴾

سُورَةُ البُرُوجِ

ترتيبها ٨٥ آياتها ٢٢

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلسَّمَآءِ ذَاتِ ٱلْبُرُوجِ ﴿١﴾ وَٱلْيَوْمِ ٱلْمَوْعُودِ ﴿٢﴾ وَشَاهِدٍ وَمَشْهُودٍ ﴿٣﴾ قُتِلَ أَصْحَٰبُ ٱلْأُخْدُودِ ﴿٤﴾ ٱلنَّارِ ذَاتِ ٱلْوَقُودِ ﴿٥﴾ إِذْ هُمْ عَلَيْهَا قُعُودٌ ﴿٦﴾ وَهُمْ عَلَىٰ مَا يَفْعَلُونَ بِٱلْمُؤْمِنِينَ شُهُودٌ ﴿٧﴾ وَمَا نَقَمُواْ مِنْهُمْ إِلَّآ أَن يُؤْمِنُواْ بِٱللَّهِ ٱلْعَزِيزِ ٱلْحَمِيدِ ﴿٨﴾ ٱلَّذِى لَهُۥ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ شَهِيدٌ ﴿٩﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ فَتَنُواْ ٱلْمُؤْمِنِينَ وَٱلْمُؤْمِنَٰتِ ثُمَّ لَمْ يَتُوبُواْ فَلَهُمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَلَهُمْ عَذَابُ ٱلْحَرِيقِ ﴿١٠﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَهُمْ جَنَّٰتٌ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ ۚ ذَٰلِكَ ٱلْفَوْزُ ٱلْكَبِيرُ ﴿١١﴾ إِنَّ بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيدٌ ﴿١٢﴾ إِنَّهُۥ هُوَ يُبْدِئُ وَيُعِيدُ ﴿١٣﴾ وَهُوَ ٱلْغَفُورُ ٱلْوَدُودُ ﴿١٤﴾ ذُو ٱلْعَرْشِ ٱلْمَجِيدُ ﴿١٥﴾ فَعَّالٌ لِّمَا يُرِيدُ ﴿١٦﴾ هَلْ أَتَىٰكَ حَدِيثُ ٱلْجُنُودِ ﴿١٧﴾ فِرْعَوْنَ وَثَمُودَ ﴿١٨﴾ بَلِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ فِى تَكْذِيبٍ ﴿١٩﴾ وَٱللَّهُ مِن وَرَآئِهِم مُّحِيطٌۢ ﴿٢٠﴾ بَلْ هُوَ قُرْءَانٌ مَّجِيدٌ ﴿٢١﴾ فِى لَوْحٍ مَّحْفُوظٍۭ ﴿٢٢﴾

٥٩٠

سوورەتـۆ ﴿بـورووج﴾ ی

ویس و دویْ ئایەتێنە

بە نامۆ خوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

قەسەم بە ئاسمانی کەلوو(برج) داری﴿١﴾ وە پـا ڕۆیـە بەڵێنـەش درییْنـە﴿٢﴾ وە بـە شـاهیڎی و شـاهیڎیی سـەردریای﴿٣﴾ ساحیب چاڵەکیْ دەك بـە کوشـت بلا﴿٤﴾ ئێـــری ئەنەگیـــسیای کڵپـــەڎاری سووتەمەنیڎارشـــا چـــەنەکەرڎیۆە﴿٥﴾ ئانـەبیْ ئـاڎیْ دۆرشـنە نیشتێبێنێرە﴿٦﴾ وە ئانە بە ئیماندارەکا کرییْ ئاڎی چەمشۆ بێنـێ﴿٧﴾ وە هـەر وەرو ئانـەی هەقەشـا چـەنە ئەسـێ هەکـە ئیمانـشا ئـاورڎ بـە خـوڎای باڵادەسـی حەمـد کریـای ﴿٨﴾ ئـا زاتە موڵکو ئاسمانەکا و زەمینیش هەن و شـاهێڎەن سـەرو گـرڎ چیْویۆە ﴿٩﴾ ئـا کەسیْ پییْ و ژەنە ئیماندارەکێشا تووشیْ فیتنـەی کـەرڎیْ دمـاییچ تۆبەشـا نەکـەرڎ عـەزابو جەحەنڎەمیـشا پـەی ئامـاڎەن چـەنی عـەزابو سۆتەی﴿١٠﴾ بەڕاسیی ئانیْ ئیمانشا ئاورڎ و هـەرمانیْ عالیْشا کەرڎیْ بەهەشتێشا پـەی ئاماڎە کرییْنیْ هەکە ڕۆخانیْ چێرو درەختەکاشارە موویەرانیْ، ئەوەبەرڎەی گۆرەیچ ئانەن﴿١١﴾ بەڕاسیی دەسشانای پەروەرڎگاریت فرە بە زەبرەن﴿١٢﴾ بەڕاسیی ئا زاتەنە سەرەتا گرڎ چێو خەلق مکەرۆ و هـەم خـەلقش مکـەرۆوە﴿١٣﴾ وە گوناحبەخـشی دۆسـایەتی پـەروەرەن﴿١٤﴾ سـاحیبو تەخت(عەرش)ی بەرزییەن﴿١٥﴾ هەرچیش گەرەك بۆ فرە بە گوڕ مکەرۆش﴿١٦﴾ ئایا قسە و باسو عەسکەرەکاتا لا یـاوان؟﴿١٧﴾ لەشکەرەکیْ فیرعـەونی و سـەموودی﴿١٨﴾ بـەڵکو ئـانیْ کافریْ بییْ هەمیشە خـەریکیْ بە درۆ زانـای هـەقی بێنـیْ﴿١٩﴾ وە دەسـەڵاتو خوڎای جە پەشتیشاوە دۆرەدیْ بێنیْ﴿٢٠﴾ بەڵکو ئانە-ئاڎیْ لوێنیْ گڕێشرە- قورئانێوی بـەرزی پایـەڎارەن﴿٢١﴾ هەکە جە(لوح المحفوز)نە هەن﴿٢٢﴾

سُورَةُ الطَّارِقِ — ترتيبها ٨٦ — آياتها ١٧

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلسَّمَآءِ وَٱلطَّارِقِ ﴿١﴾ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا ٱلطَّارِقُ ﴿٢﴾ ٱلنَّجْمُ ٱلثَّاقِبُ ﴿٣﴾ إِن كُلُّ نَفْسٍ لَّمَّا عَلَيْهَا حَافِظٌ ﴿٤﴾ فَلْيَنظُرِ ٱلْإِنسَٰنُ مِمَّ خُلِقَ ﴿٥﴾ خُلِقَ مِن مَّآءٍ دَافِقٍ ﴿٦﴾ يَخْرُجُ مِنۢ بَيْنِ ٱلصُّلْبِ وَٱلتَّرَآئِبِ ﴿٧﴾ إِنَّهُۥ عَلَىٰ رَجْعِهِۦ لَقَادِرٌ ﴿٨﴾ يَوْمَ تُبْلَى ٱلسَّرَآئِرُ ﴿٩﴾ فَمَا لَهُۥ مِن قُوَّةٍ وَلَا نَاصِرٍ ﴿١٠﴾ وَٱلسَّمَآءِ ذَاتِ ٱلرَّجْعِ ﴿١١﴾ وَٱلْأَرْضِ ذَاتِ ٱلصَّدْعِ ﴿١٢﴾ إِنَّهُۥ لَقَوْلٌ فَصْلٌ ﴿١٣﴾ وَمَا هُوَ بِٱلْهَزْلِ ﴿١٤﴾ إِنَّهُمْ يَكِيدُونَ كَيْدًا ﴿١٥﴾ وَأَكِيدُ كَيْدًا ﴿١٦﴾ فَمَهِّلِ ٱلْكَٰفِرِينَ أَمْهِلْهُمْ رُوَيْدًۢا ﴿١٧﴾

سُورَةُ الأَعْلَىٰ — ترتيبها ٨٧ — آياتها ١٩

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

سَبِّحِ ٱسْمَ رَبِّكَ ٱلْأَعْلَى ﴿١﴾ ٱلَّذِى خَلَقَ فَسَوَّىٰ ﴿٢﴾ وَٱلَّذِى قَدَّرَ فَهَدَىٰ ﴿٣﴾ وَٱلَّذِىٓ أَخْرَجَ ٱلْمَرْعَىٰ ﴿٤﴾ فَجَعَلَهُۥ غُثَآءً أَحْوَىٰ ﴿٥﴾ سَنُقْرِئُكَ فَلَا تَنسَىٰٓ ﴿٦﴾ إِلَّا مَا شَآءَ ٱللَّهُ ۚ إِنَّهُۥ يَعْلَمُ ٱلْجَهْرَ وَمَا يَخْفَىٰ ﴿٧﴾ وَنُيَسِّرُكَ لِلْيُسْرَىٰ ﴿٨﴾ فَذَكِّرْ إِن نَّفَعَتِ ٱلذِّكْرَىٰ ﴿٩﴾ سَيَذَّكَّرُ مَن يَخْشَىٰ ﴿١٠﴾

الحزب ٦٠

سوورەتـۆ ﴿تـارێق﴾ ی
حەڤدە ئایەتێنە
بە ناموٚ خوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

قەسـەم بـە ئاسمـانی و بـە ئـا هەسـارەیە شـەوێنە مزیـۆ و بـەر مگنـۆ﴿١﴾ جـا تـۆ چووزانی(تـارێق) چێشەن؟﴿٢﴾ هەسارێوە وورشـەڎاری ڕۆشـنی تاریکییوولکـەرەن ﴿٣﴾ هەرکەسـێوە گیـانش چـەنەبۆ مـسەوگەر چـەمدارییکەرێوش ئینـا سـەرۆ ﴿٤﴾ دەی بـا ئینـسان بـڎیۆ بزانـۆ جـە چێـشی خـەلق کریـان﴿٥﴾ جـە ئـاوێوە هۆرقـوڵییٚ خـەلق کریـان ﴿٦﴾ جـە بـەینو بڕبڕەکاو مازی و پێشەکاو سینەینە مەیۆ بـەر﴿٧﴾ بێگومـان دەسـەلاٚتدارەن ملـو ئەوەگێڵنایشرە﴿٨﴾ چا ڕۆنە هەکە چێوە پەنامەکیەکیٚ ئاشکریٚ مکریا﴿٩﴾ ئینسان هـیچ قـەوەتێوە و هـیچ پەشـتیوانێوەش نییەن﴿١٠﴾ قەسەم ئەپا حەوا(ئاسمان)یە هەکـە سـاحیبو دەسـەلاٚتو ئەوەگێڵنایـەن ﴿١١﴾ وە پـا زەمینـە درزدارەیـە﴿١٢﴾ بەڕاسـیی ئانـە (قورئـان) واتـەی جیائەوەکەرەن ﴿١٣﴾ هەرگیز واتەو گەمەو گاڵتـەی نییـەن﴿١٤﴾ بەڕاسـیی ئـاڎیٚ سـەرگەرمیٚ فێلاٚنـیٚ﴿١٥﴾منـیچ خـەریکو نەخشە ڤستەی کارینا﴿١٦﴾ دەی دەرفەتە بڎە بە کافرەکا فرە نەبۆ تاویٚ دەرفەتەشا بڎە پەنە﴿١٧﴾

سوورەتـۆ ﴿ئـەعـلا﴾ ی
نۆزدە ئایەتێنە
بە ناموٚ خوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

تەسبیحاتو نامیٚ پەروەرڎگاری حەرە بەرزیت بکـەرە﴿١﴾ ئا زاتـە گرڎ چێوش خـەلق کـەرڎ و ڕێکو پـێکش کـەرڎ﴿٢﴾ وە ئـا زاتـە ئەنـڎازەش گێـرت و ڕانمـوونییش کـەرڎ﴿٣﴾ وە ئـا زاتـە لـەوەڕگاش زنـی(رسـنا)﴿٤﴾ جـا دمـایی کـەرڎش بـە پـووش وپـەلاٚش و سـیاوهۆرگێلاٚ﴿٥﴾ دمـایی قورئانـت مووانمیٚ ملەرە و ویرت نەشوٚ﴿٦﴾ مەر ئانە خوڎای گـەرەك بوٚ، بەڕاسیی ئانە ئاشکرا و دیـارەن و ئانە شاریانۆ ئاڎ گرڎی مزانوٚنە﴿٧﴾ گرڎ کارێوە و گرڎ ڕێوەت پەی ئاسانیٚ مکـەرمیٚ﴿٨﴾ ڤزوٚ یـاڎ ئەگـەر یاڎاوەریی کـەڵك بیاونۆ﴿٩﴾ ئا کەسـە جـە خوڎای بتەرسوٚ یـاڎ مگێروٚ﴿١٠﴾ بەڎفەڕتـەرین کەسـیچ چـەنەش دوور مگنـۆوە(وێـش لامـڎۆ چـەنەش)﴿١١﴾ ئانـە هەکـە ملۆنـە دڵیٚ ئێـرە گۆڕەکەی﴿١٢﴾ چاڎمای ئانەن نەمرۆ چەنەش و نـە مژیۆۆ﴿١٣﴾ دیارەن ئا کەسـە سـەرفراز بییـەن هەکـە وێـش پوختەکـەرڎەنۆ﴿١٤﴾ وە نـاموٚ پـەروەرڎگاریش بەرڎێنـەش و نمـاش کەرڎێنـە﴿١٥﴾

وَيَتَجَنَّبُهَا ٱلْأَشْقَى ﴿١١﴾ ٱلَّذِى يَصْلَى ٱلنَّارَ ٱلْكُبْرَىٰ ﴿١٢﴾ ثُمَّ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَىٰ ﴿١٣﴾ قَدْ أَفْلَحَ مَن تَزَكَّىٰ ﴿١٤﴾ وَذَكَرَ ٱسْمَ رَبِّهِۦ فَصَلَّىٰ ﴿١٥﴾ بَلْ تُؤْثِرُونَ ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا ﴿١٦﴾ وَٱلْءَاخِرَةُ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰٓ ﴿١٧﴾ إِنَّ هَٰذَا لَفِى ٱلصُّحُفِ ٱلْأُولَىٰ ﴿١٨﴾ صُحُفِ إِبْرَٰهِيمَ وَمُوسَىٰ ﴿١٩﴾

سُورَةُ الغَاشِيَةِ — ترتيبها ٨٨ — آياتها ٢٦

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

هَلْ أَتَىٰكَ حَدِيثُ ٱلْغَٰشِيَةِ ﴿١﴾ وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ خَٰشِعَةٌ ﴿٢﴾ عَامِلَةٌ نَّاصِبَةٌ ﴿٣﴾ تَصْلَىٰ نَارًا حَامِيَةً ﴿٤﴾ تُسْقَىٰ مِنْ عَيْنٍ ءَانِيَةٍ ﴿٥﴾ لَّيْسَ لَهُمْ طَعَامٌ إِلَّا مِن ضَرِيعٍ ﴿٦﴾ لَّا يُسْمِنُ وَلَا يُغْنِى مِن جُوعٍ ﴿٧﴾ وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاعِمَةٌ ﴿٨﴾ لِّسَعْيِهَا رَاضِيَةٌ ﴿٩﴾ فِى جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ﴿١٠﴾ لَّا تَسْمَعُ فِيهَا لَٰغِيَةً ﴿١١﴾ فِيهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ ﴿١٢﴾ فِيهَا سُرُرٌ مَّرْفُوعَةٌ ﴿١٣﴾ وَأَكْوَابٌ مَّوْضُوعَةٌ ﴿١٤﴾ وَنَمَارِقُ مَصْفُوفَةٌ ﴿١٥﴾ وَزَرَابِىُّ مَبْثُوثَةٌ ﴿١٦﴾ أَفَلَا يَنظُرُونَ إِلَى ٱلْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ ﴿١٧﴾ وَإِلَى ٱلسَّمَآءِ كَيْفَ رُفِعَتْ ﴿١٨﴾ وَإِلَى ٱلْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ ﴿١٩﴾ وَإِلَى ٱلْأَرْضِ كَيْفَ سُطِحَتْ ﴿٢٠﴾ فَذَكِّرْ إِنَّمَآ أَنتَ مُذَكِّرٌ ﴿٢١﴾ لَّسْتَ عَلَيْهِم بِمُصَيْطِرٍ ﴿٢٢﴾

٥٩٢

کەچی شمە ژیوای دنییْتا بەدلْەن﴿١٦﴾ جە حالْەتیْنە ئاخیرەت خاسەن و حەر مەنوْوە ﴿١٧﴾ بیْگومان ئینە ئینا لاپەڕە وەلْینەکانە ﴿١٨﴾ کتیْب (لاپەڕە) کاو ئیبراهیمی و مووساینە ﴿١٩﴾

سوورەتوْ ﴿غاشیە﴾ ی

ویس و شش ئایەتیْنە

بە ناموْ خوْدای بەزەییمەنْدی ڕەحمینی

ئایا دەنگوباسو ئەرە پوْژنیت پەی ئامان؟﴿١﴾ ئەچا ڕوْنە بڕیْ جە چڕوچەما خەجالْەتباریْ و زەلیلیْنیْ﴿٢﴾ هەرمانکەریْ مانییْنیْ﴿٣﴾ ملانە دلْیْ ئیْری گەرمی سوْچنی﴿٤﴾ جە سەرچەمیْوە حەر فرە داخەنە ئاویشا پەنە مژریوْ(٥) بیْژگە جە دڕەیەو(زەرریع)ی هیچ وارڎیْوەشا نمەڎریوْ پەنە﴿٦﴾ نە خیشیْ مبا پەنەش و نەکەسی سیْر مکەروْنە ﴿٧﴾ ئەچا ڕوْنە بڕیْ چڕوچەمیْ گەشیْ و نەرمیْنیْ﴿٨﴾ جە حوْل دایەکاشا ڕازییْنیْ ﴿٩﴾ ئینیْ دلْیْ بەهەشتی بەرزینە ﴿١٠﴾ قسیْ پڕوپوچیْش چەنە نمەژنەوانیْ﴿١١﴾ هانیْوەش چەنەن هەمیشە چەنەش وویەروْ﴿١٢﴾ چەرپاییْ بەرزوْکرییْش چەنەنیْ﴿١٣﴾ کووپیْ ئەرەنرییْچش چەنەنیْ﴿١٤﴾ چەنی سەرەنگایا و پالْپشتە ڕیزکریایا ﴿١٥﴾ چەنی قالْیە ئەرەیاوییایا﴿١٦﴾ ئایا نمەڎیا پەی ووشتری چەنی خەلق کریان؟﴿١٧﴾ وەپەی ئاسمانی چەنی بەرز کریانوْ ؟﴿١٨﴾ وە پەی کەشەکا چەنی کوْییْنیْرە و مەرزنییْنیْرە ؟﴿١٩﴾ وە پەی زەمینی چەنی تەخت کریان؟﴿٢٠﴾توْ هەر ۏیر ۏزوْ چونکە توْ هەر یاڎوْئاورنی﴿٢١﴾ توْ ملو ئاڎیشارە دەسەلاْتدار و زالْ نییەنی﴿٢٢﴾ مەگەر ئا کەسە پەشتی هوْرمکەروْ و کافر مبوْ﴿٢٣﴾ دەی ئانە خوْڎا بە عەزابی حەرە گوْرە عەزابش مڎوْ ﴿٢٤﴾ بەڕاسیی ئەوەئامایشا هەر پەی لاو ئیْمەن﴿٢٥﴾ چاڎمایچ حیساب و چەنە پەرسایشاوە سەرو ئیْمەن﴿٢٦﴾

سوورەتۆ ﴿فەجر﴾ ی

سی ئایەتێنه

به نامۆ خوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

قەسەم بە فەجری –دەمەو مەڵڵاًبانگدای– ﴿١﴾ وە بە دە شەوەکەیچ﴿٢﴾ وە بە جۆتەکا و بەتاقەکا ﴿٣﴾ وە بە شەوێ هەکە موویەرۆ ﴿٤﴾ ئایا چانەینە قەسەمێوە نییەن پەی ساحیب ئەقڵی ؟﴿٥﴾ ئایا دیت پەروەرڎگارت چێشش کەرڎ بە عادی؟﴿٦﴾ – یانێ – هۆزو ئیرەمی ساحیبو یانەی کۆڵەکە(پایە)ڎاری﴿٧﴾ هەکە جە وەلاًتنە نموونەش خەلق نەکریابێ ﴿٨﴾ وە هۆزو سەموودیچ هەکە جە دەرەکانە تاشێ ئارێنێ﴿٩﴾ وە فیرعەونی لەشکەرو قەسردار﴿١٠﴾ ئانێ وەلاًتەنە یاخیێ و سەرکەشێ بیێ ﴿١١﴾ گەنڎەڵیی فرەشا وەلاًتەنە بەرپا کەرڎ﴿١٢﴾ جا پەروەرڎگاریت ئێشو قەمچیا متێ ملەرە﴿١٣﴾ بەڕاسیی پەروەرڎگارت هەمیشه ئینا قەرەوولگا و چەمڎارییکەرڎەینە﴿١٤﴾ جا ئینسان وەختێوە پەروەرڎگارش تاقیش مکەرۆوە و ناعمەتش مجۆ ملەرە مواچۆ پەروەرڎگاریم قەڎرگێرتا﴿١٥﴾ وە بەلاًم ئەگەر تاقیش بکەرۆوە پانەی ڕزقەکەیش بگێرۆوە چەنەش مواچۆ پەروەرڎگاریم سووکایەتیی پەنە کەرڎانێ﴿١٦﴾ نەخێر پاسە نییەن، بەڵکو ئانەن قەڎرو هەتیمی نمەگێردێ﴿١٧﴾ هانەو یۆترینیچ نمەڎەیدێ سەرو وارڎەدای بە نەڎاری﴿١٨﴾ میراتیچ فرە بە هەڵپە موومردێ﴿١٩﴾ ماڵ و سامانتا هەر تەمام وەش مسیۆ﴿٢٠﴾ نەخێر، وەختێو مەیۆ هەکە زەمین وورڎوهان و تەخت مکریۆ جار سەرو جاری﴿٢١﴾ وە پەروەرڎگارت مەیۆ و مەلائیکەکێ ڕێزڕێز مدرانێ﴿٢٢﴾ وە چا ڕۆنە جەحەنڎەمیچ ماریۆنە مەیڎان، ئەچا ڕۆنە ئینسان چێوێش مەیاوە یاڎ بەلاًم ئا ئارڎەیۆ یاڎە کۆن کەڵکش پەنە بیاونۆ ؟﴿٢٣﴾

إِلَّا مَن تَوَلَّىٰ وَكَفَرَ ﴿٢٣﴾ فَيُعَذِّبُهُ ٱللَّهُ ٱلْعَذَابَ ٱلْأَكْبَرَ ﴿٢٤﴾
إِنَّ إِلَيْنَآ إِيَابَهُمْ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُم ﴿٢٦﴾

سُورَةُ الفَجْرِ — ترتيبها ٨٩ — آياتها ٣٠

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلْفَجْرِ ﴿١﴾ وَلَيَالٍ عَشْرٍ ﴿٢﴾ وَٱلشَّفْعِ وَٱلْوَتْرِ ﴿٣﴾ وَٱلَّيْلِ إِذَا يَسْرِ ﴿٤﴾
هَلْ فِى ذَٰلِكَ قَسَمٌ لِّذِى حِجْرٍ ﴿٥﴾ أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ ﴿٦﴾
إِرَمَ ذَاتِ ٱلْعِمَادِ ﴿٧﴾ ٱلَّتِى لَمْ يُخْلَقْ مِثْلُهَا فِى ٱلْبِلَٰدِ ﴿٨﴾ وَثَمُودَ ٱلَّذِينَ
جَابُوا۟ ٱلصَّخْرَ بِٱلْوَادِ ﴿٩﴾ وَفِرْعَوْنَ ذِى ٱلْأَوْتَادِ ﴿١٠﴾ ٱلَّذِينَ طَغَوْا۟ فِى
ٱلْبِلَٰدِ ﴿١١﴾ فَأَكْثَرُوا۟ فِيهَا ٱلْفَسَادَ ﴿١٢﴾ فَصَبَّ عَلَيْهِمْ رَبُّكَ سَوْطَ
عَذَابٍ ﴿١٣﴾ إِنَّ رَبَّكَ لَبِٱلْمِرْصَادِ ﴿١٤﴾ فَأَمَّا ٱلْإِنسَٰنُ إِذَا مَا ٱبْتَلَىٰهُ
رَبُّهُۥ فَأَكْرَمَهُۥ وَنَعَّمَهُۥ فَيَقُولُ رَبِّىٓ أَكْرَمَنِ ﴿١٥﴾ وَأَمَّآ إِذَا مَا ٱبْتَلَىٰهُ
فَقَدَرَ عَلَيْهِ رِزْقَهُۥ فَيَقُولُ رَبِّىٓ أَهَٰنَنِ ﴿١٦﴾ كَلَّا ۖ بَل لَّا تُكْرِمُونَ
ٱلْيَتِيمَ ﴿١٧﴾ وَلَا تَحَٰٓضُّونَ عَلَىٰ طَعَامِ ٱلْمِسْكِينِ ﴿١٨﴾ وَتَأْكُلُونَ
ٱلتُّرَاثَ أَكْلًا لَّمًّا ﴿١٩﴾ وَتُحِبُّونَ ٱلْمَالَ حُبًّا جَمًّا ﴿٢٠﴾ كَلَّآ ۖ إِذَا
دُكَّتِ ٱلْأَرْضُ دَكًّا دَكًّا ﴿٢١﴾ وَجَآءَ رَبُّكَ وَٱلْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا ﴿٢٢﴾

٥٩٣

وَجِاْيٓءَ يَوۡمَئِذِۭ بِجَهَنَّمَۚ يَوۡمَئِذٖ يَتَذَكَّرُ ٱلۡإِنسَٰنُ وَأَنَّىٰ لَهُ ٱلذِّكۡرَىٰ ﴿٢٣﴾ يَقُولُ يَٰلَيۡتَنِي قَدَّمۡتُ لِحَيَاتِي ﴿٢٤﴾ فَيَوۡمَئِذٖ لَّا يُعَذِّبُ عَذَابَهُۥٓ أَحَدٞ ﴿٢٥﴾ وَلَا يُوثِقُ وَثَاقَهُۥٓ أَحَدٞ ﴿٢٦﴾ يَٰٓأَيَّتُهَا ٱلنَّفۡسُ ٱلۡمُطۡمَئِنَّةُ ﴿٢٧﴾ ٱرۡجِعِيٓ إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةٗ مَّرۡضِيَّةٗ ﴿٢٨﴾ فَٱدۡخُلِي فِي عِبَٰدِي ﴿٢٩﴾ وَٱدۡخُلِي جَنَّتِي ﴿٣٠﴾

سُورَةُ البَلَدِ

ترتيبها ٩٠ — آياتها ٢٠

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

لَآ أُقۡسِمُ بِهَٰذَا ٱلۡبَلَدِ ﴿١﴾ وَأَنتَ حِلُّۢ بِهَٰذَا ٱلۡبَلَدِ ﴿٢﴾ وَوَالِدٖ وَمَا وَلَدَ ﴿٣﴾ لَقَدۡ خَلَقۡنَا ٱلۡإِنسَٰنَ فِي كَبَدٍ ﴿٤﴾ أَيَحۡسَبُ أَن لَّن يَقۡدِرَ عَلَيۡهِ أَحَدٞ ﴿٥﴾ يَقُولُ أَهۡلَكۡتُ مَالٗا لُّبَدًا ﴿٦﴾ أَيَحۡسَبُ أَن لَّمۡ يَرَهُۥٓ أَحَدٌ ﴿٧﴾ أَلَمۡ نَجۡعَل لَّهُۥ عَيۡنَيۡنِ ﴿٨﴾ وَلِسَانٗا وَشَفَتَيۡنِ ﴿٩﴾ وَهَدَيۡنَٰهُ ٱلنَّجۡدَيۡنِ ﴿١٠﴾ فَلَا ٱقۡتَحَمَ ٱلۡعَقَبَةَ ﴿١١﴾ وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا ٱلۡعَقَبَةُ ﴿١٢﴾ فَكُّ رَقَبَةٍ ﴿١٣﴾ أَوۡ إِطۡعَٰمٞ فِي يَوۡمٖ ذِي مَسۡغَبَةٖ ﴿١٤﴾ يَتِيمٗا ذَا مَقۡرَبَةٍ ﴿١٥﴾ أَوۡ مِسۡكِينٗا ذَا مَتۡرَبَةٖ ﴿١٦﴾ ثُمَّ كَانَ مِنَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَتَوَاصَوۡاْ بِٱلصَّبۡرِ وَتَوَاصَوۡاْ بِٱلۡمَرۡحَمَةِ ﴿١٧﴾ أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلۡمَيۡمَنَةِ ﴿١٨﴾

٥٩٤

-ئینسان- مواچوْ وەشلەی چیْوم ۋزتەبییْ ۋەلیْ پەی ئی ژیوایمە﴿٢٤﴾ ئەچا ڕوْنە ئا عەزابە خوڎا مدۆش هیچکەس نمەتاۋوْ عەزابی چامنە بڎوْ﴿٢٥﴾ وە هیچ کەسیْوەیچ نمەتاووْ پیْسە ئاڎی بە زەنجیر شەتەك بڎوْ﴿٢٦﴾ ئەی دەروون(نەفس)ی دڵنیا ﴿٢٧﴾ دەی بگیْلۆ پەی لاو پەروەرڎگاریت توْ چاڎی ڕازیی و ئاڎیچ جە توْ ڕازیی﴿٢٨﴾ لووەنە دلیْ عەبدەکام﴿٢٩﴾ وە لوەنە دلیْ بەهەشتەکەیچم﴿٣٠﴾

سوورەتوْ ﴿بەلەد﴾ ی

ویس ئایەتیْنە

بە نامۆ خوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

قەسەم موورو بە ئی شاریە﴿١﴾ توْیچ ئەرەنیشتە و ئی شارینی﴿٢﴾ وە قەسەم بەتاتەی و ڕوْلەکەیش﴿٣﴾ بەڕاسیی ئینسانما جە مانیایی و ناڕەحەتی خەلق کەرڎ﴿٤﴾ ئایا پاسە حسیْب مکەروْ هیچکەس دەسەلاْتش نییەن ملشرە؟﴿٥﴾ مواچوْ من ماڵی فرەم جە دەس دان﴿٦﴾ ئایا پاسە حەسیْب مکەروْ هیچکەسی نەڎیەن؟﴿٧﴾ ئەی دویْ چەمیْما پەی نەکەرڎ؟﴿٨﴾ زوانیْوە و دویْ لچیْما پەی نەکەرڎ؟﴿٩﴾ وە ڕانموونییما نەکەرڎ پەی هەرڎویْ ڕایا(ڕاوخیْری و شەڕی)؟﴿١٠﴾ کەچی ئاڎ قۆرتەش نەنیا ملوْ﴿١١﴾ جا توْ چووزانی قۆرتە چیْشەنە؟﴿١٢﴾ ئازاڎ کەرڎەی عەبدیْوەن﴿١٣﴾ یان بەخشای وارڎەیەن جە ڕوْ گرانیی و ئاوارەییەنە﴿١٤﴾ بە هەتیمیْوە هەکە قۆمایەتییش هەن چەنیت﴿١٥﴾ یان بە هەژاریْوە خاك بەسەری﴿١٦﴾ دمای ئانەی چانیشا بوْ ئیمانشا ئاورڎەن و موْچیاریی یوْتریشا کەرڎەن سەرو سەبری و وەسیەتشا کەرڎەن پەی یوْترینی دەربارەو ڕەحمی و بەزەیی﴿١٧﴾ ئانیْ جە دەسەو دەسە ڕاسیەنیْ﴿١٨﴾ وە ئانیْچە کافریْ بییْ بە ئایەتەکاما ئانیْ دەسەو نەگبەتەکانیْ ﴿١٩﴾ ئینیْ چیْرو ئیْری دەرەتان بریەنە﴿٢٠﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا هُمْ أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ ﴿١٩﴾ عَلَيْهِمْ نَارٌ مُّؤْصَدَةٌ ﴿٢٠﴾

سُورَةُ الشَّمْسِ — ترتيبها ٩١ — آياتها ١٥

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

وَالشَّمْسِ وَضُحَاهَا ﴿١﴾ وَالْقَمَرِ إِذَا تَلَاهَا ﴿٢﴾ وَالنَّهَارِ إِذَا جَلَّاهَا ﴿٣﴾ وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَاهَا ﴿٤﴾ وَالسَّمَاءِ وَمَا بَنَاهَا ﴿٥﴾ وَالْأَرْضِ وَمَا طَحَاهَا ﴿٦﴾ وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا ﴿٧﴾ فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا ﴿٨﴾ قَدْ أَفْلَحَ مَن زَكَّاهَا ﴿٩﴾ وَقَدْ خَابَ مَن دَسَّاهَا ﴿١٠﴾ كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِطَغْوَاهَا ﴿١١﴾ إِذِ انبَعَثَ أَشْقَاهَا ﴿١٢﴾ فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ نَاقَةَ اللَّهِ وَسُقْيَاهَا ﴿١٣﴾ فَكَذَّبُوهُ فَعَقَرُوهَا فَدَمْدَمَ عَلَيْهِمْ رَبُّهُم بِذَنبِهِمْ فَسَوَّاهَا ﴿١٤﴾ وَلَا يَخَافُ عُقْبَاهَا ﴿١٥﴾

سُورَةُ اللَّيْلِ — ترتيبها ٩٢ — آياتها ٢١

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَىٰ ﴿١﴾ وَالنَّهَارِ إِذَا تَجَلَّىٰ ﴿٢﴾ وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْأُنثَىٰ ﴿٣﴾ إِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتَّىٰ ﴿٤﴾ فَأَمَّا مَنْ أَعْطَىٰ وَاتَّقَىٰ ﴿٥﴾ وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَىٰ ﴿٦﴾ فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْيُسْرَىٰ ﴿٧﴾ وَأَمَّا مَن بَخِلَ وَاسْتَغْنَىٰ ﴿٨﴾ وَكَذَّبَ بِالْحُسْنَىٰ ﴿٩﴾

٥٩٥

سوورەتوْ ﴿شەمس﴾ ی
پانزە ئایەتێنە
بە ناموْ خوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

قەسەم بە ڕوْجیاری و لیشکەکێش﴿١﴾ وە قەسەم بە مانگیْ هەکە میٚ شوْنیشەرە﴿٢﴾ قەسەم بە ڕوْیچ هەکە تیف تیفەو وەری مڎوْ ﴿٣﴾ بە شەوێچ هەکە وەری پوّژنوْرە﴿٤﴾ قەسەم بە ئاسمانی و پانەی دروْسش کەرڎەن ﴿٥﴾ وە بە زەمینی و پانەی تەختش کەرڎ و یاواشرە ﴿٦﴾ وە بە دەروونی وپانەی بەڕێکی و پێکیی وناراش ﴿٧﴾ جا هازی(تەوانا)و خرابەکاریی و پارێزکارییش پەنەبەخشا﴿٨﴾ بێشك سەرفرازەن ئا کەسە هەکە پوْختەش مکەروْوە﴿٩﴾ وە بێشك دوْڕنانش ئا کەسە ئالووڎە و گوناحیش مکەروْ﴿١٠﴾ قوّمو سەموودی وەرو سەرکەشیشا پێغەممەرەکەو وێشا بە درویْ نیارە﴿١١﴾ ئانەبیْ بەڎبەختتەرین کەسشا قیت بییوّ﴿١٢﴾ جا پێغەممەرەکەیشا پەنە واتیْ: هاگاتا ووشترەکەو خوڎای و نوْبە ئاوەکەیش بوْ﴿١٣﴾ کەچی بڕواشا پەنە نەکەرڎ و ووشترەکەشا سەرەبڕی جاجەوەر و گوناهەکەیشا پەروەرڎگارشا بەلاّش کیاست سەرشا وەلاّتەکەش کاول و تەختکەرڎیْ﴿١٤﴾ وە جە سەرەنجامەکەیچش نمەتەرسوْ﴿١٥﴾

سوورەتوْ ﴿لەیل﴾ ی
ویس و یەك ئایەتێنە
بەناموْ خوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

قەسەم بە شەویْ وەختیْ دنییٚ پوّژنوْرە﴿١﴾ وە بە ڕوْی وەختێوە دنییٚ بەرمووزوْ﴿٢﴾ وە ئەپا زاتیە نێر و مێلەش خولوقنیٚ﴿٣﴾ بەڕاسیی حوّل و تەقەلاتا هەمەجوْرێنیْ﴿٤﴾ جا ئا کەسە مالٚ مبەخشوْ و پارێز مکەروْ﴿٥﴾ وە بڕواش بە جەزیٚ فرە خاسیْ هەنە﴿٦﴾ ئانە کارئاسانییش ڕووەو ئاسانکاریی پەی مکەرمیْ﴿٧﴾ بەلاّم ئا کەسیچە هەکە ڕژدیی مکەروْ و وێش بەبیْ نیاز منیوْرە﴿٨﴾ بڕوایچش نەکەرڎە بە جەزیٚ فرە خاسیْ﴿٩﴾ئانە کارئاسانییش ڕووەو زەحمەتکاریی پەی مکەرمیْ﴿١٠﴾ ئا وەختە ممروْ و فرە مڎریوْنە جەحەنڎەم مالٚەکەش نمیٚ فریایشوٚ﴿١١﴾ بەڕاسیی ئێمە ڕانماییما سەر واجبەن﴿١٢﴾ بەدلٚنیاییچوّ دەسەلاّتو ئاخیرەتی و دنییٚما ئێنا دەسەنە﴿١٣﴾ ئانا من هوْشیاریْ کەرڎیدیْ جە ئێرێوە هەکە بلێسە مسانوْ﴿١٤﴾

فَسَنُيَسِّرُهُۥ لِلْعُسْرَىٰ ﴿١٠﴾ وَمَا يُغْنِي عَنْهُ مَالُهُۥٓ إِذَا تَرَدَّىٰٓ ﴿١١﴾ إِنَّ عَلَيْنَا لَلْهُدَىٰ ﴿١٢﴾ وَإِنَّ لَنَا لَلْـَٔاخِرَةَ وَٱلْأُولَىٰ ﴿١٣﴾ فَأَنذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظَّىٰ ﴿١٤﴾ لَا يَصْلَىٰهَآ إِلَّا ٱلْأَشْقَى ﴿١٥﴾ ٱلَّذِي كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ﴿١٦﴾ وَسَيُجَنَّبُهَا ٱلْأَتْقَى ﴿١٧﴾ ٱلَّذِي يُؤْتِي مَالَهُۥ يَتَزَكَّىٰ ﴿١٨﴾ وَمَا لِأَحَدٍ عِندَهُۥ مِن نِّعْمَةٍ تُجْزَىٰٓ ﴿١٩﴾ إِلَّا ٱبْتِغَآءَ وَجْهِ رَبِّهِ ٱلْأَعْلَىٰ ﴿٢٠﴾ وَلَسَوْفَ يَرْضَىٰ ﴿٢١﴾

سُورَةُ الضُّحَىٰ — ترتيبها ٩٣ — آياتها ١١

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلضُّحَىٰ ﴿١﴾ وَٱلَّيْلِ إِذَا سَجَىٰ ﴿٢﴾ مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَىٰ ﴿٣﴾ وَلَلْـَٔاخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ ٱلْأُولَىٰ ﴿٤﴾ وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَىٰٓ ﴿٥﴾ أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَـَٔاوَىٰ ﴿٦﴾ وَوَجَدَكَ ضَآلًّا فَهَدَىٰ ﴿٧﴾ وَوَجَدَكَ عَآئِلًا فَأَغْنَىٰ ﴿٨﴾ فَأَمَّا ٱلْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ ﴿٩﴾ وَأَمَّا ٱلسَّآئِلَ فَلَا تَنْهَرْ ﴿١٠﴾ وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ﴿١١﴾

سُورَةُ الشَّرْحِ — ترتيبها ٩٤ — آياتها ٨

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ﴿١﴾ وَوَضَعْنَا عَنكَ وِزْرَكَ ﴿٢﴾

نصف الحزب ٦٠

٥٩٦

بێژگە بەڎبەختـەکا هیـچکەسش نمەلۆنـە ﴿١٥﴾ ئانـە هەکـە ڕاسـیی بـە درۆئ زانـئ وپەشـتـی هۆرکــەرئ﴿١٦﴾ جـا فـرە پارێزکـارەکئ چـا ئێریـە دووریٔ موزیـاوە ﴿١٧﴾ -یـانئ- ئـا جـۆرە کەسـئ مـاڵ مبەخشا و وێشا پاك ڕاگیر مکەرا(١٨) وە هـیچ کەسـیچ خاسـێوەش نییـەن سەرشـۆ هـەتا عێـوەزاو خاسـەکەیش بـڎۆوە﴿١٩﴾ ئێـڎ حـەر مـەرامش بـەدەس ئـاورڎەی ڕەزامەنـڎیی خـوڎاین ﴿٢٠﴾ئەپی زووانیـە ڕازیچ مبوٚ﴿٢١﴾

سوورەتـۆ ﴿زوحـا﴾ ی

یانزە ئایەتێنە

بە نامۆ خوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

قەسـەم بـە چاشـتینگای﴿١﴾ وە بەشـەوئ هەکـە تاریك مکـەرۆرە﴿٢﴾ پـەروەرڎگاریت وازچـەنە نـارڎەنی و نـەبێزیانیش﴿٣﴾ وە بەدڵنیاییۆ ئاخیرەت خاستەرەن پەیت جە ئـی دنیـئ﴿٤﴾ چـۆڎمایچ پـەروەرڎگارت ئێنـڎەت مـڎۆ پەنـە هەکـە پەنـەش ڕازی بـی﴿٥﴾ ئایـا بەهـەتیمیی نەڎیـەیش و دەرووش وەنـە نەکـەرڎیو؟﴿٦﴾ وە سـەرگەرڎان نـەبێنی و هیدایـەتش نـەدای؟﴿٧﴾ ئـەی بەنەڎاریی نەڎیەیش و دوڵەمەنڎش نەکەرڎی؟﴿٨﴾ دەی هەتیم(مەڕەنجنە) سـەرکۆرش مەکـەرە﴿٩﴾ وە مەتەقە سواڵکەریرە﴿١٠﴾ سەبارەت بە ناعمەتاو پەروەرڎگاریچت باس بکەرە و بەرشا بووزە﴿١١﴾

سوورەتـۆ ﴿شـەرح﴾ ی

هەشت ئایەتێنە

بە نامۆ خوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

ئـەی ئێمـە سـینەما نەکـەرڎیۆ و گوشـاڎما نەکـەرڎ؟﴿١﴾ ئـەی بـارو سـەرو شـانەیما سـووك نەکەرڎی؟﴿٢﴾ ئانە هەکە مازیش کۆمنابێنیۆ﴿٣﴾ وە ناوبانگ(شۆرەت) و یاڎما بەرز کـەرڎیۆ﴿٤﴾ بەبێشك نارەحەتیی ڕەحـەتییش ئینا چەنی﴿٥﴾ بێگومان نارەحتیی ڕەحـەتییش ئینا چەنی﴿٦﴾ ئەگەر دەست بەتاڵ بی جە کارێوە ڕاس بۆ پەی یۆتـەری﴿٧﴾ وە حەز بجۆشنە و هاندەربە ڕووەو ڕەزامەنڎیی پەروەرڎگاریت﴿٨﴾

ٱلَّذِىٓ أَنقَضَ ظَهْرَكَ ﴿٣﴾ وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ﴿٤﴾ فَإِنَّ مَعَ ٱلْعُسْرِ يُسْرًا ﴿٥﴾
إِنَّ مَعَ ٱلْعُسْرِ يُسْرًا ﴿٦﴾ فَإِذَا فَرَغْتَ فَٱنصَبْ ﴿٧﴾ وَإِلَىٰ رَبِّكَ فَٱرْغَب ﴿٨﴾

سُورَةُ التِّينِ — ترتيبها ٩٥ — آياتها ٨

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلتِّينِ وَٱلزَّيْتُونِ ﴿١﴾ وَطُورِ سِينِينَ ﴿٢﴾ وَهَٰذَا ٱلْبَلَدِ ٱلْأَمِينِ ﴿٣﴾
لَقَدْ خَلَقْنَا ٱلْإِنسَٰنَ فِىٓ أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ﴿٤﴾ ثُمَّ رَدَدْنَٰهُ أَسْفَلَ سَٰفِلِينَ
﴿٥﴾ إِلَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ﴿٦﴾
فَمَا يُكَذِّبُكَ بَعْدُ بِٱلدِّينِ ﴿٧﴾ أَلَيْسَ ٱللَّهُ بِأَحْكَمِ ٱلْحَٰكِمِينَ ﴿٨﴾

سُورَةُ العَلَقِ — ترتيبها ٩٦ — آياتها ١٩

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱقْرَأْ بِٱسْمِ رَبِّكَ ٱلَّذِى خَلَقَ ﴿١﴾ خَلَقَ ٱلْإِنسَٰنَ مِنْ عَلَقٍ ﴿٢﴾ ٱقْرَأْ
وَرَبُّكَ ٱلْأَكْرَمُ ﴿٣﴾ ٱلَّذِى عَلَّمَ بِٱلْقَلَمِ ﴿٤﴾ عَلَّمَ ٱلْإِنسَٰنَ
مَا لَمْ يَعْلَمْ ﴿٥﴾ كَلَّآ إِنَّ ٱلْإِنسَٰنَ لَيَطْغَىٰٓ ﴿٦﴾ أَن رَّءَاهُ ٱسْتَغْنَىٰٓ
﴿٧﴾ إِنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ ٱلرُّجْعَىٰٓ ﴿٨﴾ أَرَءَيْتَ ٱلَّذِى يَنْهَىٰ ﴿٩﴾ عَبْدًا
إِذَا صَلَّىٰٓ ﴿١٠﴾ أَرَءَيْتَ إِن كَانَ عَلَى ٱلْهُدَىٰٓ ﴿١١﴾ أَوْ أَمَرَ بِٱلتَّقْوَىٰٓ ﴿١٢﴾

سووره‌تۆ ﴿تین﴾ ی

هه‌شت ئایه‌تێنه

به نامۆ خوڎای به‌زه‌ییمه‌نڎی ڕه‌حمینی

قه‌سه‌م به هه‌نجیری و به زه‌یتونی﴿١﴾ وه به کۆ توورو سینای﴿٢﴾ به ئی شاره ئه‌مینیچه﴿٣﴾بێشك ئینسانما به‌ڕێکته‌رین قیافه وخاسته‌رین شێوه خه‌لق که‌رڎه‌ن﴿٤﴾ دمایی گێڵنانماوه په‌ی پله‌و واری وارینی﴿٥﴾ بێژگه ئانیشا ئیمانشا ئارڎه‌ن و هه‌رمانێ عالێشا که‌رڎێنێ ئانێ کرێ ئه‌وه نه‌بڕییێشا هه‌نه﴿٦﴾ ده‌ی دمای ئانه‌ی چێش پاسه‌ت په‌نه که‌ڕۆ قیامه‌تی به درۆ بزانی؟ ﴿٧﴾ ئایا خوڎا جه گرڎو حوکمڕانه‌کا خاسته‌رین حوکمڕان نییه‌ن ؟ ﴿٨﴾

سووره‌تۆ ﴿عه‌له‌ق﴾ ی

نۆزده ئایه‌تێنه

به نامۆ خوڎای به‌زه‌ییمه‌نڎی ڕه‌حمینی

بووانه به نامێ ئا په‌روه‌رڎگاریتۆ هه‌که هه‌رچی هه‌ن ئاڎی خه‌لق که‌رڎه‌ن﴿١﴾ ئینسانش جه هۆرواسییێوی(پارچه ونێوێ گرسیٚ) خه‌لق که‌رڎ﴿٢﴾ بووانه و په‌روه‌رڎگارو تۆ به‌خشنڎه‌ته‌ره‌ن﴿٣﴾ ئا زاته هه‌که به قه‌ڵه‌م عیلمش فێر که‌رڎ﴿٤﴾ ئینسانش فێرو ئانه‌ی که‌رڎ هه‌که نه‌زانێش﴿٥﴾ نه‌خێر، به‌ڕاسیی ئینسان سه‌رکه‌ش مبۆ و مه‌رزه‌نه مزیۆوه﴿٦﴾ وه‌ختێوه وینۆ بێ نیاز و نائاتاجه‌ن﴿٧﴾ به‌ڕاسیی ئه‌وه گێلاٚی هه‌ر په‌ی لاو په‌روه‌رڎگارین﴿٨﴾ ئایا ئا که‌سته دی ڕاگیریی که‌رێ؟﴿٩﴾ جه عه‌بدێوه وه‌ختێ نما که‌رێ﴿١٠﴾ چه‌نیش مووینینی ئه‌گه‌ر سه‌رو ڕاو هیدایه‌تیۆ بیی؟﴿١١﴾ یان ئه‌ر ئه‌مره‌ش به‌پارێزکه‌رڎێ بیی؟﴿١٢﴾ چه‌نیش مووینی ئه‌ر هه‌ق به درۆبزانۆ وپه‌شتی هۆر بکه‌رۆ؟﴿١٣﴾ ئایا نه‌زانانش هه‌ر به‌ڕاسیی خوڎا مووینۆ؟﴿١٤﴾ نه‌خێر، ئه‌گه‌ر کومساش نه‌که‌رۆ به‌دڵنیاییۆ ڕووه‌ره کێشمێش په‌ی دلێ ئێری﴿١٥﴾ ڕووه(چاره)ی درۆکاری خه‌تاکار﴿١٦﴾ده‌ی با خه‌ڵکو مه‌جلیسه‌که‌یش بچڕۆنه﴿١٧﴾ ئێمه‌یچ ماموورەکێ جه‌حه‌نڎه‌میش په‌ی مچڕمێ﴿١٨﴾ نه‌خێر، به‌گۆشش نه‌که‌رێ و تلۆره به‌ره و نزیك بۆ﴿١٩﴾

أَرَءَيْتَ إِن كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰٓ ﴿١٣﴾ أَلَمْ يَعْلَم بِأَنَّ ٱللَّهَ يَرَىٰ ﴿١٤﴾ كَلَّا لَئِن لَّمْ يَنتَهِ لَنَسْفَعًۢا بِٱلنَّاصِيَةِ ﴿١٥﴾ نَاصِيَةٍ كَٰذِبَةٍ خَاطِئَةٍ ﴿١٦﴾ فَلْيَدْعُ نَادِيَهُۥ ﴿١٧﴾ سَنَدْعُ ٱلزَّبَانِيَةَ ﴿١٨﴾ كَلَّا لَا تُطِعْهُ وَٱسْجُدْ وَٱقْتَرِب ۩ ﴿١٩﴾

سجدة

سُورَةُ القَدْرِ — ترتيبها ٩٧ — آياتها ٥

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِنَّآ أَنزَلْنَٰهُ فِى لَيْلَةِ ٱلْقَدْرِ ﴿١﴾ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا لَيْلَةُ ٱلْقَدْرِ ﴿٢﴾ لَيْلَةُ ٱلْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ ﴿٣﴾ تَنَزَّلُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ وَٱلرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِم مِّن كُلِّ أَمْرٍ ﴿٤﴾ سَلَٰمٌ هِىَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ ٱلْفَجْرِ ﴿٥﴾

سُورَةُ البَيِّنَةِ — ترتيبها ٩٨ — آياتها ٨

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

لَمْ يَكُنِ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ وَٱلْمُشْرِكِينَ مُنفَكِّينَ حَتَّىٰ تَأْتِيَهُمُ ٱلْبَيِّنَةُ ﴿١﴾ رَسُولٌ مِّنَ ٱللَّهِ يَتْلُوا۟ صُحُفًا مُّطَهَّرَةً ﴿٢﴾ فِيهَا كُتُبٌ قَيِّمَةٌ ﴿٣﴾ وَمَا تَفَرَّقَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ إِلَّا مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُمُ ٱلْبَيِّنَةُ ﴿٤﴾ وَمَآ أُمِرُوٓا۟ إِلَّا لِيَعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ حُنَفَآءَ وَيُقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَيُؤْتُوا۟ ٱلزَّكَوٰةَ ۚ وَذَٰلِكَ دِينُ ٱلْقَيِّمَةِ ﴿٥﴾

٥٩٨

سوورەتۆ ﴿ قـەدر ﴾ ی

پەنج ئايەتێنە

بە نامۆ خوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

بەڕاسیی ئێمە جە شەوەو قەڎرینە(فەڕێنە) وەزنـارە﴿۱﴾ جا تـۆ چـووزانی شـەوەو قـەرڎری چێـشەنە؟﴿۲﴾ شـەوەو قـەڎری ئێنـڎەو هـەزار مانگا خێردارەنـە﴿۳﴾چا شەوێنە مەلائیکەکێ و جوبرائیل بە ئیزنو پەروەرڎگاریـشا وەزارە پـەی بـەئاگا ئاورڎەی گرڎو کارەکا﴿٤﴾ ئا شەوێ هەر وێـش ئاشـتییەنە هـەتا بـووم ولێڵـەو سەعبی﴿٥﴾

سوورەتۆ ﴿بـەيينـە﴾ ی

هەشت ئايەتێنە

بە نامۆ خوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

ئانێ کافرێ بیێ جە ساحیب کتێبەکا و موشـریکەکێ دەسـشا هۆرنـەگێرت(لاشـا نـەڎا) هـەتا بـەڵگێ ڕۆشنەشـا پـەی نامـا ﴿۱﴾ پێغەممـەرێوە جـە لایـەنو خوڎایـۆ چـنڎ لاپـەڕێوە بێگەرڎشا موانوۆە سەرەرە﴿۲﴾ چنڎان نویسیێ نرخداریش چەنەنێ﴿۳﴾ جا ئانێ هەکە کتێبشا پـەی ئامـابێ پارچـە پارچـێ نـەبیێ تـا دمـای ئـا وەختیـە هەکـە بەڵگێـشا پـەی ئاما﴿٤﴾ هـیچ ئەمرێوەیچشا نەڎریێ بێ ملەرە بێژگە ئانەی خوڎای بپەرسا و دینشا پاڵفتە بکەرانێ پـەیش و جە گـرڎ دینێوەتـەری دەس هـۆربگێرا ونمـا بکـەرا و زەکـات بـڎا، ئێنـەیچ دینـی(میللـەتی) ڕێـك و ڕاسەن﴿٥﴾ بێشك ئانێ کافرێ بیێ جە ساحیب کتێبەکا و جە موشریکەکا بە نەمریی ئینێ دلێ ئێرو جەحەنڎەمینە،ئانێچەنێ بەڎفەڕتـەرینو مەخلوقەکانێ﴿٦﴾ بەڕاسیی ئانێچە ئیمانشا ئاورڎ و هەرمانێ عالێشا کەرڎێ ئانێ عالتەرینو مەخلوقەکانێ﴿۷﴾

إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ وَٱلْمُشْرِكِينَ فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أُوْلَٰٓئِكَ هُمْ شَرُّ ٱلْبَرِيَّةِ ﴿٦﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ أُوْلَٰٓئِكَ هُمْ خَيْرُ ٱلْبَرِيَّةِ ﴿٧﴾ جَزَآؤُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ جَنَّٰتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدًا رَّضِيَ ٱللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُواْ عَنْهُ ذَٰلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُۥ ﴿٨﴾

سُورَةُ الزَّلْزَلَةِ — ترتيبها ٩٩ — آياتها ٨

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِذَا زُلْزِلَتِ ٱلْأَرْضُ زِلْزَالَهَا ﴿١﴾ وَأَخْرَجَتِ ٱلْأَرْضُ أَثْقَالَهَا ﴿٢﴾ وَقَالَ ٱلْإِنسَٰنُ مَا لَهَا ﴿٣﴾ يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ أَخْبَارَهَا ﴿٤﴾ بِأَنَّ رَبَّكَ أَوْحَىٰ لَهَا ﴿٥﴾ يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ ٱلنَّاسُ أَشْتَاتًا لِّيُرَوْاْ أَعْمَٰلَهُمْ ﴿٦﴾ فَمَن يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُۥ ﴿٧﴾ وَمَن يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُۥ ﴿٨﴾

سُورَةُ العَادِيَاتِ — ترتيبها ١٠٠ — آياتها ١١

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلْعَٰدِيَٰتِ ضَبْحًا ﴿١﴾ فَٱلْمُورِيَٰتِ قَدْحًا ﴿٢﴾ فَٱلْمُغِيرَٰتِ صُبْحًا ﴿٣﴾ فَأَثَرْنَ بِهِۦ نَقْعًا ﴿٤﴾ فَوَسَطْنَ بِهِۦ جَمْعًا ﴿٥﴾

٥٩٩

جەزاشا جە تەرەفو پەروەرذگاریشاوە بەهەشتەکێ عەدنیەنێ ڕۆخانێ چێرشانە ویەرانێ و بە نەمریی ئینێ چەنەشا هەتا هەتان، خوذا چەنەشا ڕازی بییەن و ئاذیچێ چاذی ڕازیێ بیێنێ، ئانەیچ پەی ئا کەسینە جەپەروەرذگاریش تەرسان﴿٨﴾

سوورەتۆ ﴿زەلزەلە﴾ ى

هەشت ئایەتێنە

بە نامۆ خوذای بەزەبییمەنذی ڕەحمینی

هەروەخت زەمین بە بوومەلەرزە ئاما لەرزە﴿١﴾ وە زەمین چێوە قورسەکێش بەرش ئاورذێ(فرەش دێوەبەر)﴿٢﴾ ئینسانیچ وات ئانە چێششەن؟ ﴿٣﴾ چا ڕۆنە هەواڵو وێش باس مکەرۆ﴿٤﴾ هەکە پەروەرذگاریت ئەمرەش پەنە کەرذەن ﴿٥﴾ئەچا ڕۆنەخەڵك دەسەدەسەجە قەبرەکانە مزیاوە تا کرذەوەکاشا بووینا و ﴿٦﴾ جا هەرکەس مسقاڵەزەڕێوە خاسەش کەرذەبۆ وینۆشۆ﴿٧﴾ هەرکەسیچ مسقاڵە زەڕێوە شەرش ئەنجام دابۆ وینۆشۆ﴿٨﴾

سوورەتۆ ﴿عادیات﴾ ى

یانزە ئایەتێنە

بەنامۆ خوذای بەزەبییمەنذی ڕەحمینی

قەسەم بە ئەسپە تێژە حیلنەکا﴿١﴾ وە پانیشا سمێشا بزیسکێ مشانا﴿٢﴾ بە ئانیشایچە سەرسوبح مذا ملو دوژمەنیرە﴿٣﴾ جا چا تۆزە هۆرمێزنا﴿٤﴾ جا وێشا مکەرانێ دلێ کۆڕنەو دوژمەنیرە﴿٥﴾ بەڕاسیی ئینسان حاسو پەروەرذگاریشنە فرە سفڵەن﴿٦﴾ وێچش سەرو ئانەی شاهێذەن﴿٧﴾ وە بەڕاسیی ئاذ فرە وەشەویسییماڵینە هەڵپەکەرەن﴿٨﴾ ئایا نمەزانۆ وەختێو هەرچی(هەرکەس) ئینا قەبرەکانە بەرئاوریاوە﴿٩﴾

إِنَّ ٱلْإِنسَٰنَ لِرَبِّهِۦ لَكَنُودٌ ﴿٦﴾ وَإِنَّهُۥ عَلَىٰ ذَٰلِكَ لَشَهِيدٌ ﴿٧﴾ وَإِنَّهُۥ لِحُبِّ ٱلْخَيْرِ لَشَدِيدٌ ﴿٨﴾ ۞ أَفَلَا يَعْلَمُ إِذَا بُعْثِرَ مَا فِى ٱلْقُبُورِ ﴿٩﴾ وَحُصِّلَ مَا فِى ٱلصُّدُورِ ﴿١٠﴾ إِنَّ رَبَّهُم بِهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّخَبِيرٌۢ ﴿١١﴾

سُورَةُ القَارِعَةِ — ترتيبها ١٠١ — آياتها ١١

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلْقَارِعَةُ ﴿١﴾ مَا ٱلْقَارِعَةُ ﴿٢﴾ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا ٱلْقَارِعَةُ ﴿٣﴾ يَوْمَ يَكُونُ ٱلنَّاسُ كَٱلْفَرَاشِ ٱلْمَبْثُوثِ ﴿٤﴾ وَتَكُونُ ٱلْجِبَالُ كَٱلْعِهْنِ ٱلْمَنفُوشِ ﴿٥﴾ فَأَمَّا مَن ثَقُلَتْ مَوَٰزِينُهُۥ ﴿٦﴾ فَهُوَ فِى عِيشَةٍ رَّاضِيَةٍ ﴿٧﴾ وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَٰزِينُهُۥ ﴿٨﴾ فَأُمُّهُۥ هَاوِيَةٌ ﴿٩﴾ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا هِيَهْ ﴿١٠﴾ نَارٌ حَامِيَةٌۢ ﴿١١﴾

سُورَةُ التَّكَاثُرِ — ترتيبها ١٠٢ — آياتها ٨

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

أَلْهَىٰكُمُ ٱلتَّكَاثُرُ ﴿١﴾ حَتَّىٰ زُرْتُمُ ٱلْمَقَابِرَ ﴿٢﴾ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٣﴾ ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٤﴾ كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ عِلْمَ ٱلْيَقِينِ ﴿٥﴾ لَتَرَوُنَّ ٱلْجَحِيمَ ﴿٦﴾ ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا عَيْنَ ٱلْيَقِينِ ﴿٧﴾ ثُمَّ لَتُسْـَٔلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ ٱلنَّعِيمِ ﴿٨﴾

٦٠٠

وە ئانە ئینا دلێ سینەکانە کوْ و جیا کریاوە ﴿١٠﴾ بەڕاسیی ئەچا ڕوْنە پەروەرڎگارشا تەمام هاگاڎارەن چەنەشا؟﴿١١﴾

سوورەتێ ﴿قارێعە﴾ ی

یانزە ئایەتێنە

بە نامێ خوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

گرمەی دلّ لەرزن(قیامەت)﴿١﴾ قیامەت(گرمەی دلّ لەرزن) چێشەن؟﴿٢﴾ جا توْ چووزانی قیامەت(گرمەی دلّ لەرزن) چێشەن؟ ﴿٣﴾ ئەچا ڕوْنە خەڵك پێسە پەپوولە پڕژگیایاش مێ سەر﴿٤﴾ وە کەشەکێ پێسە پەڕمی شیی ئەوەکریایشا پەنەمێ﴿٥﴾ جا هەرکەسێ ترازیێش قورسێ با﴿٦﴾ ئانە ئینا گوزەرانێوەنە فرە چەنەش ڕازییەن﴿٧﴾ بەلاّم هەرکەسێوە ترازیێش سووکێ با﴿٨﴾ ئانە ئەڎاش(ماواش) تەبەقەی حەوتەمو ئێرین ﴿٩﴾ جا توْ چووزانی(هاویە) چێشەن؟ ﴿١٠﴾ ئێرێوە نێڵەنێڵ کەرەن﴿١١﴾

سوورەتێ ﴿تەکاسور﴾ ی

هەشت ئایەتێنە

بەنامێ خوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

شانازیی فرەیی ناعمەتا خجلّنایدێ﴿١﴾ هەتا بییەیدێ مێمانێ قەبرێ﴿٢﴾ نەخێر، فرە مەخواینێ مزاندێ﴿٣﴾ دماتەر نەخێر، فرە مەخواینێ مزاندێ﴿٤﴾ نەخێر، ئەگەر بە زانای پەڕ جە دلّنیاییێ بزاندێ﴿٥﴾ بەبێ شك جەحەنڎەمی مووینڎێ﴿٦﴾ دمایی بێشك جەحەنڎەمی بە چەمێ سەرەی مووینڎێ﴿٧﴾ دمایی بەدلّنیاییێ پرسیارتا وەنە مکریێ سەبارەت بە ناعمەتەکا﴿٨﴾

سُورَةُ العَصْرِ — ترتيبها ١٠٣ — آياتها ٣

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلْعَصْرِ ① إِنَّ ٱلْإِنسَٰنَ لَفِى خُسْرٍ ② إِلَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَتَوَاصَوْا۟ بِٱلْحَقِّ وَتَوَاصَوْا۟ بِٱلصَّبْرِ ③

سُورَةُ الهُمَزَةِ — ترتيبها ١٠٤ — آياتها ٩

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَيْلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٍ ① ٱلَّذِى جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُۥ ② يَحْسَبُ أَنَّ مَالَهُۥٓ أَخْلَدَهُۥ ③ كَلَّا ۖ لَيُنۢبَذَنَّ فِى ٱلْحُطَمَةِ ④ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا ٱلْحُطَمَةُ ⑤ نَارُ ٱللَّهِ ٱلْمُوقَدَةُ ⑥ ٱلَّتِى تَطَّلِعُ عَلَى ٱلْأَفْـِٔدَةِ ⑦ إِنَّهَا عَلَيْهِم مُّؤْصَدَةٌ ⑧ فِى عَمَدٍ مُّمَدَّدَةٍۭ ⑨

سُورَةُ الفِيلِ — ترتيبها ١٠٥ — آياتها ٥

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَٰبِ ٱلْفِيلِ ① أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِى تَضْلِيلٍ ② وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ ③ تَرْمِيهِم بِحِجَارَةٍ مِّن سِجِّيلٍ ④ فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍۭ ⑤

٦٠١

سوورەتۆ ﴿عەسر﴾ ی

یەرێ ئایەتێنە

بەنامۆ خوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

قەسەم بە عەسری﴿١﴾ بەڕاسیی ئینسان ئینا خەسارەتمەندییەنە﴿٢﴾بێژگە ئانیشا ئیمانشا ئاورڎەن و هەرمانێ عالێشا کەرڎێنێ و یۆترینی مسپارارە پابەنڎێ هەقی با و یۆترینی مسپارارە سەرو سەبرکەرڎەی﴿٣﴾

سوورەتۆ ﴿هومەزە﴾ ی

نۆ ئایەتێنە

بە نامۆ خوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

وەیل پەی هەرکەسێوە تانەباز و عەیبگیرەن ﴿١﴾ ئا کەسە ماڵ کۆمکەرۆوە و مژمارۆنەش ﴿٢﴾ ئەجۆش بەڕاسیی ماڵەکەش نەمرش مکەرۆ﴿٣﴾ نەخێر پاسە نییەن، بەدڵنیایی فرە مڎریۆنە دڵێ حوتەمەی﴿٤﴾ جا چووزانی حوتەمە چێشەن؟﴿٥﴾ ئێری گرای بلێسەدارو خوڎایەن﴿٦﴾ هەکە ڕووەکەرۆنە جەرگەو دڵەکا﴿٧﴾ بەڕاسیی ئا ئێرە قاپاتەن ملشارە﴿٨﴾ جە دڵێ کۆڵەکە درێژۆکریایانە﴿٩﴾

سوورەتۆ ﴿فیل﴾ ی

پەنج ئایەتێنە

بە نامۆ خوڎای بەزەییمەنڎی ڕەحمینی

ئایا نەڎیت پەروەرڎگارت چێشش کەرڎ بەساحیب فیلەکا؟﴿١﴾ ئایا سەرش وەنە نەشێونێ و فڕوفێڵەکەش پووچەڵ نەکەرڎێوە؟﴿٢﴾ دەسەدەسە باڵندێش نەکیاستێ سەرشا؟﴿٣﴾تا بە تەوەنێ هەڕینێ(سەنگڵ) تەوەن وارانێش کەرڎێ﴿٤﴾هەتا کەرڎێش پێسە سمەرە ووریایا﴿٥﴾

سُورَةُ قُرَيْشٍ — ترتيبها ١٠٦ — آياتها ٤

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

لِإِيلَٰفِ قُرَيْشٍ ١ إِۦلَٰفِهِمْ رِحْلَةَ ٱلشِّتَآءِ وَٱلصَّيْفِ ٢ فَلْيَعْبُدُوا۟ رَبَّ هَٰذَا ٱلْبَيْتِ ٣ ٱلَّذِىٓ أَطْعَمَهُم مِّن جُوعٍ وَءَامَنَهُم مِّنْ خَوْفٍۭ ٤

سُورَةُ المَاعُونِ — ترتيبها ١٠٧ — آياتها ٧

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

أَرَءَيْتَ ٱلَّذِى يُكَذِّبُ بِٱلدِّينِ ١ فَذَٰلِكَ ٱلَّذِى يَدُعُّ ٱلْيَتِيمَ ٢ وَلَا يَحُضُّ عَلَىٰ طَعَامِ ٱلْمِسْكِينِ ٣ فَوَيْلٌ لِّلْمُصَلِّينَ ٤ ٱلَّذِينَ هُمْ عَن صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ٥ ٱلَّذِينَ هُمْ يُرَآءُونَ ٦ وَيَمْنَعُونَ ٱلْمَاعُونَ ٧

سُورَةُ الكَوْثَرِ — ترتيبها ١٠٨ — آياتها ٣

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِنَّآ أَعْطَيْنَٰكَ ٱلْكَوْثَرَ ١ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَٱنْحَرْ ٢ إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ ٱلْأَبْتَرُ ٣

٦٠٢

سووره‌توٚ ﴿قوره‌یش﴾ ی

چوار ئایه‌تێنه

به‌ ناموٚ خوٚذای به‌زه‌ییمه‌نذی ره‌حمینی

جه‌ وه‌رو هوٚگر بییه‌ی قوره‌یشی﴿١﴾ هوٚگر بییه‌یشا به‌ کاروانو زمسانی و هامنی﴿٢﴾ ده‌ی با په‌روه‌رذگار(ساحیب)و ئی یانه‌یه‌ بپرسانیٚ ﴿٣﴾ ئا زاته‌ هه‌که‌ سه‌رو ئاواره‌یی وارذه‌ش په‌نه‌ به‌خشیٚ و ئه‌مینیٚ و بێخه‌مێش که‌رذیٚ جه‌ ته‌رسیٚ﴿٤﴾

سووره‌توٚ ﴿ماعوون﴾ ی

حوٚت ئایه‌تێنه

به‌ ناموٚ خوٚذای به‌زه‌ییمه‌نذی ره‌حمینی

ئایا ئا که‌سته‌ دی هه‌که‌ دین به‌ دروٚ مزانوٚ؟ ﴿١﴾ ئانه‌ ئا که‌سه‌نه‌ ده‌س منیوٚ هه‌تیمیوٚ (دوورش مووزوٚوه‌)﴿٢﴾ خه‌ڵکیچ هوٚرمه‌نیوٚ سه‌رو وارذه‌ای به‌ نه‌ذاری﴿٣﴾ جا وه‌یل په‌ی ئا نماکه‌را ﴿٤﴾ هه‌که‌ گوٚششا نییه‌ن جه‌ نمایه‌کاشا ﴿٥﴾ ئانیٚ هه‌که‌ رووپامانیی (ریایی) خه‌ڵکی مکه‌رانیٚ﴿٦﴾ وه‌ مه‌نعه‌ (قه‌ده‌غه‌) و کوٚمه‌کی مکه‌رانیٚ﴿٧﴾

سووره‌توٚ ﴿که‌وسه‌ر﴾ ی

یه‌ریٚ ئایه‌تێنه

به‌ ناموٚ خوٚذای به‌زه‌ییمه‌نذی ره‌حمینی

به‌راسیی ئێمه‌ فره‌(که‌وسه‌ر)ما په‌نه‌ دانی﴿١﴾ ده‌ی نما بکه‌ره‌ په‌ی په‌روه‌رذگاریت و قوربانی بکه‌ره‌﴿٢﴾ به‌راسیی ناحه‌زت دمابریا و ئوٚجاخ کوٚره‌ن﴿٣﴾

سُورَةُ الكَافِرُونَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ ﴿١﴾ لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ﴿٢﴾ وَلَا أَنتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ﴿٣﴾ وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَّا عَبَدتُّمْ ﴿٤﴾ وَلَا أَنتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ﴿٥﴾ لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ ﴿٦﴾

سُورَةُ النَّصرِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ ﴿١﴾ وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا ﴿٢﴾ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ ۚ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا ﴿٣﴾

سُورَةُ المَسَدِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ ﴿١﴾ مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ ﴿٢﴾ سَيَصْلَىٰ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ﴿٣﴾ وَامْرَأَتُهُ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ ﴿٤﴾ فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ ﴿٥﴾

٦٠٣

سوورەتــۆ ﴿كافێروون﴾ ی

شش ئايەتێنە

بە نامۆ خوڎای بەزەييمەنڎی ڕەحمينی

بواچــە ئــەی كافرەكــا ﴿١﴾مــن ئانيــشا نمەپەرسوو شمـە مپرسدێشا ﴿٢﴾ ديـارەن شمـــەيچ ئانـــەی نمەپرســـدیٚ مـــن مپرسـووش ﴿٣﴾ منـيچ ئانـەی نمەپرسـوو مپرسدێش ﴿٤﴾ شمەيچ ئانەی نمەپرسدیٚ مـن مپرسـووش ﴿٥﴾ دەی دينـو وێتـا پـەی وێتا و دينو وێم پەی وێم ﴿٦﴾

سوورەتــۆ ﴿نـەسـر﴾ ی

يەریٚ ئايەتێنە

بە نامۆ خوڎای بەزەييمەنڎی ڕەحمينی

وەختێـو كۆمـەكو خـوڎای و گێرتـەيتا پـەی ئامـا ﴿١﴾ وە ديـت خـەڵك دەسـەدەسـە مێنـە دلیٚ دينـو خـوڎای ﴿٢﴾ حەمـد و تەسـبيحاتو پـەروەرنيت بكەرە و داواو وەش چەنە بييەيش وەنە بكەرە، بەڕاسيی ئاڎ تۆبە فرە قبوڵكەرەن ﴿٣﴾

سوورەتــۆ ﴿مـەسـەد﴾ ی

پەنج ئايەتێنە

بە نامۆ خوڎای بەزەييمەنڎی ڕەحمينی

هەرڎویٚ دەسیٚ ئەبولەهەبی گۆجیٚ با و گۆجێچ بییٚ ﴿١﴾ ماڵەكەش و ئانە پێڎاش كـەرڎەبیٚ فريـاش نـەكۆتیٚ ﴿٢﴾ چوٚڎمای ملۆنـە دلیٚ ئێـریٚ گـرداری ﴿٣﴾ ژەنەكێـچش حماڵـەو هێزما بـیٚ ﴿٤﴾ هەميشە گورزەوەنڎێوە وادريا جە پووشو دارخورمای ئينا ملشەنە ﴿٥﴾

سُورَةُ الإِخْلَاصِ

ترتيبها ١١٢ — آياتها ٤

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

قُلۡ هُوَ ٱللَّهُ أَحَدٌ ١ ٱللَّهُ ٱلصَّمَدُ ٢ لَمۡ يَلِدۡ وَلَمۡ يُولَدۡ ٣ وَلَمۡ يَكُن لَّهُۥ كُفُوًا أَحَدُۢ ٤

سُورَةُ الفَلَقِ

ترتيبها ١١٣ — آياتها ٥

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

قُلۡ أَعُوذُ بِرَبِّ ٱلۡفَلَقِ ١ مِن شَرِّ مَا خَلَقَ ٢ وَمِن شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ٣ وَمِن شَرِّ ٱلنَّفَّٰثَٰتِ فِي ٱلۡعُقَدِ ٤ وَمِن شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ٥

سُورَةُ النَّاسِ

ترتيبها ١١٤ — آياتها ٦

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

قُلۡ أَعُوذُ بِرَبِّ ٱلنَّاسِ ١ مَلِكِ ٱلنَّاسِ ٢ إِلَٰهِ ٱلنَّاسِ ٣ مِن شَرِّ ٱلۡوَسۡوَاسِ ٱلۡخَنَّاسِ ٤ ٱلَّذِي يُوَسۡوِسُ فِي صُدُورِ ٱلنَّاسِ ٥ مِنَ ٱلۡجِنَّةِ وَٱلنَّاسِ ٦

سوورەتوْ ﴿ئیخلاس﴾ ی

چوار ئایەتێنە

بە ناموْ خوڤای بەزەییمەنڤی ڕەحمینی

بواچە ئاڤ خوڤێوە تاقانەن﴿١﴾ خوڤێوە بیْ نیازی جاو نیازین﴿٢﴾ کەسش چەنە نەبییەن و جە کەسی نەبییەن﴿٣﴾ هەرگیز هامتا و هامشان یا هام نموونەش نەبییەن﴿٤﴾

سوورەتوْ ﴿فەلەق﴾ ی

پەنج ئایەتێنە

بە ناموْ خوڤای بەزەییمەنڤی ڕەحمینی

بواچە پەنا مگێروو بە پەروەرڤگارو سوبحی یا خەلقی﴿١﴾ جە شەڕو هەرچی خەلقش کەرڤەن﴿٢﴾ وە جە شەڕ(وەزەنە)و شەویْ هەکە تاریکی کەروْرە﴿٣﴾ جە شەڕو ئا ژەنە سیحربازایچە فوو مکەرا لکەکارە﴿٤﴾ جە شەڕو ئینسانی حەسادەتبەریچ هەکە حەسادەت مبەروْ﴿٥﴾

سوورەتوْ ﴿ناس﴾ ی

شش ئایەتێنە

بە ناموْ خوڤای بەزەییمەنڤی ڕەحمینی

بواچە پەنا مگێروو بەپەروەرڤگارو خەڵکی﴿١﴾ پاڤشاو خەڵکی﴿٢﴾ خوڤاو خەڵکی﴿٣﴾ جە شەڕو خرابەو واسواسی نادیاری پەنامەکیی﴿٤﴾ هەکە وەسوەسە ڤزوْنە سینەو خەڵکی﴿٥﴾ جە جنی و جە خەڵکی﴿٦﴾

السُّورَة	رقمها	الصحيفة	
الحَدِيد	٥٧	٥٣٧	مَدَنية
المجَادِلة	٥٨	٥٤٢	مَدَنية
الحَشر	٥٩	٥٤٥	مَدَنية
الممُتَحَنَة	٦٠	٥٤٨	مَدَنية
الصَّف	٦١	٥٥١	مَدَنية
الجُمُعَة	٦٢	٥٥٣	مَدَنية
المنَافِقون	٦٣	٥٥٤	مَدَنية
التَّغَابُن	٦٤	٥٥٦	مَدَنية
الطَّلاَق	٦٥	٥٥٨	مَدَنية
التَّحريم	٦٦	٥٦٠	مَدَنية
المُلك	٦٧	٥٦٢	مكية
القَلَم	٦٨	٥٦٤	مكية
الحَاقَّه	٦٩	٥٦٦	مكية
المعَارج	٧٠	٥٦٨	مكية
نُوح	٧١	٥٧٠	مكية
الجنّ	٧٢	٥٧٢	مكية
المُزَّمل	٧٣	٥٧٤	مكية
المدَّثِّر	٧٤	٥٧٥	مكية
القيَامَة	٧٥	٥٧٧	مكية
الانسَان	٧٦	٥٧٨	مَدَنية
المُرسَلات	٧٧	٥٨٠	مكية
النَّبَأ	٧٨	٥٨٢	مكية
النَّازعَات	٧٩	٥٨٣	مكية
عَبَس	٨٠	٥٨٥	مكية
التَّكوير	٨١	٥٨٦	مكية
الانفِطار	٨٢	٥٨٧	مكية
المطفِّفين	٨٣	٥٨٧	مكية
الانشقَاق	٨٤	٥٨٩	مكية
البُرُوج	٨٥	٥٩٠	مكية

السُّورَة	رقمها	الصحيفة	
الطَّارق	٨٦	٥٩١	مكية
الاعلى	٨٧	٥٩١	مكية
الغَاشِيَة	٨٨	٥٩٢	مكية
الفَجر	٨٩	٥٩٣	مكية
البَلَد	٩٠	٥٩٤	مكية
الشَّمس	٩١	٥٩٥	مكية
الليل	٩٢	٥٩٥	مكية
الضّحى	٩٣	٥٩٦	مكية
الشَّرح	٩٤	٥٩٦	مكية
التِّين	٩٥	٥٩٧	مكية
العَلَق	٩٦	٥٩٧	مكية
القَدر	٩٧	٥٩٨	مكية
البَيِّنَة	٩٨	٥٩٨	مَدَنية
الزَّلزَلة	٩٩	٥٩٩	مَدَنية
العَاديَات	١٠٠	٥٩٩	مكية
القَارعَة	١٠١	٦٠٠	مكية
التَّكاثُر	١٠٢	٦٠٠	مكية
العَصر	١٠٣	٦٠١	مكية
الهُمَزة	١٠٤	٦٠١	مكية
الفِيل	١٠٥	٦٠١	مكية
قُرَيش	١٠٦	٦٠٢	مكية
المَاعون	١٠٧	٦٠٢	مكية
الكَوثَر	١٠٨	٦٠٢	مكية
الكافِرون	١٠٩	٦٠٣	مكية
النَّصر	١١٠	٦٠٣	مكية
المَسَد	١١١	٦٠٣	مكية
الاخلاص	١١٢	٦٠٤	مكية
الفَلَق	١١٣	٦٠٤	مكية
النَّاس	١١٤	٦٠٤	مكية

«قرچەمارِ»

بە نامێ خوڎای پاکی و بێگەرڎی تاق و تەنیای بێ خوداْی، خوڎای بێ واڵەی بێ مەتی بێ ئەڎای و بێ مامای، خوڎای بێ مامۆی بێ لالۆی بێ مامۆزای و بێ لالۆزای، خوڎای بێشەریکی بێهامشانی بێقۆمی بێهامسای بێهامتای، خوڎای بێسەرەتای بێکۆتایی دانای زانای، خوڎای دۆڵەمەنڎی بێنیازی ساحیب پەنای. .نانڎە هەکە وێش حەزمکەرۆنە شوکر پەی زاتی پاکیش. سلاْمی پەرِ جە خێر و فەرێ سەرەمرەی گەرم و گورِ پەی سەرو رۆحیانەتی پاکو پێغەمەرو ئاخرزەمانی یانێ ((موحەممەڎو کورِو عەبدوڵلاْی))، ئینجا پەی سەرو یۆ بەیۆو ئانیشا هەکە کۆتێ شۆنیش و مگنانێ شۆنیش هەر جە ئیسۆ هەتا دما ساتو تەمەنی دوور و درێژو گرڎو کەونی نەك هەر دونیای. قرضـةمارِ ي

ئەی خوداْی پەروەرن ! من ئێنڎە قەرزارو گۆرەیی و بەخشنڎەیی تۆنا نمەزانوو بە چ شێوێوە تەسەریی وێم پەیت بەرۆزوونە ؛تۆ ناعمەتو بییەی و مەژگی و ویری و ئیمانی و ژیریی و قسەکەرڎەی و بەیانیت بە من بەخشان، چۆساوەن هەنا فرەم واتەن و فرەیچ ئینا مەژگمەنە بواچووش، جە ئاڎیشایچ فرەتەر ئینا دڵ و دەروونمنە و تەواناو داییەریش نمێنە دەسم، دەی گرڎ وەخت شوکر پەی تۆ.

هەرمانەو ئیجاریما –جە پەناو فەزڵو تۆنە- تەرجەمەو قورئانی بەفەرِیەن پەی سەرو زوانی هۆرامیی. رەنگا کەسێو پەرسۆنە :دەی تەرجەمەو قورئانی چی؟ جە جەوابشنە مواچوونە : ئازیزەکەم ! هەر ئەچا رۆوە هەکە دینو ئیسلامی یاوان هۆرامان و لاو هۆرامییەکا هەتا ئارۆ هۆرامییەکێ فرە بە گەرمیی و گورِیی و بە تونڎیی و تۆڵیی باوشیشا کەرڎێنە ئیسلامەرە هەکە کاکڵەکەش قورئانەن و پابەنڎیش بیێنێ، هەر پا نۆعە هەکە بڵبڵێ سۆڎاسەرو وڵێ و پە پووڵە ئاشقو گۆراڵی و گیواو عەزرە تمەنڎو وارانیەن، هۆرامیچ عاشقو خوڎای و دینو ئیسلامێن و یەکتا پرسیی چەنی وونێشا لوانەنە دڵێ دەمارەکاشا.

هەرپێسە مزانمێ قورئان بە زوانی عەرەبیی ئامان، جە بنەرِەتیچەنە خوڎای پەی ئینەی کیاستەن هەکە بووانیۆ هەتا خەڵك فێرش بۆ، فێربییەیچش پەی ئەنەیاوایشەن، ئەنەیاوایچش پەی پەیرِەوی کەرڎەی و بەگۆش کەرڎەیشەن. دەی هۆرامییەکێ زوانی تاییەتو وێشا هەنشا و سەڎەنە هەشتاشا عەرەبیی نمەزانا، ئینەیچە کارو ئەنەیاوای راسەو رِاس جە قورئانی زەحمەت و نارِەحەت مکەرانێ و هۆرامیی جە ئاتام و ئیسیفاڎەیە بێبەش مکەرانێ. قورئان پەی گرڎ قۆمێوە و پەی گرڎ میللەتێوە ئامان، پێسەن رۆجیاری و هیچکەس نمەتاوۆ بکەرۆش بە مولکو وێش، منیچ پەنەم وەشەن هامزوانەکێم، کەس و کارەکێ و قۆمەکێم یەکسەر و بە بێ پەنا بەرڎەی پەی زوانێوی یا شێوەزوانێوی تەری ئیسیفاڎە جە قورئانی بکەرا ؛ئینەیچە هەقێوی تەبیعی وێشانە هەکە بە زوانی ئەڎایی وێشا بوانا و بواناوە و بنویسانێ.

جه سەرێوی تەرۆ، قورئان جه وەرو ئانەی پەیامو خوڎای تاق و تەنیای هەمیشەیی و نەمریەن، وێچش سیفەتو هەمیشەیی و نەمریی هۆرمگێۆنە و هەتا هەتان هەن و مەنۆنە و دلێنە نمەشۆ. دەی زوانەکەو ئێمەیچ هەکە لوانە پاڵو قورئانی هەمیشەیی نەمری، ئاڎیچ جه ئا سیفەتە گۆرەیە بەهرەمەنڎ مبۆ و جه نەوەتاویای و دلێنە شییەی پارێزیا مبۆ، ئی هەرمانێچە بەها و کاریگەریی و ئیسیفاڎەی گۆرەو وێش هەن و ئێتر ئا میللەتە و زوانەکەش هەر پێسە بیێنێ، مبانێ و نمەبا بە هەڵمی و بڕەماوە؛ پینەیچە پاریزگارییۆە جه ئایەتەکاو خوڎای باڵادەسی مکریۆ، چونکە جیاوازیی رەنگەکا و زوانەکا یۆن جه نیشانەکا (ئایەتەکا) خوڎای خالیقی.

ئی هەرمانێ (تەرجەمەو قورئانی بە هۆرامیی) هەرمانێوەنە مکریۆ بواچمێ ((ئەنەئارڎەی))ەیەن یاخۆ دەس ۆزتەی وەڵێن؛ چونکە ئینە نەوەڵجارەن جە تاریقو هۆرامانی و هۆرامییانە هەکە هەرمانێ چیمنێ مکریۆ؛ بەڕاسیی ئەشیا زووتەر کریێ بیێ، چونکە هۆرامییەکێ ژیرێ و زیرەکێ بیێنێ، من چێگەیچەنە فرە شوکرو خوڎای مکەروو هەکە ئی فەزڵە و ئی شەرەفمەنڎییشە پەنە خەڵات کەرڎانێ و ئی خێرە دۆەلە پێشە تووشو من کەرڎە، دیارەن ئینە بەخشنڎەیی و مەرحەمەتو وێشەن نەك ئازایی من. جه نیشانەکاو ئی خەڵاتیە و ئی کۆمەکیە ئینەبێ من جه (١-١٠-٢٠١٢) ی زایینیی دەسم کەرڎ بە تەرجەمەکەی. جه ڕۆ (١٥-٢-٢٠١٣) ی زایینی تەمامنام، بە شەرتێو چا وەختەنە هەر پێسە جارا گیروگرفتو ژیوای و دنیی یەخێ گێرتەنا و پەشۆکناناشا، وە هیچ سەرچەمێوی هۆرامییم وەرو دەسانە نەبیەن هەکە یارڎیم بڎۆ کارئاسانیم پەی بکەرۆ. حەزیچ مکەروو بواچوو جه زوانەکە و جە دەسوورزوانەکەنە پابەنڎ نەبییەنا بە شێوێوی تاییەتی مەنتێقێوی تاییەتیۆ، بەڵکو حۆڵم دان کەلیمێ هۆرامیێ و راستەرین دەسوورزوان بەکاربارروونە و ئی شێوازمە بە هەق و بە راس زانان؛ بە واتەیێویتەر من ئی تەرجەمەمە پەی مەنتێقێوە تاییەتی نەکەرڎەن، بەڵکو پەی گرد پو هۆرامانی و گرڎو هۆرامییەکا کەرڎەن.

دماجار مواچوو، من گەرەکم نییەن منەتە بکەروو ملو هیچکەسیرە، ئەجرم جه خوڎای گەرەکەن و مەژگ و دڵ و دەروونو وێم سەینێنێوە و ئەرکو سەرو شانەو وێم بە پاو تاوایم بەگا ئاورڎەن. هەریاگیچنە نە پێکابۆم یا هەڵەم کەرڎەبۆ خوڎا وێش مزانۆ هەکە ئەنقەس نەبییەن. ئەی خوڎای مێهرەبان حەمد و سەنا پەی زاتی پاکو تۆ.

بێدار

٢٠١٣/٥/١٧- خورماڵ

﴿سەرنجێوی زەرووری سەبارەت بە ئیملاو زوانو هۆرامیی﴾

چێوێوی ئاشکرا و دیار و بەڵگە گەرەك نەبییەن هەکە هەم زۆان و هەم شێوەزۆان، ساحیبێ کەرەسەی و پەسێ و پیتاکی و دەنگا و سیفەتا و تایبەتمەنڎیا و نیشانا و رەمزا و یاسایا و دەسوورزۆانی و گێرە جۆرێو ئیملێ و گۆکەرڎەی وێشانێ؛ بەبێ چەمڎایکەرڎەی و پابەنڎبییەی و شۆنکۆتەی ئا چێوا هەکە ئیشارەتما پەی کەرڎێ ئا زۆانە یا ئا شێوەزۆانە لەنگ و ناتەمام بەرمشۆنە و نە پێسەو وێش منۆیسیۆ و نە پێسەو وێش موانیۆوە و نە پێسەو وێش بە خاسیی و بە تێر و تەمامیی قسێش پەنە مکریانێ. ئانە هەکە وۆا تما کوت و لت زۆان یا شێوەزۆانو هوۆرامیی گێروۆوە یان مێنکۆ. چێگەنە ئێمە گەرەکمانە تەنیا جەخت سەرو لایەنێوی بکەرمێ، ئاڎیچ لایەنو ئیملێن. دیار و رۆشنەن هەکە ئیملاو هەر زوانێوی یا هەر شێوە زوانێوی، عیبارەتەنە جە ئا رەمزا هەکە نرییێنێرە پەی دەنگەکا و پەنەشا مواچانێ حەرفێ. دەی هەر پێسە مزانمێ هەر زوانێو و هەر شێوە زوانێویچ کۆمەڵێو دەنگێش هەنێ، ئێتر بە پاو ئا دەنگا کۆمەڵێو رەمزێ ئاورییێنێنە و ئاورڎێنێشا کایۆ هەکە بە شێوەو حەرفەکا وێش مرمانانێ.

بەرۆزتەی ئا حەرفا بە دەنگێ یا بەرۆزتەی ئا دەنگا بە حەرفێ، هەرمانێوەی حەر فرە تەمام وورڎە و ئەهمیەتدارەنە. چی سەردەمو ئێمەنە، جە کورڎسانی وارینەنە حەرفێ عەرەبیێ- هەکە بنەرەتەنە حەرفێ سۆمەرییێنێ - بەکار مارمێنە جە ئیملامانە. جا بە هۆو برێو وورڎەکاریاوە ئارۆ ئا حەرفێ متاوۆا –وە تاوۆانیچشا- خزمەت بە زۆانی کورڎیی جە رووەو ئیملێوە بکەرانێ، چ جە نویستەینە و چ جە ئەوەوانایەنە، وە ئا کەسێ چیلا و چۆلاوە سەبارەت ئە پی حەرفا کۆتێنێ بۆڵەبۆڵ و پووکە پووك و گلەیی کەرڎەی، مەبەسێ تەرێ ئەوەشارییێ ئینێ چێرو سەرەیشانە نەك ئاسازیی ئی حەرفا چەنی ئیملاو زوانی کورڎیی.

بەڵام چەنی ئانەیچە ئی حەرفێ پەی نویستەی زوان یا شێوەزوانو هۆرامی بە شێوێوی تێروتەمامی عال و رێك و راس هەڵای وەسێ نییەنێ. جا پەی ئینەی هۆرامیی هەر پا جۆرە گۆ (تەلەفوز) مکریۆ، هەر پا جۆریچە بنویسیۆ جە پاڵو ئی حەرفاو ئیسەینە ئێمەی هۆرامیێ ئەوەجەما پی چنڎ دانە حەرفاتەری هەن:

١- (ڎ) ئینە دالێوەن یەرێ خاڵێ یان هەشتێوی گولانەش ئینا سەرۆ، هەرگیز جە ئەوەڵو کەلیمێوە نمێو، بەڵام مکریۆ جە سەرەتاو بڕگێوە بێو. پێسەو: ئەڎا، دڎان، قەنڎان، کەنڎ، نمەڎ، کەمەنڎە، دیڎێ و....هت.

٢- (ۆ) واوێوەن بازنێوی فرە گولانەش ئینا سەرۆند، دەنگەکەش مگنۆ بەینو دەنگو (و)ی و (ۆ)ی، هەرگیز جە ئەوەڵو کەلیمێ یا بڕگێوە نمێو، هەروەخت کۆت ئەوەڵو بڕگەیۆ دەنگەکەش فاپۆ پەی دەنگو(ڤ). هەر پێسە ئەچی جۆرە کەلیماتانە دیارەن و بەرمگنۆ: مرۆ، چرۆ، دۆ، قۆتەرە، شۆت، شۆتی، مرۆکە و....هت.

٣- (ۆ) ئینه واوێوەن هەشتێوە پانکۆڵەش نینا سەرۆ. هەر ئانەی مشۆ جە بنەڕەتەنە (ڤ) بیێ بۆ و زەمانەی فاڕێ بۆ، تا ئیسەیچ جە بڕێو مەنتێقاو هۆرامانینە و جە دلێ زازایەکانە هەر بە (ڤ) گۆمکریۆ و منویسیۆیچ. جە ئەوەڵ و دلێڕاسە و کۆتایی کەلیمێ و بڕگێنە مێو ئەچی جۆرە کەلیمانە بەرمگنۆنە: ۆاران، ۆیر، ۆڵك، شەۆە، تەۆەنی، ۆەرۆە، گاۆ، نۆیاۆ، ڤیرتاۆ و.... هت.

٤- (ێ) حەرفو (ی) کۆتایێ و دلێڕاسەینێ، بازنێوی گولانەش نینا سەرۆ، دەنگش مگنۆ بەینو دەنگو (ی) و (ێ) ئینێ هەرگیز جە سەرەتاو کەلیمێ یان بڕگێوە نمێ؛یانی حەرفێوە ناساخ (بزوێن)ەن. ئەچی جۆرە کەلیمانە وێش مرمانۆ: کناچێ، کوولەکێ، خەنێ، پنێ، ڤۆلاچێ، ئێمە، گلێرای، سێر، تێر، شێلآنێ، کێلآنێ و .... هت.

هەریۆ ئەچی حەرفا جە دلێ زوان یا شێوە زوانو هۆرامینە هەر پێسە یاگێ تایبەتەو وێش هەنە، هەر پا جۆرە بەها و ڤیمەتی تایبەتو وێش هەن، بە هیچ نۆعێو هیچکەس پەیش نییەن جە دلێ ئیملاو هۆرامینە بەرشا بارۆنە و ۆزۆشاوەلا؛ چونکە جە دلێ تەلەفوزو هۆرامینە هەنێ و ئینێ سەرو زوانو گۆرەی و گولانەی و خوندەواری و نەخوندەواریۆ و سەدان سالێن هەر پێسە حەرفەکاتەری یاگۆ وێشا گێرتێنەشا. هەرکەسێو ئینکارییشا بکەرۆ بێشك یام جە نەزانیۆن یاخۆ گەرەکشا سوارو ئەسپو ئینکاریابۆ.

مشیۆم ئانەیچە بواچمێ هەکە چێوەڵ جە نویستەی هۆرامینە ئی حەرفێ نییەنێ و نمۆینیا، ئینە راسەن مەلآمەتەکەش ئانە بییەن بە شێوە و پێسەو رەمزی نەبیێنێ بەلآم جە تەلەفوزەنە بیێنێ، دەی خۆ دۆەسەد سالێ چێوەڵتەر کارەبا و ئۆترمبیل و تەیارە و کۆمپیوتەر و ئینتەرنێت و رادوێن و هتیچ نەبیێنێ. چۆلایچۆ دڵسۆزێو یام خەموەرێو نامان ۆیر جە مەسەلەکێ بکەرۆوە و چارەسەرێوش پەی بێزۆۆە. دەی ئایا مکریۆ مەسەلەکێ هەتا ئاخرزەمان هەر پاسە بێچارەسەر مەنۆوە؟

من چێگەنە داوامکەروو ئەوەوانی ئازیزی، ۆەڵێ ئانەینە دەس بکەرۆ بە ئەوەوانای کەلیمەکا و ماناکاشا، ئی سەرنجیە دەربارەو ئیملاو هۆرامیی بە ووردیی بوانۆوە پەی ئینەی بتاۆۆ بە راسیی سەرانسەرو بابەتەکەی بوانۆوە و خاس حاڵیش بۆ چەنەش و ئیسیفادەش چەنەبکەرۆ. خوذا کۆمەککەرو گرذ لێوەما بۆ.

قورئانی کەریم

بە هورامی

(ئاوەو گیانبوژاری)

جمال حبیب الله فرج (بیدار)
نەشرو ئیحسانی چاپش کەردەن
دیزاین: ئبراهیم مەعروف
تیراژ: هەزار دانی
ساڵەو چاپی: ٢٠١٥ ز- ١٤٣٦ ک
نۆرەو چاپی: چاپی یووەم
ژمارەو کتیبی: ٩٧٨-٦٠٠-٣٤٩-١٢٩-٨

لە بەڕێوە بەرایەتیی گشتیی کتێبخانە گشتییەکان
ژمارەی (١٣٦٨)ی ساڵی (٢٠١٤)ی پێدراوە.